Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

FLAVII JOSEPHI

OPERUM

QUÆ SUPERSUNT

Pars Altera.

267.347 - D. Fid.
2

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,

Η

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ ΛΟΓΟΙ Ζ΄.

FLAVII JOSEPHI

DE

BELLO JUDAICO,

SIVE

JUDAICÆ HISTORIÆ

DE EXCIDIO LIBRI VII.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΠΡΩΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO PRIMO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Προοίμιον· ὅπως καὶ δι' ἣν αἰτίαν ὁ συγγραφεὺς ἦλθεν [b] ἐπὶ τὸ γράψαι τὴν παρεῦσαν ἱστορίαν. ἔκθεσις κεφαλαιώδης τ ὑποθέσεων τ πάσης πραγματείας.

1. PRoœmium: *Quomodo & quam ob causam auctor hujus historiæ animum ad eam scribendam appulit. Summaria totius operis argumentorum expositio.*

β'. Οπως Δημ τύχην τ ἐν Ιεροσολύμοις, Αντίοχος ὁ Επιφανὴς τῆς τε πόλεως ἐγκρατὴς γέγονε, καὶ κακῶς τοὺς Ιουδαίους διέθηκε· καὶ ὡς Ονίας πρὸς Πτολεμαῖον διέφυγεν.

2. *Quomodo Antiochus Epiphanes ex Hierosolymitarum seditione urbem illorum cepit, & Judæos male tractavit: utque Onias ad Ptolemæum se recepit.*

γ'. Οπως Βακχίδης, ὠμότατα Δημοφίλου κατὰ τὸν Ελεάζαρον, [c] Ματθίας ὁ ἱερεὺς ἀπέκτεινας, τὸ πλῆθος ἐπαναγαγὼν, τὸν τε Αντίοχον ἐπολέμησε, καὶ πλείστων [d] Ιούδᾳ τῷ πρεσβυτέρῳ τ παίδων τὴν ἀρχὴν καταλελοιπε· καὶ ὅπως αὖθις ἐκεῖνος κατώρθωσε πολεμῶν.

3. *Qualiter Bacchiden, in Eleazarum crudeliter sævientem, Matthias pontifex, populo ad se coacto, interfecit; dein bellum gessit adversus Antiochum, morienſque Judæ filiorum natu maximo imperium reliquit: & quomodo ille, bello suscepto, feliciter res restituit.*

δ'. Οπως δ' Επιφανὴς πλαυτήσαντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Αντίοχος, Δημοδεξάμενος τὸν πατέρα, κατὰ τῶν Ιεροσολύμων ἐστράτευσε, καὶ τὴν πόλιν κατέσχε, καὶ ὡς Ελεάζαρος ὁ ἀδελφὸς Ιούδα ἀπέθανεν ὑπὸ τὸ ἐλέφαντος, μηδὲν μέγα δράσας· καὶ ὡς αὐτός τε Ιούδας, καὶ Ιωάννης ὁ ἀδελφὸς ἀνῃρέθη.

4. *Quomodo, post mortem Epiphanis, filius ejus Antiochus, qui patri successit, contra Hierosolyma exercitum duxit, & urbem occupavit; & qualiter Eleazarus, Judæ frater, ab elephante oppressus interiit, nulla re memorabili gesta: utque Judas & Joannes frater ejus interempti sunt.*

ε'. Οπως Ιωνάθης δ' ἀδελφὸς Δημοδεξαμένου τὴν ἀρχὴν, δόλῳ συλλαμβάνει τὸν τε Τρύφωνος δ' ἐπιτρόπου Αντιόχου καὶ κτείνεται.

5. *Quomodo Jonathas Judæ frater, imperio suscepto, dolis à Tryphone Antiochi tutore capitur & occiditur.*

ς'. Οπως ὁ Σίμων ὁ ἕκατος Δημοδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, ἐς γενναίως μὲν ἀφηγησάμενος τ πραγμάτων, ἐλευθερώσας δὲ καὶ σὺν Ιουδαίοις [e] μετὰ ρό'. ἔτη τῆς τῶν Μακεδόνων ἐπικρατείας, καὶ ἀποδεχθεὶς διὰ δ' πλῆθος ἀρχιερεὺς, ἐπιβουλεύεται ἐν συμποσίῳ ὑπὸ Πτολεμαίου δ' γαμβροῦ.

6. *Quomodo Simon fratrum natu minimus, cum imperium suscepisset, & rebus strenue administratis Judæos post* CLXX. *annos à dominatione Macedonum liberasset, & à populo pontifex factus fuisset, Ptolemæi generi sui insidiis in convivio appetitur.*

ζ'. Οπως Ιωάννης, ὁ ἐς Υρκανὸς, ὁ υἱὸς Σίμωνος, τ πατέρα Δημοδεξάμενος, τὸν τε Πτολεμαῖον ἐξέφυγε, καὶ τ Αντίοχον ἀπώσατο, καὶ ὅσα κατώρθωσε Δημ τε ἑαυτοῦ καὶ τ παίδων Αριστοβούλου καὶ Αντιγόνου· καὶ ὡς, ὃν τρισὶν ἔτεσιν καλῶς ἀφηγησάμενος τῶν πραγμάτων, πλούτῳ ἐπὶ ε'. υἱοῖς, ἄρχων τε τοῦ ἔθνους, καὶ ἀρχιερεὺς, [f] καὶ προφήτης ὤν.

7. *Quomodo Joannes, qui & Hyrcanus dictus est, Simonis filius patrisque successor, Ptolemæum effugit, & Antiochum repulit; & quæ præclare gessit, tam per se quam per filios suos Aristobulum & Antigonum: utque rebus per* XXXIII. *annos pulchre administratis, & filiis* V. *relictis, moritur, cum & gentis princeps & pontifex exstitisset, simulque propheta.*

η'. Οπως Αριστόβουλος ὁ πρεσβύτατος τ Υρκανοῦ παίδων μετὰ πεντακοσιοστὸν καὶ ἔτος τῆς ὑπὸ Βαβυλῶνος ἀνακλήσεως, Δημάδημα περιέθηκε, καὶ τυραννικῶς ἄρξας, πλούτῳ, ὃ πλεῖον ἐνιαυτοῦ βασιλεύσας.

8. *Quomodo Aristobulus, filiorum Hyrcani natu maximus, annis* CCCCLXXI. *elapsis post revocationem è Babylonia, diadema sumpsit, cumque tyrannorum more imperasset vitam finivit, anno & non amplius in imperio exacto.*

θ'. Οπως ὁ ἀδελφὸς Αριστοβούλου Αλέξανδρος βασιλεύει, καὶ ὅσα ἔπραξεν ἐν πάσῃ τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ· καὶ ὅπως ἐμισήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων Δημ πολλὰ

9. *Quomodo Alexander Aristobuli frater post eum regnavit, & quas res gessit dum imperaret: qualique odio sui eum prosequati sunt propter crudelitatem ejus,*

a *Al.* Κεφάλαια δ' α'. βιβλίου τ Ιουδαϊκῆς ἁλώσεως. b Ita *Vat.* εἰς τὸ συγγράψαι *Gall.* c Ita *Gall.* Matthæus in *cæteris.* d Ιούδᾳ deest *Gall.* e Ita rescripsi ex *Josepho.* μ' ρό'. ἔτη τ Μακεδόνων καὶ ἀποδεχθεὶς [ἀποδειχθεὶς *Gall.*] Δημ δ' ἀρχιερεὺς, ἐπιβουλεύεται &c. *MSS. Vat. & Gall.* f Ita *Gall.* καὶ προφήτης *Vat.*

utque è vita discessit cum regnasset annos XXVII.

10. *Quemadmodum uxor ejus Alexandra præclare res imperii gessit, & Hyrcanum filiorum natu maximum pontificem constituit, atque Aristobulum vitam privatam agere voluit: & quomodo in periculis erat ex Pharisæorum potentia.*

11. *Quomodo Aristobulus, mortua matre postquam per novennium regnasset, imperium obtinuit, fratre à rerum gubernaculis repulso: postea vero cum eo in concordiam rediit, ita ut ille imperaret, & Hyrcanus pontificatum teneret.*

12. *Quomodo Aristobulo dominante, inimici ejus præ metu illius, maximeque Antipater Idumæus, persuaserunt Hyrcano ut ad Aretam Arabum regem fugeret: & qualiter in patriam cum ingenti exercitu reducitur, fratrique prævaluisset, nisi Scaurus dux Romanorum, muneribus ab Aristobulo acceptis, Hierosolymorum obsidionem solvisset.*

13. *Quomodo Pompejus, dum precibus eum fatigarent Hyrcanus & Antipater, iratus Aristobulo, quod præ superbia omnino noluerit juris sui rationem reddere, oppugnavit cepitque Hierosolyma, & pontificatum Hyrcano restituit.*

14. *Quomodo Pompejus, capto Aristobulo cum ejus prole, Romam se contulit; utque Alexander unus è filiis Aristobuli intereundum elapsus est. & qualiter Scaurus in Arabiam impressionem fecit, & ex ea recessit: quæque Alexander profugus gessit & perpessus est.*

15. *Quomodo Syriæ urbes, quas olim Judæis acquisiverant Maccabæi, eis abstulit, & illarum cæteræque Syriæ procuratorem fecit Scaurum: ubi etiam agitur de modo quo balsamum nascitur & conficitur, & de iis quæ Pompejus in templo invenit, deque numero occisorum ex utraque parte.*

16. *Quomodo Gabinius, missus in Syriam ut Scauro succederet, cum Alexandrum vicisset veniamque petenti dedisset, Judæam omnem in conventus quinque divisit.*

17. *Quomodo & Aristobulus, qui Româ profugerat & Gabinio bellum intulerat, tandem victus est, iterumque Romæ in vinculis vitam agit.*

18. *Qualiter Gabinius, contra Parthos profectus, à Ptolemæo impeditur: utque Judæos, iterum in seditionem concitatos, adortus compescuit.*

19. *Quomodo Crassus, successor Gabinii, à Parthis occisus est: & quænam Cassius, qui cum eo fugerat, in Syria gessit.*

20. *De Antipatro ejusque progenie.*

21. *Quomodo Cæsar Aristobulum vinculis solutum Hierosolyma misit, quæque ille eò profectus liberique ipsius à Pompejanis passus est.*

22. *Quomodo Antipater, cum Mithridati Pelusium obsidenti, ut Cæsarem demereretur, auxilium tulisset, seque in prælio strenuum ostendisset, civitate Romana simul & immunitate donatus est à Cæsare: utque ab Antigono Aristobuli filio accusatus apud Cæsarem in causæ disceptatione superior evasit; idque obtinuit ut Hyrcanus in pontificatu confirmaretur, & ipse totius Judææ procurator fieret.*

ὡμότητα, καὶ ὡς ἀπηλλάγη βασιλεύσας ἔτη κζ'.

ι'. Ὅπως ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρα καλῶς ἦρξε, καὶ τῶν υἱῶν τὸν μὲν πρεσβύτερον Ὑρκανὸν ἀρχιερέα δείκνυσι, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον ἰδιώτην κατέχει· καὶ ὡς διὰ τὴν τῶν Φαρισαίων ἐξουσίαν κινδύνευσεν.

ια'. Ὅπως Ἀριστόβουλος, τῆς μητρὸς μετὰ θ'. ἔτος τελευτησάσης, τὸν Ὑρκανὸν ὑπαγωνισάμενος, ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς· ἔπειτα ἢ διαλλάττεται, καὶ ὁ μὲν τὴν βασιλείαν, Ὑρκανὸς δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνει.

ιβ'. Ὅπως κρατήσαντος Ἀριστόβουλου, δείσαντες οἱ διάφοροι, καὶ μάλιστα ὁ Ἰδουμαῖος Ἀντίπατρος, ἔπεισεν Ὑρκανὸν φυγεῖν πρὸς Ἀρέταν τῶν Ἀράβων βασιλέα· καὶ ὅπως κατήγαγεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς στρατιᾶς πρὸς τὴν πατρίδα· καὶ ἐκράτησεν, εἰ μὴ Σκαῦρος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, δῶρα λαβὼν παρὰ Ἀριστόβουλου, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν.

ιγ'. Ὅπως, Ὑρκανοῦ καὶ Ἀντιπάτρου δεηθέντων, Πομπήιος ὀργισθεὶς Ἀριστοβούλῳ, ἐπείπερ ὑπερηφάνει μέχρι παντὸς ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῶν δικαίων, ἐπολιόρκησέ τε καὶ ἔλαβεν Ἱεροσόλυμα, καὶ τῷ Ὑρκανῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀποκατέστησεν.

ιδ'. Ὅπως τὸν Ἀριστόβουλον μετὰ τῆς γενεᾶς λαβὼν εἰς Ρώμην ἦγεν ὁ Πομπήιος, ἐξ ὧν Ἀλέξανδρος διαδιδράσκει ὁ Ἀριστόβουλος ἐκ τῆς ὁδοῦ. καὶ ὅπως Σκαῦρος εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐνέβαλε, καὶ αὖθις ἀπέστη· καὶ ὅσα ὁ ἀποδρὰς Ἀλέξανδρος ἔδρασέ τε καὶ ἔπαθεν.

ιε'. Ὅπως ἀφελόμενος [a] τὰ πρόσκτηθέντα πάλαι ἐκ τῆς Συρίας τὰ Ἰουδαίων διὰ τῶν Μακκαβαίων, αὐτῶν τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας Σκαῦρον ἐπίτροπον κατέστησεν· ἔνθα καὶ περὶ τῆς τοῦ βαλσάμου φησὶν ἐργασίας, καὶ περὶ ὧν ὁ Πομπήιος εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ὅστι ἀμφοτέρωθεν ἀπώλοντο.

ις'. Ὅπως Γαβίνιος, Σκαύρῳ πεμφθεὶς διάδοχος, καταγωνισάμενος [b] Ἀλέξανδρον, καὶ συγγνώμην δὸς αἰτησαμένῳ, πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος εἰς πέντε συνόδους διῆλεν.

ιζ'. Ὅπως καὶ Ἀριστόβουλος ἀποδρὰς ἐκ Ρώμης, καὶ πολεμήσας Γαβίνιον, τέλος ἡττᾶται, καὶ ἐν Ρώμῃ δεσμὸν πάλιν ἄγεται.

ιη'. Ὅπως ὁρμήσας κατὰ Πάρθων Γαβίνιος, ἐμποδίζεται ὑπὸ Πτολεμαίου· καὶ ὡς πάλιν τοὺς Ἰουδαίους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀναστατωθέντας ἐπελθὼν κατεστήσατο.

ιθ'. Ὅπως Κρᾶσσος, ἐλθὼν αὖτις διάδοχος, ὑπὸ Πάρθων κτείνεται· καὶ ὅστις Κάσσιος [c] μετ' αὐτοῦ φυγὼν διεπράξατο.

κ'. Περὶ Ἀντιπάτρου καὶ τῆς αὐτοῦ γενεᾶς.

κα'. Ὅπως Καῖσαρ ἀνεὶς τῶν δεσμῶν Ἀριστόβουλον εἰς Ἱεροσόλυμα ἔπεμψε· κἀκεῖνος ἀπελθὼν ἐκεῖσε, οἷα αὐτός τε καὶ παῖδες διὰ τὸν Πομπήιον πεπόνθασιν.

κβ'. Ὅπως Ἀντίπατρος ἐπὶ θεραπείᾳ Καίσαρος συμμαχήσας Μιθριδάτῃ Πηλούσιον πολιορκοῦντι, καὶ γενναῖος κατὰ τὴν μάχην φανεὶς, πολιτείᾳ τε τῇ Ρωμαίων καὶ ἀτελείᾳ παρ' αὐτοῦ τετίμηται· καὶ ὡς κατηγορηθεὶς παρ' Ἀντιγόνου τοῦ Ἀριστοβούλου παιδὸς ἐπὶ Καίσαρος, κρατεῖ τῆς δικαιολογίας, καὶ Ὑρκανῷ βεβαιοῖ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ αὐτὸς ἐπίτροπος τῆς ὅλης Ἰουδαίας γίνεται.

a Sic in Cod. Gall. κατακτηθέντας πάλαι ἐκ τῆς Συρίας Ἰουδαίοις Vat. Videsis *Antiquitatum* lib. XIV. p. 615. b Ἀλεξάνδρου Gall. c Μετὰ τοῦ Φ. Vat. mallem, εἰς Συρίαν φυγὼν διεπράξατο.

κγ'. Ὅπως

κγ'. Οπως Αντίπατρος τὰ τε κατεσραμμένα ὑπὸ Πομπηίου πρότερον ἐτειχίσατο, καὶ τὰς ἐν τῇ χώρᾳ θορύβους κατέστελλε· καὶ τὸν μὲν φασαηλον Ιεροσολύμων καὶ τῶν περιοίκων σρατηγὸν, τὸν δὲ Ηρώδην τῆς Γαλιλαίας κατεσήσατο.

κδ'. [a] Οπως Υρκανὸς ὑπό τε βασκάνων ἐρεθιζόμενος, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς κατορθώμασι βασκαίνων τὸν Ηρώδην εἰς κρίσιν ἐκάλεσε, καὶ αὖθις ἀπέλυσε· καὶ ὡς Ηρώδης ὑπὲρ τούτου μνησικακῶν ἐπεσράτευε τῷ Υρκανῷ, καὶ αὖθις ἀνίησι προσκληθεὶς ὑπό τε τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ φασαήλου.

κε'. Περὶ δὲ γενομένης ἐμφυλίου πολέμου Ρωμαίοις πρὸς Απάμειαν.

κς'. Οπως Βροῦτος καὶ Κάσσιος ἐδολοφόνησαν Καίσαρα, καὶ οἷα Κάσσιος ἐν Ιουδαίᾳ ἔπραξε· καὶ ὡς, ὑποχόμενος μεγάλα Αντιπάτρῳ εἰ κρατήσειεν, αὐτὸς αὐτῷ Δι' ταῦτα δὲ καὶ ἀπολέσθαι ὑπὸ Μαλίχου φαρμάκοις ἐγένετο.

κζ'. Οπως Ηρώδης ἐτιμωρήσατο Μάλιχον Κασσίου συνεργίαν· & ὡς [b] Ελιξ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Μαλίχου ἐπανασὰς φασαήλῳ, καὶ ἡττηθεὶς πρότερον παρ' ἐκείνου, ἔπειτα δὲ καὶ παρὰ Ηρώδου ἱκέτης ἀφίεται. καὶ ὡς Μαριὼν ὁ τύραννος ἀπηλλάγη Γαλιλαίας ὑπὸ Ηρώδου.

κη'. Οπως Ηρώδης μετὰ τὴν πρώτην γυναῖκα, καὶ δευτέραν τὴν Μαριάμνην, τὴν Υρκανοῦ μὲν θυγατέρα, Αριστοβούλου δὲ θυγατέρα, ἠγάγετο.

κθ'. Οπως μετὰ τὸν Καίσαρος ἀναίρεσιν Αντώνιος εἰς Ασίαν ἐλθὼν, κατηγορηθέντας τοὺς περὶ τὸν Ηρώδην ὑπὸ μόνου τοῦ παρελυσε τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ [c] τετράρχας κατέσησεν.

λ'. Οσα ἐπράχθη περὶ Βαρζαφάρνου καὶ Πακώρου τῶν Πάρθων, βουλομένων καταγαγεῖν τὸν [d] Αντίγονον ἐπὶ τὴν βασιλείαν· καὶ ὅπως ὁ, τε φασαήλος ἀπώλετο, καὶ Ηρώδης ὑποδραθεὶς ἐξέφυγεν, ὁ δὲ Υρκανὸς τὰ ὦτα λωβηθεὶς εἰς Παρθυηνὴν ἀπηνέχθη, καὶ Αντίγονος τὴν βασιλείαν κατεῖχεν.

λα'. Οπως Ηρώδης ἀπελθὼν πρὸς τὸν Αραβων βασιλέα, λαβεῖν χρήματα παρὰ τοῦ λυτρώσασθαι τὸν ἀδελφὸν, ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἐλπίδος, δι' Αλεξανδρείας εἰς Ρώμην παραγίνεται, καὶ Αντωνίῳ καὶ Καίσαρι τὰς συμφορὰς ἀποδυράμενος, καὶ διηγησάμενος πῶς Αντίγονος Δι' Πάρθων τῆς βασιλείας ἐγκρατὴς γέγονε, βασιλεὺς αὐτὸς παρ' αὐτῶν τῆς συγκλήτου συμψηφισαμένης ἀποδείκνυται.

λβ'. Οπως Αντίγονος τοὺς ἐν Μασάδᾳ τῷ Ηρώδῃ [e] προσήκοντας ἐπολιόρκει.

λγ'. Οπως Ηρώδης ἀπὸ Ρώμης ἐπανελθὼν τὸν πρὸς Αντίγονον διήνεγκε πόλεμον· καὶ ὅπως τὸν περὶ αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ Πάρθων ἐκπέμψας μάχην, αὐτὸς τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις λῃστὰς ἐκπολεμήσας ἐχειρώσατο.

λδ'. Οπως Ηρώδου ὄντος Αντίγονον ὁρμήσαντος εἰς Σαμάρειαν ἐπανίστανται Γαλιλαῖοι, καὶ ὡς ὑποστρέψας πάλιν αὐτοὺς κατεσήσατο· καὶ ὡς μετὰ τῶν Πάρθων ἦλθεν λαβὼν συμμάχους παρ' Αντωνίου ὄντα τὸν Αντίγονον, ἐπειδὴ ὁ σρατηγὸς αὐτῶν Μαχαιρᾶς ὁ κατὰ σύμμαχον πρὸς αὐτὸν διετέθη, πάλιν πρὸς Αντώνιον ὑπέστρεψε, καὶ τὰ Σαμόσατα πολιορκοῦντι [f] συνεξεπόρισεν, ἡνίκα καὶ Ιώσηπος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπόντος συμ-

23. *Quomodo Antipater & mœnia à Pompejo antea eversa instauravit, & tumultus in provincia sedavit; atque è filiis suis Phasaëlum quidem natu maximum Hierosolymis & regioni vicinæ præfecit, Herodem vero Galilææ.*

24. *Quomodo Hyrcanus ab obtrectatoribus Herodis irritatus, atque ipse Herodi ob res præclare gestas invidens, eum in judicium vocavit, ac deinde absolvit: utque Herodes injuriæ memor exercitum ducebat contra Hyrcanum; ac mox eum dimittit, ex consilio patris & Phasaëli fratris.*

25. *De bello civili inter Romanos orto circa Apamiam.*

26. *Qualiter Brutus & Cassius dolo interficiunt Cæsarem, & quænam Cassius in Judæa gessit: utque magna Antipatro promittendo si victoriam obtineret, inde causa erat cur ille à Malicho fuerit veneno peremptus.*

27. *Qualiter Herodes adjutore Cassio ultus est Malichum: & quomodo Felix ut Malichi fratris necem vindicaret, insurrexit in Phasaëlum, & cum ab illo prius vinceretur postea etiam ab Herode supplex dimittitur. utque Marion tyrannus è Galilæa pulsus est ab Herode.*

28. *Quomodo Herodes post primam uxorem alteram duxit, Mariamnen scilicet, Hyrcani quidem neptem ex filia, Aristobuli vero filiam.*

29. *Quomodo post Cassii cædem Antonius, cum in Asiam venisset, Herodem fratremque à Judæis accusatos, non solum non imperio privavit, sed & tetrarchas ambos constituit.*

30. *Quænam gesta erant à Barzapharne & Pacoro Parthis, dum studerent Antigonum in regnum reducere: qualiterque & Phasaëlus interiit & Herodes insidiis petitus effugit, atque Hyrcanus auribus mutilatus in Parthiam abductus est, & Antigonus regnum obtinuit.*

31. *Quomodo Herodes, cum se contulisset ad Arabum regem, ut pecunias ab eo acciperet quibus fratrem redimeret, spe vero de sua excidisset, via Alexandriæ Romam proficiscitur, cumque apud Antonium & Cæsarem calamitates suas deplorasset, narrassetque quo pacto Antigonus Parthorum ope regnum nactus est, ipse rex ab illis ex consensu senatus declaratur.*

32. *Qualiter Antigonus Herodis necessarios Masadæ inclusos obsidet.*

33. *Quomodo Herodes Roma reversus bellum agitavit contra Antigonum; utque suis ad bellum contra Parthos persequendum missis, ipse latrones in speluncis debellatos in potestatem suam redegit.*

34. *Quomodo, Herode contra Antigonum profecto, Galilæi in Samaria seditionem movent, utque reversus motus eorum composuit: qualiterque post Parthos devictos, cum suppetias ab Antonio impetrasset contra Antigonum, duce illorum Machæra se pro socio idoneo minime gerente, reversus est ad Antonium, eique Samosata obsidenti subministrabat, quando & Josephus frater, ejus in absentia,*

a Summarium hoc acceptum debemus *Codici Gall.* b Ελιξ male pro Ελιξ in *MSS.* ut & mox ὑπὸ forsan pro ὑπὲρ c Ita *Gall.* τετράρχου *Vat.* d Αντίοχον perperam in *MS. Gall.* unde desumpsimus n. xxx. & n. xxxi. qui desunt in *MS. Vat.* e Ita *Gall.* προσήκοντας *Vat.* f Συνεξεπόρισεν in *MS.*

cum Antigono commiſſus occiditur ipſe, & omnem exercitum amiſit; quique ſubditi erant iterum rebellarant.

35. *Quomodo Herodes ab Antonio reverſus, congreſſuſque cum Antigonianis, præter alia oppidula capit Hierichuntem: atque etiam caput amputat Pappo copiarum Antigoni duci, qui Joſephum fratrem ſuum occiderat.*

36. *Qualiter Hieroſolyma oppugnavit, cum tres annos in regno exegiſſet, & quænam Hieroſolymitis poſt urbem captam acciderunt; utque vitam finivit Antigonus.*

37. *Quænam propter Cleopatræ amorem geſſit Antonius.*

38. *Quomodo, bello Actiaco conflato, miſſus eſt Herodes ab Antonio contra Arabas, qui prælio conſerto eos ſuperat profligatque: dein & ſuos ex terræ motibus, qui variis in locis acciderant, perterritos, oratione adhortatur ut animos ſumerent.*

39. *Quomodo Herodes poſt victoriam apud Actium Cæſarem adiit. & quænam ad eum loquutus eſt, viciſſimque ab eo accepit; & quibus muneribus eum honoravit Cæſar.*

40. *De inſtauratione templi, & ædificiis ab Herode conditis; & qualis erat tam animi quam corporis dotibus.*

41. *De malis & infortunis in familiam ejus graſſantibus propter uxorem ejus Mariamnen; quæ omnia ei acciderunt, quoniam Hyrcanum olim captivum factum, Mariamnes avum, interfecerat, fratremque Joſephum: & quomodo Mariamnen occidit.*

42. *Quomodo Herodes, ex Antipatri filii ſui calumniis odio incenſus in Mariamnes filios, Alexandrum ſecum Romam perducit, pœnas ab ipſo exacturus apud Cæſarem; ipſo autem cum abſolutus eſſet aſſumpto, ubi Hieroſolyma pervenit, rerum omnium rationem reddit populo.*

43. *De moribus Antipatri & filiorum Mariamnes.*

44. *De Pherora Herodis fratre, & quo pacto Herodi cum ipſo interceſſerunt inimicitiæ.*

45. *De eunuchis Herodis; & quomodo illi in cauſa erant cur Alexander in periculum fuerit adductus.*

46. *Quomodo Archelaus ſocer Alexandri, cum è Cappadocia veniſſet, juvenes patri reconciliavit.*

47. *De maligno Eurycli Laconis ingenio; qualiterque Herodem iterum exacerbavit in filios.*

48. *Quomodo pater, Salomes calumniis irritatus, Alexandrum & Ariſtobulum in vincula conjicit, & de illis querelas ad Cæſarem mittit; acceptaque ab eo poteſtate filios interficit.*

49. *Qualiter deinceps deinde flagravit Antipater: & quomodo rex occiſorum liberos conſanguineis ſuis deſponſit.*

50. *Qualiter uxor Pheroræ materque Antipatri, inter ſe diſcordantes, Antipatro ſuiſque exitio erant: & quomodo Antipater, ut ſenex è patris conſpectu ſubduceret, Romam ad Cæſarem cum ſplendido apparatu ſe confert. deque Syllæo Arabe, & Pheroræ obitu.*

51. *Quomodo Pheroræ mors Antipatro cauſa erat interitus.*

Γαλὼν Αντιγόνου αὐτὸς σφάττεται, καὶ τὸ στρατιωτικὸν πᾶν Ἀλεξάνδρειαν, ἐς τὰ ὑπήκοα αὖθις ἐπανίσταται.

λε'. Ὅπως ὑπαπελθὼν Ἡρώδης ἀπὸ Αντωνίου, καὶ συμβαλὼν τοῖς τοῦ Αντιγόνου, ἄλλας τε πολίχνας αἱρεῖ καὶ τὴν Ιερειχοῦντα· καρατομεῖ δὲ καὶ Πάππον τὸν στρατηγὸν Αντιγόνου, τὸν Φονέα τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ Ιωσήπου.

λς'. Ὅπως ἐπολιόρκησε τὰ Ιεροσόλυμα, ἤδη τρίτον ἔτος αὐτῷ τῆς βασιλείας ἀνομβρίᾳ, ἐς οἷα μὲν μετὰ τὴν ἅλωσιν Ιεροσολυμίτας ἀπήντησεν· οἷος δὲ τέλει καὶ Αντίγονος ἐχρήσατο.

λζ. Οἷα Ἀλὶ τὸν Κλεοπάτρας ἔρωτα Αντώνιος ἔπραττεν.

λή. Ὅπως τοῦ Ακτιακοῦ συρρύντος πολέμου, ἐπέμφθη Ἡρώδης πρὸς Αντώνιον Αραβας πολεμήσων, καὶ πολεμήσας ἡττᾶται κατὰ κράτος· ὕθεν καὶ δεδιὼς τοὺς ἰδίους Ἀλὶ τοὺς συμβάντας [a] ἀλλεπαλλήλους σεισμοὺς δημηγορίᾳ πρὸς θάρσος ὠφελεῖ.

λθ'. Ὅπως μετὰ τὴν περὶ Ακτιον νίκην προσῆλθε Καίσαρι· καὶ οἷα πρὸς αὐτὸν εἶπε, καὶ παρ' αὐτοῦ ἤκουσε, καὶ ὅπως αὐτὸν δωρεαῖς Καῖσαρ ἐτίμησεν.

μ'. Περὶ ἀποκοδομῆς τοῦ νεῶ, καὶ τῶν γενομένων κτισμάτων παρ' Ἡρώδου· καὶ οἷος ἦν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν.

μα'. Περὶ τῶν κατ' οἶκον δυσχερῶν γενομένων αὐτῷ Ἀλὶ Μαριάμνῃ τῇ γυναικὶ, αἳ συνέβησαν ὅτι τὸ πάλαι αἰχμαλωτισθέντα Υρκανὸν Ἡρώδης ἀπέκτεινε, πάππον αὐτῆς ὄντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἰώσηπον· καὶ ὅπως καὶ αὐτὴν ἀπέκτεινεν.

μβ'. Ὅπως ὑπὸ Αντιπάτρου τοῦ υἱοῦ κατὰ τῶν παίδων Μαριάμνης Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστοβούλου συκοφαντηθεὶς ἔλκει μετ' αὐτοῦ μὲν Αλέξανδρον ἐπὶ Ρώμης, δίκας ἀπαιτήσων αὐτὸν ἐπὶ Καίσαρος· ἀπολυθεὶς δὲ ἀναλαβών, καὶ εἰς Ιεροσόλυμα γενόμενος, ἀποδιοπομπεῖται ὑπὲρ πάντων πρὸς τὸ πλῆθος.

μγ'. Περὶ τοῦ ἤθους Αντιπάτρου καὶ τῶν Μαριάμνης παίδων.

μδ'. Περὶ Φερώρα τοῦ ἀδελφοῦ Ηρώδου, καὶ ὅπως αὐτῷ Ἀλὶ φορος γέγονεν.

με'. Περὶ τῶν εὐνούχων Ηρώδου· καὶ ὡς δι' αὐτῶν οἱ πρὸς Αλέξανδρον ἐνεδρεύουσιν.

μς'. Ὡς Αρχέλαος ὁ πενθερὸς Αλεξάνδρου, ἐλθὼν ἐκ Καππαδοκίας, διήλλαξε τὸ μειράκιον πρὸς τὸν πατέρα.

μζ. Περὶ τῆς κακοηθείας τοῦ Λάκωνος Εὐρυκλέους· καὶ ὡς πάλιν ἐξηγείρωσι τὸν Ηρώδην πρὸς τοὺς υἱούς.

μη'. Ὅπως Αλέξανδρον καὶ Αριστόβουλον δεσμήσας ὁ πατὴρ τῆς Ἀλεξάνδρας Σαλώμης, Καίσαρι πρὸς τέτταρα μιμνύει, καὶ δεξάμενος τὴν ἐξουσίαν παρ' αὐτοῦ κτείνει τοὺς υἱούς.

μθ'. Ὅπως Αντίπατρος ἁμαρτὼν ἅπαντα· καὶ ὡς τοῦ υἱοῦ τῶν ἀνηρημένων κατηγορήσαντος πρὸς ἑαυτὸν συγγενῶν ὁ βασιλεύς.

ν'. Ὡς ἡ Φερώρα γυνὴ καὶ ἡ μήτηρ Αντιπάτρου, Ἀλέξανδρου γεγονυῖα Σαλώμης. αὕτη παρασκευὴν ἀπωλείας Αντιπάτρῳ τε καὶ ἑαυτῶν· ἐς ὅπως Αντίπατρος, ὑπεκλίνων αὐτὴν ὡς ἑαυτοῦ πατρὸς, εἰς Ρώμην πρὸς Καίσαρα λαμπρῶς παρέμενεν. καὶ πρὸς Συλλαῖον τὸν Ἄραβα. καὶ ὁ Φερώρα τελευτή.

να'. Ὅπως ἡ τελευτὴ Φερώρα τῆς Αντιπάτρου ἀπωλείας αἰτία γέγονεν.

[a] Ita in MS. Forſan ἀπορρήκτους, aut aliam ejus.

νβ'. Ὅπως

νϛ'. Οπως ἡ γυνὴ Φερώρα, ἑαυτὴν ἀπὸ τῦ τείχυς ῥίψασα, θεῦ προνοίᾳ διεσώθη μετιόντ Αντίπατρον.

νγ'. Περὶ τῆς ἀπὸ Ρώμης ἐπανόδυ τῦ Αντιπάτρυ· καὶ ὅτι διὰ τὸ πᾶς αὐτὸν μῖσος ἁπάντων εἰς αὐτῷ τὰ εἰς τὴν Ιυδαίαν συμβάντα ἀπήγγειλεν.

νδ'. Οπως συνέδριον ὁ βασιλεὺς συναθροίσας κατήγορον Αντιπάτρυ, παρόντος Οὐάρυ, Νικόλαον παρεσήσατο· καὶ ὡς Αντίπατρ ἀπελογήσατο.

νε'. Ως καὶ Σαλώμη Αντίπατρ ἐπιβελεύων ἐφωράθη ὑπὸ τῶν τῆς Ακμης τῆς θεραπαίνης Ιυλίας κρατηθέντων γραμμάτων.

νϛ'. Περὶ τῶν Σοφιςῶν Ιύδα καὶ Ματθίυ, καὶ πρὸς τὸν χρυσῦν ἀετόν.

νζ'. Περὶ τῆς νόσυ τῦ βασιλέως· καὶ ὡς πρὸς τὴν παλύτητα γενόμεν, πλῆθ Ιυδαίων ἐπισήμων ἀπὸ πάσης Ιυδαίας συναγαγὼν, ἀναιρεθῆναι τύτυς μετ' ὀλίγυ αὐτὸ παλύτι παρηγγύησεν.

νη'. Οπως ἀνεῖλεν Αντίπατρον τὸν υἱόν, καὶ ὀλίγυς ἡμέρας πέντε παλύτας.

52. *Qualiter uxor Pheroræ, semet è tecto præcipitans, providentia Dei, pœnas ab Antipatro repetentis, servata est.*

53. *De Antipatri à Roma reversione: quodque nemo ei, utpote ab omnibus odio habito, quæ acciderant in Judæa nunciarit.*

54. *Quomodo rex, concilio convocato, Nicolaum Antipatri accusatorem Varo præsente exhibuit: utque semet defendit Antipater.*

55. *Qualiter & Salome insidias intendens Antipater deprehensus est literis Acmes Juliæ ancillæ forte interceptis.*

56. *De Sophistis Juda & Matthia, & aquila aurea.*

57. *De regis morbo; utque moriturus multos è Judæis nobilioribus ex omni Judæa congregatos, interfici præcepit, postquam animam efflasset.*

58. *Qualiter Antipatrum filium occidit; & quinto post die ipse moritur.*

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,

Η

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,

ΛΟΓΟΣ Α'.

FLAVII JOSEPHI

DE BELLO JUDAICO,

SIVE

JUDAICÆ HISTORIÆ DE *EXCIDIO,

LIBER I.

---

[b] ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΕΠΕΙΔΗ [c] Ιυδαίοις πρὸς Ρωμαίυς πόλεμοι συρράγδην μέγιστοι, οὐ μόνον τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι δι' ἀκοῆς παρειλήφαμεν, ἢ πόλεσι πρὸς πόλεις ἢ ἐθνῶν ἔθνεσι συρραγέντων, ὧν μὲν ὑπ' ἀτυχούντων τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἀκοῇ συλλέγοντες εἰκῇ καὶ ἀσύμφωνα διηγήματα, σοφιστικῶς ἀναγράφουσιν, ὧν δ' αὐτόπται γενόμενοι

PROŒMIUM.

QUONIAM bellum quod cum Romanis gessere Judæi, idque maximum omnium, non modo quæ nostra ætas vidit, sed & *omnium* fere quæ auditione accepimus, cum aut civitates cum civitatibus aut gentes cum gentibus conflixerint, quidam, qui rebus non interfuerant, verum narrationes futiles interque se dissidentes ex rumoribus colligunt, sophistarum more scribendum

Bellum Judaicum omnium maximum.

Historia ejus male fide à nonnullis conscripta.

[a] Ita & ipse Josephus, p. 902, 906, & 944. Meminit βίβλυ ἰδίυ τῦ Ιυδαικῦ πολέμυ, p. 563. alibique βίβλυ διάτιξις τῦ Ιυδαικῦ πραγματείας. *Eusebius* etiam *Hist.* 11.6. laudat τὴν β'. τῦ Ιυδαϊκῦ πολέμυ. idemque *Hist.* 1.5. memorat τὸν β'. τῦ ἱςορικῦ τῦ Ιυδαϊκῦ πολέμυ. *Photius* in cod. 48. non hujusce operis titulum sed argumentum exprimit: & *Porphyrius* in l. 4. §. 11. *de Abst.* hosce libros Ιυδαϊκῆς ἱςορίας, eosdemque *Eusebius* τῦ ἱςορικῦ sæpe vocat. Accedit quod in libris omnibus *Versionis Rufinianæ* (& *Editis* & *MSS.*) inscribatur *de Bello Judaico.* Verum in *Græcis Flavii*, tam *manu exaratis* quam *excusis*, Ιυδαϊκῶς ἱςορίας περὶ ἁλώσεως aut περὶ ἁλώσεως Ιυδαίων, τῆς τ μεγάλης πόλεως λόγος α'. Διηλίκται τὸ φρόνιμον Ελληνικῇ. prout in *Cod. Bodlejano*, quod hæc eadem *Josephus* lingua etiam patria scripserit. Quibus perpensis, nos, dedita opera, utrumque titulum expressimus. [b] Ita *Bod.* ista vox deest *cæteris.* [c] Τῶν *Bod.* * *Al.* CAPTIVITATE. a Quas

ſcribendum ſuſcipiunt, alii vero qui præſentes aderant, aut ſtudio aſſentandi Romanis aut odio Judæorum, rerum veritatem ementiuntur, ſcriptiſque illorum partim accuſationes partim laudationes reperiuntur, nuſquam vero exacta hiſtoriæ fides: idcirco ego propoſui, quæ mediterraneis Barbaris jam ante miſeram patria lingua conſcripta, *nunc* Græce verſa in gratiam illorum qui ſub Romano degunt imperio, eadem narrare; ego *inquam* Joſephus Matthiæ filius, Hebræus genere, ex Hieroſolymis, ſacerdos, qui & ipſe cum Romanis initio præliis dimicavi, & rebus deinceps geſtis neceſſitate adactus interfui.

Joſephus quæ patria lingua ſcripſerat Latine vertit.

Qualis erat Judæorum Romanorumque ſtatus, cum cœpiſſet bellum.

2. Cum enim obortum eſſet, quemadmodum dixi, bellum hoc graviſſimum, Romani quidem ex domeſticis laborabant; Judæique, quotquot res novas tunc moliebantur, cum tempora eſſent turbulenta, ſeditionem moverunt, viribus pariter ac opibus florentes, adeo ut, propter tumultuum magnitudinem, hi quidem partium orientis poſſidendarum ſpe tenerentur, illos vero earundem amittendarum metus invaderet: quoniam Judæi quidem univerſos, qui trans Euphratem eſſent, gentiles noſtros ſecum arma capturos eſſe crediderant, Romani vero à Gallis finitimis ſubinde agitarentur, nec Celtæ quieſcerent; ſed plena eſſent omnia perturbationum mortuo Nerone, & multi quidem opportunitate arrepta imperium affectarent, militeſque lucri cupidine rebus novis ſtuderent. Itaque indignum eſſe duxi, ut tantarum rerum veritas ſineretur in inconſtantia verſari; & Parthi quidem & Babylonii, Arabumque remotiſſimi, & populares noſtri ultra Euphratem, itemque Adiabeni, mea diligentia ſatis accurate cognoſcerent, quibus ab initiis profectum, quantiſque cum cladibus geſtum fuerit bellum, & quo tandem modo deſierit: Græci vero, & Romanorum quotquot militiam ſequuti non eſſent, iſta neſcirent, legentes quæ ab aliis aut adulandi gratia aut mentiendi libidine conficta ſunt.

Cauſæ cur Joſephus hiſtoriæ de Bello verſionem adornarit.

Aliorum hiſtoricorum vitia reprehendit Joſephus.

3. Atqui hujuſmodi ſcripta hiſtorias non verentur inſcribere, in quibus, præterquam quod nihil ſani afferant, etiam de propoſito ſuo mihi videntur excidere. Nam illis quidem in animo eſt Romanos amplificare, reſque Judæorum extenuant & deprimunt: verum haud ſecum reputant, quî fieri poteſt, ut pro magnis habeantur, qui puſillos ſuperaverint. Accedit quòd neque belli diuturnitatem reſpiciant; neque multitudinem militum Romanorum qui eo delaſſati erant; neque imperatorum magnitudinem, quorum profecto gloria minuitur, ſi, cum multum ſudoris apud Hieroſolyma pertuliſſent, rebus ab eis præclare geſtis aliquid derogetur.

Joſephi in ſcribendo propoſitum.

4. Neque tamen ego is ſum, qui cum iis qui res Romanorum extollunt viciſſim contendens, quæ à popularibus meis geſta erant in majus au-

δὲ, ἡ κολακείᾳ τῇ πρὸς Ρωμαίους, ἢ μίσει τῷ πρὸς Ιουδαίους, καταψεύδονται τῶν πραγμάτων, πλείσχει δὲ αὐτοῖς ὅπου μὲν κατηγορίαν, ὅπου δὲ ἐγκώμιον τὰ συγγράμματα, τὸ δὲ ἀκριβὲς τῆς ἱστορίας οὐδαμοῦ· προὐθέμην ἐγὼ τοῖς κατὰ τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν, Ελλάδι γλώσσῃ μεταβαλὼν, ἃ [a] τοῖς ἄνω βαρβάροις τῇ πατρίῳ συνετάξας ἀνέπεμψα πρότερον, ἀφηγήσασθαι, Ιώσηπος Ματθίου παῖς, γένει Εβραῖος, ἐξ Ιεροσολύμων, ἱερεύς, αὐτός τε [b] Ρωμαίοις πολεμήσας τὰ πρῶτα, καὶ τοῖς ὕστερον ἐπιτυχὼν ἐξ ἀνάγκης.

Β'. Γενομένου γὰρ, ὡς ἔφην, μεγίστου τοῦδε τοῦ κινήματος, οἱ Ρωμαίοις μὲν οἰκεῖα τὰ οἰκεῖα, Ιουδαίων τε τὸ νεωτερίζον τότε τεταραγμένοις ἐπανέσχε τοῖς καιροῖς, ἀκμάζον κατά τε χεῖρα καὶ χρήμασιν, ὡς δ' ὑποβολὴν θορύβων, τοῖς μὲν [c] οὐ ἐλπίδι κτήσεως, τοῖς δ' [d] οὐ ἀφαιρέσεως δέει γίνεσθαι τὰ πρὸς τὴν ἀνατολήν· ἐπειδὴ Ιουδαῖοι μὲν ἅπαν τὸ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμόφυλον ἡμῖν συνεπαρθήσεσθαι σφίσιν ἤλπισαν, Ρωμαίους δὲ οἵ τε γείτονες Γαλάται παρεκίνουν, καὶ τὸ Κελτικὸν οὐκ ἠρέμει, μετὰ δὲ ἓξ πάντα θορύβων μετὰ Νέρωνα, καὶ πολλοὺς μὲν βασιλείαν ὁ καιρὸς ἀνέπειθε, τὰ στρατιωτικὰ δὲ ἔρα μεταβολῆς ἐλπίδι λημμάτων. ἀπορῶν [e] οὖν ἠνησάμην περιιδεῖν πλαζομένην ὑπὸ τηλικούτοις πράγμασι τὴν ἀλήθειαν, καὶ Πάρθους μὲν, καὶ Βαβυλωνίους, Αράβων τε τοὺς πορρωτάτω, καὶ τὸ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμόφυλον ἡμῖν, Αδιαβηνοὺς τε γνῶναι ἀφ' ἧς ἐμῆς ἐπιμελείας ἀκριβῶς, ὅθεν τε ἤρξατο, καὶ [f] δι' ὅσων ἐχώρησε παθῶν ὁ πόλεμος, καὶ ὅπως κατέστρεψεν, ἀγνοεῖν δὲ Ελλήνας ταῦτα καὶ Ρωμαίων τοὺς μὴ [g] ὑπερασπισαμένους, ἐντυγχάνοντας ἢ κολακείαις, ἢ πλάσμασι.

γ'. Καίτοιγε ἱστορίας αὐτὰς ἐπιγράφειν τολμῶσιν οὐ αἷς, πρὸς τῷ μηδὲν ὑγιὲς διηγεῖσθαι, καὶ τοῦ σκοποῦ δοκοῦσιν ἐμοίγε ἁμαρτάνειν. Βούλονται γὰρ μεγάλους μὲν τοὺς Ρωμαίους ἀποδεικνύειν, καταβάλλουσι δὲ ἀεὶ τὰ Ιουδαίων, καὶ ταπεινοῦσιν· οὐχ ὁρῶσι δὲ πῶς ἂν εἶναι μεγάλοι δοκοῖεν, εἰ μικροὺς νενικηκότες. καὶ ὅτι τὸ μὲν μῆκος ἀθλοῦσι τοῦ πολέμου, ὅτι τὸ πλῆθος τῆς καμούσης Ρωμαίων στρατιᾶς, ὅτε τὸ μέγεθος τῶν στρατηγῶν, οἱ πολλὰ [h] πρὸς τοῖς Ιεροσολύμοις ἱδρώσαντες, [i] οἶμαι, ταπεινουμένου τοῦ κατορθώματος αὐτοῖς, ἀδοξοῦσιν.

δ'. Οὐ μὴν ἐγὼ τοῖς ἐπαίρουσι τὰ Ρωμαίων ἀντιφιλονεικῶν, αὔξειν τὰ τῶν ὁμοφύλων διέγνων· ἀλλὰ

a Quas gentes intelligat Joſephus ipſe paulo inſerius exponit: nempe Parthos, Babylonios, Arabum remotiſſimos, Judæos tranſeuphratenſes &c. h. e. ut verbo abſolvam, ſuperioris continentis incolas. Quippe Perſarum ſive Parthorum rex ὁ ἄνω βασιλεὺς *Philoſtrato aliiſque* dicitur. *Androſthenes* apud *Athenæum* l. 3. πολίται τοῦ Πέρσου τε (inquit) τῶν τὰς ἄνω τόπους. & *Joſ.* l. 1. contra *Ap.* καὶ τῶν ἄνω τόπων εἰς τὰς Γαλατίας ἀποστατῶν. *Polybius* apud *Joſephum* in *Ant.* XII. 3. Σκοπὸς ἐμοὶ ἐστὶ τοὺς ἄνω τόπους, ubi recte Interpres *ad mediterranea verſo impetu*. Eodem ſenſu accipitur ἡ ἄνω χώρα *Ant.* XII. 13. οἱ ἐντὸς χώρας I *Macc.* VI. 1. τὰ ἀνωτερικὰ μέρη *Ael.* XIX. 1. & ſexcenta alia adeo ubique obvia, ut mireris id neſcire tam multos. Pariter Aſſyrii & Babylonii ſunt τὴν ἄνω Συρίαν ſive mediterraneam incolentes; τοὺς Αραβίους οἱ πορρώτατοι, qui longiſſime abſunt à mari. Idem puto voluiſſe *Rufinum* qui *retro barbaris* dixit; quam Latine non inquiro. *Aldrichius.* b Ρωμαίους *Big. Bod.* & *Vat.* c Deeſt οὐ *Bod.* d Ἀναφορίσεως δέει *Bod.* e Deeſt οὖν *Bod.* f Δι' ὅσων *Big.* & *Voſſ.* g Καταφρασαμένους *Bod.* h Ita *MSS.* πρὸς perperam in *Baſ.* & *Gen.* i Ellipſis eſt particulæ ὡς. a Δι'

ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα μετ' ἀκριβείας ἑκατέρων διέξειμι, τοὺς δ' ὅτι τοῖς πράγμασι λόγους ἀνατίθημι τῇ ἀλγούσῃ, καὶ τοῖς ἐμαυτοῦ πάθεσι διδοὺς ἐπολοφύρεσθαι τὰς τῆς πατρίδος συμφοράς. ὅπερ γὰρ αὐτῇ ζέσις οἰκεῖα κεφαλῆς, καὶ τὰς Ρωμαίων χεῖρας ἀκούσας, καὶ τὸ πῦρ ὅτι τὸν ἅγιον ναὸν εἵλκυσαν Ἰουδαίων τύραννοι, μάρτυς αὐτὸς ὁ πορθήσας Τίτος Καῖσαρ· ἐν παντὶ τῷ πολέμῳ, ὃς μὲν δῆμον ἐλεήσας ὑπὸ στασιαστῶν φρουρούμενον, πολλάκις δὲ ἑκὼν τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ὑπερεθέμενος, καὶ διδοὺς τῇ πολιορκίᾳ χρόνον, εἰς μετάνοιαν τῶν αἰτίων. εἰ δέ τις ὅσα πρὸς τοὺς τυράννους ἢ τὸ λῃστρικὸν αὐτῶν κατηγορικῶς λέγομεν, ἢ τοῖς ἀτυχήμασι τῆς πατρίδος ὀδυρόντες, συκοφαντοίη, διδότω μοὶ τὸν τῆς ἱστορίας νόμον συγγνώμην τῷ πάθει. πόλιν γὰρ δὴ τῶν ὑπὸ [b] Ρωμαίοις πασῶν τὴν ἡμετέραν ὅτι πλεῖστόν τε εὐδαιμονίας συνέβη προελθεῖν, καὶ πρὸς ἔσχατον συμφορῶν αὖθις καταπεσεῖν. τὰ γὰρ [c] πάντων ἀπ' αἰῶνος ἀτυχήματα, πρὸς τὰ Ἰουδαίων, ἠλαττῶσθαί μοι δοκεῖ κατὰ σύγκρισιν· καὶ τούτων αἴτιος, οὐδεὶς ἀλλόφυλος. ὥς τι ἀμήχανον ἦν, ὀδυρμῶν ὑπερατεῖν. εἰ δέ τις οἴκτου σκληρότερος εἴη δικαστής, τὰ μὲν πράγματα τῇ ἱστορίᾳ προσκείσθω, τὰς δ' ὀλοφύρσεις τῷ γράφοντι.

ε'. Καίτοιγε ὑπεμνησάμην ἂν αὐτὸς δικαίως τοῖς Ἑλλήνων λογίοις, οἳ τηλικούτων κατ' αὐτοὺς πραγμάτων γενομένων, ἃ νῦν σύγκρισιν ἐλαχίστην ὑποδέχεται τοὺς πάλαι πολέμους, τούτων μὲν ἀδημονοῦσι τοῖς φιλοπονουμένοις ἐπηρεάζοντες, ὅτι εἰ καὶ τῷ λόγῳ πλεονεκτοῦσι, λείπονται τῇ προαιρέσει. αὐτοὶ δὲ τὰ Ἀσσυρίων ἢ τὰ Μήδων συγγράφουσιν, ὥσπερ ἦσαν καλῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀπηγγελμένα· καί τοι [d] τοσούτῳ τῶν ἐκείνων ἡττῶνται δυνάμεως ὑπὸ τῷ γράφειν, ὅσῳ καὶ τῶν γνώμης. τὰ γὰρ καθ' αὑτοὺς ἐπίστασθαι μὲν ἕκαστοι γράφειν, ὅπερ ἐν τῷ πράγματι τοῖς πράγμασιν ἐποίει τιν ὑπαγγελίαν σπουδῆς, καὶ ὁ ψεύδεσθαι παρ' εὐδοξίαν αἰσχύνην ἦν. τόγε μὴν μνήμῃ τὰ [f] μὴ προϊστορηθέντα διδόναι, ἐν τοῖς ἔργοις τὸ ἴδιον χρέος τοῖς [g] μεθ' ἑαυτὸν συνιζάνειν, ἐπαίνου μὲν μαρτυρίας ἄξιον. φιλόπονος δέ, οὐχ ὁ μεταποιῶν οἰκονομίαν ἢ τάξιν ἀλλοτρίαν, ἀλλ' ὁ μὴ δι' ἑαυτοῦ λέγειν καὶ τὸ σῶμα τῆς ἱστορίας κατασκευάζων ἴδιον. κἀγὼ μὲν ἀναλώμασι καὶ πόνοις μεγίστοις, ἀλλόφυλος ὤν, Ἑλλησί τε καὶ [h] Βαρβάροις τὴν μνήμην τῶν κατορθωμάτων ἀνατίθημι. τοῖς δὲ γνησίοις, πρὸς μὲν τὰ λήμματα καὶ τὰς δίκας, κέχυται εὐθέως τὸ στόμα καὶ ἡ γλῶσσα λέλυται· πρὸς δὲ τὴν ἱστορίαν ἔνθα χρὴ τἀληθῆ λέγειν, καὶ μὴ πολλοῦ [i] πόνου τὰ πράγματα συλλέγειν, περίεισιν, πρέπτες τοῖς ἀθενεστέροις καὶ μὴ γινώσκουσι τὰς πράξεις τὸ ἡγεμόνιον γράφειν. πεπάθω δὲ πρὸ ἡμῶν τὸ τῆς ἱστορίας ἀληθές, ἐπεὶ παρ' Ἕλλησιν ἀμελεῖται.

gere decreverim: ſed facta quidem utriuſque populi accurate perſequor, in iis vero enarrandis animi affectioni aliquid tribuo, dum dolori meo in deflendis patriæ calamitatibus nonnihil indulgeo. Nam quod eam domeſticæ diſſenſiones everterint, & in templum ſacroſanctum invitas Romanorum manus atq; ignem traxerint Judæorum tyranni, teſtis eſt ille à quo facta eſt vaſtatio, Titus Cæſar: qui per omne bellum populum quidem miſeratus eſt, quod à ſeditioſis cuſtodiretur; ſæpe autem conſulto differri paſſus eſt urbis excidium, moraſque obſidioni interpoſuit, ut *belli* auctores reſipiſcerent. Quod ſi quis nos calumnietur ob ea quæ in tyrannos eorumque latrocinium accuſatorie dicimus, vel patriæ miſeriis ingemiſcentes, *juſto* dolori, etiamſi hiſtoriæ legem tranſgrediatur, veniam concedat. Nam ex omnibus civitatibus, quæ Romanorum jugum ſubierunt, noſtræ ſane contigit ad ſummum felicitatis perveniſſe, ac deinde in extremam calamitatem incidiſſe. Namque omnium ab omnis ævi memoria res adverſæ, ſi cum iis conferantur quæ Judæis acciderunt, longe ab illis ſuperari mihi videntur: atque nemo ex alienigenis eorum auctor exſtitit. quo magis difficile erat ut à queſtibus & lamentis temperarem. Si quis autem durior, quam ut miſericordia flectatur, judex adſit, res quidem hiſtoriæ velim aſſignet, lamentationes vero ſcriptori tribuat.

Quænam res Judæis exitio fuerint.

Judaïcarum calamitatum magnitudo.

5. Veruntamen & ego Græcorum diſertos jure meritoque increpaverim, qui tantis ſua ætate actis, quæ, ſi contentio & comparatio fiat, bella olim geſta exigua admodum reddunt, in illa quidem judices ſedent aliorum ſtudiis detrahentes, à quibus, licet eos facundia ſuperent, propoſito tamen vincuntur. Iſti vero Aſſyriorum Medorumve res ſcribendas ſuſcipiunt, quaſi minus recte ab antiquis ſcriptoribus relatæ fuerint: quanquam tantum illis cedunt ſcribendi facultate, quantum conſilio & voluntate. Erat enim *olim* unicuique ſtudium, quæ ſua memoria facta erant literis conſignare, cum & rebus interfuiſſe fecerit ut dilucida effet narratio, & mentiri apud ſcientes dedecori verteretur. Enimvero quæ non ante memorata erant memoriæ tradere, ſuique temporis res commendare poſteris laudis teſtimonio dignum eſt. Atqui huic negotio cum ſtudio & cura non incumbit, qui alterius ordinem & diſpoſitionem immutat: ſed qui nova dicendo integram de ſuo componit hiſtoriam. At ego quidem, quippe alienigena, nulli ſumptui aut labori peperci, ut Græcis ſimul & Barbaris bellicorum facinorum memoriam commendarem. Iſtis autem qui indigenæ ſunt, ad quæſtum quidem & lites, aperta protinus ſunt ora & ſolutæ linguæ; ad hiſtoriam vero, in qua verum dicendum eſt, multoque cum labore res colligendæ, os illis occluſum eſt, conceſſa imbecillioribus rerumque ignaris licentia ſcribendi res à principibus geſtas. Colatur itaque à nobis hiſtoriæ veritas, quandoquidem à Græcis negligitur.

Græci hiſtorici res Judæorum ſuæ ætatis ſilentio præterierunt.

Joſephi in ſcribendo cura & diligentia.

6. Ju-

a Δι' ἀκριβείας Bod. b Ρωμαίων Bod. c Πάντα Bod. d Τοσοῦτον Big. Bod. & Voſſ. mox ὅσον ſolus Bod. e Απηγγελμένα Gall. f Addidi hoc loco μὴ fretus auctoritate Vet. Interpr. & Cod. Bodl. qui inter lineas eadem, ut videtur, manu, illud μὴ habet. g Ita è Cod. Bodl. edidit cl. Aldrichius. antea erat μετ' αὐτῶν. Verum μεθ' ἑαυτῶν habet Cod. Gall. h Ρωμαίοις Bod. Lipſ. Vat. & Vet. Interpr. Græcis ut & ſacris literis *Barbari* omnes linguæ Græcæ ignari. i Χρόνου Big. & Voſſ.

Quasnam res scripserit Josephus, & unde scribendi initium sumpserit.

6. Judæorum quidem res ab origine repetere, & qui fuerint, & quo pacto ab Ægyptiis discesserint, quasque regiones errando peragraverint, & quot loca occupaverint, & quemadmodum inde migraverint *dicere*, haud tempus idoneum esse, & præterea supervacaneum existimavi: quoniam & multi ante me Judæi res majorum suorum satis accurate conscripserunt, & nonnulli è Græcis, easdem res patria lingua prosequentes, non multum à veritate aberrarunt. Ubi autem & isti scriptores & prophetæ nostri desierunt, inde historiæ initium sumam. Et ista quidem quæ ad bellum attinent meo tempore gestum uberius fusiusque & qua potero diligentia referam; quæ vero ætate mea sunt antiquiora summatim breviterque percurram.

Summa eorum, quæ in libris de Bello complexus est.

7. Quomodo Antiochus, qui Epiphanes vocitatus est, cum Hierosolyma expugnasset & per triennium & sex menses ea tenuisset, ab Asamonæi filiis è regione ejicitur. Deinde ut eorum posteri, orta inter eos de regno dissensione, Romanos & Pompejum ad res *disceptandas* attraxerunt: utque Herodes Antipatri filius, Sosio in auxilium adducto, eorum principatui finem imposuit. Tum, quemadmodum populus, mortuo Herode, seditionem concitarunt, Augusto quidem Romanis imperante, Quintilio autem Varo *Judæorum* regioni præsidente: & quomodo bellum anno duodecimo imperii Neronis erupit, quæque sub Cestio præside acciderunt: & quot in *loca* Judæi sub primos *belli* motus armis invaserunt.

8. Item quomodo urbes finitimas communierunt; & ut Nero, post clades Cestii ductu acceptas, summæ rerum metuens, Vespasianum bello præfecit. utque ille cum filio natu maximo Judæorum in regionem ingressus est; & quantum ille Romanorum exercitum duxit, & auxiliarium quotquot per Galilæam omnem cæsi erant. atque ut urbium illorum alios quidem vi penitusque expugnavit, alias vero ad deditionem adegit. Ac ubi eò venero, quænam sit Romanorum in acie ordinum conservatio, & legionum disciplina; & quanta sit utriusque Galilææ amplitudo, & quod soli ingenium, & quinam Judææ fines limitesque; insuper quæ regionis propria sint, & qui lacus fontesque in ea; quæque per singulas urbes captis acciderint, summa cum fide, ex iis quæ ipse vidi aut pertuli, enarrabo: neque quidquam de meis calamitatibus reticebo, ut qui ad singula scientes dicturus sim.

9. Deinde, ut, cum jam res Judæorum labefactarentur, Nero quidem diem supremum obit, Vespasianus autem, maturato in Hierosolyma itinere, imperii gratia retrahitur; quæque ei signa de eo *capessendo* data erant, & quæ Romæ factæ mutationes; utque is invitus à militibus imperator declaratus erat. Et quomodo, eo in Ægyptum ad res universas

ς'. Αρχαιολογεῖν μὲν δὴ τὰ Ιουδαίων, τίνες τε ὄντες, καὶ ὅπως ἀπανέστησαν Αἰγυπτίων, χώρας τε ὅσας ἐπῆλθον ἀλώμενοι, καὶ πόσα ἔξης κατέλαβον, καὶ πῶς μετανέστησαν, νῦν ἄκαιρον ᾠήθην εἶναι, καὶ ἄλλως περιττὸν· ἐπειδὴ καὶ Ιουδαίων πολλοὶ πρὸ ἐμοῦ τὰ τῶν προγόνων συνετάξαντο μετὰ ἀκριβείας, καὶ τινες Ελλήνων, ἐκεῖνα τῇ πατρίῳ φωνῇ μεταβάλλοντες, οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. ὅπου δὲ οἵ τε τότων συγγραφεῖς ἐπαύσαντο, καὶ οἱ ἡμέτεροι προφῆται, ἐκεῖθεν τὴν ἀρχὴν ποιήσομαι τῆς συντάξεως. τούτων δὲ τὰ μὲν ἐν καθ' ἑαυτὸν πολέμου διεξοδικώτερον, καὶ μετ' ὄσης οἷόν τε ἐξεργασίας δύναμαι, διέμι· τὰ δὲ παρηγγέτερα τῆς ἐμῆς ἡλικίας ἐπιδραμοῦμαι συντόμως.

ζ. Ως Αντίοχος, ὁ κληθεὶς Επιφανὴς, ἑλὼν τὴν κράτος Ιεροσόλυμα, καὶ κατασχὼν ἔτεσι τρισὶ καὶ μησὶν ἕξ, ὑπὸ τῶν Ασαμωναίου παίδων ἐκβάλλεται τῆς χώρας. ἔπειτ' ὡς ἀπὸ τούτων ἔγγονοι, περὶ τῆς βασιλείας διαφερόμενοι, ἐπίκλησιν ἔσχον Ἀριστοβουλίων καὶ Ὑρκανῶν, ἐπὶ τὸν Πομπήιον καὶ τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν ἐκλήθησαν. καὶ ὡς Ηρώδης ὁ Αντιπάτρου παῖς τὴν δυναστείαν αὐτοῖς, ἐπαγαγὼν Σόσιον. ὅπως τε ὁ λαὸς, μετὰ τὸν Ηρώδην τελευτὴν, κατεστασίασεν, Αὐγούστου μὲν Ρωμαίων ἡγεμονεύοντος, Κυϊντιλίου δὲ Οὐάρου κατὰ τὸν χρόνον ὄντος· καὶ ὡς ἔτει δωδεκάτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ὁ πόλεμος ἀνερράγη, τά τε συμβάντα καὶ Κέστιον, καὶ ὅσα κατὰ τὰς πρώτας ὁρμὰς ἐπῆλθον οἱ Ιουδαῖοι τοῖς ὅπλοις.

η'. Οπως τε τὰς πρωτείους ἐτειχίσαντο· καὶ ὡς Νέρων, δεινὸν τοῖς Κεστίου πάθεσι δείσας περὶ τῆς ὅλης, Οὐεσπασιανὸν ἐφίστησι τῷ πολέμῳ. καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν παίδων εἰς τὴν Ιουδαίων χώραν ἐκβάλλει, ὅσῃ τε χρώμενον Ρωμαίων στρατιᾷ, καὶ ὅσα σύμμαχοι ἐκόπησαν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν. καὶ ὡς τῶν πόλεων αὐτῆς ἃς μὲν ὁλοκλήρους καὶ κατὰ κράτος, ἃς δὲ δι' ὁμολογίας ἔλαβεν. ἔνθα δὴ καὶ τὰ περὶ τῶν Ρωμαίων ἐν πολέμοις εὐταξίας, καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν τακτικῶν, τῆς τε Γαλιλαίας ἑκατέρας τὰ μεγέθη, καὶ τὴν φύσιν, καὶ τὰς τῆς Ιουδαίας ὅρους, ἔτι τε τῆς χώρας τὴν ἰδιότητα, λίμνας τε καὶ πηγὰς τὰς ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ περὶ ἑκάστην πόλιν τῶν ἁλισκομένων πάθη μετ' ἀκριβείας, ὡς εἶδον ἢ ἔπαθον, διέμι. οὐδὲ γὰρ τῶν ἐμαυτῷ τὰ συμφορῶν ἀποκρύψομαι, μέλλων γε πρὸς εἰδότας ἐρεῖν.

θ'. Επειθ' ὡς ἤδη καμνόντων Ιουδαίοις τὰ πράγματα, θνήσκει μὲν Νέρων, Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅτι Ιεροσολύμων ἀπομηνύεται, ὑπὸ τῆς ἡγεμονίας ἀνθέλκεται· τά τε γενόμενα περὶ ταύτης αὐτῷ σημεῖα, καὶ τὰς ὅτι Ρώμης καταβάσεις, καὶ ὡς αὐτὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἄκων αὐτοκράτωρ ἀποδείκνυται. καὶ ὡς τάτε ἀποχωρήσαντος ὅτι διοικήσει τὰ ὅλων

a Πατρῴᾳ in plerisq; *MSS.* b Μεταβαλόντες in quibusdam *MSS.* c *Al.* ἐπιδράμην. d Ita prout in *Antiquitatum* libris. quomodo & *Rufinus*, & ex *Latinis* alii, *Fastique Consulares*. Σόσιον in plerisq; *Josephi* libris *de Bello* tam *impressis* quam *MSS.* & apud *Dionem Alios*que. Sic indifferenter Κάστιος vel Κάστιον, & ejusmodi multa scribuntur. e Sic omnes fere *MSS.* κατεστασίασεν in *Editis*. f Ita cum ipso *Josepho* in *Originibus* & nonnullis *MSS.* in *aliis* & *impressis* Κυϊντιλίου. g Τὰς πρωτείους *Bod.* atque ita forsan *Rufinus*, qui vertit, *quoque modo accolas permunierint*. h Sic *Big.* & *Bod.* minus recte αὐτοῖς *Bas.* & *Gen.* i Ολοκλήρους καὶ non agnoscunt *Big.* & *Ruf.* k Vocula τὰ deest *Bod.* l Ἑκατέρας τὰ μεγέθη *Bod.* m Incertum est an ita legerit *Rufinus*, qui vertit *mutationes*; quam vocem & nos retinuimus. Sensus requirit μεταβολὰς καὶ στάσεις, aut simile quid. n Τότε abest *Big.*

ὅλων εἰς τ Αἴγυπτον, ἐξασιάσθη τὰ Ιουδαίων· ὅπως τε ἐπανέσχῃ αὐτοῖς οἱ τύραννοι, καὶ τὰς τούτων πρὸς ἀλλήλους διαφοράς.

ι'. Καὶ ὡς ἄρας ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου Τῖτος δεύτερον εἰς τὴν χώραν ἐνέβαλεν· ὅπως τε τὰς δυνάμεις, καὶ [a]ὅπου, καὶ πόσας συνήγαγε· καὶ ὅπως ἐν τάχει ἡ πόλις διέκειτο παρόντος αὐτοῦ, περιβολάς τε ὅσας ἐποιήσατο, καὶ πόσα χώματα, περιβόλους τε τῶν τειχῶν τριττούς, καὶ τὰ μέτρα τούτων, τήν τε τῆς πόλεως ὀχυρότητα, καὶ τὸν ἱερὸν καὶ τὸν ναὸν τὴν διάθεσιν· ἔτι δὲ καὶ τούτων καὶ τοῦ βωμοῦ τὰ μέτρα, πάντα μετ' ἀκριβείας, ἔθη τε ἑορτῶν ἔνια, καὶ τὰς ἐπὶ ἀγνείας, καὶ τὰς τῶν ἱερέων λειτουργίας. ἔτι δὲ καὶ τὰς ἐσθῆτας [b]τῶν ἱερέων καὶ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ δὴ καὶ τοῦ ναοῦ τὸ ἄγιον, οὐδὲν ἢ τε ἀποκρυπτόμενος ἢ τε παρεισθεὶς τοῖς πεφωραμένοις.

ια'. Ἐπειτα διέξειμι τήν τε τ τυράννων πρὸς τοὺς ὁμοφύλους ὠμότητα, καὶ τ Ρωμαίων φιλίαν πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ ὁσάκις Τῖτος, σῶσαι τ πόλιν καὶ τ ναὸν ἐθέλων, [c]ὅτι δεξιὰς τοὺς στασιάζοντας [d]προύκαλέσατο, διακρίνων τὰ πάθη τοῦ δήμου καὶ τὰς συμφοράς, ὅσα τε ὑπὸ τοῦ πολέμου, καὶ ὅσα ὑπὸ τ στάσεως, καὶ ὅσα ὑπὸ τοῦ λιμοῦ κακωθέντες, ἑάλωσαν. [e]παραλείψω δὲ οὐδὲ τὰς τ αὐτομόλων ἀτυχίας, οὐδὲ τὰς τ αἰχμαλώτων κολάσεις· ὅπως τε ὁ ναὸς ἄκοντος ἐνεπρήσθη. Καίσαρος, καὶ ὅσα τ ἱερῶν κειμηλίων ἐκ τοῦ πυρὸς ἥρπαγη, τήν τε τ ὅλης πόλεως ἅλωσιν, καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς σημεῖα καὶ τέρατα, καὶ τ αἰχμαλωσίαν τ τυράννων, τῶν τε ἀνδραποδισθέντων τὸ πλῆθος, καὶ εἰς ἰδίαν ἕκαστοι τύχην διενεμήθησαν. καὶ ὡς Ρωμαῖοι μὲ ἐπεξῆλθον τὰ λείψανα τοῦ πολέμου, καὶ τὰ ἐρύματα τ χωρίων καθεῖλον, Τῖτος δὲ πᾶσαν ἐπελθὼν τ χώραν κατεστήσατο· τήν τε ὑποστροφὴν αὐτοῦ τ εἰς Ἰταλίαν, καὶ τ θρίαμβον.

ιβ'. Ταῦτα πάντα περιλαβὼν ἐν ἐπτὰ βιβλίοις, καὶ μηδεμίαν τοῖς ἐντυγχάνουσι τὰ πράγματα, καὶ τοῖς τυχοῦσι τῷ πολέμῳ, καταλιπὼν ἢ μέμψεως ἀφορμὴν ἢ κατηγορίας, τοῖς γε τ ἀληθείας ἀγαπῶσιν, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἡδονὴν, ἀνέγραψα. ποιήσομαι δὲ [f]ἐντεῦθεν τ ἐξηγήσεως ἀρχὴν, ἐν ᾗ τ κεφαλαίων ἐποιησάμην.

administrandas digresso, Judæorum status seditionibus agitatus erat: quoque modo tyranni in eos insurrexerunt, moxque ut illi inter se dissenserunt, *referam.*

10. Quemadmodum etiam Titus, ex Ægypto reversus, iterum in Judæam irrupit: qualiterque copias, & quo in loco, & quantas coëgit. Et quomodo seditionibus laboravit urbs, cum ipse illic adesset; & quot *in mœnia* fecit impressiones, & quantos aggeres erexit; triumque murorum ambitum, & illorum magnitudinem, urbisque munitionum firmitatem, & fani templique dispositionem; ac præterea illorum aræque dimensiones, accurateque omnia, *quoad fieri possit, describam*; festorum quoque dierum consuetudines aliquot, septemque lustrationes & sacerdotum munia. itemque illorum simul ac pontificis vestes, & quale erat templi sacrarium, nihil dissimulans compertisve adjiciens, *memorabo.*

11. Narrabo deinde tyrannorum in suos gentiles crudelitatem, Romanorumque in alienigenas indulgentiam: & quoties Titus, civitatem pariter ac templum servare cupiens, ad concordiæ fœdera seditiosos provocavit, dispiciens populi clades & calamitates, quotque mala *sæviente* bello, quot *glisscente* seditione, & quot fame *grassante* perpessi, *postea* capti sunt. Neque vero aut perfugarum infortunia, aut captivorum supplicia, *silentio* prætermittam: qualiterque templum invito Cæsare conflagravit, & quantum sacræ supellectilis è flammis ereptum erat; atque totius civitatis excidium, quæque præcesserant signa & prodigia; tyrannorumque captivitatem, & multitudinem abductorum in servitium; & quænam cuiq; sorte obtigerunt. utque Romani persequuti sunt belli reliquias, & loca munita funditus everterunt, Titusque regionem omnem à se peragratam *in pace* constituit: neque silebo reditum ejus in Italiam & triumphum.

12. Ista universa septem libris complexus, adnixusque ut omnes querelarum aut accusationum causas iis præciderem, qui res *singulas* norint belloque interfuerint, studiosis veritatis magis quam voluptatis perscripsi. Idem autem narrationis hujusce quod & capitulorum initium faciam.

α'. ΚΕΦ. α'. CAP. I. I.

Ὅπως ᾑρεῖτο Ἱεροσολύμων πόλις, καὶ ὁ ναὸς ἐσυλᾶτο· καὶ περὶ τ τοῦ Μακκαβαίων Ματθίου καὶ Ἰούδα πεπραγμένων, περί τε Ἰούδα τελευτῆς.

Qualiter Hierosolyma ab Antiocho Illustri capta erant, Templumque spoliatum: deque Matthiæ & Judæ Maccabæorum rebus gestis, & Judæ morte.

[B] ΣΤάσεως τοῖς δυνατοῖς Ἰουδαίων ἐμπεσούσης, καθ' ὃν χρόνον [h] Ἀντίοχος, ὁ κληθεὶς Ἐπιφανὴς, διαφέ-

CUM inter Judæorum potentes commota esset seditio, quo tempore Antiochus, Epiphanes dictus, cum Ptolemæo sexto

Confer Antiqq. l. XII. à p. 530. usque ad finem libri. 1 Macc. IX. & 2 Macc. IV. ad finem operis.

a Ita *Bod.* καὶ ὅπου συνήγαγε καὶ ὁπόσας *Big.* & *Voss.* ὅπου συνήγαγε ὁπόσας *Basil.* & *Gen.* in *Rufini* versione, *quoque modo exercitum, & quo in loco congregaverit, vel qualiter.* b Pro τ ἱερέων καὶ τοῦ ἀρχιερέως tantum τ ἀρχιερέων legit *Big.* τοῦ ἀρχιερέως & nihil amplius legisse videtur *Ruf.* c Ἐπιδεικνὺς δεξιὰς *Bod.* d Προὐκαλέσατο. Διαχρῶν δὲ τὰ π. *Bod.* Simile quid in suo codice habuisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *provocavit. Differam vero populi vulnera* &c. e Καταλείψω *Bod.* f Τούτου *Bod.* g Auctor (in *Ant.* l. 12. p. 532. §. 2) fatetur se omnia hic loci summa brevitate complexum esse: adeoque lectores in uberiorem rerum intelligentiam, eò remittendi sunt. h Ptolemæus Philometor, defuncta matre Cleopatra, dotem ejus Cœlesyriam, velut ab Antiocho fraude occupatam, bello recuperare statuit. *Hieron.* ex *Callinico Sutorio* apud *Porphyrium.* Antiochus imminebat Ægypti regno, & ambigendo de Cœlesyria causam belli se habiturum existimabat. *Liv.* XLII. 29. 1 *Macc.* I. 17. Quas causas obtenderit vide apud *Polybium* in *legat.* 72. & 82. *Aldr.*

a Fortasse

Orta ſeditione, Tobiæ filii civitate expulſi. Antt. p. 531.

ſexto de Syria omni contendebat (erat autem Judæis inter ſe de principatu certamen, ſingulis eorum qui in dignitate erant ægre ferentibus, ut ſui ſimilibus ſubjicerentur) Onias quidem unus è pontificibus, poſtquam prævaluiſſet, * Tobiæ filios civitate expulit. illi vero ad Antiochum ſe receperunt, eique ſupplicarunt ut ipſis ducibus in Judæam irrumperet. idque regi perſuaſum eſt, jampridem ſic animato: adeoque is, cum ingenti exercitu impreſſione facta in *Judæam*, & urbem vi cepit, & eorum qui favebant Ptolemæo magnam multitudinem interfecit; dataque militibus promiſcue omnia rapiendi licentia, ipſe & templum ſpoliavit & quotidiani ſacrificii conſuetudinem ceſſare fecit per tres annos & menſes ſex. Pontifex autem Onias, cum ad Ptolemæum perfugiſſet, & ab eo locum in præfectura Heliopolitana accepiſſet, ibi urbeculam ad inſtar Hieroſolymorum & ſimile templum exſtruxit: de quo iterum ſuo in loco *aliquid* memorabimus.

Eorum ſuaſu Antiochus contra Hieroſolyma exercitum ducit. Antt. p. 533.

Onias in Ægyptum fugit, ibique urbem & fanum condit.

Antt. p. 547.

Antiochus ſævit in Judæos. Antt. 533.

2. Verum Antiocho neque ſatisfaciebat urbis præter ſpem expugnatio, neque *ejuſdem* direptio, neque tanta hominum ſtrages; ſed vehementiori animi motu abreptus, memorque eorum quæ in obſidione pertulerat, Judæos cogebat, contra leges patrias, infantes illorum incircumciſos ſervare, ſueſque ſuper aram immolare. Quibus omnes quidem obnitebantur, optimus vero quiſque *propterea* trucidabatur. Et Bacchides, ab Antiocho miſſus ut præſidiorum eſſet præfectus, impiis mandatis naturæ ſuæ immanitati adjunctis, nullam iniquitatis prætermiſit exſuperantiam, in vitos alicujus dignitatis ſingulos tormentis ſæviens, & civibus quotidie univerſis excidium minitans & ob oculos ponens; donec ex ſumma atrocitate injuriarum illis affectos adeo irritavit, ut *tandem* ſeſe ulciſci auſi fuerint.

Similiterque Bacchides. Antt. p. 533.

Matthias Maccabæorum pater, Judæorum liberator. Antt. p. 534.

3. Nam Matthias Aſamonæi filius, unus è ſacerdotibus, ex vico cui Modin nomen, cum ſuorum manum armis inſtruxiſſet (filios enim quinque habebat) ſicis Bacchidem interficit: & continuo quidem, veritus cuſtodiarum multitudinem, in montes ſe recipit. Verum cum ad eum multi Judæorum conveniſſent, ſumpto animo deſcendit; commiſſoque prælio Antio-

ρετο δὲι [a] ὅλης Συρίας τοὺς Πτολεμαῖον τὸ ἔθνος· ἡ φιλοτιμία δ' ἰδίᾳ αὐτοῖς δὲι δυναστείας, ἐχάρη τὸ ἀξιώματι μὴ φέροντος τοῖς ὁμοίοις ὑποτεταχθαι [b] Ὀνίας μὲ ἐὼς τὸ ἀρχιερέως, ὁπλισάμενος, ἐξέβαλε τὸ πόλεως τοὺς υἱοὺς Τωβία. οἱ δὲ καταφυγόντες τοὺς Ἀντίοχον ἱκέτευσαν, αὐτοῖς ἡγεμόσι χρῆσθαι, εἰς τὴν Ἰουδαίαν [c] ἐμβαλεῖν. πείθεται δὲ ὁ βασιλεὺς ὁρμηθεὶς πάλαι· καὶ, μετὰ πλείστης δυνάμεως [d] αὐτὸς ὁρμήσας, τὴν τε πόλιν [e] αἱρεῖ κρατος, καὶ πολύ τι πλῆθος τὸ Πτολεμαίῳ φονεύοντων ἀνεῖλε, τάς τε ἁρπαγὰς ἀνεδην ἐπαφεὶς τοὺς στρατιώτας, αὐτός τε ναὸν ἐσύλησε, καὶ τὸ ἀδιαλειψμὸν τῶν καθ' ἡμέραν [f] σφαγιασμῶν ἔπαυσεν ἐπ' [g] ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ. ὁ δὲ [h] ἀρχιερεὺς [i] Ὀνίας φεύγει Πτολεμαῖον ἀφικνεῖται, καὶ παρ' αὐτοῦ λαβὼν τόπον ἐν τῷ [k] Ἡλιουπολίτῃ [l] νομῷ, πολίχνιόν τε τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀπεικασμένην, καὶ ναὸν ἔκτισεν [m] ὅμοιον· περὶ οὗ [n] αὖθις καὶ χώραν διλώσομεν.

β'. [o] Ἀντίοχον γε μὴν, ὅτι τὸ παρ' ἐλπίδα κρατῆσαι τῆς πόλεως, ὑφ' αἱ ἁρπαγαί, καὶ ὁ τοσοῦτος φόνος ἤρκεσεν· ἐπὶ δὲ ἀκρασίας παθῶν, καὶ κατὰ μνήμην ὧν ἐπὶ τῷ πολιορκίαι ἔπαθεν, ἠνάγκαζεν Ἰουδαίους, καταλύσαντας τὰ πάτρια, βρέφη τε αὐτοῖς φυλάττειν ἀπερίτμητα, καὶ σῦς ὀπτᾶν τῷ βωμῷ. τοὺς δὲ πάντας μὲν ἠπείθουν, ἐσφάττοντο δὲ οἱ δειλιώτατοι. [p] καὶ Βακχίδης, ὁ πεμφθεὶς ἐπ' Ἀντιόχου φρούραρχος, τῇ φυσικῇ τοσαύτην ὠμότητα τοῦ ἀσεβῆ προσλαβὼν ἀγέλαστα, ἀνομίας ὅδεμίαν παρέλιπεν ἐπιβολήν, καὶ κατ' ἄνδρα τοὺς ἀξιολόγους αἰκιζόμενος, καὶ κοινῇ καθ' ἡμέραν ἀπειπύμενος ὄψιν ἀλώσεως τῇ πόλει, μέχρι τοῖς ὑποβολαῖς τῶν ἀδικημάτων τοὺς πάσχοντας εἰς ἀμυνὰς τόλμαν ἠρέθισε.

γ'. [q] Ματθίας γοῦν [r] υἱὸς Ἀσαμωναίου, τῶν ἱερέων εἷς, ἀπὸ κώμης [s] Μωδεὶν ὄνομα, συναθροίσας μετὰ χεῖρὸς οἰκείας, πέντε δ' ἦσαν αὐτῷ, κτείνει ἀναιρεῖ τὸν [t] Βακχίδην καὶ φρουρὰν μὲ δείσας τὸ πλῆθος τῶν φρουρῶν εἰς τὰ ὄρη καταφεύγει. προσγενομένων δὲ ἀπ' ἐκείνου πολλῶν αὐτῷ, ἀναθαρρήσας, κάτεισι καὶ συμβαλὼν μάχῃ, νικᾷ τοὺς Ἀντίοχου

a Fortaſſe Κοίλης. non enim de tota Syria, ſed de Cava tantum lis erat. *Aldr.* b Potius Ἰάσων, prout *Antt.* l. 12. p. 531. id quod vidit *Aldrichius*, qui librarium hoc mendum intuliſſe exiſtimat, utpote ſcripti nominis abbreviaturam male explicantem. Non dubitat *Petitus* (in *Animadv.* ἀνεκδοτος, tom. 2. p. 17.) quin olim ſcriptum fuerit, ὧν Ιης (pro ὧν Ιησοῦς, qui & Ἰάσων) ex quibus factum Ονιας. c Εισβαλεῖν *Big.* & *Bod.* d Ita *Voſſ.* αὐτὸς in *cæteris.* e Ita in *Belli proœmio* §. ζ'. & 2 *Macc.* c. 10, v. 3. ἑλεῖν τὴν πόλιν δορυάλωτον. h. e. *quaſi vi captam tractavit* inquit *Grotius* in locum. Nam ἁλωτὴ capta eſt urbs, ἀνοιξάντων αὐτῷ τὰς πύλας ὅσοι τὸ ὑπεῖναι προσεμένους ἦσαν. *Antt.* p. 532. Sed illi portas occluſerant cives, & obſidendi neceſſitatem fecerant; nec eum ultro, datiſve conditionibus admiſere, ſed ab ejus factione circumventi ſunt. Quare urbem cepit κρατήσας, quo ſenſu illud τῷ δὲ ἁλῶναι opponitur: quemadmodum ſupra *Joſephus* in *Proœmio* §. θ'. atque alibi hac voce utitur. *Aldr.* f Ενσχασμῶν *Voſſ.* atque ita infra p. 959. v. 17. g Ita in *Belli proœmio* §. ζ'. & 2 *Macc.* c. 10. v. 3. Sed *Joſephus* in *Antt.* lib. 10. c. 11. & lib 12. c. 7. tres tantum annos computat: idemque ſpatium colligitur ex 1 *Macc.* c. 4. v. 52. collat. cum ejuſdem c. 1. v. 62. Alii dies 1290 vel 1296 ut ipſe alicubi *Joſephus*. Quorum omnium facilis eſt conciliatio. Stetit enim in templo Idolum tribus annis non amplius; ab urbe vero capta & interdictis ritibus ſex præterea menſes effluxerant cum diebus paucis, qui numeri rotundi gratia negliguntur. *Aldr.* Vide *Grotium* ad *Dan.* c. 7. v. 25. h De jure ſcilicet; nam de facto pontifex erat Alcimus, ſive Jacimus à ſacerdotali genere alienus. Vide *Antt.* p. 547. *Aldr.* i Onias, Oniæ III. pontificis filius in *Antt.* p. 547. rectius (ut inquit *Uſſerius* ad A.M. 3842.) erroremque ſuum in libris *de Bello Judaïco* retractans. k *Al.* Ηλιοπελίτῃ. l Ita *Big.* νόμῳ *Bod.* *Aliique* cum *impreſſis.* m Vocem ὅμοιον non agnoſcit *Vet. Interpr.* Verum reperitur *Antt.* p. 562. Libro vero VII. *de Bello*, οὐχ ὅμοιον dicitur ἀλλὰ πύργῳ παραπλήσιον. Licet enim promiſerit (ut conſtat ex *Antt.* p. 562. 563.) conditurum ſe templum Hieroſolymitano ſimile τῷ τοῖς αὐτοῖς μέτροις, exſtruxit tamen μικρότερον τῷ πυχικότερον, *Antt.* p. 563. Plura hac de re congeſſit *Petitus*, tom. 3. p. 626. n Sc. *Belli* l. VII. *Antt.* p. 547. 562. 563. & p. 900. o Supple τὸ δεύτερον ἀναιρῶν. & nota *Joſephum* ea Antiocho tribuere, quæ miniſtri ejus eo imperante perfecere. Vide 1 *Macc.* c. 1. v. 30. 2 *Macc.* c. 5. v. 24. &c. *Aldr.* p Præerat Hieroſolymis hoc tempore Philippus Phryx, relictus ibi ad Judæos affligendos. 2 *Macc.* c. 5. v. 22. Matthias vero (*Antt.* p. 534. 535.) in vico Modin, non Hieroſolymis, στρατηγὸν βασιλέως non Bacchidem ſed Απελλῆν occidit. An eo igitur in loco redundat Απελλῆν? an hic potius poſt nonnulla pro Βακχίδην ſcribi debet? *Aldr.* q *Al.* Ματταθίας, & ipſi *Joſepho* in *Antt.* p. 534. & *Scriptori* prioris *Maccabæici.* r *Antt.* p. 534. ὑὸς Ἰωάννου τοῦ Συμεῶνος, τοῦ Ασαμωναίου. ſ *Al.* Μωδεὶν, Μωδεὶμ & Μωδεῖν. Vide *Antt.* p. 534. t Απελλῆν *Antt.* p. 535. * Sc. Tobiæ *nepotes*, *Hyrcani* filios.

a Nempe

Αντιόχῳ

Αντίοχῳ τραπηγός, καὶ τῆς Ιουδαίας ἐξελαύνει. παρελθὼν δὲ ἀπὸ τῆς εὐπραγίας εἰς δυσπραγίαν, καὶ αὖθις τῷ ἀπαλλαγῆναι τῶν ἀλλοφύλων ἄρξας τῶν σφετέρων ἐχόντων, τελευτᾷ, Ιούδᾳ τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν παίδων καταλιπὼν τὴν ἀρχήν.

Judas Matthiæ ſucceſſor. Anſt. p. 536.

δ'. Ο δὲ, οὐδὲν ἧσσον ἐρεμήσειν Αντίοχον ὑπελάμβανε, τάς τ' ὑπαρχούσας συνεχρότει δυνάμεις, καὶ [a] πρὸς Ρωμαίους πρῶτος ἐπιήσατο φιλίαν, καὶ τ' Επιφανῆ πάλιν εἰς τ' χώραν εἰσβαλόντα, μιᾷ καρτερᾶς πληγῆς ἀνέστειλεν. ἀπὸ δὲ θερμῆς τ' καθρώματος ὥρμησεν ὅπι τ' ἐν τῇ πόλει φρουρᾶν, ὅπου μὲν ἐκκέκοπτο, καὶ ἐκβαλὼν ἀπὸ τ' ἄνω πόλεως, συνωθεῖ τοὺς στρατιώτας εἰς τ' κάτω· τοῦτο δὲ ἦν ἄστεως ὃ μέρος, Ακρα κέκλητο· κυκλεύσας δὲ τ' ἱερῶν, τόν τε χῶρον ἐκάθηρε πάντα, καὶ περιετείχισε, καὶ πρὸς τὰς λειτουργίας σκεύη χρυσᾶ κατασκευάσας, εἰς τ' ναὸν εἰσήνεγκεν, ὡς τ' προτέρων μεμιασμένων, βωμόν τε ᾠκοδόμησεν ἕτερον, καὶ τ' διαγισμῶν ἤρξατο. λαμβανούσης δὲ ἄρτι ὃ ἱερὸν κατάστημα τ' πόλεως, τελευτᾷ μὲ Αντίοχος· κληρονόμος δὲ τ' βασιλείας αὐτῷ, καὶ τ' πρὸς Ιουδαίους ἀπεχθείας, ὁ υἱὸς Αντίοχος τοῦτο.

Que contra Antiochum, quæque Hieroſolymis geſſerit. Anſt. p. 537.

ε'. Συναγαγὼν οὖν πεζῶν [b] μυριάδας πέντε, ἱππεῖς δὲ εἰς πεντακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ [c] ὀγδοήκοντα, ἐμβάλλει διὰ τ' [d] Ιουδαίας εἰς τ' ὀρεινήν. [e] Βηθσουρὰν μὲν οὖν πολίχνιον αἱρεῖ· κατὰ δὲ τ' τόπον ὃν καλοῦσι Βηθζαχαρίας, στενῆς οὔσης τ' παρόδου, Ιούδας ὑπήντα μετὰ τ' δυνάμεως. πρὶν δὲ συνάψαι τὰς φάλαγγας, Ελεάζαρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, προϊδὼν τ' ὑψηλότατον τ' ἐλεφάντων, πύργῳ τε μεγάλῳ καὶ περιχρύσοις προτετιχίσμασι κεκοσμημένον, ὑπολαβὼν ἐπ' αὐτῷ τ' Αντίοχον εἶναι, τῶν τε ἰδίων [f] προέχειν πολὺ, καὶ ἀφικόμενος ὅ τίφος τ' πολεμίων, ὅπι τ' ἐλέφαντα δύνοιτο. ἐφικέσθαι μὲν οὖν οὐδὲν τῶν δοκούντων εἶναι βασιλέως ἠδύνατο τοῦ ὕψους· ὁ δὲ τὸ θεῖον ὑπὲρ τ' γαστέρα πλήξας, ὅπι κατίσειεν ἑαυτῷ, καὶ συντριβεὶς ἐτελεύτησε, μηδὲν πλέον δράσας τῶν μεγάλων ἐφ' οἷς ἐβεβούλευτο, μνήμης εὐκλείας τὸ δοκοῦν τῷ ζῆν. ὅ γε μὴν κυβερνῶν τ' ἐλέφαντα [h] ἰδιώτης ἦν, κἂν εἰ συνέβη δὲ τῶν τ' Αντίοχον, οὐδὲν πλέον ἤνυσεν ἂν ὁ τολμήσας, τῶν δοκεῖν, ἐπ' ἐλπίδι μόνῃ λαμπρᾶς καθρώματος, ἐλέσθαι τ' θάνατον. ἦν δὲ καὶ κλεινὸν τὰδελφῷ τ' ὅλης προστάξεως. καρτερῶς μὲν γὰρ Ιουδαῖοι καὶ μέχρι πολλοῦ διεκωλύσαντο· πλῆθει δὲ ὑπερέχοντες οἱ βασιλικοὶ, καὶ δεξιᾷ χρησάμενοι τύχῃ, κρατοῦσι. καὶ πολλῶν ἀναιρεθέντων τοὺς λοιποὺς ἔχων Ιούδας, εἰς τ' Γοφνιτικὴν [i] τοπαρχίαν φεύγει. Αντίοχος δὲ παρελθὼν εἰς Ιεροσόλυμα, καὶ καθίσας ὀλίγας ἡμέρας ἐν αὐτῇ, κατ' ἀπορίαν τ' ὑπολοίπου ἀπανίστατο, καταλιπὼν μὲν φρουρὰν, ὅσην ἐπεχρῆσεν ὑπελάμβανε, τὴν δὲ λοιπὴν δύναμιν ἀπαγαγὼν, χειμερεύει εἰς τ' Συρίαν.

Judas frater Eleazarus elephantem aggreditur.

Ejus occiſi onere opprimitur. Anſt. p. 546.

Judæ male res cedunt.

a Nempe anno Seleucidarum 152. Antiocho cum Epiphane tum Eupatore defunctis. Verum in initio hujus operis Joſephus (quod in *proœmio* videtur innuere) geſtarum rerum compendia neglecto ordine ſectatur. Ad Chronographum vel Annaliſtam pertinuiſſet ea cura quæ Joſephi inſtituto non eſt neceſſaria. *Aldr.* b Ωσεὶ δέκα μυριάδας *Anſt.* p. 545. ἑκατὸν χιλιάδας 1 *Macc.* VI. 30. ἑκατὸν μυριάδας 2 *Macc.* XI. 2. *Aldr.* c Ita & 2 *Macc.* XI 4. at δύο καὶ πεντήκοντα *Anſt.* p 545. & 1 *Macc.* VI. 30. *Aldr.* d Mire poſt Ιουδαίαν legiſſe videtur *Ruf.* aut ſubintellexiſſe. e Βηθσουρὰν *Baſ.* & *Gen.* Βηθσοὺρ *Anſt.* p. 367. Βεθσουρὰν *Anſt.* p. 545. Videſis *Relandum* in *Paleſt.* S. p. 658. ut & de *Bethzacharia*, p. 660. f Ita *Bod.* ὑπερέχων in *cæteris.* g Ἐπισταλίαν δέκα *Bod.* h Ινδὸς 1 *Macc.* VI. 37. Nam *Indus*, ut notavit *Grotius*, ſine ullo additamento vocari ſolet belluæ rector, ut ex *Polybio* l. 5. & *Vegetio* l. 3. videre eſt: nimirum quod ex India ut elephanti optimi, ita & elephantorum magiſtri, quos *Rectores* dixit *Livius*. i Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ὑπερχίαν *Bod. Baſ.* & *Gen.* Ιερεσόλυμα *Anſt.* p. 546. Verum *Petitus* (in *Animadv.* tom. 3. p. 635.) Γοφνιτὴν (quo modo in *MS. Bod.*) vel Γοφνιτικὴν ὑπερχίαν malit.

Judas ſtrenue cum regiis dimicat.

6. Cum autem rex diſcederet, Judas non quieſcebat. Sed poſtquam multi è popularibus ſuis ad ipſum acceſſiſſent, aggregatis etiam ad ſe quotquot è prælio evaſerant, apud vicum Adaſa cum Antiochi ducibus congreditur; cumque pugna præ cæteris clariſſet, & multam hoſtium ſtragem edidiſſet, *tandem* interfectus eſt: & paucis poſt diebus frater ejus Joannes, ex inſidiis eorum qui Antiocho *dum viveret* favebant.

Judæ mors. Ant. p. 552.

ς'. Πεὸς δὲ τ ὑποχώρησιν τ βασιλέως, Ἰούδας οὐκ ἠρέμει. πεοσγενομένων δ' ἐκ τ ἐθνῶν πολλῶν, καὶ τὰς ἀφεσταθείσας ἐκ τ μάχης ὑπισυγκροτήσας, κτ' κώμην [a] Ἀδασὰν συμβάλλει τοῖς [b] Ἀντιόχ στρατηγοῖς, καὶ φανεὶς ἄειστος κτ' τὴν μάχην, πολλήν τε τ πολεμίων ἀποκτείνας, ἀναιρεῖται· καὶ μθ' ἡμέρας ὀλίγας ὁ ἀδελφὸς αὐτ Ἰωάννης, ὑπὸ βουλευθεὶς ὑπὸ τῶν [c] τὰ Ἀντίοχ φρονούντων.

II. **CAP. II.**

De Judæ ſucceſſoribus, Jonatha, Simone, & Joanne Hyrcano.

ΚΕΦ. β'. β'.

Περὶ τ Ἰούδαν ἀφαδεξαμένων, Ἰωνάθ, Σίμωνος, καὶ Ἰωάννης τ Ὑρκανοῦ.

Jonathas Judæ ſuccedit. Ant. p. 566.

JOnathas autem frater cum ei ſucceſſiſſet, & in aliis quæ ad indigenas ſpectarent caute admodum ſe gerebat, & imperium amicitia cum Romanis inita firmabat: inſuper & facta eſt ei cum Antiocho puero reconciliatio. non tamen horum ei quicquam ſatis momenti habebat ad ſecuritatem. Nam Tryphon tyrannus, Antiochi quidem pueri tutor, illi vero inſidias ſtruens, porroque id agens ut amicos ejus è medio tolleret, Jonathan, cum ad Antiochum paucis comitatus Ptolemaïda veniſſet, dolo comprehendit, eoque vincto contra Judæos exercitum ducit: deinde repulſus à Simone, Jonathæ fratre, quódque ab eo ſuperatus eſſet iratus, Jonathan interficit.

Jonathas inſidiis Tryphonis captus & dein interfectus. Ant. p. 576. & 578.

Ἰαδεξάμενος δὲ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς Ἰωνάθης, τά τε ἄλλα πεὸς τὰς ὑπηκοΐας, καὶ ἀφ' φυλακῆς ἦγεν ἑαυτόν, καὶ τῇ πεὸς Ῥωμαίους φιλίᾳ τ ἀρχὴν [d] ἐκρατύνατο· πεός τε τ [e] Ἀντίοχον παῖδα διαλλαγὰς ἐποιήσατο. ὑ μὴν τ τούτων ἤρκεσεν αὐτῷ πεὸς ἀσφάλειαν. Τρύφων γὰ ὁ τύραννος, ὑπέτροπος μὲν ὢν τ Ἀντίοχ παιδός, ἐπιβουλεύων δ' αὐτῷ καὶ πεόθεν ἀποσκοδάζειν τοὺς φίλους αὐτ πειρώμενος, ἥκοντα τ Ἰωνάθην σὺν ὀλίγοις εἰς Πτολεμαΐδα πεὸς Ἀντίοχον δόλῳ συλλαμβάνει, καὶ δήσας ὅπλ [f] Ἰουδαίων στρατεύει· εἶτ' ἀπελαθεὶς ὑπὸ τ Σίμωνος, ὃς ἦν αὐτ ἀδελφὸς τ Ἰωνάθ, καὶ πεὸς τ ἤδιον ὠργισμένος, κτείνει τ Ἰωνάθην.

Quas res præclare geſſerit Simon, ejus ſucceſſor. Ant. p. 577.

2. Simon autem, dum in rebus adminiſtrandis fortiter ſe gerit, Gazara quidem & Joppen & Jamniam capit, populorum vicinorum *urbes*, arcem vero inſuper evertit ſubactis *loci* præſidiis. poſteaque Antiocho etiam adverſus Tryphonem ſe ſocium adjungit, quem Doris, ante *ſuam* in Medos expeditionem, obſidebat. Sed regis aviditatem ſatiare non potuit, quamvis neci Tryphonis ſuam quoque operam adhibuiſſet. Nam haud multo poſt Antiochus emiſit exercitus ſui ducem Cendebæum, cum copiis ad vaſtandam Judæam & ad Simonem ſervituti ſubjiciendum. Atqui ille, quanquam ætatis provectioris, bellum tamen juveniliter adminiſtravit; & filios quidem ſuos cum validiſſimorum manu adverſus eum præmittit; ipſe vero, exercitus parte aſſumpta, alio latere eum aggreditur: & multis per multa loca inſidiis etiam in montibus diſpoſitis aditus & tranſitus omnes occupat. cumque præclaram retuliſſet victoriam, pontifex creatus eſt; & Judæos, poſt centum & ſeptuaginta annos, à Macedonum dominatione liberat.

Cum Antiocho ſocietatem init. Ant. p. 580.

Poſtea Cendebæum Antiochi ducem, rupto ab Antiocho fœdere, fundit fugatque. Ant. p. 580.

Pontifex factus eſt.

Β'. Σίμων δὲ, γενναίως ἀφηγούμενος τ πεαγμάτων, αἱρεῖ μὲν [h] Γάζαρά τε καὶ Ἰόππην καὶ [i] Ἰάμνειαν τ πεοσοίκων· καθίσκαπτε δὲ καὶ [k] τὴν Ἀκεδὰ, τῶν [l] φρουρῶν κεατήσας. αὐθις δὲ ἦλθ καὶ [m] Ἀντίοχῳ σύμμαχος κτ' Τρύφωνος, ὃν ὁ Δώρις, πεὸ τ' ὅπλ Μήδους στρατιᾶς, ἐπολιόρκει. ἀλλ' οὐκ ἐδυσώπησε τὴν τ βασιλέως πλεονεξίαν, συνεξελὼν Τρύφωνα. μετ' ὀλὺ γὰ Ἀντίοχος Κενδεβαῖον τ αὐτ στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως [n] διϊόσοντα τ Ἰουδαίαν ἀνέπεμψε, καὶ καταδυλωσόμενον Σίμωνα. ὁ δὲ, καίτοι γεραιὸς ὢν, νεανικώτεεον ἀφηγήσατο τ πολέμου· τοὺς μέντοιγε υἱεῖς ἐπ' αὐτὸν μετὰ τ ἐῤῥωμενεστάτων πεοέπεμπεν, αὐτὸς δὲ μοῖεαν τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν, ἐπῆλθε κατ' ἄλλο μέεος. πολλοὺς δὲ πολλαχῇ καὶ τοῖς ὄεεσι πεοδοκήσας, πάσας κατὰ τὰς [o] ὑπολοχὰς, καὶ νικήσας λαμπεῶς, ἀεχιεεὺς [p] ἀποδείκνυται, καὶ τ τ Μακεδόνων ὑπεκτείας, [q] μῆ ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, Ἰουδαίους ἀπαλλάττει.

γ'. Θίησεν

a Ita cum *Rufino*, *Grotio* ad 1 *Macc.* IX. 5. & *Aldrichio* ſcribendum cenſui. Ἀκιδωσαν in *Editis*: & Ἀκιδασαν vel Ἀκιδασσαν in *MSS.* Ἀκιδασσαν legendum eſſe contendit *Petitus* in *Animadv.* tom. 3. p. 639. *b* Δημητρίου potius. nam non ſatis accurate dicitur hoc loco Judas cum Antiochi ducibus congreſſus: nam extincto Antiocho regnabat Demetrius Soter; pugnam illam adminiſtrabat Nicanor, non Antiochi, ſed Demetrii amicorum fidiſſimus & Roma fugienti comes. Alii fortaſſe duces ſub Antiocho ante meruerant, at tum temporis Demetrio militabant. Denique ſequentia non cum *Rufino* ita intelligenda, ac ſi in hac pugna occubuerit Judas, qui poſt eam cum Romanis ſocietatem iniit, deinde ad Capharſalama feliciter pugnavit, poſtremo contra Bacchidem, apud Azam vel Azotum montem, ubi aliquamdiu victor, non virtute hoſtium ſed numero tandem eſt oppreſſus. *Aldr.* *c* Vel, *qui Judæos perinde oderant atque Antiochus.* Nam ex *Ant.* p. 530. 531. colligi fortaſſe poteſt tum odii cauſa verisimilis, nempe clades ab Hyrcano acceptæ; tum indicium aliquod ſocietatis & amicitiæ cum Antiocho, quia ſeipſum interfecit Hyrcanus, Antiochum timens propter ea quæ in Arabas auſus fuerat. *Aldr.* *d* Ἐκρατύνατο *Bod.* *e* Ἀντίοχον παῖδα monente *Aldrichio* pro Ἀντίοχ παῖδα (invitis *impreſſis* & *MSS.*) reſcripſi. Erat hic Antiochus (qui *Joſepho* Θεὸς) Epiphanis quidem, at non Antiochi, ſed Alexandri (*Ant.* p. 579.) filius, à Tryphone ſublatus, cum eſſet adhuc ætate pupillari. *Ant.* p. 571. παῖς Ἀντίοχος. & p. 570 μῆ δ' παιδὸς Ἀντίοχ, μειρακίου εἰ ἦν ἔτος τὴν ἡλικίαν. & 1 *Macc.* XI. 39. τ Ἀντίοχον τὸ παιδάριον legimus. Illum etiam *Appianus* in *Syriacis* τὸ παιδίον vocat. *f* Videſis 1 *Macc.* XIII. 31. 32. *Ant.* p. 575. 579. *Strab.* l. XVI. p. 752. *Appian.* p. 132. & *Juſtin.* l. XXXVI. c. 1. *g* Ἰουδαίαν legiſſe videtur *Ruf.* *h* Cum quibuſdam *Rufini* libris, ipſoque *Joſepho* in *Ant.* p. 579. & 1 *Macc.* XIV. 34. pro Ζάρα reſtitui Γάζαρα. id quod viderant *Grotius* & *Aldrichius.* *i* *Al.* Ἰάμνιαν. *k* In pleriſque *Rufini* exemplaribus, *Accaronem*; ac ſi lectum fuiſſet τὴν Ἀκκαρών. *l* Φρυρίων *Bod.* *m* Quem vulgo *Sidetem*, eum *Joſephus* vocat *Pium*, eundemque *Euergetem* nominat *Porphyrius* cum nummis. *Aldr.* *n* Ita in *MSS.* διϊόσοντα in *Editis.* *o* Ita *Big.* & *Voſſ.* ἐπιβουλαῖς in *ceteris.* *p* Ἀναδείκνυται *Bod.* *q* Nempe anno Seleucidarum CLXX.

a Cum

γ'. Θνήσκῃ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπουλευθεὶς ὁ συμποσίῳ τοῦ Πτολεμαίου γαμβρὸς, ὃς, αὐτῷ τιὼ τε γυναῖκα ἐγκαθείρξας, ὅτι τὸ τέτον Ἰωάννῃ, ὃς καὶ Υρκανὸς ἐκαλεῖτο, τὸν ἀναιρήσονσας ἔπεμψε. τοσγὰρ δὲ τιὼ ἔφοδον ὁ νεανίσκος ὡδε γενέσθαι εἰς τιὼ πόλιν ἠπείγετο, πλεῖον τῷ λαῷ πεποιθὼς, κατά τε μνήμην τῶν πατρώων κατορθωμάτων, καὶ μῖσος τῆς Πτολεμαίου ὠμότητος. ὥρμησε δὲ καὶ Πτολεμαῖος εἰσελθεῖν καθ' ἑτέραν πύλιν, ἐξεκρούσθη γε μὴν τοῦ δήμου [a]ταχέως [b]διαδεγμένου ἤδη τὸν Υρκανόν. καὶ ὁ μὲν ὠδε κίνδυνον ἀνεχώρησεν, ὅτι πρὸ τοῦ ὑπὲρ Ιεριχοῦντος ἐρυμάτων, ὃ [c]Δαγὼν καλεῖται. κομισάμενος δὲ τιὼ πατρώαν ἀρχιερωσύνην Υρκανὸς, καὶ θύσας τῷ Θεῷ, μᾶλλον ὅτι Πτολεμαῖον ὥρμησε, τιμωρήσων τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς.

δ'. Προσβαλὼν δὲ τῷ φρυρίῳ, τὰ μὲν ἄλλα κρείττων ἦν, ἠλάττετο δὲ δικαίου πάθους. ὁ γὰρ Πτολεμαῖος, ὁπότε καταποιοῖτο, τιὼ τε μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προβαλόμενον ὅτι τοῦ τείχους, εἰς εὐσταλοπλον ἠκίζετο, καὶ ζωγρήσειν εἰ μὴ θᾶττον ἀπαναστήσει δυσπειθεῖς. προῆς ἀ τῆ μὲν Υρκανὸν ὀργῆς πλέων οἰκτος εἰσήει, καὶ δέος· ἡ δὲ μήτηρ, οὐδὲν ὅτι τῇ προῆς ταῖς αἰτίαις, ὅτι προῆς τὸ ἀπειλούμενον αὐτῇ θάνατον ὑπεδύετο, χεῖρας ὤρεγε, καὶ καταπροβόλει τὸν παῖδα, μὴ προῆς τιὼ αὐτῆς ὕβριν ὑπολαβόντα φόνασθαι τοῦ δυστυχοῦς, ὡς αὐτῇ γε κρείττονα τοῦ ὑὸν Πτολεμαίου θάνατον ἀθανασίας εἶναι διδοῦτος δίκας ἐφ' οἷς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρωμόσαν. ὁ δὲ Ἰωάννης, ὅπότε μὲν ἐνθυμηθείη τὸ πρόσημα τῆς μητρὸς, καὶ κατοκνήσειε τῆς ἱκεσίας, ὥρμητο προσβάλλειν. ἐπειδὰν δὲ καταπίδοι τυπτομένην τε καὶ ἀπαρατρομένην, ἐθηλύνετο, καὶ τοῦ πάθους ὅλος ἦν. τελευτώσης δὲ ἀμφὶ ταῦτα τῆς πολιορκίας, ἐπέσχε τὸ ἀργὸν ἔτος, ὃ κατὰ ἑπταετίαν ἀργεῖται παρὰ Ἰουδαίοις ὁμοίως [d]τοῖς ἑβδομάσιν ἡμέραις. καὶ τότῳ Πτολεμαῖος ἀνεθεὶς τῆς πολιορκίας ἀναιρεῖ τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννου σὺν τῇ μητρὶ, καὶ φεύγει πρὸς Ζήνωνα τὸν ὑπικληθέντα Κοτυλᾶν· Φιλαδελφείας δ' ἦν τύραννος.

ε'. Ἀντίοχος δὲ, κατ' ὀργὴν ὧν ὑπὸ Σίμωνος ἔπαθε, [e]στρατεύσας εἰς τιὼ Ἰουδαίαν, ἐπολιόρκει τὸν Υρκανὸν παρεκαθεζόμενος τοῖς Ιεροσολύμοις. ὁ δὲ τὸν Δαυίδου τάφον ἀνοίξας, ὃς δὴ πλουσιώτατος βασιλέων ἐγένετο, καὶ ἀνελόμενος ὑπὲρ τρισχίλια τάλαντα χρημάτων, τόν τε Αντίοχον ἀπανίστησι τῆς πολιορκίας πείσας τριακοσίοις ταλάντοις· καὶ δὴ καὶ ξενοτροφεῖν πρῶτος Ἰουδαίων ἐκ τῆς πατρίου ἤρξατο.

ς'. Αὖθις γε μὴν ὡς Αντίοχος, [f]ὅτι Μήδους στρατεύσας, χειμῶν ἀμώνης αὐτῷ παρεῖχεν, εὐθέως ὥρμησεν

3. Sed & ipse in convivio interiit ex insidiis Ptolemæi generi sui, qui, uxore etiam ejus duobusque filiis in custodiam conclusis, certos homines misit, ut tertium, *scilicet* Joannem, cui etiam Hyrcanus nomen erat, interficerent. Nam adolescens, cum jam ante de adventu illorum aliquid intellexisset, in urbem properabat, populo plurimum fisus, & propter memoriam rerum à patre prospere gestarum, & quod cunctis invisa esset Ptolemæi iniquitas. Quin & Ptolemæus tentavit alia porta in urbem ingredi: veruntamen è vestigio repulsus est à populo qui Hyrcanum jam receperat. Et is quidem continuo discessit in quoddam ultra Hierichuntem munimentum, quod Dagon appellatur. Hyrcanus autem, paternum pontificatum assequutus, sacrisque Deo factis, celeriter versus Ptolemæum profectus est, matri simul & fratribus auxilium laturus.

Simon ex insidiis Ptolemæi generi sui perit. Antt. p. 581.

Hyrcanus fit pontifex, & Ptolemæum adoritur. Antt p. 581.

4. Cum autem in castellum invaderet, aliis quidem rebus superior erat, justo vero dolori cessit. Nam Ptolemæus, quoties premeretur, matrem ejus fratresque in murum productos, palam ut possent conspici, verberabat, & præcipites dare minitabatur, nisi quam primum discederet. Ex quibus Hyrcanum quidem subiit iracundiâ major misericordia, & timor: mater vero ejus, nihil plagis necive sibi intentatæ cedens, manus protendebat, filiumque precabatur, ne parceret impio fractus injuriis matris, ut quæ immortalitate potiorem duceret Ptolemæi mortem, modo is pœnas luerét pro flagitiis in domum illorum admissis. At Joannes, cum matrem animadvertisset tanta esse animi præsentia & fortitudine, precesque illius exaudisset, incitatus est ad impressionem faciendam: postquam vero ipsam verberari & lacerari conspexisset, emolliri incipiebat, totusque plenus erat doloris. Ob hæc autem tracta aliquandiu obsidione, instabat annus festiatus, quo apud Judæos quolibet septennio similiter ac septimo quoque die otium agitur. Et in hoc Ptolemæus, obsidione solutus, fratres Joannis una cum matre interfecit, & ad Zenonem confugit, qui Cotylas cognominatus est: erat autem Philadelphiæ tyrannus.

Ptolemæus obsessus Hyrcani matrem cruciat. Antt. p. 581.

Ejus fortitudo.

Annus Jubilæus. Antt. p. 581.

Ptolemæus ad Cotylam fugit. Antt p. 581.

5. Atqui Antiochus, ob ea quæ à Simone passus fuerat iratus, ducto in Judæam exercitu, Hierosolymis assidens Hyrcanum obsidebat. Ille vero, patefacto sepulchro Davidis, utpote qui regum ditissimus fuerat, ablatisque inde plus quam tribus millibus talentorum, facit ut Antiochus ab obsidione discederet, id quod ei datis trecentis talentis persuasit: atque adeo primus Judæorum suis sumptibus cœpit peregrina alere auxilia.

Antiochus Hierosolyma oppugnat. Antt. p. 582.

Davidis sepulchrum aperit Hyrcanus. Antt. p. 583.

6. Rursusque tamen, quando Antiochus, bello contra Medos suscepto, tempus vindictæ idoneum ei suppeditaret, confestim adversus

Expeditionem facit in Syriam. Antt. p. 583.

a Cum sequentibus ταχέως jungit *Ruf.* b Ita *Bod.* διαδεγμένου in *cæteris.* c Ita *Antt.* p. 581. At 1 *Macc.* XVI. 15. Δῶκον vel Δὼκ, quod Syris *spectaculum* significat. d Supra (p. 581. v. 41.) τοῖς τὸ ἑβδομάδα ἡμέραις. Verum ἑβδομάδα pro *ipso die septimo* capi & alibi observavimus. e Confer *Antt.* p. 581. *Plutarchum* in *Apothegm.* & *Diod. Sic.* l. 34 apud *Photium*, cod 244. De aperto Davidis sepulchro vide etiam *Antt.* p. 331. p. 583. & p. 724. *Aldr.* f Expeditionis hujus Parthicæ multi scriptores meminere. Inter alios *Justinus* XXXVIII. 10. *Appianus* in *Syr.* p. 132. *Livius* lib. 59. *Athenæus* in *libris* 5, 10, 12. Cum Antiocho profectum esse Hyrcanum *Josephus* asserit, *Nicolaus* vero *Damascenus* confirmat *Antt.* p. 583. Illi καιρὸς ἀμώνης sic contigit. Incredibiles secum copias ducebat Antiochus; quarum fama perculsi, quem tum captivum tenebant Demetrium, Parthi ultro dimisere. Is recepta Syria Ægypto bellum intulit; quod dum geritur, ab eo Syri deficiunt, frater autem Antiochus amisso exercitu occiditur. Confestim igitur Hyrcanus suos milites deportavit in Syriam: illum enim ultionis diu meditatæ tempus ipsum jam admonuit, cum ad eam facerent hæc omnia, Antiochi clades, Demetrii apud suos odium, præsidia quoque exhausta tot militibus ab utroque rege abductis. *Aldr.*

a Rectius

Hyrcanus multas Syriæ & Idumææ urbes capit. Ant. p. 585. 586.

versus Syriæ civitates profectus est, vacuas *hominibus* validioribus, id quod erat, repertu-rum esse existimans. & quidem Medabam & Samæam cum iis quæ in vicinia erant, nec-non & Sicima & Gazirin ipse cepit; ac præterea Chuthæorum posteros, qui fanum, ad instar Hierosolymitani ædificatum, circumha-bitabant. Quin & alias Idumææ urbes non paucas capit, insuper & Adoreon & Mariſſam.

Samaria obsessa & fame vexata. Ant. p. 586.

7. Cum autem & Samariam usque proces-sisset, ubi nunc est Sebaste urbs ab Herode re-ge condita, eamque vallo undique circumde-disset, filios suos, Aristobulum & Antigonum, obsidioni præfecit: quibus nihil remittentibus, adeo fame premebantur qui in urbe erant, ut

Antiochus Cyzicenus, Samaritis auxilium ferens, ab Hyrcani filiis victus fugatusque. Ant p. 586.

etiam insuetissimis vescerentur. Qua re fiebat ut Antiochum, cognomine Cyzicenum, in au-xilium sibi advocarent; atque is, cum prom-pte eis paruisset, ab Aristobulo & Antigono su-peratur. Et ille quidem, postquam eum per-sequuti essent fratres ad Scythopolin usque, *tandem* effugit: hi vero, in Samariam reversi,

Samariæ excidium. Ant. p. 586.

& multitudinem iterum intra murum conclu-dunt, cumque urbem cepissent, & eam di-ruunt & incolas in captivitatem abduxerunt. Cum autem res illis ita ex animi sententia suc-cederent, suam passi non sunt alacritatem refri-gescere: sed cum exercitu Scythopolim usque progressi, & eam incursibus vastarunt & agros intra montem Carmelum omnes * depopu-lati sunt.

III.

Hyrcani filiis invidetur.

8. Verum invidia, ex rebus Joannis ipsius filiorumque prosperis conflata, popularium se-ditionem concitat: multique, conspiratione in eos facta, non quiescebant, donec in bellum apertum exsuscitati vincuntur. Cum autem

Hyrcani mors & elogium. Ant. p. 586. 588.

reliquum vitæ felicissime degisset Joannes, res-que imperii per tres annos integros & triginta administrasset, quinque filiis relictis, moritur; vir plane beatissimus, & qui nulla in re fortunam sui causa accusari passus est. Denique tria vel maxima solus obtinuit, nempe & gentis prin-cipatum, & summum sacerdotium, & vatici-nandi potestatem: nam cum eo ita versatus est Deus, ut futurorum nihil *penitus* ignora-ret. adeo ut de duobus filiis suis natu majo-ribus & præviderit & prædixerit, quod non diu mansuri essent rerum domini: quorum vi-tæ quis fuerit exitus operæ pretium erit nar-rare, quatenus de paterna felicitate deciderint.

ὅτι τὰς ὁ Συρίας πόλεις, κενὰς, ὥσπερ ἦσαν, ἐπελαμβάνων εὑρήσειν τὸ μαχιμώτερον. [a]Μεδάβων μὲν οὖν καὶ [b]Σαμαίαν ἅμα τοῖς πλησίον, ἔτι δὲ Σίκιμα καὶ [c]Γαιζὶν αὐτὸς αἱρεῖ· πρὸς δὲ τὸ [d]Χυθαίων γένος, οἱ περιῴκουν τὸ ἐκείνου τοῦ Ἱεροσολύμοις ἱερόν. αἱρεῖ δὲ καὶ τῆς [e]Ἰδουμαίας τε ἄλλας τε οὐκ ὀλίγας, καὶ [f]Ἀδωρεὼν καὶ Μάρισσαν.

ζ. Προελθὼν δὲ καὶ μέχρι Σαμαρείας, ἔνθα νῦν ἡ Σεβαστὴ πόλις ὑφ' Ἡρώδου κτισθεῖσα τοῦ βασι-λέως, καὶ πάντοθεν αὐτὴν ἐπιτειχίσας, τοὺς υἱοὺς ἐπέστησε τῇ πολιορκίᾳ, Ἀριστόβουλον καὶ Ἀντίγονον· οἳ ὑδὲν ἀνιέντων, λιμοῦ μὲν εἰς τοσοῦτον προῆλθον οἱ κα-τὰ τὴν πόλιν, ὡς ἀφάτου καὶ τῶν ἀηδεστάτων ἐπι-χαλῶσι δὲ βοηθὸν, Ἀντίοχον τὸν ἐπικληθέντα [g]Κυζι-κηνὸν· καἰκεῖνον ἑτοίμως ὑπακούσαντα, ἐπὶ τοῦτ' ἐξ Ἀσπένδου τοὺς περὶ Ἀριστόβουλον ἠλάσαι. καὶ ὁ μὲν, μέχρι Σκυθοπόλεως διωχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, ἀπέφυγεν· οἱ δ' ὀπίσω τῆς Σαμαρείας ἐπαναστρέψαντες, τὸν πλῆθος πάλιν εἰς τὸ τεῖχος συγκλείσουσι, καὶ τὴν πόλιν ἑλόντες, αὐτήν τε κατασκάπτουσι, καὶ τοὺς οἰκήτορας ἐξη-νδραποδίσαντο. περιχεομένων δὲ τῶν κατορθωμά-των, τὸ ἁμαυὲς ὑπ' κατέψυξαν, ἀλλὰ προελθόντες ἅμα τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Σκυθοπόλεως, οὕτω τε κατέ-δραμον, καὶ τὴν ὀπὸς Καρμήλου [h]τοῦ ὄρους χώραν ἅπασαν καλλείμματος.

η. Πρὸς δὲ τὰς εὐπραγίας αὐξήσει τε Ἰωάννου καὶ γ'. [i]τῶν παίδων, φθόνος ἐγείρει τοῖς ἐπιχωρίοις καὶ πολλοί, κατ' αὐτοῦ συνελθόντες, οὐκ ἠρέμουν, μέ-χρις καὶ πρὸς φανερὸν πόλεμον ἐκκεκαυθέντος ἐπέσ-τη. τὸ λοιπὸν δ' ἐβασίλευε μὲν Ἰωάννης, καὶ [k]τὰ τῇ ἀρχῇ κάλλιστα διοικήσας, [l]ἐτῶν τεσσά-ρων καὶ τεσσάρακοντα ὅλους ἔτεσιν, ὅτε πέντε υἱοὶ τελευτᾶν, μακαριστότατος ὢν τῶν μηδὲν ἐάσας ἐφ' ἑαυτῷ μεμ-φθῆναι τὴν τύχην. τέλος γοῦν τὰ κεφαιρούμενα μόνος ἔσχε, τήν τε ἀρχὴν τῆς ἔθνους, καὶ ἀρχιερωσύνην, καὶ προ-φητείαν· ὁμίλει γὰρ αὐτῷ ὁ δαιμόνιον, ὡς μηδὲν τῶν μελ-λόντων ἀγνοεῖν. ὡς γε καὶ περὶ δύο τῶν πρεσβυτάτων υἱῶν, ὅτι μὴ βεβαίοις κύρεσι τῶν πραγμάτων, προεῖδέ τε καὶ προεφήτευσεν· ὧν τὴν καταφορὰν ἄξιον ἀφηγή-σασθαι, παρόσον τῆς πατρῴας εὐδαιμονίας ἀπέκλισαν.

CAP. III.

Quomodo Aristobulus, qui primus diadema sumpsit, matre fratreque sublatis moritur, cum non plus anno regnasset.

Aristobulus Hyrcani successor. Ant p. 588.

NAM mortuo patre, Aristobulus è fi-liis natu major, cum principatum in regnum commutasset, primus qui-

ΚΕΦ. γ'.

Ὡς Ἀριστόβουλος, πρῶτος βεβασιλέωκε διαδήματι περιθέμενος, μητρὸς καὶ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντων, τελευτᾷ, βασιλεύσας ὁ πλεῖον ἐνιαυτοῦ.

ΜΕτὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν, ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν Ἀριστόβουλος, τὴν ἀρχὴν εἰς βασιλείαν με-ταθεὶς,

a Rectius forsan per η in prima syllaba, quo modo apud LXXII. *Interp.* apud *Eusebium* & *Stephanum* in *suis Onomasticis*, apud *Suidam* ipsumque *Josephum* alibi. Ptolemæo Μαδαυὶ dicitur. Videlis *Relandum* in *Pal.* p. 893. b Σαμαΐαν in *Ant.* p. 583. c Alibi Γαεζείν. d Ita *Big. Ruf.* & *Ant.* p. 583. *Aliis* Χυθαίων ἱερὸν, vel Χυθαίων ἱερόν. e Sic *Big. Bod. Voss. Ruf.* & *Ant.* p. 584. Ἰουδαίας perperam *Bas.* & *Gen.* f Ita lego pro Δωρεὼν ex *MSS.* & *Suid.* Si quis Ἀδώρα mallit, prout in *Ant.* p. 589. per me licet. Verum an hæc urbs unquam à *Josepho* recte dicatur Δῶρος, nonnihil dubito. Vide *Relandum* in *Palæst.* p. 739. g Ἀσπένδιον in *libris.* Κυζικηνὸν reposui ex *Ant.* p. 583 &c. Quippe juxta *Porphyrium* (in *Græc. Euseb. Scaligeri* p. 62.) Antiochus Grypus à fratre Cyzicено exutus imperio secessit Aspendum, unde & Aspendii cognomen reportavit. Inde post annum circiter reversus, & imperium cum fratre sic partitus est, ut Grypo cesserit Syria proprie dicta (quæ monte Amano & Seleucide definitur) Cyziceno Cœlesyria, (quæ à Seleucide ad Judæam pertinet.) Vide *Strabonem* l. XVI. p. 749. 756. Samaritas igitur, Cyziceni regno attributos, verisimilius est hujus, quam Aspendii, opem imploraſſe. *Aldr.* h Illa τοῦ ὄρους desunt *Big. Bod.* & *Ruf.* i *Al.* ἀδελφῶν. k Illud τὰ è *MSS.* l Ita *Big. Bod. Voss.* at ἔτεσι præcedit ἐν in *Bas.* & *Gen.* Vera lectio videtur

* Inter se partiti sunt. *Ruf.*

ταθεὶς, ἐτελεύτησε μὲν ἀφ' ἑνὸς δεῖσθαι τετρακοσιοστὸν καὶ [a] ἑβδομηκοστὸν τοῦτον ἔτος, τοὺς δὲ μῆνας τρεῖς, ἐξ οὗ κατῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν χώραν, ἀπαλλαγεὶς τὴν ἐν Βαβυλῶνι δουλείας· τὸν δὲ ἀδελφῶν, τὸν μὲν [b] μετ' αὐτὸν Αντίγονον, ἐδόκει γὰρ ἀγαπᾶν, ἦγεν ἰσοτίμως, τοὺς δ' ἄλλους εἱργνυσι δήσας, δεσμᾷ δὲ καὶ τὴν μητέρα διενεχθεῖσαν περὶ τῆς ἀρχῆς. ζώτιλλον γὰρ [c] δὴ κυρίαν τῶν ὅλων ὁ Ιωάννης ἀπολελοίπει. καὶ μάχει τοσαύτης ὠμότητος ἐπῆλθεν, ὥς τε καὶ λιμῷ ἀφθεῖραι δεδεμένην.

Primus ex pontificibus Judæorum rex. Ant. p. 568.

dem diadema sumpsit, post annos quadringentos septuaginta & unum mensesque tres, quam populus, servitute quam Babylone serviit liberatus, in *eam* regionem descenderat: Antigonum vero fratrum à se secundum (namque *illum* amare videbatur) sibi honore æquavit, cæterosque vinctos in custodias dat; itemque matrem, quod ea cum ipso de potestate contenderit, in vincula conjicit. nam & ipsam rerum dominam Joannes reliquerat. Eoque crudelitatis processit, ut vinctam fame necarit.

Crudelis in fratres matremque. Ant. p. 568.

Β'. Περιέρχει δὲ [d] αὐτὸν ἡ πίστις εἰς τὸν ἀδελφὸν Αντίγονον, ὃν ἠγάπα τε καὶ τῆς βασιλείας κοινωνὸν εἶχε. κτείνει γὰρ καὶ τοῦτον ἐκ διαβολῶν, ἃς οἱ πονηροὶ τὴν τὸ βασίλειον εἰσκαλέσαντο. τὰ μὲν δὴ πρῶτα διαπίστει τοῖς λεγομένοις ὁ Αριστόβουλος, ἅτε δὴ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀγαπῶν, καὶ διὰ φθόνῳ τὰ πολλὰ τῶν λεγομένων. ὡς δ' ὁ Αντίγονος λαμπρὸς ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἦλθεν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἐν ᾗ σκηνοποιεῖσθαι πάτριον τῷ Θεῷ, συνέβη μὲν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, νόσῳ χρήσασθαι τὸν Αριστόβουλον· τὸν δὲ Αντίγονον ὅτι τέλει τῆς ἑορτῆς ἀναβάντα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὁπλιτῶν, ὡς οἷόν μάλιστα κεκοσμημένον, προσκυνῆσαι τὸ πλέον ὑπὲρ τἀδελφοῦ. καὶ τούτῳ προσιόντες οἱ πονηροὶ τῷ βασιλεῖ τήν τε πομπὴν τῶν ὁπλιτῶν ἐδήλων, καὶ τὸ φρόνημα τοῦ Αντιγόνου, μεῖζον ἢ κατ' ἰδιώτην, ὅπερ καὶ παρεῖπε μετὰ μείζονος σωμάτων ἀναιρήσων αὐτόν. οὐ γὰρ ἀνέξεσθαι τιμὴν μίαν ἐκ βασιλείας ἔχειν, παρὸν αὐτὸν κατέχειν.

Antigonus calumniis petitus. Ant. p. 569.

2. Verum pœnæ ab eo repetitæ sunt in fratre Antigono, quem & amabat & regni socium habebat. Nam & hunc ex calumniis interemit, quas improbi in aula regia *versantes* in eum confinxerunt. Itaque primo quidem dictis diffidebat Aristobulus, scilicet & ex amore fratris, & quod pleraque rumore disseminata invidiæ imputaret. Sed cum Antigonus splendide ab expeditione veniret ad festum, quo ex more patrio tabernacula Deo eriguntur, accidit quidem illis in diebus ut morbo laborarit Aristobulus; Antigonus vero sub festi exitu *in templum* ascenderit suis militibus stipatus, & quam maxime fieri potuit ornatus, ut fratris gratia accurate magis *Deum* adoraret. Tumque viri scelerati regem adeuntes & armatorum pompam ei indicabant, & elatum Antigoni animum, majorem quam qui privato conveniret, quodque cum turma maxima adesset ipsum interfecturus: neque enim nudum *ex* regni *societate* ferre posse honorem, cum & regnum ipsum sibi liceat occupare.

Quibus primo parum credidit Aristobulus. Ant. p. 589.

Γ'. Τούτοις τὸν μικρὸν ἄκων ἐπίστευσεν Αριστόβουλος, καὶ προνοῶν δ' μήθ' ὑποπτίαν φανερὸς γενέσθαι καὶ προνοσφαλίαν τοῦ ἄδηλον, καθίστησι μὲν τοὺς σωματοφύλακας ἔν τινι τῶν ὑπογείων ἀλαμπεῖ· κατέκειτο δ' ἐν τῇ Βάρει πρότερον καλουμένῃ, αὖθις δ' Αντωνίᾳ μετονομασθείσῃ· προστάξας ἀνόπλους μὲν ἀπέχεσθαι, κλεῖειν δὲ τὸν Αντίγονον, εἰ μὴ ὅπλων προσίοι. καὶ πρὸς αὐτὸν ἔπεμψε τοὺς προερουσομένους ἀνόπλους ἐλθεῖν. πρὸς τοῦτο πάνυ παυήργως ἡ βασίλισσα συνταράσσεται μὴ τὸν ὁπλοῦλλον. τοὺς γὰρ πεμφθέντας, [e] πείθουσι τὰ μὲν πρῶτα τὸν βασιλέως συνθῆσαι, λέγειν δὲ πρὸς τὸν Αντίγονον, ὡς ἀδελφὸς ἀκούσας ὅπλά τε αὐτοῦ [f] κατασκευασμένα κάλλιστα, [g] ἀφ' πολεμικὸν κόσμον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἀφ' μὲν τὴν ἀσθένειαν αὐτὸς ὁπλῶν ἔκαστα κωλυθείη, νῦν δ' ἐπεὶ καὶ χωρίζεσθαι μέλλοις, [h] θεάσαιτ' ἂν ἥδιστά σε ἐν τοῖς ὅπλοις.

Regina aliique necem machinantur Antigono. Ant. p. 589.

decumbebat quæ prius Baris dicta est, postea vero mutato nomine Antonia) cum mandatis ut ab inermi manus quidem abstinerent, Antigonum vero occiderent, si armatus accederet. misit etiam qui illud Antigono prædicerent, ut sine armis veniret. Ad hoc regina callide admodum cum insidiatoribus quiddam constituit. persuadent enim iis qui missi erant ut mandata quidem regis tacerent, Antigono vero dicerent, quod frater, audito eum sibi arma pulcherrima in ornatum bellicum in Galilæa comparasse, morbo impeditus esset quo minus ipse singula inspiceret, nunc vero cum aliò discessurus sis, armis indutum videre quam maxime desideret.

4. His

videtur ἐν ἑνὸς ἔτεσι. In *Ant.* p. 588. & p. 900. numerat λα'. Sic & *Euseb.* in *Dem. Evang.* VIII. 11. & *Hieron.* ad *Dan.* IX. annos assignant XXIX. qui numerus quamproxime verum attingit. Quippe Simon occisus est anno Seleucidarum CLXXVII. mense 11. Sabat. 1 *Macc.* XVI. 14. h. e. circa Febr. anni P. J. 4579. Alexandræ successit Hyrcanus anno 3. Ol. 177. *Ant.* XIV. 1. nempe circa Nov. anni P. J. 4644. Differentia est annorum 65. & mensium fere 9. unde detractis Aristobuli anno 1. Alexandri Jannæi 27. Alexandræ 9. (h. e. 37. annis quos his tribus assignat *Josephus*) relinquuntur Joanni Hyrcano anni tantum 28. & menses circiter 9. Sed cum ex his 37. aliquot anni videantur esse defectivi, cumque vivens adhuc Alexandra Hyrcano regnum commiserit, quorum illud *Josephus* innuit, hoc aperte dicit; harum rerum ratione habita fiet Joannis Hyrcani principatus annorum 29.+ *Aldr.* [a] *Rufini* codices hoc loco, & *Ant.* p. 588. *octogesimum* pro *septuagesimo* exhibent. Sed falso. nam numerus ita colligitur. Ab edicto Cyri ad initium Jesu Josedecidæ ann. 1. Inde ad mortem Menelai 414. Inde ad mortem Simonis Maccabæi 27. Inde ad mortem Joannis Hyrcani 29 +. Fiunt anni 471 +. puta anni 471. menses 3. quibus exactis Aristobulus diadema sumpsit. Confer *Exc.* I 1. II. 70. III. 1. 6. 2. *Ant.* XII c. 14. 15. XX. c. 8. Si ad annorum minutias descenderis, illarum excessus & defectus sese mutuo compensabunt. Potes eundem numerum etiam hoc modo colligere. Soluta est captivitas anno 1. Cyri, h. e. Ol. I. 4. Alexandræ successit Hyrcanus Ol. CLXXVII. 3. Differentia est Olympiadum 126. & annorum 3. h. e. annorum 507. Tolle annos 36 +, quibus Aristobulus, Alexander Jannæus & Alexandra regnavere, restant anni 471 +. Apud *Strabonem* XVI. p. 762. πρῶτος ἀφ' ἱερέως ἀναδείξει ἑαυτὸν βασιλέα Αλέξανδρος· τοῦτο δ' ἴσως ἦν ὑπὸ Υρκανοῦ ὁ Αριστόβουλος. Verum eum excusari posse putat *Casaubonus*, quod Aristobulus I. parum vixerit post assumptum diadema, eique successerit frater Alexander. *Aldr.* [b] Μετ' ἐαυτὸν in aliquot *MSS.* [c] Illud δὴ abest *Big. Aliisque.* [d] Αὐτὸ in plerisque *MSS.* [e] Πείθει legisse videtur *Ruf.* [f] Κατασκευασίαν *Big.* & *Bod.* [g] Καὶ πολεμικὸν κ. juxta *Ruf.* [h] Ita cum *MSS.* θεάσαι ἄν in *Impressis.*

Antigonus occisus. Ant. p. 589.

4. His auditis Antigonus (ne quid enim mali ſuſpicaretur, ſuadebat fratris affectus) armatus incedebat, quaſi ſemet *fratri* oſtenſurus. Sed ubi ad obſcurum tranſitum, qui Stratonis turris vocabatur, perventum eſt, à ſatellitibus interficitur, relicto hoc in certum documentum, quod omnia benevolentiæ naturæque vincula diſcindant calumniæ, quodque ex melioribus animi affectionibus nulla adeo valida eſt ut invidiæ perpetuo poſſit obſiſtere.

Ejus mors à Juda Eſſæo prædicta. Ant. p. 589.

5. Subeat autem alicui & Judam hac in re mirari. Eſſæus erat genere, qui in prædictionibus nunquam lapſus eſt aut mentitus. Is, poſtquam & Antigonum tunc templum forte *prætereuntem viderat, ad familiares exclamabat (erant autem non pauci è diſcipulis ei aſſidentes) Papæ! "nunc æquum eſſe, dicebat, "ut ipſe moriar, quando ante me veritas in- "teriit, & falſum eſt certum quiddam à me "prædictum. Vivit enim iſte Antigonus, qui "hodie mori debuit. Locus autem neci ejus "fato deſtinatus, erat Stratonis turris: & ille "quidem ſexcentorum abhinc ſtadiorum in- "tervallo diſtat. jam vero quarta eſt diei ho- "ra: adeoque hoc tempus irritum reddit va- "ticinium." Iſta loquutus, tacita cogitatione mœſtoque vultu defixus hærebat ſenex, pauloque poſt interfectum eſſe Antigonum nunciatur in loco ſubterraneo, qui & ipſe Stratonis turris appellabatur, eodem nomine quo maritima Cæſarea. Quippe hæc res vatem perturbavit.

Fratris interitum dolet Ariſtobulus. Ant. p. 590.

6. Cæterum pœnitudo ex ſcelere ſtatim fecit ut Ariſtobulo morbus ingraveſceret; dumque animum cædem ſecum reputando perturbatum haberet, contabeſcebat, donec immodico dolore laceratis viſceribus, ſanguinem multum emitteret. Hunc dum quidam puerorum qui ei miniſtrabant foras effert, divina providentia prolapſus cadit, eo in loco quo Antigonus erat occiſus, & ſuper exſtantes cædis maculas interfectoris cruorem effudit. Mox autem ſublatus eſt ululatus ab iis qui id conſpexerant, tanquam puer de induſtria ſanguinem illic libaſſet: & cum rex clamore audito cauſam ſciſcitaretur, eamque nemo prodere auſus eſſet, eo magis inſtabat diſcendi deſiderio. Tandem vero, cum minas intentaret eoſque cogeret, verum quod erat ei indicaverunt. At ille, cum lachrymis oppleſſet oculos, quantumque poterat ingemuiſſet, dicebat, "haud utique erat ut † magnum Dei oculum "ob facta nefaria effugerem, ſed me celeris "pœna perſequitur ob cognati cædem. Quo- "uſque, ô corpus impudentiſſimum, matri fra- "trique damnatam animam detinebis? Quam- "diu & ipſe paulatim illis ſanguinem meum "libabo? ſimul totum accipiant; ne amplius "inferias ex meis viſceribus factas derideat "numen." His dictis illico moritur, cum non plus anno regnum tenuiſſet.

Moritur. Ant. p. 590.

δ'. Ταῦτ' ἀκύσας ὁ Ἀντίγονος, σὺν ὅπλοις δ' ἡ τοῦ ἀδελφοῦ ὑφόρθησις μηδὲν ὑποπτεύειν ποιοῖ, ἐχώρει κατὰ τῶν ὅπλων ὡς πρὸς ἐπίδειξιν. γινόμενος δὲ κατὰ τὸ σκοτεινὸν πάροδον, ἣ Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὑπὸ τ σωματοφυλάκων ἀναιρεῖται, βέβαιον ἀποδείξας, ὅτι πᾶσαν εὔνοιαν καὶ φύσιν κόπτει ὑφορολὴ, καὶ οὐδὲν ὅπως τῶν ἀγαθῶν παθῶν ἰσχυρὸν ὁ τῷ φθόνῳ μέχει παντὸς ἀντέχει.

ε'. Θαυμάσαι δ' ἄν τις ἐπὶ τούτῳ καὶ Ἰούδᾳ. [a] Ἐσσαῖος ἦν γένος, οὐκ ἔστιν ὅτε πλάσας ἢ ψευσθεὶς ἐν προαγορεύμασιν. ὃς ἐπειδὴ καὶ τότε τ Ἀντίγονον ἐξέσατο παιδίονα διὰ τ ἱερῶν, πρὸς τοὺς γνωρίμους ἀνέφαγεν, ἦσαν δ' οὐκ ὀλίγοι παρεδρεύοντες αὐτῷ τῶν μαθητῶν, πάπαι· "νῦν ἐμοὶ καλὸν, ἔφη, τὸ θανεῖν, ὅτι "μοι προτέθνηκεν ἡ ἀλήθεια, καί τι τῶν ὑπ' ἐμοῦ "προῤῥηθέντων διέψευσται. ζῇ γὰρ Ἀντίγονος ὑποσὶ σήμε- "ρον ὀφείλων [b] ἀποθανεῖν. χρεῖον δ' αὐτῷ πρὸς σφα- "γὴν, Στράτωνος πύργος εἵμαρτο· καὶ τοῦτο μὲν ἀφ' ἑξα- "κοσίων σταδίων ἀπέχθεν ὁδόν. ὥρα δὲ ἡ ἡμέρας ἤδη "τέταρες, ὥστε δὴ χρόνος ἀκυρόει τὸ μάντευμα." Ταῦτ' εἰπὼν, σκυθρωπὸς [c] ὑπὸ συνοίας ὁ γέρων διεκαρτέρει, ᾧ μετ' ὀλίγον ἀνηρημένος Ἀντίγονος ἀγγέλλετο ἐπὶ τὸ ὑπόγαιον χρεῖον, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὁμωνύμως τῇ παραλίῳ Καισαρείᾳ. τοῦτο γὰρ τ μάντιν διετάραξεν.

ς'. Ἀριστόβουλόν γε μὴν αὐτὸς ἡ περὶ [d] μόσους μεταμέλεια νόσον ἐνεποίησε, καὶ πρὸς ἀνοίας [e] φόνῳ τ ψυχὴν ἔχων ἀεὶ ταραγμένῳ συνετήκετο, μέχρι τῶν σπλάγχνων ὑπ' ἀκράτου τῆς λύπης ἀπαρασπομένων ἄθρουν αἷμα [f] ἀναβάλλει. τοῦτο τις τ πρὸς τῇ θεραπείᾳ παίδων ἐκφέρων, δαιμονίῳ προνοίᾳ σφάλλεται, καθ' ὃν τόπον ὁ Ἀντίγονος ἔσφακτο, καὶ [e] φαινομένοις ἔτι τοῖς ἀπὸ τ φόνου στίλοις τὸ αἷμα τ κτείναντος ἐπεξέχεεν. ἤρθη δ' [f] εὐθὺς οἰμωγὴ τ θαυμασίαν, ὥσπερ ὀπίτηδες τ παιδὸς ἐκ ὑπακηκοότος τὸ αἷμα· ὡς δὲ βοῆς ἀκύσας ὁ βασιλεὺς, τὸν αἴτιον ἐπυνθάνετο, καὶ μηδενὸς τολμῶντος εἰπεῖν, μᾶλλον ὠρέγετο μαθεῖν ἐθέλων. τέλος δ' ἀπειλοῦντι καὶ βιαζομένῳ ταληθὲς εἶπον. ὁ δὲ τὰς τε ὀφθαλμὰς ἐμπίπλησι δακρύων, καὶ γενάξας, ὅσον ἦν αὐτῷ δυνάμις, εἶπεν, "οὐκ ἄρα Θεοῦ "μέγαν ὀφθαλμὸν ἐπ' ἔργοις ἀθεμίτοις λήσειν ἔμελλον, "ἀλλά με ταχεῖα μίτεισι δίκη φόνου συγγενοῦς. μέχρι "τοῦ μοι σῶμα ἀναιδέστατον τ ἀδελφῷ καὶ μητρὶ "κατάκριτον ψυχὴν καθέξεις; μέχει τοῦ δ' αὐτὸς "ὑπαπέστω καὶ μέσος τὸν αἷμα; λαβέτωσ ἀθέσμου "τοῦτο, καὶ μηκέτι ταῖς ἐκ τ ἐμῶν σπλάγχνων χοαῖς "ἐπειρωνευέσθω τὸ δαιμόνιον." Ταῦτ' εἰπὼν, εὐθέως τελευτᾷ, βασιλεύσας ὁ πλεῖον ἐνιαυτόν.

a *Al.* Ἐσσηνὸς, uti p. 589. b Ἀπῤῥῶξ *Big. Bod. & Voſſ.* c Ἐπὶ συνοίας *Big. & Bod.* ἐπὶ συνοίαις *Lipſ.* d Ἀνοσίων in nonnullis *MSS.* e Videſis *J. A. Boſii Diſſ.* ad 2 *Tim.* 2. 22. f Εὐθέως hic loci & ſupra v. 26. in pleriſque *MSS.* * Lege τ Ἀντίγονον παιδίονα τὸ ἱερὸν *Ant.* p. 589. v. 44. † *Sc.* Deum omnia ſpectantem.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. δ'.

Οἷα ἐπράχθη ὑπ' Ἀλεξάνδρᾳ Ἰανναίᾳ, βασιλεύσαντος ἐπὶ ἓξ καὶ εἴκοσιν ἔτη.

Λυσασα δ' ἡ γυνὴ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῇ βασιλέα καθίστησιν Ἀλέξανδρον, τῷ καὶ καθ' ἡλικίαν καὶ μετριότητα προὔχειν δοκοῦντα. ὁ δὲ, παρελθὼν εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὸν ἕτερον μὲν τῶν ἀδελφῶν βασιλεύοντα κτείνει· τὸν δὲ καταλειπόμενον, ἀγαπῶντα τὸ ζῆν δίχα πραγμάτων, εἶχεν [a] ὡς τιμῆ.

CAP. IV.

Quas res gesserit Alexander Jannæus, qui regnavit annos XXVII.

Uxor autem *Aristobuli*, cum fratres vinculis exemisset, regem constituit Alexandrum, qui & ætate & morum modestia *cæteris* præstare videbatur. Verum is, ad potestatis fastigium provectus, è fratribus quidem alterum regnum affectantem occidit; alterum vero, *vita quieta contentum, in honore habuit. *Alexander Jannæus rex Judæorum. Antt. 591.*

Β'. Γίνεται δ' αὖθις καὶ πρὸς τὸν Λάθυρον ὀνομαζόμενον Πτολεμαῖον συμβολὴ, πόλιν [b] Ἀσωχὶν πρικότα· καὶ πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν πολεμίων, ἡ δὲ νίκη πρὸς Πτολεμαῖον ἔρρεψεν. ἐπεὶ δ' ὅτε ὑπὸ τῆς μητρὸς Κλεοπάτρας διωχθεὶς εἰς Αἴγυπτον ἀνεχώρησεν, Ἀλέξανδρος Γαδάρων τε πολιορκίᾳ κρατεῖ, καὶ Ἀμαθοῦντα, ὃ δὴ μέγιστον μὲν ἦν ἔρυμα τῶν περὶ Ἰορδάνην, τὰ πιμώτατα δὲ τῶν Θεοδώρου τοῦ Ζήνωνος κτημάτων ἦν ὑπὸ αὐτῷ. ἐπελθὼν δ' ἐξαίφνης ὁ Θεόδωρος, τά τε σφέτερα, καὶ τὰ τοῦ βασιλέως ἀποσκευὴ αἱρεῖ, τῶν τε Ἰουδαίων εἰς μυρίους κτείνει. ἧς δ' ἐπάνω τὴν πληγὴν Ἀλέξανδρος, καὶ παρόμοιος εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν, αἱρεῖ [d] Ῥαφίαν τε καὶ Γάζαν, καὶ Ἀνθηδόνα, τὴν αὖθις ὑφ' Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως Ἀγριππιάδα ὀνομασθεῖσαν.

Pugna inter Alexandrum & Ptolemæum Lathyrum. Antt. p. 592. 593.

Antt. p. 594.

Pugna inter Alexandrum & Theodorum. Antt. p. 594.

†

Alexander multas urbes capit. Antt. p. 594.

γ'. Ἐξανδραποδισαμένῳ δὲ Γάζας ἐπανίσταται ὁ Ἰουδαϊκὸν ἐν ἑορτῇ. μάλιστα γὰρ ἐν ταῖς εὐωχίαις αὐτῶν φάσις ἅπεται. καὶ ἐδόκει μὴ ἂν χρεῖττον γενέσθαι τῆς ἐπιβουλῆς, εἰ μὴ τὸ ξενικὸν αὐτῷ παρεβοήθει, Πισίδαι καὶ Κίλικες ἦσαν· Σύρους γὰρ οὐκ ἐδέχετο μισθοφόρους, διὰ τὸν ἔμφυτον αὐτοῖς πρὸς τὸ ἔθνος ἀπέχθειαν. κτείνας δὲ τῶν ἐπαναστάντων ὑπὲρ [e] ἑξακισχιλίους, Ἀραβίας ἥπτετο· καὶ Γαύτιν ἐλών, Γαλααδίτας τε καὶ Μωαβίτας, φόρον τε αὐτοῖς ἐπιτάξας, ἀνέστρεψεν ἐπὶ Ἀμαθοῦντα. Θεοδώρου δὲ πρὸς τὰς εὐπραγίας [f] αὐτοῦ καταπλαγέντος, ἔρημον λαβὼν τὸ φρούριον κατέσκαψεν.

Ortæ in Alexandrum seditio. Antt. p. 596.

Moabitas aliasque gentes subigit Alexander. Antt. p. 596.

δ'. Ἔπειτα συμβαλὼν [g] Ὀβόδῃ τῷ Ἀράβων βασιλεῖ πρωλοχίσαντι τὴν [h] Γαυλανίτιν, ἐνέδρας αὐτῷ γενομένης, πᾶσαν ἀποβάλλει τὴν στρατιὰν, [i] σωωθεῖσαν τὴν βαθείας φάραγγος, καὶ πλῆθει καμήλων συντελεῖ. Διαφυγὼν δ' αὐτὸς εἰς Ἱεροσόλυμα, ᾧ μεγέθει τοῦ συμφορᾶς πάλαι μισῶν τὸ ἔθνος ἠρέθισεν εἰς ἐπανάστασιν. ἧς δὲ καὶ τότε κρείττων, καὶ μάχαις ἐπαλλήλοις οὐκ ἔλαττον πεντακισμυρίους [k] Ἰουδαίων ἀνεῖλεν· ὃ μὴν ὑπεφαίνετό γε τοῖς νίκαις, τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν ἀνέλυσεν. [l] ὥστε, παυσάμενος τῶν ὅπλων, λόγοις ἐπεχείρει διαλύειν τοὺς ὑποπεπτωκότας. οἱ δὲ μᾶλλον ἐμίσουν τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ, καὶ τὸν τρόπον τὸ

Ab Oboda fusus fugatusque. Antt. p. 596.

Multa cum cæde in Judæos grassatur. Antt. p. 596.

Alexander autem ab ista plaga revaluit, & in maritimam regionem versus Raphiam capit & Gazam, itemque Anthedonem, quæ postea à rege Herode Agrippas nominata est.

3. Cum autem *urbes* istas subjugasset, insurrectio fit populi Judaïci in festo. Tum enim maxime, cum festa celebrantur, excitatur seditio. Nec apparebat, quo pacto ex insidiis evadere potuerit, nisi ei auxilium tulissent copiæ peregrinæ, Pisidæ nempe & Cilices: Syros quippe in mercenarios non admittebat, propter ingenitum illis erga gentem Judæorum odium. Cum autem supra sex millia eorum, qui in eum insurrexerant, occidisset, in Arabiam incursionem facit: cumque eam simulque Galaaditas & Moabitas subegisset, tributumque illis imperasset, ad Amathunta reversus est. Theodoro etiam ex rebus ejus prospere gestis metu perculso, cum castellum *omni* præsidio vacuum reperisset, *de* fundamentis *illud* dejecit.

4. Mox autem congressus cum Oboda rege Arabum, qui locum juxta Gaulanam prior insidiis occupaverat, illis captus totum amisit exercitum, in vallem profundam compulsum, atque camelorum multitudine contritum. Ille vero fuga dilapsus in Hierosolyma, gentem olim sibi infensam calamitatis magnitudine in seditionem excitavit. Fit autem etiam tunc superior, crebrisque præliis non pauciores quinquaginta Judæorum millibus interfecit, sex annorum spatio: nequaquam tamen victoriis lætabatur, ut qui regni sui vires consumeret. adeo ut armis omissis adniteretur verbis bellum cum subditis componere. Illi autem eo magis odio habebant ejus resipiscentiam morumque varie-

[a] Illa ὡς τιμῇ addidi ex *Antt.* p. 591. v. 17. [b] Ἀσωχὶν *Voss.* vide ad p. 594. [c] Ὑπὸ Ἰορδάνην *Bod.* ὑπὲρ *Big. Voss. & Lipsi.* Vide ad p. 592. [d] *Al.* Ῥάφεια. [e] Ita *Voss. Bod. & Jos.* in *Antt.* p. 596. in *Impressis* ἑκατοντάδας. in *Rufini* Editis *octo millibus*, sed *sex millia* habent *MSS* [f] Αὐτὸν & αὐτῶν in *libris aliquot.* [g] Ὀβόδα ex *Antt.* p. 596. Ὀβόδα *Big. Voss. & Ruf.* [h] Eandem esse cum urbe *Golan* existimat *Relandus* in *Palæstina S.* p. 815. Insidias collocatas fuisse τῇ Γαύσανῳ κώμῃ τῆς Γαλααδίτιδος memorat *Josephus* in *Antt.* p. 596. τῷ Γαυλανίτῃ in *Galaadensi* [*Gaulonensi & Gaulensi & Galensi MSS.*] *regione* vertit *Rufinus.* [i] Σωωθεῖσαν *Bod.* [k] Ἰουδαίων *Big. & Bod.* [l] Ὥστε *Big. & Bod.* & forsan *Rufinus*, qui vertit, *unde.* * Ablatis rebus secum habebat, *Ruf.* † Verum Alexander receptis post cladem viribus, *Ruf.*

varietatem. Cumque percontaretur quid cauſæ eſſet, quid ipſi faciendum ut eos placatum iret, ut moreretur, dicebant. nam cum eo, qui tam multa nefaria patraſſet, etiam mortuo vix redituros eſſe in gratiam. Simul etiam Demetrium, cognomine Eucærum in auxilium vocabant. Cumque ille, majorum ſpe, eis haud ægre obſequutus eſſet, & cum exercitu veniſſet, ſeſe cum auxiliis ejus circa Sicima conjunxerunt Judæi.

Demetrius Eucærus à Judæis in auxilium accerſitus. Ant. 597.

5. Attamen utroſque excipit Alexander mille quidem equitibus, peditibus vero mercenariis octo millibus: ipſi etiam aderant ex Judæis qui ei bene volebant ad decem millia. Erant autem ex adverſa parte equitum quidem tria millia, peditum vero quadraginta millia. Et, priuſquam manus conſererent, tentabant præcones reges utrinque an *aliquot* ad defectionem ſolicitare poſſent: Demetrius quidem Alexandri mercenarios; Alexander vero Judæos qui cum Demetrio erant ad ſe pertrahere ſperans. Sed cum * neque Judæi ab iracundia ceſſarent, neque fidem Græci deſererent, armis jam cominus decernebant. Cæterum pugna ſuperior erat Demetrius, quamvis Alexandri mercenarii multa magno animo fortique manu facta oſtenderunt. Eventus autem pugnæ utriſque præter opinionem ceſſit. nam neque Demetrio *licet* victori adhæſere qui eum acciverant; & fortunæ mutatæ miſericordia ſex Judæorum millia ad Alexandrum, qui in montes effugerat, ſe contulerunt. Hanc *rerum* inclinationem ferre non potuit Demetrius; ſed Alexandrum jam quidem ratus iterum pugnando eſſe, gentemque univerſam ad ipſum tranſire, mox inde digreſſus eſt.

Alexander à Demetrio ſuperatur. Ant. 597.

6. Non tamen reliqua multitudo, ex militis auxiliarii diſceſſu, ſimultates depoſuit: ſed bello continuo tam diu cum Alexandro decertabat, donec is pleriſque interfectis cæteros in urbem Bemeſelim compulit, eaque everſa in Hieroſolyma captivos abduxit. Verum immoderata fecit iracundia, ut crudelitas ejus ad impietatem uſque procederet. nam captorum octingentis in media civitate cruci ſuffixis, mulieres earumque liberos mutuo in conſpectu necavit: atque iſta inter potandum & cum concubinis ſuis recubans aſpiciebat. Tantus autem populum terror invaſit, ut adverſæ partis homines uſque ad octo millia nocte ſequente extra Judææ fines ſe proriperent, quibus exſilii finem attulit mors Alexandri. Tandemque, cum ejuſmodi factis ſero ægreque regno tranquillitatem dediſſet, ab armis requievit.

Alexander ſævit in Judæos. Antt. 597.

IV. 7. Rurſus autem ei turbas creavit Antiochus, qui etiam Dionyſus dictus eſt, Demetrii quidem frater, Seleucidarum vero ultimus. Hunc enim veritus, qui in Arabas expeditionem fecerat, totum quidem ſuper Antipatrida mon-

Antiochus Dionyſus in Judæos expeditionem facit. Ant. 598.

ἀνώμαλον. [a] πυνθανομένῳ τε τὸ αἴτιον, τί ἂν ποιήσας καταπείλειεν αὐτὸς, ἀπορῶν ἔλεγον. νεκρῷ γὰρ ἂν ἀμαλλαγῆναι μόλις τῷ τοσαῦτα δράσαντι. ἅμα δὲ καὶ Ⓓ [b] Εὐκαίρου ἐπικληθέντα Δημήτριον ἐπεκαλοῦντο. ῥᾳδίως δ' ὑπακούσαντος κατ' ἐλπίδα μειζόνων, καὶ μετὰ φρατρᾶς ἥκοντος, συνέμιξαν Ⓐ Ἰουδαῖοι τοῖς συμμάχοις περὶ Σίκιμα.

ε'. Δέχεται δ' ἑκατέρους Ἀλέξανδρος, [c] ἱππεῦσι μὲν χιλίοις, μισθοφόροις δὲ πεζοῖς [d] ὀκταχιλίοις· παρῆν δὲ αὐτῷ καὶ τὸ εὐνοοῦν Ἰουδαϊκὸν, εἰς [e] μυρίους. τῶν δ' ἐναντίων ἱππεῖς μὲν ἦσαν τρισχίλιοι, πεζῶν δὲ μύριοι τετρακισχίλιοι. καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν διαχειρίσασθαι οἱ βασιλεῖς ἐπειρῶντο τῶν παρ' ἀλλήλοις ὑποστάσεων. Δημήτριος μὲν τοὺς Ἀλεξάνδρου μισθοφόρους, Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς ἅμα Δημητρίῳ Ἰουδαίους μεταπείσειν ἐλπίσας. ὡς δ' ὅτε Ⓐ Ἰουδαῖοι θυμῷ, ὅθ' Ⓐ Ἕλληνες [f] ἐπαύοντο πίστεως, διεκείνοντο ἤδη τοῖς ὅπλοις συμπεσόντες. κρατεῖ δὲ τῇ μάχῃ Δημήτριος, καίπερ πολλὰ τῶν Ἀλεξάνδρου μισθοφόρων καὶ ψυχῆς ἔργα καὶ χειρὸς ὑπιδειξαμένων. χωρεῖ δὲ τὸ τέλος τῆς παρατάξεως παρὰ δόξαν ἀμφοτέροις. ὅτε γὰρ Δημητρίῳ παρέμειναν νικῶντι Ⓐ καλέσαντες, καὶ κατ' οἶκτον τῆς μεταβολῆς Ἀλεξάνδρῳ προσεχώρησαν, εἰς τὰ ὄρη καταφυγόντι, Ἰουδαίων ἑξακισχίλιοι. ζώντων τῶν ῥοπὴν οὐκ ἔσχε Δημήτριος, ἀλλ' ὑπολαβὼν ἤδη μὲν ἀξιόμαχον εἶναι πάλιν Ἀλέξανδρον, μεταῤῥεῖν δὲ καὶ πᾶν τὸ ἔθνος εἰς αὐτὸν, ἀνεχώρησεν.

ς'. Οὐ μὴν τόγε λοιπὸν πλῆθος, ἀναχωρησάντων τῶν συμμάχων, κατέθεντο τὰς διαφοράς· συνεχὴς δὲ ἦν Ἀλεξάνδρῳ ὁ πόλεμος, μέχρι πλείστους ἀπεκτείνας τοὺς λοιποὺς ἀπέλασεν εἰς [g] Βεμέσελιν πόλιν, ἣν ζώντων καταπρεπάμενος ἀγχμαλώτους ἀνήγαγεν εἰς Ἱεροσόλυμα. προῆκτο δ' αὐτῷ, δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς, εἰς ἀσέβειαν [h] τὰ τῶν ὠμότητος. τοὺς γὰρ [i] ληφθέντας εἰς ὀκτακοσίους ἀναστανρώσας ἐν μέσῃ τῇ πόλει, γυναῖκάς τε καὶ τέκνα αὐτῶν ἀπέσφαξε ταῖς ὄψεσι· καὶ ζώντων πίνων καὶ συγκαλακέμενος ταῖς παλλακίσιν [k] ἀφεωρᾶτο. τοσαύτη δὲ καλάπληξις [l] ἔσχε τὸ δῆμον, ὥς τε τῶν ἀντιστασιωτῶν καὶ τῶν [m] ὑπὲρ τὸν Εὐφράτην φυγεῖν ὀκτακισχιλίους ἐξ Ἰουδαίας ὅλης, οἷς ὅρος τῆς φυγῆς ὁ Ἀλεξάνδρου θάνατος καλέσῃ. τέλος δὲ, τοιούτοις ἔργοις ὀφθεὶς καὶ μόλις ἡσυχίαν τῇ βασιλείᾳ πορίσας, ἀνεπαύσατο τῶν ὅπλων.

ζ'. Γίνεται δὲ αὖθις πάλιν ἀρχὴ θορύβων Ἀντιόχῳ, ὁ καὶ Διόνυσος ὑπικληθείς, [n] Δημητρίου μὲν ἀδελφὸς ὤν, [o] πεπλευτακὼς δὲ τὸν ἀπὸ Σελεύκου. τοῦτον γὰρ δείσας, στρατεύσαντ' ὑπὲρ τοὺς Ἄραβας ὡρμημένον, ὃ μὲν μεγαλοῦ τὸ Ἀντιπατρίδος

ε'. Ἀντ.

a Πυνθανομένῳ Big. Voſſ. & Bod. b Ἀχαιοῦ Big. Bod. Voſſ. & Ruf. in quibuſdam exemplaribus. Potuit Demetrius per ludibrium ita appellari, uti & Antiochus *Epimanes* pro *Epiphanes*, & Ptolemæus *Cacergetes* pro *Euergetes*. *Aldr.* c Ἱππεῦσι μὲν χιλίοις μισθοφόροις, πεζοῖς δ Bod. d In *Antt.* p. 597. Ἀλέξανδρος δὲ μισθοφόρων ἑξακισχιλίων καὶ Ἀσκαλωνίων, Ἰουδαίων τε τοὺς δισμυρίους, οἳ ἐφρόνουν τὰ ὑμέτερα, παρεκελεύσατο ἀντέχειν τῷ Δημητρίῳ. e Χιλίους Bod. f Διεπαύοντο Bod. g Βιθούλιον *Antt.* p. 597. unde ſuſpicatur *Relandus* Βεμίσελιν corrupte ſcribi pro Βιθούλιον πόλιν. h Τὰ τῶν ὠμ. Bod. Big. & Voſſ. i Λειφθέντων Bod. k Ἀφεώρα Voſſ. & Big. l Κατέσχε Bod. m Διονύσιος perperam in *Baſ.* & *Gen.* Vide ad *Antt.* p. 598. n Φιλίππου *Antt.* p. 598. Utrumque recte. Nam Antiochus Grypus quinque filios reliquit; Seleucum Epiphanem, Antiochum & Philippum gemellos, utrumque cognomine Philadelphum, Demetrium Eucærum, & Antiochum Dionyſum: horum omnium meminit *Joſephus*. *Aldr.* o Neque enim numerandum cenſet *Joſephus* Antiochum illum Aſiaticum ſive Commagenum, qui cum totis 14 annis, quibus Syriam obtinebat Tigranes, latuiſſet potius quam regnaſſet, tandem ὑπὸ παῖς ἀχολίας παῖς Πομπηίου annum unum adeo non regnavit, ut ne habenti quidem regnum adimere ſe dixerit Pompejus. *Appian.* in *Syr.* p. 133. *Juſtin.* l. XL. 2. *Aldr.* * Neque Judæi ſacramenta, neque Græci fidem contemnerent, *Ruf.*

a Ἀναχωρήσας

πατρίδος παρεῖναι καὶ τὸν Ἰόππης αἰγιαλῶν διαφρέειν φάραγγι βαθείᾳ· πρὸ δὲ τοῦ πάρυδος τεῖχος ἤγειρεν ὑψηλόν, καὶ ξυλίνους πύργους ἐπετειχίσατο, τὰς εὐμαρεῖς ἐμβολὰς ἀποφράττων. ὁ μὲν οὖν ἄρξαί γε τοῦ Ἀντίοχον ἴσχυσεν· ἐμποδίσας γὰρ τοὺς πύργους καὶ τὸν πάρυδρον χώσας, διήλαυνε μὴ ἐδυνάμεως. θήμονος δ' ἐν δευτέρῳ τοῦ πρὸς τοὺς κωλύσαντας ἄμυναν, εὐθὺς ὅτι τοὺς Ἀραβας ἦει. τοῦ δὲ βασιλέως, ἀναχωροῦν εἰς τὰ χρησιμώτερα τῆς χώρας πρὸς τὴν μάχην, ἔπειτα τοῦ ἵππου ἐξαίφνης ὑποπρέψας, μυρία δ' ἴσως τὸν ἀριθμὸν, ἀτάκτοις ὑποπίπτει τοῖς περὶ τὸν Ἀντίοχον. καρτερᾶς δὲ μάχης γενομένης, ἕως μὲν πολὺν Ἀντίοχος ἀντεῖχεν ἡ δυνάμις αὐτῷ, καίπερ ἀνέδην ὑπὸ τοῦ Ἀράβων φονευόμενοι· πεσόντος δὲ, καὶ ὃν προκινδύνευεν ἀεὶ τοῖς ἡττωμένοις παρεβοήθει, ἐκκλίνουσι πάντες, καὶ ὁ μὲν πλεῖον αὐτῶν, ὅτι τε τοῦ παντάξεως, [b]καὶ τῇ φυγῇ ἀμφθείρῃ, τοὺς δὲ λοιποὺς, καταφυγόντας εἰς Κανὰ κώμην, σπάνει τῶν ὑποτηδείων ἀναλωθῆναι συνέβη πλὴν ὀλίγων ἁπάντων.

η'. Ἐκ τούτου Δαμασκηνοὶ μὲν ὁ πρὸς Πτολεμαῖον τὸν [c]Μεννάου μῖσος, Ἀρέταν ἐπάγονται, καὶ καθιστῶσι Κοίλης Συρίας βασιλέα. στρατεύει δ' οὗτος ὅτι τὴν Ἰουδαίαν, καὶ μάχῃ νικήσας Ἀλέξανδρον, [d]ᾧ συνθήκας ἀνεχώρησεν. Ἀλέξανδρος δὲ, [e]Πέλλαν ἑλὼν, ὅτι [f]Γέρασ ἦει [g]πάλιν, τοῦ Θεοδώρου κτημάτων γλιχόμενος· καὶ περὶ τοὺς φρουροὺς τριβόλοις ἀποτειχίσας, μὲν μάχης ὃ χρεὼν προσλαμβάνει. καταστρέφεται δὲ καὶ [h]Γαυλάνιτιν, καὶ Σελεύκειαν, καὶ τοῦ Ἀντιόχου φάραγγα καλουμένην· πρὸς οἷς Γάμαλα φρούριον καρτερὸν ἑλὼν, τοῦ ἄρχοντα Δημήτριον ἐκ μὲν αὐτοῦ τοῦ ἐξελάσας ἐκ πολλῶν ἐγκλημάτων, ἐπάνεισιν εἰς Ἰουδαίαν, τρία πληρώσας ἔτη τοῦ τραπᾶς. ἀσμένως δ' ὑπὸ τῶν ἐθνῶν προσεδέχθη μὲν τοῦ εὐτραγίαν, καὶ λαμβάνει τὴν ἀνάπαυσιν τῶν πολεμῶν, ἀρχὴν νόσου. πεντετίαις δὲ τριάκοντα πυρετῷ συσχεθέντος, ᾧπερ διαφθάσαν [k]τὸν νόσον, πάλιν ἀψάμενος τοῦ σώματος. δὸ δὴ στρατείαις ἀκμάζοις ἑαυτὸν ὑποδιδοὺς, καὶ βιαζόμενος παρὰ δύναμιν τὸ σῶμα πρὸς τὰς συνεργείας, ἀπήλλαξε. τελευτᾷ γὰρ ὑπὸ μέσοις τοῖς θορύβοις τρεφόμενος, βασιλεύσας ἐπὶ πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἔτη.

tibus proximum & inter Joppes littora ſpatium foſſa profunda diſſecuit: ante foſſam vero murum arduum erexit, turreſque ligneas, ut faciles aditus obſtrueret, fabricandas curavit. Non tamen Antiochum arcere valuit: nam turribus exuſtis foſſaque repleta, *illac* cum copiis *ſuis* tranſiit. nulla autem ratione habita cum à quo prohibitus fuerat ulciſcendi, protenus in Arabas contendit. Horum autem rex, abſcedens in regionis loca pugnæ commodiora, dein cum equitibus derepente converſus, (numero autem erant ad decem millia) Antiochi milites, priuſquam in ordinem cogerentur, adoritur. Verum acri prælio commiſſo, quamdiu quidem ſupererat Antiochus, impetum ſuſtinebat ejus exercitus, quamvis magnam in eo ſtragem ediderint Arabes: ubi vero cecidit (nam & periculis ſemper ſe objiciebat ut victis ſuccurreret) terga dant omnes, & ex illis quidem plerique partim in acie partim in fuga abſumuntur, reliquis vero, in vicum Canam dilapſis, neceſſariorum inopia perire contigit, præter admodum paucos.

Antiochus ab Arabibus laceſſitus. Antt. p. 599.

In prælio cadit. Antt. p. 599.

8. Deinde Damaſceni, ex ſuo erga Ptolemæum Mennæi filium odio *inveterato*, Aretam ſibi adſciſcunt, & Cœles-Syriæ regem conſtituunt. Iſte autem expeditionem facit in Judæam, cumque prælio viciſſet Alexandrum, ex pactione diſceſſit. Cæterum Alexander Pella capta Geraſam rurſus petiit, Theodori divitiarum cupiditate: cumque triplici muro valloque cuſtodes cinxiſſet, locum vi expugnat. Porro Gaulanam & Seleuciam ſubvertit, & Antiochi vallem ut appellatur: inſuper ubi Gamala validum caſtellum ceperat, & Demetrio in eo imperanti multa ob crimina provinciam ademerat, in Judæam revertitur, triennio in expeditione conſumpto. Libenter autem à gente exceptus eſt, ob res proſpere geſtas: & quam primum à bello requievit, in morbum incidit. Et quoniam febri quartana laboravit, depulſum iri morbum credidit, ſi rurſus negotiis ſeſe admoveret. qua re fiebat, ut, cum intempeſtivæ militiæ ſeſe daret, & ultra vires corpus laboribus vexaret, diem ſupremum obierit. Moritur itaque mediis in tumultibus, cum ſeptem & viginti annos regnaſſet.

Aretas Cœles-Syriæ rex. Antt. p. 599.

Vincit Alexandrum. Antt. 599.

Alexander multas urbes in poteſtatem ſuam redigit. Antt. 599.

Moritur. Antt. 599.

ΚΕΦ. ε'.

Αλεξάνδρας ἔτεσιν ἐννέα βασιλευούσης, τῷ ἀρχῷ ἔχουσιν οἱ Φαρισαῖοι.

CAP. V.

Regnante per novennium Alexandra, imperium penes Phariſæos.

Καταλείπει δὲ τὴν βασιλείαν Ἀλεξάνδρα τῇ γυναικὶ, πεπεισμένῳ γε αὐτῇ μάλιστα νῦν ὑπακούσαι τοὺς Ἰουδαίους, ἐπειδὴ τοῦ ὠμότητος αὐτοῦ μακρὰν ἀποδοῦσα, καὶ τοῖς νομίμοις ἀνθιστάμενη, τὸν δῆμον εἰς εὔνοιαν προσηγάγετο. ἡ δὲ διήμαρτε τῆς ἐλπίδος. ἐκράτησε γὰρ τῆς ἀρχῆς ὁ γύναιον, μὲν δόξαν εὐσεβείας· ἠκρίβου γὰρ δὴ τὰ πάτρια, καὶ

Regnum autem Alexandræ conjugi ſuæ reliquit, Judæos ei vel maxime dicto audientes fore non dubitans; quod, cum longe ab ejus crudelitate abeſſet & legum violationi obſiſteret, populi benevolentiam ſibi conciliarit. Neque ſpes eum fefellit. namque muliercula, ex opinione quam de pietate præbuerat, principatum obtinuit: quippe quæ mores gentis patrios probe noverat, & quot-

Alexandra regnat. Antt. 600.

a Ἀναχωρήσας ἦν. *Big. Bod. & Voſſ.* *b* Καὶ τῇ φυγῇ *Bod.* *c* Ita *Big. & Bod.* Μιννάου *Baſ. & Gen.* cum *aliis.* Mallem τοῦ Μιννάου ex p. 602. v. 2. atque ita forſan legendum p. 599 v. 12. *d* Ἐπὶ συνθήκαις in *Antt.* p. 599. *e* Δῖον vel Δῖον *Antt.* p. 599. *Stephanus Byzantinus* ſeptem urbes enumerat hoc nomine appellatas; harum ſeptima eſt Κοίλης Συρίας, πόλις μεγάλη Ἀλεξάνδρα, ἡ καὶ Πέλλα. *Joſepho, Plinio, Ptolemæo* Pella & Dium ſunt vicinæ urbes, ſed diverſæ. *Joſ. Antt.* p. 615. *Plin.* V. 18. *Ptol.* V. 15. *f* Ita *Big. Bod. Voſſ.* & ipſe alibi *Joſephus.* Γίεραστα & Γίερα in *Impreſſis.* Εοτας *Antt.* 599. *g* Ita *Voſſ. Big. & Ruſin.* πάλαι in *Impreſſis.* *h* Vide ad pag. 599. §. 3. *i* Ita *MSS.* ipſeque *Joſephus*, p. 599. v. 23. περιόντος in *Editis.* *k* Τῷ ἀρρωστίαν *Big. Bod. & Voſſ.*

Hyrcanus & Ariſtobulus Alexandri filii. Antt. p. 600.

quotquot leges ſacras temeraſſent * poteſtate *omni* exuebat. Cum autem duos filios ex Alexandro haberet, natu quidem maximum Hyrcanum, & propter ætatem pontificem facit,

Hyrcanus fit pontifex. Antt. p. 600.

& quod præterea ſegnior eſſet quam ut de rerum ſumma ei moleſtiam faceſſeret; minorem vero Ariſtobulum, quod fervidioris eſſet ingenii, inter privatæ vitæ officia continebat.

Phariſæi Alexandræ ſeſe adjungunt. Antt. p. 601.

2. Ei autem ſeſe ad poteſtatem *participandam* adjungunt Phariſæi, factio quædam Judæorum, qui præter alios pietatem colere putarentur, & peritiùs leges interpretari. Ob eam cauſam eo magis eis auſcultabat Alexandra, utpote religioſa erga Deum. Illi autem in fœminæ ſimplicis conſuetudinem paulatim inſinuantes, ſtatim res omnes gubernant &

In omnibus dominantur. Antt. p. 601.

moderantur, ita ut quoſvis pro libidine in exſilium pellant & ab eo revocent, ſolvant ligentque. in univerſum & illi regni quidem commodis fruebantur, expenſas vero & difficultates Alexandra perferebat. Eadem autem artis gnara erat res arduas adminiſtrandi; atque copiis colligendis ſemper intenta, duplo majorem conſtituit exercitum, & non pauca ſibi comparavit auxilia peregrina: adeo ut gentis ſuæ vires auxerit, ſeque dynaſtis exteris metuendam reddiderit. In alios autem imperium ipſa quidem habebat, in ipſam vero Phariſæi.

Sæviunt in Judæos. Antt. p. 601.

3. Quare Diogenem virum quendam illuſtrem, qui Alexandro fuerat amicus, illi interficiunt; ejus conſilio factum criminati, quod octingenti regis juſſu in crucem fuerint ſublati. Induxerunt etiam Alexandram, ut & alios, quibus auctoribus Alexander in eos concitatus erat, *ſimiliter* occideret. Cumque illis præ religione totam ſe dederet, quos etiam ipſi vellent trucidabant. Ad Ariſtobulum autem confugiunt ex periclitantibus, qui viſi ſunt eminentiſſimi. Atque ille matri perſuadet, ut viris quidem propter dignitatem parceret, civitate autem eos pelleret, niſi culpæ immunes eſſe crederet. Et quidem illi, data ſibi impunitate, per regionem diſperſi erant. Alexandra

Damaſcus ab Alexandra recepta. Antt. p. 602.

vero, miſſo in Damaſcum exercitu, prætexens Ptolemæum ſine intermiſſione civitatem premere, illam quidem nulla re memorabili geſta recepit: Tigranem vero Armeniorum regem,

Cleopatra Selene à Tigrane obſeſſa. Antt. p. 602.

qui, admoto Ptolemaïdi milite, Cleopatram obſidebat, pactionibus doniſque ſolicitat: atqui ille prior inde movit domeſticarum turbarum metu, quod in Armeniam incurſionem fecerat Lucullus.

Et liberata.

Ariſtobulus regnum occupat. Antt. p. 602.

4. Interea ægrotante Alexandra, minor ejus filius Ariſtobulus, opportunitate arrepta, cum famulis ſuis (multos enim habebat, & omnes ex ætatis fervore ei benevolos) univerſa quidem caſtella occupat; pecunia vero, quam ibi reperit, conductis auxiliis, regem ſe declarat. Ad hæc, miſerata querelas Hyrcani mater, conjugem Ariſtobuli cum filiis incluſam dedit in Antoniam. Caſtellum autem erat

τὰς πλημμελήσεις εἰς τὰς ἱερὰς νόμους ἐξ ἀρχῆς ἀπεβάλετο. δύο δ' αὐτῇ παίδων ὄντων ἐξ Αλεξάνδρου, ᾧ μὲν πρεσβύτερον Υρκανὸν, ἅμα τε τῷ ἡλικίαν ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα, καὶ ἅλλως ὄντα νωθέστερον ἢ ὡς τε ἐνοχλεῖν περὶ τῶν ὅλων· ᾧ δὲ νεώτερον Αριστόβουλον, ἅμα θερμότητα κατεῖχεν ἰδιώτιν.

β'. Παρεφύοντο δὲ αὐτῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν Φαρισαῖοι, συνταγμά τι Ιουδαίων, δοκοῦν εὐσεβέστερον εἶναι τῶν ἄλλων, καὶ τοὺς νόμους ἀκριβέστερον ἀφηγεῖσθαι. τούτοις περιὼν δή τι προσεῖχεν ἡ Αλεξάνδρα, σεβομένη περὶ τὸ θεῖον. οἱ δὲ τὴν ἀπλότητα τῆς ἀνθρώπου κατὰ μικρὸν ὑπιόντες, ἤδη καὶ διοικηταὶ τῶν ὅλων ἐγίνοντο, διώκειν τε καὶ καταγειν ὃς ἐθέλοιεν, λύειν τε καὶ δεῖν. καθόλου δ' αἱ μὲν ἐπιπλαύσεις τῆς βασιλείας ἐκείνων ἦσαν, τὰ δὲ ἀναλώματα καὶ αἱ δυσχέρειαι τῆς Αλεξάνδρας. δεινὴ δ' ἡ τὰ μείζω διοικεῖν, δύναμίν τε ἀεὶ συγκροτοῦσα, ἐπιπλασίονα κατέστησε, καὶ ξενικὸν συνήγαγεν οὐκ ὀλίγον· ὡς μὴ μόνον κρατύνεσθαι τὸ οἰκεῖον ἔθνος, ἀλλὰ καὶ φοβερὸν τοῖς ἔξωθεν εἶναι δυνάμεις. ἐκράτει δὲ τῶν μὲν ἄλλων αὐτὴ, Φαρισαῖοι δ' αὐτῆς.

γ'. Διογένην γὰρ τινα τῶν ἐπισήμων, φίλον Αλεξάνδρῳ γεγενημένον, κτείνουσιν αὐτοὶ, σύμβουλοι ἐγκαλοῦντες γεγονέναι περὶ τῶν ἀναιρωθέντων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὀκτακοσίων. ὤκνησε δὲ ἡ Αλεξάνδρα εἰς τὸ τοὺς ἄλλους ἐξαχειρίσασθαι τῶν παροξυνάντων ἐπ' ἐκείνους τὴν Αλέξανδρον. ἐδίδου δὲ ὑπὸ δεισιδαιμονίας, ἀνεῖργε ὃς ἐθέλοιεν δ' αὐτοί. προσφεύγουσι δὲ Αριστοβούλῳ τῶν κινδυνευόντων οἱ προφυγεῖν δοκοῦντες. κἀκεῖνος πείθει τὴν μητέρα, φείσασθαι μὲν ἅμα τὸ ἀξίωμα τῶν ἀνδρῶν· ἐκπέμψαι δ' αὐτοὺς, εἰ μὴ καθαροὺς ὑπείληφεν, ἐκ τῆς πόλεως. οἱ μὲν οὖν, δοθείσης ἀσφαλείας, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὴν χώραν. Αλεξάνδρα δὲ ἐκπέμψασα ὅτι Δαμασκὸν τάχιστα, πρόφασις δ' ἦν Πτολεμαῖος ἀεὶ θλίβων τὴν πόλιν, ζωὴν μὲν ὑπεδέξατο μηδὲν ἀξιόλογον ἐργασαμένην· Τιγράνην δὲ τὸν Αρμενίων βασιλέα προσκαθεζόμενον Πτολεμαΐδι, καὶ πολιορκοῦντα Κλεοπάτραν, συνθήκαις καὶ δώροις ὑπηγάγετο. φάνη δ' ἐκεῖνος ἀπαναστὰς ἀπὸ τῆς οἰκοι παρασκευῆς, ἐμβεβληκὼς εἰς τὴν Αρμενίαν Λευκόλλου.

δ'. Κἀν τούτῳ νοσούσης Αλεξάνδρας, ὁ νεώτερος τῶν παίδων Αριστόβουλος, τὸν καιρὸν ἁρπάσας, μετὰ τῶν οἰκετῶν, εἶχε δὲ πολλοὺς ἐκ πάντων εὐνοῦς ἀπὸ τῆς θερμότητος, κρατεῖ μὲν τῶν ἐρυμάτων ἁπάντων· τοῖς δ' ἐκ τούτων χρήμασι μισθοφόρους ἀθροίσας, ἑαυτὸν ἀποδείκνυσι βασιλέα. πρὸς ταῦτα, ὀδυρόμενον τὸν Υρκανὸν ἡ μήτηρ οἰκτείρασα, τήν τε γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας Αριστοβούλου καθείρξυσιν εἰς Αντωνίαν. φρούριον δ'

ἦν

a Καὶ ἐκ οἶόν τε ἐνοχλεῖν *Bod.* b Ita *MSS.* ἀκριβοεπέστερον perperam *Baſ.* & *Gen.* Idem de Phariſæis p. 753. ἦν δὲ μέρος τι &c. *erat enim quædam Judæorum ſecta exactiorem patriæ legis cognitionem ſibi vindicans, quibus tanquam Deo, ut videri volebant, charis, addictum erat hoc mulierum ſodalitium.* iterumque p. 923. τὸ δὴ Φαρισαίων αἱρετιστὸν &c. *Phariſæus ſecta, quæ quidem videtur exactius, quam aliæ, tenere leges patrias.* Adde & *Act.* 22, 3. & 26, 5. c Κρατύνασθαι in *MSS.* d Καὶ deeſt *Bod.* *Aliiſque.* e Διαχρήσασθαι in aliquot *MSS.* f Ita vocem accipio prout pag. 866. g Ἀπεδέξατο & mox ἐφασμένην. h *Strabo* l. XVI. p. 740. pro Ptolemaide Seleuciam habet Meſopotamiæ caſtellum, ὃ ᾧ Σελήνῃ ἐπικληθῆναι Κλεοπάτρας τυχούσης ἀπῆλθε, καθείρξας χρόνον τινὰ ἐν ᾗ Συρίας ἐξέπεσε. Verum is in rebus ad *Joſephi* hiſtoriam pertinentibus ſæpe fallitur. *Aldr.* i *Al.* Λευκολλου, & Λευκόλλου. * Ab initio deteſtabatur, *Ruf.*

a Τῶ

ἦν τῷ βορείῳ κλίματι τοῦ ἱεροῦ προσκείμενον, πάλαι μὲν ὡς ἔφην Βάρις ὀνομαζόμενον, αὖθις δὲ ζώντης τυχὸν τῆς προσηγορίας, ὑπὸ κατασκαφέντος Ἀντωνίου, καθάπερ ἀπὸ τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα Σεβαστὴ καὶ Ἀγριππιὰς, πόλεις ἕτεραι, μετωνομάσθησαν. πρὶν δ' ἐκπεσεῖν Ἀλεξάνδραν τὸν Ἀριστόβουλον τοῦ [a] ταδελφοῦ καταλύσεως, [b] τελευτᾷ, διοικήσασα τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν ἐννέα.

à septentrione fano adjacens, olim quidem ut dixi, Baris appellatum, postea vero hoc nomen sortitum est, imperante Antonio, quemadmodum ab Augusto & Agrippa Sebaste & Agrippias, aliæ civitates, mutato nomine dictæ erant. Ante tamen, quam in Aristobulum fratris ejus, quem dejici regno curaverat, contumeliæ vindicarentur, moritur Alexandra, cum per novennium imperasset. *Alexandra moritur. Ant. p. 603.*

ΚΕΦ. ς'.

Ὑρκανὸς Ἀλεξάνδρας κληρονόμος τῆς ἀρχῆς ἐκστάντος, βασιλεύει Ἀριστόβουλος· καὶ αὖθις ὁ αὐτὸς Ὑρκανὸς πρόσχημα Ἀντιπάτρου ὑπὸ Ἀρέτα ἐξαγόμενος. τέλος δὲ τῶν ἀδελφῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορῶν Πομπήιος γίνεται διαιτητής.

CAP. VI.

Alexandræ hæres Hyrcanus regno cedit Aristobulo. Idem postea Antipatri opera ab Areta in regnum reducitur: indeque litis inter fratres ortæ Pompejus arbiter deligitur.

ΚΑΙ κληρονόμος μὲν ἦν τῶν ὅλων Ὑρκανός, ᾧ καὶ ζῶσα τὴν βασιλείαν ἐνεχείρισε· δυνάμει δὲ καὶ φρονήματι, πρεῖττον ὁ Ἀριστόβουλος. [c] γενομένης δὲ αὐτοῖς περὶ τῶν ὅλων συμβολῆς πρὸς Ἰεριχοῦντι, καταλιπόντες οἱ πλεῖστοι τὸν Ὑρκανὸν, μεταβαίνουσι πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον. ὁ δὲ μετὰ τῶν συμμενόντων φθάνει συμφυγὼν ὅπου τὴν Ἀντωνίαν, καὶ κυριεύσας τῶν πρὸς σωτηρίαν ὁμήρων, ταῦτα δ' ἦν ἥ Ἀριστοβούλου γυνὴ μετὰ τῶν τέκνων, ἀμελεῖ πρὶν ἀνηκέστου παθεῖν, διελύθησαν, ὡς τὸν μὲν Ἀριστόβουλον, Ὑρκανὸν δ' ἐκβάντα τῆς ἄλλης ἀπολαύειν τιμῆς, ὥσπερ [d] ἀδελφὸν βασιλέως. ὅπερ τούτοις ἀμφοτέροις ἐπὶ ἱερῷ, καὶ τοῦ λαοῦ πρεσβύτερος φιλοφρόνως ἀλλήλους ἀσπασάμενοι, διήμειψαν τὰς οἰκίας· Ἀριστόβουλος μὲν δὴ, εἰς τὰ βασίλεια, Ὑρκανὸς δ' ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀριστοβούλου οἰκίαν.

ET hæres quidem omnium erat Hyrcanus, cui regnum etiam viva commiserat *mater*: verum Aristobulus viribus atque animo præstabat. Cum autem de rerum summa apud Hierichuntem prælio congrederentur, plerique Hyrcano relicto ad Aristobulum transeunt. Ille vero cum iis qui secum manserant fugiens occupat Antoniam: ibique salutis obsides nactus (isti autem erant Aristobuli conjux & liberi) priusquam scilicet gravius aliquid accideret, ea lege cum fratre reconciliatus est, ut regnum quidem Aristobulus haberet, Hyrcanus vero eo cederet, aliisque ut frater regis honoribus frueretur. His conditionibus in gratiam redeuntes, & invicem circumstante multitudine amicissime complexi, domos permutant: & Aristobulus in regiam discedit, Hyrcanus in Aristobuli domum. *Aristobuli & Hyrcani de regno contentio. Ant. p. 607.* *Fœdus ineunt, & Aristobulus fit rex. Ant. p. 608.*

ε'. Β'. Δέος δὲ τοῖς τε ἄλλοις τοῦ Ἀριστοβούλου διαφόρων ἐμπέπλει παρ' ἐλπίδα κρατήσαντος, καὶ μάλιστα Ἀντιπάτρῳ πάλαι διαμισουμένῳ. [e] γένος δ' ἦν Ἰδουμαῖος, προγόνων τε ἕνεκα καὶ πλούτου καὶ τῆς ἄλλης ἰσχύος πρωτεύων τοῦ ἔθνους. ὁ αὐτὸς δὲ ἅμα καὶ τὸν Ὑρκανὸν, Ἀρέτᾳ προσφυγόντα τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀραβίας, ἀναπτησάμενος τὴν βασιλείαν ἔπειθε, καὶ τὸν Ἀρέταν δέξασθαί τε τὸν Ὑρκανὸν, καὶ καταγαγεῖν ὅπου τὴν ἀρχήν. πολλὰ μὲν τοῦ Ἀριστοβούλου εἰς ὄχθος διαβάλλων, πολλὰ δ' ἐπαινῶν τὸν Ὑρκανὸν, παρῄνει [f] δέξασθαι· καὶ ὡς πρέπον εἴη τὸν [g] λαμπρᾶς προεστῶτα βασιλείας, ὑπερέχειν χεῖρα [h] τοῖς ἀδικουμένοις. ἀδικεῖσθαι δὲ Ὑρκανὸν, στερηθέντα τοῦ πρεσβεῖου αὐτῷ προσηκούσης ἀρχῆς. προσκαταασκευάσας δὲ ἀμφοτέρους, νύκτωρ ἀναλαβὼν Ὑρκανὸν, [i] τῆς πόλεως ἐκδιδράσκει, καὶ σωτῆρι φυγῇ χρώμενος, εἰς τὴν καλουμένην Πέτραν διασώζει. βασίλειον αὐτῇ τῆς Ἀρα-

Antipater Idumæus pater Herodis M. Ant. p. 608.

V. Auctor Hyrcano ut ad Aretam fugiat.

Et Aretæ ut Hyrcanum recipiat. Ant. p. 608.

bia

a Τῷ ἀδελφῷ *Big. & Voss.* Τοῦ Ὑρκανοῦ *Bod.* τἀδελφῷ Ὑρκανῷ legisse videtur *Rus.* b Ἐπιλοίπως *Bod.* c Alexandræ successit Hyrcanus Ol. CLXXVII. 3. Q. Hortensio & Q. Metello Cretico Coss. *Ant.* p. 617. Idem regno cessit Aristobulo post tres menses *Ant.* p. 977. 978. Aristobulum deturbavit Pompejus Ol. CLXXIX. C. Antonio & M. T. Cicerone Coss. *Ant.* p. 614. anno primo *Euseb.* cum triennium & totidem menses regnasset *Ant.* XX. 8. Habemus igitur pro sexennio triennium & semis; de reliquo tempore silentium est. Verum exinde nonnulli male corrigunt *Josephum*, & pro tribus Hyrcani mensibus totidem annos reponunt. Quis enim credat Aristobulum, qui vivente etiamnum Alexandra XXII. castella occupaverat, totamque pene dominationem ad se traxerat, universum postea triennium & amplius exspectasse donec frater regno cederet? Satius est dicere quod *Josephus* illud plusquam biennium quo litem hanc bellumque inter fratres duravit colligitur ex *Ant.* XIV. 3, 4. eorum neutri attribuit, sed pro interregno habet. *Aldr.* d Ita *Big. & Voss.* ἀδελφὸς *Bas. & Gen.* ὡς παρ' ἀδελφῷ *Bod.* e De eo quid mentitus sit *Nicolaus Damascenus* vide *Ant.* p. 608. Illum sequitur *Arabs* in *Bibliis Polyglottis cap.* 35. *historiæ Maccabaicis subnexæ.* Plerique Patres Christiani Antipatrum censent Herodis cujusdam Ascalonitæ Apollinis Hieroduli filium fuisse; abductum à latronibus Idumæis eorumque moribus & disciplina imbutum. Qua de re vide *Euseb.* in *Hist* I. 6, 7. Idumæos *Strabo* fuisse dicit Nabatæos, qui, patria per seditionem ejecti, Judæis se adjunxerint & eorum leges sint amplexi: indeque Herodem ἄνδρα ἐπιχώριον, quem Antigonus *Ant.* p. 650. Ἰδουμαῖον τετράρχην ἡμιιουδαῖον vocat. Idumæi pro Judæis habebantur postquam illos Joannes Hyrcanus circumcisionem cæteroque ritus Judaïcos suscipere coëgisset: Judæi non tam gentis quam religionis nomen est. Vide *Strab.* l. XVI. p. 760. & p. 765. *Ant.* XIII. 27. & *Dionem* in *lib.* 37. *Aldr.* Vide ad p. 608. f Δέχεσθαι *Bod.* g Λαμπρᾶς *Bod.* h Τῷ ἀδικουμένῳ *Lipsi.* Forsan, ὑπερέχειν χεῖρα τῇ ἀδικουμένων oppressos protegere. i Ἐκ τῆς πόλεως *Voss. Big. & Bod.* * Καὶ τῆς ἄλλης ἰσχύος non interpretatur *Rufinus.* forsan quod ea non habuerit in *suo Codice.*

a Τῷ

Aretas Hyrcano auxilium suppeditat. Antt. p. 609.

biæ regia. Ibi cum Hyrcanum Aretæ in manus tradidiſſet, & multa quidem verba feciſſet, multis vero muneribus eum ſubiiſſet, perſuadet ei ſuppeditare copias quibus in regnum reſtitueretur. erant autem iſtæ peditum equitumque quinquaginta millia, quibus nequaquam reſtitit Ariſtobulus, ſed primo in congreſſu deſertus *à ſuis*, cum illis Hieroſolyma ſe recipit: & proculdubio vi captus fuiſſet, niſi dux Romanorum Scaurus * adverſis horum temporibus imminens obſidionem ſolviſſet. Namque is ex Armenia quidem in Syriam miſſus erat à Pompejo Magno, qui cum Tigrane bellum gerebat. Cum autem Damaſcum veniſſet, nuper admodum à Metello & Lollio captam, & illos inde abduxiſſet, audito quo in ſtatu res Judæorum eſſent, *illuc* veluti ad certum quæſtum properabat.

Ariſtobulus Hieroſolymis obſidetur. Antt. p. 609.

Scaurus ingreditur Judæam. Antt. p. 610.

3. Denique mox ut regionem ingreſſus eſt, legati ad eum veniunt à fratribus utriſque, uno & altero orantibus ut ſibi opem ferret & auxilium. Sed plus apud eum valebant trecenta talenta ab Ariſtobulo miſſa, quam jus & æquum. Tot enim acceptis ad Hyrcanum & Arabas legatos mittit Scaurus, Romanorum & Pompeij nomine minas illis intentans, niſi ab obſidione deſiſterent. Itaque Aretas metu perculſus ex Judæa in Philadelphiam receſſit, & Scaurus Damaſcum repetit. Ariſtobulo autem non ſuffecit, quod captus non fuerit; ſed copiis *ſuis* omnibus coactis, hoſtes perſequebatur: prœlioque ad Papyrona ut vocatur commiſſo, ſupra ſex eorum millia occidit; in quibus erat & Phalion Antipatri frater.

Obſidionem Hieroſolymorum ſolvit. Antt. p. 610.

Hyrcanus & Antipater ad Pompejum ſe conferunt. Antt. p. 611.

4. Hyrcanus vero & Antipater, Arabum privati auxilio, ſpem in adverſarios tranſtulerunt. Et poſtquam Pompejus Syria peragrata Damaſcum perveniſſet, ad ipſum confugiunt: nulliſque ei datis muneribus, ac eadem in juris ſui defenſionem, quibus ad Aretam uſi ſunt, afferentes, ei ſupplicarunt, ut, Ariſtobuli vi odio habita, regno Hyrcanum reſtitueret, cui tam ætate quam moribus deberetur. Sed nec Ariſtobulus ſibi deerat, Scauro fretus quem muneribus corruperat: nam & ipſe aderat, cultu regio, quoad ejus fieri poterat, ornatus. Verum indignum ratus ut obſequiis niteretur, ægreque ferens abjectius quam habitum ejus deceret utilitati ſervire, à Dioſpoli digreditur.

Aderat etiam Ariſtobulus & mox digreditur. Antt. p. 611.

Pompejus perſequitur Ariſtobulum. Antt. p. 612

5. De iſtis cum indignatione iratus Pompejus, Hyrcano etiam ſuiſque magnopere eum obſecrantibus, adverſus Ariſtobulum profectus eſt, & cum exercitu Romano & multis è Syria auxiliis. Cum autem Pellam & Scythopolin prætervectus Coreas perveniſſet, unde Judæorum regio initium capit qua aſcenditur per mediterranea, audito Ariſtobulum in Alexandrium confugiſſe, (hoc autem caſtellum eſt magnifice admodum exornatum, in monte præcelſo ſi-

βίας ὀξύν. ἔνθα τῷ [a] Ἀρέτᾳ τ' Ὑρκανὸν ἐγχειρίσας, καὶ πολλὰ μὲ καθημιλήσας, πολλοῖς δὲ δώροις ὑπελθών, δῆναι δύναμιν αἰτῷ τοιάδε τ' καταξυῆ αὐτόν. ἦν δ' αὕτη πεζῶν τε καὶ ἱππέων πέντε μυριάδες, ὡς ἰῶ οὐκ ἀντίοχε Αἰσχύλος· ἀλλ' ὁ τῇ τοιαύτῃ συμβολῇ [b] λειφθεὶς, εἰς Ἱεροσόλυμα συνελαύνῃ καὶ ἔφθη χῦ χράτος ληφθεὶς, εἰ μὴ Σκαῦρος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, ἐπαναζὰς αὐτῷ τοῖς χρόνοις, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. ὃς ἐπέμφθη μὲ εἰς Συρίαν ὑπὸ Ἀρμενίας ὑπὸ Πομπηΐου Μάγνου, πολεμοῦντος τοῖς Τιγράνῃ. παραγενόμενος δὲ εἰς Δαμασκὸν, ἁλοῦσαν τοσοφάτως ὑπὸ Μετέλλου καὶ Λολλίου, καὶ τούτους μεταχήσας, ἐπεὶ καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἐπύθετο, καθάπερ ἐφ' ἔρμαιόν ἠπείχθη.

γ'. Παρελθόντος γὰρ εἰς τὴν χώραν, [c] πρέσβεις εὐθέως ἦκον [d] παρὰ τ' ἀδελφῶν ἑκατέραν, ἑκάτερ δεομένη βοηθεῖν αὐτῷ. ἦν δ' ὑπέρογθον ὃ δικαίᾳ τὰ παρὰ Αἰσχύλου [e] τριακόσια τάλαντα. τοσοῦτον γὰρ λαβὼν Σκαῦρος ὑπισχνεῖτο τοῖς τε Ὑρκανὸν καὶ τοὺς Ἄραβας, ἀπειλῶν Ρωμαίων καὶ Πομπηΐου, εἰ μὴ λύσειαν τὴν πολιορκίαν. ἀνεχώρησε δ' ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς Φιλαδέλφειαν Ἀρέτας καταπλαγείς, καὶ πάλιν εἰς Δαμασκὸν Σκαῦρος. Αἰσχύλῳ δ' οὐκ ἀπέχρησε τὸ μὴ [f] ἁλῶναι, πᾶσαν δὲ τ' δυνάμιν ὑπισυλλέξας, ἔπετο τοῖς πολεμίοις, καὶ περὶ τ' καλούμενον Παπυρῶνα συμβαλὼν αὐτοῖς, [g] ὑπὲρ ἑξακισχιλίους κτείνει, μεθ' ὧν καὶ τ' ἀδελφὸν τ' Ἀντιπάτρου, [h] Φαλίωνα.

δ'. Ὑρκανὸς δὲ καὶ Ἀντίπατρος, τ' Ἀράβων ἀφαιρεθέντες, μετέφερον ὅπη τοὺς σώσοντας τ' ἐλπίδα. καὶ ἐπεὶ δὴ [i] Πομπήϊος [k] ὑπὸν τ' Συρίαν εἰς Δαμασκὸν ἦκεν, ἐπ' αὐτὸν καταφεύγουσι· καὶ δίχα δώρων, ἃ καὶ πρὸς Ἀρέταν διχομηνίαις χρώμενοι κατέπιπτόλων, μισήσαι μὲ τ' Αἰσχύλου βίαν, κατάγειν δ' ὅπῃ τ' βασιλείαν τ' καὶ τῷ τρόπῳ [l] καὶ καθ' ἡλικίαν πρέπουσαν. ὁ μὲν δὴ ὁ Αἰσχύλος ὑπέρει, πεπιθὼς τῇ Σκαύρου δωροδοκίᾳ· παρῆν τε καὶ αὐτὸς, ὡς οἷόν τε μὴ βασιλικώτατα κεκοσμημένος ἑαυτόν. ἀδοξήσας δὲ [m] πρὸς τὰς θεραπείας, καὶ μὴ φέρων δουλεύειν ταῖς χρείαις ταπεινότερον ἢ σχήματος, ἀπὸ [n] Διοσπόλεως χωρίζεται.

ε'. Πρὸς ταῦτ' ἀγανακτήσας Πομπήϊος, πολλὰ ὑπὲρ τ' τοῦ Ὑρκανὸν ἱκετευόντων, ὥρμησεν ἐπ' Αἰσχύλον, ἀναλαβὼν τὴν τε Ρωμαϊκὴν δύναμιν, καὶ πολλὰς ἅμα τ' Συρίας συμμάχους. ἐπεὶ δὲ παρελαύνων Πέλλαν, καὶ Σκυθόπολιν, ἦκεν εἰς Κορέας, ὅθεν ἡ Ἰουδαίων ἀρχὴ χώρα χῦ τ' μεσόγειον ἀνιόντων, ἀκόντας συμπεφευγέναι τ' Αἰσχύλον εἰς Ἀλεξάνδρειον· τοῦτο δὲ ὄχυρὸν τ' πάνυ φιλοτίμως ἐξησκημένον, ὑπὲρ ὄρους ὑψηλοῦ κείμενον

a Τῷ Ἀρίτᾳ βασιλεῖ *Ruf.* b Ita *Voſſ.* & recte. Ariſtobulus nempe à ſuis deſertus eſt. μοιωθεὶς *Antt* p. 609. ληφθεὶς *Baſ.* & *Gen* βληθεὶς *Bod.* c Ἰουδαίων πίστεσις *Ruf.* d Παρὰ τ' ἀδελφῶν, ἑκατέρων δεομ. *Bod.* & *Big.* e Ita *Bod.* & *Ruf.* nec aliter in *Cod.* aliquot *Antt.* aliis πεντακόσια præferentibus. Δραχμὰς *Voſſ.* f Sic *Voſſ. Big.* & *Ruf.* ἁλῶναι *Baſ. Gen.* & aliquot *MSS.* g Ita *Voſſ. Big. Bod.* & *Ruf.* ut & *Hen. Buſb.* & *Epiphan.* in *Antt.* p. 610. ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους *Baſ.* & *Gen.* & in *Antt.* ὑπὲρ ἑπτακισχιλίους. h Ita lego prout in *Antt.* p. 610. v. 45. Incertum quomodo legerit *Ruſinus*, quum nonnulli codices habeant *Cephalon*, alii *Phallion*. i De Pompeji rebus in Syria geſtis conſule *Plutarchum* in *Pompejo*, *Dionem*. l. 37. *Appianum* in *Mithridaticis* p. 244. *Syriacis* p. 119. *Strabonem* l. XVI. p. 762, 765. *Tacitum* in *Hiſt.* V. 9. *Florum* V. 5. *Oroſium* VI. 6. *Lucanum* in *Pharſal.* 3. *Euſebium* in *Dem.* VIII. 2. *Joſephus* in *Antt.* teſtes laudat *Strabonem* (*Cappadocem*) *Nicolaum* (*Damaſcenum*) & *T. Livium*, nempe lib. 102. ut ex *epitoma* patet. *Aldr.* k Ἐπιλθὼν *Bod.* l Illud καὶ è *MSS.* m Περὶ τ' θεραπείας *Bod.* n Διὸς πόλεως *Bod.* Δυλίς πόλεως *Antt.* p. 612. * *Al.* tempora aucupans.

a Ὑπὲρ

ελθων· πέμψας καταβαίνειν αὐτὸν ἐκέλευε. τῷ δὲ ἰῶ μὲν ὁρμὴ, καλυμβώῳ διαστοπκώτερον, ἀφαιρεῖσθαι μᾶλλον ἢ ὑπακῦσαι· καθεώρα δὲ ὁ πλῆθος ὀρρωδῦν, καὶ παρήνουν ἀ φίλοι σκέπτεσθαι τὸ Ρωμαίων ἰσχυὸ, ὅσαν ἀνυπόστατον. οἷς πειθεὶς κάθεισι πρὸς Πομπήϊον· καὶ, πολλὰ περὶ τῦ δικαίως ἄρχειν ἀπολογηθεὶς, ἐπέστρεψε πρὸς τὸ ἔρυμα. πάλιν τε τἀδελφῦ προκαλουμένου καταβὰς, καὶ διαλεχθεὶς περὶ τῶ δικαίων, ἄπρακτος μὴ κωλύοντος τῦ Πομπηίου. μέσος δ' ἰῶ ἐλπίδος καὶ δέος, καὶ κατήει μὲν, ὡς δυσωπήσων Πομπήϊον πάντ' ὀπισπέσθαι αὐτῷ, πάλιν δ' ἀνέβαινεν εἰς τὸ ἄκρον, [a]ὡς μὴ προκαταλύειν δόξειν [b]ἑαυτόν. ἐπεὶ μέντοι Πομπήϊος ἐξίστασθαί τε τῶν φρουρίων ἐκέλευσεν αὐτῷ, καὶ, τὸ διάγγελμα τῶν φρουάρχων ἐχόντων μόνας πειθαρχεῖν ταῖς αὐτογεφύροις ὀπισθολαῖς, ἠνάγκαζεν αὐτὸν, ἐκάστοις γεγράφειν ἀναχωρεῖν, ποιεῖ μὲν τὸ προσταχθὲν, ἀγανακτήσας δὲ, ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ παρεσκευάζετο πολεμεῖν πρὸς Πομπήϊον.

ς'. Ὁ δ', ὡ δὲ ἐδίδω χρόνον ταῖς παρασκευαῖς, εὐθέως ἧπτετο, καὶ προσεπέρρωσε τ' ὁρμὴν ὁ [c]Μιθριδάτυ θάνατος, ἀγγελθεὶς αὐτῷ περὶ Ἱεριχοῦντα, ἔνθα τὸ τ' Ἰουδαίας πότατον [d]φοινικός τε πάμπολυ καὶ [e]βάλσαμον τρέφει· [f]τῦτο λίθοις ὀξέσιν ὀπτεμνοντες πρὸ [g]ῥεύματα, συλλέγουσι χῦ τὰς τομὰς ἐκ δακρύων. καὶ στρατοπεδευσάμενος ἐν τῷ χωρίῳ μίαν ἐσπέραν, ἕωθεν ἠπείγετο πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα. καταπλαγεὶς δὲ τ' ἔφοδον Ἀριστόβυλος, ἱκέτης [h]ὑπήντα· χρημῦ τε [i]ἐπαγγέλλεται, καὶ φ μὴ τ' πόλεως ὀπισπέσθαι καὶ ἑαυτὸν, χαλεπαίνοντα καταστέλλει τ' Πομπήϊον. ὡ μέντοι τ' ὁμολογημένων ἔστησε· τ' γὰρ ὀπὶ τῇ κομιδῇ τῶν χρημῦ πεμφθέντα Γαβίνιον, ἃ τὰ Ἀριστοβύλυ φρουροῦντες [k]ὡδ' ἐν τῇ πόλει δέχονται.

tum) misit qui eum descendere *ad ipsum* juberent. Illi autem in animo quidem erat, utpote quod nimis imperiose vocaretur, vel quodvis discrimen adire potius quam parere: multitudinem vero in metu esse animadvertebat, & hortabantur amici ut secum reputaret Romanorum vires, quas sustinendo non erat. quibus obsequutus descendit ad Pompejum; & cum multa pro jure regni sui apud eum dixisset, in munimentum reversus est. Et cum iterum à fratre provocatus descendisset, ac de suo jure cum eo disceptasset, *denuo* regreditur, ne vetante quidem Pompejo. Erat autem inter spem metumque medius, & descendebat quidem Pompejum exoraturus ut ei cuncta permitteret, in arcem vero rursus ascendebat, ne vires ante tempus amittere videretur. Cæterum postea quam Pompejus juberet eum & castellis cedere, & cogeret eum singulos præsidiorum præfectos, quibus mandatum erat ut non nisi manu sua scriptis epistolis obsequerentur, literis monere ut inde migrarent, imperata quidem fecit; sed cum indignatione Hierosolyma concessit, seque ad bellandum cum Pompejo præparavit.

Aristobulus suasu amicorum ad Pompejum venit Antt. p. 612.

Pompejo castella tradit, ad bellum tamen se paras. Antt. p. 612.

6. Ille autem, nam tempus ei non concedebat ad *bellicos* apparatus, statim eum insequebatur, multumque ejus impetum acceleravit Mithridatis mors, ei nunciata apud Hierichuntem; ubi pinguissima Judææ regio palmas plurimas & balsamum nutrit; cujus stipitibus lapide acuto incisis, è lachrymis ex plaga manantibus colligunt. Cumque in eo loco per unam noctem castra posuisset, mane Hierosolyma contendebat. Aristobulus autem, ad ejus adventum perterritus, supplex *ei* occurrit, & pecuniam promittendo spondendoque semetipsum & urbem ei permittere, succensentem mitigat Pompejum. non tamen quidquam eorum faciebat quæ promiserat. nam Gabinium, qui ad pecuniam accipiendam missus erat, ne in urbem quidem recipiunt qui ab Aristobulo stabant.

Mithridatis mors. Antt. p. 613.

Aristobulus multa Pompejo promittit. Antt. p. 613.

Non stat promissis. Antt. p. 613.

ΚΕΦ. ζ.

Ὡς Πομπήϊος, προδοθείσης αὐτῷ Ἱεροσολύμων πόλεως, τ' ναὸν αἱρεῖ, καὶ εἰς ἅγιον ἁγίων εἰσῆλθεν· οἷά τε περὶ τάπις ἔπραξεν ἐν Ἰουδαίᾳ.

CAP. VII.

Quomodo Pompejus, tradita sibi Hierosolymorum urbe, fanum capit & in Sanctum Sanctorum ingreditur; & quæ præterea in Judæa fecit.

ΠΡὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Πομπήϊος, Ἀριστόβυλον μὲ ἐφρούρει· πρὸς δὲ τ' πόλιν ἐλθὼν, περιεσκόπει ποῖ προσβάλλῃ, τίν τε ὀχυρότατα τ' τειχῶν δυσμεταχείριστον ὁρῶν, καὶ τ' περὶ τάτων φάραγγα φοβερὰν, τό τε ἱερὸν ἐντὸς τ' φάραγγος ὀχυρώτατα τετειχισμένον, ὥστε καὶ ἄφεως ἁλισκομένυ, δύσπορον τοῖς καταφυγὼ τῦτο τοῖς πολεμίοις.

DE istis cum indignatione iratus Pompejus Aristobulum inclusum dabat in custodiam; atq; ad urbem profectus, circumspiciebat qua ex parte eam invaderet; nam & murorum ejus firmitatem expugnatu difficilem videbat, & vallem pro mœnibus horribilem, fanumque intra ipsam quam munitissimum, adeo ut capta urbe illud alterum hostibus esset perfugium.

Pompejus Hierosolyma contendit. p. 613.

β'. Διαπορῦντος δ' ὅπι πολὼ χρόνον, στάσις [l]τοῖς ἔνδον ἐμπίπλει. [m]τῶν μὲν Ἀριστόβυλον πολεμεῖν ἀξιώντων

2. Dum autem diu multumque secum dubitaret *quid facto opus esset*, incidit civitati seditio. Aristobuli quidem factione bellum ge-

Seditio gliscit Hierosolymis. Antt. p. 613.

a Ὑπὲρ τ' μὴ καταλύειν αὐτὸν *Antt.* p. 612. v. 43. b Αὐτὸν *Voss.* & *Big.* αὐτῷ *Bod.* c Constat sibi *Josephus*; quæque scribit hoc loco confirmat *Antt.* p. 613. Paulo aliter *Plutarch.* in *Pomp.* p. 640. *Dio.* l. XXXVII. p. 36. *Oros.* VI. 6. quos vide. *Aldr.* d Confer *Antt.* p. 613. 670. e Balsamum uni terrarum Judææ concessum, *Plin.* in N. H. l. 12. c. 25. Adde *Theophrastum* in *Hist. Pl.* IX. 6. *Diod. Sic.* l. 11. p. 93. & XIX. p. 275. *Strabonem* in l. XVI. p. 763. & XVII. p. 800. *Anonymum Exegeten* inter *Geogr. Gr. M.* XVII. 12. & *Sandium* in *Itinerar.* l. 2. p. 127. *Aldr.* f Ut quisque ramus intumuit, si vim ferri adhibeas pavent venæ; fragmine lapidis aut testa aperiuntur. *Tacitus* in *Hist.* V. 6. Inciditur vitro, lapide, osseisve cultellis, ferro læsi vitalia odit &c. *Plin.* in N. H. l. XII. c. 25. male igitur *Theophrastus* & *Dioscorides* σιδηραῖς σύραις incidi tradunt. *Aldr.* g Ἀκρεῶ *Big.* & *Voss.* *al.* ἄκρεσ σχίσμασι. h Ὑπαντᾷ *Bod.* i Ὑπισχνεῖται *Bod.* k Rectius fortan (ut in aliquot *MSS.*) ὡδὲ τῇ πόλει δέχονται, quomodo & p. 972. v. 7. l Ita ex *MSS.* τ' ἐνδὸν in *Impressis.* m Sic in plerisque *MSS.* τ' μὲ Ἀριστόβυλον *Baf.* τ' μὲ περὶ Ἀριστόβυλον *Gen.*

Hierosolymorum urbe Pompejo tradita, fanum obsidetur. Ant. p. 613.

ri poſtulante regemque liberari; qui vero Hyrcano favebant, Pompejo portas aperiri. Metus autem horum numerum augebat; præſertim cum reſpicerent ad *Romanorum in rebus ſuo loco agendis peritiam. Denique victa pars Ariſtobuli conceſſit in templum, &, ponte quo civitati jungebatur abſciſſo, ſeſe pararunt ut vim ad extremum ſuſtinerent. Aliis autem Romanos in urbem recipientibus, eiſque regiam tradentibus, ad eam *occupandam* unum è ducibus ſuis Piſonem mittit Pompejus cum militibus. qui præſidiis per civitatem diſpoſitis, poſtquam nemini eorum qui in fanum confugerant pacem perſuadere poterat, quæcunque circum erant oppugnationi parabat, Hyrcanum habens ſuoſque ad conſilia *omnia* & miniſteria ſtudioſe ei ſubſervientes.

A Pompejo oppugnatur. Ant. p. 613.

3. Ipſe vero à parte ſeptentrionali foſſam vallemque omnem complebat, materia à militibus comportata. Difficile autem erat *eas* replere, cum ob immenſam *earum* profunditatem, tum quod Judæi deſuper modis omnibus eos repellerent. nec Romanis labor ſucceſſiſſet, niſi Pompejus ſeptimis diebus obſervatis, quibus ab omni opere religionis ergo manus abſtinent Judæi, aggerem ad faſtigium perduxiſſet, militibus à pugna conſerenda inhibitis. nam à ſolo corpore etiam Sabbatis vim propulſant. Igitur jam valle repleta, cum turres excelſas aggeri impoſuiſſet, & admoviſſet machinas à Tyro allatas, mœnia tentabat. Lapidum autem jaculatores eos repellebant, qui in alto poſiti *Romanos* à conatu prohiberent: turres vero ad eam partem quam diutiſſime reſiſtebant, magnitudine pariter ac pulchritudine inſignes.

Judæi obſtinate templum propugnant. Ant. p. 614.

4. Tum ſcilicet Pompejo, cum multum defatigarentur Romani, ſubiit mirari inter alia Judæorum animi fortitudinem; & præcipue quod nihil de ſacro cultu media inter tela verſantes remiſerint. nam, veluti in pace profunda fuiſſet civitas, & quotidiana ſacrificia & luſtrationes, omniſque *Dei* cultus accurate admodum peractus erat. nec, cum capto fano ad aram quotidie trucidarentur, legitimis religionis muneribus abſtinuerunt. Nam obſidionis menſe tertio, cum vix unam de turribus dejeciſſent, in fanum irruptum eſt. Primus autem murum tranſilire auſus eſt Fauſtus Cornelius Syllæ filius, & poſt eum centuriones duo, Furius & Fabius. Singulos autem ſequebatur ſua militum cohors, & Judæos undique concluſos occidebant, alios quidem ad fanum confugientes, alios vero pauliſper reſiſtentes.

Templum captum. Ant. p. 614.

Sacerdotes ad aram mactantur. Ant. p. 614.

5. Tum multi ſacerdotum, cum hoſtes ſtrictis gladiis irruentes viderent, intrepide in ſacris peragendis manſerunt; &, dum libarent thuſque adolerent, mactabantur, ſuæ etiam ſaluti præferentes religionem erga Deum. Plu-

τῶν, καὶ ῥύεσθαι τ' βασιλέα· τ δὲ τὰ Υρκανῷ φρονήσαντα, ἀνοίγειν Πομπηίῳ τὰς πύλας· [a] πολλὰς δὲ τούτους ἐποίει ὁ δέος, ἀφορῶντας, εἰς τ' τ Ρωμαίων εὐταξίαν. ἐπλήθυνον δὲ τὸ Αριστοβούλου μέρος εἰς τὸ ἱερὸν ἀναχώρημα, καὶ τλὺ συνάπτουσαν [b] ἀπ' αὐτῆ τῇ πόλει γέφυραν ἀποκόψαντες ἀπορρῶκι εἰς ἔσχατον παρεσκεύαζοντο. τ δὲ ἑτέραν δεχομένων Ρωμαίων τὴ πόλη, καὶ τὰ βασίλεια σφᾶς διδόντων, ὅτι μὴ ταῦτα Πομπήιος ἕνα τῶν ὑφ' ἑαυτὸν στρατηγῶν Πείσωνα εἰσέπεμψε μετὰ στρατιᾶς. ὃς ἀσφαλῶν φρουρᾷ τλὺ πόλιν, ἐπειδὴ τ εἰς τὸ ἱερὸν [c] καταφευγόντων οὐδένα λόγοις ἔπεισε συμβῆναι, τὰ πρὸς εἰς παρασκευὰς ὑπηρέπιζεν, ἔχων τὸς περὶ τ Υρκανὸν εἰς τε τὰς ὁπλίσεις καὶ τὰς ὑπηρεσίας προθύμως.

γ'. Αὐτὸς δὲ κτ' τὸ παρεμβαλλόμενον χλίμα τλύ τε τάφρον [d] ἔχω καὶ τ' [e] φάραγγα πᾶσαν, ὕλλιν συμφορήσας τ ὑλικὰ δυνάμενος. χαλεπὸν δ' ἦν τὸ ἀναπλῆσαι ἀφ' βάθος ἄπυρον, καὶ τ Ιουδαίων πάντα τρόπον ἐργόντων ἀνωθεν. [f] κἂν ἀτέλεστος ἔμεινε τοῖς Ρωμαίοις ὁ πόνος, εἰ μὴ τὰς ἑβδομάδας ὁπτηκὼς ὁ Πομπήιος, ἐν αἷς παντὸς ἔργου ἀφ' τ θρησκείαν χεῖρας ἀπέχουσιν Ιουδαῖοι, ὃ χῶμα ὕψωσε, τ κτ' χεῖρα συμβολῆς εἶργεν τὸς μαχομένους. [g] ὑπὲρ μόνου γὰρ τοῦ σώματος ἀμύνονται καὶ τοῖς σάββασιν· ἤδη δ' ἀναπεπλημένης τ φάραγγος, πύργους ὑψηλοὺς ὁπτήσας τῷ χώματι, καὶ προσαγαγὼν τὰς ἐκ Τύρου κομισθείσας μηχανάς, ἐπολιόρκει τοὺς τείχους. ἀνέστελλον δὲ οἱ πετροβόλοι τὸς καθ' ὑπερβολὴν κωλύοντας· ἀντεῖχον δ' ὅτι πλεῖστοι οἱ κτ' τοῦτο ὁ μέγιστος πύργοι, μεγέθη τε καὶ κάλλει διαφέροντες.

δ'. Ενθα δὴ, τ Ρωμαίων πολλὰ κακοπαθόντων, ὁ Πομπήιος τά τε ἄλλα τ χρηστείας τὸς Ιουδαίους ἀπεθαύμασε, καὶ μάλιστα τοῦ μηδὲν παρολύσαι τ θρησκείας ἐν μέσοις τοῖς βέλεσιν ἀπειλημένους. ὥσπερ γὰρ εἰρήνης βαθείας κατεχούσης τ πόλιν, αἵ τε θυσίαι καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἁγνισμοὶ, καὶ πᾶσα θεραπεία κτ' τάχιστ' ἐξετελεῖτο τῷ Θεῷ· καὶ οὐδὲ καθ' αὐτλὺ τ ἅλωσιν, περὶ ᾧ βωμῷ [h] φονευόμενοι καθ' ἡμέραν, τ νομίμων εἰς τ θρησκείαν ἀπέσησε. [i] τείτῳ γὰρ μηνὶ τ πολιορκίας, μόλις ἕνα τ πύργων καθαιρήσαντες εἰσέπιπτον εἰς τὸ ἱερόν. ὁ δὲ πρῶτος ὑπερβῆναι τολμήσας τὸ τεῖχος, Σύλλα παῖς ἦν Φαύστος Κορνήλιος· καὶ μετ' αὐτὸν ἑκατοντάρχαι δύο, [k] Φούριος καὶ Φάβιος. ἕπετο δὲ ἑκάστῳ τὸ ἴδιον τῖφος, καὶ πρόποντες πανταχῆ τὸς Ιουδαίους, ἔκτεινον, οὓς μὲν περὶ ναῷ προσφεύγοντας, οὓς δὲ ἀμυνομένους πρὸς ὀλίγον.

ε'. Ενθα πολλοὶ τ ἱερέων, ξιφήρεις τὸς πολεμίους ὁπλίτας βλέποντες, ἀθορύβως ὅτι τ θρησκείας ἔμενον· σπένδοντες δὲ καὶ θυμιῶντες ἀπεσφάττοντο, καὶ τ πρὸς τὸ θεῖον θεραπείας τὸ δοκοῦν τ σωτηρίαν τιθέμενοι. πλεῖ-

[a] Ita cum *MSS.* & *Vet. Interpr.* πολὺ γὰρ τούτους εἰσῆγε δῆμος in *Editis.* [b] Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ἐπ' αὐτῆ in *cæteris.* [c] Καταφυγόντων *Bod.* [d] Ἐπλήρη *Voſſ.* quod ſuſpicor eſſe interpretamentum vocis ἔχω. [e] Juxta *Rufinum* hoc modo diſtinguendum, φάραγγα, πᾶσαν ὕλλιν &c. [f] Conſer *Bell.* l. II. *Strab.* l. XVI. p. 763. & *Dionem* l. XXXVI. p. 36. *Aldr.* [g] Hoc ipſum nefas ducebatur ante Matthiam Aſamonæum. Vide *Ant.* p. 535. & 1 *Macc.* II. 40, 41. *Aldr.* [h] Ita cum *Rufino.* φονευόμενοι τ καθ' ἡμέραν νομίμων in *Græcis Editis* & *MSS.* [i] Captum eſt templum die ſolennis jejunii menſe tertio *Ant.* p. 614. Monet autem *Uſſerius* intelligi menſem tertium anni civilis ab Autumno deducti; adeoque diem (quo Judæi etiamnum jejunant) menſis Ciſleu viceſimum octavum, qui hoc anno erat Decembris Juliani viceſimus, idemque Saturni dies: templum autem à Pompejo Saturni die expugnatum, etiam *Dionem* ſignificare. *Aldr.* [k] Ita cum *Rufino* ipſoque *Joſepho* in *Ant.* p 614. in *cæteris* Φούριος. * Romanorum conſtantiam, *Ruf.* De voce αὐτοκράτωρ videlis *Annotata* ad *Ciceronis* lib. 1. *de Officiis*, c. 40.

οι δ' ὑπὸ τ ὁμοφύλων ἀντιστασιαστῶν ἀνηρέθητο, ἡ χῦ τ χρημνῶν [a]ἐρρίπτουν ἑαυτοὺς ἄπειροι· καὶ τὰ περὶ τὸ τεῖχος δ' ἔνιοι, μανιῶντες ἐν ταῖς ἀμηχανίαις, ὑπέφρησαν, καὶ συγκαταφλέχθη. Ιουδαίων μὲν οὖν ἀνηρέθησ μύριοι καὶ δισχίλιοι· Ρωμαίων δὲ ὀλίγοι μὲν πάνυ νεκροί, τραυματίαι δ' ἐγένοντο πλείους.

ε'. Οὐδὲν δ' ἧττον ἐν ταῖς τότε συμφοραῖς καθήψατο τ ἔθνους, ὡς τὸ τῶν [b]ἀόρατον ἄγιον ἐκκαλυφθὲν ὑπὸ τ ἀλλοφύλων. παρελθὼν γὰρ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Πομπήϊος εἰς τ ναὸν, ἔνθα μόνῳ θεμιτὸν ἦν τῷ ἀρχιερεῖ, τὰ ἔνδον ἐθεάσατο, λυχνίαν τε ἡ λύχνους, ἡ τράπεζαν, ἡ σπονδεῖα, ἡ θυματήρια, ὁλόχρυσα πάντα, πλῆθός τε ἀρωμάτων συνηθροισμένων, καὶ τ ἱερῶν χρημάτων εἰς τάλαντα δισχίλια. [d]ἅπτε δὲ τούτων, ἅτ' ἄλλου τινὸς τ ἱερῶν κειμηλίων ἥψατο· ἀλλὰ καὶ μίαν τ ἀλώσεως ἡμέραν, καθαράς τε ὑπ ἐκείνου τοῖς νεωκόροις ἐκέλευσε, καὶ τὰς ἐξ ἔθους ἐπιτελεῖν θυσίας, αἰτίας ἐπιδείξας γνησίου ἀρχιερέα, πρός τε ἄλλα πεφιλοτιμότατον ἑαυτὸν ἐν τῇ πολιορκίᾳ παρεσχόντα, ἡ διότι τὸ χῦ τ χώραν πλῆθος ἀπέσχισεν [e]Αριστοβούλῳ συμπολεμεῖν ὡρμημένον. ἐκ τούτου, ὅτε ἐπὶ τοῦτον ἐπεφύκει ἀγαθῷ στρατηγῷ, ἢ λαὸν εὐνοίᾳ πλέον ἢ δέει πειθαρχεῖν. ἐν δὲ τοῖς αἰχμαλώτοις ἐλήφθη καὶ ὁ Αριστοβούλου πενθερὸς, ὁ δ' [f]αὐτὸς καὶ θεῖος αὐτῷ. καὶ τοὺς μὲν αἰτιωτάτους τ πολέμου πελέκει κολάζει· Φαῦστον δὲ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ γενναίως ἀγωνισαμένους, λαμπροῖς ἀριστείοις δωρησάμενος, τῇ τε χώρᾳ καὶ τοῖς Ιεροσολύμοις ἐπιτάττει φόρον.

ζ. Ἀφελόμενος δὲ τ ἔθνους καὶ τὰς ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ πόλεις ὅσας εἶλεν, ὑπέταξε τῷ κατ' ἐκεῖνο καιρῷ Ρωμαίων στρατηγῷ [g]καταταγμένῳ, [h]ἡ τοῖς ἰδίοις ὅροις περιέκλεισεν. ἀνακτίζει δὲ καὶ [i]Γάδαρα, ὑπὸ Ιουδαίων καταστραμμένα, Γαδαρίτῃ τινὶ τῶν ἰδίων ἀπελευθέρων Δημητρίῳ χαριζόμενος. ἠλευθέρωσε δ' ἀπ' αὐτοῦ ἡ τὰς ἐν τῇ [k]μεσογείῳ πόλεις, ὅσας μὴ φθάσαντες κατέσκαψαν, Ιππον, Σκυθόπολίν τε καὶ [l]Πέλλαν, καὶ Σαμάρειαν, καὶ Μάρισσαν, πρὸς αἷς Ἄζωτον, καὶ Ἰάμνειαν, καὶ Ἀρέθουσαν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς παραλίους, Γάζαν, Ἰόππην, Δῶρα, καὶ τ πάλαι μὲν Στράτωνος πύργον καλουμένην, ὕστερον δὲ μεταπεσοῦσ ὑφ' Ηρώδου βασιλέως λαμπροτάτοις κατασκευάσμασι, ἡ μετονομασθεῖσαν Καισάρειαν. ἃς πάσας τοῖς γηγενέσιν ἀποδοὺς πολίταις, κατέταξεν εἰς τὴν Συριακὴν ἐπαρχίαν. παραλίους δὲ ταύτην τε καὶ τὴν Ιουδαίαν καὶ τὰ μέχρις Αἰγύπτου καὶ Εὐφράτου Σκαύρῳ διέπειν, καὶ δύο τ ταγμάτων, αὐτὸς σὺν Κιλικίας εἰς Ρώμην ἐπείγετο, τ Αριστοβούλου ἄγων μετ' ἐκγόνων ἀρχμάλωτον. δύο δ' ἦσαν αὐτοῦ θυγατέρες, ἡ δύο υἱεῖς· ὧν ὁ ἕτερος μὲν, Αλέξανδρος

rimi autem è gentilibus ſuis partis adverſæ interempti erant, & innumeri ſeſe per præcipitia dejiciebant; nonnullique, ex difficultatibus in inſaniam acti, quæ circa murum erant ſuccenderunt, ipſique combuſti ſunt. Atque Judæorum quidem ad duodecim millia occubuerunt, Romanorum vero perpauci, aliquammulti tamen ſauciati erant. *Judæorum clades. Antt. p. 614.*

6. Nihil autem gravius in illa clade Judæorum genti accidit, quam quod locus ſanctus antea oculis inacceſſus ab alienigenis patefactus eſſet. Pompejus quippe, cum iis quos ſecum habuit, templum ingreſſus, quò ſoli pontifici penetrare fas eſt, quæ intus erant, candelabrum cum lychnis, & menſam, & vaſa libatoria, & thuribula, ex auro omnia, ſpectavit, & multitudinem aromatum congeſtorum, & ſacram pecuniam ad duo millia talentorum. neque tamen iſta vel aliud quicquam de ſacra ſupellectile attigit; ſed & fanum, poſtridie quam captum eſſet, purgare juſſit ædituis, & ſacra ſolennia celebrare, cum Hyrcanum iterum pontificem declaraſſet, quod præter alia ſemet in obſidione promptiſſimum præſtitiſſet, quodque magnam * regionis incolarum multitudinem ad defectionem ab Ariſtobulo perpuliſſet, cum una militatum ire properarent. Qua re fiebat, ut, ſicuti bonum imperatorem deceret, populum benevolentia potius quam timore ſibi conciliarit. Comprehenſus autem eſt inter captivos etiam Ariſtobuli ſocer, qui & ipſe ei patruus. Et illos quidem, qui maxime belli auctores exſtiterant, ſecuri percuſſit: Fauſto vero iiſque qui una cum eo fortiter pugnaverant, præclara præmia perſolvit, regionique & Hieroſolymis tributum imperat. *Pompejus in Sanctum ſanctorum ingreditur. Antt. p. 615.* *Sacris abſtinet & Hyrcanum pontificem facit. Antt. p. 615.*

7. Cum autem genti abſtuliſſet etiam quas in Cœle-Syria ceperant civitates, illi, qui tunc temporis conſtitutus erat Romanorum legatus, *eam* ſubjecit, intraque ſuos fines concluſit. Inſtauravit autem, in gratiam cujuſdam è libertis ſuis Demetrii Gadarenſis, etiam Gadara, à Judæis *paulo ante* everſa. Mediterraneas præterea civitates ab eorum imperio liberavit, quotquot jam ante non exſciderant, Hippum, Scythopolimque & Pellam, & Samariam, & Mariſſam, itemque Azotum, & Jamniam, & Arethuſam; ſimiliter & maritimas, Gazam, Joppen, Dora, & quæ olim quidem Stratonis turris vocabatur, poſtea vero, alium in modum ſplendide & magnifice ab Herode rege ædificata, mutato nomine Cæſarea appellata eſt. quas omnes, civibus indigenis redditas, provinciæ Syriæ attribuit. Cum autem & iſtam & Judæam, & cuncta ad Ægyptum uſque & Euphratem Scauro, qui eas regeret, tradidiſſet, cum duabus legionibus ipſe via Ciliciæ Romam contendebat, captivum ducens Ariſtobulum cum ſua prole. Erant autem ei filiæ duæ, totidemque filii: quorum alter quidem Alexander, *Urbes multæ Judæis ademptæ. Antt. p. 615.* *Ariſtobulus liberique ejus Romam abducti. Antt. p. 615.*

dum

a Ἐρίπτων *Big. Voſſ.* & *Antt.* p. 614. b Romanorum primus Cn. Pompejus Judæos domuit, templumque jure victoriæ ingreſſus eſt. *Tacit.* in *Hiſt.* V. 9. c Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* πεφῆναι *cæteris* cum *Ruffino.* d Cn. Pompejus, captis Hieroſolymis victor ex illo fano nihil attigit. Imprimis hoc, ut multa alia, ſapienter; quod in tam ſuſpicioſa ac maledica civitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. Non enim credo religionem & Judæorum & hoſtium impedimento præſtantiſſimo Imperatori, ſed pudorem fuiſſe. *Cic.* in *Orat. pro Flacco.* e Ἀριστοβούλῳ *Bod.* f Αὐτὸς ἦν *Big. Bod.* & *Lipſ.* g Poſt καταταγμένῳ addunt *Bod. Lipſ. Baſ.* & *Gen.* ᾧ νῦν εἰσι χειμαζόμενοι τ κῦ τὴν Κοίλην Συρίαν Ἑλληνίδων πόλεων, quæ verba non agnoſcunt *Big. Voſſ.* & *Ruf.* h Καὶ μόνοις αὐτοῖς τοῖς ἰδ. in *MSS.* i Ita *Big. Bod. Voſſ.* & in *Antt.* p. 615. cum participio etiam feminino, ut alibi ſæpe, Γάδαρα κατεστραμμένα *Baſ.* & *Gen.* Γαδάρα κατεστραμμένα *Bod.* k Ita & *Antt.* p 615. v. 25. μεσογείῳ *Bod.* l Deeſt Πέλλαν *Bod.* & *Ruf.* In *Antt.* p. 615. Πέλλαν, καὶ Δῖον, καὶ Σαμ. * Agreſtium multitudinem, *Ruf.*

dum iter facerent, aufugit; junior vero Antigonus cum ſuis ſororibus Romam deportabatur.

ἐκ τ ὁδῦ ἀφανιζόμενος, αὐτὸς δὲ τὰς ἀδελφὰς ὁ νεώτερος Ἀντίγονος εἰς Ῥώμην ἐκομίζετο.

VI.

CAP. VIII.

ΚΕΦ. η'.

Alexander Ariſtobuli filius, qui Pompejum fugerat, bellum movet Hyrcano, & à Gabinio victus caſtella ei tradit: dein Ariſtobulus, Roma elapſus, exercitum colligit, & à Romanis victus Romam perducitur. Ad hæc & alia quædam de Gabinio & Craſſo & Caſſio.

Αλέξανδρος ὁ Ἀριστοβύλου, ἀποδρὰς Πομπήϊον, πολεμεῖ Ὑρκανῷ, ὑπὸ ᾧ Γαβινίου ἡττηθεὶς τὰ φρούρια αὐτῷ παραδίδωσιν· ἔπειτα Ἀριστόβουλος ἀποδρὰς ἐκ Ῥώμης στρατιὰν ἀθροίζει, κ ὑπὸ τ Ρωμαίων νικηθεὶς εἰς Ῥώμην ἀνάγεται. ἔτι κ ἄλλά τινα περὶ Γαβινίου κ Κράσσου κ Κασσίου.

Scauri in Parthiam expeditio. Antt. p. 616.

INterea Scaurus, in Arabiam ingreſſus, Petram quidem ne accederet locorum difficultate prohibetur: quæ vero circa Pellam erant *omnia* depopulabatur; hoc tamen facto malis conflictatur. Nam exercitus fame laborabat: atque ad eam levandam conferebat Hyrcanus, per Antipatrum mittens *victui* neceſſaria; quem etiam ad Aretam, quaſi *ei* familiarem, delegat Scaurus, ut pecunia ille pacem ab ipſo redimeret. Atque perſuaſum eſt Arabi, ut trecenta daret talenta: & his conditionibus Scaurus ex Arabia exercitum educebat.

ΚΑΝ τούτῳ Σκαύρος, εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐμβαλών, τῆς μὲν Πέτρας εἴργεται τῆς δυσχωρίας· ἐπόρθει δὲ κὰ τὰ περὶ Πέλλαν, καὶ ταύτῃ δὲ κακοπαθῶν. ἐλίμωττε γὰρ ἡ στρατιά, κὰ πρὸς τοῦτο Ὑρκανὸς ἐπεβοήθει δι' Ἀντιπάτρου τὰ πιτήδεια πέμπων, ὃν κὰ καθίστα Σκαῦρος ὅτε συνήθη πρὸς Ἀρέταν, ὅπως ὀλίγα χρήμασι διαλύσαιτο τὸν πόλεμον. [a] πείθεται δ' ὁ Ἄραψ τριακόσια δοῦναι τάλαντα, καὶ ἐπὶ τούτοις Σκαῦρος ἐξῆγε τῆς Ἀραβίας δύναμιν.

Alexander bellum parat Romanis. Antt. p. 616.

2. Alexander autem, qui *unus* ex Ariſtobuli liberis è Pompeji manibus elapſus eſt, progreſſu temporis magno exercitu coacto, infeſtus erat Hyrcano, & Judæam incurſabat; & celeriter eum deturbaturus eſſe videbatur, qui & jam Hieroſolyma accedens dejectum à Pompejo murum inſtaurare audebat, niſi Gabinius, Scauri ſucceſſor miſſus in Syriam, tum in multis aliis rebus præclare ſe fortiterque geſſiſſet, tum in Alexandrum expeditionem feciſſet. Hujus autem adventu ille perterritus, militum etiam numerum ita augebat, ut facti eſſent decies mille pedites, & mille quingenti equites; & loca opportuna muris muniebat, Alexandriumque & Hyrcanium, & Machærunta apud montes Arabiæ.

Β'. Ὁ δ' ἀποδρὰς τ Ἀριστοβούλου παίδων Πομπηίου Ἀλέξανδρος, χρόνῳ συναγαγὼν χεῖρα συχνὴν, βαρὺς ἦν Ὑρκανῷ, καὶ τ Ἰουδαίαν κατέτρεχεν· ἐδόκει δ' ἂν ταχέως καταλῦσαι αὐτὸν, ὃς γε ἤδη κ ὃ [b] καταρρίψειν ἔμελε Πομπηΐου τεῖχος τὰ Ἱεροσολύμοις ἀνακτίζειν ἐθαῤῥοῦντα προσελθών, εἰ μὴ Γαβίνιος εἰς Συρίαν πεμφθεὶς [c] Σκαύρου διάδοχος, τά τε ἄλλα γενναίως ἀπέδειξεν ἑαυτὸν ἐν πολλοῖς, καὶ ἐπ' Ἀλέξανδρον ὥρμησεν. ὁ δὲ δείσας πρὸς τ ἔφοδον δυνάμεί τε πολεμίᾳ συνέλεγεν, ὡς γενέσθαι μυρίους μὲν ὁπλίτας, χιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους ἱππεῖς· καὶ τὰ ὀπιτήδεια τ χωρίων ἐτείχιζεν, Ἀλεξάνδρειόν τε καὶ Ὑρκάνιον, καὶ Μαχαιροῦντα πρὸς τοῖς Ἀραβίοις ὄρεσι.

Gabinius in Syriam miſſus. Antt. p. 616.

Obviam it Alexandro. Antt. p. 616.

3. Atqui Gabinius, Antonio cum parte copiarum præmiſſo, ipſe cum toto exercitu ſequebatur. Delecti autem Antipatri comites, aliaque Judæorum manus, quibus præerant Malichus & Pitholaus, cum ſeſe Marci Antonii ducibus junxiſſent, obviam ibant Alexandro; & non multo poſt una cum * gravi armatura aderat Gabinius. Verum Alexander, quod hoſtium copias in unum collatas ſuſtinere non poterat, *inde* diſcedit; cumque Hieroſolymis appropinquaret, coactus eſt prælio decertare, acieque ſex millibus amiſſis, quorum tria quidem millia ceciderunt, tria vero millia capta ſunt, cum reliquis fugit in Alexandrium.

γ'. Γαβίνιος δὲ μετὰ μέρους τ στρατιᾶς Μάρκον Ἀντώνιον προπέμψας, αὐτὸς εἵπετο τ ὅλην ἔχων δύναμιν. οἱ δὲ περὶ Ἀντίπαλρον ὑπήκοοι, καὶ ὃ ἄλλο τάγμα τ Ἰουδαίων, ὧν Μάλιχος ἦρχε κ Πιθόλαος, συμμίξαντες τοῖς περὶ Μάρκον Ἀντώνιον ἡγεμόσιν, ὑπήντων Ἀλεξάνδρῳ. κ μετ' ὀλίγον παρῆν ἅμα τῇ φάλαγγι Γαβίνιος. ἐνθυμούμενος δὲ τ τ πολεμίων δύναμιν ὡς ὑπομένειν Ἀλέξανδρος ἀνεχώρει, καὶ πλησίον ἤδη Ἱεροσολύμων γενόμενος ἀναγκάζει συμβαλεῖν, κ χιλίοις μὲν ἔπεσον, τρισχίλιοι δὲ ἐζωγρήθησαν, φεύγει σὺν τοῖς καταλειφθεῖσιν [d] εἰς Ἀλεξάνδρειον.

Prælio eum ſuperat. Antt. p. 616.

Alexandrium oppugnat. Antt. p. 616.

4. Gabinius autem ubi Alexandrium venit, cum multos *pro loco* caſtra metatos eſſe deprehendiſſet, promiſſa delictorum venia conabatur eos ante prælium ad ſe pertrahere. Cum autem illi nihil mediocre ſentirent, pleriſque interfectis reliquos in caſtellum concluſit. In

δ'. Γαβίνιος δὲ πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρειον ἐλθὼν, ἐπειδὴ πολλὰς εὗρεν ἐστρατοπεδούμενος, ἐπειρᾶτο συγγνώμης ὑποσχέσει περὶ τ ἡμαρτημένων, πρὸ μάχης αὐτὰς προσαγαγέσθαι. μηδὲν δὲ μέτριον [e] φρονούντων ἀπέκτεινας πολλὰς, τὰς λοιπὰς κατέκλεισεν εἰς τὸ ἄστυ. κατὰ τοῦτο

[a] Hinc antiquus & inſignis ille denarius gentis Æmiliæ in quo ſupplex Aretas cameli frænum læva apprehendit, arboris thuriferæ ramum dextra porrigit; cum inſcriptione, M. SCAURUS ÆD. CUR. EX S. C. & infra, REX ARETAS. *Aldr.* [b] Ita in aliquot *MSS.* καταρρίψειν in *Aliis Editiſque.* [c] Piſoni conſuli jam deſponſam Syriam ademit Cicero. *Ep. ad Atticum* I. 15. Itaque Scauro ſenatus ſucceſſorem dedit Marcium Philippum, & illi Marcellinum Lentulum, ambos prætorios. Uterque biennio, quo provinciæ præfuit conflictatus eſt cum Arabibus, ex vicino infeſtantibus: quæ cauſa fuit ut poſthac in Syriam mitterentur Proconſules Conſulari poteſtate. quorum primus Gabinius cum exercitu in eam profectus eſt. *Appian.* in *Syr.* p. 119, 120. Antonium ad militiam capeſſendam invitavit Gabinius, at is abnuit privatum ſecuturum ſe, ſed delata ſibi equitum præfectura ſecutus eſt. *Plut.* in *Anton. Aldr.* Vide *Montacutium* in *Apparat.* p. 148. & in *Exercit.* p. 275. ut & *Noriſium* in *Diſſ.* 2. ad *Cenotaph. Piſan.* p. 232. &c. [d] Illa εἰς Ἀλεξάνδρειον deſunt *Voſſ.* & *Big.* nec ea agnoſcit *Ruf.* [e] Φρονοῦντας *Bod.* * Vide ad p. 666.

[a] Ita

ζώτην ἀριστεύει τ̃ μάχην ὁ ἡγεμὼν Μάρκος Αντώνιος, παντα χῦ μ̃ [a] γενναῖος φανεὶς, ὑδαμῦ δ' ὕτως. Γαβίνιος δὲ, τὰς ἐξαιρήσοντας ὃ φρούριον καταλιπὼν, αὐτὸς [b] ἀπῆλθ, τὰς μ̃ ἐπορθήτας πόλεις καθιστάμενος, τὰς δὲ κατεσκαμμένας ἀνακτίζων. συνεπολίσθησ γῶν, τότε κελεύσαντος, Σκυθόπολίς τε καὶ Σαμάρεια, καὶ Ανθηδών, καὶ Απολλωνία, καὶ Ιάμνεια, καὶ Ραφία, καὶ Μάρισά τε καὶ [c] Αδώρεος, καὶ [d] Γάμαλα, καὶ Αζωτος, ἄλλαί τε πολλαί, τ̃ οἰκητόρων ἀσμένως ἐφ' ἑκάστην συῤῥεόντων.

ε'. Μετὰ δὲ τ̃τον τῶν ὑπομένειν ἐπανελθὼν πρὸς ὃ Αλεξάνδρειον, ἐπέῤῥωσε τ̃ πολιορκίαν· ὥς τε Αλέξανδρος, ἀπογνὺς περὶ τ̃ ὅλων, ὑπεκμηχανᾶτο πρὸς αὐτὸν, συγγνωσθῆναί τε τ̃ ἡμαρτημένων δεόμενος, καὶ τὰ συμμένοντα φρούρια παραδιδούς, [e] Υρκάνιον καὶ Μαχαιροῦντα. αὖθις δὲ καὶ ὃ Αλεξάνδρειον ἐχειρίσατο. ἃ πάντα Γαβίνιος, [f] σαγώσης τ̃ Αλεξάνδρου μητρὸς, κατέσκαψεν, ὡς μὴ πάλιν ὁρμητήριον γένοιτο δευτέρου πολέμου. παρῆν δὲ, μειλισσομένη τ̃ Γαβίνιον, καὶ δέος τ̃ ὑπὲρ τ̃ Ρώμης αἰχμαλώτων, ὅ τε ἀνδρὸς καὶ τ̃ ἄλλων τέκνων. μ̃ δὲ ταῦτα εἰς Ιεροσόλυμα Γαβίνιος Υρκάνου καταγαγὼν, καὶ τ̃ τοῦ ἱερᾶ τῶν θεῶν καὶ δημοσίαν αὐτῷ, καθάπερ τ̃ ἄλλην πολιτείαν ὑπὸ τῶν ἀρίστων τ̃ ἀείτων· διεῖλε δὲ πᾶν ὃ ἔθνος εἰς πέντε συνόδους, ὃ μ̃ Ιεροσολύμοις τεταξας, ὃ δὲ [g] Γαδάρεσις, οἱ δ' ἵνα συντελῶσιν εἰς Αμαθοῦντα, ὃ δὲ τέταρτον εἰς Ιερειχοῦντα κεκλήρωτο, καὶ [h] ὃ πέμπτῳ [i] Σέπφωρις ἀπεδείχθη πόλις τ̃ Γαλιλαίας. ἀσμένως δὲ τ̃ ἐξ ἐνὸς ὑπάρχειν ἐλευθερωθέντες, ὃ λοιπὸν ἀριστοκρατείᾳ διῳκοῦντο.

ς'. Μετ' ὀ πολύ γε μὴν αὐτοῖς ἀρχὴ νεωτέρων Αριστόβουλος, ἀποδρὰς ἐκ Ρώμης, ὃς αὖθις πολλοὺς Ιουδαίων ὑπεσύρισε, τοὺς μ̃ ὑπεθυμοῦντας μεταβολῆς, τοὺς δ' ἀγαπῶντας αὐτὸν πάλαι. καὶ ὃ μ̃ πρῶτον καταλαβόμενος ὃ Αλεξάνδρειον, ἀνατειχίζειν ἐπειρᾶτο. ὡς δὲ Γαβίνιος ὑπὸ Σισέννᾳ καὶ Αντωνίῳ καὶ Σερουιλίῳ στρατὸν ἔπεμψεν ἐπ' αὐτὸν, γνοὺς ἀνεχώρει ὑπὲ Μαχαιροῦντος· καὶ τ̃ μ̃ ἄχρηστον ὄχλον ἀπεφορτίσατο, μόνους δ' ἐπήγετο τοὺς ὡπλισμένους, ὄντας [k] εἰς ὀκτακισχιλίους, ἐν οἷς καὶ Πειθόλαος ὧν ὁ [l] ἐξ Ιεροσολύμων ὑποστράτηγος ἀφῖκτο μ̃ χιλίων. Ρωμαῖοι δ' ἐπηκολούθουν, καὶ γενομένης συμβολῆς μέχρι πολλοῦ μ̃ οἱ περὶ τ̃ Αριστόβουλον διεκαρτέρουν γενναίως ἀγωνιζόμενοι· τέλος δὲ βιασθέντες ὑπὸ τ̃ Ρωμαίων, πίπτουσι μὲν πεντακισχίλιοι, περὶ δὲ δισχιλίους ἀνέφυγον εἴς τινα λόφον, οἱ δὲ λοιποὶ χίλιοι σὺν Αριστοβούλῳ, διακόψαντες τ̃ φάλαγγα τ̃ Ρωμαίων, εἰς Μαχαιροῦντα συνελαύνουσι. ἔνθα δὴ τ̃ πρώτην ἑσπέραν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐφ' ἵπποις ἐναυλισάμενος, ἐν ἐλπίσι μὲν ἦν ἄλλην συναθροίσειν δύναμιν, ἀνοχὴν δ' ὃ πολέμου διδόντος, καὶ ὃ φρούριον [m] κακῶς ὠχύρου. προσπεσόντων δὲ Ρωμαίων, ὑπὸ δύο ἡμέρας ἀντοχὴν ὑπὲρ δύναμιν, ἁλίσκεται, καὶ

hoc prælio ſtrenue ſe geſſit dux Marcus Antonius, qui quidem ubique *vir* fortis apparuit, ita vero nuſquam. Tum Gabinius, relictis qui caſtellum expugnarent, ipſe diſceſſit, & urbes quidem non vaſtatas in meliorem ſtatum redigit, ſubverſas vero inſtaurat. Itaque juſſu ejus habitari cœperunt Scythopoliſque & Samaria, & Anthedon, & Apollonia, & Jamnia, & Raphia, itemque Mariſſa & Adoreus, & Gamala, & Azotus, aliæque multæ, incolis libenter admodum in eas confluentibus.

M. Antonii elogium. Ant. p. 616.

Urbes aliquot everſas inſtaurari jubet Gabinius. Ant. p. 616.

5. Poſtquam vero iſta ita curaverat, reverſus ad Alexandrium *vehementius* urgebat obſidionem: adeo ut Alexander, *diffidens &* deſperans rebus ſuis omnibus, legatos ad eum mitteret, & peccatorum veniam petens, & de caſtellis quæ permanebant tradens Hyrcanium & Machærunta. quin & poſtea Alexandrium ei dedidit. Quæ omnia Gabinius funditus eruit, id ſuadente Alexandri matre, ne iterum ſedes alterius belli fierent. Aderat autem, ut Gabinium obſequiis emolliret, viro ſuo cæteriſque liberis Romæ captivis metuens. At poſt hæc Gabinius, Hyrcano Hieroſolyma deducto, eique fani cura mandata, reliquum reipublicæ ita conſtituit, ut optimates rebus præeſſent; omnemque *Judæorum* gentem in quinque conventus diviſit, edixitque ut una pars Hieroſolymis, Gadaris altera, aliique ad Amathunta convenirent, quarta vero pars Hierichunta ſortita eſt, quintæque Sepphoris Galilææ civitas aſſignata eſt. Atque *ita* libenter unius dominatione liberati in poſterum ab optimatibus regebantur.

Alexandrium & alia caſtella diruit. Ant. p. 617.

Judæorum regiminis mutatio. Ant. p. 617.

6. Cæterum non multo poſt illis *novos* tumultus creat Ariſtobulus, Roma elapſus, qui, multos Judæorum rurſus coëgit, partim quidem qui mutationis cupidi erant, partim vero qui illum olim dilexerant. Et primum quidem Alexandrio occupato, id reficere tentabat. ubi autem Gabinius adverſus eum miſit exercitum, ducibus Siſenna & Antonio & Servilio, ea re cognita in Machærunta concedit: & turbam quidem inutilem *illic* excuſſit, ſolos vero armatos ſecum ducebat, ad octo fere millia, in quibus & Pitholaus erat, qui Hieroſolymis legatus cum mille hominibus ad eum perfugit. Romani autem ſequebantur, commiſſoque prælio, aliquandiu cum ſuis Ariſtobulus fortiter dimicando perſeverabat: at tandem vi Romanorum ſubacti ad quinque millia ceciderunt, & duo circiter millia in tumulum quendam confugerunt; mille vero reliqui cum Ariſtobulo, perrupta Romanorum acie, in Machærunta ſe recipere coacti ſunt. ubi rex, cum in ruinis prima veſpera tetendiſſet, fore ſperabat ut alias copias, ceſſante aliquantiſper bello, contraheret; & caſtellum male muniebat. Impreſſionem vero facientibus Romanis, cum duos dies ſupra vires reſtitiſſet, captus eſt, & cum Anti-

Ariſtobulus, Roma elapſus, res novas molitur. Ant. p. 617.

Vincitur à Romanis. Ant. p. 617.

a Ita cum *MSS.* & *Ruf.* Γενναίως in *Editis.* quin & γενναῖος ἀεὶ φανεὶς in nonnullis *MSS.* b Επῆλθ in quibuſdam *MSS.* c Ita reſcripſi prout p. 962. Δῶρος in *Græcis* omnibus & *Dora* in *Latinis.* d Γάβαλα *Bod. Voſſ.* & *Big.* at in *Ruſini* libris *Gadara.* Γάζα in *Ant.* p. 616 ibidemque ſcribitur Δῶρος καὶ Μαρισσα, & Απολλωνία & Ιαμνεια omittuntur. e *Al.* Υρκάνειον, & Υρκανίαν. f Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* ἀναδήσης *Baſ.* & *Gen.* cum *aliis.* g Ita etiam *Ant.* p. 617. ſed *Doris* in omnibus *Ruſini* exemplaribus. h Τὸ πέμπτον *Voſſ.* i Pro Σέπφωρις δὲ Γαλιλαίας eſt Σάμφορα τ̃ Ιουδαίας *Ant.* p. 617 v. 15. Erat enim Galilæa, Judææ proprie dictæ pars, *Plin.* V. 14. צפור quæ vulgo Sepphoris, *Joſepho* hoc uno in loco (niſi me fallit memoria) Σάμφορα dicitur. *Ptolemæo* quoque V. 16. Σαμφωεὶς, non ut perperam excuſum eſt Καμφωεὶς. Eadem prorſus ratione qua צפרה *Exod.* II. 21. Σαμφορά. חבקוק Αμβακὺμ aliaque id genus. *Aldr.* k Ως *Bod.* quod videtur legiſſe *Ruſinus.* eſtque ὡσεὶ ω'. *Ant.* p. 617. l Voculam ἐξ non agnoſcit *Bod.* ὁ Ιερεσ. *Antt.* p. 617. m Κακῶς ὠχύρου *Bod.* καλῶς ὠχυρῶν *Ruſin.*

Romam remittitur Ariſtobulus. Antt. p. 617.

Antigono filio, qui ſimul Roma profugerat, vinctus ad Gabinium adductus eſt, iterumque Romam à Gabinio *mittitur*. Et hunc quidem ſenatus in carcerem incluſit, ejus vero liberos in Judæam tranſmittebat, propterea quod Gabinius literis ſignificarit, id ſe Ariſtobuli conjugi pro traditione caſtellorum ſpoſpondiſſe.

Ejus liberi Roma dimiſſi. Antt. p. 618.

Gabinium in Ptolemæo reducendo adjuvat Antipater. Antt. p. 618.

7. Gabinio autem, cum bellum Parthis inferre properaret, impedimento erat Ptolemæus; quem, reverſus ab Euphrate, in Ægyptum reducebat, Hyrcano & Antipatro uſus ad neceſſaria omnia in expeditionem ſuppeditanda. nam & pecunias & arma & frumentum & auxilia ad eum adducebat Antipater: & Judæis in ea parte, qui cuſtodes erant adituum juxta Peluſium, tranſmittere Gabinium perſuaſit. Cum autem alia Syria ad diſceſſum Gabinii commota eſſet, Judæos etiam iterum ad defectionem impulit Alexander Ariſtobuli filius,

Alexander turbas concitat. Antt. p. 618.

maximiſque conflatis copiis, omnes in ea regione Romanos perimendi impetum cepit. Quam rem Gabinius veritus (jam enim ex Ægypto redierat eò turbis iſtis impulſus) ad quoſdam è defectoribus præmiſſo Antipatro in contrariam ſententiam eos adduxit. Verum cum Alexandro manſerunt triginta *Judæorum* millia; & ille bellandi deſiderio tenebatur: *adeoque ad pugnam egreditur. atque *hoſtibus* obviam ibant Judæi, & apud montem Itaburium congreſſi ad decem quidem millia ſternuntur: cætera vero multitudo fuga diſſipata erat. Et Gabinius, Hieroſolyma profectus, ex Antipatri ſententia rerum ſtatum ordinavit. Hinc digreſſus & Nabatæos prælio ſuperat, & Mithridatem & Orſanem Parthorum perfugas clam quidem dimittit, militibus vero dicebat quod aufugerint.

Superatur à Gabinio. Antt. p. 618.

Craſſus in Judæam venit, & ſacras pecunias depeculatur. Antt. p. 618. 619.

8. Interea Craſſus, qui venerat ut ei ſuccederet, Syriam *regendam* ſuſcipit. Ille in Parthicam expeditionem & omne aliud aurum in templo Hieroſolymitano abſtulit, & duo millia talentorum à quibus abſtinuit Pompejus. Euphratem vero cum trajeciſſet, & ipſe periit & exercitus ejus. de quibus nunc non eſt narrandi tempus.

Craſſi interitus. Antt. p. 618.

Caſſius reprimit Parthos, & in Judæam properat. Antt. p. 620.

9. Poſt Craſſum autem Parthos, in Syriam tranſgredi properantes, inhibuit Caſſius, qui in *iſtam* provinciam ſe fuga receperat. Ea autem occupata, in Judæam feſtinabat. Cumque Tarichæas quidem cepiſſet, Judæorum triginta circiter millia in ſervitium abducit. Quin & Pitholaum interficit, ſeditionis cum Ariſtobulo participes colligentem: necis vero ejus ſuaſor erat

Antipater unde oriundus, ejuſque liberi. Antt. p. 620.

Antipater. Huic autem, qui uxorem duxerat ex nobili quadam Arabiæ familia, nomine Cypron, quatuor naſcuntur liberi, Phaſaëlus, & Herodes *qui* poſtea rex *erat*, & præter hos Joſephus & Pheroras & filia Salome. Cum autem omnes, qui ubique potentes eſſent, ſibi conciliaret amicitia & hoſpitalitate, potiſſimum affinitate devinxit Arabum regem. Et poſtquam adverſus Ariſtobulum bellum ſuſceperat, liberos ei, apud quem deponerentur, miſit. At Caſſius, cum

μετ' Αντιπάτρου τοῦ παιδὸς, ὃς ἀπὸ Ρώμης αὐτῷ συναπέστρεφε, δεσμώτης [a]ὅτι Γαβίνιον ἀνήχθη, καὶ ἀπὸ Γαβινίου πάλιν εἰς Ρώμην. τοῦτον μὲν οὖν ἡ σύγκλητος εἶρξε, τὰ τέκνα δ' αὐτοῦ δίπεμψεν εἰς Ιουδαίαν, Γαβινίου δ' ὑπισχνουμένου, τῇ Αριστοβούλου γυναικὶ τοῦτο ἀντὶ τῆς ἀσφαλείστερον τῶν ἐρυμάτων ὁμολογηκέναι.

ζ'. [b]Γαβινίῳ δ' ὅτι Πάρθους ὁρμημένῳ στρατεύειν ἐπὶ Πτολεμαῖον ἐμπόδιον· [c]ὃν, ἀναστρέψας ἀπ' Εὐφράτου, κατῆγεν εἰς Αἴγυπτον, ὑπηρετούσαις εἰς ἅπαντα χρώμενον τῇ στρατιᾷ Υρκανῷ καὶ Αντιπάτρῳ. καὶ γὰρ χρήματα, καὶ ὅπλα, καὶ σῖτον, καὶ ὑπασπιστὰς ὁ Αντίπατρος παρεσκεύαζε· καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ Ιουδαίᾳ, φρουροῦντας τὰς ἐπὶ τὸ Πηλούσιον ἐμβολὰς, παρεῖσαι Γαβίνιον ἔπεισε. ἐκ δ' ἄλλης Συρίας πρὸς τὴν Γαβινίου χωρησιν ἀνηθούσης, καὶ Ιουδαίους πάλιν ἀπίστησεν Αλέξανδρος ὁ Αριστοβούλου· μεγίστην δὲ συγκροτήσας δύναμιν, ὥρμησε πάντας τοὺς ἐπὶ τῆς χώρας Ρωμαίους ἀνελεῖν. πρὸς ὃ Γαβίνιος δείσας, ἤδη δὲ παρὼν ἀπ' Αἰγύπτου τοῖς τῇδε φορυβοῖς ἐπεγειρόμενος, ὅτι πλείους μὲν τῶν ἀφεστώτων Αντίπατρον πρέπεμψας μετέπεισε. συνέμενον δὲ Αλεξάνδρῳ τρεῖς μυριάδες, καὶ κεῖνος ὥρμητο πολεμεῖν· [d]ὅθεν ἐξιοῦσι πρὸς μάχην. ὑπήντων δ' οἱ [e]Ιουδαῖοι, καὶ συμβαλόντων πρὸς τὸ Ιταβύριον ὄρος, μύριοι μὲν ἀναιρεῦνται· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐσκεδάσθη φυγῇ. καὶ Γαβίνιος, ἐλθὼν εἰς Ιεροσόλυμα, πρὸς τὸ Αντιπάτρου βούλημα κατεστήσατο τὰ πολιτείας. ἔνθεν ὁρμήσας, Ναβαταίοις τε μάχῃ κρατεῖ, καὶ Μιθριδάτῃ καὶ Ορσάνῃ φυγόντας ἐκ Πάρθων κρύφα μὲν ἀπέπεμψε, πρόδηλα δὲ τοῖς στρατιώταις ἔλεγεν ἀποδράναι.

η'. Κἀν τούτῳ Κράσσου αὐτῷ διάδοχος ἐλθὼν πρόσλαμβάνει Συρίαν. ὅτος εἰς τὴν [f]ὅτι Πάρθους στρατιὰν, τόν τε ἄλλον ὃν ἐν Ιεροσολύμοις ναῷ χρυσὸν πάντα προσείλε, καὶ τὰ διχίλια τάλαντα ἦρεν, ὧν ἀπέσχετο Πομπήιος. διαβὰς δὲ τὸν Εὐφράτην, αὐτός τε ἀπώλετο, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ. περὶ ὧν οὐ νῦν καιρὸς λέγειν.

θ'. Πάρθους δὲ, μὴ [g]Κράσσον ὑποδιαβαίνειν εἰς Συρίαν ὡρμημένους, ἀνέκοπε Κάσσιος, εἰς τὴν ἐπαρχίαν διαφυγών. προσποιησάμενος δ' [h]αὐτῷ ὅτι Ιουδαίαν ἐπείγει. καὶ Ταριχαίας μὲν ἑλὼν, εἰς τεσσαρείους Ιουδαίων ἀνδραποδίζει. κτείνει δὲ καὶ Πειθόλαον, τὸν Αριστοβούλου φασιαζὰς ὑποσωιζάντα· ὃς φόνου δὲ ἦν σύμβουλος Αντιπάτρου. τούτῳ γήμαντι γυναῖκα τῶν ὑπ' ὀψιν ἐξ Αραβίας, [h]Κύπρον τὄνομα, τέσσαρες μὲν υἱεῖς γίγνονται, Φασαήλος, καὶ ὁ βασιλεὺς αὖθις Ηρώδης, πρὸς οἷς Ιώσηπος καὶ Φερώρας καὶ Σαλώμη θυγάτηρ. ἐξοικειούμενος δὲ τὸν πανταχοῦ δυνατοὺς φιλίαις τε καὶ ξενίαις, μάλιστα προσηγάγετο τὴν Αράβων βασιλέα ἀφ' ἧς ὑπαμίαν. καὶ πεμφθὲν πρὸς Αριστόβουλον ἀνείλετο πόλεμον, ἐκείνῳ προδιαθήκην ἔπεμψε τὰ τέκνα. Κάσσιος δὲ, κατὰ συνθήκας

a Ita & *Antt.* p. 617. Quare minus recte *Dio* (l. 39. p. 117.) Gabinium ipſum in Palæſtinam eſſe profectum, Ariſtobulum comprehendiſſe, & Pompejo miliſſe narrat; imperatoque Judæis ſtipendio inde in Ægyptum conceſſiſſe ad reducendum Ptolemæum. *Aldr.* *b* Conſer *Antt.* p. 618. *Dionem* l. 36. p. 116. *Appianum* in *Parthic.* p. 134. & *Syriac.* p. 120. *Ciceronem* in *Orat. in Piſonem* & *Epp.* 1. 2. 5. 7. *ad Lentulum Procos.* ut & *Strabonem* l. XII. p. 558. l. XVII. p. 796. *Aldr.* *c* Ita lego ὃς ἀποστρέψας in *libris.* *d* Καὶ ὅτως *Bod.* *e* Ιουδαίων *Big.* & *Voſſ.* *f* Ita *Big.* στρατείαν in *cæteris.* *g* Sic *Big. Bod* & *Antt.* p. 620. v. 20. αὐτῷ *Baſ.* & *Gen.* *h* Ita ſcribo ex *Antt.* p. 620. v. 29. Κύπρῳ in *cæteris.* Vide *Baſnagii* Ann. vol. 1. p. 8. col. 2. * Malem *atque ita ad pugnam egreditur Gabinius. Obviam autem ibant Judæi* &c. ac ſi ſcriptum eſſet, τῇ ὅτως ἐξιοῦσι πρὸς μάχην Γαβίνιος.

a Ubi

σωθήκας ἠσυχάζειν Ἀλέξανδρον ἀναγκάσας, ὅπῃ τ Εὐφράτῃ ὑπέστρεψε, Πάρθους ἀφαιρεῖσθαι ἀνείρξων. [a] ὡς ἐν οἷς ἑτέροις ἐρῶμεν.

Alexandrum pactionibus ad quiescendum adegisset, ad Euphratem reversus est, Parthos transitu prohibiturus: de quibus alibi dicemus. *Cassius in Parthos proficiscitur. Ant. p. 620.*

ζ. ΚΕΦ. θ'.

Ἀριστόβουλος ὑπὸ τ Πομπηΐου φίλων ἀναιρεῖται, ϗ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος ὑπὸ Σκιπίωνος. Ἀντίπατρος μετὰ Πομπηΐου τελευτὴν θεραπεύει Καίσαρα, ϗ συμμαχῶν Μιθριδάτῃ ἐν πολέμῳ ἀριστεύει.

VII.

CAP. IX.

Aristobulus à Pompeji amicis occiditur & filius ejus Alexander à Scipione. Antipater post Pompeji obitum in clientelam Cæsaris se confert, & auxilium ferens Mithridati præclare se gerit.

Καῖσαρ δὲ Πομπηΐου ϗ τ συγκλήτου φυγόντων ὑπὲρ [b] τ Ἰόνιον, Ῥώμης ϗ τ ὅλων κρατήσας, ἀνίησι μὲν τ δεσμῶν τ Ἀριστόβουλον· ὡπλισμένους δ' αὐτῷ δύο τάγματα, ϗ τάχος ἔπεμψεν εἰς Συρίαν, ζωΐτῳ τε ῥᾳδίως ἐλπίσας, ϗ τὰ περὶ τ Ἰουδαίαν, δι' αὐτοῦ προσαξεσθαι. φθάνει δὲ ὁ φθόνος ϗ τ Ἀριστοβούλου προθυμίαν ϗ τὰς Καίσαρος ἐλπίδας. φαρμάκῳ γὰρ ἀναιρεθεὶς ὑπὸ τ τὰ Πομπηΐου φρονούντων, μέχρι πολλοῦ μὲν οὐδὲ ταφῆς [c] ἐν τῇ πατρῴᾳ μετεῖχεν· ἔκειτο δ' ὁ [d] μέλιτι σωτηρύμενος ὁ νεκρὸς αὐτοῦ, ἕως ὑπ' Ἀντωνίου [e] Ἰουδαίοις ἐπέμφθη, τοῖς βασιλικοῖς μνημείοις ἐνταφησόμενος.

Cæsar autem, cum Pompejus & senatus trans *mare* Ionium fugissent, Roma rerumque summa potitus, Aristobulum vinculis solvit; traditisque ei duabus legionibus celeriter in Syriam misit, spei plenus & hanc facillime & cuncta Judææ proxima per illum subjici posse. Verum & promptam Aristobuli voluntatem & Cæsaris spem *de eo conceptam* irritam reddidit invidia. nam veneno peremptus à Pompejanis, aliquandiu etiam sepultura in solo patrio carebat; corpusque ejus melle conservatum jacebat, donec ab Antonio missum erat Judæis, in patriis monumentis sepeliendum. *Cæsar vinculis solvit Aristobulum. Ant. p. 620.* *Aristobulus à Pompejanis veneno sublatus. Ant. p. 620.*

β'. Ἀναιρεῖται δὲ ϗ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος πελέκει ὑπὸ Σκιπίωνος ἐν Ἀντιοχείᾳ, Πομπηΐου τοῦτ' [f] ἐπιτάξαντος, ϗ γενομένης κατηγορίας ἐπὶ τοῦ βήματος ὧν Ῥωμαίους ἔβλαψε. τοὺς δ' ἀδελφοὺς αὐτοῦ Πτολεμαίῳ τῷ [g] Μιννάου παραλαβὼν, ὃς ἐκράτει τ ὑπὸ τῷ Λιβάνῳ Χαλκίδος, Φιλιππίωνα τ υἱὸν, ϗ Ἀλέξανδρον τ γάμου [k] κηδεμονικώτερος ἦν πρὸς τοὺς αὐτῆς ἀδελφούς.

2. Porroque filius ejus Alexander à Scipione securi truciatur Antiochiæ, idque jussu Pompeji, instituta etiam in eum accusatione pro tribunali ob ea quibus Romanos læserat. Ejus fratres ad se recepit Ptolemæus Mennæi filius, qui Chalcidem sub Libano imperio regebat, Ascalonem ad eos misso Philippione filio suo. Atque ille Antigonum ab Aristobuli conjuge abstractum, & sorores ejus ad patrem adducebat. Captus autem amore juniorem in uxorem duxit, & postea à patre propter ipsam occiditur. nam Ptolemæus, filio interfecto, Alexàndram in matrimonium accipit, & nuptiarum gratia majori cura dignatus est ejus fratres. *Alexander à Scipione occisus. Ant. p. 620.* *Quo modo se gesserit Ptolemæus erga Aristobuli liberos. Ant. p. 621.*

γ'. Ἀντίπατρος δὲ μετὰ τ Πομπηΐου τελευτὴν μεταβὰς ἐθεράπευε Καίσαρα· καὶ περὶ Μιθριδάτης ὁ [l] Περγαμηνὸς, μεθ' ἧς ἦγεν ἐπ' Αἴγυπτον δυνάμεως, εἰργόμενον [m] τῶν κατὰ Πηλούσιον ἐμβολῶν, ἐν Ἀσκάλωνι κατείχετο, τούς τε Ἄραβας ξένους ὄντας ἔπεισεν ὅπλα χωρῆσαι, ϗ αὐτὸς ἦλθεν ἄγων Ἰουδαίων εἰς τρισχιλίους ὁπλίτας. παρώρμησε δὲ ϗ τοὺς ἐν Συρίᾳ δυνατοὺς ὅπλα τ βοήθειαν, [n] τῶν τ' ἐπιχωρίων ἔν τε Λιβάνῳ [o] Πτολεμαῖον, ϗ Ἰάμβλιχον, [p] ϗ Πτολεμαῖον· δι' οὓς αἱ ταύτῃ πόλεις ἑτοίμως συνεφήψαντο τ πολέμου. ϗ θαρρῶν ἤδη Μιθριδάτης τῇ προσγενομένῃ δι' Ἀντίπατρον ἰσχύϊ, πρὸς τὸ Πηλούσιον ἐξελαύνει, κωλυόμενός τε διεξελ-

3. Antipater autem, post obitum Pompeji, mutatis partibus, Cæsari studebat: & quia Mithridates Pergamenus, cum copiis quas ducebat in Ægyptum, prohibitus ab aditibus juxta Pelusium, apud Ascalonem detinebatur, & Arabibus, apud quos hospes erat, persuasit, ut suppetias ei ferrent, & ipse secum habens Judæorum peditum tria circiter millia subsidio profectus est. Quin & *viros* in Syria potentes ad auxilium suppeditandum excitavit, & ex Libani incolis Ptolemæum & Iamblichum & Ptolemæum: quibus factum est ut illius regionis civitates alacriter belli societatem coirent. Jamque Mithridates, copiis fretus ab Antipatro adductis, Pelusium ire festinat; cumque per- *Antipater Cæsarem demereri studet adjuvando Mithridatem. Ant. p. 621.*

---

a Ubi fidem suam liberaverit *Josephus*, non satis scio. Multa ille de Cassio, cum in hoc libro, tum *Ant.* XIV. verum omnia post mortem Divi Julii. Quæ Cassius contra Parthos ante gessit, ea ex aliis scriptoribus peti jubet. *Ant.* XIV. *Aldr.* Vocem sequentem ἐρῶμεν delendam censeo, fretus auctoritate ipsius *Josephi*, qui p. 620. v. 36. dicit, ὡς ἐν ὕστερον δηλώσοντες. *b* Ἰόνιον *Big.* *c* Ἐν τῇ πατρῴᾳ χώρᾳ in aliquot *MSS.* *d* Λάρνακι *Bod.* Verum μέλιτι habetur in *Ant.* p. 620. v. 45. Ea quidem est mellis natura (teste *Plinio* in *N. H.* l. 22. c. 24. & l. 7. c. 4.) ut corpora non sinat putrescere. *e* Ἰουδαίοις deest *Bod.* *f Al.* ἐπιτελοῦντος. *g* Forsan Μιννάου. Vide ad p. 967. v. 20. *h* Ita in *MSS.* & *Ruf.* ὁ Μιννάου post Πτολεμαῖος addunt *Baf.* & *Gen.* *i* Ἀλεξάνδρου in plerisque *MSS.* *k* Αὐτὸς post κηδεμονικώτερος adjiciunt *Big. Bod.* & *Voss.* *l* Supple ἐπικειμένῳ κωμίζων ex *Ant.* p. 621. v. 17. *m* Ita lego cum *MSS.* favente nonnihil *Josepho* in *Antt.* p. 618. v. 11. ut & *Epiphanio*, qui vertit, *ab accessu Pelusii prohibitus.* antea erat ὑπὸ τ καὶ τὸ Πηλούσιον ἐμβολῶν, i. e. *à navibus* (prout verba interpretatur Cl. *Aldrichius*) *quæ ad Pelusium erant.* id quod firmare nititur ex *Dione* l. XXXIX. p. 204. C. & *Strabone*, l. XIII. p. 625. A. & *Hirtio*, l. *de Bello Alex.* c. 26. *n* Ita *Bod.* & recte, ut pronunciat *Aldrichius*, ex *Ant.* p. 621. v. 23. in *cæteris* ἐπιτοπῶν. *o* Θολομαῖον *Ant.* p. 621. v. 24. & fortasse melius. Apud Hebræos תולמיום & תלמי, apud Arabas بطليوس & ثلماي occurrunt. Quæ si non sint diversa nomina, scribendi tamen diversitas hoc in loco perspicuitatem parit. Sicut itaque *Josephus* in *Ant.* p. 621. Ἰάμβλιχός τε ὁ δυνάστης καὶ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θολομαῖος ὁ Σοίμου scripsit; ita & hoc loco Θολομαῖον καὶ Ἰάμβλιχον & Πτολεμαῖον scribi expedit: nisi mavis autore *Rufino* scribere Πτολ. καὶ Ἰαμ. & Πτολεμαῖον ἄλλον. *Aldr.* *p* Ita *Big.* & *Voss.* καὶ Πτολεμαῖον deerant *Baf. Gen.* & *Bod.* Πτολεμαῖον ἄλλον juxta *Rufinum.*

a Post

Antipatri factum egregium. Ant. p. 622.

pertranſire trajectu prohiberetur, urbem obſidebat. At Antipater in hac oppugnatione gloriam inſigniſſimam adeptus eſt. nam cum muri, quà is erat, partem diffregiſſet, primus in urbem cum ſuis inſiluit.

Poſtea in Ægypto præclare ſe geſſit. Ant. p 621.

4. Et Peluſium quidem captum eſt: eos vero ulterius euntes rurſus prohibebant Ægyptii Judæi, regionem quæ Oniæ dicebatur incolentes. Verum iis perſuaſit Antipater, non modo ne obſtarent; ſed etiam ut copiis neceſſaria præberent. Unde factum eſt, ut nec ii qui circa Memphin erant manus conſererent, ſed ultro ſeſe traderent Mithridati. Atque ille, cum Delta circuiviſſet, pugnam cum cæteris Ægyptiis commiſit, in loco qui Judæorum Caſtra appellatur: cumque in periculo eſſet in acie cum omni dextro cornu, Antipater, fluminis ripam circumgreſſus, eum liberavit. ille enim cum lævo cornu ſibi oppoſitos *jam* ſuperaverat. Dein facto in eos impetu, qui Mithridatem perſequerentur, & multos occidit & reliquos eouſque fugientes egit, donec caſtra illorum ceperit. De ſuis autem octoginta tantum amiſit, at Mithridates dum fugeret octingentos. Ille vero, præter ſpem ſervatus, teſtimonium apud Cæſarem abſque omni invidia perhibet, de rebus ab Antipatro præclare geſtis.

Amplum de eo apud Cæſarem teſtimonium perhibet Mithridates. Ant. p. 622.

5. Unde ille tunc quidem Antipatrum, & ſpe & laudibus *incitatum*, ad ſubeunda pro ſe pericula promptiorem reddidit. in quibus omnibus cum bellator fuerit audaciſſimus, & multa toto fere corpore vulnera acceperit, habebat quibus fortitudinem *ſuam* oſtentaret. Poſt autem cum res in Ægypto ordinaſſet *Cæſar*, in Syriam reverſus eum & Romana civitate donavit & immunitate: fecitque, & aliis honoribus eum augendo & amiciſſime tractando, ut ipſi *invideretur; atque ejus inſuper gratia pontificatum confirmavit Hyrcano.

Antipater à Cæſare honoribus auctus. Ants. p. 622.

θεῖν, ἐπολιόρκει τ[2] πόλιν. Ἡ δὲ καὶ τῇ προσβολῇ ἀξιωματότατος Ἀντίπατρος. ὃ γὰ καθ' αὑτὸν μέρος τ τείχους ἀξαρρήξας, πρῶτος εἰσεπήδησεν εἰς τὴν πόλιν μ τ σὺν αὐτῷ.

δ'. Καὶ Πηλούσιον μ ἑάλω. πρόσω δ' αὐτοὺς ἰόντας, ἔρημον αὖθις οἱ τ Ὀνίου προσαγορευομένην χώραν [b]κατέχοντες [c]Ἰουδαῖοι Αἰγύπτιοι. τούτους [d]δὲ Ἀντίπατρος ὑ μόνον μὴ κωλύειν ἔπεισεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀπτήδεια τῇ δυνάμει προσαγεῖν. ὅθεν ὐδ' οἱ κτ τ Μέμφιν ἐπ εἰς χεῖρας ἦλθον, ἑκούσιοι δὲ προσέθεντο Μιθριδάτῃ. καὶκεῖνος ἤδη τὸ Δέλτα περιελθών, [e]συνέβαλλε τοῖς λοιποῖς Αἰγυπτίοις εἰς μάχλιμ κτ χῶρον, ὃς Ἰουδαίων στρατόπεδον καλεῖται. κινδυνεύοντα δὲ αὐτὸν σὺ τῇ παρατάξει, σὺν ὅλῳ τῷ δεξιῷ κέρατι, ῥύεται περιελθὼν Ἀντίπατρος πρὸς τ αἰ- γιαλὸν θ ποταμῷ. τ γὰ καθ' ἑαυτὸν κρατεῖ ὁ λαιὸν ἔχων κέρας. ἔπειτα προσπεσὼν τοῖς διώκουσι Μιθριδάτην, ἀπέκτεινέ τε πολλούς, καὶ μέχρι τοσούτου τοὺς καταλειπομένους ἐδίωξεν, ὡς καὶ ὁ στρατόπεδον αὐτῶν ἑλεῖν. [f]ὀγδοήκοντα δὲ μόνους τ ἰδίων ἀπέβαλε, καὶ Μιθριδάτης σὺ τῇ τροπῇ περὶ ὀκτακοσίους. σωθεὶς δ' αὐτὸς πρ' [g]ἐλπίδα, μάρτυς ἀδάσκαλος γὰ πρὸς Καίσαρα τ Ἀντιπάτρου κατορθωμάτων.

ε'. Ὁ δὲ τότε μὲν ἀνὴρ, τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς ἐλπίσιν, εἰς τοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ κινδύνους ἐπέρρωσεν. σὺ οἷς πᾶσι προβολώτατος [h]ἀγωνιστὴς γινόμενος, καὶ πολλὰ τρωθεὶς [i]καθόλου σχεδὸν τὸ σώματος, ἔσχε τὰ σημεῖα τῆς ἀρετῆς. αὖθις δὲ καταστησάμενος τὰ κατὰ τὸν Αἴγυπτον, ὡς [k]ἐπαῖνον εἰς Συρίαν, πολιτείᾳ τε αὐτὸν τῇ Ρωμαίων ἐτίμησε καὶ ἀτελείᾳ, τῆς τε ἄλλης τιμῆς καὶ φιλοφρονήσεως ἔτυχεν ζηλωτὸν ἐποίησε, καὶ τὸν ἀρχιερωσύνην δὴ δι' αὐτὸν ἐπεκύρωσεν Ὑρκανῷ.

VIII.

CAP. X.

ΚΕΦ. ί.

Antipatrum Judææ procuratorem facit Cæſar, & Antipater Hieroſolymis præficit Phaſaëlum, & Herodi ſummam in Galilæa poteſtatem mandat; qui non multo poſt in judicium vocatur & abſolvitur. Sexto Cæſari à Baſſo inſidiis peremptо ſuccedit Marcus.

Ἀντίπατρον ἐπίτροπον Ἰουδαίας ἀποδείκνυσι Καῖσαρ, Ἀντίπατρος δὲ Ἱεροσολύμων στρατηγὸν καθίστησι, Φασάηλον, καὶ τ Γαλιλαίας ἔπαρχον Ἡρώδην· ὃς μετ' ὀλὺ εἰς κρίσιν καλεῖται καὶ ἀπολύεται. Σέξτου Καίσαρος ὑπὸ Βάσσου δολοφονηθέντος διαδέχεται Μάρκος.

Antigonus accuſat Hyrcanum & Antipatrum. Ant. p. 622.

SUB idem autem tempus & Antigonus Ariſtobuli filius, cum ad Cæſarem veniſſet, in cauſa erat præter opinionem quod Antipater plus auctoritate valeret. nam cum oportuerit eum patris fortunam deplorare, qui veneno ſublatus videbatur ob inimicitias quæ illi cum Pompejo interceſſerant, & queri de Scipionis in fratrem crudelitate, nihilque quod invidiam moveret adhibere dum miſericordiam implorat, ille in medium prodiens præterea Hyrcanum & Antipatrum accuſabat, ac ſi ipſum quidem iniquiſſime cum fratribus ſuis omni de terra patria abegiſſent, multiſque

ΚΑΤΑ τοῦτο δὲ καὶ Ἀντίγονος ὁ Ἀριστοβούλου, πρὸς μ Καίσαρα παρὼν, γίνεται παραδόξως Ἀντιπάτρῳ μείζονος προκοπῆς αἴτιος. δέον γοῦν [m]ἀποδύρεσθαι περὶ τοῦ πατρὸς περφαρμάχθαι δοκοῦντος ὑπ τ προς Πομπήϊον διαφορᾶς, καὶ περὶ ταδελφοῦ τὸν Σκιπίωνος ὠμότητα μέμφεσθαι, καὶ μηδὲν εἰς μ ἔλεον προβαλέσθαι φθονερὸν πάθος, ὁ δ' ἐπὶ τούτοις Ὑρκανὸν καὶ Ἀντιπάτρου κατηγόρει παρελθών, ὡς προδιαμώσαιτο μ αὐτὸν μὴ τ ἀδελφῶν πάσης [n]ἀπελαύνειν τ πατρίδος γῆς, πολλὰ δ'

---

a Poſt πόλιν in *Baſ.* & *Gen.* redundabat μὴ τ σὺν αὐτῷ. quæ ejicienda eſſe curavi auctoritate *Big. Bod. Voſſ. Ruf.* & *Ants.* p. 621. v. 26. *b* Iterum poſt κατέχοντες habemus ἴσως ϛ in *Baſ.* & *Gen.* contra *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* *c* Ita *Ruf.* & in *Ants.* p. 621. v. 30. antea erat Ἰουδαῖοι καὶ Αἰγύπτιοι. *d* Illud ϛ ex *Big. Bod. Voſſ.* & *Ant.* p. 621. v. 32. *e* Συμβάλλει in aliquot *MSS.* *f* Πεντήκοντα in *Ant.* p. 622. v. 4. *g* Ita *Big.* & *Voſſ.* ἐλπίδας in *cæteris.* *h* Ὠφθεὶς ἀγωνιστὴς *Bod.* *i* Ἐφ' ὅλα σχεδὸν *Big. Bod. Voſ.* & *Lipſ.* *k* Ἐπαινῆλθεν *Bod.* *l* Κατ' αὐτὸ *Big. Voſſ.* & *Bod.* *m* Ἀποδύεσθαι in *iiſdem MSS.* *n* Ἀπελαύνειν τ πατρῴας γῆς, vel ἀπελαύνειν τ πατρῴα γῆς in *MSS.* * *Al.* ut eum beatum prædicarent.

a Εξ

δ' εἰς τὸ ἔθνος αὐτοὶ πρὸς κόσον ἐξυβρίζοιεν· καὶ ὅτι τὴν εἰς Αἴγυπτον συμμαχίαν, οὐκ [a]ἐπ' εὐνοίᾳ αὐτῷ πέμψειαν, ἀλλὰ κατ' δεος τὴν πάλαι [b]διαφορῶν, καὶ τιμὴν πρὸς τὴν Πομπήιον φιλίαν ἀποσκοπάζομεν.

β'. Πρὸς ταῦτ' ὁ Ἀντίπατος ὑπορρίψας τὴν ἐσθῆτα, τὸ πλῆθος ἐπεδείκνυε τῶν τραυμάτων, καὶ περὶ μὲν τῆς εἰς Καίσαρα εὐνοίας, οὐκ ἔφη λόγον δεῖν αὐτῷ, κεκραγέναι γὰρ τὸ σῶμα σιωπῶντος· Ἀντιγόνην δὲ θαυμάζειν τὴν τόλμαν, εἰ πολεμίᾳ Ῥωμαίων υἱὸς ὢν καὶ Ῥωμαίων δραπέτης, καὶ τὸ νεωτεροποιὸς ἐζηλωκὼς καὶ στασιώδης αὐτὸς πατρῷον ἔχων, πρὸς τῷ Ῥωμαίων ἡγεμόνι κατηγορεῖν ὑπεχείρησεν ἑτέρων, [c]καὶ πραγμάτων τυχεῖν ἀγαθῶν τινος, δέον ἀγαπᾶν ὅτι ζῇ. καὶ νῦν ἐφίεσθαι πραγμάτων ὑ τοσούτων [d]δι' ἀπορίαν, ἀλλ' ἵνα Ἰουδαίους στασιάσῃ παρελθών, καὶ χρήσηται κατὰ τῶν δόντων ταῖς ὁρμαῖς.

γ'. Τούτων Καῖσαρ ἀκούσας, Ὑρκανὸν μὲν ἀξιώτερον τῆς ἀρχιερωσύνης ἀπεφήνατο, Ἀντιπάτρῳ δὲ δυνατείας αἵρεσιν ἔδωκεν. ὁ δ' ὅτι τῷ τιμήσαντι τὸ μέτρον τῆς τιμῆς ἤνωτο, πάσης ὑπέτροπος Ἰουδαίας ἀπεδείκνυται, καὶ [e]περιπετυγχάνει τὰ τείχη τῆς πατρίδος ἀνακτίσαι κατεγραμμένα. τὰς μὲν δὴ τιμὰς ταύτας Καῖσαρ ἀπέστελλεν ἐν τῷ [f]Καπετωλίῳ χαραχθήναι, τῆς τε αὐτῷ δικαιοσύνης σημεῖον, καὶ τῆς ἐκείνου ἀνδρὸς ἀρετῆς ἐσόμενον.

δ'. Ἀντίπατος δὲ, Καίσαρα προπέμψας ἐκ τῆς Συρίας, [g]εἰς Ἰουδαίαν ὑπέστρεψεν. καὶ πρῶτον μὲν ὅ τε τεῖχος ἀνεδείματο τῆς πατρίδος ὑπὸ Πομπηίου κατεγραμμένον, καὶ τοὺς ἀνὰ τὴν χώραν θορύβους ἐπιὼν κατέστειλεν, ἀπειλητὴς ἅμα καὶ σύμβουλος ὢν ἑκάστοις, ὅπως τὰ μὲν Ὑρκανῷ φρονοῦντες ἐν ὅλῳ τῷ κατ' ἡσυχίαν βιώσονται, τῶν τε ἰδίων κτημάτων καὶ κοινῆς εἰρήνης [h]ἀπολαύοντες· εἰ δὲ πεισθεῖντο ταῖς ψυχραῖς ἐλπίσι τῆς νεωτερίζειν ὑπὲρ κέρδεσιν οἰκείοις ἐθελόντων, αὐτόν τε προσόψεσθαι ἀντὶ κηδεμόνος δεσπότην, καὶ Ὑρκανὸν ἀντὶ βασιλέως τύραννον, Ῥωμαίους γε μὴν καὶ Καίσαρα πολεμίους ἀνθ' ἡγεμόνων καὶ φίλων. ὑ γὰρ ἀνέξεσθαι μετακινοῦμενον ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὃν αὐτοὶ κατέστησαν. ἅμα δὲ ταῦτα λέγων, δι' ἑαυτοῦ κατέστατο τὴν χώραν, ὁρῶν τὸν Ὑρκανὸν νωθῆ τινα, καὶ βασιλείας ἀνοικότερον. Φασάηλον μὲν δὴ, τῶν παίδων τὸν πρεσβύτατον, Ἱεροσολύμων καὶ τῆς περὶξ, τραχηλὸν κατέστησε· τὸν δὲ μετ' αὐτὸν Ἡρώδην, ὅτι τοῖς ἴσοις ἔστειλεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν [i]κομιδῇ νέον.

ε'. Ὁ δὲ, ὢν φύσει δραστήριος, ὕλην εὐθέως εὑρίσκει τῷ φρονήματι. καταλαβὼν οὖν Ἐζεκίαν τὸν ἀρχιληστὴν, τὰ προσεχῆ [k]τῇ Συρίᾳ καταπράττοντα μετὰ μεγίστου σίφους, αὐτόν τε συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ πολλοὺς τῶν λῃστῶν. [l]ὃ δὲ μάλιστα τοῖς

ipsi gentem injuriis ex petulantia affeciſſent; quodque in Ægyptum auxilia ei non ex benevolentia miſerint, ſed metu veterum inimicitiarum, & ut amicitiam cum Pompejo inſtitutam deprecarentur.

2. Ad hæc Antipater, veſte abjecta, vulnerum multitudinem palam faciebat, & de ſua quidem in Cæſarem benevolentia, non opus eſſe ſibi dicebat verba facere; nam corpus etiam ſe tacente clamare: Antigoni vero audaciam mirari, qui, cum hoſtis Romanorum ſit filius & fugitivi Romanorum, & novarum rerum ſtudioſus ſeditioſuſque patrem imitetur, apud Romanorum præſidem contra alios accuſationem inſtituerit, & emolumenti aliquid comparare ſtudeat, cum iſto contentus eſſe deberet quod vivat. nam & nunc non propter inopiam *rebus intereſſe adeo deſiderare, ſed ut inter Judæos ſeditionem concitet, & facultatibus *ſuis* contra largitores *earum* utatur.

Antipater ſe defendit. Ant. p. 622.

3. Cum iſta Cæſar audiſſet, Hyrcanum quidem pontificatu digniorem eſſe pronunciavit, Antipatro autem poteſtatis, quam vellet, optionem dedit. Ille vero, honoris modum & menſuram dantis arbitrio permittens, totius Judææ procurator declaratus eſt, & præter hoc impetravit, ut ſubverſa patriæ mœnia inſtaurare ſibi daretur. Et hos quidem honores Cæſar miſit tabulis incidendos in Capitolio, in perpetuum ſuæque juſtitiæ & Antipatri virtutis monumentum.

Cæſar in pontificatu confirmat Hyrcanum, & Antipatrum totius Judææ procuratorem facit. Ant. p. 622.

4. Antipater vero, deducto à Syria Cæſare, in Judæam reverſus eſt. & primum quidem patriæ muros à Pompejo dirutos refecit, & regionem obiens tumultus qui in ea erant compeſcebat, partim minando partim ſingulis conſulendo, *admonens eos*, fore, ſi ab Hyrcano ſtarent, ut feliciter & quiete vitam agerent, ſuiſque bonis & pace communi fruentes; ſin vero ſpe vana ab iis ducerentur, qui privati quæſtus gratia res novas moliri ſtudent, ipſum experturi ſunt pro curatore dominum, & Hyrcanum pro rege tyrannum, itemque Romanos & Cæſarem pro ducibus & amicis hoſtes *acerbos*. non enim paſſuros eum ab imperio ſummoveri, quem conſtituiſſent ipſum. Atque ſimul ac iſta diceret, res regionis ſolus ordinavit, quod Hyrcanum & ſegniorem & remiſſiorem videret quam regnum poſceret. Et Phaſaëlum quidem, filiorum natu maximum Hieroſolymorum agrique finitimi præfectum conſtituit: Herodem vero, illi ætate proximum, † cum pari poteſtate miſit in Galilæam, adoleſcentulum admodum.

Antipater Hieroſolymorum muros reficit, & tumultus compeſcit. Ant. p. 624.

Phaſaëlo mandat Hieroſolyma, Herodi Galilæam. Ant. p. 624.

5. Ille vero, natura factus ad res gerendas, ſtatim invenit materiam animi magnitudini *exercendæ idoneam*. Itaque cum offendiſſet Ezechiam latronum ducem, magna manu finitima Syriæ incurſantem, & illum nactus interficit, multoſque latronum. quod ſane maxime

Herodes Ezechiam latronem tollit. Ant. p. 625.

a Ἐξ ἰσότιμοι *Bod.* b Διαφόρων *Bod.* c Καὶ παραστοχᾶν *Big. & Voſſ.* d Κατ' ἀπορίαν *Bod.* e Hyrcano hoc conceſſum eſſe dicit in *Ant.* 622. v. 48. f Ita *Big. Voſſ. & Ant.* p. 623. v. 3. Καπιτωλίῳ in *aliis.* g Ὡς εἰς *Big.* εἰς τὴν *Bod. & Voſ.* h Ἀπολαύοντες *Bod.* i Idem *Ant.* p. 624 v. 42. νέον appellatur, utpote annorum κε'. non ut vulgo legitur α'. quippe poſt decem circiter annos regnum adiit; quod cum annis 34 tenuiſſet, quaſi ſeptuagenarius obiit. *Polybius* de Tito Flaminio: καίτοι νέον ὄντα κομιδῇ, πλείω χρὸ τῶν τριάκοντα ἐτῶν ἐκ εἶχε, l. 17 p. 752. Quindecennem, Joſephus non νέον, ſed παῖδα, παῖδα aut μειρακίσκον appellaſſet. Vide *Caſaubonum* in *Exercit.* I. p. 138. & *Spanhemium* in *Dub. Evang.* 2. II. 16. *Aldr.* Contra iſta *Chr. Notarius* in *Hiſtoria Idumæa* p. 59. &c. Videſis *Ant.* l. 14 p. 624. k Τῆς Συρίας *Bod. & Ant.* p. 625. v. 2. l Forſan ὁ δὲ μάλιστα. * *Al.* rempublicam capeſſere. † Similia curaturum, *Ruf.*

Herodes laudatur, & Sexto Cæſari innoteſcit. Antt. p. 625.

xime Syris gratum præſtitit. adeoque omnium ſermone per vicos & in urbibus celebratus erat Herodes, ut qui præſentia ſua pacem illis dederit, & omnes facultates in tuto collocarit. Quo factum eſt, ut etiam Sexto Cæſari innoteſceret, cognato magni Cæſaris & Syriam adminiſtranti. Phaſaëlo autem cum fratre gloriam adepto pulchra erat contentio, dum Hieroſolymitarum erga ſe benevolentiam augere ſtudet, ut qui urbem quidem per ſe regeret, ſed ita ut nihil inhoneſte faceret, poteſtate ſua ad aliorum injuriam abutendo. Hinc & Antipater à gente more regio colebatur, & ab univerſis, quaſi omnium dominus exſtitiſſet, habebatur in honore. Nec tamen vel minimum diſceſſit à ſua erga Hyrcanum fide & benevolentia.

Antipater magno in honore. Antt. p. 625.

Poſtea ei invidetur. Antt. p. 625.

6. Verum fieri non poteſt ut invidiam quiſquam in ſecundis rebus effugiat. Nam Hyrcanum quidem ipſum jam ante tacite mordebat juvenum gloria, maximeque animum ejus ſolicitabant res ab Herode præclare geſtæ: inſuper & crebri nuncii bonæ utriuſque famæ unus alium præcurrentes, multi etiam in regia invidi & obtrectatores ſtimulos *ei* ſubjiciebant; quibus aut Antipatri aut filiorum ejus obſtabat prudentia, dicentes, quod Antipatro ejuſque filiis cedens rerum adminiſtratione, ſederet regis ſolum nomen habens, idque ſine omni poteſtate. Et quouſque in errore verſabitur, reges in ſui perniciem nutriens? nec enim eos amplius ſimulare *rerum* procurationem, ſed manifeſtos eſſe dominos, ipſo *ab imperio* deturbato. ſi quidem Herodes, neque ſuis mandatis neque literis fretus, tantam multitudinem contra legem Judæorum interfecerit; eumque, ſi jam regnum non teneat, ſed adhuc privatus ſit, ad judicium venire debere, *factorum* rationem & ipſi & legibus patriis redditurum, quæ homines non condemnatos occidi prohibent.

Herodes in judicium vocatur, & abſolvitur. Antt. p. 626.

7. His paulatim accendebatur, tandemque ira excandeſcens Herodem ad cauſam dicendam accerſit. Ille vero, & patris monitu & quod fiduciam ei adderent res geſtæ, aſcendebat, firmata prius præſidiis Galilæa. Ibat autem valida manu ſtipatus, ut nec Hyrcanum deturbaturus videretur magnis adductis copiis, neque in invidos nudus armis incidat. Sextus autem Cæſar adoleſcenti metuens, ne ab inimicis interceptus mali aliquid pateretur, ad Hyrcanum mittit, qui ei expreſſe denunciarent, ut Herodem *ſententia capitali liberaret. Hyrcanus autem, per ſe quoque id cupiens, nam Herodem diligebat, eum abſolvit.

Ad Sextum Cæſarem ſe confert. Antt. p. 627.

8. Atque is, invito rege *ex periculo* evaſiſſe ratus, Damaſcum ſe contulit ad Sextum, ita comparatus, ut nequaquam obtemperaret, ſi denuo accitus eſſet. Rurſumque ab improbis irritabatur Hyrcanus, qui dicerent & Herodem iratum abiiſſe, & paratum eſſe contra ipſum *bellum movere*. Rex autem *iſtis* fidem habens, quid agendum eſſet neſciebat, ut qui inimi-

Σύρois κατόρθωκε κεχαρισμένον. ὑμνεῖτο γοῦν ἀνά τε τὰς κώμας καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ηρώδης, ὡς εἰς εἰρήνην [a] αὐτοῖς παρὼν, καὶ τὰς κτήσεις ἀνασεσωκώς. οὐ δ' ἐπ τούτῳ καὶ [b] Σέξτῳ Καίσαρι γνώριμος, ὅτι συγγενὴς τῷ μεγάλῳ Καίσαρος, καὶ διοικοῦντι τὴν Συρίαν. πρὸς δὲ τὸν ἀδελφὸν εὐδοκιμοῦντα καὶ Φασάηλος ἐφιλοτιμεῖτο τῷ ἀγαθῷ εἶναι, τὴν δὲ τοῖς Ἱεροσολύμοις εὐνοϊκώτερος [c] καθιστάμενος, καὶ δι' αὐτὸν μὲν ἔχων τὴν πόλιν, μηδὲν δ' ἀπερισκέπτως εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐξυβρίζων. ἐτύγχανε [d] Αντιπάτρῳ θεραπεία τε ἴσα ὡς ἂν ἓν ἔθνος βασιλικὴ, καὶ τιμὴ πρὸς πάντων ὡς δεσπότην τὸ ὅλον. ἓν μόνῳ αὐτὸς δ πρὸς Υρκανὸν εὐνοίας ἢ πίστεως τὶ μετεκίνησεν.

ε'. Ἀμήχανον δ' ἐν εὐθαιμίαις φθόνον ἀφυγεῖν. Υρκανὸς γοῦν ἤδη μὲν καὶ καθ' ἑαυτὸν ἡσυχῇ πρὸς τὸ κλέος τῶν νεανίσκων ἐδάκνετο, μάλιστα δ' ἐλύπει τὰ [e] Ηρώδου κατορθώματα· καὶ κήρυκες ἐπάλληλοι τῆς καθ' ἕκαστον εὐδοξίας [f] προτέχοντες, πολλοὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις βασκάνων ἠρέθιζον, οἷς ἢ τὸ τῶν παίδων ἢ τὸ Αντιπάτρου [g] σωφρονικὸν [h] προσίστατο, λέγοντες ὡς Αντιπάτρῳ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ προχωρήσας τῶν πραγμάτων, καθίζοιτο τύραννος μόνον βασιλέως ἔχων ἔρημον ἐξουσίας. καὶ μέχρι τοῦ πλανηθήσεται καθ' ἑαυτοῦ βασιλεῖς ὑπερόπτης; οὐδὲ γὰρ εἰρωνεύεσθαι τὴν ὑπεροπλὴν αὐτοὺς ἔτι, φανεροὺς δ' εἶναι δεσπότας παρασκευάζων ἑαυτόν. [i] εἴγε μήτε σὐτολὰς δίδοντος, μήτε ὑπισχνουμένου αὐτοῦ, τοσούτους πρὸς Ἰουδαίων νόμους ἀνῄρηκεν Ηρώδης· ὃν, εἰ μὴ βασιλεύς ἐστιν, ἀλλ' ἔτι ἰδιώτης, δεῖν ὑπὲρ δίκης ἥκειν, ἀποδώσοντα λόγον αὐτῷ τε καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις, οἳ κτείνειν ἀκρίτους οὐκ ἀφιᾶσι.

ς'. Τούτοις τὸν μικρὸν Υρκανὸς ἐξεκαίετο, καὶ τῷ ὀργῇ τελευταῖον ἐκρήξας, ἐκάλει κριθησόμενον Ηρώδῃ. ὁ δὲ καὶ θαρσῶν παρεγένετο, καὶ τὸν μὲν παρόντων δεινῶν ἀνῄρει φρουρᾶς ἀφαλεῖ πρότερον τὴν Γαλιλαίαν. ἦλθε δὲ μετὰ χαρτερᾶς φάλαγγος, ὡς μήτε καταλύειν δόξειν Υρκανὸν ἀδρὰν ἄγων δύναμιν, μήτε γυμνὸς [k] ἐμπέσοι τῷ φθόνῳ. Σέξτος δὲ Καῖσαρ δείσας [l] περὶ ᾧ νεανίᾳ, μή τι πρὸς τοῖς ἐχθροῖς ἀπολωφθεὶς πάθῃ, πέμπει πρὸς τὸν Υρκανὸν τὸν προσγελῶντας ἀφορρήδην, ἀπολύειν Ηρώδην τῆς φονικῆς δίκης. ὁ δὲ καὶ ἄλλως ὁρμημένος, ἠγάπα δὴ Ηρώδην, ἀποψηφίζεσθαι.

η'. Καὶ ὃς, ὑπολαμβάνων [m] ἄκοντος μὲν βασιλέως διαφυγεῖν, εἰς Δαμασκὸν ἀνεχώρησε πρὸς Σέξτον, παρασκευαζόμενος ὡς αὖθις ὑπακοῦσαι καλοῦντι. καὶ πάλιν οἱ πονηροὶ παρώξυνον Υρκανὸν, κατ' ὀργήν τε οἰκείαν τὸν Ηρώδην λέγοντες, καὶ παρεσκευασμένον κατ' αὐτοῦ. πιστεύων δ' ὁ βασιλεὺς οὐκ εἶχεν ὅ,τι χρὴ δρᾶν, ὡς ἐφ' ἑκάτερα μείζονα

a Αὐτὸς absque παρὼν *Big.* & *Voſſ.* Scribendum forte, ὡς εἰρήνην αὐτοῖς παρέχων ex *Antt.* p. 625. v. 7. *Aldr.* b De quo *Hirtius* in *Bello Alex.* c. 66. & *Appianus* in *Civil.* III. p. 575. ut & *Civil.* IV. p. 623. & *Dio* l. XLVII. p. 342. *Aldr.* c Καθιστανόμενος *Bod.* d Sic *Big. Voſſ. Bod. Ruf.* & *Antt.* p. 625. v. 16. Antipatri nomen omiſerunt *Baſ.* & *Gen.* e Ita cum *Rufini* exemplaribus. Φασαήλου perperam in *Græcis.* f Forſan προτρέχοντες. g Sic *Big. Bod.* & *Baſ.* σωφρονιστὴν *Voſſ.* & *Gen.* h προὐτίστατο *Big.* i In *Cod. Voſſ.* ὅπη pro εἴγε. k Εμπίοι *Bod.* & mox παθοι, v. 40. l Περὶ τούτῳ *Bod.* m Et ſciebat tamen Herodes ſe non volente tantum Rege, ſed & ejus beneficio ſervatum, vide *Antt.* p. 626 627. At hoc factum vir ingratus non tam Regis erga ſe voluntati quam Sexti Cæſaris autoritati tribuebat. *Aldr.* * Homicidii crimine, *Ruf.*

μείζονα τ ἀφέρεσι. ἐπεὶ δὲ τὸν Σέξτου Καίσαρος [a] στρατηγὸς ἀνεδείχθη Κοίλης Συρίας καὶ Σαμαρείας, ὑ μόνον τι κατ' εὔνοιαν τ ἐκ τ ἔθνους, ἀλλ' ὅτι δυνάμει φοβερὸς ἦν, εἰς ἔχθραν δεινὴν κατέπεσεν, ὅσον ὑπω προσδοκᾶν ἐπ' αὐτὸν ὁρμήσειν μετὰ στρατιᾶς.

Herodes à Sexto Cæsare præficitur Cœle-Syriæ. Ant. p. 627.

9. Καὶ ὁ διήμαρτε τῆς οἰήσεως. ὁ γὰρ Ηρώδης, κατ' ὀργὴν τ ἐπὶ τῷ δίκῃ ἀπειλῆς, στρατιὰν ἀθροίσας, ὅτι Ιεροσολύμων ἦρχε, καταλύσων τὴν Υρκάνου. καὶν ἔφθη τοῦτο ποιήσας, εἰ μὴ [b] συνιξελθόντες, ὅ, τε πατὴρ καὶ ἀδελφὸς, ἔκλασαν αὐτῦ τὸν ὁρμὴν, παρακαλοῦντες αὐτὸν ἀπειλῆ καὶ ἀνατάσει μόνῃ μετρῆσαι τὸν ἄμυναν, φείσασθαι δὲ τῆ βασιλέως, [c] ὑφ' ᾧ μέχει τοσαύτης δυνάμεως προῆλθε. δεῖν τε, εἰ κληθεὶς ὅτι δίκῃ παρώξωται, καὶ χάριν τῆς ἀφέσεως εὐχαριστεῖν, καὶ μὴ τοῖς μὲν τὸ σκυθρωπὸν ἀπαντᾶν, περὶ δὲ τῆς σωτηρίας ἀχάριστον εἶ. εἰ [d] δὲ δὴ λογιστέον εἴη καὶ πολέμου ῥοπὰς [e] βραβεύειν τῷ Θεῷ, [f] πλεῖον εἶναι τῆς στρατιᾶς τὸ ἄδικον. διὸ δὴ καὶ περὶ τῆς νίκης ὑ χρῆναι κατὰ πᾶν εὐέλπιν εἶ, μέλλοντά τε συμβάλλειν βασιλῆ, καὶ σωτῆρι, καὶ πολλάκις μὲ [g] εὐεργέτην· χαλεπῶ δὲ θᾶσσον, πλὴν ὅσον πονηροῖς συμβούλοις, ὑπεισέσειεν ἂν τῷ σκιὰν ἀδικήματος. πείθεται δὲ τούτοις Ηρώδης, ὑπολαβὼν εἰς τὰς ἐλπίδας αὐτάρκες εἶ, καὶ τὸ τὴν ἰσχὺν ὑπενδέξασθαι τῷ ἔθνει.

9. Neque opinione falsus est. namque Herodes, iratus ei ob intentatam sibi accusationem, cum exercitum coëgisset, Hierosolyma *eum* ducebat, Hyrcanum regno deturbaturus. idque *sane* facere occupasset, nisi pater & frater, simul *ei obviam* profecti, impetum ejus fregissent, ipsum obsecrantes ut ultra minas & terrorem in vindicta non procederet, sed regi parceret, sub quo ad tantam potentiam provectus est : atque debere *dicentes*, si indignaretur quod in judicium vocatus esset,* & gratias agere quod fuerit absolutus, & non ad severiora se recipere, & pro salute accepta ingratum semet ostendere. Quod si vero reputandum sit Deum belli casus regere & moderari, plus valiturum esse iniquum quam exercitum *sibi persuadeat*. quocirca non oportere ipsum etiam de victoria omnino bene sperare, qui congressurus esset & cum rege, & socio, deque se quidem sæpenumero bene merito, difficili autem nunquam, nisi in quantum malis usus consiliariis † videretur eum injuria affecisse. Istis autem flectitur Herodes, ratus sufficere sibi ad futuras spes quod potentiam suam genti demonstrasset.

Suadetur Herodi ne bellum inferat Hierosolymitanis. Ant. p. 627.

10. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐν Απαμείᾳ τῆς Συρίας πρὸς Ρωμαίους, καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [i] Κεκιλίου μὲν Βάσσου, ἀφ' ὑπονοίας εὐνοίας, δολοφονήσαντος Σέξτον Καίσαρα, ὑ τ ἐκείνου δυνάμεως προσλαβόντος, τ δ' ἄλλων Καίσαρος στρατηγῶν, ὅτι τιμωρία τοῦ φόνου [k] Βάσσῳ συμβαλόντων μετὰ πάσης τ δυνάμεως. οἷς καὶ ἀφ' ὑ ἀνηρημένου, καὶ ἀφ' ὑ τ θείου Καίσαρος, φίλους ὄντας, ἀμφοτέρους, ὁ Αντίπατρος ἀφ' ὑ τ παίδων ἔπεμψε συμμαχίαν. μηνυομένου δὲ τοῦ πολέμου, [l] Μάρκος μὲν ἀπὸ τ Ιταλίας Σέξτου διαδέχεται ἀφόδους.

10. Atque interea tumultus inter Romanos oritur apud Apamiam, & bellum civile, ex eo quidem quod Cecilius Bassus, ex sua in Pompejum benevolentia, Sextum Cæsarem dolo necaverit, ejusque militem occupaverit ; alii vero Cæsaris duces, ut Sexti necem ulciscerentur, cum omnibus copiis suis Bassum adorti fuerint. Quibus,tam interempti quam superstitis Cæsaris causa,amborum sui amicorum, subsidium per filios suos misit Antipater. Cum autem bellum traheretur, Marcus ex Italia venit, qui Sexto succederet.

Bellum ortum ex nece Sexti Cæsaris. Ant. p. 636.

Marcus (alias Murcus) succedit. Ant. p. 636.

a Ita lego è *Cod. Bod.* in *aliis*, ἐπεὶ δὲ τὸν Σέξτου Καίσαρος τὴ στρατηγὸς ἀνεδείχθη Κοίλης Συρίας τὴ Σαμαρείας, ὑ μόνον τι κατ' εὔνοιαν τὴν ἐκ τ ἔθνους, ἀλλὰ ὃ δυνάμει &c. & apud *Rufinum*, Cum vero à Sexto Cæsare dux militum per Syriam itemque per Samariam declaratus esset Herodes, neque solum propter gentis favorem, sed etiam &c. b Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* συνιξελθόντες in *cæteris*. c Υφ' ᾧ *Big. Bod.* & *Voss.* d Illud ἦ è *Codd. MSS.* e Βραβεύειν τῇ Θεῷ. i. e. βραβεύειν τ Θεὸν, *Ant.* p. 627. v. 27. Πλεῖον εἶναι, i. e. *præponderaturum*, ita ut magnum Hyrcano momentum ad victoriam afferret. Sic expones, si vocem ἄδικον retineas, quam libri omnes hoc loco (*Impressi* pariter & *MSS*) exhibent. Verum *Josephus* sui optimus interpres, *Ant.* p. 627. v. 26. sic scribit. λογίζεσθαι ἦ ὡς εἰ καὶ πολέμου ῥοπὰς βραβεύει τὸ θεῖον, πλέον εἶναι τ στρατείας τὸ ἄδηλον : *belli exitum aliunde satis incertum : multo adhuc incertiorem si Deum arbitrum cogitaret* : quippe merito timeri ne plus apud Deum valeat causa principis, &c. In *Cod. Voss.* εἰ δὲ δὴ λογιστέον εἴη καὶ πολέμου ῥοπὰς βραβεύειν, ἡνιοχεῖον εἶναι τ στρατιᾶς τὸ ἄδικον : eodemque modo *Rufinus* legisse videtur, omisso tantum βραβεύειν. nam vertit, *quod si etiam momenta bellorum reputanda viderentur, iniquitatem militiæ consideraret.* mihi quidem satis commode legi videtur, εἰ ἦ δὴ λογιστέον εἴη καὶ πολέμου ῥοπὰς βραβεύειν τῇ Θεῷ, ἡνιοχεῖον εἶναι τ στρατιᾶς τὸ ἄδικον. *quod si præterea credi parsit, Deum arbitrum momenta belli ponderare ; spectet quam iniquum ipse bellum moliatur* : nec victoriam facile speret, contra regem, subditus ; contra bene merentem ingratus &c. Præoptaverim tamen lectionem alteram, quam *Josephus* ipse in *Originibus* vel servavit vel certe prætulit. *Aldr.* f Πλέον εἶναι *Bod.* & *Ant.* p. 627. v. 27. g Εὐεργετήσαντα *Voss.* h Confer *Ant.* p. 636. *Dionem* l. XLVII. p. 342, 343. *Appianum* in *Civil.* III. p. 575, 576. IV. p. 623. & seqq. *Livium Freinshemii* CXIV. 1—4. CXXI. 1—8. *Strabonem* l. XVI. p. 753. *Ciceronem* in *Epist. ad Fam.* XII. 12. *Vellejum* l. II. c. 69. i Rectius forsan Καικιλίου Sed quo modo scripserit *Josephus*, plane incertum. k Βάσσῳ μὴ δυνάμεως συναλλάττων *Big.* & *Voss.* l Hunc virum, cujus sæpe meminit *Josephus*, cuncta ejus exemplaria constantissime *Marcum* appellant. Quæ si vera sit lectio, intelligendus est utique Marcus Crispus, qui Apamiæ Bassum obsedit. Verum illum Bithynia evocatum obsidionis sibi socium adjunxerat *Statius Murcus* ab ipso Cæsare contra Bassum missus. Quæque deinceps narrat *Josephus* non tam *Marco* illi *Crispo*, quam huic *Marco* conveniunt : ut sit admodum verisimile successorem Sexti Julii, non Μάρκον fuisse, sed Μοῦρκον, à *Josepho* ubique appellatum. Ita censuit *Casaubonus* ; quem vide *Exercit.* I. p. 120. Vide & *Ursinum* in *Familiis*, *gente Statia*. Adde insuper quod illum Crispum non *Marcum* sed *Marcium* appellat *Cicero* in *Philipp.* II. *Brutus* etiam *Ciceroni*, lib. ad *Brut.* ep. 5. atque *Vellejus* II. 69. *Aldr.* * Quia tamen absolutus est, gratias ageret, neque tristibus quidem paria referret, saluti vero esset ingratus, *Ruf.* † Ad verbum, *umbram ei iniquitatis incuteret.*

IX. CAP. XI.

Herodes fit totius Syriæ procurator, quem veritus Malichus Antipatrum veneno tollit, Malichum vero interficere tribunis militum perſuadetur.

Bello civili orto poſt mortem Cæſaris in Syriam venit Caſſius. Anti. p. 637.

SUB idem autem tempus Romanis magnum bellum conflatum eſt, quòd Caſſius & Brutus derepente Cæſarem dolo occidiſſent, poſtquam annos tres & ſex menſes imperium tenuerat. Maximo deinde ex illa cæde motu concitato, viriſque primariis inter ſe diſſidentibus, ad id propria quiſque ſpe ducebatur, quod maxime in rem ſuam facere exiſtimabat. Adeoque Caſſius in Syriam veniebat, copias occupaturus quæ ad Apamiam erant. ubi cum & Marcum Baſſo & legiones, quæ ab eo diſſenſerant, conciliaſſet, obſidione quidem liberat Apamiam, ipſe vero exercitum ductans urbes peragrabat tributa colligens, & exigens etiam plus quam ſolvendo erant.

Caſſium demeretur Herodes. Anti. p. 637.

2. Cum autem Judæis quoque imperaſſet ſeptingenta talenta afferre, Antipater, Caſſii minas veritus, pecuniæ exactionem, ut illico fieret, inter filios dividit & quoſdam alios è neceſſariis ſuis, in quibus erat & Malichus quidam ſibi parum amicus. ita eum urgebat neceſſitas. Primus autem Caſſium *obſequio* demulſit Herodes, qui centum talenta ſibi mandata ex Galilæa *ei* attulit; adeoque inter præcipuos ejus amicos habebatur. At vero cum cæteris tarditatem vitio vertiſſet & exprobraſſet, ipſis civitatibus iraſcebatur. Itaque, Gophna & Ammaunte & aliis duabus inferioris notæ in ſervitutem redactis, eò quidem proceſſit ac ſi & Malichum etiam interfecturus eſſet; quod in exigendo pecuniam parum properaſſet. Verum quo minus & hunc & alias civitates perditum iret, obſtitit Antipater, qui protenus Caſſium centum talentis delinivit.

Malichus Antipatro ſtruit inſidias. Anti. p. 637.

3. Nequaquam tamen Malichus, poſt Caſſii diſceſſum, gratiam Antipatro referebat; ſed ei, qui ſæpiuſcule ipſum conſervaverat, inſidias moliebatur, eum è medio tollere feſtinans, qui ipſius iniquitati impedimento erat. Atqui Antipater, & hominis potentiam & calliditatem ſubveritus, ultra Jordanem ſe recipit, exercitum ad ulciſcendas inſidias collecturus. Malichus autem deprehenſus impudentia *ſua* Antipatri filiis *egregie* impoſuit. Cum enim tam Phaſaëlum Hieroſolymorum cuſtodem, quam Herodem armis præfectum, & multum ſemet excuſando crebroque jurejurando adhibito, *mirum in modum* decepiſſet, perſuadet eis patrem *ſuum* ipſi reconciliare. Atque ita denuo ab Antipatro ſervatur, Marco tunc Syriæ præſide ab eo exorato, qui Malichum occidere ſtatuerat, quod novis rebus ſtuduiſſet.

Ei tamen condonatur. Anti. p. 637.

4. Cum autem bellum juveni Cæſari & Antonio ortum eſſet cum Caſſio & Marco, Caſſius & Marcus, exercitu in Syria coacto, quandoquidem magnam partem eorum quibus illis opus erat viſus ſit Herodes contuliſſe, tunc

ΚΕΦ. ια'. 9'.

Ηρώδης ἀποδείκνυ) Συρίας ἁπάσης ἐπιμελητὴς, ὃν δείσας ὁ Μάλιχος φαρμάκῳ Αντίπατρον ἀναιρεῖ, Μάλιχον δ' ἀφανίσειν πείθον) χιλίαρχοι.

Συνίστα) δὲ Ρωμαίοις καὶ τοῦτον τὸ κακὸν ὁ μέγας πόλεμος, Καισὶν καὶ Βρούτῳ [a] ἄφνω κλευάπτων δόλῳ Καίσαρα, καταλόντα τὴν ἀρχὴν ἐπ' ἔτη τρία ἢ μῆνας [b] ἑπτά. μεγίστη δὲ ἐπὶ τῷ φόνῳ γενομένῃ κινήσει, καὶ ἀφεστασιασθέντων τὰ δυνατά, ἕκαστος ἐλπίσιν οἰκείαις ἐχώρει πρὸς ὃ συμφέρειν ὑπελάμβανε. καὶ [c] δὴ ἦκε Κάσσιος εἰς Συρίαν, [d] καταλήψόμενος τὰς περὶ Απάμειαν δυνάμεις. ἔνθα βάσανόν τε Μάρκου καὶ τὰ διεγνωσμένα τάγματα ἀφελάξας, ἐλευθεροῖ μὲν Απάμειαν δ' πολιορκίας, ἡγεμὼν δ' αὐτὸς δ' τραπὰς ἐπῆλθε φορολογῶν τὰς πόλεις, καὶ πρὸς δύναμιν τὰς εἰσφορὰς ποιούμενος.

β'. Κελευσθὲν δὲ καὶ Ιουδαίοις εἰσενεγκεῖν ἑπτακόσια τάλαντα, δείσας Αντίπατρος τὴν ἀπειλὴν τοῦ Καισὶν, τοῖς τε υἱοῖς διεῖλεν εἰσφέρειν τὰ χρήματα καὶ τισιν ἄλλοις τῶν ὑπηκόων κατὰ τάχος, οἷς καὶ Μαλίχῳ τινὶ τῶν ἀφορῶν. ὅτου ἤπειγεν ἡ ἀνάγκη. πρῶτος δ' ἀπεμελίξατο Καίσιον Ηρώδης, τὴν ἑαυτοῦ μοῖραν ἐκ τῆς Γαλιλαίας κομίσας ἑκατὸν τάλαντα, καὶ ἀφ' τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα φίλον ἐῶν. τὸν δὲ λαπτὸν εἰς [e] βραδυτῆτα κακίσας, αὐταῖς ἐθυμοῦτο ταῖς πόλεσι. Γόφναν γοῦν καὶ Αμμαοῦν καὶ δύο ἑτέρας τῶν ταπεινοτέρων ἐξανδραποδισάμενον, ἐχώρει μὲν ὡς καὶ Μάλιχον ἀναιρήσων, ὅτι μὴ ταχέως εἰσέπραξεν. ἐπέσχε δὲ τήν τε τούτου καὶ τὴν ἄλλων πόλεων ἀπώλειαν Αντίπατρος, ταχέως ἑκατὸν τάλαντοις θεραπεύσας Καίσιον.

γ'. Οὐ μὴν Μάλιχος, ἀναχωρήσαντος Καισὸς, ἧττον ἀπεμνημόνευεν Αντίπατρον· τὸν δὲ τοῦ πολλάκις σωτῆρος ἐπιβουλὴν ἀνεσκεύαζετο, ταχέως ἀνελεῖν τὸ ἐμπόδιον αὐτοῦ τοῖς ἀδικήμασιν ὄντα. Αντίπατρος δὲ, τήν τε ἰσχὺν καὶ ὃ παντὸς μᾶλλον τὸν ἀνδρὸς ὑποδείσας, ἀφαβαίνει τὸν [g] Ιορδάνην, στρατὸν ἀθροίσων εἰς τὴν τοῦ ἐπιβουλῆς ἄμυναν. φωραθεὶς δὲ Μάλιχος, ἀναιδείᾳ τῶν Αντιπάτρου παίδων ἐξηγίνετο. τόν τε τῶν Ιεροσολύμων φρουρὸν Φασάηλον, καὶ Ηρώδην πεπιστευμένον τὰ ὅπλα, πολλαῖς ἀπολογίαις καὶ ὅρκοις ἀκροτάτοις, ἀμφιλαλίᾳ αὖθις πρὸς τὸν πατέρα πείθει γενέσθαι. πάλιν γοῦν ὑπ' Αντιπάτρου σώζεται, πεισαντος Μάρκου τὸν τότε στρατηγοῦντα Συρίας, ὡς ὥρμητο κτεῖναι Μάλιχον ἐφ' οἷς ἐνεωτέρισε.

δ'. Συχάντος δὲ τοῦ πρὸς Καίσιον ἐν Βρούτου πολέμου Καίσαρί τε τῷ νέῳ καὶ Αντωνίῳ, Κάσσιος καὶ Μάρκος στρατιὰν ἀθροίσαντες ἐκ τῆς Συρίας, ἐπειδὴ μέγα μέρος εἰς τὰς χρείας Ηρώδης ἔδοξε [h] συμβεβληκέναι, τότε

[a] Αφνω non legiſſe videtur *Ruf.* [b] In *Anti.* p. 636. v. 44. ἑξ. nempe triennio & ſemis completo; etiam ſeptimo menſe inchoato. Recte enim *Joſephus* principatus Cæſaris initium à ſecunda ejus dictatura arceſſit. *Aldr.* [c] Δὴν *Big.* & *Voſſ.* [d] Ita *Big.* & *Voſſ.* καταλειψόμενος *Bod. Baſ.* & *Gen.* [e] Sic *Big.* & *Voſſ.* βραδυωτῆτα in cæteris. [f] Ita *Big.* ἐπιμνημόνευσεν *Bod.* & *Voſſ.* ἐπιμνημόνευσαν *Baſ.* & *Gen.* [g] Ιορδάνην ποταμὸν *Ruf.* [h] Συμβεβληκέναι non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.*

a Καίλιος

μὴ αὐτὸν [a] Συρίας ἁπάσης ἐπιμελητὴν καθίσᾳσι, δύναμιν πεζὴν τε καὶ ἱππικὴν δόντες· μὴ δὲ τ' ὄντ' πολέμου καταλύσαι δυνάμενον Κάσσιος ὑπέσχετο καὶ Ιουδαίας βασιλέα. σωέβη δ' Αντιπάτρῳ τήν τε ἰσχὺν ὅ παιδὸς καὶ τὴν ἐλπίδα αἰτίαν ἀπωλείας γενέσθαι. ζῶντα γὰρ δείσας ὁ Μάλιχος, ἀφθείρει τινὰ τ' βασιλικῶν οἰνοχόων χρήμασι, δῦναι φάρμακον Αντιπάτρῳ. καὶ ὁ μὲν, ἀγώνισμα τ' Μαλίχου δικομισίας γενόμενος, [b] κτεῖνε τὸ συμπόσιον θνήσκει, τά τε ἄλλα δραστήριος ἀνὴρ καὶ ἀφηγήσει πραγμάτων, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀναλησάμενος πὶ Υρκανῷ καὶ ἀφυλάξας.

ε'. Μάλιχος δὲ, καθ' ὑπόνοιαν τ φαρμακείας, ὀργιζόμενον τὸ πλῆθος ἀργύριον ἔπεισεν· καὶ δυνατώτερον ἑαυτὸν κατεσκεύαζεν, ὁπλίτας συλλέγων. ὑ γὰρ ἡρεμήσειν Ηρώδην ὑπελάμβανεν· ὃς δὲ καὶ παρὼν αὐτίκα πρατὸν ἄγων, ὅτι τιμωρία τ πατρός. Φασαήλου δὲ τ ἀδελφῷ συμβουλεύσαντος αὐτῷ, μὴ φανερῶς τὸν ἄνδρα μετιέναι, [c] διεσασίασεν γὰρ τὸ πλῆθος, τότε μὲν ἀπολογούμενόν τε πρὸς [f] τ Μάλιχον, ὡ τ ὑπονοίας ἀπολύειν [d] ὁμολογῆ, λαμπρῶν δὲ πομπῇ [e] ὅτι τῷ πατρὶ κηδείας ἐτέλεσεν.

ς'. Τρεπεὶς δ' ὅτι Σαμάρειαν, σάσει ταραχθεῖσαν, κατεστήσατο τὴν πόλιν. ἔπειτα καθ' ἑορτὴν ὑπέστρεφεν εἰς Ιερουσόλυμα, τοὺς ὁπλίτας ἄγων καὶ πέμπων· Υρκανὸς δὲ, σήμα γὰρ δεδοικὼς τὴν ἔφοδον Μάλιχου, ἐκώλυε τοὺς ἀλλοφύλους εἰσαγαγεῖν ἐφ' ἁγνίσοντας τοὺς ὁπαδούς. ὁ δὲ, τῆς πρόφασεως καταφρονήσας καὶ τοῦ πρεσβύτου, εἰσέρχεται νυκτός. καὶ πάλιν Μάλιχος πρὸς, ἔκλαιεν Αντίπατρον· ἀνθυπεκείνετο δὲ μόλις Ηρώδης τὸν θυμὸν ἐπέχων, καὶ Καισίῳ δ' ὑποστολῶν τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν ἐπωδύρετο, καὶ [g] ἄλλως μισοῦντι Μάλιχον. ὁ δ' αὐτῷ μετέπεμψε τὸν πατρὸς ἀνηπειλάς, καὶ τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν χιλιάρχοις λάθρᾳ προσέταξεν, Ηρώδῃ βοηθεῖν εἰς πρᾶξιν δικαίαν.

ζ. Καὶ πειδὴ Λαοδίκειαν ἑλόντος [h] αὐτῷ σωήεσαν πανταχόθεν δυνατοὶ, δωρεάς τε καὶ στεφάνους φέροντες, Ηρώδης μὲ τοῦτον τῇ τιμωρίᾳ τ χαρὸν ἀφώρισε. Μάλιχος δ' ἐπορεύσας, ὡς ἐν Τύρῳ ἦν, τόν τε υἱὸν ὁμηρεύοντα πρὸ τοῖς Τυρίοις ὑπεξαγαγεῖν ἔγνω λάθρᾳ, καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ιουδαίαν ἀποδρᾶναι παρεσκεύαζετο. παρώξυνε δ' αὐτὸν ἡ τ σωτηρίας ἀπόγνωσις, οἰηθεὶς [i] καὶ μείζονα. τότε γὰρ ἔθνος ἐπαισθήσειν Ρωμαίοις ἤλπισε, Καισίου πρὸς Αντώνιον πολέμῳ περιπεσόντος· καὶ βασιλεύσειν αὐτὸς, Υρκανὸν καταλύσας εὐμαρῶς.

η'. Επηγε δὲ ἄρα ὁ χρεὼν αὐτῷ τὰς ἐλπίσιν. ὁ γὰρ Ηρώδης, [k] προειδόμενος αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν, τόν τε Υρκανὸν καὶ κεῖνον ὅτι δεῖπνον καλεῖ. παρεσκευάσατο δ' ἐπεῖσε

quidem ipsum Syriæ omnis procuratorem constituunt, equitum illi manu peditumque attributa: cum autem bellum confectum esset, promittebat Cassius fore ut *ipsum* etiam Judææ regem declararet. Verum accidit, ut Antipatro filii potentia & spes de eo concepta exitii causa essent. nam harum rerum metu Malichus quendam è pocillatoribus regiis pecunia corrumpit, ut venenum daret Antipatro. Atque ille quidem, cum is esset *adversus quem contendebat Malichi iniquitas, in convivio moritur; vir alioqui strenuus & acer rebus gerendis, & qui regnum recuperavit Hyrcano eique conservavit.

Herodes fit Syriæ procurator. Antt. p. 637.

Antipater venenosublatus. Antt. p. 637.

5. Cæterum Malichus, cum populum sibi iratum haberet propter veneni suspicionem, inficiando eos placabat; & milites colligendo, seipsum potentiorem reddebat. Non enim Herodem quieturum esse arbitrabatur: qui etiam mox cum exercitu aderat, ut patrem ulciscereturSed cum Phasaëlus frater ei consuluisset, ne virum palam persequeretur, (nam in multitudine seditionem concitaturum esse) tunc quidem & Malichum semet excusantem *patienter* admittit, & *omni* suspicione eum liberare fatetur; patris vero funus splendidis cohonestavit exsequiis.

Antipatri de nece suspectus Malichus. Antt. p. 638.

6. Cum autem *inde* in Samariam transisset seditione perturbatam, civitatem composuit & constituit. Deinde Hierosolyma, cum festum ageretur, reversus est, ductis *secum* & *aliò* missis armatis. Hyrcanus autem, ita enim suadebat Malichus Herodis adventum veritus, prohibebat eum ab introductione alienigenarum in cœtum gentilium lustratum. Ille vero, insuper habens & prætextum adhibitum & eum qui ita ei edixerat, nocte *urbem* ingreditur. Iterumque Malichus ad eum veniens Antipatrum plorabat: viciſſim vero *multa* simulabat Herodes, licet vix iram potuit cohibere; literisque ad Cassium (qui & propter alia Malichum oderat) de patris nece graviter conquerebatur. Ille vero non modo Herodi rescripsit, ut patris mortem ulcisceretursed etiam tribunis, quibus præerat, clam præcepit, ut Herodem in facinore tam justo adjuvarent.

Herodes, rebus Samariæ compositis, Hierosolyma ingreditur. Antt. p. 638.

Malichi & Herodis simulatio. Antt. p. 638.

7. Et quoniam, capta à Cassio Laodicea, omnes ubique optimates † ad eum convenerant, munera & coronas ferentes, hoc quidem ultioni tempus constituit Herodes. Malichus autem, suspicione ei injecta, cum Tyri esset, & filium suum tunc apud Tyrios obsidem clam subducere statuit, & ipse fugam in Judæam parabat. Porro salutis desperatio eum ad majora etiam cogitanda incitabat. Nam tunc *Judæorum* gentem ad defectionem à Romanis perductum esse speravit, Cassio in bello contra Antonium occupato: ipsumque regnaturum esse, Hyrcano facillime deturbato.

Quasnam res moliatur Malichus. Antt. p. 638.

8. Verum spem ab eo conceptam irridebant fata. Etenim Herodes, cum prævideret quò ferebat ejus animus, & Hyrcanum & ipsum ad convivium invitat. Deinde vero servorum quan-

Necem ei machinatur Herodes. Antt. p. 638.

a Κοίλης Συρίας in *Antt.* p. 637. v. 41. *b* Μετὰ *Big. Bod. Voss.* & *Ruf.* *c* Ita lego. antea erat ἀφεστασίαζεν. *d* Ita *Bod.* ὁμολογεῖ in *cæteris.* *e* Επὶ τῇ πατρικῇ κηδείᾳ *Bod.* *f* Ita *Big. Bod.* & *Voss.* ἀπεδύρατο *Bas.* & *Gen.* *g* Ita est, *aliunde*, non *propterea*, ut vertit *Ruf.* Quippe Malichum jamdudum oderat Cassius, tum quod *remissior fuisset in exigenda pecunia*, tum quod *novis* etiam *rebus studuisset*, ut supra dictum est. *Aldr.* *h* Υπήκοοι post αὐτῷ addunt *Big.* & *Voss.* Iidemque statim cum *Bod.* post φέροντες inserunt πανήγυρι. *i* Ita *Big. Bod. Voss.* & *Ruf.* τι μείζονα in *cæteris.* *k* Προειδόμενος *Voss.* * Injustitiæ Malichi præmium, *Ruf.* † Ad Herodem, *Ruf.* contra mentem *Josephi*, ut patet ex p. 638. v. 30.

quendam ſibi adſtantem ad ſe vocavit, miſitque ſpecie ad parandam cœnam, re autem vera antedicturum tribunis, ut ad inſidias egrederentur. Atque illi, cum mandata Caſſii in memoriam revocaſſent, in littus ante urbem cum gladiis exierunt. ubi Malichum circumſeptum, multis datis vulneribus, interficiunt. Hyrcanus autem ſtatim, animo defectus præ ſtupore, concidit; cumque ægre ad ſe rediiſſet, quærit ab Herode, quiſnam Malichum occidiſſet. Et cum unus è tribunis reſpondiſſet, *Caſſius, qui id imperaverat, Caſſius igitur, inquit, & me & patriam meam ſervat incolumem, qui amborum inſidiatorem peremit. Utrum autem ex animo iſta dixerit, an quod præ timore facinus probaret, incertum eſt. Sed enim Malichum hoc modo ultus eſt Herodes.

Malichi cædem laudat Hyrcanus. Ant. p. 638.

τ οἰκετῶν τινα πρὸς ἑαυτὸν καλέσας, ἐξέπεμψεν ὡς ὀπὶ τιμὴ δεῖπνον παρασκευήν, τῷ δὲ ὅτι προσκεῖν τοῖς χιλιάρχοις ἐξελθεῖν ὀπὶ τιμὴ ὀχθραν. κἀκεῖνοι, τ Καασίυ προσταγμάτων ἀναμιμνησκόντες, ὀπὶ τ πρὸ τῆς πόλεως αἰγιαλὸν ἐξήεσαν ξιφήρεις. ἔνθα περιςάντες τ Μάλιχον, πολλοῖς τραύμασιν ἀναιροῦσιν. Υρκανὸς δὲ παραχρῆμα μὲν [a] ὀκλυθεὶς ὑπ' ὀκπλήξεως ἔπεσε, μόλις δ' ἀνενεγκὼν Ηρώδιν διηρώτα, τίς ὁ κλείνας εἴη Μάλιχον. ὑποκριναμένου δέ τινος τ χιλιάρχου, ὅ Καασίυ πρόσταγμα, Κάσσιος ἄρα, ἔφη, κἀμὲ καὶ τιμὴ πατρίδα [b] μου σώζει, τ ἀμφοτέρων ὀπίβουλον ἀνελών. εἶτα δὲ φανεῖς Υρκανὸς ὕτως, εἰθ' ὑπὸ δέους ὁμόσε τῇ γε προάξει χωρῶν, εἶπεν, ἄδηλον ἐμοί. ἀλλὰ γὰρ Μάλιχον μὲ ὕτως Ηρώδης μετῆλθεν.

X. CAP. XII. ΚΕΦ. ιβ'. ι'.

Felicem ſuperat Phaſaëlus, & Antigonum pugna vincit Herodes. Judæi Herodem & Phaſaëlum accuſant, eoſque abſolvit Antonius & Tetrarchas facit.

Φασάηλος Ελικος προβιάζεται, καὶ Αντιγόνυ τῇ μάχῃ κρατεῖ Ηρώδης. κατηγοροῦσιν Ηρώδυ καὶ Φασαήλυ οἱ Ιουδαῖοι, καὶ αὐτοὺς ὑπολύει Αντώνιος καὶ τετράρχας ἀποδείκνυσι.

Seditio Hieroſolymis mota à Felice. Ant p. 639.

AT poſtquam Caſſius è Syria diſceſſit, iterum Hieroſolymis orta eſt ſeditio, † facto in Phaſaëlum impetu à Felice cum exercitu, ut qui vellet Malichi necem ulciſci Herodis culpam in *Phaſaëlum* fratrem perſequendo. Erat autem Herodes quidem Damaſci, apud Fabium *Romanorum* ducem; cumque magno deſiderio teneretur *fratri* auxilium ferendi, adverſa valetudine impediebatur. Interea Phaſaëlus etiam ſuis copiis ſu-

Superatur Felix. Antt. p. 639.

peravit Felicem, probrumque ingrati objiciebat Hyrcano, & ob ea quibus Felici ſtuduiſſet, quodque Malichi fratrem caſtella occupare ſiviſſet. Jam enim multa tenuerat, omniumque validiſſimum, Maſadam.

Κασίυ δὲ ἀναχωρήσαντος ὑπ τ Συρίας, πάλιν στάσις ὑπ Ιεροσολύμοις ἦν, [c] Ελικος μετὰ στρατιᾶς ἐπαναστάντος Φασαήλῳ, καὶ κτ' τ ὑπὲρ Μαλίχυ τιμωρίαν ἀμύνεσθαι [d] θέλοντος Ηρώδυ τὸν ἀδελφόν. Ηρώδης δὲ ἔτυχε μὲν ὢν παρὰ Φαβίῳ τῷ στρατηγῷ κατὰ Δαμασκόν, ἀρρωστίᾳ δὲ βουθεῖν ὑπὸ νόσυ κατείχετο. καὶν τούτῳ Φασαήλος, καθ' ἑαυτὸν Ελικος προϊσχόμενος, Υρκανὸν ἀνεδίζει ἐπ ἀχαριστίαν, ὧν τε Ελικι συμπράξειε, καὶ ὅτι προφορᾷ τὸν ἀδελφὸν τὸν Μαλίχυ τὰ φρούρια καταλαμβάνοντα. πολλὰ γὰρ ἤδη κατείληπτο, καὶ ὅ πάντων ὀχυρώτατον, Μάσαδα.

2. Non tamen ei quicquam ſatis præſidii fuit contra Herodis vim; qui mox, ut convaluit, & alia recepit, & illum ex Maſada ſupplicem dimiſit. Quin & Marionem Tyriorum tyrannum, tribus jam caſtellis potitum, ex Galilæa pepulit: Tyriiſque, quos ceperat, vitam conceſſit omnibus, nonnullis etiam dona dedit & abire permiſit; & ſibimet civitatis benevolentiam concilians, ejuſdemque odium in tyrannum concitans. Marion autem à Caſſio quidem obtinuerat tyrannidem, qui Syriam omnem tyrannidibus occupaverat: ex ſuo vero in Herodem odio, Antigono Ariſtobuli filio opem ferebat, eoque magis propter Fabium, quem Antigonus ſibi pecunia conciliatum reditus *ſui* adjutorem habebat. Cuncta vero Antigono ſuppeditabat Ptolemæus *ei* affinis.

Dimittitur ab Herode, qui Marionem etiam ex Galilæa pellit. Ant. p. 639.

Β'. Οὐ μὴν ἀπῆρ τι πρὸς τ Ηρώδυ βίαι ἤρκεσεν, ὃς ἀναῤῥωσθεὶς τότε ἄλλα προσελαμβάνετο, καὶ κεῖνον ὀκ τῆς [e] Μασάδας ἱκέτιν ἀφῆκεν. ἐξήλασε δὲ καὶ ὀκ τῆς Γαλιλαίας Μαρίωνα τ Τυρίων τύραννον, ἤδη τεῖα κατοχυρώσαντα τῶν ἐρυμάτων· τοὺς δὲ [f] ληφθέντας Τυρίυς, ἔσωσε μὲ πάντας, [g] ἔστι δ' ὓς καὶ δωρησάμενος ἀπέπεμψεν, [h] εὐνοιάν τε ἑαυτῷ προσκτᾶται τ πόλεως καὶ φθονερὸν τυράννῳ μῖσος προσκαθαζόμενος. ὁ δὲ Μαρίων ἠξίωτο μὲ τῆς τυραννίδος ὑπὸ Καασίυ, τυραννίσι πᾶσαι [i] ἀγαλαβόντος τιμὴ Συρίαν· κτ δὲ ὅ πρὸς Ηρώδυ [k] ἔχθος, συνέλαβεν Αντιγόνῳ τῷ Αριστοβύλυ, καὶ [l] ὅ πλέον ἀφ' Φαβίου, ὃν Αντίγονος χρήμασι προσποιησάμενος βοηθὸν εἶχε τ καθ' ὁδόν. χορηγὸς δ' ἦν ἅπαντων ὁ [m] κηδεστὴς Πτολεμαῖος Αντιγόνῳ.

3. Adverſus iſtos cum aciem in ipſo aditu Judææ inſtruxiſſet Herodes, pugna fit ſuperior,

Antigonum vincit Herodes. Ant. p. 639.

γ'. Πρὸς [n] ὓς Ηρώδης ἀντιπαξάμενος, ὀπὶ τῶν ἐμβολῶν τῆς Ιουδαίας, κρατεῖ τῇ μάχῃ, καὶ τὸν Αντίγονον

a Λυθεὶς *Big. Bod.* & *Voſſ.* *b* Illud μυ deeſt *Bod.* *c* Cum ſpiritu aſpero *Big.* & *Bod.* cum leni *Voſſ. Baſ.* & *Gen.* prout in *Antt.* p. 693. v. 2. Latinum *Felix* (aſpiratione & digammate ſicut alibi ſæpe permutatis) Græce Ελιξ eſt, ſeu potius Ηλιξ, à qua voce Grammatici vocem *Felix* arceſſunt. Quanquam frater ille Pallantis qui Judææ præfuit *D. Lucæ* pariter & *Joſepho* Φῆλιξ dicitur. Nam ante illud ſeculum digamma ſcribi deſierat. *Aldr.* *d* Μισῶν *Big.* & *Voſſ.* *e* Μασαδᾶς legiſſe videtur *Ruf.* *f* Λειφθέντας *Bod.* *g* Ησαν δ' ὓς *Big. Voſſ.* & *Lipſ.* *h* Ita cum *Ruf.* εὔνοιαν ἑαυτ. in *ceteris.* *i* Διαλαβόντ *Big. Bod.* & *Voſſ.* *k* Συνέλαβε τ Αντίγονον *Big. Bod.* & *Lipſ.* κατέσχε τ Αντίγονον *Big.* in *Ruſini* verſione *Antigonum Ariſtobuli ſecum ducebat.* *l* Πτολεμαῖον pro τὸ πλέον legiſſe videtur *Ruf.* *m* Sc. qui Antigoni ſororem duxerat uxorem. *n* Ita *MSS.* τύτυς in *Editis.* * Caſſii præceptum, *Ruf.* † Cum Felix in Phaſaëlum moviſſet exercitum, & in Herode fratris pœna vellet necem Malichi vindicare, *Ruſin.*

a Erat

πόνον ὑξελάσας, ὑπέστρεψεν εἰς Ιεροσόλυμα πᾶσιν ἀγαπητὸς ὢν ὅτι τῷ καταρθώματι. οἱ γὰρ οἱ μὲν πρόσθεν ὀλίγα τοῖς Ὑρκανοῦ ὑπῆρχον παλαι, τότε φιλείωντο διὰ τὴν πρὸς Ὑρκανὸν ἐπιγαμίαν αὐτῷ. πρότερον μὲν γὰρ ἦκτο γυναῖκα τὸ ἐπιχωρίων, οὐκ ἄσημον, Δωρὶς ἐκαλεῖτο, ἐξ ἧς ἐγέννησεν Ἀντίπατρον. τότε δὲ γήμας τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου θυγατέρα, [a] θυγατριδῆν τε Ὑρκανοῦ Μαριάμμην, οἰκεῖος τῷ βασιλεῖ γίνεται.

δ'. Ἐπεὶ δὲ Κάσσιον περὶ Φιλίππους ἀνελόντες ἀνεχώρησαν, εἰς μὲν [b] Ἰταλίαν Καῖσαρ, ὅτι δὲ τὴν Ἀσίαν Ἀντώνιος, πρεσβευομένων τῶν ἄλλων πόλεων πρὸς Ἀντώνιον εἰς Βιθυνίαν, ἦκον καὶ Ἰουδαίων οἱ δυνατοὶ, κατηγοροῦντες Φασαήλου τε καὶ Ἡρώδου, βίᾳ μὲν αὐτοὺς κρατεῖν τῶν πραγμάτων, ὄνομα δὲ μόνον περιεῖναι Ὑρκανῷ τίμιον. τοῖς δ' παρὼν Ἡρώδης, καὶ τεθεραπευκὼς οὐκ ὀλίγοις Ἀντώνιον χρήμασιν ὅτε διέθηκεν, ὡς μηδὲν λόγου τῶν ἐχθρῶν ἀνέχεσθαι. καὶ τότε μὲν ὅτε διελύθησαν.

ε'. Αὖθις δὲ ὁ τὸ πλεῖον Ἰουδαίων ἑκατὸν ἄνδρες ἦκον εἰς τὴν πρὸς Ἀντιόχειαν Δάφνην ἐπ' Ἀντώνιον, ἤδη τῇ Κλεοπάτρας ἔρωτι δεδουλωμένον. οἱ, προσκτησάμενοι τοὺς ἀξιώματι καὶ λόγῳ σφῶν δυνατωτάτους, κατηγόρουν τῶν ἀδελφῶν. ὑπήντα δὲ [c] Μεσσαλᾶς ἀπολογούμενος, συμπαρεῖτο [d] Ὑρκανῷ διὰ τὸ κῆδος. καὶ Ἀντώνιος, ἀκούσας ἑκατέρων, Ὑρκανῷ διεπιστάνετο τὸν ὑπτιοδεικτέρους ὄντας ἄρχειν. τοῦ δὲ, τοὺς περὶ τὸν Ἡρώδην προκρίναντος, ἡδεῖς· ἦν γὰρ ἤδη καὶ ξένος αὐτοῖς πατρῷος, δεχθεὶς ὑπ' Ἀντιπάτρου φιλοφρόνως ὅτε εἰς τὴν Ἰουδαίαν σὺν Γαβινίῳ παρέβαλε· πεφήνας ἀποδείκνυσι τοὺς ἀδελφοὺς, πᾶσαν διοικεῖν τὴν Ἰουδαίαν [e] ὑπερέπων.

ς'. Προσαγανακτήσαντα δὲ τὴν πρέσβειαν, πεντεκαίδεκα μὲ συλλαβὼν εἵργνυσιν, ὃς καὶ ἀνελεῖν ὥρμησε· τοὺς δὲ λοιποὺς μὴ ὕβρεως ἀπήλασε. πρὸς ὃ μείζων ὁ τοῖς Ἱεροσολύμοις ἦν ταραχή. χιλίους γὰρ πάλιν ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς Τύρον, ἔνθα διέτριβεν Ἀντώνιος ὅτι Ἱεροσολύμων ὡρμημένον. ὅτι τούτους κεκραγότας, ἐκπέμπει τὴν ἀρχὴν τῶν Τυρίων, κολάζειν προσάξας ὃς ἂν λάβῃ, συγκατασκάζειν τε τὴν ἀρχὼ τοὺς ὑπ' αὐτῷ καθεσταθεῖσι τεπράχασι.

ζ. Περὶ δὲ τούτου, πολλὰ παρήνει [f] προελθὼν ὅτι τὸν αἰχμαλὸν Ἡρώδης σὺν Ὑρκανῷ, μήθ' ἑαυτοῖς ἀπωλείας αἰτίους, μήτε τῇ πατρίδι πολέμου γίνεσθαι φιλονεικοῦντας ἀκεῖτας. τῶν δὲ ἔτι μᾶλλον ἀγανακτούντων, Ἀντώνιος ἐκπέμψας ὁπλίτας, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε, πολλοὺς δὲ ἔτρωσεν· ὧν οἵτε πεσόντες ταφῆς, καὶ ὁ τραυματίαις θεραπείας ἠξιώθησαν ὑπὸ Ὑρ-

fugatoque Antigono reverſus eſt Hieroſolyma, ex re præclare geſta omnibus gratus acceptuſque. Etenim qui antea ei parum favebant, tunc ſeſe ei adjunxerunt propter illius cum Hyrcano affinitatem. nam prius quidem ex indigenis habuerat uxorem, non ignobilem, quæ Doris vocabatur, ex qua *filium* ſuſtulit Antipatrum. Tunc autem, in matrimonium ducta Mariamne, filia Alexandri Ariſtobuli filii Hyrcanique ex filia nepte, regi neceſſitudine conjungitur.

Ab Hyrcano & Hieroſolymitanis benigne excipitur Herodes. Ant. p. 639.

Mariamnen in uxorem ducit. Ant. p. 639.

4. Sed ubi, Caſſio circa Philippos interfecto, *inde* diſceſſerunt, Cæſar quidem in Italiam, Antonius vero in Aſiam, cum legati ab aliis civitatibus ad Antonium miſſi eſſent in Bithyniam, veniebant etiam & Judæorum primates, qui Phaſaëlum & Herodem accuſarent, *dicentes* illos quidem rerum ſummam vi tenere, Hyrcano vero tantum ſupereſſe *regis* nomen honorificum. Iſtis cum intereſſet Herodes & magna pecunia Antonium ſibi conciliaſſet, ita eum affecit, ut inimicis dicendi poteſtatem nequaquam faceret. Et tunc quidem ita dimiſſi ſunt.

Phaſaëlum & Herodem fruſtra accuſant Judæi. Ant. p. 639.

5. Denuo autem è Judæorum primariis centum viri Antonium, Cleopatræ amori mancipatum, ad Daphnen Antiochiæ convenerunt: qui, factis ſibi ductoribus è ſuis dignitate & eloquentia plurimum valentibus, in fratres accuſationem inſtituunt. Occurrebat autem eis Meſſala *juvenum* cauſam agens. *ei* Hyrcano adſtante propter affinitatem. Auditis deinde utriſque ab Hyrcano quæſivit Antonius, utri ad imperandum magis idonei. Cumque is Herodem & ſuos *aliis* prætuliſſet, lætatus (nam cum patre illorum jam olim hoſpitium fecerat, ſumma cum humanitate ab Antipatro exceptus, eo tempore quo in Judæam cum Gabinio trajecerat) fratres tetrarchas conſtituit, illis permittens Judæam omnem imperio regere.

Aliera accuſatio. Ant. p. 640.

Quæ non obſtante eos tetrarchas facit Antonius. Ant. p. 642.

6. Legatis autem id ægre ferentibus, quindecim eorum comprehenſos in cuſtodiam dedit, quos etiam occidere voluit: reliquos vero cum contumelia abegit. unde major tumultus Hieroſolymis excitatur. Denique mille legatos iterum Tyrum miſerunt; ubi commorabatur Antonius, * cum vellet in Hieroſolyma irruere. Adverſus hos, cum clamorem ſuſtuliſſent, mittit Tyriorum adminiſtratorem, eique præcepit, ut de iis quos caperet ſupplicium ſumeret, & illis principatum confirmaret qui ab ipſo tetrarchæ erant conſtituti.

Tertia denique inſtituitur accuſatio. Ant. p. 642.

7. Ante hæc autem Herodes, uſque ad littus cum Hyrcano progreſſus, multis eos hortabatur *ut caverent*, ne aut ſibimet exitii auctores fierent, aut patriæ belli *cauſa*, dum temere & inconſulto ad contentionem veniunt. Illis autem magis adhuc indignantibus, Antonius, miſſis armatis, multos *eorum* occidit, multoſque vulneravit. quorum & mortuos ſepultura & ſaucios curatione dignatus eſt Hyrcanus.

Judæorum multi juſſu Antonii occiſi. Ant. p. 642.

a Erat enim Alexandra Hyrcani filia, Ariſtobuli conjux, Mariamnes mater. *Ant.* p. 663. v. 13. *b* Fractis Brutianis Caſſianiſque partibus Antonius tranſmarinas obiturus provincias ſubſtitit: Cæſar in Italiam ſe recepit, *Velleius* II. 74. Ἀντώνιος μὲν εἰς τὴν Ἀσίαν, Καῖσαρ δ' εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀφωρμήθη, *Dio* XLVIII. p. 358. B. Conveniunt, *Livius* in *Epit.* l. 125. *Plutarchus* in *Anton.* p. 925. C. *Appianus* in *Civil.* V. p. 672. Pro ἐπὶ Γαλλίαν igitur ſcribe ἐπ' Ἰταλίαν in *Ant.* p. 639. v. 42. *Aldr.* *c* Ita ſcribo cum *Rufino*. Μασσαλᾶς in *Editis*. Μισσάλας aut Μισσαλᾶς in *MSS.* & Μισσάλας in *Ant.* p. 842. v. 23. forſan minus recte. *d* Sic *Big. Bod. Voſ. Ruf.* favente ipſo *Joſepho* in *Ant.* p. 642. v. 24. Ὑρκανῷ *Baſ.* & *Gen.* *e* Καὶ ἐπιτροπεύειν *Big. Bod.* & *Voſſ.* *f* Ita *Big. Bod.* & *Voſs.* παρελθὼν in *cæteris*. * In Hieroſolyma paratus irruere. *Ruf.*

a Paulo

canus. Non tamen ii qui fuga dilapsi sunt quietos se tenebant; sed civitatem conturbando adeo Antonium exacerbarunt, ut etiam vinctos interfecerit.

καιῶ· [a] ὁ μὲν ⓐ Ἀλφυζώντις ἠρέμει, ἀλλὰ τὰ μὴ τὴν πόλιν σωταράσσοντες, παρώξυναν τὸν Ἀντώνιον, ὥστε καὶ τοὺς δεσμώτας ἀποκτεῖναι.

XI. CAP. XIII.

ΚΕΦ. ιγ'. ια'.

Parthi, Antigonum in Judæam reducentes, Hyrcanum & Phasaëlum in vincula conjiciunt. Herodis fuga, Hierosolymorum direptio, & clades Phasaëli & Hyrcani.

Παρθοι, Αντίγονον εἰς τὴν Ιουδαίαν καταγοντες, Υρκανον καὶ Φασάηλον ἐδέσμευον. Ηρώδου φυγή, Ιεροσολύμων διαρπαγή, καὶ οἷα ἔπαθον Υρκανὸς καὶ Φασάηλος.

Lysanias Pacoro & Barzapharni persuadet, ut Antigonum in regnum reducant. Ant. p. 643.

Biennio autem post, cum Barzapharnes Parthorum satrapa & Pacorus regis filius Syriam occupassent, Lysanias qui in principatum successerat post mortem patris (ille autem Ptolemæus erat Minnæi filius) satrapæ persuadet, ipsi mille talenta & quingentas mulieres pollicendo, Antigonum in regnum reducere & Hyrcanum deturbare. His inductus Pacorus, ipse quidem per oram maritimam profectus est, Barzapharni vero præcepit per mediterranea impressionem facere. Sed maritimorum Tyrii Pacorum excluserunt, quamvis Ptolemaïdenses & Sidonii eum admiserant. Ille vero, cum pocillatori cuidam regio, ipsi cognomini, equitatus partem tradidisset, jussit *eum* irruptionem facere in Judæam, ut & res hostium specularetur, & Antigonum siquidem opus esset adjuvaret.

[b] Μετὰ δὲ ἔτη δύο, Βαρζαφάρνης ὁ Πάρθων [c] σατράπης σὺν Πακόρῳ τῷ βασιλέως υἱῷ Συρίαν καταλαμβάνουσι, Λυσανίας [d] ἀναδεδεγμένος ἤδη τὴν ἀρχήν, ὃν παῖδος τελευτήσαντος, Πτολεμαῖος δ' ἦν οὗτος ὁ Μιννάου, πείθει τὸν [e] σατράπην, ὑποσχόμενος χιλίους ταλάντων καὶ πεντακοσίας γυναῖκας, [f] καταγαγεῖν ἐπὶ βασιλείᾳ τὸν Αντίγονον, καταλῦσαι δὲ τὸν Υρκανόν. τούτοις ὑπαχθεὶς Πάκορος, αὐτὸς μὲν ἦλθε κατὰ τὴν παράλιον, Βαρζαφάρνῃ δὲ ἀνὰ τὸ μεσογείως προστάξαι ἐμβαλεῖν. τὸν δ' ὀπιθαλασσίων [g] Τύριοι Πάκορον οὐκ ἐδέξαντο· καίτοι Πτολεμαέων καὶ Σιδωνίων δεδεγμένων. ὁ δὲ, οἰνοχόῳ τινὶ τῶν βασιλικῶν ὁμωνύμῳ μοῖραν τῆς ἵππου προστάξας, ἐμβαλεῖν ἐκέλευσεν εἰς τὴν Ιουδαίαν, κατασκοποῦντά τε τὰ τῶν πολεμίων, καὶ ὡς ἂν δέοι βοηθοῦντα Αντιγόνῳ.

Judæi multi ad Antigonum confluunt. Ant. p. 643.

2. Illis autem Carmelum populantibus, multi Judæi ad Antigonum confluebant, seque paratos esse ostendebant una cum eo irrumpere. Ille vero ad locum qui Drymus appellatur eos præmisit, ut regionem *istam* occupa-

Β'. Τῶν δὲ λῃζομένων τὸν Κάρμηλον, πολλοὶ Ιουδαῖοι [b] συνεφαμίλλων πρὸς Αντίγονον, προθύμως ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν εἰσβολὴν παρεῖχον. ὁ δ' αὐτοὺς ὑπὸ τὸν καλούμενον [i] Δρυμὸν προέπεμψε, τὸ χωρίον κατάλα-

rent; ubi pugna commissa, depulsisque hostibus & fugatis, Hierosolyma cursu petebant; auctique plurium accessione usque ad regiam procedebant. Cum autem eos valida manu excepissent Hyrcanus & Phasaëlus, in foro prælio confligitur. in quo hostibus ab Herode suisque in fugam versis, eos in fanum concludunt, viroque sexaginta qui illos custodirent in vicinis domibus collocarunt. Cæterum populus, seditionem in fratres faciens, *illos* aggressus *cum domibus* concremarunt. Herodes autem, ob *viros tot* peremptos ira excandescens, pugna populo conserta, multos illorum interficit: & aliis quotidie in alios * turmatim incursantibus, continua facta est cædes.

Hierosolymis pugna in foro commissa superantur Antigoniani. Ant. p. 643.

Iterum cum iisdem confligitur. Ant. p. 643.

3. At festo instante, quod Pentecoste appellatur, *loca* omnia circa templum, & tota urbs plebe rustica repleta est & pleraque armata. Et Phasaëlus quidem muros, Herodes vero cum paucis regiam tutabatur; factoque in hostes inordinatos incursu ad *urbis* partem borealem, complures quidem perimit, universos vero in fugam vertit; & alios in urbem,

ῶσιν οὖν ὡς γενομένης συμβολῆς, ἀσπάσμοι τοὺς πολεμίους καὶ διώξαντες, ὑπὸ Ιεροσολύμων ἦσσον· γενόμενοι δὲ πλείους, μέχρι τῆς βασιλείου προῆλθον· Υρκανῷ δὲ καὶ Φασάηλῳ δεξαμένοις αὐτοὺς κρατερῷ στίφει, μάχη κατὰ τὴν ἀγορὰν συρρήγνυται· καὶ ἐνταῦθα τραπόμενοι τοὺς πολεμίους οἱ περὶ Ηρώδην, καταλαύνουσιν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ φρουροὺς [k] αὐτοῖς ἄνδρας ἑξήκοντα τοὺς πλησίον οἰκίαις ἐγκατέστησαν. τούτους μὲν οὖν ὁ χασιάζων τοὺς τῶν ἀδελφῶν λαὸς, ἐπλησίον ἐμπίπρησιν. Ηρώδης δὲ ὀργῇ πολλῇ, κατ' ὀργὴν τῶν ἀπολωλότων, ἀναμὰ συμβαλὼν· καὶ καθ' ἡμέραν ἐπεκθέοντας ἀλλήλοις κατὰ λόχους, φόνος ἦν ἀδιάλειπτος.

γ'. Ενχάσης δὲ ἑορτῆς, ἣ Πεντηκοστὴ καλεῖται, τότε περὶ τὸ ἱερὸν πᾶσα, καὶ ἡ πόλις ἅπασα πλήθους τοῦ ἀπὸ τῆς χώρας ἀναπίμπλαται τὸ πλέον ὁπλιτικοῦ. καὶ Φασάηλος μὲν τὸ τεῖχος, Ηρώδης δὲ μετ' ὀλίγων ἐφρούρει τὰ βασίλεια, καὶ τοῖς πολεμίοις ὀπισθάμων ἀσυντάκτοις κατὰ [l] πρόσαρκτον, πλείστους μὲν ἀναιρεῖ, τρέπει δὲ πάντας· καὶ τοὺς μὲν, εἰς τὴν πόλιν, τοὺς

a Paulo aliter in *Ant.* p. 642. v. 46. οἱ δὲ λοιποὶ Ἀλφυζώντις ἐπ' οἴκου ἕκαστοι ἡσύχαζον &c. b Quippe anno secundo (ab adventu scilicet Antonii in Asiam, idque hortante Labieno) Pacorus & Barzapharnes Syriam occupavere. Ptolemæus quoque defunctus est: ejusque filius & successor Lysanias conciliante satrapa cum Antigono amicitiam iniit. *Ant.* p. 643. Tum deinde Lysanias (prout hic scribit *Josephus*) seu (ut *Ants.* p. 643) Antigonus, h. e. uterque junctæ opera perfecere ut Antigonum Parthi reducendum susciperent. *Aldr.* c Τυραίνην *Bod.* d Ita *Big. Bod* & *Voss.* ἀναδεδεγμένος in *Editis Aliisque.* e Sc. σὺν τῷ βασιλεῖ. f Apud *Dionem* l. XLVIII. p. 375. A. est τὸν Αριστόβουλον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, pro τὸν Αντίγονον τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ. Corruptio manifesta: quoniam hunc ipsum regem idem *Dio* non Aristobulum sed Antigonum deinceps appellat; *sc.* l. XLVIII. p. 382. & l. XLIX. p. 405. *Aldr.* g Saxa mortuo, Syriam Pacorus subegit universam. Tyrum solam qui reliqui erant Romani, & qui cum his sentiebant Syri anteceperunt; & neque suasionibus neque vi (nam classem Parthi nullam secum habebant) in potestatem ejus redigi potuerunt: prout testatur *Dio* l. XLVIII. p. 372. E. *Aldr.* h Προσθαμώντες *Bod.* i In *Ants.* p. 643. v. 22. Δρυμοὶ ὄρος τὸ χωρίον καλοῦσιν. *Strabo* l. XVI. p. 758. D. μεταξὺ δ' ἐστὶν, ὅτι Καρμήλιος τὸ ὄρος καὶ πολίχνιον οὑτωσὶ, πλέον δ' ἢ δύο — εἶτα Δρυμὸς μεγας πη. Hujus sylvæ præter *Strabonem* Chorographorum nemo, quod sciam, meminit. Etiam *Plinius*, qui exscripsit cætera, hanc pericopen veluti data opera prætermisit. Memoratur tamen δρυμὸς Καρμήλου 2 *Reg.* XIX. 23. ex *Esa.* XXXVII. 24. *Aldr.* k Αὐτῷ *Bod.* l Προέσεσιν *Ruf.* & *Ants.* p. 643 v. 43. utrumque recte. nam & templum erat in parte urbis aquilonari, & regia è templi latere boreali. *Aldr.* * Per insidias, *Ruf.*

a Επτακοσίων

τὺς δὲ εἰς ὃ ἱερὸν, τὺς δὲ εἰς ὃ ἔξω χαράκωμα συγκλείει. καὶ τότῳ Σ᾽αλλαχτίῳ μὲ Αντίγονος ὁ Σαλαμ χαλῆ Πάκορον εἰσαφεῖναι. Φασάηλος δὲ πειθεὶς τῇ πόλει καὶ ξενίᾳ τ᾽ Πάρθον εἰσδέχεται, μετ᾽ ἱππέων πεντακοσίων ἱππέων, πρεφάσει μὲ ἥκοντα τῶ σατοῦαι τ᾽ ζάσιν, ὃ δ᾽ ἀληθὴς Αντιγόνῳ βοηθεῖν. ὁ γοῦν Φασάηλος ἐπεδρεύων ἀνέπεισε πρὸς Βαρζαφάρνην πρεσβεύσασθαι περὶ καταλύσεως, καίτοιγε πολλὰ ἀποτρέποντος Ηρώδου, καὶ παραινοῦντος ἀνελεῖν τ᾽ ἐπίβουλον, ἀλλὰ μὴ ταῖς ἐπιβουλαῖς ἑαυτὸν ἐκδιδόναι, φύσει γὰρ ἀπίστους εἶναι τὺς Βαρβάρους. ἔξεισι δ᾽ Υρκανὸν παραλαβὼν καὶ Πάκορος, ὡς ἧττον ὑποπτεύοιτο, καὶ καταλιπὼν παρ᾽ Ηρώδῃ τινὰς τ᾽ Ελευθέρων καλουμένων ἱππέων, τοῖς λαποῖς προέπεμπε Φασάηλον.

δ᾽. Ως δ᾽ ἐγένοντο κατ᾽ τ᾽ Γαλιλαίαν, τὺς μὲ ἐπιχωρίους ἄνδρας ἀφεστῶτας καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις εὑρίσκοντας καταλαμβάνουσιν, τῇ σατράπῃ δ᾽ ἐπεύγχανον παύρως σφόδρα, καὶ ταῖς φιλοφρονήσεσι τ᾽ ἐπιβουλὴν καλύπτειν ἐπεκελεύοντο. δῶρα γοῦν δὺς αὐτοῖς, ἔπειτ᾽ ἀναχωρεῖν ἐλόχα. τοῖς δὲ αἴσθησις ἦν τ᾽ ἐπιβουλῆς, καταχθεῖσιν εἴς τι τ᾽ Σαλαττίαν χωρίον, ὃ καλεῖται Εκδίππων. ἐκ γὰρ τῆς τε ὑποσχέσεως ἤκουσ᾽ τ᾽ χιλίων ταλάντων, καὶ ὡς Αντίγονος τὰς πλείστας τ᾽ παρ᾽ αὐτοῖς γυναικῶν ἐκ ταῖς πεντακοσίαις καθωσίωσε Πάρθοις· ὅτι δὲ προλοχίζοιντο μὲ αὐτοῖς αἱ νύκτες ὑπὸ τ᾽ Βαρβάρων ἀεὶ, πάλαι δ᾽ ἂν καὶ συνελήφθησ᾽, εἰ μὴ πρεμθὲν ἐκ Ιεροσολύμοις Ηρώδῃ πρότερον λαβεῖν, ὡς μὴ προπυθόμενος τὰ κατ᾽ αὐτὺς φυλάξαιτο. ζῶτ᾽ οὐκ ἔπι λόγος ἦν μόνον, ἀλλὰ καὶ φύλακας ἤδη ὑ πόρρωθεν αὐτῶν ἔλεπον.

ε᾽. Οὐ μὴν Φασάηλον, καίτοι πολλὰ παραινοῦντος Οφελλίου φεύγειν· πέπυστο γὰρ ὅτι καὶ Σαραμάλλα τῶ πλουσιωτάτῳ τότε Σύρων τὴν σύνταξιν τῆς ἐπιβουλῆς ὅλην· καταλιπεῖν Υρκανὸν ὑπέμενεν. ἀλλὰ τῇ σατράπῃ προσελθὼν ἄντικρυς ὠνείδιζε τὴν ἐπιβουλὴν, καὶ μάλιστ᾽ ὅτι γένοιτο τοιοῦτον χρημάτων ἕνεκεν. πλείω καὶ μὴν αὐτὸς ὑπὲρ σωτηρίας δώσειν ὑπισχνεῖτο, ὧν Αντίγονος ὑπὲρ βασιλείας ὑπέσχητο. πρὸς ζῶτα παύρως ὁ Πάρθος ἀπολογίας τε καὶ ὅρκοις ἀποσκευασάμενος τὴν ὑποψίαν, ᾤχετο πρὸς Πάκορον. εὐθέως δὲ τ᾽ καταλειφθέντων Πάρθων, οἷς προστέτακτο, Φασάηλόν τε καὶ Υρκανὸν συνελάμβανον, τά τε ἄλλα τ᾽ πρὸς τῇ ἐπιορκίᾳ ᾗ ὃ ἄπιστον αὐτοῖς καταρωμένους.

ς᾽. Εν δὲ τότῳ καὶ Ηρώδην ὁ πεμφθεὶς οἰνοχόος ἐπεβούλευε συλλαβεῖν, ἔξω τοῦ τείχους ἀπατήσας προελθεῖν, ὥσπερ ἐντολὰς εἶχεν. ὁ δ᾽ ἀπ᾽ ἀρ-

alios in fanum, & nonnullos in vallum exterius concludit. Interea ſupplex petit Antigonus, ut Pacorus pacis quidem arbiter in urbem admittatur. Atque Phaſaëlus exoratus urbe & hoſpitio Parthum cum equitibus quingentis excipit, ſpecie quidem ad ſeditionem componendam venientem, re autem vera ad opem Antigono ferendam. Denique Phaſaëlum fraude doloque perpulit, ut ad Barzaphar-nem legatus *de bello finiendo proficiſceretur, quamvis multum diſſuadente Herode & hortante ut inſidiatorem è medio tolleret, & ſemet ejus inſidiis capi non pateretur; natura quippe Barbaros eſſe perfidos. Exiit autem Pacorus cum Hyrcano, quo minus ſuſpectus eſſet; relictiſque apud Herodem nonnullis equitibus, qui Eleutheri vocantur, cum cæteris Phaſaëlum deducebat.

Urbs cum ſano occupatur. Ant. p. 643.

Pacorus in urbem receptus. Ant. p. 644.

4. Sed ubi ad Galilæam venerunt, indigenas quidem ad defectionem perductos atque armatos offendunt: ſatrapam vero callide admodum adeunt, & adhortantur ut amiciſſime eos tractando inſidias tegeret. Itaque primum eos muneribus donavit, deinde diſcedentibus inſidiabatur. Illi autem, in maritimum quendam locum deducti, cui nomen Ecdippon, fraudem intelligunt. ibi enim de mille talentis promiſſis audierunt, & quod Antigonus quingentarum mulierum maximam partem è ſuis devoviſſet Parthis; quodque ſibi ſemper à Barbaris noctu præſtruerentur inſidiæ, & non ita pridem comprehenſi fuiſſent, niſi exſpectaſſent donec Hieroſolymis captus foret Herodes; ne, ſi præſciviſſet quid de illis fieret, ſibi cavere in mentem veniret. Neque tum verba iſtæc erant, ſed & cuſtodes haud procul ab ipſis conſpiciebant.

Hyrcano & Phaſaëlo inſidiatur. Ant. p. 644.

5. Non tamen Phaſaëlus, quamvis eum multis moneret Ofellius ut aufugeret, (nam ille à Saramalla, qui tum erat Syrorum locupletiſſimus, omnia de compoſitis inſidiis audiverat) Hyrcanum deſerere ſuſtinuit. ſed ad ſatrapam profectus, ei in os exprobrabat inſidias *ſibi factas*; & maxime quod pecuniæ gratia tam perfidus exſtitiſſet. Atqui ipſe plus pro ſalute daturum eſſe promittebat, quam Antigonus pro regno promiſerit. Ad hæc Parthus aſtute admodum ſe gerit, cumque id egiſſet ut excuſationibus & crebro jurejurando omnem à ſe ſuſpicionem dimoveret, ad Pacorum ibat. Ac ſtatim *ab eo digreſſo* Parthorum qui remanſerant quidam, quibus *id* juſſum erat, Phaſaëlum atque Hyrcanum comprehendunt, & ob alia præter perjurium & ob perfidiam eos deteſtantes.

Phaſaëlus Pacoro & ſatrapæ inſidias exprobrat. Ant. p. 644.

Hyrcanus & Phaſaëlus comprehenſi. Ant. p. 644.

6. Interea autem & Herodem pocillator, qui miſſus erat, per inſidias capere molieba-tur, extra murum fraude ipſum deducendo, prout in mandatis habebat. Ille vero, ut qui jam

a Ἐκ βαχσίων *Voſſ.* quod eſt minus probabile: quia veniebat Pacorus cum equitibus paucis, teſte *Joſepho*, p. 644. v. 2. b Ἐπιδιδίαν *Bod Big. & Voſſ.* c Illud ᾗ adjectum eſſe volui ex *Ruſino*. d Nempe διακοσίους ἱππους, ᾗ δίκην τ᾽ Ελευθέρων καλ. *Ant.* p. 644. v. 11. Exercitum Parthi non, ut aliæ gentes, liberorum, ſed majorem partem ſervorum habent. — Antonio bellum Parthis inferenti cum 50000 equitum occurrerent, ſoli 400 liberi fuere. — Equis omni tempore vectantur; illis bella, illis convivia, illis publica ac privata officia obeunt; ſuper illos ire, conſiſtere, mercari, colloqui. Hoc denique diſcrimen inter ſervos liberoſque eſt, quod ſervi pedibus, liberi non niſi equis incedant. *Juſtin.* XLI. 2. 3. *Aldr.* e Incertum quo caſu, primo, an ſecundo, ut χωρίον repetatur. *Cellarius* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 294. Videſis *Liglioottum* in *Centur. Chorogr.* c. 65. & *Relandum* in *Paleſt.* p. 543. f Αὐτὸν *Voſſ.* g Ita lego cum *Ruf.* favente *Joſepho* in *Ant.* p. 644. v. 25. hiſce verbis, ᾗ οἱ φύλακες αὐτῶν ἐφῶντο. vocula ὑ deeſt in *cæteris*. h Ita *Bod.* nec aliter in *Ant.* p. 644. v. 28. Οφιλίῳ in *cæteris*. i Παύρως *Big. & Voſſ.* k Οἱ καταλειφθέντες in duobus *MSS.* Nil tamen mutamus, quod elliptica ſit loquutio, qualis iſta *Actorum* XXI. 16. συνῆλθον ᾗ ϵ τ᾽ μαθητῶν. l Πρὸς τὴν ἐπιορκίαν *Bod. Big. & Voſſ.* * De pace, *Ruf.* ita περὶ καταλύσεως accipio ac ſi ſcriptum fuiſſet, περὶ τ᾽ ὃ πολέμου καταλύσεως.

Herodis ſibi à Parthis cavet. p. 645.

jam inde à principio Barbaros ſuſpicaretur, & tunc audiſſet in hoſtium manus incidiſſe literas quæ inſidias ei indicarent, prodire nolebat, quanquam cauſam ſatis idoneam Pacorus obtenderet, oportere eum literas afferentibus obviam ire. non enim eas ab hoſtibus eſſe interceptas, aut quicquam de inſidiis, ſed quæ Phaſaëlus geſſiſſet, illis contineri. Jamdudum autem ab aliis acceperat Herodes, fratrem eſſe comprehenſum; ipſumque adierat Hyrcani filia Mariamne, mulierum ſapientiſſima, orans atque obſecrans ut nec prodiret, neque Barbaris ſe crederet jam palam ſibi perniciem machinantibus.

Cum ſuis noctu aufugit. Ant. p. 645.

7. Adhuc autem Pacoro ſuiſque deliberantibus, quonam tandem pacto inſidias adornarent, nec enim fieri poſſe ut tantæ ſapientiæ vir ex aperto circumveniretur, nocte Herodes aſſumptis ſibi propinquiſſimis in Idumæam inſciis hoſtibus ſe conferebat. Quod cum reſcirent Parthi *eum* perſequebantur. Et ille quidem, cum matrem & ſororem, deſponſatamque puellam cum matre *ejus* & fratre ſuo natu minimo, via incedere juſſiſſet, ipſe cum famulis *ſuis* caute arcebat Barbaros; multiſque, quoties impetum in eum facerent, interemptis, ad Maſadam caſtellum perveniebat.

Judæi Herodem in fuga adoriuntur. Ant. p. 645.

8. Judæos autem in fuga Parthis infeſtiores expertus eſt, qui ei quidem moleſtias perpetuo crearunt, ſexageſimo vero ab urbe ſtadio cum eo aliquandiu juſta acie dimicarunt. ubi Herodes, cum eos ſuperaſſet multoſque interfeciſſet, poſtea in memoriam rei præclare geſtæ locum ædificavit, & regia magnificentiſſima exornavit, arcemque *ibi* munitiſſimam condidit, ac de ſuo nomine Herodion appellavit. Et tunc quidem cum fugerent, quotidie ei multi ſe adjungebant: cumque ad Threſſam Idumææ veniſſet, occurrit ei frater ejus Joſephus, & conſilium dedit ut de turba ſequentium diminutum iret. haud enim poſſe Maſadam tantam multitudinem capere. erant autem ſupra novem millia. Ei obſequutus Herodes, *annis* graviores quam ut uſui eſſe poſſent per Idumæam dimiſit, dato illis viatico; & cum maxime neceſſariis & robuſtiſſimis, quos ſecum retinuit, in caſtellum ſalvus evaſit. Deinde octoginta ibi relictis in mulierum cuſtodiam, itemque rerum omnium ad obſidionem neceſſariarum copia, ipſe in Petram Arabiæ ire contendebat.

Maſadam venit Herodes. Ant. p. 646.

Parthi Hieroſolyma diripiunt. Ant. p. 646.

9. Parthi autem Hieroſolymis ad *bonorum* direptionem verſi, in fugientium domos irruebant, itidemque in regiam, tantum ab Hyrcani pecuniis abſtinentes; erant autem non ſupra talenta trecenta. Quin & aliorum res offen-

χῆς ὑποπλεύσαν τὸν Βαρβάρης, καὶ τότε [a] πεπυσμένος εἰς τὸν πολεμίους ἐμπεπλακέναι τὰ μηνύοντα τ' Ὀπιβυλλὼ αὐτῷ γράμματα, προελθεῖν οὐκ ἐβούλετο, καί τοι μάλα ἀξιοπίστως Πακόρῳ φάσκοντος, δεῖν αὐτὸν ὑπαντῆσαι τοῖς τὰς ἐπιστολὰς κομίζουσιν. ὅτι γὰρ ἐαλωκέναι τοῖς πολεμίοις [b] αὐτὰς, καὶ προέχειν οὐκ Ὀπιβυλλίῳ, ἀλλ' ὁπόσα διεπράξατο Φασάηλος. ἔτυχε δὲ πρ' ἄλλων προσηκόως τ' ἀδελφὸν συνειλημμένον, καὶ προσῄει Υρκανοῦ θυγάτηρ Μαριάμμη, συνεπιστᾶσα γυναικῶν, κατιβολοῦσα μὴ [c] προϊέναι, μηδὲ πιστεύειν ἑαυτὸν ἤδη φανερῶς [d] ἐπιχειροῦσι τοῖς Βαρβάροις.

ζ'. Ἐπὶ δὲ τ' περὶ Πάκορον σκεπτομένων πῶς ἂν κρύφα τ' Ὀπιβυλλὼ [e] ἀπαρτίσαι, ὑ γὰρ ὰν ἐκ φανερᾶς οἷόν τε ἰδεῖν ἀνδρὸς ὅτω [f] συνετῶ προσγενέσθαι, προλαβὼν Ἡρώδης μὲν τ' οἰκειοτάτων προσώπων, νύκτωρ ὀπὶ Ἰδουμαίας ἐχώρει λάθρα τ' πολεμίων. αἰσθόμενοι δ' οἱ Πάρθοι κατεδίωκον. κἀκεῖνος τ' μὲν μητέρα καὶ [g] τὸν ἀδελφὸν καὶ τ' καθωμολογημένην παῖδα μετὰ τ μητρὸς καὶ τ νεωτάτην τ' ἀδελφῶν προαγαγέσθαι ὠδύνατο, αὐτὸς [h] ἀσφαλῶς μετὰ τ' προστάτων ἀνέκοπτε τὸν Βαρβάρους· καὶ πολλοὺς καθ' πᾶσαν προσβολὴν ἀποκτείνας, εἰς Μασάδαν τὸ φρούριον ἀφῖκτο.

η'. Καὶ βαρυτέρως κατ' τ φυλὴν Πάρθων Ἰουδαίους ἐπέφερεν, ἀσχολήσαντας μὲν διωκεῖν, ἀπὸ δ' ὀξύκοιλα τ πόλεως σταδίων [i] καὶ ὡραταξαμένους ὀπισθεν πολιὸ χεῖρον. ἔνθα, κρατήσας Ἡρώδης πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείνας, αὖθις εἰς μνήμην τ καλοῦ ἔργου [k] ἔκτισε τὸ χωρίον, καὶ βασιλείοις τε πολυτελεστάτοις κάτεσκευασε, καὶ ἀκρόπολιν ὀχυρωτάτην ἀνεδείματο, Ἡρώδειόν τε ἐκάλεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ. τυχαῖον γε μὴν [l] φεύγοντες, καθ' ἡμέραν αὐτῷ προστίνοντο πολλοί· καί κατ' [m] Θρῆσσαν γενομένῳ τ Ἰδουμαίας Ἰώσηπος ἀδελφὸς ὑπαντήσας, συνεβούλευε τοὺς πολλοὺς τ ἐπομένων [n] ἀποφορτίσασθαι. μὴ γὰρ ἂν τοσοῦτον ὄχλον δέξασθαι τ Μασάδαν. ἦσαν δ' ὑπὲρ ἐννεακισχιλίους. πεισθεὶς οὖν Ἡρώδης, τοὺς μὲν [o] βαρυτέρους τ χρείας ἀφεῖναι ἀπὸ τ Ἰδουμαίας, ὡς ἐφόδια· μετὰ δὲ τ ἀναγκαιοτάτων, τοὺς ἀλκιμωτάτους καταλιπὼν, εἰς τὸ φρούριον ἀφικνεῖται. καταλιπὼν δ' ἐκεῖνα τὰς γυναῖκων ὀκλακοσίους φύλακας, καὶ διαρκῆ ταπιτήδεια πρὸς πολιορκίαν, αὐτὸς εἰς τ Ἀραβικὴν Πέτραν ἠπείγετο.

θ'. Πάρθοι δ' οἱ Ἱεροσολύμοις ἐφ' ἁρπαγὴν τραπόμενοι, τ φυγόντων εἰς τὰς οἰκίας εἰσέπιπτον καὶ ὁ βασίλειον, ἀπεχόμενοι μόνων τ Υρκανοῦ χρημάτων· ἦν δ' ὑ πλείω τριακοσίων ταλάντων. ἐπετύγχανον δὲ ὑ τ ἄλλων, ὑχ

a Ita *Bod.* & melius ſane quam πεπεισμένος. nam & tabellarios comprehenderant hoſtes, idque reſciverat Herodes, *Ant.* p. 644. v. 45 &c. Etiam hîc poſt nonnulla, ἔτυχε δ πρ' ἄλλων προσηκόως &c. *Aldr.* b Αὐτὰς ἐ ἐδείκνυον αὐτοῖς *Ruf.* atque ita fere *Joſephus* in *Ant.* p. 645. *Aldr.* c Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* προϊέναι *Baſ.* & *Gen.*. d Ἐπιβουλὴν χειρώσασθ *Voſſ.* e Ἀπαρέσκειν *Bod.* f Sic *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* δυνατῷ in *cæteris.* g Pro τὸν ἀδελφὸν repoſui τὸν ἀδελφὸν ex *Ant.* p. 645. v. 17. nam, ex Herodis fratribus, captivus erat Phaſaëlus; acceſſit poſtea Joſephus, & una quidem profectus eſt Pheroras. *Aldr.* h Ἀσφαλὴς *Bod.* i Illud καὶ è *MSS.* & *Ruf.* deerat in *Editis.* k Vide *Ant.* p. 648. v. 8. l Ita diſtinguendum cenſui cum *Cod. Bod.* antea, πλειστάκτα γε μὲν φεύγοντες καθ' ἡμέραν, αὐτῷ πρ. & tunc quidem cum fugeret, multos ſibi adjungebat, *Ruf.* Perperam ut ipſe ſentio, nominativo φεύγοντες pro genitivo abſoluto φεύγοντος more Attico adhibito. m Ita pro Θρῆσσαν, prout p. 646. v. 11. An rectius Γάζαν ex p. 650. v. 27. alii diſpiciant. καὶ κατὰ τὴν Θρῆσσαν in *MSS.* n Ἀποφορτισασθαι in uno *Big.* o Βαρυτέρους τ χρείας ἀφῆκεν *Bod.* βαρυτέρους, h. e. *qui plus illi moleſtiæ quam commodi afferrent*, vel *plus quam opus eſſet*, vel *plus quam rebus ſuis expedires*: puto aliquid hujuſmodi voluiſſe dicere *Ruſinum*, qui vertit, *& impares quidem neceſſitati per Idumæam dimiſit.* Quidni & ſic interpretari liceat, τ χρείας ἀφῆκεν vel διαφῆκεν, *ab officio dimiſit, muneris* vel *militiæ vacationem dedit*? Aldr.

a Κατὰ

ὐχ ὅσοις ἤλπισαν. ὁ γὰρ Ἡρώδης οὐ πολλῷ τῷ ἀπιστίᾳ τῶν Βαρβάρων ὑφορώμενος, εἰς τὴν Ἰδουμαίαν τὰ λαμπρότατα τῶν κειμηλίων προανεσκεύαστο, καὶ τῶν αὐτῷ προσηκόντων ὁμοίως ἕκαστος. Πάρθοι δὲ μετὰ τὰς ἁρπαγὰς ὅτι τοσοῦτον ὕβρεως ἐχώρησαν, ὡς ἐμπλῆσαι μὲν ἀκηρύκτου πολέμου τὴν χώραν ἅπασαν, ἀνάστατον δὲ ποιῆσαι τὴν [b] Μαιλυαίων πόλιν, μὴ μόνον τε καταστῆσαι βασιλέα Ἀντίγονον, ἀλλὰ καὶ Φασάηλον καὶ Ὑρκανὸν δεσμώτας αἰκίσασθαι. ὁ δὲ Ὑρκανὸς μὲν [c] προσαπεσόντος αὐτοῦ τὰ ὦτα [d] λωβᾶται τοῖς ὀδοῦσιν, [e] ὡς μηδὲ αὖθις ἐν μεταβολῇ ποτὲ δυνατὸ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀναλαβεῖν. [f] δεῖ γὰρ ὁλοκλήρους ἀρχιερᾶσθαι.

ι'. Τοῦ Φασάηλος δὲ ἀρετῆς ὑστερίζειν, φθάσαντος πέτρᾳ προσαράξαι τὴν κεφαλὴν, ὡς γε σιδήρου καὶ χειρῶν ἔρημος. καὶ κεῖνος μὲν, Ἡρώδου γνήσιον ἑαυτὸν ἀποδείξας ἀδελφὸν, καὶ Ὑρκανὸν ἀγενέστατον, ἀνδρειότατα θνήσκει, πιπρασκόμενος τὴν καταφρονὴν τοῖς κατὰ βίον ἔργοις πρέπουσαν. κατέχει δὲ καὶ ἄλλος λόγος, ὡς ἀνενέγκαι μὲν οὐ τῆς τότε πληγῆς, πεμφθεὶς δ' ἰατρὸς ὑπ' Ἀντιγόνου θεραπεῦσαι δῆθεν αὐτὸν ἐμπλήσειε τὸ τραῦμα φλεγματίων φαρμάκων, καὶ διαφθείρειεν αὐτόν. ὁπότερον δ' ἂν ἀληθὲς ᾖ, τὴν ἀρχὴν ἔχει λαμπράν. φασὶ γοῦν αὐτὸν, καὶ πρὶν ἐκπνεῦσαι, πυθόμενον ὑπό γυναικός τινος ὡς Ἡρώδης διαφύγοι, νῦν, εἰπεῖν, εὐθυμος ἄπειμι, τὸν μετελευσόμενον τοὺς ἐχθροὺς ζῶντας καταλιπών.

ια'. Ὁ μὲν οὖν οὕτως τελευτᾷ. Πάρθοι δὲ, καίτοι διαμαρτηκότες ὧν μάλιστα ἐπεθύμουν γυναικῶν, καθίζουσι μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιγόνῳ τὰ πράγματα, δεσμώτην δ' Ὑρκανὸν ἀνάγουσιν εἰς τὴν Παρθυαίων.

derunt ſpe ſua minores. nam Herodes jampridem Barbarorum perfidiam ſuſpicans, è ſupellectile ſua ſplendidiſſima quæque antea in Idumæam deportanda curaverat, ſuorumque affinium quiſque ſimiliter fecerat. Cæterum Parthi, poſt iſtam direptionem, eo injuriarum proceſſerunt, ut regionem omnem bello acti & non indicto compleverint, & Mariſſæorum urbem funditus everterint, atque non ſolum Antigonum regem conſtituerint, verum etiam Phaſaëlum & Hyrcanum vinctos ei tradiderint ut cruciarentur. At ille Hyrcani quidem, genibus *ejus* advoluti, auriculas ipſemet mordicus abſtulit, ut nunquam in poſterum, ſi rerum mutatio accideret, poſſit pontificatum recipere. nam integros eſſe oportet qui iſto munere funguntur.

Parthi Antigonum regem conſtituunt.

Hyrcani aures mutilat Antigonus Antt. p. 646.

10. Verum *Antigonum* prævenit virtus Phaſaëli, qui caput ad ſaxum allidere occupaverat, cum nec ferri copiam nec manus liberas haberet. Atque ille quidem, cum ſeſe fratrem Herodis germanum oſtendiſſet, & Hyrcanum *hominum* abjectiſſimum, viriliter admodum magnoque animo moritur, exitu facto convenienter iis quæ in vita geſſerat. Alii autem ferunt, quod ex illa quidem plaga melius ſe habuerit; ſed medicus miſſus ab Antigono, ſpecie eum curandi, venenatis medicamentis vulnus impleverit, ipſumque peremerit. utrum autem horum verum ſit, præclarum *certe* habet initium. Denique ajunt ipſum, priuſquam animam efflaret, audito à quadam muliercula quod Herodes *ex hoſtibus* evaſerit, dixiſſe, nunc lubenti animo diſcedo, qui ultorem inimicorum in vivis reliquerim.

Phaſaëlus, alliſo ad ſaxum capite, vitam finit Antt. p. 646.

11. Et ille quidem hunc exitum habuit. Parthi autem, quamvis mulierum, quas maxime cupiebant, ſpes eos fruſtrata eſſet, res tamen Hieroſolymis in Antigoni gratiam conſtituunt, vinctumque in Parthiam Hytcanum abducunt.

Hyrcanus in Parthiam abducitur.

ΚΕΦ. ιδ'.

Ἡρώδης τῆς Ἀραβίας ἐκβληθεὶς ὑπὸ Ῥώμης ἐπείγεται· ἔνθα συμπεράναντος Ἀντωνίου καὶ Καίσαρος αὐτὸν βασιλέα καθίσαι Ἰουδαίων.

CAP. XIV.

Arabia pulſus Herodes Romam properat; ubi Antonii & Cæſaris opera Judæorum rex conſtituitur.

Ἡρώδης δὲ [h] σωτηριώτερον ἤλαυνεν εἰς τὴν Ἀραβίαν, ὡς ἔτι τἀδελφῷ ζῶντος ἐπειγόμενος χρήματα παρ' αὐτοῦ λαβεῖν, οἷς μόνοις [i] πείσειν ὑπὲρ Φασάηλον τὸν τῶν Βαρβάρων ἤλπιζε πλεονεξίαν. ἐλογίζετο γὰρ, εἰ τῆς πατρῴας φιλίας ἀμνημονέστερος ὁ Ἀραψ γένοιτο, καὶ δῶναι δωρεὰν μισθολογώτερος, δανείσασθαι παρ' αὐτοῦ τὰ λύτρα ῥύσιον θεὶς τοῦ λυτρωμένου παῖδα. καὶ γὰρ ἐπήγετο τὸν ἀδελφιδοῦν ὄντα ἑπτά· τάλαντα δὲ αὐτῷ ἕτοιμος τριακόσια δοῦναι, [k] προσησόμενος Τυρίους προσκαλούμενος. [l] τὸ χρεὼν δ' ἄρα τῆς αὐτοῦ σπουδῆς

Herodes autem eo magis properabat in Arabiam, quaſi adhuc vivo fratre ſuo feſtinans ut pecunias à rege acciperet, quibus ſolis pro Phaſaëlo exoratum iri ſperabat Parthorum avaritiam. Etenim cogitabat, ſi Arabs minus memor eſſet paternæ amicitiæ, animoque illiberaliori quam ut *aliquid* dono daret, fore ut mutuum ab eo ſumeret redemptionis pretium, ipſius filio quem vellet redimere pignori oppoſito. nam & fratris filium ſeptennem ſecum ducebat; trecentaque talenta dare decreverat, *Tyrios propoſiturus qui pro eo intercederent. Sed profecto ſtudium ejus prævenerat fatale *numinis* decretum,

Herodes ad Arabiæ regem ſe recipit. Antt. p. 647.

a Καπὶ *Big. Bod. & Voſſ.* b *Al.* Μαελυαίων, ex Μάελυα. quæ & Μάεχυα & Μάελσα dicitur. Vide *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 359. & *Relandum* in *Palæſt.* p 889. c Ita cum *MSS.* προσαπεσόν in *Impreſſis.* Non videtur legiſſe *Ruſinus.* d Λωβᾶται in *Antt.* p. 646. v. 37. e Ὡς μηδὲ λυθεὶς ſorſan in codice *Ruſini*; quippe vertit, *ut ne ſolutus quidem mutatis rebus unquam pontificatum recipiat.* f *Levit.* XXI. 17, 24. g Ita cum *MSS.* ἐπὶ τῷ θυμῷ perperam in *Editis.* h Σωτηριώτερον *Big. & Bod.* i Supra (*ſc.* p. 960. v. 28.) δυνατὸν πλεονεξίαν. k Προσησόμενος Τυρίους *Bod.* l Τὸ δὲ χρεὼν [τὸ χρεὼν ἢ *Voſſ.*] παρὰ τὴν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν *Bod. & Voſſ.* αὐτῆς omiſſo ab omnibus. τὸ χρεὼν *ſortuna*, ſeu potius *fatum*, vel *fatale* numinis *decretum*, uti ſupra, p 983. v. 48. nam *Joſephus* loquitur cum Phariſæis, in quibus nomen ſuum profitebatur. Vide *Antt.* p. 745. v. 44. *Alibi.* * Interpoſitis precationi Tyriis, *Ruſin.*

Herodes ab Arabe repulſus. Ant. p. 647.

decretum, & mortuo Phaſaëlo nequicquam fratrem amore proſequebatur Herodes. Non tamen vel apud Arabas amicitiam ſibi manentem reperiebat. namque rex eorum Malichus nunciis præmiſſis quamprimum è regione *ſua* reverti jubebat, Parthos quidem in cauſa eſſe ſimulans, illos quippe per legatos petiiſſe ut Herodem Arabia pelleret, re autem vera ſecum ſtatuens quæ debita erant Antipatro nequaquam perſolvere, & nihil omnino flecti ad gratiam aliquam liberis ejus ad inopiam redactis pro beneficiis acceptis referendam. Impudentiæ vero *negandi* ſuaſores habebat, quibus in animo erat Antipatri etiam depoſitum intervertere. erant autem iſti *regni* primates.

Statim in Ægyptum proficiſcitur. Ant. p. 647.

2. Proinde Herodes ubi Arabas ex ea ſibi cauſa hoſtes eſſe deprehendit, unde amiciſſimos *fore* exiſtimabat, atq; tale reſponſum nunciis dederat quale dolor ei ſuggeſſit, iter convertit in Ægyptum. Et prima quidem veſpera in fanum quoddam ruſticanum divertit, ut reciperet quos reliquerat. Poſtero autem die cum Rhinocururam perveniſſet, fratris mors ei nunciatur: *& cum juſto dolori indulſiſſet, depoſita cura perrexit. At vero, cum Arabem ſero facti pœnituiſſet, quam celerrime miſit, qui revocarent eum quem contumelioſe tractaverat. Herodes autem eos etiam longe præcurrens in Peluſium pervenerat, ubi tranſitu prohibitus ab iis qui in ſtatione erant, *loci* rectores convenit. Atque illi famam viri & dignitatem reveriti Alexandriam eum deducunt. Ingreſſus autem civitatem ſplendide à Cleopatra exceptus eſt, ſpei plenâ fore ut ducem haberet ad ea quæ paraverat. Verum cum reginæ preces rejeciſſet, nihilque ſubveritus eſſet aut tempeſtatis aſperitatem aut tumultus in Italia, Romam navigabat.

Herodes Rhodum appulſus inde Romam ſe conſert, quæque acciderant Antonio exponit. Ant. p. 648.

3. Circa Pamphyliam vero periclitatus, & majori parte oneris ejecta, ægre in Rhodum, bello adverſus Caſſium vehementer vexatam, evadit incolumis. Ab amicis vero Ptolemæo & Sappinio exceptus, licet pecuniæ inops fuerit, triremem maximam ædificat. qua conſcenſa inde cum amicis ſolvit & Brunduſium appulit: atque inde continuo Romam profectus, Antonium, propter amicitiam quæ ei cum patre *ſuo* interceſſit, primum *omnium* adibat, eique tam ſuas quam familiæ ſuæ calamitates exponit: quodque, ſuis maxime neceſſariis in caſtello obſidione cincto relictis, per medias tempeſtates ſupplex ad eum navigaſſet.

Herodi plurimum favet Antonius. Ant. p. 648.

4. Tantæ autem mutationis miſericordia commovetur Antonius, Antipatri quidem recordatione cujus uſus fuerat hoſpitio, maxime vero, propter ipſius etiam qui præſens aderat

ἐφθάκει, καὶ Φασαήλῳ πεθηκότος εἰς κενὸν Ηρώδης φιλάδελφος ἦν. ὁ μὲν οὖδὲ ὣς Αραψιν ἤνεγκε φιλίαν μένσαι. ὁ γὰρ βασιλεὺς αὐτῶν Μάλιχος, πρεσπέμψας κατὰ τάχος ὅπ᾽ ἡ χώρας προσέταττεν ἀναχρέφειν, προφάσῃ μὲν χρώμενος Πάρθοις, ὅτι συμπυκοῦσαθαι γὰρ αὐτὸς ἐκβαλεῖν Ηρώδην τῆς Αραβίας, τῷ δὲ ὄντι πεσαμρύμενος κατοχεῖν τὰ Αντιπάτρῳ χρέα, καὶ μηδὲν εἰς τὰς ἐκείνῳ δωρεὰς [a] ἀνπωφελεῖν χρήζυσι τοῖς τέκνοις δυσωπεῖσθαι. συμβόλοις δ᾽ ἐχρῆτο τῆς ἀναιδείας τοῖς ὁμοίως ὑποτρεῖν τὰς Αντιπάτρῳ ὠφελκαταθήκας ἐξέλυσιν. ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν ⓐ δυνατάταβοι.

β΄. Ηρώδης μὲ δὴ πολεμίως τὺς Αραβας εὑρὼν, δι᾽ ἃ φιλτάτως ἤλπισε, καὶ τοῖς ἀγγέλοις ὑποκρινάμενος, ὡς ὑπηνόρευε τὸ πάθος, ὑπέστρεψεν [b] ἐπ᾽ Αἴγυπτον. καὶ τὴ μὲ πρώτην ἑσπέραν, καλά τι τῶ ὑπιχωρίων [c] ἱερῶν αὐλίζεῃ, [d] τὺς ὑπολειφθέντας ἀναλαβών. τῇ δ᾽ ἑξῆς εἰς [e] Ρινοκόρουραν προσελθόντι, τὰ περὶ τὴ τὰδελφῶ τελευτὴν ἀπαγγέλλεῃ. [f] πρσλαβὼν δὲ πένθος ὅσον ἦν, ὡς ἀπεθήκατο φρονπίδας, ἦει πρσσπέρω. καὶ δὴ βεβαίως ὁ Αραψ μεταγνόησας, ἔπεμψε σὺν τάχει τὺς ἀναγαλέσοντας ἡ ὑρμισμένους. ἔφθασε δὲ καὶ τύτως Ηρώδης εἰς Πηλύσιον ἀφικόμενος, ἔνθα τὴ παρόδῳ μὴ τυγχάνων ὑπὸ τῶ [g] ἐφορμούντων, τοῖς ἡγεμόσιν ἐντυγχάνῃ. κἀκεῖνοι, τιμῶ τε φήμῃ καὶ ὄξιώματι τὰνδρὸς αἰδεσθέντες, πρσπέμπυσιν αὐτὸν εἰς Αλεξάνδρειαν. ὁ δὲ, παρελθὼν εἰς τὴ πόλιν, ἐδέχθη μὲ λαμπρῶς ὑπὸ Κλεοπάτρας, πρατηρὸν ἐλπίζυσης ἕξειν εἰς ἃ [h] παρεσκεύαζεῦ. διακρυσάμενος δὲ τὰς πρσκλήσεις τῆ βασιλίδος, καὶ μήτε τὴ ἀκμὴν ἔτ᾽ χειμῶνος ὑποδείσας, μήτε τὺς χτ᾽ τὴ Ιταλίαν θορύβυς, [i] ὅπι Ρώμης ἔπλει.

γ΄. Κινδυνύσας δὲ περὶ τὴ Παμφυλίαν, καὶ ἔτ᾽ φόρτῳ ὄ πλεῖον ἐκβαλὼν, [k] μόλις εἰς Ρόδον ἀφικνεῖται, σφόδρα τῷ [l] πρὸς Καίσιον πολέμῳ τεταραγμένην. δεχθεὶς δὲ ὑπὸ Πτολεμαίῳ καὶ [m] Σαππινίῳ τῶ φίλων, καίπερ ὢν ἀπορία χρημάτων ὤν, ναυπηγεῖται [n] τριήρη μεγίστην. σὺν ᾗ μετὰ τῶ φίλων εἰς Βρεντέσιον καταπλύσας, κἀκεῖθεν εἰς Ρώμην ἐπειχθεὶς, πρῶτῳ μὲν τὴν πατρῴαν φιλίαν ἀνεκαίνισεν Αντωνίῳ, [o] καὶ πάς τε αὐτῷ καὶ ἔτ᾽ γένυς συμφορὰς ἐκδιηγεῖται· ὅπ τε, τὺς οἰκειοτάτως ὲ φρυρείῳ καταλιπὼν πολιορκυμένως, μέσῳ χειμῶνι πλύσειεν ἐπ᾽ αὐτὸν ἱκέτης.

δ΄. Αντωνίου δὲ ἥπετο πρὸς τὴν μεταβολὴν οἰκτῶ, καὶ κατὰ μνήμην μὲν τῆς Αντιπάτρου ξενίας, τὸ δὲ ὅλον, καὶ μέσῳ τῶ παρόντι ἀρετὴν,

a Ἀνπαρεχεῖν τοῖς τέκνοις χρήζυσι, συμβόλοις χρώμενον τ᾽ ἀναιδείας Bod. Est qui δυσωπεῖσθαι delendum censet; eóque magis quod locum in hunc modum vertat *Rufinus*, *certa vero causa fuit, quod vicem Antipatro debitam negare proposuerat, neque pro beneficiis ab eo perceptis aliquid ejus filiis gratiæ rependere, consolationis egentibus.* Vulgata tamen lectio ferri potest, vocula τι ante ἀνπαρεχεῖν subintellecta. b Επ᾽ Αιγύπτυ Bod. c Al. ἱερόν. d Τὺς ἐπιχωρίους vel τὺς οἰκείους ἀναλαμβάνων in MSS. πρπλοίπεις γὰρ αὐτῷ πολλὺς τ᾽ ἐπιχωρίων, Ant. p. 647. v. 35. e Ρινόκυρα Bod. aliis Ρινοκόρυρα, & Ρινοκόλυρα, à præcisis nempe naribus incolarum. qua de re videlis *Diodorum Sic.* l. 1. p. 55. al. 38. & *Strabonem*, l. 16. p. 759. qui ex *Stephano* περὶ πόλεων ſic legi debet, Ρινοκόρυρα διὰ τ᾽ εἰσαιτιρθέντων εἶναι τὸ πάλαιον ἀνθρώπων τὰς μύνας ἠκρατηριασμένων, ὅτι καλυμένη. *Aldr.* f Ita *Bod.* πρσλαβὼν δ᾽ πένθ᾽ ὅσον ἦν ὡς ἀπεθήκατο φρονπίδων *Baſ. & Gen.* & *nonnulli MSS.* in *aliis* ὅσον ἦν ὧν ἀπεθήκατο φρονπίδων, ac ſi voluiſſent, quod Herodes huic uni malo quantum cæteris omnibus indoluerit. Vereor ut Græci ſic loquantur: at ſententia haud abſurda eſt, & ferri poſſet, modo ὅσον ἐφ᾽ ᾧ legeretur. *Aldr.* g Εφορμούντων *Big. Bod.* & *Voſſ.* h Παρισκεύαζε *Bod.* i Επὶ Ρώμην *Bod.* k Ita ex *MSS.* μόγις in *Impreſſis.* l Πρὸς Κασσίυ *Bod.* m Σαφινίῳ *Bod.* & *Ruf.* Σαπτίνιος dicitur in *Ant.* p. 648. v. 4. n Ita *MSS.* τριήρη *Baſ. & Gen.* o Καὶ πάς γε αὐτῷ, & mox ὅπ ἡ κῆ *Bod.* * *Rufinus* vertit, *acceptoque tanto luctu, quanto curarum æſtum depoſuit, ibas ulterius.* Potes etiam (inquit *Aldrichius*) ad hunc modum interpretari, *eumque dolorem inde quantum potuit accepiſſet, conſumpta ægritudine perrexit*: quod ad *Rufini* verſionem proxime accedit: & uterque loquendi modus idoneos habet autores.

a Και

τιὼ, ἔγνωκε τότε βασιλέα καθιςᾶν Ιουδαίων, ὃν πρότερον αὐτὸς ἐποίησε τετράρχην. σπουδὴν δ' οὐκ ἔλαττον τῆς εἰς Ηρώδην φιλοτιμίας [a] ἡ πρὸς Αντίγονον διαφορά. τοῦτον γὰρ δὴ καὶ ὑποπτεύοντά τε καὶ Ρωμαίοις ἐχθρὸν ὑπελάμβανε. Καίσαρα μὲν οὖν εἶχεν ἑτοιμότερον αὐτῷ, τὰς Αντιπάτρου στρατείας ἀνανεούμενον, ἃς κατ' Αἴγυπτον αὐτῷ τῷ πατρὶ συνδιήνεγκε, τήν τε ξενίαν, καὶ τὴν ἐν ἅπασιν εὔνοιαν, ὁρῶντα μεμιγμένην καὶ τὸ Ηρώδου δραστήριον. συνῆγε δὲ καὶ τὴν βουλὴν, ἐφ' ᾗ [b] Μεσσάλας καὶ μετ' αὐτὸν Ατρατῖνος, προαγαγόντες τὸν Ηρώδην, τάς τε πατρῴας εὐεργεσίας, καὶ τὴν αὐτῶν πρὸς Ρωμαίους εὔνοιαν διεξῆλθον, ἐπιδεικνύμενοι ἅμα καὶ πολέμιον τὸν Αντίγονον, ἐξ οὗ ὃ μόνον διενέχθη ταχύ, ἀλλ' ὅτι καὶ τότε μετὰ Πάρθων λάβοι τὴν ἀρχὴν, Ρωμαίοις ἐπιβουλεύων. τῆς δὲ συγκλήτου πρὸς ταῦτα κεκινημένης, ὡς παρελθὼν Αντώνιος καὶ πρὸς ἃ κατὰ Πάρθων πόλεμον βασιλεύειν Ηρώδην συμφέρειν ἔλεγεν, ἐψηφίζοντο πάντες. Λυθείσης δὲ τῆς βουλῆς, Αντώνιος μὲν καὶ Καῖσαρ, μέσον ἔχοντες Ηρώδην, ἐξῆσαν· πρηγον δὲ σὺν ταῖς ἄλλαις ἀρχαῖς οἱ ὕπατοι, θύσοντές τε καὶ τὸ δόγμα ἀναθήσοντες εἰς τὸ Καπετώλιον. τῇ δὲ πρώτῃ Ηρώδου τῆς βασιλείας ἡμέρᾳ, Αντώνιος [c] εἱστία αὐτόν.

virtutem, tunc propoſuit eum Judæorum regem conſtituere, quem ipſe tetrarcham antea fecerat. Cæterum non minus quam ſuo erga Herodem ſtudio, odio in Antigonum *ad hoc* pertrahebatur. namque & hunc ſeditioſum & Romanis inimicum eſſe ſuſpicabatur. Immo vero Cæſarem quidem ſeipſo multo paratiorem habebat, memoria repetentem Antipatri militiam, qua in Ægypto cum ipſius patre functus fuerat, ejuſque hoſpitium, & in omnibus benevolentiam, cum & præter hæc Herodis quoque ſtrenuitatem cerneret. Porro ſenatum convocabat, in quo Meſſala & poſt eum Atratinus, producto Herode, & patris ipſius beneficia erga Romanos & benevolentiam narrando percenſuerunt, ſimulque hoſtem Antigonum demonſtrantes, non ſolum quod intra breve tempus is diffidere cœpiſſet, ſed etiam quod tunc contemptis Romanis à Parthis regnum accepiſſet. His autem commoto ſenatu, cum Antonius in medium progreſſus dixiſſet, quod etiam ad Parthicum bellum expediret, ut rex fiat Herodes, omnes aſſentiunt. Dimiſſo autem ſenatu, medium quidem Herodem ſtipantes Antonius & Cæſar exierunt: conſules vero *eos* deducebant, una cum aliis magiſtratibus, ad ſacrificandum & decretum in Capitolio reponendum. Ac primo regni Herodis die, convivio eum excipiebat Antonius.

Cæſaris in Herodem benevolentia.

Herodem, regem à Senatu creatum, in Capitolium deducunt Antonius & Cæſar. Antt. p. 649.

ΚΕΦ. ιε'. — CAP. XV. — XII.

Αντίγονος πολιορκεῖ τὸν ἐν Μασάδᾳ, ὃς Ηρώδης ὑπὸ Ρώμης ἐπανελθὼν ῥύεται, καὶ εὐθὺς ἦκε πρὸς τὰ Ιεροσόλυμα, ἔνθα Σίλωνα διαφθαρέντα καταλαμβάνει.

Antigonus Maſadæ incluſos obſidet, quos Herodes Roma reverſus liberat, & mox Hieroſolyma profectus Silonem pecunia corruptum deprehendit.

ΠΑρὰ δὲ τὸν χειμῶνα τοῦτον, Αντίγονος ἐπολιόρκει τοὺς ἐν Μασάδᾳ, τοῖς μὲν ἄλλοις ὀπτανδείοις ἀφαρκυμένους, [d] ἀποτρίζοντας δὲ ὕδατος. διὸ καὶ Ιώσηπος, ὁ ἀδελφὸς Ηρώδου, σὺν ἀφαιρουμένοις τὰ οἰκεῖα δρασμὸν ἐβουλεύετο εἰς Αραβας, ἀγνοῶν τὰ εἰς Ηρώδην ἁμαρτήματα Μαλίχῳ μεταμέλειν. καὶ ἔφθη καταλιπὼν ὃ φρέαρ, εἰ μὴ θεὸς τῇ νυκτὶ τῆς ἐξόδου συνέβη πλεῖστον ὑσαι. πολὺ γὰρ ὑπερχεόμενον ὕδατος ἀναπλησθέντων [e] οὐκ ἔτ' ἔχρῃζε φυγῆς, ἀλλ' ἐπεξῆσαν ἤδη τοῖς περὶ Αντίγονον· καὶ τοὺς μὲν φανερῶς συμπλεκόμενοι, τοὺς δὲ λοχῶντες συχνοὺς διέφθειρον. ὁ μὲν οὖν ἅπασιν εὐτύχει, ἔτι δ' ὅπου καὶ αὐτοὶ παίοντες ἀνέτρεφον.

Β'. Κατὰ τοῦτο [f] Βεντίδιος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, πεμφθεὶς ὑπὸ Συρίας Πάρθους ἀνείργειν, μετ' ἐκείνους εἰς Ιουδαίαν παρέβαλεν, λόγῳ μὲν ὡς βοηθήσων τοῖς περὶ Ιώσηπον, ἔργῳ δ' Αντίγονον ἀργυρώμενος. ἔγγιζε γοῦν Ιεροσολύμων αὐλισάμενος, ὡς ὠνεπλήσθη χρημάτων, αὐτὸς μὲν ἀνεχώρει μετὰ τῆς πλείστης δυνάμεως· Σίλωνα δὲ [g] σὺν μέρει καταλέλοιπεν, ὡς μὴ καταφανὲς τὸ λῆμμα ποιήσῃ πᾶσι, ἀπαναστήσας. Αντίγονος δὲ πάλιν ἐλπίζων Πάρθους ἐπαμύνειν

TOto autem hoc tempore Antigonus eos, qui in Maſadam incluſi erant, oppugnabat, cæteris quidem *victui* neceſſariis abundantes, ſed aquæ penuria laborantes. Quare Joſephus quoque frater Herodis cum ducentis ſuorum ad Arabas fugere decrevit, quod audierat Malichum commiſſorum in Herodem pœnitere. Et protenus caſtellum reliquiſſet, niſi nocte, qua exiturus erat, largiter pluere contigiſſet. nam ciſternis aqua repletis, illi non amplius opus erat fuga; ſed in Antigonianos eruptionem fecerunt: & partim prælio aperto, partimque inſidiis multos interfecerunt. Non tamen illis omnia ad votum cedebant, ſed & ipſi aliquando victi pedem referebant.

Herodis familia ab Antigono obſeſſa & oppugnata. Antt. p. 649

2. Interea Ventidius Romanorum dux, miſſus ad Parthos Syria arcendos, poſt illos in Judæam venit, verbo quidem ut Joſepho ſuiſque auxilium ferret, re autem vera ut Antigonum pecunia multaret. Itaque cum proxime Hieroſolyma tetendiſſet, quam primum affatim pecuniæ acceperat, ipſe quidem cum copiarum parte majori diſceſſit; Silonem vero, cum parte *alia militum* reliquit, ne quæſtum ſordidum palam faceret, ſi omnes abduxiſſet. Antigonus autem ſperans iterum Parthos ſibi ſuccurrere,

Ventidius in Judæam venit. Antt. p. 649.

---

a Καὶ ἡ πρ. *Voſſ.* b *Al.* Μασσαλᾶς. c Ἐσῴ *Big.* d Σπανίζοντας *Bod. & Antt.* p. 649. v. 17. e Οὐ κατιδὼν φ. in pleriſque *MSS.* οὐκ ἔτ' ἰδὼν in *aliis.* οὐκ ἔτι φυγῆς ἰδὼν in *Antt.* p. 649. v. 22. f *Al.* Οὐεντιδιος, ut & Βεντιδιος in quibuſdam *MSS.* Hac de re confer *Dionem*, l. 48. p. 380. g Ita *Big. & Ruſ.* & μέρος τινὸς in *Antt.* p. 649. v. 34. Συμμείξαντα in *cæteris.*

currere, Silonem etiam interea coluit, ne quid ſibi præter ſpem noceret.

Herodes, Roma relicta, in Judæam properat. Antt. p. 649. 650.

3. Jam vero Herodes, cum ab Italia Ptolemaidem navigaſſet, & copias non mediocres partim externorum partim popularium contraxiſſet, properabat per Galilæam adverſus Antigonum, *ipſum* adjuvantibus Ventidio & Silone, quibus Dellius ab Antonio miſſus perſuaſit, ut Herodi reducendo operam darent. Et quidem Ventidius *jam* in eo erat, ut excitatas propter Parthos in urbibus turbas componeret: Silo vero in Judæa *manebat*, pecuniis ab Antigono corruptus. Non tamen Herodes virium egebat, ipſi autem progredienti quotidie copiæ augebantur; omniſque Galilæa, paucis exceptis, ſtabat ab ejus partibus. * Et quidem ei maxime incumbebat ut Maſada potiri contenderet, & ante omnia affines ſuos obſidione liberaret. Sed impedimento erat Joppe. nam illa, cum hoſtis eſſet, prius capienda erat, ne qua à tergo relinqueretur hoſtibus munitio, dum Hieroſolyma peteret. † Quin & his Silo ſe libenter adjunxit, cur exercitum moveret cauſam nactus. Cumque illi perſequentes inſtarent Judæi, hos excurrens Herodes cum parva manu cito in fugam vertit, & Silonem ſervat ægre ſe defendentem.

Suis è Maſada receptis Hieroſolyma adit. Antt. p. 650.

4. Deinde capta Joppe, ſuos liberaturus ad Maſadam feſtinabat. & ex indigenis, alii quidem propter paternam amicitiam illi ſe adjungebant, alii vero propter ipſius gloriam, & nonnulli ut utrique ob beneficia gratiam referrent: plurimi vero propter ſpes, quas in eo, ut in rege deinceps certo futuro, habebant. Jamque validiſſimæ coactæ erant copiæ. Sed cum procederet ei inſidiabatur Antigonus, loca opportuna occultis militibus occupans, quibus nihil aut parum admodum hoſtibus nocebat. Herodes autem, & ſuis ex Maſada facile receptis & Reſſa munitione, Hieroſolyma adibat. ipſi vero ſeſe junxerunt Silonis milites, cum multis ex civitate tanta potentia perterritis.

Et urbem oppugnat. Antt. p. 650.

5. Cum autem ad urbis partem occidentalem caſtra feciſſet, qui illac *diſpoſiti* erant cuſtodes ſagittis eos & miſſilibus impetebant: alii vero turmatim excurrentes exercitûs in acie poſitos tentabant. Herodes autem primum quidem proclamari juſſit circa mœnia, ſeſe & propter populi commodum & civitatis ſalutem adeſſe, ne ab apertis quidem adverſariis pœnas repetiturum, ſed etiam inimiciſſimorum in ſe peccata oblivioni daturum. Deinde vero cum vociferationibus ex adverſo obſtarent Antigoniani, quo minus aut præcones exaudire aut ſententiam mutare quiſpiam poſſet, quod reliquum erat, ſuis imperat *Antigonus* hoſtes à mœ-

αὐτῷ, καὶ Σίλωνα τίσας ἐθεράπευσεν, ὡς μηδὲν ὀχλοίη [a] πρὸς τὰς ἐλπίδας.

γ'. Ηδη δὲ Ηρώδης καταπεπλωκὼς ἐκ τῆ Ιταλίας εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ συναγοχὼς δύναμιν οὐκ ὀλίγων ξένων τε καὶ ὁμοφύλων, ἤλαυνε διὰ τῆ Γαλιλαίας ἐπ' Αντίγονον, συλλαμβανόντων Βεντιδίῳ τε καὶ Σίλωνι, ὃς [b] Δέλλιος, ὑπ' Αντωνίῳ πεμφθεὶς, Ηρώδῃ συγκαταγειν ἔπεισεν. ἐτύγχανε δὲ Βεντίδιος μὲν ἐν τοῖς πόλεσι τοὺς διὰ Πάρθους ταραχὰς καθιζάμενος, Σίλων δ' ἐν Ιουδαίᾳ, χρήμασιν ὑπ' Αντιγόνου διεφθαρμένος. ὁ μὲν Ηρώδης ἰσχύος ἠπόρει, προϊόντι δὲ αἰεὶ καθ' ἡμέραν ἠύξετο τε καὶ τῆς δυνάμεως, καὶ πλείων ὀλίγων, [c] πᾶσα Γαλιλαία προσέθετο. προῄκειτο μὲν οὖν ὁ ἀναγκαιότατον ἀγώνισμα Μασάδα, καὶ τὸ ῥύσασθαι πρῶτον τοὺς οἰκείους ἐκ τῆ πολιορκίας. ἦν δ' ἐμπόδιον Ιόππη. ταύτην γὰρ ἐχρῆν πολεμίαν οὖσαν ἐκβαλεῖν πρότερον, ὡς μὴ, χωροῦντος ἐπὶ Ιεροσολύμων, ὄπισθεν τὶ τοῖς ἐχθροῖς ἔρυμα καταλίποι. συνῆπτε δὲ καὶ Σίλων ἀσμένως τὴν [d] ἀπαναζάσεως πρόφασιν εὑρών. ὡς δὲ προσέκειντο Ιουδαῖοι διώκοντες, ἐπὶ τούτους Ηρώδης ὀλιγανθρώπων μετ' ὀλίγων σφῶν τρέπει ταχέως, καὶ Σίλωνα διασῴζει κακῶς ἀμυνόμενον.

δ'. Επειτα Ιόππην ἑλὼν, πρὸς τὴν Μασάδαν ῥυσόμενος τοὺς οἰκείους ἠπείγετο. καὶ τῶν ὁπλιτῶν, ὧν μὲν πατρῴα φιλία προσῆγεν, ὧν δὲ ὁ αὐτῷ κλέος, ὧν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοῖν εὐεργεσίας ἀμοιβὴ· πλείστους γε μὴν ἐλπὶς, ὡς ἐκ βασιλέως [e] βεβαίου. δυσκίνητος δὲ ἤδη δύναμις ἠθροιστο. προϊόντα δ' Αντίγονος ἐπῆρευε, τὰ πιτήδεια τῆ παρόδου προλοχίζων· ὁ οἷς ὀδὸν, ἢ μικρὰ [f] τοὺς πολεμίους ἔβλαπτεν. Ηρώδης δὲ τούς τε ἐκ Μασάδας οἰκείους προσλαβὼν ῥᾳδίως, καὶ [g] Ρῆσσαν ὄρους φρούριον, ἦει πρὸς τὰ Ιεροσόλυμα. συνῆπτε δὲ αὐτῷ τὸ μὲν Σίλωνος στρατιωτικὸν, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως, τῷ ἰσχυρῷ καταπλαγέντες.

ε'. Στρατοπεδευσαμένου δὲ κατὰ τὸ πρὸς δύσιν κλίμα τοῦ ἄστεος, ἃ [h] ταύτῃ φύλακες ἐτόξευόν τε καὶ ἐξεκόντιζον [i] αὐτούς· ἄλλοι δὲ, κατὰ τάγμα ἐκθέοντες, ἀπεπειρῶντο τῶν προπεπαγμένων. Ηρώδης δὲ τὸ μὲν πρῶτον κηρύσσειν [k] ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐκέλευεν, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τε [l] παρὼν ἥκοι καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως, μηδὲν μήτε τοὺς [m] φανερὸς ἐχθροὺς ἀμυνόμενος, δώσων δὲ καὶ τοῖς διαφορωτάτοις ἀμνηστίαν. ἐπεὶ δὲ ἀντιπαρῃρρύτιτες ἃ πρὸς ἃ Αντίγονον, ὅτε καταχεῖν τῶν κηρυγμάτων εἴη τινὰς, ὅτε μεταβάλλεσθαι, ὁ λοιπὸν [n] ἀμυναῖς τοὺς ἀπὸ τῆ τείχους ἐπέ-

τρεπε

a Πρὸ τῆ ἐλπίδος in *MSS.* in *Ruſini* verſione, *ut pendente ſpe nihil inquietaret.* *b* Fuit vero Dellius hic hiſtoricus ille cujus apud *Plutarchum* in *Antonio* facta habetur mentio; & cujus epiſtolæ laſcivæ ad Cleopatram ferebantur, ut *in oratione Suaſoria* 1. retulit *M. Seneca*: quem & turpi conſuetudine ipſi Antonio devinctum fuiſſe *Dio* innuit, *l.* 49. p. 415. *c* Πᾶσα ἡ Γαλιλαία *Bod.* *d* Επαναζάσιος in uno *MS.* *e* Ἀσφαλοῦς perperam *Bod.* & *Voſſ.* *f* Τοὺς περὶ Ηρώδην πολεμίους *Bod.* *g* Ita ex *Anon.* p. 650. v. 27. Θρῆσσαν in *Editis.* Ρῆσσαν *Big. Bod. Lipſ.* & *Voſſ.* Vide ad p. 646. v. 11. & p. 988. v. 31. *h* Ita *Big.* & *Bod.* favente *Joſepho* in *Antt.* p. 650. v. 31. ταύτῃσι in *ceteris.* *i* Εἰς αὐτοὺς *Voſſ.* πρὸς αὐτοὺς in *Antt.* p. 650. v. 32. *k* Περὶ τὸ τεῖχος *Lipſ. Bod.* & *Antt.* p. 650. v. 34. *l* Παρὼν ἡ πόλεως ἕνεκα σωτηρίᾳ τῆ δήμου *Bod.* *m* Vocem φανερὸς deſiderant *Impreſſi*: quare ex *Lipſ. Big. Voſſ. Ruf.* & *Antt.* p. 650. v. 36. eam addidi. φανερὰς *Bod.* *n* Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* necnon ipſe *Joſephus* in *Antt.* p. 650. v. 49. ἀμυνοῦς in *Editis Aliiſque.* *Ruſinus* vertit, *quod reliquum erat, ſuis imperat murorum defenſores deturbare.* Ut tollatur, inquit *Aldrichius*, hujus loci ambiguitas, lege ex *Antt.* p. 650. v. 49. τὸ λοιπὸν Αντίγονος, atque ἀμυνοῦς ἀπὸ τῆ τείχους expone *à mœnibus hoſtes arcere.* Verum, ſi hoc fiat, aut τοὺς delendum aut in αὐτοὺς mutandum cenſeo. Vide infra cap. 16. §. 6. * Et præpoſitum habeant præmium neceſſarium Maſſadam, ut primum affines ſuos obſidione liberaret, *Ruf.* † Silo autem jungit agmina, inveniſſe gaudens reſiſtendi occaſionem, quod eum perſequutio premeret Judæorum. Hos autem Herodes, parvæ manus excurſatione perterritos, mature in fugam vertit, & Silonem male repugnantem periculo eripit, *Ruf.*

a Χρήματα.

περὶ τοῖς σφετέροις. ⓐ δὲ ταχέως ἅπαντας ἀπὸ τῶν πύργων ἐτρέψαντο τοῖς βέλεσιν.

ς'. Ἐνθα δὴ καὶ Σίλων ἀπεκαλύψατο τὴν δωροδοκίαν. ὀπισθοδρομήσας γὰρ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν, ἀπαίτησιν ὀπτηδείων ἀναβοᾶν, καὶ [a]χρήματά τε εἰς τροφὰς ἀπαιτεῖν, [b]ἀπαγαγεῖν τε σφᾶς χειμερίσοντας εἰς τοὺς ὀπτηδείους τόπους, ἐπειδὴ τὰ περὶ τὴν πόλιν ἦν ἔρημα, πάντα τὰ περὶ Ἀντίγονον προηφανισμένων, κινεῖ τε τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀναχωρεῖν ἐπειρᾶτο. Ἡρώδης δ' ἐντυγχάνων τοῖς τε [c]ἀπὸ τοῦ Σίλωνα ἡγεμόσι, καὶ τῷ πλήθει τοῖς στρατιώταις, ἐδεῖτο μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν, ἀπό τε Καίσαρος καὶ Ἀντωνίου καὶ τῆς συγκλήτου προπεμφθέντα· λύσειν γὰρ αὐθημερὸν αὐτῶν τὰς ἀπορίας. καὶ, μὴ τῆς δίκης, εὐθέως ὁρμήσας αὐτὸς εἰς τὴν χώραν, τοσαύτην αὐτοῖς ὀπτηδείων ἀφθονίαν ἐκόμισεν, ὡς πάσας ἀποκόψαι τὰς Σίλωνος προφάσεις. εἰστήκει τὰς ἑξῆς ἡμέρας μὴ ἀφαλιπεῖν τὴν χορηγίαν προηγούμενος, ἐπέστελλε τοῖς περὶ Σαμάρειαν, ὡς εἶχε τὸ δὴ ἡ πόλις [d]αὐτοῖς, σῖτον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ βοσκήματα κατάγειν εἰς Ἱεριχοῦντα. ταῦτ' ἀκούσας Ἀντώνιος, διέπεμψε [e]περὶ τὴν χώραν, εἴργειν καὶ λοχᾶν τοὺς σιτηγοὺς κελεύων. οἱ δ' ὑπήκουον, καὶ πολὺ πλῆθος ὁπλιτῶν ἀπὸ τῆς Ἱεριχοῦντα συνηθροίσθη· διεκαθέζοντο δ' ὅπως τὰ ὄρεα φυλάσσοντες τοὺς ταπεινοτέρους [f]ἐκκομίζοντας. ὧν μὲν Ἡρώδης ἡρέμει, δέκα δὲ σπείρας ἀναλαβὼν, ὧν πέντε μὲν [g]Ῥωμαϊκαὶ, πέντε δ' Ἰουδαίων ἦσαν, ἔχουσι καὶ μισθοφόρους μιγάδας, ἐπὶς οἷς ὀλίγους τῶν ἱππέων, ὅπως τὴν Ἱεριχοῦντα [h]καταλάβοι. ἣν τὴν μὲν πόλιν [i]καταλελειμμένην εὑρίσκει· πενταχοσίους δὲ τοὺς ἄλλους κατειληφότας σὺν γυναιξὶ καὶ γενεαῖς, αὐτοὺς μὲν οὖν [k]ἀπολύει λαθών· Ῥωμαῖοι δ' ἐκπεσόντες, ὃ λοιπὸν ἦν διήρπαζε, πλήρεις καταλαμβάνοντες τὰς οἰκίας παντοίων χρημάτων. Ἱεριχοῦντος μὲν οὖν φρουρὸν ὁ βασιλεὺς καταλιπὼν ὑπέστρεψε, καὶ χειμερινῆς τῶν Ῥωμαίων στρατιὰν εἰς τὰς προσηκούσας [l]πόλεις διαφῆκεν, [m]Ἰδουμαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμάρειαν. ἐπέτυχε δὲ καὶ Ἀντίγονος παρὰ τοῦ Σίλωνος δωροδοκίας, [n]ὑπολύσασθαι τὸν στρατὸν μοῖραν τῶν Λύδδων, [o]θεραπεύων Ἀντώνιον.

nibus arcere: atque illi ſtatim ſagittis cunctos è turribus in fugam verterunt.

6. Ibi ſane & Silo palam fecit, ſe pecunia corruptum eſſe. nam cum multos è militibus inſtruxiſſet, qui & clamitarent commeatus eſſe penuriam, & pecuniam ad alimoniam peterent, ſeque in idonea loca ad hybernandum deduci poſtularent, quandoquidem vaſtati erant agri circa urbem, cunctis ab Antigoni militibus antea ſublatis, & exercitum movebat & diſcedere conabatur. Verum Herodes & duces Siloni ſubjectos conveniens, & milites in magna multitudine, rogabat *eos* ne ſe derelinquerent, paulo ante miſſum à Cæſare & Antonio & ſenatu: illum enim eo ipſo die ab inopia eos liberaturum eſſe. Ac *ſtatim* poſt eas preces in agros profectus, tantam eis commeatus copiam apportavit, ut omnem Siloni *diſcedendi* occaſionem præriperet. atque providens ne deinceps cibariis *milites* deficerentur, imperabat Samariæ civibus (nam ei ſeſe adjunxerat urbs iſta) ut frumentum & vinum & oleum & pecudes Hierichunta deportarent. Hæc ubi audivit Antigonus, per agros dimiſit, qui frumentatores prohibendos & circumveniendos eſſe juberent. Atque iſtis obtemperatum eſt, ac ingens armatorum multitudo ad Hierichuntem coacta eſt, & hinc inde montibus inſidebant ut illos obſervarent qui commeatus exportabant. Non tamen Herodes quietem agebat, ſed aſſumptis decem cohortibus, quorum quinque Romanorum, alteræ Judæorum erant, quibus permiſcebantur etiam aliquot mercede conducti, ac præterea equites nonnulli, Hierichunta pervenit. Et urbem quidem *incolis* vacuam reperit, quingentos vero *homines* cum uxoribus & liberis *arces occupaſſe: & ipſos quidem captos dimittit; Romani vero, facto in reliquam urbem impetu, eam diripuerunt, domos omnigenis opibus refertas deprehendentes. Et rex quidem, relicto Hierichunte præſidio, reverſus eſt, Romanumque exercitum in civitates, quæ deditionem fecerant, Idumææ *ſcilicet* & Galilææ & Samariæ hyematurum dimiſit. Quin & Antigonus à Silone impetravit, pecuniis corrupto, ut partem *Romani* exercitus intra Lydda acciperet, captans Antonii gratiam.

Silo ſuſpectæ fidei dux. Antt. p. 650.

Herodes Siloniannis commeatum abunde ſuppeditat. Antt p. 651.

Romani Hierichunta diripiunt. Antt. p. 651.

ΚΕΦ. ις'.

Ἡρώδης τὴν Σέπφωριν αἱρεῖ, καὶ τοὺς ἐν σπηλαίοις λῃστὰς χειρᾶται· ἔπειτα Μάχαιραν ἠμύνατο ὡς πολέμιον, καὶ πρὸς Ἀντώνιον χωρεῖ τοῖς Σαμοσάτοις προσπολεμοῦντα.

CAP. XVI.

Herodes Sepphorim capit, & latrones in ſpeluncis latitantes ſubigit: deinde à Machæra tanquam ab hoſte pœnas repetit, & ad Antonium Samoſata oppugnantem proficiſcitur.

ΚΑΙ Ῥωμαῖοι μὲν ἐν ἀφθόνοις διῆγον, ἀνειμένοι τὰ ὅπλα. Ἡρώδης δ' οὐκ ἠρέμει, ἀλλὰ τὴν μὲν [p]Ἰδουμαίαν [q]διχιλίοις πεζοῖς καὶ τετρακοσίοις ἱππεῦσι διελάμβανε, πέμψας καὶ ἀδελφὸν Ἰώσηπον, ὡς μή τι νεωτερισθείη πρὸς [r]Ἀντίγονον.

ET Romani quidem in magna rerum abundantia vivebant, dum ab armis quieſcerent. At Herodes otium non agebat, ſed Idumæam peditibus bis mille & equitibus quadringentis occupabat, miſſo illic fratre Joſepho, ne quid novi ab Antigono tentaretur.

Herodes Joſephum fratrem in Judæam mittit. Antt. p. 651.

a Χρήματα ταῖς τροφαῖς in *aliquot MSS.* *b* Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Antt.* p. 651. v. 6. ἀπάγειν τε in *Editis Aliiſque.* *c* Περὶ τὴν Σ. *Bod.* *d* Ita *MSS.* αὐτῶν in *Editis.* *e* Κατὰ τὴν χώραν, *Lipſ.* *f* Κομιζοντας in *Antt.* p. 651. v. 26. *g* Ρωμαίων *Lipſ.* *h* Γινηται *Bod. Voſſ.* & *Lipſ.* *i* Λελειμμένην in *aliquot MSS.* *k* Ἀπολαβὼν ἀπολύει *Voſſ. Big.* & *Lipſ.* λαβὼν ἀπολύει *Bod.* *l* Πολεις deeſt *Big. Voſſ.* & *Antt.* p. 651. v. 37. eam hic loci retinui, ita ut cum Ἰδουμαίαν ſubintelligatur κατὰ. *m* Ἰδουμαίαν pro Ἰουδαίαν repoſui ex conſenſu *MSS. Ruf.* & *Antt.* p. 651. v. 37. *n* Ἀποδίξασθαι *Bod.* *o* Ὡς θεραπεύων *Bod.* *p* Ita ex *Ruf.* & *Antt.* p. 651. v. 43. antea erat Ἰουδαίαν. *q* Χιλιοις *Antt.* p. 651. v. 43. *r* Αντιγονον *Voſſ. Lipſ.* & *Big.* *s* Montium cacumina, *Ruf.*

a Id

taretur. Ipſe autem, matre cum aliis quos ex Maſada liberaverat affinibus ſuis in Samariam tranſlata, ibique in tuto collocata, in Galilæam contendit, ut cætera ejus *loca munita* expugnaret, atq; Antigoni præſidia inde abigeret.

Herodes Sepphorim capit. Antt. p 651.

2. Cumque Sepphorim, licet vehementiſſime ningeret, perveniſſet, facillime civitatem accipit, cuſtodibus ejus antequam in eam impreſſionem faceret fuga dilapſis. ibique ſuis militibus, quos hyems afflixerat, recreatis (nam ſumma erat commeatus copia) adverſus latrones in ſpeluncis degentes profectus eſt; qui, magnam regionis partem incurſionibus vexantes, non minoribus, quam ſi bellum graſſaretur, cladibus incolas afficiebant. Præmiſſis autem tribus peditum cohortibus & equitum turma in vicum Arbelam, ipſe quadrageſimo die cum reliquis copiis ſupervenit. Nec tamen ejus incurſum hoſtes extimuëre, ſed armati obviam ibant, bellatorum peritia freti & latronum ferocitate. Prælio autem commiſſo, dextra ipſorum aciei pars in fugam vertit Herodis ſiniſtram. At Herodes, cum è dextro ſuo cornu celeriter hoſtes circuiviſſet, opem *laborantibus* ferebat, & non ſolum ſuos è fuga revocabat, ſed in perſequentes irruendo impetum illorum repreſſit, uſque dum plagas cominus illatas non ſuſtinentes terga darent.

In Galilæa cum hoſtibus pugnat eoſque ſuperat. Antt. p. 652.

3. Atque ille *eos* ad Jordanem uſque cædendo perſequebatur, & magnam illorum partem perimebat, reliqui vero fluvio trajecto diverſis viis dilapſi ſunt; quare contigit Galilæam metu *omni* liberari, niſi ab iis qui relicti erant in ſpeluncis latitantes: eorumq; cauſa neceſſe erat ut diutius ibi moraretur. Quamobrem primum militibus *aliquem* ex laboribus ſuis fructum reddebat, centum & quinquaginta argenti drachmas ſingulis dividendo; ducibuſque multo plures miſit in ſtationes ubi hyemabant. Pheroræ autem, fratrum ſuorum natu minimo, mandabat, ut, quod ad rerum venalium copiam attinet, illis proſpiceret & conſuleret, & Alexandrium communiret. atque ille rem utramque curabat.

Militibus ſuis largam pecuniam diſtribuit. Antt. p. 652.

4. Eodem autem tempore Athenis quidem commorabatur Antonius: Ventidius vero Silonem & Herodem ad bellum contra Parthos accerſebat, illis imperans ut prius Judææ res componerent. Herodes quidem libenter Silonem Ventidio dimiſit, ipſe vero adverſus latrones ſpeluncas tenentes expeditionem fecit. Iſtæ autem ſpeluncæ in montibus erant præruptis, undique inacceſſæ, & obliquas tantum & peranguſtas quibus aſcenditur vias habentes: rupeſque ab earum fronte in valles profundiſſimas ſe porrigebat, recta & confragoſa declivitate, ut aliquandiu quidem rex, propter loci difficultatem quid agendum eſſet, dubitaret, tandemque ſtratagemate uteretur admodum periculoſo. nam robuſtiſſimos *è ſuis* arculis demiſſos in ſpeluncarum oſtia immittit. Atque illi latrones cum familiis mactabant, ignemque repugnantibus injiciebant. Cumque ex illis nonnullos conſervare vellet Herodes, ut ad ſe

Latrones in ſpeluncis expugnati. Antt. p. 652.

αὐτὸς δὲ τὴν μητέρα, καὶ ὅσους ἐκ Μασάδας οἰκείους ἐξήγαγε, μεταγαγὼν εἰς Σαμάρειαν, καὶ κατασπάσμενος ἀσφαλῶς, ἦει τὰ λοιπὰ τῆς Γαλιλαίας καταστρεφόμενος, καὶ τὰς Αντιγόνου φρουρὰς ἐξελάσων.

β'. Περὶ δὲ τὴν Σέπφωριν ὁ νιφετὸς σφοδροτάτῳ ἐπαύσας, ἀκμὴν ὥρμαμβάνει τὴν πόλιν, ὡς ἐφόδου τῶν φυλάκων ἐκφυγόντων. ἔνθα τοὺς ἑπομένους ὑπὸ χειμῶνος κακωθέντας ἀναλαβών, πολλὴν δ' ἦν ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων, ὅτι τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ὥρμητο λῃστὰς, οἳ, πολλὴν τῆς χώρας καταδεχόμενοι, οὐκ ἐλάττω κακὰ πολέμου διετίθεσαν τοὺς ὁπηκόους. ὡς πέμψας δὲ πεζῶν τρία τέλη, καὶ μίαν ἵλην ἱππέων ὡς Αρβηλα κώμην, αὐτὸς [a] μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐπῆλθε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως. ὁ μὲν ὡς τὴν ἔφοδον ἔδεισε οἱ πολέμιοι, μετὰ δὲ τῶν ὅπλων ἀπήντων, τὴν μὲν ἐμπειρίαν πολεμικὴν ἔχοντες, τὸ δὲ θράσος ληστρικόν. συμβαλόντες γοῦν ᾧ σφετέρῳ δεξιῷ τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν Ηρώδου τρέπουσι. θεωρήσας δὲ ταχέως Ηρώδης οὐκ ὀλίγ' ἀπ' αὐτοῦ δεξιὸν, βοηθεῖ, καὶ ὃ μὲν οἰκεῖον ἐπέστρεφεν οὐκ ἐκ φυγῆς, τοῖς δὲ διώκουσιν ἐμπίπτων, ἀνέκοψε τὴν ὁρμὴν, μάχει τὰς κατὰ νώτα παρεμβολὰς μὴ φέρουσι σθένειαν.

γ'. Ο δὲ, ἕως Ιορδάνου [b] κτείνειν εἵπετο, καὶ πολὺν μὲν αὐτῶν μέρος διέφθειρεν, οἱ λοιποὶ δ' ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἐσκεδάσθησαν, ὥς τε τὴν Γαλιλαίαν κεκαθάρθαι φόβων, πλὴν καθόσον οἱ τοῖς σπηλαίοις ἐμφωλεύοντες ὑπελείποντο, καὶ ὅτι τούτοις ἔδει λῃστεύειν. διὸ δὴ πρῶτον τοῖς στρατιώταις τὰς ἐκ τῶν πεπονημένων ὑπουργίας ἀπεδίδου, λημμάτων ἑκάστῳ δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα ἀργυρίου, καὶ τοῖς ἡγεμόσι πολυπλασίονα διέπεμψεν εἰς ὃς ἐχειμάζον σταθμούς. Φερώρᾳ δὲ τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν ἐπέστελλε, τῆς τε ἀγορᾶς αὐτοῖς ποιεῖσθαι πρόνοιαν, καὶ [c] τειχίζειν Αλεξάνδρειον. καὶ ταῦτα ἀμφοτέρων ἐπεμελήθη.

δ'. Ἐν δὲ τούτῳ, περὶ μὲν Αθήνας διῆγεν Αντώνιος· Βεντίδιον δ' ὅτι τοὺς Πάρθους πολεμοῦντα Σίλωνά τε καὶ Ηρώδῃ μετεπέμπετο, καταστήσασθαι πρότερον ὑπεξέλλοντα τὰ περὶ Ιουδαίαν. Ηρώδης μὲν ἀσμένως Σίλωνα πρὸς Βεντίδιον ἀπολύσας, αὐτὸς ὅτι τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ἐστράτευσεν. τὰ δὲ σπήλαια ζῶντα πρὸς ἀποχρήμνοις ὄρεσιν ἦν ὑδαμόθεν προσιτὰ, πλαγίας δὲ [d] ἀνόδους μόνον ἔχοντα στενοτάτας· ἡ δὲ κατὰ μέτωπον αὐτῶν πέτρα κατέτεινεν εἰς βαθυτάτας φάραγγας, [e] ὄρθιον ὑπορρέπουσα τοῖς χαράδραις, ὥστε βασιλέα μέχρι πολλοῦ μὲν ἀπορεῖν πρὸς ὃ ἀμήχανον ὂν τόπου, τελεταῖον δ' ὑπνοίᾳ χρήσασθαι σφαλερωτάτῃ. [f] τοὺς γὰρ ἀλύσεις καθήκας ἐπὶ λάρναξιν ὤετο τοῖς φωλεοῖς. οἱ δὲ ἀπέσφαττόν τε αὐτοὺς σὺν γενεαῖς, καὶ πῦρ ὤιεσαν τοῖς ἀμυνομένοις. βουληθεὶς δ' ἐξ αὐτῶν καὶ [g] περισῶσαί τινας Ηρώδης, ἐκήρυξεν ἀποχω-

a Id eſt, ὡς τεσσαρακοστῷ ἡμέρᾳ ut in *Antt.* p. 652. v. 3. ſic & cap. 13. hujus libri §. 1. μετὰ ἔτη δύο idem eſt quod δευτέρου ἔτους *Antt.* p. 643. v. 3. & alibi ſæpe. Eſt enim ea loquendi formula *Joſepho* admodum familiaris. *Aldr.* Videſis *Pagi* Criticam in *Baronii* Annales, p. 219. vol. 1.. *b* Κτείνων *Big.* & *Voſſ.* *c* Ανατειχίζειν in *Antt.* p. 652. v. 20. *d* Ita *Big.* recte. ἀνίτους in cæteris. *e* Ορθίας *Bod.* *f* Τοὺς γὰρ ἀλύσεις *Bod.* *g* Sic in *omnibus MSS.* περιῶσαι in *Impreſſis.* *a* Ita

ἀποχωρεῖν πρὸς αὐτόν. τῶ δὲ [a]ἐθελούσιος μὴ ὑδεὶς προσέθετο, καὶ τῶ βιαζομένων δὲ πολλοὶ τῆς αἰχμαλωσίας προείλοντο θάνατον. ἔνθα καὶ τῶ γυναικῶν τις ἑπτὰ παίδων [b]πατὴρ, μὴ τὸ μητρὸς δεομένης τὰς παῖδας, ὅπως πέψαι σφίσιν ἐξελθεῖν ὅπῃ δεξιᾷ, κλείσῃ πρόπω τοιῶδε. καθ' ἕνα προϊέναι κελεύσας, αὐτὸς ἵστατο πρὸ τοῦ τόμιον, καὶ τῶ ἀεὶ προϊόντα τῶν υἱῶν ἀπέσφαττεν. ἐξ ὑπάτου δὲ Ηρώδης ἀποβλέπων, τῷ τε πάθει συνεχεῖτο, καὶ τῷ προσβύτῃ δεξιὰν ὤρεγε, φείσασθαί τε τέκνων παρακαλῶν. ὁ δὲ, πρὸς οὐδὲν εἰδὼς τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ προσονειδίσας τῷ Ηρώδῃ εἰς ταπεινότητα, ὅτι τοῖς παισὶν ἀναμιχθῇ καὶ τῇ γυναικὶ, καὶ καταβαλὼν τῇ κρημνῶ τοὺς νεκροὺς ὃ τελευταῖον καὶ ἑαυτὸν ἔρριψεν.

ε'. Χειρῶται μὲν ὕπο τὰ σπήλαια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς Ηρώδης· καταλιπὼν δὲ τοῦ στρατοῦ μοῖραν, ὅσην ἀποχρήσειν ὑπελάμβανε πρὸς τὰς ἐπαναστάσεις, καὶ Πτολεμαῖον ἐπ' αὐτῆς, ὅτι Σαμάρειαν κατέστρεφεν, ὁπλίτας μὲν τετραχιλίους, ἱππεῖς δὲ ἄγων ἑξακοσίους ἐπ' Αντίγονον. ἔνθα πρὸς τῇ ἀποχώρησιν αὐτῶ λαβόντες ἄδειαν, οἷς ἔθος ἦν θορυβεῖν τὴν Γαλιλαίαν, κτείνυσι μὲν Πτολεμαῖον τὸν στρατηγὸν ἀδοκήτως προσπεσόντες, ἐπόρθουν δὲ τὴν χώραν παύμενοι τὰς ἀναφυγὰς εἰς τὰ ἕλη καὶ τὰ δυστρεύνητα τῆς χωρίου. πυθόμενος δὲ Ηρώδης τὴν ἐπανάστασιν, ἅμα τάχους ἐπεβοήθει, καὶ πολὺ μὲν αὐτῶν πλῆθος διέφθειρεν, τὰ φεύγεια δὲ πάντα πολιορκίας ἐξελὼν, ὅπως μὲν τῆς μεταβολῆς εἰσπράξατο τῶν πολεμίων ἑκατὸν τάλαντα.

ς'. Ἦδη δὲ Πάρθων μὲν ἐξελαμένων, ἀνῃρημένου δὲ Πακόρου, Βεντίδιος, ὑπατεύσαντος Αντωνίου συμμάχου, πέμπει Ηρώδῃ καὶ Αντιγόνου χιλίους ἱππεῖς καὶ δύο τάγματα. τούτων τὸ στρατηγὸν Μαχαιρᾶν Αντίγονος ἱκέτευε δι' ὑπογολῶν ἑαυτῷ βοηθὸν ἀφικέσθαι· πολλὰ θεῖ τε τὸ Ηρώδου βίας, ᾗ ἐπιπρείας τὸ βασιλείας ἀποδυόμενος, καὶ χρήματα δώσειν ὑπισχνούμενος. ὁ δὲ, [c]ἃ γὰρ καταφρονεῖ [d]ἧττον πέμψαιτο, ἄλλως τε ᾗ πλέον Ηρώδου διδόντος, εἰς μὲν τὴν προδοσίαν οὐκ ὑπήκουσεν, ὑποκρινόμενος δὲ φιλίαν, κατάσκοπος ἦεν τῶν Αντιγόνου πραγμάτων, Ηρώδῃ μὴ πιθανὸς ἀποτρέπουσι. προσαθούμενος δὲ αὐτῶ τὴν θρέψασαν Αντίγονος, τὴν τε πόλιν ἀπέκλεισε, καὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν ὡς πολέμιον ἠμύνατο, μέχρις αἰδόμενος Μαχαιρᾶς εἰς [e]Ἀμμαοῦντα πρὸς Ηρώδην ἐχώρει, καὶ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν τεθυμωμένος, ὅσους ἐπετύγχανεν Ιουδαίους ἀνῄρει, μηδεμίαν τῶν Ηρωδείων φειδὼ ποιούμενος, ἀλλ' ὡς Αντιγονείοις χρώμενος ἅπασιν.

ζ. Ἐφ' οἷς χαλεπήνας Ηρώδης, ὥρμησε μὲν ἀμύνασθαι Μαχαιρᾶν ὡς πολέμιον· κρατήσας δὲ τῆς

accederent per præconem juſſit. Eorum autem nemo ultro ſe tradidit: & multi, qui vi coacti id fecerant, ſervituti mortem prætulerunt. Ubi etiam è ſenibus quidam, ſeptem natorum pater, orantes cum matre liberos, ut ſibi fide dextraque data egredi permitteret, hoc modo occidit. Cum ſingulos exire juſſiſſet, ipſe in oſtio ſtabat, & ut filiorum quiſque progreſſus eſt eum jugulabat. Herodes autem è ſpecula hæc proſpiciens, dolore afficiebatur, ſenique dextram porrigebat, orans obſecranſque ut liberis parceret. Ille vero, cum nihil precibus ejus conceſſiſſet, ſed & convicia jeciſſet in Herodem ob *generis* humilitatem, poſt liberos etiam uxorem interficit; cumque corpora *eorum* in præceps devolviſſet, poſtremo & ſemetipſum dejecit.

Latronis veterani atrox facinus. Ant. p. 653.

5. Ita quidem ſpeluncas, & qui in illis erant, ſubigit Herodes; cumque exercitus partem tantam reliquiſſet, quantam ad ſeditionem comprimendam ſatis eſſe arbitraretur, eique Ptolemæum præfeciſſet, in Samariam reverſus eſt, peditum quidem tria millia & equites ſexcentos in Antigonum ducens. Ubi, poſt ejus diſceſſum, licentiam nacti, qui Galilæam turbare conſueverunt, Ptolemæum quidem ducem ex improviſo adorti interficiunt; agros autem vaſtabant, fuga ſe recipientes in paludes & loca ſcrutatu difficilia. Herodes autem, cum motus iſtos & tumultus inaudiviſſet, ad auxilium ferendum properabat, & magnam quidem ſeditioſorum multitudinem peremit, ubi vero caſtella omnia obſidione liberaſſet, ob hanc rerum perturbationem hoſtibus centum talentorum multam irrogavit.

Herodes contra Antigonum in Samariam proficiſcitur. Ant. p. 653.

6. At, jam Parthis quidem expulſis & Pacoro occiſo, Ventidius juſſu Antonii equitum mille duaſq; legiones in auxilium mittit Herodi. Eorum autem ducem Machæram, ut ſe adjutum veniret, per epiſtolas rogabat Antigonus; multa & de Herodis violentia & de injuriis regno allatis conquerens, & pecuniam *ſe ei* daturum eſſe promittens. Ille vero, * haud enim eum qui ad ipſum miſerat contemnendum putabat, præſertim cum & plura daret Herodes, in proditione quidem ei non paruit, ſimulata vero amicitia res Antigoni exploratum ivit, Herodi id diſſuadenti nihil obſequutus. Antigonus autem, qui præſenſit quo animo veniret, & civitate eum excluſit, & tanquam hoſtem à mœnibus *eum* propulſavit, uſque adeo ut Machæram *incæpti* puderet, & in Ammauntem ad Herodem ſe reciperet: iratuſque quod res tam male ceciderint, in quoſcunque Judæos incurrebat, illos occidebat, ne Herodianis quidem vel minimum parcens, ſed in omnes tanquam Antigoniani eſſent ſæviens.

Machæras Herodi ſubſidio venit, ſed mala fide agit. Ant. p. 653.

7. Iſta cum ægre tuliſſet Herodes, voluit quidem Machæram tanquam hoſtem propellere:

Herodes Machæræ iratus. Ant. p. 653.

a Ita *Voſſ.* ἐθελουσίως *Big. & Bod.* ἐθελουσίως *Baſ. & Gen.* Confer *Ant.* p. 652. 653. ubi hoc ſtratagema plenius explicatur. Ubi etiam *Joſephus* (p 625. v.8) ἐ πολλοὶ συγχωρήσαντες τῷ βασιλέως ἐπικηρυχθέντι μηδὲν ποιεῖσθαι σφᾶς ὑπηκόους. Sibi tamen non contradicit, quia nemo facit aliquid ἐθελούσιος qui quod facit factum nollet. Quare qui deditione vitam redemere, accenſendi ſunt τοῖς βιαζομένοις, quos non *omnes* dicit ſed eorum *multos* ſervituti mortem prætuliſſe. *Aldr.* b Ita diſtinguo cum *Epiphanio*, qui vertit, *oranies cum matre pueros* &c. πατὴρ μὴ τὸ μητρὸς, δεομένης &c. in *Editis.* c Τῶν πολεμίων *Bod.* d Οὐδὲν ἧττον *Bod.* e Sc. πρὸς αὐτὸν, nam Antigonum intelligit quocum acturus erat Machæras Ventidii & Silonis exemplo, niſi plus accepiſſet ab Herode quam Antigonus illi offerebat: ſed perfidiam averſatus eſt quando fidem quæſtui haberet. *Aldr.* f Ἐμμαοῦν *Ant.* p. 653. v. 45. Eſtque (ni fallor) per ſolitatior ſcriptura, per *a* verior: ſiquidem ipſo nomine præfert aquarum gloriam uti *Joſephus* aſſerit l. IV. *de Bello.* apud *Ruſinum* perperam *Amathunta* habemus. *Aldr.* * Nec enim ad quos miſſus fuerat, negligendum putabat, *Ruſ.*

Herodes cum Machæra in gratiam redit. Anit. p. 654.

lere: iracundia vero cohibita ad Antonium properabat, Machæræ iniquitatem accusaturus. At ille, cum sua secum reputasset delicta, & regem celeriter insequebatur, multisque precibus effecit ut secum in gratiam rediret. Non tamen Herodes ad Antonium velle ire destitit. Sed cum audisset eum magnis viribus oppugnare Samosata (urbs autem est juxta Euphratem valida) eo magis accelerabat, tempus idoneum esse animadvertens quo & fortitudinem *suam* demonstraret, & Antonio impensius placeret. Denique mox ut ad eum venit, finem attulit obsidioni, multis Barbaris interfectis amplaque præda *eis* ablata; ut Antonius quidem, quanquam ejus virtutem antea miraretur, tamen & tunc magis eum suspiceret, multumque & ad alios ejus honore & ad spem regni adderet, rex vero Antiochus Samosatorum deditionem facere coactus esset.

Herodes fortiter se gerit Samosatis. Anst. p. 654.

[a] ὀργῆς ἥλαυνε τοὺς Ἀντώνιον κατηγορήσων τ̃ Μαχαιρᾶ ἀδικημάτων. ὁ δὲ, ὡς ὑπολογισμῷ τ̃ ἡμαρτημένων γενόμενος, ταχέως μεταδιώκει τε τ̃ βασιλέα, καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἑαυτῷ διαλάττει. ὁ μὲν Ἡρώδης ἐπαύσατο τ̃ πρὸς Ἀντώνιον ὁρμῆς. ἀκηκοὼς δὲ αὐτὸν μὴ πολλῆς δυνάμεως περιπολεμεῖν [b] Σαμοσατέοις, πόλις δ' ὄστι Εὐφράτῃ πλησίον χαρτερὰ, θᾶττον ἠπείγετο, τ̃ καιρὸν ἐπιτήδειον [c] ὁρῶν τοῖς τε ὑπιδείξειν ἀνδρείας, καὶ ἔτι μᾶλλον ἀρέσασθαι τ̃ Ἀντώνιον. [d] ἧκε γοῦν ἐπελθὼν τέλος αὐτοῖς τ̃ πολιορκίας, [e] πολλοὺς μὲν τ̃ Βαρβάρων ἀποκτείνας, πολλὰ δὲ ἀποτεμόμενος λείας· ὥς τε τ̃ μὲν Ἀντώνιον, [f] θαυμάζοντα καὶ πάλαι τὰ τ̃ ἀρετῆς [g] αὐτ̃, τότε μᾶλλον ἔτως ἔχειν, τ̃ δὲ πολὺ προθεῖναι ταῖς τε ἄλλαις [h] πεμπαῖς αὐτ̃ τ̃ ταῖς εἰς τ̃ βασιλείαν ἐλπίσιν, Ἀντίοχον δὲ τ̃ βασιλέα ἀναγκασθῆναι τὰ Σαμόσατα παραδοῦναι.

XIII. **CAP. XVII.** **ΚΕΦ. ιζ'.** ιγ'.

Josephi mors, & Herodis de eo somnium. Ejusdem mira & iterata conservatio. Pappo fratris occisori caput amputat, & Pheroræ mittit. Non multo post Hierosolyma obsidet, & Mariamnen in uxorem ducit.

Ἰωσήπῳ πλάνη, ἢν ὄνειροι Ἡρώδῃ παρεσημήναντο. ὡς Ἡρώδης δὶς θαυμασίως διασώζεται. Πάππον τὸν ἀδελφὸν Φονέα καρατομεῖ, τ̃ κεφαλὴν Φερώρᾳ πέμπει. μετ' ὀ πολὺ Ἱεροσόλυμα πολιορκεῖ, τ̃ Μαριάμνην γαμεῖ.

Josephus Herodis frater temere prælium committit cum Antigono, & occiditur. Anst. p. 655.

DUM hæc gererentur, res Herodis in Judæa fractæ sunt. Reliquerat quidem Josephum fratrem suum, qui omnia procuraret, cui mandaverat, ut ante *ejus* reditum nihil quicquam adversus Antigonum moveret. Machæram enim nequaquam firmum habiturum esse socium, *ut* ex iis quæ fecerat *licet conjicere*. Ille vero, ubi fratrem longissime abesse rescivit, mandatorum *ejus* immemor, cum quinque cohortibus, quas simul miserat Machæras, Hierichunta proficiscebatur. ibat enim, cum æstas esset adulta, segetes *eorum* direpturus. Adversariis autem in montibus & locis difficilibus eum adortis, & ipse, cum se in prælio strenuum fortemque admodum ostendisset, occumbit, Romanique ad unum omnes occiduntur. nam cohortes erant ex Syria non ita pridem collectæ, nec veteranos ullos secum permistos habebant, qui belli imperitis opitulari possent.

Josephus mortuus indigne tractatus. Anst. p. 655.

2. Antigonus autem victoria minime contentus fuit, sed eò iracundiæ proceſſit, ut & Josephum etiam mortuum indigne tractaret. Corporum enim *occisorum* potitus illius caput abscindit, *quamvis frater ejus Pheroras id quinquaginta talentis redimere voluit. Adeo autem novatæ erant *inclinataque* res Galilææ post Antigoni victoriam, ut primates qui ab Herode stabant ad lacum productos demergerent qui Antigono favebant. Multaque etiam in Idumæa mutabantur, ubi Machæras cujusdam castelli, cui nomen est Gittha, mœnia instaurabat. Ista autem nondum audierat Herodes.

Κᾶν τούτῳ θραύεται τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν Ἡρώδου πράγματα. καταλελοίπει [i] μὲν Ἰώσηπον ⟨τὸν⟩ ἀδελφὸν ὅτι τ̃ ὅλων, προαγείλας μηδὲν μέχρι τ̃ ἐπιστροφ̃ αὐτ̃ προκινεῖν πρὸς Ἀντίγονον. ὁ γὰρ δὴ βέβαιον εἶναι Μαχαιρᾶν σύμμαχον, ἐξ ὧν ἔδρασεν. ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν ὄντα πορρωτάτω ⟨τὸν⟩ ἀδελφὸν, ἀμελήσας τ̃ προαγγελμάτων ὅτι Ἱεριχοῦντ⟨α⟩ ἐχώρει μετὰ πέντε σπειρῶν, ἃς συνέπεμψε Μαχαιρᾶς. ἦσαν δὲ ⟨σῖτον⟩ ἁρπάσων ⟨τὸν⟩ ἀκμὴν τ̃ θέρους. ὑπιδεμένων δ' ⟨τῶν⟩ τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς δυσχωρίαις τ̃ σφετέρων, αὐτός τε θήσκει, μάλα γενναίως ⟨ἐν⟩ τ̃ μάχῃ φανείς, καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν πᾶν διαφθείρεται. νεοσύλλεκτοι γὰρ ὄντες τ̃ Συρίας ἦσαν αἱ σπεῖραι, καὶ οὐδὲν αὐταῖς ἀνεκέκραστο τ̃ πάλαι στρατιωτ̃ καλουμένων, ἐπαμύνειν τοῖς ἀπείροις πολέμου δυναμένων.

Β'. Ἀντιγόνῳ δὲ οὐκ ἀπέχρησεν ἡ νίκη, προῆλθε δὲ εἰς τοσοῦτον ὀργῆς, ὥς τε καὶ νεκρὸν αἰκίσασθαι τ̃ Ἰώσηπον. κατήσας γοῦν τ̃ στρατιωτ̃ ἀποτέμνει τ̃ κεφαλὴν αὐτ̃, καί τοι πεντήκοντα τάλαντα λύτρον αὐτ̃ Φερώρᾳ τ̃ ἀδελφ̃ διδόντος. τὰ δὲ τ̃ Γαλιλαίας μετ' τ̃ Ἀντιγόνου νίκην οὕτω μετεστείλατο πρὸς τοσοῦτον, ὥς τε τοὺς τὰ Ἡρώδου φρονοῦντας τ̃ δυνατ̃ προσάγοντας εἰς τ̃ λίμνην κατιδύσαι οἱ προσέχοντες Ἀντιγόνῳ. μετεβάλλετο δὲ πολλὰ καὶ τ̃ [k] Ἰδουμαίας, ἔνθα Μαχαιρᾶς ἀνετείχιζέ τι τ̃ ἐρυμ̃ τὸ [l] Γιτθᾶ καλεῖται. τοῦτον δὲ [m] ἠδέπω πέπυστο Ἡρώδης.

μὴ

a Ὀργῆς *Big. Bod. & Voss.* quod vel ideo minus probo, qui *Josephus* statim ὁ μὲν ἐπαύσατο τ̃ ὀργῆς inquit. *Aldr.* b Σαμόσιλα *Bod.* c Εὑρὼν *Bod.* d Pollicitus erat Antiochus pacis pretium talenta mille, seque Antonii imperata facturum; sed qui has conditiones primo repulit Antonius post tractam diu obsidionem multo deteriores accepit: ac ne has quidem (ut videtur) obtinere potuisset, nisi Samosatensibus metum aliquem attulissent Herodis auxilia. Confer *Plutarchum* in *Anton.* p. 931. B. *Dionem* XLIX. p. 405. B. C. *Aldr.* e Sc. in itinere, ut constat ex *Ant.* p. 654. v. 42. *Aldr.* f Θαυμαζόντα καὶ πάλαι τ̃ ἀρετῆς αὐτοῦ *Bod.* g Αὐτοῦ τε pro αὐτ̃ τοῦ habent *MSS.* h Illud πεμπαῖς additum ex *Big. Bod. Lipsi. Voss. & Ruf.* i Mox δὲ *Bod.* & forsan *Ruf.* k Ἰουδαίοις in *Ant.* p. 655. v. 17. nominibus istis etiam alibi sæpe permutatis. l Ita lego. Γιθθᾶ in *MSS. & Editis.* articulum vero ὁ habui è *Cod. Bod.* m Οὐδὲν ἠδέπω *Bod.* ἠδέπω τι *Voss.* in *Rufini* versione *nec horum quidquam.*

* Quamvis L. talenta Pheroras frater pretium redemptionis offerret, *Ruf.* Verum non est Pherora *offerente*, sed *dante*, ait *Abidius* in *Historia Idumæa*, p. 112. Pace autem *illius* recte satis *Rufinus*: cum notum sit omnibus *præsens* sæpe pro *futuro* poni, ut ostendit Cl. *Perizonius* ad *Ælianum*, p. 201.

a Dio

μὴ δὲ τ' Σαμοσάτων ἄλωσιν, [a] Ἀντώνιος μὲν καταστήσας ὅπι τ' Συρίας Σόσιον, καὶ προστάξας Ἡρώδῃ βοηθεῖν ἐπ' Ἀντίγονον, [b] αὐτὸς [c] εἰς Αἴγυπτον ἀνεχώρησε, Σόσιος δὲ δύο μὲν τάγματα προαπέστειλεν εἰς Ἰουδαίαν Ἡρώδῃ συμμαχῶν, αὐτὸς δὲ μετὰ τ λοιπῆς δυνάμεως [d] ἠκολούθει σχεδόν.

Captis enim Samosatis, Antonius quidem, cum Syriæ præfeciſſet Soſium, eique mandaſſet ut Herodem adjuvaret contra Antigonum, ipſe diſceſſit in Ægyptum; Soſius vero duas legiones Herodi auxiliares præmiſit in Judæam, ipſeque cum reliquis copiis è veſtigio ſubſequebatur. *Antonius in Ægyptum proficiſcitur. Antt. p. 654.*

γ'. Ὅτε δὲ Ἡρώδῃ τε τῷ ἐν Ἀντιόχειαν Δάφνῃ, ὄνειροι σαφεῖς τ περὶ ἀδελφοῦ θάνατον προσημήναντο, καὶ μετὰ παραχῆς [e] ὀλοφύρτο τ κοίτης εἰσήκει ἄγγελοι τ συμφορᾶς. ὁ δὲ ὀλίγον μὲν προσομώξας τῷ πάθει, τὸ πλεῖον δὲ τ πένθους ὑπερθέμενος, ὅπι τοὺς ἐχθροὺς ἐπείγετο. σπεύδοντι δὲ τ πορείαν ὑπὲρ δυνάμιν, καὶ ἀφικνουμένῳ ὅπι τ Λίβανον, ὀκτακοσίους μὲν τ τότε ὄρους προσλαμβάνει συμμάχους, Ρωμαίων δὲ ἓν τάγμα ζώνῃ συνάψας. μεθ' ὧν, ἀμα τῇ ἡμέρᾳ, εἰς τ Γαλιλαίαν ἐνέβαλε, τοὺς τε πολεμίους ὑπαντήσαντας εἰς ὃ καταλελοίπεσαν χωρίον τρέπει. καὶ προσέβαλλε μὲν συνεχῶς τ φρουρίῳ, πρὶν δὲ ἑλεῖν, χειμῶνι βιασθεὶς καλεπωτάτῳ, τοῖς πλησίον ἐστρατοπεδεύει κώμαις. ἐπεὶ δ' αὖθις μεθ' ὀλίγας μὲν ἡμέρας καὶ ὁ δεύτερος παρ' Ἀντωνίου τάγμα συνέμιξε, δείσαντες τ ἰσχὺν τῷ πολέμῳ, ἀφ' νυκτὸς ἐξέλιπον ὃ ἔρυμα.

Cum quibus, non exſpectata luce, irruptionem in Galilæam faciebat, hoſteſque *ei* obviam progreſſos in locum quem reliquerant avertit. Et continuo quidem caſtellum oppugnabat, prius vero quam id caperet, graviſſima tempeſtate adactus in proximis pagis caſtra metatur. Cum autem paucis poſt diebus & altera legio ab Antonio *miſſa* ſeſe ei adjunxiſſet, hoſtes viribus *ejus* perterriti munimentum nocte deſerebant. *Herodes in Galilæam irrumpit. Antt. p. 655.*

δ'. Καὶ ὁ λαπὸν ἦει ἀφ' Ἱερειχοῦντος ἀσεύδων [g] ἢ τάχιστα τοὺς τἀδελφοῦ φονεῖς μετελθεῖν. ἔνθα δή τι δαιμόνιον αὐτῷ συμβαίνει πρᾶγμα, ἐξ οὗ παρ' ἐλπίδα σωθεὶς ἀνδρὸς θεοφιλεστάτου δόξαν ἀπενέγκατο. πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ τ σὺν τέλει κατ' ἐκείνην συνειστιάθησαν τ ἑσπέραν· ἀφαλυθέντος δὲ τ συμποσίου, μὴ τ πάντας ἐξελθεῖν, ὡθεῖσος ὁ οἶκος συνέπεσεν. τοῦτο καὶ παιδιὰν καὶ σωτηρίας [h] κοινὸν ὅπι τῷ μέλλοντι πολέμῳ κρίνας εἶ σημεῖον, ἅμα τ ἕῳ διεκίνει τ φρατιάν· καὶ τ σαντίων εἰς ἑξακισχιλίους ἀπὸ τ ὀρῶν καταφερόντων ἀπεπειρῶντο τ προπαγμάχων, χερσὶ χεῖρα μὲν συμπλέκεσθαι τοῖς Ρωμαίοις ὑ σφόδρα θαρροῦντες, πόρρωθεν δὲ χερμάσι καὶ [i] παλτοῖς ἔβαλλον, ὥς τε συχνοὺς καταπηρῶσαι. ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς Ἡρώδης παρελαύνων παλτῷ [k] τ τὸν πλευρὰν ἀκοντίζεται.

Magno periculo mirum in modum liberatur. Antt. p. 655.

4. Poſtea per Hierichunta ire contendebat, ut quamprimum fratris interfectores ulciſci poſſet. ubi ſane ei mirabile quiddam & prodigioſum accidit: ex quo præter ſpem ereptus atque ſervatus paſſim credebatur eſſe vir Deo charus dilectuſque. Nam veſpera quidem illa multos è primatibus ad cœnam adhibuit: finitoque convivio, cum omnes exiiſſent, cœnaculum concidit. Hoc ipſum ſalutis pariter ac periculorum, in bello quod gerendum erat, indicium eſſe ratus, prima luce exercitum educit: atque hoſtium ſex circiter millia, qui de montibus decurrebant, prima agmina laceſſebant, ad manus quidem cum Romanis conferendas non ſatis audaces, ſed lapides ac tela in eos eminus jacientes, quibus aliquammulti vulnerati erant. qua velitatione & ipſi Herodi inter obequitandum latus jaculo transfigitur.

ε'. Βουλόμενος δὲ ὁ Ἀντίγονος μὴ μόνον τολμῇ τῇ σφετέρᾳ, ἀλλὰ καὶ πλήθει δοκεῖν ἰσχύειν, Πάππον τινὰ τῶν ἑταίρων μετὰ στρατιᾶς ὅπι Σαμάρειαν ἐκπέμπει. τούτοις μὲν οὖν ἐν Μαχαιρᾶς [l] ἀγώνισμα. Ἡρώδης δὲ τὴν τολμίαν καταδεήσων, πέντε μὲν πολίχνας κατασκάπτει, δισχιλίους δὲ τῶν σὺν αὐτοῖς ἀφανίζει· καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσας, ὑπέστρεψεν ὅπι τὸ στρατόπεδον. πόλιν δὲ σχεδὸν τὴν καλουμένην [m] Κανᾶ κώμην.

5. Antigonus autem, ſe non ſolum ſuorum audacia, ſed & numero ſuperiorem videri volens, Pappum è ſociis unum cum manu militum in Samariam mittit. * & iſtis quidem id negotii erat ut cum Machæra contenderent. At Herodes, cum hoſtium regionem incurſionibus vexaſſet, urbeculas quinque ſubjugat, duoque hominum millia, *quos* ibi *comprehenderat*, interficit, domibuſque incenſis in caſtra *ſua* revertitur. Stativa autem habuit ad vicum Cana appellatum. *Antigonus Pappum ducem Samariam mittit. Antt. p. 655.* *Herodes oppida capit & magnam ſtragem edit. Antt. 655.*

ς'. Περιγίνεται δ' αὐτῷ καθ' ἡμέραν πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων, ἔκτε αὐτῆς Ἱερειχοῦντος, καὶ τῆς ἄλλης

6. In dies autem ſingulos magna multitudo Judæorum, tam ex ipſa Hierichunte quam ex aliis *Exercitum auget. Antt. p. 655.*

a *Dio* in l. XLIX. p. 405. C. Γαΐῳ γὰρ Σόσιος τὴν ἀρχὴν τῆς τε Συρίας ἔσχε καὶ Κιλικίας παρ' αὐτοῦ λαβών &c. b Ita *MSS.* αὖθις perperam *Baſ.* & *Gen.* c Ita & *Antt.* p. 654. v. 48. εἰς Ἀθήνας *Plutarchus* in *Anton.* p. 931. C. εἰς Ἰταλίαν *Dio* XLIX. p. 405. E. A Cæſare certe accerſitus Athenis Brunduſium venit, nec exſpectato illo in Græciam reverſus eſt. *Appian.* V. p. 717, 718. *Dio* XLVIII. p. 385. C. Itaque cenſet *Armachanus* Athenas eum primo rediiſſe, unde in Italiam venerit à Cæſare evocatus; tum Athenas denuo reverſum in Ægyptum inde navigaſſe cum Cleopatra ſua hyematurum. *Aldr.* d Quando ſcilicet Aradios oppugnationem hactenus perpeſſos fameque & morbo confectos ſubegiſſet. *Dio* XLIX. p. 405. C. *Aldr.* e *Al.* ἐκδοχέντι. f Τοῖς φρουρίοις *Bod.* g Ὡς τάχιστα *Voſſ.* h Vocabulum κοινὸν deeſt *Bod.* i Ita & hîc loci reſcribere placuit, & mox παλτοῦ, prout in *Antt.* p. 653. v. 1. & p. 655. v. 44. παλτοῦ & παλτοῖς in *libris.* k Πίμπτον *Bod.* l Eadem voce utitur p. 992. v. 14. m Ἰσαίνων κώμαις in *Antt.* p. 656. v. 2. Et Herodes (obſervante Cl. *Aldrichio*) hoc tempore non in Galilæa ſed Samaria ſtativa habuit. * Quibus quidem Machæra erat præmium victoriæ, *Reſ.* idem dicere volens, quod in *Antt.* p. 655. v. 49. ἀλλ' ὁ μὲν Μαχαιρᾶς τῇ φρουρᾷ παρεκάθητο.

Herodes obviam it Pappo. Antt. p. 656.

aliis regionibus, ei accedebat, partim ex ſuo in Antigonum odio, partim vero ex rebus ab Herode præclare geſtis eò inducti. Cæterum multos impellebat rerum mutandarum cupiditas inſana. Atque ille quidem, ut *prælio* congrederetur, feſtinabat: Pappus vero ejuſque milites, neque *hoſtium* multitudine neque impetu perterriti, alacriter obviam prodierunt. Pugna autem commiſſa, aciei quidem * pars altera pauliſper reſiſtebat: at Herodes, ex fraternæ necis recordatione † intrepide ſe periculo objiciens, ac ſi necis auctores ulciſci vellet, ſibi oppoſitos illico ſuperat; ac deinde poſt illos continuo integros adortus, omnes *in fugam verſos* perſequitur. Et multa *facta* erat cædes, aliis in vicum unde exierant compulſis, illo etiam noviſſimis inſtante & innumeros occidente. Poſtremo autem una cum hoſtibus intro irrumpit, erantque domus quidem omnes armatis refertæ, & tecta ſuperiora propugnatorum plena. Et quoniam foris deprehenſos *facillime* ſuperabat, ædibus dilaceratis, abditos in eas extrahebat: atque tecta quidem in plurimos dejiciens magnam ſtragem edidit, quotquot vero ruinam ſubterfugerant milites gladiis excipiebant; & tanta mortuorum multitudo in cumulos congeſta erat, ut etiam ipſis victoribus viæ obſtruerentur. Hanc plagam ægre tulerunt hoſtes: adeo ut vulgus illorum confluens, ubi cæſorum numerum in vico conſpexerunt, in fugam ſe disjecerint. Statimque Herodes, ſumpto ex victoria animo, ad Hieroſolyma perrexiſſet, niſi hyems aſperrima *eum* prohibuiſſet. Hæc *enim* ei, quominus victoria perficeretur, obſtitit, & ne penitus opprimeretur Antigonus, qui de civitate jam deſerenda cogitabat.

Eum ſuperat, hoſteſque in domos compulſos conficit. Antt. p. 656.

Ut Herodes è magno diſcrimine evaſit. Antt. p. 656.

7. Herodes autem ad veſperam, cum jam defatigatos amicos corporis reficiendi gratia dimiſiſſet, & ipſe, ut erat ab armis calidus, inſtar militis gregarii lavatum ibat. adeoque unus tantum puer eum ſequebatur. Et priuſquam balneum intraret, ejus in conſpectu quidam ex hoſtibus ſtricto gladio ſe proripiebat, deinde alter, itidemque tertius, & deinceps plures. Et iſti quidem ex acie in balneum armati confugerant. †† Tum autem metu perculſi & latitantes, ubi regem viderunt, animo defecti præ ſtupore, ipſum quidem inermem trementes prætereunt, exitus vero curſu petebant. Porro cum ita ceciderit ut ex aliis nemo adeſſet qui homines comprehenderet, eoque contentus eſſet Herodes, quod nihil mali pateretur, fiebat ut omnes ſalvi effugerent.

Pappus occiditur, ejusque caput amputatur. Antt. p. 656.

8. Poſtero autem die Pappi quidem Antigoni ducis (in prælio autem ſublatus erat) caput amputat, idque Pheroræ fratri ſuo mittit, pœnam ab eo repetens ob fratris illorum cædem. nam & is erat qui Joſephum interfecerat. Cum autem hyems mitior eſſe cœpiſſet, Hieroſolyma ire properabat, muriſque admo-

χώρας, ἃ μὲ ἀφ' μῖσος τὸ πρὸς Ἀντίγονον, ἃ δ' ὅτι τοῖς αὐτῷ κατορθώμασι κεκινημένοι. τύς γε μὴν πολλὺς ἐῆγεν ὀπθυμία μεταβολῆς [a] ἄλογος. καὶ ὁ μὲν ἠπείγετο συμβαλεῖν, οἱ δὲ περὶ Πάππον, ὅτε πρὸς τὸ πλῆθος, ὅτε περὶ τὴν ὁρμὴν ὑποδείσαντες αὐτοῦ προθύμως ἀντεπεξῆλθον. γενομένης δὲ τῆς προσπαξεως, τὰ μὲν ἄλλα μέρη πρὸς ὀλίγον ἀντέχον· Ηρώδης δὲ κατὰ μῆνιν τῦ φονευθέντος ἀδελφῦ προσβαλλόμενος, ὡς ἂν πίσαιτο τὺς αὐτὺς ἓ φόνυ, ταχέως τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐκράτει, καὶ μετ' ἐκείνυς ὅτι τὸ συνεχὲς αἰεὶ περιόμενος ἅπαντας διώκει. φόνος τε ἦν πολὺς, τῶν μὲν εἰς τὴν [b] κώμην συνεξωθυμένων ἐξ ἧς ὥρμηντο, τῦ δὲ προσκειμένου τοῖς ὑστάτοις, καὶ κλείοντος ἀπείρυς. συνεισπίπτει δὲ τοῖς πολεμίοις εἴσω, καὶ πᾶσα μὲν ὁπλιτῶν οἰκία [c] γέμουσα, τὰ τέγη δὲ ἦν ὑπερθεν ἀμυνομένων κατάπλεα. καὶ πειδὴ προῆλθεν τῶν ἔξωθεν, τὰς οἰκήσεις ἀναρρήξας εἵλκε τὺς ἔνδοθεν· καὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ὀπτασείαν τὺς ὀφθαλμύς, ἀθρόως ἀνήρει, τὺς ὑποφυγόντας δὲ τῶν ἐρειπίων οἱ στρατῶται ξιφήρεις ἀνεδέχοντο, καὶ τοσύτων ἐσωρεύθη νεκρῶν πλῆθος, ὥς τε τὰς ὁδὺς [d] ἀποφράγνυσθαι τοῖς κρατῦσι. Τοιύτῳ τ' πλημμελεῖ ὁδὲ ἤνεγκεν οἱ πολέμιοι· τὸ γοῦν ὀπισυλλεγόμενον αὐτῶν πλῆθος ὡς ἐθεάσατο τοὺς ἀνὰ τὴν κώμην διεφθαρμένυς, εἰς φυγὴν διεσκεδάσθη. καὶ εὐθέως τῇ νίκῃ τεθαρρηκὼς Ηρώδης ὅτι Ιεροσολύμων ἤλασεν, εἰ μὴ χειμὼν διεκωλύθη σφοδρότατος. τῦτο τὸ ἐμπόδιον ὁκείνα τε παντελῶς κατορθώματος καὶ ἧττης Ἀντιγόνῳ κτίσῃ, [e] βυλευομένῳ καταλιπεῖν ἤδη τὴν πόλιν.

ζ. Ηρώδης δὲ πρὸς ἑαυτὸν ἤδη τὺς φίλυς κεκμηκότας ὅτι θεραπείᾳ τῦ σώματος ἀφεὶς, καὶ αὐτὸς ὡς λοῦ ἐπ θερμὸς ὁκ τῶν ὅπλων λυσόμενος ἦει στρατιωτικώτερον. ἐς γῆν οὖν πᾶς εἵπετο. καὶ πειὶ εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσελθεῖν, ὁπαντίον αὐτῷ τις ὁπτέχει τῶν πολεμίων ξιφήρης, ἔπειτα δεύτερος, καὶ τρίτος, καὶ ἑξῆς [f] πλείυς. [g] ὅτοι καταπεφθύγεσαν μὲν ὁκ ἐκ προσβαλλόμενοι εἰς τὸ βαλανεῖον ὡπλισμένοι. τίνες δὲ ὑποπεπηκότες, καὶ ἀφαλαθάνοντες, ὡς ἐθεάσαντο τὴν βασιλέα, [h] λυθέντες ὑπ' ὁκπλήξεως αὐτὸν μὲ παρέσχον γυμνὸν ὄντα τρέμοντες, ὅτι δὲ τὰς [i] ἐξόδυς ἐχώρυν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ὐδεὶς παρῆν κατὰ τύχην ὃ συλλαμβάνων τὺς ἄνδρας, Ηρώδης δὲ ἀπέχρησε τὸ μηδὲν παθεῖν, ὥς τε ἀφανεύγεσι πάντες.

η'. Τῇ δ' ὑστεραία, Πάππον μὲ τὸν Ἀντιγόνυ στρατηγὸν καταλομήσας, ἀνήρητο δὲ ὅτι τὸν παραλάξεως, πέμπει τὴν κεφαλὴν Φερώρᾳ τῷ ἀδελφῷ, ποινὴν τ' φονευθέντος [k] αὐτῷ ἀδελφῦ. ἦ γὰρ ὅτος ἦν, ὁ τὸν Ἰώσηπον ἀνελών. λωφήσαντος δὲ τῦ χειμῶνος, ἤλαυνεν ὅτι Ιεροσολύμων, ἦ μέχρι τῦ τείχυς

a Ἀλόγως *Ruf.* b Πόλιν *Voſſ.* c Ita ex *Suida*, qui (voce νίναντο) hunc locum *Joſephi* affert, & νίναντο interpretatur ἐπλήρωτο, convenienter ipſi *Joſepho* in *Antt.* p. 656. v. 5. ubi dicit πλησθέντων δὲ τῶν οἰκιῶν ὁπλιτῶν. Prius erat, ἓ πᾶσα μὲ ὁπλιτῶν οἰκία ὁπῆτο. quod in πᾶσαν μὲ ὁπλιτῶν οἰκίαν ὁπῆτο mutavit *Aldrichius*, auctoritate *Codd. Big. Bod.* & *Voſſ.* d Ἐμφραγνύναι *Voſſ.* e Ita *Baſ.* & *Ruf.* βυλομένῳ *Gen.* & aliquot *Codd. MSS.* f Quorum nulla mentio *Antt.* p. 656. v. 38. g Οὗτοι ℌ. *Bod.* h *Al.* ὀλυθεὶς ὑπ' ὁκπλ. p. 984. v. 7. i Διεξόδυς *Bod.* k Αὐτῷ *Bod.* * *Sc.* Herodi non oppoſita. † Periculoſius dimicans. *Ruf.* †† *Al.* & ad eam horam cum in balneis delituiſſent pavitantes, ubi regem viderunt, obſtupefacti eum tranſilierunt, & ad exitus ſe contulerunt nudum metuentes.

a Ἀναγα-

τείχυς [a] ἀγαγὼν τ̃ δυάμιν· συμήγαζε δὲ αὐτῷ τρίτον ἔτος ἐξ ὗ βασιλεὺς ὁ Ρώμη [b] ἀπεδέδεικτο· πρὸ γ ἱερῦ στρατοπεδεύεται. ζώτη γὰρ μῶ ἐπίμαχον, [c] καὶ καθ' ὃ μάλιστ' ἦλε Πομπήϊος τ̃ πόλιν. διελὼν δὲ εἰς ἔργα τ̃ στρατιᾶς, καὶ τεμὼν τὰ προάστεια, [d] τρία μὲ ἐγείρει χώματα, καὶ πύργυς ἐποικοδομῆν αὐτοῖς κελεύσας, καταλιπὼν τὺς [e] ἀνυπικωτάτυς τ̃ ἑταίρων ὅπι τ̃ ἔργων, αὐτὸς εἰς Σαμάρειαν ᾖει, τὴν Αλεξάνδρυ γ Αριστοβύλυ μετὼν θυγατέρα, καθωμολογημένην, ὡς ἔφαμεν, αὐτῷ καὶ πάρεργον ποιεῖται τ̃ πολιορκίας τ̃ γάμον. ἤδη γὰρ ὑπερφάνει τὺς πολεμίυς.

θ'. Γήμας δὲ ὑπέστρεψεν ὅπι Ιερσολύμων μ̃ μείζονος δυνάμεως· συνῆπτε δὲ αὐτῷ καὶ Σόσιος, μ̃ πλείστης στρατιᾶς, ἱππέων τε καὶ πεζῶν, ἣν προεκπέμψας διὰ τ̃ μεσογείυ, τ̃ πορείαν αὐτὸς διὰ Φοινίκης ἐποιήσατο. συναθροισθείσης δὲ τ̃ ὅλης δυνάμεως, εἰς ἕνδεκα μὲ πλὴ πεζῶν, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχιλίυς δίχα τ̃ ἀπὸ Συρίας συμμάχων, οἱ μέρος οὐκ ὀλίγον ἦσαν, [f] καταστρατοπεδεύουσι γ βορείῳ τείχυς πλησίον, αὐτὸς μὲ πιπαιθὼς τοῖς τ̃ συγκλήτυ δόγμασι, δι' ὧν βασιλεὺς ἀπεδέδεικτο, Σόσιος δὲ Αντωνίῳ ᾧ πέμψαντι τ̃ ὑπ' αὐτῷ στρατιὰν Ηρώδῃ σύμμαχον.

to milite (annus autem tertius vertebatur ex quo Romæ rex declaratus fuerat) ante fanum caſtra collocat. nam hac parte facilior erat expugnatio, quáque antea urbem ceperat Pompejus. Exercitu autem diviſo ſuiſque operibus ei aſſignatis, & exciſis in ſuburbiis arboribus, tres quidem aggeres erigit: cumque turres ſuper eos ædificari juſſiſſet, relictis qui operibus inſtarent commilitonum impigerrimis, ipſe Samariam adibat, ſibi in uxorem ut acciperet Alexandri filii Ariſtobuli filiam, ei *jam ante* uti diximus deſponſatam; & præter ſuſceptum obſidionis opus nuptias agitat. quippe jam hoſtes deſpiciebat.

Hieroſolyma adit Herodes. Antt. p. 656.

Mariamnen uxorem ducit. Antt. p. 656.

9. Ubi autem eam duxit, Hieroſolyma reverſus eſt, militibus auctus; eique ſe conjungebat Soſius cum magna equitum peditumque manu; quibus per mediterranea præmiſſis, ipſe per Phœniciam iter fecit. Univerſis autem copiis congregatis, ad peditum legiones undecim, equitumque ſex millia, præter alia è Syria auxilia, quæ pars erant *exercitus* non exigua, prope murum ſeptentrionalem caſtra metantur: ipſe quidem *Herodes* ſenatuſconſulto fretus quo rex fuerat declaratus; Soſius vero Antonii mandato, qui ipſum cum militibus quibus præerat Herodi in auxilium miſerat.

Hieroſolyma oppugnat. Antt. p. 656.

ΚΕΦ. ιή'.

Ως Ηρώδης μ̃ Σοσίυ Ιεροσόλυμα κατὰ κράτ@ αἱρεῖ, οἷά τε ἔπαθεν Αντίγονος. περὶ τ̃ Κλεοπάτρας πλεονεξίας.

CAP. XVIII.

Quomodo Herodes una cum Soſio Hieroſolyma vi expugnat, quæque paſſus eſt Antigonus. De Cleopatræ avaritia.

Τ̃Ν δὲ ἀνὰ τ̃ πόλιν Ιουδαίων ὁ πολὺς ποικίλως ἐταράχθη. καὶ γὰρ περὶ τ̃ ναὸν ἀθροιζόμενοι ὁ ἀθυμέστεροι [g] εὐδαίμονα καὶ πολλῷ θεωδίστερον τ̃ τελευτήσοντα πρὸς τὺς καιρὺς ἐλογοποίουν· καὶ τ̃ τολμηροτέρων ἓξ ἢ ἑπτὰ ἦσαν λῃστείαν συλλύτροποι, καὶ μάλιστα περὶ τὴν πόλιν ἁρπαζόντων, ἐπειδὴ μήτε ἵπποις μήτε ἀνθράσιν ὑπελέλειπτο τροφή. ὅ γε μὴν μαχίμυ ὁ εὐτακτότερον ἐτάττετο πρὸς ἅμυναν τ̃ πολιορκίας, τύς τε χωμάζοντας ἔργον ἀπὸ τ̃ τείχυς, καὶ τοῖς ὀργάνοις ἀντιμηχανώμενον ἀεί τι κώλυμα χαρίστερον. ἐν θάδει δὲ ὄντων ὡς ἐν ταῖς μεγαλείαις ἔδειξαν τ̃ πολεμίων.

Judæi ſtrenue urbem defendunt, & loca extra urbem depopulantur. Antt. p. 657.

Β'. Τῷ δὲ βασιλεῖ πρὸς μὲν τὰς λῃστείας ἀντεπενοήθησαν λόχοι, δι' ὧν ἀνέστελλε τὰς [h] ἁρπαγάς· πρὸς δὲ τὴν τ̃ ἐπιτηδείων ἀπορίαν ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο. τῶν δὲ μαχομένων πρὸς τῇ τ̃ Ρωμαίων ἐμπειρίᾳ, καί τι τόλμης θάδεμίαν καταλιπόντων ἀφρόλμῳ. φανερῶς μὲν οὖν οὐ συνερρήγνυντο τοῖς Ρωμαίοις ὅπι πρόδηλον τ̃ θανάτῳ, [i] ἀφ' ὑψηλῦ δὲ τ̃ ὑπονόμων ἐν μέσοις αὐτοῖς ἐξαπίνης ἐφαίνοντο, καὶ πρὶν καταπεσεῖν τι τ̃ τείχυς, ἕτερον ἀντιτειχίσαι.

Latrocinia reprimit Herodes, & muris machinas admovet. Antt. p. 657.

2. Cæterum rex ad latrocinia quidem tollenda occultas adhibuit inſidias, quibus excurſus reprimebat; ad neceſſariorum vero inopiam *levandam* res è longinquo comportandas curavit. Pugnantes autem ſuperabat Romanorum peritiâ, quamvis nihil ſumma audacia non tentatum reliquerint. Et quidem aperte cum Romanis, quippe certo perituri, non confligebant; verum ex improviſo per cuniculos in medio illorum ſeſe oſtendebant: & priuſquam muri aliqua pars everteretur, alteram * ejus vice in munimentum erigebant. In ſumma, neque manibus operando neque machinas

a Αναγαγὼν Bod. b Απεδείκνυτο Bod. c Καθ' ὃ τὴ Voſſ. & Big. καθ' ὃ τὴ Bod. d Ad hunc modum legiſſe & diſtinxiſſe videtur *Ruſinus*, τρία μὲ ἐγείρει χώματα, τὴ πύργυς ἐποικοδομεῖν αὐτοῖς κελεύσας. καταλιπὼν ὃ τὺς &c. e Ανυπικώτατυς Big. f Κατασρατοπέδευσαν Bod. g Ita in *Græcis* omnibus, ſenſu plane languido, & nequaquam conſentaneo iis quæ habentur in *Antt.* p. 657. v. 20. πολλά τε ἐπιφημίζον πρὸς τὸ ἱερὸν ὁ πολὺ ἐπ' εὐφημίᾳ ὃ ὄχλυ, ὡς ἐνσεμίνυ τ̃ καιρῶν αὐτὺς ὃ Θεῦ. In *Ruſini* verſione, *nam circa templum infirmior multitudo conveniens furore agebatur, multaque veluti divinitus de temporibus diſſitabat.* quaſi (ut obſervavit *Aldrichius*) legiſſet εὐθυμήσα, τὴ πολὰ θεωδίστερον πρὸς τὺς καιρὺς ἐλογοποίουν. verbis iſtis τ̃ πολυτίμητον omiſſis, quæ forſan aliquis in τὸ πλούσιον mutanda cenſeret. Cl. *Terrius* hoc modo legendum eſſe conjicit, εὐδαίμονα ὁ πολὺ θεοφιλέστερον τ̃ πολυτίμητον πρὸς τὺς καιρὺς ἐλογοποίουν, *felicem & Deo longe chariorem, qui diem opportunum obierat, prædicabant.* h Διαδρομὰς in omnibus *MSS.* i *Antt.* p. 657. v. 40. ὑπὸ γῆν τι ἀπορρῶγες μεταλλεύσαι διμάχοντο. * Ita in *Ruſini Codd. MSS.* verti tamen poteſt, *ex adverſo*, vel *è contrario.*

Muros ascendunt Herodiani & Romani. p. 657.

chinas excogitando defessi erant, ut qui usque ad ultimum resistere decreverint. Denique, tanto exercitu *eos* circumsedente, per quinque menses obsidium toleraverunt, donec quidam ex Herodianis lecti homines, muros conscendere ausi, in urbem irrumperent, & deinde Sosii centuriones. Primo autem ea quæ fano proxima capta erant, infusoque *in urbem* exercitu plurima ubique facta est cædes; Romanis quidem ob obsidionis moram iratis, Herodianis vero Judæis nullum adversarium relinquere studentibus. Ita quamplurimi in angiportibus, & in domos constipati, & in templo, in quod refugerant, jugulabantur. nec parvulorum nec senum misertum est; nec mulieribus, utpote viribus imbecillis, parcebant: ac quamvis rex undique mitteret, & ut parceretur oraret, nemo *tamen* dextram continuit, sed tanquam rabiosi in omnem ætatem sævierunt. adeoque Antigonus, neque prioris neque præsentis fortunæ memor, ex arce descendit, Sosioque ad pedes accidit. Atque ille nihil miseratus mutatam ejus fortunam, intemperanter eum derisit, & Antigonam appellavit: non tamen ut feminam è custodia liberum emisit, sed in vinculis quidem ipsum adservabat.

Magna Judæorum strages. Ant. p. 658.

Antigonus Sosio se dedit. Ant. p. 658.

Herodes laborabat ne in templum ingrederentur milites. Ant. p. 658.

3. Herodi autem curæ erat, postquam hostes superaverat, alienigenarum auxiliarium vim coërcere & moderari. Cum impetu enim ferebatur peregrinorum militum vulgus, ad templum sacrasque templi res aspiciendas. Verum rex, partim precibus partim minis, nonnullos etiam armis repressit, victoriam clade graviorem existimans, si quid eorum cerneretur quæ ne ab illis quidem aspici fas est. Mox autem & urbem diripi prohibuit, cum Sosium etiam atq; etiam interrogasset, utrum Romani, urbe pecunia virisq; exinanita, regem se solitudinis essent relicturi: quippe se vel totius orbis imperium tam multorum civium cæde non emendum esse putare. Cumq; ille pro obsidionis labore prædam se militibus merito concedere dixisset, respondit Herodes, se sua pecunia mercedem singulis numeraturum. atque ita patria reliqua redempta, promissum præstitit. nam & singulos milites magnifice, & duces pro rata parte & Sosium plane regie muneratus est, ut nemo divitiarum egens discederet. Post hæc Sosius, corona aurea Deo consecrata, Hierosolyma reliquit, Antigonum vinctum ducens ad Antonium. Et illum quidem, ex vana spe ad extremum usque, nimium vitæ cupidum, securis, quam meruit animi abjectio, excipit.

Urbis direptioni obstitit. Ant. p. 658.

Antigonus vinctus ad Antonium ducitur. Ant. p. 659.

Herodes, urbe capta, suos honoribus auget, adversarios è medio tollit. Ant. p. 661.

4. Rex autem Herodes, cum civium multitudinem discrevisset, suarum quidem partium studiosos sibi magis *adhuc* benevolos reddidit, honoribus eos augendo, verum Antigonianos è medio sustulit: cumque jam pecuniæ inopia laboraret, ex omnibus, quæ habebat, ornamentis nummos confecit, eosque Antonio & ejus familiaribus misit. non tamen semel duntaxat ab eo impetravit ne quid paterentur: jam enim

νοίας ἔχοντες, εἰς ἕκαστον ἀντοχεῖν διεγνωκότες. ἀμέλει τηλικαύτης δυνάμεως προσκαθιζομένης, [a] πέντε μησὶ διήνεγκαν τὴν πολιορκίαν, ἕως τῶν Ἡρώδου [b] τινὲς ὀπίσθιον ὁδὸν τείχους θαῤῥήσαντες, εἰσπίπτουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἐφ' οἷς ἐκατόνταρχοι Σοσίου. πρῶτα δὲ τὰ πρὸς τῷ ἱερῷ ἡλίσκετο, καὶ τῆς δυνάμεως ἐπιχυθείσης παντα χῇ φόνος ἦν μυρίος, τῶν μὲν Ρωμαίων ὀργὴ τὴν τελευτὴν τῆς πολιορκίας διαφυγισμένων, τῶν δὲ πρὸς Ἡρώδην Ἰουδαίων μηδένα ὑπολιπόντων ἀσυδόντως ἀντίπαλον. ἐσφάττοντο δὲ πανπληθεῖς, ἔν τε τοῖς στενωποῖς, καὶ κατ' οἰκίας συνωθούμενοι, καὶ ἐν ναῷ προσφεύγοντες. οὐδὲ [c] ὄντε νηπίων ὄντε γερόντων ἔλεος, ὄντε ἀσθενείας γυναιξίν. ἀλλὰ καί τοι γε προπέμποντος τὸν βασιλέως καὶ φείδεσθαι παρακελεύοντος, οὐδεὶς ἐκράτησε τῆς δεξιᾶς, ἀλλ' ὥσπερ μεμηνότες πᾶσαν ἡλικίαν ἐπεξήεσαν. ἔνθα καὶ Ἀντίγονος, μήτε τὴν πάλαι μήτε τὴν τότε τύχης ἔννοιαν λαβών, κάτεισι μὲν ἀπὸ τῆς βάρεως, προσπίπτει δὲ τοῖς Σοσίου ποσὶ καὶ κλαίει, μηδὲν αὐτὸν οἰκτείρας πρὸς τὴν μεταβολήν, [d] ἐπεγέλασέ τε ἀκρατῶς, καὶ Ἀντιγόνην ἐκάλεσεν. ὁ μὲν ὡς [e] γυναῖκά τε καὶ φρενῶν ἐλαττονα ἀφῆκεν, ἀλλ' ὁ μὲν δεθεὶς ἐφυλάττετο.

γ'. Πρόνοια δὲ ἦν Ἡρώδῃ κρατῆσαι τὸν πολεμίων τότε, κρατῆσαι καὶ τῶν ἀλλοφύλων συμμάχων. ὥρμητο γὰρ ὁ ξενικὸν πλῆθος, ὅπως θέαι τε τὰ ἱερὰ καὶ τὸν κατ' ἐκεῖνο ναὸν ἁγίασμα. ὁ δὲ βασιλεύς, τοὺς μὲν ἀπειλῶν, τοῖς δὲ ἀπειλούμενος, ἔστι δὲ ὅς καὶ τοῖς ὅπλοις ἀνέσειλεν, ἥττημα χαλεπώτερον τῆς νίκης ὑπολαμβάνων, εἴ τι τῶν ἀδήλων περὶ αὐτῷ ὀφθείη. διεκώλυσε δὲ ἤδη καὶ τὰς κατ' ἐκεῖνο πόλιν ἁρπαγάς, πολλὰ [f] διαπειράμενος τοῦ Σόσιον, εἰ χρήματα τε καὶ ἀνδρῶν τὴν πόλιν Ρωμαῖοι κενώσαντες, καταλείψουσιν αὐτὸν ἐρημίας βασιλέα· καὶ ὡς ὅτι τοσούτων πολιτῶν φόνῳ, βραχὺ καὶ τὸ οἰκουμένης ἡγεμονίαν ἀντάλλαγμα [g] κρίνει. ὃ δὲ, ἀντὶ τῆς πολιορκίας τὰς ἁρπαγὰς δικαίας τοῖς στρατιώταις ἐπιτρέπειν φαμένου, αὐτὸς ἔφη διανέμειν ὑπὲρ τῶν ἰδίων χρημάτων τοὺς μισθοὺς ἑκάστοις. ὕστατα τὴν λοιπὴν ἐξωνησάμενος [h] πατρίδα, τὰς ὑποσχέσεις ἐπλήρωσε. λαμπρῶς μὲν οὖν ἕκαστον στρατιώτην, ἀναλόγως δὲ τοὺς ἡγεμόνας, βασιλικώτατα δὲ αὐτὸν ἐδωρήσατο Σόσιον, ὡς μηδένα χρημάτων ἀπελθεῖν δεόμενον. Σόσιος δὲ, χρυσῶν ἀναθεὶς τῷ Θεῷ στέφανον, ἀνέζευξεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἄγων δεσμώτην Ἀντίγονον Ἀντωνίῳ. τῶν οὖν, φιλοψυχήσαντα μέχρις ἑκάστου ἀφ' ψυχῆς ἐλπίδος, ἄξιος τῆς ἀγεννείας [i] πελεκὺς ἀπέκοψε.

δ'. Βασιλεὺς δὲ Ἡρώδης, ἀφανείας τὸ κατὰ τὴν πόλιν πλῆθος, τοὺς μὲν, τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας, εὐνουστέρους τῆς τιμῆς καθίστατο, τοὺς δὲ [k] Ἀντιγονείους ἀνῄρει· καὶ κατὰ σπάνιν ἤδη χρημάτων ὅσον ἔχε κόσμου κατανομισάμενος, Ἀντωνίῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνέπεμψεν. ὁ μὲν εἰσάπαξ ἐξωνήσατο τὸ μηδὲν παθεῖν· ἤδη γὰρ Ἀντώνιος περὶ Κλεοπάτρας

a Δύο μησὶ rescribendum esse contendit *Petitus* in *Animadv. ἐπιδύνοις, Tom.* I. p. 47. b Nempe λοχαγοὶ τ'. *Ant.* p. 657. v. 46. c Ita in *MSS. Ruf.* & *Ant.* p. 658. v. 16. ὄντε νηπίων desunt *Bas.* & *Gen.* d Ἐπιτρέπων in *Ant.* p. 658. v. 23. e Γυναικὸς μ in *Ant.* p. 658. v. 24. f Διαπειράμενος *Bod.* & *Ant.* p. 658. v. 32. g Κρίνει in *Ant.* p. 658. v. 36. h Πόλιν in *Ant.* p. 658. v. 40. i Meminit *Plutarchus* in *Antonio*, p. 932. C. *Dio* XLIX. p. 405. E. *Strabonis* quoque *Cappadocis* testimonium adducit *Josephus* in *Ant.* p. 661. *Aldr.* k Ita *Bod.* Ἀντιγονίους in *cæteris.*

a Confer

πάτρας ἔρωτι διεφθαρμένῳ, ἤδιον δὴ σὺν πᾶσι τὸ ὀπίθυμίας. [a] Κλεοπάτρα δὲ διεξελθοῦσα τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῆς, ὡς μηδενὶ τῶν ἀφ' αἵματος ὑπολείποιτο, ὃ λοιπὸν περὶ τοὺς ἔξωθεν ἐφόνα· καὶ τοὺς ἐν τέλει Σύρων [b] ἀφαιρεῖσθαι πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ἀναιρεῖν ἔπειθεν, ὡς ἂν τὴν κτῆσιν ἐκείνων ῥᾳδίως γενομένην ἀσφαλῆ. ἐπὶ δὲ ἐκτείνασα τὴν πλεονεξίαν ὅτι Ἰουδαίους καὶ Ἄραβας, ὑπεργάζετο τοὺς ἑκατέρων βασιλεῖς Ἡρώδην καὶ [c] Μάλιχον ἀναιρεθῆναι.

Antonius perdite amans Cleopatram * in omnibus cupiditatis impotens erat. Cleopatra autem cum in ſuam familiam ſæviiſſet, ut nemo ſupereſſet ei ſanguine conjunctus, poſtea in exteros cæde graſſabatur; Syriæque primates apud Antonium criminando, *ei* perſuadebat *illos* interficere, ut *eo* facilius cujuſque poſſeſſionum fieret domina. Prætereaque cum Judææ & Arabiæ cupiditatis oculos adjeciſſet, occulte moliebatur ut utriuſque reges Herodes & Malichus tollerentur.

Cleopatra Herodi & Arabiæ regi necem machinatur. Antt. p. 670.

ε'. [d] Μέχει γὰρ τῶν πραγμάτων ὀπιθύσας Ἀντώνιος, ὃ κτεῖναι μὲν ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ βασιλεῖς τηλικούτους ἀνάσιον ἡγεῖτο, τὸ δὲ τόπων ἔγγιον φίλος ἐκ διεχρήσατο. πολλὰ δὲ τῆς χώρας αὐτῷ ἀποτεμόμενος, καὶ δὴ καὶ τὸ ἐν Ἱεριχοῦντι φοινικῶνα, ἐν ᾧ γεννᾶται ὁ βάλσαμος, δίδωσιν αὐτῇ· πόλεις τε, [e] πλὴν Τύρου καὶ Σιδῶνος, τὰς ἐντὸς Ἐλευθέρου ποταμοῦ πάσας. ὧν γενομένη κυρία, καὶ πρεσβεύσασα μέχρις Εὐφράτου πρὸς Ἀντώνιον [f] ἐπιστρατεύοντα Πάρθοις, ἦκεν εἰς Ἰουδαίαν δι' Ἀπαμείας καὶ Δαμασκοῦ. κἀνταῦθα μεγάλαις μὲν αὐτῆς τὴν δυσμένειαν δωρεαῖς Ἡρώδης ἐκμειλίσσεται. μαθὼν δὲ καὶ τὰ τῆς βασιλείας ἀποῤῥαγέντα χωρία διακοσίων ταλάντων εἰς ἔκαστον ἐνιαυτόν. προπέμπει δὲ αὐτὴν μέχρι Πηλουσίου, πάσῃ θεραπείᾳ κατακρώμενος. καὶ μετ' οὐ πολὺ παρὼν ἐκ Πάρθων Ἀντώνιος, ἄγων αἰχμάλωτον [g] Ἀρταβάζην τὸν Τιγράνου παῖδα, δῶρον Κλεοπάτρᾳ. [h] μετὰ δὲ τῶν χρημάτων καὶ τῆς λείας ἁπάσης ὁ Πάρθος αὐτῆς [i] ἐκείθη.

5. Denique cum in omnibus ei, niſi quod mandata *de illis* non dediſſet, obſequutus eſſet Antonius, viros quidem bonos tantoſque reges occidere nefas ducebat, propemodum vero ab amicitia cum illis inita depulſus eſt. quippe cum multum terræ ex illorum regione abſcidiſſet, & illud & quod erat in Hierichunte palmetum, in quo balſamum gignitur, Cleopatræ tribuit, urbeſque, præter Tyrum & Sidonem, univerſas intra flumen Eleutherum *ſitas*. Quorum cum facta eſſet domina, & Antonium expeditionem in Parthos facientem uſque ad Euphratem deduxiſſet, per Apamiam & Damaſcum in Judæam venit. Atque hîc Herodes magnis muneribus infenſum ejus animum mitigavit. Quin & loca è regno ſuo abrupta ducentis talentis annuis ſibi locanda eſſe impetravit: ipſamque, cum omnibus obſequiis eam demulſiſſet, Peluſium uſque deducebat. Ac non multo poſt ex Parthis aderat Antonius, captivum ducens Artabazen Tigranis filium, donum Cleopatræ *dandum*. nam cum pecuniis omnique præda Parthus illi ſtatim donatus eſt.

Multa Cleopatræ largitur Antonius. Antt. p. 670.

Cleopatræ in Judæam adventus. Antt. p. 670.

Artabazes ab Antonio Cleopatræ donatus. Antt. p. 671.

ιδ'. ΚΕΦ. ιθ'.

Ὡς Ἀντώνιος, ὑπὸ Κλεοπάτρας πεισθείς, Ἡρώδῃ πέμπει τοῖς Ἄραψι πολεμεῖν· καὶ ὡς συμβαλὼν πολλάκις τελευταῖον νικᾷ. εἶτα σεισμῷ μεγάλῳ.

CAP. XIX. XIV.

Quomodo Antonius, Cleopatræ verbis adductus, mittit Herodem ad bellum contra Arabas: utque multis prœliis factis tandem victoriam reportat. Deque magno terræ motu.

Τοῦ δὲ [k] Ἀκτιακοῦ πολέμου συνεῤῥωγότος, παρεσκεύαστο μὲν Ἡρώδης Ἀντωνίῳ συνεξορμᾶν, ὡς ἤδη τῶν τε ἄλλων τὴν χώραν Ἰουδαίαν ἀπηλλαγμένος θορύβων, καὶ κεκρατηκὼς [l] Ὑρκανίας, ὃ δὴ χωρίον ἡ Ἀντιγόνου κατεῖχεν ἀδελφή. διεκλέαθη γε μὴν παντάπασιν ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας συμμεταχεῖν τὸν κινδύνων Ἀντωνίῳ. τοῖς γὰρ βασιλεῦσιν, ὡς ἔφαμεν, ἐπιβουλεύουσα, πείθει τὸν Ἀντώνιον Ἡρώδῃ [m] ἐμπιστεῦσαι τὸν πρὸς Ἄραβας πόλεμον, ἵν' ἢ κρατήσαντος, Ἀραβίας, ἢ κρατηθέντος, Ἰουδαίας γένηται [n] δεσπότης, καὶ [o] θατέρῳ τὸν δυναστῶν [p] καταλύσας τὸν ἕτερον.

Cleopatra perſuadet Antonio ut Herodem adverſus Arabas mittat. Antt. p. 672.

Concitato autem bello Actiaco, paratus quidem erat Herodes cum Antonio proficiſci, ut qui jam & aliis per Judæam turbis liberatus eſſet, & Hyrcania potitus, quod ſane caſtellum Antigoni ſoror tenebat. Verum callide admodum eum prohibuit Cleopatra, quo minus in partem periculorum cum Antonio veniret. Nam regibus, ut diximus, inſidias tendens, Antonio perſuadet Herodi committere bellum contra Arabas, ut, ſi victus eſſet, Judææ domina fieret, alterumque dynaſtarum alterius viribus conficeret.

β'. Ἐῤῥέψε μέν τοι καθ' Ἡρώδην ὁ βάλευμα. πρῶτον μὲν γὰρ [q] ῥᾴδιον πολεμίων ἄγων, καὶ πολὺν συλλεξάμενος ἱππικὸν, ἐπαφίησιν αὐτοὺς τοῖς Διοσπολίταις, ἐκράτησέ τε καὶ τοῦ

2. Sed hoc *ejus* conſilium Herodi feliciter ceſſit. Nam, primo quidem obſides hoſtium ducens, multos equites, quos collegerat, circa Dioſpolin in eos immittit, & quamvis fortiter reſiſten-

Herodes copias adverſus Arabas ducit. Antt. p. 672.

a Conſer *Antt.* XV. 4. *Belli* lib. VII. *Plutarchum* in *Anton.* p. 932. B. *Dionem* XLIX. p. 411. B. *Aldr.* b Ita in *MSS.* Ἀφαιρεῖσθαι *Baſ.* & *Gen.* c *Al.* Μάλχον. d Μέχρι γὰρ τῶν πραγμάτων ὑπονοίας [ὑποψίας *Bod.*] Ἀντώνιος *Voſſ.* & *Big.* quo fere modo *Ruf.* qui vertit, *Denique cum vel in parte præceptorum reſipuiſſet Antonius. . . . . quod autem his morte propius erat, inter amicos ultra non habuit.* Conſer *Antt.* p. 670. v. 13. e Quippe ὃν πρεσβεύειν αὐδὶς ἐλθόντας *Antt.* p. 670. v. 18. ὅσα ὑπὸ τῶν βασιλέων οἱ ἀμείψασα αὐτόνομοι μόνοι, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μικροῦ ἀπαλλάττοντες, βιαιοσύνην τινὰ ἀπόνοιαν γνώμης. *Strabo* l. XVI. p. 757. B. Hæc itaque libertate gaudebant hactenus, ſed ab Auguſto poſt aliquot annos adimenda. Vide *Dionem* LIV. p. 525. *Aldr.* f Εἰς Ἀρμενίαν στρατεύσαντα in *Antt.* p. 670. v. 21. g Ἀρταβάσδην *Voſſ.* Ἀρτασίαδην apud *Dionem*, *Strabonem* & *Plutarchum*, ſono fere eodem, etſi non iiſdem elementis. *Aldr.* h Vide *Plutarchum* in *Anton.* p. 939. E. *Dionem* XLIX. p. 415. D. E. *Aldr.* i Ita in *MSS.* ἐχωρίσθη *Baſ.* & *Gen.* prætereaque αὐτῇ addidimus ex *Bod.* & *Ruf.* k Ἀκτιακῆ *Big. Bod.* & *Voſſ.* Ἀκτιακοῦ *Gen.* l Ὑρκανίαν legiſſe videtur *Ruf.* m Ἐμπιστεῦσαι *Bod.* n Διαστὰς in *MSS.* o Ita *MSS.* Θατέρων *Baſ.* & *Gen.* p Καταλύσαι *Bod.* q Ita ex *Suida* codicibus, voce ῥᾴδιον, lego: quibus etiam conſentire videtur *Ruſinus*, dum vertit, *nam primum pignoribus hoſtium captis &c.* πρῶτον μὲν γὰρ ῥᾴδιον καὶ πολ. *Baſ.* & *Gen.* πρῶτον μὲν γὰρ Σύρους [μισοὺς *Big.* θυσίαν *Voſſ.*] κατὰ πολ. *Bod.* & *Aldr.* * In omni re cupidini ceſſerat, *Ruf.*

a Con-

Herodes prælio superat Arabas. Ant. p. 672.

reſiſtentes, ſuperavit. Poſt hanc autem cladem, motus ingens *repente* inter Arabas exſtitit; qui multitudine infiniti, ad Canatham *urbem* Cœles-Syriæ congregati, exſpectabant Judæos. Ubi cum exercitu ſuperveniens Herodes, id agebat ut majori *cura &* providentia bellum adminiſtraret, caſtraque muro cingi præcipiebat. Non tamen ei paruit multitudo, ſed, ex victoria priori ſumpta audacia, in Arabas impetum fecerunt, & prima aggreſſione in fugam verſos perſequebantur. Herodi vero dum in eos invehitur ſtruuntur inſidiæ, indigenis è Canathis *in eum* immiſſis ab Athenione, qui ex Cleopatræ ducibus ſemper ei fuerat inimicus. Nam ad horum incurſum Arabes animis reſumptis converſi ſunt, junctiſque agminibus ad loca petroſa & tranſitu difficilia Herodianos in fugam conjiciunt, & magnam eorum ſtragem ediderunt. Qui vero ex prælio evaſerunt *in vicum* Ormiza ſe recipiunt: ubi Arabes, cum caſtra eorum *militibus* circundediſſent, ea *cum ipſis hominibus ceperunt.

Poſtea res male cecidernnt Judæis ex Athenionis perfidia. Ant. p. 672.

Herodes, hac clada audita, incurſibus Arabas infeſtat. Ant. p. 672.

3. Non multo autem poſt hanc calamitatem Herodes cum auxiliis aderat, ſerius *tamen* quam neceſſitas poſcebat. Hujus cladis cauſa erant ordinum ductores, qui ei non paruerunt. niſi enim derepente prælium fuiſſet commiſſum, tempus inſidiis idoneum non habuiſſet Athenio. Rurſus tamen ultus eſt Arabas crebris incurſionibus fines eorum infeſtans, adeo ut victoriam unam de ſe reportatam ſæpius rependerit. Sed dum inimicos perſequitur, alia fatalis incidit calamitas, anno regni ſui ſeptimo, cum jam pugna pugnaretur Actiaca. Nam vere ineunte terra concuſſa exitio dedit pecora quidem innumera, hominesque ad triginta millia, exercitus vero illæſus manſit; nam ſub dio ſtativa habebat. Interea Arabas in majorem audaciam extulit fama, triſtibus nunciis gravius ſemper aliquid affingens, ac ſi Judæa omnis penitus eſſet everſa. Igitur, cum exiſtimaſſent ſe terram vacuam & deſertam occupaturos eſſe, in eam irruptionem fecerunt, legatis prius interfectis, qui ad ipſos venerant à Judæis. Cum autem Herodes gentem, hac impreſſione perterritam, & calamitatum frequentium magnitudine fractam congregaſſet, ad injurias acceptas ulciſcendas *eam* incitare tentabat, hujuſmodi oratione.

4. "Mihi abſurdiſſimum videtur, ut in præ-
"ſentia vos formido percelleret. nam fata-
"les quidem plagas vobis anxietati eſſe, minime
"mirandum; idem autem pati ad hoſtium ad-
"ventum plane timidiorum eſt. Ego enim tan-
"tum abſum ab ejuſmodi hoſtium metu poſt ter-

χαρτερῶς ἀντιπαραλαξαμένων. ὡς δὲ τ' ἦλθεν, ἦν μάχα κίνημα τ' Ἀράβων· ἐν συναθροισθέντες εἰς [a] Κάναθα τ' Κοίλης Συρίας, [b] ἄπειρον τὸ πλῆθος, τὴν Ἰουδαίαν ἔμενον. ἔνθα μὴν τ' δυνάμεως Ἡρώδης ἐπελθών, ἐπεμέλετο τῶν τεθωρηθέντων ἀφηγεῖσθαι τ' πολέμου, καὶ στρατόπεδον ἐκέλευσε τειχίζειν. ἐν μὲν ὑπήκουσε τὸ πλῆθος, ἀλλὰ, τῇ πρώτῃ νίκῃ τεθαρρηκότες, ὥρμησαν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ πρὸς τ' πρώτῃ ἐμβολῇ πραπίνται, ἐδίωκον. ἐπιβουλεύει δὲ Ἡρώδης ἐν τῇ διώξει, τὴν ὑπ' τ' Κανάθων ἐπιχωρίων ἀνέντος Ἀθηνίωνος, ὃς ἦν [c] αὐτῷ τ' Κλεοπάτρας στρατηγῶν ἀεὶ ἀφέρως. πρὸς δὲ τ' τούτων ἐπίθεσιν ἀναθαρρήσαντες οἱ Ἄραβες, [d] ἐπιστρέφονται· καὶ συνάψαντες τὸ πλῆθος πρὶ πετρώδη καὶ δύσβατα χωρία, τρέπονται τὴν Ἡρώδου, πλεῖστόν τε αὐτῶν φόνον ἐργάσαντο. οἱ δὲ ἀφικομένοις ὑπ' τ' μάχης, εἰς [e] Ὀρμιζα καταφεύγουσιν· ὅπερ καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν περιόντες, αὐτανδρον εἷλον οἱ Ἄραβες.

γ'. Μετ' ὀ πολὺ δὲ τ' συμφορᾶς, βοήθειαν ἄγων Ἡρώδης παρῆν τ' χρείας ὕστερος. ζώντες τ' πλησίον αὐτῷ, ὃ τ' ταξιαρχῶν ἀπειθὲς κατέστη· μὴ γὰρ ἐξαπιναίου τ' συμβολῆς γενομένης, οὐκ ἂν Ἀθηνίων εὗρε καιρὸν ἐπιβουλῆς. ἐπεμορήσατο μέντοι τὴν Ἄραβας αὖθις ἀεὶ τῷ χώρῳ καταπέχων, ὡς ἀναγκάσασθαι τῷ μίαν αὐτοῖς νίκην πολλάκις. ἀμειβομένῳ δὲ τὴν ἐχθρὰν ἐπιπίπτῃ συμφορὰ δαιμόνιος ἄλλη, [f] κατ' ἔτος μὲν τ' βασιλείας ἕβδομον, ἀγωνίζοντος δὲ ἤδη περὶ Ἄκτιον πολέμου. [g] ἔτι γὰρ ἀρχομένου ἔαρος ἡ γῆ σεισθεῖσα βοσκημάτων μὲν πλῆθος ἄπειρον, ἀνθρώπων δὲ [h] τρεῖς διέφθειρε μυριάδας, τὸ δὲ στρατιωτικὸν ἔμεινεν ἀβλαβές· ὑπαίθριον γὰρ ἠυλίζετο. καὶ τούτῳ τὴν Ἄραβας ὅτι μεῖζον ἢ κατ' ἦρεν ἡ φήμη, προσλογοποιοῦσα τοῖς σκυθρωποῖς ἀεί τι χαλεπώτερον, ὡς πάσης Ἰουδαίας [i] καταπεπτωκυίας. οἰηθέντες γὰρ ἐρήμην τῆς χώρας κατήσειν, ὥρμησαν εἰς αὐτὴν προθυσάμενοι τοὺς πρέσβεις, οἳ δὴ Ἰουδαίων ἔτυχον ἥκοντες πρὸς αὐτούς. πρὸς δὲ τὴν ἐμβολὴν καταπλαγὲν τὸ ἔθνος, καὶ μεγέθει συμφορῶν ἐπαλλήλων ἔκλυτον συναγαγὼν Ἡρώδης, ἐπειρᾶτο παρορμᾶν ὅτι τὴν ἄμυναν, λέγων [k] τοιάδε.

δ'. "Παραλογώτατά μοι δοκεῖ τὸ παρὸν ὑμᾶς
"καταπλαγῆναι δέος. πρὸς μέν γε τὰς δαιμονίους πλη-
"γὰς ἀθυμεῖν εἰκὸς ἦν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πρὸς ἀνθρω-
"πίνην ἔφοδον πάσχειν, [l] ἀνάνδρων. ἐγὼ γὰρ τοσοῦτον
"ἀπολέλοιπα κατεπῃγέναι τὰς πολεμίους μετὰ τ' σεισμὸν,
ὥσθ'

[a] Confirmatur hæc lectio ex Κανάθων quod mox occurrit, & ex omnium utrobique codicum conſenſu, ſed Κανὰ eſt *Ant.* p. 692. v. 8. Intelligi videtur *Canatha* quam *Ptolemæus* (l. V. 15.) Cœleſyriæ, *Plinius* (l. V. 18.) regioni Decapolitanæ tribuit; quam & *Stephanus* πρὸς τῇ Βοσρᾷ Ἀραβίας collocat; & de qua *Euſebius*, Κανὰ πόλις Ἀραβίας οἷς ἐν Κανάθοις λεγομένη —— πλησίον Βοσρῶν. Hanc nonnulli eandem putant quæ ſupra in *Ant.* p. 599. v. 8. Κανὰ κώμη appellatur, & nihil intereſſe volunt utrum hoc an illo nomine deſignetur. Et pro Hebræo quidem קנה utrumvis, Cana vel Canatha recte dicitur. Sed ni fallitur *Euſebius*, hæc de qua nos loquimur Canatha קנת in *ſacris literis* vocatur, *Num.* XXXII. 42. *Aldr.* Vide ad p. 672. v. 11. ut & *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 394. [b] Ita *MSS.* ἄπειρον in *Editis.* [c] Sic *MSS. Baſ.* & *Gen.* [d] Ὑποστρέφονται in aliquot *MSS.* [e] Ορμιζαν *Bod.* [f] Ab exceſſu ſcilicet Antigoni qui ſupplicio affectus eſt, M. Agrippa & Canidio Gallo Coſſ. *Ant.* l. 14. v. 82. l. 15. 5. Annoque deinde ſeptimo C. Cæſare Octaviano III. M. Valerio Meſſala Coſſ. pugnatum eſt ad Actium. Uti ex *Dione* l. 49. & 51. aliiſque eſt notiſſimum. *Aldr.* Videſis Cl. *Noriſium* in *Cenotaph. Piſan.* p. 139 &c. [g] Illa κατὰ δὲ deſunt *Bod.* ἀρχομένου δὲ *Busb.* quod ſane mallem quam κατὰ δὲ ἀρχομένου. [h] Περὶ μυρίους tantum in *Antt.* p. 673 v. 10. [i] Ita in *MSS.* καταμεμφθείσης *Baſ.* & *Gen.*. [k] Quippe aliis eos verbis alloquitur *Ant.* p. 673. §. 3. ubi ſuam dicendi facultatem *Joſepho* iterum experiri viſum eſt propter argumenti dignitatem. Alioquin orationum harum alterutra ſufficere potuiſſet Herodi, viro non admodum diſerto. *Aldr.* [l] Ἀναιδρον in aliquot *MSS.* * Hominibus plena, *Ruf.*

a Κὰν

"ὥσθ' ὑπολαμβάνειν καὶ θεὸν Ἀραψὶ δίλεαρ τῶ-
"το καθῆναι ὑμῖν δίκας ἡμῶν. ὁ γὰρ τοσοῦτον ὅπλοις
"ἢ χερσὶ πεποιθότες, ὅσον ταῖς αὐθμάτοις ἡμῶν συμ-
"φοραῖς ἦκον. σφαλερὰ δὲ ἐλπὶς οὐκ ἐξ ἰδίας
"ἰσχύος, ἀλλ' ἐξ ἀλλοτρίας ἠρτημένη κακοπρα-
"γίας. ὅτε δὲ τὸ δυσχεῖν ὅτε τὸ εὐπαθεῖν οὐ ἀν-
"θρώποις βέβαιον· ἀλλ' ἔστι ἰδεῖν ἐπαμειβομένη εἰς
"ἑκάτερον τὸν τύχων. καὶ τοῦτο μάθοιτε ἂν ἐξ
"οἰκείων ὑποδειγμάτων. τῇ γοῦν πρώτῃ μά-
"χῃ κρατοῦντων ἐκράτησαν ἡμῶν οἱ πολέμιοι,
"καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς νῦν ἁλώσονται κρατήσοντ δο-
"κοῦντες. τὸ μὲν γὰρ ἄγαν πεποιθὸς, ἀφύλακτον
"οἱ φόβοι δὲ διδάσκουσι προμήθειαν. ὥς τε ἐμοι-
"γε καὶ σὺ δοκεῖς ὑμῖν παρίσασθαι θαρρεῖν.
"ὅτε γὰρ ἐθρασύνεσθε πρὸς τοῦ δίκαιον κατὰ
"τῶν ἐχθρῶν, καὶ πρὸς τὸν ἐμὸν γνώμην ἐξορ-
"μίσατε, καιρὸν ἔχων ὁ Ἀθηνίων ὑπέδυ. νυνὶ
"δὲ ὁ ὄκνος ὑμῶν, καὶ τὸ δοκεῖν [b]ἄθυμον ἀσφάλειαν
"ἐμοὶ νίκης ἐγγυᾶται. χρὴ μέν τοι μέχρι τοῦ μέλ-
"λειν ὅτους ἔχειν, τὸ δὲ τοῖς ἔργοις ἐγείρεσθαι τε καὶ
"φρονήματα, καὶ πεῖσαι τοὺς ἀσεβεστάτους, ὡς ὅτε
"ἀνθρώπειόν τι κακὸν, ὅτε δαιμόνιόν ποτε ταπεινώ-
"σει τὸν Ἰουδαίων ἀνδρεκαθίαν, ἐφ' ὅσον τοὺς ψυχὰς
"ἔχουσιν, οὐδὲ προλήψεταί τις Ἀραβα τῶν ἑαυτοῦ
"ἀγαθῶν δεσπότην γενόμενον, οὐ παρ' ὀλίγον πολ-
"λάκις αἰχμάλωτον ἔλαβεν. μηδὲ ὑμᾶς ταρασ-
"σέτω τοὺ τῶν [c]ἀψύχων κινήματα, μηδὲ ὑπο-
"λαμβάνετε καὶ σεισμὸν ἑτέρας συμφορᾶς ἕτερον
"γεγονέναι σημεῖον. φυσικὰ γὰρ τοὺ τῶν στοιχείων
"πάθη, καὶ οὐδὲν ἀνθρώποις πλέον [d]ἢ τὸν οὐ
"αὐτοῖς βλάβην ὑπφέρει. λοιμοὺ μὲν γὰρ καὶ λι-
"μοὺ καὶ τῶν χθονίων βεσμῶν προγέγονέ τι ἄν τι
"σημεῖον [e]βραχύτερον· αὐτοὶ δὲ ζῶντα προηγε-
"φλὼ ἔχει τὸ μέγεθος. ἐπεὶ τί δύναται τοῦ
"σεισμοῦ μεῖζον ἡμᾶς βλάψαι καὶ κρατήσας ὁ πό-
"λεμος; τέρας μέν τοι μέγιστον ἁλώσεως [f]γέγο-
"νε τοῖς ἐχθροῖς, οὐκ αὐθμάτων οὐδὲ ἀφ' ἑαυ-
"τῶν ἀλλοτρίας, οἱ πρέσβεις ἡμετέρους παρὰ
"πάντων ἀνθρώπων νόμον, ὠμῶς ἀπέκτειναν, καὶ
"τοιαῦτα τῷ θεῷ θύματα περὶ τοῦ πολέμου [g]κατέ-
"τρεψαν. ἀλλ' ὁ ἀφαφάξοντας μέγαν ὀφθαλ-
"μὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἀνίκητον δεξιάν. δώσουσι δὲ
"ἡμῖν αὐτίκα δίκας [h]ἄν τι τοῦ πατρίου φρονήμα-
"τος ἤδη ἔχοντες πρώτοι τῶν παρεσπονδημένων
"ἀναξώμεθ. εἴτε τις ὑπὲρ γυναικὸς, οὐδὲ
"τέκνων, ὑπὲρ κινδυνούσης πατρίδος, ἀλλ'
"ὑπὲρ τῶν πρέσβεων ἀμυνόμενος. ἐκεῖνοι σφα-
"τταῖσι τοῦ πολέμου τῶν ζώντων ἡμῶν ἄμεινον.
"προκινδυνεύσω δὲ καὶ γὼ χρόμενος ὑμῖν παρ-

ræ motum, ut existimarem Deum hanc Arabi-
bus escam objecisse, ut pœnas nobis persol-
verent. non enim tantum manibus armisque
freti, quantum calamitatibus nostris fortuitis,
veniunt. Fallax autem *eorum* spes est, quæ
non in suas vires recumbit, sed in aliorum
infortunia. nam neque vel secundæ res, vel
adversæ apud homines permanent: sed for-
tunam in partem utramque mutatam videre
est. cujus rei exempla vobis licet ex vobis-
met petere. Nempe qui prælio superiore
victoriam reportavimus, postea ab hostibus
victi fuimus: & nunc verisimile est nos illos
debellaturos esse, qui se victores fore sibimet
persuadent. nam magna quidem confiden-
tia homines facit incautos, metus vero do-
cet eos sibimet providere & prospicere, ad-
eo ut hoc ipsum, quòd timeatis, mihi fidu-
ciam suggerat. Nam cum ferociores, quam
opus erat, adversus hostes fueritis, & impe-
tum in eos contra voluntatem meam feceri-
tis, Athenion insidiandi tempus invenit. nunc
autem quod cunctemini, animoque dejici vi-
deamini, certam mihi victoriam spondet.
Porro convenit militibus, usque dum congres-
suri sint, ita se habere, in ipso autem opere ani-
mo esse erecto & elato, *hostesque* sceleratissi-
mos in eam adducere sententiam, quod ne-
que malum ab hominibus illatum, neque
quod fato debetur, unquam posse Judæorum
fortitudinem deprimere, quamdiu illis vita
suppetit; neque *eorum* quenquam patienter
laturum esse Arabem in suis bonis dominari,
quem sæpiuscule pene captivum egerit. Ni-
hil autem vos terreat rerum anima carentium
motus; neque arbitremini *terræ* concussio-
nem exstitisse alterius etiam calamitatis si-
gnum. Quæ enim elementis accidunt ab ipsa
natura sunt, nihilque præterea damni affe-
runt nisi quod eis insitum est. nam pestilen-
tiæ quidem vel famis vel terræ agitationis
fortasse signum aliquod paulo ante præcesse-
rit: hæc vero ipsa *definitam habent cer-
tamque magnitudinem. Cæterum quid nobis
amplius, quam terræ concussio *nupera*, bellum
nocere poterit etiam victis? Immo enimvero,
quod maxime futurum portendit excidium,
inimicis accidit (idque non sua sponte, neque
alienis manibus) qui legatos nostros contra
omnium hominum leges crudeliter mactave-
runt, talesque Deo pro belli eventu hostias
cæciderunt. Sed eum, cujus ante oculos
omnia versantur & cui dextra est invicta,
non effugient. Nobis autem continuo pœnas
persolvent, si quid patrii animi adhuc gerentes
in fœderis violati vindictam consurgamus.
Eat quisque non pro conjugibus, neque pro
liberis, neque pro patria periclitante *pugna-
turi*, sed legatorum cædem ulturi. Illi me-
lius, quam nos qui vivimus, bellum adimi-
strabunt. Quin & ego, si vos dicto audien-
tes habuerim, primus memet periculis objiciam.

a Καὶ τοῦτο δὲ διδαχὴν *Voss.* & *Ruf.* b Ἀθυμῶν *Voss.* c Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* ψυχῶν in *cæteris.* d Aut ἢ τὸ τὸ αὐτοῖς βλαβὸς vel τὸν αὐτοῖς βλαβὸν in *MSS.* ἢ τὴν ἑαυτοῖς βλαβὸν *Bas.* & *Gen.* forsan pro ἢ τὸν ἐφ' ἑαυτοῖς βλαβὸν. e Βραδύτερον legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *signum aliquod tardius forsan præcesserit.* quod *Gelenius* mutavit in *signum aliquod tardante malo fortasse præcesserit.* f Ita *Big.* & *Voss.* γεγενῆσθαι in *cæteris.* g Κατέστρεψαν in duobus *MSS.* h Ita lego ex conjectura, favente *Rufino*, qui vertit, *si patrio repleti spiritu in vindictam violati fœderis animos excitemus.* in libris, ἀντὶ δὲ πατρίου φρονήματος, ἃ δὲ παρεσπονδημένων ἀναξώμεθα. nisi quod primo loco ἄν τι, & postremo ἀναφαξώμεν habeant duo *MSS.* * Sui magnitudine finiuntur, *Ruf.*

"ciam. Nam certo ſciatis fortitudinem ve-
"ſtram eſſe inſuperabilem, niſi temerarie ali-
"quid audendo lædatur.

Crebræ Judæorum cum Arabibus velitationes. Ant. p. 675.

5. His *verbis* milites adhortatus, ubi eos alacres vidit, ſacra Deo faciebat; factaque re divina Jordanem fluvium cum exercitu tranſibat. Caſtris autem circa Philadelphiam poſitis, haud procul ab hoſtibus, ante caſtellum in medio poſitum, levi velitatione eos laceſſebat, quamprimum cupiens congredi. nam & hoſtes aliquos præmiſerant, qui munimentum iſtud occuparent. Et hos quidem cito repulerunt regii qui miſſi erant, & collem occupabant. Ille vero, quotidie ad prælium milites educens, aciem inſtruebat, & Arabas *ad pugnam* provocabat. Et cum nemo ex adverſo egrederetur (nam vehementi metu perculſi erant, & in conſpectu multitudinis dux Elthemus timore obriguerat) propius ad eos acceſſit & vallum ab ipſis aggeſtum divellebat. Atque * ita ſimul omnes vi compulſi nullo ordine mixtique cum equitibus pedites ad pugnam exierunt: & multitudine quidem ſuperiores erant Judæis, verum alacritate impares, quamvis deſperatio victoriæ eos etiam paulo audaciores fecerit.

Arabes fuſi fugatique. Ant. p. 676.

6. Ob quam potiſſimam cauſam, quamdiu quidem reſtiterunt, non magna eorum facta eſt cædes: ubi vero terga verterunt, multi à Judæis, multi etiam à ſuis conculcati, perierunt. Denique millia quinque in fuga ceciderunt, reliqua vero turba intra vallum compulſa evaſit. Eos *ſtatim militibus* circundedit & obſidebat *Herodes*: cumque neceſſe eſſet ut ſimul cum armis caperentur, eos tamen jam ante *ad deditionem* urgebat ſitis, aqua eos deficiente. Miſſis autem legatis, eos arroganter excipiebat rex; cumque talenta quinquaginta in redemptionis pretium ei offerrent, magis illis inſtabat. Denique, ardeſcente ſiti, catervatim exeuntes ultro ſe Judæis tradebant: adeo ut quinque quidem diebus quater mille in vincula darentur; ſexto vero die reliqua multitudo, ſalute deſperata, ad pugnam prodiret. Quibus congreſſus Herodes, iterum ſeptem circiter millia interficit. Tam magna autem clade Arabiam ultus, exſtinctoque virorum *ejus* ſpiritu, tantum profecit ut *poſtea* ab illa gente in patronum adoptaretur.

Poſt repulſos legatos magnam cladem accipiunt. Ant. p. 676.

"νίοις. εὖ γὰρ ἴστε τὴν ἑαυτῶν ἀνδρείαν ἀνυπόστατον, ἐὰν
"μὴ προπετείᾳ τινὶ βλαβῆτε.

ε'. Τούτοις παρακελευσάμενος ὁ στρατὸν, ὡς εἶδε προθύμως ἔχοντα πρὸς τὸν Θεῶν, καὶ μετὰ τῶν θυσίαν διέβαινε ὁ Ἰορδάνης ποταμὸν μετὰ τῆς δυνάμεως. στρατοπεδευσάμενος δὲ περὶ [a] Φιλαδελφίαν, ἐγγὺς τῶν πολεμίων, πρὸ τοῦ μεταξὺ φρουρίου, πρὸς αὐτοὺς ἠκροβολίζετο, βουλόμενος ἐν τάχει συμβαλεῖν. ἔτυχον γὰρ κἀκεῖνοί τινας προπεπομφότες, τὸν χαράκωμα μφύσαι τὸ ἔρυμα. τούτους μὲν οὖν ἀπεκρούσαντο ταχέως οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν λόφον κατέχουν· αὐτὸς δὲ, καθ' ἡμέραν προάγων τὴν δύναμιν εἰς μάχην, παρέταττε, καὶ προεκαλεῖτο τοὺς Ἀραβας. ὡς δὲ οὐδεὶς ἐπεξῄει· δεινὴ γάρ τις αὐτοὺς κατάπληξις εἶχε, καὶ πρὸ ὧν πλήθους ὁ στρατηγὸς Ἔλθημος αὐτῷ τῇ δείσει προσελθὼν ἐσαπάραττεν αὐτῶν τὸ χαράκωμα. καὶ τούτῳ συναναστάντες, [b] ἐξίασιν ὅπλα τῇ μάχῃ ἅπαντες, καὶ πεφυρμένοι τοῖς ἱππεῦσιν οἱ πεζοί· πλήθει μὲν οὖν τῶν Ἰουδαίων ἐλείποντο δὲ τοῖς προθυμίαις, καί τοι ἀπὸ τῶν ὑπογωσιν δ' νίκης ἦσαν ἐν αὐτοῖς προβόλοι.

ς'. [c] Διὸ μέχρι μὲν ἀντεῖχον, ἐν πολὺς ἦν αὐτῶν φόνος· ὡς δὲ ὑπέδεξαν αὐτῶν τὰ νῶτα, πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν συμπατούμενοι, διεφθείροντο. πεντακισχίλιοι γὰρ ἔπεσον ἐν τῇ τροπῇ, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἔφθη συνωσθὲν εἰς τὸ χαράκωμα. τούτους περιοχὴν ἐποιήσει· καὶ μέλλοντας, ἁλώσεσθαι τοῖς ὅπλοις προκατήτησαν ἡ δίψα, τῶν ὑδάτων ἐπιλιπόντων. ὑποφανέντες δὲ προσβαλομένους ὁ βασιλεὺς, καὶ λύτρα [d] δίδοντων πεντακόσια τάλαντα μᾶλλον ἐπέκειτο. τῆς δὲ δίψους ἀκμάζοντος, ἐξιόντες κατὰ πλῆθος ἐπεχείρουν σφᾶς αὐτοὺς τοῖς Ἰουδαίοις ἐκδόντες· ὡς πέντε μὲν ἡμέρας τετρακισχιλίους δεθῆναι, τῇ δὲ ἕκτῃ τὸ λειπόμενον πλῆθος ὑπ' ἀπογνώσεως ἐξελθεῖν ἐπὶ μάχην. οἷς συμβαλὼν Ἡρώδης, πάλιν [e] εἰς ἑπτακισχιλίους κτείνει. τηλικαύτῃ δὲ πληγῇ τὴν Ἀραβίαν ἀμυνόμενος, καὶ σβέσας τῶν ἀνδρῶν τὰ φρονήματα, προύκοψεν ὥς τε καὶ προϊόντος ὑπὸ τὰ ἔθνη αἱρεθῆναι.

XV. **CAP. XX.** **ΚΕΦ. κ'.** ιε'.

Ab Auguſto regnare juſſus Herodes, magnificis imperatorem muneribus demeretur. Ab illo viciſſim recipit partem regni quam ei ademerat Cleopatra, adjecta inſuper ditione quæ fuerat Zenodori.

Ἡρώδης ὑπὸ Καίσαρος βασιλεύειν κελευσθεὶς, δώροις αὐτοκράτορα μεγαλόφροσι θεραπεύει. αὐτὸς ὑπ' Ἡρώδην ἀμείβεται τῷ βασιλείας μέρει ὑπὸ Κλεοπάτρας ἀποτμηθέντι, προσθεμένης τὰ τοῦ Ζηνοδώρου χώρας.

Poſt pugnam Actiacam Auguſtum adit Herodes. Ant. p. 676.

MOX autem illum, poſt victoriam Cæſaris apud Actium, excepit de ſumma rerum ſolicitudo, propter amicitiam quæ illi cum Antonio interceſſit. Plus tamen ab eo metuebat, quam patiebatur. Nondum enim Cæſar victum eſſe Antonium putabat, dum ei *ſuis viribus* conjunctus maneret Herodes. Cæterum rex ſecum ſtatuebat

ΜΕταλαμβάνει δὲ αὐτὸν εὐθέως ἡ περὶ τῶν ὅλων πραγμάτων φροντὶς, διὰ τὴν πρὸς Ἀντώνιον φιλίαν, Καίσαρος ἤδη περὶ Ἄκτιον νενικηκότος. παρεῖχε μέν τι δέος πλέον, ἢ ἔπασχεν. οὔπω γὰρ ἐαλωκέναι Καῖσαρ Ἀντώνιον ἔκρινεν, Ἡρώδου συμμένοντος. ὁ γοῦν βασιλεὺς [f] ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς κινδυνίοις

a Al. Φιλαδέλφειαν. *b* Ἐξίστασιν *Big. & Voſſ. c* Ita *Big.* δύο in *cæteris. d* Διδύτων in aliquibus *MSS. e* Πεμὶ ἑπτακισχιλίους in *Ant.* p. 676. v. 33. *f* Ita cum *Cod. Bunb.* Loquendi ſane genere uſitatiore, quam ὁμόσε χωρῆσαι τῶν κινδυνίων, quod exſtat in *Editis Aliiſque.* * *Vel* interea.

κινδυνώδεις διέγνω· καὶ πλεύσας εἰς Ῥόδον, ἔνθα διέτριβε Καῖσαρ, προέσεισιν αὐτῷ δίχα διαδήματος, τῷ μὲν ἐσθῆτα καὶ τὸ ὀχῆμα ἰδιώτης, τὸ δὲ φρόνημα βασιλεύς. μηδὲν γὰρ τῆς ἀληθείας ὑποστειλάμενος, ἄντικρυς εἶπεν. "Ἐγώ, Καῖσαρ, ὑπ' Ἀντωνίου τὸν Ἰουδαίων "βασιλεὺς γενόμενος, ἐπὶ πᾶσιν ὁμολογῶ χαριέναι "βασιλεῖ χρήσιμος Ἀντωνίῳ. καὶ μηδὲ τοῦτο ἂν ὑπε- "στειλάμην εἰπεῖν, ὅτι πάντως ἄν με μετὰ τοῦ ὅπλων ἐπέ- "σασας, εἰ μὴ διεκώλυσε Ἄραβες. καὶ συμμαχίαν μέν- "τοιγε αὐτῷ κατὰ δύναμιν, καὶ σίτου πολλὰς ἔπεμψα "μυριάδας· ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τὴν ἐπ' Ἀκτίῳ πληγὴν, κατα- "λιπὼν τὴν εὐεργέτιν. ἐγνώμην δὲ σύμβουλος ἄριστος, "ὡς οὐκέτι χρήσιμος ἡμῖν σύμμαχος, μίαν εἰ λέγων "τὴν παραθέντων διόρθωσιν, τὴν Κλεοπάτρας θάνατον· ἣν "ἀνελόντι, καὶ χρήματα καὶ τεῖχη τοῖς ἀσφάλειαν, "καὶ στρατιὰν καὶ ἐμαυτὸν ὑποσχόμενον κοινωνὸν τοῖς "σὲ πολέμου. ὃ δὲ ἄρα τὰς ἀκοὰς ἀπέφραξαν ἡ "Κλεοπάτρας ἵμεροι, καὶ Θεὸς ὁ σοὶ τὸ κρατεῖν χαρι- "σάμενος. συνήπτομαι δὴ Ἀντωνίῳ, καὶ τέθεικα μετὰ τὴν "ἐκείνου τύχης τὸ διάδημα. πρὸς σὲ δὲ ἦλθον, ἔχων "[a] τῇ ἀρετῇ τὴν σωτηρίας ἐλπίδα, καὶ πρόλογον ἀξι- "ωθήσεσθαι παρὰ φίλου, οὐ τινος ἐγενόμην.

Herodes cum fiducia Augustum alloquitur. Ant. p. 679.

periculis sese offerre: cumque Rhodum navigasset, ubi Cæsar morabatur, adiit eum sine diademate, veste quidem cultuque privato, sed animo regio. adeoque nihil de veritate subducendo coram ista dicebat. "Ego, Cæsar, ab "Antonio factus Judæorum rex, fateor me "eum exstitisse regem, qui in omnibus studebam Antonii commodis inservire. Neque "est ut vel hoc dicere refugiam, quod omnimodo armis quoque me gravem expertus es- "ses, nisi obstitissent Arabes. Veruntamen & "auxilia ei pro mea virili, multasque frumenti "cororum myriadas misi; immo neque post "cladem Actii acceptam bene de me meritum deserui. Quin & optimum ei consilium "dedi, cum copiis eum adjuvare non potui, "non alia dicens via res lapsas posse restitui, "quam morte Cleopatræ: qua perempta, & "pecunias ei, & muros in securitatem, & exer- "citum, & meipsum belli adversus te socium "fore promittebam. Aures autem ei obstruxe- "runt Cleopatræ amores, & Deus cujus munere "tibi concessum est victoriam reportare. Una "ergo cum Antonio victus sum, & in eodem "cum fortuna ejus discrimine posui diadema. "Ad te autem veni, spem salutis in tua virtute "collocans, ea quidem præsumptione fore ut "dispiciatur qualis amicus non cujus fuerim.

Β'. Πρὸς ταῦτα Καῖσαρ, "Ἀλλὰ σώζῃ γε, ἔφη, "καὶ βασίλευε νῦν βεβαιότερον. ἄξιος γὰρ εἶ πολ- "λῶν ἄρχειν, ὅτῳ φιλίας προϊσάμην. πειρῶ δὲ "καὶ τοῖς εὐτυχεστέροις διαμένειν πιστὸς, ὡς ἔγωγε "λαμπροτάτας ὑπὲρ τοῦ σοῦ φρονήματος ἐλπίδας "ἔχω. καλῶς μέντοιγε ἐποίησεν Ἀντώνιος Κλεοπά- "τρᾳ πειθεὶς μᾶλλον ἢ σοί. καὶ γάρ σε κεκερ- "δήκαμεν, ἐκ τῆς ἀνοίας αὐτοῦ. καταρχεῖς δὲ, ὡς "ἔοικεν, εὐποιΐας· διό μοι γράφει [b] Κόϊντος Δίδιος, "συμμαχίαν σε πεπομφέναι πρὸς τοὺς μονομάχους "αὐτῷ. τῶν μὲν οὖν δόγματι τὸ βέβαιον σοῦ τῆς βα- "σιλείας ἐξαγγέλλω. πειράσομαι δὲ καὶ αὖθις ἀγα- "θόν σε τι ποιεῖν, ὡς μὴ ζητοίης Ἀντώνιον.

2. Ad hæc Cæsar respondit: "Immo vero "salvus esto, & nunc regna majori cum secu- "ritate. Nam dignus es qui multis imperes, "cum amicitiam tanta fide tueari. Operam "autem des velim, ut etiam paulo fortunatioribus fidus permaneas: id quod ego non obscura spe fretus ex animi tui magnitudine "exspecto. Veruntamen recte fecit Antonius, "qui Cleopatræ potius quam tibi paruit. namque te ex ejus lucrati sumus amentia. Prior "autem, ut apparet, benefacere cœpisti: quo "factum est ut ad me scriberet Q. Didius, "te adversus gladiatores auxilia ei *opportune* "misisse. Et nunc quidem te certiorem facio, "me tibi regnum decreto confirmatum ire. "insuper & ipse enitar ut aliqua in re tibi be- "nefaciam, adeo ut Antonium non desideres.

Augustus ei benigne respondet. Ant. p. 680.

γ'. Τούτοις φιλοφρονησάμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ [c] πειθεὶς αὐτῷ τὸ διάδημα, δόγματι διεσήμηνε τῇ δωρεᾷ, ἐφ' ᾧ πολλὰ μεγαλοφρόνως εἰς ἔπαινον τοῦ ἀνδρὸς ἐφθέγξατο. ὁ δὲ, δώροις ὑπομειλιξάμενος αὐτὸν, ἐζήτει τινὰ τῶν Ἀντωνίου φίλων [d] Ἀλέξανδρον, ἱκέτην γενόμενον. ἐνίκα δὲ ἡ Καίσαρος [e] ὀργὴ, πολλὰ καὶ χαλεπὰ μεμφομένη ὃν ἐζητοῦντο, οἷς διεκρούσατο τὴν δέησιν. μετὰ δὲ ταῦτα πορευόμενον [f] ἐπ' Αἰγύπτου διὰ Συρίας Καίσαρα παρὰ τὸν βασιλικὸν πλοῦτον δεξάμενος Ἡρώδης, τότε πρῶτον καὶ συνεπράσατο παρόντι τὴν Πτολεμαΐδα τῆς δυ-

Regnoque eum donat. Ant. p. 680.

3. Cum istis regem benigne alloquutus esset, & diadema ei impositum esset, decreto donum promulgavit, in quo multa *etiam* in ejus laudem magnifice dixit. Ille vero, cum muneribus magis adhuc Cæsarem demulsisset, Alexandrum, quendam ex amicis Antonii *ejus misericordiæ* supplicem, *sibi condonari* petebat. Sed vicit Cæsaris iracundia, de eo quem *laxari* postulabat *Herodes* multis & graviter querentis, adeo ut petitionem repulerit. Postea vero cum Cæsarem, in Ægyptum per Syriam iter facientem, omni opum regiarum apparatu excepisset Herodes, tunc primum cum eo, apud Ptolemaïdem milites lustrante, ob-

Et ab ipso in Ægyptum honorifice deducitur. Ant. p. 680.

[a] Illa τὴν ἀρετὴν non agnoscit *Big.* [b] Ita rescripsi, prout in *Ant.* p. 680. v. 20. quem locum videsis. Antea erat Βαιτίδιος in *Bas.* & *Gen.* Βαιδίδιος habet *Bod.* Augustus (in *Ant.* p. 680. v. 20.) commemorat, ὅτι Κόϊντος Δίδιος γράψειεν αὐτῷ πρεσβυμάχους τοὺς πρὸς τοὺς μονομάχους αὐτῷ συμπέμψαι τὸν Ἡρώδην. Hinc ille rumor quem ad Antonium pervenisse in *Antonio* suo (p. 949. & 950.) narrat *Plutarchus*; Judæum Herodem cum aliquot legionibus & cohortibus ad Cæsarem transfugisse. Quippe quos Cyzici gladiatores alebat Antonius, hi suppetias illi jam ab omnibus aliis deserto in Ægyptum ferre statuerunt. Sed eos transitu prohibebat inter alios Q. quoque Didius Syriæ præfectus; cumque ad defectionem perducere non posset, circumventos tandem ad deditionem perpulit; usus ea in re Herodis opera prout ex *Josepho* & *Plutarcho* colligitur. Pactosque ne posthac gladiatores essent, Antiochiæ Daphnen habitare permisit, donec ipse scriberet ad Cæsarem. *Appian.* in *Civil.* V. p. 749. *Dio* LI. p. 447. Sicut igitur ex hoc *Josephi* loco discimus pro μονομάχους in ejusdem *Archæologia* scribendum esse μονομάχους; ita ex *Dione* clarum est nec in hoc loco Βαιτίδιος, nec in illo Καπιδίων, sed utrobique Κόϊντος Δίδιος legi oportere. *Aldr.* [c] Confer *Strabonem* XVI. p. 765. A. *Tacitum* in *Histor.* V. 9. *Plutarchum* in *Anton.* p. 949. 950. *Aldr.* [d] Vide *notas* ad *Ant.* p. 680. v. 29. [e] Ex hoc loco aliquis legendum suspicaretur ὀργῇ προκατειλημμένῳ Καίσαρος, in *Ant.* p. 680. v. 30. [f] Ἐπ' Αἴγυπτον *Big.*

Herodes Auguſtum ejuſque exercitum ſplendide excipit. Ant. p. 680.

obequitavit, & convivium ei cum amicis ſuis omnibus præbuit: ac deinde reliquo exercitui omnia ad epulas *neceſſaria* diſtribuit. inſuperque curavit ut per regionem aridam uſque ad Peluſium proficiſcentibus, ſimiliterque redeuntibus, aquarum copia ſuppeditaretur: neque quidquam erat commeatûs quod exercitui defuit. Fecit denique ut & ipſe Cæſar militeſque *ejus* exiſtimarent, Herodi, ſi eorum quæ dederit ratio haberetur, juſto tenuius eſſe regnum & anguſtius. Quo factum eſt ut *Cæſar* poſtquam in Ægyptum veniret, cum jam mortui eſſent Antonius & Cleopatra, non ſolum cæteros ejus honores auxerit, verum etiam re-

Viciſſimque ab eo auctus eſt honoribus novaque ditione. Ant. p. 682.

gno ejus addiderit regionem à Cleopatra *ei* abſciſſam, & extra eam Gadara & Hippon & Samariam; atque ad hæc in ora maritima Gazam, & Anthedona, & Joppen, & Stratonis turrim. prætereaque ei, in corporis cuſtodiam, dono dedit quadringentos Gallos, qui antea Cleopatræ ſtipatores erant. nulla autem res magis liberalitatem Cæſaris incitabat, quam magnus animus accipientis.

4. Poſt primam autem Actiada, Trachonem ut appellatur Herodis regno adjecit, eique finitimam Batanæam, itemque regionem Aura-

Terram amplam Zenodoro ablatam Herodi dat Auguſtus. Ant. p. 696.

nitidem, hujuſmodi de cauſa. Zenodorus, qui Lyſaniæ domum conduxerat, *nihil ſibi ad latrones è Trachone Damaſcenis immittendos reliqui faciebat. Illi vero ad Varronem Syriæ præſidem confugiebant, orabantque ut ſuam calamitatem Cæſari notam faceret. Qua re cognita, reſcripſit Cæſar, dandam eſſe operam ut tolleretur latrocinium. Varro igitur, ducto *in eos* exercitu, & regionem latronibus purgabat, & Zenodoro eam aufert, quam poſtea Cæſar, ne latronum contra Damaſcum receptaculum fieret, Herodi largitur. Anno autem decimo, *ex quo in Syria fuerat Cæſar*, in provinciam reverſus, totius Syriæ Herodem procuratorem conſtituit, ut nihil procuratoribus liceret eo inconſulto adminiſtrare. Poſtquam vero mortuus eſſet Zenodorus, etiam terram omnem, inter Trachonem & Galilæam poſitam, eidem attribuit. Quod autem iſtis majus Herodi viſum erat, à Cæſare quidem ſecundum Agrippam *maxime* diligebatur, ab Agrippa vero ſecundum Cæſarem. Hinc ad magnam felicitatem proceſſit, animo vero magis elatus eſt, & cogitationes magnas pietati *rebuſque ſacris* impertiit.

νάμεως ἐξέτασιν, εἰσίασί τε σὺν ἅπασι τοῖς φίλοις· μῦς ὃς καὶ τῇ λοιπῇ τραπέζῃ πρὸς εὐωχίαν πάντα διέθηκε. φαίνοντι δὲ καὶ ἀφ' ἧ ἀνύδρῳ πορευομένοις μέχρι Πηλουσίου προσιέναι ὕδωρ ἄφθονον, ἐπαυξῆσί τε ὁμοίως· ᾗ δὲ ἔστι ὅ,τι τῶν ὑπαιτιωμένων ἐνδέησε τῇ δυνάμει. δόξα γὰρ αὐτῷ τε Καίσαρι καὶ τοῖς τραπέζαις παρέσῃ, πολλῷ μεγαλυτέραν Ἡρῴδῃ προσεῖναι βασιλείαν, πρὸς ἃ παρέσχεν. ἀφ' οὗτο ὡς ἦκεν εἰς Αἴγυπτον, ἤδη Κλεοπάτρας καὶ Ἀντωνίου τεθνεώτων, ὁ μόνον αὐτῷ τοῖς ἄλλοις τιμῆς, ἀλλὰ καὶ τῇ βασιλείᾳ προσέθηκε, τιμώ τε τοῦ Κλεοπάτρας ἀποτμηθῆσαι χώραν, καὶ ἔξωθεν Γάδαρα, καὶ Ἵππον, καὶ Σαμάρειαν· πρὸς δὲ τούτοις τῶν παραλίων Γάζαν, καὶ Ἀνθηδόνα, καὶ Ἰόππην, καὶ πύργον Στράτωνος. ἐδωρήσατο δὲ αὐτῷ, καὶ πρὸς φυλακὴν σώματος, τετρακοσίους Γαλάτας, οἳ πρότερον ἐδορυφόρουν Κλεοπάτρᾳ. ἤδιστα δὲ ὅτου [a] οἴηται αὐτὸν εἰς τὰς δωρεὰς, ὡς τὸ μεγαλόφρον ἔλαβάνοντος.

δ'. [b] Μετὰ δὲ τοῦτο πρὸς Ἀκτιάδι προσέθηκεν αὐτῷ τῇ βασιλείᾳ, τόν τε Τραχῶνα καλούμενον, καὶ τὴν προσεχῆ Βαταναίαν τε καὶ [c] Αὐρανίτιν χώραν, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. [d] Ζηνόδωρος, ὁ τὴν Λυσανίου μεμισθωμένος οἴκοι, ἃ διέλειπεν ἐπαφεὶς τοὺς [e] ἐκ τῆς Τραχῶνος λῃστὰς Δαμασκηνοῖς. ὡς δὲ, ὅτι Οὐάρρωνα τὴν ἡγεμονίαν τῆς Συρίας καταφυγόντες ἐδεήθησαν δηλῶσαι τοῦτο συμφορὰν αὐτοῖς Καίσαρι. Καῖσαρ δὲ γνοὺς, ἀντιπέστελλεν ἐξαιρεθῆναι τὸ λῃστήριον. στρατεύσας οὖν Οὐάρρων, καθῃρέτε τὴν ἀνδρῶν τὴν χλῦ, καὶ ἀφαιρεῖται Ζηνόδωρον, ᾧ ὕστερον Καῖσαρ, ὡς μὴ γένοιτο πάλιν ὁρμητήριον τοῖς λῃσταῖς ὅτι τοῦ Δαμασκοῦ, Ἡρῴδῃ δίδωσιν. κατέσχεν δὲ αὐτὸν καὶ Συρίας ὅλης ἐπίτροπον, [g] ἔτει δεκάτῳ πάλιν ἐλθὼν εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ὡς μηδὲν ἐξεῖναι, δίχα τῆς ἐκείνου [h] συμβουλίας, τοῖς ἐπιτρόποις διοικεῖν. ἐπεὶ δὲ τελευτᾷ Ζηνόδωρος, προσέκειτο αὐτῷ καὶ τὴν μεταξὺ Τραχῶνος καὶ τῆς Γαλιλαίας χλῦ ἅπασαν. ὁ δὲ τόπων Ἡρῴδῃ μεῖζον ἰσχύ, ὅτου μὲν Καίσαρος ἐφιλεῖτο μετ' Ἀγρίππαν, ὅτου Ἀγρίππα δὲ μετὰ Καίσαρα. ἔνθεν ὅτι πλεῖστον μὲν εὐδαιμονίας προσέλαβεν, εἰς μεῖζον δὲ ἐξήρθη φρόνημα· καὶ ὃ πλέον τῆς μεγαλονοίας ἐπέτεινεν εἰς εὐσέβειαν.

XVI.

CAP. XXI.

ΚΕΦ. κα'.

15'.

De urbibus ab Herode inſtauratis & à fundamento exſtructis; deque aliis ab eo conditis. utque magnificentiam etiam exteris gentibus demonſtravit, proſperaque in omnibus fortuna uſus eſt.

Περὶ πόλεων ὑφ' Ἡρῴδου ἐπισκευασθέντων καὶ ἐκ τῶν θεμελίων οἰκοδομηθέντων, πρός τε ἄλλων ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντων. καὶ ὡς τὸ μεγαλόψυχον αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀλλοεθνέσιν ἐπεδείξατο, καὶ τύχη ἐν πᾶσιν ἐχρήσατο δεξιᾷ.

Fanum Hieroſolymis inſtauratur

ANno igitur regni *ſui* decimo quinto & templum ipſum inſtauravit, & terræ ſpatium altero tanto majus, quam

[i] ΠΕντεκαιδεκάτῳ γοῦν ἔτει τῆς βασιλείας, αὐτός τε τὸν ναὸν ἐπεσκεύασε, καὶ τὸν περὶ αὐτὸν ἀνετειχίσαλο χώραν,

---

a Ita *Big.* & *Bod.* ὠήσεται perperam *Baſ.* & *Gen.* *b* Id eſt, anno primo Actiadis ſecundæ; regni vero Herodis 15. Nam (ut ſupra *Joſephus*) anno ejus ſeptimo pugnatum eſt ad Actium *cap* XIX. §. 4. Anno autem exinde tertio (h. e. Herodis decimo) prima Actias celebrata eſt C. Cæſare Octaviano VI. M. Vipſanio Agrippa II. Coſſ. *Dio* LIII. p. 496. D. *Aldr.* *c* Αὐρανίτιν *Suidæ.* Αὐρανίτιδι in quibuſdam *MSS.* Vide ad p. 696. v. 8. *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 30. & *Relandum* in *Paleſtina*, p. 106. *d* Latronis hujus meminit *Strabo*, l. 16. p. 756. B. & tetrarchiæ ejus Herodi donatæ *Dio* LIV. p. 526. D. *Aldr.* Notandum, οἴκοι *Auguſti* eundem eſſe ac *Lyſaniæ* tetrarchiam vel *Abilenæ*, ut appellat *Lucas*. nam οἴκος *Joſepho Aliiſque* eſt *tetrarchia* vel *dominatio*, ut oſtendit *Caſaubonus* in *Exerc.* contra *Baronium*, p. 239. 240. *e Al.* ἐκ τῆς Τρ. Verum hæc regio alicubi ὁ Τραχών, alibi Τραχωνῖτις appellatur. *f* Vide *Noriſium* in *Cenotaph. Piſan.* p. 290, 306. *g* Ex quo in Syria fuerat Auguſtus: annus enim iſte decimus erat Herodis decimus ſeptimus. *Ant.* XV. c. 11. p. 699. *Aldr.* *h* Συμβουλῆς *Bod.* *i* Cum

* Non ceſſavit unquam immittere &c. *Ruf.*

Joſe-

χώραν, ἡ ὕσις [a] διπλασίαν, ἀμέτροις μὲν χρησάμενος τοῖς ἀναλώμασιν, ἀνυπερβλήτῳ δὲ τῇ πολυτελείᾳ. τεκμήριον δὲ ἦσαν αἱ μεγάλαι στοαὶ [b] περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τὸ βόρειον ἐπ' αὐτῷ φρούριον. ἃς μὲν [c] γὰρ ἀνῳκοδόμησεν ἐκ θεμελίων, τὸ δὲ ἐπεσκύασε πλούτῳ δαψιλεῖ, κατ' ὀλίγον τὸ βασιλείων [d] ἔλαττον· [e] ὃ Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν, εἰς τὴν Ἀντωνίου τιμήν. [f] ὃ γὰρ μὲν [g] ἑαυτῷ βασίλειον κατὰ τὴν ἄνω διεμάμενος πόλιν, δύο τοὺς μεγίστους καὶ περικαλλεστάτους οἴκους, οἷς οὐδὲ ναὸς πῆ συνεκείνετο, προσηγόρευσεν ἀπὸ τῶν φίλων, τὸν μὲν Καισάρειον, τὸν δὲ Ἀγρίππειον.

β'. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἴκοις μόνον τὴν μνήμην αὐτῶν καὶ τοὺς [h] ὀπαδήσεις περιέγραψε, διέδη δὲ εἰς ὅλας πόλεις αὐτῶν τὸ φιλότιμον. ὁ μέν γε τῇ Σαμαρείτιδι, πόλιν κάλλιστῳ περιβόλῳ τειχισάμενος ὅθι σταδίους εἴκοσι, καὶ καταγαγὼν ἑξακισχιλίους εἰς αὐτὴν οἰκήτορας, γῆν τε τούτοις προσενείμας λιπαρωτάτην, καὶ ἐν μέσῳ τῷ κτίσματι, ναόν τε ἱδρυσάμενος τῷ Καίσαρι μέγιστον, καὶ περὶ αὐτὸν τέμενος ἀποδείξας τετρακοσίων σταδίων, τὸ μὲν Σεβαστὴν ἐκάλεσεν. ἐξάρετον δὲ τοῖς ἐν αὐτῇ παρέσχε [i] εὐνομίαν.

γ'. Ἐπὶ τούτοις δωρησαμένου τὸν Καίσαρα αὐτὸν ἑτέρας προσθέσει χώρας, ὅσης καὶ ζώντι ναὸν αὐτῷ [k] λευκῆς μαρμάρου καθιδρύσατο πρὸς τὰς Ἰορδάνου πηγάς. καλεῖται δὲ [l] Πάνιον ὁ τόπος. ἔνθα κορυφὴ μὲν τις ὄρους εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατείνεται· πρὸς δὲ τῷ [m] ὑπώρειον λαγόνα, σπηλυγγῶδες ἄντρον ὑπανοίγει, δι' οὗ βαθρώδης κημὸς εἰς ἀμέτρητον ὑπερῴαγα βαθυνόμενος, πλήθει τε ὕδατος ἀσταλάκτου, καὶ τοῖς καθημῶσί τι προσφερόμενος ἑρμηναν γῆς, ὅσον μίλιος ἑξαρκές. οὗ δὲ ἄντρου κατὰ τὰς ἔξωθεν ῥίζας ἀναπηγάζουσιν αἱ πηγαί. καὶ γένεσις μὲν ὡς ἔνιοι δοκοῦσιν ἔνθεν Ἰορδάνου. τὸ δὲ ἀκριβὲς ἐν τοῖς ἑξῆς δηλώσομεν.

δ'. Ὁ δὲ Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἱεριχοῦ μεταξὺ Κύπρου τε φρουρίου καὶ τῶν προτέρων βασιλείων, ἄλλα καταskευασάμενος ἀμείνω καὶ χρησιμώτερα πρὸς τὰς ὑποδημίας, ἀπὸ τῶν αὐτοῦ ὠνόμασε φίλων. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐκ ἔστιν ὅν τινα τῆς βασιλείας ὑπερεῖδεν τόπον τοῦ πρὸς Καίσαρα τιμῆς γυμνὸν εἶασεν. [o] ἐπειδὴ δὲ τὴν ἰδίαν χώραν ἐπλήρωσε ναῶν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτῆς τὰς τιμὰς ὑπερεξέχεε, καὶ πολλαῖς πόλεσιν ἱδρύσατο [p] Καισάρεια.

fuerat circa ipſum, muro amplexus eſt, ſumptibus immenſis atque inſuperabili munificentia. Indicio autem erant magnæ circa fanum porticus, fanoque junctum à ſeptentrione caſtellum. Has quidem à fundamentis exſtruxit, illud vero largis opibus inſtauravit, non ſecus ac ſi regia exſtitiſſet; quod Antoniam nominavit, in honorem Antonii. Porro cum regiam ſibi in urbe ſuperiori exſtruxiſſet, duos in ea maximos atque pulcherrimos *œcos, quibus ne templum quidem ipſum ullatenus conferri poſſet, de amicorum nominibus appellavit; unum quidem Cæſarium, alterum vero Agrippium.

Herodes, aliaque magnifice exſtruxit. Antiq. p. 699. 680.

Antonia caſtellum. Antiq. p. 802.

Cæſarium & Agrippium caſtella.

2. Verumenimvero non ſolis tectis memoriam eorum & cognomina circumſcripſit, † ſed in totas civitates ſuum erga illos ſtudium ſeſe exporrexit. quippe in regione Samaritide urbem muro pulcherrimo per viginti ſtadia circundedit, &, deductis eo ſex millibus colonorum, terraque fœcundiſſima his attributa, in loci conditi meditullio templum Cæſari exſtruxit maximum; &, circa illud area ſeſquiſtadii relicta, urbem Sebaſten nominavit. Eam vero habitantibus dedit, legibus egregiis inſtitutam.

Samaria muro circundata, & Sebaſte nominata.

3. Poſt hæc, cum Cæſaris munificentia Herodi adjecta fuiſſet altera regio, ille etiam in ipſa templum ei ex candido marmore ad Jordanis fontes poſuit. Locus autem iſte Panium appellatur: ubi montis quidam vertex in altitudinem immenſam attollitur, & in latere ei ſubjecto ſpecus opacum ſeſe aperit, per quod præcipitium profundum in hiatum abruptum infinitum deprimitur, *adeo ut* & vaſto aquarum ſtagnantium abyſſo, & demittentibus aliquid ad terram explorandam nulla *menſuræ* longitudo ſufficiat. *Speluncæ autem ad radices exteriores ſcaturiunt fontes: atque hinc, ut quidam putant, oritur Jordanes. Verum *hac de re* accurate aliquid in ſequentibus indicabimus.

Templum in honorem Auguſti apud Panium conditum.

Jordanis fontes.

4. Rex autem cum apud Hierichunta, inter caſtellum Cypron & priores domos regias, alias exſtruxiſſet meliores & advenientibus commodiores, de amicorum nominibus *eas* appellavit. In ſumma, non erat idoneus regni locus, quem honore Cæſaris vacuum reliquerit. Poſtea vero quam regionem ſuam templis repleviſſet, in provinciam quoque honores ejus effudit, & in multis civitatibus † Cæſaria conſtituit.

Alia Herodis munificentiæ & animi erga amicos grati indicia.

5. Cum

Joſephus ipſe ſtatim (v. 4.) data opera diſtinguat inter ἐπισκυάζειν & ἀπὸ τῶν θεμελίων ἀνῳκοδομεῖν, videtur hic aliud omnino intelligere atque narrat *Antiq.* p. 699. qui proinde locus cum hoc non eſt committendus. Neque vero credibile eſt Herodem univerſis 17. annis quibus urbes locoſque pene infinitos exſtruxit & exornavit, uni Templo Hieroſolymitano nihil quicquam contuliſſe. Illi igitur multa alias impendit; ſed haſce porticus inchoavit anno regni 15. quo donatus eſt tetrarchia Zenodori: novum vero adytum *à fundamentis exſtruere*, quæque illi convenirent cætera adjicere cogitavit, poſtquam, defuncto Zenodoro, nova illi regio acceſſit; ut jam de *magnis reditibus promptaque pecunia* jure merito gloriaretur. Ita auctis opibus (ut *Joſephus* inquit) etiam animi magnitudo majorem in modum creſcebat. Hæc ſi valeat conjectura, ſalva res eſt; ſin minus, pro ια' ſcribe ιη': regni enim Herodiani duplex Epocha plane nihil eſt ad hunc rhombum. *Aldr.* Videſis *Caſaubonum* contra *Baronium*, p. 278. &c. *Lud. Capellum* in *Spicileg.* ad *Joannis* c. 3. v. 20. & *Chr. Cellarium*, in *Vindiciis Joſephi* contra *Harduinum*, c. XXVII. [a] Διπλασίονα *Voſſ.* [b] Περὶ τὸ ἱερὸν *Bod.* [c] Illud γὰρ non agnoſcit *Bod.* [d] Ita legendum cenſui cum *codice Rhedigeriano*, cui conſentiunt *Voſſ.* & *Bod.* antea erat, ἐλαττον. Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν. In *Ruſini* verſione, *hoc autem, nulla re minus quam regni ſedes, largis opibus renovatum, Antoniam* vocavit, quaſi legiſſet, τὸ ὃ ἐπισκυάσαν πλούτῳ δαψιλεῖ, κατ' ὀλίγον τὸ βασιλείων ἐλαττον, Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν. [e] Quæ à Joanne Hyrcano condita eſt, & *Baris* appellata. Herodes imperante Antonio inſtauravit, & *Antoniam* dixit: & anno demum regni ſui 15. manum illi ultimam admovit. Vide *Ant.* p. 802. *Belli* lib. 1. c. 5. §. 4. Deſcribitur Antonia *Belli* libro VI. [f] Ita reſcripſi pro τὸ γὰ μὲν ἑαυτῶ. [g] Αὐτῶ in quibuſdam *MSS.* [h] Ita *MSS.* κλίσεις *Baſ.* & *Gen.* [i] Ita lego & diſtinguo. prius erat in *Edit. Baſ.* εὐνομίαν, ἐπὶ τούτοις δ. τ. π. ἀ. ἰ. π. χώραν. ὁ δ' &c. aliter *Gen.* εὐνομίαν. ἐπὶ τούτοις δ. τ. π. ἀ. ἰ. π. χώραν. ὁ δὲ &c. in *Cod. Bod.* εὐνομίαν. ἐπὶ τούτοις δωρησαμένου τὸν Καίσαρα ἑτέρας προσθέσει χώρας. [k] Λευκῆς μαρμάρου *Bod.* [l] Πάνιον *Bod.* Vide ad p. 698. v. 10. [m] Ita *Voſſ.* 2 *Big.* & *Bod.* ὑπώρειον *Baſ.* & *Gen.* ὑπάρχειαν in *aliis*. [n] Ita cum *Big.* & *Bod.* καθόλου in *cæteris*. [o] Ἐπεὶ δ' *Voſſ.* [p] Ita lego ex *Ruſini* libris. Καίσαρος in *Græcis* omnibus. * De hac voce videſis *Vitruvium*. † Sed in totas civitates ſtudium liberalitatis extendit, *Ruſ.* * Foris autem è ſpeluncæ radicibus oriuntur fontes, *Ruſ.* ‡ *Sc.* templa quæ Cæſaria vocantur, *prout verbi Ruſinus.*

Stratonis turris, quæ & Cæsarea, splendide instaurata. Antt. p. 694.

5. Cum autem & inter maritimas civitates *unam vetuſtate* tum quidem laborantem animadvertiſſet, quæ Stratonis turris vocabatur, pro loci vero ex natura commoditate munificentiæ ſuæ capacem, totam candido lapide reparavit, & ſplendidiſſimis ornavit palatiis, qua in re maxime innatam ſibi animi magnitudinem demonſtravit. Nam Dora inter & Joppen, quibus interjecta & media eſt hæc urbs, univerſam oram maritimam contigit adeo importuoſam eſſe, ut omnes qui ſecundum Phœniciæ loca Ægyptum verſus navigarent, in ſalo fluctuare cogerentur, minas Africi metuentes: cujus etiam flatus mediocris tantos ad ſcopulos fluctus excitat, ut mare undarum refluxu per aliquantum ſpatii vehementius agitaretur. Sed rex, cum ſumptibus & liberalitate naturam viciſſet, portum Piræeo majorem fecit, ejuſque in receſſibus alias *navibus* ſtationes *admodum* profundas.

Portu ampliſſimo aucta. Antt. p. 694.

6. Et quanquam totus ei locus adverſabatur, tamen ita cum difficultate *rei* colluctatus eſt, ut ſtructuræ quidem firmitas mari eſſet inexpugnabilis, pulchritudo vero *tanta* quaſi in opere ornando nihil *arduum* fuiſſet & impeditum. Commenſus enim quantum diximus portui ſpatium, ſaxa in viginti ulnarum pelagus demittit, quorum pleraque ad pedes quinquaginta longitudine, altitudine novem, & latitudine decem, nonnulla vero etiam majora. Poſtquam autem profundum adimpletum eſſet, tum murum *paululum* jam ſupra mare exſtantem in ducentos pedes dilatavit. quorum centum quidem ad fluctus frangendos repellendoſque præſtructi erant, unde procymatia dicebatur: reliquum vero ſubjectum erat muro lapideo portui circundato. Hoc autem turribus maximis diſtinctum erat; quarum quæ eminebat & ſpecioſiſſima erat, à Druſo privigno Cæſaris Druſium cognominata eſt.

Turris à Druſo nominata. Antt. p. 665.

Portus Cæſareenſis ulterior deſcriptio. Antt. p. 695.

7. Crebri autem fornices *erant*, appellentibus diverſoria; præque illis omnis in circuitu planities, exſcendentibus locus erat amplus ad inambulandum. aditus etiam borealis *erat*, ventorum enim pro ſitu loci placidiſſimus eſt boreas, atque ad oſtium coloſſi tres ex utraque parte, ſuffulti columnis, quos à ſiniſtra quidem portum intrantibus ſolida turris ſuſtinet, à dextra vero duo recti lapides conjuncti, turri ex adverſo labro majores. Portui autem ædes connexæ *erant*, ipſæque è ſaxo candido, & in eum tendebant civitatis angiportus pari intervallo à ſe invicem disjuncti. Contra oſtium vero in tumulo Cæſaris templum, pulchritudine ſimul & magnitudine excellens; atque in eo Cæſaris coloſſus, non minor Jovis apud Olympiam, cujus ad exemplar factus eſt, Ro-

ε'. Καπδὼν δὲ καὶ τοῖς Ἑλλήνων πόλιν, ἥδη μὲ κάμνουσαν, Στράτων ἐκάλειτο πύργος, ἣν δὲ εὐφυΐαν τῆ χωρίᾳ δέξασθαι δυναμένῳ ὁ φιλότιμος ἀνὴρ, πᾶσαν ἀνέκτησε λευκῷ λίθῳ, καὶ λαμπροτάτοις ἐκόσμησε βασιλείοις, ἐν ᾗ μάλιστα ὁ φύσει μεγαλόνους ἐπεδείξατο. μεταξὺ γὰρ Δώρων καὶ Ἰόππης, ὧν ἡ πόλις μέση κεῖται, πᾶσαι αἱ συμβέβηκε τὴν Ἑλληνίδα ἀλίμενον, ὡς πάντα ὃν τὴν Φοινίκων [a]ἐπ' Αἴγυπτον Ἑλληπλέοντα σαλεύειν ἐν πελάγει, ἣν τὸν ἐκ λιβὸς ἀπειλήν· ᾧ καὶ μετρίως ἐπανείζοντι τηλικοῦτον ἐγείρει κῦμα πρὸς ταῖς πέτραις, ὥς τε τὴν ἐπανάτροφὴν ὑπὸ κύματος ὀπὶ πλέονος ἐξαγρίου ἢ θαλάσσης. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τοῖς ἀναλώμασι, καὶ τῇ φιλοτιμίᾳ νικήσας ἢ φύσιν, [b]μείζονα μὲ ὑπ' Πειραιέως λιμένα κατεσκεύασεν· ἐν δὲ τοῖς μυχοῖς αὐτοῦ, βαθεῖς ὅρμους ἑτέρους.

ς'. Καθάπαν δὲ ἔχων ἀντιπράσσοντα τὸν τόπον, ἐφιλονείκησε πρὸς τὴν δυσχέρειαν, ὡς ἢ μὲ ὀχυρότητα τὴ δομήσεως δυσάλωτον εἰς τῇ θαλάσσῃ, τὸ δὲ κάλλος ὡς ὀπὶ μηδενὶ δυσκόλῳ κεκοσμῆσθαι. συμμετρησάμενος γὰρ ὅσον εἰρήκαμεν τῷ λιμένι μέγεθος, καθίει λίθους ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν εἰς τὸ πέλαγος, ὧν ἦσαν οἱ πλεῖστοι, μῆκος ποδῶν πεντήκοντα, βάθος πέντε, εὖροις [c]δέκα, τινὲς δὲ καὶ μείζους. ἐπεὶ δὲ ἀνεπληρώθη ὁ βάθος, ὅπως ἤδη ὁ ὑπερέχων τὴ πελάγους τεῖχος ὀπὶ διακοσίους πόδας πλατύνετο. ὧν οἱ [d]μὲ ἑκατὸν [e]προβεβλημένοι πρὸς τὴν ἀναχοπὴν τὴ κυμάτος, [f]προκυμαία γῆν ἐκάλουν· ὁ δὲ λοιπὸν ὑπέκειτο τῷ περιθέοντι λιθίνῳ τείχει. τοῦτο δὲ πύργοις [g]διείληπται μεγίστοις, ὧν ὁ προέχων καὶ προκαλλέστατος ἀπὸ τὴ Καίσαρος προηγόρευε, [h]Δρουσίων κέκλητο.

ζ'. Ψαλίδες δὲ πυκναὶ πρὸς καταγωγὴν τῶν ὁρμιζομένων· καὶ ὁ πρὸ αὐτῶν πᾶν κύκλῳ νάγμα, τοῖς ἀποβαίνουσι πλατὺς περίπατος. ὁ δὲ εἴσπλους βόρειος, [i]αἰθριώτατος γὰρ ἀνέμων τῷ τόπῳ βορέας, καὶ ὀπὶ τὴ στόματος [k]κολοσσοὶ τρεῖς ἑκατέρωθεν ὑπεστηγμένοι κίοσιν, ὧν τοὺς μὲν ἐκ λαιᾶς χειρὸς εἰσπλέοντος [l]πύργος ναοῦ ἀνέχει, τοὺς δὲ ἐκ δεξιᾶ δύο ὀρθοὶ λίθοι συνεζευγμένοι, τὴ κατ' ἀντικρὺ χείλους πύργου [m]μείζονες. περιέχεις δὲ οἰκίαι τῷ λιμένι, λαμπρᾷ καὶ αὐταὶ λίθῳ, καὶ καταντικρὺ ἐπ' αὐτὸν ἀγορὰ τετραπλῆ τὴ ἄστεος, πρὸς ἓν σχῆμα μεμερισμένοι. καὶ τὴ στόματος ἄντικρυς [n]ναὸς Καίσαρος ὀπὶ γλυφῇ, κάλλει καὶ μεγέθει διαφέρων· ἐν δὲ αὐτῷ κολοσσὸς Καίσαρος, ὁμοῖος τῷ [o]Ὀλυμπιάσι Διός, ᾧ καὶ προσεικάσαι,

[p]Ῥώμης

a Ἐπ' Αἰγύπτου *Bod. Buſb. & Rhed.* *b* Μείζονα μὲ ὑπ' Πειραιᾶ in *Antt.* p. 694. v. 38. Hunc *Sebaſtum* dixit in honorem Cæſaris, *Antt.* p. 759. v. 9. & ad Piræei exemplum ita conſtruxit, ut ſingula in eo viſenda tam materia quam opere ſuperaret. Id conſtabit conferenti cum *Joſepho* quæ de Piræeo paſſim *Thucydides*, & *Pauſanias* in *Atticis* retulit. *Aldr.* *c* Οὐκ ἐλαττόνων ιε'. *Antt.* p. 695. v. 5. *d* Illud μὲ è *MSS.* *e* Ita cum quibuſdam *MSS.* & *Ruſino.* προσδεδόμενοι in *Editis Aliiſque.* *f* Ita ſcribo, monente *Aldrichio.* προκυμία in *libris*, προκυμάτια in *Antt.* p. 695. v. 9. *g* Ita & *Antt.* p. 695. v. 10. διειλημμένον *Buſb.* *h* Δρῦσος ὀνομάζεται *Antt.* p. 695. v. 11. Rectius forſan Δρύσιον vel Δρύσειον ex *Ruſino.* *i* Οὐρανιώτατος *Buſb. & Rhed.* *k* Quorum nulla mentio in *Antt.* p. 695. κολοσσοὶ σὺν λαι *legit Bod.* non male. Si fuiſſent enim *Coloſſi* proprie dicti, eorum utique nomina *Joſephus* indicaſſet. *Aldr.* *l* Πυργὸς στερὸς ναοῦ ἀνίσχει *Bod.* *m* Ita & *Antt* p. 695. v. 20. ubi *Ruſinus* neſcio quare *pares* pro *majoribus* habet; niſi forte ſymmetriam operis ita poſcere judicavit. *Aldr.* *n* Intellige Romæ & Auguſti. Templa enim Auguſtus in nulla provincia niſi communi ſuo Romæque nomine recepit. *Sueton.* in *Aug.* cap. 52. Licet Pergami & Nicomediæ recepiſſe narret *Dio* LI. p. 458. Sed *Dionem* eademque opera *Joſephum* interpretabitur Tiberius apud *Tacitum* in *Annal.* IV. 37. Auguſtus (inquit) ſibi atque urbi Romæ templum apud Pergamum ſiſti non prohibuit. *Aldr.* *o* Forte Ὀλυμπιάσι vel Ὀλυμπιάζι. Sed crediderim potius *Joſephum* εἰς Ὀλυμπίᾳ ſcripſiſſe. *Aldr.* Ἐν Ὀλυμπᾷ *Bod.* infra εἰς Ὀλυμπιάσιν. * Expleto autem ſpatio quod unda celabat, in ducentos pedes murum dilatavit, *Ruf.*

a Sc.

[a] Ῥώμης δὲ ἴσος Ἥρᾳ τὴν κατ' Ἄργος. ἀνέθηκε δὲ τῇ μὲ ἐπαρχίᾳ τ' πόλιν, τοῖς ζώντ δὲ πλοϊζομένοις τ' λιμένα, Καίσαρι δὲ τ' τιμὴν τ' κτίσματος· [b] Καισάρειαν γὰρ ὠνόμασεν αὐτήν.

η'. Τὰ γεμὴν λοιπὰ τῶν ἔργων, ἀμφιθέατρον, καὶ θέατρον, καὶ ἀγορὰν, ἄξια τ' προσηγορίας ἐνέφηνε· ἠ [c] πενταετηρικὰς ἀγῶνας καθιερώσας, ὁμοίως ἐκάλεσεν ἀπὸ τ' Καίσαρος, προθεὶς αὐτὸς ἆθλα μέγιστα προθεὶς ὅτι τῆς ἑκατοστῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ δευτέρας Ὀλυμπιάδος, οὐ οἷς ἦ μόνον οἱ νικῶντες, ἀλλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτούς, ἠ οἱ τρίτοι τ' βασιλικῆ πλούτ μετελάμβανον. ἀνακτίσας δὲ ἡ Ἀνθηδόνα τ' πρόλιον [d] καθαμφεῖς ὑπὸ πολέμου, [e] Ἀγρίππιον προσηγόρευσεν· τ' δὲ αὐτῆ φίλη, διὰ ὑπερβολὴν εὐνοίας, ἠ ὅτι τ' πόλις ἐκάραξε ὄ ὄνομα, ἰδὼν αὐτὸς ὑπὸ τῷ ναῷ κατεσκεύασεν.

θ'. Φιλοπάτωρ γεμὴν, εἰ καί τις ἕτερος. καὶ γὰρ τῷ πατρὶ μνημεῖον [f] κατέστησε, ἠ πόλιν, ἰδὼν ὑπὸ τ' καλλίστῳ τ' βασιλείας πεδίῳ κτίσας, ποταμοῖς τε καὶ δένδρεσι πλουσίαν, ὠνόμασεν Ἀντιπατρίδα. [g] καὶ ὄ ὑπὲρ Ἱεριχοῦντ' φρούριον, ὀχυρότητι καὶ κάλλει διαφέρον, τειχίσας, ἀνέθηκε τῇ μητρὶ προσεπὸν Κύπρον. Φασαήλῳ δὲ τῷ ἀδελφῷ τ' ὑπὲρ Ἱεροσολύμοις ὁμώνυμον πύργον· ὃ τότε χῆμα καὶ τιμὴν ὑπὸ τῷ μεγέθει πολυτέλειαν, [h] διὰ τ' ἑξῆς δηλώσομεν. καὶ πόλιν ἄλλην κτίσας κατ' τ' ὑπὸ Ἱεριχοῦς ἴσταν αὐλῶνα πρὸς βορέαν, Φασαηλίδα ὠνόμασεν.

ι'. Παραδοὺς δὲ αἰῶνι τούς τε οἰκείους καὶ φίλους, οὐδὲ τῆς αὐτῆ μνήμης ἠμέλησεν, ἀλλὰ [i] φρούριον [k] ὀχυρώσας τῷ πρὸς Ἀραβίαν ὄρει, προσηγόρευσεν Ἡρώδιον ἀφ' ἑαυτοῦ. τ' δὲ μαστοειδὴ κολωνὸν ὄντα χειροποίητον, ἐξήκοντα σταδίων ἄποθεν Ἱεροσολύμων, ἐκάλεσε μὲν ὁμοίως, ἐξήσκησε δὲ φιλοτιμώτερον. τροχοειδεῖς μὲν γὰρ τοῦ ἄκρου πύργοις περιέσχεν, ἐπλήρωσε δὲ καὶ περίβολον βασιλείοις πολυτελεστάτοις, ὡς μὴ μόνον τοῦ ἔνδον τοῦ οἰκημάτων ἕνεκεν λαμπρὸν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν [l] τείχεσι, καὶ θυγγοῖς, καὶ στέγαις, περιεχεῖσθαι τὸν πλοῦτον δαψιλῆ. πόρρωθεν δὲ μεγίστοις ἀναλώμασιν ὑδάτων πλῆθος εἰσήγαγε, καὶ βαθμοῖς ἑξακοσίοις [m] λευκοτάτης μαρμάρου τοῦ ἄνωθεν διέλαβεν. ἦν γὰρ δὴ ὄ γοῦν λοφον ὀπισθεν ὑψηλὸν, καὶ πᾶν χειροποίητον. κατεσκεύασε δὲ καὶ περὶ τὰς ῥίζας ἄλλα βασίλεια, τοῦ τε ἀποσκευοῦ καὶ τοὺς φίλους δέξασθαι δυνάμενα· ὥς τε, τῷ μὲν πάντα ἔχειν, πόλιν εἰ δοκεῖν ὄ ἕρυμα, τῇ περιγραφῇ δὲ βασίλειον.

mæ vero *alter* par Junoni quæ Argis eſt. Urbem autem provinciæ dedicavit, portum vero illac navigantibus, Cæſari autem ſtructuræ honorem; unde *urbem* ipſam Cæſaream appellavit. *Auguſti & Romæ ſtatuæ. Antt. p 695.*

8. Quinetiam cætera ex operibus *ſuis*, amphitheatrum *ſcilicet*, & theatrum, & forum, nomine quo appellantur non indigna, poſuit: &, ludis quinquennalibus inſtitutis, itidem à Cæſare *eos* denominavit, cum primus ipſe maxima præmia *certantibus* propoſuiſſet Olympiade centeſima nonageſima & ſecunda; in quibus *ludis* non ſolum victores, ſed & *illis* proximi, & tertii regiarum divitiarum participes facti erant. Porroque cum Anthedonem in maritimis graſſante bello everſam reſtituiſſet, Agrippiam nominavit; ejuſdemque amici, ex abundanti ſua benevolentia, nomen etiam portæ inſcripſit, quam ipſe in templo ædificavit. *Præter alia, ludos in honorem Cæſaris inſtituit Herodes. Antt. p. 720* *Anthedon reſtituta & Agrippias dicta. Antt. p. 594.*

9. Quin & patris amator erat, ſi quiſquam alius. nam & patri monumentum conſtituit, & urbem, quam in pulcherrima regni *ſui* planitie conditam, fluviiſque & arboribus decoratam, Antipatridem nuncupavit. Cumque ſupra Hierichuntem caſtellum, firmitate & pulchritudine excellens, muro cinxiſſet, matris ſuæ nomine Cypron appellatum ei dedicavit; & Phaſaëlo fratri turrim *ei* cognominem Hieroſolymis: cujus & formam & in amplitudine magnificentiam in ſequentibus declarabimus. aliamque urbem, juxta vallem qua ab Hierichunte verſus boream itur, conditam, Phaſaëlidem nominavit. *Antipatris urbs condita. Antt. p. 720.* *Et Cypron caſtellum. Ibid.* *Et Phaſaëlis urbs. Ibid.*

10. Cum autem domeſticos & amicos ævo *ſempiterno* tradidiſſet, ne ſui quidem memoriam inſuper habuit; ſed caſtellum, in monte quodam Arabiæ communitum, de ſuo nomine Herodium appellavit. Tumulum etiam in mammæ formam manufactum, qui ab Hieroſolymis abeſt ſexaginta ſtadia, eodem quidem nomine vocavit, verum ambitioſius inſtruxit. Etenim rotundis quidem turribus ſummitatem *ejus* complexus eſt, ambitum vero occupavit palatiis ſumptuoſiſſime exſtructis, ut ædificia non ſolum intus eſſent aſpectu ſplendida, ſed & exteriores parietes & maceriæ & tecta pretioſis largiter circumfuſa eſſent ornamentis. Magnam etiam aquæ copiam ingenti impenſa è longinquo induxit, & ducentis gradibus è marmore candidiſſimo aſcenſum diſtinxit. Erat enim tumulus modice excelſus, totuſque manu factus. Quin & alia ad imum ejus palatia ædificavit, quæ & impedimenta & amicos recipere poſſent: adeo ut, pro rerum quidem omnium copia, caſtellum *illud* civitas eſſe videretur, circuitu vero domus regia. *Et Herodium caſtellum in Arabia.* *Et Herodium alterum diſtitum ab Hieroſolymis ſtadia* LX. *Antt. p. 646.*

11. Cum

a Sc. κόλοσσον. Dicit enim coloſſum quidem *Cæſaris* Olympico Jove non minorem, atque ad eandem formam effictum fuiſſe; alterum vero *urbis Romæ*, æqualem magnitudine ſimulachro *Junonis Argivæ*. Locum hunc corrumpit potius quam corrigit *Barthius* ad *Statii* lib. I. Sylv. 1. Videſis *Rubenium* de *Gemma Auguſtea*, pag. 212. *Spanhemium* ad *Callimachum*, p. 273. *b* Tanto quippe amore apud Barbaros fuit (Auguſtus) ut Reges populi Romani amici in honorem ejus conderent civitates quas Cæſareas nominarent: ſicut in Mauritania à rege Juba, & in Palæſtina quæ nunc eſt urbs clariſſima. *Eutropius* VII. 10. Reges amici atque ſocii in ſuo quique regno Cæſareas urbes condiderunt. *Sueton.* in *Aug.* c. 60. *Aldr.* *c* Agonem alterum quinquennalem Hieroſolymis ante conſtituerat. *Antt.* p. 687. v. 47. Et provinciæ quidem pleræque ſuper templa & aras, ludos quoque quinquennales pene oppidatim conſtituere. *Sueton.* in *Aug.* cap. 59. *Aldr.* *d* Καταμφιεσθεὶς in *MSS.* *e* Rectius Ἀγριππιάδα. Id enim urbi nomen, ſupra cap. 4. §. 2. Agrippium vero domus erat Hieroſolymis exſtructa, ſicut hoc ipſo capite (§ 1.) docet Joſephus. *Aldr.* *f* Κατέστησε *Voſſ.* 2. & *Big.* κατέθηκε *Voſſ.* & *Bod.* *g* Καὶ τὸ περὶ Ἱερ. *Voſſ.* 1. & *Bod.* *h* Nempe *Belli* lib. VI. *i* Nota duplicis *Herodii* mentionem fieri. Poſterioris hujus meminit *Plinius* ubi Toparchias recenſet V. 14. Et cum illo convenit *Joſephus* in *Antt.* p. 646. & *Belli* lib. 3. Deſcriptionem quam hîc loci habes confer cum *Antt.* p 695. *Aldr.* *k* Τείχεσιν *Voſſ.* & *Big.* *l* Τοῖχοι *Voſſ.* 1. *m* Ita *Big.* prout ſolet *Joſephus*. λευκοτάτου *Bod.* λευκοτάτοις in *cæteris*.

a Πλοῦσιν

Herodis in exteros liberalitas. Antt. p. 720.

11. Cum autem *tot* tantaque *lautius* exſtruxiſſet, pleriſque exterarum civitatum animi ſui magnitudinem patefecit. Namque apud Tripolim & Damaſcum & Ptolemaïdem gymnaſia, Bybli autem murum, exedras vero & porticus & templa & fora Beryti ac Tyri ædificavit, necnon & apud Sidonem & Damaſcum theatra, maritimis etiam Laodicenſibus aquæductum *fecit*, atque Aſcalonitis balneas & fontes magnificos, prætereaque periſtylia tam opere quam magnitudine ſuſpicienda: nonnullis etiam lucos & loca irrigua dicavit. Multæ autem civitates, quaſi ad regnum ejus pertinerent, etiam agros ab eo acceperunt; alias vero gymnaſiorum præfecturas reditibus annuis & perpetuis dotavit, conſtituens quemadmodum Cois *ut nunquam præmia deeſſent. Porro frumentum egenis omnibus ſuppeditavit; & Rhodiis ad claſſem parandam inſtruendamque pecunias ſæpe multiſque in locis præbuit: cumque incenſum eſſet Pythium *templum*, in melius ſuis ſumptibus *illud* denuo ædificavit. Quid opus eſt ejus in Lycios & Samios liberalitatem memorare; aut largitionem per Ioniam omnem, pro cujuſque neceſſitate, ab eo factam? Nonne etiam Athenienſes & Lacedæmonii, Nicopolitani & in Myſia Pergamus Herodis ſunt plena donariis? Nonne Antiochenſium in Syria plateam, cum cœno oppleta ab omnibus vitaretur, per viginti ſtadia in longitudinem ſtravit polito marmore, & ad effugiendos imbres porticu ejuſdem longitudinis *eam* ornavit?

Pythium templum ab eo reædificatum. Antt. p. 721.

Et ludi Olympiaci inſtaurati. Antt. p. 721.

12. Sed hæc propria quis dixerit illorum, quibus ea contulit, populorum. Quod autem Eleis donavit, munus *erat* non ſolum Græciæ commune, ſed & toti terrarum orbi, in quem ludorum Olympiacorum gloria pervaſit. Nam cum iſtos propter pecuniæ inopiam † fere interiiſſe videret, & quod reliquum erat veteris Græciæ in nihilum delabi, non ſolum agonotheta ipſe factus eſt eo luſtro, in quod, cum Romam navigaret, incidit; ſed etiam in perpetuum pecuniarum reditus ſuppeditavit, ut nunquam ejus memoria agonothetæ munere fungi deſineret. Infinitum autem *mihi* foret debitorum tributorumve remiſſiones percenſere, quemadmodum *ſcilicet* Phaſaëlitas & Balaneotas, aliaque circa Ciliciam municipia annuis penſionibus levavit. Cæterum animi ejus magnitudinem non paululum fregit timor, ne quam haberet invidiam, aut majus aliquid aucupari videretur; quod beneficiis amplioribus civitates affecerit, quam qui illorum eſſent domini.

Herodis ſtrenuitas & virtus.

13. Quin & ea corporis exercitatione uſus eſt, quæ maxime animæ conveniret; * in venatione quidem ſemper optime ſe gerens, quod ob equitandi peritiam res ei ſucceſſerit. uno

ια', Τοσαῦτα δ' οὕτω κτίσας, [a] πλείσταις καὶ τῶν ἔξω πόλεων τὸ μεγαλόψυχον ἐπεδείξατο. Τριπόλει μὲν γὰρ καὶ Δαμασκῷ καὶ Πτολεμαΐδι [b] γυμνάσια, Βύβλῳ δὲ τεῖχος, ἐξέδρας τε καὶ στοὰς καὶ ναοὺς καὶ ἀγορὰς Βηρυτῷ καθασκεύασας καὶ Τύρῳ, Σιδῶνι γε μὲν καὶ Δαμασκῷ θέατρα, Λαοδικεῦσι δὲ τοῖς παραλίοις ὑδάτων εἰσαγωγὴν, Ασκαλωνίταις δὲ βαλανεῖα καὶ [c] κρήνας πολυτελεῖς, τοῖς δὲ περίστυλα, θαυμαστὰ τήν τε ἐργασίαν καὶ τὸ μέγεθος. εἰσὶ δὲ οἷς ἄλση καὶ [d] λειμῶνας ἀνέθηκεν. πολλαὶ δὲ πόλεις, ὥσπερ κοινωνοὶ τῆς βασιλείας, καὶ χώρων ἔλαβον παρ' αὐτοῦ. [e] γυμνασιαρχίας δὲ ἄλλας ἐπετησίους τε καὶ διηνεκέσιν ἐδωρήσατο προσόδοις, καταξαι, ὥσπερ Κώοις, ἵνα μηδέποτε ἐκλείπῃ τὰ γέρα. σῖτον γε μὴν πᾶσιν [f] ἐχορήγησε τοῖς δεομένοις, καὶ τῇ Ῥόδῳ χρήματα μὲν εἰς ναυτικὴν κατασκευὴν παρέσχε πολλαχῆ καὶ πολλάκις· ἐμπρησθὲν δὲ τὸ Πύθιον, ἰδίοις ἀναλώμασιν ἄμεινον ἀνεδείματο. τί δεῖ λέγειν τὰς εἰς Λυκίους ἢ Σαμίους δωρεάς, ἢ τὴν δι' ὅλης τῆς Ιωνίας, ἃ οἷς [g] ἐδεήθησαν ἕκαστοι, δαψίλειαν; ἀλλὰ Αθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, Νικοπολῖταί τε καὶ τὸ κατὰ Μυσίαν Πέργαμον, ὧν τὸ Ηρώδου γέμουσιν ἀναθημάτων; τὴν δὲ Αντιοχέων τὴν ἐν Συρίᾳ πλατεῖαν, [h] ἣν, φαυλίαν οὖσαν καὶ βορβορῶδη, κατέστρωσέ τε σταδίαν εἴκοσι τὸ μῆκος οὖσαν ξεστῇ μαρμάρῳ, καὶ στοὰς ταῖς ὑετοῦ ἀποφυγαῖς ἐκόσμησεν ἰσομήκεις σταῖς;

ιβ'. Ταῦτα μὲν ἄν τις εἴποι, ἴδια τῶν εὖ πασχόντων δήμων ἐκφέρων. τὸ δὲ Ηλείοις χαρισθῆναι, ἣ μόνον κοινὸν τῆς Ελλάδος, ἀλλ' ὅλης τῆς οἰκουμένης δῶρον, εἰς ἣν ἡ δόξα τῶν ἐν Ολυμπίασιν ἀγώνων διῆκται. τούτους γὰρ δὴ [i] καταλυομένους ἀπορίᾳ χρημάτων ὁρῶν, καὶ τὸ μόνον λείψανον τῆς ἀρχαίας Ελλάδος ἐπαρρέον, οὐ μόνον ἀγωνοθέτης ἧς ἐπέτυχε πεντετηρίδος εἰς Ρώμην ἀφικόμενος ἐγένετο· ἀλλὰ καὶ τοῖς τὸ διηνεκὲς πόρους χρημάτων ἐπέδευξεν, ὡς μηδέ ποτε ἀγωνοθετοῦσαν τὴν μνήμην αὐτοῦ ὑπολιπεῖν. ἀνήνυτον δ' ἂν εἴη χρεῶν ἀφαλύσεις ἢ φόρων ἐπεξιέναι, καθάπερ [k] Φασηλίτας καὶ Βαλανεώτας, καὶ τοῖς περὶ τὴν Κιλικίαν πολιχνίοις, τὰς ἐτησίους εἰσφορὰς ἐπεξεκύφισεν. πλεῖστον γε μὴν αὐτοῦ τῆς μεγαλοψυχίας ἔθρασεν ὁ φόβος, ὡς μὴ δόξειεν ὑπίφθονος, ἢ τι θρασύτερον, εὐεργετῶν τὰς πόλεις πλέον τῶν ἐχόντων.

ιγ'. Ἐχρήσατο δὲ καὶ σώματι πρὸς τὴν ψυχὴν ἀναλόγῳ, κυνηγέτης μὲν ἄριστος ἀεὶ γενόμενος, ὃ δὴ μάλιστα [l] δι' ἐμπειρίας ἱππικῆς ἐπετύγχανε. μιᾷ γὰρ

a Πλείσταις καὶ τῶν ἔξω πόλεων *Bod.* b Γυμνάσια *publicas balneas & γυμνασιαρχίας* ſtatim *thermarum exhibitionem* reddit *Ruſinus*, & interpretationem ſuo ſeculo & Latinis auribus accommodavit; eodem jure quo Agrippæ Balnea Γυμνάσια appellavit *Dio* LIII. p. 515. B. quamvis imperante Auguſto Gymnaſia non eſſent Italicæ conſuetudinis. *Vitruv.* V. 11. Verum iſta conſuetudo ita deinceps immutata eſt, ut ſequentibus ſeculis revera eſſent *Gymnaſia* quæ vulgo *Thermæ* dicerentur. Vide *Vitruv.* ibid. & confer celebrium Thermarum deſcriptiones. *Aldr.* c Κρήνας πολυτελεῖς ad verbum *fontes magnificos*. Si quis tamen *Nymphæa*, cum *Ruſino*, malit, per me licet; cum ita proprie appellentur aquæ publicæ ad amœnitatem magis quam ad uſum deductæ. d Λειμῶνας juxta verſionem *Ruſini*. e Ita *Big.* & *Ruf.* ſententiam ab hac voce inchoantes, qua cæteri præcedentem finiunt, & quod ſequitur ἃ poſt ἄλλας legunt. *Aldr.* f Ἐδωρήσατο in pleriſque *MSS.* g Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* ἐδεήθησαν in *cæteris*. h Illud ἣν non agnoſcit *Bod.* i Καλυομένους *Bod.* & *Lipſ.* k Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* deleto quod ſtatim ſequitur ἐτησίους. Φασηλίτας in *cæteris*. l Ita *Big.* δι' ἐμπειρίαν in *Baſ. Gen. Aliiſque*. * Ne quando beneficii gratia deficeret, *Ruf.* † *Al.* omiſſos videret. * Cumque ſummus venator eſſet, in hoc tamen ipſo equitandi peritia quæ cuperet aſſequebatur, *Ruf.*

a Illud

γοῦν ἡμέρᾳ ποτὲ τεσσαράκοντα θηρία ἀνεῖλεν. ἔστι δὲ καὶ συντρόφῳ μὲν ἡ χώρα, τὸ πλέον δ' ἐλάφων καὶ ὄνων ἀγρίων εὔπορος. πολεμιστὴς δὲ ἀνυπόστατος· πολλοὶ γοῦν καὶν τοῖς γυμνασίοις αὐτὸν καταπλήξαντες, ἀκοντισμόν τε ἰθυβολώτατον καὶ τοξότην εὐστοχώτατον ἰδόντες. ὡς δὲ τοῖς ψυχικοῖς, καὶ τοῖς σωματικοῖς προτερήμασιν, ἐχρήσατο δεξιᾷ καὶ τύχῃ. καὶ γὰρ ἀσμένως ἔπλαγεν ἐν πολέμῳ, καὶ τῶν πλαισμάτων οὐκ αὐτὸς αἴτιος, ἀλλ' ἡ προδοσία τινῶν, ἢ προπέτεια στρατιωτῶν ἐγένετο.

quippe die aliquando feras quadraginta ſubegit. eſt autem aprorum altrix illa regio, magis vero cervis & onagris abundat. Bellator *etiam* cui nemo erat reſiſtendo: adeo ut in gymnaſiorum exercitiis *alii* eum pertimeſcerent, cum ipſum vidiſſent maxime omnium recta jaculari, & ſagittando quam minime à ſcopo aberrare. Præter animi autem corporiſque virtutem præcellentem, fortuna quoque uſus eſt ſecunda. nam & raro *admodum* male ei res ceciderunt in bello; & ſi quando acie victus fuerit, non ipſius culpa, ſed aut proditione quorundam aut temeritate militum factum eſt.

Herodes in bello fortunatus.

ιζ. ΚΕΦ. κϚ'.

Ἀριστοβούλου Ὑρκανοῦ τε ἀρχιερέων, & Μαριάμμης βασιλίσσης πλοκή.

ΤΑΣ γοῦν ὑπαίθρους εὐθραγίας, ἡ τύχη τοῖς κατ' οἶκον ἀπαρχὰς ἐνέμεσπεν, καὶ [b] κακοδαιμονίᾳ οὐκ γυναικὸς ἤρξατο, περὶ ἣν μάλιστα ἐσπούδασεν. ἐπεὶ γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν, ἀποπεμψάμενος ἣν ἰδιώτης ὢν ἔσχε γαμετὴν, ἣ γένος ἦν ἐξ Ἱεροσολύμων, Δωρὶς ὄνομα, γαμᾷ Μαριάμμην τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου θυγατέρα, δι' ἣν αὐτῷ στασιάδης συνέβη καὶ οἶκοι, καὶ τάχιον μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἐκ Ῥώμης ἄφιξιν. πρῶτον μὲν γὰρ [c] ἐκ τῆς Δωρίδος υἱὸν Ἀντίπατρον, ἀφ' οὗ τὸν ἐκ Μαριάμμης, ἐφυγάδευσε τῆς πόλεως, μόναις ταῖς ἑορταῖς ἀφεὶς κατιέναι. ἔπειτα τὸ πάππου τῆς γυναικὸς Ὑρκανὸν, ἐκ Πάρθων πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα, δι' ὑπόνοιαν ὑπηβολῆς ἀνεῖλεν, ὃν ἠχμαλωτίσατο μὲ [d] Βαρζαφάρνης καταβραμὼν Συρίαν, ἐζητήσαντο δὲ κατ' οἶκτον οἱ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμοεθνεῖς. καὶ εἰ μὴ τότε ἐπείσθη, παραινῶσι μὴ ἀφεῖναι πρὸς Ἡρώδην, οὐκ ἂν ἀνῃρέθη. δέλεαρ δὲ αὐτῷ θανάτου ἡ ἰάσεως ὁ γάμος κατέστη. τούτῳ γὰρ πεποιθὼς, καὶ θᾶσσόν τι τῆς πατρίδος ἐφιέμενος, ἦλθε. παρῆν δὲ Ἡρώδης, οὐκ αὐτὸς ἀντιποιούμενος βασιλείας, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ βασιλεύειν ἐπέβαλλεν αὐτῷ.

β'. Τῶν δὲ ἐκ Μαριάμμης πέντε τέκνων αὐτῷ γενομένων, δύο μὲν θυγατέρες, τρεῖς δὲ ἦσαν υἱεῖς. καὶ τούτων ὁ νεώτατος μὲν, ἐν Ῥώμῃ παιδευόμενος, τελευτᾷ· δύο δὲ τοὺς πρεσβυτέρους βασιλικῶς ἦγε, διά τε τὴν μητρῴαν εὐγένειαν, καὶ ὅτι βασιλεύοντι γεγόνεισαν αὐτῷ. τὸ δὲ τούτων ἰσχυρότερον, ὁ Μαριάμμης ἔρως συνήργει, καθ' ἡμέραν ἐκκαίων Ἡρώδου [e] λαβρότερον, ὡς μηδενὸς τῶν διὰ τὴν γεγαμένην λυπηρῶν ἀπολείπεσθαι. τοσοῦτον δὲ ἦν μῖσος εἰς αὐτὸν τῆς Μαριάμμης, ὅσος ἐκείνης πρὸς αὐτὴν ἔρως. ἔχουσα δὲ τὴν μὲν ἀπέχθειαν ἐκ τῶν πραγμάτων εὔλογον, τὴν δὲ παῤῥησίαν ἐκ τοῦ φιλεῖσθαι, φανερῶς ὠνείδιζεν αὐτῷ τὰ κατὰ τὸν πάππον Ὑρκανὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον. οὐδὲ γὰρ τούτῳ

CAP. XXII. XVII.

Ariſtobuli Hyrcanique Pontificum & Reginæ Mariamnes mors.

CÆterum dum foris res ei ſuccederent, domeſticis moleſtiis eum perſequuta eſt fortuna; quodque adverſis caſibus conflictatus fuerit, in cauſa erat mulier quam maxime diligebat. Nam poſtquam adeptus eſt imperium, dimiſſa quam privatus in uxorem duxerat, quæ genere erat Hieroſolymitana, nomine Doris, Mariamnen ſibi matrimonio jungit, filiam Alexandri Ariſtobuli filii: unde contigit domum ſuam ſeditionibus agitatam fuiſſe, & antea quidem, maxime vero poſt ejus à Roma reditum. Nam primum quidem Antipatrum, filium quem è Doride ſuſceperat, civitate expulit, in gratiam illorum quos è Mariamne genuerat; ſolis feſtis diebus eò commeandi poteſtate conceſſa. Deinde Hyrcanum, avum conjugis, ex Parthis ad ipſum reverſum, propter inſidiarum ſuſpicionem ſuſtulit; quem captum quidem occupata Syria Barzapharnes abduxerat, gentiles vero Tranſeuphratenſes, ſortem ejus miſerati, ſibi dari petierant. & ſi monitis eorum paruiſſet, ne ad Herodem tranſiret, nequaquam *ita* periiſſet. Verum mortis ejus incitamentum fuit neptis matrimonium. Nam hoc fretus, multoque magis patriam deſiderans, veniebat. Herodem autem commovit, non quod regnum ſibi vendicaret, ſed quod regnare ipſi jure deberetur.

In domo Herodis diſſidium, & unde ortum. Ante. p. 712. 715. 725.

Hyrcani mors qua de cauſa. Vide Ante. p. 662. & p. 678.

2. Quinque autem filiorum, quos ex Mariamne ſuſceperat, duo quidem feminæ, tres vero mares erant. Atque horum natu minimus Romæ educatus moritur: duos autem grandiores, & propter matris nobilitatem, & quod ſibi in imperio geniti eſſent, regie inſtituebat. Verum, quod iſtis fortius erat, *plurimum* ad hoc conferebat amor Mariamnes; qui indies Herodem vehementius urebat, ut eorum fere nihil ſentiret quæ propter dilectam ſibi dolerent: tantum autem in eum Mariamnes erat odium, quantus illius erga ipſam amor. Illa igitur ex rebus quidem ipſis probabiles habens inimicitiarum cauſas, ex eo vero quod amaretur loquendi libertatem, coram ei objiciebat quæ in avum ſuum Hyrcanum fratremque Ariſtobulum perpetraverat. nec enim huic, quan-

Mariamnes liberi.

Ejus in Herodem odium, & Herodis in illam amor.

a Illud δὲ è *MSS.* *b* Κακοδαιμονίᾳ in *MSS.* *c* Illud τὴν addidi è *Codd. MSS.* *d* Βαρζαφάρνης hîc loci in omnibus *MSS.* *e* Ita *Voſſ.* λαφύρῳ in *ceteris.* Forſan λαμπρότερον. *f* Ἰσπιδίου in omnibus *MSS.*

Aristobulus pontifex qua de causa & quo modo perempsus. Ant. p. 665. 666.

quanquam puer erat, pepercit Herodes: dato quidem ipsi, cum annorum esset septendecim, pontificatu, eo vero post honorem *acceptum* statim occiso. Quoniam populus ei sacra veste induto, cum ad aram festo die ascendisset, frequens illachrimavit; nocte sane mittitur puer in Hierichunta, atque ibi, à Gallis, quibus id negotii mandatum, in piscinam immersus, interiit.

Mariamnes insolentia.

3. Ob ista, probra in Herodem jaciebat Mariamne, sororemque ejus & matrem atrocibus conviciis proscindebat. Sed illi quidem præ amore os erat occlusum. Gravis autem indignatio mulieres subiit, &, quo maxime Herodi iram concitarent, insimulabant eam adulterii; & alia multa ad fidem faciendam instruentes, eamque accusantes, quod in Ægyptum imaginem suam misisset Antonio, & ex immoderata libidine semet absentem viro ostendi curasset, mulierum desiderio furenti, & qui vim posset adhibere. Hoc ipsum, veluti fulmen *aliquod* emissum, perturbavit Herodem, maxime quidem amoris causa zelotypia inflammatum, insuperque secum reputantem Cleopatræ sævitiam, cujus gratia & Lysanias rex & Malichus Arabs erant perempti. Non enim ex eo quod conjux sibi eripienda esset, sed quod mortis discrimen adiret, periculum metiebatur.

In eam accusatio instituta. Ant. p. 663.

Herodis mandatum secretum de Mariamne occidenda, proditum à Josepho. Ant. p. 667.

4. Itaque peregre profecturus, Josepho, Salomes sororis suæ marito, quem fidum habebat & ex affinitate benevolum, uxorem commendat, mandato ei clam, ut illam interficeret, si modo ipsummet occideret Antonius. Verum Josephus non maligne, sed regis amorem mulieri demonstrare volens *tam magnum esse*, ut ab ea semet ne mortuum quidem disjungi pateretur, arcanum *ei* enunciat. Atque illa, cum reversus esset Herodes, multaque inter colloquendum de suo illius desiderio juraret, quodque nunquam aliam mulierem adeo deamaret, valde, inquit, tuum erga nos amorem patefecisti mandatis Josepho datis, quibus ut me occideret præcepisti.

Ob quod Herodes ira & zelotypia accensus. Ant. p. 668. 669.

5. Herodes, cum arcanum audiisset, illico mentis impos erat, dicensque Josephum sua mandata non fuisse proditurum, nisi eam stuprasset, præ dolore insaniebat, atque stratis exsiliens, ultro citroque cursabat in regia. Intereaque soror ejus Salome, arrepto tempore ad criminandum, suspicionem de Josepho confirmavit. Ille vero ex immoderata zelotypia in furorem actus, è vestigio utrumque necari jussit. At continuo insaniam excipiebat pœnitentia, iraque residente amor iterum exsuscitatur. Tanta autem ejus cupiditate ardebat, ut mortuam vix aut ne vix quidem esse crederet, sed præ ægritudine eam, quasi adhuc viveret,

κρύπτ' ὄντος παιδὸς ἐφείσατο· δὺς μὲ αὐτῷ τιὼ ἀρχιερωσύνη ἐπαχθεδεκέτει, μὴ δὲ † τιμὴν κτείνας αὐθέως. ἐπειδὴ † ἱερεὺς ἐσθῆτα λαβόντα, καὶ τῷ βωμῷ προσελθόντα καθ' ἑορτὴν, ἄθρουν ἐπεδάκρυε ὁ πλῆθος· πέμπεται μὲ οὖν ὁ παῖς νυκτὸς εἰς Ἱεριχοῦντα, ὀνῷ δὲ, κατ' ὀστολὴν ὑπὸ † Γαλατῶν βαπτιζόμενος ὁ καλυβάνθρα, τελευτᾷ.

γ'. Διὰ ταῦτα Ἡρώδην τε ἐτάραττεν ἡ Μαριάμμη, καὶ † ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τιὼ μητέρα λοιδορίαις ἐβάλλε λαιδορίαις. ἀλλ' ὁ μὲν πιφόμενος τοῖς ἐμέσοις. δεινὴ δὲ τὰς γυναῖκας ἀγανάκτησις εἰσῆει, καὶ, ὃ μάλιστα κινήσειν † Ἡρώδην ἔμελλον, εἰς μοιχείαν διέβαλλον αὐτιώ· ἄλλά τε πολλὰ πρὸς τὸ πιθανὸν συνκαθιζόμεναι, καὶ κατηγοροῦσαι διότι † εἰκόνα τιὼ ἑαυτῆς πέμψειεν εἰς Αἴγυπτον Ἀντωνίῳ, καὶ δι' ὑποβολιὼ ἀπελγείας ἀπῦσαι δείξειεν ἑαυτιὼ ἀνθρώπῳ γυναικομανοῦντι καὶ βιάζεσθαι δυναμένῳ. τοῦτο, ὥσπερ σκηπτὸς [a] ἐμπεσὼν, ἐτάραξεν Ἡρώδην, μάλιστα μὲν ἀφ' τὸν ἔρωτα ζηλοτύπως ἔχοντα, λογιζόμενον δὲ καὶ τιὼ Κλεοπάτρας δεινότητα, δι' ἣν Λυσανίας τε ὁ βασιλεὺς ἀνῄρητο, καὶ [b] Μάλιχος ὁ Ἄραψ. ὑ γὰρ ἀφαιρέσει γαμετῆς ἐμέτρει ὃ κίνδυνον, [c] ἀλλὰ θανάτῳ.

δ'. Μέλλων οὖν ἀποδημεῖν, Ἰωσήπῳ τῷ ἀνδρὶ Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς αὐτῦ, πιστὸς δὲ διὸ καὶ ἀφ' τὸ κῆδος εὐνους, ἐπιτέτραπται τιὼ γυναῖκα, κρύφα δὺς ὀστολὰς ἀναιρεῖν αὐτιὼ εἰ κἀκεῖνον Ἀντώνιος. ὁ δὲ Ἰώσηπος, ὑπ κακοήθως, ἀλλὰ † ἔρωτα ὕ βασιλέως παρασχὼν τῇ γυναικὶ βυλόμενος, ὡς ὑδὲ ἀποθανὼν αὐτῆς [d] τολμήσοι ἀφαιρεθῆναι, τὸ ἀπόρρητον ἀφέρει. κἀκείνη πρὸς ἐπανήκοντα † Ἡρώδην, πολλά τε περὶ ὕ πρὸς αὐτιὼ [d] πόθυ ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἐπομνύμενον, καὶ ὡς ὑδὲ ἐρασθείη ποτὲ γυναικὸς ἄλλης, πάνυ γῦν, εἶπε, ταῖς πρὸς Ἰώσηπον ὀμόλαις ἐπιδείξει † εἰς ἡμᾶς ἔρωτα, κτεῖναί με προστάξας.

ε'. [e] Ἐκφρων εὐθέως ἀκύσας ὃ ἀπόρρητον ἦν, ὑ ὑκ ἄν ποτε † Ἰώσηπον ἐξαγγεῖλαι † ὀστολιὼ φάσμος, εἰ μὴ ἀφθείρειν αὐτιώ, ὀργὴ δὲ πάθει, ὑ † κοίτης ἐξαλλόμενος, ἀνέδην ἐν τοῖς βασιλείοις [f] ἀνελεῖτο. κἀν τούτῳ Σαλώμη ἡ ἀδελφὴ, † χαρὲν εἰς τὰς ἀφορμὰς ἁρπάσασα, † εἰς † Ἰώσηπον ἐβεβαίωσεν ὑποψίαν. [g] ὁ δὲ, ὑπ' ἀκρήτου ζηλοτυπίας σαινεὶς, ἀφανισμὸν κλέους προσέταξεν ἀμφοτέρων. μετάνοια δ' εὐθέως ἕπετο δὲ πάθει, ὑ δὲ θυμὸν πεσόντος ὁ ἔρως πάλιν ἀνεζωπυρεῖτο. τοσαύτη δὲ ἦν φλεγμονὴ † ἐπιθυμίας, ὡς μηδὲ τεθνάναι δοκεῖν αὐτὴν, ὑπὸ δὲ κακώσεως ὡς ζῶσαν προσλαλεῖν,

a Ita ad unum omnes *MSS. ἐμπεσὼν Basil. & Gen.* b Vide supra cap. 18. § 8. & *Ant.* p. 670. ubi Lysaniam interfectum legimus; confirmante etiam *Dione* XLIX. p. 411. B. At de cæde Malichi præterquam hoc uno in loco, quod meminerim, nihil constat. *Aldr.* c Jam enim accersiverat illum Antonius, ut de objecta sibi Aristobuli morte Laodiceæ causam diceret, *Ant.* p. 667. *Aldr.* d Συμπαθὴς *Big. Bod. Voss. & Lipsi.* e Ἔκφρων δ' ὠθέως *Bunb.* f Ita *Basil. Bunb. & Rhod.* ἀνελεῖτο *Gen.* ἀνείλατο *Big.* ἀνελεῖτο *Bod.* g Excidisse aliquid videtur quod sic suppleri potest. *Unde Herodes, immoderata zelotypia furens,* [parum abfuit quin uxorem occideret; at Josepho ne in conspectum quidem admisso mortem intulit. Rursus cum ad Cæsarem Rhodum iret, Mariamnen cum matre Alexandra Josepho alteri, quæstori suo, Soemoque commisit; & siquid sibi mali contingeret, ut utramque tollerent imperavit. Quod cum Soëmus aliquando effutisset, temperare sibi non potuit Mariamne quin reversum Herodem signis odii manifestis exciperet: eumque propterea commotum soror ejus & mater irritabant; ne quid tamen gravius statueret intercessit Cæsaris salutatio. Post annum vero quam à Cæsare reversus est, Salomes opera Mariamne veneficii accusata est, & tormenta Eunucho ejus adhibita; qui de veneficio nihil fassus, cum offensam diceret reginam propter ea quæ Soëmus indicasset, suspicatus Herodes id indicium stupro redemptum,] *confestim utrumque jussit interfici.* Vide *Ant.* p. 669. 679. 681. 683. 684. *Aldr.*

a Ita

λαλεῖν, μέχρι ᾧ χρόνῳ διδαχθεὶς ὅ [a] πένθος ἀνάλογον τῇ λύπῃ ἔσχε τῇ περὶ [b] θανοῦσαν ἀγαθήν.

alloqueretur; donec tempore *veriora* edoctus, luctus & mœroris magnitudine eum quo superstitem dilexerat æquavit affectum.

ΚΕΦ. κγ'.

Διαβολαὶ εἰς υἱὸς Μαριάμμης. Ἀντίπατρος αὐτοῖς περιπίπτει. ὑπὲρ τῶν Καίσαρος κατηγορηθέντων, καὶ αὐτοῖς διαλλάττεται Ἡρῴδης.

CAP. XXIII.

Calumniæ in filios Mariamnes. Antipater iis præpositus. Eorundem accusatio apud Cæsarem, & reditus in gratiam cum Herode.

ΚΛηρονομοῦσι δὲ τῆς μητρῴας [1] παῖδες ὀργῆς, καὶ τὸ μίσος ἔννοιαν λαμβάνοντες, ὡς πολέμιον ὑφεώρων [2] πατέρα, καὶ πρότερον μὲν ὅτι Ῥώμης παιδευόμενοι, πλέον δὲ ὡς εἰς Ἰουδαίαν ὑπέστρεψαν. συνήνθοντο δ' αὐτοῖς ταῖς ἡλικίαις ἡ ἀγάθεια. [c] ἐπεὶ δὲ γάμων ἔγγιστα ὦσαν, ὁ μὲν τῆς τηθίδος Σαλώμης, ἣ τῆς μητρὸς αὐτοῖς κατηγόρησεν, ὁ δὲ ἔγημεν Ἀρχελάου [d] τοῦ Καππαδοκῶν βασιλέως θυγατέρα, προσελάμβανον ἤδη ᾧ μίσει καὶ παῤῥησίαν. οὐκ δὲ ὧν θαῤῥοῦντες αὐτοῖς ἀφορμὰς [1] ἀγαθάλλοντες ἐλάμβανον, καὶ φανερώτερον ἤδη τῷ βασιλεῖ διελέγοντό τινες, ὡς ἐπιβουλεύοιτο μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν υἱῶν· ὁ δὲ Ἀρχελάῳ κηδεύσας καὶ φεύγειν προσκαλέζοιτο, τῷ πενθερῷ πεποιθώς, ἵνα ὅτι Καίσαρος αὐτῷ κατηγορήσῃ. ἀναπλησθεὶς δὲ τῶν ἀγαθαλλῶν Ἡρῴδης, ὥσπερ ἐπιτείχισμα τοῖς υἱοῖς, κατάγει [2] οὐκ τῆς Δωρίδος Ἀντίπατρον, καὶ πάντα τρόπον προτιμᾶν ἄρχεται.

β'. Τοῖς δὲ ἀφόρητος ἦν ἡ μεταβολή, καὶ τὴν ἐξ ἰδιώτιδος μητρὸς ὁρῶντες προκόπτουσαν, ἅμα τῇ αὐτῶν εὐγενείᾳ οὐκ ἐκράτουν τὸ ἀγανακτήσεως· ἐφ' ἑκάστῳ δὲ τῶν ἀνιαρῶν, τὸ ὀργὴν ἐξέφαινον. ὡς δὲ οἱ μὲν καθ' ἡμέραν προσίσαιτο μᾶλλον· ὁ δὲ Ἀντίπατρος ἤδη καὶ δι' αὐτὸν ἐσπουδάζετο, δεινότατος μὲν ὢν τὰ τῆς πρὸς τὸν πατέρα κολακείας, ἀγαθολὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν ποικίλας ὑποβαλλόμενος, καὶ τοὺς μὲν αὐτὸς λογοποιῶν, τοὺς δὲ τοὺς ὑποπτεύειν φημίζειν χρείας, μέχρι παντάπασι τοὺς ἀδελφοὺς ἀπέῤῥηξε τῆς βασιλικῆς ἐλπίδος. καὶ δὴ σὺν τοῖς ἀγαθήκαις, καὶ φανερῶς αὐτὸς ἦν ἤδη ἀγάθυχος· ὡς βασιλεὺς γὰρ ἐπέμφθη καὶ πρὸς Καίσαρα, τῷ τε κόσμῳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεραπείαις, πλὴν ἀγαθήματος, χρώμενος. χρόνῳ δὲ ὀλίγιστον εἰσαγαγεῖν ὑπὸ τὸν Μαριάμμης κοίτην τὴν μητέρα· δυσὶ δὲ ὅπλοις κατὰ τῶν ἀδελφῶν χρώμενος, κολακείᾳ καὶ ἀγαθολῇ, τὴν βασιλείαν καὶ πρὸ θανάτου τῶν υἱῶν ὑπεργάσατο.

γ'. [g] Τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον σύρας μέχρι Ῥώμης ὁ πατήρ, τῆς ἐφ' ἑαυτῷ φαρμακείας ἔκλεινεν ὅτι Καίσαρος. [h] ὁ δὲ εὑρὼν μόλις ὁλοφυρμῷ παῤῥησίας, καὶ

Mariamnes filii contra Herodem irritati. Ant. p. 713.

MAternæ autem iracundiæ *quasi* hæredes succedunt filii; &, immanitatem sceleris reputantes, non aliter patrem, quam si hostis esset, suspectum habebant, idque & antea cum Romæ in studiis versarentur, & multo magis postquam in Judæam reversi sunt. Nam una cum ætatibus illorum adolevit affectus. Posteaquam vero conjugio maturi, unus amitæ *suæ* Salomes, quæ matrem eorum accusavit, *filiam* duxerat, alter Archelai Cappadocum regis filiam, tum *quidem* odio *suo* etiam loquendi libertatem adjungebant. Ex illa autem audacia *temeraria* calumniandi ansa arrepta est, & mox apertius quidam apud regem dicebant, quod ei à filio quidem utroque struerentur insidiæ; ille vero, qui Archelai gener erat, socero fretus etiam fugam pararet, *regem* ipsum apud Cæsarem accusaturus. Herodes autem, cum criminationum satis superque accepisset, Antipatrum ex Doride susceptum, veluti propugnaculo sibi futurum adversus filios, ad se adducit, ejusque rationem modis omnibus habere cœpit.

Conjuges eorum.

Herodes mirum in modum Antipatro favet. Ant. p. 714.

2. Illis autem intoleranda erat hæc *rerum* mutatio, cumque viderent matre privata natum *auctoritate adeo* proficere, tantos eis sua nobilitas stimulos subdidit, ut indignationem cohibere non potuerint; sed ob quodcunque, grave illis & molestum, iram suam palam faciebant. At cum illi indies magis infesto & inimico essent animo, Antipater jam studiose omnia ipse agebat, (ut qui optime norit patrem adulari, & varias in fratres suos calumnias pararet, quasdam ipsemet spargens, alias vero necessariis suis divulgandas submittens) donec spem regni omnem fratribus præciderat. nam & in testamento & aperte quoque jam ipse *designatus* erat *imperii* successor: denique tanquam rex etiam ad Cæsarem missus est, & ornatu & cætero præter diadema cultu *regio* instructus. Tempore autem *brevi* tantum gratia valuit, ut matrem suam in lecto Mariamnes collocaret: geminisque armis contra fratres usus, blanditiis & calumniis, clam effecit ut rex etiam de filiorum nece cogitaret.

Mariamnes filios male tractat, eisque insidias struit Antipater. ibid.

3. Quapropter pater cum Alexandrum secum Romam duxisset, veneni sibi parati reum apud Cæsarem postulavit. Ille autem, cum ægre eò confidentiæ devenisset ut calamitatem

Herodes apud Cæsarem accusat Alexandrum fratremque. Ant. p. 715.

suam

a Ita rescripsi ex conjectura. Antea erat τὸ πένθος ἀνάλογον τῷ λύπῃ in *Editis Aliisque.* τὸ παθεῖν *Voss.* τὸ παθὸν legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *donec processu temporis funere cognito.* Nihil horum agnoscit *Bod.* b Sic *Voss.* & *Ruf.* παιδείαν, aut σεμνοῖαν, aut σεμνοίαν in *cæteris.* c Ita in omnibus *MSS.* ἐπεὶ ϛ *Bas.* & *Gen.* d Ita *MSS.* τοῦ in *impressis.* e In hac voce interpretanda à recepta versione discessimus; nos de errore monente Cl. *L. Bos* in *Animadv. ad Script. Gr.* c. XXI. f Δι' αὐτὸν in *Editis.* δ' αὐτὸ *Big.* δ' ἐαυτὸν in quibusdam *MSS.* g Et Aristobulum etiam: solum tamen Alexandrum nominat *Josephus*, quod in eum præcipue (sicut alibi loquitur) tota domus tempestas incubuerit; quodque ejus partes in propulsando hoc periculo potiores essent. *Aldr.* h Alexandrum quidem dicit (*Originum*, p. 716.) orationem ægre invenisse; nam & eum dolor impediebat, & indecorum erat ita patri respondere, quemadmodum res ipsa postulabat, & contra quemvis alium licuisset: sed Augustum illi judicem contigisse, non tam credulum & præcipitem, quam Herodes fuerat; quemque non posset Antipater, sicut Herodem, dolo fallere; nam ad ejus prudentiam magnus usus accesserat. Accusantibus igitur ab initio diffisus est; & nunc quoque facile intellexit, tarditatem Alexandri non ex sceleris conscientia, sed ætate, dolore, & patris reverentia proficisci. *Aldr.*

Summa defensionis Alexandri. Vide Ant. p. 717.

suam deploraret, & judicem habens Antipatro *rerum* peritiorem & Herode prudentiorem, *verba faciens* delicta quidem patris verecunde suppressit, ejus vero criminationes fortiter diluit: cumque fratrem periculorum consortem sceleris purum demonstrasset, tum mox de Antipatri calliditate & de contumeliis & injuriis sibi illatis questus est. Non solum autem ipsum adjuvabat conscientia intemerata, sed & verborum vis: nam acerrimus erat in dicendo. Postremo cum dixisset, patri licere occidere eos, si scilicet crimen objiceret, fecit ut omnes quidem lachrymas profunderent; Cæsar vero ita affectus est, ut accusationem in eos institutam rejecerit, & Herodem illis reconciliarit. ea autem lege facta est reconciliatio, ut adolescentes quidem patri in omnibus obsequerentur, illi vero liberum esset regnum relinquere cui vellet.

Cæsar Herodem filiis reconciliat. Ant. p. 718.

Herodes in reditu perhumaniter excepius ab Archelao. Ant. p. 719.

4. Post hæc igitur rex Roma reversus est, ita ut videretur filiis quidem criminationes remisisse, haud vero ab omni suspicione liber. Eum autem comitatus est Antipater odii *causa & fundamentum*; sed, reconciliatorem veritus, palam proferre inimicitias non audebat. Cæterum cum juxta Ciliciam navigans ad *insulam* Eleusam appulerit, eos quidem Archelaus convivio perhumaniter excipiebat, pro incolumitate generi gratias referens, & ob concordiam redintegratam hilaritatem suam ostendens: quippe nihil moratus amicis Romæ scripserat, ut in judicio Alexandrum adjuvarent. quin & Zephyrium usque *Herodem* deduxit, talentis etiam triginta donatum.

Herodis post reditum concio ad populum. Ant. p. 719.

5. Postea vero quam Hierosolyma pervenit Herodes, populo convocato, tribusque filiis prope adstantibus, profectionis suæ rationem reddit: "& multas quidem Deo gratias age-
"bat, multas vero Cæsari, qui domus suæ per-
"turbationem sedavit atque restinxit; &,
"quod regno majus est, filiis auctor erat con-
"cordiæ, quam ego, inquit, arctius adhuc co-
"agmentare studebo. Nam is quidem me re-
"gni dominum & de successore *meo* judicem
"constituit; ego vero, quòd mei interfit, illi
"etiam gratias referens, hos tres filios *meos* re-
"ges designo, atq; huic sententiæ *meæ* primum
"Deum suffragatorem fieri precor, deinde &
"vos. namque huic ætas, illis generis nobilitas
"successionem conciliat; porro regni ea ma-
"gnitudo est ut etiam pluribus sufficiat. Quos
"autem Cæsar conjunxit, & pater *sui successo-*
"*res* constituit, vos velim observare, neque in-
"justis neque disparibus eos colentes honori-
"bus, sed quemque pro nascendi ordine. non
"enim tanta quis afficiet eum lætitia qui præter
"ætatis prærogativam colitur, quantum ei, quem
"despicit, doloris afferet. Cæterum ex con-
"sanguineis & amicis, quos oportebit cum sin-
"gulis versari, ego illis adjungam, & concor-
"diæ sponsores constituam; ut qui probe no-

δικασὴν [a] ἐμπειρότερον Αντιπάτρῳ, καὶ Ηρώδην φρονιμώτερον, τὰ μὲ ἁμαρτήματα τῦ πατρὸς αἰδημόνως ὑπεσείλατο, τὰς δὲ αὐτῦ διαβολὰς ἰσχυρῶς ἀπεδύσατο· καθαρὸν δὲ καὶ τ ἀδελφὸν ἀποδείξας κοινωνῦντα τ κινδύνων, ὅτως ἤδη τότε Αντιπάτρῳ πανῦργον καὶ τὰ αὐτῦ ἀτιμίαν ἀπωδύρετο. σωήργει δὲ αὐτῷ μὴ καθαρᾶ τῦ συνειδότος ἡ περὶ λόγους ἰσχύς· ἰῶ γὰ δὴ δεινότατος εἰπεῖν. καὶ ὃ τελευταῖον φάμενος, ὡς πᾶ πατρὶ κλέπειν αὐτὸς [b] ὄξιν, εἰ δὴ περιθέται τὸ ἔγκλημα, προήγαγε μὲ εἰς δάκρυα πάντας· ὁ δὲ Καίσαρα διέθηκεν ὅτως, ὡς ἀπογνῶναι μὲ αὐτῶν τὰ κατηγορημένα, διαλλάξαι δὲ Ηρώδῃ εὐθέως. αἱ διαλλαγαὶ δὲ ὅπη τάδε ἦσαν, ὧδε· ἐκείνους μὲ πᾶ πατρὶ πάντα πειθαρχεῖν, τ δὲ τῶ βασιλείαν καταλιπεῖν ᾧ βούλεται.

δ'. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπὸ Ρώμης ὑπέστρεφεν ὁ βασιλεύς, τ μὲν ἐγκλημάτων ἀφικέναι τὰς ὑῖὰς δοκῶν, τ δὲ ὑποψίας οὐκ ἀπηλλαγμένος. παρηκολούθει [c] δὲ Αντίπατρος, ἡ ἔχθρα μίσους ὑποθέσις, ἀλλ' εἴς γε τὸ φανερὸν τῶ ἀπέχθειαν οὐκ ἐξέφερε, τ δὲ ἀλλαχῦ αἰδήμων. ὡς δὲ τ Κιλικίαν παραπλέων κατῆρεν [d] εἰς Ελεῦσαν, εἰσία μὲ αὐτὸς φιλοφρόνως Αρχέλαος, ὑπὲρ τ ἔτ γαμβρῦ σωτηρίας εὐχαριστῶν, καὶ ταῖς διαλλαγαῖς ἐφηδόμενος, ὡς ἂν καὶ τάχιον γεγραφὼς τοῖς ὅπη Ρώμης φίλοις, συλλαμβάνειν περὶ τ δίκην Αλεξάνδρῳ. προπέμπει δὲ μέχρι Ζεφυρίου, δῶρα δοὺς μέχρι τριάκοντα ταλάντων.

ε'. Ως δὲ εἰς Ιεροσόλυμα Ηρώδης ἀφικνεῖται, συναγαγὼν τ λαὸν, καὶ τοὺς τρεῖς υἱεῖς παραστησάμενος, ἀπελογεῖτο περὶ τ ἀποδημίας· "καὶ πολλὰ μὲν ηὐχαρίστει
"τῷ Θεῷ, πολλὰ δὲ Καίσαρι καταστησαμένῳ τ οἶκον αὐτῦ τεταραγμένον, καὶ μεῖζόν τι τοῖς υἱοῖς παρέχειν τ βασιλείας τὴν ὁμόνοιαν, ἣν αὐτὸς ἔφη συναρμόσαι μᾶλλον. ὁ μὲν γὰρ κύριον ἐμὲ τῆς ἀρχῆς καὶ διαδοχὴν τῦ παιδὸς κατέστησεν, ἐγὼ δὲ, μὴ τῦ
"συμφέροντος ἐμαυτῷ χαρίεντος [e] ἀμειβόμενος, τούσδε
"τοὺς τρεῖς παῖδας ἀποδείκνυμι βασιλέας, καὶ τ γνώμην περὶ τ Θεὸν σύμφορον, ἔπειτα καὶ ὑμᾶς παρακαλῶ γενέσθαι. τῷ μὲ γὰ ἡλικία, τοῖς δὲ εὐγενεία τὴν διαδοχὴν πρόσεστι· τὸ γοῦν μέγεθος τ βασιλείας ἀρκεῖ καὶ πλείοσιν. ὃς δὲ Καῖσαρ μὲ ἔνευσεν, καθίστησι δὲ πατήρ, ὑμεῖς τηρήσατε, μήτε ἀδίκως μήτε ἀνωμάλως τὰς τιμὰς διδόντες, ἑκάστῳ δὲ κατὰ πρόσθεσιν. ὁ γὰρ τοσῦτον εὐφραίνει τις παρ' ἡλικίαν θεραπευόμενον, ὅσον ὀδυνήσει τὸν ἀπολλύμενον. ὃς γοῦν ἑκάστῳ συνεῖναι δίκαιον συγγενεῖς καὶ φίλους, ἐγὼ ζηλεμῶ, καὶ τῆς ὁμονοίας ἐκείνους ἐγγυητὰς καθίσομαι, σαφῶς ὑπισχνούμενος, ὅτι

[a] Εμπειρότατον *Voss. Big. & Lipsius.* ἀπορώτατον legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *Ille autem vix deplorandi copiam nactus, & licet apud imperitissimum judicem, tamen Herode & Antipatro prudentiorem* &c. [b] Εστι, εἰ δὴ τῷ θανεῖν τῷ *Voss.* εἰσὶν ἠδὺ, ἐ θανεῖν. *Big.* atque ita forsan *Ruf.* nisi quod ἐ post ἔγκλημα legat, in hunc modum vertens, *postremo proloquutus quod eos libenter occideret, crimen illi objecit.* Nisi excidit aliquid (inquit *Aldrichius*) crediderim ita legi oportere, ὡς τὸ πατρὶ κτείνειν αὐτὸς ἐστιν· εἰ δὲ τῷ θανεῖν τὸ ἔγκλημα, ut sit Aposiopesis, quam ad hunc modum licet explicare: *Potest nos pater occidere, neque mori recusamus; quod si accuses etiam parricidii, morte gravior est tanti sceleris suspicio.* Vide *Ant.* p. 716. 717. [c] Γὰρ *Voss.* [d] Vide *Annott.* ad p. 719. v. 18. [e] Ita lego cum *Cod. Voss.* antea erat ἀμοιβόμενος. τοὺς δὲ τοὺς τρεῖς π.

"ὅπι τὰς ϛάσεις καὶ τὰς φιλονεικίας γεννῶσιν αἱ τῶν
"συναϛατεβόντων κακοήθειαι· κἂν ὦσιν ἀγαθοὶ, χρη-
"σοὶ, τηρῶσι τὰς φορυάς. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς μόνον τοῦτο,
"ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῇ στρατιᾷ μου ταξιάρχους, ἐν
"ἐμοὶ μόνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ὅπι ἅπας εἶντ᾽. ϛ
"Οὐ γὰρ βασιλείαν, ἀλλὰ τιμὴν βασιλείας τοῖς ὑοῖς
"παραδίδωμι· καὶ τῶν μὲν ἡδέων ὡς ἄρχοντες ἀπο-
"λαύσουσι, τὸ βάρος δὲ τῶν πραγμάτων ἐμόν ἐϛι,
"κἂν μὴ θέλω. σκεπτέσθω δὲ ἕκαϛος τοῦ τε ἡλι-
"κίαν [b] μου καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ βίου, καὶ τὴν εὐσέ- 10
"βειαν. ὅτε γὰρ ὅπως ἐμοὶ γέρων, ὡς ἂν ἀπελπι-
"σθῆναι ταχέως, ὅτε εἰς τρυφὴν ἐκδιαιτώμενος, ἢ
"καὶ νέος ὑποτίμητος· τότε θεῖον ὅπως τελευτή-
"σωμεν, ὡς τε ἂν ὅπι μάλιϛον βίου προσελθεῖν.
"ὁ δὲ τοὺς ἐμοὺς παῖδας θεραπεύων ὅπι τῇ ἐμῇ κε- 15
"ταλύσει, δώσει μοι καὶ τῶν ἐκείνων δίκας. ὁ γὰρ
"ἐγὼ, [d] φθονῶν τοῖς ἐξ ἐμοῦ γεγεννημένοις, ἀνακό-
"πτω τὴν εἰς αὐτοὺς φιλοπμίαν· ὁπιϛάμενος δὲ
"τοῖς νέοις γίνεϑαι τὰς αὐθάδας θεράσους ἐφόδιον. εἴ
"γε μὴν ἕκαϛος ἐνθυμηθείη τῶν προσόντων, ὅτι χρη- 20
"σὸς μὲν ὢν παρ᾽ ἐμοῦ λήψεται τὴν ἀμοιβὴν, ϛα-
"σιάζων δὲ καὶ τῶν θεραπευομένων τὸ κακόη-
"θες ἀνόητον ἕξει, πάντας οἴσεται τὰ ἐμὰ φρονήσειν, τοῦτϛι
"τὰ τῶν ἐμῶν ὑῶν. καὶ γὰρ τοῦτοις συμφέρει κρατεῖν
"ἐμοῦ, [e] κἀμὲ τούτοις ὁμονοεῖν. ὑμεῖς δὲ, ὦ παῖδες ἀγα- 25
"θοὶ, πρῶτον ἐνθυμούμενοι τὴν ἱερὰν φύσιν, ἧς καὶ
"πρὸς θείοις αἱ φοραὶ μένουσιν, ἔπειτα τὸν ποιητὰ-
"μενον ἡμῶν τὰς διαλλαγὰς Καίσαρα, τρίτον ἐμὲ
"τὸν οἷς ἔξεϛιν ὑπιτάσσειν πρὸς καλοῦντα, μένα-
"τε ἀδελφοί. δίδωμι δὲ ὑμῖν ἐσθῆτά τε ἤδη καὶ θε- 30
"ραπείαν βασιλικὴν· ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ Θεῷ τη-
"ρῆσαι τὴν ἐμὴν κρίσιν, ἂν ὁμονοῆτε". Ταῦτα εἰπὼν,
καὶ φιλοφρόνως ἕκαϛον καταϛασάμενος τῶν ὑῶν, διέ-
λυσε τὸ πλῆθος, τοὺς μὲν, συναχθομένους τοῖς ἠρημένοις,
ὅσοι δὲ ἐπεθύμουν μεταβολῆς, μηδὲ ἀκροάσεσθαι προσ- 35
ποιουμένους.

"rim, diſſidia & contentiones ex malignis in-
"geniis eorum quibuſcum agunt proficiſci:
"hoſque, ſi boni fuerint, mutuum amorem
"tueri. Non iſtos autem tantum oro & ob-
"teſtor, ſed & ordinum ductores in exercitu
"meo, ut in me ſolo ſpem habeant in præ-
"ſentia. Non enim regnum, ſed regni hono-
"rem filiis *meis* trado: & quidem jucundis,
"quaſi in imperio eſſent, perfruentur; rerum
"vero onus, tametſi nolim, meum erit. Conſi-
"deret autem quiſque *veſtrum* ætatem meam,
"vitæque inſtitutum, necnon etiam pietatem.
"nam neque ſenex adeo ſum ut de me vita
"deſperari debeat; neque voluptatibus aſſue-
"tus, quæ & juvenum poplites ſuccidunt: quin
"& Deum ita coluimus, ut vita quam longiſſi-
"ma frui non dubitemus. Quotus vero quiſ-
"que filios meos obſervabit vitæ meæ exitum
"exſpectans, ſciat is ſe propterea mihi pœnas
"daturum eſſe. Ego enim nequaquam, ac ſi
"inviderem ex me genitis, impedio, quo mi-
"nus alii eos honore proſequantur; ſed quòd
"norim, ejuſmodi ſtudia in adoleſcentibus fe-
"rociam alere. Itaque ſi cogitare velint qui
"ad eos ſe conferunt, quod, quicunque bene
"ſe geſſerit, gratiam à me relatam habebit,
"diſſidia vero ferenti nihil profuturam eſſe
"malitiam, etiam apud eos quibus lenocina-
"tur, omnes profecto meis, hoc eſt filiorum
"meorum rebus, ſtudebunt. Nam & ipſis ex-
"pedit me regnare, meque cum illis concor-
"dare. Vos autem, ô boni filii, vobiſcum co-
"gitantes ſacra naturæ vincula, quibus etiam fe-
"ræ invicem conciliantur & amore continen-
"tur; deinde Cæſarem, qui gratiæ redinte-
"grandæ auctor erat; tertio meipſum, qui ro-
"gare malo cum poſſim jubere; manete fra-
"tres. Jam inde autem vobis do veſtem &
"cultum regium: Deumque obſecro ut meum
"tueatur conſervetque judicium, ſi concordes
"eritis." Iſta loquutus unumquemque filiorum peramanter complexus eſt, & populum dimiſit, alios quidem precantes ut dictis reſpondeat eventus, alios vero, qui mutationis cupidi erant, ne audiiſſe quidem ſe quicquam ſimulantes.

Variæ populi de Herodis verbis opiniones. Antt. p. 719.

ΚΕΦ. κδ'.

Ἀντιπάτρου καὶ Δωρίδος κακουργία. Γλαφύρας ἕνεκα ἀπεχθῶς διάκειται Ἀλέξανδρος. Φερώρα ὑποπτευθέντι καὶ Σαλώμῃ διελεγχθείσῃ δίδοται συγγνώμη. Ἡρώδου εὐνοῦχοι βασανίζονται, καὶ δεδημένος ἄγεται Ἀλέξανδρος.

CAP. XXIV.

Antipatri & Doridis malitia. Propter Glaphyram inviſus Alexander. Pheroræ meritò ſuſpecto, Salomæ etiam convictæ, data venia. Torquentur Herodis Eunuchi, & Alexander in vincula conjicitur.

Συνάπτει δὲ τοῖς ἀδελφοῖς ἡ ϛάσις, καὶ χείρους τὰς ἐπ᾽ ἀλλήλοις ὑποψίας ἔχοντες ἀπηλλάγησαν. Ἀλέξανδρος μὲν καὶ Ἀριϛόβουλος ὀδυνώμενοι κεκυρωμένον Ἀντιπάτρῳ τὸ πρεσβεῖον, Ἀντίπατρος δὲ καὶ δοκοῦντες νεμεσᾶν τοῖς ἀδελφοῖς. ἀλλ᾽ ὁ μὲν, ποικιλώτατος ὢν ὃ ἦθος, ἐγκρυβῆναί τε ἥδει, καὶ πολλῷ τῷ πανούργῳ χρώμενος, τὸ πρὸς αὐτοὺς ἐκάλυπτε μῖσος· τοῖς δὲ, δι᾽ εὐγένειαν πᾶν τὸ νοηθὲν ἐν ὅπι γλώσσης. καὶ παροξυνόντες μὲν ἐκείνου πολλοὶ, πλείους

Fratribus autem comes adhæſit diſſenſio; & pejora ſuſpicantes, alius de alio digreſſi ſunt. Alexander quidem & Ariſtobulus, ægre ferentes confirmatum eſſe Antipatro primogenituræ honorem, Antipater vero fratribus ſuccenſens quod ei proximi eſſent. Verum is quidem moribus varius & ſecreta novit reticere; & cum verſutus admodum eſſet, ſuum in eos odium diſſimulabat: illis vero, ex ſua nobilitate, familiare erat loqui quod ſentirent. Et multi quidem ſatagebant eos irritare, pluresque ex amicis *Antipatri* ad res exploran-

Gliſcit diſſidium in Herodis domo. Antt. p. 725.

das

a Βασιλίως *Voſſ.* b Illud μου è *Codd. Big. & Voſſ.* c Ἐπὶ τῇ μου καταφρονήσει legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *in contemptum meum.* d Ita reſcripſi ex quibuſdam *MSS.* φθόνῳ in *Editis Aliiſque.* e Forſan κἀμοὶ τούτους, *mihique hos eſſe concordes.* Aldr.

Antipatri astutia, & insidiæ in filios Mariamnes. Ant. p. 725.

das seſe in familiaritatem eorum insinuabant. Itaque ne verbum quidem ab Alexandro emissum erat, quin statim apud Antipatrum esset, & ab Antipatro ad Herodem quibusdam ei adsutis deferretur. Neque, si *recte & simpliciter* aliquid diceret adolescens, culpa immunis erat, sed quicquid diceretur ei crimini vertebatur; & sicubi paulo liberior esset, maxima minimis *improbe* affingebantur. Semper autem qui eum provocarent submittebat Antipater, ut mendacia sua non de nihilo orta viderentur; multisque *falso* divulgatis, unum quid de quo compertum erat fidem omnibus faceret. Et hujus quidem amicorum quisque aut natura ita comparatus erat ut res taceret, aut de eo ita cautum erat muneribus, ut nihil arcani enunciaret: nec erraret aliquis, si Antipatri vitam scelèris mysterium appellaret. Alexandri enim familiares pecunia corrumpens, aut blanditiis subiens, quibus omnia expugnare consuevit, proditores fecerat, furesque eorum quæ gererentur dicerenturve. Cum autem *solerter omnia histrionis more ageret, calumniis usus via astutissima Herodem aggressus est: ipse quidem fratris personam sustinens, aliis vero subornatis qui indices fierent. Cumque aliquid *regi* nunciatum esset in Alexandrum, casu intervenire *simulabat; atque initio ei quod dictum erat obtrectans, postea † per otium fidem ei adstruebat, & regem ad indignationem incitabat. Cuncta autem ad insidias referebantur, utque neci patris imminere videretur Alexander. nihil enim majorem fidem calumniis tribuebat, quam ut Antipater eum purgaret.

Herodes & aulici ad Antipatrum inclinant. Ant. p. 725.

2. Istis efferatus Herodes, quantum indies suo in adolescentes affectu detrahebat, tantum adjiciebat Antipatro. Quin & eò inclinabant aulici, alii quidem sponte sua, alii vero jussu & imperio, sicut Ptolemæus amicorum carissimus, regisque fratres, & universa progenies. omnia namque erat Antipater, &, quod Alexandro fuit acerbissimum, omnia erat Antipatri mater, quæ in eos consulebat, *mulier* noverca difficilior, multoque plus quam privignos odio habens eos qui à regina nati erant. Sed quanquam omnes ut Antipatrum jam magis observarent spes inducebat, non minus tamen singuli *à fratribus* desciscebant jussu regis, qui carissimis edixerat, ne quis † ad Alexandrum ejusque fratrem accederet, aut se ad eos applicaret. Terrori autem erat non solum domesticis ad regiam spectantibus, verumetiam externis amicis. nulli enim regum *præterquam ipsi* tantum imperium dederat Cæsar, ut fugitivos suos ex civitatibus non subjectis ei liceret educere. Adolescentes autem quæ crimini sibi data erant ignorabant: propterea que incaute magis in ea *forsan* inciderent. nam pater de nemine aperte conquestus erat: sed *adolescentes* ex illius frigore *rem* intellexerant, quodque ad omnem molestiam magis exasperabatur. Porro & Pheroræ patruum ini-

δὲ τῶν φίλων [a] παρεδύοντο κατάσκοποι. πᾶν δὲ τὸ παρ' Αλεξάνδρῳ λαληθὲν εὐθέως ἦν παρ' Αντιπάτρῳ, καὶ μετὰ θορυβήσεως μετέβαινεν ἀπὸ Αντιπάτρου πρὸς Ηρώδην. ὅτε δ' ἁπλῶς φθεγξάμενός ὁ νεανίας ἀνυπόδυτος ἦν, ἀλλ' εἰς διαβολὴν τὸ ῥηθὲν ἐστρέφετο, καὶ μετρίως παῤῥησιασαμένῳ μέγιστα τοῖς ἐλαχίστοις προσετρίβετο. καθίει δὲ Αντίπατρος ἀεὶ τοὺς ἐρεθίζοντας, ὅπως αὐτὸ τὸ ψεῦδος ἔχοι τὰς ἀφορμὰς ἀληθεῖς· καὶ τῶν φημιζομένων, εἴ τι διελεγχθὲν ἅπασι πίστιν ἐπετίθει. καὶ τῶν αὖτις μὲν φίλων ἡ φύσει γεγανώτατος ἦν ἕκαστος, ἢ κατεσκεύαζετο δωρεαῖς, ὡς μηδὲν ἐκφέρεσθαι τῶν ἀπορρήτων· καὶ ⟨ὃ⟩ Αντιπάτρου βίον, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπὼν κακίας μυστήριον. τοὺς γὰρ Αλεξάνδρου συνόντας χρήμασι διαφθείρων, ἢ κολακείαις ὑπών, οἷς πάντα κατεργάσατο, ἐπεποίηκει προδότας, καὶ τῶν πραττομένων ἢ λαλουμένων φῶρας. πάντα δὲ μεμισημένους δραματουργῶν, τὰς πρὸς Ηρώδην ὁδοὺς ταῖς διαβολαῖς ἐποιεῖτο [b] τεχνικωτάτας· αὐτὸς μὲν ἀδελφῷ πρόσωπον ὑποκείμενος, καθεὶς δὲ μιμητὰς ἑτέρους. καὶ πεισθὰν [c] ἀπαγγελθείσί τι κατὰ Αλεξάνδρου, [d] παρελθὼν ὑπεκείνετο, καὶ διασύρειν τὸ ῥηθὲν ἀρξάμενος, ἔπειτα [e] κατεσκεύαζεν ἡσυχῇ, καὶ πρὸς ἀγανάκτησιν ἐξῆγε ⟨τὸν⟩ Βασιλέα. πάντα δ' εἰς ὑποψίαν ἀήγετο, καὶ τὸ δοκεῖν τῇ σφαγῇ τοῦ πατρὸς ἐφεδρεύειν Αλέξανδρον. οὐδὲν γὰρ ὕστερον πίστιν ἐφῆγεν ταῖς διαβολαῖς, ὡς ὑπολογόμενος Αντίπατρος ὑπὲρ αὐτοῦ.

Β'. Τούτοις Ηρώδης ἐξαγελώμενος, ὅσον ὑφῆρει καθ' ἡμέραν τῆς πρὸς τὰ μειράκια στοργῆς, τοσοῦτον Αντιπάτρῳ προσετίθει. συναπέκλινον δὲ καὶ τῶν κατὰ τὸ βασίλειον, ⟨οἱ⟩ μὲν ἑκόντες, ⟨οἱ⟩ δὲ ἐξ ὑπερτάγματος, ὥσπερ Πτολεμαῖος ὁ τιμιώτατος τῶν φίλων, οἵ τε ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ πᾶσα ἡ γενεά. πάντα γὰρ Αντίπατρος ἦν· καὶ, ὃ πικρότατον Αλεξάνδρῳ, πάντα ἦν ἡ Αντιπάτρου μήτηρ, σύμβουλος κατ' αὐτοῦ, μητρυιᾶς χαλεπωτέρα, καὶ πλεῖόν τι προγόνων μισοῦσα τοὺς ἐκ βασιλίδος. πάντες μὲν οὖν ὑπὲρ τῆς ἐλπίσιν ἐθεράπευον Αντίπατρον ἅδην, συναφίστα δὲ ἕκαστον τὰ βασιλέως προστάγματα, παραγγείλαντος τοῖς τιμιωτάτοις, μήτε προσιέναι, μήτε προσέχειν τοῖς περὶ Αλέξανδρον. φοβεροὶ δὲ ἦν οὐ μόνοι τοῖς ἐκ τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν φίλοις. ᾔδεσαν γὰρ βασιλέων τοσαύτῳ Καῖσαρ ἔδωκε πλεῖν, ὥστε ἐκ τῆς ἀπ' αὐτοῦ φοβητρίας καὶ μὴ προσπέμπειν πόλεως ἐξαγαγεῖν. τὰ δὲ μειράκια τοῖς μὲ διαβολαῖς ἠγνόει [f] πῶς· ὁ καὶ μᾶλλον ἀφυλάκτους ἐποίησεν αὐτοῖς. ᾔδεσαν γὰρ ὁ πατὴρ φανερῶς ἀπεστόμφου· συνῄδει δὲ ἕκαστος μικρὸν ἐκ τοῦ φύγματος, [g] καὶ ὅτι πρὸς τὸ λυπεῖν μᾶλλον ἐτραχύνετο. διέθηκε δὲ πρὸς αὐτὰ καὶ [*] τὸν τῶν Φερώρου

a *Al.* παρεδύοντο. *b* Forsan τεχνικωτάτας, quo modo legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *cuncta cauta omnia commisceret, astutis criminationibus aditus ad Herodem moliebatur.* *c* Διεχθὲν in *MSS.* *d* Προσιὼν *Big.* *e* Κατεσκεύαζεν & mox πᾶσι pro πάντα in uno *MSS.* *f* Ita in *MSS.* πρὸς *Basil.* & *Gen.* *g* Ita lego cum *Casaubono* ad *Sueton.* in *Augusto.* Verum in *Editis* & *MSS.* ἢ πρὸς τὸ λ. & *Rufinus* vertit, *adversus dolorem asperius excitabantur.* * *Quasi* in theatro fratris personam circumferens, *Hegesipp.* † Cum adesset ex condicto præmissis delatoribus. * *Vel,* secreto, tacite. † Ita vertere placuit, licet non ignoro, τοῖς περὶ Αλέξανδρον periphrasin esse usitatissimam pro τῷ Αλεξάνδρῳ.

a Hujus

Φερώρᾳ Ἀντίπατρος ἐχθρωδῶς, καὶ τ' τηλίδα Σαλώμιλιν, ὡς ἂν γαμετλὼ ὖσαν, καθομιλῶν ἀεὶ καὶ παροξύνων. συνήργει δὲ καὶ τοῖς τ' ζώτης ἀπέχθειαν ἡ Ἀλεξάνδρου γυνὴ Γλαφύρα, γενεαλογοῦσα τλὼ αὐτῆς εὐγένειαν, καὶ ὡς πασῶν τῶν κατὰ τὸ βασίλειον ἐστὶ δεσποτις, [a]χ' πατέρα μὲν ἀπὸ [b]Τημένου, χ' μητέρα δὲ ἀπὸ Δαρείου τ' Υσταύσπους ὖσα. πολλὰ δὲ ὠνείδιζεν, ὡς δυσγένειαν, τλὼ τε ἀδελφλὼ τλὼ Ηρώδου, καὶ τοὺς γυναῖκας, ὧν ἑκάστη δ' εὐμορφίαν, οὐκ ἀπὸ γένους ἠρέθη. πολλαὶ δὲ ἦσαν, [c]ὡς ἂν ἐφιεμθὼ τε πατρίοις Ιουδαίοις γαμεῖν πλείους, καὶ τ' βασιλέως ἡδομένου πλείοσιν. ἀφ' πᾶσιν, ἀφ' ὃ μεγάλαυχον τ' Γλαφύρας καὶ τὰς λοιδορίας, ἐμίσουν Αλέξανδρον.

3. Porro autem Ariſtobulus inter ſe & Salomen, ipſius licet ſocrum, diſſidium creavit, antea etiam ex Glaphyræ maledictis ira accenſam. frequenter enim uxori objiciebat generis humilitatem; quodque ipſe quidem privatam, frater vero ejus Alexander reginam duxerat: id quod Salome *matri* cum fletu nunciavit filia. Adjiciebat etiam, quod idem Alexander & Ariſtobulus minitarentur, ſe, regno adepto, aliorum fratrum matres, ſimiliter ac ancillas, textrices eſſe facturas, fratres vero ſcribas paganos; eos *ſcilicet* irridentes, quod diligenter literis inſtituti fuerint. Quibus irritata Salome, cum iram cohibere non potuiſſet, cuncta Herodi renunciavit. fide autem digna admodum videbatur, præſertim in iis quæ contra generum diceret. Quin & altera in vulgus una dimanavit criminatio, quæ faces ſubjecit animo regis. audivit enim, ipſos crebro matrem inclamare, & ejulantes diras ei imprecari: ſæpe etiam, cum ille quædam ex Mariamnes veſtimentis nuperioribus divideret conjugibus, minari ſolitos eſſe, quod cito ciliciis pro veſtibus regiis induerentur.

Inimicitiæ inter Ariſtobulum & Salomen ortæ. Ant. p. 726.

Querelas contra Mariamnes filios ad Herodem defert Salome. Ant. p. 726.

γ'. Τλὼ δὲ Σαλώμιλιν, καί τοι πενθερὰν ὖσαν, αὐτὸς Αριστόβουλος ἑαυτῷ διεφόρησεν, ὠργισμένῳ, καὶ πρότερον ὑπὲ τοῖς ὀν Γλαφύρας βλασφημίαις. ὠνείδιζε γὰρ τῇ γυναικὶ συνεχῶς τ' ταπεινότητα, καὶ ὡς αὐτὸς μὲν ἰδιώτην, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτῷ Αλέξανδρος γήμᾳ βασιλίδα. τοῦτο κλαύσα τῇ Σαλώμῃ διήγγειλεν ἡ θυγάτηρ. προσετίθει δὲ ὅτι καὶ τ' ἄλλων ἀδελφῶν τὰς μὲν μητέρας ἀπειλοῖεν οἱ περὶ Αλέξανδρον, ἐπειδὰν παραλάβωσι τ' βασιλείαν, ἰσυργὰς ἅμα τοῖς ἄλλοις ποιήσειν, αὐτοὺς δὲ κωμῳδὸν γραμματεῖς· [d]ὑπισχνοῦντες, ὡς παιδευομένους ὑπομελῶς. τοῦτο ἀ τ' ὀργλὼ ὑ κατέχουσα Σαλώμη πάντα διήγγειλεν Ηρώδῃ. σφόδρα δ' ἐν ἀξιόπιστος χ' γαμβρῷ λέγουσα. καί τις ἑτέρα ἀφορμὴ συνέβαινεν, ἡ τ' φήμην ὑπεκκαύσασα τ' βασιλέως. ἤκουσε γὰρ αὐτοὺς συνεχῶς ἀνακαλεῖσθαι μ' τ' μητέρα, καὶ κατοιμώζειν δὲ ἐπαρωμένους αὐτῷ· πολλάκις δὲ, αὐτ' ἀφορμὴν διδόντος τ' Μαριάμμης ἐσθῆτάν [e]τινα τοῖς μεταγενεστέραις γυναιξὶν, ἀπειλεῖν, ὡς αὐτὴ τ' βασιλικῶν ὀν τάχει ταπεινώσουσιν ἑαυτὰς ὀν τριχῶν πεποιημένας.

Inimicitiæ inter Ariſtobulum & Salomen ortæ. Ant. p. 726.

3. Porro autem Ariſtobulus inter ſe & Salomen, ipſius licet ſocrum, diſſidium creavit, antea etiam ex Glaphyræ maledictis ira accenſam. frequenter enim uxori objiciebat generis humilitatem; quodque ipſe quidem privatam, frater vero ejus Alexander reginam duxerat: id quod Salome *matri* cum fletu nunciavit filia. Adjiciebat etiam, quod idem Alexander & Ariſtobulus minitarentur, ſe, regno adepto, aliorum fratrum matres, ſimiliter ac ancillas, textrices eſſe facturas, fratres vero ſcribas paganos; eos *ſcilicet* irridentes, quod diligenter literis inſtituti fuerint. Quibus irritata Salome, cum iram cohibere non potuiſſet, cuncta Herodi renunciavit. fide autem digna admodum videbatur, præſertim in iis quæ contra generum diceret. Quin & altera in vulgus una dimanavit criminatio, quæ faces ſubjecit animo regis. audivit enim, ipſos crebro matrem inclamare, & ejulantes diras ei imprecari: ſæpe etiam, cum ille quædam ex Mariamnes veſtimentis nuperioribus divideret conjugibus, minari ſolitos eſſe, quod cito ciliciis pro veſtibus regiis induerentur.

Querelas contra Mariamnes filios ad Herodem defert Salome. Ant. p. 726.

δ'. Διὰ ταῦτα καί τοι τὸ φρόνημα τῶν νεανίσκων ὑποδείσας, ὅμως οὐκ ἀπέκοπε τλὼ ἐλπίδα τ' διορθώσεως. ἀλλὰ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἡ γὰρ εἰς Ρώμλω ἐκπλεύσειν ἔμελλε, βραχέα μὲν ἠπείλησεν ὡς βασιλεὺς, τὰ πολλὰ δὲ ὑθέτησεν ὡς πατὴρ, καὶ φιλεῖν τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλει, διδοὺς τῶν προημαρτημένων ἄφεσιν, εἰ προὺς τὸ μέλλον ἀμείνους γένοιντο. οἱ δὲ τὰς μὲ διαβολὰς ἀποσκευάζοντο, ψευδεῖς εἶ λέγοντες, πιστώσασθαι δὲ τλὼ ἀπολογίαν τοῖς ἔργοις ἔφασκον. δεῖν μέν τοι καίκεῖνον ἀποφεύγειν τὰς λοιδορίας, τ' μὴ πιστεύειν ῥαδίως· ὑ γὰρ ὀπιλείψειν τοὺς καταψευσομένους αὐτῶν, ἕως ἂν ὁ ψευδόμενος ᾖ.

Herodes, Romam iturus filios ad concordiam hortatur.

4. Propter iſta *Herodes* elatum licet juvenum animum ſubvereretur, non tamen ſpem ſibi *omnem* abſcidit, de illis ad bonam frugem reducendis. Verum eis ad ſe vocatis, etenim Romam navigaturus erat, pauca quidem illis minatus eſt ut rex, multa vero eos monuit ut pater, atque ad fratres diligendos hortabatur, illis delicta præterita condonans, ea lege ut in poſterum meliores evaderent. Illi autem ſeſe quidem à criminibus ſibi objectis purgabant, ea mentita & falſa eſſe dicentes, ſuæ vero defenſioni fidem ex rebus ipſis conſtare ajebant. atq; ipſum ſane debere viam obſepire fictis ſermonibus, illis haud temere credendo: nunquam enim defuturos eſſe qui mendacia in ipſos confingent, quamdiu erunt quibus ea perſuadeant.

ε'. Τούτοις ὡς πατέρα πείσαντες ταχέως, τ' μὲ ὀν χερὶ φόβον διεχρύσαντο, τ' δὲ εἰς τὰ μέλλοντα λύπλω

5. Cum iſtis eum, utpote patrem, cito placaviſſent, præſentem quidem metum depulerunt, de futuris vero mœſti & ſoliciti eſſe cœperunt.

Mariamnes filii de ſe ſolliciti.

a Hujus Glaphyræ pater Archelaus, quem Antonius, ejecto Ariarathe, Cappadociæ regem conſtituit, nulla propinquitate attingebat genus regium. Sed paternum illi genus deducebatur ab Archelais, qui cum Romanis bellum geſſerant; mater erat ſcortum Glaphyra. Is ad Temenum genus ſuum quo jure referebat incertum eſt. Avus ſeſe Mithridatis filium erat ante mentitus. De uxore quod meminerim nihil comperi. Vide *Strab.* XII. p. 540. D. XVII. p. 796. B. *Dionem* XLIX. p. 411. A. *Aldr.* b Iſta, ut videtur, vera eſt lectio. Τημένου in *Editis.* Τημένου aut Τιμαίου in *MSS.* c Apparet id ex *Deut.* XVII. 16, 17. & XXI. 15. 2 *Sam.* XII. 8. Sic legem intelligunt *Hebræi*, & *Chryſoſtomus* ad 1 *Cor.* XI. *Auguſtinus* de *Doctr. Chr.* l. III. c. 12. & *Joſephus*, patriarum legum peritiſſimus, in *Ant.* p. 751. v. 3. *Grotius.* Confirmat univerſa *Teſtamenti Veteris* hiſtoria. Nam quod in ea ſemper factum, & in nullo unquam homine reprehenſum legitur, quis illud vetitum putet? Satis habemus ſi quod hic παίζειν appellatur, id Judæis fuerit in more poſitum, nec *Moſaica lege* interdictum. *Aldr.* d Vox ὑποκύπτοντες deeſt *Bod.* e Τινὰς *Voſſ.* 1.

a Οὖσαν

Salomen & Pheroram sibi infensos habent Mariamnes filii. Ant. p. 726.

perunt. Etenim cognovere Salomen sibi esse infensam, & quidem patruum Pheroram: ambo autem erant *inimici* graves & difficiles; præsertim vero Pheroras, quippe qui omnium in regno præter diadema particeps erat, & centum talentorum reditum de suo habebat, totiusque trans Jordanem regionis fructum percipiebat, ex fratris in ipsum munificentia: qui & tetrarcham eum fecit, id quod à Cæsare petierat, regalique conjugio dignatus est, nuptui in eum collocata uxoris suæ sorore, cujus post obitum despondit ei filiarum suarum natu maximam, cum trecentorum talentorum dote. Sed regale matrimonium Pheroras, ancillæ amore captus, refugiebat. Quam ob rem iratus Herodes, filiam nuptum dedit fratris filio, qui postea à Parthis occisus erat. Non multo autem post iracundiam in Pheroram remittit, data morbo ejus *& cupiditati* venia.

Vide Ant. p. 726. §. 3.

Pheroras & Salome ab Herode suspecti.

6. Quin & crimini ei jam olim vertebatur, quod, dum viveret regina, voluisset eum veneno tollere. Tunc autem indices plurimi rem ad eum detulerunt, ut, quamvis fratris amantissimus esset Herodes, crederet iis quæ dicerentur, & *nonnihil* metueret. Cumque de multis, qui suspecti erant, quæstionem habuisset, postremo ad Pheroræ amicos veniebat: quorum nemo de insidiis aperte aliquid confessus est; sed quod, ea quam deperiit correpta, in Parthos se fuga recipere parasset; quodque hujus consilii & fugæ conscius fuisset Costobarus Salomes maritus, cui eam in matrimonio collocavit rex, priore marito adulterii causa perempto. Sed nec Salome ita *vixerat, ut* ab omni criminatione libera *esset*. Nam & eam Pheroras frater accusabat, quod nuptias pacta esset cum Syllæo, Obodæ regis Arabum procuratore, quem inimicissimum habebat Herodes. Cum autem & ea de re, aliisque omnibus quæ Pheroras ei objecerat, convicta esset, ei *tamen* ignoscitur: itaque ipsum etiam Pheroram de criminibus absolvit rex.

Vide Ant. p. 728.

Cum quibus tamen Herodes in gratiam redit.

Novæ turbæ in domo Herodis. Ant. p. 729.

7. Domus vero tempestas in Alexandrum delata est, totaque capiti ejus incubuit. Tres erant spadones regi carissimi, idque clarum *ex eorum ministeriis. Nam uni quidem mandatum erat vinum ei ministrare, alteri vero cœnam apponere, tertius autem eum sopiebat & cum eo concumbebat. Istos magnis muneribus, amasios sibi fieri, pellexit Alexander. Cum autem regi indicatum esset, quæstione habita rei facti sunt: & se cum eo consuetudinem habere statim confitebantur, & quibus ad eam rem inducti essent promissis aperiebant, quo modo decepti erant ab Alexandro, dicente, "quod in Herode spem reponere non oporte-"ret, sene *admodum* cui rubor erat exhaustus, "quique capillos tingebat, nisi hac de causa "ipsum etiam pro juvene haberent; ejus ve-"ro partes sequi, qui & illo invito regnum ad-"epturus est, & brevi quidem ab inimicis pœ-"nas repetet, amicos vero felices faciet bea-"tosque, ac præ cæteris ipsos: quin & opti-"mates clam Alexandrum colere & observare,

Eunuchorum de Alexandro confessio. Ant. p. 729.

προστίλαβον. ἔγιναξ γὰρ τιὼ π Σαλώμιω [a] ἐχθρὰ, ᾗ τ θεῖον Φερόραν. ἦν δὲ βαρεῖς μ ἀμφότεροι ᾗ χαλεποὶ, Φερόρας δὲ μέζων, ὃς πάσης μ ἐκοινώνει τ βασιλείας πλὴν ἀξιώματος, [b] προσόδῳ δὲ ἰδίας ἑκατὸν εἶχε τάλαντα, τ δὲ πέραν Ιορδάνου πᾶσαν ἐκαρπᾶτο χώραν, λαβὼν παρὰ τ ἀδελφοῦ δωρεάν· ὃς αὐτὸν ἐποίησε καὶ τετράρχην, αἰτησάμενος παρὰ Καίσαρος, βασιλικῆς τε γάμου ἠξίωσε συνοικήσας ἀδελφιδῆ τ ἰδίας γυναικὸς, μοῖραν δὲ τ ἐκείνης τελευτὴν, καθωσίωσε τ θρασυτάτην τ αὐτῆ θυγατέρων, ὀπὶ παρὰ τεσσαράκοντα τάλαντα. Ἀλλ' ἀπέδρα Φερόρας τ βασιλικὸν γάμον παρὰ ἔρωτα δούλης. ἐφ' ᾧ χαλεπήνας Ηρώδης, τιὼ μ θυγατέρα τ πρὸς Πάρθων ὕστερον ἀναμφιβόλως συνέζευξεν ἀδελφιδῆ. Φερόρᾳ δὲ μετ' ὀ πολὺ τιὼ ὀργὴν αὖθις διέλυσε συγγνώμην τῇ νόσῳ.

ς'. Διεβάλλετο δὲ καὶ πάλαι μ, ἐπὶ ζώσης τ βασιλίδος, ὑπὸ βουλεύειν αὐτῷ φαρμάκοις. [c] τότε δὲ πλείους μήνυσιν προσῆσαν, ὡς καίπερ φιλαδελφότατον ὄντα Ηρώδην, εἰς πίστιν ὑπαχθῆναι τ λεγομένων καὶ δίκης. πολλῶν δὲ τῶν ὑποπτευομένων βασανίσας, τελευταῖον ἦλθεν ὀπὶ τὸν Φερόρα φίλον· ὃν ὑπὸ βουλίῳ μὲν ἄντικρυς ὁμολογοῦντα εὗρεν, ὅτι δὲ τιὼ ἑρωμένην ἁρπασάμενον εἰς Πάρθους ὑποφάναι παρεσκευάζετο, συμμέτοχος δὲ τοῦ σκέμματος αὐτῷ καὶ τῆς φυγῆς Κοστόβαρος ὁ Σαλώμης ἀνὴρ, ᾧ συνῴκισεν αὐτιὼ ὁ βασιλεὺς [d] ὀπὶ μοιχείᾳ τ πρότερον ἀφαρέντος. ἐπὶ δὲ ἐλαθέρᾳ ἀφικόλης, ἐπὶ δὲ Σαλώμη. καὶ γὰρ αὐτῆς Φερόρας ὁ ἀδελφὸς κατηγόρει, συνθήκας περὶ γάμου συμβύης πρὸς Συλλαῖον, τ [e] Ὀβόδα τοῦ Ἀράβων βασιλέως ὀπίτροπον, ὃς ἦν ἐχθρότατος Ηρώδῃ. διελεγχθεῖσα δὲ καὶ τοῦτο, καὶ πάντα ὅσα Φερόρας διεκάλει, συγγινώσκεται· καὶ αὐτὸν δὲ Φερόραν ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσε τ ἐγκλημάτων.

ζ. Μετέβαινε δὲ ἐπ' Αλέξανδρον ὁ κακὸν τῆς οἰκίας, καὶ περὶ τιὼ ἐκείνου κεφαλιὼ ὅλον [f] ἀπερείσατο. τρεῖς ἦσαν εὐνοῦχοι τῷ βασιλῇ τιμιώτατοι, καὶ δοῦλον ἐξ ὧν ἐλευθέρωσεν, τῷ μὲν γὰρ οἰνοχοεῖν παρεστήκατο, τῷ δὲ δεῖπνον παραφέρειν, ὁ δὲ αὐτὸν κατεκοίμιζέ τε καὶ συγκατεκλίνετο. τούτους εἰς τὰ παιδικὰ δώρεις μεγάλαις [g] ὑπήγετο ὁ Αλέξανδρος. μηνυθὲν δὲ τῷ βασιλῇ, διελέγχονται βασάνοις, καὶ τιὼ μὲν σωφρόνων εὐθέως ὁμολογοῦν· ἐξέφερον δὲ καὶ τὰς εἰς αὐτιὼ [h] παραχέσεις, ὅτι τέχνῃ ἀπατηθεῖεν ὑπ' Αλεξάνδρου, λέγοντος. "ὡς οὐκ ὀ "Ηρώδης δέοι τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἀναιδεῖ γήρᾳ, καὶ "βαπτομένῳ τὰς κόμας, εἰ μὴ ἀφ' τοῦτο αὐτὸν οἴον-"ται καὶ νέον, αὐτῷ δὲ τυγχάνειν, ὃς ᾗ τοῦδε ἄκοντος "[i] δέξεται τ βασιλείαν, οὐκ εἰς μακρὰν τοὺς μὲν "ἐχθροὺς ἀμυνεῖται, τοὺς φίλους δ' εὐδαίμονας ποιή-"σει καὶ μακαρίους, τοῦ πάντων δ' αὐτούς· εἰ δὲ ᾗ "θεραπείαν τ δυνατῶν περὶ τ Αλέξανδρον λαθραίαν, "τοὺς

a Οὕνεκεν ἐχθρὸς *Bod.* *b* Προσόδους in plerisque *MSS.* Confer *Ant.* p. 998. *c* Τοῦδε πλ. *Bod.* *d* Potius legendum ἐπὶ μοιχείᾳ ὑποψίας, quod suspectus esset adulterii, ut constat ex p. 668. & 669. *e* Ita cum *Rufino* ipsoque *Josepho* in *Ant.* p. 728. v. 25. Οὐαίδου hîc loci in *Græcis* omnibus. *f* Ἐπερείσατο *Bod.* *g* Ὑπαγόμενον in *MSS.* *h* Διαδίξεσιν in *MSS.* *i* Vel, ex muneribus quæ obibant. in *Rufini* versione, *& ex genere familiarum neminem id latebat.*

a Ὑπαχ-

"τύς τε ἡγεμόνας ϗ γραπτοπικῦ καὶ τὺς ταξιάρχυς "κρύφα πρὸς αὐτὸν συνιέναι.

η'. Ταῦτα τ' Ηρώδλυ ὕπως ἐξεφόβησεν, ὡς μηδὲ πρόχρημα τολμῆσαι τὰς μηνύσεις ἀφέρειν· ἀλλὰ, κατασκόπυς [a] ὑποπέμπων νύκτωρ καὶ μθ' ἡμέραν, ἕκαστα τ' προπομθύων ἢ λεγομθύων [b] διηρθρώνα, καὶ τὺς ἐν ταῖς ὑποψίαις εὐθέως ἀνήρει. δεινῆς δὲ ἀνομίας ἐπλήσθη ὁ βασίλειον. κτ' γὰ ἔχθραν ἡ μῖσος ἴδιον ἕκαστος ἔπλασε τὰς διαβολάς, καὶ πολλοὶ πρὸς τὺς διαφόρυς φονῶντι τῷ βασιλικῷ θυμῷ κατεχρῶντο. καὶ ὁ μ' ψευδὸς ἦν πρόχρημα πίστι, αἱ κολάσεις δὲ τῶν διαβολῶν ἦσαν ὠκύτεραι. κατηγόρητο γῶν τὶς ἄρτι κατηγορήσας, καὶ τῷ [c] πρὸς αὐτῷ διαλεγχθέντι συνεπήγετο. τὰς γὰ ἐξετάσεις [d] ϗ βασιλέως ὁ πρὸ τ ψυχῆς κίνδυνος ὑπετίμητο. πρῶτον δὲ εἰς τοσῦτον πικρίας, ὡς μηδὲ τὴν ἀκαταπάτητον τινὶ προσβλέπειν ἡμέρας, εἶ δὲ καὶ τοῖς φίλοις ἀπηνέστατο. πολλοῖς γῶν αὐτὸς ἀπεῖπε τὸ βασίλειον καὶ πρὸς ὓς οὐκ ἔχε χειρὸς ἐξυσίαν, τῷ λόγῳ χαλεπὸς ὢν. [e] ἐπανέδη δὲ Αντίπατρος τὸ τῆς συμφορᾶς Αλεξάνδρῳ, καὶ σφὸς ποιήσας τ συγγενῶν οὐκ ἔστιν ὧν τινα διαβολὴν παρέλιπε. προήχθη γάτοι πρὸς τοσῦτον δίνος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τ τερατείας αὐτῦ καὶ τ συνθεσμάτων, ὥστε [f] ἐφιστάναι δοκεῖν αὐτῷ ϖ Αλέξανδρον ξιφήρη. συλλαβὼν γῶν αὐτὸν ἔδυσεν ἐς δεσμωτήριον, καὶ πρὸς Βάσσιον ἐχώρει τ φίλων αὐτῦ. σιγώντες δὲ ἀπέθνησκον [g] ϖ πολλοί, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὸ συνειδὸς εἰπόντες. ϖ δὲ ὑπὸ τ ἀληθείαν ψεύσασθαι βιαθέντες ἔλεγον, ὡς ὀπισθοβουλεύοι τε αὐτῷ μῦ Αριστόβουλος ϗ ἀδελφῦ, καὶ προφυλάττοι [h] κινητὸν τα κτείνας εἰς Ρώμην ἀποδρᾶναι. τύτοις, καίπερ ϗ ἀπίθανοις ὄσιν, ἀλλ' ὑπὸ τ ἀνάγκης ἐχειμασμένοις, ὁ βασιλεὺς ὑπίστευεν ἡδέως, προθύμως λαμβάνων ϗ δόσιν τ ὀργὴν τὸ μὴ δοκεῖν ἀδίκως.

"duceſque exercitus & ordinum ductores oc-"culte eum convenire.

8. Iſta Herodem adeo perterruerunt, ut non auderet ſtatim indicia in medium proferre: ſed, exploratores nocte dieque ſubmittens, ſingula quæ facta erant dictáve perſcrutabatur, eoſque ſine mora perimebat in quos caderet ulla ſuſpicio. Itaque iniquitate acerbiſſima repleta eſt regia. nam pro ſuis quiſque inimicitiis vel odio calumnias finxêre, multique regis iracundia cædis cupida contra adverſarios abutebantur. Et mendaciis quidem facile credebatur: ſupplicia vero celerius luebant, quam factæ erant criminationes. Denique accuſabatur qui modo accuſaverat, & *delator* cum eo qui ab ipſo convictus erat ad pœnam ducebatur. Nam ut quæſtiones ſuccíſe haberentur, in cauſa erat vitæ diſcrimen, quod rex adibat. Eò autem acerbitatis proceſſit, ut neminem culpa vacuum placido vultu intueretur, immo & amicis crudelis eſſet & inhumanus. Itaque illorum multis regia interdixit: & quos manu feriendi poteſtatem non habebat, eos verbis *aſperioribus* petebat. Alexandro autem in malis inſtabat Antipater; factoque agmine ex conſanguineis *ſui ſimilibus*, nihil reliqui faciebat quod crimini vertere potuit. Atqui eò timoris perductus eſt rex ex prodigioſis Antipatri ſociorumque ejus mendaciis, ut videre videretur Alexandrum ſtricto gladio ſibi imminere. Quo factum eſt ut comprehenſum ſtatim in vincula conjiceret, & ad quæſtionem in ejus amicos tormentis habendam procederet. Multi autem aut taciti moriebantur, aut nihil contra conſcientiam eloquuti. Alii vero, præ doloribus mentiri coacti, dicebant, patri ab eo cum fratre Ariſtobulo inſidias fieri, eoſq; tempus obſervare, ut, illo inter venandum occiſo, Romam profugerent. Iſtis, quanquam parum verisimilia erant, ſed neceſſitate cogente effuſa, lubenti tamen animo rex credebat, ſemet conſolans in vinculis filii, quod id non injuſte feciſſe videretur.

Ex Eunuchorum confeſſione Herodes animo mirum in modum perturbatur. Antt. p. 728.

Quæſtiones de variis habitæ, ne aliquid contra Mariammes filios extorqueretur. Antt. p. 730.

Κ Ε Φ. κέ.

Αλέξανδρον καὶ Φερώραν τῷ Ηρώδῃ διαλλάττει Αρχέλαος.

CAP. XXV.

Alexandrum & Pheroram Herodi reconciliat Archelaus.

Ο δὲ Αλέξανδρος, ἐπεὶ ϖ πατέρα μεταπεῖσαι ἀμήχανον ἐώρα, τοῖς δεινοῖς ἅμα χωρεῖν διέγνω· καὶ, τέτταρας κατὰ τῶν ἐχθρῶν βίβλυς [i] συνταξάμενος, ὑπεμολόγει μ' τινὶ ἐπιβυλῇ, κοινωνὺς δὲ ἀπέδειξε τὺς πλείστυς αὐτῷ, πρὸ δὲ πάντων Φερώραν καὶ Σαλώμην. ταύτην γὰ δὴ καὶ μιγῆναί ποτε αὐτῷ μὴ θέλοντι, νύκτωρ εἰσβιασαμθῆναι. ἅτε οὖν βίβλυς παρῆσαν εἰς χεῖρας Ηρώδῃ, πολλὰ καὶ δεινὰ κατὰ τ δυναστῶν βοῶσαι καὶ μάλ' ἐς τάχυς εἰς Ιουδαίαν Αρχέλαος ἀφικνεῖται, θεὶ τῷ γαμβρῷ καὶ τῇ θυγατρὶ δέσας. γίνεται δὲ βοηθὸς αὐτοῖς μάλα προμηθὴς, καὶ τύχῃ τινὶ ϗ βασιλέως

Alexander, *de ſalute ſua deſperans, ſe Herodi inſidias ſtruxiſſe fatetur. Antt. p. 732.*

Archelaus in Judæam venit. *p. 732.*

a Υποπίμπων λέγει Busb. & Rhed. b Διηρθρῶτο Busb. & Rhed. c Ita cum Cod. Voſſ. πρὸς αὐτῦ in Editis Aliiſque. d Ego ϗ βασιλέως jungo cum ſequentibus, alii vero cum præcedentibus. e Id eſt, *Periclitanti autem Alexandro inſtabat*, ut ruentem ſcilicet urgeret. Vel potius eſt *metaphora* à natantibus ſumpta; ſiquis in hominem conſcendat ægre enatantem, quo illum pondere ſuo ſubmergat. *Aldr.* f Ita *Busb.* ἐφιστάναι *Aliis.* g Iſta ei manui non agnoſcit *Big.* h Κινητῦτον *Busb.* i Συγγεγράφθω *Voſſ.* & *Big.*

Affine agit Archelaus, ut patrem filio reconciliet. Antt. p. 732.

bus illorum depulit. Statim enim ac cum eo congressus est, "ubinam est, clamabat, scele-"ratus *ille* gener meus? aut ubi paricidale "caput in conspectum meum veniet, quod "manibus meis dilacerabo? immo & filiam "meam bono *isti* sponso adjiciam. nam etsi "consilii particeps non fuerit, ejusmodi tamen "viri conjux facta, *sceleribus* inquinata est. "Miror autem tui patientiam cui paratæ erant "insidiæ, si adhuc vivit Alexander. Ego enim "è Cappadocia properabam, illum jampridem "pœnas dedisse comperturus, & de filia *mea* "quæstionem tecum habiturus; quam & "illi, te tuamque dignitatem spectans, de-"spondi. At nunc de utroque nobis delibe-"randum est. Et si admodum pater sis, & ad "puniendum filium *tui* insidiatorem minus "fortis, dextras permutemus, atque in ira ex-"sequenda alter in alterius vicem succedamus.

2. Ista magnifice loquutus, Herodem, quamvis propositi ex adverso tenacem, aliquantulum inde deducit. Itaque libros ab Alexandro compositos ei legendos tradit, singulisque capitulis insistens, cum eo *ista* dispiciebat. Unde *sui* consilii *adhibendi* occasionem arripit Archelaus; paulatimque culpam in eos quorum nomina scripta erant in libris & in Pheroram transtulit. Cum autem sibi credere regem videret, "considerandum est, inquit, ne "forte adolescens tot sceleratorum insidiis im-"petatur, non tu ab adolescente. Haud enim "constat quid causæ esset, cur in scelus adeo "magnum inciderit (qui & nunc regno tan-"tum non potitur, spemque habet *in regnum* "succedendi) nisi quidam suasores *& impul-*"*sores* exstitissent, qui ætatis facilitate abute-"rentur. Nam ab ejusmodi hominibus non "solum juvenes deceptos esse *contigit*, verum-"etiam senes, domosque clarissimas & inte-"gra regna subverti.

In Herodis amicos Alexandri crimina transfert. Antt. p. 733.

Herodes in Pheroram exacerbatur. Antt. p. 733.

3. Consentiebat dictis Herodes, & nonnihil de sua in Alexandrum ira paulatim remittebat, & *è contra* in Pheroram exasperabatur. nam ille erat quatuor librorum *fere* argumentum. qui, cum vidisset quò propenderet regis animus, & in omnibus apud eum prævalere Archelai amicitiam, quam honeste non potuit ex impudentia quæsivit salutem. Itaque, relicto Alexandro, confugit ad Archelaum. Atque ille, "non se videre, ajebat, quo modo pe-"riculo eum eximat, qui tot criminibus se ob-"strinxerit, ex quibus clare demonstratur "ipsum regi insidiatum esse, omniumque ma-"lorum, quibus juvenis conflictatur, causam "& auctorem exstitisse; nisi vellet, inficiandi "versutia depositâ, omnia de quibus insimu-"laretur confiteri, & à fratre ipsum etiam dili-"gente veniam petere. ad hoc enim se quo-"que modis omnibus auxilium ei laturum.

Pheroras, suasu Archelai, Herodi ad genua accidit.

4. Paruit *Archelao* Pheroras, & cum ita se comparasset, ut quam miserabilis appareret, & veste atra & lachrymis, Herodi ad genua accidit, id quod sæpiuscule potuit, sibi ignosci

ἀπειλὴ διεκρύσαθ. συμβαλὼν δ εὐθέως αὐτῷ, "ποῦ "ποτέ ἐστιν ὁ ἀλιτήριός μου γαμβρὸς, ἐδόα; ποῦ δὲ "τὸ παρακτόνιον ὄψομαι κεφαλὴ, ἣν ταῖς ἐμαυτοῦ "χερσὶ διασπαράξω; προσθήσω δὲ καὶ τὴν θυγα-"τέρα μου τῷ καλῷ νυμφίῳ. καὶ δ εἰ μὴ κεκοινώνη-"κε τοῦ σπέρματος, ὅτι τοιούτου γέγονε χωὴ, μεμίαν-"ται. θαυμάζω δὲ καὶ σὲ ὡς ὑπεβουλεύθητα τ ἀνε-"ξικακίαι, εἰ ζῇ μέχρι νῦν Ἀλέξανδρος. ἐγὼ δ "ἠπειγόμην ἀπὸ Καππαδοκίας, ὡς τ μὲ εὑρήσων πά-"λαι δεδικότα δίκας, μοῖ δὲ σοῦ περὶ τῆς θυγα-"τρὸς ἐξετάσων· ὑμῶν καὶ κἀκείνῳ, σὲ καὶ τὸ σὸν ἀξίω-"μα βλέπων, ἐπιγγύησα. νῦν δὲ περὶ ἀμφοῖν ἡμῖν "βουλευτέον. καὶ ἢν λίαν πατὴρ ᾖς κολάζειν υἱὸν ὑπὲ-"βουλον ἀποστήσεσθ, ἀμείψωμεν ταῖς δεξιαῖς, καὶ γε-"νώμεθα τ ἀλλήλων ὀργῆς ἀμείβοντες.

β'. Τούτοις προσκομπάσας, καὶ τὸν ὑπαγμένον, Ἡρώδην ὑπάγεται. δίδωσι γοῦν αὐτῷ τὰς συντα-χθείσας ὑπ' Ἀλεξάνδρου βίβλους ἀναγνῶναι, καὶ καθ' ἕκαστον ἐφιζὰς κεφάλαιον, συνεπέρετο. λαμβάνει δὲ ὁ Ἀρχέλαος ἀφορμὴν τ πραπήματος, καὶ κατ' μικρὸν εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους καὶ Φερώραν μετῆγε τ αἰτίαν. ὡς δὲ ἑώρα πεπουθὼς τὸν βασιλέα, "συμπίσον, "ἔφη, μήποτε τὸ μειράκιον ὑπὸ τοσούτων ὢν πονηρῶν "ὑπεβουλεύθη, οὐχ ὑπὸ τοῦ μειρακίου σύ. καὶ δ "οὐδὲ ὁρᾷς αἰτίαν, ἐξ ἧς ἂν εἰς τηλικοῦτον μῖσος "προέπεσεν, ὑπαλαῦον μὲ ἤδη βασιλείας, ἐλπίζον "δὲ καὶ διαδοχῆς, εἰ μή τινες ἦσαν ἀναπείθοντες, καὶ "τὸ τῆς ἡλικίας εὔκολον ὅτι κακῷ μεταχειρίζόμενοι. "ἀφ' δ τ τοιούτων ἐξαπατᾶσθαι μὲ, οὐ νέους μόνον, "ἀλλὰ καὶ γέροντας, οἴκους δὲ λαμπροτάτους καὶ βα-"σιλείας ὅλας ἀνατρέπεσθαι.

γ'. Συνήνει τοῖς λεγομένοις Ἡρώδης, καὶ τὸν μὲν πρὸς Ἀλέξανδρον ὀργὴν ἐπανίει κατ' ὀλίγον, πρὸς δὲ Φερώραν παροξύνετο. τὸν γὰρ τεσσάρων βιβλίων ὄντ ὑπ ἡ σύνθεσις. ὡς καιρὸν τότε τῆς βασι-λέως ὀξύρροπον, καὶ τὴν Ἀρχελάου φιλίαν παρ' αὐτῷ πάντων κρατοῦσαν, ὡς οὐκ οἰκίᾳ εὐσχήμων συστοιχία, τὴν δ' ἀναιδείας ἐπορίζετο. καταλείψας γὰρ Ἀλέ-ξανδρον, προσέφευγεν Ἀρχελάῳ. κἀκεῖθ, "οὐχ "ὁρᾶν, ἔφη, πῶς ἂν αὐτὸν ἐξαιτήσαιτο, τοσούτοις ι ὀνε-"χόμενον ἐγκλήμασιν, ἐξ ὧν σαφῶς ἀποδείκνυται "τ βασιλέως ὑπόβουλος, καὶ τὴν παρόντων τῷ μειρα-"κίῳ κακῶν αἴτιος γεγονὼς, εἰ μὴ βέλτιον, τὸ πα-"ρὸν καὶ τὰς ἀρίστους ἀφεὶς, προσομολογῆσαι μὲ "τὰ κατηγορημένα, συγγνώμην δὲ αἰτήσασθαι πα-"ρὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ φιλοῦντος. εἰς δὲ τοῦτο πάντα "τρόπον αὐτῷ συνεργήσειν.

δ'. Πείθει Φερώραν, καὶ κατασκευάσας κ αὐτὸν ὡς ἂν οἰκτρότατος φανείη, μελαίνῃ τε ἐσθῆτι καὶ δακρύοις, προσπίπτει τοῖς Ἡρώδου ποσὶν, λ ὡς πολλάκις ἔτυχε, συγγνώ-

μιλιο

a Μίχρι νῦν ὁ Ἀλέξανδρος Busb. b Ἦν οἰκείου Busb. & Rhed. c Ita Busb. & Ruf. ἀμοίψομαι vel ἀμοίψωμαι in ceteris. d Λαμβάνει δ' Ἀρχέλαος Rhed. e Ὑφ' ἧς Busb. f Ita lego cum Rufino. μῖσος in Græcis omnibus. g Ἀπολωλὸν & statim ἐλπίζον in MSS. h Illud ἡ adjectum esse volui è Cod. Busb. i Ἀνεχόμενον Busb. & Rhed. k Ἐαυτὸν in quibusdam MSS. l Illa ὡς πολλάκις ἔτυχε non agnoscit Ruf.

a Ita

μίω αὐτόμῳ, καὶ μαρὸν μὲ ἑαυτὸν ὁμολογῶν, δεδρακέναι δὲ πάντα ὅσα κατηγόρητο· τῶν δὲ ἀκοπὴν δὲ φρενῶν καὶ μανίαν ὀδυρόμενος, ἧς αἴτιον εἰ) τ ἔρωτα τ γυναικὸς ἔλεγε. τῶν δὲ κατήγορον καὶ [a] μάρτυρα αὐτῷ Φερώραν Ἀρχέλαος, ὅτε ἤδη παρητεῖτο, καὶ τ Ἡρώδην κατέστελλεν ὀργὴν, χρώμενος οἰκείοις ὑποδείγμασι. "καὶ "γὰρ αὐτὸς, πολλῷ χαλεπώτερα πάσχων [b] ὑπὸ ἀδελφῷ, "τ ἀμοιβὴν ὑπὲρ προθέντι πίστεως ὧν τ φύσεως δίκαιον. ὁ "δὲ ταῖς βασιλείαις, ὥσπερ ὁ μεγάλοις σώμασιν, ἀεί "τι μέρος φλεγμαίνειν ὑπὸ βάρους, ὃν ἀποκόπτειν "μὲν καὶ χρῆναι, θεραπεύειν δὲ ἁπαλώτερον.

ε'. Πολλὰ τοιαῦτα λέγων, Ἡρώδην μὲν ὑπὲρ [c] Φερώρα [d] μειλίσσει· διέμελλε δ' αὐτὸς ἀγανακτῶν πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ τὴν θυγατέρα ἁρμοζούσας ἀπάξειν ἔφασκεν, ἕως ἔπεισεν Ἡρώδην ἀντιπαρακαλεῖν ὑπὲρ τ μειρακίου, καὶ πάλιν αὖθις μνηστεύεσθαι τὴν θυγατέρα. σφόδρα δὲ ἀξιοπίστως Ἀρχέλαος ὡς βούλεται συνοικίζειν αὐτὴν ἐπέτρεπε, πλὴν Ἀλεξάνδρου· περὶ πλείστου γὰρ ποιεῖσθαι τηρεῖν πρὸς αὐτὸν τὰ τ ὑπογαμίας δίκαια. φαμένου δὲ τ βασιλέως δώσειν ἔξειν παρ' αὐτῷ ἂν ἰόν, εἰ μὴ λύσοι ἂν γάμον, ὅτε μὲ αὐτοῖς ἤδη καὶ τέκνων, φερομένης δ' ὅτι καὶ τὸν μειρακίου τ γυναικὸς, ἣν ἐθέλοιεν μὲ ἔσεσθαι [e] δυσώπημα τῶν ἡμαρτημένων, ἀπορραγεῖσαν δὲ αἰτίαν τῆς εἰς ἅπαντα ἀπογνώσεως· μαλακωτέρας γὰρ γίνεσθαι τὰς τόλμας, πάθεσιν οἰκείοις θεραπευομένας. [f] κατανύσας μόγις Ἀρχέλαος [g] διαλλάσσεταί τε καὶ διαλλάσσει τῷ νεανίσκῳ ἂν πατέρα. δεῖν μέντοι πάντως, ἔφη, πέμπειν αὐτὸν εἰς Ῥώμην, Καίσαρι διαλεξόμενον· γεγραφέναι γὰρ αὐτὸς ἐκείνῳ περὶ πάντων.

ς'. Τὸ μὲν οὖν Ἀρχελάου στρατήγημα, δι' οὗ τ γάμου ἐρρύσατο, πέρας εἶχε· μετὰ δὲ τὰς διαλλαγὰς, ἐν εὐωχίαις καὶ φιλοφρονήσεσι διῆγον. ἀπιόντα δὲ αὐτὸν Ἡρώδης δωρεῖται ταλάντων ἑβδομήκοντα [h] δώρεσι, θρόνῳ τε χρυσῷ διαλίθῳ, καὶ εὐνούχοις, καὶ παλλακίδι, ἥτις ἐκαλεῖτο [i] Παννυχὶς, τῶν τε φίλων ἐτίμησεν ἕκαστον κατ' ἀξίαν. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ συγγενεῖς, θεραπεύσαντος τὸν βασιλέως, πάντες Ἀρχελάῳ λαμπρὰ δῶρα ἔδοσαν. προπέμπει δὲ ἐπί τε Ἡρώδην καὶ τ [k] δυ-
νατῶν μέχρις Ἀντιοχείας.

posulans, & se quidem sceleratum esse confitens, ut qui omnia quæ sibi objicerentur patrarit; mentis vero alienationem & insaniam deplorans, cujus causam in mulieris amorem conferebat. Cum autem Pheroram suimet accusatorem & testem stitisset Archelaus, tum ita Herodem exorabat, ejusque iracundiam mitigabat, familiari usus exemplo. "Nam & ego, "*inquit*, à fratre multo graviora perpessus, na- "turæ jus ante vindictam posui. quippe in "regnis, veluti in magnis corporibus, partem "aliquam semper intumescere præ gravitate "& *mole*, quam amputare quidem non opor- "tet, leniter vero curare. *Pheroram Herodi reconciliat Archelaus. Antt. p. 733.*

5. Cum multa ejusmodi diceret, Herodis quidem animum erga Pheroram placatiorem reddidit; ipse vero Alexandro succensere non destitit, filiamque ab eo disjunctam *secum* abducturum ajebat, donec eò redegerat Herodem, ut è contra pro adolescente eum deprecaretur, ut iterum ei filiam desponderet *suam*. Archelaus autem * probabilitate magna simulavit se velle tandem permittere, ut ea cuivis collocaretur præterquam Alexandro: sibi enim nihil prius & antiquius esse, quam ut jura affinitatis inter se conserventur. Rege autem sibi filium ab eo donatum iri affirmante, si matrimonium non dirimeret, quod & liberos jam haberent, & uxor ab adolescente impense diligeretur; quæ, si diutius maneat, delictis remedium afferet, sin *à filio* divelleretur, in causa erit cur de omnibus desperetur: † molliorem namque fieri audaciam, si animus à domesticis affectibus occupetur. Vix tandem Archelaus inflexus & *genero* reconciliatur, facitque ut pater cum adolescente in gratiam redeat. omnino tamen eum Romam mitti debere adjicit, cum Cæsare colloquuturum; de omnibus enim sese literas ad eum dedisse. *Necnon Alexandrum. Antt. p. 733.*

6. Atque ita quidem vafro Archelai consilio, quo generum *periculo* liberavit, finis aderat: &, redintegrata concordia, tempus aliquod conviviis & lætitiis impendebant. Ipsi autem, cum discederet, dono dedit Herodes talenta septuaginta, & solium aureum gemmis distinctum, & eunuchos, & concubinam, cui nomen erat Pannychis, item amicorum ejus quemque pro cujusque merito honoravit. Similiter etiam cognati *regis* omnes, jussu illius, Archelao splendida donarunt munera. eumque tam Herodes quam optimates ad Antiochiam usque prosequuti sunt. *Archelaum, muneribus auctum, Antiochiam usque deducit Herodes. Antt. p. 733.*

ΚΕΦ. χς'.

Ὡς τὰς Μαριάμμης υἱὰς Ἀλεξάνδρου Εὐρυκλῆς, καὶ ὃς ἐν ἰσχύει ἡ τὰ Εὐαράτου Κῶου ἀπολογία.

CAP. XXVI.

Eurycles calumniæ contra filios Mariammes: frustraque eos purgat Euaratus Cous.

ΜΕΤ' ὀλίγον δὲ, εἰς τ Ἰουδαίαν [l] παρέβαλεν ἀνὴρ, πολὺ τ Ἀρχελάου στρατηγήματι δυνατώτερος, ὃς

NON multo autem post in Judæam vir *quidam* se conferebat, consiliorum vafritie longe potentior Archelao; qui *Eurycles Lacedæmonius sese in amicitiam*

a Ita in *MSS.* μάρτυρος *Bas.* & *Gen.* b Ὑπὸ τῷ ἀδελφῷ in *MSS.* c Ita cum *Cod. Big.* Φερώραν in *cæteris.* d Sic *Bod.* & *Voss.* μαλάσσει in *reliquis.* e Difficile est una voce explicare quid significet hoc loco δυσώπημα, quando & præteriti respicit veniam, & futuri cautionem. Verto interim *remedium*, donec vox aliqua commodior occurrat. De præterito accepit *Rufinus*, qui vertit *peccatorum fores oblivio*; de futuro potius intellexit Herodes, ut ex sequentibus patet. *Aldr.* f Ita *Bunb. Rhed.* & *Bod.* κατανύσει in *Editis Aliisque.* g Διαλλάττεται τε καὶ διαλλάττει in *iisdem MSS.* h Illud δῶρεαι non agnoscit *Bod.* i Παννυχὶς in *quibusdam MSS.* k Ita cum *MSS.* δυνατῶν in *Editis.* l Sic *MSS.* παρεγένετο *Bas.* & *Gen.* * *Vel*, solerter admodum. † Molliorem namque fieri audaciam si domesticis affectionibus distrahatur, *Ruf.* Molliores enim fieri solere scelerum præsumptiones, quæ domesticis affectibus revocarentur, *Hegesipp.*

Herodis insinuat. Ant. p. 736.

qui non ſolum gratiæ reconciliationem ab ipſo impetratam irritam fecit, ſed & Alexandro cauſa exitii fuit. Ille Laco erat genere, nomine Eurycles, * deſiderio pecuniæ eò redactus ut in regno vivere jam expeteret. non amplius enim luxum ejus tolerare potuit Græcia. Cum autem Herodi ſplendida attuliſſet munera, eſcam ad ea quæ venaretur captanda, ac ſtatim *omnia* multiplicata accepiſſet, puram liberalitatem nihil eſſe ducebat, niſi ſanguine mercaturam faceret regni. Itaque regem adulatione, & eloquentiæ vi, falſiſque laudibus eum efferendo, circumvenit. cumque cito Herodis ingenium perſpexiſſet, atque omnia diceret faceretque ad ejus voluntatem, inter amicorum primos numeratur. Nam & rex, & qui circa eum erant omnes, ejus, utpote Spartani, patriæ gratia rationem non vulgarem libenter habuerunt.

Eurycles mercenarius Antipatri & Mariamnes filiorum proditor. Ant. p. 737.

2. Ille vero, ubi *regiæ* domus vitia didicit, fratrumque inimicitias, & quemadmodum pater in ſingulos eſſet *animatus*, Antipatri quidem hoſpitio primùm uſus fuerat: ſimulata vero amicitia colebat Alexandrum, ſe & Archelai quondam ſocium eſſe mentitus. quo factum eſt ut *is*, tanquam ſpectatæ fidei vir, ſine mora exciperetur: moxque ſemet fratri etiam Ariſtobulo commendari curabat. Pertentatis autem perſonis omnibus, aliam alio modo ſubibat. Verum ante omnia fit mercenarius Antipatri, & proditor Alexandri. Illi quidem exprobrans quòd natu maximus eos inſuper habeat, qui inſidiis id agunt ut ipſum ſpe ſua deturbent: Alexandro vero, quòd à regina natus, & regiæ vir conjugis, privatæ mulieris filium *patri* in regnum ſuccedere patiatur; præſertim cum Archelaum *ſibi conjunctum* habeat qui maximo ipſi erit ſubſidio. Itaque ab adoleſcente pro fideli habitus eſt conſiliario, Archelai amicitiam mentitus. Qua re fiebat ut Alexander nihil diſſimulans, & in ſinum ejus quæ haberet contra Antipatrum effuderit; & minime mirandum eſſe dixerit, ſi Herodes, cum matrem illorum interemiſſet, ipſis quoque regnum illius iret ereptum. Quorum cauſa Eurycles, & miſeri cordia commoveri & condolere ſimulabat. Cumque Ariſtobulum ad eadem dicenda illexiſſet & utroſque in querimoniæ laqueos induiſſet, diſcedebat ſecreta ad Antipatrum deferens. Verum *iſtis* inſuper affixit ejuſmodi commentum, ac ſi fratres ei paraſſent inſidias, & jam fere in eo eſſent ut ſtrictis *in eum* gladiis irruerent. Ob hæc autem multa pecunia donatus ab Antipatro, eum apud patrem egregie laudabat: & ad extremum, cum necem Ariſtobuli & Alexandri patrandam ſuſcepiſſet, coram patre accuſationem in eos inſtituit. ipſoque adito, "vitam ſe Herodi pro benefi-
"ciis rependere, dicebat, luciſque gratia pro
"hoſpitio eum remunerare. jampridem enim
"Alexandrum in eum exacuiſſe gladium, de-
"xtramque intendiſſe: ipſum vero ne ocyus

Ab Antipatro & Herode muneribus donatur. Ant. p. 737.

ὃς δ' μόνον τὰς [a] ὑπ' ἐκείνου πολιτευθείσας Αλεξάνδρῳ ἀφαλλαγὰς ἀνέτρεψεν, ἀλλὰ καὶ ἀπωλείας [b] αἴτιος αὐτῷ κατέστη. [c] ὃς ὢν Λάκων, Εὐρυκλῆς τὄνομα, πόθῳ χρημάτων εἰς τὴν βασιλείαν [d] παρεσφέρεις· ὃ γὰρ ἀντέχειν ἔτι ἡ Ἑλλὰς αὐτῷ τῇ πολυτελείᾳ. λαμπρὰ δὲ Ἡρώδῃ δῶρα προσενεγκών, δόλεαρ ὧν ἐθηράτο, καὶ πρόφασιν πολλαπλασίων λαβών, εὐθὺς ἡγεῖτο τὴν καθαρὰν δόσιν, εἰ μὴ δι' αἵματος ἐμπορεύσαιτο τὴν βασιλείαν. παρέρχεται γὰρ τὴν βασιλέα κολακείᾳ καὶ δεινότητι λόγων, καὶ περὶ αὐτῶν ψευδέσιν ἐγκωμίοις. ταχέως δὲ συνιδὼν τὴν Ἡρώδου τρόπον, καὶ πάντα λέγων τε καὶ πράττων τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐτῷ, φίλος ὢν τοῖς μάλιστα ἦν. καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς [e] Ἀλλ' ἢ πατρίδα, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν ἡδέως προετίμων τὴν Σπαρτιάτιν.

Β'. Ὁ δὲ, ἐπεὶ τὰ σαθρὰ τῆς οἰκίας κατέμαθε, τάς τε τῶν ἀδελφῶν διαφορὰς, καὶ ὅπως διέκειτο πρὸς ἕκαστον ὁ πατήρ, Ἀντιπάτρου μὲν ξενίᾳ προσκατέλιπεν, φιλίᾳ δὲ Ἀλεξάνδρου ὑπεκρίνετο, ψευσάμενος ἑταῖρον αὐτὸν καὶ Ἀρχελάου πάλαι. διὸ δὴ καὶ ταχέως ὡς δεδεημένος ἐδέχθη· συνίστα δὲ ἑαυτὸν εὐθέως καὶ Ἀριστοβούλῳ τῷ ἀδελφῷ. πάντων δὲ ἀποπειραθεὶς τὰ πρόσωπα [f] ἄλλῳ ἄλλως ὑπῆν. τῷ δὲ προσηνεμένος μαθητὴς Ἀντιπάτρου, καὶ προδότης Ἀλεξάνδρου. τῷ μὲν ὀνειδίζων, εἰ τρισσύπατος ὢν φείδεται τὸν ἐφεδρεύοντας αὐτῷ ταῖς ἐλπίσιν· Ἀλεξάνδρῳ δὲ, εἰ γεγεννημένος ἐκ βασιλίδος, καὶ βασιλίδι συνοικῶν, ἐᾶσι ἀφαιρεῖσθαι τὴν ἀρχὴν τὸν ἐξ ἰδιώτιδος, καὶ ταῦτα μηδὲν ἀφορμὴν ἔχοντι Ἀρχέλαον. ἐπὶ δὲ πρὸς τῷ μητρικῷ συμβόλῳ, τὴν Ἀρχελάου φιλίαν πλασάμενος. δι' ὃ μηδὲν [g] ὑποπτεύοντος Ἀλέξανδρος, τάδε κατὰ Ἀντιπάτρου ἀπεδύρετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς Ἡρώδης αὐτῷ τὴν μητέρα κτείναι, ἃ προδιδόξοι εἰ καὶ αὐτὸς ἀφαιρεῖται τὴν πάππου βασιλείαν. ἐφ' οἷς Εὐρυκλῆς, αἰτιάσεσθαι τε καὶ συναλγεῖν ὑπεκρίνετο. καὶ δὴ αὐτοῦ καὶ [h] Ἀριστοβούλου εἰπόντος ἀληθῆ, καὶ ταῖς κατὰ τοῦ πατρὸς μέμψεσι [g] συνδυσωπουμένου ἀμφοτέρους, ἦλθε φέρων Ἀντιπάτρῳ τὰ διαπραττόμενα. προσεψεύδετο δ' ὑποβουλὴν, ὡς συνηθροίσαντο [h] αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν, καὶ μόνον οὐκ ὑποφερόντων ἤδη τὸ ξίφος. λαβὼν δὲ ὅτι τούτοις χρημάτων πλῆθος, ἐπαινέτης ἦν Ἀντιπάτρου πρὸς [h] πατέρα. τὸ δὲ τελευταῖον ἐρρολαβήσας [h] Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου θάνατον, κατήγορος αὐτῷ ὅτι τοῦ πατρὸς γίνεται. ὁ προσελθὼν, "ἀποδώσειν τὸ ζῆν, ἔφα-
"σκεν, Ἡρώδῃ, τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, καὶ τὸ φῶς "ἀμοιβὴν τῆς ξενίας ἀντιπαρέχειν. πάλαι γὰρ ἐπ' "αὐτὸν ἠκονῆσθαι ξίφος, καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου τε-
"τυπῶσθαι δεξιάν, ἐμποδὼν δὲ αὐτὸς γεγονέναι τῇ τάχει,

a Ὑπ' ἐκείνου *Voſſ.* & *Bod.* b Αἴτιον *Busb.* c Is (ni fallor inquit *Uſſerius* in *Ann.* p. 597.) qui ante annos viginti quinque Antonium à pugna Actiaca fugientem perſecutus, jam Herodis hoſpitio uſus, & apud Antipatrum diverſatus, in Alexandri gratiam ſeſe inſinuaverat. De hoc Eurycle *Plutarchus* in *Anton.* p. 947. A. d Διαφθαρεὶς in nonnullis *MSS.* e Judæos inter & Lacedæmonios vetus erat amicitia atque ſocietas, quod (inter alia) utrique genus ſuum ab eodem Abrahamo ducerent. Vide *Ant.* p. 530. v. 15. & p. 573. v. 24. f Ἄλλων *Rhed.* g Ἐνδυσωπούμενος *Voſſ. Bod.* & *Ruſ.* ἐνδυσπάθμος, ἀμφοτέρους ἔχοντο *Rhed.* h Ita omnes *MSS.* αὐτὸν *Impreſſi.* * Ad regni deſiderium amore pecuniæ corruptus, *Ruſ.*

a Modo

"τάχει, συνεργῆν ὑποκειθείς. φάναι γὰρ τ' Αλέξαν-
"δρον, ὡς οὐκ ἀγαπᾷ βασιλεύσας αὐτὸς Ηρώδης τὸ
"ἀλλοτρίοις, καὶ μετὰ τὸν τῆς μητρὸς αὐτῶν φόνον
"τὴν ἐκείνης ἀρχὴν καθαιρήσας· ἀλλ' ἔτι καὶ τόλμαν εἰσά-
"γει ἀφιδοξον, Αντιπάτρῳ τῷ [a] φθόρῳ τὴν πατρῴαν
"αὐτῶν βασιλείαν προτείναν. τιμωρήσειν γὰρ αὐτὸν
"τοῖς Υρκανῦ καὶ Μαριάμμης δαίμοσιν. οὐδὲ γὰρ
"πρέπειν αὐτὸν ἀφαιρεῖσθαι τοιούτῳ πατρὸς
"τ' ἀρχὴν, δίχα [b] φόνου. πολλὰ δὲ εἰ) τὰ προξύ-
"νοντα καθ' ἡμέραν, ὥστε μηδὲ λαλίας τινὰ τόπον
"ἀσυκοφάντητον καταλελεῖφθαι. εἰ μὲν γὰρ εὐγε-
"νείας ἑτέρων [c] μνείας γινομένης, αὐτὸς ἀλόγως ὑβρί-
"ζεσθαι, ὃ πατρὸς λέγοντος, ὁ μόνος εὐγενὴς Αλέξαν-
"δρος, καὶ ᾧ πατέρα ἀφ' ἀγένειαν ἀδοξῶν. κα-
"τὰ δὲ τὰς θήρας, προσκρούειν μὲν σιωπῶν, ἐπαινέσας
"δὲ προσκαίειν ἄφρων. πανταχῆ δὲ ἀμείλικτον εὑρί-
"σκειν τὸν πατέρα, καὶ μόνῳ φιλόστοργον Αντιπάτρῳ.
"[d] δι' ὧν ἡδέως καὶ τεθνήξεσθαι, μὴ κρατήσας τῆς
"ἐπιβουλῆς· κτείναντι δὲ εἰ) σωτηρίας ἀφορμὴν, πρῶ-
"τον μὲν Αρχέλαον ὄντα κηδεστὴν, πρὸς ὃν ἀφαφῶ-
"ξεσθαι ῥᾳδίως, ἔπειτα Καίσαρα, μέχρι νῦν ἀγνοοῦντα
"τ' Ηρώδου τρόπον. ὁ γὰρ ὡς πρότερον αὐτῷ παρα-
"σήσεσθαι πιφεικὼς τ' ἐφεστῶτα πατέρα, ὁδὶ φθήξασθαι
"δεῖ [e] τῶν αὐτῷ μόνον ἐγκλημάτων. ἀλλὰ πρῶτον
"μὲν κηρύξειν τοὺς ὅ ἔθνους συμφορᾶς, καὶ τοὺς μέ-
"χρι ψυχῆς φορολογουμένους, ἔπειτα εἰς οἴας [f] πρυ-
"φὰς καὶ πρᾶξεις τὰ δι' αἵματος πορισθέντα χρή-
"ματα ἀναλωθείη, τίνας τε [g] ἐξ ἡμῶν πλουτήσαι-
"τας, οἵαι, καὶ τὰς διαπεπομφυίας πόλεις, ὁπόσαι τύχοι·
"ζητήσειν δὲ καὶ τ' πάππον [h] ὀλῷ καὶ τὸν μητέρα,
"καὶ τὰ [i] τ' βασιλείας μύσια πάντα κηρύξειν. ἐφ' οἷς ὑ
"κεκλήσεσθαι παρανόστιος.

γ'. Τοιαῦτα τ' Αλεξάνδρου διαβαλοῦντος ὁ
Εὐρυκλῆς, ἐπῄνει πολλὰ καὶ Αντίπατρον, ὡς ἄρα μό-
νου τε εἴη φιλοπάτωρ, καὶ ἀφ' τοῦτο μέχρι νῦν
τῆς ἐπιβουλῆς ἐμπόδιον. μήπω δὲ καλῶς ὁ βασι-
λεὺς ὑπὸ τοῖς παροῦσι κατεσκληκὼς, εἰς ἀνήκεστον
ὀργὴν ἐξαγριοῦται. καὶ πάλιν λαβὼν καιρὸν Αντίπα-
τρος, ἑτέρους κατὰ τῶν ἀδελφῶν ὑπέπεμπε κατηγο-
ροῦς, λέγειν ὅτι Ιουκούνδῳ καὶ [k] Τυράννῳ λάθρα διαλέ-
γοιντο, τοῖς ἱππάρχαις μέν ποτε τοῦ βασιλέως γενομέ-
νοις, τότε δ' ἐκ τινων [l] παροργισμάτων ἀποπεπτωκόσι
τῆς τάξεως. ἐφ' οἷς Ηρώδης ὑποφαγανακλήσας, αὐ-
θέως ἐβασάνισε τοὺς ἄνδρας. ἀλλ' οἱ μὲ, [m] οὐδὲν τ' ἀφα-
νισθέντων ὡμολόγουν. παρεσκευάσθη δέ τις παρὰ
[n] Ηρώδου φρούραρχος ὑπογραφὴ πρὸς Αλεξάνδρου, πρὸ-

"moveret impediiſſe, ut qui ſe adjutorem fore
"ſimulaſſet. Alexandrum enim dicere, quod
"non contentus erat Herodes ut ipſe regnum
"alienum occuparet, & poſt matris illorum
"cædem principatum ejus dilaceraret; ſed &
"inſuper ſpurium ſibi ſucceſſorem faceret,
"avitum ipſorum regnum peſti *illi* Antipatro
"tradens. Proinde ſemet Hyrcani manes &
"Mariamnes ultum ire. nec enim decere ut
"ille ſucceſſionem *regni* ab hujuſmodi patre
"ſine cæde ſuſciperet. Multis autem rebus ſe
"ad hoc excitari quotidie; ut cui nihil omni-
"no loqui liceret quod non calumniæ vertitur.
"Nam ſi de nobilitate *etiam* aliorum fiat
"mentio, ſine ratione ſe contumeliis affici, pa-
"tre dicente, ſolum Alexandrum nobilem eſſe,
"cui & pater ob generis humilitatem male au-
"dit. inter venandum etiam, in offenſionem
"incurrere ſi taceat, ſin *aliquem* laudaverit
"cavillatorem appellari. Patrem autem ſibi
"omnino immitem inveniri, ſolique Antipa-
"tro indulgentem. ob quæ ſe libenter mori-
"turum eſſe, ſi parum ſuccedant inſidiæ: ſin
"ipſum occiderit, ſibi ad ſalutem præſidia fo-
"re, primùm Archelaum ſocerum ſuum, de-
"inde Cæſarem, hucuſque Herodis mores ig-
"norantem. Non enim ut antea ſe ei adſta-
"turum, patris præſentiam horrentem & re-
"formidantem; neque verba facturum de iis
"quæ ſuo tantum nomine afferet criminatio-
"nibus. ſed primum quidem totius gentis mi-
"ſerias ſe memoraturum, & quod ad necem
"uſque tributis ab ipſa exactis vexarentur;
"deinde, quam luxurioſe & facinoroſe pecu-
"nias etiam ſanguine partas profuderit; & qui
"è nobis divitias comparavere, quales ſint, &
"quæ quibus *ad diripiendum* permiſſæ ſint ci-
"vitates: tandem vero ſe * requiſiturum ibi &
"avum & matrem, regnique flagitia omnia
"palam prolaturum. quibus cognitis non erit
"ut paricida judicetur.

Eurycles in Mariamnes filios calumniæ, quibus accuſationem in eos inſtituit.

3. Poſtquam verba ejuſmodi portentoſa in Alexandrum feciſſet Eurycles, multus erat in Antipatri laudibus, ac ſi is ſolus patrem diligeret, adeoque etiam nunc obſtaret quo minus inſidiæ fierent. Rex autem † cum nondum ſe ex *malis* ſuperioribus bene recuperaſſet, in iram inſanabilem efferatur. Atque aliam adhuc opportunitatem nactus Antipater, alios accuſatores fratribus ſubornabat, qui dicerent, eos cum Jucundo & Tyranno clam ſermonem habere, qui olim quidem regis equitum præfecti erant, tunc vero ob quaſdam offenſiones ordinibus ſuis exciderant. Quibus Herodes vehementer iratus, viros ſtatim in quæſtionem vocavit. Sed illi quidem nihil eorum confitebantur, quorum inſimulati erant. Allata eſt autem certa epiſtola ad quendam ab Herode caſtello præfectum ſcripta ab Alexandro, obſecrante

Antipater apud Herodem laudatur ab Eurycle.

Antipater quoſdam ſubornat, qui dicerent Jucundum & Tyrannum ab Alexandro ſollicitatos eſſe. Antiq. p. 738.

a Modo πόθου dixerat, ut meretrice natum; nunc φθόρου vocat, ignobilem ſcilicet & perditiſſimis moribus. *Aldr.* b Φόνου *Huds. & Bed.* c Ita in *MSS.* μνείου (typographi forſan errore pro μνείαν) γενομένης *Baſ. & Gen.* d Ita cum *Ruffino.* δι' ὧν in *Græcis* omnibus. e Statuerat eum non ſuo tantum ſed totius gentis nomine accuſare (h.e. Eurycles ſtatuiſſe mentitus eſt) unde τὰ αὐτῷ ἐγκλήματα ſunt quæ ipſe in ſe admiſſa quereretur. *Aldr.* f Sic *Big. & Ruf.* πρυφὰς in *cæteris.* g Id eſt, *amicis tuis*; vel *noſtris* (i. e. *ſubditorum*) *ſpoliis ditati. Aldr.* h Ἐκείνου *Voſſ. & Big.* i Τῦ βασιλέως legiſſe videtur *Ruf.* k Ita & hîc loci & *Ant.* p. 739. Τορανίῳ *Baſ. & Gen.* contra quam in melioribus *Ruffini Codd.* l Sic *Bed. & Voſſ.* παροξυσμάτων in *cæteris.* m At confeſſi ſunt ſe ab Alexandro ſollicitatos ut Herodem inter venandum opprimerent, ſimulque indicaverunt aurum in equorum fabulo defoſſum, & præfectum venatorum arguebant, quod eis præbuiſſet lanceas regias, & arma ipſo jubente Alexandri famulis. *Ant.* p. 738. Sed hæc falſa quæſtionis dolor expreſſit. *Aldr.* n Melius Ἀλεξανδρείου cum *Ruffino* ipſoque *Joſepho* in *Ant.* p. 738. v. 19. * Lamentaturum & avi & matris necem, *Ruf.* † Nondum præteritæ ſuſpicionis dolore compreſſo, *Ruf.*

crante ut ipſum cum Ariſtobulo fratre in caſtellum reciperet, patre interfecto, eiſque tam armis quam aliis inſtrumentis uti permitteret. Has literas Alexander Diophanti commentum eſſe dicebat. Diophantus autem regis erat notarius, homo audax, & literarum cujuſcunque manûs aſſimulandarum peritus. Itaque cum multas ſimulaſſet, tandem, ob hoc facinus, morte plectitur. Cum autem de caſtelli præfecto quæſtionem habuiſſet Herodes, ne ab illo quidem quicquam eorum reſcivit, quæ eis objecta erant.

Diophantus manuum aſſimulator. Antt. p. 738.

4. Sed quamvis criminationes infirmas admodum eſſe deprehenderet, filios cuſtodiri juſſit, nondum tamen vinculis conſtrictos. Domus autem ſuæ perniciem ac totius ſceleris machinatorem Euryclem, ſervatorem & benefactorem appellans, talentis quinquaginta donavit. Ille vero, prius quam certa nunciaret fama Cappadociam attigit; auſuſque dicere quod Herodem reconciliaſſet Alexandro, ab Archelao etiam pecunias capit. atque inde in Græciam digreſſus, ad ſimilia *facinora* male quæſitis abuſus eſt. Apud Cæſarem itaque bis accuſatus, quod diſſenſionibus repleviſſet Achaiam & civitates ſpoliaret, in exſilium mittitur. atque ita quidem pœnas *ſceleris* Ariſtobulo & Alexandro pendebat.

Alexander & Ariſtobulus in cuſtodias incluſi. Antt. p. 738.

5. Convenit autem ut Euaratum Coum huic Spartano conferamus. Namque is cum amiciſſimus eſſet Alexandro, eodemque tempore quo Eurycles eò migrarit, percontanti regi de iis, quorum ille eos inſimulabat, jurejurando fidem fecit, nihil ſe ab adoleſcentibus auditu accepiſſe. non tamen id miſeris quicquam profuit *apud Herodem*. nam maledictorum duntaxat Herodes auditor erat attentiſſimus, & quotus quiſque ſecum iiſdem crederet & iiſdem moveretur apud eum *maxime* gratioſus erat.

Euarati Coi fides. Antt. p. 737.

καλῶντος ἵνα αὐτὸν δέξηται τῷ φρουρίῳ μετ' Ἀριστοβούλου τοῦ ἀδελφοῦ [a] κτείναντα τὸν πατέρα, καὶ [b] παρέχῃ τοῖς ὅπλοις χρήσασθαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀφορμῆς. Οὕτω Ἀλέξανδρος μὲν ἔλεγε τέχνασμα εἶναι Διοφάντου. [c] γραμματεὺς δ' ὁ Διόφαντος τοῦ βασιλέως, πολυπειρὸς ἀνὴρ καὶ δεινὸς μιμήσασθαι πάσης χειρὸς γράμματα. πολλὰ γοῦν παραχαράξας, τελευταῖον ὑπὲρ τούτου καὶ κίνδυνον. Βασανίσας δὲ τὸν φρούραρχον Ἡρῴδης [d] ὑδὲν ἤκουσεν ὑδὲ παρ' ἐκείνου τοῦ Ἀριστοβούλου.

δ'. Ἀλλὰ, καίτοι τὰς ἐλέγχους εὑρίσκων ἀσθενεῖς, τοὺς υἱοὺς ἐκέλευσε τηρεῖν, [e] ἔτι μέν τοι λελυμένους. τὸν δὲ λυμεῶνα τῆς οἰκίας καὶ δραματουργὸν ὅλου τοῦ μύσους Εὐρυκλέα, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην καλῶν, πεντήκοντα δωρεῖται ταλάντοις. ὁ δὲ, τὴν ἀκριβῆ φήμην φθάσας εἰς Καππαδοκίαν, ἀργυρίζεται καὶ παρὰ Ἀρχελάου, τολμήσας εἰπεῖν, ὅτι καὶ Ἀριστάλλου Ἡρῴδῃ Ἀλεξάνδρῳ. διάφορος δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοῖς ἐκ κακῶν κτηθεῖσιν εἰς ὅμοια κατεχρήσατο. [f] δὶς γοῦν ὑπὸ Καίσαρος κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῷ ζάσεως ἐμπλῆσαι τὴν Ἀχαΐαν, καὶ ἐρημοῦν τὰς πόλεις, φυγαδεύεται. κἀκεῖνον μὲν ὕστερον ἡ Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου ποινὴ ἐδίωξεν.

ε'. Ἄξιον δὲ ἀντιθεῖναι Εὐάρατον τὸν Κῷον τῷ Σπαρτιάτῃ. καὶ γὰρ ὅτος ὢν ὁ τοῖς μάλιστα φίλοις Ἀλεξάνδρῳ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐρυκλεῖ χρησθὲν ὑποδημάσας, πυνθανομένῳ τῷ βασιλεῖ, πρὸς ὃν ἐκεῖνος διέβαλλεν, ὅρκοις μηδὲν ἀκηκοέναι παρ' τῶν μειρακίων ὑπισχνεῖτο· ὃ μὲν ὤμοσε γέ πω τοὺς ἀθλίους. μόνον γὰρ δὴ τῶν κακῶν ἀκροατὴς ἐπιμώτατος Ἡρῴδης, καὶ κεχαρισμένος αὐτῷ πᾶς ὁ συμπεσὼν καὶ συναγανακτῶν.

CAP. XXVII.

ΚΕΦ. κζ'.

Herodes, permittente Cæſare, Beryti filios ſuos accuſat. Illi, nec in concilium producti, damnantur; & paulo poſt Sebaſten miſſi ſtrangulantur.

Ἡρῴδης, ἐξουσίαν ποιοῦντος Καίσαρος, υἱοὺς αὐτοῦ περὶ Βηρυτὸν ἠτιᾶτο. ὅτοι, μηδὲ παρηγμένοι εἰς συνέδριον, καταγινώσκονται, καὶ μετ' οὐ πολὺ εἰς Σεβάστειαν πεμφθέντες ἀποπνίγονται.

Operam dat Ariſtobulus ut Salomen Herodi infenſam reddat. Antt. p. 738.

PORro & Salome crudelitatem ejus in filios *non parum* exaſperabat. Nam & hanc volens Ariſtobulus ſecum periculis involvere, quam & ſocrum habebat & amitam, ad eam monitum mittit, ut ſaluti ſuæ conſuleret. quippe regem paratum eſſe ipſam occidere, eorundem, quorum & antea, accuſatam; quod ſcilicet Syllæo Arabi nubere cupiens, occulte illi, cum quo regi interceſſerant inimicitiæ, ſecreta ejus nunciarit. *Atque* hoc tanquam extrema procella juvenes obruit *diu* tempeſtate vexatos. Salome enim protinus contendit ad regem, monitionem quam acceperat ei indicans. Atq; ille, ut qui non amplius ſemet cohibere potuerit, filium utrumque con-

Ex Salomes indicio Ariſtobulus & Alexander in vincula conjecti. Antt p. 738.

ΠΑρώξυνε δὲ [g] αὐτὸν καὶ Σαλώμη τὸν θεῖον τοῖς τέκνοις ὠμότητα. Οὕτω γὰρ συνδήσασθαι τοῖς κινδύνοις ὁ Ἀριστόβουλος ἤθελεν, ὅσαν ἐκείνην καὶ [h] πηθίδα, ἀπέπεμπεν, σώζειν αὐτὸν παραινῶν. [i] παρεσκεύαζε γὰρ βασιλέα κτείνειν αὐτὸν ἁλῶναι ἐφ' οἷς καὶ πρότερον, [k] Συλλαίῳ τῷ Ἀραβὶ γήμασθαι ἀπειλοῦσαν, λάθρα τοῦ βασιλέως ἀπόρρητα ἀγγέλλειν πρὸς αὐτὸν, ἐχθρὸν ὄντα. [l] τοῦθ' ὥσπερ τελευταῖα θύελλα χειμαζομένους [m] τοὺς νεανίσκους ἐπεβάπτισεν. ἡ γὰρ Σαλώμη, δραμοῦσα πρὸς βασιλέα, τὸν παραίνεσιν ἐμήνυσε. κἀκεῖνος, μηκέτι κατιρήσας, δεσμεῖ μὲν ἀμφοτέρους τοὺς υἱεῖς,

a Κτείναντας *Bod. & Ruf.* b Παρέχει *Bod.* c Γραμματεὺς δὲ ὢν ὅτος *Big. Bod. Bunb. & Rhod.* d Ipſe enim nihil confeſſus eſt; ſed ejus haſce literas protulit quaſi ad parentem ab Alexandro datas. Literarum exemplar, aliaque quæ huc faciunt vide in *Antt.* l. XVI. p. 738. *Aldr.* e Hactenus à tanta immanitate temperavit: ſed cum poſtea Salome quoque delatrix accederet, tum ſui minime compos utrumq; vinciri juſſit. *Antt.* p. 739. v. 2. *Aldr.* f Τελευτῶν ἐπὶ π. juxta *Ruffinum.* δὶς γοῦν *Bunb.* g Αὐτῷ *Voſſ. & Bod.* h *Al.* πηθίδα. i Παρεσκεύαζε *Voſſ.* k Ὃν Συλλαίῳ τῷ Ἀραβὶ γήμασθαι ἀπειλοῦσαν, & mox ἀγγέλλειν *Voſſ. Bod. & Ruffin.* l Ταῦτα in *MSS.* m Τὸν νεανίσκον *Bod.*

a Ἡρῴ-

ιέας, καὶ ἀμφισβήτει ἀπ' ἀλλήλων· πέμπει δὲ πρὸς Καίσαρα ἀφ' ἑκάστης, Οὐολύμνιόν τε τὸν στρατοπεδάρχην, καὶ τὸν φίλον Ολυμπον, ἐγγράφους τὰς μηνύσεις φέροντας. οἱ δέ, ὡς εἰς Ρώμην πλεύσαντες, ἀπέδοσαν τὰ ἀπὸ τοῦ βασιλέως γράμματα, σφόδρα μὲν ἠχθέσθη Καῖσαρ ὅτι τοῖς νεανίσκοις· ὁ μὲν ᾤετο δεῖν ἀφελέσθαι τὸν πατέρα τὴν τῶν ιδίων ἐξουσίαν. ἀντιγράφει γοῦν κύριον μὲν αὐτὸν καθιστὰς, "εὖ μέν τοι ποιήσειν, λέ- "γων, εἰ μὴ κοινῇ συνεδρίᾳ, τῶν τε ἰδίων συγγενῶν, καὶ "τῶν τῆς ἐπαρχίας ἡγεμόνων, ἐξετάσοι τὸν ἐπιβουλήν· "κἂν μὲν ὀφείλωσι, κλείειν, ἂν δὲ μόνον ὦσι δεσμοὶ "βεβουλευμένοι, κολάσειν μετεώτερον.

Β'. Τούτοις Ηρώδης πείθεται, καὶ παραγενόμενος εἰς Βηρυτὸν, ἔνθα προσέταξε Καῖσαρ, συνήγαγε τὸ δικαστήριον. προκαθίζονται δὲ οἱ ἡγεμόνες, χαρὲν αὐτοῖς ὑπὸ Καίσαρος, Σατορνῖνός τε, καὶ [b] ὃν δὲ Πεδάνιον προσθεις· σὺν οἷς καὶ Οὐολύμνιος ὁ ἐπίτροπος, ἔπειτα ὧν τοῦ βασιλέως συγγενεῖς καὶ φίλοι, Σαλώμη τε καὶ Φερώρας, μεθ' οὓς ὧν πάσης Συρίας ἄριστοι, πλὴν Αρχελάου τοῦ βασιλέως. τοῦτον γὰρ, ὅτι κηδεστὴν Αλεξάνδρου, δι' ὑποψίας εἶχεν Ηρώδης. τοὺς γοῦν ιέας ὁ προήγαγεν εἰς τὴν δίκην μάλα προμηθῶς. ᾔδει γὰρ ὅτι καὶ μόνον ὀφθέντες ἐλεηθήσονται πάντως· εἰ δὲ δὴ καὶ λόγῳ μεταλάβοιεν, ῥᾳδίως Αλέξανδρον ἀπολύσοντας τὰς αἰτίας. ἀλλ' οἱ μὲν ἐν Πλατάνῃ, κώμῃ Σιδωνίων, ἐφυλάττοντο.

Γ'. Καθεζομένου δὲ τοῦ βασιλέως, ὡς τοὺς παρόντας διετείνετο. κατηγόρει τε τὴν μὲν ἐπιβουλὴν ἀσθενῶς, ὡς ἂν ἀπορήσας εἰς αὐτὴν ἐλέγχων, λοιδορίας τε, καὶ σκώμματα, καὶ ὕβρεις, καὶ πλημμελείας μυρίας εἰς αὐτὸν, [d] ἃ καὶ θανάτου χαλεπώτερα, τοῖς συνέδροις ἀπέφαινεν. ἔπειτα μηδενὸς ἀντιλέγοντος ἐποικτισάμενος ὡς αὐτὸς ἁλίσκοιτο, ἡττῶν νίκην πικρὰν τῶν τέκνων, ἐπηρώτα τὴν γνώμην ἕκαστον. καὶ πρῶτος Σατορνῖνος ἀπεφήνατο, [e] καταγινώσκειν μὲν τῶν νεανίσκων, ἀλλ' ὑπὲρ θανάτου. ὑπὲρ γὰρ (εἰ) θεμιτὸν αὐτῷ, τριῶν παρεστώτων τέκνων, ἑτέρῳ [f] τέκνους ἀπώλειαν ὑπεψηφίσασθαι. σύμψηφοι δὲ αὐτῷ οἱ δύο πρεσβευταὶ γίνονται, καὶ τούτοις ἕτεροί τινες ἠκολούθησαν. Οὐολύμνιος δὲ τὴν σκυθρωπῆς ἀποφάσεως ἦρξε. καὶ μετ' αὐτὸν πάντες θάνατον καταχρίνουσι τὴν μειρακίων, οἱ μὲν κολακεύοντες, οἱ δὲ μισοῦντες Ηρώδην, ὑπ' οὐδενὸς δ' ἀναγκάζοντος. ἔνθα δὴ μετάνοιας ἦν Συρία πᾶσα, καὶ τὸ Ιουδαϊκὸν ἅπαν, [g] ἐπιδεχομένων τὸ τέλος τοῦ δράματος· οὐδεὶς μέν τοι ὑπελάμβανεν ἕστασθαι μέχρι τηλικούτου ὠμότητος Ηρώδην. ὁ δὲ σπάσας τοὺς ιέας εἰς Τύρον, κἀκεῖθεν ἀναπλεύσας εἰς Καισάρειαν, πρόπυστα ἀναιρέσεως τοῖς μειρακίοις ἐσκέπτετο.

Δ'. Παλαιός δέ τις τοῦ βασιλέως στρατιώτης ὄνομα [h] Τήρων, ἔχων υἱὸν σφόδρα σώφρονα καὶ φίλον Αλε-

ξάνδρου, ἐπὶ τούτῳ ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῶν κατηγόρων, ὡς ἐπιβουλεύοι τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τοῦτο παρακαλοίη, καὶ τὸν μὲν υἱὸν ἐκ τῶν βασάνων ἐξαγαγόντες ἀπέκτειναν, ὁ δὲ Τήρων ἐπὶ τῷ μηδὲν ὁμολογεῖν ἐν τοῖς βασάνοις ἐθαυμάζετο. καὶ τέλος

familiarem & amicum & ipſe adoleſcentes privatim dilexerat, præ nimia indignatione *mente excidit; & primo quidem circumcurſans clamitabat, conculcatam eſſe juſtitiam, interiiſſe veritatem, *rerum* naturam confuſam eſſe, vitam *hominum* iniquitatis eſſe plenam, & alia omnia quæ dolor vitam contemptui habenti ſuggereret. Tandem vero regem ipſum adire auſus, "At mihi, inquit, miſerrimus "eſſe videris, qui adverſus cariſſimos nequiſſimis credis; ſi quidem contra filios tuos Phe"roræ & Salome fidem habeas, quos ſæpe "damnandos judicaſti; qui te legitimis ſuc"ceſſoribus ſpoliantes Antipatro ſoli relin"quunt, regem †ſibi maxime obnoxium *ba*"*bere* optantes. Atqui certe tua intereſſe, di"ſpicere, annon forſan ipſe militibus inviſus "ſis ex nece fratrum. nullus enim eſt qui non "adoleſcentium miſereatur, ducum autem "plurimi etiam palam indignantur." Simul ac iſta diceret, nominabat eos quibus mota erat indignatio. Rex autem ſtatim illos ipſumque cum filio comprehendi jubet.

Regem adit Tero, quæque ſentiebat eloquitur. Antiq. p. 744.

5. Quo facto, aulicus quidam è regis tonſoribus, Trypho nomine, neſcio qua exagitatus inſania, proſiliens ſui indicium facit; &, mihi, inquit, "Tero iſte perſuadere voluit, ut "quando te tondeam, occiderem: & magna in"de Alexandrum daturum munera pollicebatur". His auditis, Herodes & Teronem ejuſq; filium & tonſorem quæſtioni ſubdidit. Cumque illi pernegarent, & tonſor nihil amplius diceret, Teronem vehementius torqueri juſſit. Filius autem, *patris* miſertus, regi promiſit ſe patefacturum omnia, ſi patrem ſibi condonare vellet. Cumque ille *fidem* dediſſet, ipſius occidendi patrem ſuum habuiſſe voluntatem ajebat, ab Alexandro impulſum. Hoc quidem nonnulli ut patrem tormentis eriperet, fictum, alii autem verum eſſe affirmabant.

Trypho Herodis tonſor Teronem accuſat. Antiq. p. 745.

Confeſſio filii Teronis. ibid.

6. Cæterum Herodes, & ducibus & Terone pro concione accuſatis, ††populum congregatum in eos incitavit. adeoque ibidem una cum tonſore lignorum & lapidum ictibus interficiuntur. Cum autem filios miſiſſet Sebaſten, quæ non longe aberat à Cæſarea, eos ſtrangulari præcepit: factoque ſine mora quod imperaverat, mortuos in Alexandrium caſtellum aſportari juſſit, cum Alexandro materno avo ſepeliendos. Et *vitæ* quidem finem ejuſmodi habuere Alexander & Ariſtobulus.

Tero, filius ejus & tonſor lapidati. ibid.

Alexander & Ariſtobulus juſſu Herodis ſtrangulati, ibid.

ξάνδρῳ, καὶ αὐτὸς ἠπατημένως ἰδίᾳ τὰ μειράκια, δι' ὑποβολὴν ἀγαναχτήσεως ἔκφρων ἐγένετο, ἡ δ' ὅλη τὸν ἐδόα θεῖϊόν, πεπατῆσθαι δ' δίκην, ἀπολωλέναι τ' ἀλήθειαν, συγκεχύσθαι τ' φύσιν, ἀνομίας γέμειν τ' βίον, καὶ πάντ' ὅσα μὴ φειδομένῳ ἂν ζῆν ὑπηγόρευε τὸ πάθος. τέλος δὲ, καὶ τῷ βασιλῆ τολμήσας προσελθεῖν, "Ἀλλ' ἐμοὶ μέ, ἔφη, κακοδαιμονέστατος εἶ δοκεῖς, ὅστις "κατ' τ' φιλτάτων πείθῃ τοῖς πονηροτάτοις. εἶτα Φε"ρώρα καὶ Σαλώμης καταγνὺς πολλάκις θανάτου, πι"στεύεις τούτοις κατ' τ' τέκνων, οἵ σε τ' γησίαν θερά"πλουτες ἀφαιδοχαν, ἐπ' Αντιπάτρῳ καταλείπουσι μόνῳ, "τ' αὐτοῖς εὐμεταχείριστον αἱρούμενοι βασιλέα. σκέψαι "μέντοιγε, μή ποτε καὶείνῳ γένῃ μῖσος ὀ τοῖς φρα"πώταις, ὁ τ' ἀδελφῶν θάνατος. ἡ γὰρ ὄψις ὅτις οὐκ "ἐλεεῖ τὰ μειράκια, τ' δ' ἡγεμόσιν ἡ φανερῶς ἀγανα"κτοῦσι πολλοί." Ταῦθ' ἅμα λέγων, ἀπόμαζε τὰς ἀγαναχτήσεις. ὁ δὲ βασιλεὺς αὐθέως ἐκείνους τε καὶ αὐτὸν καὶ τ' υἱὸν αὐτῷ συνελάμβανεν.

ε'. [a]Ἐφ' ᾧ τ' ὁ αὐλῆς τις κυρέων, Τρύφων ὄνομα, παροξυνθείσας ἔκ τινος φρενοβλαβείας, ἑαυτὸν μυτὴς ἦν. "καί μέ γε, ἔφη, Τήρων ὅτος ἀνέπειθεν, ὅταν "θεραπεύω τῷ ξυρῷ σε ἀφαιρήσασθαι, μεγάλας τὰ μα "δοὺ Αλεξάνδρῳ δωρεὰς ὑποσχνεῖτο." Ταῦτα ἀκούσας Ηρώδης, τόν τε Τήρωνα σὺν τῷ παιδὶ, καὶ τ' κυρέα βασάνοις ἐδίλεγχε. καὶ τ' μὲ ἀρνούμενον, ἔτ' δὲ μηδὲν πλέον λέγοντος, τρεῖς ἐκέλευε τ' Τήρωνα στρεβλοῦσιν. ὁ δὲ υἱὸς ἀκτείρας, ὑπέσχετο τῷ βασιλῆ πάντα φανιεῖσιν, εἰ χαρίσαιτο Ⓐ πατρὶ αὐτῷ. καὶκεῖνος δὴ τ@, ἔφην, ὡς ὁ πατὴρ αὐτῷ, πεισθεὶς Αλεξάνδρῳ, θελήσειεν αὐτὸν ἀνελεῖν. τοῦτο Ⓐ μὲν οὖν ἐκπλαγλῶ τῆς τῦ πατρὸς αἰτίας πεπλάσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους ἔλεγον.

ς'. Ηρώδης γοῦν ὁ ἐκκλησίαν τ' τε ἡγεμόσιν ἡ Τήρωνος κατηγορήσας, τ' λαὸν ἐπ' αὐτοὺς ἐκβαλόγωσιν. αὐτόθι γὰρ ἀναμιῶν μετ' κυρέως, ξύλοις βαλλόμενοι ἡ λίθοις. πέμψας δὲ ἡ τοὺς υἱεῖς εἰς Σεβαστὴν, ἔθ' ἡ πόρρω τ' Καισαρείας, προσέταξεν ἀποκτεῖναι. ἡ τελευτήσας αὐτῷ ταχέως ὁ προσάγμαλος, τοὺς νεκροὺς εἰς Αλεξάνδρειον ἐκέλευσεν ἀπακομισθῆναι ὁ φύσει, συνταφησομένους Αλεξάνδρῳ τῷ μητροπάτορι. ὁ μὲ οὖν Αλεξάνδρου καὶ Αριστοβύλου τέλος τοιοῦτον.

XVIII. **CAP. XXVIII.**

ΚΕΦ. κή. κή.

Qualiter omnibus inviſus erat Antipater: & quomodo rex occiſorum liberos conſanguineis ſuis deſpondit; alias autem nuptias eis excogitavit Antipater. De Herodis conjugiis & liberis.

Οπως Αντίπατρος ἐμισήθη ὑφὸ πάντων· καὶ ὡς τοὺς υἱοὺς τ' ἀνηρημένων κατηγγύησε τοῖς ἑαυτῦ συγγενέσιν ὁ βασιλεὺς, ἄλλους δ' γάμους ἐπραγματεύσατο Αντίπατρος. περὶ Ηρώδου γάμων καὶ παίδων.

Antipater in odium omnium incurrit. Antiq. p. 749.

IN Antipatrum vero, cum jam ſucceſſionis jus non controverſum haberet, exortum eſt gentis odium intolerabile; utpote quod norint omnes iſtum omnium in fratres ſuos calumniarum auctorem exſtitiſſe. Quin

ΑΝτιπάτρῳ δὲ, ἀδιάλυτον ἔχοντι τὸν ἀφορμὴν, μῖσος ἀφόρητον ἐκ τῶν ἔθνους ἐπεγείρεται, πάντων ὑποψαμένων, ὅτι τοὺς ἀφροδίτας τοῖς ἀδελφοῖς [b]πάσας ὑποσυντάξειεν ὅτος. ἐπαυξάνει δὲ

[a] Ἐφ' ὧν *Voſſ. Big. & Bod.* [b] Ita in *MSS.* πάσαις in *Editis.* * Turbatus animi vociferari cœpit, *Hegeſipp.* † Capi facilem ſibi regem optantes, *Reſ.* i. e. *obnoxium, traſtabilem, qui in eorum poteſtate totus eſſet.* †† In eos populum armavit, *Reſ.*

a Then-

δὲ καὶ δύο ὁ μέτοικος, αὐξανομένῳ ὁρῶντι τὸν τῶν ἀνηρημένων γενεάν. ἦσαν γὰρ Ἀλεξάνδρῳ μὲν ἐκ Γλαφύρας υἱεῖς δύο, Τιγράνης καὶ Ἀλέξανδρος· Ἀριστοβούλῳ δὲ ἐκ Βερνίκης τῆς Σαλώμης θυγατρὸς, Ἡρῴδης μέ καὶ Ἀγρίππας καὶ Ἀριστόβουλος υἱοὶ, θυγατέρες δὲ Ἡρωδιὰς καὶ Μαριάμμη. τὴν μὲν οὖν Γλαφύραν Ἡρῴδης μετὰ τοῦ προικὸς ἀπέπεμψεν εἰς Καππαδοκίαν, ὡς ἀνεῖλεν Ἀλέξανδρον· τὴν Ἀριστοβούλου δὲ Βερνίκην συνῴκισε [a]θείῳ τῷ μητρὸς Ἀντιπάτρῳ. τὴν δὲ Σαλώμην ὄντων διάφορον ἐξαιρεύμενος ὁ Ἀντίπατρος, τοῦτον ἐπραγματεύσατο τὸν γάμον. [b]προῆλθε δὲ καὶ Φερόρᾳ δώρεις τε καὶ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις, καὶ τοὺς Καίσαρος φίλους, οὐκ ὀλίγα πέμπων εἰς τὴν Ῥώμην χρήματα. [c]οἱ γοῦν περὶ Σατορνῖνον ἐν Συρίᾳ πάντες ἐπλήσθησαν τῶν ἀπ' αὐτοῦ δωρεῶν· ἐμισεῖτο δὲ διὰ τὸ πλεῖον, ὡς οὐκ ἐκ τῆς μεγαλοψύχου χαριζόμενος, ἀλλὰ ἀναλίσκων κατὰ δίκην. συνέβαινε δὲ τοὺς μὲν λαμβάνοντας οὐδὲν μᾶλλον εὐνοῦς γίνεσθαι, χαλεπωτέρους δὲ ἐχθροὺς οἷς μὴ διδοίη. λαμπροτέρας δὲ καθ' ἡμέραν ἐποιεῖτο τὰς δόσεις, ὁρῶν τὴν βασιλέα, παρ' ἃς αὐτὸς ἐλπίδας εἶχεν, ὑπομελούμενον τῶν ὀρφανῶν, καὶ τὸ ὅτι τοῖς ἀνηρημένοις μετάνοιαν [d]συνεμφαίνοντα, δι' ὧν ἤλεεν τοὺς ἐκείνων.

β'. Συναγαγών γάρ ποτε Ἡρῴδης συγγενεῖς τε καὶ τοὺς φίλους, προαγαγόμενός τε τὰ παιδία, καὶ δακρύων ἐμπλήσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶπεν, "ἐμὲ τοὺς πατέρας "τούτων σκυθρωπὸς ἀφείλετο δαίμων, ζῶντα δέ μοι "μοῖρα φύσεως συνίστησιν ἔλεον ὀρφανίας. πειρῶμαι "δή, εἰ καὶ πατὴρ ἐγενόμην ἀτυχέστατος, πάππος "γοῦν φανῆναι μετριώτερος, καὶ μετ' ἐμὲ κηδεμόνας "αὐτοῖς καταλιπεῖν τοὺς ἐμοὶ φιλτάτους. ἐγνῶ δὲ "τὸν μέν σοι, Φερόρα, θυγατέρα τῇ πρεσβυτέρᾳ τῶν "[e]ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου παίδων, ἵνα ἧς αὐτῇ κηδεμὼν "ἀναγκαῖος, τῷ σῷ δὲ παιδὶ, Ἀντίπατρε, τὸν Ἀριστο- "βούλου θυγατέρα· γένοιο γὰρ ἂν ὅπως πατὴρ τῆς ὀρφανῆς· "καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ὁ ἐμὸς Ἡρῴδης λήψεται, "ποιὸς μητρὸς ὢν ἀρχιερέως πάππου. ὁ ἀγαπῶν μέ "οὖν ἐμοί, ζητῶν ἐχέτω τὴν γνώμην, ἣν ἀξιόω μη- "δενὸς ἐμοὶ φιλῶν. ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ Θεῷ συναρμό- "σασθαι τοὺς γάμους ὅπῃ συμφέρειν τῆς ἐμῆς βασιλείας "καὶ τῶν ἐμοῦ ἐγγόνων. ταῦτα παιδία ζῶντ' ἀλυσιτε- "λῆ τοῖς ὀφθαλμοῖν ὄμμασιν, ἢ τοὺς πατέρας αὐτῶν.

γ'. Ἐπὶ τούτοις εἰπὼν, ἐδάκρυσέ τε, καὶ τῶν παίδων συνῆρμοσε τὰς δεξιάς· ἔπειτα, καταπασάμενος ἕκαστον φιλοφρόνως, διέλυσε τὸν σύλλογον. ἐπανῆλθε δ' εὐθὺς Ἀντίπατρος, καὶ δῆλος ἦν ἅπασιν ὀδυνώμενος. ὑπελάμβανε γὰρ ἤδη, καὶ τοῦτό φ πατεῖ, τὸν τῶν ὀρφανῶν τιμὴν ἑαυτῷ καταλυσιν· αἰσθόμενός τε κινδυνεύσειν περὶ τῷ ὅλῳ, εἰ τοῖς Ἀρχελάῳ τε Φερόρᾳ ὅπως τετάρχη βον-

& timor *eum* ſubibat non mediocris, cum videret interfectorum ſobolem indies adoleſcere. Erant enim Alexandro quidem ex Glaphyra filii duo, Tigranes & Alexander: Ariſtobulo vero ex Bernice Salomes filia, Herodes & Agrippa & Ariſtobulus filii, filiæque Herodias & Mariamne. Et Glaphyram quidem cum dote ſua in Cappadociam dimiſit Herodes, poſtquam Alexandrum interfecerat: Berniceu autem Ariſtobuli conjugem avo materno Antipatri in matrimonio junxit. ut enim Salomen, quam infenſam habebat, ſibi reconciliaret Antipater, nuptias iſtas excogitavit. Inſuper *ille* Pheroræ muneribus aliiſque obſequiis atque amicos præterea Cæſaris ambiebat, magnam pecuniæ vim Romam mittendo. Porro Saturninum & qui cum eo erant in Syria omnes donis explevit *& ſatiavit*. Eo autem magis inviſus erat, quo plura donabat; ut qui *opes tantas* non ex munificentia largiretur, ſed ex metu prodigeret. adeoq; eveniebat ut accipientes quidem nihilo magis benevoli fierent, acerbiores vero inimici quibus nihil dederat. In munerum autem diſtributione quotidie largior erat & profuſior, cum, præter ſpem quam ipſe conceperat, videret regem pueros curare parentibus orbatos, & ex prolis eorum miſeratione palam præ ſe ferre quod cædis peremptorum eum pœnituerit.

Alexandri & Ariſtobuli uxores & liberi. Anſt. p. 751.

Antipater in conciliandis ſibi amicis nullis parcit ſumptibus. Anſt. p. 751.

2. Cum enim Herodes, cognatis aliquando & amicis congregatis, & pueros in conſpectum dediſſet & lachrymis oppleſſet oculos, dicebat, "Horum quidem patres mihi triſtis "fortuna eripuit, at iſtos orbitatis miſeratio "ſimulque natura ipſa mihi commendat. Jam "vero operam do, ut, ſi quidem pater fuerim "infeliciſſimus, avum tamen memet oſtendam "commodiorem, illiſque poſt me relinquam "curatores mihi amiciſſimos. Deſpondeo igi- "tur tuam quidem filiam, Pherora, natu ma- "ximo fraternorum Alexandri puerorum, ut "ei curator ſis neceſſitudine conjunctus; tuo "vero, Antipater, filio Ariſtobuli filiam, ut "qui hoc modo fias pupillæ pater; ejuſque "ſororem meus Herodes accipiet, *ex matre "pontificem pro avo habens. Et me quidem "quotuſquiſque amat meam eat in ſenten- "tiam, quam nemo me diligens irritam red- "det. Inſuper & Deum precor, ut una me- "cum has faciat proſperetque nuptias, in re- "gni mei meorumque nepotum emolumen- "tum; atque hos pueros vultu ſereniori, quam "patres ipſorum, aſpiciat.

Herodes miſericordia commotus Alexandri & Ariſtobuli liberorum. Anſt. p. 750.

Sponſalia illius fieri curat. ibid.

3. Dum iſta diceret, lacrymavit, & puerorum dextras conjunxit: deinde, ſingulos benigne admodum complexus, concilium dimiſit. Statim autem diriguit Antipater, omnibuſque manifeſtum erat quod ei *valde* dolebat. † pupillorum namque honore ſibi aliquid etiam apud patrem derogatum eſſe exiſtimabat: iterumque de ſumma rerum in periculo fore, ſi Alexandri filii præter Archelaum etiam Pheroræ tetrar-

Inde Antipatri in eos odium. Anſt. p. 751.

a Thendionem fratrem habebat Doris; *Anſt.* p. 757. v. 7. b Forſan προῆλθε legendum. c Sic lego. antea erat οἵγε μὲν περὶ Σ. d Ἐμφαίνοντα in *MSS* e Vocem ἀδελφῶν non agnoſcit *Reſ.* f Qui in Evangeliis agnomine ſuo *Philippus* appellatur. Nam cum Herodi magno præter tres nepotes totidem eſſent filii qui *Herodes* vocabantur, minime dubitandum eſt agnominibus fuiſſe diſtinctos. Falluntur qui *Philippum Tetrarchum* faciunt *Herodiadis* maritum. Ille enim *Herodiadis* filiam *Salomen* duxit & ſine liberis deceſſit; *Anſt.* l. XVIII. p. 807. *Alder.* * *Al.* ex pontifice avo materno prognatus, *ſc.* ex Mariamne Hyrcani ſuſceptus. † *Vel*, pupillorum namque honorem apud patrem quoque ſibi derogationem exiſtimabat.

tetrarcham *ſibi* adjutorem haberent. Ad hæc ſecum reputabat, ut gens *univerſa* illius odio & pupillorum miſericordia erat commota, quantoque ſtudio in eos ferebantur omnes, quamque penitus Judæorum memoriæ inſederint fratres propter ipſum exitio dati. Itaque modis omnibus ſtatuebat ſponſalia dirimere.

Modis omnibus egit Antipater ut ſponſalia mutarentur.

4. Et quidem ut callide in patris gratiam ſe inſinuaret veritus eſt,ut qui difficilis eſſet,& ſtatim leviſſima ſuſpicione moveretur. Illum vero adire auſus coram *ei* ſupplicavit, ne ſe honore privaret quo ipſum dignatus eſt ; neque ſe quidem nudum regni nomen habere, penes alios vero poteſtatem eſſe ſineret. haud enim poſſe rerum potiri, ſi Alexandri filius præter avum Archelaum etiam Pheroram ſocerum accipiat. Enixe itaque orabat ut nuptias mutatum iret, præſertim cum tam numeroſa eſſet in regia progenies. nam & regi uxores quidem novem erant, liberi vero ex ſeptem illarum *ſuſcepti*; Antipater quidem ipſe ex Doride, Herodes vero ex Mariamne pontificis filia, itemq; Antipas & Archelaus ex Malthace Samaritide, filiaque Olympias quam fratris ejus filius Joſephus *in matrimonio* habebat,Herodes vero & Philippus ex Cleopatra Hieroſolymitide, necnon Phaſaëlus ex Pallade. Ei etiam nati erant & alii ſequioris ſexûs liberi, Roxane & Salome, una quidem ex Phædra, altera vero ex Elpide. Duas autem uxores habebat, quæ ſteriles erant, conſobrinam & fratris filiam ; & præterea *filias* duas Alexandri & Ariſtobuli ſorores ex Mariamne. Cum igitur multiplex adeo ſoboles ſupereſſet, obſecrabat Antipater ut alio modo fierent nuptiæ.

Herodis uxores & liberi. Ant. p. 751.

Herodes, victus Antipatri blanditiis, nuptiarum pactionem mutat. Ant. p. 751.

5. Rex autem, ubi perſpexit ejus erga pupillos ingenii indolem, vehementer indignatus eſt ; ipſumque ſubiit cogitatio de *filiis* occiſis, ne forte id etiam omni ſtudio contenderit Antipater ut illi calumniis obruerentur. Et tunc quidem, cum multa *de iſtis* iracunde reſpondiſſet, Antipatro repulſam dedit. Poſtea vero, blanditiis illius mollitus victuſque, nuptiarum pactionem mutavit : ac ipſi quidem *Antipatro* Ariſtobuli filiam collocavit, ejus vero filium Pheroræ filiæ.

Antipater potens adulator.

6. Alicui autem *hinc* licet animadvertere, quantum in hoc Antipater valuit adulando, quod idem in ſimili cauſa impetrare non potuit Salome. Hanc enim, quamvis ſoror eſſet, & multis precibus, intercedente Julia uxore Cæſaris,contenderet,ut Syllæo Arabi nupta daretur, pro inimiciſſima habiturum eſſe juravit, niſi ab hoc ſtudio deſiſteret: tandemque in-

θὸν ἔχοιεν οἱ Αλεξάνδρου παῖδες. συνελογίζετο δὲ τὸ καθ' ἑαυτῦ μῖσος, καὶ τ τ ὀρφανῶν ἔλεον ὃν γ ἔθνος, ὅση τε ἀυθὴ ζώντων, καὶ ὅση μνήμη τῶν Ιυδαίοις τ δι' αὐτὸν ἀπολωλότων ἰῶ ἀδελφῶν. ἔγνω δὴ πάντα τρόπον διακόπειν τὰς ἐγγύας.

δ'. Καὶ ὃ μ ὑπεῖναι παύεργος, ἔδεισε τὸν πατέρα καλεπὸν ὄντα, καὶ πρὸς τὰς ὑποψίας κινούμενον εὐθέως. ἐτόλμησε δὲ προσελθὼν ἱκετεύειν ἄντικρυς μὴ φθείρειν αὐτὸν ἧς ἠξίωσε τιμῆς, μηδὲ αὐτῷ μ ὄνομα βασιλείας, δύναμιν δὲ [a]ὑπάρχειν ἄλλοις. ὐ γὰρ κρατήσειν τῶν πραγμάτων, εἰ πρὸς Αρχελάῳ πάππῳ καὶ Φερώρᾳ κηδεστὴν ὁ Αλεξάνδρου παῖς προσλάβοι. καταλυπῶλει δὲ πολλῆς ὕσης γενεᾶς κατὰ τὸ βασίλειον, [b]μεταθεῖναι τὺς γάμους. ἦσαν γὰρ δὴ τῷ βασιλῆ γυναῖκες μὲν [c]ἐννέα, τέκνα δὲ ὐκ τ ἐπτά· αὐτὸς μ Αντίπατρος ὐκ Δωρίδος, Ηρώδης δὲ ὐκ Μαριάμμης τῆς τῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς, Αντίπας δὲ καὶ Αρχέλαος ὐκ [d]Μαλθάκης τ Σαμαρείτιδος, καὶ θυγάτηρ Ολυμπιὰς [e]ἰῶ ὁ ἀδελφιδῦς αὐτῦ Ιώσηπος ἔσχεν, ὐκ δὲ τῆς Ιεροσολυμίτιδος Κλεοπάτρας Ηρώδης καὶ Φίλιππος, ὐκ δὲ Παλλάδος Φασάηλος. ἐγένοντο δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλαι θυγατέρες, Ροξάνη τε καὶ Σαλώμη, ἡ μὲν ὐκ Φαίδρας, ἡ δὲ ἐξ Ελπίδος. δύο δὲ ἔσχεν ἀτέκνους, ἀνεψιάν τε καὶ ἀδελφιδῦ· γεὶς δὲ τύτων δύο ἀδελφὰς Αλεξάνδρου καὶ Αριστοβύλου τὰς ὐκ Μαριάμμης. ὅσης δὲ πολυπροσώπου τῆς γενεᾶς, ὁ Αντίπατρος ἐδεῖτο [f]μεταθεῖναι τὺς γάμους.

ε'. Χαλεπῶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἠγανάκτησε, κατανοήσας αὐτῦ τὸ πρὸς τὺς ὀρφανὺς ἦθος, ἔννοιά τε αὐτῷ παρέστη περὶ τ ἀπορρήτων, μή ποτε καὶκεῖνοι γένωνται τ Αντιπάτρου διαβολῶν [g]ἀγώνισμα. τότε μ οὖν πολλὰ πρὸς ὀργὴν ἀποκρινάμενος, ἀπελαύνει τ Αντίπατρον. αὖθις δ' ὑπαχθεὶς αὐτῦ ταῖς κολακείαις, μεθήρμοσε· καὶ αὐτῷ μ τ Αριστοβύλου συνάψας θυγατέρα, τ δὲ υἱὸν αὐτῦ τῇ Φερώρα θυγατρί.

ς'. Καταμάθοι δ' ἄν τις ὅσον ἴσχυσεν ἐν τύτῳ κολακεύων Αντίπατρος, ὐκ τοῦ Σαλώμου ἐν ὁμοίοις ὢσαν ἀποτυχεῖν. Ταύτῃ γὰρ δὴ καὶ περ ὢσαν ἀδελφῆ, καὶ πολλὰ ὑπὲρ [h]Ιουλίας τῆς Καίσαρος γυναικὸς ἱκετεύουσαν γαμηθῆναι τῷ Αραβι Συλλαίῳ, διωμόσατο μὲν ἐχθροτάτῃ ἕξειν, εἰ μὴ παύσαιτο τῆς σπουδῆς· τὸ δὲ τελυταῖον ἄκουσαν Αλεξᾶ

a Παρίχειν, forſan pro παρέχειν, in *Cod. Bod.* *b* Ita cum *Aldrichio* ex *Big.* & *Bod.* μεταθεῖναι *Baſ. Gen. Aliiſque.* *c* Ex *Ant.* l. XVII. p. 751. v. 21. ſubaudi τῦτον τ χρόνον, defuncta ſcilicet Mariamne Aſſamonæa: quæ ſi cæteris adnumeretur, decem erant Herodis uxores. *Aldr.* *d* Μαλθάκη aut Μαλθακὴ hîc loci ſcribitur hoc nomen in Græcis omnibus tam *Editis* quam *MSS.* Verum in *Ant.* p. 777. v. 43. Μαχθάκη in *Impreſſis.* ut & ubique *Marthace* in aliquibus codicibus *Ruffini.* *e* *Ant.* p. 807. v. 8. ἀδελφὸς, & hîc loci in *Busb. Rhed. Big. Bod.* & *Ruf.* ſed ἀδελφιδῦς eſt *Ant* p. 751. v. 28. ubi, nequa ſupereſt dubitatio, quod hîc legitur εἶχον id per ὕστερον γαμεῖ exponitur: ut intelligi nequeat Herodis frater germanus quem ſupra interfectum legimus, ante annos ut minimum triginta; quando ne nata quidem eſſet Olympias. Vel peccant igitur qui ἀδελφὸν legunt, vel cum *Hebræis* loquuntur, quos notum eſt omnes conſanguineos *fratrum* nomine appellare. Obſervari velim, quatuor eſſe *Joſephos*, quos ſcriptores, præſertim neoterici, vel omnes vel eorum aliquos ſæpe confundunt. Primus eſt Herodis patruus, Salomes etiam maritus, ab Herode propter Mariamnen occiſus; *Ant.* l. XV. 3. Alter, Herodis quæſtor eadem etiam de cauſa interfectus. Tertius,Herodis frater qui in prælio contra Antigonum occubuit; *Ant.* XIV. 15. *Belli* I. 22. Quartus, Herodis ἀδελφιδῦς, Olympiadis maritus, de quo hic ſermo eſt. *Aldr.* *f* Ita *Aldrichius* è *Cod. Big.* & *Voſſ.* μεταθῆναι *Baſ.* & *Gen.* *g* Eadem voce utitur, p. 983. v. 8. & p. 992. v. 14. & p. 997. v. 40. quibus in locis etiam *præmium* redditur ab *Interpp. Vett.* Hac de voce velim conſulas *Caſaubonum* in *Commentario* ad *Polybium*, p. 47. *h* Ita *Liviam* ſemper appellat *Joſephus.* atque ita cum alibi *Philo*, tum περὶ ἀρετῶν pag. 729. pariter & *vetus inſcriptio*, & inſignis quidam *nummus Auguſti*, quorum utrumque exhibet *Patinus* in *Suetonium* in *Aug.* c. 63. Huic primæ cognomen Auguſtæ cum prænomine Juliæ conceſſum eſt; poſtea frequens evaſit. *Aldr.*

Αλεξᾶ τινι τ̃ φίλων συνοίκισεν, καὶ τ̃ θυγατέρων αὐτ̃ς, τὴν μὲν τ̃ Αλεξᾶ παιδὶ, τὴν δὲ ἑτέραν τ̃ πρὸς μητρὸς Αντιπάτρῳ θείῳ. τ̃ν δὲ ἐκ Μαριάμμης θυγατέρων ἡ μὲν ἀδελφ̃ς υἱὸν Αντίπατρον ἔσχεν, ἡ δὲ ἀδελφ̃ Φασάηλον.

vitam Alexæ cuidam ex amicis ſuis matrimonio junxit, ejuſque filiarum unam Alexæ filio, alteram materno Antipatri avunculo *tradidit*. Filiarum autem ex Mariamne una quidem nupta erat Antipatro ſororis filio, altera vero fratris *filio* Phaſaëlo. *Nova nuptia Alexandri & Ariſtobuli liberis ab Antipatro excogitatæ.*

ΚΕΦ. κθ'.

Αντίπατρ̃ ἀφόρητος. εἰς Ρώμην πέμπεται, τὴν Ηρώδου διαθήκην κομίζων. Φερώρας, ὅπως μὴ ἀπαλλάσσοι τὴν γυναῖκα, ἀδελφὸν ἀπολείπει. οἴκοι τελευτᾷ.

CAP. XXIX.

Antipater intolerabilis. Cum Herodis teſtamento Romam mittitur. Pheroras, ne uxorem deſerat, fratrem relinquit. Domi moritur.

Διαχόψας δὲ τὰς τ̃ ὀρφανῶν [a]ἐλπίδας ὁ Αντίπατρ̃, καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτ̃ τὰς ἐπιγαμίας ποιησάμεν̃, [b]ὡς ἐπὶ βεβαίοις μὲν [c]ὥρμει ταῖς ἐλπίσι· προσλαβὼν δὲ τῇ κακίᾳ τὸ πεπιθὸς, ἀφόρητ̃ ἦν. τὸ γὰρ ἐχθρὸν μῖσος ἀποσκευάσασθαι μὲν δυνάμεν̃, ἐκ τ̃ φοβερ̃ εἶναι τινὰ ἀσφάλειαν ἐποιεῖτο. συνήργει δὲ καὶ Φερώρας ὡς ἂν ἤδη βασιλεῖ βεβαίῳ. ἦν δὲ καὶ γυναικῶν σύνταγμα κατὰ τὴν αὐλὴν, ὃ νεωτέρας ἐκίνησε θορύβους. ἡ γὰρ Φερώρα γυνὴ, μ̃ τ̃ μητρὸς καὶ τ̃ ἀδελφ̃ς προσλαβ̃σα τὴν Αντιπάτρου μητέρα, πολλὰ μὲ ἠτέλγαινε χ̣ῦ· ὁ βασίλειον ἐτόλμησε δὲ καὶ [d]δύο θυγατέρας. διὸ μάλιστα αὐτὴν ἐκεῖνος προσέβλητο. μισούμεναι γοῦν ὑπ' αὐτ̃, τ̃ ἄλλων ἐπεκράτουν. μόνη δὲ τ̃ς ὁμονοίας αὐτ̃ Αντίπατ̃ ἦν Σαλώμη, καὶ βασιλ̃ διέβαλλε τὴν σιωδόν, ὡς ὑπ' ἀγαθῷ τ̃ αὐτ̃ πραγμάτων εἴη. γνῶσαι δὲ ἐκείνας τὴν ἀβουλίαν, καὶ ὡς ἀγανακτήσειεν Ηρώδης, τ̃ς μὲν φανερ̃ς σιωδ̃, καὶ τ̃ φιλοφρονήσεων ἐπαύσαντο, τἀναντίον δὲ ὑπεκρίνοντο [e]καὶ ἀφέρεσθαι πρὸς Ἑλλήνας ἀχθομέν̃ βασιλέως, ὧν συνυπεκρίνετο καὶ Αντίπατ̃, ὁ τῷ φανερῷ προσκρούων Φερώρᾳ. συνουσίαι δὲ ἦσαν [f]αὐτ̃ λάθρᾳ, καὶ κῶμοι νυκτερινοὶ, τ̃ τε ὁμοίαν ἡ παρατήρησις ἐπέτεινεν. ἠγνόει δὲ οὐδὲν Σαλώμη τ̃ προπομπ̃ων, καὶ [g]πάνθ' Ηρώδῃ διήγγελλεν.

β'. Ἐξεχύθη δ' ἐκεῖν̃ εἰς ὀργὴν, [h]καὶ μάλιστα δ' ὅτι τὴν Φερώρα γυναῖκα, ζ̣ώτιν γὰρ πλέον ἡ Σαλώμη διέβαλλεν. ἀθροίσας γοῦν συνέδριον τ̃ν τε φίλων καὶ συγγενῶν, ἄλλά τε πολλὰ τ̃ς ἀνθρώπ̃ κατηγόρει, καὶ [i]τὴν εἰς τὰς αὐτ̃ θυγατέρας ὕβριν ὅτε τε Φαρισαίοις μὲν χρηγήσειε μισθὸς κατ' αὐτ̃, καὶ ⟨τ̃⟩ ἀδελφὸν αὐτ̃ καταστρεύσειε πόλεμον, [k]συνδυασμὸν φαρμάκοις. τελευταῖον δὲ, εἰς Φερώραν ἀποστρέψας τ̃ λόγον, δυοῖν θάτερον ἐλέσθαι λέγων, ἢ αὐτὸν ἀδελφὸν, ἢ τὴν γυναῖκα. τὸ δὲ, θᾶττον ἀπολείψειν

CUM autem pupillis ſpem omnem præcidiſſet Antipater, & affinitates prout maxime in rem facerent ſuam junxiſſet, quaſi firma ſtabilique ſpe nitebatur; adjectaque maliciæ fiducia intolerabilis evadebat. Nam cum ſingulorum odium excutere non potuiſſet, ſecuritatem ſibi ex terrore quærebat. Quin & Pheroras ipſi, tanquam regi certo futuro, operam ſuam commodat. Porroque conflatum eſt in aula mulierum ſodalitium, quod novas excitavit turbas. Etenim Pheroræ uxor, cum matre ac ſorore *ſua*, necnon & matre Antipatri, multa quidem in regia inſolenter agebat: duas vero regis filias contumelioſe tractare auſa eſt. *quare illam *Herodes* præcipue averſatus eſt. cæterum odio habitæ ab illo, aliis dominabantur. Sola vero Salome earum concordiæ adverſabatur, congreſſuſq; *illarum frequentes* apud regem accuſabat, ut qui rebus illius in damnum cederent. Illæ autem, ubi intellexerant *ejus* delationem, quamque ægre rem tuliſſet Herodes, ceſſarunt quidem palam convenire, & in familiaritate verſari; contrarium vero ſimulabant, atque diſcordare ab invicem audiente rege: cum quibus eadem etiam præ ſe ferebat Antipater, in conſpectu omnium Pheroram laceſſens. Congreſſus vero occultos habebant, & nocturnas comeſſationes agebat, & ad earum concordiam firmandam conferebat *aliorum* obſervatio. Nihil autem eorum quæ agerent molirenturve ignorabat Salome, & Herodi cuncta nunciabat.

2. Ille vero iracundia exardebat, maximeque adverſus Pheroræ conjugem. nam hanc magis *quam cæteras* accuſabat Salome. Advocatis igitur amicis cognatiſque in concilium, & alia multa mulieri objiciebat & injurias filiabus ſuis illatas; quodque Phariſæis præmia, ut ipſi adverſarentur, dediſſet; fratremque ipſi hoſtem feciſſet, veneficiis ſuis irretitum. Tandem vero ſe ad Pheroram convertit, dicens, ſe ei alterum è duobus eligendi optionem dare, aut ut fratrem ſibi haberet aut uxorem *dimitteret*. Cumq; ille, ſe vitam citius amiſſu-

Amicitia inter Antipatrum & Pheroram. Ant. p. 752.

Feminarum ſodalitium. Ant. p. 753.

Salome Herodi mulierum aliorumque conſilia aperit. Ant. p. 753.

Herodes conjugi Pheroræ iratus. Ant. p. 753.

a Τὰς ἐλπίδας *Baſ. & Gen.* Verum voculam τὰς ejecimus auctoritate *Codd. MSS.* b Vocabulum ὡς non agnoſcunt *MSS.* nec illud in eo quo uſus eſt codice habuiſſe videtur *Ruſinus.* c Ὥρμητο *Bod.* d Virgines, Salomen puta & Roxanen, Elpide & Phædra natas. qua re fiebat ut illam odio haberet Herodes, *Ant.* p. 754. v. 15. Verum *Ant.* p. 753. v. 3. dicitur quod Pheroras conjugi ſuæ obſequitur, *quamvis odiſſet eam propter injurias filiabus ſuis virginibus illatas.* Faciunt quidem ancillæ hujus mores, ut utrumque verisimile videatur: an utrumque ſcripſerit *Joſephus*, ex ſequentibus lector judicet. *Aldr.* e Illud καὶ deeſt *Busb.* & *Rhed.* f Ita cum *Aldrichio* è *Codd. Bod.* & *Busb.* αὐτῇ in *cæteris*, tam *MSS.* quam *Editis.* g Τὰ πλεῖστα *Big.* πλεῖστα *Busb.* h Καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ *Busb.* & *Rhed.* i Proculdubio contumelias intelligit quarum mentio § 1. *hujus capitis*; quaſque illi Herodes non hoc ſolum loco objicit, ſed & in *Ant.* p. 754. v. 15. licet aliter ſenſerit *Interpres.* Quare ſuſpicio eſt, quod in ejuſdem capitis initio de Pherora nunc legitur, id *Joſephum* de Herode dixiſſe; nec μισῶν τὴν ſed μισοῦντ̃ Ηρώδου τὴν ab eo ſcriptum. *Aldr.* k Ἐνθυμεῖτο *Bod.* & *Voſſ.* * Cui rei maxime ab Antipatro erat objecta. Itaque cum illi inviſæ fuiſſent, alias quidem morigeras habebant, *Ruf.*

Pheroræ uxorem dimittere recusat. Ant. p. 754.

amissurum esse quam uxorem, dixisset, *Herodes*, incertus quid ageret, sermonem ad Antipatrum transfert, eique denunciavit, ut neque cum Pheroræ uxore, neque ipso *Pherora*, neque alio quopiam ad eam pertinente colloqueretur. Ille palam quidem nihil faciebat contra quam præceptum erat, clam vero cum illis pernoctabat: atque veritus ne ipsum observaret Salome, enititur efficitque, per amicos in Italia degentes, ut Romam proficisceretur. Etenim, cum illi scripsissent, mitti oportere Antipatrum aliquanto post tempore ad Cæsarem, ille nihil moratus eum misit, dato ipsi & splendido famulitio & plurima pecunia, & testamento *ad Cæsarem* portando; in quo scriptum erat ut Antipater quidem *post ipsum* regnaret, Antipatro vero in regnum succederet Herodes, ex Mariamne pontificis filia procreatus.

Herodes Antipatrum mittit ad Cæsarem. ibid.

Syllæi Arabis nequitia. Ant. p. 775.

3. Quin & Syllæus Arabs *itidem* Romam navigavit, cum quidem nihil eorum curasset quæ Cæsar imperaverat; de iis vero adversus Antipatrum disceptaturus, ob quæ antea à Nicolao in judicium vocatus fuerat. Porroque causam non levem dicturus erat contra Aretam regem suum. Hujus enim & amicos alios interfecerat, & Soëmum, omnium apud Petram potentissimum. Cumque grandi pecunia *quod voluit* Fabato persuasisset Cæsaris procuratori, operam illius adhibuit contra Herodem: plus autem largitus Herodes & Fabatum à Syllæo alienat, ac per eum exigebat quicquid Cæsar imperaverat. At cum ille nihil *Syllæo* reddidisset, Fabatum apud Cæsarem accusabat, procuratorem esse dicens, qui majorem Herodis quam ipsius rationem habebat. Quibus commotus ad iracundiam, adhuc enim maximo in honore erat apud Herodem, Syllæi secreta enunciat; regique indicat, quod Syllæus Corinthum ejus satellitem pecunia corrupisset, *quem in custodiam dari oportet. neque rex id facere dubitavit: nam Corinthus quidem in regia educatus fuerat, genere autem Arabs erat. Mox igitur illum comprehendit, ac præterea duos alios Arabas apud ipsum deprehensos, unum quidem Syllæi amicum, alterum vero tribûs præfectum. Qui quæstioni subditi, confessi sunt, se magna pecunia Corintho persuasisse, ut Herodem occideret. Et illi quidem, *iterum* de istis à Saturnino interrogati, Romam missi sunt.

Fabatus index Syllæi. ibid.

XIX. *Pheroras in tetrarchiam suam se recipit. ibid.*

4. At Herodes non *bona cum gratia* dimittit Pheroram, volens eum compellere ad uxorem repudiandam; neque quo modo mulierem plecteret inveniebat, licet in eam odii causas haberet, donec gravi dolore percitus fratrem etiam ipsum cum ea *è regia* ejicit. Pheroras autem, injuriâ æquo animo acceptâ, in suam quidem tetrarchiam discedit, juravitq; unum sibi exsilii finem fore mortem Herodis, & nequaquam ad eum dum viveret reversurum esse: atque ad fratrem ægrotantem noluit se recipere, multis licet precibus accersitus. illi quippe in animo erat nonnulla ei in mandatis relinquere. Sed ille quidem præter spem

τὸ ζῆν ἢ τὴν γυναῖκα, φήσαντος, ὃν ἔχων ὃ,τι χρὴ δρᾶν, μετέβαινεν ἐπ' Ἀντίπατρον, ᾧ παρήγγειλε, μήτε τῇ Φερόρα γυναικὶ, [a] μήτε αὐτῷ, μήτε ἄλλῳ τινὶ τῶν ἐκείνης ἁμιλλᾶσθαι. ὁ δὲ φανερῶς μὲν τὸ πρόσταγμα, λάθρα δὲ διευκτήρια σὺν ἐκείνοις καὶ δεδοικὼς ὑπιτηρῆσαν τὴν Σαλώμην, πραγματεύεται, ἀφ' ὧν ὁ ἐπὶ τῆς Ἰταλίας φίλων, τὴν εἰς Ῥώμην ἀποδημίαν αὐτῷ. γραψάντων δὲ ἐκείνων, δεῖν Ἀντίπατρον πεμφθῆναι [b] ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς Καίσαρα, ὁ δὲ ὅ τι μελλήσας ἐξέπεμψε, θεραπείαν τε λαμπρὰν καὶ πλεῖστα δὸς χρήματα, τήν τε ἀφθήκην κομίζειν· ἐν ᾗ βασιλεὺς μὲν Ἀντίπατρος ἐγέγραπτο, Ἀντιπάτρου δὲ Ἡρώδης ἀφάνδακτος, ὁ ἐκ Μαριάμμης δὲ ἀρχιερέως θυγατρὸς γεγονώς.

γ'. Ἔπλευσε δὲ καὶ Συλλαῖος ὁ Ἄραψ ὅτι Ῥώμης, [c] ἠμελημένως μὲν τοῦ Καίσαρος προστάγμασιν, ἀγωνιούμενος δὲ πρὸς Ἀντίπατρον, περὶ ὧν ἐδεδίκαστο Νικολάῳ πάλαι. ὑπὲρ [d] μικροῦ δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς Ἀρέταν τὸν ἀγῶνα ἦν αὐτῷ βασιλέα. τότε γὰρ ἄλλους τε φίλους ἀνῄρηκει, [e] καὶ Σόαιμον, τῶν ἐν Πέτρᾳ δυνατώτατον. πείσας δὲ πολλοῖς χρήμασι Φαβᾶτον τὸν Καίσαρος διοικητὴν, ἐχρῆτο βοηθῷ καθ' Ἡρῴδου. πλείονα δὲ δὸς Ἡρώδης, ἀφίστησί τε ἀπὸ Συλλαίου Φαβᾶτον, καὶ δι' αὐτοῦ τὰ κελευσθέντα ὑπὸ Καίσαρος εἰσέπραττεν. ὁ δὲ μηδὲν ἀποδούς, ἔτι καὶ κατηγόρει Φαβάτου πρὸς Καίσαρα, διοικητὴν (τὴν) λέγων, ὃν τοῦ ἐκείνου, τοῦ δὲ [f] Ἡρῴδου συμφερόντων. ἐφ' οἷς ὀργισθεὶς Φαβᾶτος, ἦν δὲ ἔτι παρ' Ἡρῴδῃ μάλιστα τιμώμενος, γίνεται προδότης Συλλαίου τῶν ἀπορρήτων. [g] τῷ τε βασιλεῖ φησὶ, ὅτι Συλλαῖος ἀφθείρειεν αὐτοῦ τὴν σωματοφύλακα Κόινθον χρήμασιν, ὃν δεῖ φυλάττεσθαι. πείθεται δ' ὁ βασιλεύς· καὶ γὰρ ἐτέθραπτο μὲν ὁ Κόινθος ἐν τῇ βασιλείᾳ, γένος δ' ἦν Ἄραψ. συλλαμβάνει δ' εὐθέως, οὐκ αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ δύο ἑτέρους Ἀραβας, εὑρὼν παρ' αὐτῷ, τὸν μὲν φίλον Συλλαίου, τὸν δὲ φύλαρχον. ἃ δὲ βασανιζόμενοι, πείσαντα Κόινθον ὁμολόγησαν ὑπὲρ πολλοῖς χρήμασιν, Ἡρώδην ἀνελεῖν. ὅτοι μὲν οὖν ἀναχειρίσαντες καὶ παρὰ Σατορνίνῳ τῷ διέποντι τὴν Συρίαν, ἀνεπέμφθησαν εἰς Ῥώμην.

δ'. Ἡρώδης δ' οὐκ [h] ἀνίει Φερόραν, βιαζόμενος ἀπαλλαγῆναι τῆς γυναικός· ὧν δ' ἐπενόει μηχανὴν, δι' ἧς ἂν τιμωρήσαιτο τὸν ἄνθρωπον, πολλὰς τοῦ μίσους ἔχων αἰτίας, ἕως ὑφαλγήσας σὺν αὐτῇ καὶ τῷ ἀδελφῷ ἐκβάλλει. Φερόρας δὲ, ἀγαπήσας τὸ ὕβριν, ἀπαλλάσσεται μὲν εἰς τὴν ἑαυτοῦ τετραρχίαν, ὀμόσας ἕξειν ἕνα τῆς φυγῆς ὅρον, τὸν Ἡρῴδου θάνατον, ᾗ μηδέποτε πρὸς ζῶντα ὑποστρέψειν· ἐπανῆλθε δὲ ὧδε πρὸς νοσοῦντα τὸν ἀδελφὸν, καί τοι λιπαρῶς μεταπεμπόμενον. ἐβούλετο γὰρ αὐτῷ τινας ἐντολὰς καταλεῖψαι, ὡς τεθνηξόμενος. ἀλλ' ὁ μὲν παρ' ἐλπίδα σώζεται.

[a] Eaque lege centum illi talenta, donavit. Vide infra & *Ant.* p. 756. v. 25. [b] In *Ant.* p. 754. v. 42. ἢ πάλιν. [c] Μηδὲν ὧν προστάξει Καίσαρος Ἀγριππαγρίππου in *Ant.* p. 754. v. 48. [d] Ita *Aldrichius* è *Cod. Voss.* μικροῦ in *reliquis.* [e] Quin & Fabati cædem illi objicit Aretas, *Ant.* p. 755. v. 5. [f] Ἡρώδῃ *Bud.* [g] *Al.* τότε. [h] Ἀνίει *Big.* & *Voss.* [*] *Al.* de quo sibi maxime cavendum.

[a] Hæc

σώζεται. μετ' ὀ πολὺ δὲ νοσεῖ Φερώρας, εὐείσκετο δὲ Ηρώδης μετεωρότερος· καὶ γὰρ [a]ἦκεν πρὸς αὐτὸν, καὶ συμπαθὴς ἐθεράπευεν· ὁ μὲν ὑπερίσχυσε [b]τὸ πάθος. μετὰ γὰρ ἡμέρας ὀλίγας ἀποθνήσκει Φερώρας. ὃν καὶ τῷ ἀγαπήσας Ηρώδης μέχρι τελευταίας ἡμέρας· ὅμως καὶ αὐτὸν ἀνελεῖν ἐφημίσθη φαρμάκῳ. τὸν γοῦν νεκρὸν εἰς Ιεροσόλυμα κομίσας, πένθος τε μέγιστον ὅλῳ [c]τῷ ἔθνει κατήγγειλε, καὶ κηδείας ἠξίωσε λαμπροτάτης. ἕνα μὲν δὴ τῶν Αλεξάνδρου καὶ Αριστοβούλου φονέων τοιοῦτον ἐξέπεμψε τάφον.

revalescit. Non multo autem post in morbum incidit Pheroras, animoque mitiori esse Herodem comperit. Etenim ad eum venit, vicemque ejus dolens operam dabat ut curaretur: non tamen prævaluit affectus. nam paucos post dies moritur Pheroras. Quem licet ad extremum usque *vitæ* diem dilexisset Herodes, tamen quod illum veneno peremisset fama vulgatum est. Cæterum cum mortuum Hierosolyma deportasset, & luctu maximo à tota gente prosequendum edixit,& splendidissima dignatus est sepultura. Adeoque unus quidem de interfectoribus Alexandri & Aristobuli hunc *vitæ* exitum sortitus est.

Pheroræ obitus. Antt. p. 755.

ΚΕΦ. λ'.

Ηρώδε ζήτησιν ποιοῦντος περὶ Φερώρα θανάτε, εὑρίσκεται Αντίπατρος αὐτῷ φάρμακον σκευάσας. μεθ' ὃν τῶν οἰκειοτέρων Δωρίδα ἐκβάλλει Ηρώδης καὶ Μαριάμμην, αὐτῆς τε υἱὸν Ηρώδην τ' Αλεξήκης ἐξαλείφει.

CAP. XXX.

Dum Herodes de Pheroræ morte quæstionem habet, comperit sibi venenum ab Antipatro paratum. Inter conscios Doridem & Mariamnen abjicit Herodes, hujusque filium Herodem exhæredat.

ΜΕτέβαινε δ' ὅτι τ' αὐθέντιλο Αντίπατρον ἡ ποινὴ, τ' Φερώρα θάνατον ἀρχὴν λαβοῦσα. τοῦτο γάρ τινες ἀπελευθέρων, κατηφεῖς τῷ βασιλεῖ προσελθόντες, τ' ἀδελφὸν αὐτοῦ διεφθάρθαι φαρμάκοις ἔλεγον. προσενεγκεῖν μὲν γὰρ αὐτῷ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦτο δ' ἀσυήθως ἐσκευασμένον, φαγόντα δὲ [d]αὐτὸν εὐθέως εἰς τ' νόσον καταπεσεῖν· ἀγποχέναι τε [e]περὶ δυοῖν ἡμερῶν, τ' μητέρα ζωῆς, καὶ τ' ἀδελφὴν, χύναι ἐκ τ' Αραβίας, φαρμάκων ἔμπειρον, ὅπως φίλτρον σκευάσῃ τῷ Φερώρᾳ, δεδωκέναι δὲ αὐτὴ τοῦτο θανάσιμον, Συλλαίου πραγματευσαμένου· τοῦτο γὰρ ἦν γνώριμον.

β'. Πληγεὶς δὲν ὁ βασιλεὺς ὑποψίαις πλείοσι, θεραπόντας τε καὶ τινας τ' ἐλευθέρων ἐβασάνιζεν. ἐβόα δέ τις ἐν ταῖς ἀλγηδόσι, [f]Θεὸς, ὁ γῆν καὶ οὐρανὸν διέπων, μετέλθοι τ' τοῦτον ἡμῖν τ' κακῶν αἰτίαν, τ' Αντιπάτρου μητέρα. ζωῆς τ' ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς λαβόμενος, ἐπεξῆει πρόσω τ' ἀλήθειαν ἐρευνῶν. ἡ δὲ γυνὴ, τήν τε φιλίαν τ' Αντιπάτρου μητρὸς πρὸς Φερώραν καὶ τὰς ἐκείνου γυναῖκας ἐδήλου, καὶ τὰς λαθραίας αὐτῶν συνόδους, ὅτι τε Φερώρας καὶ Αντίπατρος σὺν ἐκείναις πίνοιεν, ὑποφρόντες ἀπὸ τ' βασιλέως, δι' ὅλης νυκτὸς, μηδένα μήτε οἰκέτην, μήτε θεράπαιναν ἐῶντες παρεισχάνειν. μία δὴ τ' ἐλευθέρων ζῶντα μηνύει.

γ'. Τὰς δὲ δούλας χωρὶς ἑκάστην Ηρώδης ἐβασάνιζεν. ἐρρήθη δὲ πᾶσαις τὰ προειρημένα συμφώνως, καὶ διότι κατὰ συνήθειαν Αντίπατρος μὲν εἰς Ρώμην, Φερώρας δὲ ἀποχωρήσειεν εἰς τὴν [g]Περαίαν. πολλάκις γὰρ αὐτὰς λαλεῖν, "ὡς μετὰ Αλέ"ξανδρον καὶ Αριστόβουλον, ἐπ' αὐτὰς Ηρώδης λά"βοιτο, καὶ τὰς αὐτοῦ γυναῖκας. ἀ γὰρ φέσεσθαι, "μετὰ Μαριάμμης καὶ τῶν ἐξ ἐκείνης, ἐπίσης π"νός· ὥστε ἄμεινον εἶ, ὡς πορρωτάτω φυγεῖν τοῦ θη"ρίου. [h]πολλάκις δὲ ἀποδυρόμενον πρὸς τὴν μη-

Quæstio habita de Pheroræ morte. Antt. p. 755.

EXorsa autem à Pheroræ interitu in Antipatrum sceleris auctorem transiit pœna. Quidam enim ex hujus libertis, cum regem tristes adiissent, fratrem ipsius *Pheroram* veneno interfectum esse dicebant. nam & ipsi quidem uxorem comedendum attulisse edulium modo insolito paratum; isto vero comesо, illico in morbum incidisse *Pheroram*: matremque & sororem illius biduo ante mulierculam ex Arabia adduxisse, veneficiorum bene peritam, ut philtrum Pheroræ conficeret, ipsamque ei dedisse venenum mortiferum ex Syllæi consilio: illi quippe nota erat & familiaris.

Ancillulæ exclamatio in matrem Antipatri.

2. Perculsus igitur plurimis suspicionibus rex ancillas quæstioni subjiciebat, & nonnullas liberas. Quædam autem inter cruciatus exclamabat, Deus, cœli terræque rector, in matrem Antipatri, horum nobis malorum causam, vindicet. Rex, sumpto inde initio, persequebatur ulterius indaginem veritatis. Mulier vero & matris Antipatri familiaritatem cum Pherora ejusque mulieribus, & occultos eorum conventus aperuit; quodque Pheroras & Antipater, *redeuntes à rege, totam noctem cum illis potarent, servis omnibus & ancillis excluſis. quare fiebat, ut liberarum una omnia indicaret.

Servarum tortarum confessio. Antt. p. 756.

3. Servas autem singulas seorsim torquebat rex. Quæ vero jam ante ab omnibus dicta erant *mirifice* congruebant, & qua de causa Romam quidem Antipater ex composito peteret, in Peræam vero Pheroras secederet. nam sæpe illos in sermone dixisse; "quod post "Alexandrum & Aristobulum, †in ipsos eo"rumque conjuges sæviturus esset Herodes. "non enim alteri alicui parsurum esse,qui Ma"riamne & ex ea genitis non peperciſſet: ad"eoque satius esse ab hac belua quam longissi"me fugere." Sæpe autem Antipatrum, apud "matrem

a Hic & mox ἐπεφοίτησεν in aliquot *MSS.* b Τῦ πάθους *Voss.* & *Bod.* atque ita forsan *Rufinus* qui vertit, *sed morbum superare non quivit.* c Τῷ οἴκῳ *Bod.* d Illud αὐτὸν insertum dedi è *Cod. Busb.* & *Rufini* versione. e Τῇ προτέρᾳ τ' νόσε in *Antt.* p. 756. v. 4. f In *Cod. Busb.* ὁ θεὸς ὁ ἱερῶν καὶ γῆν διέπων. g Ita *Bod. Voss.* & *Ruf.* Πεταίαν in *reliquis*, atque ita legisse videtur *Hegesipp.* ἐπὶ τ' αὐτῦ πατρωνίας (i. e. Πειραίας) in *Antt.* p. 756. v. 37. h Alii sic distinguunt, πολλάκις ὃ ἀποδυρόμενον, πρὸς τὴν μητέρα τ' Αντίπατρον εἰπόν. * A convivio regis se recipientes, *Hegesipp.* † In ipsorum necem sese Herodes conversurus foret, *Hegesipp.*

"matrem querentem, dixiſſe; "quod ipſe "quidem jam incaneſceret, pater vero in dies "*ſingulos* juveneſceret, ſeque fortaſſe prius mo- "riturum quam vere regnare incipiat; aut ſi "unquam ille diſceſſerit, (quando autem iſtud "futurum?) ſucceſſionis voluptatem ſibi fore "breviſſimam. Subpullulare autem Hydræ ca- "pita, Alexandri atque Ariſtobuli filios; ſibi- "que ſpem, quam de liberis haberet, à patre "præciſam eſſe. quippe non eorum quenquam "poſt mortem ſuam, ſed Herodem Mariamnes "filium *hæredem* ſcripſiſſe. Atque hac in re "prorſus eum præ ſenectute delirare, ſi teſta- "mento ſuo ſtandum arbitraretur: ſe namque "ut ex ejus progenie nemo ſupereſſet curatu- "rum. Quinetiam cum omnes patres, quibus "inviſi unquam filii fuerunt, odio vincat He- "rodes, multo tamen magis eum *etiam* fra- "tres odiſſe. quo factum ut nuper ſibi cen- "tum dederit talenta, ne cum Pherora collo- "quia miſceret. Cum autem ille diceret, qua- "nam in re eum læſimus? reſpondiſſe Anti- "patrum; utinam cunctis ablatis nos nudos, "dummodo vivos, relinqueret. Verum fieri "non poſſe, ut beſtiam cædis adeo avidam "quiſquam effugiat, per quam non licet pa- "lam aliquos amore proſequi. Itaque nunc "occulte convenimus, licebit autem omnium "in conſpectu, ſi unquam viriles animos ma- "nuſque habuerimus.

Doridem Antipatri matrem Herodes è regia ejicit. Ant. p. 756.

4. Hæc tortæ cruciatæque dicebant feminæ, quódque Pheroras cum illis in Peræam fugere cogitaſſet. ut vero Herodes cunctis quæ dicta erant fidem haberet, fecit centum talentorum mentio. nam de iſtis ſoli Antipatro quidquam dixerat. Igitur ante alios in Doridem Antipatri matrem furor ejus invaſit; eamque omni ornatu, quem ei donaverat quique multorum erat talentorum, ſpoliatam, fotas iterum ejicit. deinde Pheroræ mulieres ex tormentis recreabat, *illis* jam reconciliatus. Metu autem conſternatus erat, & ad omnem ſuſpicionis auram excitabatur: multoſque innocentes in tormenta trahebat, veritus ne quem nocentem prætermitteret.

Antipater Samarita index veneni Herodi ab Antipatro filio paratit. Ant. p. 757.

5. Hinc ad Antipatrum Samaritanum ſe convertit, qui procurator erat Antipatri *regis filii*. & ex ipſo in quæſtionem dato audivit, Antipatrum quidem ex Ægypto accerſiviſſe venenum ad patrem necandum, per amicum quendam Antiphilum, idque ab eo Antipatri avunculum accepiſſe Theudionem, ac Pheroræ tradidiſſe. huic enim mandaſſe Antipatrum ut Herodem occideret, dum ipſe Romæ eſſet procul ab omni ſuſpicione: Pheroram vero venenum uxori ſuæ dediſſe ſervandum. Hanc rex cum acciviſſet, ſtatim quod acceperat afferre jubet. illa vero, quaſi allatura *quod petebatur*, egreditur, & ſeipſam de tecto præcipitat, ut rei indicium & cruciatus à rege infligendos præveniret. Sed providentia Dei, ut apparuit, repetentis pœnas ab Antipatro, non in caput ſed in alias *corporis* partes delata, mortem effugit. Cum autem ad regem appor-

Pheroræ uxor ſe de tecto præcipitat. Ant. p. 757.

τέρα, τ' Αντίπατρον εἰπεῖν "ὡς αὐτὸς μὲ ἔτι πολιὸς "ἤδη, νεάζοι δὲ καθ' ἡμέραν ὁ πατὴρ, φθάσας δ' ἂν "τάχα καὶ τελευτήσας, πρὶν ἄρξασθαι βασιλείας ἀλη- "θῆς. εἰ δέ κού ποτε ἐκεῖνος τελευτήσοι· πότε δ' "ἂν γενέσθαι τοῦτο; παντάπασιν ἀπὸ τοῦ ὀπάλλου- "σιν τ' ἀφροδοχῆς γενέσθαι σωτήριον. ὑποβολαιο- "τέραν δὲ τὰς τ' ὕδρας κεφαλὰς, τοὺς Ἀριστοβούλου καὶ "Ἀλεξάνδρου παῖδας. ἀφῃρῆσθαι δὲ αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ "πατρὸς, καὶ τοῦτ' ὀπὶ τέκνοις ἐλπίδα. ἀφρόδοχον γὰρ "ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τινα παῖδων μὴ τ' τελευτῆσαι, ἀλλὰ καὶ "Μαριάμμης Ἡρώδην γεγραφέναι. καὶ κατὰ τοῦτό γε "παντάπασι θαυμαίνειν, οἰόμενον, αὐτοῦ καὶ ἀφρο- "δόχας μένειν κυρίας· αὐτὸν γὰρ προνοήσειν μηδένα τῆς "γενεᾶς ὑπολιπεῖν. ὅτε γοῦν τοῦ ποτὲ πα- "τέρων μεσοτεκνότατον Ἡρώδου, πολλῷ μᾶλλον τοῦ εἰ) "μισάδελφον. δῆναι γοῦν αὐτῷ τρισὶν ἑκατὸν τά- "λαντα, ὅτι τῷ μὴ ἀφαιρεθῆναι Φερώραν. τοῦ δὲ "εἰπόντος, τί γὰρ αὐτὸν ἐβλάπτομεν; ὑποκρινάμε- "νον Ἀντίπατρον, εἴθε πάντ' ἡμᾶς ἀφειλόμενον, γυ- "μνοὺς ἐάσαι γε ζῶντας. Ἀλλὰ ἀμήχανον ὑπεκφυγεῖν "ὅταν φονικὸν θηρίον, παρ' ᾧ μήτε φιλεῖν πρὸς ἔξεστι "φανερῶς. λάθρᾳ γοῦν ἀλλήλοις συνίεμεν, ἐξὸν "δὲ φανερῶς, ἐὰν ἔχωμέν ποτε ἀνδρῶν φρόνημα καὶ "χεῖρας.

δ'. Ταῦτα ἔλεγον αἱ βασανιζόμεναι, καὶ ὅτι Φε- ρώρας βουλεύσαιτο φεύγειν μετ' αὐτὰς εἰς Περαίαν. πίστευσε δὲ πᾶσιν Ἡρώδης τοῖς λεγομένοις, ὡς τ' ἐκεῖ- νον ταλάντων. μόνῳ γὰρ Ἀντιπάτρῳ διείλεκτο περὶ αὐ- τῶν. ὑποπτήσσει δὲ εἰς τὸν προφῆτον ὁ θυμὸς Δω- εἴδα, τὸν Ἀντιπάτρου μητέρα· καὶ χωρίσας αὐτὸν πάντες [d] ἃ ἐδεδώρητο κόσμου, πολλῶν δ' ὢν ταλάντων, ἐκβάλλει δεύτερον. τὰς δὲ Φερώρα γυναῖκας ὑπὸ τ' Βασάηλον ἐτημέλει [e] διηλλαγμένος. ἐπίοντι δὲ ὀξὺ φόβος καὶ περὶ πᾶσαν ὑπόνοιαν ἐξερριπίζετο· πολλούς τε τῶν οὐκ αἰτίων εἵλκεν εἰς βασάνους, δεδοικὼς μή τινα τ' αἰτίων παρέλιπῃ.

ε'. Καὶ τούτῳ τρέπεται περὶ τ Σαμαρείτην Αν- τίπατρον, ὃς ἦν ὀπίτροπος Αντιπάτρου. βασανίζων δὲ αὐτὸν ἤκουσεν, ὅτι μεταπέμψαιτο μὲ Αντίπατρος ἐξ Αἰγύπτου δηλητήριον φάρμακον ἐπ' αὐτὸν, [f] ἀφ' ὅτου τ ἑταίραν Αντιφίλου, λάβοι δὲ παρ' ἐκείνου Θεύδιον ὁ θεῖος Αντιπάτρου, καὶ παραδοῖ Φερώρᾳ. τούτῳ γὰρ ἐντεῖλασθαι τ Αντίπατρον, Ἡρώδην ἀπελεῖν, ἐπεὶ αὐ- τὸς ὄντι ἐν Ῥώμῃ τ ὑποψίας κεχωρισμένον· Φερώ- ραν δὲ παραθέσθαι τῇ γυναικὶ τὸ φάρμακον. ταύτην ὁ βασιλεὺς μεταπεμψάμενος αὐτίκα δ' ληφθεῖσαν ἐκέ- λευσε κομίζειν. ἡ δὲ ἔξεισιν ὡς κομιοῦσα, ῥίπτει δὲ αὐτὴν ὑπὸ τ' τέγους, τόν τε ἔλεγχον καὶ τ' ὀργ τ' βα- σιλέως αἰκίαν φλάσασα. περιοῦσα δὲ, ὡς ἔοικε, Θεοῦ, με- τὰ τοῦτο Αντίπατρον, οὐκ ὀπὶ κεφαλὴν ἀλλ' ὀπὶ θάτερα πεσοῦσα διασώζει. κομισθεῖσ δὲ [h] αὐτὴν ὁ βασιλεὺς

ἀναχτη-

a Τοῦτο non agnoſcit *Busb.* b Γενήσεσθ *Voſſ.* c Ita *Bod.* & *Gall.* εἰς τὴν Περαίαν *Busb.* & *Rhed.* Πέτραν in *Græcis* aliis & in codicibus *Ruſini.* d Οὓς ἰδιώσατο *Bod.* e Διηλλαγμένος in quibuſdam *MSS.* f Ἀντίφιλον ἵνα τ Αντιπάτρου φίλον in *Ant.* p. 757. v. 6. g Ἐπὶ πόδας in *Ant.* p. 757. v. 12. h Αὐτὴν deeſt *Busb.* & commode abeſſe poteſt.

a Καλύψαν

σάμψ, κεκάρωτο δ' ἐκ τῦ πώματ, ἠρώτα δι' ἣν αἰτίαν ῥίψειεν ἑαυτόν, εἰ μὴ εἴποι ταληθὲς ἀφήσειν πάσης τιμωρίας ἐπομνύμ, εἰ δὲ ὑποστείλαιτο δαπανήσειν αὐτῆς ἐν βασάνοις τὸ σῶμα, καὶ μηδὲ τάφῳ [a] καταλείψειν.

ε'. Πρὸς ταῦτα ἡ γυνὴ ἀφαλιπῦσα μικρὸν, "καὶ "τί δ', εἶπεν, ἔτι φείδομαι τ ἀπορρήτων, Φερώρα τεθνεῶ- "τ, ἢ σώζουσα πάντας ἡμᾶς Ἀν- "τίπατρος; ἄκουε βασιλεῦ, καὶ μοῦ σὺ Θεὸς, μάρτυς "ἐμοὶ τ ἀληθείας, πλανηθῆναι μὴ δυνάμ. ὅτε "ἀποθνήσκοντι Φερώρᾳ παρεκαθίζου δεδακρυμέν, τό- "τε με προσκαλεσάμ ἐκεῖν, ἢ πολύ γε, "ἔφη, γύναι, τῆς εἰς ἐμαυτὸν ἀφροσύνης τ ἀδελφῦ δίκ- "μαρτον, τ ὕπω φέροντα μισήσας, καὶ κλεῖναι βυ- "λαύσαμψ τ ὕπως ἐπ' ἐμοὶ μηδὲ τεθνεῶτί πω συγχέ- "μψον. Ἀλλ' ἐγὼ μὲ ἀπέχω τ ἀσεβείας τὸ ὀπτίμι- "νον· σὺ δὲ ὁ φυλάττεις κατ' αὐτ φάρμακον ἔτ' Ἀν- "τιπάτ [b] καταλειφθὲν ἡμῖν φέρε, μ βλέποντος μυ "ταχέως ἀφάνισον, ἵνα μὴ [c] μ καθ' ἅδ φέροιμι τ ἀλά- "στορα. κελεύσαντος ἐκόμισα, καὶ πλεῖσον μὲ εἰς τὸ "πῦρ ὁρῶντος αὐτ κατεκένωσα, βραχὺ δὲ ἐμαυτῇ τοῦ "τὰ ἄδηλα μ τ ἐκ σῦ φόβου ἐτήρησα.

ζ. Ταῦτα εἰπῦσα [d] προσκομίζει τ πυξίδα, βραχὺ παντάπασιν ἔχ φαρμάκ. [e] βασιλεὺς δ' ὡς τ μητέρα τ Ἀντιφίλ μ τ ἀδελφὸν τὰς βασάν μετέφερε κἀκεῖνοι τ Ἀντίφιλον κομίσαί τε ἀπ' Αἰγύπτ τ πυξίδα ὡμολόγ, μ λαβεῖν παρ' ἀδελφῦ τ φάρμακον ἔφασκον, ἐκλῦσον δ' ὁ Ἀλεξανδρέα. [f] εἰσόντες δ' οἱ Ἀλεξάνδρ μ Ἀριστοβύλ δαίμονες ἅπαν τ βασίλειον, ἐρευνηταί τε μ μυ- ται τ ἀδήλων ἐγένοντο, τύς τε πρῶτα τ ὑποψίας ὄν- τας, ἔσυρον εἰς τὰς ἐλέγχ. [g] εὑρίσκε γῦν μ ἡ τ ἀρχιερέως θυγάτηρ Μαριάμμη, τ ὀπιβυλῆς σωίστωρ. βασανιζό- μενοι τῦτο ἀπέδειξαν [h] μ αὐτῆς οἱ ἀδελφοί. βασιλεὺς δὲ τ μήτρως τόλμης τ ἰδίαν ἠμύνατο. τ γῦν ἐξ αὐτῆς Ἡρῴδ, ὄντα διάδοχον Ἀντιπάτρ, τ διαθήκης ἐξήλιψεν.

tata recrearetur, (*nam ex alto decidens marcore correpta erat) *rex* eam interrogabat, qua de causa seipsam dejecisset, juratque, se vera dicenti omne supplicium remissurum, sin aliquid *de veritate* celaret, corpus ejus tormentis absumpturum esse, neque sepulturæ quidquam relicturum.

Pheroræ uxoris confessio. Ant. p. 757.

6. † Ad hæc mulier, cum paulisper tacuisset, "quid, inquit, abstinerem à secretis prodendis, Pherora jam mortuo, aut ut servarem Antipatrum qui nos omnes perditum ibit? Audi rex, & tecum Deus testis mihi veritatis, qui falli non potest. Cum in lachrymas effusus morienti assideres, tunc ille mihi ad se vocatæ dicebat, næ ego, ô conjux, vehementer errabam de fratris erga me animo, qui eum ita me amantem oderim, & necare cogitaverim adeo ob mei necdum mortui vicem conturbatum. Sed ego quidem impietatis pretium fero: tu vero quod ei paratum servas, nobis ab Antipatro relictum, venenum, age affer, & me spectante continuo absume, *ne apud inferos quoque feram conscientiam sceleris vindicem. Cum jussisset, attuli; & *illud* quidem maxima ex parte ejus in conspectu in ignem exinanivi, ipsa vero modicum in incerta vitæ, & quia te metuerem, mihimet reservavi.

De veneno Herodi parato compertum. ibid.

7. Ista loquuta, pyxidem affert, & in ea paululum admodum veneni. Rex autem matri fratrique Antiphili quæstionem adhibuit. Atque illi & Antiphilum ex Ægypto pyxidem attulisse fatebantur, & venenum à fratre, Alexandriæ medicinam exercente, accepisse dicebant. Regiam autem omnem circumeuntes Alexandri & Aristobuli manes, rerum incertarum inquisitores facti sunt & indices, atque eos qui à suspicione longissime aberant ad examen vocabant. adeoque Mariamne pontificis filia deprehensa est insidiarum conscia: id quod fratres ipsius torti declararunt. Rex autem etiam in filio vindicavit matris audaciam. quippe Herodem ex ea genitum, patrisq; successorem factum, è testamento expunxit.

Herodes Mariammes filius è testamento Herodis patris expunctus. ibid.

κ'. ΚΕΦ. λα'. CAP. XXXI. XX.

Τὰ Βαθύλλ ἐλέγχεται Ἀντίπατρ· τῦτο δ' ἀγνοῶν ὅτι τῆς Ῥώμης ἀναστρέφει. δίκλω αὐτῷ ἐπάγει Ἡρῴδης.

A Bathyllo indicatus Antipater; sed illud nescius, Româ revertitur. Herodes illi diem dicit.

ΕΠΙ τούτοις καὶ Βάθυλλος εἰς τὰς ἐλέγχους συνέδραμεν, ἡ τελευταία πίστις τ Ἀντιπάτρῳ βεβουλευμένων. ἣν μ γὰρ ἀπελεύθερος αὐτ. κομίζων δὲ ἦκεν ἄλλο δηλητήριον, ἰὸς ἀσπίδων, καὶ χυλὸς [b] ἑτέρων ἑρπετῶν, ἵν' εἴ ὅ τις τοῦτον ἀναιρήσῃ φάρμακον, τούτῳ Φερώρας μὲ τ γυναικὸς ὁπλίσαιτο κἀ τ βασιλέως. παρῆγον δὲ τ πατρὸς τόλμης ἐκόμιζε τὰς κατ τ ἀδελφῶν [i] ἐσκευωρημένας ἐπιστολὰς πρὸς Ἀντιπάτρου. ἧς δὲ Ἀρχέλαος καὶ Φίλιππος βασιλέως παῖδες ἔτι Ῥώμης παιδεύοιντο, μειρακιά τε ἤδη καὶ φρονήματος μεστοί.

POST hæc etiam Bathyllus in ista indicia concurrebat, qui postremus ea confirmabat quæ animo agitaverat Antipater. Namque is erat quidem libertus *ejus*. veniebat autem & aliud secum venenum adducens, virus aspidum, aliorumque serpentum succos, ut, si prius parum valuerit pharmacum, hoc se Pheroras cum sua conjuge in regem armaret. Verum præter hoc quicquid erat audaciæ in patrem, secum afferebat epistolas adversum fratres ab Antipatro compositas. Erant autem Archelaus & Philippus regis filii Romæ instituti, jam adolescentuli magnique animi.

Bathyllus insert cruciatus de veneno Româ advecto fatetur. Ant. p. 755.

Deque Archelao & Philippo ab Antipatro accusatis. Ant. p. 758.

Istos

a Καλύψει *Bod.* *b* Ita *Aldrichius* ex *MSS.* κατελιφθὲν in *Editis.* *c* Illud € è *Codd. MSS.* quod & *Rufinus* agnoscit. *d* Προκομίζει *Voss.* & *Bod.* *e* In *Cod. Voss.* ὁ βασιλεύς. *f* Εὐρίσκετο ᾗ καὶ ἡ ἀδ. *Bod.* *g* Illud € additum è *MSS.* atque ita lectum in codice quo usus est *Rufinus.* *h* Ἑτέρων ἰοβολίαν καὶ ἑρπετῶν *Busb.* & *Rhed.* *i* Ἐσκευωρημένας *Voss.* ut & paulo infra. * Nam casus eum perturbaverat, *Ruf.* † Tunc illa recepto paulisper spiritu, *Ruf.* * Ut vel ad inferos non feram animum paricidalem, *Ruf.*

a Καλύπτῃ

Capita accuſationis contra Archelaum & Philippum inſtituæ. Ant. p. 758.

Iſtos, quod ultra ſpem ſuam ſeſe erigerent, tollere feſtinans Antipater, quaſdam in eos literas ipſe quidem comminiſcitur, amicorum nomine Romæ degentium: aliis autem pecunia corruptis ſcribere perſuadet, quod multis patrem maledictis carperent, palamque Alexandrum & Ariſtobulum lamentarentur, ſeque *demum* revocatos eſſe graviter ferrent. jam enim pater eos accerſiverat: id quod maxime Antipatrum perturbabat.

Antipater eos excuſare ſimulat. ibid.

2. Quinetiam priuſquam *Romam* proficiſceretur, cum in Judæa adhuc eſſet Antipater, ejuſmodi literas Româ contra eos mittendas eſſe pecunia procurabat; aditoque patre, qui tunc nullam de eo ſuſpicionem habebat, fratres etiam excuſabat, nonnulla quidem ex iis quæ ſcripta erant falſa eſſe dicens, alia vero adoleſcentiæ peccata *eſſe*. Cæterum, cum eodem tempore ſcriptoribus epiſtolarum adverſus fratres plurima donaſſet, confundere tentabat ſumptuum indicia, veſtes pretioſas & ſtragula varia, poculaque argentea & aurea coëmendo, aliaque quamplurima inſtrumenta, ut magnitudine pecuniarum, in ea impenſarum, mercedem falſariis erogatam celaret. Denique ducenta talenta retulit expenſa, atque eo præcipue nomine ſumptus factos ſimulabat, quod cauſam adverſus Syllæum agendam haberet. *Univerſis autem quæ patraverat, etiam minoribus, ex majori facinore tunc patefactis, cum omnes quidem quæſtiones habitæ de patricidio, epiſtolæ vero de iteratis fratricidiis clamarent, nemo tamen eorum qui Romam

In odio apud omnes, & dum peregre abeſſet rerum domi ignarus.

advenerant, ei nunciavit quam calamitoſæ res ejus in Judæa eſſent, quamvis inter indicia facta ejuſque reditum ſeptem menſes effluxerint. tanto quippe omnium odio flagrabat. Fortaſſe autem etiam quibus in animo erat eum de iſtis certiorem facere, os illis obturarent fratrum interfectorum manes. ſcribit itaque ab *urbe* Roma, continuo ſe venturum eſſe nuncians, quodque honorifice admodum dimittendus eſſet à Cæſare.

Herodes ſcribit Antipatro ut reditum maturaret. Ant. p. 758.

3. Rex autem, ardenter cupiens ſibi in manus dari inſidiatorem, verituſque ne ſi quid præſciſſet ſibimet ab ipſo caveret, è contra literis ſimulatorem agebat, cætera benevolentiam præ ſe ferens, utq; reditum maturaret orans atque obſecrans. fore enim, ut, itinere accelerato, miſſum faciat querelas adverſus matrem. nam matrem ſuam *è regia* ejectam eſſe non ignorabat Antipater. Et prius quidem Tarenti literas acceperat de morte Pheroræ, & maximum edidit luctum, id quod nonnulli quaſi ob patruum factum laudabant. Verum, quantum conjicere datum eſt, cauſa conturbationis erat, quod inſidiæ pro voto non ceſſerant, neque tam Pheroram lugebat quam *maleficiorum* miniſtrum. Præterea ob ea quæ confecerat

Antipater de ſe ſollicitus.

metus eum occupabat, ne forte deprehenderetur venenum. Tunc autem in Cilicia literis à patre, *ut* jam ante diximus, acceptis, ſtatim quidem feſtinabat. Ubi vero in Celenderim navi advectus erat, ſubiit eum quædam de matres, ἐπανακύπλουσα, αὐτῷ τοῖς ἐλπίσιν, ἐποπιάσασθαι ταῦτας ἐπεύδων Ἀντίπατος, ἃς μὲ πλάσας κατ' αὐτῶν ὑπολὰς ἐξ ὀνόματος τ ὄντ Ῥώμης φίλων· ἃς δὲ πείθει γράψαι ἀφθόνως χρήμασιν, ὡς πολλὰ μὲ βλασφημοῖεν τ πατέρα, [a] φανερὰς δὲ Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον ἀδύρεσθαι, ὡς τε τ μετάκλησιν ἀγανακτεῖεν. ἤδη δὲ αὐτὸς ὁ πατὴρ μετεπέμπετο, ᾗ τοῦτο μάλιστα παρέσονι Ἀντίπατρον.

Β'. Ἐπ δὲ καὶ περὶ τῆς ἀποδημίας, ὃ Ἰουδαίᾳ μίσον, τοιαύτας κατ' αὐτῶν ἀπὸ Ῥώμης ἠγόραζεν ὑπολάς, καὶ πρεσβεῖον τοὺς ἀνύποπτος ἰὼ τῷ πατρὶ, [b] περὶ τῶν ἀδελφῶν δὲ ἀπελογεῖτο, τὰ μὲν ψευδῆ λέγων εἶ τῶν γεγραμμένων, τὰ δὲ νέοπτ ἁμαρτήματα. τοιγαροῦν γεμεὶ τοὺς γράφουσι κατὰ τῶν ἀδελφῶν πλεῖστα δοὺς χρήματα, συμφύρειν ἐπειρᾶτο τὸν ἔλεγχον, ἐσθῆτας πολυτελεῖς, καὶ γραμμὰς ποικίλας, σκευήματά τε ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ συμπλήθων, ἄλλά τε πολλὰ τῶν κεκμηλίων, ἵνα τῷ πλήθει τῆς εἰς ζῶντα δαπάνης τοὺς εἰς θανάτους ἐγκρυπτάψῃ. ἑξακόσια γοῦν ἀναλώματ ἀνήνεγκε τάλαντα, καὶ τούτων μεγίστη πρόφασις ἰὼ ἡ πρὸς Συλλαῖον δίκη. πάντων δὲ [c] αὐτοῦ τότε [d] καὶ τῶν βραχυτέρων ὁ τῷ μείζονι κακῷ ἐξεκαλυφθέντων, ὅτι αἱ μὲ βάσανοι πᾶσαι τὸν πατροκτονίαν, αἱ δὲ ὑπολαὶ δευτέρας ἀδελφοκτονίας κεκράγασαν, ὅμως ὀδδεὶς τῶν εἰς Ῥώμην ἀφικνυμένων ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς ὁ Ἰουδαίᾳ τύχας, καί τοι μεταξὺ τῶν ἐλέγχων καὶ τῆς ἐπαινόδου διελθόντων ἐπὶ μῆνας. τοσοῦτον πρὸς αὐτὸν ὁ πάντων μῖσος ἰὼ. τάχα [e] δὲ καὶ τοὺς ἀπαγγέλλειν παρασκευμένους ὃ τῶν ἀνηρημένων ἐκείνους ἀδελφῶν ἐφίμων. γράφει γοῦν ἀπὸ Ῥώμης ἄφιξιν αὐτῷ ταχεῖαν εὐαγγελιζόμενος, καὶ ὡς ἐπὶ Καίσαρος μετὰ πομπῆς ἀπολυθείη.

γ'. Βασιλεὺς δὲ εἰς χεῖρας λαβεῖν αὐτὸν ὑπέβλεπεν, καὶ διδοικὼς μή ποτε προγνὼς φυλάξηται, δι' ὑπολῶν ἀνυπεκρίνετο, τά τε ἄλλα φιλοφρονούμενος, καὶ αὐτὸν προκαλῶν. ἐπισθαι γὰρ αὐτοῦ καὶ τὰς πρὸς τὴν μητέρα μέμψεις ἐπιχθέντος. ἠ γὰρ ἠγνόει τὴν ἀκόλουθον τῆς μητρὸς Ἀντίπατρος. πρότερον μὲν οὖν εἰλήφει τὴν περὶ τῆς Φερόρα τελευτῆς ὑπολὴν ὁ Τάραντι, καὶ μέγιστον ἐποιήσατο πένθος, ὃ καί τινες εἰς ὄντ θεὸν κατέμενον. ἰὼ δὲ, ὡς ἔοικεν, ὅτι ἁμαρτίᾳ τῆς ὑπολῆς ἡ σύγχυσις, καὶ ὁ Φερόρας κλαίοντ, ἀλλὰ μὴ ἐπαπέτλη. ἤδη δὲ καὶ φόβος ἐπῆν τις [g] αὐτοῦ τὴν τετελεσμένην, μή ποτε φαρμακεύσῃ τὸ φάρμακον. τότε δὲ ὁ Κιλικίᾳ λαβὼν ἰὼ παρεμπέμψαι τοῦ πατρὸς ὑπολὴν, ἐπιχρῆμα μὲ ἔπεισεν. ὡς δὲ εἰς Κελένδερα κατέπλευσε, λαμβάνει τὶς αὐτὸν ἔννοια τῶν περὶ τὴν μητέρα κακῶν,

a Χαλεπῶς *Bod.* b Περὶ τ ἀδελφῶν τε *Buſb.* c Αὐτῶν *Bod.* d Illud καὶ neglexit *Ruf.* e Inſertum dedimus voculam δὲ ex *Ruſino.* f Articulum τ debemus *Codicibus MSS.* g Αὐτοῦ τ λεγομένων *Voſſ.* * Univerſis autem malis tunc minoribus majore contectis, *Ruf.*

a Kani

χῶν, προμαντευομένης ἤδη καθ' ἑαυτὴν τῆς ψυχῆς. οἱ μὲν οὖν προμηθέστεροι τῶν φίλων συνεβούλευον, μὴ πρότερον ἐμπίπτειν τῷ πατρὶ, πρὶν πυθέσθαι σαφῶς δι' ἃς αἰτίας ἐξέβαλεν αὐτὴ τὴν μητέρα· δεδιέναι γὰρ μή ποτε προσθήκη γένοιτο τῶν κατ' ἐκείνης ἐγκλημάτων. οἱ δὲ ἀσκεπτότεροι, καὶ τὴν πατρίδα σπεύδοντες ἰδεῖν μᾶλλον, ἢ τὸ συμφέρον Ἀντιπάτρῳ σκοπῦντες, ἐπείγεσθαι παρῆγον, καὶ μὴ τῇ μελλήσει προσκρούειν τῷ πατρὶ μηδ' ὑποψίαν φαύλην, τοῖς ἐγκαλοῦσι δ' ἀφορμὴν. καὶ γὰρ νῦν εἴ τι κεκίνηται κατ' αὐτῆς, παρὼν τὴν ὑποψίαν γενέσθαι· μηδὲ γὰρ ἂν τολμῆσαι, παρόντος. ἄτοπον δὲ εἰ δι' ἀδήλους ὑποψίας, προδήλων ἀγαθῶν στείσκεσθαι, καὶ μὴ θᾶττον ἀποδῦναι μὲ ἑαυτὸν τῷ πατρὶ, κομισαμένους δὲ τὴν βασιλείαν, ἐπ' ἀμφοῖν μόνῳ [b]σαλεύσης. πείθεται τούτοις, σπῆγε γὰρ τὸ δαιμόνιον· καὶ ἐκπεσόντες εἰς Σεβαστὸν τὸν λιμένα τῆς Καισαρείας κατάγονται.

δ'. Παρυπήντησε δὲ αὐτῷ παρὰ δόξαν ἐρημία πολλὴ, πάντων ἐκτρεπομένων, καὶ μηδενὸς προσιέναι τολμῶντος· ἐμισεῖτο μὲν γὰρ ὑπὸ πάντων, καὶ τότε φανερὰν τὸ μῖσος ἔσχε παῤῥησίαν. πολλοὺς δὲ ὁ ἐκ τοῦ βασιλέως φόβος ἀπέστρεφεν, ἐπειδὴ πᾶσα πόλις ἤδη τῆς κατὰ Ἀντιπάτρου φήμης πεπλήρωτο, καὶ μόνος ἠγνόει τὰ καθ' ἑαυτὸν Ἀντίπατρος. ὅτε γὰρ προεπέμφθη λαμπρότερόν τις ἐκείνου πλέοντος ὑπὸ Ῥώμης, ὅτε ἀπιόντες ὑπεδέχθη. ὁ δὲ ἤδη μὲν ὑπένοει τὰς οἴκοι συμφορὰς, ἔτι δὲ παντρμία ὑπεκρύπτετο· καὶ τῷ δίκην πεθνηκὼς ἔνδοθεν, σοβαρὸς εἶναι τὸ πρόσωπον ἐδιάζετο. φυγὴ δ' οὐ σκέπη, οὐδὲ ἐκ τῶν περιεχόντων ἀνάδυσις, καὶ σαφὲς μὲν οὐδὲ ἐκεῖ τι τῶν οἴκοθεν ἀπηγγέλλετο λοιπὸν ἐκ τοῦ βασιλέως ἀπειλῶν· ὑπελείπετο δ' ἐλπὶς ἱλαρωτέρα, τάχα μὲν μηδὲν [d]πεφρᾶσθαι, τάχα δ' εἴ τι καὶ πέφρασται, [e]διασκεδάσειν ἀναισθησία καὶ δόλοις, ἅπερ οὗτος μόνα τῆς σωτηρίας ἐφόδια.

ε'. Φρασθεὶς οὖν αὐτοῖς, ἦκεν εἰς τὸ βασίλειον δίχα τῶν φίλων· ὅτοι γὰρ ὑποπτεύοντες ὅλως οὐδ' ἔτυχον πυλῶν. ἔτυχε δὲ ἔνδον ὢν ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν Οὔαρος. ὁ δὲ εἴσεισι πρὸς τὸν πατέρα, τῇ τόλμῃ προκρατήσας ἑαυτοῦ, [f]ἤγλισεν εἰς ἀσπασόμενος. κἀκεῖνος, τὰς χεῖρας προβαλὼν καὶ τὴν κεφαλὴν προκλίνας, "[g]ἔστιν, ἐξεβόησε, τοῦτο παῤῥοκτόνημα, ὃ προπλέκεσθαί μοι θέλει, ἐν τηλικούτοις αἰτίαις ὄντα. φθείρου, δυσσεβεστάτη κεφαλὴ, μηδέ μου ψαύσῃς, πρὶν ἀποσκεδάσασθαι τὰ ἐγκλήματα. δίδωμι δέ σοι [h]δικαστὴν καὶ δικαστὴν εὐκαίρως ἥκοντα, Οὔαρον. ἴθι, καὶ σκέψαι τὴν ἀπολογίαν εἰς αὔριον. παρέχω γάρ σοι χρόνον τοῖς παρορμήμασιν" προσέταττε μηδὲν

tris calamitate cogitatio, anima ex ſeipſa *mali aliquid* præſagiente. Et amicorum quidem prudentiores *ei* conſulebant, ne prius patrem conveniret, quam pro certo cognoſceret, quibus ex cauſis matrem ejus *regia* pepuliſſet: quippe *ipſos* in metu eſſe, ne fiat acceſſio ad crimina matri objecta. Qui vero minus providi erant parumque cauti, & patriæ viſendæ cupidi magis quam quid Antipatro in rem eſſet conſiderantes, hortabantur ut properaret, & non ex cunctatione patri quidem pravæ ſuſpicionis cauſam præberet, anſam vero calumniantibus daret. Etenim nunc ſi quid contra eum motum fuerit, ex abſentia ejus ortum cepiſſe; neque quenquam id auſum eſſe, eo præſente. Abſurdum autem videri propter ſuſpiciones incertas certis exui bonis; neque mature ſe patri reddere, ab eoque regnum accipere, in eo ſolo fluctuans. Paruit his Antipater, impellente Dei numine: cumque *inde mare* tranſiiſſet in Sebaſtum Cæſareæ portum vehitur.

Non unum idemque Antipatro ſuadetur ab amicis. Antt. p. 759.

4. Illic autem præter opinionem offendit maximam ſolitudinem, utpote quod omnes eum devitarent, nec quiſquam auderet ad eum accedere. nam ſimiliter *omnibus* erat inviſus, & tunc nemo ſubveritus eſt ſuum prodere odium. Multos autem avertebat metus à rege incuſſus: quoniam omnes jam civitates impleverat fama Antipatro adverſa, ſoluſque de ſe quid ageretur ignorabat Antipater. Nec enim vel clarius eo quiſquam deductus eſt cum Romam navigaret, vel minus honorifice inde ſuſceptus eſt. Cæterum ille cum jam aliquid ſuſpicaretur de calamitate eam domi manente, adhuc tamen omnia callide diſſimulabat, cumque interius fere mortuus eſſet præ metu, coactus eſt vultum præ ſe ferre arrogantem. nulla autem fugæ via patebat, nec potuit è malis quibus circundatus erat evadere: & nihil quidem certi de domo etiam illic nunciabatur propter minas à rege intentatas: ſpei vero aliquid lætioris relictum erat, aut nihil forſan deprehenſum eſſe, aut ſi quid fuerit deprehenſum, forſan erit ut illud diſcuteret impudentia & aſtutia; quæ ſolæ *ei* in ſalutem cedere poterant.

Antipater amicorum minus prudentium conſilium ſequitur.

De rebus ſuis dubitare cœpit.

5. Itaque iſtis inſtructus munituſque in regiam intrabat abſque amicis: nam illi ad primam januam contumelioſe repulſi erant. Intus autem *forte* aderat Varus Syriæ præſes. Cæterum ad patrem ingreditur *Antipater*; confirmatuſque audacia, velut ejus ſalutandi cauſa, propius accedebat. Atqui ille protenſis manibus & capite averſo, exclamavit, "& "hoc parricidæ eſt, qui me amplexari velit, "tot criminibus implicitus. Diſpereas, nequiſſimum caput, & ne me tange, priuſquam tibi "objecta diluas. Dabo tibi forum judiciale, "& judicem, qui opportune præſens adeſt, "Varum. Abi, & de tui defenſione in diem "craſtinum cogita. Nam tibi ad verſutias *colligendas* tempus concedo." Ad iſta ille animo

Male excipitur domum reverſus. Antt. p. 759.

a Κατὰ τὴν ἀκτ. *Bod.* b Σαλευσίων in *pleriſque MSS.* c Ita, vel εἰς τὸν λιμένα τὸν Καισαρείας Σεβαστὸν cum Cl. *Aldrichio* legendum cenſeo: præſertim cum eo modo legiſſe videatur *Ruſinus*, qui vertit, *tranſmiſſuſque in Sebaſtum Cæſareæ portum deſertur.* Vide *Antt.* p. 759. v. 8. & Cl. *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 672. d Πεφανέρωται *Busb.* & mox πεφανέρωται *Voſſ. Busb.* & *Bod.* e Ita cum *Aldrichio* ex *Voſſ. Big.* & *Bod.* antea erat διασκεδάσειεν, quod forſan idem poteſt ſignificare ac ὑποσκεδάσειεν, ut ſupra p. 1034. v. 24. διασκέπτεσθαι idem valet ac ὑποσκέπτεσθαι. f Ἠγλισεν *Bod.* ἤγγισεν *Rhed.* g In *MS. Bod.* ἴσον, ἔστιν ἐξοίσον. h Καὶ δικαστὴν *Busb.* & *Rhed.* τὸν δικαστὴν, τὸν δικαστὴν σὺν. ἅπ. *Bod.*

Tandem Antipater de sui defensione cogitat.

mo consternatus, quia nihil respondere potuit foras se recepit. Cum autem ad eum venissent mater & uxor, ei omnia exposuerunt indicia. & tunc quidem experrectus, cogitare coepit quo pacto sese defenderet.

δὲν ὑπ' ἐκπλήξεως ἀποκείνασθαι δυνηθεὶς αὐτὸς, ὑπέστρεψε. παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν, διηγήσαντο πάντας τοὺς ἐλέγχους, ἥτε μήτηρ καὶ ἡ γύνη. καὶ τότε μὲν ἀναπήψας, τὸν σπεύσει τῆς ἀπολογίας λύει.

CAP. XXXII.

ΚΕΦ. λϚ'.

Apud Varum accusatus Antipater, manifestissimis indiciis convincitur. Supplicium ejus differt Herodes donec ipse convalescat, & interea testamentum corrigit.

Ἐπὶ Οὐάρῳ κατηγορεῖται Ἀντίπατρος, καὶ ἐλέγχοις φανερωτάτοις ἁπάντων ἁλίσκεται. πρόφασιν ἀναβάλλεται Ἡρώδης ἕως ἂν ῥαΐσῃ, καὶ ἐν τούτῳ τὴν διαθήκην μεταγράφει.

Judicio sistitur coram Varo. Ant. p. 759.

DIE autem sequente concilium cogit rex cognatorum & amicorum, insuper & Antipatri amicos advocat. Ipse autem una cum Varo *concilio* præsidet, & judices cunctos adduci jussit; in quibus adducti erant etiam servi quidam matris Antipatri non multo ante comprehensi, ab ea ad filium deportantes hujuscemodi literas: "Quandoquidem ista omnia patri tuo comperta sunt, cave ad eum venias, nisi auxilium à Cæsare impetraveris." His simul cum aliis introductis, ingreditur Antipater: cumque pronus ante pedes patris cecidisset, "Oro, inquit, pater, ne me "ante tempus condemnatum habeas, sed aures "integras & incorruptas meæ defensioni adhi-"beas. nam memet, si tu velis, *sceleris* purum "demonstrabo.

Τῇ δὲ ἑπιούσῃ, συνέδριον μὲν ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, εἰσκαλεῖ δὲ καὶ τοὺς Ἀντιπάτρου φίλους. παρακαθέζεται δ' αὐτὸς ἅμα Οὐάρῳ, καὶ τοὺς μιαιφονωτάτους ἅπαντας ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν. οἷς εἰσήχθησαν καὶ δοῦλοί τινες Ἀντιπάτρου φίλων, οἳ πολλῶν συνειλημμένοι, γράμματα κομίζοντες ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸν υἱὸν τοιάδε· "Ἐπείπερ πεφώρασται "πάντα ἐκεῖνα πρὸς τὸν πατέρα σου, μὴ παραγίνου πρὸς "αὐτὸν, ἂν μή πῃ ποιήσῃ παρὰ Καίσαρος δύναμιν." τούτων σὺν τοῖς ἄλλοις εἰσαγομένων, Ἀντίπατρος εἰσέρχεται, καὶ πεσὼν ὀπίσω πρὸς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς, "ἱκετεύω, πάτερ, ἔφη, μηδέν μοι προκαταγνώσῃ, πρὶν ἂν λάβω "τὰς ἀκοὰς ἀκεραίους εἰς τὴν ἀπολογίαν· ἀποδείξω γὰρ "ἐμαυτὸν καθαρὸν, ἂν σὺ θέλῃς.

Ab Herode accusatur. ibid.

2. Herodes autem, cum alta voce Antipatro silentium imperasset, ad Varum dicebat. At "enim nullus dubito, quin & tu quidem, Va-"re, & quivis justus judex, Antipatrum ho-"minem perditissimum pronunciabis. Nonni-"hil tamen veritus sum, ne mea quoque tibi "invisa fit fortuna, omnique calamitate me "dignum censeas, qui ejusmodi filios genue-"rim. Verum ob hoc mei potius miseratione "commoveri debes, quod liberorum adeo sce-"lestorum pater amantissimus fuerim. Nam "& filios priores, quos, dum adhuc essent ado-"lescentuli, mei in regno successores constitueram, & quos, ne quid dicam de præmiis "educationis Romæ persolutis, Cæsaris ami-"cos aliisque regibus invidendos feceram, "cum mei insidiatores inveniissem, è medio "sustuli in Antipatri gratiam. Huic enim, ut-"pote juveni & successori, securitatem *modis* "*omnibus* præstari volui. At nefaria hæc be-"lua, mea patientia supra modum expleta, in "me satietatem suam profudit. nam & ipsi "diu vivere visus sum, meamque graviter tu-"lit senectutem, seque regnum adipisci nisi "parricidio non passus est. *quæ non immerito in me statuit, quod eum rejectaneum ex "agro accersiverim, & exclusis quos mihi regina pepererat filiis, regni *mei* successorem "declaraverim. Tibi, Vare, mentis meæ errorem confiteor. Ego filios istos in memet "invitavi, quod spes illis Antipatri gratia justas "præciderim. Ecquid beneficii in eos contuli, quod non in istum cumulatius effudi? "cui vivus etiam potestatem meam pene con-"cessi, plane & aperte in testamento re-"gni successorem scripsi, & eorsum quidem

Ἀντίπατρος ἐξελεγχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ πάσας δι-
"κασὰς ὅσιος, Ἀντίπατερ, ἐξώλη σε χρὴ πεπεισμαι-
"δέδοικα δὲ μὴ καμοῦ μισήσῃς τὴν τύχην, καὶ-
"μὲ κείνης πάσης ἄξιον συμφορᾶς, τοιούτους υἱοὺς γε-
"γεννηκότα. χρὴ δέ με διὰ τοῦτο ἐλεεῖσθαι μᾶλλον, ὅτι
"τοῖς ὅτου μαλιστα καὶ φιλοστοργότατος πατὴρ
"ἐγενόμην. τοὺς μὲν γὰρ πρεσβύτους βασιλείας τε ἔτι
"νέους ἀξιώσας, καὶ, τοῖς τοῖς ἐν Ῥώμῃ τεθραμμένοις,
"φίλους Καίσαρος ζηλωτούς τε ποιήσας βασιλεῦσιν
"ἑτέροις, εὗρον ἐπιβούλους, οἳ πεπόθησαν τὸ πλέον Ἀν-
"τιπάτρῳ. νέῳ γὰρ ὄντι καὶ διαδόχῳ, τοῦτο μά-
"λιστα τὴν ἀσφάλειαν ἐπορίζομεν. τὸ δὲ μιαιφονώ-
"τατον, τῆς ἐμῆς ὑπερπλησθὲν ἀνεξικακίας,
"ἤνεγκε κατ' ἐμοῦ καὶ κόρον. ἔδοξα γὰρ αὐτῷ πο-
"λὺν ζῆν χρόνον, καὶ τὸ ἐμὸν γῆρας ἐβαρύνθη, βα-
"σιλεύς τ' οὐκ ὑπέμενεν, εἰ μὴ διὰ πατροκτονίας,
"γενέσθαι. δίκαιά τε βουλεύομαι, ὅπου κατα-
"γνὼν αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας ἀπερριμμένον, καὶ παρα-
"σάμενος τοὺς ἐκ βασιλίδος μοι γεγεννημένους, ἀπο-
"δείξα τῆς ἀρχῆς διάδοχον. ὁμολογοῦμαί σοι,
"Οὔαρε, τὴν ἐμαυτοῦ φρενοβλάβειαν. ἐγὼ τοὺς
"υἱοὺς ἐκείνους κατ' ἐμαυτοῦ παρώξυνα, δίκαιας
"αὐτοῖς ἀποκόψας ἐλπίδας, δι' Ἀντίπατρον. καὶ
"τί μὲν ἐκείνους ἠνεργέτησα πλεῖστον, ἥλιστα τού-
"των; ὧν ζῶν μὲν ὀλίγου δεῖν παρεχώρησα τῆς
"ἐξουσίας, φανερῶς δὲ ταῖς διαθήκαις ἐνέγραψα
"τῆς ἀρχῆς διάδοχον, καὶ πρόσθεν μὲν ἰδίᾳ πο-
"τὲ μὲν

[a] Qui, cum Alexander causam diceret, excluserat Archelaum. *Alstr.* [b] Ita *Aldrichius* cum Vig. & Del. ἐξώλη perperam in *cæteris*. [c] Καὶ διὰ τοῦτο *Bud.* * Quæ profecto non iniqua ratione cogitavit, *Ruf.*

[a] Ita

"τήκοντα παλάντων ἔνεμα, τῷ δὲ ἐμῷ ἐχορή-
"γησα χρημάτων ἀνέδην, πλέονι δὲ κῶ εἰς Ρώ-
"μην ἔδωκα τεμαχόσια τάλαντα, Καίσαρι δὲ
"ἐξ ὅλης τῆς γενεᾶς μόνον σὼς σωτῆρα τοῦ πα-
"τρὸς παρεθέμην. τί δὲ ἐκεῖνοι τοιοῦτον ἠσέβη-
"σαν, οἷον Ἀντίπατρος; ἢ τίς ἔλεγχος ἠνέχθη
"κατ' αὐτῶν, ἡλίκος ἀποδείκνυσι τοῦτον ὀλέθρι-
"ον; ἀλλὰ φθέγξεταί τι τετόλμηκεν ὁ πατρο-
"κτόνος, καὶ πάλιν δόλοις τὴν ἀλήθειαν ὀπι-
"σχαλύψειν ἐλπίζει. Οὖαρε, σοὶ φυλακτέον· ἐγὼ
"γὰρ οἶδα τὸ θηρίον, καὶ προσορῶμαι τὴν μέλλου-
"σαν ἀξιοπιστίαν, καὶ τὸν ὀλίπλαστον ὀλοφυρμόν.
"οὗτός ἐστιν ὁ τῶν ἐμοί ποτε φυλάξεσθαι
"ζῶντα Ἀλέξανδρον, καὶ μὴ πᾶσι πιστεύειν τὸ σῶ-
"μα. οὗτος ὁ μέχρι τῆς κοίτης εἰσάγων, καὶ μὴ
"μέ τις ἐνεδρεύσει προβλέπων. οὗτος ὁ ταμίας τῶν
"ὕπνων, καὶ χορηγὸς τῆς ἀμεριμνίας, ὁ τῶν ἐμῶν θρή-
"νων καὶ χορηγὸς τῆς ἀμεριμνίας, ὁ τῶν ἐμῶν θρή-
"νων τοῖς ἀνηρημένοις λύπλιος, καὶ δια-
"κρίναι τὴν τῶν ζώντων εὔνοιαν ἀδελφῶν, ὁ ἐμὸς
"παῖς ὁ ἐμός, ὁ σωματοφύλαξ. ὅταν ἀναμιμνήσκω,
"Οὖαρε, τὸ παυσάμενον ἐν ἐμοὶ καὶ τὸν ἐπίκει-
"σιν, ἀπιστία με τῆς ζωῆς εἰσέρχεται, καὶ θαυμάζω
"πῶς ὅπλα βαθὺ ὑπόβουλον διέφυγον. ἀλλ' ἐπεὶ
"δαίμων τις ἐξέφηνοῖ μοι ἐμὸν οἶκον, καί μοι τοὺς
"φιλτάτους ἐπαίσησιν ἀεί, κλαύσομαί μὲν ἐγὼ τὸν
"ἄδικον εἱμαρμένην, καὶ κατ' ἐμαυτὸν στενάξω τὴν
"ἐρημίαν. Διαφθέξεται δ' οὐδεὶς διψήσας τοὐμὸν
"αἷμα, καὶ διὰ πάντων μου τῶν τέκνων ὁ ἔλεγ-
"χος ἔλθῃ.

γ'. Τοιαῦτα λέγων, αὐτὸς μὲν ὑπὸ συγχύ-
σεως οὐκέτι Νικολάῳ δὲ, ἑνὶ τῶν φίλων, λέγειν
"παῖς [b]ἀποδείξεως ἐκέλευε. μεταξὺ δὲ ὁ Ἀντίπα-
"τρος ἐπάρας τὴν κεφαλὴν, ἔμενε γὰρ δὲ βεβλη-
μένος τοῖς τῶν ποδῶν τῇ παλεῖς, ἐβόα· "Σὺ,
"πάτερ, ὑπὲρ ἐμοῦ πεποίησας τὴν ἀπολογίαν. πῶς
"γὰρ ἐγὼ παλροκτόνος, ὃν ὁμολογεῖς αὐτὸς φύλα-
"κα καὶ ἀπὸ παιτὸς ἐσχηκέναι. περιτείαν δέ μου
"καὶ ὑπόκρισιν λέγεις, τὴν εὐσέβειαν. πῶς οὖν
"ὁ παῖρος ὅπως ἐν τοῖς ἄλλοις ἄφρων ἐγενό-
"μην, ὡς μὴ νοεῖν, ὅτι λαθεῖν [c]οὐδὲ ἀνθρώπους ῥά-
"διον τηλικοῦτον [d]μῦσος σκευαζόμενον, ἐν δὲ ἀπ'
"ὀρατοῦ δίκαιον ἀμήχανον, ὃς ἐφορᾷ πάντα, καὶ πα-
"ταχοῦ πάρεστι; ἢ τὸ τῶν ἀδελφῶν τέλος ἠγνόουν,
"οὓς ὁ Θεὸς οὕτω μετῆλθε τῆς εἰς σὲ κακοβου-
"λίας; τί δὲ μὲ καὶ παρώξυνε κατὰ σοῦ; βα-
"σιλείας ἐλπίς; ἀλλ' ἐβασίλευον. ὑπόνοια μί-
"σους; [e]οὐ γὰρ ἐστεργόμην; φόβος σὲ οὐ τις
"ἄλλος; ἀλλὰ μὴ σὲ τηρῶν, ἐπέρχεις φοβερὸς
"ἡμῖν. ἔνδεια χρημάτων; καὶ τίνι μᾶλλον ἐξῆν
"ἀναλίσκειν; εἰ δ' ἐβουλόμην πάντων ἀνθρώπων
"ἐγενόμην, καὶ θηρίου ψυχὴν εἶχον ἀνημέρου, πά-
"ντων ταλάντων ἔνεμα, τῷ δὲ ἐμῷ ἐχορή-
"γησα χρημάτων ἀνέδην, πλέονι δὲ κῶ εἰς Ρώ-
"μην ἔδωκα τεμαχόσια τάλαντα, Καίσαρι δὲ
"ἐξ ὅλης τῆς γενεᾶς μόνον σὼς σωτῆρα τοῦ πα-
"τρὸς παρεθέμην. τί δὲ ἐκεῖνοι τοιοῦτον ἠσέβη-
"σαν, οἷον Ἀντίπατρος; ἢ τίς ἔλεγχος ἠνέχθη
"κατ' αὐτῶν, ἡλίκος ἀποδείκνυσι τοῦτον ὀλέθρι-
"ον; ἀλλὰ φθέγξεταί τι τετόλμηκεν ὁ πατρο-
"κτόνος, καὶ πάλιν δόλοις τὴν ἀλήθειαν ὀπι-
"σχαλύψειν ἐλπίζει. Οὖαρε, σοὶ φυλακτέον· ἐγὼ
"γὰρ οἶδα τὸ θηρίον, καὶ προσορῶμαι τὴν μέλλου-
"σαν ἀξιοπιστίαν, καὶ τὸν ὀλίπλαστον ὀλοφυρμόν.
"οὗτός ἐστιν ὁ τῶν ἐμοί ποτε φυλάξεσθαι
"ζῶντα Ἀλέξανδρον, καὶ μὴ πᾶσι πιστεύειν τὸ σῶ-
"μα. οὗτος ὁ μέχρι τῆς κοίτης εἰσάγων, καὶ μὴ
"μέ τις ἐνεδρεύσει προβλέπων. οὗτος ὁ ταμίας τῶν
"ὕπνων, καὶ χορηγὸς τῆς ἀμεριμνίας, ὁ τῶν ἐμῶν θρή-
"νων καὶ χορηγὸς τῆς ἀμεριμνίας, ὁ τῶν ἐμῶν θρή-
"νων τοῖς ἀνηρημένοις λύπλιος, καὶ δια-
"κρίναι τὴν τῶν ζώντων εὔνοιαν ἀδελφῶν, ὁ ἐμὸς
"παῖς ὁ ἐμός, ὁ σωματοφύλαξ. ὅταν ἀναμιμνήσκω,
"Οὖαρε, τὸ παυσάμενον ἐν ἐμοὶ καὶ τὸν ἐπίκει-
"σιν, ἀπιστία με τῆς ζωῆς εἰσέρχεται, καὶ θαυμάζω
"πῶς ὅπλα βαθὺ ὑπόβουλον διέφυγον. ἀλλ' ἐπεὶ
"δαίμων τις ἐξέφηνοῖ μοι ἐμὸν οἶκον, καί μοι τοὺς
"φιλτάτους ἐπαίσησιν ἀεί, κλαύσομαί μὲν ἐγὼ τὸν
"ἄδικον εἱμαρμένην, καὶ κατ' ἐμαυτὸν στενάξω τὴν
"ἐρημίαν. Διαφθέξεται δ' οὐδεὶς διψήσας τοὐμὸν
"αἷμα, καὶ διὰ πάντων μου τῶν τέκνων ὁ ἔλεγ-
"χος ἔλθῃ.

"reditum quinquaginta talentorum ei attribui,
"abunde vero pecuniarum ex meis suppedita-
"vi; & nunc cum Romam navigaret, trecen-
"ta talenta dedi, solumque ex omni fami-
"lia mea, tanquam patris servatorem, Cæsari
"commendatum esse volui. Ecquid vero illi
"sceleris ejusmodi admiserunt, quantum Anti-
"pater: ecquidve probationis contra eos prola-
"tum, quale hunc insidiatorem esse arguit. Ve-
"rum aliquid proloqui ausus est paricida, spe-
"ratque fore ut verborum præstigiis rursum
"occulat veritatem. Tibi, Vare, cavendum:
"nam ego *istam* beluam *probe* novi; & quam
"sit verisimilia dicturus jam nunc prospicio,
"fletusq; *ejus* simulatos. Hic est qui me quon-
"dam monebat, ut Alexandrum, cum in vivis
"esset, caverem, neque corpus *meum* omni-
"bus crederem. Hic est qui usque ad cubile
"meum ingredi solebat, & circumspicere ne
"quis mihi forte parasset insidias. *Hic est
"qui somnos meos curabat, & mihi securita-
"tem præstabat, & qui mihi occisorum vicem
"dolenti consolationem adhiberet, & de fra-
"trum viventium benevolentia dijudicaret,
"mei propugnator, & corporis custos. Cum,
"Vare, in mentem revoco, quantus in una-
"quaque re sit veterator, & quam egregius si-
"mulator, vix me credo vivere, & mirari
"subit quo pacto summum adeo insidiato-
"rem effugerim. Quandoquidem vero Deus
"aliquis domum meam desolare videatur, mi-
"hique dilectissimos contra me semper inci-
"tare, ego quidem fatum *meum* lugebo, meam-
"que solitudinem gemitibus prosequar. Ne-
"mo autem qui sanguinem meum sitierit è
"manibus elabetur, etiamsi adversus omnes
"filios meos exstiterint probationes.

3. Dum ista diceret, † illi quidem ex ani- *Antipatri defensio. Ant. p. 760.*
mi perturbatione abruptus est sermo: Nico-
laum vero, unum ex amicis, probationes per-
sequi jussit. Interea autem Antipater, sub-
lato capite (ad patris enim pedes prostratus
jacebat) *magna voce* clamabat; "Tu, pater,
"causam meam egisti. Nam quomodo ego
"paricida *qui* te confitentem habeam, quod
"semper custos tibi adfuerim. pietatem *meam*
"appellas prodigiosa mea mendacia & simu-
"lationem. Quomodo itaq; aliis in rebus tan-
"tæ calliditatis, adeo bardus & insipiens eram,
"ut, non intelligerem, facile non esse homi-
"nes latere tantum sceleris machinantem, cœ-
"lestem vero latere judicem omnino non posse,
"qui omnia aspicit & ubique præsens adest?
"an fratrum exitum ignorabam, quorum pœ-
"nas Deus adeo persequutus est, quod tibi ne-
"cem machinati fuerint? Quid autem erat
"quod me contra te incitaret? num regni cu-
"pido? sed regnabam. num odii suspicio?
"Nonne diligebar? Prætereane aliquis ex te
"metus? Quin te incolumem servans, aliis
"timendus eram. Num pecuniæ inopia? Et
"cui adeo licebat quantum vellet expendere?
"Sin vero omnium hominum perditissimus
"evaserim, & immanis beluæ animam nactus
"fuerim,

a Ita in *MSS.* ἐπειδὴ δαίμων τις ἐξερημοῖ *Bas.* & *Gen.* b Iterum cum *MSS.* ἐπιδείξεως *Bas.* & *Gen.* c Forte ἐδ' ὡς. *Aldr.* οὐδ' *Voss.* & *Big.* ὅτι *Alii.* d Ita *Big.* μίσος in *ceteris.* e Ἀλλ' ἐστεργόμην *Busb.* & *Rusf.* * Hic est somni dispensator & minister securitatis. *Hegesipp.* † Indignatione pariter & dolore intercepta est vox loquentis. *Hegesipp.*

"fuerim, pater, annon tuis vincendus eſſem "beneficiis, quem, ut ipſe dixiſti, *in regiam* "reduxeris, & tot filiis prætuleris, & vivus re- "gem declaraveris, aliorumque bonorum in- "genti magnitudine invidendum reddideris? O "me miſerum, ex acerba peregrinatione mea! "quam multum temporis livori, & quam lon- "gum inſidiantibus ſpatium dederim. Verum "tui gratia, pater, & ad tuas cauſas agendas "peregre proficiſcebar, ne Syllæus tuam con- "temptui haberet ſenectutem. Roma mihi "teſtis eſt pietatis, & qui orbi terrarum præ- "eſt Cæſar, qui me patris amatorem ſæpiuſ- "cule vocabat. Accipe, pater, has ab eo lite- "ras. Iſtæ plus fidei merentur quam *fictæ* cri- "minationes. iſtæ ſola mei defenſio. iſtis mei "erga te affectûs argumentis utor. Memento "quod invitus hinc navigaverim, ut qui probe "norim latentes in regno contra me inimici- "tias. Tu me, pater, præter voluntatem tuam "perdidiſti, qui me accuſandi tempus invidiæ "dare compuliſti. Verum præſens adſum, ad- "ſum adverſus indicia, terra mariq; nihil omni- "no ut paricida perpeſſus; quanquam nihil "mihi profuturum ſit hoc argumentum. nam "& apud Deum & apud te, pater, ſum con- "demnatus: condemnatus autem precor, ne "aliorum tormentis fidem habeas, ſed in me "feratur ignis, per viſcera mea pergant quæ- "ſtionum fidiculæ. Ne mihi parcite lamen- "tationis ergo à ſceleſto corpore profectæ. "nam ſi paricida ſum, mori non debeo cru- "ciatuum expers". Talia cum ejulatu & la- chrymis vociferans, & alios omnes & Varum ad miſericordiam alliciebat. Solum autem Herodem à lachrymis continebat iracundia, utpote quod probationes veras eſſe cognoverit.

"τερ, ὐκ ἀν ταῖς σαῖς εὐεργεσίαις οἰκειήθην, "γαγες μ̃, ὡς ἔφης αὐτὸς, προσέκρινας δὲ τοσύτων τέκνων, "ἀπέδειξας δὲ ζῶν βασιλέα, δι' ὑμᾶς δὲ τὸν "ἄλλων ἀγαθῶν ἐποίησας ὀπίφθονον; ὦ τάλας ἐγὼ τ̃ "πικρᾶς ἀποδημίας· ὡς πολλ̃ ἔδωκα χρεὸν τ̃ φθό- "νῳ, καὶ μακρὰν τοῖς ἐπιβουλεύσι διαρείαν. σοὶ δὲ, πά- "τερ, καὶ τοῖς σοῖς ἀγῶσιν ἀπεδήμουν, ἵνα μὴ Συλλαῖος "σ̃ σῆς γήρως καταφρονήσῃ. Ρώμη μοι μάρτυς τ̃ εὐσε- "βείας, καὶ ὁ τ̃ οἰκουμένης προστάτης Καῖσαρ, ὁ φιλο- "πάτορά με πολλάκις εἰπών. λάβε, πάτερ, τὰ πρ̃ "αὐτ̃ γράμματα. ταῦτα τὸν σὸν ἀμβολῶν πι- "στότερα. ταῦτα ἀπολογία μοι μόνη. τούτοις τ̃ εἰς σὲ "φιλοστοργίας τεκμηρίοις χρῶμαι. μέμνησο δὲ ὡς ὐχ "ἑκὼν ἔπλεον, ὀπιζάμενος τ̃ ἐμφωλεύσ̃ τ̃ βασιλείας "κατ' ἐμ̃ δυσμένειαν. σὺ δὲ μὲ, πάτερ, ἄκων ἀπώ- "λεσας, ἀναγκάσας καιρὸν ἀμβολῆς δ̃ναι τ̃ φθό- "νῳ. παρειμι δὲ, ὅπου τὸν ἐλέγχους παρειμι, ἀμφὶ γῆς "καὶ θαλάσσης σόδην ὑδαμ̃ παθὼν ὁ παλαιοκτόνος· "ἀλλὰ μήπω τούτῳ ὠφέλημαι τ̃ τεκμηρίῳ. κατάγνω- "σμαι γὰρ καὶ ᶜ θεῷ θε῀ καὶ σοὶ, πάτερ· κατε- "γνωσμένος δὲ δέομαι, μὴ ᵈ ταῖς ἄλλων βασάνοις πι- "στεύσῃς, ἀλλὰ κατ' ἐμ̃ φερέσθω τὸ πῦρ, ὀδυνάτω διὰ "τ̃ ἐμ̃ σπλάγχνων τὰ ὄργανα. μὴ φείσησθε ὀλε- "θρίῳ μ̃ μιαρ̃ σώματος. εἰ γὰρ εἰμὶ πατροκτόνος, "ὀκ ὀφείλω θνήσκειν ἀβασανίστως." τοιαῦτα ᵉ μ̃ ὀλολυγμ̃ καὶ δακρύοις ὀλοῶν, τούς τε ἄλλους ἅπαν- τας καὶ τ̃ Οὖαρον εἰς οἶκτον παρεκαλέσατο. μόνον δὲ ὁ θυμὸς Ηρώδ̃ ἄδακρυν διεκράτει, τοὺς ἐλέγχους ἀληθεῖς ὀπιζάμενον.

Nicolaus Antipatri crimina exaggerat. Ant. p. 760. 761. 762.

4. Tum Nicolaus juſſu regis multa de Antipatri calliditate præfatus, diſcuſſaque illius miſericordia, mox atrociſſimam accuſationem inſtituit, cuncta quidem in regnum admiſſa maleficia ei adſcribens, maxime vero fratrum interitum, quos ipſius calumniis periiſſe demonſtrabat. Quin & ſuperſtitibus eum inſidiari dicebat, ut qui id agerent ut ſucceſſionem interciperent. Quomodo enim à fratribus abſtinere potuit, qui patri venenum paraverat? Cum autem ad veneni probationem veniſſet, & ordine proferebat indicia, & de Pherora valde indignabatur, quod & ipſum Antipater fratricidam feciſſet, iiſque qui regi amiciſſimi erant corruptis, regiam omnem ſcelere compleviſſet. Atque ita, aliis inſuper multis dictis & probatis, finem dicendi facit.

Δ'. Ἐν τούτῳ, ὅ βασιλέως κελεύσαντος, Νικόλαος, πολλὰ περὶ τ̃ πανούργου τ̃ Ἀντιπάτρου προεμπών, καὶ τ̃ ἐπ' αὐτ̃ διαχέας ἔλεον, ἔπειτα πικρὰν καὶ μηρείαν ᶠ κατε- τείνετο, πάντα μ̃ τὰ κατ̃ τ̃ βασιλέως κακουργήματα ᵍ περι- πεπλεγμένα αὐτ̃, μάλιστα δὲ τ̃ ἀναίρεσιν τ̃ ἀδελφῶν, ἀπο- δεικνὺς ταῖς ἐκείνου διαβολαῖς ἀπολωλότας. ὑπεβ- άλλετο δὲ αὐτὸν ἔλεγε καὶ τοῖς περὶ αὐτ̃, ὡς ἐφέδρους τ̃ διαδοχ̃ς. τ̃ γὰρ φαρμακευάσαντα παλαὶ φάρμακον, πότε ἂν ἀδελφῶν ἀποχέσθαι; ʰ θαυμάζων δὲ ὅπως τ̃ ἔλεγχοι τ̃ φαρμακείας, τάς τε μηνύσεις ἐξ̃ς ἀπεδείκνυ, καὶ περὶ Φερώρα κατοχλίζεν, ὅτι καὶ κεῖνον Ἀντίπατρος πείσας ἀδελφοκτόνον, καὶ τοὺς φιλοπάτορας τ̃ βασιλ̃ διαφθείρας, ὅλον γ̃ ⁱ μύσους ἀνεπλήσατο τ̃ οἴκου. ἀλλά τε πολλὰ περὶ τούτοις εἰπὼν καὶ ἀποδείξας, κατέπαυσε τ̃ λόγου.

Varus Antipatro dicendi pro ſe poteſtatem facit. Ant. p. 763.

5. Varus autem cum reſpondere juſſiſſet Antipatrum, & ille nihil amplius loquutus, quam Deus teſtis eſt innocentiæ meæ, tacitus jaceret, petiit ut venenum afferretur, & vincto cuidam capitis damnato ebibendum dedit. Cumque ille ſtatim moreretur, Varus quidem, nonnulla in occulto cum Herode colloquutus, quæ geſta erant in concilio ad Cæſarem ſcri-

ε'. ᵏ Οὖαρος δὲ κελεύσας ἀπολογεῖσθ̃ τ̃ Ἀντίπατρον, ὡς ὐδὲν πλέον ˡ ἐκεῖνος εἰπὼν, ἢ Θεὸς ἔστι μοι γ̃ μηδὲν ἀδί- κ̃ μάρτυς, ἔκφυτο ᵐ σιγῶν, αἰτήσας ὁ φάρμακον, δίδωσι πιεῖν τ̃ ὠθὶ θανάτῳ καταδίκην δεσμώτ̃ πιεῖν. γ̃ δὲ πα- ραχρ̃μα τελευτήσαντος, ὁ μὲ Οὖαρος, ἀπορρήτους ποιήσας τὰς πρὸς Ηρώδην ὁμιλίας, καὶ τὰ περὶ τ̃ συνέδριον Καίσαρι γράψας,

a Ita, ταῦτα ἀπολογία μοι μόνη, cum *Aldrichio* inſerta dedimus ex *MSS. Gr.* & *Lat.* b Ita in omnibus fere *MSS.* παρειμι δὲ γῆς καὶ θαλ. in *Edit. Baſ.* & *Gen.* omiſſis reliquis. c Παρὰ θεῷ καὶ παρὰ ἀνθρώποις ἐ π. in *Bod.* & *Gall.* d Ταῖς τ̃ ἄλλων *Busb.* & *Rhed.* e Μετὰ ὀλοφυρμ̃ in quibuſdam *libris.* f Κατατείνατο in *pleriſque MSS.* g Ita *Bod.* & *Ruf.* περιδεὶς in *Editis Aliiſque.* h Ita *Aldrichius* cum *Big.* & *Bod.* θαυμάζων in *cæteris.* i Ita ex *MSS.* μίσους in *Editis.* k Οὐάρου δὲ κελεύσαντος *Bod.* l Vocem ἐκεῖνος debemus *Codici Bod.* eandemque legiſſe videtur *Ruf.* m Poſt σιγῶν in *impreſſis* erat & quibuſdam *MSS.* ὁ ἵ Ηρώδ̃. contra *Big. Voſſ. Ruf.* & *Ant.* p. 964. c. 9. *Aldr.*

a Illud

γράψας, μὴ μίαν ἡμέραν χρείζεται. δεσμᾷ δ' ὁ βασιλεὺς Αντίπατρον, καὶ πρὸς Καίσαρα τὰς διλώσοντας ἢ συμφορὰν ἐξέπεμψεν.

ε'. Μετὰ δὲ ταῦτα, καὶ τῷ Σαλώμης ἀδελφὸς Αντίπατρος εἰσῆκτο. ἦν γὰρ Αντιφίλῳ τῆς οἰκετικῆς ἥκων, ὑπολὰς κομίζων ἀπὸ Ρώμης παιδὶ Ιουλίας θεραπαινίδος, Ακμῆς τὄνομα. καὶ παιδὶ μὲ ταύτης ἐπίστευτο βασιλεὺς, τὰς παιδὶ Σαλώμης ὑπολὰς εἰ τοῖς Ιουλίας εὑρηκέναι γράμμασι πεπομφέναι τε αὐτῷ λάθρᾳ δι' εὔνοιαν. αἱ δὲ τῆς Σαλώμης λοιδορίας τε τοῦ βασιλέως εἰς ἔχουσι παροτάτας, καὶ κατηγορίαν μεγίστην. ταῦτας δὲ πλάσας [a] ὁ Αντίπατρος, καὶ τὴν Ακμὴν διαφθείρας, ἔπεισεν Ηρώδῃ πέμψαι. διηλέγχθη δὲ οὐ τὰ πρὸς αὐτὸν ὑπολῆς. καὶ γὰρ [b] ἐκείνῳ ὃ γύναιον ἔγραψεν· "ὡς [c] ἤκου- "λήθης, ἔγραψά σοι τῷ πατρὶ, καὶ τὰς ὑπολὰς ἐκεί- "νας ἔπεμψα, πεπεισμένη τὸν βασιλέα μὴ φείσασθαι τῆς "ἀδελφῆς, ὅταν ἀναγνῷ. καλῶς δὲ ποιήσεις, ἐπειδὰν "ἀπαρτισθῇ πάντα, μνημονεύσας ὧν ὑπέσχου.

ζ'. Ταύτης φερομένης τῆς ὑπολῆς, καὶ τὰ κατὰ Σαλώμην ἐσκοπεῖτο, ἔννοια [d] μὲ ἐμπίπτει τῷ βασιλεῖ, τάχα καὶ κατὰ Αλεξάνδρου πλασθῆναι γράμματα. θερμαίνει δὲ αὐτὸν ἔτι ὁ πάθος, ὡς παρ' ὀλίγον καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀποκτεῖναι δι' Αντίπατρον. ὡκέως οὖν ἀνεβάλλετο λαβεῖν τιμωρίαν ὑπὲρ ἁπάντων. ὁρμημένος δὲ ἐπὶ τὸν Αντίπατρον, ἐπεσκέθη νόσῳ χαλεπῇ. θεὶς μέντοι τὴν Ακμῆν καὶ τὰ κατὰ Σαλώμης ἐσκοπεῖτο, ἔπεμψε Καίσαρι τιμὼν τε ἀξιοθήκλῳ [e] αἰτήσας, μετέγραφε, καὶ βασιλέα μὲ ἀπεδείκνυεν Αντίπαν, ἀμελῶν τῶν πρεσβυτάτων, Αρχελάου καὶ Φιλίππου. διέβελήκει γὰρ καὶ τούτους Αντίπατρος. Καίσαρι δὲ, σὺν τοῖς [f] ἄλλοις χρημάτων δώροις, [g] κατέλιπε χίλια τάλαντα, τῇ τε γυναικὶ καὶ τέκνοις αὐτοῦ καὶ φίλοις καὶ ἀπελευθέροις θεὶ πεντακόσια· ἀπένειμε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τῆς τε χώρας οὐκ ὀλίγα καὶ τῶν χρημάτων, λαμπροτάταις τε δωρεαῖς ἐτίμα Σαλώμην τὴν ἀδελφήν. οὕτω μὲν οὖν τοῖς διαθήκαις, ταῦτα διορθώσατο.

psit, posteroque die *inde* discedit: rex autem in vincula conjicit Antipatrum; certosque ad Cæsarem misit, qui suam illi calamitatem nunciarent. *Antipater in vincula conjectus. Ant. p. 764.*

6. Post hæc autem Salomen insidiis appetiisse arguebatur Antipater. Quidam enim è domesticis Antiphili venerat, literas ferens ab ancillula Juliæ, cui nomen erat Acme. Atque ab ipsa quidem scriptum erat regi, inter literas Juliæ quasdam à Salome datas se reperisse, eique clam benevolentiæ ergo *eas* misisse. In Salomes autem literis contumeliæ erant in regem acerbissimæ, & accusatio gravissima. Istæ vero ab Antipatro fictæ erant, cumq; is Acmen *pecunia* corrupisset, ei persuasit ut literas ad Herodem mitteret. Res autem comperta est ex ejus ad illum literis. nam muliercula ei scripserat, "Sicut voluisti, patri tuo scripsi, "literasque istas *ad eum* misi, persuasum ha- "bens, regem sorori suæ nequaquam parsurum, "cum eas legerit. Bene autem facies, si, re- "bus omnibus perfectis, promissorum tuorum "memor fueris. *Ejus in Salomen insidiæ detectæ ex literis Acmes. Ant. p. 764.*

7. Hisce literis, & quæ in Salomen compositæ erant, deprehensis, regem subiit cogitatio, forsan & illas contra Alexandrum fictas fuisse: & vehementer perturbatus erat ex animi motu, quod parum abfuerit quin sororem propter Antipatrum occidisset. Itaque non amplius cunctatus est omnia ejus crimina in eum persequi: sed, dum in Antipatrum incitatur, morbo difficili corripitur. Veruntamen de Acme & accusatione in Salomen *improbe* conficta literas ad Cæsarem dedit: cumque testamentum afferri jussisset, *illud* mutabat, regemque declarabat Antipam, præteritis Archelao & Philippo natu grandioribus. nam & illos calumniatus fuerat Antipater. Cæsari autem, præter vasa aliaque ei donata, mille talenta reliquit, itemque uxori ejus & liberis & amicis & libertis circiter quingenta: cæterisque omnibus agrorum & pecuniarum non parum distribuit; ac sororem Salomen donis luculentissimis honoravit. Et in testamento quidem ista correxit. *Inde Herodes Antipatrum de nece filiorum suspicatur.* *Literas de eo Romam mittit. Ant. p. 765.* *Testamentum de novo condit. ibid.*

κα'. **ΚΕΦ. λγ'.**

Αετὸς χρυσᾶς ἐκκόπτεται. Ηρώδης τελευτᾶν μέλλοντος ὠμότης. ἑαυτὸν ἀναιρεῖν πειρᾶται. Αντίπατρον κτείνεσθαι κελεύει. Ὀπτίων πέντε ἡμέρας τελευτᾷ.

XXI. **CAP. XXXIII.**

Aquila aurea dejicitur. Morituri Herodis immanitas. Sibi manus inferre conatur. Antipatrum occidi jubet. Quinto post die ipse moritur.

ΠΡοήει δ' αὐτῷ πρὸς τὸ χωλεπώτερον ἡ νόσος, ἅτε δὴ τῶν ἁμαρτημάτων τὸν γῆρας καὶ ἀθυμίᾳ ὑπεπεσόντων. ἦν μὲν γὰρ ἤδη ἐτῶν [h] ἑβδομήκοντα, τεταπείνωτο δὲ τὸν ψυχὸν ταῖς πρὸς τὸν τέκνων συμφοραῖς, ὡς μηδὲ τὸν ὑγείᾳ τὸν ἡδέων πρόσεσθαι. τῆς νόσου δὲ ἦν ὑπόταπτος ζῶν Αντίπατρος, οὐ τὸν παρέργῳ, ῥᾳδίως δὲ πρήκτο ἀπελεῖν. Ηerodi morbus ingravescit. ibid.

MOrbus autem ei ingravescebat, quod invalitudinem urgeret senectus pariter ac mœror. jam enim annos fere LXX. natus erat, & ex calamitatibus quas ei intulerant liberi adeo animo erat dejectus, ut nec cum bene valeret quicquam jucunditatis admitteret. Ægritudinem autem acriorem faciebat, quòd Antipater viveret; quem non obiter & aliud agens, sed cum *ipse* convaluisset, occidere decreverat.

2. At

a Illud ὁ adjectum esse volui è *Cod. Busb.* b Ἐκεῖνο *Busb.* c Ita cum *Busb. Rhed.* & *Ruf.* ἠκουλθοὺς *Voss.* & *Big.* forsan pro ἠκουλήθη. in *Editis* βουλθοὺς. d Illud μὲ additum è *Cod. Busb.* e Ζητήσας *Busb.* f Δικὴ non agnoscit *Busb.* g Κατέλιπε insertum dedi è *Codd. Busb.* & *Rhed.* h Videsis *Torniellum* in *Annalibus S.* ad *Annum M.* 3982. n. 1. & A. 4051. n. 34. * Hujusmodi interpretationem locus postulat. nam in *Ant.* l. XVII. c. 8. dicitur quod Cæsari dederit ἀργυρίου ὑπὲρ μυρίαδας χίλιας, χωρὶς δὲ σκεύη τὰ μὲν χρυσᾶ τὰ δ' ἀργυρᾶ, καὶ ἱματίων πολυτελῆ. In *Rufini* versione, *post alia pecuniaria munera mille talenta* &c.

Judas & Matthias, ex aquila aurea occasione arrepta, seditionem movens. p. 766.

2. At dum in istis versaretur calamitatibus, oritur populi quidam tumultus. In civitate erant duo * sophistæ, qui accurate leges patrias scire videbantur, & per totam gentem in maxima erant apud omnes gloria, Judas filius Sepphoræi, & alter Margali Matthias. Ad istos, dum leges exponerent, adolescentium non pauci se conferebant, & quotidie puberum exercitum colligebant. Qui, cum regem audiissent mœrore ac morbo tabescere, ad discipulos verba faciebant, quòd jam tempus opportunum esset ut Deus vindicaretur, fabricataque adversus leges patrias opera detraherentur. quippe nefas esse, in templo haberi aut imagines, aut vultus, opusve quodcunque animantium alicui cognomen. Fecerat enim rex & supra magnam templi portam *collocaverat* aquilam auream. eamque ut exscinderent suadebant sophistæ, pulchrum esse dicentes, aliquid licet inde periculi instaret, *etiam* pro lege patria mori. Eos enim qui ita diem supremum obeunt, & animæ immortalitatem, & æternam bonorum fruitionem manere: minus autem generosos, rudesque in illorum sapientia, animamque amare nescientes, per morbum quam per virtutem emori malle.

Aquila aurea à juvenibus exscisa. ibid.

3. Dum hos illi sermones sererent, rumor erat regem in ipso decessu esse, adeo ut juvenes ad rem aggrediendam facti essent audaciores. Itaque meridie, dum multi in templo versarentur, cum semet crassis funibus è tecto demisissent, auream illam aquilam securibus exscindunt. statim *quod factum est* prætori regis nunciabatur, atque ille multa cum manu eò accurrebat, & captos circiter quadraginta juvenes ad regem adducebat. Cumque ille primum eos interrogaret, an aquilam auream exscindere ausi fuissent, *feciſſe* confitebantur. deinde cujus jussu, legis patriæ, responderunt. Cum vero ab iis quæsivisset, quid ita gaudio exsultarunt mox interficiendi, dicebant, quòd post mortem bonis pluribus fruituri essent.

De illis facta inquisitio. Antt. p. 767.

In eos animadvertitur. ibid.

4. Istis rex commotus, iracundiæ vehementiâ morbum superat, adeoq; in concionem procedit, atque multum in eos quasi sacrilegos invectus, quódque legis prætextu majus quiddam aggrederentur, æquum censebat & supplicio eos addicere ut impios. Populus autem veritus, ne multi ex indiciis convicti essent, rogabat, ut cum primum quidem facinoris suasores, ac deinde in eo deprehensos pœnæ subjeciſſet, iram in cæteros missam faceret. Vix persuadetur rex, & qui funibus se demiserant una cum sophistis vivos cremavit, reliquos vero qui comprehensi sunt ministris interficiendos tradidit.

Herodi morbus magis adhuc ingravescit. Antt. p. 768.

5. Post hæc morbi vis, per universum ejus corpus diffusa, variis doloribus *id* distrahebat. nam febris quidem erat non *tamen* vehemens,

β'. Γίνεται δ' ἐν τοῖς συμφοραῖς [a] αὐτῷ καὶ δημοτική τις ἐπαράσασις. δύο ἦσαν σοφισταὶ τὴν τὴν πόλιν, μάλιστα δοκοῦντες ἀκριβῶς τὰ πάτρια, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἅπαντι τῷ ἔθνει μεγίστης ἠξιωμένοι δόξης, Ἰούδας τε υἱὸς [b] Σεπφωραίου, καὶ Ματθίας ἕτερος [c] Μαργαλώθ. τούτοις οὐκ ὀλίγοι προσήεσαν τῶν νέων ἐξηγουμένοις [d] τοὺς νόμους, καὶ σωφρονοῦσι ὁσημέραι τῷ ἠθρόῳ στρατοπέδῳ. οἱ τότε [e] βασιλέα πυνθανόμενοι τοῖς ἀθυμίαις [e] ὑπεκρέοντα καὶ τῇ νόσῳ, λόγοι καθίεσαν εἰς τοὺς γνωρίμους, [f] ὡς ἄρα καιρὸς ὀπτιμοδότατος ἔοι, περιορᾶν ἤδη τὸν Θεὸν, καὶ τὰ κατασκαφθέντα ὑπὸ τοῦ πατρίους νόμους ἔργα καθαίρειν. [g] ἀθέμιτον γὰρ εἶναι, κατ' ἦθος, ἢ εἰκόνας, ἢ θρεπτομαὶς, ἢ ζώων τινὸς ἐπώνυμον ἔργον τοῖς. κατεσκεύακει δὲ ὁ βασιλεὺς, ὑπὲρ τὸν μεγάλου πύλου, ἀετὸν χρυσοῦν. οἱ δὴ τότε παρήνουν ἐκκόπτειν ὦ σοφισταὶ, καλὸν τοῖς λέγοντες, εἰ καί τις γένοιτο κίνδυνος, ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων θνήσκειν. τοῖς γὰρ ὕτω τελευτῶσιν ἀθάνατόν τε τὸν ψυχὴν, καὶ τὸ ἀγαθοῖς αἰῶνι ἀθανατίζειν· τοὺς δὲ ἀγεννεῖς, καὶ τὸ αὐτῶν σοφίας ἀπείρους, ἀγνοοῦντας φιλοψυχεῖν, καὶ περὶ ὧν δι' ἀρετῆς τὰ νόσου θάνατον αἱρεῖσθαι.

γ'. Ἅμα δὲ τοῖς ἐκείνων λόγοις, διηφημίσθη καὶ θηήσκειν ὁ βασιλεὺς, ὥστε θαῤῥαλεώτεροι ἔπλοιο τὸ ἐπιχειρήσειν οἱ νέοι. μέσης γὰρ ἡμέρας, καὶ πολλῶν τοῦ ἱεροῦ ἀναστρεφομένων, χοίνοις παχείαις καθιμήσαντες σφᾶς [h] αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πτέρυγος, τὸν χρυσοῦν ἐκεῖνον ἀετὸν ἐξέκοπτον πελέκεσιν. ἠγγέλθη δὲ εὐθέως τῷ βασιλέως σταλήναι, καὶ κεῖνος, μετὰ χιλίου ὡς ὀλίγης ἀναδραμών, [i] σὺν τεσσαράκοντα νεανίαις συλλαμβάνει, καὶ κατήγαγε πρὸς τὸν βασιλέα. πυθανομένῳ δὲ αὐτῷ πρῶτον εἰ τολμήσαι τὸν χρυσοῦν [k] ἀετὸν ἐκκόπτειν, ὡμολόγουν. ἔπειτα, τίνος κελεύσαντος, ἀπεκρίναντο τοῦ πατρίου νόμου. τί δὲ ὕτω γελήσαι, διερωτήσαντος, ἀναμεῖναι μέλλοντες, ἔλεγον, ὅτι πλείονα ἀγαθῶν ἀπολαύσουσι μετὰ τὸν τελευτὸν.

δ'. Ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς, δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς κρείττων τῆς νόσου γενόμενος, προῆσιν εἰς ἐκκλησίαν, καὶ πολλὰ τῶν ἀνδρῶν κατηγορήσας ὡς ἱεροσύλων, καὶ προφάσει τοῦ νόμου πειρᾶζόντων τι μεῖζον, κολάζειν ἠξίου ὡς ἀσεβεῖς. ὁ δὲ δῆμος, δείσας μὴ διὰ πολλῶν ὁ ἔλεγχος ἔλθῃ, παρεκάλει προέσθαι μὲν τοὺς ὑποθεμένους τὴν προῆξιν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἐν αὐτῇ συλληφθέντας κολάσαντα, τοῖς λοιποῖς τὸν ὀργὴν ἀφεῖναι. πείθεται μόγις ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς μὲν καθιμήσαντας ἑαυτοὺς ἅμα τοῖς σοφισταῖς κατέκαυσε ζῶντας, τοὺς λαοὺς δὲ τὸν συλληφθέντων παρέδωκε τοῖς ὑπηρέταις ἀνελεῖν.

ε'. Ἐνθεν αὐτῷ τὸ σῶμα πᾶν ἡ νόσος διαλαβοῦσα, παντοίοις πάθεσι [l] διεμερίζετο. πυρετὸς μὲν γὰρ [m] ἦν ὁ λάβρος, κνησμὸς

[a] Ita *Bod.* in *cæteris* αὐτῷ. *Rufinus* vertit, *ad has ei calamitates accidit* &c. [b] Σεμφοραίου *Bod.* Σεμφοραίου *Gall.* Σεπφοραίου *Ruf.* Σαεμφαίου in *Antt. p.* 766. v. 1. [c] Γαργαλὼθ *Gall.* Μαργαλώθου in *Antt. p.* 766. v. 1. & 2. [d] Τὸν νομὸν *Bod.* [e] Ὑπερρέοντα *Voss.* [f] Ὡς ἄρα *Bod.* [g] Præceptum *Decalogi* secundum non vetat μηδενὸς εἰκόνα ζώου μὴ ποιεῖν, sed μὴ ποιήσεται σεσωπωσιν: & communis *Hebræorum* sententia imagines etiam humanas tolerabat; modo abesset suspicio & periculum cultus extranei. *Pharisaica*, quæ erat severior, disciplina, ad cautelam abundantem, animati cujuscunque imaginem fieri vetuit; sed permisit res inanimatas & animalium monstra depingi: totumque picturæ genus, quam *Grotteſcam* Itali appellant, apud *Judæos* omnes in usu & pretio semper erat. Vide *Ant.* p. 105. v. 9. collat. cum *Levit.* XXVI. 1. *Hebr. Antt.* l. XV. c. 2. §. 6. & l. XIX. c. 8. §. 2. *Philonem* περὶ μν. p. 196. *If. Voſſium* ad *Catullum* p. 195—201. Sed memineris una consulere *Plin.* XXXVII. 2. *Antt.* XIV. c. 3. & *Belli* I. c. 7. *Aldr.* [h] Ad hunc modum distinctum in *Rufini* codice, αὐτὸς, δὲ δ' πέρυς τ χρ. nam vertit, *demissi funibus, aquilam ex tecto &c.* [i] Cumque his una Judam & Matthiam facinoris hujus autores. *Antt.* p. 767. v. 3. [k] Vocem ἀετὸν insertam dedi ex *Rufini* versione. [l] Ἐμερίζετο *Euseb.* ἐμερίζετο *Niceph. Callist.* [m] Οὐ λάβρος desunt *Cod. Bod.* ἦν λάβρος legisse videntur

* Id est, *Rabbini.*

πασμὸς δ' ἀφόρητος τῆς ὀπιφανείας ὅλης, καὶ κόλων συνεχὴς ἀλγηδόνες, ὡσεί τε τὺς πόδας [a] ὥσπερ ὑδρωπιῶντι οἰδήματα, τῷ τε [b] ἥπατι φλεγμονὴ, [c] καὶ δι' αἰδοίου σηπεδὼν [d] σκώληκας γεννῶσα. πρὸς τούτοις, ὀρθόπνοια, καὶ δύσπνοια, καὶ [e] σπασμὸς ἁπάντων τῶν μελῶν, ὥστε τὺς ὑπιθειάζοντας πανλὺ τῶν [f] σοφιστῶν τὰ νοσήματα λέγειν. ὁ δὲ, παλαίων τοσούτοις πάθεσιν, ὅμως γε ζῆν ἀντείχετο, σωτηρίαν τε ἤλπιζε, καὶ θεραπείας ἐπενόει. διαβὰς γοῦν τὸν Ιορδάνιον, τοῖς κατὰ [g] Καλλιρόην θερμοῖς [h] ὑπέχρητο. ἔστι δὲ ἔξωσι μὲν εἰς τὸν Ἀσφαλτῖτιν λίμνην, πρὸς γλυκύτητι δ' ἔστι καὶ πόσιμα. δόξαι δ' ἂν ταῦτα τοῖς ἰατροῖς ἐλαίῳ θερμῷ πᾶν ἀναθάλψαι τὸ σῶμα, χαλασθὲν εἰς ἐλαίου πλήρη πύελον, [i] ὑκλύει δὲ τὺς ὀφθαλμύς, [k] καὶ ὡς τεθνεὼς ἀνέστρεψε. θορύβου δὲ τῶν [l] θεραπόντων γενομένου, πρὸς μὲν τὸν [m] φωνὸν ἀνήνεγκεν· εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ὑπογνὺς τὸν σωτηρίαν, τοῖς τε στρατιώταις ἀνὰ δραχμὰς πεντήκοντα [n] ὑκέλευσε διανεῖμαι, καὶ πολλὰ χρήματα τοῖς ἡγεμόσι καὶ τοῖς φίλοις.

ε'. Αὐτὸς δὲ [o] ὑποστρέφων [p] ὡς εἰς Ιεριχοῦντα ἐλθὼν ἐνεχύθη, [q] μελαγχολῶν ἤδη, καὶ μανιώδει ἀπειλῶν, [r] προσκοπεῖν εἰς [s] ὀπισθολιὺ ἀθυμίᾳ τινὰ ἔμελλεν. τὺς γὰρ ἀφ' ἑκάστης κώμης ἐπισήμους ἄνδρας ἐξ ὅλης Ιουδαίας συναγαγὼν εἰς τὸ καλύμενον Ιππόδρομον ἐκέλευσε συγκλεῖσαι. μετακαλεσάμενος δὲ Σαλώμην τὴν ἀδελφὴν, καὶ τὸν ἄνδρα ταύτης [t] Ἀλεξᾶν, "οἶδα, ἔφη, "Ιουδαίους τὴν [u] ἐμοὶ ἑορτάσοντας, θάνατον, δύναμαι δὲ "πενθεῖσθαι δι' ἑτέρων, καὶ λαμπρὸν ὀπιτάφιον ἄξειν, ἂν "ὑμεῖς θελήσητε ταῖς ἐμαῖς ἐντολαῖς ὑπουργῆσαι. τὺς "δὲ τὺς φρουρουμένους ἄνδρας, ἐπειδὰν ἐκπνεύσω, τά- "χιστα κτείνατε παρεσκευασμένοι τὺς στρατιώτας, ἵνα [x] πᾶ- "σα Ιουδαία, καὶ πᾶς οἶκος, ἄκων ἐπ' ἐμοὶ δακρύσῃ.

ς'. Ταῦτα ἐνετείλετο, καὶ ὡδὶ τὴν Ῥώμην παρέσεσθαι ἦκον ὀπιστολαὶ, δι' ὧν Ακμὴ μὲν ἀπηγορευμένη τελεύσαντος Καίσαρος ἐδηλοῦτο, θανάτῳ δὲ Αντίπατρος κατάκριτος· ἔγραφε γοῦν ὡς εἰ καὶ φυγαδεύειν αὐτὸν ἐθελήσειεν ὁ πατὴρ, [y] ὑπερέποι Καῖσαρ. ὁ δὲ βραχὺ μέν τως τὴν ὑπιθυμίαν ἀνήνεγκεν. αὖθις δὲ, καὶ δὴ σὺν ἐλπίδι προφῆς καὶ βηχὶ κατασμώδει διετέλει, τὴν ἀλγηδόνων [z] ἠπηδεὺς, φλάσαν τὴν εἰμαρμένην ἐπεβάλλετο. λαβὼν [a] δὲ μῆλον, ἤτησε

pruritus vero per totam corporis ſuperficiem intolerabilis, coli quoque dolores continui, & circa pedes tumores quaſi aqua intercute laborantis, atque inflatio abdominis, & in pudendis putredo vermes generans. Ad hæc, non potuit niſi cum erectus eſſet reſpirare, & tum reſpirandi difficultate laborabat, & membrorum omnium convulſione cruciabatur; adeo ut harioli morbos *iſtos* pœnam eſſe dicerent ob cædem ſophiſtarum irrogatam. Ille vero, quamvis tot cruciatibus conflictaretur, vivendi tamen deſiderio tenebatur, & ſalutis ſpem retinebat, ac de curationibus cogitabat. Itaque trajecto Jordane, aquis calidis, quæ juxta Callirhoen ſunt, uſus eſt. Hæ influunt quidem in Aſphaltiten lacum, adeo tamen ſunt dulces, ut etiam potui commodæ ſint. Ibi cum medicis viſum eſſet, ut totum corpus, demiſſum in ſolium olei plenum, foveretur, * oculi enervantur, eoſque morientis ad inſtar reciprocavit. Cum autem in tumultu eſſent miniſtri, clamore excitatus ad ſe quidem rediit: ſalutis autem ſpe in poſterum abjecta, & quinquaginta drachmas militibus viritim, & ingentem pecuniam ducibus atque amicis diſtribui juſſit.

Morbi deſcriptio. Ant. p. 768.

6. Cum autem *inde* revertens ad Hierichuntem perveniret, jam atra bile correptus, & ipſi quodammodo morti aliquid minitans, progreſſus eſt ad facinus teterrimum perpetrandum. Nam illuſtres totius Judææ viros, ex ſingulis vicis collectos, in locum qui Hippodromus vocabatur concludi juſſit. Tum accerſita ſorore Salome, viroque ejus Alexandro, "Novi inquit, Judæos morte quidem mea feſtos dies "acturos; †aliorum vero cauſa lugeri poſ- "ſum & funus ſplendidum conſequi, dum- "modo meis mandatis obſequi velitis. Hos "autem viros in cuſtodia habitos, ſimulatque "animam exhalavero, omnes interficite, quò "& univerſa Judæa & ſingulæ domus vel in- "vitæ mea morte illachrymentur.

Herodes in Judæos crudelitate inaudita ſævit. Ant. p. 768.

7. Iſta mandabat, & *tum* à legatis qui Romæ erant veniebant literæ, quibus ſignificabatur, Actum juſſu Cæſaris interfectam eſſe, & Antipatrum morte damnatum. Quin & ipſum in exſilium dare mallet, id quoque permiſiſſe Cæſarem, ſcriptum erat. Atqui ille paululum quidem ad *vitæ* cupiditatem rediit. Rurſus vero (nam & inedia & tuſſi convulſiva diſtinebatur) victus doloribus fatum antevertere ſtatuit. Sumpto igitur pomo, cultellum etiam

Herodis legati, qui Romæ erant, literis læta nunciant. Ant. p. 769.

Herodes, paululum licet recreatus, tandem dolo-

dentur *Hegeſipp.* & *Ruf.* quorum ille quidem vertit, *febrè vehemens*; hic vero, *febris non mediocris.* συγετὸς δ' ἦν αὐτῷ κάμινος ἐπιχώριος in *Athanaſii* ſermonibus in *Matth.* editis per *D. Bern. de Montfaucon* in *Nova Collectione Patrum & Scriptorum Gr.* Vol. II. p. 26. ὁ λάκκος habet *Niceph.* atque hoc convenit cum ipſo *Joſepho* in *Ant.* p. 768. v. 6. ubi dicit πῦρ μὲ γὰρ μαλακὸν ὦν &c. & cum *Euſebio*, ubi hic locus citatur in hunc modum, πυρετὸς ἦν χλιαρὸς &c. *a* Ὡς ὑδρ. *Euſeb.* & *Niceph.* *b* Ita in *MSS.* & apud *Euſeb. Niceph.* & *Athanaſ.* qui habet etiam φλεγμονὴ ὑπήρχεν. ἥπατι φλεγμονὴ perperam in *Edit. Baſ.* & *Gen.* *c* Καὶ αἰδοίου σηπ. *Euſeb.* & *Niceph.* ἡ δ' αἰδοίων in uno *MS.* *d* Ita cum *MSS. Euſeb. Niceph. Athanaſ.* & *Ruf.* σκώληκα in *Editis.* *e* Σπασμοὶ in aliquibus *MSS.* quo modo & *Athanaſ.* & *Niceph.* *f* Illa τῶν σοφιστῶν non agnoſcunt *Euſeb.* & *Niceph.* *g* Καλλιρόην (prout apud *Ptolemæum*, & *Nicephorum*) *Voſſ. Bod.* & *Buſb.* Proſpicit (inquit *Plinius* N. H. V. 16) Aſphaltiten ab oriente Arabia Nomadum, à meridie Machærus ſecunda quondam arx Judææ ab Hieroſolymis. Eodem latere eſt calidus fons, medicæ ſalubritatis Callirhoë, aquarum gloriam ipſo nomine præferens. Quem locum non intelligens *Solinus*, Callirhoën fontem Hieroſolymis proximum ſtatuit. *Aldr.* *h* Ἐχρῆτο *Euſeb.* & *Niceph.* *i* Λύει τὴν τὰς in *uno MS.* ἰκλύει τὰς in *altero* & in *Euſeb.* ἰκλύει τὴν τὰς *Niceph.* *k* Ὡς ὃ πάντως *Niceph.* *l* Ita lego auctoritate *Euſebii* & *Nicephori*, necnon ipſius *Joſephi*, qui in *Ant.* p. 768. v. 28. dicit, τὴν αἰκιστῶν αἱμωγὴν χωμένων ἀκούσαντα &c. in *Editis* & *MSS.* θεραπόντων. nec aliter forſan *Ruf.* qui vertit, *perturbatis qui eum curabant.* *m* Κραυγὴν *Euſeb.* *n* Ita in pleriſque *MSS.* & apud *Euſeb.* & *Niceph.* ἐκέλευσε in *Editis.* *o* Ὑποστρέψας *Euſeb.* *p* Illud ὡς non agnoſcunt *Bod. Voſſ. Euſeb.* & *Niceph.* *q* Καὶ δαιμονιῶν poſt μελαγχολῶν addunt nonnulli *MSS.* *r* Προσκοπεῖν ἦν εἰς *Niceph.* *s* Ita lego cum *Valeſio* ex *Euſebii Cod. Nazar.* antea erat ὑπόκλην. *t* Ἀλέξανδρον *Euſeb.* Verum ut *Epaphroditus* idem qui *Epaphras*, ita *Alexander* idem qui *Alexas* *u* Illud μὲν deeſt *Buſb. Rhed. Euſeb.* & *Niceph.* *x* Πᾶσα ἡ Ιουδ. καὶ πᾶς οἶκος καὶ ἄκων *Euſeb.* πᾶσα ἡ Ιουδ. κ. π. οἶκος ἐπ' ἐμοὶ δ. *Niceph.* *y* Ita lego ex *Joſepho* in *Ant.* p. 768. v. 41. 42. & ex *Ruſino* qui vertit, *id quoque permiſiſſe Cæſarem.* ὑπερέποι in *Editis* & *MSS.* *z* Excuſum erat ἡ ὃ αἰδῶτος. Sed quod recte legit *Ruſinus* ἠπηδεὶς, exhibet *Voſſ.* & *Big.* unus recenti manu, alter cum *Bod.* nihil mutat. *Aldr.* αἰδηδεὶς *Niceph.* *a* Ita & *Euſeb.* ſed δὴ malim. *Valeſ.* * *Al.* unde reſoluti ſunt oculi, quos tanquam moriens torquebat. † Nonnulli interpretantur *per alios.*

ribus victus manus sibi inferre conatur. Antt. p 770.

etiam popoſcit (ſolitus enim erat ſectum comedere) deinde circumſpiciens ne quis eſſet qui ei obſtaret, tanquam ſe percuſſurus dextram levavit. Verum Achiabus ejus ſobrinus accurrens, manu illius prehenſa, *ictum* impediit. Ululatus autem maximus ſtatim ſublatus eſt in regia, ac ſi rex mortuus fuiſſet: cumque eum audiiſſet Antipater, fiduciam reſumit, lætatuſque cuſtodes obſecrabat, ut ipſum promiſſa pecunia ſolutum dimitterent. Dux vero illorum non tantum *id fieri* prohibuit, ſed & regi inſidias renunciatum currebat: atque ille fortius exclamavit quam morbus commode pateretur, continuoque miſſis ſatellitibus Antipatrum occidit. Cum autem in mandatis dediſſet ut cadaver ejus in Hyrcanio ſepeliretur, rurſus teſtamentum corrigit: & ſucceſſorem quidem ſcripſit Archelaum filium natu maximum, Antipæ fratrem, Antipam vero tetrarcham.

Antipater occiditur. ibid.

Teſtamentum rurſus mutat Herodes. Antt. p. 770.

8. Poſtquam autem à filii cæde quinque dies vixiſſet, mortem obit; cum *ſcilicet* regnaſſet annos quidem triginta quatuor, ex quo Antigono interfecto rerum potitus eſt, triginta vero ſeptem, ex quo rex à Romanis declaratus eſt. Et in cæteris quidem omnibus ſecunda fortuna uſus eſt, ſi quis unquam alius. qui quidem regnum quod privatus adeptus eſt, tantoque conſervavit tempore, filiis ſuis reliquit: in rebus vero domeſticis infeliciſſimus fuit. Salome autem, antequam regis mortem reſciret exercitus, cum marito progreſſa, dimiſit eos qui in cuſtodia erant, quos occidi jufſerat rex: ipſum dicens mutaſſe conſilium, & ſuam quemque domum remittere. At cum iſti abirent, tum *regis obitum* militibus indicabat; eoſque cum cætera multitudine in concionem coëgit in amphitheatro Hierichuntino: ubi Ptolemæus, cui creditus erat à rege annulus ſignatorius, prodiens *in medium*, & regis fortunam prædicat, & populo conſolationem adhibet, & relictas militibus literas legebat, in quibus *eos* multis hortabatur, ut benevolos ſe præſtarent ſucceſſori *ſuo*. Deinde, poſt literas iſtas, teſtamentum reſignabat & recitabat: in quo Philippus quidem Trachonis & vicinarum regionum hæres declarabatur; Antipas vero, ut jam ante diximus, tetrarcha; rex vero Archelaus. Huic autem & annulum ad Cæſarem ferre mandabat, & adminiſtrationis rationes ſigillo munitas. omnium enim quæ *de iſtis* conſtitueret dominum, & teſtamenti confirmatorem eſſe Cæſarem *voluit*: cætera vero juxta ſuperius teſtamentum ſervari.

Diem ſupremum obit. ibid.

Salome & Alexas dimittunt Judæos in Hippodromum conclu-ſos. Antt p 771.

Teſtamentum Herodis lectum.

Archelao, ut regi, acclamatur. Antt. p. 771.

9. Confeſtim autem clamor ſublatus eſt Archelao congratulantium; militeſque turmatim cum populo eum ſtipantes, & ſuam quidem

καὶ μαχαίριον· εὐώδει δὲ ἀποτέμνειν ἐωθέει· ἔπειτα θελιαθρήσας μή τις ὁ [a] κωλύων εἴη, ἐπῆρε τὴν δεξιάν, ὡς πλήξων ἑαυτόν. προσδραμὼν δὲ, [b] ἀκώλυτος Αχίαβος ὁ ἀνεψιὸς αὐτῦ, τὴν χεῖρα κατέσχεν. οἰμωγὴ δ' εὐθὺς ἦρθη μεγίστη τε τὸ βασίλειον ὡς οἰχομένου τοῦ βασιλέως· καὶ ταχέως ἀκούσας Αντίπατρος, [c] ἀναθάρρει τε, καὶ γενηθεὶς τοὺς φύλακας ἱκέτευεν, ὅπῃ χρήμασιν ἐξαφίεσαι λύσαιτας αὐτόν. ὁ δὲ ἠγεμὼν οὐ μόνον ἀκώλυσεν, ἀλλὰ καὶ βασιλέι δρόμων ἀνήγγειλε τὸν ὄντως ὀλεθρον. ἀνέκραγον δὲ ἐκεῖνος ἰσχυρότερον τῆ νόσῳ, καὶ τοῦτο χρῆμα πέμψας τοὺς δορυφόρους, ἀπέκτεινε τὸν Αντίπατρον. θάψαι δὲ τὸν νεκρὸν αὐτῦ προστάξας ἐν [d] Υρκανίῳ, πάλιν τὰς διαθήκας ἐπανορθοῦται, καὶ διάδοχον μὲν [e] Αρχέλαον, τὸν πρεσβύτατον υἱὸν, ἀδελφὸν Αντίπα, γεγράφει, τετράρχην δὲ Αντίπαν.

η'. Μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ παιδὸς ὀλίγους πέντε ἡμέρας [f] τελευτᾷ, βασιλεύσας ἀφ' οὗ μὲν ἀποκτείνας Αντίγονον ἐκράτησε τῶν πραγμάτων [g] ἔτη τέσσαρα καὶ τριάκοντα, ἀφ' οὗ δὲ ὑπὸ Ρωμαίων ἀπεδείχθη βασιλεὺς, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα τύχῃ δεξιᾷ χρησάμενος, εἰ καί τις ἕτερος. ὅστις γε [h] κατεκτήσατο βασιλείαν ἰδιώτης ὤν, καὶ, τοσούτῳ χρόνῳ φυλάξας, ἰδίοις τέκνοις κατέλιπεν· αὐτὸς δὲ τοῖς κατ' οἶκον, ἀτυχέστατος. πρὶν δὲ γενέσθαι τὴν τελευτὴν αὐτῦ ὁ στρατιωτικὸς, προελθοῦσα μετ' ἀνδρὸς ἡ Σαλώμη, διαφῆκε τοὺς δεσμώτας ὃς κλείσειν ὁ βασιλεὺς ἐπετείλατο, μεταπεισθῆναι αὐτὸν λέγουσα, καὶ πάλιν ἀναπέμπειν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια. τότων δὲ οἰχομένων, ἐθάλπε ἤδη τοῖς στρατιώταις, καὶ συνῆγεν αὐτοὺς εἰς ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους ἐν ᾧ καθ' Ιερεχοῦντα ἀμφιθεάτρῳ. ἔνθα παρελθὼν Πτολεμαῖος, ὁ τὸν σημαντῆρα δακτύλιον παρὰ τοῦ βασιλέως πεπιστευμένος, τόν τε βασιλέα καλεῦ δαιμονίζει, καὶ ὁ πλῆθος παρακαλᾷ, τήν τε ἀπολῳφθεῖσι τοῖς στρατιώταις ἀνεγίνωσκεν ὑπογολὴν, ἐν ᾗ πολλὰ παρὰ τὸ εἰς τὸ διάδοχον εὐνοίας παρεκάλ. μετὰ δὲ τὴν ὑπογολὴν λύσας τὰς διαθήκας ἀνεγίνωσκεν, ἐν αἷς Φίλιππος μὲν τοῦ Τράχωνος, καὶ τὴν γειτνιώσαν χωρίων κληρονόμος, τετράρχης δὲ ὡς προείπομεν Αντίπας, βασιλεὺς δὲ Αρχέλαος ἀπεδείκνυτο. τότῳ δὲ τόν τε δακτύλιον τὸν ἑαυτοῦ Καίσαρι φέρειν ἐπετέλλετο, καὶ τὰς διοικήσεις τῆς βασιλείας σεσημασμένας. κύριον γὰρ ἅπαντων, ὧν διατάξοιτο, καὶ βεβαιωτὴν τῶν διαθηκῶν εἶ) Καίσαρα· τὰ γὰρ λοιπὰ κατὰ τὰς προτέρας διαθήκας φυλάττειν.

θ'. Βοὴ δὲ εὐθὺς ἐγένετο τοῦ Αρχελάῳ συνηδομένων, καὶ κατὰ τῖφος οἱ στρατιῶται μετὰ τοῦ πλήθους [i] περιόντες, ὑποκρυπτόμενοι

---

a Αὐτὸν post *κωλύων* addunt *Euſeb.* & *Niceph.* *b* Διακώλυτος *Bod.* & *Voſſ.* & mox εὐθέως *Bod.* & *Gall.* *c* Ἀναθαρρεῖται *Gall.* *d* Ita cum *Bod.* & *Ruf.* prout ſupra aliquoties. Υρκανίᾳ in *cæteris.* *e* Ex Malthace Samaritide natum. quem cum Philippo ante præterierat, quando Antipam regem inſtitueret. *Aldr.* *f* Circa *Novembris* noſtri diem 25. ſeptimo videlicet *Siſlevi* menſis, qui idcirco Judæis feſtus eſt, quod in eo occiderit Herodes, qui ſapientes odio proſequutus eſt: ut ex *Voluminе jejunii* in *Chronologia* ſua notavit *Edvardus Liveleius*, vir doctiſſimus. *Uſſer. Annal.* pag. 602. *g* Hunc numerum & ſequentem (v. 19.) libri omnes *Græci* pariter & *Latini* exhibent; eoſdem quoque *Joſephus* in *Antt.* XVII. c. 8. & ex *Joſepho* etiam *Zonaras Aliique.* Et ſane nulla ratio eſt cur de iis dubitemus, quamvis id faciant *Chronologi* non ignobiles. Nam cum Herodes rex declaratus ſit Romæ a. P. J. 4674. Cn. Domitio Calvino II. C. Aſinio Pollione Coſſ. & regnum adierit poſt triennium, h. e. a.P. J.4677. M. Vipſanio Agrippa, L. Caninio Gallo Coſſ. (uti diſertis verbis aſſerit *Joſephus* in *Antt.* p. 649 658. *Belli* lib.I. 17. §. 9':) clarum eſt, ſive ab hoc anno numeres 34 ſive ab illo 37, mortuum eſſe Herodem a. P. J. 4710. quo etiam calculus indicat contigiſſe Lunæ eclipſin Mart. 13. hor. 3. à med. noct. Hieroſolymis; atque hæc eſt cujus meminit *Joſephus Antt.* XVII. 6. Convenit Herodis ætas; quando notum eſt & nulli dubium Cæſarem Hyrcani cauſam cognoviſſe a. P. J. 4667. Q. Fufio Caleno, P. Vatinio Coſſ. quo tempore Herodes ſicut ante diximus non 15 ſed 25 annos numerabat; adeoque erat hoc anno prope ſeptuagenarius, uti modo nos docuit Joſephus §. α'. hujus capitis. *Aldr.* Vide *Langium* de *Annis Chriſti* l. 2. c. 18. & *Pagium* in *Critica* ad *Baronium*, Vol. I. p. 17. *h* Inter varias lectiones noſtras hanc veram invenio; ſed omiſſum eſt nomen codicis in quo reperitur. Excuſum erat κατεστήσατο. *Aldr.* *i* Ita *Bnib.* περιόντες in *cæteris.* *a* Ita

τῷ ἑαυτοῦ εὐνοίαν, συνηύχοντο δὲ καὶ τῷ θεῷ θ' Θεῶν μὴ ζῶντα τοῖς ταφῷ ἐπράπτοθ' Βασιλέως. παρέλιπε δὲ οὐδὲν ὁ Αρχέλαος εἰς πολυτέλειαν, ἀλλὰ πάντα τ' Βασίλειον κόσμον προήγαγε, συμπομπεύσοντα τῷ νεκρῷ. κλίνη μὲ ὁλόχρυσος ἦν ἀφάλιδος, φορμὴ δὲ [a]ἀλουργὶς ποικίλη, τὸ σῶμα δὲ ἐπ' αὐτῆς πορφύρα κεκαλυμμένον, καὶ ἄφθημα μὲ ἐπέκειτο τῇ κεφαλῇ, στέφανος δὲ ὑπὲρ αὐτῆ χρυσοῦς, τὸ δὲ σκῆπτρον προῆν τῇ δεξιᾷ. καὶ προῆ μὲ τῶν κλίνων, οἵ τε υἱεῖς, καὶ ὁ πλῆθος τ' συγγενῶν, ἐφ' οἷς οἱ δορυφόροι, καὶ ὁ Θρᾴκιον ἔθνος, Γερμανοί τε καὶ Γαλάται, διεσκευασμένοι πάντες ὡς εἰς πόλεμον. προῆγε δὲ ἡ λοιπὴ δυνάμις, [b]ὡπλισμένοι τοῖς ἡγεμόσι καὶ ταξιάρχοις ἀκολουθοῦντες τὸν κόσμον· πεντακόσιοι δὲ ἦσαν αὐτοῖς τ' οἰκετῶν καὶ ἀπελευθέρων ἀρωματοφόροι. [c]σταδίους δὲ ὀκτὼ μίαθη τὸ σῶμα ἀχθὲν εἰς Ηρώδιον, ὅπου κατὰ τὰς ἐντολὰς ἐτάφη. καὶ τὰ μὲν περὶ Ηρώδου τοιοῦτον ἔσχε πέρας.

ei promittebant, Deique benevolentiam ei comprecabantur. Poſt hæc ad regem ſepeliendum ſe convertebant. nihil autem quod ad magificentiam faceret omiſit Archelaus, ſed omnem ornatum regium protulit, ut cum pompa efferetur mortuus. Lectus quidem erat totus ex auro gemmis diſtinctus, ſtragula vero murice vario *refulgens*, ſuperque ea corpus purpura coopertum: & capiti quidem impoſitum erat diadema, corona vero deſuper aurea, & dextra ſceptrum habebat. Lectum quidem ſtipabant filii & cognatorum multitudo; quibus proximi ſatellites, & agmen Thracium, & Germani & Galli, ſimiliter ornati ac ſi in bellum iretur. Cæteri vero milites præibant, armis inſtructi, duces ſuos ordinumque ductores modeſte decenterque ſequentes: atque poſt hos quingenti famuli & liberti aromata ferentes. Corpus autem per ducenta ſtadia delatum erat in Herodium, ubi, prout fuerat mandatum, ſepultum erat. Et quæ ad Herodem quidem ſpectant hujuſmodi finem habebant.

Exſequiæ Herodi ſolutæ. Antt. p. 771.

a Melius ἀλυργῆς, ſicut p. 771. v. 22. b Ωπλισμβοις *Voſſ.* ὡπλισμβῶν *Bod.* c Cum duo fuerint Herodia non memini *Joſephum* indicare, in utro ſepultus ſit Herodes: quanquam nemo, opinor, dubitabit quin in eo condi voluerit, quod immenſis ſumptibus exſtructum memoriæ ſuæ conſecraſſet. Erat hoc Herodium ſexagelimo ab Urbe ſtadio in via Maſſadam ducente, *Belli* I. 13. 9': unde recte videntur Hierichuntem inter & Herodium 200 ſtadia numerari; liquidem Hieroſolymis aberat Hierichus 150 ſtadd. *Belli Jud.* I V. Jam non video cur *Joſephus* ſecum committatur propter id quod legitur *Antt.* p. 771. v. 32. Neque enim ibi dicit ἀγωγὴν τοῦ σώματος ἐπὶ σταδίους ὀκτὼ, ſed ἦσαν ἐπὶ σταδίους ὀκτὼ. cujus ſimpliciſſima interpretatio eſt, *ibant autem verſus Herodium octo ſtadia*; h.e. agmen, cujus proxima mentio, cadaver per octo ſtadia comitatum eſt; qualis mos in funeribus, apud nos etiamnum obtinet. Neque porro dicitur, ἦσαν δ' εἰς Ηρώδιον ἐπὶ σταδίους ὀκτὼ ſed ἐπὶ Ηρώδειον σταδίους ὀκτὼ, ut ſit minus probabilis illorum ſententia qui diebus ſingulis octo ſtadia volunt eſſe confecta; etſi talis conſtructio propoſitionis ἐπὶ non careat exemplis. Quare non repudianda penitus eſt hæc interpretatio: ſed videtur emendari poſſe, ſi dicamus agmen dum Herodium iret, octavo quoque ſtadio ſubſtitiſſe ad defunctum regem comprorandum. Hujuſmodi moris antiquiſſima exſtant veſtigia in *Gen.* c. L. *Edit.*

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΔΕΥΤΕΡΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SECUNDO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Οπως Αρχέλαος, πυθόμενος τὸν πατέρα καὶ τὸ πλῆθος ἐπάσας, ἐξεφάνησεν ἐφ' οἷς ἠπείλησε.

β'. Οπως οὐκ ὀλίγους τ' πυθένων οὓς ἀφῆκε λοιδοροῦντας τὸν Ηρώδην ἀποκτανθέντας σοφιστὰς, καὶ στάσιν κατ' αὐτοῦ ἐγειρόντων, ἀπέκτεινε καὶ μάλιστα τ' συνελθόντων ἐν τῷ Πάσχα.

γ'. Οπως, ἀπερχομένου Αρχελάου εἰς Ρώμην, Σαβῖνος ἀνὴρ εἰς Ιεροσόλυμα ὑπῆντα, καὶ τότε μὲν, παρακληθεὶς ὑπὸ Οὐάρου, ἀπεστράφη. ἔπειτα ἀπελθόντος Αρχελάου πάλιν ἀνελθὼν, τότε βασίλεια παραλαμβάνειν ἐπειρᾶτο, καὶ τὰ χρήματα πάντα κομίζεσθαι, εἰ καὶ μὴ ἐδυνήθη.

δ'. Οπως Αντίπας ἠμφισβήτησε τ' βασιλείας τῷ Αρχελάῳ, καὶ οἷα ἑκάτερος εἶπεν ἑαυτῷ συνιστάμενος.

1. *Quomodo Archelaus, cum patrem luxiſſet & populum convivio excepiſſet, in iis quæ poſtulabant illis gratificatus eſt.*

2. *Quomodo multos ex illis, qui ſophiſtas, ob aquilam revulſam occiſos ab Herode, lugebant, & ſeditionem contra ipſum movebant, interfecit, præſertimque eos qui Paſchatis tempore convenerant.*

3. *Quomodo Sabinus, Archelao Romam abeunte, cum Hieroſolyma aſcenderet, ei in via occurrebat, & tunc quidem hortatu Vari reverſus eſt. deinde, cum Varus abiiſſet, rurſus illic aſcendens, & regias occupare ſtudebat, & pecuniam omnem auferre, licet fruſtra id tentavit.*

4. *Quomodo Antipas cum Archelao de regno contenderit, quæque uterque in ſui defenſione dixerit.*

5. *Quomodo, poſtquam Hieroſolyma veniſſet Sabinus, vimque adhiberet ad tributa capienda, & regias pecunias exquireret, populus factis agminibus bellum in eum concitavit, atque inde per totam Judæam orta eſt ſeditio.*

ε'. Οπως Σαβῖνος ἐπελθόντος Ιεροσολύμοις, καὶ [a]βιαζομένου τε τὰς φόρους λαμβάνειν, καὶ τὰ βασιλικὰ χρήματα διερευνῶντος, συσραφὲν τὸ πλῆθος πόλεμον κατ' αὐτοῦ συνεῖραντο, ἐκ ἧς τάχους καὶ ἡ πᾶσα χώρα ἐτεταράχθη.

6. *De iis qui in Judæa inſurrectionem fecerant, & regni inſigne ſibimet impoſuerunt.*

ς'. Περὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ιουδαίων ἐπαναστάντων, καὶ σχῆμα βασιλείας αὐτοῖς περιθεμένων.

7. *Quomodo Varus, poſtquam eò veniſſet, & ſeditionem compoſuit, & in ejus auctores animadvertit.*

ζ'. Οπως Οὔαρος ἐπελθὼν, τὴν τε στάσιν κατέπαυσεν, καὶ τοὺς αἰτίους ἐκόλασεν.

8. *Quomodo Judæi, cum ad Cæſarem perveniſſent, Herodem ejuſque filios accuſarunt, poſtulantes ut non amplius regibus ſubjicientur: & quomodo Archelaus ſemet eis oppoſuit & accuſationes diluit.*

η'. Οπως Ιουδαῖοι προσελθόντες πρὸς Καίσαρα κατηγόρησαν Ηρώδου καὶ τῶν αὐτοῦ παίδων, αἰτιώντες μηκέτι βασιλεύεσθαι· καὶ ὡς Αρχέλαος αὐτὴν παρεσκευάζετο ἀπολογίαν.

9. *Quomodo Cæſar, cum regni quidem dimidium Archelao dediſſet, ethnarcham eum appellavit, reliquum vero in duas tetrarchias diviſiſſet, unam quidem Philippo, alteram vero Antipatro, qui & Antipas & Herodes vocabatur, donavit: & quantus erat uniuſcujuſque reditus; & quænam cæteris ex Herodis ſtirpe diſtribuit.*

θ'. Οπως Καῖσαρ τὸ μὲν ἥμισυ τῆς βασιλείας Αρχελάῳ δὸς, ἐθνάρχην αὐτὸν προσεῖπεν, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς δύο διελὼν τετραρχίας, τὴν μὲν Φιλίππῳ, τὴν δὲ Αντιπάτρῳ, τῷ καὶ Αντίπᾳ ὑπὸ Ηρώδου, δέδωκε, καὶ ὅση ἑκάστῳ προσόδου γέγονε, καὶ τίνα καὶ τῇ λοιπῇ [b]τοῦ Ηρώδου γενεᾷ Καῖσαρ ἀπένειμεν.

10. *De eo qui ſeſe pro Alexandro geſſit, & quomodo patefactus eſt.*

ι'. Περὶ δὲ ψευσαμένου ἑαυτὸν Αλέξανδρον εἶναι, καὶ ὅπως ἀνεγνωρίσθη.

11. *Quomodo Archelaus, nono anno, & regno & facultatibus privatus, perpetuo exſilio multatur, & quænam ſomnia ipſe & uxor ſomniarunt; & quomodo ejus principatus, in provinciæ formam redactus, procuratorem accepit.*

ια'. Οπως Αρχέλαος, ἐνιαύτῳ ἔτει τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἐσίας ἀφαιρεθεὶς, ἀιδίῳ φυγῇ ζημιοῦται, οἷός τε ὀνείρους αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ εἶδον· καὶ ὅπως ἡ αὐτοῦ ἀρχὴ, εἰς ἐπαρχίαν μεταχαραχθεῖσα, ἐπίτροπον ἐδέξατο.

12. *De Juda Galilæo qui populares ſuos ad defectionem impellebat; & de tribus Judæorum ſectis, Sadducæis, Phariſæis, & Eſſenis.*

ιβ'. Περὶ δὲ Γαλιλαίου Ιούδα καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἀποστασίαν ἀναγόντων, καὶ τῶν τριῶν παρὰ Ιουδαίοις αἱρέσεων, Σαδδουκαίων, Φαρισαίων, καὶ Εσσηνῶν.

13. *Obitus Salomes ſororis Herodis & Auguſti Cæſaris, Tiberii imperatoris inauguratio; & quales urbes condiderunt Herodes & Philippus tetrarchæ.*

ιγ'. Θάνατος Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς Ηρώδου καὶ Αὐγούστου Καίσαρος, καὶ Τιβερίου ἀναγόρευσις, καὶ πόλεις ἔκτισαν Ηρώδης τε καὶ Φίλιππος οἱ τετράρχαι.

14. *Quomodo Pilatus, ad Judæam procurandam miſſus, cum Cæſaris effigies in Hieroſolyma intuliſſet, à populo multis precibus interpellatus rurſus eas educebat: & quomodo ſacrum theſaurum, ſcilicet Corbonam, ad aquam in urbem derivandam conſumens, populum ad ſeditionem concitavit, & aliquammultos occidit.*

ιδ'. Οπως Πίλατος, ἐπίτροπος πεμφθεὶς Ιουδαίας, καὶ τὰς Καίσαρος εἰκόνας εἰσαγαγὼν εἰς Ιεροσόλυμα, παρακληθεὶς τὸ πολὺ ὑπὸ τοῦ πλήθους αὖθις αὐτὰς ἐξήγαγεν· καὶ ὅπως πάλιν τὸ ἱερὸν θησαυρὸν, ἤτοι τὸ Κορβωνᾶν, [c]πρὸς καταγωγὴν ὑδάτων [d]ἐξαναλίσκων, εἰς στάσιν αὐτοὺς ἠρέθισε, καὶ οὐκ ὀλίγους ἀπέκτεινεν.

15. *Quomodo Agrippas, filius Ariſtobuli una cum fratre à patre occiſi, ad Tiberium veniens Herodem accuſaturus, ab eo non ſolum repulſam tulit, ſed & in vincula conjectus eſt & male habitus, quod precatus eſſet ut Cajus regnaret.*

ιε'. Οπως κατήγορος Ηρώδου πρὸς Τιβέριον Αγρίππας, ὁ Αριστοβούλου, ὃν ἀναιρεθέντος ὑπὸ πατρὸς σὺν τἀδελφῷ, παῖς ἀφικόμενος, ὁ προσδέχθη, ἐδέθη ἢ μᾶλλον καὶ προσηκίσθη, ἀφ' οὗ ἐπεύξασθαι Γαΐῳ τὴν βασιλείαν.

16. *Quomodo, mortuo Tiberio & Cajo imperium adepto, vinculis ſolvitur, & Philippi jam mortui tetrarchiam obtinet; deinde illam Herodis ejus fratris, relegati cum uxore Herodiade in Hiſpaniam, & ob avaritiam & quod ab Agrippa fuerat accuſatus.*

ις'. Οπως, ἀποθανόντος Τιβερίου καὶ Γαΐου κρατήσαντος, τῶν τε δεσμῶν ἀπολύεται, καὶ τὴν Φιλίππου τετραρχίαν ἀποθανόντος ἤδη λαμβάνει· ἔπειτα καὶ τὴν ἀδελφοῦ ἐκείνου Ηρώδου, Φυγαδευθέντος μετὰ τῆς γυναικὸς Ηρωδιάδος εἰς Ισπανίαν, ἀφ' ὧν τε τὴν πλεονεξίαν, καὶ τὸ κατηγορηθῆναι ὑπὸ Αγρίππα.

17. *Quomodo Cajus in Judæam miſit Petronium, ut ejus imagines in fano dedicaret, utque Judæi fere univerſi ei uſque ad Ptolemaidem obviam proceſſerunt, ut iſtud non faceret obſecrantes: ubi & Ptolemaidis deſcriptio, & Belei fluvii, & Memnonis ſepulchri, & arenarum vitrearum. & quomodo Petronius eò adductus eſt ut deſiſteret ab imaginum dedicatione.*

ιζ'. Οπως Γάιος Πετρώνιον ἀπέστειλεν ἀναθεῖναι τὰς αὐτοῦ εἰκόνας ἐν τῷ ναῷ, καὶ ὡς Ιουδαῖοι [e]παγγενεῖ ἐν Πτολεμαΐδι αὐτῷ προϋπήντησαν, δεόμενοι μὴ τοῦτο ποιῆσαι· ἐν ᾧ καὶ Πτολεμαΐδος ἔκφρασις καὶ [f]Βηλὲν ποταμὸς, καὶ ὁ Μέμνονος τάφος, καὶ ἡ ὑαλίνης ψάμμου. καὶ ὅπως πεισθεὶς Πετρώνιος ἀνῆκεν τὴν τῶν εἰκόνων ἀνάθεσιν.

18. *Quomodo, Cajo mortuo, rerum potitur Claudius, ſenatu ipſi reconciliato ab Agrip-*

ιη'. Οπως ἀποθανόντος Γαΐου Κλαύδιος κρατήσειν ὅλων, Αγρίππα συμβουλῇ Αλλαγείσης τε συγκλήτου πρὸς

[a] Mallem ſane, βιαζομένου τὰς φορὰς παρεκδόσεως τοῖς ἄρχουσι, ut infra apud Joſephum, ubi hac de re agit. [b] Illa δὲ Ηρώδου inſerta dedi ex *MS. Gall.* [c] Εἰς καταγωγὴν in *MS. Gall.* [d] Καταλίσκων *MS. Gall.* [e] Παγγενῆ in *MS.* [f] Ex ipſo Joſepho ſcribo Βηλέν. antea erat Βαλάνειν in *Editis*, & Βαλάνειν in *MS.*

[a] Vocem

πρὸς αὐτόν· καὶ ὅπως Κλαύδιος δωρεῖται αὐτὸν τῇ πατρῴᾳ βασιλείᾳ πάσῃ, ἔτι δὲ καὶ ἑτέρων προσθήκῃ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν, τὸν καὶ ἐπὶ θυγατρὶ τῇ Βερνίκῃ [a]γαμβρὸν, βασιλεία τῆς Χαλκίδος.

ιθ'. Ὅπως ἀρξάμενος [b]Ἀγρίππας τειχίζειν Ἱεροσόλυμα πλουτᾷ, καὶ ἡ βασιλεία πάλιν ἐπαρχία γίνεται, καὶ ἔπαρχος ἀποστέλλεται· ἔπειτα καὶ Ἡρῴδης ὁ τῆς Χαλκίδος βασιλεύων τελευτᾷ, καὶ καθίστησιν εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν Κλαύδιος τὸν ἀδελφιδοῦν Ἀγρίππαν, τὸν τοῦ Ἀγρίππα υἱόν. καὶ ὅτι [c]ὅτοι μὲν ἦσαν Ἀριστοβούλου, ἡ δὲ Ἀλεξάνδρου γενεὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐβασίλευσεν.

κ'. Ὅπως ἐπὶ τῆς Κυμάνου ἐν τῇ ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ στασιάσαντες, θόρυβος καὶ φθορὰ τὴν πόλιν κατέσχεν, τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ τὸν στρατιώτην ἀσχημοσύνης λαβόντος, καὶ πολλοὺς ἀπέθανον. καὶ ὡς τούτου παυσθέντος ἑτέρα στάσις γίνεται πάλιν, διὰ τὸ πυρίκαυστον ποιῆσαι τὸν νόμον τινὰ στρατιώτην ἐν Σαμαρείᾳ.

κα'. Ὅπως διὰ τὸν ἀναιρεθέντα Γαλιλαίων ὑπὸ τῶν ἐν Σαμαρείᾳ Ἰουδαίων, πολὺς πάλιν πόλεμος γέγονεν, ἃ καὶ οἷα ἐδίκασε Κλαύδιος περὶ τούτων· καὶ ὅπως ἐκ τοῦ Χαλκίδος εἰς μείζονα βασιλείαν μετέβηκε Κλαύδιος τὸν Ἀγρίππαν.

κβ'. Ὅπως πλουτήσαντος Κλαυδίου Νέρων κρατεῖ, καὶ δίδωσι μὲν βασιλεύειν τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν τῷ Ἡρῴδου Ἀριστοβούλῳ, [d]τῷ δὲ Ἀγρίππᾳ προσέθηκε τέσσαρας πόλεις σὺν ταῖς τοπαρχίαις· εἰς δὲ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν ἔπαρχον ἀποστέλλει Φήλικα· ὃς ἄλλους τε πολλοὺς κρατήσας ἀνεσταύρωσεν, καὶ τὸν ἀρχιλῃστὴν Ἐλεάζαρον, ἑκκαίδεκα ἔτη τὴν χώραν δῃώσας, [e]ζωγρήσας ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην.

κγ'. Περὶ τῶν καλουμένων Σικαρίων, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀπατησάντων ψευδοπροφητῶν, καὶ περὶ Αἰγυπτίου, καὶ τῶν ἀναπεισάντων μὴ ὑποτάσσεσθαι Ῥωμαίοις, καὶ περὶ τῆς γενομένης ἐν Καισαρείᾳ μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων στάσεως περὶ τῆς πόλεως· καὶ ὅπως ἀφίκοντο πρὸς Νέρωνα ἐξ ἑκατέρου μέρους, δικασόμενοι περὶ αὐτῆς.

κδ'. Περὶ δὲ Πορκίου Ἀλβίνου δὲ μετ' αὐτὸν φῆσαι, ὅτι τὸν τρόπον κακοήθης ἦν, καὶ ὁ μετ' αὐτὸν Φλῶρος πολὺ χείρων φανεὶς ἀγαθώτατον ἐκεῖνον ἀπέδειξεν.

κε'. Ὅπως καὶ οἱ Καισαρίων Ἕλληνες ἐνίκησαν πρὸς Νέρωνι τῆς πόλεως ἄρχειν, καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς πόλεμος τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν, διά τι τὴν τοῦ Καισαρέως ἐν τῇ γαίσρᾳ τῶν ὀρνέων θυσίαν, καὶ διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἱεροῦ θησαυροῦ ἑπτακαίδεκα τάλαντα τὸν Φλῶρον λαβεῖν.

κς'. Περὶ Βερνίκης τῆς ἀδελφῆς Ἀγρίππα, οἷά τε πέπονθεν.

κζ'. Ὅπως σεισθείσης τῆς στάσεως πάλιν ὁ Φλῶρος ἀνῆψεν αὐτὴν, τῷ προσαγγεῖλαι μὲν τοῖς Ἰουδαίοις ὑπαντῆσαι τοῖς στρατιώταις καὶ ἀσπάσασθαι, ἀντιπροσαγγεῖλαι δὲ τοῖς στρατιώταις μὴ ἀνταπασάσασθαι, καὶ ἔτι τολμήσαντες ἐπὶ τοῖς ὅπλοις χρῆσθαι κατ' αὐτῶν τοῖς ὅπλοις.

κη'. Ὅπως ἐξελθὼν τῆς πόλεως Φλῶρος Κεστίῳ ἔγραψεν ὡς Ἰουδαῖοι ἀπίστησαν, ὁ δὲ [f]Νεαπολιτανὸν χιλίαρχον ἔπεμψεν μαθησόμενον τὰ κατ' αὐτούς· καὶ ὡς αὐτὸς, σὺν Ἀγρίππᾳ εἰσελθὼν εἰς τὴν πόλιν, εὗρεν εἰρωνεύσαντας μὲν πρὸς Ῥωμαίους,

pæ consilio: & quomodo Claudius protinus eum donat regno paterno universo, cum aliorum quorundam accessione; insuper & fratrem, qui & gener ei erat filiæ Berenicæ junctus, regno Chalcidis.

19. *Quomodo Agrippa, cum Hierosolyma muris circundare cœpisset, moritur; & regnum iterum fit provincia, misso in illud procuratore: deinde & Herodes, Chalcidis rex, moritur, & Claudius Agrippam ex fratre nepotem Agrippæ filium, in ejus regno constituit. quodque illi quidem erant ex Aristobulo, Alexandri autem posteri in Armenia majori regnaverunt.*

20. *Quomodo Cumano ad alteram provinciam procurandam misso, tumultus & cædes in urbe facta est, orta ex eo quod indecore se gesserit miles; & circiter mille perierunt. utque sedato hoc tumultu, iterum alia oritur seditio, eo quod miles quidam in Samaria legem igne cremaverit.*

21. *Quomodo, propter Galilæum à Judæis Samaritanis occisum, grave rursus ortum est bellum, & quale de istis judicium tulit Claudius; & quomodo de Chalcide in regnum majus Agrippam transtulit Claudius.*

22. *Quomodo, Claudio vita defuncto, Nero imperat, & Armeniam quidem minorem regnandam dedit Aristobulo Herodis filio, Agrippæ vero adjicit quatuor urbes *cum toparchiis illarum: in reliquam autem Judæam procuratorem mittit Felicem, qui & alios comprehensos in crucem sustulit, & latronum principem Eleazarum, per annos viginti regionem populantem, vivum captum Romam misit.*

23. *De iis qui Sicarii appellati erant, ut & de pseudoprophetis qui multos deceperant, & de Ægyptio quodam, illisque qui populo persuadebant, ne se Romanis subjicerent; & de seditione Cæsareæ inter Judæos & Græcos de jure civitatis orta; & ut quidam ex utraque parte ad Neronem se conferebant ea de re disceptaturi.*

24. *De Albino procuratore post Festum, quod maligno fuerit ingenio; quodque Florus ejus successor, eo multo pejor visus, fecerit ut ille pro optimo haberetur.*

25. *Quomodo Græci Cæsareenses à Nerone obtinuerunt ut civitatis imperium haberent; ortumque est bellum Judaicum, partim ex Cæsareensi quodam in vase Samio avibus sacra faciente, partim ex eo quod Florus septemdecim talenta è sacro thesauro abstulerit.*

26. *De Berenice sorore Agrippæ, & quænam passa est.*

27. *Quomodo Florus, seditionem exstinctam resuscitavit, Judæis quidem imperando ut militibus obviam irent eosque salutarent, contra vero militibus suis præcipiendo ut non resalutarent Judæos, & si quid petulanter isti loqui auderent, statim in eos armis uterentur.*

28. *Quomodo Florus, urbe egressus, Cestio scripsit de Judæorum defectione; atque ille tribunum Neapolitanum misit, quænam apud ipsos facta essent cognituram: utque is, cum Agrippa in urbem ingressus, invenit eam pacem cum Romanis colen-*

[a] Vocem γαμβρὸν addidi è *MS.* [b] Ita in *MS.* Ἡρῴδης in *Editis.* [c] In *MS.* ἡσὶ pro ὅτοι. [d] Τῷ δὲ Ἀγρίππᾳ in *MS.* quod sane rectum si subintelligatur, vel potius adjiciatur βασιλείᾳ. [e] Quæ sequuntur adjecta esse volui ex *Josepho*, qui duobus in locis disertim dicit Eleazarum vivum captum fuisse Romamque missum. [f] Πολιτανὸν in *MS. Gall.* & apud *Josephum* juxta *Rufini* codicem. * *Al.* cum agris ad eas pertinentibus.

colentem, Florumque clamoribus infectantem: atque ille quidem revertitur ad eum qui ipsum miserat, rex vero genti consilium dat de pace admiratione dignissimum.

29. Quomodo seditione ab Agrippa sedata, cum mox tentaret Judæos Floro reconciliare, illi, ira incensi, & ipsi voce præconis ut urbe exiret denunciarunt, & Massadam castellum, Romanis qui in eo erant occisis, munierunt.

30 Quomodo, Eleazaro Ananiæ pontificis filio exercitum ducente, sacra pro Cæsare fieri solita rejecerunt, atque inde magis accenditur bellum.

31. Quomodo primores, missa ad Agrippam legatione, ab ipso acceperunt milites, quibus usi sunt contra Eleazarum & qui ab ipso stabant seditiosos: ubi de festo Ligniferii agitur, & de Sicariis.

32. Quomodo Manahemus filius Judæ Galilæi, qui contra Quirinum seditionem moverat, insurgebat contra Eleazarum: & quenam facto periit, & ipse, & qui cum eo erant, & regii omnes qui Eleazaro favebant.

33. Quomodo, postquam Cæsareenses Judæos apud ipsos omnes interfecissent, gens universa Judæorum insurgebat, & multa horrenda & facinoribus tragicis plena in Syros illisque finitimos ediderunt.

34. Quomodo & Scythopolitæ Judæos qui apud ipsos erant, licet auxiliarios suos, occiderunt: ubi narratio de Simone, qui & seipsum familiamque suam interfecit, atque ut passim Judæi à Græcis cæsi erant.

35. De illis qui Judæis apud ipsos degentibus parcebant, & de Judæis in regno Agrippæ præter illius sententiam trucidatis.

36. Quomodo & alii Judæos qui apud ipsos erant, interemerunt, nemini parcentes; & Alexandrini millia quinquaginta mactarunt.

37. Quæ Cestius, Antiochiâ profectus in Hierosolyma gessit, & quot urbes cepit, & quot homines peremit: & quomodo Judæi, cum ad urbem appropinquaret, impetu in eum facto multos quidem occiderunt; postea vero superati, in urbem se receperunt. & quomodo Simon Gioræ filius, cum illis conflixtatus, multos necavit.

38. Quomodo factum est ut Agrippa, legatione pro pace suscepta, nihil profecerit, seditiosis ipsi adversantibus.

39. Quomodo Cestius, ex improviso eos adortus, in urbem interiorem & templum impressionem fecit. & quomodo, cum urbem capere potuisset, retrocessit, utpote quod Florus pecunia eò adduxisset castrorum præfectum & equitum magistros, ut ei id ipsi persuaderent: utque rursus oppugnationem aggressus brevi recessit.

40. Quomodo Cestius temere castra movit ab urbe, & quænam dum reverteretur à Judæis passus est.

41. Quomodo Damasceni Judæos apud ipsos degentes interfecerunt, & Judæi à persequendo Cestio reversi quæ ad urbem spectabant præparârunt, & alios crearunt duces, interque eos hunc ipsum scriptorem.

42. De Josepho, quomodo illa quæ ejus gubernationis erant ordinavit.

καταβοῶσιν ἢ δ' Φλώρος· καὶ ὁ μὲν ὑποτρέφει πρὸς τ' πόλεμον, ὁ δ' βασιλεὺς συμβουλεύει περὶ εἰρήνης τῷ ἔθνει θαυμασιωτάτην συμβουλήν.

κθ'. Οπως, δ' Αγρίππα καταπαύσαντος τ' στάσιν, ἔπειτα πειρωμένου καὶ πρὸς τ' Φλῶρον καταλλάσσειν αὐτὸς, θυμωθέντες αὐτόν τε τ' πόλεως ἐξεκήρυξαν, καὶ τὸ Φρούριον Μασσάδαν ἐχυρώσαντο, τὸς ἐν αὐτῷ Ρωμαίους κατασφάξαντες.

λ'. Οπως, Ελεαζάρου υἱὸς Ανανίου δ' ἀρχιερέως στρατηγοῦντος, τὰς ὑπὲρ δ' Καίσαρος θυσίας ἀπέρριψαν, καὶ μᾶλλον ἀνήφθη ὁ πόλεμος.

λα'. Οπως οἱ δυνατοὶ, πεισθέντες πρὸς Αγρίππου, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ στρατιώτας, οἷς ἐχρήσαντο κατὰ Ελεαζάρου & σὺν αὐτῷ [a] στασιαστῶν· ἐν ᾧ καὶ περὶ τ' τῶν Ξυλοφορείων ἑορτῆς, καὶ περὶ τ' Σικαρίων.

λβ'. Οπως Μανάημος υἱὸς Ιούδα δ' Γαλιλαίου, δ' ὅτι Κυρηνίου στασιάσαντος, ἐπανέστη τῷ Ελεαζάρῳ· καὶ ὅ,τι πολίτας ἀπώλετο, αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ βασιλικοὶ σὺν δὲ τῶν σὺν Ελεαζάρῳ.

λγ'. Οπως, Καισαρέων τὸς παρ' αὐτοῖς Ιουδαίους διαχρησαμένων, ἐπανέστη τὸ Ιουδαϊκὸν ἅπαν, καὶ πολλὰ δεινὰ καὶ τραγωδίας μετὰ τῶν τε Σύρων καὶ τῶν περιχώρων ἐπεδείξαντο.

λδ'. Οτι καὶ Σκυθοπολῖται, καίτοι συμμαχήσαντας αὐτοῖς, σὺν παρ' αὐτοῖς Ιουδαίους ἀπέκτειναν· ἐν ᾧ καὶ τὸ περὶ Σίμωνος διήγημα τοῦ ἑαυτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα διαχρησαμένου, καὶ ὅπως πανταχοῦ Ιουδαῖοι ὑπὸ τ' Ελλήνων κατεσφάζοντο.

λε'. Περὶ τ' Φευσαμένων τ' παρ' αὐτοῖς μετοικούντων Ιουδαίων, καὶ περὶ τ' φονευθέντων ἐν τῇ βασιλείᾳ Αγρίππα ὑπὸ γνώμην αὐτοῦ.

λς'. Οπως οἵ τε ἄλλοι σὺν παρ' αὐτοῖς ἀφειδῶς ἀπέκτειναν, καὶ οἱ Αλεξανδρεῖς πέντε μυριάδας [b] διεχρήσαντο.

λζ'. Οπως Κέστιος ἀπὸ Αντιοχείας ἐλθὼν εἰς Ιεροσόλυμα ἔπεσεν, καὶ ὅσους πόλεις εἷλεν, καὶ ὅσους ἀπέκτεινεν· καὶ ὅπως πολιορκούντος τῇ πόλει ἐπεξελθόντες Ιουδαῖοι πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον, ἔπειτα δὲ ἡττηθέντες εἰς τὴν πόλιν ἀνεχώρησαν. καὶ ὅπως ὁ δ' Γιώρα Σίμων συναλοὺς αὐτοῖς, πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

λη'. Οπως πρεσβευσάμενος Αγρίππας περὶ εἰρήνης ἀδὲν ἤνυσε, τ' στασιαστῶν ἐναντιωθέντων.

λθ'. Οπως Κέστιος, ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν αὐτοῖς, εἰς τε τὸν ἐνδοτέρω πόλιν καὶ τὸ ἱερὸν συνήλασε. καὶ ἐς; δυνάμενος καὶ τὴν πόλιν ἑλεῖν, ἀνεχώρησε, δ' Φλώρου χρήμασι τόν τε στρατοπεδάρχην καὶ τὸς ἱππάρχους πείσαντος μεταπέμψαι αὐτόν· καὶ ὡς αὖθις ἐπιχειρήσας συντόμως ἀνεχώρησεν.

μ'. Οπως Κέστιος ἀποστάσεως τῆς πόλεως ἀνέζευξε, καὶ ὅια κατὰ τὴν ὑποτροφὴν ὑπὸ τῶν Ιουδαίων ἔπαθεν.

μα'. Οπως Δαμασκηνοὶ τὸς παρ' ἑαυτοῖς [c] Ιουδαίους ἀνεῖλον, καὶ ὑποστρέψαντες Ιουδαῖοι πάντα κατὰ τὴν πόλιν παρεσκευάσαντο, καὶ στρατηγὸς προεβάλλοντο ἄλλους, καὶ αὐτὸν τὸν συγγραφέα.

μβ'. Περὶ Ιωσήπου, ὅπως τὰ κατὰ τὴν στρατηγίαν διώκησεν.

a Ita cum MS. quamvis in Edit. b Amisimus in MS. c Vocem Judæos infertam dedi.

μγ'. Περὶ

μγ'. Περὶ Ἰωάννου, ὃς ὕστερον τυραννήσαντος· καὶ ὅσα εἰς τὸν Ἰώσηπον διεπράξατο.

μδ'. Ὅπως τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις διέκειτο Ἀνάνου διοικοῦντος· καὶ εἴ τι ἐν τῇ Ἀκραβατηνῇ Σίμων ὁ Γιώρα ἔπραξεν.

43. *De Joanne, qui poſtea pro tyranno ſe geſſit: & quænam in Joſephum machinatus eſt.*

44. *Quomodo ſe res Hieroſolymorum habebant ſub Anani adminiſtratione: & quænam in Arcrabatena à Simone Gioræ filio geſta erant.*

Φ Λ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Β'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER II.

ΚΕΦ. α'.

Ἀρχέλαος Πατρὸς ἐτησίαν ὑπὲρ Ἡρῴδου τῷ λαῷ παρέχει ἑστίασιν, μεγάλης στάσεως ὑπὸ δὲ πλήθους ἐγερθείσης, στρατιώτας αὐτοῖς ἐπαφίησιν, οἱ πρὸς δισχιλίους ἀναφθείρουσιν.

CAP. I.

Archelaus epulum funebre populo pro Herode dat. mox, ſeditione à multitudine excitata, milites in eos immittit, qui ad tria hominum millia interficiunt.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ δὲ νέαν ἦρξε θορύβων ἡ τῆς [a] πρὸς Ῥωμαίους ἐπιδημίας ἀνάγκη. πεντήκοντα γὰρ ἡμέρας ἐπὶ τῷ πατρὶ, καὶ τὴν ἐπιτάφιον ἑστίασιν πολυτελῆ τῷ πλήθει παρασχών ἔθος δὲ τοῦτο παρὰ Ἰουδαίοις πολλοῖς πενίας αἴτιον, ἀφ' οὗ τὸ πλῆθος ἑστιᾶται σὺν ἄλλῃ ἀνάγκῃ, εἰ γάρ τις παραλίποι τὸν ὅσιον· μεταλαμβάνει μὲν ἐσθῆτα λευκὴν, προέρχεται δὲ εἰς τὸ ἱερὸν, ἔνθα ποικίλαις αὐτὸν εὐφημίαις ὁ λαὸς ἀναδέχεται. κἀκεῖνος τὸ πλῆθος [b] ἀφ' ὑψηλοῦ βήματος καὶ χρυσοῦ θρόνου δεξιούμενος, τῆς τε συνδοῦς ἐν σπουδῇ ποιεῖται τὰ πρὸς τὴν κηδείαν τοῦ πατρὸς εὐχαριστῶν, καὶ τῆς παρ' αὐτοῦ θεραπείας ἃς παρ' βέβαιον ἤδη βασιλέα. "φεύξεσθαι γοῦν τὸν παρόντα" "τος, οὐ μόνον, ἔφη, τῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ "ὀνόματος, ἕως ἂν αὐτὸς Καῖσαρ ἀποφήνῃ τὸν

ARchelao autem turbarum novarum initium attulit Romam proficiſcendi neceſſitas. Cum enim per dies ſeptem patrem luxiſſet, epulaſque funebres magnificas populo dediſſet, (hic autem mos multos apud Judæos ad inopiam redegit, quod neceſſitate tenerentur populum convivio adhibendi, nam qui *ita facere* omitteret, pro impio habebatur) veſtem candidam induit, & procedit in templum, ubi variis lætiſque acclamationibus populus eum excepit. Atque ille, ex alto tribunali ſolioque aureo, multitudinem comiter alloquutus, & gratias illis agit pro ſtudio quod in patris funere curando oſtenderunt, proque ea, quam ipſi tribuerunt, obſervantia, quaſi jam certus conſtitutus fuiſſet rex. "Cæterum ſe in præ" "ſentia abſtinere, dicebat, non ſolum à pote" "ſtate *exercenda*, ſed etiam à nominibus *quibus inſignitur*, donec ei ſucceſſionem con" "firmatum

Novi tumultus. Antiq. p. 771.

Epulum funebre. ibid.

Archelai ad populum alloquutio. ibid.

[a] Τέτταρας δὲ ἀγορεύουσι τὸ πένθος ἐπὶ τοῖς τελευτήσασι *Antiq.* p. 771. v. 36. Unde *Sirac.* cap. XXII. v. 12. πένθος πικρὸς ἐπὶ ἀνδρὶ ἡμέραι, *Num.* c. XXXVIII. v. 18. præcipit lugeri mortuos ἀμφοτέρας ἡμέρας: nam ut ſtatuit *Joſephus* ἑπτὰ δὲ πανηγυρίσαι τὸν ὅσιον. Luctum vero ſeptemdialem ab antiquiſſimis temporibus obtinuiſſe conſtat ex *Gen.* L. 10. Epularum quoque funebrium ſatis antiqua mentio eſt; *Ezech.* XXIV. 17. *Jerem.* 16. 7. *Prov.* XXXI. 6. *Deut.* XXVI. 14. *Aldr.* [b] Ἐφ' ὑψηλοῦ *Bod.* & forſan *Ruf.* qui vertit *in excelſo.*

"firmatum ibit Cæſar, qui ex teſtamento re-
"rum omnium dominus eſt: neque enim apud
"Hierichuntem, cum exercitus ei diadema ad-
"judicaret, illud accipere *voluiſſe*. Verun-
"tamen alacritatis ergo & benevolentiæ, ſic-
"uti militibus ita & populo, plenas ſe relatu-
"rum eſſe gratias, quando à rerum potienti-
"bus certus declaratus ſit rex: operam enim
"daturum eſſe, ut erga illos in omnibus ſe pa-
"tre meliorem oſtendat.

Populi poſtulata. Ant. p. 772.

2. Iſtis lætata multitudo ſtatim animi ejus periculum faciebat, magna ab illo poſtulando. Namque alii clamabant, *oportere* tributa levari, alii vectigalia tolli, quidam vero vinctos ſolvi *debere*. Cunctis autem, ut à populo gratiam iniret, prompte annuebat. Deinde, re divina facta, cum amicis convivia inibat. Ibi igitur ſub veſperam non pauci ex illis qui novis rebus ſtudebant congregati, quando pro rege in communi luctu eſſe deſierunt, vicem ſuam lamentare cœperunt, eos lugentes quos ſupplicio affecerat Herodes, propter aquilam auream è templi porta exciſam. Erat autem luctus non occultus; ſed magnis ejulatibus, fletu juſſo, & planctibus tota perſonabat civitas, utpote virorum cauſa quos pro legibus patriis ac templo interiiſſe dicebant. Eorum autem mortis pœnas ab illis, quos habuerat Herodes in pretio, repetendas eſſe clamitabant, atque in primis pontificem abdicandum eſſe ab eo conſtitutum, æquum enim eſſe ut *qui pro* ipſis *ſacra faceret alter* eligeretur, pietate præſtantior & *ad munus obeundum* purior.

Luctus ob occiſos ab Herode, in re aquilæ aureæ exciſæ. ibid.

3. Quibus valde quidem irritabatur Archelaus, verum, quod *Romam* proficiſci omni feſtinatione pararet, ab ultione abſtinebat, *utpote* veritus, ne, multitudine ipſi infeſta reddita, ejus motu à profectione impediretur. Quam ob rem perſuaſione magis quam vi tentabat res novas molientes ſedare, & per exercitus ducem, quem ſubmiſerat, eos ut quieſcerent orabat & obſecrabat. Hunc autem ſeditionis auctores, ubi ad templum venit, priuſquam verbum faceret, inde lapidibus repellebant; at aliis poſt eum, ut ad ſanam mentem eos perducerent, illos adeuntibus (multos enim emittebat Archelaus) iracunde omnia reſponderunt. atque manifeſtum erat, haud fore ut quieſcerent, ſi numero aucti fuiſſent. Itaque cum inſtaret Azymorum feſtum (Paſcha apud Judæos appellatur) quo victimarum magna vis immolatur, ingens quidem ad templum hominum multitudo ex *univerſa* regione religionis ergo deſcendit. qui vero ſophiſtas lugebant, *in fano cœtus habuerunt victum ſeditioſis *mendicato* quærentes. Unde metu perculſus Archelaus, antequam in populum omnem invaderet morbus, clam mittit tribunum & militum cohortem, poſtquam illis mandaſſet ut ſeditionis auctores vi cohiberent. In hos univerſa irritatur multitudo, & magnam quidem cohortis partem jactis in eos lapidibus interfecit: verum centurio vulneratus, ægre licet, effugit. De-

Ducem mittit Archelaus ad populum ſedandum. ibid.

Et poſtea cohortem militum. Ant. p. 773.

"Αρχελαος; ὁ κατὰ τὰς Αρχιάτας τῶν ὅλων δε-
"σπότης· οὐδὲ γὰρ ὁ Ιεριχοῦντι τῆς στρατιᾶς τὸ
"Αρχιάτημα θελαπόσης αὐτῷ, δέχεσθαι. τῷ μέντοι
"προθύμῳ καὶ τῇ εὐνοίᾳ, ὥσπερ τοῖς στρατιώταις ὅτω
"καὶ ὧδ' ἀνήρ, πλήρεις ἀποδώσειν τὰς ἀμοιβὰς, ὁπότ'
"ἂν ἐκεῖνος τῶν κρατούντων βασιλεὺς [a]ἀποδειχθῇ βέ-
"βαιος· πανδάσειν γὰρ ὁ πᾶσι προῒς αὐτὸς φανῆναι
"τοῦ πατρὸς ἀμείνων.

β'. Ἐπὶ τούτοις ἡδύμενον τὸ πλῆθος εὐθέως ἀπε-
ιτεῖτο τῆς Αρχιάτιδος αὐτῷ μεγάλοις αἰτήμασιν. ὁ μὲ
γὰρ ἐβόων, ὑπεκφέρειν τὰς εἰσφοράς, οἱ δὲ ἀναιρεῖν
τὰ τέλη, τινὲς δὲ ἀπολύειν τοὺς δεσμώτας. [b]ἐπέτρεψε
δ' ἑτοίμως ἅπασι, θεραπεύων τὸ πλῆθος. ἔπειτα θύ-
σας μετὰ τῶν φίλων εἰς εὐωχίαν ἰὼν. ἔνθα δὴ περὶ δείλην β'.
ἀθροισθέντες οὐκ ὀλίγοι τῶν νεωτερίζειν προαιρουμένων,
ἤρξαντο τῆς ἰδίας πένθους, ὅτε ὁ χαλκοῦς ἀητὸς τῷ βασιλεῖ
πέπαυτο, καθολοφυρόμενοι τοὺς κολασθέντας ὑφ' Ηρώ-
δου, ἀφ' ἧς ἐκκοπέντα χρυσοῦν ἀετὸν ἡ πύλη τοῦ ναοῦ.
ἰὼν δὲ ὁ πένθος οὐχ ὑπεσταλμένον, ἀλλ' οἰμωγαί διαρ-
ρύσιοι, καὶ θρῆνος ἐγκέλευστος, κοπετοί τε προσ-
χύντες ὅλην τὴν πόλιν, ὡς ἂν ἐπ' ἀνδράσιν οἷς ἔφα-
σκον ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων καὶ τοῦ ναοῦ προπο-
λέσθαι. τιμωρεῖν δὲ αὐτοῖς ἀνεβόων ἐκ τῶν ὑφ' Ηρώ-
δου τετιμημένων [c]χρῆναι, καὶ προῆκον ἐπ' ἐκεί-
νου καθαιρεθέντα παύειν ἀρχιερέα. προσῆκεν γὰρ αὐ-
τοῖς εὐσεβέστερον αἱρεῖσθαι, καὶ καθαρώτερον.

γ'. Πρὸς ἃ παροξύνετο μὲν Αρχέλαος, [d]ἀπεί-
χετο δὲ τὴν ἄμυναν ἐπὶ τῆς πρὸ τὴν ἔξοδον
ἐπείξεως, δεδιὼς μήποτε, τὸ πλῆθος ἐκπολε-
μώσας, κατισχεθείη τῷ κινήματι. διὸ πειθοῖ μᾶλ-
λον ἢ βίᾳ καθαιρεῖν ἐπειρᾶτο τοὺς νεωτερίζον-
τας, καὶ [e]τοὺς στρατηγοὺς ἐκπέμψας παύσασθαι
παρεκάλει. τοῦτον εἰς τὸ ἱερὸν παρελθόντα, πρὶν
φθέγξασθαί τι, λίθοις ἀπήλαυνον οἱ στασιασταί, καὶ
τοῖς μετ' [f]αὐτὸν ὅτι σωφρονισμῷ προσιοῦσιν, εἶτα
δὲ πολλοὺς Αρχέλαος, πάντα δὲ πρὸς ὀργὴν
ἀπεκρίναντο. δῆλοί τε ἦσαν οὐκ ἀρκέσοντες εἰ πλή-
θους ἐπολλίσθοντο. καὶ δὴ τῆς τῶν ἀζύμων ἐορ-
τῆς ἐφεστώσης, Φάσχα τοῦτο τοῖς Ιουδαίοις καλεῖται,
πολύ τι θυμάτων πλῆθος ἐκδεχομένη, κατῆσαν
μυρίων ἄπειρος ἐκ τῆς χώρας [g]λεὼς ὅτι τὴν θρη-
σκείαν. οἱ δὲ τοὺς σοφιστὰς πενθοῦντες ἐν τῷ ἱερῷ
συνεσκήνησαν, τροφὴν τῇ φάσει προσζώμενοι. πρὸς
ὃ δείσας Αρχέλαος, πρὶν δ' ὅλου τοῦ πλή-
θους δεσμεῖν τὸν νόσον, ἐκπέμπει μετὰ στρατι-
ώτας χιλίαρχον, προσάξας βίᾳ τοὺς ἐξάρχοντας
τῆς φάσεως καθαρεῖν. πρὸς οὓς τὸ πλῆθος ἅ-
παν παροξύνεται, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς τῆς στρατι-
ώτας βάλλοντες λίθοις διέφθειραν· ὁ δὲ χιλίαρ-
χος ἐκφεύγει τραυματίας μόγις. ἔπειτ' ὁ μὲν
ὡς

a Ἀναδειχθῇ *Bod.* b Ἐπίνευσε *Bod.* c Ita lego cum *Busb* & *Rhed.* necnon *Gall.* qui ad oram paginæ χρῆναι habet, voce χρίμασιν in textu erasa. Atque hanc lectionem firmat ipse *Joſephus* in *Ant.* p. 772. v. 35. ubi dicit, ἄξιον τιμωρίας αὐτοὺς εἶν' Αρχελάῳ γενέσθαι τῶν ὑπὸ Ηρώδου τετιμημένων. In *Editis* quidem omnibus, cæteriſque *MSS.* τετιμημένων χρίμασιν. nec aliter in codice quo uſus eſt *Ruſinus*. d Ἐπείχετο in *MSS.* e Αὐτῶν *Big.* f Pro forma Attica communem exhibent nonnulli *MSS.* * In templo conſtiterunt nutrimenta ſeditioni quærentes. *Ruſ.* Vide *Ant.* p. 773. v. 33.

a Et

ὡς μηδενὸς δεινῶ γεγονότος, ἐτράποντο πρὸς τὴν θυσίαν· ὁ μὲν Ἀρχελάῳ δίχα φόνου καθεκλεῖν ἐπὶ τὸ πλῆθος ἐφαίνετο. τοῖς δὲ στρατιὰν ἐπαφίησιν αὐτοῖς ὅλοις, τοὺς μὲν πεζοὺς, διὰ τῆς πόλεως ἀθρόους, τοὺς δὲ ἱππεῖς, κατὰ τὸ πεδίον· οἱ, θύουσιν ἑκάστοις ἐξαίφνης προσπεσόντες, διαφθείρουσι μὲν πρὸς τρισχιλίους, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος εἰς τὰ πλησίον ὄρη διεσκέδασαν. εἵποντο δὲ κήρυκες Ἀρχελάου, κελεύοντες ἕκαστον ἀναχωρεῖν ἐπ' οἴκου, καὶ πάντες ὡρχοντο τοῖς ἑορτοῖς ἀπολιπόντες.

inde illi quidem, quasi nihil mali actum esset, ad hostias mactandas se convertebant, sed Archelao sine cæde jam multitudo comprimi non posse videbatur. quamobrem totum illis immisit exercitum, pedites per civitatem simul omnes, equitesque per campum: qui, singulos dum sacra facerent adorti, circiter tria hominum millia perimunt, reliquam vero multitudinem per montes proximos dissiparunt. Præcones autem Archelai sequebantur, jubentes ut domum quisque suam se reciperent. adeoque omnes festivitate omissa discedebant.

Denique exercitum in eos immittit. Ant. p. 771.

Tria Judæorum millia occisa. ibid.

ΚΕΦ. β'.

Ἀρχέλαος μὴ συγγενῶν πλήθους εἰς Ῥώμην πορεύεται. ἐκεῖ, ὑπ' Ἀντιπάτρου πρὸς Καίσαρι κατηγορηθεὶς, ἐν δίκῃ κρατεῖ, διὰ τὴν Νικολάου ἀπολογίαν.

CAP. II.

Archelaus cum magna cognatorum turba Romam proficiscitur. Ibi ab Antipatro apud Augustum accusatus causam vincit, defendente eum Nicolao.

Αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς μητρὸς, καὶ τῶν φίλων Πτολλᾶ καὶ Πτολεμαίου καὶ Νικολάου, κατῆει πρὸς θάλασσαν, καταλιπὼν ὑπέροπόν τε τοῦ βασιλείων καὶ κηδεμόνα τοῦ οἰκείων, Φίλιππον. συνεξῆει δὲ ἅμα τοῖς τέκνοις Σαλώμη, καὶ οἱ τοῦ βασιλέως ἀδελφοί τε καὶ γαμβροί· ὃ μὲν δοκεῖν, συναγωνιούμενοι πρὸς τὴν διαδοχὴν Ἀρχελάῳ, τὸ δ' ἀληθὲς, κατηγορήσοντες περὶ τὰ καὶ ὃ ἱερὸν παρανομηθέντων.

Ipse autem cum matre, necnon & Popla & Ptolemæo & Nicolao amicis, ad mare descendit,* relicto Philippo, ut simul & regias tueretur, suamque domum curaret. Verum & una cum filiis suis egressa est Salome, simulque regis fratres & generi: specie quidem Archelao de successione in regnum adjumento futuri; re autem vera accusationem instituturi de iis quæ contra leges in templum admissa erant.

Archelaus Romam se confert. ibid.

γ'. β. Συναντᾷ δ' αὐτοῖς καὶ Καισαρείας, Σαβῖνος ὁ τῆς Συρίας ἐπίτροπος, εἰς Ἰουδαίαν ἀπιὼν ἐπὶ φυλακῇ τῶν Ἡρῴδου χρημάτων. τοῦτον ἐπέσχε προσιόντα χωρεῖν Οὔαρος ἐπελθὼν, ὃν διὰ Πτολεμαίου πολλὰ δεηθεὶς Ἀρχέλαος μετεπέμψατο. τότε μὲν οὖν Σαβῖνος Οὐάρῳ χαριζόμενος, ὅτ' ἐπὶ τὰς ἄκρας ἴασευσιν, ὅτε τὰ ταμεῖα τῶν παρόντων χρημάτων ἀπέκλεισεν Ἀρχελάῳ· μέχρι δὲ τῆς Καίσαρος διαγνώσεως ἠρεμίσειν ὑπέσχετο. διέτριβε δὲ ἐν τῇ Καισαρείᾳ. ὡς δὲ τὸν ἐμποδίζοντα ἐκ μὲν εἰς Ἀντιόχειαν ἀπῆρεν, Ἀρχέλαος δὲ εἰς Ῥώμην ἀνήχθη, διὰ τάχους ἐπὶ Ἱεροσολύμων ὁρμήσας, παραλαμβάνει τὰ βασίλεια. καὶ μεταπεμπόμενος τούς τε φρουάρχους καὶ διοικητὰς, ἐπειρᾶτο [b] διαρυθμίζειν τοὺς τῶν χρημάτων [c] ἀναλογισμοὺς, τάς τε ἄκρας ἐκλαμβάνειν. ὁ μὲν οὖν φρούαρχοι τῶν Ἀρχελάου κατημέλουν ὑπολῶν, [d] ἔμπυον δὲ φρουροῦντες ἕκαστα, καὶ τὴν φρουρὰν ἀναπλήττες Καίσαρι μᾶλλον ἢ Ἀρχελάῳ.

Sabinus, Varo licet dissuadente, Hierosolyma accendit. ibid.

δ'. γ'. Κἂν τούτῳ πάλιν Ἀντίπας ἀμφισβητῶν περὶ τῆς βασιλείας ἐπέξεισιν, ἀξιῶν τῆς ὑπαρχούσης τῷ ἀρχθῆναι τῇ κυριωτέρᾳ, ὁ ἦν βασιλεὺς αὐτὸς ἐγγεγραπται. συλλήψεσθαι δ' αὐτῷ προϋπέσχετο Σαλώμη, καὶ πολλοὶ τῶν σὺν Ἀρχελάῳ πλεόντων συγγενῶν. ἐπῆγε δὲ καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Νικολάου Πτολεμαῖον, ῥοπὴν τῇ δοκοῦσαν ἀπὸ τῆς παρ' Ἡρῴδῃ πίστεως· ἐγίνετο γὰρ δὴ τῶν φίλων τιμιώτατος ἐκείνῳ. πλεῖστον μὲν τοι ἐπεποίθει ἀπὸ δεινότητα λόγων Εἰρηναίῳ τῷ ῥήτορι· δι' ὃν καὶ τοὺς νεωτεριοῦντας ἔσχεν Ἀρχελάῳ, κατὰ τὸ προσῆκον καὶ τὰς διαθήκας, διεκρούσατο. μεθίστατο δὲ ὁ

3. Item eo tempore Antipas quoque ut de regno disceptaret *Romam* proficiscitur, volens prius testamentum, in quo ipse rex scriptus erat, potiores partes habere quam posterius. Salome autem jam ante promiserat, se ei auxilio fore; & multi ex cognatis, Archelao navigationis socii. una etiam secum ducebat matrem, fratremque Nicolai Ptolemæum, qui *magni* momenti esse videbatur, quod ei *multum* fidebat Herodes: namque illi fuerat amicorum carissimus. Veruntamen in Irenæo oratore, propter dicendi vim, plurimum fidei reposuerat: per quem eos redarguit qui monebant ut Archelao cederet, id ipsum postulante ætatis prærogativa, & secundo testamento. Romæ

Antipas Romam proficiscitur. ibid.

Ptolemæus Nicolai Damasceni frater. ibid.

Irenæus orator.

a Ἐν τῷ ἱερῷ Bod. b Διαρυθμοῦν Big. c Ἀναλῶσις in MSS. d Ἄπυρον in plerisque MSS. * Relicto Philippo regni procuratore itemque rerum familiarium curatore, Ruf.

a Ἐκεῖσε

mæ autem cognati omnes, quibus inviſus erat Archelaus, ejus partibus *magno* ſtudio accedebant. Et ex profeſſo quidem omnes ſuis legibus vivere expetebant, ſub Romani prætoris adminiſtratione; aut, ſi hoc non impetrarent, ab Antipa imperio regi volebant.

Apud Cæſarem contra Archelaum inſtituta accuſatio. Anti. p. 775.

4. Cum his autem una faciebat & Sabinus, literis in hunc finem miſſis; quibus Archelaum quidem apud Cæſarem accuſavit, multis vero Antipam laudavit. Itaque cum criminationes in Archelaum digeſſiſſent Salome & qui cum ea erant, eas Cæſari tradiderunt: & poſt eos Archelaus juris ſui capitula in ſcriptis *ei* mittit per Ptolemæum, patriſque annulum & regni rationes. Cæſar autem, cum mature ſecum de iis cogitaſſet quæ ab utraque parte dicerentur, deque regni magnitudine, & ingenti redituum numero, ac præterea de multiplici Herodis ſobole, cumque inſuper Vari & Sabini literas perlegiſſet, iſtis de rebus miſſas, ſummæ dignitatis Romanos in concilium congregat, in quo Cajo ex Agrippa & Julia filia ſua nato, quem ipſe adoptaverat, primum locum tribuit: atque *tunc* illis facit dicendi poteſtatem.

Antipater Salomes filius Archelaum accuſat. ibid.

5. Ibi Antipater Salomes filius (erat autem ex Archelai adverſariis in dicendo acerrimus) ſurrexit, eumque accuſabat, dicens, "Archelaum verbis quidem de regno contendere, "re autem vera jam ante factum eſſe regem, "& nunc vanis ludibriis Cæſaris aures imple-re: quem ſucceſſionis judicem non exſpectabat, ut qui poſt Herodis mortem, nonnullos quidem mittendos ſubornaſſet diademata ſibi impoſituros, in ſolio vero præſederit, "& reſponſa dederit tanquam rex, & ordines "exercitus permutarit, novaſque dignitates "donaverit, & qui, cum populo omnia annuiſſet quæ velut à rege impetrare volebat, & "ob maxima crimina à patre vinctos ſolviſſet, "nunc venit umbram regni à Domino petitu-rus, cujus ad ſe arripuerat corpus, Cæſarem *ipſum* non rerum ſed nominum Domi-num faciens. Quin & hoc ei in opprobrium "vertebat, quod patris luctui illuderit diſſimulando; cum interdiu quidem vultum ad mœrorem componeret, noctu ſeſe inebrians uſque dum ſaltaret; unde vulgi tumultum ex "ſua hanc ob rem indignatione ortum eſſe dicebat: totiuſque orationis contentio & certamen in eo erat & innitebatur, quod tantam populi cædem fecerit in templo. quos "quidem ad feſtum *celebrandum* veniſſe, ad "hoſtias vero quas ipſi mactarunt crudeliter "eſſe jugulatos, & in templo tam multa cadavera in acervos congeſta eſſe, quanta nullum "alienigenarum bellum congeſſerat etiam ſine "denunciatione illatum. Hanc ſane crudelitatem illius quoque patrem animo proſpexiſſe, "neque ei vel *minimam* ſpem regni facere unquam voluiſſe, niſi cum animo pejus quam

Ρώμη πάντων ωρὸς αὐτὸν ἡ ασφὰ τὴν συγγενῶν, ὡς ἀφ' μίσους τῷ Αρχέλαῳ. καὶ ωρυγμβούως μὲν [a] ἕκαστος αὐτονομίας ἐπεθύμει, φρατηγῷ Ρωμαίων διακυβμῶν· εἰ δὲ τότε ἁμαρτάνοιεν, βασιλεύεσθαι Αντίπατον ἤθελον.

δ'. Συνήργει δὲ αὐτοῖς εἰς τοῦτο καὶ Σαβῖνος δι' ὑποφολῶν, κατηγορήσας μὲ Αρχελάου ωρὸς Καίσαρα, πολλὰ δ' ἐπαινέσας Αντίπατον. συντάξαντες δὲ [b] τὰ ἐγκλήματα οἱ ωερὶ Σαλώμην, ἐνεχείρισαν Καίσαρι· ὧν μὲν αὐτὰς Αρχέλαος, τότε κεφάλαια τῶν ἑαυτοῦ διαφόρων γράψας, καὶ τὸν δακτύλιον τοῦ πατρὸς καὶ τὰς λόγους ἐπιτέμπει ἀφ' Πτολεμαίου. ωροσκεψάμενος δὲ ὁ Καῖσαρ τὰ ωρὸς ἀμφοῖν κατ' ἰδίαν, τό,τε μέγεθος τῆς βασιλείας, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ωροσόδων, ωρὸς οἷς τὴν ἀριθμὸν τῶν Ηρώδου γονέων· ωροσαναγνούς δὲ καὶ τὰ ωαρὰ Ουάρου καὶ Σαβίνου, ωερὶ τούτων ἐπεσταλμένα, συνέδρια μὲ ἀθροίζει τῶν ἐν τέλει Ρωμαίων, ἐν ᾧ καὶ [c] τὸν ἐξ Αγρίππα καὶ Ιουλίας τῆς θυγατρὸς θετὸν παῖδα Γάϊον, ωρῶτον ἐκάθισεν· ἀποδίδωσι δὲ λόγον αὐτοῖς.

ε'. Ενθα καταζὰς ὁ Σαλώμης υἱὸς Αντίπατρος, ὢν δὲ τῶν διαπεμφθέντων Αρχελάῳ [d] δεύτατος εἰπεῖν, κατηγόρει φάσκων, "τοῖς μὲ λόγοις ἀμφισβητεῖν ἄρτι "ωερὶ βασιλείας Αρχέλαον, τοῖς δ' ἔργοις, πάλαι γε-"γονέναι βασιλέα, καταφρονεῖσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος "ἀκοῶν· ὃν δικαστὴν τῆς ἀφαδοχῆς ἐ ωρείμενον, εἰ-"γε μὴ τιὸ Ηρώδου τελούτιμ ἐγκαθέτως μὲ [e] ωρο-"πέμψας τὸν ωρεσβεύσοντας ἀπὸ τὸ ἀφάδημα, ωρο-"καθίσας δὲ ὅπι θρόνου καὶ χρηματίσας ὡς βασιλεὺς, "τάξεις τε τῆς φαλαγγίας ἀμείψας, καὶ ωροκοπὰς χα-"λεπάμενος, ἔτι δὲ τῷ δήμῳ πάντα καταιδοῦσας, "ὅσων ὡς ωαρὰ βασιλέως τυχεῖν ἠξίουν, καὶ τὸν ὅπι "μεγίστας αἰτίας [f] ἐκ τοῦ πατρὸς δεδεμένους λύ-"σας, νῦν ἦκεν ωαρὰ τὸν [g] δεσπότην σκιὰν αἰτησόμε-"νος βασιλείας, ἧς ἥρπασεν ἑαυτῷ τὸ σῶμα, καὶ ωαῖ-"ν τῶν ωραγμάτων ἀλλὰ τῶν ὀνομάτων κύριον Καί-"σαρα. ωροσωνείδιζε δὲ, ὡς καὶ τὸ πένθος κατα-"ραύσατο τοῦ πατρὸς, μὴ ἡμέραν μὲν ὑπογραμπί-"ζων τὸ ωρόσωπον εἰς λύπην, νύκτωρ δὲ μέχρι κώ-"μων μεθυσκόμενος, ὧν ᾧ καὶ τιὼ ωαραχρῆ ὑπὲρ "πλήθους ὀκ τῆς ὅπι τύπτις ἀγαναχτήσεως ἔλεγε γε-"γονέναι· καὶ ὧν ἀγῶνα ωαντὸς τοῦ λόγου διαπρέ-"σαι τῷ ωλήθει τῶν ωερὶ τὸν ναὸν φονευθέντων. ὡς "ἐλευθέραν μὲν ἐφ' ἑορτῇ, ωαρὰ δὲ τοῖς ἰδίοις θυ-"σίαις ὠμῶς ἀπεσφάχθαι· καὶ ωοσοῦτον ὑπὸ τῷ ἱερῷ συ-"ρρεῦσαι νεκρῶν ωλῆθος, ὅσον ὑπ' ἀν ἀλλόφυλος ἐπό-"ρευσε πόλεμος ἐπελθὼν ἀκήρυκτος. Ταύτιμ μέντοι τιὰ "ὠμότητα ωροσκεψάμενον αὐτῷ καὶ τὸν ωατέρα, μηδ' ἐλ-"πίδος αὐτὸν ἀξιῶσαι ποτὲ βασιλικῆς, ἢ ὅτε χεῖρον ἢ ψυ-

"χιὼ

a Ἑκάστοι αὐτῶν ἀντιπρ. *Bod.* b Τὰ ωερὶ τὰ ἐγκλ. *Bod.* c Decennem circiter. Hoc enim factum quaſi quadriennio ante Conſulatum, quem obtinuit (ut ex *Faſtis* liquet, a. U.C. 754.) vix annos natus quatuordecim. Vide *Sueton.* in *Aug.* c. 64. & *Tacitum* in *Ann.* l. 3. *Aldr.* d Δευτέρου εἰπεῖν *Bod.* e Εἶτα ſine δὲ *Big. Basil.* & *Rhed.* f Ἐκ τοῦ ἢ Π. *Bod.* g In urbe licet Auguſtus licut templi honore, *ita* Domini appellatione abſtinuerit; h. e. noluerit à Romanis appellari hoc nomine quod odiſſent; eo tamen ab exteris haud illibenter ſalutatus eſt. Quare & illum Antipater *hoc loco*, & apud *Dionem* Cleopatra l. 51. p. 451. B. & Licinius l. 54. p. 536. A. δεσπότην ſine reprehenſione compellant. Sic Tiberius Auguſti nomen (in urbe ſcil.) recuſavit; epiſtolis ad reges & dynaſtas addidit. Vide *Suet.* in *Aug.* c. 52, 53. & in *Tib.* c. 26, 27. *Aldr.*

a Illud

" χλιὼ κάμνοντ@ ᵃδ' σώματ@ ἀκρατὴς ἦν ὑγιαίνον-
" τ@ λογισμῶ, καὶ ὅτε ὁν ἔγραφεν ἐν ταῖς ὑπάρχα-
" σαις ἤδει διάδοχον, καὶ τοῦτα μηδὲν ἧττον ἐν ταῖς
" διαθήκαις μέμφασθαι δυνάμ@, ὃν ἔγραψεν
" ὑγιαίνοντι μὲν τὸ σῶμα, καθαρὰν δὲ τὴν ψυχὴν
" ἔχοντ πάθους παντός. εἰ μέν τοι καὶ κυριωτέραν τὴν
" τοῦ κάμνοντ@ κρίσιν τιθείη τις, ἀποκεχωρηκοτοῦ-
" τον βασιλείας Ἀρχέλαον ὑφ' ἑαυτῶ, τοῖς εἰς αὐτὸν
" ἀνομημένοις. ἢ ποταπόν γε ἄρα ἂν γένοιτο λα-
" βόντα τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Καίσαρ@, ὃν πρὶν λα-
" βεῖν τοιοῦτος ἀπηρτίκοτα;

ε'. Πολλὰ τοιαῦτα διελθὼν Ἀντίπατ@, καὶ τοὺς πλείους τῶν συγγενῶν ὑπασπαίσμ@ ἐφ' ἑκάσ-
τῳ τῶν ᵇκατηγορημένων μάρτυρας, κατέπαυε ὃν
λόγον. ἀνίσταται δὲ Νικόλα@ ὑπὲρ Ἀρχελάου, " καὶ
" ὃν μὲν οὐ τῷ ἱερῷ φόβον ἀναγκαῖον ἀπέφαινε, πο-
" λεμίους γὰρ γεγονέναι τοὺς ἀπηρτημένους, ὑ τῆς βασι-
" λείας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶ δικάζοντ@ αὐτὸν Καί-
" σαρ@· τῶν δὲ ἄλλων ἐγκλημάτων συμβούλους ἀπο-
" δείκνυεν αὐτοὺς τοὺς κατηγόρους γεγονέναι. τιμῶ γε-
" μιεῖ ὑπαρχθήκην ἀξίου ἀφ' τοῦτο μάλιστα εἶναι κυ-
" ρίαν, ὅτι βεβαιωτὴν οὐ αὐτῆ Καίσαρα καθίσατο ὑ
" διαδόχου. ὁ γὰρ σωφρονῶν ὅστις τῶ δεσπότῃ τῶν ὅλων
" ἀφαιρεῖται τὴν ἐξουσίαν, ὑδένα ἂν εἰκότως κλη-
" ρονόμου κρί-
" σιν ἐσφάλλετο. σωφρονῶν δὲ ἦν καὶ ὃν καθιστά-
" μενον, ὃν γινώσκων τὸν καθίσαντα.

ς'. Διελθόντ@ δὲ πάντα καὶ Νικολάου, παρελ-
θὼν ὁ Ἀρχέλα@, ᶜπροπίπτει τῶν Καίσαρ@ γονάτων
ἡσυχῆ. κἀκεῖν@ αὐτὸν μάλα φιλοφρόνως ἀναστήσας,
εἰπεῖν μὲν ὡς ἄξι@ εἴη τῆς πατρῴας διαδοχῆς, ὑ
μὴν τί βέβαιον ἀπεφήνατο. ἀφαλύσας δὲ τὸν σωρὸν
ἐκείνης τῆς ἡμέρας, καθ' ἑαυτὸν ἐκεῖ ὧν διέ-
κρινεν ἐσκέπτετο, εἴτε χρὴ τῶν ὑπὸ ταῖς διαθήκαις κε-
κλημένων τινὰ διάδοχον, εἴτε καὶ πάσῃ τῇ γενεᾷ δια-
νεῖμαι τὴν ἀρχήν. ἐδόκει δὲ ὑπηκοΐας χρῄζειν τὸ πλῆ-
θ@ τῶν προσώπων.

" corpore ægrotans haud ſanæ mentis compos
" eſſet; & quem in ſecundo teſtamento ſcri-
" pſerat ſucceſſorem neſcivit, idque nihil quid-
" quam habens quod de eo queri poſſet quem
" in ſuperiori teſtamento ſcripſerat, cum corpo-
" re quidem valeret, & animam ab omni per-
" turbatione liberam puramque gereret. Verun-
" tamen, ſi quis concedat majoris auctoritatis
" eſſe morbo laborantis judicium, ipſum *ſciat* ſe
" Archelaum regno abdicaſſe, ex iis quæ in il-
" lud contra leges admiſit. aut qualis quæſo
" futurus eſt rex, cum à Cæſare acceperit im-
" perium, qui antequam illud acciperet, tan-
" tam ſtragem edidit?

6. Cum hujuſmodi multa *oratione* perſequutus eſſet Antipater, & plurimos ex cognatis ad ſingula, quorum eum accuſaverat, teſtanda ſtitiſſet, finem dicendi facit. Surrexit autem Nicolaus pro Archelao, " & cædem in tem-
" plo factam neceſſariam fuiſſe oſtendebat; cæ-
" ſos quippe non ſolum regni, ſed & Cæſaris,
" ipſius judicis, hoſtes exſtitiſſe: ipſos vero,
" qui accuſationem inſtituerant, ad alia eum
" crimina conſilio ſuo impuliſſe. Porro, ſecun-
" dum teſtamentum maxime ob hanc cauſam
" ratum haberi poſtulabat, quod in eo *Hero-*
" *des* ſucceſſorem ſuum à Cæſare confirmatum
" iri conſtituit. Nam qui ita ſapuit ut rerum
" domino ſua cederet poteſtate, non utique
" in ſuo de hærede judicio errabat. ſana au-
" tem mente erat, * cum eligeret *hæredem*
" conſtituendum, qui non ignoravit eum per
" quem conſtitui deberet.

Nicolaus pro Archelao reſpondet Antipatro. Antiq. p. 776.

7. Cum autem & Nicolaus omnia dicendo percurriſſet, Archelaus progreſſus ante genua Cæſaris leniter procidit. Atque ille, cum ipſum benigne admodum excitaſſet, dignum quidem eſſe oſtendit qui patri *in regnum* ſuccederet, nihil tamen certi *hac de re* pronunciavit: conſiliariis vero, quos eo die acciverat, dimiſſis, de iis quæ audiverat ſecum ipſe diſpiciebat, utrum horum aliquem *qui* in teſtamentis *ſcripti* erant ſucceſſorem conſtituere deberet, an vero omnibus *Herodis* liberis communiter divideret principatum. Nam cum tam multi eſſent, *haud parvo* ſubſidio egere videbantur.

Cæſar benigne alloquitur Archelaum. Antiq. p. 777.

ΚΕΦ. γ'.

Μάχλιν καρτερὰν τοῖς Σαβίνῳ στρατιώταις συνάπτουσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πολλὴ γίνεται φθορὰ ἐν Ἱεροσολύμοις.

ΠΡὶν δ' εἰσαγαγεῖν τι περὶ τούτων Καίσαρα, τελευτᾷ μὲ ἡ Ἀρχελάου μήτηρ Μαλθάκη νοσήσασα. ὃν δὲ Οὐάρου δ' ἐκομίσθη ᵈἐκ Συρίας ὅτι στολαὶ, περὶ τ Ἰουδαίων ἀποστάσεως. ἦν γὰρ ἐπιδήμους Οὐάρος· ἀνέβη γὰρ δὴ μετ' Ἀρχελάου πλοῦν εἰς Ἱεροσόλυμα τὰς παρακινήσεις καθέξων, ἐπειδὴ προῆλθον ἦν ὃ ἔθνος οὐκ ἠρέμησαν· ἕν τι τῶν τριῶν ἀπὸ Συρίας ταγμάτων, ὅσπερ ἦκεν ἄγων, ἐν τῇ πόλει καταλείπει, καὶ αὐτὸς μὲ ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐπελθὼν δὲ Σαβῖνος, ἀφορμὴν αὐτοῖς παρέσχε νεωτεροποιΐας. τάς τε γὰρ φρου-

CAP. III.

II.

Judæos inter & Sabinianos pugna acris, & magna ſtrages Hieroſolymis.

ANtequam vero aliquid de iſtis ſtatueret Cæſar, morbo correpta obiit Malthace, mater Archelai, & è Syria à Varo allatæ ſunt literæ de Judæorum defectione. Quam Varus proſpiciens (nam poſtquam ora ſolveret Archelaus Hieroſolyma aſcendit *Varus* ſeditionem moventes cohibiturus, utpote quod manifeſtum erat non quieturam eſſe gentem) ex tribus è Syria legionibus, quas ſecum ducebat, unam in urbe relinquit, & ipſe quidem Antiochiam reverſus eſt. Cum autem poſtea veniſſet Sabinus, novi quid moliendi occaſionem præbuit Judæis. nam & cuſtodibus

Malthaces obiit. Antiq. p. 777.

Varus ſeditionem Hieroſolymis compeſcit. ibid.

a Illud δὲ *Codd. MSS.* b Κατηγορημένων *Bod.* c Προσπίπτει *Bod. & Voſſ.* d Ἀπὸ Συρίας *Bod.* * Qui enim ſcivit quem eligeret ad confirmandum, ſcivit utique quem eligeret ad imperandum, nec in ſucceſſore falli potuit, qui non eſt falſus in confirmatore, *Pſeudo-Hegeſipp.*

Sabinus Hierosolymis res perturbat. Ante. p. 778.

bus vim adhibebat ut arces ſibi traderent, & cum acerbitate regis pecunias exquirebat, fretus non ſolum militibus à Varo relictis, ſed & ſervorum ſuorum non parva manu; quibus omnibus, cum armis eos inſtruxiſſet, uſus eſt tanquam avaritiæ ſuæ miniſtris. Inſtante autem Penteconſte (ita feſtum quoddam appellant Judæi poſt ſeptem hebdomadas *à paſchate* celebratum, ex dierum numero appellationem ſortitum) congregatus eſt populus non *ſolum* ex religionis ſolennitate, ſed ex indignatione. Itaque multitudinis infinitæ factus eſt concurſus ex Galilæa, & Idumæa, & Hierichunte, & Peræa *regione* trans Jordanem. hominum autem numero & animorum alacritate *reliquis* præſtabant indigenæ ex ipſa Judæa. Cumque

Judæi armis ſe defendunt. ibid.

ſemetipſos in tres turmas diviſiſſent, tribus in locis caſtra metantur, ad ſeptentrionalem templi regionem, & ad meridionalem juxta Hippodromum, tertia autem pars ad occidentem prope regias; & Romanos undique circumſeſſos oppugnabant.

2. Sabinus autem, ut qui & multitudinem eorum formidarit & ſpiritus hominum elatos, frequentes ad Varum nuncios mittebat, orans atque obſecrans ut ei quam ocyſſime auxilium ferret, quaſi futurum eſſet ut concideretur legio, ſi moras necteret: ipſe vero cum in excelſiſſimam arcis turrim aſcendiſſet, quæ Phaſaëlus vocabatur, ita denominata à fratre Herodis quem Parthi occiderant, inde legionis militibus ſignum dedit, ut in hoſtes impetum facerent. nam *is* metu perculſus ne ad ſuos quidem deſcendere audebat. At milites, perſuaſione victi, proſiliunt properantque ad templum, & pugnam acrem cum Judæis committunt. in qua, * dum nemo quidem *eos* deſuper *à mœnibus* propelleret, imperitos belli peritia ſuperabant. Poſtquam vero multi Judæorum, conſcenſis porticibus, in verticem illorum tela dejicerent, plurimi conterebantur; & neque ex alto ferientes facile ulciſci, neque cominus pugnantes ſuſtinere poterant.

Acre prælium inter Judæos & Romanos. ibid.

Ignis, porticibus templi ſubjectus, exitio eſt Judæis. Ant. p. 779.

3. Cum autem ab utriſque affligerentur, porticibus ignem ſubjiciunt, operibus magnitudine & ornatu ambitioſis mirandis. Atque illorum qui ſuper iſtis erant, multi quidem à flammis ſubito comprehenſi in iis perierunt; multi vero ab hoſtibus, in eos deſilientes; quidam autem de mœnibus ſeſe præcipitarunt, nonnullique rebus deſperatis ſuis ſe gladiis conficientes ignem præveniebant. At quotquot per muros reptando deſcenderint, & in Romanos irruerint, obſtupefacti nullo negotio ſubigebantur; donec *tandem*, aliis quidem interemptis, aliis vero præ metu disjectis, in Dei theſaurum *à cuſtodibus* deſertum inciderint milites, &

Sacrum theſaurum diripiunt Romani. ibid.

quadringenta circiter talenta diripuerint: quorum quæ furto non ſublata erant, *ſibi* conquiſivit Sabinus.

ρὸς ΦΛαδδίνην τὰς ἄκρας ἐδιάζετο, καὶ παρῶν τὰ βασίλεια χρήματα διαρπάσας, πεπιθὼς ἐ μόνον τοῖς ὑπὸ Οὐάρῳ καταλειφθεῖσι φρουροῖς, ἀλλὰ καὶ πολίταις ἄλλοις ἰδίοις, ὃς ἅπαντας ὁπλίσας, ὑπηρέτας ἐχρῆτο ἐπὶ πλεονεξίᾳ. ἑορτὴν δὲ Πεντηκοστὴν ὅπερ καλοῦσι πατρίῳ Ἑβραῖοι παρ' ἑπτὰ γινομένῳ ἑβδομάδας, ἀπὸ τῆς ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν προσηγορίαν ἔχουσαν· οὐχ ἡ συνήθης θρησκεία συνήγαγε τὸ δῆμον, ἀλλὰ ἀγανάκτησις. συνέδραμε γὰρ πλῆθος ἄπειρον ἔκ τε τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἰδουμαίας, Ἱεριχοῦντός τε, καὶ τῆς ὑπὲρ Ἰορδάνην Περαίας. ἐπέρρει δὲ πλήθει τε καὶ προθυμίᾳ ἀνδρῶν ὁ γηνήσιος ἐξ αὐτῆς Ἰουδαίας λαός. διαταράττοντες δὲ σφᾶς ἑαυτοὺς εἰς τρία μέρη, τρισὶ στρατοπεδεύονται, πρός τε τῷ βορείῳ τοῦ ἱεροῦ κλίματι, καὶ πρὸς τῷ μεσημβρινῷ καὶ τὸ Ἱππόδρομον· ἡ δὲ τρίτη μοῖρα πρὸς τοῖς βασιλείοις κατὰ δύσιν προσκαθέζοντο δὲ πάντοθεν, τοὺς Ῥωμαίους ἐπολιόρκουν.

Β'. Ὁ δὲ Σαβῖνος, πρός τε τὸ πλῆθος αὐτοῦ ὑποδείσας καὶ τὰ φρονήματα, συνεχῶς μὲν ἀγγέλους ἔπεμπε πρὸς Οὔαρον, ἐπαμῦναι οἱ τάχει δέομενος, ὡς εἰ βραδύνοι, κατακοπησομένης τῆς σπείρας· αὐτὸς δὲ ὅτι τὸν ὑψηλότατον τοῦ φρουρίου πύργον ἀναβὰς, ὃς ἐκαλεῖτο Φασάηλος, ἐπώνυμον ἔχων ἀδελφοῦ Ἡρώδου διαφθαρέντος ὑπὸ Πάρθων, ἐντεῦθεν κατέσεισε τοῖς ὑπ' αὐτῷ τάγμασι φοβεῖν τοὺς πολεμίους. δι' ἔκπληξιν γὰρ οὐδὲ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς κατεβάλλετο ἐθάρρει. πεισθέντες δὲ οἱ στρατῶται, [d] ὁρμῶσιν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ μάχῃ κατέρχονται τοὺς Ἰουδαίους συνάπτουσιν. οἱ μὲν μέχρι μὲν οὐδεὶς καθύπερθεν ἐπῆμυνε, [e] πεισθεῖσαν ἀπειρίᾳ [f] πολέμου τὴν ἀπειρίαν. ἐπεὶ δὲ πολλοὶ Ἰουδαίων ἀναβάντες ὑπὸ τὰς στοὰς, καὶ κεφαλῆς αὐτοῖς ἠφίεσαν τὰ βέλη, συνετρίβοντο πολλοὶ, καὶ ὅτε τοὺς ἄνωθεν βάλλοντας ἀμύνασθαι ῥᾴδιον ἦν, ὅτε τοὺς συστάδην μαχομένους ὑπέμενον.

Γ'. Καταπονούμενοι δὲ τοῖς ἀμφοτέρων ὑπεμπιπράσι τὰς στοὰς, ἔργα θαυμάσια μεγέθους τε καὶ πολυτελείας εἶχεν. οἱ δὲ [g] ἐπ' αὐτοῖς ὑπὸ τῆς φλογὸς ἁρπαγῆς περιεχθέντες, πολλοὶ μὲν ἐν αὐτῇ διεφθείροντο, πολλοὶ δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων, πηδῶντες εἰς αὐτούς, τινὲς δ' εἰς τὰ ὄπισθεν κατὰ τὸ τεῖχος κατεκρημνίζοντο, ἔνιοι δ' ὑπ' ἀμηχανίας τοῖς ἰδίοις ξίφεσι τὸ πῦρ ἔφθανον. ὅσοι δὲ καθερπύσαντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ἦξαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, εὐμεταχείρισοι διὰ τὸ ἔκπληξιν εἶναι, μέχρι τῶν μὲν ἀπολωλότων, τῶν δ' ὑπὸ τοῦ δέους σκεδασθέντων, ἐρήμῳ τῷ τοῦ Θεοῦ θησαυρῷ προσπεσόντες οἱ στρατῶται, περὶ τετρακόσια τάλαντα διήρπασαν· ὧν [h] ὅσα μὴ διεκλάπη, Σαβῖνος ἤθροισεν.

Δ'. Ἐπ-

a Ita lego, nonnihil favente *Ruſino*, qui vertit, *ex eorum numero vocabulum nacta*, ſc. PENTECOSTE. ἐ τ ἀρ. in *Editis* & *MSS.* *b* Id eſt, ἐ μόνοι, prout in *Ant.* p. 778. v. 14. *c* Scilicet, incolentes Judæam proprie & ſtricte dictam: de qua vide in lib. III. *de Bello*. Aut (ut verba interpretatur *Caſaubonus* in *Exerc.* contra *Baronium*, p. 27. *Edit. Lond.*) germanus & purus putus Judæorum populus, *in ipſa Judæa ſic proprie dicta*, urbe nempe & Toparchiis Hieroſolymitanorum, *natus*. *d* Forſan ὁρμῶσιν. *e* Sic *Big. Bunb.* & *Rhed.* πεισθείσαν perperam in *cæteris*. *f* Ita locum reſtitui ex *Ruſino*, qui vertit, *imperitos belli peritia ſuperabant*. antea erat πολεμίων ἀπείρων. *g* Sic *Big. Bunb.* & *Rhed* ὑπ' αὐτῶν in *reliquis*. *h* Paulo aliter in *Ant.* p. 779. v. 24. ἃ διεκλάπη μὲ πολλὰ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, Σαβῖνος ἐ ἐκπέμψας εἰς τὸ φρούριον τοσαῦτα τάλαντα. adeo ut forſan legendum ſit hic loci; οἱ στρατῶται πολλὰ διήρπασαν· ὧν ὅσα μὴ διεκλάπη, περὶ πεντακόσια τάλαντα, Σαβῖνος ἤθροισεν. Pro ἤθροισεν aut ἐξεπέμψεν *Zonaras* legit ἐξέπεμψεν. * Dum nemo deſuper adjuvaret, *Ruf.*

a Αὐτὸς

δ'. Ιουδαίους δὲ ἤτε τῶν ἔργων καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν φθορὰ πολὺ πλείους καὶ μαχιμωτέρους ἐπισωρεύσησε Ρωμαίοις· καὶ φειδόμενοι τὰ βασίλεια ἅπαντας, ἠπείλουν διαφθείρειν, εἰ μὴ ταῦτα ἀπίοιεν. ὑπισχνοῦντο δ' ἀσφάλειαν τῷ Σαβίνῳ, βυλομένῳ μετὰ τάγματος ἐξιέναι. συνελάμβανον δ' αὐτοῖς οἱ πλεῖστοι τῶν βασιλικῶν ἀθυμοτέρους ποιήσαντες. τὸ μέντοι πολεμικώτατον μέρος, Σεβαστηνοὶ τρισχίλιοι, Ροῦφός τε καὶ Γρατος ἐπὶ τούτοις, ὁ μὲν τοὺς πεζοὺς τῶν βασιλικῶν ἔχων ὑφ' ἑαυτόν, Ροῦφος δὲ τοὺς ἱππέας, ὧν ἑκάτερος καὶ χωρὶς ὑπηκόου δυνάμεως, δι' ἀλκὴν καὶ σύνεσιν τὴν πολέμου ῥοπὴν ἄξιος ἦν, προσετίθεντο Ρωμαίοις. Ιουδαῖοι μὲν οὖν ἐπέκειντο τῇ πολιορκίᾳ, τῶν τειχέων ἅμα προμάχοις καὶ φρουρίοις, καὶ τοῖς περὶ τὸν Σαβῖνον ἐμβοῶντες ἀπιέναι, μηδ' ἐμποδὼν αὐτοῖς γίνεσθαι, διὰ χειρὸς πολλῆς κομιζομένοις τὸ πάτριον ἀβίωτον. Σαβίνῳ δὲ ἀγαπητὸν μὲν ἦν ὑπεξελθεῖν, ἦπίστει δὲ τοῖς ὑποσχέσεσι, καὶ δόλον αὐτῶν δίκαιον εἰς ἐπίδραν ὑπώπτευεν, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἐξ Οὐάρου βοήθειαν ἐλπίζων, διέφερε τὴν πολιορκίαν.

4. Itaque Judæorum plures, eosque pugnaciores, contra Romanos excitavit, partim operum ruina, partim hominum strages: cumque regias obsedissent, omnibus minitabantur exitium, nisi quam primum discederent. nam Sabino securitatem præstare pollicebantur, si cum legione *sua* exire vellet. Quin & ipsis opitulabantur regiorum quamplurimi, qui ad eos transfugerant. Verum pars bellicosissima, Sebastenorum tria millia, illisque præfecti Rufus & Gratus, hic quidem peditibus regiis, Rufus vero equitibus (quorum uterque etiam sine copiis illos sequutis, propter strenuitatem, & scientiam in qua vertitur belli fortuna, magni faciendus) Romanis se adjungebant. Et Judæi quidem obsidioni instabant, simul & castelli mœnia oppugnantes, & ad Sabinum clamantes ut discederet, neque illos impediret, tamdiu patriis viventes legibus. Sabino quidem non displicebat ut clam *cum suis* abiret, haud vero *ejusmodi* fidebat promissis, & eorum lenitatem insidiarum esse illecebram suspicabatur; quodque Varum etiam in auxilium venturum exspectaret, obsidionem perferebat.

Judæi suis cladibus irritantur. Ant. p. 779.

Rufus & Gratus ad Romanos transeunt. ibid.

Sabinus obsidionem sustinet. ibid.

ΚΕΦ. δ'. CAP. IV.

5'.

Στασιάζονται οἱ πάλαι στρατευσάμενοι ὑφ' Ηρώδου. Ιούδα λῃστήρια. Σίμων καὶ Αθρογγαῖος ὄνομα βασίλειον ἁρπάσαντες.

Tumultuantur Herodis veterani. Judæ latrocinia. Simon & Athrongæus regium nomen invadunt.

ΕΝ δὲ τούτῳ καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν πολλαχόθεν ἐταράσσετο, καὶ συχνοὶ [a] βασιλείαν ὁ καιρὸς [b] ἀνέπειθε. κατὰ μέντοι [c] Ιδουμαίαν δισχίλιοι τῶν ὑφ' Ηρώδου πάλαι στρατευσαμένων συνάντες ἔνοπλοι, διεμάχοντο τοῖς βασιλικοῖς, οἷς Αχίαβος ὁ ἀνεψιὸς βασιλέως, ἀπὸ τῆς ἐρυμνοτάτης χωρίων ἐπολέμει, ἀποφεύγων τὴν εἰς τοῖς πεδίοις συμπλοκήν. εἰς δὲ Σεπφώρει τῆς Γαλιλαίας Ιούδας υἱὸς Εζεκίου τοῦ κατασχόντος ποτε τὴν χώραν [d] ἀρχιλῃστοῦ, καὶ χειρωθέντος ὑφ' Ηρώδου τοῦ βασιλέως, συναγαγὼν πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἀναρρήγνυσι τὰς βασιλικὰς ὁπλοθήκας, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὁπλίσας, τῶν τὴν δυνασείαν ζηλούντων ἐπιχείρει.

Eodem autem tempore per Judæam plurimis in locis facti erant tumultus, multosque ad regnum affectandum tempus impellebat. Sane in Idumæa duo millia veteranorum, qui sub Herode militaverant, sumptis armis conspirarunt, & cum regiis dimicabant, adversus quos præliabatur Achiabus regis sobrinus ex locis editis munitissimisque, quòd conflictum in campestribus vitaret. In Sepphori autem Galilææ *oppido*, Judas filius Ezechiæ latronum principis (qui regionem olim incursibus vastaverat, & ab Herode rege captus erat) non parva multitudine coacta, in regia armamentaria irrumpit, cumque suos armis instruxisset potentiæ appetentes adoritur.

Tumultus in Judæa varii. Ant. p. 780.

Judas latro. ibid.

β'. Κατὰ δὲ τὴν Περαίαν, Σίμων τις τῶν βασιλικῶν δούλων, εὐμορφίᾳ σώματος καὶ μεγέθει πεποιθώς, προετίθησι μὲν ἑαυτῷ καὶ διάδημα· προσιὼν δέ, μεθ' ὧν ἤθροισε λῃστῶν, τά τε τοῦ Ιεριχοῦ βασίλεια κατεπίμπρησι, καὶ πολλὰς ἑτέρας τῶν πολυτελῶν ἐπαύλεις, ἁρπαγὰς ῥᾳδίως ἐκ τοῦ πυρὸς περιζόμενος ἑαυτῷ. καὶν ἤφθη πᾶσαι οἰκήσεων εὐθαρσεῖ καταφλέξας, εἰ μὴ Γρατος ὁ τῶν βασιλικῶν πεζῶν ἡγεμὼν, τούς τε [h] Τραχωνίτας τοξότας καὶ ὅσα μαχιμώτατον τῶν Σεβαστηνῶν ἀναλαβὼν, ὑπαντίασε τῷ ἀνδρὶ. τῶν μὲν οὖν πεζῶν, συχνοὶ διεφθάρησαν ἐν τῇ μάχῃ· τὸν [i] Σίμωνα δ' [k] αὐτὸν, ἀναφεύγοντα δι' ὀρθίου φάραγγος, ὁ Γρατος ὑποτεμὼν, καὶ φεύγοντος ἐκ πλαγίου τὸν αὐχένα πλήξας ἀπέρραξε. κατεφλέγη δὲ καὶ τὰ πλησίον Ιορ-

Paulo post à Grato interficitur. ib.

Simon diadema sibi imponit. ibid.

2. In Peræa etiam Simon quidam è servis regiis, pulchritudine simul & amplitudine corporis fretus, etiam sibimet quidem diadema imponit: cum latronibus vero, quos congregaverat, regionem peragrans, & regias apud Hierichuntem & multa alia magnifica diversoria incendit, facilem sibi prædam ex igne comparans. Omnesque domus ornatu decoratas cremare occupasset, nisi Gratus regiorum peditum dux, assumptis ex Trachone sagittariis & Sebastenorum pugnacissimis, ei obviam iviſſet. Et peditum quidem multi in pugna interierunt; Simonem vero ipsum, per vallem arduam fugientem, succidit Gratus, illique dum fugeret cervicem ictu transverso amputavit. Incensæ autem sunt & Jordani vicinæ

a Αὐτὸς *Big. & Bod.* *b* Ita lego cum *Bod.* nisi quod ἤ in ὃ mutaverim & ῥοπὴν in ῥοπή. Prius erat, δι' ἀλκὴν καὶ σύνεσιν ἐν πολέμου ῥοπὴν αἰσθήσεσθαι Ρωμαίους. sensu plane imperfecto & alieno à *Josephi* mente, (ut constat ex *Ant.* p. 779. v. 33.) tam in *Gr.* quam in *Lat. Rufini*, qui vertit, *quorum uterque vi corporis atque prudentia, etiamsi nullam manum obedientem haberent, magnum tamen momentum belli Romanis addidissent.* *c* Ita distinguo, *Rufinum* sequutus. antea erat, πολιορκίᾳ τῶν τειχίων, ἅμα πεζ. *d* Βασιλέων *Big.* sed male. Vide *Præam.* §. β'. *e* Ἐπικειθῆ *Busb.* *f* Ιουδαίου *Busb.* *g* Uti supra dictum est, *Belli* l. 1. c. 10. §. 1'. *h* Ita lego ex *Rufino.* Τραχωνίτας *Bod.* Τραχωνίτας in *Editis Aliisque.* *i* Idem narrat *Josephus* in *Ant.* XVII. c. 12. §. 5'. Quare corrigendum est illud *Taciti* in *Hist.* V. 5. Post mortem (inquit) Herodis. non exspectato Cæsare, Simon quidam regium nomen invaserat. Is à Quintilio Varo obtinente Syriam punitus &c. Quippe delenda est præpositio *à. Alsr.* *k* Αὐτὸν legisse videtur *Ruf.*

cinæ regiæ apud Betharamathum, cum alii nonnulli ex Peræa seditionem moviſſent.

Athrongæus opilio regnum affectat. Ant. p. 780.

3. Tunc & paſtor quidam regnum affectare auſus eſt. Athrongæus vocabatur. Ei autem *regnandi* ſpem faciebant corporis vires, animaque mortem deſpiciens, ac præterea fratres quatuor ejus non diſſimiles. Horum unicuique cum armatorum cohortem ſubjunxiſſet, illis tanquam ducibus & ſatrapis ad incurſus faciendos utebatur, ipſe vero veluti rex graviora negotia obibat. Et tunc quidem ſibimet imponit diadema, poſtea vero, tempore haud exiguo regionem excurſibus una cum fratribus populans, & ipſis præibat ad Romanos itemque regios occidendos; neque Judæorum quiſquam effugiebat, qui lucri aliquid ferens in manus veniret. Immo auſus eſt aliquando Romanorum cohortem ſimul omnem circundare apud Emmauntem. illi autem frumentum & arma legioni ferebant. Et Arium quidem centurionem qui illos ducebat, & ex fortiſſimis quadraginta miſſilibus confixerunt: cæteri vero, idem patiendi diſcrimen adeuntes, poſtquam Gratus cum Sebaſtenis auxilio adveniſſet, evadebant. Cum multa ejuſmodi durante bello contra populares ſuos & alienigenas patraſſent,

Athrongæus cum fratribus ſubactus. ibid.

poſt aliquod tempus tres illorum ſubacti ſunt; ab Archelao quidem natu maximus; duo vero ætate proximi, in Grati & Ptolemæi manus inciderunt; quartus autem fide data acceptaque Archelao ſe dedidit. Et iſta quidem illis poſtea acciderunt: tunc autem bello latrocinali Judæam omnem compleverunt.

δάνυ βασίλεια [a] χτ. Βηθαραμάθου, ϛασιασάντων ἐπί-
ρων τινῶν ἐκ τῆς Περαίας.

γ'. Τότε ἡ ποιμὴν τὶς ἀντιποιήσασθαι βασιλείας
ἐτόλμησεν. [b] Ἀθρογγαῖος ἐκαλεῖτο. ταῦτ' ἐξέφερε δ' αὐτῷ
ἡ ἐλπὶς σώματος ἰσχὺς, καὶ ψυχὴ θανάτου καταφρο-
νοῦσα, πρὸς δὲ τούτοις ἀδελφοὶ τέσσαρες ὅμοιοι. τούτων
ἑκάστῳ λόχον ἐπιζεύξας ἔνοπλον, ὥσπερ στρατηγοῖς
ἐχρῆτο ἐπὶ καταδρομάς· αὐτὸς δὲ,
καθάπερ βασιλεύς, τ' στεμνότερον ἤπειρο περιμ. τότε
μὲν οὖν ἑαυτῷ περιέθηκε διάδημα, διέμενε δ' ὑπερον
ὀλίγῳ χρόνῳ τ' χώραν καταπέρων σὺν τοῖς ἀδελ-
φοῖς, καὶ ὁ κλέπτειν αὐτοῖς πρηγούμενος μὴ μὼν Ρωμαίους
τε καὶ τοὺς βασιλικούς, διέφευγε δ' ὅτε Ἰουδαίων ἔπιπε εἰς
χεῖρας ἔλθοι φέρων κέρδος. ἐτόλμησε δέ ποτε Ρωμαίων
λόχον ἅπαν περιοχὴν καθ' [c] Ἐμμαοῦντα. σῖτα δὲ ὅτοι ἡ
ὅπλα διεκόμιζον τῷ τάγματι. τ' μὲν οὖν ἑκατοντάρχην
αὐτῶν Ἄρειον, καὶ τεσσαράκοντα [d] τοὺς γενναιοτάτους κα-
τηκόντισε· οἱ δὲ λοιποὶ κινδυνεύοντες ὃ αὐτὸ παθεῖν,
Γράτου σὺν τοῖς Σεβαστηνοῖς ἐπιβοηθήσαντος, ἐξέφυγον.
πολλὰ τοιαῦτα τοὺς ἐπιχωρίους, καὶ τοὺς ἀλλοφύλους
παρ' ὅλον τ' πόλεμον ἐργασάμενοι, μὴ χρόνον οἱ μὲν τρεῖς
ἐχειρώθησαν, ὑπ' Ἀρχελάου μὲν ὁ πρεσβύτατος, ὁ δὲ
ἕξης δύο, Γρήτῳ καὶ Πτολεμαίῳ πεισθέντες· ὁ δὲ
τέταρτος, Ἀρχελάῳ παραστήσας χτ. δεξιάν. τοῦτο μὲν
δὴ τὸ τέλος αὐτοῖς ὕστερον ἐξεβήχετο· τότε δὲ λῃστι-
κῷ πολέμῳ τ' Ἰουδαίαν πᾶσαν συνέπλησε.

III. **CAP. V.**

Judæorum motus à Quintilio Varo compoſiti: ſeditioſi quaſi bis mille crucifixi.

Varus Sabino ſuccurrit. Ant. p. 781.

VArus autem, cum literas à Sabino & ducibus accepiſſet, cœpit toti legioni metuere & in auxilium properare. Itaque reliquis duabus legionibus aſſumptis, & quatuor equitum qui cum illis erant turmis, in Ptolemaïdem proficiſcebatur, regum & dynaſtarum auxiliariis eò convenire juſſis. Quin & à Berytiis, cum per urbem eorum iret, mille & quingentos accipiebat armatos. Poſtquam

Berytii & Aretas Arabs ſuppetias mittunt Romanis. Ant. p. 782.

vero ad Ptolemaidem cætera auxiliarium manus ei adeſſet, & Aretas Arabs ex ſuo in Herodem odio non exiguas *ſecum* adducens copias equitum peditumque, ſtatim exercitus partem in Galilæam mittebat, quæ in vicinia erat Ptolemaidis, & pro duce Cajum ex amicis ſuis *unum*. *qui & eos qui contra ipſum egreſſi ſunt in fugam vertit, & Sephori civitate capta, ipſam quidem incendit, ejus vero incolas

ΚΕΦ. ε'. ζ.

Ἰουδαίους ἁρυβάντας κατέσειλεν Οὔαρος· ϛασιασὰς περὶ
δισμυρίους ἀνεσταύρωσεν.

Οὐάρῳ δὲ δεξαμένῳ τὰ παρὰ Σαβίνου καὶ τ' ἡγε-
μόνων γράμματα, δεῖσά τε περὶ τ' τάγματος
ὅλου παρέσῃ, καὶ σπεύδειν ὅπῃ τ' βοήθειαν. ἀναλα-
βὼν δὲ [e] τὰ λοιπὰ δύο τάγματα, καὶ τὰς σὺν αὐτοῖς τέσ-
σαρας ἴλας ἱππέων, ὅπῃ Πτολεμαΐδος ἦει, παρεσκεύα-
ζετο καὶ τοὺς παρὰ τ' βασιλέων καὶ δυναστῶν ὑπηρέτας συν-
ελθεῖν. παρεσέλαβε δὲ καὶ παρὰ Βηρυτίων, διερχόμενος
τ' πόλιν, χιλίους καὶ πεντακοσίους ὁπλίτας. ἐπεὶ δὲ εἰς τ'
Πτολεμαΐδα, τό, τε ἄλλο συμμαχικὸν πλῆθος αὐτῷ παρῆν,
καὶ χτ' ὁ παρὰ Ἡρώδην ἔχθος Ἀρέθας ὁ Ἀραψ, οὐκ ὀλίγην ἄλλην
δύναμιν ἱππικήν τε καὶ πεζικὴν, μέρος τε τ' στρατιᾶς εὐ-
θὺς ἔπεμπεν εἰς τ' Γαλιλαίαν γειτνιώσῃ τῇ Πτολεμαΐδι,
καὶ [f] Γάϊον ἡγεμόνα τ' αὑτῷ φίλων. ὃς τούς τε ὑπαντιάσαντας
τρέπει, καὶ Σεπφώριν πόλιν ἑλὼν, αὐτὴν μὲν ἐμπίπρησι, τοὺς
δὲ

---

a Betharamphtha fuit oppidum Perææ, qua Jordanes influit in mare Genneſariticum, *Belli* l. III. Herodes tetrarcha communivit & Juliadem dixit, *Ant.* l. XVIII. p. 794. Hoc ſi intelligitur Βηθαμφθὰ ſcribi convenit. Sed veriſimilius legitur ἐν Ἀμαθοῖς, ut *Ant.* l. XVII. 12. p. 780. Erat Amatha vel Amathus (nam pro חמת utrumvis dicitur) μέγιστον μὲν ἐρυμα τ' ἐπὶ Ἰορδάνῃ, *Belli* I. 4. β'. *Euſebii* tempore (ut apud *Onomaſticon*) vicus Perææ inferioris Pella diſtans mill. 21. ad meridiem. *Aldr.* Ego ſuſpicarer legendum Βηθμαράθου & hoc pro Βηθαβάρα ob affinitatem literarum β & μ in *MSS.* atque ita poſſit eſſe locus ille idem cum iſto (inquit *L. Cappellus* in *Spicileg.* ad *Joannis* c. 1.) nempe Βηθαβάρα poteſt eſſe בית ברתא & hoc idem cum בית ברה. Videſis *Lightfooti* noſtratis *Horas Hebr.* in *Joannem*, p. 1, 2, 5, 6. In *Codd. Ruſini* habemus *Betharanes*; forſan à בית הרם urbe in tribu Gad, *Joſ.* 13. 27. Eademque videtur eſſe (inquit *Relandus* in *Paleſtina S.* p. 641.) quæ בית הרן dicitur, *Num.* 32. 36. *Euſebius* & *Hieronymus* monent eam ad Jordanem ſitam, & à Syris *Betharamphta* dictam, poſtea ab Herode *Liviada* nuncupatam. *b* Ἀθρογγαῖος *Big. Bod.* & *Gall.* Ἀθρόγγης *Ant.* XVII. c. 12. §. ζ'. *c* Ita cum *Joſepho* in *Ant.* p. 781. v. 22. Ἀμαοῦντα *Big.* & *Rhed.* *d* Id eſt, πλεῖστους τοὺς ἀρίστους, ut in *Ant.* p. 781. v. 24. *e* Τὰ λοιπὰ δύο τάγματα. τρία γὰρ ἦν περὶ Συρίαν τὰ πάντα ἦν, *Ant.* p. 781. v. 45. *f* Μίρων τινὰ τῶν [τ' φιλῶν] τοῦ ὑὸν παραδὺς ᾧ ἦν τ' αὐτῷ φίλων, *Ant.* p. 782. v. 6. Simile aliquid à *Ruſino* lectum eſt hoc loco. Illud ἦν τ' αὐτῷ φίλων *Zonaras* omittit. Quære an legendum ſit τῷ Γαΐῳ [vel Γάλλῳ, juxta *Ruſinum*.] παραδὺς ἦν τ' αὐτῷ φίλων. *Aldr.* * Qui mox & adverſus quos ierat, *Ruf.*

a Supra

δὲ οἰκήτορας ἀνδραποδίζεται. μετὰ δὲ τὴν ὅλης δυνάμεως αὐτὸς Οὐάρος εἰς Σαμάρειαν ἐλάσας, τῆς μὲν πόλεως ἀπείχετο, μηδὲν δὲ τοῖς τῶν ἄλλων θορύβοις παρακεκινηκέναι εὑρών· αὐλίζεται δὲ πού που κώμῃ, Αρυν καλουμένῃ. κλῆμα δὲ ἦν Πτολεμαΐδι, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν Αράβων διηρπάσθη, μισούντων καὶ τοὺς Ηρώδου φίλους. ἔνθεν εἰς [a] Σαμφὼ πρόεισι κώμην ἑτέραν εὐφυΐᾳ, ἣν ὁμοίως διήρπασαν, τάς τε προσόδους πάσας ὅσας ἐπετύγχανον. πυρὸς δὲ καὶ φόνου ἐπεπλήρωτο πάντα, καὶ πρὸς τὰς ἁρπαγὰς τῶν Αράβων οὐδὲν ἀντεῖχε. κατεφλέγη δὲ καὶ Εμμαοῦς φυγόντων τῶν οἰκητόρων, Οὐάρου, δι' ὀργὴν τὴν πρὸς [b] Αρειον ἀποσφαγέντων, κελεύσαντος.

β'. Ἔνθεν εἰς Ιεροσόλυμα προελθών, ὀφθείς τε μόνον μὴ τὴν δυνάμεως τὰ στρατόπεδα τῶν Ιουδαίων διεσκέδασε. [c] καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο φυγόντες ἀνὰ τὴν χώραν· δεξάμενοι δὲ αὐτὸν οἱ κατὰ τὴν πόλιν, ἀπεσκεδάζοντο τὰς αἰτίας τῆς ἀποστάσεως, αὐτοὶ μὲν μηδὲν πεφυκέναι λέγοντες, διὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἀναγκαίως δεξάμενοι τὸ πλῆθος, συμπολιορκηθῆναι μᾶλλον Ρωμαίοις, ἢ συμπολεμῆσαι τοῖς ἀποστᾶσι. προϋπαντήκεσαν δὲ αὐτῷ Ιώσηπός τε ὁ ἀνεψιὸς [d] Αρχελάου, καὶ σὺν Ρούφῳ Γράτος, ἄγοντες ἅμα τῷ βασιλικῷ στρατῷ καὶ τοὺς Σεβαστηνούς, οἵτε ἀπὸ τῶν Ρωμαϊκῶν τάγματος τὴν συνήθη πρόσοψιν κεκοσμημένοι. Σαβῖνος γάρ, ὢν εἰς ἄκρα ἐπομένας ἐλθεῖν Οὐάρῳ, προεξῆλθε τῆς πόλεως ὅτι τάχιστα. Οὐάρος δὲ μοῖραν τῆς στρατιᾶς ὅτι τοὺς αἰτίους τῶν κινημάτων ἔπεμπε περὶ τὴν χώραν· καὶ πολλῶν ἀγομένων, τοὺς μὲν ἥττον θορυβώδεις φαίνεσθαι ἐφρούρει, τοὺς δ' αἰτιωτάτους ἀνεσταύρωσε περὶ δισχιλίους.

δ'. Ἤγγελτο δ' αὐτῷ περὶ τὴν Ιδουμαίαν ἔτι συμμένειν μυρίους ὁπλίτας. ὁ δὲ τοὺς μὲν Αραβας εὑρὼν οὐ συμμάχων ἦθος ἔχοντας, ἀλλ' ἰδίᾳ πάθει στρατευομένους, [e] καὶ πρὸς τῆς [f] αὐτοῦ προαιρέσεως τὴν χώραν κακοῦντας [g] ἔχθει τῷ πρὸς Ηρώδην, ἀποπέμπεται· μὴ δὲ τῶν ἰδίων ταγμάτων ὅτι τοὺς ἀφεστῶτας ἠπείγετο. κἀκεῖνοι, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, Αχιάβῳ συμβουλεύσαντος, σφᾶς αὐτοὺς παρέδοσαν. Οὐάρος δὲ τῷ πλήθει μὲν ἠφίει τὰς αἰτίας, τοὺς δὲ ἡγεμόνας ἐξεταθησομένους ἔπεμψεν ὅτι πρὸς Καίσαρα. Καῖσαρ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις συνέγνω· τινὰς δὲ τῶν τοῦ βασιλέως συγγενῶν, ἦσαν γὰρ σὺν αὐτοῖς ἔνιοι προσήκοντες Ηρώδῃ κατὰ γένος, κολάσαι προσέταξεν, ὅτι [h] κατ' οἰκείου βασιλέως ἐστρατεύσαντο. Οὐάρος μὲν οὖν, τοῦτον τὸν τρόπον καταστησάμενος τὰ ἐν Ιεροσολύμοις, καὶ φρουρὰν καταλιπὼν τὸ καὶ πρότερον τάγμα, εἰς Αντιόχειαν ἐπανεισιν.

in ſervitium abducit. Varus autem ipſe cum univerſo exercitu Samariam profectus, civitati quidem manus abſtinuit, quòd dum turbæ ab aliis excitarentur nihil eam moviſſe deprehenderit: ſed caſtra ponit ad vicum quendam, cui nomen Arus. in ditione autem erat Ptolemæi: ideoque diripiebatur ab Arabibus, qui Herodis etiam amicis infenſi erant. Inde progreditur ad Sampho vicum alterum bene munitum, quem ſimiliter diripuerunt *Arabes*, ut & omnes *prædiorum* fructus in quos inciderint. Quin & flammis & cædibus plena erant omnia, nec quidquam erat quod in prædam non ceſſit Arabibus. Immo & Emmaus, incolis in fugam conjectis, exuſta eſt, juſſu Vari necem Arii ejuſque militum indigne ferentis.

Regionem populantur Romani & Arabes. Ant. p. 782.

2. Inde cum ad Hieroſolyma proceſſiſſet, & in conſpectum veniſſet cum exercitu, protinus Judæorum caſtra diſjecit. & illi quidem fuga diſperſi erant per regionem: qui vero in urbe erant, cum eum recepiſſent, ſeſe de cauſis defectionis purgarunt; nihil ſe quidem ejuſmodi moviſſe dicentes, ſed propter feſtum multitudine ex neceſſitate in urbem admiſſa, in ea potius cum Romanis obſeſſos fuiſſe, quam ad bellum movendum cum illis conſpiraſſe qui ab eis deſciverant. Ante vero obviam ei venerant Joſephus Archelai ſobrinus & Rufus Gratuſque cum regio exercitu & Sebaſtenis, atque Romani è legione *obſeſſa* more ſuo ornati armatique. Nam Sabinus, non auſus ſeſe Varo vel in conſpectum dare, jam ante ex urbe exiit & ad mare profectus eſt. Varus autem per regionem copiarum ſuarum partem ad ſeditionis auctores conquirendos mittebat; multiſque adductis, minus quidem turbulentos viſos cuſtodiæ mandabat, eorum vero qui maxime in culpa erant ad duo millia cruci ſuffixit.

Varus Hieroſoma venit, & in ſeditionis auctores animadvertit. ibid.

3. Ei autem nunciatum erat adhuc circa Idumæam ſupereſſe decem armatorum millia. Ille vero, cum videret Arabas non ita ſe gerentes ut auxiliares decerent, ſed pro ſua libidine militia utentes, & contra quam ipſe vellet regionem vaſtantes ex ſuo in Herodem odio, domum *eos* dimittit: & cum ſuis legionibus adverſus eos qui defecerant ire contendebat. Atque illi, antequam manus conſererent, ſuaſu Achiabi *omnes* ſeſe dediderunt. Varus autem plebejis quidem culpæ veniam dabat, eorum vero duces ad Cæſarem miſit, ut ad interrogata reſponderent. At Cæſar aliis quidem ignovit, de nonnullis vero regis cognatis, erant enim quidam ex Herodis conſanguineis qui ſe eis adjunxerant, ſupplicium ſumi jubet, quod contra regem ſuum arma tulerant. Et Varus quidem, rebus Hieroſolymitanis hoc modo compoſitis, relictaque ad *urbis* præſidium priore legione, Antiochiam revertitur.

Varus diminuit Arabas male ſe gerentes. ibid.

Seditioſorum duces ad Cæſarem miſit. ibid.

a Ita reſcripſi è *Cod Gall.* & *Ant.* p. 782. v. 15. favente nonnihil codice *Bod.* in quo εἰς Αμφὼ proclivi errore pro εἰς Σαμφώ. antea erat Σαπφώ. b Supra p. 1054. v. 17. Arii meminit. c Illa οἱ μὲν ᾤχοντο deſunt in pleriſque *MSS.* in quibus aut φυγόντα aut φυγόντων pro φυγόντες. d Ἡρώδου βασιλέως in *Ant.* p. 782. v. 30. Erat enim Joſephus Herodis ἀδελφιδοῦς. Archelai ἐξαδέλφος, utrumque ſignificat ἀνεψιός. *Aldr.* e Παρὰ *Bunb.* f Ita *Big.* αὐτοῦ in *cæteris.* g Illa ἔχθει τῷ πρὸς Ηρώδην hîc loci non agnoſcit *Ruf.* & ſatis commode abeſſe poſſunt. nam de Arabum odio in Herodem diſertim (ſupra v. 6.) dixerat, hiſce verbis, Αράβων μισούντων τοὺς Ηρώδου φίλους. h Ita *Big. Bod. Gall.* & *Ruf.* κατὰ τοῦ βασιλέως in *cæteris.*

IV. CAP. VI.

Multa Archelao objiciunt Judæi, & Romanorum prætoribus ſubjici poſtulant. quibus auditis, Cæſar liberis Herodis paternas poſſeſſiones pro arbitrio ſuo diſtribuit.

Archelaus iterum Romæ accuſatur à Judæorum legatis. Antt. p. 783.

ARchelao autem Romæ alia exſtitit cauſa contra Judæos agenda, qui ante defectionem legati exierant, ejuſmodi poteſtatem faciente Varo, ad poſtulandam ſuis legibus vivendi libertatem. Erant autem *numero* quinquaginta qui aderant; eiſque ſe adjunxerunt ſupra octo millia Judæorum Romæ degentium. Itaque cum Cæſar concilium tam amicorum quam primorum Romanorum convocaſſet in templum Apollinis in Palatio, (quod ab ipſo erat exſtructum & laute admodum mirumque in modum exornatum) cum legatis quidem multi è Judæis ſtabant, contra vero Archelaus cum amicis *ſuis*: at qui hujus conſanguineorum amici erant à neutra parte ſtabant, Archelao quidem adeſſe non ſuſtinentes ex odio atque invidia, cum accuſatoribus vero conſpici propter Cæſarem veriti. Præterea aderat etiam Philippus frater Archelai, animo benevolo à Varo præmiſſus duabus de cauſis, ut & Archelai partes adjuvaret, &, ſi forte Cæſar *Herodis facultates univerſæ ejus progeniei diſtribueret, partem aliquam obtineret.

Legatorum accuſationis ſumma. ibid.

2. Data autem accuſantibus dicendi venia, primum ea proſequuti ſunt quæ contra leges feciſſet Herodes, "non ſe regem, dicentes, ſed "tyrannum pertuliſſe, omnium qui unquam "tyrannidem exercuerant crudeliſſimum. Mul"tis quippe ab eo occiſis, talia paſſos eſſe ſu"perſtites ut etiam mortuos *beatos* prædica"rent. nec ſolum ſubditorum corporibus quæ"ſtionem *eum* adhibuiſſe, ſed & civitatibus. "nam ſuæ quidem gentis *plurimas* dilaniaſſe, "alienigenarum vero ornaſſe, & externis po"pulis Judææ ſanguinem condonaſſe. Pro an"tiqua autem felicitate ac patriis legibus gen"tem egeſtate impleviſſe ſimul & iniquita"te. in ſumma, Judæos paucis quidem an"nis plures ab Herode *illatas* calamitates to"leraſſe, quam in omni ævo perpeſſi ſunt ma"jores ſui, poſtquam ex Babylone diſceſſerint, "& Xerxe regnante *in patriam* fuerint rever"ſi. Attamen aſſueſcendo dura pati & adver"ſa animos adeo demiſſos humileſque gerere, "ut ultro eum pro ſucceſſore acciperent ſub "quo acerbam ſervituri eſſent ſervitutem. Ar"chelaum quippe, tanti tyranni filium, patre "mortuo regem ſine mora appellaſſe, & una "cum eo mortem Herodis luxiſſe, ſimulque "ut is ſuccederet vota nuncupaſſe. illum ve"ro, quaſi veritus eſſet ne germanus Herodis "filius non haberetur, civium trium millium "cæde regno præluſiſſe; & tot quidem victi-

ΚΕΦ. ς'. ιή.

Πολλὰ Αρχελάῳ ἐγκαλοῦσιν Ιουδαῖοι, καὶ τοῖς Ρωμαίων στρατηγοῖς ὑποκεῖσθαι αἰτοῦσιν. ὧν ἀκουσθέντων, Καῖσαρ τοῖς Ηρώδου τέκνοις τὰ πατρῷα ὡς βούλοιτο διανέμει.

ΑΡχελάῳ δ' ὀπὶ Ρώμης πάλιν ἄλλη συνίστατο δίκη παρὰ Ιουδαίων, οἱ μετὰ τὴν ἀποστάσεως, ὑπατεύοντος Οὐάρου, παρόδους ἐξελυλύθεισαν περὶ τῆς τοῦ ἔθνους αὐτονομίας. ἦσαν δὲ πεντήκοντα μὲν οἱ παρόντες· συμπαείσαντο δὲ αὐτοῖς τοὺς ὀπὶ Ρώμης Ιουδαίων ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους. ἀθροίσαντος δὲ Καίσαρος συνέδριον τῶν ἐν τέλει Ρωμαίων καὶ τῶν φίλων ἐν τῷ κατὰ τὸ Παλάτιον Απόλλωνος ἱερῷ, [a] κτίσμα δ' ἰδίου αὐτοῦ θαυμασίῳ πολυτελείᾳ κεκοσμημένον, μετὰ μὲν τῶν πρωτευόντων καὶ τὸ Ιουδαϊκὸν πλῆθος ἦν, σὺν δὲ τοῖς φίλοις ἄντικρυς Αρχέλαος· [b] τῶν δὲ τούτου συγγενῶν οἱ φίλοι παρ' ὀδετέρους, συμπαείσαντο μὲν [c] τῷ Αρχελάῳ μᾶλλον μῖσος καὶ φθόνον οὐκ ὑπομένοντες, ὀφθῆναι δὲ μετὰ τῶν κατηγόρων ὑπὸ Καίσαρος ἀμύθητοι. ὀπὶ τούτοις παρῆν καὶ Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς Αρχελάου, πεμφθεὶς κατ' εὔνοιαν ὑπὸ Οὐάρου, δυοῖν ἕνεκα, Αρχελάῳ τε συναγωνίσασθαι, καὶ διανέμῃ τὰ Ηρώδου Καῖσαρ οἷκοι πᾶσι τοῖς ἐγγόνοις κλήρου τινὸς ἀξιωθῆναι.

β'. Επεὶ δὲ λέγειν τοῖς κατηγόροις τὰς Ηρώδου ἀδικίας πρῶτον διῆκεν, "οὐ βασιλέα, λέγον"τες, ἀλλὰ τὰ πώποτε τυραννησάντων ὠμότατον ἀπο"χέναι τύραννον. πλείστων γὰρ ἀνῃρημένων ὑπ' αὐτοῦ, "τοιαῦτα πεπονθέναι τοὺς καταλελοιπότας, ὥστε μακα"ρίζεσθαι τοὺς ἀπολωλότας. βεβασανικέναι γὰρ οὐ μόνον "τὰ σώματα τῶν ὑποτελῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις. "τὰς μὲν γὰρ ἰδίας λελωβῆσθαι, τὰς δὲ τῶν ἀλλοφύλων "κεκοσμηκέναι, καὶ ὅσα Ιουδαίας αἷμα κεχαρίσθαι τοῖς "ἔξωθεν δήμοις. ἀντὶ δὲ τῆς παλαιᾶς εὐδαιμονίας καὶ τῶν "πατρίων νόμων, πενίας ὅ ἔθνος καὶ ἀθλιότητος ἐχάτης "πεπληρωκέναι. καθόλου τε πλείους ὑπομεμενηκέναι "τὰς ὑπ' Ηρώδου συμφορὰς ὀλίγοις ἔτεσιν Ιουδαίους, "ὧν οὐ ἅπαντι τῷ χρόνῳ μὴ τὴν ὑπ' Βαβυλῶνος ἀνα"χώρησιν ἔπαθον οἱ πρόγονοι, ξέρξου βασιλεύοντος ἐπα"ναγραφέντες. εἰς τοῦτο μέντοι ταπεινότητος [d] οὐκ ἂν "δυσχεῖν ἔθους προελθεῖν, ὥστε ὑπομεῖναι τὰς παρὰς "δουλείας καὶ ἀλγηδόνι αὐθαίρετον. Αρχέλαον γοῦν τὸν "τηλικοῦτον τυράννου παῖδα, μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τε"λευτὴν, βασιλέα τε προσειπεῖν ἑτοίμως, καὶ συμπεν"θῆσαι Ηρώδου θανάτου αὐτῷ, καὶ συνεύξασθαι περὶ "τῆς ἀγαθοχῆς. τὴν δὲ, ὥσπερ ἀγωνιάσασαν μὴ νόθον "υἱὸς δόξειεν Ηρώδου, προοιμιάσασθαι τὴν βασιλείαν "τῇ χιλίων πολιτῶν φόνῳ, καὶ τοσαῦτα μὲν παρεσκεύαν

a Publica opera plurima exſtruxit: ex quibus vel præcipua forum cum æde Martis Ultoris, templum Apollinis in Palatio, ædem Tonantis Jovis in Capitolio. *Suet.* in *Aug.* c. 29. *& paulo poſt*, Templum Apollinis in ea parte Palatinæ domus excitavit, quam fulmine ictam deſiderari à Deo haruſpices pronunciarant. Addita porticus, cum bibliotheca Latina Græcaque. quo loco jam ſenior ſæpe etiam ſenatum habuit, decuriaſque judicum recognovit. Templum illud deſcribit *Propertius*, l. 2. el. 23. *Aldr.* b Οπόσοι δὲ συγγενεῖς ἦσαν τοῦ βασιλέως in *Antt.* p. 783. v. 15. c Hanc particulam habet *Big.* omittunt *ceteri.* d Ita lego cum *Rufino*, qui vertit, *verum ſe tamen ad modeſtiam ex adverſæ fortunæ conſuetudine profeciſſe.* antea erat τὴν δ' δυσχεῖν in *Græcis* omnibus. * Herodis regnum ejus nepotibus, *Ruf.*

a Πρώτων

"κέναι θύματα περὶ τὴν ἀρχὴν τῷ Θεῷ, τοσούτους δὲ ἐμ-
"πεπληκέναι νεκροῖς τὸ ἱερὸν τὸ ἑορτήν. τοὺς μέντοι θεο-
"λογιφθέντας ἐκ τοσούτων κακῶν εἰκότως ἐπεσκέφθαι
"ἤδη ποτὲ πρὸς τὰς συμφορὰς, καὶ πολέμου νόμῳ ἐθέ-
"λειν τοῖς τραύμασι χρῆναι [a] προσώπου δέχεσθαι, δεῖσθαί τε
"δὲ Ρωμαίων ἐλεῆσαί τε τὰ τῶν Ιουδαίων λείψανα, καὶ
"μὴ τὸ θρεπτὸν αὐτῆς ἐκριφῆναι τοῖς ὠμῶς [b] σπα-
"ράσουσι, σωθῆναι δὲ τῇ Συρίᾳ τὴν χώραν αὐτῶν
"διακεῖσθαι ὑπὸ ἰδίοις ἡγεμόσιν. ὀρθῶς γὰρ ἂν οἱ
"τῶν ἐγκλημάτων ἀλλαλόμενοι καὶ πολεμικοὶ, φέρειν
"οἴδασι μετρίως ἡγεμόνας." Ιουδαῖοι μὲν οὖν ἐκ τῆς
κατηγορίας κατέληξαν εἰς τὸν τοιοῦτον ἀξίωσιν. ἀνα-
στὰς δὲ Νικόλαος, ἀπέδυσατο μὲν τὰς εἰς τοὺς βα-
σιλεῖς αἰτίας, κατηγόρει δὲ ὅ ἔθνους τότε δύσαρεστον
καὶ δυσπειθὲς φύσει πρὸς τοὺς βασιλέας· σωδιέβαλλε
δὲ καὶ τοὺς Αρχελάου συγγενεῖς, ὅσοι πρὸς τοὺς κατη-
γόρους ἀφειστήκεσαν.

3'. ε'. Τότε μὲν οὖν Καῖσαρ, ἀκούσας [c] ἑκατέρων, διέλυσε
τὸ συνέδριον. μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας, [d] ὃ μὲν ἥμισυ μέρος τῆς
βασιλείας Αρχελάῳ δίδωσιν, ἐθνάρχην προσρήσειν, ὑπο-
σχόμενός τε καὶ βασιλέα ποιήσειν, ἐὰν ἄξιον ἑαυτὸν παράσχῃ,
τὸ δὲ λοιπὸν ἥμισυ διελὼν εἰς δύο τετραρχίας, δυσὶν ἑτέ-
ροις παισὶν Ηρῴδου δίδωσι, τὴν μὲν Φιλίππῳ, τὴν δὲ Αντί-
πατρα τῷ τοῦ Αρχέλαον ἀμφισβητοῦντι περὶ τῆς βασιλείας.
ἐγένετο δὲ ὑπὸ τοῦτῳ μὲν ἥ τε Περαία καὶ Γαλιλαία,
πρόσοδος διακοσίων ταλάντων· Βαταναία τε καὶ [e] Τρά-
χων, Αὐρανίτης τε καὶ μέρη τινὰ τοῦ [f] Ζήνωνος οἴκου [g] τὰ περὶ
Ἰάμνιαν, πρόσοδον ἔχοντα ταλάντων ἑκατόν, ὑπὸ Φι-
λίππῳ ἐτάχθη. τῆς Αρχελάου δ' ἐθναρχίας Ιδουμαία τε
καὶ Ιουδαία πᾶσα καὶ Σαμαρείτης ἦν, [h] κεκυφισμένη τε-
τάρτῳ μέρει τὸν φόρων εἰς τιμὴν ὅτι μὴ μετὰ τῶν ἄλλων ἀπο-
στῆναι. πόλεις δὲ ὑπηκόους παρέλαβε, Στράτωνός τε πύρ-
γον, καὶ Σεβαστὴν, καὶ [i] Ἰόππην, καὶ [k] Ιεροσόλυμα. τὰς γὰρ
Ελληνίδας, Γάζαν καὶ Γάδαρα καὶ [l] Ἵππον, ἀποτμηθέντος
τῆς βασιλείας, προσέθηκε Συρίᾳ. πρόσοδος δὲ ἦν τῷ
Αρχελάῳ δοθείσης χώρας, [m] πεντακοσίων ταλάντων. Σα-
λώμη δὲ, πρὸς οἷς ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς διαθήκαις κατέ-
λιπεν, [n] Ἰαμνίας τε καὶ Αζώτου καὶ Φασαηλίδος ἀπολείπε-
ται δωρεάν· χαρίζεται δὲ αὐτῇ Καῖσαρ καὶ τὰ ἐν Ασκάλωνι
βασίλεια. συνήγετο δὲ ἐκ πάντων ἑξήκοντα πρόσο-
δος τάλαντα. ἃ δὲ οἶκει αὐτῆς ὑπὸ τὸν Αρχελάου [o] ἐθναρ-
χίαν ἔταξε. τὰ δὲ ἄλλης Ηρῴδου γενεᾶς ἕκαστος τὸ κα-
ταλειφθὲν ἐν ταῖς διαθήκαις ἐκομίζετο. δυσὶ δὲ αὖ

"mas pro regno immolaſſe, tot vero cadave-
"ribus in feſto ſolenni templum impleviſſe.
"Recte igitur eos, qui è tantis malis evaſiſſent,
"aliquando ad calamitates ſuas reſpexiſſe, &
"belli lege cupere vulneribus excipiendis ora
"præbere, atque ab Romanis precari, ut Ju-
"dææ reliquias miſericordia dignarentur, &
"quod ex illis ſuperſit crudeliter eos laceran-
"tibus non objicerent; ſed regionem illorum,
"Syriæ contributam, à præſidibus Romanis re-
"gi ſinerent. ita enim perſpicuum fore *Ju-*
"*dæos*, quos nunc ſeditioſos eſſe ac belli cupi-
"dos calumniantur, noſſe moderatum ferre im-
"perium". Et hujuſmodi quidem petitione accuſationem clauſerunt Judæi. Cum autem *contra* ſurrexiſſet Nicolaus, quæ regibus objecerant *facile* diluit, gentem vero accuſabat, quod difficulter imperio regeretur, atque ita à natura facta eſſet ut ægre regibus obſequium præſtaret: porroque Archelai propinquos, qui ad accuſatores defecerant, criminis inſimulabat.

Nicolaus quæ facta eſſent ab Herode & Archelao excuſat. Antt. p. 784.

3. Et tunc quidem Cæſar, auditis quæ utrinque dicerentur, dimiſit concilium. Paucis autem poſt diebus Archelao quidem dat regni *Herodis* dimidium cum ethnarchæ nomine, ipſum etiam regem, ſi ſe dignum *eo honore* præſtitiſſet, facturum eſſe pollicitus; reliquum vero dimidium, in duas tetrarchias diviſum, duobus aliis Herodis filiis tribuit, unam Philippo, alteram Antipæ, qui cum Archelao de regno contendebat. Et huic quidem in ditionem cedebat Peræa, & Galilæa; *quarum* reditus ducenta talenta: & Philippo ſubjiciebantur Batanæa & Trachon, & Auranitis & partes quædam domus Zenonis circa Jamniam, quæ talenta centum reddebant. Archelai vero ad ethnarchiam pertinebant & Idumæa & Judæa omnis, & Samaria, quarta tributorum parte *levata, honoris ergo quod cum aliis non defecerat. Civitates etiam, quibus imperaret, accipiebat, & Stratonis turrim, & Sebaſten, & Joppen, & Hieroſolyma. Nam Græcas, Gazam & Gadara & Hippon, regno avulſas, Syriæ adjunxit *Cæſar*. Archelao autem ex regione ſibi data *quotannis* redibant quadringenta talenta. At Salome, præter illa quæ rex teſtamento ſuo ei legaverat, & Jamniæ & Azoti & Phaſaëlidis domina facta eſt: eidemque regias etiam in Aſcalone largitur Cæſar. ex quibus omnibus *annui* ſexaginta talentorum reditus colligebantur. domum vero ejus Archelai ethnarchiæ ſubdidit. Quin & cæteris ex Herodis progenie reddita erant legata, prout teſtamento relicta erant. Duabus autem filiabus

Quomodo Cæſar regnum Herodis ejuſque facultates dividit. Antt. p. 785.

Cæſaris erga Salomen liberalitas. ibid.

a *Πρόσωπον Bod.* b Ita *Big.* & *Ruf.* σπάσουσι in *cæteris.* c *Αμφοτέρων Bod.* d Videſis *Tacitum* in *Hiſt.* V. 9. & *Strabonem* in l. XVI. p. 765. e *Τραχωνίτης* in *Antt.* p. 785. v. 16. f In *Antt.* p. 785. v. 17. *Ζηνοδώρου οἴκου, Zenodori domus*, quæ antea dicta erat *Lyſaniæ domus*, ut conſtat ex p. 696. v. 9. Cumque ſubjicit *Joſephus* τὰ περὶ Ἰάμνιαν, nota præter duas Jamnias *Plinii*, etiam tertiam fuiſſe *in* τῇ ἄνω Γαλιλαίᾳ cujus meminit *Joſephus* in *Vita ſua*, p. 922. v. 29. quamque hic intelligit. *Aldr.* g Eſt qui malit τὰ περὶ Ἰάμνιαν. h Idem valet hoc loco κεκυφισμένη quod κεκυφισμένης, ut notavit Cl. *Aldrichius*, conferendo *Antt.* p. 785. v. 20. i Ita in omnibus *MSS.* & *Ruf.* cum *Antt.* p. 785. v. 23. Ιππον in *Impreſſis. Aldr.* k Niſi me fallit conjectura, legendum Αὐζανίτιδα. Quippe cur *Joſephus* hoc loco ſeptem haſce civitates, nec plures, nec alias nominet, nulla potior occurrit ratio, quam quod eaſdem olim Auguſtus Herodis regno adjeciſſet; at nunc volebat quatuor Archelai Ethnarchiæ tres reliquas provinciæ Syriæ contribui. Vide *Belli*, p. 1006. Has tres *Joſephus* Ἑλληνίδας πόλεις vocat; h. e. in quibus Ἑλληνες numero & auctoritate præpollebant Judæis, quæque inſtitutis utebantur Ἑλληνικοῖς. Notum vero omnes incircumciſos cujuſcunque demum gentis à Judæis Ἕλληνες appellari. *Aldr.* l Ita *Big. Voſſ. Ruf.* & *Antt.* p 785. v, 24. Ἵππῳ in *cæteris. Aldr.* m Ἑξακοσίων in *Antt.* p. 785. v. 17. ut & apud *Zonaram*. quæ quidem lectio eſt minus probabilis, quando regni tantum ſemiſſis Archelao ceſſit. *Aldr.* n Merito dubitatur utrum hæc ſit genuina lectio, nam & has tres urbes ſorori legavit Herodes, *Antt.* 770. v. 27. Emendatius certe loquitur *Joſephus* in *Antt.* p. 785. v. 29. Σαλώμη δὲ πρὸς οἷς ὁ ἀδελφὸς ἐν ταῖς διαθήκαις ἐπέτρεψε· Ἰάμνιαν δ' ἐν ταύτῃ Ἄζωτον καὶ Φασαηλίδα ἐπιοῦσαν μυρίαις πεντήκοντα· Καῖσαρ χαρίζεται καὶ τὰ ἐν Ασκάλωνι βασίλεια οἰκεῖν. *Aldr.* o Ita reſcripſi auctoritate *Rufini*. antea perperam τοπαρχίαν. nam ethnarchia Archelai plures Toparchias complectebatur. * *Aldrichius* malit *levatas*, & mox *defecerant*.

a Id

liabus ejus virginibus dat Cæſar, extra ea quæ pater legaverat, quingenta millia argenti *ſignati*: eaſq; nuptum collocavit Pheroræ filiis. Immo, diviſo *regis* patrimonio, eis diſtribuit mille talenta ipſi ab Herode dono relicta; parvi pretii nonnullis ex regia ſupellectile ſibimet reſervatis, in honorem defuncti.

Herodis duæ filia virgines Pheroræ filiis elocatæ. Ant. p. 785.

θυγατράσι παρθένοις Καίσαρ ἔξωθεν χαρίζεται [a] πεντήκοντα μυριάδας ἀργυρίου, καὶ συνήκισεν αὐτὰς τοῖς Φερώρα παισί. μὴν δὲ τὸ οἶκον, ὃν διεδίειμεν αὐτοῖς ὁ αὐτὸς καταλειφθεῖσαν ὑφ' Ηρώδου δωρεὰν, ὄντα [b] χιλίων τα-
λάντων, εὐτελῆ πινα τῶν κειμηλίων εἰς τιμὴν τοῦ καταχω-
μένου [c] τιμὴν ἐξελόμενος.

V. CAP. VII.

ΚΕΦ. ζ'.

Hiſtoria de Pſeudalexandro. Relegatur Archelaus, moritur Glaphyra; uterque per quietem præmonitus.

Ιστορία περὶ Ψευδαλεξάνδρου. Φυγαδεύεται Αρχέλαος, καὶ τελευτᾷ Γλαφύρα· ὀνείρου δὲ μέλλοντος ἀμφοτέροις δηλωθέντος.

Pſeudalexander unde. Ant. p. 786.

INterea juvenis quidam, genere Judæus, Sidone educatus apud quendam Romani civis libertum, formæ ſimilitudine ſemet Alexandrum eſſe mentitus ab Herode occiſum, Romam veniebat, fore ſperans ut non detegeretur. Ipſi autem adjutor erat homo ejuſdem tribûs, ſciens omnium quæ ad regnum pertinerent, à quo inſtructus aſſeverabat, quod ſi qui miſſi erant ad ſe & Ariſtobulum occidendum miſericordia commoti ipſos ſurripuerint, ſimilibus ſubditis corporibus. Itaque cum iſtis decepiſſet Judæos in Creta degentes, & ſplendidum nactus eſſet commeatum, in Melum navigavit: ubi cum multo plus in *viaticum* collegiſſet, quod res admodum credibilis videretur, hoſpitibus etiam ſuis perſuaſit ut Romam ſecum navigarent. Cum autem appulſus eſſet Dicæarchiam, & dona quamplurima ab iſtius loci Judæis accipit, & tanquam rex à paternis amicis deducebatur. Tantum enim fidei conciliaverat formæ ſimilitudo, ut qui Alexandrum viderant planeque noverant, hunc eum eſſe jurarent. Porro Judæi Romæ degentes omnes ad eum viſendum ſe effuderunt, & ingens hominum multitudo vias, per quas ferebatur, obſidebat. nam eo quidem dementiæ proceſſerunt Melii, ut illum & ſella portarent, ſuiſque ſumptibus cultum & apparatum regium *ei* ſuppeditarent.

Judæis imponit. ibid.

2. Cæſar autem, ut qui perfecte norit Alexandri oris lineamenta, (accuſatus enim apud eum fuerat ab Herode) perſpiciebat quidem, priuſquam hominem videret, ſimilitudinis fallaciam, aliquid vero fidei tribuere volens lætiori de eo conceptæ ſpei, Celadum quendam, unum ex iis qui Alexandrum probe noſceret, mitti jubet, ut Alexandrum ſibi *in conſpectum* adduceret. Atque ille, eo viſo, ſtatim quidem conjectura deprehendit perſonæ diverſitatem: at cum totum corpus animadvertiſſet, & duritiam ejus habitumque ſervilem, commentum omne intellexit. Valde autem eum commoverunt, quæ tanta cum fiducia dicere auſus eſt. nam cum de Ariſtobulo interrogaretur, ſalvum quidem illum eſſe reſpondebat, Cypri vero de induſtria relictum eſſe, ut ſibi ab inſidiis caveret. difficilius enim diſjunctos poſſe apprehendi. Cum autem eum paululum ſeduxiſſet Cæſar, ei dixit, vitam in præmium fore, ſi illius indicium fecerit, qui ei perſuaſerit ejuſmodi res,

Fraudem ſuſpicatur Cæſar, eumque accerſit. ibid.

ΚΑΝ τούτῳ νεανίας τις Ιουδαῖος μὲν τὸ γένος, τραφεὶς δ' ὲν Σιδῶνι ὑπό τινι τῶν Ρωμαϊκῶν ἀπελευθέρων, δι' ὁμοιότητα μορφῆς ψευδόμενος ἑαυτὸν Αλέξανδρον τὸν ἀναιρεθέντα ὑφ' Ηρώδου, κατ' ἐλπίδα δὲ λήσειν, ἦκεν εἰς Ρώμην. συνεργὸς δ' ἦν τις ὁμόφυλος αὐτῷ [d] πάντα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν ἐπιστάμενος, ὑφ' ὧν διδαχθεὶς ἔλεγεν, ὡς οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἀναίρεσιν αὐτῷ τε καὶ Αριστοβούλῳ, δι' οἶκτον ἐκλέψειαν αὐτοὺς ὁμοίοις ὑποβολῇ σωμάτων. τούτοις γὰρ τοὺς ὲν Κρήτῃ Ιουδαίους ἐξαπατήσας, καὶ λαμπρῶς ἐφοδιασθεὶς, διέπλευσεν εἰς Μῆλον· ἔνθα συναγείρας πολλῷ πλέον δι' ὑποβολὴν ἀξιοπιστίας, ἀνέπεισε καὶ τοὺς ἰδιοξένους εἰς Ρώμην αὐτῷ συνεκπλεῦσαι. καταχθεὶς δὲ εἰς Δικαιαρχίαν, δῶρά τε παμπληθῆ παρὰ τῶν ἐκεῖ Ιουδαίων λαμβάνει, καὶ καθάπερ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν πατρῴων προπέμπεται φίλων. προελήλυθει δ' εἰς τοσοῦτον πίστεως ὅ τε μορφῆς ὅμοιον, ὥστε τοὺς εἰωθότας Αλέξανδρον, καὶ σαφῶς ὀπισταμένους, διόμνυσθαι τοῦτον εἶναι. τὸ γοῦν Ιουδαϊκὸν ὃν Ρώμη πᾶν ὑπεξῆλθε πρὸς τὴν θέαν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος ἄπειρον ἦν περὶ τοὺς τοίχους, δι' ὧν κομίζοιτο. καὶ δὴ προῆλθον εἰς τοσοῦτον φρενοβλαβείας οἱ Μήλιοι, ὥστε φορεῖόν τε αὐτὸν κομίζειν, καὶ βασιλικὴν ἱδίοις ὑποδέχειν ἀναλώμασι.

Β'. Καῖσαρ δὲ γινώσκων ἀκριβῶς τοὺς Αλεξάνδρου χαρακτῆρας, κατηγορητο γὰρ ὑφ' Ηρώδου παρ' αὐτῷ, συνεώρα μὲν καὶ πρὶν ἰδεῖν ὃν ἄνθρωπον τὴν τῆς ὁμοιότητος ἀπάτην, διῆγε δέ τι καὶ πίστεως ταῖς ἱλαροτέραις ἐλπίσι, Κέλαδόν τινα πέμπει τῶν σαφῶς ὀπισαμένων Αλέξανδρον, κελεύσας ἀγαγεῖν αὐτῷ νεανίσκον. ὁ δὲ, ὡς εἶδεν, ἐτεκμήρατο μὲν τάχιστα καὶ τὰς διαφορὰς τοῦ προσώπου· τὸ δὲ ὅλον σῶμα σκληρότερόν τε καὶ ὑλοφανὲς καταμαθών, οὐδὲν πᾶν τὸ συνταγμα. πάνυ δὲ αὐτὸν παρώξυνεν ἡ τόλμα τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων. τοῖς γὰρ σωθεῖσι περὶ Αριστοβούλου, σώζεσθαι μὲν καὶκεῖνον ἔλεγεν, ἀπολελεῖφθαι δ' ὀπίσω δεῖν [e] ὑπὸ Κύπρῳ τὰς ὀπισθουλὰς φυλασσόμενον· ἦπιον γὰρ ὑποχειρίους διεζευγμένους. ἀπολαβόμενος δὲ αὐτὸν κατ' ἰδίαν, μισθὸν ἔφη παρὰ Καίσαρος ἔχειν τὸ ζῆν, τοῦ μηνύσαι καὶ ἀναπείσαντά σε [f] πλάσασθαι τηλικαῦ-

τα.

a Id eſt, *μυριάδας ἐννὰ πέντε ἐπὶ ἑκατόν*, prout in *Ant.* p. 785. v. 37. *b* Πεντακοσίων τῶν χιλίων in *Ant.* p. 785. v. 40. connumerato quod & Liviæ donarat Herodes, *Ant.* p. 770. v. 35. *Aldr.* *c* Si quis *μνήμῃ* malit, per me licet. *d* Ἐμπαρὸν τὰ περὶ τὸ βασίλειον in *Ant.* p. 786. v. 10. *e* Ἐν κρυπτῷ *Bod.* atque ita *Rhed.* ejus autem in margine *in Κύπρῳ*. *f* Eſt qui malit πλάσαντος. *a* Καί-

τα. ᵃ κἀκεῖνος, ὥσπερ ἐλπίσαν εἰπὼν, ἔπεται τοῖς Καίσαρα, καὶ τῶν Ἰουδαίων ὑποδείκνυται, καθαρπασάμενον αὐτῷ τὴν ὁμοιότητα τοῖς ἐργασίαις. τοσαῦτα γὰρ εὐληφέναι δῶρα καθ' ἑκάστην πόλιν, ὅσα ζῶν Ἀλέξανδρος οὐκ ἔλαβε. γελάσας δὲ Καῖσαρ ἐπὶ τούτοις, τὸν μὲν Ψευδαλέξανδρον δι' εὐεξίαν σώματος ἐγκατέταξε τοῖς ἐρέταις, τὸν ἀναπείσαντα δὲ ἀνεῖλεν ἀναιρεθῆναι. Μηλίοις δὲ ἦρκεσαν ἐπιτίμιοι τῆς ἀνοίας τὰ ἀναλώματα.

κά. γ'. Περσαλθὼν δὲ τὴν ἐθναρχίαν Ἀρχέλαος, τὴν κατὰ μνήμην τῶν πάλαι διαφοράν, οὐ μόνον Ἰουδαίοις, ἀλλὰ καὶ Σαμαρεῦσι χρησάμενος ὠμῶς, ᵇ πρεσβευσαμένων ἑκατέρων κατ' αὐτοῦ πρὸς Καίσαρα, ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ ᶜ φυγαδεύεται μὲν εἰς Βίεννα πόλιν τῆς Γαλατίας αὐτὸς, ἡ οὐσία δ' αὐτοῦ τοῖς Καίσαρος θησαυροῖς ἐγκαταταγεῖ. πρὶν κληθῆναι δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ὄναρ ἰδεῖν φασι τοιόνδε. ἔδοξεν ὁρᾶν ςάχυς ᵈ ἐννέα, πλήρεις καὶ μεγάλους, ὑπὸ βοῶν καθαιρουμένους. μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ᵉ Χαλδαίων τινὰς, ἐπυνθάνετο τί σημαίνειν δοκοῖεν. ἄλλοι δὲ ἄλλως ἐξηγοῦντο, Σίμων τις Ἐσσαῖος τὸ γένος ἔφη· "τοὺς μὲ ςάχυς, ἐνιαυτοὺς νο-"μίζειν, τοὺς δὲ βοῦς, μεταβολὰς πραγμάτων, ἀρὰ "τὸ τὴν χώραν ἀνατρέποντας ἀλλάσσειν. ὥστε ᶠ βασι-"λεύσει μὲ αὐτὸν τὸ τῶν ςαχύων ἀριθμὸν, οὐ πανύλαις "δὲ πραγμάτων μεταβολαῖς χρώμενον τελευτήσειν." ζῶντα οὖν αὐτὸν Ἀρχέλαος, μετὰ πέντε ἡμέρας, ἐπὶ τὴν δίκλιν μετεκλήθη.

δ'. Ἄξιον δὲ μνήμης ἡγησάμην καὶ ὃ τὴ γυναικὸς αὐτοῦ Γλαφύρας ἄκαρ, ἥτ' ἦν θυγάτηρ μὲ Ἀρχελάου τοῦ Καππαδοκῶν βασιλέως, γυνὴ δ' Ἀλεξάνδρου γεγονυῖα ὃ πρῶτον, ὃς ἦν ἀδελφὸς ᵍ μὲ Ἀρχελάου, τοῦδε τοῦ διέξιμεν, υἱὸς δ' Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ὑφ' οὗ καὶ ἀπῳκίσθη, καθάπερ προδεδηλώκαμεν, μετὰ δὲ τὸ ἐκείνου θάνατον, σωφρονοῦσαν ἰδοῦσα ʰ ὁ βασιλεύοντι Λιβύης, τελευτήσαντος ἐπιπολῆς αὐτὴν ἡ χηρεύουσα παρὰ τῷ πατρὶ θεασάμενος ὁ ἐθνάρχης Ἀρχέλαος, ἐπὶ τοσοῦτον ἔρωτος ἦλθεν, ὥστε παραχρῆμα, τὴν συνοικοῦσαν αὐτῷ Μαριάμμην ἀποπεμψάμενος, ἐκείνην ἀγάγεσθαι. ὡς δὲ γαμουμένην ταύτην εἰς Ἰουδαίαν, μετ' ὀλίγον τὸ ἀφίξεως χρόνον, ἔδοξεν ὑπερφέρειν τὴν Ἀλέξανδρον αὐτῇ λέγειν. "ἀπέχρη μὲ ὁ τὸν Λιβύην "σοι γάμος, σὺ δὲ ὑπ' ἀρχομένη τούτῳ, πάλιν ὑπὸ τὸ ἐμὸν "ἐφίεσαι ἀναχάμπτειν, τρίτον ἄνδρα, ὃ ζῶντι τὸ ἀδελφοῖ, ὦ "θλιμμαὶ, τὸ ἐμοὶ γρημένῳ. πλὴν ὑ περιόψομαί τὸ ὕβριν, ὑπο-

comminiſci. Atque ille ſe indicaturum eſſe pollicitus eſt, & Cæſarem ſequutus ad eum accedit, atque Judæum *ei oſtendit, qui formæ ſuæ ſimilitudine ad quæſtum abuſus eſt. tanta enim dona à civitatibus eum ſingulis accepiſſe, quanta vivus Alexander non conſequutus fuiſſet. Cum autem ad iſta riſiſſet Cæſar, Pſeudalexandrum quidem propter habitudinem corporis remigum ordini inſeruit, fraudis vero auctorem interfici juſſit. Cæterum Melii, ſumptibus quos fecerant, ſtultitiæ pœnarum ſatis dediſſe viſi ſunt.

Qui vir ſit ſatetur Pſeudalexander. Ant. p. 787.

Ad remiges relegatur. ibid.

3. Cum autem Archelaus ethnarchia ſuſcepta, ſuperioris diſcordiæ memor, non ſolum Judæos ſed etiam Samarienſes, crudeliter tractaret, ab utriuſque populi legatis accuſatus apud Cæſarem, anno regni nono in exſilium pellitur Viennam, quæ Galliæ urbs eſt, & ejus patrimonium fiſco Cæſaris adjudicatur. Verum prius quam à Cæſare accerſeretur, hujuſcemodi ſomnium dicitur vidiſſe. Sibi viſus eſt *in ſomnis* ob oculos habere novem ſpicas, plenas & magnas, quas boves depaſcebant. Cumque conjectores acciviſſet & Chaldæorum nonnullos, eos interrogabat, quidnam *illis* ſignificari putarent. Aliis autem aliter *viſum* interpretantibus, Simon quidam, genere Eſſenus, dicebat: "ſpicæ quidem mihi videntur *eſſe* an-"ni; boves vero rerum mutationes *indicare*, "eo quod dum ararent terram *verterent* & "mutarent. adeoque totidem annos regnatu-"rum, quot numero eſſent ſpicæ, tandem ve-"ro poſt varias rerum viciſſitudines moritu-"rum eſſe." Iſtis auditis, poſt quinque dies Archelaus ad cauſam dicendam accitus eſt.

VI. *Archelaus accuſatur & in exſilium mittitur. Ann. p. 788.*

Ejus ſomnium. ibid.

4. Dignum etiam eſt quod memoretur Glaphyræ ſomnium, quæ filia erat Archelai Cappadocum regis, primumque uxor Alexandri (qui frater quidem erat Archelai, de quo loquimur, filius vero regis Herodis, à quo interfectus eſt, ut jam ante memoravimus) & ejus poſt deceſſum nupta Jubæ regi Libyæ; quo defuncto, cum ipſam reverſam, & apud patrem in viduitate degentem, conſpexiſſet Archelaus ethnarcha, adeo amore accenſus eſt, ut ſtatim, repudiata conjuge ſua Mariamne, eam duceret. Hæc igitur, cum in Judæam rediiſſet, brevi poſt tempore quam eò veniret, cernere viſa eſt Alexandrum adſtantem ſibi *iſta* dicere. "Sa-"tis fuiſſet tibi Libycum matrimonium, ſed "tu, illo non contenta, rurſum ad meos pena-"tes reverteris, tertio marito, ipſoque fratre "meo, ô audaciſſima, tibi adſcito. Verum "non inſuper habebo contumeliam, ſed te, licet

Glaphyræ ſomnium. Ant. p. 789.

a Κἀκεῖνος τοῦτο πρὸς αὐτὸν διλ. *Rod.* b In hunc modum diſtingui poteſt ſententia, πρεσβευσαμένων ἑκατέρων παρ' αὐτοῦ πρὸς Καίσαρα ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ, φυγαδεύεται μὲ εἰς B. ut delatum ſtatuamus Archelaum anno *nono*, relegatum *decimo*. quo modo ſibimet conciliari poteſt *Joſephus*, qui in *Ant.* p. 788. §. 2. decimo relegatum fuiſſe ſcribit. *Aldr.* Sed quidni, relegatum intelligamus Archelaum, *nono* quidem anno regni ſui exacto & completo, *decimo* vero inchoato. *Caſaub.* c. *Baronium* p. 218. *Edit. Lond.* Addeſis *Sinſonium* in *Chronic. Cathol.* parte VII. ad *Annum Chriſti* X. c Meminit *Strabo* XVI. p. 765. Quin & *Dio.* LV. p. 567. in hæc verba. ὅτι Ἡρώδης Παλαιστινὸς αἰτίαν τινὰ λαβὼν τοῦ ἀδελφοῦ λαθεῖν, εἰς τοὺς Ἄλπεις ἐστράτευσε, καὶ τὰ μέχρι τῆς αὐτοῦ ἐδημοσίωσε. Quem Herodem Palæſtinum vocat non alius eſt quam hic ipſe Archelaus; in exſilium proinde miſſus M. Æmilio Lepido, L. Arruntio Nepote Coſſ. h.e. A.U.C. 759. circa finem. Neque vero *Dionem* in Archelai nomine lapſum exiſtimo; quin potius Archelaum (ſicut Antipam quoque & Philippum) Herodis nomine gaviſum; atque hujus demique eſſe nummum, de quo ambigit *Ex. Spanhemius* in libro *de Præſtantia & Uſu Numiſmatum*, p. 447. *Edit. Amſt.* 1671. [& quem in *Edit. Lond.* p. 521.] Herodi primo ſeu Magno adſcribit, cujus una facies HPΩΔOY altera EΘNAPXOY inſcribitur. *Aldr.* d Subducta temporum ratione ab Herodis morte, relegatum intelligimus Archelaum anno principatus ſui decimo, ſed vixdum inchoato. Is enim cœpit exeunte Novembri; Archelaus vero relegatus eſt ante Kalendas ſequentis Januarii. Quibus rite perpenſis, tum facile conſtabit Archelaum anno regni non decimo, ſed exeunte nono accuſatum, tum eodem fere tempore hoc illi ſomnium contigiſſe; in quo (quod hiſce congruum eſt ſentire) non decem ſpicas viderit, ſaltem non decem plenas integraſque, ſed novem tantum. Quorſum vero *Joſephus* in *Originibus* pro *novem* & *nono* ſubſtituerit *decem* & *decimo*, & utra ſit verior lectio, cuivis alteri inquirendum libentiſſime relinquo. *Aldr.* Videlis *Langium* in lib II. *de Annis Chriſti*, p. 348. e Chaldæi ita artis divinandi & ſomnia interpretandi periti erant, ut quod nomen gentis fuerit, factum ſit nomen profeſſionis. f Ita *Big.* & *Ruf.* βασιλεύσειν in *ceteris*. g Illud μὲ adjectum eſſe volui è *Cod. Big.* & *Ruf.* h Τῷ βασιλεῖ *Ruf.* & *Græci nonnulli.* * *Al.* accuſat.

"licet invitam, ad me recipiam." Poſtquam hoc ſomnium narraſſet vix ultra biduum vixit.

"λήψομαι δ' σε καὶ μὴ θέλουσαν." τοῦτο δὲ ἐνυπνιάσθη ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον, δύο μόνας ἡμέρας ἐβίω.

VII.

CAP. VIII.

ΚΕΦ. η'.

Archelai ethnarchia in provinciam redacta. Seditio Judæ Galilæi. Judæorum tres ſectæ.

Τῆς Αρχελάου ἐθναρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετενεχθείσης. στάσις Ιούδα Γαλιλαίου. τρεῖς Ιουδαίων αἱρέσεις.

Archelai ethnarchia in provinciam redacta, Coponius fit procurator. Antt. p. 789.

ARchelai autem regione in provinciam redacta, procurator quidam, ordinis apud Romanos equeſtris, Coponius, mittitur, * ſumma à Cæſare poteſtate accepta. Eo provinciam adminiſtrante, vir quidam Galilæus, cui nomen erat Judas, ad defectionem in-

ΤΗΣ δὲ Αρχελάου χώρας εἰς ἐπαρχίαν μετενεχθείσης, [a]ἐπίτροπός τις ἱππικῆς τάξεως [b] Κωπώνιος πέμπεται, [c] μάχει δὲ κλείνεσι λαῶν μετὰ δὲ Καίσαρος ἐξουσίαν. [d]ἐπὶ τούτου τὶς ἀνὴρ Γαλιλαῖος Ιούδας ὄνομα εἰς ἀπόστασιν ἀνῆγε τοὺς ἐπιχωρίους, κακίζων, εἰ φόρους τε Ρωμαίοις τελεῖν ὑπομένουσι, καὶ μετὰ θεοὺς θνητοὺς δεσπότας. ἦν δὲ οὗτος, σοφιστὴς ἰδίας αἱρέσεως, [e]οὐδὲν τοῖς ἄλλοις προσεοικώς.

digenas excitabat, ignavos dicens, ſi Romanis tributum pendere ſuſtinerent, & poſt Deum mortales dominos agnoſcerent. Erat autem hic propriæ ſectæ ſophiſta, nulla in re aliis ſimilis.

Judas defectionis auctor. Antt. p. 792.

Judæorum Sectæ. ibid.

2. Nam tria hominum genera apud Judæos philoſophantur, & unius quidem *generis* aſſeclæ ſunt Phariſæi; alterius vero Sadducæi; tertium vero, quod ſane vitam ſeveriorem exercere videtur, Eſſeni appellantur; gente quidem Judæi, at mutuo ſeſe amore magis quam alii complectentes. Iſti à voluptatibus tanquam à ſcelere abhorrent, continentiam vero *ſervare*, & cupiditatibus non ſuccumbere pro virtute *maxima* ducunt. Et ipſis quidem deſpectui habentur nuptiæ, alienos vero liberos, dum ad *capeſſendas* diſciplinas molles adhuc ſunt, ſuſcipientes, pro cognatis ſuis reputant, ſuiſque moribus informant: non tamen matrimonium, & *legitimam* ex eo ſucceſſionem tollentes, ſed ſibimet à procaci mulierum petulantia cavent, nullamque eorum uni *viro* fidem ſervare *poſſe* perſuaſum habentes.

De Eſſenis, eorumque moribus & inſtitutis. ibid.

Β'. Τρία γὰρ τῶν Ιουδαίοις ἐθνῶν φιλοσοφεῖται, καὶ τῶν μὲν αἱρετιστὰὶ Φαρισαῖοί, τῶν δὲ Σαδδουκαῖοι, τρίτον δὲ ὁ δὴ καὶ δοκεῖ [b]σεμνότητα ἀσκεῖν, [i]Εσσηνοὶ καλοῦνται, Ιουδαῖοι μὲν γένος ὄντες, [k]φιλάλληλοι δὲ καὶ τῶν ἄλλων πλέον. οὗτοι τὰς μὲν ἡδονὰς ὡς κακίαν ἀποστρέφονται, τὸν δὲ ἐγκράτειαν, καὶ τὸ μὴ τοῖς πάθεσιν ὑποπίπτειν, [l]ἀρετὴν ὑπολαμβάνουσι. καὶ γάμου μὲν ὑπεροψία παρ' αὐτοῖς, τὰ δ' ἀλλοτρίους παῖδας ὑπολαμβάνοντες, ἁπαλοὺς ἔτι πρὸς τὰ μαθήματα, συγγενεῖς ἡγοῦνται, καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς ἑαυτῶν σφετερίζονται. οὐ μὴν γάμον, καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ διαδοχὴν, οὐκ ἀναιροῦντες, τὰς δὲ τῶν γυναικῶν ἀσελγείας φυλασσόμενοι, [m]καὶ μηδεμίαν τυρῶν πεπεισμένας τὸν πρὸς ἕνα πίστιν.

Confer Antt. p. 793. v. 39.

3. Quin & divitias contemnunt, & admiranda plane inter eos obtinet bonorum communio, neque quiſquam apud eos inveniri poteſt qui plura aliis poſſidet. Lege ſancitur ut qui iſti ſectæ nomen ſuum dare velint, facultates ſuas ſodalitio communes facerent: adeo ut inter omnes neque egeſtatis humilitas, nec opum vis immodica appareat, ſed permixtis ſingulorum facultatibus, unum omnium ſit tanquam fratrum patrimonium. Labis autem inſtar oleum habent, & ſi quis vel invitus unctus fuerit, corpus abſtergit. * nam ſqualere honori ducunt, & veſte candida ſemper indui. De-

Confer Antt. p. 793. v. 45.

γ'. Καταφρονητὰὶ δὲ πλούτου, καὶ θαυμάσιον παρ' αὐτοῖς ὅ [n]κοινωνικὸν, οὐδὲ ἔστιν εὑρεῖν κτήσει πρὸ παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα. νόμος γὰρ τοὺς εἰς τὸν αἵρεσιν εἰσιόντας, δωρεῖσθαι τῷ τάγματι τὴν οὐσίαν· ὥστε οὔτε ἄπασι μήτε πενίας ταπεινότητα φαίνεσθαι, μηδ' ὑπεροχὴν πλούτου, τὰ δὲ ἑκάστου κτήματα ἀναμεμιγμένοις μίαν ὥσπερ ἀδελφοῖς ἅπασιν οὐσίαν εἶναι. κτηνῶν δὲ ὑπολαμβάνουσι [o]τὸ ἔλαιον, καὶ [p]ἀλιφῆ τις ἄκων, σμήχεται τὸ σῶμα· τὸ γὰρ αὐχμεῖν ὡς καλῷ πέφευγται, λαμπρυνεῖν τε ἀεὶ παντός. χειροτονοῦσι δὲ [q]ὧν τὰ κοινὰ διαμελοῦσι, καὶ ἀδιαίρετοι πρὸς ἅπαντα εἰς τὰς χρείας ἕκαστοι.

δ'. Μία

a Ἐπίτροπος τῆς ἱππ. *b* Ita *Big. Rhed.* & in *Antt.* p. 791. v. 10. Κοπώνιος hîc loci in *Editis Aliiſque.* *c* Τῷ ἐπὶ πᾶσιν ἐξουσίᾳ in *Antt.* p. 791. v. 12. *d* Ἐπὶ τούτου *Bod.* & *Euſeb.* in *H. E.* l. 1. c. 5. quod *ea tempeſtate* vertit *Valeſius.* atque *deinceps* reddit *Montacutius* in *Originibus Eccl.* Part. 1. p. 315. *e* Ita *Bod.* & *Ruf.* Γαλιλαίων in *ceteris.* Hunc *Joſephus* iterum appellat Galilæum in *Antt.* p. 794. v. 3. & p. 886. v. 36. & *Gamaliel* apud *Apoſtolum* in *Act.* V. 37. quare certum eſt recte dici Galilæum. Verum in *Antt.* p. 792. v. 3. Γαυλανίτης ἀνὴρ dicitur ἀπὸ πόλεως ὄνομα Γάμαλα. qui locus haud dubie depravatus eſt; nam eum laudans Joſephus *Antt.* p. 886. aſſerit ſe Judam noſtrum (non Gaulanitem, ſed) Galilæum ante dixiſſe. οἱ πατὴρ inquit Ιούδας ὁ Γαλιλαῖος — ὁ τὸν λαὸν ἀπὸ Ρωμαίων ἀποστήσαντος, Κυρηνείου τὴν Ιουδαίας πρώτῳ ὄντος, ὡς σὺ τῆς ἐκείνου τότε ἀβελτερίας. Præter Gamalam Gaulanitidis alia erat Gamala Galilææ de qua vide *Belli* lib. III. *Aldr.* Confer quæ annotavimus ad p. 792. v. 3. *f* Τὰ μὲν λοιπὰ πάντα γνώμης τῆς Φαρισαίων ὁμολογοῦσι, δυσκίνητος ὁ Ἰουδαῖος ὅρος ἐστὶν αὐτοῖς &c. *Antt.* p. 794. v. 4. *g* Quæ de Eſſenis dicta ſunt hoc capite, *Porphyrius* exſcripſit *de Abſt.* IV. 11. 12. 13. & ex *Porphyrio* etiam *Euſebius* in *Præp.* IX. 2. De iis ſcribit alibi *Joſephus* in *Antt.* p. 574. 699. & 793. Quæ *Porphyrius* exſtitiſſe dicit l. 2. *contra Apionem*, ea hodie non comparent. De Eſſenis præterea ſcripſit *Philo* in *lib.* ὅτι πᾶς σπουδαῖος ἐλεύθερος. p. 600. Ex ejuſdem *Apologia pro Judæis* elegantem locum profert *Euſebius* in *Præp.* VIII. 10. De Eſſenis denique *Plinius* in *N. H.* V. 17. Quicquid ſani apud alios ſcriptores invenitur ex hiſce fontibus promanavit. *Aldr.* *h* Σεμνότερον fortaſſe *Ruf.* qui hoc modo interpretatur, *tertium vero quod etiam probabilius habetur.* *i* Alibi quidem Ἐσσαῖοι. nam utroque nomine appellari ſolent. *Aldr.* *k* Hoc modo legiſſe videtur *Ruffinus*, Φιλάλληλοι δὲ μᾶλλον, τῆς τῶν ἄλλων πλέον τοὺς πρὸς ἡδονὰς ὡς κακίαν ἀποστρέφοντας. nam vertit, *verum inter ſe mutuo amore conjunctiſſimi* & *qui præter ceteros voluptates quaſi maleficia vitarent* &c. Eſſenorum inſtituta cum Pythagoricis plerumque conveniunt. *Antt.* p. 699. v. 5. & p. 794. v. 2. Dacos enim à Zamolxide Pythagorico inſtitutos perinde notum eſt atque Pythagoram ipſum ſua pleraque à Judæis eſſe mutuatum. *Aldr.* *l* *Ruffinus*, qui ἀρετὴν *virtutem maximam* interpretatur, non aliter legit; ſed ἀρετὴν recte intellexit ὑμφατικῶς eſſe ſumendum. *Aldr.* *m* Illa καὶ μηδ' τ. π. τ. π. ἑ. πίστιν deſiderantur apud *Porphyrium*, in lib. IV. *de Abſtinentia*, §. XI. ut & apud *Euſebium* de *Præp. Evang.* lib. IX cap. 3. *n* Κοινωνικὸν *Porphyr. Euſeb. Busb.* & *Rhed.* *o* Τὸ ἔλαιον. *Porph.* & *Euſeb.* *p* Ἀλειφῆ *Porph.* ἀλιφῆ *Euſeb.* *q* Illud οἱ deeſt *Porph.* * Sive magis ad verbum, *vitæ neciſque à Cæſ.* &c. quod *Ruffinus* ita reddidit, ac ſi legiſſet tantum ἐκείνῳ, ſc. *ea ſibi à Cæſare mandata poteſtate.* † Squalorem decoretm putant, dummodo ſemper in veſte ſint candida, *Ruf.* Squalorem non ſecus ac perpetuum candidæ veſtis uſum honori ducunt. *Viger.*

a Αὐτοῖς

δ'. Μία δὲ ὐκ ἔστιν [a] αὐτῶν πόλις, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ [b] κατοικοῦσι πολλοί· καὶ τοῖς ἑτέρωθεν ἥκουσιν [c] αἱρετισταῖς ἀναπέπλαται τὰ παρ' αὐτοῖς ὁμοίως ὥσπερ ἴδια, [d] καὶ πρὸς οὓς ὐ πρότερον εἶδον εἰσίασιν ὡς συνηθεστάτους· διὸ καὶ ποιοῦσι τὰς ἀποδημίας, ὐδὲν μὲ ὅλως ἐφοδιαζόμενοι, ἀφὰ δὲ τὰς λῃστὰς ἔνοπλοι. καθεμιᾶς δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει ὑπὸ τάγματος ἐξαίρετος ὁ ξένων ἀποδεικνύμενος, ταμιεύων ἐσθῆτα καὶ τὰ ὑποδήματα. καλαστολὴ δὲ καὶ σχῆμα σώματος ὅμοιον τοῖς μὴ φόβῳ παιδαγωγουμένοις παισίν. ὔτε δὲ ἐσθῆτας, ὔτε ὑποδήματα ἀμείβουσι, πρὶν ἢ ἀφανῆναι ὑπὸ τοῦτων παντάπασιν, ἢ διαπανηθῆναι τῷ χρόνῳ. [e] οὐδὲν οἱ ἀλλήλοις ὔτε ἀγοράζουσιν ὔτε πωλοῦσιν, ἀλλὰ δίδωσι ἕκαστος [f] τὰ παρ' αὐτοῦ, ὃ παρ' ἐκείνου χρήσιμον ἀντικομίζεται· καὶ χωρὶς δὲ τῆς ἀντιδόσεως, ἀκώλυτος ἡ μετάληψις αὐτοῖς παρ' ὧν ἂν ἐθελήσωσι.

4. Illis non eſt una civitas certa, ſed domicilia habent multi in ſingulis: ac ſuæ ſectæ hominibus aliunde advenientibus quicquid habent æque patet ac ſi *eorum* proprium eſſet, & ad eos quos nunquam viderant, quaſi maxime familiares, ingrediuntur. quare cum peregre proficiſcuntur, nihil omnino in victum tollunt, contra latrones tamen arma geſtant. In ſingulis vero civitatibus certus quidam hoſpitum curator conſtituitur, qui veſtes aliaque neceſſaria ſuppediter. Amictus autem cultuſque corporis [1] qualis puerorum, in metu & ſub cura magiſtri agentium, eſſe ſolet. Imo nec veſtem nec calceos mutant, donec priora vel diſciſſa omnino fuerint vel vetuſtate detrita. Nihil inter ſe emunt, nec vendunt quicquam; ſed egenti unuſquiſque è ſuis largiens, viciſſim ab eo, quod ſibi uſui ſit, accipit: & ſi nihil mutuo rependant, eos tamen à quibuſcunque velint, accipere nihil vetat.

ε'. Περὶ γε μὴν τὸ Θεῖον [g] ἰδίως εὐσεβεῖς· πρὶν γὰρ ἀνασχεῖν τὸν ἥλιον, οὐδὲν φθέγγονται πρὸς βεβήλων, πατρίους δέ τινας εἰς αὐτὸν εὐχὰς, ὥσπερ ἱκετεύοντες ἀνατέλλαι. μετὰ ταῦτα πρὸς ἃς ἕκαστοι τέχνας ἴασιν ἀπὸ τῆς ὀκταιμηνιαίου [h] ἀφέωνται, καὶ μέχρι πέμπτης ὥρας ἐργασάμενοι συντόνως, ἔπειτα πάλιν εἰς ἓν ἀθροίζονται χωρίον, ζωσάμενοί τε [i] σκεπάσμασι λινοῖς, ὕπως ἀπολοῦνται τὸ σῶμα ψυχρῷς ὕδασι· καὶ μετὰ ταύτην τὴν ἁγνείαν, εἰς ἴδιον οἴκημα συνίασιν, ἔνθα μηδενὶ τῶν ἑτεροδόξων ὀπτεύειν παρεληλῦθεν· αὐτοί τε καθαροὶ καθαρῶς εἰς ἄγιόν τι τέμενος συνέρχονται ὃ δὴ ταμιεῖον ἱερὸν. καὶ καθισάντων μὴν ἡσυχίας, ὁ μὲ σιτοποιὸς ἐν τάξει προτίθησιν ἄρτους, ὁ δὲ μάγειρος ἓν ἀγγεῖον ἑνὸς ἑδέσματος ἑκάστῳ [k] παρατίθησι. προεπεύχεται δὲ ὁ ἱερεὺς [l] τῆς τροφῆς, καὶ γεύσασθαί τινα πρὶν τῆς εὐχῆς ἀθέμιτον. [m] ἀριστοποιησάμενος ἐπεύχεται [n] πάλιν· ἀρχόμενοί τε καὶ παυόμενοι γεραίρουσι τὸν Θεὸν, [o] ὡς χορηγὸν τῆς τροφῆς. ἔπειτα ὡς ἱερᾶς καλαθέμενοι τὰς ἐσθῆτας, πάλιν ἐπ' ἔργα μάχει δείλης πέπονται. δειπνοῦσι δὲ ὑποδεξάμενοι ὁμοίως συγκαθιζομένων τῶν ξένων, οἱ τύχοιεν αὐτοῖς παρόντες. οὐδὲ κραυγή ποτε ἢ οἶκον, ὔτε θόρυβος [p] μολύνει, τὰς δὲ λαλιὰς ἐν τάξει προχωροῦσιν ἀλλήλοις· καὶ τοῖς ἔξωθεν, ὡς μυστήριόν τι φρικτὸν, ἡ τῶν ἔνδον σιωπὴ καταφαίνεται. [q] τούτου δὲ αἴτιον [r] ἡ διηνεκὴς νῆψις, καὶ τὸ

5. Cæterum erga Deum pietate *ſunt* ſingulari: nihil enim [2] profani ante ſolis ortum loquuntur, ſed patria quædam vota ei nuncupant, quaſi ut illuceſcat obſecrantes. Tum ad eam quam quiſque novit artem à curatoribus dimittuntur, in qua perpetuo & continenti ad quintam horam labore verſati, eundem ſimul in locum denuo conveniunt, ac lineis præcincti velaminibus, ita *demum* corpus frigida abluunt: moxque ab ea luſtratione proprium in domicilium, quo alterius ſectæ nemini pedem inferre licet, una omnes confluunt; ipſique ab omni labe puri, non aliter ad cœnaculum, quam ad delubrum quoddam ſanctius, accedunt. atque ubi placide ac quiete conſederint, piſtor quidem panes ſuo cuique ordine apponit; coquus vero ſingulis unum pulmenti ejuſdem vaſculum apponit. Sacerdos autem antequam cibum capiunt preces adhibet, nec ulli ante precationem quicquam guſtare fas eſt. *Idem* finito prandio iterum precatur; & cum *edere* incipiunt & deſinunt, Deum venerantur, ut qui omnia ad victum largiatur. Tunc [3] veſtibus quaſi ſacris depoſitis, rurſum ad opera ſua redeunt uſque ad veſpertinum crepuſculum: atque inde reverſi cœnam eodem *quo prandium* ritu ſumunt, conſidentibus ſimul hoſpitibus, ſi qui forte advenerint. Neque vero clamor unquam aut tumultus domum contaminat, ſed loquendi vices ordine alii aliis concedunt: illiſque qui foris ſunt horrendi inſtar myſterii videtur ſilentium eorum qui intus ſunt. Hujus autem rei cauſa perpetua ſobrietas,

Conſer Anti. p. 793. v. 34.

a Αὐτοῖς *Bod.* *b* Ita cum *Cod. Busb.* μετοικοῦσι in *cæteris.* *c* Sic *Big. Busb. Rhed. Bod.* & *Euſeb.* αἱρεσιώταις *Baſ.* & *Gen.* αἱρεσιάταις *Porph.* *d* Ἀναπέπταται τὰ παρ' ἀλλήλοις, ὡς οἰκεῖα ἴδιοις εἰσίασιν ὥσπερ [ὡς οἰκεῖα *Euſeb.*] συνήθως. διὸ ἐδὲν ὑποκομιζόμενοι ἀποδημοῦσιν ἀναλωμάτων ὑνινος. ὅτι δὲ ἐσθῆτα &c. *Porph.* & *Euſeb.* reliquis omiſſis. *e* Οὐδὲν γὰρ ἀλ. *Busb. Bod.* & *Rhed.* οὐδ' ἀγοράζουσί τι ἀλλ' π. *Porph.* & *Euſeb.* *f* Τὰ παρ' ἑαυτοῦ *Porph.* & *Euſeb.* παρ' αὐτοῦ *Bod.* *g* Ἰδίως præcipue, ut vertit *Ruſinus*; ſeu potius peculiari modo. Apud *Joſephum*, p. 793. v. 34. dicuntur βιλίσαι ἀπόρρητα τὰ πάτρια. quod nequaquam diceret, ſi Eſſenos *Solicolas* h. e. idololatras eſſe cenſuiſſet. Quare quod mox ſequitur εἰς αὐτὸν benigna interpretatione leniendum eſt. Extant in ſacris quoque literis εὐχαὶ, οὐχ ὡς τὸν Θεὸν quidem, ſed & εἰς τὸν ἥλιον. v. g. *Pſal.* XIX. 4. 5. 6. & CIV. 19. — 23. qui locus Eſſenorum propoſito valde eſt accommodatus. Quod ſi Eſſeni, ut exiſtimat *Serarius*, ſolem ipſum *per proſopopœiam appellaverint ut felix fauſtuſque oriretur omnibus*, poterant ſe tueri Solomonis exemplo qui ventos ſimiliter appellavit. *Surge Aquilo & veni Auſter perfla hortum meum, & fluant aromata illius.* Cant. IV. 6. Aldr Illa εἰς ἥλιον ita interpretanda cenſeo, ut intelligatur, illos bis ſingulis diebus, h. e. ad ortum & occaſum ſolis, *facie verſus ſolem converſa* ſolennes orationes habuiſſe. *Bernardus.* *h* Ἀφῖνται *Euſeb.* ἴσαν ἀφιστᾶσι *Porph.* *i* Σκέπασι *Porph.* *k* Vocem παρατίθησι nec agnoſcunt *Porph.* & *Euſeb.* nec *Ruſinus.* & commode ſatis abeſſe poteſt. Πάντοτε προσάγει apud *Cedrenum* in *Hiſt. Compendio*, p. 199. *l* Τῆς τροφῆς ἁγνῆς ὔσης ἢ καθαρᾶς ἢ γλύσασθαι *Porph.* & *Euſeb.* immo & τοι pro τινα habet *Porph.* *m* Ἀριστοποιησάμενος δὲ *Big. Bod. Rhed.* & *Euſeb.* ἀριστοποιησάμενοι γ'. *Porph.* ἀριστησάντων *Cedren.* *n* Μάλιστα *Euſeb.* *o* Illa ὡς χ. τ. τροφῆς deſunt *Porph.* & *Euſeb.* *p* Μιαίνει *Porph.* & *Euſeb.* *q* Ita *Big. Busb. Porph.* & *Euſeb.* τοῦτο *Baſ.* & *Gen.* *r* Si cum hoc loco committatur alius *Cedreni*, p. 190. *Editionis Regiæ*, ubi dicitur, μὴ τὸ συνήθως σιωπῆς καὶ σιμπεριπῆς κρατησάσης, ἐπ' ἰσχὰς πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχονται, τὰς βραχυτάτας ὕπνας καὶ κυφοτάτας ἐκπνεύσαντες, ὅπερ ἐστὶ αἴτιον ἡ διηνεκὴς νῆψις &c. forſan alicui mirari ſubeat eorundem diverſitatem. Nam apud *Joſephum* de ſomno ne verbum quidem: rectius tamen ſobrietas dicitur eſſe cauſa *ſomni brevis leviſque* quam *ſilentii.* Videſis *Cotelerii* notas ad *PP. Apoſtol.* p. 261. 1 Omnibus pueris in metu & ſub cura magiſtri agentibus par eſt, *Ruf.* 2 *Al.* de rebus profanis. 3 *Sc.* quas menſæ accumbentes habebant. Vide *Poſſinum* in *Spicilegio Evang.* c. XLIX.

tas, [1] & cibi & potionis uſque ad ſatietatem dimenſio.

6. Et cæterorum quidem nihil eſt quod ſine [2] curatorum mandato faciunt: duo vero iſta in ipſorum poteſtate ſunt, alios juvare, eorumque miſereri. Nam dignis, quandocunque aliquid ab iis peterent, ſuo arbitrio cuique licet, ut & egentibus alimenta porrigere: ſed cognatis aliquid donare ſibi juſſu curatorum non permiſſum eſt. Iræ diſpenſatores juſti *ſunt*, iracundiæ coërcitores, fidei antiſtites, pacis adminiſtri. Et quicquid ab ipſis quidem dictum ſit firmius eſt jurejurando: jurare autem ipſis [3] ſupervacuum eſt, ita ut perjurio pejus æſtiment. jamjam enim eum damnatum dicunt, cui abſque Deo nequaquam creditur. Mirabile autem ſtudium collocant in veterum ſcriptis *pervolutandis*, ex quibus ea maxime deligunt, quæ animæ corporique conducant. hinc diligenter inveſtigant & radices remediis afferendis idoneas, & lapidum proprietates quibus medicinam morbis faciant.

7. Porro ei qui hujus ſectæ ſtudio tenetur, non continuo patet ingreſſus, ſed foris annum integrum manenti [4] genus idem vitæ præſcribunt, & dolabellam & cingulum prædictum & veſtem candidam tradunt. Poſtquam vero hoc temporis intervallo continentiæ ſuæ documenta dederit, propius quidem ad inſtituti communionem accedit, ac purioribus aquis una cum cæteris luſtrari incipit: necdum tamen ad convictum admittitur. nam per duos ulterius annos, poſtquam tolerantiam ſuam palam fecerit, mores ejus explorant: & ſi dignus apparuerit, tum demum in conſortium admittitur. Priuſquam vero communem cibum attingat, horrendis ſemet illis juramentis adſtringit. primum quidem, pie ſe culturum Deum; deinde & jus ſervaturum cum hominibus; & neque ſe læſurum quenquam ſive ſponte ſive ex imperato; injurioſos vero omnes odio perpetuo habiturum, & juſtis adjutorem fore. fidem ſe ſemper omnibus ſervaturum, maximeque iis qui imperant; quod nemini ſine Deo obveniat imperandi poteſtas. Quod ſi ipſe imperium fuerit adeptus, non ſuperbe & petulanter uti poteſtate; neq; veſtitu aut ornatu cæteros ſubditos exſuperare. Veritatem ſemper amare, propoſitumque habere mentientes redarguere. Manus à furto, & animum ab iniquo quæſtu purum cuſtoditurum. Nihil ſe celaturum ſodales *de dogmatis*, neque aliis aliquid indicaturum, nec ſi ad mortem cogatur. Præterea, jurant quiſque nemini quidem ſe aliter dogmata proditurum quam ipſe acceperit: ſe vero abſtenturum latrociniis, parique reverentia ſervaturum ſectæ ſuæ libros & angelorum nomi-

μετρεῖσθαι παρ' αὐτοῖς τεθρίῳ καὶ ποτοῦ μέχρι κόρου.

5'. [a] Τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐκ ἔστιν ὅ,τι μὴ τ' ὀπτικελευτῶν προστάξαντι ἐνεργοῦσι· δύο δὲ ἔξεστα παρ' αὐτοῖς αὐτεξούσια, ἐλεημοσύνη καὶ ἔλεος. Βοηθεῖν τε τοῖς ἀξίοις, ὁπόταν δέωνται, καὶ [b] κατ' αὐτοὺς ἀφεῖ), καὶ τροφὰς ἐπιτηδείας ἀφέγειν· τοῖς δὲ ἐκ τοῦ συγγενοῦς μεταδόσεως οὐκ ἔξεστι ποιεῖσθαι δίχα τ' ὀπτηρόπτου. ὀργῆς ταμίαι δίκαιοι, θυμοῦ καθεκτικοί, πίστεως προστάται, εἰρήνης ὑπουργοί. καὶ πᾶν μὲν ὃ ῥηθὲν ὕστερον ὅρκου [c] τὸ δὲ ὀμνύειν αὐτοῖς περίεστιν, χεῖρόν τι τ' ἐπιορκίας ὑπολαμβάνοντες. ἤδη γοῦν ἤδη κατεγνωσμένον φασὶ τ' ἀπιστούμενον, δίχα Θεοῦ. καταδύζουσι δὲ ἐκτόπως περὶ [d] τὰ τῶν παλαιῶν συγγράμματα, μάλιστα τὰ πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ σώματος ἐκλέγοντες. ἔνθεν αὐτοῖς πρὸς θεραπείαν παθῶν, ῥίζαι τε ἀλεξιτήριοι, καὶ λίθων ἰδιότητες ἀναφαίνονται.

ζ'. [e] Τῷ δὲ ζηλοῦν τ' αἵρεσιν [f] αὐτῶν οὐκ εὐθὺς ἡ παρόδος, ἀλλ' ἐπ' ἐνιαυτὸν ἔξω μένοντι τ' αὐτῶν ὑποτίθησι διαιταν, ἀξινάριόν τε, [g] καὶ τὸ περιρραντήριον περίζωμα, καὶ λευκὴν ἐσθῆτα δόντες. ἐπειδὰν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ πεῖραν ἐγκρατείας δῷ, προσιέναι μὲν ἔγγιον τῇ διαίτῃ, καὶ [h] καθαρτήριον τ' ὕδατος ἁγνείαν μεταλαμβάνει· προσλαμβάνει δὲ εἰς τὰς συνελεύσεις οὔπω. μετὰ γὰρ τὸν τῆς καρτερείας ἔνιαυτὸν δύο ἄλλους ἔτεσι τὸ ἦθος δοκιμάζει· καὶ φανεὶς ἄξιος, εἰς τ' ὁμιλον ἐγκρίνεται. πρὶν δὲ τ' κοινῆς ἅψασθαι τροφῆς, ὅρκους αὐτοῖς ἀμνύει φρικώδεις, πρῶτον μὲν εὐσεβήσειν τὸ Θεῖον, ἔπειτα τά τε πρὸς ἀνθρώπους δίκαια φυλάξειν, καὶ μήτε κατ' γνώμλεο βλάψειν πινα μήτε ἐξ ὑπαγγελίας, μισήσειν δὲ ἀεὶ τοὺς ἀδίκους καὶ [k] συναγωνιεῖσθαι τοῖς δικαίοις. ὅτι πρὸς ἀεὶ πιστὸν εἶναι πᾶσι, μάλιστα δὲ τοῖς κρατοῦσιν, ἐπεὶ οὐδεὶς ἄνευ Θεοῦ προεγένετό τινι τὸ ἄρχειν. κἂν αὐτὸς ἄρχῃ, μηδέποτε ὑπερηφανεύσεσθαι εἰς τὸν ἐξουσίαν μηδὲ ἐσθῆτι, ἢ τινι πλείονι κόσμῳ τοὺς ὑποτεταγμένους ὑπερλαμπρύνειν. ἀλήθειαν ἀγαπᾶν ἀεὶ, καὶ τοὺς [l] ψευδομένους ἐλέγχειν προθύμεσθαι. χεῖρας καθαρὰς, καὶ ψυχὴν ἀνοσίου κέρδους καθαρὰν φυλάξειν. καὶ μήτε κρύψειν τι τῶν αἱρετιστῶν, μήτε ἑτέροις αὐτῶν τι μηνύσειν, κἂν μέχρι θανάτου τις βιάζηται. τοῖς τοιούτοις, ὀμνύουσι μηδενὶ μὲν μεταδώσειν τῶν δογμάτων ἑτέρως, ἢ ὡς αὐτὸς [m] μετέλαβεν· ἀφέξεσθαι δὲ λῃστείας, καὶ συντηρήσειν ὁμοίως τά τε τῆς αἱρέσεως αὐτῶν βιβλία, καὶ [n] τὰ τῶν ἀγγέλων ὀνόματα.

a Tota hæc paragraphe deſideratur apud *Porph.* & *Euſeb.* b Καθ' ἑαυτὸς ἰφίστη *Buſb.* & *Bod.* καθ' αὐτὸς ἀφ. *Rhed.* c Nihilominus §. 9. jusjurandum dabant ſe religionem obſervaturos. Quare quod hic dicitur eodem ſenſu capiendum eſt quo apud Pythagoricos: qui quem prohibent jurare, non ab omni prorſus juramento, idque ſemper abſtinere volunt; ſed non jurare niſi poſtulet neceſſitas, & res inciderit juramento digna. *Hierocl. Commem.* p. 34. 222. *Aldr.* d Qualia erant quæ vulgo Solomonis eſſe ferebantur; de quibus vide *Anns.* l. VIII. p. 339. *Aldr.* e Ita *Buſb.* & *Rhed.* τοῖς ζηλοῦσιν in *cæteris.* f Αὐτῶν deeſt *Porph.* & *Euſeb.* g Καὶ περίζωμα ὄντως καὶ λευκὴν ἐσθῆτα *Porph.* & *Euſeb.* h Καθαρτήριον, *Porph.* ut & *Euſeb.* qui tamen in margine habet καθαρτήριον. i Διαφυλάξειν *Porph.* k Συναγωνιζεῖσθαι *Porph.* συναθλήσειν *Euſeb.* l Ita ſane *Ruffinus*, qui vertit, & *Habere propoſitum convincere mentientes.* ψευδομένους ἀποδείκνυσθαι *Euſeb.* ψευδομένους προδείκνυσθαι *Porph.* quod non repudiandum putat *Victorius*; cum προδείκνυσθαι capi poſſit pro *odio proſequi*, ut apud *Plutarchum* in *Commentario de Iſide.* m Μεμίλαθεν *Porph.* & *Euſeb.* n Difficile dictu eſt cur Eſſeni Angelorum nomina cuſtodierint. An quod iis ad morborum remedia in carminibus ſuis uterentur? An quod Angelis cultum aliquem exhiberent; quem nempe damnat *Apoſtolus* in *Col.* II. 8? Certe reliqua quæ ibidem damnantur Eſſenorum ſunt, & Eſſenis conveniunt præter cæteros. *Aldr.* 1 Quodque cibum & potum juſtæ neceſſitatis lege metiantur, *Viger.* *Al.* juſtæ ſaturitatis lege metiantur. *Al.* quòd cibum & potum tantum adhibeant ad ſatianda naturæ deſideria. 2 *Seu*, eorum qui ipſis à ſodalitio præficerentur. 3 *Al.* Jusjurandum vitant, rati id eſſe deterius perjurio. 4 Eundem victus ordinem, *Ruf.* Ejuſdem victus uſum, *Xyland.*

a Pro

τος. [a] τοιούτοις μὲν ὅρκοις τοὺς προσιόντας ἐξασφαλίζονται.

η'. Τοὺς δὲ ἐπ' ἀξιοχρέοις ἁμαρτήμασιν ἁλόντας, ἐκβάλλουσι τοῦ τάγματος· ὁ δὲ ἐκπρισθεὶς, οἰκτίστῳ πολλάκις μόρῳ διαφθείρεται. τοῖς γὰρ ὅρκοις καὶ τοῖς ἔθεσιν [b] ἐνδεδεμένος, οὐδὲ τῆς τροφῆς δύναται μεταλαμβάνειν, [c] ποφαγὼν δὲ ὑπὸ λιμοῦ τὸ σῶμα τηκόμενος διαφθείρεται. διὸ δὴ πολλοὺς ἐλεήσαντες ἐπὶ ταῖς ἐσχάταις [d] ἀναπνοαῖς ἀνέλαβον, [e] ἱκανὴν ὀπτὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτοῖς τὴν μέχρι θανάτου βάσανον ἡγούμενοι.

θ'. [f] Περὶ δὲ τὰς κρίσεις ἀκριβέσταται, καὶ δίκαιαι· καὶ δικάζουσι μὴ ὀκ ἐλάττους τῶν ἑκατὸν συνελθόντες. τὸ δὲ ὑπ' ἐκείνων ἅπαξ ὑπ' αὐτοῖς ἀκίνητον. σέβας δὲ μέγιστον παρ' αὐτοῖς μετὰ τὸν Θεὸν, ὄνομα τοῦ νομοθέτου· καὶ βλασφημήσαντι τοῦτον, [g] κολάζεται θανάτῳ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ὑπακούειν καὶ τοῖς πλείοσιν, τὸ καλῶς πᾶσιν δοκεῖ· δέκα γοῦν συνεδριζομένων, [h] οὐκ ἂν λαλήσαί τις ἀκόντων τῶν ἑνέα. καὶ τὸ πτύσαι δὲ εἰς μέσους ἢ τὸ δεξιὸν μέρος φυλάσσουσι· καὶ τῶν ἑβδομάσιν ἔργων ἐφάπτεσθαι, διαφορώτατα Ἰουδαίων ἁπάντων. [i] ἢ μόνον γὰρ τροφὰς ἑαυτοῖς τὰς ἡμέρας μιᾶς προσκευάζουσιν, ὡς μηδὲ πῦρ [k] ἀναύσαι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ἀλλ' οὐδὲ σκεῦός τι μεταχινῆσαι φορτῶσιν, οὐδὲ ἀποπατεῖν. [l] ταῖς δὲ ἄλλαις ἡμέραις βόθρον ὀρύσσοντες βάθος ποδιαῖον [m] τῇ σκαλίδι, τοῦτον γὰρ ὁ δι' ἀθυμίαν ἐπ' αὐτοῖς ἀξινίδιον τοῖς νεοσυλάτοις, καὶ τελειοτάτοις [n] δοματίῳ, [o] ὡς μὴ τὰς αὐγὰς ὑβρίζοιεν τοῦ Θεοῦ, φακεύουσι εἰς αὐτὸν, ἔπειτα τῷ ἀνορυχθεῖσῃ γῇ ἐφέλκυσιν εἰς τὸ βόθρου, καὶ τοῦτο ποιοῦσι τὰς ἐρημοτέρας τόπους ἐκλεγόμενοι. καίπερ δὲ φυσικῆς οὔσης τῆς τοῦ σώματος λυμῆς ἀκρίτου, ἀπολούεσθαι μετ' αἰδοῦς, καθάπερ μεμιαμμένοις, ἔθνος.

ι'. Διῄρηται δὲ, κατὰ χρόνον τῆς ἀσκήσεως, εἰς μοίρας τέσσαρας· καὶ τοσοῦτον ⓐ μεταγενεστέρους τοὺς προγενεστέρους ἐλαττοῦται, ὥστε εἰ ψαύσειαν αὐτοὺς ἐκείνους ἀπολούεσθαι, καθάπερ ἀλλοφύλου [p] συμφυρέντας. καὶ μακρόβιοι μὲν, ὡς τοὺς πολλοὺς ὑπὲρ ἑκατὸν παρατείνειν ἔτη, ἀφ' τῆς ἁπλότητα τῆς διαίτης, ἔμοιγε δοκεῖν, καὶ τῆς εὐταξίας. καταφρονηταὶ δὲ τῶν δεινῶν, καὶ τὰς μὲν ἀλγηδό-

na. Hujuſcemodi quidem juramentis ad cœtum ſuum venientes ſibimet devinciunt.

8. Deprehenſos vero in peccatis gravioribus ex ordine ſuo ejiciunt, iſque cui contigit è cœtu ejici non raro mortem obit miſerrimam. Nam juramentis & ritibus obligatus ne aliorum quidem eſcis uti poteſt; ſed dum herbas comedit corpus fame tabeſcit, atque ita interit. Quam ob rem etiam ipſi plurimos miſeratí, extremum jam agentes ſpiritum receperunt; pro peccatis ſatis pœnarum, quod ad mortem uſque fuerint cruciati, dediſſe exiſtimantes.

9. Judicia autem accuratiſſime exercent, & juſte: & judicant quidem centeni ad minimum congregati. quod vero ab iis *ſemel* decretum fuerit, fixum manet & immobile. Venerationem quoque poſt Deum maximam apud eos habet legiſlatoris nomen: & morte multari quicunque ei maledixerit. Ætate grandioribus numeroque majoribus obtemperare, pulchrum eſſe ducunt: adeo ut cum decem conſederint, non eſt ut *unus* aliquis loquatur, ſi novem inviti fuerint. Cavent etiam in medium eorum vel in dextram ſui partem exſpuere; & ſabbatis manum operi admovere, *fugiunt* maxime omnium Judæorum. nam non ſolum pridie ejus diei cibum ſibi præparant, ut illo die ignem non accendant; ſed neque vas ullum loco movere audent, nec alvum exonarare. Aliis autem diebus ſcrobem ad unius pedis altitudinem ſarculo excavantes (datur enim ejuſmodi ſecuricula iis qui recens admiſſi ſunt) circumtegentes *eam* amiculo, ne Dei radiis injuriam facerent, in eam excernunt, deinde effoſſam terram in ſcrobem retrahunt; idque faciunt loca ſecretiora deligentes. & quamvis à natura ſit iſta ſordium corporis excretio, illis tamen ſolenne eſt ut poſt eam abluantur, haud ſecus ac ſi polluti fuiſſent.

10. Diſtincti autem ſunt, juxta tempus quo ſeſe *in iſta diſciplina* exercuerunt, in quatuor claſſes: atque juniores adeo ſenioribus inferiores habentur; ut, ſi aliquos eorum forte contigerint, illi, ac ſi alienigenæ ſeſe cohmiſcuiſſent, ſemet abluant. Et longævi quidem, ita ut multi ultra centeſimum annum extendant ætatem, propter victus ſimplicitatem, ut mihi videtur, & adhibitam ab illis moderationem. Rerum vero adverſarum contemptores, & dolo-

Conſer Ant. p. 793. v. 35.

res

a Pro iſtis τοιούτοις μὲν ὅρκοις &c. uſque τοῖς γὰρ ὅρκοις v. 5. *Porph.* & *Euſeb.* hæc habent, τοιοῦτοι μὲν οἱ ὅρκοι. οἱ δὲ ἁλόντες ἐν ἁμαρτήμασι κακῷ μόρῳ φθείρονται. b Ἐνδεδεμένος & ſtatim δεόμενον *Porph.* & *Euſeb.* c Ποφαγὼν δὲ κ. τ. σῶμα ἀφθορούμενος ἀπέθανε *Porph.* & *Euſeb.* d Ἀναγκαίας πνοὰς *Euſeb.* ἀναγκαίως ἐλαφρὰς *Porph.* e Ἱκανὴν τιμωρίαν διδάσκοντες νομίζοντες *Porph.* & *Euſeb.* omiſſo quod ſtatim ſequitur ἡγούμενοι. f Totam hanc ſectionem deſiderant *Porph.* & *Euſeb.* g Κολάζεται *Rhed.* & *Busb.* h Οὐ καὶν λ. *Rhed.* i Die ſexto cibos parare, & ignem ſabbato non accendere, commune erat omnium Judæorum & diſerte præſcriptum, *Exod.* XVI. 23. XXXV. 3. item onus non tollere, *Jer.* XVII. 22. & ab opere famulo abſtinere, *Exod.* XX. 9. *Num.* XXVIII. 18. Sed nec vaſculum transferre, nec exonerare ventrem, utrumque Eſſenorum peculiare. Hujus itaque commatis ſenſus eſt quod, *Eſſeni ſabbatum colunt egregie præter cæteros*: *quippe* non ea tantum faciunt quæ Judæi omnes, *non tantum cibos ſibi pridie parant, ne videlicet in eo die ignem accendant*; *ſed* & ab iis abſtinent quæ licere ſibi cæteri arbitrantur; *nèque vaſculum transferre audent nec levare alvum.* *Aldr.* k Aut ἐναύσαι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, aut ἐνάπτουσι ἐκείνῃ τ. ἡ. aut ἅπτουσι ἐκείνῃ τ. ἡ. in *MSS.* l Apud *Porph.* & *Euſeb.* pro iſtis, ταῖς δὲ ἄλλ. &c. uſque ad κολακεύουσι. p. 1064. v. 8 ſequentia habemus. τὴν δὲ σκαλίδα δηλοῦσι τοῖς μὲν νεοσυλάτοις ἀσπιστοῖς, ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ ἄλλως ὑποκύπτουσι ἢ βόθρου ὀρύξαντες εἰς βαθος ποδιαῖον, περικαλύψαντες τῷ δοματίῳ ὡς μὴ ταῖς αὐταῖς ἐνυβρίζειν [αὐγαῖς ἐνυβρίζειν *Euſeb.*] τοῦ Θεοῦ, τοσοῦτο δὲ [μεν ἐστι *Porph.*] αὐτῶν ἡ λιτότης ἡ περὶ τὴν διαιταν καὶ ὀλιγότης, ὡς τῇ ἑβδομάδι μὴ διὰ κινήσεως, ἢ πηγεῖν οἰόμενοι εἰς τὰς ὕβρεις τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς ἀναπαυσιν· [εἰς δὲ *Euſeb.*] τὴν ἀσκήσεως τοσαύτην καὶ τοσαύτα τὴν παρτερίαν, ὡς ἐρυθήμασι ἐ λυμζόμενοι, καὶ καιόμενοι, καὶ ἀεὶ πάντων ἐθιζόντες τὸ βασανιστηρίων ἐχειν [ἰσα] ἢ βλασφημήσαι τὸν νομοθέτην ἢ φάγοσί τι τῶν ἀσυνήθων ἐδ' ἑτερον τόπουσο. διδάσκει δὲ τοῦτο ἐν τῇ τῶν Ρωμαίων πολέμῳ, ἐπεὶ ἀεὶ κολακεύοντες τοὺς αἰκιζομένους ἢ διαρύσαι τὸ σῶμα, μανθάνοντες δ' ἐν ταῖς ἀλγηδόσι &c. m Hinc erudite explicat *Scaliger* cur Eſſeni vetarent in ſabbato ἀποπατεῖν. Nam ſarculum (inquit) ſive σκαλίδα geſtabant, qua ſcrobiculum deprimerent, in quem egererent. At in ſabbato nullum σκεῦος tollere aut transferre licet, quale eſt ſarculum. In eorum quoque præceptis & Regulæ canonibus, illud præceptum *Deut.* XXIII. 12. 13. de paxillo & ſcrobiculo fodiendo continebatur. Quare non poterant alvum levare niſi opus facerent, quod non licet in ſabbato. *Elench Trihæreſ.* c. 26. p. 353. *Aldr.* n Ita cum *Porph.* δοματιον in *cæteris.* o Ὡς μὴ ταῖς αὐταῖς ἐνυβρίζειν τὰς ὕβρεις, *Porph.* in *Editione principe.* pro quibus legit *Victorius*, ὡς μὴ ταῖς αὐγαῖς ἐνυβρίζειν τοῦ Θεοῦ. Vide *Salmaſ.* in *Exerc. Plin.* p. 611. *S. Petitum* in *Var. Lect.* l. 2. c. 7. *Petav.* in *Miſcell. Extrc.* c. 1. & *Iſ. Voſſium* de *Sibyllinis oraculis*, p. 273. p Ita ex *MSS.* συμφερέντας in *Editis.*

res vincunt animi magnitudine; mortemque, si cum gloria accedat, etiam immortalitati præferendam ducunt. Imo, quali in omnibus animo fuerint, egregio documento erat bellum cum Romanis gestum. in quo torti & distracti, flammisq; usti & fracti, & cæteris omnibus cruciatuum machinis tentati, ut vel legum suarum auctori malediceret, vel cibi aliquid inconsueti comederent; alterutrum *tamen* ut facerent induci non potuerunt, nedum ut tortores suos blandius alloquerentur, aut unam effunderent lachrymulam; sed in mediis tormentorum doloribus subridentes, ipsosque carnifices irrisione excipientes, animas alacriter dimiserunt, tanquam denuo eas recepturi.

νας νικῶντες τοῖς φρονήμασι, ⟨Ⓦ⟩ δὲ θάνατον, εἰ μετ' εὐκλείας γένοιτο, νομίζοντες ἀθανασίας ἀμείνω. δήλεγξε δ' αὐτοὺς ἐν ἅπασι τοῖς ψυχαῖς, ὁ πρὸς Ρωμαίους πόλεμος. ἐν ᾧ τρεβλούμενοι καὶ λυγιζόμενοι, καμόμενοί τε καὶ κλώμενοι, καὶ πᾶσι πάντων ὀδύνοντες τῶν βασανιστηρίων ὀργάνων, ἵνα ἢ βλασφημήσωσι ⟨Ⓦ⟩ νομοθέτην, ἢ φάγωσί τι τῶν ἀσυνήθων, ὑπ' ἐτέρου τι ὑπόμεναν παθεῖν, ἀλλ' οὐδὲ κολακεῦσαί ποτε τοὺς αἰκιζομένους, ἢ δακρύσαι· μειδιῶντες δὲ ἐν ταῖς ἀλγηδόσι, καὶ καταγελῶντες τῶν βασάνων προφερόντων, εὔθυμοι τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν, ὡς πάλιν κομιούμενοι.

Confer Ant. p. 793. v. 30.

11. Nam & ista apud eos obtinuit opinio, corpora quidem esse interitui obnoxia, nec materiam eorum permanere, animas vero immortales in omne ævum durare; & ex æthere subtilissimo prodeuntes in corporum complexum tanquam in custodiam includi, illecebra naturali istuc attractas. Postquam vero carnis vinculis solutæ fuerint, quasi de longa servitute liberatas illico lætari & in sublime evolare. & quidem pias, convenienter iis quæ Græci sentiunt, vitam ultra oceanum manere dicunt, locumque nec nive nec imbribus nec æstu gravem, sed quem placidus jugiter ab oceano spirans temperet zephyrus; impias vero sub terram in obscurum gelidumque antrum relegant, æternorum cruciatuum plenum. Videntur autem mihi juxta eandem sententiam Græci, suis etiam viris fortibus & magnis, quos Heroas appellant & Semideos, beatorum insulas attribuisse: improborum vero animabus locum apud inferos impiorum proprium; ubi & quosdam tormentis vexari fabulantur, Sisyphos & Tantalos, & Ixiones & Tityos, primò quidem immortales esse animas ponentes, deinde *hoc ipsum trahentes* ad exhortandum homines ad virtutis studium & dehortandum à vitio: nam & bonos inde in hac vita meliores fieri, spe præmii etiam post mortem; & malorum impetus cohiberi metu, ut qui exspectent, etiamsi lateant dum vivunt, fore ut post obitum æternos subeant cruciatus. Atque ista quidem sunt quæ Esseni de anima divinitus philosophantur, ejusmodi demittentes escam, quam non possunt non capere qui semel eorum degustarunt sapientiam.

ια'. Καὶ γὰρ ἔρρωται παρ' αὐτοῖς ἥδε ἡ δόξα, φθαρτὰ μὲν εἶναι τὰ σώματα, καὶ τὴν ὕλην οὐ μόνιμον αὐτοῖς, τὰς δὲ ψυχὰς ἀθανάτους ἀεὶ διαμένειν, καὶ συμπλέκεσθαι μέν, ὡς δ' ἐκ λεπτοτάτου φαντάσας αἰθέρος, ὥσπερ εἰρκταῖς τοῖς σώμασιν ἴυγγί τινι φυσικῇ καταπαυομένας· ἐπειδὰν δὲ ἀνεθῶσι τῆς σαρκὸς δεσμῶν, ὡς δὴ μακρᾶς δουλείας ἀπηλλαγμένας τότε χαίρειν καὶ μετεώρους φέρεσθαι. καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς, ὁμοδοξοῦντες πᾶσιν Ἕλλησιν, ἀποφαίνονται τὸν ὑπὲρ ὠκεανὸν διαγιγνομένοις ἀποκεῖσθαι, καὶ χώραν, ὅτε ὄμβρος, ὅτε νιφετοῖς, ὅτε καύμασι βαρυνόμενοι, ἀλλ' ὑπ' ἐξ ὠκεανοῦ πρηῢς ἀεὶ ζέφυρος ἁπτόμενον ἀναψύχει τὰς δὲ φαύλαις, ζοφώδη καὶ χειμέριον ἀφορίζουσι μυχὸν, γέμοντα τιμωρίων ἀδιαλείπτων. δοκοῦσι δέ μοι καὶ τὸν αὐτὸν ἔννοιαν Ἕλληνες, τοῖς τε ἀνδρείοις αὐτῶν, οὓς Ἥρωας καὶ Ἡμιθέους καλοῦσι, τὰς μακάρων νήσους ἀνατεθεικέναι· ταῖς δὲ τῶν πονηρῶν ψυχαῖς, καθ' ᾅδου τὸν ἀσεβῶν χῶρον, ἔνθα καὶ κολαζομένους παισὶ μυθολογοῦσι, Σισύφους καὶ Ταντάλους, καὶ Ἰξίονας καὶ Τιτυούς, πρῶτον μὲν ἀϊδίους ὑφιστάμενοι τὰς ψυχὰς, ἔπειτα εἰς προτροπὴν ἀρετῆς καὶ κακίας ἀποτροπὴν· τούς τε γὰρ ἀγαθοὺς γίνεσθαι κατὰ ⟨Ⓦ⟩ βίον ἀμείνους, ἐλπίδι τιμῆς καὶ μετὰ τὸν τελευτὸν, τοῦ τε κακῶν ἐμποδίζεσθαι τὰς ὁρμὰς δέει, προσδοκῶντας, εἰ καὶ λάθοιεν ἐν τῷ ζῆν, μὴ τὸν ἀφάνισιν ἀθάνατον τιμωρίαν ὑφέξειν. τάδε μὲν οὖν Ἐσσηνοὶ περὶ ψυχῆς θεολογοῦσιν, ἄφυκτον δέλεαρ τοῖς ἅπαξ γευσαμένοις τῆς σοφίας αὐτῶν ἐγκαθιέντες.

Confer Ant. l. XIIX. c. x. §. 1. p. 699.

12. Sunt autem inter eos, qui etiam futura prænoscendi spem faciunt; ut qui à pueritia cum sacris libris, tum variis lustrationibus, prophetarumque dictis assidue versati fuerint. raroque admodum suis in prædictionibus à vero aberrant.

ιβ'. Εἰσὶ δὲ οἱ αὐτοῖς ⟨Ⓐ⟩ καὶ τὰ μέλλοντα προγινώσκειν ὑπισχνοῦνται, βίβλοις ἱεραῖς, καὶ διαφόροις ἁγνείαις, καὶ προφητῶν ἀποφθέγμασιν ἐμπαδοτελούμενοι. σπάνιον δὲ εἶπειν τι ἐν ταῖς προαγορεύσεσιν ἁμαρτάνουσιν.

Alius Essenorum ordo.

13. Est & alius porro Essenorum ordo, qui cum prioribus quidem, quoad rationem vivendi moresque & instituta, consentit, sed in una de nuptiis opinione ab ipsis discrepat. Maximam enim vitæ *hominum* partem, quæ à suc-

ιγ'. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Ἐσσηνῶν τάγμα, γαμεῖν μὲν καὶ ἔτη καὶ νόμιμα τοῖς ἄλλοις ὁμοφρονοῦν, διεφθαρμένας δὲ τὴν κατὰ γάμον δόξῃ. μέγιστον γὰρ ἀποκόπτειν οἴονται τοῦ βίου μέρος, τὴν ἀφροδίτην,

τὰς

a Αἰθέρος, μόνῃ φυσικῇ κρατ. Porph. & Euseb. cæteris omissis. b Ἀναδῶσι Porph. c Quæ sequuntur ad finem usque §. a'. desiderant Porph. & Euseb. d Pro istis, Εἰσὶ ἢ ἀ. ἀ. κ.τ.μ. σπ. ἐπ. βίβλοις ἱεραῖς &c. Porph. & Euseb. habent ἀπὸ ἧς τὰ τοιάδε. [τοιαῦτα Porph.] διαίτης, ἧς τὰ μὲν ὡσεὶ ἀλήθειαν τὴν ὑποθέσεως ἰσχύσας, οἰκήτας ἐν αὐτοῖς ποιοῦσι οἱ τὰ μέλλοντα προγινώσκειν· ὡς ἂν βίβλους &c. e Exempla quædam habes in præcedentibus; v. g. Belli I. 3. §. 1. ubi Judas prædicit Antigoni mortem. II. 7. §. 1. ubi Simon Archelai exilium. Ant. XV. p. 699. ubi Manahemus Herodem regnaturum. Aldr. f Ita legendum censui. διεφθ in libris omnibus tam MSS. quam impressis.

a Paulo

τὰς μὲν γαμοῦσι, μᾶλλον δὲ, εἰ πάντες τὸ αὐτὸ φρονήσειαν, ἀπολιπεῖν ἅπαν τὸ γένος τάχα. [a] δοκιμάζοντες μέν τοι τριετίᾳ τὰς γαμετὰς, ἐπειδὰν τρὶς καθαρθῶσιν εἰς πεῖραν τοῦ δύνασθαι τίκτειν, ὅπως ἄρρενα. ταῖς δὲ ἐγκύμοσιν οὐχ ὁμιλοῦσιν, ἀποδεικνύμενοι, τὸ μὴ δι' ἡδονὴν, ἀλλὰ τέκνων χρείαν, γαμεῖν. λούονται δὲ ταῖς χιτωνίσκαις ἀμπεχόμενοι περισώματα, καθάπερ τοῖς ἀνδρῶσιν οἱ θώρακες. τοιαῦτα μὲν ἔθη τοῦδε τοῦ τάγματος.

ιδ'. [b] Δύο δὲ τὰ πρεσβύτερα, Φαρισαῖοι μέν, οἱ δοκοῦντες μετ' ἀκριβείας ἐξηγεῖσθαι τὰ νόμιμα καὶ τὴν πρώτην [c] ἐπάγοντες αἵρεσιν, εἱμαρμένῃ τε καὶ Θεῷ προστάττουσι πάντα, καὶ τὸ μὲν πράττειν τὰ δίκαια, καὶ μὴ, κατὰ τὸ πλεῖον ὅτι τοῖς ἀνθρώποις κεῖται, βουλεῖ δὲ εἰς ἕκαστον καὶ τὴν εἱμαρμένην. ψυχὴν δὲ πᾶσαν μὲν ἄφθαρτον, μεταβαίνειν δὲ εἰς ἕτερον σῶμα τὴν τῶν ἀγαθῶν μόνην, τὰς δὲ τῶν φαύλων ἀϊδίῳ τιμωρίᾳ κολάζεσθαι. Σαδδουκαῖοι δὲ, τὸ δεύτερον τάγμα, τὴν μὲν εἱμαρμένην παντάπασιν ἀναιροῦσι, καὶ τὸ Θεὸν ἔξω τοῦ δρᾶν τι κακὸν [d] ἢ μὴ δρᾶν ποιοῦντα· φασὶ δὲ ἐπ' ἀνθρώπων ἐκλογῇ, τόν τε καλὸν καὶ τὸν κακὸν προκεῖσθαι, καὶ τὸν γνώμην ἑκάστῳ τούτων ἑκατέρῳ προσιέναι. ψυχῆς τε τὴν ἀφθαρσίαν, καὶ τὰς [e] κατ' ᾅδου τιμωρίας καὶ τιμὰς ἀναιροῦσι. καὶ Φαρισαῖοι μὲν φιλάλληλοί τε, καὶ τὴν εἰς τὸ κοινὸν ὁμόνοιαν ἀσκοῦντες· Σαδδουκαίων δὲ ἡ πρὸς [f] ἀλλήλους τοῦ βίου ἀγριότης, αὐτοῖς τε ἐπιμιξίαν πρὸς τοὺς ὁμοίους ἀπωθεῖται ὡς πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους. τοιαῦτα μὲν περὶ τῶν Ἰουδαίοις φιλοσοφούντων εἰρῆσθαι.

ceſſione pendet, eos amputare arbitrantur qui à nuptiis abſtineant; multo vero magis deſiturum humanum genus quam citiſſime, ſi omnes in eandem de iſtis ire velint ſententiam. Veruntamen [1] ſponſas per triennium probant. [2] Cum autem ter purificatæ fuerint, ad explorandum poſſintne parere, tum eas in uxores ducunt. At cum gravidis non coëunt, *hoc ipſo* oſtendentes, quod nuptias non voluptatis ergo, ſed liberorum inopia fecerint. Feminæ autem lavantur induſiis circumamictæ, quemadmodum viri cum ſubligacula induerint. Hujus quidem ordinis mores ſunt hujuſmodi.

14. Ex duobus vero ordinibus præcipuis, Phariſæi quidem, qui in accuratioribus legum interpretibus habentur, & primæ *apud Judæos* ſectæ auctores erant, fato & Deo omnia attribuunt, & honeſte agere aut non agere magna ex parte in hominibus ſitum *eſſe ajunt*, [3] cooperari autem in ſingulis fatum: animam autem omnem quidem eſſe immortalem, ſolas vero bonorum animas in alia tranſire corpora, at malorum æterno ſupplicio puniri. Sadducæi autem, qui alter eſt ordo, fatum omnino tollunt, Deumq; negant auctorem eſſe, ut quis vel male agat vel à malo abſtineat; & in electione hominis poſitum ajunt tum bonum tum etiam malum, [4] & unumquemque pro arbitrio ſuo ad utrumlibet accedere. quin & animas permanere, ſuppliciaque & præmia apud inferos negant. Et Phariſæi quidem ſui invicem amantes ſunt, & in communem utilitatem concordiam colunt: Sadducæorum vero mores & erga ſe mutuo magis feri, & cum ſui ſimilibus verſantur quemadmodum cum alienis. Ejuſcemodi quidem ſunt quæ de iis qui apud Judæos philoſophantur dicenda habui.

De Phariſæis. Confer Ant. p. 574. & p. 793.

Confer Ant. p. 793.

De Sadducæis. Confer Ant. p. 574.

ιγ'. ΚΕΦ. θ'. CAP. IX. VIII.

Σαλώμης τελευτή. πόλεις ὑφ' Ηρώδου καὶ Φιλίππου κτισθεῖσαι. ταραχὰς κινεῖ Πίλατος. Τιβέριος ἀφίησι τὸν Ἀγρίππαν· αὐτὸν δὲ τῶν δεσμῶν ἀνίησι Γάιος, καὶ βασιλέα καθίστησιν. Ηρώδης Ἀντίπας φυγαδεύεται.

Salomes obitus. Urbes ab Herode & Philippo conditæ. Tumultus ſub Pilato. Agrippa major à Tiberio in vincula conjectus: à Cajo principe libertate & regno donatur. Herodes Antipas in exſilium mittitur.

ΤΗΣ Ἀρχελάου δὲ ἐθναρχίας μεταπεσούσης εἰς ἐπαρχίαν, οἱ λοιποὶ, Φίλιππός τε καὶ Ἡρώδης ὁ κληθεὶς Ἀντίπας, διῴκουν τὰς ἑαυτῶν τετραρχίας. Σαλώμη δὲ τελευτῶσα Ἰουλίᾳ τῇ τοῦ Σεβαστοῦ γυναικὶ τήν τε αὐτῆς τοπαρχίαν καὶ Ἰάμνειαν, καὶ [g] τοὺς ἐν Φασαηλίδι φοινικῶνας κατέλιπεν. μεταβάσης δὲ εἰς Τιβέριον τὴν Ἰουλίας υἱὸν τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίας, μετὰ Αὐγούστου τελευτὴν, ἀφηνιασμένου τοῦ τραγμοῦ ἔτεσιν ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα, μησὶν

Archelai ethnarchia fit provincia.

Salome obit & multa Juliæ relinquit.

Archelai autem ethnarchia in provinciam redacta, reliqui, Philippus, & Herodes cognomine Antipas, tetrarchias ſuas adminiſtrabant. Salome enim moriens Juliæ Auguſti conjugi toparchiam ſuam & Jamniam, & palmeta in Phaſaëlide *teſtamento* reliquit. Delato autem ad Tiberium Juliæ filium Romano imperio, poſt mortem Auguſti, qui rerum ſummæ præfuit annis ſeptem & quinquaginta, prætereaque menſibus ſex,

a Paulo aliter legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *Nihilominus autem cum tanta ipſi moderatione conveniunt, ut per triennium exploratum valetudinem feminarum; & ſi conſtanti purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas in matrimonia aſciſcunt.* b Mirum eſſet ſi *Joſephum* de tribus ſectis ex profeſſo ſcribens, de earum una tam prolixe differeret, duas reliquas pene præteriret: præſertim cum in aliis locis ubi ſcribit uberius, tamen *hunc Belli locum* appellet, *huc* lectorem amandet, quaſi plura hic & magis accurata reperturum. Quare non eſt dubitandum quin in ipſo *Joſephi* autographo multa exſtiterint, quæ ne ad *Ruſini* quidem manus pervenerunt; nam & alia multa periiſſe jure ſuſpicamur, quia deſiderari certo ſcimus. Hujuſce loci damnum aliquatenus reſarciri poteſt ex *Ant.* XVIII. p. 793. XIII. p. 574. 588. 600. 601. XVII. p. 753. *Belli* I. c. §. β'. & *Joſephi vita*, p. 905. *Aldr.* Quomodo hunc locum legerit *Ruſinus*, conjiciat, cui libet, ex ejus interpretatione, *Duorum autem priorum ordinum Phariſæi dicuntur, qui certiorem legalium rituum notitiam profitentur: & hi primum dogma habent, ut fato & Deo univerſa deputent.* c Ita lego levicula cum mutatione. antea erat ἀναιροῦντες. d Ita lego cum *Grotio* ad *Matt.* 22, 23. quem ſequutus eſt *Bullus* in *Diſſert. poſt.* de *Harmonia Apoſt.* c. XV. Prius erat, ἢ ἰσχύειν. quod etiam agnoſcit *Ruſinus*, qui vertit, *& Deum extra omnem mali patrationem inſpeſſionemque conſtitutum.* e Κατ' ἄλλα in quibuſdam *MSS.* f Ἀποτρίβεται malit *J. Clericus* in *Prolegomenis* ad *Hiſt. Eccl.* §. 1. cap. 3. p. 15. g De Phaſaëlide vide *lib.* I. *de Bello.* c. 21. §. 9'. de Palmetis vide *Plinium* in *Nat. Hiſt.* l. XIII. c. 4. 1 Per triennium explorant valetudinem feminarum, *Ruf.* 2 Et ſi conſtanti purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas ducunt, *Ruf.* 3 *Al.* ad ſingula adjuvare etiam fatum. *Vel*, in ſingulis autem fati auxilium concurrere. 4 *Al.* & cuique prout velit hoc vel illud adeſſe. *Vel*, unumquemque, prout ei videtur, ad alterutrum ferri.

a Herodes

Herodes & Philippus urbes condunt. Antt. p. 794.

ſex, & duobus diebus, Herodes ac Philippus, qui in ſuis adhuc erant tetrarchiis, hic quidem juxta Jordanis fontes in Paneade *regione* urbem Cæſaream condit, & in inferiore Gaulanitide Juliadem; Herodes vero in Galilæa Tiberiadem, & in Peræa *urbem* cognominem Juliæ.

Pilatus Judææ procurator Cæſaris imagines in urbem infert. Antt. p. 795. & 797.

2. Pilatus autem à Tiberio procurator in Judæam miſſus, velatas Cæſaris imagines (ſigna *ea* appellantur) noctu infert in Hieroſolyma. Hæc res, ſimulatque dies illuxit, maximum tumultum excitavit Judæorum. Nam qui in proximo erant novo ſpectaculo attoniti obſtupuere, quaſi patriæ leges violatæ & conculcatæ eſſent. nefas quippe illis eſt ſimulachrum ullum in urbe ſtatuere. Dumque illi

Inde oritur tumultus. ibid.

indignarentur qui in urbe erant, ingens hominum multitudo è regione confluxit, ſubitoque Cæſaream ad Pilatum profecti, ſupplicabant ut imagines ex urbe Hieroſolymorum auferendas curaret, illiſque jura patria conſervaret. Cumque Pilatus petitioni illorum non concederet, humi proſtrati, quinque diebus totidemque noctibus immobiles permanſerunt.

Pilatus minitatur Judæis. Antt p. 798.

3. Poſtridie autem Pilatus, * cum in ſuggeſto in Circo magno ſediſſet, populumque ad ſe advocaſſet, ut qui eis reſpondere vellet, ſignum dat militibus ut ex conſtituto Judæos armati circumvenirent. Cumque eos circundaret phalanx triplice *militum* ordine, Judæi quidem animis conſternati erant ad ſpectaculum quod præter opinionem acciderat; Pilatus vero, illos ſe trucidatum ire minatus, niſi Cæſaris imaginibus locum darent, ſignificabat militibus ut gladios *è vaginis* educerent. Judæi autem quaſi uno conſilio omnes concideruntur, & reclinatis cervicibus vociferabant, ſe longe mori malle quam contra legem aliquid facere. Tunc Pilatus, cum valde admiratus eſſet vehemens populi erga religionem ſtudium, è veſtigio quidem ſigna Hieroſolymis exportari jubet.

Cum nihil minis proficeret, imagines ſubmoves. ibid.

Alius tumultus ob ſacram pecuniam aquæ-ductibus impenſam. ibid.

4. At poſt hæc alium tumultum excitavit, ſacrum theſaurum (iſque Corbonas appellabatur) in conſtructionem aquæ-ductûs impendens. per trecenta autem *ad urbem* ſtadia deducebat. Hoc ipſum ægre admodum ferebat plebs, cumque Pilatus præſens adeſſet Hieroſolymis circumfuſi ſuggeſto adverſus eum inclamabant. Ille vero (præviderat enim tumultum illorum futuram) cum armatos milites plebejo habitu multitudini immiſcuiſſet, eiſque præcepiſſet ut vociferantes non gladiis ſed fuſtibus ferirent, ſignum illis è ſuggeſto dedit.

ἐξ ᾗ ἡμέρας δυοῖν, διαμείναντες ἐν ταῖς τετραρχίαις, ὅ,τε Ἡρῴδης καὶ Φίλιππος, ὁ μὲν περὶ τὰς τῶν Ἰορδάνου πηγὰς ἐν Πανεάδι πόλιν κτίζει Καισάρειαν, καλῇ τῇ κάτω Γαυλανιτικῇ [a] Ἰουλιάδα, Ἡρῴδης δὲ ὁ μὲν τῇ Γαλιλαίᾳ Τιβεριάδα, ὁ δὲ τῇ Περαίᾳ φερώνυμον Ἰουλίαν.

β'. Πιμφθεὶς δὲ εἰς Ἰουδαίαν ὑπὸ Τιβερίου Πιλάτος, νύκτωρ κεκαλυμμένας εἰς Ἱεροσόλυμα παρεισκομίζει τὰς Καίσαρος [b] εἰκόνας, σημεῖα καλοῦντα. τοῦτο μὲν ἡμέραν μεγίστην παροξυνεῖ [c] ἄγουσι Ἰουδαίοις. [d] οἵτε γὰρ ἐγγὺς τοῖς τῶν ἄλλων ἐξεπλάγησαν, ὡς πεπατημένον αὐτοῖς τῶν νόμων. [e] οὐδὲν γὰρ ἀξιοῦσιν ἐν τῇ πόλει ἀνάλωτον πίστασθαι. καὶ τοῖς ἐν ἀγανάκτησιν τῆς τε πόλεως ἀθρόως ὅσος ὁ χώρας λαὸς συνέρρευσεν. ὁρμήσαντες δὲ τοῖς περὶ Πιλάτον εἰς Καισάρειαν, ἐκέλευον ἐξενεγκεῖν Ἱεροσολύμων τὰς σημαίας, καὶ τηρεῖν αὐτοῖς τὰ πάτρια. Πιλάτου δ' ἀρνουμένου τὴν ἱκεσίαν, περιῶσις καθαπτόντες, ἐπὶ πέντε ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας ἀκίνητοι διεκαρτέρησαν.

γ'. Τῇ δὲ ἑξῆς ὁ Πιλάτος καθίσας ἐπὶ βήματος ἐν τῷ μεγάλῳ σταδίῳ, καὶ προσκαλεσάμενος τὸ πλῆθος, ὡς ἀποκρίνασθαι δώσειν αὐτοῖς θέλων, δίδωσι τοῖς στρατιώταις σημεῖον, ὃν συνθέμενος κυκλώσασθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ὅπλοις. ἐξαίσιος δὲ περιοχὴ ἡ φάλαγξ, οἱ Ἰουδαῖοι μὲ ἀχανεῖς ἦσαν, πρὸς τὸ ἀθύμητον τοῦ ὄψους. Πιλάτου δὲ καταφρονήσαντος αὐτῶν, εἰ μὴ προσδέξαιντο τὰς Καίσαρος εἰκόνας, γυμνοῦν τὰ ξίφη τοὺς στρατιώτας ἐπέδωκεν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι καθάπαξ ἐκ συνθήματος ἀθρόοι καταπεσόντες, καὶ τὰς αὐχένας προβαλόντες, ἑτοίμους εἰς ἀναίρεσιν σφᾶς ἐδόων μᾶλλον, ἢ τὸν νόμον παραβῆναι. Ὑπερθαυμάσας δ' ὁ Πιλάτος τὸ τῆς δεισιδαιμονίας ἄκρατον, ἐκκομίσαι μὲ αὐτίκα τὰς σημαίας Ἱεροσολύμων κελεύει.

δ'. Μετὰ δὲ ταῦτα παροχὴν ἑτέραν ἐπάγει, ἱερὸν θησαυρὸν, καλεῖται δὲ Κορβανᾶς, εἰς κατασκευὴν ὑδάτων ἐκφαλίσκων. [f] κατῆγε δὲ ἀπὸ [g] τετρακοσίων σταδίων. τοῖς τοῦτο δ' πλῆθος ἀγανάκτησις ἦν, καὶ δ' Πιλάτου παρόντος εἰς Ἱεροσόλυμα, θεασάμενος τὸ βῆμα καταβόων. ὁ δὲ, ὡς ἦν αὐτῷ ἡ παρασκευὴ, καὶ τῷ πλήθει τοὺς στρατιώτας ἐνόπλους [h] ἐσθῆσιν ἰδιωτικῆς κεκαλυμμένους ἐγκαταμίξας, καὶ [i] ξίφει μὲν χρῆσθαι κωλύσας, ξύλοις δὲ πάσσειν τοὺς κεκραγότας ἐγκελευσάμενος, σύνθημα δίδωσιν ἀπὸ τοῦ βήματος, τυπτό-

---

[a] Herodes ab Auguſti conjuge Juliadem vocavit, quæ antea erat Betharamphtha: Philippus ab Auguſti filia Juliadem, antea Bethſaidam. Hæ cum Tiberiade & Cæſarea, Coponio Judæam procurante, videntur inchoatæ, ſub initiis Tiberii abſolutæ. Conſer *Antt.* l. XVIII. c. 2. *Aldr.* [b] Ἐπιχρύσους ἀετοὺς, μήτε μορφὴν ἐχούσης, μήτε ἄλλο τι τῶν ἀπαγορευμένων ἔθει πατρίῳ ἐπιγραφῆς ἀναγκαίας, ἢ δύο ταῦτα ἡμῖν τὸν τε ἀνατεθέντα τῷ ὑπερ᾽ οὗ ἡ ἀνάθεσις. *Philo.* περὶ πρεσβ. p. 217. niſi recte neget *Kaiſerus* unum idemque facinus Pilati à *Joſepho* & *Philone* commemorari. *Aldr.* [c] Ἡγεμὼν τῶν Ἰουδαίων, *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 6. & *Niceph. Call.* l. 2. c. 10. [d] Ita cum *MSS.* & *Nicephoro.* εἴτε τῷ in *Editis.* οἱ γὰρ *Euſeb.* [e] Supra diximus Judæos ab imaginibus etiam humanis non abhorruiſſe, niſi quando ſubeſſet periculum vel ſuſpicio cultus extranei: (tum enim ne nudos quidem lapides tolerabant, ut conſtat ex *Joſ.* XXII. 10. 34.) Quare in ipſa Davidis domo erat ſtatua, quam Michol in lecto collocarat; Ariſtobulus & Mariamne ſuſtinuere depingi: in Agrippæ palatio, filiarum ejus ſtatuæ collocatæ ſunt; ipſe in nummis cuſus etiamnum cernitur. Quin & imaginem Cæſaris Judæi, cum ejuſdem inſcriptione, in nummo libentiſſime recepere: ſed nec imaginem in ſignis; nec inſcriptionem in clypeis Pilati; nam religio caſtrenſis Romanorum trophæa & ſigna venerabatur. Hæc ex ſententia communi; nam ſeverior erat diſciplina Phariſaica; qui monuimus ad *Belli* I. 33. 2. β'. Quæ jam dicta ſunt ſequentibus teſtimoniis confirmantur. 2 *Sam.* XIX. 13. *Hebr. Antt.* XV. 2. XIX. 7. *Ex. Spanh. Diſſert.* p. 443. *Matt.* XXII. 20. *Antt.* XVIII. 6. *Philo* περὶ πρεσβ. p. 217. *Tertull. Apol.* c. 16. *Aldr.* [f] Sectionem hanc totam laudat *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 6. ubi κατῆγε legit. [g] Τεσσαρακοσίων *Kuſ.* & *Euſeb.* Verum τετρακοσίων cum *Codd.* noſtris habet *Suidas*, v. Κορβανᾶς. & in *Antt.* p. 798. v. 11. ὅσον ἀπὸ ἑξακοσίων σταδίων. [h] Ἐσθῆτι, ἐσθῆσιν *Euſeb.* [i] Ξίφει *Big.* * Al. *tribunali inſidens in magno ſtadio*, de quo vide *Seldenum*, l. 2. *de Synedriis*, c. 15. p. 618.

a Καὶ

τυπτόμενοι δ' ὑπ' Ἰουδαίων, πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν πληγῶν, πολλοὶ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐν τῇ φυγῇ καταπατηθέντες, ἀπώλοντο. τοὺς δὲ τὴν συμφορὰν τῶν ἀνηρημένων καταπλαγὴν ὁ πλῆθος ἐσιώπησε.

Magna Judæorum strages. Antiq. p. 798.

Qua re fiebat ut Judæorum multi *graviter* verberati, partim ab ictibus, partim à seipsis dum fugerent obtriti, perierint. Ita plebs peremptorum calamitate deterrita à clamoribus abstinuit.

ιε'. ε'. [a] Καὶ τούτῳ κατήγορος Ἡρῴδου τοῦ τετραρχοῦντος Ἀγρίππας υἱὸς Ἀριστοβούλου, ὃν ὁ πατὴρ Ἡρῴδης ἀπέκτεινε, παραγίνεται πρὸς Τιβέριον. οὗ δὲ μὴ προσδεξαμένου τὴν κατηγορίαν, μένων ὅπη Ῥώμης, τούς τε ἄλλους τῶν γνωρίμων ἐθεράπευε, [b] καὶ μάλιστα τὸν Γερμανικοῦ παῖδα Γάϊον, ἰδιώτην ἔτι ὄντα. καὶ δή ποτε [c] ἑστιῶν αὐτὸν, τότε ἄλλα ποικίλως ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ τελευταῖον τὰς χεῖρας ἀνατείνας, φανερῶς ἠύξατο θᾶττον αὐτὸν θεάσασθαι τῶν ὅλων δεσπότην, ἀποθανόντος Τιβερίου. τοῦτο τις τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ ἀγγέλλει Τιβερίῳ, καὶ ὃς ἀγανακτήσας ἔργνυσι τὸν Ἀγρίππαν, καὶ μετ' αἰκίας εἶχεν ὅπου μῆνας ἓξ ἐν δεσμωτηρίῳ, μέχρις αὐτὸς ἐτελεύτησεν [d] ἡγεμονεύσας ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι, καὶ τρεῖς ἡμέρας ὅπου μηνὶ ἓξ.

Quænam Agrippæ Aristobuli filio Romæ acciderint. Antiq. p. 810. &c.

5. Interea Agrippa filius Aristobuli, quem pater Herodes interfecerat, ad Tiberium se confert ut Herodem tetrarcham accusaret. Cum autem Tiberius accusationem rejeciſſet, Agrippa, Romæ manens, & alios è viris nobilioribus officiis demereri studebat, maximeque Cajum Germanici filium, adhuc privatum. Cumque aliquando eum convivio exciperet, & aliàs variam comitatem adhibebat, tandemque expansis manibus palam precabatur, ut ocyus mortuo Tiberio ipsum conspiceret rerum omnium dominum. Hoc quidam è domesticis ejus Tiberio nunciat, atque ille indignabundus Agrippam in vincula conjicit, & male tractatum sex mensibus in carcere tenebat, donec ipse moreretur, postquam regnasset annos duos & viginti, menses sex, & tres dies.

Tiberii mors. Antiq. p. 817.

ιϛ'. ϛ'. Ἀποδειχθεὶς δὲ Γάϊος Καῖσαρ, [e] ἀνῆκέ τε τῶν δεσμῶν τὸν Ἀγρίππαν, καὶ τὴν Φιλίππου τετραρχίαν, ἐτεθνήκει γὰρ οὗτος, προσέθηκε βασιλέα. ἀναγνόμενος δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν Ἀγρίππας, φθόνῳ τὰς Ἡρῴδου τοῦ τετράρχου διήγειρεν ἐπιθυμίας. ὤκνει δὲ μάλιστα τοῦτον εἰς ἐλπίδα βασιλείας Ἡρωδιὰς ἡ γυνὴ, καταπεπληγυῖα τὴν ἀρχαίαν, καὶ φαμένη τοῦδὲ τὸ μὴ βούλεσθαι πλεῖν ὅπη Καίσαρα, πεῖσαι μείζονος ἀρχῆς. ὅπου γὰρ Ἀγρίππαν ἐξ ἰδιώτου βασιλέα πεποίηκεν, ἥπου γε ἂν ἐκεῖνον ἀναγνῶσιν οὐκ τετράρχου; τούτοις ἀναπεισθεὶς Ἡρῴδης, ἦκε πρὸς Γάϊον, ὑφ' οὗ τὰ πλεονεξίας ὀφθεὶς φυγῇ εἰς [f] Ἰσπανίαν. [g] ἠκολούθησε γὰρ αὐτῷ κατήγορος Ἀγρίππας, ᾧ καὶ τὴν [h] τετραρχίαν τὴν ἐκείνου προσέθηκε Γάϊος. καὶ Ἡρῴδης μὲν ἐν Ἰσπανίᾳ, συμφυγάσης αὐτῷ καὶ τῆς γυναικὸς, τελευτᾷ.

Cajus imperator factus Agrippam vinculis solvit, regemque creat. Antiq. p. 817. 818.

6. Cum autem Cajus declaratus esset Cæsar, & Agrippam vinculis liberavit, & tetrarchiæ Philippi (nam is decesserat) regem constituit. At cum in regnum veniſſet Agrippa, Herodis tetrarchæ ex invidia cupiditates inflammavit. Maxime autem eum in spem regni adducebat Herodias uxor, exprobrans ei socordiam, dicensque ipsum majori non auctum esse imperio, quod ad Cæsarem navigare noluerit. nam cum Agrippam ex privato regem fecerit, annon & ipsum ex tetrarcha ad eandem dignitatem promotum iret? Istis persuasus Herodes ad Cajum veniebat, à quo ob avaritiam mulctatur exsilio & in Hispaniam relegatur. Eum quippe sequutus est accusator Agrippa, cui etiam tetrarchiam illius adjecit Cajus. Et Herodes quidem in Hispania, uxore etiam in fuga eum comitata, diem supremum obit.

Herodias Agrippæ honoribus invidet. Ibid.

Herodes exsilio mulctatur. Antiq. p. 820.

ΚΕΦ. ι'. CAP. X. IX.

Cajus imaginem suam Hierosolymis in templo collocari postulat. Quid ad eam rem Petronius.

Γάϊος τὸν ἀνδριάντα αὐτοῦ τῷ ναῷ ἐγκαθιδρύεσθαι κελεύει. καὶ τί εἰς τοῦτο Πετρώνιος.

Caji insolentia & crudelitas. Ibid.

CAjus autem Cæsar adeo insolenter abusus est fortuna, ut se quidem Deum esse putaret, atque ita appellari vellet, patriamque suam nobilissimorum virorum cæde truncaret; in Judæam vero impietate sua graſſaretur. Itaque cum exercitu Petronium misit

[i] Γάϊος δὲ Καῖσαρ ὅπη τοσοῦτον ἐξύβρισεν εἰς τὸ τύχῃ, ὥστε θεὸν μὲν αὐτὸν καὶ δοκεῖν, καὶ βούλεσθαι καὶ καλεῖσθαι, τῶν τε εὐγενεστάτων ἀνδρῶν ἀκρωτομῆσαι τὴν πατρίδα· ἀσεβεῖαν δὲ τὴν ἀσέβειαν καὶ ὅπη Ἰουδαίους. Πετρώνιον γοῦν μεθ' ἁπλᾶς ὅπη

a Καὶ τούτῳ *interea*. sed non est stricte sumendum (nec ita apud Historicos semper sumitur) hoc enim contigit non statim à Pilati, sed interjecto ut minimum octennio. Desiderantur autem hoc loco plurima quæ ex *Ant.* XVIII. 4. 5. 6. 7. 8. petenda sunt: nam eorum nulla potest esse tam concisa narratio quæ præscriptos nobis limites non excedat. Dicendum tamen quod Herodes cum Agrippam aleret, id illi in Tyro una perpotanti exprobravit. Quare Agrippa relicto Herode ad Flaccum Syriæ præsidem confugit. Ex illius autem amicitia per Aristobulum fratrem deturbatus, Ptolemaidem se contulit; unde cum inopiam suam sublevare aliter non posset in Italiam navigare decrevit. Romam denique venit anno antequam obiret Tiberius; & injuriæ veteris memor Herodem accusare constituit, quod & postea Cajo imperante perfecit. *Aldr.* b Quæ res Cæsarem male habuit; nam Agrippam jusserat non Cajum sed Tiberium Gemellum colere. *Ant.* p. 813. v. 15. *Aldr.* c Cum in curru essent gestati, *Ant.* p. 813. v. 5. d Vide ad p. 817. e Agrippam Herodis nepotem vinculis quæ ei à Tiberio fuerant indita C. Caligulam liberavisse, & avi principatum ei reddidisse memorat *Dio*, LIX. p. 645. D. prætoriis ornamentis à Romano senatu honoratum, regno & tertia aviæ ditionis parte quam Philippus patruus possederat à Cajo donatum, *Philo* in *Flaccum*, p. 665. 666. *Aldr.* f Σπανίαν *Big.* & *Gall.* & statim Σπανίᾳ. Lugdunum Galliæ ejectum tradit *Ant.* l. XIX. p. 820. v. 22. Aut ideo dicendum *Josephum* errorem suum postea emendasse; aut (cum *Scaligero* in *Animadvers. Euseb.*) primum in Galliam relegatum fuisse, deinde, ut longius à patria abesset, in Hispaniam. g Vide ad p. 819. h *Ant.* p. 782. v. 33. ὁ Φιλίππου μὲν τετραρχίαν εἰς τριακοστὸν ἄρξας τῷ πέμπτῳ δὲ τῇ τοῦ Ἡρῴδου προσεκλήρου. i Hæc narrantur diligentius *Ant.* XVIII. 10. & adhuc accuratius apud Philonem ἐφὶ πρεσ. p. 702. & seqq. Non recte *Tacitus* in *Hist.* V. 9. Sub Tiberio (inquit) quies: dein jussi à C. Cæsare effigiem ejus in templo locare, *arma potius sumpsere*. quem motum Cæsaris mors diremit. *Aldr.*

Cajus Petronium mittit Hieroſolyma, ut effigiem ejus in templo collocaret. Antt. p. 821.

miſit Hieroſolyma, ſtatuas ejus in templo collocaturum, dato ei in mandatis, ſi eas locari non ſinerent, ut qui huic rei adverſarentur omnes interficeret, & quotquot reliqui eſſent ex gente univerſos in captivitatem abduceret. Deo autem curæ erant iſtiuſmodi mandata. Et Petronius quidem cum tribus legionibus & multis è Syria auxiliaribus ex Antiochia Judæam ire contendebat. Judæorum vero quidam fidem non habebant famæ bellum nuncianti, qui vero credebant in ſumma erant conſilii inopia de ſui defenſione. Celeriter autem omnes occupabat metus. nam jam Ptolemaïdem pervenerat exercitus.

Ιεροσολύμων ἔπεμψεν ἐγκαθιδρύσοντα ϛ ναῷ τὰς ἀνδριάντας αὐϛ, προσέταξας εἰ μὴ δέξοιντο Ιουδαῖοι, τύς τε κωλύονϛας, ἀνελεῖν, καὶ πᾶν τὸ λοιπὸν ἔθνος ἐξανδραποδίσασθαι. Θεῷ δὲ ἄρα τ προσταγμάτων ἔμελε. καὶ Πετρώνιϕ μὲν, σὺν τοῖσι τάγμασι καὶ πολλοῖς ἐκ τῆς Συρίας συμμάχοις, εἰς τὴν Ιουδαίαν ἤλαυνεν ἐκ τῆς Αντιοχείας. Ιουδαίων δὲ ὁ μὲν ἀπίστουν ἐπὶ ταῖς τ πολέμου φήμαις, ὁ δὲ πιστεύοντες ἦσαν ἐν ἀμηχάνῳ προὸς τὴν ἄμυναν. ταχὺ δὲ ἐχώρει ἅπαντων τὸ δέος. ἤδη γὰρ ἵστο εἰς τὴν Πτολεμαΐδα τῆς φρατιᾶς.

Ptolemaïdis deſcriptio.

2. Adjacet hæc urbs Galilææ, ad mare ſita, & in magno campo exſtructa. Circundatur autem montibus, ad plagam quidem orientalem *monte Galilææ, inde remoto ſtadia ſexaginta; à meridionali vero Carmelo qui *ab urbe* diſtat ſtadiis centum & viginti: à ſeptentrionali autem monte altiſſimo, quem Scalam Tyriorum vocant indigenæ, atq; hic *ab ea* centum ſtadiis diſtat. Duorum ſtadiorum intervallo ab urbe præterlabitur fluvius exiguus omnino, qui Belius appellatur, ad quem monumentum eſt Memnonis, ſibi vicinum habens locum centum cubitorum admiratione dignum. Eſt enim rotundus & cavus, & egerit arenam vitriariam, quam poſtquam exhauſerint multæ naves appellentes, iterum impletur locus, ventis quaſi de induſtria eò aliunde devehentibus infectam arenam; fodinaque ſtatim univerſam *quam acceperit* in vitrum mutante, id mihi videri mirabilius, quod quicquid vitri inde effluit denuo convertatur in vulgarem arenam. Et locus quidem iſte ita à natura factus eſt.

Β'. Πέφυκε δ' ἡ πόλις αὕτη ϛ Γαλιλαίας ϖεδίλιος κτ' ὂ μέγα πεδίον ἐκπεμένη. ϖερέχ) δὲ ὄρεσιν, ἐκ μὲν ϝ ϖρὸς ἀνατολὰς κλίματος ἀπὸ ϛαδίων ἑξήκοντα, τῷ ϛ Γαλιλαίας· ἀπὸ δὲ ϝ μεσημβρίας, τῷ Καρμήλῳ διέχοντι ϛαδίοις ἑκατὸν εἴκοσι. τῷ δὲ ὑψηλοτάτῳ, κατ' ἄρκτον, ὁ καλοῦσι Κλίμακα Τυρίων οἱ ἐπιχώριοι, ϗ τοῦτο δὲ ϛαδίοις ἀφέστηκεν ἑκατόν. ϝ δὲ ἄπωθεν ἀπὸ δύο ϛαδίων ὁ καλούμενος [a] Βήλεος ποταμὸς ϖροέρχ παυλάπασιν ὀλίγος, [b] παρ' ᾧ ὁ [c] Μέμνονος μνημεῖον ἐϛὶν, ἔχον ἐγγὺς αὑϛ τόπον ἑκατονπήχεως θαύματος ἄξιον. κυκλοτερὴς μὲν γάρ ἐϛι καὶ κοῖλος, [d] ἀναδίδωσι δὲ ϯ ὑαλίνην ψάμμον, ἣν ὅταν ἐκκενώσῃ πολλὰ πλοῖα ϖερχόμενα, πάλιν ἀναπληροῦται ὁ χωρίος, καθαυτομάτου μὲ ὥσπερ ἐπιτηδὲς τότε τ ἀνέμων εἰς αὐτὸ ϯ ἔξωθεν ἀργιλώδη ψάμμον, ϝ δὲ [e] μεταλλὰ πᾶσαν εὐθέως [f] μεταβάλλοντος εἰς ὕαλον, θαυμασιώτερον [g] τοῦτό μοι [h] δοκεῖν, ὅ ϯ ἐκχυθεῖσαν ὕαλον ἐκ ϝ τόπου πάλιν γίνεϛ ψάμμον εἰκαίαν. ὅ μὲν ϑν χωρίον τοῦτο τοιαύτην εἴληχε φύσιν.

Judæi Ptolemaïdem veniunt & ſupplicant Petronio. Antt. p. 821.

3. Judæi autem, cum uxoribus & liberis in campum juxta Ptolemaïdem congregati Petronio ſupplicabant, inprimis pro patriis legibus, ac deinde pro ſeipſis. Ille vero multitudine eorumque precibus nonnihil flexus exercitum quidem & ſtatuas in Ptolemaïde relinquit; in Galilæam autem profectus, cum populum convocaſſet & nobiliores quoſque in Tiberiadem, verbis aliquammultis & Romanorum potentiam exponebat & Cæſaris minas, prætereaque oſtendebat quam improba eſſet eorum petitio & abſurda. Nam cum gentes omnes illorum imperio ſubjectæ ſuis in urbibus inter reliquos deos imagines etiam Cæſaris locaviſſent, ut ſoli Judæi iſtud facere recuſarent, haud longe à defectione abeſſe, eaque cum contumelia juncta.

Petronius in Tiberiadem populum convocat. Ibid.

Γ'. Ιουδαῖοι δὲ, μϛ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀθροισθέντες εἰς τὸ πεδίον ὃ ϖρὸς Πτολεμαΐδα, καθικέτευον ϯ Πετρώνιον, ὑπὲρ τ πατρίων νόμων ϖρῶτον, ἔπειτα ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὁ δὲ, ϖρός τε ὃ πλῆθος ϗ τὰς δεήσεις εὐδὲς, ϯ μὲ φρατιὰν ϗ τὰς ἀνδριάντας ἐν Πτολεμαΐδι κατέλειπεν· ϖορευθεὶς δὲ εἰς ϯ Γαλιλαίαν, ϗ συγκαλέσας τὸ πλῆθος, καὶ τὺς γνωρίμους πάντας εἰς ϯ Τιβεριάδα, τῷ τε Ρωμαίων διεξῆει δυνάμει, καὶ τὰς Καίσαρος ἀπειλὰς, ἔτι δὲ ϗ ϯ ἀξίωσιν ἀπέφηνεν ἀγνάμονα. πάντων γὰρ τ ὑποτεταγμένων ἐθνῶν κτ' πόλιν συγκαθιδρυκότων τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τὰς Καίσαρος εἰκόνας, τὸ μόνους ἐκείνους ἀνυπάκουστας ϖρὸς τοῦτο φανῆναι ἀφιϛαμένων ἂν) καὶ μῶ' ὕβρεως.

Quænam Judæi pro ſe allegent.

4. Cum autem illi leges moreſque patrios pro ſe allegaſſent, quodque nec Dei ſimulachrum ullum, nec hominis quidem, aut in templo aut in loco aliquo regionis profano fas ſibi eſſet locare: hæc illorum verba excipiens

Δ'. Τῶν δὲ ϖ νόμων καὶ τὸ πάτριον ἦθος ϖρετιμαμένων, καὶ ὡς οὐδὲ Θεῷ τι δέμιτον εἴη, οὐχ ὅπως ἀνδρὸς, ϗ κατὰ ϖ ναὸν μόνον, ἀλλ' ὑδὲ ἐν εὐκτηρίῳ τὶ τόπῳ τῆς χώρας ἱδρῦσαι ἄγαλμα ϑεμιτὸν εἶη, ἐπολαβὼν ὁ Πε-

a Βήλαος *Big. & Rhed.* Verum *Stephanus* in *Acu*, nec non *Plinius Taciuſque* Belum vocant. *Plin.* V. 19. Rivus Pagida ſive Belus vitri fertiles arenas parvo litori miſcens. Ipſe è palude Cendevia, à radicibus Carmeli profluit. Juxta colonia Claudii Cæſaris Ptolemais quæ quondam Ace. Arenæ hujus vitrariæ meminit, etſi Belum non nominet, *Strabo* in lib. XVI. p. 758. A. De ea copioſe *Plinius*, XXXVI. 26. *Aldr.* b Παρ' ὃ *Gall.* c Quod olim variis in locis oſtendebatur. Præſertim tumulus juxta Ilium celebris conflictu avium quas idcirco Memnonidas vocant. Eum *Strabo* collocat ὑπὲς ἐκβολὰς Αἰσήπε. lib. XIII. p. 587. B. Idem in libro XV. p. 728. A. autore *Simonide* ſepultum Memnonem narrat ἐδὲ Παλτὸ ϯ Συρίας πόλεως Βαδὰν ποταμόν. quanquam aliter *Diodorus Siculus* II. p. 79. Scio Paltum eſſe Syriæ civitatem; ſed flumen Badam vix alias nominari puto; & ſi *Joſephum* ſequimur pro Palto & Bada Ptolemaidem & Belum reponemus. *Aldr.* d *Tacitus* in *Hiſt.* V. 7. Belus amnis Judaico mari illabitur, circa cujus os collectæ arenæ admixto nitro in vitrum excoquuntur, modicum id litus, ſed egerentibus inexhauſtum. *Plinius* in *N. H.* XXXVI. 26. Quingentorum eſt paſſuum non amplius litoris ſpatium, idque tantum per multa ſecula gignendo fuit vitro. *Aldr.* e Ita cum *Big.* & *Bod.* μετάλλων in *Editis Aliiſque.* f *Al.* μεταβαλλόντων. g Τοῦτο ſolus *Rhed.* h Δοκεῖ in nonnullis *MSS.* * *Ant*, montana parte Galilææ.

a Ita

ὁ Πετρώνιος, "Ἀλλὰ μὲν καὶ μοὶ φυλακτέον ὁ τῶμῶ "δεσπότου νόμος, ἔφη προθυμίας δ' αὐτὸν, καὶ φειδοῦ- "μένος ὑμῶν, ἀπολοῦμαι δικαίως. πολεμήσει δὲ ὑμᾶς "ὁ πέμψας ἐμὲ, οὐκ ἐγώ· καὶ γὰρ αὐτὸς ὥσπερ ὑμεῖς "ὑπήκοος εἰμι." πρὸς ταῦτα τὸ πλῆθος πᾶν ἐβόα, "περὶ τῶ νόμω πάσχειν ἑτοίμως ἔχειν." καταστείλας δὲ ὁ Πετρώνιος αὐτοῦ τὸν βοὸν, "πολεμήσετε, "εἶπεν, ἆρα Καίσαρι"; καὶ οἱ μὲν, "περὶ μὲν Καί- "σαρος καὶ τῶ δήμω τῶ Ῥωμαίων δὶς τῆς ἡμέρας "θύειν, ἔφασαν. εἰ δὲ βούλεται τὰς εἰκόνας ἐγκαθί- "δρυσιν, πρότερον αὐτὸν δεῖν ἅπαν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος "προθύσασθαι· παρέχειν δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἑτοίμους "εἰς σφαγὰς ἅμα τέκνοις καὶ γυναιξίν." ὑπὲρ τούτοις θαῦμα καὶ οἶκτος εἰσῆει τὸν Πετρώνιον, τῆς τε ἀνυπερβλήτου θρησκείας τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῆς πρὸς θάνατον ἑτοίμου προθυμίας. καὶ τότε μὲν ἀπρακτοι διελύθησαν.

ε'. Τῇ δ' ἑξῆς, ἀθροίσας τε τοὺς δυνατοὺς κατ' ἰδίαν, καὶ τὸ πλῆθος ὁμοῦ συλλέξας, ποτὲ μὲν παρεκάλει, ποτὲ δὲ συνεβούλευεν, τὸ μὲν τοι πλέον δυσπειθὲς, τήν τε Ῥωμαίων ἐπανατεινόμενος ἰσχὺν, καὶ τοὺς Γαΐου θυμούς, τήν τε ἰδίαν πρὸς τούτοις ἀνάγκην. πρὸς δὲ μηδεμίαν τρεπομένων ὁδὸν, ἐφ' ἃς ἐώρα τὴν χώραν κατασπεύδοντας ἅπαντας μᾶλλον, κατὰ γὰρ ὥραν σπόρου πεντήκοντα ἡμέρας [a]ἀργὰ [b]διέτριβεν αὐτοῦ τὸ πλῆθος, τελευταῖον ἀθροίσας αὐτοὺς, "καὶ προθυμουμένων ἅμα μᾶλλον ἐπὶ, ἢ "κατὰ τὸν τοῦ συνεργοῦντος, πείσας Καίσαρα, σω- "θήσομαι μετ' ὑμῶν ἡδίας, ἢ πρεσβευόντος, ὑπὲρ "τοσούτων ἑτοίμως ἐλπίδωσιν τῇ ἐμαυτοῦ ψυχῇ," ἀφῆκε τὸ πλῆθος, πολλὰ κατευχόμενον αὐτῷ, καὶ προθαλασσίαν τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς Πτολεμαΐδος ἐπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ἔνθεν εὐθέως ἐπέστελλε Καίσαρι, τήν τε ἐμβολὴν τὴν εἰς Ἰουδαίαν ἑαυτῆ, καὶ τὰς τῶν ἐθνῶν ἱκετείας, ὅπως τε εἰ μὴ βούλοιτο τοῖς ἀνδράσι καὶ τὴν χώραν ἀπολέσαι, δίκαιον φυλάττειν τε αὐτοὺς τὸν νόμον, καὶ [c]παιέναι τὸ πρόσταγμα. ταύτας τὰς ἐπιστολὰς ἐν σφόδρα κατεπείγοντι Γαΐου ἀντέγραψεν, ἀπειλῶν Πετρωνίῳ θάνατον, ὅτι τῶν προσταγμάτων αὐτοῦ βραδὺς ἐπιτηρήτης ἐγένετο. ἀλλὰ τοὺς μὲν τότων γραμματοφόρους σὺν ἓξ χειμαζομένους τρεῖς μῆνας ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὸν δὲ Γαΐου θάνατον ἄλλοι καταγγέλλοντες εὐπλόουν ἔφθη γοῦν τὰς περὶ τούτων λαβεῖν Πετρώνιος ἐπιστολὰς, ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέρας, ἢ τὰς καθ' ἑαυτόν.

Petronius respondens, "sed & mihi sane, dicebat, servanda est mei domini lex: nam si contra eam fecero, & vobis pepercero, jure meritò peribo. Vos autem oppugnatum ibit ille qui me misit, non ego: nam & ipse pariter ac vos ejus potestati subditus sum." Ad hæc universa multitudo clamabat, "se ad quodcunque patiendum pro lege paratos esse." Cum autem clamorem illorum sedasset Petronius, ajebat, "num adversus Cæsarem pugnare parati estis?" Cui Judæi dicebant, "se pro Cæsare quidem "& populo Romano bis quotidie victimas immolare. At si pro arbitrio velit statuas collocare, debere eum totam Judæorum gentem "prius immolare: se quippe cum libetis & "uxoribus libenter præbere jugulantibus cervices." Ad hæc Petronium subiit admiratio simulque miseratio eorum, qui tam insuperabili essent religione, & ad mortem oppetendam fidenter adeo parati. Et tunc quidem rebus infectis dimissi sunt.

Petronii responsum ad Judæos. Ant. p. 822.

5. Sequentibus autem diebus cum primores privatim congregasset, populumque publice colligeret, nunc quidem obsecrabat, interdum vero *ut quiescerent* monebat, & præter cætera minis utebatur, & Romanorum vires amplificans, & Caji indignationem, insuper & suam qua premebatur necessitatem. Cum autem illi, istis omnibus ab eo tentatis, nihil de sua sententia decederent, ubi videbat regionem eò redactam iri ut non sereretur (nam feminandi tempore per dies quinquaginta otiose *in urbe* morabatur Judæorum plebs) ipsis ad extremum convocatis, cum dixisset, "sibi magis subeundum esse periculum *quam ut hoc* "*fieret*, aut enim, si Dei auxilio Cæsarem placavero, libenter vobiscum conservabor, aut "illo *in ultionem* irritato, pro tanta multitudine animam meam alacriter impendam," postea populum dimisit, fausta omnia ipsi precantem, assumptoque exercitu ex Ptolemaide reversus est Antiochiam. Illinc mox literas ad Cæsarem mittebat, quibus eum certiorem faceret, & de sua in Judæam irruptione, & de populi supplicatione; quodque, nisi vellet regionem una cum hominibus *eam incolentibus* perdere, illis permittendum legem suam servare, & ab ipso remittendum aliquid de eo quod imperaverat. Hisce literis non admodum moderate respondit Cajus, mortem Petronio minitans, quod in mandatis suis exsequendis tardus exstitisset. Verum contigit, ut ii quidem qui Caji responsum perferebant tres menses in alto tempestate jactarentur, alii vero Caji mortem nunciantes prospere navigarent. Qua re fiebat ut Petronius ante septem & viginti dies literas de eo, quam contra seipsum, acceperit.

Sortem Judæorum miseretur. Ant. p. 823.

Literas de iis ad Cajum mittit. Ant. p. 824.

Quibus acerbe respondet Cajus, & paulo post moritur. Ant. p. 826.

ΚΕΦ. ια'. CAP. XI.

ιά'.

Περὶ Κλαυδίου ἀρχῆς, καὶ Ἀγρίππα βασιλείας. περὶ Ἀγρίππα καὶ Ἡρῴδου τελευτῆς, ὅστις παῖδας κατέλιπον.

De imperio Claudii; Agrippæ regno. De Agrippæ & Herodis obitu; & quos uterque liberos reliquerit.

[d]Γαΐου δὲ ἐνιαυσίους ἐπιτρίψαντος καὶ μῆνας ὀκτὼ, ὑφ' ὁλοφυδνίτου δολοφονηθέντος, ἁρπάζεται μὲν ὑπὸ τῶν σὺν

CAjo autem ex insidiis occiso, cum regnasset annos tres & *octo menses, Claudius ad imperium *capessendum* rapitur

Claudius ad imperium rapitur à militibus. Ant. p. 852. 853. 858. &c.

[a] Ita cum *MSS.* omnibus edidit Cl. *Aldrichius.* antea erat ἀρχαῖς. [b] Περιεδίνησεν *Bod.* & *Voss.* [c] Sic edendum censuit cum *Cod. Big.* prius erat πατρῶναν. quod miror alios admisisse. [d] De morte Caji prolixa est historia in *Ant.* XIX. c. 1. Ibidem cap. 2.

* In *Rufini* exemplaribus, *sex menses.*

Senatus adversatur Claudio. Ant. p. 860.

rapitur ab exercitu qui Romæ erat. At ſenatus, cum referentibus conſulibus, Sentio Saturnino & Pomponio Secundo, cuſtodiam urbis mandaſſet tribus legionibus quæ ſecum manſerant, frequens in Capitolium coactus eſt, & propter Caji immanitatem bellum adverſus Claudium gerere decernebat. quippe quod aut ab optimatibus, uti olim factum eſt, regi voluerint, aut ſuffragio *aliquem* eligere qui imperio dignus eſſet.

Agrippam ad ſenatum mittit Claudius.

2. Tunc autem accidit, ut & Agrippam tum Romæ agentem ad conſulendum accerſiverit ſenatus, & è caſtris ad eum miſerit Claudius, ut ipſum in iis quæ ſibi eſſent opus adjuvaret. Atque ille, cum videret eum Cæſaris poteſtatem jam adeptum, ad Claudium ſe confert. Is vero ipſum illico legatum remittit, ut ſuam voluntatem *eis* exponeret: "*nempe* ſe "primo quidem invitum à militibus raptum "fuiſſe, neque fas eſſe ut eorum erga ſe ſtu- "dium deſereret, neque ſuam fortunam in tu- "to eſſe judicare: etenim ad imperium voca- "ri periculoſum eſſe. deinde ſe res Romanas "adminiſtraturum eſſe, non tyranni more, ſed "principis benigni: ſe enim fore contentum "appellationis honore, de ſingulis autem ne- "gotiis omnium rogaturum eſſe ſententiam. "nam etſi non natura factus eſſet ad mode- "ſtiam, ſibi tamen abunde ad poteſtatem mo- "derandam documento eſſe Caji mortem ob "oculos poſitam.

Rurſus ad ſenatum eundem mittit.

3. Iſta *ſenatui* nunciabat Agrippa. Reſpondit autem ſenatus, "quod milite ſuo boniſque "conſiliis freti nolint voluntariam ſubire ſer- "vitutem." Et Claudius, ubi iſta à ſenatu accepit, rurſus miſit Agrippam eis nunciaturum, "ſe quidem adduci non poſſe ut eos proderet "qui ſecum conjurarint; invitum autem ad- "verſus eos pugnaturum eſſe, cum quibus pu- "gnam inire minime vellet: proinde extra "civitatem eligendum eſſe locum ubi armis "confligendum ſit. haud enim fas eſſe, ut ob "prava illorum conſilia, civili cæde patriæ "fana fœdarentur". Et ille quidem, iſtis auditis, eadem ſenatui nunciavit.

Senatus deſertus à militibus. Ant. p. 863.

4. Poſtea vero unus è militibus, qui cum ſenatu erant, cum gladium eduxiſſet, clamavit, "ὦ viri commilitones, quid paſſi ſumus, ut no- "bis in animo ſit fratres interimere, & pro- "pinquos Claudium ſequutos bello tentare, "præſertim cum habeamus imperatorem nulli "culpæ affinem, * tantaſque cum eis neceſſitu- "dines contra quos armis decertaturi ſumus? Hæc ubi dixit, propere per mediam ivit curiam, omnes ſecum abducens milites. At patricii ſtatim ac deſerti eſſent valde de ſe metuebant: ac deinceps videntes haud ſibi tutam fore defectionem, pariter ac milites ad Clau-

Ad Claudium ſe conferunt. ibid.

dium feſtinarunt. Eis autem ſtrictis gladiis pro muris occurrebant, quotquot fortunæ *Caji*

Ῥώμην φρατευμάτων εἰς τὴν ἀρχὴν Κλαύδιον. ἡ δὲ σύγκλητος, ἐξηγημένων τῶν ὑπάτων, Σεντίου Σατορνίνου καὶ Πομπωνίου Σεκούνδου, τοῖς τὰς συμφυσώσας αὐτίκα τὸ βαρυνέψασα φυλάττειν τὴν πόλιν, εἰς τὸ Καπετώλιον ἠθροίσθη, καὶ ἅμα τὴν ὠμότητα τοῦ Γαΐου Κλαυδίῳ πολεμεῖν ἐψηφίζετο. καθεστάσθαι γὰρ δι' ἀριστοκρατίας, ὥσπερ οἷόν πάλαι διῳκεῖτο, τὴν ἀρχὴν, ἢ κεῖσθαι ψῆφον τὴν ἄξιον τῆς ἡγεμονίας.

β'. Σωθέντα δὲ τοιαῦτα τοῦστρατηγοῦντα Ἀγρίππαν, τὴν τε σύγκλητον καλέσαι εἰς συμβουλίαν πέμψας, καὶ Κλαύδιον ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, ὅπως τοῖς ἀμφὶ δέοι χρήσιμος εἶναι γένοιτο. καὶκεῖνος σπουδὴν τὴν ἴσην τῇ δυνάμει Καίσαρα, τοῖς Κλαύδιον ἄπεισιν. ὁ δὲ αὐτὸν ἀποδυτὴν τοῖς τὴν σύγκλητον ἀναπέμπει, δουλεῖαν τὴν αὐτῷ προφέρειν, "ὅτι μὲν οὐκ ἔστιν ὑπὸ "τῶν στρατιωτῶν ἁρπαγείη, καὶ ὅτι τὴν ἐκείνων ἀσυδησίαν "ἐγκαταλιπεῖν δίκαιον, ὅτι ἀσφαλὲς τὴν αὐτῷ τύχην "κρίνει· καὶ γὰρ καὶ ὁ τυχεῖν τῆς ἡγεμονικῆς κλήσεως, "ἐπικίνδυνον εἶη). ἔπειτα ὅτι διοικήσει τὴν ἀρχὴν, "ὥσπερ ἀγαθὸς προστάτης, οὐχ ὡς τύραννος· ἀρκεῖ- "σθαι γὰρ τῇ τιμῇ τῆς προσηγορίας, τὴν δὲ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν "πραγμάτων βουλὴν πᾶσιν ἀποδώσειν. καὶ γὰρ εἰ μὴ φύσει "μέτριος ἦν, ἱκανὸν ὑπόδειγμα σωφροσύνης αὐτῷ "προκεῖσθαι τὸν Γαΐου θάνατον.

γ'. Ταῦτα ἀπήγγειλεν Ἀγρίππας. ἡ δὲ βουλὴ ἀπεκρίνατο, "καὶ φρονῶ καὶ γνώμης ἀγαθῆς πε- "πιθῆσθαι δουλείαν ἑκάστοις οὐχ ὑπομένειν." καὶ Κλαύδιος, ὡς ἤκουσε τὰ παρὰ τῆς βουλῆς, πάλιν ἔπεμψε τὸν Ἀγρίππαν ἀπαγγελοῦντα αὐτοῖς, "ὅτι "προδώσων μὲν τοὺς εἰς αὐτὸν ὁμόσαντας οὐχ ὑπο- "μένει, πολεμήσων δὲ ἄκων τοῖς ὑπὲρ βέλτι- "στου δεῖν μέντοι προαποδυσχεῖσθαι τῷ πολέμῳ χρή- "σιον ἔξω τῆς πόλεως. ὑγιὲς γὰρ ὅσον, ἀφ' τὴν αὐ- "τῶν κακοβουλίαν, ὁμοφύλῳ φόνῳ μιαίνεσθαι τὰ πα- "τρῷα ἱερά." ὁ μὲν οὖν, ἀκούσας ταῦτα, τοῖς βουλευταῖς ἀπήγγειλεν.

δ'. Μεταξὺ δὲ τῆς συγκλήτου στρατιώτης τις, ἀνασπάσας ὁ ξίφος, "ἄνδρες, ἑταῖροι, συ- "στρατῶται, τί παθόντες ἀδελφοκτονεῖν αἱρούμεθα, καὶ "κατὰ τῆς Κλαυδίου συγγενῶν ὁρμᾶσι, ἔχοντες μὲν αὐ- "τοκράτορα μηδὲν μεμφθῆναι δυνάμενον, τοσαῦτα δὲ "δίκαια πρὸς οὓς μέλλομεν; ταῦ- ᶜστρατιώτας ἐφελκόμενος. ἡ δὲ εὐπατείδαι θε- χρῆμα μὲν πρὸς τὴν ἀπόλειψιν θείλους ἔχοι. αὖθις δὲ ὡς ἀποστροφὴ σωτήριος ὑπεφαίνετο, τὴν τῶν στρατιωτῶν ὁδὸν ἠπείγοντο πρὸς Κλαύδιον. ὑπήντων δ' αὐτοῖς πρὸ τῶν τάχους γυμνοῖς τοῖς ξίφεσιν, ἡ σφαδάττειν κολακεύοντες

cap. 2. Γαΐῳ μὲν δὴ τέτρωσι ἐνιαυτοῖς ἡμερῶν λείπουσι δ'. μησὶν. p. 857. v. 11. Imperavit autem Caligula triennio cum m. 10. d. 8. *Suet.* in *Cal.* c. 59. *Clem. Alex.* in *Strom.* 1. p. 249. A. vel potius m. 9. d. 28. *Dio.* lib. LIX. p. 663. C. *Aldr.* Verum *Ant. Pagi* contendit legendum hîc, ἔτη γ'. μῆνας ι'. ἡμέρας υ'. ut *Joſephum* cum *Suetonio* conciliet. Vide *Crit.* in *Baron.* ad A. C. 41. & *Caſaubonum* ad *Sueton.* in *Calig.* c. 59. a Τῆς πατρίδος in pleriſque *MSS.* b Notandum hîc μεταξὺ accipi pro μὴ aut μετέπειτα. quo modo *Act.* c. 13. v. 42. εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον *in ſequens ſabbatum*, vel, *in ſequenti ſabbato.* & alibi apud *Joſephum*, τὴν μεταξὺ τῶν βασιλέων *aliorum qui iſtos ſequuti ſunt regum.* Vide *L. Capellum* in *Spicileg.* ad *Act.* c. 13. v. 43. p. 77. c Συστρατώτας *Bud.* * Et ad quem cum juſtis magis allegationibus, quam cum armis egredi debeamus, *Ruf.*

a Ita

λαχεύοντες τὴν τύχην. καὶ σωίεσι κινδυνεῦσαι τὰς πραγμάτειας, πρὶν γνῶναι τὴν ὁρμὴν τοῦ στρατοπέδου Κλαύδιον, εἰ μὴ στρατιωτῶν Ἀγρίππας αὐτῷ τὸ κινδύνευμα καὶ τὴν πρᾶξιν ἐδήλωσεν· ὅτι τε εἰ μὴ κατάσχοι τὴν ὁρμὴν τοῦ ὄχλου τοὺς εὐπατρίδας λελυωκότων, ἀπολέσας δ' ὃν ὃ κρατεῖν [a] ὄχλος, ἐρημίας ἔσοιτο βασιλεύς.

ε'. Ταῦτα ἀκούσας Κλαύδιος, ἐπέσχε τὰς ὁρμὰς τοῦ στρατιωτικοῦ, προσδέχεταί τε τὴν σύγκλητον εἰς τὸν στρατόπεδον, καὶ φιλοφρονησάμενος ἔξεισι σὺν αὐτοῖς αὐτίκα, θύσων τῷ Θεῷ τὰ περὶ τὴν ἡγεμονίας χαριστήρια. [b] καὶ τὸν Ἀγρίππαν εὐθέως ἐδωρεῖτο τῇ πατρῴᾳ βασιλείᾳ πάσῃ, προσιθεὶς ἔξωθεν καὶ τὰς ὑπ' Αὐγούστου δοθείσας Ἡρῴδῃ, Τραχωνίτιν καὶ Αὐρανίτιν, χωρὶς δὲ τούτων ἑτέραν βασιλείαν τὴν Λυσανίου καλουμένην. καὶ τῷ μὲν δήμῳ διατάγματι τὴν δωρεὰν ἐδήλου, τοῖς ἄρχουσι δὲ προσέταξεν, ἐγχαράξαντας δέλτοις χαλκαῖς τὴν δόσιν εἰς τὸ [c] Καπετώλιον ἀναθῆναι. δωρεῖται δὲ αὐτῷ καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἡρῴδην, ὃς δὲ αὐτὸς καὶ γαμβρὸς ἦν Βερενίκῃ συνοίκων, βασιλείᾳ τῇ Χαλκίδι.

ιθ'. ς'. Ταχέως δὲ, ὡς ἂν ἐκ τοσαύτης ἀρχῆς, πλοῦτος Ἀγρίππᾳ προσέρρει, καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτὸς οὐκ [d] εἰς μικρὰ κατεχρῆτο· τηλικοῦτοι δὲ περιβάλλειν ἤρξατο τοῖς Ἱεροσολύμοις τεῖχος, ἡλίκον ἂν τελεσθὲν, ἀνάλωτον τὴν τὸ Ρωμαίοις ἐποίησε πολιορκίαν. [e] Ἀλλ' ἔφθη πρὶν ὑψῶσαι τὸ ἔργον, τελευτήσας ἐν Καισαρείᾳ· βεβασιλευκὼς μὲν [f] ἔτη τρία, τετάρτου δὲ τὴν τετραρχῶν [g] τρισὶν ἐτέροις ἔτεσιν ἀφηγησάμενος. καταλέλοιπε δὲ τρεῖς μὲν θυγατέρας, ἐκ Κύπρου γεγαμημένας, Βερενίκην, Μαριάμμην, Δρούσιλλαν· υἱοὺς δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς, Ἀγρίππαν. ὃν [h] παντάπασιν ὄντος παιδὸς, πάλιν τὰς βασιλείας Κλαύδιος [i] ἐπαρχίαν ποιήσας ὁλόκληρον πέμπει Κούσπιον Φάδον, ἔπειτα Τιβέριον Ἀλέξανδρον· οἳ, μηδὲν παρεκβαίνοντες τὴν παλαίαν ἐθῶν, τὸ εἰρηνεύειν ὅσον ἔθνος διεφύλαξαν. μετὰ ταῦτα καὶ ὁ βασιλεύων τῆς Χαλκίδος Ἡρῴδης [k] τελευτᾷ, καταλιπὼν ἐκ μὲν τῆς ἀδελφιδῆς Βερνίκης δύο παῖδας, Βερνικιανὸν τε καὶ Υρκανόν· ἐκ δὲ τῆς προτέρας Μαριάμμης, Ἀριστόβουλον. ἐτεθνήκει δὲ αὐτῷ καὶ ἕτερος ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος ἰδιώτης, καταλιπὼν Ἰωτάπην θυγατέρα. οὗτοι μὲν δὴ ἦσαν, ὡς προεῖπον, Ἀριστοβούλου τοῦ Ἡρῴδου παῖδες. Ἀριστόβουλος δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐκ Μαριάμμης Ἡρῴδῃ ἐγεγόνεισαν, ὃν ὁ πατὴρ ἀνεῖλεν. ἡ δὲ Ἀλεξάνδρου γενεὰ [l] τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐβασίλευσε.

ambitiosius adulabantur. atque contigisset ut discrimen adirent qui agmen ducebant, antequam de militum impetu quidquam resciviſſet Cæsar, nisi Agrippa, cum ad ipsum accurrisset, facinoris periculum ei indicasset; quódque ni cohiberet impetum *militum* in patritios furentium, perderet eos per quos gloriæ est imperare, fieretque solitudinis rex.

Agrippa suadet Claudio ut senatores, male tractatos à militibus, benigne exciperet. Ant. p. 864.

5. Cum ista audiisset Claudius, militum furorem reprimebat, & senatum in castra accipit, atque benigne eos alloquutus statim cum illis egreditur, Deo immolaturus pro imperio gratiarum hostias. Et Agrippam protinus donabat regno paterno universo, præterea adjiciens etiam quas Augustus Herodi dederat, Trachonitidem & Auranitidem, & præter has aliud regnum quod Lysaniæ vocabatur. Et populo quidem donum edicto significabat; senatui vero præcepit, ut donationem æreis tabulis incisam in Capitolio collocarent. Quin & fratri ejus Herodi, qui & gener *ei* erat Berenice matrimonio junctus, dono dat Chalcidis regnum.

Id quod ei persuadetur. ibid.

Claudii erga Agrippam liberalitas. ibid.

6. Brevi autem, utpote ex tanto regno, divitiis affluebat Agrippa, atque pecunia ille non ad res exiguas abutebatur; sed ejusmodi mœnia cœpit Hierosolymis circundare, ut, si absoluta fuissent, expugnari à Romanis nunquam potuissent. Verum antequam opus ad altitudinem perductum esset, Cæsareæ decessit, cum annos quidem tres regnasset, prius vero tetrarchiis præfuisset tribus aliis annis. Filias quidem tres reliquit è Cypride natas, Berenicen, Mariamnen, Drusillam, ex eadem vero filium, nomine Agrippam. *Qui cum omnino teneræ esset ætatis, Claudius iterum regna in provinciam redegit, & procuratorem misit † Cuspium Fadum, ac deinde Tiberium Alexandrum: qui, nihil de patriis institutis immutantes, gentem in pace conservarunt. Post hæc vero & Herodes, qui regnabat in Chalcide, decessit, relinquens ex fratris quidem filia Berenice filios duos, Berenicianum & Hyrcanum; ex priore autem *uxore* Mariamne, Aristobulum. Alius quoque frater ejus Aristobulus diem obierat privatus, relicta filia Jotapa. Et hi quidem erant (ut jam ante dixi) Aristobuli, Herodis filii, liberi. Aristobulum autem & Alexandrum ex Mariamne susceperat Herodes, quos pater occidit. Verum posteri Alexandri in Armenia majori regnarunt.

Agrippa mœnia Hierosolymis circundare sategit. Ant. p. 869.

Mors ejus & progenies. Ant. p. 872.

Regnum ejus in provinciam redactum.

Cuspius Fadus & Tiberius Alexander procuratores. Ant. p. 886.

Herodis Chalcidis regis mors & liberi.

a Ita *Bas.* cum plerisque *MSS.* in *cæteris* ἐπὶ πλείστον. *b* Vide *Dionem* in lib. LX. p. 670. B. Confer etiam *Ant.* XIX. 5. p. 864, 865. & p. 872. & memineris quod Agrippæ regnum confirmavit Claudius auxitque. Donaverat illi Cajus Philippi & Herodis tetrarchias; adjecit Claudius Archelai ethnarchiam & Abilen. Ad Philippi tetrarchiam sed non ad Judææ regnum spectabant Trachonitis & Auranitis; quas Herodes M. obtinuerat non ut regni Judaici partes, sed Augusti beneficio adjectas. *Aldr.* *c* *Al.* Καπετώλιον. *d* Ita lego ex *Rufino*, qui vertit, *pecunia non ille in rebus exiguis abutebatur.* antea erat εἰς μικρὰ, & mox τηλικοῦτοι δὲ π. *e* Hoc quidem verum; sed illud opus alia de causa interruptum est: nam admonitus à Marso Claudius ad Agrippam scripsit ne procederet. *Ant.* XIX. 7. §. β'. *Id.* *f* Hoc est, 3 ⊢. nam annum regni tertium compleverat, antequam iret Cæsaream, in qua decessit. *Id.* *g* Iterum 3 ⊢, seu potius ex *Ant.* p. 872. v. 13. τριῶν, sive ⊢, quod sane malim quia τετραρχῶν dicit. Nam Agrippa imperante Cajo tribus annis Philippi tetrarchiæ præfuit, quarto Herodis; sed non toto: quoniam nec ipse Cajus quadriennium integrum imperavit. *Id.* *h* Nempe annos 17 nato *Ant.* p. 873. v. 13. Notatu dignum est quod *ibid.* v. 44. dicitur κομᾷ νέῳ, μηδὲ τὰς παρὰς ὀνειδίζοντος χρόνου. quod sane probat κομᾷ νέῳ de pubescentibus dici; minime vero de grandioribus non dici. Hinc itaque nihil conficitur contra ea quæ diximus ad *Belli* I. 10. δ'. quin colligitur potius hanc phrasin in tanta latitudine usurpari, ut ad dirimendam de Herodis ætate controversiam nullo modo sit idonea. *i* Vide *Tacitum* in *Hist.* V. 9. & *Annal.* XII. 23. *Id.* *k* Anno Claudii octavo, *Ant.* l. l. XX. p. 887. *Aldr.* Vide *Valesii* notas ad *Euseb.* l. II. c. XIX. *l* *Ant.* XVII. 6. Adde. & Aristobuli nepos in Minore, *Ant.* XX. 5. *Belli* II. 13. β'. *Aldr.* * Qui cum admodum parvulus esset, *Ruf.* † Male in *Rufini* exemplaribus, *Cuspium Festum.*

XI. CAP. XII.

Tumultus varii ſub Cumano quos Quadratus comprimit. Felix Judææ procurator. Agrippa Chalcidem majore regno permutat.

ΚΕΦ. ϛ'.

Παλλὰς ἡρῴοι ὅτι Κυμάνῳ, ὃς ἔπαυσι Κυαδράτῳ. φῆλιξ ἰουδαίας ἐπίτροπος. Ἀγρίππας ὁ Χαλκίδος εἰς μείζονα βασιλείαν μετατίθεται.

Agrippas Agrippæ filius patrui regno donatur. Antt. p. 887.

POST obitum autem Herodis, qui regnavit in Chalcide, Claudius Agrippam, filium Agrippæ, patrui *ſui* regno præficit: Cumanus autem alterius provinciæ

Cumanus procurator Judææ. Antt. p. 886.

curam ſuſcipit poſt Alexandrum, ſub quo tumultuari cœptum eſt, novaſque calamitates acceperunt Judæi. Nam cum multitudo in Hieroſolyma convenisſet ad feſtum Azymorum celebrandum, & ſuper templi porticum ſtetisſet Romanorum cohors (armatos quippe feſtis diebus in præſidio loçare mos erat, ne quid novi vis hominum congregata moliretur) certus quidam è militibus, reductis veſtimentis & cospore deorſum turpiter inclinato, podicem Judæis obvertit, & vocem iſti figuræ ſituique convenientem *& ad probrum inflexam*

Miles ſeditionem conciat. Antt. p. 887.

edidit. id quod omnis multitudo ægre tulit, & Cumanum implorabant ut de milite ſupplicium ſumeret. Juvenes autem temerarii & inconſulti, quique è popularibus ingenio erant turbulento in pugnam cooriuntur, raptiſque in manus lapidibus in milites eos jaciebant. Et Cumanus, veritus ne populus univerſus in eum impetum faceret, plures accerſiri jubet armatos. Cumque ii in porticus ſeſe effudiſſent, vehemens metus Judæos occupat, atque in fugam verſi è templo in urbem ſe receperunt. Tanta autem & tam violenta ad portas *templi* facta eſt contruſio, ut ſupra decem hominum millia mutua conculcatione & contritione perierint. adeo ut feſtus ille dies univerſæ genti lugubris, & ſingulis familiis lamentabilis fuerit.

Multi Judæorum pereunt. ibid.

Μετὰ δὲ τὸν Ἡρῴδου τελευτὸν, ὃς ἦρξε τῆς Χαλκίδος, καθίστησι Κλαύδιος εἰς τὸν βασιλείαν ὑπὸ θεοῦ [a] τὸν Ἀγρίππαν υἱὸν Ἀγρίππα· τὸ δὲ ἄλλης ἐπαρχίας ἀφαιρέσεται τὸν ἐπίτροπον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Κύμανον, ἐφ' ᾧ θορυβοί τε ἦρξαντο, καὶ φθορὰ πάλιν Ἰουδαίων ἐγένετο. συνεληλυθότος γὰρ εἰς κ'. πλῆθος ὄχλου τὸν ἑορτὸν τῶν ἀζύμων εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς σπείρας ὑπὲρ τὸν τοῦ ἱεροῦ ϛοὰν ἐφεστώσης· ἔνοπλοι δὲ ἀεὶ τοῖς ἑορτοῖς φυλάττουσιν, ὡς μή τι νεωτερίζοι ὁ πλῆθος συνηθροισμένον· εἷς τις τῶν στρατιωτῶν [b] ἀνασυράμενον τὸν ἐσθῆτα, καὶ καταχύψας ἀσχημόνως, προσεπέστρεψε τοῖς Ἰουδαίοις [c] τὸν ἕδραν, καὶ ᾧ σχήματι φωνὴν ὁμοίαν ἐπεφθέγξατο. πρὸς τοῦτο πᾶν μὲ τὸ πλῆθος ἠνιάκτησε, καὶ καταβοῶν ὁ Κυμάνου κολάζειν τὸν στρατιώτην. οἱ δὲ ἦσαν νήφοντες τὸ νέων, καὶ τὸ φύσει θρασεῖς ὄντες ὁ ἔθνος, ἐχώρουν ὅτι μάχην, λίθους τε ἁρπάσαντες εἰς τοὺς στρατιώτας ἔβαλλον. καὶ Κύμανος, δείσας μὴ ὁ λαὸς παντὸς ἐπ' αὐτὸν ὁρμὴ γένοιτο, πλείους ὁπλίτας μεταπέμπεται. τῶν δὲ τοῦς ὁρῶντας ὑπερχομένων, φόβος ἐμπίπτει τοῖς Ἰουδαίοις ἀκατάσχετος· καὶ τραπέντες ὄντες ὁ ἱερὸν διέφυγον εἰς τὴν πόλιν. τοσαύτη δὲ περὶ τὰς [d] πύλας βία συνωθουμένων ἐγένετο, ὥστε, πατηθέντας [e] ἀπ' ἀλλήλων καὶ συντριβέντας, [f] ὑπὲρ τοὺς μυρίους ἀπολέσθαι. [g] γενέσθαι δὲ τὴν ἑορτὴν πένθος μὲ ἄλλο ᾧ ἔθνει, θρῆνον δὲ καθ' ἑκάστην οἰκίαν.

Ob Stephanum Cæſaris ſervum Judæis iraſcitur Cumanus. ibid.

2. Hanc autem calamitatem excipit alius latronum tumultus. In via quippe publica, juxta Bæthôron, Stephani cujuſdam, Cæſaris ſervi, ſupellectilem, quam ſecum ferebat, latrones, qui in eam inciderant, diripuerunt. Cumanus autem, * cum milites circumquaque miſisſet, vicorum propinquorum incolas vinctos ad ſe adduci juſſit, illis crimini dans quòd latrones non perſequuti eſſent & comprehendiſſent. qua occaſione quidam è militibus, nactus in quodam viculo ſacras leges, & librum diſcerpſit & in ignem conjecit. Judæi vero, quaſi regio omnis combuſta eſſet, † animis conturbati erant; & religione quaſi organo quodam attracti, una præconis voce omnes Cæſaream ad Cumanum ſe conferebant, ſupplicantes ut militem, qui tantam Deo ejuſque legi contumeliam intuliſſet, non impunitum fineret. Ad hæc ille (ut qui videret multitudinem, niſi aliqua adhiberetur conſolatio non quieturam eſſe) militem adduci depoſcebat, & inde per medios accuſatores ad extre-

Ob diſcerptos à milite legis Moyſaicæ libros tumultuantur Judæi. Antt. p. 888.

Βʹ. Μεταλαμβάνει δὲ ζωτὸν τὸν συμφορὰν λῃστικὸς ἄλλος θορυβος. [h] ἐπὶ γὰρ τὸν [i] Βαιθωρὰν δημοσίαν ὁδὸν, Στεφάνου τινὸς δούλου Καίσαρος ἀποσκευὴν κομιζομένου, διήρπασαν λῃσταὶ προσπεσόντες. Κύμανος δὲ πέμψας, τοὺς ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν [k] δεσμώτας ἐκέλευσεν ἀνάγειν πρὸς αὐτὸν, ὅτι καλῶν ἅπ μὲ διώξαντες τοὺς λῃστὰς συλλάβοιεν. ἔπειτα στρατιώτης τις, εὑρὼν ἐν τινὶ κώμῃ τὸν ἱερὸν νόμον, διέρρηξέ τε τὰ βιβλίον, καὶ εἰς πῦρ κατέβαλεν. Ἰουδαῖοι δὲ, ὡς ὅλης [l] αὐτοῖς τὸν χώρας καταφλεγείσης, συνεχύθησαν, καὶ καθάπερ ὀργάνῳ τινὶ τῇ δεισιδαιμονίᾳ [m] συνελκόμενοι, εἰς ἓν κήρυγμα πάντες εἰς Καισάρειαν ὅτι Κύμανον συνέδραμον, ἱκετεύοντες τὸν ὅπως εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν νόμον [n] αὐτῆς ἐξυβρίσαντα μὴ ἀνεῖδεν ἀτιμώρητον. ὁ δὲ, ὁρῶν ὁμοῦ τὸ πλῆθος, εἰ μὴ τύχοι παμπληθίας, συνιδὼν, ἠξίου προσάγειν τε τὸν στρατιώτην, καὶ ἀφ' μέσου τοῦ αἰτιωμένου ἀπε-

a Ὧν

4. Τὸν Ἀρχέλαον ἢ Ἀρχέλαον Bod. Ἀρχέλαον Ἀρχέλαος παῖδα Euſeb. in H. E. l. 2. c. 19. b Ἀνασυράμενον τὸν ἐσθῆτα ἀσχημόνως, ἠγκαπύψας &c. legiſſe videtur Ruf. c Τὸν πάνδα Antt. p. 887. v. 20. d Ἐξόδους Ἱερῶν Euſeb. e Ἀπ' ἀλλήλων Big. ἐπὶ ἄλλα Euſeb. f Δύο μυριάδας Antt. XX. 4. p. 887. v. 34. quem numerum veriorem eſſe exiſtimat Valeſius, propterea quod Antiquitatum libri poſterius ſcripti fuerint. ὑπὲρ τετρακισχιλίους in quibuſdam Rufini exemplaribus, τετρακισμυριάδας in Euſebio tam in Chronico quam in Hiſt. Eccl. g Γενέσθαι τὸν τὸν Euſeb. h Via ſcilicet regia qua itum eſt Hieroſolymis ad Cæſaream. i Centum circiter ſtadia ab Hieroſolymis; ut licet colligere ex l. XX. c. 4. p. 887. v. 41. Βαιθωρὼν dicitur in Cod. Bod. Videſis Cellarium in Geogr. Ant l. III c. 13 p. 324. & Relandum in Paleſtina S. p. 633. k Διαστάτας Bod. l Αὐτῆς τὸν χώρας καταφλεγείσης Bod. m Ab aliis ſic diſtinguitur, συνελκόμενοι εἰς ἓν κήρυγμα, πάντες εἰς Καισ. n Αὐτὸν Big. αὐτῶν Bod. & Voſſ. * Ad inquiſitionem mittens eos, qui in proximis vicis eſſent, vinctos &c. Ruf. † Undique confluxerunt, Ruf.

ἀπαχθῆναι τιὼ ὀπὶ θανάτῳ κελεύει· καὶ Ιουδαῖοι μὲν ἀνεχώρησαν.

γ'. Αὖθις δὲ Γαλιλαίων καὶ Σαμαρέων ἡ συμβολή. κα'. κατὰ δὲ τὴν [a]Γινὰν καλουμένην κώμην, ἥτις ἐστὶ μεγάλῳ πεδίῳ κεῖται τῆς Σαμαρείτιδος, πολλῶν ἀναβαινόντων Ιουδαίων ὀπὶ τὴν ἑορτὴν, ἀναιρεῖταί [b]τις Γαλιλαῖος. περὶ τοῦτο, πλεῖστοι μὲν ἐκ τῆς Γαλιλαίας συνέδραμον, ὡς πολεμήσοντες τοῖς Σαμαρεῦσιν. οἱ γνώριμοι δὲ αὐτῶν, ἐλθόντες πρὸς Κούμανον, ἠντιβόλουν, πρὶν ἀνηκέστου πάθους εἰς τὴν Γαλιλαίαν διαβάντα, τιμωρήσασθαι τὰς αἰτίους τοῦ φόνου. μόνως γὰρ ἂν οὕτως διαλυθῆναι τὸ πολέμιον τὸ πλῆθος. Κούμανος μὲν οὖν ἐν δευτέρῳ τὰς ἐκείνων ἱκεσίας τιθεὶς περὶ χρημάτων ἠγωνισμένος, ἀπράκτους ἀπέπεμψε τοὺς ἱκέτας.

δ'. Ἀγγελθὲν δὲ τὸ πάθος εἰς Ιεροσόλυμα τοῦ προειρημένου τὰ πλήθη συνετάραξε, καὶ τῆς ἑορτῆς ἀφέμενοι τοὺς τιὼ Σαμάρειαν [c]ἐξώρμησαν ἀγρατήγητοι, καὶ μηδενὶ τῶν ἀρχόντων κατέχοντι πειθόμενοι. τοῦ ληστρικοῦ δὲ αὐτῶν καὶ στασιώδους Δειναίου τοὺς υἱοὺς Ελεάζαρον καὶ Αλέξανδρον ἦρχον, οἳ, [d]τοῖς ὁμόροις τῆς [e]Ακραβατινῆς τοπαρχίας προσπεσόντες, αὐτούς τε ἀνήρουν μηδεμιᾶς ἡλικίας φειδὼ ποιούμενοι, καὶ τὰς κώμας ἀνεπίμπρασαν.

ε'. Κούμανος δὲ, ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς Καισαρείας μίαν ἴλην ἱππέων καλουμένην [f]Σεβαστηνῶν, ἐξεβοήθει τοῖς πορθουμένοις· καὶ τοὺς μὲν Ελεάζαρον [g]πολλοὺς μὲν συνέλαβε, πλείους δὲ ἀπέκτεινε. τὸν δὲ λοιπὸν πλῆθος τοὺς πολεμεῖν τοῖς Σαμαρεῦσιν ὡρμημένους, οἱ ἄρχοντες τοὺς Ιεροσολύμων ὁρμαμένοντες, σάκκους ἀμπεχόμενοι καὶ πῆλον τοὺς κεφαλῶν καταχέοντες, ἱκέτευον ἀναχωρεῖν, καὶ μὴ ἐφ' ὑβρει εἰς Σαμαρεῖς ἄραι ὀπὶ Ιεροσόλυμα Ρωμαίους παροξύνειν· ἐλεῆσαι δὲ τιὼ πατρίδα, καὶ τὸν ναὸν, τέκνά τε καὶ γυναῖκας ἰδίας, καὶ μὴ πάντα κινδυνεύειν δι' ἑνὸς ἀδικίαν Γαλιλαίου ἀπολέσθαι. τούτοις πειθέντες οἱ Ιουδαῖοι, διελύθησαν. ἐτράποντο δὲ πολλοὶ πρὸς λῃστείαν ἐφ' τιὼ ἄδειαν· καὶ κατὰ πᾶσαν τιὼ χώραν ἁρπαγαί τε ἦσαν, καὶ τῶν θρασυτέρων ἐπαναστάσεις. καὶ τῶν Σαμαρέων οἱ δυνατοὶ, πρὸς [h]Οὐμμίδιον Κυαδράτον, ὃς τῶν ἡγεμόνων τῆς Συρίας, εἰς Τύρον παραγινόμενοι, δίκιν τινὰ πρὸς τῶν προσταχθέντων τιὼ χώραν λαβεῖν ἠξίουν. παρόντες δὲ καὶ οἱ γνώριμοι τῶν Ιουδαίων, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ιωνάθης υἱὸς Ανάνου, κατάρξαι μὲν ἔλεγον τῆς ταραχῆς Σαμαρέας ἐφ' ὕβρει, αἴτιον δὲ τῶν ἀποβεβηκότων Κούμανον γεγονέναι, μὴ θελήσαντα τοὺς [i]αὐθέντας τοῦ σφαγέντος ἐπιξελθεῖν.

ς'. Κυαδράτος δὲ τότε μὲν ἑκατέρους ὑπερθέσθαι, φήσας, ἐπειδὰν εἰς τοὺς τόπους παραγένηται, mum ſupplicium trahi juſſit. Atque ita quidem Judæi receſſerunt.

3. Denuo autem Galilæi cum Samaritanis congrediuntur. In vico enim quem Geman vocant, qui in magno Samariæ campo ſitus eſt, cum multi Judæi ad feſtivitatem aſcenderent, Galilæus quidam interficitur. Ad hoc plurimi quidem è Galilæa concurrerunt, quaſi cum Samaritanis pugnam inituri: ex iſtis vero nobiliores ad Cumanum ſe contulerunt, rogantes, ut antequam malum ingraveſceret, in Galilæam tranſiret, & in cædis auctores animadverteret. haud alia quippe via diſſipari poſſe multitudinem, antequam ad arma ventum ſit. Et Cumanus quidem, rebus quæ in manibus erant poſthabita illorum petitione, ſupplices negotio infecto dimiſit. *Diſſidium Samaritas inter & Galilæos. Antt. p. 888.*

4. At cum ejus quod occiſo acciderat fama Hieroſolyma perveniret, multitudinem conturbavit, & feſtiva ſolennitate relicta Samariam feſtinanter profecti ſunt, idque ſine duce & contra conſilium magiſtratuum, qui eos cohibere voluerant. Latrocinia autem eorum & tumultus initium ducebant ab Eleazaro quodam Dinæi filio & Alexandro, qui, in toparchiæ Acrabatenæ finitimos impetu facto, & ipſos interficiebant nemini cujuſcunque ætatis parcentes, & vicos incenderunt. *Judæorum tumultus Hieroſolymis.* *Eleazarus & Alexander latrocinio & cæde in vicos graſſantur. Antt. p. 888.*

5. Cumanus autem, aſſumpta ex Cæſarea una equitum ala, quæ vocabatur Sebaſtenorum, ad opitulandum direptione vaſtatis procurrebat: & ex iis qui Eleazarum ſequuti ſunt multos quidem comprehendit, plures vero interfecit. Ad reliquam autem multitudinem, qui ad bellum Samaritanis inferendum properabant, Hieroſolymitarum principes cum raptim ſe *ex urbe* proripuiſſent, centonibus amictos, & aſperſis cinere capitibus, *eos* obſecrabant ut recederent, & non, ut ultum irent Samaritanos, in Hieroſolyma Romanos concitarent: ſed patriæ ſuæ atque templi miſererentur, liberorumque ſuorum & conjugum; neque omnes, ut unius Galilæi cædem vindicarent, in mortis immeritæ diſcrimen adducerent. Iſtis perſuaſi Judæi ſeſe diſperſerunt. *Multi autem ad latrocinia ſe convertebant impunitatis ſpe: omniſq; regio plena erat rapinarum, & paulo audacior quiſque † ſeditionem agitabat. Tunc Samaritarum primores, ad Ummidium Quadratum, qui Syriæ præſes erat, Tyrum profecti, pœnas ab iis exigi poſtulabant qui regionem vaſtaverant. Cum autem præſentes adeſſent & Judæorum nobiliſſimi, ſummuſque pontifex Jonathas Anani filius, *iſti* aſſeverabant turbis quidem initium dediſſe Samaritas qui cædem perpetraverant, cauſam vero eorum quæ *poſtea* acciderant exſtitiſſe Cumanum, qui de cædis auctoribus ſupplicium ſumere neglexit. *Judæa latronibus vexata. Antt. p. 819.* *Samaritæ Quadrato ſupplicant. Antt. p. 889.*

6. Et tunc quidem Quadratus utramque partem in aliud tempus rejecit, dicens, ſe cum ad *Quadrati reſponſum.*

a Ωῖνὰν *Big.* Βὶν *Voſſ.* Ναὶν in pleriſque *Joſephi* exemplaribus, *Antt.* p. 888. v. 19. Verum *Originum* locus in quo Ναὶν legitur (liquid Judicat *Grotius* ad *Luc.* c. VII. v. 11.) non eſt integer. Poſt *Euſebium* quoque & *Hieronymum*, plerique Naim faciunt Galilææ vicum. Malo itaque Γανὶμ ſcribere. Ginæa ſive Ginaim vicus eſt, à quo incipit Samaritis Galilææ & Judææ media, ut conſtat ex *Belli* lib. III. non longe ab initio. *Aldr.* b Iſta lectio ter hoc capite confirmatur, at ποῖος eſt *Antt.* p. 888. v. 21. c Ἐξώρμων in *MSS.* d Intelligit vicos quoſdam Samaritidis, quæ in Acrabatenam deſinit toparchiam. Vide *Antt.* XX 5. p 888. & *Belli* locum ſupra memoratum. *Aldr.* e Ita *Big.* Ακραββατινῆς in *cæteris.* f Poſt Σεβαστηνῶν adde τὴν πρῶτον ἱππικὸν τάγμα τῆς τε Σαμαρείτιδος καθεστηκότες *Antt.* p. 888. v. 35. g Hujus plane contrarium legitur in *Antt.* p. 888. v. 38. hiſce verbis, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, πλείους ζῶντας ἔλαβεν. h Ita reſcripſi. antea erat Νωμίδιον. Vide *Annot.* ad p. 888. p. 35. i Αὐτοχεῖρες *Big.* * Interpretatione paulo liberiore utitur *Ruffinus*, qui vertit, *multi autem per idem tempus in latrocinia conſpirabant, ſicut fere ſoles inſolentia creſcere rebus quietis.* † Reliquis vim referebat, *Ruf.* a Ad

Quadratus animadvertit in Judæos & Samaritas. Ant. p. 889.

ad loca ipſa pervenerit, in ſingula inquiſiturum. deinceps vero progreſſus ad Cæſaream, eos omnes quos Cumanus vivos ceperat in crucem ſuſtulit. Cumque inde Lyddam veniſſet, *denuo* Samaritarum querelas audivit; & accitis octodecim Judæorum viris, quos pugnæ participes fuiſſe acceperat, ſecuri eos percuſſit: alios vero duos è viris potentiſſimis, ut & pontifices Jonatham & Ananiam, ejuſque filium Ananum, & nonnullos alios Judæos nobiles Romam miſit, itidemque illuſtriſſimos quoſque Samaritarum. Præcepit etiam Cumano & Celeri tribuno ut Romam navigarent, factorum rationem Claudio reddituri. Iſtis *ita* confectis, Lyddâ aſcendebat in urbem Hieroſolymorum; cumque populum deprehendiſſet Azymorum feſtum abſque omni tumultu agentem, Antiochiam reverſus eſt.

Ananias & Ananus, Cumanus & Celer cum aliis Romam miſſi. Ibid.

Magna contentio Romæ inter Judæos & Samaritas. Ant. p. 890.

7. Romæ autem Cæſar, ubi Cumanum & Samaritas audiverat (præſente etiam Agrippa qui magno ſtudio pro Judæis contendebat, utpote quod & Cumano multi potentium adeſſent) Samaritas condemnavit, treſque eorum potentiſſimos interfici juſſit, atque Cumanum in exſilium egit. Cumque Celerem vinctum Hieroſolyma mittendum eſſe curaſſet, Judæis ad ſupplicium tradi præcepit, eique circa urbem tracto caput amputari.

Cumanus in exſilium pulſus. Ibid.

Celer morte punitus. Ibid.

Felix procurator Judææ. Ibid.

8. Poſt hæc Felicem quidem Pallantis fratrem miſit *Cæſar*, ut Judæam procuraret, ſimulque Galilæam & Samariam & Peræam: Agrippam vero ex Chalcide in regnum amplius tranſtulit, eumque tetrarchia donavit quæ Philippi *antea* fuerat. erat autem iſta Trachonitis & Batanæa & Gaulanitis. Inſuper & Lyſaniæ regnum addidit, & provinciam quam Varus rexerat. Ipſe autem *Claudius*, cum annos tredecim imperium adminiſtraſſet, ac præterea menſes octo dieſque viginti, vitâ deceſſit, relicto Nerone imperii ſucceſſore, quem Agrippinæ uxoris ſuæ illecebris & præſtigiis in imperii hæreditatem adoptaverat, quamvis filium proprium haberet Britannicum ex Meſſalina conjuge priore natum, & Octaviam filiam, quam ipſe Neroni *privigno ſuo* collocaverat. Quin & ex Petina ſuſceperat Antoniam.

Claudii erga Agrippam munificentia. Ibid.

Obit Claudius & Nero in imperium ſuccedit. Ant. p. 891.

διεβλήκοσιν [a] ἔχειν. αὖθις δὲ προελθὼν εἰς [b] Καισάρειαν, τοὺς ὑπὸ Κυμάνου ζωγρηθέντας ἀνεσταύρωσε πάντας. ἐκεῖθέν τε εἰς Λύδδαν [c] παραγενόμενος [d] πόλιν, [d] δίκαιον τῶν Σαμαρέων, ἐμπεμψάμενος ὀκτωκαίδεκα τῶν Ἰουδαίων, οὓς ἐπέπυστο μετασχεῖν τῆς [e] μάχης, πελέκει διεχρήσατο· δύο δὲ ἑτέρους τῶν δυνατωτάτων, καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν, τότε τοῦτο παῖδα Ἀνανου, καὶ τινας ἄλλους Ἰουδαίων γνωρίμους, [f] ἀνέπεμψεν ὡς Καίσαρα, ὁμοίως δὲ καὶ Σαμαρέων τοὺς ὑπιφανεστάτους. παρήγγειλε δὲ καὶ Κυμάνῳ καὶ Κέλερι τῷ χιλιάρχῳ πλεῖν ὡς Ρώμης, δώσοντας Κλαυδίῳ λόγον ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων. ταῦτα πραξάμενος, ἀπὸ Αὐλῶνος ἀνέβαινεν εἰς Ιεροσόλυμα· καὶ καταλαβὼν ὁ πλῆθος ἄγοντα τὴν τῶν ἀζύμων ἑορτὴν ἀθορύβως, εἰς Ἀντιόχειαν ἐπανῆλθε.

ζ'. Κατὰ δὲ τὴν Ρώμην Καῖσαρ ἀκούσας Κυμάνου καὶ Σαμαρέων· παρὼν δὲ καὶ Ἀγρίππας ἐνθύμως ὑπαγωνιζόμενος Ἰουδαίοις, ἐπειδὴ καὶ Κυμάνῳ πολλοὶ τῶν δυνατῶν παείσαντο· Σαμαρέων μὲν καταγνοὺς, τοὺς ἀπολεῖν προσέταξε τοὺς δυνατωτάτους, Κύμανον δὲ [g] ἐφυγάδευσε. Κέλερα δὲ δεσμώτην ἀναπέμψας εἰς Ιεροσόλυμα παρέδωκεν Ἰουδαίοις τοῖς ἀρίοις ἀπέλευσε, καὶ περιαγόντα τὴν πόλιν ὅτου τὴν κεφαλὴν ἀπεκοπῆναι.

η'. Μετὰ ταῦτα Ἰουδαίας μὲν ὀπίζοπεν [h] Φήλικα τὸν Πάλλαντος ἀδελφὸν ἀπέπεμπεν, τῆς τε Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας καὶ Περαίας· ὁ δὲ τὴν Χαλκίδος Ἀγρίππαν εἰς μείζονα βασιλείαν [i] μεταθῆκεν, δοὺς αὐτῷ τιὸ τε Φιλίππου γενομένην τετραρχίαν. αὕτη δὲ ἥ τε Βαταναία καὶ Τραχωνίτις καὶ Γαυλανίτις. προσέθηκε δὲ τὴν τε Λυσανίου βασιλείαν, [k] καὶ τὴν Οὐάρου γενομένην ἐπαρχίαν. [l] αὐτὸς δὲ διοικήσας τὴν ἡγεμονίαν ἔτεσι τρισὶ καὶ δέκα, μησὶν ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις, τελευτᾷ, καταλιπὼν Νέρωνα τὸν ἀρχῆς ἀξιώσαντα, ὃν, ταῖς Ἀγριππίνης τοῦ γυναικὸς ἀπάταις, διὰ κληρονομίας τὸν ἀρχῆς εἰσπεποίηκε, καίτοι [m] υἱὸν ἔχων γνήσιον Βρεττανικὸν ἐκ Μεσσαλίνης τῆς πρώτης γυναικός, καὶ Ὀκλαυΐαν θυγατέρα τὴν ἐπ' αὐτῷ ξυνοικοῦσαν Νέρωνι. ἐγεγόνει δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ Πετίνης Ἀντωνία.

CAP. XIII.

ΚΕΦ. ιγ'. κϛ.

Quatuor urbes à Nerone Agrippæ regno additæ. Reliquum Judææ ſub Felice. Sicarii, Magi, & Ægyptius Pſeudopropheta quas turbas dederint. De Cæſarea Judæos inter & Syros acerrima contentio.

Τέσσαρας πόλεις τῇ Ἀγρίππα βασιλείᾳ προσέθηκε Νέρων. τὸ λοιπὸν Ἰουδαίας ἐπὶ τοῦ Φήλικος. ὡς ταραχὰς συνιστᾶσι Σικάριοι, Μάγοι, καὶ ψευδοπροφήτης Αἰγύπτιος. περὶ Καισάρειαν ἀμφισβητοῦντες Ἰουδαῖοι καὶ Σύροι.

Plurima de Nerone conſulto præteris Joſephus.

ET quemadmodum quidem Nero, felicitatis & opum magnitudine dementatus, ſuperbe & petulanter uſus ſit

ΟΣΑ μὲν οὖν Νέρων, δι' ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας τε καὶ πλούτου παραφρονήσας, ἐξύβρισεν εἰς τὴν τύχην,

---

a Ad explendam hiſtoriam adde quæ habet *Tacitus* in *Annal.* XII. 54. *b* Σαμάρειαν *Ant.* p. 889. v. 25. quod ita explicat *Uſſerius*, ut Samariam primo, inde Cæſaream, poſtremo Lyddam venerit. *c* Id eſt, κώμην πόλεως τὸ μέγεθος ἔχουσαν, *Ant.* p. 889. v. 29. *d* Et didicit è quodam Samarita, Dortum Judæorum primatem cum quatuor ſociis Judæos ad defectionem ſollicitaſſe quos ille ſupplicio affecit. *Ant.* p. 889. v. 33. *Aldr.* *e* Ἀφορμῆς *Big.* *f* Ἀπέπεμψεν in *Ant.* p. 889. v. 37. *g* Ita cum *Cod. Big.* antea erat φυγαδεύσας. *h* Quem à Cæſare Jonathas Pontifex impetraverat, *Ant.* p. 893. v. 7. Jus ille regium ſervili ingenio exercuit, cuncta malefacta ſibi impune ratus tanta potentia ſubnixo; *Tacit.* in *Hiſt.* V. 9. *Annal.* XII. 54. Ejus meminit *Suetonius* in *Claud.* cap. 28. *Aldr.* *i* Poſtquam ipſe Claudius duodecim annos imperaſſet, Agrippa per quadriennium Chalcidi præfuiſſet, *Ant.* XX. 6. *Aldr.* *k* Adjuncta etiam [Abila] Lyſaniæ tetrarchia, quam Varus rexerat, *Uſſerius*, & quidem rectiſſime, ut pronunciat *Aldrichius.* Vide *Belli* I. 20. 4. *Ant.* XV. 10. Καὶ ὃ καὶ τὸν Οὐάρου γενομένην ἐπαρχίαν reſcribendum cenſet *Petavius* in l. XI. *de Doctrina Temporum*, c. 10. ſub finem *l* Obijt Claudius, Aſinio Marcello, Acilio Aviola Coſſ. III. Id. Octobr. *Seneca* in *lud. de morte Claudii. Suet.* cap. 45. *Dio* lib. LX. p. 688. B. Cum imperaſſet annos 13. menſes 8. dies 20, *Dio*, ibid. *Joſephus* hic & *Ant.* XX 7. *Aldr.* *m* Conſer *Ant.* XX. 7.

a Est

τύχῃ, ἢ πίνα τρόπον τόν τε ἀδελφὸν καὶ τ γυναῖκα καὶ τ μητέρα διεξῆλθεν, ἀφ' ὧν [a]εἰς τὰς συγγενεστάτας μετήνεγκε τὴν ὠμότητα, καὶ ὡς τελευταῖον ἐπὶ τοῦτο φρενοβλαβείας ἐξώκειλεν εἰς σκηνὴν καὶ θέατρον, ἐπειδὴ δι' ὅλων πᾶσιν ὅσα, παραλείψω. τρέψομαι δὲ ὅπερ τοῖς Ἰουδαίοις κατ' αὐτὸν γενόμενα.

β'. Τὴν μὲν οὖν μικρὰν Ἀρμενίαν δίδωσι μὲν βασιλεύειν Ἀριστοβούλῳ τῷ [b]Ἡρῴδου· τῇ δὲ Ἀγρίππα βασιλείᾳ τέσσαρες πόλεις προσέθηκε σὺν ταῖς τοπαρχίαις, [c]Ἀβίλαν μὲν καὶ Ἰουλιάδα τὴν τ Περαίαν, Ταριχαίας δὲ καὶ Τιβεριάδα τ Γαλιλαίας, εἰς δὲ τ λοιπὴν Ἰουδαίαν Φήλικα κατέστησεν [d]ὕπαρχον. ὗτος τ ἀρχιλῃστὴν Ἐλεάζαρον ἔτεσιν εἴκοσι τ χώραν [e]δηώσαντα, καὶ πολλοὺς τοὺς σὺν αὐτῷ ζωγρήσας, ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην· τ δὲ ἀναστανρωθέντων ὑπ' αὐτοῦ λῃστῶν, καὶ τ ὅπερ κοινωνίᾳ φωραθέντων ὑπ' ὀλόλασεν, ἄπειρόν τι πλῆθος ἦν.

χγ'. γ'. Καθαρθείσης δὲ τ χώρας, ἕτερον εἶδος λῃστῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπεφύετο, οἱ σικάριοι, μεθ' ἡμέραν καὶ ἐν μέσῃ τῇ πόλει φονεύοντες ἀνθρώπους· μάλιστα δὲ ἐν ταῖς ἑορταῖς μισγόμενοι τῷ πλήθει, καὶ ταῖς [g]ἐσθήσεσιν ὑποκρύπτοντες μικρὰ ξιφίδια, τούτοις ἐνύττον [h]τοὺς ἀλλοφύλους. ἔπειτα πεσόντων, μέρος ἐγίνοντο τοῦ ἐπαγανακτοῦντος οἱ περιεωκότες· διὸ καὶ παντάπασιν ὑπ' ἀξιοπιστίας ἦσαν ἀνεύρετοι. πρῶτος μὲν οὖν [i]ὑπ' αὐτοῦ Ἰωνάθης ὁ ἀρχιερεὺς ἀπεσφάγη· μεθ' ἡμέραν δ' αὐτὸν καθ' ἡμέραν ἀπώλλυντο πολλοί, καὶ τῶν συμφορῶν ὁ φόβος ἦν χαλεπώτερος, ἐκάστου καθάπερ ἐν πολέμῳ καθ' ὥραν τ θάνατον προσδεχομένου. προεσκοπεῖτο δὲ πόρρωθεν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ οὐδὲ τοῖς φίλοις προσίοσιν ἐπὶ πίστει ἦν· ἐν μέσαις δὲ ταῖς ὑποψίαις καὶ ταῖς φυλακαῖς ἀπώλλυντο. τοσοῦτον τ ὑπεβάλλοντο τὸ [k]τάχος ἦν, καὶ τὸ λαθεῖν ἡ τέχνη.

δ'. Σωίσῃ δὲ πρὸς τούτοις ἕτερον πονηρῶν, χειρὶ μὲν καθαρώτερον, ταῖς γνώμαις δὲ ἀσεβέστερον, ὥστε οὐδὲν ἦττον τὴν σφαγέαν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ἐλυμήνατο. πλάνοι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ἀπατεῶνες, προσχήματι θειασμοῦ, νεωτερισμοὺς καὶ μεταβολὰς πραγματευόμενοι, δαιμονᾶν τὸ πλῆθος ἀνέπειθον, καὶ προῆγον εἰς τὴν ἐρημίαν, [l]ὡς ἐκεῖ τοῦ Θεοῦ δείξαντος αὐτοῖς σημεῖα ἐλευθερίας. ὅπερ τούτοις ὁ Φῆλιξ, ἐνδεκτὸν γὰρ ἀποστάσεως ἦν) καταβολὴν, πέμψας ἱππέας τε καὶ πεζοὺς ὁπλίτας, πολὺ πλῆθος διέφθειρε.

ε'. Μείζονι δὲ [m]ταύτης πληγῇ Ἰουδαίους ἐκάκωσεν ὁ [n]Αἰγύπτιος ψευδοπροφήτης. ὃς γενόμενος γὰρ εἰς τὴν χώραν, ἄνθρωπος γόης, καὶ προφήτου πίστιν ὑπειθὴς [o]ἑαυτῷ, δεῖ [p]τεσμυείους μὲν

fortuna, & qualiter fratrem *suum* & uxorem & matrem interfecerit; ac deinde in sanguine *sibi* conjunctissimos crudelitatem suam adhibuerit; utque tandem eo dementiæ pervenerit, ut in scena & theatro sese exerceret, quoniam res vulgo notæ sunt, *silentio* præteribo. convertam autem narrationem ad ea quæ ejus tempore Judæis acciderunt. XII.

2. Et ille quidem Armeniam minorem donavit Aristobulo Herodis filio, ut eam imperio regeret: regno autem Agrippæ quatuor urbes addidit cum illarum toparchiis, Abilam & Juliadem in Peræa, Tarichæas & Tiberiadem in Galilæa, reliquæ autem Judææ Felicem procuratorem constituit. Hic, principem latronum Eleazarum, qui per viginti annos regionem fuerat depopulatum, multosque qui cum eo erant vivos cepit, & Romam misit: latronum vero, ab illo in crucem sublatorum, aliorumque in *sceleris* societate deprehensorum, quos supplicio affecit, ingens erat multitudo.

Neronis erga Aristobulum & Agrippam liberalitas. Ant. p. 892.

Felix Judææ procurator latrones castigat. Ibid. & p. 893.

3. Regione autem *ita* purgata aliud subortum est grassatorum genus, qui Sicarii vocabantur, interdiu homines media in urbe trucidantes: præcipue vero diebus festis plebi immixti, & sicas sub vestibus occultantes, istis inimicos suos percutiebant. Cumque *vulnerati protinus* concidissent, illi qui cædem fecerant cum adstantibus indignari se simulabant. Qua re fiebat, ut credulitate hominum, nihil de iis siniſtri suspicantium, diu tecti latuerint. Ac primum quidem Jonathas pontifex ab illis interficitur: deinde vero complures alii quotidie perempti erant, adeo ut timor ipsa calamitate acerbior esset; dum singuli tanquam in acie positi quovis momento mortem sibi imminere crederent. Inimicos autem eminus prospiciebant, & ne amicis quidem propius accedentibus amplius fidebant: sed in mediis suspicionibus atque custodiis occidebantur. Tanta erat insidiantium velocitas & latendi ars.

Sicarii eorumque audacia. Ant. p. 893. 895. 897.

Jonathas pontifex à Sicariis peremptus.

4. Cæterum præter hos alia nefariorum turma conflata est, quibus manus erant *à cæde* puriores, sed sceleratiora consilia; quique non minus quam sicarii civitatis felicitatem perditum ibant. nam homines, seductores & fallaciis pleni, specie divini afflatus, novis rebus & mutationibus studentes, vulgo ut insanirent persuadebant, & proliciebant in solitudinem; ac si illic Deus ostensurus esset eis signa libertatis. Contra istos (inde enim videtur oritura esse insurrectio) milites, tam pedites quam equites, misit Felix, magnumque eorum numerum interficit.

Seductores & impostores per Judæam. Ant. p. 893.

5. Graviore autem adhuc clade Judæos afflixit Ægyptius *quidam* falsus propheta. Namque is in regionem ingressus, homo magus, cum opinionem atque auctoritatem prophetæ sibi conciliasset, usque ad triginta hominum millia,

Ægyptius Pseudo-propheta. Ibid.

a Εἰς τὰς συγγενεστάτας *Big.* b Scilicet, ὁ Χαλκίδος βασιλέως, p. 892. v. 38. c Ἄβιλαν non nominat *Josephus*, p. 892 v. 42. sed ejus loco ponit κώμας τὰς περὶ αὐτὴν [Ἰουλιάδα] πεντεκαιδέκα. d Ἐπίτροπον *Bod.* & infra ἐπιτροπεύων pro ἐπιτροπεύων. e Ληστεύσαντα *Big.* f Qui gladiolos gestabant incurvos acinacis Persici magnitudine, quales Romani sicas vocant. Inde nomen. *Ant.* XX. 7. 9. i. *Aldr.* Vide *Fullerum* in *Miscell.* l. 2. c. 3. p. 165. g Ἐσθῆσιν *Big.* & qui hæc laudat *Euseb.* in *Hist. Eccl.* l. 2. c. 20. h Τοὺς ἀλλοφύλους *Josephum* dixisse pro τοὺς ἀλλοφύλους existimat *Valesius.* malui tamen cum *Rufino* ἀλλοφύλους interpretari *inimicos*, ex v. 29. i Immissis à Dora quodam Hierosolymitano pontificis amico, quem corruperat Felix, *Ant.* XX. 7. p. 893. v. 12. k Θεσίου *Ruf.* l Ὡς αἰ κῆ *Big.* m Τούτων *Euseb.* in *Hist. Eccl.* l. 2. c. 21. & *Niceph. Call.* in *H. E.* l. 2. c. 26. n Non dubitandum est quin Ægyptius de quo hîc agitur sit ille de quo *Josephus* in *Ant.* XX. p. 893. o Ita *Big. Bod. Euseb.* & *Niceph.* αὐτῷ *Bas. Gen. Alique.* p Ita intelligendum est, ut numerus quidem promiscuæ multitudinis ad triginta usque millia hominum pervenerit;

Ægyptius ejusque comites fusi fugatique. Antt. p. 893. 894.

millia, quos præstigiis suis deceperat, congregavit. Cum autem istos ex solitudine ad montem usque Olivarum perduxisset, inde in urbem Hierosolymorum irrumpere statuerat, superatoque Romanorum præsidio & populo dominationem occupare, satellitibus fretus qui secum *in urbem* irruerent. Verum Felix conatum hominis prævenit, obviam adversus eum progressus cum Romanis militibus: & universus populus *pro salute patriæ* certaturus Romanos *strenue* adjuvabat. Facto igitur congressu, Ægyptius quidem ipse cum paucis evasit; plurimique eorum qui cum eo erant partim trucidati, partim vivi capti sunt: reliqua autem multitudine in regiones suas dispersa, singuli latendo sibimet consulebant.

Latrones per Judæam grassantur.

6. Verum cum & isti comprimerentur *motus*, rursus & altera pars (sicut in ægro corpore fieri solet) furore inflammatur. Nam plani & latrones in unum collecti multos ad defectionem impellebant, & ad libertatem *recuperandam* hortabantur, mortem iis minitantes qui Romanorum imperio obedientiam præstarent; & vel invitos in libertatem asserendos esse dictitantes, quibus in animo est voluntariam servitutem servire. turmatim enim per regionem dispersi & potentium domos diripiebant, & ipsos insuper trucidabant, & vicos incendebant: adeo ut flagitiosa illorum amentia Judæa omnis repleretur. Et hoc quidem bellum quotidie ingravescebat.

Magna Cæsareæ inter Judæos & Syros rixa. Antt. p. 894.

7. Alter autem tumultus fit circa Cæsaream, inter Syros & Judæos qui simul cum illis promiscue eam habitabant orta seditione. Nam hi quidem suam esse civitatem volebant, Judæum ejus fuisse conditorem dicentes. erat autem *is* rex Herodes. Illi vero ædificatorem quidem Judæum *extitisse* confitebantur, ipsam vero civitatem Græcorum esse asseverabant. non enim in ea statuas & fana collocare voluisse qui eam Judæis tribuerat. De istis quidem inter eos mota erat controversia; dumque contenderent ad arma ventum est, & quotidie audaciores quique partis alterutræ ad pugnam prosiliebant. neque enim Judæorum seniores gentis suæ seditiosos continere poterant, & Græcis inhonestum videbatur & turpe Judæis cedere. Atque illi quidem plus valebant opibus & corporis viribus: Græci vero militum auxilio & præsidio. major enim Romani exercitus pars conflata erat ex Syris, & quasi cognatione juncti ad auxiliandum prompti erant paratique. Cæterum militum præfectis curæ erat tumultum comprimere, & pugnacio-

In apertam pugnam erumpit. Ibid.

ἀθεσίᾳ τ ἡπατημένων. [a] θελαγὼν δὲ αὐτὸς ὁκ ἐφ ἑρημίας εἰς τὸ Ελαιῶν καλούμενον ὄρ, ὁκεῖθεν οἷός τε ἦ εἰς Ιεροσόλυμα παρελθὼν βιάζεσθαι, [b] καὶ κρατήσας τῆς τε Ρωμαϊκῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ δήμου τυραννεῖν, χρώμενος τοῖς συνεπομένοις δορυφόροις. φθάνει δὲ αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν Φῆλιξ [c] ὑπαντιάσας μετὰ τῆς Ρωμαϊκῶν ὁπλιτῆς, καὶ πᾶς ὁ δῆμος συνεφίλατο τῆς ἀμυνῆς. ὥστε συμβολῆς γενομένης, οἱ μὲν Αἰγύπτιον φυγεῖν μετ' ὀλίγων, ἁλῶναι δὲ [d] καὶ ζωγρηθῆναι πλείστους τῶν σὺν αὐτῷ· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος σκεδασθὲν ὅπῃ τὴν [e] ἑαυτῶν ἔκαστον ἔφαλε θεῖν.

ε'. Κατασταλέντων δὲ καὶ τούτων, ὥσπερ ἐν νοσοῦντι σώματι, πάλιν ἕτερον μέρος ἐφλεγμήνεν. οἱ γὰρ λῃσταὶ καὶ ληστρικοὶ συναχθέντες πολλοὺς εἰς ἀπόστασιν ἐπῆγον, καὶ πρὸς ἐλευθερίαν παρεκρότουν, θάνατον ἀπειλοῦντες τοῖς πειθαρχοῦσι τῇ Ρωμαίων ἡγεμονίᾳ, καὶ πρὸς βίαν ἀφαιρεθήσεσθαι λέγοντες τὰς ἐκουσίους δουλεύειν προαιρουμένους. μεμιγμένοι γὰρ εἰς τὴν χώραν κατὰ λόχους, διήρπαζόν τε τὰς τῶν δυνατῶν οἰκίας, καὶ αὐτοὺς ἀνῄρουν, καὶ τὰς κώμας ἐνέπιμπρασαν· ὥς τε τῆς ἀπονοίας αὐτῶν πᾶσαν τὴν Ιουδαίαν ἀναπίμπλασθαι. καὶ οὕτως μὲν ὁ πόλεμος καθ' ἡμέραν [f] ἀνερρίπιζετο.

ζ. Ετέρα δὲ ταραχὴ συνίσταται περὶ Καισάρειαν, τῶν ἀναμεμιγμένων Ιουδαίοις πρὸς τοὺς ὁμοεθνῆ [g] Σύρους ξασιασάντων. οἱ μὲν γὰρ ἠξίουν, σφετέραν εἶναι τὴν πόλιν, Ιουδαίου γεγονέναι καὶ κτίσιν αὐτῆς λέγοντες· τὸν δὲ Ηρώδην ὁ βασιλεύς. οἱ δὲ ἕτεροι, τ [h] οἰκισὴν μὲν προσωμολόγουν Ιουδαῖον, αὐτὴν μέντοι γε τὴν πόλιν Ελλήνων ἔφασαν. ἢ γὰρ ἀνδριάντας καὶ ναοὺς [i] ἐγκαθιδρύσαι, Ιουδαίοις αὐτὴν ἀναπιθέντα. ἀφ' ἑκάτερα μὲν ἠμφισβήτουν ἐκάτεροι, προῆει δὲ αὐτοῖς τὸ φιλόνεικον εἰς ὅπλα, καὶ καθ' ἡμέραν οἱ θρασύτεροι πρὸ ἀμφοῖν προεπήδων ἐπὶ μάχην. ὅτε δὲ Ιουδαίων οἱ [k] γεραιοὶ τὰς ἰδίας ξασιαστὰς κατέχειν οἷοί τε ἦσαν, καὶ τοῖς Ελλησιν αἶσχος ἐδόκει Ιουδαίων ἐλαττᾶσθαι. προεῖχον δὲ οἱ μὲν πλούτῳ καὶ σωμάτων ἀλκῇ· τὸ δὲ Ελληνικὸν τῇ μετὰ τ στρατιωτῶν ἀμύνῃ. ὃ δὲ πλέον Ρωμαίοις τὸ σφέτερον δυνάμενος ὁκ ἐκ Συρίας ἦν κατειλεγμένον, καὶ καθάπερ συγγενεῖς ἦσ εἰς τὰς βοηθείας ἕτοιμοι. τοῖς γὰρ ἐπάρχοις φροντὶς ἦν ἀναστέλλειν τ ταραχὴν, καὶ τοὺς μαχιμωτάτους

venerit; ex illis vero quatuor tantum millia fuerint sicariorum. Atque ita *Josephus* conciliabitur cum *Luca* in *Act.* c. 21. v. 38. qui numerat tantum τετρακισχιλίους. *Vales.* Τετρακισχίλιοι nebulonis illius initia fuere. at postea multitudo illi ad triginta millia creverit. *Grotius.* Horum maximam partem cæsos captosque statim narrat: capti autem sunt ducenti, duplo plures occisi. *Antt.* XX. p. 894. At quomodo triginta, vel etiam quatuor mille fuere, quorum pars maxima sexcenti? Negabis fortasse πλείους tam stricte esse sumendum; posse enim indefinite, *multos* significare. Hoc quidem facilius devorabimus, si ad quatuor millia comparentur; verum nec isto modo *Josephum* penitus expedies. Quare superest ut in illo quoque *sexcentorum* numero errorem latere fateamur; qui collatis codicibus fortasse deprehendi poterit. Suspicamur interim pro *διακοσίους* scriptum olim *διχιλίους*: permutatis λ & δ vel etiam Λ & Δ ex τετρακισχιλίους factum esse τετρακοσίους ne dubitamus quidem. *Aldr.* [a] Ita *Euseb.* & *Niceph.* παραλαγὼν *Basil.* & *Rhed.* θελαγὼν in *Editis Aliisque.* [b] Nostri codices (inquit) *Valesius* ad *Euseb.* p. 61.) aliter scriptum exhibent, καὶ κρατῆσαι τῆς τε Ρωμαϊκῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ δήμου τυραννικῶς, χρώμενον τοῖς συνεπομένοις δορυφόροις. subaudito λῃστὴν verbo βιάζεσθαι, quod paulo ante præcessit. Nec aliter legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *paratus inde irruere Hierosolymam, & vi ac potestate urbem tenere, simulque Romanorum præsidia ac plebem tyrannidi suæ subjugare.* [c] Υπαντήσας *Euseb.* [d] Και ζωγρηθῆναι deliderant *Bas. Gen. Aliique.* ἁλῶναι *Ruf.* Ego utrumque edidi ex *Big. Bod. Euseb.* & *Niceph.* confirmante etiam *Josepho*, pag. 894. v. 3. [e] Ita *Big.* αὐτῶν in *cæteris.* [f] Sic & *Julianus* in *Orat.* I. ὁ πόλεμος καθ' ὅσον εἰς μεγέθη μᾶλλον ἐπηρτίζετο. Videsis Ill. *Spanhemii* notas ad *Julianum*, p. 187. [g] Et hos vocat Ελληνας. iidem enim Syri & Hellenes, ut constat ex v. 37. Vide *Lightfootum* in *Centuria Chorograph.* c. 57. [h] Κτίσιν *Bod.* [i] Εγκαθίδρυσιν *Bod.* Verum (*Antt.* XX. 7.) alia affingatur ratio, quod quæ erat Cæsarea antea dicta fuerit Stratonis turris: quo tempore nemo ibi Judæus habitabat. [k] Γεραιοὶ *Basil.* & *Rhed.* [a] Idem-

μωτίους ἐκτέμνων ἀεὶ συλλαμβάνοντας ἀπόλλυσι μάστιξι καὶ δεσμοῖς. ἐὰν μὲν τὰ πάθη τῶν συλλαμβανομένων ὀκνηρὰν τοῖς καταλειπομένοις ἀναχώρησιν ἢ δίδῳ, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παροξύνοντο πρὸς τὴν ἁρπαγήν. νικῶντας δέ ποτε τοὺς Ἰουδαίους, παρελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν ὁ Φῆλιξ, μετὰ ἀπειλῆς ἀπέλυσεν ἀναχωρεῖν· τῶν δὲ μὴ πειθομένων, ἐπιπέμψας τοὺς στρατιώτας, πολλοὺς συχνούς, οὓς ἀφήρπαζον καὶ τὰς οὐσίας. μετὰσης δὲ τῆς στάσεως, ἐπιλέξας ἐκτέμνει τοὺς γνωρίμους, ἔπεμψε πρέσβεις ἐπὶ Νέρωνα, ἀμφισβητήσοντας πρὸς τῶν δικαίων.

res quosque factionis utriusque ut comprehensi fuerant verberibus & vinculis castigabant. non tamen comprehensorum supplicia aut impetum cæterorum reprimebant aut terrorem illis injiciebant: sed eo magis exasperati ad seditionem ferebantur. Cumque Felix Judæos in quodam conflictu superiores videns in forum prodiisset, verbisque minacibus jussisset domum quemque suam abire, illi auscultare noluerunt: quo factum est, ut, militibus in eos immissis, non paucos eorum interfecerit, quorum etiam bona forte direpta erant. Vigente autem seditione, nobiliores ex utraque parte delectos ad Neronem legatos misit, de jure suo disceptaturos.

Seditiosi à Felice castigantur. Ant. p. 894.

Legatio ad Neronem.

κδ'. ΚΕΦ. ιδ'.

φῆσις τῆ φήλικος ἀμείδοχος. ὃν ἀμειδέχεται ἀλβῖνος· αὐτὸν τε φλῶρος, ἀμὰ τῷ αὐτῷ ὠμότητα ἰουδαίους εἰς πόλεμον ἀναγκάσας.

CAP. XIV.

Felici succedit Festus. Huic Albinus. Illi Florus, cujus immanitas Judæos ad bellum compulit.

ΔΙαδεξάμενος δὲ [b] τοῦτο τὸν ἐπιτροπεύοντα Φῆστος, τὸ μάλιστα λυμαινόμενον τῷ χώρᾳ ἐπεξῆλθε. τῶν γοῦν λῃστῶν συνέλασε τοὺς πλείστους, καὶ διέφθειρεν οὐκ ὀλίγους. ἀλλ' οὐχ ὁ [c] μετὰ Φῆστον Ἀλβῖνος ἢ αὐτὸν τρόπον ἐξηνύσατο τῶν πραγμάτων· οὐκ ἔστι δὲ ᾧ πονηρίας ἰδίαν παρέλιπεν. οὐ μόνον γοῦν οἱ τοῖς πολιτικοῖς προσέμασιν ἐκλεπτε καὶ διήρπαζε τὰ ἐκάστων οὐσίας, οὐδὲ τὸ πᾶν ἔθνος ἐβάρει ταῖς εἰσφοραῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπὲ λῃστείᾳ δεδεμένους, ὅσοι τῆς παρ' [d] ἐκείνοις βουλῆς, ἢ τῶν προτέρων ἐπιτρόπων, ἀπελύτρου τοῖς συγγενέσι· καὶ μόνος ὁ μὴ δοὺς τοῖς δεσμωτηρίοις εἰς πομπὴν ἐγκατελείπετο. τοιγαροῦν καὶ τῶν πατρίζειν βουλομένων οἱ Ἱεροσολύμοις ἐθάρσησαν αἱ τόλμαι, καὶ χρήμασι μὲν ὁ δυνατοὶ τὸν Ἀλβῖνον προσελάμβανον, ὥστε τοῦ σταδίζειν αὐτοῖς παρέχειν ἄδειαν· τοῦ δημοτικοῦ δὲ τὸ μὲν χαίρειν ἡσυχίᾳ πρὸς τοὺς Ἀλβίνου κακουργοὺς ἀπέκλινεν. ἕκαστος δὲ τῶν πονηρῶν ἴδιον τῦφος ἐπεζωσμένος, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ἀρχιληστὴς ἢ τύραννος προσαυχεῖ οὐ τοῦ λόγου, τοῖς δορυφόροις δὲ πρὸς ἁρπαγὰς τῶν μετοίκων κατεχρῆτο. συνέβαινε δὲ, τοὺς μὲν ἀφῃρημένους, ὑπὲρ ὧν ἀγανακτεῖν ἐχρῆν, σιωπᾶν· τοὺς ἀπλῆνας δὲ, δέον τῷ μὴ τὰ αὐτὰ παθεῖν, καὶ κολακεύειν τὸν ἄξιον κολάσεως. καθόλου δὲ ἡ μὲν παῤῥησία πάντων ἐξεκέκοπτο, τυραννὶς δὲ ἐπ' ἐξουσίαν· καὶ τὰ σπέρματα τῆς μελλούσης ἁλώσεως οὐκ τότε τῇ πόλει κατεβάλλετο.

AT Festus, accepto ab eo munere procuratorio, persequutus est eos qui maxime regionem infestabant. Itaque latronum quamplurimos comprehendit, & non paucos necari jussit. Verum successor ejus Albinus non eodem consilio ac ratione rerum summæ præfuit. neque ulla erat maleficentiæ species quam ille præterierit. Quippe non solum dum res administraret furto subducebat & singulorum bona fortunasque diripiebat, neque solum tributis gentem universam onerabat; sed etiam quos ob latrocinia decuriones civitatum vel superiores procuratores in vincula conjecerant, *ipse*, accepta à cognatis *eorum* pecunia, liberabat: & is solum qui nihil dedisset, in carceribus ut maleficus relictus erat. Per idem tempus iis qui rerum novarum causas quærebant audacia crevit Hierosolymis: ex quibus sane qui erant opulenti pecunia sibi conciliabant Albini gratiam, ut ipsis seditionem agitantibus impunitatem daret; atque isti de populo, quos non delectaret quies, iis se adjungebant, quibus cum Albino communitas erat. Cum autem unusquisque improborum suo agmine circundatus esset, ipse quidem inter cæteros cohortis, quasi princeps latronum & tyrannus, eminebat, suisque satellitibus ad moderatorum direptionem insolenter utebatur. Qua re fiebat, ut, hi quidem qui spoliati erant, cum indignari oporteret, plane tacuerint: illi vero, qui nihil damni ceperant, metu ne similia paterentur, etiam obsequiis eos demereri studuerint, qui supplicio digna fecerant. In summa, omnibus præcisa erat loquendi libertas, & plurium dominatu tenebantur: & tum jacta erant malorum semina, quæ in urbis excidium pullularunt.

Festum procurator Judææ. Ant. p. 902.

XIII.

Festo succedit Albinus.

Albini iniquitas.

β'. Τοιούτου δὲ ὄντος τοῦ Ἀλβίνου ἀπόλυσιν ὁ μετὰ τοῦτον ἐλθὼν Γέσσιος Φλῶρος [e] ἀγαθώτατον κατὰ σύγκρισιν. ὁ μὲν γὰρ λάθρᾳ τὰ πολλὰ, καὶ μεθ' ὑποκρίσεως ἀκακούργητον· Γέσσιος δὲ τὰς

2. Cum autem ejusmodi homo esset Albinus, fecit tamen qui ei successit Gessius Florus, ut facta inter eos comparatione pro optimo haberetur. Nam ille quidem clam pleraque facinora & dissimulanter patravit; Gessius vero

Gessius Florus succedit Albino.

a Idemque sacerdotes quosdam, viros bonos & honestos, ob levem quandam culpam vinctos Romam misit, actores causam suam apud Cæsarem; p. 999 β'. b Illa τοῦτο τινα non agnoscit *Bod.* c Ita cum *Aldrichio* ex *MS.* τοῦτο *Bas.* & *Gen.* d Ἐκείνοις legebat *Aldrichius* è *Cod. Big.* e Δυσφημώτατον *Big.*

Flori audacia & immanitas.

ro de ſuis in gentem *noſtram* injuriis gloriatus eſt & triumphum egit; ac quaſi ad pœnas de condemnatis ſumendas miſſus fuiſſet carnifex, nihil ſibi ad rapinarum & vexationis omne genus reliquum faciebat. Quippe cum miſericors eſſe deberet, erat crudeliſſimus; atque in re turpi *omnium* impudentiſſimus: neque quiſquam plures fallacias veritati offudit, aut commentus eſt callidiores decipiendi vias. Illi enim ex ſingulis lucrum facere, parum videbatur: totas autem urbes deſpoliabat, & ingenti hominum multitudini exitio erat; & tantum non per regionem præconis voce edicebat, liberum eſſe omnibus latrocinari, modo ipſe in prædarum partem veniret. Itaque ex illius aviditate factum eſt, ut omnes fere toparchiæ ad vaſtitatem fuerint redactæ, multique patriis ſedibus relictis in alias ſe receperint provincias.

Ceſtius Gallus Syriæ præſes venit Hieroſolyma.

3. Et quamdiu quidem Ceſtius Gallus Syriæ provinciam regeret, nemo auſus eſt adverſus Florum ad eum legationem mittere. Cum autem inſtante Azymorum feſto ipſe Hieroſolyma veniſſet, eum circumſtetit multitudo ad tricies centena hominum millia, & orabant ut gentis calamitatum miſereretur, Florum regionis peſtem & perniciem eſſe clamitantes. Ille vero, cum præſens eſſet & Ceſtio adſtaret, voces iſtas riſu excipiebat. Cæterum Ceſtius, cum populi impetum ſedaſſet, illiſque ſignificaſſet, quod Florum eis in poſterum placatiorem redderet, Antiochiam reverſus eſt. Florus autem eum uſque ad Cæſaream deducebat, verba ei dans, tumque bellum genti inferendum animo agitabat: quo ſolo iniquitates ſuas occultari poſſe credebat. Nam dum pax eſſet, ſe apud Cæſarem accuſatores Judæos habiturum eſſe exſpectabat: verum ſi id effectum daret, ut ad defectionem adducerentur, fore ut majori malo eos à minoribus coarguendis abſtraheret,

Non ſatisfacit Judæorum querelis contra Florum.

Florus ſævit in Judæos.

Et illi quidem ut gentem à Romana abrumperet *imperio*, indies illorum augebat calamitates.

Bellum Judaicum unde initium ducebat.

4. Per idem autem tempus Cæſarienſes Græci, principatum urbis à Nerone in judicio conſequuti, literas ejuſce rei indices attulerunt; atque ab ea re exordium ducebat bellum *Judaicum*, duodecimo quidem anno imperii Neronis, decimo autem ſeptimo regni

XIV. Agrippæ, menſe *Artemiſio; pro magnitudine autem malorum inde ortorum cauſas nequaquam idoneas habebat. Judæis enim Cæſa-

Judæos Cæſarienſes inter & Græcos fœdum certamen.

rienſibus Synagoga erat prope locum, quem dominii jure tenebat Græcus quidam Cæſarienſis, & ſæpiuſcule id egerant ut locum poſſiderent, pretium multis partibus majus quam mereretur offerentes. Ille vero, quaſi ſpreviſſet eorum preces & contumeliam eis facere decreviſſet, locum ædificiis occupabat quas in officinas convertit, & anguſtum eis aditum prorſuſque difficilem relinquebat. Primum quidem

εἰς τὸ ἔθνος ὠμότητος ἐπόμπευσε· καὶ ὥσπερ ὑπὲρ πωλείας κατακείνων πεμφθεὶς δήμιος, ὅτε ἁρπαγῆς τινα τρόπον, ὅτε αἰκίας παρέλιπεν. ἦν δὲ ἐν [b]μὲ τοῖς ἐλεεινοῖς ὠμότατος, ὁ δὲ τοῖς αἰσχροῖς ἀναιδέστατος· ὅτε δὲ πλείστη τις ἀπιστίαι τὴν ἀληθείας κατέχευε, ὅτε ὁ τῷ πανουργεῖν δολιώτερος ὁδοὺς ἐπενόησεν. ᾧ τὰ μὲν κατ' ἄνδρα κερδαίνειν, μικρὸν ἐδόκει· πόλεις δὲ ὅλας ἐξεδίδυσκε, καὶ δήμους ἀθρόους ἐλυμαίνετο, καὶ μέσον οὐκ ἐκήρυξεν ἀνὰ πᾶν χώρας πᾶσιν ἐξεῖναι ληστεύειν, ἐφ' ᾧ μέρος αὐτὸς λήψεται τῶν λαφύρων. Ἀφ' ἧς τοῦ ὄντος πλεονεξίας, παῖσας [c]ἐρημωθείσας συνέβη τὰς τοπαρχίας, καὶ πολλοὺς τῶν πατρίων ἐθῶν ἐξαναστάντας φυγεῖν εἰς τὰς [d]Συροφοίνικας ἐπαρχίας.

γ'. Μέχρι μὲν οὖν ὁ Συρίας Κέστιος Γάλλος ἦν τῶν προσδιέπων τὴν ἐπαρχίαν, οὐδεὶς προσβαλέσθαί τις τῶν αὐτὸν ἐτόλμησε κατ' ὄψιν Φλώρου. παραγινόμενον δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, τῶν ἀζύμων ἑορτῆς οὐσάσης, περιεστὰς ὁ δῆμος, οὐκ ἐλάττους τεσσαράκοντα μυριάδων, ἱκέτευον ἐλεῆσαι τὰς τοῦ ἔθνους συμφοράς, καὶ τὸν λυμεῶνα τῆς χώρας Φλῶρον ἐκκρίναι. ὁ δὲ παρὼν, [e]καὶ τῷ Κεστίῳ παρεστὼς, διεχλεύαζε τὰς φωνάς. ὁ γοῦν Κέστιος, τὴν ὁρμὴν τοῦ πλήθους καταστείλας, καὶ δόξαν ἔμφασιν ὡς τοῦ μέλλοντος αὐτοῖς τὸν Φλῶρον κατασκευάσειν μετριώτερον, ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. προέπεμπε δὲ αὐτὸν μέχρι Καισαρείας Φλῶρος ἐξαπατῶν, ἐν πόλεμον ἤδη ᾧ ἔθνει [f]ὑμνούμενος ἐπορίζετο, ᾧ μόνῳ συγκρύψειν τὰς αὐτοῦ παρανομίας ὑπελάμβανεν. εἰρήνης μὲν γὰρ ὄσης, καλῶν χορὸς ἔξειν ὅπου Καίσαρος Ἰουδαίους προσέδοκα· στρατευσίμους δὲ ὑπόπτους αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μετεωρίσειν. ὁ μὲν οὖν ὡς ἂν ὑπεραγειν τὸ ἔθνος, καθ' ἡμέραν ἐπέτεινεν αὐτοῖς τὰς συμφοράς.

δ'. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Καισαρέων Ἕλληνες, νικήσαντες πρὸς Νέρωνι τῆς πόλεως ἄρχειν, καὶ τῶν κείνου κόμισαν γράμματα, καὶ προσελάμβανε τὴν ἀρχὴν ὁ πόλεμος, δωδεκάτῳ μὲν ἔτει τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας, [g]ἑπτακαιδεκάτῳ δὲ τῆς Ἀγρίππα [h]βασιλείας, Ἀρτεμισίου μηνός· πρὸς δὲ τὸ μέγεθος τῶν ἐξ αὐτῶν συμφορῶν οὐκ ἀξίας εἶχε τὰ φάσματα. οἱ γὰρ ἐν Καισαρείᾳ Ἰουδαῖοι, συναγωγὴν ἔχοντες πρὸς χείρῳ, ἣ διαπόντιος κεῖται τοῖς Ἕλλησι Καισαρεῦσι, πολλάκις μὲν κτήσασθαι τὸν τόπον ἐπεπόνθασιν, τιμὴν πολλαπλασίονα τῆς ἀξίας διδόντες, ὡς δὲ ὑπερῶν τὰς δίκαις, πρὸς ἐπήρειαν ἔτι καὶ προσοικοδόμει τὸ χωρίον ἐκεῖνος, ἐργαστήρια κατασκευάζομένους, τελευτῶν δὲ καὶ παντάπασι βιαίαν πάροδον ἀπέλιπεν αὐτοῖς. ὁ μὲν πρῶτον

οἱ

a Ita cum *Aldrichio* è *Codd. Bunb. Rhed. Rod.* & *Voſſ.* πεμπόμενον in *reliquis*. b Illud μὲ è *MSS.* c Σεβαστὰς ἐρημωθείσας *Bunb.* d Sic *Big.* & *Ant.* p. 902. v. 25. ἀποικίαις in *Baſ. Gen. Aliiſque.* e Aliquid deeſſe ſuſpicor, quod in hoc codice habuiſſe videtur *Ruffinus*: quippe vertit, *& Gallo aſſiſterent, non ſolum nihil movebatur ſed voces illas etiam deridebat.* f Κωμῳδούμενος *Big.* deleto ἐπειζήτει. Convenit *Ruf.* g Itaque regnum ejus inchoat *Joſephus* anno Claudii octavo, de quo vide ſupra cap. XI. §. XII. Quot annos vixerit incertum eſt; ſed excidio Hieroſolymorum ſuperfuiſſe nemo dubitat: annum quoque ejus XXII. in nummis notatum invenimus. Verum quod ex *Juſto Tiberienſi* narrat *Photius* in *Cod.* ργ'. duraſſe ſcilicet Agrippam ad annum uſque tertium Trajani, id opinor falſum eſt; & pro Τραϊανοῦ ſcribendum ibi Δομιτιανοῦ. nam *Joſephus* in *Vita ſua* pag. 939. diſertiſſimis verbis affirmat, Agrippam ante obiiſſe quam hiſtoriam ſuam *Juſtus* ederet. At *Joſephus*, qui *Juſto* reſpondet, *Archæologiam* una cum *Vita ſua* illi ſubnexa edidit anno Domitiani tertio decimo. *Ann.* XX. 10. *Aldr.* h Sc. Καισαρείας. Vide *Uſſerium* ad *A. M.* 4053. * Sc. Majo, ut interpretatur *Uſſerius* ad A. M. 4053.

a Hæc

οἱ θερμότεροι τῶν νέων προσπηδῶντες οἰκοδομεῖν ἐκώλυον. ὡς δὲ τούτους εἶργε τῆς βίας Φλῶρος, ἀμηχανοῦντες οἱ δυνατοὶ τῶν Ἰουδαίων, σὺν οἷς ὁ τελώνης Ἰωάννης, πείθουσι Φλῶρον ἀργυρίου ταλάντοις ὀκτὼ, ἀφεκωλύσαι τὸ ἔργον. ὁ δὲ πρὸς μόνον τὸ λαβεῖν ὑπεδέξατο πάντα συμπράξειν, λαβὼν ἔξεισι τῆς Καισαρείας εἰς Σεβαστὴν, καὶ καταλείπει τὴν σάσιν αὐτεξούσιον, ὥσπερ ἄδειαν πεποιηκὼς Ἰουδαίοις ὃ μάχεσθαι.

juvenes ferventiores profiliebant & ædificantes interpellabant. Cum autem illorum vim inhiberet Florus, Judæi potentiores, inque his Joannes publicanus, nescii quid agerent, argenti talentis octo Floro persuadere conantur, *ut faceret eos ab opere cessare. Verum ille, tantummodo ut *aliquid* caperet, promisit se cuncta facturum, acceptoque statim de Cæsarea egressus Sebasten proficiscitur, relicta seditiosis quidlibet agendi potestate, quasi Judæis pugnandi licentiam vendidisset.

Florus litem componere recusat.

ε'. Τῆς δὲ ὀπτούσης ἡμέρας ἑβδομάδος οὔσης, τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν συναγωγὴν ἀθροισθέντων, σασπής τις Καισαρεὺς [a] γάστραν καθαρέψας, καὶ παρὰ τὴν εἴσοδον αὐτῶν θέμενος, ἐπέθυεν ὄρνεις. τοῦτο τοὺς Ἰουδαίους ἀπεκίνησεν παρόξυνον, ὡς ὑβρισμένων [b] μὲν αὐτοῖς τῶν νόμων, [c] μεμιαμμένης δὲ τῇ χοιρίνῃ τὸ μὴ οὖν εὐσταθὲς καὶ φρόνιμον ὑπὲρ τοὺς ἡγεμόνας καταφρόνειν πάλιν ὠθεῖ χρῆσαι, τὸ σασπῶδες δὲ καὶ τὸ νεότητι φλεγμαῖνον ὑπεκίνει πρὸς μάχην. παρεσκευασμένοι δὲ εἰσῆλθον οἱ τῶν Καισαρέων σασπασταί· τὸν γὰρ [d] ὀπτήσαντα προπεπόμφεσαν ἐκ συντάγματος· καὶ ταχέως ἐγένετο ἡ συμβολή. προσελθὼν δὲ Ἰουκοῦνδος ὁ ἀφεκωλύειν τεταγμένος ἱππάρχης, τήν τε γάστραν αἴρει καὶ καταπατεῖν ἐπειρᾶτο τοὺς σασπάς. ἠλαύνετο δὲ αὐτὸς τῆς τῶν Καισαρέων βίας, Ἰουδαῖοι [e] τοὺς νόμους ἁρπάσαντες ἀνεχώρησαν εἰς Νάρβατα. χώρά τις αὐτῶν οὕτω καλεῖται, σταδίους ἑξήκοντα διέχουσα τῆς Καισαρείας. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην δυνατοὶ δώδεκα, πρὸς Φλῶρον ἐλθόντες εἰς Σεβαστὴν, ἀπωδύροντο περὶ τῶν πεπραγμένων, καὶ βοηθεῖν ἱκέτευον, αἰδημόνως [f] ὑπομιμνήσκοντες τῶν ὀκτὼ ταλάντων. ὁ δὲ καὶ συλλαβὼν ἔδησε τοὺς ἄνδρας, αἰτιώμενος ὑπὲρ τοῦ τοὺς νόμους ἐξενεγκεῖν τῆς Καισαρείας.

6. Die autem sequenti, qui septimus erat, cum Judæi in Synagogam convenissent, seditiosus quidam Cæsariensis, vase fictili inverso & ad introitum illorum posito alites immolabat. id quod vehementer admodum Judæos irritabat, quasi lex eorum ludibrio habita esset, & locus impie contaminatus. Ac pars quidem Judæorum constantior & moderatior factu optimum esse censebat, ut ad judices denuo se reciperent: seditiosi vero quique in ætatis fervore erant in pugnam accendebantur. Stabant autem ad confligendum parati etiam Cæsariensium aliquot turbulenti, (ex composito quippe præmissus fuerat, qui *aviculas* immolaverat) & statim ad manus ventum est. Cum autem *ad eos* accessisset Jucundus ad *tumultum* prohibendum constitutus equitum magister, vas Samium auferri jubet, & ad seditionem comprimendam aggrediebatur. At cum ipse superatus esset Cæsariensium violentia, Judæi, correctis legum *Moysaicarum* libris in †Narbata secesserunt. regio quædam illorum ita appellatur stadiis sexaginta distans à Cæsarea. Verum Joannes cum duodecim *Judæorum* primoribus, Sebasten ad Florum profecti, de iis quæ acciderant graviter conquerebantur, & ab eo auxilium implorabant, octo talentorum verecunde eum admonentes. Ille vero viros comprehendi & in vincula conjici jubet, eis objiciens quod legum libros Cæsaream exportassent.

Cæsareæ contumelia afficiuntur Judæi.

Narbata secedunt.

Joannes aliique frustra querelas deferunt ad Florum.

ς'. Πρὸς τοῦτο [g] τὸ τῶν Ἱεροσολύμοις ἀγανάκτησις ἦν· ἔπι μέντοι [h] καὶ τὰς ὀργὰς κατεῖχον. ὁ δὲ Φλῶρος, ὥσπερ ἐφολκωθείς, ἐκείνῃ τὸν πόλεμον· καὶ, πέμψας ὅτι τὰ ἱερὰ θησαυροῦ; ἐξαίρει ἐπιφασιζόμενος τάλαντα, σκηψάμενος εἰς τὰς Καίσαρος χρείας. σύγχυσις δ' εὐθέως ἦν τοῦ δήμου, καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ ἱερὸν βοαῖς ἀφορήτοις τὸ Καίσαρος ἀνεκάλουν ὄνομα, καὶ τὴν Φλώρου τυραννίδος ἐλευθερῶσαι σφᾶς ἱκέτευον. ἔνιοι δὲ τῶν σασπασταῖς λοιδορίας αἰσχίστας εἰς τὸν Φλῶρον ἐκεκράγεσαν, καὶ κανοῦν [i] περιφέροντες ἐπῄτουν αὐτὸν [k] κέρμα, καθάπερ ἀπήρῳ καὶ πτωχῷ. τούτοις οὐκ ἐπετράπη τὴν φιλαργυρίαν, ἀλλ' ὅτι τῷ μᾶλλον χρηματίσασθαι προσωρμίσθη. δεῦρο γὰρ εἰς Καισάρειαν ἐλθόντα σβέσαι τὸν πολέμου πῦρ ἐκεῖθεν ἀρχόμενον, καὶ τὴν ταραχὴν ἀπολεῖν τὰς αἰτίας, ἐφ' ᾧ καὶ μισθὸν ἔλαβεν, ὁ δὲ μὴ πρᾶξαι ἱππικῆς τε καὶ πεζικῆς ὅτι Ἱεροσολύμων ὥρμησεν,

6. Hoc *quidem* indigne ferebant Hierosolymitani: veruntamen & adhuc irarum abstinebant. Florus autem, quasi *ad hoc* operam suam locasset, bellum accendit; missis ad sacrum thesaurum qui talenta septemdecim inde auferrent, hoc prætextu quod Cæsari illis opus esset. Ad hoc statim confusione repleta est plebs, factoque ad templum concursu maximis clamoribus & Cæsaris nomen invocarunt, utque à Flori tyrannide liberarentur supplices petebant. nonnullique è seditiosis convicia fœdissima in eum jaciebant, & canistrum circumferentes stipem ei mendicabant, quasi egeno miseroque. His autem omnibus à pecuniæ cupiditate nihil dimovebatur, sed eo magis ad quæstum faciendum irritatus est. Denique cum deberet Cæsaream se conferre, & belli incendium illic ortum restinguere, causasque tumultuum sublatum ire, quem in finem etiam mercedem acceperat; ille è contra cum equitum peditumque exercitu Hierosolyma contendit, ut

Florus bellum accendit, diripiendo sacrum thesaurum.

Judæi convicia in eum faciunt.

a Hac re lepra Judæis exprobatur per mactationem avis super vas fictile; quod in leprosorum mundatione ex lege Dei (*Levit.* c. XIV.) fieri debuit. notatumque est Gentiles vituperasse Judæos uti leprosos, & eam ob rem Ægypto pulsos credidisse. Hoc me monuit Cl. *Relandus*, de literis Hebraicis præclare meritus & porro meriturus. b Illud μὲν è *Cod. Bod.* c Μεμιαμμένου in aliquot *MSS.* d Plenius forsan in *Rufini Cod.* nam vertit, *qui pro Synagogæ foribus immolaret.* e Τὸς νομὸς, & mox (v. 32.) τὸς νομὸς, (ac si construi deberet, ἐξενεγκεῖν) legendum censet *Petitus*, in *Animadv. in Legg. Attic.* tom 3. p. 1058. f Vide supra, v. 4. g Τοῖς *Bod.* h Illud ἐ non agnoscunt *Big. & Bod.* i Ita *Big.* & *Ruf.* περιφέροντες in *Edit. Ald.* k Κέρμα *Big.* * *Vel*, ut eos ab ædificatione impediret. † *Nabata* in *Rufini Codd.*

ut cum Romanorum armis id quod volebat perpetraret, atque timorem & minas urbi indueret.

Florus Judæorum obsequia remisit.

7. At populus, volens ejus impetum in anteceſſum flectere, obviam it militibus cum lætis acclamationibus, paratuſque erat Florum plenioribus obſequiis excipere. Ille vero, præmiſſo cum equitibus quinquaginta Capitone centurione, juſſit eos diſcedere: neque eum officiis nunc demereri ſimularent, cui turpiter adeo conviciati fuerant. Oportere quippe eos, ſi viri ſint fortes fidenteſque, in ipſum etiam præſentem cavillari, & ſeſe non ſolum in verbis ſed in armis libertatis ſtudioſos oſtendere. Iſtis exterrita multitudo, militibus etiam qui cum Capitone erant in medium illorum irruentibus, in fugam disjecta erat, priuſquam ſalutarent Florum, aut ſuum militibus manifeſtum facerent obſequium. In domos itaque ſuas ſe recipientes in metu & humilitate noctem *iſtam* egerunt.

Judæorum primores nequicquam Florum obſecrant ut populo ignoſceret.

8. Florus autem tunc quidem in regia diverſabatur; die vero ſequenti pro tribunali ante eam poſito ſedet, profectique ad eum pontifices cum viris omnibus ſummæ auctoritatis & dignitatis tribunali adſtiterunt. Quibus præcepit Florus, ut illos ſibi traderent qui contumeliis eum affecerant, dicens fore ut ipſos ultum iret, niſi conviciatores *ad eum* vellent adducere. Illi vero affirmabant populum quietum eſſe pacique ſtudere, & pro eis qui peperam loquuti ſunt veniam rogabant. In tanta quippe multitudine, minime mirandum eſſe, nonnullos inveniri, paulo audaciores & in prima adoleſcentia inconſultos: fierique non poſſe ut ii qui deliquerint à reliquis ſecernantur; cum & ſingulos nimirum *facti* pœniteat, & præ timore ad negandum ſint parati. debere tamen illum proſpicere gentis quieti, & conſtituere Romanis urbem ſervare; magiſque multorum innoxiorum gratia paucis qui ſcelus admiſerint ignoſcere, quam propter aliquot improbos tantam bonorum multitudinem perturbare.

Florus jubet militibus forum ire direptum.

9. Ad hæc *ille* magis irritatus milites inclamavit, ut forum quod ſuperius vocabatur direptum irent, ac paſſim obvios interficerent. Illi vero, cum lucri aviditatem præſidis adhortatione cohoneſtatam haberent, non ſolum illum diripiebant locum in quem immiſſi fuerant, ſed in domos univerſas irruentes trucidabant incolas. Fuga autem erat per omnes angiportus & cædes eorum quos comprehendebant, nullumque direptionis genus erat prætermiſſum. multos etiam *è moderatis comprehenſos ad Florum ducebant, quos cum ille jam ante verberibus dehoneſtaſſet in crucem eos ſuſtulit. Sane univerſi qui eo die fuerant perempti una cum mulieribus & liberis (nam ne infantibus quidem parcebant) connumerati erant ad tria hominum millia & ſexcentos. Graviorem autem calamitatem faciebant nova & *inopina* Romanorum immanitas. quod enim

Magna Judæorum cædes.

ἵνα τοῖς Ρωμαίων ὅπλοις ἐργάζηται [a] τὸ βουλόμενον, καὶ δι' ὅλου καὶ τοῖς ἀπειλαῖς [b] ἐφιδύσῃ τὴν πόλιν.

ζ'. Ὁ δὲ δῆμος, προθυσόμενος τὸν ὁρμὴν αὐτοῦ βουλόμενος, [c] ὑπαντᾷ τοῖς στρατιώταις μετ' εὐφημίας, καὶ τὸν Φλῶρον ἱλαρώτατος ἀσπάζεσθαι παρασκευάζει. κἀκεῖνος προπέμψας σὺν ἱππεῦσι πεντήκοντα Καπίτωνα ἑκατοντάρχην, ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσε, καὶ μὴ προσῆκον ὂν ὕβρεσιν ἐλοιδόρησαν αἰσχραῖς, εἰρωνείας τοὺς τῶν φιλοφρονήσεως. δεῖν γὰρ αὐτοὺς, εἴπερ γενναῖοί εἰσι καὶ παῤῥησιαστάι, σκώπτειν μὲν αὐτὸν καὶ παρόντα· φαίνεσθαι δὲ μὴ μόνον ἐν τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις φιλελεύθερους. [d] τούτοις καταπλαγὲν τὸ πλῆθος, ἅμα καὶ τὸν περὶ Καπίτωνα ἱππέων [e] εἰς μέσους φερομένων, διεσκεδάσθη, πρὶν ἀσπάσασθαι τὸν Φλῶρον, ἢ τοῖς στρατιώταις φανερὸν ποιῆσαι τὸ ἀνδάνον. ἀναχωρήσαντες δὲ εἰς τὰς οἰκίας μίαν δίην καὶ τεσσεράκοντα διενυκτέρευσαν.

η'. Φλῶρος δὲ τότε μὲν ἐν τοῖς βασιλείοις αὐλίζεται· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ βῆμα [f] πρὸ αὐτοῦ ἵδρυται· καθέζεται, καὶ προσελθόντες οἵ, τε ἀρχιερεῖς [g] καὶ δυνατοὶ, τό,τε γνωριμώτατον τῆς πόλεως πᾶν, παρέστησαν τῷ βήματι. τούτοις ὁ Φλῶρος ἐκέλευσε τοὺς λοιδορήσαντας αὐτὸν ἐκδοῦναι· φάσκουσι δ' αὐτοὺς ἐκλαύσαι τὸ ἁμάρτημα· καὶ παρακαλοῦσι τὸν ὄχλον συγγνώμην ἔχειν τοῖς πεπλημμεληκόσιν, ἢ δι' ὀλίγους πονηροὺς παρέξαι δῆμον [k] ἀγαθὸν τοσοῦτον.

θ'. Πρὸς ταῦτα μᾶλλον παροξυνθεὶς ἐμβοᾷ τοῖς στρατιώταις, ἁρπάζειν τε τὸν ἄνω καλούμενον ἀγορὰν, καὶ κτείνειν τοὺς ἐντυγχάνοντας. οἱ δὲ, θηριώδη ὁρμὴν λαβόντες [l] προσλαμβάνουσι ἡγεμονικὸν ἐνθουσιασμὸν, ὃ μόνον ἐφ' ὧν ἐπέμφθησαν τόπων ἥρπαζον, ἀλλ' εἰς πάσας ἐμπηδῶντες τὰς οἰκίας, ἐσφαζον τοὺς οἰκήτορας. φυγὴ δ' ἦν ὁδὸς τῶν φονευθησομένων, καὶ φόνος τῶν καταλαμβανομένων, τέρπος τε ἁρπαγῆς οὐδὲν [m] παρελιμπάνετο. καὶ πολλοὺς τῶν μετρίων συλλαμβάνοντες, ὠθεῖ τὸν Φλῶρον [n] ἦγον, ὃς μάστιξι προσπασσάμενος ἀνεσταύρωσεν. ὁ γοῦν σύμπας τῶν ὀφειλομένων τῇ ἡμέρᾳ ἀριθμὸς, σὺν γυναιξὶ καὶ παιδίοις, οὐδὲ γὰρ νηπίων ἀπέχρησε, [o] δισὶ τετρακισχιλίοις καὶ ἑξακοσίοις συνήχθη. βαρυτέραν δὲ ἐποίει τὴν συμφορὰν τὸ καινὸν τῆς Ρωμαίων ὠμότητος. ὁ γὰρ μηδὲ

a Illa τὸ βουλόμενον ex MSS. quibus conſentiunt Rufini codices. b Ita Bunb. Big. & Rhed. ἐφιδύσῃ in cæteris. c Ita Bod. ὑπαίθρου in Editis Aliiſque. mallem ὑπαίθρου. d Ita Big. & Ruf. ἴσον in cæteris. e Εἰς μέσον Big. f Πρὸς αὐτῶν Bunb. & Bod. adverſum eos vertit Ruf. g Καὶ οἱ δυνατοὶ Bunb. h Δίδωσιν Bunb. δίδωσιν Big. i Sic Bunb. & Rhed. πλημμελήσασιν in cæteris. k Ἀγαθῶν Big. & Bunb. l Προσλαβόντες Big. & mox συνδιέφθειρον. m Παριλείποτο Big. n Ἀγῶν Big. o Περὶ τρισχιλίους καὶ ἑξακοσίους Big. & Ruf. * Nobilium, Ruf.

a Iudæos

μηδεὶς πρότερον τότε Φλῶρος ἐτόλμησεν, ἄνδρας ἱππικῆ τάγματος μαστιγῶσαι πρὸ βήματος, καὶ σταυρῷ προσηλῶσαι· ὧν εἰ καὶ τὸ γένος [a] Ἰουδαῖον, ἀλλὰ [b] τὸ γοῦν ἀξίωμα Ῥωμαϊκὸν ἦν.

nemo unquam prius, tunc ausus est Florus, ut viros *scilicet* equestris ordinis pro tribunali flagellis cæderet, & cruci affigeret: quorum etsi origo Judaïca, dignitas tamen erat Romana.

κε'. ΚΕΦ. ιε'.

Περὶ Βερνίκης μάτην Φλώρου δεομένης Φείδεσθαι Ἰουδαίων. Ὅπως σβεσθείσης τὴν στάσεως πάλιν ὁ Φλῶρος ἀνῆψεν αὐτῶν.

CAP. XV.

De Berenice frustra Florum obsecrante ut parceret Judæis. Et quomodo Florus seditionem exstinctam resuscitavit.

XV.

ΚΑτὰ τοῦτον τὸν χρόνον, ὁ μὲν βασιλεὺς Ἀγρίππας ἔτυχεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πεπορευμένος, ὅπως Ἀλεξάνδρῳ συνηθείᾳ πεπιστευμένῳ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ Νέρωνος, καὶ πεμφθέντι διέπειν. τὴν δὲ ἀδελφὴν αὐτοῦ Βερνίκην παρὼν ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ τὴν παρανομίαν τῶν στρατιωτῶν [c] ἀποδεχομένην, δεινὸν εἰσῆει πάθος. καὶ πολλάκις τούς τε [d] ἱππάρχας [e] αὐτῆς καὶ σωματοφύλακας πέμπουσα πρὸς Φλῶρον ἐδεῖτο παύσασθαί γε φόνου. καὶ ὁ μέν, οὔτε εἰς ὅ πλῆθος τῶν ἀναιρουμένων, οὔτε εἰς τὴν εὐγένειαν τὴν ἐκείνης ἀποβλέψας, ἀλλ' εἰς μόνον ὃ λυσιτελὲς ἐκ τῶν ἁρπαγῶν ἀποβλέπων, παρήκουσεν· ἡ δὲ ὁρμὴ τῶν στρατιωτῶν ἐλύσαντο καὶ τὴν τῆς βασιλίδος. ἃ μόνον γοῦν ἐν ὄμμασιν αὐτῆς ἠκίζοντο τοὺς ἁλισκομένους καὶ διέφθειρον. ἀλλὰ καὶ αὐτῷ ἀνεῖλον, εἰ μὴ καταφυγεῖν εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν ἔφθη· καὶ δι' ἐνυκτέρευσε μὴ φυλακῆς, δεδοικυῖα τὴν τῶν στρατιωτῶν ἔφοδον. ἐπεδήμει δὲ τοῖς Ἱεροσολύμοις, [f] εὐχὴν ἐκτελοῦσα τῷ Θεῷ. τοὺς γὰρ ἐν νόσῳ καταπονουμένους, ἢ ποιν ἄλλαις ἀνάγκαις, ἔθος εὔχεσθαι [g] πρὸ τριάκοντα ἡμερῶν, ἧς ἀποδώσειν μέλλοιεν θυσίας, οἴνου τε ἀφέξεσθαι, καὶ ξυρήσασθαι τὰς κόμας. ἃ δὴ τότε τελοῦσα Βερνίκη, γυμνόπους τε πρὸ τοῦ βήματος ἱκέτευσε τὸν Φλῶρον, καὶ πρὸς ὃ μὴ τυχεῖν αὐτῆς αὐτῷ, τὴν πρὸ τοῦ ζῆν κίνδυνον ἐπείρασεν.

PER idem tempus rex quidem Agrippa Alexandriam erat profectus, congratulatum Alexandro misso ad Ægyptum, quæ ei concredita erat à Nerone, imperio regendam. Sororem autem ejus Berenicen, quæ *tunc* Hierosolymis aderat & militum iniquitatem spectabat, gravis inde angor invasit: & frequenter equitum suorum præfectos & corporis custodes ad Florum mittens orabat, ut à cæde desineret. Et ille quidem, neque ad multitudinem interfectorum, neque ad nobilitatem ejus quæ eum obsecrabat, sed tantum ad suum ex rapinis quæstum respiciens, audire recusavit: militum vero impetus etiam adversus reginam efferatus est. quippe ob oculos ejus non solum *obvios* quosque prehensos verberibus cruciabant & perimebant, sed & ipsam etiam occidissent, nisi prius in regiam confugisset. illic etiam cum custodia pernoctavit, verita militum irruptionem. Hierosolymis quippe agebat ut vota Deo solveret. nam iis qui morbo laboraverant, aut in angustias quascunque conjecti fuerant, moris erat precibus vacare xxx. diebus antequam victimas oblaturi essent, & vino abstinere & radere comam. quæ dum perficeret Berenice, & nudipes pro tribunali Floro supplicabat, &, præterquam quod nulla ei habita esset reverentia, etiam de vita sua periclitata est.

Alexander quidam Ægypti procurator.

Berenice pro populo supplicat Floro.

Vitæ discrimen adit.

β'. Ταῦτα μὲν οὖν ἐκκαιδεκάτῃ μηνὸς Ἀρτεμισίου συνέβη. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ μὲν πλῆθος συρραδὸν εἰς τὸ ἄνω συνέρρυσεν ἀγορὰν, καὶ βοαῖς ἐξαισίοις τοὺς τῶν ἀπολωλότων [h] ἀνωδύροντο· ὁ πλέον δὲ ἦσαν εἰς τὸν Φλῶρον ὑπόφθονοι φωναί. τοὺς δ' εἰσαντες ὡς δυνατοὶ σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσι τὰς ἐσθῆτας διερρήξαντο, καὶ προπίπτοντες ἐκέλευον, ἐδέοντο παύσασθαι, καὶ μὴ πρὸς οἷς πεπόνθασιν εἰς ἀνήκεστόν τι τὸν Φλῶρον ἐρεθίζειν. ἐπειδὴ δὲ ὁ πλῆθος ταχέως, αἰδοῖ τε τῶν ἀναλόντων, καὶ κατ' ἐλπίδα τοῦ μηδὲν ἔτι ὦν Φλῶρον εἰς αὐτοὺς ἀδικήσειν.

2. Et ista quidem decimo sexto die mensis Artemisii acciderunt. Postridie vero multitudo quidem vehementer commota in forum superius confluxit, & magnis clamoribus eos qui fuerant occisi lamentabantur: potissimum autem vociferabant ut Floro odium concitarent. id quod veriti primates cum pontificibus vestimenta lacerarunt, & singulis ad genua accidentes, ut quiescerent orabant, neque, præter ea quæ *jam* perpessi sunt, ad malum aliquod gravissimum *eis inferendum* Florum irritarent. Illico paruit multitudo, tam reverentia precantium, quam quod sperarent Florum non amplius injuriis ipsos affecturum.

Tumultuatur populus.

κζ'. γ'. Ὁ δὲ σβεσθείσης τὴν ταραχὴν ἤχθετο, καὶ πάλιν αὐτῷ ἀνάψαι πραγματευόμενος, τούς τε ἀρχιερεῖς σὺν τοῖς γνωρίμοις μεταπέμπεται, καὶ μόνον, ἔφη, τεκμήριον ἕστεσθαι τὸν μηδὲν ἐπὶ τὸν δῆμον νεωτερεῖσειν, εἰ προελθόντες κατασπάσοιτο τοῖς ἀπὸ Καισαρείας ἀνιοῦσι στρατιώτας. παρεγένοντο δὲ δύο σπεῖραι. τῶν δὲ ἐπὶ συγκαλοῦντων τὸ πλῆθος, προπέμψας διδάσκει τοῖς τῶν σπειρῶν ἑκατοντάρχαις, ὅπως ἀσπασίως

3. Ille autem, motu isto exstincto, angebatur; & denuo eum inflammare satagens, & pontifices cum nobilioribus quibusque accersit, & unicum fore argumentum ajebat, quod populus non ulterius res novas moliturus sint, si progressi *ex urbe* obviam ierint militibus è Cæsarea *in eam* ascendentibus. duæ autem adveniebant cohortes. Dumque illi multitudinem convocarent, *is*, certis quibusdam præmissis, significabat cohortum centurionibus, suis denun-

Sedato tumultu Florus id agit ut populum concitet.

---

a Ita *Big.* & *Ruf.* τῶν Ἰουδαίων *Bod.* Ἰουδαῖοι in *ceteris.* *b* In *Cod. Busb.* ἀλλὰ γοῦν τὸ ἀξ. *c* Θαυμάζω *Big.* *d* Ὑπάρχους *Busb.* ἐπάρχους *Rhed.* *e* *Al.* αὐτῆς & ἑαυτῆς. *f* Non videtur votum hoc fuisse Nazareatûs votum (uti plerique existimant) sed votum conceptum ob liberationem vel à morbo vel ab alio aliquo periculo seu necessitate. *L. Cappellus* ad *Act.* c. 21. v. 23. Vide *Grotium* ad *Act.* c. 18. v. 18. & *Spencerum* de *Legibus Hebræorum ritualibus*, lib. 3. Diss. 1. c. 6. *g* Videtur legendum πρὸ τριῶν ἡμερῶν, non vero τριάκοντα. nam longum est tempus illud, neque commodum erat omnibus voventibus tam diu Hierosolymis hærere, usque dum sacrificia pro iis peragerentur. *L. Cappell.* *h* Ἀποδύροντο *Bod.*

a Κατ'

denunciatum ire militibus, ut Judæos minime ſalutarent, & ſi quid contra ipſum loquuti fuerint, armis eos aggrederentur. Pontifices, cum multitudinem in templum congregaſſent, ut Romanis in occurſum irent hortabantur, & antequam mali aliquid graviſſimi paterentur benigne cohortes exciperent. Iſtis ſeditioſi parere recuſabant, & propter ſuorum cædem multitudo ad audaciores propendebat.

Sacerdotes & Levitæ ſtudent paci quietique.

4. Tum demum ſacerdos omnis omniſque Dei miniſter, cum vaſa ſacra protuliſſent, & ornatum induiſſent, quo munus ſuum obire ſolebant, citharistæ etiam & cantores cum multitudini ad genua cum inſtrumentis ſuis acciderent, ſupplicabant, ut ſacrum iſtum ornatum eis cuſtoditum eſſe vellent, & Romanos eouſque irritare nollent, ut vaſa Deo ſacrata direptum irent. Videre autem erat ipſos pontifices cum cineribus quidem capiti inſperſis, pectore vero nudos veſtibus dilaceratis. atque nominatim ſingulos quoſque nobilium & multitudinem communiter obſecrabant, ne ob minimum delictum patriam iis proderent, qui eam vaſtare deſiderant. "Quid enim *ajebant*, "militibus proderit ſi à Judæis ſalutati fuerint, "aut quomodo Judæis ſatisfactum erit pro iis "quæ acciderunt, ſi nunc obviam nolint pro"cedere? Sin vero eos adventantes pro more "officioſe exceperint, fore ut Floro quidem "omnis belli occaſio præcidatur, illis vero de"tur ut patriam ſervent, & nihil amplius mali "patiantur. Præterea ſummæ dementiæ eſſe, "paucis ſeditioſis ſeſe adjungere, cum opor"teret ipſos, tantam quippe multitudinem, co"gere etiam illos ad ſecum conſentiendum.

Flori milites irritant Judæos, & magnam ſtragem edunt.

5. Iſtis multitudinem demulcentes, ſimul & ſeditioſorum quoſdam partim minis partim *ſui* reverentia compreſſerunt. deinde *eos* quiete compoſiteque ducentes militibus obviam ibant, cumque propius accederent eos ſalutarunt. atque ubi illi nihil reſponderunt, magno clamore in Florum invehebantur. Hoc autem in teſſaram contra eos datum erat. Statim itaque milites, cum illos circundediſſent, fuſtibus eos cædebant, & in fugam verſos conculcabant equites, dum eos perſequerentur. Et multi quidem cadebant à Romanis cæſi, plures vero vi à ſe invicem protruſi. nam in ipſis portis vehemens facta eſt propulſio: & unoquoque alterum prævenire properante, tardior quidem omnibus erat fuga, lapſis vero horrendus interitus. nam ſuffocati fractique ſuper-gradientium multitudine perempti erant, & ne ad ſepulturam quidem quiſquam relictus erat, qui à ſuis dignoſci poterat. Simul autem irruebant etiam milites, immoderate eos quos comprehendiſſent cædentes, & per Bezetha ut vocatur ſurſum impellebant multitudinem, vi nitentes eam præterire, & templum atque Antoniam occupare. Quorum etiam deſiderio Florus ex aula regia eduxit eos qui ſecum erant, & in caſtellum pervenire ſummopere contendebat. Cæterum excidebat incœpto. Populus quippe

λασι τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν, μήτε ἀντιπαράσασθαι τοῖς Ιουδαίοις, κἂν ⁽a⁾κατ' αὐτῶν φθέγξωνται, χρήσασθαι τοῖς ὅπλοις. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς εἰς τὸ ἱερὸν τὸν πλῆθον συναγαγόντες ὑπαντᾶν τοῖς Ρωμαίοις παρεκάλουν, καὶ πρὸ ἀνηκέστων παθῶν τὰς αὐτοῖς δεξιοῦσθαι. τούτοις τὸ στασιῶδες ἠπείθει, καὶ μᾶλλον τοὺς ἀπελαύνοντας τὸ πλῆθος ἔρρεπε πρὸς τοὺς θρασυτέρους.

Δ'. Ἔνθα δὴ πᾶς μὲν ἱερεὺς, πᾶς δ' ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ, τὰ ἅγια σκεύη προκομίσαντες, καὶ τὸν κόσμον, ὃν ἐν ᾧ λειτουργεῖν ἔθος ἦν αὐτοῖς, ἀναλαβόντες, κιθαρισταί τε καὶ ὑμνῳδοὶ, μετὰ τῶν ὀργάνων προσπίπτοντες, καταπολλὰ φυλάξαι τὸν ἱερὸν κόσμον αὐτοῖς, καὶ μὴ πρὸς ἁρπαγὴν τοῦ θείου κειμηλίου Ρωμαίους ἐρεθίσαι. τοὺς δὲ ἀρχιερεῖς αὐτοὺς ἦν ἰδεῖν κεκαμωμένους μὲν τῆς κεφαλῆς κόνιν, ⁽b⁾γυμνοὺς δὲ τὰ στέρνα τῆ ἐσθῆτι προερρηγμένους. ὀνομαστὶ δὲ ἕκαστον τῶν γνωρίμων καὶ κοινῇ τὸ πλῆθος ἱκέτευον, μή δι' ἐλαχίστης ἀτιμωρησίας προδοῦναι τὸν πατρίδα τοῖς ἐπιθυμοῦσι πορθῆσαι. "τίνα γὰρ ἢ τοῖς στρατιώταις φέρει "ὠφέλειαν ⁽c⁾ἀπὸ Ιουδαίων ἀσπασμὸν, ἢ διόρθωσιν "αὐτοῖς τῶν συμβεβηκότων, τὸ μὴ νῦν προελθεῖν; "εἰ δὲ δὴ δεξιώσαιντο τοὺς προσιόντας, ὡς ἔθος, "⁽d⁾Φλώρου μὲν ἀποκοπήσεσθαι τὴν ἀφορμὴν τοῦ πο"λέμου, κερδήσειν δὲ αὐτοὺς τὸν πατρίδα, καὶ τὸ μη"δὲν παθεῖν πλέον. ἄλλως τε καὶ τὸ πείθεσθαι στα"σιάζουσιν ὀλίγοις, δίον αὐτοὺς δῆμον ὄντας, τοσούτου "συναναγκάζειν καὶκείνους συγκαταινεῖν, δεινῆς ⁽e⁾ἀπορ"σίας οὔσης".

ε'. Τούτοις μειλισσόμενοι τὸ πλῆθος, ἅμα καὶ τοὺς στασιαστὰς, ὃς μὲν ἀπειλῆς, ὃς δὲ αἰδοῦς κατέσειλαν. ἔπειτα ἐξηγούμενοι, μετ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμου τοῖς στρατιώταις ὑπήντων, καὶ πλησίον γενομένους ἠσπάσαντο. τῶν δὲ μηδὲν ἀποκριναμένων, οἱ στασιασταὶ Φλώρου κατεβόων. τοῦτο δὲ ἦν σύνθημα κατ' αὐτῶν δεδομένον. αὐτίκα γὰρ οἱ στρατιῶται, περιχόντες αὐτοὺς, ἔπαιον ξύλοις, καὶ φεύγοντας, οἱ ἱππεῖς καταδιώκοντες συνεπάτουν. ἔπιπτον δὲ πολλοὶ μὲν ὑπὸ Ρωμαίων τυπτόμενοι, πλείους δὲ ὑπ' ἀλλήλων βιαζόμενοι. δεινὸς δὲ πρὸ τῶν πύλας ὠθισμὸς ἦν· καὶ φυγὴν ἔχοντος οὐδενὸς, βραδυτέρα μὲν ἡ φυγὴ πᾶσιν ἐγίνετο, τῶν δὲ σφαλέντων ἀπώλεια δεινή. πνιγόμενοι γὰρ καὶ κλώμενοι πλήθει τῶν ὑπερισταμένων ἠφανίζοντο, καὶ οὐδὲ πρὸς ταφὴν τις γνώμης τοῖς ἰδίοις κατελείπετο. συνέπιπτον δὲ καὶ στρατιῶται πάσχοντες ⁽f⁾ἀνέδην τοὺς καταλαμβανομένους, καὶ διὰ τῆς ⁽g⁾Βεζεθὰ καλουμένης ⁽h⁾ἀνώθουν τὸ πλῆθος, βιαζόμενοι παρελθεῖν καὶ κρατῆσαι τοῦτο ἱερόν καὶ τῆς Αντωνίας. ὧν καὶ Φλώρος ἐφιέμενος ⁽i⁾ἐξήγαγεν ἐκ τῶν βασιλικῶν αὐλῶν τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ πρὸς τὸ φρούριον ἐλθεῖν ἠγωνίζετο. διήμαρτε γοῦν τῆς ⁽k⁾ἐπιβολῆς. ὁ γὰρ δῆμος

ἄπτικρες

a Κατ' αὐτῶν *Bunb. & Bod.* *b* Vide *Grotium* ad *Matt.* c. 26. v. 65. *c* Φλώρῳ *Big.* *d* Ita ex *MSS.* ἀσμενίσαι in *Editis.* Locum hunc vertit *Rufinus* hoc modo, *His addunt quod* [*quoniam MS.*] *paucis ſeditioſis ſi tanta multitudo jungatur, hoc* [*quo MS.*] *magis ad pacificum conſilium ſuam deberent* [*debuerant MS.*] *auctoritatem transferre.* *e* Ita ex *MSS.* ἀναιδῶ in *Editis.* *f* Non dubito quin *Bezetha* collis fuerit, ædificiis ſcilicet occupatus, & pars urbis. *g* Ωθαν *Big.* *h* Εξῆγε τ. β. *Big.* *i* Επιουλῆς in quibuſdam *MSS.*

a Και

ἄντικρυς ὑπεραφεὶς ἔργα τῷ ὁρμῇ, [a]καὶ ἀφεστῶντες ὑπὸ τῶν τειχῶν τοὺς Ρωμαίους ἔβαλλον. κατα πονούμενοι [b]δὲ τοῖς ὑπερθε βέλεσι, καὶ διαχόψαι δ τοὺς στενωπούς ἐμφράξαι πλῆθος ἀσθενήσαντες, ἀνεχώρουν εἰς τὸ πρὸς τοῖς βασιλείοις στρατόπεδον.

ς'. Οἱ δὲ στασιασαί, δείσαντες μὴ πάλιν ἐπελθὼν ὁ Φλῶρος κρατήσῃ τοῦ ἱεροῦ [c]ἀφ' ἧ Αντωνίας, ἀναβάντες εὐθέως τοὺς συνεχεῖς στοὰς τοῦ ἱεροῦ πρὸς τ Αντωνίαν διέκοψαν. τοῦτο ἔψυξε τ Φλώρου πλεονεξίαν. τ γὰρ τοῦ Θεοῦ θησαυρῶν ἐφιέμενος, καὶ ἀφ' τοῦτο παρελθεῖν ὁρμῶν εἰς τ Αντωνίαν, ὡς [d]ἀπερράγησαν αἱ στοαί, τ ὁρμὴν ἀνέσχεν. ὡ μεταπεμψάμενος τοὺς τε ἀρχιερεῖς ὡ τ βουλὴν, αὐτὸν μὲ ἐξιέναι τ πόλεως ἔφη, φρουρὰν δὲ καταλείψειν αὐτοῖς ὅσην ἂν ἀξιώσωσι. τ δὲ πάντα πρὸς ἀσφαλείας ὡ τοῦ μηδὲν νεωτερίσειν ὑποπτεύοντα, εἰ μίαν αὐτοῖς καταλείψοι σπεῖραν, μὴ μέντοι τὴν μαχεσαμένην· πρὸς γὰρ ταύτην ἀπεχθῶς δι' ἃ πέπονθεν ἔχειν τὸ πλῆθος· ἀλλάξας τ σπεῖραν, ὡς ἠξίουν, μὴ τ λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεψεν εἰς Καισάρειαν.

è vestigio *in eos* conversus impetum *illorum* cohibuit, quique seorsum stabant super tectis *domorum* saxis feriebant Romanos. Cum itaque vexarentur telis superne venientibus, nec valuerint multitudinem perrumpere quæ vias angustiores obstruebat, ad exercitum qui in regia erat se recipiebant.

6. Seditiosi autem veriti, ne superveniens denuo Florus templum occuparet per Antoniam eundo, facto statim ascensu porticus templo contiguas versus Antoniam succiderunt. id quod Flori avaritiam refrigeravit. Nam cum Dei sacris thesauris inhiaret, propterea que in Antoniam transgredi cuperet, ubi disruptas vidit porticus ab impetu conquievit. Atque ubi pontifices & senatum accersiverat, se quidem ajebat urbe digredi; præsidium tamen iis relicturum esse, quantum ipsi voluerint. Cum autem illi omnia de securitate & ne quid novi agitaretur polliciti essent, si unam tantum apud eos relinqueret cohortem, non tamen illam quæ cum civibus conflixerat (ob ea siquidem quæ pertulerant populum ei infensum esse) *is* cohorte, uti rogabant, mutata, cum reliqua manu Cæsaream reversus est. *Florus Cæsaream regreditur.*

κϛ'. ΚΕΦ. ις'. CAP. XVI. XVI.

Κέστιος πέμπει Νεαπολιτανὸν χιλίαρχον τὰ τ Ιουδαίων κατασκεψόμενον. δημηγορεῖ Αγρίππας πρὸς τοὺς Ιουδαίους, ἵν' αὐτοὺς ὡ πρὸς τοὺς Ρωμαίους πολέμου ἀποτρέψῃτο.

Cestius mittit Neapolitanum tribunum ad res Judæorum explorandas. Agrippa orationem habet ad Judæos, ut ipsos à bello adversus Romanos dehortaretur.

ΕΤέραν δὲ βουλὴν τῷ πολέμῳ προσλόμενος, [e]ἐπέστελλε Κεστίῳ, Ιουδαίων ἀπόστασιν κατα-φρονόμενος, τήν τε ἀρχὴν τῆς μάχης πεισθεὶς αὐτοῖς, καὶ φήσας λέγων ἐκείνους ἃ πεπόνθασιν. ὡ μὴν ὑπ' οἱ τῶν Ιεροσολύμων ἄρχοντες ἐσίγησαν· ἀλλ' αὐτοί τε καὶ Βερνίκη τῷ Κεστίῳ, πρὶ ὧν Φλώρου εἰς τὴν πόλιν παρεμόμησεν, ἔγραφον. ὁ δὲ, τὰ παρ' ἀμφοῖν ἀναγνούς, μετὰ ἡγεμόνων ἐβουλεύετο. καὶ τοῖς μὲν αὐτῷ ἐδόκει, Κέστιον μὴ γράψας ἀναβαίνειν, ἢ τιμωρησόμενον τὴν ἀπόστασιν εἰ γένοιτο, ἢ βεβαιοτέρους καταστήσοντα Ιουδαίους, καὶ συμμένοντας· αὐτῷ δὲ πρεσβεύσαι πρὸ τῶν ἑταίρων τὸν κατανοήσοντα τὰ πράγματα, καὶ τὰ φρονήματα τ Ιουδαίων πιστῶς ἀγγελοῦντα. πέμπει οὖν δή τινα τ χιλιάρχων Νεαπολιτανόν, ὃς, ἀπὸ τ Αλεξανδρείας ὑποστρέψαντι πρὸς τυχὸν Αγρίππᾳ τ βασιλεῖ κατ' Ιάμνειαν, τ πέμψασαν καὶ τὰς αἰτίας ἐδήλωσεν.

De Judæis ad Cestium mentitur Florus.

ALiam autem belli movendi viam comminiscens *Florus*, literas ad Cestium mittebat, quibus falsa de Judæorum defectione ad eum retulit, pugnam illis vitio vertens, dicensque eos eadem ipsa perpetrasse quæ passi sunt. Verumenimvero primores Hierosolymitarum nequaquam tacuerunt: sed & ipsi & Berenice ad Cestium de illis quæ Florus inique egerat literas scripserunt. Ille vero, cum ea legisset quæ ab utrisque acceperat, *de agendis statim* cum ducibus deliberabat. Et quibusdam quidem *factu optimum* videbatur, ut Cestius cum exercitu *eò* ascenderet, à defectoribus, si qui fuissent, pœnas exacturus, aut ut Judæos, etiam quotquot à Romanis starent, confirmatum iret: illi vero *placuit* ut de suis aliquis præmitteretur qui res exploraret, & quo animo essent Judæi fideliter *ei* nunciaret. Quendam igitur è centurionibus mittit Neapolitanum, qui, Agrippæ regi ab Alexandria reverso obviam factus circa Jamniam, *ei* indicavit à quo missus fuerat & quas ob causas. *Neapolitanum ad res Judæorum explorandas mittit Cestius.*

β'. [g]Εἶτα καὶ Ιουδαίων αὖτε ἀρχιερεῖς ἅμα τοῖς δυνατοῖς, καὶ ἡ βουλὴ παρῆν, δεξιωσόμενοι τ βασιλέα. μὴ δὲ τιμῶν εἰς ὀλεῖον ἡγεμονίαν, ἀπωδύροντο τὰς ἑαυτῶν συμφορὰς, καὶ τὴν Φλώρου διεξήεσαν ὠμότητα. πρὸς ἣν ἠγανάκτει μὲ Αγρίππας, σφοδρῶς δὲ τῷ ὀργῇ εἰς ὃς ἠλέει Ιουδαίους μετέφερε, ταπεινῶν αὐτῶν βουλόμενος τὰ φρονήματα, καὶ μὴ δοκεῖν ἀδίκως τι παθεῖν, τῆς ἀμύνης ἀποτρέπων. ὡ μὲν οὖν, ut

2. Ibi Judæorum etiam pontifices cum optimatibus & senatu aderant, ut regi *reduci* gratularentur. Postquam vero sua ei officia præstitissent, suas deplorarunt calamitates, & Flori immanitatem enarrarunt. Quam rem indigne quidem ferebat Agrippa, vafre tamen in Judæos, quorum miserebatur, iram suam transferebat, elatos eorum animos volens deprimere, atque eos à vindictæ studio avertens, quasi nulla iis injuria facta videretur. Et illi quidem, *Jamniæ Agrippam conveniunt Judæorum primores, & de Floro queruntur.*

---

a Καὶ δὴ τινες *Big.* In *Rufini* versione, *conversus quippe adversum eos populus repugnavit, & per tecta evadentes obruebant saxis Romanos.* *b* Δὲ mutavi in δὴ. *c* Alii sic distinguunt, ἀφ' ἧς τ Αντωνίας· ἀναβάντες δὲ, τοὺς σ. atque ita *Rufinus* qui vertit, *Antoniam extemplo ascendentes.* *d* Ita *Bas. & Rhed.* ἐπαφίεσαν in *Editis Aliisque.* *e* Ἀνέστελλε *Rhed.* *f* Ita in *libris* omnibus, tam *Latinis* quam *Græcis.* Nescio unde suum *Politianum* habuerit *Gelenius.* *g* Ita in *MSS.* ἔπειτα δὲ in *Editis.*

Judæi coram Agrippa & Neapolitano suas deplorant calamitates.

ut qui ſortis melioris, quique propter ſua prædia pacem deſiderarent, ſibi conſcii erant benevolentiæ plenam eſſe regis redargutionem. Populus autem ex Hieroſolymis ſexaginta ſtadiis progreſſi, officioſe excipiebant Agrippam & Neapolitanum. ploratus tamen edebant interfectorum conjuges, reliquos præcurrentes; & ad earum ejulatum populus ad lamenta converſi orabant Agrippam ut illis auxilio eſſet; atque ad Neapolitanum vociferabant *quot & quæ paſſi eſſent à Floro, & in urbem ingreſſis oſtendebant forum deſertum & deſolatum domoſque vaſtatas. Deinde per Agrippam ſuadent Neapolitano, ut cum uno tantum famulo ad Siloam uſque totam circuiret civitatem, ut exploratum habeat Judæos aliis quidem omnibus Romanis parere, in ſolum autem Florum animo eſſe infeſto, ob ſummam quam in eos adhibuit crudelitatem. Ille igitur cum urbe* peragrata ſatis perſpectam habuiſſet indolem populi mitem quietamque, in templum aſcendebat. Ibi multitudine convocata, cum verbis plurimis fidem eorum erga Romanos laudaſſet, & multis eos ad pacem conſervandam hortatus eſſet, Deique templum, quantum licebat, veneratus, ad Ceſtium reverſus eſt.

De legatis ad Neronem mittendis cum Agrippa agunt.

3. Judæi autem univerſi ad regem pontificeſque ſe convertebant, & obſecrabant ut ad Neronem mitterentur legati adverſus Florum, minimeque ſuo de tanta cæde ſilentio paterentur ſemet defectionis ſuſpectos eſſe. quippe viſum iri ipſos primum arma ſumpſiſſe, niſi antea oſtenderent quiſnam primus omnium ea ſumpſiſſet. idque præ ſe ferebant, fore ut non quieſcerent, ſi quis legationem impediret. Agrippa autem invidioſum fore exiſtimabat, eos quidem deligere qui Florum accuſaverant: Judæos vero in bellum accenſos inſuper habere haud è re ſua eſſe perſpiciebat. Populo igitur in Xyſtum convocato, conſtitutaque in loco conſpicuo ſorore Berenice, ſuper domum *ſcilicet* Aſamonæorum (illa autem erat ſupra Xyſtum ad extremam urbis ſuperioris partem, Xyſtoque templum pons jungebat) hujuſmodi orationem habuit.

Agrippæ concio ad Judæos, ut eos à bello dehortaretur.

4. "Si quidem viderem vos omnes ad pu- "gnandum cum Romanis incitatos, neque id "velle populi partem puriorem ſinceriorem- "que ut in pace ageret, ad vos nequaquam "prodiiſſem, auſuſve eſſem vobis conſilium "dare. Supervacua quippe de iis quæ fieri "oportet omnis eſt oratio, quando omnes qui "audierint ad deteriora uno ferantur conſen- "ſu. At quoniam aliquibus ætas quidem belli "malorum ignara, aliis autem ſpes libertatis "temere concepta, nonnullis vero quædam "plus habendi cupido ſtimulos admovet, lu- "crumque ſi res turbatæ forent ex imbecillio- "ribus faciendum; quo pacto & ipſi meliora "edocti reſipiſcant, & non ex paucorum im- "probo conſilio damnum capiant, fieri opor- "tere exiſtimavi, ut ad vos omnes eodem con- "gregatos ea dicerem, quæ in rem veſtram "eſſe perſuaſum habeo. Mihi autem *in dicendo* nemo obſtrepat, ſi ea non audierit quæ

ὡς ἂν ὅτι ἔκκριτοι, καὶ ἀφ' [a] τῶν αὐτῶν κτήσεως θαρρυμῶντες εἰρήνῃ, σωίεσαν εὐοϊκλεῖ τὴν ὑπόπληξιν τοῦ Βασιλέως. ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῶ Ιεροσολύμων, ὅτι ἑξήκοντα σεσελθὼν σαδίους, ἐδέξιῶτο τὸν Αγρίππαν, καὶ τὸν Νεαπολιτανόν. ἐκώκυον δὲ αἱ τῶν ἀποσφαγμένων γυναῖκες σεσεχθήσαι, καὶ σεὸς τὴν τούτων οἰμωγὴν ὁ δῆμος, εἰς ὀλοφυρμὸς σεσπόμενος, ὑπεκυρεῖν τοῦ Αγρίππα ἱκέτευε· τῷ τε Νεαπολιτανῷ κατεβόων, ὅσα πάθοιεν ὑσὸ Φλώρου, καὶ παρελθοῦσιν εἰς τὴν πόλιν τήν τε ἀγορὰν ἠρημωμένην ὑπεδείκνυον, καὶ σεσορθημένας τὰς οἰκίας. ἔσειτα δ' Αγρίππα σείθουσι τὸν Νεαπολιτανὸν σὺν ἑνὶ θεράποντι σεελθεῖν μέχρι τῆς [b] Σιλοᾶ τὴν σόλιν, ἵνα γνῷ Ιουδαίους τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι Ρωμαίοις ἐσκοσιας, μόνῳ δὲ ἀπεχθανομένους Φλώρῳ δι' ὑσερβολὴν τῆς εἰς αὐτοὺς ὠμότητος. ὁ δὲ, ὡς διοδεύσας σᾶσαν ἔλαβεν ἱκανὴν τῆς σεριόδου αὐτῆς, εἰς τὸ ἱερὸν ἀνέβαινεν. ἔνθα συγκαλέσας τὸ πλῆθος, καὶ σολλὰ μὲν εἰς σίσιν αὐτοῖς τῶν σεὸς Ρωμαίους ἐσαινέσας, σολλὰ δὲ εἰς τὸ τηρεῖν τὴν εἰρήνην σεσσπόμενος, καὶ τοῦ Θεοῦ σεσκυνήσας [c] ὅσον ἐξῆν [d] τὰ ἅγια, σεὸς Κέστιον ἐσανῆκε.

γ'. Τὸ δὲ σλῆθος τῶν Ιουδαίων, ὅτε τὸν Βασιλέα καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς σεσπόμενοι, σρέσβεις [e] κατὰ Φλώρου σέμσειν [f] ἠξίουν σεὸς Νέρωνα, καὶ μὴ [g] σιωσήσαντας ὅτι τοσούτῳ φόνῳ καθαλιπεῖν ἑαυτοῖς ὑσόνοιαν ἀσοστάσεως. δόξειν γὰρ αὐτοὺς καταρξαι τῶν ὅσλων, εἰ μὴ φθάσαντες ἐσέξαιντο τῆς καταρξάσης. φανεροὶ δ' ἦσαν οὐκ ἠρεμήσοντες, εἰ τὴν σροσβείαν τις ἀσοκωλύοι. Αγρίππας δὲ τὸ μὲν χειροτονεῖν Φλώρου κατηγόρους ὑσὲφθονον ἐδόκει· τὸ δὲ σέμσειν δὲ Ιουδαίους εἰς σόλεμον ἐκσεσιθέναι, ὑσὲρ αὐτῆς λυσιτελὲς καταφαίνετο. σροσκαλεσάμενος δὴ εἰς τὸν ξυστὸν ὁ σλῆθος, καὶ σαρησάμενος σὺν σεὸς τῇ ἀδελφῇ Βερνίκῃ, ὅτι τῆς Ασαμωναίων οἰκίας, αὕτη γὰρ ἦν ὑσὲρ τῶ ξυστῶ σεὸς τῷ σέρατι τῆς ἄνω σόλεως, καὶ γέφυρα τῷ ξυστῷ ὁ ἱερὸν σωνῆπτεν, ἔλεξε τοιάδε.

δ'. "Εἰ μὲν ἑώρων σάντας ὑμᾶς σολεμεῖν Ρω- "μαίοις ὡρμημένους, καὶ μὴ τῶ δήμῳ τὸ καθαρώτα- "τον καὶ εἰλικρινέστατον εἰρήνῃ ἄγειν σροτρεμένους, οὐτ' "ἂν σαρῆλθον εἰς ὑμᾶς, οὔτε συμβουλεύειν ἐθάρσησα. "σᾶσος γὰρ ὑσὲρ τῶν δέοντα σοιεῖν σᾶς λόγος, ὅταν "ἡ τῶν ἀκουόντων σάντων σρὸς τὸ χεῖρον ὁμοίως ᾖ. "ἐσεὶ δὲ τινας μὲν ἡλικία τῶν σὸ σολέμῳ κακῶν "ἀσείρατος, τινὰς δὲ ἐλσὶς ἀλόγιστος ἐλευθερίας, "οἴους δὲ σλεονεξία τις σαροξύνει, καὶ τὸ σᾶν "τῶν ἀσθενεστέρων, ἐὰν τὰ σράγματα συγχυθῇ, κέρ- "δος· ὅσως αὐτοί τε σωφρονισθέντες μεταβάλοι- "το, καὶ μὴ τῆς οἰκίας κακοβουλίας ὦσι ἀγαθοὶ σα- "ραπολαύσωσιν, ᾠήθην δεῖν ὅτι ὁ αὐτὸ σάντας "ὑμᾶς συναγαγὼν εἰσεῖν ἃ νομίζω συμφέρειν. Θορυ- "βήσει δέ μοι μηδεὶς, ἐὰν μὴ τὰ σρὸς ἡδονὴν "ἀκούσῃ.

a Illud τῶν ἐ Codd. MSS. b Σιλωὰ Bunb. & Rhed. Σιλωὰμ Big. & Gall. c Οὗν ἐξὸν Big. & forſan Ruf. qui vertit, *adoravit Deum ejuſque Sanctia, in eo tamen conſiſtens loco in quo licebat.* d Τὰ ἅγια ſæpiuſcule in Vet. Teſt. pro τὸ ἱερόν. e Ita ex MSS. κατὰ Φλῶρον in Editis. f Ηξίουν Bunb. & Rhed. g Σιωπῶντας Big. σιωπήσαντας Bunb.

a Eſt

"ἀκόη. τοῖς μὲν γὰρ, ἀνηκέστως ὑπὸ τῆς ἐπιφασιν
"ὁρμωμένοις, ἔνεστι, καὶ μετὰ τὴν ἐμὴν παραίνεσιν,
"τὰ αὐτὰ φρονεῖν. ἐμοὶ δὲ ἀφαιρήσει καὶ πρὸς τοὺς
"ἀκούειν ἐθέλοντας ὁ λόγος, ἐὰν μὴ πᾶσι πάντων
"ἡσυχία γένηται. οἶδα μὲν οὖν ὅτι πολλοὶ τὰς ὑπ
"τῶν ἐπιτρόπων ὕβρεις, καὶ τὰ τῆς ἐλευθερίας ἐγκώ-
"μια περιφρήσουσιν. ἐγὼ δὲ, πρὶν ἐξετάζειν τίνες ὑμῖν
"τινες, καὶ τίσιν ὑπάρχετε πολεμεῖν, πρῶτον ἀφαι-
"ρήσω τὴν συμπλοκὴν [a]τῶν προφάσεων. [b]εἰ μὲν
"ἀμύνασθε τοὺς ἀδικοῦντας, τί συμπλέκετε τὴν ἐλευ-
"θερίαν; εἰ δὲ τὸ δουλεύειν ἀφόρητον ἡγεῖσθε, πε-
"ρισσὴ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἡ μέμψις. καὶ γὰρ ὑπεί-
"κειν μετριάζοντας, αἰσχρὸν ὁμοίως τὸ δουλεύειν. σκο-
"πεῖτε δὲ καὶ καθ' ἕκαστον τούτων, ὡς ἔστι μικρὰ ταῦ
"πολεμεῖν ἡ ὑπόθεσις· καὶ πρῶτά γε τὰ πρὸς ὀπτ-
"πρόπων ἐγκλήματα. θεραπεύειν δὲ οὐκ ἀνθίζειν
"δεῖ τὰς ἐξουσίας. ὅταν δὲ τῶν μικρῶν ἁμαρτημά-
"των τὰς ἐξουσιαστικὰς [c]ποιῆσθε μεγάλας, καθ' ἑαυ-
"τῶν τοὺς ὀνειδιζομένους ἀπελέγχετε· καὶ παρόντες ὃ
"λάθρα καὶ μετ' αἰδοῦς ὑμᾶς βλάπτων, προθύμοις φα-
"νεροῖς. ὑβρὶν δὲ ὅπου ταῖς πληγαῖς, ὡς τὸ φέρειν, ἀνα-
"τέλλει· καὶ τὸ τῶν ἀδικουμένων ἡσύχιον τοῖς ἀδικοῦ-
"σι [d]τῆς διαφορᾶς. φέρε δὴ, εἰ τοὺς Ῥωμαίων ὑπηρέτας
"ἀνηκέστως χαλεπούς· ὅπου Ῥωμαῖοι πάντες ἀδικοῦσιν
"ὑμᾶς, ὑδὲ Καῖσαρ, πρὸς οὓς αἴρεσθε τὸν πόλεμον.
"ὁ γὰρ ἐξ ὑπολήψεως ἦκέ τις πονηρὸς ἀπ' ἐκείνου, ὑ-
"δὲ γε τοὺς ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν ἢ ἀφ' ἑαυτέρας
"ὑπιδεῖν· ἀλλ' ὧδ' ἀκόειν ταχέως τἀντεῦθεν ἐκ-
"ῥᾴδιον. ἄτοπον δὲ, [d]καὶ δι' ἕνα πολλοὺς, καὶ [e]ἀφ'
"μικρᾶς αἰτίας τηλικούτους, καὶ μηδὲ γνώσεσθαι ἀ-
"μεμφόμενα, πολεμεῖν. καὶ τῶν μὲν ἡμετέρων ἐγκλη-
"μάτων ταχεῖαν γένοιτ' ἂν ἡ διόρθωσις. ὅτε γὰρ ὁ αὐ-
"τὸς ἐπίτροπος μενεῖ ἀφ' παντὸς, καὶ τοὺς ἀφ-
"δεξομένους εἰκὸς ἐλεύσεσθαι μετριωτέρους. κινδύ-
"νου δ' ἄπαξ τοῦ πόλεμου ὅτ' ἐπαθέσθαι ῥᾴδιον
"δίκαι συμφορᾶν, ὅτε βαιράσαι. ἀλλὰ μὴν τόγε νῦν
"ἐλευθερίας ἐπιθυμεῖν ἄωρον, δίον ὑπὲρ τοῦ μηδὲ
"ἐπιβαλεῖν αὐτῇ ἀγωνίζεσθαι πρότερον. ἡ γὰρ
"πρώτη τῆς δουλείας χαλεπὴ, καὶ δεῖ τῷ μηδὲ
"ἄρξασθαι ζώντος ὁ ἀγὼν δίκαιος. ὁ δ' ἅπαξ
"χειρωθεὶς, ἔπειτα ἀφιστάμενος, αὐθάδης δοῦλός
"ἐστιν, οὐ φιλελεύθερος. τότε γὰρ οὖν ἐχρῆν πάν-
"του ὑπὲρ τοῦ μὴ δέξασθαι Ῥωμαίους πρώτου, ὅτε
"τὴν ἀρχὴν ἐπέβαινε τῆς χώρας ὁ Πομπήιος.
"ἀλλ' οἱ μὲν ἡμέτεροι πρόγονοι, καὶ οἱ βασι-
"λεῖς [f]αὐτῶν, καὶ χρήμασι καὶ σώμασι καὶ ψυ-
"χαῖς ἄμεινον ὑμῶν πολλῷ ἀφειμένοις, πρὸς μοῖ-
"ραν ἐλάχιστα τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως οὐκ ἀντέ-
"σχον. ὑμεῖς δὲ, οἱ τὸ μὲν ὑπακούειν οὐκ ἀφ-
"δεχῆς παρειληφότες, τοῖς πρόσθεν δὲ τῶν [g]ἀφη-
"κόων ἀκουσάντων τοσοῦτον ἐλαττούμενοι, πρὸς ὅλην

"sibi placeant. Nam his quidem, qui impetu
"effreni ad defectionem rapiuntur, licebit
"etiam post meam adhortationem eadem *quæ*
"*antea* sentire. mea autem etiam ad illos qui
"audire cupiunt oratio non pertinget, nisi ab
"omnibus silentium fiat. Equidem novi quod
"multi & injurias procuratorum exaggerent,
"& libertatis laudes amplificent & augeant.
"Ego autem, priusquam discutiam qui sitis,
"& quos bello aggredimini, prætextus com-
"plicatos disjungam *& evolvam.* Nam si eos
"quidem qui vos injuria afficiunt ultum itis,
"quorsum adeo libertatem extollitis? si vero
"servitutem intolerandam ducitis, superflua
"est adversus præsides querela. nam etsi illi
"moderationem adhibeant, nihilominus turpis
"habetur servitus. Sigillatim autem & ista vo-
"biscum reputate, quam exigua *ex utrisq;* bel-
"lum movendi causa: & primum quod ad ea
"attinet quæ procuratoribus vitio vertitis. Opor-
"tet autem vos *officiis* potestates demereri, non
"*verbis* irritare. At cum leviora delicta illis ut
"gravissima crimina objicitis, * contra vos ipsos
"eos arguitis quibus crimina exprobratis; adeo
"ut non amplius vos clam & verecundia adhi-
"bita lædant, sed palam vastent *& diripiant.*
"Nihil autem plagas ita mitigat, ac ferre eas;
"& injurias patienter accipere, † eas inferenti-
"bus pudorem & moram injicit. Sit ita sane,
"Romanorum ministros adeo molestos esse ut
"ferri nequeant: non tamen Romani omnes
"vos injuria afficiunt, neque ipse Cæsar, ad-
"versus quos bellum suscipitis. Haud enim
"præcipiunt, ut improbus ad vos quisquam ab
"illis mittatur, neque ab occidente ad orien-
"tem possunt oculos conjicere: sed neque fa-
"cile est ut quæ hîc fiunt illic statim audian-
"tur. Est autem absurdum, & propter unum
"cum multis, & propter causas exiguas cum
"tantis, atque ea de quibus queremur nescienti-
"bus, velle confligere. Et erit quidem ut cri-
"minibus, quæ illis exprobramus, cita adhi-
"beatur correctio. Neque enim idem perpe-
"tuo manebit procurator, & verisimile est fore
"ut moderatiores veniant qui ipsi succedant.
"Bellum autem semel motum neque deponere,
"neque sustinere facile est absque calamitati-
"bus. Verumenimvero nunc libertatis desi-
"derio teneri intempestivum est, cum jam an-
"tea oportuerit vos strenue dimicare ne ea
"amitteretur. Servitutem enim experiri du-
"rum est, & justum est certamen ad illius
"jugum repellendum initum. Qui vero se-
"mel subactus postea defecerit, contumax ma-
"gis servus est quam amator libertatis. Tunc
"enim omnia agenda erant, ne Romani ad-
"mitterentur, cum primum in regionem *hanc*
"ingressus est Pompejus. Majores vero no-
"stri, eorumque reges, qui pecunia & corpo-
"ribus & animis multo vobis præstiterunt, exi-
"guæ partis potentiæ Romanæ impetum non
"sustinebant. At vos, quibus hæreditarium est
"obedire *Romanis*, rebus autem omnibus illis
"qui primum paruere tanto inferiores estis,
"*etiam*

a Est forsan qui mallet τῶν προτάσεων. quod τῶν προτάσεων habeamus in nonnullis *MSS.* τῶν αἰτιάσεων *Rhed.* *b* Εἰ μὲν οὖν ἀμ. *Big.* *c* Ποιῆσθε *Big.* *d* Illud καὶ ex *MSS.* *e* Διὰ μικρᾶς αἰτίας *Bunb.* & *Rhed.* *f* Ita *Bunb. Rhed. Big.* & *Raf.* αὐτῶν in *Edit.* *g* Πρῶτον ὑπακούσαντων *Big.* * Ita vertendum, nisi forsan ἐπιλέγχων sit *accusatione liberare*, vel *excusare.* † Forsan melius, *eas inferentes immunes.*

"*etiam* toti Romanorum imperio reſiſtitis. Et
"Athenienſes quidem, qui ob Græcorum liber-
"tatem etiam incendio *patriam* urbem olim
"tradiderunt; qui Xerxem arrogantiſſimum
"per terram navigantem, per mare inceden-
"tem, & qui ne pelago quidem caperetur,
"latiorem vero Europa exercitum duceret,
"una cum nave fugientem perſequuti ſunt, &
"circa parvam Salaminem tantam Aſiæ poten-
"tiam fregerunt, nunc Romanis ſerviunt, & urbi
"*totius* Græciæ dominæ imperat legeſque im-
"ponit Italia. Lacedæmonii quoque, poſt Ther-
"mopylas & Platæas & Ageſilaum qui Aſiam
"perveſtigavit, illis dominis acquieſcunt. Ma-
"cedones etiam, Philippi imaginem adhuc
"intuentes & cum Alexandro terrarum orbis
"imperium ipſis promittentem aſpicientes, fe-
"runt tantam mutationem, eoſq; venerantur ad
"quos fortuna migravit. Quin & aliæ gentes
"innumeræ, majori libertatis fiducia turgen-
"tes, manus *illis* dant. Vos autem ſoli ſervire
"*illis* dedignamini, quorum in poteſtatem
"redacta ſunt omnia. Quibus exercitibus, qui-
"bus freti *eſtis* armis? Ubi vobis claſſis Ro-
"manorum maria occupatura? Ubi theſauri
"ad iſta aggredienda ſuppeditaturi. Num con-
"tra Ægyptios aut Arabas vos bellum movere
"exiſtimatis? Nonne Romanorum imperium
"vobiſcum reputabitis? nonne veſtram metie-
"mini imbecillitatem? nonne vos ſæpe à gen-
"tibus finitimis victi fuiſtis & ſubacti? Illo-
"rum autem vis per totum terrarum orbem
"ſtetit invicta. Immo & quiddam eo am-
"plius ſibimet quæſiverunt. Non enim illis
"ſatis fuit totus Euphrates ad orientem, ne-
"que ad ſeptentrionem Iſter, neque in meridie
"ſolitudine tenus perveſtigata Libya, & ad
"occidentem Gades. Sed ultra oceanum alium
"orbem, & ad Britannos antea incognitos ar-
"ma pertulerunt. Quid ergo? voſne Gallis
"ditiores eſtis, Germanis fortiores, Græcis ſa-
"pientiores, plures toto orbe degentibus? Quid
"veſtra confidentia vos contra Romanos attol-
"lit? Erit *forſan* qui dicet, durum eſt ſervire.
"At quanto magis *durum eſt* Græcis, qui, cum
"omnibus quos ſol aſpicit præſtare videantur
"nobilitate, & amplam adeo regionem occu-
"pent, nunc bis ternis Romanorum faſcibus
"obediunt. Quin & totidem *obſequuntur* Ma-
"cedones, qui certe multo vobis juſtius debe-
"rent libertatem ſibi vendicare. Quid autem
"quingentæ Aſiæ civitates? Nonne abſque
"ullo præſidio unum rectorem faſceſque con-
"ſulares venerantur? Quid memorem He-
"niochos & Colchos & Taurorum gentem,
"Boſphoranos quoque, & Ponti incolas, gen-
"teſque Mæotidis, quæ jam ante ne nativum
"quidem dominum agnoverunt, nunc vero à
"trecentis militibus in obſequio continentur;
"& quadraginta naves longæ innavigabile
"prius mare & immane faciunt ſecurum &
"pacificum. Quam multa pro libertate dice-
"re habentes Bithyni, & Cappadoces, & Pam-

"ἀνθίσασθε τῇ Ρωμαίων ἡγεμονίαι. καὶ Ἀθηναῖοι μέ, [a] οἱ
"μὲν δὴ τὴν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν προδόντες ποτὲ καὶ
"πυρὶ τὴν πόλιν, οἱ ὑπερφανον Ξέρξην ἀφ' γῆς
"πλεύσαντα, ἐφ' ἁλὸς ἀλάστως ὁδεύσαντα, καὶ μὴ χω-
"ρήμασι μὲ τοῖς πελάγεσι, πλατυτέραν δὲ τὴν Εὐρώ-
"πην τῶν πεζῶν ἄγοντα, ἁρπάσαντες ὅτι μιᾶς νεὼς
"δίωξαντες, περὶ δὲ τὴν σμικρὰν Σαλαμῖνι τῶν πο-
"σούτων Ἀσίαν κλάσαντες, νῦν δουλεύουσι Ρωμαίοις, ἡ
"τὴν ἡγεμονίδα τῶν Ἑλλάδος πόλιν διοικεῖ τὰ ἀπὸ τῆς
"Ἰταλίας προστάγματα. Λακεδαιμόνιοί τε μὴ Θερ-
"μοπύλας καὶ Πλαταιὰς, καὶ τὴν ἐρημώσαντα τὴν Ἀσίαν
"Ἀγησίλαον, ἀγαπῶσι τοὺς αὐτοὺς δεσπότας. καὶ Μα-
"κεδόνες, ἔτι φαντάζόμενοι Φίλιππον καὶ σοὶ Ἀλεξάν-
"δρῳ [b] προπαίεσθαι αὐτοῖς τὴν τῆς οἰκουμένης ἡγεμονίαν
"ὁρῶντες, φέρουσι τῷ τοσαύτῳ μεταβολῷ, καὶ ὃς
"δὲ μεταβέβηκεν ἡ τύχη προσκυνοῦσιν. ἄλλά τε ἔθνη
"μυρία, πλεῖστα γέμοντα πρὸς ἐλευθερίαν παῤῥη-
"σίας, ἔχει. μόνοι δὲ ὑμεῖς ἀδοξεῖτε δουλεύειν, οἷς
"ὑποτέτακται τὰ πάντα. ποίᾳ στρατιᾷ, ποίοις πο-
"λεμίοις; πῦ μὲν ὁ στόλος [c] ὑμῶν ἁλικὴ-
"σόμενος τοὺς Ρωμαίων θαλάσσας; πῶ δὲ οἱ ταῖς ὁπλι-
"σταῖς ἐξαρκέσοντες θησαυροί; πρὸς Αἰγυπτίους ἆρα
"καὶ πρὸς Ἄραβας οἴεσθε κινεῖν τὸ πόλεμον; ἢ πε-
"πείσθε τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν; ἢ μετρήσετε τῷ
"ἑαυτῶν ἀνδρείαν; ἢ τὰ μὲ ὑμέτερα πρὸς τὸ πρόσ-
"χων ἐθνῶν ἡτιθῆ πολλάκις; ἢ δὲ ἀκείαν ἰσχὺν ἀφ'
"τῆς οἰκουμένης ἀνίκητος. μᾶλλον δὲ καὶ ζώντης ἐζήτη-
"σάν τι πρέσβ. ἢ γὰ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς ὅλος Εὐφράτης
"ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν, οὐδὲ τὸ πρὸς ἄρκτον Ἴστρος, ἢ τὸ
"μεσημβρινὸν μέχρι τῆς ἀοικήτου ἐρημωθεῖσα Λιβύη, καὶ
"Γάδειρα πρὸς ἑσπέραν. ἀλλ' ὑπὲρ ὠκεανὸν ἑτέραν
"ἐζήτησαν οἰκουμένην, καὶ μέχρι τῆς ἀνιστορήτου πρότερον
"Βρεττανῶν διήνεγκαν τὰ ὅπλα. τί οὖν ὑμεῖς, πλουσιώ-
"τεροι Γαλατῶν, ἰσχυρότεροι Γερμανῶν, Ἑλλήνων σοφω-
"τέροι, πλείους τῆς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐστὲ πάν-
"των; τί δ [d] πεποιθὸς ὑμᾶς κτ' Ρωμαίων ἐπαίρει; χα-
"λεπὸν δ' δουλεύειν, ἐρᾷ τις. πόσῳ μᾶλλον Ἕλλησιν, οἷς
"τῶν ὑφ' ἥλιον πάντων εὐγενείᾳ πρωτεύειν δοκοῦντες,
"καὶ τοσαύτην ἡμέραν χώραν, [e] ἐξ Ρωμαίων ὑπεί-
"κουσι ῥάβδοις. τοσαύτας δὲ Μακεδόνες, οἱ δικαίοτε-
"ρον ὑμῶν ὀφείλοντες ἐλευθερίας ἀντιποιεῖσθαι. τί δὲ
"αἱ πεντακόσιαι τῆς Ἀσίας πόλεις; ἓνὶ δίχα φρου-
"ρᾶς ἕνα προσκυνοῦσιν ἡγεμόνα, καὶ τὰς [f] τοσαπλᾶς
"ῥάβδους; τί δῆ λέγειν Ἡνιόχους τε καὶ Κόλχους, καὶ
"τὸ [f] τῶν Ταύρων φῦλον, Βοσπορανούς τε καὶ τοὺς πέρα-
"κα τῆς Πόντου καὶ τῆς Μαιώτιδος ἔθνη, παρ' οἷς
"πρὶν μὲν ὑδὲ οἰκεῖος ἐγινώσκετο δεσπότης, νῦν δὲ
"τρισχιλίοις ὁπλίταις ὑποπίπτουσι, καὶ τετρακόσι-
"αι νῆες μακραὶ τῆ πρὶν ἄπλωτον καὶ ἀχρίαν ἐρημίδυσι
"θαλάσσαν. πόσα Βιθυνία, καὶ Καππαδοκία, καὶ ὁ Παμ-

"φύλιον

a Τπὲρ τ *Buſb.* *b* Ita lego ex conjectura, favente nonnihil *Ruſino*, qui vertit *promittentem*. προπαιέσθαι in *Editis*. προπαιρέσθαι in aliquot *MSS.* *c* Υμῖν *Big.* *d* Ita *Big. Voſſ.* & *Rhed.* πεποιθὼς in *Editis Aliiſque*. *e* Ταῖς Ρωμαίων, & mox ταῖς αὐταῖς *Big.* *f* Illud τῶν è *MSS.*

a Επερα-

"φύλιον ἔθνος, Λύκιοί τε καὶ Κίλικες ὑπὲρ ἐλευθερίας
"ἔχοντες εἰπεῖν, χρεὶς ὅπλων φορολογῶνται; τί δὲ
"Θρᾷκες, οἱ πέντε μὲν εὖρος, ἑπτὰ δὲ μῆκος ἡμερῶν χώ-
"ραν διεληφότες, τραχυτέραν τε καὶ πολλῷ τὴν ὑμε-
"τέραν ὀχυρωτέραν, καὶ βαθεῖ κρυμῷ τὰς [a]ὑπερατεύον-
"τας ἀνακόπτουσαν, οὐχὶ δισχιλίοις Ρωμαίων ὑπακούσι
"φρουροῖς. οἱ δὲ ἀπὸ τούτων Ἰλλυριοὶ τῷ μέχρι Δαλ-
"ματίας [b]ἐκτεινομένῳ [c]τὸ δὲ Ἴστρῳ κατοικοῦντες, οὐ
"δυσὶ μόνοις τάγμασιν ὑπείκουσι, μεθ' ὧν αὐτοὶ τὰς
"Δακῶν ἀνακόπτουσιν ὁρμάς; Οἵ δὲ τοσαυτάκις τοῖς
"ἐλευθερίας ἀναχαιτίσαντες Δαλμάται, [d]οὐ τοῖς τῦ-
"το μόνον ἀεὶ χειρωθέντες ὥστε συλλεξάμενοι τὴν ἰσχὺν πά-
"λιν ἀποστῆναι, νῦν οὐχ ὑφ' ἑνὶ τάγματι Ρωμαίων ἡσυ-
"χίαν ἄγουσιν; Ἀλλὰ μὴν εἴγέ τινας εἰς ἀπόστασιν [e]ὤρει-
"λον ἀφορμὴ μεγάλαι παρεξιέναι, μάλιστα Γαλάτας
"ἐχρῆν, τοὺς ὅπως ὑπὸ τῆ φύσεως τετειχισμένους, ἐξ
"ἀνατολῆς μὲν ταῖς Ἄλπεσι, τοῖς ἄρκτῳ δὲ Ῥήνῳ
"ποταμῷ, μεσημβρινοῖς δὲ τοῖς Πυρρηναίοις ὄρεσιν, ὠκεα-
"νῷ δὲ τοῖς δυσμαῖς. Ἀλλὰ καί τοι τηλικαῦται μὲν
"ἔρκη τοῖς βεβλημένοι, [f]πέντε δὲ καὶ τριακοσίοις πλη-
"θύουσι ἔθνεσι, τὰς δὲ πηγὰς ὡς ἄν τις εἴποι τῆ εὐδαι-
"μονίας ὀπωρείους ἔχοντες, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς σχεδὸν ὅλην
"ὑπικλύζοντες τὴν οἰκουμένην, ἀνέχονται Ρωμαίων τοσόσδε
"ὄντες, καὶ ταμιεύόμενοι παρ' αὐτῶν τὴν οἰκείαν εὐδαι-
"μονίαν· οὐ τῦτο ὑπομένουσιν, οὐ δι' [g]φρονημάτων μα-
"λακίαν, οὐδὲ δι' ἀγένειαν, οἵγε διήνεγκαν ὀγδοήκοντα
"ἔτη πόλεμον ὑπὲρ τῆ ἐλευθερίας, ἀλλὰ μὴ τῆ δυνά-
"μεως Ρωμαίων καὶ τῆ τύχης καταπλαγέντες, ἥπερ
"αὐτοῖς κατορθοῖ πλείονα τῶν ὅπλων. τοιγαροῦν ὑπὸ
"χιλίοις καὶ διακοσίοις στρατιώταις διαιτῶνται, ὧν ὀλί-
"γω δεῖν πλείους ἔχουσι πόλεις. οὐδὲ Ἴβηρσιν ὁ μακρο-
"χρόνιος χρυσὸς εἰς τὸν ὑπὲρ τῆ ἐλευθερίας πόλεμον
"ἐξήρκεσεν, οὐδὲ τὸ τοσῦτον ἀπὸ Ρωμαίων γῆς καὶ
"θαλάσσης διάστημα, φῦλά τε Λυσιτανῶν καὶ Καντά-
"βρων ἀρειμάνια, ὑδὲ γείτων ὠκεανὸς φοβερὸν καὶ τοῖς
"ἐπιχωρίοις ἄμπωτιν ἐπάγων· ἀλλ' ὑπὲρ τὰς Ἡρακλείας
"στήλας ἐκτείναντες τὰ ὅπλα, οὐ διὰ νεφῶν ὁδύσαν-
"τες τὰ Πυρρηναῖα ὄρη, καὶ τῦτο ἐδουλώσαντο Ρω-
"μαῖοι. φρυγὰ δὲ ἤρκεσε τῆ ὕπτα δυσμάχη καὶ τοσῦ-
"τον ἀπωκισμένον ἐν τάγμα. τίς ὑμῶν οὐκ ἀκοῇ
"παρείληφε τὸ Γερμανῶν πλῆθος; ἀλλεὶ μὲν γὰρ καὶ
"μεγάθη σωμάτων [h]ἴδοις δ' ἂν πολλάκις, ἐπεὶ παν-
"ταχῆ Ρωμαῖοι τοὺς τύπους αἰχμαλώτους ἔχουσι.
"ἀλλ' ὅτοι, γλῶ μὲν ἄπειροι πειράθημοι, μείζω δὲ τῶν
"σωμάτων ἔχοντες τὰ φρονήματα, καὶ τὴν μὲν [i]ψυ-
"χὴν θανάτῳ καταφρονῆσαι, τὰς δὲ ψυχὰς τῆ ἀχρεω-
"τάτων θηρίων σφοδροτέρους, Ῥῆνον τῆς ὁρμῆς ὅσον ἴσχυ-
"σι, καὶ Ρωμαίων ὀκτὼ τάγμασι δαμαζόμενοι, δυ-

"phyliorum gens, Lycii quoque & Cilices, ar-
"mis non compulsi tributa pendent? Quid
"autem Thraces, qui regionem quinque die-
"rum *itineris* in latitudinem, septem vero
"*dierum* in longitudinem, & asperiorem mul-
"to quam vestra est & longe munitiorem, fri-
"goreque opaco impressionem facientes inhi-
"bentem, nonne duobus millibus Romanorum
"præsidiariis obsequuntur? Illis vero proximi
"Illyrii, regionem ad Dalmatiam usque porre-
"ctam & Istro tenus incolentes, nonne duabus
"solis legionibus parent, quibus & ipsi Daca-
"rum impetus compescunt? Et qui toties pro
"libertate acriter insurrexerunt Dalmatæ, eò
"tantum fere semper victi ut coactis novis
"copiis iterum rebellarent, nonne sub una Ro-
"manorum legione vitam quiete agunt? At
"certe si quos magnæ opportunitates ad defe-
"ctionem incitare deberent, maxime omnium
"Gallos *deficere* oporteret, adeo locorum na-
"tura munitos, ab oriente quidem Alpium sum-
"mitatibus, à septentrione vero Rheno flumi-
"ne, à meridie Pyrenæis montibus, & ab oc-
"cidente oceano. sed quamvis tanta *hostibus*
"opposita & objecta habeant propugnacula,
"ac quinque & trecentis abundent gentibus,
"fontesque (ut dicere liceat) domesticæ felici-
"tatis illis suppetant, & bonis suis orbem fere
"universum irrigent, ferunt nihilominus vecti-
"gales esse Romanorum, suamque felicitatem
"illis acceptam debere: atque hoc patiuntur,
"non ex animi mollitie, neque quod degene-
"res sint, (quippe qui per octoginta annos pro
"libertate pugnaverint) sed Romanorum vir-
"tute obstupefacti, pariter ac fortuna, quæ illis
"plura efficit quam arma. Quocirca sub mille
"& ducentis militibus serviunt, cum illi pro-
"pemodum plures habeant civitates. Neque
"Hispanis in bello pro libertate suscepto *suf-
"fecit aurum è terra effossum, neque tam lon-
"go à Romanis terræ marisque intervallo dis-
"junctio, neque Martiæ Lusitanorum & Can-
"tabrorum gentes, neque vicinus oceanus
"etiam indigenis æstu suo terribilis: sed ultra
"columnas Herculis prolatis armis, & transi-
"tis per nubes Pyrenæis montibus, Romani hos
"quoque subjugarunt. qui, licet expugnatu
"sint difficiles & tam longe distantes, una
"tamen legione coërcentur. Quis vestrum
"non auditione acceperit magnum Germano-
"rum numerum? nam & quantum robore va-
"lent & corporum magnitudine, frequenter
"ut arbitror vidistis, quandoquidem ubique
"gentium Romani ex istis habeant mancipia.
"Sed isti regionem quidem immensam habi-
"tantes, spiritus autem majores corporibus ge-
"rentes, & animam mortis contemptricem,
"iraque feris immanissimis vehementiores,
"Rhenum impetus sui terminum habent, &
"ab octo Romanorum legionibus subacti, ser-
"viunt

a *Ἐπιφανιόντων Big.* b Ita lego pro ἀπονεμομένῳ. nec aliter legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *Post hos Illyrii usque ad Dalmatiam, & Istro tenus incolentes.* c Voculas τὸ δὲ non agnoscit *Big.* Est qui malit ἀντιμεμοιρῶν ἐντὸς Ἴστρου, & sic locum vertit, *ab his sejunctam regionem usque ad Dalmatiam pertingentem cis Istrum incolentes Illyrii.* d Ita legit Cl. *Ibbetsonus*, certissima conjectura. Antea erat, οὐ τοῖς τὸ μέχρι ἀεὶ χειρωθέντες τῦτο συν. etiam in libris omnibus præter *Big.* qui habet μᾶλλον pro μέχρι. Quomodo legerit *Rufinus*, aliis conjiciendum relinquo ex ista versione, *Dalmatæ tam multa pro libertate conati, sæpiusque capti rursum cum majoribus opibus rebellarunt.* e Sic *Big. Bod. Gall.* & *Voss.* ὤφελον in *cæteris.* f *Trecentis & quindecim* in versione *Rufini.* Videsis *Lipsium* ad III. *Annalium Taciti*, p. 89. g Φρονήματος *Voss.* h Ita *Busb.* εἶδες in *reliquis.* i Sic *MSS.* & *Ruf.* τύχῃ perperam in *Edit.* * Sc. ad Romanorum vim arcendam.

"viunt quidem quotquot capti ſunt, gens ve-
"ro omnis *reliqua* fuga ſibi ſalutem quærit.
"Porro & Britannorum murum conſiderate,
"qui Hieroſolymorum muris adeo confiditis.
"Nam & illos oceano circundatos, & inſu-
"lam noſtro terrarum orbe fere non minorem
"habitantes, Romani mari navigato in ſervi-
"tutem redegerunt: quatuorque legiones tan-
"tæ magnitudinis inſulam præſidio tenent.
"Denique quid pluribus, quandoquidem &
"Parthi, genus hominum bellicoſiſſimum, tot
"populis imperantes, & tam magna copiarum
"freti multitudine, obſides Romam mittunt:
"atque videre eſt orientis nobilitatem ſub pa-
"cis ſpecie in Italia ſervientem. Num igitur,
"cum omnes fere quos ſol aſpicit Romano-
"rum arma venerentur, vos ſoli cum illis bel-
"lum geretis? nec ad fatum Carthaginen-
"ſium ſpectantes, qui, de magno illo Hanni-
"bale gloriantes & de genere ſuo nobili ex
"Phœnicibus, Scipionis manui ſuccubuerunt.
"Sed neque Cyrenæi Lacedæmone oriundi,
"neque Marmaridæ, gens ad inaquoſas uſque
"ſolitudines protenſa, neque terribiles etiam
"audientibus Syrtes, Naſamoneſque & Mau-
"ri, & Numidarum multitudo innumerabilis
"virtuti Romanorum obſtiterunt. Tertiam au-
"tem orbis terrarum partem, cujus ne nume-
"rare quidem nationes facile eſt, mari Atlan-
"tico & columnis Herculis terminatam, quæ
"ad mare Rubrum uſq; infinitos alit ſuſtinetq;
"Æthiopas, totam quidem armis ceperunt: &
"præter fruges annuas, quibus pop. Rom. octo
"menſibus veſcitur, alia quoq; omnia pendunt
"vectigalia, & tributis mature ſubveniunt im-
"perii neceſſitatibus, nihil eorum quæ impe-
"rantur ſibi, uti vos exiſtimatis, in contu-
"meliam cedere patantes; quanquam una
"tantum cum illis legio commoratur. Sed
"quid opus eſt exemplis longius petitis Ro-
"manam explicare potentiam, cum eam poſ-
"ſitis ex vicina Ægypto perſpectam habere:
"quæ ad Æthiopas uſque porrecta & Ara-
"biam Felicem, atque Indiæ finitima, *quin-
"quaginta & ſeptingentas hominum myria-
"das alens, *etiam* præter Alexandriæ incolas,
"ut conjicere eſt ex tributo quod in capita
"ſinguli pendunt, Romano imperio ſubjici
"non dedignatur, licet immane quantum ad
"defectionem incitamentum habeat, Alexan-
"driam, propter civium multitudinem & opu-
"lentiam, ne quid de magnitudine *ejus* di-
"cam, quæ triginta ſtadiis in longitudinem pa-
"tet, in latitudinem vero non minus quam
"decem. Uno autem menſe plus tributorum
"Romanis pendet, quam vos anno vertente;
"præterque pecuniam, Romæ quatuor men-
"ſium annonam *ſuppeditat*. Muro autem mu-
"nitur undique aut invia ſolitudine, aut mari
"importuoſo, aut fluviis, aut paludibus. Horum
"vero nihil compertum eſt plus valere quam
"Romanorum fortuna. Duæ autem legiones

"λεύσει μὲν ἁλόντες, ὃ δὲ ὅλοι αὐτῶν ἔθνος φυ-
"γῇ ἁλισκόζεται. σκέψασθε δὲ καὶ τὸ Βρεττανῶν τεῖ-
"χος, ὃ τοῖς Ιεροσολύμων τείχεσι πεποιθότες. καὶ
"γὰρ ἐκείνους περιβεβλημένους ὠκεανὸν, καὶ τῆς καθ'
"ἡμᾶς οἰκουμένης οὐκ ἐλάσσονα νῆσον οἰκοῦντας, πλεύ-
"σαντες ἐδουλώσαντο Ρωμαῖοι· τέσσαρες δὲ τάγματα
"τοσαύτῃ νήσῳ ἀφρουρᾶτε. καὶ τί δεῖ πολ-
"λὰ λέγειν, ὅπου καὶ Πάρθοι, τὸ πολεμικώτατον φῦ-
"λον, τοσούτων ἀρχοντες ἐθνῶν, καὶ τηλικαύτῃ πε-
"ριβεβλημένοι δυνάμει, ὁμήρους πέμπουσι Ρωμαίοις·
"καὶ ἔστι ὅπου τῆς Ιταλίας ἰδεῖν, οὐ εἰρήνης πρό-
"φασει δουλεύουσαν τῇ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εὐγέ-
"νειαν. πάντων δὲ σχεδὸν ὅσοι ὑφ' ἥλιον τὰ Ρωμαίων
"ὅπλα προσκυνοῦντων, ὑμεῖς μόνοι πολεμεῖτε; μη-
"δὲ τὸ Καρχηδονίων τέλος σκοπεῖτε, οἳ τὸν μέ-
"γαν αὐχήσαντες Ἀννίβαν, καὶ τῇ ἀπὸ Φοινίκων εὐ-
"γενείᾳ, ἀπὸ τῆς Σκιπίωνος δεξιᾶς ἔπεσον. οὔ-
"τε δὲ Κυρηναῖοι ὁ Λακώνων γένος, οὔτε [a] Μαρ-
"μαρίδαι, τὸ μέχρι τῆς διψάδος ἐκτεταμένοι
"φῦλον, οὐδ' αἱ φοβεραὶ καὶ τοῖς ἀκούσι Σύρτεις,
"Νασαμῶνές τε καὶ Μαῦροι, καὶ τὸ Νομάδων ἄπει-
"ρον πλῆθος, τὰς Ρωμαίων ἀνίκητας ἀρετάς. τὴν
"δὲ τρίτην τῆς οἰκουμένης μοῖραν, ἣν οὐδὲ ἐξα-
"ριθμήσασθαι τὰ ἔθνη ῥᾴδιον, ἐκβαλόμενοι Ατλαντι-
"κῷ τε πελάγει καὶ στήλαις Ηρακλείοις, καὶ μέχρι
"τῆς Ερυθρᾶς θαλάσσης τὰς ἀπείρους νέμουσαν Αἰ-
"θιοπας, ἐχειρώσαντο μὲν ὅλων· χωρὶς δὲ τῶν ἐπι-
"σίων καρπῶν, οἳ μησὶν ὀκτὼ τὸ κατὰ τὸν Ρώμην
"πλῆθος τρέφουσι, καὶ ἔξωθεν παντοίας φορολογῆ-
"σαι, καὶ τοῖς χρείαις τῆς ἡγεμονίας παρέχουσι ἐπό-
"μενοι τὰς εἰσφοράς, οὐδὲν τῶν ὀλιγαρχούντων ἧσσον
"ὑμεῖς ὕβρει ἡγούμενοι, κἀκεῖνος ἐπὶ τάγματι αὐ-
"τοῖς ἑνὶ μείονι. καὶ τί δεῖ πόρρωθεν ὑμῖν ὑπο-
"δεικνύειν τὴν Ρωμαίων δύναμιν, παρὸν ἐξ Αἰγύπτου
"τῆς γειτνιώσης, ἥτις ὀκτακοσίων μέχρις Αἰθιόπων
"καὶ τῆς εὐδαίμονος Αραβίας, ὅμορός τε οὖσα τῆς
"Ινδικῆς, πεντήκοντα καὶ ἑπτακοσίας ἔχουσα
"μυριάδας ἀνθρώπων, δίχα τῆς Αλεξάνδρειαν κατοι-
"κούντων, ὡς ἔνεστιν ὅσα τὸ καθ' ἑκάστην κεφαλὴν εἰσ-
"φορᾶς τιμήεσθαι, τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν οὐκ ἀδο-
"ξεῖ, καίτοι [b] πλέθρον ἐπιφανείας κέντρον ἔχουσα τὴν
"Αλεξάνδρειαν, πλήθους τε ἀνδρῶν ἕνεκα καὶ πλού-
"του, πρὸς δὲ τῷ μεγέθει, [c] μῆκος μέντοι αὐτῆς τεσσά-
"κοντα σταδίων, εὖρος δὲ οὐκ ἔλαττον δέκα. ᾧ δὲ σύμπα-
"σιν ἀφ' ὑμῶν φόρῳ καθ' ἕνα μῆνα πλέον Ρωμαίοις παρέ-
"χει τῷ κοινῷ ἔξωθεν, τῇ Ρώμῃ σῖτον μῆνας τεσσάρων.
"τετύχασι δὲ πάντοθεν ἢ δυσβάτου ἐρημίας, ἢ θαλάσ-
"σης ἀλιμένους, ἢ ποταμῶν, ἢ ἕλεσιν. ἀλλ' ὁδὸν τοῦτον
"ἰσχυρότερον εὑρεῖν τὴν Ρωμαίων τύχης. δύο δ' ἐγκλή-
"ματα

[a] Ita lego, ſretus *MSS.* & *Strabonis* auctoritate. antea *Μαμμαρίται*. [b] Hoc vult, Ægyptum ea de re ad rebellionem poſſe ſollicitari, quod res novas moliens Alexandriam habitura ſit, *arcem belli* atque *ſedem*. Græci equidem hujuſmodi loca, unde moventur omnia, κέντρα appellant; quaſi dicas cardines, in quibus rei totius ſumma vertitur. Sic flexiones, unde exiſtunt motus principia, κέντρα *Philoſopho* appellantur. Sic & κέντρον γεωδὲς ſive βαρύτητος apud *Archimedem*. [c] Quod ad longitudinem attinet, *Joſepho* accedit *Strabo* l. XVII. latitudinem vero duobus ſtadiis minorem facit. Conſer *Diodorum Siculum* in *Biblioth.* l. XVII. p. 529. atque adi *Jac. Capellum* in *Miſcellaneis*, p. 152. * i. e. ſeptuagies centena quinquaginta millia hominum.

a Profun-

"μῶν τῇ πόλει τάγματα, τὸν [a]βαθεῖαν Αἴγυ-
"πτον ἅμα τῇ Μακεδόνων εὐγενείᾳ χαλινοῖ. τίνας
"οὖν ὑπὲρ ⟨Ϙ⟩ πόλεμον ἐκ τῆς ἀοικήτου [b]προλή-
"ψεσθε συμμάχους; ⟨Ϙ⟩ μὴν γὰρ ὑπὲρ τῆς οἰκουμέ-
"νης πάντες εἰσὶ Ῥωμῖοι. εἰ μή τις ὑπὲρ Εὐφράτην
"ἐλπίσει τὰς ἐλπίδας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἀδια-
"βηνῆς ὁμοφύλους οἴεται [c]προσαμυνεῖν. ⟨Ϙ⟩ δὲ, ὅτε
"δι' αἰτίαν ἄλογον τηλικούτῳ πολέμῳ συμπλέξουσιν
"ἑαυτούς, ὅτε βουλοιμένοις κακῶς ὁ Πάρθος ὑπο-
"πτέψει. προύνοια γὰρ αὐτῷ τῶν Ῥωμαίων ἐκε-
"χειρίας, ἣ προβαίνειν αὐτοῖς τὰς σπονδὰς, [d]κἂν
"τις τῶν ἐκ' αὐτὸν ὑπὲρ Ῥωμαίων ἴῃ. λοιπὸν οὖν ὑπὲρ
"τοῦ [e]ἐκ θεοῦ συμμαχίαν καταφευκτέον. ἀλλὰ
"μὴ τοῦτο προὶ Ῥωμαίοις τέτακται, δίκα γὰρ θεοῦ συ-
"στῆναι τηλικαύτῃ ἡγεμονίαν ἀδυνάτον. σκέψασθε
"δὲ ὡς ὑμῖν ὅ τε θρησκείας ἄκρατον, εἰ καὶ τοῖς
"εὐχειρώτοις [f]πολεμοίητε, δυσδιοίκητον· καὶ δι' ἃ [g]μά-
"λιστα ⟨Ϙ⟩ θεὸν ἐλπίζετε σύμμαχον, ζῶντα ἀναγκα-
"ζοίμην προβαίνειν ἀποτρέφετε. τηροῦντες μέν γε τὰ
"τῆ ἑβδομάδων ἤθη, καὶ τοῖς μηδεμίαν πρᾶξιν κι-
"νοῦμοι, ῥᾳδίως ἀλώσεσθε καθάπερ οἱ πρόγονοι Πομ-
"πηίῳ, ζώντας μάλιστα τὰς ἡμέρας σπουδὴν ποιησα-
"μένῳ τῆς πολιορκίας ἐν αἷς ἤργουν οἱ πολιορκούμενοι.
"προβαίνοντες δὲ ἐπὶ ταῖς πολέμῳ τὰ πάτρια νόμιμα, οὐκ
"οἶδα ὑπὲρ ὅτου [h]λοιπὸν ποιήσεσθε τὸν ἀγῶνα. σπουδὴ
"δὲ ὑμῖν μία, ὅ μὴ τὰ πάτρια τι καταλῦσαι. πῶς
"δὲ ὑπερβαλέσθε ὅ θεῖον εἰς ἄμυναν, οἱ προβαί-
"νοντες ἐκουσίως τὴν εἰς αὐτὸν θρησκείαν; ἐπαιωρῶν-
"ται δὲ ἕκαστοι πόλεμον, ἢ θεία πεποιθότες, ἢ [i]ἀν-
"θρωπεία βοηθείᾳ. ὅταν δὲ τὸν πρὸ ἀμφοῖν τὸ νεῖ-
"κος ἐπισκόπῃ, φανερὸν ἅπασιν οἱ πολεμοῦντες αἱρῆν-
"ται. τί δὲ κωλύει τοὺς ἑαυτῶν χροὶ ἁβρυνθέντας
"τέκνα καὶ γυναῖκας, καὶ τὸ περικαλλὲς πατρί-
"δα ζώντων καθορᾶν; μανέντες γὰρ ὅταν τὸ γε τῆς
"ἥττης ὄνειδος κερδήσητε. καλὸν, ὦ φίλοι, καλὸν, [k]ἕως
"ἔτι ὁ ὅρμος τὸ σκάφος, προσκέπτεσθαι τὰ
"μέλλοντα χειμῶνα, μηδὲ εἰς μέσας τὰς θυέλλας
"[l]ἐπὶ λιμένος ἀναχθῆναι· τοῖς μὲ γὰρ ἐξ ἀθύλων
"ὑπαποῦσι δικαίοις τὸ γῆν ἐλεεῖσθαι προσεστι, ὁ δὲ
"εἰς προύδηλον ἀπώλειαν ὁρμήσας καὶ προσοπυδί-
"ζεται· πόλιν δὲ εἰ μή τις ὑπολαμβάνει τὴν σωθη-
"ναι πολεμήσειν, καὶ Ῥωμαίους κρατήσαντας ὑμῶν
"μετελάσειν, ἀλλ' οὐκ εἰς ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων
"ἐθνῶν καθαρλέξειν μὲν τὸν ἱερὰν πόλιν, ἀναιρή-
"σειν δὲ πᾶν ὑμῶν τὸ φῦλον. οὐδὲ γὰρ περιεσθεν-
"τος φυγῆς εὑρήσετε τόπον, ἅπαντων ἐχόντων Ῥωμαίους
"δεσπότας ἢ διδασκάλους ὁρᾶν. ὁ δὲ κίνδυνος ὑμῶν
"οὐδαμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὰς ἄλλας πό-
"λεις καθεκάστων. ὑμῶν γάρ ἐστι τῆς οἰκουμένης δῆ-
"μος, ὁ μὲν μοῖραν [m]ὑμετέραν ἔχων. ὑμᾶς ἅπασιν οἱ

"urbem præſidio tenentes Ægyptum adeo va-
"ſtam ſimulque Macedonum nobilitatem coër-
"cent. Quos igitur in belli ſocietatem ex ter-
"ra inhabitabili aſſumetis? ſiquidem univerſi
"quà terra habitatur à Romanis ſtant. Forte
"tamen quis veſtrum ſpes ſuas ultra Euphra-
"tem porrigat, ſuoſque gentiles ex Adiabene
"ſibi auxilium laturos credat. Illi vero nec
"levi de cauſa ſemet tanto bello implicari pa-
"tientur, neque ſi quid pravo conſilio facturi
"eſſent, id fineret Parthus. Illi quippe curæ
"eſt inducias tueri cum Romanis factas; &
"ſiquis de ſuis contra Romanos arma moveat,
"fœdus violatum ire cenſebit. Supereſt igi-
"tur ut ad divinum confugiatur auxilium. Ve-
"rum & hoc Romanis præſens adeſt. Haud
"enim fieri poteſt ut abſque Deo tantum con-
"ſtitueretur imperium. Conſiderate autem dif-
"ficile eſſe, etiamſi cum minus potentibus di-
"micandum eſſet, *vehementi veſtro religio-
"nis ſtudio obſequi; foreque ut Deum à vo-
"bis avertatis, ſi neceſſitate adacti contra ea
"feceritis ex quibus ejus auxilium ſperatis. Si
"quidem dierum ſeptimarum ritum ſervetis,
"nullique operi manum admoveatis, facile ca-
"piemini, quemadmodum majores veſtri Pom-
"pejo ceſſerunt, iis præcipue diebus ſtrenuam
"obſidioni operam navanti, quibus otium age-
"bant obſeſſi. Tranſgredientes autem in bel-
"lo legem patriam, quid reliqui ſit pro quo
"in certamen venietis plane neſcio. Huic uni
"magnopere ſtudendum, ne quid patrium diſ-
"ſolutum iri ſinatis. Sin vero ſponte *veſtra*
"à Dei obſervantia abſtineatis, qua fiducia il-
"lius opem implorabitis? Singuli autem bel-
"lum ſuſcipiunt, aut divino freti auxilio aut
"humano. Cum autem utrumque vobis præ-
"ciderit contentio, non dubium eſt quin vos
"in poteſtatem ſuam redigant hoſtes. Quid
"autem prohibet propriis manibus liberos ju-
"gulare & conjuges, & patriam hanc pulcher-
"rimam igni vaſtare? Ita enim furentes lu-
"crifacietis victorum opprobrium. Bonum
"eſt, ô amici, bonum eſt, dum adhuc in por-
"tu navis eſt, futuram prævidere tempeſta-
"tem, neque in medias procellas è portu de-
"vehi: (nam illi quidem qui in improviſa mala
"incidunt digni ſunt quibus miſericordia ad-
"hibeatur; qui vero in apertum diſcrimen
"ſe conjicit opprobrio etiam afficitur) niſi
"quis exiſtimari velit ex pacto bellum geren-
"dum eſſe, victoreſque Romanos moderate
"vobiſcum acturos, & non in documentum
"aliarum gentium ſacram urbem inflammatu-
"ros eſſe, genuſque veſtrum univerſum inter-
"fecturos. Neque enim ſi ſuperfueritis *ar-
"mis*, locum fugæ uſquam invenietis, cunctis
"aut Romanos dominos jam habentibus, aut
"ne habituri ſint metuentibus. Periculum au-
"tem non ſolum vos manebit, ſed & quotquot
"in aliis domicilia habeant civitatibus. non
"enim in toto terrarum orbe populus eſt, ubi
"non veſtri portio ſit. quos certe omnes ve-
"ſtram

a Profunditas Ægypti eſt amplitudo ejus, incolarum multitudo, & altæ opes. b Προλήψεσθε *Rhed.* c Επαμυνούν *Big.* & *Bod.* d Αν τις *Big.* e Εκ deeſt *Big.* Θ non agnoſcit *Bod.* f Πολεμοίητε *Big.* & *Bod.* g Μᾶλιστα *Big.* & *Bod.* h Τὸ λοιπὸν *Big. Bod.* & *Voſſ.* i Ανθρωπίνη *Big. Bod.* & *Voſſ.* k Ita *Big.* & *Rhef.* ὅτι in *cæteris.* l Αποδυμένους *Big.* m Ita *MSS.* & *Rhef.* ἡμετέραν in *Editis.* * Ita placuit locum interpretari ex p. 1066. v. 32.

a Poſt

"ſtram ob defectionem jugulabunt inimici, &
"ob prava paucorum hominum conſilia urbes
"univerſæ ſanguine Judaico redundabunt. Ma-
"net autem venia eos qui talia patraverint.
"Sin vero ea exſequi ſuperſederint, vobiſcum
"reputate quam impium ſit adverſus tam be-
"nignos arma movere. Subeat autem vos mi-
"ſeratio, ſi non liberorum & conjugum, hu-
"jus ſaltem matris urbium, & ſacri ambitûs.
"Parcite fano, ædemque vobiſmet cum ſanctis
"*veſtris* ſervate. Neque enim ulterius victo-
"res Romani illis manus abſtinebunt, quibus
"cum antea peperciſſent nullam acceperunt
"gratiam. Ego vero teſtor ſancta veſtra, &
"ſacros Dei angelos, patriamque communem,
"quod nihil eorum, quæ veſtram ad ſalutem
"ſpectant, prætermiſerim. Atque vos, ſi qui-
"dem ſtatueritis quæ fieri oportet, mecum in
"pace degetis; ſin vero in iras concedatis,
"etiam ſine me periculum adibitis.

Judæorum impetum aliquantulum ſedat Agrippa.

5. Cum iſta dixiſſet lachrymas effudit, itidemque ſoror ejus, atque ita *iratos animos* & impetus illorum magna ex parte repreſſit. Clamabant autem, "non ſe adverſus Roma-
"nos, ſed Florum, ob ea quæ pertuliſſent, bel-
"lum gerere." Reſpondit rex Agrippa, "quid
"verba audiam, cum facta videam eorum qui
"jam contra Romanos pugnant. Neque enim
"Cæſari vectigal ſolviſtis, & ab Antonia porti-
"cus abſcidiſtis. Sopietis autem cauſam de-
"fectionis, ſi & porticus denuo conjunxeritis,
"& tributa penderitis. non enim jam Flori
"*hoc* præſidium eſt, nec Floro danda erit pe-
"cunia.

"λεμπσάντων ὑμῶν ἕνεκα καθοσφάξουσι οἱ Ἰουδαῖοι,
"καὶ δι' ὀλίγων ἀνδρῶν κακοβουλίαν πᾶσα πλη-
"ρωθήσεται πόλις Ἰουδαϊκοῦ φόνου. καὶ συγγνώμη μὲν
"τοῖς τοῦτο [a] πεφάξασιν. ἂν δὲ μὴ πεφονεύσητε, λο-
"γίσασθε πῶς ποτὲ ὕστερον φιλανθρώπως ὅπλα κινεῖν
"ἀνόσιον. εἰσελθέτω δὲ οἶκτος ὑμᾶς, εἰ μὴ καὶ τέ-
"κνων καὶ γυναικῶν, ἀλλὰ τῆς μητροπόλεως τοῦτης,
"[b] καὶ τῶν ἱερῶν περιβόλων. φείσασθε τοῦ ἱεροῦ, καὶ
"[c] ναοὶ ἑαυτοῖς μετὰ τῶν ἁγίων τηρήσατε. ἀφέξονται γὰρ
"οὐκ ἐπὶ Ρωμαίοις τούτων κρατήσαντες, ὧν φεισάμε-
"νοι πρότερον ἠχαρίστηται. μαρτύρομαι δὲ ἐγὼ μὲν
"ὑμῶν τὰ ἅγια, καὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, καὶ
"πατρίδα τὴν κοινὴν, ὡς οὐδὲν τῶν σωτηρίων ὑμῖν
"κεκλοφακέναι. ὑμεῖς δὲ, βουλευσάμενοι μὲν τὰ δέον-
"τα, [d] κοινῇ σὺν ἐμοὶ τὴν εἰρήνην ἔχετε, πεφονεύ-
"κατε δὲ τοὺς ὑμετέρους, χωρὶς ἐμοῦ κινδυνεύσετε.

ε'. Τοσαῦτα εἰπὼν, ἐπεδάκρυσέ τε μετὰ τῆς ἀδελ-
φῆς, καὶ τὸ πολὺ τῆς ὁρμῆς αὐτῶν ἔπαυσε τοῖς δά-
κρυσιν. ἀνεβόων δὲ, "οὐ Ρωμαίοις, ἀλλὰ Φλώρῳ, δι'
"ἃ πεπόνθασι, πολεμεῖν." πρὸς ταῦτα ὁ βασιλεὺς
Ἀγρίππας, "ἀλλὰ τὰ ἔργα, ἔφη, Ρωμαίους ἤδη πολε-
"μοῦντων ὁρῶ. οὔτε γὰρ τῷ Καίσαρι δεδώκατε τὰ
"φόρου, καὶ τοὺς στοὰς ἀπεκόψατε τῆς Ἀντωνίας. ἀπο-
"σκευάσασθε δ' ἂν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστάσεως, εἰ
"ταύτας τε [e] συνάψατε πάλιν, καὶ τελέσητε τὰ εἰσ-
"φοράς. οὐ γὰρ ἤδη γε Φλώρου τὸ φρούριόν ἐστιν, ἢ
"Φλώρῳ τὰ χρήματα δώσετε.

CAP. XVII.

Quomodo Judæi bellum adverſus Romanos ſuſceperint. deque Manahemo.

Populus paci quietique ſtudere videtur.

ISti populus acquievit, cumque in templum cum rege & Berenice aſcendiſſent porticus ædificare cœperunt: inſuper optimates & decuriones, diſtributi in vicos, tributo colligendo operam dabant. Brevi autem quadraginta talenta (totidem enim deerant) congeſta erant. atque ita quidem belli minas, quas intentarunt, compreſſit Agrippa. Deinde perſuadere populo tentabat, ut Floro obedientiam præſtarent, donec à Cæſare mitteretur qui ei ſuccederet. Illi vero iſtis exaſperati convicia regi faciebant, & ipſum ex urbe *quamprimum* egredi jubebant: auſique ſunt nonnulli ſeditioſorum etiam ſaxa in eum jacere. Rex autem, cum videret tumultuantium impetum cohiberi non poſſe, ægreque tuliſſet quod contumeliis affectus eſſet, principes quidem eorum una cum aliis potentibus Cæſaream miſit ad Florum, ut ipſe ex iis certos conſtitueret qui regionis tributa exigerent. Ille vero *ſuum* in regnum diſceſſit.

Poſtea exacerbat Agrippam ſaxis petitum urbe ejiciens.

XVII. 2. Per idem tempus quidam eorum, qui bellum maxime concitabant, congregati impetum fecerunt in quoddam caſtellum, quod Maſada vocabatur. cumque illud fraude oc-

Maſadam caſtellum occupant.

ΚΕΦ. ζ'. κζ'.

Ὡς Ἰουδαῖοι ἤρξαντο τοῦ πρὸς Ρωμαίους πολέμου. περὶ τοῦ Μαναΐμου.

ΤΟύτοις ὁ δῆμος ἐπείθετο, ὥστε μὴ τοῦ βασιλέως τῆς τε Βερενίκης ἀναβάντες εἰς τὸ ἱερὸν, κατήρξαντο τοῦ τῶν στοῶν δομήσεως· εἰς δὲ τὰς κώμας οὔτε ἄρ-
χοντες οὔτε οἱ βουλευταὶ μεμισθωμένοι τὰς φόρους συνέλεγον. ταχέως δὲ τὰ πεντακόσια τάλαντα, τοσοῦτον γὰρ ἔλει-
πεν, ἠθροίσθη. ὥστε μὲ πολέμου τότε τοῦ παυλὸν ὅσον κατέσυρεν Ἀγρίππας. αὖθις δὲ ἐπειρᾶτο πείθειν ὁ πλῆθος ὑπακούειν Φλώρῳ, ἄχρις ἂν αὐτὸς πέμψῃ Καῖσαρ διάδοχον. περιπαροξυνθέντες δὲ ἐβλασφήμουν εἰς τὸν βασι-
λέα, ὥστε καὶ πόλεως αὐτὸν ἐξελαύνουν. ἐτόλμων δέ τινες τῶν στασιαστῶν καὶ λίθους ἐπ' αὐτὸν βάλλειν. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς τὴν ὁρμὴν τῶν νεωτερίζόντων ἀκατάσχετον ὁρῶν, καὶ χαλεπήνας ἐφ' οἷς περιπεπλάκησαν, τοὺς μὲν ἄρ-
χοντας, ἅμα τοῖς δυνατοῖς αὐτῶν ἔπεμπε πρὸς Φλῶ-
ρον εἰς Καισάρειαν, ἵνα ὑπ' ἐκεῖνου ἐξ αὐτῶν καταστήσῃ τοὺς τὸν χόρον φορολογήσοντας. αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν βασιλείαν.

β'. Καὶ τότε πολὺ μάλιστα κινούμενον τὸν πόλεμον συνελθόντες, ἄρασθαι ὅτι φρούριόν τι κεκλύ-
σθαι Μασάδαν. καὶ καταλαβόντες αὐτὸ λάθρᾳ, τοὺς

a Poſt πεφάσιν aliquid amplius in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruſinus*, qui in verſione ſua iſta adjicit, *quod ſine nimbrum vitio veſtro coacti.* b Καὶ τῶν ἱερῶν περιβόλων φείσασθε τοῦ ἱεροῦ *Ruf.* qui vertit, *parcite manibus ſacris, parcite venerabilibus adytis, templumque vobis & ſanctis ſanctorum ſervate.* c Sic *Big.* & *Ruf.* νόμων in *reliquis.* d Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* κοινῇ in *cæteris.* e Συνά-
ψητε, & mox πλέσητε & δίσετε in *Bod.* & *Voſſ.* f Illud ἂν è *MSS.* a Συνέ

τὸς μὲν Ρωμαίους ἀπέσφαξαν, ἑτέρους δὲ κατέστησαν
λ'. ἰδίους. ἅμα δὲ καὶ τὸ ἱερὸν Ελεάζαρος υἱὸς Ανανία
τοῦ ἀρχιερέως, νεανίας θρασύτατος, στρατηγῶν τότε, τὸς
τὴν λατρείαν λειτουργοῦντας ἀναπείθει, μηδενὸς
ἀλλοφύλου δῶρον ἢ θυσίαν προσδέχεσθαι. τοῦτο δὲ ἦν
τοῦ πρὸς Ρωμαίους πολέμου καταβολή. τὴν γὰρ ὑπὲρ τού-
των θυσίαν Καίσαρος ἀπέῤῥιψαν. καὶ πολλὰ τῶν τε ἀρ-
χιερέων καὶ τῶν γνωρίμων παρεκαλοῦντων, μὴ παρελι-
πεῖν τὸ ὑπὲρ τοῦ ἡγεμόνων ἔθος, οὐκ ἐπείσθησαν· πολὺ μὲν
καὶ τῷ σφετέρῳ πλήθει πεποιθότες, καὶ γὰρ τὸ ἀκμαιό-
τατον τῶν νεωτερίζόντων συνῆργει, μάλιστα δὲ ἀφορῶντες
εἰς τὸν Ελεάζαρον στρατηγοῦντα.

λα'. γ'. Συνελθόντες οὖν οἱ δυνατοὶ τοῖς ἀρχιερεῦσιν
[a] συνίσαντο, καὶ τῶν Φαρισαίων οἱ γνώριμοι, ὡς ἐπ'
ἀνηκέστοις ἤδη συμφοραῖς, ἐβουλεύοντο περὶ τῶν ὅλων·
καὶ δόξαν ἀποπειραθῆναι τῶν στασιαστῶν λόγοις, πρὸ
τῆς χαλκῆς πύλης ἀθροίζουσι τὸν δῆμον, ἥτις ἦν [b] τοῦ
ἔνδον ἱεροῦ τετραμμένη πρὸς [c] ἀνατολὴν ἡλίου. καὶ
πρῶτον αὐτῶν πολὺ πρὸς τὸ τόλμαν τῆς ἀποστάσεως χαλεπήνάντες, καὶ τὸ τηλικοῦτον ὀλισθεῖν τῇ
πατρίδι πόλεμον, ἔπειτα τῆς προφάσεως τὸ ἄλογον
διήλεγχον, φάμενοι, "τοὺς μὲν προγόνους αὐτῶν κε-
"κοσμηκέναι τὸν ναὸν ἐκ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἀλλο-
"φύλων τὸ πλέον, ἀεὶ προσδεχομένους τὰς ἀπὸ τῶν
"ἐξωθεν ἐθνῶν δωρεάς· καὶ τὸ μόνον τὸ [d] βδελυκτὸν
"κενὴ θυσίαν πιεῖν, τοῦτο δὲ ἀσεβέσαιον, ἀλλὰ καὶ
"τὰ βλεπόμενα καὶ τὰ ἀναθήματα τοσοῦτον
"χρόνον ἀναθήματα δεῖ τῷ ἱερῷ καθιδρυκέναι. αὐ-
"τοὺς δὲ νῦν ἐπιθέσθαι τοῖς Ρωμαίων ὅπλα, καὶ μυη-
"σευομένους ἀπ' ἐκείνων πόλεμον, χαροτομεῖν θρη-
"σκείαν ξένιον, καὶ μετὰ τοῦ κινδύνου καταψηφίσα-
"σθαι τῆς πόλεως ἀσέβειαν, εἰ τοῖς μέτοις Ἑβραίοις
"ὅτε θύσει τις ἀλλότριος, ὅτε προσκυνήσει. καὶ
"μὲν ὅτι ἰδιώτου τινὸς ἐνὸς τοῦτον εἰσφέρη τὸν νόμον,
"ἀγανακτεῖν, ὡς ὀφλισκομένης ἀπανθρωπίας· θεωρᾶν δὲ
"ὅτε Ρωμαῖοι καὶ ὁ Καῖσαρ ἐκκωλύσει γίνονται δε-
"δοικέναι μέντοι μὴ τοὺς ὑπὲρ ἐκείνων ἀπορῥίψαντες
"θυσίας κωλυθῶσι θύειν καὶ τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν, [e] γέ-
"νηταί τε ἐκκοπὴ τῆς ἡγεμονίας ἡ πόλις, εἰ μὴ
"ταχέως [f] σωφρονήσαντες ἀποδώσουσι τοὺς θυσίας, καὶ
"πεῖν ἐξελθεῖν ἐφ' οἷς ὑβρίκασι τὸν θεόν, διορ-
"θώσονται τὸν ὕβριν.

δ'. Αμα ταῦτα λέγοντες, παρῆγον τοὺς ἐμπείρους
τῶν πατρίων ἱερεῖς, ἀφηγουμένους, ὅτι πάντες οἱ πρό-
γονοι τοὺς ἀπὸ τῶν ἀλλογενῶν θυσίας ἀπεδέχοντο. 45
προσῆκε δὲ οὐδεὶς τῶν νεωτερίζόντων, ἀλλ' οὐδὲ
προσήεσαν οἱ λειτουργοί, τὸν τοῦ πολέμου [g] καταβολὴν ἀσκαλαζόμενοι. συνειδότες οὖν οἱ δυνατοὶ, τὸν τε φόβον ἤδη δυσκαθαίρετον ἐφ' αὐτῶν
οὖσαν, καὶ τὸν ἀπὸ Ρωμαίων κίνδυνον ὅτι προ- 50
τους αὐτοὺς ἀφιξόμενον, ἀπεσκευάζοντο τοὺς αὖ-

cupaſſent, Romanos quidem necarunt, alios vero de ſuis *cuſtodes* conſtituerunt. In templo quoque Eleazarus quidam, filius Ananiæ pontificis, juvenis audaciſſimus, tunc prætor templi, perſuaſit eis, quorum erat in cultu *divino* ſacris operari, ne cujus alienigenæ munus aut hoſtiam acciperent. Hoc autem belli adverſus Romanos initium erat. nam Cæſaris pro illis ſacrificium repudiarunt. Cumque multis eos obſecrarent pontifices & optimates, ne morem pro imperatoribus ſupplicandi prætermitterent, haud eis hoc conceſſerunt; non parum quidem ſuæ etiam multitudini confiſi (nam robuſtiſſimi quique res novas molientium ab illis ſtabant) præcipue vero quod ad Eleazarum templi prætorem ſpectarent.

Judæi hoſtias pro pop. Rom. offerri ſolitas rejiciunt.

3. Itaq; cum congregati eſſent primates cum pontificibus ſermones conferebant, & Phariſæi nobiliores, quaſi in graviſſima calamitate, de rerum ſumma conſultabant: decretoque ut ſeditioſorum animos verbis explorarent, ante portam æream (quæ in templi parte interiore erat ſoli orienti obverſa) populum in concionem advocant. Atque primo *quidem* vehementer indignati ob temerariam eorum defectionem, quodque tam grave bellum patriæ commoverent, mox quam abſurdo id facerent prætextu oſtendebant, dicentes, "majores quidem eorum ut plurimum muneribus "alienigenarum templum ornaſſe, ſemper ac- "cipientes quæ donata erant ab exteris genti- "bus: & non ſolum non prohibuiſſe aliquo- "rum hoſtias, (hoc enim maxime impium *fuiſ- "ſet*) ſed & donaria, quæ cernuntur *adhuc* & "per tantum temporis permanent, circa tem- "plum collocaſſe. Ipſos vero nunc, Roma- "norum arma irritantes bellumque ab ipſis in "ſe attrahentes, circa exterorum religionem "nova ſtatuere, ſuoque cum periculo civita- "tem impietatis ream facturos eſſe, ſi apud "Judæos ſolos externo alicui nefas ſit hoſtias "immolare, aut *Deum* adorare. & quidem "ſi quis ejuſmodi legem de privato aliquo fer- "ret, *ipſos* indignari * quaſi ſciſceretur inhuma- "nitas; nihil vero curare, quòd Romanis & "Cæſari ipſi hoc beneficio interdicatur. Atta- "men verendum eſſe, ne qui immolandas pro "illis hoſtias repellunt, etiam ipſi pro ſe rem "divinam facere prohibeantur, atque de impe- "rii jure excidat civitas, niſi continuo ad ſa- "nam mentem reducti victimas *offerri* permi- "ſerint, atque injuriæ ſatisfactum ſit ante- "quam ad injuria affectos fama pervenerit.

Primoribus hæc de re congregatis, concio habetur ad ſeditioſos.

4. Simul ac iſta dicerent, in medium producebant ſacerdotes conſuetudinum patriarum peritiſſimos, qui narrarent, quod majores ſui omnes victimas ab alienigenis acceperint. Nemo autem res novas molientium animum advertebat: immo ne *ad mania* quidem *ſua obeunda* acceſſerunt altaris miniſtri, id *ſcilicet* agentes ut bellum excitarent. Cum igitur optimates ſecum reputaſſent ſeditionem jam ab ipſis tolli non poſſe primumque ſe in periculum ac diſcrimen vocatum iri à Romanis, † ſeſe

Nemo ſeditioſorum iſta concione movetur.

culpa

a Συνίσαντο non agnoſcit *Big.* & mox legit, καὶ τῶν τῶν Φαρισαίων γνωρίμων. quod ſane mallem. b Illud τοῦ deeſt *Bod.* c Ανατολὴν *Big.* d Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* βδελυκτὸν in *Editis Aldiſque.* e Ἐκκοπὴ γένηται *Big.* & *Bod.* f Σωφρονίσαντες *Big.* g Sic *Big. Voſſ.* & *Ruffinus*, qui vertit, *ut belli materiam præparantes.* καταβολὴν in *cæteris.* * Cauſas amoliri, *Ruf.* † *Vel*, tanquam inhumana lege ſancita.

Legati contra seditiosos ad Florum & Agrippam missi.

culpa liberare studebant: & legatos quidem alios ad Florum miserunt, quorum princeps erat Simon Ananiæ filius; alios vero ad Agrippam, inter quos eminebant Saulus & Antipas & Costobarus, regi affinitate juncti. Obsecrabant autem utrumque ut cum exercitu in civitatem ascenderent, & seditionem opprimerent, priusquam fiat expugnatu difficilis. Et Floro quidem malum istud lætum afferebat nuncium, volensque bellum accendere nihil respondit legatis. Verum Agrippas ex æquo utrisque prospiciens, tam iis qui defecerant, quam bello lacessitis, cupiensque & Romanis Judæos conservare, & Judæis templum atque metropolin, ad hæc nec sibi è re fore *ejusmodi* tumultus sciens, misit in auxilium populo tria equitum millia, Auranitas *scilicet* ac Batanæos & Trachonitas, sub Dario equitum præfecto, duce vero Philippo Jacimi filio.

Bellum Hierosolymis inter pacifices & seditiosos.

5. Optimates & pontifices & quotquot è plebe pacem amabant, cum istis freti essent *copiis*, urbem superiorem occupant; nam inferiorem, & templum in potestate sua habebant seditiosi. Et missilibus quidem & fundis indesinenter utebantur, & ex utraque regione crebro telorum jactu rem gerebant. quandoque etiam turmatim excurrentes cominus pugnabant; seditiosi quidem audacia superiores, belli vero scientia regii. Et hi quidem certabant ut ante omnia templum occuparent, & ædem prophanantes inde abigerent: seditiosi vero qui ab Eleazaro stabant, ut iis quæ in ipsorum potestate erant superiorem etiam urbem adjicerent. Et per septem quidem dies magna utrinque facta erat cædes: neutri vero de loco quem tenuerant cedebant.

Xylophoriæ festivitas.

6. Die autem sequenti, cum ageretur Ligniferii festum, (in quo mos est omnibus *magnam* lignorum vim ad *templi* aram comportare, ne quo tempore ad alendos *sacros* ignes materia deesset, nunquam enim exstinguuntur) adversarios quidem ab istius observantia excluserunt: cum autem multos è Sicariis sibi adjunxissent (ita enim latrones vocabant sicas sub sinubus gestantes) una cum infirmiori plebe irruentes, aliquanto audacius ad rem adoriendam se accinxerunt. Regii vero numero & audacia superabantur, & superiori urbe cedebant grassatoribus. Illi vero, cum impressionem *in eam* fecissent, & Ananiæ pontificis domum, & Agrippæ Bereniceque regias incenderunt: ac deinde ignem tabulariis intulerunt, creditorum instrumenta abolere festinantes, & æs alienum dissolvere, & ut ipsi debitores magna multitudine sibi adjungerent, & egenos insolentius in locupletes insurgere facerent. Quippe cum fugerent tabularum custodes, ignem *ædibus* injecerunt. Postquam vero nervos civitatis combussissent, in adversarios irruebant. Tunc itaque ex optimatibus quidem & pontificibus nonnulli in cloacas sese abdiderunt; alii vero cum regiis in superiorem regiam sese recipientes continuo portas occluserunt,

Regios adoriuntur seditiosi, eosque superant.

τίας· καὶ πρέσβεις ὡς μὲν πρὸς Φλῶρον [a]ἔπεμψαν, ὧν ἦρχεν υἱὸς Ἀνανίου Σίμων, ὡς δὲ πρὸς Ἀγρίππαν, ἐν οἷς καὶ ἦσαν ὀλίσθημοι, [b]Σαῦλός τε καὶ Ἀντίπας καὶ Κοστόβαρος, προσήκοντες δι' βασιλέα γένος. ἐδέοντο δὲ ἀμφοτέρων ἀναβῆναι μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν πόλιν, καὶ, πρὶν γενέσθαι δυσκαθαίρετον, ὀπτικόψαι τὴν στάσιν. Φλώρῳ μὲν οὖν [c]τοῦτο δεινὸν εὐαγγέλιον ἦν, καὶ προῆκεν ἐξάπαντα τὸν πόλεμον, οὐδὲν ἀπεκρίνατο τοῖς πρεσβευταῖς. Ἀγρίππας δὲ, κινδύνῳ ἐπ' ἴσης τῶν τε ἀφισταμένων, καὶ πρὸς οὓς ὁ πόλεμος ἠγείρετο, βουλόμενός τε Ῥωμαίους μὲν Ἰουδαίους σώζεσθαι, Ἰουδαίοις δὲ ὅ τε ἱερὸν καὶ τὴν μητρόπολιν, ἀλλ' οὐδὲ αὐτὴν λυσιτελήσειν τὴν παρεκβολὴν ὀπισθόμενος, ἔπεμψε τοὺς [d]ἐπαμωύντας σὺν δυσὶ μυρίοις ἱππεῦσι, Αὐρανίτας τε καὶ Βαταναίους καὶ Τραχωνίτας, ὑπὸ Δαρείῳ μὲν ἱππάρχῳ, στρατηγῷ δὲ τοῦ [e]Ἰακίμου Φιλίππου.

ε'. Τούτοις θαρσήσαντες οἱ δυνατοὶ σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσι, καὶ πᾶν ὅσον οὔπω πλήθους εἰρήνην ἠγάπα, τὴν ἄνω καλουμένην πόλιν· τὴν κάτω γὰρ ὁ στασιάζων ὄχλος εἶχε, καὶ τὸν ἱερόν. χερμάσι μὲν οὖν καὶ τοῖς ἐκβόλοις ἀδιαλείπτως [f]ἐκέχρηντο, καὶ συνεχεῖς ἦσαν βελῶν ἀφέσεις ἐξ ἑκατέρων τῶν κλιμάτων. ἔστι δὲ ὅτε καὶ χεὶρ λόχους ἐκτρέχοντες συστάδην ἐμάχοντο, τόλμῃ μὲν οἱ στασιασταὶ προέχοντες, ἐμπειρίᾳ δὲ οἱ βασιλικοί. καὶ τέως μὲν ἐν ἀγορᾷ τοῦ ἱεροῦ κρατήσαντες μάλιστα, καὶ τὰς μαίνοντας τοῦ ναοῦ ἐξελάσαντες· τοῖς δὲ περὶ τὸν Ἐλεάζαρον στασιασταῖς, πρὸς οἷς εἶχον καὶ τὴν ἄνω πόλιν προσλαβεῖν. ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας συχνὸς ἀμφοτέρων φόνος [g]ἐγίνετο· [h]ὑστεροι δὲ τοῦ καλαληφθέντος μέρους ἦσαν.

ς'. Τῇ δὲ ἑξῆς τῶν ξυλοφορίων ἑορτῆς οὔσης, οἷ τῇ πάσιν ἔθος ὕλην τῷ βωμῷ προσφέρειν, ὅπως μήποτε προδῷ τὸ πυρὶ λίπωσι, διαμένει γὰρ ἄσβεστον ἀεί, τοὺς μὲν διαφόρους τῆς θρησκείας ἐξέκλεισαν· τῷ δὲ ἀοθεῖ λαῷ συνεισρύεντας πολλοὺς τῶν Σικαρίων, ὅτε γὰρ ἐκάλυπτον τὰς λῃστὰς ἔχοντας ὑπὸ τοῖς κόλποις ξίφη, [i]προσλαβόντες θαρραλεώτεροι ἤπλουτο τὴν [k]ὀπτικήσιος. ἠπίουν δὲ οἱ βασιλικοί, πλήθει τε καὶ τόλμῃ, καὶ βιασαμένους εἶχον ἐκ τῆς ἄνω πόλεως. οἱ δὲ ὀπισθοχωρήσαντες, τόν τε Ἀνανίου τοῦ ἀρχιερέως οἶκον, καὶ τὰ Ἀγρίππα [l]καὶ τὰ Βερνίκης βασίλεια κατέκαυσαν· εἶτ' ἀπὸ τοῦ πυρὸς ὅπου τὰ ἀρχεῖα ἔφερον, ἁρπάσαντες τὰ συμβόλαια τῶν δεδανεικότων, καὶ τὰς ἐπισχέσεις ἀποκόψαι τῶν χρεῶν, ὅπως αὐτοί τε πλήθει προσλάβωσι τοὺς ὠφεληθέντας, καὶ μετ' ἀδείας τοῖς εὐπορίαις ἐπαναστήσωσι τοὺς ἀπόρους. φυγόντων δὲ τοὺς πρὸς τῷ γραμματοφυλακείῳ, ὁ πυρ ᾔρεσαν. ἐκεῖ δὲ τὰ νεῦρα τῆς πόλεως κατέφλεξαν, ὅτι τοὺς ἐχθροὺς ἐχώρουν. ἔνθα δὴ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἀρχιερέας οἱ μὲν εἰς τοὺς ὑπονόμους καταδύντες διελάνθανον· οἱ δὲ σὺν τοῖς βασιλικοῖς εἰς τὸν ἀνωτέρω φεύγοντες αὐλὸν ταχέως ἀπέκλεισαν τὰς [m]πύλας, σὺν

a Επεμπον & mox (v. 13.) ἔπεμπεν Big. b Ita Big. Bod. Rhed. & Ruf. Σκῦλος in Editis Aliisque. atque ita legisse videtur Pseudo-Hegesippus. c Τὸ δεινὸν Bod. Busb. & Rhed. d Sic Big. ἐπαμωύντας in cæteris. e Ita Bod. Big. Busb. & Ruf. Ιωακείμε Voss. Ιωακείμ in Editis. f Εχρῶντο Big. g Εγίνετο Bod. h Καὶ ὑστεροι δὲ τοῦ καλαληφθέντος μέρους Big. & Bod. i Συμπαθόντες Bod. k Επιχειρήσεως Big. l Καὶ Βερνίκης ὑπεπιμπρᾶσι βασίλεια. μεθ' ἃ τ. π. Big. m Καθοφούζοντες Big. & Bod. n Θύρας Big.

a Ananiæ

σιν οἷς [a]Ανανίας ὁ ἀρχιερεὺς, Ἐζεκίας τε ὁ ἀδελφὸς αὐτῷ, καὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀγρίππαν ἦσαν. τότε μὲν οὖν, τῇ νίκῃ καὶ τοῖς ἐμπροσθεῖσιν ἀρκεσθέντες, ἀνεπαύσαντο.

ζ'. Τῇ δὲ ἑξῆς, [b]πεντεκαιδεκάτῃ δὲ τοῦ Λῴου μηνὸς, ὥρμησ'ὅπὶ τὴν Ἀντωνίαν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ φρουροὺς δυσὶν ἡμέραις πολιορκήσαντες, αὐτούς τε εἷλον καὶ κατέσφαξαν, καὶ ὃ φρούριον ἐνέπρησ'. ἔπειτα μετέβαινον εἰς τὴν αὐλήν, εἰς ἣν οἱ βασιλικοὶ κατέφυγον· καὶ, ἀγεμάντες σφᾶς αὐτοὺς εἰς τέσσαρα μέρη, τὸ τειχῶν ἐπειρῶντο. τῶν δὲ ἔνδον πρὸς ἐκδρομὴν μὲν οὐδεὶς ἐθάρρει, ἀφ' ὃ πλῆθος τῶν ἐφεστώτων· διῃρημένοι δὲ [c]ὅπὶ τὰ προπύργια καὶ τοὺς πύργους, ἔβαλλον τοὺς προσιόντας, καὶ συχνοὶ τῶν λῃστῶν [d]ὑπὸ τοῖς τείχεσιν ἔπιπτον. ὅτε δὲ νυκτὸς ὅτε ἡμέρας διέλιπεν ἡ συμβολή· τῶν μὲν στασιαστῶν ἀπαγορεύουσιν τοὺς ἔνδον οἰομένων σιτία τροφῆς, τῶν δὲ ἔνδοθεν κρείττω τοὺς πολιορκοῦντας.

λϛ'. ν'. Κατὰ τοῦτο Μανάημός τις, υἱὸς [e]Ἰούδα τοῦ καλουμένου [f]Γαλιλαίου, ὃς ἦν σοφιστὴς δεινότατος, καὶ ὅπὶ Κυρηνίου ποτὲ Ἰουδαίους ὀνειδίσας, ὅτι Ῥωμαίοις [g]ὑποτάσσοιντο μετὰ τὸν Θεόν, ἀναλαβὼν τοὺς γνωρίμους, ἀνεχώρησεν εἰς [h]Μασάδαν· ἔνθα τοῦ Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως ὁπλοθήκην ἀναῤῥήξας, καὶ τοὺς τοῖς δημόταις ἑτέρους λῃστὰς καθοπλίσας, [i]τούτοις δὴ χρώμενος δορυφόροις, οἷα δὴ βασιλεὺς ἐπάνεισιν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ γενόμενος ἡγεμὼν τῆς στάσεως διέστασε τὴν πολιορκίαν. ἀπορία δὲ ἦν ὀργάνων, καὶ φανερῶς [k]ὑπορύσσειν τὸ τεῖχος οὐκ οἷόν τε ἦν ἄνωθεν βαλλομένοις. [l]κάνωμοι [k]δὲ πόῤῥωθεν [l]ἐφ' ἕνα τοῦ πύργου διορύξαντες [m]ἀναχρημιᾶσιν αὐτὸν, ἔπειτα τῷ [n]ἔχυσαν ὕλῃ ἐμπρήσαντες ἐξῆλθον. [o]κατακαέντων δὲ τῶν στηριγμάτων, ὁ μὲν πύργος ἐξαίφνης κατέσεισεται, τεῖχος δὲ ἕτερον ἔνδοθεν ἀντῳκοδομημένον διεφάνη. τῷ γὰρ ὑπονοηθέντι αὐτῶν προσαθόμβοι, τάχα καὶ τοῦ πύργου κινηθέντος ὡς ὑπορύττετο, δεύτερον ἑαυτοῖς ἕρυμα κατεσκεύασαν. πρὸς δὲ τοὺς μὲν ἀδοκήτους ἰδόντας, καὶ κρατεῖν ἤδη πεπεισμένους, κατάπληξις ἦν· οἱ δὲ ἔνδοθεν πρός τε τὸν Μανάημον καὶ τοὺς ἐξάρχοντας τῆς στάσεως ἔπεμπον, ἀξιοῦντες ἐξελθεῖν [p]ἐπὶ σπονδαῖς. καὶ δοθὲν μόνοις τοῖς βασιλικοῖς καὶ τοῖς ὁπλίταις, οἱ μὲν ἐξῆσαν· [q]ἀθυμία δὲ τοὺς Ῥωμαίους καταλειφθέντας μόνους ὑπέλαβεν. ὅτε γὰρ βιάσασθαι τοσοῦτον πλῆθος ἐδύναντο, καὶ τὸ [r]δεξιὰν αἰτεῖν ὄνειδος ὑπελάμβανον, [s]πρὸς τὸ μηδὲ πιστεύειν εἰ [t]δίδοτο. καταλιπόντες δὴ τὸ στρατόπεδον, ὡς εὐάλωτον, ὅπὶ τοὺς βασιλικοὺς ἀνέφυγον πύργους, τόν τε Ἱππικὸν καλούμενον, καὶ τὸν Φασάηλον, καὶ [u]τὸν Μαριάμμην. οἱ δὲ περὶ τὸν Μανάημον, εἰσπεσόντες ὅθεν οἱ στασιῶται διέφυγον,

in quibus Ananias pontifex & frater ejus Ezechias, & qui legationem obierant ad Agrippam. Et tunc quidem, victoria & igne absumptis contenti, quieverunt.

7. Postridie vero, mensis scilicet Loi die decima quinta, impetum in Antoniam fecerunt, & omnes in ea præsidiarios, per biduum obsessos, ceperunt atque interfecerunt, & arcem incenderunt. Postea vero transierunt in palatium, quò regii confugerant: cumque semet in quatuor agmina divisissent, muros evertere moliebantur. At eorum qui intus erant nemo quidem ausus est excursionem facere, propter oppugnantium multitudinem: sed distributi per propugnacula & turres subeuntes feriebant, crebroque latrones sub muris cadebant. interdiu autem noctuque confligere & *dimicare* non cessabant: seditiosis quidem fore existimantibus, ut præ victus inopia fatiscerent qui in præsidio erant; regiis vero credentibus, oppugnatores labori cessuros. *Seditiosi capiunt atque incendunt Antoniam.*

8. Interea Manahemus quidam, Judæ Galilæi, ut vocabatur, filius (qui sophista erat acerrimus, & quondam tempore Quirinii Judæis exprobraverat, quod post Deum subjicerentur Romanis) assumptis quibusdam è nobilioribus perrexit in Masadam: ubi cum Herodis regis armamentarium perrupisset, & populares *suos* aliosque latrones armis instruxisset, adeoque illis satellitibus uteretur, veluti rex Hierosolyma revertitur; factusque seditiosorum dux, statuit de omnibus ad obsidionem spectantibus. Machinarum autem inopia laborabant, nec poterant palam suffodere muros, telis ab hostibus desuper petiti. Cuniculum igitur è longinquo ad unam è turribus agentes, eum fornicatum & suspensum relinquunt, deinde in sustinentia ligna igne immisso egrediuntur. Cum autem exulti essent subices, turris quidem illico concutitur, alter autem murus intus & ex adverso ædificatus conspiciebatur. nam *regii* molitiones eorum præsentientes, turri forsan cum suffossa esset motu agitata, aliud sibi munimentum exstruxerunt. Quod ubi *oppugnatores* præter opinionem aspexerant, etiam cum se victores esse crediderint, animis quidem consternati erant: obsessi vero *quosdam* ad Manahemum & seditionis auctores mittebant, qui obsecrarent ut sibi liceret fide data exire. quo regiis solis & indigenis concesso, illi quidem egressi sunt: Romani autem, qui soli relicti, animis anxii erant & dejecti. tam ingentem quippe multitudinem perrumpere non poterant, petereque ut dextra fides sibi porrigeretur ignominiosum esse existimabant; præsertim quod nec illis credendum esset, etiamsi fides daretur. Castris itaque desertis, ut quæ facile capi possent, ad turres regias confugerunt, quarum una Hippicos appellabatur, altera Phasaëlus, tertia Mariamne. Qui vero cum Manahemo erant, protinus irruentes in locum è quo milites fugerant, *Manahemus, Judæ Galilæi filius, ex Herodis armamentario suos armis instruit.* *Hierosolyma obsidet.* *Regiis exeundi veniam concedit.* *Romani relicti in turres regias confugiunt.*

a Ananias πὸ ἀρχ. *Bod.* *b* Sc. xv. *Augusti*, ut dicit *Usserius* in *Ann. Vet. Test.* ad *A.M.* 4069. Verum δωδεκάτῃ pro πεντεκαιδεκάτῃ rescribendum esse contendit *S. Petitus* in *Var. Lect.* l. 4. p. 196. *c* Ἐπὶ τὰς προμαχῶνας, ἡμιφοινικα, ἢ τὰς π. *Bod.* *d* Ita *Voss. Rhed.* & *Bod.* ἐπὶ in *Editis Aliisque.* *e* Vide *Antiquitatum* lib. 18. p. 780. *f* Γαλιλαίου, σοφιστὴς δεινότατος, ὁ καὶ ἐπὶ K. *Big.* & *Rmf.* *g* Sic *Big.* & *Rmf.* ὑποτάσσοιντο in cæteris. *h* Μασσάδαν ubique in *MS. Bod.* *i* Τούτοις τε χρώμενος *Big. Voss.* & *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Rmf.* δὲ in cæteris. *l* Ita *Big.* & *Bod.* ὑφ' ἕνα in *Editis.* *m* Ἀναχρημιῶσιν *Big.* ἀναχρηματίσαν *Busb.* *n* Ἀνεχῶσαν *Big.* κατέχωσαν *Bod.* Verum ἔχω apud melioris notæ Scriptores sæpe pro ἀνέχω. *o* Ita *Big.* κατασεῖσθαι in *Editis Aliisque.* *p* Ἀσφαλείᾳ *Voss.* *q* Δεξιὰς *Big.* *r* Πρὸς δ *Big.* πρὸς τὸ *Voss.* *s* Διδῶτο *Voss.* *t* Τῷ in plerisque *MSS.*

rant, quotquot eorum comprehenderent ante aſcenſum trucidarunt, direptiſque impedimentis caſtra incenderunt. Et quidem iſta acta ſunt die ſexto menſis Gorpiæi.

XVIII. 9. Sequenti autem die Ananias pontifex in regiæ domus aquæ-ductu latitans captus eſt, & à latronibus cum fratre Ezechia interfectus: atque ſeditioſi, cum turres obſediſſent, ſedulo cavebant, ne quis militum fuga dilaberetur. Manahemum autem & locorum munitorum everſio, & Ananiæ pontificis mors crudelitate implevit; credenſque ſe in rebus gerendis habere parem neminem, tyrannus non ferendus evaſit. Qui vero cum Eleazaro erant in eum inſurrexerunt, poſtquam ultro citroque ſermones habuiſſent, quod non deceret à Romanis deſiderio libertatis deficientes eandem cuidam è popularibus ſuis prodere, dominumque ferre, etſi vim nullam adhibentem, ſeipſis tamen humiliorem. nam ſi oporteat & aliquem rerum ſummæ præeſſe, ad quemvis magis alium quam ad ipſum pertinere *hoc quicquid* eſt *muneris*, uno ore fatentur; atque ita eum in templo adoriuntur. Magno enim faſtu ad Deum colendum aſcenderat, veſte regia indutus, ſuique ſtudioſos armatos ſecum trahens. Cum autem ſocii amicique Eleazari in eum irruiſſent, reliqui etiam è populo ubi illi impetum fecerant, lapides corripuerunt & in ſophiſtam jaciebant, exiſtimantes omnem illo interempto diſjectum iri ſeditionem. Exiguum ad tempus Manahemo ſuiſque reſiſtentibus, ubi univerſos in ipſos irruentes viderunt, quò quiſque valebat fuga ſe recipiunt: & cædes facta eſt eorum qui comprehenſi ſunt, & inquiſitio de iis qui ſeſe in latebras abdiderant. Pauci etiam ex eis clam in Maſadam perfugerunt, in quibus Eleazarus Jairi filius, Manahemo affinitate junctus, qui poſtea in Maſada tyrannidem exercuit: ipſumq; Manahemum, cum in locum Ophlan vocatum fugiſſet, atque illic abjecte admodum delitеſceret, captum in medium produxerunt, multiſque cruciatibus vexatum interfecerunt. Similiter & quotquot ſub ipſo duces erant, maximeque inſignem tyrannidis miniſtrum Apſalomum.

10. Et populos quidem ad iſta, uti dicebam, operam ſuam contulit, fore ſperans ut medela quædam toti ſeditioni adhiberetur. Illi vero, ut qui non ſtuderent bellum comprimere, ſed majori cum inſolentia in eo verſari, Manahemum de medio ſuſtulerant. Denique cum populus multis verbis obſecraret, ut milites oppugnare deſinerent; illi acrius inſiſtebant, donec Metilius (is enim Romanorum erat præfectus) cum ſuis, diutius non valentes reſiſtere, mitterent ad Eleazarum ſocioſque, ſuppliciter orantes, ut fide data egredi liceret ſalvis tantum capitibus, dicenteſque ſe arma & impedimenta ſua eis tradituros. Illi autem, cum petitioni ſtatim conceſſiſſent, mittunt ad eos Gorionem Nicodemi, & Ananiam Sadduci, & Judam Jonathæ filium, qui jurejurando

Ananiæ pontificis & Ezechiæ fratris mors.

Eleazari ſectatores Manahemum in templo adoriuntur.

Romani ſeſe dedunt Eleazaro.

ὅσους τε αὐτῷ καταλάβοι μὴ φθάσαντας ἀπελθεῖν διέφθειραν, καὶ τὰς ἀποσκευὰς διαρπάσαντες ἐνέπρησε τὸ στρατόπεδον. Ταῦτα μὲν οὖν [a]ἔκτῃ Γορπιαίου μηνὸς ἐπράχθη.

θ'. Κατὰ δὲ τὴν ὀγδόην, ὅ, τε ἀρχιερεὺς Ανανίας καὶ ὁ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς εὕρεσιν λαμβάνων ἁλίσκεται, καὶ σὺν Ἐζεκίᾳ τῷ ἀδελφῷ· καὶ τὸν πύργους ὀχυροῦντες οἱ στασιασταὶ παρεφύλαττον, μή τις τῶν στρατιωτῶν ἀφφύγῃ. τὸν δὲ Μαναήμου ὄντα τῶν ὀχυρῶν καθαιρουφὴ χωρίων, καὶ ὁ τῶν ἀρχιερέως Ανανίου θάνατος ἐτύφωσεν εἰς ὠμότητα· καὶ μηδένα νομίζων ἔχειν ὀπὶ τοῖς πεφύγμασιν ἀντίπαλον, ἀφόρητος ἦν τύραννος. ἐπανίσταται δὲ οἱ περὶ τὸν Ελεάζαρον αὖθις, καὶ λόγων ἀλλήλοις δόντες, ὡς ὐ χρὴ Ρωμαίων ὑπεστάντας δι' ἐλευθερίας πόθον καταπροέσθαι τοιούτῳ οἰκείῳ δήμῳ, καὶ δεσπότου φέρειν, εἰ καὶ μηδὲν πράττοι βίαιον, ἀλλ' οὖν ἑαυτῶν ταπεινότερον. εἰ γὰρ καὶ δέοι τινὰ τῶν ὅλων ἀφηγεῖσθαι, παντὶ μᾶλλον ἢ ἀλλοτρίῳ προσήκειν συμπίπτειν), καὶ τοῦ τὸ ἱερὸν ἐπιχείρων αὖθις σοβαρὸς γὸ ἀνεβεβήκει προσκυνήσων, ἐσθῆτί τε βασιλικῇ κεκοσμημένος, καὶ τοὺς ζηλωτὰς ὁπλίτας ἑφελκόμενος. ὡς δὲ οἱ περὶ τ Ελεάζαρον ἐπ' αὐτὸν ὥρμησε, ὅ, τε λοιπὸς δῆμος, [b]ὅτι τὰς ὁρμὰς λίθοις ἀφιέντας, τ σοφιστὴν ἔβαλλον, οἰόμενοι, τούτου καταλυθέντος, ἅπαντ' ἐκφρίψειν ὅλην τ [c]στάσιν. περὶ ὀλίγον δὲ οἱ περὶ τ Μαναήμου ἀντιπίπτοντες, ὡς εἶδον πᾶν ἐπ' αὐτοὺς τὸ πλῆθος ὁρμῆσαν, ἔφυγον ὅπη τις ἴσχυεν· καὶ φόνος ἦν τ καταληφθέντων, ἔρευνα δὲ τ ὑποκρυπτομένων. καὶ διεσώθησαν ὀλίγοι, λάθρᾳ διαδράντες εἰς Μασάδαν, σὺν οἷς Ελεάζαρος [d]ὁ υἱὸς Ιαείρου, προσῆκεν τῷ Μαναήμου γένει, ὃς ὕστερον ἐτυράννησε τ Μασάδας· αὐτόν τε τ Μαναήμου, εἰς τ κεκλυμένου Οφλᾶν συμφυγόντα, κἀκεῖ ταπεινῶς [e]ὑπολανθάνοντα ζωγρήσαντες, εἰς τὸ φανερὸν ἐξείλκυσαν, καὶ πολλαῖς αἰκισάμενοι βασάνοις ἀπέκτειναν. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἡγεμόνας, τόν τε διατηρήσαντα τῆς τυραννίδος ὑπηρέτην Αψάλωμον.

ι'. Ο μὲν οὖν δῆμος, ὡς ἔφην, εἰς ταῦτα συμπεργήσειν, ἐλπίζων τινὰ τ ὅλης στάσεως λαμβάνειν διόρθωσιν. οἱ δὲ τ καταλῦσαι τ πόλεμον ἀπεύδοντες, ἀλλὰ ἀδεέστερον πολεμεῖν, Μαναήμου ἀνῃρήκεσαν. ἀμέλει τ δήμου πολλὰ τοῖς γραπτοῖς ἀνεῖναι τὴν πολιορκίαν παρακαλοῦντος, οἱ δὲ προσέκειντο χαλεπώτερον, μέχρι μηκέτι ἀντέχοντες οἱ περὶ τὸν [f]Μετίλιον, ὅτῳ γὰρ τῶν Ρωμαίων ἔπαρχος, ἀπέπεμψαν πρὸς τοὺς περὶ τ Ελεάζαρον, ἐξαιτούμενοι μόνας τὰς ψυχὰς ἐπαναστήσειν, τὰ δὲ ὅπλα καὶ τὴν λοιπὴν κτῆσιν παραδώσειν λέγοντες. οἱ δὲ, καὶ τ ἱκεσίαν ἁρπάσαντες, ἀπέπεμψαν πρὸς αὐτοὺς Γωρίωνά τε Νικομήδους υἱὸν, καὶ Ανανίαν [g]Σαδδοῦκ, καὶ Ιούδαν Ιωνάθου, δεξιάς τε καὶ

a Vide *Scaligerum* in lib. V. de *Emendatione Temporum*, ubi agit de *Initio Neronis*. b Ita lego pro ἐπὶ τὰς ἀρχὰς, quod præ ſe ferunt *libri omnes* præter *Big.* qui cum *Ruffino* voces iſtas non agnoſcit. c Σύρων *Rhed.* d Articulus abeſt *Big.* & *Voſſ.* e Sic *MSS.* ὑπολανθάνοντα in *Editis.* f *Metilium* & infra *Metilio* *Big.* *Metilium* & *Metilio* *Rod.* in *Ruffini* verſione *Mutilium* & *Mutilio.* g Σαδδουκαίου *Big.* Σαδδούκιον *Voſſ.* forſan pro Σαδδουκον.

a Iudai-

καὶ ὅρκους δώσοντας. ὧν γενομένων κατῆγε τοὺς στρατιώτας ὁ Μετίλιος. ① δὲ μέχρι μὲν ἦσαν ἐν τοῖς ὅπλοις, ὅτε ἐπεχείρει τις τῶν στασιαστῶν αὐτοῖς, ὅτε ἐφαίνετο ὑποβουλεύων· ὡς δὲ κατὰ τοὺς συνθήκας ἅπαντες ἀπέθεντο τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ξίφη, καὶ μηδὲν ἔτι ὑποπτεύοντες ἀνεχώρουν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ περὶ τὸν Ἐλεάζαρον, καὶ περιέχοντες ἀνῄρουν, ὅτε ἀμυνομένους, ὅτε ἱκετεύοντας, μόνας δὲ τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους ἀναβοῶντας. καὶ οἱ μὲν ὅτως ὠμῶς ἀπεσφάγησαν ἅπαντες πλὴν Μετίλιου· τοῦτον γὰρ ἱκετεύσαντα, καὶ μέχρι περιτομῆς [a] Ἰουδαΐσειν ὑποχόμενον, διέσωσαν μόνον· τὸ δὲ πάθος Ῥωμαίοις μὲν ἐλαφρὸν, οὐκ ἐκ πολλῆς δυνάμεως ἀπατηλῶθησαν ὀλίγοι, Ἰουδαίοις δὲ προοίμιον ἀλώσεως ἔδοξε. καὶ καπδόντες ἀνικέσους μὲν ἤδη τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου, πλὴν δὲ πόλιν τηλικούτῳ μιάσματι πεφυρμένην, ἐξ οὗ δαιμόνιόν τι μήνιμα προσδοκᾶν εἰκὸς ἦν, [b] εἰ καὶ μὴ τιὼ οὐκ Ῥωμαίων ἄμυναν, ἐπένθουν δημοσίᾳ, καὶ πλήρης μὲν κατηφείας ἦν ἡ πόλις· ἕκαστος δὲ τῶν μετρίων, ὡς αὐτὸς ὑπὲρ τῶν στασιαστῶν δίκας δώσων, ἐτετάρακτο. καὶ οὐδὲ σαββάτῳ συνέβη προχθῆναι φόνον, ἐν ᾧ μάλιστα τιὼ θρησκείαν τῶν ὁσίων, ἔργων ἔχουσιν ἀνεχειείαν.

interpoſito fidem darent. Qua re peracta, milites ſuos deducebat Metilius. Et quamdiu illis quidem arma ſupererant, è ſeditioſis nemo aut *aperte* illos aggrediebatur, aut inſidiis attentabat: quamprimum vero ex pacto omnes ſcuta & gladios deponerent, & nihil *mali* ſuſpicantes diſcedere pararent, impetum in eos fecerunt Eleazari comites, & comprehenſos trucidabant, neque reſiſtentes neque ſupplicantes, ſolas autem pactiones & fidem jurejurando datam inclamantes. Et hi quidem tanta cum crudelitate interfecti ſunt omnes, præter Metilium: (hunc enim, cum eis ſupplicaſſet pollicituſque eſſet uſque ad circumciſionem quoque ſe Judæum futurum, ſolum ſervarunt) damnum tamen Romanis quidem erat leviuſculum, ut qui ex ingenti exercitu non multos amiſerint, Judæis vero ad excidium proludere viſum eſt. Cum autem vidiſſent dimoveri non poſſe belli cauſas, tantoque flagitio pollutam eſſe civitatem, ex quo fas erat ominari Deum *in eos* ira exarſurum, etiamſi in illos non vindicatum eſſet à Romanis, publice lugebant, & urbs quidem tota in mœſtitia erat: moderati vero quique, quaſi ipſi pro ſeditioſis pœnas daturi eſſent, metu percellebantur. quippe ſubbato cædem iſtam perpetrari contigerat, quo die propter ſacri cultus ſolennitatem ab operibus ceſſant.

Romani contra pacta omnes præter Metilium ducem occiſi.

Cædes ſabbato facta.

ΚΕΦ. ιή.

Ἰουδαίων συμφοραὶ καὶ φόνοι ἐκάστοτε.

CAP. XVIII.

Judæorum ubiq; gentium calamitates & cædes.

XIX.

ΤΗΣ δὲ αὐτῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, ὥσπερ ἐκ δαιμονίᾳ προνοίας, ἀνῄρουν [c] οἱ Καισαρεῖς τοὺς παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίους· ὡς ὑπὸ μίαν ὥραν ἐσφαγμένων μὲν ὑπὲρ δισμυρίων, κενωθῆναι δὲ πᾶσαν Ἰουδαίων τὴν Καισάρειαν. καὶ γὰρ τοὺς διαφεύγοντας ὁ Φλῶρος συλλαβὼν, καὶ πάντας δεσμώτας εἰς τὰ νεώρια. περὶ δὲ τὴν ἐκ τῆς Καισαρείας πληγὴν ὅλον ὃ ἔθνος ἐξαγριῶται· καὶ διαμεριζόντες τάς τε κώμας τῶν Σύρων καὶ τὰς προσεχεῖς ἐπόρθουν πόλεις, Φιλαδέλφειάν τε καὶ [d] Σεβωνίτην, καὶ [e] Γέρασαν, καὶ Πέλλαν, καὶ Σκυθόπολιν. ἔπειτα Γαδάρων καὶ Ἱππῶ καὶ τὴν Γαυλανίτιδι προσπεσόντες, τὰς μὲν κατέστρεψάμενοι, τὰς δὲ ὑποπρήσαντες, ἐχώρουν ὅθι [f] Κέδασαν τῶν [g] Τυρίων, καὶ Πτολεμαΐδα, [h] Γάβαν τε καὶ Καισάρειαν. ἐπίσχε δὲ οὐδὲ Σεβαστὴ τὰς ὁρμὰς αὐτῶν, οὐδὲ Ἀσκάλων· ἀλλ' ὅθι τούτους πυρπολήσαντες, Ἀνθηδόνα καὶ Γάζαν κατέσκαπτον. πολλαὶ δὲ περὶ ἑκάστην τούτων τῶν πόλεων ἀνηρπάζοντο κῶμαι, καὶ τῶν ἁλισκομένων ἀνδρῶν φόνος ἦν ἄπειρος.

EOdem autem die, horaque *eadem*, quaſi divina providentia ita acciderat, Cæſarenſes Judæos qui apud ipſos erant *fere omnes* interimebant; ita ut una hora ſuper viginti hominum millia cæderentur, & Cæſarea omnis vacua facta eſt Judæis. nam fuga dilapſos comprehendit Florus, & vinctos ad navalia deducebat. Nunciata autem hæc è Cæſarea clade, tota Judæorum gens efferata eſt: diviſique & Syrorum vicos & finitimas civitates vaſtabant, Philadelphiam *ſcilicet* & Sebonitin, & Geraſam, & Pellam, & Scythopolin. Deinde cum in Gadara & Hippon & Gaulanitidem impetum feciſſent, & loca quædam evertiſſent, aliaque incendiſſent, recta ibant ad Cedaſam Tyriorum, & Ptolemaidem, Gabamque & Cæſaream. Eorumque incurſibus neque Sebaſte reſiſtebat, neque Aſcalon: ſed cum eas flammis vaſtaſſent, Anthedona & Gazam funditus everterunt. Multi etiam iſtis civitatibus finitimi vici diripiebantur, virorumque quos ceperant ingens facta eſt cædes.

Judæorum magna ſtrages Cæſareæ.

Judæi efferati Syrorum vicos & civitates vaſtant & incendunt.

β'. Οὐ μὴν οἱ Σύροι τῶν Ἰουδαίων ἔλαττον πλῆθος ἀνῄρουν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι λαμβανομένους ἀπέσφαττον, ἐ μόνον κατὰ μῖσος ὡς πρότερον, ἀλλ' ἤδη καὶ τὸν ἐφ' ἑαυτοῖς κίνδυνον φθάνοντες. δεινὴ δὲ ὅλῃ τιὼ Συρίαν ἐπέσχε ταραχὴ, καὶ πᾶσα πόλις εἰς δύο διῄρητο στρατόπεδα·

2. Veruntamen Syri non minorem Judæorum multitudinem occidebant: ſed & ipſi in civitatibus comprehenſos trucidabant, non ſolum ex odio uti prius, ſed ut periculum quod illis imminebat mature prævenirent. Magna autem *rerum* perturbatio Syriam omnem occupabat, & unaquæque civitas in duos diviſa erat exercitus.

Syri pœnas repetunt à Judæis.

illis

a Ἰουδαΐζειν *Big.* b Εἰ μὴ τιὼ Ῥωμαίων ἄμυναν in *MS.* c Illud οἱ è *MS. Voſſ.* d Ita refcripſi ex *Big.* & *Voſſ.* Γεβωνίτην in *Editis.* Γιβωνίτην *Bod.* in *Ruſini* verſione *Gabdeonitem* & *Gebonitin.* Verum rectius forſan Εσεβωνίτην, prout in pag. 531. v. 5. e Sic *Big. Voſſ. Bod.* & *Rhed.* Γίεραση in *Editis.* f Κέδασαν *Big.* g Καὶ Τύρου *Bod.* Rectius ſane τιὼ Τυρίων. quippe in Tyriorum poteſtate aliquando fuit: & p. 572. v. 5. μεταξὺ δ' ἦν Κέδασα τῆς τε Τυρίων γῆς καὶ Γαλιλαίας. h Γάβαλα τε in margine *Cod. Big.* i Ita *Big.* & *Ruf.* τούτων τῇ πολίμῳ in *Editis Aliiſque.*

Magna per Syriam perturbatio, metus, & cædes.

illis autem invicem ſaluti erat, ſi alteri alteros prævertiſſent; vitamq; interdiu quidem in cæde agebant, noctu vero in formidine graviori. Nam cum ſinguli Judæos de medio ſublatos eſſe exiſtimarent, Judaïzantes ſuſpectos habebant: atque dubios utrinque & ambiguos haud temere quiſquam interficere volebat, permiſtos tamen cum aliis ut plane alienigenas metuebat. Ad cædes autem adverſæ partis illos etiam provocabat avaritia, qui prius ſumme manſueti eſſe viderentur. nam cæſorum facultates intrepide diripiebant, & quaſi ex acie occiſorum ſpolia in domos ſuas deportabant: quique plurima lucratus eſt *maxime* habebatur illuſtris, ac ſi plures *virtute* ſuperaſſet. Cernere autem erat civitates cadaveribus inſepultis refertas, & mortuos projectos cum infantibus ſenes, & * mulieres ipſo pudoris velamento nudatas; & totam quidem provinciam calamitatibus infandis plenam, iis vero quæ perpetrabantur majorem intentatam *rerum in pejus* mutationem.

Judæi etiam Judæos ſibi hoſtes experiuntur.

3. Et hactenus quidem Judæi conflictati ſunt cum alienigenis: excurſionem autem facientes in Scythopoleos fines, etiam Judæos illic habitantes experti ſunt hoſtes. Nam cum ad aciem præſto eſſent Scythopolitis, & affinitatem poſthaberent propriæ incolumitati, cum ſuis popularibus manus conſerebant. ſuſpecta tamen erat hæc illorum promptitudo & alacritas. Itaq; Scythopolitæ veriti ne noctu civitatem adorirentur, & magna ipſorum calamitate fratribus excuſarent defectionem, illis præcipiebant, ſi concordiam vellent confirmari ſuamque alienigenis fidem demonſtrari, ut cum familiis ſuis in lucum *proximum* tranſirent. Cum autem illi ſine *fraudis* ſuſpicione imperata feciſſent, duos quidem dies quieverunt Scythopolitæ, diſſimulantes ipſorum fidem: tertia vero nocte, captata *temporis* opportunitate, alios quidem incautos alios vero ſopitos omnes trucidarunt, numero ad tredecim millia, & facultates omnium diripuerunt.

Scythopolitæ magnam Judæorum ſtragem edunt.

Simon quidam Judæus ſuos trucidat.

4. Convenit autem *hîc loci* enarrare quod Simoni accidit, qui filius quidem erat Sauli cujuſdam viri non ignobilis, robore vero corporis & *animi* audacia præſtans, quibus utriſque in popularium ſuorum damnum abuſus eſt. Quapropter, cum quotidie immineret, multos quidem Judæorum Scythopoli propinquos occidebat, & frequenter integros eorum cuneos fugansque †ſolus erat inſtar aciei. Illi autem contigit pœna quam commeruit gentilium cædes. Nam poſtquam Scythopolitæ circundati Judæis in luco eos jaculis configerent,

σωτηρία δὲ τοῖς ἑτέροις ἦν τὸ τοὺς ἑτέρους φθάσαι καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ἐν αἵματι διῆγον, τὰς δὲ νύκτας δι' ἀλεπωτέρας. [a] ἀπεσκυδάλλη γὰρ τοὺς Ἰουδαίους δοκοῦντες ἕκαστοι, τοὺς Ἰουδαΐζοντας εἶχον ἐν ὑποψίᾳ, καὶ ὃ παρ' ἑκάστοις ἀμφίβολον ὄντα ἀνελεῖν τις προχείρως ὑπέμενε, καὶ μεμιγμένον ὡς βεβαίως ἀλλόφυλον ἐφοβεῖτο. προσκαλεῖτο δὲ ὅλη τὰς σφαγὰς τῇ διαφόρᾳ καὶ τοὺς πάλαι θρασυτάτους εἰς δοκοῦσαν, ἡ πλεονεξία. τὰς γὰρ οὐσίας τῶν ἀναιρεθέντων ἀδεῶς διήρπαζον, καὶ καθάπερ [b] ἐκ στρατοπέδου τὰ σκῦλα τῶν ἀνῃρημένων [c] εἰς τὰς οἰκείους οἴκους μετέφερον· ἔνδοξός τε ἦν ὁ πλεῖστα κερδάνας, ὡς καταρχύσας πλείονας. [d] ἦν δὲ ἰδεῖν τὰς πόλεις μεσὰς ἀτάφων σωμάτων, καὶ γεγυὼς ἅμα γυμνοὺς γέροντας ἐρριμμένους, γύναιά τε [e] μήτε τὸ ἐπ' αἰδοῖ σκέπης μεταλαχόντα, καὶ πᾶσαν μὲν [f] τὴν ἐπαρχίαν μεστὴν ἀδικημάτων συμφορῶν, μείζονα δὲ τὸν [g] ἐκείνοτε τολμωμένων τὸν ὕστερον μετάστασιν. [h]

γ'. Μέχρι μὲν δὴ τούτων Ἰουδαίοις πρὸς ὃ ἀλλόφυλον ἦν [i] συμβολαί· καταπεσόντες δὲ εἰς Σκυθόπολιν τὴν πρὸς [k] ἑκείνῃ Ἰουδαίους [l] ἐπειράσαντο πολεμίους. [m] τεταγμένοι γὰρ μὴ τῇ Σκυθοπολιτῶν, καὶ τὸ ἑαυτῶν ἀσφαλείας ἕνεκα δεύτερον ἡγούμενοι τὴν συγγένειαν, ὁμόσε τοῖς ὁμοφύλοις ἐχώρουν. ὑπεπλεύσθη δὲ αὐτῶν καὶ ὃ λίαν προθύμως. οἱ γὰρ Σκυθοπολῖται δείσαντες μὴ νύκτωρ ὑπεχειρήσωσι τῇ πόλει, καὶ μὴ μεγάλης αὐτῶν συμφορᾶς τοῖς οἰκείοις ὑπολογήσωνται, πρὸ τῆς ὑποψίας, ἐκέλευον [n] αὐτοὺς, εἰ βούλοιντο τὴν ὁμόνοιαν βεβαιῶσαι καὶ ὃ πρὸς τοὺς [o] ἀλλοεθνεῖς πιστὸν ἐπιδείξασθαι, μεταβαίνειν ἅμα τοῖς γυναιξὶν εἰς ὃ ἄλσος. τὸ δὲ ποιησάντων ὃ προσεχθὲν χωρὶς ὑποψίας, δύο μὲν ἡμέρας ἠρέμησαν οἱ Σκυθοπολῖται, τὴν πίστιν αὐτῶν [p] διαλεάζοντες· [q] τῇ δὲ τρίτῃ νυκτὶ παρατηρήσαντες, οὓς μὲν ἀφυλάκτους, οὓς δὲ κοιμωμένους, πάντας ἀπέσφαξαν, ὄντας τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ μυρίους καὶ τρισχιλίους, τάς τε κλήσεις διήρπασαν ἀπάντων.

δ'. Ἄξιον δὲ ἀφηγήσασθαι καὶ τὸ [r] τοῦ Σίμωνος πάθος, ὃς υἱὸς μὲν ἦν Σαούλου τινὸς τῶν οὐκ ἀσήμων, ῥώμην δὲ σώματος καὶ τόλμην διαφέρων, ὅτε κακῶς τοῖς ὁμοφύλοις ἀμφοτέροις κατεχρήσατο. [s] πρωΐαν γοῦν ὁσημέραι πολλοὺς μὲν [t] ἀνῄρει τῶν πρὸς τῇ Σκυθοπόλει Ἰουδαίων, τρεπόμενος δὲ πολλάκις αὐτοὺς πάντας μόνος ἐπὶ τὴν φυγὴν τῆς διατάξεως. θεήλατος δὲ αὐτὸν ἀξία ποινὴ τοῦ συγγενικοῦ φόνου. ἐπεὶ γὰρ θεωρῶντες οἱ Σκυθοπολῖται κατηκόντιζον αὐτὸν ἀνὰ τὸ

a Ἀπεσκυδάλλη Bod. b Ἐκ παραδείσου Voſſ. c Εἰς τὰς ἰδίους οἴκους in domos alias. Ruf. d Ὡς ἰδεῖν Euſeb. in Hiſt. Eccl. l. 2. c. 26. & Niceph. Call. in H. E. l. 3. c. 3. e Μηδὲ τὸ ἐπ' αἰδοῖ Big. f Τὴν ἐπαρχίαν in Euſebii Codd. contra quam apud Joſephum & Nicephorum. Per provinciam hoc loco (inquit Valeſius) intelligimus Judæam, quæ poſt obitum majoris Agrippæ in provinciæ formam redacta fuerat, & à procuratoribus Cæſaris regebatur. g Ita cum MSS. & Euſeb. ἐκείνῳ τι τολμωμένων in Editis. ἐκείνῳ τετολμημένων Niceph. h Ἀνάστασιν Big. in cæteris Joſephi libris μετάστασιν. quod (inquit Valeſius) ſenſu caret. quo factum ut Gelenius divinarit, quum Rufini verba iſta, *major his autem metus audendorum malorum, ipſis quæ acta erant facinoribus imminebat*, mutarit in ſequentia, *majorum autem metus quam quæ peracta erant facinorum imminebat. Ἀναστάσεων Niceph.* tam in Editis quam MSS. & Langus vertit, *ea vero quæ fuerant ab unoquoque perpetrata ſcelera ſuperabat ea quæ per minas denunciata fuerat everſio.* Verum in Euſebio ἀνάστασιν habet Stephani editio. meliores codices ἀναστάσεων, quam ſcripturam præfert Valeſius, & ad hunc modum interpretatur, *Sed tamen iis quæ ubique perpetrabantur malis, longe gravior erat formido eorum, quæ intentabantur.* utpote quod Joſephus alibi dicat, τὸν τῶν συμφορῶν τὸ φόβον εἶναι χαλεπώτερον, ſimili plane ſenſu; pro φόβον ſcilicet poſito ἀναστάσεων, eadem gaudente ſignificatione. i Προσβολαί Big. & Voſſ. k Ἐκείνοις Big. ἐκείνῳ Bod. l Ita Big. Voſſ. & Ruf. ἐπειράσαντο πολεμίων Bod. & Lipſ. ἐπειρῶντο πολεμεῖν in Editis. m Ταραξάμενοι Bod. n Αὐτοῖς Bod. o Ἀλλογενεῖς Big. p Διαλεάζοντες Suidas interpretatur ἐπιπηδῶντες, hunc Joſephi locum afferens, ſed mutilatum. q Ita Big. & Suid. in voce διαλεάζοντες. alio autem ordine, ſc. τῇ τρίτῃ δὲ, in cæteris. r Illud τοῦ additum eſſe volui è Cod. Voſſ. ſ Eſt qui malit πρωΐαν. t Ita Big. Voſſ. & Ruf. ἀνῄρει in cæteris. * Et feminas ſine munimentis quibus pudenda tegerentur, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Totius aciei momentum ſolus erat, *Ruf.*

a Ωεμιτε

τὸ ἄλσος, ἀπασάμενος τὸ ξίφος ἐπ' οὐδένα μὲν [a] πρέπεται τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ εἶδεν τὸ πλῆθος ἀνήνυτον· ἀναβοήσας δὲ μάλα ἀπαθῶς, "ἄξιά γε "ὧν ἔδρασα πάσχω Σκυθοπολῖται [b] καθ' ὑμῶν, ὅτι "[c] τοσούτῳ φόνῳ συγγενῶν τὴν πρὸς [d] αὐτοὺς εὔ- "νοιαν [e] ἐπιδωσάμην. τοιγαροῦν οἷς ἄπιστον μὲν εὐλό- "γως [f] εὑρηται ὁ ἀλλόφυλον, ἠσέβηται δὲ [g] εἰς ἔσχατα "τὸ οἰκεῖον. θνήσκω μὲν ὡς ἀναγὴς χερσὶν ἰδίαις· ὃ γὰρ "πρέπον οὐ ταῖς τῶν πολεμίων. ὁ δὲ αὐτὸ ἂν εἴη μοι "καὶ ποινὴ θ' μιάσματος ἀξία, καὶ πρὸς ἀνδρείαν ἔπαι- "νος, ἵνα μηδεὶς τῶν ἐχθρῶν τὴν ἐμὴν αὐχήσῃ σφαγήν, "μηδὲ ἐπαλαζονεύσηται πεσόντι." Ζῶντα εἰπὼν, ἐλεεῖσθαι ἅμα καὶ τιμωμένους ὄμμασι προεισέπιπτεν τῇ ἑαυτοῦ γενεᾷ. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ γυνὴ καὶ τέκνα καὶ γηραιοὶ γονεῖς. ὁ δὲ πρῶτον τὸν πατέρα τῆς πολιᾶς ὑπασπασάμενος διελαύνει τῷ ξίφει, μεθ' ὃν οὐκ ἄκουσαν τὴν μητέρα, καὶ ὑπὲρ τούτοις τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, μοναυχὶ ὑπαντῶντος ἑκάστου τῷ ξίφει, καὶ αὐτὸν δοῦναι φθάσαι τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ διελθὼν πᾶσαν τὴν γενεάν, καὶ πρόπλεως ὑπισχὼν τοῖς σώμασι, τήν τε δεξιὰν ἀνατείνας, ὡς μηδένα λαθεῖν, ὅλον εἰς τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν ἐβάπτισε τὸ ξίφος. ἄξιος μὲν ἐλέους ὁ νεανίας δι' ἀλκὴν σώματος, καὶ ψυχῆς πρόθυμα· τοὺς δὲ πρὸς ἀλλοφύλους πίστεως ἕνεκεν, ἀκολάστοις πάθεσι χρησάμενος.

gladio educto, neminem quidem hoſtium adoritur, (etenim videbat in tanta multitudine ſe nihil poſſe efficere) vehementi autem facta exclamatione, "digna, inquit, Scythopolitæ, "his quæ geſſi jam patior à vobis, quippe qui tam multa civium cæde benevolentiæ "erga *vos* ipſos noſtræ fidem fecerim. quare "juſtum eſt ut aliena quidem gens nobis infida comperiatur, qui extrema in noſtrum genus impietate deliquerimus. Morior quidem "ut exſecrabilis propriis manibus: (haud enim "honeſtum cadere manu hoſtili) hoc autem "ipſum mihi erit & in pœnam ſcelere dignam, "& cedet in fortitudinis laudem; ut nemo ſcilicet hoſtium de meo interitu glorietur, neque in cadentem inſultet." Cum iſta dixiſſet, miſerantibus ſimul & furentibus oculis familiam ſuam circumſpicit. erant autem ei & uxor & liberi & provecta ætate parentes. Ille vero primum *quidem* patrem, canis *capillis* prehenſum, enſe transfigit, poſt quem & matrem, non invitam, ac deinde uxorem & liberos, ſingulis ſane horum tantum non occurrentibus gladio & hoſtes prævenire cupientibus. Ille vero, cum omnem ſuam neceſſitudinem trucidaſſet, & ſuper cadaveribus conſpicuus ſtetiſſet, & dextram ſuſtuliſſet, ut ab omnibus videretur, totum in ſui cædem *viſceribus* immerſit enſem. Dignus quidem miſeratione juvenis propter corporis ſtrenuitatem & animi præſentiam: cæterum quantum ad fidem quam alienigenis præſtitit, meritas pœnas luit.

Poſtea pœnam de ſe exigit Simon, ſuorum ſuique cædem.

ε'. Πρὸς δὲ τῇ ὁ Σκυθοπόλει φθορᾷ, αἱ λοιπαὶ πόλεις ἐπανίσταντο τοῖς καθ' ἑαυτὰς Ἰουδαίοις ἑκάστη, καὶ πεντακοσίους μὲν ὅτι [b] δισχιλίους Ἀσκαλωνῖται, Πτολεμαεῖς δὲ δισχιλίους ἀνεῖλον, ἔδησάν τε οὐκ ὀλίγους. καὶ Τύριοι μὲν συχνοὺς διεχρήσαντο, [i] τὸ πλεῖον δὲ αὐτῶν δεσμώτας ἐφεύροσαν· Ἱππηνοί τε καὶ Γαδαρεῖς ὁμοίως, τοὺς μὲν θρασυτέρους ἀπεσκεδάσαντο, τοὺς δὲ φοβερωτέρους ἀφ' [k] φυλακῶν εἶχον· αἵτε λοιπαὶ πόλεις τῆς Συρίας, ὅπως ἑκάστη πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν ἢ μῖσος ἢ δίκην εἶχον. μόνοι δὲ Ἀντιοχεῖς καὶ Σιδώνιοι καὶ Ἀπαμεῖς ἐφείσαντο τῶν μετοικούντων, καὶ ὅτε ἀνελεῖν [l] πᾶν Ἰουδαίων ἐπέμενον, ὅτε δῆσαι. τάχα μὲν καὶ ἀφ' τὸ σφέτερον πλῆθος ἐπερρῶντες αὐτοῖς πρὸς τὰ κινήματα, τὸ πλέον δὲ ἔμοιγε δοκεῖ οἴκτῳ πρὸς ὃς οὐδὲν ἐώρων νεωτερίζοντας. Γερασηνοί τε ὅτι εἰς τοὺς ἐμμείναντας [m] ἐπλημμέλησαν, καὶ τοὺς ἐξελθεῖν ἐθελήσαντας προέπεμψαν μέχρι τῶν ὅρων.

XX. *Aliis in locis Judæorum internecio facta.* 5. Poſt cædem autem in Scythopoli factam, reliquæ etiam civitates in Judæos ſingulæ apud ſe habitantes inſurgebant, atque bis mille *homines* & quingentos interfecerunt Aſcalonitæ, duoque millia Ptolemaïtæ, & non paucos in vincula conjecerunt. Et quidem Tyrii multos trucidarunt, ex illis vero plures cuſtodiis vinctos tradiderunt: ſimiliterque Hippeni & Gadarenſes audaciſſimos quidem de medio ſuſtulerunt, quos vero formidarent ſolicite adſervabant; itidemque reliquæ Syriæ urbes, prout quæque Judæos metuerent odiove haberent. Soli autem Antiocheni & Sidonii & Apamenſes iis qui ſecum habitarent pepercerunt, & neque Judæum quenquam occidere aut vincire ſuſtinuerunt. forſan quidem quod, ſuorum civium multitudine freti, Judæorum motus, ſi quos concitarent, deſpectui haberent; potius vero, ut mihi videtur, quod illorum miſererentur quos nihil novi moliri videbant. Geraſeni etiam eos qui apud ipſos manerent nulla injuria affecerunt, & egredi volentes uſque ad fines ſuos deduxerunt.

Iis tamen parcitur à nonnullis civitatibus.

ς'. Σωίσῃ δὲ ἡ τῆς Ἀγρίππα βασιλείας ὀπισθία καὶ Ἰουδαίων. αὐτὸς γὰρ ἐπεπόρευτο πρὸς Κέστιον Γάλλον εἰς Ἀντιόχειαν, [n] καταλελοίπει δὲ διοικεῖν τὰ πράγματα τινὰ τῶν ἑταίρων τοὔνομα [o] Νόαρον, Σοέμῳ τῷ βασιλεῖ προσήκοντα καὶ γένος. ἦκον δὲ ἐκ τῆς Βαταναίας ἑβδομήκοντα τὸ ἀριθμὸν ἄνδρες, οἱ καὶ γένος καὶ σύνεσιν τῶν πο-

6. Quin & contra Judæos in Agrippæ regno compoſitæ erant inſidiæ. Nam ille, Antiochiam profectus ad Ceſtium Gallum, rerum adminiſtrationem cuidam ex amicis reliquerat, nomine Noaro, Sohemo regi genere propinquo. Venerunt quippe de Batanæa viri numero ſeptuaginta, nobilitate & prudentia civium ſuorum

Noarus abſente Agrippa ſævit in Judæos.

a Ωρμηση Big. & Ruf. qui vertit, *impetum fecit.* b Forſan παρ' ὑμῶν. aut ἄξιά γε ὧν ἔδρασα μεθ' ὑμῶν πάσχω Σκυθοπολῖται, ὅτι. c Τοιούτῳ Big. d Illud αὐτοὺς pro ὑμᾶς. Verumtamen ſi quis αὐτοὺς deleri malit & ὑμᾶς in locum ejus reponi, per me licet. e Επισπασάμην Big. & mox θνήσκειν ὡς ἀναγκαῖς. f Εἵρηται Big. g Εἰς ἔσχατα Bod. & Voſſ. h Διχιλίους Big. i Πλείστους Big. k Φυλακῆς Big. l Τινὰ τῶν Ιουδαίων Voſſ. m Εμελίτησαν τι πλημμελήσαντες Bod. n Καθελέλοιπτο ἡ διοικεῖν τὰ παρόντα τότε, τῶν ἑτέρων τις τοὔνομα Νόαρος Lipſ. qui & infra habet προσήκων. o Juxta Ruſinum legendum Οὔαρον, & mox Οὔαρος. Verum ab eo diſſentiunt Codices Græci.

a Προσλα-

Noaro iratcitur Agrippa.

rum præſtantiſſimi, poſcendi præſidii gratia; ut ſi qui apud ipſos quoque motus fierent, cuſtodiam idoneam haberent, per quam poſſent inſurgentes quoſque comprimere. Hos Noarus, noctu emiſſis quibuſdam è regiis militibus, omnes interimit; auſus quidem hoc facinus præter conſilium Agrippæ, propter nimiam vero pecuniæ cupiditatem in populares ſuos impius eſſe non recuſans, regnum perditum ibat: neque ceſſabat crudelitatem ſuam in gentem exercere, donec Agrippa rem reſciſceret, qui licet in eum animadvertere propter Soëmum veritus eſſet, munus tamen procuratorium ei ademit. Seditioſi autem, capto caſtello, quod Cypros appellabatur & Hierichunti imminebat, omnes qui in præſidio erant interfecerunt, & munimenta ſolo æquarunt. Ac per eoſdem dies Judæi, qui magno numero in Machærunte erant, Romanorum præſidio perſuadebant caſtellum relinquere ciſq; tradere. Illi vero, metu ne ab ipſis vi eriperetur, cum iis tranſigunt certis conditionibus inde diſcedere; fideque accepta eis in manus tradunt caſtellum, quod præſidiis munitum in poteſtate ſua tenebant Machæruntii.

Romani Judæis Machæruntem tradunt.

XXI.

Seditio Alexandriæ inter Judæos & Græcos.

7. Alexandriæ vero perpetua quidem inter primos ejus incolas & Judæos contentio erat, ex quo Alexander, Judæorum opera promptiſſima adverſus Ægyptios uſus, in auxilii remunerationem conceſſit eis æquo jure cum Græcis urbem habitare. Idemque illis honor conſtabat etiam apud Alexandri ſucceſſores, qui & locum illis proprium aſſignarunt, ut puriorem haberent vivendi rationem, magis ab alienigenarum admiſtione liberatam, permiſeruntque ut Macedones appellarentur. poſtquam etiam Romani in poteſtatem ſuam redegiſſent Ægyptum, neque Cæſar primus, neque ſucceſſorum ejus quiſquam honores quibus Alexander Judæos impertiit minuere ſuſtinuit. Conflictus autem eorum cum Græcis *fere* ſine intermiſſione facti erant, &, præfectis in multos quotidie partis utriuſque animadvertentibus, ſeditio plus pluſque accendebatur. Tunc vero, cum apud alios res turbatæ eſſent, inter illos

Qua de cauſa accenditur.

iræ magis exardeſcebant. Nam cum Alexandrini concionem haberent de legatione quam miſſuri erant ad Neronem, accidit ut multi quidem Judæorum permixti Græcis in amphitheatrum confluerent: cum autem eos vidiſſent * inimici, illico clamare cœperunt, hoſtes eos & exploratores vocantes, ac deinde facto inſultu manus illis inferebant. Et reliqui quidem dum fugerent perierunt; tres vero ex illis comprehenſos *per urbem* trahebant, quaſi vivos uſtulaturi. Qua re fiebat ut univerſi moverentur Judæi † ad facinus vindicandum. Et primum quidem in Græcos lapides jaciebant: poſtea vero facibus raptis in amphitheatrum properarunt, minantes ſe populum, ad unum omnes, in eo concrematuros. id quod ſane facere occupaſſent, niſi iras eorum compreſſiſſet Tiberius Alexander urbis præfectus. Non tamen ille coërcendi principium ab armis ſumpſit: ſed, miſſis ad eos certis ex optimatibus,

Tiberius Alexander conatur eam ſedare.

λιτῶν δοκιμώτατοι, φρατιὰν αὐτῶντες, ἵνα εἴ τι γένοιτο κίνημα καὶ πρὸς σφᾶς ἔχοιεν ἀξιόχρεων φυλακήν, κωλύειν τοὺς ἐπανιστάμενους. τούτους ὁ Νόαρος, ἐκπέμψας νύκτωρ τῶν βασιλικῶν ὁπλιτῶν τινας, ἅπαντας ἀναιρεῖ, τολμήσας μὲν τοῦργον δίχα τῆς Ἀγρίππα γνώμης, ἀφ' ἧς δὲ φιλαργυρίαν ἄμετρον εἰς τοὺς ὁμοφύλους ἐλόμενος ἀσεβῆ, τὴν βασιλείαν διέφθειρεν· διετέλει τε ἀμὸς εἰς τὸ ἔθνος ὢν ὠμότατος, μέχρι πυθόμενος Ἀγρίππας, ἀνελεῖν μὲ αὐτὸν ἠδέσθη διὰ Σόημον, ἔπαυσε δὲ τῆς ἐπιτροπῆς. ⓐ δὲ στασιασταὶ λς'. [a] κατὰ Λαοδίκειαν φρούριον, ὃ καλεῖται μὲν Κύπρος, καθύπερθε δὲ ἦν Ἱεριχοῦντος, τοὺς μὲν φρουροὺς ἀπέσφαξαν, τὰ δὲ ἐρύματα κατέρριψαν εἰς γῆν. κτ' δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, καὶ τῶν ἐν Μαχαιροῦντι Ἰουδαίων τὸ πλῆθος ἔπειθον τοὺς φρουροῦντας Ῥωμαίους [b] ἐκλείπειν τὸ χωρίον, καὶ παραδιδόναι σφίσιν. οἱ δὲ, τὴν ἐκ βίας ἀφαίρεσιν εὐλαβηθέντες, συνέθεντο πρὸς αὐτοὺς ἀναχωρήσειν ἐπὶ ταύτοις· καὶ λαβόντες τὰ πρὰ παραδιδόασι τὸ φρούριον, ὅπερ φυλακὴν [c] κρατυνόμενοι κατεῖχον οἱ Μαχαιρῖται.

ζ. Κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀεὶ μὲ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὁπλιτικοὺς, ἀφ' ὧν χρησάμενοι προθυμοτάτοις κατὰ τὸν Αἰγύπτιον Ἰουδαίας Ἀλέξανδρος, γέρας τ' συμμαχίας ἔδωκε τὸ μετοικεῖν κτ' τὴν πόλιν ἐξ ἰσοτιμίας [d] πρὸς Ἕλληνας. διέμενε δὲ αὐτοῖς ἡ τιμὴ ὑπὸ τ' διαδόχων, οἱ δὲ τόπον ἴδιον αὐτοῖς ἀφώρισαν, ὅπως καθαρτέραν [e] ἔχοιεν τὴν δίαιταν, ἧττον ὑπομισγομένην τ' ἀλλοφύλων, καὶ χρηματίζειν ἐπέτρεψαν Μακεδόνας. ἐπεὶ δὲ Ῥωμαῖοι κατεκτήσαντο τὴν Αἴγυπτον, ὅτε Καῖσαρ ὁ πρῶτος ὅτε τ' μετ' αὐτὸν τὴς ὑπέμειναν τὰς ἀπὸ Ἀλεξάνδρου πηγὰς Ἰουδαίων ἐλαττῶσαι. συμβολαὶ δὲ ἦσαν αὐτῶν ἀδιάλειπτοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἡ τ' ἠγεμόνων πολλὰς ὀσημέρας παρ' ἀμφοῖν κολαζόντων, ἡ στάσις μᾶλλον παρῳξύνετο. τότε δὲ ὡς ἡ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐτεταράκτο, μᾶλλον ἐξήφθη τὰ παρ' ἐκείνοις. καὶ δὴ τ' Ἀλεξανδρέων ἐκκλησιαζόντων περὶ ἧς ἔμελλον ἐκπέμπειν πρεσβείας πρὸς Νέρωνα, συνεῤῥύησαν μὲ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον ἅμα τοῖς Ἕλλησι συχνοὶ Ἰουδαίων· καταδύντες δὲ αὐτοὺς οἱ ἀφέορι, πρόχρημα ἀνεβόων, πολεμίους τε καὶ κατασκόπους λέγοντες, ἔπειτα ἀναπηδήσαντες ἐπέβαλλον τὰς χεῖρας αὐτοῖς. οἱ μὲ οὖν λοιποὶ φεύγοντες [f] διεφθάρησ. τρεῖς δὲ ἄνδρας συλλαβόντες ἔσυρον ὡς ζῶντας καταφλέξοντες. ἤρθη δὲ πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν ὅπλ τὸν ἅμιλλαν. καὶ τὸ μὲ πρῶτον λίθοις τοὺς Ἕλληνας ἔβαλλον· αὖθις δὲ λαμπάδας ἁρπασάμενοι πρὸς τὸ ἀμφιθέατρον ὥρμησαν, ἀπειλοῦντες καταφλέξειν τὸ αὐτοῦ τ' δῆμον αὐτανδρον. καὶ ἔφθησ τοῦτο δράσαντες, εἰ μὴ τοὺς θυμοὺς αὐτῶν ἀνέκοψε Τιβέριος Ἀλέξανδρος ὁ τ' πόλεως ἡγεμών. ὃ μὲν οὖν ὅτος τε ἀπὸ τ' ὅπλων ἤρξατο σωφρονίζειν, ἀλλ' ἐκπέμψας τοὺς γνωρίμους αὐτοῖς, παύ-

a Προσλαοδίκειαν Vulg. Big: τὸ φρ. Voſſ. b Ἐκλιπεῖν τὸ φρούριον Big. c Κρατυνόμενοι Voſſ. d Πρὸς τοὺς Ἕλληνας Big. e Ἔχειν αὐτοὶ τὴν δ. Bod. f Διεσπαδιδόσαν aut ſimile verbum in ſuo codice habuiſſe videtur Ruſinus, qui reddit, *ut reliqui quidem fugientes diſſipati ſunt.* * Æmuli *Ruf.* † Ad opem ferendam, *Ruf.*

a Τὰ

παύσασθαι παρεκάλει, καὶ μὴ καθ' ἑαυτῶν ἐρεθίζειν [a] τὸ Ῥωμαίων στράτευμα. καταχλευάζοντες δὲ τὴν παράκλησιν οἱ στασιῶται, ἐβλασφήμουν τὸν Τιβέριον.

η'. Κἀκεῖνος, συνιδὼν ὡς χωρὶς μεγάλης συμφορᾶς οὐκ ἂν παύσαιντο νεωτερίζοντες, ἐπαφίησιν αὐτοῖς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν Ῥωμαίων δύο τάγματα, καὶ σὺν αὐτοῖς πεντακισχιλίους στρατώτας, κατὰ τύχην παρόντας εἰς τὴν Ἰουδαίων ὄλεθρον ἀπὸ Λιβύης. ἐπέτρεψε δὲ ὁ μόνον ἀναιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς κλίσεις αὐτῶν διαρπάζειν, καὶ τὰς οἰκίας καταφλέγειν. οἱ δὲ ὁρμήσαντες εἰς τὸ καλούμενον Δέλτα, συνῴκισο γὰρ ἐνταῦθα ὁ Ἰουδαϊκὸν, ἐτέλουν τὰς ἐντολὰς, ὁ μὲν ἀναμιστί. συστραφέντες γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τοὺς ἄμεινον ὡπλισμένους [b] αὐτῶν προτάξαντες, μέχρι πλείστου μὲν ἀντίσχον· ἅπαξ δὲ [c] κλίναντες ἀνέδην διεφθείροντο· καὶ παντελῶς ἐπὶ αὐτῷ ὄλεθρος, τοῦ μὲν ἐν τῷ πεδίῳ καταλαμβανομένων, τῶν δὲ εἰς τὰς οἰκίας συνωθουμένων. [d] ὑπεπίμπρασαν δὲ καὶ ταύτας οἱ Ῥωμαῖοι, προδιαρπάζοντες τὰ ἔνδον. καὶ οὔτε νηπίων ἔλεος [e] αὐτοῖς, οὔτε αἰδὼς εἶχέ γε γερόντων, ἀλλὰ σφαγὴ πάσης ἡλικίας ἐχώρει κλείνοντες, ὡς ὁπλυσθῆναι μὲν αἵματι πάντα τὸν χῶρον, πέντε δὲ μυριάδας σωρευθῆναι νεκρῶν. ἐλείφθη δ' ἂν οὔτε ὁ λαὸς, εἰ μὴ πρὸς [f] ἱκετείαν [g] ἐτράποντο. [h] κατοικτείρας δὲ αὐτοὺς Ἀλέξανδρος, ἀναχωρεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐκέλευσεν. [i] καὶ οἱ μὲν, ἐξ ἔθους ἔχοντες τὸ στυθήνιον, ἅμα νεύματι τὴν φονείαν ἐπαύσαντο· τὸ δημοτικὸν δὲ τῶν Ἀλεξανδρέων διὰ παλαιὸν μίσος δυσανάκλητον ἦν, καὶ μόλις ἀπεσπάσθη τῶν σωμάτων.

λζ'. θ'. Τοιοῦτο μὲν τὸ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν πάθος [k] συνεπέσχεν· Κεστίῳ δὲ οὐκ ἔτι ἡρεμεῖν ἐδόκει, παντάχοθεν τῶν Ἰουδαίων ἐκπεπολεμωμένων. ἀναλαβὼν δὲ ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ὁ μὲν δωδέκατον τάγμα πλῆρες, ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν ἀνὰ διχιλίους ὁπλίτας, πεζῶν δὲ ἐξ ἀπείρους, καὶ τετρακοσίους ἵππους, πρὸς οἷς τοὺς παρὰ τοῦ βασιλέως συμμαχίας, Ἀντίοχος μὲν διχιλίους ἱππεῖς, καὶ πεζοὺς τετρακισχιλίους, τοξότας πάντας, Ἀγρίππας δὲ πεζοὺς μὲν τοὺς ἴσους, ἱππεῖς δὲ [l] διχιλίους ἐλάττους· ἄγων δὲ καὶ ὁ Σόαιμος μυρίους [m] πεντακισχιλίους, ὧν ἦσαν ἱππεῖς ἡ τρίτη μοῖρα, καὶ τὸ πλέον τοξόται· προῆλθεν εἰς Πτολεμαΐδα. πλεῖστοι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὑπῆρξαν συνελέγησαν, ἐμπειρίᾳ μὲν ἧττον τῶν στρατιωτῶν, ταῖς δὲ προθυμίαις καὶ τῷ κατὰ Ἰουδαίων μίσει τὸ λεῖπον ἐν ταῖς ὑπερβολαῖς [n] ἀναπληροῦντες. συμπαρῆν δὲ καὶ αὐτὸς Ἀγρίππας Κεστίῳ, τῆς τε ὁδοῦ καὶ τῶν συμφερόντων ἐξηγούμενος. ἀναλαβὼν δὲ μέρος τῆς δυνάμεως Κέστιος, ὥρμησεν ἐπὶ πόλιν καρτερὰν τῆς [o] Γαλιλαίας [p] Ζαβουλῶν, ἣ καλεῖται [q] ἀνδρῶν, διείργει δὲ ἀπὸ μὲν ἔθνους τὴν Πτολεμαΐδα. [r] καταλαβὼν δὲ αὐτὴν ἔρημον μὲν ἀνδρῶν, καταπεφυγὸς γὰρ τὸ πλῆθος εἰς τὰ ὄρη, πλήρη δὲ παντοίων κτη-

hortabatur ut quiescerent, neque adversum se milites Romanos irritarent. Seditiosi autem, risu excipientes hortationem, contumeliis appetebant Tiberium. *Tiberius Alexander à seditiosis irridetur.*

8. Atque ille, postquam vidit absque ingenti clade tumultuosos non posse compesci, immisit in eos duas Romanorum legiones, quæ in civitate erant, & cum his alios ad quinque millia milites, qui forte aderant ex Libya venientes ad Judæorum interitum. Permisit autem *eis*, ut non solum interficerent *Judæos*, sed ut bona etiam eorum diriperent, & domos incendio delerent. Illi vero, facta irruptione in locum qui Delta vocatur, (illic quippe frequentes habitabant Judæi) imperata faciebant, non tamen sine suorum cæde. Nam Judæi, cum sese conglobassent & armis melius instructos in fronte posuissent, diu quidem resistebant: cum vero semel loco cederent magno numero perempti erant; & omne genus exitio dati sunt, aliis quidem sub dio comprehensis, aliis vero in ædes contrusis. Quin & istas succenderunt Romani, quæ intus erant prius diripientes. Et neque infantum illos miserebat, neque adversus senes reverentiam adhibebant, sed in omnes ætates pari cæde grassabantur: adeo ut totus quidem locus iste sanguine inundaretur, quinquaginta vero in cumulos congesta essent hominum millia. Neque autem reliquæ factæ fuissent reliquiæ, nisi ad preces se convertissent. Alexander autem, illorum miserius, jussit Romanos receptui canere. Et illi quidem, soliti dicto audientes esse, primum ad nutum cæde abstinebant; at vulgus Alexandrinorum ex nimio & *inveterato* odio revocatu difficile erat, & vix à cadaveribus avelli poterat. *Millia Judæorum L ejus permissu occisa.*

9. Hujusmodi quidem clades apud Alexandriam contigit: Cestio vero jam quiescendum esse non videbatur, cum *scilicet* Judæi ubique armis peterentur. Itaque cum assumpsisset ex Antiochia duodecimam legionem, eamque justo numero, & ex reliquis bina millia hominum electorum, peditumq; sex cohortes & quatuor equitum alas, ac præterea regum auxilia, ab Antiocho quidem duo equitum millia, peditumque tria millia, sagittarios omnes, ab Agrippa vero totidem equites & *pedites duobus millibus pauciores, (nam & Sohemus sequebatur cum quatuor millibus, quorum tertia pars equites, & reliqui sagittarii) Ptolemaïdem progressus est. Plurimi autem etiam ex civitatibus auxillarii collecti erant, peritia quidem militibus *veteranis* inferiores, alacritate vero & suo in Judæos odio supplentes quod deerat scientiæ. Quinetiam ipse Agrippa præsens aderat Cestio, itineris dux & qui commeatum administraret. Cum autem Cestius partem de exercitu assumpsisset, contendit ad validam Galilææ civitatem Zabulonem, quæ Virorum cognomen habet, & à *nostræ* gentis finibus Ptolemaïdem discernit. Cumque offendisset eam à viris quidem desertam (nam in montes multitudo se receperat) omnigenûm autem rerum plenam, XXII. *Cestius cum magno exercitu contra Judæos proficiscitur.*

a Τὸ τῶν Ρωμ. *Voss.* b Ἑαυτῶν προτεξάμενοι *Big.* c Ἐκλίναντες *Big.* d Καπεπίμπρασαν *Gall.* e Αὐτοὺς *Big.* f Ἱκετηρίαν *Big. & Bod.* g Ἐτράποντο *Gall. & Bod.* & mox ἀπαγάγοντο cum *Big.* h Κατοικτήρησας *Gall. & Voss.* i Οἱ μὲν ἐν ἐξ ἔθνους τὸ στηθήνιον ἔχοντες *Big.* k Συνίφθη *Voss.* l Sic *Big.* χιλίων *Alii.* m Ita in *MSS.* nec aliter legebat *Ruf.* τρισχιλίων in *Editis.* n Ἀναπληροῦντες *Bod.* o Ἰουδαίων *Bod.* p Ζαβουλῶνα *Big.* q Ἀνδρῶν *Voss.* ἀνδρίων *Bod.* r Καὶ καταλαβὼν αὐτὴν *Big.* * Peditum mille, & cum Sohemus, *Ruf.*

Zabulon direpta & incenſa.

nam, illas quidem militibus diripiendas conceſſit, urbem vero ipſam, quamvis admirandæ pulchritudinis domos haberet, ſimiliter ac apud Tyrum & Sidona & Berytum ædificatas, igne vaſtavit: ac deinde factis in regionem excurſionibus, cum omnia in quæ inciderit depopulatus eſſet, vicoſque circumjectos incendiſſet, reverſus eſt Ptolemaïdem. Cum autem Syri diutius prædæ inhærerent, magiſque Berytii, Judæi recepta fiducia (nam & Ceſtium receſſiſſe cognoverant) in relictos, cum nihil tale exſpectarent, irruebant, & circiter duo ipſorum millia occiderunt.

Judæi Syrorum ad duo millia cædunt.

10. Ceſtius autem, facto à Ptolemaïde diceſſu, ipſe quidem Cæſaream pervenit; in Joppen vero partem præmiſit exercitus, cum mandatis, ut urbem, ſi eam occupare potuiſſent, cuſtodirent: ſin vero *cives* incurſum illorum præſentirent, tam ſuum quam cæterorum militum præſtolarentur adventum. Cæterum illi, alii quidem mari, alii vero terra celeriter profecti, utrinque urbem facillime capiunt. Et, cum habitatores nec fugam maturare potuerint, nec ad pugnam ſeſe parare, illos adorti omnes interfecerunt ſuis cum familiis, direptamque civitatem incenderunt. Cæſorum autem numerus erat ad octo millia & quadringentos. Similiter & in Narbatenem toparchiam Cæſareæ finitimam non paucos miſit equites, qui & terram vaſtarunt, & magnam indigenarum multitudinem peremerunt, & facultates *eorum* diripuerunt, vicoſque incendio conſumpſerunt.

Romani capiunt Joppen; eamque cum aliis locis incendunt.

XXIII. *Quenam Gallus, à Ceſtio miſſus in Galilæam, patrarit.*

11. In Galilæam autem miſit Ceſtius Gallum, legionis duodecimæ ductorem: eique tantam militum manum attribuit quantam * genti *coercendæ* ſatis fore exiſtimabat. Hunc validiſſima Galilææ civitas Sepphoris cum lætis acclamationibus excipit; aliæque civitates, hujus prudens conſilium ſequutæ, quieſcebant. Qui vero ſeditionibus & latrociniis operam dabant, omnes ſe receperunt in montem ipſiſſimo in Galilææ meditullio *ſitum*, qui eſt contra Sepphorin & vocatur Aſamon. Adverſus eos Gallus ducebat exercitum. Illi autem, quamdiu erant in locis ſuperioribus, facile Romanos ad ſe accedentes feriebant, & illorum fere ducentos occiderunt. Verum cum Romani facto circuitu ad celſiora perveniſſent, illi protinus victi ceſſerunt; & neque velites gravioris armaturæ militum congreſſum ſuſtinebant, neque cum equites terga verterent effugiebant: adeo ut pauci quidem inter locorum aſperitates deliteſcerent; duo vero millia & amplius occiderentur.

μάτων, τὰ μὲ ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις ἁρπάζειν, τὸ δὲ ἄστυ, καίτοι [a] θαυμασῶ κάλλους ἔχον τὰς οἰκίας, ὁμοίας ταῖς ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι καὶ Βηρυτῷ δεδομημένας, ἐνέπρησεν· ἔπειτα τῷ χώρᾳ καταδραμών, καὶ ἁρπάσας μὲ πᾶν τὸ προσαπάντων, καταφλέξας δὲ τὰς πέριξ κώμας, ὑπέστρεφεν εἰς τ Πτολεμαΐδα. προὶς δὲ ταῖς ἁρπαγαῖς ἐπ τ Σύρων ὄντων, καὶ τὸ πλέον Βηρυτίων, ἀναθαρσήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ γὰ ἀποκεχωρηκότα σφίσιν Κέστιον, τοῖς ἀπολειφθεῖσιν ἀδοκήτως ἐπέπεσον, καὶ προὶ δισχιλίους αὐτῶ διέφθειραν.

ι'. Ὁ δὲ Κέστιος, ἀναζεύξας ἀπὸ τ Πτολεμαΐδος, αὐτὸς μὲ εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, μοῖραν δὲ τ στρατιᾶς [b] προέπεμψεν εἰς Ἰόππην, προσάξας, εἰ μὲν [c] ἐξαπαλαβέας δυνηθεῖεν τ πόλιν, φρουρεῖν· εἰ δὲ προαισθοιντο τ ἔφοδον, προσμένειν αὐτόν τε καὶ τὸ ἄλλο δύναμιν. τ δὲ οἱ μὲ κτ' θάλασσαν, ὁ δὲ κτ' γῆν ἐπεισχθέντες, ἀμφοτέρωθεν αἴρουσι [d] τὴν πόλιν ῥᾳδίως. καὶ μηδὲ φυγεῖν φθασάντων τ οἰκητόρων, [e] ὐχ ὅπως προσκαθάσασθαι προὶς μάχην, ἐμπεσόντες ἅπαντας ἀνεῖλον σὺν ταῖς γενεαῖς· καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαντες ἐνέπρησαν. ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν [f] φονευθέντων τετρακόσιοι προὶς [g] ὀκτακισχίλιοι. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τ ὅμορον τ [h] Καισαρείας [i] Ναρβατηνὴν τοπαρχίαν ἔπεμψε συχνὺς τ ἱππέων, οἱ τήν τε χώραν ἕτεμον, καὶ πολὺ πλῆθος διέφθειραν τ ὀπτχείων, τάς τε κλήσεις διήρπασαν, καὶ τὰς κώμας κατέφλεξαν.

ια'. Εἰς δὲ τὴν Γαλιλαίαν ἔστειλε Κέστιος Γάλλον ἡγεμόνα τοῦ δωδεκάτου τάγματος, σὺν ὅσῃ δυνάμει ὅσην ἀρκέσειν προὶς τὸ ἔθνος ὑπελάμβανεν. τοῦτον ἡ καρτερωτάτη τῆς Γαλιλαίας πόλις [k] Σεπφώρεις μετ' εὐφημίας δέχεται, καὶ προὶς τὴν ἐκείνης εὐβουλίαν αἱ λοιπαὶ πόλεις ἡρέμουν. τὸ δὲ στασιῶδες καὶ ληστικὸν πᾶν ἔφυγεν εἰς τὸ μεσαίπατον τῆς Γαλιλαίας ὄρος, ὃ κεῖται μὴ ἄπωθεν τῆς Σεπφώρεως, καλεῖται δὲ [l] Ἀσαμών. τούτοις ὁ Γάλλος ἐπῆγε τὴν δύναμιν. οἱ δὲ, ἕως μὲ ἦσαν [m] ὑπερδέξιοι, ῥᾳδίως τοὺς Ρωμαίους [n] ἔβαλλον προσιόντας, καὶ προὶς διακοσίους αὐτῶν ἀνεῖλον. ἡττηθέντων δὲ καὶ γενομένων [o] ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις [p] ἥττων τοῦτο ταχέως, καὶ ὅτε [q] γυμνῆται τοὺς ὁπλίτας συνεδίδων ἔφευγον, ὅτε ἐν τῇ τεγμῇ τοὺς ἱππεῖς ἐξέφυγον· ὥστε ὀλίγους μὲ ἐν ταῖς δυσχωρίαις διαλαθεῖν, ἀναιρεθῆναι δὲ ὑπὲρ [r] δισχιλίους.

[a] Θαυμάσιος δ' κάλλους Bod. & Gall. atque ita Ruf. qui vertit, *quamvis admiratus eſſet ejus pulchritudinem, quippe domus habebat ſimiliter &c.* [b] Ita in MSS. προσέπεμψεν in Editis. [c] Καταλαβόντας Bod. [d] Ita cum Cod. Big. τὴν Ἰόππην ταχέως in Editis Aliiſque. niſi quod *duo codices* ῥᾳδίως habeant pro ταχέως. [e] Οὐχ ὅσον Bod. [f] Ἀναιρεθέντων Bod. [g] Ὀκτακισχίλιοι Big & Bod. [h] Ruſinus, aliis forſan codicibus uſus, reddit *finitimam Cæſareæ Nabatenem toparchiam.* [i] Ita cum Cod. Big. Ναρβατηνὴν ἐπαρχίαν in Editis Aliiſque. Ναρβατηνὴν ἐπαρχίαν Bod. Ἀναβατηνὴν ἐπ. Voſſ. [k] Al. Σιμφωρεὶς & Σιπφωρεὶς. [l] Inde manaſſe nomen *Aſamonæorum*, qui vulgo *Maccabæi* audiunt, opinatur *Noldius* in *Hiſt. Idumæa.* Malim tamen (inquit Cl. *Relandus*) id nomen à חשמונים ducere, crediderimque nomen Hebræum montis Ἀσαμὼν fuiſſe חשמון *Chaſmon.* [m] In margine quorundam Codd. ἐξηπίστως ἦσαν habemus ἐφ' ὕψους, ὑψηλότερα. [n] Ἠμύναντο Big. [o] Ita Big. & Ruf. ἐν τοῖς ὑψηλοῖς in Editis Aliiſque. [p] Ἡττῶντας Voſſ. [q] Al. γομνῆτας. in Editis γομήτας. [r] Ita in MSS. quibus aſſentitur verſio *Ruſini.* χιλίους perperam in Editis. * Genti expugnandæ, *Ruf.*

ΚΕΦ. ιθ'.

Οσα Κέστιος κατὰ τῶν Ιουδαίων ἔπραξε. καὶ ὡς Ιεροσόλυμα πολιορκήσας ἀπαλλαγὼς ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνέζευξεν· οἷά τε κατὰ τὴν ὑποστροφὴν ἀπὸ τῶν Ιουδαίων ἔπαθεν.

Γάλλος μὲν οὖν, ὡς οὐδεὶς [a]ἔτι ἐώρα τὴν Γαλιλαίαν ταραττόμενον, ὑπέστρεφε μὲν τὰς γραπτὰς εἰς Καισάρειαν. Κέστιος δὲ, μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας, ἐβάλετο εἰς Αντιπατρίδα· καὶ πυθόμενος [b]ἔν τινι πύργῳ [c]Αφεκῶ καλουμένῳ συνηθροῖσθαι Ιουδαίων δύναμιν οὐκ ὀλίγην, προὔπεμψε τοὺς συμβαλοῦντας. οἱ δὲ, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, φόβῳ τοὺς Ιουδαίους διεσκέδασαν· ἐπελθόντες δὲ ἔρημον ὄντα στρατόπεδον καὶ τὰς πέριξ κώμας ἐνέπρησαν. Ἀπὸ δὲ τῆς Αντιπατρίδος Κέστιος [d]εἰς Λύδδα προελθὼν, κενὴν ἀνδρῶν τὴν πόλιν καταλαμβάνει διὰ γὰρ τὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτὴν, ἀναβεβήκει πᾶν τὸ πλῆθος εἰς Ιεροσόλυμα. πεντήκοντα δὲ τοὺς [e]φανέντων διαφθείρας, καὶ τὸ ἄστυ καθελὼν, ἐχώρει προσω, καὶ διὰ [f]Βαθωρῶν ἀναβὰς στρατοπεδεύεται κατά τινα χῶρον [g]Γαβαὼ καλούμενον, ἀπέχοντα τῶν Ιεροσολύμων πεντήκοντα σταδίους.

β'. Οἱ δὲ Ιουδαῖοι, καταδόντες ἤδη πλησιάζοντα τῇ μητροπόλει τὸν πόλεμον, ἀφέμενοι [h]τῆς ἑορτῆς ἐχώρουν ὅπλα τε καὶ μάχην ἐπιφέροντες, ἅπαντοι τε μετὰ κραυγῆς ἐξεπήδων ὅπλα τε μάχιμα, μηδὲ τῆς ἀργῆς ἑβδομάδος ἔντιμον λαβόντες. διὰ γὰρ δὴ τοῦτο μάλιστα παρ' αὐτοῖς [i]θρησκευόμενοι σάββατον. ὁ δὲ ἐκπλήσας αὐτοὺς τῆς εὐσεβείας θυμὸς, ἐποίησε καὶ κατὰ τοῦ μάχιμα. μετὰ τοιαύτης γὰρ ὁρμῆς τοῖς Ρωμαίοις ἐνέπεσον, ὡς διαρρῆξαι τὰς τάξεις αὐτῶν, καὶ [k]διὰ μέσων χωρεῖν ἀναρρήγνυσθαι. εἰ δὲ [l]μὴ τῷ μὴ καλαθέντι τοῦ φάλαγγος οὔτε ἱππεῖς ἐκθεμένοι ἐπήμυναν, καὶ τοὺς πεζοὺς ὁ μὴ σφόδρα καμὼν, κἂν ἐκινδύνευσεν ὅλῃ τῇ δυνάμει Κέστιος. ἀπέθανον δὲ [m]Ρωμαίων [n]πεντακόσιοι δεκαπέντε, τούτων ἦσαν οἱ τετρακόσιοι πεζοί, οἱ δὲ λοιποὶ ἱππεῖς· τῶν δὲ Ιουδαίων, δύο μὲν καὶ εἴκοσι. γενναιότατοι δὲ αὐτῶν ἐδόξαν οἱ Μονοβάζου τοῦ τῆς Αδιαβηνῆς βασιλέως συγγενεῖς, Μονόβαζός τε καὶ [o]Κενεδαῖος, μεθ' οὓς ὁ Περαίτης Νίγερ, καὶ Σίλας ὁ Βαβυλώνιος, αὐτομολήσας εἰς τοὺς Ιουδαίους [p]ἀπὸ Αγρίππα τοῦ βασιλέως. ἐστρατεύετο γὰρ πρὸ αὐτοῦ. [q]τῷ τρόπῳ μὲν οὖν ἀνακοπέντες οἱ Ιουδαῖοι πρὸς τὴν πόλιν ὑπέφευγον· κατόπιν δὲ τοῖς Ρωμαίοις, ὅτε τὴν [r]Βαθωρῶν ἀνέβησαν, προσπίπτει ὁ τοῦ [s]Γιώρα Σίμων, πολὺ τῆς ὑστεραίας ἐπιφανείς, καὶ συχνὰ τῶν σκευοφόρων [t]ἁρπάσας, ἤλαυνεν εἰς τὴν πόλιν. μένοντος δὲ τοῦ Κεστίου χρόνῳ τρισὶν ἡμέραις, οἱ Ιουδαῖοι, τὰ μετέωρα καταλαβόντες, ἐπετήρουν τὰς

CAP. XIX.

Quas res Ceſtius adverſus Judæos geſſit. utque, cum Hieroſolyma obſedisſet, præter omnium exſpectationem ab urbe diſceſſit: & quænam dum revertitur à Judæis paſſus eſt.

ET quidem Gallus, cum neminem quidquam novi apud Galilæam jam moliri videret, Cæſaream cum exercitu regreſſus eſt. Ceſtius vero, cum copias omnes inde moviſſet, Antipatridem perrexit: auditoque Judæorum manum non exiguam in turrim quæ Apheci vocabatur confluxiſſe, *de ſuis* præmiſit qui cum eis congrederentur. Sed priuſquam ad manus ventum eſſet, *ſui* terrore Judæos diſſiparunt: cumque eò veniſſent, caſtra deſerta cum vicis finitimis incenderunt. Et Antipatride autem Ceſtius in Lyddam progreſſus, vacuam viris civitatem offendit: nam propter feſtum tabernaculorum omnis fere multitudo Hieroſolyma aſcenderat. quinquaginta vero, qui in *ejus* conſpectum venerunt, occiſis, exuſtaque urbe, ulterius pergebat; &, facto per Bethoron aſcenſu ad locum quendam, cui nomen eſt Gabao, caſtra metatur, ſtadiis quinquaginta ab Hieroſolymis diſtantem.

Quænam geſſerit Ceſtius Hieroſolyma aſcendens.

Ceſtius ſtadiis L. ab Hieroſolymis caſtra metatur.

2. At Judæi, cum jam ad metropolin appropinquare viderent bellum, feſto relicto ad arma properabant; numeroque valde fidentes, incompoſiti ad pugnam & cum clamore proſiliebant, ne *ſeptimæ quidem diei, qua feriari ſolebant, ratione habita. erat quippe ſabbatum apud eos maxime honoratum. Furor autem, qui animis illorum religionem excuſſit, fecit ut in prælio etiam ſuperiores eſſent. Tanto namquè impetu Romanos adorti ſunt, ut eorum & aciem perrumperent, & per media agmina incederent, magnam edentes ſtragem. adeo ut, niſi ei militum parti, quæ necdum locum amiſerat, equites facto circuitu ſubveniſſent, quique non admodum defatigati erant pedites, Ceſtius cum toto exercitu diſcrimen adiiſſet. Interfecti ſunt autem quingenti & quindecim Romani milites; ex quibus quadringenti pedites, reliqui equites erant: ex Judæis vero duo & viginti. Illorum autem fortiſſimi viſi ſunt Monobazi regis Adiabenes propinqui, Monobazus & Cenedæus, & poſt hos Niger Peraïta, & Silas Babylonius, qui ad Judæos ab Agrippa rege transfugerat. nam *antea* ſub eo militabat. Et Judæi quidem, cum fronte cladem accepiſſent, in urbem ſe recipiebant: Romanos autem, cum Bethoron aſcenderent, à tergo adortus Simon Gioræ filius, plurimos extremi agminis coactores vellicavit; multiſque jumentis quæ ſarcinas ferebant ereptis, *ea* in urbem ducebat. Ceſtio vero in regione per triduum morante, Judæi, locis editioribus occupatis, vias quibus iretur obſervabant;

Judæorum in Romanos impetus, magna cum victoria.

Romanos fugientes laceſſunt.

a Illud ἔτι è *Cod. Big.* quod & legiſſe videtur *Ruf.* b Ἐν πύργῳ *Big.* c Ita cum *Cod. Big.* & melioribus *Rufini* exemplaribus. Αφακῶ in *Editis Aliiſque.* d *Al.* Λύδδων. e Προφαινόντων *Bod.* f Βιθωρῶν *Big.* g Conſer locum in *Antiqq.* l. VII. p. 326. v. 46. & *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 339. & *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 446. h Τῆς ἑορτῆς *Big.* & *Voſſ.* i Vide *Grotium* ad *Lucam*, c. VI. v. 1. k Διὰ μέσου *Big.* Διὰ μέσου *Bod.* l Illud δὴ abeſt à quibuſdam *MSS* m Ῥωμαίων *Voſſ.* & *Bod.* n Ita *Ruf. Pſeudo-Hegeſipp.* & aliquot *MSS.* πεντακόσιοι *Rhed. Voſſ.* & *Bod.* o Κενιδαῖος *Big.* Κυνδαῖος *Rhed.* p Illud ἀπὸ additum è *Cod. Bod.* q Κατὰ τρόπον *Lipſ* & *Rhed.* r *Al.* Βαιθωρὼν. hîc loci Βιθηρὼν *Bod.* Βιθωρὼν *Big.* Βαιθωρὼν *Rhed.* Videſis *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 633. s Γιώρα *Big.* t Ἀκροατήριον *Big.* * Ita vox ἔσθησις ſupra (ſc. p. 1063. v. 19.) & alibi etiam accipitur, ut & in *Maccab.* l. 2. c. 15. v. 4. & hunc ſenſum confirmat vox σάββατον, v. 24. Vide *Grotium* in *Maccab.* l. 2. c. 12. v. 38.

bant; certumque erat fore ut non quieſcerent, ſi Romani iter facere cœpiſſent.

XXIV. 3. Itaque ubi Agrippa Romanos à periculo haud tutos eſſe animadverteret, cum tanta hoſtium multitudo montibus paſſim inſideret, verbis Judæos experiri decrevit. aut enim omnibus ſe perſuaſurum eſſe *credebat* ut à bello deſiſterent; vel ab adverſariis eos abducturum eſſe qui eadem cum illis non ſentirent. Miſit igitur è ſuis Borcæum & Phœbum, illis notiſſimos, qui & à Ceſtio fœdus amicitiæ, certamque pro delictis veniam à Romanis datum iri pollicerentur, ſi projectis armis ad eos tranſire vellent. Verum ſeditioſi, metu ne cuncta multitudo ſpe ſecuritatis ad Agrippam ſeſe conferret, legatos ab ipſo *miſſos* interficiendi impetum ceperunt. Et, priuſquam verbum facerent, Phœbum quidem peremerunt, (Borcæus autem *licet* vulneratus fuga dilapſus eſt) quotquot vero è plebe de ea re indignati ſunt, fuſtibus atque lapidibus eos feriendo, in urbem compulerunt.

Agrippa legatos ad Judæos de pace cum Romanis mittit.

Male multantur legati.

4. Jam Ceſtius, animadverſo hanc inter ipſos diſcordiam opportune cecidiſſe ut eos adoriretur, totum exercitum ſecum adducebat, inque fugam verſos uſque ad Hieroſolyma perſequutus eſt. Caſtra autem metatus in loco qui Scopus dicebatur, iſte autem ſeptem ſtadiis ab urbe diſtat, per triduum nihil quidem adverſus urbem tentabat, forſan ſperans fore ut qui in ea erant certis conditionibus ſeſe dederent; in vicos vero finitimos non parvam militum manum ad rapienda frumenta dimiſit. Quarto autem die, qui triceſimus erat menſis Hyperberetæi, cum exercitum ordinaſſet, in urbem *eum* introduxit. Et populus quidem à ſeditioſis cuſtodiebatur: ſeditioſi vero, Romanorum *acie inſtructa perterriti, exterioribus quidem cedebant civitatis partibus, in interiorem vero & templum ſe recipiebant. At Ceſtius ingreſſus, & Bezetham ut appellabatur, & Cænopolin, & quod dicebatur Materiæ forum, incendit: deinde cum ad urbem ſuperiorem veniſſet ex adverſo aulæ regiæ caſtra ponebat. Et ſi eadem illa hora voluiſſet vi muros perrumpere è veſtigio urbem cepiſſet, bellumque ab ipſo confectum fuiſſe contigiſſet. Verum & † exercitûs præfectus Tyrannius Priſcus, & plurimi equitum magiſtri, pecunia à Floro ineſcati ipſum ab incœpto averterunt: atque propter hanc cauſam & bellum adeo in longum productum eſt, acciditque Judæis ut graviſſimis redundarint calamitatibus.

Ceſtius totum exercitum adverſus Judæos ducit, ut urbem caperet.

5. Interea autem multi è melioris notæ civibus, ab Anano Jonathæ filio inducti, Ceſtium, quaſi portas ei patefacturi, vocabant. Ille vero, præ ira faſtidioſus eiſque nonnihil diffiſus, eouſque cunctatus eſt, donec ſeditioſi, intellecta proditione, Ananum cum ſuis de muro dejecerunt, eoſque lapidibus feriendo in

Civium nonnulli portas Ceſtio patefactum erant, ſed irrito conatu.

παρόδους. δῆλοί τε ἦσαν οὐκ ἐρεμήσοντες, ἀρξαμένων τῶν Ρωμαίων ὁδεύειν.

γ'. Ενθα δὴ καταδὺς Αγρίππας οὐδὲ τὰ Ρωμαίων ἀκίνδυνα, [a] πλήθους ἀπείρου πολεμίων τὰ ὄρη [b] κατειλόντος, ἔκεινεν ἀποπειρᾶσθαι τῶν Ιουδαίων λόγοις. ἢ γὰρ πάντας πείσειν καταθέσθαι τὸν πόλεμον, ἢ τοὺς [c] ἐναντίων ἀποστήσας ὀλίγους. ἔπεμψεν οὖν τῶν [d] ἀφ' ἑαυτοῦ τοὺς μάλιστα γνωρίμους ἐκείνοις, Βορκαῖόν τε καὶ Φοῖβον, δεξιάς τε αὐτοῖς Κεστίου καὶ συγχώρησιν αὐτοῖς Ρωμαίων ἀσφαλῆ περὶ τῶν ἡμαρτημένων ὑπισχνούμενον, εἰ τὰ ὅπλα ῥίψαντες πρὸς αὐτοὺς μεταβάλοιντο. δείσαντες δὲ οἱ στασιασταί, [e] μὴ πᾶν ὅ πλῆθος ἀδείας ἐλπίδι πρὸς τὸν Αγρίππαν μεταβάλητο, τοὺς ἀπ' αὐτῶν προσδοῦντας ὥρμησαν ἀνελεῖν. καὶ πρὶν ἢ φθέγξασθαι τὸν μὲν Φοῖβον διέφθειραν· ὁ δὲ Βορκαῖος πεσὼν ἔφθη ἀλαφυγεῖν. οἱ δὴμοι δὲ τοὺς [f] ἐπαγανακτήσαντας λίθοις καὶ ξύλοις παίοντες, εἰς ὃ ἄστυ συνήλασαν.

δ'. Κεστίου δέ, τῶν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς παραλαβόντος εὐκαίρως ἰδεῖν εἰς ὄψιν, ἅπασαν ἐπῆγε τὴν δύναμιν, καὶ προπέμπας μέχει Ιεροσολύμων κατέδιωξεν. στρατοπεδευσάμενος δὲ ὅπου καλουμένῳ Σκοπῷ, διέχει δὲ οὗτος ἑπτὰ σταδίους, τρισὶ μὲν ἡμέραις οὐκ ἐπεχείρει τῇ πόλει, τάχα τι καὶ τῶν ἔνδον ὀδοδοκήσοντα προσδοκῶν, εἰς δὲ τὰς πέριξ κώμας ἐφ' ἁρπαγὴν σίτου πολλοὺς ἀφῆκε τῶν στρατιωτῶν. τῇ τετάρτῃ δέ, ἥτις ἦν τετράς ὑπερβερεταίου μηνός, ἀφοπλίσας τὸν στρατὸν, εἰσήγαγεν εἰς τὴν πόλιν. ὁ μὲν οὖν δῆμος ἔξω τοῖς στασιασταῖς ἐμφρουρεῖς ἦν· οἱ δὲ στασιασταὶ, τὴν εὐταξίαν τῶν Ρωμαίων καταπλαγέντες, τὸ μὲν ἔξω τοῦ πόλεως μέρων εἶχον, εἰς δὲ τὸ [g] ὀδοτέρω καὶ ὅ ἱερὸν ἀνεχώρουν. Κέστιος δὲ παρελθὼν [h] ὑπεμπίμπρησι τῷ τε Βεζεθᾶ προσαγορευομένῃ, [i] καὶ τὴ Καινόπολιν, καὶ ὃ καλούμενον Δοκῶν ἀγορᾶν· ἔπειτα πρὸς τὴν ἄνω πόλιν ἐλθὼν, ἀντικρὺ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς ἐστρατοπεδεύετο. καὶν εὐθὺς ἠθέλησε κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ὥραν οὗτος τὸ τειχῶν βιάσασθαι, πρὸ αὐτίκα τὴν πόλιν ἔσχε, καὶ τὸν πόλεμον συνέδη [k] καταλελῦσθαι. ἀλλὰ γὰρ ὅ,τε στρατοπεδάρχης Τυράννιος Πρῖσκος, καὶ τῶν ἱππάρχων οἱ πλεῖστοι, χρήμασιν ὑπὸ Φλώρου [l] δελεασθέντες ἀπέτρεψαν αὐτὸν τῆς ἐπιχειρήσεως· καὶ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὅ,τε πόλεμος εἰς τοσοῦτον μῆκος προῆλθε, καὶ Ιουδαίοις ἀνηκέστων συμφορῶν ἀναπλησθῆναι συνέπεσεν.

ε'. Εν δὲ τούτῳ πολλοὶ τῶν γνωρίμων δημοτῶν, Ανάνῳ τῷ Ιωνάθου παιδὶ πειαθέντες, ἐκάλουν τὸν Κέστιον ὡς ἀνοίξοντες αὐτῷ τὰς πύλας. ὁ δὲ, καὶ πρὸς ὀργὴν ὑπειλὼν, καὶ μὴ πάνυ πιστεύσας, [m] διεμέλλησεν, ἕως οἱ στασιασταὶ, τὴν προδοσίαν ἀναδόμενοι, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ Ανανου ἀπὸ τοῦ τείχους κατέβαλον, καὶ λίθοις παίοντες συνήλα-

[a] Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* πλήθους τε ἀπ. in *Editis Aliiſque.* [b] Περιεχόντων *Bod.* [c] Εναντιωθέντων ἀποστήσων *Big.* [d] Ita *Big. Voſſ.* & *Bod.* παρ' αὐτῶν in *Editis Aliiſque.* [e] Sic *Big.* & *Voſſ.* μή τι ἂν in *cæteris.* [f] Αγανακτήσαντας *Bod.* [g] Ενδοτέρω *Big. Voſſ.* & *Bod.* [h] Υποπιμπρησι *Big.* [i] Alibi de *Bezetha* agens, dicit, καινὴ λίγειν ἂν πόλις. Verum hîc loci diſtinguere videtur inter *Bezetham* & *Novam Civitatem.* niſi forte (cum Cl. *Relando* in *Palæſtina S.* p. 855.) legendum ſit, τὴν τῇ Καινόπολιν pro τῇ τὴν *Καινόπολιν. Villalpandus* (in Tom. 3. *Apparatus Urbis ac Templi*, part. 1. c. 16.) unam eſſe exiſtimat *Cænopolin ſuperiorem*, quæ eadem erat cum *Bezetha*, aliam vero *inferiorem* torrenti Cedroni vicinam & à *Bezetha* diverſam. [k] Καταλύσας *Big.* [l] Διαφθέντες *Big.* Vide ad p. 1096. v. 31. [m] Διαμέλλησε *Big.* & *Bod.* διμέλησεν *Voſſ.* * Diſciplina, *Ruf.* † *Al.* præfectus prætorio.

a Ανὸ

συνήλασαν εἰς τὰς οἰκίας. αὐτοὶ δὲ, ἀφεστῶτες [a]ὅπὶ τῶν πύργων, τὰς ἀποπειρωμένας τὸ τείχους ἔβαλλον. πέντε μὲν οὖν ἡμέρας πάντοθεν ὁπλιχειροῦσι τοῖς Ρωμαίοις [b]ἀμήχανον ἦν ἡ προσβολή· [c]τῇ δὲ ἑπομένῃ ἀναλαβὼν ὁ Κέστιος τῶν τε ὁπλιτῶν συχνὰς καὶ τὰς τοξότας, κατὰ τὸ προσάρκτιον ὁπλιχειρὰ κλίμα τῷ ἱερῷ. Ἰουδαῖοι δὲ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἔμαχον, καὶ πολλάκις μὲν ἀπεκρούσαντο τὰς τῷ τείχει προσελθόντας· τέλος δὲ τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀνακοπέντες ὑπεχώρησαν. τῶν δὲ Ρωμαίων οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς εἰς ὃ τεῖχος ἐξερείσαντες, καὶ κατ' τούτων οἱ κατόπιν ἄλλους, οἵ τε ἑξῆς ὁμοίως, τὴν καλουμένην ὑπ' αὐτοῖς χελώνην ἐφεξάμενοι· καθ' ἣν τὰ βέλη φερόμενα προσωλίσθαινεν ἄπρακτα, μηδὲν δὲ οἱ στρατῶται καχύμενοι τὸ τεῖχος ὑπώρυσσον, καὶ τῷ ἱερῷ τὴ πύλιν ὑποπιμπράναι παρεσκευάζοντο.

ε'. Δεινὴ δὲ τοὺς στασιαστὰς ἔκπληξις κατέλαβεν· ἤδη δὲ πολλοὶ διεδίδρασκον ἀπὸ τῆς πόλεως, ὡς ἁλωσομένης αὐτίκα. τὸ δὲ δῆμον συνέβαινεν ὅτι τοῖς θαρρεῖν, καὶ καθὸ παρείκοιεν οἱ πονηροὶ, προσήεσαν αὐτοὶ τὰς πύλας [d]ἀνοίξοντες, καὶ δεξόμενοι τὸ Κέστιον ὡς εὐεργέτην. ὃς εἰ βραχὺ τῇ πολιορκίᾳ προσελιπάρησεν, κἂν εὐθέως τὴν πόλιν παρέλαβεν. ἀλλ' οἶμαι ἀφ' τοὺς πονηρὰς ἀπεστραμμένος ὁ Θεὸς ἤδη καὶ τὰ ἅγια, τέλος λαβεῖν ἐπ' ἐκείνης τὰς ἡμέρας ἐκώλυσε τὸν πόλεμον.

μ'. ζ. Ὁ γὰρ Κέστιος, ὅτε τὸν πολιορκουμένων ἀπόγνωσιν, ὅτε ὃ φρόνημα τὸ δήμου συνιδὼν, ἐξαίφνης ἀνεχώρησε τοὺς στασιώτας· καὶ, καθάπερ ἐπ' ὀδόμαχῆ πληγῇ τὴν ἐλπίδων, παραλογώτατα ἀπὸ τὴν πόλεως ἀνέζευξεν. οἷς δὲ τὸν ἀδόκητον αὖθις τροπὴν ἀναθαρρήσαντες οἱ λῃσταὶ καὶ τὸν ὑστάτων ἐξέθραμον, καὶ συχνοὺς τῶν ἱππέων καὶ πεζῶν διέφθειραν. τότε μὲν οὖν ὁ τὸν Σκοπὸν στρατόπεδον αὐλίζεται Κέστιος, τῇ δὲ ἑπομένῃ προσωτέρω χωρίζόμενος, μᾶλλον ἐξεκαλέσατο τοὺς πολεμίους· καὶ τοὺς ὑστάτους αὐτῶν προσκείμενοι διέφθειρον, καθ' ἕτερον δὲ τὴν ὁδὸν προσιόντες ἠκόντιζον εἰς πλαγίους. ὅτε δὲ ὑπεστράφησαν πρὸς τοὺς κατόπιν πιεζόμενοι, ἐθαρρύνοντο οἱ τελευταῖοι, ἄπειρόν τι πλῆθος οἰόμενοι διώκειν, καὶ τοὺς τὸν πλευρὰν ἐκείνους ἀναφέλλειν οὐχ ὑπέμενον, αὐτοὶ μὲν ὄντες βαρεῖς, καὶ διδοικότες τὴν τάξιν διαφθαρῆναι, τοὺς δὲ Ἰουδαίους ὁρῶντες κούφους, καὶ πρὸς τὰς ἐπιδρομὰς εὐκόλους, ὥστε συνέβαινεν αὐτοῖς πολλὰ κακὰ παθεῖν μηδὲν ἀντιβλάπτουσι τοὺς ἐχθρούς. πᾶν δ' ὅλην τὴν ὁδὸν παιόμενοι, καὶ τὴν φάλαγγα ἐκσειόμενοι κατέπιπτον, μέχρι πολλῶν διαφθαρέντων, ἐν οἷς ἦν Πείσκος μὲν στρατάρχης τάγματος ἕκτου, Λογγῖνος δὲ χιλίαρχος, ἔπαρχος δὲ ἴλης Αἰμίλιος Ἰουκοῦνδος ὄνομα, μόγις εἰς [f]Γαβαὼ κατήντησαν ὅπὶ τὸ πρότερον στρατόπεδον, τὰ πολλὰ καὶ τῶν σκευῶν ἀποβαλόντες. ἔνθα δυὸ μὲν ἡμέρας ἐπέμεινεν ὁ Κέστιος, ἀμηχανῶν ὅ,τι χρὴ ποιεῖν. τῇ τρίτῃ δὲ [g]πολλῷ πλείους τοὺς πολεμίους θεασάμενος, καὶ πάντα τὰ κύκλῳ μεστὰ Ἰουδαίων, ἔγνω καθ' ἑαυτὸν

domos *suas* compulerunt. Cæterum ipsi, per turres disposiți, mœnia demolientes *telis* impetebant. Et per dies quidem quinque irrito conatu in muros undique impressionem facere tentabant Romani; die autem sequenti Cestius, cum electissimis quibusque *militum* itemque sagittariis, à septentrionali tractu templum aggreditur. Verum Judæi à porticibus eos repellebant, & crebro quidem quotquot ad muros accederent propulsarunt: adeo ut tandem telorum multitudine ab impetu inhibiti recesserint. At *postea* Romanorum qui in fronte prima erant cum clypeos muris firmiter applicuissent, illique qui à tergo erant alios adjunxissent, ac deinde alii similiter, testudinem ab illis appellatam fabricarunt: unde tela in eam acta circumquaq; irrita delabebantur, & milites plane illæsi mœnia suffodiebant; adeo ut templi portæ ignem subjicere parati essent.

Romani templum aggrediuntur, sagittaque testudine portas incendere moliuntur.

6. Tum vehemens seditiosos occupabat timor; jamq; multi ex civitate diffugiebant, ac si continuo esset expugnanda. Qua re fiebat ut populus fiduciam sumeret, & cum scelerati homines cederent, illi aderant portas aperturi, & Cestium tanquam benefactorem *suum* in urbem recepturi. qui si paulum in oppugnatione fortiter perseverasset, celeriter civitatem in potestatem suam redegisset. * Sed Deus, ut arbitror, propter sceleratos *istos* etiam sacra *sua* aversatus, in causa erat quod iste dies finem bello non attulerit.

Cestius male se gessit, quod in oppugnatione non perseveraris.

7. Cestius itaque, ut qui neque obsessorum desperationem neque populi in se animos resciverit, subito milites revocavit; & sine ulla spei ob plagam acceptam repulsa præter omnium opinionem ex urbe discessit. Latrones autem, animis ex ejus fuga inexspectata resumptis, in postremos excursionem fecerunt, & multos tam equitum quam peditum peremerunt. Et tunc quidem Cestius in castris, *quæ* apud Scopum *munierat*, noctem agit; sequenti vero die longius progrediens magis hostes excivit & animavit: qui extremos agminum insectantes occidebant, atque ex altera viæ parte incursantes in transversos tela conjiciebant. & neque novissimi in eos se convertere audebant, qui à tergo illos sauciarent, ingentem quippe multitudinem eos insequi existimantes, neque à lateribus urgentes propulsare sustinebant, cum ipsi quidem & graves essent, & valde metuerent ne acies interrumperetur, Judæos autem leves viderent, & ad incursiones expeditos; unde eveniebat, ut ipsi multa mala perpeterentur, cum è contra nihil hostibus nocerent. Per totam igitur viam perculsi, & ex acie excussi sternebantur; donec multis occisis, in quibus erat Priscus sextæ legionis dux, & Longinus tribunus, alæque præfectus Æmilius nomine Jucundus, vix in Gabao ad priora castra pervenerunt multis impedimentis amissis. ubi Cestius quidem biduum moratus est, incertus quid ageret. Tertio autem die, cum hostes in numerum multo majorem crevisse vidisset, & loca omnia circumcirca Judæo-

Cestius sine justa causa obsidionem solvit.

Multi Romanorum à Judæis in fuga occisi.

a Ἀπὸ τῶν πύργων Big. & Voss. b Ἀμήχανον Bod. c Ita cum Big. & Bod. τῇ ἑπομένῃ δὲ ἀναλ. in Editis Aliisque. d Ἀνοίξοντας Big. e Καὶ καθ' ἕτερον τὸν ὁδὸν Big. & Voss. f Γαβαὰν Bod. g Ita Big. & Gall. πολλῶν in Editis Aliisque. * Sed credo jam tunc infestus Deus pessimis, ejusque sancta illo die finem bello dare prohibuerunt, *Rnf.*

Judæorum plena, tum demum intellexit & ſibi obfuiſſe cunctationem, &, ſi adhuc ibi maneret, plures ſe hoſtes habiturum.

Romanorum, dum fugerent, diſcrimen.

8. Itaque ut ſe in breviorem fugam daret, cuncta quæ militibus impedimento erant abjici præcepit. Occiſiſque mulis & aliis jumentis, præter illa quæ ſagittas & machinas portarent (hæc enim ut uſui futura ſervabant, præſertimque quod veriti eſſent nè à Judæis capta ſibi in exitium verterentur) Bethoron uſq; deducebat exercitum. At Judæi, dum per loca quidem ſpatioſa iretur, minus urgebant, cum autem in anguſtias deſcensûs concluſi eſſent, alii quidem *è Judæis* eos prævenientes ab exitu prohibuerunt, alii vero poſtremos in vallem compulerunt: totaque *eorum* multitudo juxta fauces viæ protenſa exercitum telis operuerunt. ubi dum & pedites incerti erant quo modo *ab ictu telorum* ſeſe defenderent, in majore diſcrimine verſabantur equites: nam neque ſervatis ordinibus viam inſiſtere poterant jaculis petiti, & ne contra hoſtes irent aſcenſus ardui prohibebant equitantibus invii. Ex altera vero parte præcipitia & hiatus *erant* in quos lapſi deferebantur, adeo ut neque fugæ locum haberent, neque de ſui defenſione cogitarent, ſed præ conſilii inopia ad luctus & lamentationes ſe convertebant, deſperantium more; illiſque reſonabat hortatio apud Judæos, cum clamore lætantium pariter atque ſævientium. Parum autem aberat, quin totum exercitum Ceſtiumq; corripuiſſent, niſi nox appetiſſet, qua Romani quidem in Bethoron ſe recipiebant, Judæi vero, locis omnibus in circuitu obſeſſis, eorum exitus obſervabant.

Periiſſent niſi nox interveniſſet.

9. Tum ubi Ceſtius de aperto itinere deſperaret, de fuga cogitabat; militumq; fortiſſimis ad quadringentos delectis, per munimenta eos diſpoſuit, cum mandatis ut poſtquam aſcendiſſent vigilias in caſtris agentium ſigna erigerent, ex quibus Judæi copias omnes *eo* in loco manere arbitrarentur. Ille vero cum reliquis tacite per triginta ſtadia progreditur. Mane autem Judæi, cum locum ubi morati ſunt deſertum vidiſſent, in quadringentos, qui eos deceperant, irruebant; & illos quidem ocyus jaculis confecerunt, dein autem Ceſtium perſequebantur. Ille vero & noctis partem non exiguam jam ante occupaverat, dieque properantius iter urgebat: adeo ut milites metu perculſi helepoles & catapultas & alia multa inſtrumenta relinquerent, quibus tunc captis Judæi poſtea contra illos qui ea dimiſiſſent uſi ſunt. Romanos autem perſequendo Antipatridem uſque proceſſerunt. deinde cum eos

τε [a] βραδύτας, καὶ ἐὰν ἔτι μᾶλλον πλείοσι χρησόμενος ἐγθροῖς.

ι'. Ινα [b] δὴ σωτομωτέρᾳ χρήσαιτο φυγῇ, τὰ [γ] φαπὰν ἀνθέλκοντα ϖροικόπλειν ϖροσέταξε. Σκαφαρέιτων δὲ [c] τ̃ ὀρέων, καὶ τ̃ ἀποζυγίων, πλὴν ὅσα βέλη παρεκόμιζε καὶ μηχανὰς, τύπτων δ' [d] ὅτι χρείαν ϖροείχοντο, καὶ μάλιϛα διδοικότες μὴ Ιουδαίοις κατ' αὐτ̃ [e] ἀλῴη, [f] ϖροῆγε τ̃ δύναμιν ὅτι [g] Βαθωρέως. οἱ δὲ Ιουδαῖοι κ[τ] μ̃ τὰς εὐρυχωρείας ἧττον ἐπέκειντο· συνελαυνόντων δὲ εἰς [h] τὴν κ[τ] φαὰ κατάβασιν, οἱ μὲν φθάσαντες εἶργον αὐτοὺς τ̃ ἐξόδου, ἄλλοι δὲ τοὺς ὑϛάτους [i] κατεώθων εἰς τ̃ φάραγγα. ὅ δὲ πᾶν ϖλῆθος, ϖαρεκλαθὲν ὑπὲρ τ̃ αὐχένα τ̃ ὁδοῦ, κατεκάλυπτε τὴν [k] φάλαγγα τοῖς βέλεσιν. ἔνθα καὶ τ̃ πεζῶν ἀμηχανήσαντων ϖροσαμύνειν ἑαυτοῖς, ὑϖισφαλέϛερ@ τοῖς ἱππεῦσιν ὁ κίνδυν@ ἦν· ὅτε γὰρ σὺν τάξει κ[τ] τ̃ς ὁδοῦ βαδίζειν ἐδύναντο βαλλόμενοι, καὶ ὅ ϖροέσαντες ὅτι τοὺς ϖολεμίους ἱππάσιμον οὐκ ἦν. τὸ δὲ ὅτι ϑάτερα χρημνοὶ καὶ φάραγγες, εἰς ἃς ὑϖισφαλέντες [l] κατεφέροντο, [m] καὶ ὅτε φυγῆς τόπον ὅτε ἀμυνῆς ἔχον ὑπῆρχαν, ἀλλ' ἐπ' ἀμηχανίας ἐπ' οἰμωγὴν ἐτράποντο, καὶ τοὺς σὺν ὑϖογώϛοις ὀδυρμούς· ἀντήχει δὲ αὐτοῖς ὅ ϖαρ' Ιουδαίων ἐγκέλευσμα, καὶ κραυγὴ χαιρόντων ἅμα καὶ ϑυμουμένων. ὀλίγου δὲ δεῖν πᾶσαν ἥρπασαν τὴν ἅμα Κεϛίῳ δύναμιν, εἰ μὴ νὺξ [n] ἐπέλαβεν, ὑ ἣ Ρωμαῖοι μὲν εἰς τὴν Βαθωρέαν κατέφυγον, Ιουδαῖοι δὲ [o] πάντα τὰ κύκλῳ ϖερισχόντες ἐφρούρουν αὐτ̃ τ̃ ἔξοδον.

θ'. Ενθα δὴ Κέϛιος, τ̃ φοβερᾶν ὁδὸν ὑϖογνούς, σφασμὸν ἐβουλεύϑ, ἢ ἀφαιρήσας τοὺς εὐψυχοτάτους ϛρατιώτας [p] εἰς ϖεντακοσίους ἐπέϛησε [q] τοῖς ὀχυρώμασι, [r] ϖροσάξας ἀναβάσεις σημείας τ̃ ὑ τοῖς ϖροϖετάσμασι φυλάκων εἶναι, ὅϖως οἱ Ιουδαῖοι ϖᾶσαν αὖϑις τὴν δύναμιν κατὰ χώραν μένειν. αὐτὸς δὲ, τοὺς λοιποὺς ἀναλαβὼν, ἡσυχῇ ϖεντήκοντα ϖροῆσι ϛαδίους. [s] ἕωθεν δὲ Ιουδαῖοι, καταλαβόντες ἔρημον [t] ἔτι ἔϖαυλιν αὐτ̃, ὅτι τοὺς ἐξαπατήσαντας, ϖεντακοσίους ἔδραμον· κἀκείνους μὲν ταχέως καλιακόϖης, ἐδίωκον δὲ ὡς Κέϛιον. ὁ δὲ [u] τ̃ νυκτὸς οὐκ ὀλίγον ϖροειλήφει, ἢ συνελαύνων [x] ἤλαυνεν μᾶλ' ἡμέραν, ὥϛε τοὺς ϛρατιώτας, ὑϖ' ἀϖλήξεως ἢ δίψης, τάς τε [y] ἑλεϖόλεις καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς ἢ τὰ [z] ϖολλὰ τ̃ ἄλλων ὀργάνων καταλιϖεῖν, ἃ τότε Ιουδαῖοι καϑόντες αὖϑις ἐχρήσαντο κατὰ τ̃ ἀφέσιν. ϖροῆλθον δὲ τοὺς Ρωμαίους διώκοντες μέχρις Αντιπατρίδ@. ἔνϑεν ὡς ἢ κατὰ-

a Iterum cum *Cod. Big.* ei aſſentiente *Ruſino*, qui vertit, *tardiorem ſibi obſuiſſe cognovit*; & *ſi adhuc maneret* &c. Βραδύτατον, ἢ ἐὰν ἐπὶμᾶλλον in *cæteris*. Ita quidem locum vertit *Pſeudo-Hegeſippus*, *ſed cum magis ac magis augeri numerum hoſtium cerneret, & omnia in circuitu referta adverſariis, ſibique officere quod moraretur, eo quod plures congregaretur.* *b* Eo modo *Big.* & *Ruf.* ℈ in reliquis. *c* Τῶν δὲ ὀρέων *Big. Voſſ. Rhed.* & *Bod.* τῶν τε ὄνων ἢ ὀρέων ἢ τ̃ ἀποζυγίων in ſuo *codice* habuiſſe videtur *Ruf.* qui reddit, *occiſiſque mulis atque aſinis, aliiſque jumentis* &c. *d* Διὰ τὸ χρείαν *Big. Voſſ. Bod.* & *Rhed.* *e* Αλῷ *Big.* *f* Προσῆγε *Voſſ.* *g* Κατὰ Βαθωρὰν *Big.* ἐπὶ Βεθώρων *Bod.* & *Gall.* Βεθωρὰ legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſippus*. *h* Εἰς τὰ ϛενὰ ἢ τὴν κατάβασιν *Big.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *contractos vero in anguſtias atque deſcenſus.* εἰς τὸν κ℈ τὰ ϛ. *Rhed.* *i* Κατώθων *Busb.* *k* Φάραγξα *Big.* & *Busb.* *l* Κατεφθείροντο *Voſſ.* ut & *Ruſinus*, qui vertit, *jaculatoribus autem rupes & valles tenebantur: in quas dejecti qui aberraſſent conſumebantur.* *m* Καὶ ὅτε φυγῆς τὸ τόπον ὅτε ἀμυνῆς εἶχον *Busb.* *n* Ita *Busb. Rhed Big.* & *Voſſ.* ἐπέλαβεν in *Editis Aliiſque.* *o* Πάντα κύκλῳ *Bod.* *p* Ως εἰς τ. *Big.* *q* Τῶν ὀχυμάτων *Big.* & *Voſſ.* *r* ἐχυρωμάτων *Lipſ.* in *Ruſini* verſione, *talorum faſtigiis impoſuit.* *r* Προσέϑηκε ἀναβάσεις τὰς σημείας [lege. σημεῖα] τ̃ ὑ τοῖς ϖροϖετάσμασι φυλάκων, ὅϖως *Big.* atque eo fortaſſe modo legerit *Ruſinus*, qui vertit, *hiſque præcepit, vigilum qui in caſtris excubarent ſigna clamare, ut eo modo* &c. ſimiliterque & *Pſeudo-Hegeſippus* hiſce verbis, *ut tota nocte cum ſtrepitu maximo officia prætendentium vallo circumſonarent.* *s* Εωθεν δὲ οἱ Ιουδαῖοι *Big.* *t* Τὸν αὐλὸν *Big.* *u* Ita *Big.* & *Ruf.* τῆς τ νυκτὸς in *cæteris*. *x* Ἐλαυνεν *Big. Voſſ. Bod. Lipſ.* & *Ruf.* *y* Μηχανὰς ἑλεπόλεις πολιόρκους *Dionyſ. Hal.* Machinas obſidionales *Helepoles* vocat *Vegetius*. *z* Ita *Big.* λοιπὰ in *cæteris*.

a Ita

ὐ καπελάμβανον, ἐπιφερόντες τὰς τε μηχανὰς ἦρον, καὶ τὺς νεκρὺς ἐσύλων, τλύ τε ἀπολειφθεῖσαν λείαν συνῆγον, καὶ μετὰ παιάνων εἰς τ μητρόπολιν ἐπαλινδρόμων, αὐτοὶ μὲ ὀλίγυς ἀποβεβλημένοι παντάπασι, τ δὲ Ρωμαίων καὶ τ συμμάχων [a] πεζὺς μὲ πεντακισχιλίυς καὶ πεντακοσίυς ἀνηρικότες, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίυς καὶ ὀγδοήκοντα. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη [b] Διὶ μηνὸς ὀγδόῃ, δωδεκάτῳ ἔτει τ Νέρωνος ἡγεμονίας.

assequi non potuissent, inter revertendum & machinas capiebant & mortuos spoliabant, prædamque relictam colligebant; & pæana canentes ad metropolim regrediebantur, de suis quidem paucis admodum amissis, Romanorum autem & auxiliarium quinque millibus peditum ac trecentis, equitibusque trecentis & octoginta interemptis. Et ista quidem gesta erant die octavo mensis Dii, anno decimo secundo Neronis imperii.

Machinas, quas fugientes Romani abjiciunt, captæ à Judæis; quibus usi sunt adversus Titum.

ΚΕΦ. κ'.

Κέστιος πρὸς Νέρωνα πρέσβεις ἀναπέμπει. Δαμασκηνοὶ τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ιουδαίους ἀναιροῦσιν. Ιεροσολυμῖται, διώξαντες τὸν Κέστιον, εἰς τλὺ πόλιν ἐπιστρέφουσιν· καὶ τὰ κατ' αὐτλὺ παρασκευαζόμενοι στρατηγοὺς ἀποδεικνῦσι πολλούς, ἐν οἷς καὶ τ συγγραφέα. περὶ Ιωσήπου διοικήσεως.

CAP. XX.

Cestius legatos mittit ad Neronem. Damasceni Judæos secum habitantes interficiunt. Hierosolymitæ à Cestio persequendo revertuntur in urbem; cumque res ejus ordinassent, multos creant duces, inque his hunc ipsum scriptorem. Nonnulla de Josephi administratione.

XXV.

Μετὰ δὲ τ Κεστίου συμφορὰν, [c] πολλοὶ τ ἐπιφανῶν Ιουδαίων, ὥσπερ βαπτιζομένης νεὼς, ἀπενήχοντο τ πόλεως. [d] Κοστόβαρος οὖν καὶ Σαῦλος ἀδελφοὶ, σὺν Φιλίππῳ τῷ Ιακίμου, στρατοπεδάρχης δὲ ἦν ὢν τοῦ Αγρίππα τ βασιλέως, ἀφεστῶτες ἀπὸ τ πόλεως, ᾤχοντο πρὸς Κέστιον. ὁ δὲ, σὺν τούτοις καὶ τ βασιλικλὺ αὐλλὺ [e] πολιορκηθεὶς, Αντίπας, ὑπεριδὼν τλὺ φυγλύ, αὖθις, ὡς ἀπὸ τ στασιαστῶν διεφάρη, δηλώσομεν. Κέστιος δὲ τὺς περὶ Σαῦλον [f] ἀξιώσαντας ἀπέπεμψεν εἰς Αχαΐαν πρὸς Νέρωνα, τλύ τε αὐτῷ [g] δηλώσοντας ἀνάγκλιν, καὶ τὰς αἰτίας τ πολέμυ πρόφασιν εἰς Φλῶρον. [h] τῇ γὰρ ἐπ' ἐκείνου ὀργῇ κερδίσειν καὶ τὺς ἑαυτοῦ κινδύνυς ἤλπισεν.

Nobiliores Judæi ad Cestium se conferunt.

AT post calamitatem à Cestio acceptam nobilium Judæorum multi, quasi in eo esset navis ut mergeretur, è civitate *veluti* natando egressi sunt. Costobarus itaque & Saulus fratres, una cum Philippo Jacimî filio, (iste enim Agrippæ regis exercitûs præfectus erat) ex urbe fuga dilapsi ad Cestium se contulerunt. Quemadmodum vero Antipas, qui cum eis in aula regia obsessus illinc profugere noluit, à seditiosis fuerit interemptus, posthac declarabimus. Cestius autem Saulum cæterosque, ex ipsorum petitione, in Achajam ad Neronem misit, & propriam necessitatem *ei* indicaturos, bellique inchoati culpam in Florum translaturos. faciendo enim ut illi succenseretur, fore speravit ut aliquid de suo tolleret periculo.

Missi à Cestio ad Neronem legati.

μα'. β'. Καὶ τύτῳ Δαμασκηνοὶ, τ τ Ρωμαίων φθορὰν πυθόμενοι, τὺς παρ' ἑαυτοῖς Ιουδαίους ἀνελεῖν ἐσπούδασαν. καὶ καθὸ μὲν εἶχον αὐτὺς ἐν τῷ γυμνασίῳ πάλαι συνηθροισμένυς διὰ τὴν ὑποψίαν, τῦτο πραγματευσάμενοι, ῥᾴστην τλὺ ἐπιχείρησιν εἶδοκουν· [i] ἐδεδοίκεσαν δὲ τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ἁπάσας πλὺ ὀλίγων ὑπαγομένας τῇ Ιουδαϊκῇ θρησκείᾳ. διὸ μέγιστον αὐτοῖς ἀγὼν ἐγένετο λαθεῖν ἐκείνας. τὺς δὲ Ιουδαίους, ὡς ἂν ἐν στενῷ χωρίῳ, τὸν ἀριθμὸν ὄντας [k] μυρίους καὶ πάντας ἀνόπλους, ἐπελθόντες, ὑπὸ μίαν ὥραν ἀδεῶς [l] ἔσφαξαν.

Damasceni Judæorum decem millia una hora jugulant.

2. Eo etiam tempore Damasceni, clade Romanorum audita, studiose id egerunt ut Judæos apud se degentes occiderent. & quemadmodum ipsos quidem in gymnasio olim congregatos habebant propter suspicionem, hoc *iterum* effecto haud fore rem aggressu difficilem existimabant: veriti autem sunt uxores suas, ad unam fere omnes religioni Judaicæ addictas. Quare maximæ illis curæ erat, ut eas laterent *insidiæ*. Judæos autem, numero ad decem millia, quippe ut in angusto loco, omnesque inermes aggressi, una hora nullo negotio jugularunt.

μβ'. γ'. Οἱ δὲ διώξαντες τ Κέστιον, ὡς ὑπέστρεψαν εἰς τὰ Ιεροσόλυμα, τὺς μὲ βίᾳ τ ἐπὶ Ρωμαϊζόντων, τὺς δὲ πειθοῖ προσήγοντο, καὶ συναθροισθέντες εἰς τ ἱερὸν, στρατηγὺς [m] ἀπέδειξαν τ πολέμυ πλείονας. ἡρέθη δὲ [n] Ἰώσηπος ὁ τ Γωρίωνος, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ανανος, τῶν τε ἐν τ πόλιν ἁπάντων αὐθεντάτορες, καὶ μάλιστα τὰ τείχη τ πόλεως ἀνεγείρειν. τ γὰρ τ Σίμωνος ὁ Ελεάζαρον, καίτοι [o] ὑφ' ἑαυτῷ πεποιημένον τὴν Ρωμαίων λείαν, καὶ

Judæi Hierosolymam reversi urbis præfectos creant.

3. Qui vero Cestium *fugientem* persequuti sunt, postquam Hierosolyma essent reversi, Romanorum adhuc studiosos partim vi partim blanditiis sibi adjungebant: & in templum congregati plures belli duces crearunt. Electus autem est Josephus Gorionis filius, ut & pontifex Ananus, qui summæ rerum omnium in urbe præesset, maximeque civitatis muros denuo erigerent. Filium namq; Simonis Eleazarum, quamvis prædam ex Romanis partam & pecunias

a Ita *Big. Voss. Rhed. Bod. & Ruf.* πεζὺς μὲν πεντακισχιλίυς ἀνῃρηκότες. in *Editis.* πεζὺς μὲ πεντακισχιλίυς ἀνῃρηκότες, ἱππεῖς ϛ πεντακοσίυς. πεῦτα &c. legisse videtur *Pseudo-Hegesipp.* b Id est, *Novembris* VIII, anno *Neronis* XII absoluto. siquidem XIII *Neronis* annus à XIII die præcedentis *Octobris* inceperat. *Usserius* ad *A. M.* 4070. c Inter quos forte Christiani. Videsis *Eusebium* in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 5. d Κεστόβαρος γῦν καὶ ὁ Σαῦλος *Big.* Hîc loci & alibi *Costobarus* passim habet *Pseudo-Hegesipp*, ac ita in Græcis legisset Κεστόβαρος. e Πολιορκηθεὶς *Bod.* f Vocem ἀξιώσαντας non agnoscit *Vet. Interpr.* ἀξιώσας habet *Voss.* ἀξιώσαντας φυγλω καὶ τὰς αἰτίας τ π. *Bod.* vocibus aliquot omissis, unde mutilatur locus. g Ita *Big. Gall. & Ruf.* δηλώσαντας φυγὴν in *Editis Aliisque.* h Τλὼ γὰρ ἐπ' ἐκείνου ὀργλὼ *Big. & Voss.* i Εδιδοίκεσαν *Big. & Voss.* ἐδιδύσκον *Bod.* k Μυρίους καὶ πεντακοσίους, καὶ πάντας solus *Big.* l Απέσφαξαν *Big.* m Απεδείκνυσαν *Big. Voss. & Bod.* n Ιώσηπός τε ὁ Γ. *Big.* Hinc commentus est nescio quis Verporum titulum stulti operis, *Historia Josephi ben Gorion.* Misere compilavit iste, quicunque fuerit, *Josephi* nostri *de Bello* libros. *Bern.* o Υφ' ἑαυτῶν *Big.*

a Ita

Eleazarus quo pacto magnam potestatem adeptus est.

pecunias Cestio ereptas, prætereaque multa ex publicis thesauris in potestate sua habuerit, tamen negotiis summis eum præficere noluerunt, utpote quod & ipsum tyrannidem affectantem viderent, ejusque sectatores ei obsequentes satellitum more se gerere. Cæterum brevi pecuniæ indigentia,& præstigiis suis Eleazarus ita populum circumvenit, *ut ei in universum parerent.

In Idumæam belli duces dimittuntur,& in alias provincias.

4. Alios autem in Idumæam *mittendos* elegerunt duces, Jesum Sapphiæ filium unum è pontificibus, & Eleazarum Ananiæ pontificis filium. Nigro autem, qui tunc Idumæam regebat,(è regione trans Jordanem oriundo, unde Peraïtes cognominabatur) præceperunt, ut tunc *illis* ducibus obtemperaret. Aliarum autem regionum haud negligentes erant, sed in Hierichuntem Josephus filius Simonis, & in Peræam Manasses, in Thamnæ vero toparchiam missus est Joannes Essæus qui eam administraret. Huic etiam additæ sunt Lydda & Joppe & Ammaus. Gophniticæ autem & Acrabatenæ *toparchiæ* Joannes Ananiæ filius præficitur, & utrique Galilææ Josephus Matthiæ filius: hujusque præfecturæ attributa est etiam Gamala, civitatum illac munitissima.

Josephus in Galilæam amandatur.

5. Et aliorum quidem præsidum, pro ea qua erat voluntate & prudentia, quisque res sibi creditas administrabat. At Josepho, cum in Galilæam venisset, primum curæ fuit indigenarum sibi conciliare benevolentiam, ut qui probe norit se hac via in plerisque successurum, licet aliæ res minus feliciter caderent. Cum autem secum reputasset, quod potentissimos quidem amicos habiturus sit, si eos participes potestatis faceret; omnem vero multitudinem, si pleraque per indigenas & consuetos fieri præciperet, de senioribus quidem *istius* gentis LXX prudentissimis delectis eos cum potestate omni Galilææ præfecit, septem vero per singulas civitates minorum litium judices constituit: nam graviora negotia causasque capitales ad se & LXX viros remitti jussit.

Indigenas sibi conciliare studet.

De senioribus LXX graviorum causarum & VII minorum litium judices constituit.

Loca opportuna muro cingit.

6. Dispositio autem per civitates jure quo inter se uterentur, quemadmodum ab externa vi tuti essent insuper curabat: cognitoque Romanos in Galilæam facturos esse irruptionem, loca opportuna muro cingebat, Iotapata, & Bersabee, & Selamin, necnon Capherecchо, & Japha, & Sigo, & montem cui nomen est Itaburio, & Tarichææ, & Tiberiada: prætereaque speluncas ad lacum Gennesar, in Galilæa quæ inferior dicitur, munivit; in Galilæa etiam superiori petram quæ Achabarorum appellatur, & Seph, & Jamnith, & Meroth. in

καὶ ἁρπαγέντα Κεστίῳ χρήματα, πρὸς οἷς πολλὰ τῶν δημοσίων θησαυρῶν, ὅμως οὐκ ἐπέτρεψαν τοῖς χρείαις, αὐτοί τε τυραννικοὶ ὁρῶντες, καὶ τοὺς [a]ὑπ' αὐτῷ ζηλωτὰς δορυφόρων ἔθει χρωμένους. κατ' ὀλίγον γοῦν, ἅτε χρεία τῶν χρημάτων, καὶ χρηστόμυθον Ἐλεάζαρον, ἀναπείθει ὁ δῆμος, ὥστε αὐτῷ στρατηγεῖν τῶν ὅλων.

δ'. Εἰς δὲ τὴν Ἰδουμαίαν ἑτέρους [b]ἐπέλεξαν στρατηγούς, Ἰησοῦν τε τὸν [c]Σαπφία τοῦ ἀρχιερέως ἕνα, καὶ Ἐλεάζαρον ἀρχιερέως υἱὸν [d]Ἀνανίου. ἦρχε δὲ ἄρχοντι τότε τῆς Ἰδουμαίας Νίγερ· γένος δὲ ἦν ὁ τὸν ἐκεῖ Ἰορδάνην Περαίας, διὸ καὶ Περαίτης [e]ἐπεκαλεῖτο· προσέταξαν ὑποπίπτειν τότε τοῖς στρατηγοῖς. ἐμέλησε δὲ καὶ τῆς ἄλλης χώρας, ἀλλ' εἰς μὲν Ἱεριχοῦντα Ἰώσηπος ὁ Σίμωνος, εἰς δὲ τὴν Περαίαν Μανασσῆς, Θαμνᾶ δὲ τοπαρχίας Ἰωάννης ὁ Ἐσσαῖος στρατηγῶν ἐπέμφθη. προσεκεκλήρωτο δὲ αὐτῷ Λύδδα, καὶ Ἰόππη, καὶ [f]Ἀμμαοῦς. τῆς δὲ Γοφνιτικῆς καὶ [g]Ἀκραβατηνῆς, ὁ Ἀνανίου Ἰωάννης ἡγεμὼν ἀπεδείκνυτο, καὶ τῆς Γαλιλαίας ἑκατέρας Ἰώσηπος Ματθίου· προσῆκτο δὲ τῇ τότε στρατηγίᾳ καὶ Γάμαλα, τῶν [h]ζώντων πόλεων ὀχυρωτάτη.

ε'. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων στρατηγῶν ἕκαστος, ὡς ἦγε προθυμία ἢ συνέσεως, διῴκει τὰ πεπιστευμένα. Ἰώσηπος δὲ, εἰς τὴν Γαλιλαίαν [i]ἐλθών, πρῶτον ἐφρόντισε τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας τῶν [k]ὑπηκόων, εἰδὼς ὅτι ζώντων πλεῖστα κατορθώσει, καὶ τἆλλα ἁμαρτάνων. συνιδὼν δὲ ὅτι τοὺς μὲν δυνατοὺς οἰκειώσεται μεταδιδοὺς τῆς ἐξουσίας αὐτοῖς, τὸ δὲ πᾶν πλῆθος, εἰ δι' ἐγχωρίων καὶ συνήθων τὰ πολλὰ πρᾶσσοι, τῶν μὲν γνησιωτάτους ἑβδομήκοντα τοὺς σοφωτάτους ἐπιλέξας ἐκ τῶν ἐθνῶν, κατέστησεν ἄρχοντας ἅπαντος [l]τοῦ Γαλιλαίων, ἑπτὰ δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει δικαστὰς τοῦ αὐτελεστέρου διαφορῶν· τὰ δὲ [m]μείζω πράγματα καὶ τὰς φονικὰς δίκας ἐφ' ἑαυτὸν ἀναπέμπειν ἐκέλευσε καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα.

ς'. Καταστησάμενος δὲ τὰ πρὸς ἀλλήλους νόμιμα τῇ κατὰ πόλιν, ὅπῃ τὴν ἔξωθεν αὐτῶν ἀσφάλειαν ἐχόντων καὶ γινώσκων Ῥωμαίους [n]προσβαλεῖσθαι εἰς τὴν Γαλιλαίαν, τὰ πιτήδεια τῶν χωρίων ἐτείχιζεν, [o]Ἰωταπάτα, καὶ [p]Βερσαβεὲ, καὶ [q]Σελαμεῖν, ἔτι δὲ [r]Καφαρεχαὶ, καὶ Ἰαφᾶ, καὶ [s]Σιγὼ, τό,τε Ἰταβύριον καλούμενον ὄρος, καὶ Ταριχέας, καὶ Τιβεριάδα· πρὸς δὲ τούτοις, τὰ περὶ [t]Γεννησὰρ τὴν λίμνην ἀσπάλακα, τῶν [u]κάτω καλουμένην Γαλιλαίαν [v]ἀνατετείσατο, [x]τὴν τε ἄνω Γαλιλαίας τήν τε προσαγορευομένην [y]Ἀχαβάρων πέτραν, καὶ [z]Σέφ, καὶ [a]Ἰαμνὶθ, καὶ [b]Μηρώθ. τῶν δὲ

a Ita cum *Cod. Big.* ἐφ' ἑαυτῷ in *ceteris*. *b* Ἐπιλέξαντο *Big.* & *Voss.* *c* Antea Σαπφῆ. Vide ad p. 1109. *d* Ita lego cum quibusdam *Rufini* codd. In aliis *Eleazarum pontificis filium*,& apud *Pseudo-Hegesippum* habemus *Eleazarum sacerdotis filium*. Nisi in *Editis Aliisque. vide Bod.* Vide p. 1091. v. 2. *e* Ἐπαλείτο *Big.* & *Bod.* *f* *Al.* Ἐμμαοῦς. Verum Ἀμμαοῦς & Ἐμμαοῦς idem est. Vide Cl. *Relandum* in *Palæstina S.* p. 428, 429. *g* *Al.* Ἀκρεβατηνῆς. *h* Sic *Big.* & *Voss.* πασῶν in *ceteris*. *i* Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* ἀπῆλθεν in *Editis Aliisque*. πρωτῆλθεν legisse videtur *Pseudo-Hegesipp.* *k* Ἐγχωρίων *Big.* *l* Illud τῶν ἐ *Codd Big.* & *Voss.* *m* Simulachrum quoddam τῶν μειζόνων βουλῶν hîc animadvertere est in *Josepho*, qui, præfectus Galilææ LXX viros legit, *ad res graviores &c.* *n* Ita *Rhed.* & *Gall.* προσπολεμεῖσθαι *Big.* προσπολεμεῖσθαι in *Editis Aliisque*. *o* Ἰοτάπατα μ. π. *Big.* *p* In margine *Cod. Big.* Βερσαβεὲ. Alias varie scribitur apud *Josephum*, Βερσαβὲ, Βερσαβῆ, & Βερσαβῆς. Videlis *Relandum* in *Palæstina S.* p. 620. & p. 624. *q* Sic *Bod.* & *Voss.* quo modo etiam edidimus p. 922. v. 32. Σελαμεῖ *Gall.* Σελαμεῖν in *Editis Aliisque.* in aliquot *Rufini* libris *Solom*, in aliis *Salamin*. *r* Ita prout p 922. vel Καφαρεχὼ, & convenienter *Rufini* Codd. *aliquot*, in quibus *Capherecho*. *s* Περιχὼ hîc loci in *Editis*. Καμφαρέχω *Big.* καὶ Παρεχὼ *Rhed.* Vide *Annot.* ad p. 922. *t* Σιγὼφ *Big. Voss. Bod.* & *Ruf.* Σιγὼ *Rhed.* *t* Γιννησάρετ *Big.* & *Bod.* *u* Ἐτεχίσατο *Big.* ἀντετείσατο *Bod.* *x* Τῆς ἡ *Big.* & *Ruf.* *y* Χαβάρων *Big.* Ἀχαβάρων *Voss.* *z* Σιὼφ *Big.* *a* Ἰαμνεῖ *Big.* Ἰάμνουαν *Voss.* Ἰαμνὶθ p. 922. *b* Ita prout supra, p. 922. Μηρὼθ hîc loci in *Editis Aliisque.* * Ut rerum omnium summa ejus arbitrio committeretur, *Pseudo-Hegesipp.*

a Ita

δὲ τὴν [a] Γαυλανίτιν, Σελεύκειάν τε καὶ [b] Σογάνην, καὶ [c] Γάμαλαν ὠχύρωσεν. μόνοις δὲ [d] Σεπφωρίταις [e] ἀφῆκε [f] καθ' ἑαυτοὺς τεῖχος ἀναδείμασθαι, χρημάτων τε εὐπορίᾳ ὁρῶν ὄντας, καὶ προθύμως ὑπὲρ τοῦ πολέμου δίχα προστάγματος. ὁμοίως γε καὶ Γίσχαλα Ἰωάννης ὁ [g] Λευΐου υἱὸς καθ' ἑαυτὸν ἐτείχιζεν, Ἰωσήπου κελεύσαντος. τοῖς δὲ ἄλλοις ἐρύμασιν αὐτὸς ἅπασι συμπονῶν ἅμα καὶ προσταίων παρῆν. κατέλεξε δὲ καὶ δυνάμεων ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὑπὲρ δέκα μυριάδας [h] νέων ἀνδρῶν, οὓς πάντας, [i] ἐκ τῶν συλλεγομένων παλαιῶν ὅπλων [k] αὐτὸς ἐξαπασκευαζόμενος, ὥπλιζεν.

Josephus Galileos armis instruit.

Gaulanitide vero Seleuciam & Soganen & Gamalam mœnibus firmavit. Solis autem Sephoritis permisit, ut murum sibimet ipsis fabricarent, quod eos & pecunia abundare videret, & sponte sua ad bellum properare. Similiter & Gischala Joannes Levi filius suo suorumque opere muro cingi curavit, prout jusserat Josephus. Cæteris autem munimentis omnibus ipse *Josephus* intererat, jubendo simul atque opem ferendo. Quin & exercitum ad centum millia tyronum & amplius è Galilæa conscripsit, quos omnes, armis veteribus undique collectis ipsos instruens, armavit.

ζ'. Ἐπειδὴ σωιδὼν [l] ἀήττητον τὴν Ῥωμαίων ἰσχὺν γεγενημένην, εὐπειθείᾳ μάλιστα καὶ μελέτῃ τῶν ὅπλων, τὸν μὲν διδασκαλίαν ἀπέγνω τῇ χρείᾳ [m] διωκομένων· τὸ δὲ εὐπειθὲς ὁρῶν [n] ἡγεμονίαν ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἡγεμόνων, Ῥωμαϊκώτερον ἔτεμνε τὸν στρατὸν, καὶ [o] πλείους καθίστα [p] ταξιάρχους. στρατιωτῶν δὲ ἀπεδείκνυ διαφοράς, καὶ τούτους μὲν ὑπέτασσε δεκαδάρχαις, καὶ ἑκατοντάρχαις, ἔπειτα χιλιάρχοις, καὶ ὅπως τούτοις [q] ἡγεμόσι ταγμάτων [r] ἀδροτέρων ἀφηγουμένοις. ἐδίδασκέ τε σημείων [s] διαδόσεις, καὶ [t] σαλπίγγων προσκλήσεις τε καὶ ἀνακλήσεις, προβολάς τε χεράτων καὶ διαγωγάς, καὶ πῶς δεῖ τοὺς μὲν τὸ κάμνον ὑπερφέρειν ἐκ τοῦ δέοντος, οὓς δὲ τῷ πονεῖν [u] σωφρονεῖν· ὅσα τε εἰς [v] προθύμημα ψυχῆς, [x] καὶ σώματος χαρτερίαν, [y] σωφρόνως ἀφηγεῖτο. μάλιστα δὲ αὐτοὺς ἤσκει πρὸς τὸν πόλεμον, παρ' ἕκαστα τὸν Ῥωμαίων εὐταξίαν [z] διηγούμενος, καὶ ὡς πολεμήσουσι πρὸς ἄνδρας, οἱ δι' ἀλκὴν σώματος καὶ ψυχῆς προθύμημα πάσης ὀλίγου δεῖν τῆς οἰκουμένης κρατοῦσιν. ἔφη δὲ χρῆναι αὐτοὺς [a] λαβεῖν τῆς κατὰ τὸν πόλεμον [b] εὐταξίας, καὶ πρὸ προπαρασκευῆς, εἰ τοὺς συνήθων ἀδικημάτων ἀπέχοιντο, [c] κλοπῆς τε καὶ ληστείας καὶ ἁρπαγῆς, τοῦ τε ἐξαπατᾶν τὸ ὁμόφυλον, [d] καὶ μὴ κέρδος οἰκεῖον ἡγεῖσθαι τὸν βλάβην τοῦ συνηθροῦντος. διοικεῖσθαι γὰρ κάλλιστα τοὺς [e] πολέμους, παρ' οἷς ἂν ἀγαθὸν τὸ συνειδὸς ἔχωσιν [f] ὧν στρατεύωνται. τοὺς δὲ οἴκοθεν φαύλους, οὐ μόνον τοῖς ὑπεναντίοις ἐχθροὺς, ἀλλὰ καὶ τῷ Θεῷ χρῆσθαι πολεμίους.

Galilæos ad bellum & militarem disciplinam erudit.

7. Deinde cum secum reputasset Romanorum virtutem factam esse invictam, maxime quod dicto audientes essent *milites*, & armis sese exercerent, disciplinam quidem militarem necessitate coactus insuper habebat: parendi autem facilitatem videns ducum multitudini acceptam deberi, Romanorum magis ex more dividebat exercitum, pluresque constituebat ordinum principes. Milites insuper varie distribuebat, & istos quidem decurionibus subjiciebat & centurionibus, deinde tribunis, prætereaque ducibus qui agminibus plenioribus præerant. Docebat etiam quo modo signum alii aliis traderent, & tubis classicum canerent atque receptui, & cornuum conflictus & circumductiones; & quemadmodum oporteret superiores laborantibus succurrere, & cum defatigatis partiri pericula; quæque animis audaciam ingenerarent, & corpora facerent labores tolerare, frequenter inculcabat. Maxime autem eos ad bellica munera exercebat, in singulis Romanorum *modestiam eis commemorans, & quod cum viris essent præliaturi, qui corporis viribus animiq; fortitudine totum fere terrarum orbem in suam potestatem redegerant. His addidit, quo pacto belli tempore suis essent parituri præceptis, periculum se facturum etiam antequam in aciem veniant, si consuetis injuriis, furtisque & latrociniis & rapinis abstineant, & à popularibus suis fraudandis, & ab ea cogitatione sibi in lucro ponendum esse quod maxime familiaribus in damnum cedit. † Illa enim bella optime administrari, in quibus milites sibi bene conscii sunt. qui vero domi improbe se gerunt, non solum eos qui contra ipsos veniunt pro adversariis habere, sed & Deum pro hoste.

η'. Πολλὰ τοιαῦτα παραινῶν διετέλει. καὶ τὸ μὲν ἕτοιμον εἰς προθυμίαν αὐτῷ συνεκρότητο, πεζῶν μὲν [g] ἑξ μυριάδες, ἱππεῖς δὲ διακόσιοι καὶ πεντήκοντα· χωρὶς δὲ τούτων, οἷς ἐπεποίθει μάλιστα, μισθοφόροι περὶ τετρακισχιλίους καὶ πεντακοσίους.

Singulæ Galilææ civitates mediam sui multitudinem in militiam mittebant.

8. Multis hujusmodi admonitionibus uti non cessabat. Et jam quidem quantum prælio parandum esset conflatum erat, peditum quidem millia sexaginta, equites vero ducenti & quinquaginta; ac præter hos, quibus maxime fidebat, mercenarii ad quatuor millia & quingentos.

a Ita cum *Cod. Big.* quo forsan modo & *Ruf.* qui vertit, *in Gaulanitide vero &c.* Γαυλανιτικὴν in *reliquis.* b Ita prout & supra, p. 922. Σογαναίαν *Big.* Σοάνην *Bod.* c Vide Cl. *Relandum* in *Palæstina S.* p. 784. d Σιμφωρίταις *Bod.* e Ἐφῆκε *Big.* f Καθ' αὑτοὺς *Rhed.* g Λευΐ *Big.* Λευΐ *Gall.* Λεβὶ p. 922. h Vocem νέων non agnoscit *Rufinus*, qui vertit, *quin & exercitum ex Galilæa supra centum millia virorum comparavit &c.* i Ita *Bod.* & *Rhed.* ἐκ τῶν in *cæteris.* k Illud αὐτὸς ἐ *Codd. Voss.* erat cum νέων inferendum esse putarem. l *Al.* τὴν Ῥωμ. ἰσχὺν ἀήττητον γεγ. m Διδασκομένων *Voss.* n Ἡγεμονίαν *Big.* o Πλείους *Big.* p *Al.* ταξιάρχας, & mox ἀπεδείκνυ. q Ἡγεμόνας τ. ἀ. ἀφηγουμένους *Big.* quo forsan modo *Rufinus*, qui vertit, *& insuper his ipsi rectores majorum rerum administratores dedit.* r Ἀνδρειοτέρων *Bod.* s Ita *Big.* & *Ruf.* σαλπίγγων in *Editis Aliisque.* t Συμπαθεῖν *Big. Bod.* & *Voss.* u Παφρονεῖν *Big.* x Ita *Bod.* & *Ruf.* ῆ in *cæteris.* y Σωφρόνων σώματος, ἀφηγεῖτο *Big.* & *Voss.* nec aliter forsan *Ruf.* qui vertit, *quæque ad fortitudinem animi corporisque toleraniam pertinerent, instituebat.* z Ἀφηγούμενος *Bod.* a Λαβεῖν *Big.* b Πειθαρχίας *Big.* & *Gall.* quod forsan haberi potest pro interpretamento vocis εὐταξίας. In *Cod. Gall.* πειθαρχίας καὶ εὐταξίας, ἅμα ὃ καὶ πρὸ π. c Ita cum *Cod. Big.* τι deest *reliquis* d Τὸ, τι κέρδος *Big.* e Πολιμίους in plerisque *MSS. Gr.* f Πάντες οἱ στρατ. *Big.* g In *Rufini* versione, *septuaginta peditum millia habebat & trecentos quadraginta equites.* ἱππεῖς ὧν πεντήκοντα ἐ τριακόσιοι *Big.* * Al. *disciplinam, ordinis conservationem.* † Plurimum valere in bello bonam conscientiam, eo quod amplius de divino consilio præsumeret qui se nulli affinem crimini recognosceret, *Pseudo-Hegesipp.*

tuos, reliquos ad comparandum eis victum tenens.

tos. circa se etiam in corporis custodiam habebat sexcentos *viros* electos. Exceptis autem mercenariis facile cæteri milites à civitatibus alebantur. nam singulæ earum quas enarravimus, cum mediam sui multitudinem mitterent in militiam, reliquos ad necessaria sibi acquirenda detinebant: adeo ut una quidem pars armis destinaretur, altera vero operibus faciundis, & rem frumentariam suppeditantibus vicissim securitatem præstarent armati.

ὑπελέκτους δὲ περὶ αὐτὸν εἶχεν ἑξακοσίους φύλακας τοῦ σώματος. ἕτεροι δὲ πλείω τοῦ μισθοφόρου τοῖς ἄλλοις στρατιὰν αἱ πόλεις ῥᾳδίως. τῶν γὰρ καθαλεγέντων ἐκάστη, τοὺς ἡμίσεις ὅτε τὴν στρατιὰν ἐκπέμπουσα, τοὺς λοιποὺς ὅτι συμπορισμὸν αὐτοῖς τοῦ βιοτικοῦ κατεῖχεν· ὥστε τοὺς μὲν εἰς ὅπλα, τοὺς δὲ εἰς ἐργασίαν διῃρῆσθαι, καὶ τοῖς τὰ σῖτα πέμπουσιν ἀντιχορηγεῖσθαι παρὰ τὴν ὁπλιτικὴν τὴν ἀσφάλειαν.

XXVI.

CAP. XXI.

ΚΕΦ. κα'.

De Joanne Giscaleno. contra ejus insidias alias strait Josephus; & urbes nonnullas, quæ ab ipso defecerant, recipit.

Περὶ Ἰωάννου τοῦ Γισχάλων. τὰς αὐτοῦ ἐπιβουλὰς ἀντιμηχανᾶται Ἰώσηπος, καὶ πόλεις τινὰς ἐν ἀποστάσει ὄσας ἀπολαμβάνει.

Joannes Levi filius, qui Josepho perniciem machinabatur, qui vir fuerit.

JOsepho autem hoc modo Galilææ res administranti insurgit quidam insidiator, vir Giscbalis oriundus, Levi filius, nomine Joannes; callidissimus quidem & dolosissimus nobilium, in nequitia vero omnium. Ab initio cum paupertate conflictatus est, ejusque malitiæ diu impedimento erat egestas, promptus quidem & exercitatus ad mentiendum, ad fidem vero mendacio faciendam acer, fraudem in virtutum numero habens, eaque adversus amicissimos uti solitus, humanitatis simulator, & spe lucri cædis maxime appetens, magna quidem semper affectans, spem vero ex sordidis maleficiis arripiens alensque. Latro enim erat singularis ac solitarius, deinde & quosdam inveniebat, qui se ei in audacia comites adjungerent, primo quidem pauculos, indies vero plures in latrociniis proficiens. Ei autem curæ erat neminem adsciscere *qui facile capi potuit: sed qui & corporis habitudine, & animi firmitate, bellorumque peritia præstarent, hos eligebat. Virorum itaque manum numero ad quater mille collegit paravitque, quorum maxima pars ex Tyriorum regione ejusque vicis ad eum confugerant: eorum ope Galilæam omnem depopulabatur, multosque belli exspectatione suspensos irritabat.

Ἰωάννης δὲ ὅτις ὁ Ἰωσήπῳ τὰ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν πραγματεύεταί τις ἐπίβουλος, ἀνὴρ ἀπὸ Γισχάλων, υἱὸς Λευΐου, Ἰωάννης ὄνομα· πανουργότατος μὲν καὶ δολιώτατος τῶν ἐπισήμων, [a] οὐ δὲ τοῖς πονηρεύμασιν [b] ἀπάντων. πένης δὲ τὰ πρῶτα, καὶ μέχρι πολλοῦ κώλυμα [c] ἔχων ἡ κακίας τὴν ἀπορίαν, ἕτοιμος μὲν [d] ψεύδεσθαι, δεινὸς δὲ ὑπιδέσθαι πίστιν τοῖς ἐψευσμένοις, ἀρετὴν ἡγούμενος τὴν ἀπάτην, καὶ ταύτην κατὰ τῶν φιλτάτων χρώμενος, ὑποκριτὴς φιλανθρωπίας, καὶ δι' ἐλπίδα κέρδους φονικώτατος, ἀεὶ μὲν ὑπερφυῶς μεγάλων, πρόφασιν δὲ τὰς ἐλπίδας ἐκ τῶν πανηγυρικῶν κερδῶν. λῃστὴς γὰρ ἦν μονοτροπότερος, ἔπειτα καὶ συνοδίαν εὗρε τὴν τόλμης, ὃ μὲν πρῶτον ὀλίγων, πρόπαν δὲ ἀεὶ πλείονα. φρονῆσαι δὲ ἦν αὐτῷ μηδένα πρόσλαμβάνειν εὐάλωτον, ἀλλὰ τοὺς εὐεξίᾳ σώματος, καὶ ψυχῆς πρόθυμα, καὶ πολέμων ἐμπειρίᾳ διαφέροντας ἐξελέγετο. [e] μέχρι γοῦν τετρακοσίων ἀνδρῶν τοῦτο συνεκρότησεν, οἱ τὸ πλέον ἐκ τῆς Τυρίων χώρας, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κωμῶν φυγάδες ἦσαν, δι' ὧν ἐλῄζετο πᾶσαν τὴν Γαλιλαίαν, καὶ μετεώρους ὄντας ὑπὸ τῷ μέλλοντι πολέμῳ τοὺς πολλοὺς [f] ἐπαίρεσθαι.

Joannis astutia ad pecuniam colligendam.

2. Jam vero illi imperare desideranti, & majorum appetenti, pecuniæ inopia obstabat. cum autem videret Josephum sua valde delectari industria, persuadet ei primum ut patriæ mœnia instauranda suæ mandaret fidei; qua in re multum lucri fecit ex locupletibus. deinde, commento callidissimo excogitato, quo cautum esset ut oleo, quod non à gentilibus suis elaboratum esset, uti prohiberentur omnes apud Syriam Judæi, oleum ipsis ad confinia mittendi privilegium *à Josepho* deposcit: nummoque Tyrio, qui quatuor drachmas Atticas valet, quatuor *olei* amphoras coëmens, eodem pretio amphoræ dimidium vendebat. Cumque Galilæa olei esset ferax, & tunc maxime illo abundaret, in ea loca ubi erat penuria, dum solus multumque mitteret, immensam pecuniæ vim sibi parabat; qua mox in eum usus est, qui hoc sibi quæstum faciendi beneficium de-

Β'. Ἦν δὲ αὐτὸν [g] στρατηγιῶσι, καὶ μείζονα ἐφιέμενον, ἔνδεια χρημάτων κατεῖχεν. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἰώσηπον ὁρῶν αὐτῷ σφόδρα χαίροντα τῇ δραστηρίᾳ, πείθει μὲν πρῶτον αὐτῷ πιστεῦσαι τὸ τεῖχος ἀνοικοδομῆσαι τῆς πατρίδος, οὐ μὴν πολλὰ τοῦ πλούσιον [h] ἀπέρδησεν. ἔπειτα συνθεὶς σκηπτὸν πανουργοτάτῳ, ὡς ἅπαντες φυλάττοιντο οἱ κατὰ τὴν Συρίαν Ἰουδαῖοι ἐλαίου χρῆσθαι, μὴ δι' ὁμοφύλων ἐγκεχειρισμένῳ, πέμπειν αὐτοῖς ὅτι τάχους μεθορίαν ἐξητήσατο. [i] συναγόμενον δὲ τὸ Τυρίᾳ νομίσματος, ὃ τέσσαρες Ἀττικὰς δύνανται, τέσσαρας ἀμφορεῖς, τὸ αὐτῆς ἐπίπρασκε πλὴν ἡμιαμφόριον. ὅσης δὲ τῆς Γαλιλαίας ἐλαιοφόρου, μάλιστα καὶ τότε εὐφορηκυίας, εἰς σπάνιζόντας πέμπων πολὺ καὶ μόνος, ἄπειρόν τι πλῆθος συνήγαγε χρημάτων, οἷς εὐθέως ἐχρῆτο κατὰ τοῦ τὴν [k] ἐργασίαν παρασχόντος.

Joannes pecuniam in ejus de-

Confer p. 911.

a Ἐν τοῖς ἢ τοῖς *Big.* b Est qui vocem post ἀπάντων deesse existimat: ipse δολιώτατος subintelligo. c Σχὼν *Big.* d Ψεύσασθαι *Big.* e Μέχρι καὶ τ. *Big.* f Ἐπαίρεσθαι *Bod.* eadem voce usus est p. 1101. v. 43. eamque *Suidas* (voce ἐπαίρεσθαι interpretatur ἐρεθίζει. Vide etiam *Suidam* voce μετέωρος. g Στρατηγιῶσι, ἐπιθυμοῦντι τῆς στρατηγίας. στρατηγιῶσα, στρατηγίας ὀρεγόμενος. *Suid.* v. στρατηγιᾶν, quem videsis. h Ἐκέρδησεν *Big.* i Hunc etiam locum affert *Suidas*, v. ἀμφοριαφόρους. k Ἐπισασίαν *Voss.* in margine. * Ignavum, *Rmf.*

χόντος. καὶ ὑποπλαβὼν εἰ καταλύσειε τ Ἰώσηπον αὐτὸς ἡγήσασθαι τ Γαλιλαίας, τοῖς μὲ ὑφ' αὐτὸν λῃστὰς προστάξει εὐτονώτερον ἐγχειρεῖν ταῖς ἁρπαγαῖς, ὅπως πολλῶν [b] νεωτεριζόντων κτ' τὴν χώραν, ἢ ἀφανής τι σφετερὸν ἐκβοηθοῦντα λοχήσας, ἢ θεσπεσίως τὰς ληστὰς ἀφανίσαι πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις. ἔπειτα διεφήμιζε πόρρωθεν, ὡς ἄρα προδιδοὺς Ῥωμαίοις τὰ πράγματα Ἰώσηπος· καὶ πολλὰ τοιαῦτα πρὸς καταλυσιν τανδρὸς ἐμηχανατεύετο.

γ'. Καθ' ὃν χρόνον ἀπὸ [c] Δαβαρίττων κώμης νεανίσκοι τινὲς τ ὑπὲρ τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ φυλακὰς ποιούμενοι φυλάκων, διαρπάζοντες Πτολεμαίου τ Ἀγρίππα καὶ Βερνίκης ἐπίτροπον, ἀφαιροῦνται πᾶσαν ὅσην [d] ἦγεν ἀποσκευήν, ἐν ᾗ πολυτελεῖς ἐσθῆτες οὐκ ὀλίγαι, καὶ πλῆθος ἀναθημάτων ἀργυρῶν, χρυσοῦ τε ἦσαν [e] ἑξακόσιοι μὴν δυνάμενοι δὲ [f] Ταριχαῖαι κρύφα τὴν ἁρπαγὴν, πάντα πρὸς Ἰώσηπον εἰς [g] Ταριχαίας ἀνόμισαν. ὁ δὲ μεμψάμενος αὐτοῖς τὸ πρὸς τὰς βασιλικὰς βίαιον, πάντα τὰ κομισθέντα πρὸς τὸν δυνατώτατον τ Ταριχαιτῶν [h] Λινέα, πέμψας κτ' νυκτὸς τοῖς δεσπόταις περαιρώμενος· ὁ δὲ μέγιστον αὐτοῖς κίνδυνον ἐπήγαγεν. οἱ γὰρ ἁρπάσαντες, ἅμα μὲ ὑπὲρ τῷ μισθαποδοσίας τυχεῖν μείζους ἐκ τῶν κεκομισμένων ἀγαναχτοῦντες, ἅμα δὲ καὶ προσεφάμιλλοι ὄντες Ἰωσήπῳ τὴν ἀφάνειαν, ὅτι μέλλοι τοῖς βασιλεῦσι τ πόνοι αὐτοῖς χαρίζεσθαι, νύκτωρ εἰς τὰς κώμας αὐτοῖς διέδραμον, καὶ πᾶσιν ἐπεδείκνυντο τὸν Ἰώσηπον ὡς προδότην. ἐξέπλησαν δὲ καὶ τὰς πλησίον πόλεις ταραχῆς, ὥστε ὑπὸ τὴν ἑῴαν δέκα μυριάδας ὁπλιτῶν ἐπ' αὐτὸν συνδραμεῖν. καὶ ὅ μὲν πλῆθος, ὡς τῷ κτ' Ταριχαίας ἱπποδρόμῳ συνηθροισμένον, πολλὰ πρὸς ὀργὴν ἀνεβόα· καὶ [i] οἱ μὲ χαλαίνειν, ὡς δὲ χρῆναι τ προδότην [k] ἐξεφάγεσθαι. παρώξυνε δὲ τὰς πολλὰς Ἰωάννης, καὶ σὺν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴς ἱὸς Σαπφία, τότε ἄρχων τ Τιβεριάδος. οἱ μὲ οὖν φίλοι καὶ σωματοφύλακες τ Ἰωσήπου, καταπλαγέντες τ ὁρμὴν τ πλήθους, ἔφυγον πλὴν τεσσάρων πάντες. αὐτὸς δὲ κοιμώμενος ἤδη προσφερομένῳ τ πυρὸς διανίσας, καὶ, παραγόντων φεύγειν τ τεσσάρων οἱ παρέμειναν, ὅτι πρὸς τ [m] καθ' αὐτὸν ἐρημίαν, ὅτι πρὸς τὸ πλῆθος τ ἐφεστῶτων καταπλαγείς, τροπῇ, [n] διερρηγμένος μὲ τ ἐσθῆτα, [o] καταμυσάμενος δὲ τ κεφαλῆς κόνιν, ὀπισθορέψας δὲ ὀπίσω τὰς χεῖρας [p] καὶ τὸ ἴδιον ξίφος ὑπεδήσας τῷ τένοντι. [q] πρὸς ἃ τ μὲ οἰκείους ἐχόντων, καὶ μάλιστα [r] Ταριχαιτῶν οἴκτος ἦν. οἱ δὲ ἀπὸ τ χώρας, καὶ τ πλησίον ὅσοις ἐδόκει φορτικὸς, ἐβλασφήμουν, προφέρειν τε τὰ κοινὰ χρήματα ἤτουν ἐκέλευον, καὶ τὰς προδοτικὰς συνθήκας ἐξομολογεῖσθαι. [s] προσλήψεσθαι γὰρ ἐκ τοῦ σχήματος τοῦδε αὐτὸν [t] ἀγνοεῖσθαι

derat, ratusque, si Josephum everteret, fore ut ipse Galilææ imperaret, justit latrones quibus præerat actiori studio tapinis operam dare, ut, multis res novas per regionem molientibus, aut insidiis rectorem ad auxiliandum procurrentem alicubi perimeret; aut, si latrones insuper haberet, ea de re apud indigenas eum accusaret. deinde altius res repetendo eum calumniabatur, quasi quicquid agendum esset Josephus Romanis prodere cogitaret: & hujusmodi multa ad potestatem ejus evertendam machinabatur. *mum vertit cujus beneficio eam accepit.*

3. Eo tempore juvenes quidam è vico Dabaritis, in Magno campo vigilias agentes, insidias struunt Ptolemæo Agrippæ & Berenices procuratori, & omnem quam secum ducebat supellectilem diripiebant, scilicet vestes pretiosas non paucas, plurimaque pocula argentea, & aureos sexcentos. Cum autem non potuissent prædam rapto quæsitam in occulto deponere, omnia Tarichæas ad Josephum comportarunt. Ille vero, cum reprehendisset illorum violentiam regiis illatam, quæcunque afferebantur reponenda curabat apud Æneam Tarichæatarum potentissimum, eo animo ut dominis ista opportune remitteret. id quod eum in maximum periculum adducebat. Nam qui ista diripuerant, ægre ferentes se nullam partem capturos esse eorum quæ attulerant, & Josephi propositum perspectum habentes, quod ex eorum labore gratificaturus esset regibus, in vicos quisque suos nocte discurrebant, & palam omnibus prædicabant Josephum pro proditore habendum esse. Quin & urbes vicinas tumultu repleverunt, adeo ut centum armatorum millia prima luce adversus eum concurrerint. Et multitudo quidem, in circo apud Tarichæas congregata, multa iracunde admodum clamabant; & alii quidem proditorem deponendum esse, alii vero concremandum vociferabant. plerosque autem incitabat Joannes, & cum eo Jesus Sapphiæ filius, eo tempore summus Tiberiadis magistratus. Et Josephi quidem amici & satellites, *tantæ multitudinis* incursu perterriti, fuga salutem quærebant, omnes præter quatuor. Ille vero è somno, cum jam ignis admoveretur, expergefactus surgit, & hortantibus eum quatuor qui remanserunt ut fugeret, neque solitudine sua neque illorum qui contra se venerunt multitudine exterritus, repente prosiluit, veste dilacerata & capite pulvere conspersо, aversisque post tergum manibus, & gladio suo cervici alligato. Quibus ejus quidem familiares maximeque Tarichæatæ ad misericordiam adducti sunt. rustica vero plebs, & finitimorum isti, quibus molestior videbatur, ei maledicebant; & pecunias publicas ocyus proferre jubebant, & proditionis pacta indicare. nam ex habitu ejus opinabantur, quod nihil eorum de quibus suspe- *Dabaritteni Agrippæ & Berenices procuratorem spoliant.* *Confer p. 916. §. 26.* *Magna hominum vis Josepho insurgit.* *Ejus amici & satellites, præter quatuor, omnes diffugiunt.*

a Τῷ' ἑαυτὸν *Big.* ἀμφ' αὐτὸν *Voss.* b Νεωτεριζομένων *Big.* & *Gall.* atque ita forsan *Rus.* qui vertit, *quo multis rebus novis per eas regiones excitatis.* c Videtur idem esse ac Δαμαρίττα. in *Græcis* plerisque Δαμαρεττῶν, vel Δαμαρετῶν, unde *Damaritarum vicus* in *libris Rufini*, ex similitudine literarum β. & μ. in *Codd. Græcis.* d Εἶχεν *Bod.* e Πενταχοσίους p. 916. v. 49. f Διελεῖν *Big.* & *Voss.* g *Al.* Ταριχίας. h Ανναίῳ *Big.* Ανναίῳ *Voss.* Ανασσίῳ *Gall.* i Antea erat ἐ καταλύσειν. Verum cum οἱ ȝ mox sequatur, οἱ μὲ hîc loci reposui, atque καταλύσειν mutavi cum *Cod. Busb.* in καταλύειν, utrisque favente *Rufino*, qui vertit, *partim deponi partim concremari vociferans proditorem.* k Ita *Gall.* ἐκτεφάγεσθαι *aliis.* ἐκτεφάγεσθαι in *Editis.* l Ita *Big. Busb.* & *Voss.* Σαπφῶ in *Editis.* Σαμφιᾶ *Bod.* Vide ad p. 917. v. 27. m Καθ' ἑαυτὸν *Big.* n Διερρηξάμενος *Suidæ* in voce καταμυσάμενος. o Ita *Big.* & *Suidas* in voce. antea erat καταπυσάμενος. Sed locus Josephi (p. 1082. v. 14) καταμυσάμενος legendum esse suadet. p Καὶ τὸ ξίφος ὑπερηνεσάμενος ἐν ᾧ αὐχένι p. 917. v. 50. q Πρὸς πάντα *Big.* r Τῶν Ταρ. *Voss.* & *Busb.* s Ita cum *MSS.* & *Suida* in voce. προσλήψεσθαι in *Editis.* t Ἀγνόησαν *Suid.*

ſuſpectus erat negatum iret, feciſſetque omnia, impetrandæ veniæ cauſa, quæ miſericordiam moverent. Huic autem iſta humilitas viam ad ſtratagema præmuniebat: atque id callide agens, ut contra ipſum indignantes ſuper his unde iraſcerentur inter ſe diſſidere faceret, ipſos reum omnia confitentem habituros eſſe pollicebatur. Deinde facta ei dicendi poteſtate, "ego, inquit, has pecunias neque Agrip- "pæ mittere, neque quæſtui eas habere cogita- "bam. nunquam enim eum amicum duxi qui "vobis ſit inimicus, aut lucro deputavi quod "reipublicæ in damnum cedat. Sed cum ani- "madverterem, ô Tarichæatæ, civitatem ve- "ſtram maxime omnium munitionis egere, & "ad mœnia exſtruenda pecuniæ inopia labo- "rare, veritusque eſſem ne populus Tiberien- "ſis & aliæ civitates raptis *pecuniis* inſidia- "rentur, mecum conſtitui clam pecuniam de- "tinere, ut vobis circundarem muros. Si vo- "*bis* hoc diſpliceat, quæ fuerint allata profero, "& diripienda exhibeo. Sin autem vobis haud "male conſului, de benefactore pœnas exigitis.

Joſephi oratio ad ſeditioſos Judæos.

Paululum verbis ejus mitigantur.

4. Ob hæc Tarichæatæ quidem de eo bona omnia dicebant: Tiberienſes vero cum aliis eum vituperabant, minaſque intentabant. utrique autem relicto Joſepho inter ſe diſſidebant. Atque ille, iſtis jam fretus qui eadem ac ipſe ſentirent, erant autem Tarichæatæ ad XL millia, cum omni multitudine liberius colloquebatur. multumque in eorum temeritatem invectus, "ex præſenti quidem pecunia Tarichæas "ſe munitum ire, dicebat, paratumque eſſe "aliis etiam civitatibus ſecuritatem præſtare. "non enim pecuniam deſideraturos eſſe, ſi ſe- "cum adverſus eos conſentiant à quibus ſup- "peditanda eſt, & non in ipſum exacerbentur "qui eam ſuppeditari facit.

Joſephi ſtratagema quo ſe inimicorum è manibus eripuit.

5. Itaque tum quidem alia multitudo, quæ decepta fuerat, recedebat, quamvis irata & offenſa: duo vero armatorum millia adverſus eum properabant; &, cum ille ſemet in tectum jam ante recepiſſet, cum minis foribus adſtabant. Iterum autem Joſephus in hos quoque altera fraude utitur. Cum enim in tectum ſuperius aſcendiſſet, & dextra tumultum eorum ſedaſſet, "ſe neſcire, ajebat, quid ſit quod ab "ipſo conſequi velint; nihil enim ſe ob diſſo- "num *eorum* clamorem exaudire poſſe. omnia "vero quæ imperaverint facturum eſſe, ſi quos "placide ſecum acturos ad ipſum intromitti "velint". His auditis, *illico* nobiliores cum magiſtratibus ad eum ingreſſi ſunt. Ille vero, cum eos in abditiſſima domus traxiſſet, & aulæ oſtia operuiſſet, *tamdiu eos* verberavit donec viſcera omnium nudaret. Interim autem circumſtabat multitudo, exiſtimans ſuos longiore diſceptatione teneri. At ille, foribus ſubito patefactis, cruentos eos dimiſit. id quod malum minitantibus tantum incuſſit terrorem, ut projectis armis aufugerent.

Conſer p. 918. l. 30.

Joannes alias Joſepho parat inſidias.

6. Ex iſtis Joannis aucta eſt invidia, aliaſque Joſepho parabat inſidias: morboque ſi-

τῶν ὑποδεεστέρων, ἀλλὰ ὅτι συγγνώμης [a] πυεισμῷ, πάντα πεποιηκέναι τὰ τοιᾶδε ⟨ϖ⟩ ἔλεον. τῷ δὲ λιῖ ἡ ταπείνωσις [b] προκαταστᾶσα στρατήγημα ⟨ϖ⟩· καὶ τεχνίτην τὸν ἀγανακτοῦντας [c] καθ' αὑτοῦ κατ' ἀλλήλων στασιάσαι ἐφ' οἷς ὠργίζοντο, πάντα ὁμολογήσειν ὑπισχεῖτο. εἶτα δοθεὶς αὐτῷ λέγειν, "ἐγὼ ταῦτα, ἔφη, τὰ "χρήματα ὅτε ἀνεπέμπειν Ἀγρίππᾳ προῃρούμην, ὅ- "τι κερδᾶναι αὐτὸς. μηδὲ ἡγησάμην ποτὲ [d] φίλον τὸ "ὑμῖν διάφορον, ἢ κέρδος τὸ φέρον τῷ κοινῷ βλά- "βος. ὁρῶν δὲ, ὦ Ταριχαᾶται, μάλιστα τὴν ὑμε- "τέραν πόλιν ἀσφαλείας δεομένην, καὶ τοῖς τ' κατα- "σκευὴν τείχους χρήζουσαν ἀργυρίου, δεδικὼς δὲ [e] τὸ "Τιβεριέων δῆμον, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἐφεδρεύοντας "τοῖς ἁρπασμένοις, κατασχεῖν ἡσυχῇ τὰ χρήματα προεί- "λόμην, ἵνα ὑμῖν [f] περιβάλωμαι τεῖχος. εἰ δὲ μὴ "δοκεῖ [g] προφέρω τὰ κεκομισμένα, καὶ παρέχω διαρ- "πάζειν. [h] εἰ δὲ καλῶς ὑμῖν ἐβουλευσάμην, [i] κολά- "ζετε ⟨ϖ⟩ εὐεργέτην.

δ'. Ἐπὶ τούτοις ⟨ω⟩ Ταριχαᾶται μὲν αὐτὸν ἀνευ- φήμουν· ⟨ω⟩ δὲ ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος σὺν τοῖς ἄλ- λοις ἐλάκιζον, καὶ διηπείλουν. καταλιπόντες δὲ ἑκά- τεροι ⟨ϖ⟩ Ἰώσηπον, ἀλλήλοις διεφέροντο. καὶ κεῖ⟨ϖ⟩ θαῤῥῶν ἤδη τοῖς ὡμολογημένοις, [k] ἦσαν δὲ εἰς τετρα- κισμυρίους Ταριχαᾶται, παντὶ τῷ πλήθει παῤῥησια- ζόμενοι ὁμιλεῖν. καὶ πολλὰ τὴν προπέτειαν αὐ- τῶν κατονειδίσας, "ἐκ μὲν τῶν παρόντων Ταριχαίας, "ἔφη, [l] τειχίσειν, ἀσφαλιεῖσθαι δὲ ὁμοῦ καὶ τὰς ἄλ- "λας πόλεις. οὐ γὰρ ἀπορήσειν χρημάτων, ἐὰν [m] ὁμο- "νοῶσιν ἐφ' οἷς δεῖ πονεῖν, καὶ μὴ παρεξιώσιν κα- "τὰ τὸ πονεῖν ⟨ϖ⟩.

ε'. Ἔνθα δὴ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθ⟨ος⟩ τῶν ἡπατη- μένων [n] ἀπανεχώρει [o] καὶ τοι διωργισμένον· δισχίλιοι δὲ ἐπ' αὐτὸν ὥρμησαν ἔνοπλοι, καὶ [p] φάσαντ⟨ες⟩ εἰς τὸ δωμάτιον παρελθεῖν, ἀπειλοῦντες ἐφειστήκεσαν. ὅτι τύ- τοις πάλιν Ἰώσηπ⟨ος⟩ ἀπάτῃ δευτέρᾳ χρῆται. ἀνα- βὰς γὰρ ὅτι τὸ τέγ⟨ος⟩, καὶ τῇ δεξιᾷ καταστείλας ⟨ϖ⟩ θόρυβον αὐτῶν, "ἀγνοεῖν, ἔφη, τίνων ἀξιοῦσι τυ- "χεῖν· ὑ γὰρ καλαχύειν ἀφ' τὴν τῆς βοῆς σύγχυ- "σιν. ὅσα δ' ἂν κελεύσωσι πάντα ποιήσειν, εἰ τὸν δια- "λεξομένου ἡσυχῇ πέμψειαν εἴσω πρὸς αὐτόν." ταῦ- τα ἀκούσαντες οἱ γνώριμοι σὺν τοῖς ἄρχουσιν εἰσῆεσαν. ὁ δὲ, σύρας αὐτοὺς εἰς τὸ μυχαίτατον τ οἰκίας, καὶ [q] τ αὔλειον [r] ὀπικλείσας, ἐμαστίγωσεν, μέχει πάντων τὰ σπλάγχνα γυμνώσας. φοβερίζει δὲ τοὺς ὁ πλῆθος, διαμολογεῖσθαι μακρότερα τὰς εἰσελθούσας, οἰόμενος. ὁ δὲ, τὰς θύρας ὑπαπίπης ἀνοίξας, ἡμαγμένους ἐξαφῆκε τοὺς ἄνδρας, καὶ τοσούτῳ τοῖς ἀπειλοῦσι [s] συνεργάσας κατάπληξιν, ὥστε ῥίψαντας τὰ ὅπλα φεύγειν.

ς'. Περὶ ταῦτα Ἰωάννης [t] ἐπιτείνει τ φθόνον, καὶ δευτέραν ἦρτυεν ὀπίθυλλον κτ' ὑ Ἰωσήπου· σκηψάμενος δὲ

a Πορισμὸν *Bod.* *b* Προκαταστᾶσα *Big.* *c* Κατ' αὐτῶν *Big.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* ἢ φίλον in *cæteris.* *e* Τὸν Τιβ. *Big.* & *Voſſ.* *f* Περιβάλλομαι *Big.* *g* Προσφέρω *Big.* & *Bod.* *h* Ita lego, favente *Rufino*, qui vertit, *ſin recte conſului.* antea erat ἀ δὲ μὴ καλῶς. Si quis malit ἀ δὲ μὴ κακῶς, per me licet. *i* Legi poteſt cum interrogatione. *k* Ita *Big.* ἦσαν δὲ οἱ Ταριχαᾶται οὓς τετραπυρμένους in *Editis.* οὓς τετραπυρμένους οἱ Ταριχαᾶται *Gall.* *l* Ita cum tribus *MSS.* τειχίζειν in *cæteris*, *Editiſque.* *m* Ὁμονοήσωσιν *Bunb.* *n* Ἀπεχώρει *Big.* *o* Ita *Big.* & *Ruf.* κὴ τὸ in *cæteris.* *p* Sic *Big.* & *Gall.* φάσαντες in *aliis.* *q* Sc. θύρας. τὸν αὐλὸν *Gall.* *r* Ἀπελεί- σας *Big.* *ſ* Εἰργάσατο *Big.* *t* Ἐπίτεσσε *Big.*

a Ita

δὲ νόσου, ἰκέτευε δ' ὑπερθέσθαι τὸν Ἰώσηπον, ὑπισχνέ-
ῖται τοὺς θεραπείαν αὐτῷ χρήσασθαι τοῖς ἐν Τιβε-
ριάδι θερμοῖς ὕδασιν. ὁ δέ, ὅπερ ἦν ὑπώπτευε τὸν ὑπό-
βουλον, γράφει τοῖς κατὰ τὴν πόλιν [a]ἐπάρχοις, ξε-
νίαν τε καὶ ταπιτηδεια Ἰωάννῃ παρέχειν. ὃν ἀπολαύ-
σας, μετὰ δύο ἡμέρας [b]ἐφ' ᾧ παρῆν διεπεράτωτο.
καὶ τοὺς μὲν ἀπάταις, τοὺς δὲ χρήμασι διαφθείρας,
[c]ἀνέπεισεν ἀποστῆναι Ἰωσήπου. καὶ γνοὺς ταῦτα Σίλας,
ὁ φυλάσσειν τὴν πόλιν ὑπὸ Ἰωσήπου [d]καθεσταμέ-
νος, γράφει τὰ [e]κατὰ τὸν ὑπόβουλον αὐτῷ κατὰ
τάχος. ὁ δὲ Ἰώσηπος, ὡς ἔλαβε τὴν ὑπιστολήν,
νυκτὸς ὁδεύσας σωτόκως, ἑωθινὸς παρῆν [f]ἐπὶ τὴν Τι-
βεριάδα. καὶ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτῷ ὑπήντα.
Ἰωάννης δέ, καίτοι τὴν παρουσίαν [g]ὑποπτεύων ἐπ' αὐ-
τοῖ, ὅμως πέμψας [h]τινὰ τῶν γνωρίμων, ὑπεκρίνατο ἐκ
ἀσθένειαν, καὶ κλινήρης ὢν ὑστερῆσαι τῆς θεραπείας ἔλε-
γεν. ὡς δὲ εἰς τὸ στάδιον τοὺς Τιβεριεῖς ἀθροίσας
Ἰώσηπος ἐπεχείρει διαλέγεσθαι περὶ τῶν ἐπιστελλομένων,
ὑποπέμψας ὁπλίτας προσέταξεν αὐτὸν ἀνελεῖν. τού-
τους τὰ ξίφη γυμνοῦσθαι, ὁ δῆμος θροήσας ἀνεβόησεν. ὡς
δὲ ἐκραυγῇ Ἰώσηπος ὑπισταφεὶς, ἢ θρασάμβους ὑπὸ
τοῦ σφαγῆς ἤδη τοῦ σίδηρου, ἀπενηδησεν εἰς τὸ αἰγιαλόν·
αἴσησις δὲ δημιορῶν ὑπὸ βυθῷ τινος ἐξαπίνης ὂν ὕψος·
ἢ παρορμῶντος ὑπεπηδησας σκάφους, σὺν δυσὶ σωματο-
φύλαξιν εἰς μέσην τὴν λίμνην [k]ἀνέφυγεν.

ζ'. Οἱ στρατῶται δὲ αὐτοῦ, ταχέως ἁρπάσαντες [l]ὅπλα,
κατὰ τῶν ὑποβούλων ἐχώρουν. ἔνθα δείσας Ἰώσηπος, μὴ πο-
λέμου κινηθέντος ἐμφυλίου δι' ὀλίγων [m]φόνον ὅλην κα-
λώσῃ τὴν πόλιν, πέμπει τοῖς σφετέροις ἀγγέλλων, μόνης
προνοεῖν τῆς [n]αὐτοῦ ἀσφαλείας, μήτε δὲ κλέπτειν τινὰ,
μήτε ἀπελέγχειν τὴν αἰτίαν. καὶ οἱ μέν, ᾧ διήγγελ-
μαι προσετάγησαν, ἠρέμησαν. οἱ δὲ ἀνὰ τὴν πέριξ χώ-
ραν, πυθόμενοι τὴν τε ὑποβουλίαν καὶ τὴν συσκευάσαν-
τα, συνηθροίζοντο κατὰ Ἰωάννου. φθάνει δὲ ἐκεῖνος εἰς
Γίσχαλα [o]φυγὼν τὴν πατρίδα. συνέρρεον δὲ πρὸς τὴν
Ἰώσηπον οἱ Γαλιλαῖοι κατὰ πόλεις καὶ, πολλαὶ μυριάδες
ὁπλιτῶν γενόμεναι, παρεῖναι σφᾶς ὑπὲρ Ἰωάννου τὸν και-
νὸν ὑπόβουλον ἐβόων· συγκλαφλέξειν γὰρ αὐτῷ καὶ τὴν ὑπο-
δεξαμένην [p]πόλιν. ὁ δὲ ἀποδέχεσθαι μὲν αὐτῶν ἔφα-
σκε τὴν εὔνοιαν· [q]ἔργα δὲ τὴν ὁρμὴν, χειρώσασθαι συνέ-
σει τοὺς ἐχθροὺς μᾶλλον ἢ κτείναι προαιρούμενος. ἐκ-
λεξὼν δὲ τοὺς ἀφ' ἑκάστης πόλεως Ἰωάννῃ [r]συναφιστῶ-
τας Ἰώσηπος καθ' ὄνομα· προθύμως δὲ [s]ὑπεδέκνυτο
τοὺς σφετέρους οἱ δημόται· καὶ διὰ κηρύκων [t]ἀπει-
λέσας, τῶν ἐντὸς ἡμέρας πέμπτης μὴ καταλιπόν-
των τὸν Ἰωάννην τάς τε οὐσίας διαρπάσειν, καὶ τὰς
οἰκίας ἅμα ταῖς γενεαῖς καταφλέξειν, τεχμήριόν τι
ἀπέφηνεν εὐθέως, οἱ διηγνόμενοι τὰ ὅπλα πρὸ τῶν
ποδῶν ἔρριψαν αὐτῷ· σὺν δὲ τοῖς καταλιφθεῖσιν, ἦσαν δὲ

mulato per literas Josephum obsecravit, ut ei permitteret calidis aquis in Tiberiade ad valetudinem ejus curandam uti. Atque ille, ut qui nondum insidiatorem suspicaretur, ad præfectos civitatis scribit, ut & hospitium & necessaria Joanni præberent. Quibus *ille* potitus, biduo post id cujus causa venerat peragebat: & aliis quidem fraude circumventis, aliis vero pecunia corruptis, Josephum deserere persuasit. atque Silas, cui mandata erat à Josepho urbis custodia, ubi ista cognovit, statim ad eum literas mittit de insidiis. Josephus autem, quamprimum literas acceperat, nocte iter maturavit & mane admodum Tiberiadem pervenit. Et cætera quidem multitudo ei obviam veniebat. Joannes autem, quamvis eum contra se venturum esse suspicaretur, tamen, per quendam è familiaribus ad eum missum, languorem ex morbo simulavit, & quod lecto affixus esset *ideo* obsequio *se* defuisse dicebat. Tiberiensibus autem à Josepho in stadium congregatis, ubi aggrediebatur ad eos alloquendum de literis, missis armatis *Joannes* jussit eum interfici. Quos cum populus prospexisset stricturos esse gladios, *statim* exclamavit. Josephus autem, ad clamorem conversus, cum prope jugulo suo imminere vidisset ferrum, inde in littus desiluit, (nam verba faciens ad populum steterat in tumulo sex pedes alto) & navicula, quæ forsan appulerat, propere ascensa, cum duobus satellitibus medium in lacum refugiebat.

Conser p. 912. §. 16 17.

Joannes Tiberiensibus, ut Josephum deserant, persuadet.

Joannes, missis armatis, Josephum interfici jubet.

7. Milites autem ejus, armis illico correptis, contra insidiatores ibant. Unde veritus Josephus, ne moto bello intestino propter paucorum invidiam civitas consumeretur, ad suos mittit qui eos monerent, ut suæ tantum saluti consulerent, & neque quenquam occiderent, neque culpæ affinem redarguerent. Et illi quidem, dicto audientes, quieverunt. qui vero in vicinia degebant, cum de insidiis inaudivissent & de illo qui eas struxerant, contra Joannem coibant. Sed *ille* prius in Giscala patriam *suam* fuga se recipiebat. At Galilæi, suis quisq; è civitatibus, ad Josephum confluebant; & cum multa armatorum millia congregata essent, ipsos adversus Joannem, communem insidiatorem, præsto adesse clamabant, una cum eo civitatem quæ illum susceperat igne crematuros. Ille vero ajebat, sibi quidem gratam acceptamq; esse illorum erga se benevolentiam: impetum vero cohibebat, ut qui maluit inimicos prudentia vincere quam *ferro* occidere. Cum autem Josephus è singulis civitatibus nominatim eos excepisset, qui una cum Joanne defecerant, (quippe plebeji prompte admodum suos indicabant) & præconum voce denunciasset, se patrimonia eorum, qui intra quinque dies Joannem non reliquissent, direptum ire, domosque cum familiis combusturum, brevi fecit ut tria quidem ab eo millia deficerent, qui cum ad eum accessissent ad illius pedes arma projecerunt: Joannes autem cum

Joannes Giscala petit, & Galilæi ad Josephum confluunt.

Conser p. 913. §. 19. & p. 914. §. 20 21.

a Ita *Basil.* ὑπάρχοις in *aliis.* b Ἐφ' ᾧ *Big.* c Ἀνέπεισεν *Big.* d Ita *Big.* & *Voss.* καθιστάμενος in *cæteris.* e Περὶ τὰ ἐπιστολὰς *Big.* f Πρὸς *Big.* & *Voss.* g Ὑποπτεύσας *Big.* h Ita *Big.* & *Ruf.* τινὰς in *Editis Aliisque.* i Voci Ἰώσηπος plerumque articulus ὁ præponitur in *MSS.* k Ἀνέφυγεν *Big.* l Τὰ ὅπλα *Big.* & *Bod.* m Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* φόνον in *Editis Aliisque.* n Ἑαυτῶν *Big.* o Φυγὼν *Gall.* p Πατρίδα *Big.* q Ἀνίεσαν *Big.* r Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* συναφιστῶτας abique Ἰωάννῃ *cæteri.* s Iterum cum *Big.* & *Voss.* ἀποδέκνυντο in *Editis Aliisque.* t Ita *Voss.* & *Rhed.* ἀπολυσάντων τῶν τῆς ἡμέρας πέμπτης οἱ μὴ καταλιπόντες τὸν Ἰωάννην in *Editis.* ἀπολύσαντος ἐντὸς ἡ. π. τοῦ μὴ καταλιπόντων *Big.* u *Al.* accusabant.

Joannes iterum Josepho parat insidias.

cum reliquis, ad duo circiter millia Syrorum fugitivorum, ex insidiis apertioribus ad occultas se recipiebat. Itaque clam nuncios Hierosolyma misit, calumnians Josephum, quod ingentem copiarum multitudinem coëgisset; dicensque fere in eo esse ut metropolin tyrannide occupet, nisi mature præveniatur. Ista quidem populus jam præviderat, animum vero illis non advertebat: ex invidia autem primores nonnullique magistratuum clam pecunias Joanni miserunt, ad milites mercenarios comparandos, ut adversus Josephum bellum generent. atque inter se decreverunt eum ab exercitu ducendo revocare. Veruntamen decretum haud satis valiturum existimabant. sed duo millia & quingentos armatos, & quatuor-viros ex illustrioribus miserunt, Joazarum Nomici filium,

Confer p. 923. §. 39.

& Ananiam Sadduci, & Simonem & Judam Jonathæ *filios*, omnes dicendi peritissimos, ut isti populum à sua in Josephum benevolentia averterent. & siquidem is sponte sua veniat, sinerent ipsum sui rationem reddere: sin autem urgeat ut *in præfectura* maneat, pro hoste *eum* haberent. Josepho autem literis significaruut amici, in eum quidem venturos esse milites; minime vero ei indicarunt, quid causæ fuerit cur venirent, utpote quod clausa haberentur inimicorum consilia. Unde factum, ut, cum nihil præclusum esset & *provisum*, quatuor civitates adversatiis statim ac venerint se adjungerent, Sepphoris, & Gamala, & Giscala, & Tiberias. Verum & istas continuo sine armis recepit, quatuorque duces stratagemate captos, & ex armatis potentissimos quosque Hierosolyma mittendos curavit. contra quos populus haud mediocri indignatione commotus est; atque ipsos, & quotquot eos comitati sunt ocyus interfecerat, nisi paulo ante aufugissent.

Quatuor Galilææ civitates ad inimicos Josephi transeunt.

XXVII. 8. Posthac vero Joannes intra muros Giscalorum se continebat præ metu Josephi. Et paucis post diebus se *Josephi imperio* subduxit Tiberias, postquam Agrippæ regis opem implorassent incolæ. Et cum ille præstituto die ad eos non venisset, paucique Rom. equites eo ipso die comparuissent, Josephum urbe expulsum declarabant. Horum defectionis quidem rumor statim Tarichæas perlatus erat: militibus vero omnibus frumentatum missis, nec solus contra desertores subito proficisci, neque illic manere sustinuit, veritus, ne, dum ipse cunctaretur, regii civitatem præoccuparent. nec enim postero die, obstante sabbato, quicquam facere poterat. Itaque dolo eos, qui ab ipso desciverant, circumvenire cogitabat. cumque Tarichæarum portas claudi jussisset, ne quis consilium *suum* iis contra quos susceptum erat proderet, & navigia quæ in lacu erant omnia congregasset (ducenta autem & triginta deprehendit, quatuorque & non amplius in singulis nautas) qua potuit celeritate proficiscitur Tiberiadem: cumque tanto ab urbe

Tiberias à Josepho deficit.

Confer p. 919. & 920.

ὅσον εἰς διχιλίους Σίφων φυγάδας, ἀνέστελλεν Ἰωάννης πάλιν εἰς τὰς λαθραίους ἐπιβουλὰς ἐκ τῶν φανερωτέρων. κρύφα γὰρ ἔπεμψεν ἀγγέλους εἰς Ἱεροσόλυμα, διαβάλλων Ἰώσηπον ὡς τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεως, φάσκων ὅσον οὐδέπω τύραννον ἐλεύσεσθαι τῆς μητροπόλεως, εἰ μὴ προκαταληφθείη. [a]τῶν δ' ὁ μὲν δῆμος διὰ προσοχῆς, ὁ [b]δὲ πρόσχων δὲ· οἱ δυνατοὶ δὲ κατὰ φθόνον, καὶ τῶν ἀρχόντων τινὲς λάθρα τῷ Ἰωάννῃ χρήματα πρὸς συλλογὴν μισθοφόρων ἔπεμψαν, ὅπως [c]πολεμῇ πρὸς Ἰώσηπον. ἐψηφίσαντο δὲ [d]καθ' ἑαυτοὺς, καὶ μεταπέμπειν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας. ὁ μὲν οὖν ἔξιον ἀπαρχήσειν τὸ δόγμα. διχιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους ὁπλίτας, καὶ τέσσαρας τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρας ἔστειλαν, τόν τε [e]Νομικοῦ [f]Ἰωάζαρον, καὶ Ἀνανίαν [g]Σαδδουκαῖον, καὶ Σίμωνα καὶ [h]Ἰούδαν Ἰωνάθου, πάντας εἰπεῖν δυνατωτάτους, ἵνα ὅτοι τινὲς πρὸς τὸν Ἰώσηπον αὖθις ἀποστρέψωσι. κἂν μὲν ἑκὼν [i]παραγένηται, λόγον ὑποσχεῖν ἐᾷν αὐτόν· εἰ δὲ βιάζοιτο μένειν, ὡς πολεμίῳ χρῆσθαι. Ἰωσήπῳ δὲ παραγενέσθαι μὲν πρὶν ἀπεσταλκέναι οἱ φίλοι· τινὰ δὲ αἰτίαν ἔχειν [k]προσθήσειν, ἅτε δὴ τῶν ἐχθρῶν λάθρα βεβουλευμένων. διὸ καὶ μὴ προφυλαξαμένῳ, τέσσαρες πόλεις εὐθέως πρὸς τὰς ἀφορμὰς ἀπέστης ἐλθόντας, Σεπφώριν τε καὶ [l]Γάμαλα, καὶ Γίσχαλα, καὶ Τιβεριάδα. τινὰς δὲ καὶ ταύτας προσηγάγετο δίχα τοῦ ὅπλων, ἐν χειροσιάθμοις [m]στρατηγήμασι τοὺς τέσσαρας ἠγημόνας, τῶν τε ὁπλιτῶν τοὺς δυνατωτάτους, ἀνέπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. πρὸς δὲ ὁ δῆμος ἠγανάκτησεν ἐν μετεώροις, καὶ σὺν αὐτοῖς ἅρμησε τοὺς προπέμψαντας ἀπολέσαι, εἰ μὴ φθάσαντες ἀπέφρασαν.

ϛ'. Ἰωάννης δὲ τὸ λοιπὸν οὐτὸς [n]Γισχάλων τύχης ὁ πρὶν Ἰωσήπου φόβος ἐφρούρει. ἐν μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάλιν ἀπέστη Τιβεριὰς, ἐπικαλεσαμένων [o]τὴν ἔνδον Ἀγρίππου [p]βασιλέα. ἐν [q]ᾧ μὲ μὴ χαλαντήσαντος ἐφ' ἑαυτῷ σωτηρίαν προθυμίαν, Ῥωμαϊκῶν δὲ ἱππέων ὀλίγων κατ' οἶκον τὴν ἡμέραν ἐπιφανέντων, τὸν Ἰώσηπον ἐξεκήρυσσον. [r]τῷ δὲ ἀγγέλῳ μὲ εἰς Ταριχαίας ἡ ἀπόστασις εὐθέως· ἐκπεπομφὼς δὲ τοὺς στρατιώτας πᾶσιν ὅτι σίτου συλλογὴν, ὅτε μόνος ἐξορμᾶν ὅτι τὰς ἀποσκευὰς, ὅτε μένειν ὑπέμενε, δεδοικὼς μὴ [s]βραδύνοντος αὐτοῦ, φθάσωσιν οἱ βασιλικοὶ παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. ὅδε [t]τὴν ἐπιοῦσαν [u]ἐπιβουλὴν ἐργὸν ἔξειν [v]ἔμελλεν, ἐπέχοντος σαββάτου. [w]δόλῳ δὲ εἰσελθεῖν ἐπενόει τὰς ἀποσκευάς. ἐν τὰς μὲ πύλας τῶν [x]Ταριχαιῶν ἀποκλείσας κελεύσας, ὡς μὴ [y]προεξαγγέλοι τις τὸ σκέμμα τοῖς ἐπιχειρουμένοις, τὰ δὲ ὅπλα τὴν λίμνης σκάφη πᾶσα συναθροίσας [z]διακόσια δὲ ἐν τεσσαράκοντα εὑρεθη, ἐν ταύτας [aa]πεντήκοντα ἐν πλείους ἢ ἐν ἑκάστῃ διὰ τάχους ἐλαύνῃ πρὸς τὴν Τιβεριάδα. ἐν τοσοῦτον

a Ita *Big.* & *Gall. Rufinus* vertit, *Verum ea quidem populus præscians negligebat.* τῶτος in *Editis Aliisque.* b Προσῶχεν *Big.* & *Gall.* absque δὲ. c Ita *Big.* πολεμίους *Voss.* πολεμεῖ in *Editis Aliisque.* d Καθ' αὑτὸς *Big. Voss. Bod.* & *Gall.* e Νομικοῦ pro appellativo accipiunt *alii*, ut & *Ruf.* qui vertit, *& quatuor miserunt nobiles viros jurisperitos.* f Ita *Gelen.* quo fere modo & p. 923. v. 33. Ἰούδαρον in *Editis.* Ἰωάσαδον juxta *Ruf.* g Σαδδούκαιον *Voss.* Σαδδὺκ *Gall.* h Ita *Ruf.* Παῦλον in *plerisque libris.* Τοῦδον *Big.* & in margine Τοῦδε Ἰωσήπου. i Sic *Big.* & *Bod.* & mox παραγίνηται pro παραγίνεται & παραγιναῖς. k Ita *Big.* προσθήλων in *cæteris.* l Γάδαρα *Big.* Γάδαλα *Voss.* in *Rufini* codicibus *Gadara* aut *Gabra.* m Στρατηγήμασι *Big.* & forsan *Ruf.* qui vertit, *consiliis.* n Τῶτον δ' ἐγίλμβων *Big.* τοῦ ἐγγίλου μὲ *Voss.* o Βραδυώντος *Big.* p Ἐπιῦσαν ἡμέραν *Big.* q Ita *Big.* & *Ruf.* ἵματιον in *cæteris.* r Ita *Big.* & *Ruf.* ὅλῳ δὲ in *cæteris.* s Ταριχαιατῶν *Barth.* ἀποστατῶν *Big.* t Προεξαγγέλλοι *Voss.* παραγγέλλοι *Big.* u Τεμαχητα δ' ἐφίστων ἐν ἀφιστῶτα *Big.* x Τεσσάρων ἢτοι ἐ πλείους *Big.* a Πεζῶν

τοι ἀπορρῶν τ πόλεως, ἐξ ὅσου σωιδεῖν ἦν ῥᾴδιον ἦν, χειρὰς τοῖς ἁλιάσι μετεώρους σαλεύειν ἐκέλευσεν, αὐτὸς δέ, μόνος ἐπὶ τ σωματοφυλάκων ἀόπλους ἔχων, ἔγγιον ὀφθῆναι προσήει. θρασάμενοι δὲ αὐτοὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν ἔτι βλασφημοῦντες οἱ ἀμφ' αὐτὸν, καὶ ἀμφὶ τ ἔκπληξιν πάντα τὰ σκάφη γέμειν ὁπλιτῶν νομίσαντες, ἔρριψαν τὰ ὅπλα, καὶ καταστάντες ἱκετηρίας ἐδίοντο φείσασθαι τ πόλεως.

θ'. Ὁ δὲ Ἰώσηπος πολλὰ ἀμπελησάμενος αὐτοῖς, καὶ καθυβρίσας, εἰ [a] πρῶτα μὲ ἀρξάμενοι τοῦ πρὸς Ρωμαίους πόλεμον, εἰς ἅπασι ἐμφυλίους [b] παρανάλισκον τ ἰσχύν, καὶ τὰ εὐκλεέστατα [c] ποιοῦσι τοῖς ἐχθροῖς, ἔπειτα τ κηδεμόνα τ ἀσφαλείας αὐτοῦ ἀναιρεῖσθαι σπεύδουσι, καὶ κλείειν οὐκ αἰδοῦνται τὴν πόλιν αὐτῶν τῷ τειχίσαντι, προσδέχεσθαι τοὺς ἀπολογησομένους ἔφασκε, καὶ δι' ὧν [d] βεβαιώσαιτο τὴν πόλιν. κατέβαινον δὲ εὐθὺς δέκα τ Τιβεριέων οἱ δυνατώτατοι. καὶ τοὺς μὲ ἀναλαβὼν μιᾷ τ ἁλιάδων [e] ἀνήγαγε πρῶτα πενήκοντα δὲ ἑτέρους τ βουλῆς τοὺς μάλιστα γνωρίμους κελεύει [f] προσελθεῖν, ὡς καὶ παρ' ἐκείνων πίστιν τινὰ βουλόμενος λαβεῖν. ἔπειτα καινοτέρας σκήψεις ὑπονοῶν, ἄλλους ἐπ' ἄλλοις [g] ὡς ὀφὶ συνθήκας [h] προσεκαλεῖτο· τοῖς δὲ κυβερνήταις ἐκέλευσε τ πληρωμάτων ἀφ' τάχους εἰς Ταριχαίας ἀναπλεῖν, καὶ συγκλείειν τοὺς ἄνδρας εἰς τὸ δεσμωτήριον, μέχρι πᾶσαν μὲν τὴν βουλὴν ὄσαν εἰς ἑξακοσίους, πρὸς δὲ δισχιλίους τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου συλλαβών, ἀνήγαγε σκάφεσιν εἰς Ταριχαίας.

ι'. Βοώντων δὲ τῶν λοιπῶν, ἅμα ἐπεὶ) μάλιστα τ ἀποστάσεως Κλεῖτόν τινα, καὶ προκαλοῦντο εἰς ἐκεῖνον [i] ἀπερείδεσθαι τὴν ὀργὴν, ὁ Ἰώσηπος ἀνελεῖν μὲ θέλοντα προήρητο, [k] Λευίαν δέ τινα τῶν [l] αὐτοῦ φυλάκων ἐκέλευσεν ἐξελθεῖν, ἵνα ἀποκόψῃ τὰς χεῖρας τοῦ Κλείτου. δείσας δὲ ἐκεῖνος εἰς ἐχθρῶν ὄχλον ἐπιβήσεσθαι μόνος, οὐκ ἔφη. ὀκνοῦντα δὲ τὸν Ἰώσηπον ὁρῶν ὁ Κλεῖτος, καὶ προσυμνύμενον [m] ἀποπέμψαι αὐτὸν ὑπὲρ τιμωρίαν, ἱκέτευεν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν καταλιπεῖν. κἀκείνου καταινέσαντος, ἐφ' ᾧ τὴν ἑτέραν αὐτὸς ἀποκόψειεν [n] ἑαυτῷ, σπασάμενος τῇ δεξιᾷ τὸ ξίφος ἀπέκοψε τὴν λαιάν. εἰς τοσοῦτον δέους [o] ὑπ' αὐτοῦ Ἰωσήπου προήχθη. τότε μὲν δὴ κενοῖς σκάφεσι καὶ διαφόροις ἐπὶ τὸν δῆμον ἀγχμαλωτισάμενος, πάλιν [p] τὴν Τιβεριάδα προσηγάγετο. [q] μετὰ δ' ἡμέρας ὀλίγας Γίσχαλα Σεπφωρίτας συναφιζᾶσαν ἑλὼν, ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις. σωαγαγὼν μέντοι πάντα, τοῖς δημόταις [r] δέδωκε, τοῖς τε κατὰ Σεπφωρεῖς ὁμοίως καὶ Τιβεριάδα. καὶ γὰρ κἀκείνους χειρωσάμενος, νουθετήσας ἀφ' τῆς ἁρπαγῆς ἠθέλησε, καὶ τῇ ἀποδόσει τῶν χρημάτων πάλιν εἰς εὔνοιαν προσηγάγετο.

be abeſſet ſpatio, ut ægre cerni poſſet, navibus naviculis in ſalo fluctuare juſſis, ipſe, ſeptem ſolum ex ſatellitibus *eoſque* inermes ſecum habens, propius ut conſpiceretur acceſſit. Ipſum autem cum inimici, adhuc ei maledicentes, ex muro aſpexiſſent, etiam præ conſternatione, quod ſcaphas armatorum plenas eſſe exiſtimarint, arma projiciunt: manuſque ſupplices agitantes, ut parceret civitati orabant atque obſecrabant. *Joſephus Tiberiadem ſe conſers.*

9. Joſephus autem, cum multa illis minatus eſſet, *eiſque* exprobraſſet, quod primi omnium bello Romanos adorti inteſtinis diſcordiis vires ſuas ante conſumerent, eaque facerent quibus nihil optatius hoſtibus accidere potuit, ac deinde ſecuritatis ſuæ curatorem de medio tollere feſtinarent, urbemque non erubeſcerent ipſi claudere qui eam muniverat, dicebat, ſe eos non rejicere qui urbem de ante delictis expurgaturi venirent, quorumque interventu ſecuritatem ei præſtaret. Itaque ſtatim ad eum decem Tiberienſium potentiſſimi deſcenderunt. Et hos quidem cum in unam è naviculis recepiſſet, quam longiſſime eos avexit: alios vero è ſenatoribus 1, & maxime nobiles, ad ſe venire juſſit, quaſi ab ipſis quoque ſibi fidem quandam dari voluerit. Deinde novas cauſationes excogitans, alios adhuc atque alios fœderis obtentu accerſibat; adeoque navium repletarum gubernatoribus imperavit, ut celeriter Tarichæas navigarent, viroſque in carcerem includerent, donec univerſum quidem ſenatum ad DC, & duo circiter millia plebeiorum comprehenſa ſcaphis Tarichæas abduxerit. *Stratagemate urbem recipit ſervatque.*

10. Cum autem reliqui vociferarent, Clitum quendam eſſe præcipuum defectionis auctorem, atque obſecrarent ut in illum iram *ſuam* conferret, Joſephus, qui id ſibi propoſuerat ut neminem *è popularibus ſuis* interficeret, Leviam quendam è ſatellitibus ſuis egredi juſſit, ut Clito manus amputaret. Ille vero veritus ut ſolus in globum inimicorum deſcenderet, id facere recuſabat. Clitus autem, cum Joſephum in ſcapha indignabundum ſtare videret, atque in eo fere eſſe ut ipſe deſiliret ad ſupplicium de eo ſumendum, à litore ſupplicabat, ut unam ſibi manum reliquam faceret. Cumque hoc conceſſiſſet Joſephus ea lege ut alteram ſibimet Clitus præcideret, educto ille dextera gladio lævam ſibi abſcidit. adeo eum timor ipſius Joſephi invaſerat. Tunc quidem Joſephus, cum vacuis ſcaphis & ſeptem ſatellitibus quoſdam de populo in ſervitutem abſtraxiſſet, rurſum Tiberiadem ſibi adjunxit. Paucis autem diebus, cum Giſcalorum urbem cepiſſet, quæ una cum Sepphoritis à ſe defecerat, eam militibus diripiendam conceſſit. Omnia tamen, quæ colligere potuit, civibus reddenda curavit, ſimiliter etiam Sepphoritis & Tiberienſibus. nam & hos in poteſtatem ſuam redactos defectionis ſuæ ex rapinis admonitos eſſe voluit; atque rerum ſuarum reſtitutione eos iterum ad benevolentiam alliciebat. *Clitus defectionis auctor, educto dextra gladio, lævam ſibi amputat.* *Giſcala, Sepphoris, & Tiberias capiuntur & diripiuntur.*

a Πρῶτα *Big. Bod. & Rhed.* *b* Παρανάλισκον *Bod.* *c* Δρῶσι *Big.* *d* Βεβαιώσαιτο τὴν π. *Bod.* *e* Ἀπήγαγε *Voſſ.* *f* Προσελθεῖν *Big.* *g* Illud ὡς non agnoſcit *Big.* *h* Ita *Voſſ.* προσηκαλεῖτο in *Editis Aliiſque.* προσεκαλεῖτο *Big. & Bod.* *i* Videſis *Suidam* in voce ἀποτείνας *Voſſ.* *k* Λεβὶν *Big.* quo modo & in quibuſdam *Ruſini* exemplaribus. *l* Ὑφ' ἑαυτῷ *Big.* *m* Αὐτὸν ἀποπέμψαι *Big. & Bod.* *n* Αὑτῷ *Big.* *o* Ὑπὸ τοῦ Ἰωσήπου *Big.* *p* Illud τὴν deeſt *Big.* *q* Ita *Big. Voſſ. & Bod.* δὲ non agnoſcit *Baſ.* mox μὲ poſt ἐπέτρεψε delevi auctoritate *Cod. Big. & Ruſini.* *r* Ἔδωκε *Big. Voſſ. & Bod.*

CAP.

XXVIII. CAP. XXII.

Judæi intenti bellicis inſtrumentis conficiendis. Simon Gioræ filius ad rapinas ſe convertit.

Hieroſolymorum ſtatus perturbatus.

ET Galilææ quidem motus *ita* compoſiti erant. Cum autem à turbis civilibus requieſcerent, id agebant ut ſe adverſus Romanos compararent. Hieroſolymis autem Ananus pontifex, & primorum quotquot cum Romanis non ſentiebant, muros inſtaurare properabant, & multa bellica inſtrumenta. Et paſſim quidem per urbem jacula & omne genus arma fabricata erant: exercitiis vero *tumultuoſis operam dabat ingens juvenum multitudo, & omnia perturbationis plena conſpiciebantur. Magna autem triſtitia moderatos occupabat; multique, futuras clades animo proſpicientes, in fletus & lamenta erumpebant. & auguria erant in malum omen ab iis accepta qui pacem amabant; ii vero qui bellum accenderant ea pro lubitu ſtatim interpretabantur, atque tum civitas in eo erat ſtatu ac ſi jam peritura eſſet, etiam antequam in eam venirent Romani. Anano autem in animo erat paululum deſiſtere à bellicis inſtrumentis conficiendis, ut ſeditioſorum & Zelotarum, ut vocabantur, amentiam in melius mutaret: verum ab illorum vi ſuperatus eſt. & quis ejus *vitæ* finis fuerit in ſequentibus declarabimus.

Simon Gioræ filius rapinis & cædibus in Idumæos graſſatur.

2. At in Acrabatene toparchia Simon Gioræ filius, cum multos novis rebus ſtudentes congregaſſet, ad rapinas ſe convertit; & non ſolum locupletium domos dilacerabat, verum etiam corpora verberibus conficiebat: & jam ante palam in eo erat ut tyrannidem *quidem* ſibimet arriperet. Ab Anano autem & magiſtratibus miſſo adverſus eum exercitu, ad latrones qui Maſſadam occupabant cum ſuis effugiebat: ibique manens, donec Ananus aliique ejus inimici perempti erant, Idumæam una cum latronibus populabatur: adeoque ut ejus gentis magiſtratus, propter cæſorum multitudinem & frequentes rapinas, collecto exercitu, vicos præſidiis tenerent. At Judæorum quidem res *eo tempore* ita ſe habebant.

ΚΕΦ. κϚ'. μδ'.

Ιουδαῖοι παρεσκεύαζοντο τὰ πρὸς πόλεμον. ὁ Γιώρα Σίμων ἐφ' ἁρπαγὰς ἐτράπετο.

ΤΑ μὲν οὖν [a] κατὰ Γαλιλαίαν ἐπέπαυτο κινήματα. καὶ τῶν ἐμφυλίων παυσάμενοι θορύβων, ὅλοι τὰς πρὸς Ρωμαίους ἐτράποντο παρασκευάς. οἱ δὲ τοῖς Ιεροσολύμοις, Ανανός τε ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ τῶν δυνατῶν ὅσοι [b] μὴ τὰ Ρωμαίων ἐφρόνουν, τό, τε τεῖχος ἐπεσκεύαζον, καὶ πολλὰ τῶν πολεμικῶν ὀργάνων. καὶ ἀφ' ἁπάσης μὲν τῆς πόλεως ἐχαλκεύετο βέλη, καὶ παντοπλία· πρὸς ἀλάκλοις δὲ γυμνασίαις τὸ τῶν νέων πλῆθος [c] καὶ μετὰ λύπης πάντα [d] θορύβου. δεινὴ δὲ κατήφεια τὸ μετέωον, καὶ πολλοὶ, τὰς μελλούσας προφώμενοι συμφορὰς, ἀπωλοφύροντο. θεσμοὶ δὲ τοῖς ἐφήμοις ἀγαπῶσι δύσφημοι· τοῖς δὲ τὸν πόλεμον ἐξάψασι [e] ἐκεδιάζοντο πρὸς ἡδονήν, καὶ τὸ κατάστημα τῆς πόλεως πρὶν ἐπελθεῖν Ρωμαίους ὡς ἀπολωλυίας. Ανάνῳ γοῦν φρονοῦντες ὡς, καθαμιχοῦ ἀφισαμένῳ τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν, κάμψαι πρὸς τὸ συμφέρον τύς τε ζωπυρᾶς, ἢ τὸν τῆς κληδόνος ζηλωτῶν ἀφροσύνην· [f] ἥττητο δὲ τῆς βίας καὶ τοῖς ἔξης οἷα τέλος ἔτυχε δηλώσομεν.

β'. Κατὰ δὲ τὴν Ακραβατηνὴν τοπαρχίαν ὁ Γιώρα Σίμων, πολλοὺς τῶν νεωτερίζοντων συναγαγών, ἐφ' ἁρπαγὰς ἐτράπετο, καὶ ἃ μόνον τὰς οἰκίας [g] ἐσκάπτετο τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα κατημίζετο, δῃλός τε ἦν ἤδη πόρρωθεν ἀρχόμενος τυραννεῖν. πεμφθείσης δὲ ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ Ανάνου [h] καὶ τῶν ἀρχόντων στρατιᾶς, πρὸς τοὺς ὀνομαζομένους Μασσάδα λῃστὰς μὴ ὢν ἔλαθε καταφυγὼν, κἀκεῖ μένων τῆς Ανάνου καὶ τῶν ἄλλων [i] ἐχθρῶν ἀναιρέσεως μένων συνελήλυθε τὴν Ιδουμαίαν· ὥστε τοὺς ἄρχοντας τῷ ἔθνους ἅμα ὃ πλῆθος φρονευομένων, καὶ τὰς συνεχεῖς ἁρπαγὰς, στρατιὰν ἀθροίσαντας, ἐμφρούρους τὰς κώμας ἔχειν. [k] Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ [l] τὴν Ιουδαίαν οὕτως εἶχε.

[a] Κατὰ τὴν Γαλ. *Voſſ.* [b] Ita *Big.* τοῖς μὴ in *cæteris.* [c] Μετὰ δὲ ἧς πάντα *Big.* [d] Θορύβων *Bod.* [e] Ita *Big.* & *Suidas* in voce. ἐκτελειάζοντο in *Editis Aliiſque.* [f] Ηττήθη *Big.* [g] Επίμπλασαν *Big.* [h] Καὶ τῶν ἀρχ. *Big.* & *Ruf.* [i] Illud ἐχθρῶν è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. [k] Ἀλλὰ non agnoſcit *Big.* [l] Τὴν addidi è *Cod. Bod.* * Injuſſis, *Ruf.*

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΤΡΙΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO TERTIO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως Νέρων, πυθόμενος τὰ κατὰ τὴν Ιουδαίαν, διετέθη.

1. *Quomodo Nero affectus erat, cum res Judææ perturbatas accepisset.*

β'. Ὅπως Ιουδαῖοι, μετὰ τὴν Κεστίου συμπτῶσιν ἐπιθέμενοι Ἀσκάλωνι, δὶς ἡττήθησαν, δισμυρίους σχεδὸν ἀπολέσαντες.

2. *Quomodo Judæi, post Cestii cladem Ascalonem adorti, bis superati erant, amissis viginti fere hominum millibus.*

γ'. Ὅπως Οὐεσπασιανὸς, τὰς δυνάμεις ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀναλαβὼν, ἐπὶ Πτολεμαΐδα ἦει· ἔνθα ὑπαντήσαντες Σεπφωρῖται, Γαλιλαῖοι ὄντες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν.

3. *Quomodo Vespasianus, copiis quæ Antiochiæ erant secum assumptis, Ptolemaidem profectus est: ubi Sepphoritæ, populus Galilææ, obviam facti, se dediderunt.*

δ'. Ἔκθεσις Γαλιλαίας, καὶ πάσης τῆς Ιουδαίας· καὶ ὅπως ὁρμήσας Ἰώσηπος εἰλεῖν Σεπφώρην ἀπεκρούσθη, Πλακίδου χιλιάρχου βοηθήσαντος.

4. *Galilææ & universæ Judææ descriptio: & quomodo Josephus, ad Sepphorin capiendam ire contendit, & repulsus est à Placido tribuno, qui subsidio venerat.*

ε'. Ὅπως Τῖτος, ἀπὸ Ἀχαΐας εἰς Ἀλεξάνδρειαν περαιωθεὶς, κἀκεῖθεν ἀπάρας ἐνώτῳ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, παλείσην ὅσην συναγαγόντι δύναμιν.

5. *Quomodo Titus Alexandriam transmisit ex Achaja, cumque inde movisset patri se junxit, id agenti ut copias quas poterat maximas colligeret.*

ς'. Διαγραφὴ τῶν Ρωμαϊκῶν στρατευμάτων τε καὶ στρατοπέδων, καὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' οἷς ἐπαινοῦνται Ρωμαῖοι.

6. *Descriptio Romanorum exercituum, & castrorum, aliorumque, propter quæ laudantur Romani.*

ζ'. Ὅπως Πλάκιδος, ὁρμήσας αἱρῆσαι Ἰωτάπατα, ἀπεκρούσθη· καὶ Οὐεσπασιανοῦ εἰσβολὴ εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀπὸ Πτολεμαΐδος.

7. *Quomodo Placidus repulsus est, tentatis oppugnatione Iotopatis: & Vespasianus Ptolemaide profectus impressionem facit in Galilæam.*

η'. Ἔκθεσις τῶν Ρωμαίων ὁδοιπορίας στρατιᾶς.

8. *Descriptio Romani exercitus in itineribus.*

θ'. Ὅπως διετέθησαν Ιουδαῖοι, τὴν εὐταξίαν Ρωμαίων ἰδόντες· καὶ ὅπως Ρωμαῖοι, τὴν Γαδαρέων ἑλόντες, ἠδηδὸν πάντας ἀνεῖλον.

9. *Quomodo affecti erant Judæi, cum Romanorum disciplinam conspexissent: utque Romani, captis Gadaris, omnes cujuscunque ætatis peremerunt.*

ι'. Ὡς Ἰώσηπος εἰς Τιβεριάδα φυγὼν, δέος οὐ σὺν αὐτῇ ἐνέπλησεν· καὶ ὡς, γράψας τοῖς ἐν Ιεροσολύμοις περὶ τῶν πραγμάτων, αὖθις εἰς Ἰωτάπατα εἰσέρχεται.

10. *Qualiter Josephus, cum Tiberiadem fuga se recepisset, metum incolis omnibus injecit: utque literis de rerum statu ad Hierosolymitas missis, iterum Iotapata revertitur.*

ια'. Ὅπως μαθὼν Οὐεσπασιανὸς τὸν Ἰώσηπον εἰς Ἰωτάπατα πεφυγέναι ἐκπολιορκεῖ τάχιστα.

11. *Quomodo Vespasianus, ubi intellexit Josephum profugisse Iotapata, ipsum obsidet.*

ιβ'. Ἔκθεσις τῆς πόλεως Ἰωταπάτων, καὶ ὅπως Οὐεσπασιανὸς χώμασι τὸ πρὸ τοῦ τείχους ἐξομαλίσας, τὰς ἀφετηρίους μηχανὰς ἐπέστησεν.

12. *Descriptio urbis Iotapatenæ. & quomodo Vespasianus, cum spatium omne ante muros aggeribus complesset, machinas ad tela emittenda erexit.*

ιγ'. Ὅπως Ἰώσηπος κατεστρατήγει Ρωμαίους, τό,τε τεῖχος ὑψῶν, καὶ τὸ ποτὸν [b] τοῖς ἰδίοις μέτρῳ παρέχων, τὴν πολιορκίαν ὅπως μακρὸν γενέσθαι [a] προμηθούμενος.

13. *Quomodo Josephus stratagematis utitur adversus Romanos, & muros attollens, & potum mensura suis ministrans, aliaque excogitans quibus protraheretur obsidio.*

ιδ'. Ὅπως διὰ τὸ ἀπογνῶναι τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως βουλόμενος ἐξελθεῖν, ἐκωλύθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν.

14. *Quomodo, cum egredi voluisset salute civitatis desperata, prohibitus est à civibus.*

ιε'. Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ μηχανήματος τοῦ λεγομένου κριοῦ, καὶ ὡς Ιουδαῖοι τὰ πολεμικὰ Ρωμαίων ὄργανα πυρὶ διέφθειραν.

15. *De constructione machinæ, quæ aries dicitur; utque Judæi bellica Romanorum instrumenta igne labefactarunt.*

a Προθυμούμενος in Cod. Urbinate. b Τοῖς Ιουδαίοις Gall.

16 *De Eleazaro Sameæ filio; utque Vespasiano pes vulneratur jaculo.*

17. *De vi baliſtarum & catapultarum, & quam longe corporum partes avulſæ ejaculatæ erant.*

18. *Quomodo Veſpaſianus trifariam urbem circundedit, & quænam Joſephus adverſus eum machinatus eſt.*

19. *Quomodo Joſephus oleum fervens & fœnum Græcum decoctum ſuper Romanos urbem obſidentes effudit.*

20. *Quomodo Veſpaſianus, majori cum ſecuritate machinas urbi admovens, aggeres erexit.*

21. *Quomodo Japha, urbs vicina Iotapatis, iiſdem diebus à Romanis capta eſt, primo quidem à Trajano illuc miſſo, deinde à Tito.*

22. *Quomodo etiam Samaritæ à Cerealio ad internecionem cæſi ſunt.*

23. *Quomodo expugnata ſunt Iotapata, à transfuga prodita: ubi & Antonius centurio occiſus eſt.*

24. *Quomodo Joſephus, cum in latebras abditus una cum aliis occultari videretur, proditus à muliere, ſeſe Romanis tradere voluit.*

25. *Quomodo qui ſimul erant cum Joſepho ei obſtiterunt, quo minus ſemet dederet Romanis; & quænam ad ipſos diſſeruit.*

26. *Illis non valens perſuadere quod voluit, per certos numeros artificioſe diſpoſitos omnes eo deduxit, ut alter ab altero perimi vellent: ipſe duntaxat cum altero relictus eſt, & ad Romanos abductus.*

27. *Ad Veſpaſianum ductus quænam verba faciebat: & quomodo ab ipſo tractatus eſt.*

28. *Quomodo Veſpaſianus rediit Cæſaream urbem maritimam, illic cum exercitu hyematurus.*

29. *Quomodo ex urbibus vaſtatis qui effugerant, in unum collecti, Joppen inſtaurarunt: & qualiter ipſi necati ſunt à Romanis, & urbs funditus everſa.*

30. *Quomodo affecti erant Hieroſolymitæ, auditis quæ Iotapatis acciderunt. utque primum quidem, cum accepiſſent Joſephum mortem oppetiiſſe, lamenta ediderunt: deinde cum ex Romanis intellexiſſent ipſum magno in honore eſſe, ira exardebant, & majori impetu ad bellum ferebantur, quaſi & ipſum pariter ac Romanos ulturi eſſent.*

31. *Quomodo Veſpaſianus Cæſareâ maritimâ Cæſaream Philippi tranſiit, ab Agrippa invitatus; ubi & de Tiberiadis & Tarichæarum defectione audivit.*

32. *Quomodo capta eſt Tiberias, cum populum defectionis pœnituiſſet & ſibi ignoſci petiiſſet.*

33. *Quomodo Titus, à patre Tarichæas miſſus, cum ſuos adverſariorum multitudine perterritos videret, allocutione eos confirmat.*

34. *Quomodo Romani, Titi orationis vi alacres facti & animati, Tarichæas expugnarunt, & multos in urbe hoſtes jugularunt.*

35. *Deſcriptio Jordanis & regionis Genneſar.*

36. *Quomodo Veſpaſianus imperator tractavit Tarichæatas quos ceperat.*

ις'. Περὶ Ελεαζάρε τ̃ υἱ̃ Σαμέε· καὶ ὡς Οὐεσπασιανὸς βέλει κατὰ τ̃ πόδα πεζώσκεται.

ιζ'. Περὶ τ̃ βίας τ̃ πετροβόλε ὀργάνε, ὁπόσον ἀφέσημα τὰ ἀποῤῥηγνύμενα τ̃ σωμάτων ἀπεσφενδόνα μέρη.

ιη'. Ως Οὐεσπασιανὸς τειχῆ τὴν πόλιν περέλαβε, καὶ οἷα Ιώσηπ@ ἀντεμηχανήσατο.

ιθ'. Οπως Ιώσηπ@ ζέον ἔλαιον, καὶ τῆλιν ἐφθὸν τοῖς πολιορκοῦσι τ̃ Ρωμαίων ὑπεξέχεεν.

κ'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, ἀσφαλέστερον προσάγων τῇ πόλει τὰς μηχανὰς, ὕψωσε τὰ χώματα.

κα'. Οπως Ιαφὰ πόλις, ἀσυγγέτων Ιωταπάτοις, κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας ὑπὸ Ρωμαίων ἥλω, πρῶτον μὲν ὑπὸ Τραϊανὸ πεμφθέντ@, ἔπειθ' ὑπὸ Τίτε.

κβ'. Οπως καὶ οἱ Σαμαρεῖς ὑπὸ Κερεαλίε παν δημεὶ ἀπεσφάγησαν.

κγ'. Οπως ἑάλω Ιωτάπατα ὑπὸ αὐτομόλε προδοθέντα, ἔνθα καὶ ὁ ἑκατόνταρχ@ Αντώνι@ ἐσφάγη.

κδ'. Οπως Ιώσηπος, δόξας λαθεῖν [a] σὺν ἑτέροις, ὑπὸ γυναικὸς μεμυνθεὶς, ἑαυτὸν Ρωμαίοις ἐβούλήθη προδοῦναι.

κε'. Οπως ἐκώλυον Ιώσηπον οἱ συνόντες αὐτῷ δεξιὰς δοῦναι Ρωμαίοις, καὶ ὁποῖα πρὸς αὐτὸς διεξῆλθε.

κς'. Οπ μὴ δυνάμν@ αὐτὸς πεῖσαι, λόγ τν@ ἀριθμῷ τεχνικῶς αὐτὸς μεθοδεύσας, πάντας ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρεῖσθαι παρεσκεύασεν· αὐτὸς μόν@ σὺν ἑτέρῳ καταλειφθεὶς, καὶ πρὸς Ρωμαίους ἀπαχθείς.

κζ. Οποῖα πρὸς Οὐεσπασιανὸν ἀχθεὶς εἶπε, καὶ ὅπως ἐκεῖνος αὐτῷ ἐχρήσατο.

κη'. Οπως Οὐεσπασιανὸς εἰς τὴν ναυτιλίαν Καισάρειαν ἐπανέστρεψε, τὸν χειμῶνα ποιήσων μετὰ τ̃ στρατιᾶς.

κθ'. Οπως οἱ ἐκπεσόντες τ̃ συμπορθηθέντων πόλεων συνελθόντες τὴν Ιόππην ἔκτισαν, καὶ οἵῳ τρόπῳ αὐτόν τε ὑπὸ Ρωμαίων ἀπώλοντο, καὶ ἡ πόλις κατεσκάφη.

λ'. Οπως διετέθησαν οἱ ἐν Ιεροσολύμοις, πυθόμενοι τὰ κατὰ τὴν Ιωτάπατα. καὶ ὡς πρῶτον μὲν, ἀκούσαντες Ιώσηπον τεθνάναι, ὠλοφύραντο· ἔπειτα μαθόντες παρὰ Ρωμαίοις ἐν μεγίστῃ τιμῇ αὐτὸν εἶναι, σφόδρα ὠργίσθησαν, καὶ μᾶλλον πρὸς τὸν πόλεμον ὥρμησαν, ὡς ἐκ αὐτὸν μὴ τῶν Ρωμαίων ἀμυνόμενοι.

λα'. Ως Οὐεσπασιανὸς ἀπὸ τ̃ παραλίε Καισαρείας εἰς τὴν Φιλίππε μετῆλθε, ὑπ' Αγρίππε κληθείς, ἔνθα καὶ τὴν ἀπόστασιν Τιβεριάδ@ καὶ Ταριχαιῶν ἤκουσεν.

λβ'. Οπως ἑάλω Τιβεριὰς μετανοίᾳ τε δήμε καὶ συγγνώμῃ.

λγ'. Οπως Τῖτος, ἀποσταλεὶς ὑπὸ πατρὸς εἰς Ταριχαίας, καὶ τὰς οἰκείας ἀφ' τὸ πλῆθος τ̃ ἐναντίων καταπληχθέντας ὁρῶν, δημηγορίᾳ τέτους [b] παρεκρατεῖ.

λδ'. Ως προθυμίας ἐμπληθέντες Ρωμαῖοι, τῇ τ̃ λόγων ἰσχύι Τίτε, τὰς Ταριχαίας ἐκρέτησαν, καὶ πολλὰς τ̃ ἐν αὐτῇ πολεμίας κατέσφαξαν.

λε'. Εκφρασις Ιορδάνε καὶ τ̃ Γεννησὰρ χώρας.

λς'. Οπως τῆς ἁλὸς τ̃ Ταριχαιατῶν Οὐεσπασιανὸς ὁ στρατηγὸς ἐχρήσατο.

a Σὺν ἑτέροις Vat. b Παρεκρατῆ Vat. & Barb.

[a]Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Γ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER III.

ΚΕΦ. α'.

Οὐεσπασιανὸς ὑπὸ Νέρωνος πέμπεται εἰς τὴν Συρίαν, ἵνα τοὺς Ἰουδαίους ὑπερφυῶς.

CAP. I.

Vespasianus à Nerone mittitur in Syriam, ut Judæos bello aggrediatur.

ΝΕΡΩΝΙ δ' ὡς ἠγγέλη τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πλάσματα, λελυθῆσθαι μὲν ὡς εἰκὸς ἔκπληξις ἐμπίπλει καὶ δέος. φανερῶς δ' ὑπερηφάνει καὶ μεγαυχίζετο, φρονήσει μᾶλλον ἢ ταῖς τῶν πολεμίων ἀρεταῖς γεγονέναι τὰ συμβάντα, λέγων· πρέπειν δὲ ἡγεμόνος [b]αὐτῷ μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν ὄγκον τὸν ἡγεμονίας καταφρονεῖν τῶν σκυθρωπῶν, καὶ δοκεῖν εἶναι παντὸς ἐπάνω τὸ ψυχρὸν ἔχειν. διηλέγχετο γοῦν ὁ τῆς ψυχῆς θόρυβος [c]τοῦ τρομώδους.

CUM Neroni nuntiatum esset, res apud Judæam male cecidisse, clam quidem, ut verisimile erat, animo consternatus est & metu *vehementer* ictus. At palam arrogantia efferebatur, & ira intumescebat, ducis exercitûs negligentia potius quam virtute hostium facta esse quæ acciderant, dicens; ipsumq; decere existimans propter imperii majestatem tristia spernere & nihili habere, viderique malis omnibus superiorem animum gerere. Cæterum mentis trepidationem arguebant curæ & sollicitudo.

Nero ex rebus in Judæa male gestis animo perturbatus.

β'. [d]Σκεπτόμενος δὲ, τίνι πιστεύσει κινῆσαι τὸν ἀναπολίωτον, ὃς τιμωρήσεται μὲν τὴν Ἰουδαίαν ἐπανάστασιν, περιλείψει δὲ αὐτοῖς ἤδη καὶ τοὺς πέριξ ἔθνη σωτηρίαν ἔχοντα, μόνον εὑρίσκει Οὐεσπασιανὸν τοῖς χρείαις ἀναλογοῦντα, καὶ τηλικοῦτον πολέμου [e]μέγεθος ἀναδέξασθαι δυνάμενον, ἄνδρα ταῖς ἀπὸ νεότητος [f]στρατείαις [g]ἐγκεκραμένον, καὶ προφρονεύσαντα μὲν πάλαι Ρωμαίοις τὴν ἑσπέραν ὑπὸ Γερμανῶν παραστρωμένην, προσκτησάμενον δὲ τοῖς ὅπλοις [h]Βρεττανίαν τὴν λαθάνης. [i]ὃν αὐτῷ καὶ τῷ πατρὶ Κλαυδίῳ παρέσχε, χρεὼν ἱδρῶτος ἰδίου θρίαμβον καταγαγεῖν.

De duce, quem ad motus comprimendos mitteret, deliberat.

γ'. [k]Τοιοῦτόν τε δὴ [l]προκληδονιζόμενος, καὶ σταθερὰν μὲν ἡλικίαν ὁρῶν, μίξει δὲ πίστεως αὐτῷ τοὺς υἱοὺς ὅμηρον

Vespasianum, ut maxime idoneum, in Syriam & Judæam mittit.

[a] Φλαβίου Ιωσήπου εἰς ἀλώσεως λόγος γ'. *Voss. & Bod.* [b] Illud μὲν è *MSS.* [c] Εαυτοῦ *Big.* [d] Ita *Busb. Vat. & Rhed.* ὑπὲρ in *Editis Allisque.* [e] Σκηπτομένου *Big. Vat. & Voss.* [f] Βιωσι *Bod.* [g] Ita cum *Cod. Big.* στρατιαῖς in *cæteris.* [h] Γερμανίαν *Bod. & Gall.* [i] Claudio principe, Vespasianus Narcissi gratia legatus in Germaniam missus est: inde in Britanniam translatus, tricies cum hoste conflixit. *Sueton. in Vespasiano.* [k] Οὗτον τῷ τοῦ περὶ αὐτοῦ *Bod.* οὗτον αὐτοῦ ἐκ τοῦ πατρὶ *Big.* contra quam *Rhed.* qui vertit, unde patri quoque ipsius Claudio &c. [l] Ita *Big. Voss. Busb. Rhed. Gall. Vat. & Suidas* in v. προκληδονιζόμενος. antea erat πιστοῦ γε δή. [m] Προκληδονιζόμενος *Suid.*

rumque ætatem integram manus ſuppeditantem paternæ prudentiæ, forſan & Deo aliquid de univerſis præordinante, virum mittit qui eum imperio præeſſet Syriæ exercitibus, multis blanditiis, quales poſtulat neceſſitas, ad eum incitandum adhibitis & officioſis delinimentis. Ille autem ex Achaia, ubi tum cum Nerone erat, Titum quidem filium ſuum miſit Alexandriam, ut inde quintam & decimam legiones moveret. ipſe vero, trajecto Helleſponto, pedibus in Syriam pervenit: ibique Romanas copias & multa regum vicinorum auxilia congregabat.

Titus in Alexandriam miſſus: Veſpaſianus in Syriam pervenit.

εσι, ϗ τὰς τῶν ἀκμὰς χεῖρα τ παῤῥώας σωέστεως, τάχα π ϗ θεὶ τ ὅλων ἤδη θ Θεῦ θεοικονομυμένου, πέμπει τ ἄνδρα [a] ἀξιαληψόμενον τ ἡγεμονίαν τ ὑπὲ Συρίας ϛρατευμ[χ], πολλὰ θεὸς ὃ ἐπῆιρον, οἷα κελεύουσιν αἱ ἀνάγκαι, μειλιξάμενός τε ϗ θροθεραπεύσας. ὁ δὲ ἀπὸ τ Ἀχαΐας, ἔνθα σωὼν θ Νέρωνι, τ μὲν υἱὸν Τίτον ἔσειλεν [b] ἐπ' Ἀλεξανδρείας, [c] τότε πέμπτον ϗ δέκατον ἐκεῖθεν ἀναζήσοντα τάγμα. περάσας δὲ αὐτὸς τ Ἑλλήσποντον, πεζὸς εἰς Συρίαν ἀφικνεῖται, κἀκεῖ τάς τε Ρωμαϊκὰς δυνάμεις [d] συνῆγε, ϗ συχνὰς παρὰ τ γειτνιώντων βασιλέων συμμαχίας.

CAP. II.

Magna Judæorum cædes circa Aſcalonem. Veſpaſianus Ptolemaidem venit.

JUdæi autem, poſt Ceſtii cladem inexſpectato rerum ſucceſſu elati, animorum impetus cohibere non poterant, & quaſi * fortunæ flabellis excitati bellum ulterius producere ſatagebant. Itaque ſtatim univerſi, quotquot pugnaciſſimi, congregati Aſcalonem *recta* contenderunt. Urbs *hæc* antiqua eſt, quingentis & viginti ſtadiis diſtans ab Hieroſolymis, ſemper odio habita à Judæis, ac propterea tunc primis illorum incurſibus propior fore viſa eſt. Excurſibus autem duces præerant tres viri & *corporis* robore & prudentia *omnium* eminentiſſimi, Niger *quidem* Peraïta, & Silas Babylonius, prætereaque Joannes Eſſæus. Et Aſcalon valide quidem munita fuerat: præſidiis vero fere deſtituta erat. eam quippe una *tantum* peditum cohors, & una equitum ala tuebatur, duce Antonio.

Judæi bellum movent, & cum copiis Aſcalonem contendunt.

ΚΕΦ. β'.

Μεγάλη Ιουδαίων σφαγὴ περὶ Ασκάλωνα. Οὐεσπασιανὸς εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται.

Ιουδαῖοι δὲ, μετὰ τὴν Κεστίου πληγὴν ἐπηρμένοι τοῖς ἀδοκήτοις εὐπραγίαις, ἀκρατεῖς ἦσαν ὁρμῆς, καὶ ὥσπερ ἐκριπιζόμενοι τῇ τύχῃ θερμοτέρω τ πόλεμον ἐξῆγον. πᾶν γὰρ εὐθέως ὅσον ἦν μαχιμώτατον αὐτοῖς ἀθροισθέντες, ὥρμησ ἐπ' Ασκάλωνα. πόλις ἔστιν ἀρχαία, τ Ιεροσολύμων εἴκοσι θεὸς τοῖς πεντακοσίοις ἀπέχουσα σταδίοις, ἀεὶ ἀφ' μίσους Ιουδαίοις γεγενημένη, διὸ καὶ τότε τοῖς θερσήταις ὁρμοῖς [e] ἐγκεῖσθαι ἔδοξεν. ἐξηγοῦντο δὲ τ καταδρομῆς τρεῖς ἄνδρες, ἀκμή τε κορυφαῖοι καὶ σώμασιν, Νίγερ τε ὁ Περαίτης, καὶ ὁ Βαβυλώνιος Σίλας, θεὸς οἷς Ιωάννης ὁ Εσσαῖος. ἡ δὲ Ασκάλων ἐτετείχιστο μὲν χαρτερῶς, βοηθείας δὲ τοῖ σχεδὸν ἔρημος. ἐφορεῖτο δ ὑπό τε [f] ἀσπίδας πεζῶν, καὶ ὑπὸ μιᾶς ἴλης ἱππέων, [g] ἧς ἐπῆρχεν Αντώνιος.

Romani, duce Antonio, cum Judæis congrediuntur.

β'. Οἱ μὲν θν πολὺ ταῖς [h] ὁρμαῖς σωτονώτερον ὁδεύσαντες, ὡς ἐγγύθεν ὡρμημένοι, καὶ δὴ παρῆσαν. ὁ δὲ Αντώνιος, ὑ γὰ ἡγνόει μέλλουσαν ἐπὶ τοῖ ἔφοδον αὐτοῖς, [i] θεοεξήγαγε τὰς ἱππεῖς, καὶ θάδην ὥτε θεὸς ὃ πλῆθος, ὥτε [k] θεὸς τ τόλμαν ὑποδείσας τ πολεμίων, καρτερῶς τὰς θερσήτας ὁρμὰς [l] ἀνεδέξατο, καὶ τὰς ὅπ ὃ τεῖχος [m] ὠθουμένους ἀνέσειλεν. οἱ δὲ θεὸς ἐμπείρως γε [n] πολέμων ἄπειροι, καὶ πεζοὶ θεὸς ἱππεῖς, ἀσύντακτοί τε θεὸς ἡνωμένους, καὶ θεὸς ὁπλίτας ἐξηρτυμένους [o] εἰκαιότερον ὡπλισμένοι, θυμῷ τε πλέον ἢ βουλῇ γρατηγούμενοι, θεὸς εὐπειθεῖς καὶ νεύμασι πάντα θεράποντας ἀντιτασσόμενοι, πονῆσι ῥαδίως. ὡς γὰ αὐτοῖς [p] ἅπαξ ἤδη σωεταράχθησαν αἱ θερσήται φάλαγγες, ὑπὸ τ ἵππου τρέπονται, καὶ τοῖς κατόπιν αὐτοῖς ὅπ τὸ τεῖχος βιαζομένοις θεσπίπτουσι, ἀλλήλων ἦσαν πολέμιοι, μάχει πάντες, ταῖς τ ἱππέων [q] εἰσβολαῖς ἐξιστάμενοι, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ πᾶν ὃ πεδίον. τὸ δὲ ἰῶ [r] πλατύ, καὶ πᾶν ἱππάσιμον. ὁ δή, καὶ τοῖς Ρωμαίοις σωεργήσαν, πλεῖστον εἰργάσατο τ Ιουδαίων φόνον. τοὺς τε γὰ φεύγοντας, αὐτοῖς φαίνοντες ἐπέστρεφον, καὶ τοῖ ὑπὸ τῷ δρόμῳ σωειλημένων διεκπαίοντες, ἀπείρους ἀπήρων. ἄλλοι δὲ ἄλλους, [s] ὅπη τρέποιντο, κυκλούμενοι καὶ θερι-

Magna Judæorum ſtrages.

a Λευίδου Big. b Επ' Αλεξανδρίαν Big. εἰς Αλεξανδρείαν Bod. c Τὸ πίμπτον Big. & mox τάγμα Vat. d Συνήγαγε Big. e Εχίον Big. f Σπείρας Big. Bod. Vat. & Voſſ. g Ης ἦρχεν Voſſ. h Ορμαῖς συντομώτερον Big. i Προεξήγαγέ τε Big. k Πρὸς non agnoſcit Big. l Υπεδέξατο Big. m Ωθισμένους Big. n Πολεμεῖν Big. o Οἱ κενώτερον Bod. p Illud ἅπαξ deeſt Big. Vat. & Voſſ. q Εμβολαῖς Big. & Voſſ. ἀπειλαῖς Gall. & Vat. r Πολὺ Big. & forſan Ruf. apud quem, qui fuit plurimus. ſ Οπου Big. * Fortuna eos exagitante perciti, Ruf. Vide Suidam in voce ἐκπερίζεσθαι. a Μύθου

θελαύνοντες κατηκόντιζον ῥᾳδίως. καὶ τοῖς μὲν Ἰουδαίοις τὸ ἴδιον πλῆθος ἐρημία πρὸς τὰς ἀμηχανίας κατεφαίνετο· Ῥωμαῖοι δ' ἐν τοῖς εὐτραγίαις, καίπερ ὀλίγοι τῷ πολέμῳ, ἠξίουν σφᾶς αὐτοὺς ὑπελάμβανον. καὶ τὸ μὲ προφιλονεικούντων τοῖς πάθεσιν, αἰδοῖ τε φυγῆς ταχείας καὶ μεταβολῆς ἐλπίδι, τῶν δὲ μὴ κοπιώντων ἐν οἷς εὐτύχουν, παρέτεινεν ἡ μάχη μέχρι δείλης, ἕως ἀνῃρέθησ μὲ [a] μόλις τὸ Ἰουδαίων ἀριθμὸν ἄνδρες, καὶ δύο τὸ ἡγεμόνων, Ἰωάννης τε καὶ Σίλας· οἱ λοιποὶ δὲ τραυματίαι ὃ πλέον, σὺν τῷ προλειπομένῳ τὸ ἡγεμόνων Νίγρει, τὸ Ἰδουμαίας εἰς πολίχνιόν τινα, [b] Σάλλις καλεῖται, συνέφυγον. ὀλίγοι δέ τινες καὶ τὸ Ῥωμαίων ὑπὸ τῆσδε τὸ προτάξεως ἐτρώθησαν.

γ'. Οὐ μὴν [c] οἱ Ἰουδαῖοι τηλικαύτῃ συμφορᾷ κατεπτάλησαν τὰ φρονήματα· μᾶλλον δὲ αὐτοῖς τὸ πάθος ἦγειρε τὰς τόλμας. [d] ὑπερφρονοῦντές τε τοὺς ὑπὸ νεκρῶν, ἐσπουδάζοντο τοῖς προτέροις κατορθώμασιν ὑπὸ πλείονι δόλῳ. ὀλιγωρήσαντες γὰρ ὅσον [e] ἰάσασθαι τὰ τραύματα, καὶ τοῖς δυνάμει πᾶσαν ὑπισυλλέξαντες, [f] ὀργιλώτερον καὶ πολλῷ πλείους ἐπανῆλθον ὑπὸ τὴν Ἀσκάλωνα. παρεῖπετο δὲ αὐτοῖς, [g] μετὰ τὸ ἀπειρίας καὶ τῶν ἄλλων πρὸς πόλεμον ἐλαττωμάτων, ἡ προτέρα τύχη. ὃ γὰρ Ἀντώνιος τὰς παρόδους προλοχίσαντος, ἀδόκητοι ταῖς ἐφόδοις ἐμπεσόντες, καὶ ὑπὸ τῶν ἱππέων πρὶν εἰς μάχην συνταχθῆναι κυκλωθέντες, πάλιν πίπτουσι μὲ ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους· οἱ λοιποὶ δὲ πάντες ἔφυγον, σὺν οἷς καὶ Νίγερ, πολλὰ κατὰ τὴν φυγὴν εὐτολμίας ὑπὲρ δεξάμενος ἔργα· [h] συνελαύνονται δ' οὕτω, προσκειμένων τῶν πολεμίων, εἰς πύργον τινὰ ὀχυρὸν κώμης [i] Βεζεδὴλ καλουμένης. ὁ δὲ τὸ Ἀντώνιον, ὡς μήτε τρίβοιντο τὸ πύργου ὄντος δυσάλωτου, μήτε ζῶντα τὸ ἡγεμόνα καὶ γενναιότατον τὸ πολεμίων προΐδοιεν, ὑποπιμπρᾶσι τὸ τεῖχος. φλεγομένου δὲ τὸ πύργου, Ῥωμαῖοι μὲ ἀναχωροῦσι γεγηθότες, ὡς διεφθαρμένου καὶ Νίγερος. ὁ δὲ, εἰς τὸ μυχαίτατον τὸ φρουρίου καταπεδήσας οἶκ τὸ πύργου, ἀσφαλίζεται, καὶ [k] μεθ' ἡμέραν τρίτην τοῖς μετ' [l] ὀλοφυρμοῦ πρὸς κηδείαν αὐτὸν ἐρευνῶσιν ὑποφθέγγεται· προελθὼν δέ, χαρᾶς ἀνελπίστου πάντας ἐπλήρωσεν Ἰουδαίους, ὡς προνοίᾳ Θεοῦ σωθεὶς αὐτοῖς κρατησὸς εἰς τὰ μέλλοντα.

δ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν ἐκ τὸ Ἀντιοχείας· ἡ μητρόπολις ὅτι τὸ Συρίας, [m] μεγέθους τε ἕνεκα καὶ τὸ ἄλλης εὐδαιμονίας, τρίτον [n] ἀδηλείτως ὅτι τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις οἰκουμένης ἔχουσα τόπον· ἔνθα κατ' πάσης τὸ ἰδίας ἰσχύος ἐκδεχόμενον αὐτὸ τὴν ἄφιξιν καὶ Ἀγρίππαν τὸ βασιλέα κατειλήφει, ὅτι Πτολεμαΐδος ἠπείγετο. καὶ [o] κατ' αὐτὸν ὑπαντῶσιν αὐτῷ τὸ πόλιν, οἱ τὸ Γαλιλαίας Σεπφώριν νεμόμενοι, τὸ τῆδε ἐφικοικὰ φρονοῦντες. οἱ καὶ τὸ ἑαυτῶν σωτηρίας, καὶ τὸ Ῥωμαίων ἰσχύος οὐκ ἀπρονόητοι, πρὶν

agitantes sagittis facile confecerunt. Et Judæis quidem suorum multitudo, quod de salute desperarent, pro solitudine habebatur: Romani vero prosperis elati, [1] licet ad pugnam pauci essent, tamen se satis superque habere existimabant. Et illis quidem res adversas superare contendentibus, quod & puderet eos cito fugere, & fortunam in melius mutari sperarent, Romanis autem dum feliciter res cederent minime delassatis, ad seram usque vesperam pugnatum est, donec à Judæis quidem perempti fuerant viri numero ad decem millia, duoque duces Joannes & Silas; cæteri vero plerique saucii, cum Nigro, qui unus restabat ex ducibus, in quandam Idumææ urberculam, cui nomen Sallis, confugerunt. Quin & è Romanis nonnulli in isto prælio vulnerati erant.

Decem millia Judæorum perempta, in quibus Joannes & Silas duces.

3. Veruntamen Judæi nequaquam tanta clade accepta cecidere animis; sed ex iis quæ passi sunt major illis crevit audacia. & mortuos ante pedes jacentes nihil morati, rebus jam ante prospere gestis ad cladem alteram alliciebantur. Itaque parvo tempore interjecto, quod ne curandis quidem vulneribus satis esset, copiisque suis omnibus undique collectis, majori cum indignatione multoque plures ad Ascalonem recurrebant. Illos autem, præter rei militaris imperitiam aliaque quibus in bello gerendo laborabant vitia, eadem quæ prius sequuta est fortuna. Nam cum Antonius transitus insidiis jam ante occupasset, ex improviso in eas inciderunt *Judæi*; & ab equitibus circundati, priusquam instructa esset acies, iterum quidem cadunt ad octo millia & amplius: cæteri vero omnes in fugam se conjiciebant, inque his Niger, multis dum fugeret magnæ audaciæ facinoribus editis: cumque instarent hostes, compelluntur in turrim bene munitam vici cujusdam, cui nomen Bezedel. Antonius vero cum suis, ne tempus tereretur circa turrim captu difficilem, & ne ducem superstitem eundemque hostium fortissimum sinerent effugere, ignem muro subjiciunt. Cum autem turris conflagraret, Romani quidem gaudio exsultantes discedunt, ac si Niger etiam periisset. Ille vero, cum ex turri in abditissimum castelli specus desiliisset, servatur; triduoque post cum socii lachrymantes eum ut sepeliretur quærerent, eos inferne alloquitur: egressusque gaudio insperato Judæos omnes complevit, tanquam Dei providentia servatus qui eos in posterum duceret.

Iterum ad pugnam se parant Judæi.

Octo millibus cæsis, fugantur.

Niger dux ex incendio castelli salvus evasit.

4. Vespasianus autem, [2] assumpto secum exercitu ex Antiochia (quæ Syriæ metropolis est, magnitudine simul aliaque felicitate tertium sine dubio, inter urbes terrarum orbis Romanæ ditionis, locum obtinens) ubi etiam regem Agrippam cum omnibus suis viribus adventum ejus exspectantem offenderat, Ptolemaïdem ire contendebat. Atque apud istam civitatem ei occurrunt Galilæi Sepphorin habitantes, [3] paciq; istic studentes. qui nec suæ salutis, nec Romanorum potentiæ improvidi, antequam

Vespasianus ex Antiochia ad Ptolemaïdem properat.

A Sepphoritis

a Μόλις τὸ ἀριθμὸν Ἰουδαῖοι ἄνδρες *Bod.* b Σάλις *Bod.* c Articulum οἱ omittunt *Big.* & *Voss.* d Ὑπερφρονοῦντες δὲ τοὺς *Big.* e Ἰᾶσθαι *Voss.* & *Lipsi.* f Ὀργιλώτερον καὶ πολὺ πλ. *Big.* & *Voss.* ὀργιλώτεροι καὶ πολὺ πλ. *Bod.* & *Vat.* g Μετὰ τὸ *Big.* h Συνελαύνονται προσκειμένων *Big.* in *Rufini* verlione, *& quoniam hostes instarent, in turrim quandam tutissimam compelluntur* &c. i Βιδζιλ *Big.* in pleriſque *Rufini* libris *Baldezel.* k Μεθ' ἡμέρας τρεῖς *Big.* l Ὀλοφυρμῶ *Big.* m Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* μεγέθους ἕνεκα in *cæteris.* n Ἀσυγχείτως *Bod.* o Κατ' αὐτὸν *Big.* 1 Aliter verti potest, Græca distingundo ad hunc modum, καίπερ ὄντες ὀλίγοι, τῷ πολέμῳ καὶ &c. 2 Antiochiam exercitum ducens, *Ruf.* 3 Soli mente pacata, *Ruf.*

benigne excipitur Vespasianus.

tequam veniret Vespasianus, Cestio Gallo fidem dederant * & ab eo vicissim acceperant, præsidiumque militare susceperant. Cæterum tunc, cum ducem benigne admodum excepissent, alacriter sese etiam cum illis contra populares suos belli societatem inire pollicebantur. Quibus Vespasianus tunc, cum id postulassent, in præsidium dat equites totidem pediteſque, quot resistendo fore arbitrabatur incursibus, si quid præter solitum moverent Judæi. non enim se parvum bello futuro discrimen adire existimabat, si sibi auferretur Sepphoris, civitas Galilææ maxima, & in loco *natura* munitissimo exstructa, quæque genti universæ foret præsidio.

ἀφικέσθαι Οὐεσπασιανόν, Κεστίῳ Γάλλῳ πίστεις τε ἔδοσαν, καὶ δεξιὰς ἔλαβον, καὶ παρεδέξαντο φρουράν. τότε μὲν οὖν, φιλοφρόνως ὑποδεξάμενοι τὸν ἡγεμόνα, [a] προθύμως σφᾶς αὐτοὺς ὑπέσχοντο κατὰ τῶν ὁμοφύλων συμμαχίας. οἷς ὁ στρατηγὸς ἀξιώσασι, τίνας τοὺς ἀσφάλειαν ἱππεῖς τε καὶ πεζοὺς παραδίδωσιν, ὅσους ἀνθέξειν τοῖς καταδρομῇσι, εἴ τι Ἰουδαῖοι παρακινοῖεν, ὑπελάμβανεν. καὶ γὰρ σφόδρα μικρὸν ἐδόκει ὁ κινδύνευμα τοὺς τὰ μέλλοντα πόλεμον, ἀφαιρεθῆναι τὴν Σεπφώριν, μεγίστην μὲν οὖσαν τῆς Γαλιλαίας πόλιν, ἐρυμνοτάτῳ δὲ [b] ἐπικειμένην χωρίῳ, καὶ φρουρὰν ὅλῳ τῷ ἔθνει ἐσομένην.

CAP. III.

ΚΕΦ. γ'.

Descriptio Galilææ, Samariæ, & Judææ.

Ἐκθεσις Γαλιλαίας, Σαμαρείας, καὶ Ἰουδαίας.

Situs Galilæarum.

DUÆ autem sunt Galilææ, una Inferior, altera Superior appellata, easq; Phœnice & Syria circundant. A solis quidem occasu *eas* disterminat Ptolemais territorii sui finibus, atque Carmelus, olim quidem Galilæorum, nunc autem Tyriorum mons; cui adhæret Gaba, urbs equitum dicta, quod equites ab Herode rege dimissi illic habitent. A meridie autem Samaris & Scythopolis usque ad fluenta Jordanis. Ab oriente vero eam terminant Hippene & Gadaris, atque ipsa Gaulanitis, regnique Agrippæ fines. Septentrionalia autem ejus Tyrus claudit, & Tyriorum regio.

Galilææ utriusque longitudo & latitudo.

Inferioris quidem Galilææ longitudo extenditur à Tiberiade usque ad Chabulon, cui in maritimis vicina est Ptolemais. Latitudine autem patet à vico Xaloth nuncupato, qui in Magno campo situs est, usque ad Bersaben; unde etiam Galilææ superioris latitudo incipit usque ad Baca vicum: qui Tyriorum terram *à Galilæa* dirimit. Latitudo vero ejus à Thella vico Jordani proximo usque ad Meroth protenditur.

Galilæarum fertilitas.

2. Cum autem utræque tanta fuerint magnitudine, & tot gentibus alienigenis circundatæ, omni semper belli periculo resistebant. Nam & ab infantia pugnaces & ubique numero abundantes Galilæi; & neque formido unquam viros occupavit, neque eorum penuria regio laboravit: quoniam tota pinguis & pascua est, & omne genus arboribus consita, ita ut vel minime studiosos agriculturæ ubertate sua alliciat. Omnis itaque ab habitantibus exculta est, & nulla ejus pars otiosa. Quin & urbes frequentes, & crebri vici ubique populosi propter soli bonitatem, ut qui sit minimus supra quindecim millia incolarum habeat.

Galilæa comparata cum Peræa.

3. In summa autem, si quis Galilæam Perææ faciat magnitudine cedere, erit sane ut huic viribus & potentia eam præferat. Uni-

ΔΥΟ δ' ὄσας τὰς Γαλιλαίας, τήν τε ἄνω, καὶ τὴν κάτω [c] προσαγορευομένην, περίεχει μὲν ἡ Φοινίκη καὶ Συρία. διορίζει δὲ ἀπὸ μὲν δύσεως ἡλίου Πτολεμαὶς τοῖς τῆς χώρας [d] τέρμασι, καὶ Κάρμηλος, τὸ πάλαι μὲν Γαλιλαίων νῦν δὲ Τυρίων ὄρος· ᾧ προσέχει [e] Γαβὰ πόλις ἱππέων, ἥτις ἀγορευομένη, διὰ τὸ τοὺς ὑφ' Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως κατῳκισμένους ἱππεῖς ἐν αὐτῇ κατοικεῖν. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, Σαμαρεῖς τε, καὶ Σκυθόπολις μέχρι τοῦ Ἰορδάνου [f] ῥείθρων. πρὸς ἕω δὲ Ἱππηνή τε [g] καὶ Γαδαρὶς ἀποτέμνει, [h] καὶ ἡ Γαυλανῖτις αὐτὴ, καὶ τὸ Ἀγρίππα βασιλείας [i] οἱ ὅροι. τὰ [k] προσάρκτια δὲ αὐτῆς Τύρος τε καὶ Τυρίων χώρα παραλλάττει. καὶ τὸ μὲν κάτω καλουμένης Γαλιλαίας, ἀπὸ Τιβεριάδος μέχρι [l] Χαβυλὼν, ἧς ἐν τοῖς παραλίοις Πτολεμαὶς γείτων, ὃ μῆκος ἐκτείνει. πλατύνει δὲ ἀπὸ τὸ ἐν τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης κώμης, [m] ἣ Ξαλὼθ καλεῖται, μέχρι [n] Βηρσάβης, ἣ καὶ τὸ ἄνω Γαλιλαίας εἰς εὖρος ἀρχὴ μέχρι Βακὲ κώμης· αὕτη δὲ τὸ τῶν Τυρίων γῆν ὁρίζει. μηκύνει δὲ μέχρι Μηρὼθ ἀπὸ Θελλᾶ κώμης Ἰορδάνου γείτονος.

Β'. Γηλιχώτατα δὲ ὄντα ὁ μέγεθος, καὶ τοσούτοις ἔθνεσιν ἀλλοφύλοις κεκυκλωμένα, πρὸς πᾶσαν ἀεὶ πολέμου ῥοπὴν ἀντέσχον. μάχιμοί τε γὰρ ἐκ νηπίων, καὶ πολλοὶ πάντοτε Γαλιλαῖοι, καὶ οὔτε δειλία ποτὲ τοὺς ἄνδρας, οὔτε [o] λιπανδρεία τὴν χώραν κατέσχεν, ἐπειδὴ [p] πίων τε πᾶσα καὶ εὔβοτος, καὶ δένδρεσι παντοίοις [q] κατάφυτος, ὡς ἂν ὑπὸ τῆς ὠφελείας προσκαλέσαιτο καὶ τὸν ἥκιστα γῆς φιλόπονον. πρόσοικός τε γὰρ ἂν τῶν οἰκητόρων πᾶσα, καὶ μέρος αὐτῆς οὐδὲν ἀργόν. ἀλλὰ καὶ πόλεις πυκναὶ, καὶ ὁ τῶν κωμῶν πλῆθος πανταχῇ πολυάνθρωπον διὰ τὴν εὐφυΐαν, ὡς τὴν ἐλαχίστην ὑπὲρ πεντακισχιλίους εἶναι τοὺς τοῖς μυρίοις ἔχειν οἰκήτορας.

γ'. Καθόλου δὲ, εἰ καὶ τῷ μεγέθει τις ἐλαττώσειε τῆς Περαίας τὴν Γαλιλαίαν, προέλοιτο δ' ἂν τῇ δυνάμει. ἡ

a Ita *Big. Vat. Busb.* & *Rhed.* προθύμως in *Editis Aliisque.* b Ἐντοπισμένην *Big.* c Προσαγορεύονται *Big.* d. Τέλμασιν *Gall.* e Ita lego cum *Rufino.* nec longe abest *Pseudo-Hegesippus*, apud quem, *Gabaa civitas, quæ Judæis quondam causa gravis exitii fuit.* Γάμαλα in *Editis Aliisque.* Γάβαλα *Big.* Γαῦλα *Lipsi.* Γαῦλαν *Vat.* & *Vossi.* Videsis p. 915. f Ναμφτου *Big.* g Γαδαρεως *Big.* h Καὶ τῇ Γαυλανιτὶ πάντῃ *Vat.* & *Big.* i Illud οἱ non agnoscunt *Big.* & *Bod.* k Προσαρκτικὰ *Big.* πρὸς ἄρκτια *Bod.* l Ita lego, partim ex pag. 925. & *Bocharto* in lib. 2. de *Phœnicum coloniis*, c. 4. & partim ex *Relando* in *Palæstina S.* p. 119. antea lectum erat & distinctum, μίχρι Χαβυλὼν, ὃ τοῖς παραλίοις, Πτολεμαὶς γείτων τὸ μ. Pro Ζαβυλὼν facit *Rufinus*, ut & *Big.* & *Bod.* eosque sequitur *L. Cappellus* in *Hist. Jud. Comp.* p. 140. & nuperrime *Relandus.* Χαβυλὼν post *Bocharum* malit *Cellarius* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 309. Forsan cum *Cod. Big.* legendum, ὃ τοῖς παραλίοις Πτολεμαίων, μ. &c. m Cum ἐξαλὼθ habeat *Big.* ἣ ξαλὼθ rescripsi. ξαλὼν in *Editis Aliisque.* ξαλὼθ *Bod.* absque ἣ. n Non est locus in *S. Litteris* notissimus שבע באר dictus, in confiniis Judææ versus Ægyptum, sed alius ab isto remotissimus. *L. Cappell.* o Λειψανδρία *Big.* & *Gall.* p Αμείνων τε κ. *Vat.* & *Gall.* q Κατάκομ@ *Bod.* & *Gall.* * Dextrasque junxerant, *Ruf.* a Ita

μ̃ χ̃ σιτηρὸς ὅλη, καὶ συνεχὴς ὅση καρποφόρος. ἡ Περαία δὲ, πολὺ μ̃ μείζων, ἔρημος δὲ καὶ τραχεῖα τὸ πλέον, τοῖς τε καρπῶν [a] ἡμέρων αὔξησιν ἀγριωτέρα. ὃ γμὶω μαλθακὸν [b] αὐτῆς ἡ πάμφορον, καὶ τὰ πεδία δένδρεσι καταφυτα ποικίλοις, ὃ πλεῖστον δὲ εἰς ἐλαίας τε ἡ ἄμπελον ἡ φοινικῶνας ἥσκηϒ, διαρδομένη χειμάρροις τε τοῖς ἀπὸ τ̃ ὀρῶν καὶ πηγαῖς ἀενάοις ἅλις, εἴ ποτε ἐκεῖνοι σειρίῳ φλέγοιεν. μῆκος μ̃ οὖν αὐτῆς ἀπὸ Μαχαιροῦντος εἰς Πέλλαν, εὖρος δὲ ἀπὸ Φιλαδελφείας μέχρις Ἰορδάνου. ἡ Πέλλη μ̃, ἣν προειρήκαμεν, τὰ τοῖς ἄρκτον ὁρίζει), τὰ πρὸς ἑσπέραν δὲ [d] Ἰορδάνῃ· μεσημβρινὸν δὲ αὐτῆς πέρας ἡ Μωαβῖτις, ἡ πρὸς ἀνατολὴν Ἀραβία τε ἡ [e] Σιλβωνῖτιδι, πρὸς δὲ Φιλαδελφηνῇ ἡ [f] Γεράσοις ἀποτέμνει).

Peræa deſcriptio.

δ'. Ἡ δὲ Σαμαρεῖτις χώρα, μέση μὲν τῆς Ἰουδαίας ὅση καὶ τῆς Γαλιλαίας· ἀρχομένη γὰρ ἀπὸ τῆς ἐν τ̃ Μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης [g] Γιναίας ὄνομα κώμης, ὁπολήγει τῆς Ακραβατίνων τοπαρχίας· φύσιν δὲ τῆς Ἰουδαίας κατ' οὐδὲν διαφέρϴ. [h] ἄμφω τε γὰρ ὀρειναὶ καὶ πεδιάδες, εἴς τε γεωργίαν μαλθακαὶ, καὶ πολύφορει, καταδένδροί τε, καὶ ὀπώρας ὀρεινῆς καὶ ἡμέρου μεσαί. [i] ϖεϱισσάδεσσαι [k] δὲ ὑδάμοῦ μὲν φύσει διαφανεῖς, ὕονται δὲ τὸ πλέον. γλυκὺ δὲ νᾶμα πᾶν διαφόρως ἐν αὐταῖς· καὶ διὰ πλῆθϴ πόας ἀγαθῆς, τὰ κλῆνη πλέον ἢ παρ' ἄλλοις γαλακτοφόρα. μέγιστον γμὶω τεκμήριον ἀρετῆς καὶ εὐθηνίας τὸ πλήθειν ἀνδρῶν ἑκατέραν.

Samarienſis regionis deſcriptio.

ε'. Μεθόριος δὲ αὐτ̃ ἡ Ἀνὰθ Βορκέως ϖεϱισταμένη κώμη, πέρας αὖτη τ̃ Ἰουδαίας [m] τὸ ϖεὸς βορέαν. τὰ νότια δὲ αὐτῆς ὅπῃ μῆκος μετρωμένης ὁρίζει, ϖεϱσκυρῶσα τοῖς Ἀράβων ὅροις [n] κώμη, καλῶσι δ' αὐτὴν [o] Ἰαρδὴν οἱ τῆδε Ἰουδαῖοι. εὖρος γεμὴν ἀπὸ Ἰορδάνου ποταμοῦ μέχρις Ἰόππης ἀναπέπλα). μεσαιτάτη δὲ αὐτῆς πόλις τὰ Ἱεροσόλυμα κεῖ). [p] ϖρ' ὃ καί τινες οὐκ ἀσκόπως ὀμφαλὸν ὅλου τ̃ χώρας ἐκάλεσ. ἀφόρη) δὲ ὑδὲ τ̃ ἐκ θαλάσσης τερπνῶν ἡ Ἰουδαία, τοῖς ϖαϱαλίοις καταπίνουσα μέχρι Πτολεμαΐδος. μερίζ) δὲ εἰς ἕνδεκα κληρωχίας· ὧν ἄρχει μ̃ ὡς βασίλειον τὰ Ἱεροσόλυμα, ϖεϱαίϱουσα τ̃ ϖεϱοίκων πάσης, ὥσπερ ἡ κεφαλὴ σώματος. [q] αἱ λοιπαὶ δὲ μετ' αὐτὰ διῄρηνται τὰς τοπαρχίας. Γόφνα δευτέρα, καὶ μεθ' αὐτὰ [r] Ακραβατὰ, Θαμνὰ ϖεὸς ζώταις, ἡ Λυδδὰ, ἡ [s] Ἀμμαοῦς, ἡ Πέλλη, ἡ Ἰδουμαία, ἡ [t] Ἐγγαδδαὶ, ἡ Ηρώδειον, ἡ Ἱεριχοῦς, [u] μεθ' ἃς Ἰάμνια ἡ Ἰόππη τ̃ ϖεροίκων ἀφηγοῦ), καὶ ϖὸς ζώταις [x] ἥτε Γαμαλιτικὴ ἡ Γαυλανῖτις, Βαταναία τε ἡ Τραχωνῖτις, αἳ καὶ τ̃ Ἀγρίππα βασιλείας εἰσὶ μοῖραι. ἀρχομένη δὲ ἀπὸ Λιβάνου ὄρους καὶ τ̃ Ἰορδάνου πηγῶν ἡ

4. Samarienſis autem regio inter Judæam quidem & Galilæam media eſt, (nam à vico incipiens in Magno campo jacente, nomine Ginæa, deſinit in Acrabatenam toparchiam) ſoli vero natura & ingenio à Judæa nihil differt. nam utræque montoſæ ſunt & campeſtres, molleſque ad agriculturam, & fertiles admodum, necnon & arboribus conſitæ, pomiſque ſylveſtribus manſuetis abundantes. *Non ſunt autem natura quidem valde irriguæ, ſed copioſi ſunt & frequentes in iis imbres. Quæque illic ſunt aquæ fluenta dulcem ſupra modum habent ſaporem; atque propter boni graminis copiam, armenta majori lactis ubertate gaudent, quam uſquam alibi. Cæterum maximum virtutis & feracitatis argumentum eſt, quod utraque viris abundet.

5. In utriuſque autem confinio eſt Anuath vicus, qui alias Borceos dicitur, terminus ille Judææ verſus ſeptentrionem. Meridiana vero pars ejus, ſi in longitudinem eam metiaris, finem habet vicum Arabibus conterminum, quem iſthic Judæi Jardan appellant. Cæterum latitudo à Jordane fluvio ad Joppen porrigitur. Ipſiſſimo autem in medio ejus ſita eſt urbs Hieroſolyma. qua de cauſa urbs *iſta* à nonnullis non ſine ratione dicta eſt regionis *illius* umbilicus. Sed nec marinis deliciis caret Judæa, locis maritimis Ptolemaïdem uſque extenſa. Diſtributa eſt autem in undecim ſortes: quarum prima quidem tanquam regia eſt *urbs* Hieroſolyma, omni regioni circumjacenti ut caput corpori ſupereminens & præſtans. Cæteræ autem poſt ipſam diviſæ ſunt juxta toparchias. Gophna ſecunda, & poſt eam Acrabatta, deinde Thamna, & Lydda, & Ammaus, & Pella, & Idumæa, & Engaddæ, & Herodion, & Hierichus, poſt quas Jamnia & Joppe finitimis ſuis præſunt, ac præterea Gamalitica & Gaulanitis, & Batanæa & Trachonitis, quæ & partes ſunt regni Agrippæ. Iſta autem regio incipiens à monte Libano & Jordanis fontibus

Judææ fines ejuſque diſtributio.

a Ita *Vat.* & *Bod.* ἡμερῶν in *cæteris.* b Sic *Big.* ταύτης ἡ τὸ πάμφορον in *cæteris.* c Ita *Big.* ἧ in *reliquis.* d Ἰορδάνης *Big.* e Sic *Lipſ. Bod.* & *Ruf.* Σιλανιτιδὶ *Gall.* 1. Σιδωνιτιδὶ *Vat.* & *Gall.* 2. Σιμωνιδὶ in *Editis*, forſan pro Σιδωνιτιδὶ. *Petitus* malit Σιδομωνιδὶ à *Sibma* urbe. Videlis ad p. 1095. v. 33. f Eo modo *MSS.* plerique & *Ruffinus.* Γερέοις in *Editis.* g Γινέας *Big.* & *Bod.* Γιναίας malit *Petitus.* h Ἀμφότεραι *Big.* & *Voſſ.* i Παρ' ὅσον ὑδαμοῦ φύσει διψάδες *Big.* k Ita *Bod.* antea γὰν erat. l Ἀνωὰθ Βορκαίου *Big.* & *Gall.* in *Ruffini* libris, *Anathath vicus, qui etiam Borceas appellatur.* Ἀνωὰθ Βαρκίου legit *Petitus.* m Τὰ *Big.* τῆδ' *Bod.* n Ita *Big.* & *Bod.* κώμῃ καλοῦσιν αὐτὴν in *Editis Aliiſque.* o Sic *Busb.* & *Gall.* Ἰορδὰν in *Editis.* Ἰάρδουν *Bod.* in *Ruffini* verſione, *a vico cui nomen eſt Jordane,* & *Pſeudo-Hegeſippus* habet, *cui nomen Jordani.* κωμὴν καλοῦσιν αὐτὴν Ἰορδάνου [i. e. Ἰορδὰν οἱ] τῆδε Ἰουδαῖοι *Vat.* p Ita *Big.* πρὸ in *cæteris.* q Iſta, αἱ λοιπαὶ &c. uſque ad Γόφνα deſiderat *Cod Bod.* r Ita *Voſſ.* & *Ruf.* Ακραβατηνὰ in *Editis Aliiſque.* Ακραβατὰν *Big.* Ακραβατηνὰ *Vat.* s Eo modo *Big.* & *Vat.* Αμμοῦς & Εμμοῦς *aliis.* t Sic *Big. Bod.* & *Vat.* Ἐγγαδαὶ *cæteris.* u Ita *Big.* μεθ' ἃ in *reliquis.* x Ita cum *Ruffino.* Γαμαλατικὴ in *Græcis omnibus.* * *Al.* etſi enim natura non ſint admodum irriguæ, compluuntur tamen abunde.

a Μίχει

tibus usque ad lacum Tiberiadem latitudine panditur: longitudo vero ejus à vico, cui nomen Arpha, usque ad Juliadem protenditur.
III. Eam autem incolunt Judæi permixti Syris. Atq; de Judæa quidem & finitimis regionibus, summa qua potuimus brevitate, narrationem fecimus.

χῶρα, [a]μέχρι τ Τιβεριάδος λίμνης εὐρυνέ). ἀπὸ δὲ κώμης καλουμένης [b]Αρφᾶς, μέχρις Ιουλιάδος [c]ἐκτείνε) ὅ μῆκος. οἰκοῦσι δὲ αὐτὴν μιγάδες Ιουδαῖοί τε καὶ Σύροι. [d]τὰ μὲ δὴ ἄλλα τ [e]Ιουδαίων τε ἡ [f]τ πέλας χώρας, ὡς οἷόν μάλιστα συντόμως ἀπηγγέλκαμεν.

CAP. IV.

Josephus, facta impressione in Sepphorin, repulsus est. Titus cum ingenti exercitu Ptolemaidem venit.

Vespasianus auxilium misit Sephoritis.

QUod autem Vespasianus Sephoritis miserat auxilium, equites *scilicet* mille & sex millia peditum, duce Placido tribuno, castris in Magno campo positis bifariam dividuntur. Et pedites quidem in civitate, ut eam tuerentur, agebant; equites vero in castris morantur. Cum autem ab utrisque frequentes factæ essent excursiones, & quæ in regione erant incursibus vastarent, Josephum suosque, licet non moverent, magnis incommodis afficiebant, quæque circa urbes erant depopulantes, civesque si quando prodire auderent repellentes. Cæterum Josephus in urbem impressionem fecit, quam ipse, antequam à Galilæis descisceret, ita munivit, ut etiam Romanis captu esset difficilis. Quam ob rem & de spe sua decidit, imbecillior esse compertus quam ut Sephoritas aut vi aut suasu in partes suas pertraheret. magis autem bellum regioni concitabat, Romanis indigne adeo ferentibus insidias, ut nec die nec nocte ab agrorum eorum depopulatione cessarent, aut à bonorum omnium in regione direptione, aut ab occisione eorum assidua qui militaris erant ætatis, aut ab imbecilliorum in captivitatem abductione. Galilæa autem omnis oppleta erat incendio & sanguine, nec ullius miseriæ & calamitatis expers erat & immunis. nam unicum infestatis perfugium erant urbes, quas Josephus munimentis firmaverat.

Josephus frustra tentat Sepphorim.

Galilæa misere vexata.

Titus ingentes copias ad Vespasianum ducit.

2. Titus autem, cum ex Achaja Alexandriam trajecisset, citius quam hyemis tempestate *fieri solet*, militum quidem manum, cujus causa missus fuerat, suscipit; *magnisque itineribus contendens, brevi admodum Ptolemaidem pervenit. Cumque illic patrem suum offendisset, duabus quæ cum eo erant legionibus (erant autem quinta, & decima, eæque nobilissimæ) jungit etiam quam ille secum adduxit quintamdecimam. quibus adjunctæ erant decem & octo cohortes. Quin & illis è Cæsarea accessêre quinque, cum una equitum turma: & aliæ quinque Syrorum equitum. Decem autem cohortum singulæ quidem mille pedites habebant: reliquæ vero tredecim pedites sexcentos, equitesque centum & viginti. Regii autem auxiliares etiam magno numero collecti erant; Antiocho quidem & Agrippa & Sohemo bina millia peditum sagittariorum &

ΚΕΦ. δ'.

Ιώσηπος, ὁρμήσας ἐλθεῖν Σεπφώριν, ἀπεκρούθη. Τίτος σὺν μεγάλῃ δυνάμει εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται.

ΗΔὲ ὑπὸ Οὐεσπασιανῷ πεμφθεῖσα Σεπφωρίταις βοήθεια, χίλιοι μὲν ἱππεῖς, [B]ἑξακισχίλιοι δὲ πεζοὶ, Πλακίδου χιλιαρχοῦντος αὐτοῖς, οἱ τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ στρατοπεδευσάμενοι διαρῦνται. καὶ τὸ μὲν πεζὸν ἐν τῇ πόλει πρὸς φυλακὴν αὐτῆς, ὁ δὲ ἱππικὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς αὐλίζεται. προϊόντες δὲ ἑκατέρωθεν συνεχῶς, καὶ τὰ πέριξ τῆς χώρας καταπερέχοντες, μεγάλα τὰς πρὸς τ Ιώσηπον ἐκάκουν [b]ἀπρεμοῦντας, [i]τάς τε πόλεις ἔξωθεν λυμαίνόμενοι, καὶ προσβολὰς, ὁπότε θαρρήσειαν ἀνακόπτοντες. ὥρμησε γοῦν [k]ὁ Ιώσηπος ἔτι τὴν πόλιν, αἰρήσειν ἐλπίσας ἢν αὐτὸς πρὶν ἐπιδημῆσαι Γαλιλαίοις ἐτείχισεν, ὡς καὶ Ρωμαίοις δυσάλωτον εἴη). διὸ καὶ τ ἐλπίδος ἀφήμαρτε, τῷ τε βιάζεσθαι καὶ ἅ μεταπείθειν Σεπφωρίτας ἀσθενέστερος εὑρεθείς. παρώξυνε δὲ μᾶλλον τ πόλεμον ἔτι τ χώραν ἢ ὅτε νύκτωρ ἢ ὅτε μὴ ἡμέραν ὀργὴ τ ἐπιβουλῆς οἱ Ρωμαῖοι διέλιπον ἐνοχλοῦντες αὐτοῖς τὰ πεδία, καὶ διαρπάζοντες τὰ ἔτι τῆς χώρας κλήματα, καὶ κλείοντες μὲν ἀεὶ τὸ μάχιμον, ἀνδραποδιζόμενοι δὲ τὰς ἀσθενεστέρας. πυρὶ δὲ ἡ Γαλιλαία καὶ αἵματι πεπλήρωτο πᾶσα, πάθους τε ἐδεὶς ἢ συμφορᾶς ἀπείρατος ἦν. μία γὰρ καταφυγὴ διωκομένοις αἱ ὑπὸ τ Ιωσήπου τειχισθεῖσαι πόλεις [m]ἦσ.

β'. Ο δὲ Τίτος, πραγωθεὶς ἀπὸ τῆς Αχαΐας εἰς τ Αλεξάνδρειαν, ὠκύτερον ἢ κατ' χειμῶνος ὥρην, [n]παραλαμβάνει μ' ἐφ' ἵν ἔσπευδε δύναμιν· σωτόνῳ δὲ χρώμενος [o]πορείᾳ, ἀφ' τάχους εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται. κἀκ καταλαβὼν τ πατέρα, δυσὶ τοῖς ἅμα αὐτῷ τάγμασιν, ἵν δὲ τὰ ὀπισθόσταλα ὄ πέμπτον καὶ τὸ δέκατον, ζεύγνυσι [p]καὶ τὸ ἀχθὲν ὑπ' αὐτῷ πεντεκαιδέκατον. [q]τούτοις εἵποντο ὀκτωκαίδεκα σπεῖραι. προσεγένοντο δὲ καὶ ἀπὸ Καισαρείας πέντε, καὶ ἱππέων ἴλη μία· πέντε δὲ ἕτεραι τῶν ἀπὸ Συρίας ἱππέων. τῶν δὲ σπειρῶν αἱ δέκα μ' εἶχον [r]ἀνὰ χιλίους μ' πεζούς, αἱ δὲ λοιπαὶ δεκατρεῖς ἀνὰ ἑξακοσίους μ' πεζούς, ἱππεῖς δὲ ἑκατὸν εἴκοσι. συχνοὶ δὲ καὶ [s]ξενικὸν τ βασιλέων συνῆλθον συμμαχικόν, Αντίοχός μ καὶ Αγρίππας καὶ [t]Σόαιμος ξενιζόμενοι ἀνὰ διχιλίους πεζοὺς τοξότας, καὶ

a Μέχρι τ ὡς Τιβεριάδα λίμνης *Big.* nec aliter, ut puto, *Rufinus*, qui vertit, *usque ad Tiberiadi proximum lacum.* *b* Αρθᾶς vel Αρβαῖς juxta *Pseudo-Hegesippum.* *c* Εκτείνει *Bod. Gall. Lipsi. & Vat.* *d* Ita *Gall. & Ruf.* τὰ μὲν δὴ in *reliquis.* *e* Ιουδαίων *Bod. Ruf. & Pseudo-Hegesipp.* *f* Illud τ deest *Big. Ios. s.* *g* Εξακόσιοι *Big.* *h* Απρεμοῦντας *Big. & Vat.* *i* Τάς τε [ἰσοτάττε] κ πόλεις ἔξωθεν *Vat. & Gall.* *k* Articulum omittit *Big.* *l* Ita *Big.* ἢ συμφορᾶς ἐδενὸς in *reliquis.* *m* Deest *Bod.* *n* Illa παραλαμβάνει μ' desunt *Bod.* *o* Πεζομαχίᾳ *Vat. Busb. Rhed. & Bod.* *p* Illud κ addidi è *Cod. Big. & Rufino.* *q* Σὺν αὐτοῖς *Big.* *r* Ita *Big.* concinnius ut puto quam in *Editis Aliisque*, in quibus legitur, ἀνὰ χιλίους πεζοὺς, αἱ λοιπαὶ ἓξ πεντακαίδεκα &c. *s* Illud πεζοὶ omittit *Big.* *t* Σοαίμου *Big.* * Contentoque usus itinere, *Ruf.*

a Ita

καὶ χιλίους ἱππεῖς· τῷ δὲ Ἀραβάρχου Μάλχου χιλίους πέμψαντος ἱππεῖς ὀπὶ πεζοῖς πενταχισχιλίοις, ὧν ὃ πλέον ἦσαν τοξόται. ὡς τὴν πᾶσαν δύναμιν, συνεξαριθμουμένων τῶν βασιλικῶν, ἱππέας τε καὶ πεζούς, εἰς ἓξ ἀθροίζεσθαι μυριάδας δίχα ἑξακοσίων, οἱ πάμπληθεῖς μὲν ἐπόνλο, ἀφ' ἃ δὲ συνάσκησιν πολεμικὴν, οὐκ ἂν ὑποταίσαιντο τῇ μαχίμῳ, κατὰ μὲν εἰρήνην ἐν ταῖς μελέταις τῶν διαστρ ἀεὶ τριφόμενοι, συνκινδυνεύοντες δ' ἐν πολέμοις, ὡς [a] μήτε ἐμπειρίᾳ μήτ' ἀλκῇ τινος πλὴν ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐλαττοῦσθαι.

mille equites ſuppeditantibus; cum jam Malchus Arabs equites mille miſiſſet præter quinque millia peditum, quorum pars major erant ſagittarii. adeo ut omnes copiæ, regiis in eundem numerum adſcriptis, tam pedites quam equites, in ſexaginta *circiter* millia colligerentur, præter calones, qui magna quidem multitudine ſequebantur, quòd vero exercitatione bellica aſſueti eſſent, haud ſecerni debeant à viris militaribus, pacis quidem tempore in dominorum exercitiis aſſidue verſantes, belliq; pericula unà cum illis adeuntes; ut neque peritia neque viribus à quopiam niſi à dominis ſuperentur. *Calonum Romanorum virtus.*

ΚΕΦ. ε'.

ε'. Ἀναγραφὴ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων τε καὶ στρατοπέδων, καὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' οἷς ἐπαινέσονται Ῥωμαῖοι.

CAP. V.

Deſcriptio Romanorum exercituum, & caſtrorum, aliorumque, propter quæ laudantur Romani.

ΚΑΝ [b] τούτῳ μέν τις θαυμάσαι τὴν Ῥωμαίων τὸ στρατιωτικὸν, κατασκευαζομένων ἑαυτοῖς τὸ οἰκετικὸν, ὑ μόνον εἰς τὰς τοῦ βίου ἀναγκαίας, ἀλλὰ καὶ στρατικὰς τοὺς πολέμους χρήσιμον. εἰ δέ τις αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἄλλην τῆς στρατιᾶς σύνταξιν [c] ἀπίδοι, [d] γνώσεται τὴν τοσήνδε ἡγεμονίαν αὐτοὺς ἀρετῆς κτῆμα ἔχοντας, ὑ δῶρον τύχης· οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀρχὴν τῶν ὅπλων ὁ πόλεμος, οὐδὲ ὅτι μόνας τὰς χρείας τῷ χεῖρε κινοῦσιν, ἐν εἰρήνῃ [e] ἀπερρικότες· ἀλλ' ὥσπερ συμπεφυκότες τοῖς ὅπλοις, ὑδέποτε τῆς ἀσκήσεως λαμβάνουσιν ἀνοχείας, οὐδὲ ἀναμένουσι τοὺς καιρούς. αἱ μελέται δὲ αὐτοῖς, οὐδὲν τῆς κατὰ ἀλήθειαν [f] εὐτονίας ἀποδέουσι, ἀλλ' ἕκαστος ὁσημέραι στρατιώτης πάσῃ προθυμίᾳ καθάπερ ἐν πολέμῳ γυμνάζεται· διὸ κυφόταται τὰς μάχας [g] διαφέρουσιν. ὅτε γὰρ ἀταξία [h] διασκίδνησιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐν ἕδει συντάξεως, ὅτε δὲ ἐξίστησιν, [i] ὅτε δαπανᾷ πόνος. ἔπεται δὲ τὸ κρατεῖν ἀεὶ κατὰ τοὺς [k] ὐχ ὁμοίων βέβαιον. καὶ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπών, τὰς μὲν μελέτας αὐτοῖς χωρὶς αἵματος προπαίζεις· τὰς προπαίζεις δὲ, μετ' αἵματος μελέτας. οὐδὲ γὰρ ἐξ ὑποδρομῆς ἐπάλλονται πολεμίοις· ὅπου δ' ἂν ἐμβάλωσιν εἰς ἐχθρῶν γῆν, οὐ πρὶν ἄπλουτον μάχης, ἢ τειχίσαι στρατόπεδον. τὸ δ' οὐκ εὐχῶν, ὑδ' ἀνώμαλον ἐγείρουσιν· οὐδὲ πάντες, ἢ ἀτάκτως ἁλαζόνες. ἀλλ' εἰ μὲν ἀνώμαλον ὢν τύχοι χῶρος, ἐξομαλίζεται· ἁγμετρεῖται δὲ παρεμβολὴ τετράγωνος αὐτοῖς. καὶ τεκτόνων πλῆθος [l] ἕπεται, τάττε [m] πρὸς δόμησιν ἐργαλεῖα.

Et in hoc quidem alicui mirari ſubeat providam Romanorum curam, ita ſui in uſum ſervos inſtituentium, ut non ſolum vitæ miniſteriis, ſed belli etiam neceſſitatibus accommodati ſint. Si quis autem eorum aliam quoque militarem reſpexerit diſciplinam, profecto cognoſcet tantum eos imperium non fortunæ munere, ſed propria virtute adeptos eſſe. Non enim armis uti incipiunt, bello ingruente, neque ſolum urgente neceſſitate manus movent, ut qui pacis tempore requieverint; ſed quaſi illis à natura inſitus eſſet armorum uſus, nunquam ab exercitatione feriantur, neque *belli* tempora exſpectant. Meditatio autem *militaris* illis nihil à vera contentione diſcrepat; ſed quotidie miles unuſquiſque ſumma cum alacritate tanquam in bello exercetur: quo factum, ut leviſſime dimicationes perferant. neque enim ordinem non conſervando à conſueto ſtatu dimoventur, neque metu conſternantur, neque labore vires illis exhauriuntur. Atque inde eſt quod ſemper eos ſuperent, quos non itidem firmos & immotos invenerint. Et haud erraverit ſi quis eorum exercitationes conflictus eſſe dixerit ſine ſanguine; præliaque è contra exercitationes ſanguineas. Neque enim repentino hoſtium incurſu facile opprimi poſſunt: ſed quacunque in hoſtilem terram impreſſionem fecerint, non prius ſe in aciem committunt, quam circumvallentur caſtra. Non levi autem opere, nec ſolo inæquali ſtatuunt caſtra: * neque omnes aut nullo ordine *in iis* occupantur. Sed ſi forte accidat ut locus ſit inæqualis in planum redigitur: atq; caſtra ita illis dimenſa ſunt & deſcripta ut formam habeant quadratam. quippe multi fabri lignarii cum inſtrumentis ad exſtructionem neceſſariis eos ſequuntur. *Romanorum in rebus bellicis exercitationes.* *Modus caſtra metandi.*

β'. Καὶ ὃ μὲν ἔνδον εἰς σκηνὰς ἁλαμβάνουσιν· ἔξωθεν δὲ ὁ κύκλος τείχους ἄμα ἐπέχει, πύργοις ἐξ ἴσου ἁγνήματος κεκοσμημένου. ὅτι δὲ τῶν μεταπυργίων, τούς τε ὀξυβελεῖς, καὶ καταπέλτας, ὑ λι-

2. Et partem quidem interiorem tentoriis occupant: extrinſecus vero *caſtrorum* ambitus muri ſpeciem præ ſe fert, turribus æquo inter ſe ſpatio diſtantibus inſtructus. Per intervalla autem ſcorpiones, & catapultas, & balliſtas, *Qualiter omnia in caſtris ordinantur.*

a Ita *Big. Gall. Vat.* & *Bod.* μήτε ἐμπειρίας μήτ' ἀλκῆς in *Editis Aliiſque.* b Τοῦδὲ *Vat.* c Ita *Big. Busb. Rhed. Gall.* & *Voſſ.* ἀπίδοι *Bod.* ἀπίδῃ in *Editis.* d Sic *Big. Bod.* & *Vat.* antea erat γνώσεται τὴν τοῦ τοσ. e Ita *Bod. Busb. Lipſ. Gall. Vat.* & *Ruf.* qui vertit, *cum in pacis otio ceſſaverint.* ἀποῤῥηκότες in *Editis Aliiſque.* f Sic *Big.* ut & *Ruf.* qui vertit, *nihil à vera contentione diſcrepant.* εὐπαλείας in *Editis Aliiſque.* g Φέρουσιν *Big.* h Διαχωλίζει, σκορπίζει, σκίδνησιν αὐτοὺς *Bod.* i Οὔτε διαπαύει, ὅτε πόνος *Big.* k Malem ὐχ ὁμοίως βεβαίων. l Ἕπεται πρὸς δόμησιν ἐργαλείων *Big.* m Πρὸς τὴν δόμησιν *Gall.* & *Vat.* * Al. *neque omnes, aut nullo adhibito ordine locum caſtris figendis capeſſunt, deſcribuntque.* Nam per artifices, & caſtrorum ſtruendorum peritos munus iſtud peragebatur. *Lowthius.*

Caſtrorum deſcriptio.

liſtas, & alia omnia miſſilium organa diſponunt, cuncta *quidem* ad aliquid jaciendum accommodata. Portus autem quatuor inædificant ad unamquamque ambitus plagam, tam ad introitus jumentorum faciles, quam ad excurſus ſi opus ſit faciendos latas. Et introrſum caſtra in vicos commode admodum dividunt. atque in medio quidem *vicorum* ponunt ducum tabernacula: horum autem ipſiſſimo in medio prætorium ad templi ſimilitudinem. Ac quaſi de ſubito facta conſpicitur civitas, & forum quoddam, atque opificibus ſtatio; item ſedilia agminum ductoribus & ordinum principibus, ubi lites, ſi quæ oriantur, dijudicent. Excitatur autem ambitus, & quæ in eo ſunt omnia prius opinione parantur, propter operariorum multitudinem & ſcientiam. Quod ſi res urgeat, foſſa etiam extra vallum circumjicitur, profunda quatuor cubitis, totidemque lata.

Munia ſingulorum in caſtris.

3. Cum autem *ita* communiuntur, ſinguli per contubernia quiete & decenter in tentoriis agunt. quin & alia omnia illis bono cum ordine ſatiſque ſecure expediuntur: à ſingulis nempe per contubernia, ligni & frumenti, ſi opus ſit, & aquæ copia comportatur. Nec enim cœnam vel prandium, prout libuerit, ſumere cujuſquam in poteſtate eſt, ſimul vero ab omnibus ſumuntur. Somni etiam tempus, & vigiliarum, & excitationum ipſis præſignificant tubæ: neque quidquam omnino eſt quod ſine mandato fit. Mane autem milites quidem ad centuriones ſinguli, illi vero ad tribunos ſalutandos conveniunt; cum quibus ad ſummum omnium ducem univerſi ordinum principes eunt. ille autem ipſis pro more ſignum, aliaque in mandatis dat ſubditis perferenda: quibus in acie obſervatis, ictu oculi convertuntur, ubi illis opus ad incurſiones, & revocati denſis ſe ſubducunt agminibus.

Qualiter è caſtris migrant.

4. Cum autem caſtris digrediendum eſt, ſignum dat tuba, nemoque remiſſe ſe gerit: ſed primum ad nutum tollunt tabernacula, omniaque ad exitum & profectionem apparant; iterumque paratos eſſe ſignificat tuba. atque illi celeriter mulis & jumentis imponentes ſarcinas, ſtant veluti in carceribus ad egrediendum parati. Ac jam caſtris ignem ſubjiciunt, ut quibus facile foret iterum ea ibidem conſtruere, & ne hoſtibus quandoque ea uſui eſſent. *Et tamen tertio quoque exitum præſignificant tubæ, excitantes urgenteſque aliqua de cauſa tardiuſculos, ne quis forte ordinem deſerat. Tum præco, ad dextram imperatoris ſtans, an ad bellum parati ſint lingua vernacula ter percontatur. atque illi toties contra acclamant magna & alacri voce, paratos ſe eſſe dicentes: interrogantemque fere præveniunt, & martio quodam ſpiritu oppleti cum clamore dextras attollunt.

Quem ordinem

5. Deinde progredientes tacite incedunt decenterque univerſi, tanquam in bello ſuum quiſque ordinem ſervantes. pedites quidem

ηδόλα, καὶ πᾶν ἀφετήριον ὄργανον πλήσασιν, ἅπαντα πρὸς τὰς βολὰς ἕτοιμα. πύλας δὲ οἰκοδομοῦνται τέσσαρες, [a] κατ' ἔκαστον τοῦ στρατόπεδου κλίμα, [b] πρὸς τε εἰσόδους ἅμα εὐταξίαν εὐμαρεῖς, καὶ πρὸς ἐκδρομὰς αὐτοῖς, εἰ καταπέμποι, πλατείας. ῥυμοτομοῦσι δὲ εὐδιαθέτους εἴσω τὸ στρατόπεδον. καὶ μέσας μὲν τὰς τῶν ἡγεμόνων σκηνὰς τίθενται· μεσαίτατον δὲ τούτων τὸ [c] στρατήγιον, ναῷ προσπλήσιον. ὥσπερ δὲ ἐν ἀφνείᾳ πόλις καὶ ἀγορά τις ἀποδείκνυται, καὶ χρηματιστήριον χωρίον, ἡνίοχοί τε λοχαγοῖς καὶ ταξιάρχοις, ὅπη δικάζοιεν εἴ τινες διαφέροιντο. τειχίζεται δὲ [d] ὁ στρατόπεδον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα ἧσσον ὀπωρίας πλήθει καὶ ὀψωνίῃ τῶν ποιούντων. εἰ δὲ ἐπείγοι, καὶ τάφρος ἔξωθεν περιβάλλεται, βάθος [e] τεττάρων χοῦς, καὶ εὖρος ἴσον.

γ'. Φραξάμενοι δὲ αὐλίζονται κατ' σπυρὰς ἕκαστοι μετ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμου. πάντα δὲ αὐτοῖς καὶ τἆλλα μετ' εὐταξίας ἀνύεται καὶ ἀσφαλείας· ξυλεία τε ὀψωνισμὸς, εἰ δέοιντο, τε ὑδρεία κατ' σπυρὰς ἑκάστοις. ὅτε γὰρ δεῖπνον ἢ ἄριστον ὁπότε θελήσειεν αὐτεξούσιον ἑκάστῳ, πᾶσι δὲ ὁμοῦ. τάς τε ὕπνους αὐτοῖς, καὶ τὰς φυλακὰς, καὶ τὰς ἐξεγέρσεις, σάλπιγγες προσημαίνουσι· καὶ ἔστιν ὅτε καὶ πρωΐ λίαν παραγγέλματος. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω, ὅταν παρῇ τὸν ἑκατοντάρχας ἕκαστοι, πρὸς δὲ τοὺς χιλιάρχους ὅταν σὺν αὐτοῖς ἀπαντήσωσι, μεθ' οὓς πρὸς τὸν ἡγεμόνα τὸν ὅλων οἵ τε ταξίαρχοι πάντες. ὁ δὲ αὐτοῖς τότε ἐκ ἔθους σημεῖον καὶ τὰ ἄλλα παραγγέλματα δίδωσι διαφέρειν εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους. ὁ δὲ καὶ ὅτι παραταξεως δεήσοντες, ὑποφέρονται [f] παρὰ [g] τοὺς χιλιάρχους, [h] ἵνα δέοι καὶ πρὸς τὰς ἐφόδους αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἀναπλήσεις ὑποχωρῶσιν ἀθρόοι.

δ'. [i] Ἐξιέναι δὲ τὸ στρατόπεδον [k] δέον, ὑποσημαίνει [l] μὲν ἡ σάλπιγξ· ἠρεμεῖ δὲ ὐδείς, ἀλλὰ [m] ἅμα πάντα τὰς μὲν σκηνὰς ἀναιροῦσιν, πάντα δὲ ἐξαρτύουσι πρὸς τὴν ἔξοδον, καὶ πάλιν αἱ σάλπιγγες ὑποσημαίνουσι [n] παρασκευάζεσθαι. οἱ δὲ, ἐν τάχει τοῖς τε ὀρεῦσι καὶ τοῖς ὑποζυγίοις [o] ὑποπηδήσαντες τὰ ἀποσκευάσματα, ἑτοῖμοι ὥσπερ [p] ἐφ' ὕπασπλησις ἐξορμᾶν ἕτοιμοι, ὑποπιμπράσί τε ἤδη τὴν παρεμβολὴν, ὡς αὐτοῖς μὲν ῥᾴδιον ἐκεῖ πάλιν τειχίσασθαι, μὴ γένοιτο δὲ ἐκεῖνο ποτὲ τοῖς πολεμίοις χρήσιμον. καὶ τοίτοι δὲ ὅμως αἱ σάλπιγγες προσημαίνουσι τὴν ἔξοδον, ὑπαπερχόμεναι τοὺς δ' αἰτίαν τινὰ βραδύνοντας, ὡς μή τις ὑπολειφθείη τάξεως. ὅ,τε κῆρυξ δεξιὸς τῷ πολεμάρχῳ παραστὰς, εἰ τοῖς πολεμεῖν εἰσιν ἕτοιμοι, τῇ πατρίῳ γλώσσῃ τρὶς ἀναπυνθάνεται. κἀκεῖνοι τοσαυτάκις [q] ἀνιβοῶσι μέγα τι καὶ θυμοειδὲς, ἕτοιμοι λέγοντες· φθάσασί τε τὸν ἐπερωτῶντα, καί τινος ἀρτίως πνεύματος ὑποπιμπλάμενοι τῇ βοῇ συνεξαίρουσι τὰς δεξιάς.

ε'. Εἶτα προϊόντες ὀδηγοῦσιν ἡσυχῇ καὶ μετὰ κόσμου [r] πάντες, ὥσπερ ἐν πολέμῳ τὴν ἰδίαν τάξιν ἕκαστος φυλάσσων. οἱ μὲν πεζοὶ,

[a] Κατ' ἐκάτερον *Big.* [b] Πρὸς τὰς εἰσόδους, & mox πρὸς τὰς ἐκδ. *Big.* [c] Στρατηγεῖον *Big.* [d] Articulum è *Cod. Big.* adjectum eſſe volui. [e] Cubitus forſan major accipiendus & duorum pedum: etſi nec modus Foſſæ nimis amplus. Nec abs re fortaſſe in *Joſepho* legi διχήπηχυς. *Lipſius* de *Militia Rom. Lib.* V. *Dialog.* V. Videſis *Schelium* in *Hyginum*, p. 120. [f] Παρεμβάλλοντες legiſſe videtur *Ruſinus.* [g] Ῥαδίως *Bod.* [h] Ita *Big.* & *Vat.* ἵνα δέοι in *Editis Aliiſque.* ἵνα δέοι *Gall.* [i] Ἐξιέναι *Big.* [k] Ἐι δέον *Big.* [l] Illud μὲν, ut & alterum mox verſu ſequenti deeſt *Big.* [m] Ἅμα πάντα malit *Lipſius.* [n] Ita *Gall.* & *Rhed.* cum *Editis Aliiſque.* παρασκευάζεσθαι *Busb.* [o] Ἐπιδήσαντες *Busb.* [p] Ἐφ' ὕπλησις in pleriſque *MSS.* [q] Ἀναβοῶσι *Big.* [r] Πάντως *Big.* * Et tamen tertio quoque tubæ ſigno indicant ut exeatur. *Ruf.*

[a] Γαῖ-

πεζοὶ, θώραξί τε πεφραγμένοι καὶ κράνεσι, καὶ μαχαιροφορήσαντες ἀμφοτέρωθεν· μακρότερον δὲ αὐτῶν τὸ λαιὸν ξίφος πολλῷ, ὃ γὰρ κατὰ δεξιὸν σπιθαμῆς ὑ πλέον ἔχει μῆκος. φέρουσι δὲ οἱ μὲν περὶ τὸν στρατηγὸν ὀπίλεκτοι πεζοὶ λόγχην καὶ ἀσπίδα· ἡ δὲ λοιπὴ φάλαγξ ξυστόν τε ὑ θυρεὸν ὀπιμήκη, σκεῦος οἷς σκάφιον ὑ κόφινον, ἄμπλιν τε καὶ πέλεκυν, σκεῦος δὲ ἱμάντα ὑ δρέπανον καὶ ἅλυσιν, ἡμερῶν τε τριῶν ἐφόδιον. ὡς ὀλίγον δεῖν τὰ ἀχθοφορούντων ὀρέων τὰ πεζῶν. τοῖς δὲ ἱππεῦσι μάχαιρα μὲν ἐκ δεξιᾶς μακρὰ, ὑ κοντὸς ὀπιμήκης ἐν χειρὶ, θυρεὸς δὲ σφισὶ πλάγιον ἵππου πλάγιος, ὑ τὴν [2] γαυρυτὸν παρήρτηνται τρεῖς ἢ πλείους ἄκοντες, πλατεῖς μὲ αἰχμὰς, ὐκ ἀποδέοντες δὲ δοράτων μέγεθος· χράνη δὲ ὑ θώρακες ὁμοίως τοῖς πεζοῖς ἅπασιν. ὁδενὶ δὲ [b] ὅπλῳ διαλλάττουσι οἱ περὶ τὸν στρατηγὸν ὀπίκριτοι τῶν ἐν ταῖς ἴλαις ἱππέων· κλήρῳ δὲ τὸν ταγμὸν ἀεὶ τὸ λαχὸν ἡγεῖται.

ε'. Τοιαῦται [d] μὲν οὖν αἱ Ρωμαίων πορεῖαί τε καὶ καταλύσεις, τοῖς δὲ ὅπλων διαφοραί. ὁδὲν δὲ ἀπροβούλευτον ἐν ταῖς μάχαις, ὐδὲ αὐτοχέδιον· ἀλλὰ γνώμη μὲν ἀεὶ παντὸς ἔργου προάγει, τοῖς δοκηθεῖσι δὲ ἕπεται τὰ ἔργα· παρ' ὃ καὶ σφάλλονται μὲν ἧσσα, κἂν παίσωσι δὲ ῥᾳδίως ἀναλαμβάνουσι τὰ σφάλματα. ἡμῖν τε τοῦ ἀπὸ τύχης ὀπτυγμάτων ἀμείνους τὰς ὀπὶ τοῖς προβουλευθεῖσι διαμαρτίας, ὡς τοῦ μὲν αὐθυμάτου καλοῦ δηλεάζοντος εἰς ἀπρομηθειαν, τῆς σκέψεως δὲ, κἂν ἀτυχήσῃ ποτὲ, πρὸς τὸ μὴ αὖθις καλῶ ἐχόσης μελέτην· καὶ τῶν μὲν αὐθυμάτων ἀγαθῶν οὐ πᾶσι λαβόντα αἴτιον εἶναι, τῶν δὲ προβουλίου γνώμῃ πραχθέντων σκυθρωπῶν παραμυθίαν τὸν προνοήσαντα βεβουλεῦσθαι.

ς'. Παρασκευάζουσι μὲν οὖν τὰς μελέτας τῶν ὅπλων οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἀλκίμους. προσασκοῦσι δὲ καὶ τῷ φόβῳ. οἵ τε γὰρ νόμοι παρ' αὐτοῖς οὐ λιποταξίου μόνον ἀλλὰ καὶ ῥᾳστώνης ὀλίγης θανατικοί, οἵ τε στρατηγοὶ τῶν νόμων φοβερώτεροι· τὰς μὲν πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς τιμὰς [e] ῥύονται τὸ δοκεῖν ὠμοὶ πρὸς τοὺς κολαζομένους. τοσοῦτον δὲ αὐτῷ τὸ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας πειθήνιον, ὡς ἔν τε εἰρήνῃ κόσμον εἶναι, καὶ ὀπὶ παντάξεως ἐν σῶμα πᾶν ὅλον φαίνεσθαι. οὕτως αὐτῷ [f] συναφεῖς μὲν αἱ τάξεις, εὐστροφοι δέ εἰσιν αἱ περιαγωγαί, ὀξεῖαι δὲ ἀκοαὶ μὲν παραγγέλμασιν, ὄψεις δὲ σημείοις, ἔργοις δὲ χεῖρες. ὅθεν δρᾶσαι μὲν ἀεὶ ταχεῖς, βραδύπαθοι δὲ παθεῖν εἰσιν. ὐδέ ἐστιν ὅπου [g] συρράντες ἡ πλήθει [h] ἐπίθωνται, ἢ στρατηγήμασιν, ἢ δυσχωρίας, ἀλλ' ὐδὲ τύχης. καὶ γὰρ ταύτης αὐτοῖς [i] τὸ κρατεῖν βεβαιότερον. οἷς οὖν βουλὴ μὲν ἄρχει πράξεως, ἕπεται δὲ τοῖς βεβουλευμένοις θρασὺς ὅτου δρᾶ-

thoracibus & galeis ſepti, & utroque latere gladiis accincti: gladius autem quem lævo gerunt multo longior eſt, nam qui ad dextrum longitudine palmam non excedit. qui vero imperatorem ſtipant pedites electi, lanceas geſtant & clypeos: cætera autem phalanx haſtas & ſcuta oblonga; prætereaque ſerram & corbem, rutrumque & ſecurim; necnon & lorum & falcem & catenam, triduique viaticum. adeo ut à mulis ſarcinariis parum abſint *eorum* pedites. Equitibus autem ad *latus* dextrum gladius eſt oblongus, & contus item longus in manu, tranſverſuſque ad equi latus clypeus: & in pharetra geſtantur tria aut plura jacula, cuſpide lata, & haſtis magnitudine non cedentia; quinetiam galeas & loricas omnes habent, uti pedites. Qui vero delecti imperatori à ſatellitio ſunt, nullo armorum genere ab equitibus turmarum diſcrepant: ſemperque agmina, cui ſorte id obtigerit, ducit. *ſervant in itineribus.*

6. Et ejuſmodi quidem ſunt Romanorum itinera & manſiones, itemq; armorum differentia. In præliis autem nihil inconſulto & temere agunt, aut ſubito & præcipiti impetu: ſed prius ſemper conſilia ineunt, quam manum operi admoveant; & tunc demum opus exſequuntur, cum de eo fuerit exiſtimatum. Qua re fit, ut aut quam minime errent, aut ſi erraverint facile poſſint errores corrigere. Immo infortunium, quod conſultationem prius adhibitam ſequitur, melius eſſe arbitrantur proſperis ſucceſſibus, qui fortunæ debentur; quaſi bonum quidem fortuitum eos alliciat ad negligentiam; conſultatio vero, etſi aliquando male cedat, ad cavendum ne idem rurſus eveniat rectam cogitationem ſuggerat; & bonorum quidem fortuitorum non eum autorem eſſe cui contigerint, triſtium vero quæ præter ſententiam accidunt ſolamen eſſe, quod bene conſulta fuerint. *Conſulto omnia in bello gerunt Romani.*

7. Et armorum quidem exercitatione efficitur, ut non modo corpora, ſed animi quoque militum fortiores ſint. Quin & neceſſe eſt ut in armis ſe exerceant pœnæ formidine. Nam & leges apud eos non ſolum ob aciem deſertam, ſed etiam ob quamvis inertiam & ſocordiam pœnam irrogant capitalem; & imperatores magis quam ipſæ leges terribiles: fortes tamen honoribus afficiendo faciunt, ne crudeles videantur in eos qui ſupplicia luunt. Tanto autem obſequio ducibus obtemperant, ut & in pace ornamento ſint, & in acie totus exercitus unum videatur corpus. adeo inter ſe apti copulatique ſunt ordines, & faciles circumductiones, *ita* acutis auribus ad mandata, oculiſque ad ſigna *attentis* & ad opera manibus. unde ſemper ad agendum quidem celeres, * ad patiendum vero tardiſſimi ſunt. nec eſt ubi prælium committentes aut multitudini ceſſerunt, aut ſtratagematis, aut locorum difficultati; immo ne fortunæ quidem. nam & iſtâ certior eſt illis & conſtantior victoria. Quibus itaque conſilium quidem rerum gerendarum initium eſt, conſultaque adeo ſtrenuus ſequitur *Lege ſevera in militia proficiunt Romani.* *Summa erga duces ſunt obſervantia.*

a Γαβαλοθήκας Bod. βιλοθήκας in margine Cod. Gall. b Οπλων Big. c Εκκειτοι Big. d Ita Big. Ρωμαίων μὲ πορεῖαί τε in Editis Aliiſque. e Forſan ῥύονται τὸ δοκεῖν. f Ασφαλεῖς Bod. Gall. 1. & Voſſ. ἀφιλεῖς Vat. ἰσχναλεῖς Gall. 2. g Ποσήθησαν Vat. & Big. h Σπαθήσαν Big. i Βεβαιότερον τὸ κρατεῖν Big. * Id eſt, laborum patientiſſimi.

Unde tantum Romanis imperium.

quitur exercitus, quid miri ſi ab oriente Euphrates,& Oceanus ad occaſum,itemque à meridie Africæ regio fertiliſſima, & ad ſeptentrionem Iſter & Rhenus imperii limites *ſint*? nam jure merito quis dixerit ditionem dominis minorem eſſe.

8. Et iſta quidem perſequutus ſum, non tam propoſito laudibus adeo efferendi Romanos, quam ut & ſolamen deviƈtis adhiberem, & novarum rerum cupidos ab iſtis abſterrerem. Fortaſſe autem Romanæ militiæ via & ratio illis ad experientiam aliquid conferet, qui bonarum artium ſtudioſi rei hujuſce ignari ſint. Sed eo unde huc digreſſus ſum redeo.

σκευῆς, τί θαυμαστὸν εἰ τοῖς ἕως μὲν Εὐφράτης, ὠκεανὸς δὲ τοῖς ἑσπέραν, μεσημβρινὸν δὲ Λιβύης ὅ πότατον, καὶ τοῖς ἄρκτον Ἴστρός τε καὶ Ῥῆνος τὰς ἡγεμονίας ὅροι; δεόντως γὰρ ἄν τις εἴποι ὅ κλῆμα τῶν κλησαμένων [a] ἔλασσον.

ιή. Ταῦτα μὲ οὖν διεξῆλθον, ἵ Ρωμαίους ἐπαινέσαι προαιρούμενος τοσοῦτον, ὅσον εἰς τε εὐθυμίαν τῶν κεχειρωμένων, καὶ εἰς ἀποτροπὴν τῶν νεωτερίζόντων. εἰ δ' ἀν τοῖς ἀγνοῦσι τ φιλοκαλίαν καὶ [b] τοῖς ἐμπειρίαν ἡ ἀγωγὴ τ Ρωμαίων γραπτὰς. ἐπάνιμι δὲ, ὅθεν ὀλίγον ἐξέβην.

IV. CAP. VI. ΚΕΦ. ς'. ζ'.

Placidus, tentatis oppugnatione Iotapatis, repellitur. Veſpaſianus impreſſionem facit in Galilæam.

Πλάκιδος, ὁρμήσας αἱρῆσαι Ἰωταπάτα, ἀποκρύεται. Οὐεσπασιανὸς εἰσβάλλει εἰς Γαλιλαίαν.

Placidus incurſiones facit in Galilæam.

VEſpaſianus quidem,una cum Tito filio in Ptolemaïde interim moratus,exercitum ordinabat. At vero Galilæam incurſibus vaſtans Placidus, poſtquam magnam quidem eorum quos comprehenderat multitudinem interemiſſet, (hæc autem erat Galilæorum plebs imbecillior, & quibus animi fatiſcebant) videretque pugnaciſſimos quoſque ſemper in civitates confugere, quas Joſephus communierat, ad munitiſſimam omnium, Iotapata, *oppugnandam* properavit, exiſtimans eam quidem primo impetu facile captum iri, magnam vero apud *alios* duces ſibimet gloriam, atque illis ad reliquas res gerendas emolumentum acquiſiturum eſſe. alias quippe civitates metu deditionem facturas eſſe, validiſſima *ſemel* occupata. Cæterum de ſpe *ſua* multum aberravit. nam cum ipſum adventantem præſenſiſſent Jotapateni, extra urbem *eum* excipiunt: prælioque ex improviſo Romanos adorti, multi & ad pugnam parati ſimul & acres, (ut qui pro ſalute patriæ & conjugum & liberorum *dimicaturi eſſent*) ſtatim eos in fugam vertunt, plurimoſq; è Romanis ſauciant, ſeptem vero ſolum interficiunt,quod ſolutis nequaquam ordinibus pedem referrent, ſeptiſque undique corporibus ſumma tantum cute vulnerati eſſent, & Judæi magis eminus jaculari quam manus conſerere auderent, leviter armati cum gravis armaturæ militibus. Ex ipſis autem Judæis tres ceciderunt, paucis præterea ſauciatis. Et Placidus quidem, infirmior compertus quam ut urbem aggrederetur, in fugam ſe conjicit.

Οὐεσπασιανὸς μὲν, ἅμα τῷ παιδὶ Τίτῳ ἀλαβεῖων τὴν [c] ἐν Πτολεμαΐδι, συνέταττε τὰς δυνάμεις. ὁ δὲ τὴν Γαλιλαίαν καταλαβὼν Πλάκιδος, ἐπεὶ πολὺ μὲν πλῆθος ἀπῆρκει τῶν καταλαμβανομένων· τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἀσθενέστερον Γαλιλαίων καὶ ταῖς ψυχαῖς ὀλιγοκάμνον· ὁρῶν δὲ τὸ μάχιμον ἀεὶ συμφεύγον εἰς τὰς ὑπὸ Ἰωσήπου τειχισθείσας πόλεις, ὥρμησεν ὅτι τὴν ὀχυρωτάτην αὐτῶν Ἰωτάπατα, οἰόμενος ἐξ ἐφόδου μὲν αἱρήσειν ῥᾳδίως, μέγα δὲ κλέος [d] ἑαυτῷ παρὰ τοῖς ἡγεμόσι, κἀκείνοις ὄφελος εἰς τὰ λοιπὰ παρέξειν· [e] προχωρήσειν γὰρ δέει τὰς ἄλλας πόλεις, τῆς κρατίστης ἐχομένης. πολὺ γεμιὼ διήμαρτε τῆς ἐλπίδος. ὑπιόντα γὰρ αὐτὸν οἱ Ἰωταπατηνοὶ προσαθόμενοι, τοῦ τῆς πόλεως ἀπεδέχονται· καὶ τοῖς Ρωμαίοις συρράγέντες [f] ἀδοκήτως, πολλοί καὶ τοὺς μάχιμοί τε, ὡς ἀν ὑπὲρ κινδυνεύσοντες πατρίδος καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων, τρέπονται ταχέως, καὶ πολλοὺς μὲν τιτρώσκουσι τῶν Ρωμαίων, ἑπτὰ δὲ ἀναιροῦσι, διὰ τὸ μήτε ἄτακτον αὐτῶν τὸν ὑποχώρησιν γενέσθαι, καὶ τὰς πληγὰς ὀλιγοπλαγῶς, τετραγμένων πάντοθεν τῶν σωμάτων, τύς τε Ἰουδαίους πόρρωθεν βάλλειν πλέον [g] ἢ συμπλέκεσθαι θαρρεῖν, [h] γυμνήτας ὁπλίταις. ἔπεσον δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων τριῶν ἄνδρες, καὶ ἐτράωσαν ὀλίγους. ὁ Πλάκιδος μὲν οὖν, τῆς ὅτι τὴν πόλιν ὁρμῆς ἀτονώτερον εὑρεθεὶς, φεύγει.

Iotapata oppugnata.

Ab Iotapatenis repulſus in fugam vertitur.

V.

β'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡρμημένος αὐτὸς [i] ἐμβάλλειν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐξελαύνει τὸ Πτολεμαΐδος, διατάξας τὴν τραπὰν ὁδεύειν, κατὰ Ρωμαίοις ἔθος. τοὺς μὲν γε ψιλοὺς τὸ ὁπλιτῶν καὶ τοξότας προάγειν ἐκέλευσεν, οἷς [k] ἀνακόπτοιεν τὰς ἐξαπιναίους τῶν πολεμίων ὁρμὰς, καὶ διερευνῶεν τὰς ὑπόπτους καὶ λοχᾶσθαι δυναμένας ὕλας. οἷς εἵπετο καὶ Ρωμαίων ὁπλιτικὴ μοῖρα, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς. τούτοις ἀφ' ἑκάστης

Veſpaſianus in Galilæam venit.

Exercitus ejus in itinere ordo accurate.

a *Al.* ἐλάσσω, aut ἐλάττω. b Ita cum *Cod. Big.* προὶς ἐμπειρίαν in *Editis Aliiſque.* c Ἐν τῇ Πτολ. *Big. Bod.* & *Vat.* d Αὐτῷ *Big.* & *Gall.* e Ita *Big. Voſſ.* & *Ruſ.* qui vertit, *quaſi meus ceſſuris aliis civitatibus, ſi, quæ validiſſima eſſet, occupatam vidiſſent.* προχωρήσειν γὰρ ὅτι τὰς ἄλλας π. τ. κ. εἰχομένης in *Editis Aliiſque.* f Sic *Big.* ἀδοκήτως in *cæteris.* g Eo modo *Big.* ἐμπλέκεσθαι in *Editis Aliiſque.* h Ita *Big.* Γυμνήτας in *reliquis.* i Ἐμβαλεῖν *Big.* ἐμβάλλειν in *cæteris.* k Ita *Big. Voſſ.* & *Ruſ.* προκοπτοῖεν in *Editis Aliiſque.*

a Ἑαυτῶν

ης ἑκατονταρχίας ἠκολούθων δέκα, τὴν τε [a] αὐτῶν σκευὴν καὶ τὰ [b] μέσα τῶν παρεμβολῶν φέροντες. καὶ μετ' αὐτοὺς ὁδοποιοί, τά τε σκολιὰ τῶν λεωφόρων κατευθύνειν καὶ χθαμαλοῦν τὰ δύσβατα, καὶ τὰς ἐμποδίους ὕλας προαναχόπτειν, ὡς μὴ παλαιπωροῖτο δυσπορῶν ὅ στράτευμα. κατόπιν δὲ τούτων, τάς τε ἰδίας, καὶ τὰς τοῦ [c] ὑπ' αὐτῷ ἡγεμόνων ἔταξεν ἀποσκευὰς, καὶ συχνὸς ὄπισθεν τούτοις ὡς ἀσφάλειαν τῶν ἱππέων. μεθ' οὓς αὐτὸς ἐξήλαυνε, τούς τε ὀπιλέχτους τῶν πεζῶν καὶ ἱππέων καὶ τοὺς λογχοφόρους ἔχων. ἕπετο δὲ αὐτῷ ὁ [d] ἴδιον ὂν τάγμα τοῦ ἱππικοῦ, ἴδιοι γὰρ ἑκάστου τάγματος εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἱππεῖς. τούτοις δὲ ἠκολούθουν οἱ τὰς ἑλεπόλεις φέροντες ὀρεῖς, καὶ τὰ λοιπὰ μηχανήματα. [e] μετὰ τούτους, ἡγεμόνες τε καὶ στρατῶν ἔπαρχοι σὺν χιλιάρχοις, ὀπιλέκτοις τε σφᾶς περιστάντες ἔχοντες. ἔπειτα αἱ σημαῖαι περίεχουσαι τὸν ἀετὸν, ὃς παντὸς ἄρχει Ρωμαίοις τάγματος, βασιλεύς τε οἰωνῶν ἁπάντων, καὶ ἀκμιμώτατος ὤν. ὃ δὴ καὶ τὸ τῆς ἡγεμονίας τεκμήριον αὐτοῖς, καὶ κλῆδων ἐφ' ὃς ἂν ἴωσι τὸν κρατήσειν δοκεῖ. [g] τοῖς ἱεροῖς δὲ ἠκολούθουν οἱ σαλπιγκταὶ, καὶ κατόπιν αὐτῶν ἡ φάλαγξ ὁ τῖφος [h] εἰς ἓξ [i] πλατύνασα. τούτοις παρείπετό τις ἑκατοντάρχης ἐξ ἔθους τὴν τάξιν ἐπισκοπούμενος. ὃ δὲ οἰκετικὸν ἑκάστου τάγματος ἅπαν τοῖς πεζοῖς εἵπετο, τὰς ἀποσκευὰς τῶν στρατιωτῶν ὄπισθε τοῖς ὀρεῦσι καὶ τοῖς ὑποζυγίοις ἄγοντες. κατόπιν δὲ πάντων τὸν ταγμὸν ὁ μίσθιος ὄχλος, οἷς ὑραγοὶ τοῖς ἀσφάλειαν ἠκολούθουν πεζοί τε καὶ ὁπλῖται καὶ τῶν ἱππέων [k] πολλοί.

γ'. Οὕτως ὁδεύσας Οὐεσπασιανὸς μετὰ δυνάμεως τοῖς ὅροις ἀφικνεῖται τῆς Γαλιλαίας, ἵνα καταστρατοπεδευσάμενος ὁρμημένους εἰς πόλεμον τοὺς στρατιώτας κατέσχεν, ὑποδεικνύμενός τε τῷ στρατιᾷ εἰς κατάπληξιν τοῖς πολεμίοις, καὶ μεταγνώσεως διδοὺς χωρὸν, εἰ τοῦ μάχης [l] μεταβάλοιντο. ἅμα δὲ καὶ τοῖς πολιορκίαν τῶν ἐρυμάτων ἐξηρτύετο. μεταγνῶναι μὲν οὖν τῆς ἀποστάσεως ὀφθεὶς ὁ στρατηγὸς πολλοῖς ἐποίησε, καταπλῆξιν δὲ πᾶσιν. οἱ γὰρ περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐστρατοπεδευκότες, ὃν ἄποθεν τῆς Σεπφώρεως [m] πρὸς πόλιν Γαρὶν καλουμένην, ἐπεὶ πλησιάζοντα τὸν πόλεμον ἤκουσε, ὅσον τε οὔπω τοὺς Ρωμαίους [n] συμμίξοντας σφίσιν, οὐ μόνον τοῦ μάχης, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἰδεῖν τοὺς ἐχθροὺς, ἀφανισθέντες φυγῇ. καταλείπεται δὲ ὁ Ἰώσηπος μετ' ὀλίγων, καὶ κατιδὼν ὡς οὔτε δέχεται τοὺς πολεμίους ἀρκετὸν ἔχει δύναμιν, καὶ πεπεισμένα τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων, ἄσμενός τε ἂν εἰ πιστεύοιντο χωροῖεν οἱ πλείους ὑπὸ ταπεινότητος, ἐδεδίει μὴ ἤδη τοῦ παντὸς ὄντος πολέμου, τότε δὲ ὡς πρόφασίν τινα χωρίσεται τοῦ κινδύνου ἔκρινεν· ἀναλαβὼν δὲ τοὺς συμμείναντας εἰς Τιβεριάδα καταφεύγει.

centuriis deni, & arma ſua neceſſariaq; portantes & caſtrorum menſuras. Et poſt illos ibant itineris patefactores, ut & obliqua viarum recta facerent, & aſpera complanarent, ſylvaſque obſtantes præciderent, ne tranſitu difficili & impedito fatigaretur exercitus. Illorum autem à tergo & ſua & legatorum impedimenta ordinavit, quibus in *majorem* ſecuritatem multos equites adjunxit. Poſt quos ille incedebat, pedites delectos equiteſque & lancearios ſecum habens. ipſumque * ſequebatur proprius legioni equitatus, proprii enim erant unicuique legioni equites centum & viginti. Illis vero proximi ibant muli qui helepoles aliaſque machinas ferebant. Poſt illos *legati*, & cohortium præfecti cum tribunis, lectis militibus ſtipati. Deinde ſigna aquilæ circundata, quæ omni legioni apud Romanos præeſt, rex ipſa omnium avium, eademque valentiſſima. unde etiam imperii ſignum ipſis eſt, & velut omen victoriæ in quoſcunque eunt. Sacra autem *ſigna* ſequebantur tubicines: & poſt hos phalanx ſenûm virorum ordinibus dilatata; quibus adjunctus erat ex more centurio quidam, cujus munus erat inſpicere ordinem ſervandum. Servi autem cuncti uniuſcujuſque legionis pedites ſequebantur, militum impedimenta mulis & jumentis agentes. & poſt omnes legiones multitudo mercenariorum, quos ſecuritatis gratia agminum coactores excipiebant, pedites levis graviſque armaturæ cum multis equitibus.

rate admodum deſcribitur.

3. In hunc modum profectus Veſpaſianus cum copiis ſuis, ad Galilææ fines pervenit: ubi caſtris poſitis milites ad bellum incitatos continebat, in hoſtium conſpectum adducens exercitum, ut & terrorem illis incuteret, & ſpatii aliquid daret ad reſipiſcendum, ſi vellent ante prælium conſilia mutare. Simul autem omnia ad munitiones oppugnandas parabat. Et conſpectus quidem exercitûs dux fecit ut multos defectionis pœniteret, utque animis conſternarentur omnes. Nam Joſephus & qui cum eo caſtra poſuiſſent non longe à Sepphori, ad urbem Garin appellatam, poſtquam hoſtes in propinquo eſſe accepiſſent, & Romanos fere in eo eſſe ut manus ſecum conſererent, non ſolum ante pugnam, ſed etiam antequam hoſtes conſpicerent fuga diſjecti erant. Cum paucis autem Joſephus relictus, ubi animadvertit quod ad excipiendos hoſtes non ſatis copiarum haberet, & Judæorum animi concidiſſent, quodque libenter ſi crederentur plerique ad fœdera irent, jam tum quidem ſibi metuebat de totius belli eventu, quam longiſſime vero à periculis ſe ſubducere ſtatuebat; aſſumptiſq; qui ſecum remanſerant, Tiberiadem confugit.

Veſpaſianus in Galilæorum conſpectum venit.

Joſephus à ſuis deſertus Tiberiadem ſe conſert.

ΚΕΦ. ζ.

Οὐεσπασιανὸς, τὴν Γαδαρέων πόλιν ἑλὼν, εἰς Ἰωτάπατα ἐλαύνει· καὶ, μετὰ μακρὰν πολιορκίαν, ἄσμενοι αὐτομόλου παραδοθεῖσαν αἱρεῖ.

CAP. VII. VI.

Veſpaſianus, capta Gadarenſium civitate, Iotapata proficiſcitur: & poſt longam obſidionem, urbem à transfuga proditam capit.

Οὐεσπασιανὸς δὲ τῇ πόλει τῶν [o] Γαδαρέων ἐπελθὼν, αἱρεῖ τε καὶ πρώτην ἔφοδον αὐτὴν, μαχίμου

VEſpaſianus autem, Gadarenſium civitatem adortus, & primo impetu eam in poteſtatem ſuam redigit, quod civibus

Veſpaſianus Gadara expugnat,

a Ἑαυτῶν *Big.* *b* Forſan *vallos* indicat, quos portabant milites, *uſque ad ſeptenos* ſinguli, ut dicit *Livius.* *c* Ὑπ' αὐτὸν *Big.* ὑπ' αὐτῶν *Bod.* *d* Vide *Schelium* ad *Hyginum* p. 90. & p. 297. *e* Μετὰ δ' τούτους *Voſſ.* *f* Δοκῶν *Voſſ.* *g* Τοῖς δ' ἱεροῖς *Big.* *h* Εἰς ἓν *Bod.* *i* Πλατύνουσα *Big.* & *Bod.* *k* Συχνοὶ *Voſſ.* *l* Μεταβάλοιντο *Big.* *m* Illa πρὸς πόλιν Γαρὶν καλουμένην deſunt *Big.* & *Rufini Codd.* *n* Συμμίξαντας *Vat.* *o* Γαδαρέων *Big.* * Juxta *Savilium* vertendum, *ſequuti equites legioni adſcripti, ſinguli enim legionibus adjuncti erant equites centum viginti.* Longe quidem aliter quam *Rufinus*, qui vertit, *equitum præterea ſuorum agmine comitatus, de ſingulis enim turmis proprios centum & viginti equites deputatos habet.*

Gadarenſibus non parcit, & urbem eorum incendit & omnes circumcirca vicos &c.

vibus pleriſque ætatis militaris vacuam repe-riſſet; & *deinde* in eam ingreſſus puberes omnes interfici juſſit, Romanis nulli ætati miſericordiam adhibentibus, tam ex odio in gentem, quam memoriâ iniquitatis illorum in Ceſtium. Incendit autem non ſolum civitatem iſtam, ſed etiam omnes circumcirca vicos & urbeculas, nonnullis quidem penitus deſolatis, ex aliis vero incolis in captivitatem ab ipſo abductis.

πλήθης ἔρημον καταλαβών. καὶ παρελθὼν εἴσω, πάντας ἡβηδὸν ἀναιρεῖ, μισθαποδίας τοῦ Ρωμαίων ἡλικίας ἔλεον ποιούμενος, [a] μίσει τε τοῦς τὸ ἔθνος, καὶ μνήμῃ τῆς κατὰ Κέστιον αὐτοῦ ὠμότητος. [b] ἐμπίμπρησι δ' ὁ μόνον αὐτὴν τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τὰς περιξ κώμας πάσας τε καὶ πολίχνας, ἃς μὲν παντελῶς ἀκκλελειμμένας, ἔστι δὲ ἃς αὐτὸς ἐξανδραποδίζόμενος.

Joſephus, rebus ſuis diffiſus, literas ad Hieroſolymitanos mittit.

2. Joſephus autem civitatem, quam ſuæ incolumitatis ergo elegerat, ipſe, in eam fugiendo, metu opplevit. Nam Tiberienſes nunquam eum, niſi omnino de belli ſucceſſu deſperaſſet, in fugam verſum iri exiſtimabant. atque eatenus non aberrabant, de animi ejus ſententia conjectantes. Videbat enim quorſum evaderent res Judæorum; nullamq; ad ſalutem illis apertum iri viam, niſi conſilia mutarent. Ille vero, quamvis à Romanis veniam conſequuturum eſſe ſperaret, ſæpenumero tamen optabat potius emori, quam patria prodita & belli ſibi commiſſi adminiſtratione dedecorata, apud illos feliciter agere, quibuſcum pugnatum miſſus erat. Decrevit igitur magiſtratibus Hieroſolymitanis accurate ſcribere, quemadmodum ſeſe res haberent, ut neque in majus extollendo hoſtium vires, poſthac timiditatis argueretur, aut eas narratione ſua extenuando, fortaſſe cœpti etiam pœnitentes audaciores redderet; utque cito reſcriberent, ſi fœdus eis placeret, aut, ſi bellum gerere ſtatuerent, copias ad confligendum cum Romanis idoneas ipſi mitterent. Et ille quidem, ſimul ac iſta ſcripſerat, certos quoſdam mittit qui literas Hieroſolyma perferrent.

β'. Ο δὲ Ἰώσηπος διὰ τοῦς ἀσφάλειαν [c] εἵ- ι'.
λετο πόλιν, αὐτὸς διέπλησε δίκης καταφυγών. ἡ δὲ ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος, οὐκ ἂν εἰ μὴ τοῦς ἅπαν ἀπεγνώκει τὸν πόλεμον, τραπῆναί ποτε αὐτὸν ᾤοντο καὶ κατὰ τοῦτό γε ὐ διημάρτανον αὐτῆς τῆς γνώμης. ἑώρα μὲν γὰρ οἷ [d] ῥέψει τὰ Ιουδαίων [e] τέλη, καὶ μίαν αὐτοῖς ἤδει σωτηρίαν εἰ [f] μεταβάλλοιντο. αὐτὸς δὲ καίπερ συγγνωσθήσεσθαι τοῦς Ρωμαίων τεθραδκὼς, ὅμως τεθνάναι μᾶλλον εἵλετο πολλάκις, ἢ καταφροδὺς [g] πατρίδα, ἢ [h] ἐμπιστευθεῖς ἀπ' εὐτυχίαν ἐθρίσας, εὐτυχεῖν πρὸ οἷς πολεμήσων ἐπέμφθη. χράφειν οὖν τοῖς ἐν τέλει [i] Ιεροσολύμων δέγνω μὴ ἀκριβείας τὰ τεθέγματα, ὡς μήτε [k] ὀλὶ μεῖζον ἐξάρας [l] πολεμίων ἰσχὺν αὐτῆς εἰς δειλίαν κακίζοιτο, μήτε ὑδέτερα ἀπαγγείλας, κἂν μεταγνόσαντας ἴσως [m] θρασύνειεν, ἵνα τε ἡ ταχυδὰς αἰρήσιμοι ταχέως ἀπιγράφωσιν, ἢ πολεμεῖν ἐγνωκότες, ἀξιόμαχον τοῦς Ρωμαίους πέμψωσιν ἀπ' δύναμιν. ὁ μὲ οὖν ταῦτα [n] ὑπισχνεῖτο, πέμπει ἀφ' τάχους [o] ὀπὶ Ιεροσολύμων τὺς τὰ γράμματα κομίζοντας.

VII. *Veſpaſianus ſtatuit Iotapata expugnare.*

3. Veſpaſianus autem, incitatus ad Iotapata exſcindenda (audiverat enim quamplurimos hoſtium eò confugiſſe, & præterea hoc eorum receptaculum perquam validum eſſe) pedites equiteſque præmittit qui viam complanarent, montanam admodum & ſaxoſam, peditibus difficilem & impeditam, omnino vero equitibus inſuperabilem. Et illi quidem quatuor diebus opus confecerunt, & planam exercitui viam aperuere. Quinto autem die, qui menſis Artemiſii vigeſimus primus, Iotapata ingredi occupat Joſephus Tiberiade profectus, & Judæos animo dejectos erigit. Cum vero tranſitum ejus Veſpaſiano quidam transfuga nunciaret, eumque hoc uno maxime urgeret ut ad urbem ire contenderet, quòd cum ea totam Judæam occupaturus eſſet, modo Joſephum caperet: tum ille, nuncio pro maxima felicitate arrepto, Dei providentia factum ratus, ut qui hoſtium prudentiſſimus videretur ultro ſe in cuſtodiam traderet, ſtatim quidem cum mille equitibus eò mittit Placidum, unaque Ebutium decurionem, virum tam manus fortitudine quam rerum ſcientia inſignem, illiſque præcepit urbem *è veſtigio* circundare, ne clam inde Joſephus aufugeret.

Joſephus Iotapatæ ſe confert.

Placidus & Ebutius obſidione premunt Iotapata.

γ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ [k] ὁρμώμενος ἐξαιρεῖν [l] Ιω-
τάπατα· πέπυστο γὰρ εἰς αὐτὴν πλείστους [m] πολεμίων συμπεφυγέναι, καὶ ἄλλως ὁρμητήριον ἰσχυρὸν ὄν αὐτοῦς· πέμπει πεζούς τε καὶ ἱππεῖς [n] τὰς προσεχομαλιὰς [o] ὁδὸν, ὀρεινὴν ὑπάρχουσαν, καὶ τραχεῖαν, δύσβατόν τε καὶ πεζοῖς, ἱππεῦσι δὲ ἀμήχανον. οἱ μὲ οὖν πέντε ἡμέραις ἐξειργάσαντο, καὶ πλατεῖαν ἤνοιξαν τῇ στρατιᾷ λεωφόρον. τῇ πέμπτῃ δὲ ὁ Ἰώσηπος, αὐτὴ δὲ ἦν Αρτεμισίου μηνὸς εἰκοστὴ πρώτη, φθάνει [p] παρελθὼν εἰς [q] Ιωτάπατα ἐκ τῆς Τιβεριάδος, καὶ τραπομένοις τοῦς Ιουδαίοις [r] ἀνίστησι τὰ φρονήματα. Οὐε- ια'.
σπασιανῷ δέ τις εὐαγγελίζεται τὴν μετάβασιν ὑ ἀνδρὸς αὐτόμολου, καὶ κατήπειγεν ὀπὶ τὴν πόλιν, ὡς μετ' ἐκείνης [s] αἱρήσοντα πᾶσαν Ιουδαίαν, εἰ λάβοι [t] Ἰώσηπον ἐφικτόν. ὁ δὲ, ἁρπάσας ὥσπερ μέγιστον εὐτύχημα τὴν ἀγγελίαν, καὶ τὸ θεῖον [u] Θεῦ [v] σωτεπάντων εἰ δεχθῆναι [w] πολεμίων ὁρμὴν εἰς αὐθαίρετον ἐφετὴν παρελθεῖν, εὐθέως [x] μὲ σὺν χιλίοις ἱππεῦσι πέμπει Πλάκιδον, καὶ [y] δεκαδάρχην [z] Εβούτιον, [a] ἄνδρα [b] ὀπισήμων χεῖρα καὶ σύνεσιν, περικαθεῖναι κελεύσας [c] πόλιν, ὡς μὴ λάθοι διαδρὰς ὁ Ἰώσηπος.

δ'. Αὐτὸς

a Μίσει τῆ *Big.* & *Voſſ.* *b* Ita *Big.* & *Ruf.* & mox infra αὐτὸς ἐξανδραποδιζόμενος. ἐμπιπᾶσι, dein αὐτοὶ ἐξανδραποδιζόμενοι in *Editis Aliiſque.* *c* Εἵλατο *Vat.* & infra v. 17. *d* Ita ex conjectura. ῥιψει in *Editis* & *MSS.* *e* Τέλη *Bod.* *f* Μεταβάλλοιντο *Big.* & *Bod.* *g* Ἐπὶ τὸ μεῖζον *Big. Bod.* & *Voſſ.* *h* Τῶ τῆ πολ. *Big. Vat.* & *Gall.* *i* Θρασύνοιεν *Vat.* & *Gall.* Θαρρύνειεν in *Editis Aliiſque.* *k* Ita *Big.* & *Bod.* ὄρμος in *Editis Aliiſque.* *l* Ita *Big.* ut mox infra in *Editis* & aliquibus *MSS.* ſcilicet ut vox πόλιν ſubaudiatur. τὴν Ιωτάπατα hîc loci in *reliquis.* *m* Illud τὺς non agnoſcit *Vat.* *n* Παρελθεῖν *Bod.* *o* Εγείρει *Big.* *p* Ita *Big.* αἱρήσων in *Aliis.* quâ ſcripturâ admiſsâ κατήπειγεν non ad *nuncium* ſed ad *Veſpaſianum* referri debet. *q* Illud μὲ additum ex *Big.* & *Ruf.* *r* Διαφέρειν *Big.* & *Bod.* *ſ* *Al.* Αἰβούτιον. *t* Ανδρας *Bod.*

a Εν

δ'. Αὐτὸς δὲ μιᾷ ἡμέρᾳ, ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν δύναμιν, ἔπεσε· καὶ, μέχρι δείλης ὁδεύσας, ἐς Ἰωτάπατα ἀφικνεῖται. ἀναλαβὼν δὲ τὸν στρατὸν εἰς ὃ ἐσχατόρκιον αὐτῆς μέρος [a] ἐπί τινι λόφῳ στρατοπεδεύεται, διέχοντι σταδίοις ἑπτὰ τῆς πόλεως, σκοπούμενος ὡς μάλιστα τοῖς πολεμίοις εὐσύνοπτος εἴη, ἐς ἔκπληξιν· ἣ καὶ παραχρῆμα τοσαύτη τοὺς Ἰουδαίους κατέσχεν, ὡς μηδένα ὅλως τείχους τολμῆσαι προελθεῖν. Ῥωμαῖοι δ' εὐθὺς μὲν ἀπώκνησαν προσβαλεῖν, ἡδὺ ὅλης ἀδυσχέτες ἡμέρας· διπλῇ δὲ τῇ φάλαγγι κυκλοῦσι τὴν πόλιν, καὶ τρίτῃ ἔξωθεν προΐσασι [b] τοὺς ἵππους, πάσας ἀποφράττοντες αὐτοῖς τὰς ἐξόδους. τοῦτό γε, οἶμαι, ἀπογνόσει σωτηρίας, παρώξυνε τοὺς Ἰουδαίους πρὸς τόλμαν· θᾶττον γὰρ ἀνάγκης οἱ πολέμῳ μαχιμώτεροι.

ε'. Γενομένης δὲ μετ' ἡμέραν προσβολῆς, ὅ μὲν πρῶτον Ἰουδαῖοι κατ' χώραν μένοντες ἀντεῖχον ἀνιόντι τὸν Ῥωμαίων, [c] ἐξεστρατοπεδευκότες πρὸ τοῦ τείχους. ὡς δὲ Οὐεσπασιανὸς τούτοις μὲν τοὺς τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ πᾶν ὃ τι ἐκβόλων πλῆθος ὑπασπίσας [d] ἐπέτρεψε βάλλειν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πεζῶν εἰς ὃ προσαντὲς ἀνώθη [e] καθ' ὃ τὸ τεῖχος ἦν εὐάλωτον· δείσας Ἰώσηπος μὴ [f] τῇ πόλει προσπέσῃ, καὶ σὺν αὐτῷ πᾶν τὸ τῶν Ἰουδαίων πλῆθος. συμπεσόντες δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἀθρόοι, τοῦ μὲν τείχους ἀπέσειλαν αὐτούς, πολλὰ δὲ ἐπεδείκνυντο χειρῶν ἔργα καὶ τόλμης. [g] οὐκ ἐλάσσω γεμὼ ὧν ἔδρων ἀντέπασχον. ὅσον γὰρ αὐτοὺς ἡ τῆς σωτηρίας ἀπόγνωσις, [h] τοσοῦτον τοὺς Ῥωμαίους αἰδὼς παρεκρότει· καὶ τοὺς μὲν ἐμπειρία μετ' ἀλκῆς, τοὺς δὲ θράσος ὥπλιζε πρὸ θυμῷ στρατηγουμένους. προσταξάμενοι δὲ δι' ὅλης ἡμέρας νυκτὶ ἀφαλύονται, πρώσαντες μὲν πλείστους Ῥωμαίων, [i] τρισκαίδεκα δὲ ἀνελόντες ἄνδρας· αὐτοῖς δὲ ἔπεσον μὲν [k] δέκα καὶ ἑπτά, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο ἑξακόσιοι.

ς'. Τῇ δὲ [l] ὑστεραίᾳ πάλιν προσβάλλουσι τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξελθόντες, καὶ πολὺ καρτερώτεροι [m] ἀντιπαρετάξαντο· θαῤῥαλεώτεροι μὲν οὐκ εἰς λόγον ἀντιθεῖν τῇ προτέρᾳ γεγυμνωμένοι, χρώμενοι δὲ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις μαχιμωτέροις. ὑπὸ γὰρ αἰδοῦς εἰς ὀργὴν ἐξεχύθησαν, ὅ μὴ ταχέως νικᾶν ἤλπισαν ἡγούμενοι. καὶ μέχρι πέμπτης ἡμέρας προσβολαὶ μὲν ἐγίνοντο τοῖς Ῥωμαίοις ἀδιάλειπτοι, ἐκδρομαὶ δὲ τῶν Ἰωταπατηνῶν [n] καὶ τειχομαχίαι [o] καρτερώτεραι· καὶ οὔτε Ἰουδαῖοι τῶν πολεμίων ἰσχὺν καταῤῥώδουν, οὔτε Ῥωμαῖοι τοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως δυσπαλῶς ἀπέκαμνον.

ζ'. Ἔστι δὲ Ἰωταπάτη πόλις ὀλίγου πᾶσα κρημνώδης, ἐκ μὲν τῶν ἄλλων μερῶν πάντοθεν φάραγξιν ἀπείροις ἀπότομος, ὡς τὸν καθορᾶν πειρωμένων τὰς ὄψεις προεξαθεῖν τὸν βάθους· ἀπὸ βορέου δὲ προσιτὴ μόνον κατ' ὀλίγον τῷ ὄρει [p] πλαγίῳ προσέκπεσε. καὶ τοῦτο δ' ὁ Ἰώσηπος ἐμπεφυκὼς τείχισε τὴν πόλιν, ὡς ἀκαταλήπτου εἶναι πολεμίοις πλὴν ὑπὲρ

4. Ille autem una post die cum copiis suis omnibus sequutus est: factoque ad seram usque vesperam itinere Iotapata pervenit. adducto vero ad septentrionalem ejus partem exercitu, in quodam tumulo castra metatur, distante ab urbe stadiis septem; id agens de industria ut quam maxime ab hostibus conspiceretur, ad terrorem *illis* incutiendum: qui tantus continuo Judæos invasit, ut nemo muris egredi auderet. Romani autem statim quidem impressionem facere supersederunt, quod per totum diem in itineribus fuissent; aciem vero duplicem urbi circundant, ac tertiam præterea circumjiciunt, eamque equitum, omnes Judæis exitus obstruentes. id quod Judæos, ut qui de salute desperarent, ad animos sumendos incitabat: nihil enim in bello homines pugnaciores facit quam necessitas. *Vespasianus ipse Iotapata venit.*

5. Postridie vero aggressione facta, primo quidem Judæi, * qui in ista regione manserant, castris extra urbem ante muros positis, Romanis obviam ibant. Cum autem Vespasianus illis sagittarios quidem admovisset & funditores & universos eminus jaculantes, missilibus eos uti permisit; ipse vero cum peditibus locum acclivem ascendebat, ubi murus erat expugnabilis: *tunc* Josephus civitati metuens prosiluit, & cum eo cuncta Judæorum multitudo. simulque Romanos omnes adorti, à muris quidem illos repulerunt; & multa tam manu forti quam animo virili ediderunt facinora: cæterum non minora quam patrabant vicissim perpessi sunt. nam quantum ipsos salutis desperatio, tantum Romanos pudor incitabat: & hos quidem peritia cum fortitudine, illos vero armabat audacia animis iracundis militantes. Cum autem tota die pugnatum esset, prælium nox dirimit, Romanorum quidem plurimis sauciatis, virisque tredecim interfectis; illorum vero septemdecim quidem ceciderunt, vulnerati autem erant sexcenti. *Primum Judæorum cum Romanis conflictum nox dirimit.*

6. Veruntamen die sequenti facta eruptione iterum aggrediuntur Romanos, multoque acrius aciem contra instruxerunt: inde quidem audaciores facti, quod eos pridie præter spem sustinuerant, Romanos vero tum pugnaciores experti. quippe quos pudor in iram accenderat, se superari existimantes quod non cito vicerant. Et usque ad quintum diem in urbem quidem impressionem facere non cessabant Romani, neque vero Jotapateni ab excursionibus pugnisque è muro acrioribus: & neque Judæi vires hostium formidabant, neque Romani urbis capiendæ difficultate fatiscebant. *Acriter postea ab utrisque pugnatum.*

7. Est autem Iotapata propemodum omnis prærupta, ex aliis quidem partibus profundis vallibus adeo præceps, ut in eas despicere cupientium aspectus ante deficiat quam ad imum perveniat; à septentrione vero tantummodo adiri potest, ubi montis desinentis ad latus declive exædificata est. quod quidem ipsum muro complexus est Josephus cum [q]civitatem muniret, ut summitas ei imminens ab hostibus occu- *Urbis Jotapatenorum situs & munitio.*

a Ἐπί τινι λόφῳ *Bod.* b Τοὺς ἵππους πᾶσαν, ἀποφράττοντες *Voss. & Vat.* c Ἐστρατοπεδευκότες *Big.* d Ita *Big. & Ruf.* ἐκέλευσε in ceteris. e Eo modo *Big.* καθὸ τοῦ τείχους ἦν εὐάλωτον in *Editis Aliisque.* f Τὴν πόλιν *Bod.* g Οὐκ ἔλασσον *Big.* h Τοσούτῳ *Big.* i Δεκατρεῖς *Big.* k Δέκα ἐπτὰ *Big. Voss. & Bod.* l Τρίτῃ ἡμέρᾳ *Big.* m Ἀντιπαρατάξαντο *Big.* ἀντιπαρετάξαντο *Vat.* n Illud καὶ additum è *Codd. MSS.* o Ita *Big.* καρτεραὶ in *Editis Aliisque.* p Πλαγίως προσκεκοίνται *Big.* * Locis suis manentes, Romanis, castra ante muros habentibus, resistebant, *Ruf.* ac si legisset ἐξεστρατοπεδευκότων, aut *nominativum* pro *genitivo* adhibitum existimasset.

q Πελὶ

occupari non poſſit. Undique autem montibus circumſepta, priuſquam in eam quis perveniret, omnino conſpici nequibat. Ad hunc quidem modum communita erat Iotapata.

Qualiter Iotapata obſidet Veſpaſianus.

8. Veſpaſianus autem, & contra loci naturam contendere volens & Judæorum audaciam, ſtatuit urbem acriter oppugnare, & advocatis *omnibus* ſub ſe ducibus, cum illis de impreſſione facienda conſultabat. Cum autem viſum eſſet aggerem excitare, qua parte murus acceſſu erat facilis, totum ad comportandam materiam mittit exercitum, urbique propinquis montibus exciſis, ſimulque cum lignis magna vi lapidum congeſta, alii quidem, cratibus, ad evitanda jacula deſuper miſſa, ſuper vallis expanſis, ſub illis aggerem conſtruebant, nihil aut parum admodum telis, quæ de muro jacerentur, læſi : alii vero, propinquos tumulos evellentes, terram illis ſine intermiſſione afferebant. cumque trifariam diviſi eſſent, nemo otioſus erat. At Judæi ſaxa ingentia & omne telorum genus in eorum tegumenta è muris immiſerunt. quæ licet minime penetrarent, magnum tamen ſonitum edentia & horribilem, impedimento erant operantibus.

Quo modo in obſidione res utrimque geritur.

9. At Veſpaſianus, cum miſſilium machinas circumpoſuiſſet (organa autem omnia erant centum & ſexaginta) eos qui ſuper murum aſtarent juſſit impetere. Simul etiam & catapultæ lanceas cum ſtridore jaciebant, & è balliſtis lapides talenti pondere mittebantur, igniſque & aſſidue magno numero ſagittæ. quæ omnia non ſolum murum ſed etiam totum quouſque pertingerent ſpatium Judæis inacceſſum fecerunt. quin & magna Arabum ſagittariorum manus, itemque jaculatores & funditores omnes una cum machinis tela emittebant. Non tamen, *his Judæi* prohibiti ne deſuper propugnarent, quieſcebant. nam agminibus, prædonum magis ex more, excurrentes, & tegmina operantium undique detrahebant, nudatoſque feriebant : & ubicunque illi loco cederent aggerem disjiciebant, vallorumque munimenta una cum cratibus incendebant. donec Veſpaſianus, intellecto operum intervalla hujuſce damni cauſam eſſe, (nam ſpatia interjecta Judæis locum *ea* aggrediendi præbebant) tegumenta omnia in unum conferebat : & cum ipſis pariter conjunctis viribus, factum eſt ut coërcerentur hoſtium obreptiones.

Aggere minis fere æquato, muros altius attollendos curat Joſephus.

10. Jam vero aggere erecto, & propemodum propugnaculis æquato, Joſephus grave fore ratus ſi nihil contra moliretur quod urbi ſalutare eſſet, opifices convocat, murumque altius attolli juſſit. Cumque illi dicerent, fieri non poſſe ut ædificarent dum tot jaculis peterentur, hujuſmodi tegmen illis excogitabat. Cum ſudes defigi, ſuperque eis cruda boum coria expandi præcepiſſet, ut lapides quidem è tormentis emiſſos depreſſa exciperent, reli-

αὐτῆς ἀχφώρειαν. κύκλωθεν δὲ ἄλλοις ὄρεσι καλυπτομένη, [a] πρὶν εἰσαφίκοιτό τις αὐτίκα, παντελῶς ἀόρατος ἦν. ἔνθα [b] μὲν ὅπως [c] ὀχυρότητος Ιωταπάτη.

η'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τῇ τε φύσει ἔτι χωρίου καὶ ταῖς τόλμαις τῶν Ιουδαίων ἀντιφιλονεικῶν, ἔγνω [d] καρτερῶς ἅπασαν δὴ πολιορκίαν· καὶ, προσκαλεσάμενος τοὺς [e] ὑπ' αὐτὸν ἡγεμόνας, ἐβουλεύετο περὶ τῆς προσβολῆς. δόξαν δὲ χῶσαι τὸ [f] πρόσιτον τοῦ τείχους, ὅθι συγκομιδὴν ὕλης ἐκπέμπει πᾶν τὸ στράτευμα, καὶ κοπέντων τῶν περὶ τὴν πόλιν ὀρῶν, [g] συναλισθείσης δὲ ἅμα τοῖς ξύλοις ἀπείρου χερμάδος, ἃ μὲν πρὸς ἀλεώραν τῶν ὑπερθεν ἀφιεμένων βελῶν, γέρρα [h] διατείναντες ὑπὲρ χαρακωμάτων [i] ἔχων ὑπ' αὐτοῖς, οὐδὲν ἦν μικρὰ βλαπτόμενοι ταῖς ἀπὸ τοῦ τείχους βολαῖς· [k] οἱ δὲ, τοὺς πλησίον ὄχθους ἀναστῶντες, χῶμα αὐτοῖς ἀδιαλείπτως [l] προσέφερον. ἦν τε χεὶρ διηρημένων, ἀργὸς ὧν οὐδείς. οἱ δὲ Ιουδαῖοι πέτρας τε μεγάλας ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῖς [m] σκεπάσμασιν αὐτῶν ἐπιφέσαν, καὶ πᾶν εἶδος βελῶν. ὧν δὲ καὶ μὴ διϊκνουμένων πολὺς [n] ἦν ὁ ψόφος καὶ φόβος, ἐμπόδιον τοῖς ἐργαζομένοις.

θ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς κύκλῳ τὰς ἀφετηρίας μηχανὰς ὑπεστήσατο, τὰ πάντα δὲ ὧν ἑκατὸν ἑξήκοντα ὄργανα, βάλλειν ἐκέλευσε τοῖς [o] ὅθι τοῦ τείχους. ἐμοῦ δὲ οἵ τε καταπέλται τὰς λόγχας [p] ἀνερρόιζουν, καὶ ταλανταῖοι λίθοι μέγεθος ἐκ τῶν πετροβόλων ἐβάλλοντος πῦρ τε καὶ πλῆθος ἀθρόων οἰστῶν. [q] ἄνω δὲ μόνον τὸ τεῖχος ἀνεπίβαλτον τοῖς Ιουδαίοις ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ [r] πλὴν ὅσοις [s] ὅσης ἀφικνεῖτο χώρας. [t] καὶ δὴ ὁ τῶν Ἀράβων τοξοτῶν πλῆθος, ἀκοντισταί τε, καὶ σφενδονῆται πάντες, ἅμα τοῖς μηχανήμασιν ἔβαλλον. ὁ μὲν, εἰρημένοις τῆς καθύπερθεν ἀμυνῶν, πρέμων. ἐκτρέχοντες δὲ ληστρικώτερον ἐπὶ λόχους, ἀπέσπων τε τῶν ἐργαζομένων [u] τὰς σκέπας, καὶ τοὺς γυμνουμένους ἔπαιον· καὶ, καθ' ὃ παρέκοπτον ἐκεῖνοι, διερρίπτουν ὃ χῶμα, καὶ τὰ χαρακώματα σὺν τοῖς γέρροις [x] ἐνεπίμπρασαν. μέχρι σωνεὶς Οὐεσπασιανὸς τὴν διαίρεσιν τῶν ἔργων αἰτίαν εἶχε τὴν βλάβης, τὰ γὰρ ἀφανισθέντα τοῖς Ιουδαίοις προσβολῆς παρεῖχε τόπον, ἐνοῦν τὰς σκέπας· καὶ συναφθείσης [y] ἅμα αὐτοῖς τῆς δυνάμεως, ἀνείρχθησαν αἱ τῶν Ιουδαίων ὁδύσεις.

ι'. Ἐγειρομένου δὲ τοῦ χώματος ἤδη, καὶ ταῖς ἐπάλξεσιν ὅσον οὔπω πλησιάζοντος, [z] δεινὸν Ἰώσηπος νομίσας εἰ μηδὲν ἀντιμηχανήσαιτο τῇ πόλει σωτήριον, συναθροίζει τέκτονας, καὶ ὃ τεῖχος ἐκέλευσεν ὑψοῦν. τὸ δὲ ἀδύνατον εἶναι φαμένων οἰκοδομεῖν τοσούτοις βέλεσι βαλλομένους, σκέπην αὐτοῖς ὅπλων τοιάνδε. δρυφάκτους πήξασθαι κελεύσας, ἐμπετάσαι τε [a] βύρσας νεοδόρους βοῶν, [b] ὡς ἂν δέχοιντο μὲν τοὺς ἀπὸ τῶν πετροβόλων λίθους κολπούμεναι, [c] περιολισθαίνοι δὲ

a Πρὶν δ' εἰσαφ. *Big.* b Μὲν ὧν *Big.* c Οχυρώτητος *Big.* d Καρτερώτερον *Big.* & *Voſſ.* e Υφ' ἑαυτὸν *Big.* f Ita *Big.* & *Ruf.* antea erat ἀπρόσιτον in *Græcis cæteris.* g Συναλισθείσης τε in aliquibus *MSS.* h Διατείνοντες *Big.* i Εχόντων *Bod.* k Οἱ ὃ δὲ πλησίον *Vat.* l Εφερον *Big.* m Σκιάσμασιν *Big.* σκέπασιν *Vat.* n Illud ὧν non agnoſcit *Voſſ.* τὸ ὃ ᾧ μὴ διϊκνουμένων πολὺς ὁ ψόφος, & φοβερὸν ἦν ἐμπ. aut ſimile quid legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *quæ licet minime penetrarent, magnos tamen crepitus dabant, & horribile impedimentum erant operantibus.* o Ita *Big.* & *Bod.* τοῖς ἀπὸ τοῦ τείχους in *Editis Aliiſque.* p Ανεθείζουν *Big.* ἀνερρίζουν *Bod.* Legi etiam poteſt ἀνερρίπτουν. q Ita *Big. Gall.* & *Ruf.* ἀπαωρέμενον in *Editis Aliiſque.* r Sic *Big.* τοῖς ἐντὸς *Bod.* τοῦτος in *cæteris.* ſ Οὕσης *Vat.* t Ita *Baſ. Big.* & *Bod.* καὶ δὴ τοῦ in *cæteris.* u Τὰ σκεπάσματα *Big.* x *Al.* ἐπιπέμπρασαν. y Forſan ἅμα αὐτοῖς. z Δεινὸν ὁ Ἰώσηπος *Big.* a Ita *Big.* βύρσας νεοδόροις in *Editis Aliiſque.* b Ως ἀναδέχοιντο *Big.* c Περιολισθάνοι *Big.*

a Ανα-

δὲ ἀπ' αὐτῶν τὰ λοιπὰ βέλη, καὶ τὸ πῦρ ἔσω τῆς ἐκμάδος εἴργοιτο, σφαίσησι τὸ τειχίσιον, [a]ἐφ' οἷς ἀσφαλῶς ἐργαζόμενοι, δι' ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς τὸ τεῖχος ἤγειραν, εἰς εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος· καὶ συχνοὺς μὲν πύργους [b]οἰκοδόμησαν αὐτῷ, καρτερόν τε ἔπαλξιν ἐφηρμόσαντο. τοῦτο τοῖς Ρωμαίοις, οὕτως ἤδη τῆς πόλεως οἰομένοις εἶναι, πολλὴν ἐποίησεν ἀθυμίαν· καὶ, σφῶν τε τὴν ὀπίνοιαν τῆς Ιωσήπου καὶ τὸ φρόνημα τὸ ὑπὲρ τὴν πόλεως κατεπλάγησαν.

ια'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, καὶ σφῶν τὸ παντάρχην τε στρατηγήματος, ἢ σφῶν τὰς τόλμας παρωξύνετο τὴν Ιωταπατηνῶν. [c]πάλιν γὰρ ἀναθαρσήσαντες τῇ ἐπὶ τῷ τειχισμῷ, τοῖς Ρωμαίοις ἐπεξέθεον, καὶ καθ' ἡμέραν ἐλίνυον συμπλοκαῖς [d]καὶ λόχοις, ὁπόσα τε ληστρικὴ πᾶσα, καὶ τὴν [e]σφετέρων ἁρπαγὰς, καὶ τὰ ἄλλων ἔργων πυρπολήσεις, ἕως Οὐεσπασιανὸς, [f]ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν μάχης, διέγνω σφᾶς καθιζόμενος αὖθις τὴν ὀπιτηδείων αἵρειν τὴν πόλιν. ἢ γὰρ ἀναγκαζομένους [B]ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα [b]ἱκετεύσειν αὐτὸν, ἢ μέχρι παντὸς [i]ἐπαυθαδιασαμένους διαφθαρήσεσθαι λιμῷ. πολύ τε ῥᾴσειν αὐτοῖς [k]χρήσεσθαι ἐξ ἀναπαύσεως τὴν μάχην, εἰ διαλιπὼν αὖθις ἐκτενοχωρουμένοις ὀπιπέσοι. φρουρεῖν δὲ πάσας αὐτῶν ἐκέλευσε τὰς ἐξόδους.

ιβ'. Τοῖς δὲ σίτου μὲν [l]ὧν πλῆθος ἔνδον, καὶ τῶν ἄλλων σχεδὸν ἁπάντων· ἔνδεια δὲ ὕδατος, ὡς ἂν πηγῆς μὲν οὐδὲ ὅσης κατὰ τὴν πόλιν, [m]τῷ ὀμβρείῳ ἀρκουμένων τῶν ἐν αὐτῇ. σπάνιον δὲ εἶναι τὸ κλίμα [n]τοῦτο θέρους ὕεται. καὶ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον πολιορκουμένων, ἀθυμία ἦν μὴ τὴν δίψαν ὀπίσω ἔχειν τὸν ὄρεξιν, καὶ καθάπαξ εἰς ἔσχατον ἤδη δίψους σφᾶς ἥκοντες ἀπέκαμνον. ἀρκεῖσθαι δὲ ὅσοις οὐκ ἐλάνθανον τοὺς Ρωμαίους. ἀπὸ γὰρ τῶν καταίτων ἑώρων αὐτοὺς ὑπὲρ τὸ τεῖχος ἐφ' ἕνα συῤῥέοντας τόπον, καὶ μετρουμένους τὸ ὕδωρ, ἐφ' ὃν καὶ τοῖς [p]ὀξυβελέσιν ἐκινοῦμεν πολλοὺς ἀνῄρουν.

ιγ'. Καὶ Οὐεσπασιανὸς μὲν, οὐκ εἰς μακρὰν τὴν σκηνοχείαν κενωθέντων, ἤλπιζεν [q]ὑπὸ τῆς ἀνάγκης αὐτοὺς παραδώσεσθαι τὴν πόλιν. ὁ δὲ Ιώσηπος, κλάσας [q]μὲν τὴν ἐλπίδα οὕτω αὐτοῦ προσαρώμενος, ἐμβρέξαι κελεύει πλείστους τὰ ἱμάτια, καὶ [r]καλαχρεμάσαι περὶ τὰς ἐπάλξεις, ὡς τε περιῤῥεῖσθαι πᾶν ἐξαπίνης τὸ τεῖχος. ποιεῖ τοῦτο ἀθυμία τῶν Ρωμαίων καὶ κατάπληξις αὐτῶν, θεασαμένων εἰς χλεύην τοσοῦτον παραναλίσκοντας ὕδατος,

qua vero tela inde dilaberentur, & humoris vi ignis arceretur, hoc machinamentum opificibus prætendit, ſub quo tutò operantes die noctèque murum ad viginti cubitorum altitudinem evexerunt; & crebras quidem turres in eo ædificarunt, validaque *eis* adaptarunt propugnacula. id quod Romanis, jam intra civitatem ſe eſſe credentibus, magnam anxietatem injecit; fecitque ut tam ex iis quæ excogitaverat Joſephus, quam ex civium præſenti fortitudine animis conſternarentur.

VIII. *Veſpaſianus irritatus ſtatuit urbem obſidere.*

11. At Veſpaſianus & commenti vafritie & Iotapatenorum audacia magis irritabatur. nam, reſumpta ex munitione fiducia, in Romanos excurſiones faciebant, & quotidie *cum illis* turmatim confligebant, & omne genus latrocinia adhibebant, ut & eorum quæ caſus obtulerit rapinas, aliorumque operum igne vaſtationes, donec Veſpaſianus, contento à pugna milite, ſtatuit urbem obſidere, & neceſſariorum penuria laborantem capere. aut enim coactos neceſſariorum inopia ipſi ſupplicaturos, aut ſi ad extremum in eadem pertinacia duraverint, fame perituros: multoque languidiores in pugna eos habiturum eſſe putabat, ſi rurſus poſt intervallum inedia attritos adoriatur. itaque omnes exitus eorum obſervari juſſit.

Obſeſſorum conditio, & quo pacto illis provideat Joſephus.

12. Illis autem intus frumenti ſatis erat, aliarumque rerum præter ſalem omnium: attamen aqua egebant, utpote quod ne quidem fons intra urbem, imbre autem contenti erant eam habitantes. verum raro ſi unquam in illo tractu per æſtatem pluit. Cumque illa ipſa tempeſtate obſiderentur, valde animos deſpondebant de ſiti vel minimum cogitantes; & indignabantur, ac ſi aqua prorſus eos defeciſſet. Joſephus enim, cum & civitatem videret aliis neceſſariis abundare, viroſque animo fortes eſſe, velletque obſidionem Romanis præter exſpectationem protrahere, *certa* menſura potum civibus diſtribuebat. Illi vero *aquam ipſis ita* diſpenſari penuria gravius eſſe exiſtimabant; & cupiditatem illorum magis accendebat, quod liberam *bibendi* poteſtatem non haberent: &, quaſi ad extremam jam perventum eſſet ſitim, fatiſcebant. Verum Romanos, quod ita ſe haberent, non latebat. nam ex adverſo trans murum animadvertebant eos unum in locum confluentes, & aquam dimenſam accipientes; eoque pertingentibus telis, quæ è machinis jacerentur, multos occidebant.

Ejus ſtratagema ad Veſpaſianum fallendum.

13. Et quidem Veſpaſianus, ciſternis non multo poſt exhauſtis, ex ipſa neceſſitate ſibi traditum iri civitatem ſperabat. Joſephus autem, hanc illius ſpem frangendi propoſitum habens, quamplurimos jubet veſtes in aquam immergere, eaſque de propugnaculis undique ſuſpendere, ita ut omnem derepente murum *humor* circumflueret. Ad hoc, animis concidunt Romani & conſternantur, cum vidiſſent eos tantum aquæ in ludibrium conſumere, quos

a Ὑφ' οἷς Big. b Ἀνῳκοδόμησαν Big. c Sic Big. Bod. & Voſſ. πάλιν in cæteris. d Ita Voſſ. & Ruf. καὶ κατὰ λ. in cæteris. e Ita Big. Bod. & Vat. συντυχόντων in Editis Aliiſque. f Ἀναπαύσας Big. g Τοῖς δὲ πρὸς ἅπαντας τὴν Big. h Ita Big. ἱκετεύσειν in cæteris. i Ἀπαυθαδιασάμενος Big. ἐπαυθαδιασάμενος Voſſ. ἀπαυθαδιασάμενος Bod. k Χρήσεσθαι Big. l Καὶ τὴν ἄλλων ἄλις ἁπάντων Voſſ. quod ſane in textum receperam, niſi cum Editis conſenſiſſent Græci cæteri & Ruſini codices. m Ita in plerisque MSS. τοῦ ὀμβρείου in Editis. n Τοῦτο additum è Cod. Voſſ. ei conſentiente Ruſino. o Διήκουσι τοῖς Big. p Ὀξυβελέσιν Bod. q Illud μὲν non agnoſcunt Big. & Voſſ. r Κατακρεμάσαι Big.

quos ne potum quidem habere exiſtimabant. Adeoque imperator, cum inedia captum iri urbem deſperaſſet, iterum ſe ad arma & vim convertit. id quod Judæi maxime deſiderabant. Nam cum & ſua & civitatis ſalus deſperata eſſet, per bellum quam per famem & ſitim emori malebant.

ὡς οὐδὲ ποτὸν ἔχειν ὑπελάμβανον. ὥστε καὶ Ⓦ στρατηγὸν, ἀπογνόντα τὴν δι' εὐδείας ἅλωσιν, τρέπεσθαι πάλιν πρὸς ὅπλα καὶ βίαν. ὃ δὴ τοῖς Ιουδαίοις δι' ὁρμῆς ἦν. ἀπεγνωκότες γὰρ ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν, πρὸ λιμοῦ καὶ δίψης [a]τὸ σὺν πολέμῳ θάνατον ᾑροῦντο.

Aliud Joſephi ſtratagema.

14. Veruntamen Joſephus, præter ſtratagema jam memoratum, & aliud excogitavit *in ſui incolumitatem. Via quadam ſalebroſa admodum & ardua, propterea que à cuſtodibus negligenter habita, per vallis latera occidentalia certos quoſdam mittens, literas ad quoſcunque vellet Judæorum extra civitatem dedit, viciſſimque ab iis accepit, & neceſſariorum quæ in urbe defecerant abunde habuit; mandato commeantibus, ut reperent plerunque dum excubias præterirent, & terga velleribus tegerent, ut ſi quis eos noctu conſpiceret, canes eſſe viderentur. *quod factitatum*, donec vigiles detecto commento ſeſe locis confragoſis circundarent.

ιδ'. Ὁ μέντοι γε Ἰώσηπος πρὸς τῷδε τῷ στρατηγήματι καὶ ἕτερον ἐπενόησεν εἰς σωτηρίαν αὐτοῦ. ἀφανές τινος χαράδρας δυσβάτου, ἣ ἀφ' ὅτου τὸ [b]φυλάκων ἀμελουμένης, κατὰ τὰ πρὸς δύσιν μέρη τῆς φάραγγος ἐκπέμπων τινὰς, [c]γράμματα πρὸς ὃς [d]ἐβούλετο τῶν ἔξω Ιουδαίων [e]διεπέμψατο, καὶ παρ' αὐτῶν ἐλάμβανε, παντός τε ἐπιτηδείου τῶν ἐπιλειποτάκτων ἀνὰ τὴν πόλιν εὐπόρησεν, ἔρπειν τὰ πολλὰ πρὸς τὰς φυλακὰς κελεύσας τοῖς εἰσιοῦσι, καὶ τὰ νῶτα καλύπτειν ῥάκεσιν, ὡς εἰ καὶ κατίδοι τις αὐτοὺς νύκτωρ, φαντασίαν παρέχοιεν κυνῶν. μέχρι συναθροίσθη τὴν ἐπίνοιαν οἱ φρουροὶ, διέλυσαν τὴν χαράδραν.

Joſephus de fuga cum ſuis agit, obnitente populo.

15. Et tunc quidem Joſephus, cum urbem non diu reſiſtere poſſe videret, ſuamque ſalutem in incerto eſſe ſi maneret, de fuga cum primoribus *civitatis* deliberabat. Id vero ubi populus intellexit, ſeque ei circumfudiſſet, "ne "ipſos negligeret, orabant, omnem in eo ſolo "fiduciam reponentes. Civitati enim adhuc "ſalutis quidem ſpem eſſe, quod ipſo manente "omnes ejus cauſa alacriter dimicaturi eſſent; "ſin vero capiantur, eundem ſolatio fore. De"cere autem illum nec inimicos fugere, nec "in eo eſſe ut amicos deſèrat, neque veluti "ex navi tempeſtate oppreſsâ deſilire, in quam "cum mare eſſet tranquillum venerat. ipſum "enim demerſurum eſſe civitatem, cum jam "nemo audebit hoſtibus ſe opponere, ipſo "diſcedente cui confiderent.

ιε'. Καὶ τότε Ἰώσηπος μὲν τὴν πόλιν οὐκ εἰς μακρὰν ἀνθέξειν ὁρῶν, ἐν ἀπόρῳ δὲ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν [f]εἰ μένοι, δρασμὸν ἅμα τοῖς δυνατοῖς ἐβουλεύετο. συναθροισθεὶς δὲ τὸ πλῆθος καὶ περιχυθεὶς αὐτῷ κατιλιποβόλων, "μὴ σφᾶς περιίδειν ἐπ' αὐτῷ μόνῳ κειμένους. ἐν γὰρ τῇ πόλει καὶ σωτηρίας [g]μὲν "ἐλπὶς, [h]ὡς συμένοντος αὐτοῦ, πάντας ἀγωνιοῦ"μένους δι' αὐτὸν προθύμως· κἂν ἁλῶσι δὲ, συμ"φορά. πρέπειν δὲ αὐτῷ μήτε [i]φεύγειν τοὺς ἐχθρούς, "μήτε ἐγκαταλείπειν τοὺς φίλους, μηδὲ ἀποπηδᾶν, "ὥσπερ χειμαζομένης νεὼς, εἰς λιμὴν ὃν γαλήνη παρῆλ"θεν. ὑποδαπίσειν γὰρ [k]αὐτὸν τὴν πόλιν, μηδενὸς ἔτι "τολμῶντος τοῖς πολεμίοις ἀνθίστασθαι, [l]δι' ὃν ἀνα"θαρρῆσειν οἰχομένου.

Fuga conſilium.

16. Joſephus autem † cavens ne ipſum ſaluti ſuæ proſpicere cogitarent, "illorum commodo "ſe *urbe* egredi, dicebat. etenim manendo ſe "parum admodum illis, dum ſalvi eſſent, profu"turum, &, ſi caperentur, una cum illis fru"ſtra eſſe periturum; obſidione vero libera"tum, extra urbem maximo eis emolumento "fore: Galilæos enim è regione quam celer"rime congregatum ire, & alio bello Roma"nos ab eorum civitate revocaturum. Nunc "autem non videre cui bono foret ſi apud eos "remaneret, niſi ut Romanos ad obſidionem "magis incitaret, ut qui ipſum capere maximi "facerent: quem ſi aufugiſſe reſciverint, mul"tum eos de impetu in urbem *faciendo* remiſ"ſuros eſſe". Non autem his quicquam eos movebat, ſed eo magis populum ad ſe circumſiſtendum accendit. pueri igitur & ſenes, itemque mulieres cum infantibus flentes ad pedes illius accidebant, eoſque complexi omnes tenebant, & cum ejulatu eum obſecrabant ut apud eos maneret ejuſdem fortunæ particeps; non quod illius ſaluti invideren, ut mihi vide-

ὡς δεῖ πλείστου ποιεῖσθαι λαβεῖν αὐτόν. εἰ δὲ ἐκδρᾶναι πύθοιντο, πολὺ τῆς [o]ἐπὶ τὴν πόλιν ὁρμῆς [p]ἀνήσειν". [p]Οὐκ ἔπειθέν τε αὐτοὺς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξέκαυσε τὸ πλῆθος [q]αὐτῷ περιέχεσθαι. παῖδες γὰρ καὶ γέροντες, καὶ γύναια μὴ νηπίων ὀδυρόμενα προσέπιπτον αὐτῷ, καὶ τοῖς ποσὶν ἐμπλεκόμενοι πάντες εἶχοντο, καὶ μετὰ κωκυτῶν κοινωνοὺς σφίσι τῆς τύχης μένειν ἱκέτευον, ἢ φθόνῳ τῆς ἐκείνου σωτηρίας, ἐμοιγε [r]δοκεῖν,

[a] Τὸν σὺν τῷ πολέμῳ Bod. [b] Ita Big. φυλακῶν in aliis. [c] Γράμματα τε Big. & Vat. [d] Ἠθέλετο Big. [e] Διεπέμπετο Bod. [f] Ita Big. & Ruf. αἰδόμενος in Editis Aliisque. [g] Iterum cum Cod. Big. μένειν in cæteris omnibus. [h] Ita Voſſ. & Ruf. ἢ πως. in reliquis. [i] Φυγεῖν & mox καταλιπεῖν Big. [k] Αὐτοῖς Big. αὐτῶν Bod. [l] Δι' ὃν ἀναθαρρῆσειν Big. [m] Σωσαπολεῖσθαι Big. [n] Εἰ μὴ Big. [o] Ἐπὶ τὴν πολιορκίαν Bod. & Ruf. [p] Ita Big. οὐκ ἐκεῖθέν τε in aliis. [q] Αὐτῶν Big. αὐτοῦ Bod. [r] Δοκεῖ Big. * Vel, ad copiam ſibi ſuppeditandam. † Quod ſibi caveret occultans, Ruf.

[a] Εαυτῶν

χεῖν, ἀλλ' ἐλπίδι [2] τῶ αὐτῶν. ὁδὲν γὰρ ἠξίουν πείσεσθαι δεινὸν Ἰωσήπου μένοντος.

ιζ. Ὁ δὲ πειθομένῳ μὲν ἱκετηρίαν ταῦτα νομίσας, βιαζομένῳ δὲ φρουρεῖν, πολὺ δὲ αὐτῷ [b] τὴ εἰς τὸν πόλεμον ὁρμὴν [c] ἐν ὁ τῶ ὀδυρομένων ἔκλασεν οἶκτος, μένειν τε ἔγνω, καὶ τὸν κοινὸν τῆς πόλεως ἀπογνόσιν ὁπλισάμενος, "[d] νῦν καιρός, [e] εἶπεν, ἄρασθαι μάχης, ὅτε ἐλπὶς οὐκ ἔστι σωτηρίας, [f] καλὸν εὔκλειαν "[g] ἀντικαταλλαξάμενον ἢ βίον, ἢ δράσαντα τι γενναῖον "εἰς μνήμην [h] ὀψιγόνων παίδων," ἐπ' ἔργα τρέπεται· καὶ [i] προελθὼν μὴ τῶν μαχιμωτάτων, διεσκίδνα τε τὰς φρουρὰς, καὶ μέχρι τῆ στρατοπέδου τῶν Ῥωμαίων κατέτρεχε, καὶ τὰς μὲν ὑπὸ τῶ χωμάτων δέρρεις, αἷς ὑπεσκήνουν, διέσπα, τοῖς δὲ ἔργοις [k] ἐπέβαλλε πῦρ, τῇ δ' ἑξῆς ὁμοίως, καὶ τῇ τρίτῃ, καὶ ὑπὸ συχνὰς ἡμέρας καὶ νύκτας, πολεμῶν [l] οὐκ ἔκαμνεν.

ιη'. ιη'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, [m] τῶν Ῥωμαίων κακουμένων τὰς ἐπιδρομὰς· [n] τρέπεσθαί τε γὰρ ὑπὸ Ἰουδαίων ᾐδοῦντο, καὶ τραπέντων ὀπισθίοις βάρει τῶ ὅπλων ἧσσον βραδεῖς, οἵ τε Ἰουδαῖοι τὸν τι παθεῖν ἀεὶ δρῶντες, ἀνέφευγον εἰς τὴν πόλιν· τοῖς μὲν ὁπλίταις τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ἐκκλίνειν ἐκέλευσεν, καὶ μὴ συμπλέκεσθαι θανατῶσιν ἀνθρώποις. ὁδὲν μᾶλλον ἢ [o] εἰ τῶ ἀπογνώσεως, προσέκειντο δὲ [o] αὐτοῖς τὰς ὁρμὰς, σκοπῶν ἐπερχομένας, ὥσπερ ὕλης ὃ πῦρ. προσῆκεν γὰρ καὶ Ῥωμαίοις μὴ ἀσφαλείας καὶ ὃ νικᾶν, [p] ὡς ἂν οὐκ ἐξ ἀνάγκης πολεμοῦσιν, ἀλλὰ προκρινομένοις. τοῖς δὲ τῶν Ἀράβων τοξόταις, καὶ τοῖς ἀπὸ Συρίας σφενδονήταις, καὶ λιθοβόλοις, τὰ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἀνέστελλεν. ἠρέμει δὲ ὑπὸ τῶν ἀφετηρίων ὀργάνων ὃ πλῆθος. οἱ δὲ τούτοις μὲ εἶκον κακούμενοι· τῶν δὲ πόρρω βαλλομένων ἐλάττονα γινόμενοι, προσέκειντο τοῖς Ῥωμαίοις χαλεποὶ, καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀφειδοῦντες ἐμάχοντο, οὐκ ἀλκαδοῖς ἑκάτεροι ὃ κεκμηκὸς ἑαυτῷ ἀναλαμβάνοντες.

ιθ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ἡγούμενος ἐν μικρῷ τε χρόνῳ καὶ ταῖς ἐκδρομαῖς ἀντιπολιορκεῖσθαι, τῷ χωμᾷ ἤδη τοῖς τείχεσι πελάζοντι, προσάγειν ἔγνω τὸ κριόν. ὁ δ' ἔστιν ὑπερμεγέθης δοκὸς, ἰσῶ νεὼς [q] παραπλήσιος. [r] ἐσθμῷ δὲ παχὺ σιδήρῳ καθ' ἄκρον εἰς κριὸς προσομοιοῦται, ἀφ' οὗ καὶ καλεῖται, [t] τετυπωμένῳ. [t] καταφρᾶται δὲ χάλοις [u] μέσος, ὥσπερ ὑπὸ πλάστιγγος ἑτέρας δοκοῦ, σαυροῖς ἑκατέρωθεν ἐδραίοις [x] ὑπεστηριγμένης. ἀνωθούμενος δὲ ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν εἰς ὃ κατόπιν, τῷ αὐτῶν ἀθρόως πάλιν εἰς τοὔμπροσθεν [y] ἐπερρισαίνων, τύπτει τὰ τείχη τῷ προαιρουμένῳ σιδήρῳ. ἡ δὲ ἧς ὕπο [z] καρτερὸς πύργος, ἢ τοῖχος πλατὺς, ὃς, [a] κἂν τὰς πρώτας πληγὰς [b] ἐνίσχῃ, καταχύσῃ τὸ ἐπιμονῆς. ἐπὶ

batur, sed quod de sua spem haberent. nihil enim mali dum maneret Josephus se passuros esse existimabant.

17. Ille autem, si quidem pareret, ista pro precibus habenda esse ratus, in custodiam vero facere si cogeretur (multum enim illius impetum quo ferebatur ad discessum fregerat lamentantium misericordia) & manere statuit, * & cum cives de salute omnes desperantes armasset, " atque nunc tempus esse, dixisset, pu- " gnam capessendi, cum spes nulla incolumita- " tis est, utpote quod pulchrum gloriam vel vita " redimere, forti aliquo facinore edito seris ne- " potibus memorando," ad opera se convertit: cumque pugnacissimis egressus, & custodes disjicere, & usque ad Romanorum castra excursiones facere, & nunc quidem pelles sub quibus tendebant distrahere, nunc vero ignem operibus injicere; ac die sequenti similiterque tertio, & per aliquot deinceps dies nocteque bellando non defatigari. *Josephus in urbe manere statuit, civium animos stimulat & excitat.*

IX.

18. Vespasianus autem, cum Romani his excursibus multum vexarentur (nam & terga dare Judæis pudebat, eosque in fugam versos præ armorum pondere tardius insequebantur; atque Judæi, semper aliquid agentes priusquam *minimum* paterentur, in urbem se *statim* recipiebant) gravis armaturæ militibus præcepit eorum impetum declinare, & non cum hominibus mori cupientibus manus conserere. quippe nihil fortius esse desperatione: restingui autem illorum impetus, si proposito excideriut, uti ignis si desit materia. Cæterum decere Romanos non nisi magna cum cautione etiam vincere, ut qui non ex necessitate pugnarent, sed ad dominium *suum* augendum. Sagittariis autem Arabum usus & Syrorum funditoribus, & qui lapides jaciebant, plerumque Judæos repellebat. Verum neque missilium machinæ, quarum magna copia, quiescebant. Illi autem istis quidem male accepti cedebant: verum cum intra jactum essent eminus missorum, acrius Romanis instabant; & vitæ corporisque prodigi pugnabant, vicibus alteri alterorum fatigatorum locum occupantes. *Vespasianus suorum saluti contra Judæorum excursus prospicit.*

19. Vespasianus igitur, cum existimaret se ex temporis longitudine & *hostium* excursibus viciissim quasi obsideri, aggeribus jam muris propius accedentibus, arietem admovere decrevit. Est autem trabs ingens malo navis haud dissimilis; ejusque summitas crasso ferro munitur in capitis formam arietis, unde etiam nomen accipit. medius funibus ex trabe alia velut ex trutina suspenditur, firmis utrinque palis suffultâ. Retrorsum itaq; magna hominum vi delatus, & ab iisdem rursus junctis viribus antrorsum propulsus, ferro prominente muros diverberat. neque est ulla turris tam valida, aut mœnia tam lata, quæ, si primos ictus sustineant, assiduis possint resistere. Ad istud experiendum *Arietis descriptio.*

a Ἑαυτῶν Big. τῶ αὐτῶν σωτηρίας Bod. b Ita Vat. & Gall. αὐτῷ τὴ εἰς πόλεμον ὁρμῆς in Editis Aliisque. αὐτὸν τὴ &c. Big. c Καὶ τὴ Bod. d Γὰν Big. e Εἶπεν Voss. & Bod. f Ita Big. Voss. Vat. & Gall. καλὸν τὸ Ruf. καλὴν in Editis Aliisque. g Eo modo Big. ἀνταλλαξάμενον in cæteris. h Al. ὀψιγόνων. in margine quorundam Codd. τῶ ὕστερον γινομένων. i Παριὼν Bod. k Al. ἐπέβαλε. l Οὐκ ἔκαμψεν Gall. m Ita Voss & Ruf. τῶν τε in cæteris. n Τρέπεσθαι μὲ γὰρ Big. o Αὐτῶν Big. p Ita Big. Voss. Vat. Bod. & Ruf. dein, ἀλλὰ προσκρουομένοις, vel ἀλλὰ προκρουομένοις. In Editis, ὡς ἂν ἐξ ἀνάγκης πολεμοῦσιν, ἀλλ' ὑ προκρουομένοις. q Παραπλησία Suid. tam in voce κριὸς quam voce προτομή. r Ἐσθμοῦ Big. s Ita etiam Suid. in v. κριὸς. verum in voce προτομὴ habet τετυπωμένος. t Ita cum Cod. Big & Suida in utroque loco. καταφέρεται in cæteris. u Μέσος Suid. in voce κριὸς. x Ita Big. favente Suida, quily. κριὸς habet ὑπεστηριγμένος. in Editis Aliisque ἐστηριγμένης. y Sic & Suid. v. προτομή. At v. κριὸς exstat ἀπηρτισμένον. z Ita in pletisque MSS. κραιπὸς in Editis Aliisque. a Eo modo Big. & Suid. κὴ in cæteris. b Ἐνιγκεῖν καταχύσει. τὸ γὰρ ἐπιμονῆς κρατύσης, καθαιρεῖται τι τείχη Suid. * Communique desperatione civitatis armatus, Ruf.

Aries muris admovetur.

periendum aggrediebatur Romanorum dux, vi urbem expugnare properans, quod illis in damnum cederet in obsidione pergere, Judæis nunquam eos lacessere cessantibus. Et illi quidem, catapultis & cæteris missilium machinis propius adductis, ut eos ferirent qui de muris tentamini obstare niterentur, *tela* jaciebant: ititidemque in propinquo simul erant sagittarii & funditores. Cum autem ea de causa muros nemo ascendere auderet, alii arietem admovebant, & cratibus perpetuis & pellibus desuper septum, tam in sui quam machinæ securitatem. Et primo quidem ictu murus concussus est, & ab iis qui intra erant clamor sublatus est maximus, quasi jam capti essent.

Josephi commentum ad vim arietis eludendam.

20. Josephus autem, cum eundem locum sæpe feriri animadverteret, & murum fere dejectum iri, commentum ad vim machinæ parumper eludendam adhibet. Saccos paleis oppletos in eum demitti locum præcepit, in quem arietem semper intorqueri viderent, ut impetu errante ferretur, aut etiam plagam exceptam *saccorum* frustraret laxitas. id quod Romanis multum moræ negotiique faciebat; quocunque hi machinam quidem converterent, illis, qui super murum stabant, saccos eò traducentibus & impressioni subjicientibus, ut renitendo nihil læderetur murus, donec Romani proceros adinvenirent contos, & eorum summitati falces ad saccos abscindendos alligarent. Cum autem hoc modo agendi vim reciperet aries, ac murus (nam recens exstructus erat) tandem ictibus cederet, deinceps Josephus & qui cum eo erant ad se igne defendendos properarunt. quippe arida omni, quæ ad manus erat, materia accensa, trifariam excursionem faciunt, atque machinas & crates & aggeres Romanorum succenderunt. Illi vero non sine damno subveniebant, audacia simul eorum perterriti, & ne adjumento essent flammis præpediti. nam propter aridum fomitem, & præterea bitumen ac picem, necnon etiam sulphur, celerius quam fert cogitatio volitabat ignis; & quæ multi laboris erant Romanis, una horulâ depascebat.

Eleazari forte facinus.

21. Et hîc vir quidam Judæus se dignum ostendit qui prædicetur pariter & memoretur. Samææ quidem filius erat, nomine Eleazarus, Saab vero Galilææ ei patria erat. *Is* ingenti lapide sublato, tanta vi super arietem ex muro eum demittit, ut caput machinæ diffringeret, quo facto in medios hostes saltu delatus illud tollit, & sine minimo metu in murum ferebat. Factus autem scopus in quem hostes collimarent omnes, & ictibus nudo corpore exceptis, sagittis quidem quinque configitur; ad harum vero nullam attentus, quando murum ascendebat, steteratque omnibus conspicuus ob facinoris audaciam, tunc * præ vulneribus revolutus arietem tenens corruit. Post hunc fortissimi

ταύτην τὴν ὥραν ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων [a] μετέβαινε, βία τὴν πόλιν ἑλεῖν σπεύδων, ὡς ὃ [b] προσκαθίζειν Βλαβερὸν ἦν, Ἰουδαίων οὐκ ὑπεμενόντων. εἰ μὲν γὰρ τύς τε καταπέλτας, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀφετηρίων, ὡς [c] ἐξικνοῖτο τοῦ τεῖχος καλύειν ὑφωμένων, ἔγγιον [d] προσαγόντες ἔβαλλον· ὁμοίως δὲ συνήγγιζον οἱ τοξόται καὶ [e] σφενδονῆται. διὰ δὲ ταῦτα μηδενὸς τῶν περιβόλων ὑπομενόντων, προσῆγον ἕτεροι τὸ χριὸν, γέρροις τε διηρεφέσι καὶ καθύπερθε [f] περφαγμένοι δέρρεσι, σοφός τε αὐτοῖς καὶ τοῦ μηχανήματος ἀσφάλειαν. ἐπὶ χρόνον τὴν σφοδρὰν πληγὴν, διεσείετο μὲν ὁ τεῖχος, κραυγὴ δὲ μεγίστη ἐφέρετο τῶν ἔνδοθεν ἤρθη, καθάπερ ἐαλωκότων ἤδη.

κα'. Πολλάκις δὲ εἰς τὸν αὐτὸν [h] πάντα τόπον ὁ Ἰώσηπος ὁρῶν, καὶ ὅσον ὕπω καταειφθησόμενον ὁ τεῖχος, σοφίζεται [i] σοφὸς ὀλίγον τοῦ βίαν τοῦ μηχανήματος· σάκκους ἀχύρων πληρώσαντας, εἰκέλυσε καθιμᾶν, καθ' ὃ φερόμενον ἀεὶ τὸ κριὸν ὁρῶεν, ὡς πλάζοιτό τε ἡ ἐμβολὴ, καὶ [k] δεχόμενοι τὰς πληγὰς ἀκκενοῖεν τῇ χαυότητι. τοῦτο πλείστην ἀφετηρίαν παρέχε τοῖς Ῥωμαίοις, καθὸ μὴ τρέποιεν τὴν μηχανὴν, ἀντιπαραγόντων τοὺς σάκκους τοῦ ὑπερθεν, ἐπιβαλλόντων δὲ τοῖς ἐμβολαῖς, ὡς μηδὲν καθ' ἀντιτυπίαν βλάπτεσθαι τὸ τεῖχος, ἕως ἀντιπονήσαντες [l] κοντοὺς (ἦν) Ῥωμαῖοι μακροὺς, καὶ δρέπανα δήσαντες ἐπ' ἄκρων τοὺς σάκκους ἀπέτεμνον. ἐνεργοῦ δὲ ὕπο τοῦ ἐλεπόλεως γενομένης, [m] καὶ τοῦ τείχους, νεοπαγὲς ὂν ἰῷ, σαθρὸν ἤδη, ὃ λοιπὸν ὅτι τῷ ἐκ πυρὸς ἅμιλλαν οἱ περὶ τὸν Ἰώσηπον ὥρμησαν. ἀψάμενοι δὲ ὅσον [n] αὖης εἶχον ὕλης, τεχόθεν [o] ἐπεκθέουσι, καὶ τά τε μηχανήματα, καὶ [p] τὰ γέρρα, καὶ τὰ χώματα τῶν Ῥωμαίων [q] ὑπεμπίπρασαν. οἱ δὲ κακῶς ἐπιβοήθων, σφός τε τὸ τόλμαν αὐτοῖς [r] καταπεπληγότες, καὶ ὑπὸ τοῦ φλογὸς τὰς ἀμυνὰς φθανόμενοι. ξηρᾶς γὰρ ὕλης, καὶ δὲ ἀσφάλτου τε καὶ πίσσης, [s] ἔτι δὲ θείου, διέπλατο ὁ πῦρ ὀπτιοῦς τάχει, καὶ τὰ πολλῷ καμάτῳ [t] πεποιημένα Ῥωμαίοις, ὅτι μιᾶς ὥρας ᾐέμετο.

Eleazari laus.

κβ'. Ἔνθα ἡ ἀνήρ τις ἐξέφαινε [u] Ἰουδαῖος, λόγῳ καὶ μνήμης ἄξιος. Σαμαίᾳ μὲν παῖς ἦν, Ἐλεάζαρος δ' ἐκαλεῖτο, [x] Σαὰβ δὲ πάλεις αὐτοῦ τῆς Γαλιλαίας ὑπομεγέθη πέτραν ἀράμενος, ἀφίησιν ἀπὸ τοῦ τείχους ὅτι τὴν ἐλέπολιν, μὴ τοσαύτης βίας, ὥστε διαῤῥάξαι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηχανήματος, ἵν' ἡ καταπηδήσας ἐκ μέσων αἴρῃ τὸν πολεμίων, καὶ μὴ πολλῆς ἀδείας ὅτι τὸ τεῖχος ἔφερε. σκοπὸς δὲ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς γενόμενος, καὶ γυμνῷ τῷ σώματι τὰς πληγὰς δεξάμενος, πέτρᾳ μὲ διαπείρῃ βέλεσι· καθὸς φόνῳ δὲ τούτων ὅπλισμένος, ὅτι ὁ τεῖχος ἀνέβη, καὶ θεῖος πᾶσι τῆς εὐτολμίας ἔσχε, τότε ἰλυσιῶντα ὑπὸ τῶν τραυμάτων μετὰ τοῦ χριοῦ κατέπεσεν. ἄλλοι [y] μετὰ τοῦτον [z] ἐφάλη-

[a] Ἐπέσων *Bod.* [b] Προκαθίζειν *Bod.* [c] Ἐξικνοῦντο malit Cl. *Lowthius.* [d] Προσαίροντες *Bod.* [e] Σφενδονῆται in *Editis* & plerisque *MSS.* [f] Περιφαγμένοι *Big.* περιφαγμένῳ δέρμασι *Gall.* [g] Τῶν ἔνδον *Big.* & *Bod.* [h] Ita lego & distinguo, *Rufinum* sequutus, qui vertit, *Josephus quem eundem locum sæpe feriri, neque multo post murum disturbatum iri prospiciens.* πάντα habent *Vat. Busb. Rhed.* & *Gall.* & mox καταειφθησόμενον aut καταῤῥιφθησόμενον. In *Editis Aliisque* πάντας τόπον, ὁ Ἰώσηπος ὁρῶν ὅσον ὕπω καταειφησόμενον τὸ τεῖχος. Legi potest εἰς τὸν αὐτὸν πάντως τόπον, ὁ Ἰώσηπος ὁρῶν ὅσον ὕπω &c. ita ut *nominativus* absolutus more Attico pro *genitivo* adhibeatur. [i] Κατὰ μικρὸν *Big.* [k] Ita *Big.* δεχόμενος legisse videtur *Ruf.* nam vertit, *aut etiam excepta vulnera laxitas frustraretur.* δεχομένη in *Editis.* [l] Ita *MSS.* & *Ruf.* κόντους *Bas.* & *Gen.* [m] Ita *Big.* & *Bod.* καὶ τοῦτο in *Editis Aliisque.* [n] In margine *Cod. Gall.* ξηρᾶς καὶ ἐπὶ καῦσιν ἐπιτηδείας. [o] Ὑπεκθέουσι *Bod.* [p] Τὰ ἔργα *Bod.* [q] Ὑπεμπίπτασαν *Big.* & *Vat.* ὑπεμπίμπτασαν *Gall.* ὑπεπίπτασαν *Busb.* & *Rhed.* [r] Καθυπολαμβάνοντες *Bod.* [s] Ἐπὶ δὲ θείου *Voss.* [t] Πεποιημένα τοῖς Ῥωμ. *Big.* [u] Ἰουδαίων *Big.* [x] Σαώαὰ *Big.* Σαῶαὰ *Gall.* [y] Μετ' αὐτὸν *Big.* * Contractus dolore plagarum cum ariete decidit, *Ruf.*

[a] Ari-

[a] ἐφάνησαν ἀδελφοὶ δύο [b] Νετίρας καὶ Φίλιππος, ἀπὸ Ρωμᾶς κώμης, Γαλιλαῖοι καὶ αὐτοί. προπηδῶσι μὲν εἰς τοὺς ἀπὸ δεκάτης τάγματος, [c] ὕπτιο δὲ ῥαΐζω καὶ βίᾳ τοῖς Ρωμαίοις συνέπεσον, ὡς διαῤῥῆξαί τε σὰς τάξεις, καὶ πτῶσιν καθ' ὃς ἂν ἐφορμήσειαν ἅπαντας.

Netiræ & Philippi strenuitas.

κϐ'. Μετὰ τούτους, ὅ,τε Ἰώσηπος καὶ ὁ λοιπὸν πλῆθος, ἀράμενοι [d] πολὺ πῦρ, τὰ μηχανήματα καὶ τὰς ὑποδύσεις ἅμα τοῖς ἔργοις ὑφῆψαν τῷ τε πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ πρατόντος τάγματος, οἱ λοιποὶ φθάσαντες τὰ ὅπλα καὶ πᾶσαν ὕλην κατέχεαν. οἱ δὲ [e] δίλην ἀναστήσαντες, προσῆγον τὸ χριὸν πάλιν, ἢ προπεπονήκει τυπτόμενον ὁ τεῖχος. ἔνθα τις τῶν [f] ἀμυνομένων [g] ἀπ' αὐτῶν, βάλλει τὸν Οὐεσπασιανὸν βέλει κοῦφον καὶ τὸν ταρσὸν τοῦ ποδὸς, καὶ πλήσιος μὲν ἐπιπολαίως, προεκλύσαντος δὲ βληθέντος τοῦ ἀφιεμένου· μέγιστον δὲ θόρυβον ἐνεποίησε τοῖς Ρωμαίοις. προὶς γὰρ τὸ αἷμα παραχθέντων τὸ πλησίον, [h] φήμη ἀφ' ἁπάντων ἐμπίπλῃ ὅτι τὴν πληγὴν ὁ στρατηγός, καὶ δι' πολιορκίας οἱ πλείους ἀφέμενοι μετ' ἐκπλήξεως καὶ δέους ὅτι τὸν στρατηγὸν συνέθεον· προὶ δὲ πάντων Τῖτος, δείσας περὶ τῷ πατρὶ, παρῆν. ὡς δὲ τὸ πλῆθος, καὶ τὴν περὶ τὸν πατρὶ, παρῆν. ὡς δὲ τὸ πλῆθος, καὶ τὴν περὶ τὸν ἡγεμένοι εὐνοίᾳ καὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀγωνίᾳ, συγχυθέντας. ῥᾴστα μέντοι τὸν τε υἱὸν ὁ πατὴρ δεδίοτα, καὶ τὸ στράτευμα ἔπαυσε τοῦ θορύβου. τῶν γὰρ ἀλγηδόνων ἐπαίσια γενόμενος, καὶ πᾶσι τοῖς ἐπιοκνοῦσιν δι' αὐτὸν ὀφθεὶς καταδάσας, χαλεπώτερον Ἰουδαίοις ἐπήγειρε [i] τὸν πόλεμον. ἕκαστος γὰρ, ὡς τιμωρὸς τοῦ στρατηγοῦ, [k] προκινδυνεύειν ἤθελε, καὶ βοῇ προσκροτοῦντες ἀλλήλους ὅτι τὸ τεῖχος [l] ὥρμων.

Romanorum opera igne corrumpunt Iotapateni.

Vespasianus leviter vulneratus.

Inde Titi miliumque sollicitudo.

κγ'. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰώσηπον, καίπερ ἐπ' ἀλλήλοις πίπτοντες ὑπὸ τῶν καταπελτικῶν καὶ τῶν πετροβόλων, ὅμως οὐκ ἀπεβρέποντο τοῦ τείχους· ἀλλὰ πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ [m] πέτραις τοὺς ὅτι τὰ γέῤῥα ⟨ὑπὸ⟩ κριὸν ὑπεθείδοντας ἔβαλλον. καὶ ἦσυν μὲν ἢ μικρὸν, αὐτοὶ δ' ἀδιαλείπτως ἔπιπτον, ὑπὸ μὴ βλεπομένων καθορώμενοι. αὐτοί τε γὰρ ὑπὸ τῆς σφετέρας [n] προλαμπόμενοι φλογὸς, σκοποὶ ἦσαν τοῖς πολεμίοις εὐσυνόπτοις, ὥσπερ ὑπὸ ἡμέρᾳ, καὶ τὴν ὀργάνων πόῤῥωθεν μὴ βλεπομένων, δυσφύλακτον ἦν τὸ [o] βαλλόμενον. [p] ἅτε γὰρ [q] τῶν ὀξυβελῶν καὶ καταπελτῶν βίᾳ πολλοὺς ἅμα διήλαυνε· καὶ τὸν ὑπὸ μηχανῆς ἀφιεμένων πέτρων ὁ ῥοῖζος ἐπάλξεις τε ἀπέσυρε, καὶ γωνίας [r] ἀπέθρυπτε πύργων. [s] ἀνδρῶν μὲν γὰρ ἂν ἦν ὅπως ἰσχυρὸν τεῖχος, ὃ μὴ μίσχεις ἐφάπτης τρώντα φάλαγξ, βίᾳ τε καὶ μεγέθει τοῦ λίθου. παῖδα δ' ἄν τις [t] τοῦ μηχανήματος ἀλκὴν, ὅτι τὸν ὅτι τοῦδε τὸν ζ. κυκλὸς γενόμενον. πληγεὶς γάρ τις [u] ἀπ' αὐτῆς τοῦ περὶ τὸν Ἰώσηπον ἑστῶτων ἀνὰ [v] ὃ τεῖχος, ἀπαρέσατο τὸν κεφαλὴν ὑπὸ τὸν πέτρας, καὶ ὁ κρανίον ἀπὸ τοῦ ἐσφενδονήθη σταδίων· γυναικός τε μὴν ἡμέραν ἐγκύμονος πληγείσης τὴν γαστέρα, προῆλθε δὲ [x] νέον ἐξ οἰκίας,

Iotapateni fortiter machinis resistunt.

Machinarum vis.

apparuerunt duo fratres Netiras & Philippus, è Ruma vico *oriundi*, ipsique Galilæi. Prosiliunt quidem in decimæ legionis milites, tanto vero impetu & vi in Romanos invecti sunt, ut & ordines perrumperent, & omnes in quos irruerent in fugam verterent.

22. Post hos, cum Josephus & cætera multitudo, igne multo correpto, machinas & subterfugia, cum operibus quintæ itemque decimæ quæ terga dederat legionis, succenderunt, reliqui mox consequuti & instrumenta & omne genus materiam humo obruerunt. Rursus autem Romani arietem sub vesperam erectum ad eam muri partem adducebant, quæ jam ante à pulsatione laboraverat. Ubi quidam eorum, qui vim illius arcerent, Vespasianum juxta pedis plantam jaculo ferit; & leviter quidem vulnerat, impetu projecti propter distantiam debilitato: maximam autem trepidationem Romanis injecit. His enim qui propius aderant viso sanguine perterritis, fama de vulnere imperatoris totum pervasit exercitum; plurimique relicta obsidione animis consternati & pavefacti ad imperatorem confluebant; atq; ante omnes Titus aderat, metuens patri. adeo ut multitudo ex sua in ducem benevolentia & filii anxietate conturbata fuerit. Facile tamen pater & sollicitudine filium & trepidatione liberavit exercitum. Superato enim ex vulnere cruciatu, dataque opera ut ab omnibus, qui in pavore erant propter ipsum, conspiceretur, ad bellum contra Judæos acrius gerendum eos concitabat. nam quisque velut imperatoris ultor periculum adire cupiebant: & clamore alius alium adhortantes, impetu ferebantur in murum.

23. Josephus autem cum suis, licet alii super alios catapultarum itemq; ballistarum ictibus caderent, nequaquam tamen à muro depulsi erant: sed flammis & ferro & saxis eos petebant, qui cratibus protecti arietem propellebant. Et quidem nihil aut parum proficiebant; ipsi vero sine ulla intermissione occumbebant, ab illis conspecti quos videre non poterant. namque in ipsos ignibus collustratos facile intuebantur & collimabant hostes, haud aliter ac si dies esset: atque, machinis è longinquo minime visis, difficile erat à missilibus sibi cavere. Nam & vi scorpionum & catapultarum multi simul transfigebantur: atque saxorum, è tormentis cum stridore emissorum, impetus & murorum minas auferebat, & turrium angulos diffringebat. Nullus autem erat adeo densus virorum ordo, qui non usque ad extremam aciem saxi vi & magnitudine sterneretur. Atque ex istis quæ ea nocte contigerunt licet discere, quantum robore valeret machina. Cuidam enim eorum qui muro Josephum circunstarent saxi percussione caput avulsum est, & cranium ad tertium usq; stadium quasi è funda jactum: interdiu quoque mulieris prægnantis, quæ paulo ante domo exierat, utero percusso, ad

[a] Ἀνεφάνησαν *Bod.* [b] Νετίρας *Busb.* & *Big.* in *Rufini* Codd. *Neritas* & *Nehiras.* [c] Τοιοῦτο *Big.* ὅτιος *Voss.* [d] Ita *Big. Voss.* & *Bod.* antea πολλὰ. [e] Δείλας *Gall.* [f] Ita *Big.* ἀμυναμένων in *Editis Aliisque.* [g] Sic *MSS.* ἐπ' αὐτοῦ *Bas.* & *Gen.* [h] Φημὴ διὰ πάντος ἐπὶ τὸ στρατοῦ *Big.* [i] Articulum non agnoscit *Bod.* [k] Προκινδυνεύειν *Big.* κινδυνεύειν *Bod.* [l] Ὥρμων *Vat.* & *Gall.* [m] Πίτους *Big.* & *Vat.* [n] Προλαμπόμενοι *Vat.* [o] Ita *Big.* & *Ruf.* βλαπτόμενον in *Editis Aliisque.* [p] Sic in *Cod. Gall.* ἦσυ δὲ in *ceteris.* [q] Illud τῶν omittit *Voss.* [r] Ἀνέκρυπτε *Bod.* [s] Ἀνδρῶν γὰρ ἂν ὅπως ἰσχυρὸν τεῖχος μίσχεις ἐφάπτης *Big.* [t] Ἀπ' αὐτοῦ *Big.* ὑπ' αὐτοῦ *Bod.* [u] Ἐπὶ τὸ τεῖχος *Bod.* [x] Νεωσὶ in margine *Cod. Gall.*

In urbis oppugnatione fœda utrinque strages.

ad ſtadii dimidium infantem excuſſit. tanta balliſtæ vis fuit. Tormentorum quidem terribilis erat ſtridor, miſſilium vero ſtrepitus. Mortui autem alii ſuper alios per muros dejecti ſonitum edebant, & ingens quidem intus tollebatur mulierum clamor, foris vero reſpondebant cæſorum gemitus; totuſq; loci ambitus, ubi pugnabatur, ſanguine fluebat, & murus cadaverum aggeſtione poterat aſcendi. montes autem circumſonantes clamoris horrorem augebant; nec quicquam illi nocti defuit, quod vel auribus vel oculis terrorem poſſet incutere. Plurimi quidem pro Iotapata decertantes fortiter ceciderunt, plurimi etiam ſauciati ſunt; & tamen vix matutinas ad vigilias murus aſſiduis tormentorum ictibus ceſſit: alii vero, quibus corpora ſepta erant armis, parti labefactatæ munimina oppoſuerunt, antequam machinæ aſcenſoriæ à Romanis jacerentur.

Tormentorum ictibus cedit murus.

X.

Veſpaſianus ſe accingit ad urbem capiendam.

24. Mane autem Veſpaſianus, cum ex nocturno labore paululum eos recreaſſet, exercitum colligebat ad urbem capiendam. Volenſque à parte muri dejecta propugnatores depellere, equitum ſtrenuiſſimos, cum eos equis deſcendere feciſſet, trifariam collocat quà murus ceciderat, armis undique obſeptos, contoſque prætendentes, ut jactis machinis aſcenſoriis primi *urbem* ingrederentur. At poſt illos peditum validiſſimos ſtatuit, reliquum vero equitatum juxta muros extendebat per totam montanam *civitatis* partem, ut nemo in excidio fuga dilaberetur: à tergo autem illorum ſagittarios conſtituit, paratas ut emitterentur ſagittas habere juſſos, ſimiliterque funditores, & qui à machinis erant; adhuc etiam alios ſcalas portantes integris muri partibus applicandas, ut nonnulli quidem eos prohibere nitentes muri dejecti cuſtodiam relinquerent, cæteri vero introitu cederent magna telorum vi eo adacti.

Joſephus ſe ſuoſque comparat ad fortiter reſiſtendum.

25. Ubi autem hoc conſilium reſcivit Joſephus, per murum quidem integrum labore fatigatos itemque ſenes diſpoſuit, ut qui leviſſime illac læderentur; ad partem vero muri collapſam, validiſſimum quemque, ſenoſque ante omnes viros, in quibus & ipſe *unus*, ad pericula primo adeunda ſortitus eſt: hiſque præcepit, "ut ad clamorem legionum aures qui-
"dem obſtruerent ne percellerentur, telorum
"vero multitudinem ſummiſſis genibus ſcutif-
"que deſuper protecti exciperent, & paula-
"tim recederent, donec pharetras exinanirent
"ſagittarii. Cum autem machinas aſcenſo-
"rias jacerent *Romani*, ipſos proſilire juſſit, ſuiſ-
"que cum organis hoſtibus obviam ire, &
"unumquemque dimicare, non pro patria con-
"ſervanda, ſed quaſi jam perditam vindicatu-
"ros; ſibique ob oculos proponere ſenes li-
"beroſque mactandos, & conjuges in eo fe-

ἐξέσεισεν ἐφ' ἡμιςάδιον τὸ βρέφος. τοσαύτη ἰσῦ ᵍ λιθοβόλυ βία. τ ᵇ μὲ ὀργάνων φοβερώτερος ὁ ῥοῖζος, τ δὲ βαλλομένων ἰσῦ ὁ ψόφος. ᶜ ἐπάλληλοι δ' ἐπετύπτυν οἱ νεκροὶ χ τ τείχυς ᵈ ῥιπλόμενοι, ὑ δεινὴ μὲ ἔνδοθεν κραυγὴ γυναικῶν ἠγείρετο, σωήχυν δὲ ἔξωθεν οἰμωγαὶ φονευομένων· ἅμαπ δ' ἐῤῥεῖτο πᾶς ὁ περὶ τ μάχης τόπος, ὑ ᵉ προσβατὸν ὑπὸ πλήθυς ὁ τεῖχος ἐγίνετο. φοβερωτέραν δὲ ἐποίυν τ βοὴν περιηχῦντα τὰ ᶠ ὄρη· ὑ ὑδὲν ἐπ' ἐκείνης τ νυκτὸς, ὅτε εἰς ἀκοῆς ὅτε εἰς ὄψεως κατάπληξιν, ἀπελείφθη. πλῆσοι μέντοι τ ὄπλων τ Ἰωταπάτης ἀγωνιζόμενοι γενναίως ἔπεσον, πλῆσοι δ' ἐγένοντο τραυματίαι, ὑ μόλις περὶ τ ἑωθινὴν φυλακὴν ἐδίδοσι τοῖς μηχανήμασι ὁ τεῖχος, ἀδιαλείπτως τυπτόμενον· οἱ δὲ, φαρέτρας ἐξαναλώσαντες, ᵍ τὰ σώματα τοῖς ὅπλοις, ὁ καταῤῥιφθὲν ἀνθωχύρωσε, πρὶν βληθῆναι τὰς ὑπὸ τ Ῥωμαίων μηχανάς.

κδ'. Ὑπὸ δὲ ʰ τ ἕω Οὐεσπασιανὸς ὅτι τ κατάληψιν ιή. τ πόλεως σωῆγε τ στρατιὰν, ὀλίγον ὑπὸ ὑ νυκτερινῦ πόνυ διαναπαύσας. βυλόμενος δὲ ὑπὸ τ καταῤῥιφθέντων πλαισιῶσαι τὺς ἐργοντας, τὺς μὲ γενναιοτάτυς τ ἱππέων ὑποβήσας τ ἵππυς, τριχῆ διέταξε χ τὰ ⁱ πεπλασκότα ὑ τείχυς, πάντοθεν πεφραγμένυς τοῖς ὅπλοις, ὑ τὺς κοντὺς προίσχοντας, ὡς ὁπότε τὰς ὑποβατηρίυς βάλλοιεν μηχανὰς ᵐ καθάρχοιντο τ εἰσόδυ. κατόπιν δὲ αὐτῶν ἔταξε ὑ πεζῦ ὁ ἀκμαιότατον, ὁ δὲ λοιπὸν ἱππικὸν ἀνιππαρεξέτεινε τ τείχ χ πᾶς τ ὀρεινὴν, πρὸς ὁ μηδένα τ ἀναφευγόντων ἐκ τ ἁλώσεως ⁿ διαφυγεῖν· καθόπιν δὲ τύτων περιέπεμπε τὺς τοξότας, ἔχειν κελεύσας ἕτοιμα τὰ βέλη πρὸς ἄφεσιν, ° ὁμοίως δὲ σφενδονήτας, καὶ τὺς ὑπὸ τ μηχανημ, ἑτέρυς δὲ κλίμακας ἁραμένυς προσφέρειν ἐπάνω τοῖς ἀκεραίοις τείχεσιν, ἵνα οἱ μὲ τύτυς κωλύειν πειρώμενοι καταλίποιεν τ ὑπὸ τοῖς καταῤῥιφθεῖσι φυλακὴν, οἱ λοιποὶ δὲ ὑπ' ἀθρόων βιαζόμενοι τ βελῶν εἴξωσι τ εἰσόδυ.

κέ. Ἰώσηπος δὲ, συνεὶς τ ὑπόνοιαν, ὅτι μὲ ὃ μέντοι τείχυς σὺν τοῖς κεκμηκόσιν ἴσχυσε τὺς γηραιὺς, ὡς μηδὲν ζώμῃ βλαβησομένυς· ᵖ χ τ δὲ τὰ παρερῥωγότα ὑ τείχυς, τὺς δυναλωτάτυς, ὑ πρὸ πάντων ἀνὰ ἓξ ἄνδρας, μθ' ὧν ὑ αὐτὸς εἰς ὃ περικινδυνεύειν ἀναπρώσαλο· ἐκέλευσέ τε "πρὸς μὲ τ ἀλαλαγμὸν τ ταχῦ ᵠ ὑπερᾴξαι τὰς ἀκοὰς, "ὡς ʳ ἂν μὴ καταπλαγεῖεν, πρὸς δὲ ὃ πλῆθος τ βελῶν "συσκιάσαντας καλύπτεσθαι καθύπερθεν τοῖς θυρεοῖς, ὑπο-"χωρῆσαί τε ˢ πρὸς ὀλίγον ἕως τὰς φαρέτρας ᵗ κενώσωσιν οἱ "τοξόται. ᵘ βαλλόντων δὲ τὰς ˣ ὑποβαλητρίυς μηχανὰς "αὐτὺς περπηδᾶν, ὑ διὰ τ ἰδίων ὀργάνων ἀπαντᾶν τοῖς "πολεμίοις, ʸ ἀγωνίζεσθαί τε ἕκαστον, ᶻ ὡς ὑχ ὑπὲρ σωθησο-"μένης, ἀλλ' ὥσπερ ὑπὲρ ἀπολωλυίας ἤδη τ πατρίδος ἀμυ-"νόμενον, ᵃ λαμβάνειν τε περὶ ὀφθαλμῶν σφαγησομένυς "γέροντας ὑ ᵇ παῖδα, ὑ γυναῖκας ᶜ ἀναιρεθησομένας ὑπὸ τ "ἐχθρῶν

ᵍ Ita *Big.* & *Ruf.* λίθυ in *Editis Aliiſque.* ʰ Οὖν *Big.* γᾶν *Bod.* Forſan μὲν ὖν legendum. ⁱ Επ' ἀλλήλοις *Gall.* ᵏ Εμπετόμβοι *Voſſ.* & *Gall.* ˡ Προσβατὸν ἀπὸ πτ. *Big.* ᵐ Οργανα *Big.* ⁿ Διαλαθεῖν *Big. Voſſ. Lipſ. Gall. Vat. Bod.* & *Ruf.* qui vertit, *ne quis fugiens excidium civitatis lateret.* ° Ομοίως δὲ ὑ σφ. *Voſſ.* & *Vat.* ᵖ Εἰς δὲ καταῤῥωγότα *Big.* ᵠ Καταφωνᾶσαι *Big.* ʳ Illud ἂν ex *MSS.* ˢ Κατ' ὀλίγον *Big.* ᵗ Υποκινήσωσιν *Big.* & *Voſſ.* ᵘ Βαλόντων *Gall.* ˣ Αποβατηρίυς. *Big.* ἀφετηρίυς *Bod.* quorum neutrum à *Joſephi* manu. Quo modo legerit *Ruf.* incertum, utpote quod vertat, *ſi vero partes à Romanis apponerentur.* ʸ Αγωνίζωλ ϛ ἕκαστον *Big.* ᶻ Illud ὡς ut & mox ὑπὲρ addidi è *Cod. Big.* & *Ruf.* ᵃ Διμοίρων ϛ *Big.* ᵇ Deleri πᾶ ante παῖδα, jubente *Big.* ᶜ Εὑρισθέντας *Big.* & *Bod.*

"ἐχθρῶν ὅσον ἀδέπω, ἢ τ' ὀπὶ ταῖς μελλούσαις συμφοραῖς
"θυμοῦ [a] προσαλίσαντας, ἀναφέραν τοῖς δράσασιν αὐτάς.

κε'. Ἐταξε μὲν οὖν ὅπως ἑκάτερον. τὸ δὲ ἀρχὴν ἀπὸ τῆς πόλεως πλῆθος γύναια καὶ παῖδες, ὡς ἐθεάσαντο τριπλῇ μὲν φάλαγγι τὴν πόλιν ἐζω-
σμένην, ὅθεν γὰρ εἰς τὴν μάχην μετακεκίνητο τῶν πάλαι [b] φυλάκων, πρὸς δὲ τοῖς βεβλημένοις τείχε-
σι τὰς πολεμίους ξιφήρεις, καὶ τὴν καθύπερθεν ὀρεινὴν λαμπομένην ὅπλοις, τότε βέλη [c] τοῖς τοξόταις ἐπανέ-
χοντα τῶν Ἀράβων, ὕστατον πινὰ κωκυτὸν ἀλώσεως σιωπή-
σαντες, ὡς οὐκ ἀπειλημένων ἔτι τῶν κακῶν, ἀλλ' ἤδη παρόντων. ὁ δὲ Ἰώσηπος [d] τὰ μὲν γύναια, ὡς μὴ θηλύοιεν οἴκτῳ τὰς ὁρμὰς τῶν σφετέρων, κατακλείει ταῖς οἰκίαις, μετ' ἀπειλῆς ἡσυχάζειν κελεύσας· αὐτὸς δὲ πρὸ τ' [e] ἐρριφθέντων, ἢ ἔλαχε, παρῆει. τοῖς μὲν οὖν καθ' ἕτερα [f] προσφέρουσι τὰς κλίμακας ὑπεῖχεν, ἀπεκαραδόκει δὲ τὴν ὁρμὴν τῶν βελῶν.

κς'. Ὁμοῦ δὲ οἵτε σαλπιγκταὶ τῶν παγμάτων ἁπάντων σιωπήσαι, καὶ δεινὸν ἐπιλάλαξεν ἡ φαλαγξ καὶ πάντοθεν ἀφιεμένων ἀπὸ συνθήματος τῶν βελῶν, ὁ φῶς ὑπετέμνετο. μεμνημένοι μὲν οὖν τῶν τοῦ Ἰωσήπου προσταγμάτων [g] ὡς σὺν αὐτῷ, τάς τε ἀκοὰς πρὸς τὴν [h] βολὴν καὶ τὰ σώματα πρὸς τὰς ἀφέσεις ἐφεῖ-
χαντο· καὶ [i] βαλόντων τὰς μηχανὰς, [k] ἐπεξέδραμον δι' αὐτῶν, πρὶν [l] ἐπιβῆναι τὰς [m] ἀφαλούσας. συμ-
πλεκόμενοι μὲν τοῖς ἀνίσοις, παντοῖα καὶ χερῶν ἔρ-
γα καὶ ψυχῆς ἀναπεδείκνυντο, πειρώμενοι πρὸς τὰς ἐσχάτας συμφορὰς, μὴ χείρους φαίνεσθαι τ' ὀφ' [n] ἀνιν-
δύνῳ τῶν κατὰ σφᾶς ἀνδριζομένων. ὥστε δ' πρότερον ἀπερρήγνυντο τῶν Ῥωμαίων, πρὶν ἢ πεσεῖν ἢ ἀφθεῖ-
ραι. ὡς δὲ [o] μὴ ἔχαμνον διηνεκῶς ἀμυνόμενοι, καὶ τὰς [o] ἑαυτῶν ἀμοιβὰς οὐκ ἔχοντες, τὸ κεκμηκὸς δὲ τῶν Ῥωμαίων ἀκραιφνὲς διεδέχοντο, καὶ ταχέως ἀντὶ τῶν [p] ἐπαυσιασθέντων ἐπέβαινον ἕτεροι, [q] προκελευ-
σάμενοι ἀλλήλοις, καὶ πλησθεὶς μὲν ἐνώσαντες τοῖς δὲ θυρεοῖς καθύπερθε φραξάμενοι, [r] τιφος ἄρρηκτον ἐγένοντο, καὶ καθάπερ ἑνὶ σώματι πάσῃ τῇ φάλαγγι τὸν Ἰουδαίους ἀπωθοῦντες, ἤδη τοῦ τείχους ἐπέβαινον.

κη'. Ὁ δὲ Ἰώσηπος ἐν ταῖς ἀμηχανίαις σύμ-
βουλον λαβὼν τὸν ἀνάγκην· ἡ δὲ ὀξεῖα πρὸς τὰς δεινὰς ὑπόνοιαν, ὅταν αὐτῷ ἀπόγνωσις ἐρεθίζῃ· ζέον ἔλαιον κελεύσει καταχεῖν τῶν σωματοειδότων. οἱ δὲ, ὡς παρεσκευασμένον ἔχοντες μετὰ τάχους πολλοὶ καὶ πολὺ, πάντοθεν τῶν Ῥωμαίων κατέχεον, σωπαφιέντες καὶ τὰ ἀγγεῖα βεβαυόμενα τῇ θέρμῃ. τοῦτο, χαμαὶ-
πτον τῶν Ῥωμαίων, διεσκέδασε τὴν τάξιν, καὶ μετὰ δεινῶν ἀλγηδόνων ἀπεκυλινδοῦντο ὑπὸ τείχους. ῥᾷστα μὲ-

"re esse ut ab hostibus occidantur; iramque
"ob futuras clades collectam in auctores ca-
"rum effundere.

26. Atque ita quidem *Josephus* utrosque disposuit. ubi autem otiosa civium multitudo, mulieres ac pueri, urbem vidêre triplici quidem phalange circundatam (nihil enim è custodiis ante habitis dimotum erat ad pugnam) strictisque gladiis ad partem muri dejectam hostes instare, armisque loca montana desuper collucere, tela etiam sagittariorum Arabum prompta eminere, *tunc* extremum quendam ululatum ob urbis excidium ediderunt, quasi non amplius illis intenderentur mala, sed jam adessent. At mulieres quidem Josephus, ne ipsarum miseratio suorum animos impetusque debilitaret, domibus inclusas dedit, & silere jussit minis etiam additis: ille vero ante murum dejectum, qua sors tulerat, sedet sistebat. Et scalas quidem ex altera parte applicantibus animum non advertit, * sed telorum impetum sollicite observabat. *Miserum luctus & lamentatio.*

27. Simul autem legionum omnium tubicines classicum cecinerunt, & ingentem clamorem sustulit exercitus; telisque, ex composito undique emissis *ab iis*, intercepta est lux. Cæterum qui à Josepho stabant, præceptorum ejus memores, & aures adversus clamorem obstruxerunt, & corpora contra jaculationes obsepserunt; cumque jactæ essent machinæ, eas cursu invadebant *cives*, antequam pedem in illis ponerent qui eas jaciendas curaverant. porroque cum iis qui ascendere niterentur confligentes, varia ediderunt facinora, quæ animi pariter ac manuum fortitudinem ostendebant; id agentes in extrema calamitate ne deteriores illis viderentur, qui extra periculum constituti adversum ipsos fortiter se gerent. adeo ut non prius à Romanis divellerentur, quam vel caderent vel *eos* occiderent. Postquam autem Judæi quidem assidue hostes propulsando laborassent, alios non habentes qui ipsos exciperent, Romanorum vero defessis integri successissent, statimque pro vi depulsis alii ascendissent, se mutuo adhortati, cum & latera *firmiter* junxissent & scutis se desuper texissent, agmen fiebant inexpugnabile, & tota phalange velut uno corpore Judæos repellentes jam inde muro pedem ponebant. *Machinis ascensoriis applicitis fortiter utrinque pugnatum.*

28. Josephus autem in his rerum angustiis necessitate in consilium adhibita, (illa autem in rebus excogitandis solers, *præsertim* cum desperatione exacuitur) oleo ferventi perfundi jussit scutorum conjunctione tectos. id quod Judæi, cum cito paratum haberent multi & magna copia, undiq; in Romanos effundebant, simul etiam vasa æstu fervefacta in eos demittentes. Hoc ipsum, ustulatis quippe Romanis, † ordinem *eorum* dissolvit, & vehementi cum dolore è muro devolvebantur. siquidem facile *Josephus adhibet oleum ardens ad hostes repellendos.*

a Ita ex *MSS.* & *Suida.* προσαλίσαντας in *Editis.* b Φυλακῶν *Voss.* & forsan *Ruf.* c Ita *Big.* τὰς τοξότας in *reliquis*, tam *Editis* quam *MSS.* quo modo legerit *Rufinus*, conjiciat cui lubet ex ejus versione, *atque Arabum quendam sagittariis tela suggerere.* d Τὰς μὲν γυναῖκας *Big.* e Ἐκριφθέντων *Big.* ἐρριμμένων *Bod.* f Προσφέρουσι *Big.* g Ita *Big.* & *Ruf.* ὅτι σὺν αὐτῷ in *Editis Aliisque.* h Sic cum *MSS.* & *Ruf.* βολὴν in *Editis.* i Ita cum *Cod. Gall.* βαλόντων in *reliquis.* k Ἐξεδραμον *Big.* l Ita *Big.* & *Voss.* ἀφῶσιν in *cæteris.* m Διαβάλλουσας *Big. Bod.* & *Voss.* quod bene convenit cum βαλόντων supra, v. 24. n Κινδύνῳ *Voss. Gall.* & *Vat.* o Ita *Busb. Rhed. Voss.* & *Vat.* ἰχθῦς in *Editis.* σωμάχους *Big.* ut & *Ruf.* qui vertit, *Itaque Judæis perpetuo dimicantibus, cum nec unde mutarent propugnatores haberent.* Haud tamen mihi displicet conjectura Cl. *Lowthii*, qui verborum transpositione legit, ἀμυνόμενοι τὸν ἰχθῦς, καὶ ἀμοιβὴν οὐκ ἔχοντες &c. p Ἀποσιασθέντων *Big.* βιασθέντων *Gall.* q Παρακελευσάμενοι *Big.* r Ita *Big.* & *Ruf.* τεῖχος in *Editis Aliisque.* * Sed tantum speculabatur sagittarum impetum, *Ruf.* † Aciem dissipavit, *Ruf.*

a Κορυφὴς

Oleo ardenti excruciantur milites Romani.

facile oleum ſub armatura per totum corpus à vertice ad imos defluebat talos, & carnem non ſecus atque flamma depaſcebat: quippe quod natura facile accenditur, & tarde ob pinguedinem & lentorem refrigeratur. Cum autem loricis illigati eſſent & galeis, ex incendio effugere non poterant: ſed hinc inde ſalientes aut doloribus convoluti de pontibus decidebant. Ad ſuos autem ex adverſo urgentes cum ſe reciperent, facile ſubacti erant ab iis qui à tergo vulnera infligebant.

29. Verum neque Romanos, dum res male cederent, deficiebat virtus, neque Judæos prudentia. Sed illi quidem, licet *ſuos* oleo perfuſos miſeranda pati viderent, tamen in eos qui id effundebant *acriter* invehebantur, præeuntem quiſque ignavum appellantes, quaſi ſuis obſtarent viribus. Judæi vero illos in aſcenſu dolo altero eludebant, fœnum Græcum decoctum in *pontium* tabulata effundentes, unde *illi* lapſantes deorſum ferebantur; ut neque fugientium quiſquam, neque aſcendentium rectus ſtare potuerit. Sed nonnulli quidem, ab iſtis reſupinati machinis aſcenſoriis, conculcati erant: plurimi vero in aggeres delabebantur, cumque cecidiſſent à Judæis feriebantur. namque illi, poſtquam Romani deſiluiſſent, manuum conſertione liberati, miſſilium jactui vacabant. Milites autem, in hac aggreſſione mala multa perpeſſos, circa veſperam revocabat imperator. Et horum quidem non pauci ceciderunt, pluresque vulnera acceperunt: ex Iotapatenis autem ſex quidem viri mortem oppetierunt, ſaucii vero plures quam trecenti reportati erant. Et die quidem vigeſimo menſis Dæſii commiſſa eſt hæc pugna.

Ex ſæno Græco decocto lubrica fiunt machinarum tabulata.

Quo factum ut res male cederent Romanis.

30. Veſpaſianus autem, ſolamen adhibens exercitui ob ea quæ acciderant, poſtquam videret eos in iram accenſos, & non adhortatione egentes ſed opere, cum aggeres quidem altius tolli, turres vero tres ad L unamquamque pedum altitudinem ædificari præcepiſſet, undique tectas, tum ut ſtabiliores eſſent ob pondus, tum ut igni difficulter cederent, ſuper aggeres *eas* collocavit, impoſitis in eas jaculatoribus & ſagittariis, itemque levioribus miſſilium machinis, ac præterea funditorum validiſſimis. qui, cum minime conſpicerentur propter altitudinem turrium & loricas, eos tamen qui ſuper murum conſpecti erant feriebant. Illi vero, cum neque tela * ſuperne venientia facile declinarent, neque ulciſci poſſent quos minime aſpicerent, & turrium quidem altitudinem vix telis è manu jactis attingi poſſe viderent, ferrumque quo ſeptæ erant ab igne haud facile expugnari, mœnia deſerebant, & impreſſionem in ea facere nitentibus obviam excurrebant. Et Iotapateni quidem ita reſiſtebant, & in dies ſingulos magno numero interfecti, & nihil quicquam mali hoſtibus inferre valentes, niſi quod *eos* ſuo non ſine periculo arcerent.

Veſpaſianus aggeres altius tolli turresque erigi jubet.

Unde Judæi à muris prohibentur.

χδ τὸ ἔλαιον ἀπὸ [a] κορυφῆς μέχρι ποδῶν κάτω διὰ τῆς παντοπλίας διέρρει ὅ σώματος ὅλου, καὶ τῇ σαρκὶ φλογὸς ὁδὲν ἔλαττον ἐπεβόσκετο, θερμαινόμενόν τε φύσει ταχέως, καὶ ψυχόμενον βραδέως διὰ τὴν πίοτητα. [b] τοῖς δὲ ῥώμαξι καὶ τοῖς χρήσεσι [c] συνδεδεμένων, ἀπαλλαγὴ τῆς καύσεως οὐκ ἦν· πηδῶντες [d] δὲ καὶ συνειλύμενοι ταῖς ἀλγηδόσιν, ἀπὸ τῶν γεφυρωμάτων ἔπιπτον. οἱ δὲ, πραπέντες εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῖς ὑποβαζομένοις, εὐχείρωτοι τοῖς κατόπιν πατάσσουσιν ἦσαν.

κγ'. [e] Ἐπέλειπε δὲ ὅτε Ῥωμαίους ἡ τῶν κακῶν ἀγωγὴ ἰσχύς, ὅτε τοὺς Ἰουδαίους συνέσις. Ἀλλ' οἱ μὲν καὶ ὑφ' οἰκτρὰ πάσχοντας ὁρῶντες τοὺς [f] καταχθέντας, ὅμως εἰς τοὺς καταχέοντας ἐφέροντο, τὸν περὶ αὐτῷ κακίζοντ' ἕκαστος ὡς ἐμπόδιον ὄντα τῆς ῥώμης. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι δόλῳ δευτέρῳ τὰς [g] προσβάσεις αὐτοῖς ἐπέσφαλλον, τῇλιν ἐφθὴν [h] ὀπτέοντες ταῖς σανίσιν, αἷς [i] ἐπολιθαίνοντες ὑπεσύροντο· καὶ ὅτε τοῖς πεπομφόσιν, ὅτε τοῖς [k] προσβαίνουσιν τὶς ὀρθὸς ἔμενεν. Ἀλλ' οἱ μὲν [l] ἐπ' αὐτοῖς ὑπιαζόμενοι τῶν ὀπτεμένων μηχανῶν συνεπατοῦντο· πολλοὶ δὲ ὀπὶ ὀ χῶμα κατέπιπτον. ἐπαίοντο δ' ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων οἱ πεσόντες. [m] ἐφαλλομένων γὰρ τῶν Ῥωμαίων, ὅτοι, ἢ κατὰ χεῖρα συμπλοκῆς ἐλευθεροθέντες, πρὸς τὰς βολὰς [n] ἠρόλυον. πολλὰ δὲ κακωθέντες ὑπ' αὐτῶν πρὸς βολῆ τοὺς τραπέντας ὁ στρατηγὸς ἀεὶ δείλιον ἀνεκάλει. ἔπεσον δὲ τούτων μὲν οὐκ ὀλίγοι, καὶ πλείους ἐτρώθησαν. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ἰωταπάτης ἀπέθανον μὲν ἓξ ἄνδρες, τραυματίαι δὲ ὑπὲρ τετρακοσίους ἀνακομίσθησαν. εἰκάδι μὲν οὖν [o] Δαισίου μηνὸς ἡ μάχη λύεται.

λ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὀπὶ τοῖς συμβεβηκόσι τῇ στρατιᾷ ἀθυμοῦντι, εἰς θυμηδίαν ἔργα, καὶ ὁ περιττὸς ἀλλ' ἔργων δεόμενος, [p] προσυψώσαι μὲν τὰ χώματα, πύργους δὲ τρεῖς, πεντήκοντα ποδῶν ἕκαστον τὸ ὕψος, κατασκευάσαι κελεύσας, πάντοθεν σιδήρῳ κεκαλυμμένους, ὡς ἑδραῖόν τι εἶεν ὑπὸ βέλους, καὶ δυσάλωτοι πυρὶ τοῖς χωμάτων ἐπίσχοιεν, [q] ὀπιθόδρομους αὐτοῖς ἀκοντιστάς τε καὶ τοξότας, καὶ τῶν ἀφετηρίων ὀργάνων τὰ [r] κυφόπεζα. πρὸς δὲ τοὺς [s] ῥαιμαλεωτάτους σφενδονήτας, οἱ μὴ καθορώμενοι, ἀφ' ὑψηλοῦ τοὺς ὑπὸ τῶν πύργων, εἰς καθορωμένους τοὺς ὀπὶ τοῦ τείχους ἔβαλλον. οἱ δὲ, μήτε χερὸς φερομένων τῶν βελῶν ἐκκλίνειν ῥᾳδίως δυνάμενοι, μήτε τοὺς ἀφανεῖς ἀμύνεσθαι, καὶ τὸ μὲν ὕψος τῶν πύργων δυσφύλακτον ὁρῶντες οὐ χερσὶ βάλει, πυρὶ δὲ τὰ περὶ [t] αὐτοὺς σίδηρον [u] δυσαλώτου, ἔφθυρον ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ προσβάλλειν πειρωμένοις ἐπεξήεσαν. καὶ οἱ μὲν ὀπὶ τῆς Ἰωταπάτης ἀντέχοντες ὄντες, ἀναιρούμενοί τε καθ' ἡμέραν πολλοὶ, καὶ μηδὲν [x] ἀντιφέρειν τοὺς πολεμίους, ὅτι [y] μὴ μὴ κακώσειν ἀνείργειν, ἔχοντες. λα'. Κα-

κ'.

a Κορυφῆς *Big.* b Sic *Rhed.* & *Ruf.* τοῖς ῥώμαξιν τοῖς κρ. in *Editis Alliſque.* c Ἢ ῥωμαίοις τοῖς κρ. *Big.* c Ἐνδεδυμένων *Busb.* d Eo modo *Big.* δὲ in *cæteris.* e Ita in pleriſque *MSS.* ἐπίλειπε in *Editis.* f Κατεχθέντας *Gall.* g Προσβάσεις *Bod.* & forſan *Ruf.* qui vertit *progreſſum.* h Ita *Voſſ.* ὑπτιάοντες in *cæteris.* i Ἐπολιθάνοντες *Voſſ.* ὑπολιθαίνοντες *Big.* k Προσβαινόντων *Big.* l Illa ἐπ' αὐτῶν è *Cod. Big.* m Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* σφαλλομένων in *Editis.* n Eo modo *Gall.* ἠσίχουν *Voſſ.* ἡσύχαλον in *Editis* & *Bod.* ἐς τὰς βολὰς ἠσύχιον *Big.* quo modo forſan & *Ruf.* qui vertit, *facillime tela dirigebant.* o Ita *Rhed.* Δυσίου in *reliquis.* p Sic *MSS.* & *Ruf.* προσυψώσας & mox κατασκευάσας ſine παιδὸς in *Editis.* q Προσπιόνους *Voſſ.* r Κυφόστατα *Voſſ.* s Ῥαιμαλεωτάτους *Big.* t Ita *Big.* αὐτοῖς *Rhed.* αὐτῆς in *Editis.* u Δυσάλωτον *Rhed.* x Ἀντιφαίνειν *Gall.* & *Voſſ.* an hoc modo legerit *Ruſinus*, aliorum eſto judicium: ita enim locum vertit, *quamvis multi in dies ſingulos occumberent, neque contra mali quicquam hoſtibus facerent, quod eos ſine periculo prohibere non poterant.* y Illud μὴ non agnoſcit *Gall.* * *Al.* in verticem delata. *Al.* à vertice venientia.

a Ita

κα'. λα'. Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, Οὐεσπασιανὸς ὅπῃ τινα τῆ Ἰωταπάτης ἀφυγωτόνων πόλιν, Ἰαφὰ καλεῖται, νεωτερίζουσαν, ἐπὶ τῆ Ἰωταπατηνῶν φήμῃ δόξαν ἀντεχόντων ἐπαρσμένην, Τραϊανὸν, ὅπως δὴ δεκάτην τάγμασος ἡγεμόνα, ἐκπέμπει, φήμῃ δὲ ἀπὸ χιλίους μὲν ἱππεῖς, πεζοὺς δὲ δισχιλίους. ὁ δὲ, τὴν μὲν πόλιν δυσάλωτον καταλαβών· πρὸς γὰρ ᾗ φύσει καρτερὰ [a] τυγχάνουσα, καὶ διπλῷ περιβόλῳ πεπείκτο· [b] προαπαντήσαντας δὲ τοὺς ἐξ αὐτῆς ἑτοίμους εἰς μάχην [c] ἰδὼν συμβάλλει, καὶ τοὺς ὀλίγον ἀνταράξας ἐδίωξε. συμφυγόντων δὲ εἰς τὸ πρῶτον τεῖχος, οἱ Ρωμαῖοι κατὰ πόδας προσκείμενοι [d] σωσισέπεσον· ὁρμήσαντας δὲ πάλιν εἰς τὸ δεύτερον τεῖχος ἀποκλείουσι τῆς πόλεως οἱ σφέτεροι, δείσαντες μὴ σωσισβάλωσιν οἱ πολέμιοι. Θεὸς δ' ἦν ἄρα ὁ Ρωμαίοις τὰ Γαλιλαίων πάθη χαριζόμενος, ὃς καὶ τότε τῆς πόλεως λαὸν αὐτανδρον, χερσὶν οἰκείαις [e] ἐκκλεισθέντα, τοῖς ἀπωλείαν ἔκδοσι [f] φονῶσιν ἐχθροῖς παρέσχετο. ἐμπίπλοντες γὰρ ἀθρόοι ταῖς πύλαις, καὶ πολλὰ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ὀνομαστὶ [g] καλοῦντες, ἐν μέσαις ἀπεσφάττοντο ταῖς ἱκετείαις. καὶ ὅ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τεῖχος οἱ πολέμιοι, τὸ δεύτερον δ' ἔκλεισαν οἱ σφέτεροι· μέσοι δὲ τῶν δυεῖν κατειλούμενοι περιβόλων [h] βύζην, πολλοὶ μὲν [i] τοῖς ἀλλήλων, πολλοὶ δὲ τοῖς ἰδίοις περιεπείροντο ξίφεσιν, ἄπειροι δὲ ὑπὸ Ρωμαίων ἔπιπτον, ἐν δὲ ὅσον εἰς ἄμυναν ἀναθαρρήσαντες. [k] πρὸς γὰρ ὃ καταπεπλῆχθαι τοὺς πολεμίους, τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἔκλασεν ἡ τῶν οἰκείων προδοσία. πέρας ἔθνησκον, [l] ἐν Ρωμαίοις, ἀλλὰ τοῖς ἰδίοις καταρώμενοι, μέχρι πάντες ἀπώλοντο [m] μύριοι καὶ δισχίλιοι τὸ ἀριθμὸν ὄντες. κενὴν δὲ μαχίμων λογιζόμενος τὴν πόλιν ὁ Τραϊανὸς, εἰ δέ τινες ἔνδον εἶεν, οἰόμενος μηδὲν αὐτοὺς τολμήσειν ὑπὸ δέους, ἀνεπίθει τῷ στρατηγῷ τὴν ἅλωσιν. καὶ σπείρας ἀγγέλους πρὸς Οὐεσπασιανὸν, ᾐτεῖτο πέμψαι τὸν [n] αὐτοῦ Τίτον ἐπιθήσοντα τῇ νίκῃ [o] τέλος. ὁ δὲ συμβαλὼν ὑπολείπεσθαί τινα [p] πόνον, μὴ στρατιᾶς τὸν ὑπέμπει, πεντακοσίων μὲν ἱππέων, χιλίων δὲ πεζῶν. ὁ δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἐλθὼν ἅμα τάχει, καὶ ἅμα τάξας τὴν στρατιὰν, ἐπὶ μὲν ἀριστερᾶς τὸν Τραϊανὸν ἵησιν, αὐτὸς δὲ ὁ δεξιὸν ἔχων ἡγεῖτο πρὸς τὴν πολιορκίαν. τῶν δὲ στρατιωτῶν κλίμακας πάντοθεν τῷ τείχει προσφερόντων, πρὸς ὀλίγον οἱ Γαλιλαῖοι καθυπερθεν ἀμυνόμενοι, λείπουσι τὸ περίβολον. ἐπιπηδήσαντες δὲ οἱ περὶ τὸν Τίτον, τὴν μὲν πόλεως ἐκράτησαν ταχέως, πρὸς δὲ τοὺς ἔνδον αὐτοῖς [q] συμφαφέντας καρτερᾶ μάχῃ [r] συρρήγνυνται. καὶ γὰρ ἐν τοῖς στενωποῖς οἱ δυνατοὶ προσέπιπτον, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν αἱ γυναῖκες ἔβαλλον πᾶν τὸ προσηνὲς αὐταῖς· καὶ μέχρι μὲν ἓξ ὡρῶν ἀντεῖχον μαχόμενοι. δαπανηθέντων δὲ τῶν μαχίμων, ὁ λοιπὸν πλῆθος ἔνθε τοῖς [s] ὑπαιθείοις, ἐν τοῖς οἰκίαις ἀπεσφάττοντο, νέοι τε ὁμοῦ καὶ γέροντες. οὐδὲν γὰρ ἄρρεν [t] ἀπελείφθη δίχα νηπίων, ἃ μετὰ

31. Iisdem autem diebus Vespasianus emittit Trajanum, decimæ legionis præfectum, contra finitimam quandam Iotapatæ urbem, cui nomen Japha, novas res adfectantem, &, quod præter opinionem restiterant Iotapateni, valde elatam, traditis ei duobus peditum millibus & mille equitibus. Ille vero, cum urbem quidem expugnatu difficilem reperisset (nam, præterquam quod natura valida esset, duplici etiam muro cincta fuerat) eam vero habitantes vidisse, ad pugnam paratos sibi obviam processisse, prælium *cum bis* committit, eosque paulisper resistere ausos in fugam vertit. Cum autem intra primum murum se recepissent, Romani vestigiis illorum instantes cum ipsis irrumpunt: at cum rursus murum secundum petiissent, cives sui eos urbe excludunt, veriti ne cum illis subintrarent hostes. Deus utique erat qui Romanis donabat Galilæorum clades: atque tunc civitatis universum populum, suorum manibus exclusum, ad interitum dedit hostibus cædium avidissimis. Confertim enim ad portas irruentes, & sæpiuscule illis præpositos nominatim inclamantes, medias inter preces mactabantur. Et primum quidem murum illis hostes clauserunt, alterum vero *cives* sui: mediique inter duorum murorum ambitus concluси, multi quidem suis invicem, multique suis sibi gladiis transfigebantur, innumeri vero Romanorum manibus cadebant, ne ad ulciscendum quidem sumpta fiducia. nam præterquam quod hostes eis terrorem incusserant, animos illis fregit suorum proditio. Denique moriebantur, non Romanis sed suis diras imprecantes, usque dum omnes interierunt, numero ad duodecim *hominum* millia. Tum Trajanus, urbem præliatoribus vacuam reputans, & si qui adhuc intus essent, nihil eos ausuros esse eximstimans præ timore, imperatori *urbis* excidium reservabat: missisq; ad Vespasianum nunciis, postulabat ut filium suum Titum mitteret, finem victoriæ impositurum. Ille vero, laboris aliquid supereſſe conjiciens, filium mittit, cum exercitu quingentorum quidem equitum, mille vero peditum. Ille autem, cum ad urbem properasset & exercitum ordinasset, in lævo quidem latere Trajanum constituit, atque ipse in dextro obsidioni præerat. At postquam milites scalas muris undique applicassent, Galilæi, paulisper eos desuper propellentes, continuo mœnia relinquunt. Titus vero cum suis, saltu demissi, statim quidem urbem occupant: cum illis vero qui intus se in orbem collegerant vehemens commissa est pugna. nam & in angiportis *cives* validiores impressionem in eos faciebant, & mulieres quicquid illis in manus venerit è tectis jaciebant: & per sex quidem horas pugnam sustinuerunt. Absumptis autem pugnæ idoneis, cætera multitudo, partim sub dio, partim per domos, senes pariter ac juvenes, mactabantur. adeo ut nemo sexus virilis superfuerit præter infantes, qui una cum mulieribus

XI.

Ad Japham expugnandam missus Trajanus.

Deus contra Galilæos.

Trajanus postulat à Vespasiano ut Titum ad eum mitteret.

Titus urbem capit; & magna fatta est cædes.

a Ita *Big.* τυγχάνουσα in *Editis.* τυγχάνειν *Bod. Busb. & Rhed.* b Περιπαντησάντας *Big. & Busb.* c Ita *Big. & Ruf.* ἰδὼν deerat reliquis. d Συνέπεσον *Big.* e Ita *Big. & Ruf.* ἐκκλεισθέντα in *Editis Aliisque.* f Id est, φονῶσιν πεφημένοις, ut vocem interpretatur *Suidas.* g Βοῶντες *Big.* h E regione vocis βύζην in *Codd. MSS.* ἀφυρμένους, ἀθρόους, πυκνοῖς, ἀδιαλείπτους. Videsis *Suidam.* i Illa, τοῖς ἀλλήλων, ποσσὶ ἦ, accepta debemus codici *Big.* k Forsan, πρὸς ἦ τὸ. l Ita cum *Cod. Big.* ἐν Ρωμαίοις ἀλλὰ τῶν ἰδίων in *Editis Aliisque.* m Μύριοι ἦ καὶ legit *Bod.* n Αὐτοῦ *Big.* ἑαυτοῦ *Vat.* o Τὸ τέλος *Voss.* p Πόλεμον *Voss.* q Συναφέντας *Big.* r Ita *Bod. & Ruf.* συρρήγνυνται in *Editis Aliisque.* s Ὑπαίθροις *Big.* t Ὑπελείφθη *Big.*

lieribus abducti erant in ſervitutem. Et cæſi quidem per civitatem, & in priori congreſſu, numero erant ad quindecim millia, captivi vero facti ad duo millia cxxx. Hæc Galilæis clades contigit, die quinto & vigeſimo menſis Dæſii.

XII. *Samaritæ in montem Garizin congregati bellum minitari videbantur.*

32. Verum nec Samaritæ cladis erant expertes. congregati quippe in montem Garizin appellatum,qui ab illis pro ſacro habetur,in eodem quidem loco manebant: bellum vero minari videbatur iſte conventus eorum, & elati animi ſpiritus. Et ne vicinorum quidem malis reprimebantur: ſed ad proſperos Romanorum ſucceſſus, temere ſuarum virium infirmitate *nixi* iter faciebant, * & pronis in tumultum animis pendebant. Veſpaſiano itaque facto optimum videbatur, motum prævenire, impetumque illorum præcidere. † nam etſi præſidiis omnis regio Samaritica occupata erat, tamen & multitudo illorum qui eò venerant, & conſpiratio timebatur. Ea de cauſa Cerealem, quintæ legionis præfectum, cum ſexagintis equitibus & tribus peditum millibus mittit. Iſtis comitatus montem quidem aſcendere, pugnamque committere nequaquam tutum eſſe duxit, quod hoſtium quamplurimi ſuperiora ejus occupaverant. Cum autem montis radices copiis ſuis undique cinxiſſet, per totum diem eos obſervabat. atque tunc evenit, cum Samaritæ aquam non haberent, etiam graves accendi æſtus (erat enim tempus æſtatis, neque ſe rebus neceſſariis vulgus inſtruxerat) adeo ut nonnulli eo ipſo die ſiti morerentur. multi autem, ejuſmodi morti ſervitium præferentes, ad Romanos ſe recipiebant. Ex quibus ubi Cerealis intellexit eos, qui conjuncti manebant, malis infractos eſſe, montem aſcendit; & cum exercitum hoſtibus circundediſſet,primum quidem eos ad fœdera hortabatur,utq;ſalvi eſſe vellent obſecrabat, confirmans illis datum iri ſecuritatem, modo arma projicerent. Cum autem illis hoc non perſuaſiſſet,eos adortus omnes occidebat, numero ad undecim millia & ſexcentos. Dæſii menſis die vigeſimo ſeptimo geſta ſunt *iſta*. Atque hujuſmodi quidem calamitatibus uſi ſunt Samaritæ.

Cerealis contra eos miſſus.

Eoſque adortus omnes interficit.

XIII. *Veſpaſianus contra Iotapata aggeres altius erigi jubet.*

33. Iotapatenſis autem obſidionem perferentibus, & præter ſpem mala tolerantibus, quadrageſimo quidem ac ſeptimo die Romanorum aggeres ſupra murorum altitudinem evecti ſunt. Quidam vero ad Veſpaſianum eodem die transfugit, paucitatem civium & infirmitatem ſimul eorum *ei* nuncians: atq;ut perpetuis vigiliis & præliis aſſiduis conſumpti, minime quidem amplius vim ferre poſſent, tamen *facile* dolo caperentur, ſi qui eos aggredi vellent. nam extremam circa vigiliam quando & requiem ex malis habere videntur, & fatigatos maxime occupat ſomnus matutinus, dormire cuſtodes dicebat, ſuadebatque ut eadem hora *urbem* invaderet. Veſpaſiano ſuſpectus

Transfuga narrat Veſpaſiano quò perductæ erant res Iotapatenorum.

γυναικῶν ἐξηνδραποδίσαντο. τ῀ μὲ οὖν ἀναιρεθέντων, ἀτά τε τὴν πόλιν, καὶ ὅτι τῆς πρώτης παρατάξεως, ἀριθμὸς, μύριοι πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις, ἦν· τὰ δὲ αὐχμάλωτα διχίλια ᾳ ἑκατὸν ᾳ τριάκοντα. τοῦτο συνέβη ὃ πάθος Γαλιλαίοις [a] πέμπτῃ ᾳ εἰκάδι Δαισίου μηνός.

λϚ'. Ἐμειναν δὲ ὁδὲ Σαμαρεῖς ἀπείρατοι συμ- λϚ'.
φορῶν. ἀθροισθέντες γὰρ ὅτι τὸ Γαριζὶν καλούμενον ὄρος, ὅπερ αὐτοῖς ὅσιον ἄγιον, κ῀ χώραν μὲν ἔμενον, πολέμου δὲ ἔσχον ἀπειλὴν ἥτε συνόδος αὐτ῀ καὶ τὰ φρονήματα. καὶ γὰρ τοῖς γειτνιῶσι κακοῖς ἐπωφελίζοντο πρὸς δὲ τὰς Ῥωμαίων εὐπραγίας οὐ λογίσῳ [b] τ῀ κ῀ σφᾶς ἀσθενείᾳ διώδευον, καὶ μετέωροι [c] πρὸς ταραχὴν ὑπῆρχον. ἐδόκει δὲ Οὐεσπασιανῷ φθάσαι τὸ κίνημα, καὶ τὰς ὁρμὰς αὐτ῀ προτέμνεσθαι. καὶ γὰρ ἀεὶ φρουρᾶς ἡ Σαμαρεῖτις ὅλη διείληπτο, [d] τό,τε πλῆθος αὐτ῀ ἐλαλυθότων, καὶ ἡ συνταξις ἦν φοβερά. [e] Κερεάλιον οὖν ἔπαρχον ὄντα ᾧ πέμπτῃ τάγματος, μὲθ' ἑξακοσίων ἱππέων καὶ πεζῶν τετραχιλίων πέμπει τούτῳ [f] προσβαίνειν μὲ ὄρους, καὶ συνάπτειν μάχην οὐκ ἀσφαλὲς ἔδοξε, τ῀ πολεμίων πολλῶν καθύπερθεν ὄντων. κυκλωσάμενος δὲ τῇ δυνάμει πᾶσαν τὴν ὑπώρειαν δ' ὅλης αὐτὸς ἐφρούρει τῆς ἡμέρας. συνέβη δὲ, ὕδατος ἀπροσμάχου τ῀ Σαμαρέων, ἀφλεγμάνας τότε [g] καὶ καῦμα δεινόν· ὥρα δὲ ἦν θέρους, καὶ τ῀ ὅπλων τὴν πλείαν τὸ πλῆθος ἀπαρασκεύων· ὡς πᾶς μὲν αὐτῶν ἀπὸ ὀλίγου ἀποθανεῖν, πολλοὺς δὲ, ἐ τοιαύτης ἀπωλείας τὸ ἀναλωθῆναι [h] προσλομβάνειν, Ῥωμαίοις προσφυγεῖν. ἐξ ὧν συνεὶς ὁ Κερεάλιος, καὶ τὸν ἐπὶ συμμένοντας ἐκ τ῀ δεινῶν καταγώτας, ἐπαναβαίνει τ῀ ὄρει, καὶ τὴν δύναμιν ὁ κύκλῳ θεὶς πρὸς τοὺς πολεμίους, ὅ μὲ πρῶτον ὅτι δεξιὰς ἐπήγγελλετο καὶ σώζεσθαι παρεκάλει, ἀμφιβαλόμενος ἀσφάλειαν τὰ ὅπλα ῥίψασιν. ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, πρασσόντων ἀπέκτεινε πάντας, χιλίους ἑξακοσίους ὅτι μυρίοις ὅπλα Δαισίου μηνὸς εἰκάδι καὶ ἑβδόμῃ ἐπεφέχθη. καὶ τοιαύταις μὲ συμφοραῖς Σαμαρεῖται ἐχρήσαντο.

Eoſque adortus omnes interficit.

λγ'. Τῶν δὲ ἀνὰ τὰ Ἰωτάπατα [i] ἀμαχαρτερήτων, κγ'.
ᾧ πρ' ἐλπίδα τοῖς δεινοῖς ἀντεχόντων, τεσσαρακοστῇ μὲ ἡμέρᾳ καὶ ἑβδόμῃ τὰ χώματα τ῀ Ῥωμαίων ὑπερῆρθη ὅ τεῖχος. αὐτομολεῖ δέ τις πρὸς τ῀ Οὐεσπασιανὸν ᾧ αὐτῆς ἡμέρας, τὴν τε ὀλιγότητα τ῀ ὅτι ᾧ πόλεως ἐξαγγέλλων, καὶ τ῀ ἀσθένειαν· ᾧ ὡς, ἀγρυπνίᾳ διηνεκεῖ καὶ μάχαις ἐπαλλήλοις διεπεπονημένοι, δυνατοὶ μὲ εἶεν ὑδὲ βιαζομένους ἔτι φέρειν, ᾧ δόλῳ δ' ἂν ἁλῶεν, [k] εἴ τις ὁπαδοῖτο. περὶ γὰρ τ῀ ἐσχάτην φυλακὴν, καθ' ἣν ἄνεσίν τε τ῀ δεινῶν ἐδόκουν ἔχειν, ᾧ καθάπερ μάλιστα κεκοπιάκασιν ἑωθινὸς ὕπνος, καταδαρθάνειν ἔφασκε τοὺς φύλακας, συνεβούλευέ τε [l] καθ' αὐτὴν τ῀ ὥραν ἐπελθεῖν. ᾧ δὲ ἣν [m] μὲ δ'

Transfuga narrat Veſpaſiano quò perductæ erant res Iotapatenorum.

[a] Ita *Big.* & *Ruf.* εἰκοστῇ Δυσίου perperam in *Editis Aliiſque.* [b] Ita lego cum *Cod. Big.* τὴν καπὶ σφᾶς ἀσθένειαν ἐρρώδουν in *Editis.* in *Ruffini* verſione, *ſed inconſulta ſuarum virium infirmitate, ſecundis Romanorum rebus extarriti, prona in tumultum voluntate pendebant.* τῇ κ῀ σφᾶς ἀσθενείᾳ ἐρρώδουν *Voſſ. Gall. Bod. Busb. Rhed.* & *Lipſ.* πλήθους aut quid ejuſmodi ante ἐρρώδουν excidiſſe ſuſpicatur Cl. *Lowthius.* [c] Ita cum pleriſque *MSS.* πρὸς τὴν ταραχὴν in *Editis.* πρὸς μάχην *Bod.* [d] *Al.* τότε πλ. [e] Κερέαλιον *Big.* ut & mox infra. [f] Προσβαίνειν *Big.* [g] Illud καὶ omittit *Voſſ.* [h] Προσιεμένους *Big.* & *Gall.* [i] Καρτερήντων *Big.* & *Bod.* [k] Ita lego & diſtinguo cum *Cod. Busb.* & *Ruf.* antea erat, ἄνης ἐπιθοῖτο πρὸ τὴν ἐχ. [l] Κατὰ ταύτην *Big.* [m] Illud μὲ deeſt *Big.*
* Et prope tumultum res erat, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Ita vero cum *Ruffino*: ac ſi δὲ pro ἀεὶ lectum fuiſſet.

δι' ὑποψίας ὁ αὐτόμολος, τό,τε πρὸς ἀλλήλους πιστὸν εἰδὼς τῶν Ἰουδαίων, καὶ τὴν πρὸς τὰς κολάσεις ὑπερφίαν· ἐπειδὴ καὶ πρότερον ληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰωταπάτης, πρὸς πᾶσαν αἰτίαν βασάνων ἀντέσχε, καὶ, μηδὲν ἀφ' πυρὸς ἐξερωτῶσι τοῖς πολεμίοις περὶ τῶν ἔνδον εἰπών, ἀνεσταυρώθη θανάτου καταμειδιῶν. τάχα μὲν εἰκότα πιστὸν ἐποίει τὸν προδότην, καὶ [a] τάχα μὴ ἀληθεύειν ἐκεῖνον, μηδὲν δὲ αὐτὸς ἐξ εἰδότος πάσεσθαι μέγα προσδοκῶν, τὸ μὴ φυλάσσειν ἐκέλευσεν, ἐπὶ δὲ τῷ καταλήψει τῆς πόλεως [b] παρεσκεύαζε τὴν στρατιάν.

λδ'. Κατὰ δὲ τὴν μεμυθεῖσαν ὥραν ἦλθε ἡσυχῇ πρὸς τὸ τεῖχος· καὶ πρῶτος ἐπέβαινε Τῖτος σὺν ἑνὶ τῶν χιλιάρχων [c] Δομετίῳ Σαβίνῳ, τῶν ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ δεκάτης τάγματος [d] ὀλίγους ἄγων. Ἀποσφάξαντες δὲ τοὺς φύλακας, εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ, μεθ' οὓς Σέκστος τὶς [e] Κερεάλιος χιλίαρχος καὶ Πλάκιδος τοὺς ὑπ' αὐτοῖς τεταγμένους εἰσῆγον. κατειλημμένης δὲ τῆς ἄκρας, καὶ τῶν πολεμίων ἐν μέσῃ τῇ πόλει στρεφομένων, ἤδη δὲ καὶ ἡμέρας ὄσης, ὅμως ὅπως τῆς ἁλώσεως τοῖς κρατυμένοις ἄδηλος ἦ· καμάτῳ τε γὰρ οἱ πολλοὶ καὶ ὕπνῳ διελέλυντο, καὶ τῶν ἀφυπνισαμένων ὁμίχλη τὰς ὄψεις ἀπήμβλυνε πολλὴ, καὶ τύχῃ τότε τῇ πόλει συνεκπεσοῦσα. μέχρι πάσης τῆς στρατιᾶς εἰσπεσούσης, πρὸς μόνῳ τῷ τῶν κακῶν αἰσθήσει ἐξανέστησαν, καὶ τῆς ἅλωσιν ἐπίστευον ἀτειρύμενοι. Ῥωμαῖοι δὲ, [f] καὶ μνήμῃ ὧν [h] περὶ τὴν πολιορκίαν ἔπαθον, ὅτε [i] φειδοῦς εἰσήεσι τινὸς, ὅτε ἔλεος, ἀλλ' εἰς ὃ κάτωθεν ἀπὸ τῆς ἄκρας τῶν λεὼν σωωθοῦντες ἐφόνευον· ἔνθα καὶ τοὺς ἐπὶ μάχεσθαι δυναμένους ἡ δυσχωρία τῷ ἄμυναι [k] ἀφείλετο. θλιβόμενοι γὰρ οἱ τοῖς στενωποῖς, καὶ καθ' ἓν τῶν στενῶν ἐπολισθαίνοντες, ῥέοντι κατ' ἄκρας ἐκαλύπτοντο τῷ πολέμῳ. τοῦτο πολλοὺς, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐπιλέκτων, ἐπ' αὐτοχειρίαν παρώξυνε. καταδύντες γὰρ ὡς ῥᾳδίαν τῶν Ῥωμαίων ἀνελεῖν δύναντας, [l] τόγε πεσεῖν αὐτοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων προὐθέλοντο, καὶ συναθροισθέντες ἐπὶ τὰ καταλήγοντα τῆς πόλεως σφᾶς αὐτοὺς ἀνεῖλον.

λε'. Ὅσοι μὲν ὑπὸ προφύλου τῆς καταλήψεως αἴσθησιν τῶν φυλάκων ἔλαφυγεῖν ἔφθασαν, ἀναβάντες εἴς τινα τῶν προαστίων πύργων μέχρι μὲν τινος ἀπεμιμήσαντο προσβάντες δὲ τῷ πλήθει τῶν πολεμίων ὑφὲ παρῆσαν τὰς δεξιὰς, καὶ τοῖς ἐφεστῶσι τὸν σφαγὸν εὐθυμοι παρέσχον. ἀναίμακτον δ' ἂν ἐπὶ αὐτῇσιν [m] Ῥωμαίοις ὁ τέλος τῆς πολιορκίας, εἰ μὴ κατὰ τὴν ἅλωσιν ἓς ἔπεσεν ἑκατοντάρχης, ὃς ἐπὶ Αντώνιος· ἠνέσχετο δὲ ἐξ σπέους. τὸ γὰρ εἰς τὰ κοίλα τῆς συμπεφυγότων· [n] πολὺ δὲ ὅτι πλῆθος ἦσαν· [o] ἱκέτευε τὸν Αντώνιον ὀρέξαι δεξιὰν αὐτῷ, πίστιν τε σωτηρίας καὶ βοήθειαν τοῦ ἄνοδον. ὁ δὲ ἀφυλάκτως ὤρεγε τὴν χεῖρα, ὁ φλάσας αὐτὸν ἐκεῖνος, νύττει κάτωθεν [p] ὑπὸ τὴν βουβῶνα δόρατι, ὁ παραχρῆμα διεργάζεται.

quidem erat transfuga, ut qui norit & Judæorum erga se invicem fidem, & quanto contemptu ferebant supplicia: quod & antea Iotapatenorum quidam captus omni tormentorum cruciatui resistebat; &, cum nollet igne adhibito hostibus quid intus ageretur exquirentibus prodere, mortem deridens cruci suffixus erat. Ista tamen utpote verisimilia fidem fecerunt proditori, fortasse & ipsum quidem vera dicere. Vespasianus autem, se parum admodum ex insidiis læsum iri existimans, asservari hominem jussit, & ad civitatem capiendam parabat exercitum. *Vespasianus ad urbem capiendam se parat.*

34. Ad horam igitur indicatam tacite ad muros iverunt; primusque *eos* ascendit Titus cum uno è tribunis Domitio Sabino, paucis ex decima quinta legione secum ductis. Cumque interfeciissent vigiles, in civitatem quiete ingrediuntur; post quos Sextus quidam Cerealis tribunus & Placidus milites suo sub imperio introducebant. Arce vero occupata, cum hostes in media urbe versarentur, jamque plane illuxisset dies, ne tunc quidem illi qui capti tenerentur adhuc excidium sentiebant: nam plerique & labore & somno dissoluti erant, visusque eorum qui exsurgerent magna obscuravit nebula, quæ tunc forte circumfusa erat civitati. Usque dum totus ingressus esset exercitus, ad solum malorum sensum exsuscitati erant, & *tunc demum* urbem excisam fore credebant dum in eo essent ut occiderentur. Romanis autem, ut qui meminerint quæ in obsidione pertulissent, neque curæ erat cuiquam parcere aut quenquam miserari: sed populum ex arce pronum ire compulsum trucidabant, ubi loci difficultas etiam eis qui adhuc pugnare poterant resistendi copiam negavit. viarum namque angustiis pressi, ac per declivia delabentes, bellatorum ab arce incursione obruebantur. Id quod multos etiam delectorum, qui circa Josephum erant, sui ad cædem incitabat. Nam cum viderent se Romanorum neminem posse occidere, ne Romanorum manibus caderent præcaverunt, & in extrema parte civitatis congregati semet interfecerunt. *Titus & Sabinus primi muros ascendunt.* *Mox totus in urbem ingreditur exercitus.* *Magna civium cædes tam suis quam Romanorum manibus.*

35. Cæterum quotquot vigilum primi captam civitatem sentientes fugere prius occupaverant, cum in turrim quandam septentrionalem ascendissent aliquandiu quidem restiterunt; hostium autem multitudine circumfusi, fero dextras *dederunt, & instantibus jugulum alacri animo obtulerunt. Potuissent autem Romani de obsidionis fine incruento gloriari, nisi unus, dum caperetur urbs, centurio cecidisset, Antonius, insidiis peremptus. Nam quidam ex illis qui in speluncas confugerant (erant enim magno numero) rogabat Antonium ut dextram sibi admoveret, & in spem salutis & in auxilium ad ascendendum. ille vero manum incaute porrigebat, alterque ipsum prævenit, & hasta sub inguine utpote inferior eum perculit, statimque interficit. *Antonius centurio fraude peremptus.*

36. Et

a Τάχα μὲ ἀληθεύειν *Voss.* b Εὐτρεπίζε *Big.* c *Al.* Δομετίῳ. d Ita *Big.* antea erat πρὸς ὀλίγους. e Καλπάρνιος χιλίαρχος *Big.* Κερεάλιος *Vat.* f Ita *Big.* λέλυντο in *Editis Aliisque.* g Sic *Big.* καπὶ τῇ in *cæteris.* h Ex τῆς πολιορκίας *Big.* i *Al.* φειδὼς & mox λεών. k Ita *Big.* & *Bod.* ἀφείλατο in *cæteris.* l Τὸ πιστὸν *Big.* m Ita *Big.* Ῥωμαίους in *cæteris.* n Πολλοὶ *Big.* o Ἱκέτευσεν *Big.* p Ἐπὶ τῆς β. *Big.* * *Al.* laxarunt, remiserunt.

In Iotapatenos sine discrimine saevitum est.

36. Et illo quidem die quotquot comparuerunt peremere Romani. Sequentibus autem diebus latibula scrutantes, omnes in cuniculis & speluncis inventos adorti sunt, & in universos cujuscunque ætatis sævitum est, præter infantes & feminas. Et in captivitatem quidem deducendi ad mille & ducentos collecti erant: mortui vero, in urbis excidio & pugnis superioribus, simul omnes ad quadraginta millia numerati erant. Vespasianus autem & urbem ipsam exscindi jubet, & præterea castella ejus omnia incendit. Et ita quidem capta sunt Iotapata, anno imperii Neronis decimo tertio, * primo Panemi mensis die.

Iotapata Vespasiani jussu excisa.

λς'. Κατ' ἐκεῖνο μὲν οὖν τ' ἡμέραν, ὃ [a] φανερὸν πλῆθος ἀνειλον Ρωμαῖοι. ταῖς δὲ ἑπομέναις ἀνερευνώμενοι τὰς καταδύσεις, τοὺς μὲν τοῖς ὑπονόμοις καὶ τοῖς σπηλαίοις ἐπεξῆσαν, καὶ ἀφῆκε πάσης ἐχώρει ἡλικίας, πλὴν νηπίων καὶ γυναικῶν. καὶ τὰ μὲν αἰχμάλωτα χίλια σὺν τοῖς ἑξακοσίοις συνήχθη· νεκροὶ δὲ, κατά τε τὴν ἅλωσιν, καὶ κατὰ τὰς [b] ὑστέρας μάχας, συνελθμήθησαν πρὸς τοῖς τετρακισμύριοι. Οὐεσπασιανὸς δὲ τὴν τε πόλιν κατασκάψαι κελεύει, καὶ τὰ φρούρια πάντα κατεπρήσατο αὐτῆς. Ἰωτάπατα μὲν οὖν ἥλω, τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας ἔτει, Παυέμου τετράδι.

XIV. **CAP. VII.** **ΚΕΦ. ζ.** κδ'.

Quomodo Josephus, à muliere proditus, sese Romanis tradere voluit. & quænam ad suos ipsum inhibentes disseruit, quæque ad Vespasianum ductus verba faciebat, & quomodo ab ipso tractatus est.

Ὡς Ἰώσηπος, ὑπὸ γυναικὸς μηνυθεὶς, ἑαυτὸν Ρωμαίοις ἐβουλήθη παραδοῦναι. καὶ ὁποῖα πρὸς τοὺς σφετέρους αὐτὸν κωλύοντας διεξῆλθε, καὶ πρὸς Οὐεσπασιανὸν ἀχθεὶς εἶπε, καὶ ὅπως ἐκεῖνος αὐτῷ ἐχρήσατο.

Josephus in specu delitescit.

ROmani autem cum Josephum investigarent, & ex sua in eum ira, & valde hoc volente imperatore († is enim captus maxima pars belli foret) mortuos perscrutati sunt itemque abditos civitatis receſſus. Ille autem, cum jam capta esset urbs, divino quodam auxilio fretus, per medios quidem hostes se subducit, & in puteum quendam profundum saltu descendit, * cujus à latere specus amplum disjunctum erat, quod eorum qui supra erant effugit intuitum: ubi quadraginta viros insignes latitantes offendit, rerumque necessariarum apparatum, qui diebus non paucis sufficeret. Et interdiu quidem se occultabat, quod hostes *loca* omnia occupaverant: noctu vero ascendens fuga dilabi quærebat & vigilias explorabat. Cum autem omnia ipsius causa undiq; custodirentur, ut *vigiles* latere non posset, in speluncam iterum descendebat. & bi-

A muliere proditur, atque ad eum tribunos duos mittit Vespasianus.

duum quidem *ibi* delitescit: tertia vero die, capta *quadam* muliere, quæ cum ipsis fuerat, *illius* indicio proditus est. Tum Vespasianus è vestigio mittit duos tribunos, Paulinum & Gallicanum, jussos dextras dare Josepho, hortarique eum ad ascensum.

2. Cum autem ad eum venirent, illi virum hortabantur & suadebant, ipsumque salvum fore fidem ei dederunt: non tamen persuadebant. Nam ex iis quæ ipsum passurum esse verisimile erat, qui tanta commiserat, non *autem* ex innata rogantium manſuetudine, suspiciones colligebat; &, ne ad pœnam forsan evocaretur, veritus est: donec Vespasianus tertium

Postea & alterum, Josepho notum, Nicanorem.

quoque tribunum mittit, Nicanorem, Josepho notum, eique olim familiarem. Atque is, cum ad eum se contulisset, narravit ei quam mite esset Romanorum ingenium in eos quos semel debellassent; quodque ipse propter fortitudinem magis admirationi esset quam odio ducibus; operamque dare imperatorem, non ut ad supplicium duceretur, quod etiam sine de-

Ρωμαῖοι δὲ τὸν Ἰώσηπον ἀναζητοῦντες, κατά τε ὀργὴν σφετέραν, καὶ σφόδρα τοῦ στρατηγοῦ φιλοτιμουμένου· μεγίστη γὰρ ἦν μοῖρα τοῦ πολέμου ληφθείς· τούς τε νεκροὺς διηρεύνων, καὶ τοὺς ἀποκρύφους τῆς πόλεως μυχούς. ὁ δὲ ἄρτι τῆς πόλεως ἁλισκομένης, δαιμονίῳ τινὶ συνεργίᾳ χρησάμενος, μέσον μὲν [c] ἑαυτὸν ἐκκλέπτει τῶν πολεμίων, καθάλλεται δὲ εἴς τινα βαθὺν λάκκον, ᾧ πλατὺ σπήλαιον διέζευκτο κατὰ πλευράν, τοῖς ἄνωθεν ἀόρατον· ἔνθα τεσσαράκοντα μὲν τοὺς ἐπισήμους ἄνδρας καταλαμβάνει λανθάνοντας, παρασκευὴν δ' [d] ἐπιτηδείαν ὡς ὀλίγας ἡμέρας ἀφθονεῖν δυναμένην. μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν οὖν [e] ὑπεστέλλετο τοὺς πολεμίους πάντα διειληφότας, νυκτὸς δ' ἀνιὼν ἐζήτει δρασμῷ ἀφόδους, καὶ τὰς φυλακὰς κατεσκέπτετο. φρουρουμένων δὲ [f] πανταχόθεν [g] πάντων δι' αὐτὸν, [h] ὡς λαθεῖν οὐκ ἦν, αὖθις εἰς τὸ σπήλαιον κατῄει. δύο μὲν οὖν [i] ἡμέρας ἀφηλιάθη· τῇ δὲ τρίτῃ γυναικός ἁλόντος [k] τῶν ἅμα αὐτοῖς μηνύεται. καὶ Οὐεσπασιανὸς αὐτίκα μὲν σπουδῆς πέμπει δύο χιλιάρχους Παυλῖνον καὶ [l] Γαλλικανὸν, δεξιὰς τῷ Ἰωσήπῳ δώσοντας κελεύσας, καὶ [m] προτρεψομένους ἀπελθεῖν.

β'. Ἀφικόμενοι δὲ παρεκάλουν οὗτοι μὲν ἀνδρα, καὶ πίστεις περὶ σωτηρίας ἐδίδοσαν· ὁ μὲν οὐ γὰρ ἂν εἰκὸς ἦν [n] μὲν τοσαῦτα δράσαντα παθεῖν, οὐκ ἂν τῇ φύσει τῶν ἀδικαλύπτων ἡμέρου, τὰς ὑποψίας συνέλεγεν. ἐδεδίει τε ὡς ὑπὲρ τιμωρίαν [o] προκαλυμμένος, ἕως Οὐεσπασιανὸς τρίτον [p] ἔπεμπεν χιλίαρχον Νικάνορα, γνώριμον τῷ Ἰωσήπῳ καὶ συνήθη πάλαι. παρελθὼν δ' οὗτος, τό,τε φύσει Ρωμαίων χρηστὸν, πρὸς ὃς ἂν ἅπαξ ἕλωσι, διέζηκε· καὶ ὡς δι' ἀρετὴν αὐτὸς θαυμάζοιτο μᾶλλον ἢ μισοῖτο πρὸς τῶν ἡγεμόνων, παρεδίδου τε τῷ στρατηγῷ οὐκ ὑπὲρ τιμωρίαν [q] ἀγαγεῖν αὐτὸν, οὐδεμίαν γὰρ ἔχοντα, [r] καὶ

---

a Φανερὸν *Voss.* *b* Πρότερας *Voss.* & *Bod.* *c* Ita *Big.* & *Gall.*: αὐτὸν *Bod.* αὐτὸν in *Editis Aliisque.* *d* Δὶ ἧς ἐπιτ. *Voss.* *e* Ὑπέστελλεν ἑαυτὸν *Big.* *f* Πάντοθεν *Big.* *g* Ita *Big.* & *Ruf.* pro πάντων in *cæteris* τῶν πύργων. *h* Ὡς δὲ λαθεῖν *Voss.* & *Bod.* *i* Ἡμέρας *Big.* *k* Illud τῶν è *Codd. Big.* & *Voss.* atque ita legisse videtur *Rufinus*, quem in versione sequutus sum. *l* Γαλλιανὸν *Bod.* & *Gall.* *m* Προτρεψαμένους *Big.* *n* Illud τὰ non agnoscit *Big.* *o* Προσκαλυμένους *Bod.* *p* Ἐπέμπετο *Big.* *q* Ita *Big.* & *Ruf.* ἀναγαγεῖν In *Editis Aliisque.* * *Sc.* Kalendis Juliis. † *Vel*, eo enim capto haud multum belli superesset * Cui amplum specus adjunctum erat à latere, *Ruf.*

a Καὶ

[a] καὶ μὴ παρὰ προσήκοντος λαβεῖν, ἀλλὰ σῶσαι προαιρούμενον ἄνδρα γενναῖον. προσετίθει δὲ, ὡς ὅτ' ἂν Οὐεσπασιανὸς ἀνεψιοῦν φίλον ἔπεμπεν, ἵνα δι' ἀκίνδυνος πράγματος [b] προσήκοντ' ὂν κάλλιστον, [c] ἀπιστίας φιλίαν, ὅτ' ἂν αὐτὸς [d] ἀπατήσων ἄνδρα φίλον, ὑπήκουσεν ἐλθεῖν.

γ'. Ἐνδιάζοντος [e] δὲ τοῦ Ἰωσήπου καὶ πρὸς τὸν Νικάνορα, τὸ μὲν γραπτικὸν ὑπ' ὀργῆς ἀνακρίνειν τὸ στράτευμα ὥρμητο· κατεῖχε δὲ αὐτοὺς ὁ πολέμαρχος, ζωγρῆσαι θέλων ἄνδρα φιλοπόνημον. ὡς δὲ ὅ, τε Νικάνωρ προσέκειτο [f] λιπαρῶς, καὶ τὰς ἀπειλὰς [g] τοῦ πολεμίου πλήθους ὁ Ἰώσηπος ἔμαθεν, ἀνάμνησις [h] αὐτῷ τῶν ἀφ' ἑσπέρας νυκτὸς ὀνείρων εἰσέρχεται, δι' ὧν ὁ Θεὸς [i] τά τε μέλλοντα συμφορὰς [k] αὐτῷ προεσήμαινε [l] Ἰουδαίων, καὶ τὰ περὶ τοὺς Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐσόμενα. [m] ἦν δὲ καὶ περὶ κρίσεως ὀνείρων ἱκανὸς [n] συμβάλλειν τὰ ἀμφιβόλως ὑπὸ τοῦ θείου λεγόμενα· τῶν γε μὴν ἱερῶν βίβλων οὐκ ἠγνόει τὰς προφητείας, ὡς ἂν αὐτός τε ὢν ἱερεὺς καὶ ἱερέων [o] ἔκγονος. ὅς, ὅτι τῆς τότε ὥρας ἔνθους γενόμενος, καὶ τὰ φερομένα τῶν προφάτων ὀνείρων ἁπάσας φαντάσματα, προσφέρει τῷ Θεῷ λελιθῆναι εὐχήν· "καὶ ἐπεὶ "δὴ ὁ Ἰουδαῖον, ἔφη, φῦλον [p] ὀκλάσαι δοκεῖ σοι τῷ "κτίσαντι, μετίοι δὲ πρὸς Ῥωμαίους ἡ τύχη πᾶσα, "καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐπελέξω τὰ μέλλοντα εἰπεῖν, "δίδωμι μὲ Ῥωμαίοις τὰς χεῖρας ἑκὼν [q] καὶ ζῶ, μαρ"τύρομαι δὲ ὡς ὁ προδότης ἀλλὰ σὸς [r] ἄπειμι "λήσων.

κε'. δ'. Ταῦτα εἰπὼν, [s] ὑπεδίδου τῷ Νικάνορι, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ συγκαταφυγόντες, ὡς τὸν Ἰώσηπον σωιέσαν εἴκοντα τοῖς προκαλοῦσιν, ἀθρόοι περιστάντες, "ἢ μεγάλα γε ἂν [t] γενάξεσαν, ἐβόων, ὦ πάτριοι νόμοι, [u] ὑφ' οἷς κατεψήφισε Θεὸς, ὁ Ἰουδαίοις κλίσας ψυχὰς [x] θανάτου καταφρονούσας. φιλοζωεῖς, Ἰώσηπε, καὶ "φῶς ὑπομένεις ὁρᾶν [y] δῆλος; ὡς ταχέως ἐπελά"θου σαυτοῦ; πόσους ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀπεθήσκειν ἐπῄ"νεις; ψευδῆ μὲν ἄρα δόξαν ἀνδρείας, ψευδῆ δὲ καὶ "σωέσεως εἶχες, εἰ γε σωτηρίαν [z] μὲν ἐλπίζεις παρ' "οἷς ὕστερον ἐπολέμησας, σώζεσθαι δὲ ὑπ' ἐκείνων, "καὶ ᾗ βέβαιον, θέλεις. ἀλλ' εἰ καὶ σοὶ λήθω πικὰ "σαυτοῦ κατέχει ἡ Ῥωμαίων τύχη, προνοητέον ἡμῖν γε "[a] πατρῴας κλέους. χρήσομέν σοι δεξιᾷ καὶ ξίφος. σὺ δὲ "ἂν μὲν ἑκὼν [b] θνήσκειν, Ἰουδαίων φρατηρὸς, ἐὰν δὲ "ἄκων, προδότης τεθνήξῃ." Ζωῦ' ἅμα λέγοντες [c] ἐπανετείναντο τὰ ξίφη, καὶ διαπεῖραν ἀναιρήσειν αὐτὸν, εἰ τοῖς Ῥωμαίοις ὑποδοίη.

ε'. Δείσας δὲ μὴ ἔφοδον ὁ Ἰώσηπος, καὶ προδοσίαν τοῦ ἐγκέλευστος τοῦ τοῦ Θεοῦ προσταγμάτων, εἰ περιποιοῖτο

ditione ei liceret exigere, ſed potius quod virum ſtrenuum conſervare vellet. Addebat etiam, quod nec Veſpaſianus quaſi ad inſidias ſtruendas amicum mittebat, ut rem optimam peſſimæ, perfidiæ *ſcilicet* amicitiam, prætexeret; neque ipſe ad amicum decipiendum aſſenſus eſt ut veniret.

3. Cum autem ad ea, quæ dixerat Nicanor, hæſitare etiam cœperat Joſephus, milites quidem irati properabant ad ignem ſpeluncæ injiciendum: verum eos cohibebat dux, id modis omnibus agens ut Joſephum vivum caperet. At cum vehementer inſtaret Nicanor, & hoſtilis multitudinis minas intelligeret Joſephus, animum illius ſubit ſomniorum memoria quæ nocte ſomniaverat; quibus ei Deus & futuras Judæorum calamitates præſignificabat, quæque regibus Romanorum eſſent eventura. Quin & in ſomniis interpretandis de iis bene conjiciebat quæ Deus ambigue innuerat: porroque ſacrorum librorum vaticinia non ignorabat, utpote & ipſe ſacerdos, ortuſque parentibus qui ſacerdotes fuerant. Is tunc illa hora, quaſi divino afflatu, horrendas recentium ſomniorum imagines mente complexus, preces clam Deo offert, hujuſmodi verbis: "Quandoquidem etiam Judæorum gentem "deprimere tibi viſum ſit qui eam creaſti, "fortuna vero omnis ad Romanos migrarit, "meamque elegeris animam ad futura prædi"cenda, non invitus quidem manus do Roma"nis, & vivere non recuſo; teſtor autem, "quod non proditor, ſed tuus miniſter ad eos "tranſeo.

Joſepho hæſitanti in memoriam veniunt ſomnia divinitus immiſſa.

Ejus ad Deum preces occultæ.

4. Cum iſta dixiſſet, Nicanori conſentiebat. Et Judæi, qui una eo confugerant, ubi intellexerunt Joſephum hortantibus cedere, univerſi eum circumſtantes clamabant, "eſt "ſane cur plurimum ingemiſcerent leges pa"triæ, ab ipſo ſancitæ Deo, qui Judæis indidit "animas mortis contemptrices. Præ vitæ amo"re, ô Joſephe, ſuſtines lucem aſpicere, ſervus "*factus*? quam cito tui oblitus es? quam "multos pro libertate mori perſuaſiſti? Pro"fecto haud veram præ te ferebas fortitudi"nem, falſamque *tibi arrogabas* etiam pruden"tiam, ſi quidem ſalutem apud eos ſperas, "cum quibus *fortiter* adeo dimicaſti, aut, ſi "res certa ſit *ſalus*, ab illis ſervari cupias. Sed "quamvis te Romanorum fortuna tui oblivio"ne perfuderit; nos tamen oportet patriæ *no"ſtræ* gloriæ conſulere. Et dextram tibi & gla"dium commodabimus. Tu vero, ſi quidem "ſponte moriare, dux Judæorum; ſin vero in"vitus, proditor morieris". Simul ac iſta dicerent, gladios ei intentarunt, ipſoſq; illum interfecturos minitabantur ſi Romanis ſe dederet.

Quibus peractis Nicanori conſentit.

Iotapatenorum in Joſephum impetus, & eorundem ad eum allocutio.

5. Joſephus autem, veritus ne in ipſum impetum facerent, ſeque Dei mandatorum proditorem fore exiſtimans, ſi mortem obiret priuſ-

[a] Καὶ μὴ παρὰ προσιόντος *Big.* καὶ μὴ προϊόντος *Bod.* [b] Ita *Big.* προσῆσαν *Voſſ.* προσήσατο *Bod.* προσήκοντα in *Editis Aliiſque.* [c] Ἀπιστίαν φιλίας *Vat.* & *Voſſ.* [d] Ἀπατήσων ἀν ἰδίᾳ φίλον *Vat.* [e] Illud ὁ non agnoſcit *Big.* [f] Ita *Voſſ.* & *Vat.* λιπαρῶν in *aliis.* [g] Ita *Big.* & *Ruf.* τοῦ πολέμιου πλήθους in *Editis Aliiſque.* [h] Αὐτὸν *Big.* quod uſitatius. [i] Ita *Big.* & *Ruf.* τοῖς μελλόντως in *Editis Aliiſque.* [k] Αὐτῷ non agnoſcit *Voſſ.* [l] Τῶν Ἰουδαίων *Bod.* [m] Ἦν ὁ καὶ *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* [n] Συμβαλεῖν *Big.* & *Bod.* [o] Ἔγγονος, ὢν *Big.* ἐγγονος ἐπὶ τοῖ *Vat.* [p] Κολάσαι *Big.* non ita tamen *Ruf.* qui vertit, & quia Judæorum labefactari tibi rem creator placuit. [q] Καὶ ζῶν *Big.* [r] Εἶμι *Big.* [s] Ἐνεδίδου *Vat.* [t] Ita in *MS.* γενάξεσαν in *Editis.* [u] Ita cum *Cod. Big.* ᾧ κατεψήφισαι θεὸς in *Editis Aliiſque.* In *Ruſini* verſione. *ubi ſunt quæ Judæis animis, quibus mortem contemnentes animas indidit?* [x] Θανάτων *Bod.* [y] Ita cum *Cod. Big.* contra quam *Ruf.* qui certe δῆλον legebat, prout in *Editis Aliiſque* exſtat. [z] Μὲν ἴσχυε ἐλπίζεις *Big.* [a] Πατρῴου κλέους *Big.* & *Ruf.* πατρῴου νόμου in *Editis Aliiſque.* [b] Θνήσκειν *Big.* & mox ἂν δὲ ἄκων. [c] Ἐπέτειναν ἐ ξίφη *Big.*

priusquam omnia illis denunciaret, ei necesse erat ut inciperet apud illos *ad hunc modum* philosophari. "Quorsum enim, ô socii, pro-
Josephi oratio ad eos qui minas ipsi intentarunt.
"priæ cædis adeo avidi sumus? aut cur res
"*omnium* amicissimas, corpus & animam, in-
"ter se dissidere facimus? Me *forsan* mutatum
"esse quispiam dicet. verum & hoc etiam pro-
"be norunt Romani. Pulchrum in bello mo-
"ri, sed lege belli, id est, victorum manu. Et
"quidem si Romanorum ferrum deprecor, pro-
"fecto dignus sum qui meo gladio meaque
"manu caderem. Sin illorum animos subeat
"hostibus parcere, quanto justius nobis in
"mentem veniret nobismet ipsis parcere? Et-
"enim dementiæ est ea in nosmet admittere,
"quorum *vitandorum* gratia ab illis dissenti-
"mus. Honestum esse pro libertate mori, &
"ipse fateor; pugnando tamen, & illorum
"manibus qui eam ereptum eunt. nunc au-
"tem neque contra nos veniunt in aciem, ne-
"que nos interficiunt. Itidemque timidus est
"*habendus*, & qui mori recusat quando opor-
"tet, & qui *id ipsum* vult cum minime opor-
"tet. Immo vero, cujus rei metu prohibemur
"ab ascensu ad Romanos? Annon mortis?
"Nunc demum quam ex suspicione ab hosti-
"bus metuimus, eam certam ipsi nobismet ir-
"rogabimus? Verum ad servitutem evitandam
"dicet aliquis. quasi nunc quidem ipsi val-
"de liberi essemus. Atenim magni animi est,
"dicet aliquis, mortem sibi consciscere. Mi-
"nime vero, sed pusilli & ignavissimi, ut & ego
"illum gubernatorem timidissimum puto, qui
"metu tempestatis ante procellam sponte de-
"merserit navigium. Quid? quod sui ipsius occi-
"sio tum à communi omnium animantium na-
"tura aliena est, tum summa impietas in Deum
"qui nos creavit. Nullum quippe animal est,
"quod ex industria vel sponte sua moritur.
"naturæ enim lex qua docemur velle vivere, in
"omnibus plurimum valet: idcirco & qui
"nobis vitam palam ademptum eunt, pro ho-
"stibus habemus; & qui nobis insidiantur
"pœna persequimur. Nonne Deum id indigne
"ferre arbitramini, cum homo quod ab eo do-
"natur plane despiciat? nam & ab illo acce-
"pimus ut essemus; rursumque ut esse desina-
"mus, fas est illi concedamus. Corpora qui-
"dem cunctis mortalia sunt, & ex caduca ma-
"teria facta & formata: anima vero in omne
"ævum duratura est, & corporibus inest auræ
"divinæ particula. accedit quod, si quis ho-
"minis depositum profuderit aut male tracta-
"verit, improbus esse videtur & perfidiosus: sin
"vero Dei depositum è corpore ejecerit, num
"eum se latuisse putabit, quem injuria affecit?
"Immo servis quidem fugitivis pœnam infli-
"gere justum creditur, etiamsi nequam dominos
"reliquerint: ipsi vero Deum fugientes, domi-
"num optimum, nonne impie facere videmur?
"An nescitis morientium juxta naturæ legem,
"& qui Deo debitum exsolvunt repetenti quod
"dederat, laudem esse æternam,* domum, sobo-

τῆς ἀφαγελίας, ἤρχετο τοὺς αὐτοὺς φιλοσοφεῖν ὅτι τῆς ἀνάγκης. "τί γὰρ τοσοῦτον, ἔφη, σφῶν αὐτῶν "ἑταίροις φονῶμεν; ἢ τί τὰ φίλτατα ἀφαγιάζο-"μεν, σῶμα καὶ ψυχήν; ἠλάχθη τις ἐμὲ [a] φήσῃ; "Ἀλλ' οἴδασι Ρωμαῖοι τοῦτό γε. [b] καλὸν δὲ πολέ-"μῳ θνήσκειν, ἀλλὰ πολέμῳ νόμῳ, τουτέστιν ὑπὸ "τῶν κρατούντων. εἰ μὲν οὖν ⟨&⟩ Ρωμαίων ἀποτρέ-"ποιμι σίδηρον, ἄξιός εἰμι ἀληθῶς τυμοῦ ξίφους καὶ "χειρὸς τῆς ἐμῆς. εἰ δὲ ἐκείνους εἰσέρχεται φειδὼ "[c] πολεμίων, πόσῳ δικαιότεροι ἂν ἡμᾶς ἡμῶν αὐτῶν "εἰσέλθοι. καὶ γὰρ ἠλίθιον ⟨τοῦτο⟩ ὁρᾶν σφᾶς αὐτοὺς, "ἐφ' οὓς τοὺς ἐκείνους διώξαμεθα. καλὸν ὑπὲρ τῆς "ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν, φημὶ κἀγώ, μαχομένους μέν-"τοι, καὶ ὑπὸ τῶν ἁφαρπαζόντων αὐτῶν. νυνὶ δὲ "ὅτε εἰς μάχην [d] ἀνιπάζουσιν ἡμῖν, ὅτε ἀναιροῦσιν "ἡμᾶς. δειλὸς δὲ ὁμοίως, ὅτε μὴ βουλόμενος θνή-"σκειν ὅτ' ἂν δέῃ, καὶ ὁ βουλόμενος ὅτ' ἂν μὴ "δέῃ. τί δὲ καὶ δεδοικότες τοὺς Ρωμαίους οὐκ "ἄνιμεν; ἆρα οὐχὶ δεινόν; εἶτα [e] ὃν δεδοίκαμεν "ἐκ τῶν ἐχθρῶν ὑποπτεύομεν, ἑαυτοῖς [f] βέβαιον ὅτι-"μήσομεν; ἀλλὰ δειλίαν ἐρᾷ τις. παίνυ γοῦν νυνὶ "ἐσμὲν ἐλεύθεροι. γενναῖον [g] δὲ ἀπειλεῖν ἑαυτὸν φή-"σει τις. ὑ μὲν οὖν, ἀλλὰ ἀγεννέστατον, ὡς ἔγωγε "καὶ κυβερνήτην ἡγοῦμαι δειλότατον, ὅς τις, χειμῶ-"να δεδοικώς, τοῖς τῆς θυέλλης ἐξάπινα εἰκὼν τὸ "σκάφος. ἀλλά μοι ἡ αὐθοχειρία καὶ τῆς κοινῆς "ἁπάντων ζώων φύσεως ἀλλότριον, καὶ τοῖς ⟨&⟩ κτί-"σασι Θεοὺ ἡμᾶς ἐστιν ἀσέβεια. τῶν μὲν γὰρ ζώων "ὕλην ἔστι, ὃ θνήσκει μετὰ [h] προνοίας, ἢ δι' αὐτό. φύ-"σεως γὰρ νόμος ἰσχυρὸς ἐν ἅπασι, τὸ ζῆν ἐθέλειν· "διὰ τοῦτο καὶ τοὺς φανερῶς ἀφαιρουμένους ἡμᾶς τὸ-"τε, πολεμίους ἡγούμεθα, καὶ τοὺς ἐξ ἐνέδρας πειρω-"μένους. τὸ δὲ Θεοῦ ἐκ οἴεσθε ἀγαπητῶν, ὅτ' ἂν ἄν-"θρωπος αὐτὸ τὸ δῶρον [k] ὑβρίζῃ; ἢ δὲ εἰλήφαμεν παρ' "ἐκείνου τὸ εἶναι, ἢ τὸ μηκέτι εἶναι πάλιν ἐκείνῳ [l] δίδο-"μεν. τὰ μέν γε σώματα θνητὰ πᾶσι, καὶ ἐκ "φθαρτῆς ὕλης [m] δημιουργεῖται. ψυχὴ δὲ ἀθάνα-"τος ἀεί, καὶ Θεοῦ μοῖρα τοῖς σώμασιν ἐνοικίζε-"ται. εἶτα [n] ἂν μὲν ἀφαίσῃ τις ἀνθρώπῳ ἀργύ-"ριον, ἢ ἁρπάσῃ κακῶς, ποινὴν εἰ δο-"κεῖ καὶ ἄπτεται· εἰ δὲ τὶς τοῦ σφετέρου σώμα-"τος [o] ἐκβάλῃ τὴν [p] ψυχὴν καταθήκην Θεοῦ, "λελῆσαι δοκεῖ ⟨&⟩ ἀδικήσαντος; καὶ κολάζειν μέν, "τοὺς ἀποφράντας οἰκέτας δίκαιον νενόμισται, καὶ πολ-"λοὺς καταλίπωσι δεσπότας. αὐτοὶ δὲ κάλλιστον δε-"σπότην ἀποδιδράσκοντες ⟨&⟩ Θεὸν, ὃ δοκοῦμεν ἀσε-"βεῖν; ἆρα οὐκ ἴστε, ὅτι τῶν μὲν ἐξιόντων τοῦ βίου κα-"τὰ ⟨&⟩ τοῦ φύσεως νόμον, καὶ ὃ λαφθὲν ⟨ὑπὸ⟩ τοῦ "Θεοῦ χρέος ἀποτιόντων, ὅταν ὁ δοὺς κομίσασθαι "θέλῃ, κλέος μὲν αἰώνιον, οἶκοι δὲ καὶ γενεαῖ βέ-"βαιοι

a Ita *Ruf.* φησὶν in *cæteris.* b In *Cod. Big.* τὸ καλόν. c Ita *Voss.* & *Ruf.* πολεμίοις πολὺ δικ. πολέμιος in *Editis Aliisque.* d Ita *MSS.* ἀναπαίζουσιν in *Editis.* e Ita *Big.* & *Ruf.* οἷον in *Editis Aliisque.* f Iterum cum *Big.* & *Ruf.* βέβαιον in *cæteris.* g Ita *Bod.* & *Ruf.* γὰρ in *reliquis.* h Προθυμίας *Big.* i Sic in *MSS.* τῷ τὸ ἐξ ἑτέρου πεισρεῖσθαι in *Editis.* k Ὑβρίζει *Big.* l Διδόμεν *Big.* m Δεδημιούργηται *Big.* n Ἐὰν *Big.* o Ita *Voss.* ἐκβάλλοντος in *cæteris.* p Hæc de voce videsis *L. Cappellum* in *Spicilegio* ad 2 *Tim.* i. 12. * *Sc.* in cœlo.

a Illud

"Ἕλληνι, καθαρὰ δὲ [a] καὶ ἐπήκοα μένουσιν αἱ ψυχαὶ,
"χῶρον ὑφαγνῷ λαχοῦσαι τὸν ἁγνότατον, ἔνθεν οὐκ ἂν ἐκ-
"πρόποτε αἰῶνα ἀγνοῖς πάλιν [b] ἀντενοικίζοιτο σώμα-
"σιν. ὅσοις δὲ καθ' ἑαυτῶν ἐμάνησαν αἱ χεῖρες, τού-
"των μὲν ᾅδης δέχεται τὰς ψυχὰς σκοτώτερον, ὁ δὲ
"τούτων πατὴρ Θεὸς εἰς ἐκγόνους τιμωρεῖται τὰς
"ἁμαρτίας ὑβρισάς. Διὰ τοῦτο μεμίσηται τοῖς μὲν
"Θεῷ τοῦτο, καὶ τοῖς τῷ σοφωτάτῳ νομοθέτῃ τὸν γῆν ἀνελόντας ἑαυτούς, τοῖς μὲν ἡμῖν,
"μάχεις ἡλίου δύσεως ἀτάφους [c] ἐκλιπεῖν ἔκεινας, καί-
"τοι καὶ πολεμίους θάπτειν θεμιτὸν ἡγούμενοι· πρὸ ἐπί-
"οις δὲ, καὶ τὰς δεξιὰς [d] τοιούτων τῶν νεκρῶν ἀπο-
"κόπτειν ἐκέλευσαν, αἷς ἐστρατεύσαντο καθ' ἑαυτούς,
"ἡγούμενοι, καθάπερ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἀλλότριον,
"οὕτω καὶ τὴν χεῖρα τοῦ σώματος. καλὸν οὖν, ἑταῖ-
"οι, δίκαια φρονεῖν, καὶ μὴ ταῖς ἀνθρωπίναις συμφο-
"ραῖς [e] προσθεῖναι τὸν εἰς [f] τὸν κτίσαντα ἡμᾶς δυσ-
"σέβειαν. εἰ σώζεσθαι δοκῇ, [f] σωζόμεθα· καὶ γὰρ ὧδε
"ἄδοξος ἡ σωτηρία, παρ' οἷς Διὰ τοσοῦτον ἔργων
"ἐπεδειξάμεθα τὰς ἀρετάς· εἰ τεθνάναι, καλὸν ὑπὸ
"τῶν ἑλόντων. ὃ μεταδήσομαι δ' ἐγὼ εἰς τὸν τῶν
"πολεμίων τάξιν, ἵνα ἐμαυτοῦ προδότης γένωμαι.
"καὶ γὰρ ἂν εἴην πολὺ τῶν ἀδικουμένων [g] πρὸς τοὺς
"πολεμίους ἠλιθιώτερος· εἶτα ἐκεῖνοι μὲ ὅτι σωτηρίας
"τοῦτο πράττουσιν, ἐγὼ δ' ἐπ' ἀπωλείᾳ, καί γε τῇ
"ἐμαυτοῦ. τὸν μέντοι Ῥωμαίων οὐδέποτε [h] ἐπόψομαι·
"μὴ γὰρ δεξιὰν ἀναισθήτῳ [i] τῷ αὐτοῦ, [i] ἀθύ-
"μως πεθάνοιμι, τὸν τῶν ψευσαμένων ἀπιστίαν νί-
"κης μεῖζον ἀποφέρων θάνατον.

κε'. ε'. Ὁ μὲ Ἰώσηπος πολλὰ τοιαῦτα πρὸς ἀποτροπὴν
τῆς αὐθαιρεσίας ἔλεγεν. οἱ δὲ, προφασμένας ἀπογνώσεως
τὰς ἀκοὰς ἔχοντες, ὡς ἂν πάλαι καθοσιώσαντες ἑαυ-
τοὺς τῷ θανάτῳ, [k] παροξύνονται πρὸς αὐτόν· καὶ
[l] προσπέτονται ἄλλος ἄλλοθεν ξιφήρεις, ὀκάζοί τε εἰς
ἀναιδρίαν, καὶ ὡς ἕκαστος αὐτίκα [m] καταπλήξων, δύ-
σκολος ἦν. ὁ δὲ τὸν μὲν ὀνόματι καλῶν, τὸν δὲ στρατη-
γικώτερον ἐμβλέπων, τὸν δὲ δραστόμβυος [n] τῇ δεξιᾷ, ὃν
δὲ δίκῃ δυσκόπων, καὶ ποικίλοις διαρρύμβου πάθεσι,
ὅτι τὴν ἀνάγκην ἔργον ἀπὸ τῆς σφαγῆς πάντων τὸ σίδηρον,
ὥσπερ τὸ [o] κατακυκλωθὲν τὸ θηρίον, ἀεὶ πρὸς τὸ
καθαπτόμενον [p] ἀντιστρεφόμενος. τῶν δὲ καὶ τοὺς
ἐγγὺς συμφορᾷ ἐπὶ τὸν στρατηγὸν αἰδουμένων, παρε-
λύοντο μὲν αἱ δεξιαὶ, [q] θερμαίνοντο δὲ τὸ ξίφη, καὶ πολ-
λοὶ τὰς ῥομφαίας ὑπεφέροντες αὐτομάτως [r] παρέδηκε.

ζ'. Ὁ δὲ τὰς ἀμηχανίας, οὐκ ἀπόρησεν ὅπως
τοίας, ἀλλὰ πιστεύων τῷ κηδεμόνι Θεῷ τὸν σωτηρίαν
ἐπιβάλλεται. "καὶ ἐπειδὴ δέδοκται τὸ θνήσκειν,
"ἔφη, φέρε κλήρῳ τὰς ἀλλήλων σφαγὰς ὑπερέ-
"σωμεν, ὁ λαχὼν δὲ ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτὸν πιπτέτω, καὶ

"lemque firmam, puras autem & dicto audien-
"tes animas manere, locum in cœlo habituras
"ſanctiſſimum, unde rurſum per ſæculorum la-
"pſus ad corpora munda inhabitanda mitten-
"tur. quorum vero manus in ſeipſos inſanie-
"runt, horum quidem animas orcus tenebrico-
"ſior ſuſcipiet: paterq;illorum Deus culpam eo-
"rum, qui in alterutram partem injurioſi fuerint,
"in liberos perſequetur. Hinc Deo inviſum eſt
"*hoc ſcelus*, & à ſapientiſſimo legiſlatore pœ-
"na ei ſtatuitur. quippe apud nos quidem
"ſancitum eſt, ut qui ſeipſos occiderint ad ſo-
"lis occaſum inſepulti abjiciantur, quanquam
"& hoſtes ſepelire fas arbitremur: apud alios
"vero ejuſmodi mortuis etiam dextras, quibus
"contra ſe uſi ſunt, amputari juſſerunt *leges*;
"quemadmodum corpus ab anima, ita & ma-
"num à corpore disjungi debere exiſtimantes.
"Pulchrum igitur, ô ſocii, juſta ſentire, neque
"humanis caſibus & calamitatibus addere im-
"pietatem in *Deum* creatorem noſtrum. Si
"ſalvi eſſe volumus, *jam* noſmet ſervemus
"(nam & nobis haud dedecori eſt ſalutem il-
"lis acceptam referre, quibus virtutem tot *præ-
"claris* facinoribus demonſtratam dedimus)
"ſin mori placeat, ab his occidi pulchrum eſt,
"à quibus *victi* ſumus & capti. *Ego vero
"hoſtium ordini non me adſcribi patiar, ut
"ipſe mei proditor fiam. nam ita multo ſto-
"lidior eſſem, quam qui ad hoſtes ultro pro-
"fugiunt: ſiquidem illi hoc faciunt ſuæ ſalu-
"tis ergo, ipſe vero interitûs, idque mei. Ro-
"manorum tamen inſidias quam maxime ex-
"peto: nam ſi poſt fidem datam me interfe-
"cerint, lætus admodum moriar, mendacii
"perfidiam *ab illis* reportans, ſolatium victo-
"riâ majus.

Joſephus in magno vitæ periculo.

ε'. 6. Et Joſephus quidem hujuſmodi multa di-
cebat, ut *ſocios* à cæde propria dehortaretur.
Illi vero, aures ex deſperatione obſtructas ha-
bentes, ut qui jamdudum ſemet morti devove-
rant, in eum exaſperantur; & alii aliunde cum
gladiis accurrentes, & ignaviam ei exprobra-
bant, & quiſque palam in eo erat ut eum è
veſtigio interficerent. Ille autem, cum alium
nominatim vocaret, alium ſevero ducis aſpe-
ctu intueretur, alium dextra prehenderet, alium
precibus exoraret, variaque animi affectione
(ut in *tali* neceſſitate) diſtractus, ferrum omnium
à cæde *ſua* divertebat, non ſecus ac feræ cir-
cumcluſæ, ad eum ſemper qui ſe ei admove-
ret, ora vultuſq; convertens. Illorum autem, qui
ducem in extrema miſeria & ærumna adhuc re-
vererentur, debilitabantur dextræ, gladiique de
manibus elabebantur, multique cum enſibus
ipſum peterent injuſſi eos dimittebant.

Callidum ejus conſilium de ſortibus adhibendis.

ζ'. 7. Illi autem in anguſtiis non deerat ſolertia
ad excogitandum: ſed Dei curæ ſe committens
ſalutis diſcrimen adit. "Et quoniam mori de-
"cretum eſt, inquit, agite, cædes mutuas in
"ſortem conjiciamus, &, *cui* ſors obtigerit,
"manu illum excipientis occumbat, † atq; ita
for-

a Illud καὶ addidi è *Codd. Big. Voſſ.* & *Vat.* *b* In hoc verbo & ſequentibus *præſens* pro *futuro* *c* Sic *Big.* & *Ruf.* κρύπτειν in *Editis Aliiſque.* *d* Iterum cum *Big.* & *Ruf.* τούτων in *cæteris.* *e* Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* προσθῆναι in *reliquis.* *f* Σωζόμεθα *Big.* & *Bod.* *g* Illa πρὸς τοὺς πολεμίους deſunt *Bod.* *h* Εὔχομαι *Big.* in ora *Codicis* ἀποδίχομαι, ἀγαπῶ. *i* Εὔθυμος *Big.* *k* Παροξύνονται *Big.* *l* Προσπίπτουσιν *Big.* *m* Πλήξων *Big.* & *Bod.* *n* Τῆς δεξιᾶς *Big.* & *Voſſ.* *o* Κυκλωθὲν *Big.* *p* Ἐπιστρεφόμενος *Bod.* *q* Περιωλίσθαινε *Big.* & *Vat.* *r* Παρῆσαν *Big.* * Non migrabo ego in hoſtium locum, *Ruf.* non tranſibo in numerum hoſtium ut ipſe meus percuſſor ſim, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Hac de re agitur in Appendice ad Cl. *Wingati Arithmeticam. Edit. Lond.*

a Μιᾷ'

"fortuna faciet ut omnes mortem obeant, ne-
"que ſua quiſquam dextra ſe jugulet. injuſtum
"eſt enim, cæteris interemptis, quenquam,
"ſi pœnituerit, ſalvum eſſe". Cum iſta di-
xiſſet, dignus viſus eſt cui fides haberetur;
& poſtquam perſuaſiſſet, una cum illis ſemet
Joſephi ſocii per ſortes pereunt, ipſo cum altero ſuperſtite. ſorti commiſit. Cui autem ſors primo obve-
nit, is jugulum proximo libenter præbebat,
quaſi duce etiam mox perituro. nam mortem
cum Joſepho oppetere vita dulcius eſſe vide-
batur. Ille vero cum altero (ſive forte fortu-
na dicendum, ſive Dei providentia) relictus
eſt: operamque dans ut neque à ſorte con-
demnaretur, neq; ſi ultimus ſupereſſet dextram
macularet popularis *ſui* cæde, illi etiam fide
data perſuadet vitam non prodigere.

Joſephus ad Veſpaſianum adducitur. 8. Atque ita quidem ille, cum bellum à Ro-
manis & à ſuis evaſiſſet, ad Veſpaſianum per
Nicanorem ducebatur. Omnes autem Roma-
ni ad illum intuendum confluebant; cumque
multitudo circa ducem ſe premeret, varius
ortus eſt tumultus: his exſultantibus quod cap-
tus eſſet, aliis minitantibus, nonnulliſque ut
propius eum viderent *alios* urgentibus. Et qui
longius quidem aberant, hoſtem ad ſupplicium
ducendum clamabant: qui vero in propinquo
erant facta ejus *egregia* in memoriam revoca-
bant, ejuſque ad mutationem attoniti hære-
bant: & à ducibus nemo erat, cui, licet ante
ei iraſceretur, ad aſpectum ejus ira non defer-
Titi erga Joſephum clementia. veſceret. maxime autem omnium Titus *ſua*
ex indole & patientia Joſephi in calamitati-
bus & ætatis ejus miſericordia capiebatur:
qualiſque jampridem fuerat in præliis remini-
ſcenti, & qualis nunc ſit in hoſtium manibus
poſitus intuenti ſubiit cogitare, & quanta erat
fortunæ vis, quamque velox belli inclinatio, &
quanta rerum humanarum inſtabilitas. unde
& tunc multi quidem eandem cum ipſo affe-
ctionem induebant, & ad Joſephi miſeratio-
nem pertrahebantur: ipſeque apud patrem
plurimum valebat ad Joſephi ſalutem. Veſpa-
ſianus tamen præcipiebat ut magna cum cau-
tione cuſtodiretur, ac ſi ſtatim ad Neronem
eum miſſurus eſſet.

9. Cum iſtud intellexiſſet Joſephus, ſignifi-
cabat ſe cum eo ſolo paucis colloqui velle.
Summotiſque ab illo omnibus aliis præter Ti-
Joſephus Veſpaſianum alloquitur. tum & duos amicos, infit *Joſephus*: "Tu
"quidem, Veſpaſiane, putas Joſephum dunta-
"xat ipſum captivum cepiſſe: at ego rerum
"majorum venio tibi nuncius. Niſi enim à
"Deo ad te miſſus eſſem, Judæorum conſue-
"tudinem noviſſem, & quemadmodum duces
"exercituum mori deceret. Ad Neronem me
"mittis? Quid enim? num qui Neroni uſ-
"que ad te ſucceſſuri ſunt *tam diu* manebunt?
"Tu Cæſar eris, Veſpaſiane, & imperator tu
"& filius iſte tuus. Vincito autem me aliquan-
"to arctius & tibimet adſervato. nam tu qui-

"διοδεύσει πάντων ὕστος ἡ τύχη, μηδὲ ὅτι τῆς ἰδίας
"κείθω δεξιᾶς ἕκαστος. ἄδικον γὰρ οἰχομένων τῶν ἄλ-
"λων τινὰ μετανοήσαντα σωθῆναι". πιστὸς ἔδοξε ζητῆ-
ται εἰπών, καὶ συνεκληρῶτο πεῖσας· ἑτοίμως δὲ ὁ
λαχὼν τῷ [a] μετ' αὐτὸν παρεῖχε τὸν σφαγὸν, ὡς αὐ-
τίκα [b] τεθνηξόμενός καὶ ὃ πρατηγός. ζωῆς γὰρ ἡδέως
τὸν μετὰ τοῦ Ιωσήπου θάνατον ἠγῶντο. καταλειπε-
ται δὲ ὅτῳ, εἴτε ὑπὸ τύχης χρὴ λέγειν, εἴτε
ὑπὸ Θεοῦ προνοίας, [c] σὺν ἑτέρῳ· καὶ κινδυνεύων μή-
τε ὑπὸ τοῦ κλήρου καταδικασθῆναι, μήτε εἰ τελευ-
τᾷη [d] λίποιτο μιᾶναι τὸν δεξιὰν ὁμοφύλῳ φόνῳ,
πείθει κἀκεῖνον ὅτι πίσει ζῆν.

ε'. Ὁ μὲν οὖν ὕστος τὸν τε Ρωμαίων καὶ τὸν οἰ-
κείων διαφυγὼν πόλεμον, ὅτι Οὐεσπασιανὸν ἤγετο διὰ
Νικάνορος. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι πάντες ὅτι θεὸν [e] αὐ-
τοῦ συνέτρεχον, καὶ τοῦ πλήθους σωθλιβομένου [f] περὶ
τὸν πρατηγὸν θόρυβος ἦν ποικίλος· τῶν μὲν γὰρ
χαιρόντων ὅτι πρὸ ληφθέντα, τῶν δὲ ἀπειλούντων, τῶν
δὲ ἐγγύθεν ἰδεῖν βιαζομένων. καὶ οἱ μὲν πόρρωθεν
κολάζειν ἐδόων τὸν πολέμιον· τῶν δὲ πλησίον ἀνά-
μνησις αὐτοῦ τῶν ἔργων εἰσήει, καὶ πρὸς τὴν με-
ταβολὴν θάμβος· τῶν τε ἡγεμόνων οὐδεὶς ἦν, ὃς,
εἰ καὶ πρότερον ὠργίζετο, τότε πρὸς τὴν ὄψιν οὐκ
ἐπέδωκεν αὐτῷ. μάλιστα δὲ Τίτου ἐξ ἀρετῆς τό,
τε καρτερικὸν ἐν ταῖς συμφοραῖς ἦρε τοῦ Ιωσήπου,
καὶ πρὸς τὴν ἡλικίαν ἔλεος. [g] ἀναμιμνησκομένῳ
τε οἱ ὅ πάλαι μαχόμενον, καὶ τὸν ἐν χερσὶν ἐχθρὸν
[h] ἄρτι κείμενον ὁρῶντι παρῆν τε νοεῖν, ὅσον δύναται
τύχη, καὶ ὡς ὀξεῖα μὲν πολέμου ῥοπὴ, τῶν δὲ ἀν-
θρωπίνων οὐδὲν βέβαιον. παρῆ καὶ τότε συνιέντα
μὲν πλείστους ἑαυτῷ, καὶ πρὸς οἶκτον τοῦ Ιωσήπου.
πλείστη δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς τὸν πατρὶ μοῖρα συ-
στάσεως ἐγίνετο. ὁ μέν τοι Οὐεσπασιανὸς φρουρεῖν αὐ- κζ'.
τὸν [i] μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας προσέταττεν, ὡς [k] ἀνα-
πέμψων αὐτίκα Νέρωνι.

ϛ'. [l] Τοῦτο ἀκούσας ὁ Ιώσηπος, μόνῳ τῷ Ἀγρι-
ππείνᾳ θέλειν ἔλεγεν αὐτῷ. μεταστησαμένου δὲ ἐκεί-
νου, πλὴν τοῦ παιδὸς Τίτου καὶ δυεῖν φίλων, τοὺς
ἄλλους ἅπαντας. "σὺ μὲν, ἔφην, Οὐεσπασιανὲ, νο-
"μίζεις αἰχμάλωτον [m] αὐτὸν μόνον εἰληφέναι Ἰώ-
"σηπον. ἐγὼ δὲ ἄγγελος ἥκω σοι μειζόνων. [n] μὴ γὰρ
"ὑπὸ Θεοῦ πεμπόμενος ἤδεις τὸν Ιουδαίων νό-
"μον, καὶ πῶς στρατηγοῖς ἀποθνήσκειν πρέπει; Νέ-
"ρωνί με πέμπεις; [o] τί γάρ; οἱ μετὰ Νέρωνα μέ-
"χρι σοῦ διαδόχοι [p] μένουσι; σὺ Καῖσαρ, Οὐεσπα-
"σιανὲ, καὶ αὐτοκράτωρ σὺ ὁ παῖς ὁ σὸς ὅτος. δέσμιόν
"δέ με νῦν ἀσφαλέστερον, ἢ τηρῇ σαυτῷ· [q] διαυτὸς
μὲν

a Μετ' ἐαυτὸν *Big.* *b* Θνηξομένου *Big.* *c* Σὺν ἑταίρῳ *Big.* *d* Λείποιτο *Big.* & *Busb.* *e* Illud αὐτοῦ non agnoſcunt aliquot *MSS.* *f* Ita *Big.* περὶ τῷ στρατηγῷ in *Editis Aliiſque.* *g* Ἀναμιμνησκόμενον & mox ὁρῶντα *Big.* & *Voſſ.* *h* Αντικείμενον *Vat. Rhed.* & *Big.* *i* Μετὰ πάσης τῆς ἀσφαλείας προσέταττεν *Big.* *k* Ἀναπέμπων *Vat.* *l* Ita cum *Big.* & *Ruf.* τοῦτο in *reliquis.* *m* Sic *Vat. Bod. Lipſ. Busb.* & *Rhed.* αὐτόμολον *Baſ.* αὐτόμολον *Gen.* αὐτὸ μόνον *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *tantum hoc putas, Joſephum te habere captivum.* *n* Ita *Big.* μὴ γὰρ ὑπὸ Θεοῦ πεμπόμενος σὺκ ἤδεις in *Editis Aliiſque.* Paulo aliter legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *Ego autem majorum ad te nuncius venio, præmiſſus à Deo: alioquin Judæorum legem ſciebam, & quemadmodum duces exercituum mori deceret.* Aliter etiam *Suidas* in voce Ἰώσηπος locum proferens ad hunc modum; ἐγὼ γὰρ ἄγγελος ἥκω σοι μεγάλων. μὴ γὰρ οὐχ ὑπὸ Θεοῦ πεμπόμενος εἶδον τὸ Ιουδαίων μέρος. Νέρωνι μ. π. *o* Ita *Big. Busb. Rhed. Vat. Lipſ. Voſſ. Bod.* & *Suid.* τί γὰρ in *Editis.* *p* Juxta *Suidam* legendum μένουσι. Sed forſan & hîc loci *præſens* pro *futuro*, quod Atticis familiare eſt. *q* Ita *Big.* & *Ruf.* διαυτὸς γὰρ ὁ μέ-
νου *Baſ.* & *Gen.* cum *aliis.* διατὸ γὰρ ὁ *Bod.* & *Vat.*

a Επήγετο

"μὲν γὰρ ὦ μόνον ἐμῦ σὺ Καῖσαρ, ἀλλὰ καὶ γῆς
"καὶ θαλάσσης καὶ παντὸς ἀνθρώπων γένους. ἐγὼ
"δὲ ὅτι τιμωρίαν δεομένη φεύγας μείζονος, εἰ κα-
"ταψεύδω καὶ Θεῦ". Ταῦτα εἰπόντος, τῷ μὲν
χρῆμα μὲν Οὐεσπασιανὸς ἀπιστεῖν ἐδόκει, καὶ Ἰώ-
σηπον ὑπολάμβανε ταῦτα περὶ σωτηρίας παν-
ουργεῖν. κατὰ μικρὸν δὲ εἰς πίστιν [a]ὑπήγετο, τῷ
Θεῷ [b]διεγείροντος αὐτὸν εἰς τὴν ἡγεμονίαν ἤδη, καὶ
τὰ σκῆπτρα δι' ἑτέρων σημείων [c]προδεικνύοντος.
ἀτρεκῆ δὲ καὶ τὸν Ἰώσηπον ἐν ἄλλοις κατελάμβα-
νε. τῶν γὰρ τοῖς ἀπορρήτοις παρατυχόντων φίλων [d]ὁ
ἕτερος, "θαυμάζειν, ἔφη, πῶς ὅτε τοῖς ὅτι τῶν
"Ἰωταπάτων περὶ ἁλώσεως, [e]ὅτε αὐτῷ προμαντεύ-
"σατο περὶ αἰχμαλωσίας, εἰ μὴ ταῦτα λῆρος εἴη
"[f]μηκέτι μέμνησθε τὰς ἐπ' αὐτὸν ὀργάς." Ἰώσηπος
δὲ, "καὶ τοῖς Ἰωταπατίνοις ὅτι μετὰ τεσσαρακοστὴν
"[g]ἑβδόμην ἡμέραν ἁλώσονται προεῖπον, ἔφη, καὶ
"ὅτι πρὸς Ῥωμαίων αὐτὸς ζωγρηθήσομαι." Ταῦτα
μὲν τῶν αἰχμαλώτων κατ' ἰδίαν ὁ Οὐεσπασιανὸς
ἀνακρινόμενος, εὕρισκεν ἀληθῆ, καὶ πιστεύειν ἤρξατο
κατ' αὐτὸν [h]ἦρκτο. φεύγας μὲν οὖν καὶ δεσμῶν
οὐκ [i]ἀνίει Ἰώσηπον, ἐδωρεῖτο δὲ [k]ἐσθῆτι καὶ τοῖς
ἄλλοις κειμηλίοις, [l]φιλοφρονούμενός τε ἐν πολλοῖς δι-
ετέλει, καὶ πολλὰ Τίτου τῇ τιμῇ συνεργοῦντος.

"dem non mei ſolius dominus *eris*, verum
"etiam terræ mariſque & omnis generis hu-
"mani. Ego vero in ſupplicium arctiore di-
"gnus ſum cuſtodia, ſi quid temere etiam in
"Deum mentitus fuero." Cum iſta dixiſſet, Ve-
ſpaſianus ſtatim quidem ei fidem non habebat,
& Joſephum ſuſpicabatur aſtute hæc ſui in ſa-
lutem comminiſci. Paulatim vero ad creden-
dum inductus erat, cum Deus jam ipſum ex-
citaret ad cogitandum de imperio, ſceptrumque ad eum deventurum eſſe diverſis ſignis
præmonſtraret. Sed & in aliis veracem eſſe
Joſephum deprehendebat. Altero namque ami-
corum, qui ſecretis intererant, "ſe mirari, di-
"cente, quid cauſæ erat, cur neque Iotapate-
"nis de excidio, neque ſibi de captivitate
"quidquam antea vaticinatus eſſet, ſi iſta non
"vana ſint illius commenta, qui iram in ſe ca-
"ſuram depulſum eat." *Ad hæc* Joſephus, "Io-
"tapatenis, ajebat, ſe prædixiſſe, excidium eos
"poſt ſeptimum & quadrageſimum diem man-
"ſurum eſſe, foreque ut ipſe à Romanis vivus
"caperetur." Cum de iſtis à captivis clam inquiſiviſſet Veſpaſianus, veraq; *eſſe* comperiſſet,
etiam illis quæ de ſe dixerat fidem habere
cœpit. Et Joſepho quidem neque cuſtodiam
neque vincula remittebat. verum veſtimentis
eum donabat aliiſq; pretioſis muneribus, & benevolentia eum proſequi & complecti perſeverabat, Tito plerumque ad ejus honorem aliquid conferente.

Veſpaſianus inducitur ad fidem habendam Joſephi vaticinio.

Joſephus in honore apud Veſpaſianum & Titum.

κή'. **ΚΕΦ. ή'.**

Ὡς ἑάλω Ἰόππη, καὶ ἐνεδόθη Τιβεριάς.

CAP. VIII.

Quo modo capta erat Joppe, & dedita Tiberias.

Τετάρτῃ δὲ Παϋνὶ μηνὸς, ἀναζεύξας εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, [m]καὶκεῖθεν εἰς τὴν παράλιον ἀφικνεῖται Καισάρειαν, μεγίστην τῆς τε Ἰουδαίας πόλιν, καὶ ὃ [n]πλέον ὑφ' Ἑλλήνων [o]ἐποικουμένην. ἐδέχοντο δὲ καὶ τὴν στρατιὰν καὶ τὸν στρατηγὸν μετὰ πάσης [p]εὐφημίας καὶ φιλοφροσύνης οἱ ἐπιχώριοι, καὶ κατ' εὔνοιαν μὲν τὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ὃ δὲ πλέον ἔχθος τὸν [q]κατεστραμμένων. διὸ καὶ τὸν Ἰώσηπον ἀθρόοι καλοῦντες ἠξίουν κολάζειν. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὸν μὲν περὶ τούτου δέησιν, ὡς ὑπ' ἀκρίτου γινομένην πλήθους [r]ἐξέλυσεν ἡσυχίᾳ. τῶν δὲ ταξμάτων τὰ μὲν δύο χειμερίσοντα ἐκάθισεν ὅτι τῆς Καισαρείας, ὅτι πιθανώτατον ὁρῶν τὴν πόλιν· τὸ δέκατον δὲ καὶ πέμπτον εἰς Σκυθόπολιν, ὡς μὴ θλίβοι παντὶ τῷ [s]λαῷ τὴν Καισάρειαν. ἀλεεινὴ δὲ καὶ ἐκείνη χειμῶνος ὥρᾳ, καθόσον [t]ἐν θέρει φλογώδης θέους ὑπὸ [u]καύματος, πεδιὰς ὅσα καὶ παράλιος.

Quarto autem die Panemi menſis Veſpaſianus in Ptolemaïdem reverſus eſt, atque inde Cæſaream maritimam pervenit, & urbem Judææ maximam, & majori ex parte à Græcis inhabitatam. Unde exercitum pariter ac imperatorem cum magno plauſu & hilaritate excipiebant indigenæ, etiam ex ſua quidem in Romanos benevolentia, magis autem ex ſuo in everſos odio. Unde & multi ſimul contra Joſephum inclamantes, de eo ſupplicium ſumendum eſſe poſtulabant. Veſpaſianus autem ab iſta quidem petitione, ut quæ ab inconſulta facta eſſet multitudine, ſe liberavit, nihil reſpondendo. Legionum autem duas quidem Cæſareæ, *illic* hyematuras, conſtituit, quod civitatem huic rei opportunam eſſe videret: decimam vero & quintam in Scythopoli, ne totius onere exercitûs atterreretur Cæſarea. Erat autem & illa hyeme aprica, quantum æſtate præ fervore æſtuoſa, utpote in planitie ſita & maritima.

Joſephus ad ſupplicium petitur, renitente Veſpaſiano.

κθ'. β'. Ἐν δὲ τούτῳ συναθροισθέντες οἵτε κατὰ φάσιν ἐκπίπτοντες τῶν πολεμίων, καὶ οἱ διαφυγόντες ἐκ τῶν κατεστραμμένων, πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἀνακτίζουσιν Ἰόππην ὁρμητήριον σφίσιν, ἐρημωθεῖσ ὑπὸ Κεστίου πρότερον· καὶ τὴν χώραν ἐκπεπολεμωμένην ἀνειρχόμενοι, μεταβαίνειν ἔγνωσ εἰς

XV. 2. Interea cum non exigua collecta eſſet multitudo, ex iis qui vel ſeditione ab hoſtibus defecerant, vel ex civitatibus everſis effugerant, Joppen, quam antea diruerat Ceſtius, inſtauratum eunt ſibimet in refugium: &, quia illis impedimento erat regio vaſtata, in mare migrare

Joppe ſeditioſorum refugium.

---

a Επήγετο *Bod.* *b* Διεγείροντος *Big. & Vat.* *c* Προδεικνύοντος *Big.* *d* Articulum ὁ non agnoſcunt *Big & Bod.* *e* Οὐδὲ αὐτῷ συμμαντεύσατο *Big.* *f* Διαπεπτώκασι *Big. & Bod.* *g* Eſt qui περὶτὸν malit. *h* Ita *Big. Bod. Vat. & Ruf.* ἦρτο in *Editis Aliiſque.* *i* Ἀνῆκε *Big.* *k* Ita *Big. & Suid.* ἐσθῆτι in *cæteris.* *l* Sic *Big. Vat. Voſſ. & Ruf.* φιλοφρονούμενός τε ἐν π. in *reliquis.* *m* Ἐκεῖθεν *Bod.* *n* Πλεῖστον *Big.* *o* Οἰκουμένην *Big.* *p* Ita *Big. Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp.* φιλοτιμίας in *Editis Aliiſque.* *q* Καταστρατηγουμένων *Bod.* *r* Ita *Big. & Ruf.* ἐξεῖλεν in *cæteris.* *ſ* Illud τῷ deeſt *Big.* *t* Καυμάτων *Big.*

migrare decreverunt. cumque naves piraticas quamplurimas fabricassent, qua in Phœnicen & Syriam & Ægyptum transitur latrocinia exercebant, & omnibus ad oras istas invium faciebant pelagus. Vespasianus autem cognito quod constituerant, equites pariter ac pedites in Joppen mittit, qui noctu in urbem utpote non custoditam ingrediuntur. Qui vero in ea erant impressionem quidem faciendam jam ante sentiebant, & metu perculsi Romanos arcere detrectabant; in naves autem confugientes, cum extra teli jactum essent, *in illis* pernoctarunt.

Vespasianus exercitum Joppen mittit.

Joppes descriptio.

3. Cum vero Joppe natura esset importuosa (nam in littus asperum gæteraque arduum desinit, ac summis utrinque cornibus leviter inflexum, * in quibus profundæ rupes & saxa ingentia quæ mari prominent, ubi & adhuc ostensa Andromedæ vinculorum vestigia fidem faciunt antiquitati fabulæ, † adversus autem aquilo feriens littora, & cautibus objectis tumidos illidens fluctus, stationem mari aperto periculosiorem efficit) eo in salo fluctuantibus Joppenis sub diluculum vehemens flatus ingruit, quem illac navigantes Melamboream vocant. & alias quidem naves inter se, alias vero collisit in scopulos: multas autem, cum adversus æstum omni vi tenderent in altum, (nam & littus saxosum & hostes ei circumfusos metuebant) ventus, in sublime attollens fluctus, demersit: & neque fugæ usquam locus erat, neque manentibus spes salutis, cum ventorum vis eos mari pelleret, & Romani civitate *prohiberent*. Et multi quidem ejulatus erant cum colliderentur naves, multus vero fragor cum frangerentur: & Joppenorum alii fluctibus obruti perierunt, aliique quamplurimi naufragiis implicati. Nonnulli autem ferro se interficientes, quasi id satius esset, mare præveniebant: cæterum plerique undis delati in petras abruptas discerpti erant, adeo ut mare *cæsorum* sanguine redundaret, oraque maritima cadaveribus repleretur. Quin etiam ad littus appulsos stantes in eo Romani trucidabant. atque ejectorum corpora numero erant ad quatuor millia & ducenta. Romani vero sine prælio urbem ceperunt & funditus diruerunt.

Joppeni naufragium patiuntur.

Joppe iterum eversa.

4. Atque ita quidem Joppe brevi tempore bis à Romanis excisa est. Vespasianus autem, ne rursus eò piratæ confluerent, & castra in arce excitat, & equitatum illic cum paucis peditibus reliquit; ita ut illi eo in loco manentes castra custodirent, equitesque finitimam regionem depopularentur, & villas Joppe vicinas cum urbeculis è medio tollerent. Et illi quidem imperata facientes regionem percursarunt, eamque omnem quotidie diripiebant & vastabant.

Præsidium ibi collocat Vespasianus.

5. Ubi autem ea quæ Iotapatis acciderant famâ perlata essent Hierosolyma, primo qui-

Fl. Josephus peremptus dicitur

τὴν θάλασσαν. πηξάμενοί τε στρατιωτικὰ σκάφη πλεῖσται, [a] τόν τε Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ [b] ἐπ' [b] Αἰγύπτῳ [c] πόρον ἐλήστευον, ἄπλωτά τε πᾶσιν ἐποίουν τὰ τῇδε πελάγη. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὡς ἔγνω τὴν [d] σύνταξιν αὐτῶν, πέμπει πεζούς τε καὶ ἱππεῖς ὅπη τὴν Ἰόππην, οἱ νύκτωρ [c] ὡς ἀφύλακτον εἰσέρχονται τὴν πόλιν. Οἱ δὲ ἐν αὐτῇ παρῆσθοντο μὲν τὴν εἴσοδον, καὶ καταδείσαντες, τὸ μὲν ἔργον τοὺς Ῥωμαίους ἀπετρέποντο· συμφυγόντες δὲ εἰς τὰς ναῦς, ἔξωθεν βέλεσι [f] διεκλέπτουσι.

γ'. Λιμένα δὲ ὕσπερ φύσει ἡ Ἰόππη· αἰγιαλῷ γὰρ ὀπισθίῳ πρόκειται, ὃ μὲν ἄλλο πᾶν ὀρθίῳ, βραχὺ δὲ συνδύνοντι τοῖς πέραισι [g] ἑκατέρθεν, αἱ δὲ εἰσὶ χέρσοι βαθεῖς καὶ ὀρύσσουσι στολάδες εἰς τὸ πέλαγος, ἔνθα καὶ τὰ Ἀνδρομέδας δεσμῶν ἔτι δεικνύμενα τύποι πιστοῦσι τὴν ἀρχαιότητα τοῦ μύθου, τύπτων δὲ τὸ αἰγιαλὸν [h] ἀντίος Βορέας, καὶ πρὸς ταῖς δεχομέναις πέτραις ὑψηλὸν [i] ἀναχόπτων τὸ κῦμα, σφαλερώτερον ἁρπαίας τὸν ὅρμον ἀπεργάζεται· καὶ τοῦτον σαλεύοντα τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰόππης ὑπὸ τοῦ ἔω πνεύματος βίαιον ἐπιπίπτει· μελαμβόρειον ὑπὸ τῶν αὐτὴν πλωϊζομένων καλοῦσι. καὶ τὰς μὲν πρὸς ἀλλήλαις τῶν νεῶν αὐτόθι [k] συνήραξε· τὰς δὲ [l] πρὸς ταῖς πέτραις. πολλὰς δὲ πρὸς ἀντίον κῦμα [m] βιαζομένας εἰς τὸ πέλαγος· τότε τε δὴ αἰγιαλὸν ὅσον πεζεύσιμον, καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῷ πολεμίους ἐδοκίμασε· μετέωρος ὑπεραρθεὶς ὁ κλύδων ἐβάπτισεν. ἐνῆν δὲ ὅτε φυγῆς μὲν τόπος, ὅτε μέντοι σωτηρία, βίᾳ μὲν ἀνέμου τοῦ θαλάσσης ἐξωθουμένοις, Ῥωμαίων δὲ [n] τῆς πόλεως. καὶ πολλὴ μὲν οἰμωγὴ συρρηγνυμένων ἐγίνετο τῶν σκαφῶν, πολὺς δὲ ἀγνυμένων ὁ ψόφος· καὶ τῶν πλήθους οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ κυμάτος καλυπτόμενοι διεφθείροντο, πολλοὶ δὲ τοῖς ναυαγίοις ἐμπλεκόμενοι. τινὲς δὲ ὡς κυφοτέρῳ τῷ θαλάσσῃ ἐφέροντο ἢ σιδήρῳ σφᾶς αὐτοὺς ἀναιροῦντες. ὃ γεμιὼν πλεῖστον ὑπὸ τοῦ κύματος ἐκφερόμενον διεξαίρετο ταῖς ὑπορρώξιν, ὡς αἱμαχθῆναι μὲν ὅτι πλεῖστον τὸ πέλαγος, πληρωθῆναι δὲ νεκρῶν τὴν ὠδελίαν. καὶ γὰρ τοὺς ὅτι τὸν αἰγιαλὸν ἐκφερομένους ἐφεστῶτες οἱ Ῥωμαῖοι διέφθειρον. ἦν δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀναιρεθέντων σωμάτων [o] τετρακισχίλιοι καὶ διακόσιοι. Ῥωμαῖοι δὲ λαβόντες ἀμαχητὶ τὴν πόλιν κατασκάπτουσιν.

δ'. Ἰόππην μὲν οὕτως οὐ πολλῷ χρόνῳ δεύτερον ὑπὸ Ῥωμαίοις ἔλαβον. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς μὴ πάλιν οἱ πειραταὶ [p] συναλισθεῖεν εἰς αὐτήν, στρατόπεδόν τε ὅτι ἐν ἀκροπόλεως ἐγείρει, καὶ ὃ ἱππικὸν σὺν αὐτῷ καταλείπει μικρὸν πεζῶν ὀλίγων, ἵνα οὕτοι μὲν χώραν μένοντες φρουρῶσι τὸ στρατόπεδον, οἱ δὲ ἱππεῖς περινομεύωσι τὴν πέριξ, καὶ τὰς πλησιοχώρους κώμας τε καὶ τοπαρχίας ἐξαίρωσι τῆς Ἰόππης. οἱ μὲν οὖν κατὰ τὰ προσταχθέντα τὴν χώραν καταδρέχοντες, καθ' ἡμέραν ἔτεμνόν τε καὶ ἐρήμην ἅπασαν.

ε'. Ὡς δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τὸ κατὰ τὸν Ἰωταπάτων πάθος ἠγγέλη, τὸ μὲν πρῶτον ἠπίστουν οἱ

λζ.

a Ita *Big.* & *Ruf.* τότε Φ. καὶ Σ. in *cæteris.* b Επ' Αἰγύπτου *Big*, Αἴγυπτον *Bod.* c Πόντον *Voss.* d Ita *Big. Bod. Voss.* & *Ruf.* σύναξιν in *Editis Aliisque.* e Illud ὡς non agnoscit *Big.* & commode abesse potest. f Διεκπετόουσι *Bod.* g Εκατέρωθεν *Busb.* h Εσπερίου *Big.* i Ανεπίμπτων *Big.* k Ita *Vat.* συνήραξε *Big.* συνήραξε in *cæteris.* l Πρὸς τὰς πέτρας *Bod.* m Βιαζομένας *Vat.* & *Voss.* n Ita cum *Big. Rhed. Voss. Bod. Vat.* & *Rufini Codd.* ἡ πόλεως φερομένων ἢ βιλῶν σκολίων καὶ π. *Bas.* & *Gen.* quæ omnia, dempto σκολίων, agnoscit *Busb.* o Millia quingenta *Pseudo-Hegesippo.* p Συναλισθῶσιν *Busb.* & *Voss.* * Quæ vastæ supersunt & ingentibus procellis pelagus turbant, *Ruf.* † *Pseudo-Hegesippo*, cædentibus itaque littus adversus Boreæ flatibus, immane

οἱ

ⓐ πολλοὶ, καὶ ἀφ' ὅ μέγεθος τ συμφορᾶς καὶ ἀφ' ὅ μηδένα τ λεγομένων αὐτόπτην παρεῖναι· διεσώθη γὰρ οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλὰ αὐθομάτη διεκήρυσσε φήμη τ ἄλωσιν, [a] οἰκεία φύσει τ σκυθρωποτέραν· κατ' ὀλίγον δὲ διὰ τ προχώρων ὥδευε ὁ ἀληθὴς, καὶ πᾶσι ἀμφιβολίας ἰῶ ἤδη βεβαιότερον, περιεφέρετο γοῦν τοῖς περαιτέρω καὶ τὰ μὴ γενόμενα. πιστεύειν γὰρ ὅτι τ ἀλώσεως καὶ Ἰώσηπος ἠγγέλλετο. τοῦτο μείζονα τὰ Ἱεροσόλυμα πένθους ἐπλήρωσε· κατ' μέν γε οἴκους, καὶ κατ' συγγενείας οἷς προσήκων ἰῶ ἕκαστος τῶν ἀπολωλότων ἐθρηνεῖτο. τὸ δὲ ὅτι τῷ στρατηγῷ πένθος [b] ἐδημοσιεύθη. καὶ οἱ μὲν ξένους, οἱ δὲ συγγενεῖς, οἱ δὲ φίλους, [c] οἱ δὲ ἀδελφοὺς ἐθρήνουν· τ Ἰώσηπον δὲ πάντες. ὡς ὅτι τεσσαρακοντὰ μὲ ἡμέρας μὴ ἀφαλιπεῖν τὰς ὀλοφύρσεις ἐν τῇ πόλει· πλείστους δὲ μισθοῦσθαι τοὺς αὐλητὰς, οἳ [d] θρηνοῦσιν ἐξῆρχον αὐτοῖς.

ε'. [e] Ὡς δὲ τὸ ἀληθὲς διεκαλύπτετο τῷ χρόνῳ, καὶ τὰ [f] μὲν κατὰ τὴν Ἰωταπάτην ὥσπερ εἶχον, ἐξελασμένοι δὲ ὁ κατὰ [g] Ἰώσηπον πάθος εἰσήεσαν, ζῶντα δὲ αὐτὸν ἔγνωσαν, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ὄντα, καὶ περὶ τῶν ἡγεμόνων [g] ἃ κατ' αἰχμαλώτου τύχην πεπόνθεσαν, τοσοῦτον ὀργῆς ὅτι ζῶντος, ὅσον εὐνοίας ὅτι πεπραγμένας δοκοῦντος περὶτην ἀπελάμβανον. καὶ παρ' οἷς μὲν εἰς ἀκαταστασίαν, παρ' οἷς δὲ εἰς προδοσίαν ἐκακίζετο. πλήρης δὲ ἀγανακτήσεως ἰῶ καὶ τῶν κατ' αὐτῷ βλασφημιῶν ἡ πόλις. παρωξύνοντο δὲ ταῖς πληγαῖς, καὶ προσεξεκαίοντο ταῖς κακοπραγίαις· τὸ γοῦν πλοῖον, ὃ τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἀσφαλείας καὶ τῶν ὁμοίων φυλακῆς αἴτιον, ἐκείνοις κέντρον [b] ἑτέρων ἐγίνετο συμφορῶν· καὶ τὸ πάλαι ἀεὶ τ κακῶν αὖθις ἀρχή. μᾶλλον γοῦν ὥρμων ὅτι τὰς Ῥωμαίων, ὡς ὑ Ἰώσηπον ἐν αὐτοῖς ἀμυνόμενοι. τὰς μὲν οὖν ὅτι [i] τ Ἱεροσολύμων τοιοῦτοι θόρυβοι κατεῖχον.

λα'. ζ. Οὐεσπασιανὸς δὲ, κατ' ἰσοτιμίαν τ Ἀγρίππα βασιλείας· ἐπῆγε γὰρ [k] καὶ βασιλεὺς αὐτὸς, [l] ἅμα ὑ δεξιώσασθαι τ ἡγεμόνα σὺν τῇ στρατιᾷ τῷ κατ' τ οἶκον ὅλῳ προσωρμηκὼς, ὑ καταστῆσαι [m] δι' αὐτοῦ τὰ νοσοῦντα τ ἀρχῆς· ἆρας ἀπὸ τ Πτολεμαΐδος Καισάρειαν, εἰς τ Φιλίππου καλουμένην μεταβαίνει Καισάρειαν. ἔνθα μέχρι [n] μ ἡμερῶν εἴκοσι τ στρατὰ διαναπαύσας καὶ αὐτὸς ἀ [o] εὐωχίαις ἰῶ, ἀποδιδοὺς τῷ Θεῷ χαριστήρια τ κατορθωμάτων. ὡς δὲ αὐτῷ Τιβεριὰς μ [p] νεωτερίζειν, ἀφεστάναι δὲ ἠγγέλλοντο Ταριχαῖαι· μοῖρα δὲ τ Ἀγρίππα βασιλείας ἦσαν ἀμφότεραι· [q] παρεσκεύαστο τὰς Ἰουδαίους καταστρέφεσθαι διεγνωκὼς, τ ὅτι [r] τούτους στρατείαν εὔχαριν ἡγεῖτο, ὑ δι' Ἀγρίππαν, ὡς εἰς ξενίας ἀμοιβὰ, σωφρονίσειν αὐτῷ τὰς πόλεις. πέμπει δὲ τ υἱὸν Τί-

dem multi, & propter magnitudinem calamitatis, & quia nemo aderat ſpectator eorum quæ ferebantur, non habebant *dicentibus* fidem (neque enim nuncius *cladis* ſupererat, ſed temere excidium nunciabat fama, natura apta ad triſtia ſpargenda) paulatim vero per finitimos verus ibat rumor, & apud omnes jam certior habebatur quam ut de eo ambigeretur; cæterum rebus geſtis affingebant quæ minime geſta erant. Nam & Joſephum in excidio occubuiſſe nunciatum eſt. id quod maximo luctu replevit Hieroſolyma: & per ſingulas quidem domos itemque cognationes amiſſorum quiſque lugebatur à ſuis; luctus vero ducis publicus erat. & hi quidem hoſpites, alii propinquos, amicos alii, nonnulli etiam fratres plorabant; Joſephum autem univerſi. adeo ut per triginta dies fletus & lamentatio in civitate non ceſſarint, plurimoſque conduxerint tibicines qui ſibi leſſu præirent.

& à Judæis velut mortuus defletur.

6. Cum autem tempore indicaretur veritas, & quemadmodum ſe haberent res Iotapatenæ, fictumque compertum eſſet quod de Joſephi morte acceperant, eumque vivere & cum Romanis eſſe reſciſcerent, ac ſupra captivi fortunam à ducibus honorari, tantum in viventem iracundiæ, quantum benevolentiæ prius habuerunt, cum mortuum eſſe crederent. Et ab aliis quidem ignavia, ab aliis vero proditio ei vitio vertebatur. civitas autem indignationis plena erat, & convicia ei faciebat. Plagis autem *acceptis* exaſperabantur, magiſque accendebantur rebus adverſis: porro *clades inopina, quæ ſapientes facit ſuæ ſecuritati proſpicere, & ne ſimilia paterentur ſibimet cavere, *illos* ad alias calamitates ſtimulabat *atque excitabat*: † & unius mali finis alterius ſemper principium erat. denique majore in Romanos impetu ferebantur, ac ſi Joſephi maleficia in illis vindicaturi eſſent. Atque Hieroſolymitanos quidem hujuſcemodi occupabat trepidatio.

Comperto Joſephum vivere, inſaniunt Judæi.

XVI.

7. Veſpaſianus autem ſtudio viſendi regnum Agrippæ (nam & rex ipſe eum invitabat, partim deſiderio laute excipiendi imperatorem cum exercitu, partim ut per eos diſcordias regni ſui ſedaret) motis ex Cæſarea maritima caſtris, in eam quæ Philippi dicitur Cæſaream tranſit. ubi per viginti quidem dies exercitum recreans, ipſe etiam convivia agitabat, gratias Deo reddens pro rebus bene proſpereq; geſtis. Poſtquam vero Tiberiadem res novas moliri, & Tarichæas deficere nunciatum erat (ad regnum autem Agrippæ utraque pertinebat) decreto apud ſe Judæos ubique everſum ire, opportunum eſſe credebat contra eos exercitum ducere, *urbes iſtas, etiam ut Agrippæ vicem penderet ob hoſpitium, ejus in gratiam caſtigaturus. Titum igitur filium Cæſaream

Veſpaſianus in Cæſaream Philippi.

Tiberias & Tarichææ infeſtæ Romanis.

immane quantum undæ attollantur; quæ ſcopulis illiſæ fragorem ingentem excitant, atque in fluctus relapſæ inquietum illum maris ſinum reddunt, ut plus periculi in portu quam in deſerto ſit. *a* Ita *Big.* ἀκοὴ *cæteris.* In *Ruffini* verſione, *velox nuncia triſtium.* *b* Ἐδημόσθη *Big.* *c* Οἱ ἢ ἀδελφοὺς deliderat *Bod.* *d* Vide *Grotium* ad *Matth.* c. XI. v. 17. & *Bartholinum* de *Tibiis Veterum*, p. 275. *e* Ὡς ἢ τάληθὴ ἀπεκαλύπτετο *Big.* *f* Illud μὲν è *Codd. Big. Bod.* & *Ruf.* ut & mox τὸ ante ὡσεὶς τ ἡγ. v. 21. *g* Hîc loci ſubintellige πλὴν. at ſupra (p. 876. v. 33.) ſubauditur γοῦν. Verum *Big. Rhod.* & *Voſſ.* diſertim legunt πλὴν ἤ. *h* Ἐτέρων non agnoſcit *Big.* ἑτέρου legit *Bod.* *i* Τοῖς Ἱεροσολύμοις *Big.* ἐπὶ Ἱεροσολύμων *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruf.* τὸ deeſt *cæteris.* *l* Ἅμα δὲ *Big.* ἅμα τε *Bod.* *m* Ita *Big. Voſſ. Vat. Gall.* & *Ruf.* δι' αὐτοῦ in *cæteris.* *n* Illud μὲν abeſt *Voſſ.* *o* Εὐωχίας *Big.* *p* Ἐνεωτερίζειν *Big.* & mox ἐγίνοντο. *q* Παρεσκεύαστο *Big.* *r* Τούτους *Voſſ.* *ſ* Ita lego. στρατὸν in *libris.* Videſis *H. Stephani Theſaurum*, in voce στρατεία. * Offenſio *Ruf.* † Malorumque ſemper incipiebat ex fine principium, *Ruf.* Ubi finis eſſe debuerat, inde exordium malorum capeſſebatur, *Pſeudo-Hegeſipp.* * Poteſtati ejus civitates creditas, *Ruf.*

Titus miſſus cum exercitu adverſus Tiberiadem.

ſaream mittit, ut inde militem Scythopolim traduceret. illa autem urbs maxima Decapoleos, & vicina Tiberiadi. Quò cum ipſe veniſſet, ibi filium præſtolabatur. Deinde cum tribus legionibus, ad trigeſimum à Tiberiade ſtadium, manſione conſpicua novarum rerum ſtudioſis (cui nomen eſt Sennabris) caſtra metatur. atque *hinc* Valerianum decurionem cum equitibus quinquaginta mittit,*de iis quæ ad pacem ſpectarent cum civibus acturum, hortaturumq; ut in fidem illorum ſe dederent. audierat enim quod pacem quidem populus deſiderarent, ſeditione autem agitarentur à nonnullis ad bellum eos urgentibus. Valerianus igitur, maturato itinere, ubi muris appropinquavit, & ipſe de equo deſcendit, & equites qui cum eo erant deſilire fecit, ne contra eos velituri adeſſe viderentur. Et antequam verbum faceret, armati in eum excurrunt ſeditioſi qui

Jeſus quidam latronum princeps.

plurimum valebant. Ducebat autem eos Jeſus quidam nomine, Saphati filius, latrocinalis agminis princeps. Atqui Valerianus, præter mandata imperatoris prælio congredi haud tutum eſſe ratus, etiamſi de victoria certus eſſet; & periculoſum eſſe, ſi cum multis pauci, & inſtructis imparati confligerent; ac præterea ad inopinatam Judæorum perculſus audaciam, & *ipſe* pedibus fugit, & quinque alii ſimiliter equis relictis: quos Jeſus ejuſque comites, quaſi pugna non inſidiis captos, cum lætitia in urbem abduxerunt.

Tiberienſes pacem & amicitiam petunt à Romanis.

8. Hac de re ſolliciti ſeniores populi, quique dignitate præſtare videbantur, in Romanorum caſtra ſe fuga recipiunt; adſcitoque ſibi rege, ſupplices accidunt ad Veſpaſiani genua, ne ſe deſpiceret obſecrantes; neve quæ paucorum eſſet pro totius civitatis inſania haberet: ſed populo parceret, Romanos ſemper benevolentia proſequenti, ultumque iret defectionis auctores, à quibus ipſi, olim ad fœdus venire properantes, huc uſque ne id facerent præſidiis tenebantur. Iſtis precibus annuebat imperator, quanquam toti civitati ob equos raptos infenſus eſſet. nam & Agrippam videbat de ea anxium eſſe. Cum autem iſti de populo fidem datam accepiſſent, Jeſus & qui cum eo erant, haud ſatis tutum eſſe arbitrantes apud Tiberiadem manere, inde ad Tarichæas fugiunt. Poſteroque die Veſpaſianus in † montis ſummitatem cum equitibus præmittit Trajanum, qui multitudinem, an omnes pacem cuperent, exploraret. Ubi autem populum eadem ſentire ac ſupplices comperiſſet, ad civitatem ducebat exercitum. Illi vero & portas ei patefaciunt, & cum fauſtis acclamationibus obviam ibant, ſervatorem & benefactorem appellantes. Cum autem milites circa aditus anguſtias premerentur angerenturque, murorum partem ad meridiem dirui juſſit Veſpaſianus, & latiorem illis facit introitum: ut præda tamen & injuriis abſtinerent, in gratiam

Urbem ingreditur Veſpaſianus.

τον εἰς Καισάρειαν, [a] μετάξοντα τ̃ ὀχεῖθεν στρατὸν εἰς Σκυθόπολιν. ἡ δὲ ὄθι μεγίστη τ̃ Δεκαπόλεως, καὶ γείτων τ̃ Τιβεριάδος. ἔνθα καὶ αὐτὸς ὡδιγενόμενος ὑπεδέχετ' τ̃ υἱόν. καὶ μετὰ τεττάρων ταγμάτων παρῆλθεν, σταδιεύει μ̃ ἀπὸ τεσσαράκοντα τ̃ Τιβεριάδος σταδίων, κατά τινα σταθμὸν εὐσύνοπτον τοῖς [b] νεωτερίζουσι. Σεννάβρις ὀνομάζεται. πέμπει δὲ [c] δεκαδάρχους Οὐαλεριανὸν σὺν ἱππεῦσι πεντήκοντα, προσκαλεσόμενον εἰρηνικὰ τοὺς κατ' τ̃ πόλιν, καὶ παραιρησόμενον ὅτι πίστεις. [d] ἠκηκόει δ' ὡς [e] ἐπιθυμοῖεν μὲν εἰρήνης ὁ δῆμος, καταστασιάζοιτο δὲ ὑπό τινων πολεμεῖν βιαζομένων. προσελάσας δὲ ὁ Οὐαλεριανὸς, ἐπεὶ πλησίον ἦν τ̃ τείχους, αὐτός τε καταβαίνει, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τ̃ ἱππέων ἀπέβησεν, ὡς μὴ δοκοῖεν [f] ἀκροβολισόμενοι παρεῖναι. καὶ πρὶν εἰς λόγους ἐλθεῖν, ἐπεχθέουσιν αὐτῷ τ̃ στασιαστῶν οἱ [g] δυνατώτεροι μετ' ὅπλων. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Ἰησοῦς τις ὀνόματι, παῖς [h] Σαφάτου, ἀρχιλῃστρικοῦ τέκνου ὁ κορυφαιότατος. Οὐαλεριανὸς δὲ, ὅτε μὲν παρὰ τὰς ὁμολογίας τ̃ στρατηγοῦ [i] συμβαλεῖν ἀσφαλὲς ἡγούμενος, εἰ καὶ ὀλίγοις [k] νικᾶν εἴη βέβαιον, καὶ σφαλερὸν ὀλίγοις μετὰ πολλῶν μαχεσθαι, [l] ἀπαρασκεύοις τε τοῖς ἑτοίμοις, καὶ ἄλλως ἐκπλαγεῖς [m] τὸ πρὸς τ̃ ἀδόκητον τ̃ Ἰουδαίων τόλμαν, [n] φεύγει πεζός, ἕτεροί τε ὁμοίως [o] πέντε τοὺς ἵππους ἀπέλιπον· οὓς οἱ περὶ τ̃ Ἰησοῦν ἀπήγαγον εἰς τ̃ πόλιν, [p] γενηθότες ὥσπερ μάχης ληστείας ἐκ ὀρέξης.

η'. Τοῦτο καταδείσαντες οἱ [q] γεραιοὶ τ̃ δήμου, καὶ λθ'. τριάκοντα δοκοῦντες, φεύγουσι μὲν εἰς τ̃ Ρωμαίων στρατόπεδον· ἐπαγόμενοι δὲ τ̃ βασιλέα προσπίπτουσι ἱκέται Οὐεσπασιανῷ, μὴ σφᾶς περιιδεῖν δόμενοι, μηδὲ τ̃ ὀλίγων ἀπόνοιαν ἡγήσασθαι τοὺς πόλεως ὅλης· φύσασθαι δὲ τ̃ δήμου Ρωμαίοις φιλοφρονοῦντος ἀεὶ, καὶ τοὺς αἰτίους πεμφθῆναι τ̃ ἀποστάσεως, ὑφ' ὧν αὐτοὶ φρουρηθῆναι μέχρι νῦν ὅτι δεξιὰς ἐπευχόμενοι πάλαι. Ταύταις [r] ὀνειδίσας τ̃ς ἱκεσίαις ὁ στρατηγὸς, καί τοι λαβὼν τὸ ἁρπαγὴν τῶν ἵππων ἐφ' ὅλῳ ὠργισμένος τῷ πόλει. καὶ γὰρ ἀγωνιῶντα περὶ αὐτοῦς τ̃ Ἀγρίππαν ἑώρα. [s] λαβόντων δὲ τάπὶ τ̃ δήμου δεξιὰς, ἃ περὶ τ̃ Ἰησοῦν, οὐκ ἐπ ἀσφαλὲς ἡγούμενοι μένειν ὅτι τ̃ Τιβεριάδος, εἰς Ταριχαίας ἀποδιδράσκουσι. καὶ μθ' ἡμέραν Οὐεσπασιανὸς σὺν ἱππεῦσι προπέμπει περὶ τὸ ἀκρώρειαν Τραϊανὸν, ἀποπειραθῆναι τ̃ πλήθους, εἰ πάντες εἰρηνικὰ φρονοῖεν. ὡς δὲ ἔγνω τ̃ δῆμον [u] ὁμογνώμονα τοῖς ἱκέταις, ἀναλαβὼν τὸ δύναμιν ἦει πρὸς τ̃ πόλιν. οἱ δὲ τάς τε πύλας ἀνοίγουσιν αὐτῷ, καὶ μετ' εὐφημιῶν ὑπήντων, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀνακαλοῦντες. τ̃ δὲ στρατιᾶς [x] τρεπομένης πρὸς τ̃ τ̃ εἰσόδων στενότητα, πρὸς ἀρρῆξαι τ̃ κατὰ τὸ μεσημβρίαν τείχους Οὐεσπασιανὸς κελεύσας, πλατύνει τ̃ εἴσοδον αὐτοῖς· ἁρπαγῆς μέντοι καὶ ὕβρεως ἀπόχρη [y] παρήγγελλε, τ̃ βασιλῆ

a Sic *Big.* & *Gall.* μετατάξοντα in *Editis Aliiſque.* b Νεωτερίζουσιν. Ενωτίους *Big.* νεωτερίζουσιν. Ενωτίους *Gall.* Vide *Lightfootum in Centuria Chorogr.* c. 70. c *Al.* δεκαδάρχου. d Ita *Big.* ἀκηκόει in *Editis Aliiſque.* e Επιθυμοῦσι *Big.* ἐπιθυμοῖν *Voſſ. Busb.* & *Rhed.* f Ακροβολιζόμενοι *Big. Busb. Rhed.* & *Gall.* g Δυνατώτατοι μετ' ὅπλων *Big.* h Τοφάτου *Big.* Αφάτου *Bod.* Τωφᾶ *Lipſ.* Ταφάτου *Gall.* Τώφαις *Vat.* In *Rufini codicibus* pleriſque *Tobiæ fil.* in uno, *Tobiæ* alias *Saphari fil.* i *Al.* συμβαλεῖν. k Νικᾶν ἢ *Big.* l Απαρασκεύοις *Big.* m Illud πρὸς non agnoſcit *Big.* & commode abeſſe poteſt. n Εκφεύγει *Voſſ.* o Forſan πεντήκοντα. p Γενηθότες ὡς *Big.* q Γέραιοι *Vat.* r Ενδίδου *Vat.* ſ Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* λαμβανόντων in *Editis Aliiſque.* t Τῷ δήμῳ *Vat.* u Ομοφρονοῦντα *Big.* x Ita in *MSS.* πεδομένης in *Editis.* y Παρήγγελλε *Vat.* * Qui pacifico ſermone oppidanos alloqueretur, *Ruf.* † Arcem, *Ruf.*

σιλὴ χαριζόμενος, τῶν τε τειχῶν [a] διὰ τοῦτον ἐφείσατο, συμμένειν τοῖς ὅλοις ἐπὶ τοῖς λοιπὸν ἐγνωσμένοις· [b] τοὺς δ' αὐτοῖς, [c] ἢ τὰ ἄλλα κεκακωμένην ἡ πόλιν ἐκ τῆς στάσεως [d] ἀνελάμβανεν.

regis edixit; ejusdemque causa, spondentis cives postea in fide mansuros, muris pepercit: atque civitatem aliusmodi malis vexatam ex dissensione recreavit.

ΚΕΦ. Θ'.

Ὡς ἑάλωσαν αἱ Ταριχαῖαι. Ἰορδάνης ἔκφρασις τῆς Γεννησὰρ χώρας.

CAP. IX.

Quomodo captæ erant Tarichææ. Jordanis descriptio & regionis Gennesar.

XVII.

ΕΠειτα προελθὼν αὐτῆς τε μεζόνων καὶ Ταριχαιῶν στρατοπεδεύει, τειχίζειν δὲ [e] τὴν παρεμβολὴν ὀχυροῦται, ὑφορώμενος ἐκεῖ πόλεμον τελοῦν αὐτῷ γενησόμενον· συνέρρει γὰρ εἰς τὰς Ταριχαίας πᾶν ὅ νεωτερίζον, τῇ τε τῆς πόλεως ὀχυρότητι, καὶ τῇ λίμνῃ πεποιθότες, ἣ καλεῖται Γεννησὰρ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. ἡ μὲν γὰρ πόλις, ὥσπερ ἡ Τιβεριὰς ὑπόρειος οὖσα, καθ' μὲν τῇ λίμνῃ προσεκλύζετο, πάντοθεν ὑπὸ Ἰωσήπου τετείχιστο καρτερῶς, ἐλάσσων μέντοι ἡ Τιβεριάδος. ἡ μὲν γὰρ ἐκ πείσεως, ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποστάσεως δαψιλείᾳ χρημάτων καὶ δυνάμεως [f] ἐκρατύνατο· Ταριχαῖαι δὲ αὐτῇ τὰ λείψανα τῆς φιλοτιμίας μετέλαβον. σκάφη δὲ ἦν αὐτοῖς ὅτι τῆς λίμνης παρεσκευασμένα πολλὰ, [h] ὡς τε τὸ συμφυγεῖν ὅτι τῆς γῆς ἡττωμένους· καὶ εἰ δέοι ἁγαυμαχεῖν, [i] ἐκπρεπέστατα. ἐκπλαγεῖσι δὲ τὴν Ρωμαίων στρατόπεδον, οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν, ὅτε ὡς τὸ πλῆθος ὅτε ὡς τὴν εὐταξίαν τῶν πολεμίων ὑποδείσαντες, ὡρμήσαν, καὶ ὡς τὴν ταχίστην ἔφοδον τῶν τειχοποιῶν σκεδασθέντων, ὀλίγα τῶν δομήσεως ἀπαράξαντες, ὡς εἶδον τοὺς ὁπλίτας ἀθροιζομένους, ὡρίν τι παθεῖν, εἰς τοὺς ὀπισθίους ἀνέφυγον· ὑπεξάξαντες δὲ [k] οἱ Ρωμαῖοι, συνελαύνουσιν αὐτοὺς εἰς τὰ σκάφη. καὶ οἱ μὲν ἀναχθέντες εἰς ὅσον ἐξικνεῖσθαι τῶν Ρωμαίων [l] βάλλοντες δύναιντο, τάς τε ἀγκύρας ἔβαλλον, καὶ πυκνώσαντες ὥσπερ [m] φάλαγγας τὰς ναῦς ἐπαλλήλους, [n] τοῖς ὑπὲρ τῆς γῆς διεναυμάχουν πολεμίοις. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὁ πολὺ πλῆθος αὐτῶν ἠθροισμένον ἀκούων ἐν ᾧ τῷ τῆς πόλεως πεδίῳ, πέμπει τὸν υἱὸν σὺν ἱππεῦσιν ἑξακοσίοις ὁπλίταις ἐκλέκτοις. λγ'. Β'. Ὁ δὲ, ὑπέρογκον εὑρὼν τὸν τῶν πολεμίων πλῆθος, τοῖς μὲν πατέρα πέμπει πλείονος δυνάμεως αὐτῷ δεῖν λέγων. αὐτὸς δὲ τοὺς μὲν πλείους τῶν ἱππέων ὁρμημένους ὁρῶν, καὶ ὡρίν ἀφικέσθαι βοήθειαν, [o] ἔστι δὲ ὡς ἡσυχῇ τοῖς τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων καταπεπληγότας, ἐν ἐπικόψας φησὶν, "ἄνδρες, ἔφη, Ρωμαῖοι. καλὸν μὲν ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων ὑπομιμνήσκειν γνώμης ὑμᾶς, ἵνα εἰδῆτε τίνες ὄντες, [p] καὶ τοῖς τίνας πάλιν μάχεσθαι μέλλομεν. τὰς μὲν γὰρ ἡμετέρας χεῖρας οὐδεὶς εἰς τοῦτο πω ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἀφικνεῖται· Ἰουδαίοις δὲ, ἵνα [q] εἴπω καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, μέχρι νῦν ἡ κοπιῶσιν ἡττώμενοι. καὶ δεινὸν, ἑτέρων ἐκείνων ἐν ταῖς κακοπραγίαις, ἡμᾶς τοῖς εὐτυχήμασιν ἐγκάμνειν. "προθυμίαν μὲν ὑμᾶς εἰς τὸ φέρειν εὖ ἔχοντας, χάρα [r] καὶ βλέπων. δέδοικα δὲ, μή τινι τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων κατάπληξιν λελυθῆναι ἐργάσηται

Vespasianus exercitum ducit contra Tarichæatas.

Tarichæarum situs & munitio.

Tarichæatarum pars in scaphas se recipiunt.

Titus missus ad Tarichæatas debellandos.

Titi concio ad milites.

a Ita Big. Bod. & Ruf. ἀφ' τοῦτο in cæteris. b Τῶν σὺν αὐτοῖς Vat. c Καὶ πολλὰ Big. d Ἀνελαμβάνετο Vat. e Ita in MSS. αὐτὸν in Editis. f Al. ὑπέρθρον. g Ἐκρατύνατο Big. h Ὡς τὸ φόβητρον ἐπὶ τῆς γῆς ἡττ. Big. i Al. ἐξαρτυμένα Big. & Bod. k Illud οἱ non agnoscunt Big. Bod. & Vat. l Ita Big. Voss. & Ruf. βάλλοιεν in Editis Aliisque. m Iterum cum Big. & Ruf. φάλαγξα in cæteris. n Τοῖς ἐπὶ γῆς πολεμίοις διεναυμάχουν Big. o Vice ἔστι δὲ ὡς ἡσυχῇ habemus ἦν δὲν in Cod. Big. p Illud ἢ non agnoscit Bod. q Εἶπον Big. & Ruf. r Καὶ abest Big. & Ruf.

"cutiat. Idcirco quisque iterum secum co-
"gitet, qui vir sit, & adversus quos in aciem
"prodibit: quodque Judæi, licet valde auda-
"ces sint & mortem contemnant, incom-
"positi tamen, & belli *plane* imperiti, at-
"que turba potius quam exercitus appellandi.
"De vestra autem peritia & ordinis observan-
"tia, quid est quod dicere laborem? Eò uti-
"que pacis etiam tempore soli armis exerce-
"mur, ut ne in bello nos cum hostibus nume-
"ro conferamus. Alioquin, quid proderit nos-
"met in perpetuam militiæ disciplinam trade-
"re, si pares cum inexercitatis congredia-
"mur? Porro vobiscum reputate, quod ar-
"mati cum inermibus, & equites cum pediti-
"bus,& quique ducis sub imperio cum illis qui
"ductorem non agnoscunt, dimicabitis: quod-
"que ista quidem commoda vos multo plures
"efficiant, multum autem incommoda de nu-
"mero hostium detrahant. Nec *sola* hominum
"multitudo, quamvis pugnacissimi fuerint, fa-
"cit ut res prospere cedant in bello; sed for-
"titudo, etiamsi paucorum. quippe qui fa-
"cile possunt *in aciem* ordinari, & sibi invi-
"cem succurrere: numerosæ autem copiæ plus
"damni à seipsis accipiunt quam ab hostibus.
"Judæos sane ducunt temeritas & audacia,
"quæ desperatis solent accidere, & dum res
"bene succedunt plurimum valent, ex leviss-
"mo vero lapsu impetus restinguitur: nos au-
"tem virtute *ducimur*, & morigera voluntate,
"itemque fortitudine, quæ in prospera fortu-
"na viget, * & ad extremum usque non labitur
"in adversis. Accedit, quòd vos pro rebus po-
"tioribus quam Judæi pugnaturi estis. nam si
"illi pro libertate ac patria belli discrimen ad-
"eunt; quid est nobis majoris faciendum quam
"gloria, & ne post orbis terrarum imperium
"*adeptum* existimetur nos æquo Marte cum
"Judæis in certamen venire? Præterea cogi-
"tandum, nihil esse quod timeamus, ne mali
"aliquid gravioris patiamur. multos enim eos-
"que in propinquo nobis suppetias laturos esse.
"Illis autem præripere possumus victoriam,
"missosq; à patre nobis in auxilium prævenire
"convenit,ut & majores sint res prospere gestæ,
"nullosque earundem socios habeamus. Equi-
"dem putandum nunc de me ac patre meo vo-
"bisque pariter factum iri judicium, an ille
"quidem gloria ex rebus jam ante feliciter ge-
"stis fuerit dignus, ego vero ejus sim filius *non*
"*degener*, vosque mei milites. Etenim illi vin-
"cere familiare est; neque est ut ipse susti-
"neam, victus ad eum revertere. Quomodo
"autem non vos pudebit vinci, cum dux se-
"met periculis objecerit? Mihi credite quod
"in pericula proruam, primusque in hostes ir-
"ruam. Vos vero ne me deseratis, persuasum
"habentes impetum meum à Deo auxiliatore
"adjutum iri: & pro certo noscitote, quod
"manibus consertis plus præstabimus, quam
"eminus telis.

"ται. λογισάσθω δὲ πάλιν, οἵῳ τινὶ τοὺς οὗτος πα-
"ρατάξεται· καὶ διότι Ἰουδαῖοι μὲν, εἰ καὶ σφό-
"δρα τολμηταὶ καὶ θανάτου καταφρονοῦντες, ἀλ-
"λὰ ἀσυντάκτοί τε καὶ πολέμων ἄπειροι, καὶ ὄχλος
"ἂν ἄλλως καὶ οὐ στρατὸς λέγοιντο. τὰ δὲ τῆς
"ἡμετέρας ἐμπειρίας καὶ τάξεως τί καὶ λέγειν δεῖ;
"ὅτι τούτῳ μόνῳ καὶ κατ' εἰρήνην ἀσκού-
"μεθα τοῖς ὅπλοις, ἵν' οὐ πολέμῳ μὴ τοῖς τὸ
"ἀντίπαλον ἀριθμῶμεν ἑαυτούς. ἔπειτα καὶ τίς ὄνησις
"τῆς μελέτης [a] στρατείας, ἐὰν ἴσοι τοῖς ἀστρατεύ-
"τοις ἀντιπαταιώμεθα; λογίζεσθε δὲ, ὅτι καὶ τοῖς
"γυμνήταις ὁπλῖται, καὶ ἱππεῖς τοῖς πεζοῖς, καὶ
"συστησόμενοι τοῖς ἀσυστήτοις ἀγωνίζεσθε·
"καὶ ὡς ὑμᾶς μὲν ἔστιν πολλαπλασίους πολ-
"λὰ πλεονεκτήματα, πολὺ δὲ [b] τῶν πολεμίων
"ἀριθμὸν φαιρεῖται τὰ ἐλαττώματα. καταφρο-
"δὲ τοὺς [c] πολέμους οὐ πλήθει ἀνθρώπων, κἂν
"ᾖ μάχιμον· ἀνδρεία δὲ, κἂν σὺ ὀλίγοις [d] ᾖ. οἱ
"μέν γε καὶ εὐπαράταχθαι ῥᾴδιοι, καὶ συστραμῆ-
"ναι ἑαυτοῖς· αἱ δὲ ὑπέρογκοι δυνάμεις ὑφ' ἑαυτῶν
"βλάπτονται πλέον ἢ τῶν πολεμίων. Ἰουδαίων μὲν
"οὖν τόλμα καὶ θερμὸν ἡγεῖται, ὑπονοίας πάσης
"κρείττω μὲν τοῖς εὐτυχήμασιν ἀκμά-
"ζει, [f] καὶ τοῖς παίσμασιν ὑπὲρ μέγεθος σφάλ-
"λεται· καὶ ὑπὲρ μεγίστου δὲ ἡ Ἰουδαίοις ἀγωνιεῖ-
"ται. καὶ δὴ οἱ μὲν ἐλευθερίας καὶ [g] πατρίδος
"ἐκείνοις ὁ πόλεμος καθεστήκεν, τί μεῖζον ἡμῖν εὐ-
"δοξίας, καὶ τὸ μὴ δοκεῖν μὴ τῷ τῆς ἀνομβρίας
"ἡγεμονίαν τὰ Ἰουδαίων [h] προσθεῖναι; ἔτι
"σκεπτέον δὲ ὅτι [i] καὶ παθεῖν μὲν ἡμῖν οὐδὲν ἀνή-
"κεστον φόβος. πολλοὶ γὰρ ἂν βοηθήσοντες, καὶ
"πλησίον. ἁρπάσαι δὲ τῷ νίκῃ δυνάμεθα, καὶ χρὴ
"τοὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεμπομένους συμμά-
"χους φθάσαι, ἵν' ἀκοινώνητόν τι ἢ τὸ κατόρθωμα καὶ
"μεῖζον. νομίζω [k] δὲ ἐγὼ ὅτι τῆσδε τῆς ὥρας, καὶ
"τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν κείνεσθαι καιρὸς καὶ ὑμᾶς,
"εἰ τῷ μὲν προκαταρθωμένων ἄξιος οἰκεῖος,
"ἐγὼ δ' ἐκείνου παῖς, στρατῶται δ' ὑμεῖς [l] ἐμοί.
"καὶ γὰρ ἐκείνῳ τὸ νικᾶν ἔθος, καὶ καλὸν τοῖς αὐτὸν
"ὑποστρέφειν οὐκ ἂν ὑπομένοιμι λαθεῖν. ὑμεῖς
"δὲ πῶς [m] οὐκ ἂν αἰσχύνεσθε προκινδυνεύοντ[ος]
"ἡγεμόνος ἡττώμενοι; προκινδυνεύσω γὰρ [n] αὐτὸς ἔγω,
"καὶ πρῶτος εἰς τοὺς πολεμίους [o] ἐμβαλῶ. μὴ
"λείπεσθε δ' ὑμεῖς ἐμοῦ, πεπεισμένοι τῷ ὁρμῇ
"ἐμοῦ προσκεκτῆσθαι Θεῷ συμμάχῳ καὶ προ-
"γινώσκετε σαφῶς, ὅτι τῆς ἔξω μάχης πλέον τι
"κατορθώσομεν.

γ'. Ταῦ-

a Ita *Big.* στρατιᾶς in *cæteris.* b Iterum cum *Cod. Big.* τῶν πολεμίων ἀριθμὸν in *Editis Aliisque.* c Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* πολεμίους in *cæteris.* d Illud ᾖ non agnoscit *Big.* e Ita *Big. Vat. Lipsi.* & *Ruf.* τοῖς ἄλλοις εὐτυχήμασιν in *Editis Aliisque.* f Καὶ τοῖς πατ. *Big.* & *Voss.* g Ita *Bod.* & *Ruf.* πατρίδων in *cæteris.* h Τίθησι *Big.* i Καὶ παθεῖν μὲν οὐδὲν ἀνήκεστον ἡμῖν φόβος *Big. Vat.* & *Bod.* k Δ' ἐγὼ *Big.* l Ἐμοὶ *Big.* m Οὐκ αἰσχυνθῆ *Big.* οὐκ ἂν αἰσχυνοίμεθ' *Voss.* n Ita *Big. Voss.* & *Bod.* αὐτὸς in *Editis Aliisque.* o Ita *Voss.* & *Ruf.* ἐμβαλὼν in *cæteris.* * Nec ad finem usque inter adversa decipitur, *Ruf.*

a Συμ-

λδ'. γ'. Ταῦτα δὲ Τίτου διεξιόντος, προθυμία δαιμόνιος ἐμπίπλει τοῖς ἀνδράσι, καὶ προσγενομένου θρὶν [a]συμβαλεῖν Τραϊανὸν μὲν [b]τετρακοσίων ἱππέων, [c]ἠλάλαξαν ὡς μεταμένης τῆς νίκης αὐτοῖς ἀφ' ἑτέρων κοινωνίαν. ἔπεμψε δὲ Οὐεσπασιανὸς καὶ Αντώνιον Σίλωνα σὺν διχιλίοις τοξόταις, κελεύσας [d]καταλαβόντας τὸ ἀντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος, τοὺς ὑπὲρ τοῦ τείχους ἀνείργειν. καὶ οἱ μέν, ὡς προστέτακτο, τοὺς ζωτῆ πειρωμένους ἐκβοηθεῖν ἔβελεον. ὁ δὲ Τῖτος πρῶτος τὸν ἵππον ἤλαυνε εἰς τοὺς πολεμίους, καὶ σὺν κραυγῇ μετ' αὐτὸν ⓐ λοιποί, προτανύσαντες ἑαυτοὺς εἰς ὅσον ἐπεῖχον ⓐ πολέμιοι [e]τὸ πεδίον, παρὰ καὶ πολὺ πλείους ἔδοξαν. οἱ δὲ Ιουδαῖοι, καί τοι τῷ τε ὁρμῇ καὶ τῇ εὐταξίᾳ αὐτῶν καταπλαγέντες, πρὸς ὀλίγον μὲν ἀντίσχον ταῖς ἐμβολαῖς· νυσσόμενοι δὲ τοῖς κοντοῖς, καὶ [f]ῥοιζῷ τῶν ἱππέων ἀναπεπόμενοι, συνεπατοῦντο. πολλῶν δὲ πανταχῇ φονευομένων διασπείρονται, καὶ πρὸς τὴν πόλιν, [g]ὡς ἕκαστος εἶχε τάχους, ἔφευγον. Τῖτος δὲ τοὺς μὲν κατόπιν [h]προσκείμενος ἀνῄρει, τοὺς δὲ διεκπαίων ἀθρόους, [i]τοὺς δὲ φθάνων κατὰ τόμα διήλαυνε, πολλοὺς δὲ [k]συμπλόα πεσεῖν ἀλλήλοις πεσόντας ἐμπηδῶν. [l]πᾶσι δὲ τοῖς πρὸς τὸ τεῖχος φυγὰς ὑπετέμνετο, καὶ πρὸς τὸ πεδίον ἀπέστρεφεν, ἕως πρὸ πολλῆς βιασάμενοι καὶ [m]διεκπεσόντες εἰς τὴν πόλιν συνέφυγον.

δ'. Ἐκδέχεται δ' αὐτοὺς φάσις ἔσω χαλεπή. τοῖς μὲν γὰρ ἐπιχωρίοις, ἀφ' ὧν τε τὰς κλήσεις καὶ τὸ πόλει, δόξει πολεμεῖν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τότε μᾶλλον ἢ τὸ πρίν. ὁ δ' ἔπηλυς πολὺς ὢν πλέον ἐθιάζετο, καὶ [n]διηργισμένων ἐπ' ἀλλήλοις κραυγή τε ἦν καὶ θόρυβος, ὡς ὅσον οὔπω φερομένων εἰς ὅπλα. καταπαυούσας δὲ τῆς ταραχῆς Τίτου, ὑπὸ γὰρ ἦν ἄποθεν τοῦ τείχους, "ὅτου νῦν ὁ καιρός, [o]ἐβόα, καὶ "τί συνεργιῶμεν μέλλομεν, ἐκδιδόντος ἡμῖν Ιουδαίους "Θεοῦ; δέξασθε τὸν νίκην, οὐκ ἀκούετε βοῶντος; σπάζουσιν ⓐ τὰς χεῖρας ἡμῶν ἀφυλάκτους. ἔχομεν "μὲν τὸν πόλιν ἐὰν ταχύνωμεν. δεῖ δὲ σπουδῆς πρὸς "τῷ τάχει καὶ λήμης. οὐδὲν γὰρ τῶν μεγάλων "ἄνευ δίκης κινδύνου κατορθοῦται. φθάνειν δ' ὑμᾶς "χρὴ τὸν τῶν πολεμίων ὁμόνοιαν, ἣν ἀνάγκη "ἀφαλλάσσει ταχέως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμετέρων βοή- "θειαν, ἵνα [p]πρὸς τὸ νικῆσαι τοσοῦτο πλῆθος ὀλίγοι, "καὶ τὸν πόλιν ἕλωμεν μόνοι.

ε'. Ταῦθ' ἅμα λέγων ὀπὶ τὸν ἵππον ἀναπηδᾷ, καὶ [q]κατέθει πρὸς τὴν λίμνην, δι' ἧς ἐλάσας πρῶτος εἰς τὴν πόλιν εἰσέρχεται, ᾧ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποί. δίος δὲ πρὸς τὴν πόλιν αὖ τοῖς ὀπὶ τὸν τειχῶν ὠέπτοσε, καὶ μάχεσθαι μὲν οὐδεὶς ὑπέμενε. λιπόντες δὲ τὴν φρουρὰν, οἱ [r]μὲν περὶ τὸν Ιησοῦν ἀφ' ὧν χώρας ἔφυσαν, οἱ δὲ ὀπὶ τὴν λίμνην

3. Postquam Titus ita differuisset, alacritas Dei quasi afflatu militibus incidit: atque ægre ferebant, Trajanum, antequam prælio congrederentur, cum cccc equitibus *auxilio* venire, ac si ipsis victoriæ laus minueretur illorum societate. Misit autem Vespasianus & Antonium Silonem cum duobus millibus sagittariorum, cum mandatis, ut monte è regione urbis occupato, murorum propugnatores repellerent. Et illi quidem, ita ut jussi erant, eos qui ea ex parte suis auxiliari conabantur, superabant. Titus autem primus equum in hostem agebat, & post eum cæteri cum clamore magno, in tantum spatii exporrecti quantum acies adversa occupaverat; quo multo etiam plures, *quam erant*, æstimabantur. Judæi vero licet incursu eorum, ordinibus conservatis, perterriti, paulisper tamen primas sustinuerunt impressiones: percussi autem contis & equorum impetu eversi conculcabantur. atque ita multis passim peremptis dissipantur, & in urbem, pro sua quisque velocitate, fugiunt. Titus autem aliquos à tergo instans occidebat, alios vero confertos perrumpens; rursus alios prævertens ictibus ora transverberabat, multosque, in eos insiliens alium super alium lapsos, conterebat. fugam autem ad mœnia omnibus præcidebat, & in planiciem *eos* avertebat, donec vi multitudinis elapsi in urbem confugerent.

Titus, militum fretus alacritate, in hostes pergit.

Tarichææ fusi fugatique.

4. Illos autem, cum intus essent, excipit acerba dissensio. namque indigenis, & facultatis suarum & civitatis gratia, ab initio bellum displicebat; eoque tempore multo magis ob cladem acceptam. sed advenæ, qui plurimi erant, eo magis *bellum* urgebant, dumque sibimet invicem succenserent magnus cietur clamor & tumultus, quasi in eo fere essent ut arma caperent. Titus autem, strepitu exaudito, non enim procul à muris aberat, statim exclamabat, "Hoc tempus est *quod expetebam*, & "quid moramur, commilitones, Deo nobis de- "dente Judæos? victoriam accipite, annon "clamores auditis? qui manus nostras evase- "re inter se diffident. Habemus civitatem, si "modo properemus. sed celeritati accedat "oportet labor & fortitudo. Nihil enim ma- "gni præclare geri solet absque periculo. non "solum autem hostium concordiam, quos ne- "cessitas faciet brevi in gratiam redire, sed & "nostrorum auxilia prævenire debemus: ut "præter victoriam, qua tantas copias pauci su- "peramus, etiam civitate soli potiamur.

Dissensio in civitate inter indigenas & advenas.

5. Simul ac ista diceret in equum insiluit, & ad lacum contendit, perque eum profectus urbem primus ingreditur, & post eum cæteri. Ad hanc illius audaciam animis consternati erant murorum defensores: & pugnare quidem vel *ipsum* arcere nemo sustinuit. Relictis autem excubiis, Jesus & qui cum eo erant per agros fuga dilabuntur; alii vero ad lacum decur-

Titus urbem capit.

a Συμβάλλειν *Voss.* b Ita *Big.* & *Ruf.* τετρακοσίων ἀνδρῶν ἱππέων in *Editis Aliisque.* c Ηχαλον *Bod.* d Καπαλαβόντας, & mox τὸ τῶν ἐπὶ τῶν. *Bod.* e Forsan ᾧ πεδίῳ. f Illud πρὸ ex *MSS.* g Ἑκάστοις τὸ εἶχε *Vat.* h Ita *Big.* & *Ruf.* προσπεμπόμενος in *Editis Aliisque.* i Οὓς ὁ in quibusdam *MSS.* k Ita *Rhed.* συμπλοίᾳ in *Editis.* forsan pro συμπλοίᾳ, quod ferri potest. συμείλε *Eig.* quo modo & *Ruf.* qui vertit, *alium super alium lapsos involvens.* l Sic *Big. Busb.* & *Basil.* πάλιν δὲ τοὺς πρὸς ἀλλήλους perperam in *Editis Aliisque.* m Ita *Big.* & *Ruf.* συνεπισόντες & mox διέφυγον in *Editis Aliisque.* συνεπισόντες *Vat.* n Sic *Big. Vat.* & *Bod.* διαρχομένων in *reliquis.* o Ἐβόα *Big.* p Πρὸς τὸ *Big.* & *Busb.* q Ita *Big.* & *Ruf.* κατηγῆτο in *Editis Aliisque.* r Illud μὲν non agnoscit *Big.* & mox ἴφασαν pro ἔφυσαν legit.

a Προσ-

Magna ſtrages edita.

decurrentes in manus hoſtium contra venientium incidebant. Mactabantur autem alii, dum navigia ſcanderent; itemque alii, dum jam provecta aſſequi natando conarentur: plurimaque illorum qui in urbe manebant edita erat ſtrages; advenarum quidem, quotquot non effugiſſent, adverſa acie reſiſtentium, indigenarum vero ſine prælio (nam ſpe gratiæ impetrandæ, quodque ſibi conſcii eſſent bellum haud ſuo conſilio initum eſſe, pugnam detrectabant) donec Titus, interemptis, qui culpæ affines erant, miſeratus indigenas à cæde requievit. Qui vero in lacum confugerant,

Tandem civium miſerium eſt.

ubi civitatem captam viderunt, quam longiſſime ab hoſtibus in altum ſe ſubduxerunt.

6. Titus autem unum ex equitibus ad patrem miſit cum læto rei geſtæ nuncio. Ille vero, ut par erat, mirum in modum delectatus & filii virtute, & facinore præclaro (nam maxima pars belli confecta videbatur) tunc quidem, cum eò veniſſet, urbi circundatis obſervare præcepit, ne quis ex ea fuga dilaberetur, &

Veſpaſianus jubet vates compingi.

occidere juſſit. Poſtero autem die cum ad lacum deſcendiſſet, in mandatis dedit, ut naves adverſus illos compingerent qui fuga in eum ſe receperant. idque celeriter factum erat, quod & materiæ copia eſſet, & magna artificum multitudo.

XVIII.

Deſcriptio lacus Genneſar.

7. Lacus autem Genneſar à regione quidem adjacente nomen ſortitur, ſtadiorum vero XL latitudine patens, & præter totidem centum aliorum longitudine, aquæ tamen dulcis & maxime potabilis: etenim tenuiores quam pro paluſtrium craſſitie habet latices, & limpidus eſt undique in arenam ad littus deſinens, inſuper ad hauriendum *temperatus. Fluvii quidem aut fontis aqua lenior eſt aliquanto; frigidior autem, quam pro lacu tam diffuſo, perpetuo eſt. Et aqua quidem frigore nihil quicquam nivi cedit, poſtquam habita eſt ſub dio: quod per æſtatem indigenæ ſolent noctu facere. Varia autem in eo ſunt piſcium genera, figura & ſapore ab alterius loci piſcibus diverſa; mediuſque Jordane fluvio ſecatur. Et Jordanis quidem fons Panium eſſe videtur: ſub terram vero, huc occultò defertur ex Phiala ut appellatur. Hæc autem eſt qua in Trachonitidem aſcenditur ad CXX ſtadium à Cæſarea, ad dextram non longe à via. & quidem propter rotunditatem vero nomine Phiala dictus eſt lacus, rotæ in modum rotundus. ſemper autem intra labra ejus continetur aqua, nunquam ſubſidens, nunquam exundans. Cumque olim hoc eſſe Jordanis principium neſciretur, à Tetrarcha quondam Trachonitidis Philippo deprehenſum eſt. immiſſis enim ejus juſſu in Phialam paleis, inventæ ſunt delatæ in Panium, unde antiquitùs fluvium naſci crediderunt. Hujus quidem Panii naturalis pulchritudo inſuper regia magnificentia exculta erat, Agrippæ quippe opibus exornata. Ab hoc autem antro incipiens manifeſto fluere Jordanes, medius quidem ſecat Semechonitidis paludes*

Phiala verus Jordanis fons.

Panium pro Jordanis principio olim habitum.

καταβάντες ὑπαντιάζουσι τοῖς πολεμίοις τελέπιπλον. ἐκτείνοντο δὲ οἱ μὲν ἐμβαίνοντες τῶν σκαφῶν, οἱ δὲ τοῖς ἀναχθεῖσι [a] προσαπήλειν πειρώμενοι· πολὺς δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἦν φόνος, τῶν μὲν ἐπιλύδων, ὅσοι μὴ ἀφεύγειν ἔφθασαν, ἀντιπαταξομένων, ἁμαχητὶ δὲ τῶν ἐπιχωρίων· κατὰ γὰρ ἐλπίδα δεξιᾶς, καὶ τὸ συνειδὸς ἑαυτοῖς μὴ [b] βεβουλεῦσθαι πολεμεῖν, μάχης ἀπετρέποντο· μέχρι Τίτος τοὺς μὲν αἰτίους ἀνελὼν, οἰκτείρας δὲ τοὺς ἐπιχωρίους ἀνεπαύσατο [c] φόνου. καὶ οἱ μὲν εἰς τὴν λίμνην καταφυγόντες, ἐπεὶ τὴν πόλιν ἑαλωκυῖαν εἶδον, ὡς πορρωτάτω τῶν πολεμίων ἀνήχθησαν.

ς'. Τίτος δὲ ἐκπέμψας τινὰ τῶν ἱππέων εὐαγγελίζεται τῷ πατρὶ τὸ ἔργον. ὁ δὲ, ὡς εἰκὸς, ὑφηδεὶς [d] τῇτε τοῦ παιδὸς ἀρετῇ καὶ τῷ κατορθώματι· μεγίστη γὰρ ἐδόκει καθῆφθαι μοῖρα τοῦ πολέμου· τότε μὴν ἐλθὼν [e] φειδόμενος τὴν πόλιν φρουρεῖν ἐκέλευσεν, ὡς μή τις ἁλῴη ἐξ αὐτῆς, καὶ κλείειν ἐκέλευσε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρὸς τὴν λίμνην καταβὰς, σχεδίας ἐκέλευσε πήσσειν ὅτι τοὺς καταφευγότας. αἱ δ' ἐγίνοντο ταχέως, ἀφθονίᾳ τε ὕλης, καὶ πλήθει τεχνιτῶν.

ζ. Ἡ δὲ λίμνη Γεννησὰρ μὲν ἀπὸ τῆς προσελεύσεως χώρας καλεῖται, σταδίων [f] δὲ εὖρος ὅσα πεντεκαίδεκα, καὶ πρὸς τούτοις ἕτερον ἑκατὸν ὅ μῆκος, γλυκεῖά τε ὅμως ἐστὶ καὶ ποτιμωτάτη· καὶ γὰρ τὸ ἕλωδες παχύτητος ἔχει τὸ ναμα λεπτότερον, καθαρά τε ἐστὶ παντοδαπαῖς ἁλιάλοις ἐπιλήγουσα καὶ ψάμμῳ, πρὸς δὲ εὐκρέλος ἀρύσασθαι. ποταμοῦ μὲν ἡ χροιὰ πρασινεστέρα, ψυχροτέρα δ' ἡ τῆς λίμνης ἀφίκοιτο ἀεὶ μένουσα. καὶ ὅ μὲν ὕδωρ οὐκ ἀποδεῖ χιόνος ἐξαθροισθέν, ὥστε φέρειν [g] νυκτὸς ποιεῖν ἔθος τοῖς ἐπιχωρίοις. γένη δὲ ἰχθύων ἐν αὐτῇ διάφορα πρὸς τὰς ἀλλαχοῦ γινόμενα ἰδέαν· [h] μέση τε ὑπὸ Ἰορδάνου τέμνεται. ἡ δεξιὰ μὲν Ἰορδάνου πηγὴ ὁ [i] Πάνειον· φέρεται δὲ ὑπὸ γῆν εἰς τοῦτο [k] κρυπτῶς ἐκ τῆς καλουμένης Φιάλης. ἡ δέ ἐστιν ἀνιόντων εἰς τὴν Τραχωνῖτιν ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν εἴκοσι Καισαρείας, τῆς ὁδοῦ ἐκ δεξιᾶς μέσης οὐκ ἄποθεν. ἐκ μὲν οὖν τῆς προφερείας [l] ἑτοίμως Φιάλη [m] κεκλημένη προχοάδης ἐστὶ λίμνη. μένει δὲ ἐπὶ χείλους [n] αὐτῆς ἀεὶ τὸ ὕδωρ, μήτε ὑπονοσοῦν μήτε ὑπερχεόμενον. ἀγνοούμενος δὲ πέως ὁ Ἰορδάνης ἐσπεύδει ἄρχεσθαι διὰ τοῦ τετραρχήσαντος Τραχωνίτιδος ἠλέγχθη Φιλίππου. βαλὼν γὰρ ἔτος εἰς τὴν Φιάλην ἄχυρα, ἐκ τοῦ Πάνιον, ἔνθεν ἐδόκουν οἱ [o] πάλαι γεννᾶσθαι τὸν ποταμὸν, εὗρεν ἀνενεχθέντα. ἐν μεμιῷ Πανείῳ ὁ φυσικὸς κάλλος, ἐπὶ τὸ βασιλικῆς προσεξήσκηται πολυτελείας, [p] τὸ Ἀγρίππα πλοῦτον κεκοσμημένον. ἀρχόμενος δὲ φανερῶς ῥεύμαλος ὁ Ἰορδάνης ἀπὸ τοῦδε ἐν ἄντρῳ, κόπτει μὲν τὰ τῆς [q] Σεμεχωνίτιδος λίμνης [r] ἕλη τε καὶ τέλ-

[a] Προσμίνειν *Big.* [b] Βεβουλῆσθαι *Voſſ.* & *Vat.* [c] Ita lego. πόνου in *libris.* [d] Τῇ δὲ παιδὸς *Big.* & *Voſſ.* [e] Περιέχοντας non agnoſcit *Big.* [f] Illud δὲ additum è *Cod. Big.* & *Ruf.* [g] Τῆς νυκτὸς *Big.* [h] Ita *Big.* μέση δὲ in *cæteris.* [i] Πάνιον paſſim in *Big. Aliiſque.* [k] Ita cum *Big.* κρυπτὸς in *Editis Aliiſque.* [l] Ita *Busb.* & *Rhed.* forſan & *Ruf.* qui vertit, *proprie.* ἑτοίμως in *Editis Aliiſque.* [m] Καλεῖται *Big.* [n] Sic *Big.* & *Ruf.* αὐτῇ in *cæteris.* [o] Παλαιοὶ *Big.* [p] Τῶν Ἀγρίππα πλοῦτον *Busb.* & *Rhed.* [q] Perperam apud *Suidam* Εμεχαῖτις dicitur. Vide *Antiquitatum* l. v. p. 202. [r] Ελη τε καὶ *Big.* * *Id eſt*, frigore non nocens, *ut exponit Petitus.*

[a] Διαπλεῖν

πάλμαλα· διαμείψας δὲ ἑτέρους ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους μὴ πόλιν Ιουλιάδα [a] διεκτέμνῃ ἡ Γεννησὰρ μέσην, ἔπεσται πολλὴν ἀναμετρούμενος ἐρημίαν εἰς τὴν Ασφαλτῖτιν ἔξεισι λίμνην.

η'. Παρατείνει δὲ τὴν Γεννησὰρ ὁμώνυμος χώρα, θαυμασὴ φύσιν τε καὶ κάλλος. ὥστε οὐδὲ αὐτή τι φυτὸν ἀρνεῖται διὰ τὴν [b] πότητα, καὶ [c] πᾶν πεφυτεύκασιν ἃ νεμόμενοι· οὗ δὲ ἀέρος τὸ εὔκρατον ἁρμόζει καὶ τοῖς διαφόροις. [d] καρύαι μάλα, φυτῶν ὃ χειμερινώτατον, ἄπειροι πεδίλασιν· ἔνθα φοίνικες, οἱ καύματι τρέφονται, [e] συκέαι τε καὶ ἐλαῖαι πλησίον τούτων, αἷς μαλθακώτερος ἀὴρ ὑποδέδεικται. φιλοτιμίαν ἄν τις εἴποι τῆς φύσεως, βιασαμένης εἰς ἓν συναγαγεῖν τὰ μάχιμα, καὶ τῶν ὡρῶν ἀγαθὸν ἦεν, ἑκάστης ὥσπερ ἀντιποιουμένης οὗ χρεών. καὶ δὴ καὶ μόνον τρέφει τῶν δόξαν τοῖς διαφόροις ὀπώραις, ἀλλὰ καὶ διαφυλάσσει. τὰ μέν γε βασιλικώτατα, σταφυλήν τε καὶ σῦκον, δέκα μησὶν ἀδιαλείπτως χορηγεῖ· τοὺς δὲ λοιποὺς καρποὺς [f] δι' ἔτους ὅλου προσφερομένους [g] αὐτοῖς. προσὶ γὰρ τῇ τῶν ἀέρων εὐκρασίᾳ, καὶ πηγῇ διαρδεται [h] γονιμωτάτῃ, [i] Καφαρναοὺμ αὐτὴν οἱ ἐπιχώριοι καλοῦσι. ζωύτην φλέβα τοῦ Νείλου τινὲς ἔδοξαν, ἐπεὶ γενεᾷ τῷ κατὰ τὴν Αλεξανδρέων λίμνην [k] κορακίνῳ προσπλήσιον. μῆκος δὲ οὗ χείλη [l] προτείνει ἐπὶ τὸ ἀγχιαλὸν τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἐπὶ σταδίους τριάκοντα, καὶ εὖρος εἴκοσι. [m] καὶ ζωῦτα μὲν ὅτου φύσεως ἔχει.

θ'. Οὐεσπασιανὸς δέ, ἐπεὶ παρεσκευάσθησαν αἱ ναῦς, τῆς δυνάμεως ἐπιβήσας ὅσον ᾤετο τοῖς κατὰ τὴν λίμνην αὐταρκέσειν, ἐπανήγετο. τοῖς δὲ συναλαμομένοις ὅτι ἐπὶ γῆν ἀσφάλειαν οὐκ ἔστιν, ἐκπεπολεμωμένοις πάντων, οὔτε ἐξ ἴσου ἀγωνιμαχεῖν. τάττε γὰρ σκάφη, μικρὰ ὄντα καὶ ληστρικά, τοὺς τὰς ναῦς ἐπὶ ἀσθενῆ· καὶ καθ' ἕκαστον ἐμπλέοντες ὀλίγοι, τοὺς ἀθρόους ἐφεστῶτας τῶν Ρωμαίων ἐγγίζειν [n] ἐδεδοίκεσαν. ὅμως δ' οὖν [o] ἐμπλέοντες τὰς ναῦς, ἔστι δὲ ὅτε καὶ πλησιάζοντες [p] πόρρωθεν τοὺς Ρωμαίους ἔβαλλον λίθοις, καὶ [q] ἀποξυόντες ἐγγύθεν ἔπαιον· ἐκακοῦντο δὲ αὐτοὶ πλέον κατ' ἀμφότερα. τοῖς γὰρ χερμάσιν οὐδὲν ἀρῶντες ὅτι μὴ κτύπον ἐπάλληλον, εἰς γὰρ πεφραγμένους ἔβαλλον [r] καὶ ἐφικτοὶ τοῖς Ρωμαίων εἶναι τοῖς βέλεσι, καὶ πλησιάζειν [s] τολμῶντες, πρὶν ἀρᾶσαί τι παθεῖν ἔφθανον, καὶ συὺ αὐτοῖς ἐκαπίζοντο [t] σκάφεσι. τοὺς δὲ διεκπαίειν πειρωμένους, πολλοὺς μὲν ἐφικνούμενοι κοντοῖς διέπειρον, οὓς δὲ ξιφήρεις [u] ὅπλα καταπηδῶντες εἰς τὰ σκάφη, πολλὰς δὲ συντρέχου-

cœnoſas: indeque alia centum & viginti ſtadia lapſus poſt urbem Juliadem per medium tranſit lacus Genneſar, deinde multum ſolitudinis emenſus in lacum Aſphaltiten exit.

8. Genneſar autem *lacum* prætendit ejuſdem nominis regio, natura ſimul & pulchritudine admirabilis. Nullam enim ipſa arborem pro ubertate *ſua* recuſat, atque omnigenas conſevêre *agri* cultores; aëriſque temperies etiam diverſis eſt accommodata. Nam & nuces, quæ arborum maxime frigoribus gaudent, magna iſthic creſcunt copia: ubi *etiam* palmæ, quæ calore vigent, juxtaque has ficus item & oleæ, quibus aura mollior deſignata eſt. Naturæ dixerit aliquis ambitionem eſſe, quæ vim ſibimet adhibuerit, ut in unum compingat pugnantia; annique tempeſtatum gratam quandam contentionem, unaquaque earum regionem illam veluti ſibi propriam vendicante. Neque modo alit præter opinionem poma varia, ſed & diu conſervat. nam & omnium præſtantiſſima, uvas ſane & ficus, per decem menſes ſine intermiſſione ſuppeditat; cæteros vero fructus per totum annum *cum illis conſeneſcentes. Ad aeris etiam temperiem accedit, quod & fonte irrigatur uberrimo, qui Capharnaum ab indigenis appellatur. Hunc nonnulli venam eſſe Nili exiſtimarunt, quod generat piſces Coracino (qui in Alexandrina palude alitur) ſimiles. Longitudine autem regio, juxta littora lacûs cognominis, xxx ſtadiis extenditur, & latitudine xx. Atq; ejus quidem natura ejuſmodi eſt.

Regionis Genneſar deſcriptio.

XIX.

9. Veſpaſianus autem, poſtquam paratæ eſſent rates, impoſito in eas tanto militum numero quantum adverſus eos qui in lacum effugerant ſatis fore arbitrabatur, oram ſolvebat. Atqui illi, qui *in lacum* compulſi erant, neque in terram ſe recipiendi, † infeſtis omnibus, neque æquo marte pugnam navalem ineundi poteſtatem habebant. nam & ſcaphæ, cum & parvæ eſſent & piraticæ, adverſus rates parum valebant: & cum pauci *admodum* ſingulis vehérentur, cunctis ſimul inſtantibus Romanis appropinquare metuebant. Veruntamen circum rates navigando, nonnunquam etiam propius ad eas accedendo, lapidibus Romanos eminus petebant, aut cominus etiam irritando feriebant: plus autem ipſis utroque modo nocebatur. nec enim ſaxis quicquam agebant, niſi quod ſonitum crebrum ederent, quippe contra armis ſeptos *ea* jaciebant, atque ad ipſos pervenire potuerunt Romanorum tela; & ſi accedere propius auſi fuiſſent, læſi erant priuſquam aliquid patrarent, cumque ipſis navigiis demergebantur. Et multos quidem, id agentes * ut erumperent, contis ad eos pertingentes transfigebant; alios vero in ſcaphas deſiliendo ſtrictis gladiis *conficiebant*; nonnulloſque, con-

Pugna navalis in lacu Genneſar.

a Διεκπαίει *Big.* *b* Sic *MSS. & Ruf.* πιότητα in *Editis.* *c* Ita *Big.* πᾶσιν in *Editis Alliſque.* *d* Καὶ ῥοιαὶ *Big.* *e* Συκαῖ *Busb. & Rhed.* *f* Δὶς θ' ὕφυς *Big.* *g* Ἑαυτοῖς *Big.* *h* Ita *Big. & Ruf.* πανυμνώτῃ in *reliquis.* *i* Ita in pleriſque *MSS.* Καπερναοὺμ in *Editis Alliſque.* Suſpicatur *Baronius* ab hoc fonte dictum oppidum *Capernaum.* Ego vero (inquit *Caſaub.* in *Exercit.* p. 299. *Edit. Lond.*) hac de re valde dubito. Obſervo enim *Capharnaum* oppidum Galilææ & *Capharnaum* fontem in agro Genneſaritico, longiore intervallo fuiſſe invicem diſſita, quam ut fiat veriſimile quod ſine teſte affirmat *Baronius.* *k* Videſis *Geſnerum* de *Aquatilibus*, lib. IV. p. 352. *l* Ita *Big. Vat. Busb. & Rhed.* προτείνει πρὸς τὴν αἰγ. in *Editis Alliſque.* *m* Illud καὶ adjectum eſſe volui è *Cod. Big.* *n* Ἐδεδοίκεσαν *Big.* *o* Ita *Big.* ἐκπεπλέκοντες in *cæteris.* *p* Vox πόρρωθεν addita è *Cod. Big. & Ruſini* verſione. *q* Iterum cum *Big. & Ruf.* παροξύοντες in *Editis Alliſque.* *r* Illud καὶ è *Cod. Big.* *ſ* Δοκοῦντες *Big.* *t* Τοῖς σκάφεσι *Big. Bod. Vat. & Voſſ.* *u* Ἐπιπηδῶντες in *Cod. Big.* * *Aſſervatos* reddit *L. Cappellus.* Anni ſpatio ſeneſcentes, *Ruf.* Sic autem *Pſeudo-Hegeſipp.* ut aliqua genera maxima anni parte non deficiant, reliqua omnia tota anni æſtate uſque ad finem ſuperſint. † *Sc.* lacu undique clauſo & Romanis circundato, ut dicit *Pſeudo-Hegeſipp.* * Ut vulnera inferrent, *Ruf.*

Fœda Judæorum strages.

concurrentibus inter ſe ratibus in medio deprehenſos, cum naviculis capiebant. Et ſi qui ex ſubmerſis capita ſuſtuliſſent, aut ſagitta ad eos prius quam emergerent perveniebat, aut ratis capiebat: & ſi deſperatione compulſi ad inimicos adnatare tentaſſent, aut manibus aut capitibus eos detruncabant Romani. Atque multa erat & varia paſſim eorum cædes; donec in fugam verſi in terram compulſi erant reliqui, ſuis circumcluſis naviculis. Multi autem excluſi in ipſo quidem lacu telis configebantur; in terra vero multos, poſtquam exſiliiſſent, peremerunt Romani. Cernere autem erat lacum omnem mixtum ſanguine & cadaveribus plenum. *nemo enim ſalvus evaſit. Diebus autem ſequentibus gravis odor regionem invaſit, & triſtis erat rerum facies. nam littora quidem naufragiis ſimul plena erant, & cadaveribus tumefactis. Quin & mortui *à ſole* exuſti & putreſcentes aërem corrumpebant: ut non Judæis ſolum miſerabilis fieret calamitas, verum etiam ipſis auctoribus inviſa. Iſte quidem illius prælii navalis exitus erat. Perierunt autem cum his, qui jam ante in civitate ceciderant, ſex millia & quingenti.

Veſpaſianum, deliberantem de parcendis Tarichæatarum reliquiis, ad eos occidendos ſtimulant duces.

10. At Veſpaſianus, pugna peracta, pro tribunali apud Tarichæas ſedet, atque advenas ab indigenis ſecernens (namque bellum incepiſſe iſti videbantur) cum ducibus conſultabat, an illi etiam ſervandi eſſent. Cum autem hi dicerent, rebus ſuis damno fore ſi illi dimitterentur, utpote quod liberati non quieſcerent homines patria extorres, quique poſſent ad arma ſumenda eos cogere ad quos confugerent: Veſpaſianus, ubi intellexit quod ſalute quidem indigni eſſent, atque fuga uſuri adverſus eos qui ipſos dimitterent, ſecum cogitabat quo mortis genere eos afficeret. Etenim ſi ibi occiderentur, indigenas inde ſibi infeſtos fore ſuſpicabatur, ut qui haud perpeſſuri eſſent tot apud ipſos ſupplices necari, fideque interpoſita dedititis vim pigebat afferre. Verum ab amicis vincebatur, nihil in Judæos non licere dicentibus, utileque debere anteferri honeſto, cum utrumque obtineri nequeat. Ambigua igitur illis data libertate, ea ſola via quæ Tiberiadem duceret exire permiſit. Cumque illi facile iſtis quæ volebant fidem habuiſſent, & haud metuerent, ne iis, cum facultatibus palam quà licebat euntibus, adverſi quid accideret, totam ad Tiberiadem uſque viam Romani, ne quis evaderet, occupant, eoſque in civitatem concludunt: & Veſpaſianus mox inſequutus omnes ſiſtit in ſtadio; & ſeniores quidem cum imbellibus ad mille ducentos juſſit occidi, juvenum vero validiſſimorum ſex millia adhibito delectu Neroni ad Iſthmum *perfodiendum* miſit, & reliquam multitudinem ad triginta millia & quadringentos vendidit, præter eos quos Agrippæ donavit. Illis enim, qui ex ejus regno eſſent, facere quod vellet ipſi permiſit: atque ipſos etiam rex vendidit.

Tarichæatarum multos occidi jubet Veſpaſianus, alios ad Neronem mittit, alios vero vendit, donatve Agrippæ.

σης τῆς ἡεδίας ἐναπολιφθέντας μέσους [a] ἅλων ἅμα τοῖς ἁλιάσι. τῶν δὲ βαπτισθέντων τοὺς ἀναδύοντας [b] ἢ βέλος ἔφθανεν, ἢ ἡεδία κατελάμβανε, καὶ προσβαίνειν ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τοὺς ἐχθροὺς τετραμένους, ἢ κεφαλὰς ἢ χεῖρας ἀπέκοπτον οἱ Ρωμαῖοι. πολλή τε ἦν αὐτοῦ καὶ ποικίλη φθορὰ πανταχοῦ, μέχρι τραπέντες [c] ὀπὶ τὴν γῆν ἐξώθησαν οἱ λοιποὶ, κεκυκλωμένων αὐτοῖς τῶν ἁλιάδων. [d] ἐκλειόμενοι δὲ πολλοὶ μὲν ἐν αὐτῇ κατηκοντίζοντο τῇ λίμνῃ, πολλοὺς δὲ [e] ἐκπηδήσαντας οἱ Ρωμαῖοι διέφθειραν ὀπὶ γῆς. ἦν δὲ ἰδεῖν κεκραμένην μὲ αἵματι, πεπληρωμένην δὲ νεκρῶν τὴ λίμνην ἅπασαν. διεσώθη γὰ ὀλίγοι. δεινὴ δὲ τῆς ἑξῆς ἡμέρας ὠδμὴ εἶχε τὴ χώραν ὁλόκληρον καὶ ἄψις. ἦ μὲ γὰρ αἰγιαλοὶ ναυαγίων ἅμα καὶ διαφθάντων ἔγκυον σωμάτων. ἐγκαθήμενοι δὲ καὶ μυδῶντες οἱ νεκροὶ τὸν ἀέρα. [f] διέφθειρον, ὡς μὴ μόνον οἰκτροὺς Ἰουδαίοις γενέσθαι τὸ πάθος, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς μίσους τοῖς δράσασιν ἐλθεῖν. τοῦτο μὲ οὖν ἐκείνης τῆς ναυμαχίας τὸ τέλος. ἀπέθανον δὲ, σὺν τοῖς [g] ὀπὶ πόλεως πρότερον πεσοῦσι, ἑξακισχίλιοι [h] πενταχόσιοι.

ι'. Οὐεσπασιανὸς δὲ μετὰ τὴ μάχην καθίζει μὲ [i] ὀπὶ τοῦ βήματος ὁ Ταριχαίας, διακρίνων δὲ ἀπὸ τοῦ ὀπιχωρίου τὴ ἐπήλυδα [k] λεών· κατάρξαι γὰ ὕστερος ἐδόκει πολέμου· μετὰ τὴ ἀγῶνα εἰ χρὴ καὶ τούτους σώζειν ἐσκόπειτο. φαμένων δὲ [l] τούτων βλαβερὸν ἔσεσθαι τὴ ἄφεσιν αὐτῶν, ὑ γὰ ἠρεμήσειν ἀπολυθέντας, ἀνθρώπους ἐστερημένους μὲ [m] πατρίδων, βιάζεσθαι δὲ καὶ πρὸς ὃς ἂν καταφύγωσι πολεμεῖν δυναμένους· Οὐεσπασιανὸς, ὡς μὲ ὅτε ἄξιον σωτηρίας εἶεν, [n] καὶ διαφθόξων τὴν τῶ ἀφέντων ὑπόνοιαν, [o] τὸ τρόπον τὸ ἀναιρέσεως αὐτῶν διενοεῖτο. ὑ γὰ αὐτὸν κλεῖναι, ἐκπολεμώσειν [p] ὑφορᾶτο τοὺς ὀπιχωρίους· ὑ γὰ ἀνέξεσθαι φονευομένων ἱκετῶν τοσούτων πρὸ αὐτοῖς, καὶ μὴ πίστεις ὀπιδέσθαι προσελθοῦσιν ὑχ ὑπέμενεν. ἐξενίκων δὲ οἱ φίλοι, μηδὲν τῶν Ἰουδαίων ἀσεβὲς εἰς λέγοντες, ὑ χρῆναι τὸ συμφέρον αἱρεῖσθαι τοῦ τὸ πρέποντος, ὅταν ἢ μὴ δυνατὸν ἄμφω καλλιῶσαι. οἷν αὐτοῖς ἄδειαν ἀμφίβολον, ἐπέτρεψεν [q] ἐξιέναι μόνης τὴ ὀπὶ Τιβεριάδα φερούσης ὁδοῦ. τοῖς δὲ ταχέως πιστευσάντων οἷς ἤθελον, ὑ μὴ φανερῶν ἐν ἀσφαλεῖ τὴν χρημάτων, ἅπερ ἐπετράπη χωρίοντων, [r] ἐφεπόμενοι μὲ οἱ Ρωμαῖοι τὴν μέχρι Τιβεριάδος πᾶσαν, ὡς μή τις ἐκκλίνειεν, συνέκλεισαν δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν· καὶ Οὐεσπασιανὸς [s] ἐπελθὼν ἵστησι πάντας ἐν τῷ σταδίῳ· καὶ γεραιοὺς μὲ ἅμα τοῖς ἀχρήστοις, διακοσίους ὀπὶ χιλίοις ὄντας, ἀνελεῖν ἐκέλευσεν, [t] τοὺς δὲ νέους ὀπιλέξας τοὺς [u] ἰσχυροτάτους ἑξακισχιλίους [x] ἔπεμψεν εἰς τὸν ἰσθμὸν Νέρωνι, ὑ ὁ λοιπὸν πλῆθος εἰς τεσσαρεσκαίδεκα ὑ τετρακοσίους ὄντας πιπράσκει, χωρὶς τῶν Ἀγρίππα χαρισθέντων. τοὺς γὰ ὑπὲ τὸν τούτου βασιλείας, [y] ἐπέτρεψεν αὐτοῖς πωλεῖν, ὅπη βούλοιτο· πιπράσκει δὲ ὑ τούτους ὁ βασιλεὺς. [z] ὁ μὲν

a Ἐῶιζον *Big.* b Illud ἢ ἐ *Cod. Big. & Ruf.* c Εἰς τὴν γὰν ἐξώθησαν *Big.* d Ἐγκλειόμενοι *Big.* ἐγκλειόμενοι *Bunb.* e Ita lego, ἐκπηδήσαντες in *Editis & MSS.* f Ita *Big. Vat. & Voſſ.* διέφθειραν in *ceteris.* g Ἐπὶ τὸ πόλεως *Big. Voſſ. & Vat.* h Ἐκατοντακόσιοι legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſipp.* i Ἐπὶ βήματος *Big. Vat. & Voſſ.* k Λεὼ *Big.* l Ita *Big. & Ruf.* πάντων in *Editis Aliiſque.* m Τῶν πατρίδων *Big.* n Καὶ οἱ ἀφορ. *Big.* o Auctoritate *Cod. Big.* delevi ϳ ante τρόπον, ut & ſupra poſt Οὐεσπασιανὸς. p Ita *Big.* ὑφορᾶτο in *ceteris.* q Ita *Voſſ.* ἰέναι in *reliquis.* r Ἐπαλλὴν *Big.* ſ Ita *Big. & Ruf.* ἐκυρτοῦντο *Voſſ. & Vat.* neutra vox comparet in *Editis Aliiſque.* t Ἐπειτα habet *Big.* u Ita quidem *Big.* ἰσχυστοὺς in *reliquis.* x Ἔπεμπεν habet *Big.* y Ita quidem *Big.* ἐπέτρεπεν in *reliquis.* * Nulli enim parcebatur quicunque occurrerat, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Ὁμὲ-

[a] ὁ μέντοι γε ὄχλος, Τραχωνῖται, καὶ Γαυλανῖται, καὶ Ἱππηνοὶ, καὶ οἱ ἐκ τῆς Γαδαρίτιδος, ὅ τε πλέον ἐκ μέρους στασιασταὶ καὶ φυγάδες, καὶ οἷς παρὰ τὴν εἰρήνην ὠείδιζε τὸ πόλεμον τρέφειν, ἑάλωσαν Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόῃ.

Turba autem reliqua, Trachonitæ *scilicet*, & Gaulanitæ, & Hippeni, & Gadaritæ, majori ex parte ut seditiosi & fugitivi, & quos probra pace admissa ad bellum incitabant, capta erat mensis Gorpiæi die VIII.

a Ὁ μέντοι γε ὄχλος *Big.* b Ἐν εἰρήνῃ *Big.*

---

[a]ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΤΕΤΑΡΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO QUARTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅσα [b] φρούρια πυρίλαβον οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ὡς ἐπὶ τῆς Σεμεχωνιτῶν λίμνης,

1. *Quot castella in potestatem suam redegerunt Romani, deque lacu Semechonitarum.*

β'. Ἐκθεσις Γαμάλας πόλεως, καὶ ὅσα ἔπαθον Ῥωμαῖοι πολιορκοῦντες αὐτήν. ὅτι καὶ Ἀγρίππας, Ῥωμαίοις προσταττόμενος σὺν ὁμοφύλοις ὡπλισμένοις, ὑπὸ σφενδόνης ἐβλήθη λίθῳ.

2. *Descriptio urbis Gamalæ, quæque passi sunt Romani in ejus obsidione: quodque Agrippa, dum populares suos ad fœdus cum Romanis hortaretur, lapide à funda percussus est.*

γ'. Ὡς καταῤῥίψαντες Ῥωμαῖοι τὸ τεῖχη Γαμάλας, καὶ εἰσελθόντες, αὖθις μετὰ μεγάλων κινδύνων ἀπηλάθησαν.

3. *Quod Romani, postquam Gamalæ mœnia dejecissent, urbem ingressi, inde magno cum periculo repulsi erant.*

δ'. Ὅπως Οὐεσπασιανὸς σὺν ὀλίγοις ἀπελείφθη καὶ μόλις ἐξέφυγεν· ὅτι καὶ ὁ δεκάρχης Ἔβούτιος ἔπεσεν. καὶ περὶ ἑκατοντάρχου Γάλλου.

4. *Quomodo Vespasianus cum paucis relictus erat, & ægre evasit: quodque Ebutius decurio pugna cecidit. Deque Gallo centurione.*

ε'. Ὅπως ἀθυμοῦσαν τὴν στρατιὰν ἐπὶ τοῖς πταίσμασι λόγοις ἀνεκτήσατο· καὶ ὡς πάλιν εἰς πολιορκίαν παρεσκευάσθη.

5. *Quomodo Vespasianus exercitum, ex adversis casibus despondentem, verbis recreavit: atque iterum paratus erat ad urbem obsidendam.*

ς'. Περὶ τοῦ Ἰταβυρίου ὄρους, καὶ ὡς ἐπὶ Πλακίδου ἥλω.

6. *De monte Itabyrio, & quomodo à Placido captus erat.*

ζ'. Ἅλωσις Γαμάλας. καὶ ὡς ἀδεὴς ἐκεῖθεν πλὴν δύο γυναικῶν διέφυγεν.

7. *Excidium Gamalæ. quodque nemo præter duas mulierculas effugit.*

η'. Ὅπως Γίσχαλα, μόνη ἀποληφθεῖσα ἀχείρωτον, Ἰωάννης ὁ τοῦ Λευὶ ἐστασίαζεν· καὶ ὡς Οὐεσπασιανὸς ἐπ' αὐτὴν μὲν Τίτον ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ εἰς Καισάρειαν ὑπέστρεψεν.

8. *Quomodo in urbe Giscbalorum, quæ sola relicta erat indomita, Joannes Levi filius seditionem movit: utque Vespasianus contra eam Titum misit, ipse vero Cæsaream reversus est.*

θ'. Ὅπως Τίτος λόγοις ἐπειρᾶτο [c] αὐτὸς προσάγεσθαι, Ἰωάννης δὲ, πείσας [d] αὐτὸς παύσασθαι τὴν ὑπερθέσεως τὴν ἡμέραν, νυκτὸς εἰς Ἱεροσόλυμα φεύγει· ἡ δὲ πόλις ἅμα ἡμέρᾳ δέχεται Τίτον.

9. *Quomodo Titus nitebatur cives sibi verbis conciliare; Joannes vero, cum eis persuasisset unius diei moram facere, nocte fugit Hierosolyma: atque urbs prima luce Titum recipit.*

ι'. Ὅπως ἐδέξαντο Ἰωάννην ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ περὶ τῆς γενομένης ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ στάσεως.

10. *Quomodo Joannem excipiunt Hierosolymis: & de seditione in urbe & vicina regione excitata.*

ια'. Περὶ τῶν ζηλωτῶν, οἷα κακὰ ἔπραξαν.

11. *De Zelotis, & quæ facinora patrarunt.*

ιβ'. Ὅπως ὁ δῆμος ἐπανέστη τούτοις, Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως αὐτὸν παροξύναντος· καὶ περὶ ὧν οἱ ζηλωταὶ διὰ κλήρων εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην ἐποίησαν.

12. *Quomodo populus in eos insurrexit, incitati ab Ananio pontifice: deque iis quæ Zelotæ per sortes fecerunt contra pontificatus dignitatem.*

ιγ'. Δημηγορία Ἀνάνου πρὸς δῆμον κατὰ τῶν ζηλωτῶν.

13. *Anani ad populum concio contra Zelotas.*

ιδ'. Ὅπως ἀντιπαρετάξαντο ἀλλήλοις οἵ τε ζηλωταὶ, καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀνανον· καὶ ὡς ὠθοῦμενοι οἱ τοῦ δήμου τοὺς ζηλωτὰς, ἠνάγκαζον αὐτοὺς τοῦ ἱεροῦ χωρεῖσθαι.

14. *Quomodo acies adversas instruxerunt Zelotæ & Ananus cum suis: utque populus, pulsis Zelotis, eos in templum se recipere cogebant.*

a Κεφάλαια τοῦ δ'. λόγου τῆς Ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως in Cod. Urbinate. Urb. αὐτοῖς ἅπασι. b Οἷα Φρ. Urb. c Αὐτοῖς ἐλθεῖν in Cod. Urb. d Αὐτὸν Urb. αὐτοῖς ἅπασι.

15. *Quomodo Joannes, ad Zelotas missus legatus de pace ineunda, magis eos irritavit; adeo ut Idumæos in auxilium acciverint.*

16. *Quod Idumæi accersiti statim venerunt, atque excluſi pernoctarunt extra urbem: ad quos verba facit Jesus pontifex.*

17. *Quod Zelotæ, ſectis portarum vectibus dum vehementiſſima ingrueret tempeſtas, Idumæos introduxerunt, inimicos comprehenderunt, & multis injuriis civitatem affecerunt.*

18. *Anani & Jeſu pontificum cædes.*

19. *Quomodo Zelotæ turbam promiſcuam, veluti animantia ratione carentia, interfecerint: deque Zacharia filio Baruch palam & audacter occiſo.*

20. *Quomodo Idumæi, indigne ferentes Zelotarum facinora, domum diſceſſerunt: utque ab illis liberati, majorem ſtragem ediderunt in civitate.*

21. *Ut Romanos adverſus Judæos ire deſiderantes in præſens cohibuit Veſpaſianus.*

22. *Quod multi è Judæis ad Romanos tranſfugiebant, & propter immanitatem Zelotarum, & quia ab ipſis occiſos ſepultura prohibebant.*

23. *Quomodo Joannes Levi filius paulatim dominatum occupavit.*

24. *Quæ mala patrarunt Zelotæ in Maſada caſtello, dum Paſchatis feſtum ageretur: deque aliis diverſis latronibus.*

25. *Quomodo Veſpaſianus & Gadaram in poteſtatem ſuam redegit; & ſeditioſos fuga elapſos, miſſo in eos Placido, interfecit: & dein urbeculas finitimas & vicos occupavit.*

26. *Quomodo Vindex in Gallia à Nerone defecit: utque Veſpaſianus, vicis omnibus everſis, etiam Hierichuntem capit.*

27. *Hierichuntis urbis, & Campi magni, ut vocatur, deſcriptio: deque fonte in ea, & miraculo ab Eliſſæo edito. inſuper & de lacu Aſphaltitide & Sodomis.*

28. *Quomodo Veſpaſianus, exitus Hieroſolymitis occludens, præſidia in civitatibus ſubactis collocavit; & urbem Geraſam, miſſo in eam Lucio, vaſtavit.*

29. *Quomodo Nero occiſus eſt, & Galba declaratus imperator; deinde Otho, & poſt eum Vitellius: qui, cum brevi imperaſſent, fato omnes ceſſerunt.*

30. *De Simone tyranno, & quænam geſſit adverſus Zelotas.*

31. *De urbe Chebrone, quam habitavit proavus noſter Abramus.*

32. *Ut, Simone Idumæam percurſante, Zelotæ uxorem ejus ſtructis inſidiis diripiunt.*

33. *Iterum de Galba, deque illis qui poſt eum Romæ imperarunt, & diem ſupremum obierunt.*

34. *Quod Veſpaſianus & toparchiam Gophniticam & Acrabatenam ſubegit, aliaſque urbeculas.*

35. *Rurſus de Simone tyranno, & malis quæ paſſa eſt civitas; utque populus, diſſentientes à Zelotis, Simonem contra eos in urbem introduxit.*

ιε'. Οπως Ιωάννης, πεμφθεὶς πρεσβυτὴς πρὸς τὺς ζηλωτὰς περὶ διαλύσεως, μᾶλλον αὐτὺς παρώξυνεν, ὡς καὶ τὺς Ιδυμαίους εἰς συμμαχίαν [a] προσκαλέσασθαι.

ις'. Ως Ιδυμαῖοι κληθέντες εὐθὺς ἦλθον, καὶ ἀποκλεισθέντες ἔξω τῆς πόλεως ηὐλίσαντο· πρὸς ὺς ἀρχιερεὺς Ιησῦς ἐδημηγόρησεν.

ιζ'. Ως, χειμῶνος σφοδροτάτου καταῤῥαγέντος, ἐδωκήσαν οἱ ζηλωταὶ, νύκτωρ τὺς μοχλὺς τῶν πυλῶν πείσαντες, εἰσαγαγεῖν τὺς Ιδυμαίους, καὶ τῶν τε δυσμενῶν κρατῆσαι, καὶ πολλὰ κατὰ τὴν πόλιν κακὰ διαπράξασθαι.

ιη'. Αναίρεσις τῶν ἀρχιερέων Ανάνου καὶ Ιησοῦ.

ιθ'. Οπως οἱ ζηλωταὶ τὸν εἰκαῖον ὄχλον, ὥσπερ ἄλογα ζῶα, κατέσφαξαν· καὶ περὶ Ζαχαρίου [b] υἱοῦ Βαρὲχ, μετὰ παῤῥησίας ἀναιρεθέντος.

κ'. Οπως δεινοπαθήσαντες Ιδυμαῖοι, ἐφ' οἷς οἱ ζηλωταὶ ἐπόίησαν, ἀνεχώρησαν οἴκοι· καὶ ὡς, ἐκείνων ἀπαλλαγέντες, πλείονας κατὰ τὴν πόλιν ἀπέκτειναν.

κα'. Ως Οὐεσπασιανὸς Ρωμαίους, κατὰ Ιουδαίων ὁρμῶντας, ἀνέστειλε μὴ πολεμεῖν τέως.

κβ'. Οτι [c] πολλοὶ τῶν Ιουδαίων ηὐτομόλουν [d] πρὸς τὺς Ρωμαίους, διά τε τὴν ὠμότητα τῶν ζηλωτῶν, καὶ διὰ τὸ μὴ ταφῆς ἀξιοῦν τὺς ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεμένους.

κγ'. Οπως Ιωάννης ὁ τοῦ Λευΐ κατ' ὀλίγον ἐπεφάνησεν.

κδ'. Οπῖα κακὰ, τὸ Φρέαρον [e] Μασάδαν οἱ ζηλωταὶ χειρωσάμενοι, ἐν αὐτῷ τῷ πάσχα εἰργάσαντο· καὶ περὶ ἄλλων διαφόρων λῃστῶν.

κε'. Οπως Οὐεσπασιανὸς τὴν τε Γάδαρα εἷλεν· καὶ τὺς στασιαστὰς ἐκφυγόντας, Πλάκιδον πέμψας, ἀπέκτεινεν. ἔπειτα καὶ τὰς περιξ πολίχνας τε καὶ κώμας κατέσχεν.

κς'. Οπως Οὐίνδιξ κατὰ τὴν Γαλατίαν ἀπέστη Νέρωνος· καὶ Οὐεσπασιανὸς, τὰς κώμας πάσας καταῤῥεψάμενος, λαμβάνει ἐκ τῆς Ιεριχώ.

κζ. Εκφρασις τῆς πόλεως Ιεριχοῦντος, καὶ τῆς καλουμένης Μεγάλης πεδίου· καὶ περὶ τῆς ἐν αὐτῇ πηγῆς, καὶ τῆς γενομένης θαύματος ὑπὸ Ελισσαίου. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς Ασφαλτίτιδος λίμνης καὶ τῶν Σοδόμων.

κη'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, τῆς ἐν Ιεροσολύμοις τὰς ἐξόδους ἀποτειχίζων, φρουρὰς ἐν ταῖς χειρωμέναις πόλεσι καθίζηι, καὶ Γέρασων πόλιν λέκιον πέμψας ἐπόρθησεν.

κθ'. Οπως ἀνηρέθη Νέρων, καὶ Γάλβας ἀνηγορεύθη, εἶτα Ωθων, ἔπειτα Βιτέλλιος, δ' ὀλίγον ἄρξαντες, πάντες ἐτελεύτησαν.

λ'. Περὶ Σίμωνος τοῦ τυράννου, καὶ ὅσα κατὰ τῶν ζηλωτῶν ἔπραξεν.

λα'. Περὶ Χεβρὼν τῆς πόλεως, ἐν ᾗ κατῴκησεν ὁ προπάτωρ [f] Αβραμος.

λβ'. Ως τοῦ Σίμωνος [g] τὴν Ιδυμαίαν καταιρέχοντος, οἱ ζηλωταὶ τὴν γυναῖκα λοχήσαντες διαρπάζουσιν.

λγ'. Περὶ Γάλβα αὖθις, καὶ τῶν μετ' αὐτὸν κρατησάντων ἐν Ρώμῃ, καὶ ἀπολωλότων.

λδ'. Οτι Οὐεσπασιανὸς αἱρεῖ τήν τε Γωφνητικὴν καὶ [h] Ακραβατηνὴν τοπαρχίαν, καὶ ἕτερα πολίχνια.

λε'. Περὶ Σίμωνος αὖθις τοῦ τυράννου, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει κακῶν· καὶ ὅπως, στασιάσας πρὸς τὺς ζηλωτὰς, τὸν Σίμωνα κατ' αὐτῶν ἐν τῇ πόλει εἰσήγαγεν.

a Εκκλησιαζ Urb. b Τοὺς Ιουδαίου μ. Urb. c Οἱ πολλοὶ Urb. d Κατὰ τὺς P. Urb: e Μάσσαδα Urb. f Al. Αβραάμος. g Ita Urb. τὴν Ιδυμαίαν in Editis Aliiſque. h Ακραβατηνὴν Urb.

λς'. Οπως

λς'. Οπως Βιτέλλιος ἀπὸ Γερμανίας εἰς Ρώμην [a]ἦλθεν.

36. *Quomodo Vitellius Germaniâ profectus est Romam.*

λζ'. Ως οἱ στρατιῶται τὰ κατὰ τὴν Ρώμην πυθόμενοι, Οὐεσπασιανὸν ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα.

37. *Quomodo milites, ubi acceperant quæ Romæ acciderant, Vespasianum declararunt imperatorem.*

λή. Οπως Οὐεσπασιανὸς, πρότερον τὴν Αλεξάνδρειαν καὶ τὴν Αἴγυπτον χειρώσασθαι ἐσπούδασεν· καὶ ἔκφρασις αὐτῆς τε Αἰγύπτου καὶ τοῦ ποταμοῦ Νείλου.

38. *Quomodo Vespasianus prius operam dedit, ut Alexandriam & Ægyptum in potestatem suam redigeret: Ægyptique descriptio & fluvii Nili.*

λθ'. Οπως τὸν συγγραφέα Ιώσηπον τῶν δεσμῶν Οὐεσπασιανὸς ἀνίηση.

39. *Quomodo Josephum, qui ista scripsit, è vinculis liberat Vespasianus.*

μ'. Οτι καλῶς ἐχόντων ἐπ' Αλεξανδρείας αὐτῷ τῶν πραγμάτων, εἰς Αντιόχειαν πρότερον ἀφικόμενος Μουκιανὸν προεκπέμπει.

40. *Quod, rebus Alexandriæ bene se habentibus, prius Antiochiam profectus Mucianum præmittit.*

μά. Οπως ὁ τοῦ Βιτελλίου στρατηγὸς [b]Καικίνας, τὸ πλῆθος τῶν Οὐεσπασιανοῦ στρατευμάτων ἰδὼν, πείσας τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν στρατιώτας, πρὸς τὸν Αντώνιον ἀυτομολήσαι. ἐν ᾧ μεταγόντων τοὺς στρατιωτῶν, καὶ μελλόντων αὐτὸν τῷ Βιτελλίῳ πέμπειν δέσμιον, φθάσας Αντώνιος Πρῖμος, διέφθειρε πολλοὺς, καὶ τὸν Καικίναν τῷ Οὐεσπασιανῷ ἀνέπεμπε.

41. *Quomodo Vitelliani exercitus dux Cæcinas, conspecta ingenti militum Vespasiani multitudine, suis persuasit militibus ad Antonium transire. interea, dum milites facti pœniteret, atque in eo essent, ut Cæcinam ad Vitellium vinctum mitterent, eos prævenit Antonius Primus, multosque interfecit, & Cæcinam remittebat Vespasiano.*

μβ'. Οτι Βιτελλίου ἡττηθέντος καὶ ἀναιρεθέντος, Οὐεσπασιανὸς εἰς Ρωμην ὥρμησεν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Τίτος [c]ὑπέστρεψεν εἰς Ιεροσόλυμα.

42. *Quod, Vitellio victo & interempto, Vespasianus Romam ire contendit, & filius ejus Titus reversus est Hierosolyma.*

---

[d]Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,

ΛΟΓΟΣ Δ'.

FLAVII JOSEPHI

DE BELLO JUDAICO,

SIVE

JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,

LIBER IV.

ΚΕΦ. α'.

Τῆς Γαμάλας πολιορκία καὶ ἅλωσις.

CAP. I.

Gamalæ urbis obsidio & excidium.

ΟΣΟΙ δὲ μὴ τὴν Ιωταπάτων ἅλωσιν Γαλιλαῖοι Ρωμαίων ἀφεστήκεσαν, ὅτε τὸ Ταριχαίας ἐπεπόνθεσαν προσχώρημα· καὶ παρέλαβον πάντα Ρωμαῖοι τὰ φρούρια, καὶ τὰς πόλεις, πλὴν Γισχάλων καὶ τῶν τὸ Ιταβύριον ὄρος [e]κατειληφότων. συνέκειντο δὲ τούτοις καὶ Γάμαλα πόλις Ταριχαίων ἄντικρυς ὑπὲρ τῆς λίμνης κειμένη. ἡ δὲ Αγρίππα λήξεως αὕτη

QUICUNQUE autem Galilæorum post Iotapatorum excidium à Romanis defecerant, hi se iis dediderunt postquam superati erant Tarichæatæ: & Romani castella omnia & civitates accipiebant, præter Gischala & qui montem Itabyrium occupaverant. Cum istis autem conspirabat Gamala, urbs in ora lacus Tarichæis obversa. ad fines autem Agrippæ perti-

Galilæa fere omnis dedita Romanis.

a Δῆλθον *Urb.* *b* Καικίνας in quibusdam *MSS.* Κικίλος in *Aliis.* *c* *Al.* ὑπέρφυσεν. *d* Ιωσήπου περὶ ἁλώσεως λόγος πέμπτος *Bod.* *e* Κατοικήσαντα *Big.*

pertinebat, itemque Sogane, & Seleucia. Et hæ quidem Gaulanitidis regionis ambæ, (superioris quippe, quæ Gaulana vocatur, pars erat Sogane, & inferioris Gamala) Seleucia vero ſita ad Semechonitarum lacum. Huic quidem latitudo eſt ſtadiorum triginta, longitudo vero ſexaginta, paludeſque ſuas extendit uſque ad locum Daphnen *dictum*, cætera deliciis abundantem, fonteſque habentem; qui minorem, ut vocatur, Jordanem augentes ſub fano *Bovis aureæ, eum* immittunt in majorem. Et Soganes quidem atque Seleuciæ incolas, ſub initium defectionis, ſibi fœdere adjunxerat Agrippa: Gamala vero ei ſe dedere nolebat, freta locorum difficultate magis quam Iotapata. Jugum namque aſperum, ab alto monte porrectum, in medio tendonem erigit: atque ubi eminere incipit ſe aliquantulum protendit, eadem à parte anteriori ac à poſteriori declivitate, ut cameli figuram referat; unde nomen etiam duxit, quanquam indigenæ id accurate non exprimant. Et à latere quidem & à fronte diffinditur in profundos hiatus: à tergo vero ubi monti jungitur non adeo inacceſſum eſt; atque id indigenæ, foſſa per obliquum exciſa, invium fecerunt. Ejus autem ad latus acclive domus crebræ admodum erant ædificatæ, atque urbs pendenti ſimilis in ſe à vertice accuminato ruitura videbatur: & ad meridiem quidem vergebat. Ejus vero à meridie collis præaltus urbi erat pro arce: ſuperque eam præcipitium erat muris non incluſum, in vallem profundam deſpectans. Fons etiam intra murorum ambitum erat, in quem urbs deſinebat.

Semechonites lacus.

Gamalæ ſitus.

Gamala civitas expugnatu difficilis.

2. Cum civitas ita eſſet à natura expugnatu difficilis, eam *tamen* foſſis & cuniculis adhuc firmiorem reddidit Joſephus, cum ei muniendæ operam daret. Qui vero eam tenebant, loci quidem natura audentiores facti erant quam Iotapateni; multo autem pauciores qui pugnæ idonei: locique firmitate freti ne hoſtes quidem ſuperiores putabant. nam virorum plena erat civitas, qui in eam, utpote valide munitam, confugerant. qua re fiebat, ut miſſis ab Agrippa ad eam obſidendam per menſes ſeptem reſtiterint.

Veſpaſianus ex Ammaunte profectus Gamalam obſidet.

3. Atqui Veſpaſianus ex Ammaunte profectus, ubi pro Tiberiade caſtra poſuerat (Ammaus autem, ſi quis nomen interpretetur, aquæ calidæ vocantur: ibi enim fons eſt ſanandis corporum vitiis idoneus) *inde* Gamalam pervenit. Et civitatem quidem omnem in ejuſmodi poſitura cuſtodia circundare non valebat: qua vero fieri poſſet excubias collocat, montemque ſuperiorem occupabat. Cum autem milites caſtra ſuper eo pro more poſuiſſent, aggeres à tergo jacere incipiebat, & ad orientalem quidem ejus partem, quà in loco ſupra

τε ἰῶ, ἡ [a] Σωγάνη ἡ Σελεύκεια. ἡ [b] αἱ μὲ ὅλη ἡ Γαυλανίτιδος ἀμφότεραι· ἡ μὲ γὰρ ἄνω καλυμένη Γαυλανὴ μέρος ἐῶ ἡ Σωγάνη, ἡ κάτω δὲ ἡ Γάμαλα· Σελεύκεια δὲ πρὸς τῇ Σεμεχωνιτῶν λίμνῃ. ἔστιν πλάτος μὲ εὖρος, ἐξήκοντα δὲ μῆκος σάδια· διατείνει δὲ αὐτῆς τὰ ἕλη μέχρι [c] Δάφνης χωρίου, πάντα ἄλλα πρυφερῆ, ἡ πηγὰς ἔχοντος, [d] αἳ, πέφυκαν τ μικρὸν καλούμενον Ιορδάνῃ ὑπὸ τ ὁ χρυσῆς βοὸς [e] νεὼν, προσαύξουσι φ μεγάλῳ. τὰς μὲ δὴ ὅλας Σωγάνη ἡ Σελευκείας, [f] ἐπὶ τ ἀρχὴν τ ἀποστάσεως, δεξαμὴ Ἀγρίππας προσηγάγετο· Γάμαλα δὲ ἡ προσεχώρει, πεποιθυῖα τῇ δυσχωρίᾳ, πλέον τ Ἰωταπάτων. τραχὺς γὰρ αὐχὴν, ἀφ' ὑψηλῆς κατατείνων ὄρους, μέσον [g] ἐπαίρει τένοντα· μηκύνει δὲ ὀπίσω τ ὑπεροχὴν εἰς τὰ μετόπισθεν ὀλίγον ὅσον κατόπιν, ὡς εἰκάζειν καμήλῳ τὸ σχῆμα, ἀπ' ἰῶ ὀνόμασαι, ὃ παρὰ τ κλήσεως οὐκ ἀκριβοῦντων τ ἐπιχωρίων. κατὰ πλαγὰν μὲ δὴ ἡ πρόσωπον εἰς φάραγγας ἀβάτους διείργει· ὃ κατ' ὀρθὴν δὲ ὀλίγον ἀναφέρων τ δυσχωρίας, ὄπισθεν ἀπότομος· ἡ ὄρος, ἡ τοῦτο ἐπικαρσίᾳ πρόσκοπτες πάφρῳ δύσβατον οἱ ἐπιχώριοι κατεσκεύασε. πρὸς ἀρθίῳ δὲ τῇ λαγόνι, δεδομημέναι πεπύκνωνται δ' αὐτῶν ἐπ' ἀλλήλαις αἱ οἰκίαι, κρημνιζομένη τε ἡ πόλις εἰκῇα [h] κατέσχεν εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τ ἀξύτητος· ἡ ὄρος μεσημβρίαν μὲ ἔκλινεν. ὁ νότιος δὲ αὐτῆς ὄχθος, εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατείνων, ἄκρα τ πόλεως [i] ἰῶ· ἀτείχιστος δὲ ὑπὲρ αὐτὴν κρημνὸς ἦν, εἰς τ βαθυλάτην καλλείνην φάραγγα. πηγὴ δὲ ἐντὸς ἡ τείχους, ἐφ' ἰῶ ὃ ἄστυ κατέληγεν.

β'. Οὕτως ὄσαν φύσῃ [k] δύσμαχον τὴν πόλιν τειχίζων ὁ Ἰώσηπος ἐπόνησεν ὀχυρωτέραν ἐπανορθώσεις τε καὶ διώρυξιν. ἡ δὲ ἐν αὐτῇ, φύσει μὲν ἡ χωρία θαρραλεώτερα τὴν κατὰ τὴν Ἰωταπάτην ἦσαν· πολὺ δὲ ἐλάττους μάχιμοι, καὶ τῷ τόπῳ πεποιθότες θᾶσσον πλείονας ὑπελάμβανον. πεπλήρωτο γὰρ ἡ πόλις ἀφ' ὅλης τ ὀχυρότητος [l] συμφυγόντων, παρὰ καὶ τοῖς ἀπ' Ἀγρίππα πεμφθεῖσιν ὅτι τὴν πολιορκίαν ἀνεῖχεν ὅτι μῆνας ἑπτά.

γ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ἄρας ἀπὸ τ [m] Ἀμμαοῦς, ἔνθα πρὸ τ Τιβεριάδος ἐστρατοπεδεύκει· μεθερμηνευομένη δὲ Ἀμμαοῦς, θερμὰ λέγοις· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πηγὴ θερμοῦ ὑδάτων πρὸς ἄκεσιν ὀπιτήδειος· ἀφικνεῖται [n] πρὸς τ Γάμαλαν. ἡ πᾶσαν μὲ κυκλώσασθαι φυλακῇ τ πόλιν οὐχ [o] οἷός τε ἦν ὅτι ἀφεκειμένην· πρὸς δὲ τοῖς δυνατοῖς προβολὰς [p] καθίστησι, ἡ ὃ ὑπερκείμενον ὄρος καταλαμβάνεται. τειχισαμένων δὲ ὥσπερ ἔθος τ ταγμάτων ὑπὲρ [q] αὐχ' στρατόπεδον, χώματον ἤρχετο [r] κατ' ὄρθιον, καὶ ὃ μὲ κατ' ἀνατολὰς αὐτῷ μέρος, [s] ὅπερ ὁ ἐκστὰς τῆς πόλεως

β'.

[a] Σωγάνη & Σάσωνα in *MSS.* [b] &c. Gamala & Sogane. [c] Quia deliciosus copia fontium, inde forsan nomen habet ex similitudine Daphnes Antiochenæ. *Cellarius* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 294. Vide annon debeant legi Δάνης pro Δάφνης. nam ad regionem urbis Dan se hic lacus extendit, & regio urbis Dan fontem habet, à quo primum conspicuus labi incipit. Certe de Daphne Antiochena, longe hinc remota, ne cogitari quidem hic oportet. *Relandus* in *Palæst. S.* p. 263. [d] Al. περιφυσι & mox ἐκπιπτουσι. [e] Νεὼ *Big.* [f] Υπὸ τὸν ἀρχ. *Big.* [g] Επίχει *Big.* [h] Ita cum *Cod. Big.* κατέσχει in *Editis Aliisque.* [i] Ita distinguo & lego cum *Editis Aliisque*: nisi quod ἦν post κρημνὸς adjiciam è *Cod. Busb.* ἄκρα τ πόλεως ἦν ἀτείχιστος. [k] ἡ ὑπὲρ αὐτὸν κρημνὸς *Big.* quo modo forsan *Rufinus*, qui scribit, *usum areis sine muro civitati præbebat, rupesque superior ad profundam pertinens vallem.* [l] Διαμείναντων *Big.* & *Voss.* [l] Ita *Big.* συμφυλόντων in *reliquis.* [m] Ἀμαθοῦς *Big.* Vide ad p. 795. ut & *Cellarium* in *Geog. Ant.* l. 3. c. 13 p. 301. & *Relandum* in *Palæst. S.* p. 304. [n] Ita *Big.* πρὸς Γάμαλα in *Editis Aliisque.* [o] Sic *Big.* οἷόν τε in *cæteris.* [p] Καθίστη *Busb. Rhed. Voss.* & *Big.* [q] Ita *Big. Busb.* & *Rhed.* tam hic loci quam paulo infra. αὐτοὺς in *Editis Aliisque.* [r] Ita distinguo. antea erat κατ' ὀρθ. ἡ τὸ μὲν κ. [s] Vocem ὅπερ non agnoscunt *Busb.* & *Rhed.* * Al. *Vitulæ aureæ.*

[a] Ἐφαπ-

πόλεως πύργος ἦν, ἐφ' ᾧ ὁ πέμπτον ᾗ δέκατον ἐστρατοπεδεύκει τάγμα· ᾗ ὁ πέμπτον μέν, κατὰ μέσην ἐξειργάζετο τὴν πόλιν, τὰς διώρυγας δὲ [b] ἀνεπλήρου ᾗ τὰς φάραγγας ὁ δέκατον. καὶ τούτῳ προστεθόντα τοῖς τείχεσιν Ἀγρίππαν τὸν βασιλέα, ᾗ δεῖ ἀδιδόσεως τοῖς ἐφεστῶσι τοὺς ῥωμαίους ἀφαλέγεσθαι, βάλλει τις τῶν σφενδονητῶν κατὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα λίθῳ. καὶ ὁ μέν, κατὰ τῶν οἰκείων θᾶττον ἀπεκρύβη. Ῥωμαίους δὲ ἐπήγειρεν εἰς τὴν πολιορκίαν, ὀργή τε τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ σφῶν αὐτῶν δέος· ᾗ γὰρ ἀπολείψειν ἀμύητος ὑποβολὴ κατ' ἀλλοφύλων καὶ πολεμίων, τοὺς τοῦ ὁμόφυλον καὶ τὴν συμφεύγοντον αὐτοῖς σύμβουλον ὕπας ἀφειδήσειν.

γ'. Δ'. [c] Σπουδαζόντων οὖν τῶν χωμάτων θᾶττον, πλήθει χειρῶν καὶ τῇ προθυμίᾳ τῶν ἔργων, προσῆγον τὰς μηχανάς. Ⓐ δὲ τοῦ Χάρητος καὶ Ἰώσηπον, ὅτοι γὰρ ἦσαν τῶν κατὰ τὴν πόλιν δυνατώτατοι, καίτοι καταπεπληγότας τοὺς ὁπλίτας πάντων, ἐπειδὴ μάχεσθαι πολλῶν τοὺς τῆς πολιορκίας ἀνθέξειν οὐχ ὑπελάμβανον, ὕδατα καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδείοις μὴ διαρκοῦντας· παρεκρότησαν δὲ ὅμως ἐξήγαγον ὅτι τὸ τεῖχος. καὶ τοὺς ὀλίγον μὲν ἀπωθοῦντο τοὺς προσάγοντας τὰς μηχανάς, βαλλόμενοι δὲ τοῖς [d] καταπελτικοῖς, καὶ τοῖς πετροβόλοις, ἀνεχώρουν εἰς τὴν πόλιν. καὶ προσάγοντες οἱ Ῥωμαῖοι προῆλθον τοὺς κριούς, ἔθεσάν τε τὸ τεῖχος· ὑπὲρ δὲ τῶν [e] ῥηθέντων ἐποιοῦντο, μετὰ πολλῶν σαλπίγγων ἠχῶν, καὶ κλόνου τῆς ὅπλων, αὐτοί τε ἐπαλαλάζοντες συνέῤῥηγνυντο τοῖς κατὰ τὴν πόλιν. οἱ δὲ, τινὰς μὲν [f] τῶν τοὺς προτόνους ἐπιόντας ἀναιροῦντες, προσωτέρω χωρεῖν ἐκώλυον, καὶ καρτερῶς τοὺς Ῥωμαίους ἀπεῖργον. βιαζόμενοί τε ὑπὸ πολλῶν, καὶ πάντοθεν πιεζόντων, καὶ τοῖς τὰ ὑψηλὰ τῆς πόλεως, προσκειμένοις τοῖς πολεμίοις ἐκ ὑπερφῆς ὀλισθάνοντες, συνώθουν εἰς τὸ χαλεπὸν, καὶ τῇ φυσικῇ καὶ δυσχωρίᾳ θλιβόμενοι ἀπήργον. οἱ δὲ μήτε τοὺς κατὰ κορυφὴν ἀμύνασθαι δυνάμενοι, μήτε διεκπαίειν τὸ σφετέρων τοῖσι βιαζομένοις, ὅτι τὰς οἰκίας τῶν πολεμίων, προσῆγεν γὰρ ἦσαν, ἀνέφευγον. αἱ δὲ ταχέως [g] κατεφέροντο πληθόμεναι, καὶ ὁ βάρος μὲν [h] φέρουσαι· κατίουσι δὲ πολλὰς μία τῶν ὑπ' αὐτὴν πεσοῦσα, καὶ πάλιν ἑκάστη τὰς ὑπ' αὐτάς. τῶν τε πλείστους διέφθειρε τῶν Ῥωμαίων, ὑπὸ γὰρ ἀμηχανίας, καὶ τοὺς συνιζήσας ἐρείπτες, ἐπεπήδων ταῖς στέγαις. καὶ πολλοὶ μὲν κατεχώννυντο τοῖς ἐρειπίοις, πολλοὶ δὲ ὑποφεύγοντες, μέρη τοῦ σώματος κατελαμβάνοντο, πλείστους δὲ ὁ κονιορτὸς ἄγχων ἀπήρει. συνεργεῖν Θεὸν τοῦτο Γαμαλεῖς ὑπελάμβανον, καὶ τῆς κατὰ σφᾶς ἀμελοῦντες βλάβης ἐπέκειντο, πρός τε τὰ τύχη τοὺς πολεμίους [i] ἀνώθουν, [k] καὶ τοὺς καταλιθαίνοντας ὀλισθάνοντας τοῖς φονικοῖς, [l] ἢ ἀεὶ τοὺς πίπτοντας, ὑπερθεν βάλλοντες, ἐκτεινον. καὶ τὰ μὲ ἐρείπια χερμάδων [m] πλῆθος αὐτοῖς, σίδηρον δὲ παρεῖχον Ⓐ τῶν πολεμίων νεκροί. ὡς δ' urbem editissimo turris erat, ubi legio decima & quinta castra posuerant: & quinta quidem contra mediam civitatem opus absolvebat; fossas autem & valles replebat decima. Interea cum ad mœnia accessisset rex Agrippa, & de deditione ad eos qui super muris stabant verba facere conaretur, funditorum quidam dextrum ejus cubitum lapide percutit. Et ille quidem celeriter à familiaribus suis circumseptus est. Romanos autem & ira ob regem *sauciatum*, & sui metus ad obsidionem protinus incitabat; nihil quippe crudelitatis *Judæos* in alienigenas atq; hostes prætermissum ire credentes, qui in populares suum, & quæ è re ipsorum essent suadentem, sævitiam exercuerunt. *Agrippa lapide percutitur.*

4. Itaque aggeribus cito perfectis, & ob militum multitudinem & quod opere assuefacti essent, machinas adducebant. Chares autem & Josephus, (nam illi potentissimi eorum qui in urbe erant) armatis, licet metu perculsis, ordinandis operam dant, quoniam non diu obsidionem sustineri posse arbitrabantur, cum aquæ aliorumque necessariorum copia non abundarent: simulque ac eos adhortati essent ad mœnia eduxerunt. Et ad breve quidem tempus propulsabant eos qui machinas adducebant: catapultis autem & ballistis percussi in urbem se recipiebant. Atque Romani, tribus ex locis arietes adducentes, murum quidem concutiunt: qua vero dejectus erat irruentes magno cum tubarum sonitu & armorum strepitu, ipsorumque etiam clamore, cum iis qui in urbe erant prælio congrediebantur. Illi autem paululum quidem ad primos aditus *Romanis* instantes ne ultra progrederentur obstabant, eosque fortiter repellebant. cumque superati essent à multitudine illorum, qui eos undique urgebant, compulsique ut ad excelsa civitatis loca refugerent, tum demum conversi & hostes instantes adorti in declivia eos contrudebant, locorumque angustia & difficultate compressos interficiebant. Romani autem, cum neque à vertice imminentes depellere, neque in partem aliquam evadere possent, suis contra ipsos ire nitentibus, in fastigia domorum hostilium (quippe humiles erant) se fuga recipiebant. Illæ autem, cum militum plenæ pondus sustinendo non essent, statim collapsæ sunt: & una dejecta multas infra se, illæq; alias deturbabant. Quo factum ut pleriq; Romanorum perierint. quippe incerti quid agerent, in tecta insiliebant, quamvis ea subsidere viderent. Atque ita multi quidem ruinis opprimebantur; haud pauci vero, non nisi parte *aliqua* corporis mulctati subterfugiebant: plurimosque pulvis eos suffocando enecabat. id quod Gamalenses à Deo esse ipsos adjuvante existimabant: adeoq; sua damna insuper habentes hostibus instabant, eosque urgendo in tecta propellebant, ac delapsos in asperis viarum angustiis, ut quisque caderet, telis desuper missis interficiebant. Et ruinæ quidem eis lapidum affatim dabant: ferrum vero mortui hostes suppeditabant. nam *Chares & Josephus quidam Gamalensium duces.*

In urbem ingressi magnam cladem accipiunt.

Romani muros Gamalæ arietibus quatiunt.

eæso-

a Ἐφεστηκόσιν deest *Big.* *b* Ἀνεπλήρουν *Big.* *c* Σπουδαζόντων τῶν *Big.* σπουδαζόντων δὲ τῶν legisse videtur *Ruf.* *d* Καταπέλταις *Bod.* *e* Ita *Bod.* ἰφθέντων *Big.* ἰφθέντων in *Editis Aliisque.* *f* Παρὰ τοὺς ας. *Big.* *g* Κατεπίπτοντο *Big.* κατεπέπτοντο *Busb.* & *Rhed.* *h* Ita *Big.* φέρουσαι in *Editis Aliisque.* *i* Sic *Big.* & *Ruf.* ἀνώθουν in *cæteris.* *k* Ita lego prout in margine *Cod. Rhed.* nec aliter legisse videtur *Rufinus*, qui vertit ad hunc modum, *qui vero per angustos viarum clivos cecidissent eos telis desuper missis interficiebant.* antea erat καὶ τοὺς καταλιθαίνοντας. *l* Vide *H. Steph.* in *Thes. Gr.* v. ἀεί. *m* Eo modo *Big.* πλέον ἦν in *Editis Aliisque.* πλέα ἦν in uno *MS.*

a Απο-

cæſorum gladios diſtringentes, contra ſemineces illis utebantur. Porro multi cùm de tectis decidiſſent ſemet ferientes occidebant. quin & terga dantibus ne fuga quidem facilis erat: viarum namque ignorantia, & pulveris craſſitie ſeſe non internoſcentes pererrabant, & circa ſuos cadebant.

Veſpaſiani periculum.

5. Atque illi quidem, qui exitus inveniebant, ex urbe receſſerunt. Veſpaſianus autem, qui laborantibus ſemper intererat (nam vehemens eum dolor occupabat, cum urbem ſuper militem ruere videret) ſuæ ſalutis oblitus, cum ſe paulatim in ſuperiora urbis aſcendiſſe non ſenſiſſet, ubi cum paucis admodum è ſuis media inter pericula relictus erat (neque enim tunc aderat ei Titus filius, ad Mucianum eo tempore in Syriam miſſus) & dare quidem terga neque tutum, neque honeſtum putaſſet; rerum autem quas ab adoleſcentia geſſerat & ſuæ virtutis memor, quaſi Dei afflatu, ex eorum qui ſecum erant corporibus & armaturis teſtudinem facit. atque ita bellum à vertice defluens ſuſtinet: &, neque virorum neque telorum multitudinem formidans, *id facere* perſeverabat, donec hoſtes, ejus animi præſentiam divinam eſſe reputantes, *pugnæ* ardorem remitterent. Cum autem minus acriter inſtarent, ipſe pedem referebat, non prius tergum convertens quam extra muros eſſet. Et plurimi quidem Romani milites ea pugna ceciderunt, in quibus & Ebutius decurio, vir qui non eo tantum prælio quo periit, ſed ubique antea ſe fortiſſimum præſtitit, & mala plurima Judæis intulit.

Ejus animi præſentia & fortitudo.

Ebutius cadit.

Galli forte facinus.

Centurio autem quidam, Gallus nomine, media in turba, cum decem militibus in cujuſdam domum clam ſubiit. cumq; eos qui in ea erant audiviſſet, inter ſe dum cœnarent colloquentes de iis, quæ populus contra Romanos aut pro ſe ſtatuerant (erat enim & ipſe Syrus, itemque Syri qui cum eo erant) nocte illos adortus omnes jugulat, & ad Romanos ſalvus cum militibus evaſit.

6. Veſpaſianus autem exercitui adverſorum caſuum cogitatione dejecto, quodque non antea ejuſmodi cladem fuerant experti, maxime vero quod eos puderet ducem in periculis deſeruiſſe, ſolamen adhibebat; nihil quidem de ſe dicens, ut omnino non videretur conqueri: "oportere autem, inquiens, quæ communia "eſſent *omnibus* fortiter ferre, belli naturam "ſecum animo reputantes, quodque nuſquam "ſine ſanguine reportetur victoria. Fortuna "quippe mutabilis *præliantes* circumſtat: cum- "que tot millia Judæorum interfecerint, ipſos "fortunæ viciſſim parvi aliquid pependiſſe. "Atque ut ineptorum eſſe, rebus ſecundis val- "de inſoleſcere, ita ignavorum calamitate ac- "cepta trepidare. velox enim eſt in utram- "que partem mutatio, atque ille fortiſſimus, "cujus ſobrius eſt animus, etiam cum res ma- "le ceciderint, ita ut *idem* maneat, hilari etiam "animo quod perditum erat reparans. Quæ

Veſpaſianus exercitum conſolatur.

ασῶντες δὲ τὰ τ̃ πεσόντων ξίφη, χ τ̃ δυσθανατόντων ἐχρῶντο. πολλοὶ δὲ, [a] ἀποπίπτοντες ἤδη τ̃ δωμάτων, σφᾶς αὐτὺς βάλλοντες ἔθνησκον. ἰῶ δὲ ὁδὲ τραπέντων ἡ φυγὴ ῥᾴδιος. χ γὰ ἄγνοια τ̃ ὁδῶν καὶ παχύτητα τ̃ κονιορτ̃, μηδὲ ἀλλήλυς διαγινώσκοντες ἀνειλοῦντο, καὶ τοῖ σφᾶς ἐπιπλον.

ε'. Οἱ μὲ οὖν μόλις εὑρίσκοντες τὰς ἐξόδυς, ἀνεχώρησ ἐκ τ̃ πόλεως. Οὐεσπασιανὸς δὲ ἀεὶ παρεσμένων τοῖς πονουμένοις, δεινόν γάρ τι πάθος αὐτὸν εἰσῆλ [b] καταφθομένων ὁρῶντα τοῖ ἔρ τραπ̃ τ̃ πόλιν, οὐ λήθη τ̃ [c] κατ' αὐτὸν ἀσφαλῶς γινόμενος, λανθάνῃ χ μικρὸν ἀποστάντα τ̃ πόλεως [d] προελθών, ἔνθα μέσοις ἐγκαταλείπε) τοῖς κινδυνοις μετ' ὀλίγων παντελῶς. ὁδὲ γὰ ὁ παῖς αὐτ̃ Τῖτος τότε συμπαρ, τλωκαῦτα προὸς Μυκιανὸν εἰς Συρίαν ἀπεσταλμένος· τραπῆναι μὲ οὖν ὅτε ἀσφαλὲς, ὅτε πρέπον ἡγήσατο, μνησθεὶς δὲ τ̃ ἀπὸ νεότητος αὐτ̃ πεπονημένων, ἡ τ̃ ἰδίας ἀρετῆς, ὥσπερ ἔνθυς γενόμενος, συναπτίζει μὲ τὺς ἅμα αὐτ̃ [e] τότε σώμασι ἡ ταῖς παροπλίαις. ἐνυφίστη) δὲ χ κορυφὴν ἐπιῤῥέουσα τ̃ πόλεμον, ἡ ὅτε ἀνδρῶν πλῆθος ὅτω βελῶν ὑποπήξας [f] ἐπέμενε, μέχρι δαιμόνιον ὅ παράσημα τ̃ ψυχῆς συνιόησαντες οἱ πολέμιοι, τὰς ὁρμὰς ὑπέδυ. ἀτονώτερον δὲ προσκεμένων, αὐτὸς ὑπὸ πόδα ἀνεχώρ, νῶτα μὴ δειλοῖς ἕως ἔξω τ̃ τείχυς ἐγένετο. πλεῖστοι μὲ οὖν [g] Ρωμαίων [h] χ τοὐτῳ ἔπεσον μάχη, ὑ οἷς ἡ [i] δεκαδάρχης Εβούτιος, ἀνὴρ ἡ μόνον ἐφ' ἧς ἔπεσε παρατάξεως, ἀλλὰ παταχῆ ἡ πρότερον γενναιόταλος φανείς, ἡ πλεῖστα κακὰ Ιουδαίοις ἐργασάμενος. ἑκατονταίρχης δέ τις, Γάλλος ὀνόματι, μ τ̃ πιστ̃ δὲ δέκα προελθεὶς ὑ τ̃ παραχῆ, κατέδυ μὲ εἴς τινος οἰκίαν. τ̃ δὲ ὑ αὐτῆ διαλαλούντων παρὰ δεῖπνον ὅσα [k] χ τ̃ Ρωμαίων ἢ περὶ σφῶν ὁ δῆμος ἐβουλεύετο, καταπροασάμενος· ἦν δὲ αὐτός τε ἡ οἱ σὺν αὐτ̃ Σύροι· τύχῃ γὰρ ἐπανίσχ), ἡ πάντας ἀποφάξας, μ τ̃ πιστῶν εἰς τὺς Ρωμαίους διασώζε).

ς'. Οὐεσπασιανὸς δὲ [l] ἀθυμοῦσαν τοῖ πρασσομένοις ὑ- ε'.
[m] νοίᾳ πλαισμάτων, καὶ διότι τῶν ὑδάμ τηλικαύτη συμφορᾷ [n] κέχρητο, τόγε μὲν πλέον ἀθυμούμενος ὅτι τ̃ [o] στρατηγὸν μόνον τοῖς κινδύνοις ἐγκαταλιπεῖν, παρεμυθεῖτο, [p] περὶ μὲν τ̃ καθ' αὑτὸν ἡσυχάζων, ὡς μηδὲ τοῖ ἀρχοῖ μέμφεσθαι δοκοίη· "δεῖν δὲ τὰ "καινὰ λέγων ἀνδρείως φέρειν, τοῖ τ̃ πολέμυ φύ- "σιν ὑπογράπτων, ὡς ὑδαμ τὸ νικᾶν ἀναμφισ πρέ- "γίνεται, [q] ἡ γὰ παλίμπους τύχη πρεῖσται. τοσαύ- "τας μέν τοι μυριάδας Ιουδαίων ἀπολόντας, αὐτὺς "ὀλίγοις πρ̃ δαίμονι δεδωκέναι συμβολίν. τ̃ δὲ "ὥσπερ ἀπειροκάλων τὸ λίσθ ἐπαίρεσθαι τοῖς εὐ- "τραγίαις· ὕπως ἀνάπαλιν, τὸ καταπλήσσειν ὑ τοῖς "πλαίσμασιν. ὀξεῖα γὰ ὑ ἀμφοτέρως ἡ μεταβολὴ, "καὶκεῖνος ἄρτιος, ὁ καὶν τοῖς [r] ἀτυχήμασι νήφων, ἵνα "μένῃ ἡ δ' εὐθυμίας ἀναπαλαίων τὰ σφάλματα. τὰ

μέντοι

a Αποπιπτόντων *Voſſ.* quo modo forſan in *Ruffini* codice: quippe vertit, *multi jam præcumbentibus telis ſemet inde projiciendo moriebantur.* *b* Καταφθαμένων *Big.* *c* Καθ' ἑαυτὸν *Big.* *d* Απελθὼν *Bod.* *e* Ita *Big.* antea erat, πάσι σώμασι ταῖς παροπλίαις. *f* Εμβρι *Big.* *g* Ρωμαίοι *Big.* *h* Κατ' αὐτῷ *Bod.* *i* Δεκόχης *Bod.* *k* Ita cum *Big.* & *Bod.* ηκουσ in *Editis Aliiſque.* *l* Ita *Big.* ἀθυμοῦσάν τι in *Editis Aliiſque.* Forſan fuerit ἀθυμοῦσάν τι τῷ πρ. *m* Sic lego cum Cl. *Boſio.* antea erat ἀνοίᾳ. nullo plane ſenſu. *n* Εκκέχυται *Big.* *o* Ηγεμόνα *Big.* *p* Περὶ μὲν ὧν ἔδ κατ' αὐτὸν *Big.* *q* Δικαιῶ δ' ἡ τύχη τ̃ παρόντα *Big.* *r* Ita cum Cl. *Lowthio*, conjecturam ejus firmante *Ruffino.* antea erat ἀτυχήμασιν.

a Ita

"μέντοι συμβεβηκότα πῶ, ὅτε μαλακιαθέντων [a] ἡμῶν,
"ὅτε οὔθ' ὑπὸ τῶν τῶν Ιουδαίων ἀρετῶν γέγονεν· ἀλλὰ
"καὶ ἐκείνοις ἓν πλεονεκτῆσαι, καὶ ἓν ἁμαρτεῖν ἡμῖν
"αἴτιον ἡ δυσχωρία. [b] καθ' ὧν ἄν τις ὑμῶν μέμψαι-
"το τὴν ὁρμὴν ὅτι ἀπαμύνετον. ἀναφυγόντων γὰρ ὅτι τοὺς
"ὑψηλοὺς τῶν πολεμίων [d] ἑαυτοὺς ὑποστέλλειν ἐχρῆν,
"καὶ μὴ εἰς κορυφὴν ἱσταμένοις τοῖς κινδύνοις ἔπεσθαι·
"κρατηθέντας δὲ τὴν κάτω πόλεως, κατ' ὀλίγον προσκα-
"λεῖσθαι τοὺς ἀναφυγόντας εἰς ἀσφαλῆ καὶ ἐφαίρειν μά-
"χην. νυνὶ δὲ ἀκρατῶς ὅτι τὴν νίκην ἐπηγόμενοι, τὴν
"ἀσφαλείας ἠμελήσατε. ὁ δὲ ἀπειρόκινδυνον οὐ πο-
"λέμῳ, καὶ τὴν ὁρμὴν μανιώδη, οὐ τοὺς Ρωμαίων, οἷς
"πάντα ἐμπειρίᾳ καὶ τάξει κατορθοῦμεν, ἀλλὰ βαρβα-
"ρικὸν, ᾧ ὧν μάλιστα Ιουδαῖοι κρατοῦσι. χρὴ τοίνυν ὅτι
"τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἀναδραμεῖν, καὶ θυμοῦσθαι μᾶλλον,
"ἢ τοσαθυμεῖν τὰ παρ' ἀξίαν [e] πάσχοντας. τὴν δὲ ἀεί-
"ποτε ἔκφυγεν ἐκ τῆς ἰδίας χειρὸς ὀφείλουσι τοῦτο
"μνᾶσθαι. ὅτου γὰρ [f] τοῖς ἀπολωλόσι τιμωρήσασθαι, καὶ
"τὴν ἀπολουσαν ἀμυνεῖσθαι. προσέσομαι δὲ ἐγὼ, καθά-
"περ πῶ, ὅτι τὴν πάσης μάχης προάγων τε ὑμῖν εἰς
"τοὺς πολεμίους, καὶ τελευτῶν ἀποχωρῶν.

ζ'. Ὁ μὲν οὖν τοιαῦτα λέγων τὸν θρασὺν ἀνε-
λάμβανε. τοῖς δὲ Γαμαλεῦσι, τοῖς ὀλίγον μὲν θαῤῥῆ-
σαι τὸ κατορθώματι παρέσῃ, εὐδαιμόνως τε συμβάντι
καὶ μεγάλως. λογιζόμενοι δὲ ὕστερον ἀφῃρῆσθαι σφᾶς
αὐτοὺς καὶ δεξιᾶς ἐλπίδα, τό,τε μὴ δυνασθαι ἀσφεύ-
γειν σύνοιστας, ἤδη γὰρ [g] ἐπέλιπε τὰ πτηνὰ δέος, δει-
λοὺς ἠθέμενον, καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπεπόκει. ὑπὲρ μὲν εἰς ὅ
δυνατὸν ἠμέλουν σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τὰ διῤῥηχθέντα
τοῦ τείχους οἱ γυναῖκάς, καὶ τὰ μένοντα διεῖργον τοὺς
ἐφύλασσον ὡς λῃστάς. τὴν δὲ Ρωμαίων [h] ὑπερωκοδόμουν τὰ
χώματα, καὶ πάλιν παρεμβύσεων εἰσβολῆς, ὡς πολλοὶ
διεδίδρασκον ἐκ τῆς πόλεως, κατά τε δυσβάτων φα-
ραγγῶν, ἧσσον ὄντων φυλακῆς, καὶ διὰ τῶν ὑπονό-
μων. ὅσοι γοῦν, δέους ὑπὲρ ληφθῆναι, παρέμενον, οὐ σὺν
δίκῃ [i] διεφθείροντο· παντελῶς γὰρ τροφὴ τοῖς μάχεσθαι
δυναμένοις συνωθεῖτο.

ς'. η'. Καὶ οἱ μὲν, οὐ τοιούτοις πάθεσι διεκαρτέρουν. Οὐε-
σπασιανὸς δὲ πάρεργον ἐποιεῖτο τὴν πολιορκίαν, τοὺς τὸ
[k] Ιτάβυριον κατειληφότας ὄρος, ὃ ὄντι μεγάλῳ πεδίῳ
καὶ Σκυθοπόλεως μέσον· ὧν ὃ μὲν ὕψος ὅτι τεσσάκοντα
σταδίους ἀνίσχει, μόλις προσβατὸν κατὰ τὸ προσαρκτιον
κλίμα, πεδίον δὲ ὅσον ἡ κορυφὴ [l] σταδίων ἓξ καὶ εἴκοσι,
πᾶν τετειχισμένον. ἤγειρε δὲ τοῦτον ὅπως τὸν περίβο-
λον ὁ Ἰώσηπος εἰς πεντεκαίδεκα ἡμέρας, τῇ τε ἄλλῃ
χορηγούμενος ὕλῃ κάτωθεν καὶ ὕδατι. καὶ γὰρ τοῖς
ἐποίκοις μόνοι ἦν ὄμβριον. πολλῆ οὖν πλήθους ὅτι

"vero nunc acciderunt, neque noſtræ mollitiei
"neque Judæorum virtuti accepta debentur:
"ſed illis tam pugnæ melioris quam nobis de-
"terioris cauſa erat locorum difficultas. qua
"in re eſt ut aliquis temeritatis veſtræ alacri-
"tatem reprehendat. Nam cum hoſtes in lo-
"ca excelſiora refugiſſent, manus continere
"debuiſtis, neque pericula ſequi in ſummo
"vertice adeunda: ſed, capta urbe inferiori,
"paulatim eos, qui in ſuperiora ſe receperant,
"ad pugnam certam ſtabilemque provocare.
"Nunc autem accidit, ut vehementer ad vi-
"ctoriam incitati nullam veſtræ ſalutis ratio-
"nem habueritis. Verum temerarius & fu-
"rioſus in bello impetus haud Romanorum
"eſt, qui omnia ex peritia & diſciplinæ legi-
"gibus perficimus: ſed Barbarorum, & quo
"maxime valent Judæi. Oportet igitur nos
"ad propriam virtutem recurrere, & iraſci
"potius quam ex errore adeo indigno ani-
"mum deſpondere. Atqui optimum quiſque
"ſua ex manu quærat ſolamen. ita enim nos
"ultum ire amiſſos, & vindicatum in eos à
"quibus peremti ſunt. Mihi autem curæ erit,
"quemadmodum & nunc, in omni pugna vo-
"bis contra hoſtes præire, noviſſimumque in-
"de diſcedere.

7. Et ille quidem iſtiuſmodi verbis recrea- *Gamalenſibus poſt fiduciam ſumptam animi paulatim ceciderunt.*
bat exercitum. Tunc autem Gamalenſes pau-
liſper quidem fiduciam ſumpſerunt, ex rebus
feliciter valdeque præter omnem opinionem
geſtis. Poſtea vero reputantes ſibi ipſis ab-
latam eſſe etiam fœderis ſpem, cogitanteſque
quod nequicquam poſſent effugere (jam enim
victus eos defecerat) magna erant in anxieta-
te, animique illis ceciderunt: ſuam tamen,
quoad ejus fieri poſſet, ſalutem curabant. quip-
pe fortiſſimi illorum muri partes diffractas,
atque integrarum ambitum reliqui cuſtodie-
bant. At cum Romani aggeres conſtruerent,
iterumque irruptionem facere niterentur, mul-
ti ex civitate per valles impervias, ubi nullæ
erant excubiæ, & per cloacas diffugiebant.
Cæterum quotquot, præ metu ne caperentur,
in urbe manebant, inopia interibant: nam iis
ſolum, qui pugnando erant, undique conge-
rebatur alimentum.

8. Atque illi quidem in hujuſmodi calami- II.
tatibus perdurabant. Veſpaſianus autem præ-
ter obſidionem ſucciſivo opere eos adoritur,
qui montem Itabyrium occupaverant, inter *Montis Itabyrii deſcriptio.*
Campum magnum & Scythopolin medium:
cujus quidem altitudo ſtadiis XXX adſurgit,
ſeptentrionali latere fere inacceſſa; in vertice
autem planities XXVI ſtadiorum patet, tota
muro circumdata. Cæterum hunc circuitu tan-
tum XL diebus muniverat Joſephus; cui &
aliarum rerum copiam inſuper & aquam ſup-
peditabant loca inferiora. etenim incolis nulla
erat præter pluvialem. Ingenti itaque in eum
multi-

a Ita *Big.* & *Ruf.* ὑμῶν in *cæteris.* b Eo modo cum *Big.* atque ita, ut videtur, *Ruf.* καθ' ἣν ἄγαν τις in *Editis Aliiſque.* καθ' ἣν οὖν ἄν τις μ. cum interrogatione legi poteſt. c Τὸ δ' ὁρμῆς ἀπαμύνετον *Bod.* d Αὐτοὺς *Big.* e Πεπόνθασιν *Big.* f Ita *Buſb.* & forte *Ruf.* quem in verſione ſequimur. ἀπολωλόσι τε προμήσασθαι *Big.* τοῖς ἀπολωλόσι προμήσασθαι *Voſſ.* προμήσεσθαι & ἀμυνεῖσθαι in *Editis Aliiſque.* g Ἐπέλιπε τὰ ἐπτ. *Big.* ἐπέλιπε τὰ ἐπτηδυόμενα *Bod.* h Ἐπῳκοδόμουν *Big.* i Ita cum *Cod. Big.* ἐφθείροντο in *Editis Aliiſque.* k Ἀπαδύεσιν *Polybio.* qui dicit, *aſcenſum* habere ſtadiorum amplius XV. Sed fieri poteſt, ut de diverſis partibus montis ſenſerint *Joſephus* & *Polybius.* Quin & teſtimonio *Gemini* (in *Elementis Aſtronomiæ*) cognoſcimus hunc montem *ad perpendiculorum* eſſe ſtadiorum fere XIV. ut non ſit mirum quod Joſephus ait de ſtadiis XXX, ſi accipiatur de viis & flexibus circa montem, per quos aſcenditur. *Caſaub.* in *Exerc.* XV. contra *Baronium.* §. XVIII. Videſis *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 305. & *Reland.* in *Paleſt. S.* l. 1. c. 51. p. 331. l In *Ruffini* libris, *viginti ſtad.*

a Σωσιγε-

Placidus contra eos missus qui Itabyrium occupaverant.

multitudine congregata, Vespasianus eò mittit Placidum cum equitibus sexcentis. Huic quidem nulla erat via qua montem ascenderet: fœderis autem culpæque deprecandæ spe multitudinem ad pacem hortabatur: & descendebant insidiandi animo. nam & Placidus mitius cum illis colloquebatur, id agens ut eos in planitie caperet; atque illi tanquam dicto audientes *de monte* descendebant, ut incautum adorirentur. vicit tamen Placidi astutia. Cœpto enim à Judæis prælio, fugam simulat: cumque insequentes in multum campi pellexissent, equites in eos convertit. Quibus terga dantibus, plurimos quidem illorum interficit, reliquæ vero multitudini reditum in montem præcidit. adeo ut Itabyrio relicto Hierosolyma se fuga reciperent; indigenæ vero, quod summa aquarum penuria laborarent, & montem & seipsos fide accepta Placido tradiderunt.

Eos in planitiem descendentes pugna superat.

III. 9. Verum ex Gamalensibus qui visi sunt audaciores fuga dispersi latebant, & turba imbellis fame peribat; pugnantium tamen manus obsidionem sustinebat, donec tres ex decimaquinta legione milites, circa matutinas vigilias, secundo & vicesimo die mensis Hyperberetæi, editissimam versus ipsos turrim subirent, eamque clam suffoderent: custodibus ei appositis, neque cum accederent (quippe nox erat) neque postquam adessent, quidquam sentientibus. Iidem autem milites, cavendo ne strepitus fieret, quinque saxis validissimis evolutis se proripiunt; subitoque turris cum ingenti fragore decidit. Et quidem custodes ejus una præcipitantur: qui vero alibi custodias agebant, perturbati fugiebant; multosque erumpere audentes occidêre Romani, in quibus & Josephum, super partem muri dejectam excurrentem, quidam jaculo perimit. Ab iis autem qui in urbe erant, ex isto sonitu mente permotis, undique discursum est & valde trepidatum, tanquam hostes universi irruptionem fecissent. Tunc & Chares lecto decumbens inter curationem efflat animam, magno timore nonnihil faciente ut morbus ad mortem usque ingravesceret. Cæterum Romani, prioris cladis memores, ante vicesimam & tertiam diem mensis prædicti urbem non ingressi sunt.

Ex turris casu territi Gamalenses.

Josephus occisus.

Chares moritur.

Titus Gamalam intrat.

10. Titus autem (quippe jam aderat) indignatione plagæ quam Romani ab ipsis se absente acceperant, delectis equitibus ducentis ac præterea peditibus, quiete in urbem intrat. quem cum vigiles quidem prætergressum sensissent, ad arma cum clamore properabant. Cognito autem etiam ab iis qui intus erant *ejus* introitu, alii quidem liberos rapientes & conjuges post se trahentes, cum ululatu & exclamationibus in arcem refugiebant: alii vero Tito occurrentes sine ulla intermissione cadebant. & quotquot prohibiti erant quo minus in arcem se fuga reciperent, præ consilii inopia delabebantur in Romanorum præsidia. atque creberrimi erant ubique morientium ge-

Cædes fugaque fœda Gamalensium.

τύτῳ συνειλεγμένῳ, Οὐεσπασιανὸς Πλάκιδον σὺν ἱππεῦσι ἑξακοσίοις πέμπει. τύτῳ δ μὲν πρόσβασιν ἀμήχανον ἦν, ἐλπίδι δὲ δεξιῶν καὶ προσκλήσεως πρὸς εἰρήνην τὰς πολλὰς [a]προσεκαλεῖτο· κατήεσαν δὲ ἀντεπιβουλεύοντες. ὅτε γὰρ Πλάκιδος ἀμείλει πραότερον, συμβαίζων αὐτὸς ἐν τῷ πεδίῳ λαβεῖν· καὶ ἐκεῖνοι κατήεσαν ὡς πειθόμενοι δῆθεν, ἵνα ἀφυλάκτῳ προσπέσωσιν. εἰκῇ μέντοι τὸ Πλακίδου παιώρησεν. ἀρξαμένων γὰρ τῶν Ἰουδαίων μάχης φυγὴν ὑποκρίνεται, καὶ διώκοντας ἑλκύσας ἐπὶ πολὺ τοῦ πεδίου, τοὺς ἱππεῖς ἐπιστρέφει. πεφάμενοι δὲ, πλείους μὲν αὐτῶν ἀναιροῦσι, ὅσοι δὲ λοιποὶ πλῆθος ὑποτεμόμενοι, εἴργουσι τῆς ἀνόδου. καὶ οἱ μέν, τὸ Ἰταβύριον καταλιπόντες, ἐπὶ Ἱεροσολύμων [b]ἔφυγον· οἱ δὲ ἐπιχώριοι πίστεις λαβόντες, ἐπιλελοίπεσαν δὲ [c]αὐτοὺς τὸ ὕδωρ, τότε γὰρ καὶ [d]σφᾶς αὐτοὺς Πλακίδῳ παρέδοσαν.

ϑ'. Τῶν δὲ ἐπὶ τῆς [e]Γαμάλας οἱ προβολώτεροι μὲν φόβῳ ζ.
φθόνοντες διελάθανον, οἱ δὲ ἀσθενεῖς διεφθείροντο λιμῷ· τὸ μάχιμον δὲ ἀντεῖχε τῇ πολιορκίᾳ, μέχρι δεκάτης καὶ εἰκάδι μηνὸς Ὑπερβερεταίου, πρεῖς τῶν ἀπὸ τοῦ πέμπτου καὶ δεκάτου τάγματος γραπῶται τὸν ἐσωτερικὸν φυλακίῳ ὑποδύντες, τὸν πύργον ὑποσκάπτουσιν ἡσυχῇ· τοῖς δὲ ὑπὲρ [f]αὐτῶν φύλαξιν ὅτε προσίοντων αἴσθησις, νὺξ γὰρ ἦν, ὅτε προσελθόντων ἐγένετο. [g]ἐλθόντες δὲ οἱ γραπῶται, φεισάμενοι τοῦ φόβου, καὶ πέντε τοὺς κρατιστάτους ἐκκυλίσαντες τῶν λίθων, ὑποπίπτουσι· [h]καταῤῥίπτεται δὲ ὁ πύργος ἐξαίφνης μετὰ μεγίστου φόβου. καὶ συγκαταχρημάτιζον μὲν οἱ φύλακες αὐτῷ, θορυβηθέντες δὲ οἱ κατὰ τὰς ἄλλας φυλακὰς ἔφυγον, καὶ πολλοὺς διεκπαίειν τολμῶντας οἱ Ῥωμαῖοι διέφθειρον, ὧν οἷς καὶ Ἰώσηπος ἦν ὑπὲρ οὗ παρερρηγμένου τοῦ τείχους ἐκδιδράσκοντα βαλὼν ἀναιρεῖ. τῇ δ' ἀνὰ τὴν πόλιν, ἀγνοουμένην ὑπὸ τοῦ φόβου, ἀγνοουμένη τε ἦν, καὶ [i]πολλὰ πολλὴ, καθάπερ εἰκὸς πεντακοσίων πάντων τὸ πολεμίων. ἔνθα καὶ Χάρης καταχείμενος, καὶ [k]νοσηλεύμενος ἀπολείπει, πολλῶν δέους συνεργήσαντος εἰς θάνατον τῇ νόσῳ. Ῥωμαῖοι γοῦν, μεμνημένοι τοῦ προτέρου πλαίσματος [l]οὐκ εἰσέβαλλον ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος τοῦ προειρημένου μηνός.

ι'. Τῖτος δὲ, ἤδη γὰρ παρῆν, ὀργῇ τῆς πληγῆς ἣν ἀπ' αὐτῶν ἐπλήγησαν ἀπόντος Ῥωμαῖοι, τοὺς ἱππέας [m]ἐπιλέξας διακοσίους, [n]οἷς καὶ πεζοὺς, εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ. καὶ παρελθόντος οἱ μὲν φύλακες ἀφθόμενοι, μὴ βοῆς ἐχώρησαν ἐπὶ τὰ ὅπλα. δῆλος δὲ ἦν εἰσβολῆς ταχέως καὶ τοῖς εἴσω γενομένοις, οἱ μὲν, ἁρπάζοντες τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ἐπισυρόμενοι, πρὸς τὴν ἄκραν ἀνέφευγον, μὴ κωκυτοῦ καὶ βοῆς· οἱ δὲ, ὡς Τίτου ἐπαντιάζοντες, ἀδιαλείπτως ἔπιπτον. ὅσοι δὲ ἀπεκωλύθησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀναδραμεῖν, ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τὰς τῶν Ῥωμαίων φρουρὰς ἐξέπιπτον. ἄπειρος δὲ ἦν πανταχοῦ φονευομένων ὁ φόβος,

a Συνηθροίζετο Buseb. b Ita Big. Buseb. & Rhed. ἔφυγεν in cæteris. c Αὐτοῖς Big. & Buseb. d Ἑαυτοὺς Voss. e Γαμάλης Big. f Αὐτὸν Voss. αὐτῶν Bod. g Οἱ δὲ ἐλθόντες ex. Voss. h Κατηρείπετο δ' ὁ π. Big. i Πτόα Big. k Ἀθυμῶν in ora Cod. Big. l Οὐκ ἐπέβαλον ἕως τρίτης καὶ εἰκάδι Big. m Ἐπιλεξάμενος Big. n Ita Voss. προσεῖς οἷς πεζοὺς Big. προσεῖς εἰς πεζοὺς in Editis Aliisque.

a Ὑποκλοπὴ

ος, καὶ τὸ αἷμα πᾶσαν [a]ἐπέκλυζε τὴν πόλιν χύ-
σεως χόμβον. ὡς δὲ τὰς ἀναφεύγοντας εἰς τὴν
ἄκραν ἐπεβόησεν Οὐεσπασιανὸς, πᾶσαν εἰσαγαγὼν τὴν
δύναμιν. ἦν δὲ ἥτε κορυφὴ πάντοθεν πετρώδης καὶ δύσ-
βατος, εἰς ἄπειρον ὕψος ἐπηρμένη, καὶ παντα χόθεν
βαθεῖ [b]πλήθει κατέγεμεν, ὡπλισμένοι χρημνοῖς· [c]κατὰ-
τομόν τε ὄντα τὰς [d]προσβαίνοντας ἀεὶ Ἰουδαίους,
[dd]τάς τε ἄλλας βέλεσι καὶ πέτραις καταχυλινδοῦντες
ἔκακουν. αὐτοὶ δὲ [e]δι' ὕψους ἦσαν δυσέφικτοι βέλεσι.
Θεὸς δὲ ὡς ἀπώλειαν αὐτοῖς [f]ἀπέκρυψε θύελλα δαι-
μόνιος, ἣ τὰ μὲν Ῥωμαίων ἔφερεν εἰς αὐτοὺς βέλη, τὰ
δὲ αὐτοῖς [g]ἀνέστρεφε, καὶ πλάγια παρέσυρεν. ὅτε δὲ
τοῖς [h]ἀπορήμασιν ἐφίστασθαι διὰ τὴν βίαν ἐδύναντο
διὰ πνεύματος, μηδὲν ἑδραῖον ἔχοντες, ὅπη τοὺς προσ-
βαίνοντας καθορᾶν. ἐπαναβαίνουσι δὲ Ῥωμαῖοι, καὶ περι-
χόντες, οὓς μὲν ἀμυνομένους ἔφθασαν, [i]τοὺς δὲ χεῖρας
προϊέντας. ἐτόνου δὲ τὸ θυμοῦν αὐτοῖς ὅτι πάντας ἡ
μνήμη τῶν ὅτι τῆς πρώτης εἰσβολῆς ἀπολωλότων.
ἀπογινώσκοντες δὲ τὴν σωτηρίαν παντα χόθεν [k]οἱ πολ-
λοὶ περιχόμενοι, τέκνα καὶ γυναῖκας ἑαυτούς τε κατε-
χρήμνιζον εἰς τὴν φάραγγα· βαθυτάτη δὲ αὕτη κύ τὴν
ἄκραν ὑπώρυχτο. σωιέδη δὲ τὸ Ῥωμαίων ὀργὸν τὸ εἰς
αὐτοὺς ἀποτομίας [l]τὸ ἀλόητον θρασύτερον φανῆναι. πρό-
σχισμίλιοι μὲν γὰρ τότων ἐσφάγησαν, οἱ δὲ ῥίψαν-
τες ἑαυτοὺς ὑπὲρ πεντακισχιλίους εὑρέθησαν. διεσώθη δὲ
πόλεμον δύο γυναικῶν ὑδρεῖς. [m]τὰ Φιλίππου δὲ ἦν ἀδελ-
φῆς θυγατέρες αὗται· αὐτὸς δ' ὁ Φίλιππος Ἰακίμου
τινὸς ἀνδρὸς ἐπισήμου στρατηγήσαντος Ἀγρίππα τοῦ βα-
σιλέως [n]φίλος τυγχάνων. διεσώθησ δὲ, [o]πρὸς ὀργὴν τὴν
ἄλλων ὀργὰς Ῥωμαίων λαθοῦσα. [p]φόβῳ δὲ πατρίων ἐφεί-
δοντο, [q]πολλὰ δὲ ἕκαστοι τότε ἁρπάζοντες ἐσφενδόνων
ἀπὸ τὴς ἄκρας. Γάμαλα μὲν οὖν ἔτους ἑβδόμου τετάρτῃ καὶ
εἰκάδι μηνὸς Ὑπερβερεταίου, τὴν ἀποστάσιος [r]ἀρξαμένης
Γορπιαίου μηνὸς τετάρτῃ καὶ εἰκάδι.

mitus, ac cruor per loca prona effusus urbem omnem *inferiorem* inundabat. Cæterum contra eos, qui arcem fuga occupaverant, cum toto ſtatim exercitu ibat Veſpaſianus. Erat autem vertex undique ſaxoſus & acceſſu difficilis, in immenſum editus, & ex omni parte multitudine plenus erat, præcipitiis circundatus: unde adeuntes ad ipſos conficiebant Judæi, alioſque telis ac lapidibus devolutis *eos* male accipiebant. atqui ad ipſos propter loci altitudinem nullæ pertingebant ſagittæ. Ipſorum autem ad interitum divinitus plane immiſſa oritur procella, quæ Romanorum quidem tela in eos ferebat, ipſorum autem in obliquum trahens à Romanis avertebat. At neque in præruptis conſiſtere valebant propter venti vehementiam, ut qui nihil ſtabile haberent, neque *hoſtes* ad ſe accedentes proſpicere. Romani autem aſcendunt, cumque eis ſemet circumdediſſent, alios quidem repugnantes, alios vero ſemet dedentes præveniebant. illis vero in omnes iram intendebat recordatio illorum qui prima in impreſſione perierunt. Quo factum ut multi, ſalutem deſperantes cum circundati eſſent, filios & conjuges & ſemetipſos in vallem præcipitarint; quæ juxta arcem in immenſum ſuffoſſa erat. Evenit autem, ut ipſorum in ſe qui capti fuerant immanitate, lenior appareret Romanorum iracundia. ab his enim quater mille *homines* perempti erant; quinquies vero mille & amplius reperti, qui ſeſe præcipites dederunt. Nemo autem præter duas mulieres interitum effugit. Atque illæ Philippi ſororis filiæ erant: ipſe vero Philippus Jacimi cujuſdam, viri nobilis, qui Agrippæ regis exercitui præfuerat, amicus. evaſerunt autem, quod iræ Romanorum in excidio ſeſe ſubduxerint. Nec enim infantibus pepercerunt, multos vero ſinguli eo tempore raptos ex arce projiciebant. Atque ita quidem Gamala exciſa erat, tertio & viceſimo die menſis Hyperberetæi, cœpta defectione à quarto & viceſimo die menſis Gorpiæi.

Contra eos proſectus eſt Veſpaſianus, qui arcem Gamalenſem occupaverant.

Deus favet Romanis.

Multa Judæorum millia Gamalæ peremta.

Gamala exciſa.

κ'. ΚΕΦ. β'. CAP. II. IV.

Η τῶν Γισχάλων ἔκδοσις, Ἰωάννης φυγόντος εἰς Ἱεροσόλυμα.

Giſchalorum deditio, cum Joannes ſe fuga Hieroſolyma recepiſſet.

Μόνη δὲ Γίσχαλα πολίχνη τῆς Γαλιλαίας ἀχείρωτος κατελείπετο, ὧν μὲν πλήθους εἰρηνικὰ φρονούντος· καὶ γὰρ ἦσαν τὸ πλέον γεωργοὶ, καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν καρπῶν ἐλπίσιν ἀεὶ προσανέχοντες· [f]παρεισφθαρμένη δὲ αὐτοῖς ὀλίγη λῃστικὴ ταράγματος, ᾧ τινες καὶ τῆς πολιτικῆς συνηκόησαν. ὁπόσοι δὲ τούτους εἰς τὴν [t]ἀπόστασιν, καὶ συνεκίνουν [u]Λευΐου τινὸς υἱὸς Ἰωάννης, χθὲς ἀνὴρ, ἡ ποικιλώτατος ὃ ἦθος, πρόχειρος μὲν ἐλπίσαι μεγάλα, δεινὸς δὲ τὴν ἐλπισθέντων προσλήψεως, παντί τε ὢν δῆλος ἀγαπᾶν τὸ πόλεμον εἰς

Joannes Leviſilius Giſcalenos ad defectionem incitat.

JAmque ſolum Giſchala Galilææ urbecula reſtabat indomita, cujus quidem multitudo pacis ſtudio tenebatur (etenim pleriq; agricolæ erant & ad ſperatos *de terra* fructus ſemper attenti) verum non exigua latronum manus in eos pernicioſe irrepſerat, quorum contagio nonnulli etiam de civitate corrupti erant. Hos autem ad defectionem impellebat atque * incitabat Joannes Levi cujuſdam filius, homo fallaciis plenus, variuſque moribus, ad magna quidem ſperanda proclivis, & ad ſperata aſſequenda plurimum valens, quemque omnes cognorant bellum amare dominatus occupandi

a Ὑπέκλυζε *Big.* b Ita cum *Cod. Big.* βάθυς in *Editis Aliiſque.* In *Ruſini* verſione, *& undique circum rupium multitudine præcep.* c Κατάτμητον ἦ *Big.* d Sic *Big. & Vat.* ut & mox infra v. 14. προσβαίνοντας in *cæteris.* dd Ita lego, nulla licet auctoritate fretus aut *Editorum* aut *MSS.* antea erat τοῖς τε ἄλλοις βέλεσι καὶ πέτραις καταπυλινδοῦντες. e Δι' ὕψους *Big. & Vat.* & mox βέλη in *Cod. Big.* f Ἀπέκρυψε *Big.* g Ἀντέστρεφεν *Big.* h Ita cum *Cod. Big.* ἀποκρήμνοις in *Editis Aliiſque.* i Οὓς ἦ χ. *Big. & Vat.* k Antea diſtinctum erat, οἱ πολλοὶ, ἐξηχέρδροι, & mox lectum ἑαυτὸς τε· nos vero ἑαυτούς τε repoſuimus e *Cod. Big.* l Τῶν ἄλλων *Big.* m Paulo aliter legiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *quæ ſorores erant Philippi filiæ.* n Illa φίλῳ τυγχάνων deſunt *Big. & Voſſ.* nec ea agnoſcit *Ruf.* o Ita *Big.* antea erat ταῖς π. τ. ἀ. ὀργαῖς. p Sic *Big. & Ruf.* τότε γὰρ δὲ in *Editis Aliiſque.* q Πολλὰ δ' ἑκάστοτε ἁρπ. *Big.* r Ἀπαρξαμένης *Big.* ſ Εἰσφθαρμένη *Big.* παρεισφυεμένη *Voſſ.* t Ἀπόστασιν *Voſſ. & Lipſ.* u Λευΐου *Big.* Λευΐτου *Vat.* * Conflabat, *Ruf.*

Titum contra Giſchalenos mittit Veſpaſianus.

cupandi deſiderio. Ab illo apud Giſchala ſtabat ſeditioſorum turba; quorum cauſa fortaſſe & populus, qui in eo erant ut legatos de deditione mitterent, *Romanorum *tamen* adventum tanquam præliaturi exſpectabant. At Veſpaſianus contra hos quidem Titum mittit cum equitibus mille, decimam vero legionem inde movet Scythopolin: cum reliquis autem duobus ipſe Cæſaream regreſſus eſt,& continuis ex laboribus requiem illis concedens; & propter rerum in civitatibus abundantiam fore ratus, ut & corpora illis ſoboleſcerent & animis daretur alacritas ad futura certamina. nam laborem non exiguum ſibi ſupereſſe videbat circa Hieroſolyma, ut quæ & regalis quidem civitas eſſet, & genti univerſæ præmineret, in eam vero confluerent quotquot ex bello effugerant. Porro quod *urbs* natura munita eſſet, muriſque circundata, non mediocri affectus erat ſolicitudine. præſertim cum virorum ſpiritum ac audaciam etiam ſine muris expugnatu difficilem eſſe cogitaret. Quapropter milites tanquam athletas ante certamina curabat & exercebat.

Titi erga Giſchalanos benignitas.

2. Tito autem, cum equitando acceſſiſſet Giſchala, facile quidem erat urbem prima aggreſſione capere; fore autem ſciens ut populus à militibus, ſi vi capta eſſet civitas, perimeretur (ipſe autem jam ſatiatus erat cædibus) miſeranſque multitudinem ſine diſcrimine cum nocentibus interituram, malebat urbem certis conditionibus ſibi deditum iri. Itaque cum mœnia hominum plena eſſent, quorum plerique perditæ factionis erant, ipſis dicebat, "ſe

Ad deditionem eos hortatur.

"mirari, quonam freti conſilio, omni alia ur-
"be jam capta, ſoli Romanorum armis reſiſte-
"rent, cum quidem urbes vidiſſent multo mu-
"nitiores primo ſtatim impetu everſas; ſecu-
"ros autem fortunis ſuis potiri, qui Romano-
"rum fidei ſe credidiſſent, quam quidem etiam
"nunc illis *ait ſe* porrigere, ut qui vindictæ
"non ſtuderet propter ipſorum inſolentiam.
"illis quippe condonandam *cenſebat* libertatis
"ſpem, haud tamen perſeverantiam in iis quæ
"fieri non poſſunt. Quod ſi verbis benignis
"fideique datæ non paruerint, arma expertu-
"ros eſſe nemini parcentia, jamque cogni-
"turos machinis Romanorum ludum factum
"iri mœnia, quibus confiſi ſoli ex Galilæis
"ſeſe oſtendunt arrogantes eſſe captivos.

3. Ad iſta nemini quidem popularium non modo non reſpondere, ſed ne murum quidem licebat aſcendere. quippe totum latrones occupaverant; & cuſtodes erant portis appoſiti, ne quis vel ad fœdus prodiret, aut equitum quenquam in civitatem reciperet. Joannes autem, "accipere ſe conditiones, ajebat, atque

Joannes verba dat Tito.

"renitentibus aut perſuaſurum aut neceſſita-
"tem adhibiturum; oportere tamen ipſum
"diem illam (nam ſeptima erat) Judæorum le-
"gi concedere, in qua uti illis arma movere,

δυναστείας [a] ὑπῆρξεν. Ὑπὸ τούτῳ ὁ Τιτος [b] εἰς τοὺς Γισχάλοις ἐπέπεμπτο, δι' ὃς τυχὸν καὶ πρεσβευσάμενον περὶ [c] παραδόσεως τὸ δημοτικὸν, εἰ πολέμῳ μοίρᾳ τῇ Ρωμαίων [d] ἔφοδον ἀνεδέχετο. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅτι μὲ τούτους Τίτον ἐκπέμπει σὺν χιλίοις ἱππεῦσι, δέκατον δὲ τάγμα ἀπαίρει εἰς Σκυθόπολιν· αὐτὸς δὲ σὺν δυσὶ τοῖς λοιποῖς ἐπανῆλθεν εἰς Καισάρειαν, τοῦτε συνεχοῦς καμάτου διδοὺς ἀνάπαυσιν αὐτοῖς, καὶ δι' εὐθηνίαν τῶν [e] πόλεων τότε σώματα καὶ τὸ πρόθυμον ὑποθρέψειν διόμενος ὅτι τοὺς μελλοῦσας ἀγῶνας. ἦν γὰρ ὀλίγον ἐαυτῷ πόνον ἑώρα περὶ τοῖς Ιεροσολύμοις λειπόμενον, ἅτε δὴ βασιλεύουσης μὲν ἕδρας τῆς πόλεως, καὶ προσεχούσης ὅλου σχεδὸν ἔθνους, συῤῥεόντων δὲ εἰς αὐτὴν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου διαδιδρασκόντων. τὸ γὲ μὴν φύσει ὀχυρὸν αὐτῆς, καὶ πρὸς κατασκευὴν τειχῶν, [f] ἀγωνίαν ἐν τῷ τυχοῦσαν ἐνεποίει. τὰ δὲ φρονήματα τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὰς τόλμας, δυσμεταχειρίστους καὶ δίχα τειχῶν ὑπελάμβανεν. διὸ δὴ τοὺς στρατιώτας καθάπερ ἀθλητὰς προήσκει τῶν ἀγώνων.

Β'. Τίτῳ δὲ προσιππασαμένῳ τοῖς Γισχάλοις, εὐπετὲς μὲν ἦν ἐξ ἐφόδου τὴν πόλιν ἑλεῖν· εἰδὼς δὲ [g] ὡς εἰ βίᾳ ληφθείη διαφθαρησόμενον τὸ τῶν στασιωτῶν ἀνέδην πλῆθος, ἦν δὲ αὐτῷ κόρος ἤδη [h] φόνων, ᾑρεῖτο δι' οἴκτου τὸ πλέον ἀκρίτως [i] συναπολύμενον τοῖς αἰτίοις, ἐβούλετο μᾶλλον ὁμολογίαις [k] παραδόσθαι τὴν πόλιν. καὶ δὴ τῶν τείχους ἀνδρῶν καταγόντων, οἱ τὸ πλέον ἦσαν ἐκ τῶν διεφθαρμένων τάγματος, "θαυμάζειν, ἔφη πρὸς αὐτούς, τίνι πεποιθότες, πάσης ἁλωκυίας "πόλεως, μόνοι τὰ Ρωμαίων ὅπλα μένουσιν, ἑωρακότες μὲν ὀχυρωτέρας πολλῷ πόλεις ὑπὸ μίαν προσ- "βολὴν καταγραμμένας, ἐν ἀσφαλείᾳ δὲ τὸ ἴδιον κλι- "μάτων ἀπολαύοντας, ὅσοι τοῖς Ρωμαίων δεξιᾶς πίσ- "τευσ, ἃς καὶ νῦν προτείνειν αὐτοῖς, μηδὲν μνησι- "κακῶν τῆς ἀνθαδείας. εἰ γὰρ συγγνωστὸν ἐλευθε- "ρίας ἐλπίδα, μᾶλλον μέντοι τὴν ἐν τοῖς ἀδυνά- "τοις ὑπομονήν. εἰ δὲ ἐπεισθήσονται λόγοις φιλαν- "θρώποις ἐν δεξιᾶς πίστεως, πεφεύξεσθαι αὐτὸς [l] ἀφειδῆ "τὰ ὅπλα, ἐν ὅσον ἀδέπω γνωσθήσεσθαι [m] παιδιὰν εἰσόμενον "τοῖς Ρωμαίων μηχανήμασι τὸ τεῖχος, ᾧ πεποιθότες ὑπε- "δείκνυον μόνοι Γαλιλαίων ὅτι εἰσὶν ἀνδράσι αἰχμάλωτοι.

Γ'. Πρὸς ταῦτα τῶν μὲν δημοτικῶν ἐν μόνον οὐκ ἀποκρίνεσθαί τινι μετῆν, ἀλλ' ὅδε ὅτι ὁ τεῖχος ἀναβῆναι. προδιείληπτο γὰρ ἅπαν τοῖς ληστρικοῖς, καὶ φύλακες τῶν πυλῶν ἦσαν, ὡς μή τινες ἢ [n] προέλθοιεν ὅτι τὰς σπον- δὰς, ἢ δέξαιντό τινας τῶν ἱππέων εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ Ιωάν- νης, "αὐτός τε ἀγαπᾷν, ἔφη, τὰς προκλήσεις, καὶ "τοὺς [o] ἀπειθοῦντας ἢ πείσειν ἢ [p] συναναγκάσειν· δεῖν "μέντοι τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐκείνην, ἑβδόμας γὰρ ἦν, [q] χαρί- "ζεσθαι τοῖς Ιουδαίων νόμοις, καθ' ἣν ἔξεστιν ὅπλα κινεῖν αὐτοῖς, "μήτε

a Ὑπῆρξεν *Voſſ. & Bod.* *b* Τοῖς deeſt *Big.* *c* Antea diſtinctum erat παραδόσεως· τὸ δημοτικὸν δὲ πολ. *d* Δοῦναι *Big.* *e* Πολεμίων *Big.* *f* Ἀγωνίαν ὑπελάμβανεν *Big.* ita ut cætera delint. *g* Illud ὡς non agnoſcit *Big.* *h* Φοιτ *Big.* *i* Συναπολλύμενον in *pleriſque MSS.* *k* Παραδήσεσθαι *Big. & Vat.* *l* Ἀφειδῶς *Voſſ.* *m* Ita fane legiſſe videtur *Ruffinus*, qui vertit, *mœnia ſua ludum fore machinis Romanorum.* antea erat παιζόμενον. Forte παιγνίδιον legendum. *n* Ita *Big.* προσέλθοιεν in *Editis Alliſque.* *o* Sic *Voſſ. & Bod.* ἀπειθοῦντας in *cæteris.* *p* Συναναγκάζειν *Big.* *q* Χαρίζεσθαι *Big. Lipſ. Vat. Buſb. & Rhed.* * Romanorum autem congreſſum in parte belli præſtolabatur, *Ruf.*

a Ita

"ὥτω καὶ ὃ σωτήριον ἐδόκει. Οὐκ
"[a] ἀγνοεῖν τε ὅτε Ρωμαίους, ὡς ἀρχὴ [b] πάντων αὐτοῖς
"ὅτι ἡ τῆς ἑβδομάδος ἑορτὴ ἦν. [c] ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ
"νεῦν αὐτοὺς οὐχ ἧσσον ἀσεβεῖν τοὺς βιαζομένους ἢ [d] βια-
"ζόμενον. φέρειν δ' ἐκείνῳ μὲν ὀδυμίαν βλάβην τὰ
"τῆς ἐπιστάσεως· τί γὰρ ἄν τις ἐν νυκτὶ βουλεύσαιτο
"ἀρασμοῦ πλέον, ἐξὸν ἐπιστρατοπεδεύσαντα [e] φυ-
"φυλάξαι· μέγα δὲ κέρδος αὐτοῖς, τὸ μηδὲν παρα-
"βῆναι τῶν πατρίων [f] νόμων. πρέπειν δὲ, τῷ παρὰ
"προσδοκίαν εἰρήνην χαριζομένῳ, τοῖς σῳζομένοις τη-
"ρεῖν καὶ τοὺς νόμους." τοιούτοις ἐσοφίζετο τὸν Τίτον, ὃ
ποσοῦτον τῆς ἑβδομάδος σχολάζομεν, ὅσον τῆς ἑαυτῶν
σωτηρίας. ἐδεδοίκει [g] δὲ [h] ἐγκαταλειφθῆναι παρὰ χρῆ-
μα τῆς πόλεως ἁλούσης, ἐν νυκτὶ καὶ φυγῇ τὰς ἐλ-
πίδας ἔχων ἅπας βίᾳ. Θεῷ δὲ δοκεῖ τὸ ἔργον ἄρα ἅπας [i] σώζον-
τος καὶ Ἰωάννου ὑπὲρ τῶν Ἱεροσολύμων ἄλεθρον,
τὸ μὴ μόνον πεισθῆναι Τίτον τῇ [k] σκήψει τῆς ἑορ-
τῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως [l] πορρωτέρω στρατοπεδεύ-
σασθαι πρὸς [m] Κυδωνιαῖς. μεσόγειος δὲ ὅτι Τυρίων
κώμη κατοικά, [n] ἀεὶ μίσους καὶ πολέμου Γαλι-
λαίοις, ἔχουσα πλῆθός τε οἰκητόρων, καὶ τοῦ ὀχυρότη-
τα, καὶ πρὸς τὸ ἔθνος ἀφορμῆς [o] ἐφόδιον.

δ'. Νυκτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης, ὡς ὀδυμίαν περὶ τῇ πό-
λει Ρωμαίων ἑώρα φυλακήν, τὸ καιρὸν ἁρπασάμενος, ἅ
μόνον τοὺς περὶ αὐτὸν ὁπλίτας, ἀλλὰ καὶ τῶν [p] ἀργοτέρων
συχνὸν ἅμα ταῖς γενεαῖς ἀναλαβών, ὅτι Ἱεροσολύμων
ἔφυγε. μέχρι μὲν οὖν εἴκοσι σταδίων [q] οἷόν τε ἦν συνεξα-
γαγεῖν γυναικῶν καὶ παιδίων. ὄχλον, ἀνθρώπῳ καθεστερ-
χομένῳ τοῖς ὑπὲρ αἰχμαλωσίας καὶ θανάτου φόβοις· περαι-
τέρω δὲ προκόπτοντος ἀπελείποντο, καὶ δεινὰ τῶν ἐκ-
λειπόντων ἦν ὀλοφύρσεις. ὅσον γὰρ ἕκαστος τῶν οἰκείων [r] ἐγέ-
νετο προρρωτέρω, τοσοῦτον ἐγγὺς ὑπελάμβανεν εἶ τῶν πο-
λεμίων. παρεῖναί τε ἤδη τοὺς αἰχμαλωτισομένους δοκοῦν-
τες ἐπόλλυντο, καὶ πρὸς τὴν ἀλλήλων οὐκ ἐν δρόμῳ φό-
βον ἐπεστρέφοντο, καθαπερ ἤδη παρόντων οὓς ἔφευγον· ἀνο-
δίαις τε ἐνέπιπτον ἅπαντοι πολλοί. καὶ πρὸς τὸν λεωφόρον
ἢ τὸν φθάνοντα ἕκαστος ἔσπευδε τοὺς πολλούς. [s] οἰκτρὸς
δὲ γυναικῶν καὶ [t] παιδίων ὄλεθρος ἦν, καὶ πῶς πρὸς
ἀνακλήσεις ἀνδρῶν τε [u] καὶ συγγενῶν ἐθάρσησαν, μὴ κω-
κυτοῦ [v] ἱκετεύουσαι προσεῖχεν. Ἀλλ' οὐκ ὂν Ἰωάννῃ
παρακέλευσμα, σώζειν ἑαυτοὺς ἐμβοῶντος, καὶ κα-
ταφεύγειν, ἔνθα καὶ πρὸς ὀπέλευσιν ἀμυνοῦν-
ται Ρωμαίοις ἂν ἁρπαγῶσι. τὸ μὲν οὖν τῶν [w] ἀφ-
ανράντων πλῆθος, ὡς ἕκαστος ἰσχύος εἶχεν ἢ τά-
χους, ἐσκέδασο.

ε'. Τίτος δὲ μὴ ἡμέραν ὅτι τὰς σωθήκας πρὸς τὸ
τεῖχος παρῆν. ἀνοίγῃ δὲ αὐτῷ τὰς πύλας ὁ δῆμος, καὶ μὴ
[a] τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν προσελθόντες, ἀνευφήμουν τε ὡς εὐερ-

"ita de pace *aliquid* conſtituere nefas erat.
"nam & Romanos haud neſcire, eos ab omni
"opere ceſſare *quolibet* ſeptem dierum circui-
"tu. Quod ſi aliter facerent, non minus qui
"cogerent, quam qui coacti agerent, impios
"eſſe. nullumque ipſi quidem ex mora fore
"diſpendium (quid enim quiſquam una no-
"cte ſtatuere poteſt, niſi ut fuga ſibi conſule-
"ret; cum tamen ipſi liceret, caſtris circum-
"poſitis ea de re cavere) magnum autem illis
"lucrum eſſe, nihil omnino contra leges pa-
"trias facere: illum vero decet, qui præter ex-
"ſpectationem dat pacem, ſalvis etiam legem
"conſervare." Ejuſmodi verbis *Joannes* do-
los nectebat Tito, non tantum ſeptimæ diei
religioni proſpiciens, quantum ſuæ ſaluti.
quippe verebatur, ne ſtatim capta civitate ſo-
lus deſtitueretur, qui omnem in noctu & fuga
ſpem vitæ poſuerat. A Deo autem erat profe- *Dei voluntate ſervatur Joannes in Hieroſolymorum excidium.*
cto, Joannem in Hieroſolymorum excidium
ſervante, * ut non ſolum Tito perſuaderetur
prætextu & procraſtinatione, verum etiam ut
longius ab urbe caſtra metaret, ad Cydœſſa.
Vicus autem eſt validus Tyriorum mediterra-
neus, ſemper infenſus & infeſtus Galilæis, ha-
bens multitudinem incolarum, & munitionem
opportunam diſſidiis quæ illis cum ea gente
intercedebant.

4. Nocte autem Joannes, cum nullas Ro- *Fugam capeſſit Joannes.*
manorum excubias eſſe circa urbem animad-
verteſſet, opportunitate arrepta, non ſolum his
quos circa ſe habebat armatos, ſed etiam plu-
rimis qui nihil agebant cum familiis abductis
Hieroſolyma fugiebat. Et uſque ad viginti
quidem ſtadia mulierum multitudinem ſecum
ducere valebat, homo quem captivitatis &
vitæ *diſcriminis* metus urgebat: cum vero
ultra progrederetur, relinquebantur; relicto-
rumque gravis erat luctus & lamentatio. quan-
to enim quiſque longius à ſuis aberat, tanto ſe
hoſtibus propiorem eſſe credebat. jamque ad-
eſſe qui ipſos captivos facturi eſſent exiſtiman-
tes, animis conſternati erant, atque ſubinde
ad ſtrepitum ex ſuiipſorum curſu reſpectabant, *Judæorum cum Joanne fugientium pavor.*
tanquam inſtarent quos fugiebant: multique
in loca invia incidebant, &, dum per viam
contendebant quis alterum præveniret, multi
proterebantur. Miſerabilis autem erat femina-
rum & infantium interitus: & nonnullæ *mu-*
lierum ad viros & propinquos clamorem tol-
lere auſæ ſunt, cum ejulatu ſupplicantes ut eas
opperirentur. Sed pervincebat Joannis exhor-
tatio, ut ſeipſos ſervarent inclamantis, eóque
confugerent, unde vindicatum eſſet in Roma-
nos ſi rapinas facerent. Et multitudo quidem
eorum qui fugerant, pro ſuis quiſque viribus ac
pedum celeritate, *ſtatim* diſſipata eſt.

5. Titus vero interdiu ad muros ſe ſiſtebat, *Giſchaleni benigne excipiunt Titum.*
ut conditiones ferret. Populus autem ei por-
tas aperiunt, cumque ad eum cum liberis &
conjugibus acceſſiſſent, & tanquam benefacto-
ri,

a Ita *Big.* & *Rhed.* ἐκ ἀγνοῶν δὲ in *reliquis*. *b* Πάντως *Big.* *c* Ita *Big.* ὅ τι in *cæteris*. *d* Βιαζόμενον *Big.* *e* Παραφυλάττειν *Big.* *f* Ἐθῶν *Big. Voſſ.* & *Lipſ.* *g* Γὰρ *Vat.* *h* Ita cum *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. ἐγκαταλιφθῆναι in *Editis Aliiſque*. *i* Ita *Big.* & *Ruf.* σώσαντος in *Editis Aliiſque*. *k* Sic *Big.* & *Ruf.* σκιᾷ in *cæteris*. *l* Ἀπωτέρω *Big.* *m* Κυδωνιοῖς *Big.* *n* Καὶ ἀεὶ μ. *Big.* *o* Ἐφοδια *Big.* ἐφοδίαν *Vat.* *p* Γεραιτέρων legiſſe videtur *Ruf* qui vertit, *ſed etiam ſenioribus plurimis cum familiis abductis*. *q* Ita cum *Cod Big.* & *Ruſini* verſione. antea erat ὡς οἷόν τε ἦν. *r* Ἦσαν αἱ ὀλοφύρσεις *Big.* *ſ* Sic *Big.* ἰκτιστο in *cæteris*. *t* Ita lego auctoritate *Ruſini*, qui vertit, *miſerabile autem* &c. οἶκτος in *reliquis*. *u* Νηπίων *Big.* & *Ruf.* *x* Ita *Vat.* τῶν γυναικῶν συγγενῶν in *reliquis*. Forſan quidem hoc modo *Ruf.* τῶν ἐκ πάντες πρὸς ἀνακλήσεις ἀνδρῶν τε καὶ συγγενῶν ἐθάρσησαν, μὴ κωκυτῶν ἱκέτευον προσεῖχεν. quippe vertit, *aut ſi quam jactarent vocem, nonnullæ viros aut propinquos, ut ſe opperirentur, orabant.* *y* Eo modo *Big.* ἱκετεύσαι in *Editis Aliiſque*. *z* Ita *Big.* & *Ruf.* antea erat Ἀφοδιάσκοντων. *a* Illa τῶν τέκνων καὶ addita è *Cod. Big.* τῶν μὴ τῶν γενιῶν προσελθόντες *Vat.* & *Voſſ.* * Ut non ſolum induciarum cauſſationem Titus admitteret, *Ruf.*

ri, & qui cuſtodia civitatem liberaſſet, acclamabant. ſimul enim Joannis fugam *ei* indicabant, & ut ipſis parceretur obſecrabant, ingreſſuſque quotquot novarum rerum cupidi ſupereſſent pœna afficeret. Ille vero, poſthabitis populi precibus, equitum cohortem ad Joannem perſequendum mittebat. qui ipſum quidem non capiunt (prius enim Hieroſolyma ſe fuga receperat) unà autem fugientium *fere* ad ſex quidem millia perimunt, mulierum vero ac infantum paulo minus quam tria millia circumagendo reducebant. Titus autem graviter quidem tulit, quod non ſtatim fraudis pœnas à Joanne exegerat: animo vero, quod ſpe deciderat irato, ſatis habens ad ſolatium, captivorum & qui trucidati erant multitudinem, in urbem cum fauſtis acclamationibus ingreditur: cumque milites juſſiſſet partem muri exiguam jure apprehenſionis divellere, minitando magis quam puniendo civitatis perturbatores reprimebat. Multos enim, propter odia privata ſuaſque inimicitias, delatores innocentium fore *credebat*, ſi pœna dignos *ab aliis* diſcerneret: meliuſque eſſe *putabat*, ut noxium metu ſuſpenſum relinqueret, quam ut immeritum quenquam cum eo perderet. quippe & illum fortaſſis modeſtiorem futurum ſupplicii metu, præteritorum veniam ſibi datam reverentem: ſine cauſa vero morientium pœnas nullo modo corrigi poſſe. Præſidiis tamen civitatem circumdedit, quorum ope & novarum rerum cupidos coërceret, & paci ſtudentes fortius animatos eſſet relicturus. Et Galilæa quidem omnis ita ſubacta eſt, poſtquam multo ſudore *ac labore* Romanos exercuiſſet.

Titus quoſdam mittit ad Joannem perſequendum.

Tui in victos captoſque clementia.

γότλω, καὶ φυγὰς ἐλαθερώσαιτο τὴν πόλιν. ἐδήλου γὰρ ἅμα τὸν Ἰωάννην φυγὴν, καὶ παρεκάλουν φείσασθαί τε αὐτῶν, καὶ παρελθόντα τοὺς [a] ὑπολειπομένους τῶν νεωτερίζοντων κολάσαι. ὁ δὲ, τὰς δήσεις τοῦ δήμου εἰς δουλείαν ὁ δήμος, μοῖραν ἔπεμπε τῶν ἱππέων, Ἰωάννην διώξασαι. οἱ μὲν δὴ καταλαμβάνουσιν· ἔφθη γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα ἀφυγών· τῶν δὲ συναπαράντων ἀποκλείνουσι μὲν εἰς ἑξακισχιλίους, γύναια δὲ καὶ παιδία, πεντακισχιλίων ὀλίγῳ ἀποδέοντα, συνελάσαντες [b] ἐπανῆγον. ὁ δὲ Τίτος ἤχθετο μὲν ὅτι τοῦ μὴ παραχρῆμα τιμωρήσασθαι τὸν Ἰωάννην τῆς ἀπάτης· ἱκανὸν δὲ ἀντιτίθησι τῷ θυμῷ παραμύθιον ἔχων τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων καὶ τοὺς διεφθαρμένους, εἰσήει τε ἀνευφημούμενος εἰς τὴν πόλιν· καὶ τοῖς στρατιώταις ὀλίγον δεῖν τείχους παρασπάσαι κελεύσας νόμῳ κατα λήψεως, ἀπειλῆς μᾶλλον ἢ [c] κολάσεσι τοὺς παρεστῶτας τὴν πόλιν ἀνέστελλε. πολλοὺς [d] γὰρ, ἀφ' ὧν εἶχε μίσος καὶ ἀφορμὰς ἰδίας, ὑπεδείκνυσαν τοὺς ἀναιτίους, εἰ [e] ἀφαιροῖντο τοὺς τιμωρίας ἀξίους· [f] ἦσαν δὲ οἳ, μετιόντες τὸν φόβον ἅμα καὶ τὴν ἀπορίαν, [g] ἤ τινα τῶν οὐκ ἀξίων αὐτοῦ [h] συναπολέσειν. ὁ μὲν γὰρ ἴσως καὶ [i] συφρονίσειν [k] δίκην κολάσεως, τὴν ὅτι τοῖς παραγινομένοις συγγνώμην αἰδούμενον· ἀδιόρθωτον δὲ τὴν ὅτι τοῖς ἀναλωθεῖσι τιμωρίαν εἴη). φρουρᾷ μέντοι τὴν πόλιν ἠσφαλίσατο, δι' ἧς τοὺς τε [l] νεωτερίζοντας ἐφέξειν, καὶ τοὺς εἰρωνικῶς φευγόντας, ἀβεβαιοτέρους κατα λείψειν ἔμελλε. [m] Γαλιλαίαν μὲν οὖν πᾶσαν, πολλοῖς ἱδρῶσι πεπονημένους Ῥωμαίους.

V. CAP. III.

ΚΕΦ. γ'.

De Joanne Giſchaleno, deque Zelotis & Anano pontifice: & quomodo inter ſe diſſidebant.

Περὶ Ἰωάννου τοῦ Γισχαλέως. ὡς τε τῶν ζηλωτῶν καὶ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ὡς πρὸς ἀλλήλους ἐστασιάζοντο.

Joannes cum ſuis Hieroſolyma pervenit.

QUam primum vero Hieroſolyma ingreſſus eſt Joannes, civitas omnis ad eum ſe effudit: & in ingentem turbam circa ſingulos, qui una confugerant, congregati, quas foris experti eſſent clades percontabantur. Illorum autem fervens quidem anhelitus, ſingultim tractus, neceſſitatem *qua premebantur* indicabat. Veruntamen etiam in malis ſibi arrogabant, non Romanos ſe fugiſſe dicentes; ſed *ſponte* venire ut cum illis ex loco tutiori pugnarent. Inconſultorum enim atque inutilium eſſe hominum, temere pro Giſchalis & invalidis urbeculis in periculum ſe conjicere, cum arma vigoremque oporteat pro metropoli recondere atque ſervare. Ubi autem Giſchalorum excidium referebant, & honeſtam, quam ſimulabant, diſceſſionem ſuam, multi fugam eſſe reputabant. auditis autem quæ captivis acciderant, non mediocris populum occupabat confuſio; atque inde certa ex-

Giſchalorum excidium, Hieroſolymitanis nunciatum, illis terrori erat.

ΕΠΙ δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα ὡς τὴν εἴσοδον [n] Ἰωάννου ὁ πᾶς δῆμος ἐξεκέχυτο, καὶ ὡς ἔκαστον τοὺς συμπεφευγότων [o] μιᾷ ὁμίλῳ [p] συνηθροισμένους, τὰς ἔξωθεν συμφορὰς ἀνεπυνθάνετο. τῶν δὲ τὸ μὲν ἄθυμα θερμὸν ἔτι κοπτόμενον ἐδήλου τὴν ἀνάγκην. ἠλαζονεύοντο δὲ καὶ ἐν κακοῖς, οὐ πεφευγέναι τοὺς Ῥωμαίους φάσκοντες, ἀλλ' ἥκειν πολεμήσοντες αὐτοὺς ἐξ ἀσφαλοῦς. ἀλογίστων γὰρ ἦν καὶ [q] ἀχρήστων, ὑπὲρ βόλους προκινδυνεύειν ὡς Γίσχαλα καὶ πολίχνας ἀσθενεῖς, δέον τὰ ὅπλα καὶ τὰς [r] ἀκμὰς ταμιεύεσθαι τῇ μητροπόλει καὶ συμφυλάσσειν. ἔνθα δὲ παρεδήλουν τὴν ἅλωσιν τοῦ Γισχάλων, καὶ τὴν λεγομένην εὐσχημόνως ὑποχώρησιν αὐτοῦ, ὦ πολλοὶ θρασμὸν ὑπενόουν. ὡς μέντοι τὰ περὶ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἠκούσθη, σύγχυσις ἦν μετρία κατέχει δῆμον, καὶ μεγάλα τῆς [s] ἑαυτοῦ ἁλώσεως

a Ὑπολειπομένους Big. Voſſ. Gall. & Vat. b Ἀνήγαγον Big. Voſſ. & Vat. c Κολάσεσι Big. & Vat. d Ita Big. Bod. & Ruf. antea erat, ἃ ἂν ἐξ ἀφ. τ. e Sic Big. & Vat. ἀφαιρεῖντο in cæteris. f Subintellige ἦσαν, putabat. g Ἤ τινα τῶν οὐκ ἀξίων Vat. h Ita in quatuor MSS. συναπολῆσθαι in Editis Aliiſque. i Ita Big. συφρονῆσαι in cæteris. k Forſan, ἢ διὰ κολάσεως, ἢ τὴν ἐπὶ τοῖς &c. Ruffinus quippe vertit, vel metu ſupplicii, vel quod erubeſceret præteritorum criminum venia. l Νεωτερίσοντας Big. m Γαλιλαίαν μὲν οὖν Voſſ. n Τοῦ Ἰωάννου Big. Vat. & Voſſ. o Μιᾷ ὄχλῳ Voſſ. & Bod. p Συνηθροισμένους & mox ἀνεπυνθάνετο Big. q Ita Big. Vat. Voſſ. & Ruf. ἀχρείων in Editis Aliiſque. mox παραλόγως Bod. & κινδυνεύειν Big. r Ita Big. & Ruf. αἰχμῆς in Editis Aliiſque. s Αὐτὸν Vat. & mox τὰ πεμπέμ.

a Διεφθο-

ἀλώστεως συνελογίζοντο τεκμήρια. Ἰωάννης δὲ ὅτι μὲ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἦπιον ἠρυθρία· θρασεῖαν δὲ ἑκάστης ὅτι τὸν πόλεμον ἐπῆρε ταῖς ἐλπίσι, τὸ μὲ Ῥωμαίων ἀσθενῆ καταστρεφόμενος, τὴν δὲ οἰκείαν δύναμιν ἐξαίρων, καὶ καταφρονούμενος τὴν τῶν ἀπείρων ἀγνοίας, ὡς οὐδ' ἂν πέρα λαβόντες ὑπερβαίεν ποτὲ Ῥωμαῖοι Ἱεροσολύμων τεῖχος, οἱ θεὶ ταῖς τῶν Γαλιλαίων κώμαις κακοπαθοῦντες, καὶ πρὸς τοῖς ὑπὲρ τείχεσι καταπεύσαντες τὰς μηχανάς.

excidii ſui colligebant indicia. At Joannes, eorum quidem cauſa, quos *in fuga* reliquerat, minime erubeſcebat: ſingulos autem circumiens, ad bellum eos ſpe incitabat, res quidem Romanorum infirmas eſſe adſtruens, propriaſque vires extollens, & imperitorum inſcitiæ illudens, haud fore dicens ut Romani, etiamſi alas ſumpſerint, Hieroſolymorum mœnia unquam ſuperarent, qui circa Galilæorum vicos tot malis conflictati ſunt, & in muris eorum *diruendis* machinas contriverunt. *Joannes, ſimulator egregius, vana ſuadet Judæis.*

β'. Τούτοις τὸ πολὺ τῶν νέων [2] διεφθείρετο, καὶ πρὸς μὲ τὸν πόλεμον ἦρτο. τῶν δὲ [b] σωφρονούντων καὶ γεραιῶν, οὐκ ἦν ὅστις οὐ, τὰ μέλλοντα προορώμενος, ὡς ἤδη ἡ πόλεως οἰχομένης, ἐπένθει. ὁ μὲ οὖν δῆμος ἦν ἐν τοιαύτῃ συγχύσει· πρόσθεν δὲ τὸ κατὰ τὴν χώραν πλῆθος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις στάσεως. ὁ μὲ γὰρ Τίτος ἀπὸ Γιγάλων εἰς Καισάρειαν, Οὐεσπασιανὸς δὲ ἀπὸ Καισαρείας εἰς Ἰάμνειαν καὶ Ἄζωτον ἀφικόμενος, [c] παείσταί τε αὐτὰς, καὶ φρουρὰς ἐγκαταστήσας ὑπέστρεψε, πολὺ πλῆθος ἐπαγόμενος τῶν ὑπὸ δεξιᾷ διεσκεχωρικότων. ἐκινεῖτο δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει ταραχὴ καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [d] ὅσοι τε ἀπὸ Ῥωμαίων ἀνέπνευσαν, εἰς ἀλλήλους τὰς χεῖρας ἐπέστρεφον. ἦν δὲ [e] τῶν ἐρώντων τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς ὑπομένοντας εἰρήνης ἔρις χαλεπή. καὶ πρῶτον μὲ ἐν οἰκίαις ἦπτετο τῶν [f] μὴ ὁμονοούντων πάλαι ὁ φιλόνεικος, ἔπειτα ἀφιλιάζοντες ἀλλήλων οἱ φίλτατοι λαοὶ, καὶ συνὼν ἕκαστος πρὸς τοὺς τὰ αὐτὰ προαιρουμένους, ἤδη καὶ πλῆθος ἀντιτάσσοντο. ἡ στάσις μὲ ἦν παλαιὸν· ὁ νεωτερίζον δὲ ἡ τοῦ ὅπλων [g] ὑπομονῆν ἐπεκράτει νεότης ἡ πάλαι γεραιῶν καὶ σωφρόνων. ἐπράπετο δὲ πρῶτον μὲν εἰς ἁρπαγὰς ἕκαστος τῶν ὑπηκόων, ἔπειτα [h] συντιθέμενοι καθ' ὁμόχυλα, ὑπὸ [i] λῃστείαν τῶν κατὰ τὴν χώραν· ὡς ὠμότητος καὶ παρανομίας ἕνεκεν [k] μηδὲν αὐτοῖς Ῥωμαίων τοὺς ὁμοφύλους διαφέρειν, καὶ πολὺ τοῖς προσθυμένοις κουφοτέραν δοκεῖν τὴν ἐπὶ [l] Ῥωμαίοις ἅλωσιν. *Populus ſtadia in contraria ſcinditur.*

2. Iſtis corrupta erat magna pars juvenum, & ad bellum quidem animis ſublatis ferebantur. è prudentibus vero & ætate provectis nemo erat, qui non futurorum proſpectu lugeret, quaſi jam in eo eſſet urbs ut periret. Et populus quidem in ejuſmodi erat confuſione: antequam vero mota erat Hieroſolymis ſeditio, per provinciam multitudo diſcordiis agitabatur. Nam Titus quidem à Giſchalis Cæſaream, Veſpaſianus autem à Cæſarea Jamniam & Azotum profectus, utramque ſubigit, præſidiiſque illic collocatis reverſus eſt, magnam ſecum ducens eorum multitudinem qui fide data ſeſe dediderunt. Singulas autem civitates tumultus bellumque inteſtinum exagitabat: & quotquot à Romanorum vi reſpirarent, in ſe mutuo manus convertebant. Erat autem inter belli amatores & pacis cupidos gravis contentio. ac primo quidem in familiis olim non conſentientium accendebatur rixandi ſtudium: deinde populi amiciſſimi inter ſe diſſidentes, & ad eos quiſque qui eadem ſecum ſentirent convenientes, ſimul ac multitudinem coëgiſſent, ſibi invicem aperte adverſabantur. Et diſcordia quidem ubique gliſcebat: rerum autem novarum atq; armorum cupidi juventute & audacia prævalebant ſenibus & prudentibus. Primo autem rapiendi quidem licentiam exercebant indigenarum ſinguli: deinde compoſitis agminibus per territorium latrocinabantur; adeo ut immanitate & iniquitate, quod ad ipſos, nihil intereſſet inter Romanos & gentiles; iiſque quos populabantur levius videretur exſcindi à Romanis. *Inteſtina diſſidia & ſeditiones in Judæa.*

γ'. Οἱ φεύγοντες δὲ τὴν πόλεων, τὰ μὲν ὄντως ὑπὸ κακοπαθεῖν, τὰ δὲ μίσει τῶν ἐθνῶν, ὡδεῖν ἢ μικρὰ προσήμενοι τοῖς κακουμένοις, μέχρι κόρου τῶν κατὰ τὴν χώραν ἁρπαγῶν [m] ἀθροισθέντες ἐς τῶν πανταχῆ συλλαμάτων ἀρχηγοί, καὶ γενόμενοι στρατιᾶς ἦρξαν, [n] εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα συμπαρεισφθείροντο, πόλιν ἀστρατήγητον, καὶ πατρίῳ μὲν ἔθει πᾶν [o] ἀπαρατηρήτως δεχομένην τὸ ὁμόφυλον, τότε δὲ οἰομένων ἁπάντων τοὺς [p] ἐπιφερομένους πάντας, ἀπ' εὐνοίας ἥκειν συμμάχους. οἱ δὴ καὶ δίκα τῆς στάσεως ὕστερον [q] ἐδάπτισαν τὴν πόλιν. πλήθει γὰρ ἀχρήστῳ καὶ ἀργῷ παρεξαπλώθη τὰ τοῖς μαχίμοις ἀφαρ- *Latrones in agmen conflati Hieroſolymis irrumpunt.*

ια'.

bus

a Διαφθείρετο *Big.* b Σωφρόνων *Big.* quo modo & paulo infra legitur, v. 30. c Ita *Barb.* & *Rhed.* παρείστε τε αὐταῖς in *Editis.* παρείστητο τε αὐταῖς *Big.* & *Vat.* d Sic *Voſſ. Rhed.* & *Vat.* ὅσον in *Editis Aliiſque.* e Ἐπῃνημένων *Big.* f Illud μὴ deeſt *Barb. Big. Gall.* & *Rhed.* g Ita *Big. Barb. Vat.* & *Ruf.* antea erat ὑπομένειν, ὑπερέστω τε πάντα. h Συνπεξάμβοι *Big.* i Λῃστείαν *Big.* k Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Ruf.* μηδὲν τῶν τῶν Ῥωμαίων τὸν in *Editis Aliiſque.* l Ῥωμαίων *Big.* m Συναθροισθέντες *Bod.* n Εἰς Ἱερεσ. παρεισφθείροντο *Big. Vat.* & *Voſſ.* o Ita *MSS.* & *Ruf.* ἀπαρατήτως in *Editis.* p Ἐπιχειμένους *Big. Vat.* & *Voſſ.* q Ἐδάπτισαν *Big.* quod ſane poſtulat ὁ δὴ, prout legiſſe videtur *Ruf.*

a Ἐαυτῶν

bus alendis sufficerent; atque inde factum est ut præter bellum sibimet accerserent & seditionem & famem.

Civitatis proceres à latronibus comprehensi.

4. Quin & alii è regione *vicina* latrones, cum in urbem venissent & atrociores qui in ea erant sibi adjunxissent, nihil mali gravioris non perpetrarunt. Illi enim non solum rapinis & spoliationibus metiebantur audaciam, sed etiam ad cædem usque grassabantur, non nocte, aut clam, aut quoslibet occidendo, sed palam & interdiu, & à nobilissimis initium facientes. Etenim primum Antipam regii generis virum, & civium potentissimum, adeo ut thesauros publicos suæ fidei creditos haberet, comprehensum custodiæ tradiderunt; post hunc Leviam è nobilibus quendam, & Sopham Raguelis filium (erant autem & isti è stirpe regia) prætereaque omnes qui in regione aliis præstare videbantur. Verum populum gravis occupabat terror; &, quasi bello capta esset urbs, propria quisque salute contenti erant.

Et ab iisdem occisi.

5. Latronibus autem non satis erat, ut comprehensos vinculis tenerent; neque tutum arbitrabantur viros potentes diutius ita custodire. nam & ipsorum familias, utpote virorum non paucorum, satis esse ad vindictam; ac præterea insurrecturum fortasse populum iniquitate commotum. Cum igitur decretum esset eos occidere, Joannem quendam è suis, ad cædes promptissimum, mittunt. hic lingua patria *si interpretere* Damæ filius vocatur. cui decem postquam affuerunt ad carcerem gladiis accincti, conclusos illic interficiunt. Sceleri autem tam immani causam non levem falso pretendebant. illos *scilicet* cum Romanis de traditione Hierosolymorum sermones habuisse, seque communis libertatis proditores interemisse dicebant, atque omnino in facinoris audacia gloriabantur, quasi de civitate bene meriti fuissent eamque servassent.

Pontifices pro arbitrio latronum creati.

6. Evenit autem populum quidem tam abjectum evadere & meticulosum, illos vero eò insolentiæ procedere, ut in eorum esset arbitrio etiam pontifices designare. Itaque familiarum jure abrogato, ex quibus per successionem creabantur pontifices, ignotos atque ignobiles *in pontifices* constituunt, ut impiorum facinorum socios haberent. illis enim, qui præter meritum summos adepti sunt honores, necesse erat eis obtemperare, qui ipsos ad *tantæ dignitatis fastigium* provexerunt. Inter eos autem, qui in auctoritate erant, simultates ciebant variis commentis fictisq; sermonibus, *male agendi* opportunitatem sibimet, ex eorum qui ipsos prohibierent contentionibus, captantes, donec, satis superque satiati injuriis hominibus illatis, in numen contumelias transtulerunt, pedibusque pollutis in locum sanctum introiere.

Anani elogium.

7. Jam vero populo contra illos incitato, (namque eos impellebat Ananus, pontificum

κεῖν δυνάμενα, καὶ πρὸς τὸ πολέμῳ εἶσιν τε [a] αὐτοῖς καὶ λίμον ὑπομαλεισκάσαν.

δ'. Ἄλλοι τε ἀπὸ τῆς χώρας λῃσταί, παρελθόντες εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰς ἔνδον προσλαβόντες χαλεπωτέρους, οὐδέν τι τῶν δεινῶν [b] παρείασαν. οἵ γε ὑ μόνον ἁρπαγῆς καὶ λωποδυσίας τὴ τόλμαν ἐμέτρουν, ἀλλὰ καὶ μέχρι φόνων ἐχώρουν, ὑ νυκτὸς, ἢ λαθραίους, [c] ἢ ὑπὸ τὰς τυχούσας, ἀλλὰ φανερῶς, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ τὰ ὁπισθοφυλάκια καταρχόμενοι. πρῶτον μὲν γὰρ Ἀντίπαν, ἄνδρα τῶν [d] βασιλείου γένους καὶ τῶν κτ' τὴν πόλιν [e] δυνατώτατον, ὃς καὶ τὰς δημοσίους θησαυροὺς πεπιστεῦσθαι, συλλαβόντες εἶρξαν, ἐπὶ τούτῳ [f] Λεβίαν τινὰ τῶν ὁπισθόμων, καὶ [g] Σωφᾶν υἱὸν [h] Ραγουήλου· βασιλικὸν δὲ καὶ τούτων τὸ γένος. τοὺς δὲ τοὺς κτ' τὴν χώραν πρόχειρον δεχομένους. δεινὴ δὲ καταπλῆξις εἶχε τὸ δῆμον, καὶ, καθάπερ καθημμένης τῆς πόλεως πολέμῳ, τὴν καθ' αὑτὸν ἕκαστος σωτηρίαν ἠγάπα.

ε'. Τοῖς δὲ ὀδὲ [i] ἀπέχρη τὰ δεσμὰ τῶν συνειλημμένων, οὐδὲ ἀσφαλὲς ᾠήθη μέχρι πολλοῦ δυνατοὺς ἄνδρας ὑπὸ φυλάσσειν. ἰσχυροὺς μὲν γὰρ καὶ τοὺς αὐτῶν οἰκέτας ἀμυνεῖν ὀδὲ ὀλιγανδρίᾳ ὄντας· ὑ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ δῆμον ἐπαναστήσεσθαι τάχα κινηθέντα πρὸς τὴν δικαιοσύνην. δόξαν οὖν ἀναιρεῖν αὐτούς, [k] Ἰωάννῃ τινὶ πέμψαντι τῶν ἐξ αὐτῶν εἰς φόνους ἐπιχειρότατον. [l] Δορκάδος ὄντος ὀνομαζέτω πᾶς κτ' τὴν ὁπτικὴν γλῶσσαν· [m] ᾧ δέκα συνελθόντες εἰς τὴν ἐρκίλειν ξιφήρεις, ἐπισφάξουσι τοὺς [n] συνειλημμένους. πραττομένων δ' [o] ὑπὸ τηλικούτῳ μεγάλῳ ἀπροφυλάκτου πρόφασιν. ἀμελεχθῆναι γὰρ αὐτοὺς Ρωμαίοις τε καὶ παραδόσιμον τὴν Ἱεροσολύμων, καὶ προδότας ἀπιστικείας τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἔφασκον, [p] καθόλου τ' ἐπιπλαζονεύοντο τοῖς τολμήμασιν, ὡς εὐεργέται καὶ σωτῆρες τῆς πόλεως γεγενημένοι.

ς'. Συνέβη δὲ εἰς τοσοῦτον μὲν τὸν δῆμον ταπεινότητος καὶ δέους, ὀλιγωρίας δὲ ὑποποίας [q] προελθεῖν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς εἶναι καὶ τὰς χειροτονίας τῶν ἀρχιερέων. ἄνευρε γὰρ τὰ γένη ποιήσαντες ἐξ ὧν καὶτοὶ ἁγιοδικαὶ ἀρχιερεῖς ἀπεδείκνυντο, κεκλῆσθαι ἀσήμους καὶ [r] ἀγενεῖς, ἵν' ἔχωσιν συνεργοὺς τῶν ἀσεβημάτων. τοῖς γὰρ πρὸ ἀξίαν ὑπερτυχοῦσι τὸ ἀνεπαίσθητον πρεπῶς, ὑπακούειν ἐῶν ἀνάγκη τοῖς εὐεργέταις. συνέκρυον δὲ καὶ τὰς ὑπὸ τέλει ποικίλαις ὑπονοίαις καὶ λογοποιίαις, καθ' ἑαυτοὺς τὸ τῶν πρὸς ἀλλήλους τῶν κοινῶν φιλοτιμίας ποιούμενοι, μέχρι τοῦ εἰς ἀνθρώπους ὑβρίσματα πλησθέντες ἀδικημάτων ὑπὸ τὸ θεῖον μετώκησαν τοῦ ὕβρει, καὶ [s] μεμιασμένοις τοῖς ποσὶ παρῆσαν [t] εἰς τὸ ἅγιον.

ζ. Ἐπαισθομένῳ δὲ αὐτοῖς ἤδη τοῦ πλήθους· σὺν γὰρ ὁ γραμματεὺς τῶν ἀρχιερέων Ἀνανῷ, ἀνὴρ σοφὸς-

a Εαυτοῖς κ. λ. κατίσα. *Big.* b Παρίσαν in *Cod. Big.* c Οὐδ' ὑπὸ τὰς τ. *Vat.* & *Bod.* d Βασιλικῆ *Big.* e Δυνατοτάτων *Big. Busb.* & *Vat.* f Λαβίαν *Big.* Λαβίαν *Voss.* & *Vat.* g Σοφᾶν *Big.* Σοφᾶν *Voss.* h Ραγοῦλε *Vat.* Ρυζετε *Big.* Ραγοῦσε *Voss.* & *Bod.* i Ἀπέχρησε *Big.* k Ἰωάσπῃ τινὰ πέμψασι σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν εἰς φονὰς σφ. *Vat.* l Ταβιθᾶ ἐστὶ *Busb.* & *Rhed.* Sic *Actorum* cap. IX. v. 36. ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς. *nomine Tabitha, quod, si interpretere, sonat Damam.* m Οἱ ὃ δὲ συνελθόντες *Vat.* n Συνειλημμένους *Vat.* & *Ruf.* εἰργμένους *Big.* o Ἐν τηλικούτῳ μεγάλῳ ἀπροφυλάκτου ἐπράσσοντο, καὶ εὐπρόφασιν ἐποιοῦντο [ἀπεπλάσσοντο *Bod.*] ἀμελεχθῆναι γὰρ *Big. Voss.* & *Bod.* p Κατ' ὀλίγον δὲ *Voss.* & *Bod.* q Vide *Scaligerum* in *Animadv. in Eusebium*, p. 151. & *Baron.* tom. 1. p. 28. r Ἀγοροὺς *Big.* & *Vat.* s Μιμιαμμένοις *Voss. Vat. Busb.* & *Rhed.* μιμιαμένοις *Bod.* t Ita cum *Rufino* lego & distinguo, antea erat, ὡς τὸ ἅγιον, ἐπαισθομένῳ τι αὐτοῖς ἤδη τοῦ πλήθους. σὺν γὰρ &c. ac dein Οἱ δὲ τὸν, ut inde in *Græcia* caput inciperet.

a Εαυτοῖς

σωφρονέστατος, καὶ τάχα ἂν ἀβασώσας τὴν πόλιν, εἰ
ις'. τὰς τ' ὀπιβούλων χεῖρας ἐξέφυγεν· οἵδε ⊕ νεὼν τῷ
Θεῷ φρούριον αὐτοῖς καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου ταραχῶν
ποιοῦνται, καὶ καταφυγὴ καὶ τυραννεῖον ἦν αὐτοῖς τὸ
ἅγιον. παρεκίρνατο δὲ τοῖς δεινοῖς εἰρωνεία, ὃ τῶν ἐπερ-
γαμένων ἀλγεινότερον. ἀποπειρώμενοι γὰρ τῆς τοῦ δή-
μου καταπλήξεως, καὶ τὴν [a]αὐτῶν δοκιμάζοντες
ἰσχύν, κληρωτοὺς ἐπεχείρησαν ποιεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, ὕ-
στις ὡς ἔφασαν κατὰ γένος αὐτῶν τῆς ἀξιώσεως.
ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῆς ὀπιβουλῆς ἔθος ἀρχαῖον· ἐπειδὴ
καὶ πάλαι κληρωτὴν ἔφασαν εἶναι τὴν ἀρχιερωσύνην· τὸ δὲ ἀληθὲς τοῦ βεβαιοτέρου νόμου κατάλυσις, καὶ τέχνη πρὸς δυναστείαν, τὰς ἀρχὰς δι' [b]αὐτῶν [c]καθιζαμένοις.

η'. Καὶ δὴ μεταπεμψάμενοι μίαν τ' [d]ἀρχιερατικῶν [e]φυλῆν, [f]Ενιαχεὶμ καλεῖται, διεκλήρουν ἀρχιερέα· λαγχάνει δ' ἀπὸ τύχης, ὁ μάλιστα [g]ἀγνοεῖξας αὐτῶν τ' ἀδαημοσύνην, [h]Φανίας τις ὄνομα, υἱὸς Σαμουήλου κώμης [i]Ἀφθας, ἀνὴρ ὃ μόνον [k]ἀνάξιος ἀρχιερωσύνης, ἀλλ' ὅλως ὀπισάμενος σαφῶς τί ποτε ἦν ἀρχιερωσύνη δι' ἀγροικίαν. ἀπὸ γῆν τ' χώρας αὐτὸν ἄκοντα σύραντες, ὥσπερ ὑπὸ σκηνῆς, ἀλλοτρίῳ κατεκόσμουν προσωπείῳ, τήν τε ἐσθῆτα περιτιθέντες [l]ἱερὰν, καὶ ὅ τί δεῖ ποιεῖν ὑπὲρ χεῖρα διδάσκοντες. χλεύη δ' ἦν ἐκείνοις καὶ παιδιὰ ὃ τηλικοῦτον ἀσέβημα· τοῖς δὲ ἄλλοις ἱερεῦσιν, ὑπιδρωμένοις πόρρωθεν παιζόμενον ⊕ νόμον, δακρύειν ἐπῆλθε, καὶ κατέσχον τ' [m]τῶν ἱερῶν πάθος καταλύσιν.

θ'. Ταύτην τ' τόλμαν αὐτῶν οὐκ ἤνεγκεν ὁ δῆμος, ἀλλ' ὡς ὑπὲ τυραννίδος καταλύσιν ὥρμηντο πάντες. καὶ γὰρ [n]οἱ προὔχειν δοκοῦντες αὐτῶν, [o]Γωρίων τε υἱὸς Ιωσήπου, καὶ ὁ Γαμαλιήλου Συμεών, [p]παρεκρότουν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀθρόους, καὶ καθ' ἰδίαν προϊόντες ἔκαστον, ἤδη ποτὲ πόσα θαν τοὺς λυμεῶνας τῆς ἐλευθερίας, καὶ καθάραι τῶν μιαφόνων τὸ ἅγιον. οἵτε δοκιμώτατοι τ' ἀρχιερέων, Γαμαλᾶ μὲν [q]υἱὸς Ιησοῦς, Ανάνου δὲ Ανανος, πολλὰ ⊕ δῆμον εἰς καθοπλίαν κατονειδίζοντες ἐν ταῖς συνόδοις, [r]ἐπίγλωσσον τοῖς ζηλωταῖς. τοῦτο γὰρ [s]αὐτοὺς ἐκάλεσαν, ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς ὀπιτηδεύμασιν, ἀλλ' [t]οὐχὶ ζηλώσαντες τὰ κάκιστα τῶν ἔργων [u]καὶ ὑπερβαλόμενοι.

ι'. Καὶ δὴ συνελθόντος ὅ πλήθους εἰς ἐκκλησίαν, καὶ πάντων ἀγανακτούντων μὲν ὅτι τῇ καλαμίνῃ τῶν
ιγ'. ἁγίων, ταῖς τε ἁρπαγαῖς, καὶ τοῖς [x]πεφονευμένοις, [y]ὑπὸ δὲ τοῦ τὴν ἄμυναν ὡρμημένων, τῷ δυστυχεῖν ὄντες, ὅσῳ μὴ, τοὺς ζηλωτὰς ὑπολαμβάνειν, καλάσας ἐν μέσοις [z]ὁ Ανανος, καὶ πολλάκις εἰς τὸν ναὸν ἀπιδὼν, ἐμπλήσας τε τὼς ὀφθαλμὼς δακρύων,

natu maximus, vir ſapientiſſimus, & qui fortaſſis civitatem conſervaſſet, ſi ex inſidiatorum manibus effugiſſet) hi templum Dei ſibi contra populi tumultus præſidium fecerunt, & locus ſanctus ipſis refugium erat & tyrannidis domicilium. Acerbis autem malis admiſcebatur etiam cavillatio, quæ præ cæteris eorum factis dolori erat. tentando enim quanto metu populus teneretur, ſuaſque vires exploran- *Sorte creare pontifices ſtatuitur.*
do, ſorte pontifices legere conati ſunt, cum illis ut diximus ex familiis deberetur ſucceſſio. Verum huic fraudi mos quidem antiquus obtendebatur, (nam & olim pontificatum ſorte deferri ſolitum fuiſſe dicebant) re autem vera legis erat abrogatio validiſſimæ, commentumque ad potentiam conſequendam ab iis adhibitum, qui ſuo arbitrio magiſtratus conſtituunt.

8. Itaque una generis pontificii tribu acci- *Phannias fit pontifex.*
ta (cui nomen Eniachim) pontificem ſorte eligebant: caſuque ſors obtigit homini, qui maxime eorum oſtendebat iniquitatem, cuidam nomine Phanniæ, Samuelis filio, ex vico Aphtha, qui non ſolum erat pontificatu indignus, ſed etiam qui ob ruſticitatem nec quid pontificatus eſſet omnino dignoſceret. Quapropter invitum eum rure abſtractum, aliena, ut in ſcena fieri ſolet, ornabant perſona, tam eum ſacra veſte induentes, quam quid facto opus eſſet *commode docentes. Illis autem riſus luſuſque erat tantum flagitium: aliis vero ſacerdotibus, cum procul ſpectarent legem ludibrio habitam, ſubiit lachrymare, honoreſque ſacrorum diſſolutum iri ingemiſcebant.

9. Hanc illorum audaciam non tulit popu- *Primores populi hortantur multitudinem ut facinoroſos adoriantur.*
lus; ſed omnes quaſi ad tyrannidis everſionem incitati erant. Etenim ex iis qui præſtare videbantur, Gorion Joſephi filius & Simeon Gamalielis, tam ſeorſim ſingulos circumeuntes, quam ſimul univerſos in concionibus hortabantur, quo tandem aliquando libertatis perditores ultum irent, locumque ſanctum ab hominibus ſceleratis purgarent. atque pontificum ſpectatiſſimi, Gamalæ quidem filius Jeſus, Anani vero Ananus, populo multis ſegnitiem exprobrantes in cœtibus, *eos* in Zelotas exci- *Zelotæ quinam dicti.*
tabant. ita enim ipſi ſe vocabant, quaſi ob bonarum rerum ſtudium, † non vero operum flagitioſiſſima ſibi imitanda propoſuiſſent & ſuperaſſent.

10. Itaque in concionem populo congrega- *Populus in concionem convocatur.*
to, & cunctis quidem indignantibus, quod loca ſancta viderent à *nefariis* occupata, omniaque rapinarum & cædium plena, nondum vero ad injurias ulciſcendas properantibus, propterea quod Zelotas oppugnatu difficiles eſſe (id quod *verum* erat) ſuſpicabantur, cum in medio conſtetiſſet Ananus, & in templum ſæpenumero reſpectaſſet, oculoſque lachrymis oppleſſet,

" Equidem

a Εαυτῶν *Big.* unde αὐτῶν pro αὐτῶν repoſui. b Eo modo *Vat.* αὐτῶν in *cæteris* c Καθιστμένων *Gall.* d Ισραηλιτῶν *Bod. Lipſ. Vat. & Ruf.* e Φυλῶν *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *una ſacrataram tribuum accita* &c. contra quam *Pſeudo-Hegeſipp.* qui habet *de ſacerdotalibus tribubus* &c. f Ita juxta *Ruſini & Pſeudo-Hegeſippi* codices meliores. Ενιαχεὶν *Big.* Ενιαχεὶμ in *Editis Aliiſque.* Verum Cl. *Lowthius* (cum *Baſnagio* in *Hiſt. Jud.* l. 1. c. 5.) malit ἡ Ιαχὶμ vel Ιαχείμ. Conſer 1 *Chron.* c. 24. v. 12. & 17. & vide *Seldenum* de *Succeſſ. Pontif.* l. 1. c. 11. g Διαδειξάμενος *Voſſ. & Vat.* h Φάνι τις *Big. Voſſ. Bod. Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp.* Φάνι τις *Lipſ. & Vat.* i Αφθᾶς *Big. & Voſſ.* k Οὐ μόνον οὐκ ἐξ ἀρχιερέων *Big. Lipſ. Voſſ. Vat. Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp.* l Τῶν ἱερῶν *Vat. Busb. & Rhed.* m Οἱ πρόχειν αὐτῶν δοκοῦντες *Big.* n Γωρίων *Big.* o Παρεκρότουν ἀνὰ τοὺς *Big.* p Illud υἱὸς è *Codd. Big. & Voſſ.* Γαμαλὰ μὲν υἱὸς Ιησοῦ *Vat. & Ruf.* q Ita *Big.* ἐπίγνωσιν in *Editis Aliiſque.* r Εαυτοὺς *Big.* αὐτοὺς *Busb. & Rhed.* ſ Sic *Big.* ὃ in *cæteris* t Ita *Big.* ἢ ὑπερβαλόμενοι in *Editis & pleriſque MSS.* in nonnullis καλόμενοι & ὑπερβαλόμενοι. u Φονευθέντων *Big.* x Οὐδὲν ἧττον *Big.* y Illud ὁ è *Cod. Big.* qui mox p. 1172. v. 1. ἢ non agnoſcit. * Subitus *Ruf.* Docetur in tempore, quid eum facere oporteret, *Pſeudo-Hegeſipp.* † *Als* & non potius imitantes peſſima opera, & in hoc ſtudio omnem modum excedentes.

Anani concio.

"Equidem mihi, inquit, ſatius eſſet mori, quam
"Dei domicilium videre piaculis tantis obru-
"tum oppletumque: atque inacceſſa & ſan-
"cta loca ſceleratorum pedibus referta. Ve-
"runtamen veſte ſacerdotali amictus, & nomi-
"num venerabilium honoratiſſimum ferens,
"vivo, vitæ etiam cupidus, nec pro ſenectute
"quidem mea mortem obiens glorioſam. Ita-
"que ſi ſolus ſim, velutique in ſolitudine, ani-
"mam meam pro Deo ſolam profundam.
"Quorſum enim viverem in medio populi, ca-
"lamitates ſuas minime ſentientis; & apud
"quos nemo eſt qui malis præſentibus occur-
"ret? ſiquidem ſpoliati injuriam toleratis, ac
"verberati tacetis, neque palam quiſquam in-
"gemiſcit. O acerbam dominationem! Quid
"de tyrannis querar? Nunquid non à vobis
"incrementum ceperunt, & à veſtra malorum
"patientia? nunquid non, inſuper eos haben-
"tes qui primi *ſceleratorum* manus conflarunt,
"cum adhuc pauci eſſent, ſilentio veſtro nu-
"merum eorum auxiſtis; atque dum illi ar-
"marentur quieſcentes, in voſmetipſos arma
"vertiſtis, cum primos illorum impetus com-
"primi oporteret, quando cognatos conviciis
"appetebant? Vos autem, de rebus parum fo-
"liciti, ſceleratos ad rapinas faciendas inci-
"taſtis; domibuſque vaſtatis, illarum nullam
"rationem habuiſtis. Quapropter domini ipſi
"diripiebantur, cumque per mediam civita-
"tem traherentur, nemo eis auxilio erat. Quin
"& illi vinculis eos cruciarunt, quos vos pro-
"didiſtis. mitto dicere quot fuerint & qua-
"les, ſed à nemine accuſatos, indemnatos.
"Vinctis nemo opem tulit. conſequens erat,
"ut eoſdem occiſos aſpiceremus. hoc etiam
"vidimus, velut ex armento beſtiarum optimo
"quoque ſemper ad ſacrificium ducto, neque
"mutivit quiſquam neque dextram movit. Pa-
"tiemini igitur, patiemini, ſancta conculcari
"videntes? cumque omnes ex facinoribus au-
"dacibus gradus nefariis iſtis hominibus ſub-
"jeceritis, non ægre feretis eorum eminentiam?
"nunc enim profecto ad majora procederent,
"ſi quid locis ſanctis majus evertendum habe-
"rent. Et civitatis quidem locus munitiſſimus
"occupatur (nunc enim templum appellari
"fas eſt?) ut arx quædam ſive præſidium.
"Tanta igitur contra vos tyrannide munita,
"& inimicis ſupra verticem poſitis, ut videtis,
"quid vobiſcum cogitatis, & quænam animi
"ſententiis fovendis adhibetis? An Romanos
"exſpectatis, ut locis noſtrûm ſanctis opitu-
"lentur? Itane quidem ſe habent civitatis res,
"eoque ventum eſt calamitatis, ut noſtri mi-
"ſerturi ſint etiam hoſtes? Non exſurgetis, ô
"*hominum* miſerrimi, & vobiſmet ad plagas
"converſis, id quod & feras facere videre eſt,
"percutientes ulciſcemini? Non ſuas quiſque
"in memoriam revocabit calamitates, &, an-
"te oculos poſitis quæ pertulerit, ad ultionem
"animos acuet? Periit apud vos quod affe-
"ctuum omnium chariſſimum, quod maxime

"ἢ καλόν γε, εἶπεν, ἐμοὶ τεθνάναι, πρὶν ὀφθῆναι
"ὦ οἶκον τοῦ Θεοῦ τοσούτοις ἄγεσι καταγέμοντα, καὶ
"τὰς ἀβάτους καὶ ἁγίας χώρας ποσὶ μιαφόνων γενο-
"χωρεμένας. ἀλλὰ θωρακείμενοι τῷ ἀρχιερατικῷ
"ἐσθῆτα, καὶ τὸ τιμιώτατον [a] καλύμμα τοῦ σεβα-
"σμίων ὀνομάτων, ζῶ καὶ φιλοψυχῶ, [b] μηκέτι ὑπὲρ
"τοῦμοῦ γήρως ἐσομένων εὐκλεῆ θάνατον. εἰ δὲ δὴ
"μόνος εἰμὶ, καὶ καθάπερ ἐν ἐρημίᾳ, τῷ ἐμαυτοῦ
"ψυχὴν ὀφειλόντω μόνῳ ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ. τί γὰρ ἂν
"ζῆν ἐν δήμῳ συμφορῶν ἀναισθητοῦντι, καὶ παρ' οἷς
"ἀπόλωλεν ἡ τοῦ ἐν χερσὶ παθῶν ἀντίληψις. ἀρ-
"παζόμενοι γοῦν ἀνέχεσθε, καὶ τυπτόμενοι σιωπᾶτε, καὶ
"τοῖς φονευομένοις οὐδὲ ὀφθῆναι τὶς ἀναφανδόν. ὦ
"τῆς πικρᾶς τυραννίδος. [c] τί μέμφομαι τοὺς τυ-
"ράννους; μὴ γὰρ οὐκ ἐτράφησαν ὑφ' ὑμῶν, καὶ τῆς
"ὑμετέρας ἀνεξικακίας; μὴ γὰρ ὑφ' ὑμῶν προῆδον-
"τες τοὺς θορύβους συνιστάμενοι, ἔτι δὲ ἦσαν ὀλίγοι,
"πλείους ἐποιήσατε τῇ σιωπῇ, καὶ καθοπλιζομένων
"ἠρεμοῦντες καθ' ἑαυτῶν ἐστρέψατε τὰ ὅπλα. δέον
"τὰς θορύβους αὐτῶν ὀφθαλμοὺς [d] ὁρμὰς, ὅτε λοιδο-
"ρίας καθήπλουτο τῶν συγγενῶν; ὑμεῖς δὲ ἀμελήσαν-
"τες [e] ἐφ' ἁρπαγὰς παρωξύνατε τοὺς ἀλιτηρίους. καὶ
"πρυθρωμένων οἴκων, λέγω δὲ ἦν ὑμεῖς. τοιγαροῦν αὐ-
"τοὺς ἥρπαζον τοὺς δεσπότας, καὶ συρομένοις ἀφ' μέ-
"σης τῆς πόλεως ὑμεῖς ἐπήμυνεν. ἀλλὰ δὲ καὶ δεσμοῖς
"ἠκίσαντο τοὺς ὑφ' ὑμῶν προδοθέντας. ἐῶ λέγειν πό-
"σους καὶ [f] πολιτῶν, ἀλλὰ ἀκαταπάστους, ἀκρίτους.
"ὑμεῖς ἐβοήθησε τοῖς δεδεμένοις. ἀκόλυθον ἦν ὀφθῆναι
"τοὺς αὐτοὺς φονευομένους. ἐπείδομεν καὶ τοῦτο, καθά-
"περ ἐξ ἀγέλης ζώων ἀλόγων ἑλκομένου μὲν κρατίστου
"[g] ὄντος ἀεὶ θύματος, οὐδὲ φωνὴν τὶς ἀφῆκεν, οὐκ
"ὤπτωσε κίνησε τῷ δεξιᾷ. φέρετε [h] δὴ τοίνυν φέρε-
"τε πατούμενα βλέποντες τὰ ἅγια; [i] καὶ πάντας ὑπο-
"μένοντες αὐτοῖς τοῖς ἀνοσίοις τοὺς τῶν τολμημάτων βα-
"θμούς, μὴ βαρυύεσθε τὴν ὑπεροχήν; καὶ γὰρ νῦν πάν-
"των ἂν ὀφθὲν μεῖζον προὔκοψαν, εἴ τι τῶν ἁγίων κατελῦ-
"σαν μεῖζον εἶχον. κεκράτηται μὲν οὖν τὸ ὀχυρώτα-
"τον τῆς πόλεως, [k] λεγέσθω γὰρ ναῶν ὃ ἱερὸν, ὡς ἄκρα
"τις ἡ φρούριον. ἔχοντες δ' ὀπτετειχισμένῳ τυραννί-
"δα τοσαύτῃ, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑπὲρ κορυφὴν βλέ-
"ποντες, τί βούλεσθε, καὶ τίσι τὰς γνώμας προσθάλ-
"λετε; Ῥωμαίους ἆρα [l] προσμένετε, ἵν' ἡμῶν βοηθή-
"σωσι τοῖς ἁγίοις; ἔχει μὲν οὕτω τὰ πράγματα τῇ
"πόλει, ὡς πρὸς τοσοῦτον ἥκομεν συμφορῶν, ἵνα ἡμᾶς
"ἐλεήσωσι οἱ πολέμιοι; οὐκ ἐξαναστήσεσθε, ὦ τλημονέστα-
"τοι, οἱ πρὸς τὰς πληγὰς ὀπισθαφείτες, ὃ καὶ πὶ τῶν θη-
"ρίων ὀργὴν ἰδεῖν, τοὺς τύπους ἀμυνεῖσθε; οὐκ ἀναμνη-
"σθήσεσθε τῶν ἰδίων ἕκαστος συμφορῶν, οὐδὲ, ἃ πεπόνθατε
"πρὸ ὀφθαλμῶν θέμενοι, τὰς ψυχὰς [m] ἐπ' αὐτοὺς θήξετε
"πρὸς τῶν ἀμυναν; ἀπόλωλεν ἄρα πρ' ὑμῖν ὃ τιμιώτατον
"τῶν παθῶν

a Καλύμμου *Big.* & *Vat.* *b* Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* μηκέτι ὑ. τ. γ. ἐσομένων εὐκλεᾶ in *Editis Aliiſque.* *c* Τί γὰρ μέμφομαι *Big.* & *Vat.* *d* Πείρας *Big.* *e* Ἐφ' ἁρπαγαῖς *Big.* & *Vat.* *f* Ποταπῶν *Big.* *g* Illud ὄντος non agnoſcit *Busb.* *h* Particula δὴ abeſt *Busb.* *i* Ita lego cum *Cod. Big.* καὶ πάντας ὑποθέντας αὐτοὺς in *Editis Aliiſque.* *k* Cum interrogatione legendum cenſeo. *l* Ita *Vat.* προσμένετε in *cæteris.* *m* Sic *Big.* ἐπ' αὐτῶν in *Editis Aliiſque.*

a Αντίγονα

"τ παθῶν, καὶ φυσικώτατον, ἐλευθερίας ἐπιθυμία. φι-
"λόδηλοι δὲ καὶ φιλοδέσποτοι γεγόναμεν, ὥσπερ ἐκ προ-
"γόνων ὑποπεπόνθαμεν δουλαβόντες. ἀλλ' ἐκεῖ-
"νοί γε πολλὰς καὶ μεγάλας ὑπὲρ τ αὐτονομίας πολέ-
"μους διήνεγκαν, οὐ θᾶττον τ Αἰγυπτίων, θᾶττον τ Μήδων δυ-
"ναστείας ἠτήθησαν, ὑπὲρ ὧν μὴ ποιεῖν τὸ κελευόμενον.
"καὶ τί δεῖ τὰ τ προγόνων λέγειν; ἀλλ' ὁ νῦν πρὸς
"Ρωμαίους πόλεμος, ἐᾶν διαλέγχειν πότερον λυσιτελὴς
"ὢν καὶ σύμφορος ἢ τἐναντίον, τίνα δ' οὖν ἔχει πρό-
"φασιν; ἢ τὸν ἐλευθερίαν; εἶτα τὰς τ οἰκουμένης δε-
"σπότας μὲν φέροντες, τ ὁμοφύλων τυράννων ἀνεξόμε-
"θα; καὶ ζῆν ὅ μὲν τοῖς ἔξωθεν ὑπακούειν, [a]ἀνάγκη τὶς
"ἂν εἰς τὸν ἅπαξ [b]ἡττηθεῖσαν τύχην· τὸ δὲ τοῖς
"οἰκείοις εἴκειν πονηροῖς, ἀγεννῶς ἔχει καὶ προαιρουμένων.
"ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ ἐμνήσθην Ρωμαίων, οὐκ ἀποκρύψο-
"μαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ὃ μεταξὺ τ λόγων ἐμπεσὸν
"ἐπέστρεψε τὸν ἔμφασιν, ὅτι κἂν ἁλῶμεν ὑπ' ἐκεί-
"νοις, [c]ἀπίστῳ δὲ τ πεῖρᾳ τ λόγου, χαλεπώτερον ὑβρὶν
"παθεῖν ἔχομεν, ὧν ἡμᾶς ἔμφρονεστάτους ὄντας. πῶς δ'
"ἂν δακρύων ἄξιον, ἐκείνων μὲν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἀναθή-
"ματα βλέπειν, τ δὲ ὁμοφύλων τὰ σκῦλα σεσυλη-
"κότων καὶ [d]ἀνελόντων τὸν τ μητροπόλεως εὐγένειαν,
"καὶ πεφονευμένους ἄνδρας, ὧν ἀπέχοιτο ἂν καὶ θεῶν τις χρα-
"τήσαντες. καὶ Ρωμαίους μὲν μηδέποτε ὑπερβῆναι τ
"ὅρων τ βεβήλων, μηδὲ παραβῆναί τι τ ἱερῶν ἐθῶν, [e]
"πορφυρέαν δὲ πόρρωθεν [e]ὁρῶντας τὰς τ ἁγίων περι-
"βόλους· γεννηθέντας δὲ πάντας ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ, καὶ
"τραφέντας ὑπὸ τοῖς ἡμετέροις ἔθεσι, καὶ Ἰουδαίους
"κεκλημένους, ἐμπεδοπατεῖν μέσους τοῖς ἁγίοις, θερμὰς
"ἐπὶ ταῖς χεροὶ ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντας φόνων. εἶτα τίς
"δίδωκε τ ἔξωθεν πόλεμον, καὶ τὸν ἐν συγκείσῃ
"πολλῷ τῶν οἰκείων ἡμῖν μετεωτέρους; [f]καὶ γὰρ ἂν εἰ
"ἑτοίμους δεῖ τοῖς πράγμασι τὰς κλήσεις ἁρμόζειν,
"τάχα ἂν εὕροι τις Ρωμαίους μὲν ἡμῖν βεβαιοτὰς
"τῶν νόμων, πολεμίους δὲ τοὺς ἔνδον. ἀλλ' ὅπερ μὲν
"ἐξώλεις οἱ ὑπόβουλοι τῆς ἐλευθερίας, καὶ πρὸς ἃ
"διαφέρουσιν οὐκ ἄν τις [g]ἐπινοήσαι δίκαιον ἀξίαν κατ'
"αὐτῶν, οἶμαι πάντας [h]ἥκειν πεπεισμένους οἴκοθεν, καὶ
"πρὸ τῶν ἐμῶν λόγων παρεσκευάσθαι τοῖς ἔργοις ἐπ' αὐ-
"τοὺς ἃ πιπόνθατε. καταπλήσσονται δὲ ἴσως οἱ πολ-
"λοί τότε πληθος αὐτῶν, καὶ τὸν τόλμαν, ἔτι
"δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς τόπου πλεονεξίαν. ταῦτα δὲ ὥσ-
"περ σωτέρᾳ ἔμφασι τὸν ὑμετέραν ἀμέλειαν, καὶ πᾶν
"αὐξηθήσεται πλέον ὑποθεμένων. καὶ γὰρ τὸ πλῆθος
"αὐτοῖς ἐπιτρέφει καθ' ἡμέραν, πάντας σπορᾷ πρὸς
"τοὺς ὁμοίους ἀδρομολῦντος, καὶ τὸν τόλμαν ἐξάπτει
"μάχεσθαι πρὸς μηδὲν ἐμπόδιον πρὸ τ τόπου, καθύπερ-
"θεν ὄντας, χρήσασθαι καὶ μὴ παρασκευῇς, ἂν ἡμεῖς
"χείρους δῶμεν. πιστεύσατε δὲ ὡς, ἐὰν [i]προσβαίνωμεν
"ἐπ' αὐτοὺς, ἴσον τῇ συμπλοκῇ τοὺς πτεινοτέρους, ἢ ὃ πλεο-
"νέκτημα θ ὕβρις ὁ λογισμὸς ἀπολεῖ. τάχα δ θεῖον ὑβρι-

"à natura est, libertatis desiderium. Quin &
"facti sumus servorum dominorumque aman-
"tes, quasi à majoribus subjiĉi didicerimus.
"Atqui illi multa & magna pro libertate sua
"obierunt bella, & neque Ægyptiorum ne-
"que Medorum potentiæ cesserunt, dummo-
"do ne facerent quæ juberentur. Et quid
"opus est de proavis dicere? Verum bellum,
"quod nunc cum Romanis gerimus (mitto di-
"judicare, utrum in rem nostram & commo-
"dum sit, an contra) quid palam habet causæ?
"nonne libertatem? Quid ergo, qui dominis
"totius terrarum orbis servire ægre ferimus, po-
"pulares tyrannos tolerabimus? Quanquam ex-
"traneis quidem obtemperare, est ut quis for-
"tunæ aliquando victæ acceptum referat: suis
"vero iisque improbis cedere, ignavos arguit
"& serviendi cupidos. At quoniam Roma-
"norum semel meminerim, silentio non dissi-
"mulabo, quod mihi inter loquendum in men-
"tem venerit, eamq; ad illos converterit; quòd
"etiamsi ab his capti fuerimus, (absit autem
"dicti experimentum) nihil nobis patiendum
"restat iis acerbius, quibus nos isti affecerunt.
"Quomodo autem non sit lachrymabile, illo-
"rum quidem in templo etiam donaria cernere,
"gentilium vero prædas spoliantium & diri-
"pientium metropolim nobilissimam, cædes-
"que virorum quibus & illi victoriam adepti
"pepercissent. Et Romanos quidem nunquam
"transgredi ausos esse limitem profanorum, aut
"sacrarum quidquam consuetudinum violare,
"locorum autem sanctorum ambitum, *quamvis*
"procul aspectum, perhorrescere: nonnullos
"vero quos tulit hæc regio, nostrisque in mo-
"ribus educatos, Judæosque vocatos, in me-
"dio locorum sanctorum deambulare, cum ad-
"huc manus popularium cæde calidas habe-
"rent. An vero quis bellum externum me-
"tuat, hostesque præ nostratibus multo nobis
"æquiores? nam si & rebus aptanda sint pro-
"pria vocabula, fortasse comperietur, Roma-
"nos quidem leges nobis conservasse, hostes
"vero esse quos muris inclusos habemus. Ve-
"rum hos insidiatores libertatis exitio deberi,
"neque facinorum eorum dignam excogitari
"posse condemnationem, puto *vos* omnes
"persuasum habuisse cum domo veniretis; re-
"busque quas pertulistis, etiam antequam ver-
"bum facerem, in eos fuisse commotos. Ple-
"rique autem fortasse multitudinem eorum &
"audaciam reformidant, & præterea quod lo-
"co superiores sint. Sed hæc ut vestra negli-
"gentia conflata sunt, nunc etiam in majus
"aucta erunt, si cunctabimur. nam & nume-
"rus illorum quotidie crescit, nequissimo quo-
"que ad sui similes profugiente; & inde ac-
"cenditur audacia, quod nihil adhuc eis ob-
"stiterit: locoque, utpote superiores, adhibe-
"bunt armorum apparatus, si tempus differa-
"mus. Mihi credite, si adversus eos ascenda-
"mus, erunt *factorum* conscientia humiliores;
"& loci celsioris beneficium cogitatione in
"nihilum recidet. Forsan & numen contu-
melioſe

a Ἀνάγκη *Voss. & Bod.* *b* Ἡττήσασθαι, *quæ semel ipsos vicerit*, Vat. In *Rufini* versione, *ad fortunam semel id referunt, cujus injuria victi sunt*, ac si legisset, ἀνάγκη τὶς ὢν ἅπαξ εἰς τὸν ὑπ. *c* Ἀπεῖν *Big.* *d* Illa Ϛ ἀνελόντων non agnoscunt *Big.* & *Ruf.* *e* Ἐφορῶντας *Big.* *f* Καὶ γὰρ δεῖ τοῖς αὐ. *Big.* *g* Ita *Big.* & *Vat.* ἐπινοῆσαι in *Editis Aliisque.* *h* Sic *Gall.* ἥκειν in *cæteris.* *i* Προσβαίνωμεν, & mox ἐπ' αὐτοὺς in aliquot *MSS.* utrum horum mavis sequere.

"melioſe habitum ipſorum in eos retorquebit
"miſſilia, ſuiſque telis peribunt impii. Tan-
"tummodo ab illis conſpiciamur, & dejecti
"erunt. Pulchrum autem, etiam ſi quid peri-
"culi adſit, ante ſacras januas mori; animam-
"que, etſi non pro liberis & conjugibus, pro
"Deo tamen lociſque ſanctis profundere. Ipſe
"vobis adero tam manu quam conſilio; ne-
"que quidquam deſiderabitis quod à me ve-
"ſtram in ſecuritatem excogitari poteſt, ne-
"que me corpori meo parcere videbitis.

Ananus populuſque Zelotas aggredi geſtiunt.

11. Iſtis contra Zelotas populum hortabatur Ananus, non ignorans quidem eos jam expugnari vix poſſe, & quod multitudine valerent & juvenum robore, animique fortitudine, maxime vero quod commiſſorum conſcientia incitarentur; ut qui non ſperarint ſibi unquam conceſſum iri veniam illorum quæ perpetraverant. Veruntamen quidvis potius perpeti maluit, quam pati rerum ſtatum ita confundi & perturbari. Populus autem clamabat, ut in eos ducerentur, contra quos ipſos excitabat: & unuſquiſque ſe oſtendebat ad pericula adeunda paratiſſimum.

Acris inter eos commiſſa eſt pugna.

12. Sed dum Ananus delectum haberet, & pugnæ idoneos ordinaret inſtrueretque in prælium, Zelotæ, cognito quod aggrediebantur, (aderant enim qui omnia ſibi nunciarent quæ populus agitabat) *magnopere* irritati erant, & è templo proſilientes, modo per cuneos modo ſimul univerſi, nemini obvio parcebant. Cito autem & Ananus populum congregabat, multitudine quidem ſuperiorem, armis vero, *& quod in agmina non conflati eſſent, Zelotis inferiorem. Alacritas vero in utraque quod deerat parte ſupplebat. nam & cives iram armis validiorem conceperant; & qui de templo exierant, audaciam, omni multitudine ſuperiorem. Quippe illi quidem habitare ſe in civitate minime poſſe arbitrabantur, niſi ex ea exciſi eſſent latrones: Zelotæ vero, niſi viciſſent, nullum non ſubituros eſſe ſupplicium. Confligebant autem inter ſe ſub affectuum ductu & imperio, primo quidem in civitate & præ templo ſe invicem lapidibus impetentes, jaculiſque eminus miſſis. Si vero aliqua pars terga vertiſſet, victores gladiis rem gerebant. Et magna utrinque facta eſt cædes, multique vulnerati erant. Et ſaucios quidem è civibus in domos perferebant propinqui: Zelotarum vero ſiquis ictus eſſet, in templum aſcendebat, ſacram humum cruore perfundens: adeo ut vere quis dixerit, *loca* ſancta non alium quam illorum ſanguinem polluiſſe. Et latrones quidem, quoties facto excurſu prælium committerent, ſemper ſuperiores erant. Civium autem vulgo ira incenſo & in majus ſemper creſcente, increpabant eos qui cederent; quique à tergo urgebant, viam fugientibus non aperiendo, univerſos quidem ſuos in hoſtes convertunt: cumque illi vim ſiſtere non amplius potuiſſent, & paulatim in templum ſe reciperent, irrumpit unà cum ſuis Ananus. Quo factum ut eos, qui ambitum exteriorem amiſerant, invaderet metus, cumque in interiorem confugiſſent, ſta-

Zelotæ ſuorum cruore templum polluunt.

Ananus in exteriorem templi ambitum irruit.

"σμθνον ἀναστρέψει κατ' αὐτῶν τὰ βαλλόμενα, καὶ
"τοῖς σφετέροις ἀφαφαρήσουν βέλεσιν οἱ δυσσεβεῖς.
"μόνον ὀφθῶμεν αὐτοῖς καὶ καταλέλωμ. Καλὸν δὲ,
"κἂν τοσοῦτος κίνδυνος, ἀποθνήσκειν πρὸς τοῖς ἱεροῖς
"πυλῶσι, καὶ τὴ ψυχῇ, εἰ καὶ μὴ πρὸ παίδων ἢ γυ-
"ναικῶν, ἀλλ' ὑπὲρ γε Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων προέσθαι.
"προσήσομαι δ' ἐγὼ γνώμη τε καὶ χερὶ, καὶ ὅτε ὀλί-
"γοιά τις ὑμῖν λείψει πρὸς ἀσφάλειαν ἐξ ἡμῶν, ὅτε
"γε σώματος ὄψεσθε φειδόμενον.

ια'. Τούτοις ὁ Ανανος [2] παρεκρότει τὸ πλῆθος
ὅτι τοὺς ζηλωτὰς, οὐκ ἀγνοῶν μὲν ὡς ἤδη δυσκατάλυτοι, πλήθει τε καὶ νεότητι καὶ ῥώμασι ψυχῆς, τὸ πλέον δὲ συνειδήσει τῶν εἰργασμένων· ἃ γὰρ ἐδόασιν αὐτοὺς [b] εἰς ἕκαστον συγγνώμην ἐφ' οἷς ἔδρασαν [c] ἐλπίσαιμεν. ὅμως δὲ πᾶν ὅ,τι οἷόν παθεῖν [d] προῄρητο μᾶλλον, ἢ θεωρεῖν οὕτω [e] τοιαύτη τὰ πράγματα συγχύσει. τὸ δὲ πλῆθος ἄγειν αὐτοὺς ἐβόα, καθ' ὧν παρεκάλει· καὶ προκινδυνεύειν ἕκαστος ἑαυτῷ ἑτοιμότατος.

ιβ'. Ἐν ὅσῳ δὲ ὁ Ανανος κατέλεγέ τε καὶ συνέταττε τοὺς ἐπιτηδείους πρὸς μάχην, οἱ ζηλωταὶ [f] πυθόμενοι τὴν ἐπιχείρησιν· παρῆσαν γὰρ οἱ ἀγγέλλοντες αὐτοῖς πάντα τὰ παρ' ἐκείνου· παροξύνονται, καὶ τοῦ ἱεροῦ προπηδῶντες, ἀθρόοι τε καὶ κατὰ λόχους, θᾶττον ἐφέροντο τοῦ προσυγχαίνοντος. ἀθροίζεται δ' ὑπ' Ανάνου ταχέως τὸ δημοτικὸν, πλῆθος μὲν ὑπερέχον, ὅπλοις δὲ καὶ τῷ μὴ συγκεχυμένῃ, λειπόμενον τοῦ ζηλωτικοῦ. τὸ πρόθυμον δὲ παρ' ἑκατέροις ἀνεπλήρου τὰ λείποντα. τοῦ μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνειληφότος ὀργὴν, ἰσχυροτέραν τοῦ ὅπλων· τοῦ δ' ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τόλμαν, παντὸς πλήθους ὑπερέχουσαν. καὶ οἱ μὲν, ἀοίκητον ὑπολαμβάνοντες ἑαυτοῖς τὴν πόλιν, εἰ μὴ τοὺς λῃστὰς ἐκκόψαιεν αὐτῆς· οἱ ζηλωταὶ δὲ, εἰ μὴ κρατοῖεν, οὐκ ἔστιν ὅπως ὑπομένσφ τιμωρίας. συνερρήγνυντο δὲ στρατηγούμενοι τοῖς πάθεσι, τὸ μὲν πρῶτον τὴν πόλιν καὶ τὸ τοῦ ἱεροῦ λίθοις βάλλοντες ἀλλήλους, καὶ πόρρωθεν ἀφικνούμενοι. τοῖς δὲ τὰς τροπὰς οἱ κρατοῦντες ἐχρῶντο τοῖς ξίφεσι. καὶ πολὺς ἦν ἑκατέρων φόνος, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο συχνοί. καὶ τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ δήμου διεκόμιζον εἰς τὰς οἰκίας οἱ προσήκοντες· ὁ δὲ βληθεὶς τῶν ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερὸν ἀνῄει, καθαιμάσσων τὸ θεῖον ἔδαφος· καὶ μόνον ἄν τις εἴποι τὸ [g] ἐκείνων αἷμα μιᾶναι τὰ ἅγια. τοῖς μὲν οὖν τὰς συμβολὰς ἐκτρέχοντες ἀεὶ ἐβλαπτον οἱ λῃστικοί. τεθυμωμένοι δὲ οἱ δημοτικοὶ, καὶ πλείους ἀεὶ γινόμενοι, κακίζοντες τοὺς ὀδιδόντας, καὶ μὴ διδόντες τοῖς προπομπεύουσιν ἀναχώρησιν οἱ κατόπιν βιαζόμενοι, πᾶν μὲν ἐπιστρέφουσι τὸ σφέτερον εἰς τοὺς ἑαυτῶν, κἀκείνων μικρὰν ἀντοχὴν τῇ βίᾳ, τοῖς δὲ ἀναχωροῦσιν εἰς τὸ ἱερὸν, συνεισπίπτουσιν οἱ μετὰ τοῦ Ανανου. τοῖς δὲ καλάπλησις ἐμπίπτει τεθνεώτων τῷ πρώτῳ πεδόλῳ, καὶ καταφυγόντες εἰς τὸ ὀπίσθιον ταχέως ἀπεκλείσθη

[a] Ita *Big.* & *Ruſ.* παμπληθεῖ in *cæteris.* [b] Eo modo *Voſſ.* ἐς ἑκάστῳ in *Editis Aliiſque.* [c] Ἐλπίσαιντες *Big.* [d] Ita *Vat.* ἀπορρῆτο in *cæteris.* [e] Τοσαύτῃ *Big.* [f] *Al.* πυθόμενοι. * Ita *Big.* οἰκεῖον in *cæteris.* [g] *Vel*, quod minus compoſitum & inſtructum erat eorum agmen.

κλείσι τὰς πύλας. τῷ δὲ Ἀνάνῳ [a] προσβάλλειν μὲν οὐκ ἐδόκει τοῖς ἱεροῖς πυλῶσιν, ἄλλως τε καὶ κείνων βαλλόντων ἄνωθεν· ἀθέμιτον δ' ἡγεῖτο, κἂν κρατήσῃ, μὴ [b] προηγνευκὼς εἰσάγειν ὅ πλῆθος. διακληρώσας δ' ἐκ πάντων εἰς ἑξακισχιλίους ὁπλίτας, καθίστησιν ὅπῃ ταῖς στοαῖς φρουρᾶς, [bb] διεδέχοντο δ' ἄλλοι τούτους, καὶ παντὶ μὲν ἦν ἀνάγκη παρεῖναι πρὸς τὴν φυλακὴν ἐκ προοίμου· πολλοὶ δὲ τῶν ἐξιώμασιν [c] ἀφεθέντες ὑπὸ τῶν ἄρχειν δοκούντων, μισθώμενοι πενιχροτέρους ἀνθ' [d] ἑαυτῶν ὅπῃ τῇ φρουρᾷ ἔπεμπον.

10 ιγ'. Γίνεται δὲ τούτοις πᾶσιν ὀλέθρου παράπτιος [e] Ἰωάννης, ὃν ἔφαμεν ἀπὸ Γισχάλων ἀφαδρόνᾳ, δολιώτατος ἀνὴρ, καὶ δεινὸν ἔρωτα τυραννίδος ἐν τῇ ψυχῇ προφέρων, ὃς πάρροθεν ἐπεβούλευε [f] τοῖς πράγμασι. καὶ δὴ τότε, τὰ τοῦ δήμου φρονεῖν ὑποκεινόμενος, συμπεριήει μὲν τῷ Ἀνάνῳ, [g] βουλομένῳ μὲν σὺν τοῖς δυνατοῖς [h] καθ' ἡμέραν, καὶ νύκτωρ [i] ὅπόταν τὰς φυλακὰς διήγγελλε δὲ τὰ ἀπόρρητα τοῖς ζηλωταῖς, καὶ πᾶν σκέμμα τοῦ δήμου, πρὶν [k] καλῶς βουλευθῆναι, πρὸς τοῖς ἐχθροῖς ἐγινώσκετο δι' αὐτοῦ. μηχανώμενος δὲ τὸ μὴ δι' ὑποψίας ἐλθεῖν, ἀμέτροις ἐχρῆτο ταῖς θεραπείαις, εἴς τε τὸν Ἄνανον, καὶ τοὺς τοῦ δήμου προεστῶτας. ἐχώρει δ' εἰς τοὐναντίον αὐτῷ τὸ φιλότιμον. μᾶλλον γὰρ τὰς ἀλόγους κολακείας μᾶλλον ὑπωπτεύετο, καὶ ὅ πανταχοῦ παρεῖναι μὴ καλούμενον ἔμφασιν προδοσίας τῶν ἀπορρήτων παρεῖχε. σωτῆρα μὲν γὰρ αἰσθανομένοις ἅπασι τοὺς ἐχθροὺς τῶν παρ' αὐτοῖς βουλευμάτων, πιθανώτερος δ' ὤφθη τοῖς [l] Ἰωάννῃ προδοσίας τοῦ μαγγάνειν. ἀποσκευάσασθαι μὲν οὖν αὐτὸν οὐκ ἦν ῥᾴδιον, [m] ὅτε δυνατὸν οὐκ πενίᾳ, καὶ ἄλλως τοῦ ἀσήμων [n] ὑπερέχοντος τοὺς συνεδρεύοντας τοῖς [o] ὅλοις. ἐδόκει δὲ αὐτὸν ὅρκοις πιστώσασθαι πρὸς εὔνοιαν. ὤμνυε δ' ὁ Ἰωάννης ἑτοίμως, εὐνοήσειν τε τῷ δήμῳ, καὶ μήτε βουλήν τινα μήτε πρᾶξιν προδώσειν τοῖς ἐχθροῖς, [p] συγκαλύψειν δὲ τοὺς ὅπῃ μένοις καὶ χειρὶ καὶ γνώμῃ. ὡς δὲ πρὸς τὸν Ἄνανον πιστεύσαντες τοῖς ὅρκοις, ἤδη χρεὼν ὑποψίας [q] εἰς τὰς συμβουλίας αὐτὸν παρελάμβανον· καὶ δὴ καὶ πρεσβευτὴν ἐξαπέμπουσι πρὸς τοὺς ζηλωτὰς πρὸς [r] διαλύσειν. ἦν γὰρ αὐτοῖς ἀσυδὴς, τὸ παρ' αὐτοῖς μὴ μιαίνειν [s] ἱερὸν, μή δέ τινα τῶν ὁμοφύλων ἐν αὐτῷ πεσεῖν.

ιδ'. Ὁ δὲ, ὥσπερ τοῖς ζηλωταῖς ὑπὲρ εὐνοίας ὀμόσας, καὶ ὁ κατ' αὐτὸν, παρελθὼν εἵστο, καὶ καταβὰς εἰς μέσους, "πολλάκις μέν, ἔφη, κινδυνεύσας δ' "αὐτός, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσωσι τῶν ἀπορρήτων, ὅσα "κατ' αὐτῶν ἐν πρὸς Ἄνανον ἐβουλεύσαντο. "νῦν δὲ μέγιστον [t] ἀναρριπτεῖν κίνδυνον σὺν πᾶ"σιν αὐτοῖς, εἰ μή τις προσγένοιτο βοήθεια δαιμό-

tim januas occludunt. Verum Anano in portas quidem ſacras impreſſionem facere non placebat, quamvis & hoſtes deſuper tela jacerent: ſed nefas eſſe exiſtimabat, etiamſi viciſſet, non luſtratum prius populum introducere. Cum autem ex univerſis ſorte delegiſſet ſex fere armatorum millia, eos in porticibus collocat ut cuſtodiam agerent, aliique eos excipiebant, & neceſſe erat omnibus quidem in orbem excubiis adeſſe: multi vero ex primoribus *populi*, dimiſſi ab iis qui in imperio eſſe videbantur, pauperiores mercede conductos mittebant, qui vice illorum fungerentur in vigiliis.

Anani milites in porticibus cuſtodias agunt.

13. Iſtis autem omnibus exitio erat Joannes, quem è Giſchalis profugiſſe diximus, vir ſummæ aſtutiæ, animumque gerens dominationis valde cupidum, qui jam olim reipublicæ inſidiabatur. Adeoque tunc, eadem quæ populus ſentire ſe ſimulans, cum Anano quidem ultro citroque commeabat, interdiu cum proceribus *de agendis* conſultanti, & nocte vigilias circumeunti: Zelotis vero ſecreta *omnia* enunciabat; atque illa de quibus populus deliberabat, priuſquam bene conſulta eſſent. per ipſum cognita erant inimicis. Cum autem id ageret, ut in ſuſpicionem non veniret, immodicis obſequiis Ananum & populi principes demereri enixus eſt. Hoc vero placendi ſtudium ei in contrarium cedebat. nam ex abſurdis adulationibus magis ſuſpectus erat, idque ipſum, quod non accitus ubique adeſſet, indicio erat arcana ab illo prodita eſſe. Etenim animadvertebant inimicos univerſos quæ conſulta ab ipſis eſſent intelligere, veriſimileque erat in neminem potius quam in Joannem cadere poſſe proditionis ſuſpicionem. Et ipſum quidem ſubmovere haud facile erat, ut qui malitia plurimum valeret, ac præterea multorum non ignobilium, qui in conſilium de ſumma rerum adhibebantur, patrocinio ſuccinctus eſſet. Viſum eſt igitur ab eo benevolentiæ fidem jurejurando exigere. Jurare autem non dubitabat Joannes, ſe & populi ſtudioſum fore, & nihil ab eo conſultum factumve inimicis proditurum, & tam manu quam conſilio una everſurum eſſe eos qui arma ſumpſerant. Itaque Ananus & qui ab eo ſtabant, fide jurijurando habita, jam nihil ſuſpicantes ſuis eum conſiliis intereſſe patiebantur: immo & ipſum ad Zelotas legatum mittunt de ſedandis diſcordiis. nam curæ illis erat ne fanum *ſuum pollueretur, neve quiſquam in eo caderet Judæorum.

Joannes, civium proditor.

Legatus ad Zelotas miſſus.

14. Ille vero, quaſi Zelotis ex ſua benevolentia juraviſſet, & non contra eos, cum ad illos ingreſſus eſſet & in medio conſtitiſſet, "fæ"pe quidem ſe illorum cauſa periculum ad"iiſſe, dicebat, ne quid ſecretorum ignora"rent, quæ contra ipſos conſilio agitarentur "ab Anano ſociiſque. Nunc autem maximum "cum ipſis omnibus ſubiturum eſſe diſcrimen, "niſi divinum quoddam præſto fuerit auxi"lium.

Zelotas contra Ananum civeſque irritat.

a Ita *Vat.* & *Ruf.* προσβαλεῖν in *reliquis*. b Sic *Big.* προηγνισμὸς in *cæteris*. bb Διεδέχοντο τούτους, καὶ παρῆσαν πρὸς τ. φ. ὡς ἐδεῖτο ἅπασι. πολλοὶ ἢ τ. *Big.* c Ἐφιέντες *Big.* d Ita cum *Cod. Big.* αὐτῶν in *reliquis*. e Articulum ὁ addit *Big.* f Illud τοῖς è *MSS.* g Βουλομένῳ τε μὲν *Voſſ.* h Ita *Big.* μεθ' ἡμέραν in *Editis Aliiſque*. i Πρόσω *Big.* k Καλῶς non agnoſcit *Big.* l Ὑπολίπου *Big.* m Οὔτε δυνατὸν *Vat. Bod.* & *Ruf.* n Ita *Big.* & *Voſs.* ὑπερζωσμένον in *Editis Aliiſque*. o Ὅπλοις *Big.* p Ita *Big. Voſſ. Bod. Vat.* & *Ruf.* συγκαλύπτειν in *cæteris*. q Εἰς συμβουλίας *Vat.* r Διαλύσεως *Big.* & *Voſſ.* ſ Τὸ ἱερὸν *Big.* & *Vat.* t *Al.* ἀναρρίπτειν. * Culpa ſua, *Ruf.*

Quænam Zelotis diceret Joannes.

"lium. non amplius enim morari Ananum, ſed, "cum populo quidem id perſuaſiſſet, miſiſſe "legatos ad Veſpaſianum, ut ad capiendam ci- "vitatem quamprimum venire properaret. "quin & luſtrationem contra eos indixiſſe in "diem ſequentem, ut, vel religionem ſimulando "ingreſſi aut etiam per vim, cum iis manus "conſererent. ſe autem non videre quamdiu "aut obſidionem ſuſtinebunt, aut cum tot tan- "tiſque prælio congredientur. Ipſum autem, "adjiciebat, Dei providentia quaſi legatum "miſſum eſſe ad lites componendas: hoc "enim præ ſe ferre Ananum, ut inermes eos "adoriretur. itaque oportere, ſi vitæ rationem "haberent, aut obſidentibus ſupplicare, aut fo- "ris auxilium ſibi quærere. Illos autem, qui "veniæ ſpe ſi victi fuerint ſibimet adulantur, "facinorum quæ auſi ſunt haud meminiſſe, aut "exiſtimare ſimul ac maleficos commiſſorum "pœnituerit, *gravia* paſſos oportere ſtatim "cum illis in gratiam redire. Sed injuriarum "quidem auctores, etiamſi pœnitentiam age- "rent, ſæpe inviſos eſſe: læſoſque, ſi poteſtatem "nacti fuerint, ira magis excandeſcere. Quin "& illis ſemper imminere *ajebat* cæſorum "amicos cognatoſque, & tantam populi mul- "titudinem ex legum judiciorumque diſſolu- "tione valde irritatam: in qua ſi qui fuerint, "miſeratione commoti, fiet ut majori cedant "iraſcentium turbæ.

"ριος. οὐ γὰρ ἐπὶ μέλλειν Ανανον, ἀλλὰ πείσαντα "μὲν ⟨ⱥ⟩ δῆμον πεπομφέναι πρέσβεις πρὸς Οὐεσπα- "σιανόν, ἵνα ἐλθὼν ταχ⟨ⱥ⟩ τῆς πόλεως ἀπαλλάξῃ τὸν πό- "λιν. ἀγνείαν δὲ παρηγγελκέναι κατ' αὐτὸν εἰς τὴν "ἑξῆς ἡμέραν, ἵνα, ἢ κατὰ θρησκείαν εἰσελθόντες ἢ "καὶ βιασάμενοι, συμμίξωσιν αὐτοῖς. οὐκ ὁρᾶν δὲ μέ- "χρι τίν⟨ος⟩ ἢ τ' φεύξεσθαι οἴσουσιν, ἢ παρατάξονται "πρὸς τοσούτους. παρεστῆθαι δὲ ὡς αὐτὸς εἰκαπεμφθείη, "κατὰ θεοῦ πρόνοιαν, ὡς πρεσβευτὴς ὑπὲρ [a]ἀλλ- "λύσεων· τὸν δὲ Ανανον ταῦτας αὐτοῖς παρεῖναι, "ὅπως [b]ἀνόπλοις ἐπέλθῃ. δεῖν οὖν ἢ τῷ λόγῳ τῆ "ζῆν τὰς φρυγόντας [c]ἱκετεύειν, ἢ προίζεσθαί τινα πα- "ρὰ τῶν ἔξωθεν ὀπτικουρίαν. τοὺς δὲ, ἁλισκομένους "ἐλπίδι συγνώμης εἰ [d]κρατηθεῖεν, ὀπιλελῆθαι τῶν "ἰδίων τολμημάτων, ἢ νομίζειν ἅμα τῷ μετανοεῖν τὰς "δεδραχότας εὐθέως ὀφείλειν διαλάττειν καὶ τὰς πα- "ρόντας. ἀλλὰ τῶν μὲ ἀδικησάντων ἁλισκομένων πολ- "λάκις γίνεσθαι καὶ τὴν μεταμέλειαν· [e]τοῖς ἀδικη- "θεῖσι δὲ τὰς ὀργὰς ἐπ' ἐξουσίας χαλεπωτέρας. ἐφε- "ρπύειν δὲ ἀεὶ [f]ἐκείνοις φίλους καὶ συγγενεῖς τῶν ἀπο- "λωλότων, καὶ δῆμον τοσοῦτον ὑπὲρ καταλύσεως νόμων "καὶ δικαστηρίων τεθυμωμένον· ὅπου καὶ ἢ τι μέρ⟨ος⟩ "[g]ἐλεοῦν τάχ' πλείονος ἂν αὐτὸ δ' ἁλισκόμενος "ἀφανισθῆναι.

CAP. IV.

Idumæi à Zelotis accerſiti ſtatim veniunt Hieroſolyma, atque excluſi pernoctant extra urbem. ad quos verba facit Jeſus pontifex, eique reſpondet Simon Idumæus.

Zelotarum primoribus placuit Idumæos in auxilium vocare.

TAlia quidem vafre comminiſcens terrorem univerſis incutiebat. & quodnam foret externum auxilium, plane quidem & aperte dicere non audebat; Idumæos autem *non obſcure* innuebat. Verum ut primores Zelotarum privatim etiam commoveret, traducebat Ananum ut crudelem, eumque illis

VI. præcipue minas intentare dicebat. Erant autem Eleazarus Simonis filius, qui etiam inter illos plurimum valere videbatur & ad excogitanda quæ opus erant & ad eadem exſequenda, itemque Zacharias Phaleci filius, utrique à ſacerdotibus oriundi. Hi, cum, præter ea quæ univerſis, etiam mala ſibi intentata audiviſſent, quodque Anani factio potentiæ ſibi comparandæ cauſa Romanos accerſeret (nam & hoc Joannes improbe finxerat) diu quidem quid agerent dubitabant, in tantas temporis anguſtias compulſi. quippe populum quidem brevi in eo fore ut ipſos aggrederentur, auxiliorumque accitorum ſpem ſibi præciſam eſſe inſidiarum celeritate. omnia enim ipſos *forſan* prius paſſuros eſſe, quam auxiliarium quiſquam iſta reſciſceret. Veruntamen, ut Idumæi advocarentur, optimum viſum eſt. Cumque brevem ſcripſiſſent epiſtolam, "quod circumvento po-

Ἰδουμαίοι ὑπὸ ζηλωτῶν πληθέντες εὐθὺς ἔρχονται εἰς Ιεροσόλυμα, ⟨ἃ⟩ ἀποκλεισθέντες ἔξω τ' πόλεως αὐλί- ζονται. πρὸς ὃς ἀρχιερεὺς Ιησοῦς δημογορεῖ, κ' Σίμων Ιδουμαῖος αὐτῷ ἀποκρίνεται.

Τοιαῦτα μὲ ἐποίκιλλεν ἀθρόως διαπομπεύων. καὶ τὸν ἔξωθεν βοήθειαν ἀναφανδὸν μὲ οὐκ ἐθάρ- ρει λέγειν, ἠνίσσετο δὲ τοὺς Ιδουμαίους. ἵνα δὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας τ' ζηλωτῶν ἰδίᾳ παροξύνῃ, τ' Ανα- νον εἰς τε ὠμότητα διέβαλλε, καὶ ἀπειλεῖν ἐκείνοις ἐξαιρέτως ἔλεγεν. ἦσαν δὲ Ελεάζαρος [b]ὁ [i]Σίμω- ν⟨ος⟩, ὃς δὴ καὶ πιθανώτατ⟨ος⟩ ἐδόκει τ' ἐν αὐτοῖς νοῆ- σαί τε τὰ δέοντα καὶ τὰ νοηθέντα πρᾶξαι, Ζαχα- ρίας τε ὁ [k]Φαλέκου, [l]γέν⟨ος⟩ οὐκ τ' ἱερέων [m]ἐκάτε- ρωι. ὅτοι πρὸς ταῖς κοιναῖς τὰς ἰδίας [n]καθ' αὐτῶν ἀπειλὰς ἀκούσαντες, ἔτι δ' ὡς οἱ περὶ τ' Ανανον δυνα- τοὶ [o]ἑαυτοῖς προσποιούμενοι Ρωμαίους ὀπικαλοῖντο, καὶ γὰρ τοῦτο Ιωάννης προσψεύσατο, μέχρι πολλοῦ μὲ ἠπό- ρουν, τὸ τί χρὴ προσθεῖναι εἰς ὀξὺ ὅτου καιρὸν σωτερ- σμένους. παρεσκευάσθαι μὲν γὰρ ⟨ⱥ⟩ δῆμον ὀπιχει- ρεῖν αὐτοῖς, οὐκ εἰς μακρὰν, αὐτῶν δὲ ὃ σπάνιον τὰς ὀπιβουλὰς ὑποστειμᾶσθαι τὰς ἔξωθεν ἐπικειρίας. πάντα γὰρ ἂν φθῆναι παθεῖν, πρὶν καὶ πυθέσθαι τι- νὰ τ' συμμάχων. ἔδοξε δ' ὅμως ἐπικαλεῖσθαι τοὺς Ιδου- μαίους. κ' γράψαντες ἐπιστολὴν σύντομον, "ὡς Ανανος [p]μὲ

προσδιδοίη

[a] Sic *Big.* pro ἀλλύσεως. [b] Ανατατικὸς προσῆλθε *Big.* ἀνατολικὸς *Bod.* in *Rufini* verſione; *quo nihil ſuſpicantes eos ſubito aggrederetur.* [c] Ικετεύσων *Big.* [d] Παραχρησθεῖεν *Big.* [e] Τοῖς δ' ἀδικηθεῖσι *Voſſ.* [f] Ita *Gen.* cum pleriſque *MSS.* ἐκείνοις *Baſ.* ἐκείνων *Voſſ.* [g] Ita *Big.* & *Voſſ.* ἑλεῖν in *Editis Aliiſque.* [h] Μὲν ante υἱὸς delevi auctoritate *Codd. Big.* & *Ruf.* [i] Γίων⟨ος⟩ *Big.* [k] Αμφικάλου *Lipſ.* & *Vat.* Αμφικάλου in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruf.* [l] Ita *Big.* & *Vat.* mallem tamen τὸ γέν⟨ος⟩. antea erat γένος. [m] Ἐκάτερ⟨ος⟩ *Big.* [n] Καθ' ἑαυτῶν *Big.* [o] Αὐτοῖς *Big.* [p] Illud μὲ adjectum eſſe volui è *Cod. Big.*

[a] Oli-

"προδιδοίη Ρωμαίοις τὴν μητρόπολιν ἐξαπατήσας τὴν δῆ-
"μον, αὐτοὶ δ' ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀποστάντες ἐν τῷ
"ἱερῷ φρουροῖντο, [a] ὀλίγος δ' ἔτι χρόνος αὐτοῖς βοηθεῖν
"τὴν σωτηρίαν· εἰ δὲ μὴ βοηθήσουσιν ἐκεῖνοι τάχος,
"αὐτοὶ μὲν ὑπ' Ἀνάνῳ τε καὶ τοῖς ἐχθροῖς, ἡ πόλις δ'
"ὑπὸ Ρωμαίοις φήσει γενομένη," τὰ δὲ πολλὰ τοῖς
ἀγγέλοις ἐπετέλλοντο πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν Ἰδουμαίων
ἀφικνεῖσθαι. προεβλήθησαν δ' ὅτι τῷ ἀγγελίαν δύο
τῶν δραστηρίων ἀνδρῶν, εἰπεῖν τε ἱκανοὶ καὶ πρὸς
πραγμάτων, τὸ δὲ τούτων χρησιμώτερον, ὠκύτητι πο-
δῶν ἀφαφέρεσθαι. τοὺς μὲν γὰρ Ἰδουμαίους αὐτόθεν ἠπίστασαν
πεισθησομένους, ἅτε θορυβώδη καὶ ἄτακτον ἔθνος,
ἀεί τε μετέωρον πρὸς τὰ κινήματα, καὶ μεταβολαῖς
χαῖρον, πρὸς ὀλίγην δὲ κολακείαν τῶν δεομένων τὰ
ὅπλα κινοῦν, καὶ καθάπερ [b] εἰς ἑορτὴν εἰς τὰς πρόσ-
ταξεις ἐπιφερόμενον. ἔδει δὲ τάχους εἰς τὴν ἀγγελίαν, εἰς
ὃ μηδὲν ἐλλείποντες προθυμίας οἱ πεμφθέντες, ἐκα-
λεῖτο δ' αὐτοῖς Ανανίας ἑκάτερος, καὶ δὴ πρὸς τοὺς
ἄρχοντας τῶν Ἰδουμαίων παρῆσαν.

ιε'. β'. Οἱ δέ, πρὸς τὴν ὑποτολμὴν καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τῶν
ἀφιγμένων ἐκπλαγέντες, ὥσπερ ἐμμανεῖς πρὸς ἐθέτου τὸ
ἔθνος, καὶ διεκήρυσσον τὴν [c] στρατείαν. ἤθροιζο δ' ἡ πληθὺς τά-
χιον ἢ προσετάγη, καὶ πάντες ὡς ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῆς μη-
τροπόλεως ἥρπαζον τὰ ὅπλα· συνταχθέντες δ' εἰς δύο
μυριάδας, προῆγον πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, χρώμενοι
τέτταρσιν ἡγεμόσιν, Ἰωάννῃ τε καὶ Ἰακώβῳ παιδὶ Σωσᾶ, πρὸς
δὲ τούτοις ἔτι Σίμων υἱὸς [d] Καθλᾶ, καὶ Φινέας [e] Κλουσώθ.

γ'. Τὸν δὲ Ανανον ἡ μὲν ἔξοδος τῶν ἀγγέλων, ὥσπερ καὶ
τοὺς [f] φύλακας, ἔλαθεν· ἡ δ' ἔφοδος τῶν Ἰδουμαίων οὐκ
ἔτι. προγνοὺς γὰρ ἀποκλείει τὰς πύλας αὐτοῖς, καὶ
πρὸ φυλακῆς εἶχε τὰ τείχη. καθάπαν γοῦν αὐτοὺς
ἐκπολεμεῖν οὐκ ἔδοξεν· ἀλλὰ λόγοις πεῖθειν περὶ τῶν
ὅπλων. ἐπεὶ οὖν ὅτι τὸν ἀντικρὺς αὐτοῦ πύργον, ὁ μὴ
Ανανου γεραίτατος τῶν ἀρχιερέων Ἰησοῦς, "πολλῶν, ἔφη,
"καὶ [g] ποικίλων τὴν πόλιν κατειληφότων θορύβων, οὐκ ἂν
"δεινὸν θαυμάσαι τὴν τύχην ὅπως, ὡς τὸ συμφέρατ' εἶναι
"τοῖς πονηροῖς καὶ τὰ προσδόξα. παρεῖναι [h] γὰρ ὑμᾶς,
"ἀνθρώποις ἐξωλεστάτοις μετὰ τοσαύτης προθυμίας
"[i] ἐπαμυνῶντας, καθ' ἡμῶν, μᾶλ' ὅσης εἰκὸς ἦν ἐλθεῖν,
"οὐδὲ τῆς μητροπόλεως καλούσης ὅτι τοὺς βαρβάρους
"καὶ εἰ μὴ ἑώρων τὴν σύνταξιν ὑμῶν ἐξ ὁμοίων τοῖς καλέ-
"σασιν ἀνδρῶν, οὐκ ἂν ἄλογον τὴν ὁρμὴν ὑπελάμβανον·
"οὐδὲν γὰρ ὅτου συνίσησι τὰς εὐνοίας, ὡς τρόπων συγ-
"γένεια. νῦν δέ, εἰ μέν τις αὐτοὺς ἐξελάζοι καθ' ἕνα,
"μυρίων ἕκαστος εὑρεθήσεται θανάτων ἄξιος. τὰ γὰρ [k] ἀθύρ-
"ματα καὶ καθάρματα τῆς χώρας ὅλης καταπωτευσά-
"μενα τὰς ἰδίας οὐσίας, καὶ προγυμνάσαντα τὴν ἀπό-
"νοιαν ἐν ταῖς πόλεσι κώμαις τε καὶ πόλεσι, τελευ-
"ταῖα λελησθότας παρεισέρρευσαν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν·
"λῃστὰς, δι' ὑποβολὴν ἀσεβημάτων, μαίνοντες [l] καὶ
"ὃ [m] ἀβέβηλον ἔδαφος, ὃς ὁρᾶν ἔστι νῦν ἀδεῶς ἐμμεμυ-

quidem itemque vigiles ejus latebat; haud vero *similiter* Idumæorum adventus. Hoc enim ante cognito, portas eis claudit, & muris cuſtodes adhibebat. Cæterum nequaquam ei viſum eſt cum illis dimicare, ſed verbis perſuadere potius quam armis rem gerere. Jeſus igitur, poſt Ananum pontificum natu maximus, cum in turri illis adverſa conſtitiſſet, "nihil ſe "adeo mirari, inquit, quam quod, urbe tot "tantiſque tumultibus agitata, ita fors tulerit, "ut improbis ex inopinato ſubveniretur. quip- "pe vos perditiſſimis hominibus contra nos "ſubſidium laturos adeſſe, idque tanta alacri- "tate, quantam adhiberi haud par erat, ne qui- "dem ſi contra Barbaros vos acciviſſet metro- "polis. Et ſi quidem viderem exercitum ve- "ſtrum ſimilem eſſe horum hominum qui vos "advocarunt, hunc impetum non veſanum "exiſtimarem. nihil enim æque benevolentiam "conciliat ac morum cognatio. Nunc vero "illi quidem, ſi quis eorum ſingulos explora- "verit, mille mortibus digni reperientur: quip- "pe ludibria & purgamenta omnis regionis, "luxu abſumptis patrimoniis ſuis, factoque au- "daciæ ſuæ temerariæ in vicis & civitatibus "circumcirca experimento, tandem in urbem "ſacram clam ſe infuderunt; latrones, qui ſce- "lerum immanitate ſolum non profanum pol- "luerunt, quos nunc videre eſt impune inter

"ſacra

a Ολίγος τις ἔτι Big. b Πρὸς ἑορτὴν Big. c Ita Big. & Ruf. στρατιὰν in Editis Aliiſque. d Φασαὴλ Big. Φασᾶλ Bod. e Κλαυσὼθ Big. Κλωσὼθ Vat. f Φρουρὰς Big. g Ποικίλων τῶν κατειληφότων τὴν πόλιν θορύβων Big. h Ita Big. Voſſ. & Ruf. γὰρ in Editis Aliiſque. i Ita Big. & Ruf. ἐπαμυνοῦντας in Editis Aliiſque. k Ita Rhed. Busb. & Ruf. antea erat θύματα. pro quo λύματα legendum eſſe conjicit Cl. Lowthius. l Illud Ε non agnoſcit Big. m Sic cum pleriſque MSS. & Edit. Gen. ἄγον Baſ.

a Ita

"sacra sese inebriantes, & in ventres insatia-
"biles peremptorum spolia insumentes. Ve-
"stram autem multitudinem, & armorum ap-
"paratum cernere est, qualem esse deceret, si
"publico vos consilio metropolis vocaret, in
"auxilium contra alienigenas. Quid igitur
"hoc esse quis dixerit, nisi fortunæ injuriam;
"cum videat gentem universam sceleratorum
"colluvioni opitulantem? Jamdudum qui-
"dem dubitavi, quidnam fuerit quod vos tam
"cito commoverit? haud enim temere pro
"latronibus & adversus cognatum populum
"arma sumere voluistis. At quoniam de Ro-
"manis & proditione nonnihil audivimus (istis
"enim nonnulli vestrûm nunc obstrepunt, &
"metropoleos liberandæ ergo se adesse cla-
"mant) sceleratos istos magis ob hoc menda-
"cii commentum mirati sumus, quam ob alia
"quæ ausi sunt. Nam viros natura libertatis
"amantes, adeoque cum externis hostibus pu-
"gnare paratissimos, non alia de causa contra
"nos efferare potuerant, quam libertatis tan-
"topere expetitæ proditionem fingendo. Sed
"vos sane oportet considerare, quinam sint
"qui calumnias adhibent, & contra quos; fi-
"demque veritatis ex rerum communium in-
"tuitu, non ex fictis sermonibus colligere.
"Etenim quam ob causam nos Romanis nos-
"met nunc dedimus, cum ab initio licuerit,
"aut ab illis non defecisse, aut post defectio-
"nem cito cum illis redire in gratiam, priusq
"quam circa nos omnia vastarentur? nam-
"que jam, ne volentibus quidem nobis *res*
"componere facile, cum & Romanos super-
"bos fecerit Galilæa sub jugum missa, & in
"ignominiam cedat morte graviorem, illos
"officiis demereri cum jam in propinquo sint.
"Et ego quidem, quod ad me attinet, pacem
"morti præferrem; semel autem bello appe-
"titus, manibusque consertis, mortem glorio-
"sam mallem quàm captivi vitam agere. Ve-
"rum utrum nos, populi principes, ajunt,
"clam misisse *aliquos* ad Romanos, aut etiam
"totum populum communi suffragio? si qui-
"dem nos, nominatim proferant amicos quos
"miserimus, qui servi fuerint proditionis mi-
"nistri? num quis in itinere deprehensus est?
"rediens captus est? literas nacti sunt? Quo
"modo autem tantam quidem civium multi-
"tudinem lateremus, quibuscum omni hora
"versamur? Paucis vero, atque his inclusis,
"qui de templo ne in civitatem quidem prodi-
"re possent, quo pacto sunt cognita quæ oc-
"culta extra civitatem fierent? An vero nunc
"rescita sunt, quando oportet facinorum sup-
"plicia luere? At tantisper dum nihil esset
"quod vererentur, nemo nostrûm in proditio-
"nis suspicionem veniebat. Sin vero in po-
"pulum culpam conjiciant, *dicendum* eos pa-
"lam ea de re deliberasse, & ne unum quidem
"abfuisse concilio, adeoque fama manifestior
"quolibet indicio celeriùs ad vos perveniisset.
"Quid vero? nonne & legatos mittere opor-

"σκομδύης τοῖς ἁγίοις, καὶ τὰ σκῦλα τ πεφονδμένων
"καζαναλίσκοντας εἰς τὰς ἀπλήστυς γαστέρας. τὸ δὲ
"ὑμέτερον πλῆθος, καὶ τ κόσμον τ ὅπλων ὁρᾶν ἔστιν,
"οἷος ἔωρεπε, καλύσης τ μητροπόλεως κοινῷ βυλευτη-
"είῳ συμμάχυς κατ' ἀλλοφύλων. τί ἂν οὖν εἴποι τὺ-
"τὸ τις ἢ τύχης ἐπήρειαν, [a]ὅταν λογάσι πονηροῖς αὖ-
"τανδρον ἔθνος ὁρᾷ σωναπίζον αὐτοῖς; μέχει πολλῦ
"μὲν ἀπορῶ, [b]τί δή ποτε καὶ ὃ κινῆσαν ὑμᾶς ἅττω
"ταχέως ἐγένετο; μὴ γὰ ἂν δίχα μεγάλης αἰτίας
"ἀναλαδεῖν τὰς πανοπλίας ὑπὲρ λῃζῶν, καὶ κατὰ
"δήμυ συγλενῦς. ἐπεὶ δὲ ἠκύσαμεν Ρωμάυς καὶ
"τροδοσίαν· ζῶντα γὰρ ὑμᾶς ἐθορύδοων τινὲς ἀρτίως,
"καὶ τῆς μητροπόλεως ἐπ' ἐλδυθερώσει παρεῖναι· πλέον
"τῶν ἄλλων τολμημάτων [c]ἐθαυμάσαμεν τὺς ἀλι-
"τηρίυς, τῆς τροδ τὸ ψεῦδ ὀπινοίας. ἄνδρας γὰ
"φύσῃ φιλελδυθέρους, καὶ μᾶλ τῦτο μάλιστα τοῖς
"[d]ἔξωθεν πολεμίοις μάχεδαι παρεσκευασμένους, σὺκ
"ἄλλῳ ἄλλως ἐξαγριῶσαι κατ' ἡμᾶς, ἢ λογοποιήσαν-
"τας τροδοσίαν τ ποδυμένης ἐλευδερίας. ἀλλ' ὑμᾶς
"γε χρὴ σκέπτεδαι τύς τε ἀμφιδάλλοντας, καὶ καθ'
"ὧν, σωάγειν τε τὴν ἀλήδειαν, σὺκ ἐκ τ ὀπι-
"πλάστων λόγων, ἀλλ' ἐκ τ κοινῶν τραγμάτων.
"τί γὰρ δὴ καὶ παδόντες ἂν ἡμεῖς, Ρωμάοις τροσ-
"πολεμῦμεν ἑαυτύς νῦν, παρὸν ἢ μηδὲ ἀποστῆναι τὸ
"τροῶτον, ἢ τραχωρῆσαι ταχέως ἀποστάντας, ὅτων
"ἔτι τῶν πόλεξ ἀπορδήτων; νῦν μὲν γὰρ οὐδὲ βυλο-
"μένοις ἀμφιλῦσαδαι ῥᾴδιον, ὅτε Ρωμάοις μὲν ὑπερό-
"πλως πεποίηκεν ὑποχείριος ἡ Γαλιλαία, φέρει δ'
"αἰχμάλωτῳ θανάτῳ χαλεπωτέραν, ὃ θεραπεύειν
"αὐτὺς ὄντας ἤδη τ πλησίον. [e]καὶ ἔγωγε κατ' ἐμαυ-
"τὸν μὲν ἂν εἱρήνην τροτιμήσαιμι θανάτῳ πολεμί-
"μῳ δ' ἅπαξ καὶ συμβαλὼν, θάνατον εὐκλεᾶ τ
"ζωῆ αἰχμάλωτῳ. πότερον δὲ φασὶν [f]ἡμᾶς, τὺς
"τῶ δήμυ τροεσῶτας, πέμψαι κρύφα τοὺς Ρωμάυς,
"ἢ [g]καὶ ὃν δῆμον κοινῇ ψηφισάμδυον; εἰ μὲν ἡμᾶς,
"εἰκάπτουσιν τὺς πεμφθέντας φίλους, τὺς ἀκοινήσαν-
"τας τὴν τροδοσίαν οἰκέτας ἐφορᾷδη τις ἀπιόν;
"ἀναχομιζόμδυος ἑάλω; γραμμάτων γεγόνασιν ἐγκρα-
"τεῖς; πῶς δὲ τὺς μὲν τοσύτους πολίτας ἐλάδομεν,
"οἷς ἔξεστι πᾶσαν ὥραν σωναγαρεφόμεδα; τοῖς δὲ ὀλί-
"γοις καὶ φρουρυμένοις, καὶ μηδ' εἰς τὴν πόλιν ἐκ
"τοῦ ἱεροῦ τροελδεῖν δυναμένοις, ἐγνώδη τὰ καλὰ
"τὴν χώραν λαδραίως σπειρόμδυα; νῦν δ' ἔγνω-
"σαν ὅτι δεῖ δῆναι δίκας τῶν τετολμημένων; ἔως δ'
"ἦσαν ἀδεεῖς αὐτοὶ, τροδότης ἡμῶν οὐδεὶς ὑπῆρ-
"χδετο. εἰ δὲ ὅτι τῷ δήμῳ ἀναφέρουσι τὴν αἰ-
"τίαν, ὡ φαιρῷ δήπουδεν ἐβουλδύσαντο, [h]οὐδ'
"εἰς ἀπεράτει τῆς ἐκκλησίας, ὥστε τάχιον ἂν τῆς
"μιᾶσεως ἔσπυσεν ἡ φήμη τροὺς ὑμᾶς [i]φαιρω-
"τέρα. [k]τί δαὶ, οὐχὶ καὶ τρέσδεις ἔδει πέμπειν

[a] Ita lego & distinguo cum *Big. Vat. Voss. Bunb. Rhed.* & *Ruf.* antea erat, ὅταν γὰ λογάσι π. ἀ. τ. ἱερῶ σ. αὐτοῖς, μέχρι π. [b] Τί δήποτε τὸ κινῆσαν ὑμᾶς ἅττω τ. *Bunb.* & *Rhed.* [c] Ita *Big.* & *Ruf.* ἐθαύμασεν τις in *Editis Aliisque.* [d] Sic *MSS.* ἔξω *Baf.* & *Gen.* [e] Καίγω μὲ κατ' ἐμαυτὸν ἀρήνιλο *Big.* [f] Ita distinguo cum *Rufino*, antea interpunctum erat, ἡμᾶς, τὺς τ. δ. τροεσῶτας πέμψαι &c. [g] Illud καὶ non agnoscit *Big.* [h] Ita *Big.* οὐδεὶς ἀπ. *Vat. Gall.* & *Voss.* οὐδεὶς γὰ ἀπ. in *Editis Aliisque.* [i] Φανερώτερον *Voss.* [k] Τί δὲ οὐχὶ *Vat.* & *Bod.*

[a] Illud

"[a] ψηφισομένους τὰς ἀφαλύσεις; καὶ τίς ὁ χειροτονη-
"θεὶς, εἰπάτωσαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲ δυσθανατῶντων, καὶ
"πλησίον ὄντας τὰς τιμωρίας ἀφαιρουμένων σκῆψίς
"ἐστιν. εἰ γὰρ δὴ καὶ προδοθῆναι τὴν πόλιν ἐ-
"μαρτον, μόνους ἂν τολμῆσαι καὶ τοῦτο τοὺς ἀφαλά-
"λους, ὧν τοῖς τολμήμασιν ἓν μόνον [b] κακὸν λείπει,
"προδοσία. χρὴ δὲ ὑμᾶς, ἐπειδήπερ ἅπαξ πάρεστε
"μὴ τὰ ὅπλων, τὸ μὲ δικαιότατον, ἀμυνεῖν τῇ μητρο-
"πόλει, καὶ συνεξαίρειν τοὺς τὰ δικαστήρια καταλύ-
"σαντας τυράννους, οἳ πατήσαντες τοὺς νόμους [c]ὑπὸ
"τοῖς [d] αὐτῶν ξίφεσι πεποίηνται τὰς κρίσεις. ἄνδρας
"γὰρ ἀκαταιτίατους τῶν ὑπαιθρων ἐκ μέσης τῆς ἀγορᾶς
"ἁρπάσαντες, [e] δεσμοῖς τε προσηκίσαντο, καὶ [f] μηδὲ
"φωνῆς μηδὲ ἱκεσίας ἀναλόμενοι διέφθειραν. ἔξεστι δ'
"ὑμῖν, παρελθοῦσιν εἴσω μὴ πολέμου νόμῳ, θεάσασθαι
"τὰ τεκμήρια τῶν λεγομένων, οἴκους ἠρημωμένους ταῖς
"ἐκείνων ἁρπαγαῖς, καὶ γύναια καὶ γενεὰς τῶν ἀπεσφα-
"γμένων μελανειμονούσας, κωκυτὸν δὲ καὶ θρῆνον ἀνὰ
"τὴν πόλιν ὅλην. οὐδεὶς γάρ ἐστιν, ὃς ὐ [g] γέγευται
"τῆς τῶν ἀνοσίων καθαρσμῆς. οὔτε ὅπου τοσοῦτον ἐξώ-
"κειλαν ἀπονοίας, ὥστε μὴ μόνον ἐκ τῆς χώρας καὶ
"τῶν ἔξωθεν πόλεων ὅπου τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κε-
"φαλὴν [h] ὅλην ὑ ἔθνους μετενεγκεῖν τὴν ληστρικὴν
"τόλμαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅπου τὸ ἱερόν.
"ὁρμητήριον γῆν αὐτοῖς τοῦτο καὶ καταφυγὴ, ταμιεῖόν
"τε τῶν ἐφ' ἡμᾶς [i] παρασκευῶν γέγονεν. ὁ δὲ ἐπὶ
"τῇ οἰκουμένης προσκυνούμενος χῶρος, καὶ τοῖς ἀπὸ
"περάτων γῆς ἀλλοφύλοις ἀκοῇ τεθαμβημένος, ἐπὶ
"τῷ [k] παγγενηθέντων αὐθαδῶν θηρίων καταπατεῖται. νεα-
"νιεύονται δ' ἐπὶ ταῖς ἀπογνώσεσιν ἤδη, [l] δήμους τε δυ-
"μοις, καὶ πόλεις πόλεσι συγχρῆναι, καὶ τῷ ἰδίων
"ἀσυλάγχνων ὃ ἔθνος στρατολογεῖν. ἀνθ' ὧν ὃ μὲ κάλ-
"λιστον [m]καὶ πρέπον ὡς ἔφην ὑμῖν, [n] συνεξαίρειν τοὺς
"ἀλιτηρίους, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἀπάτης ἀμυνομένους,
"ὅτι συμμάχους ἐτόλμησε καλεῖν ὧς ἔδει τιμωροὺς δε-
"δίεναι. εἰ δὲ [o]αἰδεῖσθε τὰς τῶν τοιούτων ὑποκλήσεις,
"ἀλλά τοι πάρεστι θεμένοις τὰ ὅπλα, καὶ παρελθοῦσιν εἰς
"τὴν πόλιν σχήματι συγγενῶν, ἀναλαβεῖν ὃ μέσον συμμά-
"χων τε καὶ πολεμίων ὄνομα, δικαιοῦντας γενομένους. καί τοι
"λογίσασθε, πόσον κερδήσουσιν, ἐφ' ὁμολογουμένοις καὶ τη-
"λικούτοις κρινόμενοι, [p]ὑφ' ὑμῶν, οἱ τοῖς ἀκαλαμπάτοις
"μηδὲ λόγῳ μεμαδόντες. λαμβανέτωσαν δ' οὖν παρ' ὑμῶν
"ἐκ τῆς ὑμετέρας ἀφίξεως τὴν χάριν. εἰ δὲ ὅτε σωφρο-
"νιεῖν ὑμῖν, ὅτε [q] κρίνειν δοκεῖ, τρίτον ὑπολείπεται καιρὸν
"πεῖν ἑκατέρους, καὶ μήτε τοῖς ὑμετέροις ὑποβαίνειν συμ-
"φοραῖς, μήτε τοῖς ὑποβύλοις τῆς μητροπόλεως [r]συμπέ-
"νειν. εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα Ρωμαίοις [s]ὑποπεύετε δυσ-
"λέχθειά τινας, παρατηρεῖν ἔξεστι [t]τὰς ἐφόδους· κἂν τι τῶν
"διαβεβλημένων ἔργων διακαλύπτῃ, τότε φθονεῖν τῇ μη-

tebat ad pactiones ſanciendas? Et quis de-
ſignatus fuerit, dicant. Sed hæ quidem ma-
le pereuntium, & inſtantes pœnas evitare cu-
pientium, cauſationes ſunt. Quinetiam ſi ci-
vitatem proditum iri in fatis eſſet, id quoque
ipſos ſolos qui nos criminantur auſuros eſſe,
quorum facinoribus unum tantum deeſt ma-
lum, proditio. Vos autem oportet, quia ſemel
cum armis adeſtis, ſubſidium (quod quidem
juſtiſſimum eſt) metropoli ferre; & una no-
biſcum tyrannos tollere, qui judicia ſubla-
tum iverunt, qui calcatis legibus res gladiis
ſuis dijudicarunt. viros quippe nobiles, quos
nemo accuſavit, ex medio raptos foro pri-
mùm vinculis cruciarunt; deinde, nil vocem
aut preces eorum morantes, neci tradide-
runt. Licet autem vobis, non belli lege in-
greſſis, ſigna & indicia eorum quæ modo di-
xi intueri, domos rapinis illorum deſolatas,
peremptorum conjuges & familias veſte lu-
gubri indutas, quin & per totam civitatem lu-
ctum & lamentationem. Nemo enim reperitur
qui impiorum non expertus eſt incurſus. Quip-
pe eò veſanæ inſolentiæ devenerunt, ut auda-
ciam latrocinalem non ſolum ex provincia
& aliis civitatibus in hanc, quæ expreſſa to-
tius gentis facies eſt & caput, transferant,
verum etiam ex civitate in templum. Ita-
que hoc illis receptaculum factum eſt & per-
fugium, & promptuarium eorum quæ in vos
comparata ſunt. Atque locus, qui adoratur
per orbem univerſum, & ab alienigenis uſ-
que à terræ finibus fama & traditione hono-
ratur, à feris apud nos natis conculcatur. In
rerum etiam deſperatione jam exſultant, *cum*
audiunt populum populo, civitatem civitati
committi, gentemque exercitum colligere
ſua viſcera dilaniaturum. cum è contra pul-
cherrimum eſſet, voſque ut dixi deceret, no-
biſcum tollere ſceleratos, etiam ob ipſam
hanc fraudem illos ulciſcentes, quod in au-
xilium vos vocare auſi fuerint, quos metue-
re vindices debuiſſent. Quod ſi ejuſmodi
hominum advocationem reveremini, atta-
men licet vobis, armis depoſitis & cogna-
torum habitu civitatem ingreſſis, medium
inter hoſtes atque auxiliares nomen aſſume-
re, voſmet judices faciendo. Verum repu-
tate quantum è re illorum erit, de manifeſtis
& tam magnis criminibus apud vos judicio
ſiſti, qui hominibus non accuſatis ne verbum
quidem facere permiſerunt. Ferant igitur
hanc ex veſtro adventu gratiam. Sin vero
neque nobiſcum *ſuper his rebus* indignari,
neque judicare vultis, tertium reſtat, ut reli-
ctis utriſque, nec noſtris calamitatibus inſul-
tetis, nec cum inſidiatoribus metropoleos
maneatis. Nam & ſi maxime quenquam
noſtrûm ſuſpicamini cum Romanis collo-
quutum, licet *vobis* aditus obſervare: cumque
factum aliquod, quale *nobis* objicitur, appa-
ruerit, tunc demum venire ut metropolim
tueamini,

a Ψηφισαμένους *Big.* & *Voſſ.* b Illud κακὸν non agnoſcunt *Big.* & *Vat.* c Vox ὑπὸ deeſt *Vat.* d Ἑαυτῶν *Big.* e Δέσμοις πρ. *Big.* f Ita cum *Cod. Big.* μηδὲ φωνῆς μηδὲ ἱκετείας in *Editis Aliiſque.* g Ita cum *Cod. Vat.* γέγευται in *cæteris.* h Vox ὅλην deficit in *Codd. Big.* & *Vat.* i Κατασκευῶν *Big.* k Ita *Big.* & *Bod.* δήμους τε δ. in *Editis Aliiſque.* l Ὡς ἔφην καὶ πρέπον ἡμῖν *Big.* m Ita *Big.* & *Vat.* ἐξαίρειν in *reliquis.* n Αἰδεῖσθε *Big.* o Παρ' ὑμῶν *Big.* & *Bod.* p Ita cum *Cod. Voſſ.* nec aliter forſan *Ruf.* qui vertit *neque judicare vultis.* & ad hunc fere modum *Pſeudo-Hegeſippus*, dicens, *quod ſi neque vindices vos, neque arbitros exhibere vultis.* antea erat κρείττονος δεῖ. q Συνιέχειν *Big.* r Ὑποπτεύητε δηλαδὴ *Big.* ſ Περὶ τὰς ἐφόδους *Big.*

"tueamini,& in criminis convictos animadver-
"tatis. Non enim eſt ut hoſtes vos præveniant,
"urbi adeo propinquos. Quod ſi horum ni-
"hil gratum acceptumque aut moderatum vi-
Jeſu ad Idumæos orationis finis. "deatur, ne miremini portas clauſas eſſe,quam-
"diu arma feratis.

4. Hujuſmodi quidem verba loquebatur Jeſus. Idumæorum autem multitudo nequaquam *illis* animum advertebat; ſed ira incenſa erat, quod non paratum habuiſſet introitum: duceſque valde indignabantur arma deponere, captivitatem eſſe exiſtimantes alicujus ad imperium ea projicere. Unus autem è ducibus Simon Cathlæ filius,cum vix ſuorum tumultum ſedaſſet, & in loco conſtitiſſet unde à pontificibus exaudiri poſſet, "non jam mirari ſe, ait,
Simonis, ducis Idumæorum, ad Jeſu orationem reſponſio. "quod in templo obſiderentur libertatis propu-
"gnatores, cum nonnulli urbem jam claudant
"univerſæ genti communem, & Romanos
"quidem, fortaſſe etiam portis coronatis, re-
"cipere parati ſint, cum Idumæis vero ex turri-
"bus colloquantur,eoſq; arma pro libertate ca-
"pta projicere jubeant. Conſanguineis autem
"cuſtodiam metropoleos non credentes, ipſos
"*Idumæos* controverſiarum arbitros fieri vo-
"lunt; quoſdamque accuſando, quod cives
"judicio non condemnatos occiderint, illi
"gentem omnem ignominia condemnant; ut
"qui urbem, alienigenis univerſis religionis
"ergo patentem, cognatis præcluſerint. Ocyus
"enim ad vos veniebamus & ad gerendum
"cum gentilibus bellum, qui ob hoc adeſſe
"properavimus, ut vos in adverſis ſervaremus
"liberos. Pari ſcilicet modo vos etiam hi
"quos obſidetis læsêre, tamque veriſimiles, ut
"puto, ſuſpiciones in illos quoque collegiſtis.
"Deinde ex iis qui intus ſunt cuſtodia tenen-
"tes quotquot curæ erat reſpublica, & urbe
"genti *vobis* conjunctiſſimæ in univerſum oc-
"cluſa, adeoque contumelioſe imperata nos
"facere jubentes, dicitis *vos* tyrannide premi,
"nomenque dominatûs iis, qui vos tyrannos
"patiuntur, imponitis. Quis hanc in verbis ca-
"villationem ferat, cum omnia contra ac di-
"citis facta videat; niſi & nunc Idumæi vos
"metropoli excludant, quos ipſi à patriis ſa-
"cris arcetis. Merito quis eos incuſaverit qui
"in templo obſidentur, quod cum auſi eſſent
"plectere proditores, quos, utpote ſcelerum
"ſocios, viros nobiles & ne quidem accuſatos
"perhibetis, non à vobis inceperint, & *prodi-*
"*tores* ſummos præciderint. Sed licet illi mol-
"liores fuerint quam oportebat, nos Idumæi
"domicilium Dei ſervabimus, & pro commu-
"ni patria propugnabimus; hoſteſque, tam fo-
"ris irruentes quam intus *inſidiantes & pro-*
"dentes, ulciſcemur. Hîc *autem* ante muros
"armati manebimus, donec aut Romani feſſi
"ſint vos exſpectando, aut vos præ libertatis
"*deſiderio ac* ſtudio mutemini.

VII. 5. His dictis Idumæi quidem acclamabant
Idumæi, animis univerſi. Jeſus autem anxius triſtiſque diſ-
licet perturbati, ceſſit, cum Idumæos nihil moderati ſentire,

"πρόπολιν ἐλθόντας, κολάζειν τε τὰς αἰτίας πεφωρ-
"μένους. ἢ γὰρ ἂν ὑμᾶς φθάσειαν οἱ πολέμιοι, τῆ πόλει
"[2] προσφκημένους. εἰ δὲ ὅδ' ὑμῖν τύπτων εὐγνωμιν
"ἢ μέτριον δοκῆ, μὴ θαυμάζετε τὰ κλεῖθρα τῶν πυ-
"λῶν, ἕως ἂν φέρητε τὰ ὅπλα.

ε'. Τοιαῦτα μὲν [b] Ἰησοῦς ἔλεγε. τῶν δὲ Ἰδυμαίων [c] ὀρ-
γὴν τὸ πλῆθος προσεῖχεν, ἀλλὰ τεθύμωτο μὴ τυχὸν
ἑτοίμης τῆς εἰσόδου· ἠγανάκτουν δὲ οἱ στρατηγοὶ [d] περὶ
τῇ ἀποθέσει τῶν ὅπλων, αἰχμαλωσίαν ἡγούμενοι τὸ κε-
λευόντων τινῶν αὐτοὺς ῥίψαι. Σίμων δὲ υἱὸς [e] Καθλᾶ τῶν
ἡγεμόνων εἷς, μόλις τὸν τῶν οἰκείων καταστείλας θόρυβον,
καὶ σφᾶς εἰς ἐπήκοον τοῖς ἀρχιερεῦσιν, "οὐκέτι θαυμά-
"ζειν, ἔφη, φρουρουμένων [f] ἐν τῷ ἱερῷ τῶν προμάχων τὴν
"ἐλευθερίας, εἴγε καὶ τῷ ἔθνει κλείουσί τινες ἤδη τὸ
"κοινὸν πόλιν, ἣν Ρωμαίους μὲν εἰσδέχεσθαι προθυμου-
"μένους, [B] πάλαι δὲ καὶ στεφανώσαντες τὰς πύλας, Ἰδυ-
"μαίοις δὲ ἀπὸ τῶν πύργων ἀμφιλέγουσι, καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς
"ἐλευθερίας ὅπλα κελεύουσι ῥίψαι. μὴ πιστεύοντες δὲ
"τοῖς συγγενέσιν τὴν τῆς μητροπόλεως φυλακὴν, τοὺς
"αὐτοὺς δικαστὰς παιδῶνται τῶν ἀμφφόρων, καὶ [h] κατηγο-
"ροῦντές τινων, ὡς ἀποκλείσειαν ἀκρίτους, αὐτοὶ καταδι-
"κάζουσιν ὅλην ὕ ἔθνους ἀτιμίαν· τὴν γὰρ ἅπασι τοῖς ἀλ-
"λοφύλοις ἀναπεπταμένην εἰς θρησκείαν πόλιν, τοῖς
"οἰκείοις μὲν ἀποτετειχίσθαι. πάνυ γὰρ ὀρθῶς [i] σφᾶς ἐσπεύ-
"δομεν, ἢ τὸν πρὸς τῶν ὁμοφύλων πόλεμον, οἱ μετὰ τοῦτο πα-
"χυνάντες, ἵνα [k] ἀτυχήσαντας ὑμᾶς τηρήσωμεν ἐλευ-
"θέρους. τοιαῦτα μέν τοι ὑπὸ τῶν φρουρουμένων ἠδικησθε,
"καὶ πολλὰς ἤδη τὰς προφάσεις οὐκ ἀπ' εἰκότων
"συνελέξατε. ἔπειτα τὸν ἔνδον φρουρὰν κρατοῦντες, ὅσοι
"κήδονται τῶν κοινῶν πραγμάτων, καὶ τοῖς συγγενεστάτοις ἔθνε-
"σιν [l] ἀθρόως ἀποκλείσαντες [m] μὲν τὴν πόλιν, ὑβριστικὰ
"δὲ ὅτι προστάγματα κελεύοντες, τυραννεῖσθαι λέγετε,
"καὶ ὃ τῆς δυναστείας ὄνομα τοῖς ὑφ' ὑμῶν τυραννουμένοις
"προσάπτετε. τίς ἂν [n] ἐνέγκαι τὴν εἰρωνείαν τῶν λόγων,
"ἀφορῶν εἰς τὴν ἐναντιότητα τῶν [o] πραγμάτων, εἰ μὴ νῦν
"νῦν ὑμᾶς ἀποκλείουσιν Ἰδυμαῖοι τῆς μητροπόλεως, ὧν
"αὐτοὶ τῶν πατρίων ἱερῶν εἴργετε. μέμψαιτ' ἄν τις εἰκό-
"τως τοὺς τὸν ἐν τῷ ἱερῷ πολιορκουμένους, ὅτι βαρυνάντων
"τοὺς προδότας κολάζειν, ὧν ὑμεῖς ἄνδρας ἐπισήμους καὶ
"ἀκαταπάτους λέγετε μετὰ τοῦ κοινοῦ, οὐκ ἀφ'
"ὑμῶν ἤρξαντο, [p] καὶ τὰ χαριέστατα τῶν προδοσίας μέρη
"[q] προαπέκοψαν. ἀλλ' εἰ κἀκεῖνοι τῆς χρείας ἐγένοντο
"μαλακώτεροι, [r] τηρήσομεν Ἰδυμαῖοι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν
"κοινῆς πατρίδος προπολεμήσομεν, ἅμα τοὺς τε ἔξωθεν
"ἐπιόντας καὶ τοὺς ἔνδον προδιδόντας ἀμυνόμενοι πολε-
"μίους. ἐνταῦθα μὲν τῶν τειχῶν μενοῦμεν σὺν τοῖς ὅπλοις,
"ἕως ἂν Ρωμαῖοι κάμωσι προσέχοντες ὑμῖν, ἢ ὑμεῖς
"ἐλευθερίαν φρονήσαντες μεταβάλησθε.

ε'. Τούτοις μὲν τῶν Ἰδυμαίων ἐπεβόα πλῆθος. ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἀθυμῶν ἀνεχώρει, τοὺς μὲν Ἰδυμαίους μηδὲν φρονήσας ὀρθῶν μέ-
τριον,

a Ita *Big.* προσφκισμένους in *Editis Aliiſque.* *b* In *Big. Vat.* & *Voſſ.* ὁ Ἰησοῦς. *c* Ita *Big.* ὅτι in *Editis Aliiſque.* *d* Πρὸς ἀπόθεσιν *Voſſ.* & *Vat.* *e* Καθλὰ *Big.* *f* Ἐν τῇ ναῷ *Big.* *g* Τάχα γὰρ *Big.* *h* Κατηγορούμενοι *Big.* *i* Ita cum *Bod.* nec aliter, ut puto, *Reſ.* qui vertit, *contra vos feſtinabamus.* antea erat σφαγὰς. *k* Sic in *Cod. Big.* ἀτυχήσαντες in *cæteris.* *l* Ἀθρόως *Voſſ.* & *Vat.* *m* Illud μὲν è *Cod. Big.* *n* Ἐνίγκαι *Vat.* *o* Πραγμάτων, τὴν τῶν ἡμῶν ἀποκλείσιν Ἰδυμαίους *Big.* *p* Ita *Big.* καὶ τὰ χαριέστατα τῶν προδοσίας μέρη in *Editis Aliiſque.* *q* Προαπέκοψαν *Big.* *r* Τηρήσωμεν & mox προπολεμήσωμεν *Big.*

a Καὶ

τειον, διχόθεν δὲ τὴν πόλιν πολεμουμένην. ἐν δὲ ὑδὲ τοῖς Ἰδουμαίοις ἐν ἠρεμίᾳ τὰ φρονήματα. καὶ γὰ τεθύμωντο πρὸς τὸ ὕβριν εἰρχθέντες τῆς πόλεως, καὶ τὰ ζηλωτῶν ἰσχυρὰ δοκοῦντες, ὡς ὑδὲν ἐπαμυνοντας ἑαυτοῖς ὁρῶντες, ἠπόρηντο, καὶ μετενόουν πολλοὶ τὴν ἄφιξιν. ἡ δὲ αἰδὼς γ' τέλεον ἀπεφύετο ὑποστρέφειν οἴκαδε τὴν μεταμέλειαν, ὥστε μένειν αὐτόθι πρὸ τῶν τείχους ἀκουσίως [a]αὐλιζομένους. [b]Ἀμφὶ γὰρ τῆς νυκτὸς ἀμήχανον ἀπρήγυυται χειμών, ἄνεμοί τε βίαιοι σὺν ὄμβροις λαβροτάτοις, καὶ συνεχεῖς ἀστραπαὶ, βρονταί τε φερεχώδεις, [c]καὶ μυκήματα σεισμένης ὑπὸ γῆς ἐξαίσια. πρόδηλον δ' ἦν, ἐπ' ἀνθρώπων ὀλέθρῳ, ὁ κατάστημα τῶν ὅλων συγκεχυμένον· καὶ ὑκ ἂν μικρῶν τις ἂν εἰκάσαι συμπτώματα τὰ τέρατα.

ε'. Μία δὲ τοῖς Ἰδουμαίοις, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει, παρῆν δόξα. τοῖς μὲν, ὀργίζεσθαι [d]τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ [e]στρατείᾳ, καὶ ὐκ ἂν ἀφυγεῖν ἐπενεγκόντας ὅπλα τῇ μητροπόλει· τοῖς δὲ πρὸ τὸν Ἄνανον, νενικηκέναι χρὴ πρὸ τάξεως, καὶ τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν στρατηγεῖν. κακοὶ δὲ ἦσαν ἄρα τῶν μελλόντων στοχασταὶ, καὶ καταμαντεύοντο τῶν ἐχθρῶν ἃ τοῖς ἰδίοις αὐτῶν ἐπῆλθεν παθεῖν. Οἱ μὲν γὰρ Ἰδουμαῖοι [f]συναπειραθέντες τοῖς σώμασιν ἀλλήλων [g]ἀντιβάλλοντο, καὶ τὰς θυρεοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς συμφράξαντες ἦσσον ἐκακοῦντο τοῖς ὑετοῖς· οἱ δὲ ζηλωταὶ μᾶλλον γ' [h]καθ' αὑτοὺς κινδυνεύω ὑπὲρ ἐκείνων ἐβασανίζοντο, καὶ συνελθόντες ἐσκόπουν εἴ τινα μηχανὴν αὐτοῖς ἀμύνης ἐπινοήσαιεν. τοῖς μὲν οὖν θερμοτέροις ἐδόκει μετὰ τῶν ὅπλων βιάζεσθαι τοὺς φυλακίτας· ἔπειτα δὲ εἰσπεσόντας εἰς μέσον τῆς πόλεως ἀναφανδὸν ἀνοίγειν τοῖς συμμάχοις τὰς πύλας, τούς τε φύλακας ἐλθεῖν πρὸς ὃ ἀδόκητον [i]αὐτῶν ἐπαραγμένους, ἄλλως τε καὶ τοὺς πλείονας [k]αὐτῶν ὅπλων ἀνόπλους καὶ πολέμων ἀπείρους, καὶ τὴν [l]τὴν πόλιν δυσωμάχητον ἔσεσθαι ὅ πλῆθος κατειλημμένον ὑπὸ χειμῶνος εἰς τὰς οἰκίας. εἰ δὲ καί τις γένοιτο κίνδυνος, φέρειν αὐτοῖς πᾶν ὅτι οὕτω παθεῖν, ἢ προϊδεῖν τοσοῦτον πλῆθος δι' αὐτοὺς αἰσχρῶς ἀπολλύμενον. Οἱ δὲ σωφρονέστεροι βιάζεσθαι μὲν ἀπεγίνωσκον, ὁρῶντες ὑ μόνον [l]τὴν ἑαυτῶν φρουρὰν [m]πληθύουσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς πόλεως τεῖχος ἀφ' τοῦ Ἰδουμαίους ἐπιμελῶς φυλασσόμενον, ὡρῶντό τε παννυχὶς τὸν Ἄνανον παρεῖναι, καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ἐπισκέπτεσθαι τὰς φυλακάς. ὃ δὴ ταῖς μὲν ἄλλαις νυξὶν ὕπως εἶχεν, [n]ἀνέδην δὲ καθ' ἐκείνην, ὅτι τὴν Ἀνάνου ῥᾳθυμίαν, ἀλλ' ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος ἐπόλοιτο, καὶ ὁ πλῆθος τῶν φυλάκων, στρατηγήσας ὑ εἰμαρμένης ἤδη. [o]καὶ δὴ τὸν νυκτὸς προσκοπιάσας, καὶ ὕ χειμῶνος ἐπακμάζοντος, κοιμίζει μὲν τοὺς ὅπλα τὴν σφῶν φρουράν· τοῖς ζηλωταῖς δὲ ὑπόνοιαν ἐμβάλλει, τῶν ἱερῶν αἰρούσας θρίονων ἐκτεμεῖν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν. συνήργησε δὲ αὐτοῖς, πρὸς ὃ μὴ καλαχθῆναι τὸ ψόφον, ὁ,τε τῶν ἀνέμων ἦχος, καὶ ὁ τῶν βροντῶν ἐπάλληλον.

ζ. Διαλαθόντες δὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ προάγιον[p] πρὸς ὃ τεῖχος, [p]καὶ τοῖς θρίοσι χρώμενοι, τὴν τοὺς Ἰδουμαίους

& duplici bello civitatem urgeri videret. Verum nec sic Idumæis quiescebant animi. nam & indigne ferebant contumeliam, quod essent civitate prohibiti; &, cum Zelotarum vires non exiguas esse crediderint, postquam nihil eos sibi auxiliari posse viderent, in dubio esse cœperunt, multosque adventûs sui pœnitebat. Pudor autem nulla re prorsus gesta redeundi pœnitudinem superabat, adeo ut illic manere decreverint, licet ante muros male se haberent in castris. Nocte enim gravissima erumpit tempestas, ventusque violentus cum imbre vehementi conjunctus, & crebra fulgura, horrendaque tonitrua, & ingentes terræ concussæ mugitus. manifestumque erat, hominum in exitium, mundi statum fuisse conturbatum: eratque ut quis conjiceret ea non vulgares portendere calamitates.

tabernacula ponunt ante urbis mœnia.

Horribilis tempestas.

6. Una autem tam Idumæis, quam intra urbem positis, erat *de istis* opinio. illis quidem, irasci Deum militiæ causa, neque se posse evadere qui adversus metropolim arma tulerant; Anano vero suisque victoriam sibi obtigisse sine prœlio, Deumque pro se pugnare. At mali erant profectò futurorum conjectores; & quæ sui passuri essent fore vaticinabantur ut hostibus acciderent. Nam Idumæi quidem conglobatis corporibus se invicem refocillabant, conjunctisque super capita clypeis non multum nocebantur pluvia: Zelotæ autem magis solicitudine de illis quam suo periculo cruciabantur; atque congregati dispiciebant, an quid machinationis excogitari posset quo illis succurrerent. Et fervidioribus quidem visum est, armis correptis adortum ire custodes; dein, cum in medium civitatis irruissent, palam auxiliatoribus portas aperire: nam & custodes cessuros esse ex improviso eorum adortu perturbatos, præsertimque quod majori ex parte inermes essent minimeque in bellis exercitati; & cives aliquammultos difficulter colligi posse, utpote in domos propter tempestatem conclusos. quin & si quid periculi sit, vel quodvis pati satius esse, quam negligere tantam *hominum* multitudinem ipsorum causa fœde pereuntem. At prudentiores vi quidem rem gerere abnuebant, quod non solum custodiam sibi majorem adhibitam viderent, sed etiam urbis mœnia propter Idumæos diligenter custodita: & ubique adesse Ananum, omnique hora vigiles invisere existimabant. id quod aliis quidem noctibus ita fieri solebat; illa vero omissum, non Anani desidia, sed ut ille ipse & custodum manus interirent fati ductu & imperio. quippe cum multa nox esset & ingravesceret tempestas, dormitum quidem dimittuntur custodes in porticu *dispositi*: Zelotis vero cogitatio injicitur, ut captis sacrorum ferris portarum vectes dissecarent. Illis autem plurimum contulit, ut *ferrarum* sonus non audiretur, ventorum fremitus, ut & crebrorum tonitruum fragor.

Idumæorum commentum contra tempestatem.

Zelotarum solicitudo, & consilia.

Quid demum statuunt Zelotæ.

7. Clam itaque fano egressi ad murum veniunt, ferrisque adhibitis portam Idumæos versus

Portas Idumæis aperiunt.

a Αὐλισάμβροι *Big* *b* Διὰ ᾗ *Big. & Vat.* *c* Μύκημά σ. τ γ. ἐξαίσιον *Big.* *d* Τὸ θεῖον *Big.* *e* Ita *Big.* στρατᾷ in *Editis Aliisque.* *f* Ita cum *Cod. Big.*, antea erat συστραφέντες. *g* Ita in *MSS.* ἀντιβάλπτων in *Editis.* *h* Καθ' ἑαυτῶν *Big.* *i* Αὐτοῖς *Big.* *k* Αὐτῶν deest *Big.* ut & mox τὴν ante πόλιν. *l* Τὴν αὐτῶν *Big.* *m* Ita malim cum *Big. Bod. & Voss.* quam πληθύουσαν cum *Editis Aliisque.* *n* Sic *Big.* ἀνεῖτο in cæteris. *o* Καὶ τότε *Big. Vat. & Voss.* *p* Καὶ τοῖς αὐτοῖς πρίοσι *Big. Lipsi. & Vat.*

ſus aperiunt. Illos autem primò quidem occupat pavor, Ananum cum ſuis moliri aliquid ſuſpicatos: & unuſquiſque gladium dextra prehendit, eo animo ut vim arceret. his vero qui ad ſe venerant agnitis, ſtatim introibant. Quod ſi ad civitatem ſe vertiſſent, nihil obſtabat quo minus populus univerſus interiiſſet: tanta ira ferebantur. Nunc vero ita accidit ut primo Zelotas cuſtodia eximere feſtinarent, etiam iis obnixe id poſtulantibus qui illos intromiſerunt, ne negligerent malis obſeſſos quorum gratia venerant, neque his gravius periculum accelerarent: captis enim cuſtodibus, nullo negotio poſſe & ipſos in civitatem impetum facere; ſin vero ſemel ea concitaretur, haud fore ut cives ſuperarentur, quippe qui, ſi illos ſenſerint, ſe in aciem colligent, & aſcenſum illis obſtruent.

Idumæi urbem ingrediuntur.

ἀνοίγμα πύλιν. τοῖς δὲ ὅ μὲ θορῦτον ἐμπίπτει παρεμχή, τοὺς θεὶ Ⓜ Ανανον ὅπλοις ἐπιχειρεῖν οἰηθέντας· καὶ πᾶς ὅτι ἕ ξίφος [a]εἶχε τὴν δεξιάν, ὡς ἀμυνούμενος. ταχέως δὲ [b]γνωρίσαντες τὺς ἥκοντας εἰσήεσαν. εἰ μὲ οὖν ἐπεφάνησαν [c]ὅτι τὴν πόλιν, ὐδὲν ἂν ἐκώλυσεν ἀπολωλέναι Ⓜ δῆμον αὐτανδρον, ὕτως εἶχον ὀργῆς. νῦν δὲ θορόντες [d]τὺς ζηλωτὰς ἀπεώσαντες ἕ φρυρεῖν ἐξελέσθαι, δυομένων πολλὰ καὶ τῆδ εἰσδεξαμένων, μὴ θεῖν δ' ὡς ἦλθον ἐπὶ μέσους τοῖς δεινοῖς, μηδὲ αὐτοῖς χαλεπώτερον ὀπισέσθαι ἕ κίνδυνον. ἕ μὲ γὰ φρυρῶν ἀλόντων, ῥᾴδιον αὐτοῖς ἦν χωρεῖν ὅτι τὴν πόλιν· εἰ δὲ ἅπαξ ζωύτὴν θορυβῆσαι, ὕτι ἂν ἔτι ἐκείνων κρατῆσαι. θορὸς γὰ τὴν ἀθροισιν συνταξαμένους αὐτύς, καὶ τὰς ἀνόδυς ἐπιφράξειν.

CAP. V.

ΚΕΦ. ε'.

Idumæorum, in urbem dum ſæviret tempeſtas ingreſſorum, & Zelotarum crudelitas. De morte Anani & Jeſu & Zachariæ. utque Idumæi domum diſceſſerunt.

Ἰδυμαίων, εἰς τὴν πόλιν ἐν χειμῶνι παρελθόντων, καὶ ζηλωτῶν ἡ ὠμότης. θεὶ, πλοῦτης Ανάνε καὶ Ιησῦ καὶ Ζαχαρίε. καὶ ὡς Ἰδυμαῖοι ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

Idumæi Zelotis ſe conjungunt, & in cuſtodes irruunt.

ISta itidem Idumæis placebant, aſcendebantq; in templum per civitatem, & adventum eorum ſuſpenſis animis exſpectabant Zelotæ. Cumque ingreſſi eſſent, illi etiam è fano interiori prodierunt; mixtique Idumæis cuſtodes adoriebantur. & nonnullos quidem excubantium, quos ſomnus oppreſſerat, jugularunt; ad clamorem vero experrectorum omnis excitata eſt multitudo, armaque non ſine ſtupore corripientes ad ſui defenſionem properabant. Et quamdiu quidem ſolos Zelotas ipſos aggredi exiſtimarent animos ſumebant, ut qui eos numero ſuperaturi eſſent: ubi vero foris alios effuſos cernerent, *tum demum* Idumæos irrupiſſe ſenſerunt. Et major quidem pars eorum arma deponebant ſimul ac animis dejecti erant, & ad ejulatus ſe conferebant: pauci vero juvenum *armis* muniti fortiter excipiebant Idumæos, diuque ſeniorem multitudinem protegebant. Alii vero clamore ſuo iis qui in urbe erant calamitates indicabant; illorumque auxilio nemo venire auſus eſt, cognito Idumæos irruiſſe: ſed viciſſim magnos clamores tollebant & lamentationes, multuſque mulierum ululatus edebatur; & unuſquiſque cuſtodum *ſummo* in periculo erant. Zelotæ autem una cum Idumæis clamorem ſuſtulerunt, magiſque horribiles tempeſtas faciebat omnium vociferationes. Nemini parcebant Idumæi, utpote naturæ immanitate proni ad cædes, & ex tempeſtate male habiti arma in eos vertebant qui ipſos excluſerant, itidemque infenſi erant ſupplicantibus & pugnantibus; & multos, tam cognationis eos admonentes quam orantes ut commune fanum revererentur, gladiis transfigebant. Nullus autem fugæ quidem locus erat, neque ſalutis ſpes: *eundem vero in locum coacti plangebant, majorique

Συνεδόκει ζῶντα τοῖς Ἰδυμαίοις, καὶ ἀφ' ἕ πόλεως ἀνέβαινον [e]θεὸς ὅ ἱερὸν, μετάφρενά τε οἱ ζηλωταὶ τὴν ἄφιξιν αὐτῆ ἐκαραδόκων. καὶ παεόντων εἴσω καὶ αὐτοὶ [f]θορύβε ὀκ ὀλοτέρου ἱερῦ μιγέντες δὲ τοῖς Ἰδυμαίοις θροσέβαλλον τοῖς φυλαχῆς. καὶ πᾶς μὲ ἕ προκοιτώντων ἀπόφαξαν κοιμωμένους, θεὸς δὲ τὸν ἐγρηγορότων βοὴ ἀφανέστη πᾶν ὅ πλῆθος, καὶ μετ' ὀκπλήξεως ἁρπάζοντες τὰ ὅπλα θεὸς ἕ ἄμυναν ἐχώρουν. ἕως μὲ οὖν μόνους τὺς ζηλωτὰς ὑπεχεῖν ὑπελάμβανον [g]ἐθαῤῥοῦν, ὡς δ' πλῆθι θορυσόμενοι· καταδόντες δὲ ἔξωθεν ἐπιφερομένους ἄλλους, ἠθοντο τὸ ἐισβολεὺ ἕ Ἰδυμαίων. καὶ ὅ μὲ πλέον αὐτῆ ἅμα ταῖς ψυχαῖς [h]καθαλλε τὰ ὅπλα, καὶ θεὸς οἰμωγὰς λεῶ· φερεξάμενοι δὲ ὀλίγοι ἕ νέων γενναίως ἐδέχοντο τὺς Ἰδυμαίους, καὶ μέχει πολλῶ ἕ [i]γεραιτέρων πλήθεως ἔσκεπον. Ⓐ δὲ κραυγῆ διεσήμηνον τοῖς κτ' τὴν πόλιν τὰς συμφορὰς, κἀκείνων ἀμῶν μὲ ὐδεὶς ἐτόλμησεν ὡς ἔμαθον εἰαπεπλακότας τὺς Ἰδυμαίους· ἄχαν δὲ ἀντιβόων καὶ ἀντωλοφύροντο, καὶ πολὺς γυναικῶν κωκυτὸς ἠγείρετο, [k]ὀκινδυνεύοντό τε ἕκαστοι ἕ φυλάκων. Ⓐ δὲ ζηλωταὶ τοῖς Ἰδυμαίοις συνεπλάκαζον, καὶ ἕ ὀκ πάντων βοὴ ὁ χειμὼν ἐποίει φοβερωτέραν. ἐφείδοντό τε ὐδενὸς Ἰδυμαῖοι, φύσῃ τε ὠμότατοι φονεύειν ὄντες, καὶ τῷ χειμῶνι κεκακωμένοι, κτ' τῶν ἀποκλεισάντων ἐχρῶντο [l]τοῖς ὅπλοις, ἦσαν δὲ ὅμοιοι τοῖς ἱκετεύουσι καὶ τοῖς ἀμυνομένοις· καὶ πολλὺς, τὴν τε συγγένειαν ἀναμιμνήσκοντας, καὶ δεομένους τοῦ κοινῦ ἱεροῦ λαβεῖν αἰδῶ, δήλαιον τοῖς ξίφεσιν. λεῖ δὲ φυγῆς μὲν ὐδεὶς τόπ Ⓞ, ὐδὲ σωτηρίας ἐλπὶς· συνωθύμενοι δὲ θεὸς ἀλλήλους κατεκόπτοντο, καὶ τὸ πλέον ὀκλα-

[a] Εἶχε *Big.* [b] Γνωρίζοντες *Big.* [c] Περὶ τὴν πόλιν *Big.* & *Vat.* [d] Illud τὺς è *Codd. MSS.* [e] Εἰς τὸ ἱερὸν *Big.* & *Bod.* [f] Ita *Voſſ.* θορύβεων in *cæteris.* [g] Θαῤῥοῦντες *Big.* [h] Κατέβαλλον *Big.* [i] Ἀρχιτέρων in *libris.* [k] κινδυνεύοντος ἐκάστε τινὸς τῶν φυλάκων *Big. Ruſinus* vertit, *ſi quando cuſtodum quiſquam in periculum aliquod incidiſſet.* [l] Τοῖς ἐχθροῖς *Bod.* & *Vat.* ὡς ἐχθροῖς *Big.* in *Ruſini* verſione *propterea quæ his qui ſe excluſerunt ut inimicis utebantur.* * Compulſi autem inter ſe magis quam vi oppreſſi laniabantur, cum recedendi ſpatium non daretur, nec interfectores à cædibus temperarent. Incerti autem quid agerent, in civitatem ſe præcipitabant;

ἀναιζόμενοι, ὡς οὐκ ἔτι ἰδίῳ ἐπιχωρήσειν [a] τόπῳ, ἐπήεσαν δ' οἱ φονεύοντες, [b] καὶ ὑπ' ἀμηχανίας κατεκρήμνιζον ἑαυτοὺς εἰς τὴν πόλιν, [c] οἰκτροτέρως ἐμοί γε δοκεῖ διέφθορεν ὀλέθρου, ᾧ αὐθαίρετον ὑπεμείναντες. ἐπεκλύσθη δὲ τὸ ἔξωθεν ἱερὸν πᾶν αἵματι, καὶ νεκρῶν ὀκτακισχιλίους καὶ πεντακοσίους ἡμέρᾳ κατελάμβανεν.

ιη'. Β'. Οὐκ ἐκορέσθησαν δὲ τούτοις οἱ θυμοὶ τῶν Ἰδουμαίων, ἀλλ' ὅτε τὴν πόλιν περιπόμενοι πᾶσαν εἰς οἰκίαν [d] διήρπαζον, ἔκτεινον δὲ τοὺς [e] συντυγχάνοντας. καὶ ὃ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτοῖς ἐδόκει περιττὸν ἀνάλωμα, τοὺς δ' [f] ἀρχιερεῖς [g] ἀνεζήτουν, εἰ κατ' οἰκείαν εἰς τοὺς πλείστους ἡ φορά, ταχέως δὲ ἁλόντες διεφθείροντο, καὶ τοῖς νεκροῖς αὐτῶν ὑβρίζοντες, τὴν μὲν Ἀνανον καὶ τὸν τοῦ δήμου εὐνοίας, ᾧ δὲ Ἰησοῦν τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους λόγων ἐπισκώπτον. προῆλθον δὲ εἰς τοσοῦτον ἀσεβείας, ὥστε καὶ ἀταφους ῥῖψαι, καίτοι τοσαύτην Ἰουδαίοις περὶ τὰς ταφὰς προνοιαν [h] ποιουμένοις, ὥστε καὶ τοὺς ἐκ καταδίκης ἀνασταυρωμένους πρὸ δύσεως ἡλίου [i] καθελεῖν τε καὶ θάπτειν. οὐκ ἂν ἁμάρτοιμι δὲ εἰπὼν ἀλώσεως ἄρξαι τὴν πόλιν τὸν Ἀνάνου θάνατον, καὶ ἀπ' ἐκείνης τὰς ἡμέρας ἀναλαμπῆναι τὸ τεῖχος, καὶ διαφθαρῆναι τὰ φρονήματα Ἰουδαίοις, ὅτε τὸν ἀρχιερέα καὶ ἡγεμόνα τῆς ἰδίας σωτηρίας αὐτοῖς ὅτι μέσης τῆς πόλεως εἶδον ἀπεσφαγμένον. ἦν γὰρ δὴ τότε ἄλλα [k] σεμνὸς ὁ ἀνὴρ καὶ δικαιότατος, καὶ πρὸς τὸ ὄγκον τῆς τε εὐγενείας καὶ τῆς ἀξίας, καὶ ἧς εἶχε τιμῆς, ἠναπικὼς τὸ ἰσότιμον καὶ πρὸς τοὺς ταπεινοτάτους. φιλελεύθερος δὲ ἐκτόπως, καὶ δημοκρατίας ἐραστής, πρό τε τῶν ἰδίων λυσιτελῶν τὸ κοινὴ συμφέρον ἀεὶ τιθέμενος, καὶ πρὸς παντὸς ποιουμένου τὴν εἰρήνην, ἅμαχα δὴ καὶ τὰ Ῥωμαίων, προσκοπούμενον [l] δὲ ὑπ' ἀνάγκης [m] εἴ τι τὸν πόλεμον, ὅπως, εἰ μὴ ἀβλαβῶς Ἰουδαίοις δεξιῶς, ἀβλαβεστάτως. καθόλου δὲ εἰπεῖν, ζῶντος Ἀνάνου, πάντες ἂν διελύθησαν. δεινὸς γὰρ καὶ εἰπεῖν τὰ πρέποντα τὸν δῆμον· ἤδη δ' ἐχειρώσατο, καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας, τὴν πολεμικὴν λέγω. πλείστην [n] δ' ἂν πρόνοιαν Ῥωμαίοις παρέσχον ὑπὸ τοιούτῳ στρατηγῷ. παρέζευκτο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Ἰησοῦς, αὐτῷ μὲν λειπόμενος τὴν σύγκρισιν, πρᾴως δὲ τῶν ἄλλων. ἀλλ' οἶμαι καλαισρίας ὁ Θεὸς ὡς [o] μεμιασμένης τὴν πόλεως ἀπώλειαν, καὶ πυρὶ βυλόμενος ἐκκαθαρθῆναι τὰ ἅγια, τοὺς ἀντεχομένους αὐτῶν, καὶ φιλοστοργίας προσέχοντας. [p] οἱ δὲ μετὰ ὀλίγων τῶν ἱερέων ἐσθῆτα προκείμενοι, καὶ τὴν κοσμικὴν θρησκείαν [q] καταρχοντες, προσκυνήσαντές τε [r] τοῖς ἐκ τῆς οἰκουμένης, προβάλλουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἐρριμμένοι γυμνοί, βορᾷ κυνῶν καὶ θηρίων, ἐβλέποντο. [s] αὐτῷ ἐπ' ἐκείνοις πενάξαι ἂν τοῖς ἀνδράσι δοκῶ τὴν ἀρε-

ιθ'. τὴν, [t] ὀλοφυρομένῳ ὅτι τοσοῦτοι ἤπιπτον τῆς κακίας. ἀλλὰ δὴ ὅ μὲν Ἀνάνου καὶ Ἰησοῦ τέλος τοιοῦτον ἀπέβη.

ex parte eò vi compulsi, cum non esset quo se reciperent, & in eos irruerent interfectores, etiam præ consilii inopia in civitatem se præcipitabant, exitium voluntarium subeuntes eo quod effugiebant, ut mihi videtur, *longe* miserabilius. Templum autem omne exterius sanguine inundabatur; cumque dies illucesceret, inventa erant cæsorum octo millia & quingenti viri. *Magna civium strages.*

2. Istis vero non satiati erant Idumæi ira accensi, sed in urbem conversi domos omnes diripiebant, & obvium quemque perimebant. Et cæteræ quidem multitudinis cædem supervacaneam ducebant, pontifices vero perquirebant, & in illos plerique impetu ferebantur, captosq; statim occidebant; cumq; super eorum cadavera constitissent, nunc Anano populi benevolentiam, nunc Jesu quæ de muro dixerat exprobrabant. eo autem impietatis processerunt, ut etiam insepultos eos abjecerint, quanquam tanta Judæis erat cura sepulturæ, ut etiam post damnationem cruci affixos ante solis occasum tollerent & humarent. Non autem erraverim, si initium urbis excidii ab Anani morte factum esse dixero, & mox ex illo die muros everti, remque publicam Judæorum pessundari cœpisse, quo pontificem qui præerat eorum saluti in media civitate trucidatum viderunt. Erat autem & alias vir venerabilis summeque justus, & præter nobilitatis & dignitatis & honorum quibus auctus erat amplitudinem, se *æquabilem* & infimis parem præstare amaverat. Libertatis supra modum fautor erat, populariscque regiminis amator, & bonum publicum iis quæ sibimet prodessent semper præferens; & pacem maximi faciens, ut qui norit Romanos non posse expugnari, ac prospexerit necesse esse ut bello perirent, nisi res *cum Romanis* solerter componerent Judæi. ne multa; si vixisset Ananus, pro certo ad compositionem res venissent. Nam plurimum dicendo valebat, & ad populum persuadendum; jamque eos subegerat qui ipsi impedimento erant, aut belli desiderio tenebantur. multum autem negotii sub ejusmodi duce facessissent Romanis. Huic junctus erat Jesus, illo qudem, si conferantur, inferior; aliis vero præstantior. At certe Deum puto, cum urbem pollutam exitio dare decerneret, flammisque *loca* sancta purgari vellet, *consulto* defensores eorum quique ea diligerent amputasse. Itaque qui paulo ante veste sacra amicti & publicæ religioni præerant, & ex *universo* terrarum orbe in urbem commeantibus venerabiles habebantur, nudi, foras ejecti in canum & ferarum escam, conspiciebantur. Virtus ipsa mihi visa est super viris istis gemuisse, cum lamentatione quod adeo victa esset à malitia. Atenim Ananus quidem & Jesus vitæ exitum hujuscemodi habuerunt. *Anani & Jesu elogia.* *Deus iratus Judæis.*

[LIB. V. *secundum Rufini distinctionem*, cap. 1.]

3. Post

pitabant: miseri (ut mihi videtur) eo quod fugiebant crudelius subeuntes exitium, donec templum exterius sanguine redundavit, *Ruf.* *a* Antea plena distinctio erat post τόπῳ. *b* Καὶ ante ὑπ' ἀμηχανίας delendum censeo auctoritate *Cod. Vat.* *c* Ita *Big.* & *Vat.* οἰκτότερον in *cæteris.* *d* Διήρπαζον *Big.* *e* Περιτυγχάνοντας *Big.* & *Vat.* *f* Sc. Ananum & Jesum. Aliàs vero summorum sacerdotum nomine sæpiuscule intelligi puto non eos qui pontificatu maximo aut fungebantur aut functi erant, eorumque vicarios, sed alios quoque principes XXIV sacerdotalium familiarum. Quo modo usurpatur vox in *Antiqq.* l. 20. c. 7. p. 895. ubi seditio orta narratur inter ἀρχιερέας & ἱερεῖς. ut & l. IV. *Belli Jud.* c. 3. p. 1170. ubi à seditiosis dicit forte lectos ἀρχιερέας ex quaque familia, cum is honos nascendi ordine deferre soleret. *g* Ἐζήτουν *Big.* *h* Ποιουμένοις *Vat.* *i* Καθαίρειν *Big.* & *Vost.* *k* Σεμνὸς ἀνὴρ *Vat.* *l* Illud δ non agnoscunt *Vost. Vat.* & *Bod.* *m* Καὶ κατὰ τὸ π. in aliquibus *MSS.* *n* Δ' ἂν pro ἂν feci, quod ita legisse videatur *Ruf.* *o* Μεμιαμμένης. *Bod.* *p* Aut δὲ pro δ legendum, aut δὲ pro δὴ accipiendum, quo forsan modo *Ruf.* *q* Simili phrasi (θυμῶν κατάρχοντες) utitur *Dionys. Hal.* *r* Ἀπὸ τῶν *Big.* & *Bod.* *s* Αὐτῷ ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἀνδράσι δοκῶ τὴν ἀρ. *Big.* *t* Ita distinguo. antea erat ὀλοφυρομένῳ, ὅτι &c.

Zelotarum & Idumæorum crudelitas.

3. Poſt illos vero multi tam Zelotæ quàm Idumæi, populum veluti animalium profanorum gregem adorti jugulabant. Et vulgus quidem, ubicunque deprehenſum, trucidabatur; nobiles vero & adoleſcentes quotquot caperent vinctos in carcerem concludebant, fore ſperantes ut nonnullos nece dilata ſibi adjungerent. At nemo illis auſcultabat; ſed mori omnes malebant quam in improbis numerari contra patriam *conſpirantibus*. Graves autem angores ſuſtinebant quod ab illis ſtare recuſarent, flagris & tormentis vexati: cumque corpus non amplius ferendo eſſet cruciatus, vix eos *tandem* dignati ſunt gladio. Quos vero die cepiſſent nocte in cuſtodiam ducebant, mortuoſque efferentes foras projiciebant, ut locus eſſet aliis in vincula conjectis. Tantus autem populum pavor occupaverat atque formido, ut nec auſus eſſet quiſquam affines mortuos palam deflere, neque ſepelire: ſed occultæ quidem erant *in ædes* concluſorum lachrymæ, haudque gemebant niſi cautione adhibita, ne quis inimicorum eos exaudiret. paria namque his qui lugebant illico patiebantur qui luctus edidiſſent. nocte vero terram exiguam manibus ſublatam corporibus injiciebant, & interdiu ſi quis fortius fuiſſet animatus. atque duodecim millia nobilium ad hunc modum perierunt.

Duodecim millia nobilium pereunt.

Zacharias in judicium vocatus.

4. Illi autem, jam cædes peroſi, ſine pudore judicum confeſſibus judiciiſque illudebant. Itaque cum illuſtrium quendam Zachariam Baruchi filium interficere pergerent (illos enim irritabat quod malitiam odio haberet & libertatem amaret; itemque locuples erat, ut non ſolum fortunarum ejus direptionem ſperarent, ſed & virum è medio tollerent, qui ad illorum poteſtatem evertendam plurimum conferre potuit) convocant ex præcepto ſeptuaginta è plebejorum primoribus judicum ſpecie abſque auctoritate; & *apud eos* Zachariam accuſant, ut qui vellet res eorum prodere Romanis, & ad Veſpaſianum proditionis cauſa *quoſdam* miſerat. Quorum autem accuſabatur nec probatio erat ulla, nec indicium; ſed de illis ſibi plane perſuaſum eſſe dixerunt, atque hoc ſatis eſſe volebant ad fidem veritati impetrandam.

Quo modo ſe defendit.

Zacharias autem, cum intellexiſſet nullam ſibi relictam eſſe ſalutis ſpem, ut qui per inſidias in carcerem accitus eſſet non ad judicium, in vitæ deſperatione dicendi libertate non abſtinuit; ſed in medio conſtitutus, veriſimilitudinem eorum de quibus accuſabatur irriſit, pauciſque objecta ſibi crimina diluit. deinde oratione in accuſatores converſa, omnes eorum iniquitates ordine perſequitur, multumque lamentatus eſt rerum perturbationem. Zelotæ autem obſtrepebant, & vix à gladiis tempera-

γ'. Μετὰ δὲ ἐκείνους οἵ,τε ζηλωταὶ καὶ τῶν Ἰδυμαίων ὁ πλῆθος, τ λαὸν, ὥσπερ ἀνοσίων ζώων ἀγέλην ὀπίσω ὁπόντες, ἔσφαζον. καὶ τὸ μὲ εἰκῇ ον [a]ἐφ' ᾧ καταληφθείη τόπου διεφθείρετο· τὺς δὲ εὐγενεῖς καὶ νέους συλλαμβάνοντες, εἰς εἱρκτὴν κατέκλειον δεδεμένους, καὶ ἐλπίδα ᾗ [b]προσθήσεσθαί τινας αὐτοῖς τὴν ἀναίρεσιν ὑφαρπάζοντες. προσῆν δὲ ὑδεὶς, ἀλλὰ πάντες ᾗ τάξασθαι μᾶ τ πονηρῶν καὶ τ πατρίδος προείλοντο τ θάνατον. δεινὰς δὲ τ ἀρνήσεως αἰτίας ὑπέμενον, μαστιγούμενοί τε καὶ [c]τρεβλούμενοι· μᾶ δὲ ὅ μηκέτ' ἀρκεῖν ὅ σῶμα ταῖς βασάνοις, μόλις ἠξιοῦντο ᾗ ξίφους. ὃν συλληφθέντες δὲ μᾶ ἡμέραν, [d]ἀνήγοντο νύκτωρ· καὶ τὺς [e]μὲν νεκροὺς ἐκφορουῶντες ἐρρίπτουν, ὡς ἐτέροις εἴη δεσμώταις τόπος. ἐπὶ δὲ τοσαύτη ᾗ δείμα κατάπληξις, ὡς μηδένα τολμῆσαι μήτε κλαίειν φανερῶς ὧν προσήκοντα νεκρὸν, μήτε θάπτειν· ἀλλὰ λαθραῖα μὲν ἐπ' αὐτοῖς [f]κατακεκλεισμένων τὰ δάκρυα, καὶ μετὰ προσκέψεως, μή τις ἐπακούσῃ τῶν ἐχθρῶν, ἔστενον. ἴσα γὰρ τοῖς πενθουμένοις ὁ πενθήσας εὐθὺς ἔπασχε. νύκτωρ δὲ κόνιν αἴροντες χερσὶν ὀλίγην ἐπερρίπτουν τοῖς σώμασι, καὶ μᾶ ἡμέραν εἴτις προθυμοτέρως ἔσχε. μύριοι δὲ καὶ δισχίλιοι [g]τῶν εὐγενῶν ὅτω διεφθάρησαν.

δ'. Οἱ δὲ ἤδη πεπεμασμένοι ὅ [h]φονεύειν, ἀναίδην [i]εἰρωνεύοντο δικαστήρια καὶ κρίσεις. καὶ δή τινα τ ὀπαδῶν ἐπιφανεστάτων [k]ἀποκτεῖναι προθέμενοι [l]Ζαχαρίαν υἱὸν [m]Βαρούχου· παρώξυνε δ' αὐτοὺς ὅ λίαν τἀληθοῦς μισοπόνηρον καὶ φιλελεύθερον, ἦν δὲ καὶ πλούσιος, ὥστε μὴ μόνον ἐλπίζειν τ ἁρπαγὴν τ οὐσίας, ἀλλὰ καὶ [n]προσαποσκευάσεσθαι δυνατὸν ἄνθρωπον εἰς τ [o]αὐτῶν καθάλυσιν· [p]συγκαλοῦσιν ἐξ ὑπετάγματος ἑβδομήκοντα τ οὐ πάλαι [q]δημοτῶν, εἰς ὃ χρῆμα δικαστῶν ἔρημον ἐξουσίας· καὶ ᾗ Ζαχαρίᾳ καθηγόρουν, ὡς [r]ἐπιβουλὴν τὰ πράγματα Ῥωμαίοις, καὶ πρὸ προδοσίας διαπέμψαιτο πρὸς Οὐεσπασιανόν. ἦν δὲ ὅτι ἔλεγχός τις τ [s]κατηγορημένων, ὅτε τεκμήριον, ἀλλ' αὐτοὶ πεπεῖσθαι καλῶς ἔφασαν, καὶ τοῦτ' εἰ) πίστιν τ ἀληθείας ἠξίουν. ὁ γε μὴν Ζαχαρίας σωτηρίαν μηδεμίαν αὐτῷ καταλειπομένην σωτηρίας ἐλπίδα, [t]κεκλημένος δ' [u]κατ' οἶκόν εἰς εἱρκτὴν, οὐκ ὅπως δικαστήριον, ἐποήσατο τ ἐν ζῇν ἀπόγνωσιν οὐκ ἀπαρρησίαστον· ἀλλὰ καταῤῥᾳθυμίας, ὃ μὲν πιθανὸν τῶν κατηγορουμένων διεχλεύασε, καὶ καθ' ἕκαστα ἀπελύσατο τὰς ὑπαρουμένας αἰτίας. εἶτα δὲ πρὸς λόγον εἰς τὺς κατηγόρους ἀποστρέψας, ἐξῆς πάσας αὐτῶν διεξῆλθε τὰς ἀδικίας, καὶ πολλὰ περὶ τῆς συγχύσεως κατωλοφύρατο τ πραγμάτων. οἱ ζηλωταὶ δὲ ἐθορύβουν, καὶ μόλις τ ξιφῶν ἀπεκρατοῦν,

a Ἐφ' ᾧ καταλήφθη *Big.* & *Vat.* b Προσθήσασθαι & mox αἴρειν *Big.* c Προστρεβλούμενοι *Big.* d Ita *Big.* & *Ruf.* ἀνηγοῦντο in *Editis Aliisque.* e Illud μὲν non agnoſcit *Vat.* f Ita in *MSS.* κατακεκλεισμένα in *Editis.* g Sic *Big.* & *Ruf.* τ εὐγενῶν νέων in *Editis Aliisque.* Forſan τ εὐγενῶν καὶ νέων ex v. 4. h Ita lego & diſtinguo ex *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. antea erat, φονεύειν ἀναίδην, εἰρωνεύοντο. i Εἰρωνεύοντας *Big.* k Ἀπεκτεῖναι προθήμενοι *Big.* ἀποκτῆναι προθήμενοι *Vat.* & *Voſſ.* l Eundem eſſe hunc Zachariam cum illo cujus meminit *Servator* apud *Matth.* c. 23. v. 35. ſtatuit *L' Empereur* in *Cod. Talm. Middoth*, p. 80. verba autem *Servatoris* intelligenda eſſe per anticipationem; & *aoriſtum* poſitum eſſe pro *futuro*, ὃν ἐφονεύσατε, *quem occideritis.* [atque hujuſmodi uſus *Aoriſti* familiaris eſt *Joſepho*, itidemque *Polybio Hiſtorico*, ut ad eum notavit *Iſaacus Caſaubonus.*] *Grotius* (ad *Matth* 23,34.) videri ait illic *Chriſtum* alludere ad veterem hiſtoriam (in 2 *Paralipomenôn* 24, 22.) ut ſimul inſit ejus verbis futuri præſagium. Confer *Coccejum* in *Conſiderat. Reſponſionum & Quæſt. ad Judæos*, cap. 42. *Lud. Capell.* in *Spicilegio* ad *Matth.* 23 33. *Grotium* ad *Matth.* 22, 35. & *Schotanum* in *tom.* 2. *Bibliothecæ S.* p. 935. m Βαρεὶς *Vat.* Βαρισκαίου *Big.* n Πρὸς ἀποσκευάζεσθαι *Big.* προσαποσκευάζεσθαι *Busb. Rhed.* & *Vat.* o Ἑαυτῶν *Big.* p Ita *Busb.* & *Rhed.* συγκαλεῖσι μὲν ἐξ *Big.* συγκαλεῖσιν ὧν in *Editis Aliisque.* q Δημοτῶν *Big.* r Ἐπιβάντα *Big.* & *Voſſ.* ἐπιβάλλειν *Voſſ.* s Κατηγορημένων *Vat. Busb.* & *Rhed.* t Ita cum *Cod. Voſſ.* κεκλεῖσθαι in *Editis Aliisque.* u Κατ' οἶκόν in pleriſque *MSS.* a Ita

χεάτων, ὃ ὀχῆμα ἡ τ῀ εἰρωνείαν ὃ δικαστηρίῳ μέχρι τέλους [a] πῦξαι προαιρούμενοι, ἡ ἄλλως [b] πρᾶξαι θέλοντες τὸς δικαστὰς, εἰ παρὰ τ῀ [c] αὐτῶν κίνδυνον μνησθήσονται ὃ δικαίως. φέρεσι δ' οἱ ἑβδομήκοντα [d] ᾧ κρινομένῳ τὰς ψήφους ἀπολύσεως, ἡ σὺν αὐτῷ προείλοντο τεθνᾶναι μᾶλλον, ἢ τ῀ ἀναιρέσεως αὐτὸ λαβεῖν τ῀ ὀπιγραφήν. ἦρθη δὲ βοὴ τ῀ ζηλωτῶν πρὸς τ῀ ἀπόλυσιν, ἡ πάντων μὲ λίθ ἀγανάκλησις ὅτι τοῖς δικασταῖς, ὡς μὴ συνιᾶσι τ῀ εἰρωνείαν τ῀ δοθείσης αὐτοῖς ἐξουσίας. δύο δὲ [e] τ῀ τολμηροτάτων, προαστάντες ἐν μέσῳ ᾧ ἱερῷ, [f] διαφθείρουσι τ῀ Ζαχαρίαν, ἡ πόσιν ὀπιχλεύαζοντες ἔφασαν, ἡ π῀ ἡμῶν τ῀ ψῆφον ἔχεις, ἡ βεβαιοτέραν [g] ἀπόλυσιν· ῥίπτουσί τε αὐτὸν εὐθέως ἀπὸ ὃ ἱεροῦ, κἀπὶ τ῀ ὑποκειμένης φάραγγος. τὸς δὲ δικαστὰς πρὸς ὕβριν ἀπεστραμμένοις τοῖς ξίφεσι τύπτουσι, ἐξέωσε ὃ πρόβολον, δι' ἓν τοῦτο φεισάμενοι τ῀ σφαγῆς αὐτῶν, ἵνα σκεδασθέντες ἀνὰ τ῀ πόλιν ἄγγελοι πᾶσι τ῀ δουλείας γένωνται.

κ'. ε'. Τοῖς δὲ Ἰδουμαίοις ἤδη τῆς παρουσίας μετέμελε, καὶ προσίσατο τὰ πραττόμενα. συναγαγὼν δὲ αὐτὸς τὶς ἀπὸ τῶν ζηλωτῶν κατ' ἰδίαν ἐλθών, [h] ἐνεδείκνυτο τὰ συμπραττόμενα τοῖς καλέσασι, [i] καὶ τὰ κατὰ τῆς μητροπόλεως διέξῃει. "[k] παρατάσεσθαι μὲν γὰρ ὡς ἐπὶ τῶν ἀρχιερέων [l] προδιδόμενοι Ῥωμαίοις τῆς μητροπόλεως, εὑρηκέναι δὲ προδοσίας [m] μὲν τεκμήριον οὐδέν· τοὺς δὲ ἐκείνων ἐπικωλύοντας φυλάττεσθαι καὶ πολέμου καὶ τυραννίδος ἔργα τολμῶντας. προσήκειν μὲν οὖν αὐτοῖς ἀπὸ ἀρχῆς· [n] ἐπεὶ δ' ἅπαξ εἰς κοινωνίαν ἐμφυλίου φόνου [o] προσέπεσον, ὅσον γοῦν [p] ὀπιθεῖναι τοῖς ἁμαρτήμασι, καὶ μὴ προσμένειν χρηγῶντας ἰσχὺν τοῖς [q] καταλύουσι τὰ πάτρια. καὶ γὰρ εἴ τινες χαλεπαίνουσι [r] τὸ κλεισθῆναι τὰς πύλας [s] καὶ τὴν εἴσοδον, ἀλλὰ τοὺς εἰρξάντας τιμωρῆσθαι, καὶ τεθνᾶναι μὲν Ἄνανον, διεφθάρθαι δὲ ὅτι μιᾶς νυκτὸς ὀλίγου δεῖν πάντα [t] δῆμον. [u] ἐφ' οἷς τῶν μὲν οἰκείων πολλοὺς μεταθέσθαι μεταγνόντας, τῶν ὀπισθοφυλακησάντων δὲ ὁρᾶν ἄμετρον τὴν ὠμότητα, μηδὲ δι' ὃς ἐσώθησαν αἰδουμαίων. [v] ὃ ὄμμασι γοῦν τῶν συμμάχων τὰ αἴσχιστα τολμᾶν, καὶ τὰς ἐκείνων προδοσίας Ἰδουμαίοις προστίθεσθαι, μέχρις ἂν μήτε κωλύῃ τὶς, μήτε χωρίζηται τῶν ἀνομιῶν δεῖν οὖν· [x] ἐπειδὴ ἀφορμὴν μὲν πέφηνε τὰ τῆς προδοσίας, ἔφοδον δὲ Ῥωμαίων εὐδεμία προσδοκᾶται, δυναστεία τε ὀπιτετείχισται τῇ πόλει δυσκατάλυτος· αὐτοὺς ἀναχωρεῖν ἐπ' οἴκου, καὶ τοῦ μὴ κοινωνεῖν τοῖς φαύλοις [y] ἅπαντα ἀπολογήσασθαι πρὸς ἃ εἰ ὧν φενακισθέντες μετάσχοιεν.

bant, ſpeciem & ſimulationem judicii ad finem perduci cupientes, & judices inſuper experiri volentes, an cum in periculo verſentur juſtitiæ forent memores. Septuaginta vero vocatum in judicium ſententiis ſuis abſolvunt, & cum eo mori maluerunt quam ut ſibi interitus ejus adſcriberetur. Illo autem abſoluto clamor ſublatus eſt à Zelotis, & univerſi quidem judicibus iraſcebantur, ut qui ſimulationem datæ ſibi poteſtatis non intelligerent: duo vero ex audaciſſimis Zachariam in medio templo adorti interficiunt, cæſoque illudentes dicebant, & à nobis ſuffragium habes, firmioremque abſolutionem: eumque ſtatim in ſubjectam vallem de templo projiciunt. Judices autem in contumeliam gladiorum dorſis ferientes *templi* ambitu pepulerunt, cum ob hoc unum ab illorum cæde abſtinuiſſent, ut per civitatem disjecti apud omnes fierent ſervitutis nuncii.

Judices abſolvunt Zachariam.

In medio templo trucidatur.

5. Verum Idumæos jam ſe veniſſe pœnitebat, eiſque diſplicebant quæ facta erant. Cum autem congregati eſſent ex occaſione cujuſdam Zelotæ qui ad eos clam venerat, *is* omnia indicabat quæ nefarie fecerant una cum iis qui eos acciverant, quæq; contra metropolim geſta erant oratione perſequebatur. "arma quippe "eos cepiſſe, quaſi metropolis à pontificibus "proderetur Romanis, reperiſſe autem nullum "proditionis indicium: illos vero qui eam fin- "gebant ab ipſis defendi, & belli facinora pa- "trare auſos & tyrannidis. Et ipſorum qui- "dem erat ab initio eos prohibuiſſe: quoniam "vero accidit ut cædis civilis aliquando cum "illis participes eſſent, itaque peccandi finem "facere oportet, neque longius manere ad vires "illis ſuppeditandas qui res patrias perditum "eunt. Nam etſi portas ſibi occluſas introi- "tumque in urbem obſtructum graviter ferant, "pœnas tamen ab illis qui eos excluſerant "eſſe repetitas, atque obiiſſe quidem Ana- "num, una vero nocte populum fere omnem "conſumptum. Quarum rerum multos è ſuis "pœnitere licet ſentire, pariterque videre im- "manem illorum crudelitatem qui eos accive- "rant, ne quidem ſervatores ſuos *vel mini- "mum* reverentium. Adeoque dum in auxi- "liatorum conſpectu fœdiſſima facere non du- "bitant, abeſſe non poteſt quin illorum inju- "riæ etiam Idumæis imputentur, quam diu ne- "mo illis obſiſtat aut à perpetratis ſe abſti- "neat. Debere igitur (quoniam certum eſt im- "probe conficta eſſe omnia de proditione, ne- "que Romanorum *jam* exſpectari adventum, "urbemque munitam eſſe potentia expugnatu "difficili) eos domum diſcedere, & deſerendo "malorum ſocietatem ſeſe excuſatum ire de "omnibus quorum participes ſe fecerant ab iis "decepti.

Idumæis ſcelerata Zelotarum conſilia quidam prodit.

a Ita cum *Cod. Big.* nec aliter forſan *Ruſinus*, qui vertit, *ſpeciem & cavillationem judicii ſui ad finem permanere cupientes.* παῖξαι in *Editis Aliiſque.* b Πεισθῆναι *Big. & Voſſ.* c Ἑαυτῶν *Big.* d Τῶν κεκριμένων *Big.* & mox ἅπαντες pro ἀπολυσιν. e Τολμηρότατοι *Bod. & Voſſ.* τολμηρότεροι *Vat.* f Κτείνουσι *Big.* g Hîc τὴν ante ἀπόλυσιν deleri auctoritate *Codd. Big. & Vat.* h Ἐνεδείκνυτο ὃ τοῖ κ. *Big.* i Καὶ τὸ κῦ ὃ μ. *Big. Bod. & Vat.* k Παρατάσσεσθαι *Big.* l Ῥωμαίοις προδιδόμενος ὃ πόλεως *Big.* m Illud μὲ additum è *Cod. Big.* n Ita in *Editis Aliiſque.* ἐπειδὴ δὲ ἐκ κ. *Voſſ. & Vat.* o Μετέπεσον *Big.* προέπεσον *Vat.* p Ἐπιθεῖναι *Big.* q Καθαιρούσι *Voſſ.* r Τῷ κλεισθῆναι *Voſſ.* s Ita *Big. & Ruf.* εἰς εἴσοδον in *cæteris.* t Ἐφ' ὃς *Big.* u Ἐπ' ὄμμασι *Voſſ. & Vat.* x Ἐπεὶ *Big.* y Ἀπ' αὐτῶν *Gall.*

CAP.

CAP. VI.

Quomodo Zelotæ, ab Idumæis liberati, majorem ſtragem ediderunt in civitate. utque Romanos, adverſus Judæos ire deſiderantes, in præſens cohibuit Veſpaſianus.

Idumæi domum redeunt.

ISTIS inducti Idumæi, primum quidem eos qui erant in cuſtodiis ſolvunt, ad duo circiter millia popularium, qui ſtatim relicta civitate ad Simonem ſe conferunt, de quo paulo infra dicemus: deinde domum ex Hieroſolymis abierunt. Eorumque diſceſſus utriſque improviſus accidit & inopinatus. Nam & populus, neſcii quòd illos factorum pœnituerit, ad breve tempus fiduciam ſumpſerunt, quaſi inimicis levati: & Zelotæ eo magis ex adverſo inſurrexerunt, quaſi ab auxiliaribus non deſerti eſſent, ſed ab iis liberati, qui eorum retunderent reprimerentque inſolentiam. Itaque non mora aliqua interpoſita aut deliberatione injurias faciebant, ſed ſummam celeritatem adhibentes in ſingulis excogitandis, quicquid illis viſum eſt ipſa cogitatione citius peragebant. Maxime autem virorum fortium atque nobilium cædem ſitiebant; hos quidem exitio dantes ex invidia, illos vero præ metu. haud aliam enim ſibi ſecuritatem fore exiſtimabant, quàm ut nemo ex optimatibus ſupereſſet. Itaq; occiſus eſt cum multis aliis Gorion, dignitate quidem & genere præſtans, popularis vero regiminis fautor, animoque de libertate ſolicito præditus, ſi quis alius è Judæis. Eum autem, inter cætera quibus eminebat, maxime perdidit loquendi libertas. Neque Niger Peraïta manus eorum effugit, vir qui in bellis contra Romanos ſtrenuiſſime ſe geſſit. Ille, licet clamorem ſæpe tolleret & vulnerum cicatrices oſtenderet, per mediam civitatem trahebatur. poſtquam vero ſe extra portas duci videret, deſperata ſalute, orabat atque obſecrabat, ut ſepulturæ mandaretur: illi autem, cum prius minas jactaſſent, ſe eum humari, id quod maxime deſiderabat, non paſſuros eſſe, cædem efficiebant. Verum cum in eo eſſet Niger ut occideretur, Romanos eis ultores imprecatus eſt, & ut præter bellum illis *in cumulum* accederet fames & peſtilentia, & ad hæc omnia ut *mutuis ipſorum manibus caderent. Quæ ſane univerſa contra improbos rata habuit Deus, &, quod juſtiſſimum, *effecit* ut non multo poſt orta diſſenſione ſui ipſorum amentiam invicem experturi eſſent. Et Niger quidem occiſus metu eos levavit, ne tolleretur ipſorum poteſtas. Plebis autem pars nulla erat, cujus ad interitum non aliqua excogitabatur occaſio. nam alii quidem, quod jamdudum ipſorum aliquibus reſtitiſſent, interempti erant: aliis vero, qui nihil pacis tempore offenderant, †prout commodum viſum eſt affingebantur crimina. Et qui eos quidem non omnino adiret, pro ſuperbo; qui vero paulo liberius ad eos accederet, pro contemptore; quique ob-

Et Niger Peraïta.

Moxque Zelotæ majorem adhibent ſævitiam.

Gorion morte plectitur.

Plebi exitium machinantur Zelotæ.

ΚΕΦ. ς'.

Ως ζηλωταὶ, Ιδυμαίων ἀπαλλαγέντες, πλείονας κατὰ τὴν πόλιν ἀπέκτειναν. καὶ ὡς Οὐεσπασιανὸς Ρωμαίους, κατὰ Ιουδαίων ὁρμῶντας, ἀνέπαυσε μὴ πολεμεῖν πέως.

ΤΟΥΤΟΙΣ [a] πεισθέντες οἱ Ιδουμαῖοι, πρῶτον μὲν λύουσι [b] τοὺς ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις, σχεδὸν δισχιλίους [c] δημότας· οἱ, σχεδὸν ἅμα φυγόντες ἐκ τῆς πόλεως ἀφικνοῦνται πρὸς Σίμωνα, σχεδὸν ὃν μικρὸν ὕστερον ἐρῶμεν· ἔπειτα ἐκ τοῦ Ιεροσολύμων ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ συνέβη οἷς χωρισμὸν αὐτοῦ γενέσθαι [d] πρόδοξον ἀμφοτέροις. ὅ, τε γὰρ δῆμος, ἀγνοῶν τὴν μετάνοιαν, [e] ἐθάρσησε πρὸς ὀλίγον, ὡς ἐχθρῶν κεκουφισμένος· οἵ τε ζηλωταὶ μᾶλλον ἐπανίσησαν, ἐκ ὡς ὑπὸ συμμάχων [f] καταλειφθέντες, ἀλλ' ἀπηλλαγμένοι τοῦ δυσπροσώπου καὶ ἀφειδεστέρου πόντων πρόσκομεῖν. ὀκνὴ ἔπ' ἀρτίῳ μέλλησις ἢ σκέψις τῶν ἀδικημάτων, ἀλλ' ὀξυτάτας μὲν εἶχον τὰς ὁρμὰς εἰς ἔργα· τὰ δοχθέντα δὲ τάχιον καὶ τῆς ὁρμῆς ἐπῆρχον. μάλιστα δ' ἐπ' ἀνδρείαν τε καὶ εὐγένειαν ἔφοιτον, τῷ μὲν φθόνῳ λυμαινόμενοι, [g] τῷ δὲ δέει· μόνῳ γὰρ αὐτοῦ ἀσφάλειαν ὑπελάμβανον, τὸ [h] μηδένα τοῦ δυνατοῦ καταλιπεῖν. ἀνῃρέθη γοῦν σὺν πολλοῖς ἑτέροις καὶ Γοργίας, ἀξίωμα μὲν καὶ γένει πρώτων, δημοκρατικὸς δὲ καὶ φρονήματος ἐλαθρείου μετὸς, [i] εἴ καί τις ἕτερος Ιουδαίων. ἀπώλεσε δ' αὐτὸν ἡ παῤῥησία μάλιστα πρὸς τοὺς ἄλλοις πλεονεκτήμασιν. ὤφελε ὁ Περαΐτης Νίγερ αὐτοῦ τὰς χεῖρας διέφυγεν, ἀνὴρ ἄριστος τὰ τοῖς πρὸς Ρωμαίους πολέμοις γενόμενος· ὃς καὶ βοῶν πολλάκις [k] τὰς τε ὠτειλὰς ἐπιδεικνὺς, καὶ διὰ μέσης ἐσύρετο τῆς πόλεως. ἐπεὶ δὲ ἔξω τοῦ πυλῶν ἦκτο, τὴν σωτηρίαν ἀπογνοὺς, καὶ ταφῆς ἱκέτευεν· οἱ δὲ παραπεμψάμενοι, ἧς ἐπεθύμει μάλιστα γῆς μὴ μεταδόσειν αὐτῷ, καὶ φόνου ἐκήρυσσον. ἀναμενόμενος δὲ ὁ Νίγερ [l] τιμωρὸς Ρωμαίοις αὐτοῖς ἐπηρᾶτο, λιμόν τε καὶ λοιμὸν [m] ἐπὶ τῷ πολέμῳ, καὶ πρὸς ἅπασι τοῖς ἀλλήλων χεῖρας. ἃ δὴ πάντα κατὰ τῶν ἀσεβῶν ἐκύρωσεν ὁ Θεὸς, καὶ τὸ δικαιότατον, ὅτι γεύσασθαι τῆς ἀλλήλων ἐπινοίας ἔμελλον ὀκνὶ εἰς μαχαίρᾳ χασιάσαντες. Νίγερ μὲν οὖν ἀνῃρημένος τοῖς περὶ τῆς καταλύσεως αὐτῶν φόβοις ἐπεκούφισε. τοῦ λαοῦ δὲ μέρος οὐδὲν ἦν, ᾧ μὴ πρὸς ἀπώλειαν ἐπενοεῖτο πρόφασις. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν διενεχθέν τινι πάλαι διέφθαρτο· τὸ δὲ μὴ προσκεῖσαν κατ' ἐμοῦ ὅτι χαρισοῦς ἐλάμβανε τὰς αἰτίας. καὶ ὁ μὲν, μηδ' ὅλως αὐτοῖς προσιὼν, ὡς ὑπέρφρων· ὁ προσιὼν δὲ μετὰ παῤῥησίας, ὡς καταφρονῶν, ὁ ἱκετεύων δὲ ὡς

a Ante πεισθέντες voculam δὲ addunt *Big. Vat.* & *Voſſ.* b Illud τοὺς inſertum dedimus è *Codd. Big. Bod.* & *Voſſ.* c Ita *Big. Lipſ.* & *Ruf.* δισμώτας in *Editis Aliiſque.* d Παρὰ δόξαν *Voſſ.* e Ἐθάρσησαν ὀλίγον *Big.* f Ita cum *MSS.* καταληφθέντες in *Ediiis.* g Antea erat τὸ ὃ γοναῖον δέει. quod ſi quis malit, per me licet. Verum perſuaſum habeo τὸ γοναῖον è margine in textum irrepſiſſe, utpote illic poſitum ἐξηγήσεως ἕνεκα è regione τῷ δέι. In *Cod. Bod.* τῷ ὃ γοναίων δέει. h Μηδὲν αὐτῶν *Bod. Big.* i Ειπε τις *Big.* k Ita *MSS.* τὰς ὠτειλὰς in *Editis.* l Sic *Bod.* & *Ruf.* τιμωρησόμενος *Big.* & *Voſſ.* τιμωρεμένους in *Editis Aliiſque.* m Ἐν τῷ πολέμῳ *Big.* * Sc. ut mutuis ipſorum manibus perirent. † *Vel*, prout res tempuſque poſtulabant.

a Ita

ὡς ὀπίσθιλ@ ὑποπλάζε. [a]μία τ' ἰῶ τῶν τε μεγίστων καὶ τ μετεωτάτων [b]ἐγκλημάτων τιμωρία, θάνατ@. καὶ διέφυγεν οὐδεὶς, εἰ μὴ σφόδρα τὶς [c]ἰῶ ταπεινὸς, ἢ [d]δι' ἀγένειαν, ἢ ἀφ' τύχιω.

κα'. Β'. Ρωμαίων δὲ ὁ μὲν ἄλλοι πάντες ἡγεμόνες, ἔρμιον ἡγούμενοι τιὼ ςάσιν τῶν πολεμίων, ὥρμηντο ἐπὶ τιὼ πόλιν, καὶ Φ Οὐεσπασιανὸν ἤπειγον ὡς ἂν ὄντα κύριον τῶν ὅλων, φάμενοι, "ἐπίνοιαν "θεοῦ σύμμαχον σφίσι, τὸ πεπάφθαι τοὺς ἐχθροὺς "κατ' ἀλλήλων· εἰ μέντοι τιὼ ῥοπιὼ ὀξέως, καὶ "ταχέως Ιουδαίους [e]ὁμονοήσειν, ἢ κοπάσαντας ἐν "τοῖς ἐμφυλίοις κακοῖς, ἢ μεταγνόντας." Οὐεσπασιανὸς δὲ, "πλεῖον αὐτοὺς, ἔφη, τοῦ δέοντ@ ἁμαρ- "τάνειν, ὥσπερ ἐν θεάτρῳ χειρῶντε καὶ ὅπλων ἐπί- "δειξιν ποιήσασθαι γλιχομένους, οὐκ ἀκίνδυνον· ἀλ- "λὰ μὴ τὸ [f]συμφέρον, καὶ τὸ ἀσφαλὲς [g]σκοποῦν- "τας. εἰ μὲν γὰρ εὐθέως ὁρμήσαιεν ἐπὶ τιὼ πό- "λιν, αἴτιοι ὁμονοίας ἔσεσθαι τοῖς πολεμίοις, καὶ "τιὼ ἰσχυὼ αὐτῶν [h]ἀκμάζουσαν ἐπ' αὐτοὺς ἐπι- "στρέφειν· εἰ δὲ τριμήνιον, ὀλιγοστόροις [i]χρήσεσθαι, "διαπαιθῆσιν ἐν τῇ ςάσει. στρατηγεῖν μὲν γὰρ ἄμ- "μον αὐτοῦ Φ Θεὸν, [k]ἀπονητὶ Ιουδαίοις Ρωμαίοις "παραδιδόντα, καὶ τιὼ νίκιω ἀκινδύνως τῇ στρα- "τιᾷ χαριζόμενον. ὥς τε χρῆναι ἀφθαρμένων χερ- "σὶν οἰκείαις τῶν ἐχθρῶν, καὶ τῷ μείζονι κακῷ ςά- "σει χρωμένων, θνατὰς μᾶλλον αὐτοὺς ἐπεκθεῖσθαι "τῶν κινδύνων, ἢ θανατῶσιν ἀνθρώποις καὶ λελυσση- "κόσι κατ' ἀλλήλων χεῖρα μίσγειν. εἰ δέ τις οἴε- "ται τιὼ δόξαν τῆς νίκης ἐλάττονα ἔσεσθαι δι- "κα μάχης, γνώτω τοῦ ἀφ' τῶν ὅπλων σφαλε- "ρῦ τὸ μὴ ἡσυχίας κατόρθωμα λυσιτελέστερον. καὶ "δ οὐχ ἥττον εὐκλεεῖς οἴεσθαι χρὴ τῶν τῇ χεῖρα "λαμπρῶν τὰς ἐγκρατείᾳ καὶ σωφρόσει [l]τὰ ἴσα δια- "πρεξαμένους. ἅμα μέντοι μειωμένων τῶν πολεμίων "καὶ τιὼ [m]αὐτῶ ῥαπὰν, ἀναληφθῆσαν οὐκ τῶν συνε- "χῶν πόνων, ἐῤῥωμενέστερον [n]ἄξειν. ἄλλως τε καὶ [o]τῶν "ςρατευομένων τῆς πρὸ τιὼ νίκιω λαμπρότητ@, "ὃ τοῦτον [p]εἶναι χαλεπόν. ὃ γὰρ πρὸ κατασκευιὼ "ὅπλων ἢ τειχῶν, οὐδὲ πρὸ συλλογιὼ [q]ἐπικούρων, "Ιουδαίους ἀφελεῖσθαι, καὶ τιὼ ὑπέρθεσιν ἕσεσθαι κα- "τὰ τῶν διδόντων, ἀλλ' ἐμφυλίῳ πολέμῳ καὶ διχονοίᾳ "[r]πραγματευομένους καθ' ἡμέραν οἰκτροτέρως παθεῖν, "ὧν ἂν ἐπελθόντες αὐτοὶ ἀφθεῖεν [s]αὐτοὺς ἀλόντας. "εἴτε οὖν [t]τὸ ἀσφαλὲς τὶς σκοπιᾷ, χρῆναι τοὺς ὑφ' "ἑαυτῶν ἀναλισκομένους ἐᾶν· εἴτε ὃ εὐκλεέστερον τῷ "κατορθώματ@, ὃ δὴ τοῖς οἴκοι νοσοῦσιν ὀπιχειρεῖν. "[u]ῥηθήσεται γὰρ εὐλόγως, οὐκ αὐτῶν τιὼ νίκιω, "ἀλλὰ τ ςάσεως.

γ'. Ταῦτα Οὐεσπασιανῷ λέγοντι συνήνουν Φ ἡγε- μόνες, καὶ ΦΔηχρῆμα τὸ στρατηγικὸν τῆς γνώμης

f quiis eos demereri ſtudebat, pro inſidiatore habebatur. atque una graviſſimorum criminum & leviorum pœna, mors erat: neque evaſit quiſquam niſi admodum eſſet humilis, aut ignobilitate, aut forte fortuna.

II. *Cum ducibus deliberat Veſpaſianus de obſidendis Hieroſolymis.*

2. Romanorum autem alii quidem duces univerſi, hoſtium diſſenſionem ſibi lucro inopino eſſe exiſtimantes, incitati erant ad urbem *oppugnandam*; & Veſpaſianum, qui ſummæ rerum præerat, urgebant, dicentes, "Dei pro- "videntiam ſibi ipſis favere, hoſtium manibus "in ſeſe converſis: veruntamen in præcipiti "ſtare mutationem, & Judæos *forſan de rebus* "inter ſe cito conſenſuros, aut malis civilibus "defatigatos aut ad pœnitudinem redactos." At Veſpaſianus eis reſpondebat, "næ illos de "iis quæ fieri oportet vehementer errare, cu- "pientes tanquam in theatro quantum armis "ac manibus poſſent oſtentare, idque cum pe- "riculo: non autem quid in rem ſuam eſſet & "ex tuto ſecum reputantes. Nam ſi è veſtigio "quidem impetum in urbem facerent, ipſos in "cauſa fore ut hoſtes in gratiam redirent, ac "in ipſos vires eorum etiam nunc vigentes con- "verſuros: ſin vero diem de die exſpectarent, "cum paucioribus congreſſuros eſſe, *multis* ſe- "ditione conſumptis. Deum quippe ipſo præ- "ſtantiorem eſſe ducem, Judæos ſine labore "Romanis tradentem, nulloque cum periculo "victoriam exercitui dantem. proinde, cum "ſuis manibus ſe perimant inimici, & ma- "lorum maximo ſeditione laborent, debere "potius ipſos periculorum ſpectatores conſe- "dere, quam cum hominibus mori cupientibus "& in ſe invicem ſævientibus manus conſere- "re. Si quis autem exiſtimet victoriæ gloriam "ſine prælio habitum iri viliorem, ſciat, ma- "gis è re ſua eſſe quiete quod ſuſceperint per- "ficere, quam incertam armorum aleam ex- "periri. neque enim minus iis, qui manibus "pulchre decertarunt, laude digni cenſendi "ſunt, qui continentia atque prudentia paria "geſſerint. ſimul autem ac hoſtibus aliquid de "viribus minuatur, etiam milites ſuos, ex la- "boribus recreatos, ductum iri valentiores. "Prætereaque, ſi qui ſibi proponerent victoriæ "claritudinem, non hoc idoneum eſſe tempus. "neque enim armis fabricandis, muriſve, ne- "que auxiliis colligendis operam dare Judæos, "foreque ut mora contra illos faciat qui eam "interponunt; immo vero bello civili & diſſi- "diis vexatos quotidie miſerabiliora pati, quam "quibus ab ipſis eos adortis capti afficerentur. "Proinde, ſive quis ad ſecuritatem *ſuam* at- "tenderit, oportere eos, qui ſemet conſumptum "eunt, miſſos facere; ſive ad rerum præclare "geſtarum gloriam, nequaquam manus inte- "ſtino morbo laborantibus afferendas eſſe. "quippe dicetur, idque non ſine cauſa, victo- "riam non illis acceptam deberi, ſed *hoſtium* "ſeditioni.

Veſpaſiani conſilii eventus.

3. Veſpaſiano verba iſta facienti aſſenſerunt duces; moxque apparuit quam recte ſenſerit imperator.

a Ita *Big.* antea μία ἧν. b Sic *Big. Gall.* & *Voſſ.* ἐγκλημάτων deeſt in *reliquis.* c Εἷη *Big.* d Διὰ πτίσιν *Big.* e Ἡμῖν poſt ὁμονοήσειν addit *Voſſ.* f Σύμφορον *Big.* g Σκοπούντων *Gall.* h Επακμάζουσαν ἐφ' ἑαυτὸς *Big.* i Χρῆσθαι *Big.* χρήσασθαι *Gall.* k Ita aliquot *MSS.* & *Ruſ.* ἀπονητὶ in *Editis Aliiſque.* l Τὰ ἴσα πεπρᾶξαντας *Big. Vat.* & *Gall.* m Εαυτῶ *Big.* n Αρξειν *Big.* & *Gall.* o Forſan τοῖς στρατευομένοις. p Εἶναι τὸ καιρὸν *Big. Gall. Vat.* & *Voſſ.* q Επικουρῶν *Big.* r Ita *Big.* & *Voſſ.* πραγματευομένους in *Editis Aliiſque.* ſ Sic *MSS.* τὸς in *Editis.* t Τὰ ἀσφαλῆ *Big.* u Ρηθήσεται *Big.*

Multi Judæi ſaluti ſpe confugiunt ad Veſpaſianum.

imperator. nam multi in dies ſingulos transfugiebant, zelotarum ex cuſtodia ſemet ſubducentes. Difficile autem erat fugam capere, quod exitus omnes cuſtodibus obſiderentur; & quicunque in illis quoquo modo deprehenſus fuiſſet, quaſi ad Romanos abiret, interficeretur. Cæterum qui pretio ſe potuit redimere dimittebatur, iſque ſolus pro proditore habebatur qui nihil daret: quo factum erat, ut, ditioribus fugam redimentibus, ſoli pauperiores jugularentur. Mortui autem per omnes vicos magna multitudine in cumulos aggeſti erant: plurimique etiam qui ſe in fugam conjecerant, animo mutato in civitate diem ſupremum obire cupiebant. nam ſepulturæ ſpes faciebat, ut ſatius videretur in patria mori. Eo autem crudelitatis deventum eſt, ut neque iis qui in urbe occiſi erant, aut per vias, humari concederetur: ſed quaſi cum patriis legibus etiam naturæ jura diſſolvere pepigiſſent, ſuaque in homines injuſtitia Dei quoque numen polluere, mortuos ſub dio putreſcentes relinquebant. Sepelientibus autem propinquorum quenquam, idem quod transfugis, ſupplicium erat mors: ſtatimque ſepultura egebat, qui alterum ſepultura affecerat. In ſumma, nulla bona animi affectio adeo exſtincta erat in iſtis calamitatibus, ac miſericordia. quæ enim *maxime* miſeranda erant, illa ipſa nefarios * irritabant; & à vivis quidem in occiſos, à mortuis vero in vivos iracundiam transferebant: & ingens adeo metus omnes occupaverat, ut eos qui prius occubuerant pro beatis, quod *à miſeriis* requieverant, laudarent ſuperſtites; quique in carceribus vexati erant & cruciati, etiam inſepultos, ſi cum illis conferrentur, felices prædicabant. Et ab illis quidem omne jus humanum conculcabatur, divina autem *quæque* deridebantur, & prophetarum oracula ut præſtigiatorum commenta ſubſannabant. multa autem † illi de virtute & vitio vaticinati ſunt, quæ iſti Zelotæ cum ſecure violarent, effecerunt ut prophetia quæ adverſus patriam fuerat concepta exitum *ſuum* ſortiretur. Vetus enim virorum ſermo quidam erat, tum urbem captum iri, & *loca* ſancta conflagratura jure belli, ubi ſeditio invaſerit, & indigenarum manus polluerint ſacratum Deo locum. Quibus licet fidem non detraherent Zelotæ, ipſi tamen ſe earum rerum miniſtros præbuerunt.

ἀνεφαίνετο. [a] πολλοὶ δὲ καθ' ἡμέραν ὑπεμάλλοντο τοὺς ζηλωτὰς ἀφαδιδράσκοντες. χαλεπὴ δὲ ἦν ἡ φυγή, φρουραῖς διειλημμένων τὰς ἐξόδους πάσας, καὶ [b] ὃς ἐπ' αὐταῖς ὀφθείη ἁλισκόμενος ὡς τοὺς Ῥωμαίους ἀποτάξασθαι δοκῶν. ὅ, γε μὴν χρήματα δοὺς ἐξήρητο, καὶ μόνῳ τούτῳ ὁ μὴ διδοὺς προδότης· ὥστε κατελείπετο, τῶν εὐπόρων τῇ φυγῇ ὠνουμένων, μόνους [c] ἀποσφάττεσθαι τοὺς πένητας. νεκροὶ δὲ κατὰ τὰς λεωφόρους πάσας ἐσωρεύοντο παμπληθεῖς, καὶ πολλοὶ τῶν [d] ὡρμημένων ἀλλομολεῖν, πάλιν τῇ [e] ἔνδον ἀπώλειαν ἠρῶντο. τὸν γὰρ ὑπὲρ τοῦ πατρίδος θάνατον ἐλπὶς ταφῆς ἐποίει [f] δοκεῖν μετρώτερον. ᾧ δὲ εἰς τοσοῦτον ὠμότητος ἐξώκειλαν, οὔτε μήτε τοῖς ἔνδον ἀναιρουμένοις, μήτε τοῖς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μίασμα γῆς· ἀλλὰ, καθάπερ συνθήκας πεποιημένοι τοῖς τοῦ πατρίδος συγκαταλῦσαι καὶ τοὺς τῆ φύσεως νόμους, ἅμα τε τοῖς εἰς ἀνθρώπους ἀδικήμασι συμμιᾶναι καὶ τὸ θεῖον, ὑφ' ἡλίῳ τοὺς νεκροὺς μυδῶντας, [g] ἀπέλειπον. τοῖς δὲ θάπτουσι παρὰ τὸ προσηκόντων, [h] ὃ καὶ τοῖς ἀλλομολοῦσιν, ὁμοτίμων θάνατος· καὶ δεινὰ πρόχρημα ταφῆς ἔδει ἑτέρῳ χαριζόμενον. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐδὲν ὅτου ἀπωλώλει χρηστὸν πάθος ἐν τοῖς τότε συμφοραῖς, ὡς ἔλεος. ἃ γὰρ ἐχρῆν οἰκτείρειν τοῦτα παρώξυνε τοὺς ἀλιτηρίους, καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ζώντων ὁμοτίμους, ἀπὸ δὲ τῶν νεκρῶν ὁμοτίμους τοὺς ζῶντας τὰς ὀργὰς μετέφερον· καὶ δι' ὑποβολιμαίου δόγματος ὁ θεῖος τοὺς προφήτας ὡς ἀναπαυσαμένους ἐμακάριζεν, οἵ, τε ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις αἰχμάλωτοι, καὶ σύγκλειστοι, καὶ τοὺς ἀταφοὺς ἀπέφαινον εὐδαίμονας. κατεπαλαίετο μὲν οὖν πᾶς αὐτοῖς δῆμος ἀνθρώπων, ἐγελᾶτο δὲ τὰ θεῖα, καὶ τοὺς τῶν προφητῶν [i] δήμους ὥσπερ ἀγυρτικὰς λογοποιίας ἐχλεύαζον. [k] πολλὰ δ' ἦν οἷς περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας προθέσπισαν, ἃ παραβάντες οἱ ζηλωταὶ, [l] καὶ τῇ κατὰ τὴν πατρίδος προφητείαν τέλος ἐξίασαν. ἦν γὰρ δή τις [m] παλαιὸς λόγος ἀνδρῶν, ἔνθα τότε τὴν πόλιν ἁλώσεσθαι, [n] καὶ καθαγνίσεσθαι τὰ ἅγια νόμῳ πολέμου, [o] σῆψις ἐὰν καθασκήψῃ, καὶ χεῖρες οἰκεῖαι προμιάνωσι τὸ ἅγιον θεοῦ τέμενος. οἷς οὐκ ἀπιστήσαντες οἱ ζηλωταὶ μαχόμενοι ἑαυτοὺς ἐπίδοσαν.

III. **CAP. VII.** **ΚΕΦ. Ζ'.** κγ'.

Quomodo Joannes tyrannidem affectavit, & quænam mala in Maſada patrarunt Zelotæ. Utque Veſpaſianus Gadaram cepit, quæque geſſit Placidus.

Joannis ſuperbia & ambitio.

JOannes autem, cum jam tyrannidem affectaret, eundem cum æqualibus ſuis honorem accipere dedignabatur; paula-

Ὅπως Ἰωάννης ἐτυραννίωσεν, ὁπόσά τε κακὰ ἐν Μασάδᾳ εἰργάσαντο οἱ ζηλωταί. ὡς τε Οὐεσπασιανὸς τὴν Γάδαραν εἷλεν, οἷά τε ἔπραξε Πλάκιδος.

ΗΔΗ δὲ Ἰωάννης τυραννιῶντι τοὺς ἐξ ὁμοίου ἰσότιμον ἠδοξεῖτο, καὶ κατ' ὀλίγους προσαποσύμενος

---

a Πολλοὶ γὰρ *Big.* *b* Ita *Big.* & *Ruf.* ὃ αὐτοῖς nec agnoſcunt *Editi* nec alii *MSS.* *c* Ἐσπασφάττεσθαι *Big.* *d* Ὁρμημένων *Big.* *e* Ἐνδὸν *Big.* *f* Illud δοκεῖν è *Codd. Big. Gall. Bunb. Rhed. Lipſ.* & *Vat.* *g* Ita cum *MSS.* ἀπέλειπον in *Editis.* *h* Ita è *Cod. Bod.* ὃ τῇ τοῖς in *Editis.* *i* Χρησμοὺς *Big.* *k* Πολλὰ δ' αὐτοῖς *Big.* *l* Καὶ τῆς κ. τ. π. προφητείαν *Big.* τῇ τὴν κ. τ. πατρίδος πολιτείαν *Bod.* *m* Videtur eſſe explicatio & παραφράδος quædam expoſitio vaticinii *Danielis*, c. V. (quo prædicitur fore ut *urbem & ſanctuarium deſtruat populus princeps venturus*) maxime autem horum verborum (c. I. v. *ult.*) *per alam abominabilem vaſtatricem*, ita ut per *eam* intelligeretur exoritura quædam factioſorum hominum *ſeditio*, à quibus Dei templum horrendum in modum polluereturet profanaretur, quod factum eſt à Zelotis & eventus rem comprobavit. Fuit ergo *ala* ſeu *turma* illa factioſorum Zelotarum templum occupantium, illudque innumeris cædibus & omni flagitioſorum genere polluentium βδέλυγμα ἐρημώσεως *abominabile* hominum concilium, quorum obſtinata pertinacia factum eſt ut & tota Hieroſolyma & Templum ipſum everſa ſint, quæ Titus ſummopere cupiebat conſervata. *L. Cappellus* in *Spicilegio* ad *Matt.* c. 24. v. 15. Pro certo haberi debet multa apud Judæos vatum veterum oracula conſervata fuiſſe non *ſcripto* ſed *memoria*. *Grotius* ad *Matt.* c. 27. v. 9. *n* Καὶ φλέξεσθαι τὸ ἅγιώτατον *Bod.* & *Voſſ.* *o* Σῆψις ὅταν ἐγκαθισκήψῃ *Big.* * *Vel*, ad crudelitatem excitabant. † Sc. prophetæ.

a Ἀφνιά-

μᾶλλον τῶν πονηροτέρων [a]ἀφνιάζε τὸ σύνταγματον. ἀεὶ δὲ τοῖς μὲν τῶν ἄλλων δόγμασιν ἀπειθῶν, τὰ δὲ [b]αὐτῷ δοξάζοντα διαστοχάζεται, [c]δῆλον ἦν μοναρχίας ἀντιποιούμενον. εἶχον δὲ αὐτῷ τινες μὲν δέει, τινὲς δὲ κατ' εὔνοιαν· δεινὸς γὰρ ἦν ἀπάτῃ καὶ [d]δόλῳ συναγαγέσθαι. πολλοὶ δὲ [e]πρὸς ἀσφαλείας ἡγούμενοι τῆς αὐτῶν, ταῖς αἰτίαις ἤδη τῶν τολμωμένων ἐφ' ἕνα τὸ μὴ πολλοὺς ἀναφέρεσθαι. τό γε μὴν δεξιὸν αὐτοῦ, [f]κατά τε χεῖρα καὶ κατὰ γνώμην, [g]δορυφόρους εἶχεν οὐκ ὀλίγους. πολλὴ δὲ μοῖρα τῶν [h]ἀντικαθισαμένων ἀπελείπετο, πρὸ οἷς [i]ἦρχεν μὲν καὶ φθόνῳ, δεινὸν ἡγουμένων ὑποτετάχθαι τῷ πρὶν ἰσοτίμῳ· ὃ πλέον δὲ εὐλάβεια τῆς μοναρχίας ἀπέτρεπεν. ὅτε γὰρ καταλύσειε ῥᾳδίως ἤλπιζον αὐτὸν ἅπαξ κρατήσαντα, καὶ καθ' ἑαυτῶν τρέφασιν ἕξειν, τὸ τὴν ἀρχὴν ἀντιπροφέξαι. προηρεῖτο δὲ ἡ [k]πολεμῶν ἕκαστος [l]ὁτιοῦν παθεῖν, ἢ δουλεύσας [m]ἑκουσίως ἀνδραπόδων μοῖρα [n]προπολεῖσθαι. διαιρεῖται μὲν οὖν γάσις οὐκ τύπτων, καὶ τοῖς σκαιπωθεῖσιν Ἰωάννης [o]ἀντεβασίλευσεν. ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς ἦν φυλακῆς ἴσα, [p]καὶ οὐδὲν ἢ μικρὸν εἴποτε διπροβολίζοντο τοῖς ὅπλοις· ἦρχον δὲ κατὰ τοῦ δήμου, καὶ πότερον πλείονα λείαν ἀνάξουσιν ἀντεφιλοτιμοῦντο. [q]ἐπεὶ δὲ ἡ πόλις τρισὶ τοῖς μεγίστοις κακοῖς ἐκαμάζετο, πολέμῳ καὶ τυραννίδι καὶ στάσει, κατ' σύγκρισιν μετριώτερον ἦν τοῖς δημοτικοῖς ὁ πόλεμος. ἀμέλει διαδιδράσκοντες οἱ τὰ οἰκεῖα ἔφευγον πρὸς τοὺς [r]ἀλλοτρίους, καὶ πρὸς Ρωμαίοις ἦν ἀπέλπισαν οἱ τοῖς ἰδίοις σωτηρίας ἠξίουν.

β'. [s]Τέταρτον δὲ ἤδη κακὸν ἐκινεῖτο πρὸς τὸ κδ'. ὃ ἔθνους καταλυσιν. φρούριον ἦν ὑπὲρ Ιεροσολύμων χαρτερώτατον, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων βασιλέων, εἴς τε ὑπέκθεσιν [t]κλήσεως ἐν πολέμου ῥοπαῖς, καὶ σωμάτων ἀσφάλειαν, κατεσκευασμένον, ὃ ἐκαλεῖτο Μασάδα. τοῦτο [u]κατειληφότες οἱ συναγρυπνοῦμενοι [x]σικάριοι, τὸτε μὲν τὰς πλησίον χώρας κατέτρεχον, ὑδὲν πλέον [ἢ χρειώδη] ποιούμενοι. δέει δὲ ἀπεστέλλοντο τὸ πλέονος ἁρπαγῆς. ὡς δὲ τὸ Ρωμαίων στράτευμα παρεμῆκε, φάσι δὲ ἐν τυραννίδι ἰδίᾳ τοὺς ἐν Ιεροσολύμοις Ιουδαίους [y]ἐπιθήσεσθαι διηρημένους, ἀσφαλέστερον ἡγησάμενοι τολμᾶν. ἐν ᾗ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων, ἣν ἄγουσιν Ιουδαῖοι [z]σωτήρια [a]ἐξόδου τὰ ὑπ' Αἰγυπτίοις ἐλεύθεροι, ἀνεθέντες εἰς τὸ πέδιον χθὲς, κατῆλθον νύκτωρ, τοὺς ἐμποδὼν ὄντας ἀφανίσοντες, καὶ παλίγκλιτα πρὸ καταλαμβάνουσι κατειλημένην [b]Ενγαδδί. οἱ δὴ ὅ μὲν [c]ἀμυνεῖσθαι δυνάμενοι, σὺν ὅπλοις ἅπασι καὶ συνελθεῖν, φθάσαντες [d]ἐσκέδασε, καὶ τῆς πόλεως ἐξέβαλον· ὃ δὲ φυγεῖν ἧττον ὄν, γύναιά τε καὶ

timque è nequioribus quosdam sibi adjungens, eorum factioni se subducebat. Cum autem semper aliorum quidem consultis non obtemperaret, quæ vero ipsi visa sunt imperiosius juberet, palam erat eum velle dominatum sibi soli asserere. Eique se sociabant nonnulli quidem metu, alii vero ex benevolentia, (miram quippe scientiam habebat alios ad se alliciendi fraude & dolo) plurimique quod ad securitatem suam facere existimabant, ut facinorum quæ patraverant causæ uni potius quam multis adscriberentur. Ad hæc, quia manu strenuus erat & *bonus* consilio, non paucos habebat satellites. Magna autem pars contrariæ factionis eum deserebat, nonnulli quidem præ invidia, grave ducentes ei subjici quem paulo antea parem habuerant; plurimi vero sibi caventes ab unius dominatu. eum enim, si semel rerum potiretur, haud facile deturbari posse existimabant, illudque sibi objecturum esse, quod primùm ei restiterant. Proinde quisque bello potius quidvis pati malebat, quam voluntariam serviendo servitutem pro mancipiis male perire. & ex istis quidem divisa est factio, & Joannes in contraria dissentientibus parte pro rege se gessit. Sed inter ipsos quidem munita erant omnia custodibus; nihilque aut parum agebatur, si quando in velitatione armis se lacesserent: contra plebeculam vero acriter pugnabant, & *summa* utrinque contentio erat, quinam prædam majorem abducerent. Cum autem tribus maximis malis vexaretur civitas, bello & tyrannide & seditione, præ cæteris *duobus* populo levius videbatur bellum. Itaque relictis familiaribus suis ad alienigenas profugiebant; & à Romanis salutem, quam inter suos desperaverant, assequebantur.

Magna pars contrariæ factionis deficit à Joanne.

2. Quartum vero præterea malum coortum est gentis in exitium. Castellum erat haud procul ab Hierosolymis validissimum à priscis regibus, & * ad parta reponenda in belli periculis & ad corporum tutamen, ædificatum, quod vocabatur Masada. Illud cum Sicarii, ut appellabantur, occupassent, tunc quidem in vicinam regionem excursiones faciebant, nihil aliud *præter necessaria* sibimet quærentes, quippe metu à rapinis amplioribus continebantur. At quamprimum Romanorum exercitum otium agere audirent, & Judæos Hierosolymitanos ex seditione suaque dominatione divisos, majora facinora aggrediebantur. Atque die festo Azymorum (qui agitur à Judæis ob salutem acceptam cum ex Ægyptiorum servitute liberati in terram patriam remitterentur) noctu descenderunt, clam eos qui illis obstarent, & in urbeculam quandam nomine Engaddi impetum faciunt. In qua eos qui resistendo erant, priusquam arma caperent & convenirent *omnes*, subito dispersernnt & civitate ejecerunt: eos vero qui fugere non poterant, mulieres ac liberos,

Sicariorum è castello Masada excursus.

a Αφνιάζετο *Big.* b Αὐτῷ in *Editis.* ἑαυτῷ *Big.* c Δῆλον ἦν τ. μ. *Big.* d Ita in *Editis.* λόγῳ in *MSS.* & *Ruf.* e Πρὸς ἀσφάλειαν ἡγούμενοι τὴν αὐτῶν *Big.* f Κατὰ χεῖρα *Big.* g Ita in *plerisque MSS.* nec aliter legisse videtur *Ruf.* Δορυφόρους in *Editis.* h Ἀντικαθημένων *Vat. Voss. Gall.* & *Bod.* i Ἰσχὺς *Big.* contra quam *Ruf. Aliique.* k Πολεμῶν *Gall.* & *Vat.* l *Al.* ὁτιοῦν. m Ἑκουσίως *Big.* n Παραπολεῖσθαι *Big.* o Ita in *MSS.* ἀντεπεσείλευσεν in *Editis.* p Ἐπρέπετο aut simile verbum deest, aut subintelligendum relinquitur. nam *Rufinus* vertit, *nihilque aut parum agebatur.* Καὶ ὑδὲν μικρὸν ἢ ὅτου *Big.* q Ἐπειδὴ δὲ ἡ π. in aliquot *MSS.* r Ἀλλοφύλους *Big.* s Τέταρτον δὲ ἄλλο κακὸν in *plerisque MSS.* t Κτίσεων *Big.* u Κατειληφότες *Voss.* & *Bod.* x Ista omnia quæ occurrunt inter σικάριοι & δέει habuimus ex *MSS. Voss.* & *Bod.* præter ἢ χρειώδη, quæ ad sensum explendum inserta uncisque inclusa dedimus. y Ita in *aliquot MSS.* ἐπεύξοντο in *Editis.* z Ita *Bas.* & *Vat.* σωτῆρια *Gen.* cum *aliis.* a Ἐξ ὧν τ' ἐπ' Αἰγύπτου *Big.* b Γαδδεῖ *Big.* c Ἀμυνεῖσθαι *Big.* d Ἐκβάλοντο *Vat.* * Reponendis opibus ad momenta belli, *Ruf.*

beros, ſupra ſeptingentos interficiunt. deinde cum ædes compilaſſent, fructuſque jam maturos diripuiſſent, prædam in Maſadam retulerunt. Et illi quidem omnes circa caſtellum vicos & regionem omnem depopulabantur, non parvo undique perditorum numero ad eos in dies ſingulos confluente. Simul autem per reliquos Judææ tractus concitati ſunt latrones, qui eouſque quieverant. ac quemadmodum in corpore, ſi quod præcipuum eſt inflammaretur, una ægrotarent membra cuncta: itaque propter urbis ſeditionem & tumultum qui foris erant nequiſſimi prædandi arripuerunt licentiam: atque ſinguli, ubi vicos quos inhabitabant diripuerunt, mox in ſolitudinem ſe recipiebant. Cumque in agmina congregarentur & conjurarent, exercitu quidem pauciores, *plures vero quam manus latrocinalis, in *loca* ſacra & oppida irruebant. † Interdum etiam eveniebat, ut male quidem mulctarentur ab iis in quos impetum fecerant, id quod in bello relictis ſolet accidere; interdum autem pœnas prævenirent, latronum more cum ſpoliis in fugam conjecti. Nulla autem pars Judææ erat quæ ſimul cum urbe eminentiſſima non interibat.

Cædes ac devaſtatio per univerſam Judæam.

3. Iſta Veſpaſiano à transfugis narrabantur. nam licet exitus omnes cuſtodirent, & quotquot ad eos quoquo modo accederent *è veſtigio* interficerent ſeditioſi, erant tamen qui clam elapſi, & ad Romanos ſe recipientes, imperatorem incitabant, ut opem civitati ferret, & conſervatum iret populi reliquias. nam & multos quod bene Romanis vellent periiſſe, & ſuperſtites in periculo eſſe. Ille autem, jam tum miſerans eorum calamitates, caſtra movit tanquam Hieroſolyma obſeſſurus, re autem vera ut *urbem obſidione liberaret. oportebat autem, priuſquam id ageret, ut quod reliquum erat everſum iret, nihilque à tergo relinqueret quod obſidionem impediret. Cum igitur veniſſet Gadara, metropolim Perææ validam, quarta die menſis Dyſtri civitatem ingreditur. jam enim optimates, clam ſeditioſos, legatos ad eum de deditione miſerant, tam pacis deſiderio, quam ſuis facultatibus metuentes. multi quippe locupletes Gadara habitabant. Cum autem hanc legationem plane ignoraſſent diverſa ſentientes, tum demum de ea appropinquante Veſpaſiano nonnihil reſciverunt. Et ipſi quidem civitatem ſe retinere poſſe deſperabant, utpote & inimicis qui intus erant numero inferiores, & Romanos non longe ab urbe conſpicientes. Cum autem fugere decreviſſent, ſine ſanguine id facere, nullaque à noxiis pœna repetita, parum honeſtum ducebant. Itaque Doleſo comprehenſo (namque is non dignitate ſolum ac nobilitate civitatis princeps erat, ſed etiam legationis auctor vi-

Transfugæ Veſpaſiani miſericordiam implorant.

Veſpaſianus ingreditur Gadara.

παῖδας, ὑπὲρ ἑπτακοσίους ἀναιρεῦσιν. ἔπειτα τούς τε οἴκους ἐξεσκυλασμένοι, καὶ τῶν καρπῶν τὰς [a] ἀκμάζας ἁρπάσαντες ἀνήνεγκαν εἰς τὴν [b] Μασάδαν. καὶ οἱ μὲν ἐλῃίζοντο πάσας τὰς περὶ τὸ φύλειον κώμας, καὶ τὴν χώραν ἐπῴθουν ἅπασαν, [c] προσδιαφθειρομένων [d] αὐτοῖς καθ' ἡμέραν ἐκ πλείονος. οὐκ ὀλίγων. ἐκινεῖτο δὲ [e] κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τέως ἠρεμοῦν τὸ λῃστρικόν. καθάπερ δὲ [f] τὸ σῶμα τῷ κυριωτάτῳ φλεγμαίνοντος, πάντα τὰ μέλη συνεύσει. οἱ γοῦν [g] τὴν τῶν μητροπόλεως πάσιν καὶ παραχὴν ἄδειαν ἔχον οἱ κατὰ τὴν χώραν πονηροὶ τῶν ἁρπαγῶν. καὶ τὰς οἰκείας [h] ἕκαστοι κώμας ἁρπάσαντες, ἔπειτα εἰς τὴν ἐρημίαν ἀφίσαντο. συναθροιζόμενοί τε καὶ συνομνύμενοι κατὰ λόγους, σφαγὰς μὲν ὀλιγώτερα, πλείους δὲ λῃστείας, προσέπιπτον [i] ἱερεῦσι καὶ πόλεσι. καὶ κακοῦργόν μὲ συνέβαινεν, ἐφ' οἷς [k] ἂν ὁρμήσειαν [l] ὡς ἐν πολέμῳ [m] καταλειφθέντας· φθάνεσθαι δὲ τὰς ἀμοιβὰς εἰς λῃστῶν ἅμα τοῖς ἁρπαγαῖς ἀποδιδρασκόντων. ὑδὲν δὲ μέρος ἦν τῆς Ἰουδαίας, ὃ μὴ τῇ [n] προσαιχούσῃ πόλει συναπώλλυτο.

γ'. Ταῦτα Οὐεσπασιανῷ προσῆλθον ἀνδρόλοιμοι τε διαγγέλλοντες. καιρὸν δὲ φερουσῶν τὰς ἐξόδους τῶν στασιαστῶν ἁπάσας, καὶ ἀφθαρήσεσθαι τοὺς ἐπισπουδῇ προσιόντας, ὅμως ἦσαν οἳ διελάνθανον, καὶ καταφθάνοντες εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐν στρατηγοῦ σπουδῇ ἀμοιβὰς τῇ πόλει, καὶ τὰ τοῦ δήμου προϊσόμενοι λείψανα. ἀφῆλθε γὰρ τῶν πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίαν, ἁπηρθαί τε τοὺς πολλοὺς, καὶ κινδυνεύειν τοὺς φεύγοντας. ὁ δὲ, οἰκτείρων ἤδη τὰς συμφορὰς αὐτῶν, [o] τὸ μὲ δοκεῖν ἐκπολιορκήσειν [p] ἀνίσταται τὰ Ἱεροσόλυμα, τὸ δ' ἀληθὲς ἀπαλλάξων πολιορκίας. [q] ἔδει δὲ προκαθαρθῆναι τὰ λειπόμενα, καὶ μηδὲν ἔξωθεν ἐμπόδιον τῇ πολιορκίᾳ καταλιπεῖν. [r] ἐλθὼν γοῦν [s] ὀγδόῃ τὰ Γάδαρα μητρόπολιν τῆς Περαίας [t] καρπερᾷ, [u] τετάρτῃ Δύστρου μηνὸς εἰσεισιν εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ ἔτυχον οἱ δυνατοὶ, λάθρᾳ τῶν [x] στασιωτῶν, προσδευσάμενοι [y] πρὸς αὐτὸν περὶ παραδόσεως, πόθῳ τε εἰρήνης, καὶ ἀφῃ τὰς ὑσίας. πολλοὶ δὲ τὰ Γάδαρα κατῴκουν πλούσιοι. τούτων τὴν προσβείαν ἠγωνίκεσαν οἱ ἀφ' ὧν, πλησίον δὲ ἦν ὀντος Οὐεσπασιανοῦ διεπίστου. καὶ καταλαβεῖν μὲν αὐτοὶ τὴν πόλιν ἀπέγνωσαν δύνασθαι, τῶν τε ἔνδον ἐχθρῶν πλήθει λειπόμενοι, καὶ Ῥωμαίους ὁρῶντες ἐν μακρᾷ τῆς πόλεως. φεύγειν δὲ [z] κρίναντες ἀδόξως ἀναιμωτὶ καὶ μισθαρνίας παρὰ τῶν αἰτίων εἰσπραξάμενοι τιμωρίαν. [a] συλλαβόντες δὲ τὸν Δόλεσον· ὗτος γὰρ οὐ μόνον ἀξιώματι καὶ γένει τῆς πόλεως πρῶτος, ἀλλ' ἐθνικῇ καὶ τῆς προσβείας αἰτί-

τιος·

a Ἀκμαστάτας *Voſſ. & Bod.* b Μασσάδα in quibuſdam *libris.* Μασσάδαν in *aliis.* c Confer *Lamb. Boſii Animadverſiones* ad *Scriptt. Gr.* p. 95. 96. d Καθ' ἡμέραν αὐτοῖς *Big.* e Ita lego. mox τὸ τέως ἠρεμοῦν in *Cod. Big.* antea diſtinctum erat lectumque, καὶ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα, τότε τέως ἠρεμοῦν τὸ λῃστρικόν. f Similiter in 2 *Corinth.* c. 12. v. 26. εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη. g Τὴν τῆς μητροπ. *Big.* h Ita *Big.* ἕκαστοι in *cæteris.* i Forſan voce ἱερεῦσι intelligendæ ſunt Judæorum προσευχαί. k Illud ἂν è *Cod. Big.* l Ὡς πολέμῳ *Big.* m Ita *Big.* καταλειφθέντας in *reliquis.* quod ſi malis, verte *deprehenſis.* n Προσαιχοῦσῃ *Big.* o Τῷ μὲ δοκεῖν *Big.* p Ἐφίσταται *Big.* q Ἐδεῖ μὲν προκαθαρθῆναι *Big.* forſan pro ἰλπίδι μὲν scr. quo ſere modo legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *ſpe autem reliqua ſubigendi.* r Ita *Big.* & *Ruf.* ἐλθόντων δὲ in *Editis Aliiſque.* s Ἐπὶ Γάδαρα *Big.* t In *Editis* hoc modo diſtinguitur, καρπερᾷ τετ. Δ. μηνὸς, εἰσεισιν &c. u Τετράδι *Big.* x Στασιωτῶν *Big.* y Πρὸς τὸν αὐτὸν *Big.* z Κρίναντες *Big.* a Ita *Big.* συλλαβόντες δ' *Vat. Voſſ. & Gall.* συλλαβόμενοι δὲ in *Editis Aliiſque.* * Plures quam uſus habebat latrocinandi, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Ad hunc modum vertit *Ruf.* Et ſequebatur quidem, ut in bello fieri ſolet, ab iis male affici quos petiiſſent. verum prævenichatur ultio cum mox, latrones à præda refugerent. * *Sc.* à ſceleratis obſeſſam.

a Εἰξέα-

πᾶν· κλείσασί τε αὐτὸν, καὶ, δι' ὀφροσύνην ὀργῆς νεκρὸν αἰκισάμενοι, διέδρασαν ἐκ τῆς πόλεως. ὑπήκοος δὲ ἤδη τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως, ὅτε δῆμος τῶν Γαδάρων, μετ' εὐφημίας τὸν Οὐεσπασιανὸν [a]εἰσδεξάμενοι, [b]δεξιὰς πρὸς αὐτῶν πίστεως ἔλαβον, καὶ φρουρὰν ἱππέων τε καὶ πεζῶν, πρὸς τὰς τῶν φυγάδων καταδρομάς. τὸ γὰρ τεῖχος αὐτοὶ πρὶν ἀξιῶσαι Ῥωμαίους καθεῖλον, ὅπως εἴη πίστις αὐτοῖς ὅτι τὴν εἰρήνην ἀγαπῶσι, τὸ μηδὲ βουληθῆναι πολεμεῖν.

δ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὑπὲρ μὲν τὰς ἀφεδρίνας ἐκ τῶν Γαδάρων Πλάκιδον, σὺν ἱππεῦσι πεντακοσίοις καὶ πεζοῖς [c]τετρακισχιλίοις, πέμπει· μετὰ δὲ τὴν ἄλλην στρατιὰν [d]αὐτὸς ὑπέστρεψεν εἰς Καισάρειαν. οἱ δὲ φυγάδες ὡς αἰφνίδιον τὰς διώκοντας ἱππεῖς ἐθεάσαντο, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἴς τινα κώμην συνειλῆνται, [e]Βηθεναβρεῖν προσαγορευομένην. ἐν ᾗ νέων πλῆθος οὐκ ὀλίγον εὑρόντες, καὶ τοὺς μὲν ἑκόντας, τοὺς δὲ βίᾳ καθοπλίσαντες, εὐκόλως προπηδῶσιν ὑπὲρ τοὺς περὶ τὸν Πλάκιδον. οἱ δὲ πρὸς μὲν τὸν πρῶτον ἐμβολὴν ὀλίγον ἐξέκλιναν, ἅμα καὶ [f]προκαλέσασθαι τεχνιτεύοντες αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους πορρωτέρω. λαβόντες δὲ εἰς ὑπαίθριον, περιλαμπόν τε καὶ κατηφόντιζον· καὶ τοὺς μὲ φυγάδας αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ὑπετέμνοντο, τοὺς συμπλοκὰς δὲ τὸ πεζὸν αὐτῶν διέφθειρον. ὀλίγοι μέντοι [g]πλείονι τολμῃ ὑπαντιάσαντες ἀπεκτάνθησαν. πεπυκνωμένους γὰρ προσπίπτοντες τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ταῖς πανοπλίαις ὥσπερ τετειχισμένους, αὐτοὶ μὲ ὀχ εὕρισκον βέλεσι προσβάλοντες, οὐδὲ ἀντιτύπῃ ῥῆξαι τὴν φάλαγγα. πεπαρεῖχετο δὲ τοῖς ἀκόντων βέλεσι, καὶ τοῖς ἀγχιστάτοις ξιφέσι θάλπος, ὥρμων ὑπὲρ τὸ σίδηρον. διεφθείροντο δὲ οἱ μὲ κατὰ χώραν [i]παρὰ μικρὸν τοῖς ξίφεσιν, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν ἱππέων σκεδαννύμενοι.

ε'. Σπουδὴ γὰρ ἦν τῷ Πλακίδῳ τὰς ὑπὲρ τὴν κώμην ὁρμὰς αὐτῶν [k]ἀποκλεῖσαι, καὶ συνεχῶς παρελαύνων κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἔπειτα ὑπερέφαν ἅμα καὶ τοῖς βέλεσι χρώμενος, εὐσχόλως ἀνῄρει τοὺς πλησιάζοντας, καὶ δέει τοὺς πόρρωθεν ἀνέστρεφε, μέχρι βίᾳ [l]διεκπαίοντες οἱ γενναιότατοι πρὸς τὸ τεῖχος διέφυγον. ἔσπευδε δὲ εἶναι τοὺς φύλακας. ὅτι γὰρ ἀποκλεῖσαι τοὺς ἀπὸ τῶν Γαδάρων ὑπέμενον διὰ τοὺς σφετέρους, καὶ δεξάμενοι [m]συναπολέσθαι προσεδόκων. ὃ δὴ καὶ συνέβη. συνωσθέντων γὰρ αὐτῶν εἰς ὃ τεῖχος, παρ' ὀλίγον μὲ οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς [n]συνέπεσον. καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ φθασάντων ἀποκλεῖσαι τὰς πύλας, [o]προσβαλὼν ὁ Πλάκιδος, καὶ μέχρι δείλης γενόμενος ἀγωνιστὴς, καὶ τείχους καὶ τῶν ἐν τῇ κώμῃ ἐκράτησε. τοὺς μὲ οὖν ἀργοὺς πολλοὺς διέφθειρεν· φυγὴ δὲ ἦν τῶν δυνατωτέρων, τὰς δὲ οἰκίας οἱ στρατιῶται διήρπασαν, καὶ τὴν κώμην ἐνέπρησαν. οἱ δὲ διαφράντες ἐξ αὐτῆς τοὺς κατὰ τὴν χώραν συνετάραξαν, καὶ τὰς μὲ αὐτῶν συμφορὰς ἐξαίροντες ὑπὲρ μεῖζον, τὸ δὲ Ῥωμαίων στρατιὰν πᾶσαν ὑπέρογκα λέγοντες, πάντας πανταχόθεν ἐξέσεισε φόβος. [p]γενόμενοί τε πλησθεῖς, ἔφθασαν ὑπὲρ Ἰεριχοῦντος. αὕτη γὰρ ἔτι μόνη

debatur) & ipſum morte afficiunt, & mortuo ex iræ vehementia male indigneque accepto, ex urbe diffugerunt. Eò autem accedente Romano exercitu, Gadarenſium populus, cum Veſpaſianum fauſtis acclamationibus in urbem recepiſſent, & fidem ab eo acceperunt, & equitum peditumque præſidium contra fugitivorum excurſus. nam ipſi muros demoliti ſunt, priuſquam id peterent Romani, ut *major* ſibi fides haberetur quod pacem diligerent, ut qui nec ſi maxime vellent bellum movere poſſent. *A Gadarenſibus fauſtis acclamationibus excipitur Veſpaſianus.*

4. Veſpaſianus ad Gadarenſium perfugas perſequendos mittit Placidum, cum equitibus quingentis & tribus peditum millibus: ipſe autem cum reliquo exercitu Cæſaream reverſus eſt. At fugitivi, poſtquam equites repente à tergo inſequentes vidiſſent, priuſquam ad manus venirent, in vicum quendam, cui nomen Bethennabris, compulſi ſunt. ubi repetta non paucorum juvenum multitudine, hiſque partim ex voluntate ſua partim vi armatis, temere contra Placidum ejuſque milites proſiliunt. Illi autem ad primum quidem impetum paululum receſſerunt, ea arte eoque conſilio ut ſimul eos longius à muro *pugnatum* provocarent. cumque in locum opportunum adducti eſſent, eos circumequitabant & jaculis configebant: & ex illis quidem quotquot fugerent ſuccidebant equites, manus vero conſerentium magnam ſtragem edebant pedites. Sane nihil aliud agentes, niſi ut ſuam oſtenderent audaciam, peribant Judæi. nam dum confertos adoriuntur Romanos, armiſque non ſecus ac muro ſeptos, ipſi quidem omnia telis impervia inveniebant, nec aciem ulla vi frangere poterant. iſti autem undique transfigebantur illorum telis, & ſimiliter ac feræ immaniſſimæ in ferrum ruebant. atque ſternebantur, alii gladiis ora percuſſi, alii ab equitibus diſſipati. *Placidus fugitivos perſequitur.* *Eos compellit in Bethennabrim.*

5. Curæ autem erat Placido eis fugam in vicum intercludere, & aſſidue ea parte equo prætervectus, deinde curſu reflexo tela vibrans, proximos certo ictu petiebat, & remotiores ſui metu avertebat, donec tandem fortiores vi erumpentes ad murum evaderent. In incerto autem erant cuſtodes quid agerent. neque enim ferebant ut Gadarenſium perfugæ ſuorum cauſa excluderentur; & ſi eos recipiſſent, una cum his ſe perituros exſpectabant. id quod contigit. Illis enim ad murum compulſis, parum abeſt quin Romanorum equites cum illis irrupiſſent. Verumenimvero, cum portas jam præcluſiſſent, Placidus, facta impreſſione pugnaque acri commiſſa, muro pariter ac vico potiebatur. Et vulgus quidem iners cæſum eſt: potentiores vero in fugam ſe conjiciebant, militeſque domos diripiebant & vicum igni vaſtabant. Qui vero inde evaſerant, & ruris incolas in fugam concitarunt, & dum ſuas calamitates in majus extollerent, dicerentque totum Romanorum adventare exercitum, omnes undique metu concuſſerunt. Cumque in ingentem auctı eſſent numerum, Hierichuntem verſus fugiebant. ſola enim hæc etiam *Vico potitur.*

a Εἰρξάμενοι & mox ἴλαῶν *Big.* b Δεξιὰς ὑπ' αὐτῶν *Big.* c Τετρακοσίοις *Big.* d Illud αὐτὸς è *Cod. Big.* quod etiam agnoſcit *Ruf.* e Idem eſſe ac Σινᾶβρεις vel Ἐναβρεὶς exiſtimat Cl. *Relandus.* f Συμβαλὼν *Big.* g Ita *Big.* & *Ruf.* πεφοσκαλισμένοι in cæteris. h Sic *Big.* & *Ruf.* πλίονι in *Editis Aliiſque.* i Παντελῶς τοῖς ὀλίγοις *Big.* k Διακωλύειν *Big.* l Διακινοῦντες *Big.* m Ita cum *Codd. Big.* & *Rufini* verſione. συναπολεῖσθαι in *Editis Aliiſque.* n Συνεκπίπτειν *Big. Vat.* & *Voſſ.* o Περιλαβὼν *Big.* p Ἡμιωθέντες ὑπὸ πομπληΐου *Big.*

etiam tunc eorum ſpem ſalutis fovebat, quod eſſet bene communita populoque abundaret. At Placidus, equitibus fretus rebuſque ante proſpere geſtis, eos inſequebatur, & uſque ad Jordanem quidem omnes, ut quoſque aſſequeretur, perimebat. Cum autem ad amnem univerſam compuliſſet multitudinem, vi fluminis trajectu prohibitam, (auctum enim imbribus vadari non poterat) ex adverſo aciem inſtruebat. Neceſſitas autem Gadarenſes ad pugnam adegit, quod fugæ locum non haberent: prætentique quam longiſſime ad ripas, tela excipiebant incurſuſque equitum; qui ipſorum multos ferientes in flumen eos dejiciebant. Et manibus quidem ipſorum cæſa erant quindecim *hominum* millia: multitudo vero illorum, qui velint nolint in Jordanem deſilire coacti ſunt, infinita erat. præterea capta ſunt duo millia & ducenti; cum præda ingenti aſinorum & ovium, itemque camelorum & boum.

Magnam perfugarum ſtragem edit Placidus.

τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἐθαλπε τ σωτηρίας, [a] καρτερὰ τείχει τε καὶ πλήθ οἰκητόρων τυγχάνουσα. Πλάκιδος δὲ, τοῖς ἱππεῦσι ϗ τοῖς πεζαγωγήσας εὐπραγίας πεθαῤῥηκὼς, ἐίπετο, ϗ μέχει μ Ιορδάνυ τὺς ἀεὶ καβαλαμβανομένυς ἀνῄρει. συνελάσας δὲ πὸς τ ποταμὸν πᾶν τ πλῆθος, εἰργομένυς [b] ὑπὸ τ ῥεύματος· τεθαφὲν γὰ ὑπ' ὄμβρων ἄβαθον ἦν· ἀντικρὺ παρετάσσετο. παρῆν δὲ ἡ ἀνάγκη πὸς μάχην τὺς φυγῆς τόπους ὐκ ἔχοντας· ϗ ταῖς ὄχθαις ὀπτιμίκιον παρεκτείνοντες σφᾶς αὐτὺς, ἐδέχοντο τὰ βέλη ϗ τὰς τ ἱππέων ἐμβολὰς, οἱ πολλὺς αὐτῶν πάροντες εἰς τ ῥεῦμα κατέβαλον. ϗ τ μ ἐν χερσὶν αὐτῶν διαφθαρὲν, μύριοι πεντακισχίλιοι· τ δὲ [c] βιαθὲν ἐμπιπτῆσαι ἀκουσίως εἰς Ⓜ Ιορδάνην, πλῆθ ἄπειρον ἦν. ἑάλωσαν δὲ καὶ διακόσιαι ϗ χίλιαι, καὶ ἑξακόσιαι, καὶ καμήλων καὶ βοῶν.

5. Et Judæis quidem hæc clades inflicta ſuperioribus licet par fuerit, ipſammet tamen ſuperare exiſtimabatur, non ſolum quod regio omnis quà fugerant cædis plena eſſet, & Jordanes præ mortuis tranſiri non poſſet; ſed & lacus Aſphaltitis corporibus oppleretur magno numero in eum à fluvio delatis. Placidus autem, ſecunda fortuna uſus, in urbeculas proximas & vicos contendit, captiſque Abila & Juliade & Beſemoth, omnibuſque ad lacum Aſphaltitin uſque, idoneos ex transfugis in ſingulis collocat. deinde, milite ſcaphis impoſito, eos qui in lacum perfugerant *mox* perimit. Et quæ in Peræa quidem omnia, uſque ad Machæruntem, aut ceſſere *Romanis* aut capta erant.

Peræa omnis ſubjugata.

ε'. Ιουδαίοις μ οὖν ὐδὲν ἐλάττων ἤδη ἡ πολιὰ πρασεσῶσα, ϗ μείζων ἔδοξεν [d] ἑαυτῆς, ἅμ· ὃ μὴ μόνον τ χώραν ἅπασ διὰ ἧς ἔφευγον πλησθῆναι φόνυ, μηδὲ [e] νεκροῖς διακαλυφθῆναι τ Ιορδάνην, ἐμπλησθῆναι δὲ τ σωμ ϗ τ Ασφαλτῖτιν λίμνην, εἰς ἣν [f] παμπληθεῖς ὑπὸ τ πολεμίων κατεσύρησ. Πλάκιδος δὲ, [g] δεξιᾷ τύχῃ χρώμενος, ὥρμησεν ἐπὶ τὰς πέριξ πολίχνας τε ϗ κώμας, [h] καβαλαμβανόμενός τε Αβιλα ϗ [i] Ιουλιάδα ϗ Βησιμὼθ, τάς τε μέχρι τ Ασφαλτίτιδος πάσας, ἐγκαθίζησιν ἐκάστῃ τὺς ὀπτιμοδείους τ αὐξιλίων. ἔπειτα σπάφεσιν [k] ὀπτιβάσας τὺς πρατιώτας, [l] ἀναῤῥ τὺς εἰς τ λίμνην [m] καταφυγόντας. ϗ τὰ μ [n] μέχρι τ Περαίων προσεχώρησεν [o] ἢ ἑάλω πάντα, ἦγαν

erant. μέχει Μαχαιρῶντος.

IV. CAP. VIII. ΚΕΦ. η'. κς'.

Quomodo Veſpaſianus, cum fama accepiſſet motus cieri in Gallia, ad conficiendum bellum Judaïcum properavit. Deſcriptio Hierichuntis & Magni campi. inſuper & de lacu Aſphaltitide.

Οπως Ουεσπασιανὸς, κινήσεως κατὰ τὴν Γαλατίαν ἀκούσας, ὥρμησε καβαλύειν τ πόλεμον Ιουδαϊκόν. Εκφρασις Ιεριχοῦντ ϗ Μεγάλυ πεδίυ. ἔτι δὲ ϗ περὶ τ Ασφαλτίτιδ λίμνης.

Motus in Gallia nunciantur Veſpaſiano.

DUM hæc autem aguntur, motus in Gallia nunciantur, quodque Vindex una cum potentibus è *populoſis ſuis à Nerone defeciſſet: de quibus *alibi* accuratius perſcriptum eſt. Veſpaſianum vero ad bellum celerius conficiendum incitarunt quæ nunciata erant, jam tunc futura bella civilia totiuſque imperii pericula proſpicientem; cum, ſi partes Orientis ante pacaſſet, fore exiſtimaret ut Italiam metu levaret. Et quamdiu quidem hyems prævalebat, operam dabat ut vicos & urbeculas, quas ſubegerat, præſidiis muniret, decurionibus quidem per vicos collocatis, per urbes vero centurionibus; quin & multa eorum quæ fuerant vaſtata inſtaurabat. Veris autem ſub initium cum majori exerci-

Omnia quæ in Judæa ſubegerat præſidiis munit Veſpaſianus.

ΕΝ δὲ τύτῳ τὸ περὶ [p] τ Γαλατίαν ἀγγέλλεται κίνημα, ϗ Οὐίνδεξ ἅμα τοῖς δυνατοῖς τῶν ὁπλιτικῶν ἀφεστὼς Νέρωνος, περὶ ὧν οἱ ἀκριβέστεροις ἀναγέγραπται. Ουεσπασιανὸν δὲ ἐπήγειρεν εἰς τ ὁρμὴν τῦ πολέμυ τὰ ἠγγελμένα, προορώμενον ἤδη τὺς μέλλοντας ἐμφυλίυς πολέμυς, ϗ Ⓜ ὅλης κύριον τ ἡγεμονίας, ὃ ᾧ προειρηκύιας τὰ κατὰ τὸν ἀπατολὴν, ὑπεξφίσατο τὺς κατὰ τὴν Ιταλίαν φόβους. ἕως μὲν [q] οὖν ἐπεῖχεν ὁ χειμὼν, τὰς ὑπηκοίας διησφαλίζετο κώμας τε ϗ πολίχνας φρυρυμῆς, δεκαδάρχας μὲν κώμης ἐγκαθίστας, ἑκατοντάρχας δὲ πόλεσι· πολλὰ δὲ ἀνῴκιζε ϗ τ ἐσπορθημένων. ἀπὸ δὲ τ ἀρχῆ τ ἔαρος ἀναλαβὼν τὸ πλέον τῆς δυνάμεως,

[a] ἦγαγεν

a Καρτερὸν πλῆθος οἰκητόρων in *quibuſdam MSS.* In *Ruffini* verſione, quod eſſet valida & populoſa. *b* Υπὸ τ β. in *aliquot MSS.* *c* Ita quidem *Big.* τὸ δὲ βιαθὲν ἐμπεσῆσαι εἰς τ Ιορδάνην πλῆθος ἀκουσίως ἄπειρον ἦν in *Editis Aliiſque.* in *Ruffini* verſione, *alii cum vim ſuſtinere non poſſent, in Jordanem ſponte deſiliebant.* *d* Αὐτῆς *Big.* ἑαυτῆς *Vat.* *e* Idem eſt ac ſi dixiſſet ἀφ' ὑψηλῦ. *Datur* enim ſæpiuſcule exprimitur *cauſa*, ut apud *Ælianum* (in *Var. Hiſt.* l. 2. c. 2.) ὕπνῳ ἀγρυπνίᾳ τὸν πτᾶπα, nec præ ruſticitate &c. *f* *Al.* παμπληθεῖ. *g* Δεξιᾷ τῇ τύχῃ *Big.* *h* Καταλαβόμενος *Big.* *i* Eadem quæ eſt *Livias.* Vide *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 870. *k* Επιβήσας *Voſſ.* *l* Αἰρεῖ *Big.* *m* Καταφύγοντας *Big.* *n* Περὶ τὸν Π. *Big.* *o* Εν *Big.* & forſan *Ruf.* *p* Τῆς Γαλατίας *Big. Vat.* & *Bod.* *q* Οὖν non agnoſcit *Voſſ.* * Ita verto, quod ὁμοφύλων pro ἐπιχωρίων occurrat in *Zonara.* adde quod, *potentes quidam Romanæ militiæ* habeat *Pſeudo-Hegeſipp.* in *Ruffini* verſione, *cum optimatibus indigenarum.*

a Ηγεν

[a] ἦγαγεν ἀπὸ τῆς Καισαρείας ἐπὶ Αντιπατρίδος. ἔνθα δυσὶν ἡμέραις [b] καταστησάμενος τὴν πόλιν, τῇ τρίτῃ προῆλθε πορθῶν καὶ καίων τὰς πέριξ πάσας. καταφρεψάμενος δὲ [c] τὰ πρὸς τὴν [d] Θαμνᾶ τοπαρχίαν, ἐπὶ Λύδδης καὶ Ιαμνίας ἐχώρει. καὶ, [c] προσκεχωρημένας ἑκατέρας ἐγκαταστήσας οἰκήτορας τῶν προσκεχωρικότων ἱκανούς, εἰς [f] Αμμαοῦντα ἀφικνεῖται. καταλαβόμενος δὲ τὰς ἐπὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῶν εἰσβολὰς, στρατοπεδοῖ τε τῇ πόλει, καὶ ὃ πέμπτον ἐπ αὐτῇ τάγμα καταλιπών, πορεύεται μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως ἐπὶ τὴν [g] Βεθλεπτηφῶν τοπαρχίαν. πυρὶ δὲ αὐτήν τε καὶ τὴν γειτνιῶσαν ἀνελὼν, καὶ τὰ πέριξ τῆς Ιδουμέας φρούρια [h] μετὰ τοῖς ἐπικαίροις τόποις ἐπετείχισε· καταλαβόμενος δὲ δύο κώμας, τὰς μεσαιτάτας τῆς Ιδουμέας, [i] Βήταιρα καὶ [k] Καφάρτοβαν, κλείνῃ μὲν ὑπὲρ μυρίους, [l] αἰχμαλωτίζῃ δὲ ὑπὲρ χιλίους, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος ἐξελάσας, ἐγκαθίστησι τὰς [m] ἰδίας δυνάμεως ὑπὲρ [n] ὀλίγων, οἱ καταπέχοντες ἐπόρθουν ἅπασαν τὴν ὀρεινήν. [o] αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεφεν εἰς Αμμαοῦντα, ὅθεν ἀφεῖτο τὴν Σαμαρείτιδος καὶ ἐφεξῆς τὴν Νεάπολιν καλουμένην, [p] Μαβορθὰ δὲ ἔτι τῶν ἐπιχωρίων καταβὰς εἰς [q] Κορέαν δευτέρᾳ θαμοῦ μέσους στρατοπεδεύεται, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς Ιεριχοῦντα ἀφικνεῖται, καθ' ἣν αὐτῷ συμμίσγει Τραϊανὸς ἐκ τῆς ἡγεμονίας, τὴν ἐκ τῆς Περαίας ἄγων δυνάμεις, ἤδη τὴν ὑπὲρ τὸν Ιορδάνην [r] κεχειρωμένων.

Β'. Τὸ μὲν οὖν πολὺ πλῆθος ἐκ τῶν Ιεριχοῦντος φθάσαν τὸν ἔφοδον αὐτῶν, εἰς τὰς ἄντικρυς Ιεροσολύμων ὀρεινὰς [f] ἀφαπεφεύγει, καὶ [s] καταλειφθὲν δ' ἐν ὀλίγοι ἀφανισθέντες. τὴν δὲ πόλιν ἔρημον κατέλιπεν, ἥτις ἴσον μὲν τὸ πεδίῳ, ψιλὸν δὲ ὑπέρκειται [u] αὐτῆς καὶ ἄκαρπον ὄρος μήκιστον. κεῖται [x] μὲν ὁ βόρειον κλίμα μέχρι τῆς Σκυθοπολιτῶν χώρας· κεῖται δὲ ὁ μεσημβρινὸν μέχρι τῆς [y] Σοδομιτῶν χώρας καὶ τῆς περάτων τῆς Ασφαλτίτιδος. ἔστι δὲ ἀνώμαλόν τε πᾶν, καὶ ἀοίκητον ἀφ' ἑαυτοῦ ἀγονίαν. ἀντίκειται δὲ τούτῳ ὃ πρὸς τῇ Ιορδάνῃ ὄρος, ἀρχόμενον ἀπὸ Ιουλιάδος καὶ τῆς Βορείων κλιμῆς, διατείνων δὲ εἰς μεσημβρίαν ἕως [z] Σωμόρων, ἤδη ὁρίζει τὴν Πέτραν τῆς Αραβίας. ἐν τούτῳ δὲ ὄρει καὶ τὸ Σιδηροῦν καλούμενον ὄρος, μηκυνόμενον μέχρι τῆς Μωαβίτιδος. ἡ μέση δὲ τῶν δύο ὀρέων χώρα τὸ Μέγα πεδίον καλεῖται, ἀπὸ κώμης [a] Γιναβρὶ δίπηχον μέχρι τῆς Ασφαλτίτιδος λίμνης. ἔστι δ' αὐτῆς μῆκος μὲν [b] σταδίων τριάκοντα καὶ διακοσίων, εὖρος δὲ εἴκοσι καὶ ἑξακόσιον. καὶ μέσον [c] μὲν τέμνει ὁ Ιορδάνης ποταμός, λίμνας τε ἔχει τήν τε Ασφαλτῖτιν καὶ τὴν Τιβεριέων, φύσιν ἐναντίας. ἡ μὲν γὰρ ἁλμυρώδης καὶ ἄγονος, ἡ Τιβεριέων δὲ γλυκεῖα καὶ γόνιμος. ἐκπυροῦται δὲ ὥρᾳ θέρους

tus parte Cæſarea profectus eſt Antipatridem, ubi biduo in componenda civitate conſumpto tertia die inde movit, populans & exurens vicos omnes finitimos. *Cumque in poteſtatem ſuam quæ in toparchia erant Thamnitica redegiſſet, in Lyddam & Jamniam procedebat. Et cum ſeſe utraque dedidiſſet, conſtitutis illic ex deditiis habitatoribus idoneis, ad Ammauntem inde ventum; occupatoque ad metropolim earum aditu, & caſtra muro circumdat, & cum cætera manu, quinta ibidem legione relicta, in Bethleptephorum toparchiam ſe confert. Cum autem eam & vicinam regionem igni corrupiſſet, ſimulq; caſtella quidem circa Idumæam locis opportunis muniiſſet, duos vero vicos in media Idumæa cepiſſet, Betarim & Cephartobam, ſupra decem millia *hominum* perimit, & pluſquam mille captivos abducit; exactaque inde cætera multitudine, non parvam militum ſuorum manum ibi conſtituit, qui incurſibus loca montana omnia vaſtabant. Ipſe autem cum reliquo exercitu Ammauntem rediit, unde per Samaritidem & juxta Neapolim, quæ ita vocatur, Mabortha vero ab indigenis, deſcendit in Coream, ibique caſtra metatur, die ſecundo Dæſii menſis; & poſtridie Hierichuntem pervenit, ubi Trajanus unus è ducibus ei occurrit, copias è Peræa agens, omnibus qui ad Jordanem habitabant nuper ſubactis.

Veſpaſianus magnam Judææ partem, nondum ſubactam, in ſuam poteſtatem redigit.

2. Et magna quidem multitudo, priuſquam venerint Romani, in regionem montanam Hieroſolymis adverſam diffugerant: non pauci autem, qui remanſerunt, perimuntur. Quo factum ut urbem deſertam offenderint, quæ in planitie quidem ſita eſt, cuique imminet mons nudus ac ſterilis longiſſimus. nam verſus Boream à Scythopolitarum uſque ad terram protenditur, ad Auſtrum vero uſque ad Sodomorum regionem & fines lacus Aſphaltitidis. Eſt autem totus aſper & inæqualis, & ob ſterilitatem incultus manet. Iſti ex adverſo opponitur *alius* mons, qui, ultra Jordanem ſitus, incipit verſus Boream à Juliade & porrigitur verſus Auſtrum uſque ad Somorron, quæ Petram Arabiæ diſterminat. In eo eſt mons qui Ferreus dicitur, in longum protenſus uſque ad Moabitidem. Quæ vero inter duos illos montes interjacet regio Campus magnus dicitur, à vico Ginnabri ad lacum uſque Aſphaltitin pertingens. Eſt autem longitudo ejus triginta & ducentorum ſtadiorum, latitudo vero centum & viginti. & medius quidem ſecatur à Jordane, & lacus habet Aſphaltitin & Tibetiadis, natura contrarios. nam ille quidem ſalſus & ſterilis, Tiberienſis vero dulcis & fœcundus. Æſtivo autem tempore multum tor-

Regionis circa Hierichuntem deſcriptio.

Et Magni campi.

retur

[a] Ηγεν *Voſſ.* [b] Ita *Big.* ἐγκαταστησάμενος in *Editis Aliiſque.* [c] Ita in *Editis & pleriſque MSS.* τὰς πρὸς *Big.* [d] *Al.* Θαμνὰν & mox Λύδδαν. [e] Sic *Big.* προσκεχωρημένας in *reliquis.* [f] Ita *Pſeudo-Hegeſippus* vertit & interpolat, *Ipſe cum exercitu Amathunta repetit, quæ de aquis calidis vocabulum ſumpſit, quod aquarum vapor Syro ſermone Amathus appellari ferunt. Therme ergo Græce dicitur, eo quod calidum fontem habeat intra muros.* [g] Βιτελεπτηφῶν *Big.* Βεθλεπτωφῶν *Bod.* Βιφλεπτηφῶν *Vat.* [h] Illud μὲν è *Cod. Big.* [i] Βησαθρὰ juxta *Ruſinum.* quod rectius eſſe pronunciat *Relandus*; cui videtur eſſe *Bethagabra.* Videlis *Paleſtinam Sacram*, p. 417. 626 639. [k] Καφάρτηφαν legiſſe videtur *Ruf.* Μετὰ τοῦτο δὲ τὴν Φαρτήραν *Big.* Βήταρα καὶ Καπφάρτοβαν *Voſſ.* & *Gall.* [l] Αἰχμαλωτίζει *Big.* [m] Οἰκείας *Big.* [n] Ita *Big.* & *Vat.* ὀλίγων in *Editis Aliiſque.* [o] Αὐτὸς δὲ τότε *Big.* [p] Ita cum *Big.* & *Ruf.* Μαβαρθὰ in *Editis Aliiſque.* Vide Cl. *Relandum* in *Diſſert. Miſcell.* parte prima, p. 141. & *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 315. [q] Κορέαν & Κορέαις in aliquot *MSS.* [r] Κεκυρωμένων *Big.* [s] Ἀναφεύγει *Big.* [t] Καταλειφθὲν *Busb.* & *Rhed.* [u] Ita *Rhed.* αὐτὴν *Big.* αὐτῇ in *Editis.* [x] Ita *Big.* γὰρ in *cæteris.* [y] Σοδομιτῶν *Bod.* Σαμαρειτιδος *Big.* Σαμαρειτιδος in margine eadem manu. Σογδιανῶν *Bod.* [z] Σομόρων ἡ σωσολίζει *Big.* in *Ruffini Codd.* legitur *Bacra.* Sed forte ſcribendum Γομόρρα. *L. Capell.* [a] Διναβρὶ *Big.* Verum *Gennabra*, aut *Gennabara* in *Ruffini libris.* [b] Ita *Big.* & *Ruf.* χιλίων διακοσίων in *Editis Aliiſque.* [c] Illud μὲν è *Cod. Big.* * *Al.* cumque evertiſſet *&c.*

[a] Εἶλεν

retur *hic* campus, & ob nimiam ardoris vehementiam aëre circumfunditur insalubri & morbifero. totus enim aridus est, præter oras Jordanis: quamobrem & palmas, ejus ripis adsitas, florentiores esse contigit & fertiliores; minus vero, quæ longe remotæ sunt.

Fontis prope Hierichuntem descriptio.

3. At prope Hierichuntem fons est copiosus rigandisq; arvis uberrimus, juxta urbem veterem scaturiens, quam Jesus Naue filius, Hebræorum exercitus dux, primam jure belli cepit in Chananæorum terra. Hunc fontem olim, ferunt, non solum terræ & arborum fructus, sed & mulierum fœtus debilitare *solitum*, in universumque omnibus morbos & perniciem adferre: postea vero mansuevisse, contraque saluberrimum & fœcundissimum factum esse ab Elisæo vate. Hic autem Eliæ discipulus erat & successor, qui, Hierichuntinorum hospitio usus & non vulgari comitate ab hominibus exceptus, & ipsis & regioni gratiam referebat æternam. Ad fontem quippe progressus, cum lagenam fictilem salis plenam in profluentem aquam misisset, deinde dextram justam ad cœlum levasset, & in fontem blande funderet libamina, ipsum quidem precabatur, ut fluentum emolliret & dulciores aquarum venas aperiret; Deum vero, ut fœcundioribus auris flumina temperaret, tamque ubertatem fructuum quam liberorum successionem daret indigenis, nec eos aqua prolifica deficeret quamdiu justi manerent. Ad has preces, ex disciplina manibus quoque multa operatus, fontem immutavit; & aqua, quæ antea illis causa erat orbitatis ac famis, ex illo tempore felicem & numerosam suppeditabat prolem. Denique tanta vi pollet in rigationibus, *ut si vel modo attigerit terram salubrior sit aquis quæ ad satietatem usque *in agro* morantur. Quamobrem qui largius ea utuntur, exiguum inde emolumentum habent; qui vero parcius, maximum. Amplius tamen quam *fontes* cæteri omnes spatium irrigat, & per campum quidem labitur septuaginta stadiis longum, viginti vero latum, atque in eo alit hortos amœnissimos & frequentissimos, palmarum item varia sapore & appellatione genera. Ex istis pinguiores pressæ etiam mel emittunt copiosum, quod suavitate alteri vix cedit: quanquam & mellis altrix est illa regio. Quin & fert opobalsamum (qui pretiosissimus est omnium qui illic sunt fructuum) cyprum item & myrobalanum, ita ut qui divinum dixerit illum terræ tractum, non valde aberraverit, utpote quæ *alibi* sunt pretiosissima & rarissima copiose istic nascantur. Sed neque aliorum fructuum respectu tellus ulla per orbem universum ei fuerit facile comparanda; adeo quod fatum est multiplicatum reddit. Causa autem *hujus* mihi videtur esse aëris calor, & aquarum fœcunditas, cum ille quæ nata fuerint proliciat atque diffundat, liquor autem faciat ut singula firmiter radices agant, virescque æstivo tempore suppeditet. adeo autem perusta est illa regio, ut vix quid-

Elisæus aquæ medetur. Confer 4 Regum cap. 2. v. 19.

Causa fit mirandæ fertilitatis.

Unde hæc fœcunditas.

τὸ πεδίον, καὶ δι' ὑπερβολὴν αὐχμοῦ τὸν ἀέρα. πᾶν γὰρ ἄνυδρον, πλὴν ὅσα Ἰορδάνης, παρ' ἃς καὶ τὰς μὲ ὄπὶ τοῖς ὄχθαις φοινικῶνας εὐθαλεστέρας καὶ πολυφορωτέρας εἰ συμβέβηκεν, ἧττον δὲ τὰς πόρρω κεχωρισμένας.

γ'. Παρὰ μέντοι τὴν Ἱεριχοῦντα ὀφὶ πηγὴ δαψιλής τε καὶ πρὸς ἀρδείας λιπαρωτάτη, ἣν ὁ παλαιὸς ἀναβλύζουσα πόλιν, ἣν Ἰησοῦς ὁ Ναυῆ πᾶς, στρατηγὸς Ἑβραίων, προέτιλε [a] εἶλε γῆς Χαναναίων προικήσειν. ζώτιλω τὴ πηγῆ, λόγος ἔχει, κατ' ἀρχὰς, ὑ μόνον γῆς ἡ δένδρων καρπὸς ἀπαμβλύνειν, ἀλλὰ ἡ γυναικῶν γονὰς, καθόλου τε πᾶσιν εἰ νοσώδη τε καὶ φθαρτικήν· ἐξημερωθῆναι [b] δὲ καὶ γενέσθαι τὸ ναστίον ὑγιεινοτάτην τε ἡ γονιμωτάτην ὑπὸ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου. γνώριμος δ' ἦν οὗτος Ἠλίᾳ ἡ διάδοχος, ὃς ὑποξενωθεὶς τοῖς περὶ Ἱεριχοῦντα, προϊδών δή τι φιλοφρονησαμένων αὐτὸν τὰ ἀνθρώπων, αὐτός τε ἀμείβεται καὶ τὴν χώραν αἰωνίῳ χάριτι. [c] προελθὼν γὰρ ὀπὶ τὴν πηγὴν, καὶ καθαλὼν εἰς ὃ ῥεῦμα τῶν πήρες ἁλῶν ἀγγεῖον κεράμου, ἐπεύξατο εἰς ὑφαυὸν δεξιὰν ἀναλύειν δικαίαν, ἡ πηγὴ σωτηρὰς μειλιχίους χόμμος, τὴν μὲ ἡτεῖτο μαλάξαι ὃ ῥεῦμα, καὶ γλυκυτέρας φλέβας ἀνοῖξαι· τὰ δὲ ἐγκεράσασθαι ῥ' [d] ῥύμαπι γονιμωτέρους ἀέρας, δῦναί τε ἅμα ἡ καρπῶν εὐθηνίαν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τέκνων διαδοχὴν, μηδὲ ὑπολιπεῖν αὐτοῖς τὸ τάχιστον [e] γεννητικὸν ὕδωρ, ἕως μένουσι δίκαιοι. ζώταις ταῖς εὐχαῖς, πολλὰ [f] προχειρουργήσας ἐξ ὑπισήμης, ἔπεψε τὴν πηγὴν, καὶ ὃ πρὶν ὀρφανίας αὐτοῖς καὶ λιμοῦ παράπτιον ὕδωρ, ὃν τότε εὐτεκνίας καὶ κόρης χορηγὸν κατέστη. [g] τοσαύτην γῆν ὁ ταῖς ἀρδείαις ἔχει δυώαμιν, ὡς εἰ καὶ μόνον ἐφάψαιτο τὰ χώρας, νοσιμώτερον εἰ τῶν μάχει [h] κόρου χερνιζόντων. παρὰ καὶ τὰ μὲ, [i] δαψιλέστερον χρωμένων, ἡ ὅσις ὀλίγη, τούτῳ δὲ ὃ [k] ὀλίγῳ, δαψιλής. ἄρδει γῆν [l] πλέονα τὰ ἄλλων ἁπάντων, καὶ πεδίον μὲ ἔπεισιν ἑβδομήκοντα σταδίων μῆκος, εὖρος δὲ εἴκοσιν, σατέφει τε ὁ αὐτῷ φοινικείσης καλλίστης τε καὶ πυκνοτάτης. τὰ δὲ φοινίκων ἐπαρδομένων γένη πολλὰ, ταῖς γεύσεσι ἡ ταῖς παρηρείαις διάφορα. τούτων ὁ [m] πότερον πατύμνοι, ἡ μέλι δαψιλὲς ἀπιᾶσιν, ἢ [n] πολλῷ ὃ λοιπῆς κρεῖσσον· καὶ μελιτοτρόφος δὲ ἡ χώρα. φέρει δὲ καὶ ὁποβάλσαμον, ἣ δὴ τιμιώτατον τὰ τῆδε καρπῶν, κύπρον τε ἡ μυροβάλανον, ὡς ἂν ἀμαρτεῖν τινα εἰκότα, θεῖον εἰ ὃ χρεών, ὃ ᾧ δαψιλῆ τὰ σωφιώτατα ἡ κάλλιστα γεννᾷ). τὰ μὲ δ' ἄλλων αὖτῳ καρπῶν [o] ἔνεκεν οὐκ ἂν ῥᾳδίως τὶ προβληθείη κλίμα τὰ οἰκουμένης· ὅτι ὃ καλαβληθὲν πολύχουν ἀναδίδωσιν. αἴτιον δὲ μοι δοκῇ τὸ θερμὸν τὰ ἀέρων καὶ ὃ τὰ ὑδάτων εὔγονον, τῶν μὲ [p] προκαλυμμένων τὰ φύομενα καὶ βλαστάνοντα, τὰ δὲ ἰκμάδος [q] ῥιζούσης ἕκαστον ἰσχυρῶς, καὶ χορηγούσης τοῦ ὁρᾶν δύναμιν. εἰκαὸς δὲ ὅτι τὸ χωρίον, ὡς μηδένα

a Εἶλεν ὁπὸ γῆς *Voss.* b Ita *Big.* & *Russ.* τὸ in *cæteris.* c Προσελθὼν *Big.* d Γόμματι *Big.* e Γενητικὸν *Big.* f Προεχειρουργήσας *Lips.* & *Vat.* g Τοιαύτην *Voss.* h Κεμῇ *Big.* i Δαψιλεστέρων *Big.* k Ὀλίγῳ ἡ χορηγίᾳ δαψιλὴς *Big. Bod.* & *Voss.* l Πλέον *Big.* & *Vat.* m Πλειότερον *Big.* n Πολὺ *Big.* o Ἕνεκα *Big.* p Προσκαλυμμένων *Big.* & *Vat.* q Ἐρριζώσης *Big.* * Ut si breviter culta contingat, plus prosit, quam ubi diutius irrigaverit. Est enim nova gratia, ut profectus redundantior sit, ubi usus minor, & ubi amplius quisquam usus fuerit, ibi minor fructus sit. *Pseudo-Hegesipp.*

a Ἠλίᾳ

δίνα ῥᾳδίως παρσιέναι. ὃ δὲ ὕδωρ πρὸ ἀνατολῆς [a] ἡλίου ἀντλούμενον, [b] ἔπειτα ἐξαθροισθέν, γίνεται ψυχρότατον, καὶ τὴν σύστασιν πρὸς ὃ περιέχον φύσιν λαμβάνει· χειμῶνος δὲ ἀνάπαλιν χλιαίνεται, καὶ τοῖς ἐμβαίνουσι ψυχρὸν παρσπέφυκεν. ἔστι δὲ καὶ ὃ περιέχον ὕπνος εὐκρασίᾳ, ὡς [c] λινοῦν ἀμφιέννυσθαι τοὺς ἐπιχωρίους, νιφομένης τῆς ἄλλης Ἰουδαίας. ἀπέχει δὲ Ἱεροσολύμων μὲν σταδίους ἑκατὸν πεντήκοντα, τοῦ δὲ Ἰορδάνου [d] ἑξήκοντα. καὶ ὃ μὲν μέχρι Ἱεροσολύμων αὐτῆς ἔρημον καὶ πετρῶδες· ὃ δὲ μέχρι τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Ἀσφαλτίτιδος χθαμαλώτερον μέν, ἔρημον δὲ ὁμοίως καὶ ἄκαρπον. Ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ Ἱερειχοῦντα εὐδαιμονέστατα ὄντα ὀλίγου χρόνου διδήλωται.

δ'. Ἄξιον δὲ ἀφηγήσασθαι καὶ τὴν φύσιν τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης, ἥτις ἐστὶ πικρὰ μέν, ὡς ἔφην, καὶ ἄγονος, ὑπὸ δὲ [e] κουφότητος [f] καὶ τὰ βαρύτατα τῶν εἰς αὐτὴν ῥιφέντων ἀναφέρει, καταδῦναι δὲ εἰς τὸ βυθὸν οὐδὲ ὀλίγιστα ῥᾴδιον. ἀφικόμενος γοῦν καθ' ἱστορίαν ἐπ' αὐτὴν Οὐεσπασιανὸς, ἐκέλευσέ τινας τῶν [g] νεῖν οὐκ ὀπισταμένων, δεθέντας ὀπίσω τὰς χεῖρας, ῥιφῆναι κατ' [h] βυθοῦ· καὶ συνέβη πάντας ὀλίγῳ ὑπὲρ τοῦ βυθμοῦ ἄνω βιαζομένους. ἔστι δὲ ὅτε τούτῳ καὶ ἡ τῆς χρόας μεταβολὴ θαυμάσιος, τρὶς γὰρ ἐκάστης ἡμέρας τὴν ὄψιν ἀλλάσσει, καὶ πρὸς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀναζωγρεῖ ποικίλως· τὸ μέντοι ἀσφάλτου κατ' πολλὰ μέρη βώλους μέλανας ἀναδίδωσιν, αἷς δὲ ὀλίγον τὸ πέλαγος καὶ ὃ μέγεθος [i] ζώοις ἀκεφάλοις παραπλήσιον. προσλαύνοντας δὲ οἱ τῆς λίμνης ἐργάται, καὶ δραπόμβοι δ' ἀνεζῶντος ἕλκουσιν εἰς τὰ σκάφη πληρώσαντες δὲ ἀποκόπτουσι ῥᾳδίως, ἀλλὰ δι' εὐτονίαν προσπήγνυται τῷ μηρύματι τὸ σκάφος, ἕως ἂν [k] ἐμμιγὲν γυναικῶν αἵματι καὶ οὔρῳ λιθώσωσιν αὐτὴν, οἷς μόνοις ἔλυσε. καὶ χρήσιμος δὲ ὁ μόλυβδος [l] ἐστὶν εἰς ἁρμονίας νεῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄκεσιν σωμάτων· [m] εἰς πολλὰ γὰρ τῶν φαρμάκων παραμίσγεται. Ταύτης τῆς λίμνης μῆκος μὲν ὀγδήκοντα καὶ πεντακόσιοι στάδιοι, [n] καθ' ὃ μέχρι [o] Ζοάρων τῆς Ἀραβίας ἐκτείνεται· εὖρος δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. γειτνιᾷ δὲ ἡ Σοδομῖτις αὐτῇ, πάλαι μὲν εὐδαίμων γῆ, καρπῶν τε ἕνεκα, καὶ τῶν [p] πόλεις περιούσας· νῦν δὲ κεκαυμένη πᾶσα. φασὶ δὲ ὡς δι' ἀσέβειαν ἐκπυρωθῆναι κεραυνοῖς [q] καταφλέγη. [r] ἔστι γοῦν ἔτι λείψανα τοῦ θείου πυρὸς, καὶ πέντε μὲν πόλεων ἰδεῖν σκιάς· [s] ἔστι δὲ καὶ τοῖς καρποῖς ἀσωδὶς ἀναφαινομένη, οἱ χρόαν μὲν ἔχουσι τοῖς ἐδωδίμοις ὁμοίαν, θραυσθέντα δὲ χερσὶν εἰς καπνὸν [t] ἀναλύονται καὶ τέφραν. τὰ μὲν δὴ περὶ τὴν Σοδομῖτιν μυθευόμενα τοιαύτην ἔχει πίστιν ἀπὸ τῆς ὄψεως.

quam quotannis pullulet creſcatque. Aqua autem ante ſolis ortum hauſta, & aëri expoſita frigeſcit, naturamque aëri ambienti contrariam ſumit: hyeme vero tepeſcit, & mitiſſima fit illis qui in eam merguntur. Quin & tanta eſt aëris circumfuſi temperies, ut, cum in aliis Judææ partibus ningit, hîc linea veſte utantur indigenæ. Diſtat autem Hieroſolymis CL ſtadiis, à Jordane vero LX. totumque inde uſque ad Hieroſolyma ſpatium deſertum eſt & ſaxoſum; ad Jordanem vero & lacum Aſphaltitin humilius quidem eſt ſolum, æque tamen deſertum atque infrugiferum. Sed de Hierichunte, quam feliciſſima ſit, ſatis *ut opinor* dictum eſt. *Miranda vis aquæ fontis Hierichuntini.*

4. Operæ autem pretium eſt etiam lacus Aſphaltitis naturam enarrare, qui amarus eſt ut dixi ac infœcundus, præ levitate autem etiam quæ graviſſima ſunt in eum injecta fluitant, demergique in profundum ne induſtria quidem facile quis poſſit. Nam & Veſpaſianus, cum viſendi ejus gratia illuc veniret, juſſit quoſdam nandi inſcios, vinctis poſt terga manibus, in altum projici: & omnibus evenit, ut quaſi ſpiritus *alicujus* vi ſurſum repulſi ſupernatarent. Ad hæc mirabilis eſt coloris ipſius mutatio, quippe ter ſingulis diebus ſuperficiem vertit, & ad ſolis radios varie reſplendet: multis tamen locis evomit nigras bituminis glebas quæ deſuper fluitant, & figura & magnitudine tauris capite truncatis non abſimiles. Ad eas vero cum lacus exercitores accedant, aggeſtas concretaſque ad ſe in ſcaphas attrahunt: non autem facile ab iis qui eas impleverint abſcindi poſſunt, ſed grumis adhæret alveus propter tenacitatem, donec ea menſtruo mulierum ſanguine & lotio diſſolvatur; quibus ſolis cedit. Eſt autem *hoc bitumen* non modo ad compagines navium accommodatum, ſed & ad corporum curationem: unde & multis medicamentis admiſcetur. Lacus hujus longitudo DLXXX ſtadiorum eſt, qua ſane uſque ad Zoara Arabiæ extenditur; latitudo CL ſtadiis patet. Huic autem terra Sodomitica vicina eſt, olim quidem regio beata, quod frugibus abundaret & multis urbibus diſtincta eſſet: nunc vero tota exuſta eſt. Fertur enim eam ob incolarum impietatem fulminibus conflagraſſe. Itaque & adhuc ignis à Deo immiſſi reliquias, & oppidorum quinque iſthic videre licet umbram & imaginem: inſuper & in fructibus cineres renaſcentes, qui ſpecie quidem & colore edulibus ſimiles ſunt, manibus autem decerptæ in favillam & cinerem reſolvuntur. Atque his quidem, de terra Sodomitica narratis, ejuſmodi fides habetur ex teſtibus oculatis. *Lacus Aſphaltitis. ejus natura & proprietates.* *De terra Sodomitica.*

κη'. **ΚΕΦ. θ'.** **CAP. IX.**

Ὅτι Οὐεσπασιανὸς, μὴ τὴν Γαδάρων ἅλωσιν, παρασκευάζεται πολιορκεῖν Ἱεροσόλυμα· ἀγγελθείσης δ' αὐτῷ Νέ- *Veſpaſianus, Gadaris exciſis, Hieroſolyma obſidere parat; cum autem nuncium accepiſſet*

a Ἡλίου addidimus è *Cod. Big.* & *Ruf.* b Vocem ἔπειτα non agnoſcit *Big.* c Λινῷ *Big.* d Στadiis ἑξήκοντα *Big.* e Haud ſane veritati conſentaneum. nam quo levior eſt aqua eo difficilius ſuſtinet gravia. παχύτητος legendum eſſe mallem. In *Ruſini* verſione, *nimia vero levitate etiam quæ graviſſima ſunt in eum jacta fluitant*, ac ſi legiſſet ἀναφέρεται, hoc forſan ſenſu, *ſupernatant graviſſima præ nimia eorum levitate ſi cum aqua iſta conferantur.* f Καὶ βαρύτατον εἰς αὐτὴν ῥιφὲν *Big.* g Δυσὶν *Big. Bod.* & *Voſſ.* h Βυθὸν *Big.* i Eſt qui malit ζωρίοις, *taurinis pellibus.* k Ἐμμιλὲν *Big.* l Illud ἐστὶν è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. m Πολλοῖς γὰρ *Big.* n Καθ' ὃ *Big.* o Ζοάρων *Big.* p Ita *Big.* καταφλεγῆναι in *Editis Aliisque.* q De iſtis, aliiſque ad lacum Aſphaltitin ſpectantibus, videſis *Clar. Cellarium* in *Diſſert. de Excidio Sodomæ*, & *Hadr. Relandum* in *Paleſtina S.* l. 1. c. 38. r Ἐν δὲ τῷ, ὃ τοῖς π. *Voſſ.* s Ita *Big.* & *Ruf.* ἀναλύονται in *Editis Aliisque.*

piſſet de morte Neronis, conſilium mutat. Deque Simone Geraſeno.

Geraſa L. Annius capit.

AT Veſpaſianus, cum circumquaque cingeret Hieroſolymitanos, & apud Hierichuntem & Adida exſtruit caſtella, & præſidia utriſque ex Romanis pariter ac ſociis imponit. Mittit autem Geraſa L. Annium, equitatus parte multiſque peditibus ei traditis. Et ille quidem cum primo impetu urbem cepiſſet, mille juvenum, qui fugam facere non occupaverant, interficit: familias vero captivas abduxit, & militibus facultates diripere permiſit. Incenſis deinde domibus, vicos proximos petebat. Potentes autem fugiebant & imbecilliores peribant, quæque relicta erant univerſa flammis abſumpta; cumque bellum totam regionem montanam omnemque campeſtrem pervaſiſſet, iis qui Hieroſolymis degebant intercluſi erant exitus. Nam qui transfugere quidem cupiebant, eos Zelotæ obſervabant; qui vero nondum favebant Romanis, eos coërcebat exercitus, urbi ex omni parte circundatus.

Veſpaſiano nunciatur Neronis mors.

2. Veſpaſiano autem, Cæſaream reverſo, parantique copias ſuas omnes adverſus Hieroſolyma educere, nunciatur Nero peremptus, cum per annos tredecim & octo dies imperaſſet. De quo memorare quemadmodum ille imperium dehoneſtavit, rerum adminiſtrationem Nymphidio & Tigillino, viris nequiſſimis & libertorum indigniſſimis, committendo, quodque ab illis petitus inſidiis, ab omnibus quidem ſatellitibus relictus fuerit, cum quatuor vero libertis fidelibus in ſuburbanum fugerit, ibique ſemet occiderit; quodque multo poſt tempore pœnas dederint, qui eum ſuſtulerunt; bellumque, per Galliam quo pacto deſierit, & quo modo Galba creatus imperator Romam redierit ex Hiſpania, utque à militibus incuſatus, tanquam humilioris eſſet animi, in medio foro Romano ex inſidiis fuerit occiſus, & Otho declaratus imperator, qui & expeditionem fecit contra Vitellii duces & ſublatus eſt; dein ut turbæ excitatæ fuerint contra Vitellium, & pugna in Capitolio commiſſa; & quemadmodum Antonius Primus & Mucianus, cum Vitellium interfeciſſent & Germanicas legiones, bellum civile compreſſerint: iſta *inquam* omnia accurate quidem narrare recuſavi, quod omnibus moleſta ſint, & à multis Græcorum pariter ac Romanorum perſcripta fuerint. ordinis autem rerum continuandi gratia, ac ne interciſa foret hiſtoria, ſummatim ſingula indicavi. Veſpaſianus igitur primo quidem expeditionem in Hieroſolyma differebat, exſpectans cuinam poſt Neronem obtingeret imperare. Deinde ubi Galbam imperatorem factum eſſe audivit, nihil contra Judæos aggrediebatur, priuſquam & ille aliquid de bello in mandatis daret. Mittit autem ad eum Titum filium ſuum, & ſalutatum, & ut mandata de Judæis acciperet. Eandem etiam ob cauſam una cum Tito rex etiam Agrippa ad

Cui in imperium ſuccedit Galba.

Titus ad Galbam miſſus.

ρων & πλουτῆς, τὸ βάλλμα μεταβάλλει. Περί τε τῦ Σίμωνος Γερασηνέως.

Ὁ δὲ Οὐεσπασιανὸς, [a] παντα χόθεν ωειτειχίζων τὰς ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις, ἔν τε τῇ Ιεριχοῖ, ἐν ᾗ Αδίδοις ἐγείρει φρατόπεδα, ἐν [b] φρυρὰς ἀμφοτέρας ἐγκαθίστησιν ἔκ τε τῦ Ρωμαϊκῦ καὶ συμμαχικῦ τάγματος. πέμπει δὲ καὶ εἰς [c] Γέρασα Λύκιον [d] Αννιον, ωεζικὰς μοῖραν ἱππέων καὶ συχνὰς [e] πεζῶν. ὁ μὲν οὖν, ἐξ ἐφόδυ ἑλὼν τ πόλιν, ἀπεκτόνει μὲ χιλίους τ νέων, ὅσοι μὴ ἀφυγεῖν ἔφθασ· γυναῖκας δὲ ἠχμαλωτίσατο, καὶ τὰς κλήσεις ἀφαρπάσας τοῖς φρατιώταις [f] ἐπέτρεψεν. ἔπειτα τὰς οἰκίας ἐμπρήσας, ὅλη τὰς πέριξ κώμας ἐχώρει. φυγαὶ δὲ ἦν τ δυνατῶν, καὶ φθοραὶ τ ἀσθενεστέρων. ὃ [g] καλαλειφθὲν δὲ πᾶν διεπίμπρατο, ἐν, διειλημότος ἔτ πολέμυ τοῦ τε ὀρεινοῦ ὅλου ἐν τ πεδιάδα πᾶσαν, οἱ ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις τὰς ἐξόδυς ἀφῄρηντο. τὰς μὲν γὰρ αὐτομολεῖν ωεφυλαγμένυς οἱ ζηλωταὶ παρεφύλασσον· τὰς δὲ, ὅπως τὰ Ρωμαίων φρονοῖεν, [h] εἶργεν ἡ φρατιὰ, παντα χόθεν τ πόλιν ωεφειλημένα.

Β'. Οὐεσπασιανῷ δὲ, εἰς Καισάρειαν ὑποστρέψαντι, ἐν χθ'. [i] ωεφασκευαζομένῳ μετὰ πάσης τ δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς τ Ιεροσολύμων ἐξελαύνειν, ἀγγέλλεται Νέρων ἀπῃρημένος, [k] τεσσαρεσκαίδεκα βασιλεύσας ἔτη ἐν ἡμέρας ὀκτώ. περὶ ὗ λέγειν ὃν τρόπον εἰς τ ἀρχὴν ἐξύβρισε, πιστεύσας τὰ ωεφάγματα τοῖς πονηροτάτοις, Νυμφιδίῳ καὶ Τιγελλίνῳ, [l] τοῖς γε ἀναξίοις τ ἐλευθέρων, καὶ ὡς ὑπὸ τούτων ὑποβληθεὶς κατελείφθη μὲ ὑπὸ τ φυλάκων ἁπάντων, διαδρὰς δὲ σὺν τέτρασι τ πιστῶν ἀπελθόντων, ὧν τοῖς ωεφασείοις ἑαυτὸν ἀνεῖλε· καὶ ὡς ⓐ καλούσαντες αὐτὸν, μὴ πολὺν χρόνον δίκας ἔδοξ, τόν τε τ Γαλατίας πόλεμον ὡς ἐτελεύτησε, καὶ πῶς Γάλβας ὑποδεχθεὶς ἀβλαβὴς εἰς Ρώμην ἐπανῆλθεν ἐκ τ [m] Ισπανίας, καὶ ὡς ὑπὸ τ φρατιωτῶν αἰτιαθεὶς ὅτι ταπεινοφροσύνῃ ἐδολοφονήθη τ μέσην τ Ρωμαίων ἀγορὰν, [n] ἀπεδείχθη τε αὐτοκράτωρ Οθων, τήν τε τότε φρατιὰν ὅτι τὸν [o] Οὐιτελλίυ φραιτῶς καὶ καλάλυσιν, ἔπειτα τὸν τ Οὐιτέλλιον παράταξις, καὶ τ ωερὶ Καικιλίου συμβολὴν, ὅπως τε Ανλώνιος Πέμπος καὶ Μυκιανὸς, διαφθείραντες Οὐιτέλλιον καὶ τὰ Γερμανικὰ τάγματα, κατέσειλαν τ ἐμφύλιον πόλεμον· πάντα ταῦτα διεξιέναι μὲ ἐπ' ἀκριβὲς παρῃτησάμην, ἐπῳδὴν δ' ὅλως πᾶσίν ὄντι, καὶ πολλοῖς Ελλήνων τε καὶ Ρωμαίων ἀναγέγραπται. σωφρονείας δὲ ἕνεκα τ φραγμῦ, καὶ ὅτ μὴ διαρτᾶν τ ἱστορίας, κεφαλαιωδῶς ἕκαστον [p] ἐπεσημηνάμην. Οὐεσπασιανὸς τοίνυν ὅτ μὲν ωρῶτον ἀνεβάλλετο τ τ Ιεροσολύμων [q] φρολείαν, χρεμπτῶν ωρός τινα ῥᾳστώνην ὅ χρατεῖν μὴ Νέρωνα. αὖθις δὲ Γάλβαν ἀκούσας αὐτοκράτορα, πρὶν ὑποστείλαί τι ωερὶ ὧν πολέμυ κἀκεῖνον, ὐκ ἐπεχείρει. πέμπει δὲ ωρὸς αὐτὸν καὶ τ υἱὸν Τίτον, [r] ἀσπασόμενον καὶ λυσόμενον τὰς περὶ Ιυδαίων ἐντολάς. [s] ἧ αὐτῆς δὲ αἰτίας ἅμα Τίτῳ καὶ Αγρίππας ὁ βασιλεὺς ωρὸς Γάλβαν,

a Παντᾶχόθεν *Voſſ.* & *Vat.* *b* Φρυρὲς *Big.* *c* Γίζαρα malit *Relandus*, ut ſit גזר *Gezer.* *d* Annn *Voſſ.* *e* Ita *Big.* πεζὸς in *Editis Alii*ſque. *f* Ita in omnibus *MSS.* & verſione *Ruſini.* ἐπιτάλειφθὲν in *Editis.* *g* Sic *MSS.* καταλειφθὲν in *Editis.* *h* Εἶρξεν *Big.* *i* Ita in *MSS.* κατασκευαζομένῳ in *Editis Alii*ſque. *k* Τεσσαρεσκαίδεκα δὲ ἔτη *Big.* *l* Τοῖς τε *Big.* *m* Σπανίας *Big.* & *Bod.* *n* Ἀπεδείχθη δὲ *Big.* *o* Οὐιτελλίυ *Voſſ.* & *Vat.* *p* Ἐπισημαίνομαι *Big.* *q* Στρατιὰν *Voſſ.* Forſan τὴν τ Ιεροσολύμων φρατιὰν. *r* Ἀσπασόμενον τε & λ. *Big* & *Voſſ.* *ſ* Διὰ ἣ τὰς αὐτὰς αἰτίας *Big.*

Γάλβαν ἔπλῳ, καὶ [a] ἀμφὶ τὴν Ἀχαΐαν, χειμῶνος δὴ λοιπὸν ὥρα, μακραῖς ναυσὶ [b] πλεόντων, φθάνει Γάλβας ἀναιρεθείς, μῆνας ἑπτὰ καὶ ἴσας ἡμέρας [c] ὅξ᾽ ἢ τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν Ὄθων, ἀνθιστάμενος τὰ πραγμάτων. ὁ μὲν οὖν Ἀγρίππας εἰς τὴν Ῥώμην [d] ἀφικέσθαι δέγνω, μηδὲν ὀρρωδήσας πρὸς τὴν μεταβολήν. Τῖτος δὲ τῷ δαιμόνιον ὁρμὴν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Συρίαν ἔπλει, καὶ τῷ τάχει εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν πατέρα. καὶ οἱ μὲν πάντες ἦσαν ἐπὶ τοῖς ὅλοις ὄντες, ὡς ἂν σαλευομένης τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας, ὑποφέρον τὴν ὅπλων Ἰουδαίοις [e] στρατείαν, καὶ, ἀφὶ τὴν ἐπὶ τῆς παλαιᾶς φόβον, μὴ ὅπλα τοῖς ἀλλοφύλοις ὁρμὴν ἄφεσιν ἐνόμιζον.

λ'. γ. [f] Ἐπανίσταται δὲ ἄλλο τοῖς Ἱεροσολύμοις πόλεμος. υἱὸς ἦν Γιώρα, Σίμων τις Γερασηνὸς ὄνομα, νεανίας, παιδαριᾶδει μὲν ἀπόνως Ἰωάννου [g] ἐπιτυχόντος ἤδη τὴν πόλιν, ἀλκῇ δὲ σώματος, καὶ τόλμῃ ἀμφέρων, δι᾽ ἣν καὶ ὑπὸ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως φυγαδευθεὶς ἐκ τῆς [b] εἶχε τοπαρχίας [i] Ἀκραβατηνῆς, πρὸς τοὺς καταληφθέντας τὴν [k] Μασάδαν λῃστὰς προσγίνεται. ὃ μὲν οὖν πρῶτον ἦν αὐτοῖς δι᾽ ὑποψίας, εἰς ὃ κατωτέρω γῆν φρούριον ἐπιτρέψαι αὐτῷ παρελθεῖν ἅμα ταῖς γυναιξίν, ἃς ἄγων ἦκεν, αὐτοὶ δὲ ὑψηλότερον οἰκοῦντες. αὖθις δὲ ἀμφὶ συγγένειαν ἠθῶν, καὶ ὅτι πιστὸς ἐδόκει, συμπροσιόμενοι γῆν αὐτοῖς ἐξιόν, καὶ συνεπόρθει τὰ πρὸς τὴν Μασάδαν· ὁ μὲν ὅτι τὰ μείζω προσκαλῶν ἔπειθεν. οἱ μὲν γὰρ [l] ὡς ἔθει ὄντες τῷ φρουρίῳ, κρημνῶν [m] φαλῆς χρείζοντες μακρὰν ἐδεδοίκεσαν· ὁ δὲ τυραννίδα, καὶ μεγάλων ἐφιέμενος, ἐπειδὴ καὶ τὸν Ἀνάνου τελευτὸν ἤκουσεν, εἰς τὸν ὀρεινὸν ἀφίσταται, ἐλευθερίαν μὲν δούλοις κηρύξας, ἐλευθερίαν δὲ ἐλευθέροις, τοὺς πανταχόθεν πονηροὺς συνάθροιζεν.

δ'. Ὡς δὲ αὐτῷ ἀμφὶ χαρτερὸν ἤδη τὸ στράτευμα, τὰς ἀνὰ τὸν ὀρεινὸν κώμας κατέτρεχεν· ἀεὶ δὲ πλείονας [n] προσγινομένους, ἐθαῤῥεῖ καταβαίνειν [o] εἰς τὰ χαμαλώτερα. καὶ ἐπειδὴ πόλεσιν ἤδη φοβερὸς αὐτὸς, πολλοὶ πρὸς τὸν ἰσχὺν καὶ τὴν εὐεσίαν τῶν κατορθωμάτων [p] ἐφοίτων δυνατοί· καὶ οὐκ ἔτι αὐτῷ ἀγέλαι μόνον, οὐδὲ λῃστῶν στρατὸς, ἀλλὰ καὶ δημοτικῶν οὐκ ὀλίγοι, ὡς πρὸς βασιλέα [q] αὐθαρχία. κατέτρεχε δὲ τὴν Ἀκραβατηνὴν τοπαρχίαν, καὶ τὰ μέχρι τῆς μεγάλης Ἰδουμαίας. κατὰ δὲ κώμην τινὰ καλουμένην [r] Ναΐν τεῖχος κατασκευάσας, ὥσπερ φρούριον πρὸς ἀσφάλειαν ἐχρῆτο. κατὰ δὲ τὸν Φαρὲν προσαγορευόμενον, [s] φάραγξα, πολλὰ μὲν [t] ἀνθρώπων σπήλαια, πολλὰ δὲ εὑρὼν ἕτοιμα, ταμιείοις ἐχρῆτο θησαυρῶν καὶ τῆς λείας ἀποθήκαις. ἀνεπίθη δὲ καὶ τοὺς ἁρπαζομένους εἰς αὐ-

Galbam navigabat. Dumque Achajam (hyems quippe erat) longis navibus prætervehuntur, interfici Galbam contigit, poſt ſeptem menſes totidemque dies quam imperaſſet: unde proximе imperium ſuſcepit Otho, rerum adminiſtrationem ſibimet vendicans. Et Agrippa quidem, *rerum* mutatione nihil deterritus, Romam pergere ſtatuit. Titus vero divino impulſu à Græcia in Syriam navibus trajiciebat, & celeritate adhibita Cæſaream pervenit ad patrem. Et illi quidem, rerum exſpectatione ſuſpenſi, quaſi fluctuante Romano imperio, inſuper habebant militiam obire contra Judæos, metuque de patria ſoliciti impetum facere in alienigenas haud opportunum ducebant.

Titus, audita Galbæ morte, & Othonem ei ſucceſſiſſe, ad patrem revertitur.

Expeditio contra Hieroſolyma differtur.

3. Aliud autem Hieroſolymis erumpit bellum. Erat quidam Simon Gioræ filius genere Geraſenus, juvenis, aſtutia quidem inferior Joanne qui in urbe dominatum habebat, corporis autem viribus & audacia præſtantior, ob quam ex Acrabatena toparchia, quam tenebat, pulſus ab Anano pontifice, ad latrones ſe recipit qui Maſadam occupaverant. Et primo quidem ſuſpectus erat illis, adeo ut ei in inferius *duntaxat* caſtellum, cum mulieribus quas ſecum adduxerat, tranſire permiſerint, dum ipſi ſuperiora incolerent. rurſus autem propter morum conjunctionem, quodque fidus eſſe videretur, etiam cum illis populatum exibat, ſimulque vaſtabat quæcunque circa Maſadam erant; non tamen eis, dum ad majora incitaret, perſuadebat. nam iſti quidem caſtello aſſueti, longius ab eo, tanquam latibulo diſcedere metuebant: ille vero, dominatum affectans magnorumque appetens, poſtquam & Ananum obiiſſe audiverat, inde movet in loca montana, ac voce præconum ſervis libertate promiſſa, itemque liberis præmio, improbos, quos undique poterat, congregabat.

VII. *Simon Geraſenus, alter calamitatum machinator.*

Ad montana ſe confert.

4. Cum autem jam validas conflaſſet copias, regionis montanæ vicos incurſibus vaſtabat; quotidieque pluribus ſeſe ei adjungentibus, audebat etiam in planitiem deſcendere. ac poſtquam jam factus eſt civitatibus terribilis, multi ex optimatibus ejus potentia ſolicitati & proſperis rerum ſucceſſibus, ad eum malo ſuo ſe conferebant: adeoque non amplius ſervorum tantum aut latronum exercitus erat, ſed multorum de populo ei tanquam regi obedientium. Excurſiones autem faciebat in Acrabatenam toparchiam & in majorem uſque Idumæam. Nam ad vicum quendam, cui nomen Nain, cum murum exſtruxiſſet, pro caſtello in ſui ſecuritatem habebat. In valle autem nuncupata Pharan, cum multas quidem laxiores feciſſet ſpeluncas, multas vero paratas inveniſſet, in illis theſauros ſuos recondebat prædaſque recipiebat. quin & direptos illic fructus

Ibi omnia diripit vaſtatque.

a Διὰ τὴν Ἀχαΐαν αὐτῶν, χειμ. *Big.* *b* Περιπλέοντων *Big. Voſſ. & Vat.* Forſan περιπλέοντων, ut legiſſe videtur *Ruf.* *c* Aliquid excidiſſe ſuſpicor. nam in *Rufini* verſione, *Deinde Otho ſuſcepit imperium, ac tres menſes remp. gubernavit.* Die imperii XC interfectum *Dio*, XCV funeratum fuiſſe ſcribit *Suetonius.* Valde confuſa eſſe tempora & initia trium imperatorum, Galbæ, & Othonis, & Vitellii, notat *Joſ. Scaliger*, niſi adhibeatur temperamentum quod præcepit *Xiphilinus* ex *Dione*, ut ſcilicet unum annum & XXXII dies illis tribus conjunctim aſſignemus, quia alius alii non ſucceſſit, ſed duo ſimul eodem tempore imperii inſeſſores fuerant. *d* Ἀφικνεῖσθαι *Big.* *e* Στρατηγίαν *Voſſ.* *f* Ἐπανίστατο *Voſſ.* *g* Τῷ προσκτίσαντι *Big. Voſſ. & Bod.* *h* Ἦρχε *Voſſ.* *i* Ἀκραβατηνῆς in *Editis.* Ἀκραβατινῶν *Big.* Ἀκραβατινῶν *Vat.* *k* *Al.* Μασσάδα. *l* Ἐθίζοντες *Big.* *m* Forſan φαλιᾷ. *n* Προσγενομένους αὐτῷ πλείονας *Voſſ.* *o* Ἐπὶ τὰ *Big.* *p* Simplex φοιτάω paſſim apud *Ariſtophanem* pro *ire, abire, venire cum pernicie.* Videſis *Lamb. Boſii Animadv.* ad *Scriptores Gr.* p. 96. *q* Πανθαρχίαν *Voſſ. & Bod.* *r* Pertinaſum habeo legendum eſſe Αἰν, ex *Euſebio* de *Locis Hebr.* ubi eam eſſe dicit, ἀπὸ β'. σημείων τοῦ Τιβεριάδι, Χισλὼν ἧ ἀπὸ νοτιάνων. in melioribus *Rufini Codd.* habemus *Aiam*, aut *Aim.* *s* Φάραγξ *Big.* *t* Εὑρὼν *Big.*

dus reponebat, multique è cohortibus ſuis vitam in illis agebant : minimeque dubitabatur quin copias ſuas præexerceret & apparatus faceret ut Hieroſolyma aggrederetur.

Cum Zelotis pugnam commiſit Simon.

5. Unde * inſidias ejus veriti Zelotæ, & prævenire eum qui contra ſe *viribus* creſcebat cupientes, plerique armati egrediuntur. His autem Simon occurrit, commiſſoque prælio multos quidem illorum occidit, reliquos vero in urbem compellit. At nondum viribus fidens, à murorum oppugnatione deterrebatur : atque antequam *id* faceret Idumæam ſubjugare cogitabat. Itaque cum viginti armatorum millibus ad fines ejus properabat. Idumæorum autem principes, pugnaciſſimis ad viginti quinque millia magna celeritate è regione congregatis, reliquis vero ut ſua tuerentur relictis, propter ſicariorum in Maſadam excurſiones, Simonem ad fines ſuos excipiebant. ubi eo illis congreſſo, cum per totum diem pugnatum eſſet, dubium erat utrum victor an victus diſceſſerit. Et ille quidem in Nain, Idumæi vero domum regreſſi ſunt. Non multo autem poſt Simon cum majoribus copiis in eorum regionem iterum irrupit : caſtriſque in quodam vico, cui nomen Thecoë, poſitis, ad cuſtodes Herodis, quod non longe aberat, Eleazarum ſuorum quendam ſociorum miſit, ut munimentum traderent perſuaſurum. Hunc ſine mora ſuſcepere cuſtodes, cauſæ neſcii cur veniſſet. Cum autem de traditione loquutus eſſet, ſtri-

Dubia victoria.

Eleazari Simonis ſocii mors.

dis gladiis eum perſequebantur : donec fugæ locum non reperiens, de muro in vallem ſubjectam ſeſe projecit. Et ille quidem ſtatim moritur, Idumæis autem Simonis vires formidantibus placuit, priuſquam acie congrederentur, explorare hoſtium copias.

Jacobus Idumæus patriæ proditor.

6. Ad hoc autem ſe miniſtrum alacriter offerebat Jacobus, unus è principibus *Idumæorum*, de proditione cogitans. Itaque ab Aluro profectus (in hoc quippe vico coïverat Idumæorum exercitus) ad Simonem venit ; primumque ſe patriam ſuam ei proditurum eſſe paciſcitur, fide jurejurandoa ccepta, quod ſemper in honore haberetur ; operamque ſuam de tota Idumæa *in poteſtatem ejus rediganda* daturum pollicebatur. Quas ob res humaniter à Simone convivio exceptus, ſplendidiſque elatus promiſſis, ubi ad ſuos rediit, primo Simonis exercitum multo majorem eſſe, *quam revera erat*, mentiebatur : deinde & principes benigne alloquens & univerſam *fere* multitudinem ſeorſim, ut Simonem exciperent ſuadebat, eique ſine pugna rerum ſummam permitterent. Simul autem hoc agens, etiam Simonem ipſum per nuncios accerſebat, Idumæos ſe diſſipaturum promittens. quod & præſtitit. Nam cum jam appropinquaret exercitus, equum primus inſcendit, & cum iis quos corruperat fugam capeſſebat. Multitudinem autem omnem occupat pavor, & priuſquam manus conſererent, domum quiſque ſuam ordinibus ſolutis diſceſſerunt.

τὰ χαρπύς, οἵ τε πολλοὶ τ̃ λόχων διαῖταν ἔχον ὑπ' ἐκείνοις· ἦλος δὲ ἰῶ τό, τι συύταλμα προγυμνάζων κὰ τὰς ἀσκήσεις τ̃ Ιεροσολύμων.

ε'. Οἱ δὲ οἱ ζηλωταὶ, δείσαντες αὐ τ̃ ὁπλισιν, ἢ προλαβεῖν βυλόμενοι τ̃ καθ' αὐτ̃ [a] πεφόμενοι, ἐξιᾶσι μ τ̃ ὅπλων οἱ πλείυς. ὑπαντιάζει δὲ Σίμων, ἢ παραξάμενος, συχυὺς μ αὐτ̃ ἀναιρῇ, συνελαύνῃ δὲ τὺς λοιπὺς εἰς τ̃ πόλιν. [b] ὕπω δὲ θαῤῥῶν τῇ δυνάμῃ, ἢ μ τοῖς τείχεσι προσβαλεῖν [c] ἀπείραπτ· χφώσας δὲ πρότερον τ̃ Ιδυμαίαν ἐπιβάλλετο. ἢ δὴ δισμυρίυς ἔχων ὁπλίτας, ἤλαυνεν ὅπι τὺς ὅρυς αὐτ̃ς. οἱ δὲ ἄρχοντες [d] τ̃ Ιδυμαίων κ τ̃ τάχος ἀθροίσαντες ἐκ τ̃ χώρας ὅ μαχιμώταλον, περὶ πεντακισχιλίυς ἢ δισμυρίυς, [e] τὺς δὲ λοιπὺς ἐάσαντες φυλάττειν τὰ σφέτερα, διὰ τὰς τ̃ ἐν Μασάδᾳ σικαρίων καθόδους, ἐδέχοντο τ̃ Σίμωνα πρὸς τοῖς ὅροις. ἔνθα συμβαλὼν αὐτοῖς, ἢ δ' ὅλης πολεμήσας ἡμέρας, ὅτε νενικηκὼς ὅτε νενικημένος διεχρίθη. ἢ ὁ μ εἰς τ̃ Ναΐν, οἱ δὲ Ιδυμαῖοι διελύθησ' ἐπ' οἴκυ. καὶ μετ' ὀλὺ Σίμων μείζονι δυνάμῃ πάλιν εἰς τ̃ χώραν αὐτ̃ ὥρμηλο· πραπεδοσάμενος δὲ κατά τινα κώμην, ἣ [f] Θεκωὲ καλεῖται, πρὸς τὺς ἐν [g] Ηρωδίῳ φρυρύς, ὅσῳ ἰῶ πλησίον, Ελεάζαρόν τινα τ̃ν ἑταίρων ἔπεμψε, [h] πείσοντα πραδῶναι ὅ ἔρυμα. τῦτον οἱ φύλακες ἑτοίμως [i] ἐδέξαντο, τ̃ αἰτίαν ἀγνοῦντες δι' ἣν ἦκοι. φθεγξάμενον δὲ περὶ πραδόσεως ἐδίωκον σπασάμενοι τὰ ξίφη, μέχρι φυγῆς τόπον ὃν ἔχων ἔῤῥιψεν ἀπὸ τ̃ τείχυς ἑαυτὸν εἰς τὸ ὑπακείμενον φάραγγα. ἢ ὁ μὲν αὐτίκα τελευτᾷ· τοῖς δὲ Ιδυμαίοις, ἤδη κατῤῥωδῦσι [k] τ̃ ἰσχυ̃ τ̃ Σίμωνος, ἔδοξε πρὸ τ̃ συμβαλεῖν κατασκέψασθαι τὸ πραπὰν τ̃ πολεμίων.

ς'. Εἰς τῦτο δὲ ὑπηρετῶν ἑαυτὸν ἑτοίμως ἐπεδίδυ Ιάκωβ, εἰς τ̃ ἡγεμόνιαν, πρόδοσίαν ἐνθυμύμενος. ὁρμήσας γὰρ ἀπὸ τ̃ [l] Αλύρυ· κ τ̃ αὐτὸ σωνήθως τὸ κώμιον τότε τ̃ν Ιδυμαίων τὸ στράτευμα· παραγίνε πρὸς Σίμωνα, καὶ [m] περὶ τοῦ αἱρῆ [n] πρὸς ἐκείνυ σωτηρίας τὸ αἰτῦ πατρίδα, λαβὼν ὅρκυς, ὡς ἀεὶ τίμι ὢν [o] Δρατηλοίη, σωεργήσειν δὲ ὑπέσχετο, καὶ περὶ τ̃ς ὅλης Ιδυμαίας. ἐφ' οἷς ἑστιαθεὶς φιλοφρόνως ὑπὸ τ̃ Σίμωνος, καὶ λαμπρᾶς ἐπαρθεὶς ὑποσχέσεσιν, ἐπειδὴ πρὸς τὺς σφετέρυς ὑπέστρεψεν, τὸ μ πρῶτον πολλαπλασίονα τὸ στρατὸν τ̃ Σίμωνος ἐψεύδετο· ἔπειτα δεξιύμενος τύς τε ἡγεμόνας, καὶ [p] κατ' ὀλίγυς πᾶν τὸ πλῆθος, ἐῆγεν ὥστε δέχεσθαι τ̃ Σίμωνα, καὶ πρᾶγμάτων δίχα μάχης αὐτ̃ τὸ τ̃ν ὅλων ἀρχεῖν. ἅμα δὲ ταῦτα διεπράττετο, καὶ Σίμωνα δ' ἀγγέλων ἐκάλει, σκεδάσειν ὑπιχνύμενος τὺς Ιδυμαίυς. ὁ δὲ παρῆν. ὡς γὰρ ἰῶ ἤδη πλησίον ἡ στρατιὰ, πρῶτος ἀναπηδήσας ὅπι τ̃ ἵππου, μετὰ τ̃ν σωδιεφθαρμένων [q] ἔφυγε. πολλοὶ δὲ ἐμπίπλει παντὶ τῷ πλήθει, καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν λυθέντες ἐκ τ̃ς τάξεως, ἀνεχώρησαν ἕκαστοι πρὸς τὰ ἴδια.

ζ. Σίμων

a Στεφόμενοι *Big.* b Οὕτω *Big.* c Απειράπη *Big.* d Ita *Big.* nec aliter legiſſe videtur *Ruf.* τ̃ς Ιδυμαίας in *cæteris.* e Τὺς δὲ πολλὺς quibuſdam in *MSS.* f Ita *Big.* & *Vat.* Θεκωὲ in *Editis Aliiſque.* g *Al.* Ηρωδείῳ. h Πείσοντα *Big.* i Εδίχοντο *Big.* k Τῷ ἰσχυῷ *Big.* l Ita *Big.* & *Ruf.* Ολύρυ in *Editis Aliiſque.* Αλύρα *Gall.* m Πρώτῳ in *Editis.* n Παρείδοσαν *Big.* & *Gall.* o Διαπλεῖ *Big.* Δρατηλίσαι *Voſſ. Gall.* & *Vat.* p Κατ' ὀλίγυ *Big.* q Διέφθυρε *Big.* * Sic & *Rufinus* vertit. Verum ſuſpicor ἐπεβάλλω fuiſſe à *Joſephi* manu.

a Ita

λα'. ζ. Σίμων δὲ ὡς δόξαν εἰς τὴν Ἰδυμαίαν εἰσήλασεν ἀναμωτὶ, καὶ προσβαλὼν ἀδοκήτως [a] προῆκτον αἱρεῖ τ' [b] πόλιν Χεβρὼν, ἐν ᾗ πλείστης ἐκράτησε λείας, πάμπολυ δὲ διήρπασε καρπόν· ὃς δὲ φασὶν οἱ ἐπιχώριοι τὴν Χεβρὼν, ὑ μόνον τ' τῆδε πόλεων, ἀλλὰ καὶ [c] τ' ἐν Αἰγύπτῳ Μέμφεως ἀρχαιοτέραν, διχίλια γὰρ αὐτῇ καὶ [d] τριακόσια ἔτη [e] συνειθμεῖται. μυθεύουσι δὲ αὐτὴν καὶ οἰκητήριον Ἀβράμου τ' Ἰουδαίων προγόνου γενέσθαι, μετ' τ' ἐκ τ' Μεσοποταμίας ἀπανάστασιν, τούς τε παῖδας [f] αὐτοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον ἔνθεν· ὧν καὶ τὰ μνημεῖα [g] μέχρι νῦν ἐν τῇδε τῇ πολίχνῃ δείκνυται, πάνυ καλῆς μαρμάρου καὶ φιλοτίμως εἰργασμένα. δείκνυται δὲ ἀπὸ σταδίων ἓξ τ' ἄστεως [h] Τερέβινθος μεγίστη, καὶ φασὶ λε'. τ' κόσμον ἀπὸ τ' κτίσεως μέχρι νῦν διαμένειν. ἔνθεν ὁ Σίμων ἤδη πάσης ἐχώρει τ' Ἰδυμαίας, ὑ μόνον πόλεις καὶ κώμας πορθῶν, [i] ἀλλὰ καὶ τ' χώραν ἅπασαν λυμαινόμενος. δίχα γὰρ τ' ὁπλιτῶν, τέσσαρες ἄμα στρατεύματα μυριάδες· ὡς μηδὲ τ' ἐπιτηδείων ἐξαρκούντων πρὸς τὸ πλῆθος. προσῆν δὲ ταῖς χρείαις ἀμότης τε αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸ γένος ὀργή· [k] δι' ἃ μᾶλλον ἐξερημοῦσθαι συνέβαινε τὴν Ἰδυμαίαν. καθάπερ δὲ ὑπὸ τ' ἀκρίδων κατόπιν ὕλιν ἐστὶν ἰδεῖν ἐψιλωμένην πᾶσαν, ὅτου ὃ κτ' νώτου τ' Σίμωνος στρατὰς ἐρημία κατελείπετο· καὶ τὰ μὲν ἐμπιπράντες, τὰ δὲ καθασκάπτοντες, πᾶν δὲ ὃ πεφυκὸς ἀνὰ τὴν χώραν ἢ συμπατοῦντες ἠφάνιζον ἢ νεμόμενοι, καὶ τ' σιτηρὸν ὑπὸ τ' πορείας σκληροτέραν ἐποίουν τ' ἀκαρπίαν. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐδὲ σημεῖόν τι καταλείπετο τοῖς πορθουμένοις ὅτου γεγονέναι.

ν'. Ταῦτα πάλιν τοὺς ζηλωτὰς ἐπήγειρε, καὶ φανερῶς μὲν ἀντιπαράξασθαι κατέδεισαν· προλοχίσαντες δὲ ἐν ταῖς παρόδοις ἁρπάζουσι τ' Σίμωνος τὴν γυναῖκα, καὶ τῆς περὶ αὐτὴν θεραπείας συχνῆς. ἔπειτα ὡς αὐτὸν ἠχμαλωτισμένοι τ' Σίμωνα, γενόμενοι εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεψαν, καὶ ὅσον οὐδέπω προσδόκων καθεθέμενον τὰ ὅπλα περὶ τῆς γυναικὸς ἱκετεύσειν. ὃ δὲ οὐκ ἔλεος [l] εἴσεισιν, ἀλλ' ὀργὴ περὶ τῆς ἁρπασμένης· καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τ' Ἱεροσολύμων ἐλθών, καθάπερ τὰ πρωθέντα τ' θηρίων ἐπειδὴ τοὺς πρώσαντας ὑ κατέλαβεν, ἐφ' οἷς εὗρε τὸν θυμὸν [m] ἠφίει. ὅσοι γοῦν λαχανείας ἕνεκεν ἢ φρυγανισμοῦ προεληλύθεσαν ἔξω πυλῶν, ἀνόπλους καὶ γέροντας, συλλαμβάνων ἠκίζετο, καὶ διέφθειρε δι' ὑπερβολὴν ἀγανακτήσεως, μονονοὺ καὶ νεκρῶν γυόμενος τ' σωμάτων. πολλοὺς δὲ καὶ χειροκοπήσας, εἰσέπεμπε καταπλήξασθαι τοὺς ἐχθροὺς ἅμα, καὶ [n] διαστασιάσαι ὃ δῆμον ἐπιχειρῶν πρὸς τοὺς αἰτίους. [o] ἐντέταλτο δὲ αὐτοῖς λέγειν, ὅτι Σίμων θεὸν ὄμνυσι ὃ πάντων ἔφορον, εἰ μὴ ταχὺ [p] ἀποδώσουσιν αὐτῷ τὴν γυναῖκα,

7. Simon vero præter opinionem ſine ſanguine intravit Idumæam, factaque ex improviſo impreſſione, primo capit urbem Chebronem, in qua maxima præda potitus eſt, multoſque fructus diripuit: Chebron autem indigenæ ferunt, non ejus terræ modo civitatibus, ſed & Memphi in Ægypto antiquiorem; quippe anni ejus ad duo millia & trecentos computantur. Narrant etiam in ea habitaſſe Abramum Judæorum progenitorem, poſtquam è Meſopotamia migravit, ejuſque liberos hinc in Ægyptum deſcendiſſe; quorum monumenta etiam nunc cernuntur in hac ipſa urbecula, pulcherrimo exſtructa marmore & opere elegantiſſimo. Cernitur etiam ſexto ab urbe ſtadio Terebinthus maxima, dicuntque arborem à creatione mundi uſque hæc tempora permanere. Inde *progrediens* Simon totam pervadebat Idumæam, non ſolum urbes & vicos depopulans, ſed & omnem regionem vaſtans. nam præter gravis armaturæ milites, quadraginta eum millia ſequebantur, ut multitudini haud ſuppeterent neceſſaria. Ad hanc autem rerum inopiam accedebat ejus crudelitas, & in nationem excandeſcentia: unde contigit Idumæam eò magis ad vaſtitatem redigi. Et quemadmodum poſt locuſtas cernere eſt ſilvas frondibus nudatas, ſic etiam quà Simonis tranſiſſet exercitus, à tergo ſolitudinem relinquebat: & alia quidem comburendo, alia vero diruendo, & quicquid in regione è terra provenerit calcibus conterendo delebant aut depaſcendo; perque terram cultam incedendo faciebant eam ſterili duriorem. verboque expedire, ne ſignum quidem ullum ſupererat in vaſtatis, quod aliquando culta fuerint.

Simon occupat Idumæam.

De Chebrone.

De Terebintho.

Simon miſere vaſtat Idumæam.

8. Iſta iterum Zelotis ſtimulos admovebant, & palam quidem adverſa acie congredi formidarunt: inſidiis vero in viarum anguſtiis præſtructis, Simonis uxorem rapiunt, multoſque qui ei obſequium præſtabant. Deinde quaſi ipſum Simonem captum tenerent, in civitatem lætabundi redierunt, & continuo exſpectabant, armis eum depoſitis, pro uxore ſibi ſupplicaturum. Illius autem animum non ſubit miſericordia, ſed ira ob *conjugem* raptam: cumque ad muros Hieroſolymitanos veniſſet, ferarum ſauciarum ad inſtar ob percuſſores elapſos furentium, in obvios quoſque animi atrocitatem effundebat. Quotquot igitur ad olera aut ſarmenta colligenda pedes portis efferrent, inermes *ſcilicet* ſeneſque, *correptos cruciabat, & ex vehementi indignatione occidebat, ut tantum non mortuorum cadaveribus deguſtandis parceret. Quin & multos abſciſſis manibus in urbem mittebat, eo animo ut ſimul terrorem inimicis incuteret, & ut populum in ſeditionem, contra eos qui in culpa erant, concitaret. Illis quippe in mandatis dederat ut dicerent, Simonem jurare per Deum, qui omnibus præeſt, fore, niſi cito ipſi conjugem redderent,

Zelotæ Simonis uxorem rapiunt.

Inde furit Simon.

Zelotis minatur.

a Ita *Big.* & *Ruf.* προῆτλω in *Editis Aliiſque.* b Πολίχνιον *Big.* c Libro primo Antiquitatum pag. 23. τῆς Τάνιδος τ' Αἰγύπτου conditam eſſe ſcribit. d Τεσσαράκοντα in aliquot *MSS.* e Συναριθμεῖται *Big.* f Αὐτοῦ λίγυπτον κατῳ. *Big. Bod. Voſſ.* & *Vat.* g Μίχρι τοῦ *Big.* h Mirum eſt, cum quercus ibidem fuerit, ſub qua Abraham tabernaculum poſuerat, ut legitur in cap 8. *Geneſeos*, cur locus ipſe à *Terebintho* potius quam à *Quercu* nomen acceperit. Vide *H. Valeſium* in Annott. ad *Euſebium* de *Vita Conſtantini*, c. 53. & confer *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 346. & *Relandum* in *Palæſt. S.* p. 709 &c. i Λυμαινόμενος ἐν τῇ τῶν χώρων *Gall. Big. Vat.* & *Voſſ.* k Δι' ἃ μᾶλλον *Big.* l Εἰσῆλθεν *Big.* m Ἐφίει *Big.* n Διαστῆσαι *Vat.* & *Voſſ.* o Ἐντέταλτο *Big.* p Ἀποδώσουσιν *Vat.* * Correptos verberabat ad necem, ut ab animi indignatione id ſolum abeſſe videretur, quod non etiam veſceretur corporibus mortuorum, *Ruf.*

Simoni uxorem remittunt.

rent, ut perruptis muris ſimili pœna afficeret quotquot intra urbem eſſent, nemini cujuſcunque ætatis parcens, nec quidquam diſcriminis inter inſontes ſonteſque faciens. Ad iſta non modo populus ſed & Zelotæ metu perculſi uxorem ei remittunt. quo facto ad lenitatem quidem aliquantulum mitigatus, à continua cæde requievit.

VIII. 9. Verum non ſolum per Judæam erat ſeditio & bellum civile, ſed etiam in Italia. Nam in medio quidem Romanorum foro interemptus erat Galba, Otho autem imperator declaratus adverſus Vitellium imperium affectantem bellum gerebat, hunc enim elegerant legiones Germanicæ, cumque ad manus ventum eſſet cum Valente & Cæcinna Vitellii ducibus apud Bedriacum *Galliæ, primo die Otho ſuperior erat, altero Vitelliani: multaque cæde facta ſemet apud Brixellum interfecit Otho, ſimulac reſcivit ſuorum cladem, duobus tribuſque menſibus rerum potitus: Othonis *etiam* milites Vitellii ducibus ſeſe adjunxerunt; & ipſe cum exercitu Romam deſcendebat. Interea autem & Veſpaſianus quinto die Dæſii menſis Cæſarea movit, contenditque in Judææ loca nondum everſa. Cumque montana aſcendiſſet, duas toparchias capit, unam Gophniticam & alteram Acrabatenam vocatam, & poſt has Bethela & Ephraim urbeculas; ibique præſidiis collocatis uſque Hieroſolyma equitabat. Magna autem deprehenſorum edita erat ſtrages, multoſque captivos agebat. At Cerealis unus ex illius ducibus cum equitum parte & peditum Idumæam quæ dicitur ſuperior vaſtabat; & Caphethram quidem, quæ urbeculam ſimulabat, primo impetu captam incendit; alteram vero, nomine Capharabin, adortus obſidebat, (mœnibus autem perquam validis cincta erat) ibique diutius ſe moraturum exſpectanti ſubito qui intus erant portas aperiunt, cumque ſupplices acceſſiſſent ſemet tradiderunt. At Cerealis, cum eos in poteſtatem ſuam redegiſſet, Chebronem ibat urbem alteram antiquiſſimam. Sita autem erat, uti dixi, in montanis, haud procul ab Hieroſolymis. Cum autem vi in eam irrupiſſet, multitudinem illic deprehenſam cum puberibus occidit, civitatem vero exurit. Omnibuſque jam occupatis, præter Herodium & Maſadam & Machærunta, quæ à latronibus tenebantur, tum propoſitum erat Romanis Hieroſolyma aggredi.*

Iterum de Galba, Othone & Vitellio.

Veſpaſianus rurſus impetum facit in Judæam.

Cerealis montana omnia incurſibus vaſtat.

IX. 10. Simon autem, ubi uxorem *ſuam* à Zelotis recuperavit, iterum ad reliquias Idumææ reverſus eſt, & undique gentem depopulans, pleroſque compulit Hieroſolyma ſe recipere. Quin & ipſe eos perſequutus eſt uſque ad urbem. ac deinde, cum muro ſe circumdediſſet, quoſcunque operariorum ex agris advenientes caperet, *eos* interficiebat. Eratque populo fo-

Simon Hieroſolymis ſe admovet.

ῥήξας τὸ τεῖχος, τοιαῦτα ἔδρασεν πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει, μηδεμίας [a] φειδόμενος ἡλικίας, μηδὲ ἀπὸ τῆς ἀναγκαίων ἀσφαλείας τοὺς αἰτίους. τούτοις μὲν μόνοις ὁ δῆμος, ἀλλὰ καὶ οἱ ζηλωταὶ καταπλαγέντες, ἀποπέμπουσιν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ τότε μὲν [b] ἐκμειλιχθεὶς ὀλίγον, ἀνεπαύσατο τοῦ συνεχοῦς φόνου.

Θ'. Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ στάσις ἦν καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ Ἰταλίας. [c] ἀνῃρέτο μὲν γὰρ ἐν μέσῃ Ῥωμαίων ἀγορᾷ Γάλβας, ἀποδεδειγμένος δὲ αὐτοκράτωρ Ὄθων, ἐπολέμει Οὐιτελλίῳ βασιλεύοντι· τοῦτον γὰρ [d] ἥροντο οἱ τῆς Γερμανίας τάγματα. καὶ γενομένης συμβολῆς ἐν [e] Βεδριακοῖς τῆς Γαλατίας πρός τε Οὐάλεντα καὶ [f] Καικίναν τοὺς Οὐιτελλίου στρατηγούς, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἐκράτει Ὄθων, τῇ δευτέρᾳ δὲ οἱ Οὐιτελλίου στρατιῶται· καὶ πολλοῦ φόνου γενομένου, διεχρήσατο ἑαυτὸν Ὄθων, ὁ [g] Βριξέλλῳ τῆς Γαλατίας πυθόμενος, [h] ἡμέρας δύο καὶ τρεῖς μῆνας κρατήσας τῆς ἀρχῆς. προσεχώρησε δὲ τοῖς Οὐιτελλίου στρατηγοῖς [i] καὶ ὅ Ὄθωνος ἡ στρατιὰ, καὶ κατέβαινεν αὐτὸς εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ δυνάμεως. ὁ δὲ τούτῳ καὶ Οὐεσπασιανὸς, ἀναζεύσας ἐκ τῆς Καισαρείας πέμπτῃ Δαισίου μηνὸς, ὥρμησεν ἐπὶ τὰ μηδέπω καλεσαμένα τὴν τῆς Ἰουδαίας χωρίων. ἀναβὰς δὲ εἰς τὴν ὀρεινὴν, αἱρεῖ δύο τοπαρχίας, τήν τε [k] Γοφνιτικὴν καὶ τὴν [l] Ἀκραβατηνὴν καλουμένην, μεθ' ἃς [m] Βηθηλᾶ τε καὶ Ἐφραὶμ πολίχνια, εἰς φρουρὰν ἐγκαθίσησε μέχρις Ἱεροσολύμων ἱππάζετο. φονευομένων δὲ ἐν πολλῶν καταλαμβανομένων, καὶ [n] πολλοὺς ἠχμαλωτίζετο. Κερεάλιος δὲ αὐτοῦ τὴν ἡγεμονίαν, μέρει ἱππέων καὶ πεζῶν ἀναλαβὼν, τὴν ἄνω καλουμένην Ἰδουμαίαν ἐπῆλθε, καὶ [o] Καφεθρὰ μὲν ἐνδοπολίχνιον ἐξ ἐφόδου λαβὼν ἐνέπρησεν, ἑτέραν δὲ καλουμένην [p] Καφαραβὶν προσβαλὼν ἐπολιόρκει· πάντων δὲ ἦν ἰσχυρὸν τὸ τεῖχος· καὶ [q] πρίν τινας προσδοκῆσαι πλείω χρόνον αἰφνιδίως ἀνοίγουσιν οἱ ἔνδον τὰς πύλας, καὶ μετ' ἱκετηρίων προσελθόντες [r] αὐτοὺς παρέδοσαν. Κερεάλιος δὲ τούτους ἐδορυφόρησεν, ὅτι Χεβρὼν ἑτέρας πόλεως ἀρχαιοτάτης ἐχόμενος κεῖται δὲ ὡς ἔφην αὕτη τῆς ὀρεινῆς, καὶ πρόκειται Ἱεροσολύμων. βιασάμενος δὲ τὰς εἰσόδους, τὸ μὲν [s] ἐγκαλαλεφθὲν πλῆθος ἅπαν ἀνῄρει, τὸ δὲ ἄστυ καλαπίμπρησι. καὶ πάντων ἤδη κεχειρωμένων πλὴν Ἡρωδίου καὶ Μασάδας καὶ Μαχαιροῦντος· ταῦτα δὲ εἶχον τῶν λῃστῶν καταλιπόντες· σκοπὸς ἦν τοῖς Ἱεροσολύμοις προσκεῖσθαι Ῥωμαίους.

λγ'.

ι'. Ὁ δὲ Σίμων ὡς ἐρρύσατο ἀπὸ τῶν ζηλωτῶν τὴν γυναῖκα, πάλιν ὅτι τὰ λείψανα τῆς Ἰδουμαίας ὑπέστρεφε· καὶ περιελαύνων πανταχόθεν ὁ ἔθνος, εἰς Ἱεροσόλυμα [t] πολλοὺς φεύγειν συνηνάγκασεν. εἵπετο δὲ καὶ αὐτὸς ὅπῃ τὴν πόλιν, καὶ κυκλωσάμενος αὐτῆς τὸ τεῖχος, ὅπου τινὰ λάβοι τῶν [x] προσιόντων τοῖς τοῦ χώρου [y] ἐργασίας διέφθειρεν. ἦν δὲ ἐν δήμῳ Σίμων

λδ'.

[a] Ita *Big.* & *Voſſ.* nec aliter abſque illis reſcripſiſſem, quod mox ſequatur ἀσφαλείας. in *Editis* φειδόμενος. [b] Ita vertit *Ruſinus*, ac ſi diſtinctum eſſet, ἐπιμειλιχθείς, ὀλίγον ἀνεπαύσατο. [c] Ita cum *Cod. Big.* ἀνῃρέτο in *cæteris*. [d] Ἡρεῖτο *Voſſ.* [e] Ita ſcribendum cenſui auctoritate optimorum *Geographorum*. Φηγδιακοῖς in *Editis Aliiſque*. Φηγδιακοῖς *Big.* in *Ruſini* verſione *Bebriacum*. [f] Κικίναν *Big.* & *Voſſ.* Κικίννα *Bod.* & *Ruſ.* [g] *Al.* Βριξίλλῳ. & in quibuſdam *Joſephi MSS.* Βεξίλλῳ. [h] Nonageſimo quinto imperii die, *Sueton.* ad quem videſis *Caſaubonum Alioſque*. [i] Iſta καὶ Ὄθωνος ſupplevi è *Codd. Voſſ.* & *Ruſini* verſione. [k] Γοφνιτικὴν *Big.* & *Voſſ.* [l] Ita *Voſſ.* Ἀκραβαττηνὴν in *Editis Aliiſque*. Ἀκραββαττηνὴν *Big.* Vide *Relandum* in *Palæſt.* S. [m] Βηθηγαὶ *Big.* Βηθλᾶ *Voſſ.* & *Vat.* Multum variatur in hac voce ſcribenda. Vide *Relandum* in *Palæſtina S.* p. 617. [n] Συχνοὺς *Big. Vat.* & *Voſſ.* [o] Ita lego ex *Ruſino*, qui vertit, *& Caphetram quidem*. Καφαορεμὶν *Big.* Καφηρεμὶν *Voſſ.* [p] Καφάρων *Vat.* & *Voſſ.* Καφάρεμ juxta *Ruſ.* [q] Τείχους *Big.* [r] *Al.* ἑαυτοὺς & αὐτούς. [s] Ita in *MSS.* ἐγκαταλειφθὲν in *Editis*. [t] *Al.* Ἡρωδείου. [u] Τοὺς πολλοὺς *Big.* [x] Προσιόντων *Big.* [y] Ἐργαζομένων *Big.* * *Sc.* Ciſalpinæ.

Σίμων μὲ ἔξωθεν Ρωμαίων φοβερώτερος, οἱ ζηλωταὶ δὲ ἔνδον ἑκατέρων χαλεπώτεροι. καὶ τούτοις ὀπτίονα κακῶν καὶ τόλμη [a] τὸ συνταῖμα τῶν Γαλιλαίων διέφθειρε. [b] τόν τε γὰρ Ἰωάννην παρῆγον εἰς ἰσχὺν οὗτοι, καὶ κἀκεῖνος αὐτοὺς ἐξ ἧς [c] ἐποιήσατο δυναστείας ἠμείβετο, πάντα ὀπτῆρες ὁρᾶν, ὧν ἕκαστος ἐπεθύμει. πόθοι δὲ ἦσαν ἁρπαγῆς ἀπλήρωτοι, καὶ τῶν πλουσίων οἴκων ἔρευνα, φόνος τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὕβρεις ἐπαίζοντο, μίξαί τε αἵματος δὲ τὰ συληθέντα κατέπινον, καὶ μὴ ἀδείας ἐνεθλυπάθουν τῷ κόρῳ, κόμας [d] σωθεπιζόμενοι, καὶ γυναικείας ἐαθῆτας ἀναλαμβάνοντες, κατανλύμενοι δὲ μύροις, καὶ τοῖς εὐπρέπειαν ὑπογράφοντες ὀφθαλμύς. καὶ μόνον δὲ κόσμον, ἀλλὰ καὶ πάθη γυναικῶν ἐμιμοῦντο, καὶ δι' ὑποβολὴν ἀσελγείας ἀθεμίτους ἡδονὰς ἐπενόησαν· σφαλλιδοῦντο δὲ [e] ὥσπερ πορνείῳ τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν ἀκαθάρτοις ἐμίαναν ἔργοις. γυναικιζόμενοι δὲ τὰς ὄψεις, ἐφόνων ταῖς δεξιαῖς, θρυπτόμενοι δὲ τοῖς βαδίσμασιν ὀπτίοντες ἐξαπίνης ἐγίνοντο πολεμικαί, τότε ξίφη [f] προφέροντες ἀπὸ τῶν [g] βεβαμμένων χλανίδων τὸν προσυχόντα διήλαυνον. τοὺς ἀποδιδράσκοντας δὲ Ἰωάννου Σίμων φονικώτερος ἐξεδέχετο, καὶ φθάσαντά τις τὸν ὄντως [h] εἰς τεῖχος τύραννον ἐντὸς εἰς πυλῶν διεφθείρετο. πᾶσα δὲ φυγῆς ὁδὸς τοῖς ἀβουλομένοις πρὸς Ρωμαίους βουλομένοις [i] ἀπεκόπετο.

ια'. [k] Διεστασίαζετο δὲ καὶ πρὸς τὸν Ἰωάννου δύναμις, καὶ πᾶν ὅσον ἦν Ἰδουμαῖον ἐν αὐτῇ χωρισθὲν ἐπεχείρει τῷ τυράννῳ, [l] φθόνῳ τε τῆς ἰσχύος αὐτῷ καὶ μίσει τῆς ὠμότητος. συμβαλόντες δὲ [m] ἀναιροῦσί τε πολλοὺς τῶν ζηλωτῶν, καὶ συνελαύνουσι τοὺς λοιποὺς εἰς τὸν βασιλικὸν αὐλὸν καταφυγόντας ὑπὸ Γραπτῆς· συγγενὴς δὲ οὗτος αὐτῷ καὶ τῆς Ἀδιαβηνῶν βασιλέως [n] Ἰζάτου συνεκπίπτουσι δὲ [o] οἱ Ἰδουμαῖοι, καὶ κεῖθεν εἰς τὸ ἱερὸν [p] ἐξώσαντες τοὺς ζηλωτάς, ἐφ' ἁρπαγὴν ἐτράποντο τῶν Ἰωάννου χρημάτων. κεῖτο γὰρ [q] προεσκευασμένη αὐλὴ [r] αὐτός τε ἦν, [s] καὶ τὰ λάφυρα τῆς τυραννίδος κατέθετο. οἱ δὲ τούτῳ τὸ κατ' τὴν πόλιν ἐσκεδασμένον πλῆθος τῶν ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερὸν τοὺς διαπεφευγότας ἠθροίζοντο, ἐκ καλάγειν αὐτοὺς παρεσκευάζετο Ἰωάννης ὅπλα τε τοῦ δήμου καὶ τοὺς Ἰδουμαίους. τοῖς δὲ οὐχ ὅπλα τὴν ἔφοδον αὐτῶν καταδέουσι παρέσχε μαχιμωτέρους ὄντας, ὡς τὸ ὀπτίονας, μὴ νύκτωρ εἰσδύντες· [t] ἀπὸ γὰρ ἱερᾶς [u] παρεισδύντες, αὐτούς τε ἀφθείρουσι, καὶ τὸ ἄστυ καταφλέγουσι. συνελθόντες οὖν μετὰ τῶν ἀρχιερέων ἐβουλεύοντο, τίνα χρὴ τρόπον φυλάξασθαι τὸν ὀπίσω. Θεὸς δὲ ἄρα τὰς γνώμας αὐτῶν εἰς κακὸν ἔτρεψε, καὶ χαλεπώτερον ἀπωλείας [x] ἐπενόησαν τὸ πρὸς σωτηρίαν φάρμακον. ἵνα γὰρ καλαλύσωσιν Ἰωάννην, ἔκρινον Σίμωνα δέχεσθαι, καὶ μεθ' ἱκετηρίων δεύτερον εἰσαγαγεῖν ἑαυτοῖς τύραννον. ἐπραύνετο δὲ ἡ βουλὴ. καὶ ὁ

ris quidem Simon Romanis terribilior, intus vero Zelotæ utriſque graviores. *interque hæc malorum excogitatio audaciæ conjuncta Galilæorum exercitum corrupit. Namque Joannem ad potentiam iſti provehebant, atque ille eis, pro imperio quod adeptus eſt, viciſſim omnia quæ deſiderarent facere permittebat. Inſatiabilis autem erat rapinarum cupiditas, domorumque locupletum perſcrutatio, atque virorum cædes & feminarum injuriæ pro ludo habebantur, ſpoliaque cum ſanguine devorabant, & †impune muliebria patiebantur ad ſatietatem, compoſitos gerentes capillos, & amictum femineum induti, unguentis etiam delibuti, quoque magis placerent oculos fuco & ceruſſa illinentes. Non ſolum autem ornatum, verumetiam quæ mulieribus accidunt imitabantur, nimiaque laſcivia voluptates illicitas excogitarunt, in urbe autem tanquam in lupanari volutabantur, totamque facinoribus impuris polluebant. Immo feminarum ad inſtar vultus componentes, dextris cædem patrabant, fractoque greſſu incedentes ſubita incurſione bellatores evadebant, gladiiſque è conchyliatis chlamydibus eductis obvium quemque transfigebant. Eos autem qui Joannem fugerant excipiebat ſævior in cædibus Simon, quique tyrannum intra muros evaſerat ab iis qui ante portas erant occidebatur. omniſque fugæ via ad Romanos tranſire cupientibus erat præcluſa.

Malorum in urbe graſſantium deſcriptio.

11. Seditionem autem contra Joannem movebat exercitus, & omnes in eo Idumæi diſſentientes à cæteris aliquid moliebantur contra tyrannum, aut quod ejus potentiæ invideRant aut crudelitatem oderant. Pugna autem congreſſi multos Zelotarum perimunt, cæteroſque in aulam regiam à Grapte ædificatam (erat autem illa Izatæ regis Adiabenorum conſanguinea) compellunt; una vero irrumpunt Idumæi, atque inde in templum pulſis Zelotis ſe convertunt ad pecunias Joannis diripiendas. nam in regia prædicta & ipſe degebat, & tyrannidis ſpolia depoſuerat. Interea autem quamplurimi Zelotæ, qui per civitatem diſperſi erant, ſeſe ad eos qui in templum fugerant aggregarunt; eoſque Joannes adverſus populum & Idumæos educere parabat. Iſtis autem, ut qui pugna plus poſſent, non tam impetus eorum metuendus erat, quam ne rerum deſperatione de templo urbem noctu ingrederentur, ipſoſque pariter occiderent atque urbem concremarent. Itaque cum coiiſſent una cum pontificibus, conſultabant quo pacto ſibimet de impetu caverent. At Deus profecto faciebat, ut illis ſuæ ſententiæ male cederent, & remedium ad ſalutem excogitarent interitu acerbius. Quippe ut Joannem deturbarent, Simonem recipere ſtatuerunt, & cum precibus alterum in urbem introducere tyrannum. atque ita decreto obtemperatur: miſſoque

Diſſidium Zelotarum & Idumæorum.

Simonem in urbem recipere decretum eſt.

a Τό,τι σωτ. *Big.* & *Vat.* *b* Τὸν γὰρ παρήγαγον *Big.* *c* Περιεποίησατο *Big.* *d* Σωτηθεμένοι *Big.* & *Gall.* *e* Ita *Big.* ὡς in *Editis Aliiſque.* *f* Προσφέροντες *Big.* *g* Ita reſcripſi cum *Cod. Big.* ei conſentiente *Pſeudo-Hegeſippo*, apud quem, *ſub conchyliatis chlamydibus gladios occultantes.* ἐβεβαλαμμένων χλανιδίων in *Editis Aliiſque.* *h* Illud δὲ è *Cod. Big.* *i* Ἀπεκόπητο *Big. Vat. Busb. Rhed.* & *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruf.* Διεστασιάζετο δὲ καὶ πρὸς τ. Ἰωάννου ἡ δύναμις in *Editis Aliiſque.* *l* Φόνῳ τε τ. ἰσχύος ἐμίσει δὲ ὠμότητος αὐτοῦ *Big.* *m* Ἀναιροῦσι πολλοὺς *Big.* *n* Ita ex *Ruffino* & *Joſepho* l. VII. Ἰζᾶ in *Græcis* omnibus. *o* Illud οἱ non agnoſcit *Big.* *p* Περιέσπασαν *Big.* & *Rhed.* *q* Sic *MSS.* προεσκευάσθην in *Editis.* *r* Αὐτός τε ὢν in *pleriſque MSS.* *ſ* Καὶ τὰ λάφυρα τῆς τυραννίδος *Big.* ἐν τῇ τὰ *Vat.* *t* Ἐκ βίας in *pleriſque MSS.* *u* Παρεισδύσαντες αὐτούς τε ἀφθείρασι, τὸ ἄστυ κ. *Big.* *x* Ἐπενόησαν σωτ. *Vat. Voſſ.* & *Gall.* * Quos etiam Galilæi novis inventis & audacia factionum corrumpebant, *Ruf.* † Sine aliquo metu poſt ſatietatem muliebri libidine caleſcebant, *Ruf.*

ſoque Matthia pontifice, Simonem ut intraret obſecrabant, quem ſæpe metuerant. Simul & eum rogabant Hieroſolymitæ qui fugerant Zelotas, domus quiſque ſuæ & poſſeſſionum deſiderio. Ille autem eis cum arrogantia pollicitus ſe in illis dominari velle, quaſi civitatem quidem Zelotis liberaturus ingreditur; cui à populo tanquam ſervatori curatorique læte acclamatum eſt: ubi vero cum ſuis copiis introiit, de iis diſpiciebat quæ ad potentiam ſuam facerent; & qui eum acciverant non minus pro inimicis habebat, quam eos contra quos fuerat accitus.

Quænam acciderant Simoni ad ingreſſum ejus, quæque poſtea paſſus eſt populus.

12. Ita quidem Simon belli anno tertio menſe Xanthico Hieroſolymorum factus erat dominus. Joannes autem cum multitudine Zelotarum templo exire prohibitus, amiſſis etiam quæ in civitate habebat, (nam ſtatim res eorum Simon cum ſuis diripuerat) ſalutem deſperare cœpit. At Simon, populo adjuvante impreſſionem faciebat in templum. Illi autem, cum in porticibus perque propugnacula conſtitiſſent, impetum propulſabant: multique ex Simonis parte cadebant, multique ſaucii deferebantur. nam facile è locis ſuperioribus ictuque certiſſimo tela conjiciebant Zelotæ. At quamvis loco plus poſſent, turres tamen quatuor maximas inſuper ædificarunt, ut ex alto miſſilia torquerent, unam quidem ad orientalem angulum & borealem, alteram vero ſuper Xyſtum, tertiamque ad alium angulum è regione civitatis inferioris, reliqua autem ſupra verticem Paſtophoriorum erat exſtructa: ubi unus de ſacerdotibus pro more aſtans clangore tubæ veſpertino diem quemlibet ſeptimum ineuntem præſignificabat, rurſuſque ad veſperam eundem deſiiſſe, & quando feriari oportet indicans, & quando operi incumbere. Per turres autem diſpoſitæ erant ſcorpiones & baliſtæ, itemque ſagittarii & funditores. Itaque tunc Simon ſegnius quidem ferebatur ad impreſſiones faciendas, quod ſuorum plerique de impetu ſuo remitterent, * ex copiarum tamen abundantia *fortiter* reſiſtebat: tela autem machinis emiſſa è longinquo pugnantium multos perimebant.

Simon templum, ubi Zelotæ erant, aggreditur.

Mos ſeptimi diei initium tuba ſignificandi.

ἀρχιερέα Ματθίαν πέμψαντες ἐδέοντο Σίμωνος εἰσελθεῖν, ὃν [a] πολλάκις ἔδεισαν. συμπαρεκάλουν δὲ οἱ ὑπὸ τῶν Ἱεροσολύμων τοὺς ζηλωτὰς φεύγοντες, πόθῳ τῶν οἰκων καὶ τῶν κτημάτων. ὁ δὲ, αὐτοῖς ὑπερηφάνως καθαιρούσας ὃ διανοοῦνται, εἰσέρχεται μὲν ὡς ἀπαλλάξων τῶν ζηλωτῶν τὴν πόλιν, [b] σωτὴρ ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ κηδεμὼν ὠφημούμενος· παρελθὼν δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐσκόπει τὰ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δυναστείαν, καὶ τοὺς καλέσαντας ἧττον ἐχθροὺς ὑπέμιζεν, ἢ καθ' ὧν ἐκέκλητο.

ιβ'. Σίμων μὲν οὖν κατὰ τοῦτον [c] τὸν πόλεμον ζαν θικῷ μηνὶ Ἱεροσολύμων ἐγκρατὴς [d] ἐγένετο. Ἰωάννης δὲ καὶ τὸ τῶν ζηλωτῶν πλῆθος, ἀρχόμενοι τῶν ἐξόδων τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὰ τῆς πόλεως [e] ἀπολωλεκότες· παρεσκεύαστο γὰρ τὰ ἐκείνων οἱ περὶ τὸν Σίμωνα διήρπασαν· οὐ μὴν ἀπόρως τὴν σωτηρίαν εἶχον. [f] προσέβαλλε δὲ τῷ ἱερῷ Σίμων, τοῦ δήμου βοηθοῦντος. καὶ κεῖσαι, καταξάντων ὀλίγοι τὸν τοῦ καὶ τὴν ἐπάλξεων, ἠμύνοντο τὰς προσβολάς· συχνοὶ δὲ ἔπιπτον τῶν [b] περὶ Σίμωνα, καὶ πολλοὶ τραυματίαι κατεφέροντο. ῥᾳδίως γὰρ ἐξ ὑπερδεξίας τὰς βολὰς οἱ ζηλωταὶ, καὶ σὺν ἀσφαλείᾳ ἐποιοῦντο. πλεονεκτοῦντες δὲ τῷ τόπῳ, καὶ πύργους ἐπ [b] προκατεσκευασμένους τέσσαρας μεγίστους, ὡς ἀφ' ὑψηλοτέρων ποιοῖντο τὰς ἀφέσεις, τὸν μὲν καλὰ τὴν ἀναλαλικὴν καὶ [i] βόρειον γωνίαν, τὸν δὲ ὑπὲρ τοῦ ξυστοῦ καθύπερθεν, τὸν δὲ τρίτον καλὰ γωνίαν ἀλλὴν ἀντικρὺ τοῦ κάτω πόλεως, ὁ δὲ λοιπὸς ὑπὲρ τὴν κορυφὴν κατεσκεύασε τῶν [k] παστοφορίων. ἔνθα τῶν ἱερέων εἷς ἐξ ἔθους ἱσάμενος ἐκάστην [l] ἑβδομάδα εἰστήκει [m] προσημαίνουσάλπιγξι δείλης, καὶ τελεσθεῖσαι αὖθις περὶ ἑσπέραν, ὅτε μὲν [n] ἀνεργεῖν δὲ λαῷ καταγγέλλων, ὅτε δὲ ἔργων ἔχεσθαι. διέσηε δὲ ὅπου τῶν πύργων ὀξυβελεῖς τε καὶ [o] λιθοβόλους μηχανὰς, τούς τε τοξότας καὶ σφενδονήτας. ἔνθα δὴ τὰς μὲν προσβολὰς ὀκνηροτέρας ἐποιεῖτο ὁ Σίμων, μαλακιζομένων αὐτῷ τῶν πλειόνων, [p] ἀντεῖχε δ' ὅμως τοσαύτῃ δυνάμεως· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ὀργάνων βέλη πορρωτέρω φερόμενα [q] τοὺς πολλοὺς τῶν μαχομένων ἀνῄρει.

X. **CAP. X.** **ΚΕΦ. ι'.** λε'.

Quomodo milites in Judæa & Ægypto Veſpaſianum declarant imperatorem: utque Joſephum vinculis liberat Veſpaſianus.

Ὡς οἱ στρατιῶται ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ Οὐεσπασιανὸν ἀναγορεύουσιν αὐτοκράτορα· ὡς τε Ἰώσηπον ἐκ δεσμῶν Οὐεσπασιανὸς ἀνίησιν.

AT per idem tempus Romam etiam graviora circumſiſtebant mala. Aderat enim ex Germania Vitellius cum exercitu, aliam præterea ingentem multitudinem poſt ſe trahens. Et cum excipi non potuerit

Vitellius totam urbem Romam

ΚΑΤΑ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶχε καὶ τὴν [r] Ῥώμην πάθη [s] χαλεπώτερα. παρῆν μὲν γὰρ ἀπὸ Γερμανίας Οὐιτέλλιος ἅμα ἑαυτῷ στρατιᾷ πολὺ πλῆθος ὁπισυρόμενος ἕτερον. μὴ χωρούμενος δὲ τοῖς ἀποδεδειγμένοις

---

a Ita *Big.* & *Ruf.* πολλὰ in *cæteris.* b In *Cod. Big.* ὁ σωτὴρ ὑπὸ τ. c Illa τὸν πολέμον inſerui auctoritate *Codd. Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* neglexi tamen τοῦτον quod nobis poſt μὴν exhibet ſolus *Big.* Verum nec illorum vola aut veſtigium in *Ruſſino*, qui totum hoc præterit, Σίμων μὲν οὖν τοσοῦτον τοῦτον τὸν πολέμον ζανθικῷ μηνὶ ἱεροσολύμων ἐγκρατὴς ἐγένετο. d Γίνεται *Big.* e Ἀπολωλεκόσαν *Big.* f Προσέβαλε *Big.* προσεπέβαλλε *Voſſ.* & *Gall.* g Περὶ τὸν Σίμωνα *Big.* & *Voſſ.* h Προκατασκευάσματα *Vat.* & *Voſſ.* προκατασκευάσαντες *Big.* i Βορείαν *Big.* k Vox παστοφόριον aliquoties occurrit apud LXXII *Interp.* ubi *cella* & *exhedra* redditur. in 1. *Macc.* c. 4. v. 38. habemus *Paſtophoria dirnta.* quæ *Grotius* interpretatur, *Cenclavia illa ad templi latera, in quibus ſervabantur veſtes ſacerdotales, inſtrumenta templi, copia aromatum* &c. Videſis *Cuperi Harpocratem*, p. 124. &c. l Dicit hîc ἑβδομάδα, quam alibi ἑβδόμαν. Vide *Grotium* ad 2 *Macc.* c. 12. v. 31. m Tres σημασίας ex *Hebræorum Magiſtris* affert *S. Patres* (in *Animadv. ἀνεκδότοις tom.* 2. p. 572. &c.) deque ultima, ad occaſum ſcilicet Solis, hanc præcipue intelligendam eſſe dicit. n Ita *Vat. Bod.* & *Voſſ.* ἀνεργεῖν in *Editis Aliiſque.* ſi quis malit ἀνεχεῖν, per me licet. o Πετροβόλους *Big.* p Αντίσχε *Big.* in *Ruſſini* verſione, *propius accedebat.* q Illud τοὺς non agnoſcit *Voſſ.* r Ῥωμαίων ἐγκρατὴς *Big.* ſ Ita *Big.* & *Ruf.* χαλεπὰ in *cæteris.* * Amplioribus tamen copiis fretus, propius accedebat, *Ruf.*

a Τραπέζ

δεινημένοις εἰς τὰς στρατιώτας ἐκβόλοις, ὅλην ἐπλήσατο τὴν Ῥώμην στρατοπέδου, καὶ πᾶσαν οἰκίαν ὁπλιτῶν ἐπλήρωσεν. οἱ δὲ ἀήθεσιν ὀφθαλμοῖς τὸν Ρωμαίων πλοῦτον θεασάμενοι, καὶ περιλαμφθέντες πάντοθεν ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ, τὰς ἐπιθυμίας μόλις κατεῖχον, ὥστε μὴ ἐφ' ἁρπαγὰς [a] τρέπεσθαί τε, καὶ τοὺς ἐμποδὼν γινομένους ἀναιρεῖν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ιταλίαν οὐ τούτοις ἦν.

λϛ'. β'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς τὰ πλησίον Ιεροσολύμων καταστρεψάμενος ὑπέστρεψεν εἰς Καισάρειαν, ἀκούει τοὺς [b] κατὰ τὴν Ρώμην παροξυσμοὺς, καὶ Οὐιτέλλιον αὐτοκράτορα. τοῦτο οὖν αὐτὸν, καίπερ ἄρχεσθαι καθάπερ ἄρχειν καλῶς ἐπιστάμενον, εἰς ἀγανάκλησιν παρήγαγε, καὶ τὸ [c] μὲν ὡς ἐρήμην καταμανέντα τὴν ἡγεμονίας ἠδέως διαστῆναι· θεραλγήσας δὲ τῷ πάθει, καρτερεῖν τὸ βάσανον οὐκ οἷός τε ἦν, καὶ τὸ πατρίδος πορθουμένης ἑτέρους [d] παρασυγκολεῖν πολέμοις. ἀλλ' ὅσον ὁ θυμὸς ἤπειγεν ὑπὸ τὴν ἄμυναν, τοσοῦτον εἶργεν ἡ ἔννοια τὸν διαβήματος. πολλὰ γὰρ φλάσας [e] παιπαλήσας τῇ τύχῃ, πρὶν αὐτὸν εἰς [f] τὴν Ιταλίαν περαιωθῆναι, καὶ ζοῦτα χειμῶνος ὥρᾳ πλέοντα, σφαδάζοντ' ἤδη κατεῖχε τὴν [g] ὀργήν.

γ'. Σωιόντες δὲ οἵτε ἡγεμόνες καὶ οἱ στρατιῶται καθ' ἑταιρείας, φανερῶς ἤδη μεταβολὴν ἐβουλεύοντο, καὶ διαγανακτοῦντες ἐβόων, "[h] ὡς ὑπὸ τὴν Ρώμης στρατιῶται τυ-
"φῶντες, καὶ μηδὲ ἀκούειν πολέμου φήμην ὑπομένοντες,
"ἁβροχειροτονοῦσιν οἷς βούλονται τὴν ἡγεμονίαν, καὶ πρὸς
"ἐλπίδα λημμάτων ἀποδεικνύουσιν αὐτοκράτορας· αὐ-
"τοὶ δὲ ἀφ' τοσούτων κεχωρικότες πόνων, καὶ γηρῶντες
"ὑπὸ τοῖς κράνεσιν, ἑτέρους χαλκοῦν τὴν ἐξουσίαν, καὶ
"ζῶντα τὴν ἀξιώτερον ἄρχειν ἀφ' [i] αὐτοῖς ἔχοντες. [k] τίνα
"δικαιότερον ποτὲ τὴν εἰς αὐτοὺς εὐνοίας [l] ἀποδώσειν ἀμοι-
"βὴν, εἰ τὴν νῦν καταπρόοιντο; τοσούτῳ δὲ [m] ἢ Οὐε-
"σπασιανὸν [n] ἡγεμονεύειν Οὐιτελλίου δικαιότερον, ὅσῳ καὶ
"αὐτοὺς τὸ ἐκεῖνον ἀποδειξάντων. καὶ γὰρ δὴ μικροτέρους
"τὸ ἀπὸ Γερμανίας διεπολέμησε πολέμους, οὐδὲ τὸ ἐκεῖ-
"νον καταγόντων τύραννον [o] ἥττονας τοῖς ὅπλοις.
"ἀγῶνα δ' ἀνδήσειν οὐδέν. καὶ γὰρ τὴν σύγκλητον, ἢ
"τὸ Ρωμαίων δῆμον ἀνέξεσθαι τὴν Οὐιτελλίου λαγνείας,
"ἀντὶ τὴν Οὐεσπασιανοῦ σωφροσύνης· καὶ ἀντὶ μὲν ἡγε-
"μόνος ἀγαθοῦ τύραννον ὠμόταζον, [p] ἄπαιδα δὲ ἀντὶ
"πατρὸς [q] αἱρεῖσθαι [r] παρατίθη. μάλιστα γὰρ δὴ πρὸς
"ἀσφάλειαν εἰρήνης εἰ τὰς γνώμας τὸ βασιλέως ὑπερα-
"χὰς. εἴτε οὖν ἐμπειρία γήρως παρέσχει τὸ ἄρχειν,
"Οὐεσπασιανὸν αὐτὸν ἔχειν, εἴτε νεότητος ἀλκῇ, Τί-
"τον· καρπίσασθαι γὰρ τῆς ἀφ' ἑκατέρων ἡλικίας τὸ
"ὠφέλιμον. χορηγήσειν δὲ ὁ μόνον αὐτοὺς τότε τὴν
"[s] ἰσχὺν τοῖς ἀποδειχθεῖσιν, [t] ἅτε τὰ πάγματα καὶ
"τὰς παρὰ τὴν βασιλέως συμμαχίας ἔχοντας, ἀλ-
"λὰ καὶ συνεργήσειν τάττε πρὸς ἕω πάντα, καὶ
"τῆς Εὐρώπης ὅσα τὴν ἀπὸ Οὐιτελλίου φόβων κεχώ-

spatiis militi destinatis, Romam universam pro castris habebat, omnemque domum armatis opplevit. Illi autem cum Romanorum divitias oculis rebus ejusmodi insuetis conspexissent, & undique circumfusi essent argenti aurique splendore, vix cupiditatem continebant, ne ad rapinas se converterent, fuisque desideriis obstantes occiderent. Et in Italia quidem ita se res habebant. *castra facit & militibus opplet.*

2. Vespasianus autem, cum, omnibus in vicinia Hierosolymorum eversis, Cæsaream revertisset, audit tumultus Romæ ortos esse, & Vitellium factum imperatorem. id quod etiam ipsi, licet imperium pati æque ac bene imperare posset, indignationem commovit; eumque, qui in imperium tanquam desertum furore incitatus erat, dominum quidem dedignabatur: dolore autem percitus cruciatum ferre non poterat, neque aliis vacare bellis cum patria vastaretur. Veruntamen quantum ira impellebatur ad ulciscendum, tantum cogitatio de locorum intervallo eum reprimebat. nam quod multa fortuna versatilis posset nova facere, priusquam ad Italiam, præsertim hyemis tempore, trajecturus esset, hoc ipsum jam crescentem iracundiam cohibebat. *Vespasianus aegre fert Vitellium imperatorem.*

3. Duces autem militesque per sodalitia coëuntes aperte jam de mutatione consultabant, & cum indignatione vociferabatnur, "Quid est quod milites Romæ constituti, & "in deliciis agentes, quique ne famam quidem "belli audire sustinent, imperium pro lubitu "designarent, & spe quæstus imperatores crea-"rent; ipsi vero post tot labores exactos, & "sub galeas senescentes, aliis condonarent po-"testatem, idque cum apud se digniorem ha-"beant qui imperet. quam justiorem unquam "ipsius in eos benevolentiæ gratiam referent, "si hanc quæ nunc penes ipsos est omiserint? "Tanto autem Vespasianum quam Vitellium "imperare justius est, quanto illis, qui eum "declararunt, ipsi præstant. non enim se mi-"nora pertulisse bella, quam qui in Germania "militarunt; neque illis, qui tyrannum inde "deducunt, in armis deteriores esse. Nihil au-"tem opus fore dimicatione. non enim Se-"natum, populumve Romanum libidines Vi-"tellii, vice pudicitiæ Vespasiani, laturos esse; "neque pro bono imperatore tyrannum cru-"delissimum, aut liberis carentem pro patre "præsidem electuros. etenim maxime ad pa-"cis securitatem facere, veram in regnantibus "præstantiam. Ergo sive senectutis experien-"tiæ debeatur imperium, habere se Vespasia-"num, sive adolescentiæ viribus, Titum; ex "amborum enim ætate quod sit commodum "decerpturos. ipsos vero non solum vires iis "tunc suppeditaturos esse, quos declaraverint, "ut qui tres legiones regumque habeant auxi-"lia; sed & ad ipsorum societatem perductu-"ros esse omnia quæ ad orientem & quicquid "Europæ extra metum Vitellii constitutum est, *Milites etiam cum indignatione nuncium de Vitellio excipiunt.*

a Τραπέζῃ τι Big. b Κατὰ Ῥώμην Big. c Illud μὲν è Cod. Voss. d Προσσυγκολεῖν Bod. & Voss. e Καλλιεργήσασα Big. f Τὴν deest Big. g Ὀργὴν Big. h Ita Big. οἱ μὲν ἐπὶ in Editis Aliisque. i Ἑαυτοῖς Big. αὐτοῖς in Editis. k Ὡς τίνα δικαιότερον μίσθον &c. Voss. & Bod. Ὧ τίνα δικ. Big. l Ἀναδώσειν Big. m Ἡγεμόνα Big. n Ἡττῆσθαι Vat. o Ita lego & distinguo antea, τοῖς ὅπλοις ἀγῶνα. οὐδένα δ' ἄδην. p Non quasi orbus aut prole destitutus esset Vitellius, sed quod liberos non haberet qui rerum gubernaculis admoveri possent. Verum παῖδα exhibent sex libri MSS. q Αἱρεῖσθαι Big. & Bunb. r Sic in plerisque MSS. antea erat πρὸς ζώντων, nullo plane sensu. s Ἀρχὴν in margine Cod. Gall. t Ὅτι τὰ, & mox ἤρτυτο Big. & Vat.

"eſſe, atque inſuper qui in Italia ſeſe eis ad-
"jungerent, Veſpaſiani fratrem aliumque fi-
"lium, quorum alterum quidem multos juve-
"nes dignitate præſtantes ſociatum ire; alteri
"vero etiam urbis commiſſam eſſe cuſtodiam;
"id quod magni momenti eſt ad imperium ca-
"peſſendum. Ih ſumma ſi ipſi moras nectc-
"rent, Senatum fortaſſe eum creaturum *im-*
"*peratorem*, quem *imperii* conſervatores mi-
"lites dehoneſtarunt.

Milites Veſpaſianum ſalutant imperatorem.

4. Hujuſmodi verba in circulis inter ſe faciebant milites: deinde congregati ſeque invicem adhortati, Veſpaſianum declarant imperatorem, eumque obſecrabant ut imperium in periculo conſtitutum ſervaret. Illi autem olim quidem curæ erat rerum ſumma, cæterum de imperio minime cogitaverat; factis quidem ſuis *præclaris* ſemet dignum *qui imperet* exiſtimans, privatæ vero vitæ ſecuritatem præferens clarioris fortunæ periculis. Refraganti autem magis inſtabant tribuni, & milites ſtrictis enſibus circumfuſi eum interficere minabantur, ni vellet cum dignitate vivere. Multum autem illis reluctatus, ut imperii molem ſuis è cervicibus depelleret, tandem, cum illis perſuadere non poſſet, cedit iis qui *imperatoris nomine* eum ſaluta verant.

Atque egre iis cedit Veſpaſianus.

XI.

Veſpaſianus, ſe è rerum gubernaculis admovens, Ægyptum & Alexandriam beneficio Tiberii Alexandrini occupat.

5. Jam vero Muciano cæteriſque tribunis ut ſemet pro imperatore gereret eum hortantibus, atque reliquo exercitu eum inclamante ut ipſos in hoſtes quoſcunque infeſtos duceret, primo rebus Alexandrinis occupandis procurandiſque intentus erat, ut qui norit maximam partem imperii eſſe Ægyptum, quod frumentum ſuppeditet, (qua re potitus, Vitellium imperio, ſi illud ad ſe vi traheret, deturbaturum eſſe ſperabat; non enim *eum* toleraturum eſſe populum Romæ furientem) quodque duas apud Alexandriam legiones ſibi adjungere cupiebat. Quin & cogitabat propugnaculo ſibi fore illam regionem adverſus incerta fortunæ. Nam & terra difficilis acceſſu, marique importuoſa eſt: ab occidente quidem loca arida Libyæ *ſibi* prætenſa habet; à meridie vero Syenen quæ eam ab Æthiopia dirimit, & invias navibus *Nili* fluvii cataractas; itemq; ab oriente mare Rubrum ad Coptum *civitatem* uſq; diffuſum, à ſeptentrione vero munimentum habet terram ad Syriam uſque protenſam, & pelagus quod dicitur Ægyptium, portubus ubique deſtitutum. Ita quidem Ægyptus ex omni parte munita eſt. Inter Peluſium vero & Syenen per duo millia ſtadiorum porrigitur, atque à Plinthine in Peluſium navigatio eſt ſtadiorum trium millium & ſexcentorum. Nilus autem ad urbem uſque Elephantinen vocatam navigatur: ultra quam cataractæ, de quibus diximus, progredi non ſinunt. Portus autem Alexandriæ, etiam mari tranquillo, navibus aditu difficilis eſt. etenim anguſtus ejus eſt introitus, ſaxiſque ſub mari latentibus à curſu directo deflexus. & læva quidem ejus pars brachiis ſepta eſt arte fabricatis: à dextra vero inſula Pharus appellata objicitur, turrim

Deſcriptio Ægypti.

Portus Alexandrinus qualis.

"ειναι, καὶ τὰς ὅπῃ τῆς Ἰταλίας δι' συμμάχους,
"ἀδελφὸν Οὐεσπασιανῶ καὶ παῖδα ἕτερον, [a] ὃν ἐγὼ μὲ
"τεθράφθαι πολλοὺς τῶν οἰ ἀξιώματι ἴσων, ἐγὼ
"δὲ καὶ τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν πεπιστεῦσθαι,
"μέρος οὐκ ὀλίγον εἰς ὑποδοχὴν ἡγεμονίας. καθό-
"λου τε ἂν βεβαιώσαιτο αὐτοὶ, τάχα τῶν σύγκλη-
"τον ἀποδείξαν ἐγὼ τὸν συντετριφότων τρα-
"πεζῶν ἀπεμέμφοντο.

δ'. Τοιαῦτα τῶν στρατιωτῶν διελά-
λουν· ἔπειτα συναθροισθέντες, καὶ ἀλλήλους
ἀναρρώσαντες θαρραλεωτέρους, ἐπὶ Οὐεσπασιανὸν ἀϊδιοκράτορα,
καὶ σώζειν τὴν κινδυνεύουσαν ἡγεμονίαν παρεκάλουν.
τῷ δὲ φρονεῖν μὲν ἐπὶ πᾶσι τῶν ὅλων, ὑπὲρ γε
μέσου αὐτὸς ἄρχειν [b] ἐνόμιζε, τοῖς μὲν ἔργοις ἑαυτὸν
ἄξιον ἡγούμενος, περιφρονῶν δὲ τῶν ὑπὲρ λαμπρότητα
κινδύνων τὸν [c] ἰδιώτην ἀσφάλειαν. ἀριθμῶν δὲ
μᾶλλον ἢ ἡγεμόνας [d] ἐπικαλῶν, καὶ περιχαρὴς ὁ
στρατὸς ξιφήρεις ἀναφὲρ αὐτὸν ἐκέλευε, εἰ μὴ βού-
λοιτο ζῆν ἀξίως. πολλὰ δὲ καὶ αὐτὸς [e] ἀφετεινά-
μενος ἐξ ὧν διωθεῖτο τὴν ἀρχὴν, τελευταῖον, ὡς ὑπ'
ἐκείνων, εἶπε τοῖς ὀνομάσασι.

ε'. Περιπορεύων δὲ αὐτὸν ἤδη Μουκιανὸς καὶ τὸ λοι-
πὸν ἄλλον ἡγεμόνων εἰς αὐτοκράτορα, καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν
ἀγαθὰ βοῶσαν αὐτῷ ὅτι πᾶν τὸ ἐπίταλον, αὐτὸς περὶ
τὸν τῆς ἀπ' Ἀλεξανδρείας ἀγχιβασίαν, εἶδεν πλεῖ-
στον τῆς ἡγεμονίας μέρος τῇ Αἰγύπτῳ ὄντα. ἀφ' ἧς
σίτου χορηγίαν ἦν περιστῆσαι, εἰ [f] παρέλοιτο τις βίᾳ, κρεῖτ-
τονα ἔλπιζεν Οὐιτέλλιον, ἐὰν δὲ ἀνέξεσθαι [g] στρατὸν
ὅτι Ῥώμης ὁ πολὺν τὸν δῆμον τὸν ὅτι τῆς Ἀλεξανδρείας
στάσιάζειν [h] προσαποκαλῶ βουλόμενον. ἐνθυμῶν δὲ
καὶ περίλημμα τῶν χωρῶν ἔχειν τὸν ἐπὶ τῆς τύχης ἀδή-
λων. ἔστι γὰρ κατὰ τὴν γῆν δυσπρόσοδος, καὶ τὰ [i] πρὸς
θάλασσαν ἀλίμενος· τὴν μὲν ἑσπέραν περιβεβλημένη τὰ
ἔσχατα τῆς Λιβύης, καλὰ δὲ μεσημβρίαν τῶν διορίζουσαν
ἀπὸ Αἰθιόπων τῶν Συήνην καὶ τὰς ἀπλοΐστους τῶν πο-
ταμῶν καταράκτας, ἀπὸ δὲ τῆς ἀνατολῆς [k] ἔτι τῆς ἐρυθρᾶς
θαλάσσης [l] ἀναχωμένη μέχρι Κοπτοῦ, βορραν δὲ τεί-
χουσα αὐτὴν ἥτε μέχρι Συρίας γῆ, καὶ ὁ καλούμενος
Αἰγύπτιος πέλαγος, πᾶσι ἄπορον ὅρμων. [m] τετείχισται
μὲν ὅτι τῆς Αἰγυπτίου πάντοθεν. ὁ μεταξὺ δὲ Πηλου-
σίου καὶ Συήνης μῆκος αὐτῆς σταδίων διακοσίων, [n] ὅθεν ἀπὸ
τῆς Πλινθίνης ἀναπλοῦς εἰς ὁ Πηλούσιον, σταδίων τρι-
σχιλίων ἑξακοσίων. ὁ δὲ Νεῖλος ἀναπλεῖται μέχρι τῆς
Ἐλεφαντίνης καλουμένης πόλεως, ὑπὲρ ἣν ἐμπόδιοι περι-
στῶτες χορεῖ ὡς προεῖπαμεν καταράκται. διαστό-
μου δὲ λιμὴν πλωτὸς, καὶ κατ' εὐθὺν, Ἀλεξανδρείας.
στενὸς γὰρ ὁ εἴσπλους, καὶ πέτραις ὑφάλοις τὸ ἐπ' αὐτῷ
περιπλόμενον ὄρυμα. καὶ ὁ μὲν ἀριστερὸν αὐτῷ μέ-
χρι πόρρω κεχωσμένοις σπείλοις· ὁ δεξιὸς δὲ ἡ
προσαντρευομένη Φάρος νῆσος [p] τετείχισται, πύργον
ἀνέχουσα

[a] Ὃν τὸν μὲν Big. & Ruf. [b] Ita Big. & Gall. ἐνόμιζε in Editis Aliiſque. [c] Ἰδιωτείας Big. & Gall. [d] Προσκαλῶν Big. [e] Ἀποτεινάμενος Big. [f] Ita Big. Gall. Vat. & Voſſ. in Ruſini verſione eaque ſi poſitus eſſet, vi quoque, ſi perſtaret, Vitellium dejiciendum ſperabat. παρελθεῖν in Editis Aliiſque. [g] Πείσειν Vat. & Gall. [h] Προσαποκαλῶ Big. [i] Πρὸς θαλάσσης Big Vat. & Voſſ. [k] Antea ἐπὶ erat. quod ſi cui diſpliceat ἔτι, legat ἴσχει. [l] Sic Big & Ruf. ἀναχωμένη in Editis Aliiſque. Mox, cum Coptus urbs maritima non fuerit, eſt qui ſuſpicatur locum eſſe mendoſum. [m] Τετείχισο Voſſ. [n] In Cod. Big. ὁ ἀπὸ τῆς πλ. [o] Perperam περιπτύρδων in Editis & aliquot MSS. [p] Ita Big. & Ruf. τετείχιστο in cæteris.

a Eo

ἀνέχυσα μέγιστον, [a] ἀκπυρσεύονται τοῖς καταπλέουσιν ὅτι τεσσαρακοσίους σταδίους, ὡς ἐν νυκτὶ πορρωθεν ὁρμίζοντο πρὸς τὴν δυσχέρειαν τοῦ καταπλου. τῆς γὰρ νησίδος [b] κατα-βεβλημένης χειροποίητα τείχη μέγιστα· προσαραιούμενον δὲ τούτοις ὁ πέλαγος, καὶ τοῖς ἄντικρυς ἔρχεσιν [c] ἀμφηκυμένον, ἀκτεραχμοῖ τὴν πόρον, καὶ σφαλερὸν διὰ στενῆς τὴν εἴσοδον ἀπεργάζεται. ὁ μέντοιγε λιμὴν ἔνδον ἀσφαλέστατος, καὶ τεσσαράκοντα σταδίων ὁ μέγιθος, εἰς ὃν πάντα λείποντα τῇ χώρᾳ πρὸς εὐδαιμονίαν κατάγεται, καὶ τὰ περιοῦντα τῆς ὀπωρείων ἀγαθῶν εἰς πᾶσαν μερίζεται τὴν οἰκουμένην.

ε'. Ἐφίετο μὲν οὖν εἰκότως τῷ [d] Τίτῳ προστάττειν Οὐεσπασιανὸς εἰς βεβαίωσιν τῆς ὅλης ἡγεμονίας. ὑπεστέλλετο δ' οὖν αὐτὸς τὸ διέπειν τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Αλεξάνδρειαν Τιβερίῳ Αλεξάνδρᾳ, δυλῶν ὃ τῆς πρατιᾶς προθυμον, καὶ ὡς αὐτὸς, ὑποδὺς ἀναγκαίως ὃ βάρος τῆς ἡγεμονίας, συνεργὸν αὐτὸν καὶ βοηθὸν προσλαμβάνοι. [e] προσαγγὰς δὲ τὸν ὑπατικὸν Αλέξανδρος, [f] ἅμα προθύμως τάττε τάγματα καὶ τὸ πλῆθος εἰς αὐτὸν ὤρκωσεν. ἑκάτεροι δὲ ἀσμένως ὑπήκουσαν, τὸν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐκ τῆς ἐγγὺς πρατηίας εἰδότες. καὶ ὁ μὲν πεπιστευμένος ἤδη τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν, προπαρεσκεύαζεν αὐτῷ καὶ τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν. τάχιον δὲ ὑπατείας διήγγελλον αἱ φῆμαι ἢ ὅτι τῆς ἀνατολῆς ἀπεκρέτορες, καὶ πᾶσα μὲν πόλις ἑώρταζεν, εὐαγγέλια δὲ καὶ θυσίας ὑπὲρ αὐτῦ ἐπετέλει. τὰ δὲ κατὰ Μυσίαν καὶ Παννονίαν τάγματα, μικρῷ πρόσθεν κεκινημένα πρὸς τὴν Οὐϊτελλίου τόλμαν, μείζονι χαρᾷ Οὐεσπασιανῷ τὴν ἡγεμονίαν ὤμνυον. ὁ δὲ ἀναζεύξας ἀπὸ Καισαρείας εἰς Βηρυτὸν [g] παρῆν, ἔνθα πολλαὶ μὲν ἀπὸ τῆς Συρίας αὐτῷ, πολλαὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν πρεσβεῖαι συνῆντων, στεφάνους πρὸ ἐκάστης πόλεως, καὶ [h] συγχαριτικὰ προσφέρουσαι ψηφίσματα. παρῆν δὲ καὶ Μουκιανὸς ὁ τῆς ἐπαρχίας ἡγεμών, τὸ πρόθυμον τῶν δήμων καὶ τοὺς κατὰ πόλιν ὁρκους ἀπαγγέλλων.

λη'. ζ'. Προχωρούσης δὲ πανταχῆ κατὰ νοῦν τῆς τύχης, καὶ τῶν πραγμάτων συννευκότων ἐκ πλείστων μέρους, ἤδη παείσατο τῷ Οὐεσπασιανῷ νοεῖν, ὡς ὑ δίκα δαιμονίᾳ προνοίας ἅψαιτο τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ δικαία τις εἱμαρμένη [i] πρόαγοι ὃ κρατεῖν τῶν ὅλων ἐπ' αὐτόν. [k] ἀναμιμνήσκεται γὰρ τά τε ἄλλα σημεῖα, πολλὰ δὲ αὐτῷ ἐγεγόνει πανταχῆ, προφαίνοντα [l] τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὰς τῦ Ιωσήπου φωνὰς, ὃς αὐτὸν ἔτι ζῶντι Νέρωνι αὐτοκράτορα προσειπεῖν ἐθάρρησεν. ἐξεπλήττετο δὲ καὶ ἄνδρα δεσμώτην ἔτι ὄντα παρ' αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενος Μουκιανὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι καὶ φίλοις, πρῶτον μὲν αὐτῷ τὸ θρασύμενον ἐδιηγεῖτο, καὶ [m] ὅσα τοῖς Ιωταπάτοις δι' αὐτὸν [n] ἐκαμεν-

maximam ſuſtinens, quæ ad ccc uſq; ſtadia lumen *eò* appellentibus emittit, * ut nocte procul *à portu in anchoris* ſtationem habeant ob navigandi difficultatem. Circa hanc autem inſulam manuum opera moles exſtruuntur maximæ: quibus alliſum pelagus, & adverſis ſeptis circumfractum aſperiorem facit tranſitum, ingreſſumque per anguſtias reddit periculoſum. Intus tamen portus ipſe tutiſſimus eſt, & xxx ſtadiorum amplitudinis, in quem & ea devehuntur quæ terra iſta ad felicitatem deſiderat, & quicquid è bonis illius propriis redundat per totum terrarum orbem diſtribuitur. *Pharus deſcribitur.*

6. Adeoque minime quidem mirandum eſt, Veſpaſianum rerum iſtarum potiri quæſiiſſe, ad totius imperii firmamentum. Proinde ſtatim ad Tiberium Alexandrum, qui Ægyptum & Alexandriam adminiſtrabat, literas mittit, quibus indicabat & militum promptam in ſe voluntatem, & quod ipſe, ex neceſſitate onus imperii ſubiens, ipſum adminiſtrum & adjutorem ſibi aſſumeret. Alexander autem, cum prælegiſſet literas, prompto ſtatim animo & legiones & populum ad fidem ei præſtandam jurejurando adegit. id quod ab utriſque lubenti animo factum eſt; ut qui viri virtutem norint ex rebus illius ductu in vicinia geſtis. Atque ille quidem, cum jam ſibi credita eſſent quæ ad imperium ſpectabant, quæ *ejus* etiam adventui neceſſaria erant *omnia* præparabat. Citius autem quam exiſtimari potuit fama nunciabatur in oriente *Veſpaſianum* eſſe imperatorem: & omnis quidem civitas dies feſtos agebat, necnon & nuncii præmia dabat, & ſacra pro ejus ſalute faciebat. Legiones autem apud Myſiam & Pannoniam, paulo ante ob Vitellii audaciam in tumultus concitatæ, majore cum gaudio imperium Veſpaſiano jurejurando confirmabant. Ille vero profectus Cæſarea Berytum veniebat, ubi multæ quidem è Syria, inſuper & multæ ab aliis provinciis legationes ei obviam factæ ſunt, coronas & gratulatoria decreta à ſingulis civitatibus afferentes. Quin & Mucianus aderat provinciæ præſes, pronam in eum populorum voluntatem & juramenta ei jurata annuncians. *Ad Tiberium Alexandrum literas mittit Veſpaſianus.* *Is ſeſe Veſpaſiano adjungit.* XII. *Ut & Mucianus Syriæ præſes.*

7. Cum autem ubique votis illius obſecundaret fortuna, reſque omni fere ex parte ad illum propenderent, tum cogitare cœpit Veſpaſianus, quod non ſine Dei providentia manum admoverit imperio; ſed juſta quædam fati ratio ad eum circumduxerit rerum omnium principatum. Sibi enim in memoriam veniunt & alia ſigna (nam multa ipſi contigerant imperium præmonſtrantia) quæque ei dixerat Joſephus, qui vivente adhuc Nerone auſus eſt eum appellare imperatorem. Attonitus autem hærebat, quod hominem adhuc in vinculis apud ſe teneret; advocatoque Muciano cum aliis tribunis & amicis, primum quidem ejus ſtrenuitatem enarrabat, quantumque in Jotapatis *expugnandis* propter ipſum laboraſſet: deinde *Veſpaſiano in memoriam veniunt quæ imperium ei prænunciabant.* *Interque cætera Joſephi vaticinationes.*

a Eo modo *Big.* ἀκπυρσεύουσι in *reliquis.* b Κατασκάπτουσι *Big.* c Ita lego ex conjectura: ἰφηγυμένον *Baſ.* & *Gen.* ἀφιγνύμενον *Big.* & *Gall.* Adhuc dubito annon rectius legeretur ἐπιγνύμενον, quippe *fractum* vertit *Ruf.* d Ταύτης *Big.* e Παρασαγγὰς *Big.* προσαγγὰς *Voſſ.* f Illud ἅμα non agnoſcit *Big.* & commode ſatis abeſſe poteſt. g Παραγίνεται *Voſſ.* h Συγχαρητικὰ *Big.* i Προμήθετο τὸ κρ. *Big.* ἐξαίρει τὸ κρ. *Voſſ.* k Ita *Big.* & *Voſſ.* ἀναμιμνήσκεται in *Editis Aliiſque.* l Eo modo *Big.* τὴν τ' ἡγεμ. in *cæteris.* m Ὅσα δὲ τοῖς *Big.* n Ἐκαμεν *Big.* & *Voſſ.* non ita *Ruf.* cum *aliis.* * Ut nocte quam longiſſime difficultatem applicandarum navium præcaverent, *Ruf.*

De Joſepho vinculis eximendo deliberatur.

deinde vaticinationes, quas ipſe quidem tunc ſuſpicatus eſt timoris cauſa confictas, tempus autem rerumque eventum divinas eſſe demonſtraſſe. Tumque "inhoneſtum eſſe, ajebat, ut "qui ſibi auguraſſet imperium, vociſque Dei "miniſter *ac nuncius* exſtitiſſet, adhuc captivi "loco haberetur, vinctique fortunam ſubiret." Cumque Joſephum vocaſſet, ſolvi jubet. Sane hoc facto alii quidem tribuni, ex ea gratia, quam alienigenæ retuliſſet, præclara etiam de ſe ſperanda eſſe arbitrabantur. Titus vero, qui patri aderat, "Juſtum eſt, inquit, ὁ pater, "una cum ferro etiam probro Joſephum ſolvi. "perinde enim erit ac ſi nunquam vinctus fuiſ-"ſet, cum vincula non ſolverimus ſed diſſe-cuerimus." quod utique in eos uſurpatur qui per injuriam vincti ſunt. Eadem Veſpaſiano placebant: & quidam in medium prodiens ſecuri catenam diſſecuit. Joſephus autem, pro his quæ prædixerat, exiſtimationis illæſæ præmio donatus, de futuris jam dignus, cui crederetur, habebatur.

Securi catena diſſecatur.

ἔπειτα τὰς μαντείας, ἃς αὐτὸς μὲ ὑπὸπίθοιτο τότε πλάσμα θεοῦ δίκης, ἀποδεχθῆναι δὲ ὑπὸ θεοῦ χρόνῳ καὶ τῶν πραγμάτων θείας. "ἀσχερὲς οὖν, ἔφη, "προδιαπίσειντά μοι τὴν ἀρχὴν, καὶ ἄδικον τῆς "θεοῦ φωνῆς, ἐπ' ἀρχμαλώτου τάξιν, ἢ δεσμώτου τύ-"χης ὑπομένειν." καὶ κελεύσας Ἰώσηπον, λυ-λθ'. θῆναι κελεύει. τοῖς μὲ οὖν ἠγεμόσιν, ὡς τῆς εἰς Ἑλλόφυλον ἀμοιβῆς, λαμπρᾶ καὶ πρὸ αὐτῶν ἐλπί-ζειν παρέσχε. σιωπῇ δὲ πρὸς πατέρα Τίτος, "δίκαιον, ὦ "πάτερ, ἔφη, θεοῦ Ἰωσήπου καὶ ὅπλου σὺν "τῷ σιδήρῳ, γενήσεται γὰρ ὁμοίως τῷ μὴ δεθέντι ἡ ἀρ-"χὴ, ἂν αὐτὸς μὴ λύσωμεν, ἀλλὰ κόψωμεν τὰ δεσμά. "τοῦτο γὰρ ὅπερ τοὺς μὴ δίκαιος δεθέντας πρᾶξαι. [b] συνε-δόκει δὲ ταῦτα, καὶ παρελθών τις πελέκει διέκοψε τὴν ἅλυσιν. ὁ δὲ Ἰώσηπος εἰληφὼς πρὸ τῶν προειρημένων γέρας τὴν ὀπτημίαν, ἤδη καὶ πρὸ τῶν μελλόντων ἀξιό-πιστος ἦν.

XIII. **CAP. XI.**

Quod, Vitellio victo & interempto, Veſpaſianus Romam contendit, & filius ejus Titus reverſus eſt Hieroſolyma.

ΚΕΦ. ια'. μ'.

Οτι, Οὐιτελλίου ἡττηθέντος καὶ ἀναιρεθέντος, Οὐεσπασιανὸς εἰς Ῥώμην ὥρμησεν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Τίτος ὑπέ-στρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

Veſpaſianus in Italiam Mucianum mittit.

VEſpaſianus autem, cum reſponſum legationibus reddidiſſet, & juſte pro cujuſque meritis præfecturas ſingulis aſſignaſſet, Antiochiam pervenit. Atque ſecum cogitans quò primum ſe verteret, magis è re ſua eſſe judicabat, quæ Romæ agerentur curare, quam Alexandriam contendere, quod illam quidem ſibi firmam videret, res autem Romanas à Vitellio perturbatas. Mittit igitur in Italiam Mucianum cum multis equitum peditumque copiis. Ille vero, hyeme adulta navigare veritus, pedeſtri itinere per Cappadociam & Phrygiam ducit exercitum.

Οὐεσπασιανὸς δὲ ταῖς πρεσβείαις χρηματίσας, καὶ καλασησάμενος ἑκάστοις τὰς ἀρχὰς δικαίως καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀξίων, εἰς Ἀντιόχειαν ἀφικνεῖται. καὶ βουλευόμενος ποῖ χρὴ [c] τρέπεσθαι, πρόχειρα τῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁρμῆς τὰ κατὰ Ῥώμην ἔκεινε, καὶ μᾶ [d] βέβαιον ὄσαν ὁρῶν, τὰ δὲ ὑπὸ Οὐιτελλίου ταραττό-μενα. πέμπει δὴ Μουκιανὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἄνδρα δὲ ἱππέων τε καὶ πεζῶν συχνὴν δύναμιν. ὁ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ χειμῶνος ἀκμὴν ἄγοντος ὁ πλεῖν, πεζῇ στρατιὰν ἦγε ἀφ' Καππαδοκίας καὶ Φρυγίας.

Antonius Primus contra Vitellium proficiſcitur.

2. Inter hæc autem & Antonius Primus, cum legione tertia ex iis quæ in Myſia erant (illam enim regebat provinciam) cum Vitellio acie congredi properabat. At ipſi occurſurum cum magna manu Cæcinnam mittit Vitellius, multum viro huic fidens, quod Othonis copias fuderat. Ille vero Roma quam celerrime proficiſcens circa Cremonam Galliæ offendit Antonium. illa enim urbs eſt in finibus Italiæ. Cum autem illic conſpexiſſet hoſtium multitudinem bonumque *eorum* ordinem, prælio quidem cum illis congredi non audebat; diſceſſum autem periculoſum reputans, de proditione deliberabat. Convocatis igitur centurionibus & tribunis ſibi ſubditis, ut tranſirent ad Antonium ſuadebat, Vitellii quidem res deprimens, Veſpaſiani autem vires extollens; dicenſque, "illum nomen imperii tan-"tum, hunc vero poteſtatem habere, illiſque "ſatius eſſe gratia anticipare neceſſitatem, "cumque foret ut armis ſuperarentur volun-"tate periculum prævenire. Nam Veſpaſia-"num quidem bene poſſe ſine illis etiam reli-

Cæcinna ei occurſurus ad Antonium tranſire meditatur.

Β'. Ἐν δὲ τούτῳ ὁ Ἀντώνιος Πρῖμος, ἀναλαβὼν τὸ τρίτον τάγμα τὸ [e] ἐκ Μυσίαν, ἔτυχε δὲ ἡγεμονεύων αὐ-τόθι, Οὐιτελλίῳ προσλαξόμενος ἱππεῖς. Οὐιτέλλιος δὲ αὐτῷ συναντήσοντα μὲ πολλῆς δυνάμεως [f] Καικίνναν ἐκ-πέμπει, μέγα θαρρῶν [g] τῷ ἀνδρὶ, ἀφ' ἑτέρου νίκῃ. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἐλαύνων διὰ τάχους περὶ Κρεμῶνα τῆς [h] Γαλατίας τὴν Ἀντώνιον καταλαμβάνει. μεθόριος δέ ἐστιν ἡ πόλις αὕτη τῆς Ἰταλίας. καταδὼν δὲ σύζυγα ὁ πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ τὴν εὐταξίαν, [i] συμβάλλειν μὲν οὐκ ἐθάρρει· σφα-λερὸν δὲ τὴν ἀναχώρησιν λογιζόμενος, προδοσίαν ἐβουλεύετο. συναγαγὼν δὲ τοὺς [k] ὑφ' αὐτὸν ἑκατοντάρχας καὶ χιλιάρχους, ἔφη μεταβῆναι πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ταπεινῶν μὲ τὰ Οὐϊ-τελλίου πράγματα, τὴν Οὐεσπασιανοῦ δὲ ἰσχὺν ἐπαίρων· "καὶ παρ' ᾧ μὲ εἶ), λέγων, μόνον τὸ ἀρχῆς ὄνομα, παρ' ᾧ δὲ "τὸν δύναμιν, καὶ αὐτὸς δὲ [l] ἄμεινον προλαβόντας "τὴν ἀνάγκην ποιῆσαι χάριν, καὶ μέλλοντας ἡδέως τοῖς "ὅπλοις ταῖς γνώμαις τὸν κίνδυνον φθάσαι. Οὐεσπασια-"νὸν μὲν γὰρ ἰσθμὸν εἶ) [m] χωρὶς αὐτῶν [n] προσθήσεσθαι "καὶ

[a] Πρὸς τὴν ἀνα. *Big* [b] Συνεδόκουν *Big.* [c] Τραπῆς *Bas. & Rhed.* [d] Βεβαίαν *Big.* [e] Κατὰ τὴν Μοσίαν *Big.* [f] Κεκίλιον Αλίη-νον *Big. Lipſ. Vat. Gall. & Bod.* [g] Τὰ δὲ *Big.* [h] Ita *Big.* Γαλλίας in *Editis Aliiſque.* [i] Ita *Vat. Big & Voſſ.* συμβαλεῖν in *ceteris.* [k] Ita *Big.* ὑπ' αὐτὸν in *reliquis.* [l] Ἀμεῖνον εἶναι *Big.* [m] Eo modo *Big.* ὡς χωρὶς in *Editis Aliiſque.* [n] Προκτησα-σθαι *Big.*

a Κεκίλιον

ᾳ καὶ τὰ λείποντα, Οὐϊτέλλιον δὲ σὺν αὐτοῖς τηρῆσαι τὰ ὄντα.

γ'. Πολλὰ τοιαῦτα λέγων ἔπεισε, καὶ μετὰ τῶν Αντωνίου αὐτομολῆ μετὰ τῆς δυνάμεως. ἡ δὲ αὐτῆς νυκτὸς ἐμπίπλει μετάνοια τοῖς στρατιώταις, καὶ δέος ὅπως μὴ προπέμψαντος εἰ κρείττων γένοιτο· ἀναπαύμενοι δὲ τὰ ξίφη, τὴν [a]Καικίνναν ὥρμησαν ἀνελεῖν. κἀν ἐπράχθη ὅ ἔργον αὐτοῖς, εἰ μὴ προσπίπτοντες οἱ χιλίαρχοι καθικέτευσαν αὐτούς. οἱ δὲ ὅπλίσαντες μὲν ἀπήχθοντο δὲ τὴν προδοσίαν, οἷοί τε ἦσαν [b]πέμψειν Οὐϊτελλίῳ. ζῶντα ἀκούσας ὁ Πρίμος, αὐτίκα τοὺς σφετέρους ἀνίησι, καὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἦγεν ὅθι τοὺς ἀποστάτας. οἱ δὲ προσταξάμενοι πρὸς ὀλίγον μὲν ἀντέσχον, αὖθις δὲ πρὸς πάντες ἔφευγον εἰς τὴν Κρεμῶνα. καὶ τοὺς ἵππους ἀναλαβὼν Πείμος ὑποτέμνει τοὺς εἰσόδους αὐτῷ, καὶ ὃ μὲν πολὺ πλῆθος κυκλωσάμενος πρὸ τῆς πόλεως διαφθείρει· τῷ δὲ λοιπῷ συγχωρεῖσθαι, διαρπάσαι ὅ ἄσυ τοῖς στρατιώταις ἐφῆκεν. ἔνθα δὴ πολλοὶ μὲν τῶν ξένων ἔμποροι, πολλοὶ δὲ τῶν ἐπιχωρίων ἀπώλοντο, [d]πᾶσα δὲ Οὐϊτελλίου στρατιὰ, μυριάδες τρεῖς ἀνδρῶν καὶ διακόσιοι. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Μυσίας Αντώνιος τετρακισχιλίους καὶ πεντακοσίους. λύσας δὲ τὴν Καικίνναν, πέμπει πρὸς Οὐεσπασιανὸν, ἀγγελοῦντα τὰ πεπραγμένα. [e]καὶ ὃς ἐλθὼν ἀπεδέχθη τε ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τὰ τῆς προδοσίας ὀνείδη ταῖς περὶ ἐλπίδα τιμῆς ἐπεκάλυψεν.

δ'. Ανεθάρσει δὲ ἤδη καὶ κατὰ τὴν Ρώμην Σαβῖνος, ὡς πλησίον Αντώνιος ὢν ἀπηγγέλλετο· καὶ συναθροίσας τοὺς τῶν νυκτοφυλάκων στρατιωτικοὺς τάγματα, νύκτωρ [f]καταλαμβάνει ὁ Καπετώλιον. ᾗ ἡμέραι δὲ αὐτῷ πολλοὶ τῶν ὀνομάτων προσεγένοντο, καὶ Δομετιανὸς [g]ὁ μὲν ἀδελφοῦ παῖς, μεγίστη μοῖρα τοῦ εἰς ὃ κρατεῖν ἐλπίδων. Οὐϊτελλίῳ δὲ Πείμου μὲν ἐλάττων φροντὶς ἦν, [h]τεθύμωτο δὲ ὅτι τοὺς συναποστάντας Σαβίνῳ, καὶ μετὰ τῆς ἐμφύτου ὠμότητος, διὰ τῶν αἵματος εὐγενῶς, ὃ στρατιωτικῷ τῆς συγκατελθοῦσι αὐτῷ δύναμιν ἐπαφίησι τῷ Καπετωλίῳ. πολλὰ μὲν δὴ ἔκ τε ζώντων, καὶ τῶν ἀπὸ ὃ ἱερὰ μαχομένων ἐτολμήθη· τέλος δὲ τῷ πλήθει νικῶντες οἱ ἀπὸ τῆς Γερμανίας κρείττονες ὃ λόφου. καὶ Δομετιανὸς δὲ σὺν πολλοῖς τῶν ἐν τέλει Ρωμαίων, δαιμονιώτερον μᾶλλον ἀποθνήσκειν· ὃ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἅπαν κατεκόπη, καὶ Σαβῖνος ἀναχθεὶς ὅτι Οὐϊτελλίου ἀναιρεῖται, διαρπάσαντές τε οἱ στρατιῶται τὰ ἀναθήματα, τὸν ναὸν [i]ἐμπιπρῶσι. καὶ μίαν ἡμέραν εἰσελαύνει μὲν Αντώνιος μετὰ τῆς δυνάμεως, ὑπήντων δὲ οἱ Οὐϊτελλίου, καὶ τειχῆ κατὰ τὴν πόλιν συμβαλόντες, ἀπώλοντο πάντες. προέρχεται δὲ μεθύων ἐκ τοῦ βασιλείου Οὐϊτέλλιος, καὶ διαλέγεται ὥσπερ ἐν ἑαυτοῖς τὰ ἀσώτου τραπέζης κεκορεσμένος· συρεὶς δὲ διὰ τοῦ πλήθους, καὶ παντοδαπῆς αἰκίας ἐξυβρισθεὶς, ὅτι μέσης τῆς Ρώμης ἀποσφάττεται, μῆνας ὀκτὼ κρατήσας καὶ ἡμέρας πέντε. ὃν εἰ συνέβη πλείω χρόνον βιῶσαι, ὅπλιπεῖν αὐτῷ τὴν λαγνείαν τὴν ἡγεμονίαν οἷμαι. τῶν δὲ ἄλλων νεκρῶν ὑπὲρ πέντε [k]μυριάδες ἠριθμήθησαν. ζῶντα [l]μὲν δὴ τρίτῃ μηνὸς Απελλαίῳ

"qua ſibi adjicere, Vitellium vero ne cum ipſis "quidem parta tueri & conſervare.

3. Hujuſmodi multa loquutus perſuaſit *eis*, & cum milite transfugit ad Antonium. Eadem vero nocte milites facti pœnitebat, & inde metuebant ne ille *forte* ſuperior eſſet qui ipſos miſerat; eductiſque gladiis interemptum iverunt Cæcinnam. idque feciſſent, niſi tribuni ad pedes provoluti illis ſupplicaſſent. Quamobrem cæde quidem ſe abſtinuerunt: in eo autem erant ut proditorem vinctum ad Vitellium mitterent. Cum iſta audiſſet Primus, ſuos confeſtim excitat, armatoſque ducebat in eos qui defecerant. Illi autem inſtructi ad prælium pauliſper quidem reſiſtebant: mox autem loco pulſi Cremonam perfugiebant. At Primus cum equitibus ſuis omnes eis aditus præcidit, & magnam quidem eorum multitudinem undique circumcluſam ante urbem perimit; adortus autem reliquos, militibus permiſit urbem diripere. in qua hoſpitum quidem multi mercatores, multi etiam indigenarum perierunt, totuſque Vitellii exercitus, virorum xxx millia & ducenti. quin & Antonius eorum quos ex Myſia adduxerat quatuor millia & quingentos amittit. Cæcinnam autem vinculis ſolutum ad Veſpaſianum mittit, rerum geſtarum nuncium. Qui cum *ad eum* veniſſet & ab eo *benigne* exceptus eſt, & proditionis ignominiam ab eo inſperatis honoribus obtectam habuit.

Cæcinnam, cum in eo eſſet ut transfugeret, ad Vitellium mittere cogüant milites.

Ab Antonio profligantur.

Cæcinna ad Veſpaſianum miſſus magnis honoribus afficitur.

4. Jam vero animos reſumebat etiam Romæ Sabinus, poſtquam ei nunciatum eſſet appropinquare Antonium; collectiſque vigilum cohortibus nocte occupat Capitolium. Prima autem luce multi nobilium ad eum confluebant, interque eos Domitianus fratris filius, in quo ſpes maxima illis ſita erat victoriæ obtinendæ. At Vitellius quidem de Primo minus ſolicitus erat, incenſus autem in eos qui cum Sabino defecerant, &, pro ingenita crudelitate nobilium ſanguinem ſitiens, militum manum quæ ſecum deſcenderat immittit in Capitolium. Et acriter quidem inter eam illoſque qui templum tenebant audacterque pugnatum eſt: tandem vero Germani, ut qui multitudine ſuperiores, colle potiti ſunt. Domitianus autem cum multis Romanorum nobilium fato diviniori interitum effugiebat, reliqua vero multitudo omnis cæſa erat; & Sabinus ad Vitellium ductus interficitur: militeſque cum donaria omnia diripuiſſent, templum ſuccendunt. Tumque poſtero die Antonius quidem cum exercitu in urbem irruit, eum vero Vitellii milites excipiunt, & tribus in locis commiſſo intra urbem prælio omnes interiere. Cæterum ebrius de palatio prodit Vitellius, & largiter ut in extremis prodigæ menſæ expletus: per populum vero tractus, omnique contumeliarum genere divexatus in media Roma trucidatur, cum octo menſes & decem dies imperaſſet: quem ſi diutius vivere contigiſſet, ejus luxuriæ ne imperium quidem ſufficere potuiſſe arbitror. aliorum vero cæſorum numerata erant ſupra L millia. Et hæc quidem geſta ſunt die tertio menſis

Sabinus Romæ a Vitellio deficiens Capitolium occupat.

Capitur & ad Vitellium ductus interficitur.

Antonius Vitellianos ſuperat.

Vitellius occiditur.

a Κικίλιον *Big. Gall. & Vat.* ut & infra v. 21. b Κπῖνα *Big. & Vat.* c Πίμπτου *Vat. & Voſſ.* d Πᾶσα δὲ ἡ Οὐϊτελλίου *Vat. Big. & Voſſ.* e Ος ἐπιλθὼν *Big.* atque ita forſan *Rufinus*, qui vertit, *qui ad eum intromiſſus.* f Καταλαμβάνεται *Big.* g Ο τοῦ ἀδελφοῦ παῖς *Big.* h Τεθυμωμένος *Big.* i Ενέπρησαν *Big.* k Μυριάδας *Voſſ. & Gall.* utraque lectio ferri poteſt. l Ita *Big.* δὲ pro μὲν ut in *Editis Aliiſque.*

Mucianus Romam ingreditur.

sis Apellæi. Sequenti autem die Mucianus cum exercitu *urbem* ingreditur, & Antonii militibus à cæde repressis (adhuc enim, dum perscrutantur domos, de populo plurimos, quasi ab illo stetissent, occidebant, ira impediente quo minus eos accurate dignoscerent) produ-

Domitianus imperii procurator.

ctoque Domitiano, eum populo commendat, ut qui usque dum pater veniret imperium administraret. Atqui populus, jam timore solutus, faustis vocibus Vespasiano acclamant im-

Inde populi Romani lætitia & festivitas.

peratori: atque ob illum in imperio confirmatum & Vitellium deturbatum festos dies agebant.

XIV. 5. Cum autem Vespasianus Alexandriam

Vespasiano apud Alexandriam facta gratulationes.

venisset, læta ei Româ nunciabantur; legatique aderant ex toto terrarum orbe *jam* suo, ei congratulantes: atque urbs *ea*, post Romam *licet* maxima, multitudini nimis angusta esse comperta est. Firmato autem jam universo imperio, rebusque pop. Rom. præter spem conservatis, Vespasianus in Judææ reliquias animum intendit. Ipse tamen extrema hyeme

Romam proficisci parat, Titumque mittit Hierosolyma.

Romam proficisci parabat; & quamprimum res Alexandriæ componebat: filium vero Titum, ut Hierosolyma expugnatum iret, cum delectis copiis dimisit. Atque ille pedibus usque

Quibus itineribus Cæsaream pervenit Titus.

ad Nicopolim profectus, (est autem illa viginti stadiis ab Alexandria dissita) indeque milite longis navibus imposito, Nilo flumine juxta Mendesium tractum usque Thmuim oppidum pervehitur. inde vero, cum egressus esset, iter facit, & apud urbeculam quandam Tanin pernoctat. *inde* secunda ei mansio fuit Heracleopolis, & Pelusium tertia. Hic autem milite per biduum recreato, tertio die ostium Pelusii pertransit; *cumque per solitudinem unius diei iter fecisset, ad Jovis Casii templum castra ponit, posteroque die juxta Ostraci-

[a] πέπρακται. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Μυκιανὸς εἴσεισι μὲν τὰ βασιλεῖα, καὶ τὸν σὺν Αὐλωνίῳ παύσας οὐ κλέους· ἔτι γὰρ ἐξερευνώμενοι τὰς οἰκίας, πολλοὺς μὲν τῶν Οὐιτελλίου στρατιωτῶν, πολλοὺς δὲ τῶν δημοτικῶν, ὡς ἐκεῖνος ἀνήρει, φάσκοντες τῷ θυμῷ τοῦ ἀκριβοῦς [b] ἀφίστασαν· καὶ προσαγαγὼν τὸν Δομετιανὸν, συνίστησι τῷ πλήθει μέχρι τῆς οὐ παρὸς ἀφίξεως ἡγεμόνα. ὁ δὲ δῆμος, ἀπηλλαγμένος ἤδη τὸν φόβον, αὐτοκράτορα Οὐεσπασιανὸν [c] εὐφήμουν, καὶ ἅμα τοῦ τε τότε βεβαίωσιν [d] ἑόρταζε, καὶ τὴν Οὐιτελλίου κατάλυσιν.

ε'. Εἰς δὲ τὴν Αλεξάνδρειαν [e] ἀφιγμένῳ τῷ Οὐεσπασιανῷ τὰ ἀπὸ τῆς Ρώμης εὐαγγέλια ἦκε, καὶ πρέσβεις ὑπὲρ πάσης τῆς ἰδίας οἰκουμένης συνηδόμενοι· μεγίστη τε οὖσα μετὰ τὴν Ρώμην ἡ πόλις, [f] στενοτέρα τοῦ πλήθους ἠλέγχετο. κεκυρωμένης δὲ ἤδη τῆς ἀρχῆς ἁπάσης, καὶ σεσωσμένων παρ' ἐλπίδα Ρωμαίοις τῶν πραγμάτων, Οὐεσπασιανὸς ὅπως τὰ λείψανα τῆς Ιουδαίας τῷ λογισμῷ ἐπέφερεν. αὐτὸς [g] μὲν γοῦν εἰς τὴν Ρώμην ὥρμητο λήξαντος τοῦ χειμῶνος ἀνάγεσθαι, καὶ τάχος τὰ κατὰ τὴν Αλεξάνδρειαν διώκει· τὸν δὲ υἱὸν Τίτον μετὰ τῆς ἀκριτου δυνάμεως ἀπέστειλεν ἐξαιρήσοντα τὰ Ιεροσόλυμα. ὁ δὲ προελθὼν πεζῇ μέχρι Νικοπόλεως, εἴκοσι δὲ αὕτη διέχει τῆς Αλεξανδρείας σταδίους, κἀκεῖθεν ὁπλίσας τὴν στρατιὰν μακροῖς πλοίοις [h] ἀναπλεῖ διὰ τοῦ Νείλου κατὰ τὸ Μενδήσιον νόμον μέχρι πόλεως Θμούεως. ἐκεῖθεν δὲ ὁδοῖς ὁδεύει, καὶ κατὰ σμικρήν τινα Ταύην αὐλίζεται. δεύτερος αὖτε σταθμὸς Ηρακλέους πόλις, καὶ τρίτος Πηλούσιον ἔχει. δυσὶ δὲ ἡμέραις ὑποζυγίοις τὴν στρατιὰν ἀναλαβὼν, τῇ τρίτῃ [i] διέξεισι τὰς ἐμβολὰς τοῦ Πηλουσίου, καὶ [k] προελθὼν σταθμὸν ἕνα μέχρι τοῦ ἱεροῦ τοῦ Κασίου Διὸς ἱερὰ στρατοπεδεύει, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ κατὰ τὴν Οστρακίνην. ὗτος ὁ σταθμὸς λιμοῦ ἄνυδρος· ἐπεισάκτοις δὲ ὕδασιν οἱ ἐπιχώριοι χρῶνται. μετὰ ταῦτα πρὸς [l] Ρινοκορούροις ἀναπαύεται, κἀκεῖθεν εἰς Ράφειαν προελθὼν σταθμὸν τέταρτον, ἔστι δὲ ἡ πόλις αὕτη Συρίας ἀρχή, ὃ πέμπτον ἐν Γάζῃ πόλει στρατόπεδον, μεθ' ὃν εἰς Ασκάλωνα, κἀκεῖθεν εἰς Ιάμνειαν, ἔπειτα εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξ Ἰόππης εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, διεγνωκὼς αὐτόθι τὰς ἄλλας δυνάμεις ἀθροίζειν.

nen. Hæc mansio inaquosa erat: aquis autem aliunde advectis utuntur indigenæ. Deinde apud Rhinocorura requiescitur; atque illinc Raphiam progressus, mansionem quartam, (est autem urbs illa prima Syriæ) castra quinta Gazæ ponit. & postea in Ascalonem, atque hinc Jamniam, deinde Joppen, & ex Joppe Cæsaream pervenit; decreto sibi alium illic militum delectum habere.

[a] Πέπρακται *Big.* [b] Διάκειται· συναγωγὴν δὲ τ Δ. *Big.* [c] Εὐφημεῖ *Big.* εὐφήμει *Voss. & Gall.* [d] Ita *Big. & Voss.* ἑόρταζε hîc loci & alibi in *cæteris.* [e] Ἀφικομένῳ *Big.* [f] Στενοτέρα τότε πλ. *Big.* [g] Μὲντοι γε *Big.* [h] Ἀνιὼν *Big.* [i] Διεξῆν *Big.* [k] Προπελθὼν *Big.* [l] Ρινοκολούροις *Ruf.* * Unamque mansionem profectus per solitudinem, *Ruf.* Mansio quidem unius diei iter est, atque ita apud *Plinium* accipitur.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΠΕΜΠΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO QUINTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Οπως τεχνῇ ἐμερίσθη ἡ κατὰ Ιεροσολύμων στάσις.

1. *Quomodo seditio Hierosolymitana trifariam divisa erat.*

β'. Σχετλιασμὸς ἐπὶ συγχύσεως ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως συμφορᾷ.

2. *Historici lamentatio super urbis calamitatibus.*

γ'. Οπ. τῶν στασιαστῶν ἑαυτοὺς πολεμούντων πολλὰ κατεφθάρησαν οἰκίαι μεστὰι σίτου.

3. *Dum inter se digladiantur seditiosi multæ incenduntur ædes frumenti plenæ.*

δ'. Οπ. ἀφ' ἡμέρας γινομένης ἐν Ιεροσολύμοις μάχης, οὐδὲν θρηνεῖν ἐτόλμων οἱ τῶν ἀποσφαττομένων συγγενεῖς τι ἢ φίλοι.

4. *Dum quotidie pugnatum est Hierosolymis, ne lamentari quidem audebant cæsorum cognati amicique.*

ε'. Οπως Ιωάννης, ἀπὸ τῶν ἱερῶν ξύλων πύργους κατὰ τῶν ἐντοπισμένων καταστασιάζων, ἐκωλύθη Ρωμαίων ἐπελθόντων.

5. *Quomodo Joannes, ex lignis in templi usum paratis turres exstruens contra adversæ partis factiosos, impeditus erat Romanorum adventu.*

ς'. Οπως Τίτος παρεσκευάσατο, καθ' οἵας τάξεως ἐπήει τοῖς Ιεροσολύμοις.

6. *De Titi apparatu, & quo ordine milites disposuit Hierosolyma invasurus.*

ζ'. Προσβολὴ Τίτου μεθ' ἑξακοσίων κατὰ τῶν Ιεροσολύμων· ἢ ὅπως ἠγώνισεν, ἐπιξελθόντων κατ' αὐτοῦ τῶν Ιουδαίων.

7. *Titus cum sexcentis impressionem facit in Hierosolyma: & quomodo, Judæis in eum irruentibus, fortiter se gessit.*

η'. Οπως ἐλθὼν εἰς τὸν λεγόμενον Σκοπὸν, ἐκεῖσε τὰ ἴδια στρατοῦ ἐγκατέστησε τάγματα.

8. *Quomodo, cum ad locum venisset qui Scopus dicitur, ibi exercitus sui agmina collocavit.*

θ'. Οπως Ιουδαῖοι θεασάμενοι τὴν κατ' αὐτῶν τῶν Ρωμαίων ἔφοδον, στασιάζοντες ἐν ἑαυτοῖς, μικρὸν ἐφρόνησαν, καὶ ἀφνιδίους ἐξελθόντες τὸ δίκαιον ἔτρεψαν τάγμα.

9. *Quomodo Judæi, cum vidissent Romanos contra se venire, licet inter se dissentirent, in breve tempus pacem colunt, & subita facta eruptione decimam legionem in fugam vertunt.*

ι'. Οπως Τίτος, μέσος [a] ἀπολειφθεὶς τῶν πολεμίων, ἠγώνισεν· ἢ ὡς οἱ φίλοι τὸν παρήνεσαν μὴ προκινδυνεύειν.

10. *Quomodo Titus, in medio hostium relictus, strenue se gessit: utque amici eum monuerunt ne se in discrimen conjiceret.*

ια'. Ως Ιωάννης ἐχειρώσατο τοὺς ζηλωτὰς, ἢ ἡ τριμερὴς στάσις πάλιν δίμοιρος γέγονεν.

11. *Quomodo Joannes superavit Zelotas; & seditio, quæ tripartita fuerat, ad duas iterum factiones redacta est.*

ιβ'. Περὶ τοῦ ὑπὸ Τίτου ἐξομαλισθέντων ἀπὸ τῶν πολιορκίαι τόπων· ὅπως τε τῶν Ρωμαίων ἐξ ἐπάρας τοῦ Ιουδαίων πλησίοντων, δυστυχηθεὶς ὁ Καῖσαρ συνεχώρησε τούτοις. καὶ ὅπως ἐξισωθέντων τῶν μέχρι τῶν τειχῶν τόπων, ἔγγιστα τῆς πόλεως στρατοπεδεύσεως.

12. *De locis in obsidionis commodum à Tito complanatis. & quomodo Romanis, incaute in Judæorum insidias lapsis, Cæsar exoratus veniam concessit: utque locis omnibus usque ad muros coæquatis, propius urbi castra admovet.*

ιγ'. Διαγραφὴ τοῦ τείχους τῶν Ιεροσολύμων.

13. *Delineatio muxorum urbis.*

ιδ'. Εκφρασις τοῦ ἱεροῦ.

14. *Descriptio templi.*

ιε'. Περὶ τῶν ἱερέων, καὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν τε καὶ τοῦ ἀρχιερέως.

15. *De sacerdotibus, & vestimentis eorum pontificisque.*

ις'. Περὶ Σίμωνος καὶ Ιωάννου τῶν τυράννων, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἡγεμόνων.

16. *De Simone & Joanne tyrannis: deque ducibus ab illis constitutis.*

ιζ'. Ως [b] περιόντος Τίτου, καὶ σκεπτομένου τὸ τεῖχος, τοξεύεται Νικάνωρ ὁ φίλος αὐτοῦ, σωθεὶς Ιωσήπου· ἔνθα δὴ καὶ σπουδαιότερον ἐγείρειν τὰ χώματα προσέταξε, καὶ τὰ πολιορκητικὰ προσαγαγεῖν μηχανήματα.

17. *Tito, circumeunte & perlustrante mœnia, vulneratur Nicanor amicus ejus, qui cum Josepho erat: unde aggeres majori studio excitari jussit, & machinas obsidionales admoveri.*

a Απολειφθεὶς in libris. b Περιόντος in libris.

18. *Iterum*

18. *Iterum de Joanne & Simone tyrannis, utque mutuum ſibimet ferebant auxilium: & de ſaxis è baliſtis projectis.*

ιη'. Επι ωὲι Ιωάννυ κ᾽ Σίμων@ τῶν τυρράννων, κ᾽ ὅπως ἀλλήλοις ἐχρῶντο· κ᾽ ωὲι τῶν ἀπὸ τ̃ πετροβόλων ἐκπεμπομένων λίθων.

19. *Quomodo muro tribus è locis à machinis verberato, tyranni, inita concordia, contra Romanos dimicabant, & machinas eorum incenderunt: utque Joannes, Idumæorum dux, ſagitta percuſſus interficitur.*

ιθ'. Οπως ὑπὸ τ̃ ὀργάνων τριχόθεν τυπτομένυ τ̃ τείχους, οἱ τύραννοι ωρὸς ἀλλήλους ὁμονοήσαντες ἀντεπολέμυν [a] Ρωμαίοις, κ᾽ τὰς μηχανὰς αὐτῶν ἐνέπρησαν· κ᾽ ὡς Ιωάννης, ὁ τῶν Ιδυμαίων ἡγεμὼν, τοξοθεὶς ἀναιρεῖται.

20. *Quomodo tres turres à Romanis ædificatæ ſponte corruerunt, & multa cum cæde primum murum ſuperarunt Romani, ope machinæ quam Nicona vocabant Judæi.*

κ'. Οπως αὐτομάτως κατέπεσον οἱ [b] ωὸ Ρωμαίων καθασκευασθέντες τρεῖς πύργοι, κ᾽ [c] μ̃ πολὺ φόνου ἐκράτησαν Ρωμαῖοι τ̃ πρώτυ τείχους, μηχανήματι τ῀ λεγομένῳ Νίκωνι.

21. *Quomodo Titus quidem ad murum ſecundum oppugnandum impreſſiones faciebat; Judæi vero, cum impetum excepiſſent, omnia muniebant.*

κα'. Οπως Τίτος μὲν ωρὸς τειχομαχίαν τ̃ δευτέρυ τείχους τὰς ωροσβολὰς ἐποιεῖτο, Ιυδαῖοι δ᾽ τὰς ἐμβολὰς ἀφαλιζόντες ἐφρούρουν.

22. *De Longino milite Romano.*

κβ'. Περὶ Λογγίνυ Ρωμαίυ στρατιώτυ.

23. *De Caſtore impoſtore Judæico, quomodo Tito & Romanis impoſuit.*

κγ'. Περὶ Κάστορ@ Ιυδαίυ γόητος, ὅπως Τίτον κ᾽ Ρωμαίους ἠπάτησεν.

24. *Quomodo muro ſecundo potiti, inde iterum pulſi erant: illoque mox recuperato, ad reliqua ſuperanda ſeſe comparabant.*

κδ'. Οπως τὸ δεύτερον τεῖχ@ λαβόντες αὖθις ἐξώσθησαν· κ᾽ αὖθις αὐτὸ ωροσλαβόντες ωρὸς τὰ λοιπῶν ωροσάληψιν εὐτρεπίσθησαν.

25. *Quomodo Tito obſidionem remittente, ſi forſan deditionem facerent Judæi, illi ne minimum quidem emolliti erant: quo factum ut iterum obſidionem urgeret.*

κε'. Οπως ἀνέντος Τίτυ τὴν πολιορκίαν, ἔπως ἐνδοῖεν Ιυδαῖοι, ὐδ᾽ ὅλως ἐμαλακίσθησαν· διὸ πάλιν ὥρμησεν εἰς τὸ πολιορκεῖν.

26. *Joſephi ad populares ſuos cohortatio, qua multi è plebe ad transfugiendum incitati erant.*

κς'. Παραίνεσις Ιωσήπυ ωρὸς τ̃ ὁμοφύλους, ἐξ ῆς πολλοὶ τ̃ δήμυ αὐτομολεῖν ὥρμησαν.

27. *Quomodo famem & mala inde graviſſima ſine levamine paſſus eſt populus.*

κζ'. Οπως λιμῷ τε κ᾽ τοῖς ἐξ αὐτ̃ κακοῖς ὁ δῆμ@ ἀνήκεστα ἔπαθεν.

28. *Quomodo Titus crucibus eos ſuffigebat, qui capti erant dum ad olera colligenda exirent; atque tyranni, ne quis ſe dederet, transfugarum familiares ad muros ducentes, oſtendebant eis crucifixos, quaſi transfugæ hoc ipſum paterentur. unde multi à fuga abſtinebant, donec certiores facti eſſent de rei veritate.*

κη'. Οπως Τίτος τ̃ ὀπὶ λαχανείαν ἐξιόντας ἀναλαμβάνων ἀνεσταύρυ· κ᾽ οἱ τύραννοι [d] ωρὸς τ῀ μὴ ἐνδ῀ναι τὰς οἰκείας τ̃ αὐτομόλων, [e] ὀπὶ τ̃ τείχους ἄγοντες ἐπεδείκνυον, ὡς τ῀ αὐτομόλων ταῦτα ωροσδοκώντων· ἐξ ῆ κ᾽ ωολλοὶ ἀπείχοντο τ̃ αὐτομολεῖν ἕως τὸ ἀληθὲς ἔμαθον.

29. *De Antiocho Epiphane; ac quænam ipſe cum ſuis paſſus eſt.*

κθ'. Περὶ Αντιόχυ τ̃ Επιφανῆ, κ᾽ οἷα αὐτός τε κ᾽ οἱ μεθ᾽ αὐτ̃ ἔπαθον.

30. *Quomodo Judæi ope cuniculorum præcipitarunt aggeres; cumque Romani iterum machinas adduxiſſent, egreſſi illas incenderunt: ubi cum ad manus etiam ventum eſſet, multa utrinque facta erat cædes.*

λ'. Οπως Ιυδαῖοι ὑποῤῥύξαντες κατεκρήμνισαν τὰ χώματα, κ᾽ πάλιν Ρωμαίων ωροσαγόντων τὰς μηχανὰς ἐπεξελθόντες ἐνέπρησαν αὐτάς· ἔνθα κ᾽ κατὰ χεῖρα συμπλακέντων ἀλλήλων, ωολὺς ἑκατέρωθεν φόν@ ἐγένετο.

31. *Quomodo aggeribus accenſis, Titus, cum duces in conſilium adhibuiſſet, urbi murum circumdedit, rurſuſque aggeres excitavit.*

λα'. Οπως τῶν χωμάτων κατακαυθέντων, Τίτ@, βυλευσάμεν@ τοῖς ἡγεμόσι, τὴν πόλιν ωεριετείχισε, κ᾽ χώματα αὖθις ἀνήγειρεν.

32. *Fame laborantium miſeria deſcribitur, narraturque quanta mala ex fame & ſeditioſis ſuſtinuit plebs.*

λβ'. Εκφρασις τῶν κατὰ τὴν πόλιν λιμοκτονούντων, κ᾽ ὅσα ὑπό τε τ̃ λιμ῀ κ᾽ τῶν στασιαστῶν ὁ δῆμ@ ὑπέμενεν.

33. *De Matthia, qui in Hieroſolyma introduxit Simonem tyrannum: & quomodo ipſe aliique multi nobilium ab eo interempti erant, quando & Joſephi patrem in cuſtodiam concluſum tenebant.*

λγ'. Περὶ Ματθίυ τ̃ εἰσαγαγόντ@ εἰς Ιεροσόλυμα τ̃ τύραννον Σίμωνα· κ᾽ ὡς αὐτός τε κ᾽ ἄλλοι πολλοὶ τῶν εὐγενῶν ὑπ᾽ αὐτ῀ ἀνῃρέθησαν, ὅτε κ᾽ ὁ τ῀ Ιωσήπυ πατὴρ ἐν τῇ φυλακῇ συγκλεισθεὶς ἐφυλάττετο.

34. *Quomodo Judas quidam unus è præfectis Simonis, cum in eo eſſet ut turrim ſibi creditam Tito proderet, captus eſt priuſquam perficeret id quod propoſuerat.*

λδ'. Οπως [f] Ιούδας τὶς τῶν τ῀ Σίμων@ ὑπάρχων, ωροδιδὺς τ̃ πεπιστευμένον πύργον τῷ Τίτῳ, πρὶν ωρᾶξαι τὰ τ̃ σκοπ῀ ἁλῶναι ἔφθασεν.

35. *Quomodo Joſephus, dum iterum cives adhortaretur, lapide percutitur: atque ex eo populus perturbatus animos mox reſumpſerunt, ubi ſalvum viderunt.*

λε'. Οπως Ιώσηπος πάλιν παραινῶν τοῖς πολίταις σωτηρίυ λίθῳ, κ᾽ ὡς ὀπὶ τούτῳ παραχθέντες οἱ τ῀ δήμυ πάλιν ἀνεθάρσησαν ἰδόντες ὑγιᾶ.

36. *Quænam perpeſſi ſunt transfugæ ex fa-*

λς'. Οἷα ὑπέσχον οἱ αὐτόμολοι ἐκ τ῀ λιμ῀, εὐθέως τρο-

a Ρωμαίοις *Vat.* b Παρὰ Ρωμαίοις *Vat.* c Ita *Vat.* ωρὸς πολὺ φ. *Baſ.* d Πρὸς τὸ μὴ ἐνδ. *Vat.* e Illa ὀπὶ τ῀ τοίχυς ἄγοντες ἐπεδείκνυον, ὡς τ῀ αὐτομόλων deſumpta ſunt è Cod. *Vat.* f Iudas in *libris.*

Φῆς

Φῆς κορεννύμενοι· οἱ δὲ καὶ ἀναχῤῥόμενοι, ὡς χρυσὸν ἔνδον φέροντες.

λζ'. Ὅπως Ἰωάννης ὁ τύραννος, τοῖς ἱεροῖς σκεύεσι, εἰς ἰδίαν τε καὶ τῶν μετ' αὐτὸν εὐπάθειαν, κατεχρήσατο.

λη'. Ὅσοι καθ' ἑκάστην πύλης νεκροὶ ἐξεκομίσθησαν ἐπὶ μησὶ δύο.

37. Quomodo Joannes tyrannus vasa sacra convertebat in sui suorumque beneficium.

38. Quot mortui ex una urbis porta intra duos menses efferebantur.

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Ε'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER V.

ΚΕΦ. α'.

Περὶ στασιαστῶν ἐν Ἱεροσολύμοις· ἃ οἷα δεινὰ διὰ τούτους κατείληφε τὴν πόλιν.

CAP. I.

De seditiosis apud Hierosolyma: & quibus calamitatibus propter illos laboravit civitas.

ΟΜΟΥ [a] οὖν Τίτος, ὃν προφθάσαμεν πρόσω, διοδεύσας ἅμα ὑπὲρ Αἰγύπτου μέχρι Συρίας ἐρημίαν, εἰς Καισάρειαν παρῆν, ταύτῃ διεγνωκὼς προσυλίσαι τὰς δυνάμεις. ἔτι δὲ αὐτῷ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν συγκαθιζαμένῳ τῷ πατρὶ τὴν ἡγεμονίαν νέον αὐτοῖς ἐγκεχλεισμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, συμβὰν καὶ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις στάσιν ἀναμιᾶσαι τριμερῆ γενέσθαι, καὶ καθ' αὑτῆς διαστῆναι θατέρου μέρους, ὅπερ ἄν τις ὡς ὁ κακοῖς ἀγαθὸν εἴποι καὶ δίκης ἔργον. ἡ μὲν γὰρ κατὰ τοῦ δήμου τῶν ζηλωτῶν ὁπλῆσις, ἣν κατῆρξεν ἀλώσεως τῇ πόλει, πεφθάσθω μετὰ ἀκριβείας, ὅθεν τε ἔφυ, καὶ [b] πρὸς ὅσον κακοῦ ἀνηυξήθη. Οὕτω δὲ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπὼν στάσιν στάσιν [c] ἐγγενέσθαι, καὶ καθάπερ θηρίον λυσσῆσαν ὀδύνας τοῦ ἔξωθεν ὁπὸ τὰς ἰδίας ἤδη σάρκας [d] ὁρμᾶν.

Β'. Ἐλεάζαρος γὰρ ὁ τοῦ Σίμωνος, ὃς δὴ καὶ τὰ πρῶτα τοῦ δήμου τοὺς ζηλωτὰς ἀπέστησεν εἰς ὃ τίμενος, ὡς ἀγανακτῶν δῆθεν ὅτι τοῖς ὀσημέραι πρὸ Ἰωάννῃ [e] πολεμουμένοις, οὐ γὰρ ἀπεπαύετο [f] φονῶν ὑ-

ET Titus quidem, ita, ut jam diximus, emensa solitudine ultra Ægyptum ad Syriam usque, Cæsaream perveniebat, decreto sibi illic prius ordinare exercitum. Illo autem adhuc apud Alexandriam una cum patre constituente imperium, quod nuper eis demandaverat Deus, contigit etiam seditionem, quæ apud Hierosolyma erat, resuscitatam trifariam dividi, & aliam partem in aliam verti, quod ut in malis optimum quis dixerit, & melius fieri haud posse quam factum est. Nam de Zelotarum quidem in populum dominatu, qui urbi erat excidii causa, jam ante diligenter declaravimus, unde cœperit, & quantum in malum creverit. De hac autem non erraverit quisquam si dixerit, seditionem in seditione esse factam, ac feræ instar rabidæ, cum cibus ei aliunde desit, in sua jam sævire viscera.

Triplex apud Hierosolyma seditio.

2. Eleazarus enim Simonis filius, qui scilicet ab initio Zelotas à populo separavit, fecitque in templum secedere, sese super iis indignari simulans, quæ in dies singulos Joannes auderet, (ille enim nequaquam à cædibus quiescebat)

Eleazarus unius factionis dux.

a Illud ὃν δὲ MSS. b Πρὸς ὅσον κακῶν Big.. c Ἐγγίνεσθαι Bod. & Voss. d Ita lego & distinguo cum Cod. Big. antea erat, ὁρμᾷ, ὅτους Ἐλεάζαρος &c. e Τὸ πολεμημένοις Big. f Legi etiam potest φόνων.

ſcebat) re autem vera ſeſe poſteriori tyranno ſubjectum eſſe minime ferens, ſummæ rerum deſiderio & poteſtatis propriæ cupiditate, *ab aliis* deſciſcit, aſſumptis ſibi ex potentibus Juda Chelchiæ filio & Simone Ezronis: præter quos erat Ezechias Chobari filius, *vir* non ignobilis. Horum autem ſingulos Zelotarum non pauci ſequebantur, occupatoque interiore templi ſepto, *ſuper portas ſacras in fronte ſancti ſanctorum arma collocant. Et neceſſariis quidem ſe abundare confidebant, (ſacrarum enim rerum etiam copia ſuppetebat, præſertim iis qui nihil impium ducebant) paucitati vero ſuorum metuentes, cum arma *illic* collocaſſent loco ſe continebant. Joannes autem quanto ſuperior erat virorum multitudine, tanto ſuperabatur loco; hoſteſque habens ſupra verticem non ſine damno faciebat incurſus, neque præ iracundia quieſcebat. plus autem mali accipiens quàm Eleazaro ſuiſque inferebat, nihil tamen quidquam remittebat; ſed crebri fiebant excurſus & miſſilium jactus, templumque paſſim cædibus polluebatur.

De potentia dimicans Joannes & Eleazarus.

Itidemque Simon & Joannes.

3. Simon autem Gioræ filius, (quem, rebus deſperatis invitatum, populus ſibi tyrannum auxilii ſpe adſciverat) & urbem ſuperiorem in poteſtate ſua habens & magnam inferioris partem, animoſius jam Joannem ejuſque ſocios adoriebatur, quod deſuper etiam impeterentur. Infra autem eos erat cum impreſſionem faceret, ſicut illi ad eos qui loca editiora occupaverant. Atque Joanni utrinque oppugnato accidebat ut facile læderetur pariter ac læderet; & in quantum cladem acciperet ab Eleazaro utpote inferior, in tantum Simoni prævalebat ipſo ſuperior. propter quod impetus quidem ab inferiori loco factos facile manu arcebat; deſuper vero ex fano jaculantes machinarum ſubſidiis reprimebat. quippe ipſi ſcorpiones aderant & catapultæ non pauci & baliſtæ, quibus non ſolum propulſabat dimicantes, ſed multos etiam ſacra facientes perimebat. Quanquam enim ad omne impietatis genus rabidi ferebantur, tamen eos qui victimas offerre cuperent intro admiſerunt, indigenas quidem cum ſuſpicione & obſervatione prius eos perſcrutando, extraneos vero minori cum ſolicitudine, †qui licet ad ingreſſum illorum crudelitatem exoraſſent, conſumpti tamen erant obiter à ſeditioſis. nam tela è machinis, magna vi ad aram uſq; & templum tranſvecta, in ſacerdotes & ſacris operantes incidebant: & multi qui magno ſtudio à terræ finibus eò veniſſent, ob locum fama celebratum & omnibus hominibus ſacrum habitum, ipſi ante hoſtias ceciderunt, & altare Græcis univerſis & Barbaris venerandum ſuo ſanguine aſperſerunt. atque indigenis occiſis alienigenæ ac ſacerdotibus profani miſcebantur, & promiſcuus cadaverum ſanguis templi in atriis ſtagna faciebat. "Quid tanti paſſa es, ô miſerrima civitas, à

Magna in templo cædes.

Joſephus de-

τος, τὸ δὲ ἀληθὲς [a] αὐτῷ μεταγενεστέρῳ τυράννῳ μὴ φέρων ὑποτετάχθαι, πόθῳ τῆ ὅλων καὶ δυναστείας [b] ἰδίας ἐπιθυμίᾳ, διίστη), προσκαλεῖται Ἰούδᾳ τε τὸν [c] Χελκία καὶ Σίμωνα τὸν Ἐζρῶν τῶν δυνατῶν, τοῖς δὲ καὶ Ἐζεκίας ἦν ὁ Χοβαρεί παῖς οὐκ ἄσημος. [d] καθ' ἕκαστον δὲ οὐκ ὀλίγοι τῶν ζηλωτῶν ἠκολούθησαν, καὶ καταλαβόμενοι τὸ ὀνδοτερον τοῦ νεὼ πρόβολον, ὑπὲρ τὰς ἱερὰς πύλας ὅπλα τῶν ἁγίων μετώπων πίπτει τὰ ὅπλα. πλήρεις μὲν οὖν ὑπῆρχον ἐπιτηδείων ὄντες ἐθέλοντες· καὶ γὰρ ἀφθονία τῶν ἱερῶν ἐγίνετο πραγμάτων, τοῖς γε μηδὲν ἀσεβὲς ἡγουμένοις· ὀλιγότητι δὲ τῆ τῶν σφᾶς ὁρμησάντων, [f] ἐγκαθημένοις ἐπὶ ὅπλα τῇ χώρᾳ ἔμενον. ὁ δὲ Ἰωάννης ὅσον ἀνδρῶν ὑπερεῖχε πλήθει, τοσοῦτον ἐλείπετο τῷ τόπῳ· καὶ τῇ κορυφὴν ἔχων τὰς πολεμίους, ὥτ' ἀδεῶς ἐποιεῖτο τὰς προσβολὰς, ὥστε δ' ὀργὴν ἠρέμει κακόμενος· δὲ μᾶλλον ἦν ἀφθονεῖς τὰς περὶ τὸν Ἐλεάζαρον, ὅμως οὐκ ἀνίει συνεχῶς δὲ ἐκδρομὴ [g] κατ' ἀλλήλων ἐβέλῶν ἀφέσεις ἐγίνοντο, καὶ φόνοις ἐμιαίνετο [h] παντὸς τὸ ἱερόν.

γ'. Ὁ δὲ τοῦ Γιώρα Σίμων, ὃν οἱ τὰς ἀμηχανίας ἐπικλήσει αὐτῷ τύραννον ἐλπίδι βοηθείας ὁ δῆμος [i] προσηγάγετο, τὸ τε ἄνω πόλιν ἔχων καὶ τὸ κάτω πολὺ μέρος, ἐπρεσβεύετον ἤδη τοῖς περὶ τὸν Ἰωάννην [k] προσέβαλλεν, ὡς ἂν καὶ καθύπερθεν [l] πολεμούμενοι. ὧν δὲ ὑπὸ χεῖρα προσιὼν [m] αὐτοῖς, ὥσπερ ἐκεῖνοι τοῖς ἄνωθεν. καὶ τῷ Ἰωάννῃ, [n] ἐχθρὸν πολεμοῦντι, συνέβαινε βλάπτεσθαί τε καὶ βλάπτειν εὐκόλως, καὶ καθόσον ἡττᾶτο τῶν ἀμφὶ Ἐλεάζαρον ὢν ταπεινότερος, τοσοῦτον ἐπλεονέκτει [o] ὁ ὑψηλῶ τοῦ Σίμωνος· παρὸ καὶ χρεὶ μὲν τὰς κάτω προσβολὰς εὐμαρῶς ἔργα, τὰς δὲ ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καταχοπίζοντας ἀνέτελλε τοῖς ὀργάνοις. ὀξυβελῶν τε γὰρ αὐτοῦ καὶ καταπέλτῃ παρῆσαν οὐκ ὀλίγοι καὶ λιθοβόλοι, δι' ὧν ὁ μόνοι ἠμύετο τοὺς πολεμοῦντας, [p] ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν ἱερουργούντων ἀνῄρει. καίτοι γὰρ πρὸς πᾶσαν ἀσέβειαν ἀλελυσμένοι, ὅμως τοὺς θύειν ἐθέλοντας εἰσῆγον, μὴ [q] ὑποψίᾳ μὲν τοὺς φυλακῆς τοὺς ἐπιχωρίους [r] προδιαβαλούμενοι, τοὺς δὲ ξένους ἀδεέστερον, [s] οἱ καὶ πρὸς τὰς εἰσόδους δυσωπήσαντες αὐτῶν τὸ ὠμότητα προδιάλωμα τῆς φάσεως ἐγίνοντο. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ὀργάνων [t] βέλη, μέχρι μὲν βωμῶν καὶ τοῦ νεὼ διὰ τῶν βίαν ὑποφερόμενα, τοῖς τε ἱερεῦσι καὶ τοῖς ἱερουργοῦσιν ἐπέπιπτε· καὶ πολλοὶ ἀπούσαντες ἀπὸ γῆς περάτων, [u] θεοὶ μὲν διώνυμοι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις χωρὸν ἅγιον, τοῖς τῶν θυμάτων ἔπεσον αὐτοὶ, καὶ μὲν Ἕλλησι πᾶσι καὶ βαρβάροις σεβάσμιον βωμὸν κατέπασαν ἰδίῳ φόνῳ. νεκροῖς δὲ ἐπιχωρίοις ἀλλόφυλοι, καὶ ἱερεῦσι βέβηλοι συνεφύροντο, καὶ παντοδαπῶν αἷμα πλυμάτων ἐν τοῖς θείοις ἐκβόλοις ἐλιμνάζετο. "Τί πλείονα, ὦ πλημμελεστάτη πόλις, πέπονθας β'. "ὑπὸ

[a] Sic *Big. Bod.* & *Voſſ.* αὐτῷ μεταγενεστέρῳ τυράννῳ in *Editis Aliiſque.* [b] Ita ex iiſdem *MSS.* & *Ruf.* ἰδίας deerat in *Editis.* [c] Χελκίου in *MSS.* pro Χελκία. [d] Ita *Big.* Χοβαρεὶ in *aliis.* [e] Καθ' ἕκαστον δὲ τούτοις ὀλ. *Big.* [f] Ita *Big.* ἐγκαθημένοις τὰ πολλὰ in *Editis Aliiſque.* [g] Illa κατ' ἀλλήλων deſunt *Big.* & *Bod.* nec ea legiſſe videtur *Ruf.* [h] Παντοδαπῶν in aliquot *MSS.* [i] Προσεπήγαγον *Big.* προσεπήγαγε *Voſſ.* & *Bod.* προσήγαγε *Vat.* [k] Sic *Big. Voſſ.* & *Bod.* ἐπάλλετο in *Editis Aliiſque.* [l] Πολεμιώτερον *Big.* [m] Ita ex conjectura. αὐτοὺς in *libris.* [n] Παντοδαπῶν *Big.* [o] Τῷ ὑψηλῷ *Big.* [p] Ita *Big.* ἀλλὰ πολλοὺς τῶ τ in *Editis Aliiſque.* [q] Μετ' ὑποψίας *Big.* [r] Διαβαλούμενοι ἦ τοὺς ξ. *Big.* & *Voſſ.* [s] Ita *Big.* & *Bod.* οἱ καὶ πρὸς δυσωπ. in *Editis Aliiſque.* reliquis omiſſis. [t] Illud βέλη non agnoſcit *Big.* [u] Ἐπὶ τὸ ἀδιάνυμον *Big.* * Super ejus portas in ſacris foribus arma ponunt, *Ruf.* † Qui exoraſſent eorum crudelitatem, poſt exituri ſubſidiva ſeditionis opera conſumebantur, *Ruf.*

a Ita

"ὑπὸ Ρωμαίων, οἳ σὰ τὰ ἐμφύλια μύσῃ [a] φθειρα-
"θαρῆντες εἰσῆλθον. Θεῷ μὲ γὰρ ὕπῃ ἧς ἔτι χῶρος,
"ὕπῃ μένειν ἐδυνάσω, πάφος οἰκείων γενομένη σω-
"μάτων, καὶ πολέμῳ τὸν ναὸν ἐμφυλίῳ [b] ποιήσασα πο-
"λυάνδριον. δύναιο δ' ἂν γενέσθαι [c] πάλιν ἀμείνων, ἐ
"εἴγε ποτὲ τὸν προδήσασάν σε Θεὸν ἱλάσῃ." ἀλλὰ κα-
θεκτέον γὰρ καὶ τὰ πάθη τῷ νόμῳ [d] τῆς συγγραφῆς,
ὡς ὁ καταλοφυρμὸς οἰκείων ὁ καιρὸς, ἀλλ' ἀφηγήσεως
πραγμάτων. διεμὶ δὲ τὰ ἑξῆς ἔργα τῆς φύσεως.

γ'. δ'. Τεσσὴ τῶν ἐπιβούλων τῆς πόλεως διῃρημένων, ὧν μὲν περὶ τὸν Ελεάζαρον, τὰς ἱερὰς ἀπαρχὰς φυλάσσοντες, καὶ ὧν Ἰωάννῃ τινὶ μέθῃ ἔφερον. οἱ δὲ, σὺν τούτῳ συγκράζοντες τὸν δημότας, ἠγείροντο κατὰ τοῦ Σίμωνος. ἦν δὲ καὶ ἐκείνῳ τροφὴ καὶ τοῦ [e] φασιαζῶν ἡ πόλις. ὁπότε μὲ οὖν ἀμφοτέρωθεν ἐπιχειρῆτο, τοὺς συμβόντας ὁ Ἰωάννης ἀντέστρεφε, καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀνιόντας ἀπὸ τῶν στοῶν βάλλων, τοὺς δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καταβαίνοντας, ἀμυνόμενος τοῖς ὀργάνοις. εἰ δὲ ἐλαθόμενοί ποτε τῶν καθόπιθεν ἐπικειμένων διανέπαυε δὲ αὐτοὺς πολλάκις μέθη τε καὶ κάματος· ἀδιέφθειρον τοῖς ὄπισθε τὸν Σίμωνα μὴ πλείονων ἐπιόντων. ἀεὶ δὲ ἐφ' ὅσον πρόβαινοντο τῆς πόλεως, ὑπεμπίπρα τὰς οἰκίας ὥστε μεσὰς καὶ παντοδαπῶν ἐπιτηδείων· τὸ δὲ αὐτὸ πάλιν ἀναχωροῦντος ἐπιὼν ὁ Σίμων ἐφλόγιζεν, ὥσπερ ἐπίτηδες Ρωμαίοις διαφθείροντες ἃ [g] παρεσκευάσαντο πρὸς πολιορκίαν ἡ πόλις, καὶ τὰ νεῦρα τῆς [h] αὐτῶν ὑποκόπτοντες δυνάμεως. συνέβη γοῦν τὰ [i] μὲν περὶ τὸ ἱερὸν πάντα συμφλεγῆναι, καὶ [k] μεσάϊχμον ἐρημίαν γενέσθαι καὶ διακατάξεως τὴν πόλιν· καθαιρεῖσθαι δὲ πλὴν ὀλίγα πάντα τὰ σῖτον, ὃς ἂν αὐτοῖς ὀλίγα διήρκεσεν ἔτη πολιορκουμένοις. λιμῷ γοῦν ἑάλωσαν, ὅσπερ ἤκμασε δυναλῶν ἰδίᾳ, εἰ μὴ τοῦτον ἑαυτοῖς προπαρεσκεύασαν.

δ'. ε'. Παντελῶς δὲ τῆς πόλεως πολεμουμένης ὑπὸ τῶν ἐπιβούλων καὶ συγκλύδων, μέσος ὁ δῆμος ὥσπερ [l] μέγα σῶμα διεσπαράσσετο. γηραιοὶ δὲ καὶ γυναῖκες ἐπ' ἀμηχανίας τῶν ἴσα κακῶν ἤυχοντο Ρωμαίοις, καὶ ἂν ἔξωθεν πόλεμον ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῶν [m] οἰκείων κακῶν ἐκαραδόκων. κατάπληξις δὲ δεινὴ καὶ δέος ἴδιον τοῖς γνησίοις, καὶ ὅτε βουλῆς καιρὸς εἰς μεταβολὴν, ὅτε συμβάσεως ἐλπὶς [n] ὅτε φυγῆς τοῖς ἐθέλουσιν. ἐφρουρεῖτο δὲ πάντα, καὶ, τὰ λοιπὰ φασιάζοντες, [o] οἱ ἀρχιλῃσταὶ τοὺς εἰρηνικὰ Ρωμαίοις φρονοῦντας, ἢ πρὸς ἀδικομολίαν ὑποπίπτοις, ὡς κοινοὺς πολεμίους ἀνῄρουν, καὶ μόνον ἀμυνόμενοι τὸ φονεύειν τοὺς σωτηρίας ἀξίους. καὶ τῶν μὲν μαχομένων ἀδιάλειπτον [p] ἦν κραυγὴ, μῶν ἡμέρᾳ τε καὶ νύκτωρ· δεινότεροι δὲ οἱ τῶν πεισθομένων [q] ὀδυρμοί. ἀεὶ καὶ θρηνῶν μὲν αἰτίας ἐπαλλήλους αἱ συμφοραὶ παρεσκεύαζον, τὰς δὲ οἰμωγὰς οὐκ ἔλειπεν ἡ κατά-

"Romanis, qui tua inteſtina ſcelera flammis
"purgaturi ingreſſi ſunt. Neque enim Dei
"jam locus es, neque eſt ut maneas, tuorum
"cadaverum facta ſepulchrum, & quæ tem-
"plum civili bello tumulum conſtituiſti. Poſ-
"ſis tamen in melius forte mutari, ſi unquam
"Deum placaveris qui te vaſtavit." Sed enim ſcribendi lege cohibendus eſt dolor, cum hoc non ſit lugendi tempus ſed res geſtas narrandi. Itaque ad reliqua ſeditionis perſequenda redeo. *ploræ calamitates Judæorum.*

4. Urbis inſidiatoribus trifariam diviſis, Eleazarus quidem cum ſuis, qui ſacras primitias cuſtodiebant, in Joannem ebrii ferebantur. Qui vero huic parerent plebem diripientes excitabantur adverſus Simonem. Ipſi autem etiam contra *alios* ſeditioſos commeatum ſuppeditabat civitas. Et cum quidem utrinque appeteretur Joannes, ſuos in contrarias partes vertebat: & de civitate quidem aſcendentes telis è porticibus vibratis, è templo vero jaculantes machinis propellebat. Quoties autem ab illis qui deſuper urgebant liberaretur (frequenter enim pugnam intermittebant ex ebrietate & laſſitudine) eo audacius in Simonem ejuſque ſocios cum pluribus ruebat. Semper autem quam procul eos civitate pelleret, eouſque domos frumenti & omnium neceſſariorum plenas ſuccendebat: rurſuſque idem, cum regrederetur *Joannes*, Simon inſequutus agebat; quaſi de induſtria pro Romanis omnia corrumperent, quæ ad obſidionem tolerandam civitas præparaverat, ſuarumque virium nervos abſcinderent. adeoque contigit omnia quidem circa templum comburi, ſpatiumque urbis intermedium deſolatum fieri acieique inſtruendæ idoneum: omne vero frumentum, præter parvulum concremari, quod non paucis annis illis ſufficere potuiſſet obſeſſis. quo factum ut fame perditi fuerint, id quod fieri non potuit, niſi eam jam ante ſibimet quæſiviſſent. *Seditioſorum in ſe invicem furor.*

5. Undique autem inſidiatoribus & convenis civitatem infeſtantibus, populus inter eos veluti magnum corpus dilacerabatur. Senes vero & mulieres præ conſilii inopia in malis inteſtinis pro Romanis vota faciebant; externumque bellum, quo domeſticis malis liberarentur, ſolicite exſpectabant. Gravis autem conſternatio & metus occupabat indigenas: & neque conſilii capiendi tempus erat ut voluntatem mutarent, neque pacis ineundæ aut fugæ capeſſendæ ſpes earum cupidis. etenim cuſtodiebantur omnia, & latronum principes, cætera diſſidentes, quaſi communes hoſtes eos interficiebant, quicunque Romanis favebant, aut in ſuſpicione erant transfugiendi ad eos, ſolumq; in occidendis ſalute dignis conſentiebant. Et pugnantium quidem nocte dieque clamor perpetuus erat: graviores vero lugentium ploratus. & aſſiduas quidem lamentationis cauſas præbebant calamitates, præ mentis autem conſter- *Inde ingens Hieroſolymis calamitas.*

a Ita ex *MSS.* & *Ruf.* φθειραθαιρῆντες in *Editis.* b Sic lego, favente *Ruf.* πλήσασα in *libris.* c Eo modo in duobus *MSS.* πάλιν ἂν ἀμείνων in *Editis Aliiſque.* d Τῆς γραφῆς *Big.* e Ἀντιτασιαζῶν *Big. Voſſ. Gall.* & *Bod.* f Ἐπιχείρει *Big.* g Παρισκεύαζο πρ. π. τὴν πόλιν *Big.* h Ἑαυτῶν *Big.* i Ita *Big.* pro μὲ in *cæteris.* k Καὶ μεσ. ἰρ. γοῦν διαπαύσεως εἰκείας τὴν π. *Big. Gall.* & *Vat.* οἰκείας τῇ πόλει *Bod.* οἰκείαν in ſuo codice habuit *Ruf.* qui vertit, *& inter proprias acies ſolitudinem atque aream pugnæ fieri civitatem.* Eſt qui legendum eſſe conjicit, τὸ μεσάϊχμον ἐρημίας γοῦν διαπαύσεως οἰκείων τὴν πόλιν, *& urbem ob vaſtitatem ſpatium fieri ordinandis aciebus accommodatum.* l Μέγα deeſt in *aliquot Codd.* m Ita *Big.* & *Ruf.* ὧν in *Editis Aliiſque.* n Οὔτε φυγὴ *Vat.* o Illud οἱ è *Cod. Big.* p In aliquot *Codd.* ἡ κραυγὴ ἦν, vel ἦν ἡ κραυγή. q Antea diſtinctum erat, ὀδυρμοὶ ἀεί. Ἐ θρήνων μὲ &c.

consternatione repressi erant ejulatus. Præ metu autem cohibito dolore, gemitibus per labia expressis cruciabantur: & neque jam vivis ab affinitate junctis ulla adhibita reverentia, neque mortuis cura sepulturæ. Quorum amborum causa erat, quod de se quisque desperarit. De sua enim in omni re cupiditate remiserant qui cum seditiosis non erant, quasi continuo modis omnibus morituri. At vero seditiosi congesta in cumulum cadavera conculcantes dimicabant, & à mortuis sub pedibus ad desperationem redacti immanius sæviebant: semperque aliquid in se pernicioſum excogitantes, & quodcunque illis visum esset sine miseratione facientes, nihil quidquam injuriæ aut crudelitati reliquum fecerunt. immo quidem Joannes, contra quam debuit, sacram materiam ad instrumenta bellica conficienda adhibuit. Nam cum olim populo itemque pontificibus placuisset templum suffulcire, idque xx cubitis altius ædificare, rex quidem Agrippa idoneam materiam ex monte Libano maximis sumptibus & labore deducendam curat, ligna & proceritate & magnitudine spectatu digna. Interventu autem belli opere interrupto, Joannes, cum securim illis admovisset, turres ædificabat, comperto justæ esse longitudinis adversus eos qui desuper è templo pugnarent; adductaque constituit post septum & ad occidentem è regione exedrarum; quà etiam solum licebat, quod aliæ partes gradibus è longinquo fuerint occupatæ.

Joannes ex lignis in templi usum paratis instrumenta bellica conficit.

6. Et ille quidem machinis, ex impietate fabricatis, hostes debellaturum esse speravit: at Deus ipsi vanum esse laborem ostendit; priusquam in turribus quisquam pedem poneret, Romanos adducens. Etenim Titus postquam partem quidem copiarum ad se collegisset, aliis vero misisset ut ipsum ad Hierosolyma convenirent, Cæsareâ proficiscebatur. Erant autem tres legiones quæ prius sub patre illius Judæam vastaverant, & duodecima quæ olim sub Cestio cladem acceperat; quæ *licet* alias insigni erat fortitudine, tunc *tamen* memoria eorum quæ pertulerat alacrius ad vindictam properabat. Et Romanorum quidem legionem quintam sibi per Ammauntem jussit occurrere, decimam per Hierichuntem ascendere: ipse vero cum reliquis movit, quos regum quoque auxiliarii auctiores omnes, multique è Syria in subsidium venientes comitabantur. Quin & totidem viris suppletæ sunt quatuor legiones, quot Vespasianus delectos cum Muciano miserat in Italiam ex his qui cum Tito *Hierosolyma* contenderant. duo namque millia aderant ex Alexandrino exercitu lecta, tria millia vero ex Euphratis custodibus eum sequebantur; & amicorum spectatissimus, benevolentia pariter ac prudentia, Tiberius Alexander, qui antea quidem Ægyptum administraverat, tunc autem dignus qui exercitum regeret propterea judicabatur,* quòd pri-

Ex quibus constabat Titi exercitus.

πληξις αὐτῷ. [a] φιμώθησαν δὲ τάχα πάθη τῷ φόβῳ μεμικτοῖς τοῖς θρηνήμασι [b] ἐβασανίζοντο· καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ζῶντας, διὰ αἰδοῦς ἔτι τοῖς τεθνηκόσι, ὅτε δὲ πρόνοια τῶν ἀπολωλότων παρῆν. αἴτιον δὲ ἀμφοτέρων ἡ καθ' ἑαυτοῦ ἀπόγνωσις ἑκάστου. [c] παρεῖχον γὰρ εἰς πάντα τὰς θυμοὺς ὡς [d] μὴ σωζόμενοι, ὡς ἀπολούμενοι πάντες ὅσοι συνέπτα. πατοῦντες δὲ τοὺς νεκροὺς, ἐπ' ἀλλήλοις στασιάζοντες, οἱ σταστικοὶ συνεπλέκοντο, καὶ τὴν ἀπόνοιαν ἀπὸ τῶν οὐ ποσὶ πλαμάτων ἀπωνητες ἦσαν ἀγριώτεροι. τεθνηξυξόμενοι δὲ ἀεί τι καθ' αὑτοὺς ὀλέθριον, καὶ πᾶν τὸ δοχθὲν ἀφειδῶς δρῶντες, ἀδεμίαν ὅτε αἰτίας ὁδὸν ὅτε ἀμότητος παρέλιπον. ε'. ἀμέλει Ἰωάννης τὴν ἱερὰν ὕλην εἰς πολεμικῶν κατασκευὴν ὀργάνων ἀπεχρήσατο. δόξαν γάρ ποτε τῷ λαῷ καὶ τοῖς [e] ἱερεῦσιν ὑποδείξαντας τὸν ναὸν εἴκοσι πήχεις ὑψοῦσθαι, κατάγει μὲν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου μεγίστοις ἀναλώμασι καὶ πόνοις τὸν χρήσιμον ὕλην ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας, ξύλα θέας ἄξια τῷ τε εὐθύτητι καὶ τῷ μεγέθει. μεσολαβήσαντος δὲ τοῦ πολέμου τὸ ἔργον, ὁ Ἰωάννης τειχῶν αὐτὰ πύργους κατεσκεύαζεν, ἐξαρχῶν τὸ μῆκος εὐρὼν πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ καθύπερθεν ἱερὸν μαχομένους. ἵστησί τε προσαγαγὼν κατόπιν τοῦ πελεβόλου, τῆς πρὸς δύσιν ἐξέδρας ἄντικρυς, ἣν καὶ μόνη δυνατὸν ἦν, τὰ ἄλλων μερῶν βαθμοῖς πόρρωθεν διειλημμένων.

ς'. Καὶ ὁ μὲ τοῖς κατασκευασθεῖσιν ἐξ ἀσεβείας ὀργάνοις κρατήσειν ἤλπισε τῶν ἐχθρῶν· ὁ δὲ Θεὸς [f] ἄχρηστον αὐτῷ τὸν πόνον ἀπέδειξε, πρὶν ὀπτῆσαι πινὰ τῶν πύργων, Ῥωμαίους [g] ἐπαγαγών. ὁ γὰρ δὴ Τίτος, ἐπεὶ ς'. δὴ τὰ μὲ συνήγαγε τὴν δυνάμεως πρὸς [h] αὐτὸν, τοῖς δὲ ὅπῃ Ἱεροσολύμων συναντᾶν ἐπέτειλεν, ἐξήλαυνε τὴν Καισαρείας. ἦν δὲ τρία μὲ τὰ πρότερον αὖ τῷ πατρὶ συνδήσαντα τὸν Ἰουδαίαν τάγματα, καὶ ὃ πάλαι σὺν Κεστίῳ πᾶσαι δωδέκατον, ὅσῳ καὶ ἄλλως ὀπίσω δι' ἀνδρείαν ὑπάρχον, τότε [i] καὶ μνήμῃ οὐκ ἔπαθεν εἰς ἄμυναν ἧττον προθυμότερον. τάττων μὲν οὖν τὸ πέμπτον δι' [k] Ἀμμαοῦντος ἐκέλευσεν αὐτῷ συναντᾶν, τὸ δὲ ἀφ' Ἱεριχοῦντος τὸ δέκατον ἀναβαίνειν· αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῶν λοιπῶν, πρὸς οἷς αὖτε τῶν βασιλέων συμμαχίαι [l] πᾶσαι πλείους, καὶ συχνοὶ τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας ὀπίσω συνῆλθον. ἀνεπληρώθη δὲ καὶ [m] τῷ ποσάρων ταγμάτων, ὅσον Οὐεσπασιανὸς ὀπιλέξας, Μυκιανῷ συνέπεμψεν εἰς Ἰταλίαν, ἐκ τῶν ἐπιλθόντων μετὰ Τίτου. διχίλιοι μὲ γὰρ αὐτῷ τῶν ἀπ' Ἀλεξανδρείας στρατευμάτων ὀπίλεκτοι, τρισχίλιοι δὲ [n] συνέποντο τῶν ἀπ' Εὐφράτου φυλάκων, φίλοι δὲ δοκιμώτατος εὔνοιάν τε καὶ σύνεσιν Τιβέριος Ἀλέξανδρος, πρότερον μὲν αὐτὸς τὸν Αἴγυπτον διέπων, τότε δὲ τῶν στρατευμάτων [o] ἄρχων κριθεὶς ἄξιος, ἐξ ὧν ἐδεξιώσατο

a Φιμώθησαν δὲ τότε πάθη *Big.* b Ita *Big. Bod. Voss.* & *Vat.* ἐβασάνιζον in *Editis Aliisque.* c Παρῆσαν *Big.* d Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* in *Editis Aliisque* deerat μὴ. e Ἀρχαιῶν *Vat.* f Ἀχρηστον ἀπέκλεισεν αὐτῷ τὸν πόνον, πρὶν ὀπτῆσαι *Big.* g Ἐπαγαγὼν *Big.* h *Al.* αὐτὸν & ἑαυτόν. i Ita *Big. Voss.* & *Bod.* καὶ τὴν μνήμην in *Editis Aliisque.* k Ἀμμαοῦς in *libris.* l Πᾶσαι πλείους *Big.* in *Rufini* versione, *auxilia plura quam dudum.* m Τῶν τοσ. *Voss.* n Συνέποντο non agnoscit *Vat.* o Forsan ἄρχειν. de hoc *Tiberio Al.* vide p. 1098. * Quod primus incipienti fuit hospes imperio, *Ruf.*

a Ita

ξιώσατο τοῦτον ἐγειρομένῳ ἄρτι τῷ ἡγεμονίαι, καὶ μὴ πίστεως λαμπρᾶς ἐξ ἀδήλου τῇ τύχῃ [a] προσέθετο· σύμβουλός γε μὲν τῶν ὑπὲρ πολέμου χρείας, ἡλικίᾳ τε πρώτων καὶ κατ' ἐμπειρίαν, ἤπετο.

mus novum benigne exceperat imperatorem, & cum clara fide fortunæ ejus, cum adhuc incerta esset, se adjunxerat: idemque etiam consultor in usus bellicos ætate ac experientia præcipuus semper ei aderat.

ΚΕΦ. Β'.

Οἵως Τῖτος ἦλθε πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὡς τὴν πόλιν καθασκεπόμενος κινδυνεύεται, ἃ τε στρατοπεδεύεται.

CAP. II.

Qualiter Titus profectus est Hierosolyma, atque urbem speculando in discrimen venit, atque ubi castra metatur.

II.

Ἐπορεύετο δὲ εἰς τὴν πολεμίαν Τίτος, προῆγον μὲν οἱ βασιλικοὶ, καὶ πᾶν τὸ συμμαχικὸν, ἐφ' οἷς ὁδοποιοὶ καὶ μετρηταὶ στρατοπέδων· ἔπειτα [b] τὰ τῶν ἡγεμόνων σκευοφόρα, καὶ μὴ τοὺς τούτων ὁπλίτας αὐτὸς, τούς τε ἄλλους ἐπιλέκτους καὶ τοὺς λογχοφόρους ἔχων· [c] καλόπιν αὐτὸς τάγματος ἱππικοῦ. εἶτοι δὲ περὶ τὰ μηχανήματα, καὶ ἐπ' ἐκείνοις μετ' ἐπιλέκτων χιλίαρχοι καὶ ταξιαρχῶν ἔπαρχοι. μετὰ δὲ τούτους περὶ τὰ [d] αἰετοὺς αἱ σημαῖαι, καὶ ἔμπροσθεν οἱ σαλπιγκταὶ τῶν σημαιῶν· ὅπη δὲ τούτοις ἡ φάλαγξ, ὃ σίφων εἰς ἓξ πλατυάσασα. τὸ δὲ οἰκετικὸν ἑκάστου τάγματος ὄπισθε, καὶ περὶ τούτων τὰ σκευοφόρα. τελευταῖοι δὲ πάντων οἱ μίσθιοι, καὶ τούτων φύλακες [e] οἱ ἀγαγοί. [f] πορεύων δὲ τὴν δύναμιν [g] ὡς κόσμῳ, καθὰ Ῥωμαίοις συνήθες, ἐμβάλλει διὰ τῆς Σαμαρείτιδος εἰς [h] Γοφνὰ, κατειλημμένῃ τε πρότερον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ τότε φρουρουμένῃ. ἔνθα μίαν [i] ἑσπέραν αὐλισάμενος, ὑπὸ τὴν ἕω [k] πρόεισι· καὶ διελθὼν ἡμέρας σταθμὸν στρατοπεδεύει κατὰ τὸν ὑπὸ Ἰουδαίων πατρίως Ἀκραβηνῶν αὐλῶνα καλούμενον, πρός τινι κώμῃ Γαβαθσαούλῃ [l] καλουμένῃ· σημαίνει δὲ τοῦτο λόφον Σαούλου. [m] διέχουσα [n] ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, ὅσον ἀπὸ τριάκοντα σταδίων. ἀναλαβὼν τε ὀπτεύει ὅσον εἰς ἑξακοσίους τῶν ἐπιλέκτων ἱππέων, ἤν τι τὴν πόλιν προσκεψόμενος ὅπως ὀχυρότητος ἔχει, καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων, εἰ πρὸς τὴν ἀφ' αὑτοῦ, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, ὑποδείσαντες εἴξουσιν. [o] πέπυστο γὰρ, ὥσπερ ἦν ἀληθὲς, τοῖς στασιώδεσι καὶ λῃστρικοῖς τὸν δῆμον [p] ὑποπεπλακότα ποθεῖν μὲν εἰρήνην, ἀσθενέστερον δὲ ὄντα τῆς ἐπαναστάσεως ἠρεμεῖν.

Ordo exercitus Titi.

Titum autem, terram in hostilem ingredientem, antecedebant quidem regii aliiq; omnes auxiliares, post quos viarum stratores castrorumq; metatores *ibant*: deinde tribunorum impedimenta, & post milites armatos qui illis præsidio erant, ipse *Titus*, & alios delectos *circa se* habens & hastatos: eumque excipiebant equites legioni adscripti. Hi vero machinas præibant, & post illos tribuni cum lectis militibus & præfecti cum cohortibus. Deinde signa aquilæ circundata, & ante signa tubicines; post hos vero phalanx, senum virorum ordinibus dilatata. Servi autem cujusque legionis pone sequebantur, ante se *militum* impedimenta agentes. Omnium vero novissimi mercenarii, horumque custodes agminum coactores. Incedens autem composite cum exercitu, ita ut mos est Romanis, per Samaritidem in Gophnam venit, prius à patre *suo* captam & tunc præsidiis occupatam. Ibi noctem unam moratus mane inde proficiscitur, cumque statum diei iter confecisset castra ponit in loco quem Judæi patrio sermone Spinarum vallem appellant, apud vicum quendam Gabath-Saul dictum, (id autem Sauli collem significat) distantem ab Hierosolymis circiter stadia xxx. atque hinc, lectis equitibus ad sexcentos secum assumptis, exploratum ibat & urbis firmitatem, & Judæorum animos, an ad ipsius conspectum præmetu cederent priusquam ad manus ventum esset. audierat enim, id quod verum erat, populum seditiosis & latronibus obnoxium pacem quidem desiderare; *quod vero infirmior esset quam ut eos adortum iret, ideo quiescere.

Titus in Judæam venit.

Hierosolyma explorat.

β'. Ἕως μὲν οὖν ὄρθιον ἱππάζετο τὸ λεωφόρον καταντείνουσαν πρὸς ὃ τεῖχος, ὑδεὶς ὀφθαλμὸς τῶν [q] πυλῶν· ἐπεὶ δὲ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν Ψήφινον πύργον ἐκκλίνας, πλάγιον ἦγε ὃ τῶν ἱππέων τῆφος, περιπεσόντες ἐξαίφνης ἄπειροι, τοὺς Γωναχείους καλουμένους πύργους ἀφ' ἧς ἀντικρὺ τοῦ Ἑλένης μνημείων πύλης, διεκπαίουσι τῆς ἵππου, καὶ τοὺς μὲν ἔπι τῆς τοῦ ὁδὸν ἰόντας ἀνημέτωποι φάντες ἐκώλυσε συνάψαι τοῖς [r] ἐκκλίνασι· τοὺς δὲ Τίτον ἀποτέμνονται σὺν ὀλίγοις. τῷ δὲ, πρόσω μὲν οὐ χωρεῖν ἀσφαλές, ἐκπεφράχθαι γὰρ ἀπὸ τοῦ τείχους πρὸς τὰς κηπείας ἅπασαν, [s] κήποις τε ἐπικαρσίοις καὶ πολλοῖς ἕρκεσι διειλημμένα. τῷ δὲ

In periculum incidit.

Itum autem, terram in hostilem ingredientem, antecedebant quidem regii aliiq; omnes auxiliares, post quos viarum stratores castrorumq; metatores *ibant*: deinde tribunorum impedimenta, & post milites armatos qui illis præsidio erant, ipse *Titus*, & alios delectos *circa se* habens & hastatos: eumque excipiebant equites legioni adscripti. Hi vero machinas præibant, & post illos tribuni cum lectis militibus & præfecti cum cohortibus. Deinde signa aquilæ circundata, & ante signa tubicines; post hos vero phalanx, senum virorum ordinibus dilatata. Servi autem cujusque legionis pone sequebantur, ante se *militum* impedimenta agentes. Omnium vero novissimi mercenarii, horumque custodes agminum coactores. Incedens autem composite cum exercitu, ita ut mos est Romanis, per Samaritidem in Gophnam venit, prius à patre *suo* captam & tunc præsidiis occupatam. Ibi noctem unam moratus mane inde proficiscitur, cumque statum diei iter confecisset castra ponit in loco quem Judæi patrio sermone Spinarum vallem appellant, apud vicum quendam Gabath-Saul dictum, (id autem Sauli collem significat) distantem ab Hierosolymis circiter stadia xxx. atque hinc, lectis equitibus ad sexcentos secum assumptis, exploratum ibat & urbis firmitatem, & Judæorum animos, an ad ipsius conspectum præmetu cederent priusquam ad manus ventum esset. audierat enim, id quod verum erat, populum seditiosis & latronibus obnoxium pacem quidem desiderare; *quod vero infirmior esset quam ut eos adortum iret, ideo quiescere.

2. Sane quamdiu per viam declivem, quæ ad murum duceret, equitabat, nemo ante portas apparuit: ubi vero de via ad turrim Psephinam declinaret & equitum agmen transversum duceret, innumeri subito prosiliunt juxta turres quæ Muliebres vocantur, porta egressi quæ è regione est monumenti Helenæ, & equitatum intercidunt: atque à fronte illis semet objicientes, alios quidem, dum adhuc via currebant, prohibuerunt, ne cum his qui diverterant sese jungerent; Titum vero cum paucis *à suis* disjungunt. Ille quidem ulterius pergendo non erat, nam fossâ hortorum culturæ adhibitâ circundata erant omnia à muro, hortisque obliquis & multis maceriis occupata. ut vero

In periculum incidit.

[a] Ita cum *plerisque MSS.* συνῆπτο in *Editis Aliisque.* [b] Illud τὰ non agnoscit *Big.* [c] Κατόπιν τε αὐτοῦ ὃ πύγματος τὸ ἱππικὸν *Big.* κατόπιν δὲ αὐτοῦ τὸ ὃ ταγματικὸν ἱππικὸν *Voss.* ἦπτο ἧ αὐτοῦ τὸ ὃ πύγματος ἱππικὸν p. 1127. quem locum velim cum hoc conferas; & *Savilium* de *Militia Rom.* p. 354. *Edit. Amst.* [d] Αὐτὸν *Big.* & *Gall.* [e] Illud οἱ non agnoscit *Big.* [f] Προσίων *Vat.* [g] Ἐν κόσμῳ Τίτος *Big.* [h] Γοφὰν *Big.* Γόφα *Voss.* & *Vat.* [i] Ita *Big.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *vesperam.* ἡμέραν in *Editis Aliisque.* [k] Πρόεισιν *Vat.* [l] Λεγομένῃ *Big. Busb. Vat.* & *Rhed.* [m] Διέχων *Big.* & *Voss.* [n] Εἰς πρὸς τοὺς σταδίους *Big. Busb.* & *Rhed.* [o] Ita *Voss.* & *Ruf.* πέπυστο in *Editis Aliisque.* [p] Ita, ut videtur, *Ruf.* qui vertit *oppressum.* ὑποπεπτωκότα *Busb. Vat.* & *Rhed.* ὑποπεπλεγότα in *ceteris.* [q] Ita *Big.* & *Ruf.* πύλῃσιν in *Editis Aliisque.* [r] Sic *Big. Gall.* & *Vat.* ἐγκλίνασι in *ceteris.* [s] Τοίχοις *Voss.* * Sed quod rebellantibus infirmior esset, nihil conari, *Ruf.*

vero rursus suos repeteret, præ hostium interjectorum multitudine haud fieri posse videbat; quorum plerique imperatoris periculum nesciebant, sed existimantes eum secum reverti ipsi etiam fugiebant. Atqui ille, cum perspiceret in sua tantum fortitudine sitam esse salutis spem, converso equo, iisque qui circa eum erant alta voce jussis ut ipsum sequerentur, in medios hostes irruit, ad suos vi perrumpere festinans. Hinc sane maxime licet intelligere, Deo curæ esse & belli momenta & regum pericula. Tot enim adversus Titum jactis missilibus, cum neque galea neque thorace septus esset (non bellator enim sed explorator, ut dixi, processerat) corpus ejus intactum erat & illæsum: sed inaniter, tanquam de industria aberraretur, omnia cum stridore eum prætervolabant. gladio vero semper à lateribus instantes dirimens, multosque ante ora subvertens, super prostratos equum agebat. *Titi fortitudo egregia.* Clamorem autem attollebant ad audaciam Cæsaris, seque invicem hortabantur ut in eum impetum facerent. quin & fugiebant simulque omnes discedebant, quocunque cursum dirigeret. Huic autem periculi participes, à tergo & à lateribus icti, se adjunxerant; una enim erat unicuique salutis spes, simul Tito viam aperire *ne prius circumveniretur. duos autem de extremis, alterum quidem cum equo circundatum jaculis confixerunt, alterum vero postquam desiluisset occiderunt & equum abducebant. Titus vero cum cæteris salvus in castra revertitur. Et Judæis quidem, quod aggressione prima superiores fuerant, inconsulta spes animos extulit, magnamque in posterum fiduciam eis conciliabat brevis fortunæ inclinatio.

III. 3. Cæsar autem, postquam ei nocte conjuncta esset legio ex Ammaunte, postridie in- *Ubi castra metatur Titus.* de digressus ad locum qui Scopus dicitur se confert; unde jam tum & civitas conspiciebatur & clara templi magnitudo, qua planities, septentrionalem urbis partem attingens, apposite Scopos dicta fuit. Cum autem septem stadiis ab urbe distaret, ibi duabus legionibus simul, quintæ vero legioni retrorsum tribus stadiis castra muniri jussit: nam milites, nocturni itineris labore attritos tegumento dignos existimabat, ut minori cum metu murum struerent. Mox autem cœpto ædificio, decima quoque legio tum aderat, quæ per Hierichuntem venerat, ubi pars quædam militum collocata fuerat aditum *loci* custodiens jam ante à Vespasiano occupatum. His autem præceptum erat, cum sex stadiis ab Hierosolymis abessent, castra metari juxta montem Olearum nuncupatum, qui civitati ab oriente objacet, interjecta profunda valle quæ Cedron fuit appellata.

Concordia inter seditiosos. 4. Continuo autem intra civitatem confligentium mutuam dissensionem tum primum sedavit bellum externum, magna vi subito-

δὲ πρὸς τὰς σφετέρας ἀναδρομάς, πλήθει τῶν μέσων πολεμίων ἀμήχανον [a] ἐώρα· ὧν οἱ πολλοὶ μηδὲ γιγνώσκοντες τὸ [b] βασιλέως κίνδυνον, ἀλλ' οἰόμενοι συναναγραφῶσι [c] καὶ κείνοις ἀνέρευγον. ὁ δέ, καπδὼν ὡς ἐν μόνῃ τῇ καθ' [d] αὑτὸν ἀλκῇ κεῖται τὸ σώζεσθαι, τόν τε ἵππον ὑπεστρέφει, καὶ τοῖς πρὸς αὐτὸν ἐμβοήσας ἕπεσθαι, μέσοις ἐμπηδᾷ τοῖς πολεμίοις, διεκπᾶσαι πρὸς τὰς σφετέρας βιαζόμενος. ἔνθα δὴ μάλιστα [e] πάρεστι νοεῖν, ὅτι καὶ πολέμων ῥοπαὶ καὶ βασιλέων κίνδυνοι μέλονται τῷ [f] Θεῷ. τοσοῦτον γὰρ ὅτι τοῦ Τίτου ἀφιεμένου βελῶν, μήτε κράνος ἔχοντα μήτε θώρακα· προῆλθε γάρ, ὡς ἔφην, οὐ πολεμιστὴς ἀλλὰ κατάσκοπος· ὥστε οὐδὲν ἥπτετο σώματος, κενὰ δέ, ὥσπερ [g] ὑπὸ τινῶν ἀστοχούντων, [h] παρέρριζοῦτο πάντα. τῷ δὲ ξίφει τοὺς [i] πλησίον ἀεὶ διαστέλλων, καὶ πολλοὺς τῶν [i] ἀντιπροσώπων ἀνατρέπων, ἤλαυνεν [k] ὑπὲρ τοὺς [l] ἐκπεπτωμένους τοῦ ἵππου. τοῦ δὲ κραυγὴ τε ἦν πρὸς ὅ τε θράσημα τοῦ Καίσαρος, καὶ θορυβέλθυσις ὁρμὴν ἐπ' αὐτόν. φυγὴ δὲ καὶ διαχωρισμὸς ἄθρους, καθ' ὃς ἐπιλαύνων γένοιτο. συνήπτοντο δὲ οἱ τοῦ κινδύνου μετέχοντες, κατὰ νῶτα καὶ κατ' [m] πλευρὰ νομούμενοι· μία γὰρ ἑλπὶς ἑκάστῳ σωτηρίας ἐκάστῳ, ὃ [n] συνεξανοίγειν τῷ Τίτῳ [o] μὴ φθάσαντι κυκλωθῆναι. δύο γὰρ τῶν [p] ἀποτόμων, τὸν μὲν σὺν [q] ἵππῳ θεασάμενοι κατακόντιζον, θατέρου δὲ καταπηδήσαντος διαφθείραντες τὸν ἵππον ἀπήγαγον. μετὰ δὲ τοῦτον λοιπὸν Τίτος ὅτι ὁ [r] κρατούμενον διασώζει. τοῖς μὲν οὖν Ἰουδαίοις, [s] πλεονεκτήσασι κατὰ [t] προσπέλασιν ὑπήγαγε τὰς διανοίας ἄσκεπτος ἐλπὶς, καὶ πολὺν θάρσος αὐτοῖς εἰς ὃ μέλλον προσκαιρος ῥοπὴ παρέξειν.

γ'. Καῖσαρ δὲ ὡς ἀπὸ συνέμιξε διὰ νυκτὸς ὁ ἀπὸ τοῦ [u] Ἀμμαοῦντος τάγμα, μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκεῖθεν ἄρας ἦλθε τὸν Σκοπὸν καλούμενον προσόψιν· ἔνθεν ἤδη τε πόλις ἦν καταφαίνετο, καὶ ὁ τοῦ ναοῦ μέγεθος ἔκλαμπρον, καθὰ τῷ βορείῳ κλίματι τῆς πόλεως χθαμαλὸς συνάπτων ὁ χῶρος ἐτύμως Σκοπὸς ὠνόμασται. τὸ δὲ πόλεως μεταξὺ ἐπὶ διέχων, ἐκέλευσε διαβάλλεσθαι στρατόπεδον τοῖς δύο τάγμασιν ὁμοῦ, [v] τῷ δὲ πέμπτῳ ὀπίσω τούτων τεῖχος μεταξὺ μεσαίου· κόπῳ γὰρ τῆς διὰ νυκτὸς πορείας τετριμμένους ἐδόκει σκέπης ἀξίους εἶναι, ὡς ἂν ἀσφαλέστερον τειχίσαιμεν. καλαρχομένων δὲ ἄρτι τῆς οἰκοδομίας, καὶ ὁ δέκατος τάγμα διὰ Ἰεριχοῦντος ἦλθε παρὼν, ἵνα καθῆκόν τις ὁπλιτικὴ μοῖρα φρουρήσῃ τὴν ἐμβολὴν, [w] τὸν Οὐεσπασιανοῦ [x] προκατειλημμένην. παρεστάκασι δὲ αὐτοῖς, ἐξ ἀπέχοντας τῶν Ἱεροσολύμων σταδίους στρατοπεδεύσασθαι κατὰ τὸ Ἐλαιῶν καλούμενον ὄρος, ὃ τῇ πόλει πρὸς ἀνατολὴν ἀντίκειται, μέσην φάραγγι βαθείᾳ διειργόμενον, ἣ Κεδρὼν ὠνόμασται.

δ'. Τῶν δὲ ἀνὰ ὃ ἄχρι [y] συρρηγνυμένων ἀδιαλείπτως, τότε πρῶτον ἀνέπαυσε τὸν ἐπ' ἀλλήλοις ἔριν ὁ ἔξωθεν πόλεμος, ἐξαίφνης

[a] Antea erat, ἰόμενοι· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν λειφθέντων, ὧν οἱ πολλοὶ &c. Verum auctoritate *Rufini*, cujus versionem hîc loci repræsentavi, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν λειφθέντων omisi, utpote ad explicationem ὧν οἱ πολλοὶ margini olim apposita, ut & illa τῶν περιόντων τοὺς ἀπὸ τῶν λειφθέντων in *Cod. Big.* [b] Καίσαρος *Voss.* in textu, βασιλέως ad oram *libri.* [c] Ita *Big. Vat.* & *Gall.* κἀκείνοις in *Editis Aliisque.* [d] *Al.* αὐτὸν & ἑαυτόν. [e] Ita cum uno & altero *MS.* πάρεστι μοι νοεῖν in *Editis Aliisque.* [f] Illud τῷ non agnoscunt aliquot *MSS.* [g] Ἐξιστανδὶς *Bod.* [h] Παρεῤῥιζοῦτο *Big.* [i] Ἀπὸ τῶν ἐναντίων *Voss.* [k] Πρὸς τοὺς *Big.* [l] *Al.* ἐμπεσόντας. [m] Πλάγιον *Big.* [n] Συνεξανοίγειν *Big.* [o] Καὶ μὴ φθάσαντι τῷ *Big.* [p] μὴ φθάσαντος τ. *Vat.* [q] Ἀπότομον *Big.* & *Gall.* Ἀπότμου *Voss.* [r] Ἀμφοῖν in *libris.* [s] Ita cum *Rufino.* τὸ δὲ πίμπτον in *Græcis* omnibus. [t] Κατολαμβάνειν *Big.* [u] Συμμιγνύμενον *Vat.* [v] Primùsquam circumventus opprimeretur, *Ruf.*

a Ita

ἐξαίφνης πολὺς ἐπελθὼν, καὶ μεῖ' ὀκπλήξεως ἅμα ἐπισκοὴ τοὺς Ῥωμαίους ἀφορῶντες, στρατοπεδευομένους τειχῆ, κακῶς ὁμονοίας κατήρχοντο, καὶ λόγοι ἀλλήλοις ἐδίδοσαν, [a] τί μένομεν ἢ τί πάσχοντες ἀνέχομεν τεῖα τοῖς ἀναπνοαῖς αὐτῶν ὑπερφρονούμενα τείχη καὶ τοῦ πολέμου μετ' ἀδείας [b] ἀπολιζόντος ἑαυτόν, ἅμα δὲ ὥσπερ θεατοὶ καλῶν καὶ συμφορᾶν ἔργων καθίζοιντο τοιχήρεις, τὸ χεῖρε καὶ τὰς πανοπλίας παρέντες. "κατ' αὐτῶν ἄρα γενναῖοι μό-"νοι ἡμεῖς, [c] ἐξεβόησαν, Ῥωμαῖοι δὲ ἐκ τῆς ἡμε-"τέρας ταύτας κερδήσουσιν ἀναιμωτὶ τὴν πόλιν." [d] τούτοις ἀθροίζοντες ἀλλήλους παρεκέλευον, καὶ τὰς πανοπλίας ἁρπάσαντες αἰφνιδίας ἐπεισῆσι τῷ δεξιῷ τάγματι, καὶ ἅμα τῇ φάραγγι ἐξαλλόμενοι μετὰ κραυγῆς ἐξαισίου τειχιζομένοις προσπίπτουσι τοῖς [e] Ῥωμαίοις. οἱ δὲ τὸ ἔργον διῃρημένοι, καὶ ἅμα τοῦτο τὰ πολλὰ [f] τεθαικότες τῷ ὅπλων θέσθαι δὲ [g] θαρσεῖν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐκδεχομένους ὑπελάμβανον, καὶ προθυμουμένων ἐξεπαλήσασθαι τὰς ὁρμὰς τῇ τάσει συνεταράχθησαν ἀδοκήτως, καὶ τὰ ἔργων ἀφέλιμοι πρὸς μὲ ἀνεχώρουν εὐθέως, πολλοὶ δὲ ὅπλα θέοντες, πρὶ ὁπλίσασθαι τοὺς ἐχθρούς, [h] ἐφονεύοντο παράμυθοι. προσετίνοντο δὲ τοῖς Ἰουδαίοις ἀεὶ πλείους, ὅπερ τῷ κρατεῖν τοὺς προτέρους τεθαρρηκότες, καὶ τῶν ὄντων πολλαπλασίους ἐδόκουν σφίσι τε καὶ τοῖς πολεμίοις, δεξιᾷ τῇ τύχῃ χρώμενοι. μάλιστα δὲ τοὺς ὁ ἔθει συντάξεως ὄντας, ἐν μὲ κόσμου καὶ προσταγμάτων πολεμεῖν ἐώντας, ἀταξία φάσασα θορυβᾷ. διὸ καὶ τότε προσπεσόντες Ῥωμαῖοι ταῖς ἐμβολαῖς ἔκαον· ἐν ὁπότε μὲ ὄπισθεν ὑπεραφεῖεν καταλαμβανόμενοι, τῷ τε δρόμου τοὺς Ἰουδαίους ἐπεῖχον, καὶ ἅμα τῷ ὁρμῷ ἦσαν φυλαττόμενοι ἐπίτηδειοι. ἀεὶ δὲ πληθύοντες ὁ ὀχλοφορμὸς, μᾶλλον παρατιθέμενοι τελευταῖον ὑπὸ ᾧ στρατοπέδῳ πέπτωκαν, [i] καὶ ἐδόκει τότε κινδυνεῦσαι τὸ τάγμα πᾶν, εἰ μὴ Τῖτος [k] ἀγγελθέντος αὐτῷ ἅμα τάχος ἐπεβοήθησε, καὶ πολλὰ ὀνειδίσας εἰς ἀναισχύνην, ὑπεστρέφετο μὲν τοὺς φεύγοντας, αὐτὸς δὲ πλαγίοις τοῖς Ἰουδαίοις προσπεσών, μεθ' ὧν [l] ἦκεν ὑπελέκτων, συχνοὺς μὲν ἀναιρῇ, πτοήσει δὲ πλείους, τρέπεται δὲ πάντας καὶ συνωθῇ κατ' [m] τῆς φάραγγος. οἱ δὲ ὑπὸ τῷ κατάντει πολλὰ κακωθέντες, ὡς διέπεσον, ἄσπιλοι ὑπεστρέφοντο, καὶ μέσῳ ἔχοντες τὸν χαράδραν, τοῖς Ῥωμαίοις διεμάχοντο. μέχρι μὲ δὴ μέσης ἡμέρας, ἴσως ἐπολέμουν· ὀλίγον δὲ ὑπὸ μεσημβρίας ὀκλίνοντος [n] ἤδη, Τῖτος τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ προσβοηθήσαντας, καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν ἄκρων τοῖς ὀπισθοφύλαξι παραγγείλας τάξαι, τὸ λοιπὸν τάγμα πρὸς τὸν τειχισμὸν [o] ἀνέπεμπεν εἰς τὴν ἀχρώρειαν.

ι'. ε'. Ἰουδαίοις δὲ τοῦτο ἐδόκει φυγὴ, καὶ τὸ σκοπεῖν καταισθανομένοις θοιμάτιον, ὃς αὐτοῖς ὑπὲ τοῦ τείχους

que illatum: & cum ſtupore ſeditioſi Romanos inſpectantes, tribus locis caſtra ponentes, malam concordiam inire cœperunt, ſermoneſque invicem miſcentes quæſiverunt, quidnam exſpectarent, quidve paſſi ſpiritum ſibi tribus muris occludi ſuſtinerent; & dum hoſtes munimenta inſtar urbium ſibimet exſtruunt, ipſi tanquam ſpectatores bonorum operum utiliumque conſideant mœnibus clauſi, & manibus armiſque remiſſis. "In noſmetipſos pro-"fecto, exclamabant, duntaxat fortes ſumus; "Romani autem ex noſtra ſeditione id lucra-"buntur, ut urbem ſine ſanguine capiant". Iſtis, cum frequentes convenirent, ſe invicem hortabantur, & armis correptis ſubito in legionem decimam excurrunt, factaque per vallem eruptione, ingenti cum vociferatione, Romanos caſtra munientes adoriuntur. Illi autem ad munitiones inſtitutas perficiendas diſtributi, cumque propter hoc magna ex parte arma depoſuiſſent (non enim audere Judæos excurſum facere arbitrabantur, &, ſi maxime id vellent, animos eorum diſtractum iri ſeditione) inopinato conturbati erant, opereque relicto nonnulli quidem ſtatim receſſerunt, multi autem ad arma properantes, priuſquam ſe in hoſtes converterent, confoſſi neci deduntur. Ad Judæos autem plures ſemper accedebant, animis inde ſumptis quod victores eſſent qui præceſſerant: & multo plures quam revera erant & ſibimet & hoſtibus videbantur, utpote quod eis proſpere ceſſerit fortuna. Maxime autem eos qui ordinari conſueverunt, gnarique erant prælia ita conſerendi ut ordines ſervarent & imperata facerent, confuſio, qua deprehenſi ſunt, in trepidationem conjicit. Quare & tunc Romani, repentino hoſtium adventu oppreſſi, factis impreſſionibus cedebant: & cum quidem ſe converterent *ab inſequentibus* occupati, & à curſu reprimebant Judæos, minuſque cautos, præ impetu quo ferebantur, vulnerabant. Cum autem numero ſemper augerentur qui excurſionem faciebant, magis magiſque turbati *Romani* poſtremo caſtris pulſi ſunt. Et tunc tota in periculo eſſe videbatur legio, niſi Titus, hoc ipſo ei nunciato, mature illis ſubveniſſet: cumque multis ignaviam illis exprobraſſet, ſuos quidem à fuga revocat; ille vero, impetu in contravenientes Judæos facto, cum lectis qui ſecum venerant *militibus*, multos quidem occidit, plures vero ſauciat, omneſque in fugam vertit & in vallem præcipites compellit. Illi autem, in declivitate multo damno accepto, poſtquam in adverſam partem evaſerant, ſe iterum convertunt, interjectoque torrente cum Romanis dimicabant. Equidem ad medium uſque diem ita pugnarunt: paulo autem poſt meridiem, Titus, cum hos qui ſecum in ſubſidium venerant, alioſque de cohortibus adverſum excurſus facientes collocaſſet, reliquam legionem in ſuperiora montis remittebat ad muniendum vallum.

Hieroſolymitani Romanos aggrediuntur.

Romani caſtris pulſi.

Titus, repreſſis Judæis, ſuos ad caſtra muuienda remittit.

5. Judæis autem hoc ipſum fuga eſſe videbatur, cumque idem indicaſſet ſpeculator, quem

a Ita in *MSS.* & *Suida* v. ἄδην. Verum τί μένομεν ediderunt *Baſilienſes*. b Perperam ἀπολιμοζόντος bis apud *Suidam*. c Ἐξεβόησαν *Big.* d Τούτους apud *Suidam* in voce ἀθροίζοντες. e Ita *Big.* & *Ruf.* πολεμίοις in *Editis Aliiſque*. f Τεθηκότες *Big.* Verum pro vulgata lectione facit *Suidas* voce τεθαικότες. g Θαρρῆσαι *Big.* h Ἐφθείροντο *Big.* i Ita *Big.* & *Ruf.* δεῖν in *ceteris*. k Ἀπαγγελθέντος *Big.* l Εἶχον *Big.* m Illud τῆς *Codd. MSS.* ut & τὴν paulo infra v. 49. n Eſt qui poſt ἤδη ſupplet ἦν πλείους. verum ἤλιος ſubintelligendum puto. o Ita in *MSS.* ἀνέπεμψεν in *Editis*.

a Ἀκροφω-

Romani à Judæis dissipati pulsique in montem se recipiunt.

quem illi in muro posuerant, vestem concutiendo, magna & recens multitudo tanto impetu prosiliit, ut bestias immanissimas cursu adæquarent. quippe nemo ex adversa acie impressionem illorum sustinuit: sed quasi vi machinæ ferirentur ordines perturbant, & in fugam versi ad montem se recipiebant. In acclivitatis autem medio Titus cum paucis relictus est: multumque monentibus amicis, qui ex imperatoris reverentia contempto periculo steterunt, "ut Judæis mori cupientibus ce-"deret, *nec ipsorum causa periclitaretur, "† quos propter ipsum oportebat impetum sus-"tinere, sed potius suæ conditionis rationem "haberet, & non, dum militis officio fungitur "qui & belli & terrarum orbis dominus, in "celeri adeo fuga *ipse* staret, in quo vertitur "omnium fortuna", ista ne audire quidem visus est, contra ipsum vero exsurgentibus resistit, eosque in ora feriens, cum vi obniterentur, occidebat, & confertis incumbens per declive multitudinem deturbabat. Illi autem, licet animi in eo præsentia ejusque viribus perterriti, ne tum quidem in civitatem refugiebant, sed in utrumque latus ab eo declinantes, sursum fugientes insequebantur. atqui vero istos à latere aggressus impetum *quo movebant* reprimebat. Dumque hæc aguntur, etiam illos qui paulo supra castra muniunt, ubi fugere inferiores vidêre, rursus occupat metus ac trepidatio, omnesque legionis istius milites dissipantur, (ut qui Judæorum excursum non ferendum esse existimarent, ipsumque in fugam versum esse Titum: nunquam enim illo manente alios fugituros esse *credebant*) & tanquam Panico terrore circundati, alius aliò ferebantur, donec quidam, cum vidissent imperatorem in media pugna versari, & de eo in magno metu esse cœpissent, universæ legioni ejus periculum edito clamore significant. Illos autem pudor revocabat, & fuga majus aliquid sibi invicem exprobantes quod Cæsarem deseruissent, totis viribus in Judæos ruebant: ipsosque, ubi semel se inclinarunt, per declivia in cavitatem coëgerunt. Illi vero pedem referentes pugnabant; Romanique, utpote loco superiores plus valentes in vallem omnes compellunt. At Titus illis instabat qui adversus ipsum contendebant, & legionem quidem ad vallum muniendum remisit; ipse vero cum iis quibus fretus antea restiterat hostes arcebat. Adeo ut, si verum dicere oporteat, nihil ex adulatione adjiciendo aut ex invidia detrahendo, fatendum est Cæsarem ipsum bis totam legionem è periculo eripuisse, atque id demum effecisse ut incolumes ad castra munienda se reciperent.

Titus fortitudinis alterum specimen egregium.

Metus & trepidatio inter Romanos.

Titus Judæos loco cedentes urget.

Legionis bis servatæ gloriam adeptus est.

καθῆστο, περιπεσόντι πλήθει [a] ἀκροφυέστερον μὴ τοσαύτης ὁρμῆς, ὡς [b] δρόμου αὐτοῖς τοῖς ἀγριωτάτοις εἰκάζειν θηρίοις. ἀμέλει τοῖς [b] προσπαγεῖσιν ὑδεὶς ἔμεινε τὴν [c] ἐμβολήν, ἀλλ' ὥσπερ ἐξ ὀργάνου πεμφθέντες διέῤῥηξαν τὴν τάξιν, καὶ πρὸς τὸ ὄρος πεπτώκοτες ἀνέφευγον. λειφθεὶς δὲ ὁ μέσῳ τῷ προσκείμενος Τίτος μετ' ὀλίγων, καὶ πολλὰ παραινούντων τῶν φίλων, ὅσοι δὲ αἰδῶ τὴν πρὸς [d] τὸ κήρυγμα καὶ κίνδυνον καταφρονήσαντες ἔστησαν, "ἐξὸν θανατῶσιν Ἰουδαίοις, καὶ μὴ "προκινδυνεύειν τούτων ὃς ἐχρῆν [d] τοῦ αὐτοῦ μέτεσι, "λαμβάνειν δὲ ἕνεκεν τῆς [e] καθ' αὐτὸν τύχης, καὶ μὴ, "πρωτίστην τάξιν [f] ὑποπλησθέντα, καὶ [g] τοῦ πολέμου καὶ "τῆς οἰκουμένης δεσπότην, [h] ὀξέως ὑπὸ φόβου "[i] προπεσεῖν, ὃν ᾧ σαλεύει τὰ πάντα," [k] τούτων οὐδὲν ἀκούειν ἔδοξε, τοῖς δὲ [l] κατ' αὐτὸν ἀναπτέχουσιν [m] ἀντῆρατο, καὶ κατὰ φῶμα πάσῃ βιαζομένους ἀπήρει, κατά τε [n] τοῦ πρανοῦς ἀθρόοις ἐμπίπτων ἀνεώθει τὸ πλῆθος. ἀ δὲ, πρός τε τὸ [o] ῥῆγμα καὶ τὴν [n] ἰσχὺν καταπλαγέντες, οὐδὲ ὅτε μὲν ἀνέφευγον εἰς τὸ πόλιν, καθ' ἑκάτερα δὲ ἐγκλίνοντες ἀπ' αὐτῆς τοῖς ἀνωτέρω φόβῳ προσκαίλο. καὶ τούτοις δὲ κατὰ πολλοὺς προσβάλλων, τὰς ὁρμὰς ὑπετέμνετο· καὶ τούτῳ [o] καὶ τοῖς ἄνω τειχίζουσι τὸ στρατόπεδον, ὡς ἐθάσαντο τοὺς κάτω φεύγοντας, πάλιν ἐμπίπτει παραχρῆμα, καὶ δέος, καὶ ἀθυμίαν πᾶσι τὸ [p] τάγμα· δικαιότατον μὲν [q] τῷ τοῦ Ἰουδαίων ἀνδρὶ προσκείμενον, τετράφθαι δὲ [q] αὐτὸν Τίτον, ὃ [r] δ' ἂν πάντες τοὺς ἄλλους φυγεῖν ἐκείνου μένοντος· καὶ καθάπερ πανικῷ δείματι κυκλωθέντες, ἄλλος ἀλλαχῇ διεφέροντο, μέχρι τοὺς κατιδόντας ὁ μέσῳ θορύβῳ τὸ πρᾶγμα ἐπιστῆσαι· καὶ μέγα δείσαντες [s] ἀμφ' αὐτῷ, ἀθρόοι τὸ κίνδυνον ὅλῳ τῷ τάγματι. τοὺς δὲ αἰδὼς ἐπέστρεφε, καὶ πλεῖόν τι φυγῆς κακίζοντες ἀλλήλους [t] ὅτι τὸν καταλιπεῖν Καίσαρα, πάσῃ βίᾳ τῶν Ἰουδαίων ἐχρῶντο, καὶ κλίσεις ἅπαξ ἀπὸ τοῦ καλάντους συνώθουν αὐτοὺς εἰς τὸ κοῖλον. ὁ δὲ [u] ὑπὸ πόδα χωρήσαντες ἐμάχοντο, καὶ πλεονεκτοῦντες οἱ Ρωμαῖοι τῷ καθύπερθεν [v] συνελαύνουσι πάντας εἰς τὴν φάραγγα. προσέκειτο δὲ τοῖς καθ' αὐτὸν ὁ Τίτος, ὃ μὲν τάγμα πάλιν [w] ὅπως τὸ τειχοποιίαν ἐπεμψεν· αὐτὸς δὲ σὺν οἷς πρότερον αἱρήσας ἔῤῥωτο τοὺς πολεμίους. ὥστε, εἰ χρὴ μήτε θεραπείᾳ τι προσθέντα μήτε ὑφελόμενα φθόνῳ ὃ ἀληθὲς εἰπεῖν, αὐτὸς Καῖσαρ δὶς μὲ ἐῤῥύσατο [x] κινδυνεῦον ὅλον τὸ τάγμα, ᾧ τε [y] προσβάλλειν δὲ ὃ πρατόπεδον αὐτοῖς ἄδειαν παρέσχε.

W. **CAP. III.**

Quomodo seditio rursus exoritur Hierosolymis: postea vero Romanis insidias struunt Judæi. qualiterque Titus militibus propter temeritatem minitabatur.

κε'. **ΚΕΦ. γ'.**

Ὡς πάλιν ἔνδον Ἱεροσολύμων ἡ στάσις ἠγείρετο· ἔπειτα δὲ Ρωμαίοις ἐνέδρας μηχανῶντο Ἰουδαῖοι. οἵως τε Τίτος τοῖς στρατιώταις ἀφ' ὑβρεως τοῦ στρατοπέδου ἤπείλει. Λοιμὴ-

a Ἀκροφίστατον Big. & Voss b Ἀπροσπαγεῖσιν Big. & Voss. c Συμβολὴν Bod. & Vat. d Πρὸς ἑαυτὸν Big. e Καθ' ἑαυτὸν Big. f Ἀποπληρῶν Voss. g Καὶ τ̃ in MSS. h Μὴ δέξεως Big. μηδὲ ὀξέως ὕστως Voss. i Ροπὴν Big. k Τούτων ᾗ οὐδὲ ἀκ. Big. l Καθ' αὐτὸν Big. m Ἀντῆστο legisse videtur Ruf. n Ὀρμὴν Voss. o Ita Big. & Ruf. καὶ τούτῳ αὐτοῖς in reliquis. p Στρατόπεδον Bod. & Voss. q Αὐτὸν non agnoscit Voss. r Οὐ γὰρ ποτε τ. ἄ. φεύγειν Big. s Ἐπ' αὐτῷ Big. t Ἐπὶ τὸ κατ. Big. u Καθυπῶσιν Big. x Περιπαλλόν Voss. * Neque pro his in discrimen veniret, quos ante ipsum salvos esse non oporteret, Ruf. † Al. quos oportebat ipsum protegere.

a In

Ἀωφήσαντος δὲ τοῦ πολέμου τὸ πρότερον, [a] πάλιν ἔνδον ἡ στάσις ἐπιγείρετο, καὶ τῇ τῶν ἀζύμων ἑορτῇ ἡμέρας τεσσαρεσκαιδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνός, ἐν ᾗ δοκοῦσιν [b] Ἰουδαῖοι τὸν τοῦ ἀπαλλαγῆναι χρόνον Αἰγυπτίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἐλεάζαρον, προανοίγοντες τὰς πύλας, ἐδέχοντο ὅσοι τοὺς θεοσκυεῖν ἐθέλοιεν εἴσω. Ἰωάννης δὲ τοῦ κάλυμμα τῆς ἐπιβουλῆς ποιησάμενος τὴν ἑορτὴν, τοῖς σὺν αὐτῷ κρυπτοῖς ὅπλοις [d] σκευάσας τοὺς ἀσημοτέρους, ὧν οἱ πλείους ἦσαν ἄναγνοι, λάθρᾳ τοῖς ἄλλοις παρεισπέμπει τοὺς κατειληφότας τὸ ἱερόν. οἱ δέ, ὡς ἔνδον ἐγένοντο τὰς ἑαυτῶν [e] ἀποῤῥίψαντες, ἐφάνησαν ἐξαπίνης ὡπλῖται. ταραχὴ δὲ μείζων περὶ τὸν ναὸν αὐτίκα ἦν καὶ θόρυβος οὐδέν· τοῦ μὲν ἔξω τῆς στάσεως λαοῦ, καὶ πάντων ἀκριβῶς [g] οἰομένων εἶναι τὴν ἐπίθεσιν, τῶν δὲ ζηλωτῶν ὅτι σφίσι μόνοις. ἀλλ' οἱ μὲν ἀφέμενοι τὸ φρουρεῖν [h] ἐπὶ τὰς πύλας, καὶ τὸ ἐπάλξεων καταπηδήσαντες πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἰς τοὺς ὑπονόμους τοῦ ἱεροῦ κατέφυγον· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ δήμου [i] πρὸς τῷ βωμῷ καταπίπτοντες, καὶ περὶ τὸν ναὸν συνελλόμενοι καὶ ἐπατοῦντο, ξύλοις τε [k] ἀνέδην παιόμενοι καὶ σιδήρῳ. πολλοὺς δὲ τῶν ἡσυχίων κατ' ἔχθραν καὶ μίσος ἴδιον ὡς ἀντιστασιαστὰς ἀνῄρουν οἱ διάφοροι· καὶ πᾶς ὁ προσκρούσας τινὶ τῶν ὁπλιτῶν πάλαι, τηνικαῦτα ὑπαγωσθεὶς, ὡς ζηλωτὴς πρὸς αἰτίαν [l] ἀνήγετο. πολλὰ δὲ δι' ἃ τοὺς ἀναιτίους [m] διαθέντες ἐπεχειρίαν τοῖς αἰτίοις ἔδοσαν, καὶ προελθόντας οὐκ ἐν τοῖς ὑπονόμοις διῆσαν. αὐτοὶ δὲ, καὶ τὸ [n] σεβάσμιον ἱερὸν καταλαβόντες καὶ τὰς ὑπ' αὐτῷ προσκευὰς πάσας, καθεδάρδυν ἤδη δὲ Σίμωνος. ἡ μὲν οὖν στάσις, ὑπὸ τελευτὴν ὅσα πρότερον, εἰς δύο μοίρας πεῖσται).

Seditio in urbe recrudescit festo Paschatis.

CUM autem pauliſper quieviſſet bellum externum, rurſus ſeditio exoriebatur domeſtica; & inſtante feſto Azymorum, die decima quarta menſis *Xanthici, qua primùm creduntur Judæi ab Ægyptiis liberati, Eleazarus quidem ſuique, portas aperientes, è populo excipiebant quotquot intus adorare volebant. Joannes autem, feſto ad occultandas inſidias uſus, quoſdam è ſuis ignotiores armis abditis inſtructos, quorum plerique haud purificati erant, †eo animo ſtudioque inter alios ſubmittit ut fanum occuparent. Illi autem, cum intus eſſent, veſtimentis abjectis ſubito armati apparuerunt. Maxima vero ſtatim turba circa templum ac tumultus erat: populo quidem à ſeditione alieno in omnes ſine diſcrimine, Zelotis vero in ſemet ſolum impetum factum iri ſuſpicantibus. Verum hi quidem relicta jam portarum cuſtodia, poſtquam ex propugnaculis deſiluiſſent, prius quam ad manus ventum eſſet, in templi cloacas confugere: populus vero ad aram trepidantes, conſtipatique circa templum conculcabantur, lignis paſſim ferroque cæſi. Multos autem, qui vitam quietam agebant, ex ſimultate & odio privato, quaſi diverſæ factionis fuiſſent, interficiebant inimici: & quicunque antea inſidiatorum aliquem offenderat, tunc agnitus quaſi Zelotes ad cædem ducebatur. Verum hi qui variis modis in fontes ſævitiam exercebant, nocentibus inducias conceſſerunt, progreſſoſque ex cloacis dimiſerunt. Ipſi autem, cum templum interius, omnemque in eo apparatum occupaſſent, tum Simonem oppugnare audebant. Atque ita quidem ſeditio, quæ antea triplex erat, in duas partes redigitur.

Joannes vincit Eleazarum, & factiones duæ in unam rediguntur.

16'. Β'. Ὁ δὲ Τῖτος, [o] ἔγνω ἀπὸ τοῦ Σκοποῦ τὴν πόλιν [p] προσπελάσαι προαιρούμενος, πρὸς μὲν τοὺς ἀναιρήσοντας ἔστησεν, ὁπλέξας ἱππέων τε καὶ πεζῶν ὅσους ἀρκέσειν ὑπελάμβανε· τῇ δὲ ὅλῃ δυνάμει προσέταξεν ἐξομαλίζειν τὸ μέχρι τοῦ τείχους διάστημα. καθαιρεθέντος δὲ παντὸς ἕρκους καὶ [q] περιφράγματος, ὅσα κήπων προανεστήσαντο καὶ δένδρων οἱ οἰκήτορες, ὕλης τε ἡμέρου τε μέχρι πάσης ἀκοπείσης, ἀνεπλήσθη μὲν τὰ κοῖλα καὶ χαραδρώδη τοῦ τόπου· τὰς δὲ πετρώδεις ἐξοχὰς σιδήρῳ καθεργαζόμενοι, χθαμαλὸν ἐποίουν πάντα τὸν χῶρον ἀπὸ τοῦ Σκοποῦ μέχρι τῶν Ἡρώδου μνημείων, ἃ προσεῖχε τῇ τῶν Ὀφεων ὑπικαλυμένῃ [r] κολυμβήθρᾳ.

Titus ad urbem copias admovet.

2. Titus autem, cum ei in animo eſſet caſtra de Scopo propius ad civitatem transferre, lectos equites pediteſque quotquot ſatis eſſe arbitrabatur, ad cohibendos *hoſtium* excurſus poſuit; omnibus vero *præterea* copiis imperavit totum ad muros uſque intervallum complanare. Cunctis igitur maceriis ac ſepibus, quibus hortos ac lucos incolæ præmunierant, dirutis, omnique arbore *etiam* manſueta quæ in medio erat exciſa, oppleta quidem ſunt quæ cava erant & hiantia; ſaxorum vero exſtantia ferro auferendo, ſolum exæquarunt omne à Scopo uſque ad Herodis monumenta, pròpe piſcinam quæ Serpentium nuncupata erat.

γ'. [s] Καὶ καθ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τῶν Ρωμαίων ἐπέδραν συνεκρότουν τοιάνδε. τῶν στασιαστῶν οἱ μὲν [t] τολμηρότεροι προελθόντες ἔξω τῶν Γυναικείων καλουμένων πύργων, οὓς ἐκβεβλημένους ἦν ἐπὶ τοῦ τῶν εἰρωνικὰ φρονούντων, καὶ δεδοικότες τὴν τῶν Ρωμαίων ἔφοδον [u] ἀνειλοῦντο, καὶ [x] παρ' ἀλλήλοις ὑπέπιπτον. οἱ δὲ [y] διασάντες ὅτι τοῦ τείχους, [z] δῆμος εἶναι δοκῶν, εἰρήνην ἐβόων, καὶ δεξιὰν ἠτοῦντο, καὶ [a] τοὺς

V. *Stratagema Judæorum.*

Romanos

a Ita *Big.* & *Zonar.* Θύρας in *Editis Aliiſque.* b Πάλιν τὴν ἔνδον ἡ στάσις ἐπήγειρεν *Big.* πάλιν τοῖς ἔνδον ἡ στάσις ἠγείρετο *Zonar.* c Οἱ Ἰουδαῖοι *Busb.* & *Rhed.* d Ita *Big.* & *Ruf.* συσκευάσας in *Editis Aliiſque.* e Ἀποῤῥίψαντες *Busb.* f Ἐξωθεν *Big.* g Οἰηθέντων — τὴν ζηλ. *Big.* h Ἐπὶ τὰς π. *Big.* i Ἐπὶ τῷ β. *Big.* k Ἀνιδὴν *Big.* l Ita *Big.* & *Ruf.* ἀπολέγετο in *Editis Aliiſque.* m Sic *Big. Lipſ. Vat.* & *Voſſ.* διαθέντες in *cæteris.* n Eo modo *Big.* σεβάσμιον in *reliquis.* o Ἀπὸ *Big.* p Προσπελάσαι *Lipſ.* & *Vat.* q Περιφραγμάτων *Big.* & *Ruf.* r Aliquid præterea in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *ſtagnum quod olim Bethara vocabatur.* s Κατὰ τούτους τοὺς *Big.* & *Voſſ.* t Τολμηρότατοι *Big.* u Περὶ τὸ τεῖχος ἦσαν ἀλισμένοι *Zonar.* x Παρ' ἀλλήλους *Vat.* y Στάντες *Zonar.* z Δῆμος δ' ἦν ἰδίᾳ *Big.* ὡς ὢν τοῦ δήμου τυγχάνοντες *Zonar.* a Illud τὰς non agnoſcit *Big.*

* Aprilis, *Ruf.* perperam ut oſtendit *Petavius* in notis ad *Epiphanium*, p. 387. & poſt eum *Langius* de *Annis Chriſti*, l. 1. c. 9. p. 113. † *Al.* feſtinanter. †† Et alter ſub altero vitabundi latebant, *Ruf.*

Romani à Judæis decepti.

Romanos vocabant, portas ſe patefacturos eſſe pollicentes. Simul autem ac iſta vociferaſſent, etiam in ſuos, veluti portis eos abigerent, lapides jaciebant. atque illi ſe vi perrumpere aditus velle ſimulabant, iiſque qui intus erant ſupplicare: cumque ad Romanos ſæpenumero ire contendiſſent, reverſi metu exterritis ſimiles videbantur. Et apud milites quidem hæc eorum calliditas fide non carebat: ſed tanquam hos quidem in manibus haberent paratos ad ſupplicium, illos vero civitatem ſibi aperturos ſperarent, ad rem exſequendam iverunt. Titus autem inexſpectatam vocationem ſuſpectam habebat. Namque cum eos pridie per Joſephum ad pactiones provocaſſet, nihil moderati *reſponſi* accipiebat, & tunc milites ſuo loco manere juſſit. Jam vero quidam, qui operariorum in fronte collocati erant, raptis armis ad portas procurrerunt. iſti qui pro ejectis quidem habebantur primò ſe ſubducebant: ut vero intra portæ turres perventum eſſet, *Judæi* excurſu facto illos circumvenerunt, & à tergo urgebant.

Magna Romanorum cædes.

qui vero in mœnibus erant confertam lapidum & omne genus telorum vim in eos effuderunt, adeo ut multos quidem necarint, plurimos vero vulnerarint. Non enim facile erat à muro ſe fuga liberare, cum illos vi urgerent qui à tergo erant: prætereaq; pudor quod erraverint, & rectorum metus in delicto perſeverare ſuadebat. Quamobrem poſt longam dimicationem multa à Judæis vulnera accipientes, atqui non pauciora viciſſim dantes, eos à quibus circumdati erant tandem repellunt. Illos autem ſe ſubducentes etiam & Helenæ uſque ad monumenta jaculis perſequebantur Judæi.

Titus ſuos milites increpat, & ſupplicium minatur.

4. Poſt hæc illi quidem, præter decorum fortunâ inſoleſcentes, contumelias jaciebant in Romanos *quaſi* fraude ineſcatos, & ſcutis concrepantes exſultabant, lætiſque vocibus exclamabant. Milites autem centurionum interminatio excipiebat, & Cæſar iratus, hujuſmodi verbis. "Judæi quidem, quos ſola ducit de-
"ſperatio, nil niſi bene proviſum & diligen-
"ter exploratum agunt, fraudes ſimul & in-
"ſidias componentes; eorumque dolis etiam
"fortuna favet, quod ſint morigeri & ſibi
"invicem benevoli fidique: Romani vero,
"quibus ob diſciplinam & ducibus parendi
"conſuetudinem etiam fortuna ſemper ſe ad-
"dicit, nunc contraria ſequendo labuntur, &
"manuum intemperantia vincuntur; &, quod
"omnium rerum turpiſſimum, nemine eos du-
"cente dimicantes cum præſens eſſet Cæſar.
"Certe, inquit, vehementer ingemiſcent militiæ
"leges, vehementer & pater ipſius cum hanc
"plagam reſciverit. ſiquidem ille, ætate in
"bellis exacta, nunquam iſto modo peccarit;
"leges vero in eos, qui vel minimum ſecus fa-
"ciant quam ordo poſtulet, morte vindicent.
"Nunc autem totum exercitum ordinis deſer-
"ti reum viderunt. Atqui vero eos ſtatim reſci-
"turos eſſe qui in tantum audaciæ proceſſe-
"runt, quod apud Romanos etiam vincere ſi-

Ρωμαίους ἐκάλουν, ἀνοίξειν ὑποχῳρήσαντες τὰς πύλας. ἅμα δὲ ταῦτα κεκραγότες, καὶ τὰς σφετέρους ἔβαλλον λίθοις, ὡς ἀπελαύνοντες τῶν πυλῶν. κἀκεῖνοι βιάζεσθαι τὰς εἰσόδους [a] ὑπεκρίνοντο, καὶ τοὺς ἔνδον ἱκετεύειν, σπεύδειν τε πρὸς τοὺς Ρωμαίους [b] ὁρμίσαντες, ἐπιστρεφόμενοι παραπομπαίοις [c] προσεφέροντο. πρὸς μὲν οὖν τοῖς στρατιώταις ὁ παντάργυρος αὐτοῖς [d] οὐκ ἐλείπετο πίστεως· ἀλλ' ὡς τοὺς μὲν ἐν χερσὶν [e] ἔχοντες ἑτοίμους πρὸς τιμωρίαν, τοὺς δὲ ἀνοίξειν τὴν πόλιν ἐλπίζοντες, ἐχώρουν ἐπὶ τὴν προσβολήν. Τίτῳ δὲ δι' ὑποψίας ἦν τὸ τῆς ἐπικλήσεως προσδόκητον. καὶ γὰρ πρὸ μιᾶς ἡμέρας προσκαλούμενος αὐτοὺς ἐπὶ συμβάσεις μετ' ὀλίγων Ἰωσήπου μέτεισιν, ἡνίκα τότε τοὺς στρατιώτας κατὰ χώραν μένειν ἐκέλευσεν. ἔφασαν δέ τινες τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις προτειχισμάτων ἁρπάσαντες τὰ ὅπλα πρὸς τὰς πύλας ἐκθορεῖν. τούτοις οἱ μὲν ἀναβεβληκότες δοκοῦντες τὸ πρῶτον ὑπεχώρουν. ἐπεὶ δὲ μεταξὺ τῆς τε πύλης ἐγίνοντο πύργων, ἐκθέοντες ἐκυκλοῦντο σφᾶς, καὶ προσέκειντο κατόπιν. οἱ δὲ [g] ἀπὸ τοῦ τείχους πλῆθος χερμάδων καὶ βελῶν παντοίων ἄφρουν κατέχεαν, ὥς τε συχνοὺς μὲν ἀνελεῖν, πρῶσαι δὲ πλείονας. ἦν γὰρ ῥᾴδιον τοῦ τείχους [h] ἀφαφυγεῖν τὸ κατόπιν βιαζομένων, καὶ ἄλλως αἰδὼς τῆς ἁμαρτίας [i] τῆς ἡγεμόνων καὶ δέος παρεκελεύετο [k] ᾧ πάσματι προσλιπαρεῖν. διὸ δὴ μᾶλλον πλείους ἀλαδρεπιζόμενοι, καὶ πολλὰς ἐπὶ τοῦ Ἰωσήπου λαμβάνοντες πληγάς, ἀμέλει δὲ οὐκ ἐλάττους ἀποδιδόντες, τέλος ἀνωθοῦσι τοὺς κυκλωσαμένους. ἐπισχοῦσι δὲ αὐτοῖς οἱ Ἰουδαῖοι καὶ μᾶλλον τῆς Ἑλένης μνημεῖον εἰσπυλοῦ βάλλοντες.

δ'. Ἔπειτα ὁ μὲν, ἀπειλοῦντας ἐξυβρίζοντες εἰς τοὺς τύχῃ, ἐσκωπτόν τε τοὺς Ρωμαίους δολοφονίᾳ ἀπάτην, καὶ τοὺς θυρεοὺς ἀνασείοντες ἐσκίρτων, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀνεβόων. τοὺς δὲ στρατιώτας ἀπειλή τε τῶν ταξιαρχῶν, καὶ χαλεπαίνων Καῖσαρ ἐξεδέχετο. "Ἰουδαῖοι μὲν, οἷς ἀπόνοια μόνη στρα-
"τηγός, πάντα μετὰ προνοίας προβάλλουσι καὶ σκέ-
"ψεως, ὑπόβουλά τε συντάσσοντες καὶ λόχους, ἔπε-
"ται δὲ αὐτοῖς ταῖς ἐπέδραις καὶ τύχη, διὰ τὸ
"πανδήμιον καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους εὐτολμόν τε καὶ πί-
"στιν. Ρωμαῖοι δὲ, οἷς δι' εὐταξίαν καὶ [m] τὸ πρὸς
"τοὺς ἡγεμόνας εὐπειθὲς ἀεὶ δουλοῦται καὶ τύχη, νῦν
"ὑπὸ τῶν ἑαυτῶν πλήθουσι, καὶ διὰ χειρῶν ἀκρα-
"σίαν ἁλίσκονται, τὸ πάντων αἴσχιστον, ἀστρατήγητοι
"μαχόμενοι παρόντος Καίσαρος. [n] ἦ μεγάλα μὲν
"γανάξει, ἔφη, τοὺς τῆς στρατιᾶς νόμους, μεγάλα δὲ αὖθις
"τὰ πατρῷα, τῶνδε τὴν πληγὴν πυθόμενον. εἰμὶ ὁ μὲν
"ἐν πολέμοις γηράσας, οὐδέ ποτε ἔπταισεν οὕτως, οἱ δὲ
"νόμοι δὲ ἀεὶ καὶ τοὺς βραχύ τι τῆς τάξεως παρακινή-
"σαντας θανάτῳ κολάζουσι. νῦν δὲ ὅλῳ στρατιᾷ
"ἐωρᾶκασι λειποταξίαν. γνώσεσθαι γοῦν αὐτίκα
"τοὺς [o] ἀπαυθαδισαμένους, ὅπως καὶ νικᾶν παρὰ Ρωμαίοις
"δίκα

a Ita *Big.* ὑπεκρίναντο in *Editis Aliiſque.* b Ορμήσαντας *Bunb. Lipſ. & Vat.* c Προσεφέροσαν *Big.* d Οὐκ ἐπελείπετο *Big.* e Illud ἔχοντες è *Cod. Big. & Ruf.* f Πόλεως *Big.* g Ἐπὶ τοῦ τείχους *Zonar.* h Ita *Big. & Ruf.* καθυφηγεῖν in *Editis Aliiſque.* i Forſan à *Joſepho* fuerit καὶ τῆς ἡμερήσιον δίκης. k Illud πρὸς non agnoſcit *Big.* l Ἐξυβρίζον *Big.* m Illud τὸ è *MSS.* n Ὡς μεγάλα *Voſſ. & Vat.* o Ὑπαυθαδισαμένους *Voſſ. & Vat.* mallem ὑπαυθαδισαμένους ex p. 1131.

a Χρίσασ

"δίχα φθονήματος ἀδοξῆται." τοιαῦτα λοιδορηθεὶς μετ' ἀγανακτήσεως πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, δῆλος ἦν τοῖς πᾶσι τῶν [a] χρῆσθαι τῷ νόμῳ. καὶ οἱ μὲν [b] παρεῖσαν τὰς ψυχάς, ὡς ὅσον [c] οὐδέπω τεθνηξόμενοι δικαίως· περιχυθέντα δὲ τὰ τάγματα τῷ Τίτῳ, μᾶλλον δὲ τοῖς [d] συστρατιώταις ἱκέτευε, καὶ τὴν ὀλίγων προπέτειαν χαρίσασθαι τῇ πάντων εὐπειθείᾳ καταψηφίσασθαι· ἀναλήψεσθαι γὰρ αὐτοὺς τὸ παρὸν πλημμα ταῖς εἰς τὸ μέλλον ἀρεταῖς.

"ne *imperatoris* præcepto inglorium ſit." Cum iſta ad ordinum ductores cum indignatione loquutus eſſet, non dubium erat, quin in omnes ex lege animadvertere voluerit. Atque illi quidem animis dejecti eſſe cœperunt, quaſi mortem mox oppetituri, idque juſte: circumfuſæ vero legiones Tito ſupplicabant pro commilitonibus, paucorumque temeritatem condonari *cæterorum* omnium obedientiæ precabantur; ut qui peccatum præſens emendaturi eſſent ſua in poſterum virtute.

Romani milites Tito ſupplicant pro commilitonibus.

ε'. Πείθει] Καῖσαρ ἅμα ταῖς τε [e] ἱκεσίαις καὶ τῷ συμφέροντι. ἦν μὲν γὰρ καθ' ἑνὸς τιμωρίαν [f] ἄρετο χρῆναι μέχρις ἔργων προκόπτειν· τὸν δὲ ὄχλον πλήθους, μέχρι λόγων. τοῖς μὲν οὖν στρατιώταις διαλλάττετο, πολλὰ νουθετήσας αὐτοὺς εἰς σωφρονεστέρους. αὐτὸς δὲ ὅπως [g] ἀμύνηται τοὺς Ἰουδαίων ἐσκόπει ἐπιβουλάς. τέσσαρσι δὲ ἡμέραις ὑστεροῦντος μέχρι τοῦ τειχῶν ἀφεστήματος, βουλόμενος μὴ ἀσφαλείας τὰς τε ἀποσκευὰς καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος προαγαγεῖν, τὸ καρτερώτατον τῆς δυνάμεως ἀντιπαρεξέτεινε τῷ τείχει τὸ βόρειον κλίμα ἐς [h] πρὸς ἑσπέραν ἐπὶ βαθύνας τὴν φάλαγγα, τῶν τε πέζων προτεταγμένων, καὶ κατόπιν τῶν ἱππέων τετραχῶν ἑκατέρων, ἕβδομοι [i] μέσον [k] εἰσήκεσαν οἱ τοξόται. τοσούτῳ δὲ ἧττον [l] πεφραγμένων Ἰουδαίοις τῶν ἐκδρομῶν, πάντα ἐσωζύγια τῶν τεσσάρων ταγμάτων καὶ ἡ πληθὺς ἀδεῶς παρώδευσεν. αὐτὸς μὲν οὖν Τῖτος, ἀπέχων [m] ὅσον εἰς σταδίους δύο δὲ τείχους, τὸ [n] γωνιαῖον αὖ μέρος, ἀντικρὺ δὲ Ψηφίνα καλουμένην πύργον τραλοπεδεύεται, πρὸς ὃν ὁ κύκλος δὲ τείχους, [o] πρὸς ἄρκτον καθήκων, ἀναχάμπτει πρὸς δύσιν. ἡ δὲ ἑτέρα μοῖρα τῆς τραπᾶς, κατὰ τὸ Ἱππικὸν προσαγορευθεῖσα πύργον τειχίζει, [p] διεστῶσα τῆς πόλεως ὁμοίως δύο σταδίους. τὸ μέν τοι δεξιὸν πᾶσμα κατὰ χώραν ὅπου δὲ [q] Ἐλαιῶν ὄρους ἔμενε.

Titus cum militibus in gratiam redit.

5. Perſuadetur id Cæſari & *illorum* precibus & quod è re ſua eſſet. *etenim unius hominis pœnam re vera exſequendam eſſe putabat; multitudinis vero, verbis tantum. Et cum militibus quidem in gratiam rediit, poſtquam illos multis monuiſſet, ut reliquo tempore caute magis ſe gererent. Ipſe vero, quemadmodum Judæorum ulciſceretur inſidias, ſecum cogitabat. Cum autem intra quatriduum coæquatum eſſet intervallum omne uſque ad muros, eo animo ut impedimenta & reliquam multitudinem tuto traduceret, militum validiſſimos à ſeptentrionali tractu in occiduum uſque ſeptemplici ſecundum profunditatem ordine contra murum prætendit, peditibus in fronte ac poſt eos equitibus acie terna diſpoſitis, mediiſque inter utroſq; per ſeptenos collocatis ſagittariis. Cumque Judæi à militibus ita ordinatis ab excurſionibus prohibiti eſſent, trium legionum jumenta, itemque alia multitudo ſecure tranſiit. Et Titus quidem ipſe, cum circiter duo ſtadia à muro abeſſet, juxta partem ejus angularem, contra turrim quæ Pſephina appellatur, caſtra ponit, ad quam muri ambitus ad auſtrum pertingens flectitur verſus occidentem. Altera autem exercitus pars juxta turrim Hippicon nuncupatam circumvallata erat, duorum ſtadiorum ſpatio ſimiliter ab urbe diſtans. Veruntamen legio decima loco eodem manebat in Olivarum monte.

Acies à Tito inſtructa.

ΚΕΦ. δ'. CAP. IV. VI.

ιγ'.

Ἱεροσολύμων ἔκφρασις. *Hieroſolymorum deſcriptio.*

Τρισὶ δὲ ὠχυρωμένη τείχεσιν ἡ πόλις, καθ' μὲν τὰς ἀβάτοις φάραγξιν [r] ἐκυκλοῦτο· αὐτὴ γὰρ εἰς ἓν ἀπέβλεπε τεῖχος· αὐτὴ μὲν ὑπὲρ δύο λόφων ἀντιπρόσωπος ἔκειτο, μέσῃ φάραγγι διῃρημένων, εἰς ἓν ἐπάλληλοι κατέληγον αἱ οἰκίαι. τῶν δὲ λόφων ὁ μέν, τὴν ἄνω πόλιν ἔχων, ὑψηλότερος πολλῷ, καὶ ὄντως [s] ἰσχυρότερος ἦν. διὰ γοῦν τὴν ὀχυρότητα, φρούριον μὲν ὑπὸ Δαβίδου τοῦ βασιλέως ἐκαλεῖτο· πατὴρ Σολομῶνος οὗτος ἦν, ὃς πρῶτος αὐτῷ νεὼν ἱδρύσατο· ἡ δὲ ἄνω ἀγορὰ προσηγορεύετο. ἄντικρυς δὲ ὁ καλούμενος Ἀκρα, καὶ τὴν κάτω πόλιν ὑφεστὼς, ἀμφίκυρτος. τούτου δὲ ἀντικρὺ τρίτος ἦν λόφος, ταπεινότερός

CIvitas autem triplici muro munita, niſi quà vallibus inviis cingebatur (ea enim parte ſimplici *duntaxat* circundata erat) ipſa quidem adverſis frontibus ſuper duos colles erat condita, media valle diſcretos, in quam utrinque deſinebant frequentes domus. Collium vero unus cui ſuperior inſidet civitas longe eſt excelſior, & in longitudinem directior. adeoque propter munitionem † caſtellum quidem à rege Davide appellabatur, (hic pater Solomonis erat, qui primus templum ædificavit) à nobis autem forum ſuperius. Alter vero Acra dictus, qui inferiorem ſuſtinet civitatem, †† utrinque declivis. Huic autem ex adverſo tertius erat collis, naturâ humilior

Urbis Hieroſolymitanæ deſcriptio.

Colles quibus inædificata erat urbs.

---

a Χρήσασθαι Big. b Παρῆσαν Big. c Οὐδέπω ποτὲ Big. d Ita Big. Vat. Voſſ. & Ruf. στρατιωτῶν in Editis Aliiſque. e Ἱκετείας Big. f Ὡς τὸ Big. & Vat. g Ita Big. ἀμυνεῖται in cæteris. h Πρὸς τὸ ἑσπέριον Big. i Κατὰ μέσους Big. k Ita Big. & Voſſ. εἱστήκεσαν in Editis Aliiſque. l Πεφραγμένων Big. & Gall. m Illud ὅσον non agnoſcit Big. n Qua forſan erat porta in S. Literis dicta porta anguli, 2 Chron. 26, 9. o Ἐπ' ἄρκτου Big. p Ita Big. & Ruf. διεστῶτα in Editis Aliiſque. q Antea erat Ἐλαιῶν καλουμένου. & in Cod. Gall. Ἐλαιῶν καλ. Verum auctoritate Cod. Big. & Ruf. καλουμένου ejectum eſſe volumus. r Ita Big. & Ruf. ἐκύκλωτο in cæteris. s Ἰσχυρότερος Big. t Ἡ ἄνω δ' ἀγορὰ in quibuſdam MSS. * Namque uniuſ hominis animadverſionem uſque ad factum promovendum putabat, multitudinis vero ad veniam, Ruf. † Al. arx & civitas Davidis. †† Al. corniculatâ ſeu lunari figurâ.

humilior quam Acra, atque ab alia lata valle olim diſcretus: cæterum poſtea, quo tempore Aſamonæi regnabant, & vallem aggeribus ingeſtis compleverunt, eo animo ut templo civitatem conjungerent, atque Acræ altitudinem demoliti depreſſiorem fecerunt, ut eam etiam ſuperemineret templum. Vallis autem Tyropœon appellata, qua diximus ſuperioris civitatis collem ab inferiori *colli* dirimi, uſque ad Siloam protenditur: ita enim vocamus fontem, qui dulcis eſt & copioſus. Extrinſecus autem duo illi colles profundis vallibus cingebantur, & ob præcipitia utrinque nullus locus adiri poterat.

Tres in bis muri.

2. Trium autem murorum *primus* & vetuſtiſſimus inexpugnabilis erat, tum propter valles *quibus cingebatur*, & imminentem illis collem cui ſuperſtructus erat; tum quod ad loci naturam & firmitatem acceſſerant Davidis & Solomonis & ſubſequentium regum munimenta, quibus multum ſtudii & ſumptuum impenderant. Incipiens autem à parte Boreali, à turri quæ Hippica dicitur, & protenſus ad Xyſtum ut appellatur, deinde curiæ conjunctus, in occidentalem templi porticum deſinebat. Ab altera autem parte ad occidentem ab eodem quidem loco incipiens, per eum vero qui Bethſo dicitur porrectus ad Eſſenorum uſque portam, & poſtea verſus notum ad fontem Siloam flectens, & inde rurſus in orientem deflectens verſus piſcinam Solomonis, & uſque ad locum quendam pertinens qui Ophlas dicitur, Orientali templi porticui conjunctus erat. Secundus autem *murus* initium quidem ducebat à porta quam Gennath vocabant, quæque primi muri erat *porta*, ſolumque ſeptentrionalem tractum ambiens ad Antoniam uſque pertingebat. Tertio autem muro initium dabat turris Hippica, unde verſus Borealem tractum ſeſe extendens ad turrim uſque Pſephinam, deinde protendens ſeſe ex adverſo monumenti Helenæ, quæ Adiabenorum regina erat & Izatæ regis mater, & per ſpeluncas regias in longum ductus flectebatur quidem in angulari turri prope monumentum Fullonis dictum: antiquo autem muro conjunctus deſinebat in vallem Cedronem ut appellatur. Hoc *muro* eam civitatis partem, quæ antiquæ accreverat, circumdedit rex Agrippa, cum antea eſſet omnis nuda. Multitudine enim exuberans *civitas* paulatim extra mœnia *antiqua* ſerpebat; cumque templi ſeptentrionalia colli proxima domibus complerentur, non parum proceſſum eſt extra veteres colles, ita ut quartus ædificiis occuparetur collis, cui nomen Bezetha, ex adverſo quidem Antoniæ, inde vero abſciſſus foſſa profunda, (nam de induſtria ducta erat foſſa) ne Antoniæ fundamenta, ſi colli cohærerent, acceſſu facilia eſſent aut minus edita. quo factum ut foſſæ pro-

τε φύσι ἡ Ακρα, καὶ πλατεῖα φάραγξι διειργόμενος ἄλλη τοῦτερον· αὔξης γε μὴν καθ' ὃς οἱ Ασαμωναῖοι χοῦντες ἐβασίλευον, τὴν τε φάραγγα [a] ἔχωσι, σπεύσαι βουλόμενοι τῷ ἱερῷ τὴν πόλιν, καὶ τὴν Ακρα κατεργασάμενοι ὅ ὕψος [b] ἐπαίσαντο χθαμαλώτεραν, ὡς ὑπερφαίνοιτο καὶ [c] ζώστης τὸ ἱερόν. ἡ δὲ τῶν Τυροποιῶν καλουμένη φάραγξ, ἣν ἔφαμεν τὸν τε τῆς ἄνω πόλεως καὶ τὸν κάτω λόφον διαφέλλειν, καθήκει μέχρι [d] Σιλωάμ. ὕπωρ δὲ τὴν πηγὴν, γλυκεῖάν τε καὶ πολλὴν οὖσαν, ἐκαλοῦμεν. ἔξωθεν δὲ, οἱ τῆς πόλεως δύο λόφοι βαθείαις φάραγξι περιέχοντο, καὶ διὰ τὰς ἑκατέρωθεν χρημνὰς προσιτὸν ὐδαμόθεν ἦν.

Β'. Τῶν δὲ τριῶν τειχῶν τὸ μὲν ἀρχαῖον, διὰ τε τὰς φάραγγας, καὶ ⟨ὃ⟩ ὑπὲρ τούτων λόφον ἐφ' ᾧ κατεσκεύασο, δυσάλωτον ἦν· πρὸς δὲ τῷ πλεονεκτήματι τοῦ τόπου, καὶ καρτερῶς [e] ἐδεδόμητο, Δαβίδου τε καὶ Σολομῶνος, ἔτι δὲ [f] τῶν μεταξὺ τούτων βασιλέων, φιλοτιμηθέντων περὶ τὸ ἔργον. ἀρχόμενον δὲ κατὰ βορρᾶν ἀπὸ τῆς Ιππικῆς καλουμένης πύργου, καὶ διατεῖνον ἕως ⟨ὃ⟩ Ξυστὸν λεγόμενον, ἔπειτα τῇ βουλῇ συνάπτον, ἕως τοῦ ἑσπερίου τοῦ ἱεροῦ στοᾶς ἀπερείδετο. [g] κατώτερον δὲ πρὸς δύσιν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μὲν ἀρχόμενον [h] χωρίου, διὰ δὲ τῆς Βηθσὼ [i] καλουμένης κατατεῖνον ἕως τοῦ Εσσηνῶν πύλης, καὶ ἔπειτα πρὸς νότον ὑπὲρ τοῦ Σιλωὰμ ἑσπέριον πηγὴν, ἔνθεν τε πάλιν ἐγκλίνον πρὸς ἀνατολὰς ἕως τοῦ Σολομῶνος κολυμβήθρας, καὶ δήπου μέχρι χώρου τινὸς, ὃν καλοῦσιν [k] Οφλᾶν, τῇ πρὸς ἀνατολὰς στοᾷ τοῦ ἱεροῦ [l] συνῆπτον. τὸ δὲ δεύτερον τοῦ μὲν ἄρχου ἀπὸ πύλης ἔσχεν, ἣν [m] Γεννὰθ ἐκάλουν, τοῦ πρώτου τείχους οὖσαν, κυκλοῦμενον δὲ τὸ πρὸς ἀρκτον κλίμα μόνον ἀνήει μέχρι τῆς Αντωνίας. τῷ τείτῳ δὲ ἦν ἀρχὴ ὁ Ιππικὸς πύργος, ὅθεν μέχρι τοῦ βορείου κλίματος κατατεῖνον ἕως ⟨ὃ⟩ Ψήφινον πύργου, ἔπειτα καθῆκον ἀντικρὺ τοῦ Ελένης μνημείου· Αδιαβηνὴ βασιλὶς ἦν αὕτη, [n] Ιζάτου βασιλέως [o] μήτηρ· καὶ διὰ σπηλαίων βασιλικῶν μηκυνόμενον ἐκάμπτετο μὲν γωνιαίῳ πύργῳ κατὰ τὸ τοῦ Κναφέως προσαρτευόμενον μνῆμα· τῷ δὲ ἀρχαίῳ προσβόλῳ συνάπτον εἰς τὴν Κεδρῶνα καλουμένην φάραγγα κατέληγεν. τοῦτο τῇ προσκτισθείσῃ πόλει προσέθηκεν Αγρίππας, ἡνίκα ἦν πᾶσα γυμνή. πλήθει γὰρ ὑπερχομένη, κατ' μικρὸν ἐξεῖρπε τοῖς προσβόλοις, καὶ τοῦ ἱεροῦ τὰ προσάρκτια πρὸς τῷ λόφῳ συμπολίζοντες, ἐπ' ὀλίγον προῆλθον, [p] καὶ τέταρτον προσοικηθῆναι λόφον, ὃς καλεῖται [q] Βεζεθὰ, κείμενος ἀντικρὺ τῆς Αντωνίας, ὑποτεμνόμενος δὲ ὀρύγματι βαθεῖ· διαφράττη γὰρ ὑπῆρχεν· ὡς μὴ τῷ λόφῳ συνάπτοντες ⟨ὃ⟩ θεμέλιοι τῆς Αντωνίας, εὐπρόσιτοί τε εἶεν, καὶ ἧσσον ὑψηλοί. διὸ δὴ καὶ πλεῖστον ὕψος τοῖς

a Εχων *Big.* b Επαισιωσαν *Big. Vat.* & *Voſſ.* c Ταύτη *Big.* & *Vat.* d Ita *Big.* & *Gall.* & mox infra v. 24. *Baſ.* & *Gen.* Σιλωᾶς hîc loci in *Editis Aliiſque.* e Ενδεδώμητο *Big.* & *Vat.* f Id eſt, τῶν μετὰ τούτους βασιλέων, *qui hos ſequuti ſunt reges.* Videſis *Lud. de Dieu* in *Acta Apoſtolorum*, c. 13. v. 42. p. 134. g Ita *Big.* & *Ruf.* κατώτερα in *Editis Aliiſque.* h Iterum cum *Cod. Big.* & *Ruf.* χώρου in *cæteris.* i Καλουμένη χώρου in *Editis.* Verum illud χώρου faceſſere juſſimus auctoritate *Cod. Big.* & *Ruf.* k Ita legiſſe videtur *Ruf.* Οφλὰμ *Big.* Οφλᾶς in *Editis Aliiſque.* l *Al.* συνῆπτεν & συνῆπτου. m Γενναθὼ *Big.* Γενναθὶν *Gall.* n Ιζα *Baſ. Vat.* o Ita ex *Ruſini* exemplaribus quibuſdam & *Joſepho* in *Antiquitatum* l. 20. c. 2. antea erat in *Græcis* omnibus Ιωνάτης. p Aut ὥστε legendum, aut ᾗ pro ὥστε accipiendum. q Βιζηθὰ *Big.* & *Voſſ.* Ζιζηθὰ *Ruf.*

a Er

τοῖς πύργοις προσεδίδου τὸ βάθος τῆς τάφρου. ὀπι-
χωρίως δὲ ἐκλήθη Βεζεθὰ τὸ νεόκτιστον μέρος, ὃ μεθερ-
μηνευόμενον Ἑλλάδι γλώσσῃ καινὴ λέγοιτ' ἂν πόλις.
δεομένων οὖν τῶν ἐνταῦθα σκέπης, ὁ πατὴρ τοῦ νῦν βα-
σιλέως, ᾧ ὁμώνυμος Ἀγρίππας, ἄρχεται μὲν τοῦ προοί-
πομεν τείχους· δείσας δὲ Κλαύδιον Καίσαρα, μὴ τὸ
μέγεθος τῆς κατασκευῆς ὑπὸ νεωτερισμῷ πραγμά-
των ὑποπτήσῃ καὶ ζήτους, παύεται θεμελίους μόνον
βαλόμενος. καὶ γὰρ ὑφ' ἂν ἐλῶ ἁλώσιμος ἡ πόλις,
εἰ συνέκοπτε τὸ τεῖχος ὡς ἤρξατο. λίθοις μέν γε εἰ-
κοσιπήχεσι δ μῆκος, καὶ τὸ εὖρος δεκαπήχεσι συνη-
μόζετο, μήθ' ὑποῤῥυχίᾳ σιδήρῳ ῥᾳδίως, μήθ' ὑπ'
ὀργάνοις ἁλισθῆναι δυναμένοις· δέκα πήχεις αὐ-
τὸ τὸ τεῖχος ἐπλατύνετο, καὶ ὁ ὕψος πλεῖον μὲν
ἂν ὡς εἰκὸς ἔσχε, μὴ ἐσκωλυθείσης τῆς καταρξα-
μένης φιλοτιμίας. αὖθις δέ, καίτοι μὴ ἀσυδὴς ἐγειρό-
μενον ὑπὸ Ἰουδαίων, εἰς εἴκοσι πήχεις ἀνέσχε· καὶ δι-
πήχεις μὲν τὰς ἐπάλξεις, τριπήχεις δὲ τὰς προμα-
χῶνας εἶχεν, ὡς τὸ πᾶν ὕψος εἰς εἰκοσιπέντε πή-
χεις ἀνατεταθῆναι.

γ'. Τοῦ δὲ τείχους ὑπερεῖχον οἱ πύργοι πήχεις
εἴκοσι μὲν εἰς εὖρος, εἴκοσι δὲ εἰς ὕψος, τετράγω-
νοί τε καὶ πλήρεις ὥσπερ αὐτὸ τὸ τεῖχος ὄντες· ἦγε
μὲν ἁρμονία καὶ τὸ κάλλος τῶν λίθων οὐδὲν ἀπέ-
δει ναοῦ. μῆκος δὲ τὸ ναῶδες ὕψος τῶν πύργων, ὅσῳ ἦν
εἰκοσίπηχυ, πολυτελεῖς ἦσαν οἶκοι, καὶ καθύπερθεν
ὑπερῷα, δεξαμεναί τε τοὺς τῶν ὑετῶν ὑποδο-
χὰς καὶ πλεῖσαι, καὶ πλατεῖαι καθ' ἕκαστον ἄνο-
δοι. τοιοῦτος μὲν οὖν πύργος τὸ τρίτον τεῖχος εἶ-
χεν ἑκατόπηχυς· τὰ δὲ μεταπύργια τέτταρα, ἀνὰ πή-
χεις διακοσίους. τὸ δὲ μέσον εἰς τεσσαρακαίδεκα
πύργους, τὸ δὲ ἀρχαῖον εἰς ἑξήκοντα μεμέριστο. ἡ δὲ πό-
λεως δὲ ὁ πᾶς κύκλος τριάκοντα σταδίων ἦν τριῶν.
θαυμασίως δὲ ὄντος ὅλου τοῦ τρίτου τείχους, θαυμασιώ-
τερος ἀνεῖχε χωρίαν βορειός τε καὶ πρὸς δύσιν ὁ
ψηφινος πύργος, καθ' ὃν ἐστρατοπεδεύσατο Τῖτος. ὅθεν
γὰρ ἑβδομήκοντα πήχεις ὑψηλὸς ὤν, Ἀραβίαν τε ἀνί-
σχοντος ἡλίου παρεῖχεν ἀφορᾶν, καὶ μέχρι θαλάττης τὰ
τῶν Ἑβραίων κληρουχίας ἔσχατα. ὀκτάγωνος δὲ ἦν. τού-
του δὲ ἄντικρυς ὁ Ἱππικὸς, καὶ πρὸ αὐτοῦ δύο κατε-
σκευάσθησ ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ βασιλέως οἷ τῷ ἀρχαίῳ τεί-
χει· μεγάλος τε καὶ κάλλει καὶ ὀχυρότητι τοῦ κατ' οἰ-
κουμένην διαφέροι. πρὸς γὰρ φύσει μεγαλοψύχῳ, καὶ
τῇ πρὸς τὴν πόλιν φιλοτιμίᾳ, τὴν ἐπιφοράν τῶν ἔργων ὁ βα-
σιλεὺς παθήσιν οἰκείοις ἐχαρίζετο, καὶ τοσοῖς τοῖς ἠδί-
στοις προσώποις ἀφ' ὧν ὠνόμασε τοὺς πύργους, ἀδελ-
φῷ καὶ φίλῳ καὶ γυναικὶ, τρισὶ μνήμης ἀνέθηκε·
τρισὶ μὲν, ὡς προειρήκαμεν. κλείνας δ' ἕρωτος, τοὺς
δὲ ὑποβαλὼν τῷ πολέμῳ γενναίως ἀγωνισαμένους.

funditas plurimum altitudinis turribus adjiceret. pars autem illa civitatis quæ veteri accesserat voce patria Bezetha appellata est, quæ, si Græce eam interpretemur, Cœnopolis dici posset. Cum ergo qui illic habitarent tegumento *muri* opus haberent, *regis præsentis pater, eique cognominis, Agrippa, murum quidem jam memoratum inchoat; veritus autem Claudium Cæsarem, ne constructionis magnitudinem in novarum rerum studii & seditionis suspicionem traheret, jactis tantummodo fundamentis destitit ab opere. etenim inexpugnabilis exstitisset civitas, si murum, uti cœperat, perfeciisset. Saxa enim, quibus construebatur, erant cubitos quidem xx longa, decem vero lata, ut nec ferro facile suffodi possent, nec machinis loco dimoveri: *hisque* factus est murus ipse in latitudinem decem cubitorum, ac in majorem, ut verisimile est, altitudinem surrexisset, si magnificentia illius qui eum inchoaverat non inhibita fuisset. Postea vero *idem murus*, utpote studiose à Judæis excitatus, ad xx cubitos attollitur; & minas quidem binis cubitis, propugnacula vero trinis habebat: adeo ut tota altitudo ad xxv cubitos assurgeret.

3. Murum autem supereminebant turres, xx *Turrium altitudo.* quidem cubitis in latitudinem, xx etiam in altitudinem, quadratæ & solidæ sicut & ipse murus. quin & junctura & pulchritudine lapidum nihil cedebant templo. Supra vero solidam *illam* turrium altitudinem ad xx cubitos, magnifici erant œci, iisque superimposita cœnacula, & cisternæ ad aquas pluviales illic recipiendas plurimæ, & lati ad singula gradus quibus ascendebatur. Atque turres quidem ejusmodi tertius iste murus xc habebat; earum autem intervalla erant cc cubitorum. medius vero murus in xiv turres, & antiquus in lx divisus erat. Urbis autem circuitus universus erat sta- *Urbis circuitus.* diorum xxxiii. At cum totus esset admirabilis tertius ille murus, admirabilior tamen adhuc erat Psephina turris, quæ in angulo ad septen- *Turris Psephina.* trionem & occidentem sito surgebat, adversus quam Titus castra posuerat. Cum enim lxx cubitos alta esset, inde conspici poterat Arabia sole oriente, ultimique ad mare usque terræ Judæorum fines. Erat autem octangularis *ea turris.* Atqui ex adverso illius erat Hippicos *dicta turris*, & juxta eam duæ *aliæ*, ab Herode rege in veteri muro ædificatæ: quæ magnitudine & pulchritudine & firmitate universis, quæ toto orbe erant, præstabant. nam præterquam quod *rex* natura esset magno & excelso animo, & magnificentiæ studeret in urbe ornanda, in operum præcellentia animi sui affectibus gratificabatur; tribusque personis charissimis à quibus turres appellavit, fratri scilicet & amico & conjugi, in memoriam consecravit: huic quidem, ut jam ante diximus, amoris causa ab ipso peremptæ, illis vero bello amissis cum fortiter strenueque dimicassent. Atque

a Ἐν αὐτῇ *Big.* b Προείπαμεν *Big.* c Προέκοπτε *Big.* d Ita *Big.* εἰκοσαπήχεσι in *Editis Aliisque.* e Ἡρμόζετο *Voss.* f Μήτ' ἀχαλκεύτῳ *Big.* g Δυσὶ μέρεσι δέκα πήχεσι *Big.* δυσὶ μέρεσι δέκα πήχεσι *Voss.* h Πλέον *Big.* i Ὡς *Big.* k Illud εἰς non agnoscit *Big.* l Ἀποδοχὰς *Voss.* m Ἑλικοειδὴς τι aut simile quid legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *& tortuosi latique singularum ascensus.* n Illud ἂν deest *Big.* o Διακοσίας *Big.* p Ita *Voss. & Ruf.* τὸ δ' αὖ μέσον in *ceteris.* q Τῆς πόλεως ὁ π. *Big.* r Βορείως τε *Voss.* ὁ βορειός τε *Voss.* s Ἐπεὶ γὰρ ἐσθ. *Big.* t Ὀκταγώνιος *Big.* u Κατασκευασμένοι ὑφ' Ηρ. *Big.* κατασκευασθέντων μὲ ὑφ'. *Voss.* x Articulum non agnoscit *Big.* y Οἰκείοις καὶ ἰδίοις *Big.* Verum non dubito quin ἰδίοις olim margini appositum in textum irrepserit. z Ἐπωνόμασε *Big.* a Ἀναθεὶς *Big.* quo modo forsan & *Ruf.* b Εἰρήκαμεν *Voss.* c Καὶ κτείνας *Big.* * *Id est*, Agrippa rex Agrippæ junioris pater.

Turris Hippica. Atque Hippica ſane, ab amico denominata, quadrangularis quidem erat, (cujus ſingula latera latitudine & longitudine XXV cubitos patebant, altitudine vero erant *cubitorum* XXX) nuſquam inanis. Supra autem *hanc* ſoliditatem, ſaxiſque adunatam compaginem, imbribus excipiendis puteus erat XX cubitos altus. Super eum vero domus erat *gemino tabulato XXV cubitos alta, & in varia *membra* diviſa. cui impoſitæ erant minæ quidem ad duos, propugnacula vero ad tres cubitos aſſurgentia, ita ut tota altitudo ad LXXX cubitos numeraretur. Se-
Turris Phaſaëlus. cunda vero turris, quam de fratris nomine Phaſaëlum nominavit, æque tam in longitudinem quam in latitudinem XL cubitos patebat, totidemque in altitudinem, tota ſolida. Hanc autem ambiebat porticus X cubitos alta, loricis & propugnaculis ſepta. in medio vero porticûs ſuperædificata erat alia turris in œcos etiam magnificos cum balneo diviſa, ut nihil turri deeſſet quo minus regia videretur. in faſtigio autem minis & propugnaculis, præ altero quem memoravimus, ornata erat: adeoque tota ejus altitudo ad XC cubitos uſque attollebatur; & ſpecie quidem turri in Pharo *inſula* quæ Alexandriam navigantibus ignem procul oſtendit, ſimilis erat, ſed ambitu multo major. Cæterum tunc Simoni factum erat tyrannidis domicilium. Tertia autem turris Ma-
Turris Mariamne. riamne *dicta* (ita enim vocabatur regina) uſque ad XX quidem cubitos ſolida erat, XX vero cubitos lata pariterque alta. Diverſoria autem cæteris magnificentiora & ornatiora ſuſtinebat: rege quippe ipſum id decere arbitrante, ut turri de uxoris nomine appellatæ plus ornatûs adhiberetur, quam illis quæ à viris nomen traxerunt: ſicut illæ hac munitiores erant, cui femina nomen dederat. Hujus tota altitudo erat LV cubitorum.

Artificium quo turres illæ exſtructæ erant. 4. Cum autem tantæ eſſent magnitudinis tres illæ turres, ex loci ſitu multo majores eſſe videbantur: nam & ipſe antiquus murus, cui erant inædificatæ, in excelſo colle exſtructus fuerat; & magis quam *ipſe* collis eminebat ad XXX cubitos, ſupra quem *verticem* turres illæ poſitæ multum ſublimitatis inde aſſumebant. Mirabilis autem etiam lapidum erat magnitudo. non enim ex vulgaribus lapidibus, ſaxiſve quæ homines ferre poſſent, conſtructæ erant: verum ex ſecto marmore candido, ſingulis quidem *ſaxis* XX cubitos longis, decem vero latis, & quinque altis. Tam apte autem inter ſe conjuncta erant, ut ſingulæ turres ſingula ſaxa viderentur à naturâ facta, ac deinde manibus artificum in faciem angulosque efformata. atque ita nuſquam compaginis junctura deprehendi potuit. His autem, in ſeptentrionali muri parte poſitis, intus conjuncta erat regia, omni narratione *pene* ſuperior: ut quæ operis aut apparatus cujuſcunque magnificentia ſuperari non potuerit. ſed tota quidem muro XXX cubitos alto cincta erat, & in circuitu turribus ornatiſſimis æquali diſtantia poſitis

ὁ μὲν οὖν Ἱππικὸς, ἀπὸ τοῦ φίλου προσαγορευθεὶς, τετράγωνος μὲν ἦν, εὖρος δὲ καὶ μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν [a]ἕκαστος καὶ ὕψος τριάκοντα, ὑδατὶ διάκενος. ὑπὲρ δὲ τὸ [b]πλῆρες, καὶ ταῖς πέτραις [c]συνηρμόσμενοι, εἰς ἀκδοχὴν [d]τοῦ ὄμβρου, [e]εἰκοσίπηχυς λάκκος ἦν τὸ βάθος. ἐπάνω δὲ τούτου δίστεγος οἶκος ἦν, εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν τὸ ὕψος, εἰς ποικίλα τε διηρημένος, ὑπὲρ οὗ τύρσεις μὲν διπήχεις, προμαχῶνες δὲ περιέβαλλοντο τεσσάρων πήχεων· ὡς τὸ πᾶν ὕψος εἰς ὀγδοήκοντα πήχεις συναειρθῆναι. ὁ δὲ δεύτερος πύργος, ὃν ὠνόμασεν ἀπὸ τἀδελφοῦ Φασαήλου, ὅ μὲ πλάτος ἦν τὸ μῆκος ἴσον εἶχε, τεσσαράκοντα πηχῶν ἕκαστον, ὀκτὼ τεσσαράκοντα [f]δ' ἦν ὁ ναὸς αὐτοῦ ὕψος. [g]ἐπάνω δ' αὐτοῦ περίεισι τοὰ δεκαπήχης ὁ ὕψος, ζωοφορίοις τε καὶ προβόλοις σκεπομένη. [h]μέσῳ δ' ὑπερῳκοδόμητο τῷ τοὰ πύργος ἕτερος, οἴκῳ τε οἴκῳ πολυτελεῖς, καὶ δὴ καὶ βαλανεῖον διηρημένος, ὡς μηδὲν σπάνιν τῷ πύργῳ βασίλειον δοκεῖν. τὰ δὲ ἄκρα τοῖς προμαχῶσι καὶ ταῖς τύρσεσι μᾶλλον ἢ τῷ ὁ περὶ αὐτὸ κεκόσμητο. πηχῶν δὲ ὁ πᾶν ὕψος, ὡς ὀγδήκοντα, ἐν ὅ μὲ ὀχῆμα παρεῖχε τῷ κατὶ Φάρον ἀποπυρσεύουσι τοῖς ἐπ' Ἀλεξανδρείας πλέουσι, τῇ περιοχῇ δὲ πολὺ μεῖζον ἦν. τυραννικοῦτο γοῦν τυραννεῖον ἀπεδείχθη ὅ Σίμωνος. ὁ δὲ τρίτος πύργος ἡ Μαριάμμη, τοῦτο γὰ ἡ βασιλὶς ἐκαλεῖτο, μέχρι μὲ εἴκοσι πηχῶν ναὸς ἦν, εἴκοσι δὲ πήχεις εἰς εὖρος διέβαινε καὶ μῆκος ἴσον. πολυτελεστέραν δὲ καὶ ποικιλωτέραν τἄλλων τῷ οἴκῳ εἶχεν ἐπάνω· ὅ βασιλέως οἰκεῖον ἐπολαβόντος, τ' ἀπὸ γυναικὸς ὀνομασθέντα κεκοσμῆσθαι πόλεσι, ἢ τὰς ἀπ' ἀνδρῶν, ὥσπερ ἐκείνας ὅ γυναικὸς ὀχυρωτέρας. τούτου ὅ πᾶν ὕψος πεντήκοντα [i]καὶ πέντε πηχῶν ἦν.

δ'. Τηλικοῦτοι δὲ ὄντες ὦ τοῖς τὸ μέγεθος, πολὺ μείζονες ἐφαίνοντο διὰ τ τόπον· αὐτόθι γὰ τὸ ἀρχαῖον τεῖχος, ἐν ᾧ ἦσαν, [k]ἐφ' ὑψηλῷ λόφῳ δεδόμητο, καὶ ὅ λόφου καθάπερ κορυφὴ τις ὑψηλοτέρα προαιεῖχεν εἰς τεσσαράκοντα πήχεις, ὑπὲρ ἣν οἱ πύργοι κείμενοι πολὺ δή τι ὅ μετεώρου προσελάμβανον. θαυμάσιον δὲ καὶ τ λίθων ἦν τὸ μέγεθος. ὑ γὰ ἐξ εἰκαίας χερμάδος, οὐδὲ φορητὸς ἀνθρώποις πέτρων συνειρόμενον, λευκὴ δὲ μάρμαρος ἐτμήθη· καὶ ὅ μὲ μῆκος [l]ἑκάστης πέτρας [m]ἦν εἴκοσι, [n]πλάτος δὲ εὖρος, καὶ βάθος πέντε. συνήρμοστο δ' ἐπ' ἀλλήλοις, ὡς δοκεῖν ἕκαστον πύργον μίαν [o]εἰ) πέτραν ἀναπεφυκέναι, [p]ἐπεὶα δὲ τεθεξέσθαι χερσὶ τεχνικῇ εἰς ὀχῆμα καὶ γωνίας. ὥστε ὑδαμόθεν ἡ συνάφεια τῆς ἁρμονίας διεφαίνετο. κειμένοις δὲ τοῖς ἄρχουσι αὐτοῖς ἔνδοθεν ἡ ὅ βασιλέως αὐλὴ προσέβαλλε, παντὸς λόγου κρείσσων. ὥστε γὰ πολυτελείας, ὥστε κατασκευῆς τινὸς ἔλιπεν [q]ὑπερβολή. ἀλλὰ τετείχιστο μὲν [r]ἅπασα τεσσαράκοντα πήχεως τὸ ὕψος, κύκλῳ κατ' ἴσον ἀφέστημα κεκοσμημένοις δὲ πύργοις διείλη-

πτο,

a Ita *Big.* & *Vat.* antea erat ἓξ ἕκαστος ὕψος πεντήκοντα. b Πληρέσιν *Big.* c Ita *Vat.* συνηρμόσμενοι in *Editis.* συνηρμόσθαι & συνηρμένων in quibuſdam *MSS.* d Illud τοῦ è *MSS.* e Ita reſcripſi. ἑκατοντάπηχυς hîc loci in *Editis* & *MSS.* f Αὐτοῦ τὸ ναὸν ἦν *Big.* g Ἐπάνωθεν δὲ τούτου *Big.* h Μέσῃ δ' ὑπερῳκοδόμητο τῇ τοὰ πύργος τις ἕτερος. *Big.* i Ἐνὸς *Big.* k Ἐς ὑψηλῷ λ. *Big.* l Ἑκάστη *Big.* m Illud ἦν non agnoſcit *Big.* n Εὖρος ᾗ δέκα *Big.* o Ἐπὶ τοῖ δὲ πέρας ἐκεῖ *Big.* p Ita cum *Cod. Big.* ὑπερβολὴ in *Editis Aliiſque.* q Πᾶσα *Big.* r Sic *Big.* κεκοσμημένοις ᾗ πύργοις in *Editis Aliiſque.* * *Al.* duplici tecto.

a Ξυνῆπται

πῶ, ἀνδρῶσί τε μεγίστοις, καὶ εἰς [a]ξενῶνας [b]ἑκατοντατετραπλίνθους· ἐν οἷς ἀδιήγητος μὲν ἡ ποικιλία τῶν λίθων ἦν. συνῆλθε γὰρ πολὺς ὁ παντα χῆ αὐτῶν. θαυμασιὴ δ' ἐσφαὶ, μίκει τε δοκῶν καὶ λαμπρότητι τετραστέγων. οἴκων δὲ πλῆθος, καὶ [c]διαφοραὶ σχημάτων τοῖς τύποις μυρίαι· πᾶσι γε μὴν ἀποσκευαὶ πλήρεις, [d]καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν ἑκάστοις κειμένων ἐξ ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ. τετράστοα δὲ δι' ἀλλήλων ἐν κύκλῳ πολλὰ, καὶ σύλοι τετράστοοι ἑκάστῳ διαφόρῳ. τὰ γε μὴν τόπων ὑπαίθρα παντα χῆ χλοερά· καὶ ποικίλαις μὲν ὕλαις, μακροὶ δὲ δι' αὐτῶν περίπατοι, καὶ περὶ τούτους εὖροποι βαθεῖς [e]διξάμεναί τε [f]πολλαχῆ χαλκουργημάτων περίπλεοι, δι' ὧν ὃ ὕδωρ ἐξεχεῖτο, καὶ πολλοὶ περὶ τὰ νάμαπα πύργοι πελειάδων ἡμέρων. ἀλλὰ γὰρ οὐθ' ἑρμηνεῦσαι δυνατὸν ἀξίως τὰ βασίλεια, καὶ φέρει βάσανον ἡ μνήμη, τοὺς ἐν λῃστικῇ πυρὸς δαπάνας ἀναφέρουσα. ἃ γὰρ ταῦτα Ρωμαῖοι κατέφλεξαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἔνδον ὑπεβάλλοντο, ὡς προεμήκαμεν, ἐν ἀρχῇ τῆ [g]ἀποστάσεως. καὶ ἀπὸ μὲν τῆ Αντωνίας ἤρξατο ὁ πῦρ, μετέβη δ' ὅθι τὰ βασίλεια, καὶ τῶν πρὸς πύργων τὰς στέγας ἐπετεμόντο.

distincta, maximisq; cœnaculis, quæ c virorum lectos caperent, *instructa*: in quibus inenarrabilis erat lapidum varietas. nam quicquid *illorum* ubique rarum magna copia collectum erat. Tecta etiam & laquearia ob trabium longitudinem & ornamentorum magnificentiam miranda *erant*. Cubiculorum item ingens multitudo, & figurarum circa illa multiplex varietas; atque omnia supellectile pretiosissima, vasisque, quorum pleraq; aurea & argentea erant, *instructa*. Peristylia vero multa, alia post alia in circulum, singula variis columnis *ornata*. Quæ vero illorum *spatia* sub dio erant, viriditate ubique gaudebant: & variæ quidem sylvæ *erant*, inque iis prolixa ambulacra, & circa ea profundi euripi, cisternæque passim signis æreis abundantes, per quæ aqua effundebatur, & circa latices multæ cicurum columbarum turres. Sed enim regia, qualis fuerit, pro dignitate exponi nequit, & memoriæ cruciatus adhiberetur, si quis referret, quantas res consumpserit flamma latrocinalis. nec enim ista omnia à Romanis incensa erant, sed ab insidiatoribus intestinis, ut jam ante diximus, sub defectionis initium. Atque primum quidem in Antoniam invasit ignis; inde autem transiit in regiam, triumque turrium tecta depastus est.

Regia incensa à latronibus.

ιδ'. **ΚΕΦ. ε'.**

Εκφρασις ἱερῦ.

Τὸ δὲ ἱερὸν ἵδρυτο μὲν, ὥσπερ ἔφθη, ὅτι λόφου καρπῦ· κατ' ἀρχὰς δὲ μόλις ἐξήρκει τὸ ἀνωτάτω χθαμαλὸν αὐτῷ τότε ναῷ καὶ τῷ βωμῷ. τὰ γὰρ πέριξ ἀπόκρημνος ἦν καὶ κατάντης. τῦ δὲ βασιλέως Σολομῶνος, ὃς δὴ καὶ τὸν ναὸν ἔκτισε, τὸ κατ' ἀνατολὰς μέρος ἐκτειχίσαντος, [h]εἶτ' ἐτέθη μία σοὰ τῷ χώματι· καὶ κατά γε τὰ λοιπὰ μέρη γυμνὸς ὁ ναὸς ἦν. τοῖς δ' ἐξῆς αἰῶσιν, ἀεί τι τῦ λαῦ προχωννυότος, ἀνισώμου ὁ λόφος ηὐρύνετο. ἐξακόψαντες δὲ καὶ τὸ προσάρκτιον τεῖχος, τοσῦτον προσέλαβον ὅσον ὕστερον ἐπεῖχεν ὁ δὴ παντὸς ἱερῦ περίβολος. τειχίσαντες δὲ τριχῆ κύκλῳ διπλοῦν λόφον, καὶ μᾶλλον ἐλπίδος ἐκπονήσαντες ἔργον· εἰς ὃ μακροὶ μὲν ἐξανηλώθησαν αἰῶνες αὐτοῖς, καὶ ὅσα ἱερὰ δὴ θησαυροὶ πάντες, ὃς [i]ἀνεπίμπλασαν ὁ πᾶς τῆς οἰκυμένης δασμοὶ πεμπόμενοι τῷ Θεῷ· τύς τε ἄνω περίβολος, καὶ τὸ κάτω ἱερὸν ἀμφεβάλοντο. [k]τοῦτο τὸ ταπεινότατον, ἀπὸ τεσσαρακοσίων ἀνετειχίσαντο πηχῶν, κατ' δὲ πύλας τόπους [l]ἐκ πλείονος. ὃ μέντοι πᾶν τὸ βάθος ἐφαίνετο τῷ θεμελίων· ὅτι πολὺ γὰρ ἔχωσαν τὰς φάραγγας, ἀνισῦν βυλόμενοι τὴν στενοπῆ ἕ ἄπεως. πέτραι δὲ πεσσαρακονταπήχεις τὸ μέγεθος ἦσαν ἕ δομήματος. ἥ τε γὰρ δαψίλεια τῶν χρημάτων, καὶ ἡ ἕ λαῦ φιλοπιμία, λόγῳ μείζονας ἐποιεῖτο τὰς ὑπολάς, καὶ ὃ μηδὲ ἐλπισθὲν ἔξειν πέρας, ὅτι μονὴ καὶ χείροις ἦν ἀνύσιμον.

CAP. V.

Descriptio templi.

FAnum autem, ut *superius* dixi, supra arduum quidem collis jugum conditum erat: cumque ædificari cœptum esset, vix templo & aræ sufficiebat planities in illius vertice. nam undique præceps erat atque declivis. Cum autem rex Solomon, idem qui templum exstruxit, partem ejus * ad orientem muro cinxisset, tum terræ illic aggestæ porticus una imposita erat: & ex aliis partibus nudum manebat templum. Progressu autem temporis, cum semper aliquid aggeris populus accumularet, coæquatus collis latior effectus est. Quin & muro ad septentrionem perrupto, tantum assumpsere *spatii*, quantum postea totius fani ambitus includebat. Cum autem triplici muro collem circumdedissent, & in opere magis quam sperandum erat elaborassent, (in quo longa sæcula consumpta erant, omnesque thesauri sacri, quos ex toto orbe missa Deo tributa repleverant) tam superiorem ambitum quam templum interius ædificarunt. Cujus quod humillimum erat ad trecentos cubitos excitarunt, in quibusdam vero locis ad plures. Non tamen omnis fundamentorum altitudo apparebat: nam magna ex parte valles terra aggesta repletæ erant, ut urbis angiportis eas adæquarent. Saxis vero in exstructione usi sunt quadragenorum cubitorum magnitudinis. nam & pecuniæ abundantia & populi liberalitas plus quam dici potest structuram procedere faciebat: & quod absolvi posse ne sperabatur quidem, perseverantia & temporis diuturnitate perfectum erat.

Templi descriptio. Conser Antiquitatum l. 3. c. 6. & l. 8. c. 3.

Saxorum magnitudo.

2. Tantis

a Ξενῶνας *Big.* b Ita cum *Cod. Big.* ἑκατοντατετραπλίνθους in *cæteris.* c Διαφοραὶ σχ. π. τ. μυρίαι πᾶσαι *Big.* d Καὶ πλεῖα *Big.* e Auctoritate *Cod. Big.* καὶ ante διξάμεναί τε delevi. f Παντοχῆ *Big.* g Καταφλιχθησαν post ἀποστάσεως addit *Big.* h Ita *Big.* & *Ruf.* ἐπετέθη σοὰ in *Editis Aliisque.* i Επιπίμπλασαν *Big.* k Τῦτο τὸ ταπεινότατον *Big.* l Καὶ πλείονος *Big.* * Ab oriente, *Ruf.*

a Ita

Porticus quales, & portæ. Confer L. Cappellum in Hiſt. Jud. Compend. p. 156, 157.

2. Tantis autem fundamentis digna erant opera illis impoſita. Nam porticus quidem omnes duplices erant, eas vero ſuſtinuerunt columnæ quinis & vicenis cubitis altæ, ſingulis è ſaxis marmore candidiſſimo: & cedrinis laquearibus tectæ erant. Illa utpote naturâ magnifica & bene polita, apteque & congruenter juncta ſpectaculum præbebant ſplendidum & memorabile; nulloque aut pictoris aut ſculptoris opere extrinſecus ornatum. Et latæ quidem erant ad XXX cubitos: omnis autem earum ambitus una cum Antonia ſex ſtadiorum menſuram comprehendebat. At totum ſub dio ſpatium variatum erat & omnigenis lapidibus ſtratum. Cum vero per hoc ſecundum ad templum iretur, ſeptum lapideum circumjectum erat trium quidem cubitorum altitudine, admodum vero affabre factum. Illic autem paribus intervallis diſpoſitæ erant columnæ, *ingreſſuros* de lege munditiæ præmonentes, aliæ Græcis aliæ Latinis literis, nemini licere alienigenæ in locum ſanctum intrare. Sanctum enim vocabatur templum ſecundum. & quatuordecim quidem gradibus eò aſcendebatur à primo: illius vero area quadrata erat & proprio muro circundata. cujus exterior celſitudo, quamvis XL cubitis ſurgeret, tamen gradibus tegebatur, interior autem XXV cubitorum erat. nam cum in altiori loco gradibus ædificaretur, non tota pars interior cernebatur, colle utpote obtecta. Poſt XIV autem gradus ſpatium uſque ad murum erat decem cubitorum, totumque erat planum. Hinc rurſum aliæ quinque graduum ſcalæ ad portas ducebant, quæ à ſeptentrione quidem ac meridie octo erant, quaternæ utrinque, duæ vero ex oriente

Mulierum locus. neceſſario. nam cum hîc proprius locus, religionis cauſa, mulieribus muro diſcerneretur, altera quoque porta opus eſſe videbatur: hæc autem ex adverſo prioris ſecta erat. atque ex aliis regionibus una *porta* meridiana & una ſeptentrionalis, quibus ad mulierum atrium introibatur: per alias enim mulieribus non licebat ingredi; ſed neque per ſuam ultra proprium ſibi dicatum ſeptum. Cæterum patebat locus *iſte* non ſolum feminis Judæam habitantibus, ſed & extra eam popularibus religionis cauſa venientibus. occidua vero pars nullam portam habebat, ſed perpetuo exſtructus ibi erat murus. Porticus autem intra portas à muro averſæ intro ante gazophylacia, columnis ingentibus & pulcherrimis ſuſtinebantur. erant autem ſimplices, & præter magnitudinem nulla in re ab inferioris ſepti porticibus differebant.

Portarum ornamenta. 3. Portarum autem novem quidem auro & argento undique tectæ erant, una cum poſtibus & ſuperliminari: una vero extra templum ex ære Corinthio, quæ multum argento inclusas & inauratas dignitate ſuperabat. Et binæ

Β'. Ἦν δὲ ἄξια τ τοιούτων θεμελίων καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ ἔργα. διπλαῖ μὲν γὰρ αἱ στοαὶ πᾶσαι, κίονες δ' αὐτὰς εἰκοσιπέντε πηχῶν τὸ ὕψος [a]ὑφεστήκεσ, μονόλιθοι λαμπροτάτης μαρμάρου, [b]κεδρίνοις δὲ φατνώμασιν [c]ὠρόφουλο. τούτων ἡ μὲν φυσικὴ πολυτέλεια, καὶ τὸ εὔξεσον, καὶ τὸ ἁρμόττον, παρεῖχε θεωρίαν ἀξιόλογον· ὑδενὶ δὲ ἔξωθεν, οὔτε ζωγραφίας, οὔτε γλυφίδος ἔργῳ περιπλάϊο. [d]καὶ πλατεῖαι μὲν ἦσαν ὅλαι τεσσαράκοντα πήχεις· ὁ δὲ πᾶς κύκλος αὐτοῦ εἰς ἓξ σταδίους συνεμετρεῖτο, περιλαμβανομένης καὶ τ Ἀντωνίας. [e]ὃ δὲ ὑπαθρον ἅπαν πεποίκιλτο [f]παντοδαπῶν λίθων κατεστρωμένον. διὰ τούτου προϊόντων ὅλαι ὁ δεύτερος ἱερὸς, δρύφακτος περιεβέβλητο λίθινος, [g]τείπηχυς μὲν ὕψος, πάνυ δὲ χαριέντως διεργασμένος. ὧν ἀπὸ [h]δ' εἰσήκεσαν ἐξ ἴσου ἀλφιτόμαλοι σῆλαι, τὰ τ ἁγνείας προσημήνουσαι νόμον, αἱ μὲν Ἑλληνικοῖς, αἱ δὲ Ῥωμαϊκοῖς γράμμασι, μὴ δεῖν ἀλλόφυλον [i]ὁντὸς ὅ ἁγίου παρέναι. τὸ δὲ δεύτερον ἱερὸν, ἅγιον ἐκαλεῖτο. καὶ τεσσαρεσκαίδεκα μὲν βαθμοῖς ἦν ἀναβατὸν ἀπὸ δ τοῦτο, πεζάγωνον δὲ ἄνω καὶ τείχει περιφεραγμένον ἰδίῳ. τούτου ὁ μὲν ἔξωθεν ὕψος, κἀκεῖ τεσσαράκοντα πηχῶν ὑπάρχον, ὑπὸ τ βαθμῶν ἐκαλύπτετο, τὸ δὲ ἔνδον εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν ἦν. πρὸς γὰρ ὑψηλοτέρῳ [k]δεδομημένῳ βαθμοῖς, οὐκέτι ἦν ἅπαν εἴσω καταφανὲς καλυπτόμενον ἔκτοθεν δ λόφῳ. μετὰ δὲ τοὺς δεκατέσσαρας βαθμούς, ὁ μέχρι δ τείχους διάστημα πηχῶν ἦν δέκα, πᾶν ἰσόπεδον. ἔνθεν ἄλλοι πάλιν πεντέβαθμοι κλίμακες ἀνῆγον ὅπου τὰς πύλας, αἱ ἀπὸ μὲν ἄρκτου καὶ μεσημβρίας ὀκτὼ, [l]κατ' ἑκάτερον τέσσαρες, δύο δ' ἦσαν ἐξ ἀνατολῆς [m]κατ' ἀνάγκην. διατετειχισμένου γὰρ κατ' αὐτὸ τὸ κλῖμα τοῦ γυναικῶνος ἰδίου περὶς θρησκείαν χώρου, ἕτερα δι' αὐτῶν εἰσῆν· κατ' δὲ τὰς ἄλλας, οὐκ ἐξῆν παρελθεῖν γυναιξίν, ἀλλ' οὐδὲ [n]κατ' μέρος ὑποβῆναι δ διαλείχισμα. ἀνεῖτο γε μὴν [o]τοῖς τε ὁπηχωρείοις καὶ τοῖς ἔξωθεν ὁμοφύλοις ὁπόταν περὶς θρησκείαν ὁ χωρὸς. ὃ δὲ περὶς δύσιν μέρος οὐκ εἶχε πύλην, ἀλλὰ διηνεκὲς ἐδεδόμητο τοῖχος. αἱ στοαὶ δὲ μεταξὺ τ πυλῶν ἀπὸ δ τείχους, ἔνδον ἐστραμμέναι [p]πρὸ τ γαζοφυλακίων, σφόδρα μὲν καλοῖς καὶ μεγάλοις ἀνείχοντο κίοσιν. ἦσαν δ' ἁπλαῖ, [q]καὶ πλατὺ δ μεγέθους τ κάτω κατ' ὀρθὴν ἀπελείποντο.

Γ'. Τῶν δὲ πυλῶν [r]αἱ μὲν ἐννέα, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ κεκαλυμμέναι παντάχοθεν ἦσαν, [s]ὁμοίως τε τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰ ὑπέρθυρα· μία δ' ἡ ἔξωθεν δ νεὼ Κορινθίου χαλκοῦ, πολὺ τῇ τιμῇ τὰς χαλαργύρους καὶ περιχρύσους ὑπεράγουσα. καὶ δύο

---

a Ita cum *Cod. Big.* ἰφεστήκεσαν in *Editis Aliiſque.* *b* Κεδρίνοις τε *Big* uti & mox ὑδενὶ τ' ἔξωθεν. *c* Ὡρόφωντο *Big.* *d* Καὶ πλ. μὲν καὶ ἐπὶ πς. *Big.* *e* Καὶ τὸ ὕπ. *Big.* *f* Eſt qui παντοδαποῖς λίθοις malit. Verum nil mutandum, ſed ἀπὸ aut ὑπὸ ſubintelligendum. *g* *Miſna* decem ſolummodo agnoſcit palmos. Verum ſi hîc tres ordines lapidum ſtatuamus, quibus quartus deinde addatur è lignis conſtans, nulla erit pugna: adeoque pro τείπηχυς ſubſtituamus τρίτευχον, ut hoc ſeptum tria veluti tecta habuiſſe dicatur, duo è ſecundo & tertio ordine lapidum, tertium vero è lignis; vel legamus τρίτευχοι, ut tres ſolummodo ordines lapidum veluti parietes agnoſcamus, interius lignis veſtitos. *Conſt. l. Empereur* de *Menſuris templi* cap. 2. §. 3. p. 42. Confer *L. Cappelli* Spicilegium ad *Epheſ.* c. 2. v. 14. *h* Διεστείχισαν *Big.* *i* Sc. in *interius ſeptum.* Pariterque in interiori ſepto alia fuit iſti ſimilis lorica, qua populus à templi ingreſſu & atrio ſacerdotum diſcludebatur. *k* Ita *Big.* & *Vat.* διδυμημένου τοῖς βαθμοῖς in *Editis Aliiſque.* *l* Κατ' ἕτερον *Big.* *m* Δι' ἀναγκης *Big.* *n* Κατα τὸν ἐφ' ἑτέρου *Big.* *o* Ita *Big.* τοῖς τε ἐπιχ. καὶ τοῖς in *Editis Aliiſque.* *p* Πρὸς τὸν γαζ. *Big.* Vide Commentarios *Conſt. l' Empereur* in *Cod. Middoth* p. 48. & 49. quem in loci verſione ſequuti ſumus. Paulo autem aliter *Baſnagius* in hunc modum, *porticus procurrentes inter portas, à muro interius protenſæ ante Gazophylacia, pulchris & grandibus ſuſtentabantur columnis.* *q* Ita *Big.* & *Ruf.* ἁπλῆν in *cæteris.* *r* Ὁμοίως δ' αὖτε *Big.* *s* Αἱ μὲν ἐννέα *Ruf.*

a Τελέσουσι

μὲ ἑκάστου πυλῶνος θύραι, [a] τεσσαράκοντα δὲ πηχῶν τὸ ὕψος ἑκάστης, καὶ ὁ πλάτος ἴσων πεντεκαίδεκα. μετὰ μέντοι τὰς εἰσόδους εἰσδοτέρω πλατυνόμενοι πρὸ ἑκάτερον τεσσαράκοντα πήχεις ὑξέδρας εἶχον εὖρός τε καὶ μῆκος πυργοειδεῖς, ὑψηλαὶ δ' ὑπὲρ πεντεκαίδεκα πήχεις. δύο δ' ἀνεῖχον ἑκάστην κίονες, δώδεκα πηχῶν τὴν [b] περιοχὴν ἔχοντες. καὶ τὰ μὲν ἄλλων ἴσον ἴσων τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ὑπὲρ τὴν Κοιλησίαν ἀπὸ τῆς γυναικωνίτιδος ὑξ ἀνατολῆς ἀναφερομένη τοῦ ναοῦ πύλης ἀντικρὺ, πολὺ μείζων· πεντήκοντα γὰρ πηχῶν ὕσα τὴν ἀνάστασιν, πεντεκαίδεκα πήχεις τὰς θύρας εἶχε, καὶ τὸν κόσμον πολυτελέστερον, ὅπερ ἁβροὺς πάχος ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ. τοῦτο δὲ τὰς καινὰς πύλας ἐπέχεεν ὁ [c] Τιβερίου πατὴρ Ἀλέξανδρος. βαθμοὶ δὲ δεκαπέντε ποιοῦσι τὸν μείζονα πύλην ἀπὸ τοῦ τῶν γυναικῶν διαφράγματος ἀνηγον· [d] τὰ γὰρ κατὰ τὰς ἄλλας πέντε βαθμοὺς ἦσαν βραχύτεροι.

δ'. Αὐτὸς δ' ὁ ναὸς, κατὰ μέσον κείμενος, ὃ ἅγιον ἱερὸν, δώδεκα βαθμοῖς ἦν ἀναβατός. καὶ ὃ μὲν κατὰ πρόσωπον ὕψός τε καὶ εὖρος ἴσον, ἀνὰ πήχεις ἑκατόν. κατόπιν δὲ τεσσαράκοντα [e] πήχεσι γενόμενος· ἔμπροσθεν γὰρ ὥσπερ ὦμοι πρὸ ἑκάτερον εἰκοσιπήχεις διέβαινον. ἡ πρόσθη δὲ αὐτῆς πύλη, πηχῶν ἑβδομήκοντα τὸ ὕψος ὕσα, καὶ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε, θύρας οὐκ εἶχε· [f] καὶ γὰρ ἀφανὲς τὸ ἀφαιὲς [g] καὶ ἀβασίκλειστον ἐφαίνετο· κεχρύσωτο δὲ τὰ μέτωπα [h] πάντα, καὶ δι' αὐτῆς ὅλος τοῦ θείου οἶκος [i] ἔσωθεν ἅπας κατεφαίνετο, μέγιστος ὤν, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἔσω πύλην πάντα λαμπόμενα χρυσῷ τοῖς ὁρῶσιν [k] ὑπέπιπτεν. τοῦ δὲ ναοῦ οὕτως ἔσω διέχοντος, μόνος ὁ πρόπυλος οἶκος [l] προῦκειτο, καὶ διηνεκὴς εἰς ὃ ὕψος, ἀνατεινόμενος μὲν ὅσον πεντήκοντα πήχεις, μηκυνόμενος δὲ ὅσον πεντήκοντα, καὶ [m] βάθος ὅσον εἴκοσιν. ἡ δὲ ἀφ' οὗ οἶκος πύλη κεχρύσωτο μὲ, ὡς ἔφην, πᾶσα, [n] καὶ ὅλος πρὸ αὐτῆς τεῖχος. [o] εἶχε δὲ καὶ τὰς χρυσᾶς ὑπὲρ αὐτῆς ἀμπέλους, ἀφ' ὧν βότρυες ἀνθρωπίνης κατεκρέμαντο. [p] οὗτος δὲ ἦδη οὗ ναοῦ διέχων, ταπεινότερα δ' ἔξωθεν ἦν, καὶ θύρας εἶχε χρυσᾶς πεντηκονταπέντε πηχῶν τὸ ὕψος, εὖρος δ' ἐκκαίδεκα. πρὸ δὲ τούτων ἰσόμηκες καταπέτασμα, πέπλος ἦν Βαβυλώνιος, ποικιλτὸς ὑακίνθου, καὶ βύσσου, κόκκου τε καὶ πορφύρας, θαυμαστῶς μὲν εἰργασμένος, οὐκ ἀθεώρητον δὲ τὴν ὕλης τὴν χρᾶσιν ἔχων, ἀλλ' ὥσπερ εἰκόνα τοῦ ὅλου. ἐδόκει γὰρ αἰνίττεσθαι τῇ κόκκῳ μὲν τὸ πῦρ, τῇ βύσσῳ δὲ τὴν γῆν, τῇ δὲ ὑακίνθῳ τὸν ἀέρα, καὶ τῇ πορφύρᾳ τὸν θάλασσαν· τὸν μὲν ὑπὸ τῆς χροᾶς ὁμοιουμένων, τὴν δὲ βύσσον καὶ τὴν πορφύραν ἀφ' ὧν γένεσιν, ἐπειδὴ τὰ μὲν ἀναδίδωσιν ἡ γῆ, τὴν δὲ ἡ θάλασσα. κατεγέγραπτο δὲ ὁ πέπλος πᾶς τὸν οὐράνιον θεωρίαν, πλὴν [q] τῶν ζωδίων.

ε'. Παρεισόδους δ' εἶσω τὸ ἑπίπεδον τοῦ ναοῦ μέρος ὑξεδέχετο. τούτου τοίνυν τὸ μὲν ὕψος ἐξήν-

quidem fores in ſingulis januis erant, & unaquæque xxx cubitis alta & xv lata erat. atqui poſt introitum introrſum dilatatæ exhedras utrinque habebant xxx cubitos longas & latas, turris in modum exſtructas, altas vero xl cubitos & amplius. ſingulas autem binæ columnæ duodenûm cubitorum ambitu ſuſtinebant. Et aliarum quidem *portarum* par magnitudo erat. Quæ vero ſupra Corinthiam ab oriente ex parte atrii feminarum rectà in templi portam reſpiciebat *reliquis erat* multo major: alta enim erat cubitos l, lata vero xl, cum foribus paris magnitudinis, quæ magnificentiore cultu & ornatu decoratæ erant, craſſioribus ſcilicet auri & argenti laminis veſtitæ. Illud vero quicquid erat auri & argenti, novem iſtis portis infundi curaverat pater Tiberii Alexander. Gradus autem xv à muro, qui mulieres ſegregabat, ad majorem portam ducebant: illis enim quinque gradibus qui ad alias portas ferebant erant breviores.

4. Ipſum vero templum, in medio poſitum, τὸ ἅγιον. *id eſt* ſacroſanctum, xii gradibus aſcendebatur. Et à fronte quidem ejus altitudo & latitudo par, centûm *nempe* cubitorum. pone vero xl cubitis erat anguſtius: nam à fronte duo veluti humeri utrinque xx cubitos ultra templi latera producebantur. Prima autem ejus porta, lxx cubitis alta atque lata xxv, fores non habebat (cœlum enim undique conſpicuum & ubique patens ſignificabat) omniſque ejus frons erat inaurata, perque eam prima ædes intus tota apparebat quæ maxima erat; quæque circa interiorem *templi* portam erant, tota auro coruſcantia, aſpicientibus occurrebant. Cum autem interior ejus pars contignatione interſepta eſſet, ſola prima domus patebat, & perpetuam in altitudinem ſurgebat ad xc quidem cubitos; in longitudine vero l erat, & xx in tranſverſum. at interior in propylæo porta inaurata erat, ut dixi, tota, totuſque circum eam paries. Deſuper autem habebat au- *vites aureæ.* reas vites, unde botri ſtatura humana dependebant. Verum quia ædes mediam coaxationem habebat, interior erat exteriori humilior; foreſque aureas habebat lv cubitorum altitudine, latitudine vero xvi. Foribus autem oppanſum aulæum pari longitudine peplum erat Babylonium, variatum ex hyacintho & byſſo & cocco & purpura, opere quidem mirabili contextum, contemplatione vero non indignam materiæ permixtionem habens, ſed omnium rerum veluti imaginem *exhibens*. nam cocco quidem ignis ſignificari videbatur, byſſo vero terra, hyacintho autem aër, ac purpurâ mare: illis quidem, propter colorum ſimilitudinem, byſſo autem & purpura, ex origine ſua; quoniam byſſum quidem terra, mare autem purpuram gignit. eratque in peplo deſcripta omnis cœli ratio, exceptis * ſignis.

5. Introgredientes autem † pars templi infe- *Templi pars inferior.* rior excipiebat. Jam vero ejus altitudo quidem

a Τεσσαράκοντα πηχῶν τὸ ὕψος ἑκάστη *Big.* b Ita cum *Big. Voſſ.* & *Ruf.* qui vertit *craſſitudine.* περιοχὴν in *Editis Aliiſque.* c Vide *Uſſerium* ad A. M. 4039. p. 623. d Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris templi*, p. 54. e Πήχεις. f Καὶ γὰρ τὸ ἀβασίκλειστον *Big.* g Illud πάντα non agnoſcit *Big.* h Ἔξωθεν *Big.* & *Ruf.* Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 127. i Ita *Big.* ὑπέπιπτον in *Editis Aliiſque.* k Προῦκειτο *Big.* l Sic *Big.* βάθος ὅσον in *cæteris.* m Καὶ ὁ λίθινος ὁ π. *Big.* n Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 132, 133. o Ὑπὲρ ἑαυτῆς *Big.* p Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi* p. 135. q Illud τῶν ἐ *MSS.* * *Sc.* Signorum Zodiaci figuris. † *Al.* Solum templi excipiebat. Confer pag. 1228. v. 22.

dem erat cubitorum LX, & longitudo totidem, latitudo autem cubitorum XX. At rurſus diviſi erant hi cubiti LX. Et prima quidem pars, ad

Tria opera mirabilia.

XL cubitos abſciſſa, in ſe habebat tria opera maxime mirabilia & omnium hominum ſermone celebrata, lychnuchum, & menſam, & thuribulum. Et ſeptem quidem lucernæ *ſeptem* planetas ſignificabant: tot enim ab ipſo ortæ ſunt lychnucho. Duodecim vero panes in menſa poſiti circulum Zodiacum & annum *deſignabant*. Thuribulum autem per tredecim odores, quibus replebatur ex mari & terra inhabitabili habitataque, indicabant omnia Dei eſſe Deique in uſum. Intima vero *templi* pars viginti quidem cubitorum erat: diſcernebatur autem ſimiliter velo ab exteriore. Nihil prorſus in illo *penetrali* erat poſitum, inacceſſum vero erat, & inviolabile, & quod à nemine videri poterat, ſanctique ſanctum vocabatur. Circa autem latera inferioris templi multæ erant domunculæ mutuo perviæ cum triplici tecto, inque eas è templi porta utrinque patebat ingreſſus. Superior autem pars iſtas domunculas non habebat, quo magis erat anguſta; altior autem ad XL cubitos magis anguſta quam inferior. Colligitur enim ea ratione, cum ſexaginta ejus quæ in *ſolo, univerſa altitudo centum cubitorum.

Sanctum ſanctorum.

Exterior templi facies.

6. Exterior autem ejus facies nihil habuit quod animus & oculi non mirarentur. laminis enim graviſſimis aureis undiquaque obtecta erat; ita ut primum ad ſolis exortum igni ſimillimum ejacularetur ſplendorem, & oculos eorum, qui eam intueri neceſſe haberent, quaſi radiis ſolaribus inde averteret. Porro hoſpitibus advenientibus è longinquo monti niveo ſimilis videbatur: nam ubi deaurata non erat, candidiſſimo marmore conſtabat. atque in faſtigio aureis verubus horrebat, idque acutiſſimis, ne ab inſidentibus avibus inquinaretur. Saxorum autem, quibus exſtructum erat templum, quædam erant XLV cubitos longa, alta V, & lata VI. Ara vero pro templo XV cubitos alta erat, longa vero pariterque lata † ad L cubitos. Quadrata autem collocata erat, angulos habens inſtar cornuum prominentes, & à meridie aſcenſus in eam leniter acclivis reſupinabatur. Sine ferro autem conſtructa erat, neque unquam ferrum eam tetigerat. Cæterum templum & aram cingebat lorica quædam ex ſaxo pulchro aſpectuque grato ad cubitum *unum* quaſi aſſurgens, quæ populum à ſacerdotibus ſegregabat. Et gonorrhæa quidem laborantes itemque leproſi tota urbe arcebantur, & mulieribus in menſium profluvio clauſum erat *templum*; iſtiſque, ne cum mundæ quidem eſſent, limitem de quo diximus tranſgredi licebat. Viri autem qui per omnia non purificati erant ab interiore ſepto arcebantur, & è ſacerdotibus qui minime puri eſſent ſimiliter excludebantur.

Ara deſcriptio.

Quibus non licebat templum intrare.

Quinam ſacerdotum aram tem-

7. Quicunque autem ex genere ſacerdotum ob defectum aliquem non miniſtrabant, *illi* ſi-

κοντα πηχῶν, καὶ τὸ μῆκος ἴσον, εἴκοσι δὲ πηχῶν τὸ πλάτος λιθ. τὸ δὲ ἑξηκοντάπηχυ πάλιν διήρητο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος, ἀποτετμημένον ὀκτὼ τεσσαράκοντα πήχεις, [a] εἶχεν ἐν αὑτῷ τρία θαυμασιώτατα καὶ περιβόητα πᾶσιν ἀνθρώποις ἔργα, λυχνίαν, τράπεζαν, θυμιατήριον. ἐνέφαινον δὲ ⓐ μὲν ἑπτὰ λύχνοι τὰς πλανήτας· τοσοῦτοι γὰρ ἀπ' αὐτῆς διήρητο τὰ λυχνία. ⓑ δὲ ὅτι τὰ τραπέζης ἄρτοι δώδεκα, τόν τε ζωδιακὸν κύκλον, καὶ ⓒ ἐνιαυτόν. τὸ θυμιατήριον δὲ, ἀφ' ὧν πρὸ πεντακαίδεκα θυμιαμάτων, οἷς ἐκ θαλάσσης ἀνεπίμπλατο, [b] τῆς τ' οἰκουμένης καὶ οἰκουμένης ἐσήμηνεν, ὅτι μὲν Θεοῦ πάντα καὶ τῷ Θεῷ. τὸ δ' ἐνδοτάτω μέρος, εἴκοσι μὲν πηχῶν· διείργετο δ' ὁμοίως καταπετάσματι πρὸς τὸ ἔξωθεν. ἔκειτο δ' οὐδὲν ὅλως ἐν αὐτῷ, ἄβατον δὲ καὶ ἄχειρωτον καὶ ἀθέατον πᾶσιν, ἁγίᾳ δὲ ἅγιον ἐκαλεῖτο. περὶ δὲ τὰ πλευρὰ ἔνδον κατὰ καθ', δ' ἀλλήλων ἦσαν οἶκοι τρίστεγοι πολλοί, εἰς οὓς ἐκάτερον εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης εἴσοδοι. [c] ὁ δὲ ὑπερῷον μέρος, τούτους μὲν οὐκ ἔτ' εἶχε τοὺς οἴκους, παρόσον [d] πῆχυν καὶ τριάκοντα, [e] ὑψηλότερον δ' ὅτι τεσσαράκοντα πήχεις, καὶ λιτότερον ἔκατα. συνάγει γὰρ ὅτι τριῶν ἑξήκοντα τοῖς ἔνδεκα πηχῶν ἑκατὸν τὸ πᾶν ὕψος.

5'. Τὸ δ' ἔξωθεν αὖ πρόσωπον, οὐδὲν ὅτι εἰς ψυχὰς, ὅτι εἰς ὀμμάτων ἔκπληξιν ἀπέλιπε. πλακὶ γὰρ χρυσῷ πυραϊς [f] κεκαλυμμένον πάντοθεν, ἐπὶ τὰς πρώτας ἀνατολὰς, πυρωδεστάτῳ [g] ἀπέπαλλεν αὐγῇ, καὶ τὰ βιαζόμενον ἰδεῖν τὰς ὄψεις ὥσπερ ἡλιακῆς ἀκτῖσιν ἀπέστρεφε. τοῖς γε μὴν εἰσαφικνουμένοις ξένοις, πόρρωθεν ὄρει χιόνος πλήρει κατεφαίνετο· καὶ γὰρ καθὰ μὴ κεχρύσωτο λευκότατος ἦν. ἐπὶ κορυφῆς δὲ χρυσοῦς ὀβελὸς ἀιεῖχε πεπηγμένος, ὡς μή τι πρόσκαθιζόμενον μολύνοιτο τῶν ὀρνέων. τῷ δὲ ἐν αὐτῷ λίθων ἕνιοι μῆκος πέντε καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦσαν, [h] ὕψος πέντε, εὖρος δὲ ἕξ. πρὸ αὐτοῦ δ' ὁ βωμὸς πεντεκαίδεκα μὲν ὕψος ἦν πηχῶν, εὖρος δὲ καὶ μῆκος ἑκατέρων ἴσων, ἀνὰ πεντήκοντα πήχεις. τετράγωνος δ' ἵδρυτο, κεραπαιδεῖς προσαέχων γωνίας, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ἐπ' αὐτὸν ἄνοδος ἠρέμα προσάντης ὑπλάτο. κατεσκεύαστο δ' ἄνευ σιδήρου, καὶ οὐδέποτε [i] ἥψατο αὐτοῦ σίδηρος. προέκειτο δὲ τοῦ τε ναοῦ καὶ τοῦ βωμοῦ εὐλιθόν τι [k] καὶ χαρὲν γέμισον, ὅσον πηχυαῖον ὕψος, ὃ διεῖργεν ἐξωτέρω τι δῆμον ἀπὸ τῶν ἱερέων. γονορροϊκοῖς μὲν δὴ καὶ λεπροῖς ἡ πόλις ὅλη [l] διείργετο, γυναικῶν δὲ ἐμμιλύοις [m] ἀπεκέκλειστο, παρελθεῖν δὲ ταύταις οὐδὲ καθαραῖς ἐξῆν οὐ [n] προείπαμεν ὅσον. ἀνδρῶν δ' ὃ μὴ κατὰ πᾶν ἡγνευκότες εἰργοντο τῆς ἔνδον αὐλῆς, καὶ τῶν ἱερέων πάλιν ὃ μὴ καθαρεύοντες εἴργοντο.

ζ'. Τῶν δὲ ἀπὸ γένους ἱερέων ὅσοι ἀφ' [o] πήρω-

σιν οὐκ ἐλευτύργουν, παρῆσάν τε ἅμα τοῖς ὁλοκλήροις

a Εἶχεν τὸ ἑαυτοῦ πρῶτα τὸ θεῶμα. *Big.* b Καὶ τ' *Big.* & *Voſſ.* c Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 152. d Illud ἤ omittit *Voſſ.* e Ὑψηλὸν *Big.* f Κεκαλυμμένον *Voſſ.* & mox ὅμοιον g Ἀπέλαμπεν *Big.* h Ὕψος τε πέντε, εὖρος ἓξ *Big.* i Ita *Big.* & *Voſſ.* ἔψαυεν in *Editis Aliiſque.* k Illud καὶ non agnoſcit *Big.* & mox καὶ inſerit inter ὅσον & πηχυαῖον. l Εἶχεν τὸ διεῖργον *Big. Bod.* & *Voſſ.* m Ἀποκέκλειστο *Big.* n Προείπαμεν *Big.* o Πηρώσεις *Big.* * *Id eſt*, inferioris partis. *Rufinus* vertit, *Colligitur enim centum cubitorum celſitudo univerſa, cum in ſolo* XL *cubitos habuerit.* Vide *L. Cappellum* in *Hiſt. Jud. Compend.* p. 160. † Cubitis quadragenis, *Ruf.* Eſt qui πόδας pro πήχεις in *Græcis* reſcribendum cenſet.

a Ἐσθῆσιν

εσις ἐνδοτέρω ϑ' γεισίου, καὶ τὰς ἀπὸ ϑ' γένυς ἐλάμβανον μειδίας, ταῖς γεμιὼ ἐσθήσεσιν ἰδιωτικαῖς ἐχρῶντο. τὴν γὰρ ἱερὰν [a] ὁ λειτουργῶν ἠμφιέννυτο μόνος. ὅτε δὲ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ϑν ναὸν ἀνέβαινον ἀ τῶν ἱερέων ἄμωμοι, βύσσου μὲν ἀμπεχόμενοι, μάλιστα δ' ἀπὸ ἀκράτου [b] νήφοντες, δέει τῆς θρησκείας, ὡς μή τι [c] ϖλημμελῶσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνῆει μὲν σὺν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ ἀεί, ταῖς δ' ἑβδομάσι καὶ νουμηνίαις [d] καὶ εἴ τις ἑορτὴ πάτριος ἢ πανήγυρις πάνδημος ἀγομένη δι' ἔτους. ἐλευτέργει δὲ, τοὺς μηροὺς μὲν ἄχρις αἰδοίου ϖαζώσμαῖ καλύπτων, [e] λινοῦν τε ὑποδύτην ἔνδοθεν λαμβάνων, καὶ ποδῆρες καθύπερθεν ὑακίνθινον ἔνδυμα στρογγύλον θυσανωτὸν ἔργον. τῶν δὲ θυσάνων ἀπήρτιστο κώδωνες χρύσεοι, καὶ ῥοαὶ [f] ϖολύλλυλοι, βραχυτῆς μὲν ἀ κώδωνες, ἀσφαπῆς δ' αἱ [g] ῥοαὶ σημεῖον. [h] ἡ δὲ τὸ ἔνδυμα τῷ στέρνῳ [i] ϖεροσκλῶσα ταινία, πέντε διλωσμένη ζώναις πεποίκιλτο, χρυσῷ τε καὶ πορφύρᾳ καὶ κόκκου, ϖρὸς δὲ βύσσου καὶ ὑακίνθου, δι' ὧν, ἔφαμεν, καὶ τὰ τοῦ ναοῦ καταπετάσματα σπυφάνθαι. τούτοις δὲ καὶ ἐπωμίδα κεκραμένῳ εἶχεν, ἐν ᾗ [k] ϖλείων χρυσὸς ἦν. σχῆμα μὲν οὖν [l] ϖάνυτοῦ ϑώρακος εἶχεν. δύο δ' αὐτῷ ἐπόρπων [m] ἀσπίδισκαι χρυσαῖ, κατεκέκλειντο δ' ἐν ταύταις κάλλιστοί τε καὶ μέγιστοι σαρδώνυχες, τὰς ἐπωνύμους τῶν τοῦ ἔθνους φυλῶν ὑπογεγραμμένας. κατὰ δὲ ϑάτερον ἄλλοι ϖροσήρτιστο λίθοι δώδεκα, κατὰ τρεῖς εἰς τέσσαρα μέρη διηρμένοι, σάρδιον, [n] τόπαζος, σμάραγδος, ἄνθραξ, ἴάσπις, σάπφειρος, ἀχάτης, ἀμέθυστος, λιγύριον, ὄνυξ, βήρυλλος, χρυσόλιθος· ὧν ἐφ' ἑκάστου πάλιν, εἰς τῶν ἐπωνύμων ἐγέγραπτο. τὴν δὲ κεφαλὴν βυσσίνη μὲν ἔσκεπε τιάρα, κατέστεπτο δ' ὑακίνθῳ· ϖερὶ ἣν χρυσοῦς ἄλλος ἦν στέφανος, [o] ἐκτύπωμα φέρων τὰ ἱερὰ γεγράμματα. ταῦτα δὲ ἐστὶ φωνήεντα τέσσαρα. ταύτην μὲν οὖν τὴν ἐσθῆτα οὐκ ἐφόρει ϑν ἄλλον χρόνον, λιτοτέραν δ' ἀνελάμβανεν, [p] ὁπότε δὲ εἰσίοι εἰς τὸ ἄδυτον, εἰσῄει δ' ἅπαξ καθ' ἑαυτὸν μόνος, ὃν ἡ νηστεύειν ἔθος ἡμέρα πάντας τῷ Θεῷ. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ναοῦ, [q] τ' ἐπὶ τούτοις ἐθῶν καὶ νόμων, αὖθις ἀκριβέστερον ἐρῦμεν. ὑ γὰ ὀλίγων ϖερὶ αὐτῶν καταλείπεται λόγος.

η'. Ἡ δὲ Αντωνία, κτὶ γωνίαν μὲν δύο στοῶν ἔκειτο ϑ' ϖρόσω ἱερῦ, τῆς τε ϖρὸς ἑσπέραν, καὶ τ ϖρὸς ἄρκτον. ἐδέδμητο δ' ὑπὲρ πέτρας [r] πεντηκονταπήχυς μὲν ὕψος, ϖανέρημνον δὲ πάσης. ἔργον δ' ἦν

mulque aderant intra loricam cum reliquis qui integro erant corpore, *parteſque *ſacrificiorum jure* generis *ſui* accipiebant; cæterum veſtibus plebejis utebantur. nam ſacra veſte is ſolus indutus erat qui miniſtrabat. Ad altare autem templumque aſcendebant de ſacerdotibus illi qui puri & integro erant corpore, byſſina quidem veſte amicti, maxime vero vino abſtinentes *idque* religionis reverentia, ne quid in miniſterio *ſuo* perperam agerent. Pontifex autem cum ipſis quidem, non tamen ſemper, aſcendebat; ſed diebus *quibuſque* †ſeptimis & noviluniis, & ſi quando patria feſtivitas atque annua celebritas ab omni populo ageretur. Sacris autem operabatur, femora quidem uſque ad verenda ſubligari occultans, intuſque habens lineam ſubuculam & hyacinthinum deſuper indumentum rotundum ad talos demiſſum, opus fimbriatum. ex fimbriis autem pendebant tintinnabula aurea & mala Punica alternatim intertexta: tintinnabulis quidem tonitrua, malis vero Punicis fulgura referentibus. Pectori autem indumentum quæ affigebat tænia, quinque diſtincta erat & variata ††zonis, auri *ſcilicet* & purpuræ & cocci, byſſique præterea & hyacinthi, quibus etiam vela templi diximus eſſe contexta. Iiſdem autem epomidem temperatam habebat, in qua plus auri erat. & figura quidem thoraci quo quis indui poteſt ſimilis erat. Duabus autem fibulis aureis clypeorum parvulorum ſpecie vinciebatur, illiſque incluſi erant optimi maximique ſardonyches, nomina eorum, à quibus denominatæ erant gentis tribus, inſcripta ferentes. ex altera vero parte duodecim pendebant alii lapides, terni *in eadem ſerie* per quatuor *verſiculos* diſpoſiti, *ſc.* ſardius, topazius, ſmaragdus; carbunculus, jaſpis, ſaphirus; achates, amethyſtus, ligurius; onyx, beryllus, chryſolithus: quorum ſingulis rurſus unus eorum inſcriptus erat, quorum nomina ferebant tribus. Caput autem *ejus* tegebat tiara ex byſſo quidem facta, hyacinthino vero ſerto redimita: circa quam alia corona erat aurea, in qua expreſſæ erant ſacræ literæ. hæ autem ſunt vocales quatuor. Et hanc quidem veſtem alio tempore non gerebat, quippe ſimpliciorem adſumebat; ſed tunc cum in adytum intraret: ſemel autem quotannis ſolus intrabat, quo die moris erat omnibus jejunio Deum colere. Et quæ ad civitatem quidem ſpectant & templum, moreſque & leges circa ea *obſervandas*, iterum accurate magis agemus: non enim pauca de illis dicenda ſuperſunt.

plumque aſcendebant.

Pontificis M. veſtimenta.

8. Cæterum Antonia poſita erat ad angulum quidem, quo ſeptentrionalis & occidentalis *ſepti* exterioris templi porticus conjungebantur. Exſtructa autem erat ſuper petra, cubitis alta, & undique prærupta. Opus erat regis

Antonia turris.

a Conſer *Seldenum* de *Succeſſione in Pontificatum Hebræorum* l. 2. c. 7. *Sheringham.* in *Cod. Joma*, p. 155. 156. *Seldenum* de *Synedriis*, l. 3. c. 11. §. 3. & *Petitum* in *Obſervatt. ἀνεκδότοις* in *Joſephum*, tom. 4. p. 100. *b* Νήφοντες ἀεί, δέει τ' θ. *Bod.* *c* Παραλάβωσιν *Big.* *d* Καὶ ἢ πς *Big.* forſan pro καὶ ἡ πς. *e* Λινῦν *Big.* *f* Ὡστε μίσον ἀναλαμβάνειν δύο τὰ κωδώνια μίσον τῶ ῥοῶν κωδώνιον in *Antiqq.* l. 3. p. 113. v. 20. *g* *Al* ῥοιαί. *h* Ἡ δὲ τὸ ἔνδ. *Big.* *i* Προσηλῶσα *Big.* *k* Ita *Big.* & *Voſſ.* πλείω in *Editis Aliiſque.* *l* Male *Ruſinum*, qui vertit, *aſpidum ſpecie vinciebantur*, reprehendit *Brawnius* de *Veſtitu Sacerd. Hebr.* l. 2. c. 6. §. 10. *n* Τοπάζιον *Big.* Conſer *Antiquitatum* l. 3. c. 7. §. 6. p. 114. *o* Ἐκτύπωμα *Big. Vat.* & *Voſſ.* *p* Λιτοτέραν δ' ἀνελάμβανεν, ὁπότε εἰσίοι legit *E. Bernardus* in notis ad *Joſephum*, p. 215. Verum οὐκ ante vocem ἐφόρει & ϑ poſt ὁπότε tollendum eſſe exiſtimat *Bonfrerius* ad *Leviticum*, p. 648. vertitque, *Et hanc quidem veſtem ferebat alio tempore; ſimpliciorem vero aſſumebat, quando ingrediebatur adytum; ſemel autem*, &c. Vide *Seldenum* de *Succeſſ. in Pontif.* l. 2. c. 7. & *Cunæum* de *Rep. Hebr.* l. 2. c. 1. *q* Τῶν τε περὶ τούτων *Big.* *r* Πεντηκοντάπηχυς *Big.* * Parteſque generis conſequebantur *Ruf.* Etiam partes generis (*Sacerdotalis, qui illic manerent*) ſimul omnes capiebant, *Selden.* de *Synedriis Vett. Hebr.* l. 3. c. 11. p. 173. † *Id eſt*, Sabbatis. nam ἑβδομὰς ἡμέρα (ut alibi dicit *Joſephus*) σάββασίν καλεῖται. †† Coloribus *Ruf.*

Antoniæ deſcriptio.

gis Herodis, in quo maxime ingenii ſui magnificentiam oſtendit. Primum enim ab imis uſque radicibus ſaxum ipſum levibus ex cæſo lapide cruſtis obtegebatur, quo & decus ei adderetur, & facile dilaberentur, qui vel aſcendere vel deſcendere tentaviſſent. Deinde ante arcis ipſius ædificium murus erat altitudinis trium cubitorum; intra hunc, omne ſpatium Antoniæ in XL cubitos erigebatur. Intus autem regiæ amplitudinem & formam habebat. diviſa enim & diſtincta erat in varia omnis ſpeciei omniſque uſus habitacula, atria, porticus, balneas, & aulas ampliſſimas, militibus collocandis aptiſſimas; ita ut, quòd omnia in ea erant ad uſum neceſſaria, urbs, ſtructuræ vero magnificentia regia videretur. Cum autem tota haberet turris ſpeciem, quatuor in angulis quatuor habuit alias turres: quarum aliæ quidem L cubitos altæ, illa vero quæ ad angulum meridionalem & orientalem ſita erat LXX cubitis eminebat, ita ut ex ea totum templum conſpici poſſet. Qua vero templi porticibus jungebatur, *utrimque* in ambas deſcenſus habebat, per quas deſcendentes vigiles (ſemper enim in Antonia erat Romana legio) & variis in locis ad porticus ſtantes cum armis, feſtis diebus populum, ne quid novi moveret, obſervabant. Cuſtodia enim urbis erat templum, templi Antonia. ibi vero erant trium illorum locorum cuſtodes: atque ſuperiori civitati etiam ſuum erat præſidium, Herodis *nempe* regia. Bezetha autem collis ab Antonia, uti dixi, diviſus erat: cum autem omnium altiſſimus eſſet, parti novæ urbis adjunctus erat, templumque ad ſeptentrionem ſolus obſcurabat. Et de urbe quidem muriſque, cum mihi propoſitum ſit rurſus ſingula dicendo perſequi, in præſentia ſatis dixiſſe videor.

Præſidium Romanorum feſtis diebus in Antonia.

Bezetha collis.

Ηρώδυ βασιλέως, ὁ ᾧ μάλιστα ὃ φύσει μεγαλόνοια ἐπεδείξατο. [a] πρῶτον μὲ γὰρ ἐκ ῥίζης ἡ πέτρα πλαξὶ κεκαλυμμέναις λείαις λίθων, εἴς τε κάλλος, καὶ ὡς ὀλισθάνοι πᾶς ὁ [b] προσβαίνειν καὶ καπίναι περιῶσιν. ἔπειτα πρὸ τοῦ πύργου δομήσεως, πηχῶν πηχῶν τεῖχος ἦν, ὁ δὲ πύργος τούτου, τὸ πᾶν [c] ἀφάνισμα τῆς Ἀντωνίας, ὅτι τεσσαράκοντα πήχεις ἀνέβαινε. τὸ δὲ ἔνδον βασιλείων εἶχε χώραν καὶ ἀφάτους. μεμέριστο γὰρ εἰς πᾶσαν οἴκων ἰδέαν τε καὶ χρῆσιν, προαύλιά τε καὶ βαλανεῖα καὶ στρατοπέδων [d] αὐλὰς πλατείας, ὡς πρὸ μὲν πάντα ἔχειν τὰ χρειώδη, πόλεως εἰ) [e] δοκεῖν, τῇ πολυτελείᾳ δὲ βασίλειον. πυργοειδὴς δὲ ἦσαν ὁ πᾶν ὄγκημα, κατ' γωνίαν τέσσαρσιν ἑτέροις διείληπτο πύργοις· [f] ὧν οἱ μὲ ἄλλοι πεντήκοντα τὸ ὕψος, ὁ δὲ ὁπὶ τῇ μεσημβρινῇ καὶ κατ' ἀνατολικὴ γωνίᾳ κείμενος ἑβδομήκοντα πηχῶν λίθ, ὡς καθορᾶν ὅλον ἀπ' αὐτῆ τὸ ἱερόν. καθὰ δὲ στωᾶτο ταῖς ἱερᾶ στοαῖς, εἰς ἀμφοτέρας εἶχε καταβάσεις· δι' ὧν [g] κατιόντες ἀ φρουροὶ, [h] κατῆσαν δὲ ἀεὶ ἐπ' αὐτῆς τάγμα Ρωμαίων, καὶ διϊσάμενοι περὶ ταῖς στοαῖς μετὰ τῶν ὅπλων, ὁ ταῖς ἑορταῖς, τὸ δῆμον ὡς μή τι νεωτερισθείη παρεφύλαττον. φρούριον δὲ ἐπέκειτο τῇ πόλει μὲ τὸ ἱερόν, πρὸ ἱερῷ δὲ ἡ Ἀντωνία. κατ' δὲ ζώνην ἀ τῶν τειχῶν φύλακες ἦσ, καὶ τὸ ἄνω πόλεως ἴδιον φρούριον ἦν, τὰ Ηρώδυ βασίλεια. ἡ Βεζεθὰ δὲ λόφος διῆρητο μέ, ὡς ἔφην, ἀπὸ τῆ Ἀντωνίας· πάντων δὲ ὑψηλότατος ὢν [i] μέρει τῆ καινῆς πόλεως [k] προσῴκιστο, [l] ᾧ μόνος πρὸς ἱερῷ κατ' ἄρκτον ἐπεσκότει. στοαὶ μὲ δὴ τῆ πόλεως, ᾧ τῶν τειχῶν αὐθις εἰπεῖν ἀκριβέστερον ἕκαστα [m] προτεθυμήμεθα, ὁπὶ δ παρόντος ἀπόχρωντας εἴρηκα.

VII. CAP. VI. ΚΕΦ. ς'. 15'.

De Simone & Joanne Tyrannis. utq; Tito mœnia circumeunte, vulneratur Nicanor; unde ad obſidionem urgendam excitatur Titus.

Περὶ Σίμωνος καὶ Ἰωάννου τῶν τυράννων. ἐ ὡς προϊόντος Τίτου τὸ τεῖχος, τραυματίας Νικάνωρ· ὅθεν εἰς πολιορκίαν παροξυνόμενος ὁ Τίτος.

Quot milites in ſua factione habuit Simon dux.

BEllicoſi autem quotquot in ea erant, & ſeditioſi de multitudine, circa Simonem quidem erant ad decem millia, præter Idumæos, quinquaginta vero decem millium duces, quibus ipſe quaſi dominus omnium præerat. Idumæi autem qui à Simone ſtabant, ad quinque millia, duces decem habebant. horumque principes videbantur, Soſæ *filius* Jacobus, & Simon filius Cathlæ.

Quot in ſua Joannes.

Joannes autem, qui templum occupaverat, ſex armatorum millia habebat, ſub ducibus viginti. illi vero tunc etiam Zelotæ, depoſitis diſcordiis, acceſſerant, bis mille & quadringenti,

Zelotæ à Joanne ſtabant.

ſub duce priori Eleazaro & Simone Arini filio. His autem, uti diximus, bellum *inter ſe* gerentibus, plebs erat utrique certaminis præmium, populique pars, quæ illorum injuriis non favebat, ab utriſque diripiebatur. Tene-

Τὸ μάχιμον δ' ὁ αὐτῆ καὶ στασιάζον πλῆθος περὶ Σίμωνα μὲ μύριοι ἦσαν, δίχα τῶν Ἰδυμαίων, πεντήκοντα δ' ἡγεμόνες τὸ μυρίων, ἐφ' οἷς ὅτος κύριος τὸ ὅλων. Ἰδυμαῖοι δ' αὖτ [n] συνεστηλῶντες, εἰς πενταχιλίους, ἄρχοντας εἶχον δέκα. τούτων τοῦ ἦρχεν ἐδόκει, ὅ,τε τῦ Σωσᾶ Ἰάκωβος, καὶ [o] Σίμων υἱὸς Καθλᾶ. Ἰωάννης δὲ, ὃ ἱερὸν κατειληφὼς, ἑξακισχιλίους ὁπλίτας εἶχεν, ὑφ' ἡγεμόνας εἴκοσι. προσεγένοντο δ' αὖτῷ τότε καὶ οἱ ζηλωταὶ, συνασάμενοι ᾧ ἀφεστήκεσαν, διχίλιοι μὲν ὄντες καὶ τετρακόσιοι, χρώμενοι δ' ἄρχοντι πρῶ καὶ πρότερον Ἐλεαζάρῳ, ᾧ Σίμωνι τῦ [p] Ἀριῦ. πολεμούντων δὲ τούτων, ὡς ἔφαμεν, ἆθλον ὁ δῆμος ἑκατέροις, καὶ τὸ μὴ στασιάζειν ᾧ λαῦ μέρος ὑπ' ἀμφοῖν διαπάζετο. κατεῖχε δ' ὁ

a Πρῶτον μὲ γὰρ ὁπ. *Big.* b Προσβαίνειν *Big.* c Ἀνάστημα *Big.* d Αὐλαῖς πλατείαις *Big. & Vat.* e Δοκεῖν *Big.* f Vide *Groſium* ad *Matt.* c. 26. v. 45. g Ὡς οἱ μὲ ἄλλοι *Big.* h Κατήσαν *Big.* i Ita in pleriſque libris impreſſis & *MSS.* μέρη in *Ed. Baſ.* k Προσῳκίστο *Bunb.* & mox ἐπεσκότει. *Idem & Vat.* l Vide *Villalpandum* in *Apparatu Urbis ac Templi, part.* 1. l. 2. c. 12. p. 97. m Προτεθυμήμεθα *Big.* n Συνεστηλῶντες *Big.* o Σίμων ὁ παῖς Καθλᾶ *Big.* p Ita *Big. Gall. & Ruf.* Ἀριοῦ *Bod.* Ἀριοῦν *Voſſ. Lipſ. & Vat.* Ἀριέως in *Editis Aliiſque.* q Ἑκατέρῳ *Big.*

a Τὸ

δ' ὁ μὲν Σίμων τὴν τε ἄνω πόλιν καὶ [a]τὸ μέγα τεῖχος ἄχρι τοῦ Κεδρῶνος, τοῦ τε ἀρχαίου τείχους ὅσον ἀπὸ τῆς Σιλωᾶς ἀναχάμπτον εἰς ἀνατολὰς, ὃ μέχρι τῆς Μονοβάζου καταβαίνει αὐλῆς. βασιλεὺς δ' οὗτος ἦν τῶν ὑπὲρ Εὐφράτην Ἀδιαβηνῶν. κατεῖχε δὲ καὶ τὴν πηγὴν, [b]καὶ τὸν Ἀκρᾶν· αὕτη δ' ἦν ἡ κάτω πόλις· καὶ τὰ μέχρι [c]τοῦ τῆς Ἑλένης βασιλείου, τῆς τοῦ Μονοβάζου μητρός. ὁ δὲ Ἰωάννης τό,τε ἱερὸν, καὶ τὰ πέριξ ἐπ' ὀλίγον, τόν τε Ὀφλᾶν καὶ τὸν Κεδρῶνα καλούμενον φάραγγα. [d]τὸ μεταξὺ δὲ τούτων ἐμφράσαντες, τῷ πρὸς Ἕλληνας πολέμῳ [e]χώραν ἀνεῖσαν. οὐδὲ γὰρ, πρὸς τοῖς τείχεσιν ἐστρατοπεδευμένων Ῥωμαίων, ἔνδον ἡ στάσις ἠρέμει· βραχὺ δὲ πρὸς τὸν πρῶτον [f]ἐπιόντα ἀνενόσησαν, καὶ κατὰ σφᾶς πάλιν ἀλλήλοις ἐμάχοντο, [g]κατά τε εὐχὴν πάντα τοῖς πολιορκοῦσιν ἔπραττον. οὔτε γὰρ αὐτοὶ τι χεῖρον [h]ὑπὸ Ῥωμαίων ἔπαθον, ὧν ἀλλήλους ἔδρασαν· οὔτε μετὰ [i]ταῦτα ἡ πόλις ἐπειράθη καινοτέρου πάθους. ἀλλ' ἡ μὲν χαλεπώτερόν τι πρὸ τοῦ πεσεῖν ἠτύχησεν, οἱ δὲ ἑλόντες αὐτὴν κατώρθωσάν τι μεῖζον. φημὶ γὰρ ὡς τὴν μὲν πόλιν ἡ στάσις, Ῥωμαῖοι δὲ εἷλον τὴν στάσιν, ἦν δὴ πολὺ τοῦ τειχῶν ὀχυρωτέραν. καὶ τὸ μὲν σκυθρωπὸν τοῖς οἰκείοις, τὸ δίκαιον δ' ἄν τις εὐλόγως Ῥωμαίοις προσγράφοι. ποιείτω δ' ὅπη τοῖς πράγμασιν ἕκαστος ἄγῃ.

ιζ. β'. Τῶν γε μὴν ἔνδον οὕτω διακειμένων, ὁ Τίτος μετ' ὀπλέκτων ἱππέων περιὼν ἔξωθεν, ἤ προσβάλλοι τοῖς τείχεσι κατεσκέπτετο. ἀπορουμένου δὲ πάντοθεν· οὔτε γὰρ κατὰ τὰς φάραγγας ἦν τῷ πρόσοδον, καὶ κατὰ θάτερα τὸ πρῶτον τεῖχος ἐφαίνετο τοῖς ὀργάνων προέχειν· ἐδόκει χρῆναι τὸ Ἰωάννου τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον [i]προσβαλεῖν. ζώνη γὰρ [k]τό,τε πρῶτον ἦν ἔρυμα χαμαλώτερον, καὶ τὸ δεύτερον ὑπ' οὐκ ἐπιπόνου, ἀμελησάντων καθ' ἃ μὴ λίαν ἡ καὶ μὴ πόλις συνῴκιστο τειχίζειν· ἀλλ' ὅπερ ὅ τρίτον [l]ἦν εὐπετέστατα, δι' οὗ τὴν ἄνω πόλιν, καὶ ἀφ' τῆς Ἀντωνίας τὸ ἱερὸν αἱρήσειν ἐπενόει. ὁ δὲ τούτῳ προσιὼν αὐτοῦ τοξεύεταί τις τὴν φίλων, [m]ὀνόματι Νικάνωρ, κατὰ τὸν λαιὸν ὦμον, ἔγγιον μετὰ τοῦ Ἰωσήπου προσελθών, καὶ πειρώμενος εἰρηνικὰ τοῖς ὑπὲρ τοῦ τείχους, [n]ἦ γὰρ ἄγνωστος ἦν, προσλέγεσθαι. διὰ [o]τοῦτο τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ὑπτιώσας Καῖσαρ, εἰ μηδὲ τῶν ὑπὲρ σωτηρίας προσιόντων ἀπέχοιντο, παρεξιέναι [p]πρὸς [q]τὴν πολιορκίαν, [q]ἅμα τε συντάγμασιν ἄγειν τὰ πρὸ τῆς πόλεως [r]ἤρεν, ἵν' συμφέροντα, διέλκυσε [q]τὴν ὕλην ἐγείρειν χώματα. τριχῇ δὲ διατάξας τὸν στρατὸν πρὸς τὰ ἔργα, μέσους ἵστησι τῶν χωμάτων

bat autem Simon quidem ſuperiorem civitatem, murumque magnum uſque ad Cedronem, & antiqui muri quicquid à Siloa flectitur ad orientem, & uſque ad Monobazi regiam deſcendebat. is autem rex erat Adiabenorum Tranſeuphratenſium. Tenebat etiam fontem *Siloam* & montem Acræ, (illa autem eſt inferior civitas) & omnia uſque ad regiam Helenæ, matris Monobazi. Verum Joannes & templum *occupabat*, & circumcirca omnia non exiguum in ſpatium, itemque Ophlam & vallem quæ Cedron appellatur. Aliis autem quæ interjacebant incenſis, medium bello quod inter ſe gerebant ſpatium aperuerunt. Nequaquam enim, caſtris Romanorum prope murum poſitis, intra civitatem quieſcebat ſeditio: ſed cum ad primum illorum impetum pauliſper ſanitatem recepiſſent, mox in priſtinum morbum recidère; & ſecum ipſi iterum diſſidentes pugnabant, & omnia faciebant quæ in votis erant obſidentibus. nihil enim à Romanis acerbius paſſi ſunt quam quæ ipſi ſibi invicem fecerunt: neq; poſt illos civitas aliquid novæ calamitatis experta eſt. Sed illa quidem graviores caſus pertulit antequam ſubverteretur: at qui eam ceperunt, majus quiddam bono illius effectum reddiderunt. Ajo enimvero quod civitatem delevit ſeditio, ſeditionem ſuſtulerunt Romani, quæ multo validior erat mœnibus. Et quicquid triſte erat & calamitoſum ſuis, quod vero æquum & juſtum merito Romanis adſcribidebet. Ex rebus autem ipſis unuſquiſque judicium ferat.

Quam partem urbis tenuit Simon.

Quam partem Joannes.

2. Cæterum, cum res intra civitatem ita ſe haberent, Titus cum lectis equitibus foris eam circumiens, qua impreſſionem faceret in mœnia, diſpiciebat. Hæſitanti autem undique (neque enim qua valles erant adiri poterat, & ab alio latère primus murus firmior videbatur *quam ut* machinis *cederet*) placuit ad Joannis pontificis monumentum urbem oppugnare. hac enim parte & primum munimentum erat humilius, & ſecundum *ei* non conjungebatur, quod inſuper haberent munitiones facere, qua *ſcilicet* nova urbs incolis minus frequentaretur: quinetiam tertium in murum facilis illac erat aditus, per quem ſuperiorem civitatem, perque Antoniam templum capi poſſe cogitabat. Interea autem, dum ille *ſingula* perluſtraret, quidam ex amicis ejus, Nicanor nomine, lævo humero ſagitta percutitur, cum propius una cum Joſepho acceſſiſſet, pacemque muro ſtantibus ſuadere tentaret, ut qui non ignotus eſſet. Quapropter Cæſar, cum animos illorum *inde* cognoviſſet, quod ne ab iis quidem abſtinerent, qui ipſorum in ſalutem ad eos accederent, ad obſidionem incitatur: ſimulque ſuburbana militibus vaſtare permittebat, materiamque comportari & aggeres erigi juſſit. Cum autem exercitum trifariam ad opera diviſiſſet, medios in aggeribus jaculatores

Titus qua muros aggrederetur explorat.

Nicanor ſagitta percutitur.

a Τὸ ἄνω τεῖχος *Busb.* b Καὶ τὴν ἄκραν in *pleriſque MSS.* c Τῶν Ἑλένης μνημείων *Big.* d Τὸ μεταξὺ *Big.* e Τὸν χώρον ἀπῆσαν *Big.* f Ἐκπίψαντες *Big.* g Τὰ κατ' εὐχὴν τοῖς πολίταις *Big.* h Ita *Vat.* & *Ruf.* τοῦτο in *Editis Aliiſque.* i Προσβαλεῖν *Big.* k Illud τό, τε è *Codd. Big. Vat. Voſſ.* & verſione *Rufini.* l Ita *Vat.* & *Voſſ.* ἦν ἡ εὐπετέστατα in *Editis Aliiſque.* m Omnes *Big.* n Alter legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *dicendi enim peritus erat.* Quid ſi legamus, ἦ γὰρ ἄγνωστος ἦν γλῶσσαν, *ſermone ignoto non utebatur?* o Ita *Big.* Δι' ταῦτα in *cæteris.* p Πρὸς πολ. *Big.* q Ἅμα τε σὺν τοῖς πάγμασιν *Big. Vat.* & *Voſſ.* ἅμα τε σὺν τάγμασιν *Gall.* Forſan legendum, ἠγμένα τε σὺν πάγμασιν. quo modo apud *Herodianum* ἠγμένα τε pro ἅμα τε reſcribendum eſſe docuit *Sylburg.* r Εφιει *Big.*

Titus machinas muris admovet.

res & ſagittarios conſtituebat, & ante eos ſcorpiones & catapultas & balliſtas, quibus & excurſus hoſtium in opera arceret, & qui ex muris illa impedire ſatagerent. Cæſis autem arboribus illico nudata erant ſuburbana: cumque ligna comportata eſſent ad aggeres *ſtruendos* & totus operi manus admoveret exercitus, nequaquam otium agebatur apud Judæos. Et populo quidem, qui in mediis erat rapinis & cædibus, tunc contigit audaciam ſumere: nam & ſe reſpiraturos eſſe exiſtimabant, cum inimici adverſus externos undique occuparentur, pœnaſque ſe ab noxiis repetituros, ſi ſuperiores fierent Romani.

3. Joannes autem, quamvis in hoſtes qui foris erant ſocii ſui irrumpere properarent, metu tamen Simonis ſe continebat. Verum Simon non quieſcebat; quippe propior erat obſidentibus. machinas autem bellicas per muros diſponit, & quas Ceſtio olim abſtulerant, & quas capto Antoniæ præſidio nacti ſunt. Sed ex iis quidem penes ipſos plerique nihil profecerunt, propter imperitiam; pauci autem à transfugis *licet* edocti *male utebantur organis: verum lapidibus & ſagittis aggerem jacientes è muris feriebant, perque cuneos excurrentes cum illis manus conſerebant. Operariis autem tegumento erant crates ſuper vallos expanſæ, contraque excurſus oppoſitæ erant machinæ: & omnibus quidem legionibus egregiæ paratæ erant, præcipue vero decimæ, ſcorpiones *ſcilicet* vehementiores, balliſtæque majores, quibus non ſolum irruentes, ſed etiam ſuper muros ſtantes proſternebant. Talenti quidem pondere erant lapides qui mittebantur, duo autem & amplius ſtadia pervadebant. atque ictus ipſe non iis modo quibus primis incidebat, ſed & longe retrorſum ſtantibus erat intolerabilis. Cæterum Judæi in primis cavebant à lapidibus, nam candidi erant, adeo ut non tantum ſtridore prænoſcerentur, ſed & ex ſplendore *ſuo* præviderentur. Itaque ſpeculatores turribus inſidentes prænunciabant, † quando impelleretur machina, ſaxumque ferretur, patria lingua clamantes, MISSILE VENIT. In partes itaque diſcedebant in quos veniret, humique procumbebant. quo factum eſt, ut, ſibimet cavendo, lapides irriti caderent. Proinde Romanis in mentem veniebat illos denigrare. tunc enim, cum non amplius ut ante prævideren*tur, ita cadebant ut vellent; ſimulque multos unius jactu occidebant *Romani*. neque vero *Judæi*, multa licet gravia perpeſſi, illis permittebant aggeres ſecure erigere: ſed commenta omnia cum audacia conjuncta adhibentes, die noctuque eos arcebant.

Simon rem ſtrenue gerit contra Romanos.

Organa bellica Romanis egregia.

Judei ut ſibimet cavebant à machinis.

Romani ſe parant ad helepoles mœnibus admovendas.

4. Perfectis autem operibus plumbo quidem & lino ab aggeribus jacto fabri dimetiuntur ſpatium, quod inter aggeres & muros intercedebat: nec enim alioqui id fieri poterat, quoniam deſuper telis petebantur. Compertoque,

τύς τε ἀχοντιςὰς ϗ τοξότας, ϗ ϖερὶ τύτων τὺς ὀξυβελεῖς ϗ καταπέλτας ϗ τὰς λιθοβόλυς μηχανὰς, ὡς τάς τε ὀχθρομὰς εἴργοι τ̃ πολεμίων ὅπὶ τὰ ἔργα, ϗ τὺς ἀπὸ τ̃ τείχυς κωλύειν ϖειρωμένυς. κοπτομένων δὲ τ̃ δένδρων τὰ ϖρόσεια μ̃ ὸ τάχι γεγύμνωτο· συμφερομένων δὲ ὅπὶ τὰ χώματα τ̃ ξύλων, καὶ τ̃ς γραπὰς [a] ἀπάσης ὅπὶ ὅ ἔργον ὡρμημένης, ὁδὲ τὰ ϖρὸς τ̃ Ιυδαίων ἠρέμει. τ̃ μ̃ οὖν δ̃μον ὸ ἁρπαγὴς ὄντα καὶ φόνοις, συνέβαινε τότε θαῤῥεῖν, ἀναπνεύσειν τε ϗ θεωμένων ϖρὸς τὺς ἔξωθεν ὑπολάμβανον, ϗ λήψεσθαι παρὰ τ̃ αἰτίων αὐτὸς δίκας, εἰ Ρωμαῖοι ϖερίγένοιντο.

γ'. Ιωάννης δὲ, καί τοι χωρεῖν ὅπὶ τὺς ἔξω πολεμίυς τ̃ ϖερὶ αὐτὸν ὡρμημένων, δίει τ̃ Σίμωνα· ἔμενεν. ϗ μὲν ὁ Σίμων ἠρέμει, καὶ ϗ δ ἰῶ [b] ἔγγιον τ̃ ϖολιορκίᾳ. τὰ δὲ ἀφετήρια διῆκεν ὅπὶ ϗ τείχυς, ὅσα Κέστιός τε ἀφῄρητο [c] ϖρότερον, καὶ τινὰ ὅπὶ ϗ Αντωνίας φρυρεῖν ἐλόντες ἔλαβον. Ἀλλὰ τύτων μ̃ τοῖς ϖολλοῖς ἀχρεῖος ἡ χ̃ησις ἰῶ δ' ἀπειρίαν, [d] ὀλίγοι δὲ, ὑϖὸ τ̃ αὐτομόλων διδαχθέντες, ἐχρῶντο κακῶς τοῖς ὀργάνοις· χερμάσι δὲ καὶ τόξοις τὺς χωριώτας ἔβαλλον ἀϖὸ ϗ τείχυς, καὶ κ̃ συνταξεις ἐπεῖχοντες αὐτοῖς συνεπλέκοντο. τοῖς δ' ἐργαζομένοις [e] ἰῶ ἀϖὸ μ̃ τ̃ βελῶν ἡ σκέπη γέῤῥα, [f] χαραχωμάτων ὑφῃτημένα, τὰ δ' ἀφετήρια ϖρὸς τὺς ὀχθίονας· θαυμαστὰ δὲ ϖᾶσι μ̃ κατεσκεύαστο τοῖς τάγμασι· ἀφθόρως δὲ τ̃ [g] δεκάτῳ, βιαιότεροί τε ὀξυβελεῖς, καὶ μείζονα λιθοβόλα, δι' ὧν ὁ [h] μόνον τὰς ὀχθρομὰς, ἀλλὰ καὶ τὺς [i] ἐπὶ τείχυς ἀνέτρεπον. ταλαντιαῖοι [k] μ̃ ἦσαν [l] οἱ βαλλόμενοι πέτροι, δύο δὲ καὶ [m] πλέων ἀϖῄεσαν σταδίυς. ἡ ϖληγὴ δὲ, ὁ τοῖς [n] ϖροεστυχῶσι μόνον, ὅτι ϖολὺ δὲ καὶ τοῖς μετ' ἐκείνυς ἰῶ ἀνυπόστατο. οἱ μὲν Ιυδαῖοι ὅ ϖρῶτον ἐφυλάττοντο τινὰ πέτραν, λαμπρὰ γὰ ἦν, [o] ὡς μήτε τ̃ ῥοίζῳ σημαίνεσθαι μόνῳ, ἀλλὰ ϗ τ̃ λαμπρότητι ϖροδρᾶσθαι. σκοποὶ οὖν αὐτοῖς ἐπὶ τ̃ πύργων καθιζόμενοι ϖρεμήνυον, [p] ὁπόταν σφαθείη ὅ ὄργανον, ϗ ἡ πέτρα φέροιτο, τ̃ ϖατρίῳ γλώσσῃ βοῶντες, ὁ [q] ἰὸς ἔρχεται. δίεσιν δὲ καθ' ὃς ἦει, καὶ ϖροκατεκλίνοντο. συνέβαινε δὲ φυλαττομένων ἄϖρακτον διεκπίπτειν τ̃ πέτραν. ἀντιπίπτουσι δὲ Ρωμαῖοι μελαίνειν αὐτίκα. τότε γὰ οὐκ ἐθ' [r] ὁμοίως ϖροσρωμένης εὐτύχει, ϗ πολλὺς ἅμα μιᾷ βολῇ [s] διέφθειραν. ἀλλ' οὐδὲ κακόμοιροι μετ' ἀδείας παρεῖχον Ρωμαίοις ἐγείρειν τὰ χώματα· ϖᾶσιν δ' ὀπτικὴ ϗ τόλμη χρώμενοι, καὶ νύκτωρ ϗ μθ' ἡμέραν ἔργον.

δ'. Τ̃ν δ' ἔργων συντετελεσμένων, μολιβδίδι μ̃ ιθ'. καὶ λίνῳ [t] ἁϖομετροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ ἀϖόσημα ϖρὸς τὸ τεῖχος, ὅϖῃ τ̃ χωμάτων ῥίψαντες. ϗ γὰρ οἷόν ἄλλως ἄνωθεν βαλλομένοις. εὑρόντες δ' ἐχνεῖα

[a] Πάσης Big. [b] Εγγίζων Big. ἐγγίων Gall. ἐγγιῶν Busb. & Rhed. [c] Τὸ ϖρότερον Big. [d] Ita lego cum Cod. Big. & Ruf. ὀλίγοι δ' ὑϖὸ τ̃ ϖολεμίων αὐτομόλων διδ. in Editis Aliiſque. [e] Illud ἰῶ non agnoſci Big. [f] Τ̃ν χωμάτων Big. [g] Ita in pleriſque MSS. & Ruf. δωδεκάτῳ in Editis. [h] Μόνα Big. [i] Επὶ ϗ τείχυς Big. & Voſſ. [k] Μὶν γε Vat. χιλιῶ Suid. [l] Αἱ βαλλόμεναι πέτραι Big. [m] Πλέον Big. & Suid. [n] Προεστυχῶσι Big. [o] Ωστε μὴ τ̃ῷ ῥ. σ. μόνον Big. [p] Οταν Big. ὁπόταν Vat. [q] Ita reſcripſi, quod proxime accedat ad vulgatam editionem ὡὸς ἔρχεται, quam nobis exhibent libri impreſſi & Græci & Latini. nili quod in uno habeamus ὥ ἔρχεται. ſi quis malit λίθος ἔρχεται aut ἰὼ ἔρχεται, per me licet. Videſis Cl. *Cavenum* in *Hiſt. Literaria*, part. 2. p. 18. [r] Ομοίως ὡς ϖροσρωμένης Big. [s] Διέφθειρον· ἄλλως ϗ Big. [t] Απμέτρυν Big. * Si καλῶς pro καιρῶς legeretur, vertendum, *à transfugis edocti dextre utebantur organis, atque lapidibus* &c. † *Forſan*, quando organum intentum laxaretur.

a Οἰκείων

ἐξικνεῖσθαι δυναμένας τὰς ἑλεπόλεις προσῆγον· ὁ Τῖτος, ἐγγυτέρω τὰ ἀφετήρια διαστήσας, ὡς μὴ τὰς χριὰς εἴργοιεν ἀπὸ τοῦ τείχους, ἐκέλευσε τύπτειν. τοιχόθεν δ' ἐξαισίῳ κλύδῳ προσηχήσαντος αἰφνιδίως τὴν πόλιν, κραυγή τε ὁμοῦ τῶν ἔνδον ἤρθη, καὶ τοῖς στασιασταῖς ἴσον ἐμπίπτει δέος. κοινὸν δ' ἑκάτεροι τὸν κίνδυνον ἰδόντες, κοινῷ ἐπενόουν ἤδη ποιεῖσθαι καὶ τὴν ἄμυναν. διαβοώντων δὲ πρὸς ἀλλήλους τὴν διαφοράν, ὡς πάντα φράσοιεν ὑπὲρ τῶν πολεμίων, δέον, εἰ καὶ μὴ διηνεκῆ δίδωσιν αὐτοῖς ὁμόνοιαν ὁ Θεὸς, τό γῦν τῷ παρόντι, τῇ πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίᾳ ὑποθεμένους, κατὰ Ρωμαίων συνελθεῖν· κηρύσσει μὲν ἄδειαν ὁ Σίμων τοῖς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ παρελθεῖν ὅτι τὸ τεῖχος, ὑπηρέπει δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης. οἱ δὲ, τοῦ μίσους καὶ τῶν [a] ἰδίων διαφορῶν λαβόντες ἀμνησίαν, ἓν σῶμα γίνονται· καὶ ὅ μὲν τεῖχος προσβάλλει, ἀπ' αὐτοῦ [b] πυρά τε πλεῖστα καὶ τῶν μηχανημάτων σύλλεσιν, καὶ τοὺς [c] ὑποβεβηκότας τὰς ἑλεπόλεις ἀδιαλείπτως ἔβαλλον. οἱ [d] τολμηρότεροι δὲ, καὶ σίφη προσπηδῶντες τὰ γέρρα τῶν μηχανημάτων ἐσαράττον, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτοῦ προσπίπτουσι, [e] ὑπεκήμην μὲν ἐπ' ὀλίγα, τόλμῃ δὲ τὰ πλείω προσεγένοντο. προσεβοήθει δὲ τοῖς πονοῦσιν αὐτὸς ἀεὶ Τῖτος, καὶ [f] παρ' ἑκάτερον τοῦ ὀργάνου [g] τοὺς τε ἱππέας καὶ τοὺς τοξότας διαστήσας, ἔῤῥιπτε μὲν τοὺς τὸ πῦρ ὑποφέροντας, ἀνέστελλε δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν πύργων βάλλοντας, ἐνεργοὺς δὲ ἐποίει τοὺς ἑλεπόλεις. ὁ μὴν ταῖς πληγαῖς ὑπήκουε ὅ τεῖχος, εἰ μὴ καθόσον ὁ τοῦ πεντεκαιδεκάτου τάγματος κριὸς γωνίαν διέκλινε πύργου. τὸ δὲ τεῖχος ἀκέραιον ἦν· οὐδὲ γὰρ εὐθέως συνεκινδύνευε τῷ πύργῳ πρόσχωμα πολὺ, καὶ μὴ δυναμένῳ συναποῤῥῆξαί τι ῥᾳδίως τοῦ προβόλου.

ς'. Παυσάμενοι δὲ τοῦ ἐφόδου πρὸς ὀλίγον, καὶ τοὺς Ρωμαίους ὑποτρήσαντες ἐσκεδασμένους ὅτι τὰ ἔργα καὶ κατὰ τὰ στρατόπεδα, καμάτῳ γὰρ ἀναχωρῆσαι καὶ δεῖν τοὺς Ἰουδαίους ἠξίουν, ὀλίγοι κατὰ τὸν Ἱππικὸν πύργον ἀφ' ὑπάρχης πύλης ἀφανεῖς πάλαι, πῦρ τε τοῖς ἔργοις ὑποφέροντες, καὶ μέχρι τῶν ἐρυμάτων ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους [b] προσελθεῖν ὡρμημένοι. πρὸς δὲ τὴν κραυγὴν αὐτῶν οἵ τε πλησίον συνίσαντο ταχέως, καὶ οἱ πόῤῥωθεν συνέθεον. ἔφθανε δ' [i] ἡ Ἰουδαίων τόλμα τὴν Ρωμαίων εὐταξίαν, καὶ [k] τοῖς προεντυγχάνουσι πεφάμενοι προσέκειντο, καὶ τοῖς συλλεγομένοις. δεινὴ δὲ περὶ τὰς μηχανὰς συμπίπτει μάχη, τῶν μὲν ὑποπροφάσει τῶν δὲ κωλύειν βιαζομένων. κραυγή τε παρ' ἀμφοτέρων ἀσήμαντος ἦν καὶ πολλοὶ τῶν προαγωνιζομένων ἔπιπτον. Ἰουδαῖοι δὲ ὑφεῖχον ὑπονοίᾳ, καὶ τῶν ἔργων ἥπτετο τὸ πῦρ, καταφλεγῆναί τ' ἂν [l] ἐκινδύνευσε πάντα μετὰ τῶν ὀργάνων, εἰ μὴ τῶν ἀπ' Ἀλεξανδρείας ὑπολέκτων ἀντέστησαν οἱ πολλοὶ, καὶ τῇ σφετέρᾳ ἀπολλύναι ἀνδρισάμενοι· καὶ γὰρ τὰ δοξοτέρων διένεγκαν τῷ ζώτλῳ

helepoles eousque posse pertingere, eas adducebant: atque Titus, cum propius machinas dispositisset, ne arietes à muro arcerentur, ferire jussit. Tribus vero è locis ingenti fragore subito circumsonante civitatem, clamor ab iis qui intus erant sublatus est, similiterque seditiosos pavor invasit. Cumque periculum utrisque commune vidissent, in animum tum inducebant etiam junctis viribus illud depellere. Clamantibus autem ad se invicem ex utraque factione, quod *dissentientes* faciant omnia pro hostibus, cum oporteret, si non perpetuam illis concordiam daret Deus, in præsenti saltem inimicitias inter se deponere & contra Romanos conspirare: Simon quidem per præconem facit omnibus qui vellent potestatem è templo ad murum egrediendi; idem vero & Joannes, licet *Simoni* dissideret, permittit. adeoque odiorum ac discordiarum suarum oblivii in unum corpus coëunt, & in muros circumfusi faces inde quamplurimas contra machinas jaciebant, atque eos, qui helepoles degravabant, sine intermissione telis impetebant. audaciores vero, catervatim prosilientes, crates machinarum *tegmina* dilacerabant, eosque qui illis præerant adorti partim quidem ex peritia, maxime vero fortiter audendo superiores erant. Titus autem ipse nunquam cessabat laborantibus opem ferre, cumque ab utroque machinarum latere equites & sagittarios dispositisset, ignem quidem ferentes *procul* arcebat, à turribus vero jaculantes reprimebat, copiamque faciebat helepoli vires suas exercendi. Haud tamen murus ictibus cedebat, nisi quod decimæquintæ legionis aries turris angulum dimovit, muro stante incolumi: non enim statim discrimen adiit cum turri, quæ multo altius eminebat: nec facile poterat quidquam muri secum abrumpere.

Titus tribus ex locis murum pulsari jubet.

Seditiosi discordiarum oblivii in unum corpus coëunt.

Aries angulum turris abrumpit.

6. Cum autem ab excursibus paululum quievissent, observassentque Romanos per opera & castra esse dispersos (existimabant enim Judæos lassitudine aut formidine discessisse) excursionem faciunt omnes juxta turrim Hippicam per portam obscuram, & ignem operibus admovebant, & usque ad castrorum munimenta in Romanos facto impetu ferebantur. Cumque ab illis sublatus esset clamor, & qui prope erant statim conveniebant, & qui procul aberant *mox* concurrebant. Romanorum autem disciplinam præveniebat Judæorum audacia: illisque in quos primos inciderint in fugam versis instabant, ut & illis qui se collegerunt. Gravis etiam circa machinas pugna commissa est: illis quidem incendere, his vero incendium prohibere *summa* vi nitentibus. incertusque clamor utrinque tollebatur, & multi, qui in fronte steterant, ceciderunt. At vero Judæi salutis desperatione incitati superabant, & opera corripuit ignis, parumque aberat quin omnia cum machinis incensa fuissent, nisi lecti de Alexandrinis viri restitissent plerique, rebus præter opinionem suam strenue gestis (nam in hac dimicatione *cæteris* se præstabant præ-

Eruptio Judæorum.

Gravis pugna circa machinas commissa.

a Οἰκείων *Big.* b Ita ex *MSS.* πυρά τε in *Editis.* c Ἐπιχωροῦντας *Big.* quo forsan modo & *Ruf.* qui vertit, *contra impulsores arietum.* d Τολμηρότατοι δὲ κ τ. σίφ *Big.* e Ἐπεστήμην μὲν ὀλίγα τ. δ. τ. πλ. προσιόντι. *Big. Voss.* & *Bod. Aliique MSS.* f Παρ' ἑκατέρῳ *Voss.* g Ἱππεῖς τε καὶ τοξότας *Big.* h Προσῆλθεν *Big.* i Illud ἡ non agnoscit *Big.* k Τοὺς προεντυγχάνοντας τε. προσιόντας τοῖς συλλ. *Big.* & *Voss.* l Ἐκινδύνευσεν *Big.*

a Ἐκκλίνοντος

Titus Judæos in civitatem compellit.

præclarioribus) donec Cæsar, equitum valentissimis secum assumptis, in hostes irruit. Et ipse quidem *acriter pugnans* sternit duodecim *adversi agminis* propugnatores: metu autem cladis illorum cætera multitudine in fugam versa, *longius eos* insequens in urbem omnes compulit, atque opera incendio liberavit. In hoc autem prælio contingebat, ut Judæorum quidam vivus caperetur, quem Titus pro muris crucifigi jussit, eo consilio ut reliqui hoc spectaculo exterriti paulum se *ad deditionem* inclinarent. Post ejus vero discessum, etiam

Joannes dux Idumæorum moritur.

Joannes dux Idumæorum, cognito sibi *Romano* militi ante muros sermonem conferens, ab Arabe quodam pectus sagitta percutitur & continuo moritur, magnumque & Judæis luctum & seditiosis mœrorem reliquit; nam & manu promptus erat, & *sapientia insignis.

τὴν μάχην· μάχει Καῖσαρ, τοὺς τῶν ἱππέων δυνατωτάτους ἀναλαβών, ἐμβάλλῃ τοῖς πολεμίοις. καὶ δώδεκα μὲν αὐτὸς τῶν προμάχων ἀναιρεῖ· φεύγει δὲ τὸ τούτων πάθος [a] ἐκκλίναντος τοῦ λοιποῦ πλήθους, ἐπόμενος συνελαύνει πάντας εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὸν πυρὸν [b] διασώζει τὰ ἔργα. συνέβη δ' ὁ αὐτὸς τῇ μάχῃ, καὶ ζωγρηθῆναί τινα τῶν Ἰουδαίων, ὃν ὁ Τίτος ἀνασταυρῶσαι πρὸ τοῦ τείχους ἐκέλευσεν, εἴ τι πρὸς τὸ ἔλεον οἱ λοιποὶ καταπλαγέντες. μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν καὶ Ἰωάννης ὁ τῶν Ἰδουμαίων ἡγεμών, πρὸ τοῦ τείχους γνωρίμῳ [c] τινὶ στρατιώτῃ διαλεγόμενος, ὑπό τινος τῶν Ἀράβων κατὰ τὸν δεξιὸν τοξεύεται, καὶ παραχρῆμα θνήσκει, μέγιστον τοῖς τε [d] Ἰουδαίοις πένθος, καὶ λύπην τοῖς στασιασταῖς ἀπολιπών· καὶ γὰρ [e] κατά τε χεῖρα, καὶ συνέσιν [f] διάσημος ἦν.

VIII. CAP. VII. ΚΕΦ. ζ'.

Quomodo una è turribus à Romanis exstructis sponte corruit, & multa cum cæde Romani primum murum superarunt: utque Titus in secundum murum impressiones faciebat. Deque Longino Romano, & Castore Judæo.

Ὡς αὐτομάτως κατέπεσεν ἐκ τῶν παρὰ Ῥωμαίων κατασκευασθέντων πυργῶν, καὶ μετὰ πολλοῦ φόνου ἐκράτησαν Ῥωμαῖοι τοῦ πρώτου τείχους· ὡς τε Τίτῳ τῷ δευτέρῳ τείχει περιβολὰς ἐποιεῖτο. περί τε Λογγίνου τοῦ Ῥωμαίου καὶ Κάστορος τοῦ Ἰουδαίου.

Terror in castris Romanorum ex casu turris.

NOcte vero quæ sequuta est, inopinata inter Romanos coorta est trepidatio. Nam cum tres turres quinquagenorum cubitorum Titus construi præcepisset, ut, his per aggeres singulos positis, inde hostes in muro stantes *facilius* in fugam verteret, accidit ut nocte media una sponte sua rueret. Maximo autem edito sonitu, metus occupat exercitum: atque hostes in eo esse ut ipsos adorirentur suspicati, ad arma decurrunt omnes. Inde trepidatio in legionibus ac tumultus erat; & cum nemo quid accidisset dicendo esset, diu queruli alius aliud opinabantur; cumque hostes in illorum conspectum minime venirent, suimetipsorum in metu esse cœperunt, signumque diligenter singuli à proximis requirebant, ac si Judæi in castra invasissent. immo visi sunt Panico terrore circundari, donec Titus, cognito quod acciderat, rem omnibus indicari jussit: eoque facto vix trepidare desierunt.

Turres bellicæ graves Judæis.

2. Atqui Judæos, cætera fortiter sustinentes, male habuerunt turres: nam & machinis levioribus inde feriebantur, insuper & à jaculatoribus ac sagittariis & funditoribus. Verum ipsi ad eos propter celsitudinem pertingere non potuerunt: neque turres erant capiendæ, neque facile evertendæ propter gravitatem, neque incendendæ propter ferrum quo tegebantur. Ultra autem teli jactum fugientes non amplius imminutum ibant arietum impetum, qui sine intermissione ferientes paulatim aliquid proficiebant. Muro autem Niconi tandem cedente (ita enim ipsi Judæi maximam

Nico maxima ἑλέπολις.

Romanorum helepolin vocarunt, quòd omnia vinceret) antea quidem defessi erant pugnando & vigilando, longe ab urbe pernoctantes, sed tamen negligentia, vel quod male omnino consulerent, sibi superfluum esse credentes mu-

ΤΗ δ' ὑπούσῃ νυκτὶ, παραχὴ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἐμπίπτει [g] θόρυβος. τοῦ γὰρ Τίτου πύργους τρεῖς κατασκευάσαι κελεύσαντος πεντηκοντάπηχεις, ἵν' ἐκβάσει χώματος ὑπερθέντες ἀπὸ τούτων τοὺς ὑπὸ τοῦ τείχους [h] τρέποιτο, [i] συνέβη ἕνα πεσεῖν αὐτομάτως μεσονυκτίου. μεγίστου δ' ἀρθέντος ψόφου, δέος ἐμπίπτει τῷ στρατῷ, καὶ τοὺς πολεμίους ὑπειρεῖν σφίσι δόξαντες ὑπὸ τὰ ὅπλα πάντες ἔθεον. παραχὴ δὲ τῶν τεταγμάτων καὶ θόρυβος ἦν· καὶ τὸ συμβὰν οὐδενὸς εἰπεῖν ἔχοντος, ὅτι πλεῖστον [k] ἀποδυρόμενοι διεφέροντο, μηδενός τε φαινομένου πολεμίου δι' ἀλλήλων ἐπόουντο, καὶ ὃ σύνθημα μὴ ἀσφαλὲς ἕκαστος τῶν πλησίον ἐπηρώτα, καθάπερ Ἰουδαίων [l] ἐμβεβηκότων εἰς τὰ στρατόπεδα. παντελῶς τε δείματι κυκλουμένοις παρεῴκεσαν, ἄχρι μαθὼν τὸ συμβὰν Τίτος ἀγγέλλειν ἐκέλευσε πᾶσι, καὶ μόλις ἐπαύσαντο τῆς ταραχῆς.

Turres bellicæ graves Judæis.

Β'. Ἰουδαίους γεμιὼ τοῖς τὰ λοιπὰ χαρτερῶς ἀντέχοντας ἐκάκωσε οἱ πύργοι· καὶ γὰρ τῶν ὀργάνων τοῖς κυφοτέροις ἀπ' αὐτῶν ἐβάλλοντο, καὶ τοῖς ἀκοντισταῖς, καὶ τοξόταις, καὶ λιθοβόλοις. ὅτε δὲ τούτων αὐτοὶ μὲν ὁ ὕψος [m] ἐφικνοῦντο, καὶ τοὺς πύργους ἀμήχανον ἐλεῖν, μήτε ἀναπρησθῆναι ῥᾳδίως διὰ τὸ βάθος, μήτ' ἐμπρησθῆναι διὰ τὸ σίδηρον δυναμένους, ᾧ καλυπτόμενοι. τρεπόμενοι δ' ἐξωτέρω βέλους οὐκ ἔτ' ἐκώλυον τοὺς κριοὺς τοῖς ἐμβολαῖς, οἱ ἀδιαλείπτως πίπτοντες ἤνυον κατ' ὀλίγον. ἤδη δὲ τῷ Νίκωνι τοῦ τείχους ὑποδόντος· αὐτοὶ γὰρ τοῦτο Ἰουδαῖοι τὴν μεγίστην ἑλέπολιν Ῥωμαίων ἐκάλεσαν, ἀπὸ τοῦ πάντα νικᾶν· ἀπειρήκεσαν μὲν πάλαι περί τε τὰς μάχας καὶ τὰς φυλακὰς πόρρωθεν τῆς πόλεως ἀγρυκτερεύοντες, ἄλλως δ' ὑπὸ ῥᾳθυμίας, καὶ τοῦ [n] βουλεύεσθαι πάντα κακῶς, μᾶλλον αὐτοῖς δόξαι φυλάττειν

a Ἐκκλίναντος Big. b Διασώζεται τὰ ἔργα Big. c Illud τινὶ deest Big. Voss. & Ruf. d Ἰδουμαίοις Big. e Κατὰ χεῖρα Big. f Εὔσημος Big. g Παραλόγως Bas. h Τρεπόντων Big. i Ita cum Cod. Vat. antea erat, συνέβη πεσεῖν αὐτομάτως ἕνα μέσης νυκτός. k Ἀποδυρόμενοι Voss. l Ἐμβεβληκότων Big. & Voss. m Ἀφικνοῦντο in aliquibus MSS. n Βουλεύσασθαι Big. " Al. bonus consilio.

a Ἀπὸ

λάθειν ὃ τεῖχος, ἑτέρων μετ' αὐτὸ λειπομένων δύο, μαλακισθέντες ἀνεχώρουν ἃ πολλοί. καὶ τῶ Ρωμαίων ὑπερβάντων [a] κατὰ παρέρρηξεν ὁ Νίκων, καταλιπόντες τὰς φυλακὰς πάντες εἰς ὃ δεύτερον τεῖχος ἀναφεύγουσιν. οἱ δὲ ὑπερβάντες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, πᾶσαν εἰσδέχονται τὴν στρατιάν. καὶ Ρωμαῖοι μὲν ὕστερον τοῦτο τεῖχος πεντεκαιδεκάτῃ κρατήσαντες ἡμέρᾳ, ἑβδόμη δ' ἐπὶ Ἀρτεμισίου μηνός, αὐτοῦ τε πολὺ κατασκάπτουσι, καὶ τὰ προσάρκτια τῆς πόλεως, ἃ καὶ πρότερον Κέστιος.

κα'. γ'. Μεταστρατοπεδεύεται δὲ Τίτος εἴσω, κατὰ τὸ Ἀσσυρίων παρεμβολὴν καλουμένην, ὑπερκεῖται πᾶν τὸ μεταξὺ μέχρι τοῦ Κεδρῶνος, ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου τείχους ὅσον ἐκτὸς βέλους ἦν, προσβολὰς δ' εὐθέως ἐποιεῖτο. μεταθέντες δ' οἱ Ἰουδαῖοι χαρτερῶς ἀπημύναντο τοῦ τείχους. ἃ μὲν πρὸ τοῦ Ἰωάννου [b] ἀπό τε τῆς Ἀντωνίας καὶ τῆς προσαρκτίου στοᾶς τοῦ ἱεροῦ, καὶ [c] πρὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Βασιλέως μνημείων μαχόμενοι, ὃ δὲ τοῦ Σίμωνος τάγμα, τὰ πρὸς ὃ [d] Ἰωάννου μνημεῖον ἐμβολὴν διαλαβόντες, [e] ἐφράξαντο μέχρι πύλης καθ' ἣν ὃ ὕδωρ ὑπὸ τὸν Ἱππικὸν πύργον εἰσῆκτο. [f] προπηδῶντες δὲ πολλάκις ἐκ τῶν πυλῶν συναράλλοις ἐπολέμουν, καὶ σωματοχθέντες [g] ὑπὸ τοῦ τείχους, κατὰ μὲν τὰς συμπλοκὰς ἡττῶντο, τῶν Ρωμαίων ὑπερισχύοντες [h] ὄντες ἄπειροι· πρὸς δὲ τὰς τειχομαχίας. καὶ τὸν μὲν ἰσχὺν μετ' ἐμπειρίας παρεῖχον· Ἰουδαίους δὲ πόλεμα δέος προφερόμενον, καὶ ὃ φύσει καρτερικὸν ἐν συμφοραῖς. [i] προσῆν δ' ἐλπὶς ἔτι σωτηρίας, ἢ καὶ Ρωμαίοις ὃ ταχέως κρατήσειν· ὑφ' ἑτέραν δὲ ἦπτετο κόπος, ἀλλὰ προσβολαὶ καὶ τειχομαχίαι, ἃ κατὰ λόχους ἀναφερομένη συνεχῶς δι' ὅλης ἡμέρας ἦσαν, ὑδὲ ὅστις ἦτις [k] ἰδέα μάχης ἀπελείπετο. νυξὶ δ' ἀντιτασσομένοις ἔσθεν ἀρχομένοις, ἐπὶ δὲ ἄϋπνος ἀμφοτέροις ἡ νύξ, καὶ χαλεπωτέρα τῆς ἡμέρας δέος τῶν μὲν ὅσον οὔπω καταληφθήσεσθαι ὃ τεῖχος, τοῖς δὲ ἐπιθήσεσθαι Ἰουδαίους τοῖς στρατοπέδοις. ἔνθα τοῖς ὅπλοις ἐκάτεροι ἀγρυπνηρεύοντες, κατὰ τὰς πρώτας αὐγὰς ἕτοιμοι πρὸς μάχην ἦσαν. καὶ πρὸς μὲν Ἰουδαίους ἔρις ἐπὶ ὅσῳ προκινδυνεύσας χαρίσαιτο τοῖς ἡγεμόσι· μᾶλλον δὲ τοῦ Σίμωνος αἰδὼς ἐπὶ καὶ δέος, ὅτου τε προσθῶνται ἔχοντος αὐτοῦ τοῖς ὑποτεταγμένοις, ὡς καὶ πρὸς ἀδοκήτου ἑτοιμότατον ἕκαστον κελεύσαντος. Ρωμαίοις δὲ ἐπ' ἀνδρείαν ἐπὶ προτρέπων, [m] τῶν τε κρατεῖν ἐθος, καὶ ἥττης ἀήθεια, [n] συνεχεῖς τε στρατείαι, καὶ διηνεκεῖς μελέται, καὶ μεγέθους ἡγεμονίας πρὸ δὲ πάντων Τίτος, ἀεὶ πᾶσι παντα χοῦ παρὼν τυγχάνων. [o] τότε γὰρ μαλακισθῆναι, παρόντος καὶ συναγωνιζομένου Καίσαρος, δεινὸν ἐδόκει, καὶ [p] τὸν καλῶς ἀγωνισαμένων μάρτυς αὐτὸς, ὁ καὶ τιμήσων, παρῆν· κέρδος δ' ἐπὶ ἦν καὶ ὃ γενέσθαι Καίσαρι γενναίων ὄντα.

rum cuſtodire, cum alia duo munimenta ipſis ſupereſſent, plerique languidi facti receſſerunt. cumque Romani, qua Nicon murum perruperat, aſcendiſſent, *Judæi* omnes deſertis cuſtodiis ad murum ſecundum ſe recipiunt. Qui vero muros tranſgreſſi ſunt cum portas aperuiſſent, exercitum omnem intromiſerunt. Et Romani quidem muro primo ita potiti ſunt die decima quinta, ſeptima enim erat menſis Artemiſii, & partem ejus magnam diruunt, & ſeptentrionalia civitatis, quæ etiam prius *vaſtaverat* Ceſtius. *Romani intra primum murum penetrant.*

3. Titus autem ad interiora muri caſtra transfert, in locum qui Aſſyriorum caſtra vocatus erat, occupato omni inde uſque ad Cedronem ſpatio; cumque eſſet extra teli jactum à muro ſecundo, oppugnationem ſtatim aggrediebatur. Judæi autem in *duas* partes diviſi *bellum* mœnibus fortiter propulſarunt: Joannes quidem cum ſuis ex Antonia & templi porticu ſeptentrionali & ab Alexandri monumento pugnantes; Simonis vero manus, aditu juxta monumenta Joannis occupato, *omnia* præſidio munierunt uſque ad portam, qua in Hippicam turrim aqua inducta erat. Sæpe autem proſilientes è portis cominus dimicabant, compulſique intra muros in conflictibus quidem ſuperabantur, *utpote* ſcientiæ Romanorum militaris imperiti; cum autem è muris pugnarent eos vincebant. Atque hos quidem incitabant vires cum peritia conjunctæ; Judæos vero audacia ex metu aucta, & naturalis in calamitatibus ferendis patientia. Ad hæc autem & iſtis ſuberat ſpes ſalutis & Romanis citæ victoriæ: neutrique fatiſcebant; ſed continuæ factæ erant impreſſiones murorumque oppugnationes, & excurſus crebri per cuneos totis diebus: nec pugnæ ſpecies ulla erat quam non tentabant. vixque à ſolis ortu pugnantibus conceſſum erat nocte quieſcere: ſed utriſque inſomnis erat nox, dieque gravior; his quidem jamjam expugnatum iri murum metuentibus, illis vero ne Judæi caſtra invaderent. Atque in armis utrique pernoctantes, à primo diluculo pugnæ parati erant. Et Judæi quidem certabant, quis primus periculum adiret iniretque gratiam à ducibus: maxime vero Simonis reverentia ac metus eos commovebat; adeoque ſinguli ejus ſub imperio eum colebant, ut, ad ſemet quoque interficiendos parati fuiſſent ſi hoc ille juſſiſſet. Romanos autem ad ſe ſtrenue gerendos hortabatur & vincendi conſuetudo, quodque vinci neſcii eſſent, crebræque militiæ & exercitationes perpetuæ, imperiique magnitudo: ante omnia vero Titus, qui ſemper omnibus ubique præſens aderat. tunc enim turpe videbatur langueſcere, cum Cæſar pugnæ intereſſet ſimulque pugnaret, idemque pulchre decertantium teſtis fieret qui & remunerator; lucroque jam vertebatur pro viro forti cognoſci à Cæſare. quo factum eſt, *Titus caſtra mutat.* *Judæorum cum Romanis conflictus & comparatio.* *Neſcii vinci Romani.*

ut

a Καθ' ὅπερ ἐρρήξεν *Big.* *b* Απὸ τ. Ant. *Big.* *c* Ita cum *Cod. Big.* & *Ruf.* antea erat in *Editis Aliiſque*, ἐς τῶν Αλιξάνδρου τοῦ βασιλέως αὐτῶν μνημείων μαχόμενοι. *d* Antea erat Ιωάνου τοῦ ἀρχιερέως. Verum illa τοῦ ἀρχιερέως (quæ neque *Ruſinus* agnoſcit. neque *Cod. Big.*) ejecta eſſe volumus. *e* Forſan ἐφραξατο τὸ μ. In *Cod. Vat.* habemus ἐφελξατο. *f* Ita legiſſe videtur *Ruf.* προπηδῶντες τε δὲ in *Editis Aliiſque.* προπηδῶντες δὲ in *quibuſdam MSS.* *g* Iterum cum *Ruſino.* in *Græcis omnibus* ὑπὸ τοῦ τείχους. eſt qui legit ἐπὶ τοῦ τ. *h* Illud ὄντες non agnoſcunt *plerique MSS.* *i* Πρὸς ἰλαρὰν συντρέχει, ἢ καὶ Ρωμαίοις *Big.* paulo aliter legiſſe videtur *Ruf.* cujus verſionem hîc loci expreſſimus. *k* Ita *Big. Gall.* & *Vat.* *l* δὲ ἀρχὴν *Bod.* ἰδέα μάχης in *Editis Aliiſque.* *l* Ἐκκρέμαται *Big.* *m* Τέτε τοῦ κρ. *Big.* *n* Ita *Big.* & *Ruf.* συνεχὴς τε στρατιὰ in *Editis Aliiſque.* *o* Antea erat τότε γάρ. *p* Τῷ καλῶς ἀγωνισαμένῳ *Big.* *q* Κερδὸς δ' ἐν *Vat.* & *Ruf.*

ut multi alacriores ſe oſtenderint quam robuſtiores. Itaque iſtis diebus, cum Judæi in acie ſtetiſſent valida pro mœnibus, & ab utroque exercitu eminus conjecta eſſent tela, Longinus quidam eques, ex acie Romana exſiliens, in mediam phalangem Judæorum irruit; illiſque hac impreſſione diſjectis duos è fortiſſimis perimit, unum quidem ora percuſſum dum obviam ei veniret; alterum vero, dum fugeret, per latus trajectum eodem telo, quod priori extraxerat: & ex mediis hoſtibus ſuperior ad ſuos ſe recipiebat. Atque ita ille ob virtutem inſignis erat, æmulique ejus fortitudinis multi exſtiterunt. Et Judæi quidem nil morantes quod paterentur, illud tantum curabant quibus malis alios afficerent: morſque illis leviſſima ducebatur, ſi quo alio interfecto caderent. Titus autem non minus ſaluti militum quam victoriæ proſpiciebat; & temerarium quidem impetum deſperationem vocans, unicam vero fortitudinem, cum quis prudenter & caute nihilque patiendo fortiter ageret, ſine ſuo periculo viros ſe præſtare juſſit.

Longini fortitudo egregia.

IX. 4. Ipſe autem mediæ muri ſeptentrionalis turri helepolin admoveri curabat, in qua Judæus quidam verſutus ac ſubdolus, Caſtor nomine, cum decem ſui ſimilibus inſidias ſtruebat, fugatis cæteris per jacula ſagittariorum. Hi, cum pavidi ſub loricis aliquandiu quieviſſent, turri concuſſa ſurgunt, manibuſque protenſis Caſtor veluti ſupplex Cæſarem implorabat; & voce miſerabili ut ſibi parceret obteſtabatur. Cui cum Titus pro ſimplicitate ſua fidem habuiſſet, ſperaſſetque Judæos jam *belli* pœnitere, arietes quidem ab impulſione ceſſare jubet, ac ſagittarios ſupplices ferire prohibet; Caſtori autem præcepit, dicere quodcunque vellet. Cumque ille reſpondiſſet, ad fœdus *ſe* velle deſcendere, Titus ſe quidem de bono *adeo* conſilio gratulari dicebat, gratulari vero *magis* ſi omnes in eandem ſententiam ire vellent, ſeque parato animo etiam civitati manus dare. Ex decem autem quinque ſe ſupplices eſſe ſimulabant: reliqui vero nunquam ſe Romanis ſervituros clamabant, dum mori liberis liceat. Cumque diu inter ſe diſceptarent, ceſſabat oppugnatio. Caſtor autem *interea* nuncios ad Simonem mittens eum monebat, ut, dum otium eſſet, de rebus urgentibus conſilium caperet: non enim pauliſper ſe illudere *velle* imperatori Romano. Simul autem dum iſta mitteret, præ ſe ferebat illud ipſum agere, ut contranitentes ad pacem hortaretur. Illi vero, velut ægre *id* ferentes, ſuper turris loricam nudos coruſcarunt gladios, percuſſiſque illorum thoracibus tanquam interfecti ceciderunt. At Titus & qui cum eo erant tantam virorum audaciam obſtupuêre, cumque ex inferiori loco quod factum erat vere videre non potuiſſent, & illos ob *animi* fortitudinem mirabantur & ob calamitatem miſerabantur. Interea vero Caſtorem juxta narem quidam ſagitta

Caſtoris Judæi verſutia.

Caſtor vulnus

ἀφ' ὧν τὸ πολλοὶ τ῀ χῦ σφᾶς ἰσχύος ἀμείνους τῇ ὁρμῇ διεφάνης. Διαταξαμένων γὰρ χῦ ταύτας τὰς κϚ'. ἡμέρας τ῀ Ἰουδαίων πρὸ τ῀ τείχους καρτερῷ ὄφει, καὶ ἀφικνουμένων ἐπ' πόρρωθεν τ῀ ταγμάτων ἑκατέρων, Λογγῖνός τις τ῀ ἱππέων, ἐξαλλόμενος [a] τ῀ Ῥωμαϊκῆς τάξεως, ἐμπηδᾷ [b] τῇ μέσῃ τ῀ Ἰουδαίων φάλαγγι· καὶ διασκεδασθέντων πρὸς τ῀ ἐμβολὴν δύο τὼς γενναιοτάτους ἀναιρεῖ, τ῀ μὲν χῦ κόμα πλήξας ὑπανπάσασα, τ῀ δ' ἀναστάσας ἐκ τ῀ προτέρου δόρυ χῦ πλευρὰν ἀφαπείρει πρὸς πόμφον, [c] ἐκ μέσου τε τ῀ πολεμίων πρὸς τὼς σφετέρους ἔθραμεν. ὁ μὲν οὖν δι' ἀρετὴν ὀνήσιμος ἦν, ζηλωταὶ δὲ τ῀ [d] ἀνδρείας ἐγίνοντο πολλοί. [e] καὶ οἱ Ἰουδαῖοι μὲν ἀμελῶντες τ῀ παθεῖν, τὸ διαθεῖναι μόνον ἐσκόπουν· ὅτε θάνατος αὐτοῖς ἐδόκει κυφότατος, [f] εἰ καὶ μὴ τ῀ κλεινά τινα τ῀ πολεμίων προαπέσοι. Τῖτος δὲ τ῀ τ῀ φρονήσεως ἀσφαλείας ἐχ ἧττον τ῀ κρατεῖν ὠρέγετο, καὶ τ῀ μὲν ἀπρεπεστέραν ὁρμὴν ἀπόνοιαν λέγων, μόνην δ' ἀρετὴν τ῀ μετ' εὐβουλίας, καὶ τ῀ μηδὲν τ῀ δρῶντα παθεῖν ἐν ἀκινδύνῳ τ῀ χῦ σφᾶς ἐκέλευσεν ἀνδρίζεσθαι.

Δ'. Προσάγει δ' αὐτὸς τ῀ βορείῳ τείχους τ῀ μέσῳ καχ' πύργῳ τινὶ ἑλέπολιν, ὑφ' ᾧ τ῀ Ἰουδαίων τις ἀνὴρ γόης ὄνομα Κάστωρ ἑλόχα μθ' ὁμοίους δέκα, τ῀ λοιπῶν φυγόντων ἀφ' τὼς τοξότας. [g] ὅτοι μέχρι μέν τινος [h] ἐσωπεπληχότες τοῖς ξυραμίοις ἠρέμουν, [i] σαλευομένης δὲ τ῀ πύργου ἀφανίσαντες, καὶ προτείνας ὁ Κάστωρ τὰς χεῖρας ὡς ἱκετεύων δῆθεν ἐκάλει τ῀ Καίσαρα, καὶ τῇ φωνῇ καταικτιζόμενος ἐλεῆσαι σφᾶς παρεκάλει. [k] πιστεύσας δ' ἐξ ἁπλότητος ὁ Τῖτος, καὶ μεταγνοεῖν ἤδη τὼς Ἰουδαίους ἐλπίσας, ἐπέσχε μὲν τ῀ κρῶ τὸν ἐμβολέα, [l] κωλύει τε τοξεύειν τὼς ἱκέτας· λέγειν δ' ἐκέλευσεν, ὅ,τι βούλοιτο, τῷ Κάστορι. τ῀ δὲ εὐπόητος ὄντι δεξιᾶς κρείττονας ἤλπιεν, ὁ Τῖτος συνήδεσθαι μὲν αὐτῷ τῆς εὐβουλίας ἔφη, συνήδεσθαι δ' εἰ πάντες [m] ἤδη τὰ αὐτὰ φρονοῦσι, καὶ τῇ πόλει [n] διδοναί γε πίστιν ἑτοίμως. τ῀ δέκα δὲ ὧν πέντε μὲ [o] αὐτῷ συνυπεκείροντο τὸν ἱκετείαν· ὧν λοιποὶ δ' οὐκ ἄν ποτε [p] δουλεύσειν Ῥωμαίοις ἔφασαν, πρὶν ἐλευθέρους ἀποφαίνειν. καὶ μέχρι πολλῶ διαφερομένων, ἐτρίβετο μὲν ἡ προσβολή. πέμπει δ' ὁ Κάστωρ πρὸς τ῀ Σίμωνα, χρὴ βουλεύεσθαι πρὸς τ῀ ἐπιγόντων ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγον αὐτὸς παίζοι τὸν Ῥωμαίων [q] ἀρχήν. ἅμα δὲ ταῦτα πέμπων, κατεφαίνετο καὶ τοὺς ἀπειθοῦντας ὀρθὸν τὸν δεξιὰν προκαλῶν. οἱ δ', ὥσπερ ἀγανακτοῦντες, ὑπὲρ τὰ ξυράμια διῆρον τε τὰ ξίφη γυμνὰ, καὶ τὼς ξυράμας αὐτῶν πλήξαντες, ὡς ἀπεσφαγμένοι κατέπεσον. θάμβος δὲ τῷ Τίτῳ καὶ τὼς περὶ αὐτὸν εἰσῆλθε τ῀ τῶν ἀνδρῶν προθυμίᾳτος, καὶ μὴ δυνάμενοι κατιδεῖν ἀκριβῶς τὸ γεγενημένον ἰδεῖν, ἐθαύμαζόν τε τῆς εὐτολμίας αὐτὼς, καὶ τ῀ πάθους ἠλέουν. τοξεύει δέ τις ἐν τούτῳ πρὸς τὸν ῥῖνα τῷ Κάστο-

ρος

a Τῆς τάξεως τ῀ Ῥωμαϊκῆς *Big.* b Ita *Big.* μέσῃ τῇ in *Editis Aliiſque.* c Ex μέσου δὲ τ῀ π. *Big.* d Ἀνδραγαθίας *Big.* e Καὶ Ἰουδαῖοι *Big.* f Εἰ μὴ τ῀ & mox (v. 15.) Τίτος τ῀ τ῀ φρ. *Big.* g Οὗτοι τ῀ μ. *Big.* h Ὑπεσταλμένοι *Big.* i Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* λυομένης in *Editis Aliiſque.* k Πιστεύσας δ' ὡς ἐξ *Big.* l Κωλύει δὲ τ῀; m Ita *Big.* ταῦτ' ἤδη φρ. in *Editis Aliiſque.* n Iterum cum *Cod. Big.* διδόναί δὲ in *Editis Aliiſque.* o Αὐτῶν *Big.* cui lectioni favet *Zonaras*, qui habet, καὶ τ῀ σὺν αὐτῷ δίκα οἱ μὲ τὴν ἱκετείαν συνυπεκείροντο. p Δουλεύειν *Big.* non ita *Zonaras*, apud quem δουλεύσειν. q Ὁρμὴν *Big.* nec aliter forſan *Zonaras*, qui habet, ὡς ἐμπαίζοιτο Ῥωμαίοις αὐτῷ καὶ τὸ σφᾶς ἐπίχειρον ὁρμᾶσθαι.

a Illud

ρα, καὶ εὐθέως ἀναπαύσας ὁ βέλος ἐπεδείκνυ τῷ Τίτῳ, καὶ ὡς ὑ δίκαια πάσχων κατεμέμφετο. ὡς δὲ τ βαλόντα σκιρτιάσας Καῖσαρ, ἔπεμπε παρεσόμενα Ἡφαίστου δῆναι τῷ Κάστορι δεξιάν. ᶜἈλλ' ὁ μέν, ὅτ' αὐτὸς ἔφη προσελθόντα, φεύγειν γὰρ οὐδὲν ἧττον τοὺς δεομένους, καὶ τοὺς ᵈὁρμημένους τῶν φίλων κατέσχεν. Αἰνείας δέ τις τῶν ᵉαὐτομόλων, αὐτὸς ἔφη προσελθόντα. καὶ ὁ Κάστορος ᶠκαλοῦντος, ὅπως δέξαιτό τις καὶ τὸ ἀργύριον ὃ φέρει ᵍμετ' αὐτοῦ, σπουδαιότερον ὁ Αἰνείας ἁρπασάμενος τὸν λίθον προσέδραμεν. ἀρά- μενος δ' ὁ Κάστωρ πέτρας ἐπαφίησιν αὐτῷ, καὶ τούτου μὲν διήμαρτε φυλαξαμένου, πεπώκει δὲ ταπήτιον ἕτερον προσελθόντα. συνιδόντας δὲ Καῖσαρ τὴν ἀπάτην, προῆκε βλάβης μὲν ἕνεκα τοῦ πολέμου ἔλεον· ὁ γὰρ ἀπιστεῖσθαι ἧττον ἐπιπίπτειν τῷ πανούργῳ. τὰς δ' ἐμβολὰς τῆς ἐλεπόλεως ὀργὴ τῆς χλιδῆς ἐποιεῖτο δυσαποτόρους. ὑποδιδόντα δὲ τὸν πύργον ἐμπιπράσιν οἱ περὶ τὸν Κάστορα, καὶ διὰ τῆς φλογὸς εἰς τὸν ʰἕτερον αὐτοῦ κρυπτὸν ἀλλόμενοι, πάλιν δόξαν ἀνδρείας Ῥωμαίοις παρέσχον, ὡς ῥίψαντες σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὸ πῦρ.

percutit; atque ille, cum ſtatim telum extraxiſſet, id Tito oſtendebat, & iniqua ſe perpeti querebatur. Cæſar autem, jaculatore increpito, Joſepho adſtanti mandabat ut dextram daret Caſtori. Verum ille neque ſe aditurum reſpondit, ut qui nihil ſani ſupplices cogitare norit; & amicos qui ire properabant continuit. Æneas autem, quidam è perfugis, ſeſe iturum ad ipſum dicebat. Atque vociferante Caſtore, ut aliquis etiam argentum exciperet quod ſecum *ad fidem faciendam* ferebat, ſtudioſe magis Æneas aperto ſinu *ad eum* accurrebat. Quod cum videret Caſtor, ſaxo ſublato illud in eum demiſit: & ab ipſo quidem aberravit ſibimet ab illo cavente; ſed alium militem, qui præſens aderat, vulneravit. Cæſar autem, cum fraudem dolumque ſecum reputaſſet, intellexit miſericordiam quidem in bello nocere, & haud ita facile à calliditate circumveniri crudelitatem. ob illuſionem vero iratus, majore vi helepoles impelli faciebat. Caſtor autem ejuſque ſocii turrim, cum ictibus jam cederet, incendunt, ſaltuque per flammas in cuniculos ejus ſe conjicientes, iterum Romanos in magnam de fortitudine *ſua* opinionem adducebant, tanquam ſeipſos ignibus tradidiſſent.

in naſo accipit.

κδ'. **ΚΕΦ. ϛ'.**

Ὡς τὸ δεύτερον τεῖχος δὶς παρέλαβον οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ὡς τὸ τρίτον ὑπερεπόθησαν.

CAP. VIII.

Quomodo ſecundum murum bis occuparunt Romani, & ad tertium ſuperandum ſe comparabant.

Αἰρεῖ δὲ Καῖσαρ ταύτῃ τὸ τεῖχος ἡμέρᾳ πέμπτῃ μετὰ τὸ πρῶτον, καὶ τοὺς Ἰουδαίων φυγόντων ἀπ' αὐτοῦ, παρέρχεται μετὰ ⁱχιλίων ὁπλιτῶν ᵐἔνδον, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὀπλίτας, καθὸ καὶ τῆς Καινῆς πόλεως ἐμπολιά τε ἦν καὶ χαλκεῖα, καὶ ἱματίων ἀγορά, πρὸς δὲ ὁ τεῖχος πλάγιοι κατέτεινον οἱ στενωποί. εἰ μὲν οὖν ἢ τὸ τεῖχος πλέον εὐθέως διέλυσεν, ἢ πολέμου νόμῳ παρελθὼν ἐπόρθει ⁿὃ ληφθὲν, οὐκ ἂν οἶμαι τὴν ἐμὴν βλάβην τοῦ κρατεῖν. νῦν δὲ Ἰουδαίους μὲν ἐλπίσας δυσωπήσειν ἐξὸν κακῶν ᵒτὸ μὴ θέλειν, πρὸς δ' ἀναχώρησιν εὐμαρῆ τὴν εἴσοδον οὐκ ἐπλάτυνεν· ὃ γὰρ ὑπόπτευσεν ὡς εὐεργετεῖν ὑπελάμβανεν. παρελθὼν γοῦν ὅτε κλείειν πρὸ τῶν καταλαμβανομένων ἐπέτρεψεν, ὅθ' ὑποπρήσεις τὰς οἰκίας. ᵖἀλλ' ἅμα μὲν τοῖς στασιασταῖς εἰ βούλοιντο μάχεσθαι δίχα τῆς τοῦ δήμου βλάβης, ᵠἄδειαν ἐδίδου, ᾧ δήμῳ δὲ τὰς κλήσεις ὑπισχνεῖτο δώσειν. πρὸς ʳπλείους γὰρ ἐποιεῖτο σῶσαι τὴν μὲν πόλιν ˢαὐτῷ, τὸν δὲ ναὸν τῇ πόλει. τὸν μὲν οὖν λαὸν ἕτοιμον εἶχεν εἰς ἃ προὔτρεπε καὶ πάλαι· τοῖς μαχίμοις δὲ ἐδόκει τὸ φιλάνθρωπον ἀσθένεια, καὶ τὸν Τίτον ἀδυναμίᾳ τοῦ ᵗτὴν ἄλλην πόλιν ἑλεῖν ταῦτα προτείνειν ὑπελάμβανον. ᵘἀπειλοῦντες δὲ τοῖς δημόταις θάνατον εἰ πρὸς παράδοσιν μνησθείη τις αὐτῶν,

Cæſar autem hac parte murum capit die quinto poſt primum *captum*: fugatiſq; inde Judæis, intra murum ingreditur cum mille armatis, lectiſq; quos circa ſe habebat *militibus*, ubi Novæ civitatis lanæ venditores erant, & fabri ærarii, veſtiumque mercatus, & ad murum anguſtæ viæ tranſverſæ tendebant. Et quidem ſi vel muri partem majorem ſtatim disjeciſſet, aut lege belli ingreſſus quod ceperat vaſtaſſet, inde nihil damni, uti credo, victoria accepiſſet. Nunc autem fore ſperans, ut verecundia Judæorum animos flecteret, ſi viderent, ſe quamvis poſſet, haud tamen gravius quidquam in eos conſulere, facilem diſceſſioni aditum non dilatavit: haud enim inſidiaturos eſſe putabat quibus benefacere in animo habuit. Denique poſtquam ingreſſus eſt, vetuit, ne comprehenſi cæderentur, neve ædes incenderentur. Sed tam ſeditioſis, ſi pugnare vellent ſine populi detrimento, copiam dabat, quàm ipſi populo fortunas proprias ſe redditurum pollicebatur. plurimi namque faciebat, ſibi civitatem conſervari, templum vero civitati. Et populum quidem ad ea quæ hortabatur & antea paratum habebat: bellicoſis autem pro infirmitate ducebatur *hæc ejus* humanitas; Titumque, quod aliam civitatem capere non poſſet, has conditiones proponere exiſtimabant. Mortem autem populo denunciantes ſi vel mentio facta eſſet de traditione,

X.

Alter murus capitur, ſed mox repelluntur Romani.

Obſtinatus Judæorum animus.

a Illud ὡς è *MSS.* b Ἐμέμφετο *Big.* c Ἀλλ' ἔτ' ὁ αὐτὸς ἔφη *Big.* ἀλλ' ὁ μὲν ἔτι αὐτὸς ἔφη *Voſſ.* d Ὁρμημένους in *Editis.* e Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* αὐτόλμων in *Editis Aliiſque.* f Προσκαλοῦντος *Big.* g Μεθ' ἑαυτοῦ *Big.* h Ita *Big.* τὸν in *cæteris.* i Sic *Big.* ἐπ' αὐτὸν in *reliquis.* k Eo modo *Vat.* ἀλιμβροι in *Editis Aliiſque.* l Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* διχαλίων in *Editis.* m Ita quidem *Big.* & *Ruf.* antea erat ἔνδον ὁπλιτῶν. n Τὸ ληφθὲν *Big.* o Sic in *Edit. Gen.* Τῷ μὴ θέλειν *Baſ.* μὴ θέλειν ſine τὸ *Big.* & *Suid.* voce ἐξὸν. Incertum quo modo legerit *Rufinus*, qui vertit, *nunc autem Judæos exoratum iri ſperans, cum liceret capere facilem diſceſſioni aditum non dilatavit.* p Illud ἀλλ' ἅμα è *Cod. Big.* & *Ruf.* q Ita *Big.* nec aliter, ut puto, *Ruf.* antea erat ἄδειαν ἐξοδίου ἐδίδου. r Πλείονος *Big.* s Ἑαυτῷ *Big.* t Τὴν ἄλλην π. *Voſſ.* u Ita *Big.* & *Ruf.* Ἀφαιρεῖσθαι *Big.*

Acria pugna Romanos inter & Judæos.

ditione, eoſque jugulantes qui vel pacem nominarent, etiam Romanos urbem ingreſſos adoriuntur, alii illis per angiportus obviam facti, alii ex ædibus, alii extra muros per ſuperiores portas egreſſi: quibus perturbati præſidiarii *Romani* è turribus deſilientes in caſtra revertebantur. Clamor autem militum ubique intra civitatem audiebatur qui ab hoſtibus cingerentur, foris autem eorum qui relictis *in urbe* metuebant. Atque magis magiſque creſcente numero Judæorum, illiſque ex notitia angiportuum valde prævalentibus, & multos *Romanorum* vulnerabant, atque facto in eos impetu repellebant. Illi autem ex neceſſitate plus reſiſtebant. non enim multis ſimul fugiendi copia per anguſtias muri patebat: parumque aberat quin omnes perempti fuiſſent qui irruerant, niſi Titus eis opem tuliſſet. Nam cum in extremis angiportuum ſagittarios diſpoſuiſſet, & ipſe ubi plus erat multitudinis conſtitiſſet, miſſilibus hoſtes reprimebat,& cum eo Do-

Domitius Sabinus vir fortis.

mitius Sabinus, vir fortis, quique ſe in ea pugna talem præſtitit. Cæſar autem non deſtitit eos ſagittis petere, Judæoſque prohibere ne irruerent, donec omnes milites ſe ſubduxerant.

2. Romani quidem ita, poſt ſecundum murum captum, repulſi erant. omnes vero in urbe bellicoſi animos ſuſtulerunt, & ſucceſſu *inopinato* elati erant: neque Romanos *iterum* in urbem irruere auſuros eſſe, neque ſe vinci poſſe, ſi ad prælium irent, perſuaſum habentes. nam cæcitatem eorum animis injiciebat Deus ob commiſſa ſua atque delicta; & neque cernebant quanto Romanis majot illâ quæ pulſa fuerat, vis ſupereſſet, neque famem illis obrepentem *ſentiebant*. adhuc enim ex malis publicis comedebant, & de ſanguine civitatis bibebant. Boni autem jamdudum inopiâ laborabant, & rerum neceſſariarum penuriâ jam multi deficiebant: populi vero interitum ſeditioſi ſibimet in levamen cedere exiſtimabant. nam ſolos eos qui pacem averſarentur ſalvos eſſe cupiebant, *quique vivere non optarent niſi ut bellum Romanis facerent: contrariam vero multitudinem ut barbaram à barbaris conſumi gaudebant. Atque ita quidem erga eos qui intus erant ſe gerebant: Romanos vero, qui iterum ingredi nitebantur, †armati prohibebant, partemque muri dejectam corporibus muniebant. Per triduum quidem reſtiterunt valide dimicantes: quarto vero die Titum fortiter eos adortum non ſuſtinuerunt; ſed vi coacti rurſum quò antea refugêre. Ille autem, iterum muro potitus, quantum ad ſeptentrionem quidem ſpectat ſtatim diruit; partis vero ſeptentrionalis turribus præſidio impoſito, de tertio *muro* oppugnando cogitabat.

Secundus murus capitur iterum.

καὶ τὰς ἀναθῆναι βουλομένους εἰρήνην ἀποσφάττοντες, ὑπεπίπτοντες καὶ τοῖς [a] εἰσελθοῦσι Ῥωμαίων, ἃ μὲν κατὰ τὰς στενωπὰς ὑπαντιάσαντες, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, ἄλλοι δ' ἔξω δι' τείχους κατὰ τὰς ἄνω διεξοδεύσαντες πύλας, τοὺς δὲ παραχθέντας οἱ φρουροὶ δι' τείχους, καθαλλόμενοι τὸ πύργων ἀνεχώρουν εἰς τὸ στρατόπεδον. χρεωμενὴ δ' ἑκάτερα τῶν μερῶν πάντοθεν πολεμίοις κεκυκλωμένων, τὸ δ' ἔξωθεν φόβῳ τοῖς ἀπολειφθεῖσι δεδικότων. [b] πληθύοντες δ' ἀεὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πολλὰ πλεονεκτοῦντες κατ' ἐμπειρίαν τῶν στενωπῶν, ἐπίτασιόν τε πολλὴν, καὶ διεξαπίπτοντες ἐξέθλιβον. οἱ δὲ κατ' ἀνάγκην τὸ πλέον [c] ἀντεῖχον. ὡς γὰρ ἑκάστοις ἀφορμὴ ἐγένετο διαφυγεῖν ἀφ' ὁδοῦ τὸ τείχους, δεχόμενοί τ' ἀν καθεκόπτοντο πάντες οἱ παρελθόντες, μὴ προσαμύναντος τοῦ Τίτου. διαφήσας γὰρ ἐπ' ἄκρους τοῖς στενωποῖς τοὺς τοξότας, καὶ κατ' ὀλίγον μᾶλλον πληθύοντα καθεὶς αὐτὸς, ἀνέστελλε τοῖς βέλεσι τοὺς πολεμίους, καὶ σὺν αὐτῷ Δομίτιος Σαβῖνος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ κατ' ἐκεῖνον φανεὶς τὸν μάχιμον. παρέμενε δὲ συνεχῶς τοξεύων Καῖσαρ, καὶ τοὺς Ἰουδαίους κωλύων παρελθεῖν, μέχρι πάντες ἀνεχώρησαν οἱ δραπέται.

Β'. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν, κρατήσαντες δευτέρου τείχους, ἐξεώθησαν. τὸ δ' αὐτὰ δὴ τοῦτο μαχίμων ἐπῆρε τὰ φρονήματα, καὶ μετέωρον τοὺς τῆ εὐτραγίαι ἦσαν· οὔτ' ἂν Ῥωμαίους [d] εἰς τὴν πόλιν πολμήσειν ἔτι παρελθεῖν, οὔτ' ἂν αὐτοὶ [e] παρελθόντες ἡττηθήσεσθαι δοκοῦντες. ἐπεσκότει γὰρ αὐτοῖς τὰς γνώμας ἀφ' ὧν ὁ Θεὸς, καὶ οὔπω τὸν Ῥωμαίων ἰσχὺν ὅσην πολέμου κατελείπετο τῆ ἐξελαθείσης ἔβλεπον, οὔτε τὴν ὑφέρπουσαν λιμὸν αὐτοῖς. ἔτι γὰρ παρῆν ἐσθίειν ἐκ τῶν δημοσίων κακῶν, καὶ ὃ τῆς πόλεως αἷμα πίνειν. ἔνθεια δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἐπεῖχε πάλαι, καὶ καιρὸν τὴν ὁπλισθείσαν ἤδη διελύοντο πολλοί· τὸν δὲ δῆμον φθορεῖ, ἑαυτῷ ἃ σασιασαὶ κυφισμὸν ὑπελάμβανον. μόνους γὰρ ἠξίουν σώζεσθαι, τοὺς μὴ ζητοῦντας εἰρήνην, καὶ κατὰ Ῥωμαίων ζῆν προαιρημένους· τὸ δ' ἑαυτῶν πλῆθος ὥσπερ ὑπὸ βαρβάρων [g] βαρβάρῳ ἤδοντο δαπανώμενον. τοιοῦτοι μὲν δὴ πρὸς τοὺς ἔνδον ἦσαν· Ῥωμαίους δὲ πάλιν τὰ εἰσόδου στερομένους σκώλυον φρονήματι, καὶ ὃ [h] καθαρρίφθεν ἀντιτειχίσαντες τοῖς σώμασι. τρισὶ μὲν ἀντίσχον ἡμέραις χαρτερῶς ἀμυνόμενοι, τῇ τετάρτῃ δὲ [i] προσβάλλονται γενναίως Τίτου οὐκ ἤνεγκαν, ἀλλὰ βιαθέντες ἢ καὶ πρότερον ἀναφεύγουσιν. ὁ δὲ, πάλιν δὲ τείχους κρατήσας, ὃ προσάρκτιον μὲν εὐθὺς κατέρριψε πᾶν· ὅτι δὲ δὴ τὴν μεσημβρίαν [k] φρουρὰς τοῖς πύργοις ἐγκαταστήσας, τῷ τρίτῳ προσβάλλειν ἐπεύδει.

XI. CAP. IX.

ΚΕΦ. Θ'. κέ.

Titus, cum Judæi obſidione aliquantiſper remiſſa ne minimum quidem emolleſcerent, iterum impetu fertur ad urbem obſidendam: & Joſephum ſubmiſit qui cum popularibus ſuis de pace ageret.

Οτι Τῖτος, Ἰουδαίων πρὸς τὴν ἄνεσιν πολιορκίας μηδὲν μαλακισθέντων, πάλιν ὥρμησεν εἰς τὸ πολιορκεῖν· καὶ Ἰώσηπον ὑπέπεμψε διαλέξασθαι τοῖς ὁμοφύλοις περὶ εἰρήνης.

Δόξαν

a Επελθοῦσι *Big.* b Πληθύοντες Ιουδαῖοι *Big.* c Αντίσχον & mox φυγεῖν *Big.* d Εις παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν πολμήσειν *Big.* e Niſi pro *Genitivo* abſoluto *Nominativus* more *Attico* adhibeatur, παρελθόντων ſane ſcribendum. f Illud ἤδη è *Cod. Big.* g Βάρβαρον *Big.* ὥσπερ ὑπὸ βαρβάρων *Voſſ.* ὥσπερ βαρβάρῳ τι ἤδοντο legiſſe videtur *Ruffinus.* qui vertit, *velut omne quoddam conſumi gratulabantur.* h Καταῤῥιφὲν *Big.* i Προσβάλλονται *Big. Bnsb.* & *Rhed.* k Φρουρὰς in nonnullis *MSS.* * Quique vivere contra Romanos optarent, *Ruf.* †*Al.* addenſati.

a Ita

Δοξαν δ' [a] ἐπανιέναι πρὸς ὀλίγον τὴν πολιορκίαν, καὶ διωρίαν βουλῆς τοῖς στασιασταῖς παρασχεῖν, εἴ τι πρὸς τὴν καθαίρεσιν ὀφθείη· δευτέρου τείχους, ἢ καὶ τὸν [b] λιμὸν ὑποδείσαντες· ἠ γὰρ εἰς πολὺ ταῖς ἁρπαγαῖς αὐτοῖς [c] ἐξαρκέσειν· εἰς δίον καλεχρῆτο τὴν ἄνεσιν. ἐπεὶ δὲ ἡ πρόθεσμία, καθ' ἣν ἔδει [d] ἀφοδίαν τοῖς στρατιώταις προφὰς, ἐν ὅπλοις τοῖς πολεμίοις ἐκέλευσε τοὺς ἡγεμόνας [e] ἐκτάξαντας τὴν δύναμιν ἀπαρτισθῆναι ἐκ τοῦ ἀργύρου. ὡς δ' ὥσπερ ἔθος ἀποκαλύψαντες τὰ ὅπλα θήκης ἐσκεπασμένα τύπου, καταφράκτοι [f] προῆσαν, καὶ τοὺς ἵππους ἄγοντες οἱ ἱππεῖς κεκοσμημένους. ὅτι πλεῖστον δὲ τοῦ πρὸ τῆς πόλεως ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ διελάμπετο, καὶ τῆς ὄψεως ἐκείνης οὐδὲν ἦττον τοῖς σφετέροις ἐπέτερπεν, ἢ τοῖς πολεμίοις παρέσῃ φοβερώτερον. κατεπλήσθη γὰρ ἀφορώντων τό, τε ἀρχαῖον τεῖχος ἅπαν, καὶ τὸ ἱερὸν ὃ βόρειον κλίμα, τάς τε οἰκίας μεστὰς διὰ πρόκυπτόντων ἐπισκοπεῖν, καὶ τῆς πόλεως οὐδὲν ὁ μὴ κεκάλυπτο πλήθει διαφαίνετο. κατάπληξις δὲ δεινὴ καὶ τοῖς τολμηροτάτοις ἐνέπεσε, τήν τε δύναμιν ὅτι ἦν τοσὴ πᾶσαν ὁρῶσι, καὶ τὸ κάλλος τῶν ὅπλων, καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν ἀνδρῶν. [h] δοκοῦσί τ' ἄν μοι τοῖς ἐκείνων οἱ στασιασταὶ [i] μεταβαλέσθαι τὴν ὄψιν, εἰ μὴ δι' ὑποβολὴν ὧν ἡ δῆμος ἔδρασε κακῶν, συγγνώμην τοῖς Ρωμαίοις ἀπήλπιζον. ἀποκειμένου δὲ μὴ κολάσεως [k] εἰ παύσαιντο, πολὺ κρεῖττόν τὸ πολέμῳ θάνατον ἡγοῦντο. καὶ τὸ χρεὼν δ' ἐκράτει τοὺς τε ἀναιτίους τοῖς αἰτίοις συναπολέσθαι, καὶ τὴν σάσιν τὴν πόλιν.

β'. Τέσσαρσι μὲν οὖν ἡμέραις οἱ Ρωμαῖοι καθ' ἕκαστον τάγμα διετέλεσαν τὰς προφὰς κομιζόμενοι. τῇ πέμπτῃ δέ, ὡς οὐδὲν ἀπήντα παρὰ τῶν Ἰουδαίων εἰρηνικόν, [l] διελὼν τὰ τάγματα Τῖτος ἤρχετο χωμάτων, κατά τε τὴν Αντωνίαν καὶ ὃ τοῦ Ἰωάννου μνημεῖον· ἑκάτερα μὲν τῆς ἄνω πόλιν αἱρήσειν ὑπονοῶν, τὸ δὲ ἱερὸν ἐκ τῆς Αντωνίας. τοῦτο γὰρ μὴ ληφθέντος, οὐδὲ τὸ ἄστυ [m] κατέχειν ἀκίνδυνον ἐῴει. πρὸς ἑκατέρῳ δὲ μέρει, δύο ἠγείροντο χώματα, καθ' ἓν ἑκάστου τάγματος. καὶ τοὺς μὲν παρὰ τὸ μνημεῖον ἐργαζομένους, οἵ τε [n] Ἰδουμαῖοι, καὶ ὁ μετὰ τοῦ Σίμωνος ὁπλιτικοὶ, ἔργον ἐπεκδέοντες· τοὺς δὲ, πρὸς τὴν Αντωνίαν, ὁ τε Ἰωάννου καὶ ὁ τῶν ζηλωτῶν πλῆθος. ἐπλεονέκτουν δ' οἱ περὶ χεῖρα μόνον ἀφ' ὑψηλοτέρων μαχόμενοι, καὶ τοῖς ὀργάνοις δ' ἤδη χρῆσθαι μεμαθηκότες. ἡ γὰρ καθ' ἡμέραν τριβὴ χρόνου μικροῦ ἔθρεψε τὴν ἐμπειρίαν. εἶχον δ' ὀξυβελεῖς μὲν τεσσαράκοντα, τεσσαρεσκαίδεκα δὲ τοὺς λιθοβόλους, δι' ὧν τὰ χώματα τοῖς Ρωμαίοις ἐποίουν δυσεργότερα. Τῖτος δὲ, σώζεσθαί τε [p] τὴν πόλιν καὶ ἀπόλλυσθαι εἰδὼς ἑαυτῷ, ἅμα καὶ τὴν πολιορκίαν προσέκειτο, καὶ ὃ παραμεῖναι Ἰουδαίοις μετάνοιαν οὐκ ἠμέλει. τοῖς δὲ ἔργοις ἀνέμιγνε συμβουλίας, καὶ πολλάκις [q] γινώσκων ἀνυτικώτερον ὅπλων

CUM autem ei visum esset obsidionem in breve tempus remittere, spatumque ad deliberandum seditiosis dare, an aliquid ad deditionem facerent ex secundi muri demolitione, aut etiam famis metu, (nec enim diu eis rapinas posse sufficere) cessatione ut commode cederet utebatur. Nam cum dies adveniset, quo militibus oportebat alimenta distribui, jussit ducibus, ut, copiis in loco hostibus conspicuo ordinatis, pecuniam singulis numerarent. Illi autem, ut solebant, armis eductis ex involucris quibus antea abdita latebant, loricati procedunt, equitibus etiam equos ornatos ducentibus. Loca insuper suburbana per plurimum spatii argento & auro circumquaq; lucebant: illoq; spectaculo nihil aut suis jucundius erat, aut hostibus plus terroris afferebat. spectatoribus enim & vetera plena erant mœnia, & templi regio septentrionalis, atque cernere erat domos prospicientium refertas, omnemque civitatis partem multitudine obsessam tectamque. Gravis autem consternatio etiam audacissimos occupabat, cum copias omnes in locum unum coactas viderent, & armorum pulchritudinem, bonumque militum ordinem. Et fortasse seditiosi ista intuendo animos mutassent, nisi malorum immanitate quæ in populum commiserant, veniam sibi à Romanis datum iri desperassent. Imminente autem, si *pugna* destitissent, morte ad supplicium, bello mori longe præstabilius esse ducebant. prævalebat etiam fatum, quod innocentes cum nocentibus & civitatem cum seditiosis perire decreverat.

Omissa obsidione lustratur Romanorum exercitus.

2. Et quatriduum quidem consumptum erat à Romanis, dum singulis legionibus distribuunt annonam. Quinto autem die, cum nihil de pace ageretur à Judæis, Titus, legiones bifariam dispartitus, aggeres excitare cœpit, & juxta Antoniam & ad Joannis monumentum: ista quidem parte superiorem civitatem captum iri existimans, & per Antoniam templum. nam nisi hoc cepisset, ne civitatem quidem occupare tutum esse arbitrabatur. In utraque igitur parte aggeres erigebantur, à singulis ordinibus singuli. Et ad monumentum quidem *Joannis* operarios prohibebant Idumæi Simonisque milites, incursus in eos facientes: Antoniam vero aggredientibus molestiam facessebant Joannis socii & zelotarum multitudo. prævalebant autem, non solum quia de superiori loco manibus pugnabant; verumetiam quia machinis jam uti didicerant. paulatim enim usus quotidianus aluit peritiam. habebant autem * scorpiones trecentos & ballistas quadraginta, quibus difficultatem afferebant Romanis in aggeribus exstruendis. Titus autem, sibi & servari civitatem sciens & perditum iri, simul & obsidioni acrius instabat & operam dabat ut Judæos ad sententiam mutandam hortaretur. Quin & factis consilium admiscebat, cumque orationem sæpe armis efficaciorem esse

Redintegratur obsidio.

Titi studium conservandæ urbis.

a Ita *Big.* ἐπανιέναι in *Editis Aliisque.* b Sic *Big.* & *Ruf.* δῆμον in *cæteris.* c Ἀρκέσειν *Big.* d Sic *Big.* & *Ruf.* δῦναι in *cæteris.* e Ita in *MSS.* quo modo & *Rufinus* qui vertit, *jussit duces ordinato exercitu* &c. ἐξετάξαντας, forsan pro ἐξετάσαντας in *Editis.* f Sic legisse videtur *Ruf.* προῆσαν in *Editis Aliisque.* g Πᾶσιν *Big.* & *Busb.* h Δοκοῦσί τ' ἂν *Big.* i Μεταβαλέσθαι *Big.* k Εἰ μὴ παύσαιντο *Big.* l Illud διελὼν è *Cod. Big.* & *Ruf.* m Κατέχειν ἂν ηρτίχου *Big.* n Ἰουδαῖοι legisse videtur *Rufinus.* perperam. o Illa χεῖρα non agnoscit *Ruf.* p Καὶ ἀπόλλυσθαι τὴν πόλιν εἰδὼς ἑαυτῷ *Big.* Paulo aliter sane *Ruf.* qui vertit, *sibi salvam fortunam sciens & perituram esse civitatem.* q Γινώσκων *Big.* * Ballistas trecentas & quadraginta tormenta saxorum, *Ruf.*

esse cognosceret, tam ipsos ut salvari vellent rogabat, tradita sibi civitate quæ jam capta videretur, quam & Josephum submittebat, patria lingua verba facturum, fore existimans ut hominis gentilis postulationi nonnihil forsan concederent.

Josephus hortatur obsessos ad deditionem.

3. Hic muros circumiens, idque agens ut extra teli jactum staret & in loco unde exaudiri posset, multis orabat, "ut sibimet ac populo parcerent, immo & patriæ & fano "parcerent, neque in ea duriori essent animo, "quam alienigenæ. Romanos quidem, *illorum* "non participes, sacra hostium revereri, ma- "nusque suas etiam hactenus cohibere: ipsos "vero in his eductos, solosque ea si salva "maneant habituros, ad eorum interitum in- "citari. quin potius viderent muros quidem "concidisse validiores, expugnatis vero infir- "miorem supersse: Romanorumque vires "cognoscerent sustineri non posse, hisque ser- "vire non esse *novum atque* inexpertum Ju- "dæis. Quod si & pulchrum pro libertate "bellare, id olim factum oportuit. At cum se- "mel succubitum est, multisque temporibus "concessum imperium, velle deinde excu- "tere jugum male perire cupientium est non "libertatem amantium. Debere autem dedi- "gnari dominos humiliores, non quorum in "potestate sunt omnia. Quid enim Romanos "effugisse *sensimus*, nisi quod propter æstus "aut frigora nulli esset usui? immo vero *cer- "tum est* ad eos transisse undique fortunam, "Deumque, per singulas nationes *orbis terra- "rum* imperium circumagentem, nunc in Ita- "lia esse. Cæterum tam feris bestiis quam ho- "minibus legem præfinitam esse validissimam, "potentioribus cedere; eosque penes victo- "riam esse apud quos summa vis armorum. "Idcirco etiam majores eorum, qui & animis "& corporibus, aliisque insuper subsidiis lon- "ge ipsis præstiterunt, cessisse Romanis: quod "sane nunquam perpessi fuissent, nisi Deum "ab illis stare compertum habuissent. Ipsos "vero qua *nunc* re fretos resistere, cum maxi- "ma quidem ex parte capta sit urbs; incluſos "autem, etiamsi muros integros habeant, pe- "jore esse in conditione, quam si excidium "passi fuissent. Haud enim Romanos latet, "qua fame laborat civitas, & nunc quidem "consumi populum, brevique fore ut bellato- "res etiam intereant. Nam etsi Romani ab "obsidione desisterent, minimeque strictis gla- "diis in urbem irrumperent; ipsis tamen bel- "lum insuperabile intus admoveri, quod horis "singulis ingravescet, nisi & contra famem "arma sumere & pugnare, solique etiam "mala superare possent". Quin & adjiciebat, "bonum esse, antequam insanabilis evadat ca- "lamitas, sententiam mutare, & quando licet "ad salutare consilium ferri. Nec enim in "ipsos ante factorum causa infestos vindictæ- "que cupidos fore Romanos, * nisi ad extre- "mum in eadem pervicacia duraverint: natura

τ λόγον, [a] αὐτός τε σώζεσθαι παρεκάλει [b] παραδόντας τ πόλιν ἤδη παρειλημμένην, καὶ τ Ἰώσηπον καθιεὶς τῇ πατρίῳ γλώσσῃ διαλέγεσθαι, τάχα εἰδέναι τοὺς ὁμόφυλον δοκῶν αὐτούς.

γ'. Οὕτω δὲ ἰὼν ὁ τεῖχος, καὶ περιών μενος κε'. ἐξωτέρω βέλους εἶναι [c] καὶ ἐπακοήν, πολλὰ κατηπείλει, "φείσασθαι μὲν [d] ἑαυτῶν καὶ τῶν δήμου, "φείσασθαι δὲ καὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἱεροῦ, "μηδὲ γενέσθαι τοὺς ζῶντα τῶν ἀλλοφύλων [e] ἀπα- "θεστέρους. Ῥωμαίους μέν γε τοὺς μὴ μετέχοντας σι- "πτέπεσθαι τὰ τῶν πολεμίων ἄγια, καὶ μέχει νῦν "τὰς [f] χεῖρας ἐπέχειν· τοὺς δ' ὑπεραφέντας αὐ- "τοῖς, [g] κἂν σωθῶσι μόνους ἔξοντας, [h] ὁρμᾶσθαι "τοὺς ἀπώλειαν αὐτῶν. ἢ μὲν τὰ [i] χαρτερώτε- "ρα μὲν αὐτῶν ὁρᾶν τείχη πεπτωκότα, λειπόμε- "νον δὲ τὸ τῶν ἐαλωκότων ἀσθενέστερον· γινώσκειν "δὲ τὸν Ῥωμαίων ἰσχὺν ἀνυπόστατον, καὶ τὸ δου- "λεύειν τούτοις οὐκ ἀπείρατον αὐτοῖς. εἰ γὰρ δὴ "καὶ πολεμεῖν ὑπὲρ ἐλευθερίας καλόν, χρῆναι τὸ "πρῶτον· τὸ δ' ἅπαξ ὑποπεσόντας, καὶ μαχροῖς "ἐξαιτᾶς χρόνοις, ἔπειτα ἀποσείεσθαι ὃν ζυγόν, "δυσανατόντων ἃ φιλελευθέρων ἐστί. δεῖ μέντοι καὶ "διαφόρους ἀδοξεῖν ταπεινοτέρους, ἢ οἷς [k] ὑπὸ χεῖ- "ρα τὰ πάντα. τί γὰρ Ῥωμαίους ἀφαιρεθήναι, "πλὴν εἰ μή τι ἀφ' ἁλῶν ἢ χρύσου ἄχρηστον; "μεταδῆναι [l] δὲ πρὸς αὐτοὺς πάντοθεν τιμῶ τύχῃ, "καὶ κατὰ ἔθνος τὸν Θεὸν [m] ἐμπεριάγοντα τιμῶ ἀρ- "χομένῳ νῦν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας ἐστί. νόμον γε μὴν ἀεί- "σθαι, καὶ πρὸς ἅπερ ἰσχυρότατον, καὶ παρὰ ἀν- "θρώποις, εἶκειν τοῖς δυναστεύουσι, καὶ δι' κρατεῖν "πρ' οἷς ἀκμὴ τῶν ὅπλων ἐστί. ἀφ' τοῦτο καὶ "τοὺς προγόνους αὐτῶν, καὶ [n] πολὺ ταῖς ψυχαῖς "καὶ τοῖς σώμασι, ἔτι δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀφορμαῖς "ἀμείνους ὄντας, ἐξαι Ῥωμαίοις· οὐκ ἂν εἰ μὴ τοῦ "Θεοῦ [o] ἥδεσαν σφῶν αὐτοῖς τοῦθ' ὑπομείνοντας. αὖ- "τοὺς δέ, τινι καὶ πεποιθότας ἀντέχειν, ἐαλωκυίας "μὲν οὐκ πλείστου τῆς πόλεως μέρους, τῶν δ' ἔνδον, "εἰ καὶ τὰ τείχη παρέμενεν, ἀλώστως χεῖρον διακει- "μένων. οὐ γὰρ λανθάνειν Ῥωμαίους τὸν ἐν τῇ πό- "λει λιμόν, ᾧ νῦν μὲν τὸν δῆμον, μετ' ὀ πολὺ δὲ "διαφθαρήσεσθαι καὶ τοὺς μαχίμους. εἰ γὰρ δὴ καὶ "παύσαιντο Ῥωμαῖοι τῆς πολιορκίας, μηδὲ [p] ἐπεισπί- "πτειν τῇ πόλει ξιφήρεις, αὐτοῖς γε τὸν ἅμαχον "[q] πόλεμον ἔνδον διαιτᾶσθαι καθ' ἑκάστην ὥραν "προφόμενον, εἰ μὴ καὶ πρὸς τὸν λιμὸν ἆραι τὰ ὅπλα, "καὶ μάχεσθαι δύναιντο, μόνοι τε καὶ παθῶν ὑπερέ- "τειν." προσεπῆγε δὲ, "ὡς καλὸν πρὸ ἀνηκέστου συμφο- "ρᾶς [r] μεταβαλέσθαι, καὶ πρὸς ὃ σωτήριον ἔστ ἔξεστι "ῥέψαι. ἐν δὲ ὑδὲ μηκιμαχήσειν αὐτοῖς Ῥωμαίους τ γε- "γυμνέναι, εἰ μὴ μέχει τέλους [s] ἀπαυθαδιάσαιντο. φύσει "τε

a Αὐτῆς *Vat.* & *Big.* *b* Παραδίδοντας *Big.* *c* Illud κ non agnoscit *Voss.* nec legisse videtur *Ruf.* *d* Αὐτῶν *Big.* *e* Ἀπαθεστέρους *Big.* *f* Χεῖρας ἀντίχοντας ἀπειλῶν *Big.* *g* Καὶ σωθησομένους ἐξ. *Big.* *h* Ὡρμῆσθαι *Big.* *i* Sic *Vat.* & *Ruf.* καρτερώτερα in *Editis Aliisque.* *k* Ita cum *Cod. Big.* antea erat ὑποχείρια πάντα. *l* Eo modo *Big.* δὲ in *ceteris.* *m* Περιάγοντα *Big.* *n* Illud πολὺ è *Cod. Big.* & versione *Rufini.* *o* Ἥδεσαν *Big.* *p* Ita cum *Big.* & *Voss.* ἐπιπίπτειν in *ceteris.* *q* Eo modo *MSS.* & *Ruf.* πολέμιον in *Editis.* *r* Μεταβάλλεσθαι *Big.* *s* Ἀπαυθαδίσαιντο *Big.* * *Al.* nisi ad finem usque insolentes essent.

a Οὐ

"τε γὰρ ὁ τῷ κρατεῖν ἡμέρας ἔχει, καὶ πρὸς τὸ ἡσυ-
"χίαν ἄγεσθαι ὅ συμφέρον. τοῦτο δ' εἰ μήτε τὴν
"πόλιν ἀνδρῶν κενὴν, μήτε τὴν χώραν ἔρημον ἔχειν.
"διὸ καὶ νῦν Καίσαρα βούλεσθαι δεξιὰν αὐτοῖς πα-
"ρασχεῖν. ὁ γὰρ ἂν σῶσαί τινα βίᾳ λαβὼν τὴν πό-
"λιν, καὶ μάλιστα μηδ' ὁ ἐν ταῖς συμφοραῖς ὑπακου-
"σάντων προσκαλοῦντι. ὃ γὰρ μικρὸν ταχέως τὸ τρίτον
"τεῖχος ἀνῃρήσεται, τὰ πρωταλωκότα πίστιν εἰ-
"χὰν ἄρρηκτον δὲ ἦ ὅ ἔρυμα, τὸ λιμὸν ὑπὲρ Ρωμαίων
"αὐτοῖς μάχεσθαι.

Δ'. Ταῦτα Ἰώσηπον παραινοῦντα πολλοὶ μὲν ἐσκωπτον ἀπὸ τοῦ τείχους, πολλοὶ δ' ἐβλασφήμουν, ἔνιοι δὲ ἔβαλλον. ὁ δὲ, ὡς ταῖς φανεραῖς [a] οὐκ ἔπειθε συμβουλίαις, ὑπὶ τοὺς ὁμοφύλους μετέβαινεν ἱκετείας, "ὦ δείλαιοι, βοᾶν, καὶ τῶν ἰδίων ἀμνήμονες [b] συμ-
"μάχων, ὅπλοις καὶ χερσὶ [c] πολεμεῖτε Ρωμαίοις; τί-
"να γὰρ ἄλλον ὕστερον εἰκήσαμεν; [d] πότε δὲ ὁ Θεὸς
"ὁ κτίσας ἂν ἀδικουμένην Ἰουδαίων ἔκδικος; οὐκ ὀπι-
"σθοφέρητε ὄψεσθε, πόθεν [e] ὁρμώμενοι μάχεσθε, καὶ
"πηλίκον ἐμαίνατε σύμμαχον; οὐκ ἀναμνήσεσθε πα-
"τέρων ἔργα δαιμόνια, καὶ ὃν ἄγιον τόνδε χῶρον ἡλί-
"κως [f] ἡμῖν πάλαι [g] πολεμίους καθεῖλεν; ἐγὼ μὲν
"φεύξομαι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ λέγων εἰς ἀναξίους ἀκοάς.
"ἀκούετε δ' ὅμως ἵνα γνῶτε μὴ μόνον Ρωμαίοις πο-
"λεμοῦντες, ἀλλὰ καὶ τῷ Θεῷ. Βασιλεὺς ὁ [h] τότε
"Νεχαὼς Αἰγυπτίων, ὁ δ' αὐτὸς σκαλεῖτο καὶ Φα-
"ραὼ, [i] μυρία χρυσὶ καταβὰς, ἥρπασε Σάρραν βα-
"σιλίδα, [k] τοῦ γένους ἡμῶν τὴν μητέρα. τί οὖν ὁ ζώ-
"της ἀνὴρ Ἀβραάμου, πρωπάτωρ δὲ ἡμέτερος;
"Ἆρα ὑβρισὴν [m] ἠμύνατο τοῖς ὅπλοις, καί τοι
"ὀκτακοσίους μὲν καὶ τριακοσίους ὑπάρχους ἔχων, δύ-
"ναμιν δ' [n] ὑφ' ἑκάστου τάττων ἄπειρον· ἢ [o] αὐτὸς
"μὲν ἐρημίαν ἡγήσατο μὴ συμπαρόντος Θεοῦ, καθα-
"ρὰς δ' ἀνατείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν ναὸν ἐμάνατε
"χωρὶς ὑμεῖς, ἄνικητον αὑτῷ βοηθὸν ἐστρατολόγη-
"σεν; ἢ μὴ μίαν ἑαυτῷ [p] ἄχραντος μὴν ἡ βασί-
"λισσα ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν ἄνδρα· προσκυνῶν δὲ
"τὸν ὑφ' ὑμῶν αἱμαχθέντα χῶρον ὁμοφύλῳ φόνῳ, καὶ
"πρέμνων ἀπὸ τῶν οἰκείων φαντασμάτων, ἔφυγεν
"ὁ Αἰγύπτιος, ἀργύρῳ δὲ καὶ χρυσῷ τοὺς θεοφιλεῖς
"[q] Ἑβραίους ἐδωρεῖτο; [r] στέγω δ' εἰπεῖν τὴν εἰς Αἴγυπτον με-
"τοικίαν τῶν πατέρων, οἳ τυραννούμενοι ὑπὸ βασιλεῦσιν ἀλ-
"λοφύλοις ὑποπεπλακότες τετρακοσίοις ἔτεσι, [s] παρὸν
"ὅπλοις ἀμύνασθαι ὑπὸ χερσὶ, σφᾶς αὐτοὺς ἐπέτρεψαν τῷ
"Θεῷ; τίς γὰρ οἶδε [t] τὴν ὅλην παντὸς θηρίου καταπλησθεῖσαν
"Αἴγυπτον, ὑπὸ πάσῃ φθορᾷ νόσῳ, τὴν ἄκαρπον γῆν, [u] τὴν ὑπο-
"λειπουσαν Νεῖλον, τὰς ἐπαλλήλους δέκα πληγὰς, τὰς
"διὰ ταῦτα μὴ φρυγὰς προπεμπομένους πατέρας ἡμῶν,

"enim eos *in victoriis manſuetos eſſe, ſuæ-
"que iracundiæ prælaturos eſſe quod utile ſit
"& expediat. Id autem eſſe, ut neque urbem
"viris vacuam, neque regionem habeant de-
"ſertam. Idcirco nunc velle Cæſarem dextram
"ipſis dare. nec enim cuiquam ſalutem datu-
"rum ſi vi ceperit civitatem, præſertim cum
"in extremis calamitatibus ei ipſos roganti
"non paruerint. Porro brevi murum quoque
"tertium captum iri, priores qui capti ſunt fi-
"dem facere: & ſi inexpugnabile foret mu-
"nimentum, famem pro Romanis adverſus
"ipſos pugnaturam.

4. Joſephum, dum iſta ſuaderet, multi quidem è muro irridebant, multi vero maledictis excipiebant, nonnulli etiam jaculis appetebant. Ille autem, cum conſiliis palam datis minime eos moveret, ad popularium *ſuorum* hiſtorias tranſibat, "O miſeri, vociferans, veſtrorum-
"que auxiliatorum immemores, armis & ma-
"nibus cum Romanis bellum geritis? num quos
"alios hoc modo vicerimus? Quando autem
"non Deus *omnium* conditor, Judæorum præ-
"ſtat ſe vindicem, ſi injuriam patiantur? Non-
"ne converſi reſpicietis, unde impetu facto
"pugnatis, quantumque auxiliatorem viola-
"ſtis? Nonne in memoriam revocabitis pa-
"rentum opera divina, atque locum hunc ſan-
"ctum, quantoſque hoſtes olim nobis è me-
"dio ſuſtulit? Ego autem horreſco referens
"facta Dei auditoribus indignis. Veruntamen
"audite, ut cognoſcatis, non ſolum vos cum
"Romanis, ſed etiam cum Deo bellum gerere.
"Nechao, qui tum rex erat Ægyptiorum, idem-
"que Pharaoh vocabatur, cum infinita manu
"deſcendit, reginamque Sarram noſtri generis
"matrem rapuit. Quid igitur vir ejus Abraa-
"mus proavus noſter? Num igitur injuriæ au-
"ctorem ultus fuerit armis, qui præfectos *ſub
"ſe* trecentos & octodecim habebat, quorum
"ſingulis infinita parebat multitudo; aut ipſos
"pro nihilo duxerit, cum ei præſens non ad-
"eſſet Deus, puriſque manibus ad hunc locum
"protenſis quem vos inquinaſtis, invictum ſibi
"auxiliatorem ad militiam legerit? Nonne
"ſecunda quidem veſpera incorrupta remiſſa
"eſt regina ad maritum; Ægyptius autem,
"adorans quem vos gentili cæde cruentaſtis
"locum, & nocturnis viſis expavefactus, aufu-
"git, cum Judæos Deo dilectos auro & argen-
"to donaſſet? Silebo an dicam patrum *no-
"ſtrorum* migrationem in Ægyptum, qui, an-
"nos quadraginta tyrannis ac regibus alieni-
"genis ſubditi, cum armis & manibus ab illis
"vindicari potuiſſent, ſemetipſos Deo *injuria-
"rum ultori* permiſerunt? Quis neſcit Ægy-
"ptum feris variis repletam, diverſiſque mor-
"bis ad interitum uſque vexatam, terram
"nullos fructus edentem, Nilumque aqua de-
"fectum, & continuas decem plagas, & ob
"iſta parentes noſtros cum præſidio deductos,
"ſine

Joſephum male excipiunt Judæi.

Ad eos tamen horſandos progreditur.

a Οὐ μετέπεσθε *Big.* *b* Συμφορῶν *Big.* *c* Πολεμεῖτε Ρωμαίοις *Big.* πολεμεῖτε Ρωμαίους *Vat.* *d* Ποτὲ ὁ Θεὸς *Big.* ποτὲ δ' ὁ Θεὸς in *Editis Aliiſque.* *e* Ὡρεμημένοι *Big.* *f* Ita *Big.* & *Ruf.* ὑμῖν in *ceteris.* *g* Πολέμους *Big.* & *Voſſ.* *h* Ita *Vat. Busb.* & *Ruf.* ποτὲ in *ceteris.* *i* Sic *Big. Bod. Busb. Voſſ.* & *Ruf.* βαρείας in *Editis.* *k* Τοῦ μητέρα ὃ γένους ἡμῶν *Big. Vat.* & *Voſſ.* *l* In *Cod. Big.* ἄρα. ut & p. 1241, v. 13. *m* Ημυνατο *Big.* *n* Εφ' ἑκάστῳ *Big.* ἐφ' ἑκάστου *Vat.* *o* Αὐτὸς μὲν ἐρημίαν *Big.* Et forſan eo modo *Ruſinus*, aut αὐτὸς ἐρημίαν ἦγεν, cum vertat, *an ipſe quidem quieſcere maluit.* Cl. *Lowthius* hoc modo, *An potius non aliam iſtorum rationem habuit, quam ſi in ſolitudine fuiſſet, niſi Deus præſens foret.* *p* Αχραντος μὲν αὐτῷ ἡ βασ. *Voſſ.* *q* Vocem Εβραίους non agnoſcit *Big.* *r* Illa στέγω δὲ abſunt à *Big.* & *Ruf.* *ſ* Παρὸν ἀμύνασθαι τῇ χερσὶ τὴν ὁμόφυλον *Big.* *t* Τὴν πάντως *Vat.* *u* Τὸν ὑπολειπόμενον *Big.* * *Al.* in imperio.

a Ita

" ſine ſanguine, ſine periculo, quos Deus ſibi in
" ædituos ducebat. Nonne arcam quidem no-
" ſtram ſacram, Aſſyriorum vi nefaria raptam,
" gemuit Palæſtina & Dagon ſimulachrum, ge-
" muitque gens univerſa illorum qui eam ra-
" puerant; podicibuſque procidentibus ac per
" eos viſceribus cum cibo delapſis, *eam* mani-
" bus ſacrilegis reportarunt, cymbalorum &
" tympanorum ſonitu & variis placationibus
" ſacrum *violatum* expiantes? Deus erat cu-
" jus ductu iſta pro patribus noſtris gerebantur,
" propterea quod, omiſſis armis ac manibus,
" ejus judicio rem permiſerint. Aſſyriorum rex
" Senacheribus, cum Aſiam univerſam ſecum
" duceret & hanc urbem exercitu cinxiſſet,
" num manibus hominum cecidit? Nonne
" iſtæ ab armis quieſcentes in ſacrariis *ad Deum*
" *ſublatæ* erant, & angelus Dei in una nocte
" infinitum delevit exercitum, poſteroq; die ubi
" ſurrexit Aſſyrius, CLXXXV millia reperit mor-
" tuorum, & cum reliquis *è ſuis* Hebræos iner-
" mes nec perſequentes fugiebat? Quin & ſer-
" vitium in Babylone noſtis, ubi annos LXX po-
" pulus in exſilio agens, non prius libertatem
" recuperavit, quam Cyrus hoc ipſum Dei in
" gratiam concederet. Ab eo utique deducti
" erant, iterumque auxiliatori ſuo facti erant
" æditui. Denique nihil memorari poteſt,
" quod armis patres noſtri proſpere geſſerint,
" aut non ſine armis Deo permiſſa poteſtate
" impetraverint. Domi quippe manentes, vi-
" ctoria ab illis ſtabat, prout judici videbatur:
" pugnatumque euntes ſemper de ſpe decide-
" runt. Partim quidem, cum, rege Babyloniо-
" rum hanc urbem obſidente, Sedechias rex
" noſter, contra Hieremiæ vaticinationem cum
" eo congreſſus, & ipſe captus eſt, & civita-
" tem templumque vidit exſcindi: quanquam
" ille rex quanto veſtris ducibus, ejuſque popu-
" lus vobis erat *æquior & moderatior*. Siqui-
" dem Hieremiam, vociferantem, Deo quidem
" inviſos eſſe propter delicta in eum commiſ-
" ſa, captum autem iri niſi traderent civitatem,
" neque rex neque populus interfecit. Sed vos
" (ut intus geſta prætermittam, non enim di-
" gne poſſum iniquitates veſtras exponere) mi-
" hi, qui vobis ſalutem ſuadeam, maledicitis,
" teliſque me petitis, irritati quod vos veſtro-
" rum peccatorum commonefaciam, nec ea
" dici ferre poteſtis quæ re ipſa quotidie faci-
" tis. Partim vero cum (Antiocho, cognomi-
" ne Epiphane, qui multis contumeliis numen
" affecerat, obſidione *gravi* urbem urgente)
" majores noſtri armati progreſſi, ipſi quidem
" in pugna *fœde* perempti ſunt; inſuper vero
" & urbs ab hoſtibus direpta eſt, & ſacrarium
" per triennium & ſex menſes deſolatum. Et
" quorſum cætera memorem? Quis vero Ro-
" manos contra *Judæorum* gentem ad mili-
" tiam excitavit? nonne indigenarum im-
" pietas? Unde ſervire cœpimus? nonne
" à ſeditione majorum, quando Ariſtobuli
" & Hyrcani furor atque inter ſe conten-

" ἀναμάκτους, ἀκινδύνους, [a] ὧς ὁ Θεὸς ἑαυτῷ συνεκόμιζε
" ἦγεν. ἀλλὰ τὴ [b] Σύρων Ασσυρίων ἁρπαγεῖσαν [c] ἁγίαν
" ἡμῖν λάρνακα οὐκ ἐστέναξε μὴ ἡ Παλαιστίνη καὶ Δα-
" γὼν ὁ ξόανον, ἐστέναξε δὲ πᾶν ὃ τὴ ἁρπαζομένων ἔθνος·
" σκῶμμα δὲ τὰ κρυπτὰ τοῦ στόματος, ἃ δι' αὐτῶν
" τὰ σωλάγχνα μετὰ τῶν σιτίων καταφέροντες, χερσὶ ταῖς
" λῃσαμέναις ἀνεκόμιζε, κυμβάλων καὶ τυμπάνων ἤχῳ,
" καὶ πᾶσι μιαιφονικοῖς ἱλασκόμενοι τὸ ἅγιον; Θεὸς ἦν
" ὁ ζῶντα παρεάσιν ἡμετέροις πρατηγῶν, ὅτι, τὰς χεῖ-
" ρας καὶ τὰ ὅπλα παρέντες, αὐτῷ κρῖναι τὸ ἔργον ἐπέ-
" τρεψαν. Βασιλεὺς Ασσυρίων [d] Σενεχήρεως, ὅτε πᾶ-
" σαν τὴ Ασίαν ὑπισυρόμενος τήνδε περιεστοπόλει-
" σε τὴν πόλιν, ἆρα χερσὶν ἀνθρωπίναις ἔπεσεν; οὐχ
" αἱ μὴ ἀπὸ τῶν ὅπλων ἠρεμοῦσαι αἱ προσευχαὶ ἦσαν,
" ἄγγελος δὲ τοῦ Θεοῦ μιᾷ νυκτὶ τὴν ἄπειρον στρατιὰν
" ἐλυμήνατο, καὶ μεθ' ἡμέραν ἀναστὰς ὁ Ασσύριος, ὀκτα-
" κισχίλιας μυριάδας [e] πενταχιλίους νεκρῶν εὗρε,
" μὴ δὲ τῶν καταλειπομένων [f] ἀνόπλους καὶ μὴ διώκοντας
" Ἑβραίους ἔφυγεν; ἔτι [g] δὲ καὶ τὴν ἐν Βαβυλῶνι δου-
" λείαν, ἐνθα μεταναστὰς ὢν ὁ λαὸς [h] ἔτεσιν ἑβδομήκοντα
" τὰ ὑπὲρ τρεῖς εἰς ἐλευθερίαν ἀνεκάπτισαν, ἢ Κῦρον
" τοῦτο χαρίσασθαι τῷ Θεῷ. [i] προεπέμφθησαν γοῦν ὑπ'
" αὐτοῦ, καὶ πάλιν τὸν [k] αὐτοῦ σύμμαχον ἐπανήγαγον.
" [l] καθόλου δ' οὐκ ἔστι εἰπεῖν, ὅτι κατώρθωσαν Ⓐ πα-
" τέρες ἡμῶν τοῖς ὅπλοις, ἢ δίχα τούτων διήμαρτον ὅτι-
" περ ἔκριναν τῷ Θεῷ. μένοντες μέν γε ἐν χώραις οἰκεί-
" ων ἐν ἐδάχει τῷ κριτῇ, μαχόμενοι δὲ ἔπταισαν ἀεί.
" τοῦτο μή, ἵνα βασιλεὺς Βαβυλωνίων ἐπαλίσκιον ταύ-
" τῃ τὴν πόλιν, συμβαλὼν Σεδεκίας ὁ ἡμέτερος
" βασιλεὺς τοῖς τοῦ Ἱερεμίου προφητείαις, [m] αὐτός τε
" ἑάλω, καὶ τὸ ἄστυ μὴ δὲ ναὸν καθαιρεθέντα εἶδε· καὶ
" τοι τοσῷ μετεώτερος ὁ μὲν βασιλεὺς ἐκεῖνος τῶν ὑμε-
" τέρων ἡγεμόνων ἦν, ὁ δὲ ὑπ' αὐτῷ λαὸς ὑμῶν. Βοᾶν-
" τος γοῦν τοῦ Ἱερεμίου ὡς [n] ἀπεχθανούμενος μὲν τῷ Θεῷ διὰ
" τοὺς εἰς αὐτὸν συλλογισμούς, ἀλώσοιντο δ' εἰ μὴ
" προδοῖεν τὴν πόλιν, ἔφη ὁ βασιλεύς, ἔφη ὁ δῆμος ἀπω-
" λεν. ἀλλ' ὑμεῖς· ἵνα ἑάσω τἄνδον, ἃ χρὴ ἐρμηνεῦσαι δυ-
" ναίμην τοὺς προγόνους ὑμῶν ἀξίως· ἐμοὶ τοι προσ-
" κεκλῖσθαι πρὸς σωτηρίαν ὑμᾶς βλασφημοῦντες, καὶ βάλ-
" λετε, παροξυνόμενοι πρὸς τὰς ὑπομνήσεις τῶν ἁμαρτη-
" μάτων, καὶ μηδὲ τοὺς λόγους φέροντες, οἷα [o] τάρηα φρά-
" τη καθ' ἡμέραν. τοῦτο δὲ ἦν, Αντίοχος ὁ [p] ἐπιφανὴς
" Ἐπιφανὴς προσκαθεζομένου τῇ πόλει, πολλὰ πρὸς τὸ
" θεῖον [q] ἐξυβρικότος, οἱ πρόγονοι μὲν τῶν ὅπλων προπο-
" λοῦν· αὐτοὶ δὲ ἀποφάγοις ἐν τῇ μάχῃ, διωπάλουν δὲ
" [r] καὶ ἔξω τοῖς πολεμίοις, ἡρεμοῦσι δ' ἔστι τεῖα καὶ μῖσος
" ἐξ τὸ ἄγιον. καὶ τί δεῖ τἄλλα λέγειν; ἀλλὰ Ρωμαίους τίς
" ἐστρατολόγησε πρὸ ἐθνῶν; οὐχ ἡ τῶν δικαίων ἀσέβεια; πό-
" θεν δ' ἠρξάμεθα δουλείας; ἆρ' οὐχὶ ἐκ στάσεως τῶν προγόνων,
" ὅτε ἡ Αριστοβούλου καὶ Υρκανοῦ μανία, καὶ [s] ἡ πρὸς ἀλλήλους
ἔρις,

a Ita *Big.* & *Ruf.* οἷος in *Editis Aliiſque.* *b* Υπὸ Σύρων καὶ Δαμασκηνῶν *Big.* ὑπὸ Σύρων ἀρπαγεῖσαν *Vat.* & *Voſſ.* *c* Ἡμῖν ἁγίαν *Bunb.* *d* In *MSS.* Σεναχηρείμ & Σεναχείμ. *e* Ita in *MSS.* πενταχιλίους in *Editis.* *f* Ανόπλους τε *Big.* *g* Illud δὲ abeſt à *Vat.* & *Big.* *h* Ὡς ἑβδομήκοντα ἔτεσιν *Big.* *i* Προεπέμφθησαν *Big.* *k* Εν αὐτοῦ *Big.* *l* Καθόλου δ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστι εἰπεῖν, ὅτι *Big.* *m* Αὐτὸς δ' ἑάλω *Big.* *n* Απέχθοιντο *Big. Voſſ.* & *Vat.* *o* Τὰ ἔργα *Big.* *p* Επιλεληθότος *Big.* *q* Εξυβρικότος *Big.* *r* Illud καὶ abeſt à *Big. Vat.* & *Voſſ.* *ſ* Διὰ τὴν *Big.* *t* Illud ἡ è *Cod. Big.*

a Υπόταξις

"ἔλις Πομπήϊον ἐπήγαγε τῇ πόλει, καὶ Ρωμαίοις "tio Pompejum in urbem induxit, & libertate
"[a] ὑπέταξεν ὁ Θεὸς τοὺς οὐκ ἀξίους ἐλευθερίας. τρι- "indignos Romanis ſubjecit Deus. Hinc tres
"σὶ [b] γοῦν μησὶ πολιορκηθέντες ἑαυτοὺς παρέδοσαν, "menſes obſeſſi ſeſe tradiderunt, cum nihil ta-
"[c] ὅτε ἁμαρτόντες εἰς τὰ ἅγια καὶ τοὺς νόμους ἠλί- "le quale vos in ſanctum legeſque deliquerant,
"σκεσθε, καὶ πολὺ μείζοσιν ἀφορμαῖς τοὺς Ⓦ "& majoribus ad bellum ſubſidiis utebantur.
"πόλεμον χρώμενοι. τὸ δὲ Ἀντιγόνου τέλος τοῦ Ἀρι- "Antigoni autem filii Ariſtobuli exitum neſci-
"στοβούλου παιδὸς οὐκ ἴσμεν· ὃν βασιλεύοντος, ὁ Θεὸς "mus: quo regnum obtinente Deus iterum ca-
"ἀλώσει πάλιν Ⓦ λαὸν ἤλασεν πλημμελοῦντα; καὶ "ptivitate perſequebatur populum delinquen-
"Ἡρώδης μὲν ὁ Ἀντιπάτρου Σόσιον, Σόσιος δὲ Ρω- "tem? Et Herodes quidem Antipatri filius So-
"μαίων στρατὸν ἤγαγε· προσχεθέντες δ' ὅτι μῖνας ἓξ "ſium & Soſius Romanum adduxit exercitum:
"ἐπολιορκοῦντο, μόγις δίκας τῶν ἁμαρτιῶν δόντες ἐά- "& circundati per ſex menſes obſidebantur, tan-
"λωσαν, καὶ διαπάγη τοῖς πολεμίοις ἡ πόλις. ὅ- "demque pro peccatis dato ſupplicio capti ſunt
"τως οὐδέποτε τῷ ἔθνει τὰ ὅπλα δίδοται. τῷ δὲ "& ab hoſtibus direpta eſt civitas. Ita nunquam
"πολεμεῖσθαι καὶ τὸ ἁλώσεσθαι πάντως προσῆσται. δεῖ "genti conceſſum eſt, ut armis rem *feliciter*
"γὰρ οἶμαι τοὺς [d] χωρίου ἅγιον νεμομένους ὑπερόπτευ- "gererent. Verum oppugnatio ſine dubio
"πάντα τῷ Θεῷ δικάζειν, καὶ καταφρονεῖν τότε χει- "poſt ſe trahit excidium. Oportet ergo, ut
"ρὸς ἀνθρωπίνης, [e] ὅτε αὐτοὶ πείθωσι Ⓦ ἄνω δικα- "opinor, ſacri loci poſſeſſores Deo permittere
"στήν. ὑμῶν δὲ τί τοῦ εὐλογηθέντων ὑπὸ τοῦ νομο- "de omnibus judicium, manuſque tunc hu-
"θέτου πέπρακται; τί δὲ τοῦ ὑπ' ἐκείνου κατη- "manas contemnere, quando ipſi ſuperno ju-
"γμένων [f] ἀπολελείμμεθα; πόσῳ δὲ ἐστὲ τοῦ πά- "dici *à ſe ſtare* perſuaſerint. Vos autem quid
"χιον ἀλόντων ἀσεβέστεροι; ὃ τὰ κρυπτὰ μὲν τοῦ "ex iis quæ legis conditor comprobavit feci-
"ἁμαρτημάτων ἠδοξήκατε, κλοπὰς λέγω καὶ συνέ- "ſtis, quidve illorum quæ reprobavit præter-
"δρας καὶ μοιχείας· ἁρπαγῆς δ' εἰς ζῆτε καὶ φόνους, καὶ ξέ- "miſiſtis? Quantum autem illos qui cito ex-
"νας καμνοτομεῖτε κακίας ὁδούς. ἐκδοχεῖον δὲ πάν- "cidium paſſi ſunt impietate ſuperaſtis? non
"των [g] τὸ ἱερὸν γέγονε, καὶ χερσὶν [h] ἐμφυλίοις ὁ θεῖος με- "occulta quidem dedignati eſtis peccata, fur-
"μιαμμένος χῶρος, ὃν καὶ Ρωμαῖοι πόρρωθεν προσεκύνουν, "ta ſcilicet inſidiaſque & adulteria; ſed rapi-
"πολλὰ τῶν ἰδίων ἐθῶν [i] παραλύοντες εἰς τὸ ἡμέτερον νό- "narum & cædium certamen inſtituitis, no-
"μον. εἶτα ὅτι τούτοις τὸ ἀσεβηθέντα σύμμαχον προσ- "vaſque maleficiorum vias excogitatis. San-
"δοκᾶτε; πάνυ γοῦν ἐστὲ δίκαιοι ἱκέται, καὶ χερσὶν καθ- "ctum vero templum factum eſt omnium re-
"αρᾶς τὸ βοηθὸν ὑμῶν Ⓦ καλεῖτε. τοιαύτας ὁ Βα- "ceptaculum, & indigenarum manibus inqui-
"σιλεὺς [k] ἡμῶν ἱκέτευσεν ὅτι τὸ Ἀσσύριον, ὅτε τὸ μέγαν "natus eſt locus ſacer, quem Romani è lon-
"ἐκεῖνον στρατὸν μιᾷ νυκτὶ κατέστρωσεν ὁ Θεός. ὅμοια δὲ "ginquo adorabant, multa per legem noſtram
"τῷ Ἀσσυρίῳ Ρωμαῖοι δρῶσιν, ἵνα καὶ ἄμεινον ὑμεῖς ὁμοίαν "de ſuis moribus derogantes. Atque poſt hæc
"ἐλπίσητε; οὐχ ὁ μέν, χρήματα Ⓦ δ' βασιλέως ὑμῶν "eum, in quem impii fuiſtis, auxiliatorem ex-
"λαβὼν ἐφ' ᾧ μὴ πορθήσῃ τὴν πόλιν, κατέβη Ⓦ δὲ "ſpectatis? Eſto ſane, vos dignos eſſe ſupplices,
"τοὺς ὅρκους ἐμπρήσας τὸν ναόν; Ρωμαῖοι δὲ τὸ σωθῆ- "puriſq; manibus adjutorem veſtrum obſecra-
"ναι μὸν αὐτοῖς, ἂν Ⓐ πατέρες ἡμῶν τοῖς ἐκείνων πα- "re, qualibus rex noſter *Deo* ſupplicavit adver-
"τράσι παρέχον. καὶ τοῦτο τυχόντες, ὅτε πορθοῦσι τὴν "ſus Aſſyrium, cum magnum illum exercitum
"πόλιν, ὅτε ψαύουσι τῶν ἁγίων. δίδασι δ' ὑμῖν τἄλλα "Deus una nocte proſtravit. Similia vero Aſ-
"γενεᾶς τε ἐλευθέρας, καὶ κλήσεις ταῖς ἑαυτῶν νέμειν, "riis Romani perpetrant, ut etiam vos ſimi-
"καὶ τοὺς ἱεροὺς νόμους σώζουσι. μανία δὴ τοῦ Θεὸν προσ- "lem ultionem ſperetis? Nonne ille quidem,
"δοκᾶν ὅτι δικαίοις, οἷος ἐπ' ἀδίκοις ἐφάνη· καὶ Ⓦ χρῆ- "ab rege noſtro accepta pecunia ut vaſtitati
"μα δ' ἀμύνειν οἶδεν ὅταν δέῃ. τοὺς γοῦν Ἀσσυρίους "parceret civitatis, neglecto jurejurando ad
"νυκτὶ τῷ αὐτῷ [l] Καισαρτοπεδυσαμένους "incendium templi deſcendit? Romani vero
"[m] ἔκλασεν. ὥστε εἰ καὶ τὴν ἡμετέραν γενεὰν ἐλευθερίας, "ſolenne poſcunt tributum, quod parentes
"ἣ Ρωμαίους κολάσεως ἀξίους ἔκρινε, καὶ Ⓦ χρῆμα "noſtri eorum parentibus pendebant. Et ſi
"καθάπερ τοῖς Ἀσσυρίοις ἐπέσκηψεν, ὅτε Ⓦ ἔθνος ἤπλετο "hoc impetraverint, non illis in animo eſt va-
"Πομπηΐου, ὅτε μετ' αὐτὸν ἀνῆκε [n] Σόσιος, ὅτε Οὐεσπα- "ſtare civitatem, neque ſancta omnino tan-
"σιανὸς ἐπόρθησε τὴν Γαλιλαίαν· τὰ τελευταῖα νῦν, ὅτε ἐγγίζε- "gere. Concedunt autem vobis præter cæte-
"Τῖτος τῇ πόλει. καί τοι Μάγνος μέν, καὶ Σόσιος [o] πρὸς ὃ- "ra familias liberas, & poſſeſſiones quoſque
"παῖς

"paſſi

a Υπέταξεν τῷ πόλιν ὁ Θεὸς τοὺς ἀναξίους ἐλευθερίας *Big.* *b* Γὰρ pro γοῦν in *Cod. Big.* & mox γοῦν pro δὲ in v. 15. *c* Οὕτε ἁμαρτῶντες *Big.* *d* Χῶρον ἱερὸν *Big.* *e* Οτ' ἂν *Big.* *f* Υπολελειπτται *Big.* *g* Τὸ ἅγιον ἱερὸν *Big.* *h* Ομοφύλοις *Big.* *i* Εἰς τὸ ἡμέτερον νομον παραλύοντες *Big.* *k* Υμῶν *Big.* & *Voſſ.* & mox v. 34. ἡμῶν. *l* Καισαρτοπεδυσαμένους *Big.* *m* Ita *Big.* & *Rhſ.* ὠκόλασεν in *Editis Aliiſque.* *n* *Al.* Σίωσιος. Vide p. 654. *o* Πρὸς τῷ μ. *Big.*

"paſſi ſunt, & civitatem victoria ceperunt,
"Veſpaſianus autem ex bello quod nobiſcum
"geſſit etiam imperium adeptus eſt. Quin &
"Tito quidem fontes nunc uberiores profluunt,
"qui prius vobis aruerant. quippe ante ejus
"adventum ſcitis & Siloam & omnes extra ci-
"vitatem fontes adeo defeciſſe, ut per ampho-
"ras aqua emeretur. nunc autem ita hoſti-
"bus noſtris creſcunt, ut non modo ipſis &
"jumentis ipſorum, ſed & hortis *irrigandis*
"ſufficiant. Cæterum hujus prodigii & ante
"periculum factum eſt in excidio civitatis,
"quando prædictus Babylonius expeditione
"ſuſcepta & urbem in poteſtatem ſuam rede-
"git & templum incendit; quamvis ut opi-
"nor nihil tunc illi tam impie fecerint, quan-
"tum vos *hodie commiſiſtis*. adeo ut Deum
"quidem loca ſancta reliquiſſe putaverim, hiſ-
"que nunc adeſſe quibuſcum bellum geritis.
"At bonus quidem vir domum flagitioſam
"fugiet & domeſticos oderit: Deum vero
"jam veſtri eſſe cumque vobis ſceleratis ma-
"nere arbitramini, qui omnia etiam *tene-*
"*brarum* occulta cernit, quæque ſilentio te-
"guntur audit? Quid autem apud vos tace-
"tur, quidve celatur, quidve non & inimicis
"patefactum eſt? ex ſceleribus enim veſtris
"triumphos agitis, inque dies ſingulos quis
"pejor ſit contenditis, nequitiam pro virtute
"ad ſpectandum proponentes. Veruntamen
"adhuc reliqua eſt ad ſalutem via, ſi velitis;
"& Deus facile cum illis in gratiam redibit
"qui *peccata* confitentur & reſipiſcunt. O
"ferrei, arma projicite, pudeat vos patriæ jam
"dirutæ. convertite oculos, & aſpicite ejus
"quam proditis pulchritudinem, quale oppi-
"dum, quale templum, quam multarum gen-
"tium munera. Quis primus illis admovet
"flammas? Quis iſta jam non eſſe deſide-
"rat? Et quid hiſce magis ſervari mereatur?
"O duri & lapidibus ſtupidiores. Et ſi hæc
"non veris luminibus cernitis, ſaltem fami-
"liarum veſtrarum miſeremini, & in conſpe-
"ctu cujuſque ſiſtantur filii & conjuges &
"parentes, quos brevi aut bellum aut fames
"abſumet. probe novi quod unà cum cæte-
"ris periclitabitur mihi mater, & conjux, &
"familia non ignobilis, domuſque olim incly-
"ta. Et fortaſſe idcirco exiſtimer hujuſmodi
"conſilium dare. Interficite illos, accipite
"mercedem ſalutis veſtræ ſanguinem meum.
"Et ipſe mori paratus *ſum*, ſi me mortuo pru-
"dentiores eſtis futuri.

"μηδὲν παθεῖν, καὶ ἀνὰ κράτος ἑλεῖν τὴν πόλιν,
"Οὐεσπασιανὸς δ' ὃν ἔδει τοὺς ἡμᾶς πολέμους καὶ βα-
"σιλείας ἄρξαι. Τίτῳ μὲν γὰρ καὶ πηγαὶ πλουσιώτε-
"ραι ῥέουσιν, αἱ ξηρανθεῖσαι πρότερον ὑμῖν. τοῦ γὰρ
"τῆς αὐτοῦ παρουσίας, τὴν τε Σιλωὰμ [a]ἐπιλιπεῖ-
"σαν ἴστε, καὶ τοὺς [b]ἔξω δὲ ἅπαντας ἁπάσας, ὥστε πρὸς
"[c]ἀμφορεῖς ὠνεῖσθαι τὸ ὕδωρ. ὃ δὲ νῦν ἔτι πληθύ-
"σι τοῖς πολεμίοις ὑμῶν, οὐ μὴ μόνοι αὐτοῖς καὶ κτή-
"νεσιν, ἀλλὰ καὶ κήποις ἀρκοῦν. τόγε μὴν πρᾶγ-
"μα [d]πεπείρασθε καὶ πρότερον ἐφ' ἁλώσει τῆς πό-
"λεως γεγενημένον, ὅθ' ὁ προφημούμενος Βαβυλώ-
"νιος ἐπιστράτευσεν, ὃς τήν τε πόλιν ἐλὼν ἐνέφρη-
"σε καὶ τὸν ναὸν, οὐδὲν οἶμαι τῶν τότε ἠσεβηκότων
"τηλικοῦτον ἡλίκα ὑμεῖς. οὕς τε ἔγωγε περιόντας μὲ
"οὐκ ἂν ἅγιον οἶμαι [e]τῷ Θεῷ, ἑστάναι δὲ παρ' οἷς
"πολεμεῖτε νῦν. ἀλλ' ἀνὴρ μὲ [f]ἀγαθὸς οἰκίαν ἀστυ-
"γῆ φεύξεται, καὶ τοὺς οἰκέτας αὐτῆς μισήσει· τῷ δὲ Θεῷ
"ἔπεσθε τοῖς ὑμετέροις κακοῖς ἡγεμόσιν, ὃς
"τὰ κρυπτὰ πάντα ἐφορᾷ, καὶ τῶν σιγωμένων ἀκούει;
"τί δὲ σιγᾶται παρ' ὑμῖν, ἢ τί κρύπτεται, τί δ' ὑ-
"πὲρ καὶ τοῖς ἐχθροῖς φανερὸν γέγονε; πομπεύετε δὲ
"παρανομοῦντες, ἡμέραν ἐφ' ἡμέρᾳ ἐπιζητοῦντες, τίς [g]χείρων γέ-
"νηται, τῆς ἀδικίας ὥσπερ ἀρετῆς ἐπίδειξιν ποούμενοι.
"[h]καταλέλειπται δὲ ὅμως ἔτι σωτηρίας ὁδὸς ἐὰν θέ-
"λητε, καὶ τὸ θεῖον εὐμετάλλακτον ἐξομολογουμένοις
"καὶ μετανοοῦσιν. ὦ σιδήρεοι, ῥίψατε τὰς παρα-
"πλίας, λάβεσθε ἤδη κατηρεπωμένης [i]αἰδοῦς παρεί-
"σ[n]ω, [k]ἐπιβάντες, [l]καὶ θάσσεσθε τοῦ κάλλους [m]τῆς
"πρεπόντου. οἷον ἄγαλμα, [o]οἷον ἱερὸν, ὅσων ἐθνῶν δῶ-
"ρα. ἐπὶ ζῶντα τίς ὀφθαλμὸς φλόγας; ταῦτα τίς μι-
"κτὰ εἰ) θέλει; καὶ τί σώζεσθαι τούτων ἀξιώτερον;
"[m]ἄτεγκτοι καὶ λίθων ἀπαθέστεροι. καὶ εἰ μὴ ζῶ-
"τα γνησίοις ὄμμασι βλέπετε, γενεὰς γοῦν ὑμετέ-
"ρας οἰκτίσατε, καὶ τοὺς ὀφθαλμῶν [n]ἐκείνῳ γενέ-
"σθω τέκνα, γυνὴ, γυνὴ, καὶ γονεῖς, οὓς ἀναλώσει τάχ' μι-
"κρὸν ἢ λιμὸς, ἢ πόλεμος. οἶδα ὅτι μοι συγκυ-
"δοιδύει μήτηρ, καὶ γυνὴ, καὶ γένος οὐκ ἄσημον,
"καὶ πάλαι λαμπρὸς οἶκος, καὶ τάχα δοκῶ διὰ
"ζῶντα συμβουλίαν. ἀποκτείνατε αὐτούς, λάβε-
"τε μισθὸν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας τὸ ἐμὸν αἷμα· κἀ-
"γὼ θνήσκειν ἕτοιμος, εἰ μετ' ἐμὲ σωφρονεῖν μέλ-
"λετε.

CAP. X.

Quomodo multi à plebe ad transfugiendum incitati erant: quæque paſſi ſunt qui manebant ex fame & malis inde graviſſimis.

In eo erat populus ut ad Romanos transfugerent.

TAlia cum lachrymis vociferante Joſepho, ſeditioſi quidem neq; animos flexerunt, neq; tutam *ſibi* mutationem fore judicarunt; populus vero ad transfugium commotus eſt. Et alii quidem poſſeſſiones ſuas

ΚΕΦ. ί.

Ὡς πολλοὶ τῷ δήμῳ αὐτομολεῖν ὥρμησαν· οἷά τε λι-
μῷ καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ χαλεποῖς οἱ μένοντες ἀνήκεστα
ἔπασχον.

ΤΟιαῦτα δ' Ἰωσήπου μὴ δακρύοντος ἐμβοῶντος, ἃ
φασιαὶ μὲν ὅτι σέσωσται, ὅτι ἀσφαλῆ τὸ
μεταβολὴν ἔκρινον· ὁ δὲ δῆμος οὐκ ἐνόησε τοὺς
αὐτομολίαν. καὶ οἱ μὲν τὰς κλίνας ἐλαχίστου πω-
λοῦντες,

a Ἐπιλείπουσαν Big. b Ita Big. & Ruf. ὡσὲ in cæteris. c Ἀμφορίσκους Big. nec aliter Ruf. qui vertit, & ad utrumque aqua mercaretur. d Πεπείρασθε in Edit. Gen. e Ita Big. & Ruf. τὸ θεῖον in Editis Aliiſque. f Ἀγαθὸς τὴν οἰκίαν Big. g Χείρων Big. & Vat. h Καταλείπεται ἐν ἀρχαίοις σωτηρίου ἐλπὶς Big. i Αἰδῶ τὴ πατρίδ Big. k Καὶ ἴδετε Big. l Καὶ εἶτε Big. m Ἀπηγτοί γε Big. n Ἐκείνῳ ἴσως Big. & Voſſ. o Ἐκείνου Big.

a Βούλεσθε

λῦντες, οἱ δὲ τὰ πολυτελέστερα τῶν κειμηλίων, τοὺς μὲν χρυσοὺς, ὡς μὴ φωραθεῖεν ὑπὸ τῶν ληστῶν, κατέπινον, ἔπειτα πρὸς τοὺς Ρωμαίους ἀφαδιδράσκοντες, ὁπότε κατενέγκαιεν, εὐπόρουν πρὸς ἃ δέοιντο. διηφίει γὰρ τοὺς πολλοὺς ὁ Τῖτος εἰς τὴν χώραν, ὅπου βούλοιτο ἕκαστος· καὶ τοῦτο αὐτοὺς μᾶλλον [b] πρὸς αὐθομολίαν παρεκάλει, τῶν μὲν ἐνδον κακῶν σφησομένους, μὴ [c] δουλεύσοντας δὲ Ρωμαίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Σίμωνα φυλακὴν τῶν τοιούτων ἐξόδων πλέον ἢ τὰς Ρωμαίων εἰσόδους, [d] καὶ σκιὰν τῆς ὑποψίας πρόφασιν μόνον εὐθέως ἀπεσφάττετο.

κζ'. β'. Τοῖς γεμίζειν εὐπορίαις καὶ τὸ μένειν [e] πρὸς ἀπώλειαν ἴσον ἦν· πρόφασις γὰρ αὐθομολίας [f] ἀνῃρεῖτο τις ἀφ' τοῦ ὑσίαν. τῷ λιμῷ δὲ [g] ἡ ἀπόνοια τῶν στασιαστῶν συνήκμαζεν, καὶ καθ' ἡμέραν ἀμφότερα προσεξεκαίετο τὰ δεινά. φανερὸς [h] μὲν γὰρ ὕδαμοῦ σῖτος ἦν, ἐπεισπηδῶντες δὲ, διερευνῶντο τὰς οἰκίας· ἔπειθ' εὑρόντες μὲν, ὡς ἀρνησαμένους [i] ἠκίζοντο, μὴ εὑρόντες δὲ, ὡς βασανίσαντες κρύψαντας, ἐβασάνιζον. τεκμήριον δὲ τοῦ τε ἔχειν καὶ μὴ, τὰ σώματα τῶν ἀθλίων. ὧν οἱ μὲν ἔτι συνεστῶτες εὐπορεῖν προφῆς ἐδόκουν· οἱ τηκόμενοι δὲ ἤδη, παρωδεύοντο. καὶ κλείειν ἄλογον ἐδόκει [k] τοὺς ὑπ' οὐδείας τεθνηξομένους αὐτίκα. πολλοὶ δὲ λάθρα τὰς κλήσεις ἑνὸς [l] ἀντηλλάξαντο μέτρου, πυρῶν μὲν [m] εἰ πλουσιώτεροι τυγχάνοιεν ὄντες, οἱ δὲ πενέστεροι κριθῆς. ἔπειτα κατακλείσαντες ἑαυτοὺς εἰς τὰ μυχαίτατα τῶν οἰκιῶν, τινὲς μὲν ὑπ' ἄκρας οὐδείας ἀπέργαζον τὸν σῖτον ἄθλιοι, οἱ δὲ ἔπεσον ὡς ἦτε ἀνάγκη καὶ τὸ δίκαιον παρήνει. καὶ τράπεζα μὲν οὐδαμοῦ παρετίθετο· τοῦ δὲ πυρὸς [n] ἐφέλκοντες, ἔτ' ὠμὰ τὰ σιτία διήρπαζον.

γ'. Ἐλεεινὴ δ' ἦν ἡ τροφὴ, καὶ δακρύων ἄξιον ἡ θέα· τῶν μὲν δυνατωτέρων, πλεονεκτούντων, τῶν δὲ ἀσθενῶν, ὀδυρομένων. πάντων μὲν δὴ παθῶν ὑπερίσχει λιμὸς, οὐδὲν δ' ὅπως ἀπόλλυσιν ὡς [o] αἰδώ. τὸ γὰρ ἄλλως οὐ προπῆς ἄξιον, οὐ τούτῳ καταφρονεῖται. γυναῖκες γοῦν ἀνδρῶν, καὶ παῖδες πατέρων, καὶ τὸ οἰκτρότατον μητέρες νηπίων ἐξήρπαζον ἐκ αὐτῶν τὰ τρομάττων τὰς τροφάς· καὶ τὰ φιλτάτων ἐν χερσὶ μαραινομένων, οὐκ ἦν φειδὼ τοῦ τῇ ζωῇ ἀφελέσθαι γαλαγμούς. τοιαῦτα δ' ἐσθίοντες, ὅμως ὑ διελάνθανον. πανταχοῦ δ' [p] οἵων ἐφίσαντο [q] οἱ στασιασταὶ καὶ τούτων ταῖς ἁρπαγαῖς. ὁπότε γὰρ κατίδοιεν ἀποκεκλεισμένην οἰκίαν, σημεῖον ἦν τοῦτο, τοὺς ἔνδον τροφὴν φέρεσθαι [r] τροφῆς· εὐθέως δ' [s] ἐξαραξάντες τὰς θύρας εἰσεπήδων, καὶ μόνον οὐκ ἀπὸ τῶν φαρύγγων ἁρπάζοντες, [t] τὰς ἀκόλους ἀνέφερον. ἐτύπτοντο δὲ γέροντες ἀντεχόμενοι τῶν σιτίων καὶ οὐκ ἀπεστεροῦντο, εἰ μὴ πολλὰ δεδρακότες. ἐπὶ δὲ τοῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς παισὶν ἐλεεινὸν ἦν, ὅσα πρὸς τὰς ἁρπαγὰς ἐπάσχοντο. εἴ τις γὰρ ἐκφύγοι τὰς χεῖρας, ἐπὶ τοῦτον ἐτρέποντο· καὶ τὸν μὲν ἰσχυρὸν ἐπιόντα ἀπεκρούοντο, τοὺς δὲ ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἀπαλοὺς ἐπὶ τὸν τοῖχον ἐκτείναντες, ἐπὶ τὸ στόμα τὸν πνιγμὸν ἐπῆγον τῆς τροφῆς. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ πόλει τοιαῦτα.

vendentes, alii vero res ſuas pretioſiores, aureos, ne latrones eos deprehenderent, deglutiebant. cum vero ad Romanos elapſi fuiſſent, exonerato ventre ſatis habebant ad ea quibus opus erat. Titus enim pleroſque per regionem, quò quiſque vellet, dimittebat: idque magis eos ad transfugium incitabat, quòd & inteſtinis malis carebant, nec Romanis ſervituri eſſent. Qui vero cum Joanne & Simone erant, horum exitus magis quam Romanorum ingreſſus cavebant: & qui vel umbram tantùm ſuſpicionis dediſſet, ſtatim jugulabatur. *Crudelitas tyrannorum in transfugii ſuſpectos.*

2. Cæterum ditioribus quidem manere perinde exitioſum erat: nam propter divitias necabantur, quaſi transfugere ad hoſtes voluiſſent. Simul autem cum fame creſcebat furor ſeditioſorum: & utrumque malum magis ac magis quotidie ingraveſcebat. Et palam quidem nullum ullibi frumentum erat, ſed irruentes ſcrutabantur domos: dein ſi quidem *aliquid* reperiſſent, eos *qui in ædibus erant*, tanquam ſe habere negaſſent, crudeliter verberabant; ſi vero nihil inveniſſent, quaſi diligentius occultaſſent, tormentis excruciabant. Porro an cibos haberent necne, indicio erant corpora miſerorum. quorum qui adhuc firma erant valetudine eos alimentorum copia abundare cenſebant: qui vero jam contabeſcerent, eos miſſos faciebant. quippe à ratione alienum videbatur, homines jam jamque præ inedia morituros interficere. Multi vero clam facultates ſuas uno frumenti quidem, ſi divites eſſent, ſin pauperes, hordei modio permutabant. Deinde in intimos ædium receſſus ſeſe abdentes nonnulli quidem famis ultima neceſſitate adacti fruges nondum molitas comedebant: alii vero panem conficiebant, prout neceſſitas metuſque ſuadebat. Et menſa quidem nullibi apponebatur, ſed crudos adhuc cibos ex igne ad ſeſe attrahebant & diripiebant. *Fames in urbe.*

3. Miſerabilis porro erat alimonia, & dignum lachrymis ſpectaculum: cum valentiores quidem plus *juſto* haberent, infirmiores vero vicem ſuam dolerent. Omnes quidem animi affectus longe ſuperat fames, nullum vero æque evertit ac verecundiam. nam quicquid alias dignum eſt reverentia, in fame contemnitur. Siquidem uxores viris, & filii parentibus, & quod *omnium* maxime miſerabile erat, matres infantibus cibum ex ipſo ore rapiebant: & marceſcentibus inter manus *liberis* cariſſimis vitales *lactis* guttas adimere non pigebat. Hujuſmodi autem cibos dum caperent, latere tamen non poterant. ubique ſcilicet ſeditioſi prædæ iſtorum ac rapinis imminebant. nam ubicunq; clauſam domum conſpicerent, eos qui intus eſſent cibum ſumere hoc indicio ſuſpicabantur: ſtatimque effractis foribus irruebant, & prope ex ipſis faucibus expreſſa ciborum fruſta revocabant. Vapulabant ſenes qui eſcam mordicus *Famis atrocitas.*

a Βούλοιτο *Big.* *b* Πρὸς τὸ αὐτομολεῖν *Big.* πρὸς αὐτομολεῖν *Vat.* & *Gall.* *c* Δουλεύσοντας *Big.* & *Ruf.* *d* Καὶ ὁ σκιὰν *Big.* quod ſi verum, mallem τὴν ὑποψίας. *e* Πρὸς ἀπώλειαν *Euſeb.* & *Niceph.* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 6 *f* Ἀνῃρεῖτο *Big.* *g* Ita *Big.* & *Euſeb.* ἡ deerat *reliquis.* *h* Μὲν γὰ *Big.* & *Euſeb.* *i* Ἠκίζον *Niceph.* & *Zonar.* *k* Ita cum *Euſebii* & *Nicephori* libris, τοὺς ὑπ' οὐδείας τεθνηξομένους perperam in *Joſephi* libris. *l* Ἀντηλλάξαντο *Euſeb.* & *Big.* *m* Ita lego cum *Euſeb.* & *Cod. Big.* antea erat οἱ, prout in *Nicephoro.* nec aliter legiſſe videtur *Ruf.* *n* Τροφὴν *Niceph.* ἀφιλκοντες *Euſeb.* ἐφιλκοντες præfert *Valeſius* in notis. *o* Ita lego cum *Cod. Voſſii*, *Euſeb.* & *Niceph.* antea erat αἰδὼς. quo ſervato, ὡς ante αἰδὼς tollendum cenſet vir Ill. *Ez. Spanhemius* in notis ad *Callimachum*, p. 78. Videſis *L. Boſium* in *Animadverſ.* ad *Joſephum*, p. 100. *p* Ita cum *Euſeb.* ὧν abeſt è *Joſephi* libris. *q* Illa οἱ στασιασταὶ non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* nec legiſſe videtur *Ruf.* *r* Τροφὴν *Big.* & *Niceph.* *s* Εἰσεξαξάντες *Euſeb.* ἐξαραξάντες *Niceph.* ἐξαντες *Big.* *t* Τὰς ἀκόλους *Niceph.*

Præter famem alia acerba patiuntur obſeſſi.

dicus tenebant: & capillis raptabantur mulieres, occultantes ea quæ in manibus erant. Nulla canorum, nulla infantiæ miſeratio erat: ſed raptos in ſublime parvulos, cum ipſis quibus penduli inhærebant buccellis, ſolo allidebant. Si qui vero incurſum eorum prævenisſent, idque quod ipſi rapturi erant deglutire occupaſſent, eos inhumanius tractabant quaſi injuriam ab iis accepiſſent. Porro dira tormentorum genera excogitabant ad perveſtigandum alimentum, miſeris pudendorum quidem meatus ervis obthurantes, podicem vero præacutis ſudibus transfigentes. Utque panem unum ſe habere quis fateretur, aut pugillum farinæ occultum indicaret, ea perferebant quæ vel ipſo auditu horrorem incutiebant. Interim tortores ipſi penuria minime laborabant: minus enim crudele viſum fuiſſet, ſi neceſſitate adacti talia perpetraſſent. Sed id agebant, ut audaciam ſuam hujuſmodi exercitatione confirmarent, & commeatum ſibi in multos dies compararent. At ſi qui noctu uſque ad ſtationes Romanorum erepſerant, agreſtium olerum & herbarum colligendarum cauſa; occurrentes iis, qui ſe jam hoſtium manus effugiſſe credebant, quicquid attulerant diripiebant: multumque ſupplicantibus, & per tremendum Dei nomen obſecrantibus, ut partem eorum, quæ cum vitæ periculo attulerant, ſibi concederent, nihil prorſus impertierunt. gratandumq; erat, ſi ſpoliati non etiam necarentur.

Honorati ac divites ad tyrannos perducti.

4. Ejuſmodi quidem mala humiliores à ſatellitibus patiebantur: ad tyrannos vero honoratiores & divites perducti erant. quorum alii inſidiarum falſo accuſati occidebantur, alii quaſi vellent Romanis prodere civitatem. Præſentiſſimum autem erat, indice aliquo uti ſubornato qui diceret, illis decretum eſſe transfugium. Si quem vero Simon expilaſſet, is ad Joannem remittebatur, & quem Joannes expilaſſet eum Simon excipiebat: ſibique invicem propinabant ſanguinem popularium, miſerorumque cadavera partiebantur. Et dominandi quidem cauſa inter utroſque erat diſſentio, ſcelerum vero concordia. nam qui ex alienis malis partem alteri, ſibi totum vendicans, non dediſſet, modo ſingulari nequam videbatur: & qui non accepiſſet, dolebat, non ſecus ac ſi boni aliquid deſideraſſet, ſibi abfuiſſe crudelitatis partem.

Conſpiratio inter Simonem & Joannem.

Joſephi de populo Judaico judicium.

5. Et ſigillatim quidem iniquitates eorum commemorare, *factu* impoſſibile *eſt*: illud autem breviter dici poteſt, neque aliam urbem talia perpeſſam eſſe, neque hominum genus *aliud* ab omni ævo ſceleratius exſtitiſſe. Poſtremo etiam genti Judæorum maledicebant, ut minus impii viderentur in alienos. Confeſſi autem ſunt, id quod *revera* erant, ſe & ſervos eſſe, & convenas, gentiſque *ſuæ* fœtus ſpurios & per abortum editos. Civitatem quidem ipſi everterunt: Romanos autem invitos coëgerunt ſibimet adſcribere triſtem adeo vi-

Feritas eorum qui ſummam rerum obtinebant in urbe.

τίων, καὶ [a] κόμας ἐπαρσάντων γυναῖκες συγκαλύπτουσαι τὰ ἐν χερσίν. οὐδέ τις ἦν [b] οἰκτος πολιᾶς ἢ νηπίου, ἀλλὰ συνεπαίροντες τὰ [c] παιδία τῶν ψευμῶν ἐκκρεμάμενα, κατέσειον εἰς ἔδαφος. τοῖς δὲ φθάσασι [d] εἰσδρομὴν αὐτῶν, ἢ προκαταπιεῖν τὸ ἁρπαγησόμενον, ὡς ἀδικηθέντες ἦσαν ὠμότατοι. [e] δεινὰς δὲ βασάνων ὁδοὺς ἐπενόουν πρὸς ἕρευναν τροφῆς, ὀρύγοις μὲν ἐμφράττοντες τοῖς ἀθλίοις τὰς τῶν αἰδοίων πόρους, ῥάβδοις δ' ὀξείαις ἀναπείροντες τὰς ἕδρας. τὰ φερτὰ δὲ καὶ ἀκρατῆ ἔπαρά τις εἰς ὁμολόγησιν ἑνὸς ἄρτου, καὶ ἵνα μυῶσι δράκα μίαν [f] κεκρυμμένου ἀλφίτου. οἱ βασανισταὶ δ' οὐκ ἐπείνων, [g] καὶ γὰρ ἦν ἂν ὠμὸν ἦν τὸ μετ' ἀνάγκης. γυμνάζοντες δὲ τὴν ὀπτύαν, καὶ [h] προδιασκοπάζοντες αὐτοῖς [i] εἰς τὰς ἐξῆς ἡμέρας ἐφόβουν. τοῖς δ' ὑπὲρ τὴν Ρωμαίων φρουρὰν νύκτωρ ἐξερπύσασιν ὑπὲρ λαχάνων συλλογὴν ἀγείων καὶ πόας, ὑπαντῶντες, ὅτι ἤδη βεβαρβαρωμένας τοὺς πολεμίους ἐδόκουν, ἁρπάζουσι τὰ κομισθέντα· καὶ πολλάκις ἱκετευόντων, καὶ τὸ [j] φερτὸν ὑπερβαλλομένων ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μεταδοῦναί τι μέρος αὐτοῖς ὧν κινδυνεύσαντες ἤνεγκον, ὑπ' ὀπωῶν μετέδοσαν. ἀγαπητὸν δ' ἦν [k] τὸ μὴ καὶ σφαγαῖς [l] συλημένοις.

δ'. Οἱ μὲν δὴ ταπεινότεροι τοιαῦτα πρὸς τῶν δορυφόρων ἔπασχον· οἱ δὲ ὀνόματι μὲν πλούτου, φόβος τύραννος ἀπήγοντο. τούτων οἱ μὲν ὑποβουλαῖς ψευδέσιν [m] ἐγκαλούμενοι διεφθείροντο, οἱ δὲ ὡς προδιδοῦσι Ρωμαίοις τὴν πόλιν. τὸ δὲ ἐπιμόπατον ἦν, μιαιφόνης [n] τις ἐπιβουλὴ, ὡς ἀλλοτρίων δεσποτῶν. ὁ δὲ ὑπὸ Σίμωνος γυμνωθεὶς πρὸς Ἰωάννην ἀπεπέμπετο, [o] καὶ τὸν ὑπὸ Ἰωάννου συλημένον ὁ Σίμων μεταλαμβάνει· [p] ἀντιπερύπτουν δ' ἀλλήλοις τὸ αἷμα τῶν ὁμοτῶν, καὶ τὰ [q] πτώματα τῶν ἀθλίων διεμερίζοντο. καὶ τοῦ μὲν κρατεῖν, στάσις ἦν ἀμφοτέροις· τῶν δὲ ἀσεβημάτων ὁμόνοια. καὶ γὰρ ὁ μὴ μεταδοὺς ὧν τῶν ἀλλοτρίων κακῶν πατρὸς [r] μισοπόνηρος ἐδόκει ποιητής· καὶ ὁ μὴ μεταλαβὼν, ὡς ἀγαθοῦ τινὸς ἥλιγγι ⟨ψ⟩ τοσφισμὸν ὁ ὠμότητος.

ε'. Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν ἐπεξιέναι τὴν ἀδικίαν αὐτῶν, ἀδύνατον· συνελόντα δ' εἰπεῖν, μήτε πόλιν ἄλλην τοιαῦτα πεπονθέναι, [s] μήτε γενεὰν ἐξ αἰῶνος γεγονέναι κακίας γονιμωτέραν. οὔτε τελευταῖον, καὶ τὸ γένος ἐφαύλισον τὴν Ἑβραίων, ὡς ἦσαν ἀσεβεῖς δοκοῦν πρὸς ἀλλοτρίους. ἐξωμολογήσαντο δ' ὅσῳ ἦσαν [t] ἀληθεῖς, [u] σύγκλυδες, καὶ νόθα τῶν ἐθνῶν φθάρματα. [v] τὴν μέν γε πόλιν ἀνέτρεψαν [x] αὐτοὶ· Ρωμαίους δὲ ἄκοντας ἠνάγκασαν ὑπογραφῆναι σκυθρωπῷ καὶ φοβερῷ κλήματι,

a Κόμης *Big. Voſſ. & Euſeb.* κομίσεως *Vat.* *b* Οἶκτος ἦν πολιᾶς ἢ νηπίου *Big.* *c* Νηπίῳ *Euſeb.* *d* Δεινῶν *Big.* *e* Κεκρυμμένου *Big.* *f* Καὶ γὰρ ἂν ἦν ὠμὸν *Euſeb.* καὶ γὰρ ἦν ὠμὸν *Niceph.* *g* Προπαρασκευάζοντες ἑαυτοῖς *Big.* *h* Εἰς τὰς ἐξ ἡμέρας *Big. & Ruf.* *i* Φερτότατον *Euſeb.* *k* Τὸ καὶ πᾶς. *Big.* *l* Συνλημβάνεσι *Niceph.* *m* Ita lego cum *Cod. Big. & Ruf.* ἐπιβαλλόμενοι in *Editis Aliiſque.* *n* Illud τις non agnoſcit *Big.* *o* Καὶ τὸν ὑπὸ Ἰωάννου συνλημβάνει *Big.* *p* Ἀντιπερύπτουν *Big.* *q* Ita in omnibus *MSS.* nec aliter legebat *Ruf.* κτήμασι in *Editis Aliiſque.* *r* Μισόπτωχος *Big. & Voſſ.* *ſ* Μήτε γένος ἕτερον *Zonar.* *t* Σύγκλυδες κατατομῶσι γνώσεως *Vat.* *u* Forſan, πλὴν γε μὴν π. *x* Οἱ αὐτοὶ *Big.*

a Ρωμαίους

ϑώμαπι, ϗ μόνον ὀχ' ἕλκυϛ ὅπὶ τ ναὸν βεβδιώον ὅ πῦρ. ἀμέλει καιόμθνον ὀκ τ ἄνω πόλεως ἀφορῶντες, ὅτε ἤλγηϛ, ὅτε ἐδάκρυϛ· ἀλλὰ ϛῶτα τὰ πάθη ϖᾶϛι [2] Ρωμαίοις εὑρέθη. καὶ ϛῶτα μὶ κτ' χῶραν ὕϛερον μᾶϛ ἀποδείξεως τ ϖραγμάτων ἐρθμεν.

doriam, ignemque tardius in templum venientem propemodum traxêre. Profecto [1] cum ex ſuperiore civitate illud ardere viderent, neque doluêre, neque illachrymavere: ſed Romanis iſta accidiſſe compertum eſt. Et alio quidem in loco iſta dicemus, cum ad res narrandas deſcribendaſque ventum erit.

ΚΕΦ. ια'. — CAP. XI.

κή. XII.

Ως Ιϖδαῖοι ϖερὶ τὰ τείχη ἀνεϛαυρθντο. ϖερὶ Αντίοχ τ Επιφανθς. ὡς τὰ τῶν Ρωμαίων χώματα καϛαβάλλουϛιν Ιϖδαῖοι.

Quomodo Judæi pro mœnibus in cruces tollebantur. de Antiocho Epiphane. qualiter Romanorum aggeres dejiciunt Judæi.

ΤΙτῳ δὶ τὰ μὶ χώματα ϖροὔκοπτε, καί τοι ϖολλὰ κακωμένων ὑϖὸ τ τείχη τ ϛρατιωτ. πέμψας δ' αὐτὸϛ μοῖραν τ ἱππέων ἐκέλευϛε τὺϛ κατὰ τὰϛ φάραγγας ὅπὶ [b] συγκομιδῇ ϖροφ ἐξιόντας ἐνεδρεύειν. ἦϛαν δὶ τινες μὶ ϗ τ μαχίμων, ὀκ ὀλίγ ἁρπαγῆϛ ἀϖληϛοι, ϖλέον δὶ ὀκ ὀλίγ δήμου ϖένητες, ὡϛ ἀϖολεῖν ἀϖέτρεϖε ϖερὶ τ οἰκείων θίου. ὅτε γὰ λήϛταϛ τὺϛ ϛασιαϛὰϛ ἤλπιζον μᾶ γυναικῶν καὶ [c] ϖαιδίων ἁϛδιῤῥάϛκοντεϛ, καὶ καταλιϖεῖν ϛῶτα τοῖϛ λῃϛαῖϛ ὀχ ὑϖόμονον ὑϖὲρ αὐτ ϛραγησόμενα. [d] τολμηρὺϛ δὶ ϖρὸϛ τὰϛ ἐξόδουϛ ὁ λιμὸϛ ἐϖοίει· ϗ κατελείϖετο λαθήσοντας εἰϛ τὺϛ ϖολεμίουϛ ἁλίσκεϖθαι. λαμβανόμενοι δὶ κατ' ἀνάγκην ἠμύοντο [e] δέει τ κολάϛεως, ϗ μᾶ μάχην ἱκετεύειν ἄϖεϖον ἐδόκει. [f] μαϛιγούμενοι δὶ ϗ ϖροβαϛανιζόμενοι ϖᾶϛ ϑανάτ ϖᾶϛ αἰκίαϛ, ἀνεϛαυροῦντο ἔ τείχουϛ ἀντικρύ. Τίτῳ μὶ οὖν οἰκτρὸν ὅ ϖάθοϛ κατεφαίνετο, ϖενταϰοϛίων ἐκάϛης ἡμέρας, [g] ἔϛι δ' ὅτε ϗ ϖλειόνων ἁλισκομένων. ὅτε δὶ τὺϛ βίᾳ λῃϛείαϛ ἀφεῖναι ἀϛφαλὲϛ, ϗ φυλάττειν τοϛούτουϛ φρουρὰϛ τ φυλαξάντων ἐῴα· [h] τὸ γε μὴν ϖλέον ὀκ ἐκώλυε, [i] τάχα δ' ἂν ὀϛτᾶναι ϖρὸϛ τ ἅμα ἐλπίϛαϛ αὐτὺϛ, εἰ μὴ ϖᾶϛι δοκῆσαι ὅμοια ϖείσομένουϛ. ϖροϛήλθον δ' οἱ ϛρατιῶται δι' ὀργὴν ϗ μῖσοϛ τὺϛ ἁλόντας, [k] ἄλλοι ἄλλῳ σχήματι ϖρὸϛ χλευήν, ϗ ἀφ' ὅ ϖλῆθοϛ χώρα τε [l] ἀνελείϖετο τοῖϛ ϛαυροῖϛ, ϗ ϛαυροὶ τοῖϛ σώμαϛιν.

Β'. Οἱ ϛασιαϛαὶ δὶ τοϛοῦτον [m] ἀϖεδέηϛ ἦ μεταβαλέϖθαι ϖρὸϛ τὸ ϖάθοϛ, ὥϛε καὶ τἐναντίον [n] αὐτοῖϛ ϛοφίϛαϖθαι ϖρὸϛ ὅ λοιϖὸν ϖλῆθοϛ. ϛύϱοντεϛ γὰ τὺϛ τ αὐτομόλων οἰκείουϛ ὅπὶ τὸ τεῖχοϛ, ϗ τ δημοτ τὺϛ ὅπὶ ϖίϛιν ὁρμημένουϛ, οἷα ϖάϰχουϛι οἱ Ρωμαίοιϛ ϖροϛφεύγοντεϛ ἐϖιδείκνυϛαν, καὶ τὺϛ κεκρατημένουϛ ἱκέταϛ ἔλεγον ὀκ αἰχμαλώτουϛ. τοῦτο ϖολλοὺϛ τ αὐτομολεῖν ὁρμημένουϛ, μέχρι ταληθὲϛ ἐγνώσθη, κατέσχεν εἴϛω. [o] ἔνιοι δὶ καὶ ϖᾶϛ χρῆμα διέδραναν, ὡϛ ὅτι [p] βέβαιον τιμωρίαν, ἀνάϖαυϛιν ἡγούμενοι ϖ ὀκ τῶν ϖολεμίων ϑάνατον ὑ λιμῷ συγκεῖϛθαι. ϖολλοὺϛ δὶ καὶ χειροκοϖῆϛαι κελεύϛαϛ Τίτ ϖ ταλαιϖώρηϛαι, ὡϛ μὴ δοκοῖεν αὐτόμολοι καὶ ϖιϛεύοιντο ἀφ' τινὸϛ ϛυμφορᾶϛ, εἰϛέϖεμψε ϖρὸϛ ϖ

Judæi quamplurimi in conſpectu obſeſſorum cruciatibus affixi.

INterea Tito quidem aggeres promovebantur, quamvis milites de muris valde affligerentur. Ipſe vero, parte equitatus miſſa, juſſit per valles ad cibum comportandum exeuntibus inſidias tendi. Erant autem in his nonnulli quidem ex bellicoſis rapinis haud contenti; majore vero ex parte pauperes plebeji, quos metus de neceſſariis ſuis à transfugio deterrebat. neque enim fore ſperabant ut clam ſeditioſos cum conjugibus ac liberis diffugerent; eoſque latronibus relinquere, vice ſua jugulandos, non ſuſtinebant. Audaciores autem faciebat ad exeundum fames: [2] reſtabatque ut occulto egreſſi verſus hoſtes ab iis caperentur. deprehenſi autem ex neceſſitate repugnabant metu ſupplicii: & poſt pugnam ſupplicare intempeſtivum videbatur. itaque verberati & ante mortem modis omnibus excruciati, pro mœnibus ſuffigebantur crucibus. Et Tito quidem miſeranda videbatur ea calamitas; cum *Judæi* in dies ſingulos quingenti, nonnunquam etiam plures caperentur. Sed neque vi captos dimittere tutum erat, tantamque adſervare multitudinem cuſtodum videbat eſſe cuſtodiam; maxime vero eos *crucifigi* non prohibebat, ut qui ſperarit ipſos ad conſpectum *illorum* forſan deditionem facere, quaſi ſimilia paſſuros niſi ſe dederent. Milites autem ex ira aut odio *cruci* affigebant captos, modis quidem diverſis ludibrii cauſa: & propter multitudinem, ſpatium crucibus deerat, & corporibus cruces.

Quale judicium de crucifixis ferebant ſeditioſi.

2. Tantum vero aberat ut ſeditioſi ad calamitatem iſtam animos mutarent, [3] ut contrarium plane ad reliquam multitudinem ſimularint. Transfugarum enim neceſſariis ad muros pertractis, [4] illiſque è popularibus qui ad *Romanorum* fidem *fugere* properarint, qualia paterentur ii qui ad Romanos confugerent oſtenderunt; & qui comprehenſi tenebantur non captivos eſſe, ſed ſupplices, dicebant. Hoc multos transfugere cupientium, donec verum cognoſceretur, intra muros continebat. nonnulli autem ſtatim diſcurrerunt quaſi ad verum ſupplicium; mortem ab hoſtibus illatam, ſi cum fame conferatur, requiem eſſe ducentes. Cumque multis captivorum manus amputari juſſiſſet, ut tranfugæ minime viderentur, crederenturque propter calamitatem, eos ad Joannem &

a Ρωμαίους ἐγείϱη *Big.* *b* Συγκομιδὴν *Big.* *c* Παίδων *Big.* *d* Τολμηροτέϱους juxta *Ruf.* *e* Illa δέει τ κολάσεως adjecta eſſe volui è *Cod. Big.* & *Ruf.* *f* Μαστιγούμενοι τε *Big.* *g* Εσι δὲ ὅτε πλ. *Big.* *h* Τότε μὲν πλ. *Big.* *i* Ταχέως ὀϛδῦναι *Big.* ταχὺ ὀϛδῦναι legebat *Ruf.* *k* Illud ἄλλοι abeſt à *Cod. Big.* *l* Ἐνέλειπτο *Big.* *m* Ἐνδέησεν *Big.* *n* Αὐτοὶ *Big.* αὐτοὺς malit Cl. *Lowthius* *o* Εἰσὶ δ' οἱ καὶ π. *Big.* *p* Βεβαίαν *Big.* 1 Cum hi ardere ſuperiorem civitatem vidiſſent, *Ruf.* 2 Reſtabatque jam latitantes egredi & ab hoſtibus capi, *Ruf.* 3 *Eſt qui malit in hunc ſenſum*, ut res cito illorum aſtutia in contrarium plane quoad reliquam multitudinem ceſſerit. 4 Et ſi qui erant popularium proniores ad pacem, *Ruf.*

Titi ad Joannem & Simonem admonitio.

& Simonem remiſit, "ſaltem nunc *à vecordia* "deſinerent admonens, neve ipſum ad urbis "excidium compellerent, animiſque tandem "mutatis lucrarentur & propriam vitam, & "patriam tantam, & templum *quocum nul- "lum aliud contendi poteſt." Simul autem aggeres circumeundo operarios urgebat, veluti factis verba non multo poſt ſequuturus. Ad hæc in muris ſtantes & ipſi Cæſari & patri ejus maledicebant, "mortemq; ſe contemnere cla- "mabant, (eam quippe ſervituti recte præferri) "& mala quæ poterunt Romanis illaturos eſſe "dum ſpirant, illiſque non curæ eſſe patriam, "*brevi*, ut ipſe dicit, perituris, mundumque "Deo eſſe templum hoc præſtantius. Cæ- "terum hoc ipſum ab eo ſervatum iri qui il- "lud incoleret, quem & ipſos auxiliatorem "habentes minas omnes deridere facta deſide- "rantes: rerum enim eventum à Deo eſſe." Quæ hujuſmodi erant conviciis admiſta vociferabantur.

Antiochus Epiphanes Commagenus.

3. Interea autem & Antiochus Epiphanes aderat, alioſque multos milites ſecum habens & circa ipſum catervam quæ Macedonum appellabatur; omnes ejuſdem ætatis, proceros, & ex ephebis paulum modo egreſſos, Macedonum more armatos & in re militari exercitos, unde etiam nomen habebant, qui tamen plerique famam gentis æquare non poterant. Omnium enim regum qui Romanis parebant feliciſſimum Commagenum fieri contigit, prius quam fortuna mutaretur. Oſtendit autem & ille in ſenecta ætate, neminem ante obitum beatum dici oportere. Cæterum filius ejus, qui eo adhuc vigente tunc forte aderat, ſe mirari ajebat, quidnam eſſet cur Romani muros adire cunctarentur. erat enim bellator ipſe, naturaque factus ad audendum, tantuſque viribus ut non multum peccaret audacia. Cum vero Titus ad hoc ſubriſiſſet, †laboremque communem eſſe dixiſſet, ita ut erat ſe cum Macedonibus protripuit Antiochus, & in muros impetum fecit. Et ipſe quidem pro viribus ſuis ac peritia cavebat tela Judæorum, dum illos jaculis peteret: fere autem omnes ejus adoleſcentes attriti erant. promiſſa enim *magnifica* reveriti certatim pugnâ perſeverabant, & ad extremum multi ſaucii receſſerunt, ſecum cogitantes, veris Macedonibus, ſi vellent vincere, opus eſſe fortuna Alexandri.

Facinus ejus mirabile.

Romani aggeres XVII *diebus perficiunt.*

4. Cum autem Romani duodecimo menſis Artemiſii die aggeres inchoaſſent, vix eos vigeſimo nono perfecerunt, diebus ſeptemdecim operi ſine intermiſſione impenſis. Quatuor enim maximi ſurrexerant, & alter quidem *ab illis* ad Antoniam à quinta legione jactus erat ‡ contra mediam piſcinam quæ Struthia vocatur: alius verò à duodecima legione inde circiter XX cubitos diſtante. At decima legio, quæ ab his longe aberat, in operibus ad regionem orientalem occupata erat, & ad piſcinam quæ Amy-

[a] Ἰωάννῃ καὶ τ Σίμωνα, "νῦν γε ἤδη παύσασθε παραι- "νῶν, καὶ μὴ τοῖς ἀναίρεσιν τ πόλεως [b] αὐτὴν βιάζεσθε, "κερδήσας δ' ἐκ τ ἐν ὑστάτοις μεταμελείας τάς τε αὐ- "τῶν ψυχάς, καὶ τηλικαύτην πατρίδα, καὶ ναὸν ἀκατ- "αίνωτον ἄλλοις." Θρεῖῶν δὲ τὰ χώματα τοὺς ἐργαζο- μένους ἅμα κατήπειγεν, ὡς [c] οὐκ εἰς μαχὰν ἀχολυ- θήσειν ἔργοις [d] ὧν λόγῳ. τοῖς ζῶντα αὐτόν τε ἐβλασφή- μουν ἀπὸ τ τείχους Καίσαρα, καὶ τ πατέρα αὐτῷ, "καὶ τ "μὴ θανάτῳ καταφρονεῖν ἐδόων· [e] ἡρῆσθαι γὰρ αὐτὴν τοῖ "δουλείας καλῶς· ἐργάσεσθαι δ' ὅσα ἂν δύνωνται κακὰ "Ρωμαίοις ἕως ἐμπνέωσι, παλεῖσθαι δ' ὑ [f] μέλειν τοῖς "ὡς αὐτός φησιν [g] ἀπολωμένοις, [h] καὶ ναῷ [i] ἀμείνω τοῦτο "τῷ Θεῷ τ κόσμου ἕνεκα. σωθήσεσθαι γοῦν καὶ τοῦτον ὑπὸ "τ καταιχμάλωτος, ὃν καὶ αὐτοὶ σύμμαχον ἔχοντες πᾶσαν "κλευάζειν ἀφθλὴν ὑπαρξιν ἔργων· τὸ γὰρ τέλος εἶναι τ Θεοῦ." τιαῦτα ταῖς λοιδορίαις ἀναμίσγοντες [k] ἐκεκράγεσαν.

γ'. Ἐν δὲ τούτῳ, καὶ ὁ [l] Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος παρῆν, χθ'. ἄλλους τε ὁπλίτας συχνοὺς ἔχων, καὶ τοὺς αὐτὸν σὺν Μακεδόνων καλουμένους, [m] ἡλικίας πάσας, ὑψηλούς, ὀλί- γον ὑπὲρ ἀντίπαιδας, τ Μακεδονικὸν τρόπον ὡπλισμέ- νους τε καὶ πεπαιδευμένους, ὅθεν καὶ τ ὄνομα ἔσχον, ὑπε- ρέχοντες οἱ πολλοὶ τ γένους. εὐδαιμονῆσαι γὰρ μάλιστα τῶν ὑπὸ [n] Ῥωμαίοις βασιλέων τ Κομμαγηνὸν συνέβη πρὶν γεύσασθαι μεταβολῆς. ἀπέφηνε δὲ καὶ ἐκεῖνο ὅτι γή- ρως, ὡς ὑδένα χρὴ λέγειν πρὸ θανάτου μακάριον. ἀλλ' ὅγε παῖς ἀκμάζοντος αὐτοῦ τηνικαῦτα παρὼν θαυμάζειν ἔφασκε, τί δήποτε Ῥωμαῖοι κατοκνοῖεν προσιέναι τ τεί- χει. πολεμικὸς δέ τις αὐτὸς ἦν, καὶ φύσει προβόλου, [o] καλά τε τ ἀλκιμὸν τοσοῦτος [p] ὡς ὀλίγῳ τ τόλμαν ἁμαρτάνειν. μειδιάσαντος δὲ τοῦ Τίτου, καὶ κοινὸς ὁ πόνος εἰπόντος, ὡς ἔχει ὥρμησεν ὁ Ἀντίοχος με- τὰ τῶν Μακεδόνων πρὸς τ τεῖχος. αὐτὸς μὲν οὖν ἁφή τε ἰσχυὸς, καὶ κατ' ἐμπειρίαν, ἐφυλάττετο τὰ τ Ἰουδαίων βέλη, τοξεύων εἰς αὐτούς· τὰ μειράκια δ' ὑπ᾽ σπουδὴν πάντα, πλὴν ὀλίγων. ἁφὴ γὰρ αἰδοῦς τ προκειμένους προπετιλονείκει μαχόμενα, καὶ τέλος ἀνεχώρησαν τραυματίαι πολλοί, συνιέντες ὅτι καὶ τοῖς ἀληθῶς Μακεδόσιν, εἰ μέλλοιεν κρατεῖν, δεῖ τ Ἀλεξάν- δρου τύχης.

δ'. Τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἀρξαμένοις [q] δωδεκάτῳ μηνὸς λ'. Ἀρτεμισίου, συνετελέσθη τὰ χώματα μόλις ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ, ταῖς [r] δεκαεπτὰ συνεχῶς πονουμέναις ἡμέραις. μέγα γὰρ ἐχώσθη τὰ τέσσαρα, ἓν θάτερον μὲν ὅθεν τ Ἀντω- νίας ἦν τοῦ πέμπτου τάγματος ἐβλήθη [s] κατὰ μέσον τ Στρουθίου καλουμένης καλυμβήθρας· τὸ δὲ ἕτερον ὑπὸ τοῦ δωδεκάτου διεῖχεν [t] ὅσον εἰς πήχεις εἴκοσι. τῷ δε- κάτῳ δὲ τάγματι, διέχοντι πολὺ τούτων, κατὰ βό- ρειον κλίμα ὂν ἔργον ἦν καὶ κολυμβήθρα Ἀμύγδα-

λου

[a] Ita cum *Big.* & *Ruf.* antea erat Σίμωνα καὶ τ Ἰωάννῃ. [b] Αὐτὴ *Bod.* [c] Οὐκέτι εἰς μαχεῖν ἀκολουθήσειν *Big.* [d] Eſt qui malit τ λόγου aut τὰς λόγους. [e] Ἡρῆσθαι *Big.* & *Voſſ.* [f] Ita ſcribendum cenſui. μέλλειν in *libris.* [g] Ita in *Cod. Vat. aliiſque* ἀπολλυμέ- νοις in *Editis.* [h] Καὶ ναῷ συμπολεμίῳ in *quibuſdam MSS.* [i] Τὸν ἀμείνω *Big.* [k] Ἐκφώνησαν *Big.* [l] In lib. V. *Pſeudo-Hegeſippi* dicitur *Antiochi Commageni filius.* [m] Ita lego ex *MSS.* & *Suida.* antea erat ἡλικίᾳ. [n] Ῥωμαίοις *Big.* [o] Ita *Big.* & *Voſſ.* καταῖα in *Editis Aliiſque.* [p] Ὡς ὀλιγωτάτης τόλμης ἁμαρτάνειν *Big.* [q] Δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ μηνὸς Ἀρτεμισίου *Big.* [r] Ita *Big.* δεκαπτὰ in *Editis Aliiſque.* [s] Κατὰ τὸ μέσον τ Στρουθίου *Big.* τ δ' θείᾳ καλαμίνῃ *Vat.* & *Voſſ.* [t] Ὅσον ἐπὶ πήχεις *Big.* * *Al.* cui nullum par erat aut ſimile. in *Ruſini* verſione, *cujus participem non habebam.* † Commune eſt opus, *Pſeudo-Hegeſipp.* ‡ Per mediam piſcinam quam Struthiam vocabant, *Pſeudo-Hegeſipp.*

[a] Πεμπτοῦ

λον προσαγορευομένην· τὸ δὲ [a] πεντεκαιδέκαλον ἀπὸ τοιάκοντα πηχῶν ἔχον κτ' ὁ ἐστ' ἀρχιερέως μνημεῖον. προσαγομένων δ' ἤδη τὸ ὀργάνων, ὁ μὲν Ἰωάννης ἔνδοθεν ὑπορύξας ὃ κτ' τὴν Ἀντωνίαν μέχρι τοῦ χώματος [b] διάσημα, καὶ ἀφλαβῶν ξαυτοῖς τοὺς ὑποκειμένους ἀνακρήμνισε τὰ ἔργα. πίσση δὲ καὶ ἀσφάλτῳ ἀφθόνως ἐπικεχυσμένῃ ὕλῃ εἰσκομίσας εἶτα πῦρ, καὶ τοῦ ξαυρῶν ὑποκαέντων ἅμα διώρυξ ἐπέδωκεν ἀθρόα, καὶ μετὰ μεγίστου ψόφου κατεσείσθη τὰ χώματα εἰς αὐτό. ὁ μὲν οὖν πρῶτον μετὰ τοῦ κοπετοῦ καπνὸς [c] ἠγείρετο βαθύς, πνιγομένου τὸ [d] πάσματι τοῦ πυρός· ἐπεὶ δὲ θλιβόντος ὕλης διαδιδρασκομένης ἤδη φανερὰ φλὸξ [e] ἐξερήγνυτο. καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἔκπληξις μὲν πρὸς τὸ αἰφνίδιον, ἀθυμία δὲ πρὸς τὴν ὀπτασίαν ἐμπίπτει. καὶ κρατήσειν οἰομένοις ἤδη τὸ συμβὰν καὶ πρὸς τὸ μέλλον ἔψυξε τὴν ἐλπίδα· τὸ δὲ ἀμύνειν ἀχρεῖον ἐδόκει καὶ πρὸς τὸ πῦρ, καὶ εἰ σβεσθείη, [f] τῷ χωμῷ καταποθέντων.

ε'. Μετὰ δὲ ἡμέρας δύο, καὶ τοῖς ἄλλοις ὀπτοπήσει χώμασιν οἱ περὶ τὸν Σίμωνα. καὶ γὰρ δὴ προσαγαγόντες βίᾳ τὰς ἑλεπόλεις οἱ Ῥωμαῖοι, διέσεισαν ἤδη τὸ τεῖχος. Τερφθαῖος δέ τις ἀπὸ [g] Γαρσὶς πόλεως τῆς Γαλιλαίας, καὶ Μεγάσσαρος τῶν βασιλικῶν Μαριάμμης ἡγεμόνων, [h] μεθ' ὧν Ἀδιαβηνός τις υἱὸς Ναβαταίου, τὸνομα κληθεὶς ἀπὸ τῆς τύχης [i] Χαγείρας, ὅπερ σημαίνει χωλός, ἁρπάσαντες λαμπάδας, προσεπήδησαν ὀπὶ τὰς μηχανάς. τούτων τῶν ἀνδρῶν, οὔτε τολμηρότεροι κτ' τόνδε τὸν πόλεμον ἐκ τῆς πόλεως ἐφάνησαν, οὔτε φοβερώτεροι. καθάπερ γὰρ εἰς φίλους ἐκτρέχοντες καὶ πολεμίων τίφος, οὔτε ἔδεισαν, οὔτε ἐμέλλησαν, οὔτε ἀπίστησαν, ἀλλὰ διὰ μέσων ἐκθορόντες τῶν ἐχθρῶν ὑφῆψαν τὰς μηχανάς. βαλλόμενοι δὲ, καὶ τοῖς ξίφεσιν ἀναθύμενοι πάντοθεν, οὐ πρότερον ἐκ τοῦ κινδύνου μετεκινήθησαν, ἢ φλὸξ τῷ ὀργάνῳ τὸ πῦρ. αἰρομένης δ' ἤδη τῆς φλογὸς, Ῥωμαῖοι μὲν ἀπὸ τῶν προτοπέδων σωζόντες ἐβοήθουν· Ἰουδαῖοι δὲ ἐκ τοῦ τείχους ἐκώλυον, καὶ τοῖς σβεννύειν παρομένοις συνεπλέκοντο, κατὰ μηδὲν τῶν ἰδίων φειδόμενοι σωμάτων. [k] καὶ οἱ μὲν ἕλκον ἐκ τοῦ πυρὸς τὰς ἑλεπόλεις, τοῦ ὑπὲρ αὐτὰς γερρῶν φλεγομένων· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, καὶ διὰ τῆς φλογὸς ἀντιλαμβάνοντο, καὶ τοῦ σιδήρου ζέοντος προσαύμενοι τὰς χεῖρας οὐ μεθίεσαν. διέβαινε δ' ἀπὸ τούτων ὅτι τὰ χώματα τὸ πῦρ, καὶ τὰς ἀμύνοντας, [l] προελάμβανεν. ἐν τούτῳ δ' ὁ μὲν Ῥωμαῖοι κυκλούμενοι τῇ φλογὶ, καὶ τὸ σωτήριον τοῦ ἔργου ἀπογινόντες, ἀνεχώρουν ὅτι τὰ προτόπεδα. Ἰουδαῖοι δὲ προσέκειντο πλείους ἀεὶ γινόμενοι, τῶν ἔνδοθεν προσβοηθούντων, καὶ τῷ κρατεῖν τεθαρρηκότες ἀταμιεύτοις ἐχρῶντο ταῖς ὁρμαῖς· προσελθόντες δὲ μέχρι τοῦ ἐρυμάτων, ἤδη συνεπλέκοντο τοῖς φρουροῦσι. τάξις [m] δ' ἐστὶν ἐκ ἀφεδοχῆς ἑστώσης τοῦ τῶν προτοπέδων μετὰ τοῦ ὅπλου, καὶ δεινὸς ἐπ' αὐτῇ Ῥωμαίων νόμος, ᾧ ἐκχωρήσαντα καθ' ἥν δύναιτ' οὖν αἰτίαν θνήσκειν.

gdalon appellatur: inde vero quaſi ad triginta cubitos legio decimaquinta ad *Joannis* pontificis monumentum. Jam vero machinis admotis, Joannes quidem, eo ſpatio quod inter Antoniam & aggeres interjacet ſuffoſſo, & cuniculis ſudibus ſuffultis * opera ſuſpendit. Cum vero materiam importaſſet pice ac bitumine illitam, ignem immittit, & ſudibus ſuccenſis foſſa repente ſubſedit, cumque magno ſonitu in eam prolapſi ſunt aggeres. ac primo quidem cum pulvere fumus ex alto excitatus eſt, igne ruina ſuffocato: pereſa vero materia qua premebatur, flamma tum manifeſta erumpebat. Et Romani repentino quidem caſu obſtupefacti erant, atque animos deſpondere cœperunt ex facti ſolertia. cumque ſe victoriam reportaturos eſſe jam crederent, hoc ipſum quod accidit ſpem eorum in poſterum refrixit: fruſtraque videbantur in igne exſtinguendo laborare, cum illo exſtincto abſorptos viderent aggeres.

Joannem viam ad aggeres deſtruendos commensus eſt.

5. Biduo autem poſt alios etiam aggeres Simon cum ſuis aggreditur. illa enim parte Romani productis helepolibus murum concutere cœperant. Tephthæus autem quidam ex Garſi ortus civitate Galilææ, & Megaſſarus ex regiis famulis Mariamnes, cum quibus Adiabenus quidam filius Nabataei, ex fortuna cognominatus Chagiras, quæ vox claudum denotat, raptis facibus in machinas proſiluerunt. His viris neque audaciores quiquam eo bello ex urbe in hoſtem proceſſerunt, neque magis terribiles. nam veluti ad amicos non in agmen hoſtium excurrerent, non trepidarunt, neque cunctati ſunt, neq; abſceſſerunt, ſed per medios hoſtes proruentes machinas ſuccenderunt. impetiti autem miſſilibus, & gladiis ab omni parte repulſi, non prius è periculo ſemet ſubduxerunt, quam ignis inſtrumenta corriperet. Sublata vero jam flamma, concurſus quidem factus eſt Romanorum è caſtris, ut machinis ſubveniretur. Judæi vero ex muro prohibebant, & cum iis qui exſtinctum ibant manus conſerebant, propriis corporibus nullo modo parcentes. Et Romani quidem arietes igni ſubtrahebant, cum eorum tegmina cremarentur: Judæi vero etiam per flammas eos retinere certabant, & quamvis fervens nacti eſſent ferrum arietes non dimittebant. Ab his autem in aggeres tranſibat ignis, & auxilium ferentes præveniebat. Cumque res ita erat, Romani quidem flammis circundati, & de operibus ſervandis deſperantes, in caſtra diſcedebant. Judæi vero magis inſtabant, ſemper numero gliſcentes, quod ad eos in auxilium accurrerent qui in urbe erant, fretique victoria effuſo impetu ferebantur: & uſque ad munimenta caſtrorum progreſſi cum cuſtodibus ad conflictum veniebant. Eſt enim ſtatio pro caſtris per vices ſuccedentium armatorum, & acerba in eos ſanctio Romanorum, morte plectendum eſſe qui loco qualibet de cauſa cederet.

Judæorum conatus ad perdendas machinas.

Hi

a Πεμπτὸν καὶ δέκα. *Big.* b Illud διάστημα adjectum eſſe volui è *Zonara.* c Ita *Vat.* ἐγείρετο in *Editis Aliiſque.* d Πτώματι *Big.* e Ἐξέπτατο *Big.* f Τῶν καμάτων *Vat.* g Γαρεὶς *Big.* Γαρσῦς *Voſſ.* h Ita *Big.* & *Voſſ.* μεθ' ὧν in *Editis Aliiſque.* i Ita lego ex Hebraïco חגירא vel חגירה. cui Græcam terminationem appoſuit *Joſephus.* antea erat καὶ Ἀγείρας in *Editis Aliiſque,* & καὶ Ἀγήρας in *Cod. Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* in *cæteris,* ἓ οἱ μὲν εἷλκον τὰς ἑλεπόλεις τοῦ ὑπὲρ αὐτὰς χείρῶν οὐ τοῦ πυρὸς φλεγομένων. l Προσελάμβανεν *Big.* m Illud δὲ additum è *Cod. Voſſ.* quod ſane aut γὰρ agnoſcit *Ruf.* * *Al.* aggeres penſiles reddidit.

a Προτόπεδον

Hi, ſupplicio capitali glorioſa morte prælata, ſubſtant; & ad horum neceſſitatem multi fugientium cum pudore converſi ſunt. cumq; ſcorpiones per murum diſpoſuiſſent, multitudinem à civitate advenientem repellebant; nihil in corporum ſecuritatem cuſtodiamve providentem. nam quoſcunque obvios haberent cum his congrediebantur Judæi, & in ſpicula incaute irruentes ipſis corporibus inimicos feriebant. neque hi tam illis quæ faciebant quam quæ audebant ſuperiores erant: & Romani plus audaciæ, quam quod male tractarentur, cedebant.

Titus militibus ignaviam exprobrat.

6. Jam vero Titus aderat ab Antonia, quò ſeorſum iverat, ut loca exploraret aliis aggeribus: multumque increpatis militibus, quod cum hoſtium muros obtinuiſſent in ſuis periclitarentur, & velut ex carcere contra ſe dimiſſis Judæis obſeſſorum paterentur ipſi fortunam, ipſe cum lectis militibus hoſtes à latere circumvenit. Illi autem cum in ora ferirentur, etiam in Titum converſi pugna perſeverabant. mixta vero acie, pulvis quidem oculos, clamor vero aures occupabat, * neque alius conjicere poterat quiſnam ei amicus eſſet aut inimicus. Cum autem Judæi non tantum viribus adhuc perſiſterent quam tum ſalutis deſperatione, Romanos etiam fortiores reddidit gloriæ reverentia & armorum & Cæſaris ante eos periculum adeuntis. Itaque putaverim eos ad extremum nimia ferocitate animorum vel totam multitudinem Judæorum fuiſſe rapturos, niſi præventa aciei inclinatione in civitatem ſe recepiſſent. Labefactatis autem aggeribus Romani triſtes erant & anxii, qui longi laboris opus una horula perdiderant: & multi quidem machinis, quibus uſi ſunt, jam captum iri civitatem deſperabant.

Pugna acris.

ὅτοι, ὃ μὴ κολάσεως τ μετ' ἀρετῆς θάνατον προκείναντες, ἴσαν. ὑ προὸς τ τούτων ἀνάγκλω πολλοὶ τ πεπόνων ἐπεγράφησαν αἰδούμενοι. βληθέντες δὲ ὑ τὸς ὀξυβελεῖς ὅπὶ ὃ τείχυς ἔιργον τὸ προσγινόμενον πλῆθος ὐκ τ πόλεως, ὑδὲν εἰς ἀσφάλειαν ἢ φυλακὴν τ σωμάτων [a] προβουμένυς. συνεπλέκοντο γὰρ οἱ Ιουδαῖοι τοῖς προσυχοῦσι, ὑ ταῖς [b] αἰχμαῖς ἀφυλάκτως ἐμπίπλοντες, αὐτοῖς [c] τοῖς σώμασι τὸς ἐχθρὸς ἔπαιον. [d] ὅτε γὰρ ἔργοις αὐτοὶ πλέον, ἢ ᾧ θαῤῥεῖν πεπήσαν· ὑ Ρωμαῖοι τῇ τόλμῃ πλέον ἔικον, ἢ τῷ κακῶσθαι.

ς'. Παρὼν δ' ἤδη Τίτος ἀπὸ τ Ἀντωνίας, ὅπυ κεχώρησο, κατασκεπόμενος τόπον ἄλλοις χώμασι· ὑ πολλὰ τὸς τραπώτας φαυλίσας, εἰ κρατοῦντες τ πολεμίων τειχῶν κινδυνεύσοι τοῖς ἰδίοις, ὑ πολιορκυμένων ὑπομένυσιν αὐτοὶ τύχην, ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίυ [e] καθ' αὑτῶν Ιουδαίυς ἀνέντες, θεήμει μὴ τ ὀπιλέκλων κτ' πλευρὰ τὸς πολεμίυς αὐτός. οἱ δὲ κτ' ὤμα παιόμενοι, ὑ προὸς τοῦτον ὀπιφαφέντες ἐκαρτέρυν. μυρίσης δὲ τ προταξεως, ὁ μὲ κονιορτὸς τ ὀμμάτων, ἡ κραυγὴ δὲ τ ἀκοῶν ἐπεκράτ, ὑ ὑδ' ἑτέρῳ παρὼν ἔπι τεκμήραλο [f] τὸ ἐχθρὸν, ἢ τὸ φίλον. Ιουδαῖοι δ' ὑ τοσοῦτον ἔτι κατ' ἀλκὴν, ὅσον ὑπογιώσ σωτηρίας προυμένοιλο, ὑ Ρωμαίυς ἐτόνωσεν αἰδὼς [g] δόξης τε κὰ τ ὅπλων, κὰ προκινδυνεύοντος Καίσαρος. ὥστ μοι δοκοῦσι τὰ τελευταῖα δι' ὑπερβολὴ θυμῶν, κἂν ὅλον ἁρπάσαι ὃ τ Ιουδαίων πλῆθος, εἰ μὴ τ ῥοπὴν τ προταξεως φάσαντες [h] ἀνεχώρησ εἰς τ πόλιν. διεφθαρμένων δὲ τ χωμάτων, Ρωμαῖοι μὲ ἦσαν σὺ ἀθυμίας, τ μακρὸν κάμαλον ὅπι μιᾶς ὥρας ὑπολέσαντες· κὰ πολλοὶ μὲ [i] ταῖς συνήθεσι μηχαναῖς ἀπήλπιζον ἁλώσεσθαι τ πόλιν.

XIII. **CAP. XII.** **ΚΕΦ. ιβ'.** λα'.

Tito viſum eſt muro urbem circumdare: quo facto fames totas domos atque familias depaſcebatur.

Τίτῳ ἐδόκει προβόλῳ τὴν πόλιν κυκλῶσαι· ὃ γενομένυ ὁ λιμὸς κατ' οἴκυς καὶ γενεὰς τὸν δῆμον ἐβόσκετο.

Titus de fumaro deliberat.

TItus autem cum ducibus *quid fieret* deliberabat. Et fervidioribus quidem placebat, ut omnibus copiis adductis mœnia vi tentarent: adhuc enim Judæos cum exercitus quidem parte dimicaſſe, cum vero milites univerſi adeſſent, impetum eorum non laturos: fore enim ut telis obruti ſuccumbant. Prudentiorum autem, alii quidem aggeres alios excitandos ſuadebant; alii vero & ſine his aſſidendum, egreſſus eorum tantummodo obſervando, ac ne quid commeatus intro ferretur; atque ita civitatem fami relinquere, neque cum hoſtibus manu confligere. haud enim cum deſperatis dimicandum, † quibus in votis quidem eſt ferro cadere, eos vero & ſine hoc manet triſtior *è vita* exitus. Ipſi autem *Tito* ceſſare quidem prorſus tanto cum exercitu honeſtum non videbatur, & cum his pugnare ſupervacuum, qui ſemetipſos perditurі ſunt; aggeres autem excitare in *tanta* materiæ penu-

Τίτος δὲ μὴ τ ἡγεμόνων ἐβυλεύετο. ὑ τοῖς μὲ θερμοτέροις ἐδόκ πᾶσαι προσαγόντα τ δυνάμιν ἀποπειρᾶσθ ὃ τείχυς βίᾳ· μέχρι μὲ γὰρ νῦν [k] καλάσασμα Ιουδαίοις τῆς τραπᾶς συμπεπλέχθαι, προσιόντων δὲ ἀθρόων ὑδὲ τ ἔφοδον οἴσειν, καθαιρεθήσεσθ γὰρ ὑπὸ τ βελῶν. τ δὲ ἀσφαλεστέρων, οἱ μὲ ὑ τὰ χώματα ποιεῖν πάλιν, οἱ δὲ καὶ δίκα τούτων προσκαθέζεσθαι, μόνον προφυλάττοντας τὰς τε ἐξόδυς αὐτῶν καὶ τὰς εἰσκομιδὰς τῶν ὁπιτηδείων, παρήνουν· καὶ τῷ λιμῷ καταλιπεῖν τὴν πόλιν, μηδὲ συμπλέκεσθαι κτ' χεῖρα τοῖς πολεμίοις. ἄμαχον γὰρ ἐν τὴν ὑπόγιωσιν, οἷς εὐχὴ μὲν τῷ σιδήρῳ πεσεῖν, ὑπόκειται δὲ καὶ δίκα τούτῳ [l] πάθ κακεπώτερον. ὑπῆρ δὲ τὸ μὴ ἀργεῖν καθόλου μετὰ τοσαύτης δυνάμεως οὐκ ἐδόκει [m] πρέπειν, καὶ τὸ μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλων [n] φθαρησομένοις. βάλλεσθ δὲ χώματα δύσεργον

[a] Προυκάμβυσι *Voſſ.* & *Bod.* [b] Ita *Big.* & *Ruf.* ἀκμαῖς in *cæteris.* [c] Illud τοῖς è *Cod. Big.* [d] Οὕτω δ' ἔργοις *Big.* [e] Καθ' ἑαυτῶν *Big.* [f] Τὸν ἐχθρὸν ἢ τ φίλον *Big.* [g] Δόξης τῇ τ *Big.* [h] Ἀνεχώρησ *Big.* [i] Ταῖς τε συνήθεσι *Big.* [k] Κατασκάσμασι Ιουδαίυς *Bunb.* [l] Τὸ πάθος κ. *Big.* [m] Πρέπον *Voſſ.* & *Bod.* [n] Antea erat φθαρησομένυς. * Neque amicum quiſquam internoſcere poterat aut inimicum, *Ruf.* † Quibus optatum eſt ferro procumbere, vel etiam ſine hoc interire, quæ ſævior eſt calamitas, *Ruf.*

[a] Απέφαινεν,

[a] ἀπέφαινεν ὕλης ἀπορία, ᾗ ὃ προφυλάττειν τὰς ἐξόδους δυσεργότερον. κυκλώσασθαί τε γὰρ τῇ στρατιᾷ τὴν πόλιν, διὰ τὸ μέγεθος καὶ δυσχωρίαν, οὐκ εὐμαρὲς εἶναι, καὶ σφαλερὸν ἄλλως πρὸς τὰς ἐπιθέσεις. τὰς δὲ φανερῶς φυλαττομένας, ἀφανεῖς ὑπονοεῖσθαι Ἰουδαίοις ὁδοὺς κατά τε ἀνάγκην καὶ δι' ἐμπειρίαν. εἰ δέ τι λάθοι παρεισκομισθήσοιτο, τελεῖν ἔσεσθαι πλείω τῆς πολιορκίας, διδένας τε μὴ τὴν δόξαν ὃ κατορθώματος αὐτοῦ τὸ μῆκος ἐλαττώσῃ ὃ χρόνος. τούτῳ μὲν γὰρ εἶναι πᾶν ἀνύσιμον, [b] πρὸς δὲ τὴν εὐκλείας τὸ τάχος. [c] δεῖν μέντοι, εἰ καὶ ὡς τάχει μεθ' ἀσφαλείας [d] βούλοιντο χρήσασθαι, περιτειχίζειν ὅλῃ τὴν πόλιν· μόνως γὰρ ἂν πάσας [e] ἀποφράξαι τὰς ἐξόδους, καὶ Ἰουδαίους ἢ [f] πρὸς ἅπαντα ἀπογνόντας τὴν σωτηρίαν παραδώσειν τὴν πόλιν, ἢ λιμῷ πιεσθέντας ῥᾳδίως. οὐδὲ γὰρ ἠρεμήσειν [g] αὐτὸν ἄλλως, ἀλλὰ τὰ τῶν χωμάτων ἐπιμελήσασθαι πάλιν, [g] χρώμενον τοῖς κωλύουσιν ἀντιστάσεσι. εἰ δέ τῷ μέγα δοκεῖ τὸ δυσπόνητον τοῦ ἔργου, χρῆναι σκοπεῖν, ὡς ὅτι Ῥωμαίοις τὸ μικρὸν ὀλιγωρεῖν πρέπει, καὶ δίκα [h] πόνου χαρᾶσθαι τὰ τῶν μεγάλων [i] οὐδενὶ ῥᾴδιον, ἀλλ' ἢ θεῷ μόνῳ.

β'. Τούτοις πείσας τοὺς ἡγεμόνας, διανέμειν ἐκέλευσε τὰς δυνάμεις ὅπῃ τὸ ἔργον. ὁρμή δέ τις ἐμπίπτει δαιμόνιος τοῖς στρατιώταις, ᾗ μεριζομένων τὸ περίβολον, ᾗ μόνοι [k] πρὸς πάλαια ἦν ἔρις, ἀλλὰ καὶ τὴν [l] ἐν αὐτοῖς τάξεσι πρὸς ἀλλήλας· καὶ στρατιώτης μὲν [m] δεκαδάρχῃ, δεκαδάρχης δὲ ἑκατοντάρχῃ, ὅσοι δὲ ἐσπούδαζον ἀρέσασθαι χιλίαρχοι, τὸν δὲ χιλιάρχων ὅπῃ τοὺς ἡγεμόνας ἔτιμων ἡ φιλοτιμία, καὶ τὴν ἡγεμόνων τὴν ἄμιλλαν ἐβράβευε Καῖσαρ. προῄει γὰρ αὐτὸς ἑκάστης ἡμέρας πολλάκις, [n] ἐπισκοπῶν τὸ ἔργον. ἀρξάμενος δ' ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων παρεμβολῆς, καθ' ἣν αὐτὸς [o] ἐστρατοπεδεύκει, ἕως Καινόπολιν ἦγε τὸ τεῖχος, ἔνθεν διὰ τοῦ Κεδρῶνος ὅπῃ τὸ Ἐλαιῶν ὄρος [p] εἶτα ἀναχάμπτων κατὰ μεσημβρίαν περιλαμβάνει τὸ ὄρος ἄχρι τῶν Περιστερεῶνος καλουμένης πέτρας, τόν τε ἐξῆς λόφον ὃς ὅπῃκει τῇ κατὰ τὸ Σιλωὰμ φάραγγι· κἀκεῖθεν ἐκκλίνας πρὸς δύσιν, εἰς τὸ τοῦ Πηγᾶς καλεῖται φάραγγα. μεθ' ἣν ἀναβαίνων κατὰ τὸ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον, καὶ διαλαβὼν τὸ ὄρος, ἔνθα Πομπήιος ἐστρατοπεδεύσατο, πρὸς κλίμα βόρειον ἐπέστρεφε, καὶ [q] προελθὼν μέχρι κώμης τινὸς, Ἐρεβίνθων οἶκος καλεῖται, καὶ μεθ' ἐκείνην τὸ Ἡρώδου μνημεῖον περιοχὴν καθ' ἁπλοῦν ἀπὸ ἰδίων βασιλέων σωπῆλεν, [r] ὅθενπερ ἤρξατο. τὸ μὲν οὖν τεῖχος ἐτῶν δέοντος πεντακοσίων ἑβδομήκοντα σταδίων ἦν, ἔξωθεν δὲ [s] αὐτοῦ περιφερομένη τεσσαρεσκαίδεκα φρούρια, καὶ τούτων οἱ κύκλοι δέκα συνεμετροῦντο σταδίων. τεσσαρεσκαίδεκα δ' ἡμερῶν ὁ πᾶν ἔργον· [t] ὡς τὸ μὲν ἔργον μηνῶν ἂν εἶναι ἄξιον, [u] τὸ δὲ τάχος ἀπίστου πίστεως. θεὶς δὲ κλείσας τὴν τείχει τὴν πόλιν, καὶ δύναμιν τοῖς φρουρίοις ἐγκαθήσας, τὴν μὲν περίτειχος φυλακὴν τοὺς τύχοις ἐᾶν αὐτὸς ἀπεσκέπτετο, τὰ δὲ ἐπίπεδα Ἀλεξάνδρου, ὅτε τὴν Καινόπολιν ἦγε τὸ τεῖχος, ἔνθεν διὰ τοῦ Κεδρῶνος ὅτε τὸ Ἐλαιῶν ὄρος [p] εἶτα ἀναχάμπτων κατὰ μεσημβρίαν περιλαμβάνει τὸ ὄρος ἄχρι τῶν Περιστερεῶνος καλουμένης πέτρας, τόν τε ἐξῆς λόφον ὃς ὅπῃκει τῇ κατὰ τὸ Σιλωὰμ φάραγγι· κἀκεῖθεν ἐκκλίνας πρὸς δύσιν, εἰς τὴν τοῦ Πηγᾶς καλεῖται φάραγγα. μεθ' ἣν ἀναβαίνων κατὰ τὸ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον, καὶ διαλαβὼν τὸ ὄρος, ἔνθα Πομπήιος ἐστρατοπεδεύσατο, πρὸς κλίμα βόρειον ἐπέστρεφε, καὶ [q] προελθὼν μέχρι κώμης τινὸς, Ἐρεβίνθων οἶκος καλεῖται, καὶ μεθ' ἐκείνην τὸ Ἡρώδου μνημεῖον περιοχὴν καθ' ἁπλοῦν ἀπὸ ἰδίων βασιλέων σωπῆλεν, [r] ὅθενπερ ἤρξατο. τὸ μὲν οὖν τεῖχος ἐτῶν δέοντος πεντακοσίων ἑβδομήκοντα σταδίων ἦν, ἔξωθεν δὲ [s] αὐτοῦ περιφερομένη τεσσαρεσκαίδεκα φρούρια, καὶ τούτων οἱ κύκλοι δέκα συνεμετροῦντο σταδίων. τεσσαρεσκαίδεκα δ' ἡμερῶν ὁ πᾶν ἔργον· [t] ὡς τὸ μὲν ἔργον μηνῶν ἂν εἶναι ἄξιον, [u] τὸ δὲ τάχος ἀπίστου πίστεως. θεὶς δὲ κλείσας τὴν τείχει τὴν πόλιν, καὶ δύναμιν τοῖς φρουρίοις ἐγκαθήσας, τὴν μὲν περίτειχος φυλακὴν τοὺς τύχοις ἐᾶν αὐτὸς ἀπεσκέπτετο, τὰ δὲ ἐπίπεδα Ἀλεξάν-

ria opus arduum & impeditum esse ostendebat, egressusque observare adhuc difficilius. Nec enim urbem circundari propter amplitudinem ejus & loca invia facile posse, * & parum alioqui tutum impressiones facere. Viis autem apertis custoditis, occultas excogitaturos Judæos ex necessitate & locorum peritia. & si quid clam subvectum sit, diutius aliquanto protractum iri obsidionem; metuendumque ne successus gloriam ipsi diminuat temporis longitudo. hac enim cuncta quidem effici posse, sed ad gloriam facere celeritatem. Porroque debere, si celeritate uti velint cum securitate conjuncta, totam urbem muro circundare: ita enim solum omnes exitus obstrui posse; Judæosque aut desperata quoad omnia salute civitatem tradituros, aut fore ut fame laborantes facile capiantur: ipsum enim non modo ita quieturum esse, sed & aggeres iterum curaturum, cum infirmiores habeat qui prohibeant. Quod si cuiquam magnum opus videatur, ægreque perficiendum, eum considerare oportere, neque Romanos decere parvi aliquid efficere, & sine labore nihil è magnis perficere facile cuiquam esse, nisi Deo soli.

Quo recidit deliberatio.

2. Cum his dictis *Titus* persuasisset ducibus, jussit eos distribuere copias ad opus *perficiendum*. Divinus autem quidam impetus militibus incidit; ambituq; in partes divisо, non solum legiones, verum ipsi etiam in illis ordines inter se certabant: & miles quidem decurioni, decurio autem centurioni, isque tribuno placere studebat; atque tribunis cum ducibus intercedebat contentio, & ducum concertationes remunerabat Cæsar. ille enim sæpiuscule in dies singulos opus circumiens illud inspiciebat. Facto autem initio à castris Assyriorum, ubi ipse tendebat, ad inferiorem Cænopolin murum ducebat, & hinc per Cedronem ad Olivarum montem, dein revertens à meridie montem complectitur usque ad petram quæ Peristereonos vocatur, eique proximum collem, qui valli juxta Siloam imminet: cumque inde divertisset ad occasum, ad vallem Fontis descendit. unde facto ascensu ad Anani pontificis monumentum, & monte circundato ubi Pompejus castra posuerat, ad regionem septentrionalem redit, progressusque ad vicum cui nomen Cicerum domus, & post illum Herodis monumentum complexus ad orientem castris suis murum conjungit, unde eum inchoaverat. Et murus quidem uno minus XL stadiorum erat; eique foris adstructa erant castella tredecim, eorumque ambitus denis stadiis numerabatur. Totum autem opus triduo constructum erat, ut id quidem dignum mensibus videretur, celeritas vero fide careret. Muro autem circumclusa civitate & custodibus per castella collocatis, primas noctis excubias ipse obibat & *omnia* explorabat; secundas vero Alexandro mandabat;

Murus circa Hierosolyma triduo exstructus ab exercitu Romano.

Vigiliam primam obit Titus.

[a] Ἀπέφαινεν Big. [b] Πρὸ ᾗ τ' εὐκλ. legisse videtur Ruf. qui vertit, *sed celeritatem ante gloriam duci.* [c] Δεῖν γε μὴν Big. [d] Ita Big. βούλοιντο in cæteris. [e] Iterum cum Cod. Big. ἀποφράξαι in Editis Aliisque. [f] Πρὸς ἅπαντας Big. [g] Ita Big. & Ruf. αὐτὸς in Editis Aliisque. & mox χρωμένους Bod. [h] Πόνων Big. [i] Οὐδὲ Θεῷ ῥᾴδιον Big. nec aliter Ruf. qui vertit, *ne Deo quidem facile sit.* inepte quidem, ne dicam impie. [k] Πρὸς παλαιστὰς Big. & Vat. [l] Ἐν ἑαυτοῖς Big. [m] Δεκαδάρχῃ, & mox ἑκατοντάρχῃ & χιλιάρχῳ in Cod. Big. [n] Ἐπισκοπῶν Big. [o] Ita Big. ἐστρατοπεδεύσατο in cæteris. [p] Illud εἶτα non legisse videtur Ruf. [q] Ita Big. προσελθὼν in Editis Aliisque. [r] Illud πρὸς ὃ τὸ Codd. MSS. dein ᾗ post πρὸς excidisse suspicor. [s] Οὗ ἤρξατο Big. [t] Αὐτῶν Big. [u] Ὡς τὸ μὲν ἔργον Big. [x] Τὸ τεῖχος δ' ἀπίστου πίστεως Big. * Et præterea ad excussus incautum, Ruf.

dabat; tertiasque nacti sunt legionum duces. Somnum autem vigiles sortito capiebant, totaque nocte spatia inter castella circuibant.

XIV. *Fames & ex ea mors.*

3. Judæis autem cum egrediendi facultate spes quoque omnis salutis præcisa erat: & fames ingravescens per domos & familias populum depascebatur. Ac tecta quidem plena erant mulieribus & infantibus fame enectis: angiportus vero senibus mortuis referti. Pueri autem & juvenes *ex fame* intumescentes, veluti simulacra quædam per fora oberrabant; & ubicunque quis labe correptus fuerat procidebat. Porro propinquorum cadavera sepelire neque valebant ægri; & qui adhuc integris viribus erant, tum multitudine mortuorum, tum quod de vita sua incerti essent, *ab humatione* absterrebantur. Plerique enim dum alios sepelirent, ipsi mortem obierunt: multi etiam, antequam fatalis hora adesset, ad loculos *& sepulchra* properarunt. Cæterum nec luctus in *iis* calamitatibus, nec questus erat ullus, sed *hujusmodi* animorum affectus fames superabat. Qui autem ægre adhuc spiritum trahebant siccis oculis & ore renidenti aspiciebant eos, qui fato celerius functi quiete fruerentur. Altum vero silentium & noctu plurima mortis imago civitatem obsidebat. Sed his malis graviores erant prædones. Effossis quippe domibus, quæ in sepulchra conversæ erant, cadavera spoliabant; & velamina corporibus detrahentes cum risu egrediebantur. Quinetiam gladiorum mucrones in ipsis cadaveribus experiebantur, & quosdam humi jacentium adhuc spirantes ad probandam ferri aciem transfigebant. Si qui autem ipsos rogarent ut manum sibi ac ferrum commodarent, arrogantia elati fami conficiendos relinquebant. Morientium vero singuli, cum seditiosos sibi superstites relinquerent, fixis oculis templum spectabant. At hi principio quidem ex publico ærario mortuos humari jusserant, cum cadaverum fœtorem ferre non possent; postea vero, cum *humandis* corporibus nequaquam sufficerent, in profundas voragines de muro ea projiciebant.

Vultus fame morientium.

Titus horret ad cadavera Judæorum conspecta.

4. Has vero cum Titus *forte* circuiret, ubi oppletas cadaveribus vidit, altamque saniem putrefactis corporibus diffluentem, ingemuit, sublatisque in cœlum manibus Deum testatus est, facinus illud suum non esse. Atque ita quidem se res habebant in civitate. Romani vero, cum jam nemo seditiosorum excurreret, (nam etiam eos tum mœror famesque tangebat) læti atque alacres erant, frumenti aliarumque rerum necessariarum copiam habentes de Syria aliisque proximis provinciis: multique juxta murum stantes, & magnam alimentorum vim præ se ferentes, satietate sua famem hostium incendebant. Seditiosis autem nihil ista calamitate commotis, Titus reliquias

ὅρφ, ἡ τρίτῃ δὲ ἔλαχον οἱ τῶν ταγμάτων ἡγεμόνες. διεκληρῶντο δ' οἱ φύλακες τὰς ὕπνους, καὶ δι' ὅλης νυκτὸς φεύγης τ' ἀφύλακτα τὰ φρούρια.

γ'. Ἰουδαίοις δὲ μετὰ τὴν ἔξοδον ἀπεκόπη πᾶ- λϚ'.
σα σωτηρίας ἐλπίς, καὶ βαθύτας ἑαυτὸν ὁ λιμὸς κατ' οἴκους καὶ γενεὰς ⟨ὃν⟩ δῆμον ἐπεβόσκετο. καὶ τὰ μὲν τάφη [a]πεπλήρωτο γυναικῶν καὶ βρέφων λελυμένων· ⟨ἃ⟩ γεναῖοι δὲ νεκρῶν. παῖδες δὲ καὶ νεανίαι διοιδοῦντες ὥσπερ εἴδωλα κατὰ τὰς ἀγορὰς ἀνελοῦντο, καὶ κατέπιπτον, [b]ὅπη ποτὲ ὁ πάθος καταλαμβάνοι. θάπτειν [c]δὲ τοὺς τεθνηκότας, ὅτι ἴσχυον ⟨ἃ⟩ κάμνοντες, καὶ τὸ διευτοιοῦν ὤκνει [d]ἀφ' τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, [e]καὶ τὸ κατὰ σφᾶς ἄδηλον. πολλοὶ [f]γὰρ τοῖς ὑφ' αὑτῶν θανάτοις προθύμοις ἐπαπέθνησκον· πολλοὶ δ' ὅτι τὰς θήκας, πρὶν ἐπισχεῖν τὸ χρεών, προῆλθον. ὅτε δὲ θρῆνος οὐ τῶν συμφορᾶς, ὅτ' ὀλοφυρμὸς λοιπὸν, ἀλλ' ὁ λιμὸς ἤλεγχε τὰ πάθη. ξηροῖς γὰρ τοῖς ὄμμασι, [g]καὶ στεγνοῖσι τοῖς γόμασιν ⟨ἃ⟩ δυσθανατοῦντες [h]ἐφεώρων τοὺς φθάσαντας ἀναπαύσασθαι. βαθεῖα δὲ τις πόλιν περιεῖχε σιγὴ, καὶ νὺξ θανάτῳ γέμουσα, καὶ τούτων ⟨ἃ⟩ λῃσταὶ χαλεπώτεροι. τυμβωρυχοῦντες [i]δὲ τὰς οἰκίας ἐσύλων τοὺς νεκροὺς, καὶ [k]τὰ καταλύμματα τῶν σωμάτων θεασάμενοι, μετὰ γέλωτος ἐξῆσαν. τάς τε [l]ἀκμὰς τῶν ξιφῶν ἐδοκίμαζον ἐν τοῖς πτώμασι, καί τινας τῶν ἐρριμμένων ἔτι ζῶντας δόλωσιν ὅτι πείρας τοῦ σιδήρου. τοὺς δὲ ἱκετεύοντας χρῆσαι σφίσι δεξιᾷ καὶ ξίφει, τῷ λιμῷ [m]καταλιπόντες ὑφηφανοῦντο. καὶ τῶν ἑκατέρων ἕκαστος [n]ἀτενίσας εἰς ⟨τὸν⟩ ναὸν [o]ἀφιέρους τοὺς σφαγὰς ζῶντας ἐβλιπάν. ⟨ἃ⟩ δὲ τὸ μὲν θεῖον ἐκ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ τοὺς νεκροὺς θάπτειν ἐκέλευον, τῷ ὁσμῷ δ' φέροντες ἔπειθ' ὡς ἑ δύνατον, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐρρίπτουν εἰς [p]τὰς φάραγγας.

δ'. Περιιὼν δὲ ζώντας ὁ Τῖτος ὡς ἐθεάσατο [q]πεπλησμένας τῶν νεκρῶν, ἡ βαθὺν ἰχῶρα μυδῶντα ὑπορρέοντα τῷ σαρκί, [r]ἐστέναξέ τε, ἡ τὰς χεῖρας ἀναλείψας, καταμαρτύρατο τὸν Θεὸν, ὡς οὐκ εἴη ὃ ἔργον αὐτοῦ. τὰ μὲν δὴ κατ' τὴν πόλιν εἶχον ὧδε. Ῥωμαῖοι δὲ, μηδενὸς ἔτι τῶν στασιαστῶν ἀντεχομένου, ἤδη γὰρ ἡ τούτων ἀθυμία ἡ λιμὸς ἐφήπτετο, [s]ἐπ' εὐθυμίας ἦσαν, σίτου τε ἀφθονίαν ἡ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων οὐκ ἦν Συρίας, [t]καὶ τῶν πλησίον ἐπαρχιῶν ἔχοντες· ἰσάριθμοι δὲ [u]πολλαὶ ἢ τείχους πλησίον, ἡ πολὺ πλῆθος τῶν εἰδωλίμων ἐπιδεικνύμενοι, ᾧ κατ' σφᾶς κόρῳ τῶν λιμὸν τῶν πολεμίων ἐξήνεγκον. τοῦτο δὲ ὃ πάθος τῶν στασιαστῶν μηδὲν ὠφελούντων, Τῖτος, οἰκτείρων τὰ

a Επιπλήρωτο *Big.* b Οπου *Euseb.* l. 3. *Hist. Eccl.* c. 6. c Ita *Big. Euseb.* & *Niceph.* τε in *reliquis.* d Διά τι τὸ πλ. *Euseb.* & *Niceph.* e Καὶ ἀφ' τὸ κ. *Big.* f Ita *Niceph.* γὰρ in *Editis* & *Euseb.* ἂν *Big.* g Illa ἐ συγχύσει τοῖς γόμασιν non agnoscit *Euseb.* ἡ συσπάσει τοῖς γόμασιν legitur in *Vat.* & *Big.* h Επιώρων *Big.* i Γὰρ *Big. Euseb.* & *Niceph.* k Τὰ καλύμματα in iisdem & *Cod. Gall.* l Ita *Big. Euseb.* & *Niceph.* ἀίχμας in *Josephi Editis.* perperam, ut pronunciat *Valesius.* m Καταλιπόντες *Big.* & *Gall.* n Apud *Eusebium* ἄντικρυς. eodem plane sensu. Diverso tamen, ἀπλῶς apud *Nicephorum.* o Εφιέρους *Euseb.* & *Niceph.* p Illud τὰς è *Cod Big. Euseb.* & *Niceph.* q Πεπληρωμένας *Big.* r Ita *Big. Euseb.* & *Niceph.* στενάξας τε ἡ in *Editis Josephi.* στενάξας τε ἡ *Vat.* s Πρὸς εὐθυμίαν *Vat.* t Ita cum *Codd Voss.* & *Ruf.* antea erat, ἐ τῶν ἄλλων τῶν πλησίον ἔχοντες. Verum illa τῶν ἄλλων è versu superiori, & plane delenda esse constat. Vocem autem ἐπαρχιῶν plerique agnoscunt *MSS.* u Eo modo *Big. Lips.* & *Ruf.* pro ἐπὶ πολὺ, quod nobis exhibent *Editi Aliique.*

a Πολλῶν

τὰ λείψανα ϑ δήμυ, ϗ ασϑαλίζων ὅ γῶν ϖᾶσιν ὀξαπάσαι, πάλιν ἤρχετο χωμάτων, χαλεπῶς ἀπ᾽ ϛ ὕλης ποιζομένης. ἡ μ γ ϖᾶσι ϯ πόλιν πᾶσα τοῖς ϖρωτέροις ἔργοις ὑπέκοπτο, σωιφόρων δ᾽ ἄλλων ἀπ᾽ ὀγδόης σταδίων οἱ σταπῶται, ϗ ϖρὸς μόνης ὕψων ϛ Αντωνίας χ᾽ μέρη τέσσαρα. [a] πολὺ μείζονα ϯ ϖρωτέρων χώματα. ϖᾶσιν δ᾽ ὁ Καῖσαρ τὰ τάγματα, ϗ κατεπείγων τὸ ἔργον, [b] ἐπεδείκνυ τοῖς λῃσταῖς, ὡς ὀ χερσὶν ἔοικε αὐτ. μόνοις δ᾽ ἐκείνοις ἄρα κακῶν ἀπολώλει μεταμέλεια· ϗ τὰς ψυχὰς χωρίσαντες ἀπὸ ϯ σωμάτων, ἀμφοτέροις ὡς ἀλλοτρίοις ἐχρῶντο. ὅτε γ πάθος αὐτῶν ἤμελον ϛ ψυχῆς, ὅτε ἀλγηδὼν ἤπτετο ϯ σώματος· [c] οἵ γε ϗ νεκρὸν ϯ δῆμον ὥσπερ κύνες ἐσπάραττον, ϗ τὰ δεσμωτήρια ϯ ἀῤῥώστων [d] ἐνέπιπλαν.

populi miſeratus; & feſtinans ſaltem quicquid ſupererat periculo eripere, iterum aggeres inchoabat, materia ægre ipſi ſuppeditata. quippe univerſa civitati proxima prioribus operibus ſucciſa erat, à nonageſimo vero ſtadio aliam comportabant milites; & contra Antoniam ſolam quatuor ad partes majores prioribus aggeres erigebant. Cæſar autem, legiones circumiens atque opus urgens & acceleras, quod in manibus eos haberet latronibus palam faciebat. illos autem ſolos malorum quæ perpetraverant prorſus non pœnitebat: animabuſq; à corporibus divulſis, utriſque velut alienis utebantur. Neque enim vel animas illorum affectio manſueta, neque corpora dolor tangebat; ut qui mortuos de plebe canum more dilacerabant, & ergaſtula invalidis replebant.

Iterum machinas parat Titus ad oppugnationem.

Seditio ſi qualiter affecti.

λγ'. ΚΕΦ. ιγ'.

Φόνος ἐν Ιερσολύμοις γίνεται πολὺς ϗ ἱερουλία.

CAP. XIII. XV.

Multa cædes Hieroſolymis & ſacrilegium.

Σίμων γῶν ὀδὲ Ματθίαν, δ᾽ ὃν κατέσχε τὴν πόλιν, ἀβασάνιστον ἀνεῖλε. Βοηθῦ παῖς ἦν ὅτος ἐκ τῶν ἀρχιερέων, ὁ τοῖς μάλιστα τῷ δήμῳ πιστὸς ϗ τίμιος· ὃς, ὑπὸ τοῖς ζηλωταῖς κακουμένῳ ϯ πλήθυς, οἷς ἤδη ϗ Ιωάννης ϖροσῆλθ, πείθῃ τὸν δῆμον εἰσαφεῖναι Σίμωνα βοηθόν, ὀδὲν ὅτι ϖροσωφελήσοντα, ὅτε ϖροσδοκήσας φαῦλον ἐξ αὐτ. παρελθὼν δ᾽ ἐκεῖνος, ὡς ἐκράτησε τῆς πόλεως, ἐχθρὸν τὸ ἴσῳ τοῖς ἄλλοις ἡγεῖτο ϗ ὅτιπερ αὐτῷ σύμβολον, ὡς ἂν ἐξ ἁπλότητος γεγενημένον. ἀχθέντα δὲ πλωικαῦτα, ϗ κατηγορούμενον τὰ Ρωμαίων φρονεῖν, κατακείνει μὲ θανάτῳ, μηδὲ ἀπολογίας ἀξιώσας, σὺν τέκνοις ἰδίοις· ὁ γὰρ τέταρτος ἔφθη ϕυγὰς ϖρὸς Τίτον. ἱκετεύοντα δ᾽ ἀναιρεθῆναι ϖρὸ τῶν τέκνων, ϗ ταύτῃ αὐτύμνον τὸ χάρειν ἀνθ᾽ ὧν [f] ἀνοίξειεν αὐτῷ τὴν πόλιν, τελευταῖον ἀνελεῖν ἐκέλευσεν. ὁ μὲν οὖν οὐ ὄψει [g] φονευθεῖσιν [h] διαπεσφάγη τοῖς παισὶν, ἄντικρυς τῶν Ρωμαίων ϖεραχθείς· ὅτε γὰρ ὁ Σίμων Ανάνῳ τῷ [i] Βαμάδυ ϖροσέταξεν, ὃς ἦν ὠμότατος αὐτῷ [k] τῶν δορυφόρων· ἐπειρωνεύομενος, εἴ τι βοηθήσουσιν αὐτῷ ϖρὸς ὃν ἐξελθεῖν [l] ἤλετο. [m] φείδεσθαι δὲ ἀπεῖπε τὰ σώματα. μὴ τούτου ἱερεύς τις Ανανίας υἱὸς [n] Μασαμβάλου τῶν ὀπισθίων, ϗ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς [o] Αριστεύς, γένος ἐξ Αμμαοῦς, ϗ σὺν τούτοις πεντεκαίδεκα τῶν ἀπ᾽ ϯ δήμου λαμπρῶν, ἀναιροῦνται. τὸν δὲ ϯ Ιωσήπου πατέρα συγκλείσαντες ἐφύλαττον, χρήττοσι δὲ μηδένα τῶν κατὰ τὴν ϖόλιν, μήτε συνομιλεῖν, μήτε ὅτι τὸ αὐτὸ συναθροίζεσθαι, δέει ϖροδοσίας, [p] ϗ τοὺς συνολοφυρομένους ϖρὸ ἐξετάσεως ἀνῄρουν.

Enique Simon ne Matthiam quidem, per quem civitatem occupaverat, niſi cruciatu adhibito peremit. Boëthi filius hic erat ex pontificibus, populo maxime fidelis & carus; qui, cum multitudo male acciperetur à Zelotis, quibus jam Joannes acceſſerat, ut adjutorem Simonem reciperent populo perſuadet, nulla cum eo prius habita pactione, neque mali aliquid ab eo metuens. Ingreſſus autem ille, poſtquam obtinuit civitatem, eum æque ac alios pro inimico habebat etiam qui pro ſe conſilium dederat, quaſi hoc ex *animi* ſimplicitate feciſſet. Tunc autem productum, & accuſatum quod Romanis ſtuderet, morte eum damnavit, nulla ſemet purgandi data libertate, cum tribus filiis ſuis; quartus enim ad Titum ante profugerat. Supplicantem vero ut *prius quam filii occideretur, atque hanc pro illa quod civitatem ei aperuiſſet gratiam poſtulantem, *ut augeret ejus dolorem* noviſſimum juſſit interfici. Et ille quidem ſuper cæſos in conſpectu ſuo filios jugulabatur, in locum è regione Romanorum productus, (id enim Simon in mandatis dederat Anano Bamadi filio, qui erat ejus ſatellitum crudeliſſimus) cum hac cavillatione, *videat* an quid eum juvaturi ſint ad quos egredi voluiſſet. corpora vero ſepeliri prohibebat. Poſt hos pontifex quidam Ananias Maſambali filius, claro genere, & ſcriba curiæ Ariſteus ex Ammaunte ortus, & cum his alii de populo quindecim cæteris præeminentes necantur. Joſephi vero patrem concluſum adſervabant, & per præconem denunciant, ne quis in civitate vel cum eo colloqueretur, vel eum illic conveniret, proditionis metu; & eos qui vel ſimul gemerent, nulla prius habita quæſtione, de medio tollebant.

Matthias à Simone capitis damnatus cum tribus filiis.

Cædes & ſupplicia varia.

Joſephi pater vinctus ſervatur.

λδ'. β'. Ταῦτα ὁρῶν Ιούδης τὴς υἱὸς Ιούδυ, τῶν ὑπάρχων τοῦ Σίμωνος ἓις ὢν, ϗ ϖεπιστευμένος ὑπ᾽

2. Iſta videns quidam Judas Judæ filius, ex iis quos præfectos conſtituerat Simon, quique turrim

Judas arcem prodere tentans de-

[a] Πολλῷ *Rig.* [b] Επιδείκνυτο *Rig.* [c] Οἱ γὰρ *Rig.* [d] Ενεπίμπλασαν *Rig. Gall. & Bunb.* [e] Υπὲρ αὐτῶν *Bod.* [f] Ita *Rig. Gall. & Vat.* ἀνοίξειαν in *Editis Aliiſque.* [g] Sic *Rig. & Voſſ.* φονεύσῃς in *cæteris.* [h] Επισφάγη *Rig.* [i] Βαμάδυ *Vat. & Bod.* Βαμαδὶ *Rig.* [k] Illud τῶν *Codd. Rig. Gall. & Vat.* [l] Εἵλατο *Vat.* [m] Sic *Rig.* ἤπτετο in *reliquis.* [n] Ita *Rig. Gall.* & aliquot *Rufini Codd.* Μασσάλου in *Editis Aliiſque.* [o] Iterum cum *MSS.* Αεισταῖος in *Editis.* [p] Hæc lectio diſplicet *Petito*, qui malit, ἐ τοὺς ζῆν ἀλοφυρομένους &c. *qui ſe in vivis ſupereſſe gemebant, nulla prius habita quæſtione, de medio tollebant.* * Ne ſcilicet filiorum neces ſpectaret nec ſuperſtes eſſet funeribus liberorum, *Pſeudo-Hegeſipp.*

tegitur & necatur.

turrim ab eo ſibi creditam cuſtodiebat, fortaſſe quidem nonnihil miſeratus crudeliter pereuntes, magis vero quod ſibi provideret, convocatis decem ſub ipſo fideliſſimis, "quouſque "tandem, inquit, hæc mala ſuſtinebimus? "quamve ſalutis ſpem habemus improbo fi- "dem ſervantes? Nonne fames quidem jam "contra nos *facit*, Romani vero fere intra ur- "bem ſunt, & Simon bene de ſe meritis pa- "rum fidelis, metuſque etiam apud eum pœ- "næ, & apud Romanos certa fides? Eja agi- "te, tradito muro & noſmet ſervemus & civi- "tatem. Nihil autem grave Simon patietur, "ſi cum de ſe deſperaverit pœnas citius da- "bit." Cum dicto audientes eſſent hi decem, mane cæteros, quos ſubjectos habebat, aliò alios dimittebat, ne quid eorum quæ conſilio agitaverat deprehenderetur: ipſe vero de turri hora tertia Romanos invocabat. Illorum autem alii quidem *eum* contemnebant, alii vero ei diffidebant, at plerique *aliquid agere* gravabantur, quaſi mox capturi eſſent civitatem ſine periculo. Cum autem Titus in eo eſſet ut cum armatis ad murum accederet, rem prius cognitam habebat Simon, & quam ocyſſime turrim præoccupat, viroſque comprehenſos in conſpectu Romanorum interficit, & è muro corpora *illorum* dilaniata projicit.

αὐτῷ πύργον φυλάττειν, τάχα μέν τι καὶ οἴκτῳ τῶν ὠμῶς ἀπολλυμένων, τὸ δὲ πλέον ἑαυτῷ προνοίᾳ, συγκαλέσας τοὺς πιστοτάτους τῶν ἀπ' [a] αὐτοῦ δέκα, "μέχρι τίνος ἀνθέξομεν, ἔφη, τοῖς κακοῖς; [b] ἢ τίνας "σωτηρίας ἔχομεν ἐλπίδας πιστοὶ [c] πονηρῶν μένοντες; "ἦ γὰρ ὁ μὲν λιμὸς ἤδη καθ' ἡμῶν, Ῥωμαῖοι δὲ ἔτι "μικρὸν ἔνδον, Σίμων δὲ καὶ τοὺς εὐεργέτας ἄπιστος, "καὶ δίκης μὲν ἤδη πρὸς αὐτοῦ κολάσεως, ἡ δὲ πρὸς "Ῥωμαίους δεξιὰ βέβαιος; φέρε, προέμενοι τὸ τεῖχος σώ- "σωμεν ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν. πεισθεὶς δ' ὁδὲν ἧττον Σί- "μων, ἐὰν ἀπεγνωκὼς ἑαυτῷ [e] τάχιον δῷ δίκλω." τούτοις τοῖς δέκα πιθομένοις, ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ὑποταγμένων ἄλλων ἄλλαχόσε [f] διέπεμπεν, ὡς μὴ φθάσειέ τι τῶν βεβουλευμένων· αὐτὸς δὲ περὶ τρίτην τῶν ὥραν ἀπὸ τοῦ πύργου ἐκάλει τοὺς Ῥωμαίους. τῶν δὲ οἱ μὲν ὑπερεφρόνουν, οἱ δ' ἠπίστουν, οἱ πολλοὶ δ' ὤκνουν [g] ὡς μὴ μακρὸν ἀκινδύνως λησόμενοι τὴν πόλιν. ἐπὶ ὅσῳ δὲ Τίτος μὲν ὁπλιτῶν παρῆν πρὸς τὸ τεῖχος ἔφθη γνοὺς ὁ Σίμων, καὶ μὴ τάχους τοῦτο πύργον προκαταλαμβάνει, καὶ τοὺς ἄνδρας συλλαβὼν ἐπὶ ὄψει τῶν Ῥωμαίων ἀναιρεῖ, καὶ πρὸς τοῦ τείχους λαβόμενος ἔρριψε τὰ σώματα.

Joſephus lapide percuſſus in ſummum periculum venit.

3. Interim, cum *murum* circumiret Joſephus (non enim *ſuos ad deditionem* hortari ceſſabat) caput ictus eſt lapide, & ſtatim vertigine correptus cecidit. Excurſus autem ad ejus caſum factus eſt Judæorum, abreptuſque in urbem fuiſſet, niſi ocyus ei in auxilium *de ſuis* miſiſſet Cæſar. Illis autem pugnantibus, Joſephus quidem tollitur, parum quod ageretur intelligens. Seditioſi vero, tanquam interfecto quem perimi maxime volebant, cum gaudio clamorem edebant. Divulgatur autem per urbem, & reſiduam multitudinem mœror tenuit, vere periiſſe credentem, cujus fiducia profugere cogitabant. Atque mater Joſephi, cum in carcere accepiſſet filium occubuiſſe, cuſtodibus quidem Iotapatenis, id ſe perſuaſiſſimum habere dicebat, nec enim vivo potituram eſſe: ſecreto autem flens ancillis ajebat, hunc ſe fructum fœcunditatis tuliſſe, quod ſibi ne ſepelire quidem filium licuiſſet, à quo ſepeliri ſperaſſet. Verum nec illam rumor falſus diu cruciavit, nec latrones recreavit. nam ex vulnere cito convaluit Joſephus, progreſſuſque clamabat, illos ſibi non multo poſt vulneris pœnas daturos: atque populum rurſus, ut ſibi haberent fidem, hortabatur. Ejus autem ad aſpectum populo crevit fiducia, & ſeditioſos invaſit conſternatio.

γ'. Καὶ τούτῳ περιὼν Ἰώσηπος, ὁ δὲ ἀνίει πολε- λέ'. μεῖν, βάλλει τὸν κεφαλὸν λίθῳ, καὶ παραχρῆ- μα πίπτει καρωθείς. ἐκθρομὴ δ' ὅτι [h] τῷ πάσματι τὸν Ἰωσήπου ἦγε, καὶ ἔφθη συρεὶς εἰς τὸν πόλιν, εἰ μὴ τα- χέως Καῖσαρ ἔπεμψε τοὺς ἐπεξαποῦντας. μαχο- μένων δὲ τούτων, ὁ Ἰώσηπος μὲν αἴρεται, βραχὺ τῶν περὶ- τομέων ἐπαίων. οἱ στασιασταὶ δέ, ὡς ἀπελόντες ὃν ἐπε- θύμουν μάλιστα, μετὰ χαρᾶς ἀνεβόων. [i] διαγγέλλεται δ' εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὃ καταλειπόμενον πλῆθος ἐπέσχεν ἀθυμία, πεπεισμένους οἴχεσθαι τὸν ὄντα, δι' ὃν αὐχμολεῖν ἐθάρρουν. ἀκούσασα δ' ἡ τοῦ Ἰωσήπου μήτηρ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, πεθνάναι τὸν υἱόν, πρὸς μὲν τοὺς φύλακας ἀπὸ Ἰωταπάτων τοῦτ' ἔφη πεπεῖσθαι, ᾗ γὰρ ὑπὸ ζῶντος ἀπο- λαύειν· ἰδίᾳ δ' ὀλοφυρομένη, τοῖς τῶν θεραπαινίδας τοῦτον εἰληφέναι τὸν εὐτεκνίας ἔλεγε καρπὸν, τὸ μηδὲ θά- ψαι τὸν υἱόν, ὑφ' ᾧ ταφήσεσθαι προσεδόκησεν. ἀλλὰ γὰρ οὔτε ζωὸν ὄντα πλέον ὠδίνατο ὁ ψευδὴς, οὔτε τοὺς λῃ- στὰς ἔθαλπε. ταχέως γὰρ ὑγιὴς τὴν πληγὴν ἀνήνεγκεν ὁ Ἰώ- σηπος, καὶ προσελθὼν, τοὺς μὲν οὐκ εἰς μακρὰν, ἐδόα, δί- κας αὐτῷ δώσειν ὑπὲρ τραύματος. τὸν δὲ δῆμον [k] πάλιν ὅτι πίστιν παρεκαλεῖτο. θάρσος δὲ ἦν λαῷ, καὶ τοῖς στασια- ταῖς ἔκπληξις ἐμπίπτει πρὸς τὴν ὄψιν αὐτοῦ.

Mater Joſephi luget filium ut mortuum.

4. Cæterum è transfugis alii ſtatim de muro neceſſitate adacti ſe dejiciebant; alii velut ad pugnam cum lapidibus progredi ſimulantes, mox ad Romanos ſe recipiebant. Hos autem atrocior eâ quam in urbe pertulerant fortuna conſequebatur; & fame, quam domi reliquerant, velociorem ad exitium inveniebant apud

δ'. Τῶν δὲ αὐχμολῶν οἱ μὲν ὑπ' ἀνάγκης [l] ἀπὸ λς'. τοῦ τείχους ἐπίδων [m] ταχέως· οἱ δὲ προϊόντες ὡς ὅπλα [n] μάχῃ μετὰ χερμάδων, ἔπειτα [o] πρὸς τοὺς Ῥω- μαίους ἔφθασαν. συνέπιπτε δὲ τούτοις τύχη τοῦ ἐπὶ σφίσι χαλεπωτέρα, καὶ τοῦ παρὰ σφίσι λιμοῦ [p] συμ- πονώτερον εὕρισκον πρὸς ὅλεθρον παρὰ Ῥωμαίοις χόρτον.

Mors eorum qui famelici evadebant in caſtra Ro-

a Αὐτῆ Big. αὐτὸν Voſſ. b Ἢ τίνα σωτηρίας ἔχομεν ἐλπίδα Big. c Forſan πονηρῶ. d Παρ' αὐτῆ Big. Vat. & Voſſ. e Δῶ τάχυ δίκλω Vat. f Διέπεμψε Voſſ. & Bod. g Ita Big. ὡς τι μὴ μ. in Editis Aliiſque. h Τὸ πτῶμα Big. i Διαγγέλλεται τε Vat. & Voſſ. k Illud πάλιν inſertum dedi è Cod. Big. & Ruſini verſione. l Illud ἀπὸ è Cod. Big. Vat. & Ruf. m Εὐθέως Big. n Μάχην Big. o Πρὸς Ῥωμαίους Big. p Ita Big. συντυπώτερον in Editis Aliiſque.

a Δι'

χόεσν. παρεγίνοντο μὲ γὰρ ἀπὸ τ σιτ́ειας πεφυσημένοι, καὶ ὥσπερ ὑδρωπιῶντες, ἔπειτα ἀθρόως κενοῖς ἐμπεπλάμενοι τοῖς σώμασιν ἐρρήγνυντο, πλὴν τ δι' ἐμπειρίαν ταμιευσαμένων τὰς ὀρέξεις, καὶ κατ' ὀλίγον προσθέντων τροφὴν [b] ἀπειθισμένῳ τῷ σώματι φέρειν. καὶ τοὺς ὅτου δὲ σωζομένους ἑτέρα πληγὴ μετελάμβανε. τ γὰρ ἐν τοῖς Σύροις τοὺς ἀδημόλων φωραθέντας τ τὸ γαστρὸς λυμάτων χρυσοῦ ἐκλέγων. καταπίνοντες δὲ, ὡς ἔφαμεν, αὐτοὺς προήεσαν, [c] ἐπειδὴ ἀνερεύνων πάντας οἱ ζασιασταί, καὶ πολὺ πλῆθος ἦν ἐν τῇ πόλει χρυσοῦ· δώδεκα γοῦν Ἀττικῶν ὠνεῖτο [d] τὰ πρότερον ἰσχύοντα πέντε καὶ εἴκοσιν· ἀλλά τοι τ θηριώδους ἐλεγχθείσης δι' ἑνὸς, [e] ἀναπίπλαται μὲν φήμη εἰς τὰ στρατόπεδα, ὡς μετοὶ χρυσίου πρεῖεν οἱ αὐτόμολοι, ὃ δὴ τ Ἀράβων πλῆθος καὶ οἱ Σύροι τοὺς ἱκέτας ἀνατέμνοντες, ἐρεύνων τὰς γαστέρας. καὶ τοῦτο μὲν οὐδὲν ἔμοιγε δοκεῖ συμβῆναι Ἰουδαίοις χαλεπώτερον. μιᾷ γοῦν ἀνεῴχθησαν νυκτὶ πρὸς δισχιλίους.

ε'. Καὶ γοῦν τ παραυτίκα Τίτος, ὀλίγου μὲν ἐδέησε τὸ ἱππικὸν περιστήσας κατακοντίσαι τοὺς αἰτίους, εἰ μὴ πολὺ πλῆθος ἐνέκειτο, καὶ τ ἀνηρημένων πολλαπλασίους ἦσαν οἱ κολασθησόμενοι. συγκαλέσας δὲ τούς τε τ συμμάχων ἡγεμόνας καὶ τοὺς τ τάγματων, σωδιεβάλλοντο γὰρ καὶ τ στρατιωτῶν τινες, πρὸς ἑκατέρους ἀγανακτῶν, ἔλεγεν, εἰ τῶν μὲν αὐτῷ στρατευομένων τινὲς τοιαῦτα δρῶσι κέρδους ἕνεκεν ἀδήλου, μηδὲ τὰ ὅπλα σφῶν αὐτῶν αἰδούμενοι πεποιημένα ἐξ ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ; τοῖς δ' Ἄραψι καὶ τοῖς Σύροις, εἰ πρῶτον μὲν οἰκοτρίῳ πολέμῳ τοῖς πάθεσιν αὐτεξουσίως χρῶνται, ἔπειτα τῇ πρὸς φόνους ὠμότητι καὶ τῷ πρὸς Ἰουδαίους μίσει Ῥωμαίους ὑπογράφουσι; καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν [f] αὐτῶν στρατιωτῶν σῶα πολλαχοῦ τὰ κακοδοξίας. τούτοις μὲν οὖν διπειλήσατο θάνατον, εἴ τις εὑρεθείη πάλιν ὃ αὐτὸ τολμῶν, τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ταγμάτων ἐπέστελλεν [g] ἐρευνήσοντας τοὺς ἐνόπλους [h] ἀνάγειν ἐπ' αὐτόν. κατεφρόνει δὲ ὡς ἔοικε φιλοχρηματίας πάσης κολάσεως, καὶ [i] δεινὸς ἐμπέφυκεν ἀνθρώποις ὃ κερδαίνειν ἔρως, ὥσθ' ὅτου πάθους [k] ὡς πλεονεξία προσβάλλεται. [l] ἦ ζοῦται μὲν ἄλλως καὶ μέτρον ἔχει καὶ φόβοις ὑποτάσσεται· Θεὸς δὲ ἦν ὁ τοῦ λαοῦ παντὸς καθαιρέτης, καὶ πᾶσαν αὐτοῖς σωτηρίας ὁδὸν εἰς ἀπώλειαν ἀποτρέφων. ὃ γοῦν μετὰ ἀπειλῆς ἀπεῖπεν ὁ Καῖσαρ λάθρᾳ κατὰ τῶν αὐτομόλων ἐτολμᾶτο. καὶ τοὺς διαδιδράσκοντας πρὶν πᾶσιν ὀφθῆναι προαπαντῶντες ἔσφαττον οἱ βάρβαροι. περισκοπούμενοι δὲ μή τις ὀπίσθιος Ῥωμαίων αἰσθήσοιτο, καὶ τῶν ἀπάγχνων τὸ μιαρὸν κέρδος εἵλκον. ὀλίγοις δ' ἐνδυείσκελο, καὶ τοὺς πολλοὺς προδιανήλισκεν ἐλπὶς μόνη. τοῦτο μὲν δὴ ὃ πάθος πολλοὺς τῶν αὐτομόλων ἐπανήγαγεν.

λζ. ς'. Ἰωάννης δὲ, ὡς ἐπέλιπον αἱ ἁρπαγαὶ προδήλως, πρὸς ἱεροσυλίαν ἐτράπετο. καὶ πολλὰ μὲν ἐκ τ ἀναθημάτων κατεχώνυε ναῶν, πολλὰ δὲ τ πρὸς τὰς λειτουργίας

Romanos ſatietatem. Aderant namque ex inedia inflati, & velut aqua intercuti tumefacti, deinde ciborum abunde in vacua ingerentes corpora diſrumpebantur: niſi qui rerum non imperiti deſideria cohibuiſſent, paulatimque alimentum deſueto corpori obtuliſſent. Verum & eos, qui hoc modo ſervarentur, alia plaga excepit. Quidam enim è transfugis apud Syros deprehenditur è fimo ventris aureos colligens. quippe eos, ut diximus, deglutientes prodibant, quod cunctos ſeditioſi perſcrutarentur: & magna vis auri erat in civitate, adeo ut duodecim Atticis veniret quod antea xxv valebat. Verum hac arte per unum detecta, totis quidem caſtris fama percrebuit, quod auro transfugæ pleni adeſſent, Arabum autem multi & Syri ſupplicum diſſectorum ventres perſcrutabantur. Et hac ego clade nullam credo atrociorem Judæis contigiſſe. una quippe nocte ad duo *hominum* millia diſciſſi ſunt.

manorum. & ſatiabantur ſtatim.

Judæi reſcinduntur à Syris & Arabibus aurum in viſceribus eorum quærentibus.

5. Et cum Tito cognita eſſet hæc iniquitas, parum aberat quin circumfuſo equitatu autores *ſceleris* jaculis configi juſſiſſet, niſi ingens multitudo eum cohibuiſſet, utpote quod multo plures puniendi eſſent quam fuerant interempti. Convocatis autem auxiliarium & legionum ducibus (nam & militum quidam *ſuorum* ejuſdem probri inſimulati erant) utriſque iratus dicebat, an qui militum quidem ſuorum hæc committunt lucri cauſa incerti, neque arma ſua erubeſcentes ex auro & argento facta? Arabibus autem & Syris, an primùm quidem in alieno bello affectibus ſuis licenter indulgent, dein crudelitatem in cædibus & in Judæos odia Romanis aſcribunt? etenim iſtas quoſdam de militibus ſuis infamiæ notas jam ſubire. his quidem mortem interminatus eſt, ſi quis in eodem poſtea deprehenſus fuerit audaci facinore; legionibus vero mandata dedit, ut ſuſpectos inveſtigarent & ad ipſum deferrent. Verum avaritia plane contemnit omne ſupplicium, & lucri amor gravis hominibus innatus eſt, nulluſque animi affectus in pericula adeo præceps ruit ac plura habendi cupiditas. Immo vero & iſti alias & modum habent & metu ſubjugantur: Deus autem erat, qui populum univerſum damnaverat, & omnem ad ſalutem viam ei in perniciem vertebat. Quod utique, ne fieret, pœnarum comminatione interdixit Cæſar, illud occulte in profugos admittebatur. Et transfugas, priuſquam omnium in conſpectum venirent, jugulabant Barbari obviam eis procedentes: dein circumſpicientes ne quis Romanorum videret, eos diſcindebant, & ex viſceribus quæſtum nefarium trahebant. in paucis autem reperiebatur, & plerique ex ſola ſpe mactabantur. Certe quidem hoc malum multos transfugarum reduxit.

Titus militibus ob facinus iſtud iratus.

Avaritia ſupplicium omne contemnit.

Deus erat qui perditam voluit Judæorum gentem.

XVI.

6. Joannes autem, ubi rapinæ ex populo defecerunt, ad ſacrilegium ſeſe convertit. & multa quidem è donariis in templo repoſitis conflabat, multaque vaſa rei divinæ miniſterio neceſſaria,

Joannis ſacrilegia.

a Δι' ἀπειρίαν *Big.* *b* Ἀπηθισμένῳ *Big.* *c* Ἐπεὶ ἦ *Vat.* & *Big.* *d* Τὰ abeſt à *Big. Vat.* & *Voſſ.* Ad locum hunc illuſtrandum faciunt verba iſta quæ infra occurrunt, καὶ τὴν Συρίαν πρὸς ἡμῶν τ πάλαι τίμης τ σταθμὸν ὃ χρυσὸς ἀπεσβέσθη. *e* Forſan pro εἰς στρατόπεδα. nam εἰς pro ἐν ſæpe uſurpari ſolet. *Zonaras* rem exprimit hiſce verbis, καὶ φήμη χεῖται εἰς τὸ στρατόπεδον, ὡς μετὰ χρυσίου προϊοῦσιν οἱ αὐτόμολοι. *f* Αὐτῶν *Big.* *g* Ita *Vat.* ἐφιππήσαντας in *Editis Aliiſque.* *h* Ἀναγαγεῖν *Big.* & *Voſſ.* *i* Δεινοῖς legiſſe videtur *Ruf.* *k* Illud ὡς è conjectura *Viri* doctiſſimi; dativo πλεονεξίᾳ, qui prius obtinuit, mutato in rectum πλεονεξία. *l* Antea erat ἢ τοῦτο.

Romani donariis ornarunt templum, Auguſtus & Livia.

neceſſaria, crateras & lances & menſas: & ne urceolis quidem abſtinuit, quos Auguſtus ejuſq; uxor miſerant *& conſecrarant.* nam Romanorum quidem reges *Hieroſolymorum* templum ſemper honorarunt atque ornarunt: tunc autem Judæus etiam alienigenarum dona diſtrahebat, & ad ſocios dicebat, oportere ſine metu uti divinis pro numine ſtantes, & ex templo ali qui ei militant. Propterea ſacrum quoq; vinum & oleum quod ſervabant ſacerdotes ut holocauſtis ſuperinfunderent, exhauriens (erat enim in templi parte interiori) diſtribuebat multitudini, atque illi ſine horrore ungendo & potando plus quam hin ex illis conſumebant. Nequaquam verebor palam dicere quæ dolor jubet. Equidem arbitror, ſi Romani ſceleratis *iſtis* exitium inferre ceſſaſſent, futurum fuiſſe ut urbs aut terræ hiatu abſorberetur, aut eluvione deleretur, aut ſoli Sodomitici fulmina experiretur: multo enim magis impiam progeniem edidit, quam erant qui hæc perpeſſi ſunt. Itaque ſimul cum iſtorum furore ac veſania univerſus populus interiit.

Joſephi judicium de obſeſſis.

Mortes infinitæ in urbe.

7. Et quid opus eſt ſingulatim recenſere clades? Mannæus Lazari filius, his diebus ad Titum tranſgreſſus, dicebat per unam portam, quæ ſibi credita fuerat, elata fuiſſe centum & quindecim mortuorum millia & DCCCLXXX, ex quo die caſtra prope civitatem poſita ſunt, ex die XIV menſis Xanthici uſque ad primam Panemi diem. Hæc autem erat immenſa multitudo. nec tamen ipſe fuit portæ appoſitus, ſed publicam mercedem diſtribuens neceſſe habuit *mortuos* numerare. Cæteros autem propinqui ſepeliebant. Sepultura autem erat, elatos de urbis muro dejicere. Poſt hunc autem multi nobiles transfugæ narrabant, mortuos egenos ad ſexcenta millia univerſos portis ejectos eſſe. aliorum vero numerum inveniri non poſſe. Cumque pauperibus efferendis non ſufficerent, congeſta in maximis ædibus cadavera incluſa eſſe dicebant; & frumenti quidem modium veniiſſe talento. Poſt autem, ubi muro circundata civitate ne herbas quidem legere jam liceret, eò neceſſitatis quoſdam deveniſſe, ut cloacas & vetuſta rimantes boum ſtercora, retrimenta inde collecta ederent; & quod olim viſu erat horribile in eſcam ceſſiſſe *eſurientibus.* Cum iſta quidem audirent Romani eos miſerati ſunt: ſeditioſos autem etiam iſta aſpicientes non pœnitebat, ſed patiebantur ea uſque ad ipſos progredi. Fatum enim eos cæcos reddiderat, quod jam & civitati & ipſis immincbat.

Elatorum numerus.

ἀναγκαῖον σκεύη, κρατῆράς τε καὶ πίνακας καὶ τραπέζας. ἀπέχετο δ' οὐδὲ τῶν ἔτι τοῦ Σεβαστοῦ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πεμφθέντων ἀναθημάτων. οἱ μὲν γὰρ Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐτίμησάν τε καὶ προσεκόσμησαν τὸ ἱερὸν ἀεί. τότε δ' ὁ Ἰουδαῖος καὶ τὰ τῶν ἀλλοφύλων κατέπαυε· τοὺς δὲ τοὺς συνόντας ἔλεγεν, ὡς δεῖ μὴ ἀδείας καταχρήσασθαι τοῖς θείοις ὑπὲρ τοῦ θείου, καὶ τοὺς τῷ ναῷ στρατευομένους ἐκ αὐτοῦ τρέφεσθαι. ἀφ' τούτου καὶ τὸ ἱερὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, ὃ τοῖς ὁλοκαυτώμασιν οἱ ἱερεῖς ἐφύλαττον ὄπτιχεῖν, ἀκενώσας, εἰς δ' ὁ τῷ ἐνδοτέρῳ ἱερῷ, διέτειμε τῷ πλήθει, καίπερ οὐκ ὀλίγα φέρουσι πλέον τοῦ εἰ ἠλείφοντο, καὶ ἔπινον ἐξ αὐτῶν. οὐκ ἂν ὑστερολαίμῳ εἰπεῖν, ἃ μοι κελεύει ὁ πάθος. οἴμοι Ῥωμαίων βεβδωνῶν ὅτι τοὺς ἀλιτηρίους, ἢ καταποθῆναι ἂν ὑπὸ χάσματος, ἢ κατακλυσθῆναι τὴν πόλιν, ἢ τοὺς τῆς Σοδομίτιδος μεταλαβεῖν κεραυνούς· πολὺ γὰρ τῶν ταῦτα παθόντων ἤνεγκε γενεὰν ἀθεωτέραν. τῇ γοῦν τούτων ἀπονοίᾳ πᾶς ὁ λαὸς συναπώλετο.

ζ'. Καὶ τί δεῖ καθ' ἕκαστον μέρος ἐκδιηγεῖσθαι τὰς συμφοράς; ἀλλὰ τοὺς Τίτον ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις Μαννᾶος ὁ Λαζάρου φυγὼν, ἀφ' μιᾶς ἔλεγεν ἐκκεκομίσθαι πύλης, ἣν αὐτὸς ἐπεπίστευτο, μυριάδας ἑνδεκα νεκρῶν ὅτι πεντακισχιλίοις ὀκτακοσίοις ὀγδοήκοντα, ἀφ' ἧς αὐτοῖς ἡμέρας παρεστρατοπεδεύσατο, τεσσαρεσκαιδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνὸς ἄχρι Πανέμου ἑνὸς ἱσταμένου. τοῦτο δ' ἦν πλῆθος [a] ἄπειρον. οὐ δὲ αὐτὸς ἐφεστὼς, ἀλλὰ δημοσίᾳ μαθὼν διδοὺς ἐξ ἀνάγκης ἠρίθμει. τοὺς δὲ λοιποὺς οἱ προσήκοντες ἔθαπτον. ταφὴν δ' εἶναι, τὸ προκομίσαντας ἐκ τοῦ ἄστεος ῥίψαι. μετὰ δὲ τοῦτον διαδράντες πολλοὶ τὸ ὑπισήμαιον, τὰς πάσας τὸ ἀπόρων νεκρῶν ἀπήγγελλον, μυριάδας ἑξήκοντα διὰ τὸ πυλῶν ἐκριφῆναι. τὸ δὲ ἄλλων ἀνεξεύρετον εἰς τὸ ἀριθμόν. μικρὸν δὲ εὐτονήσαντες τοὺς πλησχοὺς ἐκφέρειν, ἔλεσον συναγορεύοντας εἰς τοὺς μεγίστους οἴκους τὰ πλήθη ἀποκλείειν· ἐν οἷς μὲ σίτου [b] ὃ μέδιμνον τραπῆναι ταλάντου. μετὰ ταῦτα δὲ ὡς οὐδὲ πολλαχοῦ ἔτι οἷόν τε ἦν περιτειχισθείσης τὸ πόλεως, [c] προελθεῖν τινας εἰς τοσοῦτον ἀνάγκης, ὥστε τὰς ἀμάρας ἐρευνῶντας ἐν παλαιὸν ὄθνον βοῶν, προσφέρεσθαι τὰ ἐκ τούτων σκύβαλα, ἐν ὃ μηδὲ ὄψις φορητὸν πάλαι τότε γενέσθαι τροφή. ταῦτα Ῥωμαῖοι μὲν ἀκούοντες ἠλέησαν· οἱ δὲ σταστασιῶται δὲ καὶ βλέποντες ἐν μετενόουν, ἀλλ' ἠνείχοντο μέχρις αὐτῶν προελθεῖν. πεπήρωτο γὰρ ὑπὸ θεοῦ θ' χρεών, ὁ τῇ τε πόλει καὶ αὐτοῖς ἤδη παρῆν.

[a] Ita lego ex *Ruſini* verſione. antea erat ἀπείρων. [b] Τὸ μέδιμνον *Zonar.* [c] Ita lego cum *Cod. Voſſ.* prout infra, v. 41. in *Editis Aliiſque* προστελθεῖν.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΕΚΤΩ, ΑΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SEXTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Περὶ τ τ στασιαστῶν ἀπονοίας, καὶ τ ὑπὸ τ λιμῷ θνησκόντων· καὶ ὅπως τῶν Ρωμαίων τὰ χώματα ἐγειρόντων, ἀθεικαθαρθέντα τὰ προάστεια [a]ἀχαριστότατα ἐφαίνοντο.

1. *De ſeditioſorum deſperatione, & hominibus fame pereuntibus, qualiterque ſuburbia circumciſa, poſt erectos à Romanis aggeres, aſpectu erant ingratiſſima.*

β'. Ὅπως διετέθησαν Ρωμαῖοι καὶ Ἰουδαῖοι τ χωμάτων γινομένων· καὶ ὅπως ὁρμήσαντες Ἰουδαῖοι καὶ ταῦτα καῦσαι οὐκ ἴσχυσαν.

2. *Quomodo Romani & Judæi animis affecti erant excitatis aggeribus: quodque Judæi excurſione facta illos urere non potuerunt.*

γ'. Ὅπως ταῖς τ ἑλεπόλεσι τύπτοντες Ρωμαῖοι, καὶ ὑπορύττοντες τὸ τεῖχος τῆς Ἀντωνίας κατέῤῥιψαν· ἀναδειχθὲν δὲ ἕτερον τεῖχος, ὅπερ ἔνδοθεν οἱ περὶ τ Ἰωάννην ἀντῳκοδόμησαν, ἠνιάθησαν.

3. *Quomodo Romani machinarum pulſatione, & ſuffoſſione Antoniæ murum dejecerunt: alio autem muro conſpecto, quem Joannes cum ſuis ædificaverat, conturbati erant.*

δ'. Ὡς δεδοικότας ἀναβῆναι τοὺς στρατιώτας Τίτος δημηγορίᾳ ἀείσῃ παρώρμησε αὐτούς.

4. *Quemadmodum Titus milites, cum murum aſcendere non auſi eſſent, præſantiſſima oratione adhortatus eſt.*

ε'. Ὅπως ἄλλοι τε, καὶ Σαβῖνος πρῶτος πάντων ἐκπηδήσας τοὺς Ἰουδαίους ἔτρεψατο· καὶ πολλὰς ἀποκτείνας, τελευτῶν καὶ αὐτὸς διεφθάρη.

5. *Qualiter & alii, & Sabinus omnium primus de muro exſiliens Judæos in fugam vertit; multiſque cæſis tandem & ipſe occiditur.*

ς'. Ὡς καὶ τὸ τρίτον τεῖχος παρελήφθη. ἔκφρασις τ περὶ τὸ ἱερὸν πολέμου Ἰουδαίων τε καὶ Ρωμαίων.

6. *Quomodo & tertius murus ſuperatus eſt. deſcriptio pugnæ inter Judæos & Romanos circa templum.*

ζ'. Περὶ Ἰουλιανοῦ τ ἑκατοντάρχου, ὅπως πολλούς τε τ Ἰουδαίων ἀπέκτεινε, καὶ αὐτὸς ἀπώλετο· καὶ ὅπως τρέποντας Ρωμαίους, καὶ κατακλείοντας εἰς τὴν Ἀντωνίαν.

7. *De Juliano centurione, quomodo Judæorum multos interfecit, & ipſe peremptus eſt: utque fugiunt Romani & in Antoniam concluſi ſunt.*

η'. Ὅπως Τίτος, κατασκάψαι προσέταξε τὴν Ἀντωνίαν, τ Ἰώσηπον παρώρμησε τοῖς Ἰουδαίοις αὖθις παραινέσαι.

8. *Quomodo Titus, cum Antoniam dirui juſſiſſet, Joſephum incitavit ut Judæos iterum verbis hortaretur.*

θ'. Ὡς μηδὲν τ στασιαστῶν ὠφεληθέντων ἐκ τ λόγων Ἰωσήπου, πολλοὶ τ ἀπὸ τ δήμου πρὸς τὸ αὐτομολεῖν ὁρμήσαντες ἐξῆλθον, ὧς ὁ Τίτος εἰς Γόφναν ἐξαπέστειλεν.

9. *Quod multi de populo, cum ſeditioſi in melius non mutarentur verbis Joſephi, transfugiendi deſiderio egreſſi ſunt, quos Titus in Gophnam miſit.*

ι'. Ὅπως οἱ αὐτομολήσαντες παῖδας τοὺς Ἰουδαίους ἱκέτευον παραδοῦναι Καίσαρι τὴν πόλιν, ἀλλ' ἀδύνατον ἦν, μᾶλλον δὲ καὶ φιλονεικοτέρους ἐποίουν· ἐφ' οἷς Τίτος μετὰ Ἰωσήπου διελέχθη, καὶ μὴ πειθομένων αὐτῶν πάλιν πρὸς τ πόλεμον ἐχώρει.

10. *Quemadmodum transfugæ multis Judæos rogabant ut Cæſari urbem traderent; verum nihil valebant, ſed potius pertinaciores eos efficiebant: unde Titus, cum per Joſephum eos increpaſſet, illique nihil obſequuti eſſent, rurſus bello eos aggreditur.*

ια'. Ὡς ἀπὸ πάσης τ δυνάμεως τοὺς ἀρίστους ἐκλεξάμενος Τίτος, καὶ κατὰ τ ἱερὰ αὐτοὺς διαφείς, αὐτὸς ἀπὸ τ Ἀντωνίας ἐκαραδόκει τὸ μέλλον.

11. *Quomodo Titus, cum ex copiis univerſis fortiſſimos elegiſſet & ipſos contra templum dimiſiſſet, ipſe ab Antonia quid fieret exſpectabat.*

ιβ'. Ὅπως συμπεσόντες ἀλλήλοις, πολλῶν ἑκατέρωθεν πεσόντων διελύθησαν, μηδενὸς βεβαίως νικήσαντος.

12. *Qualiter prælio congreſſi ſunt, & multis utringue cæſis diremta eſt pugna cum dubia victoria.*

ιγ'. Ὅπως κατὰ τ ἱερὰ χώματα ἤγειραν.

13. *Quomodo contra templum aggeres excitarunt.*

ιδ'. Ὡς τῶν ἱππέων ἀπολλυμένων τοὺς ἵππους, ἀφ' ὧν εἰς ἕνα στρατιώτην κολάσεως, τοὺς λοιποὺς Καῖσαρ ἐσωφρόνισεν.

14. *Ut, cum equitum nonnulli equos amiſiſſent, unius militis pœna reliquos in poſterum cautiores reddidit.*

a Ita ex conjectura. ἀχαριστότατα in *Edit. Baſil. & duobus MSS.*

15. Quo-

15. *Quomodo è regione Olivarum montis multi ſeditioſorum clam egredi conati proſternuntur. quodque equitum quidam Pedanius, rapto quodam juvene dum fugeret, eum ad Cæſarem tanquam munus pretioſum adducebat.*

16. *Ut Judæi omnia templo propinqua incenderunt, ne ex illis Romani templum in poteſtatem ſuam redigerent.*

17. *De Judæo qui ad ſingulare certamen Romanos provocaverat, victorque ex gloriatione ſua occiſus eſt.*

18. *De dolo à Judæis excogitato, quo multos Romanorum exuſſerunt.*

19. *De Longo milite Romano, qualiter ſemetipſum interfecit: deque eo qui ſemet in Lucium commilitonem projecit.*

20. *Altera deſcriptio illorum qui fame perierunt.*

21. *De Maria, quæ filium ſuum comederat.*

22. *Qualiter aggeribus contra templum erectis arietes admovebant: utque ſcalis aſcenſis acre commiſſum eſt prælium, tandemque victi ſunt Romani: qua de cauſa Titus iratus portis ignem ſubjici juſſit.*

23. *De ſatellitibus Simonis tyranni qui ad Titum profugerant.*

24. *Quod, cum proponeretur à Tito quid facturi eſſent de templo, aliique alia aicerent, ipſe dixerit; ſe non paſſurum eſſe ejuſmodi ſtructuram flammis abſumi: atque ita concilium dimiſit.*

25. *Quomodo Judæi Romanos qui in ſtatione erant adoriuntur, cumque in eo eſſent ut in fugam verterentur, Cæſar prius auxilio venit & Judæos fugat.*

26. *Quomodo templum incenſum eſt, invito Cæſare.*

27. *Quod eodem menſe & die deflagravit templum, quo olim concrematum eſt à Babyloniis.*

28. *Quod, cum templum flammis vaſtaretur & Judæi omnes cujuſcunque ætatis una perirent, permixtus cum cæde editur ſonitus, clamorque Romanorum & pereuntium promiſcuus.*

29. *Quomodo ſacerdotum nonnulli verubus templi in Romanos pro miſſilibus utebantur, & muro quodam aſcenſo ſemetipſos in ignem conjecerunt: utque Romani, igne in omnia graſſantes, quicquid reliquum erat templi incenderunt, & multitudinem eò confugientium ad ſex hominum millia.*

30. *De Pſeudo-propheta, cui populus ad ſui interitum fidem habuit.*

31. *De ſignis excidium præcedentibus.*

32. *Quomodo Romani ſigna in templum inferebant, & Titum acclamationibus honorabant; deq; magna auri copia ex præda.*

33. *De puero cum ſacerdotibus in templi parietem ſe recipiente, & quo pacto decepit Romanos: utque ſacerdotes fame laborantes deſcenderunt ad Titum, quos ipſe puniri juſſit.*

34. *Quomodo tyranni Titum ad colloquium provocant, atque ipſe cum eis ſermonem habuit maxime admirandum.*

35. *Quod Titus, cum tyranni nihil moderati præ ſe ferrent, vehementer iratus edixerit per præconem, ne jam fidem dextramque ſibi dari ſperarent: quo facto imperavit militibus igne omnia vaſtare.*

ιε'. Οπως κατὰ τὸ Ελαιῶν ὄρος πολλοὶ τ̃ ζηλωτῶν ὁρμήσαντες ὑπεξελθεῖν, ἀνετράπησαν· ὅτι καί τις τ̃ ἱππέων Πεδάνιος ἁρπάσας τινὰ νεανίαν φεύγοντα, τῷ Καίσαρι καθάπερ τι κειμήλιον προσήγαγεν.

ις'. Ως Ιουδαῖοι τὰ προσεγγίζοντα τῷ ἱερῷ κατέπρησαν, ὡς μὴ δι' αὐτῶν Ρωμαῖοι τ̃ ἱερὰ ἐγκρατεῖς γένοιντο.

ιζ'. Περὶ τ̃ μονομαχήσαντος Ιουδαίῳ κατὰ κρότησιν, καὶ νικήσαντος διὰ τὴν ἀλαζονείαν ἀπεκτάνθη.

ιη'. Περὶ τ̃ ὑπονοηθέντος διὰ τ̃ Ιουδαίων δόλον, ὑφ' πολλοὺς Ρωμαίων ἐνέπρησαν.

ιθ'. Περὶ λόγχης τ̃ στρατιώτου Ρωμαίου ὡς ἑαυτὸν ἀνεῖλε, καὶ πῶς τ̃ ὑπηρέτησαν ἑαυτὸν συστρατιώτῃ λαχίῳ.

κ'. Εκφρασις αὖθις τ̃ κατὰ τ̃ λιμὸν θνησκόντων.

κα'. Περὶ Μαρίας τ̃ τὸ ἴδιον τέκνον καταφαγούσης.

κβ'. Οπως, τ̃ χωμάτων κατὰ τ̃ ἱερὰ ἁπαρτισθέντων, προσήγαγον οἱ κριοί· καὶ ὡς ὑπ' κλιμάκων ἀναβαντες, δεινὸν αὖθις ἔστησαν πόλεμον, καὶ τέλος ἡττήθησαν Ρωμαῖοι· ἐφ' οἷς ὀργισθεὶς Τίτος τὰς πύλας ὑφάπτειν προσέταξεν.

κγ'. Περὶ τῶν αὐτομολησάντων τῷ Τίτῳ δορυφόρων τ̃ τυράννου Σίμωνος.

κδ'. Οπως βουλῇ προτεθεὶς Τίτος τῶς δεῖ χρήσασθαι τῷ ἱερῷ, ἄλλων ἄλλα λεγόντων, αὐτὸς οὐκ, ἔφη, συγχωρήσω τοιοῦτον ἔργον καταφλεγῆναι, καὶ ἅτως διαλύεται τὸ συνέδριον.

κε'. Οπως Ιουδαῖοι τοῖς τ̃ Ρωμαίων φύλαξιν ὑπιππάσασι, καὶ μελλόντων αὐτῶν τραπῆναι, φθάσας Καῖσαρ ἐπήμυνε, τρέψας τὺς Ιουδαίους.

κς'. Οπως ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη, κατ' ἄκοντος Καίσαρος.

κζ'. Οτι καθ' ὃν καιρὸν ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων καὶ πρότερον ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη κατὰ τόνδε τ̃ μῆνα κατὰ τὴν ἡμέραν αὖθις κατεφλέγη.

κη'. Ως τοῦ ναοῦ φλεγομένου. καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν Ιουδαίων σωναιρωδῶν, συμμιγής τις ἦχος καὶ βοὴ τῶν τε Ρωμαίων καὶ τῶν ἀπολωλότων ἐγένετο.

κθ'. Οπως τ̃ ἱερέων τινὲς κατὰ τ̃ Ρωμαίων ἐπερρίπτων τὺς ὀβελὺς τοῦ ναοῦ, καὶ ὡς ὑπὸ τοῖχόν τινα ἀναβάντες ἑαυτὺς εἰς τὸ πῦρ ἔβαλλον· καὶ ὡς Ρωμαῖοι τὰ λοιπὰ λείψανα τοῦ ναοῦ πάντα κατεφλέγοντες κατέκαυσαν, καὶ πλῆθος τῶν καταφυγόντων αὐτόθι εἰς ἑξακισχιλίους.

λ'. Περὶ τ̃ ψευδοπροφήτου, ᾧ πιστεύσας ὁ λαὸς ἀπώλετο.

λα'. Περὶ τ̃ προγεγονότων σημείων τ̃ ἀλώσεως.

λβ'. Οπως Ρωμαῖοι τὰς σημαίας ἐν τῷ ναῷ εἰσεκόμισαν, καὶ τὸν Τίτον εὐφημίαις ἐγέραιρον· καὶ ὅπως ὁ χρυσὸς ἀπὸ τ̃ λείας εὑρέθη.

λγ'. Περὶ τ̃ παιδίου τ̃ μὴ ἱερέων εἰς τ̃ τοῖχον ἀναφυγόντος, πῶς ἡπάτησε Ρωμαίους· καὶ ὅπως λιμώττοντες κατέβησαν πρὸς τὸν Τίτον οἱ ἱερεῖς, ὁ δὲ αὐτὺς ἐκόλασε κολάσει.

λδ'. Οπως οἱ τύραννοι τ̃ Τίτον εἰς λόγους προκαλέσαντο, ὁ δ' αὐτοῖς διαλαλιᾷ θαυμασιωτάτῃ ὡμίλησεν.

λε'. Οτι μηδὲν μέτριον φρονέντων τ̃ τυράννων, ἀγανακτήσας Τίτος ἐκήρυξε μὴ ἐλπίζειν αὐτὺς ἔτι δεξιᾶς τυχεῖν· ὅθεν τῇ στρατιᾷ ἐκέλευσε τὰ λοιπὰ καταφλέξαι.

λς'. Περὶ

λς'. Περὶ τ̃ προσφυγόντων Καίσαρι βασιλικῶν συγγενῶν, ὅπως τε αὐτὸς εἰς Ρώμην ἀπέστειλεν.

λζ'. Ως ὁρμήσαντες οἱ στασιασταὶ, τὰς ἐν τῇ βασιλικῇ οἰκίᾳ Ρωμαίους διώξαντες, τὸ λοιπὸν πλῆθος τ̃ καταφυγόντων ὑπ' δήμου πᾶν ἐφόνευσαν, δύο τ̃ Ρωμαίων ζωγρήσαντες.

λη'. Οπως πάλιν Ρωμαῖοι, τὰς λῃστὰς τρεψάμενοι, τὰ ὑπόλοιπα τ̃ πόλεως κατέφλεξαν.

λθ'. Οπως οἱ τύραννοι τοῖς ὑπονόμοις θαῤῥοῦντες, μέχρι παντὸς τῷ πολέμῳ προσέμενον.

μ'. Ως πάλιν ὁ Καῖσαρ τὴν ἄνω πόλιν χώμασι προλαμβάνει, καθ' ὃν καιρὸν βουλευομένων τινῶν στασιαστῶν περὶ παραδόσεως, φθάνει μαθὼν ὁ Σίμων, καὶ κωλύσας.

μα'. Περὶ ὑ ἱερέως ὑ προσφυγόντος Καίσαρι, καὶ κειμήλια πολλὰ παραδόντος.

μβ'. Ως, σωτηρμένων τ̃ χωμάτων, Ρωμαῖοι, τὰς μηχανὰς προσάγοντες, τ̃ λῃστῶν παραλόγως ἀποδρᾶντων, καὶ τοῖς ὑπονόμοις ὑποδυόντων, ἐγκρατεῖς τῆς ὅλης πόλεως ἐγένοντο.

μγ'. Ως παρελθὼν εἴσω Καῖσαρ, καὶ πολλὰ τ̃ ὀχυρότητος τὴν πόλιν θαυμάσας, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀφανίσαι προσέταξε, μόνας δὲ τὰς τρεῖς πύργους, εἰς μνήμην τῆς ἑαυτ̃ ἀρετῆς τε καὶ ἀνδρείας, ἔασεν.

μδ'. Οπως Καῖσαρ τὰς λῃστρικὰς καὶ στασιώδεις, ὑφ' ἀλλήλων ἐνδεικνυμένους, ἀναιρεθῆναι προσέταξας, τὰς λοιπὰς, ὧν μὲν εἰς τ̃ θριάμβου ἐτήρησεν, ὧν δὲ τὰς ἐπαρχίαις ἐδωρήσατο, ἄλλας δ' εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἔργα, τὰς δὲ πλείους διέπρασε.

με'. Περὶ ὅλου ὑ πλήθους τ̃ ὑπὸ τ̃ πόλεμον ἁλωκότων τε καὶ διαφθαρέντων.

μς'. Περὶ τ̃ εἰς τὰς ὑπονόμους καταφυγόντων.

μζ'. Οτι πεντάκις πρότερον ἁλόσης τ̃ πόλεως τοῦτο δεύτερον ἠρημώθη.

36. *De regis conſanguineis ad Cæſarem perfugientibus, utque eos Romam mittendos curavit.*

37. *Quomodo ſeditioſi ad domum regiam profecti Romanos inde pepulerunt, & reliquam multitudinem popularium qui eo confugerant occiderunt, & duos milites Romanos vivos ceperunt.*

38. *Quomodo Romani, latronibus rurſus in fugam verſis, quod reliquum erat urbis incenderunt.*

39. *Quomodo tyranni cuniculis freti & innixi ad extremum uſque belligerabant.*

40. *Quod Cæſar iterum ſuperiorem urbem aggeribus occupat: cumque è ſeditioſis nonnulli de urbe tradenda deliberant, eos re explorata prævenit Simon & pœnis afficit.*

41. *De ſacerdote ad Cæſarem profugiente, & res multas pretioſas ei tradente.*

42. *Quomodo aggeribus perfectis Romani machinas adducebant, & latronibus inexſpectato fugientibus & cuniculos ſubeuntibus totam urbem nacti ſunt Romani.*

43. *Quod Cæſar urbem introgreſſus eamque ob firmitatem multum miratus, cætera quidem omnia deleri juſſit, tres vero turres ſolas in ſuæ virtutis & fortitudinis monumentum intactas reliquit.*

44. *Quomodo Cæſar, poſtquam latrones & ſeditioſos à ſe invicem delatos interfici juſſerat, reliquos, partim in triumphum reſervavit, partim provinciis donavit, alioſque ad Ægyptiorum opera relegavit, pluresque vendidit.*

45. *De tota multitudine eorum qui bello capti erant & perierunt.*

46. *De iis qui in cuniculos confugerunt.*

47. *Quod urbs quinquies prius capta, tunc iterum vaſtata erat.*

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ ϛ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER VI.

CAP. I.

Quod Judæorum calamitates magis ingravescebant: utque in Antoniam impressionem faciunt Romani.

Cumuli mortuorum in urbe.

AT enim Hierosolymorum calamitates quotidie ingravescebant, cum & seditiosi magis irritarentur adversis inclusi, & fames in populum grassata jam & ipsos depasceretur. Quin & multitudo congestorum in civitate cadaverum & visu horrenda erat, odoremque pestiferum emittebat, qui pugnantium excursibus impedimento erat. Nam incedentes, veluti per aciem plurima cæde exercitati, conculcare corpora necesse habebant; quique super eis graderentur neque horrebant neque miserabantur, neque malum omen sibi ducebant contumeliam in mortuos: gentili autem cæde dextras pollutas habentes, ad bellum cum alienigenis excurrebant, tanquam exprobrantes Deo (ut mihi videtur) supplicii sui tarditatem. non enim spe victoriæ, sed desperatione salutis jam ferociter gerebatur bellum. Romani autem, quamvis in aggreganda materia valde laborarent, aggeres tamen intra dies XXI excitarunt, attonsa, ut jam ante dictum est, omni in orbem circa civitatem regione ad XC stadia. Erat autem miserabilis etiam terræ facies: nam quæ antea arboribus & hortis ornata fuerant *loca*, ea tunc undique deserta sylvis accisis cernebantur. nec ullus qui antea Judæam viderat alienigena, & suburbana pulcherrima civitatis, cum ejus solitudinem tunc cerneret, lachrymas continere pote-

Aggeres brevi à Romanis excitati.

ΚΕΦ. α'.

Οτι Ιουδαίων πάθη ὀξύκωπλε καθ' ἡμέραν ὅτι ὁ χείρων, τ τε ζωσιαζῶν μᾶλλον παροξυνομένων [b] οἱ ταῖς συμφοραῖς, ᾗ τῷ λιμῷ μᾶ τ δῆμον ἤδη κακέστως πιεμομένω. τὸ γαμιὼ πλῆθος τ συσωρευμένων ἀνὰ τ πόλιν πτωμάτων ὄψει τε φοβερὸς ἦν, καὶ λοιμώδη [c] παρέβαλλεν ὀσμὴν, [c] ποός τε τὰς ἐκδρομὰς ἐμπόδιον τοῖς μαχομένοις. ὥσπερ γὰρ ἀφ' [d] ὑποτάξεως φόνῳ μιαίῳ [d] γεγυμνασμένοις, χωρεῖν τας ἔδει τὰ σώματα πατεῖν, [e] οἱ δὲ ὀκνοῦντες ὅτε ἔφριττον, ὅτε ἠλέουν, ὅτε κληδόνα κακὸν σφῶν αὐτῶν ὑπελάμβανον τ εἰς τὸς κατοιχομένους ὕβριν· πιφυρμένοι δ' ὁμοφύλῳ φόνῳ τὰς δεξιὰς, ὅτι τ ποὸς τὸς ἀλλοφύλους πόλεμον ἐξέθεον, ὀνειδίζοντες, ἔμοιγε δοκεῖ, ὃ θεῖον εἰς βραδύτητα τ [f] ἐπ' αὐτοῖς κολάσεως. ὑ γὰ ἐλπίδι νίκης ὁ πόλεμος, ἤδη δὲ ἀπογνώσει σωτηρίας ἐθερμαίνετο. Ρωμαῖοι δὲ, καίτοι πολλὰ ποεῖ τ τ ὕλης συλλεγομένην ταλαιπωρούμενοι, τὰ χώματα διήγειραν μιᾷ ᾗ εἴκοσι ἡμέραις, κείραντες ὡς ποσὶν τ ποεὶ ὃ ἄστυ χώρας, ἐπ' ἐνενήκοντα σταδίοις ὃ κύκλῳ πᾶσαν. [g] ἦν δὲ ἐλεεινὴ ᾗ τ γῆς ἡ ὄψις. τὰ γὰ πάλαι δένδρεσι ᾗ ποσφυέσιν κεκοσμημένα τότε παντελῶς ἠρήμωτο καὶ ποεικέκοπτο τ ὕλης. ὑδείς τε τ πάλαι Ιουδαίαν ᾗ τὰ ποικαλλῆ ποάσεια τ πόλεως ἑωρακὼς ἀλλόφυλος, ἔπειτα τ τότε βλέπων ἐρημίαν,

a Ita *Big.* & *Ruf.* τ ζωσιαζῶν in *cæteris.* b Illud οἱ non agnoscit *Ruf.* c Πρὸς δὲ *Big.* d Γεγυμνασμένοις *Gall.* e Οἱ δ' ὑποκάμπτες *Big.* f Ἐπ' αὐτοὺς *Big.* g Ita *Big.* & *Vat.* antea erat, ἦν δὲ πᾶσιν ἐλεεινὴ ᾗ γῆς ἡ ὄψις.

a Ωλε-

μίαν, οὐκ [a]ὠλοφύρθη, ἢ κατεστέναξε τὴν μεταβολὴν πρὸ ὅσου γέγονεν. πάντα γὰρ ἐλυμήνατο τὰ σημεῖα ὁ κάλλιστος πόλεμος, ἢ οὐκ ἄν τις ἐξαπίνης ἐπιστὰς τὸ [b]παρεγνωκὸς ἐγνώρισε τὸν τόπον, ἀλλὰ παρὼν ἐζήτει τὴν πόλιν.

Mutata facies urbis.

β'. Β'. Ῥωμαίοις δὲ καὶ Ἰουδαίοις τὸ τέλος τῶν κωμάτων ἴσον [c]ἐπεποίθει δεινὸς ἀρχήν. οἱ μὲν γὰρ, εἰ μὴ καὶ ταῦτα καύσαιεν, ἀλώσιμον τὴν πόλιν παρεδέχοντο· Ῥωμαῖοι δὲ, οὐκ ἂν ἐφ' αἱρήσειν, κατακαύσειν ἀφθαρέντων. ὕλης γάρ τε καὶ δαπέδου καὶ τῶν μὲν πόνων ἤδη τὸ σῶμα, τῶν δ' ἐπαλλήλων πλασμάτων αἱ ψυχαὶ τοῖς στρατιώταις ἐλέποντο. τοῖς γε μὴν κατὰ τὴν πόλιν συμφορὰς, Ῥωμαίοις πλέον εἰ συμβαίνειν πρὸς ἀθυμίαν, ἢ τοῖς ἐν αὐτῇ. μάλιστα γὰρ τὰ τοιαῦτα πάθη τοῖς μαχομένοις ἀδεᾶ ἐκ χρῆσθαι μᾶλλον κατὰ νοῦν, ἀλλ' ἐθαύνοντο πάντοτε τὰς ἐλπίδας, τῶν μὲν κωμάτων ταῖς ἐπιβουλαῖς, τῶν δὲ ὀργάνων σφῶν τῇ ῥώμῃ καὶ τείχους, ᾧ δὴ καὶ χεῖρα μάχης ταῖς τῶν συμπλεκομένων τολμήσι πλεονεκτήμασιν. ὃ δὲ μέγιστον, στάσεώς τε, καὶ λιμοῦ καὶ πολέμου, καὶ τοσούτων κακῶν εὐείσκοντες ἐπαίνου ὃ μὲν τῆς ψυχῆς Ἰουδαίους ἔχοντας, ὑπερλαμβάνον τε τῶν ἀνδρῶν ἀμάχους μὲν τὰς ὁρμὰς, ἀνάλωτον δὲ τὸ ὑπὸ συμφορᾶς εὐθυμίαν εἶναι. τί γὰρ ἂν μὴ ὑποστῆναι δεξιᾷ τύχῃ χρωμένους, τοὺς ὑπὸ κακῶν πρὸς ἀλκὴν παρορμῶντας; οἱ μὲν οὖν ἐρρωμενέστερα διὰ ταῦτα τῶν χωμῶν ἐποιοῦντο τὰς φυλακάς.

Romani à Judæis terrentur.

γ'. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ τὴν Λιτωνίαν ἅμα καὶ τοῖς ὃ μέλλοι, εἰ καταῤῥαφείη ὁ τεῖχος, ἀσφαλίζοντο· καὶ, ὅπως ὑπισχνοῦντο τοὺς κριοὺς, ἐπῆγον τοῖς ἔργοις. καὶ μὴν ἐκράτησάν γε τῆς ὑπομενούσης. [d]ἀλλὰ προελθόντες μὴ λαμπάδων, ὅπως ἐγγίσαι τοῖς χώμασι, ψυχέστεροι τῆς ἐλπίδος ὑπέστρεψαν. προῆσαν μὲν γὰρ, οὐδὲ ὁμοίως ἡ σπουδὴ αὐτοῖς ἐδόκει, καὶ μέρος ὀκνηδόντων, καὶ διαλειμμάτων, καὶ μεμελημένως μὴ δίκης, καθόλου τ' εἰπεῖν, οὐκ Ἰουδαϊκῶς. τὰ γὰρ ἴδια σφῶν ἔθνους [e]ὑπέρκαμα, καὶ [f]τόλμα, καὶ ὁρμὴ, καὶ δρόμος ὁμοῦ πάντων, καὶ ὃ μηδὲν [g]παύσεως διαφέρειν. ἀποστάντες δὲ ἑαυτῶν προελθόντες, καὶ τὰς Ῥωμαίων εὗρον ἐρρωμενέστερον σφῶν ἀνηθεῖς προπεπαλαιμένας. τοῖς μὲν γε σώμασι καὶ ταῖς παντοπλίαις ὕπτιος ἐφεῖξαντο τὰ χώματα πάντοθεν, ὡς ὦ πυκὶ μηδαμόθεν καταλιπεῖν [h]παύσασιν· τῷ δὲ ψυχῇ [i]ἐτόλμησαν ἕκαστος, μὴ μεταχωρῆσαι τῆς [k]τάξεως πρὸ θανάτου. [l]πρὸς γὰρ τῷ πάσας αὐτοῖς ὑποκόπτεσθαι τὰς ἐλπίδας, εἰ καὶ κενὰ καταφλεγείη τὰ ἔργα, δεινὸν τοῖς στρατιώταις ἦχεν αἰδῶς, εἰ πάντα [m]κρατήσαντες, παντελῆ μὲν ἀρετῆς, ἄπρακτα δὲ ὅπλων, πλῆθος δὲ ἐμπειρίας, Ἰουδαῖοι δὲ Ῥωμαίων, ἅμα δέ τι καὶ τὰ ἀφετήρια συμῆργεν τῶν προπεπαλαιμένων ἀφικνεῖσθαι, καὶ πιστόν τις [n]ὧν μὲν ἑαυτὸν ἐμπόδιον ἦν, ὅτι κίνδυνος ὃν προσω χωρεῖν ἐπείη μᾶλλον τοῖς. τῶν δ' ὀπίσω βέλος ὑποφαινόντων, οἱ μὲν πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τὴν εὐταξίαν καὶ τὸ πύκνωμα τῶν πολεμίων καταπλαγέντες, οἱ δὲ συτόμως τοῖς ξυσοῖς ἐπαλινδρόμουν καὶ πάλιν, ἀλλήλους κακίζοντες εἰς δειλίαν, ἀνεχώρουν

Judæi cum facibus aggerem aggrediuntur.

Audacia & impetus Judæorum decrescit.

Judæi seipsos timiditatis arguunt.

rat, & mutationem non gemere, quæ & quanta fuerit. quippe omnia pulchritudinis vestigia deleverat bellum: nec si quis subito advenisset qui locum prius noverat, eum cognosceret, sed præsens quæreret civitatem.

2. Aggerum autem opus finitum Romanis pariter ac Judæis in causa erat ut timere inciperent. namque hi, nisi eos quoque exurerent, captum iri civitatem putabant: Romani vero, eam haud unquam se capturos esse, si & isti destruerentur. materia quippe eos defecerat, & labore quidem militibus attrita erant corpora, crebris vero adversis casibus animis deficiebant. Porro eveniebat ut ex civitatis calamitatibus Romani magis animos desponderent, quam qui in ea erant. nam propter istiusmodi clades pugnatores nihilo segniores habebant, ipsis interim fracta spe & debilitata, cum aggeres insidiis, machinæ soliditati muri, pugnaque manibus conserta audaciæ confligentium cederent. Maximè vero, cum & seditione & fame & bello superiorem animi fortitudinem Judæos habere comperirent, virorum quidem insuperabiles esse impetus, animos vero in calamitatibus terrore invictos gerere arbitrabantur. quid enim non sustineant prosperis in rebus, qui malis ad virtutem incitarentur? Et illi quidem propterea validiores aggeribus adhibebant custodias.

3. Joannes autem ejusq; socii, apud Antoniam simul & futuris, si disjiceretur murus, prospiciebant; &, antequam arietes admoverentur, impetum faciebant in opera. Non tamen illis successit conatus. Sed cum facibus progressi, priusquam aggeribus appropinquarent, spe sua frustrati reverterunt. Nam primum ne concordare quidem videbatur eorum consilium, paulatim, & per intervalla, & cunctanter, non sine metu exsilientium, atque, ut summatim dicam, non Judæorum more. Simul enim illis deerant quæ gentis propria, audacia, impetus, conjunctusque omnium cursus, & sine offensione revertere. Languidiores vero progressi, quam solebant, etiam Romanos acie solito validiori stantes inveniebant: qui corporibus quidem atque armis ita undique aggeres sepserunt, ut nusquam igni aditum relinquerent; animo vero quisque eatenus confirmato erat, ut prius moreretur quam loco cederet. nam præterquam quod omnis spes illis præcideretur, si etiam ista opera forent exusta, magno sibi pudori esse ducebat milites, si per omnia cederet aut calliditati virtus, aut arma temeritati, aut peritia multitudini, aut Romani Judæis. Simul autem & machinæ obsidionales pro illis faciebant, missilia ad eos usque conjicientes qui è muro prosiliebant, & cum quis cecidisset subsequuturo moram injiciebat, periculumque ultra progrediendi remissiores efficiebat. Qui vero intra teli jactum se proripuerant, alii, priusquam ad manus ventum esset, disciplina hostium & densitate perterriti, alii spiculis vulnerati retrocedebant: tandemque, alius alium timiditatis arguens, re infecta revertebantur.

a Ωλοφύρετο Big. b Τῶν τῦ παρεγνωκότων Big. c Ἰσῶς μὲν ἐπείει Big. d Ἀλλὰ καὶ προελθόντες Big. e Ὑπερεῖτο Big. f Τόλμη καὶ ἡ ὁρμὴ Big. g Παύσεται Big. h Παρεισδύσαι Big. i Ἐτόλμων Big. k Παρατάξεως Big. l Πρὸς γὰρ τῷ & mox κόπτεσθαι Big. m Κρατήσαντες Big. n Τῶν μὲν ἑαυτῶν Big. o Ita ex conjectura. antea erat τῷ μὲν πρόσω χωρεῖν in Edit. & MSS.

Romani oppugnant Antoniam.

bantur. Primo menſis Panemi die cœpta eſt oppugnatio. Judæis autem inde digreſſis, Romani helepoles admovêre, quamvis ab Antonia ſaxis peterentur & igni & ferro, teliſque omnigenis quæ Judæis ſuppeditaret neceſſitas. Nam licet mœnibus multum confiderent Judæi, machinaſque contemnerent, tamen eas applicare prohibebant Romanos. Illi autem Judæorum ſtudium ne læderetur Antonia ex murorum infirmitate eſſe arbitrantes, ratique eam fragilibus niti fundamentis, ex adverſo *modis omnibus* contendebant. Nec tamen quod feriebatur ictibus cedebat: ſed ipſi quidem crebris in ſe miſſilibus jactis, cum nulli periculo deſuper venienti ſuccumberent, eo perducebant helepoles ut agendi vim haberent. At cum inferiores eſſent, ac lapidibus comminuerentur, alii ſcutis ſuper corpora concameratis fundamenta manibus & vectibus ſuffodiebant, atque ſaxa quatuor obſtinato labore amoliti ſunt. Nox autem prælium utrinq; diremit: atque in ea, murus arietibus quaſſatus, qua Joannes, cum prioribus aggeribus inſidiaretur, eum ſuffoderat, ſubſidente cuniculo, repente corruit.

Muri pars ſubito corruit.

Romani & Judæi qualiter ex eo affecti.

4. Cum hoc præter opinionem accidiſſet, utrique *diverſe* animis affecti erant. Nam Judæi quidem, quos anxios & dejectos eſſe veriſimile erat, quod præter exſpectationem inciderit ruina, & adverſus eam nihil præcaverant, tanquam acciderat manente Antonia, confidebant: Romanorum vero inopinatam lætitiam è proſtrato *conceptam* cito reſtinxit muri alterius conſpectus, quem poſt illum Joannes cum ſuis ædificaverat. Veruntamen priori facilior oppugnatu apparebat. Tunc enim & aſcenſum per ruinas promptiorem videri, & Antonia multo infirmiorem eſſe murum, quodque temporarius eſſet cito deſtrui poſſe exiſtimabant. Nemo tamen eum audebat aſcendere, quod primo tentantibus præſentiſſimum impenderet exitium.

Titus ſuos hortatur.

5. Titus vero ſpe atque oratione putans alacritatem pugnantium quam maxime excitari, & adhortationes atque promiſſa facere ut ſæpe in oblivionem veniant periculorum, atque mors ipſa interdum contemnatur, fortiſſimis in concionem congregatis experiebatur eos, dicens, "Hortari quidem ad ea, commi-
"litones, quæ ſine periculo geri poſſunt, ſubin-
"de & ipſis qui rogantur inglorium eſt, ipſumq;
"certe qui rogat ignaviæ arguit. Non opus eſſe
"puto exhortatione, niſi cum res periculoſæ
"ſint; quas ſcilicet per ſe quemque gerere di-
"gnum eſt. Quare ego partim quidem diffi-
"cilem vobis in murum eſſe aſcenſum ipſe
"profiteor; partim vero quod deceat gloriæ
"cupidos cum difficilibus congredi, quodque
"pulchrum ſit cum gloria mori, nec infru-
"ctuoſum erit primum audere forte facinus,
"perſequor. Et primum quidem vos illud hor-
"tetur, quod nonnullos fortaſſe deterreat, Ju-
"dæorum patientia & in adverſis rebus con-
"ſtantia. etenim Romanos meoſque milites,
"quibus in pace quidem bella diſcere, in bello

ἄφαρκλοι. γυμνία Παανέμυ μηνὸς ἡ ὁπλιχείρησις λῦ. ἀναχωρησάντων δὲ [a] τ̃ Ιυδαίων, τοῦσδηγοι οἱ Ρωμῆοι τὰς ἑλεπόλεις, βαλλόμθυοι πέτραις τε ἀπὸ τ̃ Αντωνίας, καὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ, καὶ παντὶ τῷ χορηγυμένῳ Ιυδαίοις ὑπὸ τ̃ ἀνάγκης βέλει. καίτοι γὰρ πολὺ τῷ τείχει πεπιθότες, καὶ τ̃ ὀργάνων καταφρονῦντες, ὅμως ἐκώλυον τὰς Ρωμαίυς τοῦσάγειν. οἱ δὲ τ̃ ασυδὴν τ̃ Ιυδαίων ὑ μὴ πληγῆναι τ̃ Αντωνίαν ὑπολαμβάνοιτες γίνεσθ δ' ἀσθένειαν ὑ τείχυς, καὶ σαθρὰς ἐλπίσαντες εἶ) τὰς θεμελίυς, ἀντεφιλονείκυν. ὑ μὲν ὑπήκυε ὁ τυπτόμθυος· ἀλλ' οἱ μὲ συνεχῶς βαλλόμθυοι, καὶ τοῖς μηδένα τῶν καθύπερθεν κινδύνων ὑποδιδόντες, ἐφειγὰς παρεῖχον τὰς ἑλεπόλεις. ὡς δ' ἦσαν ἐλάττυς, καὶ τοῦεθραύοντο ταῖς πέτραις, ἕτεροι τὰς θυρεὰς ὑποφώσαντες ὑπὲρ τ̃ συμάτων, χερσὶ καὶ μοχλοῖς ὑπώρυττον τὰς θεμελίυς, ὑ τισαμένοις γε λίθυς τοῦσκαρτερήσαντες ἐξέσεισαν. ἀνέστασαν δὲ νὺξ ἑκατέρυς, καὶ οὐ ζαύτῃ ὁ τεῖχος ἐπὶ τῶν χρίων συσαλθμένον, καθ' ὃ τοῖς τοῦτέρας ὀπίσθυ λθύσιν χώμασιν ὁ Ιωάννης ὑπώρυξεν, ὑδένος [b] τ̃ διώρυχος, ἐξαπίνης [c] κατερείπετ αι.

δ'. Τύτυ συμβάντος τοῦδόξως, ἑκατέροις [d] διετίθη τὰ φρονήματα. Ιυδαίυς μὲν γὰρ, ὡς ἀθυμεῖν εἰκὸς ἦν ὧ παρ' ἐλπίδα γενέσθ ὁ πτῶμα, καὶ μὴ προσφαλίσθαι τοῖς αὐτὸ, θαῤῥεῖν ὡς μενύσης συνέβαινε τ̃ Αντωνίας· Ρωμαίυς δέ γε τ̃ παρ' ἐλπίδα χαρὰν ὑπὸ τῷ καταῤῥιφθῆναι ταχέως ἔσθεσεν ἄλις ἑτέρυ τείχυς, ὅσῳ ἐνδοθεν ᾧ τοῖς τ̃ Ιωάννυ ἀντῳκοδομήκεσαν. εὐμαρεστέρα μέν γε τ̃ τοῦτεροι ἡ τοῦσολὴ κατεφαίνετο. τότε γὰ ἀναβῆναι ἀφ' τῶν καταῤῥιφθέντων ῥᾴον ἐδόκει, καὶ ὁ τεῖχος ἀσθενέστερόν τε πολλῷ τ̃ Αντωνίας, καὶ ταχέως τῷ τοῦσκαμεῖν εἶ) [e] λύειν ὑπολάμβανον. ὑ μὲν ἐτόλμα τις ἀναβῆναι· φρῦπλος γὰρ τοῖς ἀρξαμένοις ᾗ ἀπώλεια.

ε'. Νομίζων δ' ὁ Τῖτος ἐγείρεσθ μάλιστα τὰς τ̃ πολεμίυν τοῦθυμίας ἐλπίδι ὑ λύγῳ, τάς τε τοῦποπὰς ὑ τὰς ὑποχέσεις πολλάκις μὲ λήθην [f] ἐργάζεσθ τ̃ κινδύνυν, ἔστι δ' ὅτε ὑ θανάτυ καταφρόνησιν, συναγαγὼν ὀπὶ ζαυτὸ τὺς ἀλκίμυς, ἐπειρᾶτο τ̃ ἀνδρῶν, "ὦ συστρατιῶται, λέ-
"γων, ὁ μὲ [g] τοῦσκελεῦσθαι ὀπὶ τὰ μὴ φέρυσιν κίνδυνον,
"αὐτόθεν τοῖς τοῦσκελευομένοις ἀχλεὲς, ἀμέλει δὲ ὑ ὃ
"τοῦσκελεύοντι φέρει κατάγνωσιν ἀναισθησίας. ἁ δ' οἱ-
"μαι τοῦποπὴς εἰς μόνα τὰ σφαλερὰ τ̃ πραγμ̃, ὡς
"ἐκεῖνά γε καθ' αὑτὺς τοῦπτὴν ἄξιον. ὥστε ἔγωγε ὁ μὲ
"ὑπάρχειν χαλεπὴν τ̃ ὀπὶ ὁ τεῖχος ἄνοδον, αὐτὸς ὑμῖν προ-
"τίθημι· ὁ δ' ὅτι μάλιστα προσήκει μάχεσθ τοῖς δυσκό-
"λοις τὺς ἀρετῆς ἐφιεμένυς, ὑ ὅτι καλὸν ὁ εὐκλεία τε-
"λευτὴ, ὑ ὡς ὐκ ἄκαρπον ἔσαι τοῖς καταξαμθύοις ὁ γεν-
"ναῖον, διέξειμι. πρῶτον μὲ ὃν [h] ὑμῖν γενέσθω τοῦποπὴ, ὁ πα-
"ρὰς ἴσως ἀπολύεσθαι, ἡ Ιυδαίων μακροθυμία, ὑ ὁ καρτερι-
"κὸν ἐν οἷς κακοπαθῦσιν. αἰσχρὸν γὰ Ρωμαίυς τε ὄντας ὑ πρα-
"πώτας ἡμᾶς, ὑ διδασκίλους μὲ ἐν εἰρήνῃ ὁ πολεμεῖν, ἕτερον δ' ὁ

a Illud τ̃ non agnoſcit *Big.* *b* Sic *Big. Vat.* & *Ruf.* antea erat ὁδὸς ἐ διώρυχος. *c* Ita *Big.* & *Zonar.* κατῆλθεν in *Editis Alii/que.* *d* Eo modo *Big. Vat.* & *Ruf.* διηλέχθη in *Editis Alii/que.* *e* Λύειν *Big.* *f* Ενεργάζεσθ *Big.* *g* Παρακαλεῖν *Big.* & mox παρακαλεσθέντι, & παρεκαλεῖτο. *h* Υμῶν in aliquot *Codd. MSS.*

a Illud

"δ' ὁ πολέμῳ τὸ κρατεῖν ἔχοντας, ἡττᾶσθαι κατὰ
"χεῖρα Ἰουδαίων ἢ τῷ ψυχλῷ, καὶ ζῶντα πρὸς τὸ-
"λεμίων ἡ νίκης καὶ συνεργουμένους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. τὰ [a] μὲ
"ἡμέτερα παίσματα τῶν Ἰουδαίων ὀφθῆναι ἀπονοίας· τὰ
"δ' ἐκείνων πάθη τοῖς τε [b] ὑμετέραις ἀρεταῖς καὶ τοῖς
"τοῦ Θεοῦ συνεργίαις αὐξεῖ. σάσις γὰρ καὶ λιμὸς, καὶ
"πολιορκία, καὶ δίκα μηχανημάτων πίπτουσα τείχη, τί
"ἂν ἄλλ' ἢ Θεοῦ [c] μῆνις ἐκείνους, βοήθεια δ' ἡμε-
"τέρα; τὸ τοίνυν μὴ μόνον ἐλαττοῦσθαι χειρόνων, ἀλλὰ
"καὶ τὴν θείαν συμμαχίαν προσιδέσθαι, πρὸς ὑμῶν οὐκ
"ἂν εἴη. πῶς δ' οὐκ αἰσχρὸν, Ἰουδαίους μὲ οἷς [d] πολλοὺς
"αἰσχύνην φέρει τὸ λείπεσθαι μαθοῦσι δουλεύειν, ὑπὲρ
"τοῦ μηκέτι τοῦτο πάσχειν θανάτου καταφρονεῖν, καὶ πολ-
"λάκις εἰς μέσους ἡμᾶς ἐκτρέχειν, οὐκ ἐλπίδι τοῦ
"κρατήσειν, ἀλλὰ διὰ φιλίαν ἀπόδειξιν ἀνδρείας· ἡμᾶς
"δὲ τοὺς γῆς ὀλίγου δεῖν [e] ἁπάσης καὶ θαλάσσης κρα-
"τοῦντας, οἷς καὶ τὸ μὴ νικᾶν ὄνειδος, μηδὲ ἅπαξ
"εἰς τοὺς πολεμίους προσβάλλεσθαι, [f] προμένειν δὲ
"τῷ λιμῷ κατ' αὐτοὺς καὶ τῷ τύχῃ ἀργοὺς καθη-
"ζομένους μὴ τοιούτων ὅπλων, καὶ ζῶντα δι' ὀλίγου δ'
"προσβόλῳ τὸ πᾶν κατορθῶσαι δυναμένους; ἀναβάν-
"τες γοῦν ὅτι τῷ Ἀντωνίαν, ἕξομεν τὴν πόλιν. καὶ
"γὰρ ἂν γίνηταί τις ἔτι πρὸς τοὺς ἔνδον ὅσῳ οὐκ οἰό-
"μεθ' μάχη, τόγε χεῖρον κορυφῇ ἔσῃ, καὶ ταῖς ἀναπνοαῖς
"ὑπαναθῆναι τὸ πολέμιον, ταχέως τὸ ὁλοχερῆ νίκην
"ἐγγυᾶται. καὶ ἔγωγε, ὃ μὲ ὑμεῖν ἅρπ τὸ [g] ὃν πολέ-
"μῳ πολιτῶν, καὶ τὸ ὑπὸ τοῖς ἀρεμαίοις πεσοῦσιν ἀθα-
"νασίαν προλείπω, ἐπαρασάμενος δ' ἂν τοῖς ἄλλοις
"ἔχθροις τὸ κατ' εἰρήνην οὐ νόσῳ θάνατον, οἷς μὴ δ'
"σώματος ἡ ψυχὴ ταφῆ καθαρεύῃ. τίς γὰρ οὐκ οἶδε
"[h] τὸ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ὅτι ταῖς μὲ οἰ προτάξει ψυχαῖς,
"σιδήρῳ τὸ σαρκῶν ἀπολυθείσας, ὃ καθαρώτατον φοι-
"νίκιον αἰθὴρ ξενοδοχῶν ἄστροις ἐγκαθιδρύει· δαίμονες δ'
"ἀγαθοὶ, ἡ ἥρωες εὐμενεῖς, ἰδίοις ἐκγόνοις ἐμφαίζουσι.
"τὰς δ' ὁ νοσοῦσι τοῖς σώμασι συντακείσας, κἂν τὰ
"μάλιστα κηλίδων ἢ μιασμάτων ὦσι καθαραὶ, νυξ ὑπο-
"γεως ἀφανίζει, καὶ λήθη βαθεία δίκῃ, [i] λαμβάνου-
"σά τε ἅμα τοῦτε βίου ἡ τὸ σωμ[illegible] ἔτι δὲ τὸ μνήμης περι-
"γραφήν. εἰ δὲ κέκλωσται μὲ ἀνθρώποις ἀναλγία τελευτὴ,
"[k] κυφότερος δ' εἰς αὐτὸν νόσῳ πάσης σίδηρος ὑπηρέτης,
"πῶς ἂν ἀγεννὲς μὴ δόξαι τοῖς χρείαις, ὃ τῷ χρεὼν
"ἀποδώσομεν; ἡ ζῶντα μὲ, ὡς ἃ δυναμένοις σωθῆναι τὸ
"ὅπλ χειρησόμενον, διεξῆλθον. ἔνεστι δὲ σώζεσθαι τοῖς ἀνδρι-
"ζομένοις, ἡ ἐκ τοῦ σφαλερωτάτου. πρῶτον μὲ γὰρ ὃ καλαρ-
"ριφθὲν εὐεπίβαλον· ἔπειτα πᾶν τὸ οἰκοδομηθὲν εὐδιάλυ-
"τον. ὑμεῖς τε πλείους, θαρσήσαντες ὅτι τὸ πρᾶξιν, ἀλ-
"λήλοις προθυμοὶ ἡ βοηθοὶ γίνεσθε, ἡ τοῖς πολεμίοις ὃ
"ὑμέτερον σθένος ταχέως κλάσῃ τὰ φρονήματα. ἡ
"τάχα ἂν ὑμῖν ἀναμάχλον τὸ κατόρθωμα γένοιτο, μόνον
"καταρξαμένοις. ἀναβαίνοντας μὲ γὰρ κωλύειν σφᾶσιν

"vero vincere consuetum est, à Judæis manu
"vel animo superari, turpe est, idque in fine
"victoriæ, cumque à Deo adjuti simus. no-
"stra enim infortunia Judæorum desperationi
"accepta debentur: illorum autem clades ve-
"stris virtutibus, quibus auxiliatur Deus, cre-
"scunt. Etenim seditio, fames, obsidio, mu-
"rorumque sine machinis casus, quid sit aliud
"quam in illos ira Dei, nostrumque adjumen-
"tum? Igitur non solum deterioribus inferio-
"res videri, sed etiam divinum auxilium pro-
"dere, vobis non convenit. Quo pacto au-
"tem non turpe videatur, Judæos quidem, qui-
"bus non magno pudori est vinci qui servire
"didicerint, ne in posterum id patiantur, mor-
"tem contemnere, atque in nos medios fre-
"quenter excurrere, * non victoriæ spe, sed ad
"levem virtutis ostentationem: nos autem to-
"tius pene terræ marisque victores, quibus
"etiam non vincere probro habetur, otiosos
"sedentes, ne semel quidem in hostem aliquid
"audaciter expertos, famem ac fortunam illis
"adversam cum ejusmodi armis operiri, idque
"cum parvo discrimine totum possitis efficere? Itaque in Antoniam si ascenderimus ha-
"bebimus civitatem. nam etsi pugnandum sit
"adversum intus positos, quod non arbitror,
"attamen verticibus ac respirationi hostium
"insidere victoriam nobis integram spondet
"& *promittit*. Equidem prætermissa nunc
"eorum laude qui in bello moriuntur, illorum-
"que immortalitate qui Martio furore cadunt,
"est ut illis, qui non adeo fortiter animati
"sunt, ex morbo pacis tempore mortem im-
"precer, quorum anima cum corpore sepul-
"chro damnatur. Quis enim virorum fortium
"nescit, animas in acie quidem ferro corpori-
"bus solutas purissimo ætheris elemento inter
"astra collocari; easque manes bonos ac pro-
"pitios heroas posteris illorum conspiciendas
"dare; quas vero morbus corporis tabes-
"que consumpserit, maculæ licet labisque pu-
"ras, sub terras ire in tenebras & in profun-
"dam demergi oblivionem, eundemque me-
"moriæ statui terminum qui sit & vitæ & cor-
"poris. Quod si fati necessitate mors homi-
"nibus decreta est, ad eam autem omni mor-
"bo levius est ferri ministerium, cui non vi-
"deatur ignavum negare id in commodum
"aliorum. quod ut fato debitum reddituri su-
"mus? Et hæc quidem, quasi servari nequeant
"qui hoc ipsum aggredientur, prosequutus
"sum. Est autem iis qui virilem animum ge-
"runt evadendi via etiam è maximis pericu-
"lis. Nam primum quidem quod dejectum
"est facile ascenditur: deinde totum quod æ-
"dificatum est facile dissolvi potest. Vosque
"plures, sumpta audacia ad rem aggredien-
"dam, alii aliis incitamento estote & auxilio,
"vestraque animi fortitudo brevi animos ho-
"stium franget. & fortasse vobis res sine san-
"guine successerit, si eam tantum cœperitis.
"Nam ascendentes quidem ab illis prohiberi
"veri-

a Illud μὲ è *Cod Big.* *b* Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* ἡμ. in *aliis.* *c* Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* μένει μῆνις in *Editis Aliisque.* *d* Οὐ πολλὰ αἰσχύνην φέρει *Big.* *e* Πάσης καὶ θαλάττης *Big.* *f* Τὸ προμένειν *Big.* *g* Ἐν τῷ πολέμῳ *Big.* *h* Illa τὸ ἀγαθῶν ἀνδρῶν possunt referri ad sequentia. *i* Ita *Big.* & *Vat.* antea erat λαμπαδούσας. *k* Sic *Big.* κυφότερον in *Editis Aliisque.* * Non ad spem victoriæ, sed ad indicium fortitudinis & ostentationem gloriæ, *Pseudo-Hegesipp.*

"verisimile est: si vero clam vel etiam per vim
"aliquid semel egeritis, non erit ut vos sustine-
"ant, si pauci id facere occupaveritis. Me au-
"tem profecto pudeat, nisi qui primus murum
"conscenderit invidendum remunerationibus
"fecero: & qui vixerit quidem iis imperabit,
"qui nunc ipsi æquales habentur; beatissima ve-
"ro etiam eos sequentur præmia, qui ceciderint.

Sabinus vir fortissimus.

σ'. Talia cum diceret Titus, cætera quidem multitudo periculi magnitudinem pertimuit: eorum vero unus qui in cohortibus militarent, Sabinus nomine, Syrus natione, vir & animo & manu fortissimus apparuit, etiamsi qui illum intuitus virtutem habitu corporis mensus fuisset, eum ne justum quidem militem esse credidisset. etenim colore niger erat, corpore gracilis & pilosus, sed in tenui corpore & viribus ejus angustiore heroica quædam virtus habitabat. Cum primus itaque surrexisset, "dedo "me, inquit, tibi alacri animo, Cæsar, & ante "omnes in murum ascendo: atque opto qui- "dem ut vires ac voluntatem meam sequatur "fortuna tua. *quod si quis indignans faci- "nus audax mihi inviderit, scito me non præ- "ter spem, si res aliter cesserit, sed quòd sic "decreverim, pro te moriturum." His dictis, & scuto lævâ capiti prætenso, strictoq; dextrâ gladio, hora quidem diei sexta murum petebat. Eumque ex aliis sequebantur, qui soli ejus virtutem æmulati sunt, viri undecim. Ille autem omnes multo antecedebat, impulsu quodam divino incitatus. At vigiles è muro jaculis eos petebant, & tela undique innumera jaciebant, insuper & saxa ingentia devolvebant, quibus aliquot ex undecim dejecti sunt. Sabinus autem missilibus occurrens, telisque *pene* obrutus, non prius destitit ab impetu, quam in summum murum evasisset & hostes fugasset. nam Judæi, tam viribus illius attoniti quam animi fortitudine, simulque plures ascendisse rati, in fugam versi sunt. Unde est quod fortuna *non immerito* incusetur, ut quæ virtutibus invideat, semperque præclaris obstet facinoribus. Siquidem hic vir, cum quod aggressus est superasset, lapsus est, saxoque cuidam impactus maximo cum sonitu *armorum* pronus in eum decidit. Quo factum est, ut Judæi conversi, ubi solum & jacentem vidêre, undique eum peterent. Ille autem genu nixus & scuto protectus, primo quidem semet defendit, multosque ad ipsum accedentes sauciavit;

Cum tribus sociis perit.

postea vero vulnerum multitudine dextram laxavit, & ad extremum, priusquam animam redderet, telis est obrutus: vir sane pro fortitudine dignus meliori fortuna, haud secus tamen ac pro cœpti facinoris difficultate cecidit. E cæteris autem tres quidem qui jam ad summum evaserant, lapidibus obtritos occiderunt, octo vero saucii detracti & in castra relati sunt. Et hæc quidem tertio die mensis Panemi gesta sunt.

Viginti è custo-

7. Biduo autem post viginti de numero cu-

"κατὰ τὸ εἰκός, λαθόντας δὲ καὶ βιασαμένους ἅπαξ,
"οὐκ ἂν ὑποστῆναι ἔτι καὶ ἀλίγοι [a] φθάσαντι. ϛ'.
"δὲ καταρξάμενον, αἰσχυνοίμεθ' ἄν, εἰ μὴ [b] πείσαι-
"μι ζηλωτὸν σὲ τῆς ὁπλαρχίας· καὶ ὃ μὲ ζῶν ἄρ-
"ξει τῷ νῦν ὁμοίων, [c] μαχέσει δ' ἀπολωλὼς ὑπὲρ τῶν
"πόλεων τὰ ἀριστεῖα.

ϛ'. Τοιαῦτα δ' Τίτου [d] διαλέγοντος, τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος ε'.
ἔδεισε δ' κινδύνου τὸ μέγεθος· τῶν δ' ἐν τῇ σπείρᾳ στρατευομένων
Σαβῖνος τὄνομα, γένος ἀπὸ Συρίας, ἀνὴρ ὑπ' χεῖρα ὑ
χρ' ψυχὴν ἄριστος ἐφάνη, καὶ τοι σχεδὸν ἄν τις αὐτὸν
ἀπὸ γε τ σωματικῆς ἕξεως ὑ δίκαιον εἰ στρατιώτην ἐδόξε.
μέλας μ γὰρ ἦ τ χρόαν, ἰσχνὸς, τ σάρκα πεπιλημένος,
ἀλλ' εἶχέ τις ἡρωϊκὴ ψυχὴ λεπτῷ σώματι, ὑ παλὺ τ
ἰδίας ἀλκῆς στενοτέρᾳ. πρῶτος γὰρ ἀναστὰς, "ὁπλίζομαι
"[e] σοὶ Καῖσαρ, ἔφη, προθύμως ἐμαυτὸν, πρῶτος ἀναβαίνων
"[f] τὸ τεῖχος· ὑ εὔχομαι μ μοῦ τῇ τε ἰσχύϊ ὑ τῇ γνώμῃ τ
"σοὶ ἀκολουθῆσαι τύχη. εἰ δὲ τις ἐπισκήπτει τ ὁπλολάβης,
"ἴσθι μοι μὴ [b] πλαίσιον παρ' ἐλπίδας, ἀλλ' ὑπὲρ σοῦ
"κείσεσθαι θανάσιμον ἡρημένον." Ταῦτα εἰπὼν ὑ τῇ μ ἀριστερᾷ
χειρὶ τ ξυρὸν ὑπὲρ τ κεφαλῆς περιτείνας, τῇ δεξιᾷ
δὲ τὸ ξίφος ἀνασείσμενος, ἐχώρει πρὸς τὸ τεῖχος, μάλιστα
περὶ ὥραν τ ἡμέρας ἕκτην. ἕπετο δ' αὐτῷ ὑ τ ἄλλοι ἕν-
δεκα μόνοι ζηλωταὶ τ ἀνδρείας γενόμενοι. πρόσω δὲ παλὺ
πάντας ὁ ἀνὴρ ὁρμῇ τινι δαιμονίῳ χρώμενος. οἱ φρουροὶ δ' ἀπὸ
τ τείχους καθυπόπτερόν τε αὐτὸν, ὑ βέλεσι πάντοθεν ἀκοντί-
ζουσι ἔβαλλον, ὑ πέτρας ἐξαισίους κατεκύλιον, αἱ σὺν τ
μ ἔνδεσι παρέσυρον ἑαυτούς. ὁ δὲ Σαβῖνος ἀπαντῶν τοῖς
ἀφιεμένοις, ὑ καταχωμένους ὑπὸ τ βελῶν, ὑ πρόσω
ἐπίσχε τ ὁρμὴν ἢ γονάτων ἐπ' ἄκρα, καὶ πρόφασιν τοῦ πο-
λεμίου. καταπλαγέντες δ' αὖ τινὰ τῶν δυνάμεων οἱ Ἰου-
δαῖοι, ὑ τὸ θράσημα τ ψυχῆς, ἅμα δὲ καὶ πλείους
ἀναβεβηκέναι δόξαντες ἐτράπησαν. ἔνθα δὴ καταμάθοι
ἄν τις ὡς φιλεργὸν ὄντι τὰς ἀρετὰς τ τύχην, καὶ κα-
λύπτει ἀεὶ τὰ εὐδόξα τ κατορθωμάτων. ὁ γὰρ ἀνὴρ
οὗτος ὅτε ἐκράτησε τ ὁπλολῆς ἐσφάλη, ὑ πλαίσας [i] πρός
τινα πέτραν, πρηνὴς [k] ἐπ' αὐτῆς μετὰ μεγίστου ψόφου
κατέπεσεν. ὁπλοφορήσαντες δ' οἱ Ἰουδαῖοι καὶ καταδόντες
μόνον τε αὐτὸν καὶ πεπλασμένα, πάντοθεν ἔβαλλον. ὁ δ'
[l] εἰς γόνυ κλινασθείς, καὶ σκεπαλυφάμενος τ ἀριστῇ, τὸ
μὲν πρῶτον [m] ἠμύνατο, καὶ πολλοὺς τ προσπεσόντων
ἔτρωσεν· αὖθις δ' [n] ὑπὸ πλήθους τραυμάτων παρῆκε
τ δεξιὰν, καὶ τέλος, πρὶν ἀποδοῦναι τὸ ψυχρὸν, κατε-
κλάσθη τοῖς βέλεσιν· ἀνὴρ ἄξιος μὲ ἀμείνονι [o] χρῆσθαι δὲ
ἀνδρείᾳ τύχῃ, πρὸς δὲ τ ἐπιβολῆς ἀναλόγως. τ δ'
ἄλλων πρὸς μὲν τοὺς ἤδη πρὸς τοῖς ἄκροις ὄντας σπου-
δάσαντες ἀπέκλεισαν τοῖς λίθοις· οἱ δ' ἀπὸ τραυμα-
τίας καλασυρέντες, ἀνεκομίσθησ εἰς τὸ στρατόπεδον. Ταῦ-
τα μὲν οὖν τρίτῃ Πανέμου μηνὸς ἐπράχθη.

ζ'. Μετὰ δὲ ἡμέρας δύο τῶν προκατόντων τινὲς ς'.
ὑπὸ τοῖς χώμασι φυλάκων εἴκοσι συνελθόντες, σκεπα-
λῶν

a Ita ex *MSS.* φθάσαντι in *Editis.* b Πεισαίμην *Big.* c Μαχεσεῖ *Big. Voss.* & *Bod.* d Διελθόντος *Big.* e Illud σοὶ è *MSS.* & *Ruf.* f Τῶ τοίχῳ *Big.* g In ora *Cod. Big.* Τ ἐγχειρήσαντος. h Πτώσιμον *Voss.* i Πρός τινα πέτρα *Zonar.* k Ἐπ' αὐτῷ *Big. Voss.* & *Bod.* ἐπ' αὐτῇ *Zonar.* l Εἰς τὸ γόνυ *Big.* m Ἠμύνετο *Big.* & *Zonar.* n Ὑπὸ πλήθους *Big.* o Χρῆσθαι *Big.* * Quod si cœpto casus inviderit, *Ruf.* Si destitueretur secundis, nihil præter spem sibi accidere, qui judicio proprio delegisset pro Cæsare mori; *Pseudo-Hegesipp.*

a Περισσαί-

λῆ) μὲ τ τ πέμπτ τάγμαλος σημιοφόρον, ἡ δύο πινὰς τ ἐκ τᾶς ἴλας ἱππέων, ἡ σαλπιγκλιὸ ἕνα. χτ δ' ὥραν τ νυκλὸς ἐνάτλω, [a] προβαίνουσι μὲ ἡσυχῆ ἀφ' τ ἐρημίων ὅπι τ Αντωνίαν· ἀποσφάξαντες δὲ τὺς προτ τ φυλάκων κοιμωμένους, κρατῆσι τ τείχυς, ἡ φ σαλπιγκτὴ σημήνειν ἐκέλευσε. προὶ ὁ τ μὲ ἄλλων φυλάκων [b] ἐξαναστάσις τε αὐφνίδιος ἦν ἡ φυγή, πρίν τινα ὅ πλῆθος [c] ὁπόσοι τ ὁπισθεν ἦσαν. ὅτε γὰ φόβος ἡ ἡ σάλπιγξ φαντασίαν αὐτοῖς ἅ πλήθυς ἀναβεβηκέναι πολεμίων παρεῖχε. Καῖσαρ δὲ, ἅ σημείυ κατακύσας, ἐξοπλίζῃ τλιό τε δυνάμει [d] διὰ τάχυς, ἡ μετ τ ἡγεμόνων προτος ἀναβαίνει τὺς ὁπιλέχλυς ἔχων. [e] καταφυγόντων δ' Ιυδαίων εἰς ὅ ἱερὸν, ἡ αὐτοὶ διὰ τ ὀρύχος εἰσέπιπτον, ἦν ὁ Ιωάννης [f] ὑπὸ τὰ χώματα τ Ρωμαίων ὑπώρυξε. ἡ [g] διαξάντες ἀπ' ἀμφοτέρων οἱ στασιασαὶ τ ταγμ, τῆ τε Ιωάννυ ἡ ἅ Σίμωνος, ἦσαν αὐτὺς, ἀδημίαν ἅτε ἰσχύος ἅτε προθυμίας ἐλλείποντες προβολίῳ. πέρας γὰ ἀλώσεως ὑπελάμβανον, ὅ Ρωμαίυς παρελθεῖν εἰς ὅ ἅγιον· ὁ δὴ κωλύειν, ἅ κρατῆν ἀρχλιό. συρρήγνυ δὲ περὶ τὰς εἰσόδυς μάχη κρατερὰ, τῶν μὲν καταλαβέσθαι καὶ ὅ ἱερὸν εἰσιόντων, τ δὲ Ιυδαίων ἐκθλιόντων αὐτὺς ὅπι τλιὸ Αντωνίαν. καὶ τὰ βέλη μὲν ἦν ἀμφοτέροις ἄχρηστα, καὶ τὰ δόρατα· ἀσαμάθοι δὲ τὰ ξίφη συνεπλέκοντο, καὶ περὶ τλιὸ συμβολιὸ ἄκριτον ἦν ὁποτέρωθεν ἐκάστοι μάχοντο. πεφυρμένων μὲ τ ἀνδρῶν καὶ περὶ τλιὸ φανοκωλίαν διηλλαγμένων, ἡ δὲ βοῆς ἀσημάντυ προσαπτώσης ἀφ' ὅ μέγεθος. φόνος τε ἦν ἑκατέρωθεν πολὺς, ἡ τ πεσόντων τότε σώματα ἡ τὰς παιοπλίας [i] πατοῦντες ἔθρωσκον οἱ μαχόμενοι. ἀεὶ δ' ἐφ' ὁπότερον βέβηκε [k] ῥέπων ὁ πόλεμος, προκέλευσις μὲν ἦν τ πλεονεκτοῦντων, οἰμωγαὶ δὲ τ τεπομένων. ὅτε δ' αἱ φυγαὶ τόπον εἶχον, ἦ δ' αἱ διώξεις, ἀλλ' [l] ἀνώμαλοι ῥοπαὶ καὶ [m] μεταπλίσεις μεμιγμένης ἐγίνοντο τ προταξεως. τοῖς δ' ἔμπροσθεν γινομένοις ἢ ἅ κλείνειν ἢ ἅ ἐπίσχειν ἀνάγκη παρῆν, ὅτι ὅσης ἀναφυγῆς· οἱ γὰρ κατ νώτυ, πρόσω βιαζόμενοι τὺς στρεπτοὺς παρ' ἀμφοῖν, ἦδε τῇ μάχῃ μεσαίχμιον κατέλιπον. πλεονεκτούντων δὲ τ Ιυδαίων τοῖς θυμοῖς τ Ρωμαίων ἐμπειρίαν, καὶ κλινομένης [n] κραδαίνειν ἤδη τ προταξεως, ἀπὸ γὰ ἑνάτης νυκτὸς ἕως εἰς ἑβδόμην τ ἡμέρας ἐπολέμουν, οἱ μὲ ἀθεῖοι, ἡ τ τ ἀλώσεως κίνδυνον ἔχοντες ἀνδρείας ἐφόδιον, Ρωμαῖοι δὲ μέρει τ δυνάμεως, ὅτε γὰ [o] ἐπαναβεβήκει τὰ τάγματα, κἀκείνοις ἐπανεῖχον οἱ μαχόμενοι, τότε κρατεῖν τῆς Αντωνίας ἀποχρῶν ὅπι ἅ παρόντ ἐδόκει.

η'. Ιυλιανὸς δέ τις ἑκατοντάρχης τ ἀπὸ τ Βιθυνίας, ἀνὴρ ἄσημος ὢν ἀνὴρ, ὃν ἐγὼ κατ' ἀκεῖνον ἰσόρησα τ πόλεμον, ὅπλων τε ἐμπειρίᾳ, καὶ ἀλκῇ σώματος, ἡ ψυχῆς προτήματι πάντων ἄριστος, ὁρῶν τὺς Ρωμαίυς ἐνδιδόντας, ἤδη ἡ κακῶς ἀμυνομένους· παρεσκεύαζε δὲ Τίτῳ κατὰ τ Αντωνίας προσπόλᾳ, ἡ νικῶντας ἤδη τὺς Ιυδαίυς περιέπῃ) μόνος μέχρι τ ἅ ἐνδοτέρω ἱερᾶ χωρίου. ἔφευγε

signiferum quidem legionis quintæ, & duos quoſdam ex ala equitum, atque unum tubicinem ad ſe vocant. hora autem noctis nona tacite per ruinas ad Antoniam progrediuntur: occiſiſque primis cuſtodibus qui obdormierant, murum occupant, & buccina ſignum dari juſſerunt. quo cæteri quidem vigiles ſubito exſuſcitantur, fugiuntque priuſquam numerum eorum qui aſcenderunt diſcernere potuerant. Nam & timor & tuba faciebant ut magna hoſtium multitudo aſcendiſſe crederetur. Cæſar autem ſigno audito exercitum propere armari jubet, & cum ducibus primus, lectorum manu comitatus, aſcendit. Cum autem Judæi ad templum confugerent, ipſi quoque per cuniculum, quem Joannes ſubter aggeres Romanorum excavarat, irruebant. diſcretiq; ab utroque agmine ſeditioſi, tam Joannis quam Simonis, arcebant eos ſumma vi atq; alacritate repugnantes. Siquidem excidii finem putabant *locum* ſanctum penetraſſe Romanos, quod & illi pro victoriæ principio *habebant*. Ad ipſum autem aditum acris committitur pugna, his quidem templum vi occupare nitentibus, Judæis vero Antoniam verſus eos repellentibus. Et ſagittæ quidem & haſtæ utriſque inutiles erant, ſtrictis autem gladiis congrediebantur, & in ipſo conflictu diſcerni non poterat ex qua parte quiſque pugnaret, permixtis quidem viris & propter anguſtias permutatis, incerto vero clamore propter ejus magnitudinem ad aures accidente. Quin & multa utrinque cædes erat, & cadentium cadavera ſimul & arma conculcantes frangebant pugnatores. Semper autem ad utram partem vergens prælium gravius eſſet, ſe invicem adhortabantur ſuperantes, cedenteſque ejulatus edebant; & neque fugæ locus erat neque perſecutioni, ſed incerto modo nunc inclinarent, nunc ſe reflecterent, acie mixta confuſaque. Qui vero inter primos ſteterant neceſſe habebant ut *alios* interficerent aut *ipſi* morerentur, quod refugere non daretur: nam & poſteriores utriuſque partis ſuos in frontem urgebant, nullumque dimicantibus ſpatium intermedium relinquebant. Cum autem Judæorum animi Romanorum peritiam vincerent, jamque omnino tota acies inclinaret, à nona enim hora noctis ad ſeptimam diei uſque pugnabant, hi quidem ſimul omnes, etiam excidii periculum pro incitamento ad virtutem habentes, Romani vero parte exercitus, (nondum enim aſcenderant legiones illiſque ſpes pugnantium nitebantur) tunc ſatis eſſe videbatur in præſens Antoniam occupare.

dibus aggrediuntur Antoniam.

Antonia capitur.

8. Julianus vero quidam centurio ex Bithynia, vir non ignobilis, quem in illo bello & ipſe cognovi, & armorum peritia & corporis viribus & animi fortitudine omnium præſtantiſſimus, ubi Romanos jam cedere & male ſemet defendere conſpexit, (nam Tito apud Antoniam adſtabat) profiliebat, & Judæos, cum victores eſſent, ſolus in fugam vertit *perſequiturque* ad interioris templi angulum. Fugiebat

Juliani ἀρετεία.

a Προσβαίνουσι *Big. Voſſ. & Bod.* b Ita *Big.* ἐξαναστάσις αὐφν. in *cæteris.* c Ὁπόσοι *Big.* d Κατὰ τάχ *Big.* e Καταπεφυγόντων *Big.* f Ἐπὶ τὸ χώματα *Big. Vat. & Bod.* g Διαξάντες ἀπ' ἀμφοτέρων *Vat.* διαστάντες ἀπ' ἀμφοτέρων *Big.* h Ita in quibuſdam *MSS.* βίας in *Editis Aliiſque.* i Συμπατοῦντες *Big.* k Ita lego cum *Lamb. Boſ.* in *Animadverſionibus* ad *Scriptores quoſdam Græcos*, p 103. antea erat ἦν, quod & agnovit *Ruſinus*, qui vertit *ſtabant.* l Ἀγχώμαλοι *Big.* m Ita cum *Cod. Big.* μεταπλήσεις in *cæteris.* n Καθάπτ *Big. & Vat.* o Ἀναβεβήκει *Vat.*

a Ὑπολι-

giebat autem universa multitudo, neque vim ejus neque audaciam hominis esse opinantes. At ille per medios ruens, quos alios alio disjecerat, ipsos quos prehendit interficiebat: illoque spectaculo nihil aut Cæsari magis admirabile visum est, aut aliis magis horribile. Verum & ipsum profecto fata persequebantur, quæ utpote mortalis vitare non potuit. Nam calceis crebros clavos & acutos, ut & cæteri milites, infixos habens, & in solo lapidibus strato currens prolabitur: cumque resupinus caderet, magnoque cum armorum sonitu, fugientes in se convertit. Et Romanorum quidem clamor ex Antonia sublatus est, saluti ejus metuentium: Judæi vero multi simul hastis & gladiis *eum* undique feriebant. Ille autem multam quidem ferri vim scuto excipiebat; sæpe vero conatus semet erigere, percutientium multitudine prosternebatur: at jacens tamen multos gladio vulnerabat. nec enim cito peremptus est, galea & thorace per omnia tectus ubi plagam lethalem acciperet, contractaque cervice, donec concisis aliis ejus membris, & nemine ei succurrere audente, morti succubuit. Ingentem autem dolorem capiebat Cæsar ex viro tantæ fortitudinis etiam in conspectu tot virorum occiso: & locus ipsum quidem discludebat, auxilium ferre cupientem; alios autem, cum possent, metus *impediebat*. Et Julianus quidem diu cum morte luctatus, * relictisq; paucis interfectorum suorum quos non percusserat, ægre perimitur; magna sui gloria non apud Romanos tantum & Cæsarem, verum apud hostes quoque relicta. Judæi vero etiam rapto mortui cadavere Romanos iterum in fugam vertunt & in Antoniam concludunt. Insigniter autem in eo prælio decertarunt, Alexas quidam & Gyphthæus ex agmine Joannis; ex parte vero Simonis Malachias & Mertonis filius Judas, & Sosæ filius Jacobus dux Idumæorum, Zelotarum vero fratres duo, Jairi filii, Simon & Judas.

Caligæ clavis fussixæ.

Juliani cædes.

δὲ ὁ πλῆθος ἄθρουν, ὅτε τὴν ἰσχὺν, ὅτε τὴν τόλμαν ἀνθρωπίνῳ ὑπολαμβάνοντες. ὁ δὲ, διὰ μέσων τῶν σκεδαννυμένων ἄλλοτε ἄλλῃ ἀφιέμενος, ἐφόνευε τοὺς καταλαμβανομένους· καὶ τῶν ἄλλων ἐκείνῃ θέαν οὐδὲν ὅτι τῷ Καίσαρι θαυμασιώτερον, ὅτε τοῖς ἄλλοις παρέσχε φοβερώτερον. ἐδιώκετο δ' ἄρα καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης, ἵν' ἀμήχανον ἀφυγεῖν θνητὸν ὄντα. τὰ γὰρ ὑποδήματα [a] πεπαρμένα πυκνοῖς καὶ ὀξέσιν ἥλοις ἔχων, ὥσπερ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἕκαστος, καὶ κατὰ λιθοστρώτου πέσων [b] ὑπολιθαίνῳ· πεσὼν δ' ὕπτιος, μετὰ μεγίστου τῆς παντοπλίας ἤχου, τοὺς [c] φεύγοντας ἀπέστρεφεν. καὶ τῶν μὲν ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας Ῥωμαίων ἤρθη βοὴ, [d] θεὸν τἀνδρὸς δεισάντων· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι πανταχόθεν αὐτὸν ἀθρόοι, τοῖς τε ξυστοῖς, καὶ ταῖς ῥομφαίαις [e] πάντοθεν ἔπαιον. ὁ δὲ πολλῷ μὲν τῷ θυρεῷ σίδηρον ἐξεδέχετο, πολλάκις δ' ἀναστῆναι πειρώμενος, ὑπὸ δὲ πλήθους τῶν τυπτόντων ἀνεκάπτετο, [g] καὶ κείμενος δ' ὅμως ἐνύττε τῷ ξίφει πολλούς. ὑδὲ γὰρ ἀπρέπτῳ τάχει, ὅ τε κράνει καὶ θώρακι πεφραγμένος [h] πάντα τὰ κοῖλα τοῦ σφαγίου, καὶ τὰ αὐχένα συνέλκων, μέχρι κοπτομένων ἀπ' ἄλλων μελῶν, καὶ μηδενὸς προσαμῦναι τολμῶντος, ὠρύετο. δεινὸν δὲ πάθος εἰσήει [i] Καίσαρα ἀνδρὸς ὅτου τοσαύτης ἀρετῆς, καὶ οὐ ὄψει τοσούτων φονευομένων· καὶ αὐτὸν μὲν ὁ τόπος διέκλεισε· βοηθεῖν [k] ἐβούλοντο, τοὺς δυναμένους δὲ κατέπληξε. Ἰουλιανὸς μὲν οὖν πολλὰ δυσθανατήσας, καὶ τὴν [l] κλεινάντων ὀλίγους ἁπλῶς καταλιπὼν, μόλις ὑποσφάττει, μέγιστον ὡφελὸς Ῥωμαίοις καὶ Καίσαρι μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὸν τοῖς πολεμίοις κλέος καταλιπών. Ἰουδαῖοι δὲ, καὶ τὸν νεκρὸν ἁρπασάμενοι, πάλιν τοὺς Ῥωμαίους τρέπονται, καὶ κατακλείουσιν εἰς τὴν Ἀντωνίαν. ἠγωνίσαντο δ' ἐξ αὐτῶν ὑπισήμως καὶ τοῦτον τὸν μάχην, Ἀλέξας μέν τις καὶ Γυφθαῖος ὁ Ἰοάννου τάγματος· ἐκ δὲ τῆς [m] Σίμωνος, Μαλαχίας τε, καὶ ὁ τοῦ Μέρτωνος Ἰούδας, καὶ Σωσᾶ υἱὸς Ἰακώβου τῆς Ἰδουμαίων ἡγεμονίας, τῆς δὲ ζηλωτῶν ἀδελφοὶ δύο, παῖδες Ἰαείρου Σίμων τε καὶ Ἰούδης.

CAP. II.

Quomodo Titus, cum Antoniam dirui jussisset, Josephum incitavit ut Judæos iterum verbis hortaretur.

Titus Antoniæ fundamenta everti jubet.

TItus autem militibus qui cum eo quidem erant, imperavit, ut Antoniæ fundamenta diruerent, facilemque ascensum toti exercitui dare curarent: ipse vero, cum Josephum ad se vocasset (nam audiverat eo die, qui erat mensis Panemi decimus septimus, juge sacrificium, ut vocabatur, virorum penuria Deo defuisse, idque populum valde dolere) Joanni dicere iterum præcepit quæ & ante *mandaverat*: "quod, si quis etiam eum "pugnandi pravus amor teneret, cum qua vel- "let multitudine ad bellum progrederetur, "dum modo non una secum & civitas interi- "ret simul & templum. sanctum tamen lo- "cum violare desineret, neve in Deum nefas

Joannem ad prælium provocat.

ΚΕΦ. β'. η'.

Ὅπως Τῖτος, κατασκάψαι προστάξας τὴν Ἀντωνίαν, τὸν Ἰώσηπον παρώτρυνε τοῖς Ἰουδαίοις αὖθις παραινέσαι.

ΤΙτος δὲ τοῖς μὲν σὺν αὐτῷ στρατιώταις κατασκάπτειν προσέταξε τὰς θεμελίους τῆς Ἀντωνίας, καὶ τῇ δυνάμει πᾶσι ῥᾳδίαν τὴν ἄνοδον εὐπρεπίζειν. αὐτὸς δὲ τὸν Ἰώσηπον προσεκαλέσατο· ἐπέπυστο γὰρ ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, Πανέμου δ' ἐπτακαιδεκάτη, τὴν ἐνδελεχισμὸν καλούμενον, ἀνδρῶν ἐπεία διαλελοιπέναι τῷ Θεῷ, καὶ τὸν δῆμον ὀδύρεσθαι τούτῳ δεινῶς ἀθυμεῖν· [n] λέγειν τε Ἰωσήπῳ πάλιν ἐκέλευσεν ἃ καὶ πρότερον· "ὡς εἴ καί τις αὐτὸν ἔρως κακὸς ἔχοι τοῦ μά- "χεσθαι, [o] προελθόντι μὴ ὅσον βούλεται πολεμεῖν ἐξῆν, "δίκαι τε στασιαστὰς τοῦ τε πόλιν καὶ τὸν ναὸν [p] αὐτῷ "μηκέτι μένειν τοσαύτην. ὃ ἅγιον, μηδὲ εἰς τὸν Θεὸν "πλημ-

a Vocem πεπαρμένα non agnoscit *Big.* b Ὑπολιθαίνῳ *Big.* & *Vat.* ἐπιλιθαίνῳ *Zonar.* c Καταφεύγοντας *Voss.* d Περὶ τοῦ ἀνδρὸς *Big.* e Αὐτὴν *Big.* f Παστιχόθεν *Voss.* & *Bod.* g Κἀκεῖνος *Vat. Voss.* & *Bod.* h Τὰ κοῖλα παντὸς *Big.* i Καίσαρα *Big.* k Θέλοντα *Big. Voss. Vat.* & *Bod.* l Κτεινόντων *Big.* m Μελίτωνος *Big.* n Ita *Big.* antea erat λέγειν ὃ τὰ, o Προσελθόντι *Big.* p Ita rescripsi è *Cod. Big.* αὐτὴν in *Editis Aliisque.* * Cum non paucos interfectorum suorum saucios reliquisset, *Rus.*

a Ως

"πλημμελεῖν. παρεῖναι δ' αὐτῷ τὰς ὁπλελοιπυίας θυ-
"σίας ἐκτελεῖν, δι' ὧν ἂν ὁπιλέξηι Ιουδαίων." καὶ ὁ Ἰώσηπος, [a] ὡς ἂν εἰ μὴ τῷ Ἰωάννῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολλοῖς, ὑπακούσαιεν, τότε τοῦ Καίσαρος διήγγειλεν Ἑβραΐζων, καὶ πολλὰ παρεμυθεῖτο, "φείσασθαι τε πα-
"τρίδος, καὶ ἀμελησάσαι τοῦ ναοῦ γινόμενον ἤδη τὸ πῦρ, "τούς τε ὁρκισμοὺς [b] ὁπιδιδόναι τῷ Θεῷ." πρὸς ταῦ-
"τα δὲ ὁ μὲν λαὸς μόνον οὐ κατήφεια καὶ σιγή. πολλὰ δ' ὁ τύραννος λοιδορηθείς τε τῷ Ἰωσήπῳ καὶ καταρασάμενος, τὸ τελευταῖον προσέθηκεν, "ὡς οὐκ ἄν ποτε "δείσειεν ἄλωσιν, Θεοῦ γε ὑπάρχειν τὴν πόλιν." καὶ ὁ Ἰώσηπος πρὸς ταῦτα ἀνέκραγεν· "πάνυ γὰρ καθαρὰν "τῷ Θεῷ τετήρηκας αὐτὴν, ἀμίαντον δὲ μένει τὸ ἅγιον. "[c] εἰς ὃν δὲ ἐλπίζεις σύμμαχον, τοῦτον ἠσέβησας· τοὺς "δὲ ἐθίμους θυσίας ἀπολαμβάνει. καὶ μέν σε τὶς [d] ἀφέ-
"λῃ τὴν καθ' ἡμέραν τροφήν, ἀσεβέστατε, τοῦτον [e] ἡγή-
"σῃ πολέμιον· αὐτὸν δὲ, ὃν τῆς αἰωνίου θρησκείας [f] ἐξέ-
"ρησας Θεὸν, ἐλπίζεις σύμμαχον ἕξειν ἐν τῷ πολέμῳ; "καὶ Ρωμαίοις τὰς ἁμαρτίας ἀνατίθῃς, οἳ μέχρι νῦν "κήδονται τῶν ἡμετέρων νόμων, καὶ τοὺς ὑπὸ σοῦ ἀκκοπεί-
"σας θυσίας ἀποδίδοσθαι τῷ Θεῷ βιάζονται; τίς γὰρ "ἂν τοιάδε, καὶ κατολοφύραιτο τὴν ὡδαδὲ μεταβολὴν "τὴν πόλιν, εἰ καὶ ἀλλόφυλοι μὴ καὶ πολέμιοι "τὴν σὴν ἀσέβειαν ἐπαιορθῶνται, σὺ δὲ Ιουδαῖος, ὁ "τοῖς νόμοις ὑπεραφεὶς, καὶ κείνων πρὸς αὐτοὺς γίνῃ χα-
"λεπώτερος; [g] ἀλλά τοι, Ἰωάννη, καὶ μετανόησαι μὴ "ὀκνῶν ὄκνει αἰσχρὸν ὂν ἑκάστοις, καὶ καλὸν ὑπό-
"δειγμα βουλομένῳ σώζειν τὴν πατρίδα σοι πρόκει-
"ται, βασιλεὺς Ιουδαίων Ιεχωνίας· ὃς ποτε φρατύσαντι "τῷ Βαβυλωνίῳ δι' αὐτὸν ἐκὼν ἐξέστη πρὶν ἁλῶναι τὸ πό-
"λεως, καὶ μὴ γενεᾶς αἰχμαλωσίαν ὑπέμεινεν ἐθελού-
"σιον, ὑπὲρ δὲ μὴ ὡδαδὲ ταῦτα πολεμίοις τὰ ἅγια, "καὶ τὸ οἶκον δὲ Θεοῦ [h] προϊδεῖν φλεγόμενον. ἀφ' τοῦτο "λόγος τε αὐτὸν πρὸς [i] ἁπάντων Ιουδαίων ἱερὸς [k] ἀνυ-
"μνῇ, καὶ μνήμη ῥέουσα δι' αἰῶνος ἀεὶ νέα τοῖς ὑπογενομέ-
"νοις ὡδοδίδωσιν ἀθάνατον. καλὸν, ὦ Ἰωάννη, ὑπό-
"δειγμα, κἂν προσῇ κίνδυνος. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὰ ἀπὸ "Ρωμαίων συγγνώμην ἐξυῶμαι. μέμνησο δὲ, ὡς ὁμό-
"φυλος ὢν παραινῶ, καὶ Ιουδαῖος ὢν ἐπαγγέλλομαι· "καὶ χρὴ σκοπεῖν, τίς ὁ συμβουλεύων, καὶ πόθεν. μὴ "γὰρ ἐγώ ποτε γενοίμην ζῶν ὕπως αἰχμάλωτος, ἵνα "παύσωμαι δὲ γένυς, ἢ τὴν πατρίδα ὁπλάθωμαι. πάλιν "ἀγανακτεῖς, καὶ κέκραγάς μοι λοιδορούμενος. ἄξιός γε "καὶ χαλεπωτέρων, ὃς ἄπτωτος εἱμαρμένης τι ὡδαίνῃ, "καὶ τὰς [l] ὑπὸ Θεοῦ βιάζομαι καθαιρέτους σώζειν. τίς "οὐκ οἶδε τὰς τῶν παλαιῶν προφητῶν ἀναγραφὰς, καὶ "τὴν [m] ὁπερρέπουσαν τῇ τλήμονι πόλει χρησμόν, ἤδη σχε-
"δὸν ὑπὲρ τὰς πύλας ἑστῶτα. τότε γὰρ ἄλωσιν αὐτῆς προεῖπον, ὅταν ὁμό-
"φυλος τὶς ἄρξῃ φόνου. τὴν [n] ὑμετέραν δὲ πλημάτων οὐχὶ "ἡ πόλις, καὶ ὁ ἱερὸν δὴ πᾶν πεπλήρωται; Θεὸς ἄρα,

"admitteret. ipſi autem licere ſacra intermiſſa
"celebrare per Judæos quos *ipſe* delecturus
"eſſet." Atque Joſephus, quaſi non ſoli Joanni, ſed etiam pluribus (cum conſtitiſſet, unde exaudiri poſſet) quæque *ipſi* in mandatis dederat Cæſar Hebraïce nunciavit, multiſque *eos* precabatur, "ut patriæ parcerent, ignemque
"jam templum attingentem depellerent, Deo-
"que vota redderent conſueta." Ad hæc mœſtitia tenebatur populus & ſilentio. Tyrannus autem, cum multa Joſepho convicia dixiſſet & maledicta, poſtremo addidit, "nunquam *ſi-*
"*bi* excidium eſſe metuendum, utpote quod
"Dei civitas eſſet." Atque Joſephus ad iſta exclamavit, "Eam quippe Deo omnino pu-
"ram conſervaſti, & ſacrarium manet incon-
"taminatum. nec ineum, cujus ſperas auxi-
"lium, aliquid ſceleris admiſiſti; ſed *is* ſacra
"ſolennia conſequitur. Et ſiquidem tibi, ô
"ſceleratiſſime, quiſquam quotidianum aufe-
"rat cibum, eum pro hoſte nefario habebis;
"ipſum vero Deum, quem perpetuo cultu pri-
"vaſti, in bello tibi auxilio ſperas futurum? &
"Romanis peccata imputas, qui hucuſque le-
"gibus noſtris curam adhibent; & quæ ipſe
"interdixiſti ſacra, Deo ut reddantur vi con-
"tendunt? Quis non gemeret,& urbem ob ino-
"pinatam mutationem defleret,quod alienige-
"næ quidem hoſteſq; impietatem tuam emen-
"datum eant; tu vero Judæus, inter leges edu-
"ctus, eis etiam quam illi infeſtior ſis? Atqui,
"Joannes, ut malorum te pœniteat non turpe
"eſt in extremis, bonumque tibi exemplum
"civitatem ſervare cupienti propoſitum eſt in
"Jechonia rege Judæorum: qui, cum olim Ba-
"bylonius propter ipſum cum exercitu *contra*
"*urbem* veniſſet, ſponte ea, priuſquam capere-
"tur, exceſſit, & cum cognatione ſua voluntariam captivitatem ſuſtinuit,ne ſancta hæc hoſtibus proderet, Deique domum ardentem videret. Ob hoc *jane* ſacra omnium Judæorum
"commemoratione celebratur, eumque me-
"moria per ſæcula tranſmiſſa ſemper nova immortalem poſteris tradidit. Bonum,ô Joannes,
"exemplar, etiamſi immineat periculum. Ego
"autem veniam quoque tibi à Romanis ſpon-
"deo. At memento quod popularis qui ſum
"te moneam,Judæuſque iſta promittam: ſpe-
"ctarique oporteat quis ſit auctor, & unde
"*conſilium*. Abſit enim unquam me ita captivum vivere, ut genus in memoria tenere
"deſinam, aut eorum quæ è patria mea ſint
"obliviſcar. Rurſum indignaris, & vociferaris,mihique maledicis. Etiam acerbiora mereor, qui adverſus fata te hortor & ſuadeam,
"Deique ſententia condemnatos ſervare con-
"tendam. Quis ignorat ſcripta veterum prophetarum, & oraculum quod miſeræ civitati
"jam præſens imminet. Tunc enim ejus ex-
"cidium *fore* prædixêre,quando aliquis è popularibus cædem patrare incipiet. Veſtris
"autem cadaveribus nonne civitas & tem-
"plum omne repletum eſt? Deus profecto,
"Deus

Joſephus interpres Cæſaris orat obſecrataque Judæos.

Tyrannus convicietur Joſepho.

Joſephi oratio, Judæis deditionem ſuadens.

a Ως ἂν ὧν *Vat.* & *Bod.* quo admiſſo dicendum vocem ἀκουσὸς aut ſimile vocabulum deſiderari. *Ruſinus* vertit, *ne ſoli Joanni hæc inſinuarentur, ſed etiam pluribus, unde exaudiri poſſet conſtitit, & mandata Cæſaris Hebraico ſermone diſſeruit.* *b* Αποδίδναι *Big.* *c* Εις ὃν τ' ἐλπίζεις σύμμαχον *Big.* *d* Αφίλη *Big.* & *Bod.* *e* Ηγήσῃ *Big.* *f* Απεσίρησας *Big.* *g* Αλλ' ὦ Ιωάννη *Voſſ.* & *Bod.* *h* Ιδιὸν legiſſe videtur *Ruf.* *i* Vocem ἁπάντων neglexit *Ruf.* *k* Ita cum *Cod. Big.* ὑμνῇ in *Editis Aliiſque.* *l* Υπὸ Θεοῦ *Big.* & *Bod.* *m* Επιλείπουσα *Big.* *n* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ὑμετέρων in *cæteris.*

"Deus ipſe cum Romanis ignem ei luſtratio-
"nis infert, totque ſcelerum plenam civitatem
"è ſedibus evellit.

2. Hæc Joſepho cum fletu & lachrymis proſequente, ſingultibus vox ejus interrupta eſt. Et Romani quidem miſerati ſunt & ipſum ob ea quæ paſſus eſt, & admirati eorum ergo quæ facere deſtinavit: Joannes autem ejuſq; ſocii magis contra Romanos irritabantur, illum quoque capere cupientes. Cæterum nobilium plurimos commovit *ejus* oratio. & nonnulli quidem, ſeditioſorum cuſtodias formidantes, cum ſociis ſuis manebant, quamvis certi de ſuo pariter & civitatis exitio. Erant autem qui, capto ſecuræ diſceſſionis tempore, ad Romanos confugere. in quibus erant Joſephus quidem & Jeſus pontifices; filii vero pontificum, tres quidem Iſmaëli, cui apud Cyrenen fuerat caput abſciſſum; & Matthiæ quatuor, alterius vero Matthiæ unus, qui poſt interitum patris aufugerat, quem Simon Gioræ cum tribus filiis, ut ſupra dictum eſt, interemit. Multi autem ex aliis nobilibus una cum pontificibus migrabant *ad Romanos*: eoſque Cæſar cætera humaniter excepit, ſcienſque inter alienigenarum mores haud jucunde illos victuros eſſe, in Gophnam dimiſit, eis interim illic manere perſuadens, ut qui poſſeſſiones ſingulis redditurus eſſet, cum bello confecto frueretur otio. Et illi quidem in urbeculam *ſibi* conceſſam, cum omni ſecuritate, læti diſcedebant. Cum autem illi non comparerent, ſeditioſi iterum divulgarunt, transfugas à Romanis occiſos eſſe, ſcilicet ut metu à fuga reliquos deterrerent. Et pauliſper *quidem* ut antea hæc calliditas eis profuit: nam metus eos impedivit quo minus transfugerent.

Joannes cum ſuis irritati.

Judæorum nobilium plurimi ad Romanos confugiunt.

Cæſar eos humaniter excipit.

3 Rurſus autem, poſtquam eos Titus revocatos à Gophna cum Joſepho muros obire & populo in conſpectum dari juſſiſſet, plurimi ad Romanos fugiebant. Frequentes vero congregati, & ante Romanos ſtantes, cum ejulatu & lachrymis ſeditioſis ſupplicabant, primo quidem ut Romanos in omnem civitatem reciperent, patriamq; iterum ſervarent: ſin vero hoc diſpliceret, ſaltem de fano exirent, templumq; ſibi eruerent. non enim auſuros ne maxima quidem neceſſitate Romanos ignem ſanctis immittere. His autem illi magis adverſabantur; cumque multa in transfugas vociferaſſent maledicta, ſupra ſacras portas ſcorpiones & catapultas & baliſtas diſpoſuêrunt. adeo ut omne quidem circa fanum ſpatium mortuorum multitudine cœmeterio, templum vero ipſum caſtello ſimile videretur. In loca autem ſancta & inacceſſa, cum armis & manibus adhuc gentili cæde calentibus, inſiliebant; & eò iniquitatis proceſſerunt, ut quam ad indignationem Judæos adduci veriſimile erat, ſi hanc Romani in ipſos injuriam admiſiſſent, ea tunc in Judæos, propria ſacra temerantes, uterentur Romani. Nemo ſane erat ex militibus qui non cum horrore templum aſpiceret atque adoraret, optaretque ut latrones, antequam inſanabile malum paterentur, reſipiſcerent.

Judæorum ad deditionem impetus.

"Θεὸς αὐτὸς ἐπάγει μὲν Ρωμαίων [a] καθάρσιον [b] αὐτῇ πῦρ,
"καὶ τοσαύτην μιασμάτων γέμουσαν πόλιν ἀναρπάζει.

Β'. Ταῦτα λέγων ὁ Ἰώσηπος [c] μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων, λυγμῷ τὲ φωνὴν [d] ἀνεκόπη. οἱ Ρωμαῖοι μὲν ὠκτειρόν τε τὰ πάθη, καὶ τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ ἐθαύμαζον. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην παρωξύνοντο μᾶλλον ὅτι τὸν Ρωμαίους, ἐπιθυμοῦντες ἐγκρατεῖς [e] καὶ ἐκείνου γενέσθαι. τὸ γε Β'.
μὴν εὐγενῶν πολλοὺς ἐκίνησεν ὁ λόγος. οἱ πρὸς μὲν, ἀρρωδοῦντες τὰς φυλακὰς τῶν στασιαστῶν, καθ' χώραν ἔμενον, ἀπώλειαν μέντοι σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως κατεγίνωσκον. εἰσὶ δ' οἳ, καιροφυλακήσαντες ἄδειαν ἀναχωρήσεως, πρὸς τοὺς Ρωμαίους κατέφυγον. ὧν ἦν ἀρχιερεῖς μὲν Ἰώσηπός τε καὶ Ἰησοῦς, υἱοὶ δ' ἀρχιερέως, τρεῖς μὲν Ἰσμαήλου δὲ καταμηνύσαντος τὸν Κυρήνη, καὶ δὲ Ματθίου [f] τέσσαρες, καὶ εἷς ἑτέρου Ματθίου παῖς, διαδρὰς μὲν τὴν πατρὸς ἀπώλειαν, ὃν ὁ δὲ Γιώρα Σίμων ἀπέκτεινε, σὺν τέσσιν υἱοῖς, ὡς προεῖπον. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων εὐγενῶν τοῖς ἀρχιερεῦσι συμμετεβάλλοντο. Καῖσαρ δ' αὐτοὺς τά τε ἄλλα φιλοφρόνως ἐδέξατο, καὶ γινώσκων ἀλλοφύλοις ἤθεσιν ἀνδρὶ τὴν ἀμιξίαν ἔξειν, ἀπέπεμψεν αὐτοὺς εἰς Γόφναν, τίσας ὡς παραμένειν· ἀποδώσειν δὲ ἑκάστῳ τὰς κλήσεις, καθ' σχολὴν δὲ τοῦ πολέμου γενόμενος. ᾧ μὲν οὖν εἰς ὃ δοθὲν πολίχνιον, μετὰ πάσης ἀσφαλείας, ἀνεχώρουν ἄσμενοι. μὴ φαινομένων δ' αὐτῶν, διεφήμισαν οἱ στασιασταὶ πάλιν, ὡς ἀποσφαγεῖεν ὑπὸ Ρωμαίων οἱ αὐτόμολοι, δι' ὃ τοῦτο τοὺς λοιποὺς ἀποτρέποντες τοῦ φόβου διαδιδράσκειν. ἤνυσε δ' ὡς ἡ φάτις αὐτοῖς ὃ παύεργμα τοῖς κακοῖς, ἐπισχέθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ δέους αὐθομολεῖν.

γ'. Αὖθις δ', ὡς ἀνακαλέσας τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῶν Γ'.
Γόφνας Τῖτος ἐκέλευσε μὲν τοῦ Ἰωσήπου συμπεριελθόντας, ὃ τεῖχος ὀφθῆναι τῷ δήμῳ, πλεῖστοι προὺς τοὺς Ρωμαίους ἔθεον. γινόμενοι δ' ἀθρόοι, καὶ περὶ τὸν Ρωμαίων ἱσταμένοι, μετ' οἰμωγῆς καὶ δακρύων ἱκέτευον τοὺς στασιαστάς, ὃ μὲν πρῶτον, ὅλην τοὺς Ρωμαίους δέξασθαι τῇ πόλει, καὶ τὴν πατρίδα σῶσαι πάλιν· εἰ δὲ μὴ, τοῦ τε ἱεροῦ πάντως ὑπεξελθεῖν, καὶ ῥύσασθαι τὸν ναὸν αὐτοῖς. ἃ γὰρ ἂν τολμῆσαι Ρωμαίους μὴ μεγίστης ἀνάγκης καταφλέξαι τὰ ἅγια. τούτοις μᾶλλον ἀντεφιλονείκουν, καὶ πολλὰ βλάσφημα τοῖς αὐθομόλοις ἀντικεκραγότες, ὅτι τῶν ἱερῶν πυλῶν τοὺς τε ὀξυβελεῖς καὶ καταπέλτας καὶ λιθοβόλους μηχανὰς διέσπων. ὡς ὁ κύκλῳ μὲν ἱερὸν ἀπὸ πλήθους νεκρῶν προσπεπλέναι πολυανδρίῳ, τὸν δὲ ναὸν αὐτὸν φρουρίῳ. τοῖς δ' ἁγίοις καὶ ἀβάτοις μὴ τὸ ὅπλον εἰσεπήδων, θερμὰς ἔτι τὰς χεῖρας ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντες φόνων· καὶ προὔκοψαν εἰς τοσοῦτον προπετείας, ὥστε εἰ ἂν εἰκὸς ἀγανάκτησιν γενέσθαι Ἰουδαίων, εἰ Ρωμαῖοι ταῦτα ἐξυβρίζοιεν εἰς αὐτούς, ταύτην εἶχε προφὴ Ρωμαίων τότε τοὺς Ἰουδαίους ἀσεβεῖσθαι εἰς τὰ ἴδια. τὸ μέν γε πραπεπτωκὸς οὐκ ἔστι ὅς τις ἂν μὴ φείκοις εἰς τὸν ναὸν ἀφεώρα καὶ προσεκύνει, τούς τε λῃστὰς ἤνυτο, πολὺ ἀνηκέστων παθῶν, μεταυοῆσαι.

δ'. Τῖτος

a Καθαρσιον *Big. & Vat.* b Αὐτὴ legiſſe videtur *Ruf.* c Μετ' ὀδυρμῶν *Big.* d Επικόπη *Big. & Vat.* e Ita *Big. Voſſ. & Bod.* antea erat ἐγκρατεῖς γενέσθαι ὁπαίτω. f Ita *Big. & Ruf.* καὶ τέτταρες Ματθίου παῖς in *Editis Aldiſque.* g Ita *Big.* vocula ἐξ *reliquis* aberat. h Ως που ἂν εἰκὸς *Big.* ὥστε ἢν ἂν εἰκὸς ἦν ἀγανάκτησιν *Vat.*

δ'. Τῖτος δ' ὑποπτεύσας πάλιν [a] ἐξεπείδιζε τὸν περὶ τὸν Ἰωάννην, λέγων, "Ἆρ' οὐχ ὑμεῖς, ὦ μιαρώτατοι, "τὸ δημόσιον τοῦτον προβάλεσθε τὸν ἁγίων; οὐχ ὑμεῖς "δὲ τὰς ὑπὲρ σήλας διεφήσατε, [b] γράμμασιν Ἑλλη- "νικοῖς καὶ ἡμετέροις κεχαραγμένας, [c] ἃ μηδένα ὅ γέ- "σιον ὑπερβαίνειν παραγγέλλει; οὐχ [d] ἡμεῖς δὲ τοὺς "ὑπερβάντας ὑμῖν ἀναιρεῖν ἐπιτρέψαμεν, κἂν [e] Ρω- "μαῖός τις ᾖ; τί οὖν νῦν, ἀλιτήριοι, καὶ νεκροὺς ὑπὲρ "καταπατεῖτε; τί δὲ τὸν ναὸν αἵματι ξένῳ καὶ ἐγχω- "είῳ φύρετε; μαρτύρομαι θεοὺς ἐγὼ πατρίους, καὶ εἴ τις "ἐφεώρα ποτὲ τόνδε τὸν χῶρον, νῦν μὲν δὴ οὐκ αἴσθομαι, "μαρτύρομαι δὲ καὶ [f] στρατὸν ἐμὸν, καὶ τοὺς [g] παρ' ἐμοὶ "Ἰουδαίους, καὶ ὑμᾶς αὐτούς, ὡς οὐκ ἐγὼ θέλω ὑμᾶς "ἀναγκάζω μιαίνειν· κἂν ἀλλάξητε τὸν βεβηλώσεως τὸν "τόπον, ὅτε παρελεύσεταί τις Ρωμαίων τοῖς ἁγίοις, "ὅτε [h] συνδείσω. τηρήσω δὲ τὸν ναὸν ὑμῖν, καὶ μὴ θέ- "λοντι.

ε'. Ταῦτα τοῦ Ἰωσήπου διαγγέλλοντος οὐκ ἔφ' Καί- σαρος, οἱ λῃσταὶ καὶ ὁ τύραννος, [i] οὐκ ἀπ' εὐνοίας ἀλλὰ μᾶλλον δειλίαν γνεσθαι τὰς παρακλήσεις δοκοῦντες, ὑπερη- φάνευν. Τῖτος δὲ, ὡς ὅτε εἶχεν ἑαυτὸν τοὺς ἄνδρας οὐδὲ φειδὼ ποιεῖσθαι [j] τοῦ ναοῦ ποιουμένους ἐφορᾷ, πάλιν τοὺς πόλεμον κα'. ἄγειν ἐχώρει. πᾶσαν μὲν οὖν τὴν δύναμιν ἐπάγειν αὐτοῖς οὐχ οἷόν τε ἦν, μὴ χωρουμένου τοῦ τόπου· τριάκοντα δ' ἐπιλέξας ἀφ' ἑκάστης ἑκατονταρχίας τοὺς ἀρίστους, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀνὰ χιλίους παραδούς, τούτων δ' ἐπιτά- ξας ἡγεμόνα Κερεάλιον, ἐπιθεῖναι προσέταξε τοῖς φυ- λακοῖς περὶ ὥραν τὴν νυκτὸς ἑνάτην. ὅτε δὴ καὶ αὐτὸν ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ συγκαλαβόντα παρεσκευασμένον, οἵ τε φίλοι μὴ ὁ μέγεθος τοῦ κινδύνου κατίδοι, καὶ τὰ παρὰ τῶν ἡγεμόνων λεγόμενα. "πλέον γὰρ αὐτὸν ἀνύσειν, ἔφασαν, ὅτι τὴν "Ἀντωνίας καθεζόμενον, καὶ τὴν μάχην ἀγωνοθετοῦντα τοῖς "στρατιώταις, ἢ εἰ καταβὰς προκινδυνεύοι. πάντας γὰρ "ὁρῶντος Καίσαρος, ἀγαθοὺς πολεμιστὰς ἔσεσθαι." τούτοις πειθεὶς ὁ Καῖσαρ, "[k] δι' ἓν τοῦτο τοῖς στρατιώταις ὑπο- "μένειν εἶπεν, ἵνα κρίνῃ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, καὶ μήτε τὸν "ἀγαθῶν τις ἀγέρασος, μήτε τὸν ἑαυτῶν ἀπειρότερος δια- "λάθῃ, γίνηται δ' αὐτόπτης καὶ μάρτυς ἁπάντων, ὁ καὶ "τοῦ κολάζειν καὶ τοῦ τιμᾶν κύριος," τοὺς μὲν, ὅτι πλεῖ πρὸς ἕξιν ἔπεμπε καθ' ἣν ὥραν [l] καὶ προείρητο, πρόελ- θὼν δ' αὐτὸς εἰς τὸ κάτοπτον ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας ἐκε- ϛ'. ραδόκει τὸ μέλλον.

ς'. Οὐ μὴν οἵ γε πεμφθέντες τοὺς φύλακας εὗρον κοιμωμένους ὡς ἤλπισαν, ἀλλ' [m] ἀναπηδήσασι μὴ χρωγῆς εὐθέως συνεπλέκοντο. πρὸς δὲ τὸν τῶν ἐκ- κοιτούντων βοὴν ἔνδοθεν οἱ λοιποὶ κατὰ τάφος ἐξέθεον. [n] τῶν μὲν δὴ πρώτων τὰς ὁρμὰς ἐξεδέχοντο Ρωμαῖοι· πρεσπίπτον δ' οἱ μετ' ἐκείνους τῷ σφετέρῳ τάγματι, καὶ πολλοὶ τοῖς οἰκείοις ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο. [o] τὴν μὲν γὰρ διὰ βοῆς ἐπίγνωσιν ἡ χρωγὴ συγχυθεῖσα παρ' ἀμφοῖν, [p] τὴν δὲ ὀμμάτων ἡ νὺξ ἕκαστον ἀφείλετο, καὶ τυφλώττειν ἄλλους

4. Titus autem, cum admodum doleret vicem eorum, iterum Joannem ejusque socios his verbis increpabat, "Nonne vos, ὁ scele- "ratissimi, hunc cancellum *locis* sanctis obje- "cistis? Nonne vos columnas ad certa inter- "valla in eo statuistis, literis Græcis ac nostris "inscriptas; quibus edicitur, ne septa quidem "cuiquam licere transgredi? Nonne eos qui "transiissent, quamvis Romanus quis esset, vo- "bis necare permisimus? Quid igitur in eo "etiam mortuos nunc conculcatis, ὁ nocen- "tissimi? Cur autem templum & externo & "gentili sanguine contaminatis? Testor ego "patrios Deos, & si quis olim hunc locum re- "spexit (nunc enim neminem *ad eum respice- "re* arbitror) itemque testor & exercitum "meum, & Judæos qui apud me sunt, & vos- "metipsos, quod non ego vos ad hæc violan- "da compellam: & si locum aciei mutave- "ritis, neque accedet ad sancta quisquam Ro- "manorum, neque contumeliam *eis* faciet. Vo- "bis autem etiam invitis templum servabo.

Titus adhuc tentat Joannem adducere ad deditionem.

Titi protestatio.

5. Hæc Josepho illis *Hebraice* renuncian- V.
te mandato Cæsaris, latrones ac tyrannus, non ex benevolentia sed timiditate adhortationes proficisci existimantes, superbia efferebantur. Titus autem, cum illos neque suas fortunas miserari neque templo parcere videret, invitus bellum repetebat. Et copias quidem universas, quod locus eas non caperet, illis admovere non poterat: tricenis autem optimorum ex singula centuria delectis, & tribunis per millenos attributis, hisque duce præposito Cereali, sub noctis horam nonam custodes aggredi jussit. Cum autem ipse quoque in armis esset, simulque ad descensum semet paravisset, propter periculi magnitudinem eum amici cohibebant, atq; illa quæ à ducibus dicta erant. "Plus enim ipsum effecturum, "ajebant, ad Antoniam sedentem, pugnamque "assignantem militibus, quam si descenderet, "periculisque pro illis se objiceret: quippe "omnes in conspectu Cæsaris strenuos fore "bellatores." Istis obsequutus Cæsar, cum ad milites dixisset, "ob hoc solum se ma- "nere, ut de eorum virtute judicaret, & ne- "que fortis quisquam præmio careret, neque "ignavus pœnam evaderet, sed omnium spe- "ctator ipse esset & testis, penes quem ulci- "scendi & remunerandi arbitrium," illos quidem ad rem aggrediendam, hora quæ supra memorata est, dimisit; ipse vero, ad speculam ex Antonia progressus, quid fieret exspectabat.

Illi refragantur objecti.

Cerealis cum expedita manu jubetur impressionem facere in templum.

6. Verum hi qui missi fuerant non uti spera- *Acer conflictus Judæorum & Romanorum.*
bant somno oppressos invenerunt, sed cum clamore insilientibus statim ad manus ventum est. Cæteri autem excubitorum clamoribus exciti ex ædibus se turmatim proripiebant. Primorum quidem impetum excipiebant Romani: & qui illos sequerentur in agmen proprium incidebant, multisque suorum velut hostibus utebantur. Nam voce quidem suorum agnitionem confusus utriusque partis clamor, oculis vero quo minus discernerentur nox omnino impediebat: ac præterea quibusdam

cæci-

a Ἐξεπειδίζετο *Vat.* b Ἐν γράμμασιν *Big.* c Ita cum Cl. *Lowthio*, & *Bosio* pro ἃς μηδένα rescripsi. πᾶσιν μηδένα *Big.* d Ὑμεῖς *Big.* e Ρωμαῖον *Voss.* f Στρατὸν τὸν ἐμὸν *Big.* g Παρ' ἐμοῖ *Big.* h Προσυβρίζω *Big.* i Οὐ κατ' εὔνοιαν *Big.* k Καὶ διὰ τοῦτο *Big.* l δι' ἣν τοῦτο *Voss.* l Illud καὶ non agnoscit *Big.* m Ἀναπηδήσαντες *Vat.* n Τῶν μὲν δὴ πρῶτον *Big.* o Καὶ τὸν μὲν διὰ β. *Big.* p Τὸν δ' ὀμμάτων *Vat.*

Aliarte ancipiti pugnatur.

cæcitatem injiciebat furor, aliis timor. idcirco obvium quemque ſine diſcrimine feriebant. Et Romanis quidem, ſcutorum conjunctione ſeptis, & per globos proſilientibus, ignoratio minus nocebat: teſſeræ enim ſuæ quiſque meminerat. Judæi vero ſemper disjecti, & tam impetus quam receſſus temere facientes, ſibi invicem hoſtium ſpeciem ingerebant: nam revertentem ſuum quiſque per tenebras quaſi Romanum aggredientem excipiebat. Qua re factum ut plures à ſuis quam ab hoſtibus ſauciarentur, donec orto die viſu deinceps pugna diſcerneretur, & in acie ex adverſo ſtantes bono ordine hoſtes telis peterent atque propulſarent. Neutri vero cedebant, neque labore fatigabantur. Sed Romani quidem & ſigillatim & multi ſimul veluti in conſpectu Titi ſtrenue concertabant: illumque diem ſibi quiſque promotionis initium fore putabat, ſi fortiter dimicaſſet. Judæis autem miniſtrabat audaciam & proprium cujuſque periculum, & quod templo metuerent, quodque tyrannus inſtaret, alios quidem obſecrans, alios vero verberans, & minis *ad pugnam* incitans. Verum accidebat ut maxima ex parte ſtataria eſſet pugna; atque in exiguo ſpatio & celeriter *huc illuc inclinaret acies. neutra enim pars prolixum fugiendi vel perſequendi ſpatium habebat. Semper autem prout res *utrinque* eveniebat ex Antonia tumultus erat, ad ſuos clamantium, ſi ſuperarent, ut bono animo eſſent, ſin vero fugerent, ut fugam ſiſterent: eratque veluti quoddam belli theatrum. nec enim vel Titum, vel alios qui cum eo erant, quicquam latebat eorum, quæ in pugna gerebantur. Poſtremo nona noctis hora cœpto prælio, non niſi poſt quintam diei horam diremptum eſt;

Dubia victoria.

cum neutri eo loco unde pugnam inière certa fuga ceſſiſſent, verum mediam in ancipiti acie victoriam reliquiſſent. Et Romanorum quidem plurimi egregie dimicabant: Judæorum vero, ex parte Simonis, Judas Mertonis filius, & Simon Joſiæ; ex Idumæis, Jacobus & Simon, hic Cathlæ filius, Jacobus autem Soſæ; atque ex Joannis factione, Gyphthæus & Alexas; & ex Zelotis, Simon filius Jairi.

Aggeres quatuor è regione templi exſtructi.

7. Interea autem reliqua Romanorum manus, ſeptem diebus Antoniæ fundamentis eversis, latum ad templum aſcenſum muniverunt. Et legiones cum primo muro appropinquaſſent, aggeres moliri cœperunt: unum quidem contra interioris templi angulum, qui ad ſeptentrionem orientemque ſpectabat; alterum vero ad exedram ſeptentrionalem, quæ inter duas portas erat; aliorum vero duorum unum contra porticum occidentalem templi exterioris; alterum vero contra ſeptentrionalem. Veruntamen opera illis procedebant magno cum labore & gravi difficultate, materiemque à centeſimo uſque ſtadio comportarunt. Interdum autem inſidiis ipſi lædebantur, utpote minus cauti quod *inſidiatores* facile ſuperare ſe poſſe putarint, atque Judæos propter deſperationem ſalutis audaciores haberent. Nonnulli enim equitum, quoties ad lignum ſive fœnum

ὡς μὲ οἱ θυμοὶ παρεσκεύαζον, ὡς δὲ οἱ φόβοι. ἀφ' τοῦτο τ πρόσφυχόντα πλήθειν ἦν ἄκριτοι. Ρωμαίους μὲν οὖν συνκαπικότας, καὶ κ' συντάξεις πεπιδῶντας, ἧττον ἔλαθεν ἄγνοια· ἡ γὰρ ἦν παρ' ἑκάτερα μνήμη γ συνθήματος. Ιουδαῖοι δ' ἀεὶ σκεδαννύμενοι, ἡ τὰς τε προσβολὰς, ἡ τὰς ὑποχωρήσεις ἀνέδην ποιούμενοι, πολλάκις φαντασίαν παρεῖχον ἀλλήλοις πολεμίων· τ ὑποτρέποντα γὰρ ἕκαστος οἰκεῖον ἀφ' σκότους ὡς ὁπότ' Ρωμαῖον ὑπεδέχετο. πλείους γὰρ ὑπὸ τ ἰδίων, ἢ τ πολεμίων ἐτρώθησαν, ἕως ἡμέρας γενομένης ὄψει ὃ λοιπὸν ἡ μάχη διεκρίνετο· ἡ κ' φάλαγγα διασάντες, τοῖς τε βέλεσιν εὐτάκτοις ἐχρῶντο [a] ἡ τ ἀμύναις. ὠθ' ἕτεροι δὲ θ' εἶκον θ' ἐκόπτων. ἀλλ' οἱ μὲ, ὡς ἐφορᾶτο [b] Τίτῳ, κατ' ἄνδρα ἡ κ' συνλάξεις ἦσσον ἀλλήλοις, ἡ προκοπὴς ἕκαστος ἐκείνην αὐτῷ τ ἡμέραν ἄρξειν ὑπελάμβανεν, εἰ γενναίως ἀγωνίσαιτο. Ιουδαίοις δ' ἐβεβήθει τὰς τόλμας, ὅ,τε θεὸς σφῶν αὐτοῖς ἡ ὅ ἱερὸς φόβος, ἡ ὁ τύραννος ἐφεστὼς, ἡ τὸς μὲν προκαλῶν, τὸς δὲ μαστιγῶν καὶ διαχείρων ἀπειλαῖς. συνέβαινε δὲ ὃ μὲν πλεῖστον ταδιαίαν ἐπὶ τὸν μάχην, ὀλίγῳ δὲ καὶ ταχέως ἀνατρέφεσθαι τὰς ῥοπάς. ὠθ' ἕτεροι γὰρ θ' τε φυγῆς θ' τε διώξεως μηκέτ' εἶχον. ἀεὶ δὲ πρὸς τὸ συμβαῖνον [c] οἰκείως ἀπὸ τ Αντωνίας ὁ θόρυβος ἦν, θαρρεῖν δὲ καὶ κρατοῦσι τοῖς σφετέροις [d] ἐπεβόων, καὶ μένειν παρομένοις· ἦν δ' ὥσπερ π πολέμου θέατρον. οὐδὲν γὰρ θ' τε Τίτον, θ' τε τὸς ἄλλους τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐλάνθανε τ ἐν τῷ μάχῃ. ὃ δὲ πέρας ἀρξάμενοι τῆς νυκτὸς ὀνάτης ὥρας, [e] ὑπὲρ πέμπτην τ ἡμέρας διελύθησαν, ἀφ' οὗπερ ἤρξαντο τόπου τ συμβολῆς, μηδ' ἕτεροι βεβαίως κλίναντες τὰς ἑτέρας, ἀλλὰ τῷ μέσῃ μὲν ἐν ἀγχωμάλῳ τῇ παρατάξει καταλιπόντες. καὶ Ρωμαίων μὲ ὀλίγους ἠγωνίσαντο πολλοί· Ιουδαίων δ' ὧν μὲ τ μὲν Σίμωνα Ιούδας ὁ θ' Μέρτωνος, καὶ Σίμων ὁ θ' Ιωσίου, τ δὲ Ιδουμαίων Ιάκωβος καὶ Σίμων, Καθλᾶ μὲ θ' τος παῖς, Σωσᾶ δὲ ὁ Ιάκωβος, τ δὲ μ' Ιωάννου Γυφθαῖος καὶ Αλεξᾶς, τ δὲ ζηλωτῶν Σίμων υἱὸς Ιαείρου.

ζ. Ἐν τούτῳ δ' ἡ λοιπὴ τ Ρωμαίων δύναμις, ἡμέραις ἑπτὰ καταστρεψαμένη τὰς τ Αντωνίας θεμελίους, μέχρι θ' ἱερᾶς πλατείας ἄνοδον [f] εὐτρεπίσαντο. πλησιάσαντα δὲ τῷ τοίχῳ προβόλῳ τὰ τάγματα [g] κατήρχετο χωμάτων. ὃ μὲ ἄντικρυς τ [h] θ' ἔσω ἱερᾶς γωνίας, ἥτις πρὸς κατ' ἄρκτον καὶ δύσιν, ὃ δὲ κ' τ βόρειον ἐξέδραν, ἡ μεταξὺ τ δύο πυλῶν πρὸς, τ δὲ λοιπῶν δύο, πάντων μὲ κ' τ ἑσπέριον τοὰν θ' ἔξωθεν ἱερᾶ, τὸ δὲ ἕτερον ἔξω κατὰ τὸν βόρειον. προύκοπτε μέν τοι μετὰ πολλῆς καμάτου καὶ παλαιπωρίας αὐτοῖς τὰ ἔργα, καὶ τὴν ὕλην ἀφ' ἑκατὸν σταδίων συγκομίζουσιν. ἐκακοῦντο δ' ἐν' ὅπου καὶ [i] κατ' ὀφθαλμὸς αὐτοὶ, ἀφ' προσίας θ' κρατεῖν ὄντες ἀδεέστεροι, καὶ δι' ἀπόνοιαν [k] ἤδη σωτηρίας χρώμενοι τολμηροτέροις τοῖς Ιουδαίοις. πολλοὶ γὰρ ἱππέων τινὲς, ὁπότε προέλθοιεν ὀπὶ ξυλείαν ἢ χόρτου

Aliarte ancipiti pugnatur. 1 ἀμφοτέρων *Big.* 2 ἐπὶ τῆς ἀμφοτέρων *Big.* 3 ἐπὶ τῆς *Big.* 4 ἐπὶ τῆς *Big.* 5 ἐπὶ τῆς *Big.* 6 ἐπὶ τῆς *Big.* 7 ἐπὶ τῆς *Big.* 8 ἐπὶ τῆς *Big.* 9 ἐπὶ τῆς *Big.* 10 ἐπὶ τῆς *Big.* 11 ἐπὶ τῆς *Big.* 12 ἐπὶ τῆς *Big.* 13 ἐπὶ τῆς *Big.* 14 ἐπὶ τῆς *Big.* 15 ἐπὶ τῆς *Big.* 16 ἐπὶ τῆς *Big.* 17 ἐπὶ τῆς *Big.* 18 ἐπὶ τῆς *Big.* 19 ἐπὶ τῆς *Big.* 20 ἐπὶ τῆς *Big.* 21 ἐπὶ τῆς *Big.* 22 ἐπὶ τῆς *Big.* 23 ἐπὶ τῆς *Big.* 24 ἐπὶ τῆς *Big.* 25 ἐπὶ τῆς *Big.* 26 ἐπὶ τῆς *Big.* 27 ἐπὶ τῆς *Big.* 28 ἐπὶ τῆς *Big.* 29 ἐπὶ τῆς *Big.* 30 ἐπὶ τῆς *Big.* 31 ἐπὶ τῆς *Big.* 32 ἐπὶ τῆς *Big.* 33 ἐπὶ τῆς *Big.* 34 ἐπὶ τῆς *Big.* 35 ἐπὶ τῆς *Big.* 36 ἐπὶ τῆς *Big.* 37 ἐπὶ τῆς *Big.* 38 ἐπὶ τῆς *Big.* 39 ἐπὶ τῆς *Big.* 40 ἐπὶ τῆς *Big.* 41 ἐπὶ τῆς *Big.* 42 ἐπὶ τῆς *Big.* 43 ἐπὶ τῆς *Big.* 44 ἐπὶ τῆς *Big.* 45 ἐπὶ τῆς *Big.* 46 ἐπὶ τῆς *Big.* 47 ἐπὶ τῆς *Big.* 48 ἐπὶ τῆς *Big.* 49 ἐπὶ τῆς *Big.* 50 ἐπὶ τῆς *Big.* 51 ἐπὶ τῆς *Big.* 52 ἐπὶ τῆς *Big.* 53 ἐπὶ τῆς *Big.* 54 ἐπὶ τῆς *Big.* 55 ἐπὶ τῆς *Big.* 56 ἐπὶ τῆς *Big.* 57 ἐπὶ τῆς *Big.* 58 ἐπὶ τῆς *Big.* 59 ἐπὶ τῆς *Big.* 60 ἐπὶ τῆς *Big.* 61 ἐπὶ τῆς *Big.* 62 ἐπὶ τῆς *Big.* 63 ἐπὶ τῆς *Big.* 64 ἐπὶ τῆς *Big.* 65 ἐπὶ τῆς *Big.* 66 ἐπὶ τῆς *Big.* 67 ἐπὶ τῆς *Big.* 68 ἐπὶ τῆς *Big.* 69 ἐπὶ τῆς *Big.* 70 ἐπὶ τῆς *Big.* 71 ἐπὶ τῆς *Big.* 72 ἐπὶ τῆς *Big.* 73 ἐπὶ τῆς *Big.* 74 ἐπὶ τῆς *Big.* 75 ἐπὶ τῆς *Big.* 76 ἐπὶ τῆς *Big.* 77 ἐπὶ τῆς *Big.* 78 ἐπὶ τῆς *Big.* 79 ἐπὶ τῆς *Big.* 80 ἐπὶ τῆς *Big.* 81 ἐπὶ τῆς *Big.* 82 ἐπὶ τῆς *Big.* 83 ἐπὶ τῆς *Big.* 84 ἐπὶ τῆς *Big.* 85 ἐπὶ τῆς *Big.* 86 ἐπὶ τῆς *Big.* 87 ἐπὶ τῆς *Big.* 88 ἐπὶ τῆς *Big.* 89 ἐπὶ τῆς *Big.* 90 ἐπὶ τῆς *Big.* 91 ἐπὶ τῆς *Big.* 92 ἐπὶ τῆς *Big.* 93 ἐπὶ τῆς *Big.* 94 ἐπὶ τῆς *Big.* 95 ἐπὶ τῆς *Big.* 96 ἐπὶ τῆς *Big.* 97 ἐπὶ τῆς *Big.* 98 ἐπὶ τῆς *Big.* 99 ἐπὶ τῆς *Big.* 100 ἐπὶ τῆς *Big.*

a Καὶ τῆς ἀμφοτέρους *Big.* b Καίσαρος *Voſſ.* & *Bod.* c Οἰκείως *Vat.* vocem non agnoſcit *Big.* d Επιβόωντο *Big.* e Εἰς πέμπτην *Zonar.* ὑπὲρ πέμπτης *Big.* f Ηυτρεπίσαντο *Big.* g Κατῆρχε τ χωμάτων *Big.* h Τῷ ἔσω ἱερῷ *Big.* i Καὶ κατ' ἐπιβουλὰς αὐτοὶ, ἀφ' προσίας θ' κρατεῖν ὄντες ἀδεέστεροι, καὶ δι' ἀπόνοιαν *Big.* k Ἤδη non agnoſcit *Big.* * Eſt qui vertit, *repellerentur momenta.*

a Οὓς

χόρτυ συλλογὴν, τ̃ δ κομιδ̃ς χεῖνον, ἀνίεσ̃ βόσκεσθαι τὺς ἵππυς ἀποχαλινῶντες, [a] ὅς οἱ Ιυδαῖοι κτ̃ σῖτος ὀκπιδῶντες ἥρπαζον. ἐ τύτυ συνεχῶς γινομένυ, νομίσας Καῖσαρ, ὅτῳ μὲ, ἀμελείᾳ τ̃ σφετέρων πλέον, ἢ τ̃ Ιυδαίων ἀνδρείᾳ γίνεσθ̃ τὰς ἁρπαγάς, ἔγνω σκυθρωπότερον τὺς λοιπὺς τοῖς φυλακαῖς τ̃ ἵππων ἐπιστρέψαι· καὶ κελεύσας ἀπαχθῆναι [b] τ̃ ὑπὲ θάνατον τ̃ ἀπολεσάντων τραπεντ̃ ἕνα, φόβῳ τοῖς ἄλλοις ἐτήρησε τὺς ἵππυς. Οὐκέτι γὰ [c] εἴων νέμεσθ̃, καθάτῳ [d] δὲ συμπεφυκότες αὐτοῖς ὑπὲ τὰς χρείας ἐξήεσ̃. οἱ μὲ οὖν τοῖς τοιχοπολέμυν τ̃ ἱερῷ, ἐ τὰ χώματα [e] διήγειρον.

ιε'. η'. Μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν αὐτ̃ τ̃ ἀνάδυ, πολλοὶ τ̃ στασιαστῶν, οἷς ἁρπαγή τε [f] ἐπέλιπεν ἤδη, ἐ ὁ λιμὸς ἤπτυν, συνελθόντες τᾶς κτ̃ Ὁ Ελαιῶν ὄρος Ρωμαίων φυλακᾶς ὑπεπίθησ̃, τοῖ ὥραν [g] ἑνδεκάτην τ̃ ἡμέρας, οἰόμενοι τοῦτον μὲ ἀδοκήτων, ἔπειτα τοῖς θεραπείας ἤδη ἔ σώματος ὄντων, ῥᾳδίως [h] διεκπεσεῖν. τοιαυτόμυοι δὲ τ̃ ἔφοδον αὐτ̃ οἱ Ρωμαῖοι, ἐ ταχέως ὀκ τ̃ πλησίον φρυρείων συνθραμόντες, εἶργον ὑπερπηδᾶν ἐ διακόπτειν ὃ τοιτείχισμα βιαζομένυς. γενομένης δὲ καρτερᾶς τ̃ συμβολῆς, ἄλλά τε πολλὰ παρ' ἑκατέρων γενναίως ἐτράχθη, Ρωμαίων μὲ μ̃ τ̃ ἰσχύος ἐμπειρίᾳ ἔ πολεμεῖν χρωμένων, Ιυδαίων δ' ἀφειδίσι τᾶς ὁρμᾶς ἐ τοῖς θυμοῖς ἀκρατοχέτοις. ἐστρατήγει δὲ τ̃ μὲ αἰδὼς, τ̃ δ' ἀνάγκη. τότε γὰ ἐξαφεῖναι Ιυδαίυς, ὥσπερ ἄρκυσιν ἐιλημμένυς, Ρωμαίοις αἴσχιστον ἐδόκει· καὶ κεῖνοι μίαν ἐλπίδα σωτηρίας εἶχον, εἰ βιασάμενοι ῥήξειαν ὃ τεῖχος. ἐ τ̃ ἀπ' [i] ἀσπίδος τὶς ἱππέως, Πεδάνιος τ̃νομα, τρεπομένων ἤδη τ̃ Ιυδαίων, ἐ κτ̃ Ὁ φεύγοντος σωνωθυμένων, ῥᾴδιον ὂν πλαγίᾳ παρελαύνων τ̃ ἵππον, ἁρπάζει τινὰ φεύγοντα τ̃ πολεμίων, νεανίαν, εὖ ἐῤῥωμένον τε ἄλλως ὃ σῶμα, ἐ καθωπλισμένον, ὁραξάμενος ὀκ ἄ σφυρᾶ. τοσοῦτον μὲ ἑαυτὸν [k] ὀκτρέχοντος ἐπέκλινε ἅ ἵππυ, τοσοῦτον δ' ἐπιδείξατο τ̃ς τε δεξιᾶς τ̃ τόνου, ἐ ἅ λοιπᾶ σώματος, ἔτι δ' ἱππικ̃ς ἐμπειρίας ἱππικ̃ς. ὁ μὲ ἦν ὥσπέ τι κειμήλιον ἁρπασάμενος ἦκε φέρων Καίσαρι τ̃ αἰχμάλωτον. Τῖτος δὲ τ̃ μὲ λαβόντα τ̃ δυνάμεως θαυμάσας, τ̃ δὲ ληφθέντα τ̃ τοῖ ὃ τεῖχος ὑπιχειρήσεως κολάσαι κελεύσας, αὐτὸς ἐπὶ τοῖς τοῖ ὃ ἱεροῦ [l] διαμάχαις ἦν, ἐ τὰ χώματα κατήπειγεν.

ιϛ'. θ'. Ἐν ᾧ Ιυδαῖοι κακυθμοὶ ταῖς συμβολαῖς, ἀεὶ κατ' ὀλίγον κορυφυμένης ἅ πολέμυ ἐ τ̃ ναῶ τοιστρέποντος, καθάτῳ σηπομένυ σώματος, ἀπέκοπτον τὰ τοιειλημμένα [m] μέλη, φλαύνοντες τινὰ εἰς ὃ τοῖσω νομήν. τ̃ς γὰ Βορέου ἐ κτ̃ δύσιν τοᾶς ὃ συνεχὴς τοῖς [n] Αντωνίαν ἐμπρήσαντες, ἔπειτα ἀπέῤῥηξαν ὅσον πήχεις εἴκοσι, ταῖς ἰδίαις χερσὶν ἀρξάμενοι κρύον τὰ ἅγια. μ̃ δ' ἡμέρας δύο, [o] τετάρτῃ καὶ εἰκάδι ἅ τοιαρημένυ μηνὸς, τινὰ πλησίον τοᾶν ἐσοπιπτόντων Ρωμαίων, καὶ μάχει πεντεκαίδεκα πηχῶν τοικόψαντ@ ἅ πυλῶν, ἀποκόπτουσιν ὁμοίως Ιυδαῖοι τινὰ ὀοφὴν, μήτε καθάπαν ἐξιστάμενοι τ̃ ἔργων, καὶ τὸ τοῖς τινὰ Αν-

colligendum exiiſſent, interea dum id facerent, equos ſuos frenis exutos paſci ſinebant, quos Judæi per cuneos erumpentes rapiebant. Itaque cum id crebro fieret, Cæſar ratus, id quod verum erat, negligentia ſuorum magis, quam Judæorum virtute rapinas contingere, triſti animadverſione cæteros ad equorum cuſtodiam revocare ſtatuit; unoque militum qui equum perdiderat morte damnato, *eo* metu equos ſuos cæteris conſervavit. nunquam enim eos poſthac ad paſcendum dimittebant, ſed tanquam natura his connexi ad neceſſaria egrediebantur. Et illi quidem templum oppugnabant, & aggeres erigebant. *Romanorum equos Judæi rapiunt.*

8. Altera vero die poſt eorum aſcenſum, multi ſeditioſorum, quos rapinæ jam defecerant & fames urgebat, congregati, in præſidia Romanorum juxta Olivarum montem, circa undecimam diei horam, impetum faciunt: ſperantes primo quidem inopinatos, deinde corporis curandi cauſa quieſcentes, facile perrupturos eſſe. Verum Romani cum illorum eruptionem præſenſiſſent, concurſumque feciſſent ex propinquis cuſtodiis, obſtabant eis murum tranſcendere & vi perrumpere conantibus. Acri autem pugna conſerta, & alia multa fortiter utrinque geſta erant; cum Romani quidem præter fortitudinem etiam bellandi peritia, Judæi vero immoderato impetu & effrenatis animis uterentur. illos autem pudor quidem urgebat, hos vero neceſſitas. Tunc enim dimittere Judæos, velut reti comprehenſos, Romanis turpiſſimum videbatur; & illi unam ſpem ſalutis, ſi murum perrumpere poſſent, habebant. Et quidam ex ala equitum, Pedanius nomine, Judæis in fugam verſis, atque in vallem coactis, equo à latere incitato prætervectus, corripit unum ex hoſtibus fugientem, juvenem, & alias corpore validum, & armis undique ſeptum, talo comprehenſum. tantum quippe ſe inclinavit equo currente, tantamque dextræ vim, & reliqui corporis, itemque equeſtris peritiæ oſtendit. Et ille quidem, tanquam pretioſi aliquid rapuiſſet, captivum ſecum adducens ad Cæſarem venit. Titus autem vires illius, qui eum ceperat, admiratus, & captivo, quia murum aggreſſus eſt, ſupplicio tradito, ipſe templi oppugnationem curabat, atque aggeribus erigendis inſtabat. *Pugna ad Montem Olivarum.* *Pedanii fortitudo.*

9. Interim Judæi in conflictibus peſſundati, paulatim ſemper aſcendente bello & in templum etiam ſerpente, ſicuti in corpore putreſcente, membra in quæ jam invaſerat abſcindebant, priuſquam ulterius graſſaretur. Nam cum porticus partem quæ à ſeptentrione & occaſu conjuncta erat Antoniæ incendiſſent, poſtea ad viginti cubitos abruperunt, ſuis manibus ſacra adyta urere aggreſſi. Biduo autem poſt, viceſimo & quarto menſis prædicti die, vicinam porticum incenderunt Romani; flammaque ad cubitos xv progreſſa, Judæi ſimiliter tectum abſcindunt: & ab operibus *eam* non omnino avertentes, quicquid inter ipſos erat *Judæi templi porticus incendunt.*

a Οὓς Ιυδαίοις *Big.* *b* Τῷ ὑπὲ θανάτῳ *Vat.* & *Big.* *c* Εἴων νέμεσθ̃ *Big.* *d* Δὲ *Big.* *e* Διήγειρον *Big.* *f* Ἐπέλειπεν *Big.* *g* Ἑνδεκάτην *Big.* *Voſſ.* & *Ruf.* antea erat δεκάτην. *h* Διεκπεσεῖν *Big.* *i* Ita *Voſſ.* & *Vat.* ἀσπείρης in *cæteris.* *k* Forſan ὀκ πήχυτ@. Conſer *Suidam* in voce Τῖτ@ & v. ῥᾴδιον. *l* Διαμαχίαις *Big.* *m* Μίρη *Big.* *n* Τετράδι *Vat. Voſſ.* & *Big.*

Curſum ignis otioſe metiuntur Judæi.

erat & Antoniam diruunt; etiam cum liceret eis incendium prohibere. Illi autem cum primum ignis injiceretur, otioſi, ejus curſum pro ſua utilitate metiebantur. Qua re fiebat, ut circa templum quidem acie confligere non deſinerent; ſed frequens erat ſingulorum contra ſe invicem excurrentium pugna.

Jonathas Romanos ad ſingulare certamen provocat.

10. Iiſdem autem diebus, quidam ex Judæis, vir & corpore brevis & vultu deſpicabilis, tamque genere quam rebus aliis ignobilis, Jonathas nomine, progreſſus ad Joannis pontificis monumentum, cum alia multa ſuperbe ad Romanos proloquutus eſt, tum quem fortiſſimum haberent ad ſingulare certamen provocavit. At eorum qui in acie ex adverſo inſtructa ſtetere, multi quidem dedignabantur: erant autem inter eos (ut veriſimile) etiam qui timerent: cæterum quoſdam non inconſulta movebat ratio, cum mortis cupido non confligendum eſſe. nam qui de ſalute deſperaſſent, eos præter alia temerario impetu ferri, Deumq; non reſpicere: & cum his in diſcrimen venire, quos neque vincere magnum ſit, & vinci cum dehoneſtamento periculoſum, non fortitudinis ſed ferocitatis videri. Cum autem diu nemo procederet, multaque Judæus eorum timiditati illuderet, ut qui in ſe valde arrogans eſſet & Romanorum contemptor, Pudens quidam nomine, ex ala equitum, & verba illius & inſolentiam deteſtatus, fortaſſe autem etiam corporis brevitate inconſiderate ſublatus, proſiliit; & cætera quidem ſuperior erat in conflictu, ſed à fortuna proditus erat. Ipſum enim Jonathas cum cecidiſſet accurrens interficit; deinde pede ſupra mortuum poſito, & gladium cruentum quatiebat lævaq; ſcutum, atq; multis acclamavit exercitui, & cæſo inſultans, & Romanis ſpectantibus obtrectans, donec eum tripudiantem & vana jactantem Priſcus quidam centurio ſagitta transfixit. quo facto & Judæorum & Romanorum clamor varius excitatus eſt. Ille autem, vertigine ex dolore correptus, in corpus hoſtis decidit; oſtenditq; in bello velociſſimam ultionem ſequi immerito fortunatos.

Pudens cum eo congreditur & interficitur.

Priſcus ſagitta tranſfigit Jonatham.

ταϊαν [a] σωφρὲς αὐτῷ διαῤῥῆντες· [b] καὶ παρὸν κωλύειν [c] ὑποπιμπράντας. οἱ δὲ, ὡς ἐπὶ ἐμβολῇ τοῦ πυρὸς ἠρεμήσαντες, τὴν νομὴν [d] ἐμέτρησαν αὐτῷ σφίσι χρησίμως. ὡς μὲν δὴ ὁ ἱερὸν ὁ [e] λέλειπται αἱ συμβολαί, συνεχὴς δ' ἦν τις μέρος ἐκδιόντων ἐπ' ἀλλήλους ὁ πόλεμος.

ι'. Τῶν Ιουδαίων δέ τις, τῷ [f] ζώντας ἡμέρας, ἀνὴρ, ιζ.
τό,τε σῶμα βραχὺς καὶ τὴν ὄψιν εὐκαταφρόνητος, γένους τε ἕνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἄσημος, Ιωνάθης ἐκαλεῖτο, προελθὼν [g] κατὰ τὸ τοῦ ἀρχιερέως Ιωάννου μνημεῖον, ἄλλά τε πολλὰ πρὸς τοὺς Ρωμαίους ὑπερφάνως ἐφθέγξατο, καὶ τὸν ἄριστον αὐτῶν εἰς μονομαχίαν προὐκαλεῖτο. τὸν δὲ ζώντων παρατεταγμένων οἱ πολλοὶ μὲν ὑπερφάνως, ἦσαν δ' οἳ κατὰ τὸ εἰκὸς ἐδεδοίκεσαν. ἤπλητο γὰρ μὲν πόθων καὶ λογισμὸς οὐκ ἀσυνέτως, θανάτῳ μὴ συμπλέκεσθαι. τοὺς γὰρ ἀπεγνωκότας τὴν σωτηρίαν τάτ' ἄλλα μὲν τὰς ὁρμὰς ἀταμιεύτους ἔχειν, καὶ τὸ θεῖον [h] ἀδυσώπητον· τότε δὴ προβάλλεται [i] τοὺς ὧς καὶ τὸ νικᾶν μέγα, καὶ μετ' αἰσχύνης τὸ λυφᾶσθαι σφαλεῖν, οὐκ ἀνδρείας, ἀλλὰ θρασύτητος εἶναι. μηδενὸς δ' ὁπωσοῦν τολμῶντος, καὶ τοῦ Ιουδαίου πολλὰ κατακερτομοῦντος αὐτοὺς εἰς δειλίαν, ἀλαζὼν γάρ τις ἦν [k] ἑαυτῷ σφόδρα καὶ τῶν Ρωμαίων ὑπερήφανος, Πούδης τις [l] ὄνομα, τὸν ἐκ ἵππου ἵππιον, βδελυξάμενος αὐτοῦ τά τε ῥήματα, καὶ τὸ αὐθάδες, εἰκὸς δὲ καὶ πρὸς τὴν βραχύτητα τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀσκέπτως ἐπαρθεὶς, προεπήδα· καὶ τὰ μὲν ἄλλα πρεῖττον συμβαλὼν, προσέπεσε δ' [m] ἐπὶ τὴν τύχης. πεσόντα δὲ αὐτὸν ὁ Ιωνάθης ἐποσφάττει προσδραμών, ἔπειτα [n] ὀπίσω μὲν τῷ νεκρῷ, τό,τε ξίφος ἡμαγμένον [o] ἀνέσεις τῇ λαιᾷ τὸν θυρεὸν, ἐπλατάγιζέ τε τῇ δεξιᾷ πολλὰ, καὶ πρὸς τὴν πεσόντα κομπάζων, καὶ τοὺς ὁρῶντας Ρωμαίους ὀπισχώπτων, ἕως αὐτὸν, ἀνασκιρτῶντα καὶ μαλαίζοντα, Πρίσκος τις ἑκατοντάρχης τοξεύσας δήλασε βέλει. πρὸς ὃ τῶν τε Ιουδαίων καὶ τῶν Ρωμαίων, χαυνὴ συνεξήρθη διάφορος. [p] ὁ δὲ διτθεὶς [q] ἐκ τῆς ἀλγηδόνων ὀπὶ τὸ σῶμα τοῦ πολεμίου κατέπεσεν, ὠκυλάτῳ ἀποφήνας τὸν πολέμῳ τῆς ὀπὶ τοῖς ἀλόγως εὐτυχοῦσι νέμεσιν.

VI. **CAP. III.** **ΚΕΦ. γ'.** ιθ'.

De dolo à Judæis excogitato, quo Romanorum multos exuſſerunt. Altera famis gravissimæ deſcriptio.

Περὶ δ' ὀπτευθέντος τοῦ τῶν Ιουδαίων δόλου, ᾧ πολλοὺς Ρωμαίων ἐνέπρησαν. ἄλλη τοῦ λιμοῦ δεινοτέρα ἔκφασις.

SEditioſi autem, qui in templo erant, & aperte milites in aggere verſantes quotidie propulſare non ceſſabant, atque viceſimo die prædicti menſis hujuſmodi dolum commoliuntur. Occidentalis porticus ſpatium, quod inter culmen & trabes erat vacuum, ligno arido itemque ſulphure ac bitumine replevere: deinde, tanquam ſcilicet labore defatigati, cedebant. Quare multi quidem improviſi, *temerario* impetu concitati, inſtabant fu-

Judæorum do-

Οἱ δ' ἀνὰ τὸ ἱερὸν στασιασταὶ φανερῶς τ' οὐκ ἀνίεσαν τοὺς ὀπὶ τῶν χωμάτων περιπόλους ἀμυνόμενοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ δὴ προειρημένου μηνὸς [r] ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι δόλον συσκευάζουσι τοιόνδε. τὴν ἐσπερίαν στοὰν τὸ μεταξὺ τῶν δοκῶν καὶ τῆς [s] ὑπὲρ αὐτῆς ὀροφῆς, ὕλης [t] ἀναπιπλᾶσιν αὖης, πρὸς δὲ ἀσφάλτῳ τε καὶ πίσσης, [u] ἔπειτα ὡς καταπονούμενοι δῆθεν ὑπεχώρουν. πρὸς ὃ τῶν μὲν ἀσκέπτων πολλοὶ, τοῖς ὁρμαῖς φερόμενοι, προσέκειντο τοῖς

---

a Αφ' ἑαυτῶν *Big.* *b* Διὸ καὶ παρὸν in *Editis Aliiſque.* Verum διὸ omiſi auctoritate *Codd. Vat.* & *Voſſ.* quodque voculam in verſione ſua neglexerit *Ruffinus.* *c* Υποπιμπράντες *Big.* & *Vat.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* cujus verſionem ſequutus ſum. Antea erat, ἐνεμήσαν αὐτῶν: qua lectione recepta, cum Cl. *Lowthio* mallem αὐτῷ, ſcilicet πυρὶ. In *Cod. Voſſ.* ἀνέσεως αὐτοῦ. *e* Διέλειπεν *Big.* *f* Ita *Big.* τῷ ζώντας τοὺς ἡμ. *Voſſ.* & *Bod.* τῷ τοὺς ἡμέρας in *Editis Aliiſque.* *g* Κατὰ τὸ ἀρχ. *Vat.* *h* Εὐδυσώπητον *Big.* & *Vat.* ἀδυσώπητον, ἀπροσωπόληπτον, *Suid.* *i* Καὶ ὡς ἐς τὸ ν. *Big.* *k* Σφόδρα ἑαυτῷ *Big.* σφόδρα αὐτῷ *Bod.* *l* Τέτομος *Big.* *m* Επὶ τὴν *Big.* *n* Τῇ δεξιᾷ ἀνέσει legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *dextraque cruentum gladium* &c. *o* Ο ἰουδαῖος *Voſſ.* *p* Υπὸ τοῦ *Big.* *q* Εικάδι ἑβδόμῃ *Big.* *r* Ita reſcripſi e *Cod. Big.* antea erat ὑπ' αὐταῖς in *Editis.* in nonnullis *MSS.* ὑπ' αὐτῆς, & ἐπ' αὐτῆς. *ſ* Αναπίμπλασιν ὕπτιος *Big.* *t* Επεὶ ὃ *Big.*

a Ana-

χωρῆσαι, ὅπῃ τε ἡ φλὸξ [a] ἐπιδῶν ἀφοβήθησαν κλίμακας· οἱ δὲ σωφρονέστεροι, [b] τὸν ἄλογον προφὴν τῶν Ἰουδαίων ὑπονοήσαντες, ἔμενον. κατεπλήχθη μέν τοι τὸν ἀναπηδήσαντων ἡ φλὸξ, καὶ τούτῳ οἱ Ἰουδαῖοι πᾶσαν ὑποπιμπρῶσιν αὐτίκα. ἀμηχανίη δ' ἀφνιδίως πάντοθεν τὸν φλογὸς, τούς τε ἔξω δι' κινδύνου Ῥωμαίους ἔκπληξις ἐπέσχε δεινὴ, καὶ τοὺς ἀφιγμένους ἀμηχανία. κυκλούμενοι δ' ὑπὸ τῆς φλογὸς, οἱ μὲν εἰς τὴν πόλιν ὀπίσω κατεκρήμνιζον ἑαυτούς, οἱ δ' εἰς τοὺς πολεμίους· πολλοὶ δ' ἐλπίδι σωτηρίας [c] εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καταπηδῶντες ἐκλῶντο τὰ μέλη, πλείστων δ' ἔφθανε τὰς ὁρμὰς τὸ πῦρ, καί τινες τὴν φλόγα σιδήρῳ. περιῆχε δ' εὐθέως καὶ τοὺς ἄλλως φθειρομένους ὁ πῦρ, ὅπῃ πλεῖστον ἀφερόμενον. Καίσαρα δὲ, [d] καὶ ὡς χαλεπαίνοντα τοῖς ἀπολλυμένοις, ἐπιδὴ δίκα ὠδυσγέλματος [e] ἀναβεβήκεσι, ὅμως οἰκτος εἰσῆλθε τὸν ἀνδρῶν, καὶ μηδενὸς προσαμύνειν δυναμένου. τοῦτο γὰρ ὠδυμήτιον ἦν τοῖς φθειρομένοις, ὃ βλέπειν ὑπὲρ ὃν τὶς ἠφίει τὴν ψυχὴν ὀδυρώμενον· βοῶν τε γὰρ αὐτοῖς καὶ προπηδῶν, καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ὀνόματα τὸν οἰκείων ἐπαμύνειν ὠδεκάλων, δῆλος ἦν. τὰς δὲ φωνὰς ἕκαστος καὶ τὴν διάθεσιν, ὥσπερ τι λαμπρὸν ἐπιφέρων ἐνταφιον, εὐθυμος ἀπέθνησκεν. ἔνιοι γε μὴν, ὅπῃ τὸν τοῖχον τὸν στοᾶς ὄντα πλατὺ ἀναχωρήσαντες, ὅτε μὲν τὸ πυρὸς διεσώθησαν, ὑπὸ δὲ τὴν Ἰουδαίων περιοχὴν ὅπι πολὺ μὲν ἀντέχον διαπυρωσκόμενοι· τέλος δὲ πάντες ἔπεσον.

ιθ'. β'. [g] Καὶ τελευταῖον τὶς αὐτῶν νεανίας, ὀνόματι Λόγγος, ὅλον [h] διακοσμήσας τὸ πάθος, καὶ κατ' ἄνδρα μνήμης ἀξίων ὄντων [i] πάντων τὸν ἀπολωλότων, ἄριστος φανείς. ὃν οἱ μὲν Ἰουδαῖοι τῆς τε ἀλκῆς ἀγάμενοι, καὶ ἅμα ἐπιθυμοῦντες [k] θέλοντες, κατέβησαν πρὸς αὐτοὺς ὅπῃ δεξιᾷ παρεκάλουν. ὁ δὲ ἀδελφὸς Κορνήλιος ὁ πατὴρ, μὴ καταισχύνῃ τὸ σφέτερον κλέος, καὶ τὴν Ῥωμαίων στρατιάν. τούτῳ πειθεὶς, καὶ διαρράμενος φανερὸν ἑκατέροις τοῖς τάγμασι τὸ ξίφος, ἑαυτὸν ἀναιρεῖ. τῷ δὲ πυρὶ περιοχθέντων, Ἀρτώριός τις παντοργίᾳ διασώζεται. προσκαλεσάμενος γάρ τινα τῶν [l] συστρατιωτῶν Λύκιον, ᾧ συνεσκήνει, μεγάλῃ τῇ φωνῇ, "κληρονόμον, ἔφη, καταλείπω σε τῶν ἐμαυτοῦ κτημάτων, εἰ "προσελθὼν μὲ δέξαιο." ὁ δὲ ἑτοίμως προσδραμόντος, ὁ μὲν ἐπ' αὐτὸν καπνεχθεὶς, ἔζησεν· ὁ δὲ δεξάμενος, ὑπὸ τοῦ βάρους τῷ λιθοστρώτῳ [m] προσαραχθεὶς, ὠδὶ χρῆμα θνήσκει. τοῦτο τὸ πάθος τοῖς καμοῦσι Ῥωμαίοις ἐποίησεν ἀθυμίαν, τοῖς δὲ τὸ μέλλον ὅμως [n] κατασκέψασι φυλακτικωτέρους, καὶ τοῖς τὰς Ἰουδαίων ἀπάτας ὠφέλησεν, οἷς τὰ πολλὰ [o] δι' ἄγνοιαν τῶν τόπων καὶ τὸ ἦθος τῶν ἀνδρῶν ἐβλάπτοντο. κατεκαύθη δὲ ἡ στοὰ μέχρι τοῦ Ἰωάννου πύργου, ὃν ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ τοῖς Σίμωνα πολέμῳ κατασκεύασεν, ὑπὲρ τὰς ἐξαγούσας ὑπὲρ τὸν ξυστὸν πύλας· τὸ δὲ λοιπὸν

gientibus, & in porticum aſcendere admotis ſcalis nitebantur: at prudentiores, nullam fugæ cauſam Judæis fuiſſe cogitantes, locis ſuis manebant. Veruntamen iis qui aſcenderunt repleta erat porticus: & mox Judæi ipſam totam ſuccendunt. Cum autem undique ſubito flamma excitaretur, & Romanos qui extra periculum ſteterunt ingens ſtupor invaſit, & eos quos incendium ceperat occupavit deſperatio. Qui vero flammis circundati erant, alii ſemetipſos retrorſum in urbem præcipitabant, alii vero in hoſtes: multiq; ſpe ſalutis in ſuos deſilientes membra frangebant: plurimos, dum effugere conantur, præveniebat incendium: nonnulliq; ferro flammam *antevertebant*. ſtatim vero & eos, qui aliàs neci darentur, ignis comprehendebat, longe lateque pervagatus. Cæſarem vero, licet morientibus ſuccenſentem, quod injuſſi porticum aſcenderant, miſericordia tamen eorum tetigit, cum & nemo opem ferre poſſet. hoc erat tamen ſolatio pereuntibus, ipſum dolentem cernere, pro quo vitam quiſque prodigebat: nam palam erat, quod eos clamaret, & proſiliret, comiteſque ſuos obſecraret pro virili quemque ſua auxilium ferre. Has voces & dolorem *Cæſaris*, veluti ſplendidas exſequias, quiſque reportans, hilari animo moriebatur. Cæterum nonnulli, in partem porticûs latiorem recepti, ex igni quidem evaſerunt, à Judæis vero circundati diu quidem ſaucii reſtiterunt: tandem vero univerſi cecidêre.

Iuι qui Romanis in perniciem cedit.

Romani flammis pereuntes conciunt miſericordiam Cæſari.

2. Et poſtremo quidam ex illis juvenis, nomine Longus, toti huic calamitati ornamento fuit: & quamvis ſigillatim digni ſunt memoria qui periere, *omnium* tamen fortiſſimum ſe oſtendit. quem Judæi quidem, & quia fortis erat & quia interficere eum cupiebant, ad ipſos fide ſua data deſcendere hortabantur. Frater vero ejus Cornelius, qui ex altera parte ſtabat, ne gloriam ſuam Romanamque militiam dehoneſtaret, *orabat*. Huic dicto audiens, ſublatoque altius gladio, ut ab utraque parte cerneretur, ſemetipſum occidit. Eorum autem, qui ab igne circundati erant, Artorius quidam calliditate ſervatus eſt. Appellato enim clara voce Lucio quodam commilitone & contubernali ſuo, "hæredem te, inquit, relinquo totius "patrimonii mei, ſi propius accedens me exce-"peris." Cum autem is prompto animo accurriſſet, ille quidem, qui ſe in eum projecerat, vitam ſervavit; qui vero eum exceperat, pondere alliſus pavimento continuo moritur. Hoc ipſum quod accidit pauliſper quidem Romanis mœſtitiam inferebat; in poſterum tamen cautiores effecit, & adverſus Judæorum inſidias nonnihil contulit; quibus plerumque, ex locorum ignoratione hominumq; ingenio, lædebantur. Verum porticus exuſta eſt ad turrim uſq; Joannis, quam ille, cum bellum adverſus Simonem gereret, ædificaverat *ſuper portas quæ ultra Xyſtum ducerent: reliquum vero Judæi,

Longi fortitudo.

Artorii callidi-tas.

Porticus templi exuſta.

a Ἀναπηδῶν *Big.* b Illud τὸν è *Codd. MSS.* quibus mox (v. 4.) deeſt οἱ. c Εἰς τὰ φρέατα legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *in puteos.* d Illud καίπερ non agnoſcit *Big.* e Ἀναβεβήκεσαν *Big.* f Εὐθύμως *Big.* g Τελευταῖος αὐτῶν τὶς *Big.* Forſan τελευταῖος δ' αὐτῶν, cum *Ruſino.* h Pro ἐκκοσμήσας, *participiis* ſæpe poſitis cum ellipſi verbi ἐμὶ pro ipſo ſuo *verbo finito.* i Πάντων deeſt *Big.* neque agnoſcit *Ruf.* qui tamen mox ante ἄριστος vocem eandem habuiſſe videtur. k Ita è *Cod. Big.* non diſſentiente, ut videtur, *Ruſino*, qui vertit, *& quia interficere eum cupiebant.* antea erat ἐθέλοντες. l Ita *Big.* & *Ruf.* στρατιωτῶν in *cæteris.* m Προσερραχθεὶς *Fig.* n Ἀπερασκλήτως κατασκέψασι φ. *Big.* o Δι' ἀνήκοον *Big.* Paulo aliter quam edidimus legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *loca moreſque hominum neſcientes.* * Super portas regiæ domus, quam Ezechias ſibi rex ad habitandum condidit, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Ita

Aliud porticuum incendium.

Judæi, poſtquam conſumpti fuerant qui aſcenderant, abſciderunt. Sequenti autem die Romani quoque porticum ſeptentrionalem ad orientalem uſque totam incenderunt, quarum angulus utraſque connectens ſuper vallem quæ Cedronis appellatur ædificata erat, ubi & horribilis erat ejus profunditas. Et circa templum quidem ita ſe res habebant.

VII. *Ingens in urbe fames.*

3. Eorum autem qui per civitatem fame perierunt infinita quidem cecidit multitudo: calamitates vero quas paſſi ſunt enarrari non poſſunt. Per ſingulas quippe domos, ſicubi vel umbra apparuiſſet cibi, bellum *illico* gerebatur, & amiciſſimi quique inter ſe *acriter* dimicabant, ſibi invicem miſera vitæ ſubſidia eripientes. Nec mors ipſa fidem penuriæ faciebat: ſed eos etiam qui extremum ſpiritum exhalabant, perſcrutabantur latrones, ne quis forte, cibum in ſinu abditum gerens, ſe mori ſimularet. ipſi autem *latrones* præ inedia hiantes, huc illuc, tanquam rabidi canes, vagi atque incerti ferebantur: & foribus illiſi inſtar ebriorum, etiam præ conſilii inopia in eaſdem domos bis terve unius horæ ſpatio irruebant. Porro omnia *abſque diſcrimine* neceſſitas mandere cogebat: atque etiam quæ ne ſordidiſſimis quidem animalium ratione carentium uſui ſunt, *ea* colligentes comedere ſuſtinebant. immo & nec cingulis nec calceamentis denique abſtinuerunt, atque ipſa ſcutorum coria avulſa dentibus conficiebant. Quin etiam nonnullis vetuſta fæni præſegmina eſui fuere: quidam enim feſtucas colligentes, leviſſimum pondus quatuor drachmis Atticis venundabant. Et quid opus eſt impudentiam *atque improbitatem* famis ex rebus inanimatis oſtendere? nam facinus dicturus ſum, quale nec apud Græcos nec Barbaros *geſtum fuiſſe* memoratur; & quod dictu quidem horrendum, auditu vero incredibile videbitur. Atque libens *certe* hanc calamitatem ipſe præteriiſſem, ne poſteris *fabulas ac* portenta loqui exiſtimer, niſi ex noſtræ ætatis hominibus teſtes haberem *prope* innumeros. Cæterum & frigidam *quandam* patriæ referrem gratiam, ſi quæ mala re ipſa perpeſſa eſt oratione diſſimularem.

VIII. *Maria femina nobilis Hieroſolymis obſeſſa.*

4. Mulier ex iis qui trans Jordanem habitant, Maria nomine, patre *prognata* Eleazaro, ex vico Bethezob, ſignificat autem id hyſſopi domum, genere atque opibus illuſtris, cum Hieroſolyma perfugiſſet una cum reliqua *hominum* multitudine obſeſſa tenebatur. Hujus alias quidem facultates, quas illa è regione ultra amnem collectas in urbem advexerat, *jam* tyranni diripuerant: reliquias vero rerum pretioſarum, & ſi quid alimenti conquiri poterat, ir-

ὑπὸ διεφθαρμένοις ἤδη [a] Ἰουδαίοις τοῖς ἀναβᾶσιν [b] ἀπέκοψαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ καὶ Ρωμαῖοι τὸν βόρειον ϛοὰν ἐνέπρησαν μέχρι τῆς ἀνατολικῆς ὄλμου, ὃν ἡ συνάπτουσα γωνία τῆς Κεδρῶνος καλουμένης φάραγγος ὑπῆδόμητο, παρ' ὃ καὶ φοβερὸν ἦν τὸ βάθος. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν οὕτως εἶχεν.

γ'. Τῶν δ' ὑπὸ τῆς λιμοῦ φθειρομένων κατὰ κ'. τὴν πόλιν ἄπειρον μὲν ἔπιπτε τὸ πλῆθος· ἀδύνατα δὲ συμβαίνει τὰ πάθη. καθ' ἑκάστην γὰρ οἰκίαν εἰ πῦ προφῆς [c] φανείη σκιά, πόλεμος ἦν, καὶ ἀφ' χειρῶν ἐχώρουν οἱ φίλτατοι πρὸς ἀλλήλους, ἁρπάζοντες τὰ παλαίπωρα τῆς ψυχῆς ἐφόδια. πίστις δ' ἀπορίας, οὐδὲ τοῖς θνήσκουσιν ἦν· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκπνέοντας οἱ λῃσταὶ διηρεύνων, μή τις ὑπὸ κόλπον ἔχων προφὴν σκηπτοῖτο θάνατον [d] αὐτῷ. [e] οἱ δ' ὑπ' ἀδείας κεχηνότες, ὥσπερ λυττῶντες κύνες ἐσφάλλοντο, καὶ [f] παρεφέροντο· [g] ταῖς τε θύραις ἐνσειόμενοι μεθύοντων πρόπον, καὶ ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τοὺς αὐτοὺς οἴκους εἰσεπήδων δὶς ἢ τρὶς ὥρᾳ μιᾷ. πάντα δ' ὑπ' ὀδύνας ἦγεν ἡ ἀνάγκη, καὶ τὰ μηδὲ τοῖς ῥυπαρωτάτοις ζῴοις [h] ἀλόγοις ζώοις τροφὰ συλλέγοντες ἐσθίειν ὑπέμενον. ζωστήρων [i] γοῦν καὶ ὑποδημάτων τὸ τελευταῖον οὐκ ἀπέσχοντο, καὶ τὰ δέρματα τῶν θυρεῶν [k] ἀποδέροντες [l] ἐμασῶντο. τροφὴ δ' ἦν καὶ χόρτος πισὶ παλαιᾶς ἀποβάγματα. τὰς γὰρ [m] ἴνας ἔνιοι συλλέγοντες, ἐλάχιστον ϛαθμὸν ἐπώλουν Ἀττικῶν τεσσάρων. καὶ τί δεῖ τὸν ἐπ' ἀψύχοις ἀναίδειαν τοῦ λιμοῦ λέγειν; ἐμὲ γὰρ [n] αὐτοῦ δηλώσων ἔργον, [o] οἷ μήτε παρ' Ελλησι, μήτε παρὰ Βαρβάροις γεγενῆσθαι [p] ἱστόρηται, [q] φεικτὸν μὲν εἰπεῖν, ἄπιστον δ' ἀκοῦσαι. καὶ ἐγὼ δὲ μὴ δόξαιμι τερατεύεσθαι τοῖς αὖθις ἀνθρώποις, κἂν [r] παρέλιπον τὸν συμφορᾶν ἀδέσποτον, εἰ μὴ τοῦ κατ' ἐμαυτὸν εἶχον ἀπείρους μάρτυρας. ἄλλως τε καὶ ψυχρὰν [s] ἂν καταθείμην τῇ πατρίδι χάριν, καθυφέμενος [t] ἃ λόγοι δ' πέπονθε τὰ ἔργα.

δ'. Γυνὴ [u] τις τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην κατοικούντων, Μαρία τὄνομα, πατρὸς Ελεαζάρου, κώμης [x] Βηθεζώβ, σημαίνει δὲ τοῦτο οἶκος ὑσσώπου, ἀφ' γένους καὶ πλούτου ἐπίσημος, μετὰ δ' λοιποῦ πλήθους εἰς τὰ Ιεροσόλυμα καταφυγοῦσα συνεπολιορκεῖτο. ταύτης τὰ μὲν ἄλλα κτήσεις οἱ τύραννοι διήρπασαν, ὅσων ἐκ τῆς Περαίας ἀνασκευασαμένη μετήνεγκεν εἰς τὴν πόλιν· τὰ δὲ λείψανα τῶν κειμηλίων, κἂν [y] εἴ τι προφῆς ἐπιτυθεῖν,

[a] Ita cum *Cod. Gall.* Ιουδαίοις in *Editis Aliiſque.* [b] Sic *Big. Busb. Rhed. Vat.* & *Voſſ.* ἐπέκοψαν in *cæteris.* [c] Παρεφάνη *Big.* [d] Ita *Chryſoſtomus* ex Editione *H. Savilii*, tom. 6. p. 166. ἑαυτῷ in Edit. *Fr. Duc.* tom. 4. p. 414. αὐτῶν *Busb.* & *Rhed.* αὐτῷ *Euſeb.* & *Niceph.* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 6. [e] Οἱ δ' ὑπ' εὐδείας λυττῶντες, ὥσπερ κεχηνότες κύνες, ἐφέλοντο τῇ παρεφέροντο, *illi porro præ inopia inſanientes, ſicuti rabidi hiantesque canes in ædes inſiliebant, & huc atque illuc currentes ferebantur* &c. apud *Niceph.* [f] Παρεφαίνοντο *Busb.* [g] In *Chryſoſtomo Savilii*, ταῖς θύραις ἐνσειόμενοι μεθύουσι τρόπον, ὑπ' ἀμηχανίας δὲ εἰς τ. [h] Vox ἀλόγων deeſt *Chryſoſt. Savilii.* [i] Δὲ in *Chryſoſt. Savilii.* verum γοῦν in margine. [k] Ἀποδαίροντες *Chryſoſt. Savilii* in *textu*, ἀποδέροντες in *margine.* [l] Ἐμασῶντο *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt. Savilii.* [m] *Aliis* ἴνας & ἶνας. [n] Αὐτοῦ *Niceph.* [o] Οπῖον *Euſeb.* & *Niceph.* ὃ *Voſſ.* & *Chryſoſt. Savilii.* [p] Ex eo tempore nonnulla exſtiterunt hujuſce rei exempla. *Olympiodorus* apud *Photium* meminit mulieris Vandalicæ quæ quatuor liberos ſuos devoravit. *Procopius* (de *bello Gothico* l. 2. c. 20.) narrat duas feminas aliquot viros comediſſe. Quin & nuper (anno ſc. MDCCX.) mulier in Lithuania fame urgente duos liberos ſuos comedit. [q] Φεικτὸν μὲ ἀκοῦσαι, φεικτὸν δ' ἀκοῦσαι *Niceph.* [r] Παρέλειπον *Big.* [s] Illud ἂν è *Cod. Big. Chryſoſt. Euſeb.* & *Niceph.* [t] Τὸν λόγον, ὃν *Big.* & *Euſeb.* τῶν λόγων, ὧν in aliquot *Euſebii Codd.* & in *Chryſoſt. Savilii.* [u] Illud τις non agnoſcunt *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt.* [x] Ita reſtripſi ex Hebraico בית־אזוב quod οἶκος ὑσσώπου ſignificat. Si quis malit Βηθιζώβα, Βηθιζώβη, aut Βηθιζώβ, per me licet. antea erat Βαθιχὼρ aut Βαθιζὼρ in *Græcis Joſephi.* in *Latinis* ex verſione *Ruffini*, aut *Vetezobra*, aut *Bethezob.* quo modo apud *Joannem Saresberienſem* in *Policratico* l. 2. c. 6. Βηθιζὼ *Chryſoſtomo*, Βαθιζὼς *Euſeb.* Βαθιχζὼρ *Niceph.* [y] Εἴ τι ἄλλο προφῆς *Niceph.*

νοηθείη, [a] καθ' ἡμέραν εἰσπηδῶντες ἥρπαζον τὰ φορυφόροι. δεινὴ [b] δὲ τὸ γύναιον ἀγανάκτησις εἰσῆει, καὶ πολλάκις λοιδοροῦσα καὶ καταμέμφη τὰς ἅρπαγας ἐφ' ἑαυτῷ ἠρέθιζεν. ὡς δ' ὅτε παροξυνόμενός τις ὅτ' ἐλεῶν αὐτὴν ἀνέρει, καὶ τὸ μὴ [c] εὑρεῖν τι σιτίον ἄλλοις ἀσωτία, παντα- χόθεν δ' ἄπορον ἦν ἤδη καὶ τὸ εὑρεῖν, ὁ λιμὸς δὲ ἅμα σπλάγχνων καὶ μυελῶν ἐχώρει, καὶ τὸ λιμοῦ μᾶλλον [d] ἐξέκαιον οἱ θυμοί, σύμβουλον λαβοῦσα τὴν [e] ὀργὴν μετὰ τῆς ἀνάγκης ὅτι τῇ φύσιν ἐχώρει, καὶ τὸ τέκνον, ᾧ δ' αὐτῇ παῖς [f] νεοθαμάστιος, [g] ἁρπασαμένη, "βρέφος, εἶπεν, "ἆθλιον, ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ καὶ ζάσει, τίνι σε [h] τη- "ρήσω; τὰ μὲν γὰρ Ρωμαίοις, δουλεία καὶ [i] ζήσομεν "[k] ἐπ' αὐτοῖς. φθάνει δὲ καὶ δουλείαν ὁ λιμός, οἱ ζα- "σταὶ δ' ἀμφοτέρων χαλεπώτεροι. ἴθι γενοῦ μοι τρο- "φὴ, καὶ τοῖς ζασταῖς ἐλεινὸς, καὶ τῷ βίᾳ μῦθος, ὁ "μισούμενος ἐλλείπειν τοῖς Ιουδαίων συμφοραῖς." καὶ ταῦθ' ἅμα λέγουσα κλείει τὸν υἱόν, ἔπειτ' ὀπτήσασα τὸ μὲν ἥμισυ [m] κατεσθίει, τὸ δὲ λοιπὸν [n] καταλαλύψασα ἐφύλαττεν. εὐθέως δ' οἱ ζασταὶ παρῆσαν, καὶ τῆς ἀθεμίτου κνίσσης ἀπαίσιοι ἥπειλουν, εἰ μὴ δείξει τὸ μισούμενον θεῖον, ὑποφάξειν αὐτῇ εὐθέως. ἡ δὲ καὶ μοῖραν αὐτοῖς εἰ- πᾶσα καλὴν πετρηκέναι, τὰ λείψανα τοῦ τέκνου [o] διε- κάλυψε. τοὺς δὲ εὐθέως [p] φρίκη καὶ φρενῶν ἔκστασις ἥρει, καὶ [q] πρὸς τὸ ὄψιν [r] ἐπεπήγεσαν. ἡ δὲ, "ἐμόν, "ἔφη, τοῦτο τὸ τέκνον γνήσιον, καὶ τὸ ἔργον ἐμόν. φά- "γετε, καὶ γὰρ ἐγὼ βέβρωκα. [s] μὴ γίνεσθε μήτε μαλα- "κώτεροι γυναικὸς, μήτε συμπαθέστεροι μητρός. εἰ δ' "ὑμεῖς εὐσεβεῖς, καὶ τὸν ἐμὸν ἀποστρέφεσθε θυσίαν, [t] ἐγὼ "μὲν ἥμισυ βέβρωκα, καὶ τὸ λοιπὸν δ' ἐμοὶ μενά- "τω." μετὰ ταῦτα οἱ μὲν τρέμοντες ἐξέπεσαν, πρὸς ἓν τοῦτο δεινοὶ τῇ μητρὶ πρὸς ἄλλο μηδὲν ἀχρήστως.

ruentes quotidie ſatellites auferebant. Itaque gravis indignatio mulieri inceſſit: ac ſæpenumero conviciis & imprecationibus prædones in ſemetipſam irritabat. Cum autem nemo *illorum* aut ira incenſus aut ex miſericordia ipſam interficeret, tæderetque ipſam aliis quidem cibum parare, nec vero jam parandi modus ullus ſupereſſet, ſed fames per viſcera ac medullas graſſaretur, fameque ipſa gravius etiam ira excandeſceret, in conſilium adhibita indignatione itemque neceſſitate, contra naturam *ipſam audaciter* ibat, cumque filium arripuiſſet, (erat autem ipſi puer adhuc lactens) "infans, inquit, miſelle, bello & fame & ſe- "ditione gliſcentibus, cui te ſervavero? Apud "Romanos quidem, tametſi vivere detur, ſer- "vitus nos manet. Verum & ſervitutem præ- "venit fames, & factioſi *his* utriſque acerbio- "res ſunt. Agedum, eſto mihi cibus, & ſedi- "tioſis furia, *atque vitæ fabula, quæ ſola "deeſt cladibus Judæorum." Simul ac iſta dice- ret filium jugulat: coctum deinde *ipſa* quidem dimidium *ejus* comedit, adopertum vero reliquum ſervabat. Confeſtim vero ſeditioſi adeRant, & nefario odore *naribus* hauſto, eam ſe ſtatim necaturos minabantur, niſi quod paraſſet in conſpectum daret. Illa autem, cum bonam ipſis partem ſe reſervaſſe dixiſſet, reliquias filii ſui detexit. Atque horror continuo ſtuporque eos invaſit, ſtabantque ſpectaculo attoniti. Tum illa, "meus, inquit, vere eſt "filius, meumque hoc facinus. Edite, nam & "ipſa comedi. Nolite fieri femina molliores, "aut matre miſericordiores. Quod ſi *fortaſſe* "religioſi eſtis, & ab eſu victimæ meæ abhor- "retis, ego quidem dimidium *jam* conſumpſi, "reliquum perinde mihi maneat." Poſt hæc illi quidem trementes abſceſſere, ad hoc unum pavidi *atque imbelles*, & hoc genere alimenti ægre matri relicto. Mox autem eo ſcelere univerſa civitas repleta eſt: & quiſque facinus illud ante oculos proponens, tanquam à ſeipſo perpetratum eſſet, horrebat. Exinde cuncti, quos fames premebat, ad mortem properabant, & beatos illos prædicabant, qui antequam tantas calamitates aut oculis aut auditu accepiſſent, è vita exceſſerant.

Eadem fame urgente filium ſuum comedit.

ε'. Ταχέως δὲ ᾐ Ρωμαίοις διηγγέλθη τὸ πάθος. τὴν δὲ οἱ μὲν ἠπίστουν, οἱ δὲ [a] ᾤκτειρον, τοὺς δὲ [b] πολλοὺς εἰς μίσος δεινὸν ἐθνῶν στροφρότερον σωυέβη προελθεῖν. Καί- σαρ δ' ἀπελογεῖτο καὶ πρὸς τοῦτο τῷ Θεῷ, φάσκων, "σοὶ μὲν αὐτῷ Ιουδαίοις εἰρήνην ᾐ αὐτονομίαν προτεί- "θη, καὶ πάντων ἀμνηστίαν τῶν τετολμημένων. τοὺς δὲ "ἀντὶ μὲν ὁμονοίας ζάσιν, ἀντὶ δὲ εἰρήνης πόλεμον,

5. Cito autem Romanis etiam nunciata eſt facti immanitas. eorumq; alii fidem *dicentibus* non habebant, alii *obſeſſos* miſerabantur, multiſque accidit in vehementius gentis odium ferri. Verum Cæſar hac de re ſemet Deo excuſabat, "dicens, "ab ipſo quidem Judæis oblatam eſſe "pacem, & ſuis legibus vivendi arbitrium, & om- "nium quæ commiſerant oblivionem. Qui vero "pro concordia ſeditionem, pro pace bellum, "&

Titi hac de re proteſtatio.

[a] Ita cum *MSS. Euſeb. Chryſoſt.* & *Niceph.* antea erat καθ' ἡμέρας. [b] *Al.* δι', & apud *Euſeb.* δι' ης τὸ γ. [c] Hoc modo ſcribendum cenſui. εὑρεῖν τι σιτίον ἄλλοις in *Editis Joſephi.* τι σιτίον ἄλλοις *Big.* & *Busb.* τι σιτίου ἄλλως *Chryſoſt. Savilii.* τι σιτίου ἄλλοις *Chryſoſt. Frontonis-Duc.* εὑρεῖν σιτίου ἄλλοις *Euſeb.* τι σιτίου ἄλλοις *Niceph.* [d] Ἐξικαίοντο in melioribus *Euſebii* libris. [e] Ὀργὴν in aliquibus *Chryſoſtomi Codd.* [f] *Al.* ὑπομιζίου, & ὑπομιδίου. [g] Ita *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt. Savilii.* ἐν ἁρπασαμένη in libris *Joſephi Aliiſque.* [h] Τηρῶ (prout in *libris* quibuſdam) laudat *Gebhardus* in *Crepundiis* l. 2. c. 6. [i] Ita cum *Busb. Rhed. Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt.* antea erat ζήσομεν. [k] Sic *Niceph. Chryſoſt. Savilii* & *Euſeb. Valeſii.* ἐπ' αὐτοὺς in *Vulgatis Joſephi Aliiſque.* [l] *Erymnin* dixit pro σκιὰν, inquit *Valeſius*, pro umbra quæ eos perſequeretur & pœnas ab illis expoſceret. [m] Prædixerat hoc *Moyſes* in *Deut.* c. 28. v. 52. ut & *Hieremias* c. 19. v. 8. Vide *Theod. Metoch.* in *Hiſt. Rom.* p. 84. [n] Καταλαλύψασα in ſolo *Chryſoſtomo Savilii.* ubi κατακαλύψασα ad oram. [o] Διακαλύπτει in *Euſebio Valeſii.* [p] Φρίκη τε καὶ φρ. in *Chryſoſtomo Savilii.* [q] Πρὸς τὸν ὄψιν in *Chryſoſt. Savilii.* [r] Ἐξεπλάγησαν *Big.* [s] Μὴν γίνεσθε μαλ. *Niceph.* [t] Ἐγὼ μὲν οὖν βέβρωκα τὸ λοιπὸν ἐμοὶ μ. in *Chryſoſtomo Savilii.* ἐγὼ μὲν βέβρ. *Big.* ἐγὼ μὲν βέβρ. *Voſſ.* & *Bod.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *& ego quidem comedi.* ἐγὼ μὲν ὑμῖν βέβρ. *Vat.* & *Niceph.* [u] Καὶ μόνος τοιούτος τῶν τρυφῶν in *Chryſoſtomo Savilii.* in *margine* ἢ μόλις ζώντος τῆς τρυφῆς. [x] Ἀναλαμβάνων in *Euſebio Valeſii.* [y] Ὡς παρ' αὐτῶν τολμηθὲν *Niceph.* ὡσαυτῶ [*ſic.* ὡς παρ'] αὐτοῦ τολμηθὲν *Big.* & *Chryſoſt. Savilii.* ὡς παρ' αὐτοῦ τολμηθὲν θεοῦς ἔφειτε in *Euſebio Valeſii.* [z] Σπανὺ δὲ λοιπὸν τῶν λ. *Euſeb.* [a] Οἴκτειρον *Voſſ.* [b] Λοιποὺς *Big.* * *Al.* viventibus autem fabula.

"& pro ſatietate atque abundantia famem "optarunt, & ſuis manibus templum à no- "bis conſervatum incendere cœperant, ipſos "etiam hujuſmodi alimentum commeritos "eſſe. Veruntamen liberorum eſûs piaculum "ipſa patriæ ruina operturum eſſe, neque Soli "relicturum ut in terrarum orbe civitatem in- "ſpiciat, in qua matres ſic veſcerentur. cæte- "rum patribus ante matres hujuſmodi cibum "deberi, qui & poſt tanta mala nolunt arma "deponere." Simul ac iſta diceret ſecum etiam reputabat hominum deſperationem. nec eos amplius ſanam mentem recepturos *exiſtimabat*, qui cuncta jam perpeſſi ſunt,* quæ ſi non paſſi fuiſſent, ſententiam mutaturos eſſe veriſimile erat.

"ωρὸς κόρυ δὲ ϗ εὐθηνίας λιμὸν αἱρυμβύης, ἰδίαις δὲ "χερσὶν ἀρξαμβύης κτίειν ὃ σωτηρύμβυον [a]ὑφ' ἡμῶν "ἱερὸν, αὐτὺς εἶ) ϗ τοιαύτης τροφῆς ἀξίης. καλύ- "ψειν μέντοι ὃ τ τεκνοφαγίας μύσος αὐτῷ τῷ τ πα- "τρίδος πλώματι, καὶ ὑ καταλείψειν ὅλῃ τ οἰκυμβύης "[b]ηλίῳ καθοραῖν πόλιν, ὃ ἢ μητρὶς ὕτα τρέφονται. "ωροσήκειν μβύτοι ωρὸ μητέρων πατράσι τλὺ τοιαύ- "τλυ τροφλυ, οἱ καὶ μῆ τηλικαῦτα πάθη μένουσιν ὑ "τοῖς ὅπλοις." ζῶν ἅμα διεξιὼν, ὠνείδει καὶ τλὺ ἀπο- γνωσιν τῶν ἀνδρῶν. ὑ γὰ ἂν ἔτι σωφρονῆσαι τὺς πάν- τα ωεπεπονθότας, ἐφ' οἷς εἰκὸς λῦ [c]μεταβαλέσθαι, μὴ [d]παθῆσιν.

IX. CAP. IV. ΚΕΦ. δ'. κϚ'.

Poſtquam perfectis aggeribus adducti erant arietes inani conatu, Titus portis juſſit admoveri ignem: & non longe poſt templum incenſum eſt, etiam ipſo invito.

Επειδὴ τ χυμάτων τετελεσμβύων ωεσήγεντο οἱ κελοὶ, ἤνυον ϗ ἀδὲν, ὁ Τῖτος τὰς πύλας ὑφάπτειν ωροσέταξεν· ϗ μετ' ὀ πολὺ ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη, ϗ ἄκοντος αὐτοῦ.

Templum arietibus quatitur.

OCtavo autem die Loi menſis, cum duæ legiones aggeres perfeciſſent, exhedræ orientali templi exterioris arietes admoveri juſſit *Titus*. Ante hos vero helepolis, omnium *machinarum* firmiſſima, ſex diebus parietem ſine intermiſſione pulſans, nihil *omnino* profecit. Verum & hac aliiſque validior erat murus magnitudine & ſtructura lapidum. Septentrionalis autem portæ alii fundamenta ſuffodiebant: multumque fatigati exteriores tantum lapides vellere potuere. ab interioribus autem portæ ſuſtinebantur, tamque diu manſere, donec, inſtrumentorum & vectium moliminibus deſperatis, *Romani* ſcalas porticibus applicuere. Judæi vero id prohibere non feſtinabant, ſed cum iis qui aſcenderant congreſſi dimicabant. & alios quidem retro depellentes præcipitabant; alios vero obviam eis procedentes trucidabant; multoſq; de ſcalis deſcendentes, priuſquam ſe ſcutis obtegerent, ferientes gladiis præveniebant; nonnullas etiam ſcalas armatorum plenas in latus declinantes deſuper excutiebant. & non parva etiam illorum facta eſt cædes. Quin & ſigniferi pro ſignis dimicabant, rapinam eorum haud ferendam eſſe ſibique dedecori fore exiſtimantes. Poſtremo tamen Judæi & ſignis potiuntur, & eos qui aſcenderant interficiunt; cæteri vero, clade intereuntium perterriti, diſcedebant. Et Romanorum quidem nemo non aliquo edito facinore cecidit: è ſeditioſis vero qui prioribus præliis etiam tunc ſtrenue pugnarunt, & præterea Eleazarus, fratris Simonis tyranni filius. Titus autem, cum vidiſſet, ſe alieno templo parcendo, cum militum *ſuorum* damno & nece id facere, ignem portis ſubjici juſſit.

ωολὺ δὲ τύτων ἐξ ἡμέρας ἀδιαλείπτως ἡ στερροτάτη πασῶν ἐλέπολις, τύπτουσα τ τοῖχον, ὀδὲν ἤνυσεν. ἀλλὰ ϗ ζώτης ϗ τ ἄλλων ὁ μέγεθος ϗ ἡ ἁρμονία τ λίθων λῦ [c]ἀμείνων. τ δὲ βορείῳ πύλης ὑπώρυτλον ἕτεροι τὺς θεμελίους, ϗ πολλὰ ταλαιπωρήσαντες τὺς ἔμπροσθεν λίθους ἐξεκύλιῤ. ἀνείχετο δ' ὑ τ ὀδοτέρω ϗ διέμενεν ἡ πύλη, μόχει τὰς διὰ τ ὀργάνων ϗ τ μοχλῶν ὑπομενούσας ἐπο- γνόντες, κλίμακας ταῖς ϛοαῖς ωροσέφερον. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κωλῦσαι μὲ ὐκ ἔφθαῤ, ἀναβᾶσι δὲ συμπεσόντες ἐμά- χοντο· καὶ τὺς μὲ ἀναθύντας εἰς τ ὑπίσω κατεκρήμνιζον, τὺς δ' [g]ὑπαντιάζοντες ἀνῄρουν. πολλὺς δὲ τ κλιμάκων ἀποβαίνοντας, πρὶν φθάξασθαι τοῖς θυρεοῖς, παίοντες τᾶῖς ῥομφαίαις ἔφθανον· οἱάς δὲ γεμούσας ὁπλιτῶν κλίμακας [h]ωαγκλίνοντες ἄνωθεν κατέσειον. λῦ δ' ὐκ ὀλίγος ϗ αὐτῶν φόνος. οἱ δ' ἀνενέγκαντες τὰς σημαίας ωρὸς αὐτῶν ἐπολέμουν, δεινῶ ἡγούμενοι καὶ [i]ωρὸς αἰσχύνης τύτων τ ἁρπαγήν. τέλος δὲ, καὶ τ σημαιῶν ϗ Ἰουδαῖοι κρατῆσαι, καὶ τὺς ἀναβάντας ἀμφοτέρους· ϗ δὲ λοιποὶ, ωρὸς ὃ τ ὀπολωλότων πάθος ὀρρω- δοῦντες, ἀνεχώρουν. τ μὲ οὖν Ρωμαίων ἀριθμὸς ὀλίγος ἀπέθανε· τ δὲ στασιαστῶν, οἱ ϗ τὰς [k]ωρτίδας μά- χας ἠγωνίσαντο γενναίως καὶ τότε, καὶ Ελεάζαρος ὁ ἀδελφιδῆς ϗ τυράννυ Σίμωνος. ὁ δὲ Τῖτος, ὡς ἑώρα τλὺ θεὸν τοῖς ἀλλοτρίοις ἱεροῖς φειδὼ [l]ωρὸς βλά- βης τοῖς στρατιώταις γινομβύην ϗ φόνυ, τὰς πύλας ωροσέ- ταξεν ὑφάπτειν.

Romani amittunt ſigna.

Anani fuga ad Titum.

2. Interea vero ad eum perfugiunt Ananus Ammauntinus, è Simonis ſatellitibus cædis aviditſimus, cumque eo Archelaus filius Magadati, idcirco ſperantes veniam, quod Judæos vi-

β'. Εἰ δὲ τύτῳ ωρὸς αὐτὸν ἀλωμολῆσαι, Ἀνανός τε ὁ κγ'. ἀπ' Ἀμμαῦς, τ Σίμωνος δορυφόρων ὁ φοινικόταλος, ϗ Αρ- χέλαος υἱὸς [m]Μαγαδάτυ, συγγνώμλυ [n]ἐλπίσαντες, ἐπ- δὲ

a Υφ' ὑμῶν *Big.* *b* Τῷ ἡλίῳ *Big.* *c* Μεταβάλλεσθαι *Big.* *d* Παθήσῃς *Bunb. & Rhed.* *e* Αμείνων *Big.* *f* Τὺς ἔξωθεν *Big.* & mox εἰσδιέχειν ϗ δίεμεινεν. *g* Ita lego cum *Codd. Big. & Bunb.* ὑπαντιάζοντας in *Editis Aliiſque.* in *Ruffini* verſione, *accedentes alios ſubſidio trucidabant.* *h* Παρακλίνοντες *Big.* *i* Ita *Big. Voſſ. & Bod.* ωρὸς αἰσχύνην in *cæteris.* *k* Πρώτους *Bod.* *l* Αἴτιον βλάβης *Big.* ωρὸς βλάβλυ & mox φόνον *Voſſ. & Bod.* *m* Ita cum *Ruffini* libris. *Magadátu* in *Græcis.* *n* Αἰτήσαντες *Big.* & mox ἀνεχώρουν. * Qui cuncta jam pertuliſſent, quibus, antequam paterentur, mutare ſententiam ſperabantur, *Ruf.*

a Αφίνοι

δὴ κραλίστων Ιουδαίων ἀπεχώρουν. Τίτος δὲ ὁ τοῦτο παύρ-
γημα προσβάλλεσθαι τῶν ἀνδρῶν, ὁ τὴν ἄλλων τοὺς Ιου-
δαίους ὠμότητα πεπυσμένος, ὥρμητο κλείνειν ἑκατέρους·
"ὑπ' ἀνάγκης ἦλθον, λέγων, αὐτούς, οὐκ ὀκ προαιρέ-
"σεως παρεῖναι, ὁ σωτηρίας οὐκ ἀξίους εἰ τοὺς φλεγομέ-
"νης ἤδη δι' αὐτοὺς τὴν πατρίδος ἐξαλλομένους." ἐκράτει δ'
ὅμως οὐ θυμὸν ἡ πίστις, ὁ ἀφίησι τοὺς ἄνδρας· ὁ μὲν οὖν ἴσην
μοῖραν [b] κατέταξε τοῖς ἄλλοις. ἤδη δὲ τοῖς πύλοις [c] οἱ
στρατιῶται προσῆγον τὸ πῦρ, ὁ προϊσχόμενος ὁ ἄργυρος
διεδίδου ταχέως εἰς τὴν ξυλείαν τὰς φλόγας, ἔνθεν ἀθρόως
ἐκφερόμεναι τῶν στοῶν ἐπελαμβάνοντο. τοῖς δ' Ιουδαίοις, ὁρῶσι
τὸ πῦρ οὐ κύκλῳ, μὴ τῶν σωμάτων παρέδησε αἱ ψυχαί, ὁ
διὰ τὴν καλάπληξιν ἀμωύειν μὲ ἢ σθενύειν ὥρμησεν οὐδείς,
[d] αὐοὶ δ' ἑστῶτες ἀφεώρων. ὁ μὲν γὰρ τὸ δαπανώμενον
ἀθυμοῦντες, εἰς γῦν τὸ λοιπὸν ἐσωφρόνουν· ἀλλ' ὡς ἤδη ὁ τὸν
ναὸν κατακαιόμενον, τοὺς θυμοὺς ὅτι Ρωμαίους ἔθηγον. ἐκείνην μὲ
τὴν ἡμέραν ὁ τὴν ὑπερκαίουσαν νυκτὸς τὸ πῦρ ἐπεκράτει. κατὰ μέ-
σος γὰρ οὐκ ὁμῶς πάντοθεν ἴσχυς ὑφάψαι τὰς στοάς.

κδ'. γ'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ, Τίτος μέρει τὴν δυνάμεως σθενύειν
τε ὁ σβεῖν τὰς πύλας ὁδοποιεῖν εἰς εὐμαρεστέραν τὴν τα-
γμάτων ἄνοδον κελεύσας, [e] αὐτὸς συνῆγε τοὺς ἡγεμόνας.
ὁ [f] συνελθόντων ἐξ τῶν κορυφαιοτάτων, Τιβερίου τε Αλεξάν-
δρου δὲ πάντων τῶν στρατευμάτων ἐπάρχου, ὁ Σέξτου Κε-
ρεαλίου τὸ πέμπτου ἄρχοντος τάγμα, ὁ Λαρκίου Λεπίδου τὸ
δεκάτου, καὶ Τίτου [g] Φρυγίου τὸ πεντεκαιδεκάτου, τοῖς οἷς
Φρόντων ἦν [h] Αἰτέριος, στρατοπεδάρχης [i] τῶν ἀπ' Αλεξαν-
δρείας δύο ταγμάτων, καὶ Μάρκος Αντώνιος Ιουλιανὸς,
ὁ τῆς Ιουδαίας ἐπίτροπος, καὶ μετὰ τούτους ἐπιτρόπων ὁ
χιλιάρχων ἀθροισθέντων, [k] βουλὴν ποιεῖ δὲ ναοῦ περιστάσεως.
τοῖς μὲν ἦν ἐδόκει, "[l] χρῆναι δὴ τὸν πολέμιον νόμῳ· μὴ γὰρ
"ἄν ποτε Ιουδαίους παύσασθαι νεωτερίζοντας τὸν ναὸν μένον-
"τος, ἐφ' ὃν οἱ παλαιόθεν συλλέγονται." τινὲς δὲ παρή-
νουν, "εἰ μὲ [m] καταλίποιεν αὐτὸν οἱ Ιουδαῖοι, καὶ μηδεὶς
"[n] ἐπ' αὐτῷ τὰ ὅπλα θείη, σώζειν· εἰ δὲ πολεμοῖεν [o] βιά-
"ζοντες, καταφλέγειν. φρύσιον γὰρ, ὑκέτι ναὸν εἶ· καὶ
"τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι τὴν [p] ἀναστασόντων ἀσέβειαν, ὑκ αὐ-
"τῶν." ὁ δὲ Τίτος, "ὑδ' ἂν βιάζοντες ἐπ' αὐτῷ πο-
"λεμῶσιν Ιουδαῖοι, [q] ἔφη, ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν [r] ἀμυνεῖσθαι
"τὰ ἄψυχα, ὑδὲ καταφλέξειν ποτὲ τηλικοῦτον ἔργον.
"[s] Ρωμαίων γὰρ ἔσεσθαι τὸ βλάβος, ὥσπερ καὶ κόσμου τὸ
"ἡγεμονίας αὐτῷ μένοντος." ἀναῤῥῶντες δ' ἤδη προσε-
πίθηλο τῇ γνώμῃ Φρόντων τε καὶ Αλέξανδρος ὁ Κερεά-
λιος. τότε μὲ οὖν διελύει ὁ συνέδριον, καὶ τὰς ἄλλας
δυνάμεις διανεῦσαι κελεύσας τοῖς ἡγεμόσιν, ὅπως
[t] ἐῤῥωμενέστερον ἐν τῇ προσταξει [u] χρήσαιντο, τοῖς ἀπὸ τῶν
ἀκμαιοτάτων ὁπλιτικοῖς ὁδοποιεῖν διὰ τῶν ἐρειπίων προσέτα-
ξεν, καὶ τὸ πῦρ σβεννύειν.

κε'. δ'. Κατ' ἐκείνην μὲ δὴ τὴν ἡμέραν [x] Ιουδαίων κάμα-
τός τε ὁ καταπλῆξις ἐκράτησε τὰς ὁρμάς· τῇ δ' ὑστεραίᾳ

Templi incendium.

Duces Titi nobilissimi advocati in consilium super templo.

Titi cupiditas parcendi templo.

4. Et illo quidem die Judæos labor & consternatio ab impetu continuit: postridie vero collectis

[a] Αφίησι γὰρ τὰς ἄνδρας Big. [b] Κατέστησε Big. [c] Προσήγαγον οἱ στρατιῶται τὸ πῦρ Big. [d] Αὐτὰς Big. & Ruf. αὐτῶν Vat. Vide Lamb. Bos. in Animadv. ad Gr. Scriptores, p. 145. [e] Αὐτὸς Big. [f] Προσελθόντων Big. [g] Φρυγίου Big. Φρυρίου Gen. [h] Ita cum Ruf. Λιτέριος in Editis Aliisque. Ετέριος Big. & Voss. Εστέριος Vat. [i] Ita Big. τῶν ὑπ' in Editis. [k] Ita Big. βουλὴν δὲ περὶ ναοῦ ποιεῖ in Editis Aliisque. [l] Χριστὸς Big. [m] Καταλείποιεν αὐτὸν Ιουδαῖοι Big. [n] Επ' αὐτῷ Big. [o] Ita cum Big. & Zonara. βιαζόντως Vat. ἐπιβαίνοις in Editis Aliisque. [p] Ἀναιρεθέντων τῶν ἀσεβούντων Big. [q] Ita ex conjectura. Φάσκει in libris. [r] Αμύνασθαι Big. [s] Ρωμαίοις γὰρ ἔσεσθαι τοῦτο βλαβῆ φθαρὲν, ὥσπερ καὶ κόσμου τὸ ἡγεμονίας ἂν σώζοιτο Zonar. [t] Εῤῥωμένως Big. [u] Χρήσαιτο Big. & Ruf. [x] Vocem Ιουδαίων acceptam debemus Codicibus Big. & Ruf. * Saltem ut quod reliquum esset salvum haberent, animum colligebant, Ruf. † Largius & mox Frigius, Ruf.

collectis viribus & recepta fiducia, per orientalem portam contra templi exterioris cuſtodes excurſionem faciunt, circa horam ſecundam. Illi autem fortiter quidem illorum impreſſionem excepêre, & conſertis clypeis à fronte muri ad inſtar conſtiparunt phalangem: certum tamen erat eos non diu duraturos, quod & multitudine excurrentium & animis vincerentur. Cæſar autem priuſquam verteretur acies (nam pugnam ex Antonia proſpectabat) cum lectis equitibus auxilio venit. Impetum vero ejus non ſuſtinuêre Judæi; ſed primis interfectis, plerique in fugam ſe conjiciunt. Cumque Romani quidem ſe ſubducerent, iterum converſi *illis* inſtabant; cumque illi ſe retorſiſſent rurſus refugiebant, donec, circa horam diei quintam, Judæi quidem vi coacti ſe in templum interius concluſerunt.

συλλεξάμενοί τε τὸ ἰσχυὸ, καὶ ἀναθαρσήσαντες, [a] ἐπεκθέουσι ἀφ' ἡ ἀνατολικῆς πύλης τοῖς φύλαξι ᾧ ἔξωθεν ἱερῦ, περὶ δευτέραν ὥραν. οἱ δὲ καρτερῶς μὲ ἐδέξαντο αὐτῶν τ' ἐμβολὴν, καὶ φραξάμενοι τοῖς θυρεοῖς κατ' μέτωπον ὥσπερ τεῖχος [b] ἐπύκνωσαν τ' φάλαγγα· δῆλοί τε ἦς ὄκ ὀλὶ πολὺ συμμένοντες, πλήθει π τ' ἐκτρεχόντων καὶ θυμοῖς ἡττώμενοι. φθάσας δὲ ἡ τάξεως τ' ῥοπὴν Καῖσαρ, καθόσον ἀπὸ τ' Αντωνίας, [c] ἐπήμυνε μ τ' ὀπλέχλων ἱππέων. Ιουδαῖοι δὲ τ' ἔφοδον ὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ τ' πρώτων πεσόντων ἐτράπησ οἱ πολλοί. καὶ ἐνωχωρῦσι μὲ τοῖς Ρωμαίοις ὀπισθφάμενοι πρσέκειντο· μεταβαλλομένων δ' αὐέφυγον πάλιν, ἕως περὶ πέμπλω τ' ἡμέρας ὥραν οἱ μὲ βιασθέντες εἰς ὅ ἔνδον συνεκλείσθησαν ἱερόν.

Templum periit incendio.

5. Titus autem diſceſſit in Antoniam, decreto poſtridie mane cum omni exercitu impreſſionem facere, templumque circumſedere. Sed id plane Dei ſententia jamdudum igni damnaverat: evolutiſque temporibus aderat fatalis dies, qui erat decimus quintus Loi menſis, quo etiam prius à rege Babyloniorum fuerat incenſum. Ab ipſis autem Judæis principium ſumpſit cauſamque habuit id incendium. Nam regreſſo Tito, ſeditioſi, cum pauliſper quieviſſent, denuo Romanos invaſerunt, cuſtodumque templi cum ignem exterioris fanis reſtinguentibus pugna committitur, qui, Judæis in fugam verſis, uſque ad templum penetrarunt. Quo tempore miles quidam torre correpto, non exſpectato cujuſquam mandato, neque tantum facinus veritus, divino quodam impetu fretus ex ardente materia *aliquid* rapit, & à milite *altero* ſublevatus, ignem per feneſtram auream injicit; unde ad cellas circa templum ædificatas de ſeptentrionali regione aditus erat. Flamma igitur excitata Judæorum oritur clamor, calamitatis magnitudini par, & ad defenſionem concurrebant: neque jam vitæ amplius parcendum rati, neque viribus temperandum, eo pereunte ad quod ſervandum antea intenti erant.

ε'. Τῖτος δ' ἀνεχώρησεν [d] εἰς τ' Αντωνίαν, διεγνωκὼς κε'. [e] τῇ ὑπιούσῃ ἡμέρᾳ ὐσὺ τ' ἕω μ πάσης ἐμβαλεῖν τ' δυνάμεως ὐ τ' ναὸν περικαθεζεῖν. ᾧ δὲ ἄρα κατεψήφιστο μ [f] ὅ πῦρ ὁ Θεὸς πάλαι· [g] παρῆν δ' ἡ εἱμαρμένη χρόνων περίοδος, [h] ἡμέρᾳ δεκάτῃ Λώου μηνὸς, καθ' ὃν ὐ ὅ πρότερον ὐσὺ ᾧ τ' Βαβυλωνίων βασιλέως ἐνεπρήσθη. λαμβάνουσι δ' αἱ φλόγες [i] ἐκ τ' οἰκείων τ' ἀρχὴν ὐ τ' αἰτίαν. ὑποχωρήσαντος γὰρ ᾧ Τίτου, περὶ ὀλίγον λωφήσαντες οἱ ζηλωταὶ, πάλιν τοῖς Ρωμαίοις ἐπιπίπτουσι, καὶ τ' ᾧ ναῷ φρυρῶν τάγμ συμβολὴ περὶ τὺς σβεννύντας ὅ πῦρ ᾧ [k] ἔξωθεν ἱερῦ· οἱ, τρεψάμενοι τὺς Ιουδαίους, μέχρι ᾧ ναῦ παρῆλθον. ἔνθα δή τῶν στρατιωτῶν τὶς, ἤτε ἀγγέλματος μείνας, ἤτε ὑπὸ τηλικούτῳ δείσας ἐγχειρήματι, δαιμονίῳ ὁρμῇ τινι χρόμενος ἁρπάζει μ [l] ἐκ τ' φλεγομένης ὕλης, ἀναῤῥιφθεὶς δ' ὑπὸ στρατιώτου, τὸ πῦρ οἱῳσι θυείδι χρυσῇ, καθ' ἣν εἰς τὺς περὶ τ' ναὸν οἴκους εἴστιον ἣν ὀπ ᾧ βορείου κλίματος. αἰσθομένης δὲ τῆς φλογὸς, Ιουδαῖοι μὲν ἐγείρεται κραυγὴ τῷ πάθους ἀξία, καὶ πρὸς τὸ ἄμυναν συνέθεον, ἤτε τοῦ ζῆν ἐπ φειδὼ λαμβάνοντες, ἤτε ταμευόμενοι τὸ ἰσχυὸ, [m] δι' ὃ καὶ φυλακικοὶ πρότερον ἦσαν οἰκούμενοι.

Clamor Judæorum ad ignem templi.

Titus jubet ignem exſtingui.

ς'. Δραμὼν δὲ τὶς ἀγγέλλει Τίτῳ, καὶκεῖνος, ἔτυχε δὲ κατ' σκηνὸ ἀναπαυόμενος ὐκ ἀ μάχης, ὡς εἶχεν ἀναπηδήσας, ἤλθε πρὸς τ' ναὸν εἴρξων ὅ πῦρ. κατόπιν δὲ οἵτε ἡγεμόνες εἵποντο πάντες, καὶ παρήγγελλε τούτοις ἀκολούθει τὰ τάγματα. βοὴ δ' ἦν καὶ θόρυβος, ἅτε τηλικαύτης διωάμεως ἀτάκτως κεχαρημένης. ὁ μὲ οὖν Καῖσαρ τῇ τε [n] βοῇ καὶ τῇ δεξιᾷ διεσήμαινε τοῖς μαχομένοις τὸ πῦρ σβεννύειν. ὅτε δὲ βοῶντος ἤκουον, μείζονι κραυγῇ τὰς ἀκοὰς προκατειλημμένοι, καὶ [o] ῥώμαι τῆς χειρὸς οὐ προσῆκον, ὧν μὲν τῷ πολεμεῖν, ὧν δὲ ὀργῇ θερμαινόμενοι. τ' δὲ παγμάτων εἰσθέοντων ὅτε παραίνεσις οὔτε ἀπειλὴ κατεῖχε τὰς ὁρμὰς, [p] ἀλλὰ θυμὸς ἅπαντα ἐσφέρων· ᾧ θύραι τὰς εἰσόδους συνεθύμβουν, πολλοὶ μὲ ὑπ' ἀλλήλων κατεπατοῦντο, πολλοὶ

X.

Titus jubes ignem exſtingui.

Clamor Judæorum ad ignem templi.

5. Titus autem diſceſſit in Antoniam, decreto poſtridie mane cum omni exercitu impreſſionem facere, templumque circumſedere. Sed id plane Dei ſententia jamdudum igni damnaverat: evolutiſque temporibus aderat fatalis dies, qui erat decimus quintus Loi menſis, quo etiam prius à rege Babyloniorum fuerat incenſum. Ab ipſis autem Judæis principium ſumpſit cauſamque habuit id incendium. Nam regreſſo Tito, ſeditioſi, cum pauliſper quieviſſent, denuo Romanos invaſerunt, cuſtodumque templi cum ignem exterioris fanis reſtinguentibus pugna committitur, qui, Judæis in fugam verſis, uſque ad templum penetrarunt. Quo tempore miles quidam torre correpto, non exſpectato cujuſquam mandato, neque tantum facinus veritus, divino quodam impetu fretus ex ardente materia *aliquid* rapit, & à milite *altero* ſublevatus, ignem per feneſtram auream injicit; unde ad cellas circa templum ædificatas de ſeptentrionali regione aditus erat. Flamma igitur excitata Judæorum oritur clamor, calamitatis magnitudini par, & ad defenſionem concurrebant: neque jam vitæ amplius parcendum rati, neque viribus temperandum, eo pereunte ad quod ſervandum antea intenti erant.

6. Quidam autem accurrit & Tito rem nunciat: & ille (forte enim in tentorio quieſcebat è prælio *reverſus*) proſiliens quantum potuit curſum maturabat ad templum, prohibiturus incendium. A tergo autem & duces ſequebantur omnes, illoſque attonita comitabantur agmina. Clamor autem erat ac tumultus ut in tanto exercitu ſine ordine concitato. Et Cæſar quidem & voce & manu pugnantibus ſignificabat, ut incendium reſtinguerent. Sed neque vox ejus audiebatur, quod aures eorum major clamor occupaverat, nec manus nutum obſervabant, partim pugnæ ardore, partim ira diſtracti. Legionum vero introcurrentium impetum neque admonitio neque interminatio continebat; ſed quo furor duceret, omnes ferebantur: atque ad ipſos introitus coarctati, multi quidem ſeſe invicem conculcabant, mul-

λοὶ

a Διεξῆσι Big. b Εκύκλωσαν τὸ φάραγξα Big. c Εκαμυνεν Big. d Επὶ τὸν Big. e Τῆς ἐπιούσης ἡμέρας Big. f Ο θεὸς τὸ πῦρ Big. g Παρῆν ᾗ ἡ εἱμ. Big. h Videſis Scaligerum de Emend. Temp. l. 5. p. 577. Editionis Plantiniana. i Illud ἐκ habuimus è Codd. Big. & Vat. Forſan ἐκ τ' οἰκιῶν. k Ita cum Ruf. & Zonar. antea erat ἔνδοθεν. l Ἐκ τ' φλεγομένης ὕλης μέρος διαρπάσας, ἐξ ὑφ' ἑτέρου ἀναῤῥιφθεὶς ἁρπάσῃ Zonar. m Δι' ὃ Big. διὸ δὴ καὶ Euseb. n Φωνῇ Big. o Τοῖς νόμοις Big. p Ἀλλ' ὁ θυμὸς Big.

a Ita

λοὶ δὲ, θερμοῖς ἔτι καὶ τυφομένοις τοῖς ἐρειπίοις τῶν στοῶν ἐμπίπτοντες, ἠτυχημένων συμφορᾶς ἐχρῶντο. πλησίον δὲ ὄντι ναῷ γινόμενοι, τῶν μὲν Καίσαρος ἀγγελμάτων προσεποιοῦντο μηδὲ ἀκούειν, τοῖς [a]πρὸ αὐτοῦ δὲ τὸ πῦρ ἐνιέναι παρεκελεύοντο. τῶν δὲ ζηλωτῶν [b]ἀμηχανία μὲν ἦν ἤδη τοῦ βοηθεῖν· φόνος δὲ πανταχοῦ καὶ τροπή. τὸ δὲ πλέον ἀπὸ τοῦ δήμου, λαὸς ἀθενὴς καὶ ἄνοπλος, ὅπου καταληφθείη τις ἀπεσφάττετο· καὶ πρὸ μὲν τοῦ βωμοῦ πλῆθος ἐστορευέτο νεκρῶν, κατὰ δὲ τὸ βωμοῦ βάθρων αἷμά τε ἔρρει πολὺ, καὶ τοὺς ἄνω φονευομένων σώματα κατωλίσθανε.

ζ. Καῖσαρ δὲ, ὡς ἔτι τοὺς ὁρμαὶς ἐνθουσιώντων τῶν στρατιωτῶν χαλαφεῖν οἷός τε ἦν, καὶ τὸ πῦρ ἐπεκράτει, παρελθὼν μετὰ τῶν ἡγεμόνων [d]ἔνδον εἰσάσατο τὸν ναὸν τὸ ἅγιον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, πολὺ μὲν τὰ κατὰ τοὺς ἀλλοφύλους φήμης ἀμείνω, τοῦ δὲ κόμπου καὶ τὰ κατὰ τοὺς οἰκείους δόξης οὐκ ἐλάττω. [e]τὸ φλογμὸς δ' οὐδέπω διϊκνουμένης ὑδαμόθεν εἴσω, τοὺς δὲ περὶ τὸν ναὸν οἴκους νεμομένης, νομίσας, ὅπερ ἦν, ἔτι σώζεσθαι ὃ ἔργον διώκασθαι, προπηδᾷ, καὶ αὐτός τε κατακαλεῖν τοὺς στρατιώτας ἐπειρᾶτο τὸ πῦρ σβεννύειν, καὶ [f]Λιβεράλιον ἑκατοντάρχην τῶν περὶ αὐτὸν λογχοφόρων ξύλοις πατάσσοντας τοὺς ἀπειθοῦντας κατέλαβεν εἴργειν. τῶν δὲ καὶ τὴν πρὸς Καίσαρα αἰδὼ, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ κωλύοντος φόβον σέβειν οἱ θυμοὶ, καὶ τὸ πρὸς Ἰουδαίους μίσος, καὶ πολεμικὴ τις ὁρμὴ λαβροτέρα. τοὺς δὲ πολλοὺς ὤθει ἁρπαγῆς ἐλπὶς, δόξαν τε ἔχοντας, ὡς [g]πάνδυ ἄπαυλα χρημάτων μεστὰ εἴη, καὶ τὰ πέριξ ὁρῶντας χρυσοῦ πεποιημένα. φθάνει δέ τις καὶ τῶν εἴσω παρελπλυθότων, σκιρτήσαντος τοῦ Καίσαρος πρὸς ἐποχὴν τῶν στρατιωτῶν, πῦρ εἰς τοὺς προφεύγοντας ἐμβαλὼν τῆς πύλης ἐν σκότῳ, [h]ἐξ ἀπίνης τ' ἐνδοθεν ἐκφαινούσης φλογὸς, οἵ, τε ἡγεμόνες μετὰ τοῦ Καίσαρος ἀνεχώρουν, καὶ τοὺς ἔξωθεν ὁδοὺς ὑφάπτειν ἐκώλυεν. ὁ μὲν οὖν ναὸς ὕστερον, ἄκοντος Καίσαρος, ἐμπιπράται.

ζ. η'. Πολλὰ δ' ἄν τις [i]ἐπολοφυράμενος ἔργα, πάντων ὧν ὄψει καὶ ἀκοῇ παρῆλθομεν θαυμασιωτάτῳ, καταστευῆς τε ἕνεκα καὶ μεγέθους, ἔτι τε τοῦ καθ' ἕκαστον πολυτελείας, καὶ τοῦ περὶ τὰ ἅγια δόξης, μείζονι λόγοι παραμυθίαν τοῦ εἰμαρμένου, ἄφυκτον θεσμὸν, ὥσπερ ἐμψύχοις, ὅτῳ καὶ ἔργοις καὶ τόποις. [k]θαυμάσαι δ' ἄν τις καὶ αὐτῆς τοῦ θεοῦ τὴν ἀκρίβειαν. καὶ μῆνα γὰρ, ὡς ἔφην, καὶ ἡμέραν [l]ἐτήρησε τὴν αὐτὴν, ἐν ᾗ πρότερον ὑπὸ Βαβυλωνίων ὁ ναὸς [m]ἐνεπρήσθη. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ [n]πρώτου κτίσεως, ὃν καθεῖλε Σολομὼν ὁ βασιλεὺς, μέχρι τοῦ νῦν ἀναιρέσεως, ἣ γέγονεν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ [o]ἡγεμονίας, ἔτη συνάγει χίλια ἑκατὸν τριάκοντα, [p]τοὺς δὲ μῆνες ἑπτὰ καὶ πεντεκαίδεκα ἡμέραι. ἀπὸ δὲ τοῦ ὕστερον, ὃν ἔτει δευτέρῳ Κύρου βασιλεύοντος ἐποίησε [q]Ἀγγαῖος, ἔτη μέχρι τοῦ ὑπὸ Οὐεσπασιανῷ ἁλώσεως, πεντήκοντα ὀκτὼ τοὺς ἑξακοσίους, καὶ ἡμέραι τεσσαράκοντα πέντε.

ti vero, in ardentes adhuc & fumantes porticuum ruinas incidentes, eandem cum victis calamitatem ſubibant. Cum vero templo appropinquarent, Titi mandata ſe audire diſſimulabant, & præcedentem quiſque ut ignem injiceret hortabatur. Seditioſis autem jam ſubveniendi quidem nulla ſpes erat, ſed fuga & cædes omnia occupabat. Plures vero è plebe, populus imbellis & inermis, ubicunque deprehenſi erant, interficiebantur: & circa altare quidem ingens mortuorum numerus congerebatur; per gradus vero templi & ſanguis multus profluebat, & eorum corpora qui ſupra ceciderunt delabebantur. *Cædes ingens.*

7. Cæſar autem, cum impetum militum, furore quodam irruentium, reprimere non poſſet, atque incendium augeretur, cum ducibus ingreſſus, & intro ſacrarium templi, & quicquid in eo erat, conſpexit, multo quidem famâ apud alienigenas meliora, jactatione vero & opinione domeſtica non minora. Cum autem flamma nondum ex ulla parte ad interiora penetraſſet; ſed ædes, quæ in templi circuitu erant, depaſcebatur, ratus, id quod erat, opus *illud* adhuc conſervari poſſe, proſilit, & ipſe operam dabat ut milites ad reſtinguendum incendium hortaretur: & Liberalem centurionem ex ſtipatoribus ſuis fuſte contumaces coërcere juſſit. At illorum erga Titum reverentiam, metumque à prohibente incuſſum ſuperabat iracundia, & Judæorum odium, & belli impetus quidam vehementior. Multos etiam rapinæ ſpes incitabat, exiſtimantes & intus omnia pecunia referta eſſe; videntesque cuncta in circuitu ex auro facta. Quidam autem miles ex his qui intraverant, cum Cæſar ad inhibendos milites cucurriſſet, ignem jam portæ cardinibus in tenebris ſubjecerat, ſubitoque flamma intus emicante, & duces cum Cæſare recedebant, & eos qui extra erant nemo *aliquid* ſuccendere prohibebat. Et templum quidem hoc modo exuritur, invito Cæſare. *Titus fruſtra conatur ignem extinguere.*

8. Sed quamvis hoc multum quis deflendum putet, ut opus omnium quæ vidimus & audivimus maxime admirabile, tam ob ſtructuram quam magnitudinem, itemque ob magnificentiam in ſingulis, & exiſtimationem quæ de Sanctis habebatur, maximum tamen inde capiet ſolatium, quod fatum ut animantibus ita operibus locisque ſit ineluctabile. Eſt autem ut mirari quis poſſit in eo accuratam circumacti temporis rationem. Nam eundem, ut dictum eſt, menſem & diem ſervavit, quo prius templum à Babyloniis exuſtum fuerat. Et à prima quidem ſtructione templi, quam Solomon rex inchoaverat, uſque ad *ejus* excidium, quod ſecundo imperii Veſpaſiani anno accidit, colliguntur anni MCXXX, itemque menſes VII, & dies XV. A poſteriore autem, quam anno ſecundo Cyri regis Aggæus fecerat, uſque ad excidium *illius* ſub Veſpaſiano, anni DCXXXIX, & dies XLV. *Templo accidit ut bis eodem die menſis conflagraret.*

a Ita *Big.* & *Ruf.* παρ' αὐτῶν in *Editis Aliiſque.* *b* Ἀμηχανία μὲν ἦν ἤδη τοῦ σωσοβοηθεῖν *Big.* *c* Τῶ ναῶ βαθμῶν *Big.* & *Ruf.* τὸ θεῖον ἅγιον *Zonar.* *d* Illud ἔνδον non agnoſcit *Big.* *e* Τῆς ὑ φλογὸς *Big.* *f* Ita ex *Verſione Ruſini*, qui centurionem *Liberalem* vocat. in *Græcis* Λιβερέλιον. *g* Τὰ ἔνδον *Big.* *h* Τότε γὰρ ἐξ ἀπίνης ἔνδ. *Big.* *i* Ἐπολοφυρόμενος ἔργων *Big.* & mox θαυμασιώτατα. *k* Θαυμάσαι δ' ἄν τις *Big.* *l* Ἐτήρησε *Big.* *m* Κατεφλέγη *Big.* *n* Πρώτης αὐτῆ κτίσεως *Big. Vat.* & *Voſſ.* *o* Βασιλείας *Big.* *p* Πρὸς ὑ καὶ μῆνες *Big.* *q* Vide *Grotium* ad *Aggæum*, c. I. v. I.

XI. CAP. V.

Miseriæ quas pertulerunt Judæi ex templo ardente. De Pseudo-propheta, & signis excidium præcedentibus.

Incendium templi comitantur clamor, ejulatus, & cædes.

TEmplo autem ardente, obvia quidem quæque rapta erant, & cædes erat infinita deprehensorum. nec ætatis ulla erat miseratio, nec gravitatis reverentia: sed & pueri & senes, & profani & sacerdotes similiter interficiebantur; atque omne genus hominum belli calamitas complexa persequebatur, etiam supplices pariter ac semet defendentes. atque flamma longe lateque pervagata cum gemitibus occumbentium concrepabat: & ex altitudine quidem collis, ardentisque operis magnitudine, totam quis conflagrare crederet civitatem. Illo autem clamore nihil majus aut horribilius excogitari potest. Nam & legionum Romanarum simul moventium læta erat conclamatio, & seditiosorum igne & ferro circundatorum ululatus, populusque in superioribus relictus fugabatur in hostes cum *magna* consternatione, & ob calamitatem luctum edebat & lamentationem: illisque qui in colle erant clamore resonabat multitudo in urbe. Jam vero multi fame languidi & ore *fere* compresso, postquam ignem templi videbant in questus iterum & ejulatus vires receperunt. hisque resonabatur ex Peræa & montibus in circuitu, * unde *pugnantium* impetus augebatur. Hoc tamen tumultu clades erant acerbiores. Nam collem quidem, cui templum impositum, radicitus quis exuri putaret, ut qui ignis undique plenus erat: & sanguinem igne largiorem esse, pluresque interfectoribus interfectos. nusquam enim solum præ cadaveribus videri potuit: sed milites gradientes super acervos cæsorum fugientes persequebantur. Et latronum quidem multitudo, perruptis Romanorum agminibus, vix in templum exterius evasit, atque inde in urbem: reliquiæ vero popularis turbæ in exteriorem porticum confugerunt. At sacerdotum nonnulli, primum quidem templi verubus, itemque sedibus suis, quæ ex plumbo factæ erant, avulsis, in Romanos pro missilibus utebantur: deinde cum nihil proficerent, igniscque in eos erumperet, in parietem octo cubitos latum secedentes ibi manebant. Cæterum duo ex insignibus, cum ad Romanos transeundo servari possent, aut *illic* permanere ejusdem cum aliis fortunæ participes, in ignem insilierunt, & una cum templo conflagrarunt; Meïrus filius Belgæ, & Josephus Dalæi.

Duo Sacerdotes ruunt in ignem.

Semimortui colligunt vires ad planctum Judæorum.

2. Tum Romani circumpositis ædificiis frustra parci existimantes, ipso templo ardente, omnia simul incenderunt, & quicquid ex porticibus reliquum erat, ipsasque portas, præter duas, unam ex parte orientali, alteram ex meridiana, quas tamen postea diruerunt. Quin

ΚΕΦ. ε'. κή'.

Η τῶν Ιουδαίων ἐπὶ τῷ ναῷ καμούσῃ παλαιπωρία. περὶ ψευδοπροφήτου, καὶ τῶν προγεγονότων τῆς ἁλώσεως σημείων.

ΚΑιομένου δὲ τοῦ ναοῦ, τὰ μὲν προσαπόλοντο ἁρπαγή, φόνος δὲ τῶν καταλαμβανομένων μυρίος. οὔτε δ' ἡλικίας ἦν ἔλεος, οὔτ' ὀκροπὴ σεμνότητος· ἀλλὰ καὶ παιδία καὶ γέροντες, καὶ [a] βέβηλοι καὶ ἱερεῖς ὁμοίως ἀνῃροῦντο, καὶ πᾶν γένος ἐπεξῄει πολεμοῦν ὁ πόλεμος, ὁμοῦ τούς τε ἱκετεύοντας [b] καὶ ἀμυνομένους. σημήχει δ' ἡ φλὸξ ἐπὶ πλεῖστον ἀκφερομένη τοῖς τῶν πιπτόντων στεναγμοῖς· καὶ λόφος μὲν ὁ ὕψος τοῦ λόφου, καὶ τὸ τοῦ φλεγομένου μέγεθος ἔργου, πᾶσαν ἂν τις ἔδοξε κάεσθαι τὴν πόλιν. τῆς δὲ βοῆς ἐκείνης οὐδὲν ὀπτικοθήναι δυνατὸν ἂν, ἢ μεῖζον, ἢ φοβερώτερον. τῶν τε γὰρ Ρωμαϊκῶν ταγμάτων ἀλαλαγμὸς ἦν συμφερομένων, καὶ τῶν στασιαστῶν πυρὶ καὶ σιδήρῳ κεκυκλωμένων κραυγή, τοῦτο [c] ἀπολειφθέντος ἄνω λαοῦ πρὸς τὴν μετ' ἐκπλήξεως εἰς τοὺς πολεμίους, καὶ πρὸς τὸ πάθος οἰμωγή. [d] σημαῖνε δὲ τοῖς ἐπὶ τῷ λόφῳ τὸ κατὰ τὴν πόλιν πλῆθος. ἤδη δὲ πολλοὶ τῷ λιμῷ μαραινόμενοι καὶ μεμυκότες, ὡς εἶδον τὸ τοῦ ναοῦ πῦρ, εἰς ὀδυρμοὺς πάλιν καὶ κραυγὴν [e] ἐτράποντο. σημήχει δ' ἥ τε Περαία, καὶ τὰ πέριξ ὄρη, βαρυτέραν ποιοῦντα τὴν ὁρμήν. ἦν δὲ τοῦ θορύβου τὰ πάθη φοβερώτερα. ὃ μέν γε τοῦ ἱεροῦ λόφου ὀκ ῥιζῶν ἄν τις ἔδοξε [f] βράθεσθαι, πάντοθεν τοῦ πυρὸς καταλάμποντος· διαλιπέστερον δὲ τὸ αἷμα τοῦ πυρὸς [g] ἦν, καὶ τῶν φονευόντων πλείους τοὺς φονευομένους. ὑδαμοῦ γὰρ ἡ γῆ διεφαίνετο [h] ὀκ ὂν νεκρῶν, ἀλλὰ σωρῶν ἐπιβαίνοντες οἱ τραπόντα σωμάτων ὅπῃ τοὺς ἀμφεύγοντας εἶχον. ὃ μὲν οὖν ληστρικὸν πλῆθος ὠσάμενοι τοὺς Ρωμαίους, μόλις εἰς τὸ ἔξω διεκπίπτουσιν ἱερόν, κἀκεῖθεν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δημοτικοὶ δὲ ὃ λειφθὲν ὅπῃ τὴν ἔξω στοὰν κατέφυγε. τῶν δ' ἱερέων τινὲς, τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τούς τε ὀβελοὺς, καὶ τὰς ἕδρας αὐτοῦ μολίβδου πεποιημένας ἀναπαύοντες, εἰς τοὺς Ρωμαίους ἠφίεσ. αὖθις δ' ὡς ὕστ' ἤνυόν τι, καὶ ὁ πῦρ ἐπ' αὐτοὺς ἀνερρήγνυτο, ὅπῃ τὸν τοῖχον ἀναχωρήσαντες, ὅτα ὀκτάπηχυ τὸ εὖρος, ἔμενον. δύο γοῦν τοῦ ὅπισθεν, παρὰ σωτηρίαν πρὸς Ρωμαίους μεταξᾶσιν, ἢ ἀμφοτερῆν πρὸς τὴν μὴ τοῦ ἄλλου τύχῃ, ἑαυτοὺς ἔῤῥιψαν εἰς τὸ πῦρ, ἐν ᾧ ναῷ συγκαπεφλέγησ, Μήϊρός τε ὁ υἱὸς Βελγᾶ, καὶ Ἰώσηπος Δαλαίου.

β'. Ρωμαῖοι δὲ, μάταιοι τοῦ ὅπῃ τοῖς πέριξ φειδὼ κείμενοι, τοῦ ναοῦ φλεγομένου, πάντα συνεπίπρασαν, πάντα λείψανα τῶν στοᾶν, [i] καὶ τὰς πύλας, πλὴν δύο, τὴν μὲν ὀκ τῆς ἀνατολικῆς, [k] τὴν δὲ ὀκ μεσημβρίας, καὶ ταύτας ὕστερον κατέσκαψαν. ἔκραγον δὲ

a Τὸ βεβήλοις ὅτε ἐπὶ κακῷ in ora *Cod. Big.* unde βεβήλοις verti potest *laici*. b Καὶ τοὺς ἀμυνομένους *Big.* c Ita *Big.* & *Gall.* ἀπολαφθέντος in *Editis Aliisque.* d Σωτῆριαν *Big.* e Ηὐτύχησαν *Big.* f Ita *Big.* διάθεσθαι in *ceteris.* g Illud ἦν è *Cod. Big.* & *Zonara.* h Ἀλλὰ καὶ σωροῖς *Vat.* i Καὶ τοὺς πύλας αὐτῶν *Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* τὴν δὲ μεσημβρίας in *Editis Aliisque.* * Qui graviorem sonitum reddebant, *Ruf.*

a Ita

δὲ ἡ τὰ γαζοφυλάκια, ἐν οἷς ἄπειρον μὲ χρημῶν πλῆθος, ἄπειροι δ' ἐσθῆτες, ἡ ἄλλα κειμήλια, συνελόντι δ' εἰπεῖν, πᾶς ὁ Ἰουδαίων σεσώρευτο πλοῦτος, [a] ἀνασκευασαμένων ὀκ [b] τὰς οἰκίας τ εὐπόρων. ἦκον δὲ ἡ ὅτι τ λοιπὴν σοὰν ὃ ἔξωθεν ἱερῦ· καταφεύγει δ' ἐπ' αὐτῷ ὄχλος τ δῆμυ γύναια ἡ παιδία, ἡ σύμμικτος ὄχλος [c] πλεῖος εἰς ἑξακισχιλίους. πρὶν δὲ Καίσαρα κρῖναί τι περὶ αὐτῶν ἢ κελεῦσαι τὰς ἡγεμόνας, φερόμενοι τοῖς θυμοῖς οἱ στρατῶται, τ σοὰν ὑφάπτουσι. ἡ συνέβη τὰς μὲ, ῥιπτοῦντας αὐτὰς ὀκ τ φλογὸς ἀσφαλείᾳ, τὰς δ' ὁ αὐτῇ. περιεπόθη δ' ὀκ τοσούτων ὑδείς. τούτοις αἴτιος τ ἀπωλείας ψευδοπροφήτης τὶς κατέῃ, κατ' ἐκείνου χρύξας τ ἡμέραν τοῖς θεῖ τ πόλεως, ὡς "ὁ Θεὸς θεῖ ὅ "ἱερὸν ἀναβῆναι κελεύει, δεξομένους τὰ σημεῖα τ σωτη- "είας." πολλοὶ δ' ἦσ ἐγκρύβοι περὶ τ τυράννου τότε πρὸς τ δῆμον περφῆται, προσμένειν τ ὑπὸ θεοῦ βοήθειαν καταγγέλλοντες, ὡς ἦτον ἀσφαλοῖεν, ἡ τὰς ἐπάνω δῆς ἡ φυλακῆς γινομένης ἐλπὶς περικρατῇ. πείθῃ δὲ ταχέως ἄνθρωπος ὁ συμφορᾶς. [d] ὅταν δὲ δὴ ἡ τ κατεχόντων δεινῶν ἀπαλλαγὴ ὁ ἐξαπατῶν ὑπογράφῃ, τόθ' ὁ πάσχων ὅλος ᾖ τ ἐλπίδος.

γ'. Τὸν γοῦν ἄθλιον δῆμον, οἱ μὲ ἀπατῶντες, ἡ καταψευδόμενοι θεοῦ, τὶ ποιήσαντα παρέπειθον· τοῖς δὲ σαφέσι, ἡ περσημαίνουσι τ μέλλυσ ἐρημίαν τέρασιν οὔτε περσεῖχον, οὔτε ἐπίστευον, ἀλλ' ὡς ἐμβεβροντημένοι, ἡ μήτ' ὄμματα, μήτε ψυχὴν ἔχοντες, τ θεοῦ κηλα'. ρυγμάτων [e] παρήκυσ. τοῦτο [f] μὲ ὅτε ὑπὲρ τ πόλιν ἄστρον ἔστη ῥομφαίᾳ περιπλήσιον, ἡ περιτείνας ἐπ' οἰκιστὸν [g] κομήτης. τοῦτο δὲ ἡνίκα περὶ τ ἀποστάσιος ἡ θ πρὸς τ πόλεμον κινήματος, ἀθροιζομένυ θ λαοῦ περὶς τ τ Ἀζύμων ἑορτὴν, [h] ὀγδόη δ' ἱῶ Ξανθικοῦ μηνὸς, κ νυκτὸς σύνατλω ὥραν, τοσοῦτον φῶς περίλαμψε [i] τῷ βωμῷ καὶ τ ναῷ, ὡς δοκεῖν ἡμέραν εἶ λαμπρὰν, ἡ τοῦτο παρέτεινεν [k] ἐφ' ἡμίσειαν ὥραν. ὃ τοῖς μὲ ἀπείροις ἀγαθὸν ἐδόκει· τοῖς δ' [l] ἱερογραμματεῦσι, [m] περὶς τ ἀποβεβηκόσιν εὐθέως ἐκείθη. καὶ κ' τῇ αὐτῇ ἑορτῇ βῦς μὲ, [n] ἀχθεῖσα ὑπὸ θ [o] ἀρχιερέως περὶς τ θυσίαν, ἔτεκεν ἄρνα ἐν τῷ ἱερῷ μέσῳ. ἡ δὲ ἀνατολικὴ πύλη [p] θ ἐσωτέρυ, χαλκῆ μὲ θσα ἡ σβαρωτάτη, κλιομένη δὲ [q] περὶ δείλην μόλις [r] ὑπ' ἀνδρῶν εἴκοσι, καὶ μοχλοῖς μὲ ἐπερειδομένη σιδηροῦτοις, [s] καταπήγας δ' ἔχυσα [t] βαθυτάτυς, εἰς τ ὑδὸν ὄντα διηνεκῶς λίθυ κεκτημένυς, ὤφθη κατὰ νυκτὸς ὥραν ἔκτην, [u] ἀνοιμάτως ἠνεῳγμένη. δραμόντες δ' ὡ τοῦ ἱεροῦ φύλακες, [x] ἤγγειλαν τῷ στρατηγῷ, καὶ κεῖνῳ ἀναβὰς, μόλις ἐαν

& gazophylacia combusta erant, in quibus infinita pecuniæ vis, infinitæ etiam veſtes, & alia ornamenta, atque, ut breviter dicam, omnis Judæorum congeſta erat opulentia, à divitibus illic domibus exſtructis. Tandem autem ventum eſt in eam quæ reſtabat porticum exterioris templi, quò confugerant ex populo mulierculæ & pueri & plurima multitudo promiſcua, ad ſex hominum millia. Sed priuſquam de his Cæſar quicquam decerneret, aut ducibus imperaret, ira incitati milites porticum ſuccendunt. Qua re fiebat, ut nonnulli quidem ſeſe è flammis præcipitantes perierint, alii vero in ipſis. ex tanto autem numero nemo ſervatus eſt. His cauſa interitus erat Pſeudo-propheta quidam, qui illo tempore prædicaverat populo in civitate, "jubere Deum "eos in templum aſcendere, ſigna ſalutis ac- "cepturos". Multi autem *tunc* à tyrannis ſubornati erant ad populum prophetæ, denunciantes eſſe auxilium à Deo exſpectandum, ut populus minus transfugeret, & eos, qui ſupra metum erant & cuſtodes, ſpes retineret. Cito autem in adverſis homini perſuadetur. Quod ſi etiam à malis prementibus liberationem polliceatur qui fallit, tunc qui patitur totus ſpei plenus evadit.

Gazophylacia cremantur.

Sex hominum millia in una porticu occiſa.

Pſeudoprophetæ à tyranno ſuppoſiti.

XII.

3. Miſerandam igitur plebem ſeductores, ſeque à Deo miſſos mentientes, tum ſuadendo decipiebant: evidentibus autem prodigiis, & futuram ſolitudinem prænunciantibus, neque advertebant animos, neque credebant. Sed tanquam attoniti, oculiſque & mente capti, Dei præconia inſuper habebant. Primum cum ſupra civitatem ſtetit ſidus ſimile gladio, & anni ſpatio ardere perſeverabat cometes. Deinde cum ante defectionem primoſque belli motus, populo ad feſtum diem Azymorum congrega-

Signa quæ præceſſerunt deſtructionem Hieroſolymorum.

Cometes gladio ſimilis.

to, die octavo menſis Xanthici, hora noctis nona, tanta lux circa altare templumque circumfuſa eſt, ut dies clarus eſſe videretur, atque hoc horæ dimidiæ ſpatio duravit. quod ab imperitis quidem pro bono omine habebatur: ſed ſacrorum ſcribæ ea quæ poſthæc evenerunt portendi judicarunt. In eadem quoque ſolennitate, vacca, cum à pontifice ad ſacrificium adduceretur, agnum in medio templo enixa eſt. Sed & janua interioris ſacrarii orienti obverſa, quæ tota ærea & immenſi ponderis erat, & quæ ſub veſperam vix ab hominibus XX claudebatur, & vectibus quidem ferro munitis ſuſtentata erat, peſſulos vero altiſſime in ſaxeum limen ex uno perpetuo lapide demiſſos habebat, viſa eſt nocte circa horam ſextam ſponte patefacta. quod templi cuſtodes, cum ad *templi* prætorem cucurriſſent, ei indicarunt: ille vero, ubi adſcenderat, ægre eam

Lux nocte circa aram.

Vacca agnum parit.

Ærea templi porta ſponte ſeſe aperit.

a Ita ex conjectura. ἀνασκευασμένων in *Editis*. *b* Ita *Big.* & *Ruf.* τ οἴκων in *cæteris*. *c* Illud πλεῖος non agnoſcunt *Vat.* & *Ruf.* *d* Οταν ϳ ἤδη ἡ τ *Big.* ὅταν ϳ ἡ τ *Vat.* *e* Παρήκων *Euſeb.* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 8. & *Niceph.* l. 3. c. 4. *f* Μὲν ὃν *Big.* *g* Ἄστρον ῥομφαίᾳ παρεμπλήσιον, ἡ κομήτης φανεὶς παρετάθη ἐπ' οἰκιστὸν in *Zonara*, *Annalium* l. 6. Cæterum *Nicephorus* aſtrum hoc gladio ſimile & cometen unum idemque ſidus eſſe exiſtimavit: non recte, judicio *Valeſii*. *h* Ογδόη Ξανθικοῦ μηνὸς *Euſeb.* ἡμέρᾳ ἐνάτῃ Ξανθικοῦ μηνὸς *Niceph.* *i* Τὸν ναὸν ἐ τ βώμον *Big.* & *Zonar.* *k* Περὶ ὥραν μίαν *Cedren.* & *Hamart.* *l* Sacrorum peritos vertit *Ruſinus*, non male. De iſtorum officio videſis *Valeſium* ad *Euſeb.* *m* Περὶ τ ἀποβεβηκότων *Big. Ruf.* & quinque *Euſebii Codd.* quam lectionem approbat *Valeſ.* *n* Ἀναχθεῖσα *Bod.* *o* Vocem ἀρχιερέως (quæ aberat omnibus *Joſephi* libris) inſertam dedi ex *Euſebii Codd.* *p* Male τ πύλιον *Cedren.* & *Hamart.* ϑ σώδρίφ *Euſeb.* ϑ σώδρίφ ναῷ *Big. Bod.* & *Voſſ.* ϑ ἐνδρίφ ναῷ *Zonar.* ϑ ἐξωτέρυ malit *Grotius* (ad *Matt.* c. 27. v. 51.) quod portæ interiores erant auratæ, exterior ex ære Corinthio. *q* Ita *Big.* & *Euſeb.* κ' δείλης *Niceph.* περὶ δείλης in *Vulgatis Joſephi Aliiſque*. *r* Υπ' ἀνδρῶν *Bod.* & *Euſeb.* *ſ* Antea erat ἐ καβαπήγας δ' ἶχυσα. Verum ἐ delevi auctoritate *Codd. MSS.* *t* Βαθυτάτυς, ὤφθη apud *Euſeb.* reliquis omiſſis. βαθυτάτυς εἰς τ ὑδὸν, ὤφθη *Niceph.* *u* Αὐτομάτως ἠνοιγμένη *Euſeb.* αὐτομάτη ἀνεῳγμένη *Niceph.* In utroque deſiderantur omnia quæ ſequuntur de eo prodigio confeſtim magiſtratui enunciato. *x* Ανήγγειλαν *Voſſ.*

a Οἱ

De porta ſponte patefacta variæ conjecturæ.

eam claudere potuit. Id quoque rudibus quidem & indoctis ſignum videbatur optimum; Deum ſcilicet illis bonorum portam aperuiſſe. docti vero & eruditi ſecuritatem templi ultro abiiſſe ſecum reputabant, & portam hoſtibus gratis patefactam, ſolitudinemque illo ominento ſignari inter ſe pronunciabant. Paucis deinde poſt feſtivitatem diebus, viceſimo primo menſis Artemiſii die, prodigioſum quoddam ſpectrum apparuit fidem omnem ſuperans. Ac profecto id quod dicturus ſum fabula (ut opinor) eſſe videretur, niſi ab iis qui illud ſpectarunt, proditum eſſet, & ſubſequutæ clades ejuſmodi ſignis haudquaquam impares exſtitiſſent. Etenim ante ſolis occaſum per univerſam regionem currus in aëre ſublimes ferri, & armatæ phalanges per nubes diſcurrere, urbeſque circumvallare ſunt viſæ. Feſto autem die qui Pentecoſte appellatur, ſacerdotes noctu templum ingreſſi ad obeunda ex more miniſteria, primùm quidem motum ac ſtrepitum ſe exaudiſſe dixerunt, tum deinde vocem quaſi confertæ multitudinis ſimul clamantis, Migremus hinc. Quod vero his omnibus terribilius eſt, Jeſus quidam Anani filius, vir plebejus & ruſticus, quadriennio priuſquam bellum eſſet exortum, adhuc pacata civitate & rerum omnium copia abundante, cum ad feſtum veniſſet, quo tabernacula in honorem Dei juxta templum defigi ab omnibus mos eſt, repente exclamare cœpit: "Vox ab oriente, vox ab "occaſu, vox à quatuor ventis; vox in Hie"roſolyma & in templum, vox in ſponſos & "in ſponſas, vox in univerſum populum." Idque noctu & interdiu clamitans omnes civitatis vicos circuibat. Nonnulli vero ex primoribus populi, diritatem ominis ægre ferentes, hominem corripiunt, multiſque verberibus afficiunt. At ille nec pro ſe quicquam loquutus, nec eos qui ipſum verberabant privatim deprecatus, eadem quæ prius verba inclamare non deſtitit. Proinde magiſtratus Judæorum rati, id quod erat, diviniorem eſſe hominis motum *atque afflatum*, eum ad præſidem Romanum adducunt; apud quem ad oſſium uſque denudationem laniatus, nec preces nec lachrymas ullas effudit: ſed, quantum maxime poterat flebili ac lugubri modo vocem inflectens, ad ſingula verba clamabat, Væ væ Hieroſolymis. Albino autem interroganti (is enim tum *Judææ* procurator erat) quis eſſet & unde *venerit*, & cur iſta diceret, ad ea nihil omnino reſpondit. Non prius autem urbem lamentari deſinebat, donec Albinus hominem abſolvit, furere ratus. Ille vero ad belli uſque tempus neque quenquam civium adibat, neque **aliud quidpiam* loqui viſus eſt: ſed quotidie, velut precationem quandam meditatus, Væ væ Hieroſolymis, lamentabatur. Neque vero cuiquam imprecatus eſt, cum in dies ſingulos vapularet, neque cibum impar-

Currus & armatæ acies tranantes nubila.

Vox audita in templo, diſcedamus hinc.

Jeſu plebeji ac ruſtici clamor & mors.

αὐτὸν ἴσχυσε κλεῖσαι. πάλιν τοῦτο τοῖς μὲ ἰδιώταις κάλλιστον ἐδόκει τέρας· ἀνοῖξαι γὰρ ἡ Θεὸν αὐτοῖς τὰ τῶν ἀγαθῶν πύλας. [a] οἱ λόγιοι δὲ λυομένου αὐχμάτος [b] ὑπὲρ ναῦν τὰ ἀσφάλειαν οἰόμενοι, καὶ πολεμίοις δώσειν ἀνοίγεσθαι τὰ πύλας, δηλωτικὸν τ' ἐρημίας ἀπέφαινον ἐαυτοῖς τὸ σημεῖον. μετὰ δὲ τὰ ἑορτὰ ἡμέρας ὕστερον ἢ πολλὰς μίαν καὶ εἰκάδι Artemiſii μειὼς, φάσμά τι δαιμόνιον ὤφθη μεῖζον πίστεως. [c] τερατεία δ' ἂν ἔδοξεν οὖμος τὸ ῥηθησόμενον, εἰ μὴ καὶ ὀφθὲν τοῖς θεασαμένοις [d] ἱστόρητο, καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα παθήματα τοῦ σημείου τὴν ἀξίαν. τοῦ γὰρ ἡλίου δύσεως ὤφθη μετέωρα. τοῦ πᾶσαν τὰ χώραν ἅρματα καὶ [e] φάλαγγες ἔνοπλοι συμπίπτουσαι τοῦ νεφῶν, καὶ κυκλούμεναι τὰς πόλεις. κατὰ δὲ τὰ ἑορτὰ, ἣ Πεντηκοστὴ καλεῖται, νύκτωρ οἱ ἱερεῖς [f] παρελθόντες εἰς τὸ ἔνδον ἱερὸν, ὥσπερ αὐτοῖς ἔθος τὰ τοῦς τὰς λειτουργίας, τοῦτον μὲν κίνησιν [g] ἀιπλαβέσθαι ἔφασαν καὶ κλύδωνα, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ φωνὴν ἀθρόαν, [h] μεταβαίνωμεν ἐντεῦθεν. τὸ δὲ τούτων φοβερώτερον· Ἰησοῦς γάρ τις υἱὸς [i] Ἀνάνου τοῦ ἰδιώτου ἀγροῖκος, τοῦ τεσσάρων ἐτῶν πρὸ τοῦ πολέμου, τὰ μάλιστα τῆς πόλεως [k] εἰρηνευομένης καὶ [l] εὐθηνούσης, ἐλθὼν εἰς τὰ ἑορτὰ, [m] ἐν ᾗ σκηνοπηγεῖσθαι πάντας ἔθος τῷ Θεῷ [n] κατὰ τὸ ἱερὸν, ἐξαπίνης ἀνεβόησεν ἤρξατο, "φωνὴ ἀπ' "ἀνατολῆς, φωνὴ ἀπὸ δύσεως, φωνὴ ἀπὸ τῶν τεσσά"ρων ἀνέμων, φωνὴ ὀπὶ Ιεροσόλυμα καὶ τὸν ναὸν, φω"νὴ ὀπὶ νυμφίους καὶ νύμφας, φωνὴ ὀπὶ τὸν λαὸν πάν"τα." τοῦτο, μὸ ἡμέραν καὶ νύκτωρ, ἐπῴδα τοῦς στενωποὺς ἐβόα περιών. τῶν δ' ὀλισθόντων τινὲς ἀνὴρ, ἀναγόντων αὐτὸν ὀπὶ τὸν Ραμβίου ἔπαρχον, ἔνθα μάστιξι μέχρις ὀστέων [o] ξαινόμενος, ὠδ' ἱκέτευσεν, ὥτ' ἐδάκρυσεν· ἀλλ' ὡς οὐδὲν μάλιστα τοῦ φωνοῦ ἀλοφυρτικῶς [p] παρεκλίνατο, τοῦς ἑκάστοτε ἀπειλουμένοις πληγοῦ, οὐ μὴ Ιεροσολύμοις. τῶν δὲ Αλβίνου διερωτῶντος, ὅτις γὰρ ἔπαρχος ἦν, τίς εἴη, πόθεν, ἐφ' ὅτι ταῦτα φθέγγοιτο, τοῦς μὲν ταῦτα οὐδὲν [q] ἀπεκρίνατο· τὸν δ' ὀπὶ τῇ πόλει θρῆνον ἐφύετο ἐπιδιδοὺς, μέχρι καταγὴς μαίαν ὁ Αλβῖνος ἀπέλυσεν αὐτόν. ὁ δὲ τ' μέχρι τοῦ πολέμου χρόνου ὥτε τοιοῦτος ἐπὶ τοῦ πολιτοῦ, ὥτ' ὤφθη λαλῶν, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ὥσπερ εὐχὴν μεμελετηκὼς, οὐ μὴ Ιεροσολύμοις ἐθρήνει. ὥτε δὲ πρὸ τ' τυπτόντων αὐτὸν ὁσημέραι κατηρᾶτο, ὥτε τοὺς τροφῆς μισ-

a Οἱ λοιποὶ *Big.* b Τὴν τῶν ἀσφάλειαν *Big.* c Τίνας δ' ἂν εἶδεν εἶναι τὸ ῥηθησόμενον *Euſeb.* d Ιστόρητο *Big.* & *Vat.* e Στρατόπεδα ἵππων καὶ ἁρμάτων ἐφέρετο ἄφνω τὸν ἀέρα *Cedren.* & *Hamart.* quæ ſane pro interpretamento habeo vocum ἁρματήλατον τὸν πρῶν. f Ita cum *Euſeb. Big.* & *Voſſ.* antea erat ἐσπελθόντες. g Αντιλαμβάνεσθαι *Euſeb.* h Ita ſane cum *Editis* & *pleriſque MSS.* μεταβαίνωμεν *Big.* & aliquot *Euſebii Codd.* quod *Valeſio* non diſplicere miror. Videſis *Caſaub.* contra *Baronium, Exerc.* 16. n. 91. i Ananiæ apud *Euſebium.* k Εἰρηνευόντως *Big.* l Εὐθηνοῦντος *Voſſ.* m Ita *Big.* & *Euſeb.* ἐπεὶ in *Editis Aliiſque.* n Εἰς τὸ ἱερὸν *Euſeb.* o Καὶ ὀργανθέντες συνδ. in *vulgatis Euſebii*, contra quam in aliquot *Codd.* p Καὶ δεσμοῖς ἅμα καὶ πομπαῖς *Euſeb.* q Ὑπὲρ αὐτῶ *Big.* r Ῥαιμβίου *Big.* s Παρεκλίνων *Big.* t Τίς τε εἴη *Big.* u Ἀπεκρίνετο *Big.* * Al. neque ad quenquam.

a Ηὐλόγει

μεταδιδόντας [a] εὐλόγει. μία δὲ πρὸς πάντας ἦν, ἡ σκυθρωπὴ κληδὼν ἀπόκρισις. μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐκεκράγει, ἡ τῦτ' ἐφ' ἑπτὰ ἔτη, ἡ μῆνας πέντε εἴρων, ὅτ' ἠμβλυώθη τὴ φωνῆ, ὅτε ἔκραγεν, μέχρις ὅ τῃ τὴ πολιορκίαν [b] ἔργῳ τὰς κληδόνας ἰδὼν, ἀνεπαύσατο. περιὼν δ' ὅπῃ ὅ τείχους, αἰ, αἰ πάλιν τῇ πόλει ἡ τῷ λαῷ ἡ τῷ ναῷ [c] βαρύσιον ἐβόα. ὡς δὲ τελευταῖον προσέθηκεν αἰ αἰ δὲ κἀμοί, λίθος ἐκ ὅ πεπροβόλου ῥαφθεὶς, καὶ πλήξας αὐτὸν, παραχρῆμα κλείνει· [d] φθεγγόμενος δ' ἔτι τὰς κληδόνας ἐκείνας, τὴ ψυχῆ ἀφῆκεν.

δ'. Ταῦτα τὶς ἐννοῶν [e] εὑρήσει, τὴ μὲ Θεὸν ἀνθρώπων κηδόμενον, καὶ παντοίως προσημαίνοντα τῷ σφετέρῳ γένει τὰ σωτήρια· τὰς δ' ὑπ' ἀνοίας καὶ κακῶν αὐθαιρέτων ἀπολλυμένους. ὅπου γε Ἰουδαῖοι καὶ ὅ ἱερὸν μὴ τὴ καθαίρεσιν τὴ Ἀντωνίας τετράγωνον [f] ἐποιήσαντο, ἀναγεγραμμένον ἐν τοῖς λογίοις ἔχοντες, "ἁλώσεσθαι τὴ πόλιν καὶ τὴ ναὸν, ἐπειδὰν ὅ ἱερὸν γένηται τετράγωνον." ὅ δὲ ἐπάρας αὐτὺς μάλιστα πρὸς τὴ πολεμον, ἦν χρησμὸς ἀμφίβολος ὁμοίως ἐν τοῖς ἱεροῖς εὑρημένος γράμμασιν, "ὡς κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ἀπὸ τῆς χώρας τὶς αὐτῶν ἄρξει τῆς οἰκουμένης." τῦτο οἱ μὲ ὡς οἰκεῖον ἐξέλαβον, ἡ πολλοὶ τῶν σοφῶν ἐπλανήθησαν περὶ τὸν κρίσιν. ἐδήλου δ' [g] ἄρα περὶ τὴ Οὐεσπασιανῦ τὸ λόγιον ἡγεμονίαν, ἀποδειχθέντος ὅπῃ Ἰουδαίας αὐτοκράτορος. ἀλλὰ γὰρ ἡ δυνατὸν ἀνθρώπῃ ὅ χρεὼν ἀφυγεῖν, οὐδὲ προορωμένοις. οἱ δὲ καὶ τῶν σημείων, ἃ μὲν ἔκριναν πρὸς ἡδονὴν, ἃ δ' ἐξεβόησαν, [h] μέχρις ὅ τῆτε ἁλώσεως τῆς πατρίδος, καὶ τῶν σφῶν αὐτῶν ὀλέθρῳ, διελέγχθησαν τὴν ἄνοιαν.

tienti bene dicebat. una autem ejus responsio ad omnes erat, triste præsagium. At maxime in festivitatibus vociferabatur; idque cum annos * septem & quinque menses fecisset, neque voce raucus erat factus, neque delassabatur, donec obsidionis tempore perspectis re ipsa auguriis quievit. Nam in mœnibus obambulans, iterum, Væ væ civitati & templo & populo, voce alta clamabat. Ubi autem ad extremum adjecit, Væ etiam mihi, lapide ex balista excusso ictus statim occubuit; animamque, dum adhuc ista omina loqueretur, dimisit.

4. Hæc si quis reputet, profecto inveniet, Deo quidem curæ esse homines, modisque omnibus *eum* præmonstrare quæ sint eorum generi salutaria: ipsos vero sua dementia malisque voluntariis interire. Siquidem Judæi etiam post Antoniam dirutam templum quadratum fecerunt, cum in oraculis scriptum haberent, "*tunc* fore ut capiatur urbs & templum, ubi templum quadratam formam acceperit." Sed quod maxime eos ad bellum excitaverat, vaticinium erat ambiguum in sacris libris repertum, "illis circiter temporibus quendam ex ipsorum finibus profectum orbis terrarum imperio potiturum." Id enim illi quidem quasi sibi proprium acceperunt, multique sapientes *ejus* interpretatione decepti sunt. significabat nempe oraculum Vespasiani principatum, qui in Judæa declaratus est Imperator. Sed enim homines fatum vitare non possunt, etiamsi *id* præviderint. At vero hi signorum quædam pro sua libidine interpretati sunt, atque alia pro nihilo habuerunt, donec & patriæ excidium ipsorumque exitium eorum redarguebant dementiam.

Oraculum datum Judæis, urbem capiturn iri, cum esset forte templum τετράγωνον.

Oraculum de Messia accommodatum Vespasiano. Rectius ad Christum refertur. Vide Euseb. in Eccl. Hist. l. 3. c. 8. sub finem.

λϚ'. ΚΕΦ. ς'. CAP. VI. XIII.

Ὡς Ρωμαῖοι, κομίσαντες τὰς σημαίας εἰς τὸ ἱερὸν, Τῖτον εὐφημίαις ἐγέραιρον. οἷα Τῖτος ἔλεξεν πρὸς τὰς Ἰουδαίας, ἱκετεύοντας τυχεῖν σωτηρίας· οἷά τε αὐτοὶ ἀπεκρίναντο, πρὸς ἃ ἠγανάκτησεν ὁ Τῖτος.

Qualiter Romani signis in templum illatis, Titum acclamationibus honorarunt. Quibus verbis usus est Titus ad Judæos, ut sibi parceretur supplicantes; illorumque ad Titum responsum, quod ei indignationem movebat.

Ρωμαῖοι δὲ, τὴ μὲ σπασθῶν καταπεφευγότων εἰς τὴ πόλιν, καιομένῳ δὲ αὐτῷ τε ὅ ναῦ, καὶ τὴ περὶξ ἁπάντων, κομίσαντες τὰς σημείας εἰς ὅ ἱερὸν, ἡ θέμενοι τὴ ἀνατολικῆς πύλης ἀντικρὺς, ἔθυσάν τε αὐτοῖς αὐτόθι, ἡ τὴ Τῖτον μεγίστων εὐφημιῶν ἀπέφηναν αὐτοκράτορα. τῆς δὲ ἁρπαγῆς ὥτως ἐνεπλήσθησαν οἱ στρατιῶται πάντες, ὡς τε χρυσὸν τὴ Συρίαν πρὸς ἡμισυ τὴ πάλαι πολλῆ τὴ σταθμὸν ὅ χρυσίου πωρᾶσθαι. τὴ δὲ ἀνὰ τὸν τοῖχον ὅ ναῦ ἱερέων διακαρτερούντων, παῖς δίψησας ἱκέτευε τὺς φύλακας τὴ Ρωμαίων δεξιὰν αὐτῷ δοῦναι, [i] δεξιὰν αὐτῷ, ἡ ὅ δίψος ἐξωμολογεῖτο. τὴ δὲ τὴ ἡλικίας καὶ τὴ ἀνάγκης οἶκτον λαβόντων καὶ δόντων δεξιὰς, καταβὰς αὐτός τε πίνει, καὶ ὅ φέρων ἦκεν ἀγγεῖον πλήσας ὕδατος, ᾤχετο φεύγων πρὸς τὺς [k] σφετέρους. τὴ δὲ φυλάκων καταλαβεῖν μὲ ὐδεὶς ἴσχυσε· πρὸς δὲ τὴ ἀπιστίαν ἐβλασφήμουν

Romani autem, cum seditiosi quidem in urbem confugissent, templum vero & quæ circa *templum* arderent omnia, signis in templum illatis positisque contra portam orientalem, & illis ibi sacrificarunt, & Titum cum maximis acclamationibus imperatorem designarunt. Usque autem adeo rapinis impleti erant milites universi, ut in Syria pondus auri dimidio minoris quam olim venderetur. At cum sacerdotes, qui templi murum conscenderant, illic perdurarent, puer siti maceratus custodibus Romanis supplicabat ut dextra sibi daretur, sitique se laborare fatebatur. Ubi autem illi, tam ætatis quam necessitatis miserti, ei dextram dederunt, is post descensum & ipse bibit, &, lagena quam secum attulerat aqua repleta, fuga se ad suos proripiebat. Custodum autem nemo quidem eum assequi valuit; ejus vero perfidiæ maledicebant

Mos sacrificandi signis militaribus.

Titus salutatur imperator veteri more.

---

[a] Ηὐλόγει *Big.* [b] Ἔργον τὴ κληδόνος *Big.* [c] Διαπρυσίως *Big.* [d] Ita *Big.* φθεγγόμην in *cæteris.* [e] Ita *Big. Gall.* & *Ruf.* εὑρήσει in *Editis Aliisque.* [f] Ἐποιήσαν *Big. Bod.* & *Vat.* [g] Ita *Big. Gall. Vat.* & *Bod.* quo modo *Josephum* scripsisse suspicatus est *Casaubonus* in *Exerc.* 1. contra *Baronium*, n. 5. ἄρα in *Editis Aliisque.* [h] Sic *Big.* antea erat μέχρις ὅτε ἁλώσεως in *Editis.* μέχρις ὅτε τῇ ἁλώσει *Bod.* [i] Δεξιὰν *Big.* infra tamen (v. 45.) δεξιάς. [k] Post σφετέρους voculam ἄνω addit *Big.* * *Vel* sex *potius, ut in Photii Bibl. Cod* 47.

bant. Ille autem, "nihil se contra quam esset "pactum feciſſe, dicebat. Dextram enim ſibi "datam, non ut apud ipſos remaneret, ſed ut "tantum deſcenderet & aquam acciperet: "quæ ambo cum fecerit, in fide manſiſſe viſus "est." Aſtutiam quidem propter ætatem pueri admodum, qui decepti fuerant, mirabantur. Quinta vero die ſacerdotes fame confecti deſcendunt, & à cuſtodibus ad Titum perducti ut ſibi parceretur ſupplicabant. Ille autem, "veniæ quidem tempus illis præteriiſſe, fatus, "periiſſe vero id cujus eos gratia meritò con"ſervaſſet, & decere ſacerdotes cum templo "interire" duci homines ad ſupplicium jubet.

Sacerdotes dedentes ſe puniuntur.

2. At tyranni & qui cum illis erant, quoniam bello undique tenebantur, & circumdati nuſquam effugere poterant, Titum ad colloquium provocant. Ille autem, quod natura factus eſſet ad humanitatem, adeoque urbem tandem ſervare cuperet, amicis præterea ſuadentibus, latrones enim jam moderatiores eſſe arbitrabantur, in parte occidua templi exterioris conſiſtit. Hîc enim ſuper Xyſtum erant portæ, & pons qui civitatem ſuperiorem templo jungebat: iſque tunc inter tyrannos & Cæſarem interjectus erat. Multi autem *militum* utrinque denſi adſtabant: Judæi quidem circa Simonem & Joannem, ſpe veniæ ſuſpenſi; Romani vero ad Cæſarem, exſpectantes qualiter eos exciperet. Cum autem Titus militibus edixiſſet, ut & iracundiam & ſagittas continerent, & interpretem ſibi adjunxiſſet, primus (quod victoris indicium) dicere inſtituit. "Etiamne ſaturati eſtis patriæ malis, ὦ Viri, "quibus neque virtutis noſtræ neque infirmitatis veſtræ in mentem venit, ſed inconſulto "impetu ac furore perdidiſtis populum & civitatem ſimul ac templum, ipſi quoque juſte "perituri, qui primum quidem, poſtquam vos "Pompejus debellaverat, novas res moliri "non deſtitiſtis, ac deinde bellum apertum "Romanis intuliſtis? Num *ita animati eſtis*, "multitudine freti? Et ſane minima exercitus Romani pars vobis reſtitit. Igiturne auxiliatoribus confiſi? Quænam vero gens extra "noſtrum imperium Judæis præ Romanis ſuccurrere eligeret? An corporum robori & viribus? Atqui ſcitis nobis ſervire Germanos. "An murorum firmitati? Et quis magis quam "oceanus obſiſtit murus, quo ſepti Britanni "arma Romanorum adorant? An patientiæ "animi & aſtutiæ ducum? Atqui Carthagi"nenſes captos eſſe noviſtis. Itaque vos con"tra Romanos ipſorum excitavit humanitas; "qui primùm vobis & terram dedimus poſſi"dendam, regeſque gentiles impoſuimus, de"inde leges *vobis* ſervavimus patrias, & vive"re vos non ſolum diſcretos, ſed cum aliis "etiam veſtra voluntate conceſſimus: quod"que maximum eſt, tributum exigere Dei no"mine ac donaria colligere permiſimus; ea"que offerentes neque monuimus neque pro"hibuimus, ut hoſtes nobis efficeremini ditio-

Tyranni, Simon & Joannes, Titum ad colloquium provocant.

Titus alloquitur tyrannos.

μὲν. καίτοι, "ὦ δέσποτα, ἔφη, τῶν Ἰουδαϊκῶν ἡμῖν τὰ σώ"ματα. [a] λαβεῖν γὰρ δεξιὰν ἢ τὸ μένειν παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ "τὸ καταβῆναι μόνον [b] καὶ λαβεῖν ὕδωρ, ἄμφω ἀμφότερα "πεποιηκώς, πιστὸς [c] ἔδοξεν εἶναι." τὸ μὲν δὴ παράτολμα, ἀφ' τῆς ἡλικίας μᾶλλον τοῦ παιδὸς, ἀπεθαύμαζον οἱ πλανηθέντες. πέμπτῃ δ' ἡμέρᾳ λιμώττοντες οἱ ἱερεῖς κα"ταβαίνουσι, καὶ πρὸς Τίτον ἀναχθέντες ἀπὸ τῶν φυλάκων, ἱκέτευον τυχεῖν σωτηρίας. ὁ δὲ, "τὸ μὲν ἐπιγνώ"μης καιρὸν αὐτοῖς παρῳχηκέναι, φήσας, ὀλέσθαι δὲ δι' "ὃν εὐλόγως ἂν αὐτοὺς ἔσωζε, πρέπειν δὲ τοῖς ἱερεῦσι τῷ "ναῷ συναπολέσθαι," κελεύει κολάσας τοὺς ἄνδρας.

β'. Οἱ δὲ περὶ τοὺς τυράννους ὡς τῷ τε πολέμῳ πανταχόθεν ἐκρατοῦντο, καὶ περιπεπτωκόσιν ἀφυγεῖν ἐδαμόθεν ἦν, προσκαλοῦνται τὸν Τίτον εἰς λόγους. ὁ δὲ [d] διὰ τὸ φιλάνθρωπον φύσει, τὸ γοῦν ἄστυ περισῶσαι προαιρούμενος, καὶ τῶν φίλων συναγόντων, ἤδη γὰρ μετριάζειν τοὺς λῃστὰς ὑπελάμβανον, ἴσως [e] κατὰ τὸ πρὸς δύσιν μέρος τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ. ζυστὴ γὰρ ὑπὲρ τὸ ξυστὸν ἦσαν πύλαι, καὶ γέφυρα συνάπτουσα τῷ ἱερῷ τὴν ἄνω πόλιν· αὕτη τότε μέση τῶν τυράννων ἦν καὶ τοῦ Καίσαρος. τὸ δὲ πλῆθος ἑκατέρωσε [f] βύζην [g] ἐφειστήκει. Ἰουδαῖοι μὲν περὶ Σίμωνα καὶ Ἰωάννην, μετέωροι συγνώμης ἐλπίδι· Ῥωμαῖοι δὲ Καίσαρι, παραδεχθέντες αὐτῷ τὴν ἀξίωσιν. προαγγείλας δὲ τοῖς στρατιώταις Τίτος, θυμοῦ τε καὶ βελῶν μένειν ἐγκρατεῖς, καὶ [h] ἑρμηνέα προσχρησάμενος, ὅπερ ἦν τεκμήριον τοῦ κρατεῖν, πρῶτος ἤρξατο λέγειν. "ἆρα γε ἤδη κεκόρεσθε τῶν τοῦ πατρίδος κακῶν, "ἄνδρες, οἱ μήτε τὴν ἡμετέραν τοῦ δυνάμεως, μήτε τὴν ἑαυ"τῶν ἀσθενείας ἔννοιαν λαβόντες, ὁρμῇ δὲ ἀσκέπτῳ καὶ "μανίᾳ τότε δῆμον καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν ἀπο"λωλεκότες, ἀπολόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ δικαίως, οἳ πρῶ"τον μὲν ἀφ' οὗ Πομπήϊος εἶλεν ὑμᾶς τοὺς κρατοῦντας, οὐκ "ἐπαύσασθε νεωτεροποιίας, ἔπειτα καὶ φανερὰν ἐξενέγκα"τε πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον; ἆρά γε πλήθει πεποι"θότες; καὶ μὴν ἐλάχιστον ὑμῖν μέρος ἀντήρκεσε τοῦ Ρω"μαίων στρατιωτικοῦ. πίσει τοιγαροῦν συμμάχων; καὶ [i] τί "τὰ ἔξω τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας ἐθνῶν ἔμελλεν αἱρήσεσθαι "Ἰουδαίους πρὸ Ρωμαίων; ἀλλ' ἀλκῇ σωμάτων; καὶ "μὴν ἴσασι Γερμανοὺς δουλοῦντας ἡμῖν. ὀχυρότητι [k] δὲ "τειχῶν; καὶ τί μεῖζον ὠκεανοῦ τάφρου κώλυμα, οὗ προβε"βλημένοι Βρεττανοὶ τὰ Ρωμαίων ὅπλα προσκυνοῦσι; "καρτερίᾳ ψυχῆς καὶ παρατάξεως στρατηγῶν; ἀλλὰ μὴν "[l] ἠδείσθη καὶ Καρχηδονίοις ἁλοῦσα. τοιγαροῦν ὑμᾶς ἐπήγειρε "τύχη Ρωμαίων ἢ Ρωμαίων φιλανθρωπία· οἷς πρώτοις μὲν ὑμῖν "τὴν τε χώραν ἔδομεν νέμεσθαι, καὶ βασιλεῖς ὁμοφύλους ἐπε"στήσαμεν, ἔπειτα τοὺς πατρίους νόμους ἐτηρήσαμεν, καὶ ζῆν οὐ "μόνον [m] καθ' ἑαυτοὺς, ἀλλὰ καὶ [n] τοὺς ἄλλους ἐπιτρέψαμεν ὡς "[o] ἐβούλεσθε· ὃ δὲ μέγιστον, δασμολογεῖν τε ὑμῶν ὀπὶ τῷ "Θεῷ, καὶ ἀναθήματα συλλέγειν ἐπιτρέψαμεν, καὶ τοὺς ταῦτα "φέροντας οὔτε ἐνοθλήσαμεν, οὔτε ἐκωλύσαμεν, ἵν' [p] ἡμῶν γέ-

"νησθε

a Ita *Big. Bod.* & *Ruf.* antea erat λαβοῦσιν δὲ δ. *b* Καὶ τὸ λαβοῦσιν *Big.* *c* Illud ἔδοξεν non agnoſcunt *Big.* & *Ruf.* *d* Διὰ τὸ καὶ φιλ. *Big.* καὶ διὰ τὸ φιλ. *Bod.* *e* Κατὰ τὸ μέρος πρὸς δύσιν. *Big.* *f* Ita ex *Cod. Big.* βύδλῳ in *Editis Aliiſque.* *g* Εφεστήκει *Big.* *h* Articulum omittit *Big.* *i* Illud τί non agnoſcit *Big.* *k* Διὰ *Big.* *l* Ita *Big.* ἤδεσται in *Editis Aliiſque.* *m* Καθ' αὑτοὺς *Big.* *n* Πρὸς τοὺς ἄλλους *Big.* *o* Ἠθέλεσθε *Big.* *p* Ita *Big.* antea erat, ὑμῖν γένησθε πλουσιώτεροι, abſque πολέμιοι.

a An-

"ινα θε πλουσιώτεροι πολέμιοι, ἢ ωθδασκυλάσηθε τοῖς
"ἡμετέροις χρήμασι καθ' ἡμῶν. ἔπειτα τηλικούτων
"ἀγαθῶν ἀπολαύοντες, ὅτι τοὺς ωθράξαντας ἠνέγκα-
"τε τ' κόρον, καὶ δίκλινο τ' [a]ἀπλαστεύτων ἐρπετῶν τοῖς
"σαίνουσι τ' ἰὸν ἀναφήκατε. ἔστω [b]γοῦν κατεφρονήσαλε
"τ Νέρωνος ῥαθυμίας, καὶ καθάπ ῥήγματος ἢ σπά-
"σματα, τ ἄλλοι χρόνιον κακοήθως ἠρεμοῦντες, ὁ τῇ
"μείζονι νόσῳ διεφάνητε, καὶ ωθὸς ἐλπίδας ἀναιδεῖς καὶ
"ἀμέτρους ἐξετείνατε τὰς ὀπιθυμίας. ἦκεν ὁ πατήρ μου
"εἰς τὴν χώραν, ἢ παρορισόμενος ὑμᾶς τ κτ Κέ-
"σιον, ἀλλὰ νουθετήσων. δέον γοῦν, εἴπερ [c]ἐπ' ἀναστάσῃ
"τοῦ ἔθνους παρῆν, ὅτι τὴν ῥίζαν ὑμῶν δραμεῖν, καὶ συμ-
"τὸν [d]ἐκπορθεῖν τὴν πόλιν εὐθέως, ὁ δὲ Γαλιλαίαν
"ἐδῄου καὶ τὰ πέριξ, [e]ὀπιδιδοὺς ὑμῖν χρόνον εἰς [f]μετά-
"νοιαν. ἀλλ' ὑμῖν ἀφθόνως τὸ φιλάνθρωπον ἐδόκει, καὶκ
"τ ἡμετέρας ωραότητος τ τόλμαν ἐπεθρέψατε. Νέ-
"ρωνος αἰχμῆς, τοῦθ' ὅπερ ἐχρῆν τοὺς ποιητάτους
"ἐποιήσατε, τοῖς ἐμφυλίοις ἡμῶν ταραχαῖς ἐπθαῤῥή-
"σατε, καὶ χωρισθέντων εἰς τ Αἴγυπτον ἐμοῦ τε καὶ τοῦ πα-
"τρὸς, εἰς ωθδασκυλὰς τοῦ πολέμου κατεχρήσασθε τοῖς
"καιροῖς· καὶ οὐκ ἠδέσθητε ταράσσειν ἀδεκράτορας
"γεγενημένους, ὧς καὶ στρατηγοὺς φιλανθρώπους ἐπειρά-
"σατε. ωθοσφυγόσης γοῦν ἡμῖν τ ἡγεμονίας, καὶ τ μὲ
"κτ ζωτῖνα ἠρεμούντων πάντων, ωθροσευομένων δὲ ἤ
"σωμενδομένων τῶν ἔξωθεν ἐθνῶν, πάλιν οἱ Ιυδαῖοι πο-
"λέμιοι· καὶ ωθροσβεῖαι μὲ ὑμῶν ωθὸς τοὺς ὑπὲρ Εὐ-
"φράτου ὅτι νεωτερισμῷ, ωθέβολοι δὲ τειχῶν ἀνοι-
"κοδομούμενοι χαμαὶ, ζάσεις δὲ καὶ τυράννων φιλονεικίαι,
"καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [g]μόνα τοῖς ὅταν πονηροῖς
"ωθρέποντα. [h]ἦκον ὅτι τὴν πόλιν ἐγὼ, ωθὸς δ πα-
"τρὸς ἄκοντος λαβὼν σκυθρωπὰ ωθαγγέλματα· τ
"δῆμον ἀκούσας εἰρηνικὰ φρονεῖν, ἤθην. ὑμᾶς παύσα-
"σθαι ωθὸ πολέμου παρεκάλουν, μάχου πολλοῖς πο-
"λεμίοις ἐφειδόμην, δεξιὰς αὐτομόλοις [i]δέδωκα, κα-
"ταφυγοῦσι [k]πίστιν ἐτήρησα, πολλοὺς αἰχμαλώτους
"ἠλέησα, τοὺς ἐπείγοντας βασανίσας [l]ἐκώλυσα, τεί-
"χεσιν ὑμετέροις μηχανὰς ἄκων ωθοσήγαγον, ἀεὶ φο-
"νῶντας τοὺς στρατιώτας ἐφ' ὑμῖν κατέχων, καθ' ἑκά-
"στην νίκην ὡς ἠλώμενον ὑμᾶς εἰς εἰρήνην [m]ωθεκα-
"λεσάμην. ἢ ἱερῶ πλησίον γενόμενον, πάλιν ἐκὼν ἐξε-
"λαθόμην τῶν ὅ πολέμου νόμων· φείσασθαι δὲ παρε-
"κάλουν τοῦ ἰδίων ὑμᾶς ἁγίων, καὶ σῶσαι ναὸν ἑαυ-
"τοῖς, δοὺς ἄδειάν τε ἐξόδου καὶ πίστιν σωτηρίας, εἰ
"δὲ βούλοισθε καὶ μάχης χωρὶς ἐν ἄλλῳ τόπῳ. παν-
"των ὑπερείδετε, καὶ ναὸν ἰδίαις χερσὶν ἐνεπρήσα-
"τε ἔπειτα, μαρώται, [n]ωθοκαλεῖσθέ με ωθὸς
"λόγους νῦν; ἵνα τί σώσητε τοιοῦτον οἷ ἀπόλωλεν; οἵας
"ὑμᾶς αὐτοὺς ἀξιοῦτε μὴ τ ναοῦ σωτηρίας; ἀλλ' ἢ νῦν
"μὴ τ ὅπλων ἐγκαλῶ, ἢ ὑδ' ἐν ἐσχάτοις ὑποκρίνεσθε γοῦν
"ἱκέτας. ὦ ταλαίπωροι, τίνι πεποιθότες; ἢ νεκρὸς μὲν
"ὑμῶν ὁ δῆμος, οἴχε δὲ ὁ ναὸς, [o]ὑπ' ἐμοὶ δὲ ἡ πόλις, ἐν

"res, noſtraque pecunia voſmet adverſus nos
"compararetis. deinde, tantis bonis cumulati,
"ſatietatem in eos qui hæc vobis præſtiterant
"convertiſtis, & immitium inſtar ſerpentium
"in blandientes virus evomiſtis. Eſto igitur,
"Neronis ſocordiam contempſiſtis, &, tan-
"quam membra diſrupta aut convulſa, alio
"tempore maligne quieſcentes, cum gravior
"ingrueret morbus, voſmet oſtendiſtis, & ad
"ſpes improbas etiam cupiditates immodicas
"explicaſtis. Veniebat pater meus in hanc
"regionem, non ut ob ea quæ in Ceſtium ad-
"miſiſtis pœnas exigeret, ſed vos commone-
"faceret. Itaque cum deberet, ſi evertendæ
"nationis cauſa veniſſet, ipſam radicem pete-
"re, atq; hanc ſtatim delere civitatem, ille Ga-
"lilæam & circa eam loca vaſtare maluit, ut
"vobis pœnitentiam agendi daret opportuni-
"tatem. Verum hæc ejus humanitas vobis
"infirmitas videbatur, & ex noſtra lenitate
"vobis crevit audacia. Nerone è vita exce-
"dente, feciſtis quod nequiſſimorum erat, ex
"turbis noſtris civilibus animos ſumpſiſtis;
"meque ac patre meo digreſſis in Ægyptum,
"tempus illud captaſtis, ad bellicos apparatus
"faciendos; neque vos puduit perturbare prin-
"cipes declaratos, quos etiam duces humaniſſi-
"mos fueratis experti. Itaque cum ad nos
"devolveretur imperium, & omnes quidem in
"eo paſſim quieſcerent, legatos autem mit-
"terent gratularenturque exteræ nationes, ite-
"rum hoſtes ſe oſtendunt Judæi: & legationes,
"quidem à vobis ad Tranſeuphratenſes nova-
"rum rerum gratia miſſæ, murorum autem no-
"vi ambitus exſtructi; ſeditio etiam excitata,
"tyrannorumque contentio, & bellum inteſti-
"num, quæ ſola hujuſcemodi populum ſcele-
"ratum decent. Ego ad civitatem *hanc* ve-
"niebam, cum triſtibus ab invito patre man-
"datis: cognitoque populum paci ſtudere, læ-
"tabar. Ante bellum rogabam vos ab eo de-
"ſiſtere, diu pugnantibus parcebam, transfu-
"gis dextram dedi, cumque ad me ſe recepiſ-
"ſent fidem ſervavi, multoſque captivos miſe-
"ratus ſum, cruciatibus bellum urgentes coër-
"cui, muris veſtris machinas invitus admo-
"vebam, ſemper cædis veſtræ cupidos milites
"continebam, quoties vincebam toties vos ad
"pacem tanquam victus provocavi. cum pro-
"pe ad templum acceſſiſſem, ultro iterum le-
"gis belli obliviſcebar; & parcere vos pro-
"priis ſanctis orabam, templumque vobiſmet
"conſervare, data exeundi copia & fide ſalu-
"tis, & ſi velletis pugnandi etiam tempore
"alio in loco. Omnia inſuper habuiſtis, &
"templum manibus veſtris incendiſtis: dein-
"de, ſceleratiſſimi, nunc me ad colloquium
"provocatis? Quorſum tale conſervabitis,
"quale periit? Qua voſmet ſalute dignos eſſe
"judicatis poſt templum *exciſum*? Quine-
"tiam nunc armati ſtetiſtis, nec in extremis
"ſupplices eſſe vel ſimulatis. ô miſeri, qua
"fiducia? nonne populus veſter exſtinctus eſt,
"periit templum, mihi ſubdita eſt civitas, in
"mea

a Απλάστων *Big.* b Οὖν *Big.* c Ita *Big.* ἐπὶ ἀποστάσει in *Editis Aliiſque.* d Ἐκπορθεῖν *Vat.* e Ita *Big.* ἐπιδοὺς in *cæteris.* f Μεταμέλειαν *Big.* g Μόνα τὰ τοῖς *Big.* h Ἦκον ἐγὼ ἐπὶ τὴν πόλιν *Big.* i Ἔδωκα *Big.* k Πίστεις *Big.* l Ita *Big.* & forſan *Ruf.* ἐκώλυσα in *Editis Aliiſque.* m Προσκαλούμενον *Big.* n Προσκαλεῖσθέ με ὡς λ. *Big.* ωθοσκαλεῖσθέ με ωθὸς λ. *Bod.* Interrogationis notam vice commatis poſt νῦν poſui. o Ὑπ' ἐμοὶ *Big.*

"mea poteſtate ſunt animæ veſtræ, & tamen "fortitudinis eſſe gloriam arbitramini, mori "velle? Verum non ego contendam cum "pertinacia veſtra. Sed projectis armis, tra- "ditiſque corporibus, vitam vobis indulgeo; "ut in domo mitis dominus, qui de inſa- "nabilibus ſumpto ſupplicio cætera mihimet "ſervo.

Judæi non admittunt conditiones oblatas à Tito.

3. Ad hæc autem illi reſponderunt, "dextram "quidem ab eo ſe minime poſſe accipere, ju- "raſſe enim ſeſe id nunquam facturos. egre- "diendi vero per munitiones, quà murum ſe- "pſerat, cum conjugibus ac liberis facultа- "tem petebant: ituros quippe in ſolitudinem "ipſique urbem relicturos." Quam ob rem Titus vehementer iratus, ſi in ſorte captorum conſtituti victorum ipſi conditiones ponerent, declarari quidem his juſſit voce præconis, "ne "quis amplius transfugeret, aut ſpem dextræ "haberet (ſe enim parſurum eſſe nemini) cun- "ctis itaque viribus dimicarent, & quantum "poſſent ſaluti ſuæ conſulerent. jam enim ſe "omnia jure belli geſturum." Milites autem urbem incendere ac diripere juſſit. Atqui illi eo quidem die nihil agebant; poſtridie ve- ro Archivum, & Acram, & Curiam, & locum qui vocatur Ophla ſuccenderunt; & progre- diebatur ignis uſque ad Helenæ regiam, quæ in media erat Acra. incenſi etiam erant angi- portus & domus fame enectorum plenæ.

Titus ſtatuit malo urbem perdere.

Izatæ filii & fratres, qui in urbe obſeſſi fuere, Tito ſupplicant.

4. Eandem circa diem Izatæ regis & filii & fratres, cumque his multi nobiles indigenæ illic congregati, ſupplicarunt Cæſari ut dextram ſibi darent. Ille vero, quamvis omnibus qui ſupererant valde iratus, à moribus ſuis non receſſit, ſed eos ſuſcipit. Et tunc quidem omnes in cuſtodia habebat: Regis autem filios & propinquos poſtea vinctos Romam perduxit, obſidum fidem præſtituros.

"χερσὶ δὲ τὰς ἐμὰς ἔχετε τὰς ψυχάς, εἶθ' [a] ὑπολαμ- "βάνετε δέξαι ἀνδρείας τὸ [b] θανατᾶν; ἢ μᾶλ' ἐγὼ φι- "λονεικήσω πρὸς τὴν ὀπόνοιαν ὑμῶν. ῥίψασι δὲ τὰ "ὅπλα, καὶ [c] παραδῦσι τὰ σώματα, χαρίζομαι τὸ ζῆν· "ὥσπερ οἰ [d] οἰκίαι τοῖς δεσπότης, τὰ μὲν ἀνήκεστα κο- "λάσας, τὰ δὲ λοιπὰ σώζων ἐμαυτῷ.

γ'. Πρὸς [e] δὲ ταῦτα ὑποκρίνονται, "δέξιαν μὲν μὴ λέ- "γουσαι πρὸς αὐτοῦ λαβεῖν, ὁμωμοκέναι γὰρ, μηδέποτε "τοῦτο ποιήσειν. ἔξοδον δ' ἠτοῦντο ἀφ' ὧν τειχίσμα- "τος μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων· ἀπελθοῦσαι γὰρ εἰς τὴν "ἔρημον, καὶ καταλείψειν αὐτοῖ τὴν πόλιν." πρὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Τίτος, εἰ τύχῃ ἁλωκότων ἐχόν- τες αἱρέσεις αὐτοῖ προτείνουσιν νενικηκότων, κηρύξαι μὲν ἐκέλευσεν εἰς αὐτούς, "μήτε αὐτομολεῖν [f] ἔτι, μήτε δε- "ξιὰν ἐλπίζειν· [g] φείσεσθαι γὰρ οὐδενός· [h] ἀλλὰ ἀπάσῃ "δυνάμει μαχεῖσθαι, καὶ σώζειν ἑαυτούς, ὅπως ἂν [i] δύ- "νωνται. πάντα γὰρ αὐτὸς ἤδη πρᾶξειν πολέμου νόμῳ." τοῖς δὲ στρατιώταις ἐμπιπρᾶναι καὶ διαρπάζειν [k] ἐκέ- λευσε τὴν πόλιν. οἱ δ' [l] ἐκείνην μὲν ἐπέσχον τὴν ἡμέραν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τό,τε ἀρχεῖον, καὶ τὴν [m] Ακραν, [n] καὶ τὸ βουλευτήριον, καὶ τὴν [o] Οφλᾶν καλούμενον ὑφῆψαν, καὶ προῆλθε τὸ πῦρ μέχρι τῆς Ελένης βασιλείων, ἃ δὴ κατὰ μέ- σην τὴν Ακραν ἦν. ἐκαίοντο δ' οἵτε στενωποὶ, καὶ αἱ οἰκίαι νεκρῶν ἐπὶ τὸ πλεῖστον διεφθαρμένων πλήρεις.

δ'. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, οἵ,τε [p] Ιζάτου βασιλέως υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ, πρὸς οἷς πολλοὶ τῶν ἐπισήμων δημοτῶν ἐκ πολέμου ἐληλύθεσαν, [q] ἱκέτευον Καίσαρα δεξιὰν αὐ- τοῖς. ὁ δὲ, καίτοι πρὸς πάντας τοὺς ὑπολοίπους διοργι- σμένος, οὐκ ἤλλαξε τὸ ἦθος, δέχεται δὲ τοὺς ἄνδρας. καὶ τότε μὲν ἐν φρουρᾷ πάντας εἶχε· τοὺς δὲ βασιλέως παῖδας καὶ συγγε- νεῖς δήσας, ὕστερον εἰς Ρώμην ἀπέπεμψε, πίστιν ὁμήρων παρέξοντας.

XIV. CAP. VII. ΚΕΦ. ζ. λζ.

Quænam deinceps acciderunt ſeditioſis, mala multa facientibus & patientibus: & quomodo urbem ſuperiorem occupat Cæſar.

Τίνα ἐξῆς συνέβη τοῖς στασιασταῖς, κακὰ πολλὰ δρῶ- σι καὶ παθοῦσιν· καὶ ὡς τῆς ἄνω πόλεως ἐγκρατὴς γίνεται Καῖσαρ.

Tyranni confugiunt in palatium.

SEditioſi autem, facto in regiam impetu, ubi ob loci munitionem multi facultates ſuas depoſuerant, & Romanos inde pellunt, & cœtu plebis ibi congregatæ, ad octo millia & quadringentos, omni interfecto, pecuniam diripuerunt. Vivos autem duos *milites* Romanos ceperunt, unum equitem, alterum peditem. & peditem quidem trucidatum ſtatim per omnem traxere civitatem, quaſi in uno corpore omnes Romanos ulciſcerentur. eques vero, ſe aliquid illis quod ſaluti foret ſuggeſturum dicens, ad Simonem deducitur: cui cum nihil haberet quod diceret, Ardalæ cuidam è ducibus traditur puniendus. Qui cum eum, revinctis poſt tergum manibus, ocu-

Supplicii capitalis modus.

ΟΙ στασιασταὶ δ' ὅτι τὴν βασιλικὴν ὁρμήσαντες αὐ- λὴν, εἰς ἣν δι' ὀχυρότητα πολλοὶ τὰς κλήσεις ἀπέθεντο, τούς τε Ρωμαίους [r] ἀπ' αὐτῆς τρέπον- ται, καὶ ὃ συνηθροισμένον αὐτόθι δῆμον πᾶν φονεύσαντες, ὄντα εἰς ὀκτακισχιλίους καὶ τετρακοσίους, τὰ χρήματα διήρ- παζε. ἐζώγρησε δὲ καὶ [s] Ρωμαίων δύο, τὸν μὲν ἱππέα, τὸν δὲ πεζόν. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ἀποσφάξαντες εὐθέως [u] ἕσυραν πρὸς τὴν [x] πόλιν, ὥσπερ [y] ἓν εἰς σῶμα πάντας Ρω- μαίους ἀμυνόμενοι. ὁ δὲ ἱππεὺς, ὠφέλιμόν τι αὐτοῖς πρὸς σωτηρίαν [z] ὑποθήσεσθαι λέγων, ἀνάγεται πρὸς Σίμωνα· πρὸς ᾧ μηδὲν εἰπεῖν ἔχων, [a] Αρδάλᾳ τινὶ τῶν ἡγεμόνων παραδίδοται κολασθησόμενος. ὁ δ' αὐτοῦ ὄπισθε [b] τὰς χεῖρε δήσας, καὶ ταινίᾳ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀνίκρυ τῆς Ρω- μαίων

a Υπιλαμβάνετε *Big.* *b* Δυσθανατᾶν *Bod.* *c* Παραδύσουσι *Big.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* οἰκίαις in *cæteris.* *e* Illud δὲ è *Cod. Big.* *f* Voculam ἔτι adjeci auctoritate *Codd. Big. Bod. Vat.* & *Ruf.* *g* Ita *Codd. Gall.* φείσασθαι in *cæteris.* quod etiam ferri poteſt. *h* Αλλὰ πάσῃ *Big.* & *Bod.* *i* Ita *Big.* δυώνται in *Editis Aliiſque.* *k* Sic *Big. Bod.* & *Zonar.* ἐπιτρέψαι in *Ruf. Aliiſque.* *l* Ἐπ' ἐκείνῃ *Bod.* *m* Videſis *Relandum* in *Paleſtina* S. voce *Jeruſalem.* *n* Τό,τε βουλ. *Big.* *o* *Al.* Οφιλ. conſule *Relandum* p. 855. *p* Ιζᾶ τοῦ βασ. in aliquot *MSS.* *q* Ικέτευον *Big.* *r* Οἰκίων poſt βασιλικὴν addit *Big.* *ſ* Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* male ἐπ' αὐτοὺς in *Editis Aliiſque.* *t* Ρωμαίους *Bod.* & *Ruf.* *u* Εσυρον *Big.* & *Gall.* *x* Ita *Big.* & *Ruf.* in *cæteris* deeſt ὅλην. *y* Illud εἰς è *Cod. Big.* *z* Υποθήσεσθαι *Big.* *a* Αρδάλᾳ *Bod.* *b* Τὰς χεῖρας *Busb.*

a Antea

μῶν προήγαγεν ὡς καταπομπόν· φαίνει δ' ἐκεῖνος εἰς τοὺς Ρωμαίους ἀφαφυγών, ἐν ὅσῳ ὁ ξίφος ἐσπάσατο ὁ Ἰουδαῖος. τοῦτον [a]ἀφαφυγόντα οὐ τὸ πολεμίων ἀνελεῖν μὲν οὐχ ὑπέμεινε Τίτος, ἀνάξιον δὲ Ρωμαίων εἰ γραπτῷ τινι χρίνας ὅτι ζῶν ἑλήφθη, τά,τε ὅπλα ἀφείλετο, καὶ τῷ τάγματος ἐξέβαλεν, ἄφρι ἐμοὶ αἰσχυνομένῳ θανάτου χαλεπώτερα.

λη'. β'. Τῇ δ' ἑξῆς Ρωμαῖοι, περιφάμενοι τοὺς λῃστὰς οὐκ ἔτι κάτω πόλεως, τὰ μέχρι [b]Σιλωὰμ πάντα ἐνέπρησαν. καὶ τὸ μὲν ἄστεως ἥδοντο διαπαντὸς φλογί, τὸ δὲ ἁρπαγῶν διημάρτανον, ἐπειδὴ πάντ' οἱ στασιασταὶ προεκενῶντες ἀνεχώρουν εἰς τὸ ἄνω πόλιν. ἐπὶ μὲν αὐτοῖς μεταίοια μὲν ὀδύνια τῶν κακῶν, ἀλαζονεία δ' ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς. καμομένην γὰρ ἀφορῶντες τὴν πόλιν, ἱλαροῖς τοῖς προσώποις εὐθυμοι τῷ τελευτῷ προσδέχεσθαι ἔλεγον, περφονευμένην μὲν δήμου, κεκαυμένην δὲ νεῶν, φλεγομένην δὲ ἄστεος, μηδὲν καταλιπόντες τοῖς πολεμίοις. ὑμῖν ὅ,γε Ἰώσηπος οὐ ἐφάτοις ἱκετεύων αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν λειψάνων τῆς πόλεως ἔφαμιλλεν. ἀλλὰ πολλὰ μὲν πρὸς τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ἀσέβειαν εἰπών, πολλὰ δὲ συμβουλεύσας πρὸς σωτηρίαν, οὐδὲν μᾶλλον ἐπεισθήναι πλέον ἀπηνέγκατο. ἐπεὶ δ' οὔτε προσθῆναι ἀφ' ὅρκοι ἑαυτοὺς ὑπέμενον, οὔτε πολεμεῖν ἐξ ἴσου Ρωμαίοις ἐθ' οἷοί τε ἦσαν, ὥσπερ εἰρκτῇ περιειλημμένοι, [c]τό,τε φονεύειν ἐπὶ οἷς ἐκίνει ταῖς δεξιαῖς, σκιδνάμενοι κατὰ τὰ ἔμπροσθεν τῆς πόλεως, τοῖς ἐρημίοις ὑπελόχων τοὺς αὐτομολεῖν ὁρμημένους. ἠλίσκοντο δὲ πολλοί, καὶ πάντας ἀποσφάττοντες, οὐ γὰρ οἷόν τε [d]φυγεῖν ἴσχυον, ἐρρίπτουν αὐτῶν κυσὶ τοὺς νεκρούς. ἐδόκει δὲ πᾶς τρόπος ἀπωλείας τοῦ λιμοῦ κουφότερος, ὥστε καὶ Ρωμαίοις, ἀπηλπικόσιν ἤδη καὶ ἔλεον, ὅμως προσφόλυνον, καὶ φονεύσι τοῖς στασιασταῖς ἐκόντες ἐπέπιπτον. τόπος τε ὅτι τῆς πόλεως οὐδεὶς γυμνὸς ἦν, [e]ἀλλὰ ἅπας [f]ἦ λιμοῦ νεκροὶ εἶχεν ἢ στάσεως, καὶ πεπλήρωτο νεκρῶν ἢ ἀφ' στάσιν ἢ ἀφ' λιμὸν ἀπολωλότων.

λθ'. γ'. Εθαλπε δὲ τοὺς τε τυράννους, καὶ τὸ σὺν αὐτοῖς ληστρικόν, [g]ἐλπὶς ἐκάστη περὶ τὴν ἐπανόμων, εἰς ἃς καταφύγοντες ὑπὸ προσδόκων ἐρρύσθησεσθαι· μὴ δὲ τὸ παντελῆ τῆς πόλεως ἅλωσιν, ἀναζευξάντων [h]τῶν Ρωμαίων προελθόντες, ἀποδράσεσθαι ἐπεχείρουν. ὃ δ' ἦν ἄρα οὐδενὸς αὐτοῖς· οὔτε γὰρ τῶν Θεὸν, οὔτε Ρωμαίους λήσειν ἔμελλον. τοιγαροῦν τοῖς ὑπογείοις πεποιθότες, αὐτοὶ πλείονα τῶν Ρωμαίων [i]ἐνέπιπρασ. καὶ τοὺς ἐκ τῶν καομένων καταφυγούσας εἰς τὰς διώρυχας ἐκλῃστεύοντό τε [k]ἀναιδῶς καὶ ἐσύλων. κἂν εἴ τινος εὕροιεν τροφὴν ἁρπάζοντες, αἵματι πεφυρμένην κατέπινον. ἦν δὲ καὶ πρὸς ἀλλήλους οὐ ταῖς ἁρπαγαῖς ἤδη πόλεμος αὐτοῖς. δοκοῦσι δ' ἄν μοι, μὴ [l]φθασθέντες ὑπὸ τῆς ἁλώσεως, δι' ὑπερβολὴν ὠμότητος γεύσασθαι καὶ τῶν νεκρῶν.

norum veluti capite cæſurus produxiſſet: is, dum gladium Judæus educeret, occupat fugam maturare ad Romanos. Hunc ab hoſtibus elapſum, occidere quidem non ſuſtinuit Titus, militem vero eſſe ratus Romanis indignum, quia vivus fuerat captus, armis ablatis eum agmine pepulit; quæ res viro pudenti morte gravior.

2. Poſtridie autem Romani latronibus ex inferiore urbe profligatis, etiam ad Siloam uſque omnia incenderunt. & urbem quidem flammis abſumi gaudebant, rapinis vero excidebant; quoniam ſeditioſi, exhauſtis prius omnibus, in ſuperiorem civitatem ſe receperant. Illos enim malorum quidem minime pœnitebat: ſed arroganter adeo ſe gerebant, ac ſi res bene cecidiſſent. Itaque cum urbem ardere viderent, hilari vultu mortem ſe exſpectare dicebant, ut qui perempto populo, incenſo templo, & conflagrante urbe, nihil hoſtibus *diripiendum* reliquerint. *Non tamen Joſephus in extremis ceſſabat eos obſecrare pro reliquiis civitatis. Sed multa quidem in eorum crudelitatem atque impietatem loquutus, multis vero pro ſalute *eos* adhortatus, nihil amplius quam ut irrideretur aſſequutus eſt. Quoniam vero neque Romanis ſe dedere propter jusjurandum volebant, neque pugnare cum Romanis ex æquo jam poterant, arcta quippe obſidione circundati, cædibuſque inſuper aſſuetis familiare erat dextras movere, ante urbem diſperſi in ruinis transfugere cupientibus inſidiabantur. Multos autem capiebant, omneſque interficientes (nam propter inediam fugere non valebant) illorum cadavera canibus projiciebant. Omne autem pereundi genus fame levius videbatur: adeo ut ad Romanos, licet jam deſperata miſericordia, tamen fugerent; atque in ſeditioſos, à cæde non ceſſantes, ſponte inciderent. nulluſque in urbe locus erat vacuus, ſed omnis aut fame aut ſeditione peremptos habebat, & cadaveribus eorum oppletus erat, qui aut ſeditione aut alimentorum penuria perierunt.

Incendium urbis inferioris.

Joſephi pietas in patriam.

Tyrannorum crudelitas.

3. Tyrannos autem, factionemque latronum, qui cum illis erant, fovebat ſpes ultima cuniculorum: in quos ſi confugerent, ſe non indagatum iri putabant: ſed peracto excidio, poſt Romanorum digreſſum prodire & aufugere cogitabant. Id autem plane illis erat ſomnium: nec enim vel Deum vel Romanos fuerant latituri. Porro tunc ſubterraneis freti, plura quam Romani concremabant: & qui ex incendiis fugientes in foſſas deſcenderant, eos improbe necabant itemq; ſpoliabant. Quinetiam cibum ſicubi reperiſſent, ſanguine *licet* concretum, rapientes devorabant. Inter ipſos autem de rapinis jam bellum gerebatur: eoſque putaverim, niſi excidio prævenſos, nimia crudelitate etiam mortuorum corpora deguſtaturos.

Tyrannorum ſpes vana evadendi per cuniculos.

a Antea erat ἀφαφυγόντα μέν. verum μὲ delevi auctoritate *Codd. MSS.* b Sic *MSS.* Σιλωᾶ in *Editis.* c Τὸ δὲ *Big.* d Φυγεῖν & mox δ' ἐρίπτων in *Cod. Big.* e Ἀλλὰ πᾶς *Big.* f Illud ἦ ex *Zonara* additum. g Ελπὶς ἐκάστη ἡ π. *Big.* h. Illud τῶν è *Codd. MSS.* ut & mox infra v. 43. i Ὑπεπίμπρασαν *Big.* ἐνεπίμπρασαν *Vat.* k Ita *Big.* antea erat ἀνιδίως. Quæ vox ſit huic loco accommodatior, aliorum eſto judicium. l Φθαρέντες *Big.* φθαρέντες *Vat.* * Sed tamen Joſephus in extremis eorum rebus pro reliquiis civitatis obſecrando laborabat, *Ruf.*

CAP. VIII.

Quomodo Cæſar contra urbem ſuperiorem aggeres erigit: quibus perfectis machinas adduci jubet, & totam urbem cepit.

CÆſar autem, cum urbs ſuperior, in loco præcipiti ſita, ſine aggeribus capi non poſſet, copiis opus diſtribuit vicesimo die menſis Loi. Erat autem materiæ advectio difficilis; omnibus, ut dictum eſt, circa civitatem ad ſtadium uſque centeſimum, in aggerum priorum exſtructionem detonſis. Et quatuor quidem legionum opera in parte civitatis occidentali ex adverſo aulæ regiæ erigebantur: auxiliarium vero manus & cætera multitudo xyſtum verſus *occupabatur*, ac pontem, & Simonis turrim, quam cum Joanne bellum gerens pro caſtello ſibi ædificaverat.

Augusti XX *incipiunt Romani aggeres erigere contra urbem ſuperiorem.*

Idumæi deditionem tentant.

2. Iis diebus Idumæorum duces, clam congregati, conſilium de ſui traditione inierunt; viriſque quinque ad Titum miſſis, ut dextram ſibi daret ſupplices petebant. Ille vero, tyrannos, Idumæis avulſis qui belli pars magna erant, pertinaciam abjecturos ſperans, tarde quidem, veruntamen illis incolumitatem promittit, viroſque remiſit. Dum autem diſceſſum pararent, rem intelligit Simon, & quinque quidem, qui ad Titum perrexerant, ſtatim occidit, duces vero, quorum nobiliſſimus erat Jacobus Soſæ filius, correptos in carcerem compingit. Idumæorum autem multitudinem, quod privati eſſent ducibus, conſilii inopem, obſervari jubet, & mœnia præſidiis accuratioribus muniebat. Non tamen cuſtodes transfugientibus obſtare valebant: ſed quamvis plurimi necarentur, multo *tamen* plures erant qui diffugerent. Omnes autem ſuſcipiebantur à Romanis, & quod Titus lenitate ſua præcepta priora inſuper habuerat, & ipſi *milites* ſatietate lucrique ſpe cæde abſtinuerant. Nam ſolis plebejis relictis, cæteram multitudinem cum uxoribus & liberis, minimo quemque pretio venundabant, ob mancipiorum magnum numerum & emptorum paucitatem. Quanquam autem voce præconis edixiſſet, ne quis ſolus transfugeret, ut familias *ſuas ſecum* educerent, tamen hos quoque recipiebat, appoſitis qui ab illis ſepararent quotquot pœna digni viderentur. Et quidem eorum qui venditi ſunt infinita erat multitudo; è plebejis vero ultra XL millia ſunt conſervati, quos Cæſar, prout gratum unicuiq; erat, dimiſit.

Idumæi evadunt Cæſaris permiſſu.

Jeſus ſacerdos ſacra quædam vaſa tradit Cæſari.

3. In iiſdem diebus, quidam à ſacerdotibus, Thebuthi filius, nomine Jeſus, jurejurando pacta ſibimet à Cæſare incolumitate, ea lege ut de ſacris inſtrumentis quædam traderet, egreditur, ac tradit ex fani pariete candelabra duo, his quæ poſita erant in templo ſimilia, menſaſque & crateras & phialas, omnia ex ſolido auro & graviſſimo facta. necnon & aulæa, & pontificias veſtes cum lapidibus, & multa alia vaſa ſacro miniſterio comparata tradit. Quin

ΚΕΦ. ιά'. κβ'.

Οπως πόλιν τὴν ἄνω χώμασι ζαλαμβάνει ὁ Καῖσαρ· ὧν τετελεσμένων τὰς μηχανὰς προσάγεσθαι κελεύει, καὶ ἐγκρατὴς τῆς ὅλης πόλεως ἐγένετο.

ΚΑῖσαρ δὲ, ὡς ἀμήχανον ἰδὼν ἐξελεῖν δίχα χωμάτων τὴν ἄνω πόλιν προῤῥιφημένον ὄσαν, ζῆλον ἐνέμε τοῖς ἔργοις τῆς δυνάμεως· λόφου μὲν γὰρ ἐκ δὲ χαλεπὴ δ' ἰδὼν τῆς ὕλης ἡ κομιδὴ, πάντων, ὡς ἔφθη, τὴν περὶ τὴν πόλιν ἐφ' ἑκατὸν σταδίους ἐκκοπτομένων εἰς τὰ πρόσω χώματα. τῶν μὲν οὖν τεσσάρων ταγμάτων ἠγείρετο τὰ ἔργα κατὰ τὸ πρὸς δύσιν κλίμα τῆς πόλεως, ἄντικρυς τῆς βασιλικῆς αὐλῆς· τὸ δὲ συμμαχικὸν πλῆθος, καὶ ὁ λαπὸς ὄχλος κατὰ τὸν ξυστὸν, ἔκ θ' ἡ γέφυρα, καὶ τὸν Σίμωνος πύργον, ὃν ᾠκοδόμησε πρὸς Ἰωάννην πολεμῶν ἑαυτῷ φρούριον.

β'. Κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας, οἱ τῶν Ἰδυμαίων ἡγεμόνες, κρύφα συνελθόντες, ἐβουλεύσαντο περὶ παραδόσεως σφῶν αὐτῶν, καὶ πέμψαντες ἄνδρας πέντε πρὸς Τίτον, ἱκέτευον δοῦναι δεξιὰν αὐτοῖς. ὁ δὲ, καὶ τοὺς τυράννους ἐλπίσας δώσειν ἐκπεσόντων τῶν Ἰδυμαίων, οἳ πολὺ μέρος πολέμου ἦσαν, βραδέως μὲν, ἀλλ' οὖν καταυδεῖ τε τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἄνδρας ἀνέπεμψε. παρασκευαζομένων δ' ἀποχωρεῖν αὐθάνει Σίμων, καὶ πέντε μὲν τοὺς ἀπελθόντας πρὸς Τίτον εὐθέως ἀναιρεῖ, τοὺς δ' ἡγεμόνας, ὧν ἐπισημότατος ἦν ὁ τοῦ Σωσᾶ Ἰάκωβος, συλλαβὼν ἔρριψεν· ὁ δὲ πλῆθος τῶν Ἰδυμαίων, ἀμηχανῶν διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἡγεμόνων, οὐκ ἀφύλακτον εἶχε, καὶ ὁ τεῖχος φρουρᾶς ὀλιγωτέρας διελάμβανεν. οἱ μὲν ἀντίσχειν οἱ φρουροὶ πρὸς [a] τὰς αὐτομολίας ἴσχυον· ἀλλὰ καί τοι πλείστων φονευομένων, πολὺ πλείους ἀφορῴντες ἦσαν. ἐβόησε δὲ Ῥωμαῖοι πάντας, τότε Τίτου διὰ παραστήσας τῶν πρώτων ἀμελήσαντος προθυμίᾳ, καὶ αὐτοὶ [b] κόρῳ τοῦ κλείειν ἀπεχόμενοι, καὶ κέρδους ἐλπίδι. τοὺς δὲ δημοτικοὺς καταλιπόντες μόνους, τὸν ἄλλον ὄχλον ἐπώλουν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἐλαχίστης τιμῆς ἕκαστον, πλήθει τε τῶν κθ'. πιπρασκομένων, καὶ ὀλιγότητι τῶν ὠνουμένων. καὶ τῷ δὲ προεκήρυξε μηδένα μόνον αὐτομολεῖν, ὅπως [c] καὶ γενεὰς ἐξαγάγοιεν, ὅμως καὶ τούτους ἐδέχετο. ἐπέστησε μέν τοι τοὺς [d] διακριθησομένους ἀπ' αὐτῶν, εἴ τις εἴη κολάσεως ἄξιος. καὶ τῶν μὲν ἀπεμποληθέντων [e] ἄπειρον τὸ πλῆθος ἦν· οἱ δημοτικοὶ δὲ διεσώθησαν ὑπὲρ τετρακισμυρίους, οὓς ἀφῆκε Καῖσαρ, ἢ φίλοις ἦν ἐκάστῳ.

γ'. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, καὶ τῶν ἱερέων τις [f] Θεβουθῆ παῖς, Ἰησοῦς ὄνομα, λαβὼν περὶ σωτηρίας ὅρκους παρὰ Καίσαρος, ἐφ' ᾧ παραδώσει τινὰ τῶν ἱερῶν κειμηλίων, ἔξεισι, καὶ παραδίδωσιν ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ λυχνίας δύο [g] τοῖς τοῦ ναοῦ κειμένοις παραπλησίας, τραπέζας τε καὶ κρατῆρας καὶ φιάλας, πάντ' ὁλόχρυσα καὶ σφοδρότατα. παραδίδωσι δὲ καὶ καταπετάσματα, καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν ἀρχιερέων σὺν τοῖς λίθοις, καὶ πολλὰ τῶν πρὸς τὰς ἱερουργίας σκευῶν ἄλλα. συλ-

λαφθεὶς

a Τὰς αὐτομολίας *Big.* τὰς αὐτομόλους *Zonar.* b Κόρῳ *Big.* unde ἀφ' quis excidiſſe ſuſpicaretur. c Καὶ τοὺς γονεὰς *Big.* & mox ἐξάγοιεν *Vat.* d Διακρίνοντας *Big.* e Ita *Big.* & *Vat.* ἄπειρον π. πλ. in *Editis*, *Zonara*, *Aliiſque.* f Ita cum *Ruffino* legendum cenſeo. Θιμεθεῖ in *Editis*, forſan pro Θεβουθεῖ quod habet *Cod. Vat.* Ζεβουθῆ *Big.* g Τῶν κῦ τ̃ ναὸν κειμένων *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.*

a Πρὸς

ληφθεὶς δὲ ὑ ὁ γαζοφύλαξ τ̃ ἱερ̃ Φινέας ὄνομα, τάς τε
χιτῶνας ὑ τὰς ζώνας ἐπέδειξε τ̃ ἱερέων, πορφύραν τε πολ-
λὴν ὑ κόκκον, ἃ [a] πρὸς χρείας ἀπέκειτο τ̃ καταπετάσμα-
σι, σὺν οἷς κινάμωμόν τε πολὺ ὑ κασίαν, ὑ πλῆθος
ἑτέρων ἀρωμάτων, ἃ συμμίσγοντες ἐθυμίων ὁσημέραι τ̃
Θεῷ. παρεδόθη δὲ ὑπ' αὐτ̃ πολλὰ ὑ τ̃ ἄλλων κειμη-
λίων, κόσμος θ' ἱερὸς οὐκ ὀλίγος, ἅτε αὐτοψὶ βίᾳ λη-
φθέντι τ̃ τ̃ αὐτομόλων συγχώρησιν ἔδωκε.

μϚ'. δ'. Σωτετελεσμένων δ' ἤδη ὑ τ̃ χωμάτων ἑβδόμῃ
Γορπιαίου μηνὸς, ὀκτωκαίδεκα ἡμέραις, Ρωμαῖοι μὲ
προσῆγον τὰς μηχανάς· τ̃ δὲ στασιαστ̃ ⓐ μὲ, ἀπεγνω-
κότες ἤδη τ̃ πόλιν, ἀνεχώρουν ὑ τείχους εἰς τ̃ Ακραν. οἱ
δ' ἐγκατεδύοντο τοῖς ὑπονόμοις, πολλοὶ δὲ ἁλισθέν-
τες ἠμύνοντο τοὺς προσάγοντας τὰς ἑλεπόλεις. ἐκρά-
τουν δὲ ὑ τόπων Ρωμαῖοι, πλήθει τε καὶ βίᾳ, καὶ τὸ μέ-
γιστον, εὐθυμούντες ἀθύμων ἤδη ὑ παρημένων. ὡς δὲ πε-
ριερράγη μέρος τι τ̃ τείχους, καί τινες τ̃ πύργων τυπό-
μενοι τοῖς κριοῖς ὑπέδυσ, φυγὴ μὲ ἰδ̃ εὐθέως τ̃ ἀμυνο-
μένων, δέος δὲ καὶ τοῖς τυραννίοις ἐμπίπτει σφοδρότερον
τ̃ ἀνάγκης. προϊὸν γὰρ ὑποβοῆναι τοὺς πολεμίους, σὺν ἀρ-
χαῖς τε καὶ μετέωροι προῖς φυλὴ ἦσαν. ἰδ̃ δ' ἰδεῖν τὰς
πάλαι σεβαρὰς ὑ τοῖς ἀσεβήμασιν ἀλαζόνας, τότε τα-
πεινὰς καὶ τρομοκρατ, ὡς ἐλεεινὸν ἂν εἰ καὶ ὑπὲρ οἷς πονη-
ροτάτοις τὴν μεταβολήν. ὥρμησαν μὲ οὖν, ὅπῃ ὅ προ-
τείχισμα δραμόντες, ὤσασθαί τε τοὺς φρουροὺς, καὶ δια-
κόψαντες ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοὺς μὲ πάλαι πιστοὺς ἑώρων
ὑδαμ̃, διέφυγον γὰρ ὅπῃ πῃ συνεβούλευσεν ἡ ἀνάγκη,
προθέοντες δὲ, [b] οἱ μὲ ὅλον ἀναλεπτάφθαι ὅ προ̃ς δύσιν
τεῖχος ἤγγελλον, οἱ δ' ἐμβεβληκέναι τοὺς Ρωμαίους, οἱ δ'
ἤδη τε πλησίον εἶ ζητ̃ντας αὐτούς, ἕτεροι δ' ἀφορᾶν
ὅπῃ τ̃ πύργων πολεμιοι ἔλεγον, πλάζοντος τὰς ὄψεις
ὑ δέους, ὅπῃ σῶμα πεσόντες, [c] ἀνώμαξαν τ̃ ἑαυτ̃ φρε-
νοβλάβειαν, καὶ καθάπερ ὑπεκκομμένοι τὰ νεῦρα τ̃
φυγῆς ἠπόρουν. ἔνθα δὴ μάλιστ' ἄν τις καταμάθοι, πῶ
τι ὑ Θεῦ δύναμιν ὅπῃ τοῖς ἀνοσίοις, καὶ τ̃ Ρωμαίων τύ-
χην. οἱ μὲ γὰρ τύραννοι, τ̃ ἀσφαλείας ἐγύμνωσ ἑαυτούς,
καὶκ τ̃ πύργων κατέβησαν ἑκόντες, [d] ἐφ' ὧν βίᾳ μὲ ὑ-
δέποτ' ἁλῶναι, μόνῳ δ' ἐδύναντο λιμῷ. Ρωμαῖοι δὲ
τοσαῦτα πρὸς τοῖς ἀσθενεστέροις τείχεσι καμόντες παρέ-
λαβον τύχῃ τὰ μὴ δυνατὰ τοῖς ὀργάνοις. παντὸς γὰρ
ἰσχυρότεροι μηχανήματος ἦσαν ⓐ τρεῖς πύργοι, πρὸς ὧν
ἀνωτέρω δεδηλώκαμεν.

ε'. Καταλιπόντες δὴ τούτους, μᾶλλον δ' ὑπὸ ὑ Θεῦ
καταβληθέντες ἀπ' αὐτ̃, ὡς δι' χρῆμα μὲ εἰς τ̃ [e] ὑπὸ Σι-
λωὰμ φάραγγα καταφεύγουσιν. αὖθις δ' ὀλίγον ἀνακύψαν-
τες ἐκ ὑ δέους, ὥρμησ' ὅπῃ ὅ τῆδε περιλείψοιτο. χρησάμενοι
δὲ τ̃ τόλμης ἀγεννεστέρας τ̃ ἀνάγκης, καταγὴς γὰρ ἤδη τ̃
ἰσχὺν ἅμα ὡ δέει ὑ τ̃ συμφορᾶς, ὑπὸ τ̃ φρουρῶν ἀνωθοῦν),
ὑ σκεδασθέντες ὑπ' ἀλλήλων, καταδυ εἰς τοὺς ὑπονόμους.
Ρωμαῖοι δὲ τ̃ τῶν καταλήσαντες, τάς τε σημαίας ἔστη' ὅπῃ
τ̃ πύργων, ὑ μετ' κρότου ὑ χαρᾶς ἐπαιάνιζον ὅπῃ τ̃ νίκῃ, πολὺ

& ſacri theſauri cuſtos, nomine Phineas, comprehenſus, tunicas, & cingula ſacerdotum oſtendit, multamque purpuram & coccum, quæ in aulæa adhibenda ſervabantur: cum quibus & multum cinnamomi erat, & caſſia, & aromatum aliorum vis ingens, quæ commiſcentes Deo quotidie adolebant. Traditæ ſunt etiam ab eo & multæ aliæ res pretioſæ, & ſacra ornamenta non pauca; quæ ipſi, *licet* vi capto, veniam transfugis datam conciliabat. *Phineas gazophylax comprehenſus veſtes ſacras alia ſque res indicat.*

4. Jam vero, die ſeptimo menſis Gorpiæi aggeribus intra octodecim dies confectis, Romani quidem machinas admovebant: ſeditioſorum autem alii, qui tum de civitate deſperaverant, muris relictis in Acram recedebant: alii ſe in cuniculos abdebant, multique ordine diſpoſiti eos propugnabant qui helepoles adducebant. Hos vero multitudine ac vi ſuperabant Romani, quodque maximum eſt, læti mœſtos atque jam debiles. Cum autem muri pars quædam abrupta eſſet, nonnullæque turres arietibus pulſatæ ceſſiſſent, ſtatim quidem propugnatores diffugiebant, tyranniſque etiam metus inceſſit vehementior quam pro neceſſitate. nam priuſquam tranſilirent hoſtes, torpore tenebantur & ad fugiendum ſuſpenſi erant. Cernere autem erat paulo ante ſuperbos & impiis facinoribus gloriantes, ita tunc dejectos & tremebundos, ut miſeranda eſſet, quanquam in nequiſſimis, tanta mutatio. Et conati quidem ſunt, factis in munitiones excurſibus cuſtodes pellere, illiſq; perruptis evadere. Cum autem eos, quorum fideli opera prius uſi fuerant, nuſquam viderant, (nam diſperſi erant quò quenquam fugere ſuadebat neceſſitas) & præcurſorum alii totum ab occidente murum ſubverſum eſſe nunciarent, alii Romanos ingreſſos eſſe, alii jam in propinquo eſſe qui ipſos quærebant, aliique ſe videre hoſtes in turribus affirmarent, faciente metu ut errarent oculi, in faciem prolapſi vecordiam ſuam deploraverunt, ac veluti ſucciſi eſſent nervi fugere non poterant. Unde igitur maxime quis & Dei potentiam in ſceleratos intelligat, & fortunam Romanorum. Nam tyranni quidem ſecuritate ſemetipſos exuerunt, atque ultro è turribus deſcenderunt, in quibus vi quidem nunquam, ſola vero fame expugnari poterant. Romani autem, qui adeo circa mœnia infirmiora laboraverant, fortuna ea ceperunt, adverſus quæ nihil valebant organa. Omnibus enim machinis validiores erant tres turres, de quibus ſupra memoravimus. XVI. *Septembris* VII° *Romani machinas admovent urbi ſuperiori.* *Tyranni, Joannes & Simon, terreri incipiunt.* *Tyranni mente privati divinitus munitiſſima loca Romanis permittunt.*

5. His itaque relictis, aut magis ex illis Dei voluntate dejecti, confeſtim quidem in vallem infra Siloam confugerunt. Verum cum ad ſe rurſum ex metu rediiſſent, munitionem illic ſtructam petiere. Uſi autem audacia minus virili quam neceſſitas poſtulabat (jam enim vires eorum metus & calamitas fregerat) repulſi erant à cuſtodibus, & per diverſa disjecti cuniculos ſubierunt. At Romani muris potiti, & ſigna in turribus poſuere, & victoriam cum plauſu & lætitia celebrabant, quod bellum multo *Romani ſigna in turribus ponunt.*

a Πρὸς τὰς χρείας *Vat.* b Οἱ ὑ μὲ *Vat.* c Ita cum *Zonara.* ἀνώμοζον in *Joſephi* libris hodiernis. d Ἀφ' ὧν βίᾳ μὲ ἐδύκοντο ἁλῶναι ἠδυήσατο, λιμῷ ὑ μόνῳ *Zonar.* e Εἰς τὸν τ̃ Σιλωὰμ φάρ. *Zonar.*

a Ἀναίδη

Cædes variæ & incendium Urbis.

multo levius ſub finem quam ſub initium invenerant. Itaque cum citra ſanguinem in murum extremum aſcendiſſent, ſupra quam cuique credibile eſt videbatur; neminemque ſibi adverſum videntes, præter morem quo ſe verterent dubitabant. In anguſtias autem vicorum ſtrictis gladiis effuſi deprehenſos ad ſatietatem uſque trucidabant; domoſque totas, cum omnibus qui eò confugerant, incenderunt. Multas vero vaſtantes, cum prædæ cauſa eas penetraſſent, integras defunctorum familias & tecta plena mortuis, quos fames confecerat, offendebant. Dein cum iſta intuerentur horreſcentes vacuis manibus egreſſi ſunt. Non tamen eo modo peremptos miſerantes, idem etiam circa vivos patiebantur: ſed unumquemque obvium transfigentes, anguſtias vicorum cadaveribus obſtruxerunt, & totam civitatem ſanguine obruerunt, ut pleraque incenſorum ſanguine cæſorum exſtinguerentur. Et occidentes quidem ad veſperam deſierunt, nocte vero ignis prævalebat. Ardentibus autem Hieroſolymis illuxit dies Gorpiæi menſis octavus, urbi *quidem*, tot calamitates cum obſideretur expertæ, quot bonis ſi floruiſſet ex quo fuerat condita, plane invidenda ipſa eſſet; non tamen aliàs tantis infelicitatibus digna, quam quod talem progeniem edidit, à qua ſubverſa eſt.

Urbs conflagrat XVIII° *menſis Septembris, à paſſione Domini anno* XLIII.

ἢ ἀρχῆς χυφότερον ἢ πολέμῳ τὸ τέλος εὑρηκότες. ἀναιμωτὶ γὰρ ἢ τελευταίῳ τείχους ὑπεβάντες ἠπίστων, καὶ μηδὲν βλέποντες ἀντίπαλον, ἀήθως ἠπόρουν. εἰσχυθέντες δὲ τοῖς γειτνιῶσι ξιφήρεις, τύς τε καταλαμβανομένους ἐφόνευον [a] ἀνεδὴν, καὶ τὰς συμφθαρέντων τὰς οἰκίας αὐτάνδρους [b] ὑπεπίμπρασαν. πολλὰ δὲ κερδαίζοντες, ὁπότ' ἔνδον παρέλθοιεν ἐφ' ἁρπαγὴν γενεὰς ὅλας νεκρῶν κατελάμβανον, καὶ τὰ δωμάτια πλήρη τῶν ἐν λιμοῦ πάθεσι. ἔπειτα προὶς τὸν ὄλεθρον πεφεικότες, κεναῖς χερσὶν ἐξήεσαν. ἐν μὲν οὖν ἐξερχόμενοι τὰς ὄψεις ἐπαλαιόταις, ἔλεον καὶ πρὸς τὰς ζῶντας ἔπαθον. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀτυχοῦντα διελαύνοντες, ἀπέφραξαν μὲν τοὺς γειτνιῶντας [c] νεκροῖς, ἅμα δ' ὅλῃ τὴν πόλιν κατέκλυσαν, ὡς πολλὰ τοῦ φλεγμαίνοντος σφαγῆναι τῷ φόνῳ. καὶ ὁ μὲν κλείοντες ἐπαύσαντο πρὸς ἑσπέραν, οἱ δὲ τῇ νυκτὶ τὸ πῦρ ἐπεκράτει. φλεγομένοις δ' ἐπανέτειλεν Ἱεροσολύμοις ἡμέρα Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόη, πόλει τοσαύτας χρησαμένῃ συμφορᾶς κατὰ τὴν πολιορκίαν, ὅσοις ἀπὸ τῆς κλίσεως ἀγαθοῖς κεχρημένη πάντως ἂν ὀπίσθοις ἔδοξεν, οὐ μὴν ἀξία κατ' ἄλλό π τοῦ τηλικούτων ἀτυχημάτων, ἢ τὸ γενεὰν τοιαύτην ἐνεγκεῖν, ὑφ' ἧς [d] ἀνετράπη.

CAP. IX.

Quænam Cæſar intro ingreſſus fieri imperavit. Numerus eorum qui capti erant & perierunt. deque iis qui in cuniculos confugerant: in quibus Simon & Joannes tyranni.

UBI autem intraſſet Titus, inter alia miratus eſt urbem ob firma opera & turres, quas per vecordiam tyranni deſeruerant. deinde conſiderans ſolidam earum altitudinem & ſingulorum lapidum magnitudinem, & exactiſſimam coagmentationem, tum qua latitudine eſſent qua longitudine, "Deo, inquit, favente bellavimus, Deus "eſt qui Judæos ex iſtis munimentis detraxit; "nam humanæ manus & machinæ quid contra "tales turres valeant?" Et tunc quidem multa ejuſmodi cum amicis collocutus eſt: vinctos vero à tyrannis in caſtellis relictos ſolvit. Cum autem iterum urbem alibi deleret & mœnia everteret, eas turres monumentum reliquit fortunæ ſuæ, qua commilitante iis potitus eſt quæ expugnari non poterant.

Titus fatetur ſe Dei virtute urbem cepiſſe.

Quænam Cæſar de captis decernit.

2. Quandoquidem autem milites cædibus quidem defatigati erant, ingens vero multitudo ſupereſſe viſa eſt, eos quidem ſolos qui in armis eſſent manibuſque reſiſterent occidi jubet Cæſar, reliquam vero multitudinem vivam capi. Illi autem, cum his, quos interficere juſſi erant, etiam ſenes ac debiles trucidabant; at ætate florentes ac uſui idoneos, in templum compulſos, in deſtinatum mulieribus ambitum incluſerunt: & cuſtodem quidem his appoſuit Cæſar unum ex libertis, Frontonem vero ex

ΚΕΦ. θ'.

Οἷα Καῖσαρ ἔσω παρελθὼν προσέταξε. τῶν ἑαλωκότων καὶ ἀπολλυμένων ἀριθμός. φεύγουσι τῶν εἰς ὑπονόμους καταφυγόντων· ἐν οἷς Σίμων καὶ Ἰωάννης τύραννοι.

ΠΑρελθὼν δὲ Τῖτος εἴσω, τά τ' ἄλλα ἐθαύμασε τὴν πόλιν καὶ τοὺς πύργων ἀπεθαύμασεν, ὅς οἱ τύραννοι κατὰ φρενοβλάβειαν ἀπέλιπον καταδὼν γῆν τόσον αὐτῶν ὕψος, καὶ ὃ μέγεθος ἑκάστης πέτρας, τήν τε ἀκρίβειαν καὶ ἁρμονίας, καὶ ὅσοι μὲν εὖρος, ἡλίκοι δὲ ἦσαν τὸ ἀνάτασιν, "σὺν Θεῷ γ' ἐπολεμήσαμεν, ἔφη, καὶ Θεὸς "ἦν ὁ τῶνδε τῶν ἑρυμάτων Ἰουδαίους καθελών, ἐπεὶ χεῖρές τε ἀν- "θρώπων ἢ μηχαναί τι πρὸς τούτους τοὺς πύργους δύναιντ';" τότε μὲν οὖν πολλὰ τοιαῦτα [f] διελέχθη πρὸς τοὺς φίλους· τοὺς δὲ τῶν τυράννων δεσμώτας οἳ καταλειφθέντες ἐν τοῖς φρουρίοις ἀνῆκεν. αὖθις δὲ τὴν ἄλλην ἀφανίζων πόλιν, καὶ τὰ τείχη καταskάπτων, τούτους τοὺς πύργους κατέλιπε μνημεῖον εἴ τι τῆς αὐτῶν τύχης, ἢ συστρατιώτιδι χρησάμενος ἐφάτησε τῶν ἁλώναι μὴ δυναμένων.

β'. Ἐπεὶ δ' οἱ γραπτῶν μὲν ἔκαμνον ἤδη φονεύοντες, [g] πολὺ δέ τι πλῆθος τῶν ἀδυνάτων ἀνεφαίνετο, κελεύει Καῖσαρ, μόνους μὲν τοὺς ὁπλίτας καὶ χεῖρας ἀντιπάλους κτείνειν, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ζωγρεῖν. οἱ δὲ μὴ τὸν παραγγελθέντα τότε γηραιοὺς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἀνῄρουν· τὸ δ' ἀκμάζον καὶ χρήσιμον εἰς τὸ ἱερὸν συνελάσαντες, ἐγκατέκλεισαν τῷ τῶν γυναικῶν περιτειχίσματι· καὶ φρουρὸν μὲν ἐπέστησε Καῖσαρ ἕνα τῶν ἀπελευθέρων, Φρόντωνα δὲ τῶν φίλων,

a Ἀναίδην *Big.* Vide *Suidam* voce ἀναιδὲς. *b* Ὑπεμπίπρασαν *Big.* *c* Νεκροῦ *Big.* *d* Ita *Big.* & *Vat.* ἐντετάφη in *Editis Aliiſque.* *e* Ἀνάστασιν *Big.* & *Vat.* *f* Ita *Big.* διελίχθη in *Editis Aliiſque.* *g* Πολὺ δ' ἦν πλ. τῶν π. ἐφαίνετο *Big.*

a Illud

φίλων, ὑπικρινῶντα τιὼ ἀξίαν ἑκάστῳ τύχην. ὁ δὲ τὺς μὲν ϛασιώδεις καὶ ληϛρικὺς [a] πάντας, ὑπ' ἀλλήλων ἐνδεικνυμένους, ἀπέκτεινε· τῶν δὲ νέων τὺς ὑψηλοτάτους [b] καὶ καλὺς ὑπιλέξας ἐτήρει τῷ θριάμβῳ. τῶν δὲ λοιπῶν πλῆθος τὺς ὑπὲρ ἑπτακαίδεκα ἔτη δήσας ἔπεμψεν εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἔργα, πλείονς δ' εἰς τὰς ἐπαρχίας διεδωρήσατο Τῖτος, φθαρησομένους ὑπ' τοῖς θεάτροις σιδήρῳ καὶ θηρίοις. οἱ δ' ὑπὸ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν [c] ἐπράθησαν. ἐφθάρησ δ' αὐτῶν ὑπ' αὐτῆς διέκρινεν ὁ Φρόντων ἡμέρας ὑπ' [d] ὀδείας, χίλιοι πρὸς τοῖς μυρίοις, οἱ μὲν ὑπὸ μίσους τῶν φυλάκων μὴ μεταλαμβάνοντες τροφῆς, οἱ δ' ὑ προσπέμπειν διδομένην. πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῷ ἐνδεια καὶ σίτου.

μέ. γ'. Τῶν μὲν οὖν αἰχμαλώτων πάντων, ὅσα καθ' ὅλον ἐλήφθη τὸ πόλεμον, ἀριθμὸς [e] ὑπὲρ μυριάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι συνήχθη· τῶν δ' [f] ἀπολυμένων ὑπ' πᾶσαν τιὼ πολιορκίαν, μυριάδες ἑκατὸν καὶ δέκα. τούτων δ πλέον ὁμόφυλον μέν, ἀλλ' οὐκ ἐπιχώριον. ἀπὸ γὰρ τῆς χώρας ὅλης ὑπὸ τιὼ τῶν Ἀζύμων ἑορτιὼ συνελθηλυθότες, ἐξαπίνης τῷ πολέμῳ περιεχύθησαν, ὥς τε τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τιὼ στενοχωρίαν γενέσθαι λοιμώδη φθορὰν, αὖθις δὲ καὶ λιμὸν ὠκύτερον. ὅπ δ' ἐχώρει τοσούτους ἡ πόλις, δῆλον ὐκ ἐκ τῶν ὑπὸ Κεστίου συναριθμηθέντων, ὃς, τιὼ ἀκμιὼ τῆ πόλεως ἀφορμλῶσαι Νέρωνι βουλόμενος καταφρονῆσαι τοῦ ἔθνους, παρεκάλεσε τὺς ἀρχιερεῖς, εἴπως δυνατὸν εἴη τιὼ πληθιὼ ἐξαριθμήσασθαι. οἱ δ' ὑσίας ἑορτῆς, Πάσχα καλεῖται, καθ' ἣν θύσι μὲν ἀπὸ ἐνάτης ὥρας μέχρι ἑνδεκάτης, ὥσπερ δὲ φρατρεία περὶ ἑκάστην ἦν θυσίαν, οὐκ ἔλασσον ἀνδρῶν δέκα, μόνον γὰρ οὐκ ἔξεστ δαίνυσθαι, πολλοὶ δὲ καὶ σὺν εἴκοσιν ἀθροίζονται· τῶν μὲν [g] οὖν θυμάτων [h] εἴκοσι πέντε μυριάδας ἠρίθμησαν, [i] προς δὲ ἑξακισχίλια καὶ πεντακόσια. γίνονται δ' ἀνδρῶν, ἵν' ἑκάστῳ δέκα δαιτυμόνας θῶμεν, μυριάδες [k] ἑβδομήκοντα καὶ ἑξακόσιαι, καθαρῶν ἁπάντων καὶ ἁγίων. οὔτε γὰρ λεπροῖς, οὔτε γονορρόοις, οὔτε γυναιξὶν ἐπημμένοις, οὔτε τοῖς [l] ἄλλως μεμασμένοις ἐξὸν τῆσδε τῆς θυσίας μεταλαμβάνειν· ἀλλ' οὐδὲ τοῖς [m] ἀλλοφύλοις, ὅσοι καὶ θρησκείαν παρῆσαν.

δ'. Πολὺ δὲ [n] τοῦτο πλῆθος ἔξωθεν συλλέγει· τότε γὰρ ὥσπερ εἰς εἱρκτὴν ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης πᾶν συνεκλείσθη τὸ ἔθνος, καὶ [o] ναοὺς ὁ πόλεμος τὴν πόλιν ἀνθρώπων μυ'. ἐκύκλωσατο. πᾶσαν γοῦν ἀνθρωπίνην καὶ δαιμόνιον φθορὰν ὑπερβάλλει [p] ὁ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων. ὅπ γοῦν τῶν φανερῶν, ὃς μὲ ἀνεῖλον, ὃς δ' ἠχμαλωτίσαντο Ῥωμαῖοι, [q] ὃς δ' ἐν τοῖς ὑπονόμοις ἀνηρεύνων, καὶ τὸ ἔδαφος ἀναῤῥηγνύ-

amicis, qui fortunam quam quisque meritus esset *illis* decerneret. Ille vero seditiosos quidem omnes atque latrones, mutuo indicio damnatos, occidit: juvenes autem lectos, qui proceritate & forma cæteris præstarent, triumpho servabat. Ex reliqua autem multitudine, annis XVII majores vinctos ad metalla exercenda in Ægyptum misit; plurimos etiam per provincias distribuit Titus, in theatris ferro & bestiis consumendos. Quicunque vero infra XVII annum *ætatis* erant, *sub corona* venditi sunt. Iisdem autem diebus, dum à Frontone secernebantur, ex inedia perierunt XII millia, partim ex custodum in illos odio nihil habentes quod comedant, partim accipere recusantes quod datum erat. Præ multitudine autem erat frumenti etiam penuria.

De captivis Judæis.

3. Et captivorum quidem omnium, qui totius belli tempore capti sunt, numerus erat ad nonaginta septem millia: totius autem obsidionis tempore undecies centena *hominum* millia perierunt. Horum major pars ejusdem quidem gentis erat, * non vero ejusdem regionis. nam qui è tota regione ad Azymorum festum convenerant, derepente bello circundati erant. adeo ut primo quidem ex loci angustia in illos invaderet pestis, ac deinde citius fames. Quod autem tantam multitudinem caperet civitas, manifestum ex illis qui sub Cestio fuerant enumerati. Is enim integræ ætatis viros in civitate Neroni, gentem contemnenti, significare cupiens, à pontificibus petiit, ut, si quo modo possent, multitudinem numerarent. Illi autem, cum festum adesset, (*quod* Pascha vocatur), in quo à nona quidem hora usque ad undecimam hostias mactant, quasi vero sodalitas circa unamquamque victimam habebatur, ex hominibus nunquam paucioribus decem, solum enim epulari non licet, sæpe etiam viginti conveniunt: hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex millia & quingentas numeravêre. virorum autem erant purorum & mundorum, ut denos epulatores singulis victimis demus, vicies septies centena millia. nec enim leprosis, nec quibus genitura flueret, nec menstruis mulieribus, neque alio modo inquinatis licebat de sacris istis participare: sed nec alienigenis quidem, qui religionis ergo eò venerant.

XVII. *Captivorum, eorumque qui bello perierunt, numerus.*

Paschatis celebrandi modus.

4. Ingens autem hæc multitudo aliis è locis congregata erat: verum tunc quasi in carcerem tota gens fato concluſa erat, & urbem viris refertam circumvallaverat bellum. Itaque omnem humanam & à Deo immissam pestem superat numerus peremptorum. nam ex manifestis, alios quidem occidêre, alios vero cepêre Romani, alios etiam cuniculis *delitescentes* indagabant, perruptoque solo obviosas quosque

Mirandum Dei judicium, qui ita è diversissimis locis coëgit in unum quos voluit perdere Judæos.

a Illud πάντας non agnoscit *Big.* neque *Euseb.* qui locum hunc affert in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 7. b Καὶ καλὺς σώματος ἀφαιρέτους *Euseb.* c Ἐπράθησαν *Big.* Confer *Euseb.* in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 7. p. 81. B. d Ἐνδείᾳ σίτου *Rhed.* e Ἐνενήκοντα scripsisse *Josephum* censet *Villalpandus*, tom. 3. p. 123. f Ἀπολυμένων *Big.* g Illud ὧν è *Cod. Big.* h Est qui legit, ἔτη πάντως μυριάδας ἠρίθμησαν ἑπτὰ, *viginti omnino myriadas numeraverunt supra septem*, sive 270000. qui numerus, per *decem* ductus, convenit cum eo qui sequitur, *myriadum septuaginta & duentarum*, & optime convenit cum eo qui est p. 1078. v. 19. *trecentarum myriadum*, sive 3000000. si accedant *impuri*. Hæc nos aliquando illustrabimus, cum numerum agnorum Paschalium hujus diei conferemus cum eo qui legitur Codice *Pesachim* in *Gemara Babylonica*; ac docebimus atrium templi capax fuisse omnino 100000 ac simul totidem Paschatum, i. e. agnorum vel hœdorum. i Ita cum *Cod. Big.* & *Rufino*. antea erat, ἑπτὰ δὲ πεντακισχίλια καὶ ἑξακόσια, *quinque millia & sexcentas*. k Πεντήκοντα malit *Villalpandus*, tom. 3. p. 124. l Ἄλλοις *Big.* & *Ruf.* ἄλλως in *Editis Aliisque*. m Ἀλλοτρίοις οἱ *Big.* ἀλλοφύλοις, ἃ μὴ ὅσοι legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *nisi qui*. n Τοῦτον *Big.* o Μισεῖν *Zonar.* p Numerum eorum qui per septennium interierunt nobis ex *Justo Lipsio* exhibet *Usserius* sub finem *Annalium*. q Τοὺς δ' ὑπὸ *Big.* * *Al.* non vero indigenæ.

Exitus tyrannorum Joannis & Simonis.

que trucidarunt. Sed & ibi mortuorum ultra duo millia ſunt reperti, quorum alii quidem manu ſua, alii vero mutuis vulneribus, pluresq; fame perempti erant. Teter autem cadaverum fœtor introëuntibus occurrebat, ut ſtatim quidem multi recederent, alii vero præ avaritia ſubirent, mortuorum cumulos calcantes. nam in iis cavernis multæ res pretioſæ reperiebantur, atque omnis lucri captandi via honeſta habebatur. Quin & multi educebantur & dimittebantur, quos tyranni captivos tenuerant. non enim in extremis aliquid de crudelitate remiſerunt. Cæterum utrumque prout meruerunt ultus eſt Deus. Et Joannes quidem, cum fratribus in cavernis eſuriens, dextram, quam ſæpe deſpexerat, à Romanis ſupplex petiit: Simon vero, multa vi cum neceſſitate luctatus, ſicut infra declarabimus, ſemet tradidit. Servatus eſt alter quidem triumpho in cædem, Joannes autem vinculis ſempiternis. Romani vero extremas urbis partes incenderunt, & mœnia funditus everterunt.

τες, ὅσοις μὲ συνετύγχανον [a] ἔκτεινον. εὑρέθησ δὲ καὶ κεῖ νεκροὶ πλείους δισχιλίων, οἱ μὲν ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, οἱ δ' ὑπ' ἀλλήλων, ὃ πλέον δ' ὑπὸ τ λιμῦ διεφθαρμένοι. δεινὴ δ' ὑπήντα τοῖς [b] εἰσιοῦσιν ὀδμὴ τ σωμάτων, ὡς πολλοὺς μὲ ἀναχωρεῖν εὐθέως, τοὺς δὲ ὑπὸ πλεονεξίας εἰσδύεσθ, νεκρῶν στοιβαζομένων ἐμπατοῦντας. πολλὰ γὰρ τ κειμηλίων ἐν ταῖς διώρυξιν [c] εὑρίσκετο, καὶ πᾶσαν θάνατον τ ὁδὸν ἐποίει ὁ κέρδος. ἀνήροντο δὲ καὶ δεσμῶται πολλοὶ τ τυράννων. ὀλίγα γὰρ ἐν ἐσχάτοις ἐπαύσαντο τ ὠμότητος. ἀπεπίσατό γε μὴν ὁ Θεὸς ἀμφοτέρων ἀξίως. καὶ Ἰωάννης μὲ, λιμῶτλων μετ τ ἀδελφῶν ἐν τοῖς ὑπονόμοις, ἐπὶ πολλάκις ἐπορέψατο [d] δεξιὰν τ παρὰ Ρωμαίων λαβεῖν ἱκέτευε· Σίμων δὲ, πολλὰ διαμαχόμενος τοῖς τ ἀνάγκην, ὡς διὰ τ ἑξῆς δηλώσομεν, ἑαυτὸν παραδίδωσιν. ἐφυλάχθη δ' ὁ μὲ ἐν θριάμβῳ σφάγιον, ὁ δ' Ἰωάννης δεσμοῖς αἰωνίοις. Ρωμαῖοι δὲ [e] τάς τε ἐσχατιὰς τ ἄστεος ὑπέπρησ, καὶ τὰ τείχη κατέσκαψαν.

XVIII.

CAP. IV.

ΚΕΦ. δ'.

μζ.

Quod urbs Hieroſolymorum, quinquies prius capta, tunc iterum vaſtata erat. Conciſa ejus hiſtoria.

Ὅτι πεντάκις πρότερον ἁλόσης τῆς πόλεως, τότε δεύτερον ἠρημώθη. συντομ αὐτῆς ἱστορία.

Urbs capta ſecundo anno Veſpaſiani, Septembris die VIII.

ITA quidem capta erant Hieroſolyma ſecundo anno principatus Veſpaſiani, Gorpiæi menſis die octavo. Quinquies autem prius capta, tunc iterum vaſtata erant. Nam Ægyptiorum quidem rex Aſochæus, & poſt eum Antiochus, deinde Pompejus, & poſt hos cum Herode Soſius captam urbem ſervavere. Ante hos vero rex Babyloniorum expugnatam ad vaſtitatem redegit, poſt annos ab illius conditu mille trecentos ſexaginta octo, atque menſes ſex. Primus autem conditor ejus erat Chananæorum dynaſta, qui patria lingua appellatus eſt rex juſtus. Nam erat profecto talis. Proptereaque primus ſacerdos erat Deo, cumque templum primus ædificaſſet civitatem Hieroſolyma appellavit, quæ antea Solyma vocabatur. Sane Judæorum quidem rex Davides, populo Chananæorum inde ejecto, ſuo incolendam dedit: atque anno poſt ipſum quadringenteſimo ſexageſimo ſeptimo cum ſex menſibus à Babyloniis everſa eſt. A rege autem Davide, qui primus Judæorum in ea regnavit, uſque ad everſionem à Tito factam, anni mille centum ſeptuaginta & novem. A primo autem illius conditu uſque ad extremum excidium, anni bis mille centum & ſeptuaginta ſeptem. Sed enim neque antiquitas, neque profundæ divitiæ, neq; * gentis fama per univerſum terrarum orbem diffuſa, neque magna religionis gloria quidquam juvit quo minus periret. Sane ejuſmodi quidem finis erat obſidionis Hieroſolymorum.

Ἑάλω μὲ ὕπως Ἱεροσόλυμα ἔτ δευτέρῳ τ Οὐεσπασιανῦ ἡγεμονίας, Γορπιαίᾳ μηνὸς ὀγδόῃ. ἁλῶσα δὲ ἡ πρότερον πεντάκις, τῦτο δεύτερον ἠρημώθη. [f] Ἀσοχαῖος μὲν γὰρ ὁ τ Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ἡ μεθ' αὐτὸν Ἀντίοχος, ἔπειτα Πομπήϊος, ὕστερ τούτοις σὺν Ἡρῴδῃ Σόσιος ἑλόντες ἐτήρησ τ πόλιν. πρὸ δὲ τούτων ὁ τ Βαβυλωνίων βασιλεὺς κρατήσας ἠρήμωσεν αὐτὴν μετ ἔτη τ χίλιοστα χίλια τριακόσια ἑξήκοντα ὀκτὼ, [g] μῆνας ἕξ. [h] ὁ δὲ [i] πρῶτος κίτισας ἐν Χαναναίοις δυνάστης, ὁ τῇ πατρίῳ γλώσσῃ κληθεὶς βασιλεὺς δίκαιος. ἐπὶ γὰρ δὴ τοιῦτος. ἀφ' τῦτο ἱερώσατό τε τῷ Θεῷ πρῶτος, καὶ ὁ ἱερὸν [i] πρῶτος ᾠκοδόμησε, [k] Ἱεροσόλυμα τ πόλιν προσηγόρευσε, Σόλυμα καλουμένην πρότερον. τ μὲν δὴ τ Χαναναίων λαὸν ἐκβαλὼν ὁ τ Ἰουδαίων βασιλεὺς Δαυίδης, κατοικίζῃ τ ἴδιον· ἡ [l] μεθ' αὐτὸν ἔτεσι τριακοσίοις ἑβδομήκοντα ἡ ἑπτὰ, μησὶν ἕξ, ὑπὸ Βαβυλωνίων καθῃρέθη. ἀπὸ δὲ Δαυίδου τ βασιλέως, ὃς πρῶτος αὐτῆς ἐβασίλευσεν Ἰουδαίων, μέχρι τ ὑπὸ Τίτου γενομένης καθαιρέσεως, ἔτη χίλια ἡ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐνέα. ἀπὸ δὲ τ πρώτης κτίσεως ἔτη μέχρι τ ἐσχάτης ἁλώσεως δισχίλια ἑκατὸν, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτά. ἀλλὰ γὰρ οὔθ' ὁ ἀρχαῖος, οὔθ' ὁ βαθὺς πλοῦτος, οὔτε ὁ διαφερόντως ὅλης τ οἰκουμένης ἔθνος, οὔθ' ἡ μεγάλη δόξα τ θρησκείας [m] ἤρκεσέ τι πρὸς ἀπώλειαν αὐτῇ. [n] τοιοῦτον μὲν δὴ ὁ τέλος τ Ἱεροσολύμων πολιορκίας.

a Extenuav. ἠυρίθησαν *Big.* *b* Ὑποκύπτουσιν *Big.* ὑποκρύπτουσιν vel ὑποκύπτουσιν *Zonar.* *c* Ηὑρίσκετο *Big.* *d* Hoc ordine *Big.* antea erat παρὰ Ρωμαίων δεξιὰν λ. ἰκ. *e* Τὰς ἐσχατιὰς *Big.* & *Ruf.* *f* In ſacris literis 2 *Regum*, c. 14. v. 25. Σουσακὶμ dicitur. *g* Juxta *Ruſinum* legendum, μῆνας ἑπτὰ, ἡμέρας ἕξ. *h* Tot σφάλματα quot verba in hac periocha, inquit *Bocharius*, l. 2. *de Phœnicum Coloniis*, c. 4. Quam vere, aliorum eſto judicium. *i* Illud πρῶτος è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. *k* Vide *Maſium* in *Joſuam*, c. 10. p. 178. *Bocharium* (ſupra citatum) & *Beveregium* in *Annott.* ad Canones, p. 60. & *Iſ. Voſſium* in *Epiſtola* ad *Colvium*, p. 395. 396. *l* Ita *Big.* μετὰ τῦτον in *Editis Aliiſque.* *m* Iterum cum *Cod. Big.* antea erat ἤρκεσε πρὸς ἀπ. *S. Petitus* (tom 3. p. 341. *Animadv.* ἀνεκδότων in *Joſephum*) poſt hæc verba excidiſſe ſuſpicatur quæ Joſepho adſcribit *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 23. & ex eo *D. Hieronymus* in *Catalogo Scriptorum* &c. Ταῦτα ἡ συμβέβηκεν Ἰουδαίοις, κατ' ἐκδίκησιν Ἰακώβου τ δικαίου, ὃς ἦν ἀδελφὸς Ἰησῦ τ λεγομένου Χριστῦ· ἐπειδήπερ δικαιότατος αὐτὸν ὄντα οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέκτειναν. *Hæc omnia contigerunt Judæis propter Jacobum Juſtum, fratrem Jeſu qui dicitur Chriſtus. Qui cum eſſet omnium conſenſu juſtiſſimus, nihilominus à Judæis necatus fuerat.* *n* Τοιῦτο *Big.*

* Ita tranſtuli ac ſi lectum eſſet ἐθνους κλέος.

ΤΑΔΕ

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΕΒΔΟΜΩ, ΛΟΓΩ.

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SEPTIMO HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως, πάντων Ιουδαίων φονευθέντων ἢ ϗ ληφθέντων, τὰ μὲν ἄλλα Ρωμαῖοι κατέσκαψαν, κατέλιπον ἢ πύργους τινας ϗ μοῖραν τοῦ τείχους, πρὸς ἐπίδειξιν τοῦ προτέρου κάλλους τοῖς μετ' ἔπειτα.

1. *Quomodo, Judæis omnibus occisis aut etiam captis, alia quidem Romani diruerunt, turres vero nonnullas & muri partem reliquerunt, ut seris posteris ostenderetur prior urbis pulchritudo.*

β'. Δημηγορία Τίτου Καίσαρος πρὸς τοὺς στρατιώτας, ὑπερεπαινέτους αὐτούς.

2. *Titi Cæsaris ad milites oratio, qua ipsos miris laudibus extollit.*

γ'. Ὅπως ἀξίως ἕκαστον αὐτῶν ἐτίμησεν, ἆθλα ϗ γέρα δωρεάς αὐτοῖς.

3. *Quomodo eorum singulos pro merito cohonestavit præmiis & muneribus.*

δ'. Ὅπως δοθεὶς καλῶς τοῖς τάγμασιν εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, κἀκεῖ τὴν πᾶσαν τοῦ πολέμου λείαν ἀναπέφευε.

4. *Quomodo legionibus bene remuneratis Cæsaream venit, & illic omnes belli manubias reposuit.*

ε'. Περὶ Οὐεσπασιανοῦ Καίσαρος, ὅπως ἀπ' Αλεξανδρείας τὴν ἐπὶ Ρώμην πορείαν ἐποιήσατο.

5. *De Vespasiano Cæsare, quomodo ab Alexandria profectus Romam iter fecit.*

ς'. Ὅπως Τῖτος εἰς τὴν Φιλίππου καταβὰς Καισάρειαν, ϗ θεωρίας ἐπιτελῶν, πολλὴν τ' αἰχμαλώτων ἐν αὐταῖς ἀπέκτεινεν.

6. *Quomodo Titus, cum Cæsaream Philippi descendisset & spectacula celebrasset, magnam captivorum multitudinem in illis interfecit.*

ζ. Περὶ Σίμωνος τοῦ τυράννου, ὅπως ἑάλω, ϗ εἰς τὸ θρίαμβον Ρώμης ἐτηρήθη.

7. *De Simone tyranno, quo modo captus erat, & triumpho Romæ agendo servatus erat.*

η'. Ὅπως Τῖτος, τὴν γενέθλιον ἡμέραν τἀδελφοῦ ϗ πατρὸς ἄγων, πολλὴν τῶν Ιουδαίων ἀνάλωσεν.

8. *Quomodo Titus, cum diem natalem fratris patrisque celebraret, multos Judæorum consumpsit.*

θ'. Περὶ τῶν ἐν Αντιοχείᾳ κινδυνευσάντων Ιουδαίων, ἀπὸ τῆς τοῦ Ιουδαίου Αντίοχου ὠμοτάτου τι ϗ ἀσεβείας.

9. *De Judæis in periculum apud Antiochiam adductis ex Judæi Antiochi iniqua legum violatione.*

ι'. Ὅπως ἀπεδέξαντο οἱ ἐν ταῖς ἄλλαις τε πόλεσι ϗ ἐν τῇ Ρώμῃ τὸν Οὐεσπασιανόν.

10. *Qualiter Vespasianus exceptus erat in aliis civitatibus & Romæ præcipue.*

ια'. Ὅπως ἀποστάντες Γερμανοὶ Ρωμαίων αὖθις ὑπετάγησαν.

11. *Quomodo Germani, cum à Romanis defectionem fecerant, iterum subjugantur.*

ιβ'. Ὅπως οἱ Σαρμάται, καταδραμόντες Μυσίαν, δίκην τε ἔδοσαν, ϗ ἠναγκάσθησαν πολλοὺς καταλιπόντες εἰς τὰ ἴδια ὑποστρέψαι.

12. *Quomodo Sarmatæ, ob excursionem in Mysiam factam, pœnas dederunt; & coacti erant, multis trucidatis, domum refugere.*

ιγ'. Ὅπως ἀπὸ Βηρυτοῦ Τῖτος ὑποστρέφων, πολλοὺς Ιουδαίους ἐν τοῖς θεωρίαις ἀνῄρει· ἐν ᾧ καὶ λεγομένῳ Σαββατικῷ ποταμῷ θαυμάσιον.

13. *Quomodo Titus, dum Beryto reverteretur, Judæorum multos in spectaculis interficiendos dabat: itemque mirandum quiddam de fluvio qui Sabbaticus dicitur.*

ιδ'. Ὅπως Αντιοχεῖς κατὰ Ιουδαίων προσελθόντες Τίτῳ παρηκούσθησαν.

14. *Quomodo Antiocheni, Tito supplicantes contra Judæos, repulsam passi sunt.*

ιε'. Ὡς ἐπαναστρέφων εἰς Ιεροσόλυμα Τῖτος, ὤκτειρε τὴν ἐρημίαν τὴν πόλιν· καὶ εἰς Αλεξάνδρειαν παραγινόμενος, ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην κατέπλευσεν.

15. *Titus Hierosolyma revertens urbem desolatam miseratus est; cumque Alexandriam perveniisset, inde Romam versus navigavit.*

ις'. Ὅπως εἰς Ιταλίαν κατέπλευσεν, καὶ ὡς ἐδέχθη τε καὶ ἐπόμπευσε, τῶν δύο Καισάρων ὁμοῦ θριαμβευόντων.

16. *Qualiter, navigatione in Italiam peracta, susceptus erat & cum pompa deductus, duobus Cæsaribus uno triumpho honoratis.*

ιζ'. Ἐκφρασις τοῦ θριάμβου, ϗ τῶν ἐν αὐτῷ λαφύρων, ὅσα τε ϗ ὁποῖα ἦσαν.

17. *Descriptio triumphi & spoliorum in eo, quæque & qualia erant.*

ιη'. Περὶ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ τυράννου Σίμωνος ἐν τῷ θριάμβῳ γενομένης.

18. *De interfectione Simonis tyranni in triumpho.*

19. *Quod in templo pacis, poſt triumphum à Veſpaſiano exſtructo, ab ipſo omnia in eo repoſita erant belli ſpolia.*

20. *Quomodo Baſſus, cum in Judæam veniſſet, & caſtellum Herodion deditione cepiſſet, ad Machæruntem etiam caſtellum expugnandum aggreſſus eſt.*

21. *De ſitu Machæruntis.*

22. *De ruta in Machæruntis regia.*

23. *De altera planta, & mira de illa.*

24. *De aquis illic loci calidis.*

25. *Qualiter Baſſus, propter Eleazarum caſu quodam mirabili captum, urbem validiſſimam ad deditionem redegit.*

26. *Quomodo etiam eos, qui ad ſaltum Jardem vocatum confugerant, bello appetens, omnes interfecit.*

27. *Quomodo Baſſus & Liberius à Cæſare omnem Judæorum terram vendere juſſi ſunt; & Judæis ubicunq; degentibus tributum indicere, ut quotannis binas quiſq; drachmas in Capitolium inferat, quemadmodum prius in templum conferebant.*

28. *De Antiocho rege Commagenorum, qualem in calamitatem incidit.*

29. *De Alanis, quæ & quanta Medis & Armenis mala intulerunt.*

30. *De Maſada, ejuſque munitione, & ſicariis qui eam occupaverant; itemque reſumptio narrationis de aliis ſicariis & tyrannis urbis Hieroſolymorum.*

31. *Quomodo Silva ad oppugnationem Maſadæ converſus eſt; ubi etiam illius urbis deſcriptio eſt.*

32. *De armorum & victus apparatu intus repoſito, ab Herodis regis temporibus, quando, ob inimicitias Cleopatræ, illic iſta repoſuit propter metum Antonii.*

33. *Quomodo Romanorum dux Maſada expugnata, muroque igne abſumpto, decreto hoſtes prima luce aggredi, nocte vigilias accuratiores fecit.*

34. *Quomodo Eleazarus, ſicariorum princeps, omnes qui ipſi ſuberant orationibus ad perſuadendum accommodatis eò adduxit, ut ſemet cum familiis ſuis interficerent.*

35. *Quomodo ii qui in caſtello erant, verbis Eleazari perſuaſi, omnes, præter duas mulieres & quinque pueros, ſibi mortem conſcivere.*

36. *Quod Romani & Silva, exſpectantes multo cum labore urbe potiri, ſine pugna eam ceperunt.*

37. *Quomodo apud Alexandriam multi ſicariorum, qui eo confugerant, diſcrimen adierunt: propterea templum, illic olim exſtructum ab Onia pontifice, deſtructum erat.*

38. *Quomodo etiam Jonathas quidam, unus è ſicariis, arte textor, Judæos Cyrenenſes ad turbas ciendas commovit, unde & multi perierunt.*

39. *Quomodo à Jonatha, prout ei ſuggeſſerat præſes Catullus, falſo inter alios accuſatus erat ſcriptor Joſephus.*

40. *Quod veritate à Veſpaſiano deprehenſa, Jonathas quidem vivus exuſtus eſt, Catullus vero evaſit, & poſtea ex plagis à Deo immiſſis, quod falſo delatos injuſte peremerat, vitam abrupit.*

ιθ'. Ως μὴ τὸν θείαμβον τέμθ῟ εἰρήνης Οὐεσπασιανὸς καθασκευάσας, ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἐκ πολέμε ἀνέθηκε λάφυρα.

κ'. Οπως Βάσ῟ εἰς Ιεδαίαν ἀφικόμθ῟, καὶ τὸ Φρέαρον τὸ ἐν Ηρωδείῳ σεσταγμόμθ῟, ἐπεχείρησε καὶ τὸ ἐν Μαχαιρῶντι σ῝δχεῖσθαι.

κα'. Περὶ τ῀ θέσεως Μαχαιρῶντ῟.

κβ'. Περὶ δ῀ ἐν τοῖς βασιλείοις Μαχαιρῶντος φυέντος πηγάνε.

κγ'. Περὶ τ῀ ἑτέρας βοτάνης σ῝δόξαν.

κδ'. Περὶ τ῀ αὐτόθι θερμῶν ὑδάτων.

κέ. Οπως Βάσ῟, τύχῃ τινὶ σ῝δοξάσῃ διὰ τὴν Ελεαζάρε κατάσχεσιν, ὀχυρωτάτην ὖσαν τὴν πόλιν ῥαδίως παρέλαβεν.

κς'. Οπως καὶ σὺν συμφυγόντας ὅλη τὸν Ιάρδην καλούμθον δρυμὸν καταπολεμήσας, πάντας ἀπέκτεινεν.

κζ. Οπως Καῖσαρ ἐπέτρεψεν Βάσῳ ⸀ Λιβερίῳ τὴν γῆν Ιεδαίων πᾶσαν ἐκποδὼν, καὶ σὺν ἀπαντεχῇ Ιεδαίοις φόρον τελεῖν εἰς τὸ Καπιτώλιον δύο δραχμὰς ἕκασον, ὥσπερ πρότερον εἰς τ῀ ναὸν συντέλεν.

κή'. Περὶ Αντίοχε δ῀ Κομμαγηνῶν βασιλέως, οἵα συμφορᾷ σ῝δέπεσεν.

κθ'. Περὶ τ῀ Αλανῶν ὁπόσα Μήδοις τε καὶ Αρμενίοις κακὰ διεπράξαντο.

λ'. Περὶ Μασάδας ⸀ τῆς ὀχυρότητος αὐτῆς, ⸀ τῶν αὐτὴν καθεχόντων σικαρίων· ἐν ᾧ καὶ περὶ τ῀ ἄλλων λῃστῶν καὶ τυράννων τ῀ πόλεως Ιεροσολύμων ἐπανάληψις.

λα'. Οπως Σίλβας εἰς τὴν πολιορκίαν Μασάδας ἐτράπετο, ἔνθα καὶ χωμάτων γραφία τῆς αὐτῆς πόλεως.

λβ'. Περὶ τ῀ ἔνδον ἀποκειμένων ὅπλων τε καὶ τροφῶν, ἀπὸ τῶν Ηρώδε δ῀ βασιλέως χρόνων, [a] ὅτε, διὰ τὴν πρὸς Κλεοπάτραν διαφοράν, ἐκεῖθεν ταῦτα ἀπετέθεικε φοβέμῳ῟ Αντωνίου.

λγ'. Οπως ὁ τῶν Ρωμαίων ἡγεμὼν ἐκπολιορκήσας Μασάδαν, καὶ τὸ τεῖχ῟ πυρὶ διαφθείρας, μεθ' ἡμέραν ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις ἐγνωκὼς, τὰς φυλακὰς νύκτωρ ἐπιμελέστερον ἐποιήσατο.

λδ'. Οπως Ελεάζαρ῟ ὁ τ῀ σικαρίων ἄρχων, σὺν ὑφ' αὐτὸν πάντας δημηγορίαις πιθανωτάταις παρέπεισεν, ἑαυτὸς παγλεὶ καταχρήσασθαι.

λε'. Οπως οἱ κατὰ τὸ Φρέαρον πεισθέντες τοῖς λόγοις Ελεαζάρε, πλὴν δύο γυναικῶν ⸀ παιδίων πέντε, πάντες ἑαυτὸς ἀπέσφαξαν.

λς'. Οτι Ρωμαῖοι καὶ Σίλβας, προσδοκῶντες πόνῳ πολλῷ τὴν πόλιν κρατῆσαι, ἀμαχητὶ ταύτην παρέλαβον.

λζ'. Οπως καὶ κατὰ τὴν Αλεξάνδρειαν τῶν σικαρίων συμφυγόντων πολλοὶ μὴ ἐκινδύνευσαν, καταλύθη ᾗ διὰ τᾶτο, καὶ ὁ παρὰ τᾶ ἀρχιερέως Ονίε κτισθεὶς πάλαι ναὸς ἐκεῖσε.

λη'. Οπως καὶ σὺν ἐν Κυρήνῃ Ιεδαίοις, Ιωνάθης τὶς, τ῀ σικαρίων εἷς, τὴν τέχνην ὑφάντης, ἀνέπεισε ταραχὰς, ⸀ πολλοὶ ἐκ τᾶτο ἀπώλοντο.

λθ'. Οπως, ὑποθήκαις δ῀ ἡγεμόνος Κατύλλε, σ῝δὰ Ιωνάθε ἐσυκοφαντήθη μὴ τῶν ἄλλων καὶ Ἰώσηπος ὁ συγγραφεύς.

μ'. Ως Οὐεσπασιανᾷ τἀληθὲς εὑρόντος, Ιωνάθης μὲν πυρὶ παρεδόθη, Κάτυλλ῟ ᾗ διαφυγὼν, ὕστερον θηλάτοις πληγαῖς, διότι ἀδίκως σὺν συκοφαντηθέντας ἀπέκτεινε, τὴν ψυχὴν ἀπέῤῥηξεν.

a Ote in Editis & MSS.

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ ζ.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER VII.

ΚΕΦ. α'.

Ως καπισκάφη πᾶσα ἡ πόλις Ιερσολύμων, πλὴν τριῶν πύργων· καὶ ὡς Τίτος ἐν δημηγορίᾳ ἐπαινεῖ τοὺς στρατιώτας, καὶ γέρα αὐτοῖς ἐπενείμε, πολλά τε διαφίησιν.

CAP. I.

Quomodo tota Hieroſolymorum urbs plane diruta eſt præter tres turres: utque Titus in concione extollit milites, & præmia illis diſtribuit, multoſque dimittit.

ΕΠΕΙ δὲ ὅτε φονεύειν, ὅτε διαρπάζειν εἶχεν ἡ στρατιὰ, πάντων τοῖς θυμοῖς ὑπιλιπόντων· οὐ γὰρ δὴ φειδοῖ τινὸς ἔμελλον ἀφέξασθαι δρᾶν ἔχοντες· κελεύει Καῖσαρ ἤδη τήν τε πόλιν ἅπασαν καὶ τὸν νεὼν καθασκάπτειν, πύργους μὲν ὅσοι τῶν ἄλλων ὑπερανεστήκεσαν καταλιπόντας, Φασαήλον, Ιππικὸν, Μαριάμμην, [a]τεῖχος δ' ὅσον ἀπὸ ἑσπέρας τὴν πόλιν ἐφεῖχον. τοῦτο μὲν, ὅπως εἴη τοῖς ὑπολειφθησομένοις [b]φρουρᾶς στρατόπεδον· τοὺς πύργους δὲ, ἵνα [c]τοῖς ἔπειτα σημήνωσιν, οἵας πόλεως, καὶ πίνα τρόπον ὀχυρᾶς [d]ὕπας, κατεργάσηται ἡ Ρωμαίων ἀνδραγαθία. Τὸ δ' ἄλλον ἅπαντα τῆς πόλεως τοῖχον ὕπας ἐξωμάλισαν οἱ κατασκάπτοντες, ὡς μηδὲ πώποτ' οἰκηθῆναι πίστιν ἂν ἔτι προσδοκεῖν τοῖς προσελθοῦσι. τοῦτο μὲν οὖν τέλος, ἐκ τῶν τετολμησάντων ἀτοίας, Ιεροσολύμοις ἐγένετο, λαμπρᾶς τε πόλεως καὶ πρὸς πᾶσιν ἀνθρώποις ἀκουσθείσης.

Β'. Καῖσαρ δὲ φυλακὴν μὲν αὐτόθι καταλιπεῖν ἔγνω τῶν ταγμάτων τὸ δίκαιον, καὶ πίνας ἴλας ἱππέων καὶ λόχους πεζῶν. πάντα δὲ ἤδη τὰ τοῦ πολέμου διωκηκὼς, ἐπαινέσας τε σύμπασαν ἐπόδει τὴν στρατιὰν ὅτι τοῖς καθορθωμένοις, καὶ τὰ πρέποντα γέρα τοῖς ἀριστεύσασιν ἀποδοῦναι. ποιησάμενος οὖν αὐτοῦ μεγάλου, κατὰ

POSTQUAM vero neque quos occiderent, neque quod raperent, habebat exercitus, quòd iratis animis omnia deerant (neque enim ut alicui parceretur, ſi eſſet quod agerent, abſtinuiſſent) jubet *eos* Cæſar totam funditus jam evertere civitatem & templum: relictis quidem turribus, quæ præter alias eminebant, Phaſaëlo, Hippico, Mariamne; eaque tantummodo muri parte quæ civitatem ab occidente cingeret. illam quidem, ut caſtra eſſent militibus illic præſidii cauſa relinquendis: turres autem, ut poſteris indicarent, qualem civitatem & qualiter munitam Romanorum virtus obtinuerat. Totum vero reliquum civitatis ambitum ita ſolo æquavere qui eum diruebant, ut ne quidem unquam habitatam fuiſſe vix fidem amplius faceret eò accedentibus. Et hic quidem, ex illorum dementia qui res novas moliti ſunt, finis erat Hieroſolymorum, ſplendidæ civitatis, ſummæque apud omnes homines celebritatis.

Urbs Hieroſolymorum ſolo æquata tota exceptis tribus turribus & parte occidua murorum.

2. Cæſar autem præſidio quidem illic ſtatuit relinquere decimam legionem, nonnullaſque alas equitum & peditum cohortes. Cumque jam omnes belli partes adminiſtraſſet, geſtiebat & univerſum laudare exercitum ob res præclare geſtas, & debita viris fortibus præmia perſolvere. Facto igitur ſibi in medio prio-

XIX. *Titus gratias agit exercitui & præmia dividit.*

a Τείχους *Big.* b Φρουρᾶν *Big.* c Τοῖς μετέπειτα *Big.* d Illud ὕπας non agnoſcit *Big.* & commode abeſſe poteſt.

priorum caſtrorum magno tribunali, cum in eo conſtitiſſet cum ducum eminentiſſimis, ut
Titi concio. ab omni exercitu poſſet audiri dicebat, "magnam quidem illis ſe gratiam habere quod "benevolentiam erga ipſum præſtare perſeve-"rarint. Laudabat autem *eos* quod ipſi per "omne belli tempus obtemperarint, idque in "multis magniſque periculis cum egregia for-"titudine, patriæ quidem etiam per ſe ampli-"ficantes imperium, omnibus vero hominibus abunde teſtatum facientes, neque hoſtium multitudinem, neque regionum munimenta, neq; civitatum magnitudinem, neq; "adverſantium audaciam temerariam, & barbaram immanitatem poſſe unquam Romanorum vires effugere, quamvis in multis nonnulli fortunam opitulantem habuerint. Et pulchrum quidem eſſe, ajebat, illos etiam bello "finem imponere, quod tam diu duraverat. nec enim optaſſe *eos* his quicquam melius, "cum id ingrederentur. Hoc autem pulchrius "atque præclarius illis accidiſſe, quod duces & "adminiſtratores imperii Romani, ab illis "creatos & in patriam præmiſſos, libenter "omnes ſuſcipiant; quodque ab illis decretum fuerit æquiſſimo animo ferant, gratiam "illis habentes qui ſibi imperaturos elegerint. "Et mirari quidem ſe, ajebat, eos omnes atque diligere, * ut qui norit, nemini, quamprimum res fieri potuit, ad aggrediendum "defuiſſe alacritatem. Cæterum illos, qui pro "majore vi clarius dimicaſſent, vitamq; ſuam "factis egregiis condecoraſſent, & rebus præclare geſtis militiam ſuam nobiliorem feciſſent, pronunciabat, ſe & præmia & honores "confeſtim redditurum; nec ullum eorum, "qui plus alio laborare voluiſſet, juſtam remuneration non conſequuturum. Maximæ "enim hanc rem ſibi curæ fore, ut qui magis "vellet virtutes commilitonum honore proſequi, quam delinquentes pœnis afficere.

Mos Romanorum egregius. 3. Confeſtim ergo juſſit eos, quibus datum erat id negotii, indicare, quinam in bello præclari aliquid geſſerint. Ac nominatim eos appellans, & præſentes collaudabat, ut qui ex propriis bene feliciterque geſtis valde lætaretur, & coronas eis aureas imponebat, atque
Præmia militaria. torquibus aureis, & haſtis longis aureis, ſigniſque ex argento factis *eos* donabat, & uniuſcujuſque ordinem mutabat in melius. Quin & ex manubiis aurum & argentum, itemque veſtes, & ex reliqua præda largiter eis diſtribuit. Omnibus autem ita honoratis, prout ipſe unumquemque meritum eſſe judicavit, † univerſo exercitui *fauſta omnia* precatus cum mul-
Sacrificia & epulæ. tis & lætis acclamationibus deſcendebat, ſeque ad ſacra pro victoria facienda convertit: cumque magna boum multitudo ad aras adſtitiſſet, omnibus mactatis, exercitui *eos* dividit ad epulas. Ille vero, per triduum cum illis in conviviis verſatus, reliquum exercitum, quò quemque ire conveniret, dimittit: decimæ

μέσῃ δ' αὐτῶν παρεμβολῇ, βήματος, ἐφ' ὑψηλοῦ τινος ὄντος, καταστὰς μετὰ τῶν [b] ἡγεμονικωτάτων, εἰς ἐπήκοον ἁπάσῃ τῇ στρατιᾷ ἔλεγε, "[c] χάριν μὲν πολλὴν ἔχειν αὐτοῖς τὰ "πρὸς αὐτὸν εὐνοίας, ἣν χρόνῳ μακρῷ διετέλουν ἐπιδεικνύμενοι· ἐπαινεῖν "δὲ καὶ τὸ παντὶ πολέμῳ πειθαρχίας, ἐν ᾧ καὶ πολλοῖς καὶ "μεγάλοις κινδύνοις ἅμα τῇ τύχῃ σφᾶς ἀνδρείας παρέσχον, "τῇ μὲν πατρίδι καὶ δι' αὐτῶν ὁ κράτος αὔξοντες, φανε-"ρὸν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις καθιστάντες, ὅτι μήτε πλῆθος "πολεμίων, μήτε χωρίων ὀχυρότητες, ἢ μεγέθη πόλεων, "ἢ τῶν ἀνυπερβλήτων ἀλύγιστοι [d] τολμαὶ, καὶ θηριώδεις "ἀγριότητες, δύναιτ' ἄν ποτε τὴν Ρωμαίων ἀρετὴν διαφυ-"γεῖν, καίτοι [e] εἰς πολλά τινες τὴν τύχην εὑρηκυῖαν σύμμα-"χον νομίζομένην. καλὸν μὲν οὖν, ἔφη, καὶ τῷ πολέμῳ τέ-"λος αὐτὸν ἐπιθεῖναι, [g] πολλῷ χρόνῳ γενομένῳ. μηδὲ γὰρ εὔξασθαί τι τούτων ἄμεινον, ὅτ' εἰς αὐτὸν καθίσαιεν. "τοῦτο δὲ κάλλιον αὐτοῖς, καὶ λαμπρότερον ὑπάρχειν, "ὅτι τοὺς ἡγησομένους καὶ [h] τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς ἐπιτρο-"πεύσοντας, αὐτῶν χειροτονήσαντων, εἴς τε τιμὴν πα-"τρίδα πεμψάντων ἅσμενοι πάντες [i] πρόσιεν), "καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἐγνωσμένοις ἐμμένουσι, χάριν "ἔχοντες τοῖς ἑλομένοις. θαυμάζειν μὲν οὖν, ἔφη, πάν-"τας, καὶ ἀγαπᾶν, εἰδὼς ὅτι τοῦ δυνατοῦ τὴν προ-"θυμίαν ὑμεῖς ἔχε βεβαιότεραν. τοῖς μέν τοι ἀφορε-"πέστερον ἀγωνισαμένοις, ὑπὸ ῥώμης πλείονος, καὶ "ὃν μὲν [k] ἑαυτῶν βίον ἀσκησίαις κεκοσμηκόσι, τιμὴν δ' αὖ "γραπτὴν ὑπερφανεστέραν ἀφ' ὧν κατορθώματων πε-"ποιηκόσιν, ἔφη, τὰ γέρα, καὶ τὰς τιμὰς εὐθὺς ἀπο-"δώσειν, καὶ μηδένα φθόνον πλέον ποιεῖν ἑτέρῳ θελησάν-"των δικαίας ἀμοιβῆς ἁμαρτήσεσθαι. πλείστη γὰρ "αὐτῷ τούτου [l] γενήσεσθαι τὴν ὑπομέλειαν, ἐπεὶ καὶ μᾶλ-"λον ἐθέλειν τὰς ἀρετὰς τιμᾶν τὰ συγκρατυομένων, ἢ "κολάζειν τοὺς ἁμαρτάνοντας.

γ'. Εὐθέως οὖν ἐκέλευσεν ἀναγινώσκειν τοῖς ὑπὸ τού- γ'.
τῳ τεταγμένοις, ὅσοι τι λαμπρὸν ἦρ ἐν πολέμῳ καλορ-θωκότες. ἐκ κατ' ὄνομα καλῶν, ἐπήνει τε [m] παρόντας, ὡς ἂν [n] ὑπερευφραινόμενός τις ἐπ' οἰκείοις καλορθώμασι, καὶ στεφάνους [o] ἐπετίθει χρυσοῦς, φιαλοχειρία τε χρυσᾶ, καὶ δόρατα [p] μακρὰ χρυσᾶ, καὶ σημαίας ἐδίδου πεποικιλμένας ἐξ ἀργύρου, καὶ τὴν ἐκάστου τάξιν ἤλλαττεν εἰς ὃ κρεῖττον. ἐκ μὲν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς λαφύρων ἄργυρον, καὶ χρυσὸν, ἐσθῆτάς τε, καὶ τὰ ἄλλης αὐτοῖς λείας δαψιλῶς ἀπένειμε. πάν-των δὲ τετιμημένων ὅπως ἂν [q] αὐτὸς ἕκαστον ἠξίωσε, τῇ συμπάσῃ στρατιᾷ ποιησάμενος εὐχὰς, [r] ὑπὲρ πολλῆς καταθυμίου εὐφημίας, τρέπεταί τε πρὸς θυσίας ὑπερ-χίους· [s] καὶ πολλῶν βοῶν πλήθους τοῖς βωμοῖς παρεστη-κότος, καταθύσας ἅπασι, τῇ στρατιᾷ [t] διαδίδωσιν εἰς εὐωχίαν. αὐτὸς δὲ τοῖς περὶ τέλει τρεῖς ἡμέ-ρας συνεορτάσας, τοῖς μὲν ἄλλοις στρατιὰν διαφίη-σιν, ἢ καλῶς [u] ἔχειν ἑκάστοις ἀπιέναι· τῷ δεκάτῳ δ'. δὲ

a Ἐπὶ τοῦτο *Big.* *b* Ita cum *Cod. Big.* & *Ruf.* antea erat ἡγεμόνων. *c* Χάριν μὲν ἴφλω π. *Big.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* ὁρμαὶ in *Editis Aliiſque.* *e* Illud εἰς deeſt *Big.* *f* Εὑρηκυῖαν συναγωνισαμένην *Big.* *g* Πολλῷ γε χρ. *Big.* *h* Τῶν Ρωμαίων ἀρχῶν *Big.* *i* Προΐσιν *Vat.* *k* Αὐτῶν *Big. Voſſ.* & *Bod.* *l* Γενήσεσθαι *Big.* *m* Ita *Ruf.* παρεόντας in *cæteris.* *n* Εὐφραινόμενος *Bod.* *o* Περιτίθει *Big.* *p* Μακρὰ & χρυσᾶ *Big.* *q* Ἑκάστῳ αὐτῶν *Big.* in *Ruſini* verſione, *ut quiſque ſe meritum præbuerat.* *r* Ἐπὶ πολλῷ κατέθυσεν εὐφημίαν *Big.* *s* Πολὺ βοῶν πλῆθος παρεστηκότων *Big.* *t* Διέδωσεν *Big. Voſſ.* & *Ruf.* *u* Εἶχεν *Vat.* & *Gall.* * Quia nemo viribus alacritatem habuit tardiorem, *Ruf.* † Votis cum univerſo exercitu factis, *Ruf.*

a Οὐκέτι

δὲ τάγματι τ τῶ Ιεροσολύμων ἐπέτρεψε φυλακήν, [a]ὑκέτ' αὐτὸς ὑπὸ τ Εὐφράτην ἀποστείλας, ἔνθα πρότερον ἦς. μεμνημένος δὲ ϗ δωδεκάτης παίσμαλος, ὅτι Κεστίῳ στρατηγοῦντος ἐνέδωκαν τοῖς Ιουδαίοις, τ μὲν Συρίας αὐτὸ παῦλαπασαν ἐξήλασεν, ἣν γὰρ ὁ παλαιὸν ἐν Ραφανάαις, εἰς δὲ τ [b]Μελιτηνὴ κεκλημένην ἀπέστειλε, πρὸς τ Εὐφράτην ἐν μεθορίοις τ Αρμενίας [c]ἔστι γὰρ Καππαδοκίας. δύο δ' ἠξίωσεν [d]αὐτῶν μέχρι τ εἰς Αἴγυπτον ἀφίξεως, ὃ πέμπτον ϗ ὃ πεντεκαιδέκατον, παραμένειν. ϗ καταβὰς ἅμα ᾧ στρατῷ πρὸς τ ὅπι τῇ θαλάττῃ Καισάρειαν, εἰς χώραν τό,τε πλῆθος τ λαφύρων ἀπέθετο, ϗ τοὺς αἰχμαλώτους προσέταξεν ἐν αὐτῇ φυλάττεσθαι. τ γὰρ εἰς τ Ιταλίαν πλοῦν ὁ χειμὼν [e]ἐκώλυε.

autem legioni Hieroſolymorum cuſtodiam conceſſit; neque ad Euphratem, ubi pridem fuerat, eam remiſit. Duodecimam vero legionem, memor quod Ceſtio duce Judæis ceſſerat, totam quidem Syria pepulit, (erat enim olim apud Raphanæas) ad Melitenen autem, quæ ſic vocatur, *eam* miſit, ad Euphraten in confinio Armeniæ & Cappadociæ ſitam. duas vero ſecum permanere volebat, donec ad Ægyptum perveniret, quintam *ſcilicet* & decimam quintam. Cumque ad Cæſaream maritimam cum exercitu deſcendiſſet, in ea & *reliquam* manubiarum vim repoſuit, captivoſque ibi adſervari præcepit. nam ad Italiam navigare hyemis tempus prohibebat. *Legionum ordinatio.*

ε'. ΚΕΦ. β'. XX.

Ως Τῖτος ἐν Καισαρείᾳ φιλίππου παντοίας θεωρίας ἐπετέλει. περὶ Σίμωνος δὲ τυράννου, ὅπως ἐάλω, ϗ εἰς τ θρίαμβον ἐτηρήθη.

CAP. II.

Quomodo Titus Cæſareæ Philippi varia edit ſpectacula. De Simone tyranno, quo modo captus erat & triumpho ſervatus.

[f]ΚΑΘ' ὃν δὲ χρόνον Τῖτος Καῖσαρ [g]τοῖς Ιεροσολύμοις πολιορκῶν προσῆδρευεν, [h]ὁ τούτῳ νεὼς φορτίδος Οὐεσπασιανὸς ἐπιβὰς, ἀπὸ τ Αλεξανδρείας [i]εἰς Ρόδον διέβαινεν. ὑπερῆλθεν δὲ πλέων ὅπι τεμπρῶν, ϗ πάσας τὰς ἐν ᾧ παράπλῳ πόλεις ἐπελθών, εὐκλαίως αὐτὸν δεχομένας, ἀπὸ τ Ιωνίας εἰς τ Ελλάδα περαιοῦται, κἀκεῖθεν [k]ἀπὸ Κερκύρας ἐπ' ἄκραν Ιαπυγίαν, ὅθεν ἤδη χερσὶ γῆν ἐποιεῖτο τ πορείαν. Τῖτος δ' ἀπὸ τ ὅπι θαλάττῃ Καισαρείας ἀναζεύξας εἰς τ Φιλίππου καλουμένην Καισάρειαν ἦκε, [m]συχνόν τ' ὲν αὐτῇ χρόνον ἐπέμεινε, παντοίας θεωρίας ὅπιτελῶν· ϗ πολλοὶ τ αἰχμαλώτων ἐνταῦθα διεφθάρησαν, οἱ μὲν θηρίοις παραβληθέντες, οἱ δὲ κατὰ πλῆθος [n]ἀλλήλοις ἀναγκαζόμενοι χρήσασθαι πολεμίοις. ἐνταῦθα ϗ τ Σίμωνος τὸν Γιώρα σύλληψιν ἐπύθετο, τὸν γενομένην τ πρόπον.

Σίμων οὗτος, [o]Ιεροσολύμων πολιορκουμένων, ὅπι τ ἄνω πόλεως ὤν, ἐπεὶ τ τειχῶν οὗτος ἡ Ρωμαίων στρατιὰ γενομένη πᾶσαν ἐπόρθησε τ πόλιν, τότε τ φίλων τοὺς πιστοτάτους παραλαβὼν, ϗ σὺν αὐτοῖς λιθοτόμους τε ϗ τ πρὸς τ ἔργασίαν ὅπιτήδειον τούτοις σίδηρον, τροφήν τε διαρκεῖν εἰς πολλὰς ἡμέρας δυναμένην, σὺν ἐκείνοις ἅπασιν καθίησιν ἑαυτὸν εἴς τινα τ ἀφανῶν ὑπονόμων· ϗ μέχρι μὲν νῦν ὃ παλαιὸν ὄρυγμα, προὐχώρουν δι' αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ γῆς ὑπολώσης, ζωὴν ὑπενόμευον, ἐλπίδι ϗ πορρωτέρω δυνήσεσθαι προελθόντες, [p]ἐν ἀσφαλεῖ ποιησάμενοι τ ἀνάδυσιν, ἀποσώζεσθαι. ψεύδει δὲ τ ἐλπίδα διήλεγχεν ἡ πεῖρα τ ἔργων. ὀλίγον τε γὰρ [q]μόλις προὔβαινον οἱ μεταλλεύοντες, ἥτε τροφὴ, ϗ τοι ταμευομένοις, ἔμελλεν [r]ὅπιλείψειν. τότε δὴ τοίνυν, ὡς δι' ἐκπλήξεως ἀπαλλήσαι τοὺς Ρωμαίους δυνησόμενος, λευκοὺς [s]ἐνδιδύσκεται χιτωνίσκους, ϗ πορφυρᾶν ἐμπερονησάμενος [t]χλανίδα, καθ' αὐτὸν ἐκεῖνον τ τόπον ἐν ᾧ ὁ ἱερὸν ἦν πρόσθεν [u]ἐκ γῆς ἀνεφάνη. ὃ μὲν δὴ πρῶτον τοῖς ἰδοῦσι θάμβος προσέπεσε, ϗ κατ' χώραν ἔμενον· ἔπειτα δ' ἐγγυτέρω [x]προσελθόντες, ὅς τις

Veſpaſiani iter Romam verſus.

QUO autem tempore Hieroſolyma obſidere perſeverabat Titus Cæſar, in eo Veſpaſianus, navi oneraria aſcenſa, Alexandriâ Rhodum trajiciebat. Hinc autem vectus triremibus, cum omnes quas ſubternavigavit urbes inviſiſſet, ipſum cum votis excipientes, in Græciam ex Ionia tranſit, atque inde Corcyra ſolvens appulit promontorium Japygium, unde jam terra iter agebat. Titus autem, ex Cæſarea maritima profectus, in Cæſaream venit, quæ Philippi vocatur; & diutius in ea commorabatur, omne genus ſpectacula exhibens: multique illic captivi conſumpti erant, alii quidem beſtiis objecti, alii vero catervatim inter ſe depugnare coacti. Hîc loci Simonem etiam Gioræ filium hoc modo comprehenſum eſſe accepit. Simon iſte, cum Hieroſolyma obſiderentur, in ſuperiore urbe degens, poſtquam Romanorum exercitus mœnia intraſſet & urbem omnem devaſtaſſet, tunc aſſumptis amicorum fidiſſimis, unaque lapicidis & ferro eorum operi idoneo, & alimentis quæ multis diebus ſufficere poſſent, cum iſtis omnibus in quandam cavernam obſcuram ſe demiſit; & quoad vetus foſſa pateret, per eam quidem progrediebantur. Cum autem terra firma occurriſſet, illam excavabant, ſperantes poſſe ulterius progreſſos tuto loco emergere, atque *ita* ſervari. Sed vanam eſſe hanc ſpem arguebat operis experimentum. Vix enim paululum foſſores proceſſerant, jamque alimenta, quamvis parce his uterentur, eos defectura eſſe videbantur. Tunc igitur, quaſi Romanis ſtuporem incutiendo poſſet eos fallere, candida indutus tunica & chlamyde purpurea infibulatus, eo in loco è terra emerſit ubi templum dudum fuerat. Ac primum quidem obſtupuêre, qui eum viderunt, lociſque ſuis manebant: deinde propius acceſſerunt, interrogantes quis eſſet? *Simon Gioræ captus.*

a Οὐκέτ τότως ἐπὶ *Big.* b Μιλίτλω *Big. Bod.* & *Ruf.* perperam. c Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ἐν in *Editis Aliiſque.* niſi quod ἐν non agnoſcat *Gall.* d Αὐτῷ *Voſſ. Gall.* & *Bod.* e Ἐκώλυεν *Big.* f Ita *Big.* κατὰ ὃν καιρὸν in *Editis.* καθ' ὃν καιρὸν legendum conjiciebat *Caſaubonus.* g Illud τοῖς deeſt *Voſſ.* h Ἐπὶ πὸς *Big.* atque ita, ut videtur, *Ruf.* i Εἰς τὴν *Rodon διέπλευ Big.* k Ἀπὸ Κερκύρας ἀπῆρεν ἐπ' *Big.* in *Ruſini* verſione, *egreſſus deinde Corcyra in Japygiam delatus eſt.* l Θαλάττης *Big.* m Καὶ συχνὸν ἐν αὐτῇ χρόνον ἐπέμεινε *Big.* n Ita cum Cl. *Lowthio* legendum cenſui. antea erat ἀλλήλοις. o Τῶν Ιεροσολύμων *Big.* p Ἐν ἀσφαλείᾳ *Big.* q Illud μόλις non agnoſcit *Big.* r Ἀπολείψειν *Big.* & *Voſſ.* ſ Ἐνδιδύσκεται *Voſſ.* & *Bod.* ἐνδύεται *Zonar.* t Χλαμύδα *Big.* & *Zonar.* u Ἐκ τ γῆς *Big.* & *Voſſ.* x Προσιόντες ὅς τις ἐκ πρώτου *Zonar.*

a Καπε-

Terentius Rufus cum exercitu Hierosolymis relictus.

esset? & Id quidem Simon illis non indicabat, ducem autem vocari jubebat. Cumque ad eum è vestigio cucurrissent, veniebat Terentius Rufus; namque is exercitui præfectus relictus erat. Ac postquam ab eo omnia quæ vera essent accepissent, ipsum quidem vinctum adservabat; Cæsari vero quemadmodum esset comprehensus significabat. Et Simonem quidem in ultionem crudelitatis erga cives, quibus sese amarum tyrannum præbuerat, infensissimis hostibus Deus in manum tradidit, non vi subactum, sed ipso se conjiciente sponte sua in pœnam; propterea quod multos ipse crudeliter interfecerat, falsas criminationes intendens defectionis ad Romanos. Neque enim potest iram Dei effugere nequitia, neque infirma fieri potest justitia: sed tandem ulciscitur sui temeratores, & gravius supplicium sumit de malis, quod se ab eo liberatos crediderint, quando non illico pœnas dederunt. Id etiam Simon didicit, postquam in iras Romanorum incidit. Illius autem ex terra emersio in causa fuit, ut cæterorum etiam seditiosorum magna turba iisdem diebus in cuniculis inveniretur. Ad Cæsarem autem, Cæsaream maritimam reversum, Simon vinctus adductus est: & illum quidem triumpho, quem Romæ agere parabat, servari jussit.

ὄξιν ἡρονλο. ᾗ τῦτο μ̀ ὐκ ἐδήλυ Σίμων αὐτοῖς, καλεῖν δὲ τ̀ ἡγεμόνα πρσετάττεν. ᾗ ταχέως πρὸς αὐτὸν δραμόντων, ἦκε Τερέντιος Ῥοῦφος· ὅτος γὰρ ἄρχων ὁ γραπὰς ᵃ καλελέλειπτο. πυθομένος τε παρ' αὐτῦ πᾶσαν τ̀ ἀλήθειαν, τ̀ μ̀ ἐφύλαττε δεδεμένον, ᵇ Καίσαρι δὲ ὅπως τ' εἰη σωειλημμένος ἐδήλυ. Σίμωνα μ̀ οὖν εἰς δίκλυ ὁ χρ τ̃ πολιτῶν ὠμότητος, ὧν πικρῶς αὐτὸς ἐτυράννησεν, ὑπὸ τοῖς μάλιστα μισοῦσι πολεμίοις ἐποίησεν ὁ Θεὸς, ᾗ βίᾳ γενόμενον αὐτοῖς ὑποχείριον, ᶜ ἀλλ' ἑαυτὸν ἑκουσίως εἰς τ̀ πρωείαν ᵈ θεβαλότητα, δι' ὃ πολλὺς αὐτὸς ὠμῶς ἀπέκτεινε, ψευδεῖς αἰτίας ὑπιφέρων τ̀ πρὸς Ρωμαίους μεταβολῆς. ᾗ γὰρ ἀμφεύγει πονηρία Θεῦ χόλον, ᶜ οὐδὲ ἀσθενὴς δίκη· χρόνῳ δὲ μέτεισι τὺς εἰς αὐτὸν ἀθυμησαντας, ᾗ χείρω τ̀ πρωείαν ὑπιφέρει τοῖς πονηροῖς, ὅτι ᾗ πρσδόκης αὐτῆς ἀπηλλάχθαι, μὴ παραυτίκα κολασθέντες. ἔγνω τῦτο ᾗ Σίμων εἰς τὰς Ρωμαίων ὀργὰς ἐμπεσών. ἡ δὲ ἐκείνυ γῆθεν ἄνοδος πολὺ καὶ τ̀ν ἄλλων στασιαστῶν πλῆθος, ἐν' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἐν τοῖς ὑπονόμοις φωραθῆναι παρεσκύασε. Καίσαρι δὲ, εἰς τ̀ θρίλιον ᶠ ἐπανελθόντι Καισάρειαν, Σίμων πρσήχθη δεδεμένος· καὶ κεῖνον μὲν, εἰς ὃν ὕστερον ἐν Ρώμῃ παρεσκεύαζετο θρίαμβον, ᵍ πρσέταξε φυλάττειν.

CAP. III.

Quomodo Titus, cum diem natalem fratris patrisque celebraret, multos Judæorum consumpsit. De Judæis in periculum apud Antiochiam adductis ex Antiochi Judæi iniqua legum violatione.

ΚΕΦ. γ'.

Ὅπως Τῖτος, τλὺ γενέθλιον ἡμέραν τἀδελφῦ καὶ πατρὸς ἄγων, πολλὺς τ̃ Ἰυδαίων ἀνάλωσεν. Περὶ τ̃ ἐν Ἀντιοχείᾳ κινδυνευσάντων Ἰυδαίων, ὑπὸ τ̃ ἐξ Ἰυδαίυ Ἀντιόχυ θρησκείας τε καὶ ἀσεβείας.

Ludi ad celebrandum natalem fratris à Tito editi.

IBI autem moratus fratris sui natalem diem splendide celebrabat, magnam partem Judæorum morte mulctandorum ejus honori attribuens. Numerus enim eorum qui cum bestiis depugnarunt, quique ignibus cremati sunt, & inter se digladiantes periêre, supra duo millia erat & quingentos. Ista tamen omnia Romanis videbantur, licet illi mille modis consumerentur, pœna levior *quam commeruerunt*. Postea Cæsar Berytum veniebat (hæc autem in Phœnicia est urbs, Romanorum colonia) atque illic diutius demoratus est, majori adhibito splendore dum patris diem natalem celebrat, tam spectaculorum magnificentia, quam sumptibus aliis alium in modum excogitatis. Captivorum autem *ingens* multitudo similiter ac antea cecidit.

Natalis Vespasiani aliis ludis celebratur.

ΙΑτρίβων δ' αὐτόθι τ̃ ʰ τἀδελφῦ γενέθλιον ἡμέραν ὑπιφανῶς ἑώρταζε, πολὺ ᾗ τ̀ τ̃ Ἰυδαίων κολάσεως εἰς τ̀ ἐκείνυ τιμὴν ἀναπθείς. ὁ γὰρ ἀριθμὸς τ̃ ἔντε τοῖς πρὸς τὰ θήρια μάχαις, ᾗ τ̃ ⁱ καταπιπραμένων, ἔντε τοῖς ἀλληλοκτονίαις ἀναιρυμένων, πενταχοσίυς ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους ὑπερέβαλε. πάντα μέν τοι Ρωμαίοις ἐδόκη ταῦτα, μυρίοις αὐτῶν ἀπολλυμένων πρόπους, ἐλάττων κόλασις ἦ). μ̀ τῦτο Καῖσαρ εἰς Βηρυτὸν ἦκεν· ἡ δὲ ἔστιν ἐν τῇ Φοινίκῃ ʲ πόλις, Ρωμαίων ἄποικος· κἀνθαῦθα χρονιωτέραν ἐποιήσατο τ̀ ὑπδημίαν, πλείοσι χρώμενος τῇ λαμπρότητι, περὶ τ̀ ϛ παῖδος ἡμέραν ⁱ γενέθλιον, ἔντε ταῖς τ̃ θεωριῶν πολυτελείαις, ᾗ χρ τ̀ ἄλλην ὑπόνοιαν τ̃ ἄλλων ἀναλωμάτων. ὃ δὲ τ̃ αἰχμαλώτων πλῆθος τ̃ αὐτ̃ χόρτον ὡς πρόσθεν ἀπώλλυτο.

XXI.

De Judæis Antiochenis.

2. Accidit autem per idem tempus, ut Judæi, qui apud Antiochiam reliqui erant, accusationes subirent & interitus periculum, concitata in eos Antiochensium civitate, tam propter criminationes eis in præsentia intentatas quam propter ea quæ fuerant non multo ante commissa. De quibus necesse habeo paucis præfari, ut eorum quæ postea gesta erant *narrationem faciam intellectu faciliorem.

β'. Γενέσθαι δὲ συμέβη, ᵐ ὡσὶ τ̀ καιρὸν τῦτον, ᾗ τοῖς ϑ'. ὑπὸ Ἀντιοχείᾳ τ̃ Ἰυδαίων ⁿ ὑπολιπομένοις ἐγκλήματα καὶ κίνδυνον ὀλέθρυ, τ̃ πόλεως ἐπ' αὐτὺς τ̃ Ἀντιοχέων καταραχθείσης, ἄφθη τὰς ὑπ' παρόντι διαβολὰς αὐτοῖς ἐπενεχθείσας, καὶ ἄφθ τὰ πρῴην πεπραγμένα κρίνω πρόσθεν ᾗ πολλῷ. ὡσὶ ὧν ἀναγκαῖόν ἐστι ἄφθ συντόμων ποιήσασθαι, ἵνα καὶ τ̃ μ̀ ταῦτα πραχθέντων εὐπαρακολούθητον ποιήσωμαι τλὺ διήγησιν.

γ'. Τὸ

a Καταλίλειπτο *Big.* b Καίσαρι δὲ *Big.* c Ἀλλ' αὐτὸν *Big.* & *Voss.* d Παραβαλόντα, δι' ὃ *Big. Voss.* & *Bod.* e Οὐδὲ ἀσθενὴς ἡ δίκη *Big.* f Παρελθόντι *Big.* g Ἔταξε *Big.* h *Sc.* Domitiani, cujus diei natalis in 30 Decembris incurrit. *Usserius* in *Annalium* parte posteriore ad *A. M.* 4074. i Καταπιπρασκομένων *Big.* k Hinc in nummis COL. IUL. AUG. FEL. BER. l Imperii *scilicet*, quem Kalendis Julii observari solitum, ex *Suetonio* & *Tacito* docuimus. *Usserius* in *Annalibus* ad A. M. 4074. m Κατὰ τ̀ κ. *Voss.* n Ὑπολειπομένοις *Big.* & *Voss.* * Consequenti narratione referam, *Ruf.*

a Πολὺ

γ'. Τὸ γὰρ Ἰουδαίων γένος [a] πολὺ μὲν κατ' πᾶσαν τὴν οἰκουμένην παρέσπαρται τοῖς ἐπιχωρίοις· πλεῖον δὲ τῇ Συρίᾳ κατὰ τὴν γειτνίασιν [b] ἀναμεμιγμένον, ἐξαιρέτως δ' ὅτι τὴν Ἀντιοχείας διὰ πολὺ, διὰ τὸ τῆς πόλεως μέγεθος, μάλιστα δ' αὐτοῖς ἀδεᾶ τὴν ἐκεῖ κατοίκησιν ὁ μετ' Ἀντίοχον βασιλεὺς παρέσχον. Ἀντίοχος μὲν γὰρ, ὁ κληθεὶς Ἐπιφανὴς, Ἱεροσόλυμα πορθήσας, [c] τὸν ναὸν ἐσύλησεν· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν τὴν βασιλείαν παραλαβόντες, τὰ ἀναθήματα ὅσα χαλκᾶ [d] πεποίητο, πάντα τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ἰουδαίοις [e] ἀπέδοσαν, εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἀναθέντες, ἣ συνεχώρησαν αὐτοῖς ἐξ ἴσου τῆς πόλεως τοῖς Ἕλλησι μετέχειν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα βασιλέων αὐτοῖς προσφερομένων, εἴς τε τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν, καὶ τῇ καθασκευῇ, καὶ τῇ πολυτελείᾳ τῶν ἀναθημάτων [f] τὸ ἱερὸν ἐξελάμπρυναν· ἀεί τε προσαγόμενοι τὰς θρησκείας πολὺ πλῆθος Ἑλλήνων, κἀκείνης πρόπω πῃ μοῖραν αὐτῶν πεποίηντο. καθ' ὃν δὲ χρόνον ὁ πόλεμος ἀνεκεκήρυκτο, νεωστὶ δ' εἰς τὴν Συρίαν Οὐεσπασιανὸς κατεπεπλεύκει, ὁ δὲ κατὰ τῶν Ἰουδαίων πᾶσιν ἦκμαζε μῖσος, τότε δή τις Ἀντίοχος εἷς ἐξ αὐτῶν τὰ μάλιστα διὰ τὸν πατέρα τιμώμενος, ἦν γὰρ [g] ἄρχων τῶν ἐπ' Ἀντιοχείας Ἰουδαίων, ἄγων τὸν Ἀντιοχέων [h] ἐκκλησιάζοντας, εἰς τὸ θέατρον παρῆλθεν, τόν τε πατέρα τὸν αὑτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπεδείκνυτο καὶ ἐγκωμιάζων, ὅτι νυκτὶ μιᾷ κατασκήψαντ' τὴν πόλιν ἅπασαν διεγνώκεισαν, καὶ παρεδίδου ξένους Ἰουδαίους τινὰς, ὡς κεκοινωνηκότας τῶν βεβουλευμένων. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ δῆμος, τὸν ὀργὴν μὲν οὐκ ἐκράτει, ἀλλ' ὅτι μὲν τοὺς παραδοθέντας, πῦρ εὐθὺς ἐκέλευον κομίζειν, καὶ συγκρῆναι πάντες ὅτι τάχος κατεφλέγησαν. [i] ὅτι δὲ ὁ πλῆθος ὥρμητο τῶν Ἰουδαίων, ἐν ᾧ τάχιον ἐκείνους τιμωρίᾳ παραλεῖν τὸν αὐτῶν πατρίδα σώζειν νομίζοντες. Ἀντίοχος [k] δὲ παρεπίτηδες τὸν ὀργὴν, ὅτι μὲ τὸν αὐτῶν μεταβολῆς, καὶ ὅτι μεμισοπόλεται τὰ τῶν Ἰουδαίων ἔθη, τεκμήριον [l] ἐμπαρέσχεν ὁμόσαι ὅτι θύειν, ὥσπερ νόμος ὅτι τοῖς Ἕλλησιν· ἐκέλευε δὲ καὶ τοὺς ἄλλους [m] ταὐτὸ ποιεῖν ἀναγκάζειν, φανερὸς δ' [n] γενόμενος τῷ μὴ θέλειν τοὺς ὑποβουλευκότας. χρωμένων δὲ τῇ πείρᾳ τῶν Ἀντιοχέων, ὀλίγοι μὲν [o] ὑπέμειναν· οἱ δὲ μὴ βουληθέντες, ἀνῃρέθησαν. Ἀντίοχος δὲ, στρατιώτας παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνος λαβὼν, χαλεπὸς [p] ἐφειστήκει τοῖς αὐτῶν πολίταις, ἀργεῖν τὴν ἑβδόμην οὐκ ὑπιέντων, ἀλλὰ βιαζόμενος πάντα πρᾶξαι, ὅσα δὴ καὶ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις· ὅτε τε τῷ ἀνάγκῃ ἰσχυρὰν ἐποίησεν, ὡς μὴ μόνον ἐπ' Ἀντιοχείας καταλυθῆναι τὴν ἑβδομάδα [q] ἀργὴν ἡμέραν, ἀλλ' ἐκεῖθεν ἀρξαμένην τῶν [r] στρατιωτῶν καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὁμοίως, βραχύν τινα χρόνον.

δ'. Τοιούτων δὴ [s] τῶν ὅτι τὴν Ἀντιοχείας Ἰουδαίοις τὰ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον κακῶν γεγενημένων, δευτέρα πά-

3. Nam multum quidem Judaicæ gentis per totum terrarum orbem indigenis erat interſperſum: maxima autem pars Syriæ propter vicinitatem erat immiſta, & præcipue apud Antiochiam multi ex illis verſabantur, ob urbis amplitudinem, maximeque propter liberam ibi habitandi facultatem ab Antiochi ſucceſſoribus impetratam. Nam Antiochus quidem, dictus Epiphanes, vaſtatis Hieroſolymis templum ſpoliavit: qui vero poſt eum regnum aſſequuti ſunt, quicquid æneum in donariis reperiretur Judæis Antiochiam degentibus reddidêre, in eorum ſynagoga reponendum: eiſque conceſſerunt, ut ex æquo cum Græcis participes urbis eſſent. A regibus etiam qui eos deinceps exceperunt eodem modo tractati, & in magnam multitudinem excreverunt, & *omni* apparatu donariorumque magnificentia illuſtratum dederunt templum: & multis ſubinde Græcis ad *ſuam* religionem perductis, etiam illos quodammodo ſui partem fecêre. Cæterum quo tempore bellum fuerat indictum, & recens in Syriam appulerat Veſpaſianus, atq; omnes Judæorum flagrabant odio, tunc unus eorum Antiochus quidam, cui præcipue patris cauſa plurimum deferebatur (erat enim Judæorum princeps apud Antiochiam) cum Antiochenſium populus in concionem congregatus eſſet, in theatrum progreſſus & patrem ſuum & alios deferebat, inſimulans *eos*, quod una nocte totam urbem incendere ſtatuiſſent: & peregrinos quoſdam Judæos, ut ejus conſilii conſcios, tradidit. Cum autem iſta audiret populus, iram cohibere non poterant: ſed in eos quidem qui traditi fuerant ignem ſtatim afferri juſſerunt, confeſtimque omnes in theatro exuſti erant. In multitudinem vero Judæorum irruere properabant, eos ſi celeriter ulti eſſent, patriam ſuam ſervatum iri exiſtimantes. Verum Antiochus iracundiam *eorum* magis adhuc accendebat, ſuæ quidem voluntatis mutatæ argumentum, quodque Judæorum mores odiſſet, exhibere ſe credens, ſi more Græco immolaret; imperabatq; *populo* ut cæteros etiam idem facere cogerent: quippe inſidiatores recuſando fore manifeſtos. Ejus rei cum Antiocheni periculum feciſſent, pauci quidem * conſenſerunt, qui vero renuerunt interfecti erant. Antiochus autem, acceptis à Romanorum præſide militibus, atrociter inſtabat ſuis civibus, otium diei ſeptimi eos agere non permittens, ſed omnia cogens facere quæ aliis diebus facere ſolebant: tamque validam illis afferebat neceſſitatem, ut non Antiochiæ duntaxat ſeptimi diei feriæ abrogarentur, ſed ab ea facto rei initio, in aliis ſimiliter urbibus, ad breve tempus.

Judæorum periculum Antiochiæ.

Filius Judæi archarchæ apud Antiochiam patrem deſert.

Sabbati obſervatio tollitur.

4. Judæis autem apud Antiochiam, eo tempore mala hujuſcemodi perpeſſis, altera denuo

a Πολὺ μὲν γὰρ ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὸ Ἰουδαίων ἔθνος κατέσπαρται &c. *Zonar.* b Ἐγκαταμεμιγμένον juxta *Zonaram.* c Ita *Big.* & *Ruf.* τὸν ναὸν *Voſſ.* τὸ λαὸν in *Editis.* d Πεποίητο *Big.* & *Voſſ.* e Ἀπέγνωσαν *Big.* f Manifeſtum quidem eſt *ἱερὸν templum* hîc dici, quod ante vocaverat συναγωγὴν, ob magnificentiam nimirum & ſplendorem ædificii ad templi formam & ſimilitudinem exſtructi. g Judæis Antiochiam (ut & Alexandriam habitantibus) inductum erat à regibus Græcis, & poſtmodum ab imperatoribus Romanis, ut delectum haberent ex ſua gente præſidem, cui parerent, exempti juriſdictione & poteſtate prælidis regii ac imperatorii. Hic magiſtratus nonnunquam ἄρχων dicitur, alias ἐθνάρχης, & ἀλαβάρχης. Vide *Fullerum* in *Miſcell. SS.* l. 4. c. 16. h Ἐκκλησιαζόντων *Big.* i Ita *Big.* ἐπεὶ δὲ τὸ πλῆθος ὥρμητο τῶν Ἰουδ. *Vat.* & *Ruf. cum aliis.* ἐπεὶ δὲ τὸ πλῆθος ὥρμητο κατὰ τῶν Ἰουδ. *Baſ.* ἐπὶ δὲ τὸ πλ. ὥρμητο κατὰ τῶν Ἰουδ. *Gen.* κατὰ δὲ τῶν αὐθιγενῶν Ἰουδαίων ὥρμητο καὶ ἐκεῖνος τιμωρησόμενος *Zonar.* k Illud δὲ è *Codd. Big. Vat.* & *Voſſ.* quod etiam agnoſcit verſio *Rufini.* l Παρέσχεν *Big.* m Τὰ αὐτὰ *Big* & *Voſſ.* n Γενόμενος *Big.* Ἐπειδὴ γὰρ φανερὸς ἐπισκολιεύσοντας τῷ μὴ τῷ σφετέρᾳ θρησκείᾳ δόκιμον *Zonar.* o Ὑπεκύψαν *Zonar.* p Ἐφεστήκει *Big.* q Ἀργὴν *Big.* r Καὶ ταῖς ἄλλαις π. *Big. Vat.* & *Voſſ.* s Τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας *Voſſ.* * Al. *id facere ſuſtinuerunt.*

Incendii Antiochiæ accuſantur Judæi.

nuo calamitas acceſſit: de qua cum narrationem facere inſtituiſſemus, hæc quoque perſequuti ſumus. Quoniam enim accidit, ut quadratum urbis forum, prætoriaque & tablina cremarentur, itemque baſilicæ; vixque inhiberetur ignis, quin urbem univerſam magna cum vi peragraret, hujus facti Antiochus Judæos accuſabat; & Antiochenos, ſi his infeſti jam ante non fuiſſent, recenti tamen ex incendii tumultu facile calumnia perpuliſſet, multo magis ex anteactis fidem dictis ſuis habere induxiſſet, quaſi tantum non vidiſſent ignem illis injectum à Judæis, & tanquam furore correpti magno cum impetu omnes in accuſatos irruerant. Vix autem motus eorum reprimere potuit Cneus quidam Collega, legatus, poſtulans permitti ut ad Cæſarem de rebus geſtis referretur. præſidem namque Syriæ Cæſennium Pætum jam quidem Veſpaſianus ad eam miſerat; accidit autem ut nondum adeſſet. Re vero diligenter inquiſita Collega reperiebat veritatem, & eorum quidem Judæorum quos Antiochus accuſaverat neminem conſcium fuiſſe, omnis autem facinoris auctores exſtitiſſe homines quoſdam improbos ob æris alieni neceſſitatem, ratos, ſi curias & publica tablina incendiſſent, fore neminem à quo appellarentur. Et Judæi quidem, ex ſuſpenſis criminationibus futura adhuc exſpectantes, magno timore fluctuabant.

Iſto crimine liberantur.

λη συμφορὰ τοιαύτη· τοῦτ' οὖν ἀφηγεῖσθαι ὁ πιχείρησαντες, ἃ τούτοις διεξέλθομεν. ἐπεὶ γὰρ συνέβη καταφλεχθῆναι τὰ τετράγωνα ἀγορᾶν, ἀρχεῖά τε καὶ [a] γραμματοφυλάκιον, καὶ τὰς βασιλικὰς, μόλις τε ὁ πῦρ ἐκαλύθη μὴ πολλῆς βίας ὅλῃ πᾶσαν τὴν πόλιν διαφθείρειν, τούτων Αντίοχος τὴν τάξιν Ιουδαίων κατηγόρει· καὶ τοὺς Αντιοχεῖς, εἰ καὶ μὴ πρότερον εἶχον τοιοῦτοις αὐτοὺς ἀπεχθῶς, [b] τάχιστα τῇ διαβολῇ τοῦδε τοῦ ἔργου συμβεβηκότος παραχὴν ὑπαχθέντας, πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν προϋπηργμένων τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις, πιστεύειν παρεσκίασαν, ὡς μόνοι ἐκ ἐπ' αὐτοὺς ὁ πῦρ ὁρμήθειεν ὑπὸ τῶν Ιουδαίων ἐφορμώντων, καὶ καθάπερ ἐμμανεῖς γεγονότες μετὰ πολλῆς [c] ποὸς ὀργῆς πάντες ὅλοι τοὺς διαβεβλημένους ὥρμησαν. μόλις δ' αὐτοῖς ἐδυνήθη τὰς ὁρμὰς ὅλοχειν, [d] Κέστος Κολλήγας τις, πρεσβευτὴς, ἀξιῶν ὅλοτρέφαι Καίσαρι διαλεχθῆναι περὶ τῶν γεγονότων. ἦν δὲ ἡγεμονεύων τῆς Συρίας [e] Καισέννιος Παῖτος ἤδη μὲν Οὐεσπασιανοῦ ἐξαπεστάλκει, συμβαίνει δὲ παρεῖναι μηδέπω. πυθόμενος δ' ὅλιγωρῆσαι τῆς ζητήσεως ὁ Κολλήγας, ἐξεῦρε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν μὲν αἰτίαν ὑπ' Αντιόχου λαβόντων Ιουδαίων, Ιουδαίους δ' ἐκανώσαντας, ἅπαν δὲ τὸ ἔργον ἐπαρξαι ἀνθρωποί τινες ἀλιτήριοι, διὰ χρέων [f] ἀνάγκας, νομίζοντες, εἰ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ δημόσια καταπρήσαι [g] γράμματα, τὸν [h] ἀπαιτήσεως ἀπαλλαγὴν ἕξειν. Ιουδαίους μὲν ὅτι, μετεώρους τοῖς αἰτίαις ὄντας μᾶλλον ἢ πεπεισμένους, ἐν φόβοις καλεπῶς [i] ἐπεστάλευτο.

CAP. IV.

XXII.

ΚΕΦ. δ'.

Quomodo Veſpaſianum urbs Roma ſuſcipiebat. Et quo pacto Germani poſt defectionem à Romanis iterum ſubjugati erant: & Sarmatæ, poſt incurſionem in Myſiam, ſedes ſuas repetere compulſi erant.

Veſpaſiani in Italiam adventus.

TItus autem Cæſar, de patre ſibi allato nuncio, quod univerſis quidem Italiæ civitatibus gratus optatuſque veniſſet, maxime vero quod Roma multa cum alacritate & ſplendore eum ſuſcepiſſet, magna lætitia animique voluptate perfunditur, curis de eo quam ſuaviſſime liberatus. Veſpaſianum enim, etiam cum longe abeſſet, omnes per Italiam homines, tanquam venientem, animo complectebantur, exſpectationem *illius* ex vehementi deſiderio pro adventu habentes, nullaque neceſſitate adacti ſuam erga ipſum benevolentiam præſtantes. Nam & ſenatus, memor calamitatum, quas ex principum mutatione acceperat, expetebat imperatorem ſuſcipere, ſenectutis gravitate bellicorumque geſtorum maturitate decoratum, cujus eminentiam ſolummodo ſubditis in ſalutem fore noverat. Quin & populus, malis inteſtinis attritus, magis adhuc ſtudebat ejus adventui: tunc fore exiſtimans ut à calamitatibus quidem pro certo liberaretur, ſecuritatem vero cum opulentia recepturum eſſe perſuaſus. At præcipue milites ad eum reſpiciebant; ut qui maxime bellorum ab eo præclare geſtorum

ὅπως Οὐεσπασιανὸν ἐδέξατο ἡ Ρώμη. καὶ ὡς Γερμανοὶ Ρωμαίων ἀποστάντες αὖθις ὑπετάγησαν· καὶ οἱ Σαρμάται, καταδραμόντες Μυσίαν, εἰς τὰ ἴδια ὑποστρέψαι ἠναγγάσθησαν.

ΤΙτος δὲ Καῖσαρ τὸν περὶ τοῦ πατρὸς ἀγγελίας αὐτῷ κομισθείσης, ὅτι πάσαις μὲν πολεσι [k] ταῖς κατὰ τὴν Ιταλίαν πόλεσιν ἐπῆλθε, μάλιστα δ' ἡ Ρώμη μετὰ πολλῆς αὐτὸν ἐδέξατο προθυμίας καὶ λαμπρότητος, εἰς πολλὴν χαρὰν καὶ θυμηδίαν ἐτράπετο, τὸν περὶ αὐτοῦ φροντίδων ὡς ἥδιστον [l] ἦν ἀπηλλαγμένος. Οὐεσπασιανὸν γὰρ, ἔτι μὲν καὶ μακρὰν ὄντα, πάντες οἱ κατὰ τὴν Ιταλίαν ἄνθρωποι ταῖς γνώμαις περιῆπτον ὡς ἥκοντα, καὶ προσδοκίαν ἐκ τοῦ πάνυ θέλειν ἄφιξιν αὐτοῦ νομίζοντες, καὶ πάσης ἀνάγκης ἐλεύθεραν πρὸς αὐτὸν ἔχοντες εὔνοιαν. τῇ τε γὰρ βουλῇ κατὰ μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἐν ταῖς τῶν ἡγεμόνων μεταβολαῖς συμφορῶν, εὐκλεᾶ τὸν ὑποληφθῆναι ἡγεμόνα, γήρως σεμνότητι καὶ πράξεων ἀκμῇ [m] πολεμικῶν κεκοσμημένον, ᾧ τιμὴ ὑπερέχειν, πρὸς μόνην ἀπέβλεπε τιμὴν τὸν ἀρχόμενον σωτηρίαν ἐσομένην. καὶ μὴν ὁ δῆμος ὑπὸ τοῦ ἐμφυλίου κακῶν πεπεισμένος ἔτι μᾶλλον ἐλθεῖν αὐτὸν ἐσπευδε· τότε δὲ βεβαίως μὲν ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν συμφορῶν [n] ὑπελαμβάνων, ὑπολήψεσθαι δὲ τὴν ἄδειαν μετὰ τῆς εὐετηρίας πεπιστευκώς. ἐχαρέτισε δὲ ὁ στρατιωτικὸν εἰς αὐτὸν ἀφιέρωμα μάλιστα γὰρ ὅτου τοῦ [o] κατορθωμένου αὐτῷ πολέμου, ἐγκ-

a Χαρτοφυλάκιον Big. & Zonar. b Τάχιστα ὧν τῇ δ. Big. c Τινὸς Big. d Ita ex conjectura. in libris vitiose Κολλήγας vel Κολλίγας. e Sic legendum ex veteri nummo, cujus meminit Cl. Spanhemius in Diſſert. de Præſt. num. p. 570. antea erat Κεστίου Πίετου. f Ita Big. Vat. Voſſ. & Zonar. ἀνάγκης in Editis Aliiſque. g Γραμματεῖα Zonar. h Εἰσπραξίων Zonar. i Ἀπεστάλθαι Voſſ. & Zonar. k Ταῖς περὶ τὴν Ιταλίαν Big. l Illud ἦν non agnoſcit Voſ. m Ita Big. Voſ. & Rmſ. πολεμικῶν in Editis Aliiſque. n Ὑπελάμβανον Big. ὑπελάμβανον Vat. & Bod. o Al. κατορθωμένου.

a Ita

ἐγίνωσκον τὸ μέγεθος. ὁ ἀπειρίας δὲ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων καὶ ἀναισθησίας πεπιφραμένοι, πολλῆς μὲν αὐχμώσης αὐτοὺς ἐπεθύμουν ἀπαλλάξαι, τὸ μόνον δὲ καὶ σῶζειν αὐτοὺς καὶ κοσμεῖν δυνάμενον ἀπολαβεῖν ἠυχοντο. τοιαύτης δ' εὐνοίας ἐξ ἁπάντων ὑπαρχούσης, τοῖς μὲν κατὰ τὰς ἀξιώσεις προσήκουσι τὸν ἀνδρῶν ὄγκον ἔτ' ἀνεκτὸν οὐκ ἀναμένειν, ἀλλὰ πρόσωπα τὸν Ῥώμης αὐτῷ προεντυχεῖν ἔσπευδον. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων τις ἠνείχετο τὸν ὑποτύξεως τὴν ἀναβολὴν, ἀλλ' ὅπως ἐξεχέοντο πάντες ἀθρόοι, καὶ πᾶσιν εὐπορώτερον καὶ ῥᾷον ἐδόκει καὶ μένειν ὃ ἀπιέναι, ὡς καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν τότε πρῶτον ὑπὲρ ἑαυτῆς λαβεῖν ὀλιγανθρωπίας ἄμοιρον [a] ἡδίαν. ἦσαν γὰρ ἐλάττους τῶν ἀπιόντων οἱ μένοντες. ἐπεὶ δὲ προσιὼν ἠγγέλλετο, καὶ τὴν ἡμερότητα τῆς εὐτυξίας αὖ τὴν πρὸς ἑκάστους ἐδήλουν οἱ [b] προελθόντες, ἅπαν ἤδη τὸ λοιπὸν πλῆθος ἅμα γυναιξὶ καὶ παισὶν ὑπὲρ τὰς παρόδους [c] ἐξεδέχετο, καὶ καθ' ὃς γένοιτο παριὼν πρὸς τὴν ἡδονὴν τοῦ θέας καὶ τὸ μειλίχιον αὖ τοῦ ὄψεως παντοίας ἠφίεσ φωνὰς, τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ μόνον ἄξιον ἡγεμόνα τοῦ Ῥώμης [d] ἀποκαλοῦντες. ἅπασα δ' ἡ πόλις ὡς νεὼς ἦν, στεφανωμάτων καὶ θυμιαμάτων ἀνάπλεως. μόλις δ' οὕτω πλήθους τοῦ περὶ αὐτὸν ἰσαμένου δυνηθεὶς εἰς τὸ βασίλειον ἐλθεῖν, αὐτὸς μὲν τοῖς ἔνδον θεοῖς, θυσίας τε ἀφίξεως χαριστηρίους ἐπετέλει. [e] πέμπει δὲ τὰ πλήθη πρὸς εὐωχίαν, καὶ κατὰ φυλὰς, καὶ γένη, καὶ γειτονίας πομπεύοντες τὰς ἑστιάσεις, ἠυχοντο τῷ Θεῷ σπένδοντες, [f] αὐτόν τ' ὀπὶ πλεῖστον χρόνον Οὐespασιανὸν ὑπομεῖναι τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν, καὶ παισὶν αὖ, καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀεὶ γινομένοις, φυλαχθῆναι τὸ κράτος ἀνανταγώνιστον. ἡ μὲν [g] οὖν Ρωμαίων πόλις, ὅπως Οὐespασιανὸν ὑποδεξαμένη πρῶτον, εὐθὺς εἰς πολλὴν εὐδαιμονίαν ἐπεδίδου.

magnitudinem cognoverant. imperitiam vero aliorum ducum atque ignaviam experti, magna quidem se turpitudine liberari expetebant; eum vero, qui se & servare & cohonestare solus posset, recipere precabantur. Cum autem tanta benevolentia eum prosequerentur omnes, viris quidem dignitatis eminentioris non amplius tolerandum erat *eum* exspectare, sed longissime à Roma prius se obviam ei dare properabant. Nec tamen aliorum quisquam moras ejus conveniendi ferebat; sed ita simul omnes effundebantur, & universis expeditius & facilius ire quam manere videbatur, ut etiam urbs ipsa tunc primum experiretur jucundam in se hominum infrequentiam. nam qui manebant pauciores erant abeuntibus. Ubi autem eum appropinquare nunciaretur, & humanum mansuetumque ejus cum singulis congressum indicarent ii qui præcesserant, omnis jam reliqua multitudo cum conjugibus ac liberis ad viam eum excipiebant; & ad quos in transitu adveniset, isti ad jucundum illius intuitum & blandum ejus aspectum omne genus voces ediderunt, benefactorem, & servatorem, solumque qui Romæ imperet dignum appellantes. Tota vero civitas templi instar erat, sertis atque odoribus plena. Cum autem vix per circumstantem multitudinem in palatium venire potuisset, ipse quidem Diis penatibus adventus sui gratulatoria sacra celebrabat. Vertunt autem se ad epulas turbæ, perque tribus & cognationes & vicinias convivia agitantes, cum libationibus Deum precabantur, ut & ipsi *Vespasiano*, functo longissima statione mortali, imperium conservaretur; utque filiis ejus eorumque posteris nullis viribus expugnabilis maneret principatus. Et urbs quidem Romana, cum Vespasianum tanta alacritate excepisset, statim in magnam felicitatem proficiebat.

Studium omnium ordinum erga Vespasianum.

Urbs deseritur, civibus Vespasiano obviam eunti bus.

ια'. β'. Περὶ δὲ τούτων [h] ἐπὶ τοῦ χείρονος, ὃν οἷς Οὐespασιανὸς μὲν ἦν ἐν Αλεξάνδρειαν ὢν, Τῖτος δὲ τὴν τῶν Ιεροσολύμων περιήρευε πολιορκίαν, πολὺ μέρος Γερμανῶν ἐκινήθη πρὸς ἀπόστασιν, οἷς καὶ Γαλατῶν οἱ πλησίον [i] συμφρονήσαντες, κοινὴν μεγάλας ἐλπίδας αὐτοῖς συνέθεσαν, ὡς καὶ τὴν Ρωμαίων ἀπαλλαξόμενοι δουλείας. ἐπῆρε δ' αὐτοὺς Γερμανοὺς ἅψασθαι τῆς ἀποστάσεως καὶ τοῦ πολέμου ἐξενεγκεῖν, [k] πρῶτον μὲν ἡ φύσις, ὅσα λογισμῶν ἔρημος ἀγαθῶν, καὶ μικρᾶς ἐλπίδος ἑτοίμως ῥιψοκίνδυνος· ἔπειτα δὲ καὶ μῖσος ὃ πρὸς τοὺς κρατοῦντας, ἐπεὶ μόνοις ἴσασι Ρωμαίοις ὃ γένος αὐτῶν δουλεύειν [l] βιασαμένοις. καὶ μὴν ἀλλὰ μάλιστά γε πάντων ὁ καιρὸς αὐτοῖς θάρσος ἐνεποίησεν. ὁρῶντες γὰρ τοῦ Ρωμαίων ἀρχοῦ ταῖς συνεχέσι τοῦ αὐτοκρατόρων [m] ἀλλαγαῖς ἐν ἑαυτῇ τεταραγμένην, πᾶν τε μέρος τοῦ [n] αὐτοῖς οἰκουμένης [o] πυνθανόμενοι μετέωρον εἶ καὶ κραδαίνεσθαι, τοῦτον σφίσιν αὐτοῖς ἄριστον εἶναι τοῦ ἐκείνων κακοπραγίας καὶ σφίσιν καιρὸν φίλτατον προσηδάφισαν. ἐσῆγον δὲ τὸ βούλευμα, καὶ ξυνῆγας αὐτοὺς ταῖς ἐλπίσιν ἐτύφων, [p] Κλασσικός τις

XXIII. *Germani rebellant.*

2. Jam vero ante hæc tempora, quibus Vespasianus quidem apud Alexandriam erat, Titus vero Hierosolymorum obsidioni incumbebat, magna pars Germanorum ad defectionem incitata est: quibuscum etiam Gallorum proximi una conspirantes, magnam in commune spem illis afferebant, fore ut Romanorum dominatu liberarentur. Ipsos autem Germanos ad defectionem moliendam bellumq; inferendum extulit natura quidem primo, bonis consiliis vacua, & parva cum spe ad periclitandum projecta; deinde vero & odium adversus dominantes, quoniam solis sciunt gentem suam vi coactam servire Romanis. Veruntamen maxime omnium tempus eis fiduciam dedit. Nam cum viderent Romanorum imperium ex crebris imperatorum mutationibus intestina seditione turbatum, omnemque his subditam orbis terrarum partem pendere ac nutare inaudirent, hoc sibi optimum tempus ex illorum rebus adversis atque discordiis oblatum esse putaverunt. Hujus autem consilii auctores erant, & hujusmodi spe eos efferebant Classicus quidam & Vi-

Præcipui rebellant.

a Ita cum *Ruf.* ἰδίας *Voss.* ἰδίαν in *Editis Aliisque.* b Ita *Big.* προσιόντες in *cæteris.* c Ἐξεδέχοντο *Voss.* d Ἀνακαλοῦντες *Big.* e Προτίθενται *Bod.* f Αὐτὸν τὸ πλεῖστον χρόνον *Big.* g Illud οὖν non agnoscit *Big.* nec legisse videtur *Ruf.* h Ἐν deest *Big. Voss.* & *Ruf.* i Συμφωνήσαντες *Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* πρώτη in *Editis Aliisque.* l Βιασαμένοις *Big.* m Ἐναλλαγαῖς *Bod.* n Αὐτῷ *Big.* o Πυνθόμενοι *Voss.* p De Classici à Romanis defectione *Tacit.* in *Hist.* l. IV. c. LVII.

lionis auctores Claſſicus & Vitellius.

& Vitellius, principes inter illos; quos olim quidem hoc rerum novarum deſiderio teneri manifeſtum erat, ea opportunitate autem ad audendum inducti, animi *ſui* ſententiam palam fecerunt: jamque multitudinis alacritate geſtientis periculum facturi erant. Verum cum magna pars Germanorum ad defectionem conſenſiſſet, & cæteri ab illis non diſſenſiſſent, Veſpaſianus, quaſi divina providentia, ad Petilium Cerealem, qui prius Germaniam imperio rexerat, literas mittit, quibus eum conſulem declaravit, juſſitque ad Britannias adminiſtrandas proficiſci. Igitur dum ille quò

Petilius Cerealis Germanos comprimit.

juſſus erat abire pararet, audita rebellione Germanorum, eos jam congregatos acie inſtructa adortus eſt, & magnum illorum numerum in pugna interficit, & ad ſobrietatem depoſita amentia compulit. Sed etiamſi ille ad ea loca non citius perveniſſet, tamen haud multo poſt ſupplicia erant luituri. Nam ut primum defectionis eorum nuncium acceperant

Domitiani contra Germanos expeditio.

Romæ, Domitianus Cæſar hoc audito, non ſicut alter illa in ætate (nam adoleſcentulus admodum erat) rem tantæ magnitudinis aggredi dubitabat: ſed à patre habens ingenitam fortitudinem, & ſupra ætatem exercitatus, illico in barbaros expeditionem faciebat. Illi vero, ad rumorem de incurſu conſternati, præ metu ſe ſubmiſerunt, lucrum *hoc ex ea re maximum* nacti, quod ſine clade *& calamitate* priſtino jugo ſubjicerentur. Omnibus itaque circa Galliam ita ut oportuit, à Domitiano ordinatis, ut non facile unquam res illic iterum turbarentur, clarus atque inſignis, rebus quidem præclare geſtis ætatem ſuperantibus, patris vero gloriæ convenientibus, Romam reverſus eſt.

Sarmatarum in provinciam Romanorum irruptio.

3. Simul autem iiſdem diebus cum ſupradicta Germanorum defectione fama Scythici auſûs ad Romanos perlata eſt. Nam qui è Scythis appellantur Sarmatæ, magna multitudine, clam quidem Iſtrum tranſgreſſi ſunt in Myſiam; deinde vero cum & vi magna, & graves ob inſperatum omnino adventum, Romanos adorti eſſent, multos eorum, quos in præſidiis offenderunt, interficiunt, & conſulare

Fonteji Agrippæ cædes.

rem legatum Fontejum Agrippam, qui his obviam iverat, fortiter pugnantem occidunt; & in ſubjectam regionem omnem incurſus fecerunt, omnia populantes in quæ inciderint. Veſpaſianus autem, cum ea quæ facta erant & Myſiæ vaſtationem accepiſſet, Rubrium Gal-

Rubrius Gallus contra Sarmatas miſſus.

lum mittit, de Sarmatis pœnas ſumpturum: à quo multi quidem eorum in prœliis ceciderunt, qui vero ſalvi evaſerunt timore perculſi domum ſe recipiebant. Huic autem bello cum finem impoſuiſſet exercitûs dux, etiam ſecuritati in poſterum proſpexit. nam pluribus & majoribus præſidiis loca circundedit, ut barbari nullo plane modo *Iſtrum* tranſgredi poſſent. Et bellum quidem Myſianum ita celeriter finitum eſt.

ὑ [a]Οὐιτέλλιος, τ' περὶ αὐτοῖς ὄντες [b]ἡγεμόνων, οἱ δηλον μὲ ὡς ὐκ μακρῆ ταύτης ἐφίεντο τ νεωτεροποιίας, ὑπὸ δ' χαρᾶ δὴ θαρσῆσαι προσαχθέντες, τ' αὐτῶν γνώμιν ἐξέφηναν· ἔμελλον δὲ προθύμως [c]ἀγωνιεμένοις τ' πεῖραν τοῖς πλήθεσι προσφέρειν. πολλῆ δὲ μέρος ἤδη τ Γερμανῶν τ' ἀπόστασιν ἀναμολογικότος, ὑ τ' ἄλλων ὐκ ἂν δίχα φρονησάντων, ὥσπερ ἐκ δαιμονίᾳ προνοίας Ούεσπασιανὸς πέμπτ χάμμαλα [d]Πετιλίῳ Κερεαλίῳ [e]ὃ πρότερον ἡγεμόνι Γερμανίας γενομένῳ, [f]τ' ὕπατον δηδὸς τιμὴν, ὑ κελεῦσαν [g]ἄρξαλα Βρεττανίας ἀπιέναι. παρασκευαζόμενος δὴ ἐκεῖνος ὅπως προστετάκλο, ὑ τὰ περὶ τ' ἀπόστασιν τ Γερμανῶν πυθόμενος, ἤδη συνειλεγμένους αὐτοὺς ὁπλίσιον ὑ παταξάμενος, πολύ τε πλῆθος αὐτῶν ἀναιρῆ κτ' τ' μάχη, ὑ τ' ἀνοίας παυσαμένους ἠνάγκασε [b]σωφρονεῖν. ἔμελλον δὲ, καὶ κακέινῳ μὴ ῥᾴθυμον εἰς τοὺς τόπους παραλόγους, δίκην ὐκ εἰς μακρὰν ὑφέξειν. πίπτει γὰρ πρῶτον ἡ [i]περὶ τ' ἀπορίαν αὐτῷ ἀγγελία τῇ Ρώμῃ προσπίπτει, Δομετιανὸς Καῖσαρ πυθόμενος, ὐχ ὡς ἂν ἕτερος ἐν τούτῳ τ ἡλικίας, νέος γὰρ ἦν ἔτι παντάπασι, τηλικοῦτον ἄραλ μέγεθος πραγμ' ὤκνησεν· ἔχων δὲ παλρόθεν ἔμφυτον τ' ἀνδραγαθίαν, ὑ τελεωτέραν τ' ἄσκησιν τ ἡλικίας πεποιημένος, ὁπὸ τοὺς βαρβάρους εὐθὺς ἤλασεν. οἱ δὲ πρὸς τ' φήμην τ ἐφόδου καταπεσόντες, ἐπ' αὐτῷ σφᾶς αὐτοὺς ἐποίησαν [k]μ' ὀλίγ φόβου, κέρδος [l]εὑράμενοι ὃ χωρὶς συμφορᾶς ὑπὸ τ αὐτὸν πάλιν ζυγὸν ὑπαχθῆναι. πᾶσιν οὖν [m]ὁπλίσεις τοῖς περὶ τ Γαλατίαν τάξιν τ' προσήκων Δομετιανὸς, ὡς μηδ' αὖθις ἂν ποτε ῥᾳδίως ἔτι [n]τάχ' ταραχθῆναι, λαμπρὸς ὑ περίβλεπτος, ὁπὸ χρείττοσι μὲ τ ἡλικίας, πρέπουσι δὲ τῷ πατρὶ κατορθώμασιν, εἰς τ' Ρώμην ἀνέζευξεν.

γ'. Τῇ δὲ [o]προκειμένῃ Γερμανῶν ἀποστάσει κ τ' ἐπὶ ς'. ταὐτὰς ἡμέρας ὑ Σκυθικὸν τόλμημα περὶς Ρωμαίους συνέβραμεν. οἱ γὰρ καλούμενοι Σκυθῶν Σαρμάται, πολὺ πλῆθος ὄντες, ἄδηλοι μὲ τ' Ἴστρον ἐπεραιώθησ εἰς τὴν Μυσίαν, [p]ἔπειτα δὲ πολλῇ τε βίᾳ, καὶ χαλεποὶ μᾶλ ὄ παντάπασιν ἀνέλπιστον τ' ἐφόδου προσπεσόντες, πολλοὺς μὲ τ' ὅπλ τ φρουρᾶς Ρωμαίων ἀναιροῦσι, καὶ τ' προσβύτην ὢν ὑπατικὸν [q]Φοντήϊον Ἀγρίππαν ὑπαντάσαντα καρτερῶς μαχόμενον κτείνουσι, τ' δ' ἐπικειμένην χώραν ἅπασαν καταπίπτουσι, ἅρπαγες καὶ φόνους ὅπῃ περιπίπτοιεν. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὰ γεγενημένα καὶ τ' ὑβρισθεῖσαν τ Μυσίας πυθόμενος, [r]Ῥούβριον Γάλλον ἐκπέμπει, δίκην ὁπλισόμενα τοῖς Σαρμάταις· ὑφ' ὧν πολλοὶ μὲ αὐτῷ ἐν τοῖς μάχαις ἀπέθανον, ὁ δὲ περισωθὲν μ' ὀλίγ εἰς τ' [s]οἰκείαν διέφυγε. τούτῳ δὲ τῷ πολέμῳ τέλος ὁπλίσας ὁ στρατηγὸς, καὶ τῆς εἰς ὃ μέλλον ἀσφαλείας πρόνοησε. πλείοσι γὰρ καὶ μείζοσι φυλαχῶς τ τόπον διέλαβεν, ὡς μηδὲ τοῖς βαρβάροις τῷ Ἴστρῳ τελέως ἀδύνατον. ὁ μὲν οὖν περὶ τὴν Μυσίαν πόλεμ@ ταχεῖαν ὅπως ἔλαβε τ' κέλευσιν.

[a] Ita *Big.* Οὐιτέλλ@ *Voſſ.* Οὐιτέλλος *Bod. & Vat.* Βιτέλ@ in *Editis Aliiſque.* in *Ruſini* verſione *Civilis*, cujus defectionis meminit *Tacitus* in *Hiſt.* l. IV. c. XXXV. *Ballis* tamen dicitur in *Vett. Ruſini libris.* [b] Ηγεμόνες *Bod.* [c] Sic *MSS.* Ἀγωνιῶμαι in *Editis.* [d] Vide *Tacitum* in *Hiſt.* l. IV. c. LXVIII. Βιλλέλλῳ perperam in aliquot *MSS.* [e] Τῷ πρ. *Big. Vat. & Voſſ.* [f] Id eſt, τὴν ὑπατικὴν ἀρχήν. ſic apud *Herodianum* habemus τὴν ὕπατον ἀρχήν. [g] Ἀρξοντα *Big. Vat. & Gall.* [h] Ita *Big. & Ruf.* φρονεῖν in *cæteris.* [i] Illud περὶ non agnoſcunt *Big. & Vat.* [k] Μετὰ φόβου *Big.* [l] Εὑρόμενοι *Big.* [m] Επιτιθεὶς *Big.* [n] Τὰχιστ' *Big.* [o] Illud προκειμένῃ non agnoſcit *Big.* [p] Ita in *MSS.* ἔπειτα πολλῇ τε βίᾳ in *Editis.* [q] De eo *Tacitus* in *Hiſt.* l. III. c. XLVI. [r] Hujus meminit etiam *Tacitus* in *Hiſt.* l. II. c. 21. & c. 99. [s] Οἰκίαν *Big.* quo modo forſan & *Ruf.*

K E Φ.

ιγ'. ΚΕΦ. ε'.

Περὶ δ ποταμῦ Σαββατικῦ, ὃν κατὰ τὴν πορείαν ἀφ' ἧς Συρίαν θεᾶται Τῖτος. καὶ ὅπως Ἀντιοχεῖς κατὰ Ἰουδαίων πρεσβεύσαντες Τίτῳ παρηκούσθησαν. περί τε θριάμβου Τίτου καὶ Οὐεσπασιανοῦ.

CAP. V. XXIV.

De fluvio Sabbatico, quem in itinere per Syriam conſpicit Titus. Et quomodo Antiocheni, Tito ſupplicantes contra Judæos, repulſam paſſi ſunt. Deque triumpho Titi & Veſpaſiani.

ΤΙτος δὲ Καῖσαρ, χειμῶνι μὲν τινα διέτριψεν [a] ὀλίγον Βηρυτῷ, καθὰ προεφθέγμεθα. ἐκεῖθεν δ' ἀναζεύξας, καὶ δι' ὧν ἦγε πόλεων ἡ Συρία, ἐν πάσαις θεωρίας τε σωτελῶν πολυτελεῖς, καὶ τῶν Ἰουδαίων τοῖς αἰχμαλώτοις εἰς ἐπίδειξιν τῆς ἑαυτοῦ ἀπωλείας [b] καταχρώμενος, θεᾶται καθ' ὁδὸν ποταμοῦ φύσιν, ἀξίαν ἱστορηθῆναι. ῥεῖ μὲν γὰρ μέσος Ἀρκαίας τῆς Ἀγρίππα βασιλείας καὶ Ῥαφανάας, ἔχει δὲ θαυμαστὴν ἰδιότητα. [c] πολὺς γὰρ ὢν ὅτε ῥεῖ καθ' ὁδὸν φορᾷ τε γαλαῶδης, ἔπειτα δὲ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων ἓξ ἡμερῶν ἀριθμὸν, ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον. εἶθ' ὥσπερ ὑδατίνης γενομένης μεταβολῆς, ὅμοιος καθ' ἑβδόμην ἐκδίδωσι, καὶ ζωτικῶ ἀεὶ τῇ τάξει ἀκριβῶς τετήρηκε. θεν δὴ καὶ Σαββατικὸν αὐτὸν κεκλήκασιν, ἀπὸ τῆς ἱερᾶς τῶν Ἰουδαίων ἑβδόμης ὥρας ὀνομάσαντες.

ΤΙtus vero Cæſar aliquandiu quidem Beryti commoratus eſt, ut jam ante diximus. Inde autem reverſus, & per omnes quas obiret Syriæ civitates, & magnificentiſſima edens ſpectacula, & Judæorum captivis *in exitii illorum indicium abutens, conſpicit in itinere fluvium, cujus natura digna eſt quæ memoretur. Labitur is medius quidem inter Arcæam regni Agrippæ *urbem* & Raphanæas; mirabilem autem proprietatem habet. Nam cum fit copioſus quando fluit, nec in lapſu ſegnis, poſtea vero totus à fontibus deficiens per ſex dierum ſpatium ſiccum alveum oculis ſpectandum præbet. Deinde, ac ſi nullam mutationem paſſus fuiſſet, die ſeptimo ſibi ſimilis fluit. Atq; hunc ordinem exacte ſemper *ab eo* ſervari obſervatum eſt: unde ſane & Sabbaticum eum appellant, à ſacra apud Judæos die VII^a^ ita *eum* nominantes.

Titus Beryto proficiſcitur & paſſim ludos edit.

Fluvius Sabbaticus.

ιδ'. β'. Ὁ δὲ τῶν Ἀντιοχέων δῆμος, ἐπεὶ πλησίον ὄντα Τίτου ἐπωφάνοντο, μένειν μὲν οὐτος τειχῶν ὑπὸ χαρᾶς οὐχ ὑπέμενον, ἐπεσεύοντο δ' ὅτι τὸν ὑπάντιον, καὶ τεσσαράκοντα σταδίων [d] ὅτι πλέον προῆλθον, οὐκ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ [e] γυναικῶν πλῆθος ἅμα παισὶ, τῆ πόλεως ἐκχεόμενοι. καὶ περιδεῶς ἐθεάσαντο προσιόντα, καθ' τὸν ὁδὸν ἑκατέρωθεν [f] καθεστῶτες, τάς τε δεξιὰς προτεινόμενοι προσαγορεύοντες, καὶ παντοίοις [g] ὀνόμασι χρώμενοι [h] συνεπέστρεφον. συνεχὴς δ' ἦν αὐτῷ καθ' πᾶσαν ἅμα ταῖς εὐφημίαις δέησις, ἐκβαλεῖν τῆς πόλεως τοὺς Ἰουδαίους. Τῖτος μὲν οὖν οὐδὲν ὑπέδωκε τοῖς [i] ζωτικὴν τὴν δέησιν, ἀλλ' ἡσυχῇ τὰ λεγόμενα ἐπήκουεν. ἐπ' ἀδήλῳ δὲ [k] ὅ τι φρονῶν καὶ τί ποιήσων, πολὺς καὶ χαλεπὸς τοῖς Ἰουδαίοις ὁ φόβος ἦν. οὐδὲ γὰρ ἐπέμεινεν ὁ Ἀντιοχείᾳ Τῖτος, ἀλλ' εὐθὺς ὅθι ὁ Ζεῦγμα, ὃ τῆ Εὐφράτην, συνέτεινε τὴν πορείαν· ἔνθα δὴ, καὶ παρ' ὃν Πάρθων βασιλέως Βολογέσου πρὸς αὐτὸν ἦκον, στέφανον χρυσοῦν ὅτι τῇ τῶν Ἰουδαίων νίκῃ κομίζοντες. ὃν δεξάμενος εἱστία τοὺς βασιλικοὺς, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπανέρχεται. ἡ δὲ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀντιοχέων πολλὰς ποιησαμένων δεήσεις, [l] ἐλθεῖν εἰς τὸ θέατρον αὐτοῖς, οὗ ᾧ πᾶν ὁ πλῆθος ἠθροισμένον ἐξεδέχετο, φιλανθρώπως ὑπήκουσε. πάλιν δ' αὐτοῖς

2. Antiochenſium autem populus, audito Titum *urbi* appropinquare, manere quidem intra mœnia præ gaudio non ſuſtinebant, obviam autem ei egredi properabant, & ad ſtadium uſque triceſimum & amplius progreſſi ſunt, non modo viri, ſed etiam feminarum multitudo cum liberis, ex urbe effuſi. Et cum appropinquantem vidiſſent, ex utroque viæ latere ſtantes & dextras inter ſalutandum tendebant, variiſque ominibus eum excipientes cum ipſo revertebantur. Omnibus autem acclamationibus continuo miſtæ erant preces de Judæis urbe pellendis. Et Titus quidem huic precationi nihil indulſit, ſed tacite quæ dicebantur audiebat. Judæi autem, incerti quid ſentiret, quidve facturus eſſet, magno & triſti metu tenebantur. neque enim commoratus eſt Antiochiæ Titus, ſed è veſtigio ad Zeugma, *oppidum* ad Euphraten ſitum, iter contendit: ubi miſſi *quidam* à Vologeſo rege Parthorum ad eum veniebant, cum aurea corona, victoriam Judaicam ei gratulantes. qua accepta, convivio regios adhibebat, atque inde Antiochiam regreditur. Senatu autem & populo Antiochenſi multis precibus eum obſecrantibus, ut in illorum theatrum veniret, ubi omnis eum multitudo congregata exſpectabat, humaniſſime illis obſequutus eſt. Rurſus autem iiſdem

Titus venit Antiochiam.

Aurea corona ad Titum miſſa à Vologeſo rege Parthorum.

a Ἐν πόλει Βηρυτῷ *Big.* *b* Ἀποχώμενος *Big. Voſſ. Bod. Gall. & Vat.* c Ita in *MSS.* tam *Græcis* quam *Latinis Rufini.* nec dubitat *Caſaubonus* (in *Exerc.* c. *Baronium*, p. 444. *Edit. Lond.*) quin locus corruptus ſit, quod & Rabbini *Joſepho* adverſentur, qui ſeptimo die flumen quieſcere contendunt, & contra eum faciat *Plinius* in *Nat. Hiſt.* l. 31. c. 11. quare locum in hunc modum reſtituit: πολὺς γὰρ ὢν ὅτε ῥεῖ καθ' ὁδὸν φορᾷ τε χαλαιᾷ· ἓξ ἡμερῶν ἀριθμὸν, ἔπειτα δὲ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων, ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον· εἶθ' ὥσπερ ἀδημιᾶς γενομένης μεταβολῆς, ὅμοιος καθ' ἑβδόμην ἐκδίδωσι, καὶ ζωτικῷ ἀεὶ τῇ τάξει ἀκριβῶς τετήρηκε. *nam quum ſit magnus quando fluit, feraturque impetu non leni per ſpatium ſex dierum, poſtea totus ab ipſis fontibus deficit & die ſeptima ceſſat præbetque alvei locum oculis ſpectandum, qui eſt ſiccus: deinde, quaſi nulla facta eſſet mutatio poſt diem ſeptimum erumpit.* Verum *Cuperus* (in *notis* ad *Lactantium*) paulo aliter, ὁ χολαῖος ἓξ ἡμερῶν ἀριθμὸν, ἔπειτα δὲ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων, ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον· εἶθ' ὥσπερ ἀδημιᾶς γενομένης μεταβολῆς, ὅμοιος καθ' ἑβδόμην ἐκδίδωσι, *feraturque impetu non leni per ſpatium ſex dierum; inde totus ab ipſis fontibus deficiens, ſiccum præbet ſpectandum alveum: & hinc quaſi nulla facta eſſet mutatio, ſimilis poſt ſeptimum diem erumpit.* Quin & ſic legi poteſt, ὁ χολαῖος ἓξ ἡμερῶν ἀριθμὸν, ἔπειτα ἓξ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων καθ' τὸν ἑβδόμην ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον. εἶθ' ὥσπερ ἀδημιᾶς γενομένης μεταβολῆς ὅμοιος καθ' τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι. Vel hoc modo, ἔπειτα ἓξ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων καθ' ἓξ ἡμερῶν ἀριθμὸν ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον· εἶθ' ὥσπερ ἀδημιᾶς γενομένης μεταβολῆς ὅμοιος καθ' τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι. Vide *Fullerum* in *Miſcell. Sacr.* l. 1. c. IX. *Cunæum* in lib. II de *Rep. Hebr.* c. XXII. & *Colomeſium* in *Opuſculis*, c. XXV. cum quo confer *Gaudentium* in *notis* ad *Mich. Pſellum* de *Operationibus Dæmonum*, p. 114. *d* Ἐπὶ πλέον *Big.* *e* Γυναικῶν *Big.* *f* Παρεστῶτες *Big.* *g* Εὐφημίσμασι *Voſſ.* *h* Συνεπέστρεφον *Voſſ.* *i* Illud τοῦτον non agnoſcit *Big.* *k* In *Big.* & *Voſſ.* τῷ τί φρ. *l* Εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ θέατρον, οὗ ᾧ *Big.* * Ad oſtentationem cladis eorum, *Ruf.*

Titi æquitas in Judæos Antiochenos.

iisdem vehementer admodum instantibus, & crebro postulantibus, ut Judæos urbe pelleret, dextre illis respondit, dicens: "At patria illorum, quò revertendum Judæis esset, eversa est, "neque ullus locus est in quo recipiantur." Ad aliam itaque petitionem convertuntur Antiocheni, priore frustrati. Rogabant enim ut æneas tabulas, quibus jura Judaïca inscripta erant, ipse tolleret. Verum ne id quidem Titus eis concessit, sed Judæos Antiochenos, omnia quæ prius habuerant in regione, tenere passus, ad Ægyptum discedebat. Cumque in itinere

Titus misericordia movetur, desolata Hierosolyma intuitus.

Hierosolyma venisset, tristemque solitudinem cum antiquæ civitatis splendore compararet, disjectorumque operum magnitudinem & veterem pulchritudinem in memoriam revocaret, miseratus est excidium civitatis, non sicut alius *forsan* fecisset cum exsultatione, quod talem ac tantam vi expugnasset: verum, *multa* aliquoties imprecatus defectionis auctoribus, quique in causa fuerant ut hujusmodi pœna urbi infligeretur, ita palam testatus est, se nequaquam velle virtutem suam ex punitorum calamitate clarescere. Ingentis autem urbis opulentiæ magna adhuc pars etiam in ruinis reperiebatur. nam multa quidem Romani effodiebant, plura vero ex captivorum indicio auferebantur, aurum atque argentum, aliaque instrumenta pretiosissima, quæ possessores ob incertam belli fortunam terræ mandarant.

Titus legiones remittit.

3. Titus vero propositum iter ad Ægyptum faciens, emensaque velociter solitudine, Alexandriam perveniebat: decretoque in Italiam navigare, ex duabus legionibus, quæ illum comitabantur, utramque unde venerant remisit, quintam quidem in Mysiam, decimam vero quintam in Pannoniam. Captivo-

Captivi servati ad triumphum.

rum autem duces, Simonem quidem & Joannem, & alios numero ad septingentos viros, quos proceritate & elegantia corporum præstantes elegerat, statim in Italiam transportari jussit, eo animo ut illos in triumphum adduceret. Peracta vero ut volebat navigatione, similiter quidem Roma eum suscipere gestiebat, eique obviam ire studebat ac patri. Tito autem maximum in splendorem cedebat, quod pater ei obviam veniret eumque susciperet. Civium vero multitudini divinam quandam lætitiam afferebat, quod jam videret tres ipsos in unum locum convenisse. Non multis autem diebus post, unum & communem triumphum agere ob res prospere gestas statuerunt, quamvis utrique senatus proprium decreverat. Cumque jam ante declarata esset dies, qua processura erat pompa victoriæ, nemo *fere* ex infinita civium multitudine domi remansit. Omnes autem cum exissent, spatium ubi tantum stare possent occupaverant, loco duntaxat, quantus spectandis *imperatoribus* sufficeret, ad transitum necessarium relicto.

Titi adventus Romam.

Ubi & quomodo magistratus

4. Cum autem milites omnes, dum adhuc nox esset, per turmas atque ordines progressi fuissent sub ductoribus suis, & circa januas

σφόδρα λιπαρῶς ἐγκειμένων, καὶ συνεχῶς δεομένων ἐξελάσαι τῆς πόλεως τοὺς Ἰουδαίους, εὔχρηστον ἐποιήσατο τὴν ἀπόκρισιν, εἰπών· "Ἀλλ' ἥγε πατρὶς αὐτῶν εἰς ἣν [a] ἐμβαλεῖν [b] ἐχρὴν "τοὺς Ἰουδαίους ἀνήρηται, καὶ δέξαιτ' ἂν ἡμᾶς αὐτοὺς ἔτι τό-"πος." Ὅθεν δευτέραν ἦν Ἀντιοχεῖς πρέσβεις δέησιν, τὴν προτέραν ἁμαρτόντες. τὰς γὰρ χαλκᾶς ἠξίουν δέλτους ἀνελεῖν αὐτὸν, αἷς γέγραπται [c] τὰ δίκαιώματα τῶν Ἰουδαίων. ὁ μὲν δὴ τοῦτο Τῖτος ἐπέτρεψεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐάσας πάντα τὰ κατὰ χώραν τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ἰουδαίοις ὡς πρότερον [d] ἔχειν, εἰς Αἴγυπτον ἀπηλλάττετο. καὶ τὴν πορείαν τοῖς Ἱεροσολύ- ιε'.
μοις προσελθών, καὶ τὴν [e] λυπρὰν ἐρημίαν βλεπομένην ἀντιθεὶς τῇ ποτὲ τῆς πόλεως λαμπρότητι, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐρρηγμένων καταβασκευασμένων, καὶ τὸ πάλαι κάλλος εἰς μνήμην βαλλόμενος, ᾤκτειρε τὴν πόλεως τὴν ὄλεθρον, καὶ οὐχ ὥσπερ ἄλλος ἄν τις αὐτῶν ὅτι τηλικαύτην εἶλε καὶ τοσαύτην εἶλε κράτος· ἀλλὰ πολλάκις ἐπαρώμενος τοῖς αἰτίοις τῆς ἀποστάσεως ὑπάρξασι, καὶ ζωὴν ὅτι τῇ πόλει τὴν [f] τιμωρίαν γενέσθαι παρασκευάσασιν, ὅτως ἕκαστος ἑαυτῷ οὐκ ἂν [g] ἐθελήσας ἐκ τῆς συμφορᾶς τῶν κολασθέντων γένοιτο τῆς ἀρετῆς αὐτῷ [h] ἐπιφά-νειαν. τὸ δὲ πολλῆς πλήθους τῆς πόλεως ἔτι καὶ τοῖς ἐρειπίοις οὐκ ὀλίγον μέρος [i] ἀνευρίσκετο. τὰ μὲν γὰρ πολλὰ ἀνέσκαπτον οἱ Ῥωμαῖοι, τὰ πλείω δ' ἐκ μηνύσεως τῶν αἰχμαλώτων ἀνηρεῖτο, χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, καὶ τὰ τῶν ἄλλης τιμιώτατα κατασκευῆς, ἄνθρωποι τοῖς κεκλημένοι τοῖς ἀδήλοις τῶν πο-λέμων τύχαις καὶ γῆς ἀποτεθησαυρικέναι.

γ'. Τῖτος δὲ τὴν παρεσκευὴν ποιούμενος πορείαν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ τὴν ἔρημον ἢ τάχιστα διανύσας, ἦκεν εἰς Αλε-
ξάνδρειαν· καὶ πλεῖν ὅτι τῆς Ἰταλίας διεγνωκὼς, δυοῖν αὐτῷ ταγμάτοιν συνακολουθήσοντοιν, ἑκάτερον ὅθεν περ ἀφῖκτο πάλιν ἀπέστειλεν, εἰς μὲν τὴν Μυσίαν τὸ πέμπτον, εἰς Παννονίαν δὲ τὸ πεντεκαιδέκατον. τῶν αἰχμαλώτων δὲ τοὺς μὲν ἡγεμόνας Σίμωνα καὶ Ἰωάννην, τόν τε ἄλλον ἀριθμὸν ἑπτακοσίους ἄνδρας ὑπολέξας μεγέθει τε καὶ κάλλει σωμάτων ὑπερβάλλοντας, προσέταξεν εἰς τὴν Ἰταλίαν αὐτίκα μάλα κομίζεσθαι, βου-λόμενος αὐτοὺς ἐν τῷ θριάμβῳ προαγαγεῖν. ὁ πλοῦ ιε'.
δ' [k] αὖθις καὶ νῦν ἀνυσθέντος, ὁμοίως μὲν ἡ Ῥώμη [l] πρὸς τὴν ὑποδοχὴν εἶχε, καὶ τὰς ὑπαντήσεις, ὥσπερ ὅτι ὁ πατήρ. [m] λαμπρότερον δ' ἐπὶ Τίτῳ, καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ ὑπαντῶν καὶ δεχόμενος. τῷ δὲ πλήθει τῶν πολιτῶν, δαιμόνιόν τινα τὴν χαρὰν [n] παρεῖχεν, ὃ βλέπειν αὐτοὺς ἤδη τοὺς [o] τρεῖς ἐν ταὐτῷ γεγονότας. καὶ πολλῶν δ' ἡμερῶν διελθουσῶν, ἔτι καὶ κοινὸν ἔγνωσαν τὴν ὅτι τοῖς κατορθωθεῖσιν ποιήσασθαι θρίαμ-βον, καὶ γὰρ ἑκατέρᾳ τῇ βουλῇ ἴδιον ψηφισαμένῃ. παρα-δραμοῦσαι δὲ αἱ ἡμέραι, ἐφ' αἷς ἔμελλεν ἡ πομπὴ [p] γενήσεσθαι τῶν ὅπλων, οὐδεὶς οἶκοι καταλέλειπτο τῆς ἀμάχου πληθύος ἐν τῇ πόλει. πάντες δ' ὅπη καὶ σῆναι μόνον ἦν οἷς παρελθυόντες, τοὺς τόπους κατειληφεῖν, ὅσον τοῖς ὀφθησομένοις μόνον εἰς πάροδον ἀναστάσιν καταλι-πόντες.

δ'. Τοῦ δὲ στρατιωτικοῦ παντὸς ἔτι νύκτωρ καὶ λόχους καὶ τάξεις ὑπὸ τοῖς ἡγεμόσι [q] προεξωδευκότος, καὶ περὶ θύρας ὄντος,

a Ἀναχωρεῖν Zonar. *b* Ἐχρῆν ἂν τοὺς Ιουδ. Big. *c* Τὰ δίκαια Zonar. *d* Εἶχον Big. *e* Λυπρὰν Big. *f* Ἐρημίαν Big. *g* Θελήσας Voss. & Big. *h* Τῷ ante ἐπιφάνειαν expunxi auctoritate Cod. Big. *i* Ἀνευρίσκετο Big. *k* Αὐτῶ Big. *l* Πρὸς τὸν Big. *m* Λαμπρότεροι Big. Vat. & Voss. *n* Παρεῖχεν βλέπειν Big. *o* Sc. Vespasianum, Ttum, & Domitianum. *p* Γενέσθαι Big. *q* Διεξωδευκότος Big.

a Ita

ὄντος, ὑ τ̃ ἄτω βασιλείων, [a] ἀλλὰ πλησίον ὅ τ̃ Ἰσιδος ἱερῦ· ἐκ̃ ὧ ἀπεπαύοντο τ̃ ναΐλος ἐκείνης οἱ [b] αὐτοκράτορες· [c] ἐφ' αὐτὴν ἀρχομένην ἤδη τ̃ ἔω, προῆσαν Οὐεσπασιανὸς ὑ Τῖτος, δάφνῃ μ̀ ἐστεφανωμένοι, πορφυρᾶς δ' ἐσθῆτας παλαιὰς ἀμπεχόμενοι, ὑ παρῆσαν εἰς τὰς Ὀκταυίας πομπάτους. ἐνθ̃α δ ἦτο βουλὴ ὑ τὰ τέλη τ̃ ἀρχόντων, οἵ τε ἀπὸ τ̃ τιμημάτων ἱππῆς, ὑ ἄφιξιν αὐτῶν ἀνέμενον. πεποίητο δὲ βῆμα πρὸ τ̃ θυρῶν, δίφροι αὐτοῖς ἐλεφαντίνοι ἐπ' αὐτῷ κεῖνται, ἐφ' οἷς παρελθόντες ἐκαθίσθησ, ὑ ὅ τραπωτικὸν εὐθὺς ἐπευφήμ, πολλὰς αὐτοῖς τ̃ ἀρετῆς μαρτυρίας ἀποδιδόντες ἅπαντες. κἀκεῖνοι χωρὶς ὅπλων ἦσ [d] ἐσθῆσι σηρικῆς, ἐστεφανωμένοι δάφναις. δεξάμενος δ' αὐτοὺς ὁ τ̃ εὐφημίαι Οὐεσπασιανὸς, [e] ἔτι βουλομένων λέγειν, ὅ τ̃ σιγῆς ἐποιήσατο σύμβολον. ὑ πολλῆς ἐκ πάντων ἡσυχίας γενομένης ἀναῤῥάς, ὑ ὅ τ̃ ἐπιβλήματος ὅ πλέον τ̃ κεφαλῆς μέρος ὑπαναλυψάμενος, εὐχὰς ἐποιήσατο τὰς νενομισμένας, ὁμοίως δὲ ὑ Τῖτος ἠύξατο. μ̃ δὲ τὰς εὐχὰς, εἰς κοινὸν ἅπασιν Οὐεσπασιανὸς βραχέα διαλεχθείς, τοὺς μ̀ στρατόπεδα [f] ἀπέλυσεν· ὅτι ὅ νενομισμένον ἄριστον αὐτοῖς ὑπὸ τ̃ αὐτοκρατόρων [g] ἐπεσκεύαστο πρὸς δὲ τ̃ πύλῃ αὐτὸς ἀνεχώρ, ἦ, ὅπῃ ὅ πόμπιμος δι' αὐτ̃ ἀεὶ τοὺς θριάμβους, τ̃ θεοσημείας [h] ἀπ' αὐτοῦ τεύξ̃ων. ἐνθ̃α [i] πρόφης τε προαπεστάλη, ὑ τοὺς θριαμβικοὺς ἐσθῆτας ἀμφιασάμενοι, τοῖς τε παρεσκευασμένοις τ̃ πύλῃ θύσαντες θεοῖς, ἔπεμπον τ̃ θρίαμβον, διὰ τ̃ θεάτρων [k] διεξελαύνοντες, ὅπως ὦσι τοῖς πλήθεσιν ἡ θέα ῥᾴων.

ζ'. ε'. Ἀμήχανον δὲ χρ̃ ἦ ἀξίαν εἰπεῖν τ̃ θριαμβ̃ ἐκείνου τὸ πλῆθος, ὑ ἦ μεγαλοπρέπειαν ἐν ἅπασιν, οἷς ἄν τις ἐπιστήσει, ἢ τεχνῶν ἔργοις, ἢ πλούτου μέρεσιν, ἢ φύσεως σπανιότησι. σχεδὸν γὰρ ὅσα τοῖς πώποτ' ἀνθρώποις εὐδαιμονήσασιν ἐκλήθη χρ̃ μέρος, ἄλλα πρ' ἄλλοις θαυμαζόμενα ὑ τοτὲ πλουτεῖν, ταῦτ' ὅτε ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἀθρόα τ̃ Ρωμαίων ἡγεμονίας ἐδείκνυ ὅ μέγεθος. ἀργύρου τε γὰρ ὑ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἐν παντοίαις [l] ἰδέαις κατασκευασμάτων ἰδεῖν ὥρᾳ, οὐχ ὥσπερ ἐν πομπῇ κομιζόμενον, πλῆθος, ἀλλ' ὡς ἂν εἴποι τις ῥέοντα πολλαχόθεν. ὑ τὰ μ̀, ἐκ πορφύρας ὑφάσματα τ̃ ἁβροτάτης φερόμενα, τὰ δ' εἰς ἀκριβῆ ζωγραφίαν πεποικιλμένα τ̃ Βαβυλωνίων τέχνῃ. λίθοι τε ἀμφανεῖς, ὧν μὲν χρυσοῖς ἐμπεπλεγμένοι στεφάνοις, ὧν δὲ κατ' ἄλλας ποιήσεις, τοσοῦτοι παρῆσαν, ὥς τε μαθεῖν ὅτι μάτιον εἶναί τι τούτων σπάνιον ὑπολήφαμεν. ἐφέρετο δὲ καὶ θεῶν ἀγάλματα, τ̃ παρ' αὐτοῖς μεγάθει θαυμαζόμενα, καὶ κατὰ τὴν τέχνην ὑ πάρεργα πεποιημένα· ὑ τούτων ὑδὲν, ὅτι μὴ τ̃ ὕλης τ̃ πολυτελοῦς. ζῶά τε πολλὰ φύσεως παρήγορα, κόσμοι οἰκεῖοι ἅπασιν ἐνειλημένοι. ἐπὶ δὲ καὶ ὁ κομίζων ἕκαστα τούτων ἀνθρώπων πλῆθος, ἀλυσίσι ἐσθῆσι καὶ ἀμφιχρύσοις κεκοσμημένοι· οἵτ' εἰς αὐτὸ ὁ πομπεύειν ἀμφελθόντες, ἐξαίρετον εἶχον καὶ κατακλυσμὸν τοῦ αὐτοὺς τοῦ κόσμου τοῦ πολυτέλειαν. ὅτι τούτοις οὐδὲ

constitissent, non palatii superioris, sed prope Isidis templum, (ibi enim imperatores nocte illa quiescebant) cum jam primò diluceſceret, foras prodeunt Vespasianus & Titus, lauro quidem coronati, amicti vero patria veste purpurea, & ad Octaviæ ambulachra progrediuntur. illic enim senatus *& primores magistratuum, virique census equestris adventum illorum exspectabant. tribunal autem ante porticus factum erat, sellæq; eburneæ illis in eo positæ, quibus ascensis consederunt, & milites statim acclamabant, multa virtutis testimonia illis universim reddentes. atque illi inermes erant veste serica induti, & laureis coronati. Vespasianus autem, ubi *laetas* illorum acclamationes acceperat, cum adhuc dicere vellent, silentii signum dedit. magnaque omnium quiete facta surrexit, & amictu majorem capitis partem adopertus, preces solennes adhibuit; itidemque & Titus precatus est. Finitis autem precibus Vespasianus, in commune omnes paucis alloquutus, milites quidem ad prandium more debitum, illis ab imperatoribus apparatum, dimisit: ipse vero ad portam regrediebatur, quæ ex eo, quod per illam semper triumphorum pompa ducitur, nomen accepit. Ibi & cibum prægustabant, & triumphalibus vestibus amicti, diisque ad portam collocatis cæsa hostia, per † theatra transeuntes triumphum agebant, ut multitudini facilior esset aspectus.

Ubi & quomodo magistratus excipiebant triumphantes.

Milites ad prandium dimissi.

Porta triumphalis.

5. Fieri autem nequit, ut pro dignitate enarretur spectaculorum illorum multitudo, & magnificentia in omnibus, ‡ quibus aliquis animum intenderit, sive artium operibus, sive divitiarum partibus, sive naturæ raritatibus. nam omnia fere quæ ab hominibus unquam beatis præcipua possessa erant, alia apud alios mirabilia atque magnifica, ista universa illo die Romani imperii magnitudinem ostenderunt. Nam & argenti & auri & eboris in omni operum specie copiam, non ut in pompa ferri, cernere erat, sed, ut ita dixerim, omnia istis affluere. & partim quidem vestes ex purpura rarissima textas portari, partim vero in accuratissimas picturas arte Babyloniorum variatas. Gemmæ etiam, aliæ quidem aureis coronis insertæ, aliæ vero aliis operibus *inclusæ*, in medium tam magno numero allatæ erant, ut *hinc* discere liceret, frustra nos earum aliquid rarum esse exstimasse. Quin & deorum simulachra ferebantur, magnitudine apud ipsos mirabilia, & arte eximia elaborata: horumque nihil, nisi quod ex pretiosa materia. Insuper animalia diversæ naturæ traducebantur, omnia ornamentis sibi propriis induta. Erant autem etiam qui singula portarent homines multi, purpureis vestibus atque inauratis ornati; quique ad pompam fuerant destinati, insignem & admirabilem ornamentorum magnificentiam gerebant. Præterea neque cer-

Triumphalis apparatus descriptio.

a Ita *Voss.* & *Ruf.* antea erat ἀλλὰ ἐ πλησίον. b Adeundus *Pagi* in *Baron.* ad *A. C.* 71. c Particulam ὑ, inter πρὶ & αὐτὴν in *Editis Aliisque* insertam, delevi. maxime quòd eam non agnoscat *Ruf.* nec *Cod. Big.* qui legit, πρὶ ἀρχομένην αὐτὴν ἤδη τὴν ἐω ἐποίουν. d Ἐσθῆσιν ἐρυθραῖς *Vat.* e Illud ἔτι deest *Vat.* f Ἀπέλυεν *Big.* g Ὑπεσκευάζ *Big.* h Voculam ἀπ' insertam dedi ex *MSS.* & mox τυγχάνω volui pro τυγχάς, constructione ita postulante. i Τροφῆς προαπεστάλητο *Big.* & *Vat.* k Συνεξελαύνοντες *Big.* l Ita *MSS.* ἰδίαις in *Editis.* * Et ducum proceres & honorati equites eorum præstolabantur adventum, *Ruf.* † Spectacula *Ruf.* ‡ Quæ quisque cogitaverit, *Ruf.*

Pegmata ſive fercula mirabilia.

cernere erat captivorum turbam inornatam: ſed veſtium varietas ejuſque pulchritudo natam ex fatigatione corporum deformitatem oculis ſubtrahebat. Maximæ autem admirationi erat ferculorum, quæ portabantur, apparatus. nam & propter magnitudinem de geſtationis firmitate metuebat quicunque occurrerit. multa quippe in tertium tabulatum quartumque ſurrexerunt: & magnificentia fabricæ delectationem ſimul afferebat & ſtuporem incutiebat. nam & in multis amictus erat auratæ veſtis, & argentum atque ebur factum omnibus affixum erat. Multis autem ad imitationem factis, bellum, aliter in alia diviſum, ſeſe in conſpectum manifeſtiſſimum dedit. Erat enim cernere, vaſtari quidem beatiſſimam terram, totas vero interfici acies hoſtium, & alios fugere, alios captivos duci, muroſque magnitudine inſignes machinis dirui, & caſtellorum munimina exſcindi, & populoſarum civitatum mœnia in ſummis jugis ſuperari, exercitumq; intra muros infundi, & loca omnia cædis plena, eoſque qui manibus reſiſtere non poterant ad preces converſos, atque ignem templis immiſſum, ædiumque ſuper dominos everſionem; & poſt multam triſtemque deſolationem fluvios non in arva culta decurrentes, neque ad hominum vel pecorum potum, ſed per terram adhuc undique ardentem. Hæc enim Judæi ſe bello paſſos eſſe tradiderunt. Ars vero operumque magnificentia, quæ tunc facta erant neſcientibus, haud ſecus ac ſi præſentes fuiſſent, oſtendebant. Erat autem per ſingula fercula captæ civitatis dux, quo modo captus erat collocatus. Quin & multæ naves ſequebantur. Spolia vero alia quidem paſſim ferebantur. Omnia autem ſupereminebant quæ in templo erant Hieroſolymitano deprehenſa; menſa aurea quæ pondere plura talenta æquabat, & lychnuchus ex auro ſimiliter conſtructus, *ſed opere diverſo à noſtri uſus conſuetudine. Nam medius quidem ſtipes baſi impactus ſurgebat, & tenues ab eo rami producebantur, ad fuſcinæ ſimilitudinem poſiti, in quorum ſingulorum apice lychnus erat fabricatus. Erant autem iſti ſeptem, numeri ſeptenarii honorem apud Judæos indicantes.

Vaſa ſacra, Romam allata, in triumpho viſa.

Lex Dei in triumpho portata.

Poſt hæc lex etiam Judæorum, ultimum ſpoliorum, portabatur. Deinde tranſibant multi victoriæ ſimulachra geſtantes; omnia ex auro & ex ebore facta. quibus proxime equo vehebatur Veſpaſianus, & ſequutus eſt Titus; Domitianus autem cum illis equitabat, & ipſe ſplendide veſtitus, & equo conſpicuus admodum ſpecioſo.

Finis pompæ Capitolium.

6. Finis autem pompæ *triumphalis* erat ad templum Jovis Capitolini, quò cum perveniſſent conſtitêre. Erat enim vetus mos patrius illic manere pauliſper, donec ducis hoſtium mors ab aliquo nunciaretur. Is autem erat Simon

τ αἰχμαλώτων ἢν ἰδεῖν [a] ὄχλον ἀκόσμητον· ἀλλ' ἡ τῶν ἐσθήτων ποικιλία, ϗ ὁ κάλλος αὐτῆς τ ἀπὸ τ κακώσεως τ σωμ[ατ] [b] ἀειδίαν ἐκλεπτε τ ὄψεως. θαῦμα δὲ ὁ τοῖς μάλιστα παρεῖχεν ἡ τ φερομένων πομπ[ῶν] κατασκευή. ϗ γὰρ διὰ μέγεθος ἢν δεῖσαι μὴ βεβαίῳ τ φορᾶς [c] ἀπαντήσαιλα. τεσσάρων γὰρ αὐτῶν [d] ϗ τετράφορα πολλὰ πεποίηλο, ϗ τῇ πολυτελείᾳ τῇ θεᾷ τ κατασκευὴ ἢν ἀθῆναι μετ' ἐκπλήξεως. ϗ γὰρ ὑφάσματα πολλοῖς διάχρυσα [e] ἐνειλόβολο, ϗ χρυσὸς ϗ ἐλέφας ὐκ ἀπόπλους πᾶσι πεπήγει. διὰ πολλῶν δὲ μιμημ[ατ] ὁ πόλεμος, [f] ἄλλως εἰς ἄλλα μεμερισμένος, ἀναγεγράπλω ἄψι [g] ἑαυτῷ παρεῖχεν. ἰῶ γὰρ ὁρᾶν χώραν μὲ εὐθαίμονα ἠγημένην, ὅλας δὲ φάλαγγας κλεινομένας πολεμίων, ϗ τὰς μὲ φυγοῦσας, τὰς δ' εἰς αἰχμαλωσίαν ἀγομένας, τείχη δὲ ὑποβάλλοντα μεγάθει μηχαναῖς ἑρειπόμενα, ϗ φρούρια ἁλισκομένας ὀχυρότητας, ϗ πόλεων [h] πολυανθρώπων πεδία ὅλα ϗ ἄκρας [i] ἐχομένας, ϗ σπείρας ἐνδον τειχῶν εἰσχεομένας, ϗ πάντα φόνῳ [k] πλησίονα τόπον, ϗ τ ἀδυνάτων χεῖρας ἀντεῖραν ἱκεσίας, πῦρ τε ἐνιέμενον ἱεροῖς, ϗ καθασκαφὰς οἴκων ὅπῃ τοῖς δεσπόταις, ϗ [l] μὴ πολλῇ ἐρημίᾳ καλυφθῆ ποταμὸς ῥέοντας ὐκ ὅπῃ γῆ γεωργουμένῃ, οὐδὲ ποτὸν ἀνθρώποις ἢ βοσκήμασιν, ἀλλὰ πᾶσ' ἔτ ἔτι παντα χόθεν [m] φλεγομένης. [n] ζῶντα γὰρ Ἰουδαίους παρεσομένους αὐτοὺς ᾧ πολέμῳ παρέδοξ. ἡ τύχη δὲ ϗ τ [o] κατασκευασμάτων ἡ μεγαλουργία, τοῖς [p] ὐκ εἰδόσι τὰ γινόμενα τότε ἐδείκνυεν ὡς παροῦσι. τέτακλο δ' ἐφ' ἑκάστῳ τ πομπ[ῶν] ὁ τ ἁλισκομένης πόλεως στρατηγός, ὁι τρόπον ἐλήφθη. πολλαὶ δὲ ϗ νῆες εἵποντο. λάφυρα δὲ τὰ μὲ ἄλλα χύδην ἐφέρετο. διέφερε δὲ πάντων [q] τὰ ἐγκαταληφθέντα τῷ ὁ Ἱεροσολύμοις ἱερῷ· χρυσῆ τε τράπεζα τ ὁλκὴν πολυτάλαντος, ϗ λυχνία χρυσῆ μὲ ὁμοίως πεποιημένη· ὃ δὲ ἔργον ἐξήλαλο τ κτ' τ ἡμετέραν χρῆσιν σκευωρίας. ὁ μὲ γὰρ μέσος ἰῶ κίων ὐκ τ βάσεως [r] πεπηγὼς, λεπτοὶ δ' ἀπ' αὐτοῦ μεμήκυνλο καυλίσκοι, τεσσάρων σχήματα φιάλης πλησίαν τὴν θέσιν ἔχοντες, λύχνον ἕκαστος αὐτῶν [s] ἐπ' ἄκρου κεκαλκευμένος. ἑπτὰ δ' ἦσ ἦτοι, τ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἑβδομάδος τ τιμὴν ἐμφαίζοντες. ὅ,τε νόμος ὁ τ Ἰουδαίων ὅπῃ τούτοις ἐφέρετο τ λαφύρων τελευταῖος. ὅπῃ τούτοις παρῆσ πολλοὶ, νίκης ἀγάλματα κομίζοντες· ἐξ ἐλέφαντος δ' ἰῶ πάντων καὶ χρυσῆ ἡ κατασκευή. μθ' ὃν Οὐεσπασιανὸς ἤλαυνε [t] πρῶτος, ϗ Τίτος εἵπετο, Δομετιανὸς δὲ [u] παρίππευεν, αὐτός τε ἀξιοθαυμάστως κεκοσμημένος, ϗ τ ἵππον παρέχων θείας ἄξιον.

ϛ'. Ἦν δὲ τ πομπῆς ὅ τέλος ὅπῃ τ [x] νεὼν ὃν [y] Καπιτωλίου Διὸς, ἐφ' ὃν ἐλθόντες ἔστησαν. ἰῶ γὰρ παλαιὸν πάτριον παρεμένειν, μέχρις ἂν τοῦ στρατηγοῦ τῶν πολεμίων θάνατον ἀπαγγείλῃ τις. Σίμων οὗτ[ος] ἰῶ ὁ Γιώ-

ϛ'.

a Κόσμῳ ἀκοσμήτου *Vat.* & *Voſſ.* *b* Ἀειδίαν, ἀμορφίαν *Suidæ.* ἀηδίαν *Big.* & *Voſ.* hîc loci. *c* Ita lego cum *duobus MSS.* quibus nonnihil favet *Ruf.* in hunc modum vertens, *pro cujus magnitudine timendum viribus portantium occurrentes putabant.* φορᾶς ἀπιστήσαντα *Big.* In *Editis Aliiſque*, τῷ βεβαίῳ τ φορᾶς ἅπαν ἀπιστοῦντα, *& metuere licebat, & diffidere omnino viribus portantium*, prout vertit *Lipſius.* *d* Πολλὰ γὰ τετράφορα πεποίηντο *Big.* *e* Περιεβόλοντο *Big.* *f* Ἀλλ' εἰς ἄλλα μερ. *Big.* & *Voſſ.* *g* Αὐτῷ *Big.* *h* Πολυανθρώπους *Big.* *i* Ἐρχομένας *Big.* *k* Πλησίοντα *Voſſ.* *l* Μετὰ πολλῶ ἐρημίαν ϲ καταφῇ *Big.* & *Voſ.* Aliter adhuc legiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *ædiumque ſuper dominos poſt multam vaſtationem everſiones, atque amnis triſtitiam defluentis* &c. *m* Φλεγομένης γῆς *Big.* Aliis γῆς ſubaudiendum relinquitur. *n* In *Ruſini* verſione, *Hæc enim Judæi bello paſſi ſunt.* *o* Σκευασμάτων *Big.* κατορθωμάτων *Bod.* *p* Οὐκ εἰδόσι γινόμενα *Big.* *q* Τὰ καταληφθέντα *Big.* *r* Illud πεπηγὼς non agnoſcit *Big.* *s* Ἐπ' ἄκρου *Big.* *t* Πρῶτος inſertum dedi è *Codd. Big.* & *Voſſ.* & *Ruſini* verſione. *u* Παρίππευεν juxta *Ruſinum*, qui vertit, *adequitabat.* *x* Νεὼν *Big.* ut & mox infra *pag. ſeq.* *y* Καπιτωλίου *Big.* * Videſis Cl. *Relandum*, de *ſpoliis templi Hieroſolymitani*, p. 11. &c.

a Ita

ὁ Γιώρα, τότε πεπομπευκὼς ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, βέχω δὲ τρεβληθεὶς εἰς τ' ὄπι τ' ἀγορᾶς ἐσύρετο τόπον, αἰκιζομένων αὐτὸν ἅμα τ' ἀγόντων. νόμος δ' ὄφι Ρωμαίοις ἐκὰ κλέινεν τὺς ὄπι κακυργίαι θάνατον κατεγνωσμένυς. ἐπεὶ δ' ἀπηγγάλθη τέλος ἔχων, καὶ πάντες εὐφήμησ, ἤρχοντο τ' θυσιῶν, ὰς ὄπι τᾶις νομιζομέναις καλλιερήσαντες εὐχαῖς, ἀπήεσ εἰς ὃ βασίλειον. καὶ τὺς μὲ αὐτοὶ τρὸς εὐωχίαν ὑπεδέχοντο, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν εὐπρεπεῖς κατὰ ὃ οἰκεῖον αἱ τῆς ἑστιάσεως ἦσαν παρασκευαί. ταύτῃ γὰ τῇ ἡμέραι ἡ Ρωμαίων πόλις ἑώρταζεν, ὀπινίκιον μὲν τῆς κτ' τῶν πολεμίων [a] γραλείας, πέρας δὲ τ' ἐμφυλίων κακῶν, ἀρχὴν δὲ τ' ὑπὲρ τ' εὐδαιμονίας ἐλπίδων.

ιθ'. ζ'. Μετὰ δὲ τὺς θριάμβυς, καὶ τ' βεβαιοτάτην τ' Ρωμαίων ἡγεμονίας κατάσταιν Οὐεσπασιανὸς ἔδοξε τέμπλος Εἰρήνης καθασκευάσαι· ταχὺ δὲ δὴ μάλα, καὶ πάσης ἀνθρωπίνης κρεῖττον ὀπινοίας ἐτετελείωτο. τῇ γὰ ἐκ γ' πλύτυ χρηγίαι δαμονίῳ χρησάμενος, ἔτι καὶ τοῖς ἔκπαλαι καταρρωμένοις, [b] γραφῆς καὶ πλαστικῆς ἔργοις αὐτὸ κατεκόσμησε. πάντα γὰ εἰς ἐκεῖνον τ' νεὼν συνήχθη καὶ κατετέθη, δι' ὧν τ' ἰδεῖν ἄνθρωποι πρότερον περὶ πᾶς ἐπλανῶντο τ' οἰκουμένην, [c] ὡς ἄλλο πρ' ἄλλοις ἦν κείμενον ἰδεῖν ποθοῦντες. ἀνέθηκε δ' ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐκ τ' ἱερ' τ' Ἰουδαίων χρυσᾶ καθασκεύασμαλα, στεμνωόμενος ἐπ' αὐτοῖς. τ' δὲ νόμον αὐτ', καὶ τὰ πορφυρᾶ γ' [d] σηκ' καλαπετάσματα, προστάξαι ἐν τοῖς βασιλείοις ἀποθεμένυς φυλάττειν.

Gioræ *filius*, hinc inter captivos in pompa traductus; laqueo vero circundatus in locum foro *imminentem trahebatur, simul virgis multatus ab iis qui eum ducebant. Lex autem Romanis est, ut ibi necarentur ob maleficia morte damnati. Postquam autem *eum* vitæ finem habere nunciatum est, & læte acclamarant universi, ex eo cœperunt sacra facere. Cumque adhibitis precibus solennibus litassent, in palatium recesserunt. Et alios quidem epulis ipsi exceperunt: aliis autem omnibus domi instructi erant lauti conviviorum apparatus. Hunc enim diem celebrabat urbs Romana victoriæ ergo, in expeditione contra hostes reportatæ, finisque malorum civilium, bonæque spei initæ de *sua in posterum* felicitate.

Simonis supplicium.

Epulæ post triumphum.

7. Post triumphos vero & firmam imperii Romani constitutionem, Vespasianus statuit Paci templum ædificare: fecitque cito admodum, & pulchrius meliusque omni opinione perfecit. Magnis enim opibus largiter in hanc rem usus, & priscorum etiam præclara omnia adhibens, picturis & statuis pulcherrimis illud adornavit. Omnia enim in hoc templum collata & dispositа erant, quorum visendorum studio homines antea per totum terrarum orbem vagabantur, quo modo aliud apud alios se haberet, videre cupientes. Posuit autem & hîc è Judæorum templo vasa & instrumenta aurea, de istis glorians & se efferens. Legem vero eorum, & vela tabernaculi purpurea, in palatio reposita servari præcepit.

Pacis templum à Vespasiano factum.

Lex Dei in palatio reposita.

κ'. ΚΕΦ. ε'. CAP. VI. XXV.

Περὶ Μαχαιρῶντος· ὡς τὸ φρούριον, ἄλλως τε τόπως αἱρεῖ Λευκίλιος Βάσσος.

De Machærunte; & quomodo castellum aliaque loca capit Lucilius Bassus.

ΕΙΣ δὲ [e] τ' Ἰουδαίαν πρεσβυτὴς [f] Λευκίλιος Βάσσος ἐκπεμφθεὶς, καὶ τ' στρατὸν παρὰ Κερεαλίου [g] Οὐϊτελλιανοῦ πολλιανοῦ παραλαβὼν, ὃ μὲ ἐπὶ [h] Ἡρωδείῳ φρουρίον προσηγάγετο [i] μετ' ἐχόντων. μετὰ ταῦτα δὲ πᾶν ὅσον ἦν στρατιωτικὸν συναγαγών, πολὺ δ' ἦν κατ' μέρη διηρημένον, καὶ τ' ταγμ' ὃ δέκατον, ἔγνω στρατεύειν ὄπι Μαχαιρῶντα. πάνυ γὰ ἦν ἀναγκαῖον ἐξαιρεθῆναι ὃ φρούριον, μὴ ἀφ' τ' ὀχυρότητα πολλὺς εἰς ἀπόστασιν ἐπαγάγῃ. καὶ γὰ τοῖς κατέχουσι βεβαίαν ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ τοῖς ὁρμῶσιν ὄκνον καὶ. καὶ γὰρ, ἡ μὲ χωρὶς φύσις ἦν πρασχεῖν ἰσχυροτάτην. αὐτὸ μὲ γὰ τὸ τετειχισμένον, πετρώδης ὄχθος ὀξὺν, εἰς μήκιστον ὕψος ἐγηγερμένος, ὡς εἶ καὶ διὰ τοῦτο δυσχείρωτος. μεμηχάνητο δ' ὑπὸ φύσεως εἶ μηδὲ [k] προσβατός· φάραγξι γὰ πάντοθεν ἀσπόρτοις ἐχόυσαις ὃ βάθος περιτετάφρευται, μήτε περαθῆναι ῥᾳδίως δυναμέναις, καὶ χωθῆναι [l] παντάπασιν ἀμηχάνοις. ἡ μὲν γὰ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας περιτέμνουσα πρὸς νότον σταδίους ἑξήκοντα, πέρας αὐτῆς τὸ Ἀσφαλτῖτιν προσιμένη λίμνην. κατὰ τοῦτο δέπτη, καὶ αὐτὸς ὁ Μαχαιρὼς τὸ ὑψηλοτάτῳ ἔχει

IN Judæam vero legatus missus Lucilius Bassus cum exercitu quem à Cereali Vitelliano acceperat; castellum quidem Herodion cum præsidio deditione capiebat. Post autem, copiis omnibus militaribus collectis (multas enim in partes divisæ erant) interque eas legione decima, statuit exercitum educere contra Machæruntem. Quippe omnino necesse erat exscindi castellum, ne multos ob *sui* firmitatem ad defectionem moveret. nam & salutis spem certam illud tenentibus, & aggredientibus cunctationem atque formidinem ex natura loci maxime afferre poterat. Nam quidem quod muro cingitur saxosus est collis in maximam altitudinem evectus, adeo ut difficulter admodum capi potuerit. Quin & à natura ita paratum erat, ut ne facilis quidem esset accessus; utpote vallibus quasi fossis undique cinctum præ altitudine non conspiciendis, neque facile transeundis, nulloque modo terræ aggestione complendis. nam ea quæ ab occidente secat *vallis* per LX stadia diffunditur, lacum Asphaltiten sibi limitem faciens. Hac sane parte ipse Machærus altissimum verticem

Lucilius Bassus missus in Judæam legatus.

Machærus locus in Judæa munitissimus.

---

a Ita *Big.* γραπᾶς in *Editis Aliisque.* *b* Ita ex conjectura. Si quis malit γραφῇ τι vel γεγραπτῆς τι καὶ πλαστικῆς ἔργοις, per me licet. in *Editis Aliisque* γραφῆς τι καὶ πλαστικῆς ἔργοις. *c* Sic lego pro ἐὼς ex versione *Rufini.* *d* Σηκᾶ σκεδὸν *Big.* *e* Τῶν τ' Ἰουδαίων *Bud.* *f* De eo *Tacitus* in *Hist.* IV. 3. & alibi. Λεύκιος Βάσσος *Big. Vat.* & *Voss.* *g* Ita *Big.* Οὐιτελλιανῦ in *Editis* & *Rufini libris.* *h* *Al.* Ἡρωδίῳ. *i* Μετὰ τ' κατεχόντων αὐτὸ *Zonar.* *k* Πρόσιτος *Voss.* *l* Πάντοθεν *Big.* * Sc. *carcerem*, quem *Livius* dicit *Foro imminere.*

ticem habet ſupereminentem. A ſeptentrione autem & meridie valles magnitudine quidem *à prædicta ſuperantur, ſimiliter vero ſunt inexpugnabiles. Ejus autem quæ ab oriente eſt vallis profunditas quidem non minor centum cubitis invenitur: terminatur vero monte ex adverſo Machæruntis poſito.

Machæruntis caſtellum validiſſimum.

2. Alexander rex Judæorum, conſpecta loci natura, primus in eo caſtellum munivit; quod poſtea Gabinius, bellum gerens contra Ariſtobulum, demolitus eſt. Herodi autem regnanti viſum eſt omni *loco* dignius, cui adhiberetur cura & conſtructio validiſſima, maximeque propter Arabum vicinitatem. nam commode ſitum erat, illorum terram proſpectans. Et magno quidem loco cum murum circumdediſſet & turres, urbem illic condidit, unde in arcem ipſam patebat aſcenſus. Veruntamen & circa ipſum verticem ſuperædificavit murum, turreſque in angulis ſexagenorum cubitorum erexit. In medio autem ambitu regiam exſtruxit, conſpicuam magnitudine & pulchritudine conclavium. inſuper & multas ciſternas, in locis maxime idoneis ad aquam *pluviam* excipiendam abundeque ſuppeditandam, paravit, certamine ab ipſo veluti cum natura inito, ut quod illa ſitu loci inexpugnabile fecerat, ipſe manu ſtructis munitionibus ſuperaret. Inſuper enim & ſagittarum multitudinem & machinarum *illic* repoſuit, animumque adjecit ad ea omnia paranda, quibus incolas faceret contemptui habere longiſſimam obſidionem.

Ruta miræ magnitudinis.

3. In ipſa quoque regia olim fuerat ruta mirandæ magnitudinis. à nulla enim ficu vel altitudine vel craſſitudine ſuperabatur. Ferebant etiam eam ab Herodis duraſſe temporibus, & longiſſimo forſan tempore manſiſſet: ſed à Judæis, qui locum illum occuparant, exciſa erat. Vallis autem, qua civitas à ſeptentrione cingitur, locus quidam Baaras appellatur, gignitque radicem ejuſdem nominis. Illa colore quidem flammæ aſſimulari viſa eſt, circa veſperam vero jubar quoddam ejaculari. Accedentibus eamque evellere cupientibus captu haud facilis eſt; ſed refugit, nec prius ſe ſiſtit, quam quis urinam mulieris aut ſanguinem menſtruum affuderit: ac tum iis qui eam attigerint indubia mors imminet, niſi quis forte illam ipſam radicem ferat de manu ſuſpenſam. Capitur etiam & alio modo ſine periculo, qui talis eſt. Undique eam circumfodiunt, ut radicis quam minimum terra tegatur: deinde canem ei alligant, qui cum eum, à quo ligatus eſt, comitari cupit, illa quidem facile evellitur, canis vero continuo moritur, tanquam vice ejus à quo herba tollenda erat traditus. Accipientibus vero eam pòſt nihil eſt metûs. Expetitur autem propter unam virtutem tantis periculis. Nam quæ dæmonia vocantur (hæc autem malorum hominum ſpiritus ſunt) & viventes intrant, eoſq; necant quibus nihil auxilii præſto eſt, ipſa ſtatim, ſi

Baaras planta, & mira de illa.

Δαιμόνια.

κορυφὴν ὑφανίχθη. αἱ δὲ ἀπὸ τ ἄρκτου καὶ μεσημβρίας φάραγγες, μεγέθει μὲ ἀπολείπουσι τ προειρημένης, ὁμοίως δ' εἰσὶν ἀμήχανοι πρὸς ἐπιχείρησιν. ἡ δὲ πρὸς τ ἀνατολὴν φάραγξ, ὃ μὲ βάθος οὐκ ἔλαττον ἑκατὸν εὑρίσκεται πηχῶν· τέρμα δὲ ἔχει πρὸς ὄρει ἀπαντικρὺ κείμενον Μαχαιροῦντι.

Β'. Ταύτην δ' τόπον καταδὼν τ φύσιν βασιλεὺς Ιουδαίων Αλέξανδρος, πρῶτος ἐπ' αὐτῆ τειχίζει φρούριον, ὃ μετ' ἐκεῖνα Γαβίνιος Αριστοβούλῳ πολεμῶν καθεῖλεν. Ηρῴδῃ δὲ βασιλεύοντι, παντὸς ἔδοξε μᾶλλον ἐπιμελείας ἄξιον εἶ), καὶ κατασκευῆς ὀχυρωτάτης, μάλιστα διὰ τ τῶν Αράβων γειτνίασιν. κεῖται γὰρ εὐεπίφορα πρὸς τ ἐκείνων γῆν ἀποβλέπων. μέγαν μὲ οὖν τόπον τείχεσι καὶ πύργοις περιβαλὼν, πόλιν ἐνταῦθα κατῴκισεν, ἐξ ἧς ἄνοδος εἰς αὐτὸ ἦφερε τ ἀκρώρειαν. ἐν μὲν γὰρ περὶ αὐτὸ ἄκρα τ κορυφὴν τεῖχος ἐστέμματο, καὶ πύργοι ἐπὶ ταῖς γωνίαις ἑκατὸν ἐξήκοντα πήχεων ἀνέστησεν. μέσον δὲ τ περίβολον βασίλειον ᾠκοδομήσατο, μεγέθει τε καὶ κάλλει τ οἰκήσεων πολυτελές. πολλὰς δὲ καὶ δεξαμενὰς εἰς ὑποδοχὴν ὕδατος, καὶ χορηγίαν ἄφθονον, ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις τ τόπων κατεσκεύασεν, ὥσπερ πρὸς τ φύσιν ἀμιλληθείς, ἵν' αὐτὸς τὸ καθ' ἑκάτερα τ τόπων δυσάλωτον ἐπιβάλῃ τοῖς χειροποιήτοις ὀχυρώσεσιν. [b]ἔπι τε γὰρ καὶ βελῶν πλῆθος καὶ μηχανημάτ[c] ἐγκατέθετο, καὶ πᾶν ἐπενόησεν ἑτοιμάσαι ὅ τ πολιορκεῖν δυνάμενον τοῖς ἐνοικοῦσι μηκίστης πολιορκίας καταφρόνησιν.

γ'. Επεφύκει δ' ἐν τοῖς βασιλείοις [c] καὶ πήγανον, [d] ἄξιον κθ'. ὃ μεγέθους θαυμάσαι. συκῆς γὰρ ὑπερέβαλλε ὕψος καὶ πάχος ἀπελείπετο. λόγος δ' ἦν ἀπὸ τ Ηρῴδου χρόνων αὐτὸ διαμεῖναι, καὶν ὀπιπλεῖστον ἴσως ἔμεινεν· ἐξεκόπη δ' ὑπὸ τ πολεμησάντων τ τόπον Ιουδαίων. ὁ φάραγξ δὲ ὁ κτ' τ κγ'. ἄρκτον περιέχουσης τ πόλιν [e] Βαάρας ὀνομάζεταί τις τόπος, φύει τε [f] ῥίζαν ὁμωνύμως λεγομένην αὐτῷ. αὕτη φλογὶ μὲ τ χροιὰν ἔοικε, πρὸς δὲ τὰς ἑωθινὰς σέλας ἀπαστράπτουσα. [g] τοῖς δ' ὀπτῶσι καὶ βουλομένοις λαβεῖν αὐτὴν ὐκ ἔστιν εὐχείρωτος, ἀλλ' ὑποφεύγει, καὶ ὐ πρότερον ἵσταται πρὶν ἄν τις θῆλυ γυναικὸς, ἢ ὃ ἔμμηνον αἷμα [h] χεῖ καθ' αὐτῆς· ὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τότε τοῖς ἁψαμένοις πρόδηλός ἐστι θάνατος, εἰ μὴ τύχῃ τὶς αὐτὴν ἐκείνην [i] ἐπενεγκάμενος τ ῥίζαν ἐκ τ χειρὸς ἀπηρτημένην. ἁλίσκεται δὲ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ἀκινδύνως, ὅς ἐστι τοιόσδε. κύκλῳ πᾶσ αὐτὴν περιορύσσουσιν, ὡς ἂν ἔτι ὃ κρυπτόμενον τ ῥίζης βραχύταλον· εἶτ' ἐξ αὐτῆς ἀποδοῦσι κύνα, κἀκεῖνα ᾧ δύνανται σπουδαιοτάτην ὁρμήσαντος, ἡ μὲ ἀνασπᾶται ῥᾳδίως, θνήσκει δ' εὐθὺς ὁ κύων, ὥσπερ ἀντιδοθεὶς ὃ μέλλοντος τ βοτάνην ἀναιρήσεσθαι. [k]φόβος δ' ὐδεὶς τοῖς μὴ ταῦτα λαμβάνουσιν. ἔστι δὲ μὴ τοσούτων κινδύνων διὰ μίαν ἰσχὺν περιποιήσασθαι. τὰ γὰρ καλούμενα δαιμόνια, ταῦτα δὲ πονηρῶν ἐστιν ἀνθρώπων ἐπιθύματα, τοῖς ζῶσιν εἰσδυόμενα καὶ κλείοντα τὰς βοηθείας μὴ [l] τυγχάνοντας, αὐτὴ ταχέως ἐξελαύνει, καὶν προσενεχθῇ

a Ισχυροτάτης *Big.* b Επι γὰρ € *Big.* c Illud καὶ è *Codd. MSS.* d Αξιον λέγειν μάλιστα θαύματος *Zonar.* e Βαὰρ *Big.* & *Zonar* f Vide *J. Bodæum à Stapel* in *Commentariis* ad *Theophraſti Hiſt.* de *Plantis*, lp. 1043. & *Relandum* in *Paleſtina S* p 881. g Τοῖς ὀπτῶσι *Voſſ.* & *Vat.* h Καταχεῖ αὐτῆς *Zonar.* i Απωτιγκάμενος *Zonar.* k Ita cum *Zonara.* antea erat φοβὸς γὰρ ὐδεὶς. l Τυχόντας *Big.*

* Supradicta cinguntur, *Ruf.*

a Παρ'

modo ægrotantibus admoveatur, abigit. Fluunt autem ex eo loco aquarum quoque calidarum fontes, multum inter ſe ſapore diverſi. Nam alii quidem amari ſunt, alii vero nihil dulcedinis deſiderant. Multæ etiam aquarum frigidarum eruptiones non modo in humilioribus locis non longe à ſe invicem fiunt; ſed, quod amplius quis miretur, in proximo quædam ſpelunca cernitur, non quidem magnæ profunditatis, ſaxo autem prominente tecta. Super hoc duæ quaſi † mammæ eminent inter ſe paululum diſtantes; & ex altera quidem frigidiſſimus fons ſcaturit, altera vero calidiſſimum fundit: qui mixti lavacrum ſuaviſſimum præbent, morbis curandis, omnium vero maxime nervis roborandis idoneum. Habet etiam locus & ſulphuris & aluminis metalla. *Mira aquarum.*

κδ'. πεφυτευχθῆ μόνον τοῖς νοσοῦσι. ῥέουσι δὲ καὶ θερμῶν ὑδάτων πηγαὶ κατ' ἄλλον τόπον, πολὺ τῷ γεύσιν ἀλλήλων διαφέρουσαι. πικραὶ μὲν γὰρ αὐτῶν τινές εἰσιν, αἱ δὲ γλυκύτητος οὐδὲν ἀπολείπουσι. πολλαὶ δὲ καὶ ψυχρῶν ὑδάτων ἀναδόσεις, ἃ μόνον οὐ τῷ θαμαλωτέρῳ τὰς πηγὰς [a] πεδαλλήλας ἔχουσιν· ἀλλ' ὡς ἂν τις μᾶλλον τὶς θαυμάσειε, [b] σπήλαιόν τι πλησίον ὁρᾶται, κοιλότητι μὲν οὐ βαθύ, τῇ πέτρᾳ δὲ ὑπερκύπτη [c] σκεπόμενον. ταύτης ἄνωθεν ὡσανεὶ μαστοὶ δύο ἀνέχουσιν, ἀλλήλων ὀλίγῳ διεστῶτες, καὶ ψυχροτάτῳ μὲν ἄτερος πηγῷ, ἄτερος δὲ θερμοτάτῳ ἐκδίδωσιν· αἱ μισγόμεναι ποιοῦσι λουτρὸν ἥδιστον, παθῶν τε νοσημάτων, πολλῷ δὲ μᾶλιστα νεύρων ἄκεσιν. ἔχει δ' ὁ τόπος καὶ θεῖόν τε καὶ στυπτηρίας μέταλλα.

4. Baſſus autem, caſtellum undique contemplatus, acceſſum parare ſtatuit, vallem orientalem terra aggeſta complens: operique ſe admovebat, properans quam celerrime aggere erigere, perque eos facilem ad oppugnationem viam ſternere. Judæi autem qui intus erant obſeſſi, cum ſe à peregrinis ſeparaſſent, illos quidem inane vulgus eſſe exiſtimantes, in urbe inferiore manere coëgerunt ac periculà priores excipere. Superius autem caſtellum ipſi occupatum tenebant, & propter munitionis firmitatem, & ut ſaluti ſuæ conſulerent. impetraturos enim ſe veniam opinabantur, ſi caſtellum Romanis traderent. Periculo autem facto prius volebant ſpem arguere, quam de obſidione declinanda habuerunt. ideoque alacri animo quotidianas eruptiones fecerunt; &, cum obviis congreſſi, multi quidem perierunt, Romanorum vero multos occiderunt. Semper autem utriſque plus victoriæ ex tempore tribuebatur: Judæis quidem cum minus cautos & imparatos adorirentur: in aggeribus autem poſitis, ſi proviſum excurſum eorum bene ſepti armis exciperent. Sed non is futurus erat obſidionis finis. Res autem quædam fortuita inopinatam caſtelli tradendi neceſſitatem impoſuit Judæis. Erat inter obſeſſos juvenis, audacia ferox, & manu ſtrenuus, nomine Eleazarus. is autem fuerat in excurſionibus conſpicuus, plurimoſque ut exirent & aggeris exſtructionem prohiberent hortari ſolebat, & in præliis multas graveſque Romanis clades inferebat. Quin & illis qui ſecum excurſiones facere audebant, primam quidem impreſſionem facilem, viam vero receptui tutam reddebat, noviſſimus recedendo. Aliquando autem prælio dirempto & utrinque diſceſſione facta, ille, tanquam deſpiciens *omnes*, & exiſtimans neminem tunc hoſtium ad prælium laceſſurum eſſe *quenquam*, extra portas remanſit, & in muro ſtantes alloquebatur, omni cogitatione in illos defixus. Hanc autem opportunitatem animadvertit *Baſſus obſidet Machæruntem.* *Eleazarus vir fortis capitur à Rufo.*

κε'. δ'. Βάσσος δὲ, [d] πάντῃ περισκεψάμενος ὃ χωρίον, ἔγνω ποιεῖσθαι τὴν προσοδον, χοῦν τε φάραγγα τε πρὸς τὰς ἀναπολὰς· [e] ἣ τὸ ἔρυμα εἶχετο, σπουδὴν ποιούμενος ἢ τάχος ἐξάρας [f] τὰ χώματα, ἣ [g] δι' αὐτῶν ῥᾳδίαν ποιήσας τὴν πολιορκίαν. [h] οἱ δ' ἔνδον ἀπειλημμένοι τῶν Ιουδαίων, αὐτοὶ [i] καθ' ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν ξένων διακριθέντες, ἐκείνους μὲν ἠνάγκαζον, ὄχλον ἄλλως εἶναι νομίζοντες, ἐν τῇ κάτω πόλει μένειν, ἣ τοὺς κινδύνους προεκδέχεσθαι. ὃ δ' ἄνω φρούριον αὐτοὶ [k] καταλαβόντες εἶχον, ἣ διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὀχυρώματος, ἣ προνοίᾳ τῆς σωτηρίας αὐτῶν. [l] τύχειν γὰρ ἀφέσεως ὑπελάμβανον, εἰ τὸ χωρίον Ρωμαίοις ἐγχειρίσαιεν. πεῖρα δὲ πρότερον [m] ἐβούλοντο τοῦ ὑπὲρ τῆς [n] διαφυλάξεως τὴν πολιορκίαν ἐλπίδας ἐλέγξαι. διὰ τοῦτο καὶ προθύμως ἐποιοῦντο τὰς ἐξόδους ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, καὶ τοῖς τυχοῦσι συμπλεκόμενοι, πολλοὶ μὲν ἔθνησκον, πολλοὺς δὲ τῶν Ρωμαίων ἀνῄρουν. ἀεὶ δὲ τὸ κρατεῖν ὁ καιρὸς ἐβράβευεν [o] ἑκατέροις τὸ πλέον. τοῖς μὲν Ιουδαίοις, εἰ πρὸς [p] ἀφυλακτοτέρους προσπέσοιεν· τοῖς δὲ [q] ἤδη τοῦ χωμοῦ, [r] εἰ προειδόμενοι τὴν ἐκδρομὴν αὐτῶν δέχοιντο πεφραγμένοις. οὐ μὴν ἐπὶ τούτοις ἔμελλε γενήσεσθαι τὸ πέρας τῆς πολιορκίας. ἔργον δέ τι προσβῆναι [s] ἐκ συντυχίας παράλογον τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου τὴν ἀνάγκην ἐπέσχησε τοῖς Ιουδαίοις. ἦν δὲ τῶν πολιορκουμένων νεανίας [t] τολμητὴς τὰ θρασυτὰ καὶ κατὰ χεῖρα δραστήριος, Ελεάζαρος ὄνομα. ἐγεγόνει δ' [u] οὗτος ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς ἐπιφανὴς, τοὺς πολλοὺς ἐξιέναι τε καὶ κωλύειν τὴν χῶσιν προκαλῶν, καὶ κατὰ τὰς μάχας πολλὰ καὶ δεινὰ τοὺς Ρωμαίους ἀπεθείκνυτο. τοῖς δὲ σὺν αὐτῷ τολμῶσιν ἐπεκλρέχειν ῥᾳδίαν μὲν τὴν προσβολὴν ποιῶν, ἀκίνδυνον δὲ παρέχων τὴν ἀναχώρησιν, ᾧ τελευταῖος [x] ἀπέειμι. καὶ δή ποτε τῆς μάχης ἀμφοτέρων ἀναχωρήσεως, αὐτὸς ἄτε δὴ περιφρονῶν, καὶ νομίζων οὐκ ἂν ἔτι τῶν πολεμίων οὐδένα τότε μάχης ἄρξειν, μείνας τῶν πυλῶν ἔξω, τοῖς ὄπισθε τοῦ τείχους [y] διελάλει, καὶ πᾶς [z] πρὸς ἐκείνους τὴν ἀφύλαξιαν εἶχε. [a] ὁρᾷ δὲ ὁ καιρὸς τοῦ Ρωμαϊκοῦ τὴν

a Παρ' ἀλλήλων *Voſſ.* παραλλήλως *Big.* *b* Antea erat σπήλαιον γὰρ τι πλ. Verum γὰρ expunctum eſſe volui, quod non agnoſcatur à *Ruſino.* *c* Σκεπτόμενον *Big.* *d* Πάντῃ deeſt *Big.* & *Voſſ.* *e* Καὶ τὸ ἄλλων ἔργων εἶχετο *Big.* *f* Τὸ χῶμα *Big.* & *Ruf.* *g* Δι' αὐτοῦ *Big.* *h* Οἱ δὲ ἐναπειλημμένοι τ. Ι. ἔνδον ἀπὸ τῶν ξένων διακριθέντες *Zonar.* *i* Καθ' αὑτοὺς *Big.* *k* Κατελαμβάνοντες *Big.* *l* Τύχειν *Big.* *m* Ἐβουλεύοντο *Big.* προβουλεύοντο *Bod.* *n* Διαφυλάξεως *Big.* & *Vat.* *o* Ἐν ἑκατέροις *Big.* *p* Ἀφυλακτοτέροις *Big.* *q* Illud ἤδη adjectum eſſe volui è *Codd. Big. Voſſ.* & *Bod.* *r* Ita *Big.* & *Ruf.* προειδομένοις ἐκ τοῦ in *Editis Aliiſque.* *ſ* Antea diſtinctum erat ἐκ συντυχίας παράλογον, *Ruſinum* qui diſtinguit poſt συντυχίας, & non poſt παράλογον. *t* Τολμητὴς *Big.* & *Zonar.* *u* Αὐτὸς *Big.* *x* Ita *Big.* ἀπείναι in *cæteris.* *y* Ὡμίλει *Zonar.* *z* Πρὸς ἐκείνους *Big.* *a* Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Ruf.* ὁρᾷ δὲ αὐτὸν in *cæteris.* † De voce μαστοὶ *mammæ* vide Ill. *Spanhem.* ad *Callim.* p. 359.

vertit Rufus quidam Romanus miles, genere Ægyptius; &, cum nemo exſpectaret, ſubito accurrens illum cum ipſis armis ſublatum, dum hoc viſo ſtantes in muro ſtupor teneret, celeriter hominem in caſtra Romanorum transfert. *Ruſi ſtratagema.* Quem cum dux comprehenſum nudari præcepiſſet, & planiſſime conſpectui civium expoſitum flagris cædi juſſiſſet, vehementer Judæos confudit caſus adoleſcentis, & univerſa civitas ingemuit, majorq; erat lamentatio quam pro unius viri calamitate. Quod ubi Baſſus animadvertit, adverſus hoſtes cœpit ſtratagema adhibere, cumq; vellet eorum miſerationem ita augere, ut pro ſalute viri cogerentur caſtelli traditionem facere, de ſpe non decidit. Nam ipſe quidem crucem defigi ſtatuit, quaſi Eleazarum ſtatim ſuſpenſurus. Quo conſpecto, ii qui in caſtello erant, magis doluerunt, maximis ſuſpiriis editis, non ferendam eſſe calamitatem vociferantes. Tunc igitur Eleazarus eos rogabat, ne ipſum mortem miſerrimam ſubire ſinerent, & ſuæ ipſorum ſaluti conſulentes Romanorum viribus & fortunæ cederent, omnibus jam ſubactis. Illi autem, & Eleazari verbis fracti & multorum in caſtello pro eo deprecantium precibus (erat enim ex magna & populoſa familia) præter indolem ſuam miſericordiæ ceſſerunt: & quibuſdam ſtatim miſſis eos alloquebantur, ſe velle caſtelli deditionem facere, ſi accepto *Machæruntii dedunt ſe pro ſalute Eleazari.* Eleazaro ſalvis diſcedere liceret. Quam conditionem ubi Romani & dux *illorum* acceperant, qui inferiorem urbem magno numero tenebant, audita Judæorum privata pactione, ipſi clam nocte fugam capeſſere ſtatuerunt. Cum autem illi portas aperuiſſent, ab iis qui *cum Baſſo* pepigerant, ad Baſſum veniebat rei indicium, ſive quod illis inviderint, ſive metuerint ne ſi illi aufugerent ipſi crimen ſuſtinerent. Et fortiſſimi quidem exeuntium viam ſibi facere occupant & evaſerunt: ex iis vero, qui intus relicti erant, occiſi ſunt ad mille DCC, mulierculæ & pueri in ſervitium ducti. Sponſiones vero cum his factas, qui caſtellum dedere promittebant, Baſſus *religioſe* ſervandas ratus, & ipſos dimittit & Eleazarum reddidit.

XXVI. 5. His autem adminiſtratis, in ſaltum qui *Saltus Jardes obſeſſus.* Jardes appellatur, exercitum ducere properabat; multi enim illic congregati eſſe nunciabantur, qui pridem tempore obſidionum ex Hieroſolymis & Machærunte profugerant. Ergo cum ad locum veniſſet, neque falſum fuiſſe nuncium comperiſſet, primo quidem locum equitibus undique circundat, ut Judæi, ſi qui perrumpere auderent, propter equites fugiendi copiam non haberent: pedites vero ſylvam ſuccidere juſſit, in quam confugerant. Hoc modo ad neceſſitatem adducti ſunt Judæi fortiter aliquid agendi, velut ex audaci certamine fortaſſe fugam etiam reperirent. Itaque *Obſeſſorum fortitudo.* conferti, & cum clamore impetu facto, in eos,

γραζπάδ Ῥῶμος, γένος Αἰγύπτιος· ϗ μηδενὸς ἂν προσδοκήσαντος ἐξάφνης ὁπλισαμένου, [a] σὺν αὐτοῖς ἁράμενος αὐτὸν τοῖς ὅπλοις, ἕως κατεῖχε τὰς ἀπὸ τ τείχων ἰδούσας ἔκπληξις, φθάσῃ τ ἄνδρα μεταθεὶς [b] πρὸς ὃ Ρωμαίων στρατόπεδον. ὃ δὲ στρατηγὸς κελεύσαντος γυμνὸν διαλαβεῖν αὐτὸν, ϗ [c] καλασήσαντας εἰς ὃ φανερώτατον τοῖς ἐκ τ πόλεως ἀποβλέπουσι μάστιξιν αἰκίζεσθαι, σφόδρα τὰς Ιουδαίους [d] τὸ περὶ τ νεανίαν πάθος συνέχει, [e] ἀθεσία δ' ἡ πόλις ἀνώμωξε, ϗ θρῆνος ἦν μείζων ἢ καθ' ἑνὸς ἀνδρὸς συμφοράν. τοῦτο συνιδὼν ὁ Βάσσος χρῆται τ πολεμίαν ἀρχὴν ἐποιήσατο στρατήματος, ϗ βουληθεὶς αὐτῶν ὀπτεῖναι ὃ περιαλγὲς, ἵνα βιασθῶσιν ἀντὶ τ σωτηρίας τἀνδρὸς ποιήσασθαι ὃ φρυρίου παράδοσιν, τ ἐλπίδος ὐ διήμαρτεν. ὁ μὲ γὰρ προσέταξε [f] καταπήγνυσθαι σταυρὸν, [g] ὡς αὐτίκα [h] κρεμῶν τ Ελεάζαρον. τοῖς δ' ἀπὸ τ φρυρίου τοῦτο θεασαμένοις ὀδύνη τε πλείων προσέπεσε, ϗ διωλύγιον ἀνώμωζον, ὐκ ἀναχετὸν εἰ τὸ πάθος βοῶντες. σύγκαμψα δὴ τοίνυν Ελεάζαρος ἱκέτευεν αὐτὰς, μήτ' αὐτὸν περιιδεῖν ὑπομείναντα [i] θανάτου τ οἰκτιστον, ϗ σῴσιν αὐτοῖς τ σωτηρίαν παραχεῖν τῇ Ρωμαίων ἐξάντας ἰσχύϊ ϗ τύχῃ, μὴ πάντας, ἤδη κεχειρωμένους. οἱ δὲ, ϗ πρὸς τὰς ἐκείνου λόγους καταπλαγέντες, ϗ πολλῶν ἔνδον ὑπὲρ αὐτῶν δεομένων, διὰ γὰρ ἐκ μεγάλης ϗ σφόδρα πολυανθρώπου συγγενείας, παρὰ τ αὐτῶν φύσιν εἰς οἶκτον ἐνέδωκαν· καί τινας ἐξαπορείλαντες ϗ τάχος, διελέγοντο ποιεῖσθαι τ παράδοσιν φρυρίου, ἀξιοῦντες ἵνα ἀδεῶς ἀπαλλάττωνται, κομισάμενοι τ Ελεάζαρον. δεξαμένων δὲ τ Ρωμαίων ϗ ὃ στρατηγὸς ταῦτα, ὁ πλῆθος τ ἐν τῇ κάτω πόλει, τ γεγενημένην ἰδίᾳ τοῖς Ιουδαίοις πυθόμενοι σύμβασιν, αὐτοὶ ϗ νύκτα λαθόντες ἔγνως ἀποδιδράσκουσι. τὰς πύλας δ' αὐτῶν ἀνοιξάντων, παρὰ τ τ ὁμολογίαν πεποιημένων πρὸς τ Βάσσον ἦκε μήνυσις, εἴτ' ὂν τ σωτηρίας [k] αὐτοῖς φθονησάντων, εἴτε [l] ϗ διὰ δίος μὴ τ αἰτίαν αὐτοὶ λάβωσι τ ἐκείνων ἀποδράσεως. οἱ μὲ ὂν ἀνδροφόνται τ ἐξιόντων ἔφθασ [m] διεκπεσεῖν, ϗ [n] διέφυσον· τ δ' ἔνδον καταληφθέντων, ἄνδρες μὲ ἀπηρίθμησ, ὡς τοῖς χιλίοις ἑπτακόσιοι, γύναια δὲ ϗ παῖδες ἠνδραποδίσθησ. τὰς δὲ πρὸς τὰς παραδόσεις τὸ φρούριον ὁμολογίας οἰόμενος δεῖν ὁ Βάσσος διαφυλάττειν, αὐτούς τ' ἀφῆκε ϗ τ Ελεάζαρον ἀπέδωκεν.

ε'. Ταῦτα δὲ [o] διοικησάμενος, ἠπείγετο τ στρατιὰν ἄγων κς'. ὡς τ προσαγορεύομεν Ιάρδην δρυμόν· πολλοὶ γὰρ εἰς αὐτὸν ἠγέλθησ ἠθροῖσθαι, τ κατὰ τὰς πολιορκίας πρότερον ἐκ Ιεροσολύμων ϗ Μαχαιρούντος ἀποδράντων. ἐλθὼν δὲ ὡς τ τόπον, ϗ γνοὺς τ ἀγγελίαν ὐκ ἐψευσμένην, πρῶτον μὲ τοῖς ἱππεῦσιν ἅπαν κυκλῷ ὃ χωρίον, ὅπως τοῖς διεκπαίσασθαι τολμῶσι τ Ιουδαίων ἄπορος ἡ φυγὴ [p] γίνῃ διὰ τοὺς ἱππέας· τοὺς δὲ πεζοὺς [q] ἐκέλευσε δενδροτομεῖν τ ὕλιμον, εἰς ἣν καταφεύγεσ. καθίσαν δὲ διὰ τοῦτο πρὸς ἀνάγκην οἱ Ιουδαῖοι ὃ δρᾶν τι γενναῖον, ὡς [r] ἐκπαραβόλως [s] ἀγωνισάμενοι τάχα ἂν ϗ διαφύγοιεν. ἀθρόοι δὴ, ϗ μετὰ βοῆς αἰξαντες,

a Καὶ σὺν αὐτοῖς *Voſſ.* *b* Εἰς τὸ Ρωμ. *Big.* *c* Ita in *Editis* & *pleriſque MSS.* καταστήσαντες *Big.* *d* Τοπ *Big.* *e* Αθρόα τε ἡ π. *Big.* & *Vat.* *f* Ita *Big.* & *Zonar.* καταπηγνύναι in *reliquis.* *g* Sic *Big. Voſſ.* & *Zonar.* antea erat ὡς. *h* Κρεμῶν *Big.* Κρεμάσων *Zonar.* *i* Θανάτου *Voſſ.* & *Vat.* *k* Αὐτῶν *Big.* *l* Illud ϗ non agnoſcunt *Voſſ* & *Vat.* *m* Διεκπεσεῖν *Big.* Vulgatum διεκπίσασθ retinui, quod *Suidas* διεκπίσαντες interpretetur, διεκτρυπήσαντες, διεκθερμήναντες, *qui per aliquem locum elapſi ſunt.* διεκπεσεῖν *Zonar.* qua quidem voce uti & διεκπαίειν frequenter utitur *Joſephus.* confer *Suidam* in v. διεξιέναι. *n* Διαφυγεῖν *Big.* & *Voſſ.* *o* Διαπραξάμενος *Zonar.* *p* Ita *Big.* γίγνηται in *cæteris.* *q* Iterum cum *Big.* ἐκέλευσε in *reliquis.* *r* Ex παραβόλου *Big.* & *Vat.* ἐκ τοῦ παραβόλου *Voſſ.* *s* Ita lego ex *Ruſini* verſione. antea erat ἀγωνίσασθ, τάχα ἂν ϗ διαφυγόντες ἀθρόοι δὲ ϗ &c.

τες,

a Ku-

τες, ὀπίπλον [a] τῖς κεκυκλωμένοις. οἱ δ' αὐτὸς ἐδέχοντο καρτερῶς, καὶ πολλῇ τ μὲ ἀπονοίᾳ, τ δὲ φιλονεικίᾳ χρωμένων, χείρους μὲ ὐκ ὀλίγος ἀφ' τοῦτο τῇ μάχῃ πρῶτον, τέλος δ' [b] αὐτοῖς ὐχ ὅμοιον ἀπέβη τοῖς ἀγωνισαμένοις. Ρωμαίων μὲ γὰ δώδεκα τὸς πάντας συμβῆναι πεσεῖν, ὀλίγους τε τρωθῆναι· τ Ιουδαίων δ' ὐκ τ μάχης ζωὸς ὐδεὶς διέφυγεν, [c] ἀλλ' ὄντες ὐκ ἐλάττους τρισχιλίων πάντες ἀπέθανον, καὶ στρατηγὸς αὐτῶν Ιούδας [d] ὁ Ιαείρου παῖς, περὶ ὃ πρότερον εἰρήκαμεν, ὅτι τάξεως ἡγούμενός τινος ἐν τῇ πολιορκίᾳ τ Ιεροσολύμων, κατά τινας ἀφορὰς τ ὑπονόμων ἔλαθεν ἀποδρᾶς.

κζ'. ς'. Περὶ δὲ τ αὐτὸν καιρὸν ἐπέστειλε Καῖσαρ Βάσσῳ, καὶ Λιβερίῳ Μαξίμῳ, ὅστις δ' ἦν ἐπίτροπος, κελεύων πᾶσαν γῆν ἀποδόσθαι τ Ιουδαίων. ὐ γὰ κατῴκισεν ὐδὲ πόλιν, ἰδίαν [e] αὐτῶν τ χώραν φυλάττων· ὀκτακοσίοις δὲ μόνοις, ἀπὸ δ στραπᾶς [f] ἀφεμένοις, χωρίον ἔδωκεν εἰς κατοίκησιν, ὃ καλεῖται μὲ [g] Αμμαοῦς, ἀπέχει δὲ τ Ιεροσολύμων σταδίους [h] ἑξήκοντα. φόρον δὲ τοῖς ὅπου δήποτ' ὄσιν Ιουδαίοις [i] ἐπέβαλε, δύο δραχμὰς ἕκαστον κελεύσας ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς τὸ Καπετώλιον φέρειν, ὥσπερ πρότερον εἰς τ ὐ Ιεροσολύμοις νεὼν συνετέλουν. καὶ τὰ μὲ Ιουδαίων τότε τοιαύτῃ ἔσχε κατάστασιν.

à quibus cincti fuerant, irruunt. Illi autem fortiter eos excipiebant; multâque his quidem audacia, illis vero contentione usis, non parum quidem temporis in pugna tractum est, sed eventus ejus adversis partibus non ex æquo respondit. Nam ex Romanis quidem duodecim tantum contigit occumbere, & non multos vulnerari: Judæorum vero ex illo prælio nullus evasit; cumque non essent infra tria millia, omnes perierunt, eorumque dux Judas Jairi filius, de quo supra diximus, quòd ordinis cujusdam ductor in Hierosolymorum obsidione, cum quendam cuniculorum subiissent, clam effugerit. *Magna Judæorum, è saltu erumpentium, clades.*

6. Eodem vero tempore Cæsar ad Bassum & Liberium Maximum scripsit (is enim procurator erat) jubens ut omnem Judæorum terram venderent. non enim civitatem in ea condidit, proprium servans sibi eorum agrum: sed octingentis duntaxat emeritis locum incolendum dedit, qui vocatur quidem Ammaus, distat autem ab Hierosolymis sexaginta stadiis. Tributum vero Judæis ubicunque degentibus indixit, & quotannis binas quemque drachmas in Capitolium inferre jussit, quemadmodum in templum Hierosolymitanum prius conferebant. Et res quidem Judæorum illo tempore hunc statum habebant. *Judæam regunt Lucilius Bassus & Liberius Maximus procurator.*

κή'. **ΚΕΦ. ζ'.**

Περὶ συμφορᾶς Αντιόχου τ Κομμαγηνῶν βασιλέως. ὡς ἐπὶ τ Αλανῶν, οἱ κακὰ πολλὰ διεπράξαντο Μήδοις τε καὶ Αρμενίοις.

CAP. VII. XXVII.

De calamitate Antiochi regis Commagenorum. deque Alanis, qui mala multa Medis & Armenis intulerunt.

ΗΔΗ δ' ἔτος τέταρτον Οὐεσπασιανοῦ διέποντος τ ἡγεμονίαν, συνέβη τ βασιλέα τ Κομμαγηνῆς Αντίοχον μεγάλαις συμφοραῖς περιπεσεῖν, ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Καισέννιος Παῦτος, ὁ τ Συρίας ἡγεμὼν τότε καθεστηκώς, εἴτ' οὖν ἀληθεύων, εἴτε καὶ ἀφ' τοῦ πρὸς Αντίοχον ἔχθραν, ὑ σφόδρα γὰ ὃ σαφὲς ἠλέγχθη, γράμματα πρὸς Καίσαρα διεπέμψατο, λέγων "τ Αντίοχον μὲ τὸν παιδὸς Επιφανοῦς διεγνωκέναι Ρωμαίων ἀφίστασθαι, συνθήκας πρὸς τ βασιλέα τ Πάρθων πεποιημένον· δεῖν οὖν προκαταλαβεῖν αὐτὸν, μὴ φθάσαντες τ πρασσόντων ἄρξασθαι πᾶσαν τοῦ Ρωμαίων ἀρχὴν πολέμῳ συνταράξωσιν. ἔμελλε δὲ Καῖσαρ τοιούτου μηνύματος ἀπρόσπτου γενομένου μὴ ῥᾳθυμῶν· καὶ γὰ ἡ γειτνίασις τ βασιλέων ἐποίει τὸ πρᾶγμα μείζονος ἄξιον προνοίας. τὰ γὰ Σαμόσατα, τ Κομμαγηνῆς μεγίστη πόλις, κεῖται πρὸς τ Εὐφράτῃ, ὥς τ' εἰ τοῖς Πάρθοις, εἴ π [k] τοιοῦτον διενοήθησαν, ῥᾴστην μὲ τὴν διάβασιν, βεβαίαν δὲ τ ὑποδοχήν." πιστευθεὶς οὖν [l] ὁ Παῦτος, καὶ λαβὼν ἐξουσίαν πράττειν ἃ δοκοῖ συμφέρειν, ὐκ ἐμέλλησεν· ἐξαίφνης δὲ τ περὶ τ Αντίοχον ὐδὲ προσδοκώντων, εἰς τ Κομμαγηνὴν ἐνέβαλε, τ μὲ παγχύ ἄγων τὸ ἔκτον, καὶ πρὸς τοῦτο λόχους καί τινας ἴλας ἱππέων. συνεμάχουν δὲ καὶ βασιλεῖς αὐτῷ, τ μὲ Χαλκιδικῆς λεγομένης Αριστόβουλος,

HAM vero quarto anno imperii Vespasiani, accidit ut Antiochus rex Commagenes in maximas clades cum tota domo incideret, ex causa hujusmodi. Cæsennius Pætus, tunc Syriæ præses constitutus, sive vera dicens, sive propter inimicitias inter ipsum & Antiochum (nam liquido res non constabat) literas ad Cæsarem misit, indicans "Antiochum "cum filio Epiphane decrevisse à Romanis "defectionem facere, pactione inita cum rege "Parthorum: propterea oportere illos ante capere, ne, si priores novas res adorti "essent, totum Romanorum imperium bello "perturbarent. * Non debere autem Cæsarem hujusmodi nuncium ad se perlatum "negligere. nam vicinitas regum faciebat, "ut negotium majori cura dignum haberetur. "quippe Samosata, Commagenes maximam "civitatem, ad Euphratem sita esse, adeoque "Parthis (si quid ejusmodi cogitaverint) fa"cillimum quidem transitum esse, tutum vero "receptaculum." Fide igitur habita Pæto, ac potestate ipsi facta agendi quod expedire videretur, nihil cunctatus est: verum derepente, Antiocho suisque nihil tale exspectantibus, ingressus est Commagenem, ex legionibus quidem sextam ducens, & insuper quasdam cohortes alasq; equitum. Quin & auxilio ei erant reges, † Chalcidicæ quidem dictæ, Aristobulus, *Antiochus rex Commagenes.* *Expeditio Pæti in Commagenem.*

---

a Κυκλωσαμένοις αὐτὸς *Zonar.* *b* Αὐτῆς *Big. Vat. & Voss.* αὐτῇ *Zonar.* *c* Αλόντες *Big. & Zonar.* *d* Ita cum *Ruf. & Josepho* ipso p. 1266. ὁ δ' Αρεὶ παῖς *Big.* ὁ δ' Αρεὶ παῖς in *Editis Aliisque.* *e* Ita *Big. & Voss.* αὐτῶν in *Editis Aliisque.* *f* Sic *Big. Voss. & Zonar.* antea erat ἀφεισαμένοις. *g* Alius ab eo loco, de quo *Luc.* XXIV. 13. *h* Τεσσαράκοντα *Big. Bod. Voss. & Ruf.* Vide *Lud. Cappellum* in *Spicilegio* ad *Luc.* c. XXIV. 13. *i* Επέταξε *Zonar.* *k* Τοιοῦτο *Big.* *l* Ita *Big.* articulus deest *aliis.* * Non erat autem Cæsar hujusmodi nuncium neglecturus, *Ruf.* † Chalcidicæ Aristobulum, Emesæque Sohemum, *Ruf.*

bulus, Emeſæ vero Soëmus nomine. Introitus autem illis erat ſine certamine. nam indigenarum nemo volebat lacertos contra movere. Antiochus autem, inſperato accepto nuncio, de bello quidem adverſus Romanos nequiit animum ad cogitandum inducere: decrevit autem, toto regno in eo quo erat ſtatu relicto, cum conjuge ac liberis egredi; hoc facto ſe Romanis purum à ſuſpicione criminis ſibi illati probaturum eſſe ratus. Cumque ex urbe egreſſus eſſet centum & triginta ſtadiis in planiciem, illic tabernaculum poſuit.

Antiochi regis fuga miſerabilis.

2. Pætus autem *de ſuis aliquot* ad Samoſata quidem occupanda mittit, & per eos civitatem tenebat: ille vero cum aliis copiis Antiochum verſus contendebat. Non tamen rex vel ipſe neceſſitate adductus eſt adverſus Romanos aliquid bellicum gerere; ſed de fortuna ſua querens quicquid oporteret pati ſuſtinuit: filiis autem ejus, adoleſcentibus, bellique peritis, & corporis robore præſtantibus, haud facile erat ſine pugna calamitatem perferre. Itaque ad dimicandum ſe conferebant Epiphanes & Callinicus. Vehementi autem pugna & per totum diem habita, ipſi ſe fortitudine conſpicuos præſtabant; nullaque parte ſuarum copiarum imminuta, nocte appetente diremptum eſt prælium. Antiocho vero neque pugna hoc modo finita ferendum videbatur ut maneret; ſed ſumpta conjuge cum filiabus, illis eam comitantibus in Ciliciam fugit. atque hoc facto militum ſuorum animos fregit. nam veluti deſperato ab eo regno defecere, & Romanis ſe dedidерunt, atque ab omnibus palam deſperatum erat. itaque prius quam penitus deſtituerentur auxiliis, Epiphani cum ſuis ſervare ſe ex hoſtibus erat neceſſarium. atque omnes erant equites *numero* decem, qui cum eo Euphratem tranſgreſſi, atque inde ſine metu profecti ad Vologeſem regem Parthorum, non quaſi profugi deſpectui erant; ſed, haud ſecus ac ſi priſtinam felicitatem adhuc retinuiſſent, omni honore digni cenſebantur.

Pætus occupat Samoſata.

Epiphanes & Callinicus, Antiochi filii, ad pugnam ſe comparant.

Antiochus fugit in Ciliciam.

Epiphanes fugit ad Parthorum regem.

3. Antiochum vero ipſum, ubi Tarſum Ciliciæ venit, miſſo centurione Pætus vinctum Romam mittendum curavit. Veſpaſianus autem ita regem ad ſe deduci non paſſus eſt, ad veterem amicitiam potius reſpectum habere æquum cenſens, quam belli occaſione inexorabilem iracundiam ſervare. Itaque jubet ei iter agenti auferri vincula, intermiſſaque interim profectione ad Romam, in præſens apud Lacedæmonem degere: magnos etiam ei pecuniæ reditus dat; ut victus non modo largus ei ſuppeditaretur, ſed & regius *& magnificus*. Ubi Epiphanes & qui cum eo erant iſta acceperant, qui patri ante valde metuebant, liberati erant magna & difficili mentis anxietate & ſolicitudine. inſuper & ſpem conceperunt redeundi in gratiam cum Cæſare, cum Vologeſes de illis literas ſcripſiſſet: nec enim quamvis feliciter agerent, extra Roma-

Veſpaſiani humanitas in Antiochum regem captivum.

Ἄγλος, ὁ Ἐμέσης δὲ καλούμενος [a] Σόαιμος. ἷῶ δ' αὐτοῖς τὰ περὶ τ' εἰσβολὴν ἀναπαγώνιστα. τ' γὰρ χῶρον ἑκὼν οὐδεὶς ἤθελε χεῖρας ἀνταίρειν. Ἀντίοχος δὲ, [b] ἀγγελίας ἀδοκήτως προσπεσούσης, πολέμου μὲν ὑπ' ὀπίνοιαν περὶ Ῥωμαίους ἔστασεν· ἔγνω δὲ, πᾶς τ' βασιλείαν ὡς εἶχεν ὅπι σχήματος καταλιπών, μὴ γυναικὸς ἢ τέκνων ὑπεξελθεῖν, ὅπως ἂν ὁλόκληρος καθαρὸν Ῥωμαίοις [c] ἑαυτὸν ἀποδείξας τ' ἐπενηνεγμένης αἰτίας. ἢ προελθὼν ἀπὸ τ πόλεως ἑκατὸν [d] σταδίοις περὶ τοῖς εἴκοσιν εἰς τὸ πεδίον, ἐν αὐτῷ καταυλίζεται.

Β'. Πᾶτος δ' ὅπι μὲν τὰ Σαμόσατα τὰς καταληφομένας ἀποστέλλει, ἢ δι' ἐκείνων εἶχε τ' πόλιν· αὐτὸς δὲ μὴ τ' ἄλλης δυνάμεως ἐπ' Ἀντίοχον ἐποιεῖτο τ' ὁρμήν. ἢ μὲν ὁ βασιλεὺς ὑπ' ἀνάγκης προήχθη πρᾶξαί τι πρὸς Ῥωμαίους πολεμικὸν, ἀλλὰ τ' αὐτῷ τύχην ὀδυρόμενος ὅτι δέοι παθεῖν ὑπέμενε· νέοις δὲ, ἢ πολέμων ἐμπείροις, ἡ ῥώμη σωμάτων ἀφαφέρουσιν, ἡ ῥᾴδιον ἷῶ τοῖς παισὶν αὐτῷ τ' συμφορὰν ἀμαχεὶ καρτερεῖν. πρέπον] οὖν πρὸς ἀλλήλους Ἐπιφανὴς τε ἢ Καλλίνικος. σφοδρᾶς δὲ τ μάχης ἢ παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν γενομένης, αὐτοὶ τ' ἀνδρίαν ἀφαφρεπῆ [e] παρέχοι, καὶ μηδὲν ἐλαττωθείσης τῆ σφετέρᾳ δυνάμει, [f] ἑκατέρας διελύθη. Ἀντίοχῳ δ' ἐδ' ὅπι τῆ μάχῃ τοῦτον [g] κεχαρακώματ τ' τρόπον, μένειν ἀνεκτὸν ἐδόκει· λαβὼν δὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας, μετ' ἐκείνων ἐποιεῖτο φυγὴν εἰς Κιλικίαν, καὶ τοῦτο πράξας τὰ φρονήματα τ' οἰκείων στρατιωτῶν κατέκλασεν. ὡς γὰρ ἀπεγνωσμένης ὑπ' αὐτῷ τῆς βασιλείας ἀπέστησαν, καὶ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους μετεβάλλοντο, καὶ πάντων πρόδηλος ἷῶ ἀπόγνωσις. πεὶν δ' [h] τελέως ἐρημωθῆναι τ' συμμάχων, τοῖς περὶ τ' Ἐπιφανῆ σώζειν αὐτὸς ὑπ' τ' πολεμίων ἷῶ ἀναγκαῖον. καὶ γίνον] δέκα σύμπαντες ἱππεῖς οἱ μετ' αὐτῷ τ' Εὐφράτῃ [i] διαβάντες, ἔνθεν ἤδη μετ' ἀδείας πρὸς Ⓜ βασιλέα τ' Πάρθων [k] Βολογέσιον κομισθέντες, οὐχ ὡς φυγάδες ὑπεφαίνοντο, ἀλλ' ὡς ἔτι τὴν παλαιὰν ἔχοντες εὐδαιμονίαν, πάσης τιμῆς ἠξιώθησαν.

γ'. Ἀντίοχῳ δ' εἰς Ταρσὸν ἀφικομένῳ τ' Κιλικίας, ἑκατοντάρχην Πᾶτος [l] ὑπέπεμψε, δεδεμένον αὐτὸν εἰς Ῥώμην ἀπάξοντα. Οὐεσπασιανὸς δ' οὐκ ὑπέμενεν ὅπως πρὸς αὐτὸν ἀναχθῆναι τ' βασιλέα, τ' παλαιᾶς ἀξιῶν φιλίας μᾶλλον αἰδῶ λαβεῖν, ἢ διὰ τ' τοῦ πολέμου πρόφασιν ἀπαραίτητον ὀργὴν διαφυλάττειν. κελεύει δὲ καθ' ὁδὸν [m] ἔτ' ὄντος αὐτῷ τ' δεσμῶν [n] ἀφαιρεθέντα, ἢ παρέντα τὴν [o] εἰς τὴν Ῥώμην ἄφιξιν, ὃ νῦν ἐν Λακεδαίμονι ἄγειν· [p] δίδωσί τε μεγάλας αὐτῷ προσόδους χρημάτων, ὅπως μὴ μόνον ἄφθονον ἀλλὰ ἢ βασιλικὴν ἔχοι τὴν δίαιταν. ταῦτα τοῖς περὶ τ' Ἐπιφανῆ πυθομένοις, πρότερον σφόδρα περὶ τ' πατρὸς δεδιόσιν, [q] ἀνείθη αἱ ψυχαὶ μεγάλης ἢ δυσθαλέτε φροντίδος. ἐλπὶς δὲ ἢ αὐτοῖς τ' παρὰ Καίσαρος ἀγαθῶν [r] ἐγένετο, Βολογέσιον περὶ αὐτῷ ὅπι φίλαυτος· ἤδη γὰρ εὐδαιμονοῦντες ἐπέμφθην ἔξω τ'

Ῥωμαίων

a Σόαιμος *Big.* *b* Τῆς ἀγγελίας *Big. & Vat.* *c* Αὐτὸν *Big. & Vat.* *d* Σταδίοις *Big. & Voſſ.* *e* Παρεῖχον *Big. & Voſſ.* *f* Ἑκατέρᾳ *Big. & Voſſ.* *g* Ita *Big. Vat. & Voſſ.* κεχαρακώμη in *Editis Aliiſque.* *h* Ita *Big. Vat. & Voſſ.* τελείως in *Editis Aliiſque.* *i* Sic *Big. & Voſſ.* antea erat Ἀγλαδάντες. *k* *Al.* Οὐολογάσιον & Οὐολόγαισον. *l* Ἀποπέμψας *Big. & Voſſ.* *m* Illud ἔτ' non agnoſcunt *Big. & Voſſ.* *n* Ἀναιρεθέντα *Big. & Voſſ.* *o* Εἰς Ῥώμην *Big.* *p* Δίδωσι ϗ μεγ. *Big. & Voſſ.* *q* Ἀνήθησ *Big. & Voſſ.* *r* Ἐγένετο. Βολογέσιον ϗ πρ. π. legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *Cum autem etiam Vologeſes de his ſcripſiſſet —— & cum Cæſar* &c.

a Πρό-

Ρωμαίων ζῆν ἡγεμονίας. δόντος δὲ Καίσαρος ἡμέρως αὐτοῖς τ ἄδειαν, εἰς Ρώμην παρεγένοντο, τότε πατρὸς ὡς αὐτὸς ἐκ τ Λακεδαίμονος εὐθὺς ἐλθόντος, πάσης ἀξιώματι τιμῆς κατέμενον ἐκεῖ.

κθ'. δ'. Τὸ δὲ τ Αλανῶν ἔθνος, ὅπ μὲν εἰσι Σκύθαι περὶ τ Τάναϊν ἡ τ Μαιῶτιν λίμνην κατοικοῦντες [a] πρότερον δήπ δεδηλώκαμεν, καὶ τούτους δὲ τοὺς χρόνους διανοηθέντες εἰς τ [b] Μηδίαν, ἡ προσωτέρω ζωὴν ἐπὶ καθ' ἁρπαγὴν [c] ἐμβαλεῖν, ἐκ βασιλέως τ Υρκανῶν διαλέγονται. ἡ παρόδω δὲ ὄντος δεσπότης ὀφείν, ἣν ὁ βασιλεὺς Αλέξανδρος πύλαις σιδηραῖς κλεισὶν ἐποίησε. καὶ κείνῳ τ εἴσοδον αὐτοῖς παρεχόντος, ἀθρόοι ἡ μηδὲν ὑποπτεύσασι τοῖς Μήδοις ἐπιπεσόντες, χώραν πολυάνθρωπον ἡ παντοίων ἀνάμεστον βοσκημάτων διήρπαζον, [d] μηδενὸς αὐτοῖς τολμῶντος ἀνθίστασθαι. καὶ δὲ ὁ βασιλεύων τ χώρας Πάκορος ὑπὸ δίκης εἰς τὰς δυσχωρείας ἀναφυγὼν, τ μ ἄλλων ἁπάντων ἐκχωρήσῃ, μόλις δὲ παρ' αὐτῶν ἐρρύσατο τήν τε γυναῖκα ἡ τὰς παλλακὰς αἰχμαλώτους γενομένας ἑκατὸν δυσὶ ταλάντοις. μετὰ πολλῆς δὲ ῥᾳστώνης ἁμαχεὶ ποιούμενοι τὰς ἁρπαγὰς, μέχρι τ Αρμενίας [e] προῆλθον, πάντα λεηλατοῦντες. [f] Τηριδάτης δ' αὐτῆς ἐβασίλευεν, ὃς ὑπαντιάσας αὐτοῖς, ἡ ποιησάμενος μάχην, παρὰ μικρὸν ἦλθεν ἐπ' αὐτῆς ζωὸς ἁλῶναι τ παρατάξεως. βρόχον δὲ αὐτῷ τις περῶσαν [g] περιβαλὼν ἔμελλεν ὑποσπάσειν, εἰ μὴ ξίφει θᾶττον ἐκεῖνος τ τόνον κόψας, ἔφθη ἀποφυγεῖν. οἱ δὲ, ἡ διὰ τ μάχην ἐπὶ μᾶλλον ἀγριωθέντες, τ μ χώραν ἐλυμήναντο· πολὺ δὲ πλῆθος ἀνθρώπων, ἡ τ ἄλλης λείας ἄγοντες ἐξ ἀμφοῖν τ βασιλέων, πάλιν εἰς τ [h] οἰκείαν ἐκομίσθησ.

num imperium vivere ſuſtinebant. Cumq; Cæſar illis humaniter ſecuritatem dediſſet, Romam ſe contulerunt; patreque ad eos ex Lacedæmone ſtatim advecto, omni honore excepti illic manebant.

4. Alanorum autem gens, quod quidem Scythæ ſint, juxta flumen Tanaim & paludem Mæotidem ſedes habentes, alicubi jam ante memoravimus; his vero temporibus molientes in Mediam & ulterius prædandi cauſa penetrare, cum rege Hyrcanorum colloquuntur. is enim eſt tranſitûs *illius* dominus, quem rex Alexander portis ferreis muniverat. Cumque is aditum iſtis aperuiſſet, confertim Medos, nihil tale ſuſpicantes, adorti, regionem virorum plenam & omne genus pecore abundantem diripiebant, nemine illis audente reſiſtere. etenim Pacorus qui *tum* iſti regioni imperabat, in loca difficiliora præ metu ſe recipiens, cæteris quidem omnibus ceſſerat: vix autem ab illis conjugem ac concubinas ſuas captas, datis centum talentis redemit. Magna ergo facilitate & ſine pugna rapinas exercentes, uſque ad Armeniam vaſtantes omnia proceſſere. Ejus autem Teridates rex erat, qui cum illis obviam iviſſet pugnamque commiſiſſet, parum aberat quin vivus in illo conflictu caperetur. procul enim quidam *miſſo in eum* laqueo circundatum tracturus erat, niſi celeriter gladio abſcidiſſet funem, & fugere occupaſſet. Illi autem, pugna multo magis efferati, terram quidem depopulati ſunt: magnam vero hominum multitudinem, aliamque abigentes prædam ex utroque regno, iterum domum ſuam ſe receperunt.

Alani.

Hyrcaniæ claſtra & fores ferreæ.

Pacorus rex Medorum.

Teridates rex Armeniæ.

λ'. ΚΕΦ. η'. CAP. VIII. XXVIII.

Περὶ Μασάδας καὶ τῶν αὐτὴν κατασχόντων σικαρίων· καὶ ὅπως Σίλβας εἰς τὴν φρουρὰν πολιορκίαν ἐτεράπετο. Ελεαζάρου δημηγορία.

De Maſada & ſicariis qui eam occupaverant. & quomodo Silva ad caſtelli oppugnationem ſe convertebat. Eleazari concio.

ΕΠΙ δὲ τ Ιουδαίας Βάσσου τελευτήσαντος, [i] Φλαούϊος Σίλβας διαδέχεται τ ἡγεμονίαν· καὶ τ μ ἄλλην ἅπασαν ὁρῶν ὑπὸ πολέμου κεχειρωμένην, ἓν δὲ μόνον ἐπὶ φρουρίου ἀφεστηκὸς, ἐστράτευσεν ὅπῃ τοῦτο πᾶσαν [k] τὴν ἐν τοῖς τόποις δύναμιν σιταγωγῶν. καλεῖται δὲ ὁ μὲ φρούριον Μασάδα, προϊστηκὼς δὲ τ κατειληφότων αὐτὸ σικαρίων δυνατὸς ἀνὴρ Ελεάζαρος, ἀπόγονος Ἰούδα ὃ πείσαντος Ιουδαίων οὐκ ὀλίγους, ὡς [l] πρότερον δεδηλώκαμεν, μὴ [m] ποιεῖσθαι τὰς ἀπογραφὰς, ὅτε Κυρήνιος τιμητὴς εἰς τὴν Ιουδαίαν ἐπέμφθη. τότε γὰρ οἱ σικάριοι συνέσησαν ὅπῃ τοὺς ὑπακούειν Ρωμαίοις θέλοντας, καὶ πάντα τρόπον ὡς πολεμίοις προσφέροντο, [n] τὰς μὲν κλήσεις ἁρπάζοντες, [o] καὶ προσελαύνοντες, τοῖς δ' οἰκήσεσιν αὐτῶν πῦρ ἐνιέντες. ἤδεσαν γὰρ ἀλλοφύλων αὐτοὺς [p] ἔφασκον διαφέρειν, ὅτως ἀγεννῶς τὴν προσήκουσαν Ιουδαίοις ἐλευθερίαν [q] προϊεμένους, καὶ δουλείαν

DEfuncto autem Baſſo in Judæa, Flavius Silva præfecturam ſuſcipit: & cæteram quidem *terram* omnem bello ſubactam videns, unum vero adhuc caſtellum in defectione perſiſtere, univerſis iſtorum locorum copiis collectis eas in illud eduxit. Caſtellum autem appellatur quidem Maſada, ei vero præerat vir potens ſicariorum à quibus occupatum fuerat, *nomine* Eleazarus, è poſteris Judæ, qui Judæorum non paucis perſuaſerat, ut ante diximus, ne cenſum agi ſinerent, quando Quirinius cenſitor in Judæam miſſus eſt. Tunc enim ſicarii conſpirarunt in eos, qui Romanis dicto audientes eſſe volebant, omnique modo his quaſi hoſtibus utebantur, diripiendo quidem & abigendo eorum bona, ignem vero domibus eorum injiciendo. Nihil enim illos ab alienigenis differre dicebant, qui libertatem à Judæis *magnopere expetendam ita degeneres prodiderunt, profeſſique ſunt

Flavius Silva legatus.

Maſada receptaculum Sicariorum, quorum dux Eleazarus.

---

a Πρότερον δὴ διδ. *Big.* & *Voſſ.* ποτέρων πω ποθεδηλ. *Bod.* *b* Ita cum *Big.* & *Voſſ. Strabone Aliiſque.* Μηδείαν in *Editis Joſephi.* *c* Ἐμβαλεῖν *Big.* & *Voſſ.* *d* Μηδενὸς αὐτοῖς ἀνθισταμένου *Bod.* μηδενὸς τολμῶντος αὐτοῖς ἀντίστασιν in *Editis Aliiſque.* *e* Ita *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit *proceſſere.* προσῆλθον in *Editis Aliiſque.* *f* *Al.* Τιριδάτης. *g* Ἐπιβαλὼν *Big.* & *Voſſ.* *h* Οἰκίαν *Big.* & *Voſſ.* *i* Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* Φλαούϊος *Zonar.* Φύλλιος *Fulvius* in *Editis Aliiſque.* *k* Illud τὴν è *Codd. MSS.* *l* Vide pag. 792. *m* Ποιεῖσθαι ταῖς ἀπογραφαῖς *Zonar.* *n* Ita *Big Voſſ.* & *Ruf.* antea erat ἡ τὰς. *o* Illa ἡ προσελαύνοντες non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* *p* Ἔφασαν *Big.* & *Voſſ.* *q* Προεμένους *Big.* & *Voſſ.* * Pugnâ etiam petendam, *Ruf.* Qui libertatem Judæis defendendam tanta ignavia prodidiſſent, *Al.*

Sicariorum facinora.

ſunt ſe malle Romanis in ſervitutem ſe tradere. Erat autem *totum* hoc plane prætextus, ac dicebatur ab iis ut crudelitatem atque avaritiam ſuam tegerent. id quod rebus ipſis palam fecerunt. Nam iſti quidem & defectionis cum illis ſocii erant, & belli adverſus Romanos participes; facinora vero auſi ſunt in Romanos pejora *quam alii*. cumque convicti eſſent mendacii ex iis quæ antea præ ſe ferebant, multo magis eos male tractabant, qui nequitiam illis juſta ſui defenſione exprobrabant. Erat enim quodammodo illud tempus

Ilias malorum in Judæa.

omne genus ſceleris apud Judæos fœcundiſſimum; ut nullum malitiæ negotium infectum relinqueretur; neque ſi quis cogitatione aliquid ſibi fingere voluiſſet, novi quidpiam invenire potuerit. Ita & privatim & communiter omnes vitio laborarunt, & exſuperare alius alium tam impietate in Deum quam iniquitate in proximos certarunt, potentes quidem multitudinem male tractando, multitudo vero ad potentium interitum properando. Illis enim erat dominandi quidem cupiditas; his vero vim faciendi, bonaque locupletum diripiendi. Et primo quidem ſicarii iniquitatis auctores erant & crudelitatis in proximos: neque verbum ullum, quod non dixerint ad injuriam, neque facinus, quod non tentarint ad exitium eorum quibus inſidiarentur, præter-

Joannes Giſchalenſis.

mittentes. Verum & hos Joannes ſemet moderatiores eſſe oſtendit. non ſolum enim omnes interficiebat, qui juſta & utilia ſuadebant, tanquam inimiciſſimos maxime cives ejuſmodi impetens: ſed & patriam communiter malis innumeris cumulavit, qualiter facturus erat homo, qui Deum quoque jam auſus eſſet impietate contemnere. nam & menſa nefaria veſcebatur, & à conſueta & patria puritate diſceſſit; ut jam ſit minime mirum quod vitæ manſuetioris & communitatis cum hominibus officia non ſervarit, qui perdite adeo deperiit impietatem in Deum. Rurſus

Simon Gioræ filius.

igitur Simon Gioræ quid mali non commiſit? quave corporum liberorum ab injuria temperavit, qui eum creavere tyrannum? Quæ vero eos amicitia, quæve cognatio ad quotidianas cædes non ferociores effecit? nam alienos quidem male tractare timidæ nequitiæ opus eſſe arbitrabantur, glorioſam vero oſtentationem eſſe crudelitatem in familiariſſimos exiſtimabant. Horum autem furoris æmuli etiam

Idumæi ſceleratiſſimi.

Idumæi exſtitere. illi enim ſceleratiſſimi cum pontifices jugulaſſent, ne qua pars conſervaretur pietatis in Deum, totum, quod ex civitatis facie ſupererat, abſcidêre, ſummamque per omnia iniquitatem induxerunt. in qua illud hominum genus, qui zelotæ appellati erant,

Zelotæ.

excellebant, qui nomen factis verum probaverunt. Omne enim malitiæ facinus æmulati ſunt, nullo quod ipſi non imitando expreſſerunt relicto, quodcunque ante commiſſum eſſe memoriæ proditum erat: quamvis nomen ſi-

αἱρεῖσθαι τὴν ὑπὸ [a]Ρωμαίοις ἀναμολογικόσας. ἵν δ' ἄρα τοῦτο πρόφασις εἰς ἀδικήλυμμα τ ὠμότητος ἡ τ πλεονεξίας ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον· σαφὲς δὲ διὰ τ ἔργων ἐποίησ. οἱ μ γὰρ αὐτοῖς τ ἀποστάσεως ἐκοινώνησ, ἡ δ' πρὸς Ρωμαίους συνήραντο πολέμῳ, [b]τὰ πρ' ἐκείνων δὲ τολμήματα χείρω πρὸς αὐτοὺς ἐγένετο. [c]καίπι τ ψεύδεσθαι πάλιν τ πρόφασιν ἐξελεγχόμενοι, μᾶλλον ἐκάκων τὴν τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφ' ἡ διχομολογίας ὀνειδίζοντας. ἐγένετο γάρ πως ὁ χρόνος ἐκεῖνος παντοδαπῆς δὴ τοῖς Ιουδαίοις πονηρίας πολυφόρος, ὡς μηδὲν κακίας ἔργον ἄπρακτον καταλιπεῖν, μηδ' εἴ τις [d]ὀπυοῦν ἀφαπλάττειν ἐθελήσειε ἔχειν ἄν τι χαριέστερον ἐξευρεῖν. ἴδιός τε καὶ κοινῇ πάντες [e]σπεύσης, καὶ πρὸς ὑπερβαλεῖν ἀλλήλους ἔντε τοὺς πρὸς τ Θεὸν ἀσεβείας, ἡ τοὺς εἰς τοὺς πλησίον ἀδικίας, ἐφιλονείκησαν· [f]οἱ μ δυνατοὶ τὰ πλήθη κακοῦντες, οἱ πολλοὶ δὲ τοὺς δυνατοὺς ἀπολλύειν σπεύδοντες. ἵν γὰρ ἐκείνοις μ ὀρθὴ ἐπιθυμία ἦν τυραννεῖν, τοῖς δὲ ἦν βιάζεσθαι καὶ τὰ τ εὐπόρων ἁρπάζειν. πρῶτοι μὲν οὖν οἱ σικάριοι τ ἀνομίας, καὶ τ πρὸς τοὺς συγγενεῖς [g]ἤρξαντο ὠμότητος, μήτε λόγον ἄῤῥητον εἰς ὕβριν, μήτ' ἔργον ἀπείρατον εἰς ὄλεθρον τ ὑπεθυμηθέντων [h]παραλείποντες. ἀλλὰ γὰρ τούτους Ιωάννης ἀπέδειξεν [i]ἑαυτοῦ μετριωτέρους. ὁ γὰρ μόνον ἀνῄρει πάντας, ὅσοι τὰ δίκαια καὶ συμφέροντα συνεβούλευον, καθάπερ [k]ἐχθίστοις μάλιστα δὴ τ πολιτῶν τοῖς τοιούτοις προσφερόμενος· ἀλλὰ γὰρ κοινῇ τ πατρίδα μυρίων ἐνέπλησε κακῶν, [l]ὁποῖα προύξειν ἔμελλεν [m]ἄνθρωπος ἤδη καὶ τ Θεὸν ἀσεβεῖν τετολμηκώς. πράπεζάν τε γὰρ ἄθεσμον παρεπήξε, καὶ τ νενομισμένων καὶ πατρίων ἐξεδίητησεν ἁγνείαν, ἵνα μηκέτι θαυμαστὸν εἰ τὴν πρὸς ἀνθρώπους ἡμερότητα καὶ κοινωνίαν οὐκ ἐτήρησεν, ὁ τ πρὸς Θεὸν [n]ἀσεβείας ὕπατος καταμαθεύς. πάλιν τοίνυν ὁ Γιώρα Σίμων, τί κακὸν οὐκ ἔδρασεν; ἢ ποίας ὕβρεως ἐλαθέρων ἀπέσχετο σωμάτων, οἳ τοῦτον ἀνέδειξαν τύραννον; ποία δὲ αὐτοὺς φιλία, ποία δὲ συγγένεια πρὸς τοὺς ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας φόνους ἠνίησε θρασυτέρους ἐποίησε; ὃ μ γὰρ τοὺς ἀλλοτρίους κακῶς ποιεῖν ἀγενοῦς ἔργον ἐν πονηρίας [o]ὑπελάμβανον, λαμπρὸν δὲ φέρειν ὀπάδευξιν ἡγοῦντο τ ἐν τοῖς οἰκειοτάτοις ὠμότητα. παρημελήσατο δὲ καὶ τὴν τούτων ἀπόνοιαν ἡ τ [p]Ιδυμαίων. ἐκεῖνοι γὰρ οἱ μαρώτατοι τοὺς ἀρχιερέας καθοσφάξαντες, ὅπως μηδὲ [q]μέρος τι τ πρὸς Θεὸν εὐσεβείας ἀφυλάκτητον, πᾶν ὅσον ἦν λείψανον ἐπ πολιτικοῦ σχήματος ἐξέκοψαν, καὶ τὴν τελεωτάτην εἰσήγαγον ἀφ' πάντων ἀνομίαν. ἐν ᾗ τῶν ζηλωτῶν κληθέντων γένος [r]ἤκμαζεν, οἳ τὴν προσηγορίαν τοῖς ἔργοις ἐπλήρουν. πᾶν γὰρ κακίας ἔργον ἐξεμιμήσαντο, [s]μηδ' εἴ τι προύτεθη προϋπάρχειν ἡ μνήμη προδιδοῦσα αὐτοὺς παραλιπόντες ἀζήλωτον· καί τοι τὴν προσηγορίαν αὐτοῖς,

a Ρωμαίους *Big. & Voſſ.* *b* Ita cum *Big. & Voſ.* non diſſentiente *Rufino.* ℰ παρ' ἐκείνων in *Editis Aliiſque.* *c* Καὶ ἐπὶ τὸ ψ. *Big. Voſſ. & Bod.* *d* Ita *Bod. & Ruf.* ὑπόνοια in *cæteris.* *e* Ἐνυόησαν *Big.* *f* Ita *MSS.* οἱ μ ὧν in *Editis.* *g* Ἤρξαν *Big & Voſſ.* *h* Sic *Big. & Voſ.* παραλιπόντες in *cæteris.* *i* Αὐτῶ *Big. & Voſſ.* *k* Ἐχθροῖς τοῖς μ. *Big. & Voſſ.* *l* Οἷα *Big. Bod. & Voſ.* *m* Ita cum *Big. Bod. Rhed. & Voſſ.* ἀνθρώπους in *Editis Aliiſque.* *n* Ita *Rhed. & Ruf.* εὐσεβείας in *cæteris.* *o* Ὑπελαμβάνον *Big & Voſſ.* *p* Ἰδυμαίων μαῖα *Big. Vat. & Voſ.* *q* Μηδὲ μέρος ἐπ τ πρὸς τ Θεὸν εὐσ. *Big. & Voſ.* *r* Ἤκμασεν *Big. & Voſ.* *ſ* Μηδ' ἤ, π προτέθη πρ. *Big. & Voſ.*

a Προσῆκον

τοῖς, ἀπὸ τ ἐπ' ἀγαθῷ ζηλωμῶν ἐπίθεξ, ἢ κατειρωνεύομθοι τ ἀδικωμένων, διὰ τ αὐτῶ θηριώδη φύσιν, ἢ τὰ μέγιστα τ κακῶν ἀγαθὰ νομίζοντες. τοιγαρῦν [2] περσῆκον ἔκαστοι ὃ τέλος εὕροντο, ὃ Θεὸ τ ἀξίαν ὅπι πᾶσιν αὐτοῖς τιμωρίαν βραβεύσαντος. ὅσας γὰ ἀνθρώπω δυνατὴ φύσις κολάσεις ὑπομεῖναι, πᾶσας κατέσκηψαν εἰς αὐτὺς, μέχρι ἡ τ ἐσχάτης ὃ βίω τελευτῆς, ἣν ὑπέμειναν ὀ πολυπρόποις αἰκίαις ἀποθανόντες. ὃ μὴν ἀλλὰ [b] καὶ φαίη τις ἂν αὐτὺς ἐλάττω παθεῖν ὧν ἔδρασ. τὸ γὰ δικαίως ἐπ' αὐτῶν ὃ περσῆν. τὺς δὲ τᾶς ἐκείνων ὠμότητι περιπεσόντας, ὃ ὃ παρόντος ἂν εἴη χαρᾶ κτ τ ἀξίαν ὀδύρεσθαι. πάλιν οὖν ἐπάνειμι περὶς ὃ καταλειπόμενον μέρος τῆς διηγήσεως.

λα'. Β'. Επὶ γὰ τ Ελεάζαρον, ἡ τὺς κατέχοντας σὺν αὐτῷ τ Μασάδαν σικαρίους, ὁ τ Ρωμαίων στρατηγὸς ἦκε, τὰς δυνάμεις ἄγων. ἡ τ μὲ χώρας ἁπάσης εὐθὺς ἐκράτ, φρυρὰς ἐν τοῖς ὀπιχωριοτάτοις αὐτῆς μέρεσιν ἐγκατασήσας. τεῖχος δὲ περιέβαλε κύκλῳ περὶ πᾶν ὃ φρούριον, ὅπως μηδενὶ τ πολιορκωμένων ἢ ῥᾴδιον διαφυγεῖν, ἡ [d] διανέμ τὺς φυλάξοντας. αὐτὸς δὲ καταστρατοπεδεύ [c] τόπον, ὡς μὲ περὶς τ πολιορκίαν [f] ὀπιτηδειότατον ὑπολαβών, καθ' ὃν αἱ ὃ φρουρίω πέτραι ᾧ πλησίον ὄρει συνήπτον, ἄλλως δὲ πρὸς ἀφθονίαν τ ὀπιτηδείων δύσκολον. ὃ γὰ ἡ ὕλη μόνον πόρρωθεν ἐκομίζετο, ἡ σὺν μεγάλῃ ταλαιπωρίᾳ τ [g] ὅπι τούτω πεπραγμένων Ιουδαίων. ἀλλὰ ἡ ὃ ποτὸν ἦν ἀγώγιμον εἰς ὃ στρατόπεδον, ὃ τόπω μηδεμίαν ἐγγὺς πηγὴν ἀναδιδόντος. ζωὺ' ὃν προοικονομησάμενος ὁ Σίλβας ὅπι τ πολιορκίαν ἐτράπετο, πολλῆς ὀπιχωρήσεως ἡ ταλαιπωρίας δεομένην, διὰ τὴν ὀχυρότητα ὃ φρουρίω τοιῦδε τ φύσιν ὑπάρχοντος.

γ'. Πέτρα γὰ ὀλίγην τὴ περίοδον ἡ μῆκος ὑψηλὴν, παντάχοθεν περιῤῥώγασι βαθεῖαι φάραγγες κάτωθεν ἐξ ἀοράτου τέρματος, [h] κρημνώδεις, ἡ πάσῃ βάσει ζώων ἀπρόσιτοι, πλὴν ὅσον κτ δύο τόπως τ πέτρας, εἰς ἄνοδον γὰ εὐμαρῆ παρεικύσης. ἔστι δὲ τ ὁδὸν, ἡ μὲ ἀπὸ τ Ασφαλτίτιδος λίμνης περὶς ἥλιον ἀνίσχοντα, ἡ πάλιν ἀπὸ τ δύσεως ᾗ ῥᾴον πορεύσιμος. καλῦσι δὲ τ ἑτέραν ὄφιν, τῇ στενότητι προσεικάσαντες ἡ τοῖς συνεχέσιν ἑλίσμοῖς. κλᾶται γὰ περὶ τὰς τ κρημνῶν ἐξοχὰς, ἡ πολλάκις εἰς αὐτὸν [i] ἀναστρέφουσα, καὶ κτ μικρὸν αὖθις ἐκμηκυνομένη μόλις φαίνει ὃ περάσω. ὃ δὲ παραλλὰξ τ δι' αὐτῆς βαδίζοντα τ ἕτερον [k] τοῖν ποδοῖν ἐρείδεται. ἔστι δὲ [l] ἡ ᾧ παρολισθάνειν περάλλος ὄλεθρος. ἑκατέρωθεν γὰ βάθος κρημνῶν ὑπεκέχυται, τῇ φοβερότητι πᾶσαν εὐτολμίαν ἐκπλῆξαι δυνάμενον. διὰ τοιαύτης ὃν ἐλθόντι ςαδίως τεσσαράκοντα κορυφὴ ὃ λοιπόν ἐστιν, ὃ εἰς ὀξὺ τέρμα στενηγμένη, ἀλλ' ὥς [m] κατ' ἄκρας ὀπίπεδος. ὅπι ταύτῃ πρῶτος μὲ ὁ ἀρχιερεὺς ὠκοδομήσατο φρούριον Ιωνάθης, ἡ προσηγόρευσε Μασάδαν. ὕστερον δ' Ηρώδ ᾧ βασιλῆ διὰ πολλῆς ἐγένετο σπουδῆς [n] ἡ ὃ χωρίω κατασκευή. τεῖχός τε γὰρ περὶ

bi ex bonorum æmulatione indidiſſent, in eo aut cavillati quos læſerant propter efferam ſui naturam, aut malorum maxima pro bonis haberi volentes. Itaque debitum vitæ finem ſinguli invenêre, Deo illis omnibus quam commeruerunt pœnam tribuente. Quæcunque enim ſupplicia ferre valet natura humana, ea omnia in eos inciderunt uſque dum mortem oppeterent, quam inter varios cruciatus obierunt. Veruntamen dixerit forſan aliquis, minora eos quam pro factis perpeſſos eſſe. haud enim erat ut merita pœna afficerentur. Illos autem, in quibus ſuam exercebant crudelitatem, non eſſet hujus temporis digne lamentari. Rurſum igitur ad eam narrationis partem redeo, unde digreſſus ſum.

2. Veniebat enim dux Romanorum, contra Eleazarum exercitum ducens & ſicarios qui cum eo Maſadam tenebant. & regione quidem omni ſtatim potitus, præſidia in locis ejus opportuniſſimis collocavit. Caſtellum autem muro circundedit, ne quis obſeſſorum facile inde aufugeret, & diſtribuere cuſtodes inſtituit. ipſe vero caſtris locum occupat, ad obſidionem quidem maxime idoneum, quem delegerat; qua parte caſtelli rupes monti proximo conjungebantur, cæterum difficilem ad neceſſariorum copiam ſuppeditandam. Non ſolum enim commeatus è longinquo advehebatur, & cum labore Judæorum maximo, quibus id negotii datum erat: verum etiam potus *aliunde* in caſtra ducebatur, loco nullam *aquæ dulcis* fontem ſuppeditante. Itaque cum hæc prius diſpoſuiſſet Silva, ad obſidionem ſe convertebat, quæ multum ſolertiæ & ardui laboris poſtulabat, propter firmitatem caſtelli, cujus natura hujuſmodi eſt. *Romanorum expeditio contra ſicarios qui erant Maſadæ.*

3. Petram ambitu non exiguam, & longitudine excelſam, undique circundant valles adeo profundæ ut illarum terminus conſpici nequeat, præruptæ *admodum* & omnium animalium greſſibus inacceſſæ, niſi quod locis duobus petra in aſcenſum non facilem cedit. Eſt autem via quidem una à lacu Aſphaltite ad ſolis ortum, altera vero ab occidente, qua minori cum negotio inceditur. Vocatur autem prior coluber, ex anguſtia crebriſque flexibus capta ſimilitudine. circa enim præcipitiûm eminentias fractura eſt, & ſæpe in ſe revertens paulatimque rurſum producta vix tangit id quod ulterius eſt. Oportet autem alternos figat pedes qui hac via graditur. quin & certa pernicies eſt, ſi quis labatur. nam alta præcipitia utrinque dehiſcunt, quæ horrore quemvis vel audaciſſimum terrere poſſunt. Per ejuſmodi viam cum quis xxx ſtadiis aſcenderit, quod reſtat vertex eſt, non in finem acutum deſinens, ſed in ſummitate planitiem habens. Super hoc primus quidem Jonathas pontifex caſtellum ædificavit & appellavit Maſadam. Pòſt autem Herodi regi ſtudio fuit locum ſtructuris occupare. Nam & murum *Situs urbis Maſadæ & caſtelli.*

circa

a Προσῆκον τὸ τέλος ἔκαστοι εὕροντο *Big.* & *Voſſ.* b Illud κὴ non agnoſcunt *Big. Vat.* & *Voſſ.* c Ηκτο *Big.* & *Voſſ.* d Ita *Big.* & *Voſſ.* Διαφθείρειν in *Editis Aliiſque.* nec aliter legiſſe videtur *Rufinus*, qui vertit, *utque cuſtodes perſeverarent.* e Τὸν τόπον *Big.* & *Voſſ.* f Ita *Big. Vat.* & *Voſſ.* ἐπιτηδειότητα in *Editis Aliiſque.* g Επὶ τοῦτο *Big.* & *Voſſ.* h Ita cum *MSS.* & *Ruf.* antea erat κρημνώδεις σὺν ὕδατι κὴ πάσῃ &c. i Αναστέφουσα *Big.* & *Voſſ.* k Τῶν ποδῶν *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* l Illa κὴ τῷ παραλιθάνειν non agnoſcunt *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* m Επίπεδον. i. τ. πρῶτον *Big.* & *Bod.* n Articulum ἡ deſiderat *Big.*

Caſtelli deſcriptio. circa omnem verticis ambitum erexit, per ſtadia ſeptem, è candido quidem lapide exſtructum, altitudine vero XII cubitos altum, latumque VIII, & XXXVII turres quinquagenorum cubitorum in eo ſtabant; ex quibus aditus erant in ædes circa omnem murum intus ædificatas. nam verticem, utpote fœcundum & omni planicie molliorem, culturæ dedit rex; ut ſi quando alimenti externi *& adventitii* eſſet inopia, ne hac quidem laborarent, qui ſalutem ſuam caſtello crediderant. Quin & regiam illic ædificavit, ab occidentalis partis aſcenſu, intra mœnia quidem arcis poſitam, ad ſeptentrionem vero vergentem. Regiæ autem murus erat magnæ celſitudinis & validus, quatuor turres ſexagenorum cubitorum in angulis habens. Conclavium etiam intus & porticuum itemque balnearum varia erat & ſumptuoſa conſtructio, columnis quidem è ſingularibus ſaxis undique ſuppoſitis, parietibus autem ſoloque in conclavibus variis lapidibus ſtrato. Ad ſingula vero habitacula, & in ſummo & circa regiam & ante murum, multos magnoſque puteos è ſcopulis exſcidit ad aquam conſervandam, machinatus tantum aquæ ſuppeditandum, quantum haberent qui fontibus utuntur. Via autem foſſa è regia in verticem ſummum ducebat, forinſecus non apparens. Sed nec viæ manifeſtæ facile uſui erant hoſtibus. Nam orientalis quidem, natura, ut ſupra memoravimus, eſt inacceſſa: occidentalem vero magna in anguſtia poſita turri interſepſit, non minore mille cubitorum ſpatio ab arce diſtante, quæ neque tranſiri potuit, neque facile capi. Inſuper & iis qui ſine metu incederent exitu erat difficilis. Atque ita quidem adverſus hoſtiles impetus natura pariter ac manuum opera munitum erat caſtellum.

ἦγειρε δὲ πάντα τὸν κύκλον τοῦ κορυφῆς ἑπτὰ σταδίων ὄντα, λευκοῦ μὲν λίθου πεποιημένον, ὕψος δὲ δώδεκα, καὶ πλάτος ὀκτὼ πήχεις ἔχον, τελάκοντα δ' αὐτοῦ ἐπὶ πύργοι πεντηκονταπήχεις [a] ἀνεσήκεσαν, ἐξ ὧν εἰς [b] οἰκήματα διελθεῖν δὲ πᾶν τὸ τεῖχος ἔνδον ὡκοδομημένα. τὸν δὲ κορυφαῖον πίονα, καὶ πεδίου παντὸς ὄντα μαλακώτερον, ἀνῆκεν εἰς γεωργίαν ὁ βασιλεύς, ἵν' εἴποτε τὰ ἔξω τροφῆς ἀπορία γένοιτο, μὴ δὲ ζωὴν κάμοιεν οἱ τὴν αὑτῶν σωτηρίαν ᾧ φρουρίῳ πεπιστευκότες. ὁ βασίλειον δὲ κατεσκεύασεν ὁ αὐτός, κατὰ τὰ ἀπὸ τὰ ἑσπέρας ἀνάβασιν, ὑποκάτω μὲν τοῦ ἄκρας τειχῶν, πρὸς [c] δὲ τὴν ἄρκτον ἐγκλίνον. ὃ δὲ βασιλείου ὁ τεῖχος ἦν, ὕψει μέγα καὶ χαρτερόν, πύργους ἔχον ἑξηκονταπήχεις ἐγγωνίους τέσσαρας. ἥ, τε τῶν οἰκημάτων ἔνδον καὶ θυρῶν καὶ βαλανείων κατασκευὴ παντοία καὶ πολυτελὴς ἦν, κιόνων μὲν ἁπανταχοῦ μονολίθων ὑφεστηκότων, τοίχων δὲ καὶ [d] τοῦ τοῖς οἰκήμασιν ἐδαφῶν λίθῳ ῥώσει πεποικιλμένων. πρὸς ἕκαστον δὲ τῶν οἰκουμένων τόπων ἄνω τε καὶ πρὸ τοῦ βασιλείου, καὶ [c] πρὸ δὲ τείχους πολλοὺς καὶ μεγάλους ἐτετμήκει λάκκους ὁ τοῖς πέτραις, φυλακτήρας ὑδάτων, μηχανώμενος [e] χορηγίαν, ὅσην [f] τῶν ἐκ πηγῶν ὅσοι χρωμένοις. ὀρυκτὴ δ' ὁδὸς ἐκ βασιλέως πρὸς ἄκραν τὴν κορυφαίαν [g] ἀνεφέρετο, τοῖς ἔξωθεν ἀφανής. ὁ μὲν οὖν τὰς φανερὰς ὁδοὺς εἶχεν οἵαν τε χρήσασθαι ῥᾳδίως πολεμίοις. ἡ μὲν γὰρ ἑῴα διὰ τὴν φύσιν, ὡς προείπομεν, ἐστὶν ἄβατος. τὴν δ' ἀπὸ τῆς ἑσπέρας μεγάλῳ χαρακὶ ὁ μεγίστου πύργῳ διετείχισεν, ἀπέχοντι τῆς ἄκρας πήχεων οὐκ ἔλαττον διάστημα χιλίων, οὐ μόνον παρελθεῖν δυνατὸν ἦν, οὔτε ῥᾴδιον ἑλεῖν. δυσέξοδος δὲ ὁ τοῖς μετ' ἀδείας βαδίζουσιν ἐπειτα ποιήσασθαι. οὕτω μὲν οὖν πρὸς τὰς τῶν πολεμίων ἐφόδους, φύσει τε καὶ χειροποιήτοις ὁ φρούριον ὠχύρωτο.

Annona in annum centeſimum conſervata. 4. Intus autem repoſiti apparatus magis adhuc miranda eſt copia luculenta ejuſque diuturnitas. Nam & frumenti multum erat reconditum & quod in longum tempus ſufficeret; vinumque multum erat & oleum: quin & cujuſque leguminis fructus, & palmulæ coacervatæ. Univerſa autem reperiebat Eleazarus, cum ſicariis caſtello per dolum potitus, matura, nihilque recens depoſitis deteriora: quanquam fere ex quo parata erant ad excidium à Romanis illatum centum annorum tempus agebatur. Quinetiam Romani fructuum reliquias incorruptas offendêre. Si quis autem cauſam diuturnitatis auram eſſe exiſtimet, *profecto* non erraverit, quòd arcis altitudine ab omni terrena ac fœculenta mixtura ſit remota. Inſuper & omne genus armorum vis ingens inventa eſt, à rege recondita, quæ x virorum millibus ſufficerent, ferrumque infectum, & æs, prætereaque plumbum: ſcilicet ut magnis de cauſis factum crederes apparatum. Ajunt enim Herodem id ipſum caſtellum ſibi ad refugium paraviſſe, duplex periculum ſuſpicantem: unum quidem à Judæorum

Τῶν δ' ἔνδον [h] ἀποκειμένων σκευῶν ἔπι λ'. μᾶλλον ἄν τις ἐθαύμασε τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ἀφθονίαν. σῖτός τε γὰρ ἀπέκειτο [i] πολὺς καὶ πολλῶν χρόνων ἀρκεῖν ἱκανώτατος, οἶνός τε πολὺς ἦν καὶ ἔλαιον· ἔτι δὲ παντοῖος ὀπωρῶν καρπὸς καὶ φοίνικες [k] ἐσεσώρευντο. πάντα δ' εὗρεν ὁ Ἐλεάζαρος ὃ φρουρὰν μὴ τὰ σικαρίων ἐγκρατὴς δόλῳ [l] γενόμενος, ἀκμῇ καὶ μηδὲν τῶν νεωστὶ κειμένων ἀποδέοντα· κεῖται γὰρ δὴ ἀπὸ τῆς κατασκευῆς εἰς τοὺς Ῥωμαίοις ἅλωσιν, [m] ἑκατὸν ἂν χρόνος ἐτῶν. ἀλλὰ καὶ Ῥωμαῖοι τὰς [n] ὠφελημένας τὰ καρπῶν εὖρον ἀδιαφθόρους. αἴτιον δ' οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις ὑπολαμβάνων τὸν ἀέρα τὸν ἀφθονίας, ὕψει τὰ πρὸς τὰς ἄκρας, πάσης ὄντα γεώδους καὶ ὑλερᾶς ἀμιγῆ κράσεως. εὑρέθη δὲ καὶ παντοίων πλῆθος ὅπλων ὑπὸ τοῦ βασιλέως [o] ἀποτεθησαυρισμένον, ὡς ἀνδράσιν ἀρκεῖν μυρίοις, ἀργός τε σίδηρος, καὶ χαλκός, ἔτι δὲ καὶ μόλυβδος, ἅπερ δὴ τὰ σκευῆς ὅτι μεγάλης αἰτίας γενομένης. λέγεται δὲ [p] ἑαυτῷ τὰ Ἡρώδης τοῦτο τὸ φρούριον εἰς [q] ἀποφυγὴν ἑτοιμάζειν, διπλοῦν ὑφορώμενον κίνδυνον. τὰ μὲν γὰρ τῶν Ἰουδαίων,

Herodis pericula.

a Ανεσήκεσαν *Big. & Voſſ.* b Οἰκοδομήματα *Big. & Voſſ.* c Illud δὲ è *Codd. MSS. & Ruf.* d Illud τὸ è *Codd. MSS.* e Περὶ τὸν πύργον legiſſe videtur *Ruf.* f Τῶν ἐκ τὰ *Big.* Forſan τοῖς ἐκ π. g Ἀνέφερεν *Big.* h Παρακειμένων *Big. & Voſſ.* i Illa πολὺς καὶ è *Codd. MSS. & Rufini* verſione. k Ita cum *MSS.* ἐπισωρεύοντο in *Editis.* ſi quis malit ἐπισωρεύοντο, per me licet. l Γεγενημένοις *Big.* m Ἑκατοντὰς *Big.* n Ita in *MSS. & Ruf.* ὠφελημένας in *Editis.* o Ἀποτεθησαυρισμένων *Big. & Voſſ.* p Αὐτῷ *Big. & Voſſ.* q Ita in *MSS. & Rufini* verſione. antea erat ὑποδοχὴν.

a Τὰ

Ιουδαίων, μὴ καθαλύσαντες ἐκεῖνον, τὸν πρὸ αὐτῆς βασιλέας, ὅπως τὴν ἀρχὴν καταγάγωσι· τὸ μείζω δὲ ἡ χαλεπώτερον ἐκ τῆς βασιλευούσης Αἰγύπτου Κλεοπάτρας. αὕτη γὰρ τὴν αὐτῆς γνώμην οὐκ ἐπεῖχεν, ἀλλὰ πολλάκις Αντωνίῳ λύσης προσέφερε, τὸν μὲν Ηρώδην ἀνελεῖν ἀξιοῦσα, χαρίσασθαι δ' αὐτῇ τὴν βασιλείαν τῶν Ιουδαίων [b] διορυφῶν. ἢ μᾶλλον ἄν τις ἐθαύμασεν, ὅτι μηδέπω τοῖς πρὸς κάρμασιν Αντωνίου ὑπεικικόσι, κακῶς ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος διακλωμένου, οὐκ ὅπι περὶ τοῦ μὴ χαρίσασθαι προσεδόκησε. διὰ τοιούτους μὲν φόβους Ηρώδης Μασάδαν καταστευασάμενος, ἔμελλε Ρωμαίοις ἀπολείψειν ἔργον τοῦ πρὸς Ιουδαίους πολέμου τελευταῖον.

λγ'. ε'. Επεὶ γὰρ ἔξωθεν ἤδη περιετετείχιστο πάντα τὸν τόπον ὁ τῶν Ρωμαίων, ὡς [c] προείπομεν, ἡγεμών, καὶ τοῦ μή τινα ἀποδράναι προνοίαι ἐπεποίητο τὴν ἀκριβεστάτην, ἐπεχείρει τῇ πολιορκίᾳ, μόνον εὑρὼν ἕνα τόπον, ὑποβολὴν χωμάτων δέξασθαι δυνάμενον. μέλλων γὰρ προσεχίζονται πύργον ἀπὸ τῆς δύσεως ὁδὸν ἄγουσαν εἰς τε τὸ βασίλειον καὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἣν τις ὀξυκὴ πέτρας εὐμεγέθης τῷ πλάτει καὶ πολὺ προκύπτουσα, τοῦ δ' ὕψους τὸ Μασάδας τριακοσίους πήχεις ὑποκάτω. Λευκὴν δὲ αὐτὴν ὠνόμαζον. ὅπι ζωύτην οὖν ἀναβὰς, καὶ καταλαβὼν αὐτὴν ὁ Σίλβας ἐκέλευσε τὸ χωμα τὸν χῶν ὑποφέρειν. τὸ δὲ προθύμως καὶ μὴ πολλῆς χειρὸς [d] ἐργασαμένων, τρισὶν εἰς διακοσίους πήχεις ὑψώθη ὁ χῶμα, τὸ μὲν εὖρος ὅτε βέβαιον ὅτε αὐταρκες ἐδόκει τοῦτο τὸ μέτρον εἶναι) τοῖς μηχανήμασιν εἰς [e] ὑπερβάθραν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ βῆμα λίθων μεγάλων [f] συναρμοσμένων ἐποίησε, πεντήκοντα πήχων εὖρός τε καὶ ὕψος. ἦν δὲ ἄλλων τε μηχανημάτων ἡ κατασκευὴ παραπλησία τοῖς ὑπὸ μὲν Οὐεσπασιανοῦ πρότερον, μὴ ζωῦτα δ' ὑπὸ Τίτου πρὸς τὰς πολιορκίας [g] ὑπονοηθεῖσι, τὸ πύργος ἑξηκοντάπηχυς [h] συνετέθη, σιδήρῳ καὶ λατόμοις ἅπας, ἐξ ὧν πολλοῖς ὀξυβέλεσι καὶ πετροβόλοις βάλλοντες οἱ Ρωμαῖοι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους μαχομένους ταχέως ἀνέστελλαν, καὶ προκύπτειν ἐκώλυον. ἐν ζωύτῳ δὲ καὶ κριὸν ὁ Σίλβας μέγαν κατασκευασάμενος, συνεχεῖς ποιεῖται κελεύσας τῷ τείχει τὰς ἐμβολὰς, μόλις μέν, ἀλλ' οὖν ἀναρρήξας τι μέρος αὐτοῦ, κατήρειψε. φθάνουσι δ' οἱ σικάριοι ταχέως ἔνδοθεν οἰκοδομησάμενοι τεῖχος ἕτερον, ὃ μηδ' ὑπὸ τῶν μηχανημάτων ἔμελλεν ὁμοίου τι πείσεσθαι. μαλακοὶ γὰρ αὐτοὶ καὶ τῆς σφοδρότητος τῶν ἐμβολῶν ὑπεκλύειν δυνάμενον, τοιῷδε τρόπῳ κατεσκεύασε. δοκοὺς μεγάλας ὅτι μήκος [i] παρεστιχεῖς ἀλλήλαις κατὰ τομὴν συνέδησε. δύο δ' [k] ἧσαν στίχοι παράλληλοι τοσοῦτον διεστῶτες, ὅσον εἶναι πλάτος τείχους, καὶ μέσον ἀμφοῖν τὸν χῶν [l] ἐνεφόρουν. ὅπως δὲ μὴ ὑψουμένου τοῦ χώματος ἡ γῆ διαχοῖτο, πάλιν ἑτέρας δοκοῖς ὑπικαρσίας τὰς κατὰ μῆκος κειμένας διέδουν. ἐπὶ οὖν ἐκείναις μὲν οἰκοδομία τὸ ἔργον παραπλήσιον. τῶν μηχανημάτων δ' αἱ πληγαὶ φερόμεναι πρὸς [m] εἰκὸς ἐξελύοντο, καὶ τῷ σάλῳ συνίζανον ἐποίουν αὐτὸ πρόσφορον. τοῦτο συνιδὼν ὁ Σίλβας, πρὸ μᾶλλον αἱρήσειν [n] νόμισε τὸ τεῖ-

populo, ne se depositio illos qui antea reges fuerant ad principatum reduceret: alterum vero majus & atrocius à Cleopatra regina Ægypti. illa enim voluntatem suam non celabat, sed cum Antonio sæpe verba faciebat, postulans ut Herodes interficeretur, sibique regnum Judæorum donari obsecrans. Et magis quis miraretur, quod nunquam ejus imperio paruerit Antonius, male ipsi præ amore mancipatus, quam non donaturum esse *crederet & exspectaret*. Propter hujusmodi quidem timores cum Herodes *ita* exstruxisset Masadam, ea re fiebat ut Romanis id bello contra Judæos opus extremum relinqueret. *Belli Judaïci finis.*

5. Quum enim *Silva* dux Romanorum foris jam locum omnem muro circundedisset, sicut supra diximus, & ne quis effugeret diligentiam & curam maximam adhibuisset, oppugnationi manum admovebat, uno tantum loco reperto qui aggerem excitari sineret. Nam post eam turrim, quæ iter ab occidente, quod ad regiam summumque verticem duceret, præcludebat, erat quædam saxi eminentia bene magna latitudine & simul *prominens, celsitudine autem Masadæ trecentis cubitis inferior. illam vero Leucen appellabant. Hanc igitur Silva ubi ascendit & occupavit, milites terram aggerere & *exstruere* jussit. Illis autem alacri animo & magna manu operantibus, solidus ad cubitos cc erectus est agger, non tamen spatii modus aut satis firmus aut sufficiens ascensûs machinis videbatur: sed super eum tribunal, constructis saxis ingentibus, factum est, altum itemque latum cubitis l. Erat autem & aliarum machinarum fabrica illis assimilis, quas primo quidem Vespasianus, postea vero Titus ad oppida oppugnanda excogitavit: & turris lx cubitorum effecta est, tota ferro munita, unde Romani multis scorpionibus & balistis cito eos repulêre qui è muro pugnabant, & capita exserere prohibuerunt. Simul autem ingenti etiam ariete fabricato, Silva crebro murum pulsari jubet: ac vix quidem illum, licet partem ejus perfregerit, funditus evertit. Occupant autem sicarii alium intus murum idque celeriter ædificare, qui nihil simile à machinis passurus erat. illum enim ut mollis esset & ictuum impetum vehementem posset laxare, in hunc modum construxerunt. † Trabes ingentes perpetuas in longitudinem, alias aliis quà sectæ erant conjungebant. Bini autem ordines erant paribus intervallis distantes inter se tantum, quanta esset muri latitudo; inque medium spatium terram ingerebant. Ne vero crescente cumulo terra defluereret, aliis transversis trabibus *priores* in longitudinem positas revinciebant. Erat ergo istiusmodi opus quidem ædificio non absimile. Machinarum vero ictus ei quod cedebat illati debilitabantur, & ex concussione desidente materia firmiorem reddebant fabricam. Cum hoc animadvertisset Silva, igne facilius murum captum iri existi-*

a Τὸ μεῖζον *Big.* *b* Sic *MSS.* διορυφῶν in *Editis.* *c* Προείπαμεν *Big.* & *Voss.* *d* Εργαζομένων *Big.* & *Voss.* *e* Vide Il. *Ez. Spanhemium* ad *Callimachi* Hymnum in *Delum*, v. 22. *f* Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* συναρμοσμένων in *ceteris.* *g* Ita *Big. Bod.* & *Voss.* ὑπονοηθῆσαι in *Editis Aliisque.* *h* Συνετιλίσθη *Vat.* & *Rhed.* *i* Διαπλεκεῖς vel συνεχεῖς. Confer *Josephum* in l. 3. *de bello*, p. 1134, v. 8. & *Cæsarem* in *Commentariis.* l. 7. c. 23. *k* Ησαν τέτων εἶχε *Big. Vat.* & *Voss.* *l* Ita *Big. Vat.* & *Voss.* ἐνεφόρουν in *Editis.* συνεφόρουν *Zonar.* *m* Fortan εἶκον, aut εἰκῆ. *n* Ενόμιζε *Big. Vat. Rhed.* & *Voss.* * Porrecta, *Ruf.* † Trabes proceritate magnas & qua sectæ sunt continentes composuêre, *Ruf.*

existimavit, militibusque præcepit ut crebras faces ardentes jacularentur. Tum murus, quippe magna ex parte ligneus, ignem cito concepit; & usque ad imum sui laxitate accensus magnam flammam edidit. Et principio quidem cum ignis erumperet, boreas spirans Romanis erat horribilis: superne enim se deflectens flammam in eos ferebat. adeo ut *de rebus suis* fere desperarint, quasi jam conflagraturæ essent machinæ. Postea vero flatu derepente mutato veluti divina providentia, auster excitatus multa vi flammam ad murum rejecit, jamque totus à summo ad imum ardebat. Et Romani quidem Dei freti auxilio ad castra læti revertuntur, eo animo ut hostes postridie aggrederentur: & nocte vigilias cura majori agebant, ne quis eorum clam aufugeret.

Eleazari ad suos oratio, qua suadet illis ut se suis manibus conficiant, priusquam capiantur à Romanis.

6. Veruntamen neque ipse Eleazarus de fuga cogitabat, neque alii cuiquam permissurus erat ut fuga evaderet. Murum autem igne quidem consumptum videns, alium vero nullum salutis modum neque virtutis excogitans; sed his quæ Romani in se liberosque suos & conjuges facturi essent, si vicissent, ante oculos positis, de morte omnium deliberavit. idque ex præsentibus potissimum ratus, validioris animi sociis *vesperi* congregatis, hujusmodi verbis ad facinus eos incitabat. "Cum olim "nos statuerimus, viri fortes, neque Romanis "neque cuiquam alii nisi Deo servire, is enim "solus est verus & justus hominum dominus, "nunc tempus adest quod factis animi magni-"tudinem probare jubeat. in quo ne nosmet "dehonestemus, antea servitutem non sine pe-"riculo passi, nunc vero cum servitute intole-"rabiles pœnas subituri, si vivi in Romano-"rum potestatem redigamur. Nam & omnium "primi *ab illis* defecimus, & novissimi ad-"versus eos bellum gerimus. Quin & hanc "nobis à Deo gratiam datam existimo, ut be-"ne ac libere possimus mori, quod aliis non "contigit præter spem superatis. Nobis au-"tem pro certo quidem prima luce futurum "est excidium: at libera est strenuæ mortis "optio una cum charissimis. nec enim pro-"hibere id hostes possunt, quibus omnino "in votis est nos vivos abducere; neque "nos illos jam valemus pugnando supera-"re. Nam fortasse quidem ab initio statim "(quando libertatem defendere cupientibus "omnia & à nobis ipsis acerba & pejora *ad-*"*huc* ab hostibus eveniebant) de Dei volun-"tate conjecisse oportebat & sciviſſe, quod "chara ei quondam Judæorum gens damnata "esset ad interitum. nam manens propitius, "vel saltem nobis leviter infensus, nunquam "tantorum quidem hominum perniciem insu-"per habuisset, urbemque sibi sacratissimam "tradidisset hostibus ut incendio periret & "funditus dirueretur. Nos autem soli scilicet "ex omni Judæorum genere *calamitati* super-"stites fore etiam speravimus libertate ser-"vata, quasi in Deum non omnino deliquis-

χος, ϗ τοῖς τραπώτας τροσέταξε λαμπάδας αἴρομένας ἀθρόας εἰσακοντίζειν. ὃ δ', οἷα δὴ ξύλων ὃ πλέον πεποιημένον, ταχὺ ὑπὸ πυρὸς ἀντελάβετο, ϗ τῇ χαυνότητι πυρωθὲν διὰ βάθους φλόγα πολλὴν ἐξεπύρσευσεν. ἀρχομένῳ μὲ[a] ὖν ἔπ' ὑπὸ πυρὸς βορρᾶς ἐμπνέων τοῖς Ρωμαίοις φοβερὸς ἦν· ἄνωθεν γὰρ ἐπιστρέφων ἐπ' ἐκείνους ἤλαυνε τ' φλόγα. ϗ ᾠδὴν ἤδη τ' μηχανημάτ' ὡς συμφλεγησομένων, ἀπεγνώκεσαν. ἔπειτα δ' αἰφνίδιον νότος μεταβαλὼν καθάπερ ἐκ δαιμονίας προνοίας, ϗ πολὺς ἐπιπίπτων πνεύσας, ὑπὲρ τεῖχος φέρων αὐτῷ προσέβαλε, ϗ πᾶν ἤδη διὰ βάθους ἐφλέγετο. Ρωμαῖοι μὲ ὖν τῇ παρὰ τ' Θεοῦ συμμαχίᾳ κεχρημένοι, χαίροντες εἰς τ' στρατόπεδον ἀπηλλάττοντο, μεθ' ἡμέραν ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις διεγνωκότες· ϗ τὰς φυλακὰς νύκτωρ ἐπιμελεστέρας ἐποιήσαντο, μή τινες αὐτῶν λάθωσιν ἀποδράντες.

5'. Οὐ μὴν ὅτ' αὐτὸς Ελεάζαρος ὁ τῷ δρασμὸν λδ'. ἔλαβεν, ὅτ' ἄλλῳ τινὶ τοῦτο ποιεῖν ἔμελλεν ἐπιτρέψειν. ὁρῶν δὲ ὅ μὲ τεῖχος ὑπὸ τ' πυρὸς ἀναλισκόμενον, ἄλλον δ' οὐδένα σωτηρίας τρόπον ὑπ' ἀλκῆς ἐπινοῶν, ἃ δὴ ἔμελλον Ρωμαῖοι δράσειν αὐτὸς ϗ τέκνα ϗ γυναῖκας αὐτῶν, εἰ κρατήσαιεν, ὑπ' ὀφθαλμὸς [b]αὐτῶν τιθέμενος, θάνατον κατ' πάντων ἐβουλεύσατο. ϗ [c]τοῦτο κρίνας ὑπὲρ τ' παρόντων ἄριστον, τὰς ἀνδραποδιζομένας τ' ἑταίρων σωφρονεστάτας τ' ἐπαίρων συναγαγὼν, τοιούτοις ὑπὲρ τ' πρᾶξιν λόγοις παρεκάλει. "Πάλαι "διεγνωκότας ἡμᾶς, ἄνδρες ἀγαθοὶ, μήτε Ρωμαίοις, μήτ' "ἄλλῳ τινὶ δουλεύειν ἢ Θεῷ, μόνος γὰρ [d]οὗτος ἀληθὴς ὢν "καὶ δίκαιος ἀνθρώπων δεσπότης, ἦκε νῦν καιρὸς, ἐπα-"ληθεῦσαι κελεύων τὸ φρόνημα τοῖς ἔργοις. πρὸς ὃν "[e]ἑαυτὰς μὴ καταισχύνωμεν, πρότερον μηδὲ δουλείαν "ἀκίνδυνον ὑπομείναντες, νυνὶ δὲ μετ' δουλείας ἑλόμενοι "τιμωρίας ἀνηκέστους, εἰ ζῶντες ὑπὸ Ρωμαίοις ἐσόμεθα. "πρῶτοί τε γὰρ πάντων ἀπέστημεν, ϗ πολεμοῦμεν αὐ-"τοῖς πλουτοῦσι. νομίζω δὲ ϗ τοῦτο Θεοῦ ζώντων "ἡμῖν δεδόσθαι χάριν, ὅ δυνάσθαι καλῶς ϗ ἐλευθέρως ἀπο-"θανεῖν, ὃ πᾶσιν ἄλλοις οὐκ ἐγένετο παρ' ἐλπίδα κρατηθεῖ-"σιν. ἡμῖν δὲ προδηλος μέν ἐστιν ἡ γενησομένη μετ' ἡμέ-"ρας ἄλωσις· ἐλευθέρα δ' ἡ ὅ γενναίου θανάτου μετ' τ' "φιλτάτων αἵρεσις. ὅτε γὰρ [f]τοῦτο ἀποκωλύειν οἱ πολέ-"μιοι δύναιντ' πάντως εὐχόμενοι ζῶντας ἡμᾶς προσλα-"βεῖν, ὅτ' ἡμεῖς ἐκείνους ἔτι νικᾶν μαχόμενοι. ἔδει μὲ "ϗ εὐθὺς, ἴσως ἐξ ἀρχῆς, ὅτε τ' ἐλευθερίας ἡμῖν ἀπο-"ποιεῖσθαι πάντα ϗ παρ' ἀλλήλων ἀπέβαινε "χαλεπὰ ϗ προσὸ τ' πολεμίων χεῖρα, τ' ὅ Θεοῦ γνώ-"μης προκάζεσθαι, ϗ γινώσκειν ὅτι ὃ πάλαι φίλον αὐτῷ "φῦλον Ιουδαίων [g]ἀπωλείᾳ κατέγνωστο. μένων γὰρ εὐμε-"νὴς ἢ μετοίκιος γῆν ἡμῖν ἀπειληθημένος, οὐκ ἂν ποσὸν "μὲ ἀνθρώπων προεῖδεν ὄλεθρον, προήκατο δὲ τὴν ἱε-"ροπρεπεστάτην [h]αὐτῷ πόλιν πυρὶ ϗ καταισκαφῇς πολε-"μίων. ἡμεῖς δ' ἄρα ϗ μόνοι ὅ παντὸς Ιουδαίων γέ-"νους ἠλπίσαμεν προεστάναι τὴν ἐλευθερίαν [i]φυλά-"ξαντες, ὥσπερ ἀναμάρτητοι προς Θεὸν γενόμενοι, ϗ

[a] Illud ὖν non agnoscunt *Big.* & *Voss.* [b] Ita cum *MSS.* αὐτῷ in *Editis.* [c] Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* τοῦτον in *reliquis.* [d] Αὐτὸς *Big.* & *Voss.* [e] Αὐτὰς *Big. Vat.* & *Voss.* [f] Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* ταῦτ' in *Editis Aliisque.* [g] Απώλειαν *Big.* & *Voss.* [h] Αὐτῷ *Big.* & *Voss.* [i] Φυλάξοντες *Big.* & *Voss.*

[a] Illud

"ἢ μηδεμιᾶς μεταχόντες [a]ἁμαρτίας, οἱ καὶ τοὺς ἄλλους
"ἐδιδάξαμεν; τοιγαροῦν ὁρᾶτε πῶς ἡμᾶς ἐλέγχει μά-
"ταια προσδοκήσαντας, κρείττονα τῆ ἐλπίδων τῆ ἐπὶ τοῖς
"δεινοῖς ἀνάγκῃ [b]ἐπαγαγών. οὔτε γὰρ ἡμᾶς ἡ δοκοῦσα
"φύσις ἀνάλωτος οὖσα πρὸς σωτηρίαν [c]ὠφέλησεν, ἀλλὰ
"ἢ τροφῆς ἀφθονία καὶ πλῆθος ὅπλων, καὶ τῆ ἄλλῃ
"ἔχοντες παρασκευῆ πρεπούσῃ, ἵνα μὴ περιφανῶς
"τῆ Θεῷ τῆ ἐλπίδι τῆς σωτηρίας ἀφηρήμεθα. τὸ
"γὰρ πῦρ, εἰς τοὺς πολεμίους φερόμενον, οὐκ ἀδομάτους
"ὅπερ δὲ καταστραφὲν τεῖχος ὑφ' ἡμῶν [d]ἀνέστρεφεν·
"ἀλλ' ἔστι ταῦτα χόλος πολλῶν ἀδικημάτων, ἃ μανέν-
"τες εἰς τοὺς ὁμοφύλους ἐτολμήσαμεν, ὑπὲρ ὧν μὴ τοῖς
"ἐχθίστοις Ρωμαίοις δίκας, ἀλλὰ τῷ Θεῷ δι' ἡμῶν αὐ-
"τῶν ἐπάξωμεν. αὗται δ' εἰσὶν ἐκείνων μετριώτεραι.
"θνησκέτωσαν γὰρ γυναῖκες ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἡλικίας
"ἀπείρατοι, μετὰ δ' αὐτοὺς ἡμεῖς εὐγενῆ χάριν ἀλλή-
"λοις ὀφείλωμεν, καλὸν ὑπόταφον τῆ ἐλευθερίᾳ
"φυλάξαντες. πρότερον δὲ καὶ τὰ χρήματα καὶ τὸ
"φρούριον πυρὶ παραφθείρωμεν. λυπηθήσονται [e]γὰρ Ρω-
"μαῖοι, σαφῶς οἶδα, μήτε τῶν ἡμετέρων σωμάτων κρα-
"τήσοντες, καὶ τοῦ κέρδους ἁμαρτόντες. τὰς τροφὰς
"μόνας ἐάσωμεν. αὗται γὰρ ἡμῖν πεθνηκόσι μαρτυρή-
"σουσιν, ὅτι μὴ δι' ἔνδειαν ἐκρατήθημεν· ἀλλ' ὥσπερ
"ἐξ ἀρχῆς διέγνωμεν, θάνατον [f]εἱλάμεθα πρὸ δου-
"λείας.

ζ'. Ταῦτα Ελεάζαρος ἔλεγεν, ὁ μὲν κατ' αὐ-
τὸ τοῖς γνώμαις προσέπιπτε τῶν παρόντων. ἀλλ' οἱ μὲ
ἔσπευδον ὑπακούειν, καὶ μόνον οὐχ ἡδονῆς [g]ἐνεπίμπλαντο,
καλὸν εἶ ὂν θάνατον νομίζοντες. τοὺς δ' αὐτῶν μα-
λακωτέρους γυναικῶν καὶ γενεᾶς οἰκτος εἰσῆει· πάντας
δὲ ὁ ἑαυτῶν προδήλως τελευτῆς, [h]εἰς ἀλλήλους ἀπο-
βλέποντες τοῖς δακρύοις ὃ μὴ βουλόμενοι τὴ γνώμης
ἐσήμηνον. τούτους ἰδὼν Ελεάζαρος ἀποδειλιῶντας, καὶ
πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ βουλεύματος τὰς ψυχὰς ὑπο-
κλωμένους, ἔδεισε μή ποτε καὶ τοὺς ἐῤῥωμένως τῶν λόγων
ἀκούσαντας, αὐτοὶ συνεκθηλύνωσι ποτνιώμενοι καὶ δα-
κρύοντες. ὤκνει ἀνῆκε τῷ παρακέλευσιν, ἀλλ' ἑαυτὸν
ἐπεγείρας, καὶ πολλῆ λήμματος πλήρης γενόμενος,
λαμπροτέροις ἐπεχείρει λόγοις, [i]περὶ ψυχῆς ἀθανα-
σίας, μέγα τε χαιρετίσας καὶ τοῖς δάκρυσιν ἀτενὲς ἐμ-
βλέψας, "ἦ πλεῖστον, εἶπεν, ἐψεύσθην, νομίζων ἀν-
"δράσιν ἀγαθοῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγώνων
"συναίρεσθαι, ζῆν καλῶς ἢ τεθνάναι διειγνωκόσιν. ὑμεῖς
"δ' ἅτε τῶν τυχόντων οὐδὲν εἰς ἀρετὴν ὑπ' εἰς εὐτολ-
"μίαν ἀφερόντες, οἵγε καὶ ὃν ὑπὸ μείζων ἀπαλ-
"λαγῆ κακῶν φοβεῖσθε θάνατον· δέον ὑπὲρ τούτων
"μήτε μελλῆσαι, μήτε σύμβουλον ἀναμεῖναι. πάλαι
"γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τῆς προτέρας ἀγωγῆς παιδεύσα-
"σάς ἡμᾶς ὁ πάτριοι καὶ θεῖοι λόγοι διετέλεσαν, ἔργοις

femus, nulliuſque culpæ participes fuiſſe-
"mus, qui & aliis idem ſuadere operam dedi-
"mus? Itaque videtis quemadmodum nos va-
"na exſpectaſſe redarguit *Deus*, * nobis ma-
"la ferendi patiendique neceſſitatem, ſpe no-
"ſtra potentiorem, inferens. Nec enim no-
"bis caſtelli, utpote inexpugnabilis, natura
"quicquam profuit ad ſalutem: ſed & ali-
"mentorum copiam & armorum multitudi-
"nem, aliamque habentes apparatûs abundan-
"tiam, ab ipſo Deo manifeſte ſalutis ſpe exui-
"mur. quippe ignis, qui ferebatur in hoſtes,
"non ſponte ſua in murum à nobis exſtru-
"ctum revertebatur: ſed hæc ab ira *Dei* in
"nos *excitata* ob multas injurias, quas furore
"capti contra gentiles auſi ſumus; pro qui-
"bus pœnas *quæſo* non Romanis inimiciſſi-
"mis, ſed per noſmet ipſos Deo ſolvamus.
"iſtæ enim illis moderatiores ſunt. Morian-
"tur enim conjuges ab injuria vacuæ, liberi-
"que ſervitutis expertes: poſt illos autem in
"noſmet generoſum beneficium mutuo con-
"feramus, ſervata libertate unde pulchram
"habebimus ſepulturam. Prius tamen & pe-
"cuniam & caſtellum igne exuramus. Mœre-
"bunt enim Romani, certe ſcio, ſi corpora
"noſtra non occupaverint, & *omni* ſpe præ-
"dæ exciderint. Alimenta ſola relinquamus.
"hæc enim nobis erunt teſtimonio mortuis,
"quod non penuria edomiti ſumus: ſed, ut
"ab initio ſtatueramus, mortem ſervitio præ-
"tulimus.

7. Hæc dicebat Eleazarus, non tamen omnes qui aderant ſuper ea re mente conſen-
tiebant. Sed alii quidem ei obedire properabant, & propemodum voluptate complebantur, pulchram eſſe mortem exiſtimantes. Qui vero molliores erant, conjugum & familiarum miſericordia tenebantur: cumque plane ſuus cuique interitus ob oculos verſaretur, alius alium intuentes lachrymis indicabant, ſe nolle iſtiuſmodi conſilium ſequi. Hos ubi Eleazarus pavitare animadvertit, animiſque frangi ex rei deliberatæ magnitudine, pertimuit ne etiam eos qui fortiter quæ dixerat audiverant, ipſi ſimul effœminarent obſecrantes & lachrymantes. Itaque ab exhortatione non deſiſtit, ſed cum ſemet erexiſſet †multoque repleſſet ſpiritu, clariorem de animæ immortalitate exorſus eſt orationem, magnaque uſus exclamatione & oculis attentis flentes aſpiciens, "Cer-
"te, inquit, plurimum deceptus eram, qui pu-
"tarem viris fortibus in certamine pro liber-
"tate ſuccurrere, quibus bene vivere aut *bo-
"neſte* mori decretum eſt. Vos autem profe-
"cto ne cuilibet quidem homini vel audacia
"vel virtute præſtatis, qui etiam mala maxi-
"ma effugituri mortem timetis; cum oporte-
"ret vos ſuper ea re neque cunctari neque ex-
"ſpectare monitorem. Olim enim & à pri-
"ma ſtatim rerum notitia conſtanter nos do-
"cuerunt patrii ac ſacri ſermones, majorum
"quoque

Altera Eleazari oratio eodem tendens.

a Illud ἁμαρτίας ex conjectura inſertum. Simile quid agnoviſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *nulliuſque culpæ participes.* b Επάγων *Big.* & *Voſſ.* c Ωφέλησεν *Bod.* d Ανέστρεψεν *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* e Illud γὰρ deeſt *Vat.* f Eſt qui malit εἱλόμεθα. εἱλόμεθα *Big.* & *Voſſ.* g Επίμπλαντο *Vat.* ἐμπίπλαντο *Big. Bod.* & *Voſſ.* h Ita ex *MSS.* ἢ τε ἀλλ. in *Editis.* i Sic *Big. Voſſ.* & *Ruf.* περὶ ψυχῆς καὶ ἀθανασίας in *Editis Aliiſque.* k Ita (cum *Cod. Bunb.* in margine) legendum cenſui. & particulam ἢ in ſequentibus *diſjunctive* non *comparative* accipiendam. antea erat συναιρεῖσθαι. *Ruſinus* in hunc modum locum interpretatus eſt, *Plurimum opinione deceptus ſum, qui putarem viros fortes pro libertate certantes mori bene malle quam vivere.* * Fortiore nobis ſperatis rebus malorum neceſſitate illata, *Ruf.* † Al. *& argumenti ubertate ſe repleſſet.*

" quoque noſtrorum factis & animis eos confir-
" mantibus, quod vivere hominibus, non mori
" in calamitatem cedit. nam mors quidem ani-
" mabus dans libertatem, in proprium purumq;
" locum eas diſcedere permittit,ubi futuræ ſunt
" ab omni malo immunes. Quamdiu autem
" mortali corpori vinctæ ſunt,ſimulq; malis ejus
" opplentur, veriſſime dicantur mortuæ, utpote
" quod parum deceat divinum cum mortali ſo-
" ciari. Eſto quidem multum poſſe animam
" etiam corpori conjunctam, quippe ſuum facit
" inſtrumentum, ſenſu præditum,dum ipſa non
" viſa in eo motum ciet, atque actionibus
" ultra mortalem naturam provehit. Verun-
" tamen cum pondere, eam in terram depri-
" mente, eique appenſo liberata, proprium lo-
" cum receperit, tunc vim beatam & undique
" liberam ſortitur poteſtatem,humanorum ocu-
" lorum, ut ipſe Deus, aciem effugiens. nec
" enim quamdiu in corpore eſt conſpicitur : ut
" quæ nemini apparens accedat, neque rurſus
" cum recedit cuiquam aſpectabilis eſt, unam
" quidem naturam ipſa habens mutationis ex-
" pertem, corpori autem in cauſa quod in eo
" mutationes fiant. nam quodcunque anima
" attigerit hoc vivit atque viget, unde vero di-
" greſſa fuerit id ipſum flacceſcit & moritur :
" adeo in ſe abunde habet immortalitatis. Eo-
" rum autem quæ dico pro indicio ſit manife-
" ſtiſſimo ſomnus, in quo animæ in ſe col-
" lectæ, nuſquam eas diſtrahente corpore, ju-
" cundiſſimam quidem agunt quietem, cum
" Deo vero converſantes ex naturæ cognatio-
" ne loca omnia peragrant, & multa futura
" prædicunt. Quorſum igitur mortem formi-
" daremus, cum quietem in ſomno diligimus?
" Quomodo non amentiæ ſit vivendi liberta-
" tem affectantibus, ſibi eam invidere perpe-
" tuam? Oportet quidem nos, domeſticis in-
" ſtitutis imbutos,aliis præire voluntate ad mo-
" riendum prompta. Attamen ſi fidem ab alie-
" nigenis faciendam deſideremus, noſmet con-
" vertamus ad ſapientiæ profeſſores inter In-
" dos. Illi enim viri boni vivendi quidem
" tempus, quaſi neceſſarium quoddam naturæ
" miniſterium, inviti obeunt : feſtinant autem
" animas corporum vinculis expedire; nulloq;
" eos urgente aut exagitante malo,vitæ immor-
" talis cupiditate aliis quidem ſe hinc diſceſſu-
" ros eſſe prædicunt, nec eſt qui prohibeat
" quiſquam ; ſed omnes beatos eos appellantes,
" ad familiares ſuos *defunctos* ſinguli aliquid
" in mandatis dant. ita certam veriſſimamque
" animabus eſſe inter ſe conſuetudinem credi-
" dere. Ipſi autem mandatis acceptis igni tra-
" dunt corpora, ut ab omni mortali concretio-
" ne puræ ſegregentur animæ, atque ita magna
" cum laude moriuntur. Facilius enim ad
" mortem eos amiciſſimi proſequuntur, quam
" aliorum hominum quiſquam ſuos cives in
" longiſſimam peregrinationem *ituros* : & ſe
" quidem ipſos deflent, illos vero beatos præ-
" dicant, ut in immortalium ordinem jam re-
" ceptos. Non ergo nos pudebit, ſi ab Indis

" τε ὑ φρονήμασι τ ἡμετέρων τοῦτο βεβαιότ-
" των, ὅτι συμφορὰ ὃ ζῆν ὅσιν ἀνθρώποις, ὐχὶ θάνατος.
" ὗτος μ γὰ ἐλευθερίαν διδὺς ψυχαῖς, εἰς τ οἰκεῖον
" καὶ καθαρὸν ἀφίησι τόπον ἀπαλλάσσεσθαι, πάσης συμ-
" φορᾶς ἀπαθεῖς ἐσομένας. ἕως δ' εἰσὶν ὲ σώματι θνη-
" τῷ δεδεμέναι, καὶ τ τούτ κακῶν [a] συναπίπλανται,
" ταληθέστατον εἰπεῖν, τεθνήκασι· κοινωνία γὰ θείῳ πρὸς
" θνητὸν ἀπρεπής ὅσι. μέγα μ οὖν δυνατ ψυχὴ καὶ
" σώματι συνδεδεμένη· ποιᾷ γὰ αὐτῆς ὄργανον αἰσθα-
" νόμενον ἀορά τας αὐτὸ κινοῦσα, καὶ θνητῆς φύσεως πέρα-
" τέρω προάγουσα ταῖς πράξεσιν. ὑ μὴν ἀλλ' ἐπειδὰν
" ἀπολυθεῖσα ὃ καθέλκοντος αὐτὴν βάρυς ὀπὶ γῆν,
" καὶ πεφορτισμένη, χῶρον ἀπολάβῃ τ οἰκεῖον, τότε δὴ
" μακαρίας ἰσχύ καὶ πανταχόθεν ἀκωλύτ μετέχει
" δυνάμεως, ἀόρατος μένουσα τοῖς ἀνθρωπίνοις ὄμμα-
" σιν, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Θεός. ὅδε γὰ ἔσω ὅσιν ὲ σώ-
" ματι θεωρῆται· πέφυκεν γὰ ἀφανῶς, καὶ μὴ βλεπο-
" μένη πάλιν ἀπαλλάττεται, μίαν μ αὐτὴ φύσιν ἔχου-
" σα τὴν ἄφθαρτον, αἰτία δὲ σώματι γινομένη μετα-
" βολῆς. ὅτ γὰ ἂν ψυχὴ πέφυκεν, τοῦτο ζῇ καὶ
" θάλλει· ὅτ δ' ἂν ἀπαλλαγῇ, μαρανθὲν ἀποθνήσκει.
" τοσοῦτον πέφυκεν αὐτῇ ἀθανασίας. ὕπνος δὲ τεκμή-
" ριον ὑμῖν ἔστω τ λόγων [b] ἀναργέστατον, ὲ ᾧ ψυχαί, ὅ
" σώματος αὐτὰς [c] μὴ περιαυτῶντος, ἡδίστην μ ἔχουσιν
" ἀνάπαυσιν ἐφ' ἑαυτῶν γινόμεναι· Θεῷ δ' ὁμιλοῦσαι κτὶ
" συγγένειαν πάντῃ μ ὑπάρχουσι, πολλὰ δὲ τ ἐσομέ-
" νων προθεσπίζουσι. τί δὲ δῆ δειλίας θάνατον, τὸν ὲ
" ὕπνῳ γινόμενον ἀνάπαυσιν ἀγαπῶντας; πῶς δὲ οὐκ
" ἀνόητόν ὅσιν, τ ὲ πρὸ ζῆν ἐλευθερίαν διώκοντας, τ αἰδίᾳ
" φθονεῖν ἑαυτοῖς; ἔδει μ οὖν [d] ἡμᾶς, οἰκοθεν πεπαιδευ-
" μένους, ἄλλοις εἰ) προδήλωμα τ πρὸς θάνατον ἑτοι-
" μότητος. ὑ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τ προδ τ ἀλλοφύλων
" δεόμεθα πίστεως, βλέψωμεν εἰς Ινδ̀ς τὰς σοφίαν ἀσκεῖν
" ὑποχωμένους. ἐκεῖνοί τε γὰρ ὅντες ἄνδρες ἀγαθοί, τ μ
" ζῆν χρόνιον, ὥσπερ ἀναγκαίαν τινὰ [e] τῇ φύσῃ λει-
" τουργίαν ἀκουσίως ὑπομένουσι· σπεύδουσι δὲ ταῖς ψυ-
" χὰς ἁπλύσαι τ σωμάτων, ἢ μηδενὸς αὐτὰς [f] κατεπεί-
" γοντος κακοῦ, μηδὲ ἐξελαύνοντος, πόθῳ τ ἀθανάτου
" διαίτης, προλέγουσι μ τοῖς ἄλλοις, ὅτι μέλλουσιν [g] ἀπέ-
" ναι, καὶ ὅστις ὁ κωλύσων ὐδείς· ἀλλὰ πάντες αὐτὰς εὐ-
" δαιμονίζοντες, πρὸς τὰς οἰκείους ἕκαστοι διδάσιν ὅπι-
" σθεν. ὅτω βεβαίαν καὶ ἀληθεστάτην ταῖς ψυχαῖς
" τὴν μετ' ἀλλήλων [h] εἰ) δίαιταν πεπιστεύκασιν. οἱ δὲ,
" ἐπειδὰν [i] ἐπακόσωσι τ σωτηρίων αὐτοῖς, πυρὶ ὅ
" σῶμα [k] παραδόντες, ὅπως δῆ καὶ καθαρωτάτην ἀπο-
" κρίνωσι τ σώματος τὴν ψυχήν, ὑμνήμενοι τελευτῶσι.
" ῥᾷον γὰ ἐκείνας εἰς τ θάνατον οἱ φίλτατοι προπέμ-
" πουσιν, ἢ τ ἄλλων ἀνθρώπων [l] ἕκαστος τὰς πολίτας εἰς
" μακρὰν ἀποδημίαν· καὶ σφᾶς μ αὐτὰς δακρύουσιν,
" ἐκείνας δὲ μακαρίζουσιν, ἤδη τὸν ἀθάνατον ταξιν
" ἀπολαμβάνουτας. ἆρ' οὖν οὐκ αἰδέσμεθα χεῖρον Ινδῶν

προ-

a Συναναπίμπλανται *Voſſ. Vat. & Bod.* *b* Ita ex *MSS.* ἐναργέστατ in *Editis.* *c* Illud μὴ non agnoſcunt *Big. & Voſſ.* *d* Ὑμᾶς *Big. Bod. & Voſſ.* contra quam *Ruf.* *e* Illud τῇ è *Codd. MSS.* *f* Κατείργοντ *Big. & Voſſ.* *g* Ita *Big. & Voſſ.* ἀπίεναι in *Editis Aliiſque.* *h* Εἶναι deeſt *Big. & Voſſ.* *i* Ἀκούσωσι *Big. & Voſſ.* *k* Παραδιδόντες *Big. & Voſſ.* *l* Ἕκαστοι *Vat.*

a Ita

"φεισάντες, καὶ ἅμα τὴν ἑαυτῶν ἀπολμίαν τὰς πατρίους
"νόμους, οἷς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς ζῆλον ἥκουσιν, αἰσχρῶς ὑβρί-
"ζοντες; Ἀλλ' εἰ γε καὶ τὰς ἐκείνων ἐξ ἀρχῆς λόγους
"ἐπαιδεύθημεν, ὡς ἄρα μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώποις ἐστὶ θάνα-
"τος, συμφορὰν δ' ὁ θάνατος· ὁ μὲν καιρὸς καλεῖ ἡμᾶς
"πρόθυμον φέρειν εὐκαρδίως αὐτὸν, θεοῦ γνώμῃ καὶ
"κατ' ἀνάγκας τελευτήσαντας. πάλαι γάρ, ὡς ἔοικε,
"κατ' ὃν κοινὸν παντὸς Ἰουδαίων γένους, τοῦτον ἔθετο τὸν
"χρόνον ὁ Θεός· ὡς δ' ἡμᾶς μὴ ζῆν ἀπειλάχθαι μὴ
"μέλλοντας, αὐτοῖς χρῆσθαι κατὰ τρόπον. μὴ δὲ αὐτοῖς
"ὑμῖν ἀνάπτετε τὰς αἰτίας, μηδὲ χαρίζεσθε τοῖς Ρω-
"μαίοις, ὅτι πάντας ἡμᾶς ὁ τοῦδε αὐτοὺς πόλεμος διέ-
"φθειρεν. οὐ γὰρ ἐκείνων ἰσχύϊ ταῦτα συνεβέβηκεν, ἀλλὰ
"κρείττων αἰτία γενομένη τὸ νικᾶν ἐκείνοις δοκεῖν παρέ-
"σχηκεν. ποίοις γὰρ ὅπλοις Ρωμαίων τεθνήκασιν ⓐ Καῖ-
"σαρειαν Ἰουδαῖοι κατοικοῦντες· ἀλλὰ οὐδὲ μελλήσουσι-
"ταις αὐτοὺς ἐκείνων [b]ἀφίσασθαι, μεταξὺ δὲ τῆ ἑβδό-
"μῃ ἑορτάζοντας, ὃ πλῆθος τῶν Καισαρέων ὁπλισθὲν
"μὲν, μηδὲ χεῖρας ἀνταίρουσαι ἅμα γυναιξὶ καὶ τέ-
"κνοις κατέσφαξαν, οὐδὲ αὐτοὺς Ρωμαίους ἐντραπέν-
"τες, οἳ μόνους ὡς ἡμᾶς ἡγοῦντο πολεμίους τοὺς ἀφεσ-
"κότας; Ἀλλὰ φήσει τις ὅτι Καισαρεῦσιν ἰδίᾳ ἀεὶ διά-
"φορα πρὸς τοὺς παρ' αὐτοῖς, καὶ δὴ καιρὸν λαβόμενοι
"τὸ παλαιὸν μῖσος ἀπεπλήρωσαν. τί οὖν τοὺς ἐν Σκυ-
"θοπόλει φῶμεν; ἡμῖν γὰρ ἐκεῖνοι διὰ τοὺς Ἕλληνας
"πολεμεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ' οὐ μετὰ τῶν συγγενῶν [c]ἡμῶν
"Ρωμαίους ἀμύνεσθαι. πολὺ τοίνυν ὤνησεν αὐτοὺς ἡ
"πρὸς ἐκείνους εὐνοια καὶ πίστις· ὑπ' αὐτῶν μέντοι
"πανοικεσίᾳ πικρῶς κατεφονεύθησαν, ταύτης δὲ συμμα-
"χίας ἀμοιβὴν ἀπολαβόντες. ἃ γὰρ ἐκείνους [d]ὑφ' ἡμῶν
"ἐκώλυσαν, ταῦθ' ὑπέμειναν ὡς αὐτοὶ δράσαι θελήσαντες.
"μακρὸν ἂν εἴη νῦν ἰδίᾳ πρὸς ἕκαστον λέγειν. ἴστε γὰρ ὅτι
"τῆ μὲν Συρίᾳ πόλεων οὐκ ἔστιν ἥτις τοὺς πρὸς αὐτῇ κατοι-
"κοῦντας Ἰουδαίους οὐκ ἀνῄρηκεν, ἡμῖν πλέον ἢ [e]Ρωμαίοις
"ὄντας πολεμίους. ὅπου γε Δαμασκηνοὶ μηδὲ πρόφα-
"σιν εὔλογον πλάσαι δυνηθέντες, φόνου μαρωτάτου
"αὐτοῦ πόλιν ἐπλησαν, ὀκτακισχιλίους πρὸς τοῖς
"μυρίοις Ἰουδαίους ἅμα γυναιξὶ καὶ γενεαῖς ἀποσφάξαν-
"τες. τὸ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ πλῆθος τῶν μετ' αἰτίας
"ἀνῃρημένων, ἐξ ὧν μυριάδας ἑξακοσίας ὑπερβαλεῖν ἐπυνθανό-
"μεθα. καὶ κεῖνοι μὲν ἴσως ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς οὐδὲν
"ἀντίπαλον εὑρόμενοι τοῖς πολεμίοις ὅπως ἀπήγαγον.
"τοῖς δ' ὅπου τῆς οἰκείας ἐν τοῖς Ρωμαίοις πόλε-
"μον ἀρξαμένοις ἅπασί τε τοῦ ἐλπίδα νίκης ἐχρῆς
"θαι δυνάμεων οὐχ ὑπῆρξε; καὶ γὰρ ὅπλα,
"καὶ τείχη, καὶ φρούρια δυσάλωτοι κατασκευαὶ, καὶ
"φρόνημα τοῖς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδύνους
"[g]ἄτρεστον, πάντας τοῖς τοῦ θανάτου ἐπέρρωσεν.
"ἀλλὰ ταῦτα τοῖς βραχὺ χρόνον ἀρκέσαντα καὶ

"sapientia superemur, propriaque ignavia le-
"ges patrias, quæ omnibus hominibus æmulan-
"dæ veniunt, turpiter dedecoremus? Verum
"esto quod contrariis institutis educti fuerimus,
"ut vitam summum esse bonum crederemus,
"mortem vero calamitatem; attamen tem-
"pus nos adhortatur eam bono animo ferre,
"ut qui Dei voluntate & ex necessitate mo-
"riturí simus. Olim enim, ut verisimile est,
"contra Judæorum genus in universum hoc
"decretum tulit Deus; ut mortem oppetere-
"mus, qui vita quemadmodum oportet non
"eramus usuri. Nam haud fas est vobismet-
"ipsis causas adscribere, neque Romanis con-
"cedere, quod nos *fere* omnes absumpserit
"bellum contra illos gestum. non enim ex vi-
"ribus illorum ista acciderunt: sed causa for-
"tior interveniens illis præstitit, ut vincere vi-
"derentur. Quibus enim Romanorum armis
"perempti erant, qui Cæsaream incolebant
"Judæi: quos tamen ne defecturos quidem
"ab illis, dum vero diem septimum celebra-
"rent, aggressa Cæsareensium multitudo, non
"repugnantes cum conjugibus ac liberis ma-
"ctaverunt, neque ipsos reveriti Romanos,
"qui tantummodo sicuti nos hostes judica-
"bant qui defecerant? Sed dicet aliquis Cæ-
"sareensibus semper cum Judæis apud ipsos
"fuisse discordiam, captatoque opportuno
"tempore vetus odium exsaturasse. Quid ergo
"de Scythopolitanis dicemus? Nobiscum
"enim illi propter Græcos bellum gerere ausi
"sunt, ac non cum consanguineis nostris Ro-
"manos ulcisci. Multum igitur his profuit
"sua erga illos benevolentia ac fides: siqui-
"dem ab istis cum totis familiis acerbe truci-
"dati erant, pro auxilio suo hanc gratiam
"consequuti. nam quæ illos à vobis pati pro-
"hibuerunt, hæc passi sunt, velut ea ipsi com-
"mittere voluissent. Longum foret, si velim
"nunc separatim de singulis dicere. Nostis
"enim quod Syriæ civitatum nulla est, quæ
"non Judæos in ea habitantes occiderit, *eosque*
"nobis quam Romani magis inimicos. Siqui-
"dem Damasceni, cum ne causam quidem
"probabilem fingere potuissent, civitatem
"suam cæde maxime nefaria oppleverunt,
"octodecim Judæorum millibus cum conjugi-
"bus ac familiis trucidatis. Eorum autem
"multitudinem plagis in Ægypto perempto-
"rum LX millium numerum excedere acci-
"piebamus. Et isti quidem fortasse in aliena
"terra, ubi nihil invenerant quod hostibus sui
"in auxilium objicerent, ita mortem obierunt.
"ubi vero, qui sua in terra bellum contra Ro-
"manos susceperunt, etiam omnibus unde fir-
"mæ victoriæ spem haberent nonne vires ad-
"erant? nam & arma & muri & castellorum
"structuræ inexpugnabiles, atq; indeterriti spi-
"ritus ad pericula pro libertate subeunda, cun-
"ctos ad defectionem fortius animarunt. Ve-
"rum ista cum ad breve tempus valuissent,
"nosque

a Ita *Big. Vat.* & *Voss.* ἐνεχείρησε in *Editis Aliisque*. *b* Ita *Big.* & *Voss.* ἀφίσασθ in *cæteris*. *c* Ita *Big.* & *Voss.* ὑμῶν in *reliquis*. *d* Sic *MSS.* ἀφ' ἡμῶν in *Editis*. ἀφ' ἡμῶν *Gall*. *e* Ita lego cum Cl. *Lowthio*. Ρωμαίοις in *Editis* & *MSS.* cum *Rufino*, qui vertit, *nobis quam Romanos* [*al. Romanis*] *plus inimicos*. *f* Illud δυνάμεων è *Cod. Big.* & *Voss.* ipse post ὑπῆρξε interrogationis notam posui. Prius erat δυναμένοις, quod sensum commodum non fundit. Ex *Rufini* versione (verbis istis expressa, *as omnibus qui domi cum Romanis bellum susceperе nihil deerat eorum quæ spem totam possent præbere victoriæ*) est qui legendum censet, ἅπαντα τοῦ τοῦ ἐλπίδα νίκης ἰσχυρὰν παρασχεῖν δυνάμενα ὑπῆρξε. *g* Ατρεστον *Big.* & *Voss.*

"nosque ad spem excitassent, majorum malo-
"rum visa sunt principium. Omnia enim ca-
"pta erant, omniaque hostibus succubuerunt,
"quasi ut victoriam illis nobiliorem redderent,
"non in salutem eorum à quibus exstructa
"erant apparata fuissent. Et in prælio qui-
"dem morientes beatos prædicari oportet. li-
"bertatem quippe defendentes,non prodentes,
"interière. Eorum vero multitudinis qui à
"Romanis subjugati erant quis non misere-
"tur? quisve non, antequam eadem patiatur
"ac illi, mori properet? quorum quidam torti
"tamque igne quam verberibus cruciati perie-
"re; alii vero semesi à bestiis, ut illis in vi-
"ctum iterum objicerentur vivi, servati erant,
"ad risum lusumque faciendum hostibus. Et il-
"lorum quidem miserrimi habendi sunt, qui
"adhuc vivunt; quibus mori non accidit,
"quod illis sæpe optatum fuit. Ubi est autem
"illa magna civitas, gentis Judæorum univer-
"sæ metropolis, tantis quidem murorum se-
"ptis munita, tot vero in mœnibus castella &
"magnas turres in propugnacula habens, bel-
"lique apparatum vix capiens, & tot homi-
"num myriadas pro ipsa pugnantium com-
"plectens? Quid de ea factum est, quam
"Deum habitasse credidimus? Radicitus ex
"fundamentis evulsa est, & id solum ejus mo-
"numentum relictum, castra scilicet illorum
"à quibus excisa est jam reliquiis ejus impo-
"sita. Senes vero infelices templi cineribus
"assident, & paucæ mulieres ad turpissimam
"*pudoris* injuriam ab hostibus reservatæ. Hæc
"secum reputans quis nostrûm solem aspicere
"sustinebit, etiamsi vivere sine periculo pos-
"sit? Quis inimicus adeo patriæ, quis tam
"imbellis, aut parcus animæ,ut eum non pœ-
"niteat hucusque vixisse? Atqui utinam omnes
"fuissemus mortui, priusquam illam sacram
"civitatem hostium manibus exscindi videre-
"mus, priusquam templum tanta impietate
"funditus erui. Sed quoniam spes non igno-
"bilis nos lactavit, quod forte poterimus pro
"ea hostes ulcisci, nunc autem evanuit, &
"nos solos subdidit necessitati, pulchre mori
"festinemus: nostrimet ipsi misereamur &
"conjugum & liberorum, dum nobis licet no-
"bismetipsis misericordiam adhibere. Ad mor-
"tem namque ipsi geniti sumus, & quos ex
"nobis genuimus, eamque fugere ne fortunati
"quidem possunt: injuria vero & servitus &
"videre conjuges ad turpitudinem duci cum
"liberis, non est malum hominibus ex naturæ
"necessitate profectum, sed ista præ timidi-
"tate sua perferunt, qui ante eos mori cum li-
"cuit noluere. Nos autem animi fortitudine
"valde elati à Romanis defecimus: & postre-
"mo nunc illis ad salutem hortantibus non pa-
"ruimus. Cui igitur non manifesta est illo-
"rum ira, si nos vivos subjugare potuerint.
"Miserandi quidem adolescentes erunt, quo-
"rum corporis vires ad multos sufficient cru-
"ciatus: miserandi autem provectiores, quo-
"rum ætas calamitates ferre non poterit. Vi-

"ταῖς ἐλπίσιν ἡμᾶς ἐπάρασα, μειζόνων ἀρχὴ κακῶν
"ἐφάνη. πάντα γὰρ ἦλω, καὶ πάντα τοῖς πολεμίοις ὑπέπε-
"σεν, ὥσπερ εἰς τὴν ἐκείνων εὐκλεεστέραν νίκλω, οὐκ εἰς τὴν τῶν
"ἀβδασκευασαμένων σωτηρίαν εὐτρεπισθέντα. καὶ τοὺς
"μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκοντας εὐδαιμονίζειν προσῆ-
"κεν. ἀμυνόμενοι γὰρ καὶ τὴν ἐλευθερίαν ὑπὲρ τεθνήκασι. τὸ δὲ πλῆθος τὸ ὑπὸ Ῥωμαίοις γενομένων τίς
"οὐκ ἂν ἐλεήσειεν; ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπιχθείη πρὸ γε τῶν σῶν
"τὰ παθεῖν ἐκείνοις ἀποδανεῖν; ὧν οἱ μὲν προβλήμενοι,
"καὶ πυρὶ καὶ μάστιξιν αἰκιζόμενοι, τεθνήκασιν· οἱ δ' ἀπὸ
"θηρίων ἡμίβρωτοι πρὸς δὲ τέρψιν αὐτοῖς προφλὼ ζῶν-
"τες ἐφυλάχθησαν, γέλωτα καὶ παιδιὰν τοῖς πολεμίοις πα-
"ρασχόντες. ἐκείνων μὲν οὖν ἀθλιώτατοι τῶν ἀπολωλότων
"τοὺς ἔτι ζῶντας, οἳ πολλάκις εὐχόμενοι τὸν θάνατον λα-
"βεῖν οὐκ ἔτυχον. τῶν δ' ἡ μεγάλη πόλις ἡ τοῦ παντὸς Ἰου-
"δαίων γένους μητρόπολις, ἡ τοσούτοις μὲν ἐρυμνὴ τειχῶν
"περιβόλοις, τοσαῦτα δ' αὐτῆς φρούρια καὶ μεγίστη πύρ-
"γων περιβεβλημένη, μόλις δὲ χωροῦσα τοὺς εἰς τὸν πόλε-
"μον παρασκευάς, τοσαύτας δὲ μυριάδας ἀνδρῶν ἔχου-
"σα τὸν ὑπὲρ αὐτῆς μαχομένων; τῶν γέγονεν ἡμῖν ἡ τοῦ
"Θεοῦ ἔχειν οἰκησὶν πεπιστευμένη; προῤῥιζοῦν οὐ βά-
"θρων ἀνήρπασαν, καὶ μόνον αὐτῆς μνημεῖον ὑπολέλοιπαν,
"τὸ τὸν ἀνηρηκότων αὐτὸν στρατόπεδον, ἐπὶ τοῖς λειψάνοις
"ἐποικοῦν. πρεσβύται δὲ δύσηνοι τῇ ταφῇ τῶν τεμένων
"παραλήψονται, καὶ γυναῖκες ὀλίγαι πρὸς ὕβριν αἰχίστην
"ὑπὸ τῶν πολεμίων τετηρημέναι. ζῶντα τίς ὁ νῷ βαλ-
"λόμενος ἡμῶν καρτερήσῃ τὸν ἥλιον ὁρᾶν, καὶ διὰ τί ζῆν
"ἀκινδύνως; τίς ὕστις τὸ πατρίδος ἐχθρὸς, ἢ τίς ὕστις
"ἄνανδρος καὶ φιλόψυχος, ὡς μὴ καὶ πρὸ τῶν μέχρι νῦν
"ζῆσαι μετανοεῖν; ἀλλ' εἴθε πάντες ἐτεθνήκειμεν, πρὶν τὴν
"ἱερὰν ἐκείνην πόλιν χερσὶν ἰδεῖν καθασκαπτομένην πο-
"λεμίων, [b] πρὶν τὸν ναὸν τὸν ἅγιον ὕστις ἀνοσίως ἐξορυγμέ-
"νον. ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς οὐκ ἀγεννὴς ἐλπὶς ἐβούλησεν ὡς
"τάχα τῶν δυνήσεσθαι πολεμίους ὑπὲρ αὐτῆς ἀμυνέ-
"σθαι, φρόδον δὲ γέγονε νῦν, καὶ μόνους ἡμᾶς [c] ὅτι τῆς
"ἀνάγκης καταλείπει, αἰσύσομεν καλῶς ἀποθανεῖν·
"ἐλεήσωμεν ἡμᾶς αὐτούς, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰς γυναῖ-
"κας, ἕως ἡμῖν ἔξεστι πρὸ ἡμῶν αὐτῶν λαβεῖν τὸ ἔλεον.
"ὅτι μὲν γὰρ θάνατον ἐγεννήσαμεν, καὶ τοὺς ἐξ [d] αὐτῶν ἐγεν-
"νήσαμεν, καὶ τοῦτον ὑδὲ τοῖς εὐδαιμονοῦσιν ὅτι ἀφευγεῖν.
"ὕβρις δὲ καὶ δουλεία, καὶ τὸ βλέπειν γυναῖκας εἰς αἰσχύνην
"ἀγομένας μετὰ τέκνων, οὐκ ἔστιν ἀνθρώποις κακὸν οὐκ
"φύσεως ἀναγκαῖον, ἀλλὰ ζῶντα ἀφεῖ τὴν αὐτῶν [e] δει-
"λείαν ὑπομένουσιν, οἱ παρὸν πρὸ αὐτῶν ἀποθανεῖν μὴ
"θελήσαντες. ἡμεῖς δ' ἐπ' ἀνδρείᾳ μέγα φρονοῦντες Ῥω-
"μαίων ἀπέστημεν, καὶ τὰ τελευταῖα νῦν ὅτι σωτηρίας
"προκαλυμένων ἡμᾶς, οὐχ ὑπηκούσαμεν. τίνι τοίνυν
"οὐκ ἔστιν ὁ θυμὸς αὐτῶν πρόδηλος, εἰ ζώντων ἡμῶν κρα-
"τήσουσιν. ἄθλιοι μὲν οἱ νέοι τὴν ῥώμην τῶν σωμάτων εἰς
"πολλὰς αἰκίας ἀρκέσοντες· ἄθλιοι δ' ὁ παρηκότες,
"φέρειν τὰ ἡλικίας τὰς συμφορὰς οὐ δυναμένης. ὄψε-
"ται

a Eo modo *Vat.* ταῦτα in *cæteris*. *b* Πρὸ τοῦ τὸν *Bod.* *c* Ita *Bod. Vat.* & *Rhed.* ὑπὸ in *Editis Aliisque*. *d* Ita scribendum censui. antea erat αὐτῶν. *e* Δειλίαν pro δουλείαν reposui ex *Codd. Rhed. Vat.* & versione *Rufini*, quæ sic se habet, *sed hec sua timiditate perferunt* &c.

a Διδ-

"τὰ πὸς γυναῖκα τοὺς βίαν ἀγομένην, φωνῆς ἐπακού-
"σῃ τέκνων, πατέρα βοῶντος χεῖρας [a] δεδεμένον· ἀλλ'
"ἔως εἰσὶν ἐλεύθεραι καὶ ξίφος ἔχουσι, καλὴν ὑπουργίαν
"[b] ἡμῖν [c] ὑπουργήσουσαν. ἀδάκρυτοι μὲν οὖν τὸν πολε-
"μίων ἀποθάνωμεν, ἐλεύθεροι δὲ μὴ τέκνων καὶ γυναι-
"κῶν δουλείαν συνεξέλθωμεν. ταῦθ' ἡμᾶς ὁ νόμος κε-
"λεύει, ταῦθ' ἡμᾶς γυναῖκες καὶ παῖδες ἱκετεύουσι. τύ-
"χην τὴν ἀνάγκην Θεὸς ἀπέρριψε, τύχην Ρωμαῖοι τάναν-
"τία θέλουσι, καὶ μή τις ἡμῖν πρὸ τῆς ἁλώσεως ἀποθά-
"νῃ δεδοίκασι. σπεύσωμεν οὖν, ἀντὶ τῆς ἐλπιζομένης αὐ-
"τοῖς καθ' ἡμῶν ἀπολαύσεως, ἔκπληξιν τοῦ θανάτου καὶ
"θαῦμα τῆς τόλμης καταλιπεῖν.

"debit alius conjugem ad vim patiendam ab-
"ductam; alius manibus revinctis vocem filii
"patrem implorantis exaudiet: sed dum li-
"beræ sunt & gladios habent, pulchrum mi-
"nisterium nobis præbeant. Expertes quidem
"servitutis hostium moriamur; in libertate
"vero una cum liberis & conjugibus vita de-
"cedamus. Hæc nobis leges præcipiunt, hæc
"à nobis conjuges ac liberi deprecantur. ho-
"rum necessitatem Deus injecit, his contra-
"ria Romani volunt, & ne quis nostrûm ante
"excidium pereat metuunt. Festinemus igi-
"tur eis, pro sperata potiundi nostri voluptа-
"te, stuporem incutere ex morte, & admira-
"tionem relinquere ex audacia.

λέ'.

ΚΕΦ. λέ'.

Ὅπως οἱ κατὰ τὸ φρούριον πεισθέντες τοῖς λόγοις Ἐλεα-
ζάρου, πλὴν δύο γυναικῶν καὶ παιδίων πέντε, πάντες
ἑαυτοὺς ἀπέσφαξαν.

CAP. IX.

Quomodo ii qui in castello erant, verbis Eleazari persuasi, omnes, præter duas mulieres & quinque pueros, sibi mortem conscivere.

ΕΤΙ γὰρ βουλόμενον αὐτὸν προκαλεῖν πάντες ὑπε-
τέμνοντο, καὶ πρὸς τὴν πρᾶξιν [d] ἦσσον, ἀνεπι-
σχέτῳ τινὸς ὁρμῆς πεπληρωμένοι, καὶ [e] δαιμονῶντες
ἀπῆσαν, ἄλλος [f] πρὸ ἄλλου φθάσαι γλιχόμενος,
καὶ ταύτην ἔνδειξιν εἶναι τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς εὐβουλίας νομί-
ζοντες, ὃ μή τις ἐν ὑστάτοις γενόμενος ὀφθείη. τοσοῦτος
αὐτοῖς γυναικῶν καὶ παιδίων καὶ τοῦ αὐτοῦ σφαγῆς ἔρως ἐνέ-
πεσεν. καὶ μὴν ὅσ' ὥσπερ ἄν τις φήθη τῇ πράξει πρισθέν-
τες ἠμβλυώθησ, ἀλλ' ἀπειρῆ τὴν γνώμην διεφύλαξαν, οἵαν
ἔσχον τῶν λόγων ἀκροώμενοι, ὅτε μὲ οἰκείου καὶ φιλοστόργου πάθους
ἅπασι προσημένοντος, ὅτε λογισμῷ δ' ὡς τὰ κράτιστα βε-
βουλευκότος τοῖς φιλτάτοις ὑπερφατῶντος. ὁμοῦ γὰρ
ἠσπάζοντο γυναῖκας περιπλεκόμενοι, καὶ τέκνα [g] προσυ-
καλίζοντο, τοῖς ὑστάτοις φιλήμασιν ἐμφυόμενοι καὶ δα-
κρύοντες. ὁμοῦ δὲ, καθάπερ ἀλλοτρίαις χερσὶν ὑπουργού-
μενοι, συνετέλουν τὸ βούλευμα· τὴν ὀπίσω ὧν πείσον
κακῶν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις [h] γενόμενοι, προμήθειαν τοῦ
μὴ φθεῖραι ἀνάγκης ἔχοντες. καὶ πῦρ μὲν εἷς τηλικού-
του τολμήματος ἧττων εὑρέθη· πάντες δὲ μιᾷ τὴν οἰκειο-
τάτην διεξῆλθον. ἄθλιοι τῇ ἀνάγκης, οἷς αὐχενεῖ γυ-
ναῖκας τὰς αὐτοῦ καὶ τέκνα κτεῖναι, κακῶν ἔδοξεν εἶναι
τὸ κυφόταλον. ὅτοι δὴ τοίνυν τὴν ὀπὶ τοῖς πεπραγμέ-
νοις ὀδύνην οὐκέτι φέροντες, καὶ τοὺς ἀνῃρημένους νο-
μίζοντες ἀδικεῖν, κἂν βραχὺ αὐτοῖς ἔτι χρόνον ὀπί-
ζησωσι, ταχὺ μὲν τοῦ κτῆσιν ἅπασαν εἰς ταὐτὸ [i] συ-
ρύσαντες πῦρ εἰς αὐτὰ ἐνέβαλλον· κλήρῳ δ' ἐξ
αὐτοῦ ἑλόμενοι δέκα τοὺς ἁπάντων σφαγεῖς ἐσομέ-
νους, καὶ γυναικί τις αὐτὸν καὶ παισὶ κειμένοις περι-
"πτώσας, καὶ τὰς χεῖρας περιβαλών, παρεῖχον ἑτοί-
μους τὰς σφαγάς, τοῖς τοῦ δύσνουν ὑπουργίαν ἐκ-
πλοῦσιν. οἱ δὲ ἀτρέπτως πάντας φονεύσαντες, καὶ αὐ-
τὸν [k] ἐπ' ἀλλήλοις τοῦ κλήρου νόμον ἔθεσαν, ἵν' ὁ λα-
χὼν τοὺς ἑνέα κτείνας ἑαυτὸν ὕστατον ἀνέλῃ. πάντες
ὕστατοι ἐθάρρουν ἑαυτοῖς, μήτ' εἰς τὸ δρᾶν, μήτ' εἰς

IPsum, cum in adhortatione pergere vellet, omnes interpellabant, & effrenato quodam impetu pleni ad rem agendam festinabant, dæmonioque afflati abierunt, alius alium prævenire cupiens, *singuli* hoc fortitudinis rectique consilii argumentum esse apertum existimantes, ne quis inter extremos conspiceretur: tantus eos & conjugum & liberorum & propriæ cædis amor invasit. Sed nec, id quod aliquis putaverit, retundebatur impetus cum ad facinus accederent, sed eam fixam in animis servavere sententiam, quam, cum dicta perciperent, habuerunt: proprio quidem & naturali afflatu cunctis permanente; cogitatione vero ista, quod optime liberis consuluissent, prævalente. Simul enim cum amplexibus uxores salutabant, & liberos ulnis suis excipiebant, osculis extremis cum fletu inhærentes. simulque, tanquam manibus alienis jussa peragentes, volentes eos configebant: malorum, quæ subditi hostibus passuri fuerunt, cogitationem habentes pro solatio necessitatis qua ad cædem adigebantur. Denique nemo inventus est qui tam immane facinus patrare non audebat: cuncti autem conjunctissimos transfixere. Miseri, quibus id necesse erat; quibusque uxores suas atque liberos manibus suis occidere, malorum videbatur esse levissimum. Isti igitur dolorem ex iis quæ perpetrarunt non jam ferentes, & interfectos læsos existimantes, si vel brevissimum tempus eis forent superstites, statim quidem cum opes universas congessissent ignem eis injiciunt: & decem viris sorte delectis à quibus omnes mactarentur, cum singuli se juxta conjuges ac liberos humi jacentes prostravissent, eosque complexibus tenuissent, sine mora jugulum dabant illis, qui miserum ministerium obierunt. Isti autem, intrepide cunctis occisis, eandem sortis legem alii erga alios statuerunt, ut, cui id sorte evenerat, novem *sociis* interfectis semet super omnes occideret. ita omnes sibi confidebant, ut neque in audendo neque in

Finita oratione Eleazari, qua suos ad mutuam cædem stimulat, miro impetu ad facinus feruntur.

Decem electi ad jugulationem omnium.

---

a Διεδμένην *Bod.* *b* Ita cum *Rufino.* antea erat ὑμῖν. *c* Ὑπουργησάτωσαν *Vat.* & *Bod.* *d* Ἡττώμενοι *Big. Vat. Rhod.* & *Voss.* *e* Δαιμονιῶντες *Bod.* *f* Πρὸς ἄλλο *Big. Bod.* & *Voss.* *g* Antea erat προσυγκαλίζοντο. *h* Ita *Big.* & *Voss.* γενόμενοι in *Editis.* *i* Συναθροίσαντες *Zonar.* *k* Ἐπ' ἀλλήλοις *Big.* & *Voss.*

ſuſtinendo facinore alius alii præſtaret. Et ad extremum cæteri quidem jugula ſuppoſuerunt; unus vero iſque noviſſimus, multitudine jacentium circumſpecta, ne quis forte in multa cæde ſupereſſet qui ſuæ manûs egeret, ut intellexit omnes occiſos, regiam incendit, valida vero manu adacto per totum corpus enſe, prope ſuos occidit. Et illi quidem perierunt, nullam credentes animam ex numero ſuo Romanis ſubditam reliquiſſe. Latuit autem una mulier grandæva, & alia quædam Eleazari cognata, doctrina & ſapientia pleriſque mulierum præſtans, & quinque pueri in cuniculis, qui aquam ſub terra potui ducebant, abditi, cum alii cædibus occupatas mentes haberent, qui erant nongenti numero & ſexaginta cum mulieribus ſimul ac pueris. Atque hæc calamitas accidit quintodecimo die Xanthici ménſis.

Perſonæ quæ eædem effugiunt.

Cædes die decimo Aprilis.

2. Romani autem adhuc pugnam exſpectantes, mane, ſub armis exiſtentes, & ab aggeribus ſcalarum pontibus junctis, impetum *in caſtellum* faciebant. Cum autem hoſtium neminem cernerent, ſed circumquaque magnam ſolitudinem, ignemque intus & ſilentium *animadverterent*, illos, quid factum eſſet, conjicere fugiebat; tandemque ululatum, velut ad impulſum arietis, dederunt, ſi quem forte intus provocarent *& elicerent*. Clamorem autem ſenſerunt mulierculæ, atque, è cuniculis emerſæ, factum Romanis ut erat indicarunt, altera earum qualiter omnia dicta erant & quomodo geſta narrante manifeſte. Non tamen facile illi auſcultabant, ausûs magnitudini parum credentes, ignemque exſtinguere conabantur, & per hunc ſecta via cito regiam ingreſſi ſunt. Cumque in cæſorum multitudinem incidiſſent, non ut de hoſtibus gaudio geſtiebant; ſed generoſum *virorum* conſilium inque tot numero, qui intrepidum facinus patrarent, mortis contemptum ſunt admirati.

τὸ παθεῖν, [a] ἄλλοι ἄλλῳ διαφέρειν. ἡ τέλος, οἱ μὲ τὰς σφαγὰς ὑπέθεϱ, ὁ δ' ἐς ἡ τελευταῖος, τὸ πλῆθοϛ τ̃ χειμένων [b] θεαθρήσας, μή τϖ τὶς ἔτι ἐν πολλῷ φόνῳ τ̃ αὐτ̃ λείπεται χειρὸς δέομενοϛ, ὡς ἔγνω πάντας ἀνηρημένους, [c] πῦρ μὲ τοῖς βασιλείοις ἐνίησιν· ἀθρόα δὲ τῇ χειρὶ [d] δι' αὐτ̃ πᾶν ἐλάσας τὸ ξίφοϛ, πλησίον τ̃ οἰκείων κατέπεσε. ἡ οἱ μὲ ἐπιθήκεϱ ὑπεκλοφότες [e] θάδε-μίαν ψυχὴν ἐπιχείριον ἐξ αὐτ̃ Ρωμαίοις καταλιπεῖν. ἔλαθε δὲ γυνὴ φρονίμη [f] ἡ συγγενὶς ἑτέρας τις Ελεαζάρου, φεύγουσ ἡ παιδεία πλείστων γυναικῶν διαφέρουσα, ἡ πέντε παιδία τοῖς ὑπονόμοις, οἳ ποτὸν ἦγον ὕδωρ διὰ γ̃ης, [g] ἐγκαλαχρυβῆναι, τ̃ ἄλλων πρὸς τῇ σφαγῇ τὰς διανοίας ἐχόντων, οἳ τ̃ ἀριθμὸν ἦϱ [h] ἐξήκοντα πρὸς τοῖς ἐνακοσίοις, γυναικῶν ἅμα ἡ [i] παίδων αὐτοῖς συναριθμουμένων. ἡ ὅ πάθος ἐπράχθη, πεντεκαιδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνός.

β'. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι, μάχλῳ ἔτι προσδοκῶντες, ὑπὸ λϛ'. τ̃ ἕω διασκευασάμενοι, ἡ τὰς ἀπὸ τ̃ χωμάτων ἐφόδους τοῖς ὑπερείδραις γεφυρώσαντες, προσβολὴν ἐποίουν. βλέποντες δ' οὐδένα τ̃ πολεμίων, ἀλλὰ δεινὴν πανταχόθεν ἐρημίαν, ἡ πῦρ ἔνδον ἡ σιωπήν, ἀπόρως εἶχον ὅ γνόντες συμβαλεῖν· ἡ τέλος [k] ὡς εἰς ἄφεσιν βολῆς ἠλάλαξαν, εἴ τινα τ̃ ἔνδον προκαλέσαιντο. ὑ δὲ βοῆς αἴσθησις ἦλθε τοῖς γυναίοις, καὶ τ̃ ὑπονόμων [l] ἀναδύσασαι, ὅ πε-χθὲν, ὡς εἶχε, πρὸς τοὺς Ρωμαίους ἐμήνυον, πάντα δ' ἐπέρας, ὡς ἐλέχθη καὶ πίνα τρόπον ἐπράχθη, σαφῶς ἐδήλωσαν. ὑ μὲν ῥᾳδίως αὐτῇ προσεῖχον φ̃ μεγέθει τ̃ τολμήματος ἀπιστοῦντες, [m] ἐπεχείρουν τε ὅ πῦρ σβεννύναι, καὶ ταχέως ὁδὸν δι' αὐτ̃ τεμόντες, τ̃ βασιλείων αὐτοὺς ἐγένοντο. καὶ πολλὴν τ̃ περιεμβάντων θαυμαστὴν ἰδόντες, οὐκ ὡς ἐπὶ πολεμίοις παθεῖ· τὴν δὲ γενναιότητα τ̃ βουλεύματος, καὶ τ̃ ἐν τοσούτοις ἄτρεπτον ἐπὶ τ̃ ἔργων ἐθαύμασαν ὑ θανάτ καταφρόνησιν.

XXIX. **CAP. X.** ΚΕΦ. ι'.

Quomodo apud Alexandriam multi ſicariorum, qui eo confugerant, diſcrimen adierunt: propterea templum, illic olim conditum ab Onia pontifice, deſtructum erat.

Οπως καὶ κατὰ τὴν Αλεξάνδρειαν τ̃ σικαρίων συμφυγόντων πολλοὶ μὴ ἐκινδυνεύσαν· κατελύθη ἢ διὰ τοῦτο, καὶ ὁ παρὰ τ̃ ἀρχιερέως Ονίου κτισθεὶς πάλαι ναὸς [n] ἐκεῖσε.

Judæa tota ſubacta & pacata.

FActo autem ad hunc modum excidio, in caſtello quidem præſidium dux relinquit, ipſe vero cum exercitu Cæſaream profectus eſt. Nec enim quiſquam ſupererat in illa regione hoſtium, ſed jam tota ex bello longo fuerat ſubverſa, quod in cauſa erat ut multos, etiam loca procul remota incolentes, perturbatio attingeret ac periculum. Nam & Alexandriæ in Ægypto poſtea accidit, ut multi Judæorum cæderentur. Iſtos enim ex ſicariorum factione, qui illic effugium aſſequi potuerunt, non ſatis erat in tuto eſſe; verum & iterum novas res moliebantur, & multis hoſpitum

Sicarii fuga ſe recipiunt Alexandriam, & illic turbas cient.

Τοιαύτης δὲ τ̃ ἁλώσεως γενομένης, ὅτι μὲ ὅ φρουρεῖν καταλείπει φυλακὴν ὁ στρατηγὸς, αὐτὸς δὲ μετ' τ̃ δυνάμεως ἀπῆλθεν εἰς Καισάρειαν. οὐδὲ γὰ ὑπελείπετό τις τ̃ χώρᾳ τ̃ χώραν πολεμίαν, ἀλλ' ἤδη πᾶσα διὰ μακρ̃ ὅ πολέμου κατέστραπτο, πολλοῖς ἡ τ̃ ἀποτάτω κατοικούντων, αἴσθησιν ἡ κίνδυνον παραχῆς παραγόντος. ἔτι δὲ ἡ περὶ Αλεξάνδρειαν τ̃ ὁ Αἰγύπτῳ, μετ' λζ'. ζῶντα συνέβη πολλοὺς Ιουδαίων ὑποθανεῖν. τοῖς γὰ ἐκ τ̃ σικαρίων τ̃ σικαρίαν ἐκ διαφυγεῖν δυνηθεῖσιν οὐκ ἀπόχρη ὅ σώζεσθ· πάλιν δὲ χαλεπωτέροις ἐπιχείρουν τεχνάσμασι, ἡ πολλοὺς τ̃ ὑπο-

a Ita cum Cl. *Lowthio.* ἄλλως in *libris.* *b* Eo modo *Big. Vat.* & *Zonar.* θεαθρούσας in *Editis Aliiſque.* *c* Ita *Big. Voſſ. Ruf.* & *Zonar.* πῦρ μὲ πολὺ τοῖς in *Editis Aliiſque.* *d* Δι' ἑαυτ̃ *Big. Voſſ.* & *Zonar.* δι' αὐτ̃ in *Editis.* *e* Οὐδὲν ἧσσον ψυχὴν *Big. Vat.* & *Voſſ.* *f* Καὶ τις ἑταίρα *Zonar.* *g* συγγενὶς ἑταῖρά τις *Big.* & *Voſſ.* *g* Ἐγκαταχρυφθῆναι juxta *Zonaram.* Eſt qui τ̃ ἐγκαταχρυφθῆναι legendum cenſet. *h* Διακοσίοις πρὸς ἑξήκοντα *Zonar.* ἑξήκοντα πρὸς τοῖς πεντακοσίοις *Big.* & *Voſ.* *i* Ita cum *Big. Voſſ.* & *Zonara.* παιδίων in *Editis Aliiſque.* *k* Illud ὡς è *Codd. MSS.* *l* Antea erat ἀναδῦσαι. *m* Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* ἐπεχείρουν in *ceteris.* *n* Quia in Alexandriæ præfectura exſtructum erat templum, forte illud Alexandriæ ſitum dicebant. *Seldenus* in lib. 1. *de Succeſſ. in pontif. Hebr.* p. 161.

a Αὐτῶν

τ̃ ὑποδεξαμένων ἔπειθον τ̀ ἐλευθερίας ἀντιποιεῖσθαι, ἡ Ρωμαίους μ̀ μηδὲν χρήσιμος [a]ἑαυτοῖς ὑπολαμβάνειν, Θεὸν δὲ μόνον ἡγεῖσθαι δεσπότην. ἐπεὶ δ' αὐτοῖς τ̃ ἠκ ἀφανῶν τινες [b]Ιουδαίων ἀντέβαινον, τοὺς μ̀ ἀπέσφαξαν, τοῖς δ' ἄλλοις ἐνέκειντο πρὸς τ̀ ἀπόστασιν προσκαλοῦντες. ὁρῶντες δ' αὐτῶν τ̀ ἀπόνοιαν οἱ πρῶτοι τ̃ γερουσίας, οὐκ ἔτ' ἀσφαλὲς αὐτοῖς ὑπέμενον παρορᾶν, ἀλλὰ πάντας ἀθροίσαντες εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ιουδαίους, ἤλεγχον τ̀ ἀπόνοιαν τ̃ σικαρίων, πάντων αἰτίους ἀποφαίνοντες ἐκείνους τ̃ κακῶν· "ἡ νῦν, ἔφασαν, αὐτοὺς, ἐπεὶ κ̀ ὅδε πεφευγότες τ̃ "σωτηρίας ἐλπίδα βεβαίαν ἔχουσι, γνόντες γ̀ ὑπὸ "Ρωμαίων αὐθις ἀπολεῖσθαι, τ̃ αὐτοῖς προσκαίουσι συμ- "φορᾶς ἀναπιμπλάναι τοὺς μηδενὸς τ̃ ἁμαρτημ[c]άτων μέτο- "χοὺς." φυλάξασθαι τοίνυν τ̀ ἐξ αὐτῶν ὄλεθρον ὃ πλῆθος παρεκέλευον, ἡ τοῖς αὐτοῖς προς Ρωμαίους ἀπολογήσασθαι τῇ τῶν προδόσει. [c]συνιδόντες δὲ ἔ κινδύνου ὄ μέγεθος, ἐπείσθησ τοῖς λεγομένοις, ἡ μ[d] πολλῆς ὁρμῆς ὀπὶ τοὺς σικαρίους [d]ἀίξαντες, συνήρπαζον αὐτούς. τ̃ δ' ἑξακόσιοι μ̀ εὐθὺς ἑάλωσ, ὅσοι δ' εἰς τ̀ Αἴγυπτον ἡ τοὺς ἄλλους Θήβας διέφυγον, ὐκ εἰς μακρὰν συλληφθέντες ἐπανήχθησ. ἐφ' ὧν ὐκ ἔστιν ὅς ἔ τ̃ καρτερίας, ἡ τ̀ εἴτε ἀπόνοιαν εἴτε τ̀ γνώμης τιν ἰσχὺν χρὴ λέγειν, ἔ καταπλάγη. πάσης γ̀ ἐπ' αὐτοὺς βασάνου ἡ λύμης τ̃ σωμάτων ὑπενεθείσης, ἐφ' ἓν τοῦτο μόνον, ὅπως αὐτοῖς Καίσαρα δεσπότην ὁμολογήσωσιν, ἔδ' εἷς ὠδύνησεν, ἔδ' [e]ἐμέλλησεν εἰπεῖν, ἀλλὰ πάντες ὑπερτέρουν τ̀ ἀνάγκης τιν αὐτοῖς γνώμην διεφύλαξαν, ὥσπερ ἀναισθήτοις σώμασι, χαιρούσῃ μονονουχὶ τῇ ψυχῇ τὰς βασάνους καὶ τὸ πῦρ δεχόμενοι. μάλιστα δ' ἡ τ̃ παίδων ἡλικία τοὺς θεατὰς ἐξέπληξεν. ἔδὲ γ̀ ἐκείνων τις ἐξεικάσθη, Καίσαρα δεσπότην ἐξονομάσαι. τοσοῦτον ἄρα τ̃ τοῖς σώμασιν ἀσθενείας, ἡ τ̃ τόλμης ἰσχὺς ἐπικρατεῖ.

Sicariorum in Cæsarem odium.

Β'. Λοῦπος τότε διῴκει τὴν Αλεξάνδρειαν, καὶ περὶ ἕ κινήματος τούτου Καίσαρι τ̀ τάχος ἐπέστειλεν. ὁ δὲ τοῖς Ιουδαίοις τὴν ἀκαταπαυστον ὑφορώμενος νεωτερο- ποιΐαν, καὶ δείσας μὴ πάλιν εἰς ἓν ἀθροοι συλλεγῶσι, καί τινας αὐτοῖς συνεπισπάσωνται, προσέταξε τῷ Λούπῳ ⟨Ω⟩ ἐν τῇ Ονίου [f]καλουμένῃ νεὼν καθελεῖν τοῖς Ιουδαίοις. [g]ὁ δὲ ἔστιν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀφ' τοιαύτης αἰτίας ᾠκίσθη τε καὶ τὴν ὀπίκλησιν ἔλαβεν. Ονίας [h]Σίμωνος υἱὸς εἰς τοῖς ἐν Ιεροσολύμοις ἀρχιερέων, φεύγων Αντίοχον τῆς Συρίας βασιλέα πολεμοῦντα τοῖς Ιουδαίοις, ἦκεν εἰς Αλεξάνδρειαν. καὶ δεξαμένου Πτολεμαίου φιλοφρόνως αὐτὸν, ἀφ' τοῦ πρὸς Αντίοχον ἀπεχθειαν, ἔφη σύμμαχον αὐτοῦ ποιήσειν τὸ τ̃ Ιουδαίων ἔθνος, εἰ πεισθείη τοῖς ἀφ' αὐτοῦ λεγομένοις. ποιήσειν δὲ τὰ δυνατὰ ἔ βασιλέως ὁμολογήσαντος, ἠξίωσεν ὀπιτρέψαι αὐτῷ, νεών τε τῶν τῆς Αἰγύπτου κατασκευάσασθαι, καὶ

Lupus præses Alexandriæ.

Oniæ templum in Ægypto dirui judet Vespasianus.

2. Lupus tunc Alexandriam administrabat, & hunc motum illico per literas Cæsari significavit. Ille autem Judæos à rebus novis moliendis nunquam cessaturos esse suspicans, veritusque ne rursus in unum congregarentur, & quosdam sibi adjungerent, præcepit Lupo ut †templum Judæorum, in ea regione *exstructum* quæ Oniæ *regio* dicitur, demolitum iret. Illud autem est in Ægypto, & ex hujusmodi causa conditum est nomenque habuit. Onias Simonis filius, unus è pontificibus Hierosolymitanis, fugiens Antiochum regem Syriæ cum Judæis bellum gerentem, Alexandriam venit. Cumque eum humaniter excepisset Ptolemæus, propter suas cum Antiocho inimicitias, ajebat se illi in societatem adjuncturum esse Judæorum gentem, si dictis suis obtemperare vellet. Rege autem confesso, se omnia quæ fieri possunt facturum esse, rogavit ut sibi permitteret in aliqua Ægypti parte templum ædificare, & more

XXX.

Nullis tormentis adigi possunt ut Cæsarem dominum agnoscant.

Puerorum mira pervicacia.

a Αὐτῶν *Big. Vat. Voss. & Bod.* *b* Ιεδαίων *Big. & Voss.* *c* Σωιδόντες δὲ ἔ *Big.* συνιδόντες ἔ κιν. *Vat. & Ruf.* *d* Ita *Big. Vat. Voss. & Zonar.* ἐρεμοῦντες in *cæteris.* *e* Vide Suidam, v. ἐμέλλησεν. *f* Ita lego (pro καλλίωνος) ex *T. Fabro* in *Epp.* parte priori *Ep.* VI. p. 24. quo modo forsan & *Seldenus* qui (in libro *de Success. in Pontif. Hebræorum* l. 1. c. 8. p. 168) vertit *in urbe ab Onia nominata*: nec aliter, ut puto, *Hieronymus* (in *Danielis* c. IX. p. 1125. *Edit. Bened.*) qui ista habet, *ipsa autem urbs quæ vocatur Oniæ &c.* Legi etiam potest (ex *Josepho* p. 621.) ὁ τῇ Ονιου καλουμένῃ χώρᾳ, vel ὁ τῇ Ονιᾳ καλουμένῃ, ut subintelligatur χώρᾳ. vel ὁ τῇ Ονιᾳ Ονιου [aut Ονιεως] καλουμένου &c. *g* Η δὲ *Big. Bod. Vat. Voss. & Ruf.* *h* Rectius forsan Ονιου υἱὸς ut p. 562. atque ita in *Eusebii Chronico*, ubi dicitur ὁ ἔ Ονιου. *Tan. Faber* (in *Epistola* jam laudata) Σίμωνος *Josephi* ἀμφίτομος μυμωνικὸν esse pronunciat. * Tanquam brutis corporibus non animis etiam cruciatus ignemque susciperent, *Ruf.* † Templum Judæorum, quod esset apud Onion (quæ sic appellatur) civitatem destrueret. Hæc autem est in Ægypto &c. *Ruf.*

more patrio Deum colere. ita enim fore ut Judæi ad bellum acrius excitarentur contra Antiochum, qui templum apud Hieroſolyma vaſtaverat, & ad ipſum magis-propenſa voluntate venirent; adeoque multos ex religionis libertate ad ſe colligeret.

Nomus Heliopolites, ubi Memphis.

3. Quibus verbis inductus Ptolemæus, ei regionem concedit centum & octoginta ſtadiis à Memphi diſtantem. Illa autem erat in præfectura quæ dicitur Heliopolitana, ubi Onias, caſtello exſtructo, templum quidem diſpar Hieroſolymitano ædificavit, ſed turri *quidem* non diſſimile, ſaxis ingentibus ad LX cubitos erectum. Fecit autem ut aræ fabrica Hieroſolymitanam referret, & donariis ſimiliter exornavit, præterquam quod lychnuchum non ita fabricavit. Lychnuchum enim non fecit: ſed cum lychnum aureum fabrefeciſſet, *tanquam* jubaris luce radiantem, de aurea catena ſuſpendit. totum vero circa templum ſpatium cocto latere circundedit, ſaxeas portas habente. Sed & rex *ei* permiſit multum agri modum ad pecuniæ reditum, ut ſacerdotibus eſſet copia & Deo multa ſuppeditarentur ad illius cultum *neceſſaria*. Non tamen Onias ſana voluntate hæc faciebat: ſed erat ei, propter fugæ memorem iracundiam, contentio cum Judæis Hieroſolyma habitantibus: atq;, hoc templo ædificato, arbitrabatur ad id *ſe inde* multitudinem eſſe allecturum. Quin & olim fuerat prædictio quædam ante annos *ſexcentos, *vate* cui nomen Eſajas prædicente hujus templi futuram in Ægypto conſtructionem à viro Judæo. Et templum quidem ita fuerat exſtructum.

Oniæ ſcopus in templo exſtruendo non purus.

Eſaiæ vaticinium ab Onia detortum.

4. Lupus autem præſes Alexandriæ, cum literas ab imperatore accepiſſet & ad templum adveniſſet, nonnullis donariis ablatis templum clauſit. Verum, Lupo non multo poſt mortuo, Paulinus, qui ei ſucceſſit in imperio, neque donariorum quicquam reliquit (vehementer enim ſacerdotibus comminatus eſt niſi omnia protuliſſent) neque Deum colere volentibus permiſit ad templum adire: ſed clauſis foribus ipſum omnino inacceſſum fecit, ut ne veſtigium quidem cultûs divini in loco ſupereſſet. Fluxerant *autem*, à templi conditu uſque ad tempus quo clauſum erat, anni CCCXLIII.

Paulinus Alexandriæ præſes poſt Lupum.

τοῖς πατρίοις ἔθεσι θεραπεύειν τὸν Θεόν. ὅπερ δὲ Ἀντιόχῳ μᾶλλον ἐκπολεμώσεσθαι τοὺς Ἰουδαίους, καὶ οἱ Ἱεροσολύμοις νεὼν πεποριηκότι· πρὸς αὐτὸν δ' εὐνοϊκώτερος ἥξειν, καὶ πολλοὺς ἐπ' ἀδικίᾳ τῆς εὐσεβείας ὡς αὐτὸν συλλεγήσεσθαι.

γ'. Πειθεὶς Πτολεμαῖος τοῖς λεγομένοις, δίδωσιν αὐτῷ χώραν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα σταδίους ἀπέχουσαν Μέμφεως. νόμος δ' ἐστὶν Ἡλιουπολίτης καλεῖται, ἔνθα φρούριον κατασκευασάμενος Ὀνίας, οὐ μέγαν ὁμοίως ἀκοδόμησε τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, ἀλλὰ πύργῳ παραπλήσιον, λίθων μεγάλων εἰς ἑξήκοντα πήχεις ἀνεσηκότα. ὃν βωμὸν δὲ τινὰ κατασκευὴν πρὸς τὸν οἶκον ἐξεμιμήσατο, καὶ τοῖς ἀναθήμασιν ὁμοίως ἐκόσμησε, χωρὶς τοῦ περὶ τὴν λυχνίαν κατασκευῆς. ὁ μὲν γὰρ ἐποίησε λυχνίαν· αὐτὸν δὲ χαλκευσάμενος τὸν λύχνον χρυσοῦν ὀπταφαίνοντα σέλας, χρυσῆς ἁλύσεσιν ἐξεκρέμασε. τὸ δὲ τέμενος πᾶν ὀπτῇ πλίνθῳ περιετείχισε, πύλας ἔχοντι λιθίνας. ἀπῆκε δὲ καὶ χώραν πολλὴν ὁ βασιλεὺς εἰς χρημάτων πρόσοδον, ὅπως εἴη καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀφθονία, καὶ τῷ Θεῷ πολλὰ τὰ πρὸς τὴν εὐσέβειαν. ὁ μὲν Ὀνίας ἐξ ὑγιοῦς γνώμης ταῦτα ἔπραττεν, ἀλλ' ἰδίᾳ αὐτῷ φιλοτιμίᾳ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίους, ὀργὴν δὲ φυγῆς ἐπομνημονεύοντι. καὶ τοῦτο ἱερὸν ἐνόμιζε κατασκευάσας εἰς αὐτὸ προσιστάσθαι ἀπ' ἐκείνου τὸ πλῆθος. ἐληλύθει δέ τις καὶ παλαιὰ προφῆτις ἔτεσι πρὸ τούτων ἑξακοσίοις, Ἡσαΐας ὄνομα, τῷ προαγορεύσαντι τοῦδε τοῦ ναοῦ τὸν Αἰγύπτιον γενησόμενον ὑπὸ ἀνδρὸς Ἰουδαίου κατασκευήν. ὁ μὲν οὖν ἱερὸν ὧδε ἐπεποίητο.

δ'. Λοῦπος δ' ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἡγεμών, τὰ παρὰ Καίσαρος λαβὼν γράμματα, καὶ παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερόν, καί τινα τῶν ἀναθημάτων ἐκφορήσας, τὸν ναὸν ἀπέκλεισε. Λούπου δὲ μετ' βραχὺ τελευτήσαντος, Παυλῖνος διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν, ὅτε τῶν ἀναθημάτων οὐδὲν κατέλιπεν, πολλὰ δὲ διαπείλησε τοῖς ἱερεῦσιν, εἰ μὴ πάντα προκομίσαιεν, ὅτε προσιέναι τε καὶ τιμᾶν τὸν θρησκεύειν βουλομένους ἀφῆκεν· ἀλλ' ἀποκλείσας τὰς πύλας, ἀπρόσιτον αὐτὸ παντελῶς ἐποίησεν, ὡς μηδ' ἴχνος ἔτι τοῦ εἰς Θεὸν θεραπείας οὗ τόπου καταλιπεῖν. χρόνος δὲ ἐστὶν ἐκ τῆς ἀποκλείσεως τοῦ ναοῦ μέχρις τῆς κατασκευῆς ἔτη τριακόσια καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριακόσια.

XXXI. **CAP. XI.** **ΚΕΦ. ια'.** λη'.

De Jonatha, uno è ſicariis, apud Cyrenen ſeditioni ſtudente, & ſycophantam agente improbiſſimum.

Περὶ Ἰωνάθου, σικαρίων ἑνός, ἐν Κυρήνῃ στασιάσαντος καὶ συκοφαντοῦντος πονηροτάτου.

Sicarii etiam Cyrenen turbant.

DEmentia vero & furor ſicariorum, veluti morbi contagium, Cyrenen urbeſque circa ipſam invaſit. Nam cum Jonathas, vir improbiſſimus & arte textor, eò evaſiſſet, pauperum & indigentium non pau-

Ἧψατο δὲ καὶ τῆς περὶ Κυρήνην πόλεως ἡ τῶν σικαρίων ἀπόνοια, καθάπερ νόσος. Ἐμπέσων γὰρ εἰς αὐτὴν Ἰωνάθης, πονηρότατος ἄνθρωπος, καὶ τὴν τέχνην ὑφάντης, οὐκ ὀλίγους τῶν ἀπόρων ἀνέπεισε προσέχειν

a Sic in pleriſque *MSS.* ἴξειν in *Editis Aliiſque.* quod ferri poteſt. *b* Ἐπ' αὐτὸν *Voſſ. Vat. Big. & Bod.* ὡς αὐτὸν in *Editis Aliiſque.* *c* Ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὀγδοήκ. *Big Vat. & Voſſ.* ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα σταδίοις *Vat.* *d* Κατ' ὁμοίωσιν τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις &c. p. 562. v. 32. *e* Οἴκειον *Big. & Voſſ* *f* Illud τὸν non agnoſcunt *Big. & Voſſ.* *g* Ἐπιφέροντα *Bod.* *h* Πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίους *Bod.* *i* Ita *Big. Voſſ. & Rmf.* καὶ τὸ τὸ ἱερὸν in *Editis Aliiſque.* *k* Ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐξακοσίοις *Bod.* *l* Eſajas (c. 19. v. 18.) ſpirituale Chriſti regnum deſcribens dixerat in Ægyptum uſque propagatum iri. *Cætera videſis apud Jac. Cappellum in Hiſtoria Sacra & Exotica*, p. 616. &c. *Conſer Joſephum ipſum*, l. 13. c. 3. p. 562. *m* Ita *Big & Voſſ.* ἀναθημάτων in *Editis Aliiſque.* *n* Οὐδὲν κατέλειπεν *Voſſ.* οὐδὲν καπλείπετο *Big.* *o* Vero propius *Rufinus* ait ſtetiſſe annos CCCXXXIII. Legendum CCXXXIII. Clauſum eſt enim Veſpaliani juſſu paulo poſt Hieroſolymitanum, circa annum U. C. 824. *Cappellus.* Conſer *Seldenum* in l. 1. *de Succeſſ. in Pontif. Hebr.* c. VIII. * Nongentos ſeptuaginta, *Rmf.*

a Al.

προσέχειν αὐτῷ, καὶ προήγαγεν εἰς τὴν ἔρημον, σημεῖα καὶ φάσματα δείξειν ὑποσχνούμενος. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐλάνθανε ταῦτα διαπραττόμενος καὶ φενακίζων· οἱ δὲ τοῖς ἀξιώμασι πρόσχοντες τὴν ὅπλισιν τοῦ Κυρήνης Ἰουδαίων, τὴν ἔξοδον αὐτοῦ καὶ παρασκευὴν ὡς ὁ Πενταπόλεως Λιβύης ἡγεμόνι [b] Κατύλλῳ προσαγγέλλουσιν. ὁ δ' ἱππέας τε καὶ πεζοὺς ἀποστείλας, ῥᾳδίως ἐκράτησεν ἀνόπλων. καὶ ὃ μὲν πλέον ὑπὸ χειρὸς ἀπώλετο, τινὲς δὲ καὶ ζωγρηθέντες ἀνήχθησαν πρὸς τὸν Κάτυλλον. ὁ δ' ἡγεμὼν τοῦ βουλεύματος Ἰωνάθης, τότε μὲν διέφυγε, πολλὴν δὲ καὶ λίαν ὀπιμελῆ ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν ζήτησιν ποιουμένης, ἁλοὺς καὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα Κάτυλλον ἀναχθεὶς, ἑαυτῷ μὲν ἐμηχανᾶτο τὴν πεῖραν ἀπαλλαγὴν, τῷ Κατύλλῳ δὲ ἔδωκεν ἀφορμὴν ἀδικημάτων. ὁ μὲν γὰρ τοὺς πλουσιωτάτους τῶν Ἰουδαίων ἔλεγε καταψευδόμενος, διδασκάλους αὐτοῦ τοῦ βουλεύματος γεγονέναι.

λθ'. λοι.

Β'. Περὶ μὲν δὴ τὰς αἰτίας ἐκεῖνος ἐξεδίαζε, καὶ τῷ πράγματι πολὺν ὄγκον περιετίθει, μεγάλα περιφαγῴδῶν, ἵνα δὴ δόξειε καὶ αὐτὸς Ἰουδαϊκὸν πόλεμον κατορθωκέναι. ὃ δὲ δὴ τούτου χαλεπώτερον, [c] πρὸς γὰρ τῷ πιστεύειν ῥᾳδίως, ἔτι καὶ διδάσκαλος ἦν τῶν σικαρίων τῆς ψευδολογίας. κελεύσας γὰρ αὐτὸν ὀνομάσαι τινὰ τῶν Ἰουδαίων Ἀλέξανδρον, ᾧ πάλαι προσκεκρουκὼς φανερὸν ἐξεμαίνετο θυμὸς, τήν τε γυναῖκα τὴν ἐκείνου Βερνίκην ταῖς αἰτίαις [d] συνεμπλέξας, τούτους μὲν πρῶτον ἀνεῖλεν· ὅτι δ' αὐτὸς ἅπασαν τὴν εὐπορίαν χρημάτων διαφέρουσαν, ὁμοῦ τετρακισχιλίους ἐφόνευσεν ἄνδρας. καὶ ταῦτα [e] πράττειν ἐνόμιζεν ἀσφαλῶς, ὅτι τὰς οὐσίας αὐτῶν εἰς τὰς τοῦ Καίσαρος προσόδους ἀνελάμβανεν.

Γ'. Ὅπως δὲ μηδ' ὁμαχῇ τινες τῶν Ἰουδαίων ἐλέγξωσιν αὐτοῦ τὴν ἀδικίαν, πρῤῥωτέρω τοῦ ψεύδους ἐξέτεινε· καὶ πείθει τὸν Ἰωνάθην καὶ τινας τῶν ἅμα ἐκείνῳ [f] συνειλημμένων, νεωτερισμοῦ κατηγορίαν ὑποφέρειν τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τε καὶ Ῥώμῃ τῶν Ἰουδαίων δοκιμωτάτοις. τούτων εἷς τῶν ἐξ Ὑπαίθης [g] αἰτηθέντων ἦν Ἰώσηπος, ὁ ταῦτα συγγεγραφὼς. ὁ μὲν κατ' ἐλπίδα τοῦ Κατύλλου ὁ [h] σκεδασμὸς προεχώρησεν. ἦκεν μὲν γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην, τὸν περὶ τὸν Ἰωνάθην ἄγων δεδεμένον, καὶ πέρας ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως εἶδε, τὴν ἐπ' αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ γενομένην ψευδολογίαν. Ὑπανασισθοὺς δὲ, ὁ πρᾶγμα ὑποπτεύσας, ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθειαν, καὶ γνοὺς [i] ἄδικον τὴν αἰτίαν τοῖς ἀνθρώποις ἐπενηνεγμένην, τὸν μὲν ἀφῆκε τοῦ ἐγκλημάτων Τίτου ἀπολύσαντος, δίκην δ' ἐπέθηκεν Ἰωνάθῃ τὴν προσήκουσαν. ζῶν γὰρ κατεκαύθη, πρότερον αἰκισθείς.

Δ'. Κατύλλῳ δὲ τότε μὲν ὑπῆρξε, διὰ τὴν πραότητα τοῦ αὐτοκρατόρων, μηδὲν πλέον ἐπανορθοῦσθαι καταγνώσεως. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ νόσῳ καταληφθεὶς πολυτρόπῳ καὶ δυσιάτῳ χαλεπῶς [k] ἀπαλλάττει, οὐ τὸ σῶμα μόνον χολαζόμενος, ἀλλ' ἡ τῆς ψυχῆς αὖ νόσος βαρυτέρα. δείμασι γὰρ ἐξεφαντάζετο, καὶ συνεχῶς [l] ἀνεβόα, βλέπειν εἴδωλα τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένων ἐφεστηκότα· καὶ καλέχειν

cis, ut ipsi se adjungerent, persuasit, & in desertum eduxit, promittens se signa ipsis & apparitiones ostensurum. & alios quidem hæc agendo atque fallendo latebat: qui vero inter Judæos Cyrenenses dignitate præstabant, ejus profectionem & apparatum Catullo Pentapolitanæ Libyæ præsidi annunciant. Ille autem, equitibus & peditibus missis, inermes facile superavit: & major quidem pars manibus interiit, nonnulli autem vivi capti ad Catullum perducti erant. Autor autem consilii Jonathas tunc quidem effugit; multum vero ac diligenter per omnem quæsitus regionem, captus est; adductusque ad Catullum, sibi quidem id confecit ut supplicium effugeret, Catullo autem ansam ad maleficia præbuit. Ille enim Judæorum locupletissimos falso insimulans, auctores sibi hujus consilii illos exstitisse dicebat.

Catullus Pentapolitanæ Libyæ præses.

Jonathas dux sicariorum capitur.

2. Catullus autem calumnias istas alacriter amplectebatur, remque valde cumulabat & adaugebat, tragicis etiam verbis *singula* multum exaggerans, ut scilicet ipse bellum Judaïcum confecisse videretur. Et, quod hoc atrocius est, præter eam credulitatem, sicarios eandem calumniam edocebat. Denique cum hoc ei jussisset, ut Judæum quendam Alexandrum nominaret, (cum quo, olim ei infensus, apertas exercuerat simultates) & uxorem ejus Berenicen criminationibus implicuisset, hos quidem primo occidit; deinde omnes pecuniarum copia pollentes ad tria virorum millia simul trucidavit. & hæc secure facere arbitrabatur, quod eorum patrimonia reditibus Cæsaris adjungeret.

Catulli calumniæ in Judæos.

3. Ne vero vel alibi degentium quisquam Judæorum ejus iniquitatem redargueret, *etiam* longiùs mendacium propagavit: ac Jonathæ, nonnullisque aliis qui cum eo comprehensi fuerant, persuadet, ut novarum rerum accusationem inferrent probatissimis Judæorum apud Alexandriam Romamque degentium. Horum autem, qui insidiosè delati sunt, unus erat Josephus qui hæc scripsit. Non tamen Catullo, ita ut speraverat, cessit machinatio. Nam Romam quidem venit, Jonathan cæterosque vinctos ducens: finemq; arbitrabatur quæstionis esse calumniam apud illum ac per ipsum conflatam. Vespasianus autem, rem suspicatus, in veritatem inquisivit: compertoque injustam hominibus illatam accusationem, illos quidem Titi studio criminibus sibi objectis solvit; pœnam vero, quam commeruit, in Jonatham statuit. Vivus enim exustus est, verberibus ante multatus.

Josephus accusatur conjurationis.

Calumniæ retegunter & Jonathas crematur.

4. Catullo autem tunc quidem ob lenitatem imperatorum contigit, ut nihil amplius reprehensionis experiretur. Verum non multo post, multiplici morbo & insanabili correptus, ægre vita discedit, non corpore tantum cruciatus, sed graviore animi morbo affectus. Terroribus enim exagitabatur & crebro clamabat, se videre umbras eorum quos peremerat sibi obversari: cumque seipsum continere non

Catulli mors & vindicta divina.

a Τέχνα *Zonar.* *b* *Al.* Κατυλῷ. *c* Ita cum *Zonara.* πρὸς γὰρ τῷ in *Editis Aliisque.* *d* Συναλίξας *Big.* *e* Sic *Rufinus* legisse videtur. πράττων in *Græcis* quibus usi sumus. *f* Συνειδότων *Big.* & *Voss.* *g* Αἰτησάντων *Big.* & *Voss.* *h* Σκαμμα *Big.* & *Voss.* *i* Ita *Big.* & *Voss.* ἀδίκως in *Editis Aliisque.* *k* Sic *MSS.* ἀποκάπτει in *Editis*, forsan ἀπηλλάπτετο. *l* Ἐβόα *Big.* & *Voss.*

non potuiſſet, lecto exſiliebat, tanquam tormenta ei adhibita eſſent & ignis. Malo autem continuò valde ingraveſcente, ejuſque inteſtinis per corroſionem defluentibus, ita mortem occubuit, non minus *illuſtre* quam alius quiſquam divinæ in puniendis ſceleſtis providentiæ indicium factus.

Epilogus operis. 5. Hic nobis eſt finis hiſtoriæ, quam cum omni diligentia nos tradituros polliciti ſumus ſcire cupientibus, quemadmodum hoc bellum à Romanis cum Judæis geſtum erat. Et qualis ſit quidem dictio, *qua uſus ſum*, lectorum eſto judicium: de veritate autem confidenter dicere non pigebit, quod hanc ſolam per omnia quæ ſcripſi *mihimet* propoſuerim.

Finis Joſephi excidii Judaïci.

ἑαυτὸν δ' δυνάμενος, [a] ἐξήλλετο δ' εὐτῆς ὡς βασάνων αὐτῷ πυρὸς προσφερομένων. δ' δὲ κακῦ πολλὴ ἀεὶ τ' ὀλίδοσιν λαμβάνοντος, τ' ἐντέρων αὐτῷ τ' διάβρασιν ἐκπιούντων, ὅτως ἀπέθανεν, ὐδενὸς ἧσσον ἑτέρῳ δ' θείας δ' Θεῦ τεκμήριον γενόμενος, ὅτι τοῖς τοιούτοις δίκην ὀφλισάνουσι.

ε'. Εἰρῆσθα δ' ἱστορίας ἡμῖν τὸ τέρας ἔχει, καὶ ἐπαγγελλόμεθα μὲν πάσης ἀκριβείας παραδώσειν τοῖς βουλομένοις μαθεῖν, τίνα τρόπον ὅτε ὁ πόλεμος Ρωμαίοις πρὸς Ιουδαίους ἐπολεμήθη. καὶ πῶς μὲν ἠρξάτο τοῖς ἀναγινωσκομένοις κεῖται ἀπολελείφθω· περὶ δ' ἀληθείας δ' ἂν ὀκνήσαιμι παῤῥησιάζεσθαι λέγειν, ὅτι μόνης ταύτης παρὰ πᾶσαν τὴν γραφὴν ἐσχασάμην.

[b] Τέλος δ' Ιωσήπου Ιουδαϊκῆς ἁλώσεως.

a Ita *Big.* & *Voſſ.* antea erat ἐξήιμαστο. b Τέλος ἁλώσεως *Big.*

Φ Λ.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

DISSERTATIO

CL. V.

CHRISTOPHERI CELLARII;

QUA

FLAVII JOSEPHI

DE HERODIBUS HISTORIA

A Νοθείας ſuſpicione contra Gl. V.

JOANNEM HARDUINUM

JUSTIS VINDICIIS ADSERITUR,

ET NUMMIS ANTIQUIS CONCILIATUR.

DE Herodibus diſſerturi principio indicamus, cujus fide in enarratione innitamur. Is *Flavius Joſephus* eſt, Judæorum hiſtoriæ auctor locupletiſſimus; cui tantum antiqui, recentes, & medii tribuerunt, ut nemini hiſtoricorum plus potuerint. Quantum enim eſt, quod Hieronymus illum epiſt. XXII. ad Euſtochium cap. XV. cum optimo comparat, dum *Livium Græcum* appellat? hoc eſt eum, cujus in condenda hiſtoria ingenium, induſtriam, & fidem non minus omnes mirentur, quam T. Livii Patavini, *cujus viſendi cauſa Gaditanum quemdam ab ultimo terrarum orbe veniſſe, ſtatimque, ut viderat, abiiſſe*, cum Plinius lib. II. epiſt. III. tum idem Hieronymus epiſt. CIII. cap. I. referunt. Euſebio, probatiſſimo & ipſi auctori, H. E. lib. III. cap. IX. Joſephus eſt ἄξιος πιστεύεσθαι, *dignus cui fides habeatur*: & ut unum tantummodo ex recentioribus, ſed facile principem, adjungamus, magno Scaligero prolegom. Emend. Temp. idem φιλαλήθεστατος, *veritatis ſtudioſiſſimus* non immerito cenſetur.

II. Quanto igitur laus eſt illuſtrior, ab laudatis viris, non interrupto conſenſu, laudari: tanto major admiratio ſubit, quod clariſſimus vir, & tam Plinio illuſtrato, quam urbium & populorum ex nummis geographia eximiam laudem doctrinæ conſequutus *Joannes Harduinus*, Proluſione Chronologiæ ex nummis reſtitutæ Lutetiæ nuper excuſa, in tantum derogat de Joſephi auctoritate, ut pro inepte ficto & ſuppoſititio auctore habeat, ad id nummorum, ut ait, fide inductus, qui paſſim Flavianis narrationibus in Herodiadum hiſtoria adverſentur. Nos ut omnino magni antiquos nummos facimus, & ex iis multa in hiſtoriis & chronologia emendari cenſemus; ita commoveri nondum poſſumus, ut præ hiſce nummis, quos Harduinus producit, omnis antiquitatis & memoriæ in Joſepho conſenſionem negligamus, aut penitus eluſam illam contemni vel everti patiamur. Quanta igitur fieri induſtria poteſt, doctiſſimi viri nummos & rationes quibus nititur, ita exponemus omnium conſpectui, adjecta veritati conſona interpretatione, ut & nummis genuinis ſua fides, & Joſephi ſimul hiſtoriæ ſua intemerata conſtet auctoritas.

III. Nota eſt Joſephi de Herodum familia traditio à doctis omnibus huc uſque magno conſenſu approbata, & in Antiqua noſtra Hiſtoria, locis ubique ex Joſepho ſignificatis, breviter repetita. Scilicet Herodem, Antipatri filium, illuſtri genere proſelytorum Idumææ ortum, ſummam rerum in Palæſtina à patre acceptam (is autem Cæſari Julio debuerat) Antigoni Haſmonæorum ultimi, quem Parthi juvabant, invaſione amiſiſſe, ſed brevi poſt Antonii ope cum titulo Regis recepiſſe, atque ita ſatis multos annos totam Palæſtinam, quæ inter Syriam, Arabiam & Ægyptum patet, Auguſti Cæſaris auſpiciis, qui confirmaverat regnum, ſevero imperio tenuiſſe. Hujus filium Archelaum, quum IX annos Judææ & Samariæ imperitaſſet Ethnarchæ nomine, in Galliam relegatum eſſe, & ex poſſeſſione ejus provinciam Romanam factam, quam procuratores Cæſaris rexerint: reliquos filios, Herodem Antipam & Philippum, utrumque ſuæ tetrarchiæ præfuiſſe, illum quidem Galilææ & Perææ; hunc Iturææ & Trachonitidi; & hoc mortuo; illo itidem relegato, Agrippam, primi Herodis ex interfecto filio Ariſtobulo nepotem, Claudii Cæſaris favore totum avitum regnum, ſublata provinciæ forma recepiſſe, ſed hoc poſt paucos annos exſtincto Judæam iterum provinciam factam, filium vero, Agrippam minorem, Chalcidenæ regulum, deinde Abilenes & Philippi tetrarchiæ exſtitiſſe.

IV. Ab his diſſentit non una ratione Harduinus. Primum ait, Herodem per Julium Cæſarem ingreſſum dominationem eſſe: nec illum totam Palæſtinam, ſed tantum Judæam & Samariam rexiſſe: in eodemque regno, cum regio etiam titulo, Archelaum patri ſucceſſiſſe: Galilæam autem cum cæteris partibus ſub poteſtate Zenodori tetrarchæ fuiſſe, cui vivo patre, Herodes, Herodis filius, Philippus frater ejus, uterque tetrarcha, ſed diviſa poſſeſſione, ſucceſſerint. Et hunc tetrarcham Herodem, Baptiſtæ interfectorem, non Judæum, nec proſelytum, ſed gentilem, poſtea regem factum, eundem eſſe qui Jacobum ſuſtule-

rit, & Petrum conjecerit in vincula, eumque perperam ſub Agrippæ nomine à tetrarcha diſtingui. Neque Judæam poſtquam ſemel à morte Archelai (nam & hujus exſilium negat) provinciæ formam induerit, unquam rurſus regni habitum, ut Joſephus prodit, recepiſſe. Et quæ reliquæ de hiſce rebus paradoxæ opiniones ſunt. Singula ordinatim examinabimus.

V. Vir celeberrimus de initio dominationis Herodis ita ſentit pag. 24. *Judæa Herodi data eſt hanc, ut nunc videtur, ob cauſſam: Erat Julius Cæſar dictator in magno ære alieno Herodis, ut conjicere eſt ex illa Tullii voce ad Atticum lib.* VI. Epiſt. I. SED HEUS TU! JAMNE A CÆSARE PER HERODEM TALENTA ATTICA QUINQUAGINTA EXTORSISTIS? Mira res, ne dicam, ridicula. Scripta epiſtola in Aſia eſt à ptoconſule Cicerone, quum Cæſar adhuc in Gallia eſſet. Quo pacto igitur ad illum Herodis Idumæi pecunia? qui ante Alexandrinum bellum ne notus quidem Cæſari fuit. Præterea variatis ſcripturis vexatus ita locus eſt, ut quidam non *Herodem*, ſed *Orodem* legant: quidam pro *jamne vos* monſtroſe *Genuarios*; unde ſunt, quæ *Genuævos*, quod nomen Allobrogum civitatis eſt, exſculpant. Quam clarior explicatiorque eſt Joſephi hiſtoria, Antipatrum, Herodis patrem, Hyrcani regis amicum, in Peluſiaca expugnatione, & in prœliis cæteris egregiam Cæſari operam in Ægypto præſtitiſſe, à quo id præmium laboris acceperit, ut Hyrcano regi in gerenda republica adjungeretur, aut ſolus illam adminiſtraret, atque iſte, quod ſimul pontifex erat, rebus ſacris magis quam civilibus præeſſet. Vide Joſeph. lib. I. de Bello cap. XVIII.

VI. Nunc fines regno Herodis conſtituendi ſunt. Patre ſuperſtite præfectus Galilææ erat, unde in amicitiam Sexti Cæſaris, Syriæ proconſulis, venit. Sed patre, Malichi fraude, hoc eſt veneno, ſublato, incidit Antigoni bellum, Parthorum auxilio geſtum, quo Hyrcanus rex captivus abductus, Phaſaëlus, Herodis frater, in carcere ſe interfecit; ipſe Herodes ægre evaſit in Italiam: ubi rex ab ſenatu Romano, Antonii ope, declaratus, aliquamdiu de regno cum Antigono certavit, donec ille Romanis armis & Soſio duce oppreſſus captuſque & ſecuri percuſſus fuit. Sic Herodes in totum regnum Haſmonæorum venit, cujus pars etiam Galilæa & vicinæ regiones erant. Vir contra clariſſimus Jo. Harduinus pag. 24. *Herodis ethnarchiam regiamque poteſtatem ad Judæam tantummodo cum Samaria pertinuiſſe* contendit.

VII. Argumenta, quibus perſuaſus eſt, fere hæc ſunt: primum, quia Lucæ 1. comm. 5. vocetur βασιλεὺς τ῀ Ιυδαίας tantum *Judææ rex*. At ſi arcte ſumitur *Judæa*, neque Samariæ imperitavit, quod contra Harduinum eſt: ſin laxe, tam Galilæam & Peræam, quam Samariam comprehendit. Deinde objicit Archelai ſucceſſionem in his duabus tantum partibus, qui tamen Matth. cap. 2. comm. 22. dicatur ἀντὶ τ῀ πατρὸς, *pro parente ſuo regnaſſe*, quæ formula integram hereditatem à patre filio relictam ſignificet. Verum eſt, ſignificat id, quod vult vir clariſſimus, niſi teſtamentum interveniat, aut ſuperioris domini, qui Auguſtus erat, alia diſpoſitio: quibus duæ tantum ex quatuor regni partibus majori filio ceſſerunt: reliquæ fratribus tetrarchis Antipæ & Philippo. Etiam illud putat, pag. 26. Herodis regnum coarctare, quod nullas urbes in Galilæa, fidei erga Romanos & reverentiæ monimenta, condiderit, ſicut alibi Cæſaream & Sebaſten. At nec in Idumæa condidit, & ſi accurate loquimur, nec in ipſa Judæa, quia Cæſarea, ut ex Act. Apoſt. 12. comm. 19. apparet, extra limitem Judææ fuit. Sufficit aliquibus regni locis condidiſſe: in ſingulis partibus ædificare neceſſarium non erat.

VIII. Tandem illud, tanquam præcipuum urget, quod Herodis temporibus Galilæa Zenodori tetrarchæ fuiſſet, à quo Herodis filii vel adfinitate vel alio titulo acceperint, non autem ex paterna hereditate. Id credit fide nummi unius alteriuſque, qui Octaviani vultum præferant, & in poſtica vultum Zenodori ſine diademate, cum inſcriptione ΖΗΝΟΔΩΡΟΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗ .... ΓΗ ..... & in altero, ΖΗΝΟΔΩΡΟΥ ΤΕΤΡΑΡΧΟΥ .... detritis literis cæteris, ut legi nequeant. Priore annus Græcorum ita expreſſus conſpicitur, L. ΒΠΣ, id eſt CLXXXII. Sed quid inde conficitur ad minuendos Herodiaci regni fines? Joſephus Antiq. Jud. lib. XV. cap. 9. Zenodoro Trachonitidem cum vicinis partibus adſignat, eaſque diſerte à Galilæa diſtinguit, quas. Auguſtus poſt mortem Zenodori donaverit Herodi. Id quod & Dio Caſſius confirmat lib. LIV. pag. 526. ſub urbis annum DCCXXXIV. τῷ Ηρῴδῃ Ζηνοδώρου πλὴν τετραρχίαν ἔδωκεν, *Herodi Zenodori cujuſdam tetrarchiam donavit* Auguſtus. Hæc tetrarchia fere illa erat, quam poſtea Philippus ex paterna hereditate accepit, Paneadem etiam, quod Joſephus addit, complexa: ſed tota extra Galilæam. Hardninus autem p. 30. *Eo*, inquit, *animus ut credam inclinat, Galilææ ſimul tetrarcham fuiſſe* Zenodorum. Quoniam vero nihil præter inclinationem ſuam, hoc eſt conjecturam, adfert; nos potiori jure, id eſt regni Haſmonæi, in quo Herodes ſucceſſit, adſeveramus, extra Zenodori hujus poſſeſſiones Galilæam exſtitiſſe. Quod de *vultu* obvertit, inſueto in nummis Judaicis, contra ipſum auctorem invertimus; quia Galilæa ubique ab Judæis habitata erat, uti pernotum eſt ex evangeliis; nummi vultum præferentes, ut Zenodori ſunt, ad Galilææ dominum non poſſunt pertinere. Unum, antequam ad reliqua pergamus, de Herode non prætereundum eſt, poſt patris mortem, ſed ante bellum Parthicum, *tetrarcham* ab Antonio, quemadmodum & Phaſaëlus frater, conſtitutum fuiſſe, quod Joſephus tradit l. XIV. c. 13. p. 642. Hyrcano autem capto, & exſtincto fratre Phaſaëlo, *ethnarchæ* nomen ſibi uſurpaſſe, quod nos vir illuſtriſſimus & princeps in his literis, *Ezechiel Spanhemius* docet de Præſt. & Uſu Numiſm. pag. 447. producto nummo, cui inſcriptum eſt ΗΡΩΔΟΥ ΕΘΝΑΡ .... quem is pro ſummo judicio ſuo non alium, quam primum Herodem cenſet fuiſſe, antequam regium nomen ab Romanis impetraret.

IX. Nunc de *Archelao* diſquiremus, quem Joſephus ἐθνάρχην, *Ethnarchæ* honores, non regios, ab Auguſto accepiſſe refert l. XVII. Antiq. cap. 13. ipſumque antequam poſſeſſionem Auguſtus confirmaret, φειδομένου τ῀ βασιλείου ὀνόματος, *regio nomine abſtinuiſſe*. (ibidem cap. XI.) quod illud unice à Cæſaris auctoritate & adſenſu penderet. Harduinus autem æque regem, ac patrem, fuiſſe ſibi perſuaſum habet, quia Matth. cap. 2. comm. 22. βασιλεύειν *regnaſſe* dicatur, & in locum patris ſucceſſiſſe. Quis vero neſcit, ſacros ſcriptores ſæpe cum vulgo loqui, cui Judaico præſertim, etiam minores principes *reges* dicuntur, quemadmodum Herodes alter in una eademque hiſtoria à Matthæo cap. XIV ineunte, & Luca cap. IX. comm. 7. recte & ex Romanorum genio & decreto, τετράρχης *tetrarcha*; à Marco autem cap. VI. comm. 14. βασιλεὺς *rex*, populari loquendi modo, appellatur. Succeſſit in locum quidem patris Archelaus, ſed ex parte, quæ ibidem ad Judæam (ὅπου τ῀ Ιυδαίας) reſtricta eſt: non in toto regno: neque in nomen etiam regium, quod non hereditarium erat, ſed Romanorum liberalitate concedendum.

X. In annis etiam Archelai, & exitu non levis eſt diſſenſus. Joſephus ait extremo lib. XVII. Archelaum

δεκάτῳ ἔτει τῆ ἀρχῆς, *decimo principatus anno*, id eſt exacto nono imperii, accuſatum à ſuis & Viennam Galliæ ab Auguſto relegatum eſſe. In re conſentit Dio Caſſius lib. LV. p.567. Ηρώδης ὁ Παλαιστὶνὸς, αἰτίαν πρὸς τῶν ἀδελφῶν λαβὼν, ὑπὸ τὰς Ἄλπεις ὑπερωρίσθη, *Herodes*, inquit, *Palæſtinus à fratribus accuſatus trans Alpes relegatus eſt.* Quod is octavo ante mortem Auguſti anno, qui & Chriſti ætatis ferme octavus erat, contigiſſe, per conſules annorum ſingulorum enumerat. Ex Joſephi autem calculo non ante undecimum annum Chriſti poteſt accidiſſe. Quod Harduino p 38. videtur cum ſacro codice pugnare, quo *Chriſtus dominus dicatur, ante annum ætatis duodecimum, ſingulis annis templum frequentaſſe, id quod poſt annum ætatis fere octavum intelligendum videtur: ut ſaltem per annos quatuor ante id tempus in templum ſe contuliſſe credatur, quod adire Archelao vivo, quem fugerat, noluiſſet.* Quod vix ex Lucæ contextu (cap.II.) probaveris, ubi κατὰ τὸ ἔθος, non ad Chriſtum puerum, ſed ad parentes vel ad feſtos dies eorumque ritus referendum eſt, niſi ex verbis comm.44. νομίσαντες ἐν τῆ συνοδίᾳ εἶναι, quod multi interpretes faciunt, idem velimus colligere. Cui opinioni non repugnamus, nec vero ex eo firmiter, quod Archelaum fugerit, probari credimus, vivente illo in templum non veniſſe. Ex Ægypto reverſi cum puero parentes non tam Archelaum, ut Herodis filium, refugerunt (ſic enim nec ſe filio alteri credidiſſent Galilææ imperanti) ſed proditionem exhabitationis loco in Bethlehemitico agro, timuerunt.

XI. Sed de annis faciliores ſumus, quum numeris, præſertim per notas ſcriptis, perfacile aliquid erroris adlabi poſſit. Nulli genuini nummi, ab Archelao percuſſi, ſuperant, ex quibus decidi controverſia poſſit: id ſolum ex nummo, quem Harduinus oſtendit, clarum probatumque videtur ante annum XXXIX receptæ Aſiæ, ſeu pugnæ Actiacæ ſublatum Archelaum fuiſſe. Is enim nummus *ſpica*, fertilitatis ſymbolo, & *Palma*, Judææ gloria, inſignitus non alius quam KAICAPOC nomen habet, & anni notam ΛΘ, ex quo conjicitur, in Judæa jam provincia cuſum eſſe, non in regno, aut ethnarchia. Quoquo autem anno Archelai imperium ceſſavit, de modo ceſſationis major eſt controverſia. Joſepho is relegatus eſt: Harduino ſine herede obiit. Quod vero, ut ſupra diximus, Joſepho, Dio Caſſius conſentit, qui communi nomine *Herodem* vocat, quem alii *Archelaum*, ut in Antipa quoque & Agrippa conſuevit fieri; huic receptæ ſententiæ eo conſtantius inhæremus, quo propius ad illam etiam Judæi accedunt. Ben Gorion enim cap. LXI. extremo: ויחי מקץ ה׳ ימים עלה על ארקילאום חיל הרומיים ויאסרהו שר ההיל בנחשתים וישלחהו אל רומי וימת שם *Poſt quintum diem* (à ſomnio Archelai) *adſcendit contra Archelaum exercitus Romanorum, cujus dux illum catenis conſtrinxit, miſitque Romam ubi mortuus eſt.* Conſentit auctor in deportatione, licet modi & loci definitione aberret.

XII. Sed graviſſima lis, ut prædiximus, de *Herode* tetrarcha eſt, & *Agrippa* rege, quos diſtinguit Joſephus ut filium Herodis, Baptiſtæ interfectorem, Antipam ſingulari nomine, eundemque tetrarcham Galilææ, non regem, in Galliam à C. Cæſare relegatum: & alterum Agrippam Herodem, Herodis magni ex Ariſtobulo, quem interfecerat, nepotem, à Caio Cæſare tetrarchiis Philippi & Lyſaniæ, ac regio nomine ornatum, poſtea etiam tetrarchia Antipæ à Claudio Judææ quoque & Samariæ regionibus auctum ſed brevis imperii regem, vix tertio Claudii expleto anno fataliter peremptum. Harduino autem unus idemque eſt Herodes longo tempore tetrarcha, tandem etiam rex, atque ſic idem qui Baptiſtam & Jacobum, Joannis fratrem, interfecit. Quam ſententiam nunc noſtrum eſt diligentius examinare.

XIII. Primum in eo Harduinus eſt, ut tetrarcham Herodem, non Judæum, nec proſelytum, ſed gentilem fuiſſe perſuadeat p. 54. ſeq. At vero qui natus eſt Judæo patre, & ea gente oriundus, quæ tota ante nonaginta annos proſelytorum lege Judæis adſcripta fuerat, & qui præfuit genti Judaicæ, ut Galilæi erant: ac quotannis ad ſacra Judæorum profectus Hieroſolymam eſt, & Joannem Baptiſtam libenter audivit; hunc Judæis ritibus initiatum fuiſſe negabimus? Natus is erat Herode rege, Judaiſmi obſervatore, ut præter Joſephum vel ex Auguſti joco apud Macrobium lib. II. Saturn. cap. IV. *Melius eſt Herodis porcum eſſe quam filium*, apparet. Non exſtat in Scripturis ſanctis, tetrarcham hunc regis Herodis filium eſſe, quod Joſephus adfirmat; ſed ſi Joſepho non credemus, evincit vetus inſcriptio, à diligentiſſimo viro Jac. Sponio Miſcell. Erud. Antiq. f. 338. in lucem producta: HPΩΔΗΝ HPΩΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΙΟΝ ΤΕΤΡΑΡΧΗΝ &c. Nec illa ætate Idumæi, unde Genus Herodes ducebat, proſelyti, ſed Judæi erant, à longo tempore in Judaiſmum recepti, adeo ut Scaliger ad Euſeb. Animadverſ. p. 165. probet, Herodem majorem proſelyti abnepotem exſtitiſſe. Quæ ſatis confirmant, non ita tetrarcham, ut Ἕλλωνες *Græci*, Joann. XII. verſ. 20. quod Harduinus credit, Hieroſolymam ſacrorum cauſſa profectum, ſed tanquam Judæum & Judaica ſacra pleniſſime profeſſum. quod autem p. 56. ex illicito conjugio, cum fratris uxore inito, & ab Joanne improbato, contra Judaïſmum tetrarchæ argumentum petit, nobis plane contrarium videtur; nec dignum, cui multis verbis reſpondeamus.

XIV. Deinde ex nummo & numero annorum tetrarchiæ Joſephum falſitatis incuſat. Is ita ſcalptus Græcis literis eſt: HPΩΔΗΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗΣ. ΜΓ. & in altera facie ΓΑΙΩ ΚΑΙΣΑ, ΓΕΡΜ. ΣΕΒ. ſive ut eminentiſſimus vir Hen. Noris, ſingulari diſſertatione *de Nummo Herodis Antipæ*, æri inciſum expreſſit, in anticæ laurea ΓΑΙΩ ΚΑΙΣΑ. ΓΕΡ. .... ΝΙΚΩ: in poſtica circa palmam HPΩΔΗΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗΣ, cum anni literis ΜΓ. Ex quo conſtare videtur ſub Caio Caligula XLIII annum tetrarchiæ Herodem egiſſe. Sed nec hoc Joſephi hiſtoriæ repugnat, qui non ſub alio quam Caio principe, relegatum tetrarcham dixit, & poſtremo quidem illius anno. Vide Antiq. Jud. lib. XVIII. cap. 9. Et laudatus Noriſius pro docta ſua computandi ratione ita calculum diſponit, ut hinc XLIII tetrarchiæ annus cum ultimo Caligulæ bene conveniat. Quod ſi vero aliam & vulgarem rationem numerus tetrarchiæ excedere videatur; non inconveniens erit dicere, Antipam à vivo patre, ſeu aliquot ante mortem annis, Galilææ fuiſſe præfectum, ſicut ipſe pater Herodes ab Antipatro parente ſuo, adhuc ſuperſtite & principatum tenente, ut ſupra diximus, eidem Galilææ præpoſitus fuerat. Hæc ſatis tuendo calculo ſunt, ſi utique non alia æra, quam tetrarchiæ acceptæ, intelligenda ſit.

XV. Ad hæc unum eſſe tetrarcham & regem ex communi nomine *Herodis* Harduinus putat, quum Scriptura neque *Antipæ*, neque *Agrippæ*, majoris, nempe, nomen habeat. Sed nihil proficit. Etiamſi enim diſcriminationis nomina, quæ Joſephus pandit, Scriptura non uſurpaverit: habet tamen alios diſcernendi ſatis claros characteres, dum v. gr. Act. XII & XIII, utroque ineunte capite, alterum Herodem *regem*, alterum *tetrarcham* nominat, qui ſane diverſi honores & munia ſunt. Et quoties alii ſcriptores *Antiochos*, *Ptolemæos* nominant, non appoſito, quo differant in-

vicem, ullo cognomine? Juſtinus quidem Martyr. Dial. contra Tryph. p. 330. Herodem quoque Herodis, ſub quo natus Chriſtus eſt, filium, βασιλέα *regem*, vocat, ſed dum βασιλέα Ιυδαίων *Judæorum regem*, & ἀληδοχον *ſucceſſorem patris* appellat, ſatis imperitiam hiſtoricarum rerum prodidit.

XVI. Ad alium itaque nummum p. 48. vir clariſſimus provocat, in quo ſcriptum eſt ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔ..... ΤΑΙΟΣ: & in altera parte ΚΛΑΥΔΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΤ. Γ, *Rex Herodes Philoclaudius & Claudio Cæſari Auguſto, ann. III.* Quid cogit vero, ut de Herode Herodis filio hæc intelligamus, aut quid impedit, quo minus cum ſummo viro, quem iterum honoris cauſſa nominamus, Ez. Spanhemio, pag. 443. de Agrippa Majore interpretemur? Is ſane, Joſepho teſte lib. XIX extremo, tres annos vixit in aucto ſibi à Claudio regno, in cujus beneficii profeſſionem *Philoclaudius* cenſeri voluit, & aliquot regni ſui urbes, ut Gabam, Tiberiadem, *Claudias* appellavit, quod ſupra laudatus Henricus Noris in Epoch. Syro Maced. pag. 389 & 463 itidem ex nummis declaravit. Quo & illum nummum referendum putamus, quem Lucas Holſteinius, Germanorum quondam inter Italos decus in Steph. Byz. pag. 154 ex Barberina Gaza oſtendit, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔΗΣ, & in averſa. ΚΛΑΥΔΙΑ ΚΑΙΣΑΡΙΑ. *Rex Herodes, Claudia Cæſaria.*

XVII. Hic eſt ille Herodes, Joſepho *Agrippa major* cognominatus: cujus mentio facta eſt XII. cap. Apoſtol. Actuum. Quod ſi Joſephi teſtimonium pro more ſpreverit vir doctiſſimus Harduinus; nequaquam tamen contemni licebit antiquiſſimi interpretis Syri ſuffragium, qui, ut omnem ſcrupulum eximeret, non tam interpretem quam paraphraſtam egit, dubitabilem locum cap. XII. comm. I. ſumma perſpicuitate ita interpretatus, ܗܪܘܕܣ ܡܠܟܐ ܗܘ ܕܡܬܟܢܝ ܐܓܪܦܐ *Herodes rex, qui cognominatur Agrippas.* Quid clarius dici potuiſſet, & quidem in tanta antiquitate, qua vix majorem habere poſſumus? Sic omnes codices ferunt, nec quidquam variantis lectionis obſervatum unquam eſt, unde de novitate aut interpolatione conjici fortaſſis poſſit.

XVIII. Quum ergo vir clariſſimus nihil ex nummis adferat, quo recepta ex Joſepho de Herodibus ſententia evertatur; utique in ea perſtantes, Act. XII Herodem Agrippam, Ariſtobuli filium, cui Claudius Cæſar avitum regnum donaverat, intelligendum eſſe cenſemus. Hinc à Tiberio, cui maledixerat, in vincula conjectus, à Caio Cæſare ſolutus & rex tetrarchiæ Philippi & Lyſaniæ factus, poſt tertium annum ab eodem tetrarchæ Herodis poſſeſſionem accepit: mox à Claudio Samariam quoque & Judæam, ut ſic omnem Palæſtinam ſive Iſraëlis terram, per triennium, ad fatalem uſque mortis pœnam, ab Joſepho non minus quam à S. Luca (licet ab illo obſcurius) notatam, poſſederit. Vide Antiq. Jud. lib. XIX extr. & Dion. Caſſ. lib. LIX. p. 645. & LX. p. 670.

XIX. Accedit egregium ab hoſte teſtimonium, Juſto nempe Tiberienſi, Galilæo, cui graves inimicitiæ cum Joſepho æquali ſuo interceſſerunt, nihilominus cum iſto in Herodum diſtinctione conſentiente. Ex ejus chronico Photius Biblioth. cod. XXXIII hæc excerpſit: Ἀρχὴ δ' ἱστορίας ἀπὸ Μωσέως, καταλήγει δ' εἰς τὸν τελευτῆς Ἀγρίππα τοῦ μεγάλου μὲν τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας Ἡρῴδου ὑστάτου δὲ ἐν τοῖς Ἰουδαίοις βασιλεύσαντος, ὃς παρέλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν ὀκτὼ Κλαυδίου, ηὐξήθη δὲ ὅτι Νέρωνος, καὶ ἔτι μᾶλλον ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ. τελευτᾷ δ' ἔτει τρίτῳ Τραϊανοῦ. Hoc eſt, in Herodum regnatrice familia ſeptimum ac ultimum fuiſſe Agrippam minorem, qui ſub Claudio regnare cœperit, vita exceſſerit anno tertio Trajani. Bene autem hic numerus cum Joſepho convenit, cui I. eſt *Herodes Magnus*: II. *Archelaus*: III. *Philippus*: IV. *Antipas*: V. *Agrippas major*: VI. *Herodes Chalcidicus*: VII. *Agrippa minor.*

XX. Negat Harduinus Herodem Actuum Apoſtolicorum Judææ imperaſſe, aut provinciam Romanam rurſus regnum fieri potuiſſe. At quot exempla in Aſia ſunt, Ciliciæ, Ponti, Syriæ Commagenæ, ubi, provinciæ formulis abrogatis, regna reſtituta ſunt? Ex Tabulis, Hiſtoriæ Antiquæ noſtræ ſubjectis, omnia clariſſime dilucent. Sed Hieroſolymæ forſan hoſpes fuit, ut tetrarcha Herodes, cui vinctum Servatorem Pilatus ſubmiſit. Apoſtolos itaque tanquam Galilæos, ad Galilææ principem, forte præſentem, procurator Cæſaris remiſit, præſertim in cauſſa non civili, ſed religionis Judaicæ. Ita ſentit & interpretatur ſæpe laudatus Harduinus p. 55. Verum haudquaquam hæc ſufficiunt ad ſenſum Lucæ interpretandum. Si hoſpes tantum fuit; unde poteſtatem ſupplicii in milites præſidis Romani habet, neglectæ cuſtodiæ reos? nam XIX commate ejuſdem capitis, ἐκέλευσε ἀπαχθῆναι, *duci ad ſupplicium* & ſecuri feriri *juſſit*, quod Latini etiam ſimpliciter *duci* dicunt. Plinius de Chriſtianis ad Trajanum epiſtola, *perſeverantes duci juſſi.* Vide quæ ibi adnotavimus. Syrus interpres rurſus perſpicue, ܐܝ ܕܩܛܠ ܠܗܘܢ ܘܦܩܕ ܕܢܬܩܛܠܘܢ *condemnavit illos cuſtodes, & præcepit interfici.* Addo: ſi hoſpes tantum fuit, cur Hieroſolymis Cæſaream diſceſſit, & διατρίβειν *habitavit* ibidem tanquam in regia ſua? Quando autem provincia erat Judæa, non Galilæi principis, ſed præſidis Romani ſedes Cæſarea erat, uti ex Felicis & Feſti hiſtoria longe eſt clariſſimum.

XXI. Ipſe nummus, quo Harduinus gloriatur, inſcriptus ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΕΓΑΣ ΑΓΡΙΠΠΑΣ ΦΙΛΟΚΛΑΥΔΙΟΣ *Rex magnus Agrippa Claudii amicus*, pro Joſephi ſententia cum primis facit. Si enim *magnus rex* ille fuit, uti fuit, nummo præferente, omnino ſequi oportet, ut majores poſſeſſiones, quàm geminam tetrarchiam, ab Harduino ipſi tributam, Galilææ & Philippi, (vide pag. 65.) tenuerit, quæ vix *regis* aut *reguli* nomine, ne dicam *magni*, dignæ habebantur. Joſepho autem hic Agrippa amplioris regni, aviti nempe, ſeu totius Palæſtinæ dominus laudatur, à quo minus ambitioſus ille titulus abhorret.

XXII. Diximus ſupra de religione Herodis illius tetrarchæ: à quo diverſum Herodem regem eſſe, Act. XII. memoratum, quum demonſtraverimus, de ejus etiam religione deſpicere nonnullum in hiſtoria pretium erit. Harduinus, cui unus eſt terrarcha & rex, eodem loco negat, qui Jacobum occiderit, Judæum fuiſſe. *Nec proſelytum*, inquit, p. 55. *neque Judæum fuiſſe, Lucas aperte declarat; qui eum non ſtudio religionis impulſum, ſed* QUIA PLACERET JUDÆIS, *bellum Chriſtianis indixiſſe narrat.* Anne vero Judæi non ſunt, qui *Judæis ſtudent placere*? Sic neque Romani fuiſſent, qui *populares* dicebantur effuſis patrimoniis, ut populo placerent, ejus favorem ſibi & ſtudium populi conciliantes: nec ex imperatoribus Romani, qui ob eandem cauſſam *civiliſſime*, ut Eutropius ait, ſeſe in imperio geſſerunt.

XXIII. Hujus Agrippæ frater fuit *Herodes rex Chalcidenſis*, Joſepho auctore lib. II. de Bello Jud. pag. 1071.) cujus nummum Petrus Seguinus, vir hujus ſtudii peritiſſimus, produxit, ita ſignatum in laurea: ΚΛΑΥΔΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΤ. Ε. id eſt, *Claudio Cæſari Auguſto anno V.* & in averſa parte, ſenili capiti, & faſcia regali præcincto circumſcriptum: ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔ..... ΤΑΙΟΣ, *Rex Herodes* φιλοκλαύδιος, Harduinus contra pag. 58. *Quid ſi non tantum nullus Herodes Chalcidicus, ſed neque regnum Chalcis ullum fuit?*

Ita

Ita facillime cenſet præjudicio occupatus, falſa omnia eſſe, quæ ex ſola Joſephi hiſtoria promuntur. Hic vero Herodem, Agrippæ fratrem, lib. 19. p. 873. dicit ὁ Χαλκίδος δυναστεύσαντα, *Chalcidis dynaſtam*: & lib. 11. de Bello c. 11. de eodem, ἦρξε ὁ Χαλκίδος, *regnabat in Chalcide*. Immo *rex* à Claudio appellatus in epiſt. apud Joſeph. lib. xx. cap. 1. Momentum quæſtionis ex eo pendet, an quinto Claudii anno ſuperfuerit Herodes Agrippa, quod vero ſimile non eſt, etiam contra Euſebium, qui in Chronicis *quarto* imperii anno interiiſſe dicit, quod laudat & approbat Scaliger Animadverſ. pag. 189. Quid? quod Dio Caſſius, incorrupta fide Auctor, lib. LX. pag. 670. de Claudio Cæſare: ἀδελφῷ μὲν τῷ Ἡρῴδῃ δυναστείαν τινὰ ἔδωκε, *fratri* (majoris Agrippæ) *principatum quemdam dedit*, quem Joſephus lib. XIX. cap. 5. nominatim ſignificat non alium quam *Chalcidicum* fuiſſe. Nondum ergo ſatis rationis eſt, ut ab Joſepho & Euſebio refugiamus, quibus cum bene etiam Dio, ut cognovimus jam, concordat.

XXIV. Filius *Agrippa* ſupereſt in Actibus Apoſtolorum cap. 30. cum ſorore *Berenice* memoratus. Hic Romæ apud Claudium erat ſeptemdecim annorum adoleſcens, quum de morte patris nuntius adferretur. Cui ſucceſſorem hunc Claudius conſtituiſſet, niſi amici admonuiſſent, periculoſum eſſe limitaneum regnum, ut Judaicum erat, puero regi committere. Rurſus itaque in provinciæ formam Judæa cum cæteris Agrippæ poſſeſſionibus redacta, Cuſpio Fado miſſo, qui præſes ordinaret regeretque. Vide Joſephum extremo lib. xx. Negat Harduinus, Judæam iterum provinciam factam, quæ nunquam ceſſaverit, poſtquam ſemel facta ſub Auguſto fuerat. Reſpondimus ſupra ſectione 19. exemplis regionum in Aſia, quæ ex Romanis provinciis regna, & rurſus provinciæ facta fuerant. Nunc Taciti ſuffragium accedat ex lib. v. Hiſt. cap. 9. *Claudius defunctis regibus, aut ad modicum redactis, Judæam provinciam equitibus Romanis aut libertis permiſit.*

XXV. Nec vero Agrippa, Agrippæ filius, regno caruit, ſed id non ſtatim poſt mortem patris conſequutus eſt. Joſephus Scaliger in Euſeb. p. 189. *Non ſtatim, ait, ab obitu patris regnum illi traditum, ſed nomine Cæſaris tamdiu adminiſtratum, quoad Rex tutelæ ſuæ fieret.* Idem paucis interjectis ad Taciti verba annali XII. c. XXIII. ITURAEI ET JUDAEI, DEFUNCTIS REGIBUS SOHEMO ATQUE AGRIPPA, PROVINCIAE SYRIAE ADDITI, *Intelligendum*, inquit, *Ituræos Syriæ perpetuo additos fuiſſe: Judæos autem, quoad Agrippa Junior ad tutelam ſuam perveniret. Sed quinquennio poſt obitum Agrippæ ſenioris hoc contigiſſe quis credat, niſi qui in ratione temporum, & hiſtoria externa, Corn. Tacitum non ſemel, neque leviter peccaſſe meminerit?* Malim aliter ſcripſiſſet vir maximæ dignitatis. Bene enim inter Tacitum atque Joſephum convenit. Mors Agrippæ majoris, ut ſupra ex Joſepho & Euſebio oſtenſum, in annum IV. Claudii incidit. Minor Agrippa, XVII annorum puer, non ſucceſſit patri, cujus regnum provinciæ formam ſubiit, aut Syriacæ provinciæ adjectum fuit. Nono imperii anno ineunte, hoc eſt C. Pompejo & Q. Verannio Coss. in Chalcidico regno, Herodi patruo haud dubie tum morituro, Agrippam, Agrippæ filium, imperator Claudius ſuffecit: ſed quadriennio poſt, hoc eſt imperii ſui duodecimo anno, dempta Chalcide, eidem Philippi & Lyſaniæ tetrarchias, hoc eſt Trachonitidem, Batanæam, & Abilenam donavit, quum interea Judæa, Samaria & Galilæa, ac reliqua ejuſdem juris, à præſide Romano uſque ad excidium urbis regerentur. Vide Joſephum lib. xx. c. 5. &c. Diu præfuit regno ſuo Agrippa, per L annos, ab IX Claudii ad III Trajani, Photius enim patriarcha, Cod. XXXIII Bibliothecæ, ex Juſto Tiberienſi, qui æqualis Joſepho fuit, verbis ſupra adlegatis hæc recenſet: Ἀρχέται δὲ ἱστορίας ἀπὸ Μωσέως, καταλήγει δ' ἕως τελευτῆς Ἀγρίππα τοῦ ἑβδόμου μὲν τοῦ ἀπὸ Ἡρῴδου ὑιέος δὲ ἐν τοῖς Ἰουδαίων βασιλεῦσιν. ὃς παρέλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν ὀπὸ Κλαυδίου, αὐξηθὴν ὑπὸ Νέρωνος, καὶ ἔτι μᾶλλον ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ, τελευτᾷ δὲ ἔτει τρίτῳ Τραϊανοῦ. Hoc eſt: *Incipit* (Juſtus) *hiſtoriam à Moſe: deſinit in morte Agrippæ, ſeptimi illius è familia Herodis, & ultimi inter Judæorum reges. Qui regnum ſub Claudio accepit, quod auctum à Nerone eſt, magiſque à Veſpaſiano. Mortuus anno tertio Trajani.* Multa numiſmata hujus regis ſuperſunt cum Veſpaſiani, Titi, Domitiani iconibus percuſſa, quæ ſummus patronus noſter Ez. Spanhemius de Præſt. & Uſu numiſm. p. 864. oſtendit, quorum illud, quod cum Veſpaſiani effigie eſt, in poſtica habet ETOT KΘ. BA. ΑΓΡΙΠΠΑ *anno* XXIX *regis Agrippa*, quod ſatis argumentum eſt longævæ dominationis.

XXVI. Hæc de Herodibus eorumque ordine & ſucceſſione. Quod reliquum eorum eſt, quæ contra Joſephum Harduinus urget, nunc vindicandum nobis ſumimus. Cujus fidem ille ut omnibus ſuſpectam faciat, primum objicit, *Antipæ* nomen, quod Joſepho debemus, in nummis & inſcriptione ſupra n. XIII. adducta non apparere. At vero ſi valeret, etiam *Archelai* nomen ſuſpectum foret, quod, ut ipſe Harduinus fatetur, in nummis non occurrit, & pro illo *Herodes* apud Caſſium invenitur. Quale autem ſit *Antipæ* nomen, Gorionides cap. 63. ineunte oſtendit. qui אנטיפטר, *Antipatrum*, Græco nomine appellat, ex quo fit *Antipas*, ſicut ex Harpocrates *Harpocras* apud Plinium lib. x. epiſt. v. Pergit Harduinus Joſepho falſitatem objicere, dum Herodem Antipam modo in Galliam, modo in Hiſpaniam relegatum dicat. Sed & hæc perfacile conciliari poſſunt, quum in Galliam primum, deinde ut gravior pœna eſſet, in Hiſpaniam uſque, atque ſic longiſſime à patria, abduci potuerit. In Hiſpaniam miſſum fuiſſe Gorionides quoque cap. LXIII, & Rabbi Ganz. pag. 36. confirmant, ספרד locum exſilii nominantes, quæ Judæis Hiſpania eſt. Ad hæc ex eo etiam ſuſpectum vult Joſephum reddere p. 51, quod Claudium in imperio capeſſendo ab Agrippa, qui forte Romæ erat, adjutum ſcribat, quum non pronum ad fidem ſit, ditionis barbaræ regulum conſiliorum ſenatus arbitrum fuiſſe. Sed & heic non deeſt, qui Joſephi fidem tueatur, Dio Caſſius lib. LX. p. 670. de Claudio: τῷ Ἀγρίππᾳ τῷ Παλαιστίνῃ, συμπράξαντί οἱ τὴν ἡγεμονίαν ἔσχε, δὸ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὢν τὰς ἀρχὰς συνεπεύξατο, *Agrippæ Palæſtino, qui eum in potiundo principatu adjuverat, regnum auxit.*

XXVII. Alia via vir clariſſimus Joſephum adgreditur, templi Hieroſolymitani novam ſtructuram, quam ille lib. XV. cap. XI. Herodi tribuit, *confictam* in magnificentiæ prædicationem eſſe, pag. 32. objiciens. Non autem confictam eſſe illam templi inſtaurationem, etiam ex divino ſcriptore Joann. cap. II. comm. 20, non obſcure probatur. Illi enim XLVI anni οἰκοδομήσεως, ad Zorobabelis templum, quod quadriennio perfectum fuit (Eſdræ VI, 15.) referri non poſſunt. Neque cum provincia Judæa eſſet, ceſſavit templum renovari, nec vero auſpiciis Romani illud præſidis fiebat. Cæſares enim principi cuidam Judaici generis hanc ſacrorum & templi curam permiſere, ut, Agrippa majore ſublato, Claudius Herodi fratri, Chalcidenſi regulo, conceſſit, Joſeph. lib. xx cap. I & III, quod jus poſtmodum Agrippæ minori manſit, uſque ad templi & urbis everſionem. Vide ibidem cap. VII, & cum primis cap. VIII. f. 899, ubi de Agrippa rege dicitur, ἐπιτρέψαντο ὑπὸ Κλαυδίου Καίσαρος τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ, *templi curam ei Claudius Cæ-*

ſar

ſar concrediderat; quamvis neque Herodi illi, nec Agrippæ juniori in Judæam vel Hieroſolyma quidquam juris fuerit, quod omne penes præſidem ſeu procuratorem erat.

XXVIII. Aliud crimen Joſepho Harduinus impingit, ex quo conſtare putat, auctoriali Palæſtinam non fuiſſe conſpectam. quia lib. xv. cap. XIII Cæſaream Palæſtinæ ἐν τῇ Φοινίκῃ in *Phœnice*, poſuiſſet. Novum crimen & ante inauditum, cujus ſi reus Joſephus agendus eſt, ante hunc princeps geographorum Strabo quoque condemnari debet. Hic enim lib. XVI. pag. 520. *Jam Cæleſyria peragrata*, ἐπὶ τὰ Φοινίκων μέτρια, *in Phœnicen tranſimus*. Recenſitis urbibus, tandem claudit, p. 523. hiſce verbis, Τοιαῦτα μὲν ἡ Φοινίκη *Hactenus de Phœnicia*. Medio ſermone & in mediis Phœnices urbibus infit: Μετὰ τὴν Ακκὼ, Στράτωνος πύργος καλούμενον ἔχων, *poſt Acen* (quæ Ptolemaïs eſt) *Stratonis turris, navale habens*. Hæc autem ipſa Cæſarea. Plinius lib. v. cap. XIII *Stratonis turris, eadem Cæſarea, ab Herode rege condita*. Quo jure nunc Joſephus accuſatur, qui idem ſenſit quod Strabo, quod alii geographorum hiſtoricorumque? quibuſdam longior in auſtrum Phœnicia procurrit, licet aliis anguſtiori limite definiatur. Livius lib. XXXV. cap. XIII. *Antiochus rex. ea hyeme Raphiæ in Phœnice Ptolemæo regi Ægypti filiæ in matrimonium data, - - extremo jam hiemis Epheſum pervenit*. Raphia autem prope Ægypti fines ad mare eſt.

XXIX. Tandem etiam de *Haſmonæorum regno*, Joſephum Harduinus ſubleſtæ fidei inſimulat. At vero diu ante Joſephum Strabo lib. XVI. p. 524. in Syriæ & Judææ enarratione, πρῶτος ἀνὸ ἱερέως ἀνέδειξεν ἑαυτὸν βασιλέα Αλέξανδρος, *primus pro pontifice ſe regem fecit Alexander*, qui & Jamnæus erat, Hyrcani & Ariſtobuli pater: quod ſatis ad *fabulam*, quam objicit Harduinus, diluendam eſt, licet in eo corrigendus Strabo ſit, quod Alexander hic non primus fuerat, qui diademate & regis titulo uteretur, ſed frater ejus Ariſtobulus eodem honore anteceſſit. Ad hoc, credo, inductus eſt vir clariſſimus, quod nummos forſan Haſmonæorum regum non repererat. Sed ſic multæ & præſtantiſſimæ partes hiſtoriarum negandæ forent. v. gr. Imperium Trapezuntinum, quod per CCL annos ſtetit, ab Alexio Comneno conditum, quum Conſtantinopolis in Latinorum poteſtatem veniſſet; ex nummis adhuc illuſtrari nondum potuit, nec peritiſſimi viri eos videre ſe meminerunt. Nec vero propterea fabula eſt quod Nicetas, Gregoras, Paullus Venetus, Chalcocondyles de illo narraverunt.

XXX. Denique in foro quoque Grammaticorum Harduinus reum Joſephum facit: *Taceo*, inquit, p. 64, *de Joſephi ſolœco*, Αγίππα, *quod etiam in Codd. MSS. legitur, pro* Αγείππα, *ut nummi exhibent ipſius Agrippæ, quicum vixiſſe vult videri*. Sed bona verba, quæſo. Solœcum non eſt, quo optimi Græcitatis ſcriptores uſi ſunt. Gemina forma gignendi caſus in his nominibus eſt, & Αγείππα quidem, Act. Apoſt. XXV. 23. & apud Xiphilinum Veſpaſiano tam Stephani editione p. 222. quam Sylburgii p. 322. reperitur, nec vero ſolœca eſt altera in α terminata, qua Plutarchus in Antonio p. 946. Dio Caſſius ineunte lib. LII, Appianus Alexandrinus B. Civ. lib. V, & elegantiorum imitator Zonaras in Auguſto, uſi ſunt. Hoſne ergo ſolœciſmi accuſabit Harduinus? Nec in aliis propriis, in ας finitis, inuſitatum eſt. v. gr. Αἰνείας Αρέτας Μαικήνας. Theodorus Gaza, Iſagog. lib. I. p. 4. κλίνεται Αἰνείας, Αἰνείου & nummus ab Andr. Morellio, ſagaciſſimo antiquitatis ſcrutatore, in Specim. Tab. XXIII nuper productus: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΡΕΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ: & ipſe Dio Caſſius d. l. μετὰ τὸν Αγείππαν τὸν Μαικήνου. Neque alterius formæ, quam ſolam Harduinus Græcam putat ignarus fuit Joſephus noſter, quod vel uno exemplo ſatis ſit oſtendiſſe. Lib. XIV. Antiquit. cap II. pag. 469. Πίσσα, τὰ βασίλεια τοῦ Αρέτα.

XXXI. Supereſt, quod infantium cædem de induſtria præterierit, *ne legiſſe ſacras Novi Teſtamenti literas videretur*: p. 36. Etiam Scaligero in Euſeb. Animadverſ. p. 176. *mirum eſt, tam belluinæ crudelitatis exemplum ab Joſepho præteritum eſſe, qui tanta diligentia, reliqua ſævitiæ Herodianæ facinora perſequitur*. Miramur ipſimet; nec vero id ſatis putamus eſſe ad fraudem ſcribentis, quo Harduinus refert, evincendam. Fieri enim alia de cauſa potuit, & ſi qua culpa eſt in Nicolaum Damaſcenum potius, quam Joſephum, illa rejicienda. Iſte enim haud dubie præteriit, quia vivente Herode ſcripſit, cujus amicus & orator ad Auguſtum fuit; quem dum preſſe, uti non diffitetur, Joſephus inſequutus eſt; forte accidit, quod aliis pluribus accidiſſe novimus, ut non dedita opera, ſed partim memoriæ lapſu, partim tenaci præeuntis perſequutione, deteſtabile factum effugerit animum, memoriam, & manum ſcribentis.

* * *

CL. V. Jo. Harduinus pag. 39. ῥοδίας ſcriptores accuſat, qui Romanos *imperatores* vocant βασιλέας, & *imperium* illorum βασιλείαν. Eſto, exoſa Latina fuiſſe vocabula *regnum* & *rex*: Græca tamen mitius fuerunt, nec invitis Romanis, habita. Herodianus lib. I. cap. II. de Marco imperatore, βασιλεύοντι Μάρκῳ: & cap. VII de Commodo τοῦ βασιλέως ἀφιξιν; ac ibidem de Fauſtina auguſta, βασίλισσα. Et ante Herodianum Pauſanias Phoc. cap. XVI. Βασιλὶς Αὔγουστος: & Dionyſius Perieg. v. 1052.

Αὐσονίη βασιλῆος, ———

Auguſtum Cæſarem, ſub quo ſcripſit, deſignans: ac Diodorus Siculus ecloga libri XXXV. ΙΜΠΕΡΑΤΩΡΑ αὐτὸν ἀναγορεύειν καὶ καλεῖν, ὅ ἐστι βασιλέα. Non eſt itaque quod cum Harduino τὸ βασιλέα ὑπερέχοντα I Petri II. comm. 14. de Polemone malimus, quam cum Grotio de Romano imperatore, interpretari. Sequiori ævo ita βασιλέως vocem ſibi Conſtantinopolitani vindicarunt, ut cæteros reges, etiam ipſos Germanicos imperatores, ægre βασιλέας, ſed tantum ῥῆγας (à ῥῆξ, *rex*) appellaverint. Exempla proſtant paſſim in Hiſtoria Byzantina.

IN-

INDEX PRIMUS,

VOCUM GRÆCARUM.

A.

Ἀ Βασάνιστος 261
ἀβάσπαστος 978
ἀβέβηλον 1177
ἄβηλητον 172
ἀβρεβλαστος 157
ἄβρωτος 205
ἀγαγεῖν βουλὴν 46
ἄγγαροι 490
ἄγειν μείζονας πὰὶ 815
ἀγέννητος 288
—— ψυχῆς 163
ἀγέννητος 1000
ἀγήρατος 1269
ἀγήρω 475
—— μήμη 272
ἄγια 1102
ἄγιον ἱερῶ 569
ἀγχέλης 179
ἀγγεῖα 905, 1357
ἀγνίζειν 46, 183, 427, 1359
ἀγναμοσύνη 85, 671, 737, 741, 757
ἀγναμύνας 744
ἀγναμοσύνη 202, 524, 821, 915, 921
ἀγνώμων ἀξίωσις 1068
ἀγόραιον ἄγειν 634
ἀγοραία γυνὴ 303
ἀγορανομὴ λεγομένη 1118
ἄγχος 212
ἀγχόνη 309
ἀγχώμαλον 1270
ἀγωγὴ ὑδῶν 508
ἀγωνία 268, 434, 1166
ἀγωνίᾳν 397, 943
ἀγωνίζεσθαι 416
ἀγωνίζεσθαι 275
ἀγώνισμα 567, 983, 992, 997, 1028. *Vide Cas. in Comment. ad Polyb. p. 47. Edit. Par. in 8vo.*
ἀγωνίσματα 688
ἀγωνίων 254
ἀγωνοθετῶν 754, 1269
ἀδακρυτὶ 190
ἀδὰς 856
ἄδεια 186, 179
ἀδίαιτον 159
ἀδηρίτως 1119
ἀδιαλείπτως 837
ἀδιαλείπτως 1164
ἀδιάλλακτον 307
ἀδικῶν *laedere* 870
ἀδίκητον 1103
ἀδικήτως 995, 1126
ἀδόλως 187
ἀδοξῶν 954, 970, 1088, 1190, 1243
ἀδρόσια 58
ἀδρότερα τάγματα 1107
ἀδυσώπητον 1272
ἀδυσωπόκητος 141, 461
ἀέννα 125
ἀέτωμα 109
ἀζύλωτον 1314
ἄϊδεως 103
ἀΐδιον ἄφαῖς 586
ἀϊδιανατίζειν 793
ἀΐδιμητον 906, 1275
ἄϊδισμος 1314
ἀϊδετῶν 663
ἀθροίζειν εἰς ἐκκλησίαν 131
ἀθρόως 289, 577
ἄθυρμα 528, 1177
αἰδῶς 954, 27
Aidiotes 358
αἰδρία 103
αἴδριον 107
αἴδριος 1008
αἰδριώτατος 695
αἰκία 26. αἰκία βασάνων 1141
αἰκίαι σεσαγκτε 461
αἰκίαν αἰκισάμενος 285
αἰκίζειν 581
αἰκιζόμενος 300, 533
αἰκισάμενος 300
αἷμασιὰ 150
αἶξαι 143, 1325
αἰρῆται 817
αἱρεπίσαι 1061
αἱροσύτιον 578
αἰχμὴν 167, 168
αἰχμαλώμενος ἑμαυτὸν 2
αἰτιάζεσθαι 397
αἰσχρῶς 809, 810, 812
αἰσχρέμενος 311, 359
ἀκατάσχετος 1071
ἀκαταφρόνητος 422
ἀκαταστάτως 1019
ἀκέραιον 163
ἀκέραιος πόλις 184
ἀκήρυκτος πόλεμος 989
ἀκιπάκις 895
ἀκμαὶ 372, 1168
ἀκμαῖος 1316
ἀκμαιότατον τ' σραπᾶς 295
ἀκμὴ ἡλικίας 289
—— δίρας 996
—— χειμῶνος 990
ἀκμὴν *adhuc* 848
ἀκμητὶ 994
ἀκοσιότητος 142, 1152
ἀκοπᾶν 1022
ἀκολασία 891
ἄκολος 1245
ἀκοντίζειν 254
ἀκοσμῶν 290
ἄκοσμος φυγὴ 251
ἀκόσμως 138
ἀκραιφνῆς 811
ἀκραιφνὴς 4, 811, 833
—— ἀρετὴ 4
ἀκρασία 1082
—— ἀφροδισίων 360
—— παιδῶν 958
—— χοιρῶν 1220
ἄκρατον 272, 590, 1066, 1089, 1229
ἄκρατος ὑγιεία 760
—— ὑγιὴ 196, 765, 826
ἀκρατόφορος 1256
ἀκρατὸς 212, 338, 1000, 1163
ἀκελεῦν 1040
ἄκριτον πλῆθος 1147
ἄκριτος δίκαιοσις 1219
ἀκροάματα 845
ἀκροβολισμοὶ 646, 943
ἄκροι 639
ἀκροτομῶσαι 1067
ἀκρότομοι λίθοι 342
ἀκρατήεια 381, 408
ἀκροτηριάζειν 1357
ἀκυρῶν 826, 895, 1393
ἀλαβαρχεῖν 886
ἀλαβάρχης 821. *Videsis Commentatores ad Cic. in Epp. ad Att. l. 2. ep. 17.*
ἀλαβαρχία 891
ἀλαλαγμὸς 1136
ἀλαλάξοντες 251
ἀλαζονεία 749
ἀλαζὼς 1033
ἀλγεινότης 253
ἄλγημα 872
ἀλεεινὸν 1147
ἀλεξῶν *ex recto* ἀλεξὶ 124. vide *Budæi Lexicon.*
ἀλεσρὰ 808
ἄλη 133
ἀλιαδίαις 943
ἄλιπὸς 211
ἀλίτης 104
—— βίος 374
ἀλίζειν ἐκκλησίαν 870
ἀλιτήριοι 65, 142, 1300
ἀλιτήριον 412, 494
ἀλιτήριος 1020
ἀλληλοφθορία 763
ἀλλόγλωσσοι 15
ἀλλόκοτον 491
ἀλλοφωνία 16
ἀλίσκεσθαι 1168
—— τοῖχοι 1296
ἀλόγιστος ἡδονὴ 360. ἐν ἀλογίστῳ 1140
ἀλύοντες 666
ἀλυσιδωτὸν 318
ἄλων 289
ἄλως 171
ἀλῶσιμος 926
ἄλωσις 210
ἁμαδία 132
ἁμαῖραι 1256
ἁμαρτάδες 123
ἁμαρτὰς 831
ἁμαρτῶν 28, 400
ἁμαρτήμενοι τὰς ὄψεις 370
ἁμαίρεσις 400
ἁμαχητὶ 369
ἄμαχος 672
ἁμιλλώδης 869
ἀμίδυσος 114
ἀμοῖσθαι ἀμφιχαῖς 349
ἀμοίβιδαί τινα τόπων 521
ἀμοίρος 1094, 1189
ἀμολλητὶ 867
ἀμοιμονία 1037
ἀμοτάγωγον 737
ἀμυντικίνητος σεσαίρουσα 2
ἀμυπόπλωτον ϝ χώματος 864
ἀμύχανα 131
—— χειρὶ 371
ἀμυχανεῖν 8, 233
ἀμυχανία 197
ἀμυχάνητος 41
ἄμυλος 864
ἄμυλλα 1251
ἀμυλλήμενοι ἀλλήλοις 118
ἀμυξία ἐλαίης 583
ἀμυδὶ 35
ἀμυνσία 304
ἀμοιρῶν 366
ἄμυσος 125
ἄμυσος γῆς 169
ἄμυνα 232, 1068, 1073
ἀμύνεσθαι 212
ἀμύνειν αὐτῷ 57
ἀμύνη *auxilium* 1076
ἀμύνος χειρὸς 961
ἀμφαγνυμένων 1205
ἀμφίεσσον 713
ἀμφίζωλοι 862
ἀμφίκυρτος 1221
ἀνὰ 358
ἀναβῶν 379
ἀναβλύειν 104
ἀναβολαὶ 757
ἀναγεννώμενον 137
ἀνάγκασμα 795
ἀνάγκη vis 343
ἀναγναι 1359
ἀναγωγὴ 809
ἀναδόσεως ὑδάτων 1309
ἀνάδυσις 1035
ἀναζεύγνυμι 309
ἀναζυγὴ 778
ἀναζωπυρῶν 365, 415, 494
ἀναζωπύρησις 541
ἀναιδεύω 1290
ἀναιρεῖ 194
ἀναίρεσις 198
ἀναιδιτῶν 487, 1172
ἀναιμίζεσθαι 413
ἀναιμόδοτος 1002
ἀναισχυντομυθία διάλεκτος 141
ἀναλυτικὸν σημαίνον 318
ἀναστοπὶ 1077
—— ῥοήματος 180
ἀνακόπιον 872, 976
ἀνακρατῶσα 529
ἀνακτῶος 408, 494
—— δύσις 668
ἀνακόπιον 872, 1289

ἀναλαμβάνειν σφέλμαΐα 1125
ἀναλήμματα 1343
ἀναλημπῆρες 345
ἀναλισκμᾶν 390
ἀναλογιζόμενος 174
ἀνάλογον 862,1010,1013
ἀναλογῶν 248
ἀναλόγως 658,870,1264
ἀναμάττειν 732
ἀναμαχέσασθαι 292
ἀναμάχιδες 574
ἀναμβώων χωρὸς 1123
ἀναμίξ 476
ἀναμιξάμβωος 818
ἀναμφίλικτος 143
ἀνανεύμω 994
ἀναυσύειν 1156
ἀναυσίωσις 413,541
ἀναυσιωτικὸν 480
ἀγαυροσεῖν 1231
ἀναυταγώνιστον 1301
ἀνάυπλεκτα 846,857
ἀναυπλέκτον 94
ἀναυτίξεκτος 1345
ἀναξισμῶνον 342
ἀναξιοπάθεια 664
ἀναξυεὶς 112
ἀναπαλαίειν 1162
ἀναπαρεὶς 738
ἀναπεδύειν 613
ἀναπίμπλαται 138
ἀνάπλεα 839
ἀναπνέειν 404
ἀναπνοαὶ 1063
ἀναπολεῖν μνήμη 477
ἀναπολεῖσθαι 573
ἀναπολόγητον 1373
ἀναπόσβιστον 1349
ἀνάπυστα 755
ἀναριπῆν κύδος 825
ἀνάρπασον 622
ἀναξίπτιζεσθαι 1076
ἀναξίπτειν κίνδυνον 1175
ἀναρτᾶν 309,862
ἀνάσσας 1348
ἀνάσασις 1285
ἀνάστατα 803
ἀνάσσατοι 44,470
ἀνάσημα 360, 460,
—— ἁλικίας 77
ἀναστραφεὶς 679
ἀναστραφησόμω 843
ἀναστῆλαι 768
ἀνασώζειν 204
ἀνάτασις 981,1290
ἀνάφανδον 931,683,713, 1172, 1176, 1181
ἀναχαιτίζειν 1087, 1242
ἀνὰ χεῖρα 517
ἀνδραποδία 2
ἀνδρίζεσθαι 1263
ἀνδρόμω 212
ἀνδρωθεὶς 892
ἀνεγκωμίαστον 156
ἀνέδω 958, 967, 1012, 1037, 1082, 1106, 1219, 1270, 1290
ἀνέζευξεν εἰς 181
ἀνειδεὶς 961
ἀνειλόμβοι 972, 1162, 1219
ἀνείμβων ὁ ἅλατης 820
ἀνειμῶ 352
ἀνεῖναι 463
ἀνεῖσθαι 115
ἀνείσφορον 504,579
ἀνέκαθεν 865
ἀνεμέσητον 139,236
ἀνενδοιαστὸν 777
ἀνεντεύκτων 638, 984
—— ἐκ τραυμάτων 568
ἀνεντύβητον 674
ἀνεξέλεγκτον 135
ἀνεξεσμένον 578
ἀνεξικακία 1172
ἀνεπαίσιατος 171
ἀνεπαχθὴς 815, 859
ἀνεπηρέασον 700
ἀνεπίβατος 115
ἀνεπιβούλητον 841
ἀνεπίκλητον 830
ἀνεπικωλύτως 866
ἀνεπίμικτοι 162,165
ἀνεπίχετος 1323
ἀνεπιτάκτως 855
ἀνέργαστος σῖτος 1245
ἀνεριδίζεσθαι 138
ἀνεξέροιζον 1139
ἄνεσις 818
ἀνέστος 133
ἀνέτειμαι 914
ἀνευφήμει 1110, 1167, 1168
ἀνήδονον 754
ἀνήκεστον 742
—— πάθος 964,1073
ἀνήκεστος 817
ἀνήκεστοι συμφοραὶ 3
ἀνήνυτον 1010,1071,1097
ἀνηρτῆσθαι 1376
ἄνθεμις 515
ἀνθρακιὰ 1402
ἄνθραξ 114
ἀνθυποκρίνεσθαι 1034
ἀνιαρῶς διατίθω 941
ἀνιάτους 869
—— ἔχειν 196
ἀνιμᾶν 52
ἀνισόρροποι 1086
ἀνίσχειν 811
ἀνοδία 1167
ἀνοίκειος 689
ἀνομβεία 609
ἀνόμημα 368
ἀνόητος 945,1015
ἀνόσια ζῶα 1184
ἀνοχὴ 975
ἀνταγωνιστὴς 285
ἀνταίρειν χεῖρας 1321
ἀνταναπλεῖδις 359
ἀνταπόδοσις 833
ἀντίδειξα 3
ἀντεπεῖν 2
ἀντεφοδιάζειν 691
ἀντέχεσθαι ἐλευθερίας 888
ἀντεχόμβοι αὐτῶν 1183
ἀντέχειν 360
ἀντεβασιλεύειν 1189
ἀντεβλέπειν 225,1384
ἀντεβαλεῖν 314
ἀντεβάλλω 1181
ἀντεκαταλλαξάμω 1133
ἀντεκαταλλάσσειν 441
ἀντεκρύειν 54,282
ἄντερος contra 826
ἀντήλιμος 1172
ἀντιμέτωποι 1215
ἀντίπαλον 1094,1321
ἀντιπαράστασις 1385
ἀντιπεδαταξάμβοι 1002
ἀντιπαριξάγειν 821
ἀντιπαρηγορεῖν 992
ἀντιπειρασᾶν 1132
ἀντιπνεύειν 1337
ἀντιπροφέρειν 305
ἀντιποιεῖσθαι 139,1325
ἀντιποίνισις 156
ἀντιπροέσωτον 1216
ἀντιπρωτορεύειν 1398
ἀντίρρησις 1361
ἀντιρρητικὸς 1361
ἀντισύμβουλος 799
ἀντίστασμα 843,753
ἀντισωσώτατοι 608
ἀντιφιλονεικεῖν 86, 1189
ἀντίψυχον 1410
ἄντυξ 344
ἀνυπώδυνος 1016
ἀνύποιστον 854
ἀνύποπτον 283
ἀνυπόστατος 420,971,1011, 1232, 1240
ἀνυπόστολον 713
ἀνυποτίμητον 746
ἀνυποτιμήτως 679,734
ἀνύσιμον 1225
ἀνυστικώτατοι 999
ἀνυτικώτερον 1239
ἀνωθεῖν 1129
ἀνωμαλία 1386
ἀνώμαλον 966,1265
ἀνώμαλος τιμὴ 1014
ἀξιόχρεα ἁμαρτήματα 1063
ἀξιόχρεως μάρτυς 192
ἀξίωσις 153,432
ἀξιῶ *jubeo* 42
ἀξιαφηγητότατον 703
ἀξιολόγως 351
ἀξιόμαχοι 400,423,966
ἀξιοπίστως 1021
ἀοίδιμος 842
ἀπαγγελία λόγων 152
ἀπαγορεύειν 53, 206, 591, 856
ἀπαιωρεῖν 493
ἀπακοτᾶν 239
ἀπαλλαγὴ 153
ἀπαλλοτρίων 135
ἀπαμβλύνειν 1141, 1194
ἀπάνθρωποι 349
ἀπαντικρὺ 1308
ἀπαράσκαστοι 822
ἀπαράιτητος 169, 1382
ἀπαραιτήτως 4
ἀπαρέλλακτον 465
ἀπαρεμπλλήτων 359
ἀπαρεσκιάσοι 172
ἀπαρασκεύως 672
ἀπαράσκευος 1135
ἀπαρίγχώρητον 687
ἀπαρηγόρητος συμφορὰ 294
ἀπαξήνασον 1184
ἄπαρσις 773
ἀπαρτίζειν 351
ἀπαρπώναι 522
ἀπάρχειν 533
ἀπάρχεσθαι 593
ἀπαρχὴ. κατ' ἀπαρχὰς 858
ἀπασπαπεῖν 1308
ἀπατεὼν 365,893,1075, 1374,1376
ἀπαυδαδιάζεσθαι 1221
ἀπαυδαδίζεσθαι 1221
—— ἀπαυτομολεῖν 1405
ἀπεγνωκὼς 1254
ἀπειθεῖν 1082
ἀπειλητὴς 979
ἀπειπεῖν 448
ἀπείρατος 1084, 1122
ἀπεπεικότες 225, 556, 1123
ἀπειρεσκάλως 272, 625
ἄπειρον. ἐπὶ τὸ ἄπειρον συνελθεῖν 110
ἄπεκδυς 270
ἀπελέγχειν 1085
ἀπ' ἐλπίδων 849
ἀπεμπολᾶν 470
ἀπερείδεσθαι 1113
ἀσεδέπτυκτον 113
ἀσεδέσκεπτον 1163
ἀπεξέως 1407
ἀπερυθριᾶν 764
ἀπέχεσθαι ἐξ ἀνθρώπων 190
ἀπήχιδες 1372
ἀπιχθάνιδες 1242
ἀπιχθανόμβοι 477, 585, 570
ἀπιχθῶς ἀμακείρβως 105
ἀπίχω *fero* 1033
ἀπιωσμένοι 738
ἀπιωσμένον 120
ἀπλεῖς 494,1065
ἀπλήν 871
ἀπλητμβύα 892
ἀπλησπομβόν τελέως 110
ἁπλῶς 1077, 1266
ἁπλήστως 154
ἁπλότης 1236
ἀποβάλλιδες 171
ἀποβόσεσθαι εἰς ἀριστῆς λῦσιν 3
ἀπόγεια 809
ἀποδιήνιδες ἐξ ἀνθρώπων 178
ἀπογινώσκειν 89,130
ἀπόγνωσις 187,844
ἀπογραφὴ 510
ἀποδασμὸς 20
ἀποδειλιάζειν 324
ἀποδειλιῶντες 1319
ἀποδεῖν *ligare* 165
ἀποδιήκιδες 271,279
ἀπόδημος ἀγαθῶν 68
ἀποδοχὴ 272
ἀποδύρτιδες 270
ἀποδύσιδες 1014
ἀπόδυσις 532
ἀποθέσιμα 724
ἀπόθετα 898
ἀποθησαυρίζειν 1304
ἀποθλίβειν 241
ἀποθρύπτειν 1135
ἀποκαραδοκεῖν 1137
ἀπόκρημν 994,1165
ἀποκρύειν 1004
ἀπολαμβάνειν 109
ἀπολαμβάνεσθαί τινω 88
ἄπολις 133
ἀπολογισμὸς 712
ἀπολέμβον 792
ἀπολυτῆν 1077
ἀπομάχιδες 561
ἀπομαχόμω 110
ἀπομειλίπτειν 874, 982
ἀπομεμιμημβόν 114
ἀπομερίζειν 144, 274
ἀπομίμησις 115
ἀπομνημονεύειν 982
ἀπομοίρα 274
ἀπονητὶ 1187
ἀπονοεῖν 426
ἀπονοσδεὶς 174
ἀπόνως 342,346
ἀποπάλλειν 1228
ἀποπατεῖν 1063

ἀπο-

ὑποπτεύειν 684
ἄποπλον 597, 653
ἄποπτ@ 695
ὑπερῆν γνώμης 46
ὑπέρθητον 349
ἄποορον τ᾽ ἀξενοίας 356
ὑπόξηξις 858
ἀποξήντα ἀξενοίας 305
ὑπόξηντον 2
ὑποξῆξ 1007
ὑποσείομαι 1386
ὑποσκιάζειν 826, 864, 1097
ὑποσκιάζειν τ᾽ γάνος 60
ὑποσκιάζως 960, 979, 1017, 1175
ὑποσκιάζεσθαι ἰγκλήματα 1035
ὑποσκευὴ 184, 543, 556, 796, 1071
ὑποσκίπτειν 322
ὑποσκοπῶν 769
ὑποσσβεῖν 57
ὑποστάτης 471
ὑποσύλευν 872
ὑποσολὴ 881, 930
ὑπόσολ@ 783
ὑποσραφῆναι 893
ὑποτροπὴ 849, 1070
ὑποσφίγγως 112
ὑποτάσσως 1123
ὑπότερροι 1216
ὑποτίμησις 794
ὑποτινύειν 171
ὑποτίσις 187
ὑποτολμᾶν 202
ὑποτομὰς 94
ὑπότομον κρημνῶν 103
ὑπότομ@ 870, 1129
ἄποτον 94
ὑποτρέσειν 872
ὑποτρόπαι@ 1386
ὑποτροπὴ 779
ὑποτροπίασμος 12, 123
ὑποτυγχάνειν 866
ὑποτυμπανίζεσθαι 1344
ὑπότυπος 898
ὑπόφασις 57, 911
ὑποφορτίζειν 975
ὑποφορτίσασθαι 988
ὑποφράττειν 596
ὑποχεφολονεῖν 233, 1051
ὑποχρώντως 350
ὑποχώρησις 845
ὑποψεύδεσθαι 1170
ὑποψηφίζεσθαι 980
ὑποψυχθεὶς 848
ὑπραγμόνως 591
ὑπραγμοσύνη 8
ὑπρέγμων 600
ὕπρακτοι 889, 932, 1069
ὕπρακλος 433, 915
ἀπράκτως 566
ὑπρομηθὴς 811
ὑπρονόητος φορὰ 466
ὑπροσδὴς 348
ὑπροσάτευτοι 466, 894
ὑπροσάτευτον 566
ὑραφὸς 640
ὑργὴ φάμμος 1068
ὑργία 125, 828, 1067
ὑργὸς σιδηρος 1316
ὑργυείζειν 991
ὑργυρίζεσθαι 1024
ὕρδευσις 94
ὕρδιν ἀφανίζειν 427, 934, 941
ὑρειμάνι@ 1087, 1263
ὑρεωδεὶς 403
ὑρθεὶς 826
ὑρθῆναι 821
ὑρθρέμβολα 1401
ὑρισεῖον 624
ὕρκυς 250, 1271
ὑρμαπλάτης 230
ὑρμοδίως 4
ὑρμόζειν 890, 1155
ὑρμονία 1195
ὑρμονίως 344
ὑρμὸς 10
ὕρπα 1348
ὑρπαγέντες ὑφ᾽ ἡδονῆς 226
ὕρπαγμα 486
ὕρπαξ 345
ὕρπη 652
ὑρπηδὼν 112
ὑρτάβα 521
ὑρπτόκως 225
ὑρπτὸς 1178
ὑρχαγὸς κακῶν 306
ὑρχὴν prorsus 133
—— ἢ ὑρχὴν prorsus 13, 684
ὑρχιστράτηγ@ 257
ὑρωγὰ 768
ὑσύλαια 368, 887
ὑσύλως τόπ@ 563
ὑσήμαντος 1265
ὑσυμαίνειν 254
ἄσκιπτος 1035
—— ἐλπὶς 1215
ὑσκέπτως 664
ὑσπόπως 50, 1121
ὑσμινίσως 76
ὑσμινισὸν 868
ὑσπιδίσκαι 1229
ὑστάλεον 97
ὑσὴ 420
ὑστράπτωσι 1073, 1169
ὑσυλλόγιστον 147, 425
—— πλῆθ@ 356
ὑσύμφυλον 491
ὑσωύοπτον 736, 1307
ὑσφαλίζεσθαι 458
ὑχάλλειν 1131, 1153
ὑχολεῖν 324, 1138
ἄτακτος γυμνασία 1114
ὑταλαίπωρον 125
ὑταμίευτον 870, 1163, 1271
ὑταρακλήσως 697
ὑταρόχως 624
ἄτεκτ@ 902, 1244
ὑτενὴς 1323
ὑτενίζειν 872, 1252
ὑπθάστευτος 1285
ὑπμία 165
ἄτον@ 979, 1020, 1126, 1251, 1261
ἄτοπ@ 716
ὑτρέμαιον κατάκλιμα 684
ὑτρεμεῖν 726
ὑτρεμήσειν 832
ὑτρεμοῦντες 1122
ἄτρεπτον 474
ὑτρέπτως 1323
ἄτρεφον 1321
ὑτρύτως 487
ὑπυχία 856
αὐθάδως 26
αὐθέντης 1073
αὐθήμερον & αὐθημερινὸν 122, 1140
αὐθιγενὴς 1364
αὐθις 125, 128
αυθις *postea* 426
αὖθις ἄνθρωποι 857
αὖθις. ἐν τοῖς αὖθις χρόνοις 105
αὖθις ἰσόμενοι 143. οἱ αὖθις ibid.
αὔλειον 1110
αὐλὴ 27, 326, 449
αὐλίζως 1122
αὐλίζοντες 1124
αὖλοι 1277
αὖος πῦρ δέει 1004
αὐτανδρος 1002, 1098, 1098, 1139, 1178, 1182
αὐτεξέσι@ 155
αὐτεξουσιότης 1394
αὐτοκέλευσος 754
αὐτοκρατοεὶς 794
αὐτοκράτωρ 119
—— λογισμὸς 206
αὐτομάτη φήμη 1149
αὐτομάτισμὸς 466
αὐτομάτως 125, 128, 141, 142, 181
αὐτονυκτὶ 775
αὐτοπελὴς 620
αὐτουργία 1384
αὐτόχειρ 257, 531
—— ἐκείνε 656
αὐτοφίλαυτος 204
αὐτοχειρία 737
ἀφ᾽ ἅματ@ 1001
ἀφαιρέματα 632
ἀφαλλόμβυος 913
ἀφανίζειν 13, 210, 251, 291, 398, 406, 538
ἀφανίζως 176
—— ἐξ ἀνθρώπων 396
ἀφανίσαι 155
ἀφανισμὸς 9, 73
ἀφελὴς 128
ἀφετήρια 1232, 1261
ἀφετήριον ὄργανον 1124
ἀφήγημα 1406
ἀφηγεῖσθαι 1065, 1071
—— τ᾽ ὅλων 1094
ἀφήγησις 175
—— πραγμάτων 983
ἀφηνιάζειν 1189
ἀφηνιάζεσθαι 1169
ἀφιᾶσιν 124
ἀφιδρύματα 831
ἀφιερῶσθαι 118
ἀφιερόω 484
ἀφίημι ἀξίωσιν 304
ἀφικπάζεσθαι 672
ἄφικτον χωρίον 672
ἀφῖχθε 154
ἀφροδισιὰς 1058
ἀφοσία γῆς 291
ἀφορμαὶ 575, 979, 1024, 1240, 1243
ἀφορμαὶ *opes* 602
ἀφορμαὶ 979
—— βίε 530
ἀφορμὴ 96, 603, 1023
—— σωτηρίας 94
ἀφορολόγητον 1365
ἄφορτις 850
ἀφύξατος 1375
ἀφωνία 402, 638
ἀχανὴς 494, 1066
ἀχαεισεῖν 1090
ἀχάτης 114
ἀχλύειν 381
ἄχρηστ@ 1228
ἀχώρειστοι 427
ἄψις vel ἀψὶς 344
ἄψορον 1197

B.

Βάδην 250
βάδ@ 341, 344
βαθμοὶ τολμημάτων 1172
βαλάνε μύρες 62
βάλλειν 138
βάμμα 113, 114
βαπτίζειν 666
βαπτίζως 419, 1169
βαπτίζεσθαι 905
βαπτόμφαλ@ 1012
βάρεις 464, 479, 658, 885, 928
βαρυήδεια 1172
βάσις 228
βασιλειᾶν 954, 960
βασιλιᾶν 1199
βασιλευβμοι 231
βασιλίζειν 26
βασιλικώτατ@ 234
βάσιμ@ 109
βασκαίνειν 945
βασκανία 126, 458
βάσκαν@ 233
βάσκανος 980
βάσαγμα 248, 873
βασάζειν 249, 619
βασάζειν *exportare* 533
βασάζειν *tollere* 440
βατὸς τόπ@ 115
βδέλλα 97
βήρυλλ@ 114
βιάζεσθαι βέλεσιν 305
—— σωφρονεῖν 152
βλάσησις 515
βλασφημία 266
βλασφημεῖν 249, 250, 390
—— πικρῶς 407
βοτὰ 85
βόεαλοι 338
βυβῶνες 1363
βυβωνιάζειν 1363
βυκολεῖν 1322
βυτὶς 115
βραβεῖον 229, 248, 393, 1251, 1270, 1309, 1315
—— δίκαια 206
—— εὐνομίαν 103
—— σωτηρίας 1177
βραβεύεσθαι 981
βραβευβμιον 14, 141
βραβύτατοι παθεῖν 1125
βραδυτὴς 288
βρασμοὶ 1003
βρασσόμβυον 1137
βρέπεσθαι 1280
βραχεῖ τέτων πλέον 528
βρεῖθον 1265
βρεῖθ@ 1138
βρεγχτὴρ 112, 113
βρύον 562
βυβλινὸν πλέγμα 75
βύβλω 1139, 1284
βύθον 590
βυθὸς 5
βωμολοχία 1361

Γ.

Γαλαθηνὸς 228
γαληνότης 1027
γάλλοι 172
γαλόχους 76
γαστρὶ 1079
γαυρὸς 104
γεγυμνωμένος 1348
γεγωνὸς ἐκβοᾶν 140
γήϊον 1223,1228,1269
γειτνιακὴ συνήθεια 87
γειτνίασις 1299
γειτονία 1301
γενάρχης 32
γενεαὶ 1100
γέρρα 1130
γηφῆν 180
γηροκομεῖν 315
γηροκομία 219,303
γηροκόμος 32
γλαυμοὶ 108,109
γλιχόμενος 625,1323
γλυκὺς 699
γλωσσόκομον 225
γνήσιοι 955
γνήσιος *legitimus* 35
γνωρίζειν 347
γνώριμοι 74, 1067, 1068, 1073, 1074, 1102, 1110, 1111
γνωριμώτατος 904
γνωσιμαχεῖν 198,571
γόης 1374,1376
γογγύζοι 1291
γοργὸς τοῖς ὄψεσι 247
γυναικομανεῖν 1012
γυναικωνῖτις 753,849
γφυτὸς 1125

Δ.

Δαιμονᾶν 1075,1323
δαιμόνια 247,1308
δαιμονιζόμενος 339
δαιμόνιον 254,1035
—— τέρας 997
δαιμόνιος ὁρμὴ 1197
—— φεύγοια 590, 1302, 1318
—— φρόνημα 1153
—— συμφορὰ 1002
δαίμων 1033,1037
δαίνυσθαι 241,1291
δακτυλιὼν 1291
δακτυλίθραι 1401
δακτύλιος σημαντὴρ 1042
δάκρυτος 176
δάκτυλος. v. *Le Moyne* ad *Barnab.* p.620
δαπανᾶν πυρὶ 160
δασμὸς 225
δασμολογεῖν 1284,1337
δασύλλιστον ἢ μάτην 203
δασύνομαι 1176
δείκηλον 1066, 1068
δενδρᾶν 1403, 1405
δέντα ὑψία 93
δεσμᾶν 173
δείματα 8, 150
δεινότης λόγων 1
δεισιδαιμονία 133, 437, 968, 1066, 1072, 1089
δεισιδαιμονία *religio* 866
δεκαμοιρία φλαστῶν 115
δηλάζοντες 1096,1102
δῆλεσος 1389
Δηλφικὴ τράπεζα 110
δηξαιμὶ 380
δῆξαι 1160. δῆξαι πῆχυν 1166. ὅτι δῆξαι φεγγαλεῖν 957, 1140. ὅτι δῆξαῖς 781
δηξιότης 396
—— λόγων 396
δηξιώματα 712
δηξίωσις 709
δηξιώτερον 348
δίαιτος 295
διαΐζειν 55, 641, 1202
διαϊότης 1301
διαντεύειν 104
διαντικὸς 1189
δίειν 117, 121, 122
διαλύσεια φάρμακα 989
διαμαγαία 372
διαμαγῶν 304, 908
διαμαχὼν 841, 921
διαμοτελὴς 212
διαμοτικὸς 119, 363, 615
διαμοτικὸς *popularis* 923, 1174
διαμοσίωσιν 940
διαμύειν 167
διαβεβαιοῦσθαι 210
διάβροχον 404
διάβρωσις 1328
διαγγελία 1144
διάγειν ὑπὸ 444
διάγνοια 775
διάγνωσις *cognitio* 668
διαγραφὴ 328
διαδιδράσκειν 847
διαδορατίζόμενοι 1220
διάδρασιν ποιεῖν 757
διάδρασις 808
διάδυσις δρασμοῦ 1142
διαδωρεῖν 1291
διαζήλωσις 489
διαζηλοῦσθαι 625
διάζωμα 112
διάθεσις 257, 264, 955, 964
διαθεῖναι 360
δίαιτα 128,229,364,458, 352,395
δίαιτα βίου 584
—— ἐγκλημάτων 102
—— πολιτικὴ 694
δίαιται 1385
διαιτᾶν κρίσεις 620
διαίτητὴς 102
διαλαλύτειν 1034
διαλέξθαι 872
διαλογίζεσθαι 275,278,669
διάλυσις 111,113
διαλύσεως ὑφασμῶν 112
διανυδρεύειν 275
διαπλεῖσαι 1191
διανοεῖν 333
διανοεῖσθαι 462
διανοητίζεσθαι 1174
διαπόρησις 301
διακοσμεῖν 229
—— δώματα 385
διακόσμησις 9
διακύειν 889
διαχρηματίζειν 961
διαχρίειν 957
διαχρολίζεσθαι 1189
διαχρέειν 990
—— νόσον 967
διαιρεῖσθαι 1005, 1017, 1020, 1147, 1179
διαχωρωνίζειν 863
διαλαμβάνειν 340,1230
διαλείματα 44,1261
διαλείπειν 1033
διάλιθος 1021
διαλλακτὴς 44,982
διαλύεσθαι 965
—— μέμφεις 195
διαμαχεῖν 1292
διαμάχης 155
διαμιλλίζειν 121
διάμετρος 187
διαμισεῖν 1184
διαμώμενος 85,94
διανασαὶ 861
διανθίζειν 352
διανύσας 994
διαπαίζειν 1236
διαπαλαίειν 45
διαπαρεξιέναι 446
διαπιπτονημὸς σοφία 356
διαπλεῖν 511,1085
διαπιστεύειν 1296
διαπύσιοι βοαὶ 1079
διαπύσιος 1048,1283
διαπλύειν 23,426,1394
διαρκεῖν 1308
διαξέειν χαμὰς 844
διασαφεῖν 214,940
διασέλλειν 1216
διασύρειν 235
διασφαλὴς 518
διάταξις πολιτεύματος 2
διαταρρύειν 967
διατείνειν 658
διατείχισμα 1227
διατίθεμαι 268
διατίθεσθαι ξένον 28
διατμᾶν 584
διάτορος 432
διαυγὴ 1085
διαφέρειν 1266
διατύπωσις 115
διαυχαδὴς 220
διαυγὴς 98
διαυγέστερον 515
διαφθείρειν ἢ ἀφανίζειν 420, 425
διαφορὰ 904,991
διάφοροι *inimici* 1075, 1223
διάφορον 510
—— μεγέθει οἴκημα 895
διάφορος 931,1002
διαφόρως ἔχειν 871
διαφορώτατα ἁπάντων 1063
διαφορώταλοι 650
διάφραγμα 845
διαφυλάσσειν 849
διαχάσκειν ὕλαν 1038
διαχλεύειν 426
διάχυσις 689
διεκπαίειν 1118, 1153, 1155, 1161, 1164, 1191, 1215, 1216
διεκπεσεῖν 69,656,1271, 1310
διεκπεσόντες 848,1153
διεκπίπτειν 646, 1280, 1310
διελάσαι 275
διελαύνειν ξίφει 1097
διενεχθῆν 397
διεξελαύνειν 1305
διεξέρχεσθαι πᾶσιν 148. ἢ βασιλείας *ibid.*
διεξοδικώτερον 956
διέπειν 1390
διεργάζεσθαι 847,1141
διεργασθεὶς 872
διευπρεπεῖν 251
διευλογεῖν 1252
διηθήσας 56
διημερεύειν 766
διηνθισμένον 113
διϊκνεῖσθαι τὸ σωμάτων 565
διϊσάμενοι 1093,1230
διχομόδυτος 791
διχομολογεῖν 173,868
διχομολογεῖσθαι 612,1110
διχομολογία 641, 697, 970,1314
διχοτόματα 1304
διχόστασις 827
διοδεύειν 1140,1146
διοικήσεις βασιλείας 1042
διοίκησις *ditio* 697
δι' ὄχλου εἶναι 1075
διπλοῖς 245
δίστεγος 1227
δισυχία *vel* δισυχία 344
δίψια ὕδατα 1345
διώκειν *sequi* 366
διωλύγιον 1310
διωρία 1239
δολερὸν 214
δολιώτατος 1175
δολοφρονηθεὶς 421
δόμησις 1008, 1090
δόμος *ordo* 469, 479
δόξαν 144
δόξαν παρέχειν *videri* 27
δορίκλητον 157,1194
δορυφορεῖν τινα 1006
δορυβόλα 420
δυλοκρατία 837,863
δοτὴρ 37
δράγμα 50,124
δράκα 124
δραματουργᾶν 1016
δρασμὸς 991. δρασμὸν παρασχεῖν 141
δράσσειν 669. δρασσόμενος 1145
δρασήειος 65
—— ἀνὴρ 279,396,404, 779,983
δρομάδες κάμηλοι 274
δρύφακτος 596,707,1130, 1226,1269
δωματεῖον 302
δυσαλωτοὶ 1138,1008
δυσαναλῶσοὶ 1138
δυσαναχίτων 297
δυσαντίλικτον 831
δυσακοδίδακτον 710
δυσάριστοι 138
δύσαρκτον 1057
δυσαυξεῖς 94
δυσδιάθετος 1312
δυσδοίκητον 1089
δύσελπις διακείμενος 183
δυσελπιστῶντες 161
δυσέμβολον 751
δυσεμβολώτατον 616
δυσερίντατα 995
δυσήνυτον 1251
δυσανατῶντες 1162,1179, 1240, 1252, 1266
δυσκατάλυτοι 1174

δυσμα-

δυσμαχώτατον 297
δυσνυμφία 257,569
δυσμεταχείριστον 971
δυσπαραίτητον 721
δυσπειθὴς 138
δυσπρέπεια 113
δυστεκνὸς 324
δυσωπακτον 1181
δυστηνία 715
δυχωρία 655,780
δυσωπῶν 523, 960, 971, 1145, 1186
δυσωπεῖσθαι 990
δυσώπημα 1021
δυσωπῆσαι 538,732
δωροδοκία 651

E.

Εγγαστρίμυθος 269
ἐγγενὴς 870
ἐγγεάφως 1025
ἐγγύη 145
ἔγκαρσιν πιεῖν 353
ἐγκαθεζόμενοι 254
ἐγκαθεῖρξαι 179
ἐγκάθετοι 1281
ἐγκαλεῖν αὐτοῖς ἀπάτης 185
ἐγκαλλωπίζεσθαι 799
ἐγκάρσιος 695
ἐγκέλευστον 1048
ἐγκειρισμύθος 331
ἐγκειρισμύθοι ἀρχὰς 209
ἐγκρατῶς ἄρχειν 603
ἐγκρίνεσθαι 1062
ἐγκύμων 26, 878
ἔγκυος 296
ἐγχειρεῖν 211,214
ἐγχειρίζεσθαι 338
ἐγχειρίζειν ἑαυτὸν *tradere seipsum* 1344
ἐγχειριδεὶς 901
ἐγχώσας 346
ἔδνα 252
ἐδώδιμον 45,1195
ἐθελοκακεῖν 173
ἐθελοντὴς 486
ἔθιμον 1262,1267
ἐθνικὴ φωνὴ 511
ἐθνοπλάκτης 1399
εἰδία 703
εἴδωλα 1327
εἰκαῖα χερμὰς 1224
—— ψαμμὸς 1068
εἰκῆων 1184
εἰκῶς τύπος 1068
εἰκώως 1191
εἰκὸς 1317
εἴλη 888,916,925
εἰλικρινὴς λογισμὸς 869
εἰρᾶσθαι 283
εἰρηνόμυθον 112
εἰρεσιώνη 123. v. Cas. cum Bar. p. 448.
εἰρηνεύεσθαι 491,897
εἰρωνεία 1180,1185
εἰρωνεύεσθαι 980,1080
εἰς ἅπαν 349
εἰσαφεῖναι 1253
εἴσδοσις 511 in *Var. Lect.*
εἰσηγεῖσθαι ὑγιείαν 932
εἰσηγουμένων ἄλλων 126
εἰσύπτειν 703
εἰσπεράξασθαι 155
εἴσπραξις χρεῶν 1092
εἰσπράττειν αὐτὸν δίκην 306
εἰσπράττεσθαι δίκας 918
εἰσπράττεσθαι δίκην ὑπὲρ 408
ἑκατοντόμαχοι 592
ἐκβλύσαι 94
ἐκβοηθεῖν 1153
ἐκβραδῦναι 419,1148
ἐκγοητεύειν 982
ἐκδεικνύμενοι 1065
ἐκδεινῶν μεῖζόνως 761
ἐκδιαιτεῖν 1314,1396
ἐκδιαιτώμενος εἰς πηφῶν 1015
ἐκδιδύσκω 1078
ἐκδικεῖσθαι 267
ἐκδίκησις 254
ἐκδικία 838
ἔκδοσις 511
ἔκδοτος 268
ἐκδυσωπεῖν 670
ἐκεχειρία 5, 1089, 1123, 1219
ἐκθειάζων 818
ἔκθεσμος 1397
ἐκθορὼν 997
ἐκθύμως 852,1074
ἐκκαρύσσειν 1090,1112
ἐκκλέπτειν 1142
ἐκκλησιάζειν 232,372
ἐκκοιτοῦντες 1269
ἐκκριθεὶς 1063
ἔκκρισις 125,1063
ἔκκριτος 1208,1084
ἐκκροτήσας 228
ἐκκρύειν 964
ἐκκρύεσθαι 762
ἔκλαμπος 1216
ἐκλεκτία 864
ἐκλιταρήσαντες 210
ἐκλυθεὶς 984
ἐκλυσᾶν 601
ἔκλυτον 318,1002
ἐκμαιὰς 360
ἐκμελιχθεὶς 1200
ἐκμαμαξημύθος 111
ἐκνεύσας 289
ἐκνικᾶσθαι 569
ἐκπαρεμβόλως 1310
ἐκπεπολεμωμένον 570
ἐκπεφευγδεῖν 183
ἐκπεφιῶν 145
ἐκπεφοδεῖν 111,753
ἐκπλάζειν 127
ἐκπεπραίνεσθαι 824
ἐκπεπραινόμενοι 202
ἔκπλοος 280
ἐκπλοῶν 253,821
—— ποιεῖν 463
—— ποιεῖσθαι 576
—— ἑαυτὸν ποιεῖν 443
ἐκπολεμῶς 149,547,582, 1147,1155
ἐκπολιτεύειν 1395
ἐκπεπτῶς 99,150
ἐκπυρσεύειν 1205, 1224, 1318
ἐκπύρωσις 891
ἐκπυρῶται 1198
ἔκπυστος 804
ἐκρήσειν ὀργὴν 980
ἐκριπίζειν 1079
ἐκριπίζεσθαι 1084
ἐκριπιδέντες 962
ἐκσεύω 1101,1103,1191
ἐκσεσυάζεσθαι 1190
ἔκσπονδοι 1091
ἐκσπουδάζομοι τῷ λόγῳ 929
ἐκ συνθήματος 1066
ἐκ συντάγματος 1066
ἐκταφρεύειν 1215
ἐκτίμειν 1388
ἐκτενῶς 1271
ἐκτίνειν χάριν 437
ἐκτομία 172
ἐκτόπως 1062,1183
ἐκτρέπεσθαι 27
ἐκτύπωμα 1229
ἐκφαυλίζειν 115,214,238, 253
ἐκφαυλισμὸς 120
ἔκφαυλον 127
ἐκφοβεῖν 1019
ἐκφοίτησις 841
ἐκφρονπίζειν 853
ἔκφρων 255, 1026
ἐκφύσαντες 515
ἔκφυσις 515
ἐκχαλκεύειν 115
ἐλασία 78,210
ἔλασις 441
ἔλασμα 503
ἐλάτη 344
ἐλαύνεσθαι 85
ἔλεγχος 1034,1037,1038, 1040
ἐλεπόλεις 1103,1127
ἐλήλατο 110
ἔληξ 114
ἐλλαμπύνεσθαι 800
ἐλπὶς metus 850. ἀπ' ἐλπίδος 859
ἐλπὶς δυσχρότερος 1261
ἔλυτρον 115
ἐμβατεύειν 81
ἐμβιβρονημύθος 1281
ἐμβολαὶ χώρας 984
ἐμβολὴ 1235,1236
ἐμβολὴ aditus 1216
ἔμμυτον αἷμα 1308
ἔμμυος 1228
ἐμπαροινεῖν 261,764,892, 1334
ἐμπεδῶν 873
ἐμπείρως ἔχειν 432
ἐμπεριπλέοντες 1155
ἐμπερονᾶν 1297
ἐμπέπλακται 165
ἐμπεπτάντες 894
ἐμπίπτουσιν 986
ἐμπόδιον 1023
ἐμπολιτεύειν 780
ἐμπορεύειν 1022
ἐμφάνεια 233,704
ἔμφασιν δίδοται 1078
—— παρέχειν 1175
ἐμφρὴς 107,110,114
ἐμφυλοχωρῶν 69
ἐμφορέμενος 233,338
ἔμφρικος 1102,1114
ἐμφωλεύειν 994, 1038
ἐναγὴς 306,421
ἐναγισμὸς 958,959,1267
ἐναγισμοὶ 864,572
ἐναγόμενος κλοπῆς 63
ἔναγχος 236
ἐναποκάμνειν 1126
ἐνάρετος 1266
ἐνάριθμος 354
ἐναυλίζειν 975
ἐνδαίνυσθαι 840, 1059, 1168
ἔνδακρυς 40
ἔνδειξις 798,850
ἐνδελεχισμὸς 477, 958, 1266
ἐνδῦσαι ἀραῖς 152
ἐνδιαιτᾶσθαι 131
ἐνδιασίμως 738
ἐνδόμησις 695
ἐνδὺς 1068
ἔνδρος νάμασιν ὑλάτων 354
ἐνδυτὸν θώρακος 1229
ἐνειλήματα 516
ἐνειλινδεῖσθαι 1201
ἐνεπέρπωσε 116
ἐνεργεῖσθαι 675
ἐνεργὸς 1121,1199
ἐνεξεταμυθος 120
ἐνεσθαι 121
ἐνευδοκιμεῖν 1332
ἐνεχυριάζειν 169
ἐνήλατον 352
ἐνημέρημα 676
ἐνήσκηται τῷ ὕψει 114
ἐνηχεῖν 402
ἐνθαλυπτᾶδῶν 1201
ἔνθυς 1143
ἐνθυμεῖδς μείζονα 983
ἐνθύμημα 932
ἐνιαύσιον πεδίον 410
ἔννοιαν λαβόντες 1101
ἐνομβρία 379
ἔνοχοι πίστεις 432
ἐνῦδα 1130
ἐνπορπίσω 1229
ἐνράσσειν 211
ἐνσοφιστὶς 212
ἐνσκήπτειν 156, 299, 322
ἐνσκήπτει νόσον 964
ἐνσόμισμα 829
ἔνταξις 692
ἐντεκμήζειν φρυγὸς 420
ἐντεταμύσας 479
ἔντευξις 668
ἐντομὴ 115
ἐντρεσύειν 342
ἐντρεπόντες 1321
ἐντρέπεσθαι 1240
ἐντρεσύμενος 854
ἐνυπνιον 54,146,647,699, 1280
ἐνυπνεῖν 1060
ἐνύρισμα 924
ἔνυσρον 145
ἐξαγγελτὸς 828
Εξαχειαίνειν 768
Εξαχειοῦν 765, 767, 781, 817
ἐξαχειόμενος 101
ἐξαχεῖν 665, 817, 1008, 1178
ἐξέδεσθαι 247,254
ἐξεδύλαρος 906
ἐξεθειασθεὶν 1154,1195
ἐξαίρεσις 162
ἐξαίρετα 331
ἐξαίρετον 157, 181, 1007
ἐξαίρετος 509,1061
ἐξαρέτως 2,870,1176
ἐξαίσιοι βοαὶ 1071
—— πέτραι 1264
ἐξαχολυθεῖν 368
ἐξάκυστος 162
ἐξαχειδάζειν 870
ἐξαχρεῖν 1160
ἐξαχρεῖσθαι 961
ἐξαλλάπειν 707
ἐξαπίνας 1002
ἐξαπιναῖος ὄπηρμαι 1126

ἐξ αὐτῆς 581,995
ἔξαφθορον 127
ἔξαφνος 183
ἐξαφπάζειν κυδωνίων 251
ἐξαυδαλίζεσθαι 698
ἐξ αὐτῆς *latim* 295
ἐξαφανίζειν 133,264,350
ἐξαφανίζεσθαι 248
ἐξαφανίσαι 405
ἐξεγγίονος 751
ἐξέδρα 352,1214
ἐξεφαυσιῶσθαι 667,683
ἐξελλιμίζειν 17
ἐξεπιπλῶς 866
ἐξεργασία 956
ἐξερημῶσθαι 1199
ἐξεσμένον 342,346
ἐξευμανίζειν 1395
ἐξευτελίζειν 236,793
ἐξηγεῖσθαι πραγμάτων 856
ἐξηλχιῶντα 86
ἐξημερισόω 1392
ἔξησκημένος 111
ἐξιδιώσασθαι 156,736
ἐξικατεύειν 126
ἐξιππάσασθαι 398
ἐξίσατας κλήσεως 128
ἐξισορεῖν 131
ἐξοκέλλειν 762,1179,1188
ἐξολόθρευσις 492
ἐξομαλίζειν 1128
ἐξορκεῖν 412
ἐξορχίζειν 73
ἐξόρκωσις 339
ἐξυβρίζειν 127,229
ἐξυβρίζειν εἰς τ' τύχην 1067, 1074
ἐξυβρίζεις εἰς 26
ἐξυπερτατᾶν 562
ἐξωκέλλειν εἰς σκυμνὴν 1075
ἔξωλεις 192,1173
ἔξωλης 1036
ἑορτάζειν ἀνάκτεσιν 541
—— γάμους 490
—— γενέθλιον 869
—— σωτηρίαν 485
ἐπαγγελία 211
ἐπαγγελία *narratio* 955
ἐπάγγελμα 1332
ἐπαγωγὸν 1389
ἐπαινεῖν τοῖς εἰρ. 140
ἐπαλαζονεύεσθαι 1097,1170
ἐπαλαλάζειν 1337,1161
ἐπαλιθεύων 1314
ἐπαλληλιμμένον 779
ἐπάλληλος 1213
ἐπάλξεις 1130,1223
ἐπαμύνειν 992
ἐπαναχύπλω 1034
ἐπαναξηρίζω 855
ἐπανασεύομαι 849
ἐπανασῶσθαι 851
ἐπανατείχειν 833
ἐπανήκεσον 930
ἐπάνω χρημάτων 463
ἐπαρᾶσθαί τινι τ' Θεὸν 401
ἐπάρατ@ 306
ἐπαρκεῖν 672,676
ἐπάρχεσθαι 338
ἐπαυδμαίνειν 1398
ἐπαυδαδίζειν 1131
ἐπαύλεις 1053
ἔπαυλις 1103
ἐπαυρίζων 1008
ἔπειξις 860
ἐπειρατεύειν 964
ἐπειρωνευόμεν@ 1253
ἐπείσακτοι γάμοι 360
ἐπεγχεῖναι 239
ἐπελαφρύνειν 932
ἐπελπίζειν 591,681
ἐπέμμηνος 1291
ἐπεπήγει 220
ἐπερεδόμεν@ 432
ἐπερείσας 275
ἐπερηρεισμέν@ 402
ἐπεξεώδιν πρεσβυτέρων 2
ἐπέτειος 121
ἐπευφημεῖν 144
ἐπήκοον 202, 332, 419, 1145
ἐπήκο@ 323, 419, 1145
—— γίνεσθαι 350
ἐπήλυδες 351,548
ἔπηλυς βί@ 374
—— λέων 1156
ἐπήρεια 597,663
ἐπῆσαν 114
ἐπηδάξρα 501,1317,1324
ἐπηδάλλειν 679,1011
ἐπηδαπίζειν 1024
ἐπηδατήριοι μάχαναι 1136
ἐπῆδατον 115,199,763
ἐπῆδιες 817,1042
ἐπηδιόω 284
ἐπηδοκεῖν 1165
ἐπηδολαὶ 1225
ἐπηδόλιμον 254
ἐπηδολὴ 298, 502, 647, 960, 1041
ἐπηδορίδειν 1133, 1135, 1233
ἐπηδωμήτης 1359
ἐπηγαμία 500,751
ἐπηγελᾶν 983
ἐπηδαφιλεύειν 870
ἐπηδαφικὴ 774
ἐπηδιακινδυνεύειν 648
ἐπηδικάζεσθαι ἀρχῆς 853
ἐπηδικάσιμον 139
ἐπήδοξος 595
ἐπηδραπόμεν@ 728
ἐπήδρομὴ 566
ἐπηεικεῖς λόγ@ 382
ἐπηεικὴς τὸ ἦθος 395
ἐπηεικῶς 988
ἐπηεικῶς ὑψηλὸν 1009
ἐπηδειάζειν 90, 151, 850, 1041
ἐπήδειασας 348
ἐπήδημα 110
ἐπὶ χαρᾷ 1171
ἐπικαρτία 944,983,1264
ἐπικαρπολογόμεν@ 1393
ἐπικάρσι@ 1317
ἐπικατακλῶντες 1155
ἐπικατασείω 959
ἐπικείμεν@ ἄρτος 345
—— πρόσωπεῖον 1016
ἐπικιχαλκευμένος 107,108
ἐπίκμορον 536
ἐπίκλην 900
ἐπικλίνει 26
ἐπικλινὴ χαρία 185
ἐπικυρικὸν 621
ἐπικυφίζειν 262
ἐπικυφίζων 819
ἐπίκριτοι 1125
ἐπικροτεῖν 658
ἐπικυμαίνειν 141
ἐπιλῆδον 59
ἐπιλογὴ 1359
ἐπιλογισμὸς 697,995
ἐπίμαχον 613,999
ἐπιμελητὴς 327
ἐπιμιξία 162,728
ἐπινικια 543
ἐπινίκιον 1307
ἐπίορκος 914
ἐπίπεδον 113, 582, 1227, 1315
ἐπίπληξις κολάσεως 857
ἐπιπλήτειν 894
ἐπιπλήτειν τινὶ 872,874
ἐπίπλουν 121
ἐπιπολάζειν 85
ἐπιπολαίως φλυαρᾶς 1126
ἐπιπολαίως . 1135
ἐπίσεσθεν 54,970,1021
ἐπίσεσθεν ποιεῖν 244
—— δήμους 140
ἐπισεξαγολογήμενοι 1393
ἐπισάτλειν 31,266
ἐπισείειν 981
ἐπισημαινόμενοι 1364
ἐπισήδειν 359
ἐπίσημοι ἡμέραι 109
ἐπισημότατος 126
ἐπίσηνὸς 1358
ἐπίσπασμὸς 1124
ἐπισκευάζεσθαι 666
ἐπισκήπτειν 764
ἐπίσκηψις 801
ἐπίσκοπος 533
ἐπίσκοτῶν 203,1230,1238
ἐπισυέρχειν 1124
ἐπίσσῳ 417
ἐπίστασις 745,746
ἐπιστέλλειν 612
ἐπιστενάζειν 911
ἐπιστομίζειν 778
ἐπιστόμισμα 860
ἐπιστρατεύειν 954
ἐπιστρέφεσθαί τινι@ 603
ἐπιστροφὴ 563,780,851
ἐπισωαινεῖν 185
ἐπισφαλὲς 184
ἐπισφαλέστερος 254
ἐπισφαλῶ 195,198
ἐπισφαλῶς 257
ἐπίτασις νόσου 1039
—— ὀδυνῶν 872
ἐπιτάφιοι ἔπαινοι 279
ἐπιτάφιος θρῆν@ 283
ἐπιτείχισμα 1013
ἐπιτεκνόω 237
ἐπίτελὲς 348
ἐπίτευγμα 1125
ἐπιτηδευτὴς βίου ἄσκ. 843
ἐπιτηδείως ἔχειν πρὸς 149
ἐπίτηδες 184,297
ἐπιτήδευσις 113,160
ἐπίτιμον 170, 636, 995, 1033,1380
ἐπιτιμᾶσθαι 139
ἐπιτροπεύειν 135,697,865, 1296
ἐπίτροπ@ 424
ἐπιφάνεια 261, 521, 701, 1304
ἐπιφάνεια θεᾶς 400
ἐπιφανὴς 907
ἐπιφθόρισμα 1303
ἐπίφθο@ 540
ἐπιφυτᾶν 850
ἐπιφοίτησις 753
ἐπιφροσύνη 701
ἐπιφυλλὶς 165
ἐπιχλευάζειν 1185
ἐπιχώννυσθαι 1163
ἐπιχωριάζειν 34
ἐπιψηφίζειν 854,999
ἐπολιδαύειν 1138
ἐπομβρία 19,104
ἐπώνυμα 236
ἐπυρθαλμιᾶν 43
ἐπῳδὴ 339
ἔπωλὶς 113 bis. 346
ἐπώνυμα 710
ἐπώνυμοι ἡμέραι 573
ἐρανίζων 51
ἐράσμιος 866
ἐργάζεσθαι κακὸν αὐτὸν 310, 327
ἐργαλεῖον 235,343,1123
ἐργολαβεῖν 1022,1079
ἐρίζειν 157
ἐρεσία 208,975,1161
ἔρευνα 1094
ἐρίννυς 1275
ἔρμαιον 165,970,1187
ἔσοπτρον 515
ἐσπερισμένως 204
ἑστίασις 232,352
ἔστιν ὅς 854
ἑταίρα 111
ἑταιρίτη 290
ἑταπαί 935
ἑταιρία 252
ἑταιρικὸν 616
ἑταιρογαμοσύνη 466
ἑτοιμασία 432
εὐαγγελία 1205,1208
εὐαγγελίζειν 181
εὐαγγελίζων 312,1154
εὐαρέστησις 535
εὐαρμοσία 110
εὔγναμον 68,779,1180
εὐγναμονεῖν 776
εὐγναμόνως 413
εὐγνωμόνων λογισμὸς 36
εὐδαιμονίζειν 1322
εὐδαδίτης 1124
εὐδοκιμεῖν 308,680
εὐδοκίμησις 625
εὐέμβολ@ 827
εὐεπίβατον 848
εὐεργεία 712
εὐεργία 253
εὐετηρία 59,1300
εὐθανατήσαντες 402
εὐθυία 309,1166,1276
—— καρπῶν 1194
εὔζωμος 115
εὐήθως 589
εὐημερία 681
εὐθυοῦν 318
εὐθυωρέμεν@ 692
εὐθυμία 93,826
εὐκαιρία ἐντεύξεως 737
εὐκαιρίας 546,1321
εὐκατέργαστοι 274
εὐκολία 858
εὐκρασία ἀέρ@ 354
εὐκρατος ἀρύσασθαι 1154
εὐκτᾶιον 40,312,769
εὐκτὸν 849
εὐλάβεια 494
εὐλαβεῖσθαι 39, 1048, 1395
εὐλαβὴς 249,585
εὐλογεῖν 329
εὐλογεῖσθαι 1243
εὐλογία 477
εὐλογισία 1397,1401

εὐμα-

εὐμαρὴς 252,329
εὐμεγέθη 246
εὐνοϊκῶς ἔχειν 313
εὐνομία 229,1007,1396
εὐνουχίζειν 436
εὐοδεῖν 438
εὐπαιδία 211
εὐπαρακολούθητον 1298
εὐπεζάλογχος 155
εὐπείθεια 1107,1221
εὐπίτεια 1231
εὐπιτὴς 1166
εὐπιΐα 873
εὐπορεῖν 130
εὔπορος 588
εὐπραξία 840
εὐπρέπεια 153,138
—— καρπῶν 131
εὐπρεπὴς 246
εὐπροσήγορ☉ 845
εὔροια κατορθωμάτων 1197
εὐσεβεῖν 1372
εὐσάθεια πρόπε 815
εὐσαθεῖν 674
εὐσαλὴς 1380
—— ἄπλοια 147
εὐσόχως 523
εὐσωμοπλον 961,1150
εὐσωμοπλὸς 1129
εὐσήμειος 907
εὐσχολῶν 340
εὐταξία 1063,1102
εὐτελεια 205
εὐτολμία 259
εὐτονεῖν 1191,1256,1280
εὐτονία 1123
εὔτονον 1152
εὐτόνως 1191
εὐτρεπὴς 212,415
εὐτρεπίζειν 371,426,539, 620
εὐτρεπίζειδς 930
εὐτρεπισθέντα 1322
εὐφημέμφ☉ 1202
εὐφὼνς ὁμιλεῖν 138
—— ὠραίοις 354
εὐχρηςία 14
ἐφαπὶς 116
ἔφεδρ☉ 714
ἐφέσιμον 862
ἐφέσιος 43
ἐφήδεται 1361
ἐφημερὶς 327,904
ἐφήδησαν 142
ἔφθη λαβεῖν 2
ἐφίελις 115
ἐφικτὸν 219
ἐφικτὸν αὐτῷ 192
ἐφόδια 1035,1274
ἐφόδιον 1015,1167,1265
ἐφορμεῖν 990
ἐχάγγυον 851,902
ἔχειν τ πεθνᾶναι 872
ἐχεμυθεῖν 1015
ἐχυρότης 186
ἑωλότερον 1187

Z.

Ζάγλη 164
ζευγματῆρες 527
ζηλοτυπεῖν 317
ζηλοτυπειδὴς 526
ζηλοτυπία 330
ζηλωτὸς 289,881
ζηλωτὸς ἦν 360
ζηλωτότερον 252
ζωγρεῖν 1290
ζωγρία 901
ζωμὸς 582

H.

Ηγεμονικώτατος 1296
ἤγυμα 640
ἤγυμαι 847
ἠγλαϊσμένον 116
ἡδέως ἔχειν 285,413
ἡδυπάθεια 1393
ἠθολογεῖν 1407
ἠμίβροτοι 1322
ἡμίβλιτον 703
ἠπειρωδῆναι 90
ἠρεμεῖν 135,227,906
ἦρτο 815,830
ἠσυχάζειν 298
ἡδὰδς γυναικὸς 670

Θ.

Θακεύειν 1063
Θάλειαι εὐφροσύναι 869
Θαλπόμβροι ἐλπίδι 1176
Θανατικοὶ 1125
Θανατῶν 1133
Θαίτιτον 220
Θειάζειν 768
Θεασμὸς 1075,1114
Θεοσδέστερον 999
Θεμιστευόμβρον 1353
Θεμιτὸν 1292
Θεοκλυτεῖται 81
Θεόκλυτος 26
Θεόκριτος 41
Θεοσέβεια 2
Θεοφιλεῖς 14
Θεοφιλὲς *deo charus* 47 415
Θεραπαινὶς 290,308
Θεραπεία 294,1015
Θεραπεία *famulitium* 645
Θήγεται 1228
Θήκη 370
Θῆλυ ἢ ἄῤῥεν *in architectonicis* 108,109
Θηλύνειν 172
Θηρίκλεια χρύσια 470
Θητεύειν 355
Θητεῦσαι 41
Θόλ☉ 347
Θορυβέω 1178,1184
Θραῦσμα 209
Θρέμματα 427,426,469
Θρησκευόμβρον 1101
Θρηνὸς 150, 346, 596, 1009
Θρίγκωμα 701
Θροεῖν 850
Θρυλεῖν 818
Θρυπτόμβροι βαθίσμασιν 1201
Θυέστη 120
Θύματα 388
Θυμελικοὶ 688
Θυμηδία 1300
Θυμιᾶν 118
Θυμιάμενον 125,995
Θυμῶδαι 982
Θύμενα 117
Θυρεὸς 358
Θύρωμα 351
Θύπανοι 113,114,1229
Θυσιαστὸν ἔργον 1229
Θύται 517
Θύωμα 117
Θωράκια 1093,1224

I.

Ιάσπις 114
ἰασπίνη 922
ἰδία 358, 177, 1154
ἰδιόστροπον 509
ἰδιοτέμεον 119
ἰδιοτυπεῖν 334
ἰδιῶτης 370
ἴδρις 799
ἰδρύσδαι 8
ἱερὰ γράμματα 1229
ἱερεῖα 119
—— καίειν 13
ἱερεῖον 82, 329
ἱερόδουλος 481
ἱερὸν 393
ἱεροποιΐαι 635
ἱεροπρεπὴ 503
ἱεροπρεπῶς 459,1343
ἱεροψαλτὴς 522
ἱερώματα 16,44
ἱερωμβρον 500
ἱκμὰς 94
ἵλη 874
—— ἱππίον 407
ἱλυακώμεν☉ 7,1134
ἵμερος 1005
ἱρίον 115
ἰσοδολώτατος 761
ἱππάζειν ἄριστοι 211
ἱππήλατον 654
ἱππότης 291
ἵππων 738
ἶρις 117
ἶς 1274
ἰσοπάλιδς 1405
ἰσοπολιτεία 894
ἰσόπμον 363
ἰσορεῖν *videre* 28
ἰσορεῖν 141,142,350,762, 1265
ἰσόρησα *vidi.* Dale de Idol.
ἱστορία 179. καθ' ἱστορίαν 1149,1795
ἰχὰς 881
ἰχθυογαμοσύνη 1348
ἰτέα 123
ἄγξ 1064
ἰχὼρ 85

K.

Καθαγιάζειν 122
καθαγνισμὸς 121
καθαγνίζειν 485
καθάγιοι 161
καθαιρεδῆναι 1392
καθαιροπρεπεῖν 121
καθάρσιον πῦρ 893
καθαρὸς 803
καθέδρα 194
καθειργνύντες 106
καθεδόντες 651
καθήκει 296
καθήρχει 129
καθήρασις 31,720
καθημᾶν 180,254
καθησάλμβροι εἰς ἀπολογίαν 143
καθησάνειν 719
καθόλε 1242
καθομιλεῖν 824,862
καθομολογεῖν 873
καθοσίοω 116,987, 1188
καθυμνέω 1034
καθύπνωσε 878
καθυφὶτὸς 229
καιροδοξεῖν 742
καιροσκοπεῖν 1275
καιρυργεῖν 515
κάκωσις 817
κάρι☉ 1266
κάρινον 406
κακριώτατα 1180
κακροπία 1372
κακροφυλακεῖν 1268
κακροφυλακτεῖν 714
κακοδαιμονᾶν 1011
κακοήθεια 263
κακοήθως 294
κακοπαθεῖν 459
κακοπραγία 138,596
κακοτροπία 751
καλαμαῖδς 165
κάλαμ☉ 117
καλλιγραφεῖν 1383
καλλιρρεῖν 348,426,427, 522,1307
καλλονὴ 515
καλλωπισμὸς 161
κάλπη 1394
καλὸν πικλὸς 844
κάλυξ 114,115
καλώδιον 52,107,214
κάμακες 107
καμὰξ 107
κατὰ 57
κατάλοια 1335
καταδυκεῖν 775,825,1182, 1213,1269
καταιτομεῖν 250,998
καταφαρῶντες 58
κάρ☉ 202
καρὸν 266,1033
καρπὸς χερὸς 943
καρτερεύειν 320
καρτερικὸν 1262
καρωδὴς 250,1254
καταδιῶναι 133,226
καταδοᾶν 1147
καταδολὴ *initium* 1091
καταγελᾶν 494
καταγάμιος 1166
καταγάμιον *cum Dativo* 1172
καταγίζειν 352
καταγλαΐζειν 103
καταγνὺς 253,401
κατάγνωσις 1262
κατάγομαι 1371
καταγόρευσις 755
καταγωνίζειν 285
καταγωνίζειδς 155,432
καταδαρθάνειν 1140
κατακλύσερον 351
κατάκλυσις 113
κατακλίζειν 10, 62, 315, 1180
κατακλασέμβρ☉ 170
κατακλασθῆναι 1146
κατακλίνη 1183
κατάκλιτος 183
κατακλύσσω 1142
κατακοίνωμα 309,655
κατακόμ☉ 905

κατα-

καταφεύγειν κεφαλὴν ἀσπίδῳ 885
καταφωρεῖσθαι 1033
καταχεῖσθαι 638
καταχειροτονεῖν 935, 888, 1272
κατάκλειε 112
κατακλίματα 693
κατάκλισις 170
κατακοντίζειν 198, 400
κατάκοπος 552
κατακράτος 100
κατακριμινίζεσθαι 240
κατακριμνῶται 114
κατακρίνειν 132
κατάκριτος 1038
κατακύπτειν 1071
καταλέγειν αὐτῶν 867
καταλείσαντες 132
καταλευσθεὶς 137, 161, 389
καταληψεως νόμος 1168
καταλιμπάνειν 113
καταλλάκτης 133
καταλογεῖν 527
καταλοχίζειν 508
καταλύσας 930
κατάλυσις 315, 1027
καταμαλακίζεσθαι 244
καταμελίζεσθαι 266
καταμελεῖν 815
καταμπσάμενος 1109
καταμύνας 799
καταμωμῶμοι 1082
κατάνδυσις 775, 776
καταπόνησις 945
καταπομπεύσας 1000
κάπαντες 146, 1131
καταπτοαλεῖν 970, 988, 1028
—— πνα 961
καταπτλεῖν 347
καταπτλέμβμοι μόροις 1201
—— καλαπτοολεῖν 1221
καταπάσας 127
καταπειθὴς 54, 83, 473
καταπέλται 1123, 1401
καταπῆγες 1281
καταπτοθεὶς 419
καταποθῶσιν 86
καταπορπάζειν 446
καταπορτῶν 655
καταπραΰνειν 132, 888
καταπροέδος 1094
καταπίνειν 1162, 1219
καταπίνω 479
καταράκτης 402
καταρβόμβοι 490
καταρήγνυται 855
καταξηγῆται ὄμβρον 381
καταστίσας χειρὶ 371
καταστάσθειν 1315
κατάσκοποι 131
καταστωθρωπάζειν 486
καταστρίζεδς 280, 389
καταστρχόμενος 1167
καταστωδόμενοι 890
κατασταλεὶς 179
κατάστασις 1335
καταστέλλειν 624, 971, 905
καταστέλλειν παραχὴν 894, 887
—— πνὶ στάσιν 865
καταστελλεδς 714
καταστένω 117
κατάστημα ἱερὸν 959
καταστολὴ 1061
καταστρέσαι 899
καταστρέφειν βίον 127
καταστρέφειν δύματα 1003
καταστροφὴ τ τέλος 689
καταστρίγγιδαι 112
καταστιδιάζω 1147
κατασωστεύειν 1177
καταταχεῖν 735
κατατείνειν 1038
καταφανὴς 1236
καταφιλεῖν 317
κατάφορτος 916
κατάφρακτοι 1239
καταφρονεῖν 89, 384, 400, 403, 406, 433, 565, 918
καταφρόνησις 78
κατάφυτος 164
κατάφορος 205, 574, 649, 884
—— γίνεδαι 75
χῖ χεῖρα 309
καταχωνδεύειν 1255
καταχωνύμβοι 1264
καταχώννυδαι 1161
κατειλύμβοι 1139
κατεντεῖν αὐτῇ 870
κατείργεδαι 828
κατεφωνεύεδαι 699, 1169, 1315
κατεπλάγη τὰς &c. 147
κατεπηχέναι 1002
κατερᾶζεδαι 278
κατευδαιμονίζειν 1042
κατευχὰς preces 517
κατηγγυημβμος 1362
κατήφεια 600
κατηφεῖν 441, 929
κατηφιᾶν 105
κατηχεῖν 940
κατηχεῖσθαι 300
κατηχούμβμον 58
κατοικτίζομβμος 1236
κατοιχόμενος 873
κατόπιν 107, 108, 1199
κατοπτεύεδαι 109
κάτοπτον 109, 1269
κατοχὴ 62
κατομεδῶν 1141
καῦμα 1140
κάχλιξ 180
καψηφίζεδς 89
κειμήλια 651
κεκλῆδς 1184
κεκοινώνηκεν ὅτι τοῦτον φυ σιολογίας 3
κερδαίνειν 52
κέρμα 1079
κεφάλαιον summa 422
κεχυμβμόν 347
κηδεύειν 232, 331
—— νεκρὸν 126
κηδημονικὸς 977
κηδημονικῶς 491
κηλὶς 373
κηπεία 1215
κινάμενος 117
κιννύρα 290
κιτύρα 247, 248, 319, 358
κιτρόχρατα 107
κίτρια 596
κλαδὸν 959, 1127, 1260, 1283
κλεῖσα 517
κλοτεῖ 228
κλῆρος γῆς 465
κλύδων 419
κλὼν 115
κλωσὶ 162
—— βύσσος 112
κοινολογεῖν 157
κοινολογεῖδαι 305
κοινωδεὶς 110
κοινωνικεῖν 300
κοιτὶς 75
κολλυεῖς 290
κολυμβητὴς 76
κόμαι 87
κομιδὴ 850
κομπάζειν 1272
κόμπος 1279
κονίαμα 161
κοπωδεὶς 63
κορδὰν 145
κοριάνδρος 97
κόρος 338, 1194 bis, 1201
κορυφαῖος 1118
κορυφόμβος 1271
κοσμήτης 669
κόσις 766
κυσισμὸς 168
κυσολογία 64, 820
κόχλυ αἷμα 116
κραδαίνεδς 108, 1301
κράδη 123
κρατεῖν λογισμῷ 240
κραπεύοντα 962
κραπνάμενος 756
κραυργεῖν 593
κρκὶς 107, 515
κριδεὶς πολλῶν μάχαις 292
κρίμαι 107
κρίμνος 134
κροταλίζειν 411
κρότος 326, 929
κρυδρόχαυλος 344
κρῦμα 289
κύκλδρον 765
κυμαγωγίαι 695
κύμβαλα 289
κυνικὴ ἄσκησις 265
κυρτοκτίνος 285
κύτος 344, 349
κωκύειν 1084
κωκυτὸς 1132, 1137, 1182
κωμῆται 226

Λ.

Λαβὶς 345
λάβρος 381, 1040, 1181
λαγάνον 290
λαγαρὸν 112
λαγὼν 112
λαμαργία 1392
λακίζεδαι 53
λάκκος 52, 320, 321, 463
λαλιαὶ 1061
λαμπηδὼν 119
λαοπλάνοι 365
λαπάρα 655
λαῦρα 695
λαῦρον 381 in Var. Lect.
λαφυραγωγεῖν 598
λαχανεία 1199
λεβηρὶς ὄφεως 112
λέβητες 1402
λεπτυνεῖν 1402
λεπτυσίξιον 1125
λειτουργία 145, 721, 856, 957
λειτουργῆντες χῖ ἡ λατρείαν 1091
λελυδότας 137
λεπίδες 108
λεπτουργία 109
λευχειμονεῖν 1060
λῆμα 1153
λῆμμα 911, 991
λῆξις 1159
λιδεύοντος 111, 125
λίγαρος, λιγύριον 114, 1229
λιθεία ὕλη 341
λιθοβόλα 1123
λιθοβόλοι μηχαναὶ 1232
λιμνάζωδς 12
λιμώττειν 616
λίνεος 116
λιπαρὰ δίκαι 150
λιπαρεῖν 349
λιπαρὸν γῆρας 333
λιπαρῶς 231
—— δίκαιδς 315, 334
—— ἐγκείμενος 8
—— ἐγλεῖδς 905
λιπερνῆντες 58
λιποδυμεῖν 390
λιτὸς 1228
λετότης 524
λοιφνῶντες 58
λιχμᾶν 389
λοιδόδες 657, 1178
λοιδόδω 161
λόγοι 1282
λόγον 346
λογικὴν 174
λοδοποιεῖν 999, 1013, 1178
λοιπὸν 289
λυπὴ 292, 344
λυχνόμβμοι 1064
λυγμὸς 1268
λύγος 490
λυμαίνεδς 1199
—— ἀλήδειαν 1
—— πνὶ εὐαρμοσίαν 110
λυμαντόμβμοι τὰ σώματα 533
λυμεὼν 1024, 1071, 1078
λύμη 1362
—— ἐρωτικὴ 763, 1384
—— σωμάτων 1390
λυόμβμος ὑπὸ οἴνου 274
λυπρὰ ἐρημία 1304
λυσσᾶν 1071
λύσσα 851
λυχνοκαΐα 1372
λωποδυσία 1170
λωφᾶν 303
λωφήσαντος χειμῶνος 998

M.

Μαγεῖαι 83, 84
μάζα 205
μαίανδρος 515
μανῆδαι 74
μαχαίλη 235
μακρὸς, ἐκ εἰς μακρὰν 263
μαλακίζεδς 815
μαλακιδόντες 272, 274
μανιόδης 212, 1163
μαραινόμενος 1280
μαρμαίρειν 872
μασᾶν 1274
μασοὶ 1309
ματαίζειν 1272
μάχιμον 99, 148
μεγαλαυχία 143
μεγαλεῖον 339, 679, 1375
μεγα-

μεγαλειότης 348
μεγαλόνοια 870, 1006, 1008
μεγαλόνους 1230
μεγαλοξέμων γλῶσσα 885
μεγαλόπολις 192,272
μεγαλυχία 511
μεγαλόφρον 1106
μεγαλοφροπῆσαι 869
μεγαλοφρόνως 1005
μεγιστᾶνες 472,879,915
μεθ' ἡμέραν 1167
μεθύσαι 942
μεῖζον λόγε 681
μειζόνως 183,683
μειλικτήρια 1242
μειλικτήριοι σπονδαὶ 1194
μειλίσσειν 975
μειλίσσω 1118
μειλίχιος 694
μελαμβόειον 1148
μελανειμονεῖν 1179
μελέται *exercitationes* 1125
μεμαλλωμένος 1261
μεμυθότως 726
μεσιδιαίτης 538
μεσιδιαίτια 682
μεσίτιχμον 1213,1265
μεσιτιβεύειν 284
μεσίτευα 882
μεσιτεύειν 304
μεσίτης 153
μεσολαβεῖν 1214
μεσοπύργια 599
μεταβαλλόμενος εἰς τὸ ἡμιραδίτερον 209
μεταβαλλεῖν 437
μεταγενέστεροι 1063,1212
μεταγωγῆν 472
μεταμέλῳ χρώμενος 826
μεταγωγὴ 510
μεταδιδῷ 799
μεταδοκεῖν 618
μεταδίειν 147,208
μεταδίμενοι 202
μεταιχμιάζων 842
μεταιχμίσεις 1265
μεταιχμίζειν 172
μετακοσμήσειν 22
μετάλλεια 999
μεταλλεύειν 657, 779, 1297
μετάμελος 61
μετανάστης 1242
μεταξὺ γνὺς 241
μεταξὺ δὲ ταῦτα λέγουσιν 417
μεταξὺ pro μὴ aut μετέπειτα 1070
μεταξὺ πίνων 494
μεταπαιδεύσις 1393
μεταπείθεσθαι 929
μεταπείθειν 356
μεταπείσειν 927,928,966
μεταπίμπλος 211,232
μεταπίπλειν 751
μεταπορεύσις 264
μετάπλασις 783
μεταξεῖν 966
μετάρσια 5, 14
μετάρσιος 14,250
μετάστασις 756, 768, 818
μεταστὰς 127
μεταστῆναι 811
μεταχῆν 399
μεταχμιαπίζειν 313
μεταταξαῖος 185,803,807
μεταφερόμενος 106
μετάφρενον 113,122
μὴ χεῖρας 926
μεταχειρίζειν 285
μεταχειρίζως 634,821
μετεῖναι 888
μετελθὼν 141
μετέρχως 130,214,419, 803
μετίσεως 815,1149,1197
μετίω 1166
μετιὼν ὅπλοις 191
μετοικεῖν 1097,1098
μετουσία 51,904
μετοχετεύειν 1392
μετρεῖος 523,1131
μέτριον 483,1027,1077, 1080
μετριότης 509
μήκων 115
μηλόβοτος 191
μηνιῶν 348
μηνυτὴν 163
μιαιφόνος 306
μιγάδες 993,1122
μικρόλογος 35 989
μικρολογόμενος 859
μιλτοδοτεῖν 611
μισοπονηρῶν 586
μνησία 819
μνησῶνος Ἀθηναίοις 208
μνησὴρ 766
μνησικακεῖν 567,1166
μνησικακήσας αὐτῷ τὸ 444
ἐν μοίρᾳ πολέμε 1166
—— ἀνδραπόδων 1189
μολιβδὶς 1232
μολύνω 106
μονόλιθος 578
μονομαχῆσαι 249
μονότροπος 1108
μονοτρόπως 322,1246
μονοφαγία 1392
μόνωσις 54,184,220
μοχλεύεσθαι 188
μυδῶντες 1156
μυεῖν μεμυκότας 1208
μυέω 1387
μυθεῖσθαι *narrare* 1195, 1199,1373
μῶσος 57,590,796
μυσήριον κακίας 1016
μυστικὴ 117
μυχαίτατον 376
μύω 108
μυωπίζόμενος 301

N.

Νάζλα 319,358
νάγμα 1008
νάϊσσοι 364
νάκος 1132
ναρκᾶν 1289
ναρκῆν 365,367
νάσσεσθαι 998
ναὸς 1008,1290,1291
ναῦς *recto plurali* 358
ναύζλη 1397
ναυσιδίεσθαι 666,1179
ναυικὸν 580
ναρὸς 191
νεμεσᾶν 98,601,1264
νεμεσῶσα 433
νεμέσων 1011,1015
νενομισμένον εἰς θυσίας 144
νεογνὸς 440
νεοδμάτων 347
νεοδμὸς βόσας 1130
νεοπηγὲς 1134
νεοσύστατος 1063
νεύειν 346
νέφος 86
νεωκορεῖν 1242
νεώκορος 1242
νεωτερίζειν 143,161,417
νεωτερικὸς 746
νεωτερισμὸς 190,191,414
νεωτερισὴς 917
νεωτεροποιΐαν 652
νηδὺς 406,878
νῆμα 113
νηπιότης 39
νηφάλιος 128
νίφοντος 1229
νιφετὸς 994
νιφετώδης 109
νοθεύσας 166
νομὴ 1271
νομιζόμενα 133
νοσηλιδὶς 685,1164
νοσηλία 170,1359
νοσεῖσθαι 212
νοσιμώτερον 1194
νοσφίζεσθαι 170
νοτερὸν 93,94
νότος 4
νυκτερεύειν 257
νυμφοστόλος 214
νυοὺμενος 1157,1261
νύσσειν 1141
ναυδὲς 979

Ξ.

Ξαινόμενος 6,1282
ξενία 195
ξενίαι 719
ξενίζεσθαι 6. ξενιζόμενος 5
ξενίων μεταλαμβάνειν 366
ξενοτιμεῖν 746
ξενῶνες 1225
ξέσις 341
ξιφήρης 972,998
ξυλεία 1124
ξύλωσις 110,211
ξυστὸς 318

O.

Οβελὸς 1228
ὄγκος 1327
—— εὐγενείας 1183
—— σχεσμάτων 815
ὀδεύειν 862
ὁδωδᾶν 284
ὁδυρτικὸν 667
οἶκος 746,981
οἰκέτης τις ἐκ τῆς 212
—— ἐκ γένους 864
οἰκετία 356,510
οἰκετικὸν 1123
οἰκοδεσπότης 1373
οἰκονομεῖν βίον 3
—— ἐλπίδα 744
οἷος 150,264
οἷός τε ἦν *vehementer cupiebat* 23
οἰσυλασία 1393
οἶστρος 1300
ὀκχεῖσθαι 1169, 1254, 1285
ὀκλάζειν 150,1143
ὄκνος 848
ὀλιγανδρακτόμενος 488
ὀλιγεσὸς 459,1344
ὀλιγότης 195
ὀλίθημα γῆς 698
ὀλκὴ 117
ὁλοκαυτεῖν 118
ὁλοκληρὸς 146
ὁλομελῆ 120
ὅλος ἐκ παίδος ἦν 961
ὁμαρδεῖν 56
ὁμήρευμα 39
ὁμιλεῖν κανδύοις 859
—— ἄδουλῳ 304
—— τραύμασι 850
ὁμογνωμονεῖν 502
ὁμοθυμαδὸν 873
ὁμολογία 1166
ὁμολογοῦντες *sponsores* 525
ὁμόσπορος 120
ὁμότεχνος 379
ὁμοτράπεζος 294
ὁμόφρων 1357
ὅμως *fere* 344
ὄνδος 1256
ὀνομάζως 481
ὄνυξ 114
ὀξυβελεῖς 1103, 1123, 1232,1317
ὀξυόρροπος 1020
ὀπωπίκα 830
ὀπωδοφυλακεῖν 654
ὄπλησις 100
ὁπλιτικὸν 199
ὀποδάλσαμον 356,393
ὄργανον 1072
ὄρδια 166
ὀρεκτώμενον 749
ὅρισμα 832
ὀρκομοσίαι 1356
ὁρμητήριον 579
ὁρμώμενος 202
ὀροφὴ 346
ὄρτυγες 96
ὄρυγμα ὑπόνομον 308
ὀρφανία 1027
ὀρφανὴ γονέων 489
ὁσημέραι 315,356
ὁσία τιμὴ 425
ὅσον ἐλίττε 219,1199
ὀσὸς χέρας 30
ὀρὰ 1160
ὑραγία 1101
ὑραγοὶ 1127
ὑχ ὅτι γε 349
ὄφλειν 893
ὀχεῖον 162
ὀχλαγωγὸς 1361
ὀψίγονος 1133
ὄψις 515

Π.

Πάθημα 85
παιδοκράτωρ 1405
παιδοκρατεία 1405
παιανίζειν 1289
παιδιὰ 326
παιδοπαιδὸς 168
παίδωσις 754
παίζόμενον 1171
παιόνιον νοσημάτων 1309
παλαιστικὸν 344

πα-

INDEX PRIMUS,

παλαίωσις 1041
παλιγγενεσία 475
παλίμπους 1162
παλινδρομεῖν 1261
παλλακὴ 29,206,287
παλλακὶς 288
παλτοὶ 997
παλτὸν 653,655
πάμφυλον 1396
πανδοκεύειν 127
πανικὸν δεῖμα 1234
πανοικὶ 144
πανοπλίας 570,887
παντελὲς 228
παντευχία 100,1394
παραβάλλεσθαι 1145,1255, 1263,1359
παραβαλλόμενος 998
παραβαλώτερος 1164
παράβασις 1191
παραβιάζεσθαι 569
παράβολος 1004
παραβόλου ἔργον 252
παράβολος 271,647
παράβλωσις 275,1168
—— δρασεῖς 867
παραβλώσταλος ἀγωνιστὴς 978
παράδεισος 325,359
παραδόξον θεᾶς 144
παραδὸς αἰῶνι 1009
παράδυσις 1130,1261
παραθέμενος 548
παράθεσις 940
παρατεῖν 663
παρατείνεσθαι 23,180,181
παραιτήσασθαι 301
παραίτησις 123
παραίπον 447,669,1175
παρακαταβολὴ 784
παρακατάθηκη 1144
παρακεκλημένων 37
παρακμάζειν 726
παρακοπὴ φρενῶν 1021
παρακύπτεσθαι 244
παρακρατεῖν 666,1035
παρακρεμᾶσθαι 823
παρακρεστῶν 1004, 1161, 1171,1174*
παρακρεστεῖσθαι 1152
παρακρύειν 174
παρακρύπτεσθαι 6,7,432
παρακωλὴ 775
παράλογον 259,435
—— ἐκ παραλόγου 672
παραλόγως 1163
παραλογωτάτα 1103
παρεμμολῶν 1314
παρεμονὴ 212
παραλίσκειν 1255
παραπάλαισμα 1183
παραπεπλακέναι 865
παρὰ πίστιν 3
παραπολαύειν 1084
παραπομπὴ 557
παρασπασῶν 889
παρασπονδεῖος 294,610
παρασπονδηθεὶς 934
παρασάλης 1226
παρασὰς 344
παρέσημα 961,963,1069, 1132,1216,1236
—— ψυχῆς 1074,1097, 1174,1265
παρασημαίνεσθαι 274,298
παρασησάμενος 400
παρατείνειν 274
παρατεταγμένων 1129
παράταξις 937,939,966, 967, 978, 998, 1096, 1123,1177,1181
παρατείνεσθαι 1185
παρατίθεσθαι εἰς αὐτὸ 142
παρ' αὐτῶν 401
παραφανεὶς 1101
παραφθέγγεσθαι 1238
παραφροσύνη 618
παραφυάδες 1392
παραφύεσθαι 968
παραχαράσσειν 211,1024
παραχαράττειν 692,694
παρεγγυᾶν 212
παρεγχειρεῖν 119
παρεδεῖσα χεὶρ 366
παρείδη 365
παρειμένος 220,608
παρεισφθείρειν 1165,1169
παρεῖται 318
παρεξέρχεσθαι 1216
πάρεσις 566
παρευδοκιμεῖν 366,1332
παρευδοκιμεῖσθαι 525
παρεῶσθαι 715,726
παρηγορία 1194
παρθένος γῆ 5
παρίσασι 1169
πάρεστι 139
παρεσθίειν 870,1245
πάρεσκαι 323
παρεῖναι 220,602
παρουσία 778,789,860
παρύχομαι 1168
παροξυνόμενος 282
παρορμᾶν 132
παρορύσσειν 294
παροχὴ 771
παρόψεσθαι 350
παρρησία 160, 162, 280, 421,664
παρρησιασταὶ 1080
παρωθούμενος 737
παρωξυμμένον 138
πάσαντες ἁλσὶν 121
πασὰς 109
πασσύριον 1202
πατρικὰ 232,327
πατρὶς 162
παύειν αὐτὸς τὰς χεῖρας 863
παύλα κακῶν 895
παῦλα 14
παύειν cessare facio 414
παχνοῦσθαι 1027
πεδὰς 269
πεῖρα 113,114
πειθαρχία 243,1296
πειθήνιος 577,1003,1125
πειρατήρια 612
πειρατίζειν 888
πεῖσαι 685
πεπαρωμένα 1266
πεπίδες 189
πεποιημένον 123
πεποίθησις 10,99
πεποιμένον ξύλα 108
πεπραγμένως 1309
πεπρωμένη 441
περαίνεται ἡ βελὴ 1201
περιγκανίζειν 1398
περιαγωγαὶ 1125
περιαγωγὴ 344
περιαθρήσας 1042
περιαιρεῖς 856
περιαιρεῖσθαι 76
περιαλγεῖν 155,222,281, 848
περιαλγὴς 301, 371, 441, 1039,1310
περιάπτειν 534
περιβάλλειν συμφορᾶς 3
περιβας 319
περιβλεπτον 163,212,1302
περιβοητὸν 247
περιβολὴ λόγων 2
περίβολος 107,354
περιγεγραμμένος 112
περιγυμνάσαντες 1155
περιγίνεσθαι τῆ εὐκλείαι 301
περιγράφειν 115
περιγραφὴ 115
περιδρομὴ 903
περιδύειν exuere 255,278, 406
περιδύειν 599,619
περιδύσαι 425
περιδύσας 967
περιεῖναι 756
περικηπώτατον 1392
περιελάσαντες 1168
περιελαύνειν 1119,1200
περιελίξατο 110,111
περιελόμενος 321 cum dupl. accus.
περιεργικὸν 768
περιεργεχθεὶς 807
περιεῖδαι 1224
περιέπειν 438,757,1147, 1384
περιέπεσθαι 1149
περιεργάζεσθαι 518
περιεργία 1362
περιεσπασμένως 1016
περιέχειν 1132
περιθέσιμος 689
περιθέω 1027
περίϊσον 148
περίϊσθαι 6,155,1219
περίϊχεν 1120
περικομπὴν 1020
περικρατῶν 473
περιμαχητὸν 104,772,793, 1313
περιμένειν 934
περιξαίνεσθαι 1148
περιοδύνειν 116,757
περίοικοι 956
περιολισθαίνειν 1130
περιολκὴ 679
περιὸν 151,176
περιπλοὶς 236
περίοπλον 578,1134
περίοπλος τόπος 1084
περιορᾶν 137,1325
περιουσία 955, 961, 1132
περιοχὴ 1227
περιπεδεῖν 669
περιπεσεῖν 664,1400
περιπείρειν 1139,1191
περιπέτεια 2,694
περιπέτειαι παρέλογοι 2
περιπλακοὶς 334
περιπνιγεῖς 322
περιπόθητος 746
περιποιεῖν εἰς τὸ φανερὸν 779
περιπλόων 718,1323
περιῤῥαντήριον 107
περιῤῥεῖν 114
περισκυδὴς 1308
περισκυδεῖν 749
περισκύλευσαι 513
περισσὸς 1132
περισσὸν 779
περισσύλλειν 19,755,861
περισπᾶσθαι 281
—— εἰς κινδύνους 524
περίσσεια 1225,1230
περισυρίζειν 752
περίσυλον 1010
περισφίγγεσθαι 113
περισχεθεὶς 446,849
περισῴζεται 143
περιτρέπει 658,1145,1383
περιτολμία 619
περιτυχεῖν 279,1383
περιυβρισμένος 130
περιφάνεια 108
περιφανῶς 1400
περίφοβος 940
περιφρανεῖν 1398
περίφρονες 1401
περιχαράσσω 278
περιφορεῖσθαι 402
περιφράσσω 228
περιωθέω 754,834
περιωσμένος 809
πιερὶς 110,114
πιέζεσθαι 420,1130
πιεζόλοι 972,1317
πεύκη 358
πηδαλιοῦχειν 1399
πήδημα 254
πηλάσσω 12
πῆσσειν 1154
πῆχυς 97
πηδαῖος 591
πηδασῆται 919
πηδασῆται 1176
πήδικοι 358
πῆλημα 347
πίμελὴ 122,123
—— ἱερεῖα 245
πίμελὶς 121
πίμπλαται 130
πίστεύσεως 755
πίστις 1254
πίσυνος μαι 435,1175
πίσωμα 61
πισσοκάμπτω 245,256
πλάνοι 1075
πλὰξ ἐείκ 308
πλάστιγξ 1133
πλαστογραφία 909
πλαταγώνιον 115
πλέγμα βύβλινον 75
πλικτὰ ἀγγεῖα 409
πλειοτηχεῖν 1101
πλειονέκτημα 1186
—— μεγέθους 148
—— ὕψους 1173
πλειοτηχύσμοι 1261
πλειονεξία 186,283,1173
πλωδύνειν 359
πλησθέρα 789
πλήμνη 344
πλησιάζειν 28, 316, 333, 490
πλινθεία 84
πλινθίον 565
πνιγώδης 1147
ποδήρης 345
—— χιτὼν 877
ποδιαῖος 345
ποδόνιπτρον 339
ποικιλογεῖν 1256
ποικίλλειν 1176
πολέμαρχος 1124,1143

πολε-

πολεμεῖν πρὸς 396
πολεμιστήριον 771
πολεμιστὴς ἄκρος 247
πολεμόμφυοι 425,433
πολίδριον 819
πολιτεία 937
πολιτεύειν 35
πολιτεύεσθαι 617,905
πολίτης 416
πολιτοχαρεῖν 1386
πολυάνδριον 1213,1268
πολυανδρῶν 827
πολυανθρωπία 15
πολυθρέμματος 265
πολυμερῶς 346
πολυπραγμονεῖν 8, 35, 81, 149,179,509,931,935
πολυπρόσωπος 1028
πολυπροσώπως 714
πολυφωνία 15
πομπεύειν 404,902,1078
πομπὴ *deductio* 28
πομπὸς *deductor* 39
πονόμυοι 531
πορευτὸς 180
πορθμεῖον 180
ποιεῖσθαι 721
ποιητικὸς 897
πόρος 153,592
πόσις 571
πόσσων 1109
πότε 310,311
ποτνιώμενος 769,850
πότε μὲν δὲ αἰνοῦντες 212
πραγματεύεσθαι 155
πραγματικὴ πόλις 1344
πρακτικὸν 603
πρεσβεύσαντος 767
πρεσβεῖον 48,608,1014, 1015
πρηνὴς 127
πρηστὴρ 395
προάγειν ἀξίωμα 808
προάγγελμα 964
προαγόρευσις 822
προαίρεσις βίου 699
προαλίζειν 1137
προανέχειν 1166
προβάλλεσθαι 1062,1177
προβούλευμα 163
πρόβλημα 781
προβλῆτες 1405
προβουλεύσαι 808
πρόβουλοι 140,239
προδιαφυλακὴς 161
προδυσωπῆσαι 1080
προεισηγεῖσθαι 854
προενδημεῖν 86
προεξαιρεῖν 1129
προεξοδεύειν 1304
προέσθαι 1174
προεσυσκευάμην 885
προεσυσκευασμένος 890
προηγεμόνως 1022
προίκων 121
προθυραυλεῖν 1118
προθυμία 126,527,671, 704,1112
προθυμία 689. in *Var. Lect.*
προθυμιάζειν 441
προθυμιαμένον vel προθύμενον 118
προϊσάμενοι 202
προκαθίσαι 689
προκαθωσιῶσαι 745
προκάλυμμα 1219
προκληδονιζόμενος 1117
πρόκλησις 252
προκοιτῆται 1182,1264
προκομίζειν 439
προκοπὴ ὅτι τὸ χεῖρον 143
προκόπτουσα νύξ 1181
προκυμαία 1008
προκύματα 695
προκύπτειν 1317
προλοχίζεσθαι 208
προλοχίσας ἐνέδρας 183
προμαχεῖν 593
προμαχόμενοι 592
προμαχῶντες 1223,1224
προμιστοπόλιον 703
προμήθεια 160,646,789
προμηθεῖσθαι 607
προμηθὴς 81, 845, 1019, 1025
προνομεύειν 594,1197
προνομὴ 148
προνομία 40
προξενεῖν 712,1014,1054
προὸδος 864
προπετῶς 167
προπλασισμὸς 294
προπίπτειν εἰς δάκρυα 212
προπολεμεῖν 1180
προπορεῖν 147
προπύλαια 274,297
προσβάζειν 350, 376, 406, 491,1322
προσαναπαύειν 160
πρὸς ἀκριβείας 86
προσαυλαΐζειν 1226
προσαυλεῖν 1163
προσαυχαυχιδεῖς 913
προσαυχεῖν 1165
—— τῇ γνώμῃ 3
πρόσαντες 265,690,1103, 1129,1228
προσαυτοβολεῖν 1267
προσάυτου 869
προσαποδλίβειν δύρᾳ 401
προσαποσυλάζειν 1184
προσαρκεῖν 667
προσαρκεῖσθαι 1125
προσαυλάζειν 515
προσβασις 408
προσβατὸν βαθμοῖς 858
προσγενειᾶν 1161
προσδεδεμένοι 194
προσδιαφθειρόμενοι 1190
προσεισφοραὶ 770
προσεῖμενοι 280
προσενέγκαντος 257
προσεξαγριαίνειν 85
προσεξάπτειν 625
προσεξεργάζειν 237
προσεπιταλαιπωρᾶν 147
προσεπικατατείνων 1402
προσεῤῥαμμένον 113
προσίῤῥαται 113
προσίσθαι 139
προσευχαὶ 638
προσευχὴ 931,932,983
προσηνέγκατο ῥοφῶ 220
προσηνὴς 363, 387, 493, 1154
προσηνωμένον 344
προιδάλτου 1172
προσιόντας 209
προσίστασθαι 980, 1013, 1185
προσίτα 994
προσοίχει 1120
προσοῖτον 1130
προσόκαλεσε ξυπὴ 1216
προσοκείμενός τινι *studiosus alicujus* 774
προσοικοκουρημένον 113
προσολλησις 342
προσορύειν 567,600,1023
προσόρυσμα 1023
προσορυσσόντα 569
προσκυρῆσαι κάμπῃ 1121
προσκωπεῖν 250
προσλιπαρεῖν 515, 569, 657, 1220
προσλογοποιεῖν 1002
προσλυσᾶν 306
προσνεύομαι 674
προσοικοι 960
προσοιμώξας 997
προσοισίσεις 301
προσπαρεῖσας 842
προσπολεμόμενος 1351
προσπολεμεῖσθαι 1178
προσχέειν 240
προσωπεῖα 229,901
προσωπεῖος 233
προσώπης 1004
προτερνίζειν 77
προσῳσίσεις 290
προσῶσιμον 167,335
προσφεπὴς 227
προσφιπόμενοι 349
προσυπεῖς 110
προσύποι 110
προσυχὸν 205
προσυχὼν 232
προσφαπες 37
προσφέρειν 271
προσφέρεσθαι 56, 634, 887
προσφερὴς ῥοπῆς 1245
—— οἶνον 145
προσφερὲς 114
προσφερόμενοι 515
προσφιλεῖς 162
προσφιλὴς *charus* 36
προσφιλοτεχνῶν 50
προσφυὴς 108
προχειλίζεσθαι 1149
προῳδημα 794
προῳσπα ἱλαρὰ 1287
πρυτάνεια 166
πρυτάνημα 1011
πρυτανήσειν 36
πρυτανῶν 1013
πρυτανὶ 352, 797, 1040, 1133
πρὸ τοῦ αὐχένος 446
προφεπὴς 154
προφπὶ 163
πρύξένει 1157
πρῦπλος 999
πρύσην 1334
προφαντὴν 815
προφασίζεσθαι 45,185
προφυλακὴ 574
πρυτανοῦσα 192
πρωτοῦλια 166
πλαίειν 288
πλαῖσμα 300,1261
πλίσαντες 124
πλοῖα 1358
πύελον 1041
πυρπολεῖν 304, 413, 901, 1382
πυρπολημένον 889

P.

Ῥάδδωσις 515
ῥᾴδιος 690
ῥαδιεργεῖν 939
ῥάμμα 113
ῥαπίζειν 389
ῥαιῳδὴ 844
ῥάψαι 1240
ῥιψοκινδυνος 1301
ῥόδον 1271
ῥοῖαι 344
ῥοιζὸς 1135,1153
ῥῦσιοι 111
ῥομβωτὸν πλέγμα 515
ῥομφαία 156,259
ῥοπὴ 319,1146
—— ἀγαθῆ 822
ῥυὴς 1125
ῥύμη 295,310
ῥυπαίνειν ἢ αὐχμεῖν 1351
ῥύσιος 1268
ῥύσια 740,741
ῥύσιον 989,1001

Σ.

Σάββασιν pro σαββάτοις 932
σάββατον 1363
σαββάτωσις *vox Ægyptiaca* 1363
σαββὼ *vox Ægyptiaca* 1363
σαθρὸν 1022
σαίριον 63
σάικος 283
σαλεύειν 272,1113
σάλος 310,1317
σαμψαρὰ 879
σανδαλα 168
σανίδων ἐπιβολαὶ 171
σάπφειρος 114
σαρδόνυξ 114
σαπρὰπαις 272,538
σαυρωτῆρες 107
σβεσμὸς 104,826,831, 1172
σβεσιυόμηον 1354
σβόμβος 968
σφραὶ 114
σεσεμάσης 285,368,380
σεμίδαλις 122,345
σεμνύειν 522
σεμνυσμὸς 1307
σεσηρότες 1252
σημαῖαι 1066
σημαῖαι *signa* 1121
σημαίνειν 511
σημαντὴρ 497,879
σινδεῖτις 115
σεσομάσης, v. σεσομ.
σπασοὶ 338
σπαιότης 382
σπαλὶς 1063
σπέρμα 1018, 1020, 1112, 1175
σπαπαῖρια 177
σπάτλη 781, 1216, 1232
σπευάζειν κλίνην 254
σπευοφόρα 1033
σκεύαρμα 1327
σκευοφόρος 738
σκηνὶς 803
σκόπελος 255
σκηνὴ παυηγυσικὴ 1108
σκῆψις

σκῆψις 303
σκληραγωγεῖν 905
σκληρυχέα 363
σκόρπιος 363
σκότειος 869
σκοπελιᾶν 703
σκυδρωπάζειν 474
σκυδρωπὸς 256,334
σκυδρωπὸς ἐλπὶς 524
σκυτάλη 798
σκυτάλισις 108,111
σκυτελὶς διπλῆ 115
σκύφος 63
σμάραγδος 114
σμήχεσθαι 1060
σμίλαξ 515
σμύρνη 117
σοβαρὸς 1289
—— τὸ σοβαρὸν 1035
σοφίζεσθαι 1134,1167
σπανθῆσαι 1023
σπάνις 400
σπανίζειν 649
—— αὐτῶν 379
σπαράσσειν 1108, 1101, 1114
σπεῖρα 344,855
σπειραδὸν 82
σπλάδες 1148
σπῦρος 590
σπυρὶς 492
σπυρὶς 347
σπυρὶς 265
σπυρῶν ἄξιος 182
στάδιον circus 936
στάδιος ſtatio 994
στακτὴ 62
σταθὲς 1133
σταλαγώτατος 1016
στελεοὶ 110
στερεοτυπέμενοι 175
στεφανούμενος 1172
στέρρος ἢ ψύχων 119
στεφανίτης φόρος 522
στίμμι 112
στοιβὰς 1271,1281
στόμα 275
στόμα λιμενικὸν 361
στολισμὸς 868
στραγγάλη 247,745
στράτευμα 569
στρατεύσιμος ἡλικία 88
στρατοπεδεύεσθαι 998
στρατηγεῖν τι 305,307
στρατηγία ſtratagema 921
στρατηγικὸν ἢ γνώμης 1187
στρατηγικῶς 1083
στρατήγιον 1124
στρατηγὸς præſes 62
στρατοπέμπτης 390
στρατολογεῖν 1026,1242
στρόβιλος 840,1334
στροβιλέμενοι 1322
στρόβιλωσις 840
στροβιλωτίκεια 1401
στρυφνὸν 498
—— χρύσεον 461
στρόφιγξις 108
στρῶσις 1316
συγγένεια 901
—— ἀδῶν 1197
συζυγομανεῖν 1082
συγκαθωπισμένα 710
συγκατατιγεῖν 303
συγκέφαλον 167,187
σύγκλυδες 795,861,1213, 1246
συγκρίνειν 565
συγκροτεῖν στρατιωτικὸν 595
συγκροτεῖσθαι 1174
συγκρύειν 1170,1179
συγχαρητικὰ vel συγχάρητα 1205
συγχεῖν τὰ νόμιμα 369
συγχεόμενοι 666
σύγχυσις 404
συκοφαντεῖν 909,955,1365
συκοφάντημα 741
συκοφαντῶν 445
σύλλογος. ℣ συλλόγου διλοῦν 105
συλλόγου ἀξιοῦσθαι 105
συμβαλὼν αὐτοῖς εἰς μάχην 243
συμβαλὼν εἰς μάχην 255
συμβατικοὶ λόγοι 803
συμβίωσις 253
συμβολαὶ 1098
συμβόλαιον 3, 597, 809, 937,1092
συμβολὴ 288, 289, 389, 1162
συμβολὴ congreſſus 424
συμβολὴ juncture 515, 516
συμβολιὰ παιεῖσθαι 203
συμβολία 219,372
σύμμικτοι λίθοι 540
συμμονωθῆναι 753
συμμονωθεὶς 102
συμμορία 202
συμπαθὴς 870
συμπαθῶς ἔχειν 312
συμπανηγυρίζειν 426
συμπαρεπφθείρεσθαι 1169
συμπείθειν 184
συμπέσοντος ℣ θεῖ 292
συμπιεινοσῶν 106
συμπεριπατοῦσα 411
συμπεριπολῶν 1362
συμποιεῖζων 174
συμπόσια 352
συμπροθυμέμενος 132
συμφέρομαι 230
συμφερόμενος ℣ τρόπον 870
συμφέρων. ἐπισυμφέροντί τινος 1027
συμφιλοκαλεῖν 2,501
συμφορὰ 750
συμφρονεῖν 280
—— αὐτῷ 796
συμφρόνησις 871
συμφρύγειν 1394
συμφυγὼν αὐτῷ 549
συμφυρέντες 1063
συμφυόμενος 26
σύμφυτον 703
συναγωγὴ 1299
συναγωνίζεσθαι 508
συναινεῖν 117
συναντὴρ 112
συναλίζειν 347
συναλοᾶν 1153
συναρασροῦν 839
συναυδρυόμαι 1013
συναπολῶν 1168
συναπονοεῖν 197
συναπτεῖν 186,208
συναπτεῖν πολέμους 556
συναπτεῖσθαι ℣ χεῖρα 411
συναρδάσειν 1148
συναπαίζειν 1162
συναφεῖς τάξεις 1125
συνδιάθετος εἰς ὀργὴν 796
συνδιαιτᾶσθαι 126
συνδιαίτημα 5
συνδιαιτώμενος αὐτῇ τὰ σπάνια 298
συνδιαπίθεσθαι 1146
συνδιοδίζειν 147
συνδυαζόμενα 121
συνεδρεύειν 595,1175
συνειδὸς conſcientia 28
συνειλεῖσθαι 1191,1219
συνεῖναι 410
συνείχετο 477
συνεκδραμεῖν 197
συνεκστρατεύειν 320
συνεπαίνειν 1102,1103
συνεπαίνετος 1119
συνέλευσις 108
συνελθεῖν 817, 849, 852, 857,858,864
συνεξαγοίκειν 1216
συνεπαλαλάζειν 1182
συνεπαρθένος 954
συνεπιδημεῖν 225
συνεργία 239
συνεξεζαμμένον 114
συνεστραμμένον 148
συνετὸς 341
συνέχει 222,284
συνεχισμοὶ 1176
συνήδεσθαι 386
συνήθης 271
συνηθίζοντες 621
συνθετοζόμβοι 1201
συνθεσιῶν 668
συνιδεῖν πρᾶγματα 282
συνιζάνειν 202,1317
συνιζάνων 701
συνίζησι γῆ 142
συνιστάναι 262
συνίστων 283
συνίστως 1033
συνεύσας πρὸς αὐτὸν 817
σύντροια 964
σύντρος 941
συνοδία 258,1108
συνοικῆσαι θυγατέρα τινὶ 198
συνοκλάζειν 1136
συνοφᾶν 1175
συνουσία 655,861
συνουσιασμὸς 1393
συνουσιαστὴς 1345
σύνταγμα militum 963
σύνταγμα ſodalitium 1019
συντάγματα 620,1231
συντάξις 521,1148
συντάξις penſio 945
—— συντάξεις 1232
συντελῶντες 1230
συντεταγμένως 138,142
συντόμως ὑπερβολὴ 1176
συντόμως πορεύειν 87
σύντονος 989,1176
—— πάθος 669
—— τροφὴ 1122
—— φυγὴ 969
συντόνως 885,1111
συντόνως ὁδεύειν 932
συντονώτερον 1118,1254
συνωδὴν 1191
συνωδόμοι 887
σύεργξ 141
συρίζοντες 894
συρίγξις 953
συρίγγυδες 986, 1139, 1216,1265
συσπαδαθεῖσα ἐπιβολὴ 915
συσκηνῶν 205
συσπειραδέντες 1181
σύσσιτος 244
συστέλλω 1052
συστέλλω μάχεσθαι 1092
σωτασιασαὶ 609
συσραφέντες 498,1139
συσραφῆναι 202
συσρέφειν 801
σφαῖρα γυμνεῖν 798
σφάλμον 1292
σφαλερὸν 212,228
σφαλερὸν πόνος 868
σφάλλειν 1152
σφενδόνη 147
σφενδονίσειν 156
σφῆκες 1401
χαλᾶζειν 1114,1149
χαλιάζειν 198, 1113, 1319
χῆμα διλείας 128
χοινία 386,515
χοινίων βαρεῖαν 515
χολᾶσθαι 1302,1303
χῶρα 91
σωφρονεῖν modeſte ſe gerere 26
σωφρονίζειν 1098, 1091, 1140,1149.
σωφρονικὸν 980
σωφρονισμὸς 773,1048
σωφρονισὴς 780

T.

Τάγμα 612,655
ταχτικὸς 593
ταλαιπορία 1315
ταλαιπωρέμβμον 613
ταλαιπαῖοι 1232
ταλασεργεῖν 827
ταμεύειν 498
ταμιεῖον 640, 1131, 1168
ταμιεύμβμοι 1278, 1297
ταμιεῖον 1179
τάξις 309
—— οἱ δεῖ ℣ τάξεως 516
ταρσὸς 347
τάχος. τὸ τάχος pro κατὰ τὸ τάχος 556
τειχήρης 181
τεκνῶσαι παῖδας 74
τελαμὼν 115
τέλειον 1181
—— διπλόμβμοι 130
τελεσφορεῖν 19, 127, 1406
τελεταὶ μυσηρίων 839
τέλμα 561,1155
τελματώδης 943
τεμάχισμα 166,793
τένοντες 164
τένων 1160
τερέσιον 435
—— σῶμα 461
τερατεία 1037
τερατεύη 1023
τερατεύεσθαι 1274
τερατεργία 83
τερέσιος 62
τερπωλὴ 611
τεχνητὸν 845
τεχνιτεύη 211,1191
τηλανίζειν 301

τηλα-

πηγανίζειν 253
πηγανισὸν 290
πήγανον 1401
πῆλις ἐφδὴ 1138
πημελεῖν 58,63
πήρα ὁρδὴ 882
πίθεδς ἢ γνώμω 916
πιδωνεῖν 420
πιμᾶν 127,269
πιμπὶς 1313
πιμπικὸν 871
πίμπ@ αὐτῷ 755
πιμωρήσειν 961
πιμωρία 754
πιμωρία *auxilium* 601
πιτάνῃ ὅμοιον 82
πίτδη 127
τοκετὸς 29
τόν@ 1271,1313
τονέω 1022, 1165, 1261
τυπάζ@ 114
τορεία 342 & τορεύειν *ibid.*
τραγὸν 1160
τραγῶς 257,655
τραγότερον 515
τραυματίας 251
τραχηλίζωδς 1187
τρίγλυφον 351
τριγκὸς 913
τριτίζων 25
τρίτ@ 1228
τριτοιχεῖ 1066
τριτοιχία 114,352
τρίχωσις 36
τριώρυφ@ 582
τρόπον τινὰ κοινοὶ 533
τροχεῖον 1036
τροχαντῆρες 1401
τρυβλίον 120
τρυχίνες 184
τυμβωρυχῶντες 1252
τυραννεῖον 1171,1224
τυραννιῶν 1197
τύρσεις 1224
τυφόω 1094
τύχαι 820
τυχαῖον 42

Υ.

Υδρεία 1124
ὑλεργὸς 340
ὑμιὼ 516
ὑμνοῦντες θεὸν 289
ὑμνωδὸς 327
ὕννις 235
ὑπάγειν 219
ὑπάγωδς 320
—— λόγοις 549
ὑπαγορεύειν 104,160
ὑπαγόρευσις 758
ὑπαίθρι@ 1139
ὕπαιθρον 6,256,346,1011
ὕπαιθρος αὐλίζειν 38
ὑπάντησις 503
ὑπαντιάζειν 165,543. *cum accus.* 26, 774, 783, 1164
ὑπαπισὴς 209
ὕπατος τιμὴ 1302
ὑπαχθέντες 209
ὑπειδόμω@ 283,360
ὑπειρᾴζιωδς 1013
ὑπέκθεσις 1189
ὑπεκλύειν 1317
ὑπεξίσταται 253
ὑπεραιρετῶς 111,115
ὑπεραπίζειν τινὸς 503
ὑπεραπιστία 1408
ὑπερβασία 87
ὑπερβιάζεσθαι 419
ὑπερβολὴ 713
ὑπερβολὴ *dilatio* 812
—— ἀπολέλοιπεν 187
ὑπέργηρως 192
ὑπερδέξιοι 779, 1100, 1202
ὑπερδικεῖν 225
ὑπὲρ ἑξακισχίλιοι 753
ὑπεραφραινόμω@ 1296
ὑπερεύχεδς 478
ὑπερέχειν αὐτῶν ἢ δεξιᾷ 228
ὑπερηφανεῖν 140,230,1004
ὑπερηφανεύειν 168
ὑπερήφαν@ νόμων 164
ὑπέρθεσις 920, 1167
ὑπέρθυρα 1226
ὑπεριδὼν πρὸς ὀργὴν 1102
ὑπερίζανε 103
ὑπερίσαδς 1245
ὑπερίσατα 253
ὑπερκρατεῖν 251
ὑπερκύπτειν 539
ὑπερλαμπρύνεσθαι 1062
ὑπερμαχεῖν 132
ὑπέρογκος 1151,1152
ὑπερῷον 172
ὑπεροχεῖν 12
ὑπεροχὴ 233, 393, 1172
ὑπερπαθεῖν 284, 1071, 1269
ὑπερπαίειν 1359
ὑπερπὴ 78
ὑπερτείνειν ὀδύνμίαν 149
ὑπέρτερ@ 45,237
ὑπέρχιδς 201,970
ὑπερῷον 918
ὑπεσταλμένον 1048
ὑπεύθυνοι 283
ὑπηρετικὸς 67
ὑπόντες 968
ὑπιὼν 1016
ὑπόβασις 344
ὑποβολὴ 932
ὑποβλέφειν ὀφθαλμοῖς 1201
—— ἐλπίδα 599
ὑποδέστερον 382
ὑπόδεγμα 1089
ὑπόδικος 911
ὑποδοχὴ 340,871
ὑποδραμεῖν χαρὰς 282
ὑποδρομὴ καύματος 142
ὑποδύιδς κίνδυνον 689
ὑποδύομω@ 109
ὑποδύσεως 1135
ὑποδύτης 1229
ὑποζεύγνυμι 1372
ὑποθέδς 106
ὑπόθεσις 526, 707, 726, 843,904,1020
ὑποθῆκαι 930
ὑποθήκη 102, 204, 350, 600,933
—— θεῶν 107
ὑποθωπεύων 380
ὑποικεῖν 762,1026
ὑποκατακλίνωδς 869
ὑποκυρέω@ 106
ὑπολογισμὸς 693
ὑπολῦσαι αὐτὸν 219
ὑπομάσσ@ 1275
ὑπομνητὸς 768
ὑπονήψαντες 1231
ὑποποιεῖν αὐτῶν 399
ὑπονόμοις ὀρύγμασιν 243
ὑπόνομοι 204,235,240
ὑπόνομος *adjective* 308
ὑπόζυλ@ 111
ὑπόπειρα 190
ὑποπεπηχότες 1236
ὑποπεπωκότες 1241
ὑποπίπτειν 1215
ὑποπίπτων 1215,1219
ὑπόπωνδος 639,1094
ὑποστεδαδεὶς 858
ὑπόστασις 641, 794, 1329
ὑποστέλλειν 1163
—— αἰσθημάτων 1013
ὑποστέλλωδς 58,931,1132, 1142,1162
ὑποσοὶ 712,1077
ὑποστράτηγ@ 172,175
ὑποσύρεσθαι 1138
ὑποτελεῖς βασιλείας 944
ὑποτέμνεσθαι 1323
—— τὸ φῶς 1137
ὑποτίμησις 4
ὑποτοποτασμοὶ 757
ὑπόπτερομος 228
ὑποτυχὼν 204
ὕπτι@ 256
ὑπτεύειν 31,94,340,1323
ὑπτρία 681,725,1323
ὕπτριοι εἰρήνης 1062
ὑποφθέγγεσθαι 1119
ὑποχείριον 214,437
ὑποχώρησις 115
ὑπτιάζεσθαι 1138,1228
ὑπτιόμω@ 701
ὑπτοτοπεῖν 758
ὑπώρεια 185
ὑπώρ@ 1007
ὕσπληξ 1124
ὑστερίζειν 989
ὕφαντὰ 100,109
ὑφ' ἓν 516
ὑφηγημόνων ἄλλων 125
ὑφηγήσασθαι 1375
ὑφήγησις 504
ὑφισάμβοι 1064
ὑφίσασθαι *polliceri* 528
ὕφορμος 694

Φ.

Φαιδρύνειν 39
φάκελλ@ 208
φάλαγξ ἀφηλυδεῖσα 138
φανερὸι τ' τόπων 915
φάντασμα 45,204
φαραγγώδης 197
—— τόπ@ 394
φαρμακὸς 407
φαρμάπειν 978
φάρσος 109,362
φάσματα 1327
φᾶναὶ 338
φᾶνώματα 342,346,1126
φειδὼ 957
—— ποιεῖσθαι 13
φερνὴ 523
φερόμβοι τὰ φερόντα 393
φέρω *cum dativo* 229
φεράνυμον 36,1066
φευγαδευόμβοι 549
φύγειν 1364
φημίζειν 1013
φθάνω 321
—— λαβεῖν 2
φθάρματα 1246
φθάσαι 316,362
φθαισείαν ληφθέντες 184
φθείρεσθαι 1197
φθῆναι 416
φθλιὰ 351
φιλάιπον 691
φιλάνθρωπα 635
φιλανθρωπία 294
φιλαρχία 601
φίλαρχ@ 603
φιλαύτ@ 96
φιλοδέασοτος 1173
φιλόδηλοι 1173
φιλοζοβγλις 538
φιλοζωΐαν 577
φιλοθαμοσύνη 849
φιλοκαλεῖν 156,691
φιλοκάλως 508
φιλονεικία 731
φιλόνεικος 676,677
φιλοσοφία 360,669
φιλόσοργον 489
φιλόσοργος 312,489
φιλοσόργως ἀβκείμβοι 284
—— ἔχειν 153
φιλοτεχνεῖν 343
φιλοτέχνως 317,358
φιλοτιμία 64
φιλοτιμεῖσθαι 107,118,212
φιλοτιμία 265, 271
φιλοτιμιαὶ γεανικαὶ 731
φιλοτιμεῖν ἔεαν 980
φιλότιμον 1007,1008
φιλοφρονεῖν 285,366
φιλοφρονεῖδς 195,232,488, 666, 1005, 1034, 1067,1147
φιλοφρόνησις 576,871,978, 987,1021
φιλοφρονέμω@ 712
φιλόφρονος 149,271,361, 363,404,504,587
—— ἀπατᾶζωδς 333
φιλοφροσυνῶν 846,1147
φιλοχρηματία 586
φίλτρον 242
φιμέμβοι 1214,1393
φιμόω 1012
φλεγμονὴ 1012
φλιὰ 211
φλογωδέσατος 142
φλυαρήματα 1371
φόβοι 435
φοιτίζειν 116
φοινικῆν 146
φοιτᾶν εἰς συνουσίαν 127
φολιδωτὸς 515
φονᾶν 1001,1019,1139, 1144,1186
φονικὸς 1276
φορὰδην 860
φόρειον 812
φορολογεῖν 982
—— γῆν 471
φορολογεῖδς 1087
φορτικὸς 269
φρατρία 124,183
φρατριαὶ 87
φρενοβλάβεια 1026, 1036, 1058, 1075, 1290
φρενῆρης 305
φρίκη 1256,1268
φρικωδέσατον 931
φρόνημα 979

INDEX PRIMUS, &c.

φρόνημα βασιλικὸν 589
φρονηματιδεὶς 417
φρονηματοπάθητες 205
φρονήματος μεσὸς 1033
φροντίζειν 583,592
φρύδι 1322
φρυγανισμὸς 1199
φυγαδεύειν 1041
φυγαδεύεσθαι 434, 1024, 1197
φυλακὴ 123
φύλαρχοι 114
φύλον 603,619
φύρδην 845
φύρειν 236
φύρων δάκρυσι 918
φωλεύειν 652
φῶρες 1016
φώριον 669

X.

χαλαρὸν 113
χαλκεύω 114
χαλκήργημα 344
χαμαίζηλοι 94
χαμαιπετεῖ 857
χαράδρα 205,994
χαράκωμα 257,317,987, 1232
χαράττειν βιβλία 939
χαρακώματα 1130
χαρισήρια θύειν 101,123, 1365
χαρισήριοι θυσίαι 435
χαρισήριον 225,232
χαρισηείως εὐχὰς ποιεῖν 419
χάριτι 858
χάρμα λόγου 842
χαυνωθεὶς 420
χειμαδίζειν 806
χειμάδιος 611
χειμάζεσθαι 1189
χειμὼν 237
χείρ. μὴ χεῖρας 321
χειρίζομαι 579
χειρὶς 113
χειρόδωτος χιτὼν 301
χειροηθεὶς 79
χειροποίητος 1316
χειροτονεῖν 559
χειρουργεῖν 51
χελώνιον 145
χέρμα 997,1155
χερμὰς 1092,1130
χερνῆτις 271
χηρεύειν 870
χηρεύουσα γυναῖκες 164
χηρίων 302
χθαμαλὸς 1216,1222
χθαμαλῶν 1127
χλὸη 827
χλαμὺς 182
χλιδὴ 253
χλιαίνεται 1195
χορηγὸς ἀγαθῶν 271
χῶν 32
χρεία 1106
χρεωλυτεῖν 826
χρεὼν 330,376,389,390
χρεὼν *indecl.* 1256
χρεὼν *fatum* 989
χρεῶσαι 128
χρηματίζειν 472, 503, 1098
χρηματίζοντα ὑπ' αὐτῆ 561
χρηματίζων τὰ δίκαια 374
χρηματισάμενος 737
χρηματίσας 590
χρυσόλιθος 114
χώα 345
χωλὸς 344,370. *χωλοῦ ibid.*
χωνεύω 111
χωνὺς 1309

Ψ.

ψαλίδες 695
ψαλμὸς 289
ψαύειν 1315
ψαφαρὰ 93,94
ψαφαρὸς 381
ψευδοδοξεῖν 399
ψευδοπολίχνιον 1200
ψηλαφηθεὶς 584
ψίλωσις χρημάτων 783
ψύγμα 1016
ψυχοξέραγῶν 30

Ω.

Ωθισμὸς 1082
ὠκύμορον 474
ὠμοφορεῖ 112
ὠπάμμοι 198
ὠτειλαὶ 811,1186
ὠφέλεια 459,1343

I N-

INDEX SECUNDUS,

Regionum, Urbium, Locorumque.

A.

Abaris. *v.* Avaris.
Abaris *m. al.* Abarim. 176.
Abela. *al.* Abel 382
Abella 864
Abellana 376
Abelmachea 317
Abesarus 267
Abila 1192
—— Peræa 159,178
—— *quæ* Lysaniæ fuerat 864, 890
Abrami habitatio 22
Abuma [Ruma *S. Liseris*] 442
Acaron 188
Accaron 194, 196, 225, 228, 395
Ace [*quæ &* Acco & Ptolemais] 244.428
Acedasa 960
Achabare 922
Achabarorum petra 1106
Acra 545, 959, 1221, 1231
Acrabatena 541
Acrabatene, *toparchia* 1106, 1114, 1120, 1121
Acrabatta 1121
Actipus 188
Actium 1004
Adasa 550, 960
Addida 577, 599
Adiabene 880, 885, 1089, 1101
Adiabeni 878
Adida 1196
Adora 578, 584, 599
Adoraim 367
Adullama 259
Ægyptii 18
Ægyptus, describitur 1204
Ælana 356
Æoles *olim* Elisæi 17
Æta 214
Æthiopes 18
—— finitimi Ægyptiis 78
—— occidentales 18
Afra *urbs* 33
Africa 33
Agaba 602
Agalla 609
Agrippias, *olim* Anthedon 965, 1009
Agrippium *castellum* 1007
Ahion 376
Ailath 423
Ain. *v.* Nain
Aina 182
Ainitæ 182
Alani 1313
Albani 802
Alexandri monumentum 1235
Alexandriæ portus 1204
Alexandrina *palus* 1155
Alexandrium, *arx* 601, 616, 617, 652, 708, 745, 970, 974
Alizæi. *v.* Elisæi.
Alurus *vicus* 1198
Amalacitæ 98, 416
Amalecitis *regio* 49
Amanus *m.* 16, 18
Amatha 441, 780
Amathæi 188
Amathe 19, 131, 293, 355
Amatha, Epiphania 188 *in notis*
Amathine 19
Amathritis *regio* 574
Amathus *castellum* 965
Amathus 594, 596, 617, 975
Amerutha. *v.* Meroth
Ammanitæ 28
Ammanitis *regio* 148, 210
Ammata 280
Ammaus 795, 981, 1106, 1160, 1121, 1311
Amoræa 178, 188
Amoritis 147, 148, 157
Amorrhæi 19
Amphica. *v.* Aphica.
Amygdalum stagnum 1248
Anani monumentum 1251
Anathoth 445
Anna. *v.* Aina.
Anoche, *urbs* 8
Anthedon 594, 599, 616, 682, 965, 975, 1006, 1009, 1095
Antiochi *pharanx* vel *vallis* 599, 967
Antiochia *ad* Daphnen 752
—— Mygdonia *quæ &* Nisibis, 883
—— Syriæ metropolis 764, 1119
Antipatris 497, 966, 720, 1101
Antonia, *turris* 586, 589, 690, 703, 802, 968, 1007, 1222
Anuath *vicus* 1121
Apamenses 1097
Apamia 580, 636, 981, 1001
Apamiæ *arx* 611
Apheca 221, 315, 386
Apheci turris 1101
Apherima 569
Aphra *vel* Afra *urbs* 33
Aphtha *vicus* 1171
Apobaterion 12
Apollinis *fanum* Gazæ 595
—— *templum* Romæ 783
Apollonia 599, 975
Arabes proxime Æthiopiam 405
Aradii 642
Aradus *inf.* 19
Aradus *urbs* 595
Aramæi 20
Aramatha [vel Rabatha, vel Ramoth] 388, 389, 406
Arasamus 320
Arasea *templum* 434
Arbela 551, 652
Arbela *vicus* 934
Arbelorum *spelunca* 922
Arcæa 1303
Arce, *quæ &* Actipus 188, 338
—— in Arabia, *postea* Petra 146
—— in Libano 19, 188
—— maritima 338
Archelais 788
Areceme, *Græcis* Patra 157
Arethusa 615, 973
Aria 20
Arimanon. i. e. Ramoth 158
Arithæi 188
Aramatha. *v.* Ramoth
Armenia 12, 13, 20, 602
—— minor 871
Arnon *fl.* 147, 148
Arpha *vicus* 1122
Arsamus *arx* 884
Arsane *vel* Tharsane 776
Arucæi 188
Aruma *v.* Abuma
Arura *locus* 259
Arus *vicus* 1055
Ascalon 188, 194, 199, 225, 251, 523, 565, 977, 1010, 1095
Ascalonitæ, Palæstini 214
Aschanaxi 17
Asiongaber 356
Asochis 924, 927, 965
Asophès 592
Asor *campus* 572
Asorus 202, 203, 358
Asphaltitis *lacus* 24, 127, 393, 677, 1193, 1195
Asphar *lacus* 556
Assyria 23
Assyrii *unde* 19
Astabari 18
Astaborus *fl.* 79
Astapus *fl.* 79
Astartes *fanum* 275
Athone 609
Avaris 1338, 1352, 1355, 1358
Aulon. *v.* Campus *magnus.*
Auranitis 696, 783
Auza 378
Aza *m.* 552
Azara. *v.* Jesraela.
Azeca 248, 367
Azora 422
Azotus 188, 194, 224, 225, 539, 544, 565, 566, 615, 616, 783, 973

B.

Baaras *vallis* 1308
Babel 16
Babylon 15
Babylon Ægypti, *olim* Letopolis 87
Babylon *urbs Chaldæorum* 16
Babylonii 18
Babylonii *in Batanæa* 922
Baca *vicus* 120
Bachures 308
Bactriani 20
Bactrorum *fines* 885
Bajæ 819
Bala 253
Balaneotæ 1010
Baleth 354
Baris *m.* 13
Baris *dicta* Antonia.
Barsube 229
Basca *urbs* 578
Baselus *torrens* 274
Batanæa 413, 696, 783, 804, 890, 909, 922, 1097, 1121
Batanæa, *toparchia* 752
Bataneas 158
Bathecor. *v.* Bethezob
Bathyra 752
Bauris 306
Bedriacum 1200
Belsephon 87, 302
Belus *fl.* 1068
Bemeselis 966
Berenice 356
Bercea 547
Berothæ 186
Bersabe 1120
Bersabec 381, 412, 1106
Bersobe 922
Bersubæ 29
Berytii 870, 871
Berytus 741, 742, 743, 909, 939, 1205, 1298
Besara 915, 916
Besbius *m.* Vesuvius 891
Besemoth 1192
Besira 282
Betaris 1193
Betchora 354
Bethalaga 557
Betharamathus 1054
Betharamptha. *al.* Julias 797
Bethela 188, 194, 197, 229, 232, 238, 364, 373, 1200
Bethella 556
Bethennabris 1191
Bethezob 1274
Bethleem 320, 367
Bethleeme 211, 217, 246, 247, 256
Bethleemes toparchia 337
Bethlema 194, 197, 211, 217
Bethleme 281
Bethleptephorum toparchia 1193
Bethmaus 910, 911
Bethoma 597
Bethora 185, 1104
Bethoron 550, 556, 1101, 1104
Bethsaida *dicta* Julias 794
Bethsame 226
Bethsana, *vel* Bethsane, i. e. Scythopolis 543, 188, 576
Bethsemara 417
Bethso *locus* 1222
Bethsuma 275, 276
Bethsur 367
Bethsura 275, 276, 542, 545, 546, 559, 572, 959
Bethzacharia 545, 959
Bethzetho 541, 551
Bettæa 292
Bezeca 199
Bezedel *vicus* 1119
Bezetha 1102, 1222, 1223
Bochures. *v.* Bachures
Borceos *vicus* 1121
Borsippeni 1344
Borsippus 1344
Boscath 438
Bosor 542
Bosora 158
Bosorra 542
Bosporus 708
Botrys 378
Britannia 1088, 1117
Brixellum 1200
Bubastitis *fl.* 1337
Byblus 1070
Byzantium 708

C.

Cabrothabæ 130
Cædesa. *v.* Cedesa
Cæle-Syria 454
Cœna 262
Cœnopolis 1102, 1251
—— inferior 1251
Cœron 879
Cæsarea 707, 894, 909
Cæsarea *Augusta* 719
Cæsareæ situs & constructio 694
Cæsarea maritima 964, 1147, 1149, 1297, 1298
Cæsarea ad Paneadem 794
Cæsarea Philippi 897, 911, 1149, 1297
Cæsarea *antea* Stratonis turris 605, 694, 871
Cæsareensis portus 1008
Cæsarium *castellum* 1007
Callirrhoë 1041
Callirrhoënses thermæ 768
Camon 209
Campus magnus 188. 337, 543, 690, 924, 925
Campus regius 25
Cana 672, 912, 914, 943

INDEX SECUNDUS,

Cana *vicus* 599,967,997
Canatha 672 *in Var. Lect.*
Canatha *urbs* Cœle-Syriæ 1002
Capernaum. v. Capharnaum.
Capharabis 1200
Capharaccho 922,1106
Capharnaum 1155
Capharſaba 720
Capharſalama 549
Caphartaba 1193
Caphethra 1200
Cappadoces *olim* Moſocheni 17
Cappadocia 708
Capreæ 810,812
Carchameſa. v. Charchameſa
Cariathiarim 227,289
Carmelus *m.* 188,338,380, 381,599,643,986,1120
Carnaim 543
Carræ, ubi ſervantur arcæ Noëi reliquiæ 879
Caſii Jovis templum 1208
Caſtra 309, 310, 315, 330 v. Manalis
Caſtra Dei, *locus* 44
Caſtra Judæorum 621,978
Cedaſa Tyriorum 1095
Cedeſa 186, 189,572, 1095
Cedron 335, 1216, 1231, 1251
Cedronis vallis 412,1222
Celenderis 758,759
Cepharitæ 182
Cepharnome 943
Chabarzaba 598
Chabolo *vicus* 925,926,927
Chabolo *in Ptolemaidis finibus* 925
Chabulon 353,1120
Chalcidica 1311
Chalcis 611,865
Chalcis *ſub Libano* 621,977
Chaldæi 20,22
Chananæa 18,22,38
Charchameſa 442
Charra *urbs* 34,39
Caſphoma 542
Chebron 23, 32, 35, 46, 48, 72,131,189, 193,215,279, 281, 282, 283, 285, 304, 368,544,1199,1200
—— urbium antiquiſſima
Chephorini 19
Cheſlæmi 19
Chethima *inf.* 17
Chettæi 19
Chidonis area 289
Chius 708
Choramus. v. Bauris
Chuſæi 18
Chutha *regio* 429
Chuthæi 454,470,478,500, 583
—— Samaritæ 478
Chuthus *fl.* 428
Chuthus *locus* 427
Cicerum *domus* 1251
Cilicia 17,865
Cilicum *vallis* 599
Cilla 262
Citium 17
Cittæi 428
Coi 594
Colles quibus urbs inædificata erat 1221
Coluber 1315
Commagena 865,1311
Coos 708
Cophene *fl.* 20
Coptos 1204
Corduba Iberiæ 838
Cordyæi *montes* 12
Coreæ 616,970
Corræa 228
Cos *inf.* 619
Cremona 1207
Cteſiphon 797,835
Cyanei *ſcopuli* 708
Cydœſſa Tyriorum *vicus* 1167
Cydyſa 422
Cypros *caſtellum* 1007,1009
—— *turris* 720
Cyprus olim *Chethima* 17
Cyprus *locus* 720
Cyrene 619,945
Cyzicus 585

D.

Daæ, *vel* Dahæ 885
Dabaritta 1109
—— *vicus* 935
Dabariteni 916
Dagon *arx* 581,961
Dahi 803
Damaſcus *urbs* 20,188,291, 1001
Dan *apud fontes Jordanis* 364
Danus *fons Jordanis* 24
Daphne 642
—— ad Antiochiam 985, 997
Dathema 541
Decapolis Syriæ 937
Dei facies, *locus* 45
Delium 612
Delta 621,978,1099
Dianæ templum 544
Dicæarchia 786,820,905
Diglath 6
Dion 503,599
Diolpolis 970,1001
Dium 615
Δουῶν ἀγορὰ 1102
Dora 188,580,615,616,907, 960,973,1008,1371
Dora *urbs Phœniciæ* 907,1371
Doreon 962
Doritæ *vel Dorienſes in Syria* 867
Druſus *turris* 695
Drymi 643
Drymus 986

E.

Ecbatana 464,479,909
Ecdippa 188
Ecron v. Acaron
Elamæi 19
Elaphantine 1204
Eleuſa 719,739
Eleutherus *fl.* 565,575,670, 1001
Elis 94
Eliſæi 17
Elom 368
Elymais *regio* 544
Emalſema 437
Emaus 556,637,782
Emma 265
Emmaus. v. Ammaus
Emeſa 807,871,890, 1311
Enemimi 19
Engaddæ 1121
Engaddi *urbs* 393
Engedini 263
Epheſus 708
Ephraim *urbs* 1200
Ephran 206
Ephrathanus *ager* 46
Ephron 543
Epiphania, i. e. Amathe 19
Erebinthorum œcos 1251
Eroge *locus* 421
Eſebonitis. *al.* Eſthmonitis 690
Eſcon 36
Eſemoth 130
Eſſa 599
Eſſabon 599
Eſſebonitis 531,1905
Eſſenorum porta 1222
Etame. *al.* Eita 367
Ethan 359
Eudæi 19
Evilæi 18
Euphrates 5,6,19
Euxinus *pontus* 419

F.

Fullonis monumentum 1222

G.

Gaba 115,195,197,238,376, 1095,1120
Gaba, *al.* Gabala 690
Gabala 899
Gabalitæ 416
Gabao 279,1101,1103
Gabaon 239,306
Gabaonitæ 182,185
Gabara 916
Gabara *quot ſtadiis à Sogana* 930
Gabareni 908
Gabaroth 908,926
Gabatha 192,232,234,373, 376,557
Gabathona *urbs* 376
Gabath Saul 1215
Gadara 188,539,594,596, 599, 615, 617,682,783, 965, 973,975, 1006,1095, 1097
Gadara *metropolis* Perææ 1190
—— *pagus* Galaaditidis 596
Gadareni 908
Gadarenſes 696,697,1097
Gadaris 1120
Gadira 17
Gætuli *olim* Evilæi 18
Galaaditis regio 198,276, 279, 389, 412, 542, 543, 578
Galadena *regio* 44,52,388
Galadena *terra* 148,151,388, 422
Galadeni 234,596
Galades *collis* 44
Galaditæ Arabes 590
Galatæ Gomarenſes 17
Galatia 551
Galbaath 255
Galgala 182, 184, 185, 186, 232, 236, 238, 239, 243, 244,246,315
Galilæa 338, 353, 422, 572, 697
Galilææ duæ 1120
Galilæa *ſuperior* 186,188
Galilæa toparchia 560
Galilæarum deſcriptio 1120
Gamala 791, 908, 943, 975, 1106,1107,1159,1160
Gamala *caſtellum* 599, 908, 910,915,921,922,967
Gamaliticus ager 805
Gamalitis *regio* 1121
Ganges 6
Gareſime 942
Garizim 583
Garizim *m.* 801
Garizin 534,962
Garizin *m.* 207,501,504,505
Garizitanum templum 531
Garſis *urbs* Galilææ 1299
Gath. v. Gitta
Gaulana 158,599,965,967
Gaulanitis 599
Gaulanitis regio 148,338, 922,1121
Gaza 19,188,194,215,225, 427, 502, 571, 595, 599, 615, 616, 682, 783, 965, 973,1006,1095,1208
Gazara. v. Gadara
Gazara 289,354, 557, 579, 584
Gelboë 270
Gella. v. Gethla
Gennabara 1193
Gennath *porta* 1222
Genneſar 1106
Genneſar *regio* 1155
Genneſara 572
Genneſariticus lacus 794,795
Genneſaritis *lacus* 188
Gennezar *lacus* 1154
Geon 6
Gerara 374
Gerara *urbs* 28,36
Geraſa 967,1095,1121,1196
Geraſenorum montes 599
Gergeſæi 19
Geſſuritæ 281
Geſura 302,303
Gethla 267
Getta 188,225,228,248,251
Gibalus *m* 174
Gigantum *vallis* 288
Gihon *fons* 325,326
Ginea 888,1121
Ginnabris 1193
Gitta. v. Getta
Gitta 258, 268, 414, 420, 427
Gitta *caſtellum* 886
Gittha 996
Giſchala 908,911,922,1107, 1159,1165
Gobolitis 49,98
Gomoreenſes 17
Gophna 637, 982, 1121, 1215, 1268
Gophnitica *toparchia* 959, 1200
Gophnitices toparchiæ 1106
Gordyæi. v. Cordyæi
Græci *unde* 17
Granicus *fl.* 501

H.

Hare. v. Saris
Hebræi *unde dicti* 20
Hebron 23
Hebron. v. Cedron
Hebroniorum urbs 26
Helenæ monumentum 1215, 1222
—— Regia 1231
Heliopolis 547,611,958, 1362
Henochia. v. Anoche.
Heptaſtadium 517
Heracleopolis 1208
Herodia *urbs* 646
Herodion 708,1121
Herodis monumentum 1251
Heroum urbs 71
Hierichuns. v. Jericho.
Hieroſolyma 1359
—— deſcribitur 1221,1222, 1223,1224, &c.
Hippene 1120
Hippeni 1097
Hippica turris 1222
Hippos *urbs* 682,785,972, 1006,1057,1095
Homonœa 932
Hyrcani 1313
Hyrcania *vel* Hyrcaniuma 601, 698, 708,770, 974, 975

I.

Jabata *urbs* 437
Jabiſſus *urbs* 275,279
Jamnia 783, 922, 973, 975, 1193
Jamnith 1106
Japha 922, 926, 931, 1106, 1139
—— Jotapatæ finitima 1139
Jardes *ſaltus* 1310
Jazorus *urbs* 541
Iberes 602
Iberi 802
Iberi *olim* Thobeli 17
Iberia 551
Idumæa 48, 188, 293, 381, 1121
Idumæi 416
Jebuſæi 19,286
Jericho *vel* Hierichuns 178
—— deſcribitur 149, 971, 1001
—— & regio circumcirca 1193
—— ejuſque fons 1194
Jeruſolymæ. v. Hieroſolyma
Jeſraela 381,408
Indicus oceanus 19
Joannis *pontificis* monumentum 1231
Joppe 419, 477, 565, 579, 584, 599, 615, 682, 785, 960, 967, 973, 992, 1121, 1147
—— deſcripta 1148
Jordanes *fl.* 24,148
Jordanes minor 199,364
Jordanis fons verus 1154
Jordanis *fontes* 188, 1007, 1121

1121
Jotapata 922,927,1106
Jovis Caſii templum 1208
Ipan 367
Iſacharis 188
Iſana 373
Iſanæ *vicus* 656
Iſara *urbs* 389
Iſmaelitæ 52
Ita 420. in *Var. Lect.*
Itabyrium *m.* 203, 1159, 1106. inter Campum magnum & Scythopolim 1163
Itabyrius *m.* 338, 599, 922
Iturea 590
Judadæi 18
Judæa 18
Judæa *ſuperior* 188
Judææ *proprie dictæ* deſcriptio 1121
Julias Parææ *urbs* 892
Julias *urbs* 1155
Julias *al.* Betharamphtha 794
Julias 1122,1192
Izaræ (aut Jeſraëlæ) fons 390
Izari urbs 382

L.

Labatha 293
Labimi 19
Labina 405
Lachis 367
Lachiſa 418
Laodicea 983.1010
Latopolis 87
Lemba 599
Leontopolis 562,563
Lesbus 708
Letopolis 87
Leuce 1317
Libanus 602,909,997
Libanus *m.* 131, 186, 188, 199,338,355,865,1121
Libna. *v.* Lobana.
Libya 19,33
Livias 609
Lobana 441
Ludi 20
Ludiemi 19
Lugdunum Galliæ 820
Lycus *fl.* 583
Lydda 569,637,1101,1121, 1193
Lydi 20
Lyſias *caſtellum* 611
Lyſſa 609

M.

Maacha 295
Mabortha *olim* Sichem, *i. e.* Neapolis 1193
Machæruns *caſt.* 601, 616, 617, 804, 974, 976, 1192, 1307
Machærus 1121,1122
Machida 185
Machma 238,239,558
Machon 292
Macrones 1046
Madæi 17
Madiana *urbs* 80
Madianitæ 149
Magdala *caſtellum* 915
Mageddo 408
Magedo 354
Magnus campus 310, 690, 915,916,1109,1121,1122, *v.* Campus magnus
Magogæ, Scythæ 17
Malatha 808
Malla 542
Mambræ lex 27
Manalis 279
Mandra 453
Maniathe 210
Maon 263
Mar *locus* 93
Mareſa 367,374
Mariamne *turris* 1093,1224
Mariſſa 544,599,609,615, 616,962,963,965
Marmaritæ 1088
Maſada 639,645,649,650, 651,679,1093,1094,1189, 1313,1317
Maſada *caſtellum* 984,988, 1313
Maſadæ deſcriptio 1315
Maſpatha 451,452
Maſpha 376
Maſphate (quæ alibi Maſphahe) 227
Maſphathe 210,233
Maſſagetæ 470
Maſtheron *anguſtiæ* 264
Materiæ forum 1102
Mauri 18
Maxilla, *locus* 214,215,320
Mazaca 17
Medaba 556, 557, 562, 583, 599,609
Medi 17
Melamborea, *locus* 1148
Melitina 1297
Memnonis monumentum 1068
Memphis 78, 355, 524, 978
Mende 441
Mendeſius νόμος 1208
Meroë 79
Meroth 922,1120
Meſanæi 20
Meſopotamia 38,39
Meſtræi 18
Meſtre, Ægyptus 18
Mia *vicus* 876
Micha 295
Minyas *m.* 13
Miſenum 836
Mitylene 708
Moabitæ Arabes 596
Moabitis 147,217,1121
Modim 534,535,551,578
Modin 958
Monobazi regia 1231
Mons ferreus 1193
Mopſueſtia 595
Morius *m.* 31
Moſocheni 17
Muliebres turres *v.* turres.
Mygdonia 883
Myſia 1205,1302,1304

N.

Naballo 609
Nabatæi 542,610,612,976
Nabatæi Arabes 556
Nabatena *regio* 30
Nain 1197,1198
Nais 888
Nais *urbs* 8
Narbatena toparchia 1100
Neapolis *olim* Sichem & Mabortha 1193
Neara 787
Nearda 827,833
Nedemi 19
Neronias 897
Nicopolis 720,1208
Nilus 6
Nini *urbs* (*al.* Ninus) 19, 419,422,443
Ninive 419,422,423
Niphates 797
Niſibis 827,883
Noba 258,259

O.

Oaſis 1363
Octaviæ porticus 1305
Odolla 367
Ogyges *ilex* 26
Olivarum *mons* 305, 893, 1216,1251
Olurus *vicus.* v. Alurus.
Ommatos. *v.* Ammata.
Oniæ regio 621,978
Ophla 1231
Ophlas 1222
Ophre 33
Ormiza 1002
Oronaæ 599,609
Oronnæ area, *locus* 322,323
Oryba 609
Oſtracine 1208
Ozæ percuſſio 289

P.

Palæ-tyrus 428
Palæſtina 19
Palæſtini 186
Palmira 354
Paneas 794
Panias 697
Panium 1007,1154
Panium, *ſpecus* 698
Pannonia 1205,1304
Paphlagones *olim* Rhyphathæi 17
Paphlagonia 708
Papyron 970
Parthenius *fl.* 1346
Pella 599,611,615,967,970, 973,1095,1121
Peluſium 224,434,976,977, 1004,1208
Peræa 560,876,892
—— ejus deſcriptio 112, 1121
Periſtereonos petra 125
Petra 98,157,805
Petra magna in Arabia 417
Petra *oppidum* 969
Petræa 804
Phanuel 364
Phanuelus *locus* 45
Pharuna *vallis* 1197
Pharanx 36,130
Pharathon 211,556
Pharus *inſ.* & *turris* 1204
Phaſaëlis 783
Phaſaëlis *regio* 770
Phaſaëlis *urbs* 1009
Phaſaëlitæ 1010
Phaſaëlus *turris* 720,778, 1093,1224
Phetroſimi 19
Phiala 1154
Phicola 523
Philadelphene 1121
Philadelphia 970,1004,1095, 1121
Philiſtini 19
Phiſon 5
Phœnice 19
Phora 6
Phryges 17
Piſcina Solomonis 1222
—— ſerpentium. v. Serpentium.
Planctus, *locus* 288
Platana 742
Plinthine 1204
Pſephina, *turris* 1222

R.

Rabatha, v. Azamatha.
Raëpta 735
Ragaba 599
Rahmæi 18
Ramathon, *urbs* 375
Ramoth, *i. e.* Aramatha.
Raphanææ 1303
Raphia 594, 599, 616, 965, 975,1208
Raphidim 97
Raphon 543
Reblatha 448,450
Recema 157
Renga 269
Reſſa 646,650
Rhegines 17
Rhinocolura 599,647,1208
Rhinocurura 990
Rhiphathæi 17
Rhoa, *rupes* 198
Rooboth 36
Rubrum mare 6
Ruma 1135
Rydda 609

S.

Saab 1134
Saba, *regia* 79
Sabacheni 18
Sabacti 18
Sabæi 18
Sabatheni 18
Sabbaticus amnis 1303
Sacæ 803,885
Saira 48
Saïtes nomos 1337
Salem 45
Salamis 1106
Sallis urbecula 1119
Samæa 962
Samechonitis. v. Semechonitis.
Samaræi 19
Samaria 599, 615, 616, 682 1006,1120,1121
Samaria toparchia 560
—— Sebaſte *dicta* 685,690, 962
Samarienſis regionis deſcriptio 1121
Samaris 1120
Samaritæ 429,454,564,531
Samaritæ, origine Chuthæi 478
Samaritis 292
Samega 583
Samoſata 654,996,1311
Sampho, *vicus* 1055
Samus 708
Sancaria 376,377
Sapha, *locus* 503
Saphetha 374
Sapphora 617
Saraim 367
Saraſa 216
Sardinia 801
Sarephtha 378
Saris *urbs* 259
Sarmatæ 1302
Sarpha 320
Saxum *præſidii* 228
Scala Tyriorum 571,1068
Scenæ *locus* 45
Scopus 1102, 1103, 1216, 1219
Scythæ 17,803,1302
Scythopolis 188, 275, 576, 586, 599, 615, 616, 962, 970, 973, 975,1095,1116, 1120
Scythopolis urbs maxima vicina Tiberiadi 1150
Scythopolis (ſive *Bethſane*) 543
Scythopolitæ 526
Sebaſte 690, 707, 745, 783, 1095
Sebaſte, *i. e.* Samaria 585
Sebaſtus portus 759
Sebee 211
Sebonitis 1095
Secela 267
Selamis 922
Seleucia 599, 834, 922, 967, 1107,1160
Selo 198,199
Semareon 376,377
Semaron, *Græcis* Samano 376
Semechonitis *lacus* 202,1160
Semega 962
Sennaar *campus* 15,16
Sennabris 1150
Seph 1106
Sepphoris 657,780,782,794, 907,975,994,1100,1120
Sepulchrum Rachelæ 232
Serpentium piſcina 1219
Serritæ 269
Sibmonitis. v. *Sibonitis.*
Sibonitis 1121
Sicella 269,273,274,278
Sicima 46,50,173,186,189, 192,206,207,583,962,966
Sicimitæ 244,504
Sicimum 45
Sidon 19, 26, 188, 338, 428, 502,541
Sidonii Sicima incolentes 534
Sidonis campus magnus 199
Sigo 922,1106
Silbonitis. v. Sibonitis.
Siloa 1084,1222,1231,1251
Siluus 186, 187, 196, 198, 199,220,370

INDEX SECUNDUS, &c.

Simonias *vicus* 915
Sinai 19
Sinæus *mons* 81
Sirias terra 9
Sitenna 36
Soba 248
Socho 367
Sochus 248
Sodoma 28
Sodomitica terra 1195
Sodomiticus *lacus* 188
Sodomorum urbs 23
Soganæi 908
Sogane 1107,1160
Sogane 930. xx *ſtadiis à Gaberis.*
Soganni 922
Solyma 387
—— *urbs* 25
—— *vicus* 922
Somorron 1193
Sophaces 23
Sophene 291,361
Spaſini charax 20,879
Spinarum *vallis* 1215
Stratonis turris, *al.* Cæſarea 589, 590, 599, 615, 682, 783,892,964,1006,1008
Struthia piſcina 1248
Succoth 45
Suna 270
Suſa 465,488,490,492,493
Sycaminus 592
Syene 1204
Sylva Libani, *domus* 358
Synope in *Ponto* 708
Syri 20
—— Tranſeuphratenſes 295
Syria 18
Syria Palæſtina 369

T.

Tanaïs 16
Tanis *urbs* 23,1208
Tarichææ 620,892,976,1075, 1106,1109
Tarichæarum *litus & deſcriptio* 1151
Tarichææ xxx *ſtadiis* à Tiberiade 919
Tarichæata 919
Tarentum 758
Tarſicum mare 358
Tarſus 17
—— Ciliciæ 419
Taurus *m.* 502
Techoa 556
Telithom 599
Templum Jovis Capitolini 1306
—— Pacis 1307
Terebinthus 1199
Thadamor 354
Thamna 192, 213, 214,637, 1121
Thamnæ, toparchia 1106
Thamnatha 556
Thamnitica toparchia 1193
Thapſa 421
Thambaſa 609
Tharſa 375,376
Tharſenſes 17
Tharſus 17
Thebæ 209,297
Thebaïs 505
Thecoa 394
Thecoë 367,1198
Thella 1120
Thermodon *fl.* 1346
Thermæ Ammaunitinæ 795
Therſa. v. Tharſa
Thesbona 378
Theſſa 988
Thires 17
Thmuis 1208
Thobeli 17
Thraces *montes* 17
Threſſa 646 v. Reſſa.
Thygrammæi 17
Tiberias 795, 808, 871, 892, 907,1075,1106
Tiberiadis lacus 1122,1193
Tiberias quomodo ſita 938
Tigris 6
Tirathaba *vicus* 801
Titanum *vallis.* v. Gigantum.
Trachon 602,696,697,1006
Trachonitæ 719,909
Trachonitarum regio 915
Trachonitis 20,783,804,890 1121
Tripolis 548,586
Trogloditica regio 33
Turres muliebres 1215,1219
Turris Joannis 1273
—— Pſephina 1215,1223
Tuſculanum 812
Tyrii 908
Tyriorum ſcala 1068
Tyropæon *vallis* 1222
Tyrus 343,502,541,1120
—— *caſtellum* 531

U.

Valatha 752
Vallis Antiochi 599,967
—— Ciliciæ 394
—— gratiarum actionis 394
—— Hierichuntis 720
—— Spinarum 1215
Ulatha 697
Ure *urbs* 21

X.

Xaloth 926,1120
Xyſtus 1084,1222,1273

Z.

Zabulon. v. Chabulon.
bulon 1099
Z... 599
Zebeca. v. Bezeca.
Zephyrion *pr.* 1014
Zeugma 1303
Zia 876 in *Var. Lect.*
Zipha 367
Ziphene 262
Zipheni 262
Zoara 609,1195
Zohor 28
Ζῶρα 188. in *Var. Lect.*

IN-

INDEX TERTIUS,

Hominum, Rerumque memorabilium.

A.

Aaron 83. fit Pontifex 116. filii ejus 117. ejusque mors 146. Abassamus 477.
Abbarus rex Tyriorum 1344.
Abdastratus Tyriorum rex 1341.
Abdemon Tyrius 354.
Abdemonus 1340,1341.
Abdenago 455.
Abdon successit Eloni 211.
Abelus 7. ejus sacrificium 25.
Abenerus 279, 280. Neri filius 330. Saulī cognatus 232, 278. Israëlitas Davidi conciliat 282. occisus 283.
Abennerigus Spasini Castrorum rex 879.
Abesace virgo 324. Davidis fautrix 325.
Abesalomus 288. ob fratris cædem in Gesuram fugit 302. revocatur Joabi stratagemate 303. insurgit contra Davidem 304. eum persequitur 309. ejus exercitus fusus fugatusque 310. crinibus in arbore suspensus 311. à Joabo transfixus interiit *ibid.*
Abessæus 298,306,310,316. Joabi frater 279,284,314,320.
Abia 311. filius Roboami 368. succedit patri 370. vincit Israëlitas 372.
Abias rex Arabum 884.
Abiatharus fil. Achimelechi 260. servatus Davidem adit 261. pontifex 273,293,305,318,325. sacerdotio abdicatur 334.
Abibalus Tyriorum rex 1340,1341.
Abigæa 266. nupta Davidi 267.
Abigæa, mater Ameasæ 309.
Abigail. v. Abigæa.
Abilamarodochus 460.
Abimaëlus 20.
Abimelechus tyrannidem occupat 206. urbe pellitur à Sicimitis 207. quos omnes postea delet 208. frusto molæ perit 209.
Abinadabus 226,337.
Abiramus 137.
Abisæus 267. v. Abessæus.
Abius filius Aaronis 117.
Abramus vel Abrahamus filius Tharri 20. relinquit Chaldeam 21. in Cananæam se confert *ibid.* ejus habitatio in terra Damascena 22. colonia rum deducendarum auctor 33. Ægyptios instituit in artibus mathematicis 23. terram cum Loto dividit 23. filium ei pollicetur Deus 25. profligat Assyrios 24. moritur 35.
Absalomus. v. Abesalomus.
Acenceres Ægypti rex 1339.
Acenchres Ægypti Regina 1339.
Achabus rex Israëlitarum 377. ab Elia increpitus 383. pugnat cum Adado, eumque vincit 384. eique vitam concedit 386. postea interfectus à Syris 390. ejus filii 288,408.
Acharus (*al.* Achan) furti reus 182. pœnas luit 183.
Achazes rex 424,425.
Achias *vates* 361,370. ejus vaticinium 440.
Achiala 419.
Achiba 436.
Achilaus 318.
Achilus 293.
Achima uxor Davidis 268.
Achimanus 315.
Achimas filius Sadoci 305, 311, 312. pontifex 450.
Achimilechus pontif. interficitur jussu Saulis 260.
Achinadabus 338.
Achis v. Anchus.
Achitobus 334.
Achitophelus, fautor Absalomi 305. malum consilium dat 307. semetipsum suspendit 309.
Achronius 483.
Achratheus 492.
Acme 1039. ejus literæ ad Antipatrum & Herodem 764. ejus mors 769.
Acmon Araphæ filius, ex gigantum genere, Davidem aggreditur 318. ab Abessæo interficitur 319.
Actiaca pugna 671,676,1001. VII. anno Herodis 672.
Ada uxor Lamechi 8.
Adadus Damasci & Syrorum rex 291.
Adadi filius Syrorum rex obsidet Samariam 383. iterum 400. in languorem incidit 403.
Adamus creatus 5. Adami lapsus 6.
Aderus Idumæus 361.
Adonias regnum affectat 325. ad aram fugit 326. Abisacen sibi postulat 333. repulsam patitur 334. occiditur *ibid.*
Adonibezechus rex Hierosolymorum 192. capitur & mutilatur & Hierosolymis moritur *ibid.*
Adoramus 292,318,341.
Adramelechus 434.
Adrazarus 361. rex Sophenes 291.
Æbutius decurio 915.
Ægistha uxor Davidis 325.
Ægypti reges per 1300 annos ad Solomonem usque Pharaones dicti 354, 355. Ægyptii sapientia præcellere crediti 338. Ægyptiis non licitum pascua curare 69. sacrorum & templorum multitudo in Ægypto *ibid.*
Ægyptii unde didicerunt artes mathematicas 23. eorum ἱερογραμματεῖς 73.
Ægyptius Pseudopropheta 893, 1075. à Felice fusus fugatusque 1076.
Ægyptus unde denominata 1339.
Ælius Gallus 693.
Æmilius Regulus 838.
Æneas, *vulgo* Aretas, succedit Obodæ 736.
Ænigmata sibi invicem proponunt reges, Solomon & Hiromus 353.
Ærea vasa potiora argenteis 483.
Æsopus 669.
Æthiopiæ merces, simiæ, mancipia 357. Æthiopibus vicini Arabes 409.
Æzelus 20.
Agagus rex Amalecitarum 243. interficitur 246.
Agar cum Ismaële pulsa ab Abramo 30.
Aggæus *vates* 479, 480.
Agones athletici quinquennales, item μουσικοὶ γυμνικοὶ Cæsarei ab Herode instituti 687,1009. Cæsarea absoluta 719.
Agrippa (Marcus) ejus erga Judæos benignitas 520. magnifice ab Herode excipitur 708. multa cum gratia vicissim Herode excipit apud Sinopem 708. in Judæam advenit 707. ejus in Bosporum expeditio 708. Judæorum immunitates confirmat 712. ejus epistola ad Ephesios pro Judæis 723. ad Cyrenenses *ibid.*
Agrippa (Claudius) ejus progenies & mors 1071.
Agrippa magnus 752. Herodis filius *ibid.*
Agrippa filius Aristobuli 806. ejus fortuna varia 808,810. in vincula conjicitur 813. ei futura felicitas prædicitur 814. solvitur & donatur duabus tetrarchiis 818. rex creatur *ibid.* grata facit 824, 825. Romæ ejus magnificentia 824. à Senatu ad Claudium missus 861. quæ suaserit Claudio 864. in regnum remittitur 866. ei restituitur à Claudio omne fere regnum Herodis M. qui Agrippæ πάππος 864. ejus elogium 869. ejus in Berytios munificentia 870. ei ut Deo acclamatur 872. ejus (qui in *actis* Herodes) mors φιλάστοργος 872. reges aliquot magnifice excipit 871. Cæsareæ edit spectacula, veste splendida indutus 871. *vide Act.* cap. XII. patri Agrippæ non succedit in regno 872, 873, 874. Agrippæ filius patrui regno postea donatur 1072. parte maxima Judææ donatur 887,890, 892. sc. tetrarchiis Philippi & Lysaniæ 890. ex Felice & Drusilla 891. regis literæ de historia Josephi 939,940. Aristobuli filius ex Bernice Salomes filia 1027. rex à Judæis lapide perculsus 1161. vinctus à Tiberio 1067. ejus mors 1071. filius Agrippæ ex Cypride 1071. (Fonteius) 1302.
Aicamus 451.
Ain capta 284.
Aina oppugnata 182. expugnata 185.
Alani 1313.
Albinus Judææ procurator 896, 1077, 1282.
Alcimus (sive Jacimus) P.M. 547. Judam apud Demetrium criminatur 548, 549. moritur 550.
Alcyon medicus 852.
Alexander Alabarcha 809, 886.
Alexander Alexandri ex Glaphyra fil. 1027.
Alexander Antiochi Epiphanis fil. 558. Balas nominatur *ibid.* ejus literæ ad Jonathan 559. contra Demetrium proficiscitur & cum eo pugnat 561. nuptias ambit Ptolemæi filiæ 564. moritur 568.
Alexander & Aristobulus Herodis filii in carcerem conjecti 738. jussu patris strangulati 745, 1026.
Alexander filius Alexandri ab Herode interempti 807.
Alexander fil. Aristobuli 615,616,976. turbat Syriam 618. bellum parat contra Romanos 974. à Sabinio superatur *ibid.* turbas concitat 976. jussu Pompeji occisus 620,622,977.
Alexander frater Aristobuli ei succedit 965. ejus mors 967. ejus filii Hyrcanus & Aristobulus 968.
Alexander Herodis fil. ejus oratio coram Cæsare 718. ejus soror una nuptum datur Antipatro Sororis Herodis filio 751. altera Phasaëlæ fratris Herodis filiæ *ibid.*
Alexander Jannæus Judæorum rex 596. in eum mota seditio *ib.* expeditionem facit in Ptolemaïdem 591. ob crudelitatem Θρασίδας dictus 597. triennio integro quartana laborans moritur 599. ejus filii Hyrcanus & Aristobulus 600,968.
Alexander Lysimachus Alabarcha 865.
Alexander M. patri Philippo succedit 501. superat Darium *ib.* victoriis peragrat Asiam *ib.* legatos mittit Hierosolyma 502. accedit Hierosolyma 503. ejus somnium *ib.* nomen Dei laminæ pontificali inscriptum adorat *ib.* templum ingreditur 504. Judæis dat privilegia *ibid.* ei Pamphylium mare cessit è via 91. ejus scutum ac thoraces in Dianæ templo in Elymaïde servata 544. obit, ejusque regnum di-

INDEX TERTIUS,

divisum 507.
Alexander Phasaëli & Salampsionis fil. 806.
Alexander (Tiberius) Fado succedit 886. procurator Judææ 1071. procurator Ægypti 1081, 1099. totius militiæ præfectus 1204, 1205, 1277.
Alexander Zebinæus rex Syriæ victus ab Antiocho Grypo 585. diem supremum obit *ibid.*
Alexandra regnum administrat 600. morbo corripitur 602. moritur 603. ejus elogium *ibid.*
Alexandra Hyrcani filia, Alexandri Aristobuli regis filii conjux, mater Aristobuli & Mariamnes 663. scribit ad Cleopatram 663. picturas filii filiæque suasu Dellii ad Antonium mittit 663. ficte reconciliatur Herodi 664. fugam adornat in Ægyptum 665.
Alexandra Herodi suspecta 665. luget mortem Aristobuli 666. insidias Herodis filiique necem Cleopatræ significat 667. in custodiam data 669.
Alexandra indigne se gerit erga Mariamnem 684. Herodis jussu interficitur 685.
Alexandra Alexandri Jannæi uxor regnum occupat 967. moritur 969.
Alexandra Phasaëli & Salampsionis filia 806. nupta Timio Cyprio *ibid.*
Alexandræ reginæ mors 603.
Alexandræ matris Mariamnes inhumanitas 684. ejus supplicium 685.
Alexas 750, 1029.
Alexas Salomes maritus 1042.
Alexas Selcias 807.
Alisfragmuthosis Ægypti rex 1338.
Aliturus, Judæus 905.
Altare holocautomatum 111.
Amadathes 490, 498.
Amalecitæ adoriuntur Israëlitas 98. victi & spoliati 100.
Amanes 490. Judæis infestus 491. ejus edictum contra Judæos *ibid.* parat crucem Mardochæo 494. Mardochæum honorare cogitur 495. apud regem accusatur 496. ejus edictum rescinditur 497. crucis supplicio plectitur *ibid.*
Amanis in Judæos conspiratio 490.
Amarames pater Moysis 74.
Amaramus 876.
Amarinus fit rex 376.
Amasias Judææ rex 414, 416. Joabo bellum infert 417. à Joabo victus 418. moritur *ibid.*
Amasias dux 423.
Amasias alter 438.
Amathius 19.
Ambivius (M.) Judææ procurator 795.
Amenophis Ægypti rex 1338, 1339, 1352, 1353, 1354, 1358.
Amessa 309.
Amessa dux 313, 316. à Joabo interficitur 316.
Amessa Jethranæ 330.
Amesses Ægypti regina 1338.
Aminadabus 226, 477.
Aminadabus Sauli fil. 275.
Amitala 441.
Ammonius 566. cæsus 567.
Ammoritis regio trans Jordanem conceditur Gadis ac Rubeli tribubus integris dimidiæque Manassitidi 157.
Amnos *al.* Amnon, filius Davidis 288. 300. Thamaram deperit *ibid.*
Amnon stuprat Thamaram 301. occiditur ab Absalamo 302.
Amosus Judææ rex 437, 438.
Amphitheatrum prope Hierosolyma, in campo, ab Herode M. exstructum 687. amphitheatrales venationes *ibid.*
Amphitheatrum Hierichunte 770.
Amraphelus 24.
Anacharis dux Assyriorum 432.
Ananelus fit pontifex 663. ei abrogatur pontificatus 664. restituitur 666.
Ananias Nebedæi fil. fit Pontifex 886. Romam missus vinctus 889. ejus cædes 1094. cum fratre Ezechia interfectus *ibid.*
Ananias P. 1074, 1090. ejusque filius Ananus 1074.
Ananias 481.
Ananias P. Masambali fil. 1253.
Ananias 586, 587, 593, 594.
Anani fil. Ananus 1171. ejus elogium 1170. ejus concio 1172. fuga ad Titum 1276.
Ananus P. M. 794. privatur pontificatu 795. pontifex 1183. P. M. 1170. ejus mors 1183.
Ananus Anani fil. pontifex 896. accusatur 897.
Ananus è Simonis satellitibus 1276.
Ananus templi prætor 889.
Anathus Jonathæ fil. 1102.
Anchus Gittæ rex 268, 269.
Andreas satellitum præfectus 509, 512, 1365.
Andromachus regia Herodis pulsus 730.
Andronicus Messalami fil. 563.
Angariæ Judæis remittuntur 560.
Angeli Dei cum Mulieribus consuescunt 10.
Anilæus 827, 828, 829, 830, 831. ejus cædes 834.
Anna 220.
Anni ratio duplex apud Hebræos 11.
Annibas 876.
Annius (L.) capit Gerasa 1196.
Annius Minucianus 838, 841.
Annius Rufus procurator 795.
Annus Sabaticus 587, 657, 661, 671.
Anochus 8, 11.
Antejus cæsus 849.
Antigonus post Alexandri obitum Asia potitur 507. ejus classis à Ptolemæo fugata 515.
Antigonus Aristobuli fil. 615, 618. aculat Hyrcanum & Antipatrum 622, 978. vincitur ab Herode 639. ambit regnum Judææ 643. in Judæam reductus 646. rex constituitur à Parthis 646, 989. Hyrcanum auribus, Phasaelum vita privat, *ibid.* Socio se dedit 658. vinctus ducitur ad Antonium 659. primus regum à Romanis securi percussus 661, 1000.
Antigonus frater Aristobuli, Hyrcani filius, Samariæ obsidioni præficitur 586. fratri charus 588. ei necem Regina aliique machinantur 589, 963. occisus *ibid.*
Antigonus qui ante Herodem regnaverat 759.
Antiocheni deficiunt à Demetrio 567. eorum odium in Judæos 520.
Antiochiæ incendium 1300.
Antiochus Commagenes rex 797, 865, 871, 1248, 1311.
Antiochus Cyzicenus 585, 591. Samaritis opem ferens, vincitur 586, 962. occiditur 595, 962.
Antiochus Dionysius Syr. rex in Judæos expeditionem facit 598, 966. prælio occumbit 599, 967.
Antiochus Epiphanes expeditionem facit in Ægyptum 532. Hierosolyma capit & templum depeculatur 532, 957, 958, 1291. sævit in Judæos 532, 533, 958. in Persidem proficiscitur 538. decernit Judæos delere si reversus fuerit è Perside 537. responsum ad Samaritas 534. ejus flagitia 582. moritur 544. Philippum regni curatorem constituit 545.
Antiochus Eupator Judæam invadit 545. cum Juda congreditur 546. fœdus facit cum Judæis 547. fidem datam violat *ibid.* interficitur 548, 959.
Antiochus Grypus 331, 585. ejus mors 595.
Antiochus Magnus 520. ejus literæ & programmata in Judæorum gratiam 521, 522. filiam Cleopatram Ptolemæo nuptum dat *ibid.*
Antiochus Philometor 591.
Antiochus pius Cyziceni fil. Seleuco bellum infert 595. occiditur *ibid.*
Antiochus pius Demetrii fr. oppugnat Hierosolyma 582. obsidionem solvit 583. expeditionem facit contra Parthos & in prælio cadit *ibid.*
Antiochus Seleuci nepos (*al.* Alexandri fil.) vulgo Θεὸς 520. adolescens rex coronatur & cum Jonatha amicitiam init 571. à Tryphone sublatus 579, 960.
Antiochus Seleuci fr. prœlio cadit 596.
Antiochus Soter, fr. Demetrii, patris Grypi 585. Tryphonem bello petit 580.
Antipas Herodis fil. ex Malthace Samaritana 751, 1028. tetrarcha Galilææ 770, 785, 1042. it Romam 774, 1049. quænam ei reliquit Herodes 770. quænam ei data à Cæsare 785. rex declaratur ab Herode 1039. vinctus & cæsus 1170.
Antipater Herodis fil. 639. Romam mittitur ad Cæsarem 714, 1030, 1034, 1035. ibi literis Herodem patrem incendit adversus fratres 715. in Mariamnes filios insidias struit 714, 1013, 1016. ejus callidtas 725. turbas movet 608. revocatur ab Herode 714. domum redit 758. cum patre res Judæorum administrat 749. fratribus sublatis omnibus invisus *ibid.* patri necem machinatur 750. de se sollicitus 1035. judicio sistitur coram Varro 759, 1036. se defendit 763, 1037. in vincula conjicitur 764, 1039. ejus cædes 770, 1042.
Antipater Jasonis fil. 575.
Antipater Idumæus, pater Herodis M. qui prius Antipas, turbas movet 608. legatus missus ad Aretam 616. ejus ἀγωνία 621. auctor Hyrcano ut ad Aretam se reciperet 969. Phasaëli mandat Hierosolyma 624, 979. Herodi Galilæam *ibid.* Cæsarem demereri studet 621, 622, 977, 978. ab eo honoribus augetur. & civitate donatur *ibid.* se defendit contra Antigonum 622. Judææ totius instituitur procurator 622, 624, 979. magno apud Judæos in honore 625. veneno sublatus 637, 983.
Antipater Phasaëli & Salampsionis fil. 806.
Antipater Salomes fil. Archelaum accusat 775, 1032.
Antipater quidam Samaritanus 757, 1032.
Antipater sororis Herodis fil. 751.
Antipatri uxor & liberi 620.
Antipatri uxor Arabissa, Cypros 620.
Antipatris à Vespasiano capta 1193.
Antiphilus 757, 1033. ejus literæ ad Antipatrum 764.
Antonia filia Claudii ex Petina 1074.
Antonia mater Claudii, uxor Drusi, Agrippæ dat mutuo pecuniam 819. ejus elogium 812.
Antonia turris 963, capitur 1265.
Antonius centurio 1118, 1119, 1141.
Antonius (L.) Marci fil. litteras ad Sardianos mittit in Judæorum gratiam 633.
Antonius (M.) ejus Ἀμυσία 616, 974. præclare se gerit in Syria 616. ejus & P. Dolabellæ decretum pro Judæis 631. venit in Asiam victo Bruto 639, 640. ejus epistolæ ad Hyrcanum P. M. 640. ad Tyrios 641. Cleopatram deperit 642. Herodem & Phasaelum accusatos absolvit & tetrarchos constituit *ibid.* accusatores supplicio affici jubet *ibid.* summum erga Herodem studium 648. moritur Athenis 652, 994. ejus luxuria 663. elogium 975.
Antonius Primus 1206.
Anubis Deus 799.
Apachnas Ægypti rex 1337.
Apame 474.
Apion pro Græcis legatus ad Cajum 821.
Apollinis templum in palatio 1056.
Apollodotus Gazæorum dux 594. interimitur 595.
Apollonius Alexandri fil. 584.
Apollonius Daus 565. Jonathan ad bellum provocat *ibid.* vincitur 566.
Apollonius 534. Samariæ præfectus 537.
Aponius 863.
Apoptus Ægypti rex 1337.
Apsalomus 1094.
Apsanes ab excessu Jephtes Hebræos rexit 211.
Aqua Deo libatum à Davide 319.
Aquila aurea, supra templi portam collocata,

locata, dejicitur 766,1040.
Aquila Draconem unguibus tenens, in ſigillo Lacedæmoniorum regis 530.
Aquilius 847.
Ara Hieroſolymitana è lapidibus non ſectis 1228,1348.
Ara ſuffitus 111.
Arabes circumcidunt liberos ab anno XIII 28.
Arabum magna clades 676.
Aramus 20.
Aranes pater Loti 21.
Araſca templum 434.
Arates rex Syrorum 423,424.
Arca Dei capta à Palæſtinis 224. reducta ad Iſraëlitas 226.
Arca Hieroſolyma deportata 289. in domo Obedami excipitur *ibid.*
Arca Noei ubi ſubſtitit 12. reliquiæ Arcæ 879.
Arca ſacra 110.
Arcæus 19.
Archelaus Cappadocum rex ad Herodem venit 732, 1019. ab eo deducitur Antiochiam uſque 733. Pheroram Herodi reconciliat 733, 1021.
Archelaus Herodis fil. 751, 758, 1028, 1033. ei ut regi acclamatur mortuo Herode 771,1042. ejus ad populum allocutio 771, 1047. tumultum ſedare nititur 772, 773, 774. Romam ſe confert 774, 1049. ubi accuſatur à Judæorum legatis 784,1056. in exilium pellitur 1059. ejus ſomnium *ibid.* ſit ethnarcha dimidii regni Herodis 785. Glaphyram in uxorem ducit 788,1056. relegatus Viennam *ibid.*
Archelaus Helicæ fil. 809,873.
Archelaus Magdati fil. 1276.
Archelaus ſocer Alexandri 739.
Aremmantus 448.
Aretas Arabum rex 595, 608, 609, 741, 742, 969, 1030. expeditionem facit in Hieroſolyma contra Ariſtobulum 609. ſuccedit Obodæ 736. Hyrcano ſuppeditat auxilia 970. cum Antipatro Syllæum accuſat apud Cæſarem 755.
Aretas Cœle-Syriæ rex 598,667. in Judæam expeditionem facit 599.
Aretas Petræus 782,804,805.
Arietis Romani deſcriptio 1133.
Ariochus 456.
Arion 527,528.
Ariſtæus 512,1365. ejus ad Ptolemæum oratio 509.
Ariſtobulus Agrippæ regis fr. ducit Jotapen 807. Judæorum cauſam agit apud Petronium 822.
Ariſtobulus Alexandri Jannæi fil. homo navus & audax 600. cum aliis de Phariſæis queritur 601. Alexandræ convicia facit *ibid.* de regno occupando cogitat 602, 603. ejus cum Hyrcano de regno bellum 607. cum Hyrcano fœdus 608. fit rex 969. vitem auream mittit Pompejo 611. à Pompejo captivus una cum liberis Romam ducitur 615,617,973. ejus in adverſis conſtantia 617. Roma in Judæam profugit *ibid.* à Pompejanis veneno ſublatus 620.
Ariſtobulus Herodis fil. 695. ducit uxorem 707. in carcerem conjectus 738. accuſatus à patre Beryti damnatur 743. ſtrangulatur 745, 1026. ejus ſoboles 621, 750, 1027.
Ariſtobulus fil. Herodis regis Chalcidis 892,1311.
Ariſtobulus Hyrcani fil. 586. ex pontificibus primus rex Judæorum 588. φιλέλλην appellatus *ibid.* ejus mors 590. Ariſtobuli filia ſpondetur ab Herode Antipatri filio 751. filia altera Herodi Herodis filio *ibid.*
Ariſtobulus fil. Joſephi & Mariamnes 807.
Ariſtobulus Ariſtobuli fil. puer pulcherrimus 665. ab Herode fit pontifex 664. ejus fraude occiſus 666, 1012.
Ariſtobulus Ariſtobuli Herodis M. filii, ex Berenice filius 807.
Ariſtocratia inſtituta in Judæa 975.
Ariuchus 24.
Arius Lacedæmonum rex 530,573. ejus epiſtola ad Oniam P. M. 530.
Armais Ægypti rex 1339.
Armamentum Davidis in templo 410.
Armenia ab Antonio debellata 671.
Armeſſes Ægypti rex 1339.
Arophæus 334.
Arphaxades 20.
Aruntius Euariſtus 851.
Arruntius P. 847.
Arſaces rex Parthorum 575,583.
Artabanus rex Mediæ 796, 797, 802, 803, 829, 830.
Artabanus Parthorum rex fugit ad Izaten 882. & benigne ab eo excipitur *ibid.* moritur 883.
Artabazes Tigranis filius ab Antonio Cleopatræ donatus 1001.
Artaxerxes 488, 489. edictum 491,497.
Artaxias 671.
Artorii calliditas 1273.
Arudæus 19.
Aſael 279,280. occiſus 283.
Aſamonæa familia deſinit 659.
Aſamonæorum potentia everſa *ibid.*
Aſanus rex Hieroſolymorum 373. à Damaſcenorum rege auxilium petit 375.
Aſchalanitarum contumacia 525.
Aſchanaxus 17.
Aſchanes 455.
Aſerimus Tyriorum rex 1341.
Aſinæus 827,828,829,830,831 &c.
Aſini caput, de illo mendacium 1368.
Aſochæus rex Ægyptiorum 1292.
Aſprenas 845. cæſus 848.
Aſſis Ægypti rex 1337.
Aſſyriorum imperium everſum 435.
Aſtartes fanum 275, 1341. Tyriorum rex *ibid.*
Aſtronomiæ perdiſcendæ cauſa primi hominum mille prope annos vixerunt 14. è Caldæa in Ægyptum & ab Ægyptiis ad Græcos tranſit 23.
Aſuras 19.
Aſyli jus certis urbibus 158.
Athenienſium pſephiſma in honorem Hyrcani 623.
Athenion 552. ejus perfidia 672,1002.
Athletica certamina in honorem Cæſaris Hieroſolymis ab Herode inſtituta 687,1009.
Athronges opilio regnum affectat 780, 1054. cum fratribus victus 781.
Atratinus 648.
Auguſtus in Syriam venit 697. ejus literæ ad Herodem 742. cogit concilium ſuper regno Judææ 775. ejus edictum & literæ in gratiam Judæorum 722, 723. in Herodem irritatur 735. ei reconciliatur ope Nicolai Dam. 740. Herodis regnum & facultates pro arbitrio dividit 1056. ejus obitus 795,1065.
Axioramus P. M. 450.
Azaelus Syrorum rex 382,404. Judæorum fines populatur 414. moritur 416.
Azarias P. M. 450, 455. male pugnat 543.
Azarias vates 374.
Azavus 21.
Azermothes 20.
Azizus rex Emeſorum 890, 892. circumciſus 891. Druſillam ducit *ibid.*
Azotii ob arcam Dei plagis percutiuntur 224.
Azotus capta 566.
Azymorum feſtum 124,1189. Hieroſolymis diu intermiſſum 425. dictum φάσκα 609,773,793,867, 1218.

B.

Baal rex Ammanitarum 451,452.
Baal rex Tyriorum 1344.
Baaras planta 1308.
Babæ filii à Coſtobaro ſervati 687. poſtea interfecti *ibid.*
Babylon à Cyro capta 462.
Babylonis exſtructio 1343. eam non conditam à Semiramide, Græcos docet Beroſus *ibid.*
Bacchides 548, 551. Judæos aggreditur 556. ſævit in Judæos 958.
Badezorus Tyriorum rex 1341.
Bæon Ægypti rex 1337.
Bagathous 490,495.
Bagoas ſpado 753,754.
Bagoſes Judæis infeſtus 500.
Balachus Moabitarum rex 149,150.
Baladas rex Babyloniorum 435.
Balamus vates 149,150. ejus Aſina *ib.*
Balas 24. *v.* Alexander.
Balatorus rex Tyriorum 1344.
Baleazarus rex Tyriorum 1341.
Balenorum rex 24.
Balſamum 149,971. ad Hierichuntem 670.
Balſemus 471.
Baltaſarus *i. e.* Naboandelus 460. viſio ei oblata *ibid.*
Baltazarius 455.
Banacates 338.
Banaias genere ſacerdos, vir fortis 320, 321.
Banaiàs copiis Solomonis præficitur 335.
Banajas Achili fil. 338.
Banajas Joadæ fil. 293,315,328.
Banaothas 284.
Banus eremita, Joſephi præceptor 905.
Barachias 424.
Baracus hortante Debora cum Siſera dimicat 203.
Bardanes Parthorum rex 883. moritur *ibid.*
Baris exſtructa 464.
Barnabazus 490.
Barſas 24.
Baruchus 443,451,454.
Barzapharnes Parthorum Satrapa 646, 986.
Baſanes Iſraëlitarum rex 375. moritur 376.
Baſanis inſidiis perit Nadarbus 373.
Baſima filia Solomonis 338.
Baſſus. *v.* Ventidius.
Baſſus (Cecilius) 981.
Baſſus (Lucilius) obſidet Machæruntem 1309. legatus in Judæam miſſus 1307,1311.
Bathuelus 21.
Bathyllus 1033.
Bathyllus Antipatri libertus 758.
Batus menſura 341.
Bauxus 21.
Beethſabe 296,325.
Bel Tyriorum Deus 377.
Beli templum 459.
Belli leges apud Judæos &c. 1382, 1383.
Bellum Judaicum unde initium ducebat 1078,1079,1080,1083,1091.
Benjamin tribus reſtituta in integrum 199.
Benjamitæ bello adorti Gabaonitas cladem magnam accipiunt 194, 195, 197,198.
Berenice Agrippæ filia 806, 865, 873, 1071.
Berenice Agrippæ mater moritur 808.
Berenice Archelai & Mariamnes filia 890. Herodis vidua Polemoni nupta 891. eum deſerit *ibid.*
Berenice Salomes filia, uxor Ariſtobuli 707.
Berenice ſoror Agrippæ vitæ diſcrimen adit 1081.
Berenicianus Herodis ex fratris filia Berenice filius 1071.
Beryti habitum concilium ad litem diſceptandam inter Herodem & filios 742.
Berzelæus 309,315.
Beſalelus & Eliabus architecti ſacri 106, 118.
Boazus 217. ejus in Rutham benignitas 218. in uxorem eam accipit 219.
Bobelon 481.
Boccias Joſephi fil. 334.
Bocchoris Ægyptiorum rex 1359.
Britannia 1284.
Britannicus Claudii ex Meſſalina fil. 1074.
Brocchus trib. mil. 860.
Buccinæ inventum & figura 129.
Burrus Neroni ab Epiſtolis 895.

C.

Cadmus Milesius, scriptor 1330.
Cæcilius Bassus interfector Sexti Cæsaris 636,981.
Cæcinna 1206. ad Vespasianum missus 1207.
Cæsar (C.J.) bellum in Ægypto gerit 621. ejus decreta pro Judæis 628, 629,630. à Bruto occisus 636,982.
Cæsareæ descriptio 694. portus 694, 695.
Cælennius Pætus rector Syriæ 1311.
Cæsonia uxor Caii 856. fortiter moritur 857.
Cais 7. fratrem interficit *ibid.* punitur 8. Naida condit *ibid.*
Caius Agrippæ & Juliæ fil. 774, 775, 1050
Caius factus imperator 816,817,1067. Tiberium Tiberii nepotem tollit 817, 1067. ejus crudelitas *ibid.* quomodo se gerit in imperio 820. contra voluntatem Judæorum statuam suam erigi jubet 820,821,822. Agrippæ precibus annuit 825. literæ ad Petronium 826. sævit in Judæos 836. Jovi se æquat 837. in eum conspiratur 838. conjuratorum numerus 843. ejus obitus 826,847,1069. ejus elogium 857.
Caligæ clavis suffixæ 1266.
Callæa 750.
Callimander 586.
Callinicus Antiochi fil. 1312.
Callistus Caii libertus 843.
Cambyses succedit Cyro 470. post sexennium obit 471.
Camuelus 21.
Candelabrum sacrum 111.
Canistra in capite ferendi mos, unde 57.
Canthera à pontificatu submotus 878.
Capellus Antylli filius 911.
Capito Centurio 1080.
Capitolium finis pompæ triumphalis 1306.
Captivi Judæorum quot occisi, quot superstites 1291. & quinam servati ad triumphum 1304.
Captivitas duorum tribuum & decem 454.
Careas 451.
Carmina Hexametra 91.
Carus Herodis pusio 753.
Cassander post Alexandrum occupat Macedoniam 507.
Cassius Longinus, Syriæ præses 702, 876. eum demerentur Herodes & Antipater 637,982. Parthis repressis in Judæam tendit 620,976. in campis Philippicis victus 639.
Castoris Judæi versutia 1236.
Castrametationis Hebræorum forma 129.
Castrare homines aut animalia Hebræis vetitum 171.
Catapultarum vis 1135.
Catulli calumnia in Judæos 1327. ejus mors & vindicta divina 1328.
Catulus rector Pentapolis Lybiæ 1327.
Celadus 787, 1058.
Celenderis 1034.
Celer *trib.* 889, 890. ejus supplicium 1074.
Celtica legio 848.
Cendebæus, Antiochi exercitus dux 580,960.
Cerealis (Petilius) 1302.
Cerealis (Sextus) dux Romanorum, contra Samaritas missus 1140. Chebronem it 1200. in consilium vocatus super templo 1277. impressionem facit in templum 1269.
Cestius (Gallus) Syriæ præses 925, 1078. cogit exercitum in Judæos 1099. urbem ingreditur 1102. ejus odium in Judæos 1103.
Chæreas (Cassius) 838. in Cajum incitatus 839. conjurationis socios sibi quærit 839. ad supplicium ducitur 864.
Chæreæ virtus 847.
Chætura. *v.* Chatura.
Chagiras 1249.
Chalamas rex 295.
Chalceus 339.
Chalebus speculator Chananææ 132, 193.
Chamas 14. ejus Prosopia 18.
Chanaanus *ibid.*
Chananææ terræ descriptio & divisio 188, 189.
Chananæi tribum Daniticam premunt 199.
Chananæis, Deo invito, parcitur 194.
Chananæis à Judæ & Simeonis tribubus bellum indicitur 193.
Chananæorum terra 187.
Chares 1161. moritur 1164.
Charra 21.
Chatura altera Abrami uxor 33.
Chazadus 21.
Chebron Ægypti rex 1338.
Chebron antiquior Memphide 1199.
Chebron vi capta 193.
Chelbes rex Tyriorum 1344.
Chelcius 586,587,593,594.
Chellio 217.
Chethimus 17.
Chodollamorus 24.
Chosbias Madianitis 154.
Christus & Christiani 798.
Chusarthes rex Assyriorum subigit Israelitas 200.
Chusi 305,306,307,308,311.
Chuthæi unde & quales 429. in Samariam migrant 454, 470. impediunt templi instaurationem 478.
Cinnamus 883,888.
Circumcisionis institutio 26. Judæi soli circumcisi è Palæstinis 1345. Arabes circumcidunt ab anno ætatis XII. 28.
Classicus 1301.
Claudius Cæsar 853,858. latitans rapitur ad imperium 858,859,1069, 1070. ei favent milites 863. ejus erga Agrippam liberalitas 864, 865, 1071. pro Judæis edictum 865, 866. ejus epistola ad Judæorum principes 877. moritur 891, 1074. ejus uxores & liberi *ibid.*
Clemens 840.
Cleopatra Antiochi filia nupta Ptolemæo 523.
Cleopatra uxor Demetrii secundi 579. eadem Antiocho Soteri nupta 579, 580.
Cleopatra uxor Flori 902.
Cleopatra Hierosolymitana uxor Herodis 751,1028.
Cleopatra uxor Ptol. Philometoris 562, 1365,1366. contra Ptolemæum Lathyrum arma movet 593. Ptolemaidem capit 594. cum Alexandra societatem init *ibid.*
Cleopatra obviam fit Antonio in Cilicia 642. ejus insana avaritia 669, 1001. scelera *ibid.* Arsinoen sororem ope Antonii interficit *ibid.* Arabiæ & Judææ partem ab Antonio impetrat 670. sollicitat Herodem ad *συνουσίαν ibid.* eum ad Ægyptum deducit 671.
Cleopatra (Selene) à Tigrane obsessa 602,968.
Clitus Tiberiade seditionis auctor 921. sibi manum alteram amputat jussu Josephi 921,1113.
Cluvius 845.
Collega (Cneus) 1300.
Columba arcâ emissa 12.
Concio Herodis ad exercitum 673. ad populum 700,719.
Concio Moysis ad Coren & populum 138. ejusdem morituri concio ad populum 159.
Conjuratio in Herodem 689.
Convivium funebre apud Judæos 1047.
Coponius Judææ procurator 791,794, 1060.
Coracinus piscis 1155.
Corbonas sacer thesaurus 1066.
Core, numen Idumæorum 685.
Core seditionem movet 137.
Cores & socii absumpti 143.
Corinthus quidam 755.
Corinthus genere Arabs 1030.
Corn. Faustus Syllæ fil. 614,972.
Cornelius Longi frater 1273.
Corona pontificis 114.
Corvus arca emissus 12.
Corus *mensura* 134.
Costobarus 1018.
Costobarus latronum dux 898.
Costobarus Idumæus Salomes maritus 686.
Coturnicum in Israëlitarum castris magna copia 96.
Coturnicum copia data seditiosis Hebræis 130.
Cotylas. *v.* Zeno.
Cotys Armeniæ minoris rex 871.
Crassus Syriæ præses succedit Gabinio 618. sacram pecuniam depeculatur 618,976. in Judæam venit *ibid.* ejus avaritia 616. Euphrate trajecto perit 620,976.
Creatio mundi 4,5.
Cumanus Judææ procurator 887,888, 889,1072,1073,1074.
Cuspius Fadus Judææ ἐπίτροπος 702,874, 877.
Custodes à Romanis appositi templo 887.
Cypris Agrippæ regis uxor 1071.
Cypros uxor Antipatri ex qua liberos quatuor sustulit 620,976.
Cypros Antipatri & Cypri filia 807. nupta Alexæ Selciæ *ibid.*
Cypros Agrippæ uxor 808,809.
Cypros Herodis M. filia ex Mariamne Hyrcani filia nupsit Antipatro Salomes filio 806.
Cypros Phasaëli & Salampsionis filia nupta Agrippæ Aristobuli filio *ibid.*
Cyrenius. *v.* Quirinius.
Cyrenæi Lacedæmone oriundi 1088.
Cyrus Persarum rex 461,462. de templo instaurando cogitat 468. Judæos Hierosolyma remittit & vasa templi 469. ejus edictum 469. moritur 470.
Cyrus Xerxis fil. Græcis Artaxerxes fit rex 488. ejus epistola 481.

D.

Dæmonia 1308.
Dagon Azotiorum Deus 224.
Dagonis templum crematum 566. ejus forma 565.
Damascus capta 424.
Damascus capta à Romanis 610.
Dana urbs condita 200.
Danielus Propheta 455,456. somnium enuntiat Nabuchodonosori, & interpretatur 456,457. atque inde valde honoratur *ibid.* ejus cognati in medias flammas conjiciuntur 458. scripturam in pariete explicat 461,462. in Mediam deportatur 463. in eum conspiratur *ibid.* in leonum speluncam conjicitur *ibid.* turrim ædificat Ecbatanis 464. ejus vaticinia qualia 465. visio de ariete & hirco 465, 466. vaticinium de Judæorum interitu sub Romanis 465. de excidio templi sub Macedonibus 539.
Dardanus 339.
Darius Artabani fil. 803.
Darius rex Medorum 461,462.
Darius fil. Hystaspis regnat 471. convivium apparat splendidum 472. problemata proponit *ibid.* dat literas Zorobabelo de templo instaurando 475. inquiri jubet in Cyri commentarios de exstructione templi 479. templum ædificari imperat *ibid.* ejus edictum *ibid.*
Dathamnes 137.
Davides rex 247. ejus genus 219. *ejus scita* 249. vitæ discrimen adit ex gigante 249, 250, 318, 319. inungitur à Samuele 247. Saulum bacchantem fidibus pulsandis mitigat *ibid.* apud Saulum in honore 248. postea ei invidetur 251. ejus & Jonathæ amor 253, 256. ejus & Sauli per Jonatham reconciliatio 253. eum interficere postea nititur Saulus 254. ejus fuga 258, 259, 268. bis Saulo parcit 262, 263, 268. Gittenium regi auxilium promittit 269. Amalecitas persequitur 273. eosque fundit 274. laudationes funebres in gratiam Sau-

li & Jonathæ componit 279. rex Judæ fit *ibid.* ab univerſis Iſraelitis rex creatur 285. Hieroſolyma expugnat 286. Jebuſæos ejicit 287. plures ducit uxores *ibid.* & liberos procreat undecim 288. Paleſtinos vincit *ibid.* arcam deportat Hieroſolyma 289. à Michala uxore reprehenditur 290. templum ædificare ſtatuit *ibid.* ejus victoriæ 291. ejus benignitas erga Memphiboſthum 293. Beethſabes amore irretitus 296. Uriam interfici curat 296,297. ideoque à Nathane reprehenditur 298. populum numerari jubet 321. peſtem præ cæteris malis eligit 322. Beethſaben in uxorem accipit 298. ejus filius ex Beethſabe moritur 299. luctus ex Abeſalomo 312. multa parat in ſtructuram templi 323,324. Solomonem hortatur ad templi exſtructionem 324,328. ſacerdotes & Levitas in claſſes dividit 327. moritur 331. magnifice ſepelitur 331,583. ejus ſepulchrum poſtea apertum 331,724,725,961. ejus in monumento theſauri 724.
Debora vates 202.
Declas 20.
Decreta Romanorum 623. Athenienſium *ibid.* C. J. Cæſaris 628.
Decreta varia in gratiam Judæorum 628,629 &c.
Decretum Athenienſium in honorem Antipatri 623.
Defunctorum cura apud Judæos 1381.
Dei preſentia in tabernaculo 118.
Dellius 650,663,992.
Demetrius Alexandriæ Alabarcha 891.
Demetrius Demetrii fil. amicitiam cum Jonatha init, & Alexandrum vincit 564,565,566.
Demetrius Eucærus, quartus Antiochi Grypi filius, conſtituitur rex Syriæ apud Damaſcum 596. à Judæis in auxilium accerſitus 597. Alexandrum bello petit & ſuperat 597, 598, 966. contra fratrem Philippum pugnans captivus ducitur ad Parthos 598. moritur *ibid.*
Demetrius Gadarenſis, Pompeii libertus. ejus in gratiam Gadara inſtaurata à Pompeio 615, 973.
Demetrius Nicator 568. ejus literæ ad Jonatham in Judæorum gratiam *ibid.* fit inviſus militibus 569. & Antiochenſibus 570. Jonathæ fidem fallit *ibid.* ab Antiocho victus in Ciliciam ſe recepit 571. ab Arſace capitur 575. Tryphonis in eum perfidia 579. prœlio victus ad Cleopatram uxorem confugit 585. inde Tyrum profectus obit *ibid.*
Demetrius Phalereus Bibliothecæ Ptolemaicæ præfectus 508,1365. ejus ad regem ſupplex libellus 511. ducit LXXII. ſeniores ultra heptaſtadium ad legem interpretandam 517,518.
Demetrius Seleuci filius fit rex Syriæ 548. Antiochum regem occidit *ibid.* Bacchidem mittit contra Judæos *ibid.* & Nicanorem 549. ejus ingenium quale 558. ejus literæ ad Jonatham 560. occiditur 560,561.
Demoteles 573.
Dianæ templum in Perſide 543,544.
Dianæ agreſtis templum 562,563.
Dido Tyriorum regina 1341.
Dies præter ſolitum producta 185.
Diluvium 10, 11, 12.
Dina Jacobi filia 45.
Dioclerus 337.
Diodorus Jaſonis fil. 584.
Diodotus, qui & Tryphon 569.
Dionyſius Tripolita tyrannus 611.
Diophantus literarum ſimulator 738, 1024.
Divortii libellum an liceat uxori mittere ad maritum? 686. Divortiorum cauſæ 166.
Doecus Syrus 260.
Dolabellæ literæ ad Epheſios pro Judæis 631.
Doleſus 1190.
Domitia benigna Joſepho 946.
Domitianus Veſpaſiani fil. urbis Romæ præfectus 1204. benignus Joſepho 946. imperii procurator 1208. contra Germanos expeditionem facit 1302.
Domitius Sabinus 1238.
Domus ſaltus Libani 356.
Doris prima Herodis uxor 639.
Doris uxor Herodis mater Antipatri 751,1028. è regia ejicitur 1032.
Doritæ 897. contra eos edictum Petronii *ibid.*
Dorotheus 517.
Dorthus *Judæus* 889.
Doſitheus Judæus, ejus perfidia 677, 1365.
Dracontos leges 1331.
Druſilla Agrippæ ex Cypro filia 806, 1071.
Druſilla ſoror Agrippæ nupta Azizo Emeſorum regi 809. poſtea Felici 891.
Druſus Agrippæ fil. ex Cypro 806.
Druſus Tiberii fil. 815.
Duratio legum Judaicarum 1383.

E.

Ebalus 20.
Eban filius Davidis 288.
Ebutius centurio 1128.
Ebutius decurio occiditur 1162.
Echarampſaris 448.
Ecnibalus rex Tyriorum 1344.
Edictum Artaxerxis 491. Auguſti pro Judæis 722. Claudii 865,866. Cyri 469. Darii 479. Petronii contra Doritas 867.
Eglon rex Moabitarum in ſervitutem redigit Iſraëlitas 201. occiditur *ibid.*
Ehudes à Moabitis liberat Iſraëlitas 201. à populo principatum accipit 202.
Eiraës 20.
Elamus 19.
Elanus ſuccedit Baſani 376.
Elcanes 219, 220.
Elcias P. M. 450.
Elcias magnus 822.
Eleazari domus 327.
Eleazari Judæi laus 1134.
Eleazarus Aaronis fil. 117.
Eleazarus Anan. P. fil. 795,1091,1106.
Eleazarus Dinæi filius 888, 892, 893, 1073.
Eleazarus Dodeiæ fil. 320.
Eleazarus ejector dæmonum 339.
Eleazarus Joazari frater, pontifex 787. deponitur 788.
Eleazarus Judæ ſ.dictus Aaron 535,546. ab Elephanto opprimitur 546,959.
Eleazarus latronum princeps 876,1313. captus & Romam miſſus 893,1075. ejus ad ſuos oratio 1318, 1319.
Eleazarus Moyſis fil. 83.
Eleazarus P. M. 2, 146, 511, 787. ejus literæ ad Ptolemæum 512, vita defunctus 192, 523.
Eleazarus ſacri theſauri cuſtos 619.
Eleazarus Samææ fil. ejus ſtrenuitas 1134.
Eleazarus Simonis fil. 1105,1176,1177, 1211, 1219, 1276.
Eleazarus Simonis ſocius moritur 1198.
Eleazarus templi prætor 897,1091.
Eleazarus, vir fortis, captus à Rufo 1309.
Eleutheri equites 987.
Eli pontifex 334.
Eli præfuit Iſraëlitis poſt obitum Samſonis 217. ejus filii nequiſſimi 219.
Elia 424.
Eliabi opera in tabernaculo 106, 118.
Eliacias pontifex 438.
Eliacimus 432.
Eliacimus *alter* 442.
Elias de pluvia Achabum monet 381.
Elias vates 378. quid præſtitit viduæ Sarephthanæ *ib.* Achabum adit 379. ejus juſſu necantur falſi vates 381. ignem de cœlo devocat 395. ex hominum conſpectu ſublatus 396.
Eliæ epiſtolæ ad Joramum 405.
Eliaſibus pontifex 484, 485. moritur 500.
Elien filius Davidis 288.
Elimelechus 217.
Elionæus Cantheræ filius fit pontifex 871.
Eliphale filius Davidis 288.
Eliſæus Saphatæ fil. 347,382,383. ejus miracula 398,399. ejus mors 415.
Eliſſæus vates medetur fonti prope Hierichuntem 1194.
Eliſſæus vates moritur 415. ejus laus *ibid.*
Elix *vel* Felix 639.
Elmodadus 20.
Elon poſt Apſamen imperium aſſumpſit 211.
Elpis Herodis uxor 751, 1028.
Elthemus *dux* 1004.
Elulæus rex Tyriorum 428.
Elyſas 17.
Emnos filius Davidis 288.
Ennaphen filius Davidis *ibid.*
Enuerus 25.
Enochus & Elias ἀφανεῖς facti 396.
Enoſus filius Sethi 11.
Epaphroditus quis? 2.
Epaphroditus ſummus Joſephi amicus 946.
Epheſiorum decretum pro Judæis 635.
Ephodes 113,114.
Epicrates 586.
Epicuriorum reprehenſio 466.
Epiphanes regis Commagenes fil. 873, 890,1312.
Epiſtola Jonathæ pontificis ad Lacedæmonios 573. Philadelphi pro libertate Judæorum 509. Philadelphi ad Eleazarum pontificem 512. Eleazari ad Philadelpum *ibid.* Salomonis & Hiromi Tyriorum regis 339. Xerxis Perſarum regis ad Eſdram 481. Artaxerxis ad Satrapas 490. Antiochi ad Ptolemæi Epiphanem 520. Samaritanorum ad Antiochum cum ΘΕΟΥ appellatione 533. Alexandri Balæ ad Jonatham cum fratris titulo 559. Antiochi M. ad Ptolemæum Epiphanem 518. Demetrii ad Jonatham & Judæos 584. Oniæ ad Ptolemæum & Cleopatram Ægypti reges 562. Ptolemæi & Cleopatræ ad Oniam 562. Julii Cæſaris ad magiſtratus Romanorum pro Judæis 629. M. Antonii ad Tyrios 641. Ἐπῳδαὶ à Salome compoſitæ contra morbos 338.
Erica 424.
Eſaias *vates* 427, 433, 436. ejus laus *ibid.* ejus prædictio de Aſſyriis 433. ejus vaticinium de templo Oniæ 1326.
Eſavus *dictus* Adomus 48. ejus nativitas 36.
Eſcholes 25.
Eſdras 481. dolet populum externorum affinitati addictum eſſe 483. legem populo recitat 485. moritur *ibid.*
Eſſenes 113,114,120. ejus fulgor quando ceſſavit *ibid.*
Eſſeni (ſive Eſſæi) ab Herode in honore habiti 699. eorum mores deſcribuntur 793,1060,1061,1062,1063,1064, 1065.
Eſther 489. ducta in matrimonium à rege 490. Judæorum ſuſcipit patrocinium 492,493. regem & Amanem ad convivium invitat 494.
Ethanus 339.
Ethi Gittæus 305,310.
Ethnarcha Judæorum Alexandriæ 865.
Eva facta 5. ejus lapſus 6.
Euarachus Cous 737,1024.
Evariſtus Arruntius 851.
Evilas 18.
Evilates 20.
Evilmaradonchus 1344.
Euodus Tiberii libertus 815.
Eupolemus Joannis fil. 551.
Euricles Lacedæmonius Herodis filios calumniatur 736,737,1021,1022. in patriam reverſus dat pœnas 1024.
Eutychus Agrippæ libertus 810,812.
Eutychus auriga Caii Cæſ. 863.
Exploratores à Moyſe in terram Chananæorum miſſi 131.
Exploratores miſſi à Jeſu in Hierichuntem 178. res ſingulas fideliter narrant 179.

Exſecra-

INDEX TERTIUS,

Exſecrationes & benedictiones è montibus Garizim & Gebal 174,186.
Ezechiel. *v.* Jezechiel.
Ezechias latronum princeps 625, 979, 1035.
Ezecias rex 425. ejus ad populum pia oratio 425,426. templum luſtrat *ibid.* paſchatis feſtum magnifice celebrat *ibid.* Palæſtinis bellum infert 427. ſe tuetur contra Senacheribum 432, 433. ex eo convaleſcit 435. moritur 436.

F.

Fabatas Cæſaris ſervus 755. ejus procurator 1030.
Fabius 639.
Fabius centurio 614,972.
Fabius Damaſci præfectus 984.
Factiones tres Hieroſolymis 1211,1213.
Fadus (Cuſpius) Judææ procurator 874, 876,877,1071.
Fœdus inter Antiochum M. & Ptolemæum 523.
Fames 691.
Fames imperante Claudio 134.
Fames Hieroſolymis atrox 1245,1252, 1274.
Fames ob Sauli in Gabaonitas ſævitiam 318.
Fames Samariæ 586.
Fames in Judæa, & ex ea peſtis 691,881, 886.
Fannius prætor Rom. 584.
Fannii conſulis decretum pro Judæis 632.
Felix *vel* Elix 639,984.
Felix frater Pallantis 1074. Judææ procurator 1075,890,892. ſeditioſos caſtigat 894. accuſatur Romæ 895.
Feſta Hebræorum 122,123,124.
Feſtus (Porcius) Judææ procurator 895, 1077. moritur 896.
Flaccus (Norbanus) procos. 723.
Flaccus Syriæ præſes 809.
Florus (Geſſius) Judææ procurator 794, 874. belli Judaici auctor 898, 901, 902,906, 1077, 1079. urbem diripit 1080. victus *ibid.* calumniatur Judæos apud Ceſtium 1083.
Fons prope Hierichuntem 1194. ei medetur Eliſſæus vates *ibid.* ejus miranda vis 1195.
Fonteii Agrippæ cædes 1302.
Fronto (Æternius) 1277, 1290.
Frugi (Titus) 1277.
Fulvia, femina nobilis, à Judæo pecunia emuncta 800.
Furius centurio 614,972.
Furti pœna 706.

G.

Gaalæ præſidio ſe contra Abimelechum tuentur 207.
Gaamus 21.
Gabaonitæ 184. quomodo cum Jeſu paciſcuntur *ibid.* & fraudem luunt 185. vindicantur 318.
Gabaonitas accuſat Levita ſtupratæ uxoris 195, 196.
Gabares 338.
Gabaris *ibid.*
Gabinius 611, 613, 971. miſſus in Syriam 616. Syriæ præſes 974.
Gadara capta à Veſpaſiano 1190.
Gadareni capti & cæſi 1127.
Gaddis *v.* Joannes.
Gadus *vates* 321,322.
Galadenorum regina 596.
Galba 816. Neroni ſuccedit 1196. ex inſidiis occiditur 1196,1197.
Galilæa tota venit in poteſtatem Romanorum 1168.
Galli 1087.
Galli Satellites 1006.
Gallicanus 1142.
Gallus Ælius 693.
Gallus (Ceſtius) Syriæ præſes 9.
Gallus centurio 1162.
Gallus Rubrius 1302.
Gamala obſidentur 1160.
Garizitanum templum dirutum 584.
Gatherus 20.
Gaza capta & diruta 595.
Gazæi à Jonatha male multati 571.
Gedeon quo ſtratagemate hoſtes vincit, & Iſraëlitas ab eorum dominatu liberat 204,205. ejus mors 206.
Gemellus 730,815,816.
Gentilium dii non deridendi 1385.
Gentium diſperſio 16.
Gera pater Ehudis 201.
Geraſtratus rex Tyriorum 1344.
Germani deſcribuntur 1087. Romanis ſerviunt 1284. rebellant 1301.
Germani cujuſdam prædictio Agrippæ in carcere 814.
Germani ſatellites 848.
Germanici domus 848.
Germanicus pater Caligulæ 815.
Germanicus in orientem miſſus 797. à Piſone ſublatus *ibid.*
Geſſius (Florus) *v.* Florus.
Gigantes 193,319.
Glaphyra Archelai Cappadocum regis fil. nubit Alexandro Herodis fil. 707. odio proſequitur Salomen 726,727, 1017. ejus ſuperbia *ibid.* ejus planctus ob vincula mariti 739. occiſo marito remittitur ad patrem cum dote 750. nubit Judæ regi Libyæ, dein Archelao regi Judææ 788,789,1059. ejus ſomnium & mors *ibid.*
Goliathus ex urbe Gitta, vir immanis 248. Iſraëlitas ad ſingulare certamen provocat *ibid.* à Davide dejicitur 250.
Gomarus, Gomarenſes 17.
Gorgias Jamniæ præfectus cum ſuis in fugam conjicitur 539. poſtea rem proſpere gerit 543.
Gorion Joſephi fil. & Simeon Gamalielis hortantur multitudinem ut facinoroſos adorirentur 1171. morte plectitur 1186.
Gratus (militum præfectus) 812. Simonem interficit 779, 780, 1053. obviam fit Varo 1055. incidit in Claudium 858, 859.

H.

Hæmanus 339.
Halicarnaſſenſium decretum pro Judæis 635.
Heberus 20.
Hebræorum, invito Moyſe, cum Chananæis pugna 135.
Hecatontomachi 592.
Helcias *magnus* 822.
Helcias ſacri ærarii cuſtos 896.
Helena Adiabenorum regina Judaicam religionem amplectitur 878. Hieroſolyma ſe confert 886. ubi ſepulta *ibid.*
Hemaon 339.
Henochus. *v.* Anochus.
Herculis templum 1341.
Herennius Capito 809,810.
Hermæus rex Ægypti 1352.
Herodes rex Antipatri filius 620,976. ejus ætas cum rebus admoveretur 624. Galilææ fit præfectus, Ezechiamque cum aliis prædonibus afficit ſupplicio 624, 625, 979. ob eorum cædem exoſus in judicium vocatur, & dicit cauſam 626. effugit *ibid.* ad Sextum Cæſarem proficiſcitur & præficitur Cœle-Syriæ 627. ſtat à Caſſio & Bruto 637. fit Syriæ procurator *ibid.* & 983. Romanorum benevolentiam captat & aſſequitur *ibid.* Malichum trucidat 638. Antigonum Ariſtobuli vincit & ex Judæa pellit 639. M. Antonium corrumpit 640. accuſatus tetrarcha conſtituitur 642. ſtrenue pugnat *ibid.* & 986. ſibi à Parthis cavet & elabitur ex inſidiis 645, 988. quænam ei in fuga acciderunt *ibid.* in Ægyptum venit, & Rhodum poſtea Romamque 647,648,990. ſuaſu Antonii à ſenatu Roman. declaratur rex Judææ 648,649,991. ex Italia navigat, & pugnat contra Antigonum 649. Joppen capit & Hieroſolyma oppugnat 650, 992. Sepphorim occupat 651. in Galilæa hoſtes ſuperat 652. & latrones *ibid.* Antonium adit cum auxiliis ad Samoſata 654. ab eoque honorifice excipitur *ibid.* magno periculo mirum in modum liberatur 655,656. Pappum ſuperat *ibid.* Mariamnem uxorem ducit, *ibid.* & 999. Hieroſolyma expugnat & Antigonum capit 657,658,999,1000. & ad Antonium ducit 659. ſuos promovet & Antigonianos interficit 661. queritur de Alexandra 664. Ariſtobulo inſidias ſtruit 666. eumque occidit *ibid.* ad cauſam dicendam ab Antonio evocatus 667. flectit Antonium 668. Joſephum fratrem necari jubet 669. à Cleopatra ad ſtuprum ſollicitatur 670. ejus conſilium occidendæ Cleopatræ *ibid.* juſſu Antonii Arabes infeſtat 672,1001. prælio ſuperat Arabas *ibid.* bellum Aretæ infert, *ibid.* ejus oratio 1002. ejus præſentia animi in ſe excuſando apud Cæſarem 679,1005. Cæſarem in Ægyptum deducit 680,1006. & ſplendide excipit *ibid.* ei regnum confirmatur à Cæſare *ibid.* multis à Cæſare donatur 682,1006. fanum Hieroſolymitanum inſtaurat 680,699,1006. multaque magnifice exſtruit 1007 &c. concio ad milites 673. Hyrcanum occidit 678. quomodo amicitiam Antonii excularit apud Cæſarem, & regnum ab eo obtinuerit 679,1005. mandatum ejus de occidenda Mariamne, ſi quid ſibi accideret 667. Mariamnem uxorem interficit 684. ex Mariamnes nece perturbatur 684. in morbum divinitus immiſſum incidit 685,768. morbus ejus deſcribitur 1041. à patriis moribus recedit, & ad omnia mala inclinat 687,688, &c. theatra ædificat & ſpectacula exhibet 688,1010,1011. contra eum conſpiratur 689. fugit in Ægyptum 690. exſtruit templum Samariæ 691. & regiam Hieroſolymis 693. & caſtellum magnificum 60 circiter ſtadia ab Hieroſolymis *ibid.* ejus nuptiæ cum Mariamne altera *ib.* fami urgenti ſuccurrit 692. quomodo ſubditos in officio continuerit 693,694. ejus mores *ibid.* Cæſaream condit & à Cæſare muneratur 695. filios Romam mittit *ibid.* exſtruit templum Cæſari & tributorum partem ſubditis remittit & conventicula populi prohibet & Eſſenos magnificat 697,698. templum novum ædificat Hieroſolymis ſumptuoſiſſ. 700. quod deſcribitur 701. legem ſtatuit de furibus novam 706. navigat ad Cæſ. & reductis Roma liberis dat uxores, Agrippamque honorat 707, 708. ejus apud Agrippam gratia 709. quartam tributorum partem ſuis remittit 712. ipſius familia domeſticis agitatur diſſidiis 713. Antipatrum in gratiam recepit 714. Aquileiam venit 715. filios ſuos apud Cæſ. accuſat *ibid.* & 1013. cum filiis redit in gratiam 718. quinquennale certamen celebrat, arces condit 719,989. oppida varia, templum Pythium ædificat, & ludos Olympiacos inſtaurat 720, 721, 1010. ejus ingenium deſcribitur *ibid.* pecuniis deſtitutus Davidis ſepulchrum recludit 724. omnes conjunctos habet ſuſpectos 726, 727. à Syllæo inique accuſatur apud Cæſarem 735. Herodis in filios immanitas 742. quos accuſat in concilio Berytenſi *ibid.* Nicolaum interrogat quid Romæ ſentirent de filiis 743. filios Alexandrum & Ariſtobulum ſtrangulat 745. liberis ipſorum proſpicit 750. Herodis progenies *ibid.* uxores & liberi 751, 806. Herodes Mariamnes filiis ſponſalia curat 751, 1017. poſtea mutat 1028. Antipatrum mittit ad Cæſarem 754,1030. comperit ſibi venenum ab Antipatro paratum 755,1031. eaque de re quæſtionem habet *ibid.* Antipatrum damnatum in vincula conjicit 764. ejus in ſenio amarulentia 765. morbo cruciatur 768,1041. ſumme crudelis *ibid.* ejus mandatum de occidendis

iis quos in circum occluſerat 768. negligitur *ibid.* teſtamentum conficit 765, 1039. manus ſibi inferre conatur 770, 1041, 1042. teſtamentum rurſus mutat *ibid.* ſub mortem liberaliſſimus & crudeliſſimus 768. teſtamento mutato moritur ac funeratur 770, 771, 1042. teſtamentum ejus legitur *ibid.* teſtamento ejus confirmato quantum filiis ipſius patrimonium ſuperfuerit 785.
Herodes Herodis fil. urbes ædificat in honorem Cæſaris 794, 1066. tetrarcha fit *ibid.* literas mittit ad Cæſarem 803. tenet tetrarchas Galilææ & Perææ 819, 1065. exilio multatur 820, 1067.
Herodes frater Herodis tetrarchæ, non ex eadem matre 804.
Herodis Ariſtobuli fil. ex Berenice Salomes filia 807, 1027.
Herodes Herodis fil. ex Mariamne pontificis filia 751, 754, 1028, 1030. è teſtamento Herodis expunctus 1033.
Herodes Herodis fil. ex Cleopatra 751, 754, 1028.
Herodes Agrippæ frater & Chalcidis rex 871, 873. ducit Mariamnem 807. à Claudio impetrat jus in templum & pontifices 878. ejus mors 865, 887, 1071. progenies *ibid.*
Herodes Phaſaeli & Salampſionis fil. 806.
Herodes Polemonis fr. Chalcidis rex 871.
Herodias Ariſtobuli filia ex Berenice Salomes filia 804, 1027.
Herodias, Agrippæ ſoror, & conjux Herodis tetrarchæ, honoribus invidet Agrippæ 818, 1067. maritum in exſilio comitatur 819, 820, 1067.
Herodias nupta Herodi, Herodis M. filio ex Mariamne Simonis P. filia 807. poſtea alteri Herodi nupſit mariti prioris fratri 807, 808.
Hezechias rex Jud. 425.
Hiaramus Tyriorum rex Davidis amicus 287.
Hieremias propheta 441. ejus epicedium in Joſiam *ibid.* ejus vaticinium contra Hieroſolyma 442, 444, 445. accuſatur 443. abſolvitur *ibid.* ejus liber comburitur *ibid.* comprehenditur & in carcerem conjicitur 445, 446.
Hierichons. *v.* Jericho.
Hieroboamus Joaſi fil. regnat in Iſraëlitas 418. bellum infert Syris *ibid.* moritur 419.
Hieroboamus Nabathæi fil. in Solomonem conſpirat 361. decem tribuum rex creatur 364. vitulas facit aureas *ibid.* ejus manus aret 365. ejus contra Abiam expeditio 371. moritur 373.
Hieroſolyma capta 287. unde nomen *ibid.* obſeſſa a Babyloniis 446. capta 448. capta ab Herode 658. capta à Ptolemæo Lagi 508. quoties capta 1292. ſolo æquata 1295. eorum primus conditor 1292. Hieroſolyma incenduntur 1290.
Hieroſolymorum rex & alii quatuor reges contra Gabaonitas bellum movent 185. à Jeſu profligantur 186.
Hieroſolymorum urbis deſcriptio 613, 1221, 1222, 1223, 1224, 1349.
Hin, menſura Hebr. 117.
Hiramus legatos mittit ad Solomonem 339. & literas 340.
Hiromus rex Tyri 1340, 1341, 1345.
Hiſpani 1087.
Hiſtorici munus 607.
Hophnis filius Eli 219. moritur 221.
Hoſtia humana 398.
Hyrcanus Alexandri Jannæi filius conſtituitur pontifex 600, 968. fœderatur fratri, & otioſam vitam elegit 608, 609, 968, 969. ejus ingenium quale, & cur fugerit ad Aretam *ibid.* Scauri amicitiam fruſtra ambit 610, 611. diſceptat apud Pompeium cum fratre *ibid.* redditur ei pontificatus 615. confirmatur ei pontificatus à Cæſare 622, 978, 979. honoratur ab exteris gentibus 623. honoribus ab Julio Cæſ. afficitur 628. capitur & amputantur auriculæ ejus 646, 662, 689. à Parthis dimiſſus ad Herodem revertitur, à quo perfide tractatur 662. occiditur 678. quali fortuna per omnem vitam fuerit agitatus *ibid.*
Hyrcanus primus ejus nominis pontifex 802.
Hyrcanus (qui & Joannes) quomodo à Ptolemæo tractatus & Antiocho Eupatore 581, 961. geſta ipſius *ibid.* ejus felicitas 585, 586, 962.
Hyrcanus Joſephi Tobiæ filius 526. callidum ejus commentum 527. ad Ptolemæum mittitur, benigneque ab eo excipitur 528. & honoratur *ibid.* ejus geſta & mors 531.
Hyrcanus Simonis Matthiæ filius effugit Ptolemæi inſidias, & principatu potitur 581. oppugnatur ab Antiocho Sotere 582. pacem ab eo redimit CCC talentis, Davidiſque theſaurum tribus millibus talentorum imminuit 583. urbes ab hoſtibus ablatas recuperat, pacemque cum Rom. init. *ibid.* in Syriam expeditionem facit, *ibid.* Samariam obſidet & radicitus tollit, cumque Deo colloquitur 585, 586. ejus mors & elogium 588. ſomnium de filiis quale aliquando habuerit 591.
Hyſtaſpes 471.

L

Jabeſus 421.
Jabinus rex Chananæorum ſubjugat Iſraelitas 202.
Jabiſus Galaditidis urbs everſa 198.
Jacimus (ſive Alcimus) 547, 752.
Jacobus natus 36. ejus lucta 45. de Rachele paciſcitur 40. ejus clandeſtinus abitus à Labano 42. filii 41, 46. ejus liberi quibuſcum venit in Ægyptum 70. ejus lachrymæ Benjaminem in Ægyptum mittentis 62. ejus & Eſavi ἀπάντησις 45.
Jacobus frater J. Chr. lapidatur 896, 897.
Jacobus Soſæ fil. 1177, 1230, 1288.
Jacobus Idumæus patriæ proditor 1198.
Jadelphas 21.
Jaddus, Joannis fil. P.M. 500. Alexandrum parat excipere 503. moritur 505.
Jadon vates 365. à leone occiſus 366.
Jaires rem Hebraicam adminiſtrat 209.
Jale, mulier Cenites, Siſarem occidit 203.
Jalus Moyſis nepos 329.
Jamblichus dynaſta 621, 977.
Janias Ægypti rex 1337.
Japhetus 14. ejus filii quas terras poſſiderunt 16.
Jarades 8, 11.
Jardes ſaltus obſeſſus 1310.
Jaſon, qui & Jeſus 531.
Jaſon Eleazari fil. 551.
Jazielus vates 393.
Ide liberta 799. in crucem acta 800.
Idumæi 541, 1176, 1180, 1181, 1182, 1314. tranſitum negant Iſraëlitis 145.
Idumæi Semi-Judæi 650.
Idumæi fiunt Judæi 584.
Jebar filius Davidis 288.
Jeboſtus (vel Jeboſthus) creatur rex 279. inſidiis perit. 284, 285.
Jede mater Joſiæ 438.
Jehu Nemeſſi filius 382. rex Iſraëlitarum declaratur 406. res ab eo geſtæ 407, 408. Baalis ſacerdotes interfici curavit 410. moritur 413.
Jehu vates 375.
Jenaë filius Davidis 288.
Jephthes, dux Iſraëlitarum, regem Ammanitarum profligat 210. filiam ex voto temerario mactat *ibid.* Ephraëmitas magna clade afficit 211.
Jeraſa 422.
Jeroboamus. *v.* Hieroboamus.
Jericho capta 181. ejus inſtaurator diris devotus 182.
Jeſſæus Achimæi fil. 320.
Jeſſæus filius Obedæ 246. pater Davidis 247.
Jeſus P. M. 1177. 1183.
Jeſu Chriſti elogium 798.
Jeſu Phabetis filio pontificatus abrogatur 693.
Jeſu plebeji clamor & mors 1282.
Jeſus. *v.* Joſua.
Jeſus (ſive Jaſon) P.M. 531.
Jeſus Tiberiadis præfectus 917.
Jeſus pontificatu abdicatus 665.
Jeſus Sapphiræ filius 910, 917, 1106, 1109.
Jeſus Gamalielis filius, pontifex 898.
Jeſus poſt Ananum pontificum natu maximus 1177. ejus ad Idumæos concio 1178, 1179.
Jeſus filius Damnæi P M, 897.
Jeſus Gamalæ filius 923, 924.
Jeſus filius Naveni 132. Moyſis ſucceſſor 157. dux Iſraëlitarum contra Amalecitas 99. copias Jordani admovet 178. coram Moyſe vaticinatur 174. de tellure dimetienda deliberat 186, 187. ejus concio ad pop. Tranſjordanianum 189. 190. ejus obitus 192.
Jeſus Saphati filius, latronum princeps 914, 1150.
Jeſus Thebuthi fil. 1288.
Jeſus Joſodeci fil. 476.
Jeſus ſacerdos 1288.
Jethro Madianita 193.
Jezanias 451.
Jezebela uxor Achabi 377. à canibus diſcerpta 408.
Jezecielus 441, 443, 444, 449.
Imagines, ſeu effigies æreas boum nefas Judæis effingere 359. imagines erigere aut animantium effigies conſecrare vetitum Judæis 765.
Impoſtores per Judæam 893.
Infanticidium in Ægypto 74.
Joabus dux 279. conſpirat cum Adonia 325, 330.
Joachazus Judææ rex 442. in Ægypto moritur *ibid.*
Joacimus P.M. 481, 485.
Joacimus Judææ rex 43, 442. à Babyloniis deficit *ibid.* interficitur *ibid.*
Joadas 438.
Joannes, *al.* Hyrcanus Ptolemæum adoritur 961. aperit Davidis ſepulchrum *ibid.* ejus mors & elogium 962.
Joannes Baptiſta ab Herode necatus 805.
Joannes dictus Gaddis frater Jonathæ interficitur 556.
Joannes Levi filius Giſchalorum inſtaurator 908, 1107, 1314. Joſephi inimicus 912, 916, 1108. affectat tyrannidem 1175, 1189.
Joannes Soſæ fil. 1177.
Joannes Eſſæus 1106, 1118.
Joannes Judæ fil. P.M. 500. fratrem in templo interficit *ibid.*
Joannes qui & Hyrcanus 581.
Joannes dux Idumæorum moritur 1234.
Joannes Eliaſibi fil. 484.
Joannes Careæ fil. 451. perſequitur Iſmaelum 453.
Joaſus Joazi fil. Iſraelitarum rex 415.
Joaſus è ſtirpe regia ſervatus 410. rex Judææ creatur 411. moritur 414.
Joathamus 334. Sicimitis apologum edit 207.
Joazarus Boethi filius P.M. 767, 791, 792. pontificatu privatur 787, 794.
Joazus Jehu fil. 413. Iſraelitarum rex 414.
Jobabus 20.
Jobelus 8.
Jobus arcem Hieroſolymitarum capit 287.
Jodamus 285.
Jodaus pontifex 410.
Jonadabus vetus amicus Jehu 409.
Jonas vates 418, 419.
Jonathas Anani fil. 868. pontificatum oblatum reſpuit *ibid.* ejus geſta 1074. à ſicariis peremptus 1075.
Jonathas dictus Apphus 535.
Jonathas Aſamonæi fil. Antiochi Epiph. filio reconciliatur 960. inſidiis Typhonis capitur & interficitur *ibid.*
Jonathas Dorcadis fil. 1170.
Jonathas Sauli fil. præſidium Palæſti-

norum adoritur, cæditque 239. Saulo Davidem reconciliat 253. ejus & Davidis conſultatio de noſcitando Sauli erga Davidem animo 256. cadit in pugna contra Palæſtinos 275.
Jonathas quidam Sadducæus Hyrcanum in Phariſæos irritat 587.
Jonathas quidam provocat ad ſingulare certamen Romanos 1272. à Priſco ſagitta interficitur *ibid.*
Jonathas alter 300,302.
Jonathas fil. Abiathari 305, 326.
Jonathas Samæ fil. ſternit hominem ſex cubitorum 319.
Jonathas Sicariorum princeps capitur 1327.
Jonathas P. à Felice perimitur 893.
Jonathas poſt Judam principatum ſuſcipit 555,556. cum Simone Nabatæos opprimit 557. cum Bacchide ſocietatem init 558. redit Hieroſolyma & cultum Dei reſtituit 559. mittit qui cum Romanis & Spartanis amicitiam renovent 573. obviam it Demetrii ducibus eoſque ſuperat 572. ejus Literæ ad Lacedæmonios 573. interficitur 578.
Joppe diruta 1148.
Joppe capta à Romanis 1100.
Joramus P M. 450.
Joramus *rex* Iſraelitarum 396. ejus in Moabitas expeditio *ibid.* moritur 405,406,407.
Jordanis fluvii trajectus plane mirandus 180.
Joſadochus P. M. 450.
Joſaphatus Achili filius 293.
Joſaphatus rex bonus & pius 387,393. ei Deus ignoſcit ob ſocietatem cum Achabo 392. ejus claſſis naufragium 394. mors 398.
Joſephus Zachariæ fil. 543.
Joſephus Antipatri fil. 620,976.
Joſephus Cabi fil. P.M. 896. privatur pontificatu *ibid.*
Joſephus Cami fil. fit pontifex 878. pontificatu privatur 886.
Joſephus, Caiaphas dictus, fit pontifex 795. pontificatu privatur 802.
Joſephus Madicaſtræ filius ſeditionem concitat Gamalis 922.
Joſephus Dalæi fil. 1280.
Joſephus Ellemi fil. vicarius pontifex in diem 767.
Joſephus Archelai ſobrinus 1055.
Joſephus quæſtor 679.
Joſephus Gorionis fil. 1105,1114.
Joſephus avunculus Herodis 667. arcanum de Mariamne detegit, & necatur *ibid.*
Joſephus frater Herodis 688.
Joſephus Salomes maritus ſecretum de Mariamne occidenda prodit 1012. in Idumæam miſſus 651,993. ejus mors 655,656.
Joſephus Joſephi, Herodis fratris filius 807.
Joſephi fratris Herodis caſus 996.
Joſephus Tobiæ fil. Oniam avunculum objurgat 523. legationem ſuſcipit ad Ptolemæum 524. ei vectigalia addicit Ptolemæus 525. Syriam ire contendit ad vectigalia exigenda *ibid.* ejus opes & liberi 526. Solymis fratris filiam ducit ex qua natus Hyrcanus 526. moitur 530.
Joſephi Jacobi fil. viſiones 49,50. ejus venditio 52. ejus continentia 54. in carcerem conjicitur 50. inde liberatur 57. fratres agnoſcit 60. eos tentat 63. fratribus ſe aperit 67,68. ejus mors 72.
Joſephus Matthiæ fil. utrique Galilææ præficitur 1106. ejus periculum Tarichæis 1109. ſtratagemate ſe recipit Tiberiadem 1112. magno iterum in periculo 1254. ejus mater luget filium ut mortuum *ibid.* ejus concio ad Tarichæenſes 918. ejus ſtratagema 918,920,926,930,933,936,1131, 1132 &c. ex inſidiis evadit 918. Tiberiada petit 920. mirabile ejus ſomnium 924. Tarichæas ſe confert 931,934. lapide perculſus in ſummum ipſius vitæ periculum venit 1254. pater ejus vinctus ſervatur 1253. ejus pietas in patriam 1287. à muliere proditus 1142. Nicanori ſe tradit 1142, 1143. ejus ad ſuos oratio 1144. in vitæ periculo 1145. ejus conſilium de ſortibus adhibendis *ibid.* ad Veſpaſianum adducitur 1146. ejus ad Veſpaſianum allocutio *ibid.* in honore apud Veſpaſianum & Titum 1147. vinculis ſolutus 1205,1206. facit orationem ad Judæos 1267. hortatur obſeſſos ad deditionem 1240. accuſatur conjurationis 1327. a Veſpaſiano in honore habitus 944, 946. & à Tito *ibid.* & à Domitiano & Domitia 946 ejus uxores tres prædiis donantur à Tito 945. à Veſpaſiano terras in Judæa accipit *ibid.* ejus honores *ibid.* & liberi ex ſtirpe Aſmonæorum *ibid.* ejus genus 904. in Hebræis Græciſque literis verſatiſſimus 903, 904. Phariſæus ſectâ 905. Romam proficiſcitur *ibid.* Galilææ præficitur 906. Sephoritas metu liberat 907. in Galilæa manet 910. ejus moderatio & continentia 912. ejus in ſcribendo propoſitum 607. ejus ſtudium in hiſtoria ſcribenda *ibid.* alia opera pollicetur 4. promittit librum περὶ ὑθῶν ἑαυτῶν 161. quo tempore ſcripſit antiquitates 903. quando natus 904. quæ ſcribere propoſuit 903, ejus legatio 907. ejus ἀρχιερωσύνη in Galilæa 412. ei fides in hiſtoria habenda 1334. Veſpaſianum & Titum alioſque appellat *ibid.*
Joſias rex, ejuſque pietas 438, 439, 440. moritur 441.
Joſua. *v.* Jeſus.
Joſuæ concio 189. ejus mors 192.
Joſua à Moyſe deſtinatus ſucceſſor 157.
Joſua Siæ fil. pontifex 788.
Joſue 99,132,174.
Joſobetha 410.
Joſodecus P. M. 476.
Jotapatenorum cædes urbe capta 1141, 1142.
Jothamus rex Judææ 422. ejus obitus 423.
Jothamus P. M. 450.
Jovanus 17.
Jovis Ἐλλωΐου templum in monte Garizim 533.
Jovis Victoris ædes 862.
Jovis Olympii templum 1340.
Irenæus orator 774,1049.
Iris 14.
Iſaacus 26.
Iſaias vates 427. ejus laus 436.
Iſidis templum everti jubet Tiberius 800.
Iſidis ſacra fædantur 798,800.
Iſmael 26.
Iſmael Phæbi fil. P.M. 795,894.
Iſmaelus inſidiatur Godoliæ 451. eumque interficit 452.
Iſraelitarum recenſio 129. eorum ſtudium in Deum fatiſcit 194.
Iſraelitæ tranſlati in Mediam 428. in captivitatem ducti 427.
Iſtobus rex 295.
Iſus P.M. 450.
Ithamarus fil. Aaronis 117. ejus domus 327,334.
Ithobalus rex Tyriorum 377,378,1341, 1344.
Jubalas 8.
Jubilæus annus 128,581,626,629,961.
Juctas 20.
Jucundi συναφορία in Alexandrum 730.
Jucundus 938,1028.
Jucundus (Æmilius) 1103.
Jucundus ἱππάρχης 1079.
Judadas 18.
Judææ deſcriptio Geographica 1120, 1121,1122.
Judæa ſero admodum Græcis cognita 1335. tota ſubacta & pacata 1324. ejus facta tributaria 615.
Judæi recti ab optimatibus 617,975. de ſacerdotum nuptiis ſollicita 1332, 1333.
Judæi Alexandriæ æquo jure cum Græcis permiſſu Alexandri M. 1098.
Judæi Antiocheni 1298. eorum periculum *ibid.*
Judæi Babylonii 909.
Judæi occiſi Cæſareæ 1095.
Judæi Scythopolitani miſere cæſi 109.
Judæi de ſacerdotio inter ſe diſcordant 531.
Judæi Sabbato pugnare nolentes occiduntur 535.
Judæi militant Alexandro 504. tranſlati in Ægyptum 508.
Judæi Roma pulſi 800,801.
Judæi cupiunt redigi in formam provinciæ & Syriæ adjungi 784.
Judæi benevole excepti à Seleuco Nicatore 519. à Veſpaſiano & Tito 520. à M. Agrippa *ibid.* ab Antiocho Magno 521.
Judæi in hippodromum concluſi ab Herode, à Salome & Alexa dimiſſi 771.
Judæi quinam ita dicti 487.
Judæi Ethnarchæ filius apud Antiochiam patrem defert 1299.
Judæorum cognatio cum Lacedæmoniis 530,571,572. Judæi pro ſalute & victoria Laconum vota nuncupant 573.
Judæorum regiminis forma 480.
Judæorum nuptiæ 1380,1388.
Judæorum Synagogæ 1299.
Judæorum privilegia ſub imperio Rom. 709.
Judæorum legatio ad Cæſarem contra Archelaum 783.
Judæorum Aſianorum legatio ad Cæſarem 722.
Judæorum cædes magna 834, 1097, 1321.
Judæorum in Meſopotamia & Babylonia calamitas 827. & in Antiochia 1299.
Judaici belli initium 902.
Judas Eſſenus propheta 589.
Judas Eſſæus 964.
Judas Galilæus quartæ ſectæ auctor 794, 886,1060.
Judas Jairi filius perit 1311.
Judas Aminadabi fil. 477.
Judas Gaulonita, è Gamalis ortus 792.
Judas Matthiæ ſucceſſor 459.
Judas Maccabæus 535, 959. cum hoſtibus congreſſurus ſuos hortatur 538. victoriamque reportat 539. venit Hieroſolyma 540. templum reſtaurat *ibid.* principatum occupat 538. templum luſtrat, & ſacra inſtaurat 540. Idumæos alioſque ulciſcitur 541. arcem Hieroſol. oppugnat 545. fit pontifex 550. cum Romanis ſocietatem init 551. præliatur contra Bacchidem 552. occumbit 552,960.
Judas Chapſæi fil. 572.
Judas Sariphæi fil. 766.
Judas Sepphonei fil. 1040.
Judas Libyæ rex 789.
Judas Eliaſibi fil. fit pontifex 500.
Judas filius Ezechiæ 1053.
Judas Ezechiæ archileſtæ fil. 780.
Judices Hieroſolymis è ſacerdotibus, Levitis, & primatibus populi 392. in majoribus controverſiis ex aliis etiam adlecti *ibid.*
Judices ſenatus in Syria & in Phœnicia 470.
Juelus P. M. 450.
Julia, quæ Livia 720.
Julia uxor Auguſti 750.
Julia ſoror Caii 862.
Juliani Bithyni fortitudo 1265 1266.
Julii Cæſaris literæ ad Sidonios & decretum in gratiam Judæorum 628. alia à C. Cæſare decreta *ibid.*
Julii Antonii pro Judæis ad Epheſios reſcriptum 723.
Julius Lupus 856.
Julius legionis Rom. dux 668.
Jupiter Hellenius, ejuſque templum 534.
Jupiter Olympius, ejuſque ſtatua 837.
Juſtus Joſephi filius 945.
Juſtus hiſtoricus 937, 938. quando hiſtoriam ſuam edidit 939.
Juſtus Piſti filius populum irritat 907. ejus elogium 908.

Juſtus damnatus à Veſpaſiano, ſervatus ab Agrippa 944.
Izates Helenæ fil. religionem Judaicam amplectitur 878, 880. circumciditur 881, 882. victor hoſtium 884. Monobazo in regnum ſuccedit 879. moritur 885.
Izatæ filii obſeſſi Hieroſolymis 1286.

L.

Labanus Bathueli fil 21. ejus fraus 40, 41.
Laboroſoarchodus 1344.
Laboſordachus 460.
Lacedæmonii è poſteris Abrahami 530.
Lamechus 8,11.
Laodice Galadenorum regina 596.
Laodicenſium literæ ad C. Rabilium pro Judæis 633.
Laſthenes Cretenſis 564,568.
Latrones in ſpeluncis expugnati 994, 995.
Leges variæ Hebræis datæ 127 &c.
Legis divinæ ſummarium 105.
Legis tabulæ 106.
Leges Moyſaicæ 126,159 &c. recitatæ à pontifice 162.
Legis interpretatio penes VII. apud Perſas 489.
Legis Moyſaicæ verſio in Græcam linguam ſub Ptolemæo Philadelpho Ægyptiorum rege 2,508,515,518.
L. Lentuli decretum pro Judæis 632, 633.
Lepidus à Caio occiſus 841.
Lepidus (Larcius) 1277.
Leproſi extra urbem habitabant, lege Samaritanorum 401,420.
Leproſorum in fame conſilium 402.
Levitæ uxor ſtuprata à Gabaonitis 195.
Levitica tribus 125.
Levitis & ſacerdotibus quænam conceſſit Deus 144.
Levitarum urbes *ibid.*
Lex data in monte 105.
Lex Dei triumphata 1306. in palatio repetita 1307.
Lex Judæorum de filiis contumacibus 743.
Liber legis repertus 439.
Liberius Maximus Judæam regit 1311.
Libri ſacri apud Judæos XXII. 1333.
Libys 18.
Ligniferii feſtum 1092.
Linguarum varietas 15.
Litteræ Græcorum an à Cadmo & Phœnicibus advectæ 1330.
Livia, *Joſepho* Julia 720.
Longi fortitudo 1273.
Longini fortitudo egregia 1236.
Longinus tribunus 1103.
Longinus (Caſſius) Syriæ præſes 876, 877.
Lotus 21,24. ejus uxor 28.
Lucilius Baſſus legatus 1307. *v.* Baſſus.
Lucullus 602.
Ludi Palatini 844.
Ludi Olympiaci ab Herode inſtaurati 720,721.
Ludi gentiles Hieroſolymis inſtituti ab Herode 688.
Ludi ad celebrandum natalem fratris à Tito editi 1298.
Lupi ſupplicium 864.
Lupus (Julius) 856.
Lupus præſes Alexandriæ 1325.
Lychnuchus ſacer 111.
Lycurgus 1383.
Lydas 20.
Lydda incenſa 1100.
Lyſanias Ptolemæi filius interficitur 670, 986.
Lyſias exercitûs Antiochi imperator contra Judæos colligit milites 538. interficitur 548.
Lyſimachus poſt obitum Alexandri Helleſpontum obtinet 507.

M.

Maccabæorum hiſtoria 534,535.
Machæna uxor Roboami 368.
Machæras 653,654,655,995,996.
Machæruntes dedunt ſe pro ſalute Eleazari 1310.
Machas 21.
Machinæ Rom. 1232,1234.
Machinarum Romanorum vis 1135, 1138.
Machirus 389.
Macro 813,815.
Madæi 17.
Mades *ibid.*
Madianitæ vincunt Iſraelitas & duro imperio premunt 203.
Madianitis bellum infert Moyſes 156. & victoriam reportat 157.
Madianiticæ mulieres corrumpunt Iſraelitas 152,153.
Magogæ 17.
Magoges *ibid.*
Magi 1075.
Malaelus 11.
Malchus (*al.* Malichus) Arabum rex 569,647,990.
Malichus 616,974,982,983. Antipatro ſtruit inſidias, quem poſtea interficit 637. veneno tollit Antipatrum *ibid.* egregius ſimulator 638. aſtutia tamen Herodis occiditur 638,984.
Mallo 217.
Malthace mater Archelai obit 777.
Malthace Samaritis Herodis uxor 1028.
Maluelas 11.
Mambras 25.
Manaemus 421.
Manahemus Eſſenus 699.
Manahemus Judæi Galilæi filius 1093, 1094.
Manaſſes 436.
Manaſſes fit pontifex 523.
Manaſſes fr. Jaddi Sanaballetis filiam in uxorem ducit 500,501,502.
Manaſſes rex Judææ 436. in captivitatem abductus 437. in regnum remittitur & moritur *ibid.*
Manlius (L.) Lucii fil. 584.
Manna de cœlo 96. quid vocula ſignificat 97.
Mannæus Lazari fil. 1256.
Manoches 212.
Marcœothus 334.
Marcellus Judææ procurator 801.
Marcus (*al.* Murcus) Syriæ præſes. ſuccedit Sexto Cæſari in præfectura Syriæ 636,981,982.
Mardochæus patruus Eſtheris magno in honore 489, 490, 498. ejus luctus 492.
Margenus Tyriorum rex 1341.
Maria, femina nobilis, filium comedit 1274,1275.
Mariamne Agrippæ filia ex Cypride 373,806,1071.
Mariamne Alexandri, Ariſtobuli filii, filia, Hyrcani ex filia neptis, Herodi deſponſata 639, 985. fit infenſa Herodi 681, 682,1011. ejus ingenium quale 682. capite damnatur 684. ejus elogium *ibid.*
Mariamne (Joſephi Olympiadis filia) Herodis uxor 807, 1028. ejus filii ſtrangulati 1026.
Mariamne nupta Archelao 890. repudiatur 1059. poſtea Demetrio nubit 891.
Mariamne, ſoror Moyſis, obit 145.
Maris diviſio 90.
Marion Tyriorum tyrannus 639,989.
Marſus Syriæ præſes 868,869,871.
Marſyas Agrippæ libertus 809,815,817.
Marnelus 8.
Marullus 818.
Mattathias Aſamonæi fil. pater Maccabæorum 534. Antiocho non obſequitur 535. Judæos ſabbatis pugnare docet 535,536. alios ad legis defenſionem animat *ibid.* moritur *ibid.*
Mattathias Abſalomi fil. 572.
Matthes. *v.* Simon.
Matthias ſit P. M. 868.
Matthias κυρτός. 904.
Matthias Margalothi fil. 766. cum aliis comburitur 768.
Matthias, Theophili filius, pontifex 757, 758, 892, 899. pontificatu privatur 767,871.
Matthias Margali fil. 1040.
Matthias Joſephi pater 904.
Matthias qui Simonem accerſivit capitis damnatur 1253.
Matthias Boethi fil. 1253.
Mathuſalas 8,11.
Maximus (Liberius) procurator Judææ 1310.
Maximus (Trebellius) 855.
Mechærus 653,655.
Megaſſarus 1249.
Meirus Belgæ fil. 1280.
Mela legatus ab Archelao 739.
Melcha 21.
Melchiſidecus convivio excipit Abramum 24,25.
Melchiſus Sauli fil. 275.
Melchus rex Arabum 647.
Memphiboſthus filius Jonathæ 293. ei benefacit Davides 293,314,315.
Menaimus Judæ Galilææ filius 1093. occiſus 1094.
Menedemus philoſophus 517.
Menelaus (*al.* Onias) P. M. 531,546, 547.
Menſa aurea à Ptolemæo fabricata 513, 514. cum crateribus & phialis 515.
Menſa ſacra in ſacrario ſacerdotum 110.
Mephramuthoſis Ægypti rex 1339.
Mephres Ægypti rex 1338.
Merbalus rex Tyriorum 1345.
Meſas 20.
Meſſalas 648.
Meſſalina uxor Claudii 891,1074.
Meſtraimi filii quas terras poſſederunt 18.
Metilius dux Romanorum 1094,1095.
Michæas vates 386,388,443. in carcerem conjicitur 389.
Micha filius Memphiboſthi 294.
Michala filia Sauli nuptum datur Davidi 252. conſulit ſaluti Davidis, fallitque Sauli nuncios 254. reſtituitur Davidi 281.
Minæus condit Memphim 355.
Minucianus (Annius) 838,841.
Minucianus (M.) 862.
Miſaates 455.
Miſaëlus 455.
Miſan rex Moabitarum 396.
Mithridates 469.
Mithridates Pergamenus 621,977. Cæſari in Ægypto opem fert *ibid.*
Mithridates Sinaces Parthorum rex 598.
Mithridates Artabani filiam ducit 832. Anilæum cum ſuis fundit fugatque 833. capitur ab Anilæo 832. dimittitur 833. ejus expeditio in Judæam *ibid.*
Mithridates obit, à Pharnace peremptus 613,971.
Modius Æquiculus 910,915,921.
Monobazus Adiabenorum rex, cognomento Bazæus 878,1101. ejus obitus 879.
Monobazus frater Izatis fit prorex 879. moritur 885.
Moſochus 17.
Moyſes, qualis vir fuerit 3. ejus nativitas 74. quomodo ſervatus 76. cur ſic vocatus *ibid.* adoptatur à regina 77. educatur in ſpem regni *ibid.* diadema regium pedibus calcat *ibid.* præficitur exercitui Ægyptiorum & Æthiopas bello vincit 78. ducit Tharbin uxorem 79. fugit Ægyptios 80. Raguelis filiabus opitulatur contra paſtores, ex quibus unam ducit uxorem *ibid.* conſpicatur rubum ardentem in Sina 81. confirmatur ei liberatio Iſraëlitarum 82. edit miracula, nomen Dei cognoſcit, redit in Ægyptum *ibid.* edit prodigia apud Pharaothen 83,84,85. educit Iſraelitas ex Ægypto, & quantus eorum numerus 88. cujus ætatis fuerit cum eos educeret *ibid.* oratio ejus ad Deum pietatis ac fidei plena 90. traducit eos per mare rubrum incolumes *ibid.* aquam amaram facit potabilem 94. coturnices & manna impetrat à Deo 96. ex petra aquam elicit 97. cum Amalecitis pugnat 1000. decem præceptorum tabulas à Deo acceptas populo exhibet 103,104 &c. quadraginta diebus in Sina detinetur *ibid.* de eo ſuſpicio Hebræorum in monte

monte diutius morante *ibid.* Aaroni fratri ſacerdotium confert 116. dedicato templo victimas offert 118. in tabernaculo Deum conſulit 120. tribum Leviticam Deo dedicat 125. cenſet omnes tribus præter Leviticam, & ordinat profectioni belloque neceſſaria 129. mittit exploratores in Chananæam 131. Coræ factionem compeſcit 138. Moyſis juſtitia 140. ejus precatio ad Deum 140, 141. luſtrat populum 145. Sichonem & Ogem reges delet 147. Madionitas cum ſuis regibus cædit 156, 157. Jeſum ſibi deſignat ſucceſſorem *ibid.* moriturus quid ſuis prædixerit 159. carmen Hexametrum Hebræis recitat 173. quas leges præſcripſerit 126,159 &c. jurejurando adſtringit populum ad legum cuſtodiam 174. exhortatur Joſuam ut in Chananæos exercitum ducat 175. moriturus addit animos Joſuæ, totique genti benedicit 175. nube circundatus diſparuit 176. moritur & lugetur triginta diebus à populo *ibid.* ejus elogium *ibid.* ejus libri in templo reconditi 437. fabuloſe dicitur fuiſſe leproſus 126. ſumma ejus auctoritas 132. ejus V. librorum ſcopus 1333. Moyſes apud Manethonem prius Oſarſiphus ſacerdos Oſireos Dei Heliopolitani dictus 1354. Ægyptiis vir divinus habitus 1357. ejus tempora quibus vixit deſcripta 1373. ejus virtus & geſta 1375,1376.

Muchæus 489.

Mucianus Syriæ præſes 519,1162,1196, 1205, 1206.

Mundus (Decius) ſtuprat Paulinam Saturnini uxorem 799. in exſilium pellitur 800.

Mures Azotiorum agrum vaſtant 224.

Mures aurei 225.

Marcus. *v.* Marcus.

Muſcarum Deus Μυῖα apud Accaronem 394,395.

Muſica inſtrumenta κινύρα, νάβλα, κύμβαλον, & eorum forma 319.

Myſianum bellum 1302.

Mytgonus rex Tyriorum 1344.

N.

Naamas filia Lamechi 9.

Naamis uxor Elimelechi 217.

Naaſes rex Ammanitarum 294. ejus expeditio in Judæos 234.

Nabadus. *v.* Nadabus.

Nabadus & Abius flammis abſumpti 119.

Nabal inhumanus 265.

Naboandelus 460.

Nabonnidus 1344.

Nabopollaſſarus rex 1342.

Naboſaris 448.

Naboth 383.

Nabuchodonoſorus rex Babylonis 1342, 1343. magnam Syriæ partem ſubigit 442. Judæis tributa imperat *ibid.* Hieroſolyma depopulatur 443, 447, 448. ejus ſomnium 456. ejus ſtatua aurea 458. ejus cum beſtiis victus *ibid.* moritur *ibid.*

Nabuthus Jezebelæ dolis interfectus 382.

Nabuzardanes templum diripit & incendit 449. poſtea quæ fecit 451.

Nacebus dux Arabum 735,741.

Nachores 20.

Nadabus 117. rex poſt Hieroboam 373,

Nahumus vates 22. ejus de Ninive prædictiones 423.

Nathan filius Davidis 288.

Nathanus vates 290,298,325.

Navigia. Hebræorum in Pontum & Thraciam ſub Achabi filio 394.

Naum vates 422.

Nazaræi 144,145.

Naziræi 866.

Neapolitanus 916,1083,1084.

Nebrodes 15,18.

Nechao rex Ægyptiorum 440,441. victus à Nabuchodonoſoro 442.

Neemias 485. ejus in patriam pietas 486. populum hortatur ad mœnia ædificanda 487. ejus obitus & elogium 488.

Nephanus 319.

Nergelearus 448.

Nerias P. M. 450.

Neriglifſoorus 1344.

Nero factus imperator 892, 1074. tyrannorum crudeliſſimus 892. ejus cædes 1196.

Netiras Galilæus 1135.

Nicanor 517,534,1142,1143.

Nicanor, amicus Titi, ſagitta percuſſus 123.

Nicanor à Demetrio contra Judæam miſſus 549. ſuperat Judæ milites *ibid.* poſtea vincitur & occiditur 550,551, 558.

Nicaſo in matrimonium data Manaſſi 500.

Nicaule 355.

Νικητήρια ſingulis annis à Judæis celebrata, in memoriam devicti à Juda Nicanoris 550.

Nico maxima ἐλέπολις 1234.

Nicolaus Damaſcenus Judæorum patrocinium ſuſcipit 520. & agit apud M. Agrippam 709. ab Herode miſſus ad Auguſtum 736. revertitur 743. ejus pro Archelao oratio apud Auguſtum 776,784,1051. Antipatri crimina exaggerat 760,761,762,1038. Archelaum coram Cæſare excuſat 784. pro Archelao adverſariis reſpondet 1051, 1057. ejus frater Ptolemæus 1048, 1049.

Niger Peraita 1101, 1106, 1118, 1186. ejus mira evaſio 1119.

Nigliſarus 460.

Nilus *fl.* 6.

Nimrodus *v.* Nebrodes.

Noarus 1097,1098.

Noeus 10. arca ſervatus *ibid.* Deo ſupplicat poſt diluvium 13. ejus precibus annuit Deus *ibid.* leges Noeo datæ 14. Noeus inebriatus 19. ejus ſtemma 11. obitus 14.

Nomus Heliopolites, ubi Memphis 1326.

Nooma mater Roboami 362.

Norbani Flacci literæ pro Judæis ad Sardianos 723.

Norbanus cæſus 849.

Noſta 443.

Numenius Antiochi fil. 573.

O.

Obedamus domo ſua arcam excipit 289.

Obedas rex Arabum 597,728,965.

Obedas vates 424.

Obedias 370.

Obimus filius Hieroboami 370.

Ochozias rex 390,395. moritur 396, 407.

Octavia Claudii ex Meſſalina filia 1074.

Odeas P. M. 450.

Oëus rex Marianitarum 157.

Oſellius 987.

Og rex 148. ferreus ejus lectus *ibid.*

Oges Galadenæ & Gaulanitidis rex ſuperatur 148.

Olda vates 439.

Oleum in ſacris Hebræorum 121.

Oleo non præparato à Tribulibus nefas uti Judæis 519,1108.

Olympii Jovis ſimulachrum 837.

Olympias Herodis filia ex Samaritana 751.

Olympias Herodis filia ex Malthace nupta Joſepho Herodis fratris filio 1028.

Olympus Romam mittitur 739, 742, 1025.

Onias & Doſitheus Judæi duces liberaverunt Alexandriam 1365.

Onias Jaddi fil. patri in pontificatum ſuccedit 505.

Onias Jeſus fil. fit pontifex 665.

Onias Oniæ fil. templum in Ægypto ædificat Hieroſolymitano ſimile 562, 563. ejus literæ ad Ptolemæum Philometorem, & Cleopatram *ibid.* Ptolemæi ad eum reſponſio *ibid.*

Onias Oniæ fil. pontifex, quanta mala fecerit Hieroſolymis propter Tobiæ filios civitate ejectos 531, 958. in Ægyptum fugit, ibique urbem & ſanum condit *ibid.*

Oniæ templum in Ægypto diruitur 1325.

Onias Simonis fil. fit pontifex 523, 530. ejus mors *ibid.*

Onias (qui & Menelaus) pontifex 547.

Onias, vir juſtus & Deo charus, qui pluviam precibus impetrarat, lapidibus obruitur 609,610.

Opheites 20.

Ophellius 644,987.

Opobalſamum 357,613.

Oraculum 1283. alterum *ibid.*

Oraculum de futuro urbis & templi excidio 1188,1266.

Oraculum de venturo Meſſia, ad Veſpaſianum traductum 1205,1283.

Orebus rex Madianitarum 206.

Organa bellica 1232.

Orodes 796.

Oronna Jebuſæus 287. ejus area 322. locus ubi Iſaacus erat immolandus, & ubi conditum eſt templum 323.

Orpha 217.

Orus Ægypti rex 1339.

Oſarſiph ſacerdos Heliopol. 1355,1357.

Oſeas rex 425, vivus captus 427.

Otho declaratus imperator 1196. ſemet interficit 1200.

Ozas ob tactam arcam, à Deo occiſus 289.

Ozias, Amaſiæ fil. regnum Judæ patre mortuo capit 418. ejus laus & res ab eo geſtæ 420. in templum ad ſuffiendum ingreditur *ibid.* ob uſurpatum ſacerdotale munus lepra afficitur 421.

P.

Pacis templum ædificatum 1307.

Pacorus Mediæ rex 883. conjugem & concubinas, captas ab Alanis, centum talentis redemit 1313.

Pacorus Parthorum rex Syriam obtinet 643. inſidiatur Hyrcano & Phaſaelo 644. contra Judæos pergit 986. in urbem admittitur 987. occiditur 653.

Pætus (Cæſennius) Syriæ præſes 1311. ejus in Commagenam expeditio *ibid.*

Papinius 840.

Pappus ab Antigono dux mittitur in Samariam 655,656,997,998.

Palatium Romæ 859.

Pallas 107,812.

Pallas Herodis uxor 751,1028.

Pallas frater Felicis 895,1074.

Pannychis concubina 1021.

Paradiſi deſcriptio 5.

Paradiſus penſilis conditus 1343.

Paraſceue 124.

de Parentum honore apud Judæos 138, 1382.

Parthi Syriam obtinent & Antigonum ſtabilire conantur in Judæa 986. in Judæam expeditionem faciunt 643. Hieroſolyma oppugnant *ib.* ſanum & urbem occupant *ibid.* perfide agunt 643,645,987.

Paſcha 124,373,609,773, 1294. ejus celebrandi modus 1291.

Paulina à Mundo ſtuprata 799.

Paulinus 1142.

Paulinus Lupo in adminiſtratione Alexandriæ ſuccedit 1326. templum Oniæ ſpoliat *ibid.*

Pauſanias Ceraſtæ fil. Philippi Maced. interfector 501.

Pedanius 1025,1271.

Pegmata 1306.

Pentecoſte 124,778.

Peræa, tota capta 1192.

Pergamenorum decretum pro Judæis 634.

Perſarum οἱ ἐπτὰ οἶκοι 471. penes VII. Perſas legum interpretatio 489.

Perſarum veſtis regia 493.

Peſtis ſævit in Iſraelitas 322. Davidis ex pœnitentia ceſſat *ibid.*

Peſtis in Judæa 685.

Petilius Cerealis procos. Germanos ad ſobrieta-

ſobrietatem coegit 1302.
Petina uxor Claudii 891,1074.
Petronius Hieroſolyma miſſus à Caio 1068,1069.
Petronius præfectus Ægypti 691,692. Herodi frumentum ſuppeditat in fame 692,693.
Petronius Syriæ præfectus 892,893.
Petronii (Publii) contra Doritas edictum 867.
Phaceas rex Iſraelitarum 422. Judæis cladem infert 423. moritur 425.
Phædra Herodis uxor 751,1028.
Phalecus 20,137.
Phalion frater Antipatri 610,970.
Phalna filius Davidis 288.
Phannias Samuelis filius fit pontifex 1171.
Pharaones cur dicti Ægyptiorum reges 355.
Pharitæi. v. Sectæ, 587,588,793,1068. ſectæ Stoicorum ſimiles 648,905. eorum potentia 753,968. & auctoritas ſub Alexandra Regina 600,601. dominantur Alexandræ per novennium 968. nolunt ſacramentum præſtare Cæſari 753. multantur *ibid.* invident Hyrcano 587. eorum traditiones non ſcriptæ in libro legis 574, 586,588. circa patrias leges cæteris accuratiores 922. mites ad pœnas 586. Judaica plebs à parte Phariſæorum 588.
Pharnaces Mithridatis fil. 613.
Phaſaelus Antipatri fil. 620,976,751, 1028. quo modo vitam finivit 646, 662,989.
Pheldas 21.
Pheles Tyriorum rex 1341.
Pheltias Lyſi fil. 267,281.
Phenanna 220.
Pheroras Antipatri fil. ex uxore Cypro, quam ex nobili quadam Arabiæ familia duxerat 620, 976. accuſat Herodis filios 726,1017. infenſus Mariamnes filiis 726, 1018. Herodis iram concitat 733. culpam in Salomen rejicit *ibid.* amicitiam init cum Antipatro 752. odio habetur Herodi 754. regia pulſus moritur 755,756.
Pheroræ uxor mulctam pro Pharitæis ſolvit 753. ejus cum aliis feminis ſodalitium *ibid.* 1029. ſe de tecto præcipitat 757,1032.
Pheroræ liberti uxorem ejus veneficii accuſant 755,756. illius confeſſio 757.
Phideas P.M. 450.
Philippio Ptolemæi Mennæi fil. Ariſtobuli filiam ducit uxorem 621. & à patre interficitur *ibid.* 977.
Philippo Archelai fratri quænam reliquit Herodes 770. quænam data à Cæſare 785,1056.
Philippus Galilæus 1135.
Philippus tetrarcha Gaulonitidis 770, 785, 1065.
Philippus Jacimi fil. 752,908,921,1092, 1105.
Philippus Herodis tetrarchæ frater diem obit 803. ejus elogium 804.
Philippus Herodis filius ex Cleopatra 705,751,752,758,1028,1033.
Philippus frater Archelai 1056.
Philippus Syriæ rex 596,598.
Philippus ἐπίτροπος regni 545.
Philippus rex Maced. moritur 501.
Philo pro Judæis legatus ad Cajum 821.
Philoſtephanus 593.
Phineas Cluſothi fil. 1177.
Phinees 155. ejus concio ad Transjordanianos 191. ejus ad ſtirpem redit honos pontificalis 334.
Phineeſes, filius Eleazari, lancea tranſfigit Zambriam & Chosbiam 155. copias Hebræas ducit contra Madianitas 156. fit pontifex 192.
Phineeſes fil. Eli 219. ſacerdotio fungitur 221. moritur *ibid.*
Phraates Parthorum rex 662. moritur 795.
Phrahataces 795,796.
Phruræi dies 499.
Phullus rex Aſſyriæ 422.
Phutes conditor Libyæ 18.
Pilatus (Pontius) Judææ procurator movet tumultus 797,1066. magnamque Judæorum ſtragem edit 798, 1067. & Samaritanorum 801. Cæſaris effigiem in urbem infert *ibid.* cædis accuſatur *ibid.*
Pileus pontificis 114.
Piſo urbis præfectus 810.
Pitholaus 616,617,620,974,975,976.
Placidi & Joſephi velitationes circa Ptolemaïda 925.
Placidus 944, 1128, 1141, 1164, 1191.
Plato 1383. poëtas è rep. excludendas eſſe cenſuit 1386.
Polemon rex Ciliciæ 891.
Polemon rex Ponti 871.
Politia Judæorum poſt reditum à captivitate qualis 480.
Pollio Phariſæus 661,698.
Pompedius 839,840.
Pompeia uxor Neronis 896.
Q. Pompeius coſ. 863. Syria peragrata, Damaſcum venit 611, 970. Hieroſolyma contendit 612,971. eique traditur urbs 613,972. templum expugnat cum magna Judæorum cæde 614,973. in ſanctum ſanctorum ingreditur *ibid.* ſacris abſtinet *ibid.* Hyrcanum & Ariſtobulum audit de regno diſceptantes 612,974. judex in lite Hyrcani & Ariſtobuli Hyrcano favet, & in Ariſtobulum copias movet *ibid.* in Epirum fugit 620.
Pontificatus ex una familia in aliam transfertur 222.
Pontificatus Oniæ in Heliopolitana Præfectura 547,586,899.
Pontificatus interregnum per quadriennium 559.
Pontificatus Hebræorum perpetuus, niſi ſub Epiphane, Ariſtobulo, & deinde ſub Herode 664.
Pontifex nullus, niſi è ſanguine Aaronis 899. à captiva matre natus pontifex non potuit eſſe 586.
Pontifex, prophetæ & ſenatus decernunt, de quibus judices civitatum neſciverunt pronuntiare 162.
Pontifex Max. dictus Ἀναβαθμός 112.
Pontificis partes & officia 1380.
Pontificis vicarius, qui vices ejus ægrotantis obit, etiam Ἀρχιερεὺς dictus 500.
Pontifices Hieroſolymis uno tempore plures 1200,1252,1268.
Pontifices ſecundum genus electi 1380.
Pontificum ſucceſſiones à ſeditioſis ſublatæ 1170.
Pontificum eligendorum jus Herodi Chalcidenſi Dynaſtæ à Claudio datum, quod manſit ejus poſteris, uſque ad initium belli Judaici 877.
Pontificum ſummorum ſeries 450, 899, 900.
Pontificalis veſtis cuſtodia 876.
Pontificis M. veſtimenta 1229.
Pontius v. Pilatus.
Poplas 1049.
Poppæa Neronis uxor 896,902,905.
Porcius v. Feſtus Judææ procurator 895.
Præcepta à Moſe, duabus tabulis conſcripta, nefas totidem verbis evulgare 103. manu Dei ſcripta 105.
Primogenituræ jus, πρωτοτόκιον 48.
Primus (Antonius) 1196. contra Vitellium proficiſcitur 1206,1207.
Priſcus quidam Jonathan ſagitta tranſfigit 1272.
Priſcus (Tyrannius) 1102,1103.
Privilegia Judæis conceſſa ab Alexandro M. 1364.
Proculus Vitellius 868.
Prophetæ ſuppoſiti à tyrannis Judæorum 1281.
Prophetæ, excepto Daniele, calamitates prædicunt 465.
Prophetis quantum tribuendum 389.
Prophetiæ Eſaiæ complementum 562.
Prophetiæ Jeremiæ & Ezechielis ἐκβασιοφανεῖς conciliatæ 448,507.
Proſeucha Judæorum 931.
Pſeudalexander 786,787,1058.
Ptolemæus 732 738.
Ptolemæus frater Nic. Damaſceni 774, 1049.
Ptolemæus Epiphanes 520,531.
Ptolemæus Euergetes (*al.* Philopator) 520,523,1365.
Ptolemæus Jamblichi fil. 621,977.
Ptolemæus Lathurus 586, 965. regno pulſus 591. fœdus init cum Alexandro 592. idemque frangit *ibid.* ejus crudelitas *ibid.* ejus Hecatontomachi *ibid.* Alexandri copias ſuperat 593.
Ptolemæus Lagi filius (Soter dictus) Ægyptum tenet poſt obitum Alexandri 507,508. Hieroſolyma per fraudem occupat, & Judæos multos in Ægyptum abducit *ibid.*
Ptolemæus Philadelphus ſecundus Ægypti rex 2,1365. legem Moyſis tranſferendam curat ex conſilio Demetrii 508, 509. manumittit Judæos 510. ſcribit Eleazaro Judæorum pontifici 511. munificus in donariis parandis 513,518.
Ptolemæus Philometor 531, 532, 564, 1365. cum Cleopatra permittit Oniæ templum ſtruere, miſſis ad eum literis 562. expeditionem facit in Syriam 566. in Syriam vehit, cui per Ammonium inſidiæ ſtructæ ab Alexandro *ibid.* dirimit affinitatem cum Alexandro rege Syriæ, & cum Demetrio contrahit 567. moritur 568.
Ptolemæus Mennæi filius 591,602,611, 639,967,986. dynaſta Chalcidis 621. Alexandram in matrimonium accipit 621,977.
Ptolemæus Simonis interfector 581. & Hyrcani fratrum matriſque 581,961.
Ptolemæus regis Herodis procurator 725,916.
Ptolemæus Phyſcon 531, 585, 1365, 1366.
Ptolemæus Sextus 958.
Pudens cum Jonatha congreditur & interficitur 1272.
Pugna navalis ad Tarichæas 1151.
Purpurea veſte uſi Chaldæorum reges 461. item Perſarum Reges 495.
Purpuræ geſtandæ jus Joſepho à Pharaone conceſſum 59.
Pygmalion Tyriorum rex 1341.
Pythium templum ab Herode exſtructum 721.

Q.

Quadratus. v. Ummidius.
Quintiliæ fortitudo 839,840.
Quintilius Varus, Syriæ præfectus. v. Varus.
Quirinius ad Syriam cenſendam miſſus 789,791,1313.

R.

Raazarus Solomonis hoſtis 361.
Rabeſacus 474.
Rachab 182.
Rachaba Hierichuntina 179. conſervata 181.
Rachelis pulchritudo 40. furatur Idola parentis 43. ejus aſtutia 44.
Ragavus Phaleci fil. 20.
Ragmus 18.
Raguelus ſocer Moyſis 101, 244. ejus conſilium de populo ordinando 101, 102.
Rameſſes Ægypti rex 1339,1352,1353.
Rapſaces dux 432. ejus ad Hieroſolymitanos oratio *ibid.*
Rathotis Ægypti rex 1339.
Rathymus 470.
Rationale 113,114,120.
Rebecca Bathueli filia 21. petitur in connubium Iſaaco 33. parit geminos 36. fallit maritum 37.
Recemus rex Madianitarum 157.
Reditus annui octo millia talentorum è vectigalibus Cœles-Syriæ, Phœnices, Judææ ac Samariæ 525.
Regem non decet factorum rationem reddere 668.
Reges ex ſtirpe Davidis quot 449.
Regia Solomonis 351.
Regina Ægypti & Æthiopiæ venit ad Solomonem 356. revertitur in patriam 357.

Regulus (Æmilius) 858.
Rhodus inſtaurata ab Herode 647.
Riphathes 17.
Robees rex Madianitarum 157.
Roboamus filius Solomonis 304. patri in regnum ſuccedit 362. ſtulte reſpondet populo juvenum conſilium ſequutus 363. ab eo deficiunt decem tribus 364. oppida condit munitque 367. moritur 370.
Romanorum exercitus deſcriptio 1123, 1124,1125,1127.
Romanorum S. C. pro Judæis 584, 623.
Romelia 422.
Roxane Herodis filia ex Phædra 751, 1028.
Rubrius Gallus 1302.
Rufus 779, 1053, 1055. capit Eleazarum 1309.
Rufus (Terentius) Hieroſolymis relictus 1298.
Ruma 21.
Ruta miræ magnitudinis 1308.
Rutha ad ſpicas legendum in agros Boazi egreditur 217.

S.

Sabathes 18,318.
Sabbæus 563.
Sabbaticus fluvius 1303.
Sabbatico anno nefas Judæis ſerere 660.
Sabbatum & Sabbo 1363.
Sabbatum 5.
Sabbatum aliis omiſſis in diſcendis patriis ritibus ac legibus tranſigitur 710.
Sabbati obſervatio tollitur 1299.
Sabbati ſexta hora appetente pro more ſolito prandium ſumunt Judæi 932.
Sabbato cædes facta Romanorum à ſeditioſis Judæis 1094.
Sabbata violare addacti Judæi ab Antiocho Epiphane 1299.
Sabbatis non licuit iter facere 583. nec arma movere, aut de pace tractare 1166. non licuit veſperi Sabbati, aut etiam Sabbato in magna neceſſitate arma capere 919.
Sabbatis Judæorum, hoſtes illos adorti ſunt 535.
Sabbatis vel contra hoſtes pugnare Judæis autor Matthias 535. item Jonathas 555. inferentes vim hoſtes repellere Sabbatis, non autem adoriri hoſtes, licitum 613,828,1088.
Sabactes 18.
Sabæus fil. Bochoriæ 316, 317. ei caput abſcinditur 318.
Sabas 18.
Sabbion Alexandræ conſilium Herodi narrat 665.
Sabecus dux 295.
Sabinus Syriæ præſes 774,1049. accuſat Archelaum 775,1050. Judæis fit moleſtus 778,779,1051.
Sabinus, unus è Caji interfectoribus 863. ſibiipſi manus infert 864.
Sabinus, à Vitellio deficiens, Capitolium occupat 1207. à Vitellio interficitur *ibid.*
Sabinus, natione Syrus, vir fortiſſimus 1264.
Sabinus (Domitius) unus è tribunis 1141,1238.
Sacerdos, non ἀλάστωρ, altare conſcendere, aut templum ingredi vetitus 126,128.
Sacerdoti vetitum uxorem ducere, quæ quæſtum faceret, item ſervam, captivam, cauponariam, aut quæ a viro diverterat 126.
Sacerdotes alii aliis ſuccedentes, ad ſacrificia veniebant 1372.
Sacerdotes Jezabelis cultris ac lanceolis corpora ſua incidentes 379.
Sacerdotium apud Judæos, magnæ nobilitatis ſignum 1317.
Sacerdotum præmia 144.
Sacerdotum nuptiæ cum mulieribus ejuſdem tribus 1332.
Sacerdotum oppida, decimæ, & quæ ſacrificiorum victimæ, aut partes iis cedant 171. eorum munera 1380.
Sacerdotis ſacrificaturi veſtis 112. & Pontificis Max. 113.
Sacerdotales familiæ XXIV. 1317.
Sacerdotales familiæ duæ ab Aarone 222.
Sacerdotibus, Levitis, immunitas ab omnibus tributis conceſſa à Xerxe 481.
Sacerdotibus tantum ex Aaronis genere licitum ſuffitum in templo dare 420.
Sacerdotibus ſtolam ſacram indutis, nefas vinum bibere 126,128.
de Sacerdotibus Judæorum, necnon *de* partibus & officiis eorum fuſius agitur 1357,1371,1372,1378,1380.
Sacrificium Abelis è lacte & primogenitis τῶν βοσκημάτων 7.
Sacrificium aliud privatum, aliud publicum 121,122 *&c.*
Sacrificium ὁλοκαύτωμα quomodo peractum *ibid.* ſacrificium gratiarum actionis quomodo *ibid.* ſacrificium pro peccatis *ibid.* ſacrificium è porcis à Judæorum religione alienum 532.
Sacrificia pro recuperanda valetudine 122.
Sacrificia ſolemnibus diebus à Judæis durante obſidione non omitti, optat Titus 1265,1266. eadem ſacrificiorum aſſiduitas, ſeu συνεχισμὸς diebus ſolemnibus 477,957.
Sacrificia pro ſalute Cæſaris, in templo quotidie peracta 1068. eadem omiſſa à ſeditioſis Judæis 1090.
Sacrificia Hebræorum communi privatorum ſumptu pro ſalute Impp. 1366.
Sacrificia alienigenarum priſcis Judæorum inſtitutis recepta 1091. eadem prohibita à ſeditioſis 1217. ſacrificantes domi Hebræi pro privatis epulis, ſacerdotibus, quæ cogebantur offerre 144. Hebræorum legibus vetitum ſpectare, quid agatur in templo & in ſacrificiis 895. Judæis vetitum de ſacrificio guſtare, antequam victimas in templo immolaſſent 527.
Sacrum vinum & ſacrum oleum Hieroſolymis à ſacerdotibus ſervata ad ſacrificia, à ſeditioſis effuſa 1255.
Sadducæi fatum negantes 573. Phariſæorum ſectæ contrarii 586. dicunt ſibi νόμους quæ ſcripta in libris legis 588,589. eorum traditiones *ibid.* & 1065.
Sadducus Phariſæus concitat populum ad ſeditionem 792.
Sadocus P. M. 286,293,305,318,325, 334,450,792.
Sadraces 481.
Salathielus 476.
Sal in ruinis vaſtatæ urbis ſemi-natus 208.
Salampſio, Herodis M. filia ex Mariamne Hyrcani filia, nupſit Phaſaëlo Phaſaëli fratris Herodis filio 806.
Salatis Ægypti rex 1337.
Salmana dux Madianitarum 206.
Salmanaſares rex Aſſyriorum 427. Iſraëlitas in Mediam & Perſidem tranſfert *ibid.* Syriam invadit 428.
Salephus 20.
Sales 20.
Salome, quæ & Alexandra, uxor Ariſtobuli, ſolvit vinculis fratres mariti defuncti, & Alexandrum Jannæum regem creat 590,591.
Salome moritur 1065. quænam reliquit Juliæ Auguſti conjugi *ibid.* ejus redditus annui erant ſexaginta talenta 1057.
Salome Antipatri filia, ſoror Herodis 620,976. contra maritum ſuum Joſephum criminationem protulit 668. alteri marito Coſtobaro repudium mittit 686. odium exercet in Herodis filios & eorum uxores 707,713, 1018,1024. accuſatur Herodi 727. ſe purgat 728. ejus & Syllæi amores *ibid.* eam, ut Alexæ nuberet, compellit Herodes 750. aperit Herodi conſpirationem Antipatri & Pheroræ 753,1029. quænam ei relicta ab Herode 770. quænam accepit à Cæſare 785.
Salome Herodis filia ex Elpide 751, 1028.
Salome filia Herodis, Herodis M. filii & Herodiadis 807. nupta Philippo tetrarchæ Trachonitidis *ibid.* poſtea Ariſtobulo filio Herodis, fratris Agrippæ *ibid.*
Samacho 879.
Samaralla 644,662,987.
Samaria ædificata & unde nomen habet 377.
Samariæ fames quâ mater filium comedit 400,401.
Samaria obſeſſa & mire liberata 402. funditus diruta ab Hyrcano 586,962.
Samaritæ 504, 523. eorum ortus & ingenium *ibid.* templum in monte Garizim exſtruunt 505. templum polluunt 794. fiunt Judæis infeſti 480, 481, 888. cum Judæis contendunt 563. eorum epiſtola ad Antiochum 534.
Sambaba 481.
Sameas diſcipulus Pollionis 626,661, 698. ejus oratio contra Herodem 626. qui poſtea apud eum magno in honore *ibid.*
Sampſigeramus Emeſorum rex 807,871.
Sampſon naſcitur 212. Palæſtinam ſibi uxorem petit 213. ſtrangulat leonem *ibid.* ænigma proponit apud epulas nuptiales *ibid.* ſegetes Palæſtinorum incendit 214. traditur Palæſtinis *ibid.* aſini maxilla hoſtes ferit 215. portas urbis Gaza evehit *ibid.* Dalilam deperit *ibid.* ab illa proditus, oculis effoſſis, in carcerem conjicitur 216. ruina domus involvitur *ibid.*
Samuelus naſcitur & Deo ſacratur 220. eum alloquitur Deus *ibid.* Palæſtinorum victor 227,228. Saulo minatur regni amiſſionem 239. Davidem inungit 247.
Samuelus ab inferis exitus Saulo futura prædicit 270,271.
Samueli filii judicum nequiſſimi 229. is regis petitione offenditur *ibid.* populo jus regis exponit 230,233. moritur 265.
Sanaballetes (*al.* Sanballetes) 500,584. ad Alexandrum ſe confert 502. moritur 503.
Sanagarus Anathi fil. Ehudi ſuccedit 201,202.
Sanctum Sanctorum 108.
Saphan ſcriba 438.
Saphates 338.
Sapinnius 732.
Sapphora uxor Moyſis 101.
Sarabaſanes 469,478,479,481.
Saramala. *v.* Samaralla.
Saraſarus 434.
Sarra uxor Abrami 22. cum Abramo it Ægyptum *ibid.* rex eam deperit 23, 32.
Sardianorum decretum pro Judæis 635.
Sarcas P. M. 450, 451.
Sareptarum vidua 378.
Sarmatarum irruptio 1302.
Saruia 267, 309.
Saturninus (Cn. Sentius) verba facit contra tyrannidem 853.
Saturninus Syriæ præſes 724,741,743, 749,750,755,759,1025.
Saulus filius Ciſæ 231. aſinas quærens venit ad Samuelum *ibid.* cum Samuelo epulatur 232. lenticula olei caput ejus perfundit Samuelus *ibid.* rex creatur 233. Galadenis auxilium promittit contra Ammanitas ſpondetque victoriam 235. nova potitur inauguratione 236. Palæſtinos aggreditur & victoriam reportat 240. ejus bella genuſque 242. cum Amalecitis bellum gerit 243. Aggo regi aliiſque parcit, præcepti Dei immemor *ibid.* qua ex re Deum offendit 244. regnique amiſſionem ei prænunciat Samuelus 245. Sauli crudele facinus 261. à Deo deſertus ventriloquum conſulit 270. ejus mors 275.
Saulus latronum dux 898.
Scaurus Syriæ præſes 970,973,974. in Syriam miſſus 610. Hieroſolyma ab obſidione liberat *ibid.* ejus expeditio in

HOM. RERUMQ. MEMORAB.

in Arabiam 616.
Scenopegia festum 123,347,476,665.
Scopas dux victus ab Antiocho 520.
Scripturæ publicæ antiquæ apud Tyrios 1340.
Sebas Ili fil. 320.
Sectæ apud Judæos quænam 574,792, 793,905,1060,1065.
Seditio inter pontifices & sacerdotes 894.
Seditio Coræ & plebis contra Moysen 136.
Seditio inter Hebræos 132. Sedata à Jesu & Chalebo *ibid.*
Seditio Cæsareæ inter Judæos & Syros 894.
Sedecias falsus vates 389.
Sedecias Judææ rex 444. à Babyloniis deficit 445. accersit Hieremiam 447. Babylonem ducitur 449. moritur 450.
Sedraches 455.
Sejani mors 812.
Selene regina dicta Cleopatra 602.
Seleucus post obitum Alexandri Babylone potitur 507.
Seleucus vulgo Nicator 519. benignus Judæis *ibid.*
Seleucus Soter Antiochi Magni fil. 530.
Seleucus filius Antiochi Grypi 595. ejus interitus 596.
Sella uxor Lamechi 8.
Sellumus 421.
Semegarus 448.
Semei filius Geræ 306,314,330. occiditur jussu Solomonis 335.
Semelius 471.
Sempronius (C.) Caji fil. 584.
Semus 14. ejus posteri 19.
Senabares 24.
Senacheribus bello adoritur Ezechiam 431. moritur 434.
Senatus consultum Romanorum de Judæis 551. de fœdere cum Judæis renovando 623. aliud 633.
Senius Gallus Syriæ præses 907.
Sepphoris cremata 782. capta à Josepho 940.
Septimus annus 546.
Septimi diei initium tuba significatum 1203.
Septuaginta seniores quo modo à Ptolemæo excepti 516,517.
Serebæus 476.
Seron Cœle-Syriæ dux 537.
Serpens mulctatur voce ac pedibus 7.
Serugus 20.
Servilis (P.) literæ ad Milesios pro Judæis 624.
Sethon rex Ægypti 1352,1353.
Sethosis Ægypti rex 1339.
Sethus filius Adami 9,11.
Sextus Cæsar procurator Syriæ 625, 626. interficitur 636,980,981.
Sibas 294.
Sibas Sauli libertus 306,314,315.
Sicarii fuga se recipiunt Alexandriam 1324. tormentis adigi nequeunt ut Cæsarem dominum agnoscunt 1325.
Sichon Amorrhæus devictus 147.
Sicima habitat Jesus 186,192.
Sicimitæ 505.
Sicimitis affinis Raguelus 244.
Siclus quid 117.
Sidonius 19.
Signa Romanorum cum imaginibus Cæsaris 797.
Signa quæ præcesserunt destructionem Hierosolymorum 1281.
Signis militaribus sacrificandi mos 1283
Silanus Syriæ præses 797.
Silas Tiberiadis prætor 913,931.
Silas Judæus 611.
Silas Agrippæ in adversis socius 815, 867,868,869. Agrippam offendit *ibid.* occiditur 873.
Silas Babylonius 1101,1118.
Silo 649,650,651,652.
Silon 991,992,993.
Silva (Fulvius) legatus 1313,1315.
Silva (Claudius) obsidet Masadam 1316, 1317.
Silunte collocatur tabernaculum sacrum 186.
Simeon Gamalielis fil. 1171.
Simon Boethi filius fit pontifex 693. ejus filiam deperit Herodes *ibid.* pontificatu abdicatur 757.
Simon Camithi fil. P. M. 795.
Simon Cantheras P. M. 867. deponitur 868.
Simon Cathlæ filius 1177,1230.
Simon Justus cognominatus frater Eleazari 523. fit P. M. 512,579. à genero suo sublatus 581.
Simon Oniæ fil. P. M. moritur 530.
Simon Essæus vates 788,1059.
Simon Gioræ fil. 1101. pugnam cum Zelotis committit 1197,1198. occupat Idumæam 1199. capitur 1297. supplicio afficitur 1306,1307.
Simon Judæ frater hostes vincit 542. venit in Galilæam *ibid.* dux Judæorum 551.
Simon tyrannus captus, & triumpho reservatus 1298.
Simon Jonathæ frater 577. ejus ad suos oratio *ibid.* factus est pontifex 960. ex insidiis Ptolemæi perit 961.
Simon Absalomi fil. 577.
Simon Arini fil. 1230.
Simon Dosithei fil. 584.
Simonis, ducis Idumæorum, ad Jesu orationem responsio 1180.
Simon Josephi συμπεφύλαξ 917.
Simon Hierosolymitanus 870.
Simon Magus 891.
Simon dictus Matthes 535.
Simon Pharitæus 922.
Simon Psellus 904.
Simon quidam diadema sibi imponit 780,1053.
Simon Sauli filius 1096,1097.
Simon quidam Agrippam criminatur 870.
Simonides, Josephi fil. qui & Agrippa 945.
Siphar 309.
Sisa scriba (*al.* Susa) 293,318.
Sitares tributa imperat Israëlitis 202. à Jale occiditur 203.
Sisines 469,478,479.
Sobacchis Chettæus 319.
Sodomitæ vincuntur ab Assyriis 24.
Soemus tetrarcha 755,909.
Soemus Azizo fratri succedit 892.
Soemus rex Emesæ 1312.
Soemus Ituræus 679. ad Herodis mandata enuncianda adductus 681,682. ab Herode occisus 683.
Solomon filius Davidis 288. promittitur Davidi 290. nascitur 300. inungitur & rex saluratur 326. iterum rex creatur 329. Pharaonis filiam ducit 336. duarum meretricum litem dijudicat *ibid.* ejus potentia 338. libri ab eo compositi *ibid.* ejus literæ ad Hiramum 340. templum ædificat 341. post templum exstructum Deum alloquitur & populum 348. & sacra facit 349. regiam ædificat 251. Tyrii regis ænigmata explicat 353. munit Hierosolyma & varias urbes condit 354. Chananæorum reliquiis tributa imperat 355. Classem ædificat 356. quam ditescit 358. insanit in feminas 359. moritur 362.
Solopades 158.
Solyma 287.
Sophonias P. secundarius 450.
Solibius Tarentinus 509.
Solius Syriæ præses 654,657. jussu Antonii adjuvat Herodem in bello contra Antigonum 658,997. capit Antigonum 659,1000.
Souba rex 295.
Soudeas P.M. 450.
de Spartanis 1384.
Spolia Barbarica circa templum Herodis adfixa 702.
Sponsa apud Hebræos, calceum futuri conjugis solvere, & in faciem spuere solita 218.
Sponsalia mutat Herodes precibus Antipatri flexus 751.
Stœchus Agrippæ libertus 815.
Stephanus Cæsaris servus 887,1072.
Straton Bereæ tyrannus 598.
Stola pontificia ubi deposita 702,802, 877.
Suffitum dare in templo, solis sacerdotibus è genere Aaronis licitum 421.
Sures rex Madianitarum 157.
Susa *v.* Sisa.
Susacus rex Ægyptiorum 292,362,368. capit Hierosolyma & templum spoliat 369.
Sylla 943.
Syllæus apud Cæsarem accusatur à Nicolao Damasceno 740. capitis damnatur 741.
Syllæus Arabs Obodæ regis procurator 728,1018,1924. Romam venit 734, 1030. accusat Herodem apud Augustum 735. in conjugium petit Salomen 728. ejus cum Salome nuptiæ ob diversitatem religionum impediuntur 729. ejus nequitia 755,1030.
Symoborus 24.
Syrorum in Judæos odium 965.
Syrus rex Mesopotamitarum 295.

T.

Tabæus 21.
Tabernaculorum festum ἑορτὴ τοῖς Ἑβραίοις ἁγιωτάτη & μεγίστη 347. maximæ apud Judæos celebritatis 665. per VII dies illud celebrandi Hyrcano ab Antiocho Pio, cum eo bellum gerente, facultas data 582. per XIV dies celebratum, exstructo à Solomone templo 349. in hoc festo mos Judæis ramos palmarum & citriorum gestare, unde in Alexandrum pontificem & regem citria à multitudine conjecta 596. mos σκηνοπηγίας καὶ τὸ ἱερόν, circa templum tentoria collocare 1283.
Tabernaculum exstructum 106. ejus descriptio 107, &c. ejus lustratio sive purificatio 117.
Tangana 481.
Tavaus 21.
Telonia Alexandrina annuatim potentioribus Syriæ aut Phœniciæ oppidis vendebantur ab Ægypti rege 524.
Templum in monte Garizim exstructum 501,502.
Templum ad Panium 698.
Templum bovis aureæ 1160.
Templorum multitudo & diversitas in Ægypto 562,563.
Templa Gentilium non esse spolianda, neque dona tollenda 161.
Templum Athenis Populi & Gratiarum 623.
Templum Beli Babylone 458.
Templum splendidum Samariæ ab Herode exstructum 690. templi Herodis descriptio 701,703.
Templum in monte Garizim Samaritarum simile Hierosolymitano 501, 502.
Templum in Hellopolitana præfectura exstructum, simile templo Hierosolymitano 547,562,586,899.
Templum Dianæ in Elymaide 543. & Dagonis Azoti 565. & Apollinis Gazæ 594.
Templi Hierosolymitani descriptio 341, 342, 1225,1226, &c. ejus dedicatio 348,1006, &c.
Templum Hierosolymitanum post captivitatem sub Zorobabele restauratur 469. ab eo ædificando Judæi prohibiti 470. templum illud jussu Darii Hystaspæ ædificatum 471. absolutum intra septennium 479,480. idem ab Antiocho Epiphane spoliatum 532. idem à Pompejo expugnatum, qui illud ingressus, vidit, quæ videri nefas, sed nihil inde abstulit 615,973.
Templum incenditur invito Tito 1278. eadem die, qua Solomonis templum à Babyloniis combustum 1279.
Templi sanctuarium Titus ingreditur 1278.
Templum Hierosolymitanum Samaritis & aliis gentibus ad adorandum patebat 478. armamentarium Davidis in templo 410. decem millia drachmarum de templo persoluta Syriæ regibus 560. Danielis vaticinium de excidio templi sub Macedonibus completum

pletum 537. mulieribus interiora templi nefas ingredi 703.
Tephrhæus Galilæus 1249.
Terebinthus antiquiſſima mundo coæva 1199.
Terentius Rufus 1298.
Teridates rex Armeniæ 883,1313.
Tero miles 744,1025,1026. accuſatur à Tryphone 745.
Terræ hiatus quo abſorpti ſunt ſeditioſi 142.
Terræ-motus ingens in Judæa 673.
Teſtudinis genus 1136.
Tethmoſis Ægypti rex 1338,1352,1353.
Τετραρχίαι 567,568.
Thabnæus 376.
Thadalus 24.
Thænus rex Amathes 293.
Thamara filia Davidis 288,300. Roboamo nupta 311.
Thannus 284.
Tharàta dux Aſſyriorum 432.
Tharrus 20.
Thaumaſtus 813.
Theatrum & Amphitheatrum Hieroſolymis ab Herode erectum 687,1009. item Cæſareæ 695.
Theglaphalaſſar rex Aſſyriorum 422.
Themaſius 474.
Theodeſtes 490,495.
Theodorus Zenonis fil. 594,965.
Theodoſius 563.
Theophilus Anani filius P. M. ſubmotus 867.
Theophilus, Jonathæ frater, pontifex 806.
Thermæ calidæ trans Jordanem 768.
Thermus Rom. legatus 1365.
Thermuſa 796,797.
Theudas 886. v. *Bezam* ad *Act.* c. 5.
Theudion frater Davidis 756,757,
Thiras 17.
Thmoſis Ægypti rex 1339.
Thobelus 7,8.
Tholomæus Soemi fil. 621,977.
Tholomæus latronum princeps 876.
Thummoſis Ægypti rex 1338.
Thygrammes 17.
Tiberius Alexander Judææ procurator 885.
Tiberius Alexander præfectus Alexandriæ 1098, 1214. tradit Ægyptum Veſpaſiano 1205.
Tiberius Nero imp. 795,1065,1066. genethliacis deditus 816. ejus ingenium quale 811. ejus augurium de ſucceſſore 815. moritur 817,1067.
Tigranes 602,671,807,968,1027.
Timæus Ægypti rex 1337.
Timidius 840.
Timius Cyprius 806.
Timotheus 541. cum ſuis profligatur 543.
Tiridates Armeniæ rex 883.
Titius Syriæ præſes 733.
Titus in Alexandriam miſſus 1117, 1118. magnas copias ad Veſpaſianum ducit 1122. ejus pietas in patrem 1135. Jotapata capit 1139. ejus erga Joſephum captum clementia 1146. miſſus contra Tarichæatas 1151. ejus ἀφιξία ad Tarichæas 1153. ejus concio ad milites *ibid.* Romam mittitur cum rege Agrippa ad Galbam ſalutandum 1197. ejus exercitûs ordo 1215. Hieroſolyma venit & in periculum incidit *ibid.* ejus fortitudo egregia 1216,1218. ejus ſtudium conſervandæ urbis 1239. & templi 1269,1277 &c. Hieroſolymis ſolo æquatis gratias agit exercitui ac præmia dividit 1295,1296. milites ſuos hortatur 1262,1263. ejus pietas 1297. ejus μακροθυμία in Judæos 1285. movetur miſericordia Hieroſolyma deſoluta intuitus 1304. imperator ſalutatur veteri more 1283. alloquitur tyrannos Judæorum 1284. fatetur ſe Dei virtute urbem cepiſſe 1290. Beryti ludos edit 1303. Antiochiam venit *ibid.* & Romam 1304. quoſnam ad triumphum decorandum Romam adducebat *ibid.* ejus approbatio hiſtoriæ Joſephi 939. ejus teſtimonium de hiſtoria Joſephi *ibid.* ejus erga Joſephum beneficentia 945.
Tobiæ filii civitate expulſi 958.
Toparchiæ tres, Samaria, Joppe, Galilæa 568.
Trabs aurea in templo à Craſſo ſublata 619.
Trachonitarum rebellio 733, 735.
Traditiones Phariſæorum non ſcriptæ in libro legis 587.
Trajanus decimæ legionis dux 1130, 1150.
Tributum in ſingula capita penderi à Judæis ſolitum Syriæ Regibus 559. decem millia drachmarum de templo perſoluta regi Syriæ 560. tributum CCC. talentorum de univerſa Judæa & tribus Toparchiis, Samaria, Joppe, & Galilæa ſolum exactum 568. à tributis immunitas Judæis conceſſa 578. tributum de ſuo pontifices Hebræorum Ægyptiorum, regi perſolvunt 523.
Tribuum ſortes 188.
Triumphalis porta Romæ 1305. ejus apparatûs deſcriptio *ibid.*
Triumphantes, Romæ ubi & quomodo excipiebantur *ibid.*
Trophæa erecta offendunt Judæos 688.
Tryphon tyrannus Antiochum puerum reducit in Syriam 570,960. erga Demetrium perfidus 575,576. Jonathæ inſidiatur 576. irruptionem facit in Judæam 577. perfidia aggreditur Simonem 578. Jonatham interficit *ibid.* & Antiochum cui tutor erat 579. ei regnum defertur 580. paulo poſt occiditur *ibid.*
Tryphon, regis ἄθυμμα 528.
Tryphonis tonſoris συκοφαντία 745,1025, 1026.
Turris in Sennaar exſtruitur 15.
Tyranni συκοφαντία in Alexandrum 738, 1023.
Tyrannius Priſcus 1202.
Tyri conditus 341.
Tyriorum deus Baal 410. eorum ſcripturæ publicæ & antiquæ 1336. eorum ἀρχεῖα 428. Jovis Olympii apud Tyrios templum 1340.
Tyrus dicta turris ab Hyrcano exſtructa 530.

V.

Vacca rufa 146.
Vaccarum aurearum cultus apud Iſraëlitas 410.
Valerianus decurio 1150.
Valerius Gratus procurator 795.
Valerius Aſiaticus 846,852,862.
Vardanes v. Bardanes.
Varro Syriæ præſes 696,2006.
Varus (Quintilius) Syriæ præſes 759, 763, 774, 909, 1035, 1051. cogit copias ut opem ferat Sabino 781, 1054. in ſeditioſos animadvertit 782. Hieroſolyma venit ad compeſcendos motus Judæorum 777.
Vaſte regina 488,489.
Vaticinium de captu Hieroſol. 1188.
Vaticinium alterum 1283.
Vatinius 845.
Velum 115.
Ventidius (Baſſus) dux Romanorum 649,650. corrumpitur ab Antigono 649,991. mittitur ad Parthos Syria arcendos *ibid.* cæſo Pacoro, Parthos debellat 652,653,994.
Ventriloqua Saulo ſolatium adhibet 271. ejus laus *ibid.*
Veranius trib. mil. 860.
Verſio Bibliorum 518,1365.
Veſpaſianus v. Titus.
Veſpaſiani & Titi erga Judæos benignitas 520.
Veſtes ſacerdotales 112,113,1229.
Veſtis virginalis 301.
Victimæ non immolandæ ad crapulam 380.
Victimæ ad holocauſta, bos, agnus, & hœdus, iique annui & maſculi 121.
Victimam eodem die natam cum genetrice mactari vetitum, itemque alias, non niſi octavo à partu die 122.
Vindex cum aliis à Nerone deficit 1192.
Vinicius (Marcus) 846.
Vipſanius (M.) Agrippa venit in Syriam 696.
Virga Aaronis 143.
Vitellius Syriæ præſes 702,1301,1302. à Judæis magnifice exceptus 801,806. ejus in regem Petræ expeditio 805. in Artabanum miſſus 802. in Aretam movet 805. poſt Othonem imperator & interfectus 1196,1200,1207.
Vitellius Proculus 868.
Vitis aurea in templo Herodis 700, 701,1227.
Vitis aurea Hieroſolymis Romam miſſa à Pompejo 571. ab Ariſtobulo ad Pompejum *ibid.*
Umbraculorum feſtum. v. *Tabernaculorum* feſtum.
Ummidius Syriæ præſes 889,1073.
Vologeſus rex Parthorum 883. Izati bellum denunciat 884,1303,1312.
Volumnius 734,743. procurator & σπεκουλάτωρ 1025.
Vonones 796,797.
Votum Jephtæ de mactanda filia, nec legitimum, nec Deo gratum 209.
Vox audita in templo, *diſcedamus hinc* 1282.
Ures rex Madianitarum 157,337.
Uria interfectus 297.
Urias P. M. 450.
Uſus 20.
Uxus 21.

X.

Xanthicus menſis 11.
Xerxes ſuccedit Dario 481. ejus literæ ad Eſdram 481,482.
Ξυλοφορία feſtum Judæorum 107.

Z.

Zabelus Arabum dynaſta 568.
Zabidus Idumæus 1371.
Zabuda 442.
Zacharias rex Iſraëlitarum 419,421.
Zacharias vates 414,479,480.
Zacharias Baruchi filius 1184. in medio templi trucidatur 1185.
Zacharias Phaaleci filius 1176.
Zacharias fil. Amaſiæ 424.
Zamares 376. ejus mors *ibid.*
Zamaris Judæus è Babylone 752.
Zambrias 154. ejus contra Moyſen oratio *ibid.*
Zaræus Æthiops 373. contra Aſanum expeditionem facit 374.
Zebinas. v. Alexander.
Zebulus proditor 208.
Zebus rex Madianitarum 206.
Zelotæ 1171, 1175, 1182, 1188, 1314.
Zeno, Cotylas dictus, Philadelphiæ tyrannus 581,961.
Zenodorus 696. moritur 697,1006.
Zeuxis 522.
Zimri homo ſeditioſus 154.
Zizus Arabs 598.
Zodmielus 477.
Zoilus tyrannus 591.
Zorobabelus 469,472.

IN-

INDEX QUARTUS,

SCRIPTORUM.

A.

ACuſilaus 14. Argivus 1330,1331.
Agatharchides 1349, 1350.
Cnidius 508.
—— ὁ τοῦ Ἀγαθάρχου ἀκροατὴς *ibid.*
Alexander Polyhiſtor 33.
Anacharſis 1388.
Anaxagoras 1377. Clazom. 1387.
Antiochus 1331.
Apion Grammat. 1361,1362,1363, &c.
—— rerum Ægyptiacarum tertio 1362.
Apollodorus 1369.
Apollonius Molon 1386,1387. Molonis F. 1368,1374.
Argolicorum ſcriptores 1331.
Ariphanes *v.* Ariſtophanes.
Ariſtophanes, rectius forſan Ariphanes, 1350.
Ariſtoteles 1346,1347.
Aſinius 622.
Ἀτθίδων auctores 1331.

B.

Beroſus 22, 436. Chaldæus 12,1342. Rerum Chaldaicarum Auctor 14, 434. In tertio Hiſt. Chaldaicæ libro 459. In tertio Chaldaicorum libro 1343.

C.

Cadmus Mileſius 1330.
Callias 1331.
Caſtor Chronologus 1347,1369.
Chæremon 1357,1358.
Choerilus 1346.
Clearchus libro primo de ſomno 1346, 1347.
Cleodemus *v.* Malchus.
Conon 1350.

D.

Demetrius Phalereus 1351,1365.
Diagoras Melius 1387.
Diocles in ſecundo rerum Perſicarum 460.
Dius hiſtoricus 353,354,1340.

E.

Ephorus 14,1331,1336.
Euhemerus 1350.
Eupolemus 1351.

H.

Hecatæus Abderita 14, 22, 511, 1348, 1349,1350,1365.
—— ejus liber de Judæis 1347,1350.
Hellanicus 14,1331.
Hermippus in primo de Pythagora libro 1345.
Hermogenes 1350.
Herodis commentarii 678.
Herodotus 355,368,369, 1331, 1336, 1345,1374. in ſecundo Hiſt. libro 434.
Heſiodus 14,1331.
Heſtiæus 14,16.
Hieronymus Ægyptius 13,14.
—— ὁ τῆς Ἀλεξάνδρου 1350.
Homerus 1375.

J.

Juſtus hiſtoricus 937,939, & alibi.

L.

T. Livius 614.
Lyſimachus 1359,1362,1363,1374.

M.

Malchus 33.
Manetho Ægyptius 14,1336,1337,1338, 1340, 1352, 1354, 1356, 1357, 1358, 1362.
Megaſthenes in quarto Rerum Indicarum 460,1343.
Menander Epheſius 353,378,428,1341.
Menedemus 517.
Meſſala 642.
Mnaſeas 13,1350.
Mochus 14.
Molon 1362. *v.* Apollonius.
Moyſes 5.

N.

Nicolaus Damaſcenus 13, 14, 583, 593, 608,614,618,725.
—— in quarto Hiſtoriarum libro 22, 292.

P.

Pherecydes Syrius 1331.
Philiſtus 1331.
Philo ſenior 1351.
Philoſtratus in Indicis & Phœniciis 460.
—— in Hiſtoriis 1343.
Plato 1377, 1386.
Polybius Megalopolitanus 521, 544, 1369.
—— Hiſtoriarum XVI. 521.
Polycrates 1351.
Poſidonius 1368.
Protagoras 1387.
Pythagoras 1331,1345,1377.

S.

Sibylla 16.
Strabo Cappadox 587, 590, 593, 611, 614,618,619,622,661,1369.

T.

Thales 1331.
Theodectes poëta 518.
Theodorus 1350.
Theophilus 1350.
Theophraſtus de legibus 1345.
Theopompus 518,1351.
Thucydides 1331, 1336.
Timæus 1331,1351.
Timagenes 590,593,1369.
Tripolitici auctor 1351.

Z.

Zopyrion 1350.

ADDENDA ET EMENDANDA
IN *JOSEPHO.*

T. *Textum notat*, V. *Verſionem*, N. *Notas*, M. *Marginem.* v. *Verſum.*

PAG. 3 *n.* 18. Rotius lege *ἀναπέμψων.* Ibid. v. ult. *ἀμφοτ.* Pag. 4. 30. lege *πρ.* 10. 25. genus. 13. 16. adde in Verſione, *incenſis victimis.* 14. 4. V. tempeſtates. Ibid. 45. Chamas. 21. 47. in Not. f. 444. 23. 50. Not. o. 28. Pag. 27. verſ. ult. *ἀνθῶνος.* 32. 29. ſurriſerit] Vide Cl. *Fabricii* Cod. Apocr. V. T. p. 366. 32. v. pen. Not. l. leg. p. 23, 215. 42. 29. *ἀναίρειν* melius. 48. 21. *σφοδρόν* nullum. 51. in Marginibus appone *γ'* ex una parte, & ex altera III. 57 31. Vide *Caſaub.* contra *Baron.* p. 613. 58. 7. *μηδίων.* 73. 5. in Chebrone] *Joſephum* contra *S. Bochart.* defendit *Fr. Spanhem.* in Hiſt. Jobi c. 11. 83. 22. *ἀφροσυνάριος*] Vide *Heſych.* 87. 19. *Παίχα*] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p. 462. p. 180. *n.* 42. *Φάχα* dicitur. 87. 54. Letopolitæ. 90. 6. *ὦ.* 91. 21. Vide *Relandi* Paleſtin. p. 277. 91. 19. *ἐξαμαῆς.* vertitur *Senariis.* minus recte ut conſtat ex lib. VII. *c.* 8. 16. Edit. *Baſ.* p. 92. ex Cod. *Pat.* lege in Summario libri ſect. 9. *ὅτι πρωτολίσσων ὑπερβολὴν τῶν M.* 93. 20. *μάχ.* 104. 29. *ὑπερχύσιν* :105. 8. Vid. ad Belli l. 1. c. 33. §. 2. 110. 34. Vid. *Reland.* de Spoliis Templi Hieroſol. p. 89. §§ 5. 14. Illa centum minæ conficiunt talentum, adeoque neceſſe eſt ut talentum valeat 450 lib. Monetæ *Angliæ.* Vid. *Prideaux* in Præf. ad Connex. p. 19. pr. Vol. III. 26. lychnuchum. 117. 17. lychnuchi. Ibid. *v.* 23. Drachmas] i. e. quater novem denarios Mon. *Ang.* Videſis *Prid.* Præf. ad pr. Vol. p. 17. 120. 12. effulgebat ſplendor] V. *Phil. Jud.* de *Monarchia* l. 2. *Chryſoſt.* Hom. 37. adverſus Judæos, & *Auguſtin.* l. 2. Quæſt. ſup. Exodum. adde *Prideauxii* Connex. Hiſt. V. & N. T. part. 1. p. 154. &c. Ibid. 18. ducentis] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p. 231. 129. 31. *Ενρι*] cum grano ſalis accipiendum; quod *Moyſes* non inuenerit, ſed à Deo didicerit *Joſue* buccinæ confectionem. Vide Diſſertat. *Joan. D'outrein* de Tubis Argenteis, pag. 88. ad finem libri tertii Vide *Reland.* Palæſt. Sacr. pag. 277. 146. 46. Vide *Relandum* ubi ſupra pag. 57 & 189. 26. eſt". 203. v. 29. in M. occiſus. 215. 25. *πανήμερον*] Vide *Suid.* in voce. Ibid. 36. *ἐνεχρυσώσεν*] Vid. *Suidam* in voc. Ibid. 42. *Δύναμις.* Videſis eundem *Suid.* 229 31. *Μαυφαμί*, alibi *Μαυφαλή.* 269. 34. Anchus. 277. pro *γ'. ὡς πολιορκίσας*, lege *δ'. ὡς πολιορκήσας*, *n. s.* & pro *δ'. ἐν Δαυίδης*, lege *γ'. ἐν Δαυίδης*, *n. s.* mutatis ſc. loco & ordine. 279. 28. Jabiſſi. 317. 15. Aneſſam. 320. 40. *ἡ μιδὶν*] Vid. L. de Maccab. p. 1394. 335. 39. *φυγὰδ.* 337. 43. *Βαθλάμης*] Eſt qui malit *Βαθλαμῆς.* 338. 6. *συνοικῶν* Ib. 32. *θηλέως.* 339. 4. *χαλκίος*] Legendum forſan ex 3 Regum IV. 31. *Χαλκηδόνος & Δαρδανῶν ἀπὸ Μάλεω.* Ibid. in V. Ehanus] *Aſaph* & Ethan Davidis *ψαλμῳδοὶ* memorati 1 Chron. XV. 19. Ibid. 8. arboris] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p. 647. Ibid. 14. Remoto annulo] Vid. *Fabric.* Pſeudepigr. V. T. p. 1054. & *Barrichium* contra *Cowringium* p. 21. Ibid. 48. N. *e. πανηγυριάσαι*] Vid. *Huet.* in D. E. p. 190. 340. 1. *Σολομών*] Hæ literæ Solomonis & Hirami habentur apud *Euſebium* in P. E. IX. 33, 34. Ex *Eupolemo* deſcriptæ erant; ſuis verbis hic exſcripſit *Joſephus.* Ibid. 23. *χιδίων*] *ἴσ. χιδίας.* 342. 1. *συμφώνως.* ib. N. f. *ἐμισθώσω.* 343. 9. *ἀλώσεσι.* 344. 14. *αὐξοῦ.* 345. 24. *ᾧ τῷ*] *ἴσ. ἐξ οὗ μέσῳ ᾧ τῷ Μωϋσέως σκηνῇ ἀνήψεν ὡς τ' ναόν.* 346. 26.] Vid. *L'Empereur* in Cod. Middoth, p. 5. 347. 32. *ἀνίφορον*] Eſt qui malit *ἀνίφεσιν.* 348. 1, &c. *γεγράφθαι τ' ἀρχαῖον* —— paulum aliter diſtingue & verſionem corrige. *καὶ ὑμεῖς ἀρχαίου γεγράφθαι τ' ἀρχαῖον οἴδαμεν* —— *& ex iis quæ tibimet conſtituiſti intelligimus cœlum & aërem & terram & mare* ——. Sic melius & ſenſui & Grammaticæ conſulitur. Cl. *Ibbetſonus.* 350. 3. *Ἀμφιθρώσους*] *ἴσ. Ἀμφιθρῶσαι*, ut jungatur cum voce *Ἀμφίονα.* Ib 47. *ἀπαθῆ παραψιαζ*] Verterem, *immunem fineret*, niſi *fineres* extaret verſu ſuperiore; quomodo *Tacitus* Ann. III. 38. *injurias inultas ſinere.* Verti etiam poteſt, *neque populum* —— *impunitum* vel *inultum* prætermitteret. ea eſt enim vis verbi *παραψιαζ.* *Ibbetſon.* 352. in Not. *a.* Antea *ἀπίλασεν*, Ita *Samb.* —— 353. 19. defuncto autem Abibalo] Conſer cum iſtis *Joſephum* contra Apionem, *Theophilum* ad Autol. p. 255. Edit. *Oxon. Syncellum* p. 182. & *Scaligerum* in Vett. Fragmentis, p. 5. Ibid. 20. *παρ' αὐτῶ*] illa deſunt apud Scaligerum. Ib. 21. *ἄρσενος.* Ib. 24. *ἐπ τι*] *ἔτεσιν ſc.* Ib. 25. *Λιθόσιν*] *λίθινα ξύλα ſc.* Ib. 26. *ἡ ναὸς*] *κατὰς τοὺς ſc.* 357. 31. *καὶ τοῦ ὄρ.* — *L.* Ibid. 39. *ἐπιμάντορες*] *ἐπιμαντῆρες οὖν α. π. τ. οἱ. i. σκ. ἔπαξ ὀπάσιν* legiſſe videtur *Gelenius*, qui vertit, *libentius quam illa pateræ largiens.* 364. v. penult. *ἤρχεν.* 369. 34. *ἀνθρώπους.* 370. 47. pro *τι* leg. *σι.* 371. 25. *φυλὰν.* 371. 4. *τὸμῶ.* 372. 6. *τὸμῶ.* 376. 1. *διάπεσεν.* Ibid. *x.* ult. V. Samareon. 378. 12. *ἰσχίσεσι.* Ib 23. *σκοδιπάσας.* 379. 23. *ἰόρὰν.* 380. 17. *τέτον* legit Vet. Interpres. 381. 4. *μίσχειν.* 382. 18. *πλαδίοντες*] *ἴσ. αὐτῶ πλ.* 383. 19. in V. nudis pedibus] Vid. *Bynæum* de Calceis Hebræorum l. 2. c. 4. Ibid. v. 27. pro *Abalus* lege *Adalus.* 408. 33. *ἀνδρώπινον*] *ἴσ. ἀδράτων L.* 424. in M. pro *Iſraëlitas* lege *Damaſcenos.* 426. 15. *ἐπιτιμῶσιν.* 427. 43, *ἐπιτῶν.* Ib. 34. *πεδιάλων.* 428. v. 30. *ἀφιλὸν μετὰ.* 435. 13. *ἐπιτῶν, χρυσὸν δὲ* —— *αὐτῷ* —— *σκοδιπᾶν*] Ex Edit. *Baſ.* levicula cum mutatione lego *ἐπιτῶν. χρυσὸν δὲ αὖθι αὐτῷ ἐδὼ σκοδιπᾶν, ἐδὲ οἱ φίλοι* —— *de ejus vita deſperarunt medici, neque vel minima ſpes amicis ſupererat.* Ita unius literæ interpoſitione Grammaticæ leges ſervantur; & à veteri lectione vix receditur. *Ibbetſon.* 441. ad finem N. *r.* adde, & *J. Al. Fabricium de* Pſeudepigraphis, p. 1119. 449. 29, 35. *ἐνδιαίτημα.* 450. N. *a.* ad finem adde, & *Joannis Poerſonii* in Epiſt. ad *Dodwellum.* 453. 35. in V. l. *Careæ.* 457. 31. *βασιλεῖς.* 459. 14. V. Nebuchodon. Vid. *Scalig.* in Prolegomenis ad lib. de E. T. p. 13. & notis ad Fragmenta Gr. p. 9. Ibid. 18. V. pro *eaidem* l. *quibuſdam.* 460. 13. Iberiam] Fabuloſa iſta videntur *C. L' Empereur.* Ib. 35. Naboandelus] Vid. eundem *L'Empereur* in Dan. p. 90. 464. 9. *ἐπιτιμήσαντος τῇ βασιλεῖ*] Lege *ἐπιτιμήσαντος Θ'*, quod proprie dicitur de Janitoribus, & aliis ad fores auſcultantibus, & reſponſa reddentibus iis qui adveniunt Act. XII. 13. ubi vid. Interpretes. *Ibbetſon.* Ibid. v. 20. *σκοπεῖσθαι*] Verbo *Epiphanii σκοπεῖσθαι* exprimit. Cæteris tamen, me judice, præferenda eſt lectio *Vat. σκοπεῖσαι*, illis animum adverterent: neque quidem contemnenda prior lectio *σκοπεῖσθαι*, ſi pro *αὐτοῖς* legatur *αὐτοὺς.* certe *σκοπεῖσθαι* rejicienda. *Idem.* Ib. 36. in V. Turrim] Vid. *Prideaux* part. I. p. 163. & D. *Hunnius* in D. E. p. 224. 471. 15. in Marg. adde *γ'.* & ex adverſo III. Ib. v. ult. M. pone *δ'.* IV. 490. 42. V. Analecitam] Vid. Huet. D. E. p. 176. 498. 19. *ἐφεῖν.* 400. 10. *διμοιρίαι.* 501. 35. V. Sanaballeti. 503. 4. *Ἰαδδοῦς*] Hic putatur eſſe *Jaddua* F. Jonathanis nominatus Nehemiæ XII. 11. Ib. N. g. Poſt *Vat.* adde, *& recte.* 508. 38. *τὸν τὸ τόμῳ*] Nihil præter Pentateuchum tunc Græce verſum fuiſſe ex iſtis colligunt viri docti. & certe Græcus cæterorum librorum ſtylus arguit, eos, qui Ptol. Philadelphi rogatu Pentateuchum Moſis interpretati ſunt, reliquos libros ſacros non convertiſſe. *Pat.* Var. Lect. IV. 9. 509. 35. *ἐτόμων.* 520. 39. *τόνοι.* 524. 18. *σκοτόδινα.* Ibid. 44. *σκότος.* 526. v. ult. *τὸ πόρνα*, ita recte *Baſ. Ibbetſon.* 530. 13. *Ονίᾳ*] Epiſtolæ hujus fit mentio in 1 Maccab. c. 12. v. 7. Vid. tamen *J. Scaliger.* in *Iſag.* l. 3. p. 332. & in *Euſeb.* p. 128. Ibid. 24. *ἴσ. τόπον.* 533. 3. Vid. *Reland.* de Spoliis Templi Hieroſ. p. 19. 535. 12. *τῶν τόμων διδαχῶν*] Male vertitur *doctrina.* De Mattathiæ enim *doctrina* nihil, de *liberis* multum habet Joſephus: neque unquam *τόμος* ad doctrinam, ad liberos ſemper refertur. *Ἐπιτροπὴ* certe (id enim eſt *τόμος*) in magna parte felicitatis ponit *Ariſtoteles*; & apud Judæos potiſſimum honorifica fœcunditas, infamis ſterilitas. non numerum autem ſolummodo, ſed & indolem liberorum complectitur *τόμος*, ſive *τέκνων*, *τέκνα* (*ſc.*) *ἂν ἦ πεπαιδευμένα ἀγαθῇ*, ut ait *Ariſtot.* Rhetor. I. 22. Ed. *Sturm. Ibbetſon.* 547. 45. V. Heliopolitana] *Joſephum* de Onia erroris arguit D. *Hieronymus* in Comment. in Iſaiam, p. 132. Edit. *Bened.* 558. 20. *ἐκτέτακται*] Verſ. *convertit.* potius *effudit. Ibbet.* 562. 4. *Ονίου*] De Onia vid. Hieronym. in Iſaiam, p. 182. Ed. *Ben.* 564. 30. *αὐτοῖς*] Vocem hanc in T. receptam minime oportuit; cum ſine dubio *αὐτὸς* vera ſit lectio, quæ in omnibus excepto *Hen.* habetur. firmant multa Joſephi loca. v. p. 598. v. 37. p. 671. appoſitiſſime etiam ad hunc locum p. 680. v. 26. *διαφανεστέρως ὑπὲρ δυνάμεων αὐτὸν τι τῷ τὸς φίλους* —— neque unquam; quod ſcio, aliter, niſi forſan p. 694. v. 72. *ὃν ἐκρίνας ἐδικαίωσε*; ubi tamen ſi ejuſdem *Hen.* auctoritate legatur *αὐτὸς*, ſibi conſtabit *Joſephus. Ibbetſon.* 568. 27. *οὖν*] Negationem retinet & Textus Maccab. L. 1. c. 23. quidam tollunt 569. v. 39. *ἐπεξελθὼν*] *ἐπεξελθὼν* eſt *perſequi*, ulciſci, *punire*, qui ſenſus huic loco optime convenit. *Ibbetſon.* 573. N. *. leg. prop. IV. c. 8. §. 10. &c. 575. in Argum. Marg. pro *Demetrium* leg. *Antiochum. Ibbet.* 571. 2. in V. quam regi acceptam deberet] potius, quam *munus à rege* acceptam deberet. *Idem.* 588. 7. V. *traditiſſe*] Vel, *ex patrum continuata traditione.* Ib. v. ult. levicula mutatio neſcio quomodo commodiorem reddit ſenſum. *ὃν εἶργον ἰδίαις μεγίστοις δὴ, ᾗ κρατοῦσι* —. *Ibbetſon.* 589. v. penult *παρεσόντα*] Editorum *ἐκόντα* multum antepono huic lectioni, quæ forſan ex v. 44. irrepſit. Hominem prophetam male habuit, quod Antigonum *ſuperſtitem* i. e. *ἐκόντα*, nec, ut prædixerat, fato functum videret. 590. 46. *Λεοντόλυ.* 595. 9. *σκοτεινόγεως.* 598. 32. *ἡ ἄκρα φύλαξ, ᾗ ἡ Δαμασκηνῶν παραδύσ Θ'* — vel corrigenda diſtinctio — *φύλαξ ᾗ ἡ Δαμασκηνῶν, παραδύσ Θ'* — vel, quod verius puto, legendum — *ἡ ἄκρα φύλαξ ἡ Δαμασκηνῶν, παραδ* —. *Ibbetſon.* 599. N. *. *Manaim* etiam in lib. *de Bello.* 603. 18.

V.

ADDENDA & EMENDANDA.

V. quæ. 607.20. V. centeſimæ] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p.155. 615. 38. V. ſublataque —] *Al.* & regnum, quod prius ſacerdotalis generis hominibus conferebatur, Honor plebeiorum virorum factum eſt. Herodis ſcilicet & ejus poſterorum. Vide Cl. Cleric. in Proleg. ad Hiſt. Eccleſ. p. 21. 618. 3. ἐπανίεχεται —— ſi vertas *redire*, ἐπανήχονται cum cæteris legendum. *Ibbeſon.* 620 45. V. Melle conditum] Mellis natura eſt, ut corpora non ſinat computreſcere. *Plin. Nat. Hiſt.* XIV. 13. 622. v. penult. *Hyreano*] In libro *de Bello Jud.* 1°. Antipatro hoc conceſſit. 623. 13. σύμβολον δ' συμμιγείαν γενομένην] Iſta delenda cenſet *Scaliger*. 624. 38 V. lege le *ſolum* accingebat. Ibid. 43. quindecim] Quid mirum (inquit *Noldius* p. 59] cum etiam infra eam ætatem, *Alexander Severus*, adhuc puer, in imperio, &c. Vide *Prideaux*. 634 18. Πεντεμβ. ἰσ. Δεκεδεμ. ——. 635.13. V. acta Publica] Vide *Grotium* in 1 Maccab. c. 12. & *Huet.* in D. E. p. 96. 639. v. 2. pro *Elix* lege *Felix*, & mox *Felicem*. 643. 20. ὀρφ. 644.7. V. lege, *legatus iret*. 645. 6. V. filiæ] dele, ſi lubet. 647. 9. ἀπαλλαχθεὶς —— verſ. *repulſus*. potius *recedens, diſcedens*. 649.13 Γαΐου] Κυΐου legendum eſſe oſtendit *Toinardus* in Proleg. ad *Harm. E.* p. 9. 650. 4. V. Ventidius. Ibid. 47. V. privari. Ibid. v. pen. *Antigonus*] Vide p. 992. 651. 27. quarum. 655.43. V. ex ſupervacaneo] tanquam viribus ſuperiorem. 657. pone in M. ιή. & ex adverſ. XXVIII. 663. v. 35. πίμπων ὃ π —— Quid ſi mutata paulum diſtinctione legatur, πίμπων ὃ παῖδα, καὶ ὑπαγορευθεὶς, ἃ μὴ —— *ut mitteret puerum, honeſtatis gratia audens, niſi* —— 670. 20. παραπιμψασα. 671. in M. pro *Antonius Cleopatr.* lege *Herodes* ——. 680. 40. ἀναπίπτοντος] an ἐξεπίζοντος prout in *de Bello*. 686. 36. Vide *Grotium* ad Matth c. 5. v. 31. 659. 9. V. *leg.* latitudine. Ibid. 19. l. placidiſſimo. Ibid. 39. διδεκαετῆ] Scr. διεκαετῆ χρόνῳ. Vide ad l. XV. c. 5. 696. 9. Ζηνόδωρος] Hic forſan ille eſt cujus meminit *Strabo* l. 16. p 756. Ed. *Pariſ.* Ibid. 10. V. reditus. Ibid. v. 14. lege πλησιόχωρος. 697. 32. Rectius *Hen.* ἰππήνων. 698. 15. πηγαῖ] Vide *Noldium* p. 274. & *Reland.* in P. S. 922. P. 699. v. 29. ἃ ἐπ' αὐτῶν ὀργῆς ἐπ——] Verſ. *de te pœnas ob iſta ſumet*, potius *pœnæ ob iſta te monebunt*. vel totam periodum ſic verterem — *Hæc autem Deum non latere, pœnæ ob iſta ſub vitæ finem in te immiſſæ monebunt*. dele itaque comma poſt βίᾳ. *Ibbet.* 707.19. ὕστερ] ἴσ. ὕστερ. Ib. v. 43. Vide *Philonem Jud.* in Legatione ad Caium, p. 1033. 709. 35. παῤῥησίας. 710. 10. πατρῶν φίλων ὑποζύγιον. *Gall.* Ibid. 20. βασιλῶν —— ἀλλ —— *G.* Ibid. 39. pro ϕ, *G.* leg. καὶ. Ibid. v. ult. ἐπάνυμος ὃ ἐμοῦ. 711. 1. pro τῷ *G.* hab. κἄν. Ibid. 7. ἀεργὸν] ἀοργὸν. Ibid. N. l. ἀπομιμοῦνται *G.* Ibid. ἰρὲ Edd. præfert *Ibbeſon.* 714. 41. Poſt ἐπ' εἰσόμενον *G.* addit μὲν. Ib. 44. V. Poſt] L. Poſtquam annos X. res Aſiæ adminiſtraſſet. Ib. T. Ἀχέννιος ὃ ὁ *G.* Ibid. N. n. Vide *Caſaub.* c. *Baron.* p. 136. 715.40. ἀλείπλων *Gall.* Ibid. 42. μῖσος deeſt *Gall.* Ibid. N. d. leg. Ita *Vat.* & *Gall.* 716. 28. γαιδὸς] γαιόνιον *Gall.* 717. 2. in M. adde, *Alexandri Oratio*. Ibid. 15. κολωνίων *Gall.* 718. 4. αὐτομάτως. 719. v. ult. Σαδδουκ] ἡ μετακοσμοῦσα ὡς τὸ μετρῶδες εἰς τὸν ἐπὶ Δαλείδη Καρπόρειον ἐπανυμοῦ ὃ σεμνύνεται Σαδδουκ. *Philo* in Legat. ad Caium, 1034. 720.2. εἰσφέρειν. Ibid. N. g. Vide quæ habet *Caſaub.* ad *Dueron.* p. 291. 722.43. ἐπιστας. Ib. v. ult. σαββατεῖον] σαββατεῖον videtur Synagoga eſſe, in quam viri & feminæ communiter in Sabbatis (unde nomen ſuum habet) ſolebant convenire; διδασκάλια vero ſcholæ publicæ, in quibus ſapientiæ ſtudioſi eruditebantur & exercebantur. *Vitringa* de Synagog. 725. 9. V. Nam cum] *Nam cum vivente illo & regnante ſcriberet, regique, cujus gratiam magni faciebat, obſecutus eſt, eaque tantum attigit, quæ ad ipſius gloriam pertinerent — Grot.* in Epiſt. p.49. Ibid.33. ὕπαιμον. 729.11. εἰσὶ τύποι ἴσως] *fidem non manſuram* vertit *Noldius* in *Hiſt. Idum.* p. 121, 122. qui negat puellam hanc Herode prognatam. Ib.36. ἀπαγορεύσας] Non de *abdicante* dici puto ἀπαγορεύειν, niſi addito ἀρχῆς vel tale quid. verto itaque, *monitos, Herodem omnem vitæ longioris ſpem abjeciſſe, utpote ætate provectum*, &c. multo autem facilius flueret ſenſus ſi legeretur, εἰ δὲ πεπαυκότα τῆς γήρᾳ, ἢ παρακίλαμβε ——. *Ibbeſon.* Ibid. 13. ἀφίδρυσε. 730. 12. V. itabant. 731. 17. ἀνὸ σπουδῆ. 734. 35. ἡ. 735. 12. ἔρχα, atque ita *Busb. Ibbeſon.* 737. 45. Χαιρεμόν. 739. 23. Γλαφύρου. 744. 2,30. πεῖ πνεῦ. Ibid. 31. ἤκουσε. Ibid. 48. τὸ δὲ ἀπαίδευτον ἐξίστησι ὃ ἀκροᾶ] Verto, *rerum enim imperitia mala decori magiſtra*, ut ſumatur γυμνικῶς —— Si ad Teronem —— referatur, ſic potius, —— *prò rerum enim imperitia à decoro deflexit*. doctiſſ. *Ibbeſonus*. 745. 27. τριακοσίους] Verſ. *triginta*: verum τριακοσίους eſt *trecenti*. Ibid. in M. pro *Tryphon* leg. *Ytren*. 750. 1. βουθείαις. Ib. v. 21. ϑεῖος ὡς μήτρῳ] Verſ. *avus maternus*, ſed ϑεῖος eſt *avunculus* non *avus*, vel potius nomen generale & patruum & avunculum complectens. Vid. Juſt. Inſtit. L. III. Tit. VI. §. 3. *Ibbeſon.* 751. 22 V. Matrem] Sc. *Doridem*. Vid. etiam *Petit.* tom. 4. 121. Ibid. 24. ἀνεψιὰ —— Sororis filia è *Zonara*, qui per ἐξαδέλφιδα exponit. Verum per ἐξαδέλφιδα videtur intelligi non *ſororis filia* ſed *conſobrina*, vel *patruelis* quo ſenſu interpretatur *Phrynich. Ibbeſon.* 753. 12. ὕστερον] ἐμέσατο in primo de *Bello*. Ibid. v. 29. Sic diſtingue φιλίᾳ σχέσεσι, μὴ ——. Ib. 38. *Feminæ*] Gynæceum pompe Herodis. Ib.38. V. *cauti, & ad aperte bellandum* —— *prompti*, quæ non bene conveniunt; cauti enim aperta vi fere abſtinent, niſi commoda ſe obtulerit occaſio. Totam periodum ſic verto. *Homines regibus reſiſtendum maxime validi, circumſpecti utpote, data etiam occaſione ad aperte bellandum la-*

dendumque prompti. *Ibbeſon.* Ibid. v. 4. V. credebantur enim — *fuiſſe ex afflatu divino*, fortaſſe, *eis autem conceſſa eſſe futuri cognitio ex afflatu divino*, qui ſenſus verbi πνεύματος frequens D. Paulo. Sic Rom. III. 2. ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, & alibi. *Idem.* 755. 44. ἀναδύ. 757. 7. V. *ne in minimam* — potius *nec in minimam*. *Id.* 758. in Mar. pro *Theophilum* leg. *Matthiam*. Ib.20. V. comparatis] & comparabat. vid. l. 1. de *Bello*. 759.24. V. leg. *Varium omnia audiverum*. Ib.v.45. αὐτὸς ἀλοφύρατο ——. V. *de filiis ſuis conqueri aggreditur, per quos tot infortunia perpeſſus*; potius, *ſuam ipſius in liberis procreandis fortunam deflevit, per quos tot calamitates perpeſſus* ——. *Ibbeſon.* 762. 27. Idem V. Cl. τὸ *æſtuosus* improbat. 763. 39. V. nulli. 765. 29. ἐπήγετο] Lege ἐπείγετο cum *Busb. Ibbeſon.* 766. 10. V. — nam] Leg. *nam propter audaciam ipſius, & eorum effectionem, quæ lex vetabat, cum alia ei contigiſſe, quibus præter communem hominum morem vexatus fuerat, tum etiam hunc morbum*. Ib. 10. T. αὐτῶν] αὐτῷ ὡς ἀπ' ἐκ. *Caſaub.* Ibid. 31. μυστήρια. 768. 12. μέσον ſpatium inter umbilicum & pubem —, quod aliter ὑπογάστριον dicitur *Pollux*. Onom. l. 2. §. 170. 769 v. ult. περιλείψαντες. 770. 30. ἐπίσης συγγενεῖς] *Epiphan. Joſephi* ſic verba vertit, *aiſpoſuit autem de cæteris ſuis conſanguineis atque cognatis*, unde ſuſpicatur *Caſaub.* (in Exerc. c. *Baron.* p. 282. Edit. *Lond.*) legendum eſſe, ἐπίσης ὡς ἁπλῶς ὅ συγγενεῖς ἦσαν αὐτῷ. *quicunque ſanguine juncti erant aut cognatione*. Phraſis ὡς ἁπλῶς occurrit apud *Origenem* c. *Celſum* p 35. Ed. *Cant.* Ibid.39,40. ἦσαν, περίεσαν. 771.31. αὐτῶν] ἐπιβάλλοντος ſupplet *Caſaub.* 772.14. ἐ πᾶς —] ἐπὶ τοῖς αὐτόχροις ἀνδρῶν ἐτράφησαν. *Caſaub.* Ibid. 39. ἐπίδλαι. Ibid. N. i. — ἦσαν ϑ ἄτεκνος. malit *Caſaub.* 773. 7. ἀπλῶς.] ἀπλοΐδ ἀνατρεῖς ἀφ'. *Idem.* Ib. 26. Πάσχα. Ibid. v. 29. ὡς] ὧν *Caſaub.* Ibid. v. pen. V. leg. *pauci vulnerati effugerunt*. 775. v. 25, 26. ἀδικοῦντος τὸ Καίσαρος Ἀγρυπία περὶ αὐτῷ ἐν χαρᾷ —. Emendationem licet non reprehendam, verſionem tamen minus probo. an Ἀγρυπία *ignoro* ſignificet, mihi non compertum; certe ex analogia idem quod Ἀγρυπάσαι, i. e. *dijudico, cognoſco, inquiro, ſtatuo* ſignificat, quem ſenſum poſtulat hic locus: ſic igitur verte, *Injuriam facit Cæſari, in cauſæ ipſius cognitione*, vel *examine, jam verſato*. Injuria erat, judicio nondum finito, auctoritatem ad ſe, non pertinentem arripere. *Ibbeſon.* Ibid. v. 39. πείθεις τε τῇ ἐπὶ ϑ π.] Legendum ſine dubio ϑ ἐπὶ τῇ πατρί. *Idem.* 777. 4, 5. ἀδίκως δ' ὁ, τι μὴ ἐ μὴ γνώμης] Senſus videtur eſſe, *dihil enim eorum eſſe quæ injuſtitiæ inſimulantur, quin ipſis auctoribus ſit factum*. *Idem.* 780.31. μὴ ταχείαν ἐπιστροφὴν γενομένης] Verto, *niſi maturæ curæ fuiſſet adhibita*. ἐπιστροφὴ enim non ſolum eſt *animadverſio*, ſed ſæpius *cura*. *Ni mature ſubvenisſet forte*, diceret *Tacitus*. *Idem.* 785.19,20. *datæ, ei* — reddebant. Ib. 37. pro *auri* leg. *argenti*. Ibid. ad finem N. f. adde, Vide etiam *Caſaub.* c. *Baron.* p. 239, 240. Ibid. v. 37. μνησικλῆν] Lege μνησιδάκης cum *Bmb.* 781. N. d. vide etiam *Caſaub.* c. *Baron.* p. 218. 789. 29. V. Cæterum] Potius, *ea regione quæ ſub Archelai ditione — fuerat vectigali Syriæ contributa, mittitur Quirinus à Cæſare, vir Conſularis, tributi conſtitutionem cenſu habito taxaturus, & ipſum Archelai venditurus domum*. Hac de vide *Poſtini* Spicilegium Evangel. §. XXIV. 790. In lib. 18. Summario. n. 11. leg. Herodes Tetrarcha. 791. in M. p. *Quirinus* leg. *Quirinius*, & p. etiam 754. Ibid. 7. V. per — omnes] *al.* percurrit omnes magiſtratus, ut fuerit etiam Conſul. Ibid. v. 9. ἀναπεδίσης] Vide *Huet.* in D. E. p.392. 792. 32. τοῖς συναλδῶσιν] an, *hominibus cum ſeditione concitatis*? vel *in eandem ſeditionem coeuntibus*. Ibid. 33. ἐπιστατοῦσι. Ibid. 34. V. *Sadducæi*. 793 2. V. ratio] *doctrina eorum, vel ſecta*. Ibid. v. 9. ἀκούσας] ἀκούειν malit *Joan. Clericus* in Prolegom. ad Hiſt. Eccleſ. p. 7. Ibid. v. 14. τῇ δ' αἱρεῖ] Vide ejuſdem *Clerici* Proleg. p. 11. Ibid. v. 24. V. virtuti tribuunt] lege, *præclarum ducunt*. Ibid. v. 34. V. Sacra] Vertendum, *in ſeipſis ſacrificia peragunt*, i. e. ſeſe ipſos Deo vovebant & conſecrabant, & hoc eſt quod *Philo* dicit p. 676. *ſumma religione Deo ſervium, non mactando victimas, ſed ſuas mentes componendo ad ſanctimoniam*. Vide *Cuperum* in Epiſt. ad *D'ouv.* ſub finem Differt. *D'ouv.* de *Clamore Evangelii* p. 394. Vide etiam *Petit.* in Var. Lect. p. 203. 795. N. n. *Epiphan.* quibus accedit *Tacitus*. 796. v. pen. τὸν ὄρον, lege τὸν ὄρος & verte *ad fines*, ſi *montis* vertas τὸ ὄρη legendum. *Ibbeſonus*. 792. 32. V. Cæſaris Effigiem] Vide *Niceph. Calliſt.* p. 149. Ibid. 34. V. pro *habere* lege *facere*. 798.17. σωτηλίαν] Verſ. *ſitas*. ſed *ſuſtes* vel *claves* potius ſignificat vox Græca. *Ibbeſonus*. Ibid.v.30. Verſ. *pallexis*. Melius *Epiphanius, ſibi adjunxit*. *Idem*. Ibid. in N. ſæpe Κεγεὶς mendoſe pro Χεγεὶς. 499. 10. ἀλῶνας. 802. in M. *Jonathas Poniſex, in locum Caiphæ ſubſtitutus*. Ibid. v. 12. ἐπιτιθέμενος] τίνων addit *Caſaub.* Ibid. v. 14. ὥσπερ] τὸν ἀρχιερατικὸν λαμπρόπους τὸν ϑ . . . . πυρσὸν ἐδὸν παρεῖζον δι' αὐτοῦ. ἐπιφέρει ϑ ὅμ. *Caſ.* ex *Euſ.* in D. E. l. 8. 803. N. y. Vide *Caſaub.* c. *Baron.* p. 155. 805. 3. Juxta Cod. Regium vet. verſionis, *trigeſimo ſecundo*. ſed à vulgata ſcriptura ſtat ratio temporum. 805. 30. μιξοβαλῆς. 806. 44. Λεντοῦλον. 807. 11. V. Sampſigerami. 818. 14. — σεμναγωγεῖν. Ibid. v. 18. lege διώνυμος, τοῦ —. 809. 38. V. pro *filio* leg. *fiſco*. 819. 46. V. Berenice. 815. 44. καθαμαλιστὰς φρυγίας ὃ Θεὸν ἐπολαμβάνων — hujus loci verſionem non aſſequor. itaque & mihi lubet experiri. verto, *ſperans fore ut in hoc ejus artificio connivuerus Deus*. ad verbum, *ut hoc ejus artificium negligeret Deus*, i. e. *huic ſe non interponeret, nec impediret, quo minus optatum haberet eventum*. ut φρυγία ſumatur pro φρυγίαμα. *Ibbeſonus*. 816. 17. τῷ συνεσθιόντι —] Verſ. *ad eas quæ feliciter evenerant vitam exigens*, quæ perſpicuum non fundunt ſenſum. videtur etiam

ADDENDA & EMENDANDA.

prior lectio levicula cum mutatione defendi poſſe. ἢ τοιαῦτα διώρθωται αὐτῇ, μαλλόντων τῶν εἰς τύπον ἀναπεμφθέντων ἰκάνειν, ἐξηγμένος. Sic lego mutato ſolum τύπῳ in τύπον, & verto, *illius virtutes proliximus etiam iis, qui ad hoc vitæ genus ſe ſponte contulerant, laudans & extollens.* neſcio tamen an ἐξηγμένος in ἐξηρμένῳ non ſit mutandum. *Ibbetſon.* 817. 21. κρίνειν] videtur κρίνειν legi debere. *Idem.* 818. 9. Ἰρυλέων] lege Ἰρυμάδι cum *Gall. Id.* 819. 22. Δημοκάτιον. Ibid. N. v. 4. φόνου. 822. 39 ὥραι ἄκαι *Joſephus* in hac narratione quædam habet contraria iis quæ tradit *Philo*, p. 1028. *J. Clericus.* 824. v. ult. Καίσαρος. 825. 46. ἀναγκαῖον] *ſcr.* ἀναρμοστον. 828 35. σωφρὸς. 829. 56. εἰ δὲ πεῖσον τι ἀσῶν —] verſionem paululum immutatam vellem: *ut quæ tum in eo eſſent ut deficerent, & quod putaret res ad defectionem ſpectare, in illos jam expeditionem ſuſcepturus eſſet. Ibbet.* 832. 35. ἄνω] Vide *Suidam* voc. ἀνω. 833. 1. ἀναφρολῶ.] Vide *Suidam* voc. ἀναφροδίαν. *ſcr.* ἀνάφριλῶ refugium, Vid. p. 849. v. 38. Ibid. 8. ἀγαπᾶν. 834. 36. τοῦτον. 835. Κτησιφῶντα] Videſis *Strabonem.* 840. N. v. 2. perpenſa. 841. 11. σωτοὶ. 842. 12. V. ſereret. Ibid. T. 11. ἐπιφυμένῳ. 844. 44. vel ἡμῖν legendum, vel corrigenda verſio. *Ibbetſon.* 845. 19. ἔζωτο. 849. 39. ῥᾴδιον. 862. 43. ἡγεμονίαν. 863. 7. τριῶν. 865, 8, 9. τῇ Γαΐτλῳ μὲ, πλαττᾷ γὸ Μαρκῳ —— Verſ. *& hanc quidem Agrippa (nam moritur Marcus Alexandri filius) virginem ſibi vendicans.* Sed ſic diſtinguendum, τῇ Γαΐτλῳ μὲ, πλαττᾷ γὸ Μάρκῳ ὁ ὃ Αλεξάνδρε ὑὸς παρθένον λαβὼν, ἀδελφῷ —— (*nam moritur Marcus Alexandri F. qui virginem duxerat*) *Uſſerius* quidem ad annum Chriſti 41. p. 641. cum verſione facit, & ait Marcum, cui deſponſa fuit Berenice, ante nuptias defunctum. verum ſola *Joſephi* auctoritate nititur, cujus verbis vim facit; cum expreſſe dicat *Joſephus* verſu ſuperiore — αὐτᾷ ὑὸς Βερενίκην — γαμεῖ. *Ibbetſon.* 870. 47. Vide *Lipſium*, vol. 3 p. 898. 873. 26. ἐπὶ τῷ πίνακι] V. *ſuper tectis.* verum πίναξ Græcis etiam eſt lupanar, πορνεῖον (vide *Valeſ.* in *Euſ.* H. E. II. 13.) quo ſenſu hic ſumi videtur. *Ibbetſon.* 878. 13. V. Cantheram] veriſimile Simonem Cantheræ fuiſſe reſtitutum. 879. M. n. 3. pro *arcis* lege *arcæ.* 881. 33. πολίτου] potius πολίτου. *Ibbetſon.* 884. 25. μισητέον. 985. 40. ἐπιφανεστάτην. 899 4. T. ἀναπολιλῶ] νόον malint nonnulli. vide *Grotium* ad Joh X. 22. Ibid. 4. V. porticum. Ibid. 20. Conſer *Hegeſippum* II. 13. p. 294. Ed. *Colon.* 900. 7. πτεριακοῖον] πτειακοῖον Vet. Interp. 901. 24. ἀλλὰ πᾶσι — vide *Euſeb.* l. 8. D. E. Ibid. 30 φοῦδις] δεδιὼς *Euſeb.* Ib. 35. ἰμῆον] *Agrippium Euſeb.* Ibid. 35, 36. τὸν ἀρχιὸν] τὸν Ἰουδαίων βασιλέων *Euſeb.* 903 31. κατὰ] Ita *Voſſ.* 907. 28. πυραμοιβὸς] annotatum ad hoc verbum dele. 922. M. n. 2. pro *Gamalæ* lege *Gamalis.* Ibid. v. 38. ἐπισολὴν. 928. 4. πρέσβυς. 932. 38. ἐρημίαν. 935. 16. ἐντρεπῶς — lege ἐντρεπτῶς. longe aliud ſignificat ἐντρεπῶς, quam quod vulgo convenit. *Ibbetſonus.* Ibid. 31. ἐπιτιμήσαι. 940. 45. ἐρημίαν. 954 M. n. 1, pro *Latine* lege *Græce.* Ibid. 5. ἀναθήματα] ἀναθηματίζω *Caſ.* Ibid. 32, 33. ἐπιφανεστάτους.] πλουσιωτάτους *Id.* Ibid. 45. αὐτοῖς] Legit *Lowthius*, αὐτοὶ ἀδεξίως. 955. 13. λείψανα] λειμμάνων *Caſ.* Ibid. 32. V. tantum illis] *tantum eorum viribus cedunt, quantum inſtituto. L.* Ibid. 34. V. cum] *ubi etiam illud ipſum quod interfuiſſent rebus geſtis, præclari operis ſpem faciebat. L.* Ibid. 38. σωσιγένου] σωσιγένη malit *Caſ.* 956. v. ult. ἀναδείκνυται] ἀναδεδείκνυται. *Id.* 959. 21. ἐπιτοῖς] ἐπιτίων *Id.* Ibid. 38. πλὼ δ' δυῶν *Id.* Ibid. 43. Γοφνικὸ *Id.* 960. 27. ἐπιδίμια *Id.* Ibid. 29. V. ſatiare] *exorare* vel *flectere.* Ibid. 30. Καδαῖον *Caſaub.* 961. 12. ὑπὸ *Id.* Ibid. 29. poſt μητρὸς *idem* addit αὐτῷ. Ibid. 42. *Id.* legit ὑφηλιάρχῳ. 963. v. 1. ἐπιτίθεται *Id.* Ibid. μὴ τελειότατα ἐσδεμένους ἐν ἐτῷ *Idem.* 965. 23. Agrippias. 966. 21. παράδοξον *Caſ.* Ibid. 36. πανσοφὴς *Idem.* 967. 10. ἀνάπτυσις *Id.* 972. 15. εἶχεν *Idem.* Ibid. 35. περὶ τῷ βωμῶν *Id.* 974. 14, 15. οἱ ὁ Αραψ] ἢ χεάψας *Caſ.* Ibid. 15. τύτῳ *Id.* Ibid. 24. V. nili *Gab.*] *niſi Gabinius in Syriam miſſus, ut Scauro ſuccederet.* Joſephum hallucinari putat *Caſ.* c. *Baron.* p. 132. ut apparet ex *Appiano* & ratione temporum. 976. 5. pro ἀπὸ — *Caſ.* legit αὐτὰ. Ib. v. 8. ὃς ὑπερ. malit *Lowthius*, & ad Gabinium refert. 978. 14. V. ille] *hoſtes enim ſibi oppoſitos devicit lævum cornu tenens. L.* 681. V. 34. Marcus] *advenit ex Italia Sexto Succeſſor Marcus.* Ibid. N. v. 22. poſt p. 120. adde, & p. 133. 982. 18. ὑοῖς αὐτῦ *Caſ.* 984. 24. V. Erat] Potius, *Erat autem Herodes quidem apud Fabium Damaſci Præfectum.* Sic p. 639. v. 4. ὁ Δαμασκῷ ἐφεστηκὼς Damaſci præfectum. 985. 41. poſt πεφάρχους *Caſ.* addit τελμῶσα. Ib. 47. ἔτρωσι] *Caſ.* ἐτιμῶσι. 986. 7. Vide *Pagi* Critic. vol. 1. p. 219. & *Noldium* p. 234. 987. 18. τὰς ἐπιβολὰς *Caſ.* Ibid. ἔπαλον *Idem.* Ibid. 40. pro Παφλῶν *Idem* leg. πάντων. 988. 9. V. filia Mariamne] Potius erat Mariamnes mater. Conſer lib. 14. Antt. c. 13. n. 6. ea Alexandra vocabatur. v. lib. 15. c. 6. n. 5. Ibid. 8. T. ἀσεβῆ ἢ *Caſaub.* Ibid. 39 δῶν *Idem.* 992. 14. V. * & quidem] Et quidem oppidum Maſada propoſitum his erat, certamen omnium maxime neceſſarium. *Caſ.* ad *Polyb.* p. 47. *Joſephus* eleganter operis faciendi vel facti ſummam appellare ſolet ἀγωνισμὸς. *Ibid.* v. ult. lege *de rebus.* 993. M. n. 4. pro *Judæam* lege *Idumæam* 994. v. ult. an ἀναχωρεῖν. *ad ipſum ſe recipere.* 997. 16. πέμποντες *Caſ.* 999. 20. ἐπιδείκνυτο *Id.* Ibid. 28. Δαιδίσειρον] *ſcr.* Δηοιδίσειρον, q. Deiformiorem. 1001. 26. κτημάτων *Caſ.* Ib. 43. Vide *Stanleium* ad *Æſchylum*, p. 850. 1004. 26. ἀφὴν *Caſ.* 1007. 23. ἀσεβῆσον *Id.* Ibid 23. Vide p. 698. 1008. 33. V. appellentibus diverſoria] *ad rerum advectarum receptaculum.* Cl. *Lowthius.* 1043. in ſummario lib. I II. n. 2. Δεῖ τ' αὐτὸν *Vat.* Ib. n. 3. ἐπιστρατεῖ *Vat.* 1044. n. 8. ἐπὶ Καίσαρα *Vat.* Ib. n. 12. ἐπαιζάγοντες *Vat.* ἐ Φαρισαίων *Id.* Ib. n. 15. σὺν ἰδίοις *Idem.* Ib. n. 18 ἐκφέρειν τ' ὅλων. 1045. n. 20. V. circiter decies mille. Ib. n. 22. τῇ ϛ Αρχ. *Vat.* 1046. v. 3. Ἰωσηφαίνετον συμβολον *Vat.* Ib. n. 29 ἐχωρέσαντο V. Ib. n. 31. κατ' Αλεξάνδρου. Ibid. n. 33. V. *Cæſarenſes.* Ib. T. ἀσὲ χώρας *Vat.* Ib. n. 41. ἑαυτῶν *Vat. Id.* ibid. ἄλλως τι. 1063. 17. τις ἐκείνων] Inter τις & ἐκείνων ſ. intercidiſſe exiſtimat *Petitus* in *Var. Lect.* p. 204 *ſc. invitis ſex è novem qui adſunt.* 1077. 16. ἐπιτειχιῶν *Caſ.* 1087 N. v. 3. pro *eis Iſtrum* lege *trans Iſtrum.* 1088. 27. V. octo menſibus] Vide *Lipſium* de Magnitudine Rom. II. 10. Ib. 45. V. pendit. 1095. N. v. 2. Γεωπῖται *Bod.* quod forſan rectum. vide *Relandum* in Palæſtin. S. p. 199. 1096. 30. Σκυθοπολίτης. Ibid. 31. V. diſſimulantes] Forte, *ineſcanes illorum fidem.* 1097. 33. V. audaciſſimos] *audaciores — è medio — formidandos autem carcere detinebant.* 1100. 27. V. Ceſtius Gallum] an *Ceſtium Gallum*? 1103. 10, 11. Vide *Savilii* Notas ad *Tacitum*, p. 115. Ed. *Ang.* 1104. 26. V. *Bethora.* 1105. ἰώσηπος ὁὺς Γωρίων] Inde forſan conflatus Hiſtoricus. 1116. n. 23 ἀσεβήσειν in MSS. ſubaud. πόλιν. 1119 44. τρίτον ἀδελφίδεος] Vide *Ph. Barterii* Pithanën Diatrib. 2. p. 147. 1127. 35. Γωρὼ] *Caſ.* lege Γαδαρὼν. 1139. 22. V. *magna multitudine* concluſi. 1140. 39. ἢ ἐσθίμη] illa ἢ ἐσθίμη deleri jubet *Toinardus.* 1150 2. μορίων. 1154. 19. ἐπιλαθῶν 1158. 17. Δῆ μίσους] Forſan Δῆ μίσους. 1183. 38. V. quidem. 1184. 39. ἐπιόντος. 1185. 10. Δῆφθείρων τὸν Ζαχαῖον] Vide *Huet.* in D. E. p. 253. 1186. 22. Γωρίων] *Baſ. Ed.* habet Γωρίαν. 1195. 23. ἀνέωγῶ] ἀνέωγθι *Baſ.* 1203. 24. V. vociferabantur. 1214. 24. V. poſt ſeptum] *Al.* à tergo ſepti (interioris) contra exhedram occidentalem, qua ſolum parte erigi poterant; reliquæ enim partes gradibus erant à longinquo occupatæ. Vide App. ad Bibl. Polyglott. p. 31. 1226. 29. οἱ πρὸ ϛ μιᾷ ἐξῆ —] *Sic vertendum, Porticus autem poſt portas —.* Vide Appar ad B. Polyg. ubi ſupra. 1266. 7. τὸ δὲ — ἀναδήμασθε] Videſis *Baldwinum* de Calceis Antiquis c. 13. & *Nigronum* de Caliga. c. 4. 1283. 20. λύσι τ' χόρτου] haud facile, inquit *Huetius*, intelligas utrum dictio αὐτῶν — dictioni χόρτου an voci τις adjungenda Sit. Dem. Evang. pr. VIII. §. XXII. 1291. 18. ἰμῶφυλον] *Contribules.* Judæi nim. licet non indigenæ; ſed multi ex aliis regionibus, *Helleniſtæ. Barlovius.* 1298. n. 37. V. dele *illic.* 1307. 30. Οὐιτελλιανῶ] *ſcr.* Οὐιτελλιανοὺς. 1308. 33. αὖτα φλογὶ —] Videſis *Lambecium* in Comment. de Biblioth. *Vindob.* l. 2. c. 7. p. 566. 1318. 35. ἐσθλῶ] ἐπόθλῳ. 1329. 9. βλασφημίας. 1330. 41. V. pro Homerica, lege Homeri. 1334. 43. V. pro *& Rex ipſe*, leg. *idemque rex.* 1346. 14, 15. Ἔθνους ἡμῶν] fallitur *Joſ.* de Judæis enim non loquitur. *Barlovius.* Vide & *Cunæum.* 1350. 2. Συρίαν. 1389 15. vide *Tertull.* Apol. c. 16. 1399. 43. Quid ſi μείζον πάθοι Ελαίζαρ. 1407. 27. Ἰωμησίτου] Nonnemo legit Ἰωμησίου. Ib. 35. ἐναγωνισμὸν] Quidam legend. conjicit ἐναγωνιῶν. 1408. 33. παρτρίου] alludit forte ad Gen. 22. & Hiſtoriam de immolando Iſaaco. 1409. 24. γυναικὸς] F. γυναίκας. Ibid. 50. Ὡς ἴλεῳ — ὅπ —. Anonymus ex conjectura ad oram Ed. *Baſ.* in Bibl. Coll. Reg. Oxon. Alicubi male *inquiebat* & *inquit*, pro *inquit*, occurrunt; quæ mihi vel correctori ad Grammatices leges parum attendenti exciderunt.

P. 555. v. 10. ἐπιφὴν τοῖς Ἰουδαίοις, *adhæſere Judæis*, i. e. eos urſere, & infectati ſunt. Sic דבק Hebræis. in vernacula etiam lingua ſimilis locutio. *Ibbetſon.* P. 733. in Summario Capitis IX. lege, ἢ ὡς Ηρώδης, ἐγκαθίστῳ αὐτῷ Καίσαρος, ἴγτω ὡς Ῥώμην Νικόλαον ἀποστέλλων. *Usque Herodes, iratum habens Cæſarem, Nicolaum Romam mittere decrevit.*

SUB-

SUBSCRIBERS

To *JOSEPHUS.*

Thoſe with an Aſterisk before their Names ſubſcribed for the large Paper.

A.

ACTON (Edward) LL. B. Rector of Langton in the Iſle of Purbeck.
Adams (Fitz-Herbert) D. D. Rector of Lincoln College Oxon. deceaſed.
Adams (Sam.) M. A. late Fellow of Exeter Coll. Oxon.
Adderly (Rob.) D. D. Fellow of All-Souls College Oxon. deceaſed.
Mr. Aldworth near Wantage in Berks.
Mr. Allen, Fellow of Merton College.
Allen (Tho.) Rector of Murſton in Kent.
Allyn (Richard) B. D. Rector of Staughton and Moulden in the County of Bedford.
Alſop (Ant.) B. D. Rector of Brightwell in Berks.
Dr. Altham, late Canon of Chriſt-Church.
* Dr. Alſton, deceaſed.
Anderton (John) M. A. of Univerſity Coll. Oxon.
Andrews (Henry) M. A. Rector of Shafton.
* Dr. Arbuthnot.
Archer (Edmund) D.D. Arch-Deacon of Taunton.
Aſheton (Ralph) Eſquire.
Atkinſon (Arthur) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Atkinſon (Will.) M. A. Fellow of Queens College Oxon.
ATTERBURY (FRANCIS) Lord Biſhop of ROCHESTER.

B.

Mr. Backſhell, Fellow of New College.
* Bacon (Thomas) of Catley in Cambridgeſhire Eſq; 2 Copies.
Ball (Thomas) M. A. Fellow of Trin. Coll. Oxon.
Ballam (John) M. A. Fellow of Wadham Coll.
Mr. Ballard, Fellow of C.C.C. Oxon.
Banner (Richard) of Bermingham M. A.
Mr. Barker.
Barneby (Edmund) M. A. of Wadham College Oxon.
Mr. Barton, Fellow of New College.
Baynes (Ben.) M. A. Fellow of Univerſity College.
Mr. Bean of Merton College Oxon.
Bear (John) B. D. Rector of Shermanbury in Suſſex.
Berriman (Will.) M. A. late of Oriel Coll. Oxon.
Betham (Rob.) M. A. Rector of Silcheſter in Hampſhire. deceaſed.
Mr. Big, Fellow of New College Oxon.
The Rev. Mr. Biddell, Fellow of New College Oxon.
Bird (William) Eſq;
Bolton (Robert) M. A. of Wadham Coll. Oxon.
Bourchier (Roger) M. A. Fellow of Worceſter College Oxon.
Mr. Bourne, Chaplain of C.C.C. Oxon.
Bowerbank (Chriſtopher) M. A. Fellow of Queen's College Oxon.
Mr. Bradley of Worceſter College Oxon.
Bradſhaw (William) M. A. late Fellow of New College Oxon.
Brathwaite (Tho.) D.LL. Warden of Wincheſter.
Brereton (Tho.) B.D. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Brent (Charles) M. A. Student of Chriſt-Church Oxon.
* Bridges (John) of Barton near Kettering in Northamptonſhire Eſq;
Bridges (Marſhal) B. D. Chancellor of Wells.
Dr. Broderick, Prebendary of Weſtminſter.
Bromewich (Tho.) M.A. Vice-Principal of St. Mary Hall.
Mr. Brook.
Brooke (Legh) M. A. Fellow of Brazen-Noſe College Oxon.
* Brome (William) of Ewithington near Hereford Gent. 2 Copies.
Browne (John) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
BRUGES (JAMES) Duke of CHANDOS.
Bryant (James) B. A. Chaplain of New-College Oxon.
Burrow (Robert) M. A. late Fellow-Commoner of Queens Coll. Oxon.
Burbridge (John) Schoolmaſter of Aynhoe in Northamptonſhire.
Dr. Burſcough, late Fellow of Wadham College.
Dr. Burton, Canon of Chriſt-Church.
Burton (John) M. A. Fellow of New-College.
Mr. Burton of Oriel College Oxon.
Dr. Bynnes of Stafford.

C.

Capel (Will.) M. A. Rector of Milton-Bryan in Bedfordſhire.
Mr. Cart.

Mr. Cary of Oriel College.
Carter (George) D. D. Provoſt of Oriel.
* Cartwright (Tho.) of Aynhoe in Northamptonſhire Eſq;
Chambers (Cuthbert) B. D. Fellow of Magdalen College. deceaſed.
Chandler (John) M.A. of Wadham Coll. and Junior Proctor.
* Charlett (Arthur) D. D. Maſter of Univerſity College.
Charlton (Charles) M.D.
* CHETWIND (WALTER) Lord CHETWIND.
* Dr. Chetwood Dean of Glouceſter.
Dr. Clark.
* Clarke (The Honourable George) Eſq;
* Dr. Clavering, Canon of Chriſt Church, and Prof. of Hebr.
Clymer (Tho.) M.A. Fellow of Worceſter Coll.
* Cobb (John) D. LL. Warden of New Coll.
Collins (Edward) B. LL. Fellow Commoner of Queens College Oxon.
Collins (Tho.) B.D. of Magdalen CollegeOxon.
The Lord COLRAINE.
Mr. Fr. Cornwallis.
The Rev. Mr. Counſell.
Mr. Cranley of Winchester.
Mr. Craſter of C. C. C. Oxon.
* Mr. Aſheley Creſſener, Vicar of Eaſtry in Kent.
* CREW (NATHANAEL) Lord Biſhop of DURHAM, and Lord CREW.
Crownfield (Henry) B. A. of Queens College Cambridge.

D.

Davies (John) D. D. and D. LL. Preſident of Queens College Cambridge.
The Revd. Mr. Davis Rector of Kingland in Herefordſhire.
Davys (John) M.A. late of Hart-Hall in Oxon.
Dr. Dawſon of Windſor.
Delaune (Will.) D. D. Preſident of St. John Baptiſt's College Oxon. and Margaret Profeſſor.
* Deniſon (Will.) B. D. Fellow of Univerſity College.
Dingley (Will.) B.D. late Fellow of C.C.C.Oxon.
DIGBY (WILLIAM) Lord DIGBY.
The Revd. Mr. Dobſon, Fellow of New College.
* Dr. Dolben, Prebendary of Durham.
* Dormer (James) Brigadier.
* Drake (Mountague Gerrard) Eſq;
* Mr. Thomas Duncomb of Hart-Hall.
* Dunſter (Tho.) D. D. Warden of Wadham Coll. deceaſed.
* The Lord Viſcount DUPLIN.
Dyer (Richard) M. A. Fellow of Oriel College.

E.

Mr. Fr. Edmunds of New College.
Elliotſon (Joſ.) M.A. Fellow of Queens College Oxon.
Elliſon (Cuthbert) B. D. Fellow of C.C.C. Oxon. deceaſed.
Elliſon (Nathanael) D. D. Vicar of New-Caſtle.
Mr. Ellis of Iſtleworth.
Dr. Eyre, Prebendary of Winchester.

F.

Fairfax (Charles) M.A. late of Chriſt Ch. Oxon.
Farington (Laurence) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Fenton (Tho.) M.A. Student of Chriſt Church, 2 Copies.
Feuillerade (Peter) Rector of Bygrave in Hertfordſhire.
Dr. Fiddes, 2 Copies.
Fletcher (John) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
* FOLEY (THOMAS) Lord FOLEY.
* Mr. Juſtice Forteſcue-Aland.
Frank (Tho.) M. A. Arch-Deacon of Bedford.
* Freind (John) M. D. R. S. S.
Freind (Rob.) D. D. Maſter of Weſtminſter.
Frewin (Richard) M. D. Oxon.

G.

Gale (Roger) Eſq;
Gardiner (Charles) B.D. Fellow of C.C.C. Oxon.
GASTRELL (FRANCIS) Lord Biſhop of CHESTER.
Dr. Geddes of Sarum.
Gibbons (William) M. D. 2 Copies.
GIBSON (EDMUND) Lord Biſhop of LINCOLN.
Gibſon (John) D. D. Provoſt of Queens Coll. Oxon. and Prebendary of Lincoln.
Girdler (Tho.) D. D. Fellow of Wadham Coll. Oxon.
Goodwin (Tho.) D.D. of Magdalen Coll. Oxon. deceaſed.
Dr. Gouch, Vice-Chancellor of Cambridge.
Graves (George) of Mickleton in Glouceſterſhire, Eſq;
Green (Edward) Surgeon.
Green (Sam.) M.A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Green (Stephen) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Green (Thomas) D.D. Archdeacon of Canterbury.
Greenway (George) M. A. Rector of Kympton in Hampſhire.
Gregory (Henry) M.A. Student of Chriſt Church.
Mr. Grou Fellow-Commoner of Oriel College.

H.

* Hales (John) of the Inner Temple Eſq;
Hammond (John) D.D. Canon of Chriſt-Church Oxon.
Hannes (Will.) M. A. of Magdalen College. Oxon.
* HARCOURT (SIMON) Lord HARCOURT.
* Harcourt (The Honourable Simon) Eſq;
* HARLEY (ROBERT) Earl of OXFORD and Earl MORTIMER.
* The Lord Harley.
* Harley (Tho.) Eſq;
Harrington (Edward) M. A. of Wadham Coll.
* Harwar (Joſeph) D. D. Preſident of Magd. Coll. Oxon.
Mr. James Haskoll.

* HA-

* HASTINGS (THEOPHILUS) Earl of HUNTINGTON.
Mr. Haſtings of St. John's College Oxon.
* Haywood (Tho.) D. D. Fellow of St. John Baptiſt's College Oxon.
Healy (Richard) M. A. of C. C. C. Oxon.
Herne (Tho.) M. A. Fellow of Merton Coll. Oxon.
Dr. Hickes, deceaſed, 6 Copies.
Hill (John) B. D. Fellow of Queens College Oxon.
Hill (Sam.) Eſq; Member of Parliament for Lichfield.
Hodgſon (John) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
Holland (John) D. D. Warden of Merton Coll. Oxon.
The Rev. Mr. Fr. Holland Rector of Sutton-Veney in Wilts.
Mr. Hollier.
Mr. Richard Hollier.
Holloway (Benj.) B. LL. Vicar of Willington in Bedfordſhire.
Holme (George) D. D. Rector of Hedley in Hampſhire, late Fellow of Queens Coll. Oxon.
* HOUGH (JOHN) Lord Biſhop of WORCESTER.
Mr. Howard of Trinity College near Dublin 6 Copies.
Hudſon (George) D. D. Rector of Stanmer in Middleſex, and Chaplain to his Grace the Duke of CHANDOS.
Mr. Huddesford, Chaplain of All-Souls Coll. Oxon.
Hutchinſon (Michael) D. D. Miniſter of Hammerſmith; and Rector of Newnham in Hants.
Hunt (Joſeph) M. A. Fellow of Baliol College Oxon. 6 Copies.
Hurman (Stephen) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon. deceaſed.

J.

Jackſon (Laurence) M. A. Fellow of Sidney College in Cambridge.
Mr. Ibbaker.
Ibbetſon (Richard) D. D. Rector of Lambeth and Chaplain to his Grace of CANTERBURY.
Dr. Ibbot.
* Mr. John Imber of Trinity Hall in Cambridge.
* Innys (John) Bookſeller in London 36 Copies ſmall, and 6 large.
Jones (William) B. D. Fellow of Jeſus Coll. Oxon.
Jones (Henry) Bookſeller in Oxford.
* Joy (James) of Weſtminſter Eſq; two Copies, one large, one ſmall.
Iſted (Tho.) Eſq;

K.

* Keck (Robert) of the Inner Temple Eſq; deceaſed.
Keil (John) M. D. Savilian Profeſſor of Aſtronomy in Oxon.
KENNETT (WHITE) Lord Biſhop of PETERBOROUGH, 2 Copies.
Mr. Kidby of Baliol College Oxon.
The Lord Biſhop of KILDARE.
King (John) of the Univerſity of Oxford Gent.
King (Sir Peter) Lord Chief Juſtice.
Dr. King of Chriſt Church. Oxon. deceaſed.
Knight (James) M. A. Prebendary of Wells.

L.

Lake (Gilbert) B. D. Vicar of Chippenham in Wilts.
Lancaſter (Sam.) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Langbaine (William) M. A. Fellow of New College Oxon.
The Rev. Mr. Lavington, Fellow of New Coll. Oxon.
Dr. Layfield, deceaſed.
Layng (Henry) D. D. Arch-Deacon of Wells.
Lee (Theophilus) M. A. of C. C. C. Oxon.
Mr. Legh.
Leigh (Tho.) M. A. Fellow of Brazen-Noſe Coll. Oxon.
Mr. Levet, Fellow of All-Souls College Oxon.
The Rev. Mr. Levit, Fellow of New College Oxon.
Le Warner (Henry) Eſq;
The Library of All-Souls Coll. Oxon.
Library of Chriſt Church Oxon.
Library of C. C. C. Oxon.
Library of Jeſus College Oxon.
* Library of St. John Baptiſts Coll. Oxon.
Library of New College Oxon.
Library of Sidney College in Cambridge.
Library of Trinity College in Cambridge.
Library of Wadham College Oxon.
Library at Wincheſter.
Long (John) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon.
Lord (John) M. A. Rector of Todington in Bedfordſhire.
Loveling (Ben.) M. A. Rector of Pangbourne in Berks.
Lowth (William) B. D. Prebendary of Wincheſter.
Lupton (William) D. D. Preacher at Lincoln's Inn and Prebendary of Durham.

M.

* Dr. Maunder.
Maunder (Henry) B. LL. of St. John's Coll.
Martin (James) M. A. Chaplain of New College Oxon.
Martin (William) B. D. Fellow of Merton Coll. Oxon.
Maſters (William) Eſq.
* MASHAM (SAMUEL) Lord MASHAM.
Mather (John) D. D. Preſident of C. C. C. Oxon.
* Mead (Samuel) Eſq; 2 Copies.
Mear (John) M. A. Fellow of Brazen-Noſe College Oxon.
Millart (Roger) Eſq;
Mr. Jeremiah Milles Vicar of Dulo in Cornwall.
Mr. Mordaunt, Gentleman-Commoner of New College Oxon.
* Moſtyn (Richard) Eſq:

Mould (Bernard) M. A. Fellow of Wadham College Oxon.
Dr. Muſgrave of Exeter 6 Copies.
Mytton (William) M. A. of Wadham College Oxon.

N.

Needham (Peter) B. D. late Fellow of St. John's College Cambridge.
Nevile (Cavendiſh) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
Newton (Richard) D.D. Principal of Hart Hall. Oxon.
Dr. Newey.
Nicolſon (Jeremiah) M. A. late Fellow of Queens Coll. Oxon.
NICOLSON (WILLIAM) Lord Biſhop of LONDON-DERRY.
Noble (William) M. A. Fellow of Queens College Oxon.

O.

Oxenham (William) Eſq; Gentleman Commoner of Wadham College Oxon.

P.

The Rev. Mr. Paley.
Panting (Mat.) D. D. Maſter of Pembroke Coll. Oxon.
* Palmer (Thomas) Eſq;
* Parker (William) Eſq;
Parry (George) M.A. Fellow of Oriel Coll. Oxon.
Perkins (Ralph) D. LL. Prebendary of Ely, Rector of Stretham, and late Fellow of Queens College in Cambride.
Mr. Pennecke Ch. of Exeter.
Phipps (Sir Conſtantine) Knt.
Phipps (William) D. LL.
Peiſley (Antony) Bookſeller in Oxon. 6. Copies.
Porter (Thomas) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon.
POTTER (JOHN) D. D. Lord Biſhop of OXFORD.
Pound (James) B. D. Rector of Wanſted in Eſſex.
* Primroſe (Daniel) D. LL. Fellow of St. John's College in Oxon.
Dr. Prat.
Pudſey (Alexander) D.D. Fellow of Magdalen College Oxon.
Pulleyn (Joſeph) M.A. Vice-Principal of Magdalen Hall Oxon. deceaſed.

Q.

The Duke of QUEENSBERRY.

R.

Rayner (John) M. A. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Reading (William) M. A.
Randall (Peter) M. A. Fellow of Oriel College Oxon.
Reynell (Carew) M. A. Fellow of C. C. C. Oxon.
Rhodes (Benjamin) of Flitwick in the County of Bedford Eſq;
* Richards (Edward) of Compton in Berkſhire Eſq;
Richardſon (James) M.A. Schoolmaſter at black-Heath.
Rivers (Thomas) D. LL. Prebendary of Wincheſter.
Rogers (John) M. A. Fellow of Oriel College Oxon.
Rogers (Robert) M. A. Rector of Abbot's Combe and Rympton in the County of Somerſet.
Mr. Roult, B.A. Scholar of Wadham College.
Ruſſel (John) M. A. Fellow of Merton College Oxon. 3 Copies.
Rye (George) D.D. Rector of Iſlip, and Chaplain to JAMES E. of DERBY.

S.

Salmon (John) M. A. Fellow of Oriel College Oxon. deceaſed.
Mr. William Salmon of Wells.
Dr. Savage.
Sare (Richard) Bookſeller in London. 7 Copies.
The Rev. Mr. Scott.
Sandys (Edwin) M.D. Profeſſor of Botany.
* Sebright (Sir Thomas) Baronet.
The Rev. Mr. Peter Senhouſe, Rector of Linton.
* Sheldon (Edward) of Weſton in Warwickſhire.
Sheldon (William) Eſq;
* Shippen (Rob.) D.D. Vice-Chancellor of Oxon. 2 Copies, one large, one ſmall.
The Rev. Mr. Sill.
Mr. Silveſter, Fellow of New College Oxon.
* Sloan (Sir Hans) Baronet, 2 Copies, one large, one ſmall.
Smalbrooke (Richard) D. D. Preb. of Hereford.
SMALDRIDGE (GEORGE) Lord Biſhop of BRISTOL, deceaſed.
Mr. Smith of Ratcliffe Street Briſtol.
Mr. Smith of C. C. C. Oxon.
Mr. John Smith. of Hart-Hall, Civilian.
Smith (Joſhua) M.A. Miniſter of Aldermanbury.
Dr. Snape, Provoſt of Kings Coll. Camb.
* SOMERS (JOHN) Lord SOMERS. deceaſed. 2 Copies.
* SPENCER (CHARLES) E. of SUNDERLAND. 2 Copies.
Spincks (Nathanael) M.A. 6 Copies.
Spry (John) M. A. Fellow of C. C. C. Oxon.
Standfaſt (William) B. M. of Univerſity Coll. 3 Copies.
Mr. Staple.
Mr. Stephens of C.C.C Oxon.
Stephens (Lewis) M.A. of Chriſt Church Oxon.
Stephens (Richard) of Wincheſter M. D.
Steadman (Joſeph) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Stirpin (John) M. A.
* Stratford (William) D. D. Canon of Chriſt Church Oxon.

Mr.

Mr. Streat of Merton College Oxon.
Dr. Stuart of St. John's College Oxon.
Sturgeſſe (John) M. A. Chaplain to the Lord Biſhop of NORWICH.
Swift (Jonathan) D. D. Dean of Dublin.
Sydenham (Sir Philip) Baronet.

T.

Mr. Talbot Treaſurer of Sarum.
Dr. Tanner, Chancellor of Norwich, 3 Copies.
Taylor (Brook) D. LL. R. S. S.
*TENISON (THOMAS) AB. of CANTERBURY, deceaſed.
*Terry (Thomas) D.D. Canon of Chriſt Church, and Profeſſor of Greek.
Tickell (Thomas) Eſq;
Tilly (William) D. D. Rector of Aldbury in Oxfordſhire.
Tilſon (Friderick) Eſq;
Mr. Tilliſon.
Mr. Jacob Tiwelen, 3 Copies.
The Rev. Mr. Tomlinſon, Rector of Whickle near New-Caſtle.
Thomſon (John) M. A. Miniſter of Maidenhead in Berks.
Tonkin (Thomas) Eſq;
Topham (Richard) Eſq;
Tottenham (John) M. A. of Lincoln College Oxon.
Trapp (Joſeph) M. A.
TRIMNELL (CHARLES) Lord Biſhop of NORWICH.
Triſtram (Thomas) M. A. Scholar of Pembroke College Oxon.
Troughear (Thomas) M. A. Fellow of Queens College Oxon.
Troutbeck (John) M. A. of Wellingborough in Northamptonſhire.
Dr. Turner Preſident of C.C.C. Oxon. deceaſed.

V.

Veſey (William) B. D. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Voyce (Henry) M. A. Rector of Broughton in Buckinghamſhire.
Mr. John Urry, Student of Chriſt Church Oxon. deceaſed.

W.

Mr. Wainwright, Student of Chriſt Church Oxon.
*WAKE (WILLIAM) Lord Archbiſhop of CANTERBURY.
Wallis (John) B. D. Fellow of Magdalen Coll. Oxon.
Mr. Walwyn of Maidſton.
Waſſe (Joſeph) M. A. Rector of Aynhoe in Northamptonſhire.
Wats (William) D. D. Fellow of Lincoln Coll. and Prebendary of Durham.
Watkinſon (Joſ.) M. A. Fellow of Merton College Oxon.
Waugh (John) D.D. Rector of St. Peters Cornhill, and Prebendary of Lincoln.
Mr. Webb of Univerſity College Oxon.
Weekeſy (Tho.) M.A. of Oriel College Oxon.
Whaley (Nathanael) M.A. late Fellow of Wadham Coll. Oxon.
White (John) M. A. Student of Chriſt Church Oxon.
Dr. Wickart, Dean of Wincheſter.
Dr. David Wilkins.
William (Jeffrey) M.A.
Williams (Paul) M. A. Rector of Madely in Herefordſhire.
Whiteſide (John) M. A. Chaplain of Chriſt Church, and Keeper of the Muſeum in Oxford.
Dr. Woodroffe of Wincheſter.
Wootton (Sam.) of Englebourne in the County of Devon Eſq;
Dr. Worth of Dublin.
Worth (John) of Penryn in Cornwall, Eſq;
The Rev. Mr. Henry Wright of Oakham in Rutlandſhire.
Wright (Nathanael) M.A. of Inglefield in Berks.
Mr. Samuel Wright.
The Rev. Mr. Wroughton Rector of St. Swithins.
WYNNE (JOHN) Lord Biſhop of St. ASAPH.

Y.

Young (William) M. A.

Subſcribers Omitted:

Mr. Joſhua Bays.
Mr. Simon Browne.
Dr. Edmund Calamy.
Mr. Cleve, Scholar of St. John's College Oxon.
Mr. John Evans.
Mr. Benjamin Groſvenor.
Mr. William Harris.
Holdſworth (Winch) D. D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.
Mr. Saunders, B. A. of St. John's College Oxon.
Smith (Mat.) D.D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.
Spencer (John) M.A. Scholar of Wadham College Oxon.
Wiles (Moſes) D.D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.

FINIS.